

قاموس الأعلام

تأليف : شمس الدين سامي فراشري

رفع محمود العثماني

قاموس الأعلام

تأليف : شمس الدين سامي فراشري

رفع محمود العثماني

Fraschery, Chems el-din Samy
Ley, 1850-1904

(Kāmus ul-a'lām

vol. 5

قاموس الأعلام

تاریخ و جغرافیا لغات و تعمیر اصحابه كافة اسماء خاصه بی جامعدر

(تاریخ متعلق: كافة اقوام واهله انبیاء خلفاء صحابه، تابعین، رجال حدیث، ملوک، امراء، وزراء، حکماء، علماء، فقهاء، اولیاء، مشائخ، ادباء، شعراء، اطباء، مورخین، سیاحین، اصحاب هنر، اشخاص موهومه اساطیر و الحاصل شرق و غرب و ازمته قدیمه و جدیدیه عالمه كافة مشاهیرک اسلامیه، ترجمه محالترین و آثار و تألیفاتک تعریفی؛ جغرافیایه متعلق: کره ارضک منقسم بولندیفی قطعات و ممالک و هولاک، دکیزلر، بوغازلر، آطلر، طاغلر، نهرلر، کوللر ایله اووهلرک، کرک اسکی کرک یکی قصبه لرله بیوجک قریهلرک اسلامیه، موقعلری، طول و عرضلری احوال تاریخیه و طبیعی لری، اهالیلرک مقداری، باشلیجه محصولات و اخراجاتلری و الحاصل تفصیلات ممکنه فی شامل و حروف هجا صریحه سیله مرتبدر.)

محرری: ش. سامی صاحب و طابعی: مهران

DICTIONNAIRE UNIVERSEL D'HISTOIRE ET DE GÉOGRAPHIE

PAR

CH. SAMY-BEY FRASCHERY

EDITEUR MIHRAN

TOME CINQUIÈME

CONSTANTINOPLE

Imprimerie MIHRAN — Rue de la S. Porte N 7.

1896

بشنجی جلد

معارف نظارت جلیله سی طرفدن تقدیر و تحسین اوله رق طبع اولمشدر.

استانبول

(مهران) مطبعه سی — باب مالی جاده مستنده نومرو ۷

۱۳۱۴

LOAN STACK

قاموس الاعلام

تاریخ و جغرافیا لغاتی و تعیر اصحله کافه اسماء خاصه بی جامعدر

(باب المین - فصل المیم الخ .)

عماد { (میر -) اعظم خطاطیندن و سادات
حسینیه دن اولوب، قزو - لیدر. وطنده
هسای رنک نگاردن و مالک دلیدن تلذ ایتدکن
سکره، تبریزه عزیمتله، ملا محمد حسیندن و باباشاه
اصفهانیدن مشق آلمش، وعلی واضع ایله میرعلی
کاتب و قبة الکتاب کبی مشاهیر خطاطینک
آثارینی تبع ایدرک، استعداد طبیعیسی و کثرت
توغلی قوتیه جمله سنه فوق ایتشدی. تبریزدن
روم جهته و بعد هرات و خراسانه سیاحت ایدوب،
فرزینیه هودت، و ۱۰۰۸ تاریخنده اصفهان انتقال
ایتمش؛ و اوراده ملوک صفویه تک النفات واحسانلرینه
نائل اولمش ایدی. کندیسسی شیعیلک و سنیلک ناملرله
بین الاسلام واقع اولان اختلافک رفی فکرو مسلککنده
بولمقله، خصاسی کندیسنه شاه عباس یاننده
صابت ایتدکرندن، و ذاتا شاه عباس علی رضای
عباسیه زیاده حرمت ایتمکله، صاحب ترجمه قیصقا.
نوب، شاه مشارالیه حقنده سرده بعض اشعار
سویلمش اولدیفندن، ۱۰۲۴ تاریخنده، احبابندن
برنک ضیافتنه کیدرکن، بعض اوباش بدیلله قتل
اولمشدر. و فائده ۶۳ یاشنده ایدی. استانبولده
شهید علی پاشا کتبخانه سنده صاحب ترجمه تک خطیه
محرر مولانا جامینک بر تحفه لاجرا دهی موجوددر.
طیبت شعریه سی دخی وار ایدی.

عمادالدوله { (ابوالحسن علی بن بویه) آل
حمداری اولوب، بویه دولتنک مؤسس و برنمی
اوج اوغلندن یوکیدر. دیگر ایکسی رکن الدوله

حسن و معزالدوله احمددر. صاحب ترجمه برادرلرله
برابر سرداویجک خدمتنده بولنوب، کرخ حکومتنه
تمیین اولمشیدی. سرداویجک اصفهانده قتل و قوهنده
صاحب ترجمه عراق و فارس و دیلی ضبط ایله،
۳۲۱ تاریخنده اعلان سلطنت ایدوب، عمادالدوله
لقبیه لقب ایتمش؛ و ۱۷ سنه قریب مدت سلطنت
سوردکن سکره، ۳۳۸ ده شیرازده وفات ایتمشدر.
اولادی اولمیدیفندن، وفائنده برادری رکن الدوله
حسنله بالاختاق بونک اوغلی عضدالدوله بی شیراز
تختنده برافش؛ و برادرلری بغداده میرالاسراق
واصفهانده والیک ایتمشدر. عمادالدوله تک وفائنده
سنی ۵۷ ایدی.

عمادالدین { (ملک عزیز - و ملک صالح -)
[«عزیز» و «صالح» ماده لرینه
مراجعت یوریله.]

عمادالدین { فرس شعرا سنندن اوج ذاتک
اسمیدر:

برنجیسی (خواف) تابع (زورن) قصبه سنندن
اولوب، شاه سبخرک معاصری و طغانشاهک مداحی
ایدی. ۷۹۱ تاریخنده وفات ایتمشدر. شو برایکی
یت جمله اشعارندندر:

شکفته چون کل نوروز روز عید آن ماه
بینده خانه خرامید با مداد بیکاه
ذجای جست و سوش دویده برپایش
چه بو سهاکه زدم لا اله الا الله

— ایکنجیسی غزینلی اولوب، بمضلرک ظنجه
حکیم سناتی معاصرلرندن بخارینک اوغلی، و دیگرلرک
اعتقادنجه همدای شهریارینک هیندر. شوربای
اونکدر:

چون چهره كشود صبح كافور عذار
شد نوش لیم زخواب نوشین بیدار
كفتم كه بیار بوسه كفتا كه بکیر
كفتم كه بکیر باده كفتا كه بیار

— او خجینی طوس ساداتدن اولوب، مخلصی
موسویدر. شویت اونکدر:

یار کفت ازغیر ما پوشان نظر کفتم بچشم
وانکهی دذیده درما می نکر کفتم بچشم

— هندستان شعراسندن دخی برعمادالدین
اولوب، «کلدسته» عنوانیه براترک صاحبیدر.
۱۰۷۵ ده وفات ایتشدرد.

عمادالدین بن المشطوب } «ابن المشطوب»
بیوربله.] ماده سنه مراجعت

عمادالدین بن یونس } (ابو حامد محمد)
مشاهیر فقهاء
شافیه دن اولوب، فقه و اصول و خلافتده زمانک
فریدی ایدی. اقطار بمیده دن درسنه طایفه کلوب،
بولر میاندن برچوق مشاهیر بشمشدر. اربله
دنسایه کلوب، پدرندن تحصیل ایندکدن صکره،
بغداده منیمتله، مدرسه نظامیه ده اکیال تحصیل
ایتمش؛ وبعده، موصله هودتله، برقاج مدرسه ده
تدریسه و تألیف کتبله اشتغال ایدرک، «المحیط»
عنوانیه بیوک و مکمل بر کتاب و سائر برخیلی آثار
یازمش؛ و غزالینک «وجیز» بنی شرح ایتمش ایدی.
نورالدین آرسلا نشاهک زمانده قدر و اعتباری زیاده
اولوب، مشارالیه طرفندن مکرراً سفارتله بغداده
کوندرلمش؛ و حضور خلیفه ده مباحثه ایتشدی. بر
آره لقی موصلده قاضی اولمش؛ و حاکم مشارالیهک
وفاتندن صکره دخی اوغلی ملک قاهر مسعودک
هندنده قدر و اعتباری زیاده بولنشدرد. ۶۰۸
تاریخنده موصلده وفات ایتشدرد. عالمی افرادندن
دها برقاج مشاهیر بشمشدر.

عمادالدین دینسری } (ابو عبدالله محمد)
بن القاضی الخطیب
تقی الدین عباس (مشاهیر اطباء اسلامدن و فقهاء
شافیه و ادبا و شمرادن اولوب، ۶۰۵ تاریخنده دینسر
قصبه سنده طوغش؛ و فنون طلیه ابله علوم شرعیه
و ادبییه بی بعد التحصیل، دیار مصره سیاحت، وبعده
شامه هودتله، دمشقده بعضی ملوک خدمتده

و (یحارستان کبیر نوری) طبایفده بولنشدرد. ابن
ابی اصیبه «طبقات الاطبا» سنده بوژانله ۶۶۷ ده
دمشده کوردیشدیکنی بیانله، وفرت ذکاسنی، حسن
اخلاقی و هر علمه کی مهارت و معلوماتی مدح ایدبور.
«المقالة المرشدة فی درج الادویه المفردة»، «کتاب
نظم التریاق الفاروق»، «کتاب فی المترو دیطوس»،
«کتاب فی تقدمة المعرفة لاجراط» و «ارجوزة»
هنوا نرلیله بش کتابی و سرتب دیوان اشعاری واردر.
شو براییک بیت اونکدر:

بالله یا قارئا شعری و سامعه
اسبیل علیه رداء الخلم و الکرم
واستر بفضلك ما تلقاه من ذللی
فان علی قد اثری من العدم

عمادالدین زنکی } (بن آقسنقر) موصل
و حلیده حکومت سورن
اتابکان دولتک مؤسس و برنجی حکمداری اولوب،
عن اصل دولت سلجوقیه امراسندن اولدیفی حالده،
۵۲۱ تاریخنده سلطان محمود بن محمد بن ملکشاه
سلجوقی طرفندن بغداد و موصل حکومتنه تعیین
اولنمش؛ و بر مدت صکره حاجی دخی ضبط ایتمش
ایدی. ۵۲۴ ده دمشق قریبده اهل صلیبله محاربه
ایدوب، غالب کلدیکی کبی، ۵۲۸ ده دخی رها یینی
اورغینی بولرک لندن تخلص، و ۵۳۴ ده دیاربکری
دخی ضبط ایتمش؛ و بوجهل اکتساب قوت ایدوب،
قلروی دائره بنی توسیع ایتمکله، ۱۹ سنه مستقل
بر حالده حکومت سورددکن صکره، ۵۴۰ تاریخنده
جمبر قلمه بنی محاصره ابله مشغول ایکن وفات ایتشدرد.
کندیسندن صکره ملکی ایکی به تقسیم اولنهرق، بیوک
اوغلی نورالدین محمود حاجی وبعده دمشق پایتخت انخاز
ایتمش؛ و ایکیجی اوغلی سیف الدین قازی دیاربکر
و موصلده حکومت سوروب، وفاتنده برادری قطب الدین
مودود خلئی اولمشدر. دمشق و حلیده کی حکومت
چوق سورمیبوب، منقرض اولمش ایهده، موصلده کی
شعبه مقولرک خروجنه دک دوام ایتشدرد.

عمادالدین کاتب } (ابو عبدالله محمد بن
صفی الدین ابی الفرج
محمد الاصبهانی) اعظم علما و ادبای اسلامدن و فقهاء
شافیه دن اولوب، ۵۱۹ تاریخنده اصفهانده طوغش؛
و کوچک باشده ایکن بغداده انتقال ایدرک، مشهور
مدرسه نظامیه ده فقه و حدیث و علوم ادبییه بی تحصیل

استدکدن مکره، وزیر عون الدین یحیی بن هبیره
اتسالة، بصره وبعده واسط ناظر لفته تعیین اولنش؛
ووزیر مشارالیه وفاتده حامیز قلوب، پریشان
حال اولمه. ۵۶۲ تاریخنده دمشق شامه کیده رک،
اوراده حکم سورمکه اولان ملک عادل نورالدین
محمود بن حماد الدین زنکبک متولی اموری قاضی کاله الدین
ابوالفضل بن الشهر زوری ابله وامیر کبیر نجم الدین
ابوله کسب مسارفه ایتیش؛ وقاضی مشارالیه علم
وفضلی قدر ایتدبکی کبی، صلاح الدین ابوبینک
پدری اولان امیر مشارالیه دخی تکریتده صاحب
ترجمه می عزیزی طائیش اولدیفندن، بونلرک
فوق العاده الثقت ومعاونتربنه مظهر اولش؛ وقاضی
مشارالیه توصیه وقدمیله، ملک عادلک منشیسی
اولوب، مرئی وقارسی انشاده آرز زمان ظرفنده
کسب ممارسه واشتهار ایتیش ایدی. بوآرمده امیر
کبیرک اوغلی صلاح الدین ابوبی ابله پیدرند بیک
برعت ومخالصت حاصل اولشدی. ملک عادلک
عسندده قدری کوندن کونه برتر اولوب، محرم
اسراری اولش؛ وخلیفه مستجدک زماننده سفارت
مخصوصه ابله بغداد اعزام اولنورق، هودندده
کندی استمه اضافله مدرسه عماد تسمیه اولنسان
مدرسه ک مدرسه کی دخی همدسنه نفویض اولنش؛
و ۵۶۸ تاریخنده اشراف دیوانه یعنی مجلس خاصه
داخل اولش ایدی. ملک عادلک وفاتدهک بوجهله
دولت واعتبارده بولنوب، اوغلی ملک صالح تخت
نشین اولجه، خصما ورقباسی بونک صباوتندن استفاده
ابله، طهینده زورونه باشلادق لرندن، حماد الدین نائل
اولدینی جاه ودولتی ترکله، بغداده عزیمت ایتیش
ایسده، موصله وصولنده آخر واوزون برخسته لغه
دوجار اولمله، اوراده اقامت ایتکده ایکن، مصرده
دولته نائل اولش اولان سلطان صلاح الدین ابوبینک
شای استیلا به کلدیکنی خبر آلمله، ۵۷۰ تاریخنده
اوطرفه عودت ایدوب، برخیلی وقت سلطان مشار-
الیه مسافر خاصی اوله رق، سفر لرندده معیتندده
بولنش؛ وبعده وزیر ومعتمدی ومشار و خاصی اولوب،
سلطان مشارالیه وفاتدهک بوحالده قالدقندن مکره،
مشارالیه وفاتده بته حامیز قالش؛ وکرامت افزایه
چکیلوب، تألیفاته مشغول اولدینی حانده، ۵۹۷
تاریخنده دمشقده وفات ایدورک، مقابر صوفیهده

دفن اولمشدر. سادهمه کاتب اصفهانی وابن اخی
العزیز دینکله دخی معروفدر. صلاح الدین ابوبی
وسائر اکابر زمانی حقنده برجوق قصاید ومدایحی
وآنف الذکر قاضی فاضل ابله برجوق مکاتبات بلیقه
وملاطفات نکته آمیزی وارددر. درت جلد اوزره
مرتب دیوان اشعاری ومفرداتی حاوی بردیوانیه
دیوان مراسلاتی یعنی مجموعه مذشاتی مرتبدر. بوندن
ماهدا بروجه آتی بک قیمتدار ونافع تألیفاتی وارددر:
«خریده القصر وجریده العصر» که ثمالینک «بقیة-
الدهر» بیک ذیلک ذیلی اولوب، ۵۰۰ تاریخندن
۵۷۲ تاریخندهک ظهور ابدن شعراک تراجم احواله
وبعض اشعارخی حاوی واون جلددن مرکبدر؛
«البرق الشامی» که کندی ترجمه حافی وملك عادل
نورالدین محمود ابله صلاح الدین ابوبینک احوالی
وبونک فتوحاتی حاکی اولوب، یدی جلددن مرکبدر؛
«کتاب الفتح القدسی فی الفتح القدسی»، که صلاح الدین
ابوبینک قدسی اهل صلیبک النندن صورت ضبطی
مبین اولوب، ایکی جلد اوزره در؛ «کتاب السیل
علی الذیل» که مذکور «خریده القصر» بیک ذیلدر؛
«کتاب نصرة الفترة وعصرة الفطرة فی اخبار الدولة
السلجوقية» که ملوک سلجوقیه بک مکمل تاریخیدر.
صاحب ترجمه ابله قاضی فاضلک وفرت ذکا وهرمه
ادبیلربنه دلالت ایتک اوزره، شو فقره ک ایرادی
کافیدر: عماد اسب سوار کیتکده اولان قاضی
فاضله: «سرهلا کبابک الفرس» دیوب، قاضی فاضل
بدها «دام ملاالعماد» دیه جواب ویرمش، که بو
جمله لک ایکیمی ده یوقاریدن وآشاقیدن قرائت
اولنور. شوایکی بیت جمله اشعارندن اولوب،
وفاتندن اول خسته ایکن زیارتنه کیدنلردن برینه
خطاباً سولمشدر:

انا ضیف بر بکم این این المضيف
انکرتی معارفی مات من کنت اعرفی

عمادالملک { «عمادشاه» ماده سته مراجعت
(بیوریه) }

عماد زوزنی { ابران مشاهیر شعرا سندن
(اولوب، امام غزالی بک معا-

سرلرنددر. امام مشارالیه اشارتیه ترک آلاش
دنیا ایدوب، طریق زهد وتصوفه سلوک ایتیش
اولدینی سرویدر. امامک مجلسنه دخولی استقیدان

معرضنده سويلش اولديني شورباي جله اشعارندند:

خرددا دوش ميگفتم كه اين كهنه جهان ازكي
شد از غوغاي شيطان وز سويداي هوا خالي
خرد كفتا عجب دارم كه ميداني وميپرسی
بمهد علم غزالي بمهد علم غزالي

عماد شاه { (فتح الله —) دكنده دولت
(عماد شاهينك مؤسس اولوب،

من اصل برهمنی المذهب اولديني حالده، برار حاكمي
خان جهانك اليه اسير دوشوب، شرف اسلامه
مشرف اولمش؛ ومحمد شاه بهمينك خدمته كيروب،
خواجه محمود كاوانك دلالتيله عمادالملك عنوانيله برار
والي وقومانداني اولمشيدي. محمود شاه بهمينك
جلوسنده وزارت تهين اولنوب، بمده نظردن
دوشمكه، ۸۹۰ تاريخنده براره چكيلوب، اعلان
استقلال ايدهرك، (اليچور) پايخت اتخاذايتمشدي.
۹۱۹ ده وفات ايدوب، اوغلي علاءالدين عماد شاه
خاني اولمشدر. بمده بونك اوغلي دريا عماد شاه
واوندن صكره برهان عماد شاه حكومت سوروب،
بونك وزيري طفيل خان حكومتي ضبط ايتمش؛
۹۷۶ ده دولت عماد شاهي منقرض اولمشدر.

عماد فقيه { (خواجه —) ايران مشاهير
(شمراسندن وعلا ومشايخندن

اولوب، كرماليدر. وطننده خاتقاي وخيلي سريداني
وار ابدی. آل مظفردن شاه شهابك زماننده
پاشايوب، خواجه حافظ شيرازينك معاصرلرندندر.
«مجت نامه» و «محت نامه» عنوانريله ايكي منظوم
مهسي وساير مشنوياني وروايت كوره اون ايكي بيك
يته بالغ اشعاري واردر. ۷۷۳ ده وفات ايدوب،
خاتقاي خطيره سنده مدفوندر. شو بيت جمله
اشعار دارفانه سندنند:

کردر جهان دلی ز تو حرم نمیشود
باری چنان ممکن که شود خاطری حزين

عماد کاتب و عماد کرمانی { «عمادالدين
کاتب» و

«عماد فقيه» ماده لرينه مراجعت [۰]

عمادالدين الله { (عزالملك ابوكاليجارمنروبان)
[«منروبان» ماده سنه سرا.

جعت بيوريله [۰]

عماد لر { ايران شمراسندن وخواجه شمس الدين
(محمدك معاصرلرندندر.

عمادی { ايران شمراسندن اولوب، (ري)
(شهرنده نشأت ايتمشدر. دولت

سلجوقيه امراسندن اولوب، طغرل بن آرسلايك
مداحي وسيد حسن غزنوي ايله اوحدالدين انورينك
مدوحو بولنمش؛ ۸۷۰ ده وفات ايتمشدر. شو
بيت اونكدر:

حما از شکستن چنان درد ناپد.
که از ناکسان خواستن مومياني

— عمادی مخلصيله مختاص غزینيلي برشامردخی
بولنديني سرويدر.

عمادی { (محمد امين) ايرانك مشاهير خطا.
(طينندن اولوب، خطاط شهر مير

عمادك توروئي وشاه عباسك حافظ كتي ابدی.
خطي جدينك خطندن فرق اولنيه حق درجده ابدی.
۱۱۲۰ تاريخنده ۴۵ ياشنده اصفهانده وفات ايتمشدر.

عماديه { وان ولايتك حكاري سبغافنده
(ولايت وسبغاك منتهای جنوبنده

قضا سرکزي برقصه اولوب، وانك ۱۵۰ كيلومتره
جنوبنده وموصل ۸۰ كيلومتره شمالنده، كوزل
ومنبت بر وادينك اوسئنده كائ مستحکم برتبه نك
اوزرنده واتهدر. ۵۰۰۰ اهاليسي اولوب، ۱۹۰۰ ي
يهودي، ۶۰۰ كلداني وقصوري، اكثريت اوزره
کرد اولق اوزره، مسلدر. سكسان دكاني حاوي
برچارشيسي وهشهور باغ وباغچلري واردر. قلمهسي
قديم اولوب، دولت انابكيه مؤسس عمادالدين زنكي
طرفندن بنا وانامنه نسبتله سيمه اولمشدر. مع هذا
اليوم ميمور اولوب، اوج قبوسي واردر. يازين
هواسي يك صبحاق اولمشله، اكثر اهاليسي باغله
چيقار. قيشين ايسه ملايم ويك لطيفدر.

— عماديه قضاسي شمال غربي جهتندن بيت الشباب،
شمالاً چال، شمال شرق جهتندن اوراسر، شرقاً
شميدان قضايله، جنوباً وجنوب غربي جهتندن دخي
موصل ولايتيله محاطدر. اراضي مارضه لي اولوب،
ژاب اعلايه وطوغريدن دجله ايرماغنه دوكيلوربرقاج
چايي وخيلي اورمانلري واردر. قضا ۵ ناحيه ۳۶۶
قریه يي حاري اولوب، ۲۳۹۴۰ اهاليسي واردر، كه
بومقدارك نصفندن زياده سي كرد وسني اولوب،
قصوري كلداني، نسطوري، يهودي وبزیدیدن
سرکبدر. طاغلرينك اكثري اورمانلره مستور
اولديني كي، واديلريله اووهلري دخي خيلي منبت

اولوب، بنداى، آره، مصر، دارى، پرنج وساژ
محصولاتى واردر. زيتون، طوط، بادم، شفتالى،
زردالى، نار، ارپك، آرمود، الما وساژ ميوه ليله
اوزوى دخی جوق وېك مقبولدر. توتون وپاموق
محصولاتى ده چوقدر. فضله محصولاتى باش قلمبه
قلاولك روق، اورادن ايرانه وروسه به سوق اولنور.
على الخصوص قورو اوزوميله توتونى وبالى ايرانده
ېك مقبولدر.

عمار بن على { مشاهير كاخين اسلامدن
مهارت فوق العاده سى وار ايدى. ملوك فاطميه دن
حاكم باسلامه زماننده برمدت مصرده اقامت ايتمشدى.
مشاراليك نامنه «كتاب المنتخب فى علم الدين وهلهما
ومداواتها بالادويه والحديد» عنوانيله كوزل بركتاب
يازمشدى.

عمار بن ياسر { (ابواليقظان — بن حاسر
المدحجى العنسى) قدمائى
صحابه دن اولوب، پدرى ووالده سيله برابر اك اول
اسلامه كلنلرنددر. كنديسى قدم اسلامجه صحابه نك
اوتوزنجيسيدر. صيب بن سنانه برابر اسلامه كلشدر.
پدرى ياسر هن اصل ايملى اولوب، مكه مكرمه به
ورودله، ابوحنيفه نك بر جاريه سنى تزوج ايدرك،
صاحب ترجمه بوازدواجدن تولد ايتمشدر. كنديسى
پدر ووالده سى اسلاملرندن طولايى ېك جوق عذاب
وجفا كوروب، حق كرها فخر كاشات (صلم) افندمرنك
عليه بنده اداره لسانه قريشك آله كاذبه - نى تصديق
ايتكه مجبور اولمش؛ وېونى جانب نبوى به نقل
ايتكده، اوانشاده قلبى نصل بولدينى سؤال بيورولمغه،
قلمبه اطمشان بركال ايدى جوانى ويرمش؛ وېونك
اوزربنه حقنده «من كفر بالله من بعد ايمانه الامن
اكره وقلبه مطمئن بالايمان» آيت كريمه سى نازل
اولشدر. والده سى عذاب تحتنده جان وېرشمشدر.
فضائلى جوق اولوب، حقنده برقاج حديث شريف
وارد اولمشدر. «من عادى عماراً عاداه الله ومن
ابغض عماراً ابغضه الله» حديث شريفى اوچله دندر.
معبت حضرت نبويده مدينه منوره به هجرت ايدوب،
بدر واحد وخندق غزالنده وسار غزواتله رضوان
ييتنده بولنشدر. مدينه منوره به وصولنى متعاقب
حضرت نبى ذى شان (صلم) افندمرنك ايجون برعبادت

واستراحت محلنه لزوم اولدينى بيانله، اسلامده برنجى
اوله روق مسجد بناسنه ثبوت ايدن عمار بن ياسر
اولوب، مسجد قبائى كنديسى يايتمشدر. مسئلة الكذابه
قارشى يمامه وقمه سننده دخی بولنوب، بوعمار به ده
برقولاغى كيسيله رك، قانلرى آققده اولدينى حالده،
برقيانك اوزربنه جيقوب، عسكرك مسلمانى حربه
تشويق ايدر، وكنديسى هجومدن كرى طورمازدى.
نوبت خلافت فاروق اعظمه كلنجه، صاحب ترجمه كونه
واليلكنه نصب بيورلمش؛ وېبدالزل حضرت على
(رضه) افندمرنك انتصاب ايدرك، جل وصفين عمار به.
لرنده معيت جناب سرقتويده بولنش؛ وهله صفين
عمار به سننده طقسان دوت ياشنده اولدينى حالده،
شيرانه جمله لر ايدرك، واكثر صحابه كنديسنه تابع
اوله روق، شهيد اولنجيه قدر مجاهده ايتمشدر. فخر
كاشات (صلم) افندمرنك كنديسنه «ابشر عمار تقتلك
الفتنة الباغية» بيورمش اولمغه، بوحديث شريف
جمله معلوم اولديندن، جناب عمارك شهادتى معاويه
ايله طرفدارانك بفينده شه به برقاممغه، اووقته قدر
جل وصفين عمار به لرنده حاضر بولنوب ده سلاح
استعمال ايتن حزمه بن ثابت حضرتلرى سل سيف
ايدوب، شهيد اولنجيه قدر قلع چالمش؛ ومرو بن
العاص بيله : كاشكه بكرى سنه اول اوله ايدمده
بوكونى كورميه ايدم، ديمش ايدى. حضرت على
(رضه) جناب عمارى اتوايله وشرط شهيدا اوزره
بلا غسل دفن ايدوب، جنازه نمازنى كنديلرى
قيلشدر. اوزون بويلى، بنداى رنگلى، آق
صقاللى وباشنك تپه سى قيلمز نورانى برير روشن
ضمير ايدى. كنديسندن بر خيلى احاديث شريفه
سروى اولوب، على بن ابى طالب، ابن عباس وساژ
صحابه ايله اوغلى محمد ومحمد بن الحنفية وساژ تابعين
كنديلرندن روايت ايتمشدر.

عمار { صحابه دن برقاج ذاتك اسمى اولوب،
(اك مشهورلرى هم جناب نبوى
حضرت حمزه بن عبدالمطلب (رضه) ك اوغليدر، كه
برادرى يعلى ايله برابر رحلت حضرت رسالتپناهيده
كوجك ياشده ايديلر. ذريتلى قالاامشدر.

عمار { بصره ولايتنده وبصره نك ۱۷۰
(وقرنه نك ۱۰۰ كيلو متره شمال
غربيستنده وبفدادك ۳۰۰ كيلو متره جنوب شرقيستنده

ومع هذا بنه سنجاق داخلند اکثریاعمل دیکشدر بر لر.
 بو عشارک باشلیجه لر: بنی لام، البودراج، السوید،
 البو محمد، السودان والایزوج عشارتلی اولوب،
 شعبه لره منقسمدر لر. اراضیسی دوز اولوب، دجله
 ابرماخی شمال غریبدن جنوب شرقیه طوغری
 سنجاقی اورته دن شقی ایدر؛ و شرق طرفنده حدود
 ایرانیی تشکیل ایدن طاغلردن بر جوق چاپلرکلوب،
 ابرماغه دوکدیککی کبی، غرب طرفنده دخی دجله یی
 فراهه ربط ایدر برقاج جدولی واردر.

طوغراخی بک منبت اولوب، اروا اولته ییلن برلرده
 برنج، بقدای، آریه، مصر، داری، سوسام، ماش،
 یاموق، کتن، آفیون وساتره دن خیلی محصولاتی
 واردر. خرما، پورقال، لیون، قابیه، الماء، آیه،
 نار، انجیر، اوزوم، طوت وساترمیوه لر ده چوقدر.
 حیوانات اهلیه سی جوق اولوب، درون لواده سنوی
 ۶۰۰۰۰ صیغیر، ۴۰۰۰۰ مانده، ۲۰۰۰۰
 آت، ۳۰۰۰۰ اشک، ۳۰۰۰۰ دوه و ۳۰۰۰۰۰
 قیون که جماعاً ۴۸۰۰۰۰ حیوان بیتشد بریلر. بو
 ججهه دوریج قضاسی برنجی، شطره ایکنجی و عماره
 قضاسی اوچجی درجه در. اک ابی قیونلری بنی لام
 عشارتنک کیلر اولوب، بونلرک یوشاق و اینجه بیاغیرلرله
 یاغلری وجودی دینان دوه لرله رستاقیه تمبیر اولنان
 اینکاری تجارتده بک مقبولدر. اینکاری موصل
 طریقله مصره قدر سوق اولنور. کرک محصولات
 ارضیه دن و کرک حیوانات محصولی اولان یاغ، بیاغی
 و دری ابله صاغ حیوانلردن خیلی مقدار بغداد و بصره
 طریقله اخراج اولنور.

وقتیله بورلر اورمانلرله مستور ایکن، شمعیکی
 اورمانلری معموره لره قریب اولان خرماقلرله
 بعض بطاقلرلر جوارنده اوقی تفک آغاج کوملرلندن
 عبارتدر. هنوز کشف اولمش هیچ برعمدن دخی
 یوقدر. حیوانات وحشیه سی ده آز و باشلیجه نیلکی،
 چقال و طوموزدن عبارت اولوب، وقتیله بولنان
 آرسلان جفسندن اثر قالماشدر. سنجاق داخلنده
 طوزی حاوی اوچ کول بولنوب، خیلی طوزجیقار.
 صنایع محلیه حصیر و قاتیکی شیلر اعمالیله قیوجیلفه
 متعلق معمولاتدن وسار حوایج ضروریه به طائمدادی
 بعض ایشلردن عبارتدر. دجله وادیسی قریلرنده
 برخیلی بطانقلر و سازلقلر بولنور، که هوایی عفو.

اوله رق دجله تک ساحل شرقیسنده واقع همنای
 اولان سنجاق مرکز بر قصبه اولوب، ۹۵۰۰
 اهالیسی، اوچ جامع شرقی، بر رشديه ابله ۶ اسلام
 و ۴ غیر مسلم صبیان مکتبی و بر اوفی چارشیه
 خیلی تجارتی واردر. اهالیسنک قسم کلیسی سنی و شیعی
 اوله رق مسلم اولوب، ۶۰۰ قتلک، ۱۰۰۰
 صابین و ۹۰۰ موسوی دخی واردر. بک یکی بر
 قصبه اولوب، یقین و قتلرله کلهیه قدر اورالری
 عربان عشارتنک جولانکاهی ایکن، بوندن اوتوز
 بش سنه اول اورالجه اجرا اولنان اصلاحات صره.
 سنده الیوم قصبه تک بولندیی موقعه بر قشله انشا
 ابله، بر مقدار عسکر اقامه ایدلش؛ و در عقب بغداد
 و بصره دذبض تجارت و اصناف وسائر اهالی طویلاتوب،
 بر قصبه شکل ایشش؛ و بصره تک بغداددن تفریقنده
 متصرفاتی مرکزی اتخاذ اولنمشدر. — عماره قضاسی
 همنای اولان سنجاق مرکز قضاسی اولوب، لوانک
 شمال غربی قیمندن عبارتدر. اراضیسی دوز اولوب،
 اسقا اولته ییلن برلری منبتدر. سرطاری چوقدر.
 امام علی الشرقی و امام علی الغربی ناحیه لر بنی حاوی
 اولوب، ۴۱۰۰۰ اهالیسی واردر، که بونلرک مرکزده
 بولنان ۲۵۰۰ نفوس غیر مسلمدن ماعداسی مسلم
 وینه مرکزده موجود ۴۵۰۰ سنیدن ماعدای کاملاً
 شیعی المذهبدر. خیمه نشین عشاری دخی اولوب،
 اک جمعیلیسی بنی لام عشارتیدر.

عماره { سنجاقی . بصره و لایقنی ترکیب ایدن
 دوت سنجاق بری اولوب، و لایقنک
 شمال شرق کوشه سنده و دجله تک ایکی جهتنده
 واقعدر. شمال شرقی جهتندن و شرقاً حدود ایرانیه
 ابله، شمال غربی جهتندن بغداد و لایقنک مرکز
 سنجاقیه، غرب جنوبی جهتندن منتفک سنجاقیه،
 جنوباً بصره مرکز سنجاقیه محاط و محدوددر.
 مرکزی همنای اولان آنف الیای عماره قصبه سیدر.
 سنجاق: عماره، شطره، زیر و دوریج اسملرله ۴
 قضادن مرکب اولوب، ۱۵۰۰۰۰ اهالیسی وار.
 در، که باشلیجه مرکزده بولنان ۲۹۰۰ صابین
 و یهودی و قتلکدن ماعداسی کاملاً مسلم و بونلر
 ۶۰۰۰ سنی و قصوری شیعیدر. اهالیسی زراعت
 و حیواناتلر مشغول اولوب، اکثری عشارتله منقسم
 ایسه ده، کوچیه حالنده یاشامیوب، ساکندر لر.

قدیم تاریخنده (هیکسوس) اسم غربیه یاد اولسان
مربلک دخی عمالقه دن اولمری محتملدر.

عمان } جزیره العرب جنوب غربی کوشه سنده
بیسوک بر خطه و مستقل بر حکومت
اسلامیه اولوب، حکومت مذوره مسقط امامتی نامیه
دخی معروفدر .

موقی، حدود و مساحه سی . — همان خطه سی
شمال شرقیه طوغری ممتد غیر منتظم بر مستطیل
شکلنده اولوب، اک شمال شرقی اوجی ایراتک کرمان
خطه سی ساحلنه وبر کورفزک ایجنه طوغری ممتد بر
برون تشکیل ایدرک، بحر فارسى بحر هماندن آریور،
و بو آرده هرمن بوزاری تحصیل ایدیور. بو وجهله
همان خطه واماتی شمالاً بحر فارسله یعنی بصره
کورفزیله، جنوب شرقی جهتندن دخی بحر عمانله
محاطدر. قره دن بحر فارس ساحلنده بصره ولایتک
نجد سجائی یعنی الحما خطه سیله و بحر عمان ساحلنده
حضر موت خطه سیله محدود اولوب، ایچ
طرفی ایسه دهنا صحرای واسعه سینه ملاصق اولغله،
او طرفندن غیر معیندر. اصل معمور و مضبوط بر-
لری سواحلی و سواحله قریب محلاری اولوب، سا-
حلدن چوله قدر اولان معمور یرلرینک ک کیش محلنده
وسعتی ۱۴۰ کیلومتره دن زیاده دکلدر. سواحلی
بحرین جزیره سنک قارشیسنده و قطر شبه جزیره سنک
اوست طرفنده کی کورفزک ایچندن حضر موت حدو-
دنده کی (مربط) اسکله سنک ۲۲۰۰ کیلومتره دن
زیاده اولوب، بحر فارسده (بحر البانات) اسمیه واسع
بر کورفز تشکیل ایدیور؛ همان کورفزند کی سواحلی
دوز اولوب، مرکزی اولان مسقط شهر واسکله سی
دخی بونددر؛ بحر عمانده کی سواحلی ایسه خیلی
کیرفتلی چیقینتیلی ایسه ده، لیماز واسکله لری بوق
کییدر. خوریان موریان قوی و جزیره لری
انکیزلرک تحت اشغالنده بولنیور. اصل همان
خطه سی همان کورفزی سواحلنده کی بر اولوب،
دهنا بره سنک شمال و جنوبنده بحر فارسده و بحر
همانده کی طار ساحلر ایسه اداره همانه یعنی مسقط
امامته ملحقدر. اک شمالی نقطه سی یعنی هرمن بو-
غازینی تشکیل ایدن برونک اوجی ۲۵°۲۰' واک
جنوبیسی یعنی مرتبط اسکله سنک آلت طرفی ۱۶°۵۰'
عرض شمالیده، اک شرقی نقطه سی یعنی رأس الحاد

نلدربوب، صیغه بی و بعضی طلل ساروبی تولید
ایدلر. بویطاقلردن اوزاق یرلرده واز آن جله
هماره قصبه سنده هوا صیحا ایسه ده، صاغلادمر.

عمارة المینی } (ابو محمد نجم الدین — بن
{ (ابو الحسن ملی) مشاهیر شعرا دن
وقتها شافیه دن اولوب، ینک تمامه سنده واقع (سرطان)
قصبه سنده تولد، ۳۱۹ هـ تاریخنده زید شهرینه انتقال
ایدوب، اوراد درت سنه قدر علم فقه ایله اشتغال
ایتمش؛ ۴۹۹ هـ دایغای حج ایدوب، مکه حاکمی قاسم بن
هاشم بن قلیته طرفندن سفارته مصره اعزام اولنورق،
سلطان مصر بولان فائر بن ظافر فاطمی ایله وزیر
صالح بن رزیک بعضی قصایدله مدح ایتمکله، التفات
واحسانلرینه نائل اولمش؛ و مکه یه و اوراد زبیده
هودت ایدوب، ابرقی سنه یه قاسم طرفندن مأموریت
مخصوصه ایله مصره اعزام اولندقد، قاهره ده
اختیار اقامت ایتمش ایدی. فاطمیونک حکومتی
زائل اولوب، سلطان صلاح الدین ایوبی صدره
حکم سورمکه باشلابجه، بونی واقربا و امرا سنی دخی
قصاید بلغه ایله مدح ایدرک، احسانلرینه نائل
اولمش ایدی. «کتاب اخبارالین» عنوانیه خطه
یمانیه تک تاریخنی و «النکت المصریه فی اخبارالوزراء
المصریه» عنوانیه دیگر بر کوزل کتابی و دیوان
اشعارله ساز بعضی آثار ی وارددر. شو بر ایکی بیت
جمله اشعارنددر :

اذا لم یسالمک الزمان فحارب
وباعد اذا لم تنفع بالاقارب
ولا تحترک الذعیف فرما
تموت الا فانی من سبوم العقارب الخ

عمالقه } (Amalécites) عرب اقوام قدیمه .
(سندن اولوب، حجازک شمالنده
و فلسطینک جنوبنده ساکن ایدیلر. ظن اولندیغنه
کوره بنی اسرائیلک بایستادن ارض مقدسه وصولر.
ندن اول فلسطینک دخی صاحب لری واهالیسی بونلر
ایدی. بونلر وادی شرک و کفرده نابت بولندقلردن،
بنی اسرائیل ایله کندیلری آره سنده من القدم منا.
فرت وخصومت اکسبک اولمازدی. یک ابری بویلی
وفوت و جسات صاحب لری اولغله مشهور ایدیلر.
فرعونیلر زماننده بر آره لق مصری ضبط ایله مصر

قطه سی ۷۰°۲۰' واک غریبی ۷۰°۲۰' طول شرقیده واقدر.

حال طبیعی، جبالی . — اصل همانده یعنی هرمن بوزاندن رأس الحاده قدر اوزانان ساحل بونجه بر سلسله جبال ممتد اولوب، جبال الفلوح اسمیه معروفدر. بو سلسله تک انکری مسقطک جنوبنده یک دیک اولورق ساحله اینوب، امواج بحرک جریانیه جبالق و قیالقی بر ساحل تشکیل ایدر. مسقطک شمالنده ایسه طاغیرک انکری بر سطح مائل تشکیل ایدوب، ساحل بحر ایله جبال آره سنده ۳۰ ایله ۶۰ کیلومتره آره لرنده بر وسمنده و باطنه اسمیه بر تمامه حاصل اولور، که بمن و حجاز تمامه سنه مشابه اولیوب، بعض میاه جاریه سی وارد، و خیلی مهمورد؛ مع هذا هواسی یک صیقاقدرد. مسقطک جنوبنده جبال مذکوره تک ارتفاعی ۱۰۰۰ متره می مجاوز اولیوب، شهر مذکورک شمالنده ایسه ۲۰۰۰ متره می منجاوزدر، واک یوکسک ذروه سی ۳۰۱۸ متره بالغ اولوب، قیشین قار ایله مستور بولنور. مذکور سلسله تک باطنه تک اک واسع محلنک غربنده بولنان قسمی اورمانله مستور اولوب، الجبل الاحضر اسمیه یاد اولنور. بو سلسله جبال بر قاج صره دن مرکب اولوب، غربه طوغری بر قاج قول اوزانیر، و آره لرنده منبت و هواسی معتدل بر طاقم وادیلر بولنور، که وقتیه همانک باشلیجه مهمورده لری اورالده ایدی. سلسله جبالک ذروه لرندن غرب طرفنده کی دهنا صحراسی کوز کوره بیلدکی قدر پایانز بر قوم در. یاسی صورتنده کورینوب، یقین محارنده مسکون بعض واحلری وارد. کرک ساحلده کی باطنه ده و کرک سلسله جبالک غرب جهتنده خرما آجیلری یک چوق و مویه لری مشهوردر. اها ایسی موجود صولری (فلج) تعمیر ابتدکاری جدولر و سدر و بندل واسطه سیله حسن استعمال و اداره ایدوب، سقی اراضی قوتیه خیلی محصولات آلیرل.

اقایم و هواسی، محصولات و معادن و حیواناتی. — همان خطه سی مدار سرطانیک تحتنده بولمغله، عرضاً حجازه معادل ایسه ده، بحر محیط هندیک تأثیراته تابع اولوب، کانونلرده جبالک شرقی انکرنده و سوا حله کلیتی باغفور یاغور. آتجق سلسله مذکوره تک صیرتی بلوطرک ده ایلری یکمسنه مانع اولمغله،

سلسله جبالک غرب جهتنده هوا قیشین دخی یک یابس و یازین یک صیقاقدرد. وادیلرده ایسه نباتاتک چوقلنی لزومندن زیاده رطوبت حفظ ایدوب، هواجه و خامی موجب اولور. مسقطه یازین میزان الحراره ۴۰ درجه یه قدر جیقار. سوا حله طو. براغی یک ابی دکل ایسه ده، سلسله جبال انکرنیک و وادیلرنیک طو براغی سیل ویا قیو صوبیه اروا اولندقدن خیلی محصولات ویرر. برنجی محصولی خرما اولوب، ایکنجی درجه ده بقدای، مصر، آریه، داری، بونجه، چوبت و نمناک حاره به مخصوص میوه و سبزه لک انواعی حاصل اولور. پاموق یک کوزل یتیشه بیلیر سده، زری عادت اولمامشدر. قوه سنک جنسی یمک کندن دون اولوب، شکر قامشی ده عادیدر. جبل احضرک انکرنده کلیتی باغور بولنوب، کوزل اوزوملر حاصل اولور، و شراب پاییلیر. باطنه ده خرما قلردن بشقه بر خیلی اورمانلر دخی بولنوب، میشه، چنار و بنق آجیلری یتیشیر و ابنیه و سفائ اماننده قوللانیله حق کراسته کسلییر. معادنی و علی الخصوص دمیر و قورشون معدنلری چوق اولوب، وقتیه اخراج اولندقلری بعض آثار. دن استدلال اولنیور سده، شمعدکی حالده پالکز باقیر معدنی جیقار لمقدرد. کوکورد دخی بر قاج محله جیقار بولوب، اهای طرفندن باروت اماننده قوللانییر. قیا طوزی دخی بر قاج محله بولنوب، اخراج اولنیور. بحرینده او قدر استفاده لی اولان اینجی صیدی همانده بولنیوب، سوا حله طاغیرلرک آندقلری خیلی مقدار کهر با اهای طرفندن طوبلا نیلیر. آتلی نجه کیکلر قدر ابی دکل ایسه ده، هجین دوه لری مشهوردر. صیفیر لری دخی آت ایسه ده، جنس لری مقبولدر. قیون و کیکلری یک چوقدر. مسقط مرکب و آتلی مشهور ایسه ده، یرلی اولیوب، ایران و بلوچستاندن کتیر بیلیر. سوا حله بالینی یک چوق و یک لذیذ اولوب، کلیتی مقداره قورودیلورق هنده و آوسترایله قدر کوندیرلیر. بعض دغه او قدر چوق بالینی جیقار، که اشکرینه یدیرمکه و کوبره یرینه تاوله لرینه آتغه مجبور اولورلر. حیوانات وحشیه سی جقال، تیلکی، طاوشان، فزال، و طاغیرده صیرتلان، کوچک بر جنس قیلان، طوموز، طاغ کجیسی و سائر ده دن

اولوب، بونلرک مساحتہ سطحیہ لرلہ معموره لرلنک ونفوسلرلنک مقداری بروجه آتیدر :

مربع کیلومتره معموره	اهالی	قطر
۳۵	۱۰۰ ۰۰۰	۴۳ ۵۰۰
۳۰	۸۰ ۰۰۰	۸ ۶۴۵
۶۰	۷۸ ۰۰۰	۳ ۵۷۹
۷۵	۶۵۰ ۰۰۰	۱۳ ۲۱۵
۶۵	۵۰۰ ۰۰۰	۳۴ ۰۲۹
۳۰	۳۰ ۰۰۰	۱۷ ۱۲۵
۳۰	۷۰ ۰۰۰	۱۰ ۹۵۸
۴۰	۹۰ ۰۰۰	۷۹ ۴۰۱
۰۰	۱۰ ۰۰۰	۰۰ ۰۰۰
۳۶۵	۱۶۰۸ ۰۰۰	۲۱۰ ۴۵۲

عمان کورفرزنده مسقط، سور، مطره، سب، برکه، سوق، صحار و شیناس؛ بصره کورفرزنده البیضا، وکره، سبارہ؛ ساحل جنوبیدہ دخی صریط اسملرلہ ۱۲ اسکله سی وارددر. داخلده کی قصب لرلنک ایسه باشلیجه لری (نسوه) و (رستاق) اولوب، سائر لری بیوک قره لر حالنددر.

اهالیسی ایکی صنف اولوب، عشیرت حالندہ وخیمه نشین اوله رق یاشایانلری سیما و اخلاق و اطوار. جه خالص عرب یعنی بنی اسماعیلدن عرب مستعربہ، و متمکن اولانلری عمانی نامیلہ عرب طایفه دن یعنی اولاد قحطاندن قاله در. بواکجهی صنف هندیلر و سائر اقوامله دخی قاریشه رق، سیملاری بر آزدکیشه در، ولسانلری ده فرقلیجه در. ظفرده یعنی ساحل جنوبیدہ. کیلر ایسه حضر موتک دخی بعض برلرنده سولنلین (عقیلی) دینلن اصلی مجهول بر لسانله متکلمدرلر. عمانده آفریقای شرقیدن نقل اولغش، وکوله لیکدن اطلاق اولغش بر چوق زنجیرل دخی بولنوب، بونلر عموم اهالینک بر دینی تشکیل ایدرلر. عمانیلر اونه دن بری خوارج مذهبک اباضیه شعبه سنی محافظه ایتملردر. کندیلری کوزل و تمیز کیملرله، خانهلرلنک اوج درت قاتلی و لک تمیز و قولانیشلی اولمسیله، طور و مامله لرلنک نزاکت و ظرافتسیله، نهایت درجه ده اولان مهماننوازلقلرله و الحاصل تمدنه اولان استعداد. لرله سائر عربلردن فرق و تمیز اولنورلر.

احوال تاریخیه سی. — عمانک اهالیسی تا وقت سعادنده اسلامه کاوب، آنجق بدمه مرکز خلافت دمشق و بغداده نقل اولغجه، عمان بید و منفرد بر حالده قالبوب، وقومات جاربه یه یک قاریشماش اولد.

هارتدر. جغرافیون عرب آثارنده میونلرلنک دخی کثرتندن بحث اولنور.

اصول اداره سی، تقسیمات ملکیه سی، مقدار اهالیسی. — عمان خطه سی مسقطده مقیم بر امامک تحت حکمنده اولوب، مملکتک عسکرله بحریه سی و مالیه سی و مأمورین اداره نک عزل ونصبی امامه طائفه ابدہ، امور مدلیه ده قاضیلر مستقل اولد. قری کبی، هر قصبه و یا مملکتک اداره داخلیه سی دخی علی شج و یارئیسنه طائف اولوب، امام بونلرک برنی عزل ابتدکی وقت، خلفی ینہ او طائفه نک افرادی اینجندن انتخاب ایتک مجبوریتنده در. وار. دانی باشلیجه کمرک و سائر بعض رسومات ابله حکو. مت مرکزیه به طائف اولان بعض انحصارلردن عبارت اولوب، ۲۷ ملیون فرانسه بالغ اولور، یعنی بر ملیون انگلیز لیراسندن زیاده در. اهالیسک مقدا. ربه نسبتله یوز بیک عسکر چیقارده یله جک بر حالده ابکن، سلاح آلتنده طوئدینی عسکرک مقداری بش آلتوز کشیدن زیاده اولوب، بونلرک ده جوخی ایرانی و بلوچدر. عمانک اهالیسی اسکیدن بری لهیلاکه آیشتی اولوب، هنده، آفریقا نک سواحل شرقیه نه و جاوه، سوماتره، مداغسقا جزایرینه قدر ابشیر خیل کیلری وار ایسه ده، مقدارینه دسترس اولنه مدی. بوندن مقدم زنگبار دخی مسقط امامک تحت اداره سنده بولنوب، عمانیلر اوراسنی معبر اتخاذ ایتملردی؛ و اورادن آفریقای وسطیکه اینجربنه صوقیلوب، اجرای تجارت ایتکده لر ابکن، بدمه امامک برادری اورانک مستقل حاکمی اولش؛ و ثابت بستیون استقلالنی فائز ایدوب، عالم اسلام اینجون بر یارلاق استقبال و یک چوق اهمیتی اولان اوکوزل مملکت آورو یالیرک ید ضبطنه یکمشدر. بوندن اول بحر فارسده هر س و کیش و بحرین جزیره لرله فارس و مکرانک برر مقدار ساحلی و عدن کورفرزنده سقظه آله سی دخی عمانک ابکن، بونلر دخی الندن چیغمشدر.

شمدیکی حالده عمان اداره ۹ دائره به منقسم

یفتند، توارخ اسلامده عمان اسمنه پک نادر تصادف اولنور. آکلاشلدیفته کوره، او وقتلرده خارجیلر بو خطه بئیده ومنفردیه چکبله رک، بر نوع استقلال ایله کئندی حالرنده یاشامشلردر. آنجق عمانک بو طرفده و برآنه قدر اهمیتی ولاماش ایسه، بحر اهمیت او قدر بیوک اولوب، قرون وسطاده، کیمیک نیک خبری اولمقزین، دین اسلامی جاوه وسوماتره وسائر جزایر بحر محیطه و آفریقا سواحل شرقیه سنه قدر نشر و توسیع ایدن و ملایلرله زنجیرلرک طمارلرینه عرب قانی قاریشدیران عمان هر بلریدر؛ چونکه کئندیلری کبیجیلکده پک ماهر اولوب، ممالکتری بحر محیطک پر اوجنده بولمغله، اورادن بحر محیطه طالبوب، دائمًا تجارتله اشتغال ایدمکشلردر.

پورتکیزلیر عربلرک تحت تحکمندن قورتلوبده، بولردن آلمش اولدقلری درس اوزرینه، اوزاق دکنلرده کشفیات و فتوحانله اوغراشدقلری صرملرده عمانده دخی مسلط اولوب، مسقط وسائر اسکله لرینی بر خیلی وقت تحت حکملرنده طومشلر؛ وهر نه قدر قانونی سلطان سلیمان خان دورنده وبعده عثمانی دو. نتماسی بر ایکی دفعه اورالرده پورتکیز دونماسنه فلیه جالمش ایسهده، هر نعلسه عمانک اداره عثمانیه آلتنه آلمشی دوشونلیه رک، پورتکیزلیر چکدکن صکره عمان ینه اسکی حالنده یعنی بر طاقم مشایخ وائمه پک الرنده قلمشدر. یوقایده دیدیکمز کی، عمانک هر بر جهت وقصیه سی بر شیخک تحت حکمنده اولوب، مسقط امانک بو شیخک اوزرینه دائمًا حکم و نفوذی بولمغشدر.

۱۱۶۳ تاریخنده عمان ایچون بر دور ترقی آجیلوب، تاریخ مذکورده مسقط امامته پکن سید احمد بن سعید امامتک حدودینی شمالاً بصره کور. فزنده الحبابه قدر توسیع ایدمک، فطر شبه جزیره سینی وایچی صیدیه شهرت واهیتی اولان بحرین آطه سنی دخی تحت اداره سنه آلمش؛ وسواحل جنوبیهده حدودینی حضر موده قدر توسیع ایدوب، ظفر خطه سنی ده ضبط ایتش؛ وداخلاً صلح واسبایش و انتظامی تقرر ایتدیرمشیدی. ۱۲۲۱ تاریخنده امامته پکن تورونی سید سعید عمانک موقماً استقبالی قوه بحریه سنه مربوط اولدیغنی درک ایله، بوجهته

حصر همت ایدوب، اورویا طرزجدیدنده ۳۰ فرقتین انشا ایتدیرمک، طرلرله نهجیز؛ وهر من بوغازی جوارلرنده کی جزایر وسواحلک ترکنه ایران وبلوچستان حکومتلرینی مجبور ایتدی کی، مسقطره جزیره سنی وزنکبار آطه وسواحلی دخی ضبط ایدمک، امامتی حادثا بر دولت بحریه حالته قویوب، کرک بصره کور فزنده وکرک بحر محیط هندیده کسب قوت ایتشدی. کئندیسندن اول عمانه مسلط اولوب، اهلایسنه صورتا وهایلیکی و حکومته جزیه اعطاسنی قبول ایتدیرمش اولان عبدالوهابک وفاق اوزرینه، سید سعید ذاتاً بونسلطن قورتش؛ و دونماسیله ایدندیکی یرلی بالذت زیارت ایدوب، تجارت بحریه پک تربیتی یوللرینی آچشدی. مساعدات ترقی پرورانه سندن بالاستفاده، هندستان وایران و جاوه وسائر طرفلردن بر جوق تجارتلرین، مسقط وسائر عمان اسکله لرنده بیوک تجارتخانه لر آچش؛ و بوجهله عمان مملکتی هند، جزایر بحر محیط، آفریقا، ایران، بصره و مصر آرمه سنده اجرا اولان تجارتک مرکزی حکمنه یکمیشیدی. آنجق سید سعید وفاتیه یقین بومساعیسنی کاملاً اتمایده چک بر حرکتده بولنوب، ممالکینی اوج اوغلنه تقسیم ایتش؛ و حصه سنه زنکبار دوشن سید مجید آفریقادا مستقل حکومت سورمکه باشلادیغنی حالده، بری عمانک قسم شماییسینی و دیگر کی جهت جنوبیه سنی آلان برادرلری طفیل ایله امجد یدلرنده نزاع و محاربه طوتیشوب، بونقاسمه وفاق دولتک صفتی انتاج ایتش؛ و عبدالوهابک اوغلی بو حالدن بالاستفاده، یکیدن عمانه مسلط اولوب، جزیه به ربط ایتشدی. نهایت عمانک ایکی پارچه سی برلشوب، ینه بر حکومت تشکیل ایتش، و وهایلرک جزیه سندن قورتش ایسهده، امام دونماسنک قسم کلایسینی صانع مجبور اولوب، مملکت اهمیت تجاریه سنی و ثروت و سامانی غائب ایتشد.

عمان
(شامده باقاه خطه سنک مرکزی بولش
بر شهر قدیم اولوب، الیوم خراب
ایسهده، مشهود اولان آثار جسمیه مصنه سی
معموریت قبیله سنه شاهدر. سلطک ۲۸ کیلومتره
شرق جنوبیسنده و قلمه الزرقانک ۱۸ کیلومتره جنوب
غریبسنده واقعدر. اسکی زمانلرده بیوک ومشهور

بر شهر اولوب، كتب بنی اسرائیلده (رباط همون) اسمیه مذکوردر. ما کدونیا لیل طرفدن برقاتدها اعمار ونوسیع اوله رق، (فیلادلفیا) تسمیه اولغشیدی. رومالیل زماننده بنه بوانسمی محافظه ایدوب، بونل طرفندن الیه خرابه لری موجود برطاقم جسم تازول ومعدیل وساثرانیة مصنعه انشا اولغشیدی. یاننده نهر همان اسمیه بر جای آقوب، خرابه لک بر قسمی بونهرک ایکی کنارانده وبرطاقی اوسقنده کی تپه و بر سور خرابه سی داخلنده در. اوائل دور اسلامده دخی معمور اولوب، بعض آثار اسلامیة می ده موجوددر.

عمان دکری { (بحر عمان Mer d'Oman) (بحر محیط هندینک شمال

غربی قسندن هبارت بیوک بر کورفر صورتده واسعه بردکز اولوب، جنوب هیتی آجیق اولدینی حاقه، شمال شرقی جهتندن هندستانک سواحل فریه سیله، شمالاً بلوچستان و ایران یعنی مکران سواحلیله، شمال غربی جهتندن جزیره العربک سواحل جنوبیه سیله یعنی همان وحضر موله، غرباً دخی آفریقاک سومالی سواحلیله محاطدر. بحر همانک غرب جهتنده عدن کورفری بولنوب، اورادن باب المندب بوزانندن بحر احمره کیرلیدی کی، شمال غربی قسمنده دخی (همان کورفری) بولنوب، اورادن هرمز بوزانندن بحر فارسه یعنی بصره کورفرینه کیریلید. بوجهه بحر همان باشلیجه جزیره العرب ایله هند آره سنده واقع اولوب، ملحقاتی اولان بحر احمر و بحر فارس واسطه سیله بمن، حبش، حجاز، مصر، عراق و ایران سواحل واسکله لینه دخی حاکم اولغه، اسکیدن بری اهمیت تجارتیه سیله مشهوردر. مذکور ملحقاتیله بر ارجزیره العربی احاطه ایتدیکندن، اساساً عرب دکنی عدن اولنوب، جزیره العربکده اوطرفنده اسکله لری و کیمیی اهالیسی اولان بری همان خطه سی اولدیفندن، بو خطه نک اسمیه شهرت بولشد. اصل بحر همان تقریباً ۲۵° عرض شمالیدن ۱۰° عرض شمالیه قدر ممتد اولوب، بواکیمیی خط عرضینک خارجی بحر محیط هندی عدن اولنور. سه ده، اسکیدن بحر همانک درجه وسعی و مسامانک حدود جغرافیة سی پکده معلوم ومحدود اولدیفندن، بحر همان پایانسز ردکر عدن اولنور، واسمی بحر

محیط معناسیله استعمال اولنوردی. بحر همانک تابع اولدینی بحر محیط هندی قطب منجمد جنوبی به قدر ممتد اولوب، اوجهتدن حائل اوله حق قره سی بولندیفندن، کره ارضک نصف جنوبیسنده قیش اولدینی موسمه وهلی الخصوص شتاء جنوبینک مبدئی اولان نیشان و مایس آیلرنده بحر همانده بیوک فرطونه وقاصیر غلر اولور. قیشین ایسه پک ساکندر. بحر همان تابع لریله برابر اسکیدن بری انجیی و صدف و تجارت و ثروت مخرجی عدن اولنه کلشدر.

عمان کورفری { (Golfe d'Oman) هر

آفنده بیان اولنان بحر همان یرینه قولانانلر وار ایسه ده، اصل همان کورفری بحر همانک شمال غربی قسمنده بر کورفردر، که همان خطه سیله ایرانک مکران خطه سی سواحلی آره سنده اوجی سیوری و بوقاری دوغش بر آباتی قاتی شکنده غرب شمالیه طوغری ممتد اولوب، منتهای غرب شمالیسنده واقع هرمز بوزانندن بحر فارسه یعنی بصره کورفریه اختلاط ایدر. بحر احمره کوره عدن کورفری نصل ایسه، بحر فارسه کوره ده همان کورفری هین حال ومو. قنده در. همان کورفرینک آغزی همان خطه سنک (الرأس الحاد) دینن برونیله ایران و بلوچستان خط حدودی آره سنده اولوب، تقریباً ۲۵۰ کیلومتره وسعتنده در. ایجریسی طارانشوب، ۲۰۰ کیلومتره په اینز. سواحل شمالیه سی خفیف صورنده محذب وسوا. حل جنوبیه سی مقمردر. ایران سواحلیله اهمیتلی بر اسکله سی یوقیسه ده، عمان ساحلیله مسقط، رکه، صحار، شیناز و فرجه اسکله لری بولنوب، بونلرک آرز چوق اهمیت و تجارت بحریه لری واردر.

عمایم { مشاهیر محدثانن طالع بر قادین او. (لوب، شریف نسایه لقبیه ملقب مولانا حسام الدین حسن بن محمد الحسینک قیزدر. امام سیوطی صاحبه ترجمه دن استماع حدیث ایشدر.

عمتا { شامده طایفه ایله همان آره سنده وایکسندن (ده ۱۲ فرسخی مسافه ده بر قریه او. لوب، هشره مبشره دن ابو عبیده بن الجراح (رضه) ک تربه سی حاوی اولغه مشهوردر.

عمر { (ابو حفص — بن الخطاب بن نفیل بن عمر) عبده العزی بن ویاح بن عبده الله بن

قرط بن رزاح بن عدی بن کعب بن لؤی القرشی (المدوی) کبار صحابه دن وعشره مبشره دن اولوب، خلیفه ثانی جناب نبویدر. نسی طقوز بطن یوقاریده یمنی کعب بن لؤیده نسب پاک جناب نبوی ایله برلشیر. والده سی حننه بنت هاشم بن المغیره المخزومیه اولوب، ابو جهلک هم زاده سی وبرروایتده همشیره. سی ایدی. وقعه فیلدن ۱۳ سنه صکره وهجرت نبویه دن ۴۰ سنه اول دنیا یه کلوب، زمان جاهلیتده اشراف قریشدن معدود وایفای سفارت ومفاخراته جواب اعطاسنه مأمور ایدی. فخر کائنات (صلم) افسندمه نبوت کلدیکنده، ابتدای امرده عمر نبی ذیشانک ومسلینک یکه علیهنده بولنمش ایکن، بمشک آلتنجی سنه سی ارککلر یئننده قرقچی وبر روایتده قرق بشنجی اوله رق، اسلامه کلوب، بو ذاتک اهتداسیله دین اسلام ظاهره چیقمشدر. حضرت عمرک سبب اسلامی مختلف صورتده روایت اولنوب، هر حالده الینه یکن ویا کند یسندن اول اسلامه کلش لولان همشیره سنک الله بولدی یی مصحف شریفدن بر صحیفه ده «سبح لله ما فی السموات» سورده شریفه سی اوقوه ده، بردن بره قلبنه هدایت کلوب، طوغریجه نزد جناب نبوی یه کیده رک، اسلام ی قبول ایتش؛ وسائر مسلین کبی اسلامندن طو. لای عذاب کورمک آرزوسیه، ابتدا دایسی ابو جهل و بدمه بتون کفار قریشه اسلام ی کند یسی تبلیغ واعلان ایتش ایدی. رسول الله (صلم) افسندمک بوندن اولجه «اللهم اعز الاسلام بعمر بن الخطاب» ده دعا ایتش اولدقلری سرویدر. فخر کائنات (صلم) افسندمک معیتده مدینه منوره یه هجرت ایدوب، سائر صحابه مکه دن خفیا چیقدقلری حالده، حضرت مشار الیه مسلح اوله رق هلنا چیقمش؛ ونبی ذیشانک اوکنجه مدینه یه داخل اولوب، رسالتپناه افسندمک ورودلرینی تبشیر ایتمشدر. بدر، احد، خندق، خیبر، مکه، حنین غزایزنده وسائر غزواتله رضوان ییعتنده حاضر بولنمش؛ وکفار قریشه اولان شدتی اظهارله شیرانه حرب ایدوب، احد وقعه سنده معیت حضرت نبویه صوک درجه یه قدر ثبات ایتمشدر. حق باطلدن تفریقده قوه خارق العاده سی وکمال عدالت وحقایق سبیله جانب نبویدن (فاروق) لقب شرف افراسیله تلقیب بیورلمشدر.

ارنحال حضرت نبویه جناب عمر (رضه) حضرت ابابکر صدیق (رضه) ک مقام خلافته یکسنه جهد وغیرت ایدوب، وفاق واسایشک محافظه سنه موفق اولمش، واک اول کند یسی خلیفه مشارالیه بیعت ایتمشدر. حضرت صدیق اکبرک مدت خلافتلرنده فاروق اعظم هر برایشده معاونتدن کری طور میوب، اهل رده مک تنکیلنده ورورملر قارشی شام جهته عسکر سوقنده پاک چوق خدمتی اولمشدر.

حضرت ابابکر (رضه) ارنحالندن اول کبار صحابه کرامله بعدالاستشاره حضرت عمر (رضه) ی خلافته تعیین ایتش اولمله، ۱۳ نجی سال هجریک جادی. الاخری شهرینک اون آلتنجی کونی مقام خلافت اسلامیه یه قومده، خلیفه ثانی رسول الله (صلم) اولمش؛ وبرنجی اوله رق (امیرالمؤمنین) لقبیله تلقب ایتلمشدر.

حضرت عمرک زمان خلافتلرنده فتح وممالک اسلامه ضم اولنان لرلرک وسعتی اوقدر آز زمان ظرفنده حصوله کلشی داخل حوصله امکان اولمه یه حق درجه ده در. ابتدا ابو عبیده بن الجراح و خالد بن ولید (وضهما) قیادتلریله شامده باشلاشمش اولان فتوحاته دوام بیوریله رق، شام وفلسطین تمامیه فتح اولنمش؛ ورورملرک کلیتی عسکرینه غلبه چالتمش؛ وفلسطینک فتحی متعاقب حضرت فاروق اعظم بالذات قدسه عزیمت بیوره رق، عدالت وحقایق واحوال فقر اشتغالیه عالمی حیران ایتمشدی. برطرفدن دخی سعد بن ابی وقاص (رضه) ک قیادتیه اووقت دنیاک اک قوتلی دولترلندن اولان ابراهه قارشی عسکر سوق اوله رق، قادیسه مظفریت عظیمه سی اوزرینه، دولت مذکوریه غلبه چالتمله، ممالک ایران بر بر فتح اوله رق، جرجان وجیحون وادیلرینه قدر اولان بلاد واسمه خلافت اسلامیه دایره سنه ادخال اولنمشدی. جزیره وموصل و دیاربکر جهتلری دخی خالد بن ولید وهیاض بن غنم وسائر مجاهدین اسلام معرفتیه فتح اولندی یی کبی، مصر وبرقه وطرابلس خربده عمرو بن العاص بدیله ضبط اولنمشدر.

فاروق اعظم ممالک اسلامیه یی جزیره العربیه منحصر بولمشیکن اجرای خلافت ابتدکی اون سنه ظرفنده بروجه مذکور شام، فلسطین، عراق، جزیره، بتون ممالک ایران، مصر، برقه وطرابلس قرب

فتح اوله رق، خلافت اسلامیه نك حدودی جیمون وادبندن افریقیه (یمنی تونس) قدرتوسله، يك بیوك ردوك حالنه كچمش؛ و بصره و كوفه شهرلری بنا ودرت بیكدن زیاده جامع و مسجد تأسیس اولمشدر. یزید بن ابی سفیاندن صكره برادری معاویه بن ابی سفیان جانب فاروقیدن شام والیكنه قسین بیورلش؛ و حضرت فاروق مدینه ده جناب مرتضایی نوكل ابدرك، بالذات شامی زیارت، ومدت خلافتنده بهر سنه مكه مكرمه یم عزیمتله ایغای حج شریف ایتمشدر.

اون یحیی سنه ایله یدی کون اووقته قدر دنیاده منلی كورله مش برعدالت وحقانیتله اجرای خلافت و حكو. مت ایدوب، ۲۳ سال هجری نك ذی الحججه سی اواخرنده صباح نمازبنه كیدركن مغیره بن شعبه نك كوله سی ابو لؤلؤ نبروز نام خبیث طرفندن مبارك قارننه بیماقله اوربلرق، مجروح اولمش؛ و یكرمی دوت صافت صكره تسلیم روح ایدوب، روضه مطهره ده حضرت ابابكر صدیق (رضه) ك یا نلرنده دفن اولمشدر.

حضرت عمر (رضه) طریق عدل وحقانیتدن سرمو انحراف ایتمز و امور عبادده موكل بیوك و كوكك كلمه عمال و مأمورینی طریق عدل و انصافده طوتمنه مقتدر، جری، طابده، زاهد، فوق العاده مرحمتی، متواضع، فقر وفاقه ایله مفتخر برذات ابدی. همت و عدالتی ثمره سیله خلافت اسلامیه اوقدر توسع ایتش، و اوقدر مأمور برلر ضبط اوله رق، واردات و غنائم تصورك مافوقنده چو فالمش ایكن، حضرت عمر بنه بر پلاس یاره ایله و بر یارچه آره اككبله قناعت ابدرك، يك فقیرانه یا شامقن واز. كچمه مشدی. قدسه كیدركن كوله سیله مناوبه ینوب، گاه دوه نك اوكننده یا به یوروپه رك، و گاه اون و آره سی دخی حامل اولان دوه نك اوستنده بولهرق، قدسه بو حالدده كیرمش؛ و قوت ومكنیتی عالی دیرتمكده اولان خلیفه اسلامی كورمك اوزره استقباله جیمش اولان خلقی وبتون عالی حیرتده برافشدی. همداتی بر درجه ده ابدی، كه كندی اوغلرلرندن بری تأدیب شرعی موجب بر حر كنده بولنجه، ضرب اولمشنی امر ایدوب، اصحاب كرامك

توسط و التماسلریله برابر، بردكنك اكسبك اورلشنه بیله رضا و بریمه رك، اوغلنك بوندن متأثراً وفاتی دخی تأسفی موجب اولمش ایسه ده، ندامتنی دعوت ایتمه مشیدی. اداره امورده کی اقتدار بر درجه ده ایدی كه فخر كاشنات (صلم) افندمرنك ارتخانی حس ایتد برمیوب، كندی سی صاغ اولدجه اسلام امور و مصالحی اصلا سكته دار اولماش، و بلكه كیتدجه اصلاح و ترقی ایتمشدر. حقنده يك چوق احادیث شریفه نبویه صادر اولوب، «ماطلت الشمس علی رجل خیراً من عمر» و «لوكان بمدي نبی لكان عمر بن الخطاب» حدیث شریفلری قدر و منزلتی اواقیه كافیدر. مناقبی جلدلر طولد بره جق درجه در. اصحاب درجه لرینه كوره معامله ایدوب، اصحاب بدری سائر لرینه و بونلرمیاننده ده هاشمیلری تقدیم ایدر، و جناب مرتضایی جمله دن مقدم طوهرق، معضلات امورده كندی لرله انتشاره ایدردی. حقنده کی حدیث شریفلرك اكثری حضرت علی (رضه) دن مروی اولدینی حالدده، حضرت مشارالیه طرفدارلق ادا. سنده بولنا نلرك حضرت عمر (رضه) بغض و خصومت كو سترملری شبه سز حضرت مرتضاك و روحنی خشنود ایتمه جك حر كاتك اشدیدر. اوتخالنده ۶۳ یاشنده ایدی.

حضرت عمر (رضه) كندی لرلرن صكره عشره مبشره دن اولان علی، عثمان، طلحه، زبیر، سعد بن وقاص، عبدالرحمن بن عوف (رضهم) حضراتندن برینك خلافته انتخابی و كندی اوغلی عبدالله (رضه) ك دخی انتخابده رأیی اولوب، انتخاب اولمغه حق اولماسنی وصیت ایتمشدر. اولادینك اشهر و افضل مشارالیه عبدالله اولوب، فضائلی ترجمه حالنده ذكر اولمشدر. قیزی حفصه (رضها) ازواج مطهره جناب نبویدندو.

عمر { اصحابه كرامدن جناب فاروقدن بشقه }
{ بر قاج ذاك اسمی اولوب، اك معروفلری }
بروجه آتیدو: (ابو حفص عمر بن ابی سلمة القرشی الخزومی) كه پدر ووالده سنك حبشه هجرت ایتش اولمیرله، اوراده دنیا به كلوب، پدرینك وفاتندن صكره والده سی ازواج مطهره جناب نبوی زمره سنه داخل اولمغه، فخر كاشنات (صلم) افندمرنك اوکی اوغلرلردو. اوتخال حضرت نبویده طقوز یاشنده

اولوب، بعض احادیث شریفه روایت ایتشدر. جل
وقمه سنده معیت حضرت مرتضویه اولوب، بعده
خلیفه مشارالیه جانبندن بحرین وفارس والیکنه
تیمین بیورلش؛ وعبدالملك بن مروان زماننده ۸۳
تاریخنده مدینه ده وفات ایتشدر. — (هر بن
هکرمه) که ابوجهلک تورونی اولوب، یرموک ویر
روایتده اجنادین محاربه سنده شهید اولمشدر. —
(هر بن مالک القرشی الزهری) که خلافت جناب
فاروقیده دمشق فهنده حاضر بولنش؛ واسر خلیفه
ایله ابوعبیده بن الجراح (رضه) طرفندن اهل جزیره
قارشی سوق اولنورق، قریشیانی صلحا ضبط ایتشدی.

عمر { (میرزا —) جلال الدین امیرانشاهک
اولادندن اولوب، پدرینک شعورینه
خلل کلا یکننده، جدی امیر تیمورک فرمایله آذربجان
حکومتنه نصب اولمشدی. جدینک وفاتندن صکره
برادری ابوبکر میرزا ایله محاربه ایدوب، مغلوب
اولغله، همی شاهرخ زردینه قاچش؛ ویرمدت صکره
بوکا قارشی حصیان ایتکله، ابتدیی محاربه ده مجروح
واسیر اولوب، جریحه سندن متأثراً ۸۰۹ تاریخنده
وفات ایتشدر.

عمر { [«حسام الدین عمر» ماده سنه مراجعت
بیوریله .]

عمر { (ابوحفص — المرتضی بن یوسف بن
ابراهیم) مغربه، حکومت سورن موحدین
دولتک اون ایکنجی حکمداری اولوب، اون طقوز
سنه قریب مدت حکومت سورمش؛ و ۶۶۴
تاریخنده بنی مرینله ابتدیی محاربه ده مغلوب اولغله،
فرار ایدوب، خلی ابودبوسک یانه کوتورلدکده
قتل اولمشدر.

عمر { بنی حفص ملوکندن یکی کشینک
عمر { اسمیدر. [«ابوحفص» ماده لرینه
مراجعت .]

عمر { (تاج الدین — بن مسعود) مشاهیر
عمر { شعراء ایرانندن وهلادن اولوب، قلیچ
طنماج خانک مداحلردن بولنش؛ و عرفی شیرازی
ایله محبت ایتشدر. شورباغی اونکدر :

جوری که بدین دل شده پیوست رود
زان طره جعد و ترکس مست رود
از پای رود آدمی بنده تو
روزی که ترا بیند از دست رود

عمران { حضرت موسی وهارون (عما) ایله
همشیر، لری مریمک پدری اولوب،
بومناسبتله مشارالیه آل عمران دیرلر.

عمران { صحابه دن برقاج ذاتک اسمی اولوب،
اک مروفلری روجه آتیدر : (ابو
نجید عمران بن حصین الخزاعی الکعبی) که خیبر قحی
سنه سی اسلامه کلوب، اوندن صکره کی غزواتده
معیت نبویه بولنش؛ وحضرت عمر (رضه) جانبندن
تعلیم ققه ایچون بصریه اعزام بیورلش؛ وفضلا
صحابه دن اولوب، عبدالله بن حامر طرفندن شهر
مذکور قاضیلغنه نصب اولنش؛ وبعده استغفایدوب،
۵۲ تاریخنده وفات ایتش؛ وذربتی اوراده قالمش
ایدی. حسن بصری وابن سیرین کنیدیسندن روایت
ایتشدر. — (عمران بن طلحه القرشی التیمی) که
هشتمه مبشره دن حضرت طلحه (رضه) ک اوغلی
اولوب، همد جناب نبویه دنیا به کلش؛ وجل وقمه.
سندن صکره بصریه عزیمتله، جناب حیدردن
پدرینک املاکنی ایستوب آتش ایدی. اولاد
واحفادی وارایدیسه ده، منقرض اولوب، ذربتی
قالامشدر.

عمران { یمن ولایتک صنعا سجاغنده و مرکز
عمران { ولایتک شمالنده برفصبه اولوب،
مرکزی اولان عمران قصبه سی صنعا دن ۱۰ ساعتی
مسافه ده وبراووه تک وسطنده واقدر. عمران
قضای جنوباً صنعا، غرباً حجه قضا لرله، شمالاً
وشرقاً دخی اراضی غیر مضبوطه ایله محاطدر.
اراضیی طاغاق اولوب، جبال سرا اوزرنده بولغله،
میه جاری سی قسماً بحر احمره و قسماً داخلی چوله
طوغری آقار. هوایی معتدلدر. محصولاتی آذ
مقدارده بندان ایله آریه، دوره، بقله وسائر
حبوباتله اوزوم، بادم، زردالی وسائر میوه لردن
هبارتدر. قهوه سی پک آزدر. قیونلری یری اولوب،
آنجی اتلری لذتزدور.

عمران الاسرائیلی { (حکیم اوحدالدین
(— بن صدقه)
مشاهیر اطبا و حکمای عربدن اولوب، ۵۶۱ تاریخنده
دمشقه طوغمش؛ وپدری دخی مشاهیر اطبا دن
بولنش ایدی. اجرای طبابتده فوق العاده مهارتی
اولغله، ملوک واکابر هندنده قدر و اعتباری پک

زیاده اولوب، لزوی قد برنده جلب اولنوردیسه ده،
هیچ برنک خدمته دخول واختصاص ایتمیوب، ملک
مادل ابوبکر بن ابوب و ملک ناصر داود بن الملك
المظم کندیسنه کلینتی تخصیصات تکلیف ایتمکری
حالده، بنه خدمتربنه دخولی قبول ایتمه مش؛
ودمشقده یارستان کیرده اجرای طبابتله مشغول
اولوب، غیر حقول بعض مداواته موفق اولمش
ایدی. حمص ملکینه مداوات ایتمک اوزره جلب
ابدلش اولدیی حالده، ۶۳۷ تاریخده شهر مذکورده
وقان ایتمشدر.

عمر بک { اوتنجی قرن هجری عثمانی شعر.
سنندن اولوب، خیالی بکک
اوغلدر. زمانله کوشه قناته چکمش ایکن،
آراؤد احمد پاشاک مسند صدارته یکمی اوزربنه،
منسوبتی جتبله، معینته آلنه رق، برجوق حالده
آتش غضبی اطفایه وحرکات شدت کارانه سنی تعدیه
چالیش؛ وبعده بعض دقتدارلقرده بولتمشدر.
شویت جله اشعارنددر:

هب سیل مرشکن یولکه ایلسون اینار
ای دوست بنم دیدم غم دیده ده نم وار

نعم بن ثابت الثمانی { (ابوالقاسم) مشا.
هیر ادبادن اولوب
ابن جنینک «لم» و «مکودی» سنی شرح ایتمشدر.
کرخده ابوالقاسم بن برهانه معارضه لری اولوردی.
عمر بن حفص { (بن برقی) مشاهیر
اطبای اسلامدن اولوب،
قبروانه سیاحتله برمدت ابوجعفر بن الجزراک یاننده
قالش؛ واورادن اندلسه کچهرک، ملک ناصرک وبعده
نجم بن طرهنک خدمت طبابتنده بولتمش؛ و «زاد.
المسافر» کتابی اندلسه ادخال ونشر ایتمشدر.

عمر بن الخطاب { «عمر» ماده لرینک
{ برنجیسنه مراجعت .
عمر بن شیه { (ابوزید — بن رابطه
{ النیری) مشاهیر مورخین
وقراردن اولوب، بصره لیدر. وبصره بک مکمل
تاریخی یازمشدر. ۱۷۳ تاریخنده طوغوب، ۲۶۴
سنه سنده (سرم رآی) ده وفات ایتمشدر .

عمر بن عبدالعزیز { (امیر المؤمنین ابو
{ حفص — بن مروان
بن الحکم الاموی) خلفای امویه بک سکرنجیسی

وآب رونی اولوب، والده سی ام طاصم بنت طاصم بن
عمر بن الخطاب (رضه) اولمفله، والده طرفندن جناب
فاروق اعظمک حنفی زاده سیدر. مصر والیاکننده
بولتمش اولان پدری عبدالعزیز بن مروان دخی سائر
بنی امیه وآل مروانک خلافت اوله رق عدل وانصاف
ودیانتله متصف برزات ایدی. عمر بن عبدالعزیز
۶۰ سال هجریسنده یعنی معاویه بک وفاتی سنه سی
مدینه منوره ده دنیا به کلوب، پدریله برابر مصره
کیش؛ وبعده تحصیل علوم و فقه ایچون پدری
طرفندن مدینه به کوندربلرک، انس بن مالک و عبدالله
بن جعفر بن ابی طالب وسمیع بن المسیب وسائر
معاصرینله محبت واندیلرندن استماع احادیث شریفه
ایتمشدر. پدرینک وفاتنده عمی عبدالملک بن مروان،
نخست حکومتده ایکن، کندیسنی دمشق شامه جلبله،
قیزی فاطمه بی تزویج ایدهرک، کندیسنی دامادایش؛
وبونک زماننده وافر نعمت و ثروته نائل اولوب،
طبیعتنده سرکوز اولان سماحت و صروتی اجرا ایتمکه
باشلامشیدی. ۹۹ تاریخنده هم زاده سی سلیمان
بن عبدالملک وفاتی اوزربنه مقام خلافتنه کچجه،
خلفای راشدین (رضهم) مساکینه سلوکله،
اجرای عدل و داد ایدهرک، بحق عمر ثانی دینلکه
کسب استحقاق ایتمشدر. بنی امیه تامعاویه زمانندن
خطبه ده حضرت علی (رضه) افندمره لعنت او قومغی
عادت ایتمش اولدقلری حالده، صاحب ترجمه مقام خلافتنه
کچجه، اک اول بو عادی رفع ایله، عالم اسلامی بویه
برشیدن قورنارمش؛ واهل بیت نبی حقنده حرمت
وتمظیمده قصور ایتمه مشدر. بومعاملات دیانت کارانه سی
بنی امیه بی دلکیر ایدوب، ایکی سنه ایله بش بحق
آی خلافتدن صکره، ۱۰۱ تاریخنده دیر سمانده
برکوله سی بدله تسیم ایتمشدر. ارتحالنده سنی ۴۱
ایدی. بیاض چهره لی، انجه ونازک یوزلی، نحیف
بدنلی، چقور کوزلی، کوزل صقاللی، ملیح وسویملی
برزات ایدی. آتله وینیگیلکه زیاده سراق اولوب،
کنجاککنده آت بری آلتنه تکمه اورمش اولمفله،
یاره سنک اثری قالمش؛ وبوسیلله (اشج بنی امیه)
لقبیلله تلقیب اولمشدی. صحابه دن انس بن مالک
(رضه) دیمشدرکه: امامت ایتمده فخر کائنات (صلم)
افندمره عمر بن عبدالعزیزدن زیاده بکره بن کیمسه
کورمدم. صفحه قصبه سی بنا و ملاطیبه بی روملردن

بوزيك اسير مقابلنده مبايه، ايتمشدر. مناقبي پك چوق اولوب، ابن الجوزي مشار ليهك مناقبي جمع ابدەرك، بيوك برجله يازمشدر.

عمر بن عبدالعزیز { [«ابوالحفص شطرنجي»
[ماده سنه مراجعت .]
سنه مراجعت بيوريله .]

عمر بن یونس { (بن احمد الحارثي) اندلس
[ماده سنه مراجعت .]
عمر خلوصی افندی { [«صماني زاده»
[ماده سنه مراجعت .]

عمر خیام { (شیخ — بن محمد) مشاهیر
[ماده سنه مراجعت .]
عمر خیام { شماری ایراندن و علما و حکامان

اولوب، حکمت و هیئت و سائر فنونده بد طولی صاحبی
ایدی . استرآباد مضافاتندن دهستانه تابع فیروز

ناحیه سنک (دهک) قریه سننده دنیا به کلوب، حکیم
سنایینک استادی اولان شیخ الاسلام ناصرالدین محمد

منصوردن و سائر عصری مشاهیرندن تحصیل ایتمش؛
و کجلیکننده اکثریا بلخنده، بعده نیشاپورده اسرار

عمر ایتمشدر. مدرسه نظامیه صاحبی وزیر شهیر
نظام الملك و ملاحده اسماعیلیه نك باشی اولان حسن

صبح یانه کیده روك، مطلوبلری سؤال اولندقدە،
حسن صباح خدمته کیرمک آرزوسنی بیان ایتمکله،

همدان و الیکنه تمین اولنش؛ و عمر خیام بقیه
عمرینی نیشاپورده کچیرمک اوزره معیشتنه مدار

اوله جق جزئی برمعاش طلبیه قناعت ایتمشدی .
عمرنده تأهل ایتوب، ایاضی مطالعه ایله واشتغالات

ذهنیه ایله کچیرمیشدر. ملوک و اکابر زمانی هندنده
قدر و اعتباری زیاده اولوب، علی الخصوص سلطان

سجهرسلجوق کندیسنی کندی تختی یاننده برکسی
مخصوصه اوتورته روق، صحبت ایدردی . مناهیدن

پکده مجتنب اولدینی حالده، کندیسندن بعض
احوال فوق العاده منقولدر . اشعاری رباعیاتدن

عبادت اولوب، بونلرک اکثری حقایق علیه به
و حکمت و اخلاقه متعلقدر. بونلرک بعضلرنده افکار

متعصبینه قارشى برطاق تنقیدات و آمریضات مستهزیانه
مندرج اولوب، معجبندە دخی بومسلك و طریق

الزام ایتیکندن، بعض آوروپالیر کندیسنه شرقک
وولتری دیمشدر. رباعیاتی انکیزجه به و سائر

آوروپا لسانلرینه ترجمه و نشر اولمشدر. عصرمن
ادباسندن معلم فیضی بعض منتخباتی ترکیه ترجمه یله

برابر شهرمنده نشر ایتمشدر. ۵۱۵ ده و برروایتده
۵۱۷ ده نیشاپورده وفات ایتمشدر. شوربایى اونکدره:

بوزيك اسير مقابلنده مبايه، ايتمشدر. مناقبي پك چوق اولوب، ابن الجوزي مشار ليهك مناقبي جمع ابدەرك، بيوك برجله يازمشدر.

عمر بن عبدالعزیز { [«ابوالحفص شطرنجي»
[ماده سنه مراجعت .]
عمر بن یونس { (بن احمد الحارثي) اندلس
[ماده سنه مراجعت .]

عمر بن یونس { (بن احمد الحارثي) اندلس
[ماده سنه مراجعت .]
عمر بن یونس { (بن احمد الحارثي) اندلس
[ماده سنه مراجعت .]

برادری احمد بن یونس ایله برابر شرقه رحلتله،
بنفاده داخل اولمش؛ و اورده ثابت بن سنان بن

ثابت بن قره دن جالینوسک کتب طبیه سنی اوقوبوب،
کوز امراضی عملاننده ابن وصیفدن استفاده ایتمش؛

و ۳۰۱ تاریخنده اندلسه رجعتله، مستنصر باللهک
حسن قبول و التفاتنه مظهر اوله روق، خدمت طبابتنه

کیرمش؛ و زهراده اسکان اولنمشدر. کوز خسته.
لقلرنی ابی ایتمده مهارت لری پک چوق اولوب،

کندیسی چوق یاشامامش ایسه ده، برادری احمد خلی
وقت معمر اوله روق، اکتساب شهرت ایتمشدر.

عمر پاشا { (فرنک —) متأخرین مشیران
[ماده سنه مراجعت .]
عمر پاشا { (فرنک —) متأخرین مشیران
[ماده سنه مراجعت .]

اصل آوستریانک خرواستان اهالیسندن اولدینی
حالده، دولت عثمانیه نك خدمت عسکریه سنه کیرمش؛

واهندا ایتمش ایدی . قابلیت و استعداد طبیعی
و اقتدار عسکریمی اقتضاسجه قطع مراتب ابدەرك،

مشیریت رتبه سنی احراز ایتمش؛ و دور سلطان
عبدالعزیز خانیده خلی وقت سردار بولنوب، ظهور

ایدن مسائلک جله سنده ابراز آثار اقتدار ایتمش؛
و عساکر عثمانیه نك تنسیق و تنظیمنده پک چوق

خدمتی کورلمشدر. ۱۲۸۰ تاریخلرنده وفات ایتمشدر.
عمر پاشا { (ویرونلی —) آرنالودلقده

عمر پاشا { (ویرونلی —) آرنالودلقده
[ماده سنه مراجعت .]
عمر پاشا { (ویرونلی —) آرنالودلقده
[ماده سنه مراجعت .]

ویرون قریه سندن اولوب، عسکرلکله مصره کیتمش؛
و اوراده قطع مراتب ابدەرك، محمد علی پاشانک

مصر و الیکننده دخی میرمرانلق رتبه سیله معیننده
بولنش؛ و بعده پاشای مشارالیه ایله بوزیشه روق،

یایه به عزیمتله، تیه دلتلی علی پاشانک خدمته کیرمش؛
و لی پاشا فرمانلی اولدیفنده، بونی دخی ترکله، علی

پاشانک اوزرینه کوندیلن خورشید پاشا ایله برلشمش؛
و علی پاشادن صکره ۱۲۳۷ تاریخنده رتبه وزاوله

یانه والیسی اولوب، درت سنه بومأموریتده قالمشدر.
اوغلاری حسین و قهرمان پاشا لر ابدە و سائر الویه ده

کر کوهر طاعت نسقم هرگز
ور کرد کنه زرخ ترفتم هرگز
نومید نیم زبازگاه مکرمت
زیراکه یکبار دو تکفتم هرگز

عمر دده { و عمر سکینی . شیخ پیرام ولی
سریدانندن اولوب، شیخ مشار-
الیه و فائده آق شمس الدین خلی اولمش ایسه ده،
قطیت صاحب ترجمه انتقال ایتمشدر . بروسل
اولوب، ۹۲۶ تاریخنده وفات ایتش، و کویتنکه
دفن اولمشدر.

عمر سهلان ساوجی { [قاضی میر] ماده.
سنه سر اجمت .]

عمر شیخ { (میزالدین —) تیمورلنک
اوجچی اوغلی اولوب، جها-
نکبر مشارالیه آل مظفری اصفهان قربنده قتل
واستعمال ایتدکه، فارس حکومتی صاحب ترجمه
برمشیدی . بر سنه صکره یعنی ۷۹۹ تاریخنده
پدریه کوریشک اوزره، دیاربکر طرفنه کیتدکه
ایکن، انشای راهده کردستانده قتل اولمش؛
وفتی ماوراءالنهر نقل ایله، (کش) قصبه سنده
قبه خضرده دفن اولمشدر . بش اولادی اولوب،
بولردن باقرانک نورونی سلطان حسین سلطنته
قائل اولمشدر.

عمر شیخ { (میرزا — بن سلطان ابی
سعید بن میرزا محمد بن
جلال الدین امیرانشاه بن تیمور) تیمورلنک احفادندن
اولوب، هندستان دولت تیموریه سی تأسیس ایدن
بارک پدریدر . ۸۶۰ تاریخنده سمرقندده طوفوب،
پدرنک سلطنتی زماننده فرغانه و اندجان والیکنه
نصب اولمش؛ و ۸۷۳ ده واقع اولان پدرنک
و فائندن صکره دخی بو حکومتده قالوب، ۲۶ سنه
بالاستقلال اجرای حاکمیتدن صکره ۸۹۹ ده ۳۹
یاشنده وفات ایتمشدر.

عمر { صحابه دن برقاچ ذاتک اسمی اولوب،
اک معروفتری بوجه آتیدر: (عمر
بن ابی افاه) که حبشه هجرت ایدنلردن اولوب،
والده سی طرفندن عمرو بن العاصک برادریدر . —
(ابو امیه عمرو بن امیه الکنانی الضمری) که قدمادن
اولوب، حبشه هجرت ایتشیدی . بدرواحد غزالندن
صکره حبشندن مدینه یه کلوب، بزر معونه غزاسنده

حاضر بولمشدر . بروایتده بدر واحد غزالنده
مشرکین میاننده بولمش؛ وبعده اسلامه کلمشدر .
جانب نبویدن سفارتله اطرافه اعزام بیوریلوب،
نجاشی بی دین اسلامه دعوت، وام حبیه بنت ابی
سفیان بنی ذی شان ایچون طلب ایتمک کوندوریلن
دخی بو فائندر . — (عمرو بن الاهتم التیمی) که
طغوزنجی سال هجریده قومی طرفندن مبعوثاً نزد
حضرت نبویه کله رک، شرف اسلامه مشرف اولمش؛
وبعه (نجاح) ادعای نبوت ایتدیکنده کندیسنه تبعیت
ایدنلردن بولمش ایسه ده، بنه اسلامه رجوع ایتمشدر .
شعرادن اولوب، شویتلر جمله اشعارندندر :

ذریخی فان الیقل یا ام هاشم
لصالح اخلاق الرجال سروق
لعمرك ما ضاقت بلاد یا هلهما
ولکن اخلاق الرجال تضیق

— (عمرو بن الجوح الانصاری السلی) که
انصارک اک صکره ایمانه کافی اولوب، زیاده طویله
اولدیفندن، بدر غزاسنه کیتسنه اولادی مانع
اولمش ایسه ده، احد محاربه سنه کیتسنه مانع اوله .
میوب، اذن رسول الله (صام) ایله کیتش؛ و شهید اولوب،
انیشته سی و جبارک پدری اولان عبدالله برضاره
دفن اولمشدر . — (عمرو بن الحارث بن ابی ضرار
الخرزاعی المصطلق) که ازواج مطهره دن جویره بنت
الحارث برادرسی و فخر کاشات (صام) افندمرک قاضی
اولوب، ترکه جناب نبوی حقنده روایتی واردور . —
(ابوسعید عمرو بن حرث القرشی الخزومی) که خالد
بن ولید (رضه) ایله ابوجهل افراسندن اولوب،
رحلت جناب نبویه اون ایکی یا شنده ایدی . بعده
کوفه ده ساکن اولمش؛ و کلینتی ثروت و سامانه نائل
اولمشیدی . قادسیه محاربه سنده بولنوب، مجروح
اولمشیدی . ۸۵ تاریخنده وفات ایتمشدر . — (ابو-
الضهاک عمرو بن حزم الانصاری الخزرجی البخاری) که
خندق غزاسنده و اوندن صکره کی غزواتده حاضر
بولنوب، ۱۷ یا شنده ایکن، جانب نبویدن اهل
نجرانه والی اعزام بیورلش؛ و ۴۰ تاریخنده وفات
ایتمشدر . یزیدی ولی عهدایتک ایتدیکنده معاویه
قارشی شدتلی لسان قوالامش ایدی . — (عمرو
بن الحقی الخزاعی) که حدیبیه وقعه سندن صکره نزد
حضرت نبویه هجرتله، برچوقی احادیث شریفه
ضبط، وبعده مصره و اورادن کوفه یه انتقال ایتش

ایدی . يوم الدار دینان شهادت عثمان (رضه) وقته .
 سنده حاضر بولنوب ، خلیفه مشارالیهک خانه سنه
 داخل اولان دوت کشینک بری بولنش ؛ وبعده
 جناب مرتضایه انتسابه ، جل وصفین ونهروان
 محاربه لرنده معتلرنده بولنش ؛ ومؤخرأ حجر بن
 هدی به یاوریم ایدوب ، اصحابدن اولمش ؛ وصرکه
 زیادک قورقوسندن موصل جهتنه قاجوب ، برمفاره بی
 مسکن اتخاذا یتش ایدی . برمدت صکره معاویه
 موصل حاملندن عمرو بن الحنفی طلب ایتمکله ، مفاره .
 سنده آزادقلرنده بریلانک صوقسیله وفات یتش
 اولدیفنی کوروب ، باشنی قطع وشامه ارسال ایتمش لردر .
 اسلامده اک اول کله سی آلنان بوذائدر . موصلک
 خارجنده قبری زیارتگاه اولوب ، سیف الدوله نک
 برادری سعید بن همدان طرفندن تره سی انشا
 اولمش ؛ وپوتره نک انشاسندن طولانی سنیلرله
 شیعیلر بیننده منازعه ظهور ایتمشیدی . — (عمرو
 بن سعید بن العاص بن امیه القرشی الاموی) که خالد
 بن ولید حضرتلرنک همشیره زاده سی اولوب ،
 برادری خالدله برابر حبشه وبعده مدینه به هجرت
 ایتمش ؛ وخلافت جناب صدیقده اجنادین محاربه سنده
 شهید اولمشدر . — (ابوالاعور عمرو بن سفیان
 السلی) که صحبتي مختلف فیه اولوب ، بعده معاویه نک
 خواص اصحابندن اولمش ؛ وصفین محاربه سنده عسکری
 ترتیب وتعییه ایدن کندیسیدی بولنشدر . — (عمرو
 بن شاس الاسدی) که شعراذن اولوب ، حجاج بن
 یوسفک معتبنده بولنش اولان هراک پدریدر .
 برسییدن طولانی حضرت علی (رضه) دن شکایت
 ایتمش اولغله ، مسجد نبوی به دخولنده فخر کاشات
 (صلم) افندمز : «یا عمرو والله لقد آذینتی» بیورمش ؛
 وعمرو انکار ایدنجه : «بلی من آذی علیاً فقد آذانی»
 بیورمش ایدی . — (عمرو بن العاص) [«عمرو بن
 العاص» ماده سنه مراجعت .] — (ابو یحیی عمرو
 بن هبسه السلی) که جاهلیتده بتلرک عبادتی علبنده
 بولغله ، مکده عبادت اصنامی منع ایدر برنی
 ظهورینی خبر آلوب ، مکة مکرمه به کیده رک ، فخر
 کاشات (صلم) افندمزی کیجه کوره یتش ؛ ویانلرنده
 قالمق ایستش ايسده ، دین اسلامک اظهارنده کلیسی
 امر بیورملغله ، مملکتته عودت ، وبعده مدینه
 منوره به هجرت ایدوب ، مؤخرأ شامده ساکن

اولمش ؛ وروایت احادیث شریفه ایتمشدر . — (ابو
 ثور همرو بن معدی کرب الزیددی المذحیمی) که
 سمدالعیره قومنه منسوب اولدیفنی حالد ، مراد
 قبیله سنه نازل اولمش ، وپونلرک بمعولری میاننده
 نزد جناب نبوی به کاوب ، شرف اسلامله مشرف
 اولمش ؛ وارتحال حضرت رسالتبناهیده اسود هنیسی
 ایله ارتداد ایدوب ، جانب صدیق اکبردن اعزام
 بیورلمش اولان خالد بن سعید بن العاص ایله محاربه
 ایتمش ايسده ، مشارالیه جانب خلیفه دن امداد
 کلدیکنی آکلایجه ، اسلامه رجوعله ، مهاجر بن ابی
 امیه به تسلیم اولنش ؛ وصبوطأ حضور خلیفه به
 کوتوریلرک ، توبه ایتمکله ، مملکتته اعاده بیورلمش ؛
 وبعده مدینه به کاوب ، جانب صدیقیدن شام ققوحنه
 اعزام بیوریلرک ، یرموک غزاسنده حاضر بولنش ؛
 وبعده جناب فاروقیده ، سمدان ابی وقاصک معتبنده
 اولقی اوزره ، عراقه اعزام بیوریلرک ، قادسیه
 محاربه سنده شهید اولمش ، برروایتده صوسزلقدن
 وفات ایتمشدر . بعضیلری ده ۲۱ تاریخنده نهاوند
 محاربه سنی کوردکدن صکره (روده) قریه سنده وفات
 ایتدیکنی بیان ایتمش لردر . طبیعت شعریه سی دخی
 اولوب ، شو قطعه جله اشعارندندر :

امن ریخانة الداعي السبع
 یورققی واصصانی هجوع
 اذا لم تستطع شیئاً قدعه
 وچاوزه الی ما تستطیع

عمرو { بواسطه یمنده کی تباهه دن بر ، حیره
 { ملوکندن اوچ ، حرهم ملوکندن
 ایکی وکنده ملوکندن بر حکمدار کلشدر .

عمرو بن العاص { (ابو هبدالله بن وائل
 { بن هاشم بن سعید

بن سهم بن عمرو بن هصیم بن کعب بن لؤی القرشی
 السهمی) صحابه دن اولوب ، قبل الاسلام کفار قریش
 طرفندن حبشه کی مهاجرین اسلامی تسلیم ایتمسی
 تکلیف ایچون ، نجاشینک یانته کوندولمش ؛ ونجاشی
 بوتکلیفی رد ایتدکن بشقه ، فخر کاشات (صلم)
 افندمزک نبوتنی تصدیق ایله ، کندیسنک بوتکلیفی
 تعیب ایتدیکندن ، عمرو بن العاص حبشه ایکن
 اسلامه کاوب ، اورادن مدینه منوره به هجرت
 ایتمش ؛ برروایتده سکرنجی سال هجریده وقع
 مکده دن آلتی آی مقدم اسلامه کلشدر . خالد بن

ولید عثمان بن طلحة البدری ایلہ برلکده مدینہ منورہ پہ
کیدہ دہک، یکمیش حرقاتی صفو بیورلوق رجا سیله
اھتدا ایتشدرد. متعاقباً جانب نبویدن بر سر یہ ایلہ
بدریک دایلیری اولان بلی بن مہربن لحاف قبیلہ سنہ
قارشی اعزام بیوریلوق، ذات السلاسل موقعنہ
وارنجہ، استمداد ایتکله، ابو عبیدہ بن الجراحک تحت
قیادتندہ وحضرت ابوبکر و عمر (رضی اللہ عنہما) دخی داخل
اولقی اوزرہ قدمای مهاجریندن مرکب بر سر یہ
امدادہ اعزام بیورلشدی. بعدہ صاحب ترجمہ
عمانہ حامل اولوب، ارتحال جناب نبوی بہ دہک اورادہ
قالش؛ وجناب صدیق زمانندہ شام فتوحنہ مأمور
اولوب، خلافت جناب فاروقیدہ فلسطین والیلکنہ
نصب، بعدہ خطہ مصر بہ دہک فتحنہ مأمور بیورلش
ایدی. مصری قح ایتکله، اورانک والیلکنہ تعین
اولندقدن صکرہ، عزل اولغفلہ، فلسطینہ چکیلوب،
آرہ صرہ مدینہ بہ کیدر، وحضرت عثمانہ اولان
دلکیرلکنی اظہار ایدوب، طمن ایدردی. حضرت
عثمانک شہادتندن صکرہ، شامدہ معاویہ دہک یانہ
کیدوب، بونک حضرت علی (رضی اللہ عنہ) قارشی
اولان کین و غرضنی تشدید و محاصراتنہ معاونت ایتش؛
وصفین محاربہ سندہ برلکدہ بولنوب، بعدہ معاویہ
طرفندن حکم نصب اولنہ رق، حضرت حیدرک
حکمی اولان موسی الاشعری بی اغفال ایتشدرد.
جانب مرتضویدن مصر والیسی بولنان محمد بن ابی
بکر (رضہ) بی اخراجہ مصری تحت ادارہ سنہ
آلہ معاویہ طرفندن مأمور اولوب، آخر مہربنہ دہک
بووالیلکدہ قالش؛ و ۴۳ نجی سال ہجریدہ وفات
ایتشدرد. اوغلی عبداللہ خلفی اولش ایسہدہ، متعاقباً
معاویہ اوئی عزل ایدوب، کندی برادری عتبہ بن
ابی سفیانی نصب ایتشدی. عمرو بن العاص قبصہ
بولی، جسور، دھاندن عدالونہ جق درجہدہ ذکی
وانسبتندہ جیلہ کار، فصیح اللسان وشاعر ایدی.

عمرو بن العبد { «طرفہ» مادہ سنہ
[مراجعت.]

عمرو بن عثمان { «سیوبہ» مادہ سنہ
[مراجعت.]

عمرو بن عمرو الکندی { مؤافیندن
اولوب،

«فضائل مصر» عنوانیلہ براثر معتبری واردرد.

عمرو بن کاشوم { «معلقات سبعمہ» صا.
حبلری اولان شعرا

سبعمہ حربک یدنجیسیدرد.

عمرو بن لیث صفار { دولت صفاریہ دت
ایکنجی حکمداری

اولوب، مؤسس دولت اولان برادری یعقوب بن
لیثک وفاتی اوزرینہ، ۲۶۵ تاریخندہ تخت موروثنہ
جلوسلہ، ۲۳ سنہ حکومت سورہ دہک، خراسان،
غزنین، سیستان، کرمان، مازندران، فارس و عراق
عجمہ یعنی بتون ایران ایلہ افغانستانہ حاکم اولدینی
و بغداددہ خطبہدہ خلیفہ دن صکرہ کندی نامنی
اوقوتدیرمنہ باشلامش ایکن، قناعت ایتوب،
خوزستان ایلہ عراق عربی دخی ضبط ایتک اوزرہ،
ہسکر سوق ایتش اولدیفندن، خلیفہ معتضد ماوراء
النہر والیسی بولنان امیر اسماعیل سامانی بہ فرمان
ارسالیلہ، امدادہ دعوت ایتش؛ اسماعیل سامانی
اون ایکی بیک سواری ایلہ کارب، صاحب ترجمہ دہک
سکسان بیک سواریسی وار ایکن، حربہ باشلاہ.
جقلری زمان ہمروک آتی اورکوب، کندیسنی اسماعیل
سامانی دہک اردوسی ایچنہ کوتورمکله، بلاحرب اسیر
دوشمش، و عسکری طاغلشدرد. عمرو بن لیث
بغداددہ کوتوریلوق، ایکی سنہ محبوس قالدقدن
صکرہ، ۲۸۹ تاریخندہ معتضد خلیفہ دہک وفاتی کوئی
اعدام اولمش؛ و بروایتندہ اوچ کونیمکسز اونودیلوب،
آجلقدن وفات ایتشدرد. برکوزی کور، غدار
و خونخوار بر آدم ایدی. شیرازدہ جامع عتیق
دیتکله معروف بیوک جامع شریف بونک بنا کردہ سی
ایدی. توروئی طاہر سیستاندہ بر آرمدت حکومت
سورمش ایسہدہ، اجدادینک دولتی احیایہ موفق
اولہ میوب، صفاریلرک ملکی سامانیلرک الینہ یکمشدرد.
عمروی { اوننجی قرن ہجری عثمانلی شعرا.
[سندن اولوب، اسمی (ہمرو) درہ.]

آرقداشی زید ایلہ برابر مولانا عبدالکریمک کولہ لری
اولوب، ایکسی دہ شاعر اولش ایدی. اشعاری
سادہ لکن اولدجہ سلیس و معنیداردرد. شویت
اونکدر:

سودم یوزمی پایکہ باغ ارمکدہ
دفعتلہ باشم طویلیہ ایردی قدمکدہ

{ صحابیاتدن بر قاج خاتونک اسمی
عمرہ { اولوب، از آن جلہ (عمرہ بنت معاویہ).

شامله مشغول اولان صاكر مسليندن يكرى بش
بيك كشي تلف اولوب، ابو عبیده الجراح (رضه) ايله
يزيد بن ابی سفیان، ماذ بن جبل، فضل بن العباس
وسائر صحابه دن برچوق ذوات دخی بومرضه طویلوب
وفات ایتشلردر.

عموجه زاده { «حسین پاشا» ماده سنه
[مراجعت.]

حموریه { (Amorium) آناطولیده ازمینه
{ قدیمده (فالایه) دینان آتقره
جهتند خیمانه اووه سنک غریزنده وسقاره کنارنده
برشراولوب، رومالیردن صکره خیلی اهمیت آلمش،
واوجهلرک مرکز تجارتی اولش ایدی. بو مناسبتله
شرقیون حموریه بی روملرک مرکز وپایتختی ظن ایدوب،
مثلا شاهنامه ده قلیب واسکندرك دخی پایتختلری
حموریه نامیله یاد اولنور. بئده خراب اولوب، نام
ونشان قالمشدر. خلفای عباسیه دن معتصم ۲۲۳
تاریخ هجریسنده بوشهری قح ایتشدی.

عمیدالملک الکسندری { (ابو نصر محمد
{ بن منصور)

سلاطین سلجوقیه دن طغرل بکک وزیر اولوب،
ادبیات و کتابتده کی اقتداری وسخاوت و کرم وسائر
فضائلی سببیه پادشاه مشارالیهک توجهی قزائمش؛
بیوک بردولت و ثروته نائل اولمشیدی. دولت سلجوق
قیده اک اول وزیر اولان بوژاندر. دائره سی مرجع
علموشمارا اولوب، شمر و معاصرینی مدحنده برچوق
قصیده لر سونلشلردر. شافعیلرک ورافعی و اشعریلرک
پک عایهنده اولوب، آلب ارسلانک زماننده رافضیلره
منبرلرده لعنت اوقومق ایچون، پادشاه مشارالیهک
فرمانی اسحصال ایتش؛ بوئک ایچون خراسان دن بر
چوق آغمه و علما ترک وطن ایدورک، حجازه وسائر جهاته
هجرت ایتشلر ایدی. طغرل بکک وفاتندن صکره
تخته کچن مشارالیه آلب ارسلان کندیسی وزارتنده
ابقا ایتش ایسه ده، بئده خوارزمشاهک قیزی طلب
ایتمک ایچون خوارزمه کوندردیکی حالده، صاحب
ترجه تک قیزی کندی فسیمون طلب ایتدیکی شیوع
بولش؛ وائشای عودتنده بوشایه بی خبر آلمله،
مدار عفو و تکذیب اولوق اوزره، صفائی تراش
وخابه لرینی قطع ایتش؛ و بر روایتده آلب ارسلان
طرفندن بوجزایه دوچار و بئده عزل اولنورق،

الکندیه) تک جانب نبویدن تزوج بیوردلینی،
و آتیق نزد نبویلرینه کنیریلنجیه قدر رحلت جناب
وسالتینهای وقوع بولدینی سرودر.

عمره بنت النعمان { صحابه دن نعمان بن
{ بشیرک قیزی اولوب،
وقته دلسوز کر بلایه ذی مدخل اولان بنی امیه
طرفدارانندن انتقام آلمی وظیفه ایدتمش اولان
مشهور مختار بن ابی عبیده الثقفینک زوجه سی ایدی.
مصعب بن الزبیر مختاری قتل ایتدکن صکره،
زوجه لرینی اله کچوروب، بولردن ام ثابت بن سمریه
مختار حقنده کی فکرینی صورددقه، مطلوبنه کوره
جواب و برمش ایسه ده، صاحب ترجمه مختارک لهنده
اداره لسان ایتکله، مصعب برادری عبدالله بن زبیره
بو قادیبک مختارک نبوته قائل اولدینی یازهرق، قتلی
امرینی بالاستحصال، وحشیانه بر صورتده اعدام
ایتدبرمشدر.

عمیق { (مولانا —) مشاهیر شعرای

{ ایراندن اولوب، بخارالیدر. ترکستان
خان مرشد خانک منظوری و ملک الشعرای ایدی.
یتون ماوراءالنهر شعرای کندیسی استاد ورئیس
طانیوب یالکز خانک باش خاتونک مداحی اولان
وشیدی ممقه رقابت ایدردی. ایکی بحر اوزره
اوقونه بیلجک صورتده بر «یوسف و زلیخا» منظو.
مه سی یازمشدر، که اک مقبول آثار ادبیه دندر. یوز
یاشرینه قدر یاشایوب، ۴۵۰ تاریخندن صکره وفات
ایتشد. مرثیه سونلده دخی مهارتی اولوب، سلطان
سبحر سلجوقینک زیاده سودیکی قیزی ماه ملک خاتون
وفات ایتدکده، پادشاه مشارالیه مرثیه سونلتمک
اوزره، عمیق دهوت ایتش ایسه ده، اووقت پک
اختیار و کوزلری کورس اولدیفندن، بیان ایتدارله
برابر، بر مرثیه یازوب، اوغلی حمیدی ايله کوندرمشیدی.
شو ایکی بیت اوقصیده سندنور:

هنکام آنکه کل دمد از سخن بوستان
رفت آن کل شکفته و در خاک شد نهان
هنکام آنکه شاخ شیر خم کشد زابر
بی آب ماند ترکس آن تازه بوستان

عمواس { فلسطینه دملدن ۸ میللک مسا.
{ فوده و قدس طریقنده بر ناحیه

اولوب، همد جناب فاروقیده ۱۸ نجی ساله هجریده
وقوع بولان طامون ابتدا بوناچیه ده ظهور ایتکله،
طامون عمواس دیتکله مشهوردر. بو طاموندن فتوح

ربنه مشهور نظام الملك تبیین اولنش؛ و بونك اسرله صاحب ترجمه حبس، و ۶۰۴ تاریخنده اعدام اولمشدر. قتلده قرق باشلنده ایدی.

عمیر { صحابه دن رقاچ ذاتك اسمی اولوب، اك معروفلی بروجه آنیدر: (عمیر بن سعد الانصاری الاوسی) كه زهاد و فضلاي صحابه دن اولوب، بدرغزاسنده حاضر بولنش؛ و خلافت جناب فاروقیده شام فتوحاته اعزام بیورله رقی، فلسطینده ساكن اولش؛ و بر چوق احادیث شریفه روایت ایشدر؛ جانب فاروقیدن حمص حمله كننه نصب بیورلشیدی. صدق و استقامتی سببیه خلیفه مشارالیه زنده اعتباری زیاده ایدی. — (عمیر بن ابی وقاص القرظی الزهری) عشره مبشره دن سعد بن ابی وقاص حضرتلرینك برادری اولوب، بدرغزاسنه لیك ایستدبكننده، اون آتی یاشنده اولقله، جانب نبویدن استعمار بیورلش ایسه ده، آغلامغه باشلا دیندن، نهایت مساعده بیوریلوب، بو عماربه ده شهید اولمشدر. — (ابو امیه عمیر بن وهب القرظی الحمیری) كه اشراف و شجاعت قریشدن اولوب، صفوان بن امیهك هم زاده سیدر. بدرغه مشركین میانده بولنوب، حضرت نبی ذیشان و مسلمینه اولان شدت بغض و خصومتی اظهار ایله، كفاری تشویق و تهییج ایدردی. بو عماربه ده اوغللی وهب اسیر دوشمكه، مكه بكنه كدن صكره، اوغللی فدیة ایله آلتی پناه سیله مدینه بكدوب، رسول الله (صلی الله تعالی علیه وسلم) ائندیزی شهید ائتمك هم زاده سی سرقوم صفوان و عداوتش؛ و یلنش و سم سورلش رقلج آلوب، مدینه یه ورود ائمكه. حضرت عمر (رضه) طرفندن طانیلوب، جانب نبوی یه خبر و برلمكه، حضورینه چاغلده ده، مقصدی انكارله، اوغللی قورناومه كلدیكنی سولش ایسه ده، جانب نبویدن صفوانه شوبله برمقاوله ده بولغندكی بیورلنجه، درحال اسلامه كلوب، شهادت كنیمش؛ و قریشی دین حقه دعوت ایچون، مكه یه حوده رخصت ایستیوب، فی الواقع برقاج كشینك اهتداسنه واسطه اولمشدر.

عمیق { حلب ولایتك مركز قضااسنده بر اووه اولوب، حاوی اولدینی قریه لر برناجه صورتنده اداره اولنور.

عنان { عباسیلر زماننده بتیشن شاعره لردن اولوب، ناطق اسمنده برینك جاریه سی ایدی. ابوانواسله برچوق مشاعره و ملاطفه لرلی واردرد. هارون الرشید كندیسنه طالب اولوب، ائندیزی یوز بیک دیناردن آشاغی یه راضی اولامش؛ و بعده خلیفه مشارالیه كندیسنی ورثه سندن چوق دها اوجوز صاتین آلمش ایدی. شو بیت جمله اشعاره نندر:

كنت هواهم فی الصدر می
ولكن الدموع علی نمت

عنایت { ایران شعراسندن ابکی كشینك مخلصیدر:

برنجیسی (عنایة الله) هن اصل دلیلی اولوب، بخاراده نشو وعا بولمشدر. شو بیت اونكدر:

خواهم كه ناله برسانم بكوش یار
از ضعف چون كشم كه بیایی بمیرسد

— ایکنجیسی (میرزا —) هن اصل اصفهانی اولوب، هندستانده نشو وعا بولمشدر. شو بیت اونكدر:

عقده های مشکل از طول امل پیدا شود
کی كره دكار ائند رشته کوتا هرا

عنایة الله { اونجهی قرن هجری شمرا وهلا، سندن اولوب، قدر چلبینك اوغلی و صاحب تذکره قتالی زاده نك دایسی ایدی. طریق قضایه سالك اولوب، جزایرده قاضیق ایستدكن صكره، اثنای عودتنده فرنك قورصا نلرینك الینه اسیر دوشمش؛ و قورتلدقدن صكره، بنه او طرفه میل ایدوب، تلسان قاضیسی اولمشیدی. شوقطه هنكام اسارتنده سوبلدیكنی اشعاره نندر:

یله ویردی خرمن صبر و قرام حاصلی
یینه كرداب غه آندی فلك فلك تخی
ای عنایت قول ایكن برکافره عشق ایله دل
كافره قول ایتدی دوران بولد لایعقلی

عنبة الفیل { (بن معدان المهری) قدامی بنحو بوندن وهلم نخوك وا. ضعلزندن اولوب، ابو الاسود الدؤلیك تلامذه. سندنرد. برنجی قرن هجریده بصره ده یاشایوب، جریرله معاصر ایدی، و شاعر موی البهك صاحب ترجمه حقنده بعض ابیاتی واردرد.

عنتر { جاهلیت دورونك عرب قهرمان و شعراسندن اولوب، مشوقه سی او. لان هم زاده سی آبله یی تزوج ایده یلك ایچون برچوق

خارق العاده ایشله کبر بشه رك، ودفانله حياتى تهاكه به
قويه وقى، سرامنه نائل اوله جنى وقت هجرت نبويه دن
يدى سنه مقدم بر دشمنى طرفندن قتل اولمشدر.
بشېقى قرن هجرى ادياسندن مؤيدى الصايغ بونك
حكايه سنى مفصل صورنده يازوب، كوزل براتر ادبى
وجوده كتير مشدر، كه اخيراً بر قاج جلد اوزره بيرونده
طبع ونشر اولمشدر.

عنتره بن شداد { شمرای جاهلیتدن او.
لوب، مشهور مملقات

سبهدن برينك صاحبيدر.

عنترى { (ابو المؤيد محمد بن المجلى الجزى)
مشاهير اطبا وادباى اسلامدن او.

لوب، كرك فتون طيبه وحكمتده وكرك علوم ادبيه ده
يدى طولى صاحبي ايدى. اديب وشاعر وفيلسوف بر
ذات ايدى. عمادالدين زنكى زماننده جزيره ده ياشا.
مشدر. اوغلى مؤيدالدينه خطاباً حكمت واخلاق
وطب وحفظ صحتده دائر نصيحت آميز بر جوق اقواله
واشعار حكيمانه سى واردر. ديوان اشعارندن بشقه
بروجه آنى تأليفاتك صاحبيدر: «نور المجتنى من
روض الزبداء»، «تذكار الفضلاء الحكماء ونزهة
الحياة الدنيا»، «كتاب الاقرباذين»، «رسالة
الشعرى اليمانية الى الشعرى الشامية»، «رسالة
حركة العالم»، «رسالة الفرق مابين الدهر والزمان
والكفر والايمان»، «رسالة العشق الالهى والطبيعى».

شوا ابكى بيت جله اشعارندندر:

من لزم الصمت اكتسب هبة
تفنى عن الناس مساويه
لسان من يعقل فى قلبه
وقلب من يجهل فى فيه

عندل { حضرموت ساحلنده بيوك بر قصبه
اولوب، چيقان صدفنك كترتيله

مشهور اولدينى ياقوت حوى بيان ايدبور.

عندليبي { اونجى قرن هجرى عثمانلى شعرا.
سندن ابكى كشتينك مخلصى اولوب،

برى استانبوللى وديكرى قسطنطينليدر. شو بيت
برنجيسكندر:

نه صفا صفسى وار كوشه مينانه كهي
نه مصاحب بولنور ياده ويچانه كهي

عنزّه { اليوم موجود وجزيره ايله عراق وشام
جهتلىنه مسلط اولان عرب هشا.

برينك الكجميتلى واك فوتيلرندن اولوب، يالكز

شمر عشيرتندن دوندرلر. بولر باشليجه جزيره ده
موصلا ايله زور آره لرند. وربة الشامك شمال
جهتنده جولان ايدوب، اكثراً شمر عشيرتيله مخا.
صمانده بولنورلر. وطن اصليرى اولان نجمده ده
وحجازك خيبر جهتنده دخى بولنورلر. اصليرى
قبل الاسلام بامامده ساكن بولنش اولان ربيعه
قبيله سى اولدينى مظنون اولوب، كنديلرى دخى بو
ادعاده بولنورلر. يالكز نجمده كى هنزه قبيله سى
وهايلر مسئله سنده ۲۷۰۰ عسك چيقاروب ايجلرندن
۱۲۰۰ سوارى ايدى. جزيره وربة الشامده كيلر
تخميناً ۳۵۰۰۰۰ نفوس واده لرند اولوب، يازين
شام، حلب وسائر شهر وقصبه لره تقرب ايتدكارى
حالده، قيشين چولاك ايجنه چكيلرلر؛ بعضاً عراق
جهتده دخى چكزلر. سائر عشاير كى آت، دوه، قيون
وسائر حيوانات سوبوليله ياشايوب، بينه يلكده
مهارتلى مشهوردر. اسير چهرلى، چقور كوزلى،
آز صقاللى واوزون صاچلى آدملى اولوب، صاچلىرى
اورمك عادتلىدر. قاريلرى خيلى بياض وكوزلدر.

عنصرى { (ابو القاسم حسن بن احمد)
قدمای شعراى ايراندن اولوب،

بليليدر. سلطان محمود سيكتيكينه انتساب ومحبت
وتوجهنى تحصيل ايدوب، ملك الشعرا سى اولمشيدى.
يادشاه مشاراليه تقديم اولنه حق اشعار واثار ادبيه
ابتدا صاحب ترجمه لك نظرندن كچوب، بونك معرفتيله
تقديم اولنديقندن، كنديسى مرجم شعرا وادبا او.
لوب، بر قاج يوز شاعر ميتنده بولنوردى. فراوان
ثروت وسامانه وجاه واقدارده مالك اولمشيدى.
اكثر اشعارى سلطان مشاراليه كى وخاندانك مدحه
دائر اولوب، «وامق وعذراء» عنوانلى بر منظومه
دخى يازمش ايسه ده، نسخهى نايابدر. ۴۳۱
تاريخنده غزوينده وفات ايتمشدر. شو بر ابكى بيت
جمله اشعارندندر:

چهار وقتش پيشه چهار كار بود
كهى نديد ونييندش از چهار جدا
بوقت قوت دم وبوقت ذلت عفو
بوقت تنگى بخشش بوقت عهد وفا

عنقا { (حسن -) اونجى قرن هجرى شعرا.
سندن اولوب، هن اصل شيرازلى

اولدينى حالده، ديار رومه هجرتله استانبولده توطان
ايتمشدى. تذكرة صاحبي قتالى زاده كنديسيله وبدوليله

صحت ومودتی بیان ایدور. فارسی وزکی اشعاری
واردور. شویت اونکدر:

دقیب زانغ نیلر کلشن کویکده ای غنجه
خمنوما اول یرکعتقا اوله مرغ خوش الحانی

عنوان { (محمد رضا) ایران شمراسندن او.
لوب، تبریزلیدر. شویت اونکدر:

ییاکه بیتو ز سرمایه حیات مرا
بدیده مانده تکاهی و بر زبان سفتی

عنه { بغداد ولایت وسنخاغننده وبغدادک
۲۵۰ کیلومتره شمال خریسندده اوله.

رق فرائک ساحل بین یعنی جنوبیسندده واقع قضا
مرکزی بر قصبه اولوب، ۳۰۰۰ اهالیسی، اون
جامع شرینی، بر کوجک حاوراسی، فرائک ایچنده
واقع بر کوجک آطه تک اوزرنده قدیم وخراب بر
قلعی، باغچلری و بز معمولاتی واردور. بو قصبه
فرات بوغجه ۶ کیلومتره تک مسافده ممتد بر تک
سوقاقدن عبارت اولوب، خانه لری بر لرلندن آبری
و بر ویاکی قانی و سردابی اولدقلری حالده، آرقه.
لرنده بر طرفدن ساحل نهره و دیگر طرفدن چوله قدر
ممتد باغچلری واردور. اهالیسندن یالکنز بکرمیسی
یهودی اولوب، قصوری کاملاً مسلم وهریدر.
قصبه تک بر آشاغیسندده و فرائک او بر یاقه سندده
رومالیرجه (آناو) اسمیه معروف مدینه قدیمه تک
خرابه لری کورلیور، که بو اسمکده (عنه) اسم
هریسندن غلط اولدیفی آکلاشیلور.

— عنه قضاسی بغداد ولایت وسنخاغننک
منهای غرب شمالیسندده و فرائک ایکی جهندده واقع
اولوب، شمالاً و شمال شرقی جهتندن موصل ولایتله،
شرقی جنوبی جهتندن دیلم قضاسیله، جنوب غربی
جهتندن جول ایل، غرباً دخی زور مستقل متصرفلیله
محاطدر. مساحت سطحیسی تقریباً ۱۵۰۰۰ مربع
کیلومتره اولوب، اراضی مزروعیه سی ۷۵۰ فدان
یعنی ۲۰۶۷۷ یکی دوندر. فرائک قربنده واقع
اولوب، طولاً به اروا اولنان برلندن بشقه، نهردن
اوزاق ویاغور صوبه محتاج اراضی مزروعیه سی
دخی واردور. اوتوز یکی دونم قدر خرمالنی دخی
اولوب، اوج یک خرما آغابی بولنیور. محصولاتی
بغدادی، آرقه، سیسم، یاموق ایله زردالی، ارک،
نار، انجیر و آرمقدارده پورتنقال ایله ساثر میوه
وسبزه لردن عبارتندر. اهالیسی ۱۵۰۰۰ نفوس

راد. لرنده اولوب، مرکزده کی ۲۰ یهودیدن ماهد.
سی کاملاً مسلم وهریدر. اهالیسی باشلیجه زراعتله
مشغول اولوب، بغدادک بشون سقاری دخی عنه.
لیدر. حیوانات اهلیه سنگ سنوی تولداتی تقریباً
۴۵۰۰ صیفیر، ۷۰۰ مانده، ۲۵۰۰ آت، ۶۵۰۰
مرکب، ۲۰۰۰ دوه، ۹۰۰۰۰ قیون و ۱۰۰۰
چکیدن عبارتندر. بو قضا جزیره خطه سی داخلنده
اولوب، معمولیته استمدادی زیاده در.

عوادر { عنده جند بلده سنگ شرق جهندده
بر قصبه اولوب، فقهدان عبدالله
بن زید الویقی بو قصبه ده یکی بر مذهب اظهار ایله،
تارک صلاة حقندده یک شدتلی و متضبانه مامله ده
بولنور؛ و اهالی بی دخی کندیتنه تابع ایدهرک، اجرای
نصب ایدر ایدی. نهایت معز قاطعی مسکرو کوندروب،
کندیسی استیصال ایتشدور.

عواصم { حلب ایله آنطاکیه آره سندده
و آنطاکیه تک جوارلرنده کی برلرک
اسمی اولوب، مرکزی آنطاکیه قصبه سیدر. بعضاری
آطنه و سیس طرفلرینی دخی عواصم مماسنه ادخال
ایدرلر. هر بلر زماننده روملرک حدودینه قریب
و مستحکم برلر اولمغه، وجه نسیمه سی بودر.

عوام { (ابن خویلده الزهری) عشره مبشره.
{ دن زیر (رضه) ک پدری وام المسلمین
حضرت خدیجه الکبری (رضه) تک برادری اولوب،
شرکده وفات ایتشدور. — (عوام بن جهیل المسامی)
صحابه دن اولوب، یمیلیدر. روایت کوره بر یقانه ده
خدمت اصنامه مشغول ایکن، هاتندن ایشیتدیکی بر
اخطار ونبیه اوزرنه، فخر کائنات (صلی الله تعالی
علیه وسلم) افندمنرک خدمتته واصل اولتی اوزره
چیقوب، همدان وفدینه التهاق ایله، مدینه منوره یه
کلش؛ و شرف اسلامله مشرف اولدقدن صکره،
جانب نبویدن کسر اصنامه مأمور اولمش ایدی.

عورتا { نابلس قربنده بر کوجک قصبه او.
{ لوب، عزیر (هم) ک قبرینی وروایت
کوره یتمش نینک قبورینی حاوی اولدیفی «معجم البلدان»
ده مسطوردر.

عورتحصاری { سلانیک ولایت وسنخاغننده
{ سلانیک شمالنده بر قضا
اولوب، شرقاً لنفظه قضاسیله و سپروز سنخاغیله،

شمالاً نیمور حصار و طویران، غرباً یکجه و اردار، جنوباً دخی نفس سلاطین قضا لیلہ محاط و محدود در۔ مرکزی سلاطینک ۸ ساعت شمالندہ واقف (قلقش) قصبہ سیدر۔ شرقند غربہ و سمتی ۱۹ و شمالند جنوبہ ۱۲ ساعداک مسامہدن عبارتدر۔ محلی اولان قرہ طاع و کوکلی ناحیہ لیلہ برابر ۱۶۱۱ قریہ بی حاوی اولوب، ۱۸۶۰ اہالیسی واردر۔ بمقدارک ۳۰۳۰۰ ی اسلام، ۲۶۷۴۰ اورتودوقس و قنولیک مذہب لیلہ منقسم بلغار، ۱۹۲۰ سی روم، ۲۹۰۰ ی دہ اسلام و خرسقیان اولہرق چنکادہ در۔ (بو رقلر کوکلی ناحیہ سی دخی مورتحصاریہ محلی اولدینی زمانہ کورہ اولوب، شمدی ایسہ ناحیہ مذکورہ آریجہ بر قضا اتخاذ اولند یفندن، بو مقداردن خیلی تنزیل اولتی اقتضایدرسدہ، بر یکی استاتستیکہ دسترس اولہ مدق) اراضیسی عمومیت اوزدہ طاغلق اولوب، شمال جہتندہ غربدن شرقہ ممتد اولان قو۔ ریشہ بالقانی قضاک جہت جنوبہ سنہ قدر بر طاقم شعبہ لر اوزادیر۔ بو شعبہ لرک آردہ لندہ بر طاقم نہر لر و درہ لر آقوب، اک بیوک (خالیک) نہریدر، کہ قضاک اکثر میاء جاریہ سی جمع ایلہ، جنوبہ طو۔ غری آقہرق، سلاطینک کوروزینہ دوکیلور۔ آرجون واکشی صوجا بلری دخی قضاک قسم غریبسنندہ آماتورہ کولنہ دوکیلورلر۔ اردار ایرماغی دخی قضاک محدود غریبہ سی تشکیل ایدر۔ بو وجہلہ اراضیسی طاغلق اولمفلہ برابر، منبت برلری دخی چوق اولوب، بغدادی، آربہ، چاودار، یولاف، مصر، سپاسم و سائر حبوباتلہ، یاموق، آفیون، توتون و سا۔ ژمہ متعلق خیلی محصولات آلتیر۔ باغلری دخی چوق اولوب، سنوی اوتوز بیک قیہ قدر شراب پایایر۔ آریلہ ایسک بوجکری اولوب، بال وایک قوزہ سی جیقار۔ حیوانات اہلیہ سی صیغیر، قیون، کچی، بیکیر، دود و سائرہ دن عبارت اولوب، خیلی مقدار ییاغی و قیل و دری و سائرہ جیقار۔ اہالی قضا طوفومہ وکیم، یلکن بڑی، آلاچہ، کوملکک، پیشکیر کچی بعض منسوجاتلہ معمولات سازہ مادہ ییارلر۔ محصولات ارضیہ دن و حیوانات محصولندن سنوی ایکی بیک لیرالتی اخراجات اولیور۔

عوزیا { یہود ملوککنک انجیسی اولوب، قبل المیلاد ۸۰۸ تاویخندن ۸۵۶

تاریخندہ ۴۸ سنہ حکومت سورمش؛ و آخر عمرندہ عہدہ اصنامندن اولش ایدی۔

عوف { صحابہدن براق ذاتک اسمی اولوب، اک معروفلری (ابو عیاد عوف بن اثاثہ بن عباد بن مطلب بن ہند مناف بن قس) دو کہ والدہ سی حضرت ابا بکر صدیق (رضہ) ک تیزہ سی ریطہ بنت صخرک قیزی سلی ایدی۔ حضرت طایشہ (رضہ) حقندہ کی افترا دہ ذی مدخل اولوب، حضرت صدیق اکبر اونندن اولی کند یسنہ حسب القراہ فقہ ویرمکدہ ایکن، بو وقعہ اوزرینہ، فقہ سی کمش؛ و د ولایتل اولو الفضل منکم والسہ ان یأتوا اولی القربی والمساکین والمہاجرین فی سبیل اللہ آیت کریمہ سی نازل اولجہ، کافی السابق فقہ سی ویرمکہ دوام ایتلردی۔ صاحب ترجمہ بدر غزاسندہ و بعدہ معیت حضرت مرتضویدہ صفین محاربہ سندہ بولمشد۔

عون { صحابہدن ایکی ذاتک اسمی اولوب، (بری جعفر طیار بن ابی طالب (رضہ) ک و دیگر سی ہم جناب نبوی حضرت عباس (رضہ) ک اوغلیدر۔ برنجیسی تسہ غزاسندہ شہید اولمشد۔

عون الدین بن ہیبرہ { [ابن ہیبرہ] جعت بیوریلہ۔
عونی { متأخرین شعراء عثمانیہ دن ایکی کشینک مخلصیدر:

بری بروسدہ ایوب افندی زاویہ سی بیغی او۔ لوب، ۱۱۵۰ تاویخندہ وفات ایتلشد۔ شیخانہ اشعار ی واردر۔ شو مقطع بر نمت شریفندندر:
یتر غزت بو عون دردمندہ
حبیب حضرتک چاک رھیدر

— دیگر سی ینہ بروسہ لی اولوب، (یاغی زادہ) دینککہ معروفدر۔ ۱۲۴۲ تاویخندہ وفات ایتلشد۔ شو بیت اونکدر:

مقصد اصول عشق ایسہ قانون سیندہ
مضرب آھی اور دک خانہ پرر پرر
عویف { (بن الاضبط الدیلی) صحابہدن اولوب، غزاء حدیبیہ سنہ سی اسلا مہ کلش؛ و حضرت رسول اللہ (صلی اللہ تعالی علیہ وسلم) افندہ عمرہ القضاہ عزیمتلرندہ کند یسنی مدینہ دہ استخلاف بیورمشلردی۔

عویم { (بن ساعدہ الانصاری الاوسی) خیار صحابہدن اولوب، فقہ بیتلرندہ

— او جیهیسی ساره‌لی اولوب، شاه طهماسب
ماضی زمانده یاشامشدر. شویت اونکدر:

رفته رفته از کفم آن زلف شبگون می‌رود
دوستان رحمی که کار از دست بیرون می‌رود

— دردجیهیسی (لا هدی نا کوی) ایرانی او-
لوب، بمده کابله عزیمتله احمد خان کیلانی به انتساب
ایتمشیدی. نستعلیق خطی کوزل یازاردی. ۹۶۵-ده
وفات ایتمشدر. شویت اونکدر:

زبان از سوز دل شد همچو آتش در دهان من
مکن ای مدعی کاری که افق بر زبان من

عیاش } (ابو عبد الرحمن یاخود ابو عبد الله
— بن ابی ربیعہ عمرو بن المغیره

الخزومی) صحابه‌دن اولوب، ابو جهلک عم زاده‌سی
ووالده‌سی طرفندن برادریدر. اسکیدن اسلامه
کلوب، حبشه هجرت ایتمش؛ واوراده عبدالله اسمنده
بر اوغلی دنیا به قش ایدی. بمده مککه عودت
ایدوب، حضرت عمر بن الخطاب (رضه) ایله برلکده
مدینه به هجرت ایتمشدر. والده‌سی طرفندن برادرلی
اولان ابو جهل ایله حارث مدینه منوره به کیدوب،
کندیسی والده‌سی ایستدیکنی بیانه، اقبال ایده‌رک،
مککه آلمش، واوراده باغلابوب، حبس ایتمشدر ایدی.
بمده جانب نبویدن تخلیس بیوربله‌رق، یرموک غزا-
سمنده شهید اولمش؛ و بر روایتده مکده وفات
ایتمشدر. اوغلاری عبدالله و حارث کندیسندن روایت
ایتمشدر. — (عیاش بن ابی ثور) دخی صحابه‌دن او-
لوب، جانب فاروقیدن بحرین والیلکنه تمیین
اولتمشیدی.

عیاض } (قاضی ابو الفضل بن موسی الحصبی
السبقی) مشاهیر علما دن اولوب، فقه

وحدیث و تاریخ و ادبیاتده عصرینک فریدی ایدی.
۴۷۶ تاریخنده مغربک سینه قصبه‌سمنده طوغمش؛
و مملکتنده و فرطبه‌ده تحصیل علوم و فنون ایدوب،
حفظ و جمع احادیث شریفه‌ده زیاده اهتمام ایتمشیدی.
خیلی وقت سینه‌ده و بمده فرناطه‌ده قاضی ایدوب،
قاضی هنوایله شهرت بولمشدر. علم حدیثده صحیح
مسئله «کتاب الاکال» عنوانیله مکمل بر شرح
یازدینی کی، غریب الحدیث حقنده «مشارق
الانوار» عنوانیله یک معتبر بر کتاب یازمشدر.
«التنبیها» عنوانیله مشهور بر اثری دخی واردر.
۵۴۴ تاریخنده مراکشده وفات ایتمشدر. طبیعت

و بدر، احد، خندق غزالنده و سائر غزواتده حاضر
بولمش؛ و خلافت جناب فاروقیده ۶۵ یاشنده ارتحال
ایتمشدر. حضرت عمر (رضه) ک بو ذاتک قبری او-
زنده طورده رق ی بوزنده کی انصارک هیچ بری بو
قبرک صاحبندن ابی اویلق اداسنده بولنه‌مار؛ زیرا
رسول الله (صلی الله تعالی علیه سلم) اقدمن هیچ بر
سجاق دیکمده، که عویم اونک سایه‌سی آلتنده
بولمون، بیورمش اولدقلری صاحب ترجمه‌نک قیزی
عیده طرفندن مره‌یدر. — (بو نیم عویم) دخی
صحابدن و بنی سعد بن هزبلندنر.

عهدی } اونجی قرن هجری شعرا سندن
(اوج ذاتک مخلصیدر:

برنجیسی ادره‌لی اولوب، سلطان بایزید خان ثانی
زمانده دیوان کتابندن و خطاطیندن ایدی. شو-
یت اونکدر:

قنده وادم سایه سرو بلندم وار ایکن
کیه قول اولدم سنک کبی اقدمم وار ایکن

ایکجهیسی (علی —) ینه ادره‌لی اولوب، یلدرم
شجی اوغلی دیمکله معروف ایدی. طاریق عله
سالم ایدی. اشعاری مادیدر. شویت اونکدر:

دود آتم بئی کوبنه ایلتیز اولدی
جنته قویماز ایمش کشی بی قاره علی

— او جیهیسی (احمد —) بغدادلی اولوب،
شعرا مجیدیندنر. خیلی وقت درسمانده بولتمشدر.
زماننک شعرا سی تراجم احوالی جامع بر تذکره
الشعرا واردر. شویت اونکدر:

عهدی دیار رومه کلوب ایده‌لی نظر
کورنمز اولدی کوزمه ملک عجم بنم

عهدی } فرس شعرا سندن دخی درت کشینک
(مخلصیدر:

برنجیسی من اصل تورانی اولوب، کوب آبادده
نشات اتمش؛ و سلطان ابراهیم میرزایه انتساب ایتمش
ایدی. اثمه اثنا عشر حقنده نعمت و قصاید واردر.
شویت اونکدر.

نباشد قطره خون بر کنار چشم کریانم
که پیر دیدنت از کوشه دل کرد سریرون

— ایکجهیسی قزوینی اولوب، فن طبعه دخی
اتسانی اولفله، حکیم هدی دیمکله معروف ایدی.
شاه بهاسک اطبا سندن ایدی. شویت اونکدر:

یارمن سخن از حال زار من مکنید
باین بهانه تکلم یسار من مکنید

— اوځېسي بروسه لی اولوب، شویت اونکدر:

حلی قالدی ای پری آشفته حالک اولیه
یاغم زلفکله بر دم پایمالک اولیه

— فرس شعراسندن دخی بر هیانی اولوب،

ینه شعرادن ملار فعیینک اوغلیدر. شویت اونکدر:

فصاد چوزدنیشترم درېب هجران
آتش زدم سرزد ودرنیشتر آویخت

عیسی } (بن سیم) انبیای مسیلمندن اولوب،
هجرت نبویه دن سنه شمسه حسابله

۶۲۲ میل اوله فلسطینک بیت لحم قصبه سنده دنیاه

کشدرد. والده سی حضرت مریم (عم) سلیمان بن

داود (هم) نسلندن پاکیزه وصاله بر قیز اولوب،

ینه نسل مذکورون یوسف نجاره نشانی اولدینی

حاله، هتوز ارکک کورمه دن، بحکمة الله تعالی

وجبرائیلک ننجیله حامل قالمش؛ وپودیلر یونی خیر

آلجه، حضرت مریمک سوزینه اینانیموب، طینه

قالقیشه رق، هلام بکارتی کوردکاری حاله، ینه

کندیلرینه قناعت کلامه مشدی. نشانلیسی یوسف

ابتدا مشارالیهانی ترک ایتمک ایستمش ایسه ده، بعده،

حقیقت حاله واقف اولغله، بالمکس کندیسینی حمایه

وتصاحبه باشلامش؛ و حضرت عیسی (عم) برخما

آفاجیک آلتند، وانجیله کوره بر آخوړک یملکند،

تولد ایتمشدر. تولدنده یکیدن یهودیلر طرفندن

حضرت مریم حقنده تضییقاته باشلامغله، حضرت

مشارالیه طفل شیرخوار اولان اولغله اشاوت ایدوب،

حضرت عیسی بالذات جواب ویره رک، ایلک معجزه سی

بو بولده ایضا ایتمشدر. انجیلده مذکور اولدیفنه کوره،

اووقت یهود دولتند حکم فرما اولان هروده بعض

مخبیلر اوسنه کتب سمائیة بنی اسرائیلده مذکور

مسیحک تولد ایدم جکی خبر ویرمش اولدقلرندن،

ملک مذکور اوسنه طوفان چو قعلری آرایوب

هلاک ایتمکله، یوسف نجار حضرت مریم و حضرت

عیسی (هم) ی آله وق، مصره عزیمت ایتش؛ وجناب

مسح اون یاشنه کلهجه قدر مصرده اقامت ایدم رک،

بعده ینه برلکده فلسطینه هودته، ناصره قصبه سنده

اقامت ایتمشلردی. اون اوج یاشنده ایکن نبوته

ناقل اولدینی سروی ایسه ده، ۳۰ یاشنده اعلان

نبوته دهوته باشلاوب، حضرت یحیی بن زکریا

(هم) له کوریشمش؛ وحواریون نامیله معروف

اون ایکی تلامذه ویا اصحاب ایدینوب، بونلرله بر

شعره سی دخی اولوب، کوزل اشعاری واردر.
شو ایکی بیت او جله دندر:

انظر الى الزرع وخاماته
تمحی وقدماست امام الرياح
مکتبه حضراء مهزومه
شقائک النعمان فیها جراح

عیاض بن غنم } (بن زهیر بن ابی شداد
بن ربه بن هلال القرشی

الفهری) صحابه دن وغزاة مسیلمندن اولوب، ابو

عبیده بن الجراح (رضه) ک اقرباسندن وبر روایتده

اوکی اوغلی ایدی. حدیبیه غزاسندن اولجه اسلامه

لوب، غزاه مذکورده حاضر بولنش؛ وبعده

مشارالیه ابو عبیده بن الجراح معیتده فتوح شامده

بولنوب، جزیره نک قهغه مأمور اولمش؛ وخطه

مذکورده نک بعض یرلرینی حرباً وبعضلرینی صلحاً

فتح ایتمشدر. ابو عبیده (رضه) وفاتنده یرینه صاحب

ترجمه بی ترک و تعین ایدوب، حضرت عمر (رضه)

دخی تصدیق ایتمکله، آخر عمرینه دک شام

وجزیره ده والیک و قوماندانلق ایدوب، بکر مضی

سال هجریده ۶۰ یاشنده اولدینی حاله، اوراده

ارتحال ایتمشدر. صالح وفاضل وکرم وسخاوت صاحی

اولوب، انشای سفردہ دائماً زادینی آرقداشلیله

مقاسمه ایتمک طایق اولدینندن (زاد الركب) لقبیله

شهرت بولمشدر. — صحابه میانندن (عیاض بن زهیر)

اسمیه بری دخی مذکور، اولوب، بعضلری عیاض بن

غنمک همی اولدینی و بدر واحد غزلارنده بولنوب،

مدینه ده وفات ایتدیکنی بیان، وبعضلری عیاض بن

غنمک همی اولوب، جدینه نسبتله عیاض بن زهیر

دینلدیکنی التزام ایتمشلردر. — عیاض اسمیه صحابه

دن دبکر بر قاج ذات دها واردر.

عیانی } اوتنجی قرن هجری عثمانلی شعرا.
سندن اوج کشینک مخلصیدر:

برنجیسی (سلیمان —) مناستری اولوب، طریق

علمه ساک ایدی. کنج یاشنده وفات ایتمشدر. شو

مقطع اونکدر:

ای عیانی دل پرورده می احیا ایتدی
توله کر یاره دیسم وار ایسه عیسی سنسک

— ایکنجیسی (مظفر —) حلب مفتیسک اوغلی

اولوب، طریق علمه ساک ایدی. شو مقطع

اونکدر:

یکمندن دلدن خیال ناولک مژگان دخی
بشقه بر سودایه صالیدی زلف مشک افشان دخی

اكدۀ فلسطينہ شہردن شہرہ كزہرك، خلقى
طريقى ختہ دھوت، و برجوق مميزہ لاراءہ ايتشدی .
خستلری و برس هلته مبتلا اولانلری ابي ايتك
اك صبق امرا ابتدكي مجيزم لردن اولوب، احيای
اموات ابتدكي دخی منقولدر . اوج سنه بوحالہ ابله
ايرای نبوت ابتدکدن صکره، يهوديلر روما دولتی
طرفندن قدسده والی بولان (يونس پيلات) ی
حضرت عيسائک روما دولتی عليهنده بولنديفتنه
وظلطينده يکی بر حکومت تأسيسنه چاليشديفتنه
قائدبروب، کنديلرنک دينلری عليهنده بولنديفتدن
دخی شکایت ايتکله، اصحاب عيسى (عليه السلام) دن
الده انش اولدنلری يهودانک دلالتيله حضرت مسيحي
توقيف ابتدکرنده، والی موی اليه محاکمه سی یو .
ديلرک رؤساء روحانيه لرينه و مجلس مذهبي لرينه
حواله ايتکله بولر، حق نبويلرنده انواع اشکجه لره
اهدام حکمی و مرشلردر . بزجه بولر حکمی اجرايه
موفق اوله ميوب، نظرلرنده حضرت عيسى کي تمثیل
ابدن مرقوم يهودا ويا کنندي ايجلرندن برنی صلب
ابتدکاری حالده، حق جل و علا حضرتلری جناب
مسيحي سمايه رفع ايتشدی؛ و او وقتدن بری سماءه
بولنقده اولوب، قيامتده بره نزول ايدهرک، دجالی
احما ايده جکدر . رفسنده ۳۳ ياشنده ایدی .
خرستيانلرک اعتقادينه کوره ايسه حضرت عيسى
وبربن حکم موجبجه صلب و دفن اولنهرق، بعدده
دبريلوب، سمايه مروج ايتش . يهوديلر حضرت مریم
وهیسی (عليه السلام) حق لرنده افتراده بولندقلری
کي، خرسيتيانلر دخی الوهيتنه وحاشا بن الله اولديفتنه
معتقد اولوب، متأخرين ملاحده نک بمضلری ده نی
مشار الهک بسبتون وجودنی و دنيايه کلديکي
انکارله، هند براهمه نکه يته تثلیث قاعده سنه مستند
اولان (ويشنو قريشنا) معبود موهومنک اسمی حواربونک
(يسوس قريستوس)، تحویل ابله، بو حکايه بي ايجاد
ابتدکلرني ادما ايدبورلر .

حضرت عيسائک رفتندن صکره حواربون
و بولرۀ تابع پاولوس کي بعض ذوات دينانک هر
طرفه طاغيلوب، مختلف صورتنده ضبط ايتکلری
انجيلی نشر ابله، خلقی دين عيسابه دھوت ايدرلردی .
آنجنق حضرت عيسى يکی شريعت وضع ايتيوب،
انجيل دخی احکامی حادی اولديفتندن، و نبي مشار

اليه آنجنق يهوديلری احکام توراته مغاير حرکتلرندن
وبعض معاملات تعصب قارانه دن منع ابله قناعت
ابتديکندن، دين عيسى اوزمانلرنده بک ساده
و وحدانيت قاعده سی اوزرينه مؤسس ایدی . بر
چوق سنه ل صکره ازنيقده وسائر طرفلرنده انعقاد
ايدن مجالس روحانيه شمديکي خرسيتيانلرک ديننک
اصول واحکامنی وضع ايتشلردر . بناء عليه، خرسيتيانلر
حضرت عيسى (عليه السلام) منسوب ايسده، نبي
مشار اليه بو دينک واضی دکلدور .

{ عيسى } ملوک قاطيه نک اون اوچيچيسيدر .
{ «فايز بنصر الله» ماده سنه مراجعت . }
{ مشاهير اطباي مریدن اولوب،
عيسى } خلفای عباسيه دن قاهر بالهک طيبي
و منظور و معتدی ایدی . ۲۷۱ ده طوغوب،
۳۵۸ ده بغدادده وفات ايتشدور .

{ اونجي قرن هجري عالمسندن او .
عيسى } لوب، علوم حکميه و فن طبه
دخی وقوفی اولمفله، حکيم عيسى افندی عنوانيله
معروف اولوب، ادرنه ده واستانبولده بيارستان
طيبي بولنشدور .

{ ايران شرعاسندن ايکی کشينک
عيسى } اسيدور :

برنجیسی (عيسى مسیح) شيراز خرده فروشانندن
اولوب، امی برآدم ایدی . شو بیت اونکدر :

در روزگار حق نمک کم نمیشود
چپی هنوز یاد زلففور میکند

— ايکنجیسی (امير —) يزدلی اولوب، برآره لقی
هندستانه سياحت ايتشیدی . شويت اونکدر :

ما چون جرس بناله و فریاد زنده ایم
هرگز سر بریده من بی فغان نبود

{ «ابو علی بن زرهه»
عيسى بن اسحق } ماده سنه مراجعت . }

{ مشاهير اطباي
عيسى بن البطريق } مریدن اولوب،

مصرده اجرای طبابت ايدردی . نصرانی المذهب
اولوب، سالف الترجه سعد بن البطريقک برادریدور .

{ عيسى بن حکم } مشاهير اطبا دن اولوب،
دمشقلدر . مسیح دينکله

دخی معروفدر . هارون الرشيدک زماننده بر حیات
اولوب، مداواة ايجون دفته تله بغدادده کيتمشدی .
طبيده کی معلوماتی و طبابتده کی مهارتی حقنده برجوق

نوادر منقولدر. «الكناش الكبير» عنوانه بيوك
ومعتبر بر تألیفی و «كتاب منافع الحيوان» عنوانه
بر اثری وارد.

عیسی بن سنجر } «حاجری» ماده سنه
مراجعت بیوریل.

عیسی بن شهلا } مشاهیر اطباء مریدن
اولوب، نصرانی المذهب
ایدی. مشهور جورجس بن جبریک تلیدی اولوب،
بوئک طرفندن کنندی اختیارلنده خلیفه ابو جعفر
منصورک طبابتنده براغلیش ایکن، حرص و طمع
ایدوب، راهبردن کلیسا ترینتانه وارنجیه قدر
آلفه باشلادیندن، خلیفه مشارالیه کنندیسی طرد
وتبعید ایتشدی.

عیسی بن عبد العزیز } «جزولی» ماده.
سنه مراجعت.

عیسی بن علی } دولت عباسیه تک اوآئنده
یتیشن مشاهیر امایای
سرایانه دن اولوب، علم حکمتده دخی ید طولای
وار ایدی. خلیفه معتمد علی الهیک خدمت طبابتنده
بولتمشدر. «كتاب المنافع التي تستفاد من اعضاء
الحيوان» و «كتاب السموم» عنوانرله ایکی تألیفی
وارد.

عیسی بن عمر } (ابو سلیمان ویا ابو عمرو
— التقی) مشاهیر ادبا
وقراء دن اولوب، علم نحوک واضعلمشنددر. ابو
الاسود الدؤل صاحب ترجمه دن اول اولده کتاب
یازمش ایسهده، بوئک کتابی بالکثر فاعل وفعول
بابلری حادی اولوب، حالبوکه صاحب ترجمه بو
علمی ابواب و فصوله تقسیمله ترتیب ایتشددر.

قرائشی عبدالله بن اسحق وعبدالله بن کثیر وابن
مخیض وحسن بصیردن اخذ ایدوب، بوعلده کندینه
مخصوص بر طریق آچمشدر. خلیل بن احمد واصمی
وسائر مشاهیر کنندیسندن روایت ایتشددر. مشهور
سیبویه نخوده شاگرداندندر. الفاظ غریبه
استعمال ایتک مراق اولوب، حق برکون ضیق
صددردن سواغه دوشوب، اطرافنه بر جوق خلق
طوبلاغله، عقلی باشنه کلوب، بونلری کورنجه:
«مالکم نکا کاتم علی نکا کؤکم علی ذی جنة افرقموا
هنی» دیدیکی مشهوردر. کنندیسنه امانت براغلیش
اولان بعض اثوابدن طولانی عراق امیری یوسف

بن هبیره طرفندن بصره دن آیافنده برافنه ایله
جلب اولنه رق، قیراجله ضرب ایدلایکننده، جان
آجیسیله دخی تعبیات غریبه بی اونونمیه رق: «ایها
الامیر والله انما کانت اثیاباً فی اسبغاط قبضها عشاروک»
دیمش. مذکور هلته بو ضربک سیبیه اوغرامش
اولدینی کنندیسندن مرویدر. بصره حاملی کنندیسی
مراق امیرنه کوندرمک اوزره، دمیرجی کتیرتوب،
آیافنه برافنه اوردر مقدمه ایکن، تسلی خاطر ایچون
«امیر سزی اوغلرینک تریه سیهون ایستبور» دیجه،
عیسی بن عمر: «فا باله لقیذاذن» دیمش؛ و یوسوز
بصرهده ضرب مثل قالمش ایدی. صاحب ترجمه تک خالد
بن ولید (رضی الله عنه) ک کوله سی اولوب، بنی قتیف
عندنده ساکن اولدینیچون تفتی دینلیدیکی مرویدر.
نخوده «الاکمال» و «الجامع» عنوانرله ایکی تألیفی
اولوب، شاگردی اولان سیبویهک بوعلده یازدینی
کتاب مشهورک عیسی بن عمرک تألیف کرده سی
اولان اشبو جامهک تفصیل واکاله اولمشی اولدینی
مرویدر. ۱۴۹ تاریخنده ابو جعفر منصورک همد
خلافتنده وفات ایتشددر.

عیسی بن ماسه } اوائل خلافت عباسیهده
یتیشن اطباء سرایانه.

دن اولوب، لسان عربیده بروجه آتی کتب طبییه یاز.
مشدر: «كتاب قوى الاغذية»، «كتاب من لا یحضره
الطیب»، «مسائل فی النسل والذرية»، «كتاب
الروایا یخبر فیه بالسبب الذی امتنع به من معالجه
الحوامل»، «كتاب فی طلوع الکواکب الی ذکرها
اقرطاس»، «كتاب فی الفصد والحجامة»، «رسالة
فی استعمال الحمام».

عیسی بن صریم } «عیسی» ماده لرینک
برنجیسنه مراجعت.

عیسی بن محمد } «ضیاء الدین هکاری»
ماده سنه مراجعت.

عیسی بن المملک العادل } «معظم (مملک)
—» ماده.

سنه مراجعت بیوریل.

عیسی بن موسی } خلفای عباسیه تک
برنجیسی اولان ابو

العباس سفاحک تورونی اولوب، خلیفه مشارالیه
طرفندن برادری ابو جعفر منصوردن صکره ایکنجه
ولی همد انخاذا اولمش ایسهده، منصور برادرینک

— هندستان اکابرین لکهنوی طالب علیخانک
دخی مخلصیدر. ۱۲۴۰هـ وفات ایتشدر. شوربای
اونکدر:

عیشی بشکت این همه بیتابی چیست
بگریستی آنچنان که دشمن بگریست
کوند که بعد مرگ اید و صلت
چندی با مید مرگ هم باید زیست

— «هفت اختر» عنوانه بر منظومه یازمش
اولان دیگر بر عیشی دخی ۱۰۸۶ تاریخنده وفات
ایتشدر.

{ حضرت اسحاق حضرت یعقوبه نوأم
عیص } طوغش اوغلی اولوب، کتب بنی
اسرائیلده اساء وادوم اسمله مذکوردر.

{ مشایخ خلوتیه دن و شیخ مصرینک
عین اکبر } مریدانندن اولوب، بروسه لیدر.
شمائل شریفی ترکیه نظم ایتشدر. ۱۱۳۴ ده وفات
ایتشدر.

{ عکا قربنده بر موقع اولوب،
عین البقر } حضرت آدم (عم) بری حرث
ابتدیکی اینکی اوراده بولدینی متواتر اولغله، اسلام
وخرستیان ویهودیلرجه زیارتگاه اولدینی و قربنده
حضرت علی (رضه) ک مقامی بولدینی «معجم البلدان»
ده مسطوردر.

{ کوفه تک غرب جهتنده وانبار
عین التمر } قربنده قدیم بر قصبه اولوب،
خلافت جناب صدیقیده ۱۲ نجی سال هجریده خالد
بن ولید (رضه) یدبله فتح اولمشدر. خرمانسک
کثری و فاسقی ایله مشهور ایدی. ایوم خرابدر.

{ فلسطیده طبریه کولی کنارنده
عین التین } بر موقع اولوب کتب بنی
اسرائیلده مذکور اولان کفر نا هوم قصبه سی
وبراه لرینی حاویدر.

{ فلسطینده نابلس قربنده بر
عین الجالوت } کوچک قصبه اولوب،
فرنگلرک الینه دوشمش ایکن، ۵۷۹ تاریخنده صلاح
الدین ابوی طرفندن استخلاص اولندینی یاقوت
حوی بیان ایدور.

{ (ابو الفضائل عبد الله) مشاهیر
عین القضاة } محققین و شماردن اولوب،
همدانلیدر. حجة الاسلام غزالی ایله صحبت ایتش؛
۵۳۳ تاریخنده رحمت حقه پیوسته اولمشدر. بعض

بوایده کی وصیتی اجرا ایتوب، کندی اوغلی مهدی بی
ولی همد اتخاذ ایتشدر. منصورک و قاتنده کوفه ده
اعلان حکومت و تحسن ایدوب، هم زاده سی مهدی
ایله محاربه ایتکده مغلوب اولمشدر. عی منصورک
زماننده قیام ایتش اولان محمد بن عبدالله بن حسن
بن علی بن ابی طالب (رضهم) ایله محاربه یه مأمور
اولش؛ وبعده بغدادک انشا و مرکز خلافت اتخاذنده،
کوفه عاملکنه نصب اولمش ایدی.

{ اونجی قرن هجری امرا و علما.
عیسی پاشا } سندن اولوب، وزیر ابراهیم
پاشاک اوغلیدر. تحصیل علوم و معارف ایدوب،
استانبولده وادرده بعض مدارسده مدرسلک
ایتکدن صکره، باب عالیده توقیمی دیوان هایون
اولش؛ وبعده شام امیر الاسراسی اولوب، اوراده
وفات ایتشدر.

{ بلدیرم سلطان یازید خاک
عیسی چلبی } اولادندن اولوب، تیمور و
قهنسی تقیب ایدن قوت زماننده بروسه ایله حوا.
لیسنه مستولی اولمشیدی. چلبی سلطان محمد خان
حضرتلی ممالک عثمانیه بی جمع ایله یکیدن احیای
دولت کیریشدیکنده، صاحب ترجمه قارشی طوروب،
ایتدیکی محاربه ده اسکیشهرده مقتول اولمشدر.

{ مشاهیر اطبایان اولوب،
عیسی الرقی } نقایسی لقبیه دخی مشهوردر.
سب الدوله بن حمدان خدمت طبابتنده بولمش؛
ولسان سرانیدن عربیه برخیلی کتب طبعیه و سائر
ترجمه ایتشدر.

{ اونجی قرن هجری عثمانلی شعرا.
عیشی } سندن اولوب، بغدادلیدر. شویت
اونکدر:

عید اولدی اوچک استرین اول مهلقا الن
اوچمش دکل اگرچه کدا پادشا الن

— قزوینلی بر عیشی دخی وار ایدی، که
نسفی سبیلده درساده هجرت ایدوب، دیوان هایونه
کاتب اولمشیدی.

— ابرانی دیگر بر عیشی دخی اولوب، ابتدا
مخلصی محنت ایکن، هندستانه سیاحتله اکبر شاهک
بر جوق لطف و احسانلرینه مظهر اوله رق مخلصی
عیشیه تحویل اولمشیدی. شویت اونکدر:

زمین عدم شود از درکتابت فضلش
بخشک ساختن صفحه خاک بر دارد

تألیفات و رسائل و سائر آثار و وارد. شو رباعی
جله اشمارندرد:

تا بادل من عشق تو آمیخته شد
صد فتنه و آشوب بر انگشته شد
از خنجر آبدار آتش بارت
تا چشم زدم خون دلم ریخته شد

عین بصل { «ابراهیم حرافی» ماده سنه
{ «مراجعت بیوریه» }

عینتاب { حلب ولایت و سنجافنده و حلب
۱۳۲ کیلومتره شمال غربیسنده
اوله رق، ۳۷° ۸' عرض شمالی ایله ۳۵° ۲' طول
شرقیده واقع قضا سرکزی بر شهر اولوب، ۴۳۱۵۰
اهالیسی، ۳۶ جامع شرعی، ۵۷ مسجدی، ۲۱ مد-
رسه سی، بر کتبخانه سی، بر رشده و بر ایتم ایله ۲۰
ابتدائی مکته، ۷، تکیه سی آمریکا پروتستان میسیو-
نرلینک بر جسیم مکته، بر حاوره سی، ۱۳ حامی،
۳۱ خانی، ۳۱ فرونی، ۲۲۹۹ دکان و مغازه سی،
۴ بدستانی، ۲۲۱۵ بز والاچه و میا دستکاهی،
۴۵ بویاخانه و ۶ باغخانه سی، ۱۰ مصره سی، بخار
۱۱ حادی دکرمنی، ۸ مسکرات فابریقه سی و
صابونخانه سی واردرد. حلب، ورفه، مرعش واسکند-
رونه خیلی ایشلک تجارتی واردرد. اینیه سی کوزل
وسوقاقلری اولدجه ککیش و تمیز اولوب، اطرافی
زیتونلق و باغ و باغچه لرله محاط کوزل بر تپه نیک
اوزرنده واقع اولغله، کرک خارجاً و کرک داخل
منظره سی پک کوزلدرد. شهردن اوج ساعتی مسا-
فده جریان ایدن ساجور نهرندن بر جدول شهره
آقیدیلررق خانه و حمامله صو ویریر. قضا نیک فضل
محصولات ارضیه سیله میوه لری و شهرده اعمال
اولنان سختیان، آلاجه، هبا، داماسقو قلیدی
دوشمه لک، بز، قنابه، صندالیه، صابون و سائر
اطرافنده کی قضالر و مصر و اناطولییه و آوروپا به اخراج
اولنور. شهرده باشلیجه ترکیه تکلم اولنوب، عربی
دخی بیلیر. بو شهر یکی اولوب، فتوح اسلامده
ذکر اولغیور. یاقوت حموی (هین تاب)
اسمیه حلب ایله آنطاکیه آره سند. بر قلعه حصینه اولدیغنی
واسکیدن (دلوک) اسمیه معروف بولندیغنی اهمیت
بر صورتده بیان ایدور.

— هینتاب قضاسی حلب سنجافندک منتهای
شمالنده واقع اولوب، جنوب شرقی جهتندن منج،
جنوبا الباب و کلیس قضا لرله، غرباً آطنه ولایتله،

شمالاً مرعش، شرقاً دخی اورفه سنجافلرله محاط
و محدوددرد. قضا ۸ ناحیه و ۳۴۶ قریه بی حاوی
اولوب، ۸۶۹۸۸ اهالیسی واردرکه بو مقدارک
۶۵۰۸۵ ی مسلم، ۲۱۰۴۶ سی جامات مختلفه به
منقسم خرسقیان ۸۵۷ سی اسرائیلیدر. اراضیه
آز حارصه لی و کوزل تپه لری حاوی اولوب، طو-
برای بی مک منبتدر. غرب و شمال جهتلرنده آطنه
ولایتی و مرعش سنجافی حدودنده کی طاغیرک بعض
اتکاری قضا داخلنده ممتد اولور. بونلردن بر قاج
نهر نیان ایدوب، بونلرک باشلیجه لری فزانه دو-
کیلن آنف الذکر (ساجور)، حلبک ایچندن کچن
(قویق) و آنطاکیه قرینده کی آق دکیز کولنه دوکیلن
عفرین نهر لیدر. محصولات ارضیه سی ذخایر متنوعه ایله،
توتون، پاموق، اوزوم، زیتون و سائر میوه و سبزه لرک
انواعندن عبارتدر. قورو اوزومدن خیلی اخراجات
اولور. پاموق اییلکندن پایلان منسوجاتله زیتون
یاغی و راقی اخراجاتده اهمیتلیدر. درون قضا
باشلیجه اهل صلیب زمانلرندن قاله بر قلعه خرابه لری
وزیارتکاه بعض سراقده مبارکه بولمقده در. قضا
اهالیسی لسان عربی ایله متکلم اولوب، یالکتر مرکز
قضا ده ترکیه تکلم اولنور.

عین زرنی { آطنه ولایتک قوزان سنجا.
{ غنده الیوم (آنازاروه)

اسمیه معروف قصبه نیک اسم اصلی عربیسی اولوب،
مذکور (آنازاروه) و آوروپا تواریختجه مضبوط
اولان (آنازاره) اسملرینک بوندن غلط اولدیغنی
آکلاشیلور. چونکه بو قصبه میلاددن اولجه آو-
غستوس طرفندن تأسیس اولنمقده (قیصریه) تسمیه
اولنوب، بیده هارون الرشید زماننده ۱۹۰ تاریخ
هجریسنده ابوسلیمان الترمذی بیده ضبط اولنورق،
آکلاشلدیغنه کوره اووقت (هین زرنی) تسمیه او-
لنش؛ بیده روملرک اینه کچوب، خراب اولش؛
و مؤخر آسیف الدوله بن حمدان یکیدن ضبط ایدوب،
اعماریه اوج ملیون درهم صرف ایتمش؛ و اهل
صلیب زمانلرنده ایدئی مسلمیندن چیقوب، ابن لیون
حکومتک مرکزی اولمشدی. نهایت خراب اولوب،
شمی کی حالد و برانه لرله محاط بیوجک بر قریه حالنده
در. بر جوق مشاهیر اسلامک مسقط رأسی بولمشدر.
[«آنازاروه» ماده سنه دخی مراجعت بیوریه.]

تاریخنده وفات. ایتشدر. بر دیوان اشعاری و «نظم
جواهر» عنوانیله بر لغت منظومه‌سی واردرد. شو
ایکی بیت اونکدر:

بیچ و تاب خط و کيسو ایله یاندم یو کیچه
عالم خوابده اوشدی باشمه مار ایله مور
دل هوا و هوسه اویدی جهانده کلدی
ایتدی عینی وطندن بقی بو دار ایله دور

{ (عبد القیوم) ایران شمراسندن اولوب،
عینی { فراها لیدر. هندستانه سیاحتله، بنکاک.
له حاکمی قاسم خانک هندنده قدری برتر اولمشیدی.
شو رباعی اونکدر:

دل دشمن جان بود هلاکش کردم
وز خنجر آه چاک چاکش کردم
از خون جگر شستم و پاکش کردم
در مشهد آرزو بخاکش کردم

{ (ابو مالک بن حصن الفزاری) صحاب.
عینی { به دن و مؤافه قلبدن اولوب، قمع
مکهدن صکره اسلامه کلش؛ وحزین و طائف غزا.
لرنده حاضر بولنشدر. ارنحال حضرت نبویدن
صکره دهوای نبوت ایدن طلیحه الاسدی به تابع
اولوب، هسکر مسلینه قارشیه محاربه ایتدکده اسیر
طونیلورق، حضور جناب صدیق اکبره کتیریلنجه،
یکیدن اهتدا ایتش؛ و حضرت عثمان (رضه)ک زمان
خلافتنه دک بر حیات بولنشدر.

{ مصر قدیمک شمک عبادتنه
عین شمس { مخصوص جسیم عبادتنه سیله
مشهور بر شهر قدیمک اسم مرایی اولوب، اسکی
مصرفون هندنده (اون) دیوانیلر هندنده (هلیوپولیس)
اسمیه معروف ایدی. بو شهرک خرابه لری الیوم
قاهره تک ۱۱ کیلومتره شمال شرقیسنده و مطریه
قریه‌سی قریبنده موجود اولوب، بر قاج مسله وسائر
آثاری جامعدر. فرعون موسائیک محلی اولدینی
مظنوندر. [هلیوپولیس] ماده سنه مراجعت بیوریه. [۰
{ (بدرا الدین محمود بن احمد بن موسی)
عینی { مشاهیر علمادن و فقهاء حنفیه دن او.
لوب، مصرده قاضیلک ایتش؛ و جامع ازهر قریبنده
بر مدرسه و کتخانه بایدیروب، تدريس و تألیفله
مشغول بولنشدر. وفاتی ۷۶۲ هـه واقع اولمشدر.
بخاری شریفله دیگر بعض متون مشهوره بی شرح
ایتدکن بشقه، «طبقات الحنفیه» عنوانیله فقهاء
حنفیه تک تراجم احوالی جامع بر کتابی، و بر «طبقات
الشرا» سی واردرد. ابن عساکرک مشهور تاریخ
دمشقی دخی اختصار ایتش؛ و مکمل بر تاریخ کتابی
دخی یازمشدر.
{ (حسن افندی) متأخرین علما و شعراء
عینی { عثمانیه دن اولوب، هیئتابلیدر. باب
طالبده مرئی و فارسی خواجه‌سی ایدی. ۱۲۵۴

(حرف الینک صوکی)

(باب الفین - فصل الالف الح .)

غابرووه } بلغارستانك طرونوه
سنجافنده و طرونوه ۳۷ كيلو.

متره جنوب غریبسنده اوله رق مشهور شبقه بوقازی
قربنده و طونه نایم (بانتره) نهري اوزرنده برقصه
اولوب، ۶۰۰۰ اهالیسی، بر قاج کلیسیا، شباق
تزکاهلری و بچاقلیق و قوندره جیلغه متفق معمولانی
واردرد. بلغار لساننده تدویسانه مخصوص اوله رق
اک اول کشاد اولنان مکتب ۱۸۳۵ تاریخ میلادیسنده
بوقصبه ده آچلشدر.

غابون } (Gabon) آفریقای غربیده فرانسه
مستمراتندن بربر اولوب، کینه
کورفرزنده ۱° عرض شمالیدن ۱°۵۰' عرض جنوب.
بی به قدر ساحل بونجه ممتد اولور. فرانسر
ابتدا بونی ضبط ایتدکن صکره، مرور زمانله
دائرة نفوذلی شمال و جنوب و شرقه طوغری توسیع
ایله، شرقاً قونفو نهر عظیمک مجراسنه دک اولان
اراضی غیر مضبوطه بی اسم اولسون تحت تابیتلرینه
آلدقلرندن، بومهمیره «فرانسز قونفوسی» نامی
ورمشلرد. بناء علیه، بز دخی بوبابده ویره جکمز
تفصیلاتی «قونفو» (فرانسز قونفوسی) «ماده سنه
تطیق ایدرز.

غابه } اورمان دیمک اولان بو اسم مدینه
منوره تک شمالنده و بر منزلک مسافه.
ده واقع بر محله علم اولمشدر، که اوراده اهل مدینه تک
املاکی اولوب، حضرت زبیر (رضی الله عنه) ک ده اکی
وار ایدی. بومحله تشریف نبوی واقع اولوب، رسول
الله (صلی) افندمره مخصوص منبر ذخی یالشدی.

غاپ } (Gap) فرانسه تک جنوب شرق ایالا.
تندن «بوقاری آل» ایالتک مرکزی

برقصه اولوب، یارسک ۷۳۴ کیلومتره جنوب شر.
قیسنده واقعدرد. ۶۱۱۰ اهالیسی، بر بیوک جدولی،
سربی و سربیه لر بیتشد بر مکّه مخصوص مکتبلریله سائر
مکانی، ۱۵۰۰۰ جلدی حادی کتبخانهسی، زراعت
جمیعی و میاه معدنیهسی واردرد.

غات } طرابلس غرب ولایتک فزان سنجافنده
مرکز لوا اولان مرزوفک ۳۹۵

کیلومتره غرب جنوبیسنده و غدامسک ۵۸۲ کیلومتره
جنوبنده اوله رق ۳۷° ۲۴' عرض شمالی و ۷° ۵۷' ۳۰
طول شرقیده واقع قضا مرکز ی بر قصبه اولوب،
۸۰۰۰ اهالیسی، بر قاج جامع شرقی، سور و قلعهسی،
بیوک تجارتی وسنه ده بر کره قوریلور بیوک بازاری
واردرد. قصبه بر تپه تک شمال غربی اتکنده واقع او.
لوب، بر قسمی سورک ایچمنده و بر قسمی ده خارجه ده
متفرق محلات صورننده در. غات جوادریله برابر
برواح صورتنده اولوب، هر طرفی چوله ایله محاطدره
بو واحده صوبول اولوب، بمض برلرده بر ایکی قو.
لاج قازیلجه صو چقار. خرما آغاجلری چوق او.
لوب، دیگر بمض اشجاری و جزئی مزرعاتی واردرد.
ملقاتندن فاکت ۱۰ کیلومتره جنوبنده واقع (برکه)

قصبهسی صوبنک و اشجار و نباتاتنک کثریله جالب
نظر و یک فرح فرا بر بردرد. غات سودانک و بتون
آفریقای وسطینک جسم و هم بر محزن تجارتی او.
لوب، سودان و نمکتو ایله طرابلس غرب آره سنده
ایشلین کاروانلرک عمری اوزرنده بولمغه، آفریقای
وسطیدن طرابلس اسکله سنه ایتدیریلن مواد تجارتیه
ابتدا فانه جمع و بو اسکله دن آفریقای وسطیه کیدن
آوروپا امتعهسی فاندن هر طرفه تقسیم و ارسال او.
لنور. اهالیسی اکثریت اوزده بربر و قسماً عرب او.
لوب، مجارته مشغولدرلر. لسان محلی بر برجه اولوب،

بری فخر فاشات (سلم) افند مزك قبل النبوه چكیلوب
عبادت و خلوت بیورد قلمی مفارده در، كه مكه مكرمه
جوارنده جبل حرا ده واقع ایدی. — دیگرى
مكه مكرمه دن مدینه منوره به هجرت نبویلرنده
حضرت ابابكر صدیق (رضه) ایله برلكده تمقیبات
قریشدن صاقلاند قلمی مفارده در، كه بنه مكه قریبده
جبل ثورده ایدی. بو مناسبتله جناب صدیق اكبره
صاحب الفار و یار غار دیرلر.

غارامانت { (Caramantes) اسكى رومالیر
بو اسمی فزائده ساكن بو.

لش بر اقوامندن بر قومه ورلدی. برلرك
سرکزلی (فارامه) اسمیله بر قصبه اولوب، بو قصبه
نسبتله کندیلرینی بو اسمله تسمیه ایدرلدی. مذکور
قصبه الیوم (جرمه) اسمیله وادی غربی ناحیه سنده
بر قریه صورتده موجود اولوب، رومالیردن قاله
بعض آثارى وارد.

غارامه { یاخود جرمة (Garama) قدیم
افریقانه فزان مملکتنده بولنش

بر قصبه اولوب، برلرك اك معمور برلرندن
ایدى. ساحل ایله سودان آره سنده اجرا او.
لنان تجارتك مركزى ایدی. رومالیرك او جهته
وقوف و معاملاتلری بو قصبه قدر واردیدى.
الیوم جرمة اسمیله وادی غربی ناحیه سنده بر قریه
حالده در.

غار توق { یاخود غارتوغ و یا غارتوب (Gar-
tok, Gartog, Cartope) چینه

تابع تبت مملکتك قسم فریسنده (غارى خورسوم)
ایالتنده همایله جبالنك بر وادی سنده و ۴۵۹۰
متره ك ارتفاعده اوله رق ۴۴° ۴۱' ۳۱" عرض شمالی
ایله ۷۸° ۳۱' ۱۸" طول شرقیده بر شهر و ده اطوفریسی
بر بازار محلی اولوب، هر سه افسوس وایلوده قو.
ریلان بازار موسمنده چیندن، تركستاندن، افغانستادن،
ایراندن و هنددن بیوك كاروانلر كله رك، محدود
اولان كارگیر ابنیه ك اطرافنده خیمه لرینی قورمقله،
چادردن جسیم بر شهر تشکیل ایدرلر. ارتفاعی
سییه قیشین قابل سكفی اولیوب، اولانجه اهالی
داقمه سی دخی آلتی پرله اینرلر.

غار د { (Gard) فرانسه ك قسم جنوبی سنده
(روته ابرامغه تابع بر نهر اولوب،

مری دخی تكلم اولنور. اوتهدن بری مستقلاً
اداره اولمقده ایكن، حكم سورن طائله افرادی
پننده اكبك اولیان قرقه وفاق اوزرینه، دفاتله
طرابلس قرب والیكى واسطه سیله خلافت اسلامیه به
ذلك اولنش؛ و نهایت ۱۲۹۲ تاریخنده مصطفی
صام باشاك والیكى زمانده بر مقدار عسك و رقاچ
طوب كوندربله رك، اهالینك آرزوسی وجهه، قصبه
ملحقان و جواریلرله برابر اداره عثمانیه دائره سده
ادخاله، و نزان سبغانه ملحق بر قضا اتخاذ اولمشدر.
صحرائ كیره تجارت و سیاست نقطه نظر نجه اولان
اهمیت كوره آریجه بر سباق اتخاذ اولمغه شایاندر.
قضاك دائره سی واحه منحصراً قالیوب، چوك اینجده
خیلی اوزاقده بولان بر طاقم و احلری و توارق برر.
لرینك جولانكاهلرینی دخی جامع اولمغه، بروجه آنی
سكز ناحیه منقسمدر: سین، سمنو، هون، زله،
قظرون، الوادی الغربی، الوادی الشرقی، الصفره،
الشرقیه.

غات { (Ghâtes) هندستانده دكن خطه سنك
ایكى طرفنده ممتد ایكى سلسله جبالدر.
[كان ماده سده مراجعت بیورله.]

غاتشید { (Gateshead) انكتره ك دورهام
ایالتنده و دورهامك ۲۱ کیلومتره
شمالده و (ینه) نهرینك ساحل یمینده اوله رق (نو-
قاسل) شهرینك قارشینده بر قصبه اولوب، ۴۷۸۱۰
اهالیسی و جام قاریق لریله دیرخانه لری وارددر.
توقاسنك بر محله سی حكمنده اولوب، بر كوپری ایله
پنلرنده اختلاط اولنور.

غاچكو { (Gatzko) هر سكدده ترینك ه ه
كلوتره شمال شرقی سنده و قره
طاغ حدودی قریبده اوله رق فارنه نهرینه تابع
(فرانسییه) چانی وادی سنده مستحکم بر قصبه در.

غاچینه { (Gatchina) روسیه ك پتربورغ
ایالتنده و پتربورغك ۴۵ کیلومتره
جنوبده بر قصبه اولوب، ۸۰۰۰ اهالیسی، امپراطو-
ره مخصوص سرائی، باغیوانلی مکتبیه كورله
مخصوص مکتبی و سوقاغه آلتش چوققره مخصوص
بیتخانسی وارددر.

غار { مفارده ك اولان بو اسم هلم مقامنده
(اوله رق ایكى مفارده اطلاق اولنور؛

(سونه) طاغلرندن نېمان ابدن (خاردون دانهوز) ايله (خاردون داله) چاپلرنيك براشمه-سندن بالتشكل، شرق جنوبي به طوغرى ۶ كيلومتره لك حرياندن صكره (بوكر) ايله (آرامون) قصبه لرى آره-سنده مذكور ايرماغه دوكيلور. (نېم) شهرنيك ۸ كيلومتره شمالنده بو نهر ك اوزرنده روماليلردن قالمه بيوك بر كوبرى واردور.

غاردار { اياق (Dép. du Gard) فرانسه نيك ايلات جنوبيه-سندن اولوب، جنوباً

آق دكيزله، جنوب شرق جهتندن ۵ رونه آغزى «، شرقاً (ووفلوزه)، شمالاً (آردش)، شمال غربى جهتندن (لوزره)، غرباً (آديرون)، غرب جنوبى جهتندن دغى (هروات) ايتلرله محاط ومحدوددر. مساحتى سطحيه ۵۹۹۷ مربع كيلومتره اولوب، ۴۲۳۸۰۴ اهاليى واردور. مركزى (نېم) شهريدور. شمال غربى حدودند. (سونه) طاغلرلى بولنوب، اتكارى اياك ايچنده ميمد اولور. مذكور طاغلرندن اوج نهر نېمان ايدوب، غرب شماليدن شرق جنوبى به طوغرى اياتى شق واروا ايدرلر. بولردن اك جنوبيه بولنان (ويدورله) طوغريدن طوغرى به آق دكيزه، واورته دن آقوب اياك نامى وېرن (خارد) ايله (سزه) نهرلى (رونه) ايرماغه دوكيلور. مذكور ايرماق اياك حدود شرقيه سنى ووكا نابع (آردش) نهرى ده شمال شرق حدودى آريور. اواضيى قسماً منبت وقسماً شوره زار حاننده اولوب، هواى صيفاجه ايسه ده، يك سريع التحول وروز كارلى يك شدتيدور. ذخايرى آزايسه ده، باغلرله زيتون، طوت وساژ ميوه دار آفاجلرى چوق اولوب، شرابى وقونى-اغى مقبولدر. صيفلىرى كوچك اولوب، قيونلى چوقدر. ايسك بوجكلى پيشدرييلور، خيلى ايك قوزه سى چيقار. معادنه متعلق كور، قورشون، چنقو، منفاژ، آنتيمون، مرمر، آلچى، آتى بويى سى، چنتو وساژ بولنور. معمولات صنا. هيه سى: ايك وياوق منسوجاتل مسكرات، صابون وساژهدن عبارتدر. ايات ۴ قضا به منقسم اولوب، ۴۰ ناحيه و ۲۴۸۰ دارمى حاويدور.

خاردافوي { باخود غوآردافوي (Gar-

dafui, Guardafui) آفريقا قطعه سنك منتهى شرقنده ومدن كورفونيك، مدخلنده

اوله رقى بربره خط سنك اوچنده بر برون اولوب، مبرلحه (رأس هدير) اسميله مروندور. بو رونه آفريقا نيك اك شرق قطعه سى نظريله باينيله كلش ايسه ده، بونك ۱۰۰ كيلومتره جنوبنده واقع واورو. بالبرحه (اورفوي) مبرلحه (جرد حفون) اسميله معروف ديكر بر برون بوندن بر دقيقه ايله بر قاچ نايه دها شرقيدور. خاردافوي روى ۱۶° ۴۷' ۱۵° عرض شمالى ايله ۲۳° ۵۹' ۴۸° طول شرقيه واقعدور. خاردافوي اسمى دغى مريدن مأخوذ اولوب، حفرافيون حرب آتارنده (جرد حفون) اسمنه تصادف اولنور ايسه ده، جرد حفون بوجه مذكور بونك جنوبنده واقع ديكر بر برونور.

خاردالين { (Gardelgen) پروسيه نيك صاقسه اياتنده (ماغدبورغ)

سبخاغه تابع وماغدبورفك ۵۰ كيلومتره شمال غرب-ييسنده واقع قضاى مركزى بر قصبه اولوب، ۶۳۹۰ اهاليى وچوخه ايله يوك منسوجات فابريكلى واردور.

خارده { (Garda) ايتاليانك ونديك اياتنده بوندبك شمال فريسنده اوله رقى

آب جبالنك جنوبنده بر كول اولوب، بوي ۳۸ واكى ۱۶ كيلومتره در. بالينى چوق اولوب، كنا. رنده واقع همنامى اولان فريشك اهاليى باليقيلقه مشغولدر. كولك ايچنده ايشلر بر خيلى سفائى واردور.

خارسن دو تاسى { (Garcin de Tassi) فرانسه مشاهير مستشرق

قيزندن اولوب، ۱۷۹۴ تاريخنده طوغمش، ۱۸۷۸ ده وفات ايتمشدر. عربى وفارسى وهند لسانلر نه آشنا اولوب، دين اسلامك شرائط وفرائضه داژ مكممل بر كتابل هند ادبياتنه وبران شعرا سنك آثار تصو. فيه سته متعلق بر تاليف يازمش، وهند لسانندن بعض كتابلر ترجمه اتمشدر.

خارسيلازو { باخود خارسيلازو (Gar-

cilazo, Garcias Lazo) اسپانيا نيك اك مشهور شاعر لرندن اولوب، ۱۵۰۰ تاريخنده تولده ده طوغمش؛ ۱۵۳۶ ده (موى) محاربه سنده مقتول اولمشدر. شارل كينتك خدمتده بولممشدر. بر چوق قصائد وغزليات وساژ اشعارى

اولوب. لسانی ساده و سلیس و مضمونری حزن انگیزد. جوسیه مینی اسپانیایک پترارق لقبه مظهر اولشدر.

غارسیلازو دلاوگا } (Garcilazo de la Vega) اسپانیا

مشاهیر مورخیندن اولوب، پدری آسریقای جنوبیده فوزقو والیسی بولنشیدی، ووالده سی - ونک قبل الکشف حکمداری بولنش اولان (اینقه) خاندانه منسوب ایدی. اینقه لک، وپرونک مکمل صورتده تاریخلرنی یازمشدر. آثاری اکثر آوروپا لسانلرینه ترجمه اولمشدر. کندیمی ۱۵۳۰ تاریخنده فوزقوده طوغوب، ۱۵۶۸ ده وفات ایشدر.

غارونه } (Garonne) فرانسه ک جنوب غربیسنده برنهر اولوب، بیرنه سلسله جبالک اسپانیایه تابع (آرتیخ) بوغارنده نباطه ۴۸ کیلومتره ک جریاندن صکره، فرانسه به دخول ایدوب، یوقاری غارونه، تارنه مع غارونه، لوت مع غارونه وژیرونده ایالتلرنی شق، وصولدن ژرسی، صافدن دخی آریازه، تارن ولوت جابلرنی اخذ ایدره ک، ۶۷۵ کیلومتره ک جریاندن صکره (بکدامبز) موقننه (دوودونیه) نهریله برلشهره ک، ژیرونده ابرماننی تشکیل ایدر. غارونه (بیرنه) سلسله جبالی قم شرقیسنک و(سونه) ایله (ماسیف سنترال) جبالک اکثر میاهنی جامع واسع برنهر اولوب، بر جوق شهر وقصبه لک ایچندن کچره ک بونلرکده اک سیوک و مروفلری یوقاریده (تولوزه) و آسناغیده (پوردو) شهرلیدر. بحر محیط اطلامینک مدوجزری بونهرک منصبندن ۱۳۰ کیلومتره یوقاری به قدر تاثیر ایدر. تولوزه شهرندن ۲ کیلومتره آسناغیده بو نهره منتهی اولان جنوب جدولی بونهرک مجراسیله آقی دکیژ آره سنده بر طریق اختلاط پیدا ایدوب، بحر محیط اطلامی ایله بحر سفید آره سنده بر سیر سفاین بولی تشکیل ایدبور.

غارونه } یوقاری — ایالتی (Dép de la Haute Garonne) فرانسه ک

جنوب غربی بالاندن اولوب، جنوباً اسپانیا حدودیله، جنوب شرقی جهنندن آریازه، شرقاً تارن، شمالاً تارن مع غارونه، غرب شمالی جهنندن ژرسی، غرباً دخی یوقاری بیرنه ایالتلرله محاط و محدوددر. مساحت

سطحیه سی ۵۷۱۷ مربع کیلومتره اولوب، ۴۷۷۷۳۰ اهالیسی واردر. مرکزی (تولوزه) شهریدر. قسم جنوبیسی بیرنه طاغلرینک انکلرندن هبارت اولوب، کرک او - هنده وکرک حمت شمالیه سنده جوق اور. مانلری واردر. اراضیسی طاغلق ایسده، وادیلری اراضی منبتیه وکولر جابلری حاویدر. محصولاتی حبوبات متنوعه ایله کتان، کلبلی کستانه و سائر میوه لردن هبارتدر. بیکیر، صیفیر، قیون، استر ویک مقبول طاق و سائر دهن هبارت حیوانات اهلیه. سی و باقیر، قورشون، آنتیمون، چنقو، یسسموت، سرس و انواع مختلفه دن طاش اینه سی و میاه معدنیه سی واردر. شرابلری ویک مقبولدر. معمولات صنایه سی مسکرات، جام، یاقوق منسوجات، تل و سائر دهن هبارتدر. تجارتی خیلی ایشلکدر. ایالت ۴ قضایه منقسم اولوب، ۳۹ ناحیه و ۵۲۵ دائره بی حاویدر.

غارونه } [ه تارن مع غارونه و ولوت مع غارونه ه ماده لرینه مراجعت.]

غاروویلاس } (Garrovillas) اسپانیایک قاسرس ایالتنده و قاسرک

۱۹ کیلومتره شمال فریسنده اوله رقی (باج) ایرماغنک ساحل یعنی قرینده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۵۶۰۰ اهالیسی و عبا قایقه لرله دباغخانه لری و دمیر خانه لری واردر.

غاریبالدی } جوزبه — (G. Garibaldi) ایتالیا دولته ک توحید و تشکیله

اک زیاده غیرت و خدمت ایدن اوج ذاتک بری او - لوب، سردار اقمده کی مهارت فوق العاده سیله مشهوردر. ۱۸۰۷ تاریخنده (نیسه) شهرنده طوغوب، ابتدا کیمیلکه سلوکه، بر قاج سنه آقی دکیژده و قره دکیژده مساحت اتمش؛ و ۱۸۴۲ ده (ماچینی) نک «کچ ایتالیا» نامیله تشکیل ایشدیکی جمعیه داخل اولوب، متعاقباً توقیفنه تشبث اولمغله، تونس ه قاجوب، اورا حکومتک خدمتنه کیرمش؛ و ۱۸۴۶ ده آسریقای جنوبی به کچوب، اوراده وقوع بولان بر محاسره ده اسیر دوشمش ایسده، فرار ایدوب، یکیدن سلاحه صارملش؛ و اینکجهی دفته اسیر دوشه کدن بر مدت صکره سیلی تخلیه اولنه رقی.

فرانسه ایله انکتره نك مداخله سنه دك محاربه ايتش ایدی . بسمه اوروزای مملکتنه کچوب، اورانک حکومتی فصب ايتش اولان (روزاس) . قارشی قیام ایدن اهالی به معاونته (مونتویدنو) ده جنراللق هنواتی احراز ايتش؛ و ۱۸۴۸ ده وطنه دعوت اولنه رق، تیرولده آوستریا به قارشی بر فرقه تشکیل ایله ، میلان شهرینی دولت مشارالهدن بدم الاستقلال، روماده تشکیل ایدن حکومتی مدافه به کیدوب، اورایه فرانز عسکری کیردکن صکره، ارباب قیامه قارشی اولان حرکات غلبه سی کوره رک، یکیدن ترک وطنه، آسریا به کچوب، برمدت نوپورقه صتمله بعدالاشغال، قابفوریه به واورادن چینه کیده . رک، نهایت (پرو) به کیدوب، اورانک هموم صکرینه سردار تین اولمش؛ و ۱۸۵۹ ده، بته ایتالیانک توحید واستقلالنه خدمت ایتکامله، وطنه عودتله، پیامونه قرانک خدمته کیروب، آب آجیلری نامیه تشکیل ایتدیکی فرقه ایله آوستریا به قارشی حرکات عسکریه به باشلا بوق، (ویلا فرانقه) معاهده سنه ترک سلاحه مجبور اولمشدی . او سرده ساووا ایالیله نیسه شهرینک فرانسه به ترکی طهینده پروتستو ایدوب، بو سیدن خدمت عسکریه دن دخی استفا ایتشدر .

۱۸۶۰ ده سیحله حکومت موقت سنک ریاستنه انتخاب اولمش؛ واورادن ایتالیابه کچورک، بتون جنوبی ایتالیای بلارب ضبطله، ناپولی به داخل اولمش؛ وسیحلیتیک ایتالیا قرالغنه الحاقی حقنده بتون اهالینک رأی برینی طولایه رق، بو جقه ایتالیانک توحیدینی تأمین ایتش اولقی فکرله، امور سیاسیه دن موقتاً کف یدله، (قاپورا) به چکمش ایدی . ایرنسی سنه روما ایله ونیدیک تخلصیه مقصیده متشکل جهینک ابرامی اوزرینه، بته ایشه قاریشوب، ایکی بیک کشی ایله سیحلیه به عزیمت ایتدیکی حالده، قانایه به دخولنه ممانت اولنه رق، قالا بریا به عودت ایتش؛ و (رجو) به دخولنه دخی (چالینی) طرفدن ممانت اولنه رق، وقوع بولان محاربه ده آیاغندن مجروح اولغله، تسلیمه مجبور اولوب، جریحه دن خیلی وقت خسته یاتمش، و آیاغنک کسلنه دخی قرار ویرلش ایکن، بر طبیک مهارتی ساه سنده قورتلشدی . ناپولی هرانک هنومومیسنی قبول ایتوب، یکیدن قاپورایه

چکمش ایدی . ۱۸۶۴ ده ناپولی شهری طرفدن ایتالیای مجلسنه انتخاب اولنوب، هموم ایتالیای فراتی ماسونلری طرفدن دخی رئیس طائیش ایدی . ۱۸۶۶ ده ویقتور امانوئلک ونیدیکی ضبطنه معاونت ایتدکن صکره، رومایه قارشی عسکر سوق ایتش ایسه ده، پایانک عسکرینه فرانز عسکری یاردیم ایتدیکندن، موفق اوله میوب، مجلسدن دخی بالاستفا، یکیدن قاپورایی مسکن انخا ایتشدی .

۱۸۷۰ ده فرانسه نك مغلوبیتی اوزرینه قایمانک تشکیل ایتدیکی مدافه ملیه هبتنه برقاچ بیک کوکلی ایله امداده کیدوب، شرق اردوسنده خدمت ایتش؛ وورسایله اجتماع ایدن فرانز مجلس همومیسنه انتخاب اولنه رق، کسوه مخصوصه سی اولان قیرمزی کوما کبله حاضر بولمش؛ و آنجق جزایر مسلمانلرینک حقوقنه اشتراکی تکلیف و مدافه ایدوب، بو فکرینک ترویجیه کیدلدیکنی کورنجه، استفا ایدره رک، قاپورایه عودت ایتشدی .

۱۸۷۴ ده روما شهری اهالیسی طرفدن انتخاب اولنه رق، خدمات واقعه سنه مکافه یوز بیک فراتیقی تخصیصانه دخی نائل اولمشدی . تاریخ مذکور دن اعتباراً یالکزی ایتالیانک توحید واستقلال نمایلرینه قاریشه رق، مزویانه بر مهر سوروب، ۱۸۸۲ تاریخنده وفات ایتشدر . قاریا لدی محبت وحیت وطنیه ایله و بو اغورده کی جسارت وفدا کارایله مشهور اولوب، قتولیک مذهبه وطافه ره بانه قارشی اولان کین و خصومتیه ده محبت وطنیه سی درجه سنه ایدی . یالکزی ایتالیانلرک دکل ساتر اقوام و اممک دخی ترقیسنه یاردیم و خدمت ایتکه هر باره میا ایدی . ابتدا زوجی سی واونک ۱۸۴۹ ده واقع وفاتندن صکره اوغلی مینوی ایله قیزی ترزینه امکار و تشبثانه بک چوق معاونت ایتشدر . قوه قلیه سی دخی اولوب، تاریخه مستند برقاچ حکایه ایله سرگذشتک بهض وقایعی قله آلمشدر .

اواخر عمرنده قزله برابر اوکوز آراه سنه راکبا ایتالیانک هر طرفه بروداع سیاحتی ایدوب، هر اوزرادینی برده اهالی اوکوزلری چیقارده رق، اوزون مسافله ده کال تمطیله آراه سی چکرلیدی .

غاریق } (Garriek) انکتره نك اک مشهور آقتورلرندن اولوب، ۱۷۱۶ تله

برخنده (هر فرد) ده طومش؛ ۱۷۷۹ ده وفات
ایستد. اجدادی عن اصل فرانسز اولوب، پروتستان
مذهبی قبول ایدکندن طولایی انکارته به هجرت
مجبور اولمشردی. صنعتده کی مهارت فوق العاده سیله
یوگ بر شهرت قزاقوب، کندی باشنه بر تیاترو
آچش؛ و اوج بقی ملیون فراقلق بر ثروت قزاققدن
صکره، صنعتی ترک ایدوب، چکامش ایدی. تیاترو به
منطق بر قاج مقبر اثری دخی واردرد.

غازان خان { بن آرهون خان بن هلاکو
غازان خان { خان بن تولی بن چنگیز خان }
ایراند حکومت سورز ملوک الخانیه تک یدنجیسی اولوب،
بدریک زمان حکومتده، اون اوج یاشنده اولدینی
حاله، خراسان والیسی اولمش؛ و اوراده علما و فضایی
اسلامه اختلاط ایدوب، ادبیات و علوم اسلامی بی
اوکرمکله، اطمینان قلبه دین اسلامی قبول ایدوب،
۶۹۴ تاریخده کندیسی اسلامی اظهار ایله، محمود
خان اسمی اختیار ایدیک کی، اسرا و توابینی دخی
دین اسلامه ادخال ایله، اجدادینک تختنده جالس
اولان بدریک هم زاده سی بایدو خانه قارشی عسکر
سوق ایدرک، پنجوان قرینه بونک مغلوب و مقتول
اولسی اوزرینه، کندیسی تخت سلطنته کچرب، طفوز
سه اجرای حکومت ایدکدن صکره، ۷۰۳ تاریخده
۳۳ یاشنده اولدینی حاله، قزوین جوارنده وفات
ایتش؛ ونشی تبریزه نقل اوله ورق، استحضار ایتمش
اولدینی (شنب غازان) کندی ایچنده دفن اولمشدر.
عدل و حقانیت و مضائل ایله متصف بر ذات اولوب،
سادات و شرفا و علایه حرمتی زیاده ایدی. بوندن
صکره ملوک الخانیه اسلامده ثبات ایدوب، برادری
سلطان محمد خدابنده خلقی اولمش؛ و بدمه بونک
اوغلی سلطان ابو سعید حکم سوروب، بونکله سلاله
الخانیه ختام بولمشدر.

غازه { (Gaza) آفریقایی جنوبینک قسم
شرقیسنده بر بر اولوب، پورتکیز
مستمراندن اولان موسامیقندن معدود ایسده،
حقیقته مستقل بر حکومت اولوب، (زامب) ایرماخی
مجراسندن انکارته تخت حایه سنده بولنان (زولولاند)
مملکتده قدر متمدن اولور. بو مملکت واسعه بعض
برلده بحر محیط هندی ساحلنه قدر اینورسه ده،

بعض یرلده دخی ساحل پورتکیز لیلرک النده اولوب،
ایجریسی فازه حکومتنه تابمدر. غرباً آفریقایی
ایجلیرینه طوغری خیلی متمدن اولوب، بنه انکیز لیلرک
اسم آتحت حایه سنده بولنان (ماتبله) حکومتیله همحدودرد.
قسم شمالیسی طاقانی و اورمانلی اولوب، اورالردن
بر قاج نهر نبعانه مملکتی شق ایدر. قسم جنوبیسی
ایسه چول حالنده اولوب، آنجی حیواناته یارار
بعض اوتیری و بر طاقم اشجاری حاویدر.
اهالیسی زولو و بازوتورله مشابه یعنی آفریقایی جنوبی
زنجیلردن اولوب، اقوام و قبائل مختلفه به منقسمدرلر.
اکثری چوبانقله یا شاپوب، کلنلی صنییر و قیون
سوریلری واردرد. زراعتله اشتغال ایدلری دخی
اولوب، ذخایر، لخنه، موس، پورتقال، لیون و سائر
یتیشدیرلر. پورتقال و لیون آقاجلرینک بو مملکتده
عربلر طرفندن نقل و ادخال اولندینی مظنون اولوب،
وقتیله مسلمانلرک تخت حکم و نفوذده بولنش اولدیفه
دلالت ایدر بعض علاماته تصادف اولور. مرکزی
۲۵° عرض جنوبی ایله ۱۰° ۳۰° طول شرقیده
واقع (جان چان) قصبه سیدر.

غازی { معلوم اولدینی اوزره قمع و غزاه موفق
اولان سلاطین و اسرای اسلامه
مخصوص اولان بوهنوان موصل ملوک اتاکیه سندن
سیف الدین بن عماد الدین زنکی و سیف الدین بن
قطب الدین مودود بن عماد الدین زنکی ایله بنی
ابوبدن ملک ظاهر اوانفتح غیاث الدین بن صلاح
الدین یوسفه علم اولمشدر. [سیف الدین غازی]
و ظاهر (ملک —) «ماده لرینه سراجمت بیوریله».

غازی آباد { هندستانک شمال غربی ایالا.
لاتندز (میرات) یالتنده و میراتک
۴۵ کیلومه جنوب غربیسنده اوله ورق لاهوردن
اله آباده کیدن دمیربول خطنک دهلی خطیله برلشدیکی
مجلده بر قصبه اولوب، ۷۲۶۵ اهالیسی واردرد.

غازی پور { هندستانک شمال غربی ایالاتندن
بنارس ایالتنده و بنارسک ۷۴
کیلومتره شمال شرقیسنده کنک ایرماقنک صول کنه.
ونده واقع سنهق مرکزی بر شهر اولوب، ۸۸۵۵
اهالیسی، کوزل بر سرایی و دیگر ابنیه صنعتیسی
واردرد. — سنهقنک مساحت سطحیه سی ۵۶۱۵

آی که جماعاً یکرمی سنه ایله برآی خاقلی ایتشدرد.
حالم وادیب و شاعر بر ذات اولوب، السنه تلته ده
اشعار و منشائی وادرد. علم هیئت و موسیقی به دخی
انتسابی اولوب، برخی بسترلی موجوددر. جسارت
و بساقلی دخی درجه نهاده اولوب، آنحق خونخوارانی
و حفظ جاه ایچون سفک دمدان احتراز ایتدیکی دخی
غیر منکردر. شو مطلع جمله اشعارندرد:

دایته میل ایدرز قامت دلجو برینه
طوغه دل باغلامشز کا کل خوش بو برینه

— ایکنجیمی الحاج سلیم کرای خانک اوغلی
اولوب، برادری دولت کرای خانک ایلك خاقلندده
نورالدینک منصبه وچرکس نظامنه تعیین اولمش
ایکن، توفای قبیله سنی کندینه تابع ایده رک، خان
مشارالیه قارشی عصبان ایدوب، مغلوب اولوقده
دامن عفو صابله رق، روم ایلنده اقامتنه مساعده
اولمش؛ وادونه به وصولنده، بر قاج کون قیوآره -
سنده محبوس قالدقن صکره، ردوسه نی ایدلمش
ایدی. بده عفو اولنهرق، ۱۱۱۶ تاریخنده دولت
کرای خانک برینه قریم خانی اولمش؛ و ۱۱۱۸ تاریخنده
درسماده جاب اولنان باش آفا سنک بعضی افادانی
اوزرینه عزل اولنهرق، روم ایلنده قرین آبادده
اقامت ایتکده ایکن، ۱۱۲۰ تاریخنده ۳۶ یاشنده
طاهوندن وفات ایدوب، یانبولی جامی خطیره سنده
مدفوندر. کرم و سخاوتله مشهور ایدی.

غازیه خاتون } ملوک ابویه دن ملک کاملک
قیزی و حاده حکومت سورق
ملک مظفر محمودک زوجه سی اولوب، زوجنک وفاتنده
وارثی اولان اوغلی ملک منصور صبی بولمغله، بر
مدت صاحبه ترجمه نایبه سلطنت بولمش؛ و ۶۵۶
تاریخنده وفات ایتشدرد.

غاسپزیه } (Gaspésie) آسره قای شمالیده
انکارته به نایع دومینیون قطعه سنک
کبک خطه سنده و (سنت لوران) مجراسنک جنوبنده
اولهرق یکی برونسویق خطه سنه متصل بیوجک بر
شبه جزیره اولوب، شمالاً مذکور سنت لوران
ایرماقنک منصبنده تشکیل ایتدیکی خلیجه، شرقاً
(سنت لوران) کورفرطه، جنوباً «صیفاقر قوی»
دینلن بر خلیجه، جنوب غربی جهنندن دخی یکی
برونسویقه محاطدر. بوی ۲۸۰ واک کنیش برنده

مریج کیلومتره اولوب، ۵۷۰ ۳۴۵ اهالیسی وادرد،
که بهر مریج کیلومتره باشه ۲۴۰ نفوس دوشرد.

غازی حسن پاشا } ۵ جزایرل حسن
{ پاشا، ماده سنه
سراجت بیوریله.]

غازی کرای خان } قریم خاقلندن ایکی
ذات اسمیدر:
برنجیسی دولت کرای خانک اوغلی اولوب، بیوک
برادری محمد کرای خانک خاقلی زماننده معینده ایران
سفرینه کیده رک، خان مشارالیه بلا اذن هودت
ایتدیکنده، کندیس میقیله ثبات ایده رک، شرق
سرمسکری عثمان پاشاک معینده قالمش؛ و انشای
حربه ایرانلرک البته اسیر دوشوب، یدی سنه
محبوس قالدقن صکره، بر طریقله فرار ایده رک،
دردولنه وصولی دیگر برادری اسلام کرای خانک
وفاتی هنکامنه تصادف ایتکله، ۹۹۶ تاریخنده
قریم خاقلنه تعیین اولنهرق، برادری فتح کرای
قالفایاق و دیگر برادری عادل کرایک اوغلی بخت
کرای نورالدینک منصبه نصب ایتش ایدی. بده
سلطان محمد خان ناک حضرتلرینک اکری سفرنده
قاتار مسکرینک باشنده بولنان قالفای فتح کرایک
حسن خدمتی کورلکله، صدر اعظم سنال پاشاک
سوقیه قریم خاقلنه تعیین اولنوب، صاحب ترجمه
اتصال ایتکله، سینوبه عزیمت ایتش ایسه ده،
متعاقباً سنال پاشا عزل اولنهرق، سنی ابراهیم پاشا
مسند صدارته هودت ایدنجیه، غازی کرای یکیدن
خاقلی مقامنه اعاده اولنهرق، جانب قریبه هودت
ایتش؛ و بوسره ده قالفایاق و نورالدینک منصبلرینی
صیق صیق تبدیل و خاندانی افرادندن بمضلرینی
اهدام و اهالی به برطاقم یکی تکلیفات طرح ایده رک،
همومک خشنود، زلفنی موجب اولمش ایسه ده،
محاربات واقعه ده بیوک خدمتله ایتکله موفق اولدیفندن،
سلستره سنجاقی آریه لقی نامیله کندیسنه توجیه،
وجب خرجلی نامیله اوتوز بیک آلتون تخصیص
اولمش ایدی. اموال غنایله (غازی کرمان) اسمیله
متین بر قلعه یابدیرمشدی. ۱۰۱۶ تاریخنده ۵۵
یاشنده ایکن طاهوندن وفات ایدوب، باغچه سرایده
پدرینک تره سنده مدفوندر. دفته اولاده سکر
سنه ایله اون آی و دفته ثانیده اون بر سنه اوج

مذکورک اوتھ سندنہ وجہت شمالیہ دہ بریسنده بولنوردی۔ تقسیمات جدیدہ دہ یوقاری پیرنہ، ڈرسی، لاندہ ایاتلریلہ آناغی پیرنہ، فارونہ، لوت مع فارونہ وٹارن مع فارونہ ایاتلرینک برر قسمی بو خطہ نک اراضیسنندن تشکیل اولنشدرد۔ مرکزی (اوش) شہری ابدی۔ الیوم (باسق) ووقتیلہ واقون دینلن قوم عن اصل اسپانیادہ ساکن ایکن، آلتیجی قرن میلادی واسطنده غوتلر طرفندن صیقیشد۔ یریلوب، پیرنہ سلسلہ جبالنی نجاوزلہ، فرانسه نک بو جہتنہ یرلشمش اولدقلرندن، بونلرک اسمنہ نسبتلہ بو خطہ واقونیہ وقرپ مخرج مناسبتیلہ فاسقونیہ تسمیہ اولنشدرد۔ بونلر بورغونیہ و آوستراسیا قرالری طرفندن مغلوب اولغلہ، فاسقونیہ (آکیٹانہ) دوقلغنه الحاق اولنمش، وبعده آبرجہ بر دوقلغنی صورتہ کیروب جہاز صورتیلہ بر آردلق فرانسه قرالغنه ۱۱۵۲ تاریخ میلادیسنده انکلتربہ تابع اولمش؛ و۱۴۵۳ تاریخہ نک انکلیزلرک النده قالوب، تاریخ مذکورده قطعاً فرانسیہ الحاق، و شمالندہ بولنان کویانہ ایلہ برلشدیرلرک، ایکیمی بر ایالت اتحاد اولنمش ابدی۔ فاسقونیہ نک مساحتہ سطحیہ سی تخمیناً ۲۶۵۲۰ مربع کیلومترہ اولوب، ۱۳ دائرہ یعنی قضا ویا سنجافہ منقسم ابدی۔ جنوب وشرق جہتلی طاقلق اولوب، پیرنہ سلسلہ جبالنک اتکلری و شعبہ لری ممتد اولور۔ غرب و شمال طرفرینہ کیدلجک، اواضی کسب انحطاط ایدوب، غرب شمالی قسمی (لاندہ) دینلن و فرانسه نک تہامہ سی حکمندہ اولان آلچق وقولمق بر یردن عبارتدر۔ فارونہ نہری حدود شرقیہ سندنہ جریان ایدوب، خطہ نک قسم شرقیسنک میا جاریہ سی بو نہرہ منصب اولیورسہ دہ، اصل فاسقونیہ نک ایرماغی (آدور) اولوب، قسم اعظمک صولرخی جمع ایدرد۔ (لژہ) نہرینک دہ منابی فاسقونیہ داخلندہ اولوب، سواحلندہ طوغریدن طوغری بہ دیکڑہ دوکیلور بعض کوچک چایلری دہ واردرد۔ کرک پیرنہ دہ وکڑک لاندہ دہ بر خبلی کوللری وارایسہ دہ، نک کوچک اولوب، یالکڑ ساحل قریندہ قازو، یسقاراس، اوریان، ژولیان وسوستون کوللری خبلی بیوکدر۔ اواضیہ نک منبت اولوب، علی الخصوص (آدور) وادیسی اسکیدن بری جدولارلہ اعمار اولنغلہ، فرانسه نک

اکی ۱۴۵ کیلومترہ اولوب، مساحتہ سطحیہ سی ۲۵۰۰۰ مربع کیلومترہ دن زیادہ در۔ باشلیہ سواحلی مسکون اولوب، اکثر اہالیسی بالیقی وکجیدر۔ آنجق ایچ طرفلری دخی کوندن کونہ اسکان اولنغندہ وبالطہ کورمہ ش اورمانلری آجیلوب تارلہ ی چورلمکدہ در۔ یوکسک طاغلری اولوب، اک یوکسکنک ۱۲۱۱ مترہ ارتفاعی واردرد۔ بو طاغلرک شمالی مائلہ لری نک دیک وصوتوق اولوب، جنوبی اتکلری زواغہ دہا الوریشلی درہ وبارلری حاویدرد۔ ۱۸۵۱ تاریخندہ اہالیسی ۲۱۷۴۸ کشیدن عبارت اولوب، ۱۸۷۱ دہ ۳۴۶۵۲ مقدارینہ بالغ اولمشدی۔ اوقتندن بری تضاعف ایتش اولسہ کرکدر۔

غاسپیہ { (Gaspé) مادہ آغندہ بیان اولنان قرہ نک ایچنہ درین کیرمش بر قوی وپونک مدخلندہ بر روندرد۔

غاسقونادہ { (Gasconade) آسریقای شمالینک ملک مجتمہ سندنہ میسوری جہوریتندہ (میسسیپی) ایرماغہ تابع (میسوری) نہر عظیمہ دوکیلور بر جای اولوب، جہوریت مذکورہ نک جہت جنوبیہ سندنہ نبعالہ، شمالہ وبعده شمال شرقیہ طوغری آفہوق، ۳۰۰ کیلومترہ نک جریاندن و (اوزاؤ) ایلہ دیکر بر قاج چاک صولرخی طوبلادندن صکرہ، (جفرسون سیتی) قصبہ نک ۵۰ کیلومترہ آشاغیسنندہ یعنی شرقندہ و (سنت لونی) شہرینک ۱۱۰ کیلومترہ غربندہ مذکور میسوری نہرینہ دوکیلور۔ بتون مجراسنک اطراق اورمانلرلہ مستور کوزل تیلردن عبارت اولغلہ، بونہر واسطہ سیلہ کلینلی کراستہ صالاری ایندیرلیر۔ واپورل منصبندن ۹۵ کیلومترہ یوقاری بہ قدر ایشلر۔

غاسقونیہ { (Gascogne) فرانسه نک تقسیمات سابقہ سندنہ جنوب غربی خطہ لرندن بر خطہ اولوب، غرباً بحر محیط آتلاسنک غاسقونیہ کورفزلہ، جنوباً پیرنہ سلسلہ جبالہ یعنی اسپانیا حدودیلہ و (بارن) خطہ سیلہ، شرقاً فوآولانکدوق، شمالاً دخی (کویانہ) خطہ لری محدوددر۔ حدود شرقیہ و شمالیہ سی فارونہ مجراسنندن عبارت اولیوب، شرق جہتندہ مجرای

لیاقت ایدوب، ۱۶۱۶ یاشنده ایکن پارسده منطق و ۲۱ یاشنده حکمت و عقائد معلی اولمش ایدی. فلسفه، علوم ریاضیه، هیئت، حکمت طبیعییه، تاریخ و سائر علومدن بهره سی اولوب، اگ زیاده فلسفه ایله اشتغال ایتمشدر. اگ اول آرسطونک اصول فلسفه سنه اعتراض ایدنلردن اولوب، ایبقورک فلسفه سنی ترجیح ایدردی. بو بایده بر قاج کتاب یازمش، و کندینه مخصوص بر اصول فلسفه وضع ایتمشدر. معاصرلی اولان قاپله، کبلر، پاسقال و سائر حکما ایله مکاتبانی و (دقارت) قارشی اعتراضلی واردرد. هیئت دایر بر قاج تألیفی و بو منده بعض مهم کشفیاتی واردرد. کلیات آناری ۶ جلدده طبع اولمشدر.

غافق { اندلسده فحس البلوط اعمالندن مستحکم بر قصیه اولوب، غافق لقیله ملقب بعض علماء اسلامک مسقط رأسی بولمشدر.

غافق { (ابو جعفر احمد بن محمد بن السید) اندلس مشاهیر اطبا و حکما سندن اولوب، ادویه مفرده ده یعنی علم نباتات طبیسه ده زمانسک فریدی ایدی. علم مذکورده «کتاب الادویه المفردة» عنوانیه بر تألیف معتبری واردرد، که بونده اولاد دیستقور بدس ایله جالینوسک ذکر ایشدکری ادویه و بعده متأخرینک یعنی اطبای اسلامک علاوه ایلدکری ادویه صرهمیه بیان او. لنگله، بو کتاب هموم اطبا ایچون مرجع برینه یکمشدی.

غافل { (ملک خسرو) ایران شمراسندن اولوب، سیستانلیدر. شو رباعی اونکدر:

غافل نشوی ازین دوعنی غافل
سرمایه مرد زین دو کردد حاصل
زین راهنایان بیکی شو قائل
یا عقل درست یا جنون کامل

— هندستانک اکره شهرندن دخی بو مخلصه مخلص بر شاهر اولوب، غافل اکبر آبادی دینکله معروفدر.

غافلا { (محمد تقی طالعانی) ایران شمراسندن اولوب، شاه عباس ثانی زماننده یاشامشدر. شو بیت اونکدر:

اگ محصولدار بریدر. باشلیه محصولاتی ذخایر متنوّه ابله حیواناته و برین نباتات اولوب، طاغلزنده اودون و کراسته یارار چام، میسه و سائر آغاجلر بولندیفی کبی، آلتقی برلرده دخی سراتقوزلده مستعمل نواق وچشیر آغاجلری و سواحلده قطران چامی و پلاموط میسه سی بولنور. باغلری دخی جوق اولوب، کلیتلی شراب و قونیاق چیقار. حیوانات اهلیه سی و علی الخصوص صیغیر، قیون و آنتری جوق و جنسلی ایی اولوب، متعدد حارلرند. سواری عسکری ایچون و یاریش ایچون آنلر پتیشد بریلر. معادن آتاز اولوب، آنجیق پیرنه طاغلزنده مشهور صرملری و کوزل طاشرلیه آلتقی و سائر بولنور. معدن صولری یق چوقدر. صنایع محلیه یق ایلری و لیوب، فاسقونیله لر جالیشقان آدملر ایسه ده، اکثری مملکتلرند طور میوب، پارسده و فرانسه ک سائر بیوک شهرلیه جزایرده جالیشیرلر، ویا آمریکا و سائر بلاد بیدیه هجرت ایدرلر. یالکز (بانیره دویغوره) شهرینک صرمدن معمولاتی مشهوردر. ادبی فرانسز اسانی کوندن کونه تعم ایتکده ایسه ده، اهالی مختلف غلط لسانلرله متکلمدر. فاسقونیله لر جسور، شن، مهمانواز و سماحتلی آدملر ایسه ده، یلانجیق و نفاخرلده شهرتلی واردرد. اهالینک بر قسمی اولان باسقلر، که پیرنه جهتنده ساکن اولوب، کیتدیکه مقدارلی آزالمقده در، آریالزک هجرتندن اول آوروپا قطعه سننده ساکن بولمش اقوام منقرضه ک بقیه السیویدر.

غاسقونی کور فزی { (Golfo de Gas-) بحر محیط آتلاسینک فرانسه ک سواحل غربیه سیبله اسپانیانک سواحل شمالیه سی آرمه سننده اولان قسمه ویرلن اسمدر. دیکز دینله ک درجه ده واسم اولان بو کور فز بر مثک شکلنده اولوب، زاویه سنک بر جهتنده بولنان فاسقونیله خطه سنک اسمنه اضافله یاد اولنور. بو مثکله اسپانیا سواحلندن عبارت اولان بر ضلع هان مستقیم و فرانسه سواحلی تشکیل ایدن ضلع دیکری محنی و مقعر صورتنده در.

غاسندی { (Gassendi) فرانسه مشاهیر حکما سندن اولوب، ۱۵۹۲ تاریخنده (شاترسیه) ده طوموش؛ و ۱۶۶۵ ده پارسده وفات ایتمشدر. یق کوچک یاشندن ابراز

زشق نامه نويسم زرشك ياره كنم
دلى كه نيست تسلى درو چه چاره كنم

غال (Galls) ازمنه قديمه ده فرانسه ايله
آدروپاك اوكا قريب محللرنده ساكن
بولنش بيوك بر قومك اسمى اولوب، بولنه (كلت)
ياغود (بكت) دخی درلردی، و بر ظنه كوره كلنلر
بولنك بر شعبه سی ایدی. [كلت] و «غالیا»
ماده لرینه مراجعت بیورله.]

غال (St. Gall) خرسیتیانلرك
عزیزلرندن ایکی كشی اولوب، بری
ایرلانده لی اولدینی حالد، ۸۰۰ تاویخنده استادی
اولان سنت قولومباتك معینده فرانسه یه كچه رك،
بعده اسویجریه یه چكمش؛ وقونستانه كولی قرینه
كندی اسمیه نسبه اولنان بر منا-ترت-تایس ایدوب،
۶۴۶ ده اوراده وفات ایتمشدر. تشرین اولك
۱۶ سنده پورطیسی اجرا اولنور.

— دیگرى ۴۸۹ ده طوغوب، ۵۰۴ ده
وفات ایتمشدر. قلمونت یسپوسی ایدی. هلم
وزهدیه شهرت بولوب، آوستراسیا قرالی برنجی
پتری طرفندن سراینه جلب اولنمشدی. تموزك برنده
پورطیسی اجرا اولنور.

غال (Fr. Jos. Gall) مشاهیر طبیعیوندن
اولوب، مهت القحف دینان هلك
موجدیدر. ۱۷۵۸ تاریخنده باده بیوك دوقه لفتك
(تیغیرون) فیه-سنده طوغمش؛ و ۱۸۲۸ ده
پارس قرینه (موتور) ده وفات ایتمشدر. ۱۷۸۵
تاریخنده وافته طبابت شهادتنامه-سی آلوب،
اجرای طبابتله اشتغال ایتكله برابر، موجدی اولدینی
فن ايله اوغراشمفه، و ۱۷۹۵ ده بوفنده عمومی
درسلر ویرمكه باشلامشیدی. افكار و كشفیات
قیه سی آوستریاده حكم سورون تمصبله قابل توفیق
اولوب، اعتراضاته اوغرا دیفنندن، ۱۸۰۷ ده
ویانی تزكله، پارسه كیدوب، مأمولی مافوقنده
حسن قبوله مظفر اولدینندن، ۱۸۱۹ ده فرانسه
نیمه لكی و فرانسه جیمیتی قبول ایتمشدی. پارسده
دخی مهت القحف حقنده عمومی درسلر ویرمكه
وتجارب ونجریات قیه اجرا ایتكله اشتغال ایدوب،
عمومیت اوزره امصابك وعلی الخصوص دماغك
وظائف واحوال تشریحیه سنه داتر بر قاج كتاب

یازمشدر. میدان قوبدینی فنگ له وعلپنده بر جوق
شیلر یازیلوب، او وقتلرده بر میدان مباحثات
آجلیشدی. بوگونکی كونده بوفك صحت و حقیقتی
نا قابل انكار اولوب، او وقتلردن بری غاله تابع
اولمش و تحقیقات منیه بی دها ایلری سورمش هلم
یتیشمشدر.

غال (Galles) ویکی — ویکی جنوبی —
[«والس» ماده لرینه مراجعت.]

غاللا (Gallas) آفریقای شرقده بیوك
بر قوم اولوب، اصل حبشك جنوبنده
بولنیورسده، اورادن آمریكائیک ایلچرینه طوغری
یاییلوب، سودانده وحتی سودان فرسیده دخی قالا
افرادینه تصادف اولنور. اصل غالارك بری حبشك
جنوبنده اولوب، شمالاً حبشه وشرأ-ومالی برلرله
محدوددر. جنوباً زنگبار حدودینه و نیازه كوله،
غرباً دخی نیلك منابهنه قدر متمد اولور. قلالر
ممالکی ۱۳° عرض شمالی-دن ۴° عرض جنوبی-یه
و ۳۱° دن ۴۱° طول شرقی-یه قدر متمد اولوب،
مساحه-طبیعی-سی تقریباً ونجیناً ۷۱۶۰۰۰ مربع
کیلومتره واهالیسی ۷ ویا ۸ ملیوندر. بو واسع
برلك احوالی مجهول ایسه ده، میاه جاریه سی نیل
ابیضه طوغری آمدهنه باقیایسه، خیلی مرتفع
وبناء علیه هواسی معتدل اوله جنی آكلاشیلر.

قالار سیاه اولمدققری حالد، زیاده اسمر او.
لوب، سیالرنده باقیر رنگنه مائل بر غیرمزیلق
بولنیور. آنحقی بو رنگرله برابر بولنر زنجی
اولوب، سیما و بدیحه قافقاس جنسه مشاهددرلر.
سیمالری دوزكوز، آلنلری بوكسك وواسع،
كوزلری ابری، بروللری دوز وانجه، طوداقری
ایجه، دیشلری منتظم وكوجك، بولری اوزون
وقد قانتلری موزونددر. الحاصل قالار آفریقائك
اككوزل جنسی اولوب، ارككری تیغیلكدنه وغارغی
وقالقان استعمالنده کی مهارتله وشجاعت وجسا.
رتلرله مشهوردر. صاچلری قیویر-قی ایسه ده،
اوزون اولوب، اوموزلری اوزرینه دوشر، و حرب
زماننده اوفق اوفق اوركولر صورتنده اوردرلر.
لسانلری آهنگلی ولطیف اولوب، اكثر افرادی
طلاقت ونصاحته مالكددرلر. قالا اسمی كندی
لسانلرنده مهاجر وقانج دیمك اولوب، كندیلرینه

يك آژ اولوب، جله سنك قابل زراعت اراضیسی
آنحق آتی بدی بوز صریح کیلومتره به بالغ اولور.
حیوانلری دخی آژ اولوب، اصل برلی اوله رق
بر قاج جنس قوشیله بره ترمه بوشنده بر جنس
کرنشکلری و آلتی بدی بوز کیلوه قدر قنای
اولان جسم قابلمباغه لری واردر. اسملری دخی
ا-پانیول لساننده «قابلمباغه آطه لری» مناسنی
افاده ایدر. طاغلرنده کچیجر طرفندن براغیلوب
وحشی حالته کچش اینک، بیکیر، اشک، طوموز،
کچی، کوبک و کدی کبی حیوانات دخی بولنور.
قوشلری اورابه مخصوص اولوب، هیچ بر یرک کیلرینه
بکزه من. بو آطه لر جنوبدن کان صوئوق بر آقندینک
آلتنده بولنغه، هوالری مرهنک اقتضاسی نسبتنده
دکادر. یاغمرلری پک سیرک و آژدر. بو آطه لر
خالی اولوب، اقوآدور جهوریخی ۱۸۳۲ تاریخنده
بولری تحت تأمیننه آلدیفنده، اسکان و اعمار
تشیبند بولنهرق، اوج درت بوز مهاجر نقل ایتمش
ایسه ده، بولر دره عقب طاغملش؛ و بعده بوجزایی
منفا اتخا ایدرک، مجرملره اسکان تشبند بولنمش
ایسه ده، بو تشب دخی ممر اوله مامشدر.

غالاراته } (Gallarate) اینالیانک میلان
ایالتنده و میلانک ۴۱ کیلومتره
شمال غریبسنده و دمیر بول خطنک تشعی قطعه سنده
قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۵۰۴۰ اهالیسی و یاموق
و کتن منسوجاتی واردر.

غالاشیلس } (Galashils) اسقویه نك
جنوب جهتنده و (سلکیرق)ک
۷ کیلومتره شمالنده اوله رق (غاللاواژ) نهرینک
ایکی کنارنده واقع و بر طرفی (سلکیرق) دیگرده
(روقسبورغ) قونتلغه تابع بر قصبه اولوب، ۱۰۳۱۰
اهالیسی و برك قاشلر نسجه مخصوص بیوک قبریقه لری
واردر.

غالان } (Ant. Galland) فرانسه مشاهیر
مستشرقیندن اولوب، ۱۶۴۶
تاریخنده (رولو) ده طومش؛ و ۱۷۱۵ ده وفات
ایتشدرد. سفیر معیتله استانبوله کلوب، بر مدت
قالمش؛ و بده شرقه ایکی سیاحت ده ابدوب، لسان
مرئی و یونانیده کی معلوماتی توسیع ایتمش؛ و فرانسه
قرانک آنتیقه جیسی نامیله بر جوق آثار عتیقه

بو اسمی دخی ویربورلر سده، کندیلرجه اصل
اسملری (اورما) در. بونلرک قسم اعظمی چوبانقله
و حیواناته مشغول اولوب، بر مقدارلری ده زراعتله
اشتغال ایدرلر. یالکز حبش داخنده کیلرک بمضیسی
خرستیان اولوب، قصوری کاملاً مسلدرد؛ و حق
آفریقانک ایچ طرفلرینه و سودان غربی و جنوبیه
طوغری یاییلانری اورالره نشر اسلام ایتمشدر.
کندیلری بر جوق قبايله منقسم اولوب، هر قبیله نك
بر مجلس منتهی و بو مجلس طرفندن تمین اولنمش
بر شجی واردر. بوشیخلر بهر سنه تبدیل و تجدید
اولنورلر. مجلس اعضاسی ایسه اون آتی سنه ده
بر دکیشیرلر. قباثل بینلرنده دائمی صورنده حرب
و جداله بولنوب، برلرندن و سودان زنجیرلندن
کوله و جابه لر آلوب صانارلر.

غالاپاغو } (Galapagos) بحر محیط متدله
خط استوائک آلتنده و آمریقای
جنوبیده کی (اقوآدور) جهوریخی ساحلنک ۱۰۰۰
کیلومتره غریبند جهوریت مذکوریه تابع بر طاقم
آطه لر اولوب، ۹۱°۴۰' ایله ۹۴°۲۰' طول غربی
آره سنده بولنورلر. بونلرک بشی بیوجک اولوب،
خط استوا ایله ۱° مرض جنوبی آره سنده واقعدرلر.
کوچکلرندن اوچی ۱ درجه سنک جنوبنده و ایکسی
خط استوائک شمالنده در. دیگرلری پک کوچک
و بعضلری عادتاً بیوک قبالدن هبارتدر. بو آطه لر
برلرندن سیرکجه اولوب، ۶۷۵۰۰ کیلومتره لک بر
مسافده طاغریق ایسه لره، جله سنک بجمه آ مساحه
سطحیه لری بروج آتی بالکز ۷۴۰۰ مربع کیلومتره در:

آلبارله	آطه سی	۴۲۷۵	مربع کیلومتره
ایندقاتیغابل	«	۱۰۲۰	«
نارپوروغ	«	۶۵۰	«
جامس سانتیاغو	«	۵۷۰	«
چاتام	«	۴۳۰	«
فلوریانه	«	۱۳۵	«
دیگر جزایر صغیره	«	۳۳۰	«
جمّا	«	۷۴۰۰	«

بو آطه لرک اراضیسی کاملاً برکانی اولوب، یوکسک
طاغلرینک تپه لرنده برکان آغزلری کورینیور.
برکان آغزلرینک مجموعی ۲۰۰۰ هددینه قریب
اولوب، آلبارله ده اولان اک یوکسکک ۱۵۳۰
متره ارتفاعی واردر. طاویرلری غیرمنبت و نباتلری

جلب اولندقد، فصاحت وطلاقت لسانيله كندني
قورنارمشدی .

غالِب بك { صدر اسبق ادهم پاشا سر .
حومك يكنجی اوغلی اولوب ،
السنه واديات شرقيه ايله فرانسز لسانى وفنون
جدیدى بى بىء الحصيل ، باب طالى قلمرينه دوام ایدىءرك ،
شورای دولت معاونلكنه ویدىء تنظيمات دائره سى
اعضالفنه تمین بیورلش ؛ وراق سته بومأموریتده
قالدقن صكره ، كريد والى مشاورلكنه نصب او .
لنءرق ، ذاتاً بحیف المزاج اولفله ، خسته هودت
ایدوب ، ۱۳۱۳ تاريخنده كنج یاشنده ارتحال
اتمشدر . ادیب ومنشى وتاریخ و علم آثار حقیقه
واقف اولوب ، مسكوكات سلجوقیه و عثمانیه دار
قیمتدار بر اثری واردرد . بك نازك وخیر خواه برذات
ایدی .

غالِب بن عبد القدوس { «ابوالهندی»
جمت بیوريله .

غالِب پاشا { (محمد سید —) دور سلطان
محمودخان تانیده مسند صدارت
عظمايه كچن وزرادن اولوب ، صدارت مكتوفى قلى
باش خليفه سى بولنش اولان سید احمد افنديك
اولغیدر . ۱۸۷۷ ده درسمءادته دنيايه كلوب ، قلم
مذكوره داخل اولش ؛ و ۱۲۰۲ ده اردوی
هابون معینده بولءرق ، خواجكانلى رتبه سنى احراز
ايتش ؛ و ۲۱۰ ده قلم مذكور سرخلینه لكنه نصب
اولنش ایدى . ۲۱۲ ده آمدیء دیوان هابون
اولوب ، ۲۱۶ ده سفارتله فرانسیه عزیمت ايتش ؛
وهودتنده بیوك تذكره جى و ۲۲۱ ده رئیس
الكتاب اولوب ، ۲۲۲ ده اردوی هابونله طونه
كیدوب ، عقد متاركبه مأمور اولش ؛ واوراده ایكن
مأمورینى نشانچیلغه تحویل اولنءرق ، هودتنده ینه
رئیس الكتاب اولوب ، خدمت سفریه ايله مشغول
اولش ؛ و ۲۲۶ ده صدراعظم كخدا سى اولوب ،
۲۹ ده ثالثاً رئیس الكتاب اولدقن صكره ، ینه
اوسنه عزل وكوتاهییه نى و متعاقباً هفواولنءرق ،
رتبه وزارتله بولى و پورانشر ویدىء صره سیله
سیواس ، نيكده ویکیشهر ، آقره وكغفری ، بولى
قسطرین سنبه ایلر بى نخب ایلش ؛ ونهات

طوپلامش ایدى . فرانسیه هودتنده آقادیما
اعضالفنه ویدىء فرانسه مكتبنده لسان عربى ممللكته
تمین اولنشدی . «الف لیلء ولیله» كتاب مشهورى
بعض حكایك واشمارك طيله وكوزل بر افاده ايله
فرانسزجه ترجمه ایتدیكى كى ، لقمان حكیمك امثالنى
وكيله ودمنه كنانى ورامثال و حكایات مجموعه سنى
دخى ترجمه ایدوب ، بو ترجمه لرى وهلى الخصوص
يك بر كجهتك كى موجب شهرى اولمشدر .

غالِب { مشاهیر اطباى اسلامدن اولوب ،
خلفای عباسیه دن متوكل وموفق
ومتضدك خدمت طبابتده بولنش بك جوق انعام
واحصانلرینه نائل اولمش ایدى . متضدك زماننده وفات
ایدوب ، اوغلى ابو عثمان سعید برینه كچمش ایدى .

غالِب { هندستانك متأخرین شعرا سندن
درت كشینك مخلصیدر .

غالِبا { (Galba) روما ایمراطورلرندن او .
لوب ، (تیر) ك زماننده ۳۰ تاریخ
میلادیسنده قونسلوس اولدقن صكره ، جرمانیه
هسكرینه قوماندان اولش ؛ وقلودك زماننده افریقه
وزوئك زماننده اسپانیا والیاكنه نصب اولنشدی .
زبون بونك اقتدار وفضائلندن وهمناك اولوب ،
وجودینى قالدیرمق نشبثاننده ایكن ، كندی سى ده
اول طاوراتوب ، ۶۸ تاریخ میلادیسنده رفع لوائى
هصانه ، اسپانیاده ایمراطورافنى اعلان ايتش ؛ و متعاقباً
بشون روما ممالكجه ایمراطورلى تصدیق
اولنش ایدى ، مجازانده كوستردىكى شدت ايله
محل وخشى كندی سى توجه همومیدن دوشورمكه ،
كندی سى ولی عهد طایفه موفق اوله میان (اوتون)
بو خالدن بالاستفاده ، كندی سى و آخرت اولادى
بولنان یزوى قتل ایدىءرك ، كندی ایمراطورافنى
اعلان ايتمشدر . غالباً يلكز سكر آى ایمراطورلى
ايتمشدر .

— دیگر بر غالبا دخى رومالیرجه نطقى
پردازلقه مشهور اولوب ، (لوزیتانیا) یمى پورتیكیز
والی سى ایكن ، قبل المیلاد ۱۶۱ تاریخنده مغلوب
اولدینى خالد ، عقد مصالحه بهانه سیه غالبلى بر بره
جليله بوسیدن قتل ایتدیكندن ، بو معامله خابنا .
هسندن طولابى محازات كودمك اوزره ، ودهام

نائل اولمش ایدی. ۱۲۱۳ تاریخده ارنحال ایتشدور.
اشماری متین اولوب، مرتب دیوانی و دیگر بعض
آثاری واردور. شومقطع جله اشمارندندور:

کیم قادر علاج ایله حکم قدردر
تاریخی ایش غالبزارک اثرعشق

غالریوس { (Galère, Galèrius) روما
ایمپراطورلردن اولوب، داجیا

یعنی رومانیده دنیایه قشدر. ابتدای حالده چوبان
ایکن، بعده عسکر یازلوب، جسارت و شجاعتی سایه.
سنده قوماندان اولمش؛ و ایمپراطور دیوقلتیان
طرفدن آخرت اولادافته و دامادافه قبول اولونهوق،
۲۹۲ تاریخ میلادیسنده قونستانس قلور ایله برابر
قیصرلنه تعیین اولمش؛ و ۲۹۶ ده ایران شاهی
زسی به قارشی عسکر سوقنده مأمور اولوب، ابتدا
مغلوب اولمش ایسهده، بعده غلبه چالهرق، ایران
شاهی طلب مصالحیه مجبور ایتشدی. ۳۰۰ تا.

ریخنده مرقوم قونستانس ایله بالاتفاق دیوقلتیان
ایله ماقسیمایی ایمپراطورلردن فراغت ایتکه تهدیداته
اجبار ایدهرک، دولتی الده ایتش؛ و رفیق قونستانس
متعاقباً وفات ایتکه، غالریوس بونک اوغلی قسطنطینی
صورتا تشریک ایتش ایسهده، بوکا یالکزر قیصر
هنواتی وروب، کندبسی آوغستوس هنوانیله ایمپرا
طورلنی اعلان ایتشدی. ماقسانس اسمنده بری
ایتالیاده اعلان سلطنت ایتکه، غالریوس بوکا قارشی
سوق عسکر ایتدیکنده مغلوب اولوب، داجیانک
(ساردیقه) قصبه سنه چکمش؛ و اوراده ۳۱۱ تا.
ریخنده بر یاره دن وفات ایتشدور. خرسیتیانره قارشی
بک شدتلی بغض و خصومتی اولوب، دیوقلتیانی
خرستیانلرک تمقیباتی حقنده اسر و یرمکه اجبار ایتدیکی
کمی، کندی زماننده دخی بونلره قارشی شدت
کوسترمشدر.

غالگو { (Galego) اسپانیانک هونسه و سارا.
قوسه ایتلرندور بر نهردر، که یرنه

طاغلرینک (سالت) بوزانده نجه، جنوبه طوغری
جریان ایدهرک، سالت و دیگر بعض قصبه لره ایچندن
یکدکدن ویر طاق منبت برلر اووا ایتدکدن صکره،
بر آره لقی غره و بعده بنه جنوبه دونه رک، ساراغوسه
اووه سنی بده الاروا بو شهرک اوکنده صول کنارندن

خداوندکار و قوجه ابلی والیکله برابر بحر سیاه
بوزازی محافظلی مأموریتله دوسماده جلب اولمش؛
و وصولی متعاقب ۱۲۳۹ ده مهر صدارت هده سنه
تودیع اولمشدر. طوقوزای بو مقام عالیده قالدقدن
صکره، بعض مرتبه امتراجسزلفندن طولایی عزل،
و وزارتی رفع اولنهرق، کلیبولی و بعده مفتیسایه
نفی اولمش؛ و بعده براتی ظاهر اراغله، وزارت
اطاده اولنهرق، اضرورم ایالتنه و متعاقباً شرق
سر عسکر لکنه نصب اولنهرق، اوج سنه قدر بو
مأموریتده قالدقدن صکره، روسیه سفری آچلدقده،
مصالحه طرفتی التزام ایتدیکندن، عزل و بکیدن
وزارتی رفع اولنهرق، بالیکسریه نفی اولمش؛
و ۱۲۴۴ تاریخده، ۶۹ یاشنده اولدینی حالده،
اوراده وفات ایتشدور. منشی و شاعر و حسن خطه
مالک اراغله برابر، او وقته کوره امور اجنبیه به آشنا
سخی و ریم بر ذات ایدی.

غالب پاشا { (عبدالحلیم -) متأخرین شعراء
عثمانیه دن اولوب، آناطولی
ترکلرینک قبا لسان و شیوه - فی تقلیداً لطائف و هزلیات
قیلندن بر طاق اشعار نظم ایتدیکندن، (ترک غالب)
دیتکه متعارفدر. استانبوللی اولوب، مالیه مکتوبی
قلندن نشأله، بعض وزرا و کبرانک کتابلرندور
بولندقدن صکره، آقره دفتر دارافته و بعده باطوم
و صکره طرغوی قائم مقاملنه نصب اولنهرق، ۱۲۶۹
تاریخنده میر میراناتی رتبه سنه نائل اولمشیدی. لطائف
و هزلیاتی کتابیزه ناقابل نقل اولدینی کمی، منظوم
اولان بر غزلیده او وقتک موده سی اوزره ۵ اولور
هالم بویا کمی طائز و مناسبتر بر تعبیرک هر بیتده
تکررندن عبارت اولغله، اشمارندن برشی ذکر
ایده مدک.

غالب دده { (شیخ محمد احمد -) متأخرین
شعراء عثمانیه نک سرافرازانندن

و طریقت مولویه مشایخندن اولوب، غلطه مولویخا.
هسی پوست نشینی ایدی. کتبه دن مصطفی رشید
افندیکنک اوغلی اولوب، ۱۱۷۱ تاریخده دوسماده
طوغش؛ و بر مدت دیوان هایون قلنه دوامدن
صکره، طریقت مذکوره به انتسابه، قونیه به مزعت
ایده رک، اوراده و استانبوله یکی قیو مولویخانه سنده
چله سنی اکیال ایتش؛ و مرور زمانه مشیعت مذکوره به

(اېره) اېرماغه دوکيلور . مجراسی ۱۷۵ کيلومتره طولنده در .

غالغوس { دېو — ياخود دېو دارس —
(Rio Gallego, Rio de los Gallegos) آسربقای جنوبيده پاناغونيه خطه سنک منهای جنوبه بر ارماق اولوب، ۵۴° ۱۰ عرض جنوبيده جدول صورتنده برطاقم چاپلردن بالتشکل، شرقه طوغری جريانه، همنای اولان درين برخلیج تشکيل ايدرهک، بحر محیط آطلاسيه به دوکيلور . بزم صوگ بهار موسمه تصادف ايدن ايلک بهارده ويازک ابتدالزنده صوبی پک چوق اولوب، يازک حيوانله وحتی يلا دخی کيکلهک درجهده آزالير . قيشين منجهد اولوب، بوزلرک اوزرينه کيلير .

غاللا { (Galélas) بحر محیط کبير جزايرندن (حلولو) جزيره سنک شمالنده ساکن بر قوم اولوب، کيکيلهکده ماهر وجسور آدملر اولغه، کيلرله دکيزده کزوب، آطه لره چيقرهق، کيک وطوموز وسواحله بالیق آدلارلر، واتلری قورودوب، بوتجارله ياشارلر . اوزون بوبلی، ايری وکوزل آدملردر .

غالنه { (Galena) آسربقای شماليه ممالک مجتمهک المينو آجهوريننده واسير . بنفيلک ۳۰۵ کيلومتره شمال غريبسنده اولهرق همنای اولان نهرک کنوانده وبونک ميسيسيپي اير . مافه دوکديکي عجلدن ۱۰ کيلومتره بوقاريدنه واقع بر قصبه اولوب، ۲۰۷۰ اهاليسي، جوارلرنده سيملی قورشون وافر معدنلری، ماکينه وسارنه قابريقلری، متعدد ديمر بوللری وایشلک نجارنی واردر . سيملی قورشوندن سنوی آلتی يدی مليون فرانق قيمتنده معدن چيقار .

غالوانی { (Galvani) مشاهير طبيعيوندن (اولوب، کندی اسمنه نسبتله قالوا . بنسبه نسبه اولنان الکتریک اصولنک موجد وکا . شفيدر . ۱۷۳۷ تاريخنده ايتاليانک بولونيه شهرنده طوغمش، ۱۷۹۸ده وفات ايتمشدر . ۱۷۶۲ده بولونيه دارالفنوننده تشریح معلی اولوب، بسمه بضم اسباب سياسيه دن طولای منزل اولنهرق، بقیه همری حکمت طبعيه والکتریک وخالوانيسميه دائرنديقات ونايفاته اسرار ايتمشدر . بولونيه جمعيت

عليه سی صاحب ترجمهک آذرخي جمع ونشر ايتمشدر .
غالوای { (Galway) ايرلاندهک (فوناخت) ايتلنده ودوبليک ۱۸۳ کيلومتره غريبنده وهمنای اولان کورفرزک ايچنده اولهرق (قورب) کولی آياغنه منصبنده واقع قونلق سرکزی بر قصبه اولوب، ۶۰۰ اهاليسي، ايجانیا اصولنده طار وپس سواقلری، يالکتر بریکي عجله سي، صاغلام وایشلک ايمانی وصيد ماهيه مخصوص سفاخی واردر . خيیلي اسکی بر قصبه در . — غالوای قونلقنک مساحه سطحيه سي ۶۳۳۸ مربع کيلومتره اولوب، ۶۰ ۴۴۸ اهاليسي واردر .

غالوس { قورلمبوس — (C. Gallus) اسکی روما شعرا وسردارلندن اولوب، ميلاد عيسي (هم) دن ۹۶ سنه اول (قوروم بولی) قصبه سنده طوغمش؛ واسکندريه محاربه سنده اوقتاوه بيوک خدمتله ايتکلر، بونک طرفندن مصر واليلکنه تعين اولمش ایدی . سؤ استعمالنده بولنديفندن، عزل وجزای نقدی ونفی ايله عليه حکم اولنهرق، قبل المیلاد ۲۶ سنه اول اتلاف نفس ايتمشدر . بضم قصائد واشماری واردر . ورجیل ايله حقوق اولوب، ورجيلک کننديسنه خطاباً بر قصبه سي واردر .

غالوس { ويبيوس ترونياتوس — (V. T. Gallus) روما سردارلندن او .

لوب، ميسيا يعني صربستان جهتی قوماندانی ابکين، ايمپراطور دجيوسى غوتلره قارشى اولان سفيرنده قتل ايتديرهک، ۲۵۱ تاريخ ميلاديسنده کندی ايمپراطورلغی اعلان ايتمش؛ وابتدا مقتول ايمپراطورک اوغلنی حکومته تشریک ايتلش ايسده، متماقبا بونیده قتل ايتديرهک، برينه کندی اوغلی وولوسيانی کچيرمش؛ وفوتلره اتفاق ايدوب، خرستيانلری زجر وتعقيب ايتمشدر . حکومتی غضب ايدن اميليانه قارشى سوق عسکر ايتک اوزره ابکين، ۲۵۳ تاريخنده (اومبريا) ده کندی عسکری طرفندن قتل اولتمشدر .

غالوس { فلاويوس قسطنطينوس — (F. C. Gallus) روما ايمپراطورلندن قسطنطينک اوغلی وپوليانوسک برادری اولوب، ۳۵۱ تاريخنده ايکنجی قونستانس طرفندن قيصر عنوانيله شرق حکومته نصب اولمش؛ واپرايتلره ايتديکي محاربه لرده غالب اولش ايسده، قوتی

سؤ احتمال ایدرک، سوریه و آنطاکیه اعیانندن
برجوق آدلری بلاسب اعدام ابتدکنندن، امپراطور
طرفندن جلبه، بالحاکه، ۳۵۴ ده اعدام اولغشدور.
غالوستون { ممالک مجتمه نك جهت جنوبیه سندن

(تکراس) حکومتده و مکسیقه کورفرزی ایچنده
همنامی اولان قویک مدخلنده واقع اوزون و طار بر
آله نك شرق شمالی گوشه سنده اوله رق $۱۸^{\circ} ۲۳'$
عرض شمالی ايله $۲۲^{\circ} ۸'$ طول غربیده واقع
قونتلق مرکزی برقصه اولوب، ۱۳۸۲۰ اهالیسی، بر
کوپری ايله قرهیه مربوط دمیر بول خطی، صاغلام
و آنجق صیغیه لیمانی و پك ایشلك تجارتی واردور. سو.
قافلری یوک آخاجلرله کولکلی اولدیفی کبی، خانه.
لری ده باغچلرله محاط اولوب، هواسی صاغلامدر.
— فالوستون آله سی ۵۰ کیلومتره اوزون و آلجق
اولوب، او صروده کی آله نك جلہ سی کبی، طالفه نك
سوروب بریکدردکری قوملردن متشکلدر.

— فالوستون قوی (تزییق) نهرینك منصبنده
واقع بیسوک بر قوی اولوب، ایچنده دیگر بر طاقم
قویلدی دشکل ایتمکله، کبیرک باویغنه سنه پك
الوبرشلی ایسه ده، مدخلی صیغدر.

غاله { بوآنت دو غاله (Pointe de Galle)
{ سرنیدب جزیره سنك جنوب غربی
کوشه سنده و قولومبونك ۱۱۰ کیلومتره جنوبنده
 $۶^{\circ} ۱۲' ۲۵''$ عرض شمالی ايله $۷۷^{\circ} ۵۲' ۲۳''$ طول
شرقیده بر شهر واسکله اولوب، ۴۷۹۵۵ اهالیسی
وهندستان و آوسترالیا و چین و جاپونله ایشلك تجارتی
واردور. لیمانی طار و قبال و صیغرله محلو اولوب،
سفایك دخولی کوچ اولدیفی حالد، اهمیت موقعیه سی
حسیله سفائ تجارتیه نك مراکزندن معدوددر.
پورتکبزیلیرك اورالده حکم سوردکری زمانلرده
تأسیسی مظلوسندر. اورمانلق بر برده واقع اولوب،
آوروپالیر سورك ایچنده ویرلیر اطرافنده باغچلرله
محاط کوشکدره ساکنندرلر. تجارتی مسقطدن کلش
هربلرله یادوسیرك یعنی زردشیرك النده در. هواسی
پك صاغلام اولوب، آنجق باغورلری زیاده در.

غالیا { یاخود فول (Gaul, Gallia) اسکی
{ یونانیلر و رومالیرك فرانسه و برکری
اسم اولوب، آنجق غالیا مسماسی بلجیقه بی ورین

ایرمانی جراسنه قدر اولان برلری دخی جامع اولمغه،
شرقاً و شرق شمالی جهتندن آب سلسله جبالیه ورین
مجراسیله محدود عد اولندیفندن، شمیککی فرانسه دن
دها کنیش ایدی. رومالیرك الینه کچدکن صکره،
حدودی تقسیمات ملکیه و سیاسیه کوره دکیشه رك،
برآره اق ایتالیانك قسم شمالیسنه دخی غالیا اسمی
ویرلمش، و تقریق ایچون بوکا (غالیا چیزالینه) یعنی
آب سلسله جبالنك بریسنده کی غالیا و فرانسه یه
(غالیا ترانسالپینه) یعنی آلیک اونه سنده کی غالیا
دینلیردی. هر حالده بواسم اورانك اهالی قدیمه سی
اولان (غال) ونام دیگرله (کلت) قومنه نسبت
بیان ایدوب، هر تقدیر ممالک واسعه مذکورده نك
شمال شرقی جهتنده بللر کبی جرمان جنسیتنه منسوب
بعض اقوام صغیره، و جنوب جهتنده اسپانیانك
(ایبر) لریله همجنس بعض اهالی ايله سواحل بحر
سفیده مارسیله کبی بعض قصبه لر تأسیس ایش
اولان یونان مهاجرلری دخی بولنبوردیسه ده، اها.
اینك قسم اعظمی غال اقوامندن ایدی.

غالر یعنی کلتلر آسیادن اك اول آوروپایه
پکن اقوام آریایه دن اولوب، کندیلردن صکره
کلن قافله لر یعنی ایلیریانلر و غولر و اسلاولر طرفندن
تعقیب اولنهرق، آوروپانك غرب طرفنه قدر کیتمشلردی.
اورالده نیم وحش بر حالده یاشابوب، میلاد هیسادن
۵۸۷ سنه اوله کلنجیه قدر تاریخچه اسملری مجهول
ایکن، تاریخ مذکوردن اعتباراً شمال شرقیدن
تجاوزانه باشلایان جرمان اقوامی طرفندن صیقیشدر.
بلهوق، آب طافلرینی تجاوزله، ایتالیانك شمال
طرفلرینه سوقلمغه و بعضلری یونانه و کوچک آسیایه
قدر یاییلوب، ایسوم آقره ولایتی تشکیل ایدن
برلرده کلشله برلشهرک، کندی اسملرینه نسبتله
(غالاتیا) تسمیه اولنان واسع بریر ایدغیشلردی.
غالر او صروده جساترلیله شهرت بولوب، روما.
لیرله دفعاتله چارپیشمشلردی. رومالیر قوت بولمقدن
صکره برجوق زمان سورن محاربات کثیره نتیجه سنده
قبل میلاد ۱۶۳ تاریخنده غالیا چیزالینه بی یعنی
ایتالیانك شمالی غالفرك الندن ضبط ایشلردی کبی،
۱۲۱ تاریخنده دخی غالیان ترانسالپینه نك یعنی اصل
فرانسه نك جنوب شرق قسمی قم ایدوب، ایاك
مناحیه (پرووانسه) تسمیه ایشلردی، که ایسوم بواسمه

یاد اولنور. نهایت قبل المیلاد ۵۸ تاربخنند ۵۰ تاربخنه دک ۸ سنه ظرفنده مشهور یولیوس قیصر قالیانک هر طرفنی ضبط، وروما بمالکته الحاق ائمشدی. بشقی قرن میلادی اواخرینه دک قالیبا رومالیرک انده قالوب، بصد جرمایه دن تجاوز ایدن فراقلرک الیه یکمکه، قالیبا اسمی متروک قالوب، بو قومک اسمته نسبتله فرانسه تسیمه اولنمشدر.

فالر کندیلرینه مخصوص رسالنه متکلم اولوب، بولسانک سائر السنه آویایه ایله مناجبت و مشابقی درکاردر. فرانسه ده برتانیه خطه سنک بعض طرفلرینده وانکتره تک (قاله) یاخود (والس) خطه سیله استقو. جیا و ابرلانده طاغرلنده کی اهالی اسکی فالردن قاله اولوب، اسکی لسانلرینی محافظه ایتمکده درلر. اسکی فالرک لسانی بولنرک لسانندن وتواریخنده بالمناسبه مذکور بعض کله ردن استدلال اولنوب، بوقسه یازی و کتابلری اولدیفندن، لسان مذکور دن اثر قالمشدر. هر نه قدر شمدیکی فرانسلر اسکی فالرله لاتینلر و فراقلرک امتزاج واختلاطندن تولد و تحصیل ایتشلر. سده، شمدیکی لسانلرینک قسم اعظمی لاتینجه دن غلط اولوب، فال لسانندن قاله کله لری آزدرد. فالر جنکاور بر قوم اولوب، دائمی صورتده فارغیلر و قانقلرله و باقیردن قبا قیلرله مسلح کزر، و تیمار اصولنده اداره اولنوب، زواج طاقی اصحاب تیمار اولان جنکاورلرک اسیر و ملکری حکمنده بولنور ایدی. (دروید) تعمیر اولنان بر مذهب مخصوصلری اولوب، علام طبعیه ایتایر، و بر طاق قبا بئله انسان ذبح ایدرلر دی. راهلرینک قوت و نفوذی دخی زیاده اولوب، بولنر سخاوتی، اوفور و کجیک طبییک دخی ایدرلر دی. نیم وحشی بر حاله یاشا. بو، مبدلری و حکومت محلری اورمانلردن عبارت ایدی؛ و حیوانلر بر پوستکی قیوبوب اکرسز و اوزنکیز بیزلر دی. [فرانسه] ماده سنه دخی مراجعت بیورله.

غالیانوس { Gallien, Gallianus } روما نوسک اوغلیدر. ۲۳۲ تاریخ میلادینده طوغوب بدری طرفندن حکومتی تشریف اولنمشدی. ۲۶۰ تاربخنه بدری ایران شاهی شاپور ایله ابتدکی محاسبه اسیر دوشدیک حاله، صاحب ترجمه کندینسی

قورتارمفه اصلا تشبث ایتیب، مستقل کندی امپراطورلغنی اعلان ایتیش؛ و ذوق و سفاخته طالش ایدی. اقوام وحشیه قالیبا و بونان ایله بمالک شرقیه نه تجاوز ایتدک لری کبی، والی و قوماندانلردن دخی اوتوز کشتی آری آری اعلان استقلال ایتشلر. دی. بولنردن بر ایکسینی مظلوم ایدوب، برینی ده میلانده محاصره ایتمکده ایکن، ۲۶۸ تاربخنه کندی ضابطانندن بری طرفندن قتل اولنمشدر.

غالیپولی { Gallipoli } ایتالیاک اوترانته ۳۷ کیلومتره جنوب غربینده اوله رق تارننه کور. فزی ساحلنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۷۵۸۰ اهالیسی، کلیتی زیتون یاغی اخراجانی و صید ماهیسی وارددر. قصبه بر آله نک اوزرنده اولوب، ۱۲ کمری بر کوبری ایله قرهیه سر بوطدر. اسکی بر قصبه اولوب، زمان قدیمده بونان مهاجرلری طرفندن بنا اولنمشدر. — [کلیپولی] ماده سنه مراجعت بیورله.

غاللیچ { Galitch } روسیه نک قوسترومه ایالتنده و قوسترومه نک ۱۲۹ کیلومتره شمال شرقینده اوله رق همنای اولان کولک شرق جنوبی ساحلنده واقع قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۵۶۲۰ اهالیسی وارددر. — فالچ کولی ۵۷ مربع کیلومتره وسعتنده اولوب، وولفسیه تابع اولان (قوسترومه) نهرینه دو کیلور بر آیاغی وارددر. بوکولک بالینی تک چوقدر.

غالیچه { اسپانیولرجه قالیچا و هر بلرجه جلیقه (Galice, Galicia) اسپانیا. نک شمال غربی گوشه سنده واقع بیوک بر خطه سی اولوب، غرباً و شمالاً ببحر محیط اطلاسی ایله، شرقاً آستوریا خطه سیله و ملغالیون قراللیقه، جنوباً دخی پورتکیز حدودله محدوددر. مساحت سطحیه سی ۲۹۳۷۷ مربع کیلومتره و اهالیسی ۱۸۵۰۰۰۰ کشیدر. شمدیکی تقسیمات ملکه دهه قالیچه آریجه بر دائره تشکیل ایتیب، و قتیله قالیچه ایالتی تشکیل ایدن مملکت شمدیکی حاله: قورونیه، بونودره، لوفو و اورونسه اسملرله درت ایاتنه منقسمدر. قالیچه نک سواحلی چوق اولغله برابر، تک کیرتیلی جیفقنبیلی اولوب، ق درین و طولاشقی قویلری و صاغلام لیمانلری وارددر. اراضیسی طافلی ایه ده،

مشاهده؛ و قطلان لسانی کبی آریجه برلاتین لسانی
عد اولنه بیلیر. آنجیق کندی لسانرنده ادیساتلری
اولوب، اسپانیائک لسان ادیسنده یعنی قاسیلان
لساننده اوقوبوب یازارلر.

غالیچیا (Galicie) آوستریا و مجارستان
(دولته تابع بیوک بر خطه اولوب
قاریات سلسله جبالنک خارچنده یعنی شمال شرقیسنده
برهلاله صورنده ممتد اولور. جنوب غربی جهتدن
مجارستانه، جنوب شرق طرفندن بته آوستریائک
بوقوبینه خطه سیله، شرقاً روسیه نیک بودولیه خطه.
سیله، شرق شمالی جهتدن بته روسیه نیک وولهنیه
خطه سیله، شمالاً لهستانه، غرباً دخی آوستریاه
تابع سیزلیا خطه سیله محدود اولوب، تقریباً 48°
ایله 50° عرض شمالی و 40° ایله 24°
طول شرق آدرلنده ممتد اولور. شرقدن غربه
بونی قوش اوچشی حسابیه 40 کیلومتره اولوب،
اکی قسم غریبسنده 60 ایله 75 کیلومتره آره.
لنده ایسه ده، شرقه طوغری کیدلجکه کنیشلیوب
 200 کیلومتره قدر چیقار. مساحتی سطحیه سی
 477 78 مربع کیلومتره و اهالیسی 510 6088
کشدیر. مجارستاندن صکره دولته اکی بیوک خطه سی
اولوب، اکی زیاده مسکونلرنندنر.

غالیچیا خطه سی آوستریا و مجارستانی شرقاً و شمال
شرق جهتدن طبیعی برسور صورتنده احاطه ایدن
قاریات سلسله سنک خارچنده اولوب، موقع جغرافی
و طبیعت اراضیه سلسله مذکورده دن چین حدودنده کی
آلتون طاغه قدر ممتد اولان واسع اووه لردن عد
اولنیه جکندن، آوستریا و مجارستان دولته بربوطیتی
صرف سیاسی و غیر طبیعیدر. جنوب غربی جهتنده
سلسله مذکورده نیک اتیکاری ممتد اولوب، سائر
طرفلرنده آنجیق حس اولنیه جک بضم ارتفاعلر
و آلتیق تپلر بولنیور. مع هذا وسطی ارتفاعی 250
کیلومتر. دن آشاغی اولوب، شمال و جنوب شرق
جهتلرنده کی برلرک آلتقلتنه کوره غالیچیا اراضیه سی
برقسیم میاه خطی تشکیل ایتکله، مرکزی اولان
لمبرغ شهرندن بوقاری اولان برلرنده میاه جاریه سی
(ویستوله) ایرماغی واسطه سیله باطریق دکزینه
واردن آشاغی اولان برلرک صولری ده دنیستر
وبروت واسطه سیله قره دکزه ایزر. ویستوله به منصب

طاغلرینک اکثری قابل سکئی اوله میه جق درجه لده
مرتفع اولوب، یالکز لئون حدودنده کی طاغلری
سنه نیک اکثر آیلرنده قارلری محافظه ایده جک
درجه ده یوکسکدور. بوطرفکده اورمانلری چوق
اولوب، میشه پلاموطلری و کستانه لرله برچوق
طوموز سوریلری بسلنر. میاه جاریه سی چوق او.
لوب، (مینو) ایرماغی شمال جهتنده نبعانه، جنوب
طوغری آقورق، خطه نیک اکثر میاهنی جمع
ایتکدن صکره، لئوندن کلن (سیت) نهریله بر.
لشوب، غالیجه ایله پورتیکز آره سنده بر بیوک
خلیج تشکیل ایده رک، بحر محیطه دوکیلور. سواحل
قرینده، نبعان ایدن بر چوق کوچک نهرلر دخی
طوغریدن طوغری به بحر مذکوره منصب اولور.
طاغلری آره سنده کوزل وادیلری وار ایسه ده،
بونلرک کلیتی وسعتی زراعته الویره جک درجه ده
اولدیفندن، محصولات زرعیه سی درجه کفایه ده
دکدر. مینو ایرماغنک وادیه کنیش ایسه ده،
زراعتدن زیاده مرطیه الویشلیدر. مع هذا
غالیجه اسپانیائک هریرندن زیاده مسکون اولوب،
اکی زیاده سواحله قریب اولان برلری و کوچک
نهرلرینک وادیلری مهوردر. طاغلن اولان ایچ
طرفلرینک اهالیسی ایسه مملکتلرنده بسلنه میوب،
اسپانیا و پورتیکزک بیوک شهرلرینه و حق برازیلیاه
قدر اختیار غربت ایدرلر.

غالیجه لیر اسکیدن بری آریجه برحاله یاشا.
یوب، اسپانیاده حکم سورن اقوام مختلفه ایله
چوق اختلاط ایتهمش، حتی عربلرک زماننده
دخی بر درجه به قدر استقلالرینی محافظه ایتشلدور.
اخلاق و عادات قدیمه لرینی محافظه خصوصنده دخی
متعصب اولوب، تمدنیک آرزو و انهماک کوسترمیورلر.
کندیلری جسور، مستقیم و مهمان نواز آدملر او.
لوب، آنجیق بو وجهه هالندن آری یاشامه لری
ساقه سیله قرون و سلطانک دره بکله اصولی اوراده
یقین و قنله کلجه به قدر مرعی قالب، کویلیلر
ایشلدیکلری اراضینک صاحب لری دکیدی. غالیجه.
لیرکده، بو حالدیه یاشایان سائر اقوامک اولدیفنی
کبی، قیصه انجلیق، آرزوی انتقام و افکار جدیده به
مخالفت کبی بعض قصورلری وادور. لسانلری
قباجه اولوب، اسپانیولجه دن زیاده پورتیکزجه به

هواسی اشدالز اولوب، یازین زیاده صیاق و قیشین یک صوئوق اولور. یاز ایل قیش هوالری آره سنده ۶۰ درجه فرق اولوب، قیشین اوج آی متدایاً صولر مجید حالنده بولنور. یاغورلی یک چوقدر.

اهالیسی نصفیت اوزره اهلی وروندن مرکب اولوب، لهیلر باشلیجه شمال غربی وروتنلر جنوب غربی قسمنده ساکندرلر. ووتن دینلن قوم روسلرک بر جنسی اولوب، کوچک روسیه یک اهالیسیدر. و «قیرمزی روس» دیکله دخی مروفدرلر بولردن بشقه یاریم ملیوندن زیاده یهودی و ۱۵۰۰۰ قدر آلمان واردور. اسلاو جنسیته منسوب اولان لهیلر وروتنلر آز چوق بربرلیسه مشابیه اولوب، هله آشاغی صنفلی اکثریت اوزره معارفدن بهنبر، تنبل و عشرته مبتلا آدملردر. کرک بولر وکرک یهودیلر اوست و باشلریک پیسلکیله مشهور اولوب، مسکنلری و یا باشلری دخی حفظ صحت قواعدینه بسبتون مخالف اولدیقندن، واورتودوقس مذهبنده اولانلر اکثر ایاملری برهنه کچیردکرندن، جلهسی ضعیف و قانسز آدملردر. مع هذا غالیهایک هموم اهالیسی سنه دن سنه به چوقالتمه اولوب، هله یهودیلر یک زیاده تکثر ایتکده و اکثر شهر و قصبه لرده امور تجاریه و صرافیه بی بد انحصارلینه آلفده درلر. اهالینک جهالتندن و عشرته اولان ابتلا سندن بالاستفاده اراضیلری اللرندن آلتی طمنه دوشمش سرماجه جیلر دخی چوقدر. اکثر اراضی لهلی زادکاننک چقتکلری اولوب، بولر ساثر اهالیدن فرقی اوله رق، آلا فرانسه بر مهر سوردرلر، و اهالی بیننده معارف و مدنی نشره چالشیلر. لهیلرک لسانلری و ادبیات ملیه لری ده ا مساعد و مکمل اولدیقندن، بوجتدن روتنلردن بر آرز ده ا بلریدرلر. لهیلر قتولیک وروتنلر اور. تودوقسدرلر.

آوستریا و مجارستانک ساثر خطه لری کئی غالیهایک دخی مختاریت اداره سی اولوب، کندینه مخصوص (دب) ی یعنی مجلس مبعوثانی و مأمورین ملکیه یک وظائفه نظارت ایدر بر مجلس اداره سی واردور. مجلس مبعوثانی ۱۵۰ اعضادن مرکبدر. و یانه یک عمومی مجلس مبعوثانه دخی غالیهایان ۳۸ مبعوث کوندولیر. مرکز اداره سی (لمبرغ) شهری اولوب، مملکت ۷۴

اولان امارک باشلیه لری: سوله، اسقاوه، رابه، دونایک، قوبه و سوله و هپسناک بیوکی اولان سان نهرلیدر. دینستر ارمانی ایسه غالیهایک قسم شر. قیشی اورتی سندن شق ایدوب، صاغ و صولندن بر جوق چایلر آیلور، که بولرک باشلیه لری صولدن یعنی شمالدن: زلوتیلیا، استریا، سرت و بودورچه؛ صافدن دخی: استری، اسوقه، لومنیقه، و ساثره. در. سرته طایع اولان (چرموس) نهری ده بوقو. و بنه ایل غالیهایا آره سنده خط حدودی تشکیل ایدور.

طوراغی یک منبت و محصولدار اولوب، هموم اوانسینک بوزده ۴۶ سی مزروع ۲۴ ی اورمان، ۲۴ ی سرعی و چایر و یالکنز بوزده ۶ سی اراضی خالیدر. اوورلنده و هلی الخصوص شمال شرقی جهتنده ذخایر حاصل اولوب، باشلیجه جنسلری: چاودار، آره، یولاف، مصر و ساثره در. قاریات انکرنده ده اک زیاده کتن و توتون حاصل اولور. برکتلی سنه. لرده ذخایر آرنوب، و سائط قلیه قصانندن اسپیرتو اخراجنده استعمال اولنور؛ و برکتسز سنه لرده احتیاجات علیه به بتیشز. زراعتک ترقیسیون چالشیبر جیمیلر و ارایسه ده، بر طاقم سرماجه جیلر دخی اراضی بی جتیلرک اتندن جبقارومه چالشیوب، موفق اولیورلر. و سوله و دینستر نهرلی غالیهایا اورمانلردن و انجیغ و هوجه بکه کراسته صالری ایندرلر. حیوانات اهلیسی و هلی الخصوص صنفیلری چوق اولوب، اهالیسی روسیه و رومانیه دن دخی طانه لر جلیله بسلدکن سکره آورویا به اخراج ایدرلر. معادنجه برنجی درجه ده قیاطوزی اولوب، آوستریا و مجارستان دولتنده جیقان طوزک نصفندن زیاده سی بو خطه ده جیقار. طاش یاغی، دمبر، چنقو، قودشون، کورکورد و قاریات انکرنده آلتون توزی دخی جیقار. صنایع علیه یک کری اولوب، مع هذا کلیته حاصل اولان کتن و کنوردن بعض منسوجاتله سختیان، مسکرات بخاردن شکر و ساثره اعمال اولنور. تجارتی باشلیجه محصولات زرعه و حیوانات ایله ساثر حاصلات علیه یک اخراجندن عبارتدر. هوجه یک و یاشدن بالطنی دیکری سواحله قدر اخیراً تمهید اولنان دمبر بول خطنک غالیهایک اورتی سندن کچمی بو مملکتک اهمیت تجاریه سی آرتیر مشدر.

دارالفنونی علوم ریاضیه مملکتکته نصب اولمش ایدی. علوم طبیعیه ده کی افکاری ییزده حکم سورن تمصبله توافق ایتوب، تمریضات و تهدیداته دوجار اولدیفندن، ۱۵۹۲ تاربخنده مملکدن استمفا ایل، (بادووه) شهرینه کیدوب، حسن قبوله مظهر واورانک دارالفنوننده معلم اولمشدی. کشفیات فنیه سنک اکثرینی بو شهرده ایتشدرد. بکرمی سنه اوراده مملک ایتکدن صکره، طوسفانه قرالی ایکنهی قوزمه نیک دهونله فلورانسبه کیدوب، مشارالیه ک پک جوق النفات و انعاملرینه نائل اولدقدن صکره، قوبرنیک مذهبته توفیقاً شمسک ثابت اولدیفنه وکره ارضک حرکتیه دائر برکتاب نشر ایتمکله، روما انکیزپسینی طرفندن جلب اولنه رق، بوفکره اینامقدن وار کچدیکنه دائر رسماً کلیساده کندیسنه یمین ایتدیرلش؛ ومع هذا مؤیداً حبسه محکوم اولوب، ۷۰ یاشنده اولدینی حالده، زندانه قونمش؛ وبر روایتده یالکز محفوظیت تحتنده یاشادیلوب، فیایمده برشی یازماغه اجبار ایدلش ایدی. ۷۴ یاشنده ایکن کوزلرینه هما طاری اولوب، دوت سنه صکره ۱۶۴۲ تاربخنده وفات ایتشدرد. کلیساده کره ارضک دوندیکنه اینامدیفنه یمین ایدرکن بواشبه «مع هذا اودونیور E pur si muove» دیدیکی مشهوردر. غالیله نیک حکمت طبیعیه ده بر جوق کشفیات اولوب، علی الخصوص قلت قانونیه رقاصک، بر نوع میزان الحراره نیک وکندی نامیه معروف بر دورینک موجدیدر. بودورین واسطه سیله مشترنک پیکرینی کشف ایدوب، هیئت جدیدیه بر یکی چیغیر آجان ده بر جوق کشفیاته موفق اولشدر. آتارنک بعضی لاتین و بعضی ایتالیان لسانده اولوب، ۲۰ جلد اوزره نشر اولشدر.

غالیله { باخود جلیله (Galilée) کتب عبرل
نیوده فلسطینک قسم شمالیسنه یعنی
طبریجه جهتنه وبرلن اسمدرد.

غالینوس { (Galien, Galenus) «ج.
لینوس» ماده سنه مراجعت.]

غاما { واسقوده — «واسقوده فاما»
(ماده سنه مراجعت بیوربله.]

قضایه منتقدرد. غالیچانک ۸۵ شهر وقصیه سی ۲۳۴ بازاری ۶۲۷۱ قریه سی واردرد. بوز بیکدن زیاده اهالیسی اولان لمبرغدن صکره الک بیوک شهر وقصیه. لری قراقویه، برودی، تارتوف، تارتوبول، قوتومیا، استانیسلاووف، سامبور، دروهویچ، پرزمیسلدرد. غالیچا بر برله هیچ بر اشتراک و مناسبتی اولیان ایکی مملکتدن مرکب اولوب، قریب شمالی قسمی اوستانک و شرق جنوبی قسمی کوچک روسیه نیک بر پارچه سیدرد. بو ایکنهی قسم دفعا نله کوچک روسیه بر نسلرندن لهستان قرائلرینه و بونلردن بنه کوچک روسیه بر نسلرینه بکهرک، بر آره لنی مجارستان قرالی طرفندن دخی ضبط اولنمشدی. لهستان قرائلرینه مقاصمه سنده آوستریانک حصه سنه دوشوب، ۱۸۴۸ تاربخنده اولجه مستقل و بیطرف بر جمهوریت حالته قونمش اولان قراقویه دوقه لنی دخی غالیچیا به الحاق اولنمشدر. ایمپراطور ایکنهی ژوزف بو مملکته بر نظام مخصوص ووروب، لمبرغ دارالفنوننی دخی تأسیس، و مملکتک تمدن و ترقیسنه خدمت ایتشدرد.

غالیچین { (Galitzin) روسیه کبراسندن
{ اولوب، ۱۶۳۳ تاربخنده طوغمش
و ۱۶۸۰ ده ایمپراطور فدور آلکسیویویچک باش وکلی اواش؛ و بو ایمپراطوری زادکانلی عنوانلرینی لغو ایتمکله تشویق ایلش ایدی. بیده نائبه حکومت صوفیه نیک محبته مظهر اولوب، بونک زماننده بیوک بر قووذ و اقتدار قزاقمش؛ و لهیلرله صلح ایدوب، قریب خانلرینک تجاوزاتنه دخی برسد چکمش ایدی. ۱۶۸۹ ده نائبه حکومتله برلکده وارث حکومتک قتلنه قصد ایتمکله اتهام اولنه رق، نفی اولنش؛ و ۱۷۱۳ ده موسقوه نیک بر مناسرتنده وفات ایتشدرد. بونک نسلدن روسیه ده بر جوق رجاله کلشدر.

غالیله { وایتالیانجه غالیلهو غالیلی (Galilée,
Galileo Galilei) اعظم مخمیندن

اولوب، هیئت جدیده نیک موجدلرندرد. ۱۵۶۴ تاربخنده (بیزه) شهرنده طوغوب، زادکندن فقیر بر حالته منسوب ایدی. پدری طرفندن فن طب تحصیلنه سوق اولنش ایسه ده، علوم ریاضیه اولان میل طبیعیه سنه تابع اولنه رق، فن طبی ترکیه، علوم مذکور و نه نیک تحصیلنه قویله رق، اودرجه ده ایلرلش، که ۲۲ یاشنده ایکن، مدیجیس خاندانک هابه سیله بیزه

غامبتا (لئون — L. Gambetta) فرانسه‌ای
 وکیل و سیاستمدار و رهبر انقلابی، حیات
 و وطن پرور لیکه و نطق و خطبه‌هایش تأثیر و قوتیله
 مشهور در ۱۸۳۸ تاریخ‌نمده (قاهور) شهرنده
 طوغوب، تجارتیله کچینبر بر حائلیه منسوب ایدی.
 اکال تحصیلدن صکره پارسده دعوی و کالتی ایدوب،
 بر قاج سیاسی دعوائی فوق الماده بر فصاحت
 و طلاقتله مدافعه ایدورک، بیوک بر شهرت قزاق‌شیددی.
 ۱۸۶۹ تاریخ‌نمده مخالفین فرقه‌سی طرفندن وکالت
 تنظیمات مجلسی اعضاالغنه نصب اولندهرق، اوراده
 دخی نظریات متانت و تأثیر فوق الماده سیله انتظار
 دفتی جلب ایتشدی. ۱۸۷۰ سنه‌سی ایلولک دردنده
 فرانسه مغلوب و اوچخی ناپولیون اسیر اولدقده،
 حکومت موقت اعضاالغنه انتخاب اولندهرق، اخلیه نظارتی
 درصده ایتدکن صکره، (تور) ده تشکیل اولنان
 قوه مدافعه‌ی تنظیم ایچون، تشرین اولک ۸ نده تحت
 محاصره‌ده بولنان پارس شهرندن بالوله چیقبوب،
 اوراده خارق الماده بر فمالیتله اهلینک عروق حیثی
 تسبیح ایدورک، و درت آئی تمادیا خواب و راحت
 تزکه، داخلیه و حریه و مالیه نظارتلری یه اقتداونه
 آلهرق، بر استقراض عقدینه و کلیتلی کواکلی عسکری
 جمع و سفته موفق اولمش؛ و صوک درجه قدر
 مقاومت و مدافعه فکری الیزام ایتشدی. بر مجلس
 همومینک انتخابه قرار ویرلدکده، ایم-پراطورلق
 طرفدارلرینک بو انتخابدن مستثنی طوتلیسی فکرنده
 بولنمش ایسه‌ده، پارسده بولنان رفقااسندن توکیل
 اولنان موسیو (ژول سیمون) ک بو مجلسک همومی
 اولسی حقندهئی فکری غلبه چالغله، غامبتا النده
 بولنان نظارتلری ترک ایدورک، اجتماع ایدن مجلسده
 فرانسه‌ای طقوز ایالتی طرفندن مبعوث انتخاب
 اولنشدی. ۱۸۷۱ سنه‌سی مارودینک ۱۸ نده بر طاقم
 شورش ظهور ایدنجی، فرانسه‌ی تزکه، اسپانیات
 (سنت سباستیان) قصبه‌سنه چکمش؛ و مذکور وقعه
 باصلدقندن صکره فرانسه‌یه عودت ایلش ایدی.
 ۱۸۷۶ ده مجلس معبوتان اعضاالغنه انتخاب اولندهرق،
 حکومتک بق جوق اصلاحات و نظامات قبول ایتدیرمکه
 موفق اولمش؛ و هیئت رهبانیه‌ک نفوذ و امتیازاته

قارشی بک شدتلی فظفر ایراد ایتشدی. ایکی سنه
 مجلس مذکورک و یاسننده بولنمشدر. بر قاج دفعه
 کندیسنه تکلیف اولنان قاینتو تشکیلی رد ایتش
 ایکن، ۱۸۸۱ سنه‌سی اوخرنده قبوله مجبور او-
 لوب، باش وکیل اولمش ایسه‌ده، ۸۲ سنه‌سی
 اولننده مجلس معبوتانه قبول ایتدیرمده‌ی بر تکلیفدن
 طولانی استعفا ایتش؛ و سنه مذکوره کانون اولنک
 ۳۱ نجی (ونی، قضاء آلمش اولدیفی بر یاره‌دن متأثراً،
 ۴۴ یاشنده وفات ایتشدی. جنازه‌سی حکومتک مصا-
 رفیله و فوق الماده بر رسم و آلاطه قالدیرلشدی.
 نظقلری اون بیوک جلد اوزره جمع ونشر اولنشدی.

غامبیه (Gambie) آفریقایی غربیه بر
 نهردر، که (قوته جالو) مملکت
 اسلامی‌سند تقریباً ۱۰°۲۳' عرض شمالی ایله
 ۱۳°۳۸' طول غربیه اوج درت بیک متره ارتفاعی
 اولان و تپه‌لری بعضی موسمرده قارله مستور بولنان
 بر طاغدن نبغانه، ابتدا شمال غربی یه و بسده غربی
 طوغری آقورق، تقریباً ۱۷۰۰ کیلومتره‌ک جریاندن
 صکره، بر قاج قوله منقسم اولدیفی حالد، بحر محیط
 آطالاسی یه دوکیلور. مجراسنک قسم اعلاسی هان
 مجه-ول اولوب، قسم اسفلنده انکایزر اوتهدن بری
 بر طاقم تجارتکارلر اتحاد ایتکله، نهرک آشاخی مجرا-
 سنجه ممتد طار و اوزون بر انکایز مهربری تشکل
 ایدبور. ایکی جهتنده‌کی برلایسه اسماء فرانسه‌یه تابع
 و سنغال نهریله بو نهرک اسمیرینک ترکیبدن متشکل
 بر اسم مرکبه (سنغامبیه) تسمیه اولنان فرانز
 مهربری حدودینه داخلدر. غامبیه نهرینک یوقاریلرده
 بر قوی واسطه‌سیله سنغال ایرماغیله اختلاط ایتدیکی
 منظوندی. — انکایزرک بو نهرک مجراسی اوزرنده
 تأسیس ایتدکری تجارتکارلرله انکایز بیراخی آلتنده
 بولنان یرلرک مساحت سطحیه‌سی ۵۵ مربع کیلومتره‌دن
 عبارت اولوب، ۱۴۱۹۰ اهالیسی واردر، که بولنرک
 ایچنده‌ده یالکزر ۵۶۰۰ و اروپایی بولنیور. بو تجارتکارلرک
 اک اهمیتلیسی نهرک منصبنده بولنان (باتورست)
 قصبه‌سی اولوب، اوراده هموم آفریقایی غربی
 انکایز مستلکانی والیسنک تحت امرنده بولنان بر
 انکایز مأموری اقامت و بر مجلس منتخب معاونتیه

اداره مملکت ایدر . محصولاتی : برنج ، بندای ، جیوید ، آسربقان فستینی و سائرہ دن عبارت اولوب ، مذکور فستیق ایله بال موی ودریدن خیلی اخرا . جاتی اولور . اهالی کندیلر یچون بز وباصمه کی بعض منسوجات یاپارلر ، وقیو بجیلقدہ مہارتلری واردر . ہواسی بک اغیر وھله آوروپالیر ایچون مہلکدر .

غامبیہ { آٹھ لری (Iles Gambier) بحر محیط کبیرک پولینسیا قسمندہ وہمان مدار جدی آلتندہ فرانسیہ تابع بر طاقم کوچک آٹھ لراولوب ، (مانفاروہ) اسم اصلیسیلہ دخی مروفدرلر . °۲۳ ایلہ °۱۴ ۲۳ عرض جنوبی آردہ سنندہ °۱۳۷ طول غربیدہ واقع اولوب ، بشی بیوجک وقصوری کوچک جوق آٹھ لردن عبارت اولہرق ، اراضی مرجانیہ دن و القلرلہ محاطدر . مساحتہ سطحیہ لری ۲۶ مربع کیلوم ترہ اولوب ، یالکز ۹۵۰ اہالیسی واردر . اکک آفاجی وھندستان جوزی آفاجی کی بعض اشہاری و سراطلری واردر . اہا لینک مدار ممیشترلری باشلیجہ مذکورایکی جنس آفا . جک میوہ لرلہ بالیقندن عبارتدر . آوروپالیرک دخولندن اول فارملری بک جوق اولوب ، آوروپالیر بونلرک حقندن کلک ایچون کدی بی ادخال ایشلدر . کرک کدیلر وکرک ینہ آوروپالیرک ادخال ایشلری کچیلر وسائر حیوانات اہلیہ زیادہ جوغالوب ، نیم وحشی حالنہ یکیشلدر . اہالی قیرمزیہ مائل اسمر ونکلی ، باصیق برونی ، دوز وباشہ بابیشیق صاجلی چرکین آدمراولوب ، سیما ولسانجہ یکی زلاندہ نک (ماؤری) لرلہ واخلق وادانتجہ تاجبی وسائر اوجوارلردہ کی آٹھ ل اہالیسیلہ مناسبت و مشاہترلری واردر . کشفلرندہ اہالیسی انسان اتی یمککہ مآلوف اولوب ، بصدہ بوادات مکروھدن واز یکیشلدر . بو آٹھ ل ۱۷۹۷ تاریخندہ قبودان (ویلسون) طرفندن کشف اولنہرق ، انکاترہ بحر یونندن آمیرال (غامبیہ) نک اسمیلہ تسمیہ اولمشلدر .

غامد { یمن ولایتک حسیر سنجاغندہ وسنجہا فک منہای شمال شرقیسنندہ بر قضا اولوب ، جنوباً بنی شہر ، غرباً قنفدہ قضالریلہ ، شمالاً خطہ حجازبہ ایلہ ، شرقاً دخی اراضی غیر مضبوطہ ایلہ محاطدر . سرا سلسلہ جبالنک مائلہ

شرقیہ سنندہ واقع اولوب ، اراضیسی خیلی مرتفع اولملہ ، ہواسی معتدل ومیاء جاریسی جوق اولوب ، انہاری چولہ طوغری آفا . محصولاتی حسیر قطعہ سنک سائر طرفلرندہ کیلرہ مشابہ اولوب ، تفصیل احوالندہ دسترس اولنہمدی .

غاند { (Gand) بلقیقہدہ شرقی فلاندروہ ایالتک مرکزی بر شہر اولوب ، بروکسلک ۴۹ کیلومترہ شمال غربیسنندہ واسقو ابرماقیلہ لیس نہرینک و دیگر بر قاج نہرک محل اجتماعندہ واقعدر . بیوک وکوزل بر شہر اولوب ، ۱۵۳۷۴۰ اہالیسی ، استحکاماتی ، دار الفنونی ، مکتب اعدادیسی ، صنایع نفیسہ آقادیسی ، بیوک کتبخانہسی ، موزسی ، جمیات علمیہسی ، بیوک وک کوزل بر حوضی ، اطرافندہ واسع باغچہلری ، متعدد مصنع کایساسیلہ بک کوزل و بیوک اینیہ عمومیہ وخصوصیہسی ، بز ، ایپک ، باصمہ وسائرہ فابریکلری وایشلک تجارتی واردر . بک اسکی بر شہر اولوب ، بر جوق وقوعات تاریخیہ میدان اولمش ، و برخیلی مشاہیرک مسقط رأسی بولمشدر . ایچندن آقان انہار شہری ۳۶ آٹلیہ تقسیم ایدوب ، آردہ لرنہ ۳۰۰ کوبری ایلہ اختلاط اولنیور .

غاندو { (Gando) سودان غربیدہ بر مملکت اولوب ، °۷ عرض شمالیدن °۱۴ ویا °۱۵ عرض شمالیہ و °۳ طول غربیدن °۵ طول شرقیہ قدر متمد اولور . غیر ابرماغی بو مملکتک ایچندہ شمال غربیدن جنوب شرقیہ طوغری جریان ایدہرک ، بیک کیلومترہ نک مسافہ قطع ایدر ، فاندونک قسم جنوبیسنندہ (قواری) نہریلہ برلشیر . مملکتک مساحتہ سطحیہسی ۲۱۳۶۴۰ مربع کیلومترہ واہا . لیس قریباً ۸۰۰۰۰۰ نفوسدن عبارتدر . مرکزی ہمنامی اولان فاندو شہریدر . ہواسی ، مرضی مقتضاسنجہ ، صیحاقت ایسہدہ ، یاغورلری جوق اولملہ ، اراضیسی اشجار و نباتاتلہ مستور اولوب ، بو حال حرارتک تأثیر بی تہون ایدر . محصولاتی جوق اولوب ، احتیاجات محلیہ بہ لازم اولان صنایع دخی خیلی ایلری ومنتشدر . اہالیسی زنجی اولوب ، کافہ سی دین اسلاملہ متدیندلر . قوم حاکم اولوب

آفریقا شمال شرقی چترلرندن گلش اولان فولاً (ویا قلاخ) لر فو ا سمر رنکنده و مرق قاقاسی سیاسنده اولوب، بونلر قین و قتلرده اورایه کله وک، اهالی اصلیه اولان زنجیرله دین اسلامی قبول ایتدیرمش؛ ویوجک دولنلر تشکیل اتمیشلر در. بو دولنلرک اگ یوکلرندن بری (سوفوتو) دولتی ایدی، که بونک حاکم لرندن عثمان ذا القده و قاتندن اوله مالکنی و رهنسی بننده تقسیم ایتدیکی صرده فاندو. پیده برادری هیدالاهه برافشدی. او وقت غاندو شمدیکینک بر قاج منلی نسبتنده بیوک اولوب، غرب جهته کی غورمه و جنوب جهته کی بوروما و نوپه دخی داخل، و جنوبا حدودی (داهومی) و (تین) کی کینه کورنزی سواحلنده بولنان ممالکه متصل ایدی. اورالری سیر و تعریف ایدن سیاح (بارت) اگ زمانده حکومت سورمکده اولان مذکور هیدالاهک تورونی خلیل علم و تقوی ایه مشغول اولوب، اصول سیاست بک واقف اولمیدیندن، مذکور مملکتلرک رئیسلی روابط تابعیتی بک کوشش اولدقلری کی؛ کندبی دخی سوفوتو حاکمه جزیه کذار اولمش؛ و بو وجهه تدبیرا اسکی حالنه دولنک بولنی طوغش ایدی.

— فاندو شهری آغاً بیان اولنان مملکتک مرکزی اولوب، (کی) خطه سنده و نهر ایرماغنه تابع (غولین سوفوتو) نهرینه دوکیان بر چاپک او. زنده واقع بر شهر در. اطراف جابرل و اشجارله مستور نه لرله محاط اولوب، کوزل برمنظره سی وار. در. موس آفاجلری بک چوقدر. اطرافنده کی باغچالرده کلیتی وفاته کوزل صوفان حاصل اولور. اینجه بک مقبول بر جنس بز ایه زنه اسمیه معروف قادیله مخصوص بک اینجه برنوع زار اعمال اولنور.

غاندی } (Gandi) سودان و سطنیک سو. قونو مملکتنده و سوفوتو شهرینک

۵۲ کیلومتره غرب جنوب سنده و نهر ایرماغنه تابع (غولین باقوره) نهری اوزونده سورله وایکی خنده محاط بر قصبه در. بو قصبه یکی اولوب، قرینده اسکینک خرابلری کورینور. اطراف اشجار و مز. روفا و پاموق تارله لرله محاط در.

غاندیا } (Gandia) اسپانیایک والنسه (بلنسیه) ایالتنده و والنسه بک ۶۰

کیلومتره جنوب شرق سنده اوله ورق ساحلن ۳ کیلو. متره ک مسافده و (سریس) نهری اوزونده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۰۰ اهالیسی، سوری، ۵ قیوسی، بر قاج مصنع کلیسای، اطرافنده منبت بر اووه سی وایشک تجارنی وارد در. برنج اکلدیکی ایچون هوایی آغیرجه در. مریلر زمانده کلیتی شکر قامشی حاصل اولوردی.

غان } (Gange) هندستانده کی کنگ ایرماغنه } (آوروپا لیرک ویردکاری اسمیر. «کنک» ماده سنه مراجعت بیورله.)

غانسه } (Ganéça) هند برهمنلرک آلهه } (کاذبه سندن اولوب، ذکاوت، حکمت و اغور مریسی و علوم ریاضیه بک موجد و حاکم میسی زعم اولنور. فیل قتالی، بیوک قارنی، قصبه بجاقلی و بر فاربه یشمش صورتنده تصور، و بر ایشه تیشلرنده، سنه باشنده، صلح قورنده و سائر خصو. صاده کندیسندن استمداد ایدرله.

غانوس } (Ganos) ادره } (ولایتک کلیبولی سخاغه تابع صرفته قضا سنده و سرمره دکیزی ساحلنده اوله ورق کلیبولینک ۶۵ کیلومتره شرقی شمال سنده ناحیه مر. کزی برکوچک قصبه اولوب، ناحیه سی قصبه ایه ۳ قریه دن عبارتدر. بک اسکی بر قصبه ک اسکله قسمی اولوب، اصل قصبه غرب جهته واقع بر قیایک اوزونده ایدی. خرابلری ایوم موجود در.

غانیمد } (Ganymède) اساطیر یونانیه ده } (نروا) حکمدارلرندن (تروس) ک اوغلی اولوب، حسن و جالده بیهمتا اولمفله، کویا ژوپیتره منسوب قره قوش طرفندن قالدیرلوب، سمایه قل اولمش؛ و (هه) بک برینه آله بک ساقیسی اولمش ایدی. کویا بیده بر برج سمایه تحویل او. لهرق، دلو برجه اسمی ویرلشدر.

غانیه } (Gagnier) فرانسه مشاهیر مستشر. } (قینندن اولوب، ۱۶۷۰ تاربخنده پارسده طوغش، و ۱۷۴۰ ده وفات اتمیشدر. السنه شرقیه بی تحصیلدن صکره واهب اولوب، بر مناسرتیه داخل اولمش ایه ده، بیده مناسرتی ترکله، انکلتربه کچوب، پروتستان اولمش، و تأهل ایش انکلتربه ایدی. اوقسford دار الفنوننده السنه شرقیه معلی

اولوب، سیر نبی (صلی الله علیه وسلم) ی و ابو الفدائک
جغرافیائی مریدین و یوسف بن غوریونک تاریخی
هیرانیجه دن لاتیجه به ترجمه ایتمشدر .

غایاق } (Gaillac) فرانسه نك (تارن)
ایالتنده و (آلی) نك ۲۳ کیلو-

متره غربنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۸۱۲۴
اهالیسی، داخلی مکتبی و بعضی قایمقلری وارددر .

غاشته } (Gaete) ایالتیایک ملقا ناپولی
قرالغنده (تره دی لا بوره) ایالتنده

وناپولینک ۷۰ کیلومتره غرب شمالیسنده اوله ورق
ساحل بحرنده بر قصبه اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالیسی،
استحکاماتی، واسع و صاغلام لیمائی، مصنع برکلیسانی،
بر قاج قلعه سی، و بر جوق آثار عتیقه سی وارددر . نك
قدیم بر قصبه اولوب، بر جوق وقایع تاریخیه نك محل
جریانی بولنش؛ و قرون وسطاده پایانه تابع آبریمجه
دوققل طرفندن اداره اولغمشدر .

غالیسین } (Gaicin) روسیه نك بودولیه
ایالتنده و قانیجه نك ۲۱۸ کیلومتره

شرقتده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۰۰۰۰
اهالیسی وارددر .

غاینسبورغ } (Gainsborough) انگلتره .
نك (لینقوان) ایالتنده

وسرکز ایالتک ۲۰ کیلومتره شمال غربیسنده اوله ورق
(ترت) نهری اوزرنده بر قصبه اولوب، ۸۰۰۰
اهالیسی وارددر .

غایه المنی } اندلسک اک مشهور ادیبه لرندن
(اولوب، معتم بن صمادحک

جاریه سی ایدی .

غبار } (میرزا ابو تراب بن النفات خان
(اصفهان) هندستان شمراسندن او-

لوب، عالمگیر شاه زماننده کجرات وقایع نویسلکنه
مأمور اولمشیدی . جعفر اسمنده بر شاعرك همچونه
جوابا سولیدیکی شو رباعی جمله اشعارندندر :

کونینده که هجو کرد مارا جعفر
شیرین ولطیف همچو شهد و شکر
صد شکرکه آنچه عیب مایود غبار
امروز برای دیگری کشته هنر

غباری } قدمای شعراء عثمانیه دن ایکی ذاتک
مخلصیدر :

برنجیسی (عبدالرحمن) قره مانده کی آفرای
قصبه سندن اولوب، ابتدا طریق علمه سلوک ایشیکن،
بدمه طریقت نقشبندییه اتصالبه، درویشلکه دو-

شوب، ترک دنیا حقنده بر جوق ادا مار سولیش؛
و ۹۴۴ تاریخنده جانب حجازه عزیمتله، بر خیلی
وقت مجاور اولدقدن صکره، هودتنده سلطان بایزید
خانک شهزاده لرندن برینه معلم تعیین اولغش؛ و وقعه
بایزید خانیده یکی حصار قلعه سنده حبس اولغش
ایسه ده، مؤخرأ هغو بیوربله رق، مکته مکرمه ده
اقامت ایتمک اوزره، وظیفه نائل اولش؛ و قافله
قاضیلغنه دخی نصب بیورلش ایدی . بو مأموریتی
استحصال ایچون قدیم ایدیکی مرصعلاک باشنه :

بیلم آتی کیم ایش محله قاضی اولسون

مصراعی تحریر بیورلغله، صاحب ترجمه دخی بالبداهه
شو مصراعی سولیوب، قدیم ایتمشدی :

شویله خدمت ایدیم قافله راضی اولسون

اشعاری سلیس و استادانه در .

— ایکهخیسی (عبدالرحمن) مشاهیر خطاطیندن

اولوب، ۹۷۴ تاریخنده وفات ایتمشدر . شو قطعه
جمله اشعارندندر :

ای غبادی بو جهان ایچره بنم
کیسه اشعارمه توز قوندرمه
مکر اول کاتب مستعجل کیم
خط و شعرم قورینیجه طوره

غباری } (سید قاسم) — مشاهیر خطاطیندن
(اولوب، دیاربکر لیدر . بر پرنج

دانه سی اوزرینه غبار بن خطله اخلاص شریف یازار
ایدی . سلطان احمد جامع شریفنک جلی خطری
بو ذاتکدر .

غباری } (قاسم) ایران شمراسندن اولوب،
(ابتدا بقالقله مشغول ایدی . شو

رباعی اونکدر :

هر کس که بعشق آشنا میگرد
با محنت و درد مبتلا میگرد
در دایره عشق هر آنکوره یافت
پرکار صفت کرد بلا میگرد

— غباری اردستانی اسمیله دیگر بر شاعر

دخی وارددر .

غدامس } (Ghadamès) طرابلس غرب
(ولایتک جبل غربی سبها فنده

وولایتك منتای غربنده اوله ورق طرابلسك ۴۹۵
 كيلومتره غرب جنوبیسنده و ۴۸° ۷' ۳۰° مرض
 شمالی ابله ۵۳° ۶' طول شرقیده واقع قضاة كری
 بر قصبه اولوب، ۷۰۰۰ اهالیسی و سودانه و طرا-
 بلس فرله بك ایشك تجارتی وارددر. هر طرفدن
 چول ابله عايط اكی و بونی بر بقی كيلومتره راده-
 رنده منبت بر واحك اوزونده واقع اولوب،
 اطرافنده خرماقلری و میوه و سبزه باغچلری وارددر.
 سوقاقلری كمرله مستور اولوب، آبدینلق آله جق
 باغچلری دخی سیرك اولغله، قراكلتجه و سرنندر.
 بوسوقلرك اوستنده آجیق اوله ورق فوقانی برایكنجی
 طاقم سوقاقلر بولغله، باشلیجه قادینلره مخصوص
 اولان بو ایكنجی سوقاقلردن تراچه لردن اولره
 كیبلیر. قصبه نك اورتیسنده ۳۰ درجه حرارتده
 بول بر صونمان ایدوب، ازمئه قیده دن قالمه بیوك
 بر حوضه طولار؛ و صو بوللری واسطه سیله قصبه یه
 طاغله نندن صكره، فضله سی باغچلرك سقی و ارواسنده
 قوللانیلیر. چوك اورتیسنده غدامسك من القديم
 معمورینی ادامه ایدن بو صودر. قیبولری دخی
 وارددر. جوارلرنده بر مقدار آریه، بغدادی و دارای
 حاصل اولور. قصبه نك بولندینی واحی ۶ كيلومتره لك
 محیط دائره سی اولان بر سور احاطه ایدوب، بو
 سور قصبه نی محافظه ایده بیله جك حالدك دكل ایسه ده،
 بولندینی حاله خرابیتده دخی باغچلری روز كارك
 سوروكلدیكي چوك متحرك قوملردن محافظه یه
 یارایور. اهالیسی برر و عربدن مركب اولوب،
 آزاد اولش كوله و خلاقلردن متشكل سیاه و ملز-
 لری ده چوقدر. غدامسلك مان جله سی سودان
 تجارتیه مشغول اولوب، چاكولی اطرافنه و نمبكتویه
 كاروانلره كیدوب كاكلردن، هپسی عربی و بربر
 و سودان لسانلرینه آخانددرلر، و قصبه ده بو لسانلرك
 جله سی تكلم اولنور. كندیلری مالکی المذهب
 اولوب، خوارج عبادیه دن قالمه بعض اعتقادلری
 دخی وارددر. غدامس طرابلس غرب حدودندن
 جزایرك جنوبیه طوغری چولده منتشر اولان
 توافلرك ده مركز و سرجمی اولغله، بك ایشك
 بازاری وارددر، و اهالیسنك اكثری اواب تروندن
 و تجارتده بك ماهر اولوب، طرابلس غرب اسكله سیله

سودان و نمبكتو آزارلنده منتظم صورتده كاروانلر
 ایشلدرلر؛ و تونس، جزایر، مصر و سائر بلاد
 دخی كیدوب، اجرای تجارت ایدرلر. الحاصل
 غدامس ابله فات سودان تجارتك باشلیجه مركزلری
 اولوب، آفریقای شمالینك اك مهم نقطه لرندندر.
 غدامس بك اسكی اولوب، نه وقت و كیلر
 طرفندن بنا اولندیقی معلوم دكلدر. آفریقای شما-
 لیدن بحث ایدن تاربخلرك اك اسكیلرنده غدامس
 نامی موجوددر. رومالیر بو قصبه نی ضبط ایدوب،
 تاربخلرنده (كیداموس) اسمیله یاد ایدرلر. بونلر
 قصبه نی خیلی اعمار و تزین دخی ایتشلردی. حتی
 مذکور حوض دخی رومالیرك جله آثارندندر.
 ابو الفدا و ابن خلدون و سائر مورخین و جغرافیون
 اسلام دخی غدامسك اهمیت تجارتیه سندن بحث،
 و سودان غربی و صحرای كبر حجاجك اك مهم منا-
 زلندن اولدینی ذكر ایدیلور.

غرابوو (Grabow) پروسیه بك پوسرانیه
 ایالتنده (استتین) سبغا غنده
 و استتینك ۲ كيلومتره شمال شرقیسنده و (اودر) ك
 صوله كنارنده بر قصبه اولوب، ۱۲۴۰ اهالیسی
 و بحیره و انشآت بحیره مكته وارددر.
 — مكنبودغ اشوارین بیوك دوقه لفنده
 اسوارینغ ایالتنده و ۴۰ كيلومتره جنوبنده اوله ورق
 (الده) نهری اوزونده دخی بواسله بر قصبه اولوب،
 ۴۲۰۰ اهالیسی وارددر.

غراتیانوس (Gratien, Gratianus)
 رومایر غرب امپراطورلردن
 اولوب، ۳۵۹ تاریخ میلادیسنده (سیریموم) قصبه-
 سنده طوغش؛ و ۳۶۷ ده پدیری برنجی و النقیانوس
 طرفندن برادری ایكنجی و النقیانوسله برابر حكومه
 تشریک اولنورق، ۳۶۵ مستقلاً امپراطور اولمشدر.
 آلمانلره غوتلرك هجوملرینه مقاومت ایتش؛
 و ۳۷۹ ده قسطنطنیه امپراطورلنی مصل قالمه،
 سردارلردن ثئودوسیوسی اورایه نصب و اقتصاد
 ایلشیدی. كندیسی خرستیان اولوب، رومالیرك
 دین قدیمنه خصومتی اولغله، تبعه سنك خصومتنه
 مظهر اولوب، ۳۸۳ تاریخنده ماقسیم بر تانیه ده اعلان
 حكومت ایدنجه، اخذ و توقیف اولنورق، لیون قر-
 بنده قتل اولمشدر.

باشلیجه سی اولان (سانه قروز) $۳۹^{\circ}۵۱'۱۳''$ عرض شمالی ايله $۴۰^{\circ}۲۱'۴۰''$ طول فریده واقعدر. اها. لیس چالیشقان اولوب، بز وشیاق کبی بعض شیلر دخی اعمال ایدرلر.

غراکوس { (Gacchus) اسکی روما تیبریوسک کوجک برادریدر. قبل المیلاد ۱۲۶ تا. ریخنده رومادن تبعید مقصدیله سناتو طرفندن سار. دنیه اداره سنه مأمور اولوب، ۱۲۳ تاریخنده رومایه هودننده اهایلی طرفندن (تریبون) تمبر ایندکری ریاسته انتخاب، وایرتسی سنه دخی ابقا اولنهرق، بو ایکی سنهک ریاستی زماننده زراعه بر طاقم نظامات وضع، و رومیانی تزیین ایتش؛ و فقرای اهایلی بیچکیندیرمک ایچون بر طاقم مهجبرلر ترتیب ایدوب، برقافه بی دخی بالذات قرناجه سوق ایش ایدی. بده سناتو اعضاسنک حیل و دسایسیله ریاستدن تبعید اولندقدن بونله قارشی بر طرف پیدا ایدوب، قونسوس بولسان اوپیوس ایل محاربه یه طوتیشمش؛ وکنندیسنک طرفی سلاخسز بولمقله، مغلوب اولوب، دیانه معبدینه وبعده براورمانه قاجش؛ واوراده اوپیوسک امریله قتل اولمش؛ وبرروایتده کندیبی کندینی برکوله قتل ایندیرمشدر. وفاتی قبل المیلاد ۱۲۱ تاریخنده واقع اولمشدر.

غرامپیان { (Grampians) اسقوجیاده بر سلسله جبالدر، که مملکت مذکورده بی جنوب فرییدن شمال شرقی به شق ایدوب، بحر محیط اطالاسی ساحلنده (قانتیر) شبه جزیره سندن باشلاهرق، بحر شمالی ساحلنده (کیزد) بروننه منتهی اولور. بوی ۴۰۰ کیلومتره اولوب، اک یوکسک زروه سی ۱۳۶۴ متره ارتقاعندهدر. بو سلسله اسقوجیایی ایکی به تقسیم ایدوب، شمالده کینه (هفلاند) یعنی یوکسک بر، وجنوبده کی قسمنده (لولاند) یعنی آلتی بر نامی وبریلر.

غرامون { (Grammont) بلجیقه نیک شرقی فلاندره ایالتنده و(دندر) نهری اوزرنده اولهرق (اوله نارد) ک ۳۱ کیلومتره جنوب شرقیسنده واقع مستحکم برقصه اولوب، ۱۰۰۰۰ اهالیسی و بز، دانتله، خالی، توتون وسائر فابریقه لری واردر.

غراسچ { (Graz) آوستریا و مجارستان دو. لنته تابع (استیری) خطه سنک سر. کزی بر شهر اولوب، ویا نهک ۱۸۰ کیلومتره جنوب فریسنده و(مور) نهری اوزرنده واقع و ۱۱۸ ۵۴۰ اهالی بی جامعدر. کوزل بر شهر اولوب، قلمه سی، دار الفنون، ۱۰۰۰۰۰ جلدی حاوی کتبخانه سی، تارخ طبیعی موزه سی، رصدخانه سی وسائر مؤسسات علیه و خیره سیله برچوق مبادی وسائر اینیه مصنعه سی، ایسک و پاموق منسوجات ایل طبق، چوخه وسائر فابریقه لری ویک ایشک نجارتی واردر.

غرادیسقه { (Gradisca) بوسنده صاوه نهرینک ساحل یمیننده واسکی غرادیسقه نیک قاریسنده برقصه اولوب، ۱۷۰۰ اهالیسی واردر.

— اسکی غرادیسقه آوستریا و مجارستانک استقلالونیه ایالتنده وپوزنه نیک ۴۰ کیلومتره غربنده اولهرق، صاوه نیک ساحل یسارنده واقع اولوب، ۵۰۰۰ اهالیسی واردر.

غرازالما { (Grazalema) اسپانیاده آندالوسیا خطه سنک قادیس ایالتنده و قادیسک ۹ کیلومتره شرق شمالیسنده قضا مرکزی برقصه اولوب، ۸۰۵۰ اهالیسی وچوخه فابریقه لری واردر.

غراسه { (Grasse) فرانسه نیک «بحری آب» ایالتنده و ساحل بخردن ۱۵ کیلومتره نیک مسافده قضا مرکزی بر قصه او. لوب، ۱۳۰۸۷ اهالیسی، داخلی مکتبی، طار سو. قافلری، کوزل نفر جاکاهلری و زیتون یاغی، صابون، عطریات وسائر اخراجاتی واردر.

غراسمیوزه { (Graciosa) بحر محیط اطالا سیده واقع وپورتیکز دولته تابع اولان (آسور) جزایرندن بری اولوب، (ترساره) جزیره سنک ۴۵ کیلومتره شمال شرقیسنده بولنیور. جزایر مذکورده نیک اک کوچکی اولوب، شمال فرییدن جنوب شرقی به بوی ۱۳ واک کنیش یرنده اکی ۸ کیلومترهدر. جزایر مذکورده نیک اک منبئی واک لطینی اولوب، اسمی دخی لطافته دلالت ایدییور. اورمانلری آذدر. اهالیسی ۱۲۰۰۰ کشی اولوب، ۳ کوجک قصه ایل ایکی قریه ده ساکندرلر. بو اوج قصه نیک

وچوید، قیرمز، باقر، شکر و سائرہ اخراجاتی واردہ.
۱۵۲۳ تاریخندہ تأسیس اولمشدر.

غرانٹ } (Grant) آوسترالیانک جنوب
شرقی جہتندہ و (یاس) بوقازی
ساحلندہ بر پر اولوب، ۱۵' ۱۳۸° ۱۴۴' دن
طول شرقیہ قدر ممتد اولور.

غرانٹھام } (Grantham) انگلترہ نک لنکو.
لن قونٹلفندہ ولقولنک ۳۵
کیلومترہ جنوبندہ اولہرق (ترنت) نہرینہ منہی
اولان بر جدولک اوزرندہ برقبہ اولوب، ۹۰۰۰
اھالیسی و مشہور (نیوتون) ک منشئی بولنش
اولان بر مکتبی واردہ. آری وقوشی مسابقہ لری
مشہوردر.

غراند باسن } (Grand Bassin) یعنی
«بیوک حوضہ» آمریکای
شمالیدہ ممالک مجتمہ نک قسم غریبسنندہ واسع بر پر
اولوب، (اوناء) نک حکومتنی قسم غریبسیلہ (نوادہ)
جمہوریتنی شاملدر. مساحتہ سطحیہ سی ۸۰۰۰۰۰
مربع کیلومترہ دن زیادہ حذای بھردن اور.
تقاعی حد وسطی اوزرہ ۱۵۰۰۰ مترہ اولوب،
شرقا (واہساج) و غربا (سیر اونادہ) جبالیلہ مسدود
اولفلہ، ہیج بر طرفہ جریانی بوقدر، ومیاء جاریہ سی
بعض کولارہ دوکیلور، ویا چولہہ قورورہ. آسیانک
چولرینہ مشابہ اولوب، اراضیہ شورہ زار و کوللری
طوزلیدر. شمال شرقی گوشہ سندنہ «بیوک طوزلی
کول» اسمیلہ واسع بر کولی واردہ. بحر محیط
اطلاسی ساحلندن بحر محیط معتدل ساحلندہ نک ممتد
اولان بیوک دمیر بول خطی بو یرک قسم شمالیسنی
شق ابدہ رگ، بوندہ ۹۰۰ کیلومترہ نک مسافہ قطع
ایدہر.

غراند راپید } (Grand Rapids) آمر.
بقای شمالیدہ ممالک مجتمہ.
نک حکومت شمالیہ سندن (میشیگان) حکومتندہ
و میشیگان شبہ جزیرہ سندنہ (غراند ریور) اوزرندہ
بو نہرک میشیگان کولیدہ اولان منصبندن ۴۰
کیلومترہ بوقاریدہ برقبہ اولوب، ۱۶۵۱۰
اھالیسی واردہ. اسکھدن بو قبہ قدر ممتد
اولان دمیر بول خطی اورادنیدی شبہ بہ منقسم
اولفلہ، بیوک بر تجارتک مرکزیدر. مذکور شلا.

غراموس } (Gramos) آوناؤدلقندہ بر
طاغدر، کہ مناستر ولایتک
کوریمہ سبغاندہ قولونہ ابلہ کسریہ قضاری آدہ.
سندہ شمالدن جنوبہ ممتد اولوب، شمالا (مورادہ)
اسمیلہ کوریمہ قصبہ سنک اوسقنہ قدر اوزانیر؛
وجنوبا بانیہ ولایتہ داخل اولوب، قونیمہ قصبہ سنک
اوسقندہ (پاپینفو) طاغیلہ و دھا بوقاریدہ (بندوس)
سلہ سبلہ برلشور. اک یوکسک دروہ سی ۲۵۷۴
مترہ ارتفاعندہ در.

غرامی } (عمد) اونہی قرن ہجری عثمانلی
شمراسندن اولوب، قرہ فرہ لیدر.
قاضیقدہ کرر، ورمل ابلہ کشف خفایا ادھاسندنہ
بولنوردی. اشعاری سادہ در. شویت اونکدر:

قاوی دیوار ایدوب ارباب عشقہ نازدن
کندوی بر گوشہ ایلر کوستر آچازدن

غران } (Gran) مجارستاندہ بر نہردر، کہ
(کومور) ایالتندہ نبعاثلہ ۲۶۰
کیلومترہ نک جریاندن صکرہ، ہمنامی اولان قصبہ نک
قارشیندہ طونہ دوکیلور.

غران } (Gran) مجارستاندہ بودہ نک ۴۵
کیلومترہ شمال غریبسنندہ ہمنامی
اولان نہرک طونہ منصوب اولدینی محلہ واقع ہمنامی
اولان ایالتک سرکزی بر قصبہ اولوب، ۱۳۰۰۰
اھالیسی، مصنع برکلیسی، راہلر طرفندن اداره
اولنور مکتبی، چوخہ و سائرہ فابریقہ لری ومیاء
معدنیہ سی واردہ. ۱۵۴۰ تاریخ میلادیسنندہ یعنی
۹۰۰ تاریخ ہجریسنندہ وقانونی سلطان سلیمان خان
زمانندہ عثمانلیر طرفندن ضبط اولنہرق، ۱۶۸۳
تاریخنہ نک ۱۴۳ سنہ اداره عثمانیہ دہ بولمشدر.
۱۸۱۸ دہ قصبہ نک بر قسمی بانفیندن خراب اولمشدی.
(اوسترفون) اسمیلہ دخی معروف اولوب، تواریخ
عثمانیہ بو اسمیلہ یاد اولنور. — ایالتی پشتہ ایالتک
شمال غریبسنندہ واقع اولوب، بوی ۴۹ واک ۳۶
کیلومترہ و اھالیسی قریبا ۱۰۰۰۰۰ کشیدر.

غراناڈہ } (Granada) آمرقای وسطینک
(نیقاراگوآ) حکومتندہ ہمنامی
اولان برکاک جوانندہ و نیقاراگوآ کولنک ساحل
غریبسنندہ برقبہ اولوب، ۱۰۰۰۰ اھالیسی

قاج نهرک صولرخی اخذ ابله، ۴۰۰ کیلومتره دن زیاده مسافه قطع ابتدکن صکره، (قولورادو) ایرماغه دوکیلور. مجراسنک بر قسمی آمریقادہ امثالی جوق اولان و (قانون) اسمبله یاد اولنان ایکی طرفی دیوارکی دیک ودرین برصندیق صورتندہ در.

غرانڈ ریور } (Grande Rivière) یعنی
{ «بیوک نهر» . قناده لیلرک
(اوانوہ) نهرینه وپردکاری اسمدر . [«اوانوہ»
ماده سنه مراجعت بیوربلہ.]

غرانڈ قومبہ } (Grand-Combe) فرانسه.
{ نک (غارده) ایالتندہ و (آله)
نک ۱۶ کیلومتره شمال شرقیسنده ناحیه مرکزی
بر قصبه اولوب، ۱۱۰۰۰ اهالیسی و بیوک کور
معدنی وارددر.

غرانڈ لاق } (Grand Lac) یعنی «بیوک
{ کول» . بو اسمله آمریقای
شمالینسک (دومینون) قطعہ سنده بر قاج کول وار
ایسه ده، چوغنک بالکز اسمی بیوک اولوب، اک
مهملری (یکی برونسویق) خطه سنده واقع اولا.
نیدر، که سیر سفائنه صالح بر آیاغی اولوب، ایچنه یه
سیر سفائنه صالح بر قاج نهر دوکیلور؛ وکنارنده
اهمیتلی کور معدنلری وایچنده کلیتلی بالیق بولنیور.
غرانده } [«ریوغرانده» ماده لرینه مراجعت
{ بیوربلہ.]

گران ساسو } (Gran-Sasso) ایتالیا
{ ملقا ناپولی قراللنده و (آقو-
یلا) نک ۱۷ کیلومتره شمال شرقیسنده آتین
سلسله جبالنک اک بوکسک ذروسی اولان بر طاغ
اولوب، ۲۹۸۰ متره ارتفاعی وارددر.

گرانویل } (Granville) فرانسه نک (مانشه)
{ ایالتندہ و (آورانن) نک ۲۶ کیلومتره
شمال غریسنده ناحیه مرکزی بر قصبه واسکله اولوب،
۱۲۵۲۷ اهالیسی، صاغلام و آنجیق مدخلی مخاطره لی
لیانی، کوزل ریختی، استخکامانی، بحریه مکتبی،
ترسانه سی، طوز دپورلی، استریدیه صیدی وایشک
تجارتی وارددر.

گرانیق } (Granique) بیغاسخافنده واقع
{ اولوب، سرسره دیکزینہ دوکیلن
چاک چاینک اسم قدیمدر. مجراسنک قربنده (کیزیق)

لنک صوبی بر جوق ماکینلر چوبروب، کراسته
وسرر قابرقه لرله ذمیرخانلری چوقدر.

غرانڈ ریور } (Grand River) یعنی
{ «بیوک نهر» . بو اسمله
آمریقای شمالیده دوت نهر وارددر:

برنجیسی انکتره یه تابع دومینون قطعہ سنک
قناده خطه سنده واقع اونتاریو ایالتندہ (هورون)
ابله (اونتاریو) کوللری آره سنده نبعانله، جنوبه
وبعدہ شرق جنوبی یه طوغری جریان ایدہ رک، بر
قاج قصبه نک ایچندن بعد المورر، (اربه) کولنه
دوکیلور. مجراسی ۲۰۰ کیلومتره دن زیادہ اولوب،
نصف اسفل سیر سفائنه صالحدر. منصبنده کوزل
برلیان تشکیل ایدیور. منصبندن بر آرز یوقاری بو
نهر دن صنی بر جدول آریلار ق، ۳۴ کیلومتره
طولنده اولدییی حالده، اونتاریو کولنه منتهی اولیور؛
وایکی کول آره سنده بر سیر سفائن طرفی تشکیل
ایدیور .

— ایکنجیسی ممالک مجتمه نک حکومات مرکزیه .
سندن (یووه) حکومتندہ ایکی منبمدن نبعانله
بعد الاجتماع جنوب شرقی طوغری آقار، و (میسو-
وی) جمهوریتنه کپروب، ۲۷۵ کیلومتره لک جریاندن
صکره (برونسویق) قصبه سنده (میسوری) نهر
عظیمنه دوکیلور. نابعلری متعدد و صوبی چوقدر .

— اوچنجیسی ممالک مجتمه نک قسم شمالیسنده
میشیغان حکومتندہ وکوللرک آره سنده تشکیل ایدن
میشیغان شبه جزیره واسعه سنده (اربه) کولی
قربنده نبعانله، غربه طوغری جریان ایدہ رک، مثبت
و اورمانلق پرل آره سنده ۲۵۰ کیلومتره لک مسافه
قطع ابتدکن صکره، میشیغان کولنه دوکیلور .
منصببنده واسع برلیان تشکیل ایدوب، اوراده
(غرانده هاون) اسمبله ایشک بر اسکله وارددر،
و واپورل اورادن (غرانده وایس) قصبه سنه قدر
چیقار، اوراده کی شلاله سفائنک دها یوقاری یه
چیقمسنه مانع ایسه ده، نهر دن و متعدد اولان نا.
بهرلندن اورایه کلیتلی کراسته ایندربیلر .

— دردننجیسی ممالک مجتمه نک جاهیر غریه .
سندن (قولورادو) جمهوریتندہ «قبالی طاغالر»
سلسله جبالندن نبعانله، غربه وبعدہ غرب جنوبی یه
طوغری آقار ق، و صاغ وصولدن خیلی بیوک بر

شهر قدیمی بولنتله، امین اولوب، بیوک اسکندر
ایران عسکرله برنجی محاربه سخی بونهرک کنارنده
ایده رک، غلبه بی قزاندینی کبی، روما سردارلرندن
(لوسولس) دخی اوراده مهردادی مغلوب ایتشدی.
غراوسند { (Gravesend) انکلتاره نک
(کنت) ایالتنده ولوندره نک ۳۰
کیلومتره جنوب شرقیسنده بر قصبه واسکله اولوب،
۲۱۰۰۰ اهالیسی، ایشلک لیانی، ترسانهسی، دکیز
حاملری و بیوک نجارنی واردر.

غراولینه { (Gravelines) فرانسه نک (خورد)
ایالتنده و (دونکرق) نک ۱۸
کیلومتره غرب جنوبیسنده ناحیه مرکزی بر قصبه
واسکله اولوب، ۷۰۰۰ اهالیسی، قومله طولمش
لیانی، ترسانهسی، عسکری خسته خانهسی و صید
ماهی مخصوص سفائی واردر.

غراولینه { (Gravina) ایتالیا نک ملنا ناپولی
(فرالفند) (باری) ایالتنده و (باری)
نک ۵۵ کیلومتره جنوب شرقیسنده بر قصبه اولوب،
۱۰۰۰۰ اهالیسی واردر. وقتيله دوقه اق صورتنده
اداره اولنوردی.
غراهامستون { (Graham's Town)
امید برونده (با-
تورست) نک ۳۰ کیلومتره شمال غربیسنده شرق
تضاری رئیسک مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۰۰۰۰
اهالیسی واردر.

غرای { (Gray) فرانسه نک «بوقاری
ساؤنه» ایالتنده و (وزول) نک ۰۶
کیلومتره شمال غربیسنده قضا مرکزی بر قصبه
واسکله اولوب، ۷۴۰۰ اهالیسی، ایشلک لیانی،
دیربولی، کوزل برکوبریسی، اسکی قلعهسی، قشله-
لی، بیوک بر دکرمی، سفائن اسمالنه مخصوص
دستگاهلری و داخلی مکئی واردر.

غرای { (Greiz) آلماناده (رایس غرایچ)
نک برنسلکنک مرکزی بر قصبه اولوب،
لابیسفک ۹۰ کیلومتره جنوب غربیسنده و (الستر-
بلاق) نهری اوزرنده واقعدر. ۷۰۰۰ اهالیسی،
برنه مخصوص سرائی، کوزل بر اورمانی ومنسو-
جان قابیقلری واردر.

غرایفسوالد { (Graifswald) پروسیه-
نک پومرانیه خطه سنده
(دینق) نهری اوزرنده اوله رق بالطبق دکیزی
ساحلندن ۱۶ کیلومتره ایچمیده و (استرلوند) نک
۲۸ کیلومتره جنوب شرقیسنده سنجاق مرکزی
بر قصبه اولوب، ۱۸۰۰۰ اهالیسی، مشهور
دارالفنون، بیوک کتبخانهسی، نباتات باغچهسی،
سفائن اسمالنه مخصوص دستگاهلری، نک ایشلک
تجارنی واسپرتو و حبوبات یاغی کبی محصولات
صنایهسی واردر.

غرب { آفریقا قطعهسی سواحل شمالیه سنک
(غرب جهتنده کی بربر ممالکنه و برلین
اسم اولوب، مغرب اسمیله مترادفدر. [«مغرب»
ماده سنه مراجعت بیوریله.]

غرب { (الغرب) مغرب اقصانک یعنی قاس
(و سواکش دولتنگ منقسم بولندینی
ایالاتک بری اولوب، سبته بوغازندن بدا ایله، بحر
محیط آطلایی سواحل بونیجه (سبو) وادیسنه
دک ممتد اولور. اراضیسی مرتفعیه اولوب، درن
جبالندن این بر جوق چایلرله اروا اولنور. ایک
دائره منقسم اولوب، قسم شمالیسنک اهالیسی
اکثریت اوزره بربر و ایچلرندن جوغی مائی کوزلی
وصاری صاچیلدر؛ قسم جنوبیسنک کیرلر ایه عرب
اولوب، اسر سیمالی و اکثریت اوزره خیمه نشیندر.
طوپراغی منبت اولوب، ذخایره متعلق محصولاتی
چوقدر. قیونلرله ساثر حیواناتی دخی جوق او-
لوب، خیلی یوک اخراج اولنور. منطار آفاجلری ده
واردر. مساحه سطحیه سیله مقدار اهالیسنه دار
بر قیده دسترس اوله مدق.

غربی { [«جبل غربی» ماده سنه مراجعت
بیوریله.]

غربی { (الوادی الغربی) طراباس غرب
(ولایتک فزان سبخاغنده بر ناحیه دره
که مرکز لوا اولان مرزوفک ۱۰۴ کیلومتره شمال
غربیسندن باشلایه رق غرب جنوبیه طوغری
ولایتک حدودی خارجه قدر ممتد اولور بر وادی
اولوب، بوقاری طرفلرنده ۱۱ قریهسی واردر، که
هربری خرمالقه محاطدر. اک بیوکری و مرکزلی
تکریت قریه سیدر. (جرمه) قریهسی دخی وقتيله

فزانك مركزي بولنش و روماليرجه (غارامه) اسيمله معروف اولان برقصبه نك بقيه سي حكمنده اولوب، اطرافنده برطاقم ويرانلر و روماليلردن قاله بر هيكل موجوددر. روماليرك آفريقاده آياق باصدفري يرلك اك جنوبسي بوراسي اولديني ظن اولنيور. اووقتلرده برقصبه شمديكي فات و غدامس كهي سودان تجارتنك بر مهم موقفي ابدى. وادى غربي اهايلسي توارق و عرب و سودانيلردن مركبدر.

غريبه { خطه مصره نك منقسم اولديني }
مدبريترك برى اولوب، نيك سقى واردا ابتدكي دالبه نك ينى قوه انباتيه سيله مشهور عالم اولان شمالي واسع اووه نك و مصرك سواحل شماليه سنك قسم وسطى و اعظمندن عبارت اولديني حالده، نيك اك باشلى ايكي قولى ينى رشيد قوليله دمياط قولى آره لنده بولنيور. شمالاً آق دكيزله، شرقاً دهليه، جنوباً منوفيه، غرباً دخى بحيره مديريتله محدوددر. مساحه سطحيه سي ۵۶۳۹ مربع كيلومتره و اهايلسي بر مليون نفوسه قرييدر. مركزي طنطا شهريدر. اراضيسي نيك بر چوق جدوللرله اووا اولنه رق، كاملاً منزوع و متصل بر ناله حكمنده در. محصولاى: پاموق، برنج، شكر قامشي، سيسام، يونجه، بقداي، مصر بقداني، آربه، بقله، مرجك، نخود، كتن، كنور، صوفان، توتون و سبزه و ميوه لرك انواهندن عبارتدر. صيفير، مانده، آت، دوه، مركب، استر، قيون و يكي كهي حيوانات اهليه سي دخى چوق او. لوب، همان جله سنك جنبى يك ايدر. اسكندريه دن و دمياطدن قاهره به كيدن دمير بول خطلري بو مديريت شق ابتدكرى كهي، بر چوق شعبه لري دخى مديريتك هر طرفي آره لنده اختلاطى تسهيل ايدر؛ و نيك قوللري وجدوللري ده بو يابده بر قات دها سهولت ايراث ايدر. مديريتك سواحلنده اهميتلى براسكه اوليوب، مخرجلري دمياط و رشيد و اسكندريه در. بومديريتك ۳۶ شهر و قصبه سي و يك بشيوزه قريب قريه و منزهه سي اولوب، ۱۱ مركز ينى قضايه منقسمدر.

غرجستان { جغرافيون اسلام آتارنده بو }
{ اسم افغانستانده هرات ايله }

كابل آره سنده طافلق بر ناحيه واسمه به و بريلور. بو مملكت متانت و صوبت عليه سي حسييله اسكيدن مستنى بر صورتده (شار) تمير ايتدكرى كندى و ژسالى معرفتيله اداره اولنوردى.

غرجيا { (Grèce, Græcia) لاتينلرك }
يونانه و بر دكرى اسم اولوب، اليوم دخى آوروپالير خطه مذكوره به بو اسمى و يونانيلره (ترك) اسمنى و بررلر. «يونان» ماده سنه مراجعت.

غردوس { سيرا ده — (Sierra de Gre-) }
اسپانياده دوژو ايله ناج ابرماقلايرك حوضه لرني بر بندن آيرير بر سلسله جباله اولوب، غربدن شرقه ممتد اولور، بوي ۹۰ كيلومتره در.

غرزان { بتليس ولايتك سرد سنجاغنده }
وسنجاغك منتهاي شمال قريسنده بر قضا اولوب، شرقاً شروان، شرق جنوبى جيتندن نفس سرد، جنوباً رضوان قضايله، غرباً ديار بكر ولايتيله، شمالاً دخى لنج و بتليس سنجاقيله محاطدر. قضا ۱۳۸ قريه دن مركب اولوب، يرلى و سيار بر قاچ كرد حشيري دخى واردر. اهالى مسكونه سي ۱۳۰۰۰ نفوسدن عبارت اولوب، ثلثانى كرد و مسلم و قصورى ارمنى، سرايى و يزديدن مركبدر. كرد حشيرتلى خلق بوته داده داخل دكلدر. بو حشيرتلك باشليجه لري: پختار، هليكان، رشكوان، يوران، ملكشيان حشيرتليدر. مركز قضا (يدو) قريه سيدر. باشور و خطو اسملرله ايكي نهر قضاينى شمالدن جنوبه شق ايدر، و بر خيلى چاي و دره دخى بونلره دو. كيلور. اراضيسي مارضه ليجه ايسه ده، دوز و مثبت اووه و واديلري دخى چوقدر. هوايى صبحاچه اولوب، قيشين بمضا قار يا غارسه ده، دوام اجز؛ و بناء عليه كرد حشيرتلك چوغى بو قضا ده قيشي كچيروب، يازين سوردلرني موش ياله لرته سوق ايدرلر. محصولاى حبوبات و ذخاير متنوعه ايله اوژوم و ميوه و سبزه لرك انواهندن و توتون و ساژه دن عبارت اولوب، خيلى مقدار بال، پيلاغى و قتيك دخى چيقار. معمولات صنايعيه سي كلیم، كچه، خالى، هيا و حوايج عليه به كوره ساژ مصنوعاتدن عبارتدر. درون قضا ده ۱۴ جامع و مسجد و بر خيلى قلاع و مدن قديمه ويرانلري بولوب، زيارت قريه سنده

وین القرائی حضرتینک مقامی بیوک زیارتگاهدر،
وینتده مسمور بر خاقاده وارد. مرکز قضایه ایکی
صاحتی مسافده (ارزن) اسمیه اسکی بر شهرک
خراهری مشهور اولوب، قضایه اسمی دخی بوندن
غلط اولدینی منظوند. (کولاماسیان) قریه سنده
کوکوردلی بر قابلیجه و (دوق) قریه سنده شکل
وموقی مخوف بر مناره بولنوب، دروننده صوبی
فایله صوئوق بر حوض وارد. قضا داخلنده
مقان وصله اسمیه ایکی بیوک و بر قاج کوچک
محمده سنوی اوتوز بیک لیراتی طوز چیقار.
اورمانلری چوچه اولوب، ایچلرنده بعض حیوانات
وحشه بولنور.

غرغوار } سنت — (St. Grégoire) بواسمه
خرستیانلرک بش عزیزی وارد:
برنجیی (نوماتورغوس) یعنی «صاحب
گرامت» لقبیه معروف اولوب، (شو قیصره)
ینی نیکسارده طومش؛ و دین عیسوی بی بعدالقول
۲۴۰ تاریخ میلادیسنده وطننده یسقیوس اولش؛
و تحت اداره سنده بولنان مملکت اهالیسنک مان
جله سنه خرسیتیانلی قبول ایتدیرمش ایدی. امپراطور
دقبوسک زمانده تعقیب اولنورق، اهدامه سوق
اولنورکن کرامته فورتلش؛ و ۲۶۴ ویا ۲۷۰ ده
وفات ایشدر. تشرین ثانینک ۱۷ سنده یورطیسی
اجرا اولنور. بعض آثار قلبیسی جمع ونشر اولمشدر.
سنت باسیل بونک بر چوق کراماتی قتل ایدبور.

— ایکنجیی Illuminateur یعنی «معلم»
لقبیه ملقب اولوب، ۲۵۷ تاریخ میلادیسنده طومش،
و ۳۳۱ ده وفات ایشدر. اشکانیان خاندانه مذهب
بر پرسک اوغلی اولدینی حالد، خرسیتیانلی قبوله
ایله، ارمیلری دین عیسوی به دعوت، وحق حاکمیری
اولان یردادی دخی بو دینه ادخال ایش؛ و او
جهت ایلك یسقیوسی و بطریق اولمشدر. ۳۱۹
تاریخده سرقوم یردادک معیننده رومایه کیدوب،
امپراطور قسطنطینک حسن قبولنه مظهر اولمشدی.
اومنی لساننده بعض ادویه و مقالاتی اولوب، ارمیلر
طرفدن آیین سره سنده قرائت اولنور.

— اوخجیی (تئولوجیان) یعنی «عقادی»
لقبیه ملقب اولوب، ۳۲۸ تاریخ میلادیسنده آنا.
طوبینک قبادوقیا خطه قدیمه سنده (نازیازه) شهر

قدیمنده طومش؛ و قسطنطینک قیساربه شهرنده
واسکندریه ده تحصیل ایتدکن صکره، همشهریی
اولان سنت باسیل ایله برابر آنتیه کیدوب، اکیال
تحصیل ایش؛ و وطننده بعض خدمات روحانیه ده
بولندقدن صکره، قسطنطینییه کیدوب، نشر مذهبه
اوضا ایش؛ و ازینق مجلس روحانیسنک مقرراتی
تا کید و ترویجه جالیشمش ایدی. امپراطور ثو.
دوسیوس طرفندن قسطنطینییه باش یسقیوسلافنه
نصب اولنورق، بر مجلس روحانی به دخی بو نصیب
تصدیق ایتدیرمک ایشتمش ایه ده، مهر یسقیوسلری
تصدیق ایتدکرندن، کندییی منصبی ترکله، وطننه
چکیلوب، بقیه همرینی ریاضتله کچیرمش؛ و وعظ
ونصیحه دائر بر چوق مقالات فصیحیه بر ایشدر.
وفاتی ۳۸۹ تاریخنده اولوب، مایسک ۹ نده پور.
طیسی اجرا اولنور.

— دردنجیی سنت باسیلک برادری اولوب،
۳۳۰ تاریخلرنده سیواسده طومش، و قبادوقیا
خطه سنک (نیسا) شهرنده یسقیوس اولمش ایدی.
آریانوس مذهبه تابع خرسیتیانلر طرفندن یسقیوسلافنی
ترکه مجبور اولوب، امپراطور والنسک وفاتندن
صکره اعاده اولمش؛ و ۳۷۹ ده آطاکیه و ۳۸۱ ده
قسطنطینییه مجلس روحانیلرنده بولنوب، ۳۹۶ تا.
ریخلرنده وفات ایشدر. یورطیسی ماردک ۹ نده
اجرا اولنور. عقاید پند و نصیحه دائر بر خیلی
تالیفات و مقالاتی وارد.

— بشنجیی (ملورنتیوس فرغوربوس) ۳۰
تاریخنده فرانسه نیک (اورریه) خطه سنده طومش،
و ۵۹۳ ده وفات ایشدر. ۵۷۳ ده (تور)
یسقیوسی اولوب، تعقیب اولنان خرسیتیانلری مدا.
فمه ده بیوک بر غیرت کوسترمشدر. فرائقلر پندنده
خرستیانلرک صورت انتشاری تاریخنی اون جلد
اوزره یازوب، فرانسه تاریخجه بک هم بر اثر
بر ایشدر. تشرین ثانینک ۱۷ سنده یورطیسی اجرا
اولنور.

غرغوار } (Grégoire) بواسمه ۱۶ پایا
کیشدر:

برنجیی اعزهدن معدود و بیوک هنوایله ممتاز
اولوب، ۵۴۰ تاریخ میلادیسنده روماده طومش،
و ۶۰۴ ده وفات ایشدر. کندییی بیوک بر فاملیا به

— آنجیسی (ژن غراتیان) رومالی اولوب، ۱۰۴۴ء انتخاب اولمش؛ وعین وقته فرقه مخا-لفین طرفندن دیگر اوچ قاردينال دخی انتخاب او-لنه رق، پاپائی اموری پک قارشیمش اولدییی حالده، کندییی رقیلرینه غلبه چالهرق، احاده اساسیش وانتظامه مقتدر اولمش ایسه ده، ایمراطور اوچجی هنری ایله بعض قردینالرك اترقه لرندن حاجز قا-لوب، ۱۰۴۶ء استعفا ایتشدر.

— فرقه مخالفین طرفندن انتخاب اولمش دیگر بر آنجی غرغو آر دخی وارددر. [«لیون» ماده سنه سراجمت بیوریله.]

ه — یدنجیسی اک مشهورلی اولوب، اعزه دن معدوددر. اصل اسمی (هیلد براند) اولوب، ۱۰۱۳ء پاپا انتخاب اولمش؛ وراهبرك اولنه می حقنده شدتلی برنظام وضعله کندیی اقتدارخی امور ملکیه وسیا-سبیه دخی تمیم و حکمدارلرك وظائفنه مداخله ایتکه قالدیشمش؛ و اووقته قدر حکمدارلر یسقیوسلره واسمح املاک تخصیص ایتدکری جهته، بونلری کندیلری عزل ونصب ایتدکری حالده، صاحب ترجمه یسقیوسلرك عزل ونصبی حقوقی کندینه حصر ایتکه ایستدیکندن، آلمانیا ایمراطورلرندن دردنجی هنری ایله برچوق وقت اوغراشمش؛ ونهایت حکمدار ۱۰۷۷ء بو حقدن واز یکمکه برابر کال نذل ایله پاپا تک آياغه کیدوب، استعفا ی قصور ایتش، و کلیسا دن مطرودیتی حکمی فسخ ایتدیرمش ایسه ده، ۱۰۸۰ء (کیرت) اسمنده برینی اوچجی (قلان) اسمیله پاپا طانیوب، صاحب ترجمه قارشى رومایه هسکر سوق ایتکه، غرغو آر قلابره ده حکم سورن نورماندیالی (روبرت کیسقارد) دن استمداد ایدوب، بونک هسکری کندییسی پاپالقه احاده ایدیه ییش ایسه ده، رومانی قان ایچنده راقدرلرندن، هودنلرنده کندیلرله برابر کیتکه مجبور اولوب، ۱۰۸۵ء سالرته ده وفات ایتشدر. بعض آثار قلیه سی وارددر. مایسک ۲۵ء یورطیسی اجرا ایدرلر.

— سکرنجیسی (آلبرت دوسپیناکیو) ۱۱۸۸ء ده انتخاب اولنوب، یالکر ایکی آی پاپائی ایتشدر. — طفوزنجیسی اوچجی ابنوسانک یکنی او-لوب، ۱۲۲۷ء انتخاب اولمش؛ واهل اسلامه

منسوب ثروت وسامان واقتدار صاحبی اولوب، رو-ماده (برنور) اولمش ایکن، طریق رهبانه دخوله ایله، ۵۹۰ء نارینخنده پاپا انتخاب اولمش؛ و او وقت ایتالیاده حکم سورن لومباردرله خرسیتانلی قبول ایتدیردیکی ککی، آریانوسک مذهبه تابع اولان غونلری قتولیککه ارجاع، و بیوک برتانبیه دخی خرسیتانلی نشر ایتشدر. بر چوق آیتلر ونظاملر وضع، ومناسترلر تأسیس ایدوب، راهبره پک صبی ریاضت تمین ایتش؛ ومذهبه متعلق بعض آثار ایتشدر. سوق تمصبله مشرک کردن قاله بر چوق کتابلری احراق وبعض آثار مصنعه یی اعما ایلدیکی سر ویدر. ماردک ۱۲ء سند وایلولاک ۳ء نده یورطیسی اجرا ایدرلر.

— ایکنجیسی ینه اعزه دن معدود وینه رو-مالی اولوب، ۷۱۵ء نارینخنده پاپا انتخاب اولنه رق، بت شکنلره قارشى بر مجلس روحانی عقد، وآلمانیه ده خرسیتانلی نشر ایتکه ایچون سنت بونیفاسی اعزام ایتشدی. ۷۳۱ء وفات ایدوب، شباطک ۲ء سند یورطیسی اجرا اولنور.

— اوچجیسی سریانی الاصل اولوب، ایکنجی غرغو آرک وفاتنده ۷۳۱ء پاپا انتخاب اولمش؛ ولومباردرله وبت شکنلره قارشى طورمضله اصرار اوقات ایدوب، ۷۴۱ء وفات ایتشدر. محب فقرا لقبنه مظهر اولمشدی.

— دردنجیسی روما بطریقلرندن یعنی رؤسا-سندن برینک اوغلی اولوب، ۸۲۷ء انتخاب اولمش، و ۸۴۴ء وفات ایتشدر. فرانسه قرالی (لوی دپوز) ایله اوغللری میاننده کی اختلافی رفع ایله مصالحه ایتدیرمک ایچون، فرانسه کیتمش ایسه ده، موفق اوله میوب، اوغلرینه حق ویره رک هودت ایتشدی.

— بشنجیسی (برونون) ایمراطور اوچجی اوتونک یکنی اولوب، ۹۹۶ء انتخاب اولمش؛ وفرقه مخالفین طرفندن انتخاب اولنه رق، اون آنجی ژان نامنی آلمش اولان (فیلافات) ی ایمراطورک عسکرله وومادن طرد ایتش؛ وبرنجی درجه اقرباسندن (برته) بی تزوج ایتش اولان فرانسه قرالی (وورن) ی بو زوجهنی تطلیق ایله بدی سنه ک ریاضته اجبار ایتشدی. ۹۹۹ء نارینخنده وفات ایتشدر.

سنهٔ افرنجيه ناميله ممرور تقويم صحیحی قبوله
ايلسيدر. ۱۵۸۵ تاريخنده ۸۳ باشنده وفات ايتشدر.
علم حقوقه آشنا اولوب، وقتيله وطنی اولان (جو-
لونه) ده حق وق معلی بولنشدی. صنايعه دخی
صراق اولوب، روما شهرینی بمض ابنیهٔ مصنعه ايله
تزین ايتشدی.

— اون دردنجیسی (نیقوله اسفوندراتو) ۱۵۹۰
ده انتخاب اولنهرق، یالکز اون آی پاپالی ايتشدر.
فرانسه قرالی دودنجی هنری بی و فرانسه پروتستانلرینی
کلیسادن طردله، پروتستانلره قارشی اولان هیئت
اتفاقیه امداد کوندرمشیدی.

— اون بشچیسی (آلکساندرو لودوویزی)
بولونیلی اولوب، اوراده یسقیوس ایکن، ۱۶۲۱
ده ۶۷ باشنده پاپا انتخاب اولمش؛ وروماده پرو-
پاغانده یعنی نشر مذهب مکنینی تأسیس ايله، انکیز-
یسبونک سهرتی اولان (ابنیاس دولوپوله) نیک عزیز-
لکته قرار ویرمش، و آلمانیه ایدراطوریته پروتستانلره
قارشی امداد ايتشدر. ۱۵۳۱ تاريخنده وفات
ايتشدر.

— اون آلتنجیسی (ماورو قابلاری) ۱۸۳۱
تاريخنده انتخاب اولنهرق، کندیسبی عالم برآدم
اولفله، پاپالی ساده لشدریمکه چالیشمش ایسه ده،
روماده بر اختلال ظهور ایدوب، باصدرمق ایچون،
آوستریادن استمداد ایتش، و فرانسرک آتقونه بی
اشغال ایتلرینه سبب اولمشدر. میسیونرلی تصاحب
ایدوب، آمریکا و سائر بلاد بیهوده ده بر چوق
بستقوسلقلر تشکیل ایتشدی. ۱۸۴۶ ده وفات
ايتشدر.

غ ر غ } آبه — (l'Abbé Grégoire)
فرانسه مشاهیر سیاسون ومؤ-

لفیندن اولوب، ۱۷۵۰ ده لونویل قرینده طوغمش،
و ۱۸۳۱ ده وفات ايتشدر. کندیسبی طائفهٔ رهبانه
منسوب اولدینی حالده، ۱۷۸۹ ده پارسده اجتماع
ایدن مجلس عمومی لیون هیئت رهبانیه سی طرفندن
وکیل انتخاب اولنهرق، رؤساء روحانیه نیک تحدید
اقتداريله پروتستانلرک و یهودیلرک توسیع حقوقنه
ویوکا مماثل افکار حریت پروروانه داتر نظر ابراد
ایدوب، او تاریخندن اعتباراً افکار جدیده نیک اک
غیرتلی مدافعه کارلندن بولنش؛ و بر چوق مجالس

قارشی بریک اهل صلیب سفری آچوب، ایکنجی فردریش
ابتدا بوسفره کینک استمدیکی ایچون، و تانیاً
ملمانلره عقد مصالحه ایتدیکیچون، ایکی دفعه
کلیسادن طرد ایتش؛ و چونک طرفندن دفتانله رومانی
زکله فراره مجبور ایدلش؛ ۱۲۴۱ تاريخنده یوز
باشنده وفات ايتشدر.

— اونجهیسی (تیوت ویسقوطی) ۱۲۷۱ تا-
اريخنده انتخاب اولنش؛ و ۱۲۷۴ ده لیونده بر مجلس
تشکیل ایدوب، بوجلسده آوروپا حکمدارلرک
وبعض آسیا خرسنجان جهاتنک وکیلری دخی حاضر
بولدینی حالده، قولیک ايله روم مذهلرک توحیدی،
فلسطیه امداد ارسالی، و رهبانه نظامات وضعی
مشکلری موقع تذکره قولنهرق، بوجوچ مسئله دن
یالکز اونجهیسی اجرا اولنیلشدر. ۱۲۸۶ ده
وفات ايتشدر.

— اون برنجیسی (بیرروزه دوووفور) آلتنجی
قلائک بکنی اولوب، ۱۳۳۲ تاريخنده لیوژ قرینده
طوغمش، و ۱۳۷۰ ده انتخاب اولنهرق، ابتدا
آونیونده پاپالی ایتش؛ و بعد رومالیرک ابرامی
اوزرینه، پاپالی کرسیسی رومیاه احاده ایدهرک،
۱۳۷۸ ده وفات ايتشدر.

— اون ایکنجیسی (آتجلو قوراریو) وندیک
زادکندن برطانیه منسوب اولوب، شهر مذکورک
بستقوس ایکن، ۱۴۰۶ تاريخنده پاپا انتخاب اولنش؛
واو صروده پاپالی ایکیه آیرلهرق، بری روماده
ودیکری آونیونده اقامت ایتدیکی حالده، صاحب
ترجه، رقیی اولان اون اونجهی بنوآ دخی راضی
اولدینی حالده، ایکسی بردن استعفا ایدوب، برتک
پاپا انتخاب اولنشی تکلیف ایتش ایسه ده، بعده هر
ایکسی استفاده تردد ایتدکلرندن، قاردینالر (پزه) ده
بر مجلس عمومی عقد ایدهرک، ایکسیسی عزل ايله،
بشهی آلکساندری انتخاب ایتشدر. صاحب ترجمه
۱۴۱۷ تاريخنده ۹۱ باشنده وفات ايتشدر.

— اون اونجهیسی (بوئون قومانی) ۱۵۷۲
ده انتخاب اولنهرق، اسپانیا ايله بالاتفاق عثمانیلره
قارشی بر قوهٔ هسکریه ترتیب ایتکه چالیشمش ایسه ده،
مقدر اوله ماش؛ و پروتستانلره قارشی اونجهی
هنری به آتجه و سکرله امداد ايتشدر. بوجوچ پاپانک اک
زیده بادئ شهرتی سنهٔ رومیه بی تعجج ايله الیوم

منجبه ده و نهايت سناتو اعضا فنده بولن، رق، نجمن
كبير معارف اعضا فنده دخي اتخاب اولنمشيدى .
مجالسده كي نظاقرله و تاليفات عديده سيله رؤساء
روحانيه نك و افكار حقيقه اصحابك خصوصتمنى
قزاقوب، وفانده پارس باش بستيوسى جنازه سنك
آيين مذهبي ايله قالد برلسنى منع ايتمش ايسده ،
همفكر و همسلكرى اولان اهل يدن بكرى بك
كشى تابوتى كمال تعظيمه اوموزلرته آلوب، آلايله
مدفنه نقل ايتمشلردر . آتارى متعدد جلدلر تشكيل
ايدوب، بك متين و مقبولدر .

غرغوراس { نيكفور — (N. Grégoras)
{ روم مشاهير مورخيندن
اولوب، ۱۲۹۰ تاريخ ميلاديسنده قره دكينز
اركليسينده طوغوش، و ۱۲۶۵ ده وفات ايتمشدر .
قسطنطينيه ده عمومى درس لر و يروب، حلقه تدريس
بر چوق طلبه طولانمش؛ و امپراطور آندرونيك
توجهنى قزاقوش ايدى . بر چوق آثار براقوب، اك
مشهور و قيمتدارى قسطنطينيه تاريخچيدر، كه ۳۸
كتاب ويا فصلدن مركب اولوب، دفاتله طبع، و آ-
روپا لسانلرته ترجمه اولنمشدر .

غرناده { و صربلر هندنده غرناطه (Grena-
{ de, Granada) اسپانيا نك ممالك
جنوبيه سندن آندالوسيا خطه سنده و مادر يدك دمير
يوله خطيله ۶۹۶ كيلومتره جنوبنده اوله رق (نواده)
طاغناك اتكنده و (وادی الكبير) ايرماغنه تابع (شليل)
نهرينك شمالنده و ونهره دوكلن دارو (و صربلرجه
حداره) چايك ابكي كنارنده واقع ايالت مركزى بر
شهر اولوب، ۷۶۱۱۰ اهالىسى، دارالفنونى، رسم
موزه سى، متعدد كتبخانه لرى، بيوك بركيساسيله بوكا
مربوط ۵۶ متره يوكسكلكنده بچاك قله سى و صربلر-
دن قاله بر طاقم آثار حقيقه سى و على الخصوص صناعت
معمار به سيله مشهور عالم اولان و صربلر ترقيا ننه بر
نمونه حكمنده بولان (الجرنا) اسميله واسع بر سرايى
وارددر . شهر اوج تيه نك اتكلى رنده واقع اولوب، بو
اوج تيه خانه لرله مزين اوله قلى حالده يارلش بر
ناره بگز دكلردن، شهر اسپانيول لساننده نار ديمك
اولان بو اسميله تسبيه اولنمشدر . اصل غرناده شهر ك
قسم غربيسى اولوب، جنوب جهتنده كي محله سى (آنتقو-
ژوئلا) و شمال شرقى قسمى دخي (الباسين) اسميلرله

الجرنا دارو (حداره) مجراسيله الباسين (اليضا-
ئين) محله سى آره سنده كي تيه ي ضبط ايدوب، برجلر
وقه لرله مجهز بر سورله محاطدر . بو سورك ايچنده
مسلمانلردن قاله اولان كوشكلى، باغچه لرى، ساليه-
لرى، حويللرى، فسقيه و شادروانلرى، چشمه لرى،
دكارنك سرساردن يارلش كر و قبه لرى و هر نوع
تزيناتى برر برر تريف ايچون مستقلا بيوك برجله
كتاب يازمق اقتضا ايدر . اورته سنده (القصه)
اسميله برايج قلمه وارددر . الجرا ده كي آثار عربك بر
طاقى ده خراب حالنده اولوب، بعض پرلى بستانون
خايددر . مشهور شارل كينت الجرا ايچنده يكي بر
سراي ياديرمه باشلامش ايسه، ناتمام براقشدر .
شهر ك شرق طرفنده (لوس مولينوس) يعنى دكرمنلر
اسميله معروف بر بارده عرب حكمدارلرينك صفيه .
سى بولمش اولان (انزاليف) اسميله ديكر بر سراي
بولنوب، نهايت درجه ده كوزل باغچه لر، فسقيه لر،
چاغلانلر و حوضلرله محاط و مزيندر .

جنوب جهتنده بولنوب اكثرا تيه لرى قارله
مستور اولان نواده طاغريله شرق و شمال جهتنده كي
چيلاق طاغريك مائى و نكي و بو طاغلر ده كي قيال و شهر ك
آلتنده غربيه طوغرى كوز كوره يله يكي قدر ممتد
اولان (وفا) اووه سنك زمردن و نكي و بواووه نك
اورته سندن كچن شليل نهريله تابلىرى اولان ممتد

چایرک بحراری وآرە لرنده هر بلرک آچش اولد قری
قنالر فوق الماده کوزل بر منظره ابراز ابدوب،
هله شهرک اوستنده کی تیه لردن باقلد قده دنیاده
امثال نابود اولدی کوریلور. یازین اسپانیانک هر
طرف حرارتدن یانمش حالته کجدیکی وقت، غرناده
جوارلری سورلنک کثرتی سایه سنده بنه زمره
کیدر. هر بلر بو لطافتی تقدیر ابدوب، شعرا سنک
غرناطه حقنده یک چوق شوق انکیز وحسرت آیدز
قصیده لری واردر.

روایت کوره، اک اول فنیکه مهاجرلری الیوم
(فوس برمیاس) یعنی «قیرمزی قلەر» نامیله
معروف تیه ده (غرناطه) اسمیله برقصه تأسیس ابدوب،
بده (ایر) قومی بوک جوارنده (ایلیریس)
اسمیه دیگر برقصه پاشلردی، که بده رومالیرک
مهمبری اولمشدی. واندالر وغوتلر زماننده بو قصه
لرک ایکسی ده خراب اولوب، اندلس اهل اسلامک الینه
کجکدن صکره، ملوک امویه زماننده هر بلر شمیدیکی
شهری مجدداً تأسیس، وقرناطه اسمی غرناده ویا
افرناطه صورنده احیا ایتشلردر. سرباطین وموحدین
دولتلی زماننده غرناطه بیوک برمعمریت پیدا
ابدوب، اهالیسی ۴۲۰۰۰۰ قوسه بالغ اولمشدی.
بخی اخر زماننده برقات ده کسب معمریت ابدوب،
خرسپانلرک الینه کچن دیگر اسپانیا شهرلردن قال.
چان بر چوق اهالی اسلامیه دخی بورابه جمع
اولمشیدی. بو شهر اسپانیاده اک صکره قدر
مسلمانلرک النده قالوب، نهایت فردیناندو ابله
ایزابلا مناقشات داخله بی سر رشته اتخاذ اید. لرک،
۱۴۹۲ تاربخنده یعنی آسربقانک کشفی سنسی بو
شهری دخی ضبط ایتشلردر. او وقتدن بری غرناده
لوندن کونه تدنیده بولمشدر. هر بلر غرناطه یک
مرکزی بولندیخی خطه وایالته (البیره) نامی ورو.
لردی؛ آنجق بعض جغرافیون هر یک غرناطه یک
(البیره) دن ۴ فرسخلی مسافه ده بولندیخی بیان
ایتد کترینه باقیلیرسه، (البیره) یک (ایلیریس) دن
معرف اولدیخی و نصبه دن خطه به تعمیم ایدلدیکی
آکلاشیلیر.

— غرناده ایالتی اسپانیانک ایالات جنوبیه.
سندن اولوب، آندالوسیا خطه سنک منقسم اولدیخی

سکر ایالتک بریدر. جنوباً آق دکنزله، شرقاً المریه،
شمال شرق جهتندن مرسیه والبسیطه، شمالاً چیان،
شمال غربی جهتندن قوردووه (قرطبه)، غرباً
دخی مالقه ایالتلرله محاط ومحدوددر. مساحتی سطحیه
سی ۱۲۷۸۸ مربع کیلومتره واهالیسی ۴۷۷۷۲۰
کشیدر. ۱۳ قضایه منقسم اولوب، ۲۰۹ ناحیه بی
حاویدر. بو ایالت آندالوسیا خطه سنک وبتون
اسپانیانک بلکده کافه آوروپانک اک کوزل بری
اولوب، اسپانیانک اک مرتفع طاغی اولان (سیرا
نواده) بونده در، که ذروه سنک ۳۵۵۴ متره ارتقای
واردر. دیگر مرتفع و صرب طاغلری دخی واردر،
که عرب اهل اسلامی حکومتلرینی فوت ایتدکن
صکره دخی بو طاغلرده خبیلی وقت ثبات واسپانیولرله
مقاومت ایتشلردر. بو طاغلردن برچوق نهرلر اینوب،
اووه لرینی اروا ایدرک، بو ایالتک مشهور طراوتی
ادامه وقوه انباتیه سنی تزئید ایدرلر. میاه جاریه.
سنک همان جله سی بحر محیط آطلاسی به تابع اولان
(وادی الکبیر) دوکیلوب، بولرک اک بیوک واک
کوزلی (شنبل) نهریدر. شرق و جنوب جهتلرنده
بعض کوچک نهرلری دخی آق دکنزه دوکیلور.
محصولاتی یک چوق اولوب، فن زراعتیه اهمیت
ویرلمدیکی حالده، طوبراق وهواسنک مساعده سی
وصولنک کثرتی سایه سنده آوروپا محصولاتنک
اکثریله برابر شکر قامشی کبی ممالک حاره به مخصوص
بعض محصولات یتیشیر. ذخایر متنوعه دن بشقه
پاموق، کتان، زیتون، طوت، اوزوم ومیلوه وسبزه.
لرک انواعی حاصل اولور. معادن یک چوق ایسه ده،
شمیدیکی حالده یک آزی اخراج اولمقده در. میاه
معدنیسی وانواع امراضه نافع (الحما) یعنی الحمام
اسمیه معروف ایلجه و قابلیجه لری یک چوقدر.
هر بلرک زماننده معادن کلینتله اخراج اولندیخی کبی،
ایک وکتن منسوجاتیه شکر وزیتون یاخی وسائر
معمولات ومحصولاتی یک چوق بولمش ایکن،
شمیدیکی حالده صنایعی یک کری، وولرک اقدانیله
سواحلتک صریفندن طولانی تجارتی یک طور غوندر.
معارفی دخی یک دوندر. اهالیسنده عرب جنسیتک
آثاری مشهود اولوب، ذکاوتده، جسارتده، تمادح
وتفخرده، مهمانوازلقده وسائر خصوصانده هر بلره

وپردکاری اسمدر. [«فرانسه» ماده سنه مراجعت.]
 غرنله { (Grenelle) فرانسه نك سینه ایا -
 لتنده وسینه نهرنك صول كنارنده
 بر قصبه اولوب، ۱۸۶۰ تاریخنده پارسه الحاق او -
 نمشدر. اثنای الحاقنده ۱۵۰۰۰ اهالیسی و بعض
 فابریقه لریله دمیخانه لری وار ایدی. پارسه صو و پرر
 ۴۴۷ متره درین وصوی حذای زمیندن ۳۳ متره
 یوقاری به چقار بر آرتیان قویوسی واردر.

غرنوبله { (Grenoble) فرانسه ده (ایزره)
 ایالتنك مرکزی بر شهر اولوب،
 پارسك ۵۵۸ کیلومتره جنوب شرقیسنده و (ایزره)
 ایله (دراک) نهرلینك قطعه تلاقیسنده واقعدر.
 مواقع حربیه دن قول اردو مرکزی بر شهر اولوب،
 ۴۲۶ ۴۵ اهالیسی، بیوك استحکاماتی، آفادمیاسی،
 حقوق، طب و طوبیجیاتی مکتبلی، مکتب اهدا -
 دیسی، فنون وادیات درسخانه سی، متعدد جمیات
 علمیسی، کتبخانه سی، موزه سی، کوزل ریختنلری،
 فوت طرز معمارینده بیوك بر کلیسای، بر کوزل
 چشمه یی حاوی واسع بر میدانی ۱۲۰۰۰ عمله
 قوللانیر جسم فانت فابریقه لری واردر. بو شهر
 رومالیر طرفندن تأسیس و (رقوله) نسیمه اولوب،
 امپراطور غراتیانوس طرفندن توسیع و تزین اولغله،
 بونك اسمنه نسبتله (غراتیاتوپولیس) نسیمه اولمشدر.
 شمیدیکی اسمی بوندن غلطدر. قرون وسطاده (دو -
 فینه) نك مرکزی بولمشدر.

غرنیطوف { مغرب اقصاده بحر محیط
 { آطلاسی ساحلنده و سلاتنك
 آلت طرفنده بر قصبه اولدیفنی یا قوت حموی بیان،
 و بوندن آشای مهوره اولدیفنی علاوه ایدبور.

غروتیوس { (Grotius) فلنكك الك بیوك
 { علما و حکما سندن اولوب،
 ۱۵۸۳ تاریخنده (موندن) قصبه سنده طوغمش؛
 و صغر سندن خارق العاده بر استعداد و ذکاوت
 کوستره رك، سکر یاسنده ایکن لاتین لساننده شعر
 سولمشدر. اون بش یاشنده ایکن، سفیر معیتنده
 فرانسه به کیدوب، دردنجی هنرنك نظر دقتی
 جلب ایتشدی. فلنكه عودتنده بر مدت آووقا نقله
 مشغول اولوب، فوق العاده قبول عامیه مظهر اولان
 لایحه بعض اشعار ایله کندیسنی الك بیوك علما

بگزورل. سولیدکاری لسانده دخی هریدن مأخوذ
 يك جوق كلات واردر. بو ایالتك محال مسكونه سیله
 مواقندن اکثری ایوم عربی اسمله مسمادر.

غرناده { یاخود غرناده (Grenada, Gra-
 nada) آمریقادا انكتره دولته
 تابع اولان كوچك (آنتیل) جزایرندن بری اولوب،
 ۱۱°۵۸' ایله ۱۲°۳۰' عرض شمالی و ۶۳°۴۰' و
 ۶۳°۵۶' طول غربی آده سنده واقعدر. بوی
 ۳۸ و عرض وسطیسی ۱۵ کیلومتره در. مساحه
 سطحیسی ۳۴۴ و کندیسنه ملحق اولان (غرنادین)
 تمیز اولنان كوچك آطله لرله برابر ۴۵۰ کیلومتره
 اولوب، تقریباً ۵۰۰۰۰ اهالیسی واردر. اراضیسی
 طاغلق اولوب، اك بوكسك ذروه سی ۱۰۴۶ متره
 ارتقاهنده در. اراضیسی يك منبت و محصولدار اولوب،
 حبوبات متنوعه ایله قاقاؤ، قهوه و شكر حاصل او -
 لور، وخیلی روم دخی پاییلیر. سواحلی يك کیریتیلی
 چیتیلی اولوب، ساحل غریبسنده کوزل برلیانی
 و (جورجتور) اسمیله بر اسکله سی واردر. اهالیسنك
 قسم کلیسی زنجی و ملز اولوب، آرووپالیری يك آزددر.
 حرارتی زیاده اولوب، یاغموورلی دخی صیق ایسه ده،
 هواسی آغیرجه در. اخراجات و ادخالات سنویه سی
 اوچر بیجق ملیون فرانك راده لرنده در. بو آطله
 قریستوف قولومب طرفندن ۱۴۹۸ آده كشف او -
 لنده رق، ۱۶۵۰ آده بر طاقم فرانزلر دخول ایله،
 برلی اهالیسی اولان (فریب) لری اتلاف ایتشدری.
 ۱۶۷۴ آده فرانسه به تابع اولوب، ۱۷۸۳ آده انكیزلر
 طرفندن ضبط اولمشدر.

غرناده { بکی (Nouvelle-Grenade)
 { آمریقای جنوبینك شمال غربی
 گوشه سنده واقع (قولومبیا) جمهوریتنك سابقدر.
 [«قولومبیا» ماده سنه مراجعت بیوریه.]

غرنادینه { (Grenadines) آنتیل جزا -
 { یردن آف الیان غرناده آطله.
 سنك شمالنده بر صره جزایر صغیره اولوب، مذکور
 آطله به ملحق و انكتره به تابعدرلر. بجهونك مساحه
 سطحی لری ۶۰۰ مربع کیلومتره اولوب، تقریباً
 ۱۰۰۰۰ اهالی ایله مسكوندرلر.

غرناطه { (یاخود اغرناطه) هر بلرك اندلسده
 { یعنی اسبانیاده کی غرناده شهرینه

مرسته یکین تدقیقات علیه به متعلق اهمیتلی بعضی آثار نشر ایشدی. ۱۶۰۱ تاریخنده فلنک وقعه. نویسنده نصیب اولنورق، مکمل بر تاریخ یازمش؛ بعضی مهم مأموریتلرده دخی بولنورق، ۱۶۰۷ ده مجلس عمومی اعضاقلنه انتخاب اولنمشدی. بده شکل ایدن بعضی فرقهلره قاریشمفله، ۱۶۱۹ ده مؤیداً حبس ایله و املاکنک مصادره سبیله محکوم اولوب، ایک سنه محبوس قالدقندن صکره، زوجهی طرفندن بر کتاب صندیفته وضعله قاجیریلوب، فرانسه بکدرک، اون اوچخی لویی طرفندن حسن قبول، وکندیسنه معاش تخصیص اولنمشدی. ۱۶۲۱ ده وطنه عودته چالشمش ایسده، مساعده اولنمیدندن، اسوج قرایجه سی (قریستینه) نک دهوتنه اجابت ایدوب، بونک طرفندن فرانسه سفیر کوندلش؛ واون سنه بو منصبده قالدقندن صکره، (ویشلو) و (مازارن) ایله بوزشدیفندن، استعفا ایدوب، کمی ایله اسوجه کیتیمکه ایکن، بر فرطونه طوتیلورق، خسته لیمفله، دانچیمه قیجوب، روستوفه نقل اولنمده، ۱۶۴۶ تاریخنده وفات ایشدر. تاریخچه، یونان ولایتین ادبیاتنه، تراجم احواله، فایده و سائر علومه دائر مطالعات و تحقیقات مکملهی حادی بر جوق آناری اولوب، جله سی پک هم و معتبردر. ولتر و روسو و سائر حکما غرنیو. مک مطالعاته اهمیت ویرمشلرد.

غرو دنگ (Grodek) آوستریا و مجارستان سنجافنده و لبرغک ۱۶ کیلومتره غرب جنوبیسنده اولورق همنای اولان کول ایله (لوینغ) کولی آره. سنده فضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۸۹۱۰ اهالیسی وکن تجارتی وارددر. لبرغه سبزه، تره یاغی و بالیق بو قصبه دن کیدر.

غرو دنج (Grodenz) بروسیه نک «فرنی بروسیه» ایالتنده (مارنبوردر) سنجافنده و مرکز لواک ۵۰ کیلومتره جنوب غربیسنده اولورق (ویستوله) نهرینک صاغ کنارنده فضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۶۶۱۵ اهالیسی، جوخه و آراه قاریقلری و خارجه برقله سی وارددر.

غرو دنو (Grodno) روسیه نک لهستان جهننده پترسبورغک ۹۷۲

و (ویلنا) نک ۱۲۰ کیلومتره غرب جنوبیسنده اولورق (نیامن) نهرینک صاغ کنارنده ایالت مرکزی بر شهر اولوب، ۳۱۰۵۰ اهالیسی، وار. شووهدن پترسبورغه کیدن دمیر یولک اوزرنده موقی، بعضی قاریقلری وایشلک تجارتی وارددر. شهر اوفقی و آلتی خانلری حاوی اولوب، منظره سی پک عایددر. بر محله سی مسلم تانارلره مسکونددر. — فرودنو ایالتی شمالاً ویلنا و سواالکی، شرقاً مینسک، جنوباً وولنیه ایالتلریله، غرباً دخی لهستانله محاط اولوب، ۳۰' ۵۱° ایله ۴° عرض شمالی و ۱۰' ۲۰° ایله ۳۵° ۲۳° طول شرقی آره. لرنده عمتد اولور. مساحت سطحی سی ۳۸۷۵۹ مربع کیلومتره اولوب، ۱۰۰۸۵۲۰ اهالیسی وارددر. اراضیسی دوز و طوبراغی قوملق و بالچیق اولوب، قوم انباتیه ره روسیه ده اوچخی درجه دهدر. جنوب جهننده بطاقللری چوقدر. اورمان و سرالری ده زیادهدر. هواسی رطوبتی و اکثراً بلوطلیدر. اورمانلرینک چوغی چایلق اولوب، میشه، دیش بوداق، اخلامور و سائر آقاجلری ده وارددر. بواور. مانلرده کییک، طوموز، قورد و یزون دینل بیانی. اوکوز بولوب، بو حیوانک امثالی بشقه یرده بو. لنده یغیون، صیدی قطباً ممنوع ایسده، قورنلر مقداری کوندن کونه آزالتمدهدر. طوبراغنک فنالقیله برابر، زراعته اهمیت ویرلوب، خیلی مقدار حبوبات ایله کتن، کنور و پتاس حاصل اولور. چارلری ده جوق اولوب، حیوانات اهلیه سی وعلی. الخصوص بیاغیلری ایجه قیونلری چوقدر. ایالتک ۸۰۰۰ مقدارنده اولان تانار اهالی اسلامیه سی باشلیجه صوفان پتیشدیرمکه مشغولدر. صنایع خیلی ایلری اولوب، جوخه و سائر یوک قاشلرله سختیان، اسیرتو، طوفله، کرمیت، ایپ، بانیر اوانی، کبرج و سائر باشلیجه محصولات صنایعه سندندر. اهالیسی روس، لیتوان، لهلی، آلمان، تانار و سائردهن مرکبدر. ایالتک ۲۵ شهر و قصبه سی، ۸۲ یوک و ۴۰۰۰ کوچک قریه سی وارددر. ایالت ۹ قضایه منقسمدر. مارف پک کری اولوب، ۲۷۰ نفوسه آتجیق بر مکتب شاگردی دوشر.

غرو دده (آرناؤدلده) اشقودره به ملحق مایلیسیا یعنی طاغلی ناحیه لرندن

واردرد . ایکی اوغلی اولوب ، فرانز هسکرند
فریکلک رتبه‌سنه نائل اولمشلردر .

غرونبورگ } (Grunberg) روسیه‌نک
سیلبره ایالتده و اینیک ۹۰
کیلومتره شمال غریسنده مستحکم بر قصبه اولوب ،
۱۲۵۰۰ اهالیسی ، دیلسز و صافرله مخصوص
مکتبی و چوخه ، باصمه ، حصیر شاقه ، توتون و سائر
فابریقه‌لرله اطرافنده باغ و باغچه‌لری واردرد .

غرونینگه } (Groningue) فلنکده
آمستردامک ۱۵۰ کیلومتره
شمال شرقیسنده (هونسه) نهری اوزرنده و بو نهرک
منصبندن ۲۰ کیلومتره یوقارنده همنای اولان
ایالتک مرکزی بر شهر اولوب ، ۴۲۲۳۵ اهالیسی ،
متعدد جدولاری ، بیوک کبیرلکده دخونه مساعد
لیانی ، بری پک مصنع اولقی اوزره ، ۱۸ کوپریسی ،
کذلک بری جسیم و مصنع اولقی اوزره ، ۱۲ کلیسا -
سی ، خندقلرله محاط استحکاماتی ، دارالفنونی ، تالیخ
طبیعی موزه‌سی ، تشریح کییا و حکمت طبیعی عملیات
خانه‌لری ، فن معماری و هیکلرانی آقادمیاسی ،
دیلسز و صافرله مخصوص مکتبیه بحریه و لاتین
لسانی مکتبلری ، نباتات باغچه‌سی ، بیوک کتبخانه‌سی ،
متعدد جمیات علیه و خیره‌سی ، تجار کیلری انشاسنه
مخصوص دستکاهلری ، بز و یوکلی قاش فابریقه‌لری ،
پک ایشلک تجارتی و سنده اوج بازاری واردرد .
قرون وسطاده بیوک و مشهور بر شهر اولوب ، بر
خیلی مشاهیرک مسقط رأسی بولمیشدر .

— غرونینگه ایالتی فلنکک منتهای شمال
غریسنده واقع اولوب ، جنوباً درننه ، غرباً فریزه
ایالتلرله ، شمالاً بحر شمالی ایله ، شرقاً دخی آلمانیه
نک هانوویره مملکتیه محاط و محدوددر . مساحت
سطحیسی ۲۲۹۸ مربع کیلومتره اولوب ، ۲۵۲۰۹۰
اهالیسی واردرد . اراضیسی پک آلتقی اولوب ، دکیز
صولرینک تجاوزینه قارشی متین سدلر یایمشلردر .
باشلیجه نهری (هونسه) اولوب ، مرکز ایالتده
(اوده آآ) نهرله برلشه‌وک ، بیوک سفاینکده
دخولینه مساعد اولان (ریددیب) ایرماغنی تشکیل
ایدور . سیر سفائنه صالح صنیی جدوللری پک
چوقدره سواحلنک منتهای شرقنده (امس) ایرماغنک
منصبنده بولنان (دولار) و منتهای غربنده (لاوا -

بر ناحیه اولوب ، قلعتی ناحیه‌سیله بودغوریجه آره .
سنده وقره طاغ حدودی اوزرنده واقعدر . (قاقا -
ویقه) طاغنک جنوبی مائله‌سنده و بوطاغک ذروه‌سیله
(جیونه) نهرینک مجراسی آره‌سنده واقع اولوب ،
اهالیسی اسلام و قتولیکدن مرکب اوله‌رق جنگاور
آدملردر .

غروزی } ایران شمرا سندن اولوب ، کا -
شانیلدر . شویت اونکدر :

بگذار که پنهان بود این راز جگر سوز
انتکار که گفتیم و دل چند شکستم

غروشوی } (Grouchy) فرانسه مشیرا -
سندن اولوب ، نورماندی زادکا -

سندن بر مائله‌یه منسوب اولدینی حالده ، ۱۷۶۶ ده
پارسده طوغش ، و ۱۸۴۷ ده وفات ایتمشدر .
۱۷۸۹ ده خاصه اردوسنده ملازم ثانی اولدینی
حالده ، افکار جدیدیه تابع اولوب ، واقع اولان
محاربه‌لرده اظهار شجاعت ایتکله ، قطع مراتب
ایده‌وک ، ۱۷۹۳ ده میرلوا اولمش ایکن ، زادکاک
هدم استفادمنه قرار و برلکده ، رتبه‌سی رفیع اولمش
ایسه‌ده ، نفرلکله یکیدن هسکره کیروب ، مؤخرأ
رتبه‌سی استردادده موفق اولمش ؛ و ۱۷۹۸ ده بر
مفرزه هسکریه ایله ایتالیا یه سوق اولنه‌رق ، سار -
دنیه قرالی استعفا یه مجبور ، و بیامونته‌یی فرانسه
الحاق ایتمشدی . بوناپارتنک معینده هان کامه محاربا -
تنده بولوب ، اثبات لیاقت ایتش ؛ و آلکز (نووی)
محاربه‌سنده ۱۴ یاره آلمش ایدی . یوزکونلک
وقوعاننده آنفولم دوقه‌سنه قارشی حرب ایدوب ،
یونی اسیر ایتکله ، بوناپارتن طرفندن عهد -
مشیریت رتبه‌سی توجیه اولمیشدی . بده بلجیه‌ده
بولنوب ، ۳۰۰۰۰ کشی ایله (بلوخر) ی تعقیب
ایتکده ایکن ، (واترلو) محاربه مشهوره‌سی وقوع
بولوب ، بوناپارتنکندیسنک محتاج و منتظر بولندینی ،
و کندیس طوپک سستی ایشیتدیکی حالده ، امر
آلمدنیخون امداده کیتیوب ، امپراطورک عوینه
سبب اولمشدر . بوناپارتنن صکره تأسس ایدن
حکومت کندیسنک مشیرینی تصدیق ایتیوب ، آنجی
۱۸۳۱ ده مشیرینی تصدیق اولمش ، و احیان مجلسنه
اتضاب ایدلمش ایدی . واترلوده کی حرکتی حقی
کوسترمک اوزره بعض رسائل ایله دیگر بعض آثار ی

لرینه فروخت ایده بیلبر . یالکز بو حنك انتقال
و فراخنده اراضی اصحابی ایکی سنه لك اجاره مقدارنده
بر رسم آلبرل .

غرویره } (Gruyères) اسویجره
فریبورخ ناحیه سنده و فریبور .
فك ۲۰ کیلومتره جنوبنده قضا مرکزی بر قصبه
اولوب ، ۱۱۰۰ اهالیسی ، اسکی فرویره قونترینه
مخصوص بولنش بر قلمه و سرائی و هر طرفه اخراج
اولنان مشهور پینیری واردور .

غروئیلاند } یاخود غرونلاند (Groen-
land, Grönland) آسریقا .
نك منتهای شمال شرقیسنده واقع بر یدر ، كه اساسی
قطب شمالی بوزری آلتنده مستور اولدینی حالد ،
آسریقا ایله آدروپا آره سنده بیوك بر شبه جزیره
صورتنده جنوب طوغری ممتد اولور .

موقعی ، حدود و مساحه سی . — غرونلاندك
حدود شمالیه مجهوله سی بحر متمد شمالی ایله محدود
اولدینی حالد ، بحر محیط آطالسی ایچنه طوغری
ممتد اولوب ، شرق و جنوب و غرب جنوبی سواحلی
بحر محیط مذکورله محدوددر . حدود شرقیه سی
ایسه یته بحر محیط آطالسی به مربوط داویس بوزازی ،
بافن قوبی ، اسمیت بوزازی ، قانه قوبی ، کندی بوزا .
زی ، هال قوبی و نهایت روزون بوزازی تحدید
ایدبور . بو جهندن $۸۲^{\circ}۳۰'$ عرض شمالی به قدر
کیدیلوب ، سواحل غریبه سی کاملاً سواحل
شمالیه سنك بر قسمی کشف و تمین اولمشدر . شرق
طرفنده ایسه بوزل سیر سفاشته دهها زیاده مانع
اولوب ، ۷۷° عرض شمالیده وافع (یسمارق) برونندن
بوزازی به جقیقه مامشدر . سواحل شمالیه نك منكشف
اولان صوك نقطه سندن اشبو یسمارق بروننه قدر
اولان اراضی مجهوله خط مستقیم اوزره تقریباً
۹۰۰ کیلومتره طولنده در . ۷° عرض شمالی به
قدر کنیشلی بر و تقریباً ۱۰۰۰ کیلومتره اکنده
اولوب ، اورادن آشاغی به کیتدکجه طارلاشورق ،
تام ۶۰° عرض شمالیده (قراول) بروننه منهی او-
لور . منتهای شمالیسی ۸۲° عرض شمالیده فرض
اولدینی حالد ، شمالدن جنوبه بونی تقریباً ۲۴۲۰
کیلومتره در . بو حساب اوزره مساحه سطحیسی
۲۱۶۹۷۰۰ مربع کیلومتره اولوب ، یازین بوز-

ورزه) کورفرلی بولنور . دوکین قوملردن دکیز
کیتدکجه چکمکده و سواحل اوزامقده اولوب ،
ایلمده قره به ینشه چکلی آکلاشیلان بعض جزایر
دخی میدانه چیتمقده در . شرق جنوبی قسمی بطاقلق
اولوب ، آتلی صوری خندقلر واسطه سله (آت)
نهرینه اساله اولقمده در . اراضیسی زراعت به
الوریشلی دکل ایسه ده ، ترقیات فنیه سایه سنده
ذخایر متنوعه ایله کتن ، پشاس ، یاغ اخراجنه
باربان حیوات و سائرمدن خیلی محصولات آلتیر .
مرها و چاربری چوق اولوب ، اهالینک باشلیجه
مشغولتی حیوان بتیشدر مرمک ایشیدر . پینیر و یاغی
منهوردر . اورمانلری به آز اولوب ، بطاقلقلرده
چورومش نباتاندن عبارت اولان (تورب) دینلن
بر جنس طوبراق محروقات احتیاجنی دفع ایدر .

بو ایالت افتدار بشرک ترقیات فنیه سایه سنده
واقدام و غیرت قوتیه زهرله قدر واصل اوله بیلدیکنه
بر مثال و نمونه در . بو بر ایکی اوج عصر اول ناقابل
سکنی و خالی بر بر اولوب ، بطاقلقلردن ایچنه کیریل .
من ، و طورغون صولرده طوران قورباغه لرك سسندن
بشقه برشی ایشیدیلر من ، و بر طاقم بیانی صو
قوشلردن بشقه برشی کوریلر مزدی . نه بر چغی
بو استعدادسز طوبراقه بر قازمه اورمق ، ونه در بر
چوبان بوشوده زار پرله سوریشی صوقق تشبثنده
بولوردی . بو کون ایسه بهر مربع کیلومتره سنه
۱۱۰ اهالی دوشوب کوندن کونه دخی چوفاقلقده در .
علی العموم کوبیلرک واسع ، هوادار و کوزل
قسم اولنش خانلری ، مسکنلرینک اطرافنده کوزل
چار و باغچلری ، بو چارلرده اولتار دلبر دیکه
شایان ایشکریله کوزل آتلی ، قیولرینک اوکنده
اک یکی اصولده واک مکمل آلات زرعیله
واردور . غرونیکه نك اک کوچک کویلرند بیه صومی
لنخانلر ، نارنج طبیعی و آثار حقیقه موزه لری و بنا .
نات باغچلری کوریلور ؛ بو ترقیاتک اسبابندن بری ده
کندیلرینه مخصوص اولان اراضی نظامنامه سیدر .
شوبه که : اراضی اصحابی محدود و معین بر اجاره آلوب
هیچ بر ایشه قاریشه مازلر ، و بو اجاره بی آتیرمق و یا
مستأجری تبدیل اتمک حقنی حازر دکلردور . مستأ
جرل اراضی بی ایشله حقنی ورنه لرینه ترك و یا بشقه .

لردن قورتلان و دانیامرقیه تابع اولان قابل سکنی
پرلری قریبا ۱۰۰ ۸۸ مربع کیلومتره وسعتنده در.
بونک اهایسی ۹۵۳۰ کشیدن عبارت اولوب، بوز-
لرده یاشایان ۵۰۰ قدر اسکیمو دخی علاوه اولنورسه،
مجموع اهایسی آنجق ۱۰۰۰۰ کتشی به بالغ اولور.
غروئیلاندک اکثر سواحلی مکشوف اولمفله، آطه
اولسی و یاخود هنوز کشف اولنماش منجمد بوقازلله
پرلرلندن آبرلش بر قاج آطه دن مرکب بولمسی
مختلدر.

احوال طبیعی سی، سواحل و جزایری. —
سواحل شرقیه سی دیکیزک ایجنه جیقمش قبایق و صرب
برونلرله قره لک ایجنه کیرمش پک طولاشیقلی کور.
فرلردن و سواحلك اوکنه سربلش بر چوق قیالردن
عبارت اولوب، بو قبایق و صرب ساحلر پک یوکسک
اولمفله، بو جهتن سفاشک تقریبی پک زور و پک غا.
طره لی اولدیفندن، آوروپا سفایخی یالکز سواحل
غریبه سنه یناشه ییلش، و یالکز بو سواحلك قسم
جنوبیسنده دانیامرقه لیلر بر طاقم کوچک مهجرلر
تأسیس ایده ییلشلدرد. آنجق بو سواحلدن دخی
ایچری به طوغری سیاحت ایدیه میوب، سרمدی
بوزلر و قارلر غروئیلاندک ایچ طرفنک کشفنه مانع
اولدیفندن، هنوز احوال اراضیسی مجهولدر. شمالدن
جنوب بر سلسله جبال متمد اولوب، ایکی مائله تشکیل
ایندیکی تخمین اولنمش ایسه ده، بو تخمین ده فرضیات
حکمنده قالشدرد. مع هذا بعض مرتفع پرلری بولندیفی
و بونلردن سواحل قریب اولانلردن اسویجره نیک
بوز دره لر به مشابه بعض دره لر اینوب، بعضا بو
دره لردن دیکیزه جسم بوز کتله لری دوشدیکی کو-
ولمشدر. سواحلك بعض پرلرنده بوزلرک آلتندن
دیکیزه سولر دو کیلوب، بونلرک انهار اولسی مختلدر.
سواحل وکنده بر چوق آطه لری بولسوب، اک
بیوکری ساحل غریبسنده دیسکو (۷۷۸۶ مربع
کیلومتره)، و ساحل شرقیسنده لیورپول (۲۷۷۰
م ک)، قلاورینغ (۱۳۷۱ م ک)، قوهن (۶۳۹
م ک)، شانون (۱۰۹۰ م ک) و قولودی (۴۷۴
م ک) آطه لیدر.

اقلیم و هوای. — غروئیلاندک درجه مرضی
هواسنک نه حاله اوله جفی آکلامغه کافیدر. اک

صیحاق پرلی اولان قسم جنوبیسنده اک صیحاق
موسمی اولان اغستوس آئنده حرارت ۲۴ درجه به
قدر چیقارسده، ۱ درجه دن آشانی ایندیکی دخی
اولور. ایلول و تشرین اولده هوا کیتدیکه صوغوب،
تشرین ثانیده قیش باشلار؛ و بوموسمه متمادیا صفر-
دن آشانی قالوب، تحت الصفر ۲۰ درجه به قدر اینر-
نیسانده صفردن بوقاری ۱۵ درجه به قدر چیقارسده،
نحوالاتی چوق اولوب، ینه صفردن آشانی به اینر.
قارلر حزرانده اریمکه باشلاب، تموزده بستیون
قالقار. مملکنک دها شمالی پرلرنده یازلر دها قیصه
و قیشلر دها شدتلی اولوب، دانیامرقه لیلرک
تأسیس ایندیکری اسکله لک اک شمالیسی اولان
۷۳° عرض شمالیده بولنان (اوپرناولیتی) ده صوغوق
زور طانیله بیله جک بر حاله در. دها اوده اسمیت
وکنندی بوقازلرنده قار و بوزلر سרمدی اولوب،
برودت تحت الصفر ۴۰ و ۵۰ درکده بولنور؛
و آرتق اورلرده انسان و حیوان یاشامسی محال
حکمنه کچوب، یالکز اسرار طبیعی کشف ایله انسانیت
خدمت ایتمک آوزوسنده بولان غیرتلی سیاحلر
جانلرخی تهلکه به قویه رق وادانا اولومه بنجه لشرک،
او دهشتلی پرله قدر صوقیلورلر. برودت ییکپاره
بوزلر، پک شدتلی بورلر و فرطونه لر، و بدن انسانه
ایکنه لر باتارکچی بر حال حس ایندیرن پک کثیف
سیلر منظم اولورسه، غروئیلاند و جوالری
هواسنک درجه دهشتی آکلاشیه بیلیر. سنه نیک بر
قسمی دائمی کجه حالنده اولوب، دائمی بر قرائق
حکم سورر؛ و بوموسمه یالکز فجر شمالی آره صره
له یاش اولوب، کفته بولمشی کی کورین او قارلی
وخالی پرلری دهشت انکیز بر ضیای احرله تنور
ایدر.

نباتات و حیوانات. — غروئیلاندک طوپراغی
قاردن قورتلجه یعنی تموزده انواع نباتات و حیصکر
ظهور ایدرسده، اوموسمه اکثرا حکم سورن
قوراقلق و متعاقباً هودت ایدن صوغوق بونلرک
بیومسنه مساعده ایتمز. مع هذا آوروپا مهاجرلری
بعض سبزله لرله بر مقدار بر الماسی و آربه بیتشدرلر.
حیوانات محلیه بیاض طاوشان، قرمزی تیلکی، رن
دینلن صیغین جنسی، پک ابری و برنهی اولان بیاض
آبی، قیزاق چکمه ده قولانیلان کوبک، و (آنافروش)

دینی قبول ابتدایربلوب، دیکرلری ساژ اسکیمول
کپی جن ویرلره طایارلر.

تجارتی. — فروشلاندک تجارتی بوندن مقدم
صرف دایمارقه دولتی طرفندن اجرا اولنوب، ۱۲
کمی بوکا تخصیص اولنمشدی؛ وونلر فروشلاند
اهالیسیون ذخیره وسائر مایه‌ی هکوتوروب،
هودتلرنده تیلکی پوستی، دکبزآیسی دریسی، بالیق
یاغی، طون یاغی، بالینه کبکی وسائر محصولات
محلّه‌ی وپورسلین امانده مستعمل قبولیت دینلن
برجنس طوریاغی دایمارقه قتل ایدرلردی. مؤخرأ
تجارت سفائنه دخی مساعده اولنوب، هر طرفدن
بعض سفائن کیدوب کله‌رک، اجرای تجارت ایدرلر.
احوال تاریخیه‌سی. — فروشلاندک کشتی
آمریکائی کشفندن چوق دهاسکی اولوب، بویر
تا اونجی قرن میلادی اواخندن (ایسلانده) لیلرک
مملوی ایدی. ابتدا فرطونه‌ی اغرامش اسلانده‌ی
برکیمی فروشلانده دوشوب، هودتنده همشهریلرینه
خبر ویرمکه اوتاویخندن اعتبارأ ایسلانده لیلر وبسده
نوروجلیلر دوت یوز سنه قدر فروشلانده کیدوب
کله‌رک ایدرلر. بده هر فصله اونودیلوب، برخیلی
وقت اسمی بیه ایشیدلر اولدقدن صیکره، نهایت
اون آلتنجی قرن میلادیده دایمار بجه‌یونی طرفندن
یکیدن کشف اولنوب، اون سکزنجی قرن میلادی
اواسطنده دوات مشارالها طرفندن سواحل غریبه.
سنده بعض کوچک اسکله‌لر انشاسیه اعمار واسکانه
تثبت اولنمش؛ وآننجی اقلیم وهوا وراضیسنک
استمدادی اولمیدندن، بو اسکله‌لر آننجق یوقاریده
صاییلان بش اون قلم مواد تجارتیک اخراجنه
مخصوص قالب، برکونه ترقیات کوریلده‌مه مشدر.
اوقتلدن بری کرک دایمارقه وکرک اسوج نوروج
وآلمانیا وانکتره طرفندن دفاتله کیلر وفنی هیتلر
وسیاحلر کوندیرلرک، فروشلاند سواحلنده تخریات
فنیه اجرا اولنمشدر؟

غری { (محمد مؤمن) ایران شعرا سندن او.
لوب، فیروزآبادی اولدینی حاده،
شیرازده نشوونما بولمشدر. آلتیوز بیتی حاوی
مرتب دیوانی وارد. شویت اونکدر:

مرا نخواهد اما زرشک این که مباد
کند اسیر مرا دیگری رها نکند

دینلن کدی به مشابه بریرتیمی حیواندن عبارتدر.
آوروایلر برمدار صغیر قیون دخی ادخال ایتشلر.
در. قوشلری وهلی مخصوص قره قوش، آق بابا،
شاهین، قارغه کی بریرتیمی جنسلری چوقدر. دکبز
لرنده بالیلرک انواعی وبالینه و دکبزآیسی کپی جسم
حیوانات بجه‌یونی چوقدر. بعض محفلرنده کور معدنی
وسائر وسائر بولنوب، کور اخراج و عروقانده
استعمال اولنور.

اهالیسی. — فروشلاندک دایمارقه لیلر طرفندن
اسکان و اعمار اولنان بری ساحل غریبسنده اولوب،
منهای جنوب، کی (قراول) برونندن ۷۳° عرض
شمالی قدر ۱۳ درجه جغرافیه ممتد اولور.
ایکی سبازه منقسم اولوب، جنوب جهتده کی ۵،
وشمال طرفنده کی ۷ فضا به منقسمدر. برنجیسنک
مرکزی (غودتاب)، وایکجه‌یسنک کی (دیسقو) آله.
سک ساحل جنوبسنده واقع (غودهاون) اسکله لیدر.
هرضایک مرکزی دخی برکوجک اسکله‌لر اطرافنده
برقاج خانه‌دن عبارتدر. اک مسکون بری اک جنوبده کی
(بولانس هاب) قضاسی اولوب، شماله طوغری
جیفله‌ی اهالی سیرک‌لشوب، ممرودیت آزالیر. اون
یکه قریب اولان مجموع اهالیسندن یاکیز ۲۳۶ سی
خالس دایمارقه‌لی اولوب، قصوری برلی ویا برلی
اه دایمارقه‌لیردن متولد ملزدر. اهالی اصلیه
آمریکائی افطار قطیه‌سند منتشر اولان اسکیمو
جنسینه منسوب اولوب، بونلر دایمارقه لیلرک اعمار
ایشکری برلرک خارجنده دخی بولنمله، شمالاً
۸۲ درجه قدر آثارینه تصادف اولنمش؛ وسواحل
شرقیده دخی ۷۳ درجه جوارلرنده کورلشلردر.
بونلر ساژ همجنسلری بی بک ساکن و مطیع او.
لوب، آننجق تیل وایلر یسنی دوشوغز آدملردر.
اوست وباشلری بک پسدر؛ و دائماً بالینه و دکبز
آیسی اتی ویاغی یکندن بدنلری دخی بک فنا قو.
قار. آوجیلن و بالیقچله مشغول اولوب، بوسنتمده
ودردن برنوع خفیف قاقق یاوب کورک چک‌مکده
یوک مهارتلی وارد. ایچریده کینک توبی ایچری به
ودبشارده کینک دبشاریه به چورلش ایکی قات
دردن اتواب کیلر. بعض ادوات واسله امانده کی
مهارتلی دخی استعداد طبعیلرینه دلالت ایدر.
دایمارقه لیلرله برابر ساکن اولانلرینه پروتستان

غریبی { (جلی السید ابوبکر - افندی) قونیہ
چلیلرندن اولوب، بدری الحاج جلی
عارف افندیدن صکره ۱۱۵۹ تاریخندن آستانه حضرت
مولوبده مقام ارشاده کجش، و ۱۱۹۹ ده ارتحال
ایتمشدر. شو مطلع اونکدر:

تار زلفک دل آوارهیه زنجیر ایندم
احسن وجهله دیوانهیه تدبیر ایندم

غریت غریمسی { (Great Grimsby)
(انکتره نیک (لینقون)
قونلغندن و لینقونلک ۴۸ کیلومتره شمال شرقیسنده
(هوبر) نهرینک منصبنده برقصه اولوب،
۲۰۲۵۰ اهالیسی، دمیر بولی، سفائن انشاسنه
مخصوص دستکاهلری، خلاط فابریقه لری، کراسته،
معدن کموری و بالیق اخراجاتی، صاغلام لیانی ویک
ایشلک تجارت بحیره سی واردر.

غریزون { ناحیه سی (Canton des Gri-
sons) اسویجره جاهیر متفقه سنی
ترکیب ایدن نواحینک بری اولوب، اسویجره نیک منهای
شرق جنوبیسنده واقعدر. هر طرفدن طاغ صیرت لرندن
عبارت حدود طبیعیله محاط اولوب، شمالاً سنت
غال و غلادریس، غرباً اوری و تسین ناحیه لریله،
جنوباً ایشالیاتک لومباردیا، شرقاً دخی آوستریانک
تیرول خطه لریله محدوددر. ۱۹° ۴۶' ایله ۵° ۴۷'
عرض شمالی و ۱۹° ۶' ایله ۸° ۸' طول شرقی
آره لرندنه متمد اولوب، شرقدن غربه بوی قوش
اوجشی حسابیله تقریباً ۱۴۰ کیلومتره در. مساحت
سطحیه سی ۷۱۸۵ مربع کیلومتره اولوب، اسویجره نیک
اک بیوک ناحیه سی ولفله، برسد سندن زیاده در. آنجی
اهالیسی او نسبتده اولیوب، بتون اسویجره اها.
ایسنک ۲۹ ده بری نسبتندنه در. یواحیه ۱۰ ۹۳
اهالی ایله مسکون اولوب، بهر مربع کیلومتره باشنه
آنجی ۱۳ کشتی دوشره. اهالی مذکورده دن ۴۰۰۰ ی
قتولیک و ۵۳۰۱۰ ی پروتستاندر. اهالینک نصفنه
قرب مقداری یعنی (رین) حوضه سنده و شمال جهتنده
ساکن اولانلری آلمان، آدویاتیق دیکزی مائله سنده
ساکن اولان بر سبی ایتالیان لسانلریله و قصوری
رومانش دینلن لاتیخه دن جوزوق برلسالنه متکدرلر.
اراضیسی طاغلق ویک مرقع و صرب اولوب، آب
سلسله جبالک (سنت فونارد) ذروه سندن آریلان

غریان { طرابلس غرب ولایت و سنهاغنده
{ و طرابلسک جنوب غریسندنه برقصا
اولوب، همنامی اولان مرتفعه برطاغ قضایی غریدن
شرقه شق ایتمکله، ایک طرفنده کی مائله لری خبی
منبت و محمولدار اولدیی کی، بو طاغدن اینن برقاچ
چای دخی جفاره اووه سنی اروا ایدر. مرکزی
وادی الزمانه نیک بو قاریلرنده و بش آلتیوز متره
ارتفاعنده اوله رق طرابلسک ۸۵ کیلومتره جنوبنده
واقع قصر غریاندر. بو قضا ولایتک اک منبت
و محمولدار بری اولوب، بندای، آرپه، صفران،
زیتون و سائر حاصل اولور. پاموق همان آفاج
جسامتندنه اولوب، برقاچ سنه طایندی مجرب اولدیی
کی، بوکا مائیل انواع محمولات و برمکه دخی اراضی
واقلیک استعدادی وار ایسه ده، اهالی زراعت
آلیشامشدر. قضا خبی مسکون ایسه ده، اها.
لینک وحتی قضایی ترکیب ایدن قرائت ییله مقداوینه
دائر بر معلوماته دسترس اوله مدق.

غریب { (شاه - میرزا) ایران شمراسندن
{ اولوب، سلطان حسین باقرانک
احقادندندر. شو بیت اونکدر:

فی غبارست که از دامن صحرا برخاست
که زمین هم بتماشای تو از جا برخاست

— هندستان شمراسندن دخی ایک کشتیک
مخلص اولوب، بری شیخ ناصرالدین دهلوی و دیگر
سید کریم الله بلکرامیدر. برنجیسنک فارسی مرتب
دیوانی واردر.

غریبی { اونیقی قرن هجری هفتالی شمرا.
{ سندن اولوب، وارداریکجه سندندر.
طریق علمیله سلوک ایدوب، بده طریقت مولوبه
انتسابله، سیاحت چیقهرق، بر مدت دور بلاد
ایتمکدن صکره، ۹۵۴ تاریخنده استانبوله دخولنده
وفات ایتمشدر. شو بیت اونکدر:

دیدم که درد هجر دلت چاره سی نه در
دیدی طبیب وصلت آکا چاره سینده در

غریبی { ایران شمراسندن اولوب، سیاحت
{ طریقله هندستانه کیده رک همایون
شاهک ملازم لری سلکنه کیرمشیدی. شو بیت
اونکدر:

دل زچاک سینه میخواند که بیند روی دوست
مرهم ای مشفق منه بر سینه افکارما

مرکزی اولان (قوآره) به قدر تمديد اولنه بيلشد. حڪومتى جمهوريت مفرطه اولوب، ۶۵ اعضادن مركب بر مبعوثان و ۳ اعضادن مركب دائمى بر اجراءات مجلسى وارد. ۱۸ ياشنى طولد بزمش قافه افراد اهالى انتخاب ايتك و ۲۱ ياشنى بچككن او. لانر انتخاب اولمقى حقتى حازدر. بو ناحيه ۱۴ قضايه منقسم اولوب، ۲۹ دائره، قضايه و ۲۳۲ قريه يي حاويدر. مركزي اولان (قوآره) دن بشقه قصبه يي اوليوب قضا مركزلى بيوجك قريه لردن هبارتدر.

غريقا { (Griquas) آفريقاى جنوبيه
فلنك مهاجرلردن هبارت اولان
(بور) لك (هونتوت) جنبيته منسوب برلى سياه
قاريلرله ازدواجلردن متولد بر قوم اولوب، بونلر
اميد برونك انگيزلر طرفندن ضبط اولمى اوزرينه،
شماله طوغرى چكيلوب، قرن حاضر ميلادى اوائلنده،
خيلي كثر تلى اولدقلى حالده، اميد برونك ايكي
اوج بوز كيلومتره شمالنده واقع (روكولده) طاغلرنده
نمككن ايتشلدردى. بعده اوراسنى دخى تركه،
(اورانز) ايرماقنى تجاوز ايدهرك، برطاقلرى (غريقا.
لاندوست) ينى غرى غريقالر مملكتي دينلن برى
مكان اتخاذايتش، وديكرلى (اورانز) مملكته كيرمشلر.
سده، بورلرده دخى كنديلر بى راحت براقدلردن،
شرقه طوغرى ايرليوب، زولور مملكتي ايچينده
(غريقالاند است) ينى شرقى غريقالر مملكتي دينلن
برده توطن ايتشلدرد. سيمجاه آدروباليدن زياده
هونتوتلره مشابه اولوب، ساكن وچايشقان آدملردر.

غريقالاند { (Griqualand) آفريقاى
جنوبيه انگيزلر اميد برونى
مهمبرنده و (اورانز) حكومتك غرب و شرقنده ايكي
براولوب، برينه (غريقالاندوست) ينى «غرى غريقالر
مملكتي» وديكرينه (غريقالاند است) ينى «شرق
غريقالر مملكتي» نامى وريليور. ايكي سده آفا
بيان اولنان غريقالرله مسكون اولوب، بونلر اميد
برونى ضبط ايدن انگيزلردن اورابه قاچش ايكن،
۱۸۷۹ نارمخينده انگيزلر بو ايكي برى دخى ضبط،
واميد برونى مستعمره سنه الحاق ايتشلدرد. غريپسك
مساحه سطحيه ۴۵۳۰۰ مربع كيلومتره واه. ليسى
۴۵۲۷۵ كشى؛ وشرقيسك مساحه سطحيه ي

ايكي شبه ينى (آب ده غلاديس) و (آب رتيق) شمله لى غرب جنوبيدن شرق شمالى به طوغرى
اوزانوق، غريزون ناحيه سنى شرق ايدلر، وايكخيبي
شمالى و جنوبى اولوق ايكي قوله ابرله رقى، جنوبى
قولى قما ايتاليا حدودىنى تفريق ايدر. بو طاغلر
اك بوكسك ذروه لرنك ارضاعى ۳۶۸۰ و ۳۰۰۰
ايه ۳۵۰۰ متره آره لرنده در. بوز دره لرى دخى
چوقدر. طاغلر آره لرنده اووه بولمبوب، آقان
انهارك واديلر ده طار واوزوندرد. ذكر اولنان
ايكي ساسله جبالك آره سنده ربن ايرماقك بو.
قارى منابى تشكيل ايدن بر جوق چايلر آفدينى
كي، ايكيه سلسله ك ايكي قولى آره سنده طونه
نايلردن (ابن) نهري آقار؛ ومنتهاى غرب جنوبى
كوشه نك ميه جاريه سى (بو) ايرماقنى واسطه سيله
آدريتيق دكيزنه دوكلور. بو وجهه بو ناحيه شمال
دكيزى وقره دكيز و آق دكيز مائه لرنك نقطه
اجتماعنده بولوب، آوروپاك اك بوكسك تقسيم
ميه خطلر بى حاويدر. هواسى بالطبع صوئوق
وسرت ايسه ده، اسوبچره نك ساز طاغلر جهلر بيه
نسبه متدلده در. اراضيسك آنجق بكمريمده
برى قابل زراعت اولوب، محصولاتى احتياجات
عليه نك نصفه سيله كفايت اغتر. ربن واديسك
آشاقى طرفلرنده اوزوم دخى بيشير. اراضيسك
برخى اورمانلرله مستور اولوب، بعضى طرفلرنده
كندكجه آزالمده در. حيوانات اهليه سى ۸۶۰۰۰
صغير، ۷۵۰۰۰ فيوز، ۵۰۰۰۰ چكى، ۲۰۰۰۰
طوموز وايكي اوج يك بيكردن هبارتدر. طاغلرنده
آب، كك، قره جه، طاوشان وساژ آو حيواناتى
دخى بولنور. قره فوشلر يك بيوك اولوب، ديكر
يرنهي فوشلر ده چوقدر. انهارنده جوق باليق
بولنور. هر نوع معادن موجود ايسه ده، هيچ برى
اهمته ايشله نك قدر بول دكلور. صنايعى يك
ايلرى اولوب، يلكز بعض بوك وايك منسوجاتله
صانندن اورمه شيلر و اجزاي كيميوه ايله توتون
وتونياق قابقلرلى واردرد. باشليجه سرمايه تجارتى
پنير، ياغ، درى، دمير، اودون، كور، قورى
بش وساژده در. اراضيسك حالى دمير بولر تمديد بيه
مساهد اوليوب، زور بندن كلن خط ناحيه نك

۷۵۳۳ مربع کیلومتره و اهالیسی ۳۱۰۰۰ کشیدر.
فریبسنده کلیتی الماس مدنلری بولنور.

غریما { (Grimma) صاقسه قرالفنك
ایسیغ ایالتنده و لیسیفك ۲۶ کیلو.
متره جنوب شرقیسنده و (اله) ایرماغنه تابع (مولده)
نهری اوزرنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب،
۷۲۷۵ اهالیسی، دمیر یولی، اسکی برسرای و چوخه
و قافله فابریقه لری واردر.

غریمسئل { (Grimsel) اسویچره ده (رنه)
{ اله (واله) ناحیه لری آره سنده
و آلب جبالنده بر بوزاز و یکید اولوب، ۲۸۷۸
متره ارفقاعنده واقدر. قارلرده قالان بولجیلرک
امدادینه یتیشمک وظیفه سیله موظف راهبرله مخصوص
بر مناسرتی وجوارلرنده بلورلری واردر.

غرینبی { (Green-Bay) یعنی «یشیل
قوی» آسریقای شمالیده ممالک
مجمعه نك (ویسقونسن) حکومتنده و میشیگان کولنك
شرق جهتنده شمال شرقیدن جنوب غربیه طوغری
ممتد طار و اوزون بر قوی اولوب، بوی ۱۸۰
واکی ۱۵ اله ۳۰ کیلومتره آره سنده در. کولدن
اوزون بر شبه جزیره اله و بر صره آله لرله آریلوب،
قسم اعظمی ویسقونسن و آغری میشیگان حکومتی
داخلنده در. درینکی ۱۵۰ متره قدر بالغ اولور.
ایچنه بر قاج نهر دو کیلور.

— مذکور کورنفرک منهای جنوبنده ینه
بو اسله مسمی قضا مرکزی بر قصبه واسکله بو.
لنوب، ۱۰۰۰۰ اهالیسی و کراسته اخراجانی
واردر. لیانی صاعلام ایسه ده مدخلی صیقدر.
اهالیسنك نصی قاده دن یکمش فرانز مهاجرلری
اولوب، قصبه ده فرانزجه وانکیلرجه تکلم اولنور.

غرین دیور { (Green-River) یعنی
{ «یشیل ایرماق» آسریقای
شمالینك ممالک مجموعه منده بو اسله ایکی نهر بولنوب،
بری (کنتوکی) حکومتنده جریانه، ایسیپی
ایرماغنه تابع (ارهو) نهرینه دو کیلور. مجراسی
۴۰۰ کیلومتره طولنده اولوب، قوراللق موسمنده
آشافیکی ۱۰۰ و یاغورلر موسمنده بندل واسطه سیله
۲۷۵ کیلومتره لکی سیر سقانه صالحدر.

— دیگر ممالک مذکوره نك غرب جهتنده

(فولورادو) ایرماغنی ترکیب ایدن ایکی نهرک بری
اولوب، قیالی طاهر ساسله سنك (فرمونت) طاغنده
نیمانه جنوبه طوغری جریان ایدرک، (ویومینگ)
(اوتا) اراضیسی شق اله، بحر محیط اطلاسیدن
بحر محیط معتدله ممتد اولان بیوک دمیر یول خطی
آلتندن یکدکن و ۸۰۰ کیلومتره لك مسافه قطع
ایتدکن صکره، (فولورادو) حکومتی ایچنده (غرانده
رپور) اله برلشهرک، فولورادو ایرماغنی تشکیل ایدر.
حوضه سی ۱۷۵۰۰۰ مربع کیلومتره وسعتنده
اولوب، چول حالنده بر بردر، و صوبنك اطرافه
هیچ قائمه سی اولماز.

غرینوک { (Greenock) اسقوچیانك
{ (دنفرو) فونتلندده و غلاسقووك
۳۶ کیلومتره غرب شمالیسنده اولورق (قلیده)
خلیجك صول کنارنده بر شهر واسکله اولوب،
۵۷۸۲۰ اهالیسی، بیوک و صاعلام لیانی، فناری،
جسم واپورل اهمالنه مخصوص دستکاه و حوضلری،
دمیر خانه لری، متنوع ماکینه لرله سفائنه مخصوص
یلسکن بزی و خلاط، بوک قاشلر، شکر، کافه،
حصیر شایقه، مرافوزله متعلق مواد مختلفه و سائر
فابریقه لری، یک ایشلک تجارت بحریه سی و واپور
ماکینه سی اکیال و تطبیق ایدن ووشهرده نشأت
ایتمش اولان (جامسوات) ك هیکلی واردر.

غرینوویچ { (Greenwich) قطب جنوبیده
{ «یکی شتلاند» جزایرندن بری
اولوب، (لیونیفستون) اله «قرال جورج» آله لری
آره سنده ۶۲° ۳۰' عرض جنوبی اله ۵۷° ۲۰'
طول غربیده واقدر. کوزل بر لیانی واردر.

غرینوویچ { (Greenwich) انکتره نك
{ (کنت) فونتلندده ولوندره
کوپریسنك ۵ کیلومتره شرق جنوبیسنده و (نامیسه)
نهرینك صاغ کنارنده ۵۱° ۲۸' ۳۸' عرض شمالی
اله ۱۴° ۲۰' ۲۰' طول غربیده بر شهر اولوب،
۴۰۴۱۰ اهالیسی، بیوک بحریه عسکره مکتبی،
انکتره نك مشاهیر بحریونله اسفار بحریه سنه متعلق
رسملره آثار نفیسه مخصوص موزه سی، بیوک
رصدخانه سی و بوکا مربوط مکمل کتبخانه سیله یک
چوقی آلات و ادوات رصدیه سی واردر. انکبزلر

طول جغرافیک مبدئی غربیونج رصدخانه سنک
کنبدن اعتبار ایدوبورل .

غریبونج (Greenwich) آسرقای شمالیه
مملک مجتمه نیک (فونکتیقوت)
حکومتده (فیرلد) فونلفنده وهارفورک ۱۲۵
کیلومتره جنوب غریبسنده اوله رق ساحل بحرده
(نیوبورق) حکومتک حدودی اتصالده واقع
بر قصبه اولوب، ۷۶۰۰ اهالیسی و نیوبورق اها -
لیسک قریجگاهی حکمنده بولنان کوزل باغچلری
واردر .

غریبوس (Greaves) انکلتزه نیک مشاهیر
مستشرقیندن اولوب، ۱۶۰۲
تاریخنده (قولور) ده طومغش، و ۱۶۵۲ ده وفات
ایتمشدر . ابتدالوندرو نیک (فرشام) وبعده (اوقسفورد)
مکتبنده هند- و هیئت علمربنی تدریس ایدوب،
۱۶۴۷ ده مصره عزیمتله، ال یازیسیله محرر بر
چوق کتب و آثار عتیقه جم ایدورک، هودتنده
اوقسفورد دارالفنون هیئت مملککنه نصب،
و ۱۶۴۸ ده قرال طرفدارلغندن طولای عزل
اولغش ایدی . آثار عتیقه مصریه ولاتین و فارسی
لسانربنه دایر قاج کتاب یازمش؛ وعلوم ریاضیه
و هیئت و جغرافیاه متعلق السنه شرقیده دن بر قاج
کتاب ترجمه ایتمشدر .

غزال { رئیس المیزله اولان مشهور واصل
بن عطایک لقییدر . [واصل بن
عطا] ملامتیه مراجعت بیورله .

غزالی { مشاهیر نسادن اولوب، شیب خار-
چینک زوجه سیدر . حجاج بن
یوسف زوجنی قتل ابتدکن صکره، صاحبه ترجمه
قیام ایدوب، بر سنه حجاجه قارشیه طورمشدر .

غزالی { (حجة الاسلام زین الدین ابوحامد
محمد بن محمد بن محمد بن احمد الطوسی)
اعظم علمای اسلامدن واکابر فقهاء شافیه دن او-
لوب، ۴۵۰ تاریخنده خراسانده طوس شهری
جوازنده (غزاله) قریه سنده طومغشدر . ابتداطوسده
احمد الرازکابیدن وبعده نیسایورده امام الحرمین
ابوالعالی الجوینیدن تحصیل علوم ایدورک، استادینک
جانتده کسب شهرت و تألیفه مباشرت ایتمکله،

مشارالیه طرفندن تحسین و تشویق اولغش؛ و استا-
دینک وفاتنده نیسایورلی ترکله، (سرمن رأی) یه
عزیمت ایدورک، وزیر نظام الملک ایله کوریشمش؛
و مشارالیه اکرام و تعظیمنه مظهر اولوب، حضورنده
مشاهیر علما ایله ابتدکی مباحثات علیه ده جله سنه
تقو له، درجه علم و کالنی اثبات ایتمکندن، ۴۸۴
تاریخنده بغدادده مدرسه نظامیه نیک بر مدرساکنه
نصب اولغره، درت سنه تدریس علوم ایله، کسب
اشتمار ایتمکدن صکره، ۴۸۸ ده کافه مشاغلی
ترکله، بر مدت کوشه زهد و تقوایه چکلمش؛ وبعده
جانب حجازه عزیمتله، افسای حج شریف ایدوب،
هودتنده بر زمان دمشق شامده جامع امیه نیک
غرب جهتمده کی مدرسه ده تدریسله بعد الاشتغال،
بیت مقدسه عزیمتله، عبادتله و زیارت مشاهدله وقت
کچیرمش؛ و اورادن اسکندریه یه کیدوب، بر مدت
قالدقن صکره، سلطان یوسف بن تاشفینک دهونی
اوزربنه، مغربه کیمک اوزره کمی ییش ایهده،
اشای راهده سلطان مشارالیهک وفاق خبری آلفله،
یاری بولدن دونوب، وطننه هودت ایتمش ایدی .
طوسده بر مدت تدریس و تألیفه اشتغال ایدوب،
بعده نیسایورده مدرسه نظامیه مدرساکنی قبول
ایتمسنه ابرلم اولغله، اورایه عزیمتیه مجبور اولغش؛
و نهایت بونی ده ترک و وطننه هودتله، منسوب بولندیقی
طریق صوفیونه مخصوص بر خاتمه و یاننده بر
مدرسه اتخاذ ایدوب، بقیه عمرینی عبادت و ارشاد
و تدریسله کچیرمش؛ و ۵۰۰ تاریخنده ۵۵۰ یاشنده
ارنحال ایتمشدر . تألیفاتی چوق اولوب، اک
مشهورلری بروجه آتیدر : «احیاء علوم الدین»،
«فقهده البسیط»، «الوسیط»، «الوجیز»،
«الخلاصه»، «المستصفی»، «جدلده الملح»،
«المنتحل»، «تهافت الفلاسفه»، «محاکم النظر»،
«معیار العلم»، «المقاصد»، «المضنون به علی غیر
اهله»، «المقصد الاسنی فی شرح اسماء الحسنی»،
«مشکاة الانوار»، «النقد من الضلال»، «حقیقه
القولین» و سائر . کندیبی صوفیون مسلککنده
بولغله، فلاسفه نیک افکارینی رد و جرح بولنده
مذکور «تهافت الفلاسفه» کتابینی یازمش؛ و معاصری
بولنان مشهور ابن رشد اندلسدن بولا جواباً

ایتمشدر. اکبر شاهک مصیفته کجرات تهنه کیدوب،
۹۸۰ تاریخنده اوراده وفات اتمش، واحد آبادده
دفن اولمشدر. مرتب دیوانی و «رشحات الحیات»،
«کتاب الاسرار» و «مرآت الکائنات» عنوانرله
اوج منظومه‌سی که جماعاً قرق الی بیگ پنه بالغ
اشماری واردر. شو رباعی اونکدر:

در کعبه اگر دل سوی غیر است ترا
طاعت ز نار و کعبه دیر است ترا
ور در دل بحق است و ساکن بشکته‌ئی
خوش باش که عاقبت بخیر است ترا

— ایکنجیی هراتلی اولوب، حیدر کلیجه‌ک
شاگردیدر. بو دخی هندستانه سیاحت ایدوب،
خلص اشتراکی سبیلله آف الترجه مولانا غزالی‌یه
صاناشقی ایستمش ایدی. شوخ مشرب بر آدم ایدی.
شو بیت اونکدر:

اودر اندیشه که چون خون غزالی ریزد
من در اندیشه که اندیشه دیگر نکند

غزالی { «جانبرد غزالی» ماده‌سنه سرا.
{ جمت بیورله. }

غزالی زاده { (مولانا عبدالله افندی)
{ علای عثمانیه‌دن اولوب،
حجة الاسلام امام غزالی‌ک نسلنددر. محشی تفسیر
بیضاوی عبدالله افندی‌دن و بعد طشکبری زاده
مصلح الدین افندی‌دن اخذ علوم ایدوب، بعض مدا.
رسده مدرسه‌ک و بعض قضا‌لده قاضی‌لق ایده‌رک،
حقانیت و استقامت‌له شهرت بولدیفندن، مصر اوقاف
مفتش‌لکته نصب اولنوب، اورانک اوقافی حال
تذبذب‌دن قورتارمش؛ و عودتنده ابا ابوب و غلطه
قاضی‌لقنه نصب اولمش؛ و صدراعظم رستم پاشانک
دلالت‌له خبلی احسان و التفاه نائل اولمش ایدی.
وزیر مشارالیهک وفاتنده تقاعد اولوب، ۹۷۷ ده
وفات ایتمشدر. اسماء حسنا‌یه بر شرح یازمشدر.

غز نویر { مرکز حکومت‌لری غزنه شهری
{ بولمش اولان آل سبکتکینه
ویرلن اسددر. [«سبکتکین» ماده‌سنه مراجعت.]

غزنه { یاخود غزین. افغانستانده کابلک
{ ۱۳۵ کیلومتره جنوب غریسندده
(غولکوه)ک بر وادی‌سندده اوله‌رق (آب ایستاده)

«تهافت تهافت الفلاسفة للغزالی» عنوان‌له بر کتاب
تألیف ایده‌رک، اقصای شرقده ظهور ایدن بر اثره
اقصای غرب‌دن جواب ویرمشدی. امام غزالی‌ک
عربی و فارسی بعض اشماری‌ده منقول اولوب، شو
قطعه او جله‌دندر:

هپی صیوت کما ترون بز حکم
وحظیت منه بلثم خد ازهر
ای اعتزلت فلا تلوموا انه
اضعی یقا بلنی بوجه اشعری

وفاتنده شاهرک بری شو بیق سولمشدر:

نصیب حجة اسلام اذین سرای سنج
حیات بنجه وینج و مات پانصد وینج

غزالی { (ابو الفتح مجدالدین احمد بن محمد
{ بن محمد بن احمد) مشاهیر علما و فقهاء
شافیه‌دن اولوب، آف الترجه امام غزالی‌ک
برادریدر. قوه ناطقه‌سی و حسن منظره‌سی اولمغه،
وعظی بک مؤثر اولوب، اک زیاده وعظیله شهرت
بولمشدر. برادری امام مشارالیه بغداد نظامیه‌سندن
چکیلوب، اختیار ازوا ایتدیکنده، صاحب ترجمه
نیابة مدرسة مذکوره‌ده تدریسه اشتغال ایتمشدی.
برادرینک «احیاء علوم الدین» کتاب مشهورینی
«لباب الاحیاء» عنوان‌له بر جلد اوژه اختصار
ایتمشدی. «الذخیره فی علم البصیره» عنوان‌له بر
تألیفی دخی واردر. بونک دخی طریق صوفیونه
انتسابی و عزلت و انقطاعه میلی وار ایدی. بر خیلی
مدت دخی ساحت و دور بلاد ایده‌رک، ۵۲۰ تا.
ریخنده (قزوین) ده وفات ایتمشدر.

غزالی { ایران شمراسندن ابکی کشینک
مخلصیدر:

برنجیسی (مولانا —) مشهدلی اولوب، ۹۳۰
تاریخنده طوغمش؛ و هندستانه سیاحت‌له، جانپور
حاکمی خان زمان علی قلی خانک خدمته کیره‌رک،
بونک نامنه «نقش بدیع» عنوان‌له بر منظومه
یازوب، هر بیتجهون بر آلتون جائزه آلمش ایدی.
حاکم مشارالیه اکبر شاهله ابتدکی محاربه‌ده قتل
اولندقدده، مولانا غزالی شاه مشارالیهک الینه
کچوب، تقدیر و التفاته نائل و حتی ملک لشمره عنوانه
دخی مظهر اولمش، و بو عنوانه استغافنی اثبات

دیگر تپه لرده و علی الخصوص « تل المیل » دینانی
ایچنده بر جوق آثار حقیقه بولنوب، مصنع بر مشتری
هیکلی دخی جیتمشدر. غزه یک قدم اولوب،
حضرت ابراهیم زماندن اول موجود بولنش اولدینی
نورانده مذکوردر. بیوک اسکندر غزه تک محاصره.
سیله دوت آی اوغراشوب، مجروح دخی اولدقدن
صکره، کوچ حال ایل قح ابد یلشیدی. بطالسه
ایل سلفکیلر آره سنده وقوع بولان محاربانده دفاتله
خراب اولوب، ینه اعمار اولنشدی. قنوج شام
صره سنده ایادی مسلمینه کچوب، بر جوق مشاهیرک
وحتی امام شافعی (رضه) بو قصبه ده تولد ایتمشدر.
جد حضرت نبوی هاشم بن عبد منافک غزه ده وفات
ایتمش اولدینی و سرقدی اوراده بولندینی سرویدر.
اهل صلیب زماننده بر جوق محارباته میدان اولوب،
دفاعله ضبط واسترداد، واستحکاماتی هدم اولنقله،
الیوم استحکاماتدن خالیدر. — قضای ۷۱ قریه دن
مرکبدر.

— افریقیه ده قیرواندن اوج کونک مسافده
بو اسمله بر قصبه ده بولندینی ابو سعید البکری
« معجم » نده بیان ایدیور.

غزی { (ابو اسحق ابراهیم بن عثمان) مشاهیر
شمر و فضلادن اولوب، غزه ده
طوغمش، و ۵۲۴ تاریخنده سرودن بلخه کیدرکن،
طقتسان یاشنی متجاوز اولدینی حالده، اثنای راهده
وفات ایدوب، بلخه نقل ایل، اوراده دفن اولنمشدر.
شو بر ایکی بیت جله اشعارنددر:

ان یکرهوا نظم القریض فعذرهم
باد کحاشیه الرداء المعلوم
هم محرمون عن المناقب والعلی
والشعر طیب لایحیل لحرم

غزیه { یاخود غزه. صحابیاندن اولوب،
(ام الشریک) کنیه سیله وکندینی
فخر کائنات (صلم) افندمزه هبه ایدوب ازواج
مطهره لری زمره سنه داخل اولنی آرزو ایتمش
اولسیله مشهوردر. کندیسندن بعض احادیث
شریفه منقولدر.

غسان { ازد قبیله لرندن بر عرب قبیله سی
(اولوب، اصلی یمندن اولدینی حالده،
کثرت میاهیله معروف (غسان) اسمنده بر عجله وطن

کونه دوکیلن برنهرک وادیسنده و ۳۴° ۳۴' عرض
شمالی ایل ۸۸° ۶۵' طول شرقیده واقع ایالت سر.
گری بر قصبه اولوب، قریباً ۱۰۰۰۰ اهالیسی
واردر. موقی حدای بحردن ۲۳۵۰ متره سرفق
اولوب، قشلیری یک شدتیدر. موقی یک متین
اولدینی کی، استحکاماتی دخی صاغلامدر. مع هذا
انکیزلر ۱۸۴۲ و ۱۸۸۰ تاریخلرنده ضبطنه مقتدر
اولوب، بعض استحکاماتی هدم ایتمشدر. بو قصبه
بدی سکر بوز سنه ک اولوب، آل سبکتکینک
پانجنی بولنش اولان اسکی غزنه تک ایسه شمیدیکی
قصبه ک ه کیلومتره شمال شرقیسنده خرابه لری
مشهود و سلطان محمود سبکتکینک تربیسی دخی
اوراده موجوددر. یاقوت حموی شهرک اصل اسمی
(غزنین) اولوب، بین العوام غزنه دینلیدیکی و بعضاً
مرب اوله رق (جزنه) صورنده استمال اولدینی
یان ابدهرک، بیوک بر شهر اولدینی و مشاهیر علمادن
حسابز ذواتک مسقط رأسی بولندینی ده علاوه
ایدور. سلطان محمود سبکتکین زماننده غزنه ده یک
جامع و مدرسه بولندینی سرویدر.

غزنین { افغانستان کی غزنه قصبه سنک اسم
اصلیسیدر. [ماده آفقه مه.]

غزوان { طائفه اوستنده و غرب جهته ده
{ بر طاغ اولوب، بلده مذکوره
بو تک اتکنده واقدر. — هرانده دخی بو اسمله
بر عله وار ایدی.

غزه { فلسطین خطه سنده و قدس شریف
{ سجاغنده قدسک قریباً ۹۰ کیلومتره

جنوب فریسنده و مریشک ینه ۹۰ کیلومتره شرق
شمالیسنده اوله رق ۱۵° ۲۹' ۳۱° عرض شمالی
ایل ۷° ۳۲' طول شرقیده واقع قضا مرکزی
بر قصبه اولوب، یالکز ایکی اوج بوزی خرسیتان
اولی اوزره، ۱۶۰۰۰ اهالیسی واردر. قصبه
قومدن ایکی تپه تک آره سنده واقع اولوب، دیکزدن
دوت بش کیلومتره تک مسافه ده در. بر لرندن آیری
و متفرق اولان محله لری بر تپه تک اطرافنده اولوب،
تپه تک اوستنده یک قدم و کلیسادن مبدل بر جامع
شریف بولنور، که سکر کوشه لی مصنع مناره سی
اوزاقدن کورنور. کرک بو تپه ده و کرک جوارنده کی

ایتمکله، بواسطه تسمیه اولغمشدی. بو قبیله دن جا-
هلیته شام جهته ده حکم سورن غسانیلر خاندانی
یتیشدیکی کبی، دور اسلامده دخی غسانی نسبتیه
معروف بمض مشاهیر ظهور ایتمشدر.

غسانی { (القاضی الرشید ابو الحسین احمد
بن الزبیر) مشاهیر علما و شعرا دن اولوب، مرتب
دیوان اشعار و مشاهیر فضلائک تراجمی جامع
«کتاب الجناب و ریاض الازهان» عنوانیه بر تالیفی
واورد. علوم ادبیه و شرعی و ریاضیه ده بد طولی
صاحبی اولوب، ملوک قاطمیه تک اخیر و شاورک
وزارتی زماننده مصرده مسند وجاهه نائل اولمش؛
و سفارتله بمنه اعزام اوله رق، اوراده بعض امیانی
مدح ایتمکله، شاور بونی خبر آلدیفندن، بر روا-
پته اسد الدین شیرکوه میلی بیلدیکندن، ماملکنی
بعد المصادره، مصره عودتنده ۶۳ هـ تاریخنده
کندیسی ظلاً قتل و اعدام ایتمشدر. یک اسم ایدی:
شو ایکی بیت جمله اشعارندندر:

اذا ما بنت بالحداد یودها
ولم یر عمل عنها فلیس یندی حزم
وهیه بها صبا الم یدر انه
سیزعیه منها الحمام علی رغم

— بونک برادر ی (القاضی مذهب الدین ابو محمد
الحسن الفسانی) علمده صاحب ترجمه دن دون ایدیه-
ده، شعرده اوندن اقدم اولوب، شو ایکی بیت جمله
اشعارندندر.

وتری المجره والنجوم سأمها
تسقی الریاض ببحول ملآن
ولولم تکن نهرا لما طامت بها
ایدا تجوم الخوت والسرطان

غسانی { (ابو علی الحسین بن محمد بن احمد
الجیانی الاندلسی) مشاهیر محدثین
و ادباند اولوب، اندلسک جیان خطه سنده ۴۲۷
تاریخنده طوغمش؛ و قرطبه ده تدریس و افاده ابله
مشغول اولوب، علم حدیثده «تقیید الممل» عنوانیه
بر اثر معتبر یازمشدر. علم انسابده معلوماتی و حسن
خطی دخی و ارایدی. ۴۹۸ هـ تاریخنده وفات ایتمشدر.
غسانیلر { روم قیصرلرینه تابع اوله رق
{ دمشق شامده حکم سورمش
مرب طوائف ملوکندن اولوب، من اصل پندن کله

وازد قبائلندن غسان قبیله منه منسوب ایدیلر. بونلرک
برنجیلری جفته بن هر بن حامر اولوب، جله سی بکر می
یدی کشیدرلر. اسلامدن درتیز سنه اول ظهور
ایدوب، حضرت عمر (رضه) ک زمان خلافته دک
حکم سورمشدر. اسملری بروجه آیدر: جفته،
عمر، ثلبه، حارث، جبله، حارث، منذر، نعمان،
جبله، ابهم، منذر، جفته، نعمان، جبله،
نعمان، حارث، نعمان، منذر، عمرو، حجر، حارث،
جبله، حارث، نعمان، ابهم، منذر، جبله. اکثری
دین عیسایه تابع اولوب، اخیرلری اولان جبله خلافت
جناب فاروقیده اسلامه کیش؛ و رجوق توابعله حجه
کیدوب، انشای طوافده اوکنه کچن بر آدمه طوقات
آتمقله، عدالت جناب فاروقیه دوچار اولوب، حقنده
مجازات ترتیب اولنجه، و بوکا قارش حدت ایتمدیکنده،
اسلامده حقوقده اشخاص پندنه فرق و تفاوت اولیه.
رق، حضور محکمه ده جله تک مساوی بولندیفی
آ کلانجه، قیصرک یانته قاچوب، نصر ایتمش ایدی.
اوانشاده ایسه شام خطه سی کاملاً فتح اولندیفندن،
بونکله غسانیلر سلاله سی منقرض اولمشدر.

غسانیه { اندلسک اک مشهور ادیبه لرندن
{ اولوب، بجانه ملککندن اولقله،
(الفسانیه البجانیه) دیتمکله معروفه در. شو قطعه
جمله اشعارندندر:

عهدم والعیش فی ظل وصلهم
ایق وروض الوصل اخضر فینان
لیلال سعد لا یخاف علی الهوی
عتاب ولا یغشی علی الوصل هجران

غصایری { یاخود غصایری، مشاهیر شرای
{ ایراندن اولوب، (ری) شهرنده
نشأت ایتمش؛ و سلطان امین الدوله تک خدمتنده بو-
لنوب، یک چوق انعام و احسانلرینه مظهر اولمشدی.
شو بر ایکی بیت مشار الیهک مدحنده سوبلدیکی بر
قصیده سنندندر:

صواب کردکه پیدا نکرد هردو جهان
یکانه ایزد دادار بی نظیر و همیال
و کرته هردو جهانرا کف توبیشیدی
امید بنده بمحاندی پایزد متعال

غضنفر { ابران شعرا سندن اولوب، قم شهرینه
{ تابع (کیمار) قریه سندن اولدیفنی
حالده، کاشانده اقامت ایدردی. اواخر عمرنده کوز.

لبنه حماماری اولدی بئی حالد، بته تدریسه مشغول اولوردی. شویت اونکدر:

دل پراش و چشم پراپ شد هر دو
دوخانه وقف تو کردم خراب شد هر دو

غقاری { قاضی محمد — } ایران مشاهیر
شمراسندن اولوب، نظم و نثرده
وهزلیاته مهارتی وار ایدی. برمدت (ری) مملکتده
قاضی اولوب، ۹۳۲ نارنجنده وفات ایتشد. شویت
اونکدر:

چومن دیوانه هرکز قدم دردشت غم نهاد
درتن وادی که من مری نهم بجنون قدم نهاد

غغیره { بنت رباح الحبشیه } صحابیاندن او.
لوب، مؤذن حضرت نبوی بلال
حبشی (رضه) که همشیره سیدر. خالد اسمنده بر
رادولری دخی وار ایدی.

غلایه { Galatée } اساطیر یونانیده بواسمه
بر پری ذکر اولنیور، که (تربوس)
اله (دورس) که قیزی اولوب، کویا کندیسنه
(بولیم) اسمنده برجن و (آکیس) اسمنده کوزل
بر دلقانی عاشق اولمسه، بونی ترجیع ایتدیکندن،
مذکور جن مواشتی جسم بر قیا اله ایلان افش.
— کلتلرینی اسکی ظاهر حکمدارلردن برینک
دخی بواسمه بر قیزی اولوب، کویا قهرمان موهوم
(هرکول) ه تشق ایتکه، بوندن (غلانس) اسمنده
بر اوغلی اولش.

غلایا { Galatie } آناتولیده آقره اله
(بوزغاد و کنفری سجاقلردن عبارت
خطه که اسم قدیمی اولوب، فرانسه اهالی قدیمه سی
اولان (فال) لردن بر طاقه که میلاددن ۲۷۸ سنه
اول اورایه هجرت و نوطن ایتلری مناسبتله بواسمه
نیمه اولمشدی. شمالاً (پینیا) و (پافلاغونیا)،
غرباً (فریجیا)، شرقاً (یوننوس)، جنوباً دخی
(لیفانیا) و (قیادوقیا) خطه لریه محدود ایدی.
مذکور ظاهراً بر طاقم یونانیلرله برلکده اوله رق،
سوره حکمداری آنتیوخسه قارشی بیتنیا حکمداری
برنجی بنفومبدک امدادنه کلش اولمسه، بونک طرفندن
کندبلرینه مذکور خطهده بر مقدار بر و برلش؛
و کندبلری اطرافه مجاوزله، خطه مذکورده که
بنوتی ضبط ایتشلدی. بعده سوره حکمداری

سیوک آنتیوخسک اتفاقنه کیرمکه، و مالبرله ایتسکری
محاربهده قبل المیلاد ۱۹ نارنجنده مذکور آنتیوخس
مقیاسده مغلوب اولدقدن صکره، بونلر دخی مغلوب
اولوب، میلاددن ۲۵ سنه اول آوغستوس غلاتیایی
قطعیاً روما دولتنه الحاق ایتشدی. غلاتیا اهالیسی
اوج قومه منقسم اولوب، شرق جهتنده کیلره (تروم)،
جنوب غربی طرفنده کیلره (تولستوبوی)، شمال غربی
جهتنده کیلرهده (توقوساج) نامی و بر بایردی. سرکز-
لری او وقت (آنکوره) دینلن آقره ویا انکوروی
شهری ایدی. رومانک صوک امپراطورلری زماننده
غلایا ایکی دائره تقسیم اولنوب، برنجیسک مرکزی
آقره و ایکنجیسک کی (پسینونه) شهری ایدی.
فالانلر مستقل بولندجه، منقسم بولندقلری اوج
قومدن بهرینک دوت رئیس منخنی وار ایدی، و سیا-
هی اصولنده اداره اولنوب، حوادلرنده کی حکمدار-
لرک اجرت مقابلنده عسکرک خدمتلرنده بولنورلر-
دی. میلادک دردنجی قرنه دک لسان و اخلاقلرینی
محافظه ایتشلدی.

غلاج { Glatz } پروسیه که (سیلیزیا) خطه
(وایالتنده) (برسلاو) سجاقلنده
(برسلاو) که ۷۷ کیلومتره جنوب غربیسنده قضا
مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۳۰۰۰ اهالیسی، یوک
واییک منسوجاتله بز، باصمه، صابون قاریقه لری
ودباغخانه لری وارددر. ملقا برقوننانک مرکزی اولوب،
قریباً یوزیک اهالیسی اولان بو قونلق برسلاو
سجاقلک ایکی قضا سی تشکیل ایتشد.

غلاریس { Glaris } اسویچرهده (برنه).
که ۲۱۵ کیلومتره شرقنده
(لینت) نهری اوزرندن همنای اولان ناحیه یعنی
جمهوریتک مرکزی بر قصبه اولوب، ۵۰۲۰ اهالیسی،
کنیش و کوزل سوقاقلری، قنولیک و پروتستانلر
مخصوص ایکی قسمه آیرلش مصنع کلیسای، که
اسکی بر خسته خانه سی، چوخه، باصمه واییک منسوجات
قاریقه لری و مقبول بر جنس پنیر اخراجاتی وارددر.
۱۸۶۱ ده قصبه که قسم کلیسی محترق اولمشدی.

غلاریس { ناحیه سی (Canton de Glaris)
(اسویچره جاها بر متفقه سی ترکیب
ایدن ۲۲ ناحیه که بری اولوب، مملکت مذکورده که
قسم وسطیسنده ۴۶°۵۱' اله ۷°۱۳' عرض

شمالی و ۶۰°۳۰' ابله ۶۰°۵۷' طول شرقی آورده‌لرنده
ممتد اوله‌رق، شمالاً و شرقاً صنت‌قال، جنوباً خریزون،
جنوب غربی جه‌تندن اوری، غرباً دخی اشویج
ناحیه‌لرله محاط و محدوددر. شمالدن جنوب اولان
طول اعظمی ۴۵ کیلومتره، مساحت سطحیه‌سی
۶۹۱ مربع کیلومتره و اهالیسی ۳۶۱۸۰ کتشدن
هبارتدر. اهالیسی کاملاً آلمان و اکثری پروتستان
اولوب، یالکز ۸۰۰۰ ی قنولیکدر. (غلادیس
آلی) نامیه خربدن شرقه ممتد اولان و بو ناحیه‌یی
خریزون ناحیه‌سندن ایران سلسله جبال بو ناحیه‌نک
ایچنده اتک و شمشه‌لرینی تمید اتمکله، اراضیه‌سی
طافلق و مارضلی اولوب، یالکز (لینت) وادیس‌نک
آشای طرفی بطافلقی بر اوقی اووه تشکیل ایدبور.
طاغلرینک اک یوکسی ۳۶۲۳ متره ارتفاعندهدر.
میهه چارپه‌سی مذکور (لینت) نهرینه طول‌لایوب،
(زورویج) کولنه واورادن (رین) ابرماغه دوکیلور.
ناحیه‌نک اورته‌لرینه قدر کیرن بوز دره‌لرینک تأثیرله
هواسی پک صوثوق ایسه‌ده، قیشلری پک اوزون
اولیوب، بهارده اسنلدوس روزکاری قارلری اریدر،
و حیوانات و میوه‌لری و قتیله یتشدیرر. محصولاتی
احتیاجات محلیه غیر کافی اولوب، اوزوم و میوه‌لری
زیاده‌جدر. سرطاری چوقی اولوب، ۹۰۰۰ صغیر،
۱۱۰۰۰ قیون، ۶۰۰۰ پکی، ۴۰۰۰ طوموز
و ۳۰۰۰ بیکیرلری وارددر. اورمانلری چوق ایده‌ده،
صیغیه وقوع بولان یانفیلردن خراب اولشدور.
معادنی چوق ایسه‌ده، اخراجلری مشکل اولوب،
یالکز سرس و آرتوآز دینلن یازی طاشی اوجاقلری
ایشلنیور. میه معدنیه‌سی و ایلیجه‌لری چوقدر. اها.
لینک آویلقده کی مهارتندن طولایی حیوانات و حشیه.
سی پک آزالمشدر. طاغلرده رجنس جای ابله سائر
نباتات طیبیه و عطریات اخراجنه یارارچیملر چوقدر.
صنایع خیلی ایلری اولوب، پاموق ایلیکه بز، باصمه،
کاغذ، اجزاء کیمویه و سائره فابریقه‌لری وارددر. بر
جنس اوله یشیل و تنکی آلان (شاپرنگیر) اسمله
مقبول بر جنس پنبیر احوال و کلیته اخراج اولنور.
تجارتی ایشلکدر. مرکز قدر بر دمیر یولی اولوب،
سائر طرفلرنده محاک صربلی مکمل پولر انشاسنه
مانع اولشدور. اصول اداره‌سی حکومت مفرطه‌دن
صبارت اولوب، اهالی بالاجتماع مجلس عمومی

انتخاب، و بو مجلس ایکی مجلس دائمی ابله بش سنه
ایچون بر رئیس نصب ایدر.

غلاسقوو (Glasgow) اسقویانک اک
} بیوک شهرلرندن بر شهر واسکله
اولوب، ایدمبورغ ۷۶ کیلومتره غرب جنوبیسنده
(قلیده) نهری اوزرنده و منصبندن ۴۰ کیلومتره
یوقاریده اوله‌رق ۵۲°۵۰' عرض شمالی ابله ۶°۳۶'۴
طول غربیده و اقمدر. نهر مذکور اک ایکی طرفنده
واقع اولمغه، نصی (لاناروق) و نصف دیگر (رفرو)
ایالتنه ملحقدر. اک مصنع و مزین ابنیه و مؤسسانی
نهرک صول کنارنده کی قسمنده ایسه‌ده، صاغ کنا.
رند. کی قسمی دها بیوک اولوب، فابریقه‌لرله تجارت
محاملری بو طرفندهدر. جسم بر شهر اولوب، ۸۰۰۰۰۰
اهالیسی، نهرک ایکی جه‌تنده ۵ کیلومتره مک مسافه‌ده
کوزل ریختملری و آورده‌لرنده متعدد کوپرلری،
قتولیکره مخصوص جسم بر کلیسایی، بیک شا کردی
اولان بیوک واسکی دارالفنونی، ایکی واسع کتخانه.
سی، موزمسی، متعدد فنون نمونه‌خانه و عملیات‌خانه‌لری،
شاگردانی ایکی بیی متجاوز اولوب مدار میشتلری
اوله‌حق برر ایشله اشتغالینه وقت براغیلان جسم
بر مستقیم مکنتی، اطرافنده و حتی شهرک اراضیسنده
بیله دمیر و کور معدنلری، پک چوق دمیرخانه‌لری،
پاموق ایلیک، بز، باصمه، فانیله و سائر یوک و پاموقله
یوک قاریشقی منسوجات، انواع ماشینلر، دمیر یول
ماشینه و واغونلرله سائر مالزمه‌سی، اسپیترو و سائر
فابریقه‌لرله سفائن احوال مخصوص دستگاه و حوضلری
وارددر. بوندن یکریمی بش سنه اول غلاسقوو
فابریقه‌لری ۳۱۲۱ و بونلرده چالیشان عمله ۸۶۴ ۱۱۴
مقدارینه بالغ اولوردی. او وقتدن بری دها خیلی
تکثر و تزاید اتمش اوله‌جمنده شبهه یوقدر. ایکی
عصر اول (قلیده) نهرینک بتاغی پک سطحی اولوب،
سیرسفاغه صالح اولدقدن بشقه، دیکر مدی‌حالنده
صولری اطرافه پاییلوب، هواپی زهرلین بر طاقم
متعن بطاقلر تشکیل ابتدکی حالده، او وقتدن بری
پایلان سدرل و ریختملرله بتاغنک مکرراً طراعه‌سی
اودرینه، بوکونی کونده اک جسم واپور وکیلر
غلاسقوو ریختملرینه پناشیر، و شهرک محصولات
صنایه‌سیله طولوب، آدروپانک هر طرفنه وهنده،
آوسته ایلیه و الحاصل دنیاک هر طرفنه کیدرلر.

غلاستو اهالی وقومانیه لیریک مالی اوله رق بوندن
بکرمی سنه اول موجود سفائن ۱۰۸۸ یلکن
کیمی ۵۲۲ واپوردن عبارت ایدی. غلاستو پک
اسکی برنهر ایسه ده، قرن سابق میلادی اواسطنده
آتمیج ۱۸۰۰۰ اهالیسی وار ایدی. قرن حاضره
یومکه باشلابوب، کوندن کونه بیومکده در.

غلاص { Galatz } رومانیاتک بغداد خطه .
سندھ باشک ۱۸۵ کیلومتره جنوبنده
وبکرشک دمیر بول خطیلہ ۲۶۹ کیلومتره شرق
شمالیسنده اوله رق طونہ تک ساحل یسارنده وسرت
نهریک بو ارمافه دوکدیکي محله تجارتکده بر شهر
واسکله اولوب، تقریباً ۸۰۰۰۰ اهالیسی، دمیر
وابقیر دوکفانه لری، موم وصابون فاریقه لری، داخلی
مکتب اهدادیسله تجارت مکتبی، طونده صاغلام
ویسوک سفائنک دخوانه مساعد لیمانی وپک ایشک
تجارتی واردور.

غلافقه { غن ساحلنده برقصه اولوب، زبیدک
اسکله سی اولدینقی یاقوب حموی بیان
ابدبور.

غلام { (Galam) سودان فریسده سنقال
ایله (قاله) نهرلیریک ملتقاسنده
(سنت لونی) اسکله سنک ۷۰۰ کیلومتره شرقنده بر
بر اولوب، مرکزی (باقل) قصبه سیدور. او جهتک
مرکز تجارتی اولوب، فیل دیشی، ضمغ، آلتون
توزی وآسرقان فسنبی اخراجاتی واردور. فرانسه
مستمرانندن معدودور.

غلام حسین خان { (نواب سید — طبا.
طباطی) هندستان
امرا و سادات و شرانندن اولوب، ۱۱۹۴ تاریخنده
«سیر الشاخرین» عنوانیه بر کتاب یازمشدر، که
مصطفی اسمنده بر فرانز مهندی و(بلفور) اسمنده بر
انگلز طرفندن انگلیزجه ترجمه اولمشدر. «بشار
الامام» عنوانیه بر منظومه سی دخی واردور.

— دیگر بر غلام حسین خان دخی ۱۱۹۵
تاریخلرنده «ریاض السلاطین» عنوانیه، فارسی
لسانده بشکاله تاریخنی یازمشدر.

غلام علی { هندستان مؤرخیندن اولوب،
«شاه عالم نامه» عنوانیه شاه
طاک احوالی یازمش؛ و ۱۲۲۱ ده وفات ایشدر.
— «آزاد» ماده سنده مراجعت بیوریله.

غلام علی خان { هندستان شرانندن او.
(لوب، سیر بی (صلم)
واحوال اثمه حقنده شاه طاکیرک نامنه «لمعة الطاء.
هرین» عنوانیه بر منظومه یازمشدر.

غلام محمد { هندستانک جنوب جهتلرنده حکم
(سورن مشهور تیپو سلطانک
اوغلی اولوب، بر مدت مقاومتدن صکره انگلزلرک
ایته اسیر دوشمش؛ و ۱۲۸۸ ده کلکتهده ۷۸ یاشنده
وفات ایشدر.

غلامی { اوتچی قرن هجری عثمانی شرما.
(سندن اولوب، طریق قضایه سالک
ایدی. شوبیت اونکدر:

آشنای بومی ای کسبه ییکانه نواز
ایل اوپه صافی الک بزر و دیوان. اتکک

غلامی { (مولانا سعید) ایران شرانندن
(اولوب، شوبیت اونکدر:

غلام خویشتن خوانده ماه رخساری
سیاه بختی من کرد عاقبت کاری

غلطه { پایتخت دولت عثمانیه اولان استانبول
(شهرینک بر بیوک محله سی اولوب،
نفس استانبولک قارشیسندن و شمال جهتده واقع
اولفله، آره لرنده کافدخانه خلیجی بولنور. نفس
استانبوله ایکی کوبری ایله مربوطدر. غلطه برته تک
جنوب غربی اتکنده و تیه تک آلتندکی دوز محله
اولوب، شمال جهتده تک اوغلی محله سی بولنور.
اکثر خانلری کارکیر ومجدد اولفله، دکیزدن منظره.
سی تک کوزل ایسه ده، سوقاقرنک اکثری الیوم
طار وطولاشیقلی اولفله، داخلأ اوقدر کوزله
دکدر. غلطه تجارت محلی اولوب، علی الخصوص
آوروپا تجارتی باشلیجه بمعوله اجرا اولنور. غلطه
ایمپراطور یوستیانیوس طرفندن قسطنطنیه به ربط
والحاق اولنورق، ۱۲۱۶ تاریخ میلادیسندن جنوبز.
لردن بر فرقه مهاجرین غلطه ی اشغال ایله، آبریمجه
بر قصبه صورتده قویوب، قسطنطنیه به قارشی رقابته
چالیشیرلردی. سلطان محمد خان ثانی حضرتلری
استانبولدن اول غلطه یی قح ایتمکه، جنوبزلرک حکمی
منقضی اولمش ایسه ده، ینه غلطه فرنک محله سی
قالوب، اجنیلر اوراده اسکان و تجارت ایدکملشدر.
الیوم متصرفلی مرکزی ومکتب سلطانیک بولندینی
محلک غلطه سرانی دینلیرکنه باقیلیرسه، او وقتلرده

غلطه اسمك يوقايرله قدر شمولى اولوب، شمى بك اوغلى دينن مخلصده اشاغى طرفى غلطه دينلر. دى. اون اوچنچى قرن ميلاديه جنوزلر طرفندن بنا اولمش بوكك بر قلهسى واردر، كه اليوم يانفين قله سيدر. اينه سازه سنك اك جسمى اخيرا انشا اولنان عثمانلى باقيسى داژه سيدر. آشافينسده وقتيله هر بلر طرفندن باماده ياديرلش و اليوم هر ب جامى دينكله معروف بر جامع شريف واردر. سائر جوامعك اك بيوك يكي جاممدر. متعدد كلسا. لرى دخی واردر. غلطه اسمى لسان روميده سوت كارخانهسى دينك اولوب، اول امرده استانبوله سوت و برمك اوزره اينك وقون بسلر بر قاج قله دن عبارت بر كوى حالده بولنش اولمى محتملر.

غلنان (Glénans) فرانسه نك ساحل فر. پيسى قارشينسده ۲۱ كيلومتره آچيده ۹ كوچك آله اولوب، حربجه موقعلرينك اهميته مبنى، اك بيوكلى اوزرنده فرانسه دولتى بعض استحكامات انشا ايتميشدر.

غلوجستر (Gloucester) انكلتره نك غرب شماليسنده اوله رق (سورت) نهرينك صول كنارنده قونلاق مركزى بر قصبه اولوب، ۱۸۳۵۰ اهالىسى، نهرده ۴۰۰ طونيلافلفه قدر سفافنى آلير ليانى، سير سفافنه صالح بر جدولى، جوارنده چوخه و دمير يول وافوقى قابرجه لرى و ذخيره اخراجاى واردر.

غلوس (Volo) يونانده تساليه نك باشليجه اولان كورفوك منتهاي شمالنده بر قوبك ايچينده و بكي شهرك ۵۰ كيلومتره شرق جنوبيسنده واقع و ۴۰۰۰ اهالى بى جاممدر. ليانى صاغلام اولمغه، تجارتكاه بر اسكله اولوب، يونانه الحاقندن صكره غلوسدن بدأ ايله برى بكي شهره و ديكرى ترحاله و قلاباقيه قدر ايكي دمير يول خطى تمديد اولنمشدر. هواى يازين زياده جه صبحا قدر. بك اسكى بر قصبه اولوب، اسم قديمى (باقاسه) و بر احتماله كوره (بولتوس) ايدى.

— غلوس كورفوى ۳۹°۵' ايله ۳۹°۲۵' عرض شمالى و ۲۰°۲۶' ايله ۲۰°۵۳' طول شرقى

آره لرنده ممتد اولوب، شرق طرفنده آله لرك دكيزندن طافلى بر اوزون شبه جزيره ايله آيرلشدر، كه عهرب قوبروغى شكلنده غربه طوغرى دونوب، بر طرفدن (فتوتيده) خطهسى ساحليه و بر طرفدن دخی اغريوز جزيره سنك ساحل شماليسيله (تريكى) اسميله ايكي قوللى بر بوقاز تشكيل ايده رك، غلوس كورفوينى قيار. بو بوقازدن كيرلكدن صكره صاغ قوله ينه (تريكى) اسميله بر آله و كورفوك سواحلده بر چوق كوچك قوبلر بولنور.

غلوقستاد (Glückstadt) پروسيه نك واشلسويغ هولستين خطه سنده واشلسويغ سنجانك (ايجهوت) قضااينده اوله رق (اله) ايرماقنك صاغ كنارنده بر قصبه واسكله او. لوب، ۵۰۳۰ اهالىسى، دمير يولى، صيد ماهيسى و سفافن اعماله مخصوص دستكاهلرى واردر. هامبورغك اسكلهسى حكمنده اولوب، وقتيله اهميت تجاريهسى زياده ايديسده، بده امال اولنمشدر.

غلوقنر (Glockner) آوستريا و محارستان دولتلك تيروله خطه سنده آلپ طاغلرينك (هوه، تاورن) سلسله سنده بر طاغ اولوب، ۳۷۹۹ متره ارتفاعى اولمغه، بيوك غلوقنر مناسيله (غروس غلوقنر) دخی دينلر. جنوبى انكلرندن آقان ميايه جاريهسى (دراوه)، و شمالى انكلرندن آقانلرى (سالجه) جابى واسطه سيله (اين) نهرينه، كه هر ايكي جهندن طونه يه دوكيلور، صرب و غريب الشكل بر طاغ اولوب، جنوبى مائله سنده ۱۰ كيلومتره بويى اولان (ياسترجه) بوز درهسى بولنور.

غلومن (Glommen) نوروجده بر اير. سنك اك بيوك نهرى اولوب، (تروندهم) ايالتنده (اورسوند) كولندن خروجه، ابتدا جنوب غربيه، و (فولا) نهريله برلشدكن صكره، جنوب شرقيه جريان ايده رك، (فريستيانا) شهرى قريشده اسكى يتاغنى تركه، بردن بره غربه دونوب، اك بيوك قابى اولان و (ميوسق) كولنك ياغى بولنان (وورمن) نهرينى آله رق، قريستيانا خليجندن بر طاقم آلچق تپه لرله آيرلش اولدينى حالده، ساحل ايله متوازيًا جريان، و بو جرياننده ۲۱ متره ارتفاعى اولان (ساريس فوس) شلاله سنى تشكيل ايتكدن صكره،

ایکی قولہ آبرہہ رق، (اسقا کرداق) دکنبنہ دو-
کیلور۔ مجرا سنک طولی ۶۷ کیلومترہ و حوضہ سنک
مساحتہ سطحیہ سی ۴۰۴۰۰ مربع کیلومترہ در۔
مذکور شلالہ دہ ثانیہ دہ ۸۰۰ مکعب مترہ صو
دوکوب، اوسندہ بر دمیریول کورپسی دخی بولنفلہ،
منظرہ سی شاہان نماشادر۔

غلیقون (Glycon) یونان قدیم مشاہیر
ہیکتراشانندن اولوب، هرکولک
مشہور بر ہیکلک صانیدر۔ آوغستوسک زمانندہ
ایتالیاہ سیاحت ایتدیکی مظنوندر۔

غمدان { بجنہ صنعا قربندہ نیامہ دن قالہ
جسیم ویک مصنع بر سرای اولوب،
مرمر ستون ودوشمہ لولہ، سرمدن آرسلان شکندہ
ہیکلرلہ وکیجہ یشان مشملہ لردن اوزاقندن شمشک
چافرکی کورنسیلہ مشہور ایدی۔ حضرت عثمان
(رضی اللہ عنہ) زمانندہ تخریب اولوب، اقاخانندہ
«بونی تخریب ایدن قتل اولنور» مآلندہ بر کتابہ
بولندینی مرویدر۔

غمی { اعظم غمای اسلامدن مشہور فناریک
شمرده قوللاندینی مخلصدر۔ علامہ
مشارالہک ترجمہ حالی «فاری» مادہ سندہ کلہ۔
جکندن، شورا جقدہ یالکز اشعار ترکیہ وفارسہ۔
سندن بر بیت ابرادیلہ اکتفا ایدہ جکر:

ای غمی نالہ وزار ایلہ اولورسک بریدر
سکایم دیدی کہ هر برکوزلہ یار اولہسک

ناکہ کفکی مریبہ بر خاک پایم ای غمی
آینخان شادم کہ مرکز پای نهم بر زمین

— بنہ اونئی قرن ہجری عثمانی شمراسندن
دیگر بر غمی دخی بولنوب، قونیلہ واسمی محموددر۔
شامدہ زعامتلہ مشغول ایدی۔ شو ترجیع اونکدر:

مدد اللہی سورسک مدد ای یار دیدم
وعدہ وصلہ خلاف اللہ زہنار دیدم

غمیصاء { مکہ مکرمہ قربندہ بر محل اولوب،
بنی حنیہ نیک مسکنی ایدی۔ فتح
مکہ سنہ سی خالد بن ولید (رضہ) بو محلہ غزا
مرہ سنہ بر آرز شدت کوستردیکندن، فخر کائنات
(صلی اللہ علیہ وسلم) افسندہ «اللہم انی ابرا الیہ مما صنع
خالد» یورمش؛ وحضرت علی (رضہ) افسندہ سی اعزام
یورہ رق، بنی حنیہ نیک کولکلیخی آلد بر مشلردی۔

غمیصاء { یاخود رمیصاء۔ صحابیاندن انس
{ بن مالک (رضہ) والدہ سی اولان
(ام سلمہ بنت ملہاء) اسیدر۔ مالکک وفاتندن
صکرہ ابو طلحہ وواروب، وفاتندہ بونک نکاحندہ
بولنشدہ۔ بناء علیہ، عمرو بن حزم طرفندن اوج
طلاقہ تطلیق اولنوبدہ بشقہ سنہ نکاح اولندقدن
صکرہ، قبل لدخول مفارقت وقوع بولہ رق، زوج
اولنہ رجوع ایچون، جناب نبویدن استیدان ایتدکدہ
«لاحق یدوق الاخر من عسلک وندوق من عسلتہ»
حدیث شریفک وارد اولدینی (غمیصاء الانصاریہ)
بشقہ در۔

غناج { ماوراء النہرہ شاش ناحیہ سندہ بر
قصبہ جق اولدینی یافوت حموی بیان
ابدور۔

غنائی { اونئی قرن ہجری عثمانی شمراسندن
ایکی ذاتک مخلصدر:
برنجیسی (علی) استانبولی اولوب، وزیر ثانی
بیالہ پاشانک کاتبی بولنش؛ و بعدہ زعامتہ وخیل
ثروتہ نائل اولمش ایدی۔ شو بیت اونکدر:

ای لالہ خدکل ایلہ نیجہ تشبیہ ایدم سی
سن پادشاہ عالم او درویش کلشی

— ایکنجیسی (محمد) ایرانندن کلش اولان
(اولاما) پاشا زادہ لردن اسکندر بکک اوغلی اولوب،
بودخی زعامت اصحابندن ایدی۔ شو بیت اونکدر:

دکدر خطکہ اطراف لب چانانہ کلشدر
جناب خضر در کیم چشمہ حیوانہ کلشدر

غندجان { فارسدہ صوبی قیت بر بوفازدہ
بر قصبہ اولوب، دشت باورین

ناحیہ سنک سرکری ایدی۔ سجادہ وپردہ ودوشمہ لک
کبی منسوجاتی مشہور اولوب، هر طرفہ سوق
واخراج اولنوردی۔ بر چوق مشاہیر علما وادبانک
دخی مسقط رأسی بولنوب، تألیفات صاحبی اولان
ابو محمد حسن الامرابی الاسود بو جملہ ندر۔

غزن { ولجہ غزنہ (Gnezen, Gnezna)
{ پروسیہ نیک (پوزن) ایالتندہ (برومبرغ)
سجافنہ ملخی ورومبرغک ۷۲ کیلومترہ جنوب غر۔
پسندہ واوج کولک آردہ سندہ واقع بر قصبہ اولوب،
۱۱۲۰۰ اہالیسی، بیوک بر کلیسای وچوخہ وز
فابرقہ لری واردر۔ وقتیلہ بیوک لہستان قرالغناک
سرکری ایدی۔

{ (مولانا عبدالغنی) مشاهیر علما و شعراء غنی } عثمانیه دن اولوب، بولی سفیافنده کی کرده قصبه سندن در. طریق علیه سلوک ایله چپوی زاده به دانشمند اولشیدی. بعده بعض مدرسلکرده بولوب، مدرسه سلیمانیه دن شام و بعده قاهره قا. ضلیفته نصب اولمش؛ و او صروده ایلای حج و زیارت روضه مطهره ایدرک، عودتده ایکی دفعه استانبول قاضی اولشیدی. حاشیه تجریده بر حاشیه سی و بعض اشعار و منشائی وارد در. اشعار ترکیه و فار. سیه سندن بریت ایرادیله اکثفا اولندی :

طالعمر با که کون کوسترمین دود ایچره آه
آسمانی بر بلاد حاشقه دود سیاه

حیاب آسا نرفت از سر هوای جام جم بیرون
از آن از بزمی هرگز نخواهم زد قدم بیرون

{ غنی } فرس شمارسندن ایکی کشینک
مخلصیدر :

برنجیسی (میر عبدالغنی) ایراک قم شهری مضا. فاندن (قرش) ساداتدن و قرن سابق شمارسندن اولوب، کهلکده وفات ایتشد در. شوربای او نکدر :

غری بره وفا لستم عیث
دل جز تو بدیکری نه بستم عیث
در پیش تو قدر هر کی پیش از ماست
ما این همه استخوان شکستم عیث

— ایکنجیسی (میرزا محمد طاهر) کشمیری

اولوب، مرتب دیوانی وارد در. شیخ محسن فائینک شاگردانندن اولوب، هنوز کنج ایکن کسب شهرت ایتکله، دهلی حکمداری مالکیر طرفندن طلب اولمش ایسه ده، کیده میوب، ۱۰۷۹ ده کشمیرده وفات ایتشد در. شویت او نکدر :

قاصد چه احتیاج که طومار روزگار
چون باز شد رسد پدرازی کوی او

{ (محمد اکرم) هندستان شمارسندن غنیمت } اولوب، مالکیر شاه زمانده یا شا.

مش، و بر دیوان ایله « نیرنگ عشق » عنوانیه بر منظومه بر ایتشد در.

{ غوا } (Goa) هندستانک ساحل غریب سنده پورتیکز مستلکاتنک مرکزی بر قصبه

اولوب، بمایک ۳۳۰ کیلومتره جنوبنده (مندای) ایله (مرهفون) نهرلینک منصلیری آره سنده شکل ایدن بر آله اوزونده و ۱۵° ۳۰' عرض شمالی ایله

۷۱° ۳۵' طول شرقیده واقع و تقریباً ۱۵۰۰۰ اهالی بی جامدر. صاعلام لیائی و کوزل ریختلری وار ایسه ده، هوایی پک آفر اولدیندن، اسکی اهیبتدن دوشمشدر. اصل هندلیلرک اسکی شهری خراب اولدینی کبی، پورتیکزلیلرک هندستانه ایلک دخلورنده یعنی ۱۵۱۰ تاریخنده تأسیس ایتکلری شهر دخی خراب اولوب، و رانه لری شمیدی شهردن ۸ کیلومتره لک مسافه ده واقعدر. شمیدی غوا ۱۷۶۵ تاریخنده تأسیس اولمشدر. متعدد کلیساری وارد در. — غوا ملحقاتی پورتیکز دولتنک هندستانده.

کی مستلکاتنک اک بیوکی اولوب، ۳۲۷۰ مربع کیلومتره مساحت سطحیه سی و ۳۹۲۶۰۴ اهالیسی وارد در. ساحل بویجه بوی ۱۵۰ و ایچری به طوغری (کات) سلسله جبالنک صیرته قدر اولان وسطی اک ۵۰ کیلومتره در. یانکز غرباً دیکزله و سائر طرفلردن بمای اداره سنه ملکی انگلیز مستلکاتیه محدوددر. سواحلی بطاقل اولوب، او جهته ده هوایی پک و نیم ایسه ده، ایچ طرفلری مرتفع او. لوب، اورمانلری و میاه جاریه سی وارد در. باشلیجه محصولای برنج و پاموقدر. اهالیسی پورتیکزلیلرله هندلیلر اختلاطندن متواله ملز بر خلقدن و یا قوتولک مذهبی قبول ایتش بریلردن عبارت اولوب، چا. لیشقان و ساکن آدملردر.

— بو اسمله (سلب) جزیره سنده فلنکه تابع بر حکومت اسلامیه نك مرکزی اولان بر قصبه و بیرماتک (آراقان) ایالنده بر اسمله بولنیور.

{ غواپوره } (Guaporé) و نام دیکرله ایتز (Itenez) برازیلیا ایله بولیویا

حدودنده آقار بر نهر اولوب، برازیلیا ممالک مجتمعه. سنک (مانو غروسو) جهوریتنده ۴۰° ۱۴' عرض جنوبی ایله ۶۱° ۵۱' طول فرییده نیه لاه، جنوبه طوغری جریان ایدرک، بو استقامتده ۱۰۰ کیلو. متره لک مسافه قطع ایتدکن صکره، غریبه و بعده غرب شمالیه طوغری آقهرق، مذکور حکومت دا. خلنده جماعاً ۲۷۵ کیلومتره لک جریاندن صکره، ماتو. غروسو ایله بولیویا حدودی تشکیل ایدن (رپورده) ایله برلشه رک، ۱۱۰۰ کیلومتره لک مسافه ده دها مملکتین مذکور تین حدودی قریق ایدر؛ و ۱۱° ۵۷' عرض جنوبی ایله ۳۰° ۶۷' طول فرییده

(آمازون) ابرماغه تابع (مادیره) نهرينك ايكي قو-
لندن برى اولان (ماموره) چايه دو كيلور. هر وقت
صوبى آزايسده، ياغور و قاراربسى موسلمرنده
صوبى يك زياده چوقالوب، اكثراً اطرافى باصار.
بو موسلمرده ثابده ۷۰۰۰ مكعب متره صودوكر.
حوضى ۵۰۰۰۰۰ مربع كيلومتره وسعتنده در.
غواتماله } (Guatemala) آسرىقاي
وسطى يى تركيب ايدن بش جهو-
ريتك اك مهميدر.

موقع وحدود ومساحهسى. — غواتماله مذكور
بش جمهوريتك اك شماليى اولوب، بحر محيط اطلاسى به
ملقى آتيل دكيزنده كي هوندوراس كورفزندن بحر
محيط معتدله قدر ممتد اولور. بو ايكنجى دكيزده كي
سواحلى دها زياده اولوب، مذكور كورفنده كي
سواحلك چوغنى انكتره به تابع هوندوراس مملكتي
ضبط ايتشدرد. مع هذا سواحله يالكر بعض تجار تكاه
اسكولرى اولوب، اصل مسكون برلى ايچ طرفده كي
مرفق برليدر. شمالاً و غرباً مكسيقا ممالكيله، جنوب
غربى جهتندن بحر محيط معتدل ايله، جنوب شرقى
طرفندن سالوادور و هوندوراس جمهوريتلرله، شرقاً
دخى هوندوراس كورفزو و ميجرله محاط و محدود اولوب،
كرتك مكسيقه و كرك ميجر مذكور طرفندن حدودينك
اكثرى موهم و غير معين خطوط مستقيمه دن هبارتدر.
شرقدن غربى ينى هوندوراس كورفزنده واقع
(يئنتو) نهرى منصبندن مكسيقه حدمدينه قدر
طول اعظمى قوش اوچشى حسابيله ۴۲۰ و ايكي
دكيز آره سنده كي اك طار مسافهسى ۲۷۵ كيلو-
متره اولوب، ۱۴۵۲۰۰۰ اهاليى واردر، كه
هر مربع كيلومتره باشنه ۱۲ كشى دوشر. بحر
محيط معتدل ساحلنده و سالوادور خط حدودنده
اولان اك جنوبى نقطهسى ۱۳°۴۸' و اك شمالى
نقطهسى دخى مكسيقه حدودنده ۱۷°۵۰' عرض
شماليده واقع اولوب، ۹۰°۳۷' ايله ۹۴°۴۲'
طول غربى آره لنده ممتد اولور.

حال طبيعى، جبال و انهار و سواحلى. —
بحر محيط معتدله كي سواحلى دوز و قوملق اولوب،
بوته ايلريسنده بعض اورمانلر، اورمانلر آرقه سنده
فدريجاً كسب ارتفاع ايدر نيهر و تپلر آرقه سنده
دخى مرفق برطاقم ذروهلر و ينار طاغلر كوريلور.

يوطاغلر شرق جهتنده آنجق ۵۰۰ متره ارتفاعنده
ايكن، مملكتك وسطلرنده ۱۵۰۰ وحدود غربيه.
سنده ۲۵۰۰ متره به قدر ارتفاع كسب ايدرلر.
ساحلده كي اووهك وسعتى دخى اوستنده كي طاغلك
ارتفاعيله متناسبدر. نهرلك اينديردىكي قوملر
ساحلك اوكنده بر طاقم سدلر تشكيل ايله، دكيزدن
منحول بمض كوللر حاصل ايدر. مذكور سلسله
جبالك شمالنده غواتماله اراضيسى مرفق اوله رق
دوام ايدوب، ينار طاغلرلى ايسه بولندقلرى
سلسله جبالدن چوق دها يوقارى به قالفورق،
اك يوكسكلى اولان (قوئو) نك ۴۲۵۰، آقا
تئانفونك ۴۱۵۰، آغوانك ۴۱۲۰، تايامولفونك
۳۵۴۰، سانت ماريانك ۳۵۰۰، سرو قوشمادونك
۳۱۰۹ متره ارتفاعى واردر. بوركانلر چوغى اسكى
و وقتيله سوش ايسده، ۲۰ قدر يكيلىرى دخى
واردرد، كه وقت وقت آلورلر يوكسكوردورلر. بونلر-
دن بعضلرينك يوقاربلى قارله و آشاغلرلى اور.
مانلرله مستور اولوب، شايد تماشا منظره ل اراز
ايدرلر. اشبو بركانلر صر سندن باشلايه رق شماله
طوغرى برطاقم طاغ قول و شعبه لرى ممتد اولور،
واراضى يك جزى بر ميلاله تدريجاً كسب انحطاط
ايدرك، مرفق بر بر تشكيل ايدوبور. بده (سيرا
مادره) و (سيرا شاما) اسمريله ايكي سلسله جباله
اوزانوب، بونلر ك شمالنده اراضى بدن بره تبديل
شكل ايله، بر طاقم تپلر و كوللرلى حارى واسع بر
اووه صورتى آلير، كه بو صورت مكسيقه به تابع
اولان (يوقاتان) شبه جزيره عظيمه سنده دخى دوام
ايدوب، سواحله قدر ممتد اولور.

غواتماله نك ميايه جاريه سى چوق اولوب، بحر
محيط معتدله دو كيلنلرلى، مسافه نك آزلنى و ياغور-
لر ك ندرنى حسييله، قبصه و صولرى آزايسده،
جريانلرلى شدتلى وسيل كييدرد. بحر محيط اطلاسى
ماثله سنده بولنانلرلى ايسه اوزون، نابملرلى چوق
و حوضه لرينك ياغورلرلى چوق اولغله، بونلر بيوك
ايرماقلر حالنده در. هوندوراس كورفزينه دو كيلن
(موتافوآ) نهرينك مجراسى ۵۰۰ كيلومتره اوزونلغنده
ايسده، نابملرلى آزا اولديفنندن، يالكر آشاغيكى
۲۰۰ كيلومتره لكى كوچك كيلر ك سيريته صالحدر.
ينه مذكور كورفزه دو كيلن (بولوشيق) نهرينك

ایسه مجراسی یا لکز ۲۵۰ کیلومتره اوزونلننده ایسه ده، (ایزابال) کولی ایچندن کچمکه، دها بیوک کیلرک سیرینه مساهددر. غوآتماله نك اك بيوك اير- ماغی (اوزوماچینه) اولوب، بونك مجراسنك یا لکز یوقای قسمی غوآتماله داخلنده بولنیور، و بو ایرماغی تشکیل ایدن (لاقاندوتس)، (رپودلایا- سیون) و (سان پدرو) نهرلی حکومتك قسم اعظمی اولان بتون شمال و غرب جهتك صولریخی جمع ایله، خالی و تنها اراضی واسعه ایچنده جریان ایدرلر؛ و مکسیقه حکومات متفقسی حدودی قرینده برلشهرک، مکسیقه کورفرینك (قامیشه) قوبنه دو- کیلور. بحر محیط معتدله دوکیکن انهارینك هیچ بری سیر سفاته صالح اولیوب. بونلرک باشلیجه لری: غوآفلات، میشاتوبه، (سان پترو مارتیر) قرینده ۶۰ متره ارتفاعنده کوزل بر شلاله تشکیل ایدن (آماپیتلان)، سان سالوادوردن غوآتماله به کیدن طریق اوزرنده ۱۱ کرلی کوزل بر کوپرسی اولان (رپودلوس اسقلووس) و سائرده.

کولری دخی چوق اولوب، اک بیوکلی: هوندوراس کورفری قرینده اولان آنف البیان (ایزابال) کولبله سلسله جبالك اوزرنده واقع (آپینلار) و شمال جهتنده بولنان (ایزا) کولریدر. غوآتماله نك بحر محیط معتدله کی سواحلی دوز و قوملق اولوب، اورایه دوکیکن انهار منصلری اوکنده قومدن سدرل و بوسدرله سواحل آره سنده برطاق بطاقلر تشکیل ایندکیرندن، بو جهتن هیچ بر صاعلام لیانی یوقدر. بو جهتنده (سان ژوزه ده غوآتماله) و (شامپرو) اسمبله ایکی اسکله بولنوب، ایکی قبه دمیر بولك باشلیدر. هوندوراس کور- فزنده کی ساحلی ایسه بک آز اولوب، اوراده (آما- تیق) قوبی نامبله درین بر قوی و بونك ایچنده بر قاج لیان وار ایسه ده، صولری صیغ اولوب، بیوک سفاتك دخولنه مساهد دکدر. بو جهتنده باشلیجه اسکله سی (نوناس) قصبه سی اولوب، آنجیق ایچ طرفلره دمیر بول ایله مربوط دکدر.

اقلیم و هوای. — غوآتماله نك هوای مختلف و متنوع اولوب، اراضینك ارتفاعنه و میلانه تابعدر. هواجه اک ابی جهتی شرقدن غربه تمتد اولان سلسله جبالك صرتلری و سلسله نك ایکی صره سی آره سنده کی

مرتفع برلیدر. اورالده هوا معتدل و حتی غرب جهتنده (آلتوس) تمبیر اولنان مرتفع برلده صو- ثوق اولوب، درجه عرضنك خلافه اوله رق قیشین قار دخی یاغار، و یازین میزان الحراره ۳۲ درجه یی تجاوز ایتیز. بحر محیط معتدل مائله سنده آشاغی به ایندیکه و علی الخصوص مملکتك تمامه سی دیمک اولان منخط اووده و ساحلده ایسه یاغمورلرک سیرک و هوا قورو و صبحاق اولوب، هل ساریه سی چوقدر. سلسله جبالك شمال جهتنده اولوب بحر محیط آطلا- سی به تابع اولان برلرک و ادیلرله باصیق برلرنده ایسه هوا صبحاق و رطوبتلی اولوب، آوروپا مهاجرلری حقتده مهلك خسته قلری مولددر. نبات متنوع و واسر بر اووه دن عبارت اولان قسم شمالینك هوای یوقانن شبه جزیره سنك کی کبی صبحاق و یایس اولوب، کسب عمرانه بکده مستعد دکدر. اورمانلرک قطع و اتلافی مملکتك هواجه اک ابی برلرنك دخی هواسی کوندن کونه بوزمقده اولوب، مرکزی اولان غوآتماله شهرنده بيله فصول اربعه اسک کی حکملریخی اجرا ایتمه مک و سواحلده کی خسته قلر اوراده دخی ظهور ایتمه ک باشلامش اولدیفندن، ساحل ایله شهر آره سنده (اوقالیتوس) آغاچلری غرس ایله، اوو- مانلر حصولنه چالیشلمقده در.

محصولات و معادن. — طوپراغی عمومیت اوزره مثبت اولوب، مصر، بغدادی، بک ابی پرنج، سبزه لک انواعی و ممالک خاربه مخصوص مختلف میوه ل حاصل اولور؛ آنجیق طرق و مبارک ققدانی زراعتك ترقیسنه مانع اولمقده در. باشلیجه اخراجاتی: قهوه، قمرز، قاقاؤ، توتون، شکر، وانیله، یاموق، چوبید و سائرده در. بعض ایکیخانه لری ده وارددر. معادنی: دمیر، کوکورد، باقیر و قورشوندن عبارت اولوب، (موتاغوا) وادیننده آلتونی حاوی قوملر و (ایزابال) جهتنده آز مقداره آلتون معدنی بو- لنیور. سرس اوجاقلری ده چوقدر.

اهالیسی، جنسیت و لسان و مذهبلری. — هر نه قدر غوآتماله ده قوم حاکم اسپانیولر و لسان رسمی اسپانیولجه ایسه ده، اهالینك ثلثاندن زیاده سی اسک کی برلی آسریقالیلردن اولوب، آرتنك، قولنك و مایه جنسیتلرینه منسوبدرلر. بونلر بو اوج شعبه به منقسم ۲۶ لسانله متکلم و اقوام و قبائل مختلفه به متفرقدرلر.

ایالت	نفوس	مرکزی	نفوس
غواتماله	۱۰۰۰۰۰	غواتماله	۷۰۰۰۰
زاکاپتکز	۴۸۰۰۰	آتیتویا غواتماله	۱۵۰۰۰
آماآتیلان	۳۸۰۰۰	آماآتیلان	۱۴۰۰۰
اسکوتینتلا	۳۰۰۰۰	اسکوتینتلا	۱۰۰۰۰
شیالتانفو	۶۰۰۰۰	شیالتانفو	۶۳۰۰
سولولا	۸۰۰۰۰	سولولا	۱۵۰۰۰
توتونیکاپام	۱۱۴۰۰۰	توتونیکاپام	۲۵۰۰۰
کیشه	۷۵۰۰۰	سانتا قروزدل کیشه	۶۳۰۰
کزالتانفو	۹۴۰۰۰	کزالتانفو	۲۲۰۰۰
-وشیتیکز	۶۹۰۰۰	مازاتانفو	۱۱۵۰۰
هوئه هوئه تنانفو	۹۰۰۰۰	هوئه هوئه تنانفو	۱۶۰۰۰
سان مارکوس	۱۰۰۰۰۰	سان مارکوس	۱۲۶۰۰
پتن	۱۴۰۰۰	فلورس	۲۲۰۰
ورایان	۱۰۰۰۰۰	سالامه	۸۰۰۰
ایزابال	۳۴۰۰۰	ایزابال	۷۵۰
شیکیموله	۷۰۰۰۰	شیکیموله	۱۲۰۰۰
زاقاپه	۲۸۰۰۰	زاقاپه	۴۰۰۰
ژالاپه	۸۶۰۰۰	ژالاپه	۴۰۰۰
زولتیپاه	۳۸۰۰۰	زولتیپاه	۷۰۰۰
سانته روزه	۳۸۰۰۰	قوآتینیکیلان	۵۰۰۰
رتالهلولو		رتالهلولو	
آلتیه وراپان		قوبان	

آمریکای کشفی متعاقب اسپانیولرک دخولنده بونلر مملکتک مرتفع عطرلنده اوج درت دولت تشکیل ایدرک، اولدجه مدینته مالک ایدیلر؛ وبعض شهر- لری اوج درت بوز بیک اهالی بی جامع بولندیفنیه باقیلر-، خلی کترنی وجیمتلی اولوب، مقدارلری برقاچ ملیونه بالغ اولوردی. اسپانیولر، آمریکایک ساز طرفرنده دخی بایدقاری کچی، بو بیچاره لک بر طاقنی قتل عام ایدوب، شهرلرنی دخی هدم ونخریب ایتکله، قالاتریده اورمانلره چکیلرک، وسدینتلیخی قایم ایدرک، نیم وحشی بر حالدیه یاشامغه مجبور اولملردر. بر طرفندن اصحاب اراضیدن بر طرفندن تجار و صرافه جیلردن و اسپانیولر جنسیتنه منسوب اهالی طرفندن حثارت کوربورلر. بو سیه مینی بیچاره لر دانا عزون و مکدر طوروب بوزلری کولر، و اسپانیولر بر وجهه ایصینه میورلر. آری کولورده ساکن اولوب، مع هذا بونلرک کویلری اورمانلر بچنده وکوزل برلرده بولنغه، اسپانیولرک ساکن ولندقاری توزلی طومانی کوی و قصبه لردن اییدر. وقته آفرقاندن اسارتله کتیریلوب، الیوم اسماحر بولان زنجیرلر دخی بو حالدیه بولنوب، بو اوج جنس اهالی آره سنده وفاقی و محبت برینه خصومت و منافرت حکمفرما اولدیفندن، غواتماله ده جدی ترقیات ممکن اوله میور؛ و اکثریتده بولان مغدورینک بر کون غلبه چالسیله صلح محلینک خلل پذیر اولمسندن فورقیلور. اسپانیولرله برلیر وزنجیرلر اختلاط و امتزاجندن اهالی بیننده مختلف ملز صنفلر دخی نمصل ایتشدیر. همویت اوزره غواتماله نکه اهالیسی کیندجه چو فالقده اولوب، کثرت نفوسجه بو جهو- دت (سالوادور) حکومتندن صکره اوله رق آمریکای وسطینک ایکنجی سیدر. دین رسمی قتولیکک ایهده، برلیرک اکثری الیوم اسکی دینلرنی محافظه ایتکده درلر.

تقسیمات ملکیه سی. — غواتماله نکه مرکزی هنمای اولان شهر اولوب، مملکت ۲۲ ایالتیه منقسمدر. بو ایالاتک ایکیسی کوردیکمز استاتسیتقدن (که ۱۸۷۶ استاتسیتقدن) صکره تشکیل اولنغه، بونلرک نفوسلری دیگرلری هددینه داخلدر. ایالاتک نفوسلری و مرکزلی بروجه آتیدر:

آنجق بو استاتسیتق اسکجه اولنغه، او وقتندن بری اهالیده یوزده اوتوز قدر تزايد واردر. اصول اداره سی، قوه مالیه و عسکریه سی. — غواتماله حکومتی آتی سنه مدته طورفریدن طوغری به اهالی طرفندن انتخاب اولنور بر رئیس ایله درت سنه مدته انتخاب اولنور ۶۹ اعضادن مرکب مجلس مبعوثان و اعضاسنک نصی مجلس مبعوثاندن انتخاب نصف دیگریده رئیس حکومت طرفندن تمین اولنور ۱۳ اعضادن مرکب بر شورای دولتی واردر. انتخاب طورفریدن طوغری به اولوب، ۲۱ یاشنی کچکین اهالینک جله سی انتخاب حقنی حائزدرلر. وارداتی، مصارفندن آز فضل اولتی اوزره، تقریباً ۲۳ ملیون فرانسه یعنی بر ملیون عثمانلی لیراسنه بالغ اولور. هساکر نظامیه سی ۳۰۰۰ و هساکر ملیه سی ۱۰۰۰۰۰ کشی راده. لرنده اولوب، سنوی دولته ۵۰ یزودن زیاده وبرکی و برنلرله بیوک مأموریتلرده بولنلردن ماعدا کافه اهالی ۱۸ یاشندن ۲۵ یاشنه دک عسکرک ایتک مجبو- ریتنده در.

معارف و صنایع و تجارتی. — غواتماله ده معارف کوندن کونه ترقی ایتکده اولوب، ۱۸۷۱

تاریخچه ۲۰۸ ذکور مکانیله ۶۱۳۰ شاگردان و ۴۵ اناث مکتبیله ۱۹۴۴ طالبات وار ایکن، ۱۸۷۸ ده عموم مکاتبک عددی ۷۰۲ و طلبه سی ۳۵۳۱۵ مقدارینه بالغ اولمشدی. او وقتدن بری دخی بو نسبتده تزايد حاصل اولش اوله جعی شبهه. سزدر. تجارتی دخی خیلی ایشک اولوب، اخراجاتی ادخالاندن زیاده اولغله، ثروت محلیه کیتدیجه آرمقده در. ادخالاتی ۷۸۴۰۰۰۰ و اخراجاتی ۱۴۴۰۲۰۰۰ دلار راده لرنده در. اخراجاتنک باشلیجه قسمی قهوه اولوب، سنوی ۱۲ ملیون دولار قیمتده قهوه چیقار. ایکنجی درجه ده کی اخراجاتی قرمز، چیبود، دری، یوکنن معموله قیامنسوحات، کراسته و سائردهن عبارتدر. صنایع محلیه باشلیجه یوکنن منسوجات اعمالندن عبارت اولوب، یوکسک محلدنده کی قیون سوریلرنک یوکنندن ریلیر آسرقای وسطینک هر طرفنده مستعمل بعض قبا شیلر نسج ایدرلر. یولارک فقدان تجارتک زیاده توسعنه و اراضینک صربلنی یولار انشاشنه مانع اولیورسده، بحر محیط معتدله کی سان ژوزده غوآماله اسکله. سنندن غوآماله شهرینه قدر تمديد ابدلش اولان دمیر یول خطی اورادن آنتیل دکیزی ساحلنه طوغری اوزالمده اولوب، (متاغوآ) نهرینک سیر سفاشته صالح نقطه سنه قدر ایصال، بو وجهه ایکی دکیز آره سنده واردات تسهیل اولمشدر. شامپرقو اسکله سنندن ایجریه طوغری دخی برخط تمديد اولمقده در. تجارتک قسم اعظمی بحر محیط معتدله کی اسکله لردن اجرا اولنوب، برنجی درجه ده انکاتره و ایکنجی درجه ده ممالک مجتمه ايله اخذ و عطا ایدرلر. احوال تاریخیه سی. — اون اوچنجی قرن میلادیدن بری غوآماله جهتلرنی ضبط ایتش اولان کیشه، قاشیکل و زوزوژیل دولتری پینلرنده منازعه و محاربه ايله مشغول ایکن، ۱۵۲۴ تاریخنده اسپانیولر مملکته داخل اولوب، بونلرک باشلری بولنان (پدرو ده آوارادو) کیشه لرک حکمداری بولنان (تقوه اومام) ی میبندمه کی بر قاج بوز بیک عسکريله مغلوب و کندیسنی کنندی یديله قتل ایده رک، (ساماله) نهری کونلرجه قانندن قیرمزی آق جقی درجه ده آدم اولد برمش؛ و قاشیکل دولتی طوبرافنه صلیا

کیروب، (آغوآ) برکانک آلتنده غوآماله شهرینی تأسیس؛ و بیده بونلردن ترتیب ابتدکی عسکرله برابر قاشیکلره قارشى یوروب، آیتلان کولی جهتلرنی ضبط ایتش ایدی. غوآماله نک شمال جهتلرنده بولنان اقوام دخی بربرینی متعاقب مغلوب اولوب، یالکز (وراپاز) جهتنده کیرلر استقلال برینی محافظه ایده ییلسلر، وحالا ایتکده درلر. اسپانیولر بیچاره بریلر حقنده پک غدار و سرحتسز طاوورانوب، مال و ملک برینی ضبط ایتدکنن صکر، کمال ظلم و تعصبلرندن کنديل برینی جبراً واپتیز ایتکله برابر، تحت اسارنه آلوب، حیوان کی بدنلرنک بر طرفنی قیزغین دمیرله داغلايه رق، تمغا اورورلردی. بیچاره آدم لر کمال مأیوسیتلرندن، ذریترلی منقرض اولسون ديه، قایلیرینه تقرب ایتمه ک درجه سنه قدر وارمشر ایدی.

اسپانیانک تحت تابعیتنده بولندجه، غوآماله مکسیقه نک شیاپاس و سونقونوسقو حکومتلرنی و (شیریک) قوبنده دک بتون آسرقای وسطی یی دخی شامل اوله رق، رسماً یکی اسپانیا خدیوتنه تابع ایدیسده، طوغریدن طوغریه مادریددن نصب اولنان و والیک و قوماندانلق وظائفنی جامع اولان بر آسرك تحت اداره سننده بولمغله، قراللق نامیه یاد اولنوردی.

اوج عصر بو حال محکومیتده قالدقنن صکره، ۱۸۲۱ تاریخنده غوآماله لیلر مکسیقه لیلرک اثرینه تبعیتله، اعلان استقلال ایدوب، بر مدت مکسیقه امپراطور لئنه تابع اولدقنن صکره، ۱۸۲۳ ده بستیون مستقل اولوب. آسرقای وسطینک سائر طرفلرله برلکده برهیئت متفقہ حکومت تشکیل ایتش؛ ومدنی تأمله مساعدده اولنه رق، بعض قوانین وضع اولمغله، او وقته دک مملکتی اداره ایدن زادکان و رؤساء روحانیه بو حالدن ممنون اولوب، بر طاقم اختلاقلر ترتیب ایتش؛ و بریلر دخی بو هرج و مرجدن بالاستفاده، اخذ انتقامه قایلیمغله، ۱۸۳۸ ده بونلر (رافائل قاررا) اسمنده بر ریسلرنک قوماندده. سیله غوآماله یی ضبط ایتش؛ و اجنبیلری یعنی اسپانیولری اخراج ایتش لرسده، قتل و یغما کی بر حرکتده بولنوب، مرقوم قاررا ذکاوت طبعیه سیله

زادگان ورهبان طاقلربك طرفنى طوقرق، بونلر
طرقدن رېس طانېنشدى. ۱۸۴۰ تاربېخنده قاررا
غواتماله شېرى اېچنده آسرىقاي وسطى رېس
جنرال مورازانى مغلوب اېدوب، رسما رېس
دېكتاتور اولمشدى. ۱۸۶۳ ده قاررا سالوا.
دوره هجوم اېدوب، ابتدا مغلوب اولمش ايسده،
بىده نيقاراغوا وقوسته رېقا ايله بالاتفاق مملكت
مذكور بى ضبط اېتشدى. ۱۸۷۱ ده يكيىدن
برشوروش ظههور اېدوب، قاررا لك خلى (سونا)
ايله جزوتلر طرد، وسرىق مذهبىه اعلان
اولمشدر. ۱۸۷۹ ده قانون اساسىلر بى تعديل
اېدوب، زادگان ورؤساء روحانىلر نفوذلر بى
بىتون كسر ايله، شمىكى قانون اساسى بى تأسيس
ايتشدر.

غواتماله } (Guatemala) آسرىقاي وسطىده
آف البيان همنى اولان حكو.
مك مركزى برشور اولوب، سلسله جبالك اوستنده
وبجر محيط اطلاسى ايله بجر محيط معتدل مائله رېنك
محل اجتماعنده يعنى تقسيم مياھ خطنده اوله رق،
۱۵۰۰ متره لك ارتفاعده وبجر محيط معتدل سا.
حلتدن ۸۰ كيلومتره بىدنده هوندوراس كورفزدن
ايسه بونك اوج مثلى مسافده ۳۰° ۳۷' ۱۴
عرض شمالى ايله ۹۲° ۵۱' طول غربىده واقعدر.
اهالىسى ۷۰۰۰۰ راده رنده اولوب، اسپانيول
ولمز و صرف برلېدن مركېدر. شهر تماميله اسپانيول
اصولنده اولوب، هر سوقاقده بر ويا برقاچ كلېساسى
وهر سوقاق باشنده بر مادونهسى يعنى حضرت سربله
هيسانى مصور بى وارددر. صولرى پك چوق اولوب،
هان هر خانه لك ماء جارىسى وارددر، وفضلهسى
سوقاقلر ده آقار. اولر لك خصوصى باغچلر وار
ايسده، شهر ك باغچه وقرجاكلر و ميدانلر
اولوب، اطراف وجوارلر دى نېساتندن خالى
ويانش حكمندهدر. مع هذا استقلالندن برى اعمار
وتزيتنه صرف همت اوله رق، اليوم دار الفنونى،
يوك ركتبخاسى، موزهسى، فنون طبيعىه وساژه
نمونه خانه لرى، وقتيله جزوتلر ك اداره سنده بولمش
يوك بر مكنتيله بوكا ملقى كتبخانهسى، وقتيله بىكرى
بى بىك اسير استخدام ايتش اولان يوك برخسته.

خانهسى، صنايع مكشى، دارالمطبخى، باقهسى، يوك
برتيازوسى، طباق وچىنى ايله بعض منسوجات
قارىقلر واردر. اطرافنده اسكى ريلر لك مسكنلر
اولان صماندن قله لرى ولزلر مخصوص كولرى
بولنيور. هواسى معتدل اولوب، قيشين نهايت
صفردن يوقارى ۵ درجه قدر اينر، ويازين ۳۰
درجه دن يوقارى چيتماز. ياغور موسمى نېساندن
تشرين اوله قدر دوام اېدوب، لك زياده نموزده
ياقار. بو شهر اوج دفعه تأسيس اولنوب، ۱۵۲۴
تاربېخنده مملكتنك فامى اولان پدرو دالوارادو
شېرى آغوا ركانك شمالى ايتكنده وشمىكىنك
۶۰ كيلومتره شمال غربىسنده اوله رق شمى (چوداد
ويا) دىنن علهه تأسيس ايتش ايكن، ۱۵۴۱ ده
بركاندن چقان صو شېرى تخریب ايتككه، اونك
۵ كيلومتره شمال شرقىسنده وشمىكى (آنتيفوا
غواتماله) يعنى اسكى غواتماله بىلنده تأسيس اولمش؛
و ۱۷۷۳ ده بوده زلزله دن خراب اولمىله، ۳۰
كيلومتره شرق شمالىسنده شمىكى شهر بنا، و (غوا)
تماله نوته. يعنى بىكى غواتماله تسميه اولمشدر.

غواتماله آنتيفوا } (باخود آنتيفوا غوا)
غواتماله } (تماله) يعنى «اسكى»
غواتماله «آسرىقاي وسطىنك غواتماله حكومتنده
وغواتماله لك ۳۰ كيلومتره غرب جنوبىسنده
و (پنساتود) نهرى اوزرنده اوله رق ۱۵۱۶
متره لك ارتفاعده ايات مركزى بر قصبه اولوب،
۱۵۰۰ اهالىسى، چوق مياھ جارىسى، هان دائما
زمردىن باغچه وچنلر، پك كوزل منظره مى ولطيف
وصاغلام هواسى وارددر. ماده آشفده بيان اولندى
اوزره، ۱۷۷۳ ده زلزله دن خراب اولوب، ۹۰۰
كشى اقاضى آلتنده قالمش ابدى.

غواتوزو } (Guatusos) ونام ديكرله برازو
(Pranzos) آسرىقاي وسطىده
قوسته رېقه حكومتك شمال جهتنده ونيقاراغوا
كونك سواحل جنوبيه سيله (دوفريو) نهرى وادېسنده
ساكن آسرىقا اقوام اصله سندن بر قوم اولوب، اليوم
استقلاللر بى ولسان و اخلاقلر بى محافظه ايتكدهدرلر.

غواجا به } (Guajaba) قوبه جزيره سنك
شمال شرقى ساحلى قارشىسنده

نزوت و معصوبته نائل پرلر بولمديفنسند، بو ليانلر شمديك يالكز چاقجي كمبلرته ملجا اولمغه يارايور.

غوادارامه {Guadarrama} (مرېي وادي (الربل) دن غلطدر. اسپانيانك يكي قسقله خطه سنده تاج ايرماغنه تابع بر نهر او. لوب، مادرېد ايلاننده همنامي اولان سلسله جبالدن نبعانله، جنوبه طوخرى جريان ايدهر،ك، تولده ايلانته دخول ايدر؛ وبسده غرب جنوبيه دونه روك، ۱۲۵ كيلومتره ك جريانندن صكره، تولده شهرينك آلت طرفنده صاغ كنارندن (تاج) ايرماغنه دوكلور.

غوادارامه {Sierra de} سلسله جبالى (Guadarrama) اسپانيانك و سطرلنده بر سلسله جبالدر، كه اسكي ويكي قسقله خطه. لري آره سنده غرب جنوبيدن شرق شماليه طوخرى سمتد اولور؛ و غرباً (سيراغردوس) سلسله سندن (البركه) نهرينه كچيد ورن بر بوزاله آبرلشدر. (دورو) ايله (تاج) حوضه لري آره سنده كي جبالك اك بوكسكي مذكور گردوس وايكجهيسي اشبو غوادارامه سلسله سيدر. سلسله نك انكلى هر ايكي طرفدن ديكجه اولوب، آنجق شمال جهته ده كي اسكي قسقله نك اراضيسي ده ايوكسك اولمله، او طرفنده كي انكلى ده اقبصه در. اساسي خرايت طاشندن هبارت اولوب، اك بوكسك محلى اولان (پنلاره) ذروه سنك ۲۴۰۵ متره ارتفاعي واردر. ۲۰۰۰ متره دن بوكسك ده ا بر چوق ذروه لري و ۱۵۰۰ متره دن بوكسك بوزا و كچيدلري واردر. صيرقي وهله ذروه لري سنده بر قاج آي قار ايله مستور بولنور. مادرېدن ايالات شماليه و غربيه به كيدن دمير يول خطي بو سلسله نك آلتندن تونل ايله كچر. خيلي اورمانلري واردر. شمال و جنوب انكلى رندن بر چوق چالري ايبوب، برنجيلري (دورو) وايكجهيلري (تاج) ايرماغنه دوكلور. ۴۱° عرض شمالى خط موهورى بو سلسله نك اورتى سندن كچر. اوزرنده خيلي آو حيواناتي بولنور.

غرادالاجاره {Guadaljaara, Gua-} (مرېي وادي (dalaxara) الحجاره) دن غلطدر. اسپانيانك يكي قسقله خطه سنده و مادرېدك ۵۶ كيلومتره شمال شرقى سنده و تاج اير-

واقع بر صره جزايرك اك شرقى اولوب، بويى ۱۵ واكي ۵ ايله ۷ كيلومتره آره سنده در.

غواآجير {ياخود غواآجير} شبه جزيره سي Penensule de Guajire, Gua-) (jira) آسريقاي جنوبيك ساحل شمالى سنده قولوميا ايله وزوتلا آره سنده بيوجك بر شبه جزيره اولوب، جنوب غربيدن شمال شرقيه طوخرى سمتد اولور. اوجنده واقع (فالناس) برونى ۳۴° ۱۲° عرض شمالى ايله ۷۴° طول غربيه واقع اولوب، آسريقاي جنوبيك اك شمالى قطه سيدر. بو شبه جزيره (ماراقايو) و نام ديكرله وزوتلا كورفزي قايوب، ساحل شرقى سنده (قلايوزو) قوبي دخی تشكل ايدبور. بويى تقريباً ۲۲۰ كيلومتره اولوب، ۶۰ كيلومتره اكنده بر برزخله قرهيه مروطدر. مساحه سطحه سي ۱۴ ايله ۱۵ بيك مربع كيلومتره آره. سنده در. اورته سنده (ماقوييره) اسمبله بر طاغ بولنوب، بر طاقم آلچق تيار واسطه سيله (آند) سلسله سنك (اوقانيه) شعبه سنه مروطدر. ساژ طرفلري آلچق و قوملق اولوب، بر طاقم بطاقللري وديكنلى چاليلر اورمانلريني حاويدر؛ وياغورلر مو. سمنده بعض جهتلريني صو باصار. وزوتلا حكومتى بو شبه جزيره نك نصف شرقى سنى كندى حدودى داخلنده عد ايدوب، قولوميا حكومتى ده بتونى ايدنك ايستورسه ده، حقيقتده بو شبه جزيره (غواآجير) نسيه اولنان و بر حال بدوبنده ياشايان بر قوم قديم ايله مسكون و مستقلا در. غواآجيرلر اوتوز قرق بيك كشي راده لرنده اولوب، حركا، وسوريليله و باليجيلى، اودونچيلى و كورجيكه شبه جزيره ده جولان ايدرلر، و قولوميانك (رېوشيا) قصبه سنه باليق، قابولمياغه، باصديرمه، طوز، كور، اودون، حيوانات، درى وساژه كوتوروب، محتاج اولدغلى اتمه و ارزاقه مبادله ايدرلر. كنديلري اوزون بولي، تشدرست، جست وچالاك، كوزل اندام و جهرلى آدملىر اولوب، لسان و طادات و قيافت قديمه لرني محافظه ايتكمه درلر. شبه جزيره نك اكثر سواحلى قيالقى و قارله محاط اولوب، سقائن حقنده مخاطره. ليدر. شمال غربى ساحلنده (باها هونده) و (پورته) اسمبله ايكي صاغلام ليان وار ايسه ده، جوارلنده

غوادالاجاره } (Guadalajara, Gua-)
(dalaxara) مکسیقه ممالک

مجمعه سنده (جالیسکو) حکومتک مرکزی بر شهر اولوب، مکسیقه و نک ۴۶۰ کیلومتره غرب شمال سنده، (دیو فرانده ده سانتیاگو) مجرای قریبده، ۱۵۶۷ متره نک ارتفاعده و ۲۱°۹' عرض شمالی ابله ۱۰۵° طول غربیده واقمدر. مکسیقه نک اک معتنا شهر لرندن اولوب، ۹۵۰۰۰ اهالیسی، کنیش پولری، بر بیوک و مزین و دیگر بر قاج کلیساسیله مناسقلری، دارالفنونی، رسم آقادیابی، خسته. خانه سی، فقیرخانه سی، یتیم خانه سی، بیوک برتیا روسی، مکسیقه نک سائر طرفلرنده ممنوع اولان بوقا کو. رشنه مخصوص جانبازخانه سی، بیوک ضربخانه سی، سراجله متعاق معمولاتیله چینی، کاغذ، شکرله وسائر فابریقلری وارددر. جوارلرنده ساکن اولان اصل یریلر تخته اوزوبنه اویمه لک انواهی یاپوب، شهرده ساتارلر. هوا سی معتدل اولوب، میزان الحرا. ره نهایت ۲۹° درجه به قدر چیقار، و تحت الصفر ۵° درکبه قدر ایتر. قیشین زیاده قیراغی یا غار. هوانک توراقلی نباتاتک بحق نشوونما بولمسنه مانع اولور.

غوادالایوار } (Guadalaviar) عربی
(الوادی الایض) دن

فلطدر. اسپانیانک شرق جهتمده بر ایرما قدر، که آراغون خطه سنک (تروئل) ایالتنده و (ناج) ابر. مافنک منابی قریبده نبعانه، ابتدا شرقه طوغری جریان ابددک، (تروئل) قصبه سنه واصل اولنجه، (آلفامبره) نهریله برلشوب، بونک مجراسنه تابع او. لور؛ و جنوبه طوغری دونوب، والنسیا (یعنی بالنسیه) خطه ایالتنه دخول ابله، دها آشاییده شرق جنوبیه طوغری دونرک، والنسیا شهری یاننده آق دکیزه دوکیلور. مجراسی قریباً ۳۰۰ کیلومتره طولنده اولوب، بوقاری طرفلری یک درین و برطاقم طار بوقازلردن عبارت اولدینی حالد، والنسیا او. وه سنه دوشنبه، بونک اراضیسی سقی واحیا ایدر. حوضه سی ۸۰۰۰ مربع کیلومتره وسعتنده در. مجراسنک اورته طرفلرنده (دیو بلاتقو) و آشاغی طرفلرنده (ریا) اسملریله دخی معروفدر.

ماغه تابع (جارامه) نهرینه دوکلن (هنارس) چاینک صول کنارنده واقع ایالت مرکزی بر قصبه اولوب، ۸۶۰۰ اهالیسی، مسکری هندسه خانه سی، کتبخانه. سی، موزه سی، برق کلیساسی، بر ایکی اسکری سرائی، رومالیردن قله بر صوبولی، صوف و فایله فابریقه. لری، قوتقوردیا اسمیله بر قترجکاهی و اطرافنده باغریله زیتونقلری وارددر. اسم قدیمی (آریاق) اولوب، مربرق ایستکلرنده (وادای الحجاره) نسیمه ایتمشلدرد. — غوادالاجاره ایالتی یکی قاضیه خطه سنک شمال شرق کوشه سندن عبارت اولوب، غرباً مادرید، جنوباً قوشقه، شرقاً تروئل و سرافوسه، شمالاً سودریا، شمال غربی جهتمدن ده سفوویا ایالتلریله محاطدر. مساحت سطحیسی ۱۲۶۱۱ مربع کیلومتره اولوب، ۲۰۱۲۸۸ اهالیسی وارددر. شمال و شرق جهتلری طالعقل اولوب، اورته و جنوب و غرب جهتلری یوکسک اووه لردن عبارتدر. مذکور طاعلر (غو آدرامه) سلسله سنه مربوط اولوب، بو طاعلردن این جارامه، هنارس و تاجونه نهرلری ایالتک شمال غربی قسمی شقی ابله، ناج ایرماغه دوکلک اوزره، مادرید ایالتنه کیردر. مذکور ایرماق، دخی ایالتک حدود شرقیه. سنده کی طاعلردن نبعانه، (فالو) نهرینی دخی اخذ ابله، ایالتک قم جنوبی سنده بر بیوک قوس تشکیل ایدر. اراضینک ارتفاعی حسیله قیشین، ملی الخصوص طاعقل برلرنده، هوا یک صوفوق، و جنوبه ناظر اولمسندن طولانی، یازین یک صیقا قدر. اراضیسی ملی الخصوص (آلتاریه) اووه سندن معدود اولان قم جنوبیسی خیلی منبت اولوب، کبیتلی ذخیره حاصل اولور. باغریله زیتونلری آدردر. سرحالری چوق او. لوب، خیلی سوریلری وارددر. اهالیسی چالیشقان و فاعشکار آدملر اولوب، باشلیجه چغچیک و جوبانقله کچنیرلر، و زیتون کسمی موسمنده آندولسیابه کیدوب، باغ فابریقلرنده ایشلرلر. دمیر معدنلری چوق اولوب، اهالینک بر قسمی ده بو معدنلرده ایشلرلر. کومش و باتیر و کور معدنلری ده وارددر. ایکی قلیبسی مشهوردر. صنایع کیری اولوب، یالکیز بس بونک مذوجانله کتن و کنویر بزی و بر ایکی جام و کاغذ فابریقی وارددر. ایالت ۹ قضایه منقسم او. لوب، ۳۹۹ ناحیه و دائره بلدیسی وارددر.

غربي به طوغری جريان ايدرك، (اوبده) قربنده
 صولدن كنديدن جوق دها بيوك ودها اوزون
 اولان (غوآديانه مينور) نهريني اخذ ايدر؛ و بونهری
 وعلی الخصوص دها آشاييده (غوآدالمار) نهريني
 آلدقندن صكره، صولرينك براقلني قاطب ايدرك،
 آز جوق جنوب ميلانه غربه طوغری جريان ايدر؛
 و (غوآدالبولون) نهريني دخي بعد الاخذ، و قتيله
 اندلس حكومت اسلاميه سنك كرسى حكومتى بولمىش
 اولان قرطبه (ويا قوردوه) شهرينه واصل اولور.
 منابى حذای بگردن ۴۸۱ متره يوكسك اولوب،
 قرطبه ده يشاخی آنجق ۱۰۴ متره ارتقاعنده در.
 اورال قدر مجراسى شمالاً (سيرا مورنه) سلسله جباليله
 و جنوباً مختلف طاغرله محاط واسع بر وادينك ايچنده
 اولوب، كنديسنك سقى و احيا ايتديكى برلرده قورو
 و يامىش اوولر و كاه كاه زيتون آفاجريله مستور
 نه لردن عبارت اولمىله، مذكور طاغردن كلن
 و اكثرى خيلى اوزون اولان تابلمرى هادى و قتلرده
 يك آز صو كيتروب، بعضاً بسبتون قورورلر.
 بناء عليه غوآدالكيوير (شنيل) ايله برلشمزدن اول
 ثانيه ده آنجق ۲۸ مكعب متره صو دوكر. قرطبه دن
 آشايى غرناطه دن كچن و شمراى عرب بيننده لطافتيله
 مشهور اولان (شنيل) نهريني آلوب، بونهر قوراقلق
 موسمنده دخي ثانيه ده ۱۲ مكعب متره صو علاوه
 ايتديكى كى، صاغ و صولدن ديكر برقاچ نهرك دخي
 صولريني جمع ايله، تدریجاً جنوبه طوغری دونوب،
 سويله (مريلك مشهور اشيليه سى) شهرينه كيور.
 بوشهرك اوسمنده يتاغى ۱۵۰ ايله ۲۰۰ متره آره.
 سنده بركنيشلكده در. سويله نك آلتنده ديكزك مد
 و جزرى حس اولمغه باشلار؛ و ايكيوز طونيلانه دن
 آشايى استيعاب ايدن كيلر بوشهره قدر سير ايدور.
 سويله دن آشايى نهر جنوب غربيه طوغری آقوب،
 منصبتدن ۶۰ كيلومتره بوقاريدم اوج قوله آربله رقى،
 (ماور) و (مينور) يعنى «بيوك» و «كوچك» اسملريله
 ايكي آله و اطرافنده برطاقم بطاقلر تشكيل ايتكدن
 صكره، ينه برلشوب، قاديسك شمالنده (سان لوقار)
 قصبه سى ياننده بمر محيط آطلاسى به دوكيلور.
 منصبتنده قوم سدرلى ودها بوقاريدم بطاقلر و ساز.
 لقلر بولنوب، سير سفاتجه بو نهر عظيمدن بختى
 استفاده اولمىسنه مانع اولمىنده در. بو بطاقلرده

غوآدالفيو } (Guadálfeo) عربى (وادى
 { الافى) دن فطدر. اسپانيا ده
 آندالوسيا خطه سنك غرناده ايالتنده بر نهر در، كه
 (سيرا نواده) دينن قارلى طاغردن نيمانه آق ديكزه
 دوكيلور. مجراسى قيصه ايسده، صونى چوقدر.

غوآدالقازار } (Guadalcazar) عربى (وا-
 دى القصر) دن غلط او.
 لوب، اسپانيا نك بر محله نك قنيداً اسپانيولر طرفندن
 وضع اولمىشدر. مكسيقه حكومات متفقه سندن (سان
 لوي پونوزى) جمهوريتنده و (سان لوي پونوزى) نك
 ۶۵ كيلومتره شمال شرقيسنده اوله رقى ۱۶۴۰ متره لك
 ارتفاعه بر قصبه اولوب، ۹۰۰۰ اهالىسى،
 و قتيله يك زنكبن بولنان كومش معدنلريله جيوه
 معدنى واردر.

غوآدالكانار } (Guadalecanar) بحر محيط
 { كبيده واقع (سالومون)
 جزايرندن برى اولوب، (مالايت) جزيره سنك ۶۰
 كيلومتره جنوب شرقيسنده واقعدر. مساحتى سطحيه سى
 ۶۵۰۰ مربع كيلومتره اولوب، ۲۶۰۰ متره قدر
 مرتفع طاغرى و الا ن آتش افشان بر ركافى واردر.
 غوآدالكانال } (Guadalecanal) اسپانيا ده
 { آندالوسيا خطه سنك سويله
 (يعنى اشيليه) ايالتنده و ابالتك منتهى شمالنده اوله.
 رقى (سيرا مورنا) سلسله جبالنك يوكسك بروايسنده
 (قزاله) قضاسنه تابع و قزاله نك ۲۰ كيلومتره شمالنده
 واقع بر قصبه اولوب، ۷۴۰ اهالىسى، مشهور
 شربيله زيتون ياغى، دمير بولى و وقتيله يك زنكبن
 اولوب شمعى متروك بولنان سيملى قورشون معدنى
 واردر.

غوآدالكيوير } (Guadalquivir) عربى
 { (الوادى الكبير) دن
 فطدر. اسپانيا نك اك بيوك ايرماغلردن اولوب،
 مملكت مذكوره نك قسم جنوبي سى يعنى آندالوسيا
 خطه سنى شرق شماليدن غرب جنوبيه طوغرى
 شقى ايله، بحر محيط آطلاسينك (قاديس) كورفزينه
 دوكيلور. جاشن (ياخود جيان) ايله مورسيا ايتلرى
 حدودنده و (اوبده) نك ۲۴ كيلومتره شرق جنوب.
 پسندنده (سيرا دله پوزو) طاغريك شمالى انكلردن
 نيمانه، ابتدا شمال شرقيه و در عقب دونوب جنوب

اسمی (وادی الحرث) اسم عربیستند غلط اولدیننه باقیلرسه، حکومت اسلامی زمانده صوبندن زرا. خه دها زیاده استفاده ایدلمکده بولنخ اولدینی آکلاشیلر.

غوادالیمار (Guadalimar) عربی (الوادی الاحر) یاخود (وادی الحمار) دن غلطدر. اسپانیاه آند الوسیا خطه سنده بر نهردر، که (البسیطه) ایالتنده (سیرا القازار) سلسله جبالندن نمانه، بو سلسله بی (سیرا سفوره) سلسله سندن قریق ایدره، (جائ) ایالتنه بالدخول، جنوب غربی طوغری آقار؛ وغو آدارمنا، غوادالان وغو آرزاس چالریخی اخذ ایدره (جبلکینتو) قریبده صاغدن غوادالکیویره دوکیلور. مجراسی ۱۵۰ کیلومتره طولنده در. کرک کندیسی وکرک قاسلری (سیرامورنه) سلسله جبالنک بعض بوازا. لردن کچرلر.

غوادالوپه (Guadeloupe) آسریقاده کی بوسکی اولوب، ۱۵° ۵۷' ایل ۱۶° ۳۱' عرض شمالی و ۳۲° ۳۲' ایل ۱۶° ۹' طول غربی آره. لرنده ممتد اولور. نفس غوادالوپه ایل (غراندتر) یعنی «ارض کبیر» اسمیلرله ایکی جزیره دن مرکب اولوب، آره لری (رویر ساله) یعنی «طوزلی چای» اسمیلر دوت بش کیلومتره اوزون، یوز یوز الی متره کنیش ودرت بش متره درین طبیعی برقال ایل آبرلمشدر. اصل غوادالوپه شمالدن جنوبه ممتد غیر منتظم بر مستطیل صورتنده اولوب، طالع و سرتقع بر آطه در. قسم شمالی سنده شرقه طوغری ممتد بر چیقندیسی وارد، که ایکیزی حکمنده اولان (غراندتر) ک منهای غریله تماس ایدره کی اولوب، آره لرنده مذکور قنال تشکیل ایدر. بریکی جزیره ایسه غریدن شرقه ممتد اولوب، منهای شرقده (پو آنت ده شاتو) اسمیلر سیوری بر برون تشکیل ایدر؛ و شماله طوغری همان کندیسی قدر بر شبه جزیره اوزاد بر. بودخی عارضه لی ایسه ده، اوتکینه نسبت دوز اولوب، ارتفاعلری یوز متره قدر تیلردن هبارتدر. حالبوکه اصل غوادالوپه ک ال سرتقع طاعی ۱۴۸۴ متره بالغ اولبور. اصل غوادالوپه ک شمالدن جنوبه بوی ۴۶ و شرقدن غربه

اسپانیولرک وحشیانه کورشلرده قوللادقلمی بر طاقم وحشی بوقال بیتیر.

غوادالوپه (Guadalupe) اسپانیاده آرا. (غون خطه سنک (تروئل) خطه. سنده بر نهردر، که شرقه بده شرق شمالی به ونهات شماله طوغری آقورق، ۱۵۰ کیلومتره ک جریاندن وولنده کی اووملری اروا ایتدکن صکره، (ایره) ایرماغه دوکیلور.

غوادالوپه (Siera de Gua-) سیراده — (dalupe) اسپانیاه استرمادو. ده خطه سنده بر سلسله جبالدر، که شرقدن غربه ممتد اولوب، بر طرفدن تولده و بر طرفدن دخی پورتکیز طاغیرله کسب النصاق ایدر. شمالنده کی (ناج) ایرماغه جنوبنده واقع غوادالوپه ایرماغی حوضه لری آره سنده حائل اولوب، شمالی انکلرندن آقان صولری ناجه، و جنوبی انکلرندن آقانلری غوادالوپه ده. کیلور. اک پوکسک دزوه سی ۱۵۵۸ متره ارتفاعنده در.

غوادالوپه (Guadalupe) آسریقادی شمالی ده ممالک مجتمعه ک (نکراس) حکومتنده بر نهردر، که غرب شمالیدن شرق جنوبی طوغری آقورق، تقریباً ۵۰۰ کیلومتره ک جریاندن صکره مکسیقه کورفزنده (سنت آنطونیو) نهرینک خلیجه دوکیلور.

غوادالوپه (Guadalupe) مکسیقه ده (کالیفورنیه شبه جزیره سنک ساحل فریسی قارشیسنده و ۲۶۰ کیلومتره آچقده اولورق ۲۹° عرض شمالی ده طالع بر آطه اولوب، شمالدن جنوبه بوی ۲۸ کیلومتره در.

غوادالهورسه (Guadalhorca) اسپا. سنده بر کوچک ایرماقد، که غرناده ایالتنده (سیراده الحما) سلسله سنک (آلازورس) بوازانده و ۲۱۳۵ متره ک ارتفاعده نمانه، ماله ایالتنه داخل اولوب، ابتدا غربه و بده جنوبه طوغری شایان تماشا بر طاقم طاغیر و بوازالر آره سندن جریانه ماله ک جنوب فریسنده بحر سفیده دوکیلور. مجراسی ۱۲۵ کیلور. متره طولنده در. سق اراضی به بحق یارامق ایچون مصرفی جدولره محتاج اولوب، شمیدیکی حاده طغیانلرندن منبت خسارلری فائده سندن زیاده در.

غرنی به طوغری جریان ایدرهك ، (اوبده) قربنده
 وصولدن كندیندن چوق دها بیوك ودها اوزون
 اولان (غوآدیانه مینور) نهرنی اخذ ایدر؛ وونهری
 وعلی الخصوص دها آشاغیده (غوآدالجار) نهرنی
 آلدقدن صكره، صولربك برافلقی قائب ایدرهك،
 آز چوق جنوبه میلانله غربه طوغری جریان ایدر؛
 و (غوآدالبولون) نهرنی دخی بعد الاخذ، وقتیله
 اندلس حكومت اسلامیه سنك كرسیه حكومتی بولغش
 اولان قرطبه (ویا قوردووه) شهرینه واصل اولور.
 منابی حذای بچردن ۴۸۱ متره یوكسك اولوب،
 قرطبهده یشاغی آنجیق ۱۰۴ متره ارقاعنده در.
 اورالره قدر جیراسی شمالاً (سیرا مورنه) سلسله جبالیه
 وجنوباً مختلف طاغلرله محاط واسع بر وادینك ایچنده
 اولوب، كندیسنك سقی و احیا ایتدیگی برلرده قورو
 ویاغش اوولر وگاه گاه زیشون آفاغلیله مستور
 تیهلردن عبارت اولمغله، مذکور طاغلردن كلن
 واكتری خیلی اوزون اولان تابعلری حادی وقتلرده
 يك آز صو كتیروب، بعضاً بستیون قوردورلر.
 بناء علیه غوآدالكیوبر (شنیل) ایله برلشمزدن اول
 ثانیهده آنجیق ۲۸ مكعب متره صو دوكر. قرطبهده
 آشاغی غرناطهدهن یكن و شعرای عرب پیننده لطافتیه
 مشهور اولان (شنیل) نهرنی آلوب، بونهر قوراقلی
 موسمنده دخی ثانیهده ۱۲ مكعب متره صو علاوه
 ایتدیگی كپی، صاغ وصولدن دیگر برقاج نهرك دخی
 صولربنی جمع ایله، تدریجاً جنوبه طوغری دونوب،
 سوله (عربلرك مشهور اشیلیه سی) شهرینه کیور.
 بوشهرك اوسقنده یشاغی ۱۵۰ ایله ۲۰۰ متره آره.
 سنده بركنیشلكده در. سوله نك آلتنده دكیزك مد
 وجزری حس اولمغه باشلار؛ وایکیوز طویلانهدن
 آشاغی استیماب ایدن کیلر بوشهره قدر سیر ایدبور.
 سولهدهن آشاغی نهر جنوب غرنی به طوغری آقوب،
 منصبدن ۶۰ کیلومتره بوقاریده اوج قوله آیرله درق،
 (ماور) و (مینور) یعنی «بیوك» و «كوجك» اسملرله
 ایکی آله واطرافده برطاقم بطاقللر تشکیل ایتكدن
 صكره، ینه برلشوب، قادیسك شمالنده (سانلوقار)
 قصبه سی یاننده بحر محیط آطلاسیه دوکیلور.
 منصبنده قوم سدلی ودها بوقاریده بطاقللر و ساز
 لقلر بولنوب، سیر سفاقیجه بو نهر عظیمدن بحق
 استفاده اولنمگنه مانع اولمغده در. بو بطاقللرده

غوآدالفئو { (Guadálfeo) عربی (وادی الافی) دن غلطدر. اسپانیاده

آندالوسیا خطه سنك غرناده ایالتنده بر نهر در، كه
 (سیرا نواده) دینلن قارلی طاغلردن نبعاله آق دكیزه
 دوکیلور. جیراسی قیصه ایسهده، صوبی چوقدر.

غوآدالقازار { (Guadalcazar) عربی (وا. دی القصر) دن غلط او.

لوب، اسپانیاك بر محله تقلیداً اسپانیوللر طرفندن
 وضع اولمغشدر. مكسیقه حكومات متفقه سندن (سان
 لوی پونوزی) جهوریتنده و (سان لوی پونوزی) نك
 ۶۵ کیلومتره شمال شرقیسنده اوله درق ۱۶۴۰ متره لك
 ارتفاعده بر قصبه اولوب، ۹۰۰۰ اهالیسی،
 وقتیله يك زنكین بولسان كومش معدنلرله جیوه
 معدنی وارد در.

غوآدالقنار { (Guadalcanar) بحر محیط كبیرده واقع (سالومون)

جزایرندن بری اولوب، (مالایته) جزیره سنك ۶۰
 کیلومتره جنوب شرقیسنده واقعدر. مساحه سطحیه سی
 ۶۵۰۰ مربع کیلومتره اولوب، ۲۶۰۰ متره به قدر
 مرتفع طاغلری و آلان آتش افشان بر برکافی وارد در.

غوآدالقنال { (Guadalcanal) اسپانیاده آندالوسیا خطه سنك سوله

(یعنی اشیلیه) ایالتنده و ایالتك منهای شمالنده اوله.
 رق (سیرا مورنا) سلسله جبالنك یوكسك بر وادیسنده
 (قراله) قضاسنه تابع وقراله نك ۲۰ کیلومتره شمالنده
 واقع بر قصبه اولوب، ۵۷۴۰ اهالیسی، مشهور
 شرابیه زیتون یاغی، دیمیر پولی و وقتیله يك زنكین
 اولوب شمعی متروك بولنان سمیلی قورشون معدنی
 وارد در.

غوآدالكیوبر { (Guadalquivir) عربی (الوادی الكبیر) دن

غلطدر. اسپانیاك اك بیوك ایرمافلردن اولوب،
 مملكت مذكوره نك قسم جنوبیسنی یعنی آندالوسیا
 خطه سنی شرق شمالیدن غرب جنوبی به طوغری
 شق ایله، بحر محیط آطلاسینك (قادیس) كورفیزنه
 دوکیلور. جاش (یاخود جیان) ایله موریسیا ایالتلری
 حدودنده و (اوبده) نك ۲۴ کیلومتره شرق جنو.
 پیسنده (سیرا دله پوزو) طاغك شمالی انكاردن
 نبعاله، ابتدا شمال شرقی به ودر عقب دونوب جنوب

اسپانیولرک وحشیانه کورشلرده قولادقلمری برطاقم
وحشی بوفال بیتشیر .

غوادالوپه } (Guadalupe) اسپانیاده آرا .
غون خطه سنک (تروئل) خطه .

سندره برنهردر، که شرقه بیده شرق شمالیه ونهایت
شماله طوغری آقورق، ۱۵۰ کیلومتره کجریاندن
وولنده کی اووه لری اروا ایتدکن صکره، (ایره)
ایرمانته دوکیلور.

غوادالوپه } سیراده — (Siera de Gua-
dalupe) اسپانیانک استرمادو.

وه خطه سندره برسلله جبالدر، که شرقدن غربه
متمد اولوب، برطرفدن تولده وبرطرفدن دخی پورتکیز
طاغله کسب التصاق ایدر . شمالنده کی (تاج)
ایرمانته جنوبنده واقع غوادایانه ایرمانی حوضه لری
آره سندره حائل اولوب، شمالی انکاردن آقان صولری
تاج، وجوبی انکاردن آقانلری غوادایانه دو-
کیلور اک پوکسک دروه سی ۱۵۵۸ متره ارتفاعنده در.

غوادالوپه } (Guadalupe) آسریقای
شمالیده ممالک مجتمعه نک

(نکراس) حکومتنده برنهردر، که غرب شمالیدن
شرق جنوبیه طوغری آقورق، تقریباً ۵۰۰
کیلومتره کجریاندن صکره مکسیقه کورفرزنده
(صن آظونیو) نهرینک خلیجه دوکیلور.

غوادالوپه } (Guadalupe) مکسیقه ده
قالبفوریه شبه جزیره سنک

ساحل غربیه قارشیننده و ۲۶۰ کیلومتره آچقده
اوله رق ۲۹° عرض شمالیده طاغلق بر آظه اولوب،
شمالدن جنوبه بوی ۲۸ کیلومتره در.

غوادالهورسه } (Guadalhorca) اسپا-
نیانک آندالوسیا خطه .

سندره برکوچک ایرمافدر، که فرناده ایالتنده (سیراده
الحا) سلسله سنک (آلازورس) بوفازنده و ۲۱۳۵
متره ک ارتفاعده نبمانه، ماله ایالتنه داخل اولوب،
ابتدا غربه بیده جنوبه طوغری شایان تماشا برطاقم
طاغله و بوفازل آره سندن جریانه ماله ک جنوب
غربیننده بحر سفیده دوکیلور. مجراسی ۱۲۵ کیلور.
متره طولنده در. سقی اراضیه بحق یارامق ایچون
مصرفلی جدولره محتاج اولوب، شمدرکی حالده
طفیانرندن منبت خسارلری فائده سندن زیاده در.

اسمی (وادى الحرث) اسم هرپسندن غلط اولدقنه
بافیلرسه، حکومت اسلامیه زماننده صوبندن زرا-
عتیه دها زیاده استفاده ایدلمکده بولنش اولدقنی
آکلاشیلیر.

غوادالیمار } (Guadalimar) عربی (الوادى
الاحمر) یاخود (وادى الحمار) دن

غلطدر. اسپانیانک آندالوسیا خطه سندره برنهردر،
که (البسیطه) ایالتنده (سیرا القازار) سلسله جبالندن
نبمانه، بو سلسله یی (سیرا سفوره) سلسله سندن
قربقی ایدره وک، (جائن) ایالتنه بالدخول، جنوب
غربیه طوغری آقار؛ وغو آدارمنا، غوادالان
وغو آرزاس جایلرینی اخذ ایدره وک (جیلکینتو)
قربنده صاغدن غوادالکیوبره دوکیلور. مجراسی
۱۵۰ کیلومتره طولنده در. کرک کندیسی وکرک
تابلمری (سیرامورنه) سلسله جبالنک بعض بوفاز-
لرندن چکرلر.

غوادالوپه } (Guadeloupe) آمریقادیه کی
کوچک آندل جزایرنک اک

ییسوکی اولوب، ۵۷° ۱۵' ایل ۳۱' ۱۶° عرض
شمالی و ۳۲° ۶۳' ایل ۹' ۶۴° طول غربی آره.
لرنده متمد اولور. نفس غوادالوپه ایل (غراندتر)
یعنی «ارض کبیر» اسمله ایکی جزیره دن مرکب
اولوب، آره لری (دوبر ساله) یعنی «طولزی چای»
اسمیه دوت بش کیلومتره اوزون، یوز یوز الی
متره کنیش ودرت بش متره درین طبیعی برقنا ایل
آیرلشددر. اصل غوادالوپه شمالدن جنوبه متمد غیر
منتظم بر مستطیل صورتنده اولوب، طاغلق ومرتقع
بر آظه در. قسم شمالینسندره شرقه طوغری متمد بر
چیقندیسى واردر، که ایکیزی حکمنده اولان
(غراندتر) ک منتهای غربیه تماس ایدره کبی اولوب،
آره لرنده مذکور قناله تشکیل ایدر. بریکی جزیره
ایسه غربدن شرقه متمد اولوب، منتهای شرقنده
(پو آنت ده شاتو) اسمیه سیوری بر برون تشکیل
ایدر؛ وشماله طوغری همان کندیسی قدر بر شبه
جزیره اوزادبر. بودخی طارضلی ایسه ده، اوته کینه
نسبه دوز اولوب، ارتفاعلری یوز متره قدر
نیه لردن عبارتدر. حالبوکه اصل غوادالوپه نک اک
مرتفع طاغی ۱۴۸۴ متره بالغ اولیور. اصل
غوادالوپه نک شمالدن جنوبه بوی ۴۶ وشرقدن غربه

دائرة بلديه منقسم اولوب، هر دائره يك منتخب مجلس بلديسي واردور. مطلقايله برابر اهاليسي ۱۸۳۲۵۳ كشي اولوب، فرانز مهاجرلرله زنجيرلر وسارژدن مركبدر. آله يك اهالي اصليسي اولان (قراي) لر ايسه وقتيله اسپانيولار طرفندن اعا اولمشلرلدر. غوآدلوپ ۱۴۹۳ تاريخنده قريستوف قولوب طرفندن كشف اولوب، قريبا ۱۵۰ سنه صكره فرانزلر طرفندن اسكان واهارنه تشبث اولمش؛ وبرقاج دفعه انكابلرلك ضبطه كچمشدر.

غوآدواس } (Guaduas) ايرقاي جنو.
(قوندينامارنه) ايلتنده و (بوغورته) يك ۸۰ كيلومتره شمال غريبنده اولهرق همناي اولان چايك منابي قريبنده بر قصبه اولوب، ۸۵۳۰ اهاليسي، يك صاغلام و لطيف هواسي، قابليهلر، كور و نفط معدنلري، شكر قاشيله قهره محصولاتي وصنعي چارلرله قزجكاهلري واردور.

غوآديانه } (Guadiana) عربي (وادي آنه)
(د ن غلط اولوب، اصل اسمي آنه) در اسپانيا وپورتگيزك اك بيوك ايرماقلرندن اولوب، اسپانياي وسطينك (لامانه) خطه سنده ۱۴ منبعدن نيمانه، (چوداد و آله) ايلتنده ابتدا غربه و بعده شمال غربي طوغري آه رقي، استرو. مادوره خطه سنك (بادابوز) ايلته كيردكن صكره غرب جنوبي و بعده غربه طوغري جريانه، بادابوز شهري كنارندن بمدا المورو، پورتگيز حدودينه واصل اولور؛ وجنوب طوغري دونه رك، ۵۱ كيلو متره لك مسافده دولتين آره سنده خط حدودي تشكيل ايتسكن صكره، پورتگيز طوغراغه كير؛ واوراده دخی ۱۲۵ كيلومتره لك مسافه بمدا القطع، يكيدن حدوده وصول ايله، منصبته قدر ۴۳ كيلومتره لك مسافده دخی خط حدودي تشكيل ايدر؛ وسان آفونيو ايله (آيامونه) قصبه لري آره. سنده بحر محيط آطلاسي به دو كيلور. مجراسي ۶۵۰ واك اوزون تايبي اولان زاقاره يك منبعندن ۸۰۰ كيلومتره اولوب، تابيلري دخی چوق ايسده، حوضه سي اسپانيانك اك قورو وياغموري آر برلندن اولديفته بناء، صوبي آز اولوب، مجراسنك يالكر

اكی ۲۳ و (غراندتر) ك شمالدن جنوبه اولان طول اعظمي ۳۴ كيلومتره اولوب، ايكي سنك مساحه سطحه سي ۱۶۰۲ مربع كيلومتره در. بو جزيره به ملقي (ماريه فالانت) اسميله بيوجك و (ايلده سنت)، (دزبراده) و (پيتتر) اسملرله برقاج كوچك آله دخی بولنيور. بولرله واوزاقده بولنوب فرانسه به تابيئلري جهتييله اداره بولرله ملقي اولان (سنت مارتن) ايله برابر مساحه سطحه لري ۱۸۶۸ مربع كيلومتره بالغ اولور. مركرلري نفس غوآدلوپ يك جنوب غربي ساحلنده واقع (باستر) قصبه سيدير. نفس غوآدلوپ آله سنك طاغلري وارضيسي برقاي اولوب، شرقه طوغري اولان اتكاري دها واسع وميلانلري دها آز اولوب، وواحد شرقيه وشماليه سنه اين انهار خيلي اوزون ويوك وسواحد غربيه. سنه اينلري قصبه در. معدن صولري ومياه حاره سي ده چوقدر. غراندترك ايسه انهار يك قصبه و آز صولي اولوب، آتچي قيو صولري يك يقين اولوب، آچيه ايسده، حيواناتك وحين حاجنده انسانلر دخی شرينه صالحدر. ساحلري اراضيه مرجانيه دن عبارت قيارله مسدود اولوب، اكثر طرفلري سفايك ياشمسنه مساهد دكلدر. هواسي صهباق ورطوبتي زياده اولوب، مع هذا اكثر طرفلرند صاغلادير. يالكر بعض طرفلرند صيته لر وياغصاق خسته لقلري حكيم سورر. باشليبه محصولاتي: شكر قاشيله يك مقبول قهوه، قاقا، مانيوق، وانيله، آناناس، پاموق وسارژدن عبارتدر. سنوي الی مليون كيلو قدر شكر وخبلي روم وسارژه چيقار. قهوه سي مارتنيق قهوه سي ناسيله صاتييلور. شكر وروم وسارژه اعماله مخصوص انهارك صوبيله وبخارله ايشلر قابريهلري واردور. حيوانات اهليه سي ۶۰۰۰۰ رأس راده لرنده در. تجارتي خيلي ايشلك اولوب، اخراجاي ادخالندن چوق زياده در. فرانسه دن كوندربلن بر والي بر مجلس اداره مساوتيله اداره مملكت ايدوب، اهاليدن منتخب ۳۶ اعضاء مركب بر مجلس وپو مجلس طرفندن تمين اولنور ۷ اعضاء مركب دائمي بر قوميسيوني واردور. پارس سناو. سنده بروكشي انتخاب وارسال ايتك حقي حازدر. آله واطلقاتي ۳ قضا، ۱۱ ناحيه و ۳۳

آشاغی ۶۰ کیلومتره لکی کوچک وه ۴ کیلومتره -
لکی بیوجک کبیر ایچون سیر سفاته صالحدر .

غواڈیس } (Guadix) اسپانیاده آندالوسیا
خطه‌سک غرناده ایالتنده و غرناد.

ده‌تک ۶۱ کیلومتره شرق شمالیسنده اوله‌رق
(سیرانواده) سلسله‌سک شمالی مائله‌سنده قضا مرکزی
برقصبه اولوب، ۱۱۸۰۰ اهالیسی، مشهور شرابی،
اطرافنده کولدن قوروداش یک منبت اراضیسی
والقصبه اسمیه هرلردن قاله ر قلمه‌سی وارددر .

غوارانی } (Guaranis) آمریکای جنوبیک
اقوام اصلیه‌سک اک بیوکرندن

اولوب، ایوم افزادی، قبائل مختلفه به منقسم اوله .

وق، مخلف اسمرله برازیلیاتک هر طرفنده و بولیویا
ایله آرجه‌تیک بعض طرفلرنده و بارافو آبد بولنورلر .

بونرک بعضری ایوم اسکی لسان و طادلرخی محافظه
ایتمکده و بعضری پورتیکز ویا اسپانیول لسان

و طادله‌متکلم و مخلق اولقده‌در . بعضری ده پورتیکز
یا اسپانیول ویا زبخی جنسینلریله اختلاط و امتزاج

ابدوب، بو اختلاطدن متولد آیرجه جنسینلر تشکیل
ایتمکده‌درلر . خالص اسکی حاللرنده قالا نری لیسر

وصاری، مائل بکزی و مغول چهره‌سنه مشابه
چهره‌لی اولوب، ساکن و چالیشقان آدملردر . ملزلی

ایسه کوزل سیما و اندامی و یک فعال و غیرتلی
کور بنورلر . غوارانی لسانی برازیلیاده و جوارلرنده

آوروپا مهاجرله اصل برلیر آده‌سنده واسطه
قلمی افکار اولوب، اورالجه لسان عمومی حکمه

یکمشددر .

غواراؤنو } (Guaraunos) آمریکای جنوب .

شرقیسنده و (اورنوق) ایرمافک منصبنده تشکیل
ایندیکی واسع دایله‌ده ساکن آمریقا اقوام اصلیه .

سندن بر قوم اولوب، اورای مخصوص و هندستان
جوزبه مشابه بر آفاجک میوه‌رله و آویلق ویا .

لیتحیلقه باشارلر؛ و نهرک طیاننده قازقلر اوزرنده
ویا مذکور آفاجک طالرنده برقلر و قله‌ر پاپوب،

لر بنیرلر . آفاج کرونکرندن قایق یا بمقده دخی
ماهردرلر .

غواردافوی } «غاردافوی» ماده‌سنه
(مراجعت بیورله .]

غوارده } (Guarda) پورتیکزک یوتاری
بیره ایالتنده و لیسبون‌تک ۳۳۶

کیلومتره شمال شرقیسنده اوله‌رق ۱۰۳۹ متره
ارتفاعنده قضا مرکزی برقصبه اولوب، ۵۲۸۵

اهالیسی، چوخه دستکاهلری ویشین یک صوفوق
یازین‌ده زیاده صبحاق هوایی وارددر .

غواستاله } (Guastalla) ایتالیاتک (رجیو)
ایالتنده و رجیونک ۲۷ کیلومتره

شمالنده اوله‌رق (بو) ایرمافک ساحل یمینده قضا
مرکزی برقصبه اولوب، ۸۲۱۰ اهالیسی، دباغخا .

نهری و ایشیم ویز قاربقره‌لری وارددر . وقتیه
مستقل بردوقه‌لک مرکزی ایدی .

غوالغوا } (Guauguay) آمریکای جنوب .

(انترپوس) ایالتنده و قونسپسیون دل اوروغوآیک
۱۲۵ کیلومتره جنوب غربیسنده اوله‌رق همنای

اولان نهرک ساحل یمینده سباق مرکزی برقصبه
اولوب، ۷۲۳۵ اهالیسی و (ورز ویزو) اسکله‌سنه

قدر ۴۰ کیلومتره طولنده دمر یولی وارددر .

غوالغوایشو } (Guauguaychu) آر .
جنتین حکومتک (انتر .

رپوس) ایالتنده و قونسپسیون دل اوروغوآیک ۷۰
کیلومتره جنوب غربیسنده سباق مرکزی برقصبه

اولوب، ۱۱۵۲۰ اهالیسی، اطرافنده کلیتلی قیون
وصیفیرلی و باصدیرمه ودری اخراجاتی وارددر .

غوام } یاخود غوام ویا غوام (Guam, Guajam)
بحر محیط

کبیرده واقع (مارایه) جزایر مجتمه‌سک اک بیوکی
واک جنوبیسی اولوب، جنوب غربیدن شمال شرقیه

طوغری بوی ۴۵ واک ۵ ایله ۱۶ کیلومتره آده .
سنددر . مساحت سطحیه‌سی تقریباً ۵۱۴ مربع

کیلومتره‌در . اراضیسی شمال جهنده خیلی منبتدر .
سواحلی قیالره محاطدر . بو جزایرک تابع بولندقلری

اسپانیا دولتی طرفندن منصوب متصرفه اقامت
ایندیکی (اغانا) قصبه‌سی آله‌تک شمال شرق ساحلنده

طول شرقیده واقع و ۴۰۵۰ اهالی بی جامعدر .
کوک بوتک و کورک جنوب شرق ساحلنده بولنان

(اوماله) قصبه‌سک لیمانلری یک صاغلاددر . محصو .

لاتی: پرنج، شکر، قاقاز، چوبد و سائره دن عبارتند. جزیره نك اهالیسی ۷۰۰۰ كشی راده لرنده در.

غوامو } (Guamo) اسیرقای جنوبیده قو-
لوئیا حکومتك (تولیا) ایالنده
(نیوه) نك ۱۰۰ کیلومتره شمالنده اوله رق
(ماغدالنه) نك ساحل یسارنده بر قصبه اولوب،
۹۱۹۰ اهالیسی و اطرافنده کوزل مرطاری وارد.

غواناجای } (Guanajay) آنیل جزایر
کبیره سندن اسپانیای تابع
(قوبه) جزیره سنك غرب جهنده و (هاوانه) نك ۳۴
کیلومتره غرب جنوبیسنده قضا مرکزی بر قصبه او-
لوب، ۴۰۰۰ اهالیسی و کیتلی قهوه محصولانی
وارد.

غواناجواتو } (Guanajuato) مکسیقه
حکومات متفقہ سندن بری او.

لوب، ممالک مذکورہ نك وسط لرنده و مرتفع جهنده واقع
اولد یعنی خالده، جنوباً میشو آقان، غرباً جالِسقو، شمال
غربی جهتندن زاقاناس، شمالاً سالوبی پوتوزی، شرقاً
دخی قوژنارو جهو ویتربله محاط و محدوددر. ۲۰° ایلہ
۲۲° عرض شمالی و ۲۰° ۱۰۲° ایلہ ۴۰° ۱۰۳°
طول غربی آره لرنده ممتد اولوب، غیرمنتظم بر مربع
شکلی ابراز ایدر. شمالدن جنوبه بویی ۲۰۰ و شرقدن
غربه اکی ۱۸۰ کیلومتره اولوب، مساحت سطحیسی
۶۲ ۴۸ مربع کیلومتره و اهالیسی ۱۱۶ ۱۰۰۷
کشیدر. مرکزی همنامی اولان شهردر. (سیراغوا-
ناجوآتو) اسمیله بر سلسله جباله بو حکومتی جنوب
شرقیسن شمال غربی طوغری شق ایدوب، اک
مرتفع ذروه سی ۳۰۷۵ متره ارتفاعنه قدر چیقار.
منتهای شمال شرقیسنده (سیراغورده) اسمیله دیگر
بر سلسله کچر. مملکتك دوز برلری دخی حدای
بجوردن آشاغی یوقاری ۲۰۰۰ متره یوکسکدر.
جنوب جهنده (واله ده سانتیاگو) دینلن منبت بر
اووه نك اطرافنده قریب الشکل یدی برکان برداژه
تشکیل ایدوب، بونلردن ابکیسنك آغزلی صوابله
طولودر. باشلیجه نهری قسم جنوبیسنی شق ایدن
(رما) نهبردر، که اوج چایك صولرینی آلوب، بحر
محیط ممتدله طوغری کیدر. ساژ انہاری پک کو.
چکدر. اراضیسی منبت اولوب، هلی مخصوص قوه

انسانیه لری شهر بر قاقج واسع اووه سی واردو.
باشلیجه محصولانی: صهر، بقدا، بقله، نخود، شکر
قامشی، بور، آسریقان فستینی، قاربوز و سائره در.
اوزوم بنه چك قدر اولوب، زیتون آفاجلری دخی
یکی ادخال اولغشدر. الما، انجیر، طاتلی لیون و ساژ
میوه لر دخی حاصل اولور. صنایع محلیه چوخه و عبا
ایله معمولات سراجیه و چییبه متعلق شیلر اعمالندن
عبارتدر. معادی پک چوق اولوب، اک مبدولی
کومشدر. آلتون، باقیر و قورشون دخی بونلور.
سنوی تقریباً ۳۰ ملیون فرائق قیمتده معادن
چیقاریلیر. بر قاقچ برنده میاه معدنی جارهیسی
واردر. اهالیسنك یالکز بر ربی صرف اسپانیول
و قصورینك قسم اعظمی ملز یعنی اسپانیول ایله
برلیدن متولد و متباقیسی صرف برلیدر. برلیر باشلیجه
(اوتوی) قومنه منسوب اولوب، کندی لسانلریله
متکلمدر. بو حکومت درت قضایه منقسم اولوب،
۱۳ قصبه سی و ۲۵۰ بیوک قریه سی واردر. ساژ اهالی
چفتك حکمنده کوچک کوبلرده یاشارلر.

غواناجواتو } (Guanajuato) مکسیقه
ممالک مجتمه سنده و مکسیقو.

نك ۲۶۰ کیلومتره شمال غریبسنده طاغیر آره سنده
و همنامی اولان چایك اوزرنده اوله رق ۲۱° عرض
شمالی ایلہ ۱۵° ۱۰۳° طول غربیسه و ۲۰۳۱
متره ارتفاعنده و انع همنامی اولان آنف الیسان
حکومتك مرکزی بر شهر اولوب، ۶۳۰۰۰ اها.
ایسی، خارجدن شایان تصویر منظره سی، طارودیک
سوقاقرلی، درت بش قاتلی خانه لری، دارالفنونی،
ضربخانه سی و معادنك ایشلمسنه مخصوص قایره لری
وارد.

غوانش } (Guanches) قناریه آطه لرینك
یعنی جزایر خالده نك اهالی قدیمه.

سی اولوب، بونلر اون بشخی قرن میلادیده و طنلرینی
استیلا ایدن اسپانیولرله ایتدکاری محاربه لرده محو
وتلف اولمشلر، ظن اولنیورسده ده، اختلاطدن بعید
اولان طاغیرده چوبانقله یاشایان اهالینك قوآنش لرك
احقادی اولدق لرنده شهه یوقدر. بوندن ماعدا جزایر
مذکورہ نك شمديکی اهالیسی اسپانیول لسانیه متکلم
ایسه لرده، خالص اسپانیول اولدق لری سیما و بدنلرندن
آکلاشیلوب، قوم حاکم ایلہ قوم محکومتك اختلاطندن

متولد ملز بر قوم اولدقلى نمايندر . غوآنشرك بر اقوامندن بولغش اولدقلى ، وعلى الخصوص مغرب اقصاده درن جبال اوزرنده ياشايان (ايمانغ) بررلرله قرايتلى بولنديقى بر چوق آثار ايله منباندرد . وقتيله اولولرى نخبه ايدوب، اسكى مصريلكى موميا حاله قومى داتلى ايدى . هر حاله اسپانيولر هر یرده اجرا ايتكلى ممال ملات ظالمانه لرله بولرك چوغنى اعا ايدوب، قالا نلره دخی قولىك مذهيله برابر اسپانيول لسانى قبول ايتدركلرندن، اسكى غوآنشرك قوميت وحسيت اعتبا . بيله بولكون منقرض هدا اولوب، اختلاطدن اوزاق اوله رق طاغلرده جولانقله ياشايان احفادارى دخی غلط بر اسپانيولجه ايله متكلمدولر .

غوآنه (Guanas) آسرىاى جنوبیده
غوآنه (برازیلیا ممالک مجتمه سنك (ماتوغرو .
(سو) حكومتنده و (پاراگوآى) نهرينك كنارلرله شاقو صحراسنك بعض جتلرند . ممكن آسرىا اقوام اصله سندن بر قومدر . بولرك بر طاقى نيم متمدن بر حاله اولوب ، اراضى بى ايشلكده عمله لك ايدولر . فيز چوقلر بى طوفار طوغماز اولدير مك عادات جاهلانلرى جله سندنرد .

غوآياكيل (Guayaquil) آسرىاى
متنده و (كيتو) نك ۲۶۰ كيلومتره جنوب غريبسند . اوله رق (داؤل) ايله (باباهوبو) نهرلرينك برلشمسندن حاصل اولان غوآياكيل نهرى اوزرنده وبو نهرك منصبدن ۱۶۰ كيلومتره بوقايرد . ۲۴° ۱۲' ۲۰ عرض جنوبى ايله ۸۲° ۱۱' ۳۴ طول غربیده واقع ايالك مركزى بر شهر واسكه اولوب ، ۴۵۰۰۰ اهاليى ، كوزل ريختلرى ، ايشلك ليمانى ، خارجدن شايان تاشا منظره سى ، زمرد كى چارلر واورمانلرله عايط جوارلرى و ايشلك نجارتى واردر . خانه لرى اخشاب وسوقلرى طار وغير منتظم اولوب ، يالكز وبخته بقرن بر ايكى كنش ومنتظم سوقاى واردر . مع هذا غوآياكيل كيتودن صكره افو آدورك ايكجهى نهريدر .

غوآياكيل (Golfo de Gua-yaquil) آسرىاى جنوب .
ينك بحر محيط معتدل سواحلنده كى كورفولرك اك

بيوكى اولوب ، افو آدور حكومتك قم جنوبيسنده واقعدر . ۲۰ ايله ۴۰ عرض جنوبى اوله لنده متمد اولوب ، ساحل جنوبىسى (پرو) حكومته داندرد . بوكورفرك ايكى اوجنده كى برونلر اسرىاى جنوبينك اك غربى نقطه ليدرد . آغزى ۲۲۵ كيلومتره وسعتنده اولوب ، بحرى به كيدلرله طارلاشورق ، (يونياس) آطه سنك اوقه سنده (غوآياكيل) نهرى خليجه كيريلير .

غوآيره (ياخود غران سالتو ده غوآيره Guayra, Gran Salto de)
(Guayra) اسرىاى جنوبیده (پارانا) ايرمافنك (پاراگوآى) حكومتينك شمال شرقى گوشه سنده تشكيل ايتديكى بيوك بر شلاله اولوب ، ۳۸° ۴' ۲۴ عرض جنوبیده واقعدر . نهر مذكور بو موقعده ، ۲۱ قولة منقسم اولديقى حاله ، برنل شكلى تشكيل ايد . جك صورتده ۱۷ متره لك ارتفاعدن دوشوب ، آشاغى به دوشديكند ۶۰ متره كنش برنك شلاله تشكيل ايدرد . نهرك فيضانده مذكور قوللر برلشير .
غوآيره (ياخود لا غوآيره Guaira, la)
(Guayra) آسرىاى جنوبیده و زوئلا ممالك مجتمه سنك (غوزمان بلاقو) حكومتنده و (قاراقاس) ك ۱۰ كيلومتره شمال غريبسند آنتيل دكيزنده بر قصبه واسكه اولوب ، ۷۸۴۰ اهاليى ، آجيق ليمانى ، بك صرپ موقعى و زياده صيقاق هواى واردر .

غوآيقورو (Guaycurus) آسرىاى
(جنوبیده بيوك شاقو صحراسنك (پاراگوآى) ايرماغيله تابعى (بيلقوماو) نهرى اره سنده واقع و پاراگوآى حكومتنه تابع قسمده ساكن آسرىا اقوام اصله سندن بر قومدر .

غوآيماس (ياخود سان جوزه ده غوآيماس Guaymas, San José de)
(Guaymas) مكسيقه ممالك مجتمه سنك (سونوره) حكومتنده و (اورس) ك ۱۶۵ كيلومتره جنوب غريبسند اوله رق قالفورنيه كورفوزنده وهمنامى اولان نهرك منصبدن قضا مركزى بر قصبه اولوب ، ۶۰۰۰ اهاليى ، صاغلام و ايشلك ليمانى و (فولورادو) ايرماغى بحر اسنده واقع (فوروما) به قدر دمير بولى واردر . اطرافى طاشلىق و نساناندن خالى اولوب ، هدى آكد بر بور .

{ غواصی (عز لدین) مشاهیر شمرای ایرانند
{ اولوب، یزدلیدر. شاه طهماسب
صفوی زمانده یاشایوب، ۹۶۰ تاربخنده وفات
ایتمشدر. مناقب ائمه حقنده بوز بیک بیت سولش
اولدینی مرویدر. «روضة الشهداء» اسمیه بر منظو.
مسی وارددر. قلیله ودمنه حکایه مشهوره سنی وطبه
متملق اولان «ذخیره خوارزمشاهی» بی سلک
نظمه چکمش ودیکر بر طاقم منظومه لردخی بر اقصدر.
شو بیت جمله اشعارنددر :

کرته مردم به سرکوی تو ام اشک برد
عاشقیها کنم آنجا که فلک رشک برد

{ غوبر (Göber) سودان وسطیده حوضه
{ مملکتک شمال جهتنده بر بر اولوب،

مرکزی مرادی قصبه سیدر.

{ غوبن (Guben) پروسیه نیک براندبورگ
{ ایالتنده (فرانقفورت سور اودر)

سبغافنده و مرکز لوانک ۵۰ کیلومتره جنوبنده
(اودر) ایرماغنه تابع (نایسه) نهری اوزرنده
وایکی دمیربول خطنک نقطه تقاطعنده واقع بر قصبه
اولوب، ۲۴۷۰۰ اهالیسی، مشهور چوخه وایلیک
قاریه لری و باقیر دوکمتاه لری وارددر.

{ غوبی (نام دیگرله شامو) (Gobi, Chamo)
{ مغولستانده بیوک بر چول اولوب،

ترکستان شرقیده خوتق و یارقتند جوارلرندن باشلا.
یهوق مانچوریه طاغیرنه قدر ممتد اولور. بوجهله
تقریباً ۷۵۰۰ دن ۱۱۵۰۰ طول شرقیه قدر ۴۰ درجه
جغرافیه ده غرب جنوبیدن شرق شمالیه اوزانان بو
واسع چول اورتیه طرفلرنده بر آز منقطع اولوب،
ایکیه منقسم بولنور، که قسم غریسنه (نافله ماقان)
و شرقیسنه (غالین غوی) دخی دیرلر. مرضی دخی
۴۰۰ کیلومتره دن آشای دکلدر. بو آسیا صحرای
کبیرینک زمینی قبریزیه مائل چاقل طاشندن ودها
بیوجک طاشلردن و بعضی برلرده صاری قوم ویا
قرمزیمتراق بالیقندن عبارت اولوب، صودن محروم
و نباتاندن خالیدر. یک سیرک برلرنده بعضی طورغون
و طوزلی صواری یاخود آبی صو قیواری وارددر.
بعضی طرفلرنده چالیمی بعضی نباتلر و برجنس پلین
ایله دوه لک بدکلری بر نوع طوزلی دیکن چبقار.
پازین حرارتی تحمل اولنمه جتی درجه ده اولدینی کی،

قیشینده قطبلره مخصوص بر برودت حکم سوروب،
بعضاً قار پارچه لرنی حاوی شدتلی روز کارلر اسر.
مع هذا بو دهشتلی چولک ایچنده دخی جولان ایدر
بعض مغول ککوجبه لری بولنور، و کاروان یولری
وارددر. چیلیرلر کاروان یولرنده منزللر ترتیب ایدوب،
چولک شداندینی ممکن مرتبه ده تهویه چالیشلردر.
بو چولک موقعی مرتفع اولوب، اک آلچق برلرینک
حدای بچردن بدی سکز واکثر طرفلرینک تقریباً
بیک بشبوز متره ارتفاعلری وارددر. بو چولک
زمیننده وکنارلرنده کورین بعضی علاماندن استدلال
ایدلایکنه کوره، و قتیله آسیا قطعه سنک اورتیه سنده
داخلی وواسع بر دکیز بولنش اولدیفنه علم الارض
علماسی متفقدرلر.

{ غوبیل (Gaubil) فرانسه مشاهیر مستشرقین
{ قینندن و جزویت پاپاسلردن اولوب،

۱۶۸۹ تاربخنده (غایاق) ده طوغمش؛ و ۱۷۲۳ ده
چینه کوندربلرک، چین ومانچو لسانلرنی مکمل
صورته اوکرنه رک، چین حکمدارینک باش ترجمانی
اولش ایدی. ۱۷۵۹ ده بکینده وفات ایتمشدر.
چینه متعلق بر خیلی کتابلر تحریر و ترجمه ایتمش؛
وچنکیز خان ایله سالاه سنک دخی تاربخنی یازمشدر.

{ غویو (Gubio) ایتالیا نیک اومبریا خطه
{ سنده (پروژه) ایالت و قضاسننده

و پروژه نیک ۳۹ کیلومتره شمال شرقیسنده بر قصبه
اولوب، ۳۵۰۰ اهالیسی، مشهور قابیجه لری و جوار.
لرنده شایان تماشا موقعلری وارددر.

{ غوت (Goths) جرمان اقوامندن بر قوم
{ ویاخود اسکی جرمانلردن عبارت

بر طاقفه اولوب، ابتدا (ویستوله) بحر اسنده یعنی
لهستانده و پروسیه نیک شرق طرفلرنده ساکن ایکن،
بمده اسقاندیناویا یعنی اسوج ونوروج طرفلرنه قدر
یاییلوب، او جهتلرده کی فینوآلرله سائر تافار اقوامنی
پوسکورده رک، برلرنی ضبط ایتمشدری. میلادعیسی
(علیه السلام) دن اوج عصر اولورالره مختصر ایکن، بمده
جنوبه طوغری ابنه رک، (نیسه) نهرینه قدر یاتلش؛
(اوستروغوت) یعنی «شرق غوتلری»، (ویزغوت)
یعنی «غرب غوتلری»، (جیپد) وسائر اولهوق بر
قاج طاقفه منقسم اولشلردی. اوچخی قرن میلادیه
دفعتله طوتی وقره دکیزی کچه رک، قسطنطنیه

ایمپراطور لری جزیه اعطاسنه مجبور، وجوار لری و آناطولری دخی ینما ایتش لردی. دردنجی قرن میلادیه حکمدار لری (هرماناریق) ک زمانده قوتلری درجه قسواء واروب، قره دیزدن بالطیق دیزینه (دون) نهرندن (نیه) نهرینه قدر اولان برلر کاملاً تحت حکمرانده ایدی. او سرده اقوام تانا. ریدن (هون) لر جیقوب، بونلرک قوتی ازاله ایتکه، بر طاقلری یعنی اوستروغوتلر ناچار هونلره تابع اولش؛ و بزیغوتلر ایسه طونیه نی تجاوزله، میسیا (بنی صریه و بلغارستان) طرفلرنده اقامه مساعده آلمش؛ و بعده ایمپراطور لک ضعفی کور. دجه تراکیه و ماکدونیه جهلرینه تجاوزه باشلامش؛ و نهایت رئیس لری بولان رنجی آلاریقی سردار لری ضوایله المیریا محافظتانی استحصالی ایدوب، اورادن ایتالیا به مسلط اوله رق، یشنجی قرن میلادی اوائلنده دضائله رومانی ینما ایتش؛ و بونک برادری و خلای (آتولف) فالبایک جنوبیه اسپانیاده و بزیغوتلر دولتی تأسیس ایتش لرد. اوستروغوتلر ایسه هونلرک حکمداری (آتیلا) ک وفانده، پانونیه و تراکیه جهلرنده اقامه مساعده آلمش؛ و بعده ایتالیا به کجوب، اوراده اوستروغوتلر دولتی تشکیل ایتش لرد. [اوستروغوت و «بزیغوت» ماده لرینه مراجعت.] غوتلر او زمانلرده خروج ایدن اقوام وحشیته ک المیعول و مستعد لری اولوب، قسطنطینک زمانده خرسیتانلی و بعده آربوسک مذهبی قبول ایتش لردی.

غوتارد { سنت — (St. Gotard) خرسیتا. نلرک عزیزلرندن اولوب، باورده ده طوغش؛ ۱۰۲۱ و ۱۰۳۸ تاریخنده ک هیلدسهایم بقیوس اولوب، بر جوق مناسترلر تأسیس ایتش لرد. مایسک ۴ نده بورطیسی اجرا اولنور. — [«سنت غوتارد» ماده سنده مراجعت بیوریه.]

غوتالاند { (Gotland) بالطیق دیزینه (اسوجک (قالار) ایاتی قارشیسنده و ساحلن ۸۰ کیلومتره وسعتنده برقتال ایله آیرلمش بر جزیره اولوب، جنوبیدن شماله ۵۶° ۵۵' ۵۸° عرض شمالی آرلرنده ممتد اولور. بوی ۱۲۰ واک کنبش برنده اکی ۵۰ کیلومتره در. شمالی او. جنده (فارو) ودها ایلریده (غونسقه ساندون)

اسملرله ایکی کوجک آله بولنیور. مذکور ایکی کوجک آله ایله برابر بر سنجاق اتخاذا اولنوب، مساحت سطحیه سی ۳۱۱۶ مربع کیلومتره و اهالیسی ۵۵۰۰۰ کشیدر. مرکزی ساحل غریبسنده واقع (ویسی) قصبه سیدر. طوبراغی کلسی اولوب، ۶۰ متره قدر مرتفع نیلری، بر طاقم کوللری و بر قاج نهری واردر. تیلرینک برنده بر جوق غریب مفا. ودهلر بولنیور. وقتیه اورمانلرله مستور ایکن، زیاده اتلاف اولندیفشندن، شمعی اودون قطعک منمنه لزوم کورلمشدر. محصولات حیوانات متنوعه ایله سبزهدن عبارتدر. حیوانات اهلیه سی زیاده جه دره. هان داغما قیرده باشایان نیم وحشی بر جنس آتلی ده واردر باشلیجه اخراجانی؛ باصدیرمه، قوری بالیق، طون یاغی، سبزه، قطران و سائر ده. وقتیه تجارتی بک زیاده ایکن، شمعی دوشمشدر. طوبراغنده بعض آثار عتیقه بولنیور.

غوتنبورغ { [«کونبورغ» ماده سنده مرا. جمت بیوریه.]

غوته { (Gotha) آلمانای وسطیده (صاقسه غوته) قوبورغ غوته) دوقه لرنک مرکزی واک مهم شهری اولوب، قوبورغک ۷۲ کیلومتره شمال غریبسنده (اوسر) ایرماغی حوضه سنده (لینه) چایی اوزرندن و بر قاج دمیر یول خطنک نقطه قتا. طلعنده اوله رق ۵۶° ۵۰' ۵۰° عرض شمالی ایله ۲۲° ۲۴' طول شرقیده واقعدر. علوم و معارفیه مشهور بر شهر اولوب، ۱۳۴۲ اهالیسی، مکمل رصد خانه سی، بیوک بر جمعیت جغرافیه سی، اک مکمل خریطه و آتلاسلرک و مشهور غوته سالنامه همومیسنک طبع اولندیغی واسع و مکمل مطبعه سی، بیوک و قیمتدار آناری حاوی کتبخانه سی، نباتات باغچه سی، متعدد مکتبلرله مؤسسات خیره سی، اطرافنده کوزل کوشکلرله باغچه لری، اولولرک احراقنه و کوللرینک دفننه مخصوص مزارستانی، دمیرخانه لری، اییک قاشلرله پانیسقه، بویه لی کاغذ، چینی، بویا، شکر، آلات هندسیه و موسیقیه و سرائفوزلفه متعلق مشهور معمولات فابریقه لری واردر.

غوتیا { (Gothie) اسوجک قسم جنوبیسنک غوتیا { اسم قدیمدر. [«کوتالاند» ماده. سنه مراجعت.] — غوتیا جدولی (Canal de Go-)

غوداوری } یاخودکوداوری (Godavery)

ایرماقدور، کہ ہندک سواحل غریبہ سنہ متوازیاً ممتد اولان (کات) سلسلہ جبالدن ۸۸° ۱۹' عرض شمالی ایلہ ۱۰' ۷۱° طول شرقیہ نیمان ایدوب، شرقہ طوغری جریانہ، نظام حکومت اسلامیہ سی اراضیسنہ داخل اولہرق، مملکت مذکورہ مک قسم شمالیسنی شق ابلہ، صولدن (پورنہ) وصاغدن (مانجیرہ) نہرلینی وسائر برچوق چایلر اخذ ایدہرک، نظامک حدود شرقیہ سنہ واصل اولنجہ، منبعندن ۱۰۶۵ کیلومترہ آشافیدہ ومنصبندن ۲۲۰ کیلو-مترہ یوقاریدہ نظامک حدود شمالیہ سنی آبرہرق وبرچوق انہارک صولرینی طولیلاہرق کنن (برانہتا) نہر عظیمی دخی اخذ ایلہ، جنوب شرقیہ طوغری دوز، وینہ شمالدن کان دیگر برقاچ بیوک نہر اخذ ایلہ، نظامک شرق شمالی حدودینی آبرقدن صکرہ، دکن ممالک مرتفعہ سنی ترکہ، طار برپوازدن شدلہ آشاغی اینوب، ساحل بونجہ ممتد اولان اووہیہ دوشبجہ، یشاغی زیادہ توسع ایدر، وایکی قولہ آبرلہرق، بیوک شرقہ طوغری جریانہ، فرانسنک (یانائون) مہجرینی اروا ایدر، ودیکری جنوبیہ طوغری آقہرق، (ما-ابولام) قصبہ سی یانندہ بنکالہ کورقزینہ دوکیلور۔ مجراسی پک طولاشقی اولوب، قطع ایٹیکی مسافہ یالکز ۷۵۰ کیلومترہ پک یانکن، ۱۴۳۷ مترہ بالغ اولور۔ حوضہ سی ۲۹۰۰۰۰ مربع کیلومترہ وسمنندہ اولوب، پاموق وسائر محصور۔ لانیہ کمر معدنلری چوقدر۔ انکلیز حکومتی بونہر عظیمی سیر سفائنہ صالح اولہحق حالہ کتیرمکہ پک چوق جہد ایتش ایسہدہ، اوج یرندہ شلالہلری بولندیقدن، کشادی ممکن اولہ مامشدر۔ صولری سنی اراضیدہ قوالانیلوب، بوندن اول خالی وبطل اولان برچوق اراضی جدولر واسطہ سبلہ اعمار وائمشدر۔

غودبرت } (Godebert) لومباردلرک

ناریج میلادیسنندہ پدري (آریبرٹ)۔ خلف اولمش؛ وبرادری (برتاویرت) ی حکومتہ تشریک ایدہرک، (پاویہ) بی مرکز اتخاذا ایتش ایدی۔ ہمدہ پینلرندہ منازہہ ظهور ایدوب، غودبرت (بنوان) دوقسی

(thie) اسوجده استوقہولدن کوتبورغہ کیدن واورادہ بولسان بیوک کوللری بربرینہ ربط ایدن جدولک اسیدر۔ بوجدول ۱۸۳۲ دہ اکال او۔ لنشدر۔ — فوٹیا دکیزی (Mer Gothique) اسمی دخی بمضاً بالطبق دکیزینہ ویریلر۔

غوٹیہ } تئوفیل — (Théophile Gautier) فرانسنہ اعظم ادبا سندن اولوب، ۱۸۰۸ دہ (نارہ) دہ طوغمش، و ۱۸۷۲ دہ وفات ایتمشدر۔ ابتدا رساماتی اوکرمکہ باشلابوب، بعدہ بوسنعتی ترکہ، ادبیاتہ قویلہرق، (رومانتسم) تعبیر اولنان اصول جدیدہ مک اک خواہشلی طرفدار۔ لری زمرہ سنہ داخل اولمش؛ و ۱۸۳۰ نارینندن نشریات باشلابوب، برطاقم اشعارلہ برچوق نیازو وحکایہ کتابلری میدانہ قویہرق، کسب شہرت ایتمشدی۔ غزتہ لردہ وموقوت مجموعہ لردہ دخی نیازو کتابلریک تنقیدینہ وسائر مباحث ادبیہ داتر برچوق مقالات نشر ایتمشدی، کہ محاکماتک اصابتلہ مشہور اولوب، آبریمجہ دخی جمع ونشر اولمشدر۔ آثاری حسن تصویر وانتظام عبارہجہ مشہور وپک مقبولدر۔

غوٹ اعظم } مشاہیر اولیاء اللہدن عبد۔ القادر کیلانی حضرتلرینہ وسائر بعض ذواتہ وبربان عنواندر۔

غوٹ عالم } (محمد کوالیری) ہندستانک اعظم مشائخندن ومظنہ کرامدن بر ذات اولوب، شیخ فرید الدین عطارک نسلندن اولدینی مرویدر۔ ۹۷۰ نارینندن وفات ایدوب، (غازیپور) دہ ظهور آباد نام محلہ مدفوندر۔ ہند۔ لیلرک بو ذات حقندہ اعتقاد بلیغلری اولوب، تربہ سی زیارتکامددر۔ «الجواهر الخمسہ» و «کنزار ابرار» عنوانلریلہ ایکی تالافی اولوب، ایکھیمی ہندستان مشاہیر صوفیونک تراجم احوالی جامعدر۔

غودارد } سنت — (St. Godard) قنولیکرک مینزلندن اولوب، آلتنجی قرن میلادی دیدہ (روٹن) پسیپوسی بولمش؛ و اوچہندہ خرسٹیانلی نشر ایدوب، ۵۱۱ دہ انقاد ایدن (اورلیان) مجلس روحانیسنندہ بولمش؛ و ۵۳۰ دہ وفات ایتمشدر۔ حزیرائک ۸ ندہ یورطیسی اجرا اولنور۔

(غریوآلد) ی امداده دعوت اجتماعت ایسه ده،
مرقوم بولرک قرقه سندن بالاسفاده، ۶۶۲ ده
کندی حکمدارلنی اعلان اجتماعت ایدی.

غودونوف { بوریس — (Boris Godounof)
(روسیه چارلندن اولوب، من اصل
تاتار اولدینی حالد، ۱۵۹۸ دن ۱۶۰۵ تاریخته دک
حکومت سورمشدر. همشیره سی (انه) چار (قدور
ایوانوویچ). وارمنه، بو قرابتیه بناء کندیسی
کعب نفوذ اجتماعت ایدی.

غوده { ونام دیکرله ترغووو (Gouda, Ter-
Gouw) فلنکک جنوبی هولاندیه
ایالتنده وروتردامک ۸ کیلومتره شمال شرقیسنده
اوله رق (دین) ایله (موزه) آره سنده کی جدولک
(غوه) ایله (ایسل) نهرلی اوزرندن بر قصبه
اولوب، ۱۷۰۰ اهالیسی، پک چوق صولری،
اطرافنده کوزل باغیه وچارلری، متعدد مکتبلریله
مؤسات خیریه سی، مصنع کلسالری، مشهور پنبیری
وطولغه ولوله فایزقلری واردر.

غور { جزیره العربیه (غورالتماهه) تمامه تک
اشاغی طرفلرینه وصرای کبیرده
وساژ جتلرده دخی بعضی منخط برله اطلاق او-
لنور. — (غور اردن) دخی شام ایله قدس آره سنده
اردن یمنی شریعه نهرینه ک وادیسنندن عبارت یره
اطلاق اولنوردی، که وخامت هوا سیله وشکر قامشی
محصولاتیه مشهور ایدی.

غور { افغانستانده هرات ایله غزنه آره سنده
طاغاقی و صرب و متین بر یر اولوب،
مرکزی (فیروز کوی) قلمه سی ایدی. آتی الیبیان
قوربان سلاله سنک منشدیر.

غوراره { یاخود غراره (Gourara) صحرای
کبیرک شمال جهتنده و جزایرک
جنوبنده بیوک بر واح اولوب، ۲۸° ۵۰' ایله ۲۹°
۵۰' عرض شمالی و ۱۰° ۱۵' ایله ۱۰° ۴۵' طول
غربی آره لنده ممتد اولور. همنای اولان کولک
اطرافنده و شمال و شرق جهتنده اولوب، ۹۰ قدر
قریه سی و مرکزلی اولان (تیومین) آره سنده بر
قصبه سی واردر. اهالیسی زناطه قبیله سنه منسوب
بربرله مبرلردن مرکب اولوب، جمله سی دین اسلامه
متبدلدر. محصولاتی برنجی دوجه ده خرما وایکنجی

دوجه ده آره، بقدای، داری، نخود، فصولیه،
سبز لک انواعی، اوزوم، انجیر، بادام، نار و سائر
میوه لرله پاموق، قنه، آناسون و سائر ده عبارتدر.
بربرلر کچی و مرکب و مبرلر قیون، دوه و آت
یتیشد برلر. کویلرک اکثری برجلری حاوی سورلرله
محاطدر. ابن خلدون بو یرک معموریتندن بحث ایدر.
مقدما اهالیسی مراکش حاکمه تابع ایدیلر سده،
بمدته تابعیت ووابطی کوشیوب، شمدیکی حالد مستقل
بولنیسورلر. جزایرک فرانسه حکومتی کندی طرفه
چکیمکه چالیشیور. — غوراره کولنک شمالدن
جنوبه بوی ۱۲۰ واک کنیش یرنده اکی ۴۰ کیلو-
متره اولوب، صوبی طوزلیدر.

غورانی { (امام ابو القاسم عبدالرحمن بن
محمد المروزی) مشاهیر فقهاء شا-
فیه دن اولوب، «اسرار الفقه» و «الابانه فی الفقه
الشافیه» عنوانرله ایکی اثر براقش؛ و ۴۶۱ ده
وفات ایتشدیر.

غورچاقوف { آتکساندر — (A. Gor-
tschakoff) روسیه تک اک
مشهور دیپلوماتلرندن اولوب، ۱۷۹۸ ده طوغمش؛
واستوتفارد وویانه ده الحبلک ایتدکن صکره،
۱۸۵۷ دن ۱۸۶۷ یه قدر ارون سنه خارجه فای-
ظری و ۱۸۶۱ دن ۱۸۸۱ تاریخته دک باش وکیل
بولنورق، برلین قونفره سنده دخی روسیه طرفندن
مرخصلک اجتماعت؛ نهایت شیخوختندن طولانی کوشه
استراحتیه چکیلوب، ۱۸۸۳ ده وفات ایتشدیر.
— (میشل فورچاقوف) آنف الترجه تک هم
زاده سی اولوب، روسیه تک مشهور جرنلرلرندیر.
۱۸۶۱ ده فوت اولمشدر.

غوردیان { (Gordien) روما ایمپراطور-
لرندن اوج کشینک اسمیدر.

برنجیسی «قدیم» و «آفریقایی» لقبیه ملقب
اولوب، ۱۵۷ تاریخ میلادیسندن روماده طوغمش؛
و آفریقا ده قوماندان اولوب، ۸۰ یاشینده اولدینی
حالد، ۲۳۷ تاریخته صکر طرفندن، آوزوسی
خلافنه اوله رق، ایمپراطورانه انتخاب اولوب، اوغلیله
مشترکاً آتی هفته حکم سوردکن صکره، اوغلنک
(قابلیان) طرفندن قتل اولدینی ایشیدنجه، کندی
بوفازینی صیقه رق اتلاف نفس ایتشدیر.

غوره } آرناتودلفه مناستر ولانتك كورمجه
 } سجاخنده وكورمجه قصبه سنك شمال
 فرپسنده بر بر اولوب، اهالیسی همان كاهه مسلم
 وجسارتلرله مشهور، والماسی كوزلدر.

غوره } (Gorée) آفرهای فریده سنفا.
 } مینا ساحلی قارشپسندده ویشیل
 بروك ۳ کیلومتره جنوبنده اوله رق ۱۴°۴۰'
 عرض شمالی ايله ۱۹°۴۵' طول فریده واقع
 وفرانسه دولتنه تابع بر كوچك آله اولوب، قسم
 اعظمی هنمای اولان قصبه اشغال ایدوبور. اهالیسی
 ۳۰۰۰ راده لرند اولوب، سنت میشل اسمیله بر
 قلمه سی وضع، فیل دیشی وآلتون توزی نچاری
 وارددر. برلیر هندنده اسمی (پیر) اولوب، ۱۶۱۹
 ده آله یی کشف وضبط ایدن فلنکیلر بواسمه
 تسمیه ایشلردر.

غوری } (Gori) قافقاسیه نك قلیس ایا -
 } لتنده وقلیسك ۹۳ کیلومتره شمال
 غربسندده وكور نهری كننارنده واقع قضا سرکزی
 بر قصبه اولوب، ۱۸۰ اهالیسی وارددر. قصبه
 وقضا نك اهالیسی کرجی واوست قوملرینه منسوب
 اولوب، چوق حیوانات واوزوم ايله میوه لر
 بیشیدرلر.

غوریان } غوریلر دولتی خراسان وافغانستان
 } وهندستان طرفلرندده حكومت
 سورمش بر دولت اسلامیه اولوب، ۵۴۵ تاریخندن
 ۶۰۷ تاریخندك ۶۲ سنه دوام ایدوب، سلطنتلری
 اوج اقباله ایصال ایدن دردنجیلری اولان شهاب
 الدین غوریدر. اك اول دولته نائل اولان علاء
 الدین حسن بن حسین بن سامدر. سرقوم سام
 غور مملکتی حاکمی بولنش اولان (سوری) نك
 ثوروق اولوب، جدی سلطان محمود غزنوی طرفندن
 مغلوب ومقتول اولدنده، پدري هندستانه قاچش؛
 وكندیسی اوراده دنیا به كاوب، تجارتله مشغول
 ایکن، كمیسی قیریلوب، مفروق اولغله، اوغلی حسین
 ساحل سلامته چیقهرق، خرسز ظنیه بر خیلی مدت
 محبوس قالدقن صكره، غزنویلردن سلطان ابراهیمه
 چانه رق، افراسندن بر خانون تزوج ایش، وحا.
 جیلری زمره سنه داخل اولش ایدی. بعده سلطان
 مسعود غزنوی طرفندن غور حكومتنه نصب او -

— ایکنجیسی برنجیسك اوغلی اولوب، آنفا
 بیان اولندینی اوزره، آتی هفته پدربله مشترکا
 حکم سوردکدن صكره، قارتاجده قایلانله ابتدکی
 محاربه ده مقتول اولمشدر.

— اوچنجیسی برنجیسك قزبنك اوغلی اولوب،
 ۲۳۸ تاریخنده ۱۳ یاشنده ایکن، تخته اقماد اولنش؛
 و ۲۴۴ ده ایران شاهی شاپورله ابتدکی محاربه ده
 مقتول اولمشدر.

غوردیانله } یاخود کردیه (Gordyène)
 } کردستانك شمال جهته یعنی وان
 وبتلیس ودرسم جهتلرینه یونان قدیم جغرافیوی طر.
 قندن ویریلن اسمدر.

غوردیوس } (Gordius) کرمان جهتن
 } هبارت اولان فریجیا خطه
 قدیمه سنك حکمداری اولوب، کندیسین اصل کویلی
 بر جغیه اولدینی حالده، کاهن اك اوله مشتریک
 معبدینه کیره جاك آدمك مهمل بولنان حکمدارلغنه
 اتخابی خبر ویرمش اولدیندن، تصادفاً صاحب
 ترجمه معبد مذکوره کیرمکه، خطه مذکوره نك
 مرکزی اولان (غوردیوم) شهرنده تخته اقماد
 اولنش. اوغلی (میداس) بو خبری آله سورمکه ده
 اولدینی آراهی معبد مذکوره وقف ایش؛ و بو
 آراه معبدك ستونده اوسته لقی بردوکومله باغلانوب،
 بو دوکوی چوزه بیلنك بتون آسیا حکمداری اوله.
 جغنی ینه کاهن خبر ویرمشیدی. بیوک اسکندر
 غوردیومدن کچرکن بودوکوی حلدن حاجز قلوب،
 قلیله اورهرق کشیدی.

غوردیوم } (Gordium) آناطولیده کی
 } کرماندن هبارت اولان فریجیا
 خطه قدیمه سنك اك بیوک معمور لرندن بر شهر قدیم
 اولوب، فالانیه حدودنده وسقاریه نهری كننارنده
 واقع ایدی. مشتریک عبادتنه مخصوص معبدنده کی
 حل مشکل دوکومله مشهور ایدی. [ماده آغیه
 مراجعت بیوريله.]

غورس } مورخین عرب اسقلیبوس ايله
 } بقراط آره سنده کی مدته ظهور
 ایدن اطباء یونان پیننده بواسمه برینی دخی ذکر
 ایدوب، اك اول تجربه به تطبیق حرکت ایدن بو ذات
 اولدینی بیان ایدوبورلر.

اولان (آقوراغوا) نكده ۶۸۳۴ متره ارتفاعی واردرد.

غوزو { باخود فوجو (Gozzo) آق دكيزده
مالطه آله سنه ملطی ومالطه نك
شمال غریسنده واقع بر كوچك آله اولوب، شمال
شرقیدن جنوب غریبه بوی ۱۴ و اکی ۷ کیلو.
متره در. مساحت سطحیه سی ۹۵ مربع کیلومتره او.
لوب، ملطی اولان (قومینو) آله جفیله برابر ۱۷۴۰
اهالیسی واردرد. منهای جنوبنده (رأس القلمه)
اسمیه بر برون تشکیل ایدبور. اهالیسی مالطزلر کی
غلط بر لسان عربی ايله متکلمدرلر. باغچ، لریله چنلری
چوق اولوب، بر مقدار بقدای ايله میوه لرك انواعی
حاصل اولور. اسم قدیمی (فاولوس) اولوب، فنیکه.
لیلر زماندن قالمه بر قله سی ده واردرد.

غوزون { (Goujon) فرانسه نك اك مشهور
هیکل تراش ومعمارلر دن اولوب،
۱۵۱۰ ده طوغمش، و ۱۵۷۲ ده وفات ایتشدرد.
قرون وسطی اصولی ابطال ايله اسکی یونان و روما
اصولنی احیا ایدرک، بو صنعتلرک بر طرز جدیدده
ترقیسنه سبب اولشدرد. پروستان مذهبنه تابع
اولوب، سنت بارتلی قتل عام مشهورنده، ایش با -
شنده ایکن، اتلاف اولندیقی سرویدرد.

غوسپورت { (Gosport) انكلتره نك
{ (هانتس) نونتلندده ونچسترک
۳۲ کیلومتره جنوب شرقیسنده ولوندره نك ۱۰۶
کیلومتره جنوب غریسنده اوله رق پورچوت خلیهنك
مدخلنده بر قصبه اولوب، ۷۴۲۰ اهالیسی وبرچوق
فابریقه لری واردرد. پورچوت بر عله سی حکمنده در.
غوستوار { (Gustivar) آرنائو داقده قوصوه
{ ولانتك بر زرین سبغانه تابع
قالتاندلن قضا سنده وقالتاندلنك ۴۸ کیلومتره جنوب
غریسنده و دره نك ۵۵ کیلومتره شمال شرقیسنده شار
طافنك شرقی اتكمنده و (واردار) نهری اوزرنده
ناحیه مرکزی بر قصبه اولوب، ۳۵۰۰ اهالیسی
واردرد.

غوسلار { (Goslar) بروسیه نك (هانووه)
{ ایالتنده (هیلدنهیم) سبغانك
(لینبورغ) قضا سنده ولینبورغك ۱۲ کیلومتره
جنوبنده بر قصبه اولوب، ۹۸۳۰ اهالیسی، اسکیدن

لهرق، وفاتنده اوفلی علاء الدین حسن خلی اولمش؛
بونك زماننده غزنویلر دولتنك قوتنه خلل كلكله،
موی ايله خروج ایدوب، غزنوی و خراسانك بعض
طرطری ضبط ايله، ۵۴۰ ده نامنه خطبه اوقوده رق،
دولت غوربانی تأسیس، وهراتی پایتخت انتخاب
ایتشدی. اوفلی و خلی سیف الدین بلخی دخی ممالکنه
ضم ایتشدی. بونك خلی ومم زاده سی غیاث الدین
محمد پایتختی غزنیه نقل ایدوب، خراسانك سرو
ونیشاپور جتلیرنی دخی ضبط ایتشدی. بونك
برادری و خلی شهاب الدین ابو المظفر خوارزمشاه
هاله مصالحه ایدوب، خراسانی مقاسمه ایتدکن
سكره، غزای هنده هزم ایدوب، هندستانك قسم
شمالیسی قلم ايله، غوریان دولتی حدودینی بك
زیاده توسیعه موفق اولمشدی. غوریلرک اسملریله
تاریخ جلوسلری بروجه آیتدرد :

علاء الدین حسن بن حسین بن سام ۵۴۵
سیف الدین محمد بن علاء الدین ۵۵۱
غیاث الدین محمد بن سام بن حسین بن سام ۵۵۸
شهاب الدین ابو المظفر بن سام ۵۹۸
محمد بن غیاث الدین ۶۰۲
الی ۶۰۹

غورلیسنكار { (Gaorisankar) هندستان
{ ايله تیت آره سنده اولان
(هیمالا) سلسله جبالنك اك مرتفع دروه سی و برون
كره ارضك اك بوكسك نقطه سی اولوب، ۸۸۸۹ متره
ارتفاعی واردرد. تیه سنه جیقلسی محال اولان بو
جبل عالی هندستانك شمالنده واقع (نیال) مملكت
مستقله یله تیت حدودنده واقع اولوب، دروه سی
۱۲° ۲۷' عرض شمالی ايله ۸۴° ۳۸' طول
شرقیده واقعدرد. بو طاغاك ارتفاعی ۱۸۵۵ تاو یخنده
انكلیز میرالای (اورست) طرفندن تقدیر وتعیین
اولشدرد. كره ارضده غورلیسنكار طاغندن سكركه
اوقاوده ایكهی قره قوروم طاغنك (دپسك) دروه سی
اولوب، ۸۷۱۹ متره ارتفاعی واردرد. ینه (هیمالا)
سلسله سنك (كینشلیند جیفا) دروه سی خیلی وقت
ارضك اك بوكسك دروه سی حد اولمش ایسه ده،
ارتفاعی ۸۵۸۲ متره دن عبارتدرد. آسریقای جنوب
ییده كی (آند) سلسله سنك اك بوكسك دروه لر دن

قله بعض قلاع وابسته سی و کار قدیم طرز و منظر سی
وارد.

غوسینه } (Goussinié) آرناؤد اقله قره
{ طاع حدودی قرینه قوصو
ولایتك ایك سجاغنده ابكك ۳۰ کیلومتره غرب
جنوبسند، یا قووهك ۴۸ کیلومتره غرب شمالیسند
واشقودرهك ۶۵ کیلومتره شرق شمالیسند واقع
قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۴۰۰۰ اهالیسی،
ایک جامع شریفی، ۵۰ قدر دکاندن عبارت چار-
شیمی وسنده بر کره تشرین اولده قوریلور بیوک
ینابری وارد. جنوب و غرب جهته کی یوکسك
طاغلردن این بر جوق دره لر قوسینهك قرینه برلش.
رك، لیم نهرینی تشکیل ایدرلر. خالری سیرك و اخشاب
اولوب، باغچه لرله محاط اولدیفندن، قصبهك بیوک
کورینور. اهالیسندن یالکوالی خانه سی خانی خرسنجان
و قصوری کاملاً آرناؤد جنسینه منسوب مسلد.

— غوسینه قضای قوصو ولایتك منهای
غرب شمالیسند واقع اولوب، غرب جنوبی جهتندن
اشقودره ولایتله، جنوب شرقی طرفندن مناستر
ولایتنه ملحق پرزین سجاغنهك یا قووه قضاسیله،
شرقا نفس ایك سجاغیله، شمالاً برانه قضاسیله،
شمال غربی جهتندن دخی قره طاع حدودیله محدوددر.
بو قضا مان هر طرفندن بر تقسیم میاه خطی تشکیل
ایدن یوکسك طاغلرله آیرلش اولوب، بو طاغلردن
این صولر (لیم) نهرینی تشکیل ایدرلر، که ابتدا
شرق شمالیه و بعد شمال غربیه طوغری آقهرق،
(دربنه) نهری واسطه سیله طونه دوکک اوزره،
قره طاغه واورادن بوسنه کیرر. مذکور طاغلرک
اتکری کوزل سر حاله مستور اولوب، نهرک بجراسی
بویغه تمت اولان طار واوزون اووده ودره
وایلرله قابل زراعت اراضیسیده چوقدر. بناء علیه
قضاتك ذخیره متعلق محصولاتی احتیاجات محلیه
مع زیاده کافی اولدیفنی کبی، خیلی حیواناتی دخی
وارد، و یا قوه طاغلیری دخی اکثر یا سوریلرینی
بو قضاتك سر طارنده بسلرلر. برخیلی مقدار پتاس
دخی ذرع اولدور. صیغیر، قیون، دری، یوک،
یاغ و پنبه اخراجات وارد. اورمانلریده جوق او-
لوب، کراستك کوزل آماجلی وار ایسه ده، پول
قداندن استفاده اولنه میور. قضاتك غوسینه دن

بشقه پلاوه اسمیله بر قصبه سی وارد، که ایم نهری
اوکنده آجیلوب، کنیشه برکول تشکیل ایدر.
بو کولده خیلی بالیق چبقار. قضاء مذکور قصبه ایله
۹ قریه دن مرکب اولوب، ۱۵۰۰۰ قدر اهالیسی
وارد، که جمله سی مسلم و آرناؤد و جسارت و شجاعتله
مشهوردرلر. قضا داخلده ۹ جامع شریف، ۲۲۱
دکان و مغازه و ۸ مکتب وارد. بو قضاتك برلین
قونفره سی طرفندن قره طاغه ترکنه قرار ویرلش
ایسه ده، اهالیسنگ ممانت و مقاومتی اوزرینه، تسلیمی
ممکن اوله میوب، بوکا بدل اولکونک ترکنه قرار
ویرلش؛ واوراتكده ضبطنه قره طاغلیر مقتدر
اوله میوب، متوفی مشیر درویش پاشا سلاحه صارلش
اولان اهالیسی حرباً و جبراً قره طاغه تسلیم ایتشدر.

غوشفینج } خوارزنده یعنی شمذکی خبوه
{ خالفنده جرجانیه دن ۲۰
فرسخطی مسافده مهور و کوزل بر قصبه اولدیفنی،
و ۶۱۶ تاریخنده کندیی بو حالده کوروب تانارلرک
دخولدن صکره نه حال کسب ایتدیکنی بیله مدیکنی
یا قوت حموی «معجم» نده بیان ایدور.

غوشو } (Gauchos) آسرقای جنوبیده
{ برازیلیا ایله اوروغای و آرچنتین
حکومتلرنک واسع اووه لرده ساکن و پورتکیز ویا
اسپانیول مهاجرلرله برلی قایلر ازدواجندن متولد
آدلرله ویرلن اسمدر. بولر او واسع و یوکسك اوئلی
اووه لرده نیم وحشی بر حاله صیغیر و آت بیتشدر مرکله
مشغول اولوب، يك توانا و ابری آدمردر.

غوطة دمشق } شامده دمشق شهرینک
{ شرقنده تمت اولان واسع
واکثر طرفلردن طاغلرله محاط نهایت درجه ده منبت
و کوزل و میاه جاریه کثیره ایله اسقا اولنان اووه
ویرلن اسمدر. بو اووه الیوم باغ و باغچه لرلر
اولدیفنی کبی، دمشقک مرکز خلافت و بده کرسی
علم و مدنیت بولدیفنی و اهالیسنگ بر قاج بوز بیکه
بالغ اولدیفنی زمانلرده غوطه دمشق بر یوزنده
جستندن بر نمونه حکمنده ایدی. عربلر یئشده بر
یوزنده کی جنتلرک دوت اولدیفنی مشهور اولوب،
بولرک برنجیسی اشبو غوطه دمشق، ایکنجیسی بخارا
ایله سمرقند آرینه و زرافشان و ادیسندن عبارت اولان
صغد، اوچنجیسی بصره قریه کی ابله (۱) و درنجیسی

فندن ویران اسمدر. [« حلق الوادی » ماده سنه مراجعت بیورله.]

غولدبرغ { (Goldberg) روسیه نیک سلیزا خطه سنده (لینچ) سجاغنده ولینچک ۱۷ کیلومتره جنوب غریبسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۴۷۵ اهالیسی و بوک منسوجات وایلیک فابریقه لریله بو یاخانه لری واردور.

غولدسمایت { (Goldsmith) انکلتزه نیک اک مشهور ادباسندن اولوب، ۱۷۲۸ تاریخده ایرلانده ده طوغمش، ۱۷۷۴ ده وفات ایشدور. اوبنی طرفندن وهبالغه سوق او. لنش ایسه ده، بو مسلیکی تزکله، ادیمورفه کیدوب، فن طبک تحصیلنه قویلمش؛ و بده داینلرک تضیقندن بو شهری تزکله، برچوق وقت مجرد فلارنه چالهرق قزانه بیلدیکی آقچه ایله فلنک، فرانسه، آلمانیه واسویچمرده سیاحت ادوب، ۱۷۵۸ ده انکلتزه ده هودتله، نشر آثاره باشلاهورق، بیوک برشهرت وخیلی ثروت قزانمش ایسه ده، مسرفلکنندن خبرکوره میوب نهایت بر حزن و مراقه مبتلا اولوب، کچ یا شنده وفات ایشدور. آثارای بر چوق حکایه کتابلریله انکلتزه وروما و یونان تاریخلرینه داتر تألیفات مقبو. لادن هارندر.

غولدقوست { (Gold-Coast) یعنی « آلتون ماده سنه مراجعت بیورله. » ساحل. » [« آلتون ساحل »

غولغوته { یاخود جلته (Golgotha) قدس شریک غرب جهتنده و قتیله مجرملرک اهدامنه مخصوص بولمیش بر تپه اولوب، حضرت عیسی (عم) ک دخی اوراده خاچه کرلمش اولدینی خرسیتانلرک چله معتقداتندور.

غولف استریم { (Gulf-Stream) بحر بر آقندیسیدر، که مکسیقه کورفزدن خروجه آفریقای شمالینک سواحل شرقیه سی بونجه شمال شرقیه طوغری جبقهرق، (ترن) جزیره سی حذا. سپنه واصل اوانجه، شرقه یعنی آوروپایه طوغری دوز، وایکی قنوله آیریلوب، بری انکلتزه ونوروج سواحلبله ایسلانده جزیره سی آرده سنده قطب شمالیه طوغری جبقار؛ و دیگرکی فاسقونیه کورفزیه

فارسه کی شنب بوان ایدی. غوطه دمشق و قتیله ممرور و بیوک قریه لری چوق اولوب، اورالردن بک چوق علا و سائر مشاهیر اسلام یتیشمشدر.

غوغ { وماغوغ ودها طوغریسی جوج و ما. جوج (Cog, Magog) [« یا جوج » و « ما جوج » ماده لرینه مراجعت بیورله.]

غوغول { (Gogol) روسیه نیک اک مشهور محررلندن اولوب، روسلرک بعض مساوی اخلاق و عاداتی اصلاح یتیله تصویر ایدر بر طاقم حکایه و تیارو کتابلری یازهرق اکتساب شهرت ایش؛ و اصول اداره نیکده بعض سواستما. لاتی میدانه قوبدیفندن، بر مدت وطنی تزکله، رومایه چکلمکه مجبور اولمش؛ و وطننه هودتندن صکره ۱۸۴۷ ده بر نوع قره سودایه مبتلا اولوب، هنوز نشر اولغامش آثارینی یاقش؛ و ۱۸۵۲ ده ظن اولندیفنه کوره، اتلاف نفس ایدهرک، وفات ایشدور. ۱۸۰۸ ده طوغمشیدی. تألیفاتنک اکثری آوروپا لسانلرینه ترجمه اولمشدور. روس ادیباننک مجددلرندور.

غولبورن { (Goulburn) آوسترالیانک که (دوبدینغ رانجه) سلسله جبالندن نبعانه، ابتدا شرق شمالیه و بده غرب شمالیه طوغری آفرق، ۴۲۰ کیلومتره بک طولاشیقلی بر جریاندن صکره، (مورای) ایرماغنه دو کیلور. مجراسی ۱۷۰۰۰ صریع کیلومتره وسعتنده اولوب، منبت و کوزل ایشلش برلردن هارندر. — ینه آوسترالیانک یکی جنوبی والس حکومتده دخی بو اسمله برنهر واردور.

غولبورن { (Goulburn) آوسترالیانک (سیدی) ک ۲۰۵ کیلومتره جنوب غریبسنده وسید نیدن ملبورنه کیدن دمبر یول خطلی اوزرندن ۶۴۵ متره ارتفاعنده اولهرق کوزل و منبت بر وادیده واقع ابالت مرکزی بر قصبه اولوب، ۴۴۵ اهالیسی، کوزل منظره سی وایشک تجارقی واردور. سبب تأسیسی اولان آلتون معدنلری متروکدر.

غوئله { (Goulette) تونسک اسکله سی اولان « حلق الوادی قصبه سنه فرنکر طر.

هری مملکت نه نصب اولمش؛ ۱۲۲۵ دن ۲۹ ناریخته دك شام و جزیره العرب و ممالك عثمانیه ده سیاحت ایتشدر. هریدن لاتیفه به مفصل بر لفت کتابی یازمش؛ و عربشاهك تیورلنك تاریخی و سائر بعض آثار عربیه بی لاتیفه به ترجمه ایتشدر.

غومرا { (Gomera) اسپانیایه تابع قناریه
آله لرندن یعنی جزایر خالدا تندن

بری اولوب، تزیف جزیره سنك جنوب غربی ساحلی قارشینده واقع و ساحل مذکور دن ۲۷ کیلومتره کنیش بر بوقازله آیرلشدر. بر قطع ناقص شکنده اولوب، مساحت سطحیه سی ۳۷۸ مربع کیلومتره و اهالیسی ۱۲۰۰۰ کشیدر. اراضی برکاتی و طارضه لی اولوب، اک بوکسك ذروه سی ۱۳۴۰ متره ارتقا. هنده در. سواحلی ديك و صرب اولوب، بعضی یرلنده بر قاج بوز متره بوکسك قیالردن عبارتدر. میاه چاربه سی چوق اولوب، طافلری طافلانله و دوزیرلری خرما آغاجلریله مستورددر. طوبراغی زراعته يك مساعد ایسه ده، اهالیسی تنبل و جاهلدر. حیواناتی زیاده در. بر مقدار پناهه اخراج اولنور. و تیله پیتشدر برین قاشش شکر، ایسك قوزه سی و قرص شمعی متروکدر. مرکزی ساحل شرقینده واقع و ۱۵۰۰ اهالی بی جامع (سان سبا. ستیان ده غومرا) اولوب، صاغلام لیانی وارددر. آله يك دیگر بعضی صاغلام قبولری ده وارددر.

غونا { یاخود غونا قوآ (Gona, Gona-koua)
آفریقای جنوبیه انکتره يك معبرلنده
ملز بر قوم اولوب، قافر ایله هو تنوت جنسیتلرینك
اختلاطندن متولد اولدقلری مظنوندر.

غونایو { (Les Gonaïves) آسریقائك
آنتیل جزائر کبیره سندن (هابتی)
جزیره سنك مستقل اولان قسم غریبسنده و ساحل
غریبه کی همنای اولان قویک ایچنده بر قصبه و اسکله
اولوب، ۶۰۰۰ اهالیسی و کوزل لیانی وارددر.

غونتران { (Gontran) فرانسه قارلرندن
برنجی (قلوتر) ك ایکنجی اوقلی
اولوب، ۵۶۱ تاریخ میلادی سنده حصه سنه بورقونه
و اورلیان حکومتی دوشمشیدی. برادرلری پیننده
ظهور ایدن اختلافاتی تسویه ایله، لومباردرلی مغلوب
ایدوب، تجاوزلرینه برسد چكماش ایدی. برادرلرینك

کیروب، فرانسه و اسپانیا و پورتیکز سواحلی طولاً. شرق، جنوبه طوغری دوزر. بو آقندینك مبدئی خط استوا به قریب اولمغه، صونی صیهاق و زیاده طولی و قویو مانی رنگنده در. مکسبه کورفرندن یعنی فلوریده بوقازندن خروجنده اکی الی ایله سکان کیلومتره آره سنده، درینلکی ۶۷۰ متره و سرهقی ساعتده ۶۲ کیلومتره اولوب، حرارتی ۳۰ درجه در. بده ییلازه کی قولره یایله رق، حرارت و سرهقی کیتدیکه آزالیر، و غرابسندن اوله رق بو قولردن بعضری دیگرلرندن ده صیهاق و دهاسریع الجریاندر. بو آقندینك سبی خط استوا به قریب اولان دیکرلر صولرینك حرارت شمعدن ایشینوب توسع ایتدیکه قطبلك صوئوق و منجمد صولرینه طوغری یایلق استعداد طبیعیندن ایلری کلوب، اوروپای غریبنك اصل معموریت و تمدنه مستعد اوله جق بر هوا به مالك اولمسی موجب اولان بو آقندیدر؛ زیرا بونك صیهاق صولری آوروپای غریبنك سواحله اوردجه، و بونك برار کیدن صیهاق و بخارلی هوا بو مملکتله چو کدیکه، هر يك اقتضای اولان برودتی قیروب، نباتات و محصولات تازه جان و پرور. انکتره و فلیك و آلمانیه ممالکنه او هر صنده بولنان روسیه و سیریه و آسریقای شمالی ممالکندن هوا به اولان فرق کایسی و انکتره يك سلسله دا ئماً زمره آبادچارلری بو آقندینك تأثیر ننددر. بو آقندی بی اون آلتنجی قرن میلادیده جیبرت کشف ایدوب، قرن حاضره دخی (موری) بو باده تحقیقات فیه اجرا ایتشدر.

غوله { (Goole) انکتره يك پورق قونلغنده
(پورقك ۳۲ کیلومتره شرق جنوبینده
(اوس) ایله (دون) نهرلینك ملتقاسنده بر قصبه
اولوب، ۷۶۸۰ اهالیسی، نهرده کوچك کیلر ك دخولنه
مساعد لیانی وایشلك تجارتی وارددر.

غولیات { (Goliath) اجنیلر ك جالوته ویر.
دکری اسمدر. [«جالوت» ماده.
سنه مراجعت بیوریه].

غولیوس { (Goliath) فلنك مشاهیر مستشرقین
کیفندن اولوب، ۱۵۹۶ ده (لا.
های) ده طومش، ۱۶۶۷ ده وفات ایتشدر.
۱۶۲۲ ده سفارتله مراکشه کیدوب، هودتده

و فائده یکنلربنك حقوقی مدافعه، و كندی ملكتی
ایکجه شیلدیرنه ترك ایتشدی. ۵۹۳ ده وفات
ایدوب، اعزهدن عداولتمله، مارتك ۲۸ نده یورطایی
اجرا اولتور.

غوندار { Gondar } حبشك وسطلرنده
ینه غوندار ویا امهاره دینلن خطه.
نك مرکزی بر قصبه اولوب، $12^{\circ}41'$ عرض شمالی
ایله $35^{\circ}10'$ طول شرقیده واقعدر. و قتيله بیوك
بر شهر اولوب، ۵۰۰۰۰ اهالیسی وار ایكن، شمعی
۱۰۰۰۰ اهالیسی، متمددكایساری ونجاشی به مخصوص
بولش خراب بر سرائی وارددر.

غونددود { Gondebaude } بورغونیه
قرالارندن اولوب، پدری غوند.
بولك وفاتنده ۴۶۳ ده یالكنز جنوب جهتی حصه سنه
دوشمش ایسه ده، بده الكاسنی رین مجراسندن آق
دكیز ساحلنه و آب سلسله سندن یوقاری لو آرده قدر
توسیع ایتشدی. برادرلرندن برینك دامادی اولان
(فلوویس) صاحب ترجمانی مغلوب ایدوب، ذاهب
بولندی بی (آربوس) ك مذهبی تركه قتوليك اولق
شرطیه مصالحه ایتشدی. غونددود بر قانون مخصوص
وضع، و ۵۱۶ ده وفات ایتشددر.

غوندریق { Gonderic } واندالرك حكمدار.
لرندن اولوب، میلادك ۴۰۶
تاریختندن ۴۲۷ تاریخنده ك حكم سورمشدر.

غوندمار { Gondemar } بورغونیه قرالارندن
ایکی كشینك اسمیدر.
برنجیسی قوندبولك اوغلی و غونددودك برادر
اولوب، ۴۶۳ ده پدرینك وفاتنده فرانسه ده کی ویا نه
جهتی حصه سنه دوشمش ایدی.

— ایکجه بیسی مذکور غونددودك ایکجهی اوغلی
اولوب، ۵۲۴ ده بیوك برادرسی سیمسومنده خلف
اولش؛ و اوسنه فراقلری مغلوب ایده رك، حكمدار.
لری اولان قلودومیری قتل ایتش؛ و تئودورقه بر
قاج قصبه ترك ایله، ایتالیا ایله مصالحه ایده رك، بر
مدت ممالكنی محافظه ایده ییتش ایسه ده، ۵۳۴ ده
فلوویس طرفندن مغلوب اولوب، الكاسی فرانسه به
الحاق اولنش؛ و كندیسی ۵۴۱ ده وفات ایتشددر.

غوندیكر { Gondicaire } بوزغونلرك
{ ایلك حكمداری اولوب، ۴۰۶

تاریخ میلادیسنده قالیا یعنی اسکی فرانسه به دخول ایله
رین مجراسندن آب سلسله سنه قدر اولان قسم
شرقیسی ضبط ایده رك، ابتدا رومالیره اظهار
مطاوعت ایتش؛ و صكره بر آردناتی هسیان ایتش
ایسه ده، مغلوب اولدقدن صكره، یكیدن عرض
اطاعت ایدوب، بونلرك معیتده (آنیلا) به قارشی
حرب ایتش؛ و ۴۳۶ ده رین وادیسندن هونلره
ایندیکی محاربه ده قتل اولتوب، اوغلی غوندیوق خانی
اولش ایدی.

غوندیوق { Gondioc } بورغونلرك ایکجهی
حكمداری اولوب، آف الترجه

قوندیكرك اوغلیدر. ۴۳۶ ده پدرینه خلف اولوب،
ممالكنی توسیع ایله ۴۶۳ تاریخنده ك حكم سورمش؛
و وفاتنده ممالكنی دوت اوغلنه تقسیم ایتش ایدی.
غووان { Govan } اسقوجیه نك (لانارك)
قونلتفنده و فلاسقووك ه کیلومتره

غرینده (كلوین) ایله (قلیده) نهرلربنك ملتقاسنده
بر قصبه اولوب، ۱۹۱۸۰ اهالیسی، سفاش اعملانه
مخصوص دستكاهلری، اون دكرمنلری، كاغد، پاموق
منسوجات، باصمه وایك قاشلر قابریقه لری و بیوك بر
ایيكنخانه سی وارددر. اسقوجیه نك الكاسی قصبه سیدر.

غویاز { Goyaz } یاخود ویلاو آده غویاز (Goyaz)
برازیلیا (Villa-Boa-de Goyaz)

ممالك مجتمه سنده همنای اولان جمهورینك مرکزی
بر قصبه اولوب، ربو ده یانیرونك ۱۰۵۰ کیلومتره
شمال غریبسنده اوله رق $16^{\circ}20'$ عرض جنوبی ایله
 $30^{\circ}43'$ طول غریبده واقع و ۸۰۰ اهالی بی
جامعدر. آراغو آتی ابرماغنه تابع (ورملو) نهری
قصبه نك ایچندن كچوب، یازین آتجق قصبه به كفات
ایده ك قدر صو آیتدی بی حالده، قیشین قصبه نك
اطرافنی صو باصار سواقلری كنیش ایسه ده، غیر
منتظم و قالدیر مسزدر. كوندوزین هوا بك صیهاق
وكیجه بك سرین اولدیفندن، خسته لقلری چوقدر.

غویاز { Goyaz } برازیلیا ممالك مجتمه سنی
تركیب ایدن یكرمی حكومتك بری
اولوب، فرانسه نك بر یجنی وسعتنده اوله رق، شرقاً
پارانان، تابیتیفه ومانفا بیراس سلاسل جبالیه غرباً
ربوخرانده و ربو آروفاشه مجرالری آره سنده غیر
منتظم و مستطیل شكلنده اوله رق جنوبدن شماله

اوزانه رق، و منتهای شمالنده سیوریلند، تو-
قانتین ابرماغنك يك اوزون اولان خلیهی منتهاسنه
واصل اولور. $6^{\circ} 10'$ ايله $20^{\circ} 20'$ عرض جنوبی
و 48° ايله 44° طول غربی آره لرند. ممتداولوب،
بونی ۱۴ واکي ۴ درجه جغرافیه در. مساحت سطحیه سی
۷۴۷۳۱۱ مربع کیلومتره اولوب، اهالیسی ایسه
آنجی ۲۱۱۷۲۱ کشیدر، که بهر دوت مربع
کیلومتره بهر کشیدن آرزیده دوشیور. شمال
غربی جهتسین غراواپارا، شمال شرق طرفسین
پارانهاؤ ویاواهی، شرقاً باهیا و میناس جرائس،
جنوب شرق طرفسین میناس جرائس، جنوب
غربی جهتسین و غرباً دخی ماتوغروسو حکومترلله
محاط و محدوددر. حدود شرقیه سنده بروج مذکور
بربرینی متعاقب برقاچ سلسله جبال اوزانوب، برا-
زیلیانك اولدجه مهموریت و مدینته استعداد کوسترین
قسم غریبسی بو قابلیتسین ده ا جوق وقت ایچون
محروم کوربین قسم غریبسیندن آرد بر خط فاصل
حکمنده در. بو سلسله لردن بشقه جهوریتك قسم
جنوبیسینده (بیره) اسمیه ارتفاعلری ۳۰۰۰ متره به
قریب اولان برصره طاغر بولنوب، برازیلیانك شمالی
مانله سی جنوبی مانله سیندن آیربور. بو طاغرک جنوبی
اتکلریند این بر جوق نهرل (پارانه) ابرماغنه
دوكلک اوزره جنوبی طوغری آدینیه حالد، یه
مذکور طاغرک شمالی اتکلریندن این صولر شماله
طوغری جریانله آمازون ابرماغنك منصی قریبده
دوکلین (توقانتین) ابرماغنی و اوکاتایج اولان آراغو آی
نهر عظیمی تشکیل ایدبور. توقانتین ابرماغنی بوجهله
غویاز حکومتنده نهمان و تشکل ایدوب، مملکتك
اورته سیندن جنوبدن شماله طوغری آقار، و نهایت
جهوریتك شمال شرق حدودینی تشکیل ایدر. آرا-
غو آی ایسه حکومتك حدود شرقیه سی تشکیل
ایدرك، یه شماله طوغری آقار، و مملکتك اورتیه
لرنده شرقیه طوغری بر قول آره رق، بده بو ایکی
قول برلشکله، (بانامال) اسمیه پورتکیز دولتی
و سمتمده بر جزیره تشکیل ایدرل. نهایت غویازك
منتهای شمالنده توقانتین ابرماغنه دوکیلور. اراضیسی
قسم شرقیسینده عمومیت اوزره طاشلق و چاقیللق
ایسه ده، قسم غریبسی اوزون اولرله مستور اولوب،
حیوانات پیتشدرمکه يك الیریشلیدر. طاغرلنده

اورمانلری و کراسته و سرافوزلفه و بویاجیلله الیریشلی
آفاغرک انواعیه نباتات طیه سی دخی جوق ایسه ده،
هنوز اخراج اولنه میور. اهالیسی ذاتاً يك آرمقدارده
اولفله برابر بده چالیشقان اولدفلریند زراعت يك
کری اولوب، یالکیز احتیاجات علیه کوره حبوبات
وساژه ذرع اولنور. انواع معادنی و علی الخصوص
آنتون، الماس و بلوری جوق ایسه ده، هیچ بری
اخراج اولنمور. پورتکیز مهاجرلری و قنبله آلتون
و قنبتی طاشلر نهری ایدوب، بولنری بولمده و یا
چیقارمده قولاندقلری بیچاره برلیری اتلاف و یا
اسیر ایدرك، الیرنده کی معدنلری قایمقه انواع مظالم
مدهشه اجرا ایتکدن صکره، شمعی او واسع ارا-
ضینك صاحبز قالدین کوره رك، و اعمارینه مقتدر
اوله میهرق، عجز و حیرنله باقه قالمده درلر. باشلیجه
اخراجاتی شکر قامشی، آناناس، پاقوق، توتون، بقم
حیوانات و ساژه در.

غویانه { یاخود کویانه (Guyane) آسرقای
جنوبینك شمال شرقی جهتنده بیواک
بریر اولوب، بش دولت پندنده منقسمدر.

موقعی، حدود و مساحتیه. — غویانه بحر محیط
آطلاسی ساحلنده (اورنوق) منصبسیند آمازون
منصبندك ممتد اولوب، قره دن بو ایکی عظیم ابرماغنك
و آمازونه تابع (دیونفرو) نهر کیرینك بحر الیه
آیرلشدر. دیونفرو ایله اورنوقك بعضی تابعلرینك
مناسبی بربرلینه يك قریب اولدیفندن، بو وجهله
غویانه همان هر طرفدن صو ایله محاط بر عظیم جزیره
حکمنده در. بحر محیط آطلاسیده مذکور منصبلرک
آره سننده کی سواحلی ۱۸۰۰ کیلومتره دن زیاده
اولوب، اورنوق منصبینك جنوبی ساحلنده واقع اک
شمالی نقطه سی اولان (موقوموقو) بروی $8^{\circ} 45'$
عرض شمالیده و دیونفرونك آمازونه دوکلدیکی محله
واقع اک جنوبی نقطه سی $3^{\circ} 30'$ عرض جنوبیده
کائن اولمغه، غویانه خط استوائك آلتنده بولنیور.
اک شرقی نقطه سی آمازونك منصبینك شمالنده $52^{\circ} 17'$
طول غربیده واقع (رازو دونورت) یعنی بروی
واک غربی بری (اورنوق) ایله (غو آویاری) نهرلرینك
 $70^{\circ} 40'$ طول غربیده واقع ملقاسیدر. شرق
جنوبسیند غرب شمالیه طوغری ممتد بیضی الشکل
بر مملکت واسعه اولوب، بروی ۲۰ واکي حد و سطحی

اوزره ۱۰ درجه جغرافیه در، که فرانسه نك دوت منلی ديكدر. شرق شمالی جهنندن بحر محیط آطلاسی ايله، شمالاً و غرباً و تزوئلا ايله، جنوباً دخی برازیلیا ايله محاطدر.

حال طبیعی، جبال واتهاری. — غربدن شرقه يك طولاشیفلی ر صورتده ممتد اولان بر صره طاغر غویانه نك اورتده سنده بر تقسیم میاه خطی تشکیل ایدوب، بو طاغرلك جنوبی انكردن نبعانله جنوبه طوغری آقان نهرلر آمازون ابرماغه دوکیلور. شمالی انكردن آقان صولر ايسه مملكتك نصف غربیسنده (اورنوق) ابرماغه منصب اولور، و نصف شرقیسنده ايسه طوغریدن طوغری به بحر محیطه دوکیلور نبة كوچك بر قاچ ابرماق تشکیل ایدور.

تقسیمات سیاسی سی. — غویانه نك تقسیمات طبیعی تقسیمات سیاسی سه اساس اولوب، آمازون حوضه سی داخلنده و خط استواك ایکی طرفنده بولنان نصف جنوبی برازیلیا په ایدور، و برازیلیا ممالك مجتمه سندن آمازوناس ايله غراؤپارا حكومتلری بنتده منقسمدر. مائله شمالیه ده قالان نصف ديكریك ايسه (اورنوق) حوضه سنه داخل اولان نصف غربی یعنی بئونك بر ریبی (وزوئلا) حكومتته تابع اولوب، دوت بش ایالت تشکیل ایدور. بحر محیط آطلاسی ساحلی بونجه اوزانان و صولری طوغریدن طوغری به بحر مذكوره دوکیلن ربع ديكری ايسه انكتره، فلك و فرانسه دولترلی بنتده منقسم اولوب، اوج مهجر تشكيل ایدور. برازیلیا به و وزوئلا به تابع اولان غویانه نك اوج ربندن برازیلیا و وزوئلا ماده لرنده بحث اولنوب، بوراده یالسكر بروجه مذکور الآن آدروپا دولترلی بنتده منقسم اولان ربع باقیسندن بحث ایدمكدر.

غویانه } مهجرلری (Guyane Coloniale)
آغا بیان اولندی اوزره، آدروپا

دولتله سی بنتده منقسم اولان غویانه مهجرلر نك حدود جنوبی سی تقسیم میاه خطیله آبرمش اولوب، آتجق شرق و غرب حدودی هنوز منازع فهدر. اورتده بولنان فلك غویانه سی حدود اختلافندن بری ايسه ده، شرق جهننده بولنان فرانز و غرب طرفنده واقع انكتر غویانه لر نك مختلف فیه برلری خلی بیوكدر. فرانز لر حدودی آمازون منصبك

اوست طرفه دوکیلن (آراغو آری) مجراسنه قدر سورمك ايسنكاری حالده، برازیلیا ممالك مجتمه سی اورادن چوق یوقاری اولان (اوبوق) نهری خط حدود عد ایدور. منازع فیه اولان بو یر ايسه فرانز غویانه سنك منازعه سز اولان قسمی قدر بیوكدر. انكیزلر دخی كندی مهجرلری اورنوق منصبه قدر توسیع ادا سنده بولندلری حالده، وزوئلا حكومتی (اسکیو) نهری مجراسنی خط حدود اعتبار اتمك ايستور.

غویانه مهجرلر نك اراضی سی ساحله متوازی اوج منطقه تشکیل ایدوب، برنجی سی ساحل بونجه ممتد اولان دوز و آتجق اووه در، كه نهرلك دو ككاری قوملردن كیتدكه دكیزك ایچنه اوزانوب، توسع اتمكده در. ایكنجی سی بو اووه نك منتهاسنده بولنان تپه لر و جزئی به مرتفع برلر منطقه سیدر، كه بو تپه لر اشجار و نباتاتله مستور اولوب، آنجق چایلر كنار. لر نك طوغراغی سوروكلكه، بعض طرفلری كیتدكه صربلا شقمه در. بو تپه لك اوسننده یعنی جنوبنده مهجرلك حدودی تشکیل ایدن طاغر منطقه سیدر، كه بو طاغر دخی بر تقسیم میاه خطی تشکیل ايسنكاری حالده، اوتفاهلری ۳۵۰ متره دن زیاده اولوب، تپه لری غرائندن عبات و انكاری باطه كورمه مش واسع اورمانلرله مستور در. بو اورمانلر صرتك او بر طرفنده دخی برازیلیا نك هنوز مجهول اراضی واسعه سنده الی ماشاء الله ممتد اولورلر. اووه منطقه سنك اكی الی ايله بوز كیلومتره آره سنده اولوب، طوغراغی ماتیمترق بالچیقندن عبارتدر. مهجرلك اك معمور و مسكون جهتی اورا سیدر. هواسی صیحاق و آخر اولوب، میزان الحراره نادراً ۲۰ درجه دن آشاغی ایز، و چوق دفعه ۳۵ درجه دن یوقاری چیقار. ایکی یاغمو وایکی قورالقی موسمی اولوب، یاغمو و سملر نك بری مایس ابتدا سندن تموزك نهایته دك سورر، و ديكری كانونلرله شباطده اولور. قورالقی دخی ایلک و صوك بهارلرده حكم سورر. سواحله قریب یرلرده وانهارك منصلرنده صیتهلر چوق و صاری صیته عت مده شه سی كثیر الوقودره. دهها مرتفع یرلرده هوا دهها صاعلام ايسه ده، زراعت ایشلری اهالی یی آتجق یرلرده اسكانه جلب ایدوب، مرتفع برلری مان خالیدر. هله آدروپالیر اوهورله

امتزاج ابدیه مدکلرندن، آنجیق اوتوز قرق نفوسده برآوردولی بولنور، واکثر عمل زنجی و چینلیدن هبارتندر. نباتاتی وعلی الخصوص اشجاری پک جوق و پک متنوع اولوب، کراسته، سرانفوزلفه و طار. شانله، یارار مختلف الون آبنوس و آقازوکی بزجه اسملری دخی مجهول پک جوق اشجارله بویاچیلقدیه و میوه ویا یاراق و قسوفلرندن بعض یاغلر و عطریات اخراج اولنور ویا ضمفلی آلنر و صنایع و طیده استعمال اولنور حسابسز آقاجلری واردر. اکک برینه مستعمل بیوک بر میوه ایله سوده مشابه بر مایع ویراییک جنس آقاجی ده واردر، که انسان ایچون زحمتسز و حاضر ایکی مدار معیشت اوله ییلیر. اشجار مختلفه سندن پک جوق اخراجات اولیسور. حیواناتی دخی جوق اولوب، ژافار دینلن آمریکا قاپلانیه تاییر دینلن طوموزه مشابه بر حیوان، میمونلرک انواعی، حشرات و بیلانلرک انواعی، قره و دکنز قاپلومباهلری، پاپاغانلرک انواعی، سینک قوشلری و سائر طیورک اجناسی، انهارده بالیقلرک انواعی و یوزکیلویه قدرکن بر نوع بیلان بالیقی، سیوری سینک و سائر حشرات مضره بولنور. بو حشراتدن برجنسی عورطه سی انسانک طیرناخی آلتنه و دیگر برجنسی برون دلیکرنده براقوب، بو عور. طه دن چیقان قوردلر انسانی اتلاف ایدنجیه قدر اتلرینی برلر.

اون آلتنهی قرن میلادی اوائلنده اسپانیولر دفتاله غویانه یی ضبط و اعمار ایتکه کیدوب، ۱۵۸۱ تاربخنده فلنکلیر دخی سواحک بعض طرفلرینه یناشمشلر؛ و در عقب اسپانیولرله برلیلر طرفندن طرد و اخراج اولمشلر سده، ۱۵۹۶ ده یکیدن کیدوب، «یکی زلنده» تسیمه ایتدکلی بر مہجر تاسیس ایتمشلردی. اون بدنجی قرن اوائلنده فرانسزلر دخی ساحله غویانه قصبه سی بنا ایدوب، بده اقرندن چیقان قناده بدل غویانه ده بیوک بر مہجر تاسیسنه چالیشمشلر سده، نقل ایتدکلی اون بش بیک کشیدن اون اوج بیکی تلف اولمفله، مقصدلرینه نائل اوله ما. مشلردی. بو صوک ایکی قرن ظرفنده اسپانیولر، پورتیکیزلیر، فلنکلیر، فرانسزلر، انکلیرلر، برلیلر و زنجی کولرل آره سندن لابنقطع محاربه و منازهلر وقوع بولوب، فرانسه ک انقلابات داخله سی صره سنده

انکلره بتون سواحلی ضبط ایتش ایه ده، ۱۸۱۷ تاربخنده عقد اولنان بر معاهده ایله شمذیکی تقسیم ققرر ایتشد.

عموم غویانه مہجرلری حقنده بو قدر معلومات همومیه ویردکدن صکره، اوج مہجردن بهرینک دخی زرده تریفه کیریشه جکز.

غویانه { انکلز — سی (Guyane An-)
(glaise, British Guiana) آخا }
بیان اولنان اوج آردوبا مہجرینک اک غریبی او.
لوب، و قتیله (دسرازه) اسمیله معروف ایدی.

موقی، حدود و مساحه سی. — بو مہجر حقنده انکلز مدھیانیله و زوئلا و برازیلیا مدھیاتی آره سنده بیوک بر فرق اولوب، انکلره دولتی (اورنوق) ایرماغک منصبی حدود هدایتدیکی حالده، و زوئلا حکومتی (اسکیو) و بوکا تابع (دوبونوی) نهرلی مجراسته قدر اولان برلری یعنی مملکتک هان نصی مقداری تملک ادا سنده در. کذلک برازیلیا ممالک مجتمه سی تقسیم میاه خطنه قدر قناعت ایتوب، مذکور (اسکیو) نهرینک صوک تابی (سیارونی) مجراسته دک اولان قسم جنوبیسی بنسهمک ایتدور. انکلزلرک اعتبار رسمیسنه کوره، بو مہجرک مساحه سطحیه سی ۲۲۱ ۲۴۳ و زوئلا ایله برازیلیانک مدطالرنجه بالکز ۵۱ ۸۵۷ مربع کیلومتره دن هبارتندر. برنجی تقدیرده انکلز غویانه سی اوج مہجرک اک بیوک و ایکجی تقدیرده اک کوچیکدر. هرحالده شمالاً بحر محیط آطلاسی ایله، غرباً و زوئلا، جنوباً برازیلیا، شرقاً دخی فلنک غویانه سیله محدوددر.

حال طبیعی، انهار. — طبیعت اراضیه اووه و تپه و طاغلرندن ماده آفنده بحث اولندیفندن، بوراده بالکز انهارینی ذکر ایده جکز. خیلی بیوک بر قاج ایرماقی انکلز غویانه سنک منازع فیه اولیان قسمنده اوزون و درین خلیجلر تشکیل ایدوک بحر محیطه دوکیلور. بونلرک اک بیوک (اسکیو) ایرما. فیدر، که حدود جنوبیه ده کی ارتفاعلردن نبعانه، شماله طوغری آفدوق، صولدن حدود شرقیه ده کی طاغلردن و منازع فیه برلردن کن بش آتی بیوک و بر جوق کوچک نهرلرک صولرینی جمع ایله آغزی ۳۰ کیلومتره کنیش و آنجیق اورمانلرله مستور بر طاق آطه لرله

مصدود بر خلیدن دکبزه دو کیلور. بونک کنیشلکی
۱۲۰ کیلومتره بوقاری به قدر دوام ایدر. ایکنجیسی
(دواره) ایرماغیدر، که خلیجی ۲ کیلومتره کنیشلکنده
ایسه ده، خیلی بیوک کیلر جراسنک آغزندن ۱۵۰
کیلومتره بوقاری به قدر چقار. اوچنجیسی (بریسه)
نهریدر، که آغزی ۵ کیلومتره وسعتنده اولوب، بیوک
کیلر ۷۵ و کوچکری ۲۰۰ کیلومتره بوقاری به قدر
چقار. دردنجیسی حدود شرقیه سی آران (قورننن)
ایرماغیدر، که بیوککنده ایکنجی اولوب، آغزی ۱۵
کیلومتره وسعتنده در، و بیوک کیلر ۵۰ کیلومتره
بوقاری به قدر چقار. انهار مذکور هک آشغیلری
متعدد جدولر و ریختملره اعمار اولنه رق، فائده لری
تسم و تکثیر اولمشدر. بو نهرلر هک کوزل طرق
تجارت و وسائط قلیه تشکیل ایدوب، مملکتک
طویرافنک قوه انباتیه سیله منابع طبیعه ثروته
منظم اولنجه، بو برک استقبالی تأمینه کافیدر.
وزوئلاحدودینک متعاسنده (دورایما) طاغی بولنیور،
که ۲۲۵۰ متره ارتفاعنده اولوب، انکرنندن این
صولر بر طرفدن اسکیبو، بر طرفدن اورنوق و بر
طرفنده آمازون ایرماقرینه کیدر.

زراعتی، صنایع و تجارتی. — اک برنجی محصو.
لاتی شکر قامشی، قهوه، پاموق، برنج اولوب، کرک
بونک استحضاری و شکر، روم و سازه اخراجیون
و کرک اورمانلرنده قطع و نقل اولنان قینلی آغاجلرک
ایشللمیون سواحله و انهارک کنارلرنده انکیزلر
بر چوق قارققلر تأیس ایله، اوراسنی ده بر
ایکنجی انکتره صورته قومیشلدر. اوزون اولتری
حاوی واسع اوولرنده خیلی مقدار صیفیر و آت
پیشدیریلر. طاتلی بتانه، مصر، موس و سائر بعض
حبوبات دخی احتیاجات محلیه به کوره ذرع اولنور.
سنوی اخراجاتی ۶۳ و ادخالاتی ۵۴ ملیون فرائق
داده لرنده اولوب، تجارتی برنجی درجه ده انکتره
و ایکنجی درجه ده ممالک مجتمه ایله اولور.

اهالیسی، جنسیت ولسان و مذهبلی. — انکتره
بو مسجری ضبط ایتدیکنده یعنی ۱۸۱۲ تاریخنده
اهالی محلیه بر فاج بیک آروپا مهاجری طرفندن
حیوان کی چالیشدیریلان ۱۰۰۰۰۰۰ زنجی اسرا.
سندن هبارت ایدی. انکیزلر ۱۸۳۸ تاریخنده

اساری لفوایشلدر. شمیدکی حالد اهالیسی
۸۷۷ ۲۸۴ کشی اولوب، آتجی اونده بری آروپالی
و بونلرکده چوغی پورتیکیزی و قصوری یرلی،
زنجی، ملز، چینلی، هندلی و سازه در.

اصول اداره سی، تقسیماتی. — بو مسجری:
اسکیبو، دواره و بریسه اسملرله اوج قونتلای یعنی
سبخاغه منقسم اولوب، مرکزی (جورجتون)
شهریدر، که ۵۰۰۰۰۰ قدر اهالی بی جامعدر. بوندن
بشقه یالکیز بر قصبه سی واردر، که بریسه سبخاغنک
مرکزی اولان (نیوآستردام) قصبه سی اولوب،
یدی سکر بیک اهالیسی واردر. انکتره طرفندن
نصب اولمش بر والی پشی اهالیدن منتخب و دردی
والی طرفندن منصوب طقوز اعضاءن مرکب بر مجلس
اداره هک استشاره سیله اداره مملکت ایدوب، بنه
اهالیدن منتخب برمالیه و بودجه قومیسینی ده واردر.
اکثر نظامانی فلنکیلردن قاله اولوب، بعض جهنلری
تعديل اولمشدر. واردات و مصارفی اون ملیون
فرائق واده لرنده اولوب، باشلیجه وارداتی ادخالندن
آلنان کرکدن هبارتدر. مکتبلیری چوق اولوب،
دارالمطبی، بنیم خانه سی، قعیرخانه سی، مسکین خانه سی،
نیمارخانه سی، خسته خانه سی و امیریده بر جسخانه همو.
میسی واردر. هسا کر موظفه سی زنجیلردن مرکب
اوچیوز فردن هبارت اولوب، هسا کر ملیه سی ده
واردر.

غویانه { فلنک — سی (Guyane Hollan-)
(daise) غویانه مسجریلرنک اورته ده
بولناتی اولوب، سوربنام (Surinam) اسمیه دخی
معروفدر.

موقعی، حدود و مساحه سی. — فلنک دولتنک
غویانه ده کی مسجری غرباً (قورننن) مجراسندن
شرناً (مارونی) مجراسنه و شمالاً ساحل بچردن
جنوباً تقسیم میاه خطنه هک ممتد اولوب، شرقاً
فرانسز، غرباً انکیز غویانه لریله، شمالاً بحر محیط
آطلاسی ایله، جنوباً دخی برازیلیا ممالک مجتمه سیله
محدوددر. برازیلیا جهنتدن حدودی هک ده معین
اولوب، فرضیدر. ۶° ایله ۱۳° عرض شمالی
و ۵۰° ایله ۹۰° طول غربی آره لرنده ممتد
اولوب، شمالدن جنوبه بوی تقریباً ۵۰۰ و شرقدن
غربه وسعی اکی ۳۵ کیلومتره دره مساحه سطحیه سی

۱۰۰ ۱۲۹ ص: یکمتره اولوب، ۷۱۰۰۰ اهالیسی واردر.

حال طیمبسی، جبال وناهای. — فلنک غویا. نهسی احوال اراضیه انکلیز غویانه سنه مشابه اولوب، آنجی ساحل بونجه تمتد اولان اووه بوراده دها آلیق اولغله، دیکزک مدی حالنده انهار صولرینک کری به تیسندن اکثر یرلی صوآلتنده و بظاقل حالنده بولنور؛ ویتقلش آفاجلرله ملو اولوب، ملیونلرله صو قوشلری چامورلده بنکچ وقورباغه طولار؛ وهواده بلوط کی سیوری سینکرا وچشور. بو آلیق اووه نیک آرقه سنده کی تیرلر ایسه انکلیز غویانه سنک. کیلردن مرتفعه وکوزلدر. مملکتک ایکی طرفنده حدودینی تمدیدیدن (قورنین) و (مارونی) ایرماقلردن بشقه ممبرک اورتلرنده دخی برقاچ ایرماق بولنوب، جهل سنک اک بیوک بو مملکته اسمی دخی ورن (سوربنام) ایرماقیدر. نهرلرینک جله سی جنوبدن شماله اینوب، آنجی حدودده کیلردن ماهداسی اووه به دوشدکن صکره، غریبه طوغری دوزلر. بوانهارک جله سی کنیش و صولری چوق اولوب، آشای طرفلری ایکی اوج کیلومتره وسمنده در؛ وشلالهرک مانع اولدقلری یرلده مختلف جسامتده کیلر خیلی بوقاری به قدر چیقار. بوکي عملیایده آلیشیک ویک ماهر اولان فلنک کیلر بو مجراک آره سنده جدولر دخی آچوب، طرق بحریه بی تکثیر ایتمشلسده، آلیق اووه نیک بظاقلرینی قورونمغه موفق اوله مامشلردر. سوربنام مجراسی اوزرنده بولنان مرکز (پاراماریبو) نیک اوکنده بوزلرجه سفائن استیعامنه کافی لیان وکوزل ویتملر واردر. مملکتک باغمورلری یک چوق اولغله، نهرلرینک صوبی هیچ بر وقت آزالماز.

محصولات وزراعتی. — فلنک غویانه سنک معمور یرلی انهارک و بونلر پیننده کی جدولرک کنارلردن عبارت اولوب، باشلیجه محصولات شکر قامشی، قاقاؤ، قهوه و پاموقدر. مقدا بو یردن سنوی سکر اون ملیون کیلوه قریب شکر چیققدن ایکن، بده وقوع بولان محاربات داخله وزنجی کوله لک حریتلرینی استرداد ایچون بر عصر سورن اختلالر ونهایت بو صوک زمانلرده بعض انهارینک صولرنده کوزل آلنون ریزه لری کشف اولمغه، اکثر

مملکتک زراعتی ترک ایدوب، آلنون اخراجنه طمع اغلری زراعتک کلی تدبیری موجب اولمش؛ وهله قهوه محصولی احتیاجات علیه نسبتنده یتیشمکه باشلا. یوب، پاموق دخی جزئیات مقدارنده قالمشدر. وزنجی وچینی عمله استخدا میچون بیوک سرمایه لک فقدانی و آوروپا مهاجرلرینک مملکتک صیباق و آخره وسایله امتزاج ایدمه می، بو ممبرک اعمار و ترقیسنه مانع اولمقده در. وسائط تجارت و اختلاط طرق مایه دن عبارت اولوب، نهرلده وجدولرده کمی و ماؤنه و صنداله موارد اولنور.

اهالیسی. — وسعت اراضیسنه کوره یک جزئی اولان اهالیسنک قسم کیلیسی وزنجی اولوب، آوروپا مهاجرلری آنجی بییک کئی راده لرنده در. اسکی یرلر دخی بو مقداردن آشایدر. زنجیلر زنگبار طرفلردن منقول اولوب، چالیشان و عقل سلیم صاحب لیدر. ۱۸۳۶ ده حریتلرینی استرداد ایدوب، ایشلرکری یرلرک و اتورقلری خانلرک صاحب لری اولمشلردر. آوروپا لیرلرک اراضیسی دخی اجرته ایشلرلر آفاجلر آلتنده کوزلر اخشاب خانلری و منر. رووانله محاط کولری واردر. بر طاقلری ده نیم مستقل بر حالده وکنندی رئیس لرینک تحت اداره سنده اورمانلرک کنارلرنده یاشابوب، باشلیجه کراسته قطعیله یکینیرلر. بونلر «اورمان وزنجیلری» مناسیله (بوش نکر) نامی وریلور. آوروپا لیرلر باشلیجه فلنک لسانیه وزنجیلر انکلیز، پورتیکز، فلنک وزنجی لسانلردن مرکب غلط بر لسانله متکلمدولر.

اصول اداره سی. — بو ممبر فلنک دولتی طرفندن تعین اولنان بر والی و بر مکتوبچی و بر حاکم ایله اهالیدن ۶ سنه مدته انتخاب اولنان ۹ اعضادن مرکب بر مجلس اداره معرفتیه اداره اولنور. مجلس اداره ایله والی آره سننده اختلاف ظهورنده والی، لاهایده کی مستمرات نظارتنه جواب و بر مک و مستو. لقی اوزرنه آلمق شرطیله، حرکت ایدر. بر قاچ قضایه منقسم اولوب، مرکزی ۲۴۰۰۰ اهالی بی جامع اولان (پاراماریبو) اسکله سیدر.

غویانه { فرانسیسی (Guyane Fran-)
(paise) غویانه ممبرلرینک اک
شرقی سیدر.

موقی، حدود و مساحتی. — هر نه قدر

فرانسه يك مديانتي آراغو آری مجراسته قدر اولوب، ملكتك برمنلي دخي كندی تابي هد ايتك ايستور. سده، رسماً ومنتقاً طائيش اولان فرانز مسجری (اوپووق) نهری مجراسته دك اولوب، بو نهر شرق جنوی جهتندن برازیلیا حدودینی آبرور. جنوباً دخي قسم میاه خطیله برازیلیادن و غرباً (مارونی) مجراسیله فلنك غویانه سندن آبرلشدر. شمال شرق طرفی دخي بحر محیط اطلاسی ايله محاطدر. مساحت سطحی سی ۷۸۹۰۰ مربع کیلومتره واهالیسی ۲۹۷۶۹ کتیدر.

حال طبیعی، انباری. — بو مسجرك دخي اراضی دیگر ایکیسك كینه مشابه اولوب، هنوز مجهول حالنده اولان قسم جنوبی طافلی واورمانلی، قسم وسطی اوزون اولترله مستور و بعضی اور. مانتری حاری مرطاتی، ساحل جهتی دخي بطاقلقدرد. فرانز حكومتی بو بطاقلقری قوروغنه و خندقلر وجدولر آچنه دخي همت ایتمدیکندن، آوروپا مهاجرلریچون واسع برمرزاستان اولغله شهرت بولان غویانه يك اصل بو جهتیدر، كه بطاقلقری عفوتی هوایی تمیم ایدوب، ناقابل اسكان بر حاله قویور. ضله اوله رق، فرانز غویانه سك سواحلی دخي يك صیغ اولوب، آمازون نهر عظیمك متصل دوكدیكی فولر قمر بحری طولدرمش اولغله، بش متره يك عمق بولتی ایچون اون اون بش کیلومتره آچلیقی اقتضا ایدر. سواحلك اوكننده بر طاقم قیالقی وقوملق آطه. جظر دخي بولنیور. حدودینی تحدید ایدن مذکور ایکی ایرمانك آرمه سنده بر قاج ایرماغی و بولره دوکیلور جایلری اولوب، بو ایرماقلرك باشلیجه لری شرقدن باشلاهرق: آباراغوآ، سیناماری و مانا نهرلیدر. بو ایرماقلرك یالكر آشاغیك ۸۰ ویا ۱۰۰ کیلومتره يك برلری سیر سفاشته صالحدر. جنوب جهتده کی قسم میاه خطنك اك بوكسك محملری ۴۰۰ متره ارتقاهنددر.

اقلیم و هوایی. — اك صیفاق هوایی تموز و اگستوس ايله ایلول و تشرین اولده اولوب، میزان. الحراره ۳۵ درجه بی جگر؛ اك سیرین موسمی دخي کاتونلره شباط ومارنده اولوب، بو موسمه چوق باغمور باغار، ومع هذا میزان الحراره ۲۲ درجه دن آشاغی اینز.

زراعتی، محصولات و منابع ثروتی. — فرانز غویانه سك (آپوروآغ) وادیسند بولان بر مقدار آلتون معدنی اهالی و عملی زراعتدن آبره رق، آلتون تحریسه دوشورمش اولغله، هواك آخرلغه واهالینك آزانغه منضم اوله رق، بو مسجرك فقر وندیسینی موجب اولشدر. بالغه كورمه مش اور. مانلرنده كراسته و بویاچیلغه و مرانفوزلنی و طواوشانغه یارار يك چوق اشجار وار ایسه ده، ینه چالیشه جق قولرك ققاندندن يك آز استفاده اولنیور. یالكر نیم مستقل بر حالده اور مانلرده یاشایان زنجیلر مارونی نهریه كراسته ایندیروب، بولر دخي فلنك غویانه سی اسكله لینه كوتورورلر. زراعتی يك جزئی اولوب، باشلیجه محصولاتی: شكر قاهشی، قهوه، قاقاز، بهارات متنوعه و جزئی پاموق و برنجدن عبارتدر. اوزون اولترله مستور واسع اووه لرند نیم وحشی حالنده صالنه حیوانات بولنوب، خیلی مقدار دری وسائر محصولات حیوانیه اخراج اولنور. آلتون معدنلرندن بعض سنه لر دوت بش ملیون فرانك قیمتده معدن چیقار.

اهالیسی. — اهالیسك قسم اعظمی زنجی و ملز اولوب، اسکی یرلیر بقیه سی دخي ۲۵۰۰ نفوسه قریبدر. آوروپایی مهاجرلرك مقداری آتیجی ۱۱۵۰ كشی به بالغ اولور. قصوری عملك ايتك اوزره سوق وادخال اولنش هندلی، چینلی وسائر در.

اصوله اداره سی. — مرکزی ۸۰۰۰ اهالی بی جامع (قائمه) اسكله سی اولوب، ۱۴ ناحیه به منقسمدر. یارسدن كوندربلن بر والی بر مجلس اداره و ۱۶ مبعوثدن مركب بر مجلس منتخب مساوتیه اداره مملكت ایدر. بر محكمه استینافی ده واردر. بو مسجرك فرانسه مجلس مجناتنه بر مبعوث كوندرك حقی حائزدر. راهب و راهبه لر طرفندن اداره اولنور ذكر و اناته مخصوص ایکی داخلی مكنتیه بر مكنت صنایی وایكی مكنت ابتدایی، اوج خسته خانه سی و بر مسكینخانه سی واردر.

غیاث } ایران شعرا سندن دوت كشینك
مخلصیدر:

برنجیسی یزدلی اولوب، نقاشلقه مشغول ایدی. شو رباعی اونكدر:

بیچاره کسی که شهر یزدش وطن است
بیچاره تر آن که نقش بندیش فن است
زین هر دو بتر کسی که زاهد سخن است
ناچار کسی که هر سه دارد چومن است

— اینخیزی (غیاث الدین محمد کجی) شاه
طهماسبک دقتداری امیریکک برادری ایدی. شو
پیت اونکدر:

خو شیم شب هجران زیوفائی نیست
که نالهدا بلیم قوت رسائی نیست

— اوچخیسی (مولانا غیاث الدین) امیر
برهان ابرقوهینک برادری ایدی. شو پیت اونکدر:
در سرم باز آتشی از عشق آن دلبر گرفت
باز عشق کرمی دیرینه ام از سر گرفت
— درونخیزی (مولانا) مشهدلی اولوب،
بویاجیققله مشغول ایدی. شو رباعی اونکدر:

خوبان که زجام حسن مستند همه
هر عهد که بستند شکستند همه
با عاشق خویش آشنائی نکنند
یکانه و یکانه پرستند همه

غیاث الدین { (سلطان —) خوارزمشاهان
غیاث الدین { سلاطینک سکزنجی حکمدار.

وی اولوب، بدری سلطان قطب الدین محمد زمانده
کرمان والیسی ایدی. بدری چنکبازک اوکندن فرار
ایدوب، وفات ایتدکن صکره، صاحب ترجمه کرمانه
عودت ایتک ایتمش ایسه ده، دخول ایده میوب،
فارس جهلرینی تجربه قولشیدی. برادری جلال
الدین هنددن عودت ایتدکده، غیاث الدین ابتدا
عرض اطاعت ایتش ایسه ده، بده طغیان ایل،
کرمانه کیده رک، براق حاجب طرفندن استقبال
اولمش؛ ونهایت اوراده مسموماً وفات ایدوب،
ملکی برادری جلال الدینک ایله یکمش ایدی.

غیاث الدین { کرت ملوکندن ایکی حکمدارک
اسمیدر:

برنجیسی ملوک مذکورده نک دودنخیزی اولوب،
رکن الدینک اوغلی و دولت مذکورده نک مؤسی
اولان شمس الدین محمدک تورونیدر. ۷۰۶ تاریخده،
برادری ملک فخرالدینک وفاتی اوزرینه، الجایتو خان
فرمانیه غور و خراسان امیری اولمشیدی. ۷۲۱
تاریخده ابغای حج شریف ایچون، حجازه واروب،
هودتده سلطانیه اوزغراهرق، سلطان ابو سعید
خان و امیر چوبان طرفندن رهایت کورمشیدی.

بده امیر چوبان سلطان ابو سعید خاندن فرار
ایتدکنده، صاحب ترجمه النجا ایتدکی حالده،
خیانت ایدوب، کندیسنی اوغلی هلو خانله برابر قتل
ایده رک، نشرلرینی سلطان ابو سعید کوندرمشدی.
اوتوز ایکی سنه حکومت سوروب، ۷۲۹ تاریخده
وفات ایتشدو. اوغلرینی شمس الدین و حافظ و ممز الدین
ابو الحسین صره ایله حکومت سورمشلردو:

— اینخیزی (غیاث الدین پیر علی) ملوک
کرتک سکزنجی و اخیری اولوب ممز الدین ابو الحسن
محمد بن غیاث الدینک اوغلیدر. ۷۷۱ تاریخده
بدرینه خلف اولوب، ۱۲ سنه حکومت سوردکن
صکره، تیمورلنک خروج ایتکله، هراتده محصن
ایدوب، بر خلی وقت مقاومت ایتش ایسه ده، نهایت
بو جهانگیرک ایله کچوب، اقربا و تعلقاتیه برابر
اسیراً ماوراء النهر کوندرلش؛ و اوراده اهدام
اولنه رق، بونکه کرت دولتی منقرض اولمشدر.

غیاث الدین { (محمد — بن جلال الدین)
اون اوچخیسی قرن هجری

هندستان مشاهیر علما و شمراندن اولوب، ۱۲۴۲
تاریخده «غیاث الدین» عنوانیه فارسی برلفت کتابی
یازمشدر. «مفتاح الکونوز»، «شرح سکندرنامه»
و «نسخه باغ و بهار» عنوانرله اوچ منظومه سی
وبر جوق قصائد و سائر اشعاری واردو. هندک
مصطفی آباد قصبه سنده یاشامشدر.

غیاث الدین { (میر — بن میر صدر الدین)
ایران مشاهیر شمر و حکما.

سندن و شیراز ساداتندن اولوب، فلسفه و علوم مختلفه یه
متعلق بعض آثاری و خیلی اشعاری واردو. شو
قطعه اونکدر:

گرفتیم که خود مرگ لذت ندارد
نه کسرا خلاصی دهد جاودانی
اگر قلبتان نیست از قلبتانان
وگر قلبتانست از قلبتان

غیاث الدین بلیان { دهلی حکمدارلندن
اولوب، من اصل

سلطان التمشک رجالدندن ایکن، بده دامادی
اولمشیدی. مشارالیهک وفاتیه اوغلی ناصر الدین
محمودک جلوسنده بونک وزیر اولمش؛ و ۶۶۴
تاریخده بونک وفاتی اوزرینه، تختی ضبط ایده رک،
۲۰ سنه حکومت سوردکن صکره، ۶۸۵ ده

۸۰ باشرننده وفات ایدوب، تورونی معزالدین کیقباد بن بفران خان خلئی اولمشدی.

غیاث الدین بن حمیدالدین { «خواندمیر»
مهاجرت بیوریه.]

غیاث الدین بهمنی { هندستانک جنوبنده کی
سورن بهمنیان دولتی ملوکندن اولوب، سلطان محمود شاه اولک بیوک اوغلیدر. ۷۹۹ تاریخنده، پدرینک وقائی اوزربنه، بدی یاشنده ایکن، تخته چکوب، ایکی آئی صکره، ترک کوله لرندن وزیر اتخاذا ایش اولدی (الایچن) طرفندن اسقاط، وکوزلری چقا. دهرق برقله به حبس، وعی شمس الدین اقصا اولمشدی.

غیاث الدین پوربی { هندستانده بیکاله
۷۷۵ تاریخنده پدری سکندر پوربی به خلف اولمش؛ و بدی سنه حکومت سوردکدن صکره، وفات ایدوب، اوغلی سلطان السلاطین یرنه چکمشدی.

غیاث الدین تغلق { هندستانده دهلی
سورن تغلق شاهان سلاله سندن ایکی حکمدارک اسمیر:

برنجیسی سلاله مذکورده تک برنجی حکمداری اولوب، پدری تغلق سلطان غیاث الدین بلیاک کولهسی ایکن، صاحب ترجمه ۷۲۱ تاریخنده خسرو شاه قتل ایل، حکومتی ضبط ایش؛ و اوج بیجی سنه حکومت سوردکدن صکره، ۷۲۵ ده مقتولا وفات ایدوب، اوغلی محمد شاه تغلق خلئی اولمشدر. شاهر شهر خسرو دهلوی صاحب ترجمه تک معاصری اولوب، احسانلرینه نائل اولمش؛ و «تغلق نامه» ضوانیه منظوم تاریخنی یازمشدر.

— اینجیسی ملوک مذکورده تک بشنجیسی اولان فتح خانک اوغلی و فیروز شاهک تورونیدر. ۷۹۰ تاریخنده جیدینک وقائی اوزربنه، دهلی تخته چکوب، سفاقت طاهره، امور دولتی اهل ایشیدکندن، آلتی آئی صکره کندیشی اسقاط، و هم زادهسی ابو بکر تغلق شاه بن ظفرخان افعاد ایشلردی.

غیاث الدین جهانگیر { «جهانگیر»
جنت بیوریه.]

غیاث الدین چابی { سلطان بایزید خان
اولوب، مشهور آئی شمس الدینک برادر زاده سیدر. خواجه زاده و خیالی کبی مصری مشاهیر طلاسندن تحصیل ایدوب، دوسمات و روسه وادرنده به بعض مدارسده مدرسلک ایشدکدن صکره، آماسیهده تدریس وافتا ایله مشغول ایکن، ۹۲۷ تاریخنده وفات ایشدر. طریق صوفیونه دخی انتسابی وار ایدی. علوم متداولده بر قاج رساله یازمشدر. (باشا چلی) دینکله دخی معروفدر.

غیاث الدین خلجی { هندستانک بکرات
سورن خلجی سلالهسی ملوکندن اولوب، ۸۷۲ تاریخنده پدری سلطان محمود خلجی به خلف اولمش؛ و ۹۰۶ تاریخنده ایکی اوغلنک منازقاتی آرده سنده وفات ایدوب، ظنه کوره تسیم اولمشدی.

غیاث الدین غوری { غوریان سلاله سندن
رک اسمیر:

برنجیسی (محمد) ملوک مذکورده تک اوچنجیسی اولوب، بهاء الدین سامک اوغلی و مؤسس دولت هلاء الدین حسینک بکئیدر. ۵۵۲ تاریخنده برادری سیف الدین محمد خلف اولوب، هرات تخته جلوس، و برادری شهاب الدین ابو المظفری غزنه والیلکنه نصب ایشدی. بو ذات برادری نامنه خراسانی و هندک بعض طرفلری ضبط ایشدی. غیاث الدین ۴۷ سنه حکومت سوردکدن صکره. ۵۹۹ ده وفات ایدوب، برادری مشارالیه شهاب الدین خلئی اولمشدر. — اینجیسی (محمود) برنجینک اوغلی و سلاله تک صوک حکمداری اولوب، ۶۰۲ تاریخنده صهی شهاب الدین ابو المظفره خلف اولمش؛ و کندیشی طاجر و غیر مقتدر بر آدم اولمله، هراته اکتفا ایدوب، غزنه بی تاج الدین ایلدکره و برمش؛ و سائر اسراسی دخی بر طرفنده اعلان استقلال ایشکله. ۶۰۷ تاریخنده قتل اولنهرق، بونکله غوریان دولتی منقرض اولمشدر.

طریقہ آذربایجان کجوب، ابا خانہ التبا ایش؛ ویر
مدت صکرہ ۶۸۲ دہ آرغون خاک فرمانیلہ ہم۔
زادہ سی غیاث الدین کبشرو ثالث پرنہ روم حکو۔
متنہ نصب اولنہرق، ۱۴ سنہ اسماء حکومت سور۔
دکدن صکرہ، ۶۹۷ دہ وفات ایشدر۔

غیاث حلوانی } مشاہیر شعرا ابراندن
اولوب، من اصل شیرازی
اولدینی حالده، اصفہانہ کیدہرک، بر وقت اورادہ
باشامش؛ و اواخر عمرندہ کوزلرنہ عظاماری اولش
ایدی . شو بیت اونکدر :

خوشم بشورش عشرکہ کس نخواهد دید
کہ کرد من ز کدام آستانہ بر خیزد

غیاثی } ایران شمارسندن اولوب، استرا۔
(بادلیدر . اکثر عربی سیاحتہ
کچرمشدر . شو بیت اونکدر :

شر مسام زرفیق شب ہیران تاکی
اوکریسان مرا دوزد ومن پادہ کنم

غیرت } فرس متأخرین شمارسندن ایک
ذاتک مخلصیدر :
برنجیسی (میرزا جعفر) اصفہان ساداتندن او۔
لوب، شو بیت اونکدر :

افسوسکہ تا بوی کلی بود بکلشن
صیاد نیایخت بکلشن قفس ما

— ایکنجیسی (خواجہ عبد اللطیف خان بن
خواجہ ابو الفتح خان) شیخ افضل ثابت الہ آبادینک
شاگردی اولوب، شو رباعی اونکدر :

ہر جا یاری و آشنائی ست ترا
درپاکہ خضر رهنمائی ست ترا
ضایع نبود بخلق احسان کردن
ہر دست گرفتہ عصائی ست ترا

ہندستان کبرا و ادبا سندن «جانگیرنامہ»
ہنوانیلہ بر اثرک صاحبی اولان بر غیرت خان دخی
وارددر . بونک عینی اولقی احتمالی وارددر .

غیرتی } (محمد قافل) کشمیر شمارسندن او۔
(لوب، دہلی حکمدارلرندن شامحمدک
زمانندہ باشامشدر . شو بیت اونکدر :

بی مزدہ وصال تنیزد شہید عشق
صد بارکر فرشتہ رحمت ندا کند

غیلان } (بن سلتہ الثقی) صحابہدن ورؤساء
(بنی قیقندن اولوب، طائفک قیقندن

غیاث الدین کیخسرو } رومدہ یمنی
{ قونیہ و آناطو۔
لیدہ حکومت سورن ملوک سلجوقیدن اوج ذاتک
استیدر :

برنجیسی سلالہ مذکورہک اتلخی حکمداری
اولوب، عز الدین قلیچ آرسلاک اوغلی و ولی عہدی
اولنہ، ۵۷۸ تاریخندہ، بدرینک وفاتی اوزرنہ،
تختہ جلوس ایش اسدہ، برنجی سنہ صکرہ
یوک برادری رکن الدین سلیمان شاہ قیام ایدہرک،
صاحب ترجمہ مقاومت ایدہمیوب، قسطنطنیہ
قاچش؛ و ۲۳ سنہ صکرہ ۶۰۳ تاریخندہ، برادرینک
وقوع وفاتی اوزرنہ، ملک موروثی استردادایدوب،
بو دفعہ دخی آلتی سنہ حکم سوردکدن صکرہ،
۶۰۹ تاریخندہ لازیدہ اہل صلیبہ قارشہ حرب
ایدرکن شہید اولمشدر .

— ایکنجیسی روم سلاجقہ سنک اون برنجیسی
اولوب، برنجی غیاث الدین کبشروک تورونیدر .
۶۳۶ تاریخندہ بدری علاہ الدین کیقبادہ خلف اولوب،
او صرمدہ مغولر خروج ایش اولنہ، کندیبی
یتش بیک عسکرلہ قرق بیک مغول طرفندن مغلوب
اولش؛ و سکر سنہ اسماء حکمدارلق ایدوب، ۶۱۴
تاریخندہ وفات ایشدر .

— اوخجیسی ملوک مذکورہک اون او۔
جہیبی اولوب، ایکنجینک تورونیدر . ۶۶۴
تاریخندہ، بدری رکن الدین سلیمانک قتل اوزرنہ،
ابقا خان فرمانیلہ مسند حکومتہ کچریلوب، اون
سنہ اسماء حکمدارلق ایتدکدن صکرہ، ۶۸۲ دہ
کیخانو خان فرمانیلہ قتل اولمشدر .

غیاث الدین محمد } «غیاث الدین غوری»
{ و «محمد سلجوق» مادہ .
لرنہ مراجعت بیوریلہ .

غیاث الدین محمود } «غیاث الدین غوری»
{ مادہ سنہ مراجعت .
غیاث الدین مسعود } قونیہ و آناطو۔
{ لیدہ حکم سورن

سلاجقہ رومک اون دردنجی حکمداری اولوب،
عز الدین کیکاوسک اوغلی و غیاث الدین کبشرو
تائینک تورونیدر . بدری قریبہ قاچش اولنہ،
اورادہ وفات ایشدیکندہ، صاحب ترجمہ سینوب

غیور } (نواب اشجع الدوله غیور جنك
 } (بھادر) هندستان كبرا و شمراسندن
 اولوب، ۱۱۴۵ ده طوغمشیدی. نسلی حضرت
 اویس القرانی به منتهی اولدینی مرویدر. شو رباعی
 جمله اشعارنددر:

سعر چو برق بت سرخ پوش رفت وكدشت
 بيك كرشه او عقل وهوش رفت وكدشت
 طريق عشق ذیروانه می توان آموخت
 كه سوخت چان عزیز وخوش رفت وكدشت

غیوری } (وبردی جان بيك بن علی قلی
 } (بيك) قرس شمراسندن اولوب،
 من اصل اتراكدن اولدینی حالده، كابلده طوغمش؛
 وهندستانه عزیمتله اكبر شاهه انتساب ایدوب، معیتنده
 بر محاربهده مقتوله اولمشدر. شو بیت اونكدر:

شر می بارد زابر تیغش
 اینست نشان قاتل من

سكره اسلامه كلش؛ وجاهلیته اون زوجہ سی اولمله،
 ایلرندن دردینی انتخاب ایدوب، آلتیسی تطلیق
 اینكه جانب حضرت نیویدن مأمور بیورلمشیدی.
 كری اجملاۃ ابتدیی وحكمدار مشارالیه ايله بمض
 ماجرای مرویدر. اواخر خلافت جناب فاروقیده
 وفات ایشدر. — بو اسمله صحابه دن دیگر ایکی
 ذات دخی اولوب، بری رسول الله (صلی الله علیه
 وسلم) ائندمنك آزاد ایلرندن ایدی.

غیلان } (ابو الحرث ذوالرمه — بن عقبه)
 } مشاهیر شمراء مریدن اولوب،
 فرزدك معاصری ایدی. (میه بنت مقاتل بن طلبة
 النقری) به عاشق اولمله، اكثر اشعاری بو محبوبہ سی
 حقه در. شو ایکی بیت جمله اشعارنددر:

اذا هبت الارواح من نحو جانب
 به اهل می حاج قلبی هوبها
 هوی تدرق العینان منه وانما
 هوی كل نفسی این حل حبیبها

(حرف الفینك صوکی)

ف

(باب الفاء - فصل الالف الح.)

فابریانو { (Fabriano) ایتالیانک (ماجرانه) ایتلنده و ماجرانه نک ۴۰ کیلومتره غربنده اوله رق جاتو نهری اوزرنده بر قصبه او- لوب، ۱۶۰۰۰ اهالیسی واردر.

فابریچیوس { (Fabricius) روما سردار- لرندن اولوب، صدق و استقا.

متبله مشهوردر. میلاد عیسی (هم) دن ۲۸۲ سنه اوله قونسولوس اولوب، سامنیتلرله سائر بعض اقوامی مغلوب ایتش؛ وایکی سنه صکره آناؤدلی حکمداری مشهور پیروس ابله عقد مصالحه یه مأمور اولوب، بونک هدایاسی قبول ایتمه مش؛ و پیروس بونک فضائل اخلاقه او قدر اعتماد ایتش، که رومالیردن طوتمش اولدینی اسرایی ایستدیک فدیله و برلیدی تقدیرده، احاده اولتی شرطیه، کندیسنه بلاتاً. مینات تسلیم ایتش ایدی. حقیقه پیروسک تکلیف ایتدیک فدیله رومالیر استکثار ایتکله، صاحب ترجمه سوزنده طوروب، اسرایی پیروسه احاده ایتشدی. قبل المیلاد ۲۷۸ تاریخنده ثانیاً قونسولوس اولوب، بینه پیروس ابله مکالمه یه مأمور اولش؛ و پیروس بونک خاطر پیچون رومالی اسرایی بلا فدیله کندیسنه احاده ایتشدی. میلاددن ۲۷۵ سنه اول وفات ایدوب، جنازه سی قالدیرله جق قدر آنچه سی ظهور ایتدیکندن، حکومت جنازه سی قالدیرمه وقرینه بر مقدار جهاز و برمه مجبور اولش ایدی.

فامبیان { (St. Fabien) سنّت - قاتولیکلرک عزیزلندن اولوب، میلادک ۲۳۶ تاریخندن ۲۵۰ تاریخنده بابائی ایتش؛ وایمپراطور (دجیوس) ک تعقیباتی مره سنده قتل اولمشدر. کانون ناینک ۳۰ نده یورطیسی اجرا اولنور.

فابیوس { (Fabius) رومامشاهبروجالندن بر قاج ذاتک اسمی اولوب، اک مشهورلری (فابیوس ماسیوس) در، که قبل المیلاد ۲۲۳ ابله ۲۰۹ تاریخلری آره سنده بش دفعه فونسولوس اولوب، مشهور آنیال ابله اوغراشمش؛ و حربک آفریقاه قتلی تکلیف ایدن اسکیبونک بو فکری علیهنده بولنوب، بونک اجرا سندن اولجه اوله رق، ۲۰۵ تاریخنده وفات ایتشدور.

فابیول { سنّت - (St. Fabiole) قاتولیکلرک عزیزلندن اولوب، رومانک بیوک بر حائله سنه منسوب اولدینی حالده، ماملکنی فقرا یه تصدق، و بر خسته خانه تأسیسه اراضی مقدسه یی زیارت، و ۴۰۰ تاریخ میلادیسند و وفات ایتشدور. کانون اولک ۲۷ سنده یورطیسی اجرا ایدرله.

فاتح { فتوحانه موفق اولان سلاطین واسرایی اسلامه اطلاق اولنان بواسم اک زیاده سلاطین عظام عثمانیه دن استانبولی یعنی قسطنطنیه بلده شهره سی فتحه موفق اولان سلطان محمد خان ثانی حضرتلرینه تخصیص اولنورق، بلده مذکورده بنا کرده سی اولان بیوک جامع شریف و بوکا ملحق محله دخی فاتح نامیله معروفدر. [محمد خان ثانی، ماده سنه مراجعت بیوربله.]

فاتح افندی { متأخرین شعراء عثمانیه دن اولوب، هن اصل شروانی اولدینی حالده، درسما دته ورودله، برمدت مدرسه نشین اولدقدن صکره، دیوان هایون قلنه کیره وک خواجکاتلق رتبه سنه نائل اولش؛ و بده جانب مصره کیدوب، ۱۲۵۰ تاریخلرند و اواده وفات ایتشدور. شو مقطع اونکدر:

مطلع اولدم که فاتح دفتر آ فاقده
لفظ بی معنی کبی قلش سبای مرحمت

فالتسه { طرزون ولايتك جانك سجاغنده
وصاسونك ۱۱۰ كيلومتره شرقده
طرزونك ده ۲۰۰ كيلومتره غربنده اوله ورق قره
دكر ساحلنده قضا مركزى بر قصبه اولوب، ۳۰۰۰
قدر اهالىسى، ايكي جامع شرقي، بر مدرسهسى بر
و شده و ايكي ابتدائي ايله روملره مخصوص دخي
بر ذكور و بر اناث مكتي، بر حمام و ۶ چشمهسى
واردور. هوايى آغبرجه ايسه ده، اطرافنده كوزل
باغچلرى واردور. اسكى بر قصبه اولوب، اسم قديمى
(فاتيساه) در. جوارلنده بعض ويرانلر بولنيور.
— فاتسه قضاسى جانك سجاغنهك منتهاي
شرقده واقع اولوب، شرقاً اونيه، غرباً طرزون
سجاغنه تابع اردو قضايله، جنوباً سيواس ولايتيله،
شمالاً قره دكيزله محاط و محدوددر. شمالدن جنوبه
يوني قريباً ۴۰ و شرقدن غربه اكي ۳۰ كيلومتره
اولوب، ۸۴ قريه يي و ۳۰۳۵۰ اهالى يي جامعدر.
اهاليهسك يالئز ۱۶۵۲ سي روم ۸۰۲ سي ارمني
اولوب، قصورى كاملاً مسلدور. اراضيسى قسم
جنوبينده طاغلق اولوب، ساحله طوغرى ممتد
مانلر و وادى و اوولر تشكيل ايديور. بر قاج نهر
حدود جنوبيه سنده كي طاغلردن اينوب، شماله طو.
غرى آقار. بونلر اك بيوكي حدود شرقيهسى
قربنده جريان و مركز قضا قربنده دكيزه انصباب
ابدن (بولامان) چاييدر. طوراغى اولدجه منبت
اولوب، بىنداي، آربه، چاردار، مصر، فصوليه،
كنور، كتن و سارزه ايله ميوه و سبزه لرك انواعى
وعلى الخصوص جوز و فندق حاصل اولور. بر مقدار
بال و بال موى ايله اودون و يورطه و سارزه اخراج
اولور. صيماق بر معدن صوبى اولوب، بعض
امراضه نافيدور.

فالتك { امير ابو شجاع — المجنون) مصر
{ اسراستدن و مشاهير شجماندن اولوب،
رومى الاصلى بر كوله ايكن، مصر سنده فلسطينده
تريه اولمش و مصر حاكى اخشيد طرفندن رمله ده
اقتديستدن جبراً اخذ و اعتاق اولنه رق، مشهور
كانور اسوده برابر مشارالهم خدمتنده بولمش
ابدى. اخشيدك و فائيله اوغلارليك زمان حكومتلرند
كانور مدبر امور اولمله، صاحب ترجمه، اسكى آر.
فداشك تحت حكمنده بولماق ايچون، اخشيدك

كنديسنه مالكانه و برمش اولدني فيومه چكمش
ايسه ده، اوراك هوايله امتزاج ايده ميوب، خسته.
لانجه، تدوى ايچون مصره حوده مجبور اولمش؛
و ۳۵۰ تاريخنده وفات ايتشدور. وفرت شجاغنددن
طولا يي مجنون لقبيله تلقيب اولمش، و سخاوت
و كرمده دخي شهرت شايمه صاحبي بولمشدر.
خسته لنى ائساننده كافور اسودك مسافرى
بولنان شاعر شهير ابو الطيب مني ايله كوريشوب،
كنديسنه بر چوق احسانلر ايتش؛ و مني بونك
حقنده بر چوق مدحيلر و وفاتنده مرثيلر سولمشدر.
فاتوهيوه { (Fatou-Hiva) بحر محيط
{ كيرك بولينسيا قسمنده واقع
(ماركيزه) جزاير مجتمه سنك اك جنوبيسى اولوب،
۵۰° ۲۵' ۱۰' عرض جنوبى ايله ۱۴۱° ۱' ۱۰'
طول غربيه واقعدور. ذروهسى ۱۱۲۰ متره ارتفاعنده
اولان برطاغى واردور. ۱۸۷۵ ده ۱۲۰۰ اهالىسى
وار ايكن، او وقتدن برى نفوسى چوق تدنى
ايتشدور.

فاتيكو { ونام ديكرله فوكى (Fatiko, Koki)
{ خديوت مصره مك مقدمما آفريقا
خط استواك آلتند كي قسمنده ضبط ايتش اولد.
يني برلردن اولوب، (آلبرت نياز) كولى ساحل
شماليسنك ۷۰ كيلومتره شمال شرقينده ۳۰۲'
عرض شمالى ايله ۱۷° ۳۰' طول شرقيه واقعدور.
اراضيسى حد وسطى اوزره حذاي بچردن ۱۲۰۰
متره بوكسك اولوب، طاغلرى، اورمانلرى و يك
چوق ميايه جاريهسى اولمله، هوايى نسبة سرين
و منظرهسى يك كوزلدور. اهالىسى ناموسلى و چاليشقان
آدملر اولوب، اركلارى اوموزلرينه برر حيوان
دريسى آتارلر، و قاديشلرى همان چيلاق كزوب،
صاچلرينى كوزل اشكالده دوزلنلر.

فاتيو { (Fatio) مشاهير مهندسين و مخميندن
فاتيو { اولوب، ۱۶۶۴ ده اسويچره تك (اوود)
ناحيه سنده (نيون) قصبهسى قربنده (دوبلر) قريه.
سند طوغمش، و ۱۷۵۳ ده وفات ايتشدور. هن
اصل ايتاليان بر طائيله منسوب اولوب، كنجاكلنددن
لوندردده اختيار اقامته، ۲۴ ياشنده ايكن، اورا
جميت عليهسى اعضالنه نصب اولمشدى. شمك
كره اوزندن بىدى و زخلك حلقلرى حقنده بعض

وخالدیر. ۱۸۰۹ ده کشف اولنوق، کاشفی اسمیله
تسمیه اولمشدر.

فاراب { ترکستانده سیحون نهرینک (و شاش)
خطه سنک اوته سنده یعنی شمالنده
وبلا ساقون قریبده بر ناحیه اولوب، طول و عرضی
برکونک یولدن آزادلیغی یاقوت حموی بیان ایدبور.
حکیم شهر آئی الترجه ابو نصر فارابی ایله هلم لغتده
«صحاح» کتاب مشهورینک صاحبی (اسماعیل بن حماد
الجوهری) نکه وطنیدر. اصل اینچندن چکن نهرک
اسمی اولدینی مظنوندر. بعضی ده قصبه عد
ایتمشدر. بده (اطرار) تسمیه اولمشدی.

فارابی { (ابو نصر محمد بن طرخان بن اوزلغ)
اعاظم حکماء اسلامدن اولوب، ترک
جنسیتنه منسوب اولدینی حالده، آلف البیان فاراب
خطه سنده طوغش؛ واوراده علوم ابتدایه فی تحصیل
ایله ابرائک بعضی طرظینه کیده رک فارسی لسانی
ودیکر بر قاچ لسان اوکرغش؛ و نهایت بفداده داخل
اولوب، لسان عربی واوراده تلم ایتمش؛ و بده علوم
حکیمه نکه تحصیلنه قویله رق، (ابو بشر متی بن یونس)
دن هلم منطقی اوکرندکدن صکره، حراره عزیمتله،
حکیم (یوحنا بن حیلان) دن دخی بر مدت فن
مذکورده درس آلمش؛ و بده بفداده هودتله،
علوم حکیمه و ریاضیه و سائر نکه تحصیلنه و آرسطونک
کتبی تبقه باشلاه رق، کجه وکوندوز توغل ایله،
علوم مذکورده و موسیقیده دخی زمانک فریدی
اولش؛ و او وقته قدر بین الاسلام حکمت و فلسفه ده
کیمسه نکه واره مدینی درجاه واصل اولوب، تدریس
و تألیفه مباشرت ایتمش ایدی. فن طبک دخی نظریاتی
اوکرنوب، آنجق تطبیقاتیه اجرای طبابتیه میل
ایتمه مشیدی. بده مصره کیدوب، بر مدت اوراده
اقامتدن صکره، شامه هودتله، سیف الدوله بن
حمدانک مجلسنده شام علماسیه مباحثه کیریشه رک،
جمله سنی مغلوب ایتمش؛ و بونلرک هپسی فضل و کاله
و وسعت معلوماتی آکلانجه، مباحثه بی ترکله، همان
حقه قلم آلوب، سویلکارخی یازوق استفاده به باشلا.
مشردی. مشارالیه سیف الدوله فارابی حقنده پک
جوق اکرام و تعظیم ایدوب، کلیتی احسانلر و تخصیصات
ایتمک ایتمش ایسه ده، کندیبی پک ساده بر صورتده
باشابوب، دارات و اسراف سو مدیکندن، آنجق کونده

تحقیقات فنیده بولمش؛ و دورین و رصده متعلق
بعض کشفیات مهمیه موفق اولمشدی.

فاجان { یاخود فوجان (Fa-Tchan, Fou-)
چینک قسم جنوبی سنده
(قوآنغ قونغ) ایلتنده و قانتونک ۱۵ کیلومتره
جنوب غریب سنده اوله رق (-ن کانغ) نهرینک منصبه
قریب آیرلینی قوللرک بری اوزرنده واقع بیوک
بر شهر اولوب، ۴۰۰۰۰ اهالیسی، پک ایشلک
تجارتی و بیجاق و چلنکیرلکه متعلق ممولاتی واردر.
نهرک ایکی کنارنده ۲ کیلومتره ک محله ممتد اولوب،
نهر واسطه سیله قانتونله و بعضی جدوللردن ده دکیزله
اختلاطی واردر.

فاخته { صحایندن درت خاتون اولوب، بری
حضرت علی المرتضی (رضه) ک لا بون
همشیره سی اولان ام هانیدر. [ه ام هانی] ماده.
سنه مراجعت. [ایکجه سی فخر کائنات (صلم) افتد.
مزک تیزملی اولان (فاخته بنت عمرو الزهریه)،
اوچجیبی خالد بن ولید (رضه) ک همشیره سی
ودردنجیبی (فاخته بنت الاسود القرشیه الاسدی) در.
فاخر { (ملا-) ایران شمراسندن اولوب،
بهیانا لیدر. شو بیت اونکدر:

باغ از سراب غیر بر فروختی چرا
ما را با آتش دگری سوختی چرا

فاخری { (ابو المفاخر) ایران شمراسندن
(اولوب، سلطان غیاث الدین محمد
بن ملک شاه سلجوقی زمانده یاشامشدر. شو برایکی
بیت جمله اشعارندند:

بال مرصع بسوخت مرغ ملع بدن
اشک زلفیا بر یغت یوسف کل بیرهین
زهره چو خاتون صبح خنده رباد نقاب
ماه چو طلوس سبز جلوه کنان درچن

فادیف { (Fadéief) بحر منجمد شمالیه ده
یکی سیریه جزایر مجتمه سنی ترکیب
ایدن اوج بیوک آله نکه بری اولوب، یکی سیریه
جزیره سنک غریبده واقع و اوندن ۱۶ کیلومتره
کنیشلکندن بر بوقازله آیرلشدر. بوی ۱۵۰ کیلو.
متره دن زیاده واک ۵۰ ایله ۶۰ کیلومتره آره.
سندده در. همان مدور الشکل اولوب، شمال غربیه
طوغری اوزانیر بر شبه جزیره سی واردر. مساحه
سطحیه سی ۴۲۹۲ مربع کیلومتره در. همراندن تاری

دوت درهمه فسات ابدرك، بشقه بر شي قبول
اجتمهش؛ وبقية مهربى بو حال ايله دمشقده كچيروب،
٣٣٩ تاريخنده، سكران ياشى متجاوز اولدينى حالد
وفات ايتيش؛ وجنازه نمازى مشاراليه سيف الدوله
طرفندن قلنهرق، باب الصغير خارچنده دفن اولمشدر.
اختلاطن مجنّب اولوب، اكثرثيا صوكنارنده ويا
آقاچر آلتنده تنها اوتوردهرق، تأليفاتى يازامش.
دققرله يازموب، اوراق پریشان اوزرينه يازمق
هادى اولديقتن، تأليفاتنده بعض قصصان يرله
قصادف اولنور. تمش لسان بيلديكى منقول ايسده،
بونده مبالغه اولوب، هر حالد اوقت ممالك اسلامده
سولتيلن لسانرك اكثرثنه آشنا ايش. موسيقده
قانون ديلن آئى ويا ديكر بر آلت اختراع ايتيش
اولدينى دخى مرويدر. تأليفاتنده حكم كنديشك
فلك ابتدايكي ارجوقى موادى علاوه و تصحيح ايتيش؛
واين سينا دخى باشليجه فارابيشك آثارندن استفاده
ايتمشدر. آورده باجه آلفارابوس (Alfarabus) اسميله
مرويفدر. تأليفاتى بروجه آتيدر: «كتاب فى احصاء
العلوم والتعريف»، «كتاب افراض فلسفة افلاطون
وارسطوطاليس»، «السياسة المدنية»، «السيرة
الفاضلة»، «شرح كتاب المجسطى لبطلينوس»، «شرح
كتاب البرهان لارسطوطاليس»، «شرح كتاب
الخطابة لارسطوطاليس»، «شرح المقالة الثانية من
كتاب الجدول لارسطوطاليس»، «شرح كتاب
المقالة لارسطوطاليس»، «شرح كتاب القياس
لارسطوطاليس»، «شرح كتاب بارمينياس لا.
رسطوطاليس»، «شرح كتاب المقولات لارسطوط.
طاليس»، «كتاب المختصر الكبير فى المنطق»،
«كتاب المختصر الصغير فى المنطق»، «كتاب المختصر
الاوسط فى القياس»، «كتاب التوطئة فى المنطق»،
«شرح كتاب ايساغوجى لفر فوريوس»، «املاء فى
معانى ايساغوجى»، «كتاب القياس الصغير»،
«احصاء القضايا والقياسات التى تستعمل على العموم
فى جميع الصنائع القياسية»، «كتاب شروط القياس»،
«كتاب البرهان»، «كتاب الجدول»، «كتاب المواضع
المتزعة من المقالة الثامنة فى الجدول»، «كتاب المواضع
الخلطة»، «كتاب اكتساب المقدمات»، «كلام فى
المقدمات المختلطة من وجودى وضرورى»، «كلام

فى الخلاء»، «صدر كتاب الخطابة»، «شرح
كتاب السماع الطبيعى لارسطوطاليس»، «شرح
كتاب السماء والعالم لارسطوطاليس»، «شرح كتاب
الآثار العلوية لارسطوطاليس»، «شرح مقالة
الاسكندر الافروديسى فى النفس»، «شرح صدر
كتاب الاخلاق لارسطوطاليس»، «كتاب فى النوا
ميس»، «كتاب احصاء العلوم وترتيبها»، «كتاب
الفلسفتين لفلاطون وارسطوطاليس»، «كتاب المدنية
الفاضله والمدنية الجاهلة والمدنية الفاسقة والمدنية المبدا
والمدنية الفضالة»، «كتاب مبادئ آراء المدنية الفاضلة»،
«كتاب الالفاظ والحروف»، «كتاب الموسيقى الكبير»،
«كتاب فى احصاء الابقاع»، «كلام فى النقلة مضافاً
الى الابقاع»، «كلام فى الموسيقى»، «مختصر فصول
فلسفية منتزعة من كتب الفلاسفة»، «كتاب المبادئ
الانسانية»، «كتاب الرد على جالينوس فيما تأوله
من كلام ارسطوطاليس على غير معناه»، «كتاب الرد
على بن الراوندى فى ادب الجدول»، «كتاب الرد
على يحيى النحوى فيما رده على ارسطوطاليس»،
«كتاب الرد على الرازى فى العلم الالهى»، «كتاب
الواحد والوحدة»، «كلام فى الحيز والمقدار»،
«كتاب فى العقل صغير»، «كتاب فى العقل كبير»،
«كلام فى معنى اسم الفلسفة»، «كتاب الموجودات
المتغيرة الوجود بالكلام الطبيعى»، «كتاب شرائط
البرهان»، «كلام فى شرح المطلق من مصادرة
المقالة الاولى والخامسة من اوقليدس»، «كلام فى
اتفاق آراء ابقراط وافلاطون»، «رسالة فى التنبيه
على اسباب السعادة»، «كلام فى الجزء ومالا يتجزأ»،
«كلام فى اسم الفلسفة وسبب ظهورها واسماء المبرزين
فيها وعلى من قرأ منهم»، «كلام فى الجن»، «كلام
فى الجوهر»، «كتاب الفحص المدنى»، «كتاب
السياسات المدنية» كه «مبادئ الموجودات» هنوا.
نيهده مرويفدر، «كلام فى الملة والفقه مدنى»،
«كلام جمع من اقوال النبي صلى الله عليه وسلم يشير
فيه الى صناعة المنطق»، «كتاب فى الخطابة» كه
٢٠ جلدن مركب بيوك بر ائردو، «رسالة فى قود
الجويس»، «كلام فى المايش والحروب»، «كتاب
فى التأثيرات العلوية»، «مقالة فى الجهة التى يصح
عليها القول باحكام النجوم»، «كتاب فى الفصول

وعلى الخصوص الكثرى ايله حرارته متعلق بمض
كشفياته موثق اولمشدر. ۱۷۹۴ ده طوغوب،
۱۸۶۷ تاريخنده وفات ايتمشدر. لوندرو دارالفنو.
نده حكمت طبيعه و كيميا معلمى ابدى.

فاراسمان { ياخود فرزمان (Pharásmane)
(بو اسمله ايربا خطه قديمه سنده
يعنى شروانده ميلادك ايلك بدى قرنى ظرفنده بدى
حكمداركلوب، اك زياده ذكره شاين اولانى ۳۵
تاريخ ميلاديسندن ۴۰ تاريخنده حكيم سورن
برنجيسيدر، كه جزيره حاكمى مشهور مهردادك
برادري اولوب، روماليله بالاتفاق اشكنايدن او.
جهى اردوانه و بيمده برادري مرقوم مهرداد
قارنى حرب ايتمشدر.

فاران (Pharan) سينا شبه جزيره سنده
(طوسينا طاغناك ۱۲ كيلومتره شمالنده
وقلمه الخلك ۱۳۰ كيلومتره جنوب غربيستنده اوله.
رق وادى فيرانده اسكى بر قصبه خرابهسى اولوب،
مناظر و كلساكي بعض ايتنه لك ستونلرني حاويدر.
خرستيانلى زمانندن قاله اولان بو انارك دها قديم
بر شهر و برانه لوندن آلمه اقتاضله يالمش اولدينى
استدلال اولنيور. حقيقه فاران تورانده مذكور
اولوب، حضرت ابراهيم (عم عليه السلام) ك زوجة
هاجره فارانه چكمش و حضرت موسى (عم عليه السلام) ك
اورادن ارض مقدسه استكشافنه آدمركوندرمش
اولدينى بيان اولنيور. يافوت حوى و سائر جغرافيون
اسلامك تورانده بو اسمك مكه مكرمه و برلديكى
بيان ايتلر ايسه سهوه مبنى اولسه كركد.

فارس { فارسى پارس) ايرانك اك مهور
(خطه و ايتلر لوندن اولوب، جنوب
جهتنده واقعدر. ايرانك بحر فارسده يعنى بصره
كورفزانده كي سواحلنك قسم وسطيسى و قريبا بر
ثلث بو خطه لك اولوب، جنوب غربى جهتندن بحر
مذكورله، غرباً خوزستان يعنى اهواز، شمالاً
عراق عجمى، شرقاً و شرق جنوبى جهتندن ده كرمان
خطه ليله محدوددر. اصل جغرافيا اصطلاحنده
فارس خطهسى بحر فارس ساحلى بويجه هرمز بو.
فازينه قدر ممتد اولوب، مكران ساحلنه واصل
اولور، و كرمان خطهسى ايجريده قالب، ساحلى
بوق ايسده، اداره فارسك سواحل شرقيه

المنتزعة للاجتماعات، «كتاب فى الحيل والنواميس»،
«كلام فى الرؤيا»، «كتاب فى صناعة الكتابة»،
«شرح كتاب البرهان لارسطوطاليس»، «كلام
فى العلم الالهى»، «شرح المواضع المستفظة من
كتاب قاطيفورياس لارسطوطاليس»، «كلام فى
اهضاء الحيوان»، «كتاب مختصر جميع الكتب
المنطقية»، «كتاب المسخل الى المنطق»، «كتاب
التوسط بين ارسطوطاليس و جالينوس»، «كتاب
فرض المقولات»، «كلام فى الشعر والقوافى»،
«شرح كتاب البارة لارسطوطاليس»، «تعالق
على كتاب القياس»، «كتاب فى القوة المتناهية
وغير المتناهية»، «تعلق فى النجوم»، «كتاب فى
الاشياء التى يحتاج ان تعلم قبل الفلسفة»، «فصول
مماجمه من كلام القدماء»، «كتاب فى اغراض
ارسطوطاليس فى كل واحد من كتبه»، «كتاب
المقاييس»، «مختصر كتاب الهدى»، «كتاب فى
اللغات»، «كتاب فى الاجتماعات المدنية»،
«كلام فى ان حركة الفلك دائمة»، «كلام فيما
يصلح ان يذم المؤدب»، «كلام فى المصالح
والجون و غير ذلك»، «كلام فى لوازم الفلسفة»،
«مقالة فى وجوب صناعة الكيمياء والرد على مبطلها»،
«مقالة فى اغراض ارسطوطاليس فى كل مقالة من
كتابه الموسوم بالحروف وهو تحقيق غرضه فى كتاب
مابعد الطبيعة»، «كتاب فى الداوى المنسوبة الى
ارسطوطاليس فى الفلسفة مجردة من بياناتها و حججها»،
«تعلق فى الحكمة»، «كلام فى معنى ذات وجوه
وطبيعة»، «كتاب جوامع السياسة مختصر»،
«كتاب بارمينياس لارسطوطاليس»، «كتاب
المدخل الى الهندسة الوهمية مختصراً»، «كتاب
عيون المسائل على رأى ارسطوطاليس»، «جوابات
لمسائل سئل عنها»، «كتاب اصناف الاشياء البسيطة
التي تنقسم اليها القضايا فى جميع الصنائع القياسية»،
«جوامع كتاب النواميس لفلاطون»، «كلام فيما قال
ارسطوطاليس فى الحار»، «تعلقات اناطوطيقا الاولى
لارسطوطاليس»، «كتاب شرائط اليقين»،
«رسالة فى ماهية النفس»، «كتاب السماع الطبيعى».

فارادى { (Faraday) انكتره حكمت
طبيعه مشاهير علماسندن اولوب،
علم مذكوره بر جوق تدقيقات و تجارب فيه اجراسته

کرمان ایالتی الحاق اولنشد. بو سیه مبنیدر که اکثر اسلام آثار تاریخی و جغرافیة سندیه شوستر و بهمان کی خوزستان ایالتیه و لاری کی کرمان ایالتیه بولان قصبه فارس مسموره لیدن حد و اعتبار اولنشد. فارس شمالدن جنوبه تمتد غیر منتظم بر سرحدی شکلده اولوب، $30^{\circ} 27'$ ایله $45^{\circ} 31'$ عرض شمالی و $40^{\circ} 47'$ ایله $50^{\circ} 20'$ طول شرقی آره لنده تمتد اولور. قطری تقریباً ۴۵۰ کیلومتره و مساحتی سطحیه سی ۱۲۷۶۶۰ مربع کیلومتره در. تا قافاس سلسله جبالندن متسللاً آذربایجان، لورستان و خوزستان خطه لرینی شق ایدن جبال فارس خطه سنی دخی شمال غریبدن جنوب شرقیه شق ایده وک، و (کوه دنا) و (کوشکان کوه) اسملریله وسائر اسملریله بر قاج قوله آریطرق، خطه نیک وسطیرینه ۱۰۰۰ و ۱۵۰۰ و ۲۰۰۰ متره نیک ارتفاعلر قزاندیر یور. بو مرتفع برلر (مردسیر) نامیه معروف اولوب، هواسی مشدندر، و اورمانلریله مستور طاغلردن، منبت و محصولدار اووه و وادیلردن وزمردین بایلرلدن عبارتدر. یالکز منهای شمال شرقی قسمی کرمان و عراق عجمی اراضیسنه مشابه اولوب، قوملق و طوزلی اووه لر حالنده در. (کرمسیر) دینلن ساحل طرفی ایسه آلتینی اولوب، هواسی صیحا و قسماً وخیدر. مذکور طاغلرک جنوب غربی اتکلرندن این صولری طوغریدن طوغری به بحر فارسه دو. کیلور. بونلرک اکی بویکی (پرستانف) نهریدر، که خطه نیک وسطی و بتون جنوب شرقی قسمی صولرینی طویلا یوق، بیدهان قرینده دکبزه منصب اولور. دکبزه دوکیلن انهارینک ایکنجیسی (سفیدرود) در، که خطه نیک غرب جهتنده آقوب، مجراسی او قدر اوزون دکل ایسه ده، تابملری چوق و صوبی بول اولوب، بندر بوشیر قوبنیک غرب جهتنده دوت قوله منقسم اولدینی حالده، بحره منصب اولور. جبال مذکوره نیک شمال شرقی اتکلرندن این صولر ایسه بعض کولره دوکیلور و یا چوللرک ایچنده قور و بوب منقطع اولور. بونلرک اکی بویکی حرب جغرافیوننک کافک ضمیمه (کر) نسیمه ابتدعلری بندمیر نهریدر، که کوه دنادن کلوب، فارسک بوسک برلنده خیلی

طولاشدقدن و شیرازک قرینده مشهور و کنا باد چاچیده آلدقدن صکره آتی الذکر نیز کولنه دوکیلور. یاقوت حموی معینده فارسک انهارینی بروجه آتی تعداد اید یور: طاب، سیرن، شاذکان، درخید، خوبکان، سکان، جرسق، اخسین، کر (کانه ضمیمه)، قرواب، بیرده، کوللری ده چوق اولوب، اکی بیوکی شیرازک شرق جهتنده واقع (بخنکان) و نام دیکرله نیز و یا دریای نیک کولیدر، که (نرکس) اسمیه بیوجک بر آطه ایله بیوکی بر شبه جزیره یی حاوی اولوب، بونلرکولی چوق طار. لاشد برلر. بندمیر نهری بویکله دوکیلور. ایکنجیسی (دریای شور) دینلن کولدر. «معجم البلدان» ده بخنکاندن صکره دشتاوزن، توز، جودان و جنکان اسملریله دوت کول دها ذکر اولنور. ساحله دوت اسکله سی اولوب، اکی ایشکی (بندر بوشیر) در.

محصولات و منابع ثروتمنه فارس ابرانک اکی ای ایالتندن اولوب، هر نه قدر بویکونکی کونده اسکی مسموبنیک بر عشرینه بیله نائل اولمیه رقی، زراعت پک کریده ایسه ده، بته اداره محلیه بهم الکفایه خیلی مقدار اخراجات اوله جق محصولاتی واردور. باشلیجه محصولاتی: ذخایر متنوعه ایله برنج، یاموق، پک کوزل و لذیذ میوه لری انواعی، خرما، نهایت درجه ده نفیس شراب اعمالنه یارار اوزوم، زیتون، مشهور تنباکی و سائر در. کلری پک چوق و پک کوزل اولوب، کل صوبی وکل یاغی اخراجیچون کلنتله پتشدیریلیر. اییک بویکلی بسلنوب، خیلی مقدار اییک جیقاریلیر؛ و قیرمز دخی جیقار. زمان مسموبیتندن قالمه بعض صنایع الیوم اهلینک بر قسمی اشغال ایدوب، بعض نفیس معمولات جیقار. تجارتی خیلی ایشک اولوب، بندر بوشیر و شیرازده هندستان و سائر بلاد بمیده ایله ممالک ایران آره سندیه بر چوق مواردات تجارتیه اولور.

ایرانده برکونه استاتستیک اجرا اولمیدقندن فارسک مقدار اهالیسی حقنده تخمین و تقریبی برشی سوبیک دخی ممکن ذکادر؛ لیکن هر حالده بر ملیونی تجاوز ایتمز ظن اولنور. فارس اهالیسی ایکی به منقسم اولوب، شهر و قصبه و قریلرده ساکن اولان اهالی خالص ایرانی و فارسینک اکی فصیح و لطیفله

متکامل درلر. خطه نك مرتفع قمنك غرب جهتنده یعنی شیراز و کازرون ايله خوزستان حدودی آره سنده سوریلرله مشغول اوله رق عشاير حالنده یاشایانلر ایسه کرد اجناسندن اولوب، فارسی به شبه غلط بر لسانله تکلم ایدرلر. بونلر (کوهلکو) و (ماسنی) اسملرله ایکی طائفه به منقسم اولوب، برنجیلری ۱۴۰۰۰ و ایکهیلری ۴۰۰۰ خیمه قدر تخمین اولنور. فارسک کرک مسکون و کرک خیمه نشین اهالیسی بیننده، ایرانک ساژ طرفلری خلافت اوله رق صاری صاحبی و مائی کوزلی افراده یک چوق تصادف اولنور. بوگونکی کونده ایرانک و بشون آسیای وسطینک لسان ادبی و رسمیمی اولان فارسی، اسمندن دخی آکلاشلدینی اوزره، اصل فارس خطه سنک لسانیدر. بتون ایرانک و ایرانلره اطلاق اولنان فرس والسنة اجنیه ده پرس و پرسیا اسملری ده فارسدن مأخوذ اولوب، و قتیله بو خطه نك بتون ایرانک سیاسته وادبا غلبه چالسدنن ایلری کلشدر.

فارس خطه سی تاریخ قطعه نظرندن یک اهمیتی اولوب، هر نه قدر هرات و بلخ جهتلری اقوام آریه نك بشیکی حکمنده ایسه ده، اصل ایران دولت قدیمه سنک محل ظهور و مرکزی فارس ایدی. بو خطه (مدیا) حکمدارلری نك تحت تابعیتنده ایکن، حاکی بولنان مشهور کیخسر مدیا دولتی ودها نیجه دول و حکومتی احما ايله بتون ایرانی و آق دیکزه قدر اولان ممالک واسعه بی تحت حکمنه آلوب، کیانیان دولت عظیمه سی تشکیل ایده رک، فارس خطه سی بتون بو ممالکه حاکم ایتمشیدی. اسکندردن صکره ظهور ایدن طوائف ملوک زماننده فارس بر مدت مرکزیتی قائب ایتمش ایسه ده، بعده ساسانیان دولتی تأسیس ایدن آردشیر بابکان دخی فارسده ظهور ایتمش؛ و فارسک مرکزی اولان اصطخر شهر قدیمی یکیدن ایرانک مرکزی اولمشیدی. ظهور اسلامدن صکره حضرت مهر (رضی الله عنه) ک زمان خلافتنده فارسک فتنه باشلانیه رق، حضرت عثمان (رضی الله عنه) ک زماننده فتوحاته دوام اولمش؛ و باشلیجه فاتح لری عثمان بن ابی العاص ايله موسی الاشعری اولمشدر. اصطخر شهر شهری فتوحات اسلامیه صره سنده بعضی تخریباته اوغرایه رق، ایکهچی در. جهده قافلته، اوائل دور اسلامده شیراز شهری

تأسیس اولنورق، اونک برخی طوتمشدر. آل بویه دولتنک ظهورنده شیراز مرکز اتحاد اولنورق، بو دولت دورنده وعلی الخصوص ضد الدوله زماننده فارس اسکی شهرت و معروفیتی استرداد ایتمشیدی. انا بکان و آل مظفر زمانلرنده فارس کوچک و قطع مستقل بر دولت حالنده بولنوب، نیمورلنکک فتوحاتندن صکره و ملوک صفویه زماننده بر ایالت حالته ارجاع اولمش؛ و زند دولت موقته سی تشکیل ایدن کریم خان شیرازی پایتخت اتحاد ایتمش ایسه ده، معتاباً آقا محمدک یعنی قچار سلاله سنک الینه یکوب، بونلر طرفندن ایرانک نا اوبر اوجنده بولنان طهران شهری پایتخت اتحاد اولمقله، فارس او وقتدن ایرانک ایالات بیده سندن مهمل بر ایالت حکمنده بولمقله ده. تقسیمات جدیده سی معلوم اوله میوب، جغرافیون عرب فارسک بروجه آتی بش کوره به منقسم اولدینی بیان ایدبورلر: اصطخر، آردشیر خره، دارابجرد (دارابگرد)، سابور (شاپور)، قبادخره. مرکزی شیراز اولوب، دیگر باشلیجه شهر و قصبه لری: کازرون، شاپور، ارجان، بندر بوشیر، کنکان، مودشت، فیروز آباد، جارون، فسا، ابرقوه و سائر ده در. یاقوت حموی فارس قلاهنک بش یکیدن زیاده اولوب، بضمیلر نك یک متین اولدینی بیان ایدبور.

فارس الشدیاق { (احمد -) عرب مشاهیر { محرومندن اولوب، زما. نمرده عرب ادبیاتنک تجدیدینه و بین العرب مطارف و افکار جدیده نك نشرینه یک چوق خدمت لر ایتمشدر. جبل لبنانده دنیا به کلوب، تحصیل علم ايله ادبیات عربیه ده ید طولی قزانقدن و فرانسز و انکلیز لسا نلریخی ده اوکرنکدن صکره، مالطه به کیده رک، بر خیلی وقت اورا مکتبنده لسان عربی مملکی ایتدکدن صکره، لوندره به و بعده آفریقا ممالک مجتمعه سنه کیده رک، عربنک قم اعظمی اورالده مملکله یکیرمش؛ و بعده استانبوله کلوب، «الجواب» هنوا. نیله عربی بر غزته تأسیس ایتمش؛ و مطبعه طاهره ده طبع اولنان بعض کتب عربیه نك تصحیحنه مأمور اولمش ایدی. مذکور «الجواب» غزته سی صرف احمد فارس افندی نك اثر قلی اولوب، فوق العاده بر فصا حته و متانت افکارله یازلایفندن، بتون ممالک عربیه وعلی الخصوص مصر و شام و مغرب و هند جهتلرنده

بیوک بر شهرت فراموش؛ و بر جوق وقت نشری دوام
ابدوب، هر طرفه انتشار ایتکله، بیوک خدمتگر
ایتمشدر. بو غزتهك حای اولدیعی مقالات ادیبه
وقیه و قصائد و سائر اشعاردن ماهدا احمد فارس
افندی بر خیل تألیفات نافهیه دخی موفق اولمشدر.
باشلییه تألیفات بروجه آتیدر: «سر الیال فی القلب
والابدال»، «الجاوس علی القاموس»، «الساق
علی الساق فیما هو الفاریاق»، «غنیة الطالب و منیة
الراغب فی الصرف والنحو و حروف المعانی»، «البا
كورة الشبهة فی نحو اللغة الانكليزية»، «السند الراوی
فی الصرف الفرائسای»، «التنقیح فی علم البدیع»،
«الروض الناضر فی ابیات و نوادر»، «كشف الحبا
عن فنون اورویا»، «النفی فی کلی فن ظریف»،
بولردن بشقه بکرمی ایکی یك پتی حای دیوان
اشعاری وارددر. «الجواب» غزته سئك مدیری
بولان اوغلی سلیم فارس افندی صاحب ترجمهك
مذكور غزته ایله نشر اولنان بعض اشعار و آثارینی
دخی «كز الرغائب فی منتخبات الجواب» عنوانیه
بدی جلد اوزره جمع و نشر ایتمشدر. احمد فارس
افندی ۱۳۰۳ تاربخنده، ۸۰ یاغنی یککین اولدیعی
خالده، استانبولده وفات ایدوب، وصیت اوزره جنا
زه سی بیرونه نقل، و اوراده دفن اولمشدر. کندیس
او درجهده علم و فضلیله برابر يك متواضع، ساکن
و خلوق بر ذات ابدی.

فارساله { یاخود فرسالة (Farsala, Phar-
sala) [«چتالجه» ماده سنه مرا-
جت بیوربله. »
فارسی { «سلان فارسی»، «ابو علی فارسی»
فارسی { «و عبد الغفار الفارسی» ماده لرینه
مراجعت بیوربله.]
{ (ضیال الدین —) مشاهر شعرا و فقهادر
فارسی { (اولوب، ماوراء النهرک خجند قصبه.
سنده نشأت ایتمشدر. سلطان محمد ایلدک زماننده
باشاب، بر مدت بخاراده قاضیلک ایتمشدی. فقهده
بر تألی و خیل اشعاری وارددر. سلان فارسی (رضه)
صلاه سندن اولوب، بو مناسبتله فارسی مخلص ایتمشدر.
اجدادی دخی ریاستده بولنشدردی. شو ایکی پت
جله اشعارنددر:

شب تا بروز کارمن وروز تا شب
نایدنست از غم تو یا کریستن

کفتی ز درد من تکریستی و برحق
فرقت از فشاندن خون تا کریستن

فارعه { مهابیانندن بر قاج خاتونک اسمی او -
{ (لوب، اک معروفه لری شاعر شهر
جاهلی امیه بن ابی الصلتک همشیره سیدر، که عقل
و ادب و جالیله مشهوره اولوب، طائف قحند اسلامه
کلمشدر.

فارغ { ایران شعرا سندن اولوب، سبزوار لیدر
{ شو بیت اونکدر.

بصد منزل فتاده دور از خاک درت فارغ
زدور افتادگان یکبار یاد کن چه افتادست

فارغی { ایران شعرا سندن بروجه آتی بش
{ کشینک مخلصیدر:

برنجیسی (شیخ ابو الوجد بن شیخ وجیه الدین)
هرات مشایخندن اولوب، برادر زاده سی زین الدین
خوافی ایله بر اکده هندستانه عزیمتله مایون شاهک
اکرام واحسانه نائل اولش؛ و ۹۴۰ تاربخنده
آکرده وفات ایتمشدر. شو بیت اونکدر:

بنیاد زمن کن چو کشی شیفتکار
تا کشته تیغ تو نه بینم ذکر انرا

— ایکنجیسی شیراز ساداتندن اولوب، نیر
قع الله شـیرازینک یکنیدر. هندستانه سیاحتله،
پیرامخانک اکرامنه مظهر اولش؛ و خان مشارالیه
آتی الترجه فارغی به حرمة بوکا مخلصنی (قائمی) به تحویلنی
تکلیف ایتکله، صاحب ترجمه هندستانده بولندجه
بو تکلیفه توفیق حرکت ایتمش ايسده، ابراهه هو -
دنده بنه اسکی مخلصنی آلمش؛ و بیده ثانیاً هندستانه
سیاحت ایدوب، اکبر شاهه انتساب ایتمش؛ و وفاتنه
قدر اوراده قالمشدر. شو بیت اونکدر:

بشرطی فارغی در خدمت آن بت کمر بسته
که تاروز قیامت از میان زنا نر کشاید

— اوچنجیسی مرعشلی اولوب، شو بیت
اونکدر:

آنان که باخیال رخ یار خوکنند
مستفی اند اذ آنکه ذکر جستجوکنند

— دردنجیسی استر ابدلی اولوب، شو بیت
اونکدر:

خوهمش از دل بیاد دیگر ان بیرون کنم
دیگری با او نمی آید بیادم چون کنم

— بشنجیسی امیر سعد المملکک اوغلی اولوب
شو بیت اونکدر:

در وفای وعده چون نوشد چو میداند که من
میشوم راضی که بازم وعده دیگر دهد

فارقی { (خطیب ابو یحیی عبدالرحیم بن محمد
بن نبیة الخدای) [ابن نبیة] «
ماده سنه مراجعت .» — «سمد الدین فارقی» ماده.
سنه ده مراجعت بیوریل .

فارناس { (Pharnace) قره دیکز سواحله
حکم سورن اشکانیان طوائف
ملوکندن ایکی کشینک اسمدر :

برنجیسی پونت یعنی طربزون جهتی ملوکندن
اولوب، بشجی مهردادک اوغلی و بیوک مهردادک
جیددر. قبل المیلاد ۱۸۴ تاریخندن ۱۵۷ تاریخنه دک
حکم سورمشدر. سینوبی و یا فلاغونیا خطه سی (یعنی
قسطمون و لایتنی) ضبط ایتمکله، پرمه حکمداری
(اومن) ک وسائر قومشورک خصوصتنی جلب ایدوب،
رومالیرک توسطله بویرلی ترکه مجبور اولمشدی .
— ایکنجیسی بیوک مهردادک اوغلی اولوب،
رومالیره یارامق ایچون، پدینه خیانت ایدوب،
مخونی موجب اولدندن صکره، بوسفور حاکی
اولش؛ و قیصر ایله بومیوس پینده کی اختلافک
ظهورینه دکن رومالیره صادق قلوب، وقه مذ.
کوره ده پدینک ملکنی استرداد قاقیشه رق،
پونت و قبادوقیه خطه لرخی ضبط، و روما سردار.
لرذن (دومیتوس قالیوس) ی مغلوب ایتش
ایساده، قیصر اسکندریه دن عودتنده اوج کونده
کندیسی مغلوب ایتمکله، فارناس سینوبده تسلیم
اولنرق، بوسفوره هودنه اجبار اولنش؛ و بر سنه
صکره نهمه سی طرفندن قتل اولمشدر .

فارنورث { (Farnworth) انکتره نک
لغاتر قونتلنده بولتونک
۴ کیلومتره جنوب شرقیسنده و مانچستر دن بولتونه
کیدن دیمیر بول خطی اوزرنده بر قصبه اولوب،
۱۳۵۰ اهالیسی و باموق منسوجات اعماله مخصوص
بیوک فابریقه لری واردر .

فارنهام { (Farnham) انکتره نک (سوری)
ایالتنه و کیلفوردک ۱۴ کیلومتره
غریبنده اوله رق (وی) نهری اوزرنده بر قصبه
اولوب، ۱۰۲۰۰ اهالیسی، اسکی برقله سی وجوار.
لرنده مشهور شره بی اونی محصولات و واردر .

فارو { (Farø) بورنیکیزک منهای جنوبنده
واقع (آلفارو) ایالتنک مرکزی بر
قصبه اولوب، ایسبونه نک ۲۷۳ کیلومتره جنوب
شرقیسنده اوله رق بحر محیط آتلاسی ساحلنده
واقعدر. ۸۱۰۰ اهالیسی، قلمه سی، صیغ لیمائی
وخیلی ایشک تجارقی واردر .

فارو { (Cap del Faro) سیجیه
جزیره سنک شرق شمالی گوشه سنده
و مسینه شهری اوکنده بر برون اولوب، اوزرنده
برقله و برقریه واردر. اسکیدن برقناری و دیکز
الهی زعم اولنان (نیتون) ک عبادتنه مخصوص بر
مبیدی وارایدی . برونه بواسمی و برن و اخیراً
یکیدن تأسیس اولنان فناری ۰° ۱۵' ۳۸
عرض شمالی ایله ۲۵° ۲۱' ۱۳ طول شرقیه
واقعدر .

فارو { (Farö) بالطریق دیکزنده غوتلاند
جزیره سنک شمالنده واقم بر کوچک
آطه اولوب، مساحت سطحیه سی ۱۳۵ مربع کیلومتره
واهالیسی ۱۱۳۰ کشیدر . لطافت منظرله مشهور
اولوب، کوزل برلیمانی و صید ماهیسیله دیکز قوشری
آوی واردر .

فاروس { (Faros) زمان قدیمه ایکی کو.
چک جزیره نک اسمی اولوب،
برسی اسکندریه شهرنک اوکنده ایدی، و اوزرنده
مشهور اسکندریه فناری زکر اولنرق، و یختلرله
قریه ربط اولنمشدی. — دیکری آدوبایتک دیکزنده
واقع اولوب، الیوم (لسینه) اسمیه معروفدر.
[«اسکندریه» و «لسینه» ماده لرینه مراجعت.]

فاروق { خلیفه ثانی جناب نبوی حضرت
(عمر بن الخطاب رضه) افندرنک
لقب شرقی اولوب، حق باطلدن قهریده و عدل و حق.
نیتده کی قوه فوق العاده لرندن طولانی جانب رسا.
لیناهیدن بولقب مختصر بخشا ایله تلقیب بیورلشددر .
فارهام { (Fareham) انکتره نک هامشیر
قونتلنده و بورجوتک ۹ کیلومتره
شمال غریبسنده اوله رق شهر مذکور یختننک
منهای شمال غریبسنده بر قصبه اولوب، ۷۰۰۰
اهالیسی، سفات اعماله مخصوص دستکاهلری، معدن
کوری تجارقی و دیکز حاملری واردر .

فاریاب { (یاخود فیریاب) خراسانده بلخ
قربنده وجیضون مجرا سنک غربنده
جوزجان امالندن بر قصبه اولوب، مشاهیر علمادن
بر چوق ذوات مسقط رأسی بولمیشدر. طالقاندن
۲ وبلندن ۲ مرحله ک مسافه ده ایدی. شمعی
خراب اوله کرکدر.

فاریابی { (ظهرالدین -) مشاهیر شعرای
{ ایراندن اولوب، آنف البیان فاریاب
نصبه سنده نشأت ایتمشدر. رشید سمرقند بنک شاکردی
وعجید یلقانی، کمال الدین نخجوانی، شرف الدین
شقرو، محمد بن علی کروج اصفهانی وجوهی
زکریک معاصری ایدی. وطنندن نیشابوره کیدوب،
بر مدت سلاجقه دن طغان شاهک خدمتتده بولمیش؛
واوردن آذربایجان کیده رک قزلب آرسلان اتابک
ایلدیکره انتساب ایتمش؛ وبعده درگاه کبرایه ملا.
زمتدن واز یکوب، کوشه انزوایه چکمش؛ ۹۸۵
تاریخنده تبریزده وفات ایتمشدر. بعض تذکره
نویسلر شاعر (ظهر الدین فاریابی) ایله حکیم (ابو
نصر فارابی) بیننده تفریق مقتدر اوله ماموشلردر.
مرتب دیوانی وارددر. شو بر ایکی بیت جمله
اشعارنددر:

تراست لعل شکر بار و درمیان کوهر
میان لعل چرا کرده نهان کوهر
بختده چون لب یاقوت رنگ بکشایی
نشرم زرد شود همچو زعفران کوهر
رخم چور شد واز جزع دیده هرساعت
فشانم از غم لعل در فشان کوهر

فازانو { (Fasano) ایتالیا نیک باری ایالت
{ وقضاسنده وبارنیک ۴۴ کیلومتره
جنوب شرقی سنده اوله رق ساحلدن بر آز ایچریده
بر قصبه اولوب، ۱۲۲۰۰ اهالیسی وارددر. اسکی
بر قصبه اولوب، اطرافنده بعض آثار حقیقه بولنیور.

فاس { (Fez) مغرب اقتصاده مراکش دولت
{ اسلامی سنک ایکیمی پایتختی و مراکشدن
سکره اک بیوک شهری اولوب، مراکشک ۳۷۵
کیلومتره شمال شرقی سنده، طلیحه نیک ۱۹۵ کیلومتره
جنوب شرقی سنده و بحر محیط اطلاسیده کی وباط
اسکله سنک ۱۶۰ کیلومتره شرقنده اوله رق ۳۴°
۶۲۰' عرض شمالی ایله ۷°۱۴'۳۰" طول غربی.
یده واقعدر. اهالیسنک مقدارینی سیاحتینک بمضری

۱۵۰۰۰۰ دن زیاده کوستردکری حالده بمضری
۲۰۰۰۰ دن زیاده اولدینی ادعا ایتش-لمرسده،
۱۰۰۰۰۰ راده لرنده اهالی بی جامع اولدینی
ملفوظدر. شهر کوزل بر اووده و صوبی بول بر
نهرک ایکی طرفنده واقع اولوب، ایکی جتی دخی
کوزل ایشلمش و اشجارله مستور ایکی تپه
طیانمشدر. شهرک زمینی حدای بچردن ۴۰۰ متره
مرتفع اولوب، مذکور تپه لک شهرک حداسندن
اعتباراً ۵۰ متره ارتفاعلری وارددر. جغرافیون
عربک تفریقده کوره، نهرک بر جهتنده کی قسمنه
(حدوة الاندلسین) و او بر جهتنده کینه (حدوة
القروین) دینلوب، هر برنک اهالیسی سیمایه
دیگرکدن فرقلیدر. نهرک صوبی شهرک ایچنده
بر چوق جدولره آریلوب، ابوهبید البکر بنک روایتنه
کوره و قتیل و اوچویزی مجاوز ذکرمن چوردرهش.
بو کون دخی شهرک بر چوق چشمه لری وجوامع
شریفه نیک فسقیه لری وارددر. ایکی صره سور ایله
محاط اولوب، ایکی طرفنده کی طافلرک تپه لرنده بر
قلعه بولنیور. شهرک کوزل و مصنع بر قپوسی و (جامع
القروین) اسمیله بیوک، قدیم ویک مصنع بر جامع
شریفیله دیگر متعدد جوامعی، جامع مذکورک
اطرافنده متعدد مدرسه لری ویک چوق قیمتدار
کتبی و بر طاقم آلات رصدی و اراض و سما کره -
لرینی حاوی واسع بر کتبخانه سی وارددر. و قتیل
فاس عالم اسلامک اک پارلاق مراکز علموندن
اولوب، شمعیکی حالده دخی مدرسه لریله مدرسه لری
و طلبه سی چوق ایسه ده، اوقونان علملرک محدوددر.
«دوش القرطاس» ک روایتنه کوره، موحدین
زماننده فاسک ۸۹۲۳۶ خانگی، ۱۹۰۴۱
بکار اوله سی، ۹۰۸۲ دکانی، ۴۶۷ خانگی، ۷۸۰
جامع و مسجدی، ۹۳ حمامی و بالکیز سورک ایچنده
۴۷۲ ذکرمنی وار ایدی. موقعی، هوا سی، اطراف -
فک قوه انباتیه سیله باغ و باغچه لر بنک و میاه چاریه سنک
کثرتی، اهمیت تجاریه سی و اهالیسنک بعض صنایعه
القی فاسک عمران و ترقیسنی و دنیا نیک اک کوزل
شهرلری صرهنه کچمک استعدادینی تأمینه کافی
اولدینی حالده، حیفا که ایچنه کیریلنجه، منظره
خارجیه سنک لطافتی دخی اونوتدیره جتی بر حاله
خرایت و تنسب کوریلور. سوقاقلری طار، طولا -

شقیلی، قراکلی و یک پس، انیسی زینت و صناعت معماریه دن هاری، جامعلربنك اکثر مناره لری یقیق، چینی لری دوشوگدر. چارشیبی خیلی بیوک ایسه ده، ینه بو حالدده در. شهرک ایچنده اییکدن بعض منسوجاتکه بوکدن احرام وکلم وهر برده بو شهرک اسمیله نسیمه اولنان قیرمزی فس، مواد دباغیه و معمولات سراجیه، طوغله، صیرلی چینی وسائر اعمال اولنور. شمدیکی حالدده شهر اسکی ویکي فاس اسمیله ایکی قسمه منقسم اولوب، آره لرنده بعض متفرق محله لر و امیره مخصوص بر سرای واردر. یهودی محله سی ده آیری اولوب، بو ملته منسوب اهالیسی ۳۰۰۰ و برروایتده ۱۰۰۰۰ کشیدر. ضربخانه سی ده اولوب، سکه ضرب اولنور.

فاس شهری ادریس لر دولتک مؤسس اولان ادریس بن ادریس طرفندن ۱۹۲ و ۱۹۳ تاریخ لرنده بنا اولنوب، برنجی سنه ده بنا اولنان قسمنده اندلسدن ایکنجی سنه تأسیس اولنانده ایسه قیرواندن کلن مهاجرلر اسکان اولغفله، بروجه مذکور برنجیسی (عدوة الاندلسین) وایکنجیسی (عدوة القروین) نسیمه اولغفشدی. ادریس لر حکم سوردیکه، فاس پاختنلری اولوب، بعده نوبت حکومت سرابطینه کفجه، بونلر، بربر قبائله ده یقین اولق ایچون، دها جنوبده (سراکش) شهرینی بنا ایتمکله، بونلرک وموحدینک زماننده مرکربندن ییقش ایسه ده، ینه علوم و معارف و صنایع و تجارت مرکربتنی محافظه ایدوب، یک معمور ایدی. بعده بنی مرین بنه فاسی پایتخت انتخاب ایدوب، بونلرک بشیخیسی اولان ابو یوسف ادریسک بنا کرده سی اولان شهرک آلت طرفنده یعنی غربنده آریجه بر شهر دینله جک قدر بیوک بر محله علاوه ایدوب، فاسی بر قات دها توسیع ایتمشدی. ایوم یکی فاس دینلن قسم بوندن عبارتدر.

فاس { وادی (فاس مغرب) اقتصاده آنف البیان } فاس شهری اورتو سنندن کچن بر شهر اولوب، شهر مذکورک ایکی طرفنده کی کوزل طاغلرده ۶۰ منبعلدن نیمانله، شهرک اوستنده وایچنده بونلر یرلشهرک، شهره بول صووپردکدن و بر جوق دکرمنلر چوپردکدن صکره، اووه یه چیقوب، فاسک باغچه بوستانلرله مزروعاتی بمدالاروا، ایکی میل آشافیده (سبو) ایرمافته دوکیلور.

فاس { دولتی. آفرقا قطه سنک شمال غربی کوشه سننده واقع مغرب اقصی دولت اسلامیه سنه، پاختنلری اولق مناسبتیه، سراکش و فاس دولتی نامی دخی و بریلر. علی الخصوص دیار. مزده بین العوام فاس دولتی دینکله دها مشهوردر. } مغرب اقصی « ماده سنه سراجمت بیوریله ».

فاسته آلاند { (Fasta-Alande) بالطیق دیکزنده (بوتیه) کورفری مدخلنده واقع وینلانده یه تابع (آلاند) جزایربنک اک بیوکی اولوب، بوی ۴۰ واک ۳۵ کیلومتره در. سواحلی یک کیرینتیلی چیقنتیلی اولوب، بر جوق قوی و لیمالری واردر. اهالیسی ۱۰۰۰۰ کشی یه بالغ اولوب، باشلیجه قصبه سی (ماره مان) در.

فاشر { سودان شرقیده دارفور مملکتک مرکز ی بر قصبه اولوب، خرطومک ۷۳۰ کیلومتره غرب جنوبیسنده ۱۳°۳۶'۲۷" مرض شمالی ایله ۱۳°۳'۵۲" طول شرقیده واقع و ۱۳۰۰۰ اهالی بی جامعدر. جسیم بر کوی حالتده اولوب، قرن سابقده دارفور حاکی عبد الرحمن الرشید طرفندن تأسیس، وبعده خدیویت مصریه جانبندن ضبط اولنورق، ایوم مقهدینک تحت حکمنده بولنیور.

فاشوده { سودان شرقیده نلک باشلیجه قوی اولان بحر ایضک تشکیل ایدیک بر آقه ده و ۱۰°۵۵'۹" مرض شمالی ایله ۲۹°۵۸'۵۵" طول شرقیده واقع بر قصبه اولوب، مقدا خدیویت مصریه طرفندن ضبط واهمار اولغفشدی.

فاضل { ایران شعرا سندن ایکی کشینک برنجیسی (ملا -) کاشانی اولوب، شو بیت اونکدر:

برند خلق ز قطع حیات راه بسویش
دمیست عمر که طی میکنند تا سرکویش

— ایکنجیسی (میرزا محمد — بن ملا محمد باقر فاضل) مازندرانی اولوب، علی قلیخان معیتنده هندستانه کیش، ودهلیده وفات ایتمشدر. شویت اونکدر:

بکوش آید فغان العطش باز از لب زخم
مکر این شنه تینی آدای در نظر دارد

فاضل احمد پاشا } «کوبرلی زاده» مد
 { ده سته سر اجمت. }

فاضل بك } مشاهیر شعراء عثمانیه دن او.
 { لوب، فلسطینك صدق قصبه.

سنده طوغشدر. هصیان ایتش اولان جدی طاهر
 هر ۱۱۸۰ تاریخنده اخذ و قتل اولندقده، صاحب
 ترجمه قیودان دریا غازی حسن پاشا تک شفاعتیه
 غورنارلیرق، درسماده سوله، اندرون همایونه
 قبول بیورلش؛ ودور سلطان عبد الحمید خان اولده
 اندرونن خروجه، دور سلطان سلیم خان ثالثه
 خواجه کانی ربه سیله ردوس تولیتنه وبعده حلب
 دقتدارلته ومعدن همایون امانته وبوکامائل بعض
 مأمورینله تعیین اولغش؛ وبعده حقنده وقوع بولان
 بعض شکایتلر اوزربن، ۱۲۱۴ ده ردوسه نفی
 اولورق، اوراده بر هلته منیلا اولغنه، درسماده
 هوده مساعده بیوریلوب، بدی سنه اسیر فراش
 قالدقن صکره، ۱۲۲۵ تاریخنده وفات ایتش؛
 وجوار ابا ابوبده قریل مسجد قبرستاننده دفن
 اولغندر. لطیف و سلیس اشعاری اولوب، مرتب
 دیوانی وه خوبانامه وه ازانانامه عنوانلرله ایکی
 مشهور منظومه سی وارددر. شو مقطع جمله اشعا
 رندندر:

عجب تولدی یته بو فاضل پر محنت وزاره
 بو ایام مرور افراذه بویله نه ایمان اغلر

فاضل پاشا } «کوبرلی زاده» وه مصطفی
 { فاضل پاشاه ماده ربه سر اجمت. }

فاضلة الزمان } سالفه الترجه (عائفة الباعونیه)
 { تک لقییدر [اسنه سر اجمت]. }

فاطمه } (الزهراء) کریمه جناب نبوی او.
 { لوب، بر روایتده بنات جناب رسا.

لبنانهنك سنّا اك كوچكى وبر روایتده اوچخیلری
 اولورق، جناب ام كلثومدن بیوك ایدی. هر حالده
 عقل و ذکا وحسن و جمال وزهد وتقوی و اخلاق
 حسنه سیله همشیره لرندن زیاده محبت جناب پیغمبری به
 مظهر اولغدی. والدله لری خدیجه الکبری (رضا)
 اولوب، هجرت نبویه دن ۱۳ سنه اول مکه مکرمه ده
 دنیا به کلش؛ هجرتک ایکنجه سنه سی، ۱۵ یاشلرنده
 اولدقلى حاده، او وقت ۲۱ یاشلرنده بولنان جناب
 مرتضاه وارمشرلدر. دیگر بنات جناب نبویك
 اولادی اولیسوب، اولانلر دخی كوچك یاشلنده

ارتحال ایتدک لرندن، نسل پاك حضرت رسالتناهی
 اولاد واحفاد جناب فاطمه به مفصردر. مشارالیه
 نور دیده پیغمبری اولان امام حسن وحسین ایل
 طفل ایکن ارتحال ایدن محسن اسنده بر اركك
 وام كلثوم وزینب اسملرله ایکی قیزكه جماعاً بش
 اولادی دنیا به غلشدر. فخر کائنات (صلعم) افندمرک
 حضرت فاطمه حقنده کی شفقت و محبتی فوق العاده
 اولوب، کندیسيله زوج محترملربی وامامین حضر.
 تلربی مبارک هبالرله صاده رق، اهل بیت وآله هبا
 تسیمه واتخاذا بیورمشرلدر. حق طایرلنده بر جوق
 احادیث شریفه صحیحه سروی اولوب، حضرت مریم
 (عم) دن صکره دنیا به کلوب یکیش قادینلرک
 جمله سندن ارجع ومقدم اولدقلى احادیث شریفه
 ایله مثبتدر. لونی فوق العاده بیاض و یارلاق اولوب،
 بو مناسبتله (زهرا) تلقیب بیورلمشدر. حسن
 و جلالری و عقل و ذکا و درایتلرله دیانت وتقوالری
 و ایثار و مساکینه اولان سرحت و رؤفی حقنده بك
 جوق نوادر منقولدر. الحاصل هر جهجه پدرلری
 سید الثقلین مشابه و زوج محترملربنه اویغون ولایق
 ایدی. حق طایرلنده بر قاج آیت کریمه نازل اولدییی
 بین المفسرین متفق هلمدر. رسالتینا افندمره
 محبت و سربوطی بك زیاده اولوب، ارتحال جناب
 نبویدن صکره کولدک لری کورلمه مش؛ و آنجق آنی
 آی ده ا یاشایوب، هجرت نبویه ك ۱۱ نجی سنه سی
 رمضان شریفك اوچخی کونی ارتحال ایتمشدر.
 ابن اثیر ارتحاللرنده ۲۹ یاشلرنده اولدقلى بیان
 ایدورسده، ازدواجلری هجرتك ایکنجه سنه سی
 اجرا اولورق ازدواجلرنده ۱۵ یاشلرنده اولدقلى
 دخی مورخ مشارایه بیان ایتدیکندن، بو حالده
 یکرمی درت یاشلرنده ارتحال ایتش اولملری اقتضا
 ایدر. حضرت امام حسینك کریمه سی فاطمه دن تفریق
 ایچون (فاطمه الکبری) وسید الثقلین افندمره
 نسبتله (بنت ایها) کنیه سیله دخی یاد اولورلر.
 فاطمه } (فاطمه الزهراء) (رضا) دن ماعدا
 { صحابیاندن بو اسمله بر قاج خاتون
 اولوب، اك معروفه لری بروجه آئیدر: (فاطمه بنت
 اسد بن هاشم بن عبد مناف القرشیه الهاشمیه) که
 حضرت علی (رضه) افندمرله برادرلری طالب،
 عقیل وجعفر حضرانك والدله لری اولوب، مکه

مكرمه ده اسلامه كلش، ومعبت حضرت نبويه
مدينه منوره به هجرت ابدوب، مدينه ده اوتحال
ايتشدور. — (فاطمه بنت حمزه بن عبدالمطلب القرشيه
الهاشميه) كه هم جناب نبوى حضرت حمزه (رضه) ك
كرمه سى اولوب، (ام الفاضل) كنيه سله معروفه در.
— (فاطمه بنت الخطاب بن نفيل القرشيه المدويه)
كه امير المؤمنين حضرت عمر بن الخطاب (رضه) ك
همشيره سى وعشره مبشره دن سميد بن زيدك زو.
جه سى اولوب، زوجله برابر برادرندن اول اسلامه
كلش؛ و ترجمه حاكمنده مصرح اولدني اوزره،
حضرت مشارالهاك اسلامنه سبب اولمشدر. — (فاطمه
بنت شيبه وياخود عتبه بن ربيعه) كه عقيل بن ابى
طالبك زوجيه سى ابدى. — (فاطمه بنت الضحاك
الكلابيه) كه ازواج مطهره جناب نبويدندر. —
(فاطمه ويافاخته بنت ابى طالب) [«ام هانى» ماده.
سنه مراجعت. — (فاطمه بنت عتبه بن ربيعه
القرشيه البشميه) كه هندك همشيره سى ومعاويه بن
ابى سفيانك تيزسى اولوب، فتح مكه كوفى اسلامه
كلمشدر. — (فاطمه بنت قيس القرشيه الفهرية) كه
ضحاك بن قيسك همشيره سى اولوب، حضرت عمر
فاروق (رضه) ك شهادتنده اصحاب شورى بونك
خانه سنده اجتماع ومذاكره ايتشدرى. — (فاطمه
بنت الجبل القرشيه العامريه) كه اك اول اسلامه
كلنلردن اولوب، حبشه هجرت ايتش؛ واوراده
زوى حاطب بن الحارث وفات ايتدكدن صكره،
ايكى اوغليله مدينه دوغمش ابدى. — (فاطمه بنت
الوليد المخزوميه) كه خالد بن وليد (رضه) ك همشيره سى
اولوب، هم زاده سى حارث بن هشامه وارمشيدى.
فتح مكه كوفى اسلامه كلمشدر.

فاطمه بنت عباس { (ام زينب) وفرت
حاليه مشهوره بر قادين اولوب، (رباط البغداده)
دينان زاويه ده بوست نشين وعظ وارشاد اولفله، هر
دائم، طاقت نسايه وعظ وتدريس وارشاده بولندقدن
بشقه، بمضا رجال جوامعنده دخى منبره جيقوب،
وعظ وخطبه ابراد ايدر، وعلايله مباحثه كبريشير
ابدى. ۷۱۴ تاريخنده مصرده وفات ايتشدر.

فاطمه بنت عبد الملك { ملوك امويه دن
عبد الملك بن

مروانك قيزى ومهر بن عبدالمزى حضرتلرينك
زوجيه سى اولوب، صلاح حال وانصاف وقتاعنده
زوجنه اوبفون وتايح ايدى.

فاطمه النبويه { امام حسين (رضه) ك
كرمه لزندن اولوب، هم
زاده لرى حسن بن امام حسن (رضه). — تزويج
بيورلمشيدى. حسن وجمال وتريده وزهد وقواده
جده سى فاطمه الزهرا (رضا) به بكرديكى مرويدور.
مصرده مدفون اولوب، تربيه سى زيارتكاهدر.

فاطميون { (فاطيلر) مغربده وبده مصرده
وشام وحجازده حكومت سوز.
مش بر دولت اسلاميه اولوب، ۲۹۷ تاريخندن ۶۷ ه
تاريخنده ۲۷۰ سنه دوام ايتشدر. بودولتك مؤسسى
عبيد الله المهدى اسمنى آلان سمد اولوب، مرقوم
شامك سليميه قصيه سنده دنياه كلش؛ ومحمد بن اسماعيل
بن جعفر الصادقك نسلندن اولدني ادايله خروج
نيتنده بولنديغندن، خليفه عباسى مكنتى بالله طرفندن
دردوستنه آدم كوندريلجه، مغرب جهتنه قاچوب،
سجلماسده ققرر ايتش؛ واورانك واليسى بولنان
يسع بن مدار معتضد خليفهك فرمايله كندنيى
واوغلى محمد تزارى اخذ وحبس ايتشيدى. بعده
عبيد الله شيعى استنده برى ظهورله، بسى قتل،
وسمدى اوغليله حبسدن قورماروب، ۲۹۷ تاريخنده
سلطنت وخلافتى اعلان ايتشيدى. بوسره ده
عبيد الله المهدى اسمنى وامير المؤمنين هنوانى آلهرق،
سلاله طاهره انتساب ادعاسنده بولنديغندن،
فاطمى نديتى اختيار، وكنديسى افرقيه ده قيروان
قربنده (مهديه) شهرينى تأسيس ابدوب، پايتخت
اتخاذ ايتشيدى. اوغلى محمد تزار قوتلى بر دونما پيدا
ايدوب، ونديك واسكندريه بى اورمش؛ وآفرقاده
برچوق برلر ضبط ايدوب، ماكنى بر قاندها توسيع
ايتشيدى. فقط اواخر دورنده (مايزيد بخلد) استنده
بر خارجى ظهور ابدوب، قيروانى ضبط، وكنديسى
مهديه محاصره ايتشيدى. بونك اوغلى وخانى منصور
بالله اسماعيل برمدت خارجى مرقومه اوغراشدقدن
صكره غالب كلوب، ملك موروئى تأمين ايتشيدى.
دردنجيلرى اولان مزلدن الله جوهر قائم استنده
بر سردارينى شرقه طوغرى كوندردرك، مصرى
اخشيديلردن ضبط، وقاهره شهرينى وازهره جامنى

تأسیس، و قصرل و ساژ ابنیه بنا ایتدکن صکره،
منز اقربا و نملغانیه مصره طهرک، قاهره بی پایتخت
اتخاذ ایتمکه، دولت فاطمیه ایچون بر دور جدید آچشدور.
بمده شام و حجاز و بمن جهتری ضبط ایله، شرق
و غربده حکم سورمه باشلامش؛ و بر آره اتق دیار بکر
و موصل و کوفه جهلری ده قبضه تصرفلرینه آلمشر
ایدی. آلجهیلری اولان حاکم باسر اللهک دورندن
صکره قوت و شوکتلری انحطاطه باشلابوب، شام
و جزیره جهلرنده کی برلرک بمضیی بغداد خلفاسنک
بدینه کچمش؛ و مصرده ترک کوله لرندن مرکب عسکر
بر جوق وقت زنجیرله غارغادن صکره غلبه چالوب،
نهب و غارت قوئلغه، نیک سد و جدوللری معطل
قالدینندن، قحط و فلا و بونک نایجندن اوله رق و با
ظهور ایدیه رک، اهالی بریشان و مملکت خراب اولوب،
دولت ضعف کلی طاری اولمش؛ و کیده رک حکمدارلر
قوت و قوذلری غائب ایدوب، ترک عسکری رؤسامی
وزارت نامبله حکم ایتمکه باشلامشردی. نهایت شام
و فلسطین جهلری بسبتون لرندن جیقبوب، اهل
صلیب سفرلری ده آچلغله، فرنکار دغمانله مصره
دخول ایدیه رک، مدافعه دن عاجز قالنغله، نهایت شام
صاحب نور الدین شهبدن استمداد اولمش؛ و بونک
طرفندن امراسندن اسد الدین شیرکوه ایله یکنی
صلاح الدین ابوی کوندربله رک، ابتدا اسد الدین
و بونک و قائنده صلاح الدین مصرده وزیر اوامش
ایدی. نهایت ۶۷۵ هـ ناربخنده فاطمیونک اوزدردنجیمی
اولان حاضدین لله بلاولد وفات ایتمکه، فاطمیون
دولتی پایانه اروب، مشارالیه صلاح الدین ابوی
تحت سلطنته جلوس ایدیه رک، دولت ابویه بی تأسیس
ایشدر.

بوقایده دینلدیکی کبی، بو دولته مؤسسی
اولان عبیدالله مهدی امام جعفر صادق نسلسدن
اولتی ادعاسنده بولنغله، فاطمیون یا لکز حکومت
و سلطنته قناعت ایتوب، خلافت دعواسنه قالدیشمی؛
و مذهب شیعی به تابع اولوب، ایکی بیجی قردن زیاده
مدته بغداد خلفاء عباسیه سنه رعماء بر خلافت ثانی
شیعه وجوده کتیر مشردی. بونلرک آلتنجیمی اولان
حاکم باسر الله حاشا حضرت علی (رضه) ک الوهیتنه
اعتقادله بر مذهب باال مبدانه قویه رق، بمده
کندیسی ده الوهیت دعواسنه قالدیشمش ایدی.

مذهب سقیمی الیوم در زیلر پیننده مرعیدر. فاطمیونک
سیادت و شرافت لرینک اصلی اولدینی شونکله مثبتدر،
که معزلدین الله مصره دخولنده، شرفادن ابن طباطبا
شجره نسبئی صورنجه، قلیبی قینندن درت پارمق
چیقارورق، بنم نسیم بودر، دیمش اولدینی مشهوردر.
فاطمیون سلاله سی ۱۴ حکمداردن عبارت
اولوب، اسمعلیه تارنج جلوسلری بوجه آتیدر:

- عبید الله المهدی ۲۹۷
قائم باسر الله محمد زار بن المهدی ۳۲۲
منصور بالله اسمعیل بن زار ۳۳۴
معزلدین الله معذ بن اسمعیل ۳۴۱
عزیز بالله بن معز ۳۶۴
حاکم باسر الله منصور بن عزیز ۳۸۵
ظاهر لاعزاز دین الله بن الحاکم ۴۱۱
مستنصر بالله معذ بن الظاهر ۴۳۷
مستعلی بالله احمد بن المستنصر ۴۸۷
آسر باحکام الله منصور بن المستعلی ۴۹۵
حافظ لدین الله عبد المجید بن محمد بن المستنصر ۵۲۴
ظافر بالله اسمعیل بن الحافظ ۵۴۴
فایز بنصر الله عیسی بن الظافر ۵۴۹
حاضدین الله عبد الله بن یوسف بن الحافظ ۵۵۵
الی ۵۶۷

فاقانایوه } (Facatativa) آسریقای جنو.
بیده قولومبیا جمهوریتک
قوندینامرقه ایالنده (بوغوده) نک ۳۵ کیلومتره
شمال غریبسنده اوله رق ۲۶۳۰ متره نک ارتفاعده
واقع بر قصبه اولوب، ۶۲۸۰ اهالیسی و اطرافنده
منبت اراضیسبله کوزل چارلری واردر، که بونلرک
ایچندن همنای اولان نهر جریان ایدر.

فاقوس } مصر خطه سنک منتهای شرقنده
(وشام حدودی قریبده بر قصبه
اولدینی جغرافیون اسلام آثارنده مسطوردر.

فال } فارسک منتهای جنوب شرقیسنده
(وساحل بحر ایله هر سنه بوفازی قریبده
بر قصبه اولدینی «معجم البلدان» ده مذکوردر.

فالابه } یاخود فلبه (Falaba) آفریقای
(غربیده فرانسه مستملکاتندن
سنفامیبانک قم جنوبیسنده و (فریتون) نک ۳۵۰
کیلومتره شمال شرقیسنده اوله رق تقریباً ۴۹' ۹°

اليوم (سانته ماريه دي فالاري) اسمند. برکوجک-
قصبه در.

فالزه } (Falaise) فرانسه تک فالوادو ایا-
لتنده و (قان) ۳۵ کیلومتره جنوب-
شرقیسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۸۴۲۸-
اهالیسی، اسکی قلمهسی، استحکاماتی، کوزل بر قلمهسی-
داخلی مکتبی و یاموق منسوجات فابریقه لرله دباغخانه-
لری واردور.

فالستر } (Falster) دانیمارقه جزایرینک
اک جنوبیلرندن اولوب، غربا
(لالاند) جزیره سندن جدول کبی یک طار بر بوغازله
و شمالا (سلاند) ایله (موئن) جزیره لرندن دیگر
بر بوغازله آیرلشدور. شمالا و جنوبا دخی بالطیق
دکیزله محاطدر. بر مثلث شکلنده اولوب، جنوبی
کوشهسی طار و اوزون بر خرطوم صورتی آلیز-
شمالدن جنوبه بوی ۴۴ و شمال طرفنده اک کنیش
بری ۳۵ کیلومتره اولوب، ۲۵۰۰۰ اهالیسی
واردور. اراضیسی دوز و آلتی اولوب، اورمانلرله
مستوردور، و طویراغی منبتدر. سواحل شمالیهسی
آلتی اولوب، جنوب شرقی سواحلی یوکسک و صریدر-
منظرهسی غایت لطیف اولوب، بحق دانیمارقه تک
باغچهسی تسیمه اولمشدر. غرب جهتنده کی بوغازینک
اک طار محنده آله تک مرکزی اولان (نیکیبونگ)
قصبهسی بولنوب، اورادن (لالاند) آله سنه برکوبری
ایله دمیر بولی یکیرلشدور. مذکور قصبه تک ۱۲۰۰
اهالیسی و قراله مخصوص کوزل بر سرائی واردور.

فالکلاند } و نام دیگرله مالوینه جزایری
(Iles Falkland, Malouines)
بحر محیط اطلاسینک قسم جنوبیسنده و ماجلان
بوغازینک ۵۰۰ کیلومتره شرقنده ۵۱° ایله ۵۵°
۴۵° عرض جنوبی و ۴۰° ۵۹° ایله ۶۴° طول
غربی آرلرند. واقع ایکی بیوک و بوزی منجاوز
کوچک آله اولوب، بیوکری شرق و غربی فالکلاند
اسم لرله یاد اولنور. اک بیوکری شرق فالکلاند او-
لوب، شمال شرقیدن جنوب غربیه بوی ۳۰۰
کیلومتره و-علی اکی ۱۰۰ کیلومتره دن زیاده در-
غربی فالکلاند شرقیسندن (فالکلاند سوند) بوغازله
آیرلش اولدینی حالد. بنه او استقامتمده بوی ۲۰۰
و وسطی اکی ۶۰ کیلومتره در. ساحلاری یوکسک

عرض شمالیده و منامی اولان نهرک اوزرنده بر قصبه
اولوب، ۶۰۰۰ اهالیسی واردور.

فالاریس } (Phalaris) سیحلیانک ساحل
جنوبیسنده بولنش اولان
(آغدیجنته) شهرنده حکم سورمش اولوب، هن اصل
کریک (آنتیالیه) قصبه سندن اولدینی حالد،
تثبثات حریصانهسی اوزرینه، وطنندن طرد اولنمفلر،
شهر مذکورده کیده رک، میلاددن ۵۶۶ سنه اول
بر طاقم دسایله حکومتی ضبط ایتمش؛ و ۱۶ و بر
روایتده ۳۰ سنه حکم سورددکن صکره، وفات
المشدر. عصری مشاهیر مهندسیندن (بریل)
صاحب ترجمه، مقدورینی ایچنه قویوب تدربجا
یاقق اوزره، توجندن بوغاز شکلنده برماکینه یامش؛
و فالاریس بونک ایلک تجربه سی موجدینی ایچنه
آغمله اجرا ایتمش ایدی.

فالچی } یاخود فالتیچی (Faltchi, Falti-)
(ceni) رومایه تک بغدادنه واقع
(سوجاره) ایالتنده و یاشک ۱۰۵ کیلومتره غرب
شمالیسنده و آوستریانک بوقوونیه خطهسی حدودنده
بر قصبه اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالیسی و تموز آینده
قوریلور بیوک بناری واردور. بیوک پترو بوقصبه ده
صاگر عثمانیه طرفندن صاریلوب، اسیر طولکسنه
وقق قالمشیدی.

فالره } یاخود فالرو (Phalère) یونانک آنتیقه
خطه سنک ساحل جنوبیسنده و (اکینه)
کورفرزنده اوله رق پیره لیمانک شرق طرفنده و آنتیته تک
جنوبنده بر ایمان اولوب، اسکیدن بری آنته تک ایکی
اسکله سندن بری بولنش ایسه ده، بده پیره غلبه
چالمشدر. میلاددن ۴۵۸ سنه اول (کیون) بو
اسکله سی سورله محفوظ بر طریقه آنته یه ربط ایتمشدی.
شمعیک حالد ساحلنده ایکی قریهسی اولوب، غرب
جهتنده کی (یکی فالره) پیره، ن آنته یه کیدن دمیر بول
خطنک موقفلرندنر. شرق جهتنده کی (اسکی فالره)
قریهسی ده آبریمجه بر دمیر بول خطیله آنته یه مربوط
اولوب، ایکسیسه یازین آنته اهالیسچون دکیز
یانیهسی محلیدر.

فالریه } (Faleris) ایتالیا ده اتروپیه خطه
(قدیمه سنک مشهور بر بلدهسی اولوب،

مستمیره سنده سنفال ایرماغه تابع برنهر اولوب،
(فوته جالون) خطه سنك جنوب جهنده $۸۸^{\circ} ۱۰'$
مرض شمالی ايله ۱۴° طول غربیده بوکسک برطاقم
طاغلردن نبعانه، شمال غربیه طوغری آفندق،
۵۰۰ کیلومتره لك جریاندن صکره، بافل قصبه سنك
اوست طرفنده مذکور ایرماغه دوکیلور. مجراسنك
آشایکی ۲۰۰ کیلومتره لكی سنده ایکی آی کوچك
کیلرك سپینه صالح ایسهده، قیاتی سدلیله شلاله لری
سازموسلرده ودها یوقاریلرده سیر سفاغه ماندره.
صولنده آلتون توزلری بولنور. کنارندن بیوگ
کاروانلری بولی چکر. مجراسی اطرافنده کی یرلرك هواسی
بك وخیدر.

{ فالوپ (Fallope, Fallopio)
ایتالیانك اك مشهور جراحیندن
وهلم تشریح مشاهیر علماسندن اولوب، ۱۵۲۳ تا.
ریخلرنده (مودنه) ده طوغمش؛ و ۱۵۶۲ ده وفات
ایتمشدر. پیزه وپادووهده تشریح وفن جراحی علملری
تدریس ایدوب، تشریحه متعلق بر قاج کشفیاتی او.
لفله، تشریحده بعضی عضول الیوم کندیسنك اسمیه
یاد اولنور. بوفنلرده بر قاج اثری واردر.

{ فالون (Falun, Falhun)
اسوجده استوقهولك ۲۰۰ کیلو.
متره شمال غربیسنده (استوره قوباربغ) ایالتنك
مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۰۰۰ اهالیسی، معادن
مکتی وجوارنده دولت طرفندن اخراج اولنور بك
زنکین باقیر معدنلری واردر.

{ فاله
خوزستانده (ابذج) قرینده بر قصبه
(اولوب، بعضی مشاهیر علمانك مسقط
رأسی بولندیفی یا قوت حموی بیان ایدبور.

{ فاماتینه (Famatina)
آمریقای جنوبیده
(آرجنتین حکومتنده (ریو) ایالتنك
فرینده و (سان جوان) ایالتنك شرقنده اولهرق،
 $۳۵^{\circ} ۲۷'$ عرض جنوبیدن $۳۱^{\circ} ۳۰'$ عرض
جنوبیه قدر اوزانیر بر سلسله جبال اولوب، جهو.
ریت مذکور. لك (آند) طاغلردن صکره اك بوکسك
سلسله سی اولغله، اك مرتفع ذروه لری سرمدی
قارلره مستورددر. بونلرك اك بوکسکی ۴۹۰۰
وایکنجیسی ۴۵۰۰ متره ارتخامندهدر.

و قیاتی بك کیرتیلی جیقتیلی اولوب، او جهنده بك
شدنی اولان فرطوله قارشى سفانك باربخسنه
الوریشلی بك چوق قوی ولیمالری واردر. شمال
جهنلری طاغلق اولوب، ۷۰۰ متره ارتخاغرینه قدر
هیقاو طاغلی واردر. جنوب جهنلری ایسه آلجی
ودوز اولوب، حیوانات رهینه بك الوریشلی جابرلری
وخدایی نابت مافدائوس وکرویزله اسقوربوت هلتنه
قارشى علاج برنی طونار نباتاتی واردر. آنجیق
حبوبات زهرنه الوریشلی برلری بوقدر. اهالی
اصلیلری اولوب، انکتره دولتی طرفندن ضبط
اولندقدن صکره آوروپا مهاجرلره اسکان اولمش،
واهلیرلی ۱۵۰۰ نفوس واده لرنده قالمشدر. برلی
حیوان بالکرنیلکیه مشابه برجنس قورت اولوب،
وقته کیبیلرك براقش اولدنلری حیوانات بك چوق
تکثر ایتمشدر. بکری سنه اولکی استانتستیکده
بوآطه لرده ۴۵۰۰۰ صیفیر، ۶۵۰۰۰ قیون
و ۱۵۰۰۰ آت وار ایدی. قابولمباغلری وبالیقلری ده
چوقدر. حیوانات، دری، بوك وسائره دن هبارت
اخراجات سنوبه لری بریجی ملیون فرانقه قریبدر.
مرکزلی (استانتلی پورت) اسکله سی اولوب، اورایه
سنده اوتوز قرق کمی اوغراو. هوالری مرضلرینه
کوره صوئوق اولیوب، قیشین اکثریا سیسلرله
مستور اولتی سپاه سنده برودنلری معتدلدهدر.
یاغمورلری چوق ایسهده، اکثر صافناق صورتنده
یاغوب آندیشندن، یازین قوراقلق حکم سورد.
شمال وجنوب روزکارلری بك سرتدر.

{ فالکیرق (Falkirk)
اسقوچیه بك
(استرلینغ) قونلغنده وادیمبور.
غك ۲۹ کیلومتره غرب شه ایسنده ومنبت بر واسع
اووهك کنارنده بر قصبه اولوب، ۱۱۷۰ اه.
لیسی، بیوگ حیوانات نجارانی، جسیم دمیر خانه لره
معادن دوکخانه لری وجوارلرنده معدنلری واردر.

{ فالموت (Falmouth)
انکتره لك (قور.
(نوال) قونلغنده وبودمینك ۴۵
کیلومتره جنوب غربیسنده بر قصبه واسکله اولوب،
۵۲۹۵ اهالیسی، واسع لیمانی، کوزل ریختملری
وايشك نجارانی واردر.

{ فاله (Falémé)
ونام دیکرله تنه (Tenné)
(آفریقای غربیده فرانسه لك سنغامیا

شمال دیکزندہ برکوجک آٹھ اولوب، طول اعظمی ۱۷ کیلومترہ ومساحت سطحیہ ۵۶ مربع کیلومترہ و اہالیسی ۳۴۰۰ کشیدہ۔ سواحلندہ بالیق صید، وسفائی اہمال اولنور۔ ایک ناچیہ منقسم و (ریہ) قضاسنہ ملحقہ۔

فانی { اوتنجی قرن ہجری عثمانی شمراستندن ایک ذاتک مخلصیدر:

برنجیسی قلبلی اولوب، عیسی چلی دینککھ معروف ایدی۔ تذکرہ صاحبی لطیفینک خواجہ سی اولفہ، مدحندہ اطرا ایتشدہ۔ شو برایکی پت اشارندندر:

دور لعلکندہ سنک میخوادہ برین بر حباب
باش آجیق یالین آتاق آوادہ برین بر حباب
پاک تن صافی دروزز ایلرز آیینہ وار
پاک چشم ایلہ نظر دیدارہ برین بر حباب

— ایکنجیسی (عبد الکریم) قضاندن اولوب،
زیرک زادہ دن ملازم اولش؛ و عربستاندہ قاضی
ایکین اورالردہ وفات ایتشدہ۔ شو بیت اونکدر:

میل ایتدی رخنن دل کیسوی پریشانہ
روم ایللی ترک ایتدی دوشدی عربستانہ

فانی { فرس شمراستندن دخی بروجہ آئی ایک
ذاتک مخلصیدر:

برنجیسی (خواجہ احمد دھدار) من اصل شیرازی
اولوب، امیر فتح اللہ شیرازیدن علوم معقولہ و منقولہ
بعد تحصیل ہندستانک دکن حہتہ منبتلہ، علی
حادل شاہک حسن قبول و توجہنہ مظہر اولش؛
و خواجہ سی اولان امیر فتح اللہ دخی توصیہ و مدح
ایدہ رک، علی حادل شامی کندیسینی دکنہ جلبہ
مجبور ایتش؛ و اورادہ دخی کندیسندن تحصیل
علومہ دوام ایتش ایدی۔ علی حادل شاہک وفاتندہ
امیر فتح اللہ اکبر شاہک یانہ کیتش؛ و صاحب
ترجہ ایسہ احمد انکرہ کیدہ رک، برہان نظام شاہک
ناظر اموری اولش؛ و اورادہ شیخ حسن نجفیدن
تصوفی اوکرمتش ایدی۔ ہمدہ (رار) والیسی اولوب،
نہایت امور سیاسیہ دن کف بدلہ (سورت) مملکتندہ
کوشہ عزت و ازوایہ چکمتش؛ و ۱۰۱۶ ناربخندہ
۶۹ باشندہ وفات ایتشدہ۔ «کلشن راز» ی شرح
و «نجات الانس» و «رشحات» ی تحشیہ ایتش؛
و «خطبہ البیان» مدہ بر شرح یازمشدہ۔ مرتب

فاماغوستہ { (Famagouste) قبریس
جزیرہ سندہ کی ماغوسہ
قصبہ سنک اسم اصلیسیدر۔ [«ماغوسہ» مادہ سنہ
مراجعت بیوریلہ.]

فاماغوریہ { (Famagoria) روسیہ دہ
قویان ایلتنک طمروق قضاسندہ
وطوسروغک ۵۵ کیلومترہ غرب جنوبیسنندہ اولہرق
(طامان) شبہ جزیرہ سی اوززندہ وقرہ دیکر ساحلندہ
بر قصبہ اولوب، ۳۵۰۰ اہالیسی وکوجک لیمائی
واردہ۔

فامیہ { [«فامیہ» مادہ سنہ مراجعت
بیوریلہ.]

فان { (Fans) آفریقائی غریبہ خط استوا۔
نک آتندہ و فابون مملکتک طاغلرندہ
ساکن اقوام زنجیہ دن بر قوم اولوب، ۶۰۰۰۰
نفوس قدر تخمین اولنمشلدردہ۔

فانتی { (Fantis) آفریقائی غریبہ کینہ
کوروفرنک (آلتون ساحل) مملکتندہ
بر قوم زنجی اولوب، نسلا ولسانا آشتائی قومہ
قریب اولدقلری حالہ، بونلرک خصم جانلری اولوب،
علیلرندہ انکیزلرہ یاردیم ایدرلر۔ مرکز لری ساحل دن
۱۸ مترہ ایچریدہ بولنان (آبرہ) قصبہ سیدر۔ سا۔
حلدہ کی (الینا) قصبہ سی و دیگر بعض برلر انکیزلرک
الندہ ایسہ دہ، ایچ طرفلدہ کیلر همان مستقل ونیم
وحشی بر حالہ باشبورلر۔ برلری یک منبت ایسہ دہ،
ہواسی فایتہ و خیمدر۔

فانو { (Fano) ایتالیانک وسطلرندہ (ہزارو
مع اورینو) ایلتنک ہزارو قضاسندہ
و ہزارونک ۱۲ کیلومترہ جنوب شرقیسنندہ اولہرق
آدریاتیق دیکری ساحلندہ و (موتاوارو) نہری
منصبک قربندہ بر قصبہ واسکالہ اولوب، ۶۴۴۰
اہالیسی، دمیر بولی، میدانندہ کوزل بر ہیکل ایلہ
مزین بر چشمہ سی و استادانہ رسملرلہ مزین بر کلیسائی
واردہ۔

فانو { (Fano) یونانہ تابع قورفہ جزیرہ سنک
(شمال غریبسنندہ برکوجک آٹھ او۔
لوب، ۵۰۰ اہالیسی واردہ۔

فانو { (Fanö) دانمارقہ نک (یوتلاند) خطہ۔
سنک غربی ساحلی قارشیسندہ اولہرق

دیوان اشعاری و «مفت دلبر» هنرانیله بر منظومه‌سی
وارد. شو رباعی اونکدر:

یک جرعه که از حریف مست برسد
بس چاشنی دم الست برسد
این جام نهاده اند بر طاق بلند
پار سر خویش نه که دست برسد

— ایکه‌یسی (محمد محسن) کشمیری اولوب،
ملا یعقوب صرف شاگرداندن ایدی. اکثر هلودن
بهره‌سی اولوب، شهزاده دارا شکوه، انتسابه،
ثروت و جاهه نائل اوله‌رق، شاهجهان طرفندن اله
آباد صدرانه نصب اولمش؛ واوراده بعض مشایخن
استفاضه انوار باطنیه ایتش ایدی. نهایت بر سبیل
منصب مذکورون عزل اولنقله، کشمیره هودت
ایدوب، کوشه ازوای اختیار ایتش؛ و ۱۰۸۱ ده
مرحوم اولشدر. شویت اونکدر:

از دیده رفته اند و بدل جا گرفته اند
خوایان با اعتقاد خود از ما بریده اند

فاینینگ (Faning) بحر محیط کبیرک پولینسیا
فاینینگ (قسمتده بر طاقم آلتی آطه‌ل اولوب،
وسطری ۴۸° ۳' عرض شمالی ایل ۵۳° ۱۹۸
طول شرقیه واقدر. بو آطه‌ل ۱۷۹۸ تاریخنده
آسره‌قا بحر بوندن فاینینگ طرفندن کشف اولنوب،
۱۸۶۱ ده انگلزلر بر تجارتخانه تأسیس ایتشلردر.
اهالیسی آنجی بر ایکی یوزکشیدن عبارتدر.

فاو { بصره ولایت و سنجاق و قضااسنده
{ و بصره ۷۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده
اوله‌رق شط العربک باشلیجه قونلک منصبی صاغ کنارنده
ناحیه مرکزی بر قصبه واسکله اولوب، بر حکومت
قوناقبیله کبرک، قرائنه، واپور آجنته‌لر کی بر قاج
دائرة‌دن و اطرافده قله‌لردن مرکب بر عرب قریه.
سندن عبارتدر. مع هذا شط العربک مدخلنه حاکم
اولنقله، اهمیت عسکریه و تجاریه‌سی یک بیوکدر.
بو صوک سنه‌لرده بعض استحکامات انشاسنه تشبث
اولمشدر. هوایی یک صیقای و آغردر. جغرافیون
عرب آثارنده اسمنه تصادف اولنلیدیندن، بناسی
یکی اولتی اقتضا ایدر. — فاو ناحیه‌سی ۲۲ قریه‌دن
مرکب اولوب، ۵۰۰۰۰ اهالیسی وارد، که جمله‌سی
مسلم اولوب، مأموربندن ماعداسی شیعیدر. باشلیجه
محصولاتی خرما و قنه ایلکدن عبارت اولوب،
خیلی کل صوبی اخراج اولنور.

فاور { ژول (Jules Favre) فرانسه مشا.
{ هیر سیاسی بوندن اولوب، ۱۸۰۹
تاریخنده لیونده طوغمشدر. علم حقوق تحصیل ایله،
لیونده وبعده یارسده دهوی وکالتلرنده بولنه‌رق،
فصاحت وطلافتیله شهرت بولمش ایدی. ۱۸۴۸
تاریخنده مجلس منتخب وبعده تنظیمات مجلی اعضاء
زمره‌سنه داخل اولوب، اوچخی نابولون حکومتک
اجرا آتته قارشی طورده چالیشمش؛ و ۱۸۷۱ ده
مدافعه ملیه هیئته داخل اولوب، همده‌سنه خارجیه
نظارتی احاله اولمش ایدی. ۱۸۷۱ ده آلتی ایالت
طرفندن مبعوث انتخاب اولنوب، موسیو تیرک
ریاستی زمانده دخی بر قاج آی خارجیه نظری
بولمش؛ و نهایت طاعله‌جه بعض احزانه اوغرایوب،
۱۸۸۰ ده وفات ایتشدر. علوم و فنوندن دخی
بهره‌سی اولوب، ۱۸۶۷ ده آقادمیا اعضالنه انتخاب
اولمشدی.

فاورسمایت { (Fauersmith) آفرقای
{ جنوبیه اورانق جمهوریتک
اک معتنا قصبه‌لردن اولوب، اورانق نهری ساحل
یمیندن ۲۰ کیلومترک مسافه‌ده واقدر. جوار.
لرنده الماس اخراج اولنور.

فاورسهام { (Faversham) انکلتزه تک
{ کنت قونلقلنده و (فانتوربری)
تک ۱۳ کیلومتره شمال غریسنده بر قصبه اولوب،
۷۵۰۰ اهالیسی، باروتخانه‌سی و استریدی صیدی
وارد. اسکی بر قصبه‌سیدر.

فاؤست { (Faust) آوروپاده منتشر بر
{ مصالحه کورده مشهور بر مخم
وکیماکر و سحر اولوب، اون بشخی قرن میلادیه
آلمانیا تک ممالک جنوبیه‌سندن برنده طوغمش؛ و علوم
و فنونک کافه‌سنی بمدالتحصیل، نجوم وکیما و سحر
کیلیرینه اختصاص ایتش؛ و اقرباسندن برینک میراثه
قونوب، بیوک بر ثروتی اسراف ایتدکدن صکره، کویا
یکرمی درت سنه شیطان کندیسنگ هر آرزوسنه
خدمت ایتک شرطیله، بومدک ختامنده جسم و جاتی
شیطانه تسلیم ایتک اوزره، ابلسیله بر مقارله ایتش
اولدینی مشهوردر. بو مصالح بتون آوروپا لسانلرنده
یازیلوب، مشهور شاعر (کوت) آلمانجه و (مارلور)
انگلزجه اوله‌رق تیاترو هیئته قومشلردر.

شمالیده واقعدر. بونی ۱۰ و محیط دائره سی ۳۰ کیلومتره اولوب، اراضیی آچقدرد، ویا لکز منهای غربنده ۳۸۰ متره ارتفاعنده برته و اوزرنده بور. بونلر زماننده بولتیه منهلرینه مخصوص زندان اتخاذ اولنان (سانته قاترینه) قلمه سی واردرد. ساحل شمالیسنده ۴۵۴۵ اهالی بی حادی (سان جاقومو) قصبه سی بولنوب، ملحق قراسیله برابر آله نك نفوسی ۵۴۲۰ کشیدن عبارتدر. سواحلنده بر جوق قبالر و مغاودلر بولنوب، ایچلرنده انسانلرک حال ابتدایشندن قاله بر طاقم طاش سلاحلر و کیکلر بولنمشر. سواحلنده صید ماهیسی چوقدر. اسکی رومالیلر بو جزیره قربنده قرتاج دونخاسنی مغلوب ایدوب، بیوک بر مظفریت قراشمشلدی.

فایا { حلب ايله منج آره سنده بیوک بر قریه اولوب، باغ و باغچلری چوق قرای کثیره ايله محاط اولدیغنی و بعض مشاهیر علمانک مسقط رأسی بولندیغنی یافوت هوی بیان ایدبور.

فایال { (Fayal) پورتکیز دولته تابع آسور جزایر مجتمه سنک وسطی زمره سنک اک غربی آله سی اولوب، (بیقو) جزیره سنک غربنده واقعدر، و بوندن ۶ کیلومتره وسعتنده بر بوزالیه آبرلمشدر. طول اعظمی ۱۴ کیلومتره و مساحه سطحیسی ۱۸۰ مربع کیلومتره اولوب، اراضیی مارضلی، مرتفع و برکایدرد. اک یوکسک طاغی اولان (قاله بره) ۱۰۲۱ متره ارتفاعنده اولوب، تپه سی صو ايله طولش بر سونوک برکان آغزیدرد. باشلیجه محصولاتی، ذخایر ايله پورتقال اولوب، و قتیله پک چوق بولنان باغلی بوزلمشدر. صوبی پک قیت اولوب، یاغمور صولرینی صهرنجلره طوبلارلر. ساحله قریب بعض قبولری ده واردرد. اورمانلری یوقدر. صنایع محلیه سیپت و زنبیل کبی شیلرله صماندن معمول شیلردن عبارتدر، حیواناتی چوق اولوب، ۷۰۰۰ صیغیر، ۲۴۰۰۰ قیون، ۱۷۰۰ کچی و ۴۵۰۰ طوموز موجوددر. ساحل شرقیسنده و اک ابی لیاننده اوله رق ۴۵° ۳۱' ۳۸' عرض شمالی ايله ۴۸° ۵۸' ۳۰' طول غربیده واقع (هورته) قصبه. سنک ۷۹۰۰ اهالیسی واردرد. ایکهیسی اولان فلامنفوسک ۲۸۰۰ اهالیسی اولوب، ساز اهالیسی

فاؤسته { (Fausta) روم امپراطورلردن قسطنطینک زوجہ سی و ماقسیان هرکولک قیزی اولوب، قسطنطینک دیکر برزوجه دن متولد اوغلی (قریسیوس) ه تمشق ایتمکله، بونک طرفندن تکلیف زنا کارانه سی قبول اولنمیشندن، قریسیوسک کندیسنک ناموسنه تعرض ایتمک ایستد. یکنی بیانله، قسطنطینی قاندره رق، ممشوقی قتل ایتدیرمشیدی. بعده قسطنطین حقیقت حالی و اوغلی حقنده کی اتهامک افترا اولدیغنی آکلایه رق، میلادک ۳۲۷ تاریخنده فاؤسته بی حامده اتلاف ایتدیرمشدر. بوقمه سودابه ايله سیاوش حکایه سی آلدیربور.

فاؤستینه { (Faustine) روما امپراطور. برنجیسی (آنطونین) ک و ایکهیسی (مارق اورل) ک زوجہ سی ایدی. ایکهیسی دخی سفاهنده شهرت بولوب، آلوده دامن اولدقلمری حالده، حیاتلرنده حرمت و اعتبار کوردکلری کبی، وفاتلرنده دخی حقلمنده او وقت سرعی اولان بر آیین مخصوصه حرمت اولنمشدی.

فاؤن { یاخود فون (Fauns) اسکی رومالیلر اعتقادنده قیرلده کردکلری زهم اولنان بر طاقم جنلر اولوب، بونوزلی و پکی آتافلی تصویر اولنورلردی. بونلر کوبا زراعت ایشلرینه قاریشوب، (ساتیر) لر قدر مضر و مدھش زهم اولنمازلردی. ریسلرینه فاؤنوس دیرلردی.

فاؤنوس { (Faunus) اسکی رومالیلر اعتقادنده قیرلر و زراعت و چوبانلق الہی زهم اولنوب، یونانیلرک (بان) دیدکلری اله موهومه معادل ایدی. کوبا زوجہ سی (فاؤنه) ومعیتی اولان (فاؤن) لرله برابر قیرلده کزردی. عن اصل انسان اولوب (بیقوس) ک اوغلی اولدیغنی، ومیلاددن ۱۳۰۰ سنه اول لاتیومده حکومت سوروب، ایتالیا اهالیسنه زراعتی و آلله کاذبه نك عبادتی اوکرمش، و وفاتسنده کندیسنی چوق سومش اولان تبعہ سی طرفندن آلله صرہ سنه قومش ایدوک ظن اولنور.

فاوینیا نه { (Favignana) ایتالیا ده سمیله نك جزیره سنک جنوب غربیسی قربنده و (تراپان) جزیره سنک جنوب غربیسنده کاش (افاده) جزایر مجتمه سنک اک بیوک اولوب، ۳۲° ۵۵' ۳۷' عرض

جنگل کرده متفرق خانه‌لرده ساکن اولغه، قرا
تشکیل ایتیرک نواحیه منقسمدرلر.

فایتویل { (Fayetteville) آسرقاده ممالک
مجمعه‌تک شمالی قارولینه حکو-
متنه (ویلنفتون) ک ۱۰ کیلومتره جنوبنده اوله‌رق
(قاپ‌نهر) نهری اوزرنده (فومبرلاند) قونلنک مرکزی
بر قصبه اولوب، ۴۶۶ اهالیسی وارددر. کیلنهرده
قصبه قدر جیفمله، اسکله حالنده‌در. اطراف
چاملق اورمانلره مستور اولوب، کلیتی کراسته
و قطران اخراج اولنور.

فایرفیلد { (Fairfield) آسرقای شمالیده
ممالک مجموعه‌تک (فونکتیقوت)
حکومتنه و (نیوهاون) ک ۲۲ کیلومتره جنوب
فریسنده اوله‌رق (لونغ‌یسلاند) بوفازی اوزرنده
قونلق مرکزی بر قصبه اولوب، ۵۶۵۰ اهالیسی،
قاری، کوزل لیانی، سفاش اعمالنه مخصوص دستکا.
هاری و پک کوزل هواسی وارددر.
فائز { (میرزا علاءالدین محمد) ایران متأخرین
شمراسندن و ملوک صفویه نسلندن
اولوب، شویت اونکدر:

عشق‌چنان کداخت تم‌راکه آب کرد
کردی که ماند سرمه چشم حباب کرد

فائز افندی { (عبدلرحیم) عثمانلی شمر
و علامندن اولوب، ۱۱۰۶
تاریخنده طریق تدریسه دخول ابله، دور مدارس
ابده‌رک، تدبیراً غلطه و بعده مصر مولوبته نائل
اولوب، ۱۱۳۸ ده وفات ایتشددر. هو بر ایکی بیت
بر غزلندنر:

فریادمن اول یارده اغیاردهه قالمز
آه دل بلبل کله‌ده خاردهه قالمز
اوراق کتاب امل ایتدی پریشان
جمعیت دل جرخ ستمکاردهه قالمز.

فائز بنصرالله { (هوسی) مصرده حکومت
{ سورن ملوک فاطمیه‌تک اون
اوجیهیسی اولوب، ۵۴۹ تاریخنده پدري ظافرالله
اسماعیل قتلنده، ۵ یاشنده اولدینی حالده، وزیر
هاس طرفندن نخته کچیربلره‌رک، آلتی ییغی سنه اسماء
حکمدارلق ایتدکن سکره، ۵۵۰ تاریخنده ۱۱
یاشنده وفات ایتشددر. زمانده شام جهتنده بیوک
ؤزلهل اولوب، اکثر شهر و قصبه‌لر خراب و برچوق

اهالی هلاک اولمشدی. عم زاده‌سی قاضی‌الدین‌الله
عبدالله بن یوسف خلقی اولوب، بونکله فاطمیون
سلله‌سی منقرض اولمشدر.

فائض { فرس متأخرین شمراسندن دوت
ذاتک مخلصیدر:
برنجیسی (ملامحمدباقر) مازندرانلی اولوب، میرزا
صاحب طرز و افاده‌سنه تابع ایدی. مسقط رأسی
اولان (بارفروش) قصبه‌سندن جیقمامش، و ۱۱۱۸
تاریخنده وفات ایتشددر. شیخ علی حزین بونک اشعارینی
مدح ایدیور. شویت جمله اشمارندنر:

ماه من لطفکن ازخانه برون آیدمی
که بجان آسمان ازمنت دربانی چند

— ایکنجیسی (مولانا علی) خوانساری اولوب،
شویت اونکدر:

کار دلم زغم بتپیدن رسیده است
این لیم قطره خون بچکیدن رسیده است

— اوجیهیسی نهان‌اندلی اولوب، شویت اونکدر:

بروز حسرا قدر کریمه یاران شود پیدا
چن چون کل‌کند خاصیت یاران شود پیدا

— دردنجیسی کرمانلی اولوب، اکبر شاهک
نامنه دولتشاهک تذکره‌سنی نظمه چکمش؛ و شعرائی
زمان ظهورلرینه کوره یدی طبقه تقسیم ابده‌رک،
منظومه‌سنی یدی باب اوزره ترتیب ایتشددر.

فایفو { (Fai - Fo) هند چینیده (آ نام) ک
{ (فوشنشین) خطه‌سنده (هوه) تک
۱۰۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده بر قصبه اولوب،
۵۰۰۰ قدر اهالیسی وارددر. وقتيله پک تجارتگاه
ایکن، شمعی تدینده‌در.

فائق { (مولوی غلام محمد بن مولوی غلام
{ حسین) هندستانک متأخرین شمراسندن
اولوب، نسبی شیخ کبیرالدین ترمذییه منتهی اولور.
جد اهلاسی تیمورلنکک ۵۰۰ بتمنده هنده کیدوب، قنو-
حاته موفق اولغه، (آکره) قرینده بر منصبه نصب
اولنورق، نسبی اوراده بطناً بعد بطن حکومت
سورمش؛ و صاحب ترجمه‌تک پدري دهلی حکومتک
تزلزلنده لکهنو قرینده (ابنهی) قصبه‌سنده توطن
ایتشددی. قائق بعض نوابلرک منشیک کتاشبندده
بولمش؛ و اکثر علومه آشنا اولوب، ادبیات فار-
سیه‌تک تدریسنده هندستانجه دستورالعمل اولان بر

چوق کتب تدریسه ترتیب ایتشدر. «مخزن الفوائد»
و «انشاء فائق» عنوانرله ایکی تألیفی و «بهار معنی»،
«شکار معنی»، «روضة الشهداء» عنوانرله اوج منظوم.
مهمی و مرتب دیوانی واردور. ۱۲۴۱ تاریخنده وفات
ایتشدر. شو بر ایکی بیت اونکدر:

لاف محبت کرکشی پیدا کن اعضایی دگر
چشمی دگر کوشی دگر دستی دگر پای دگر
لیلی قدی شیرین لبی مریم رخی عیسی دمی
دل برد و اکنون بهر جان دارد تقاضایی دگر
لب در فغان تن در تپش جان در قلق دل در خلش
دارم بیرون و درون ایندا بر ایندکی دگر

فائق افندی } متأخرین شعراء عثمانیه دن
درت کشینک اسم و مخلصیدر:
برنجیسی (مهر -) شق ثالث دفتر داری ایکن
۱۲۴۵ تاریخنده وفات ایتشدر. شو مطلع اونکدر:

کوی وصله خط جانان پروبلدر بزم
داللدن داله قوتان مرغ خیالدر بزم

— ایکنجیسی (سلیمان -) صدارت مکتوب.
بجملفنده و بعض محاسبه جیلکارله جزیره نظارتنده
بولنوب، ۱۵۵۳ ده وفات ایتشدر. قله شایان
اشعارینه دسترس اولنه مدی.
— اوجنجیسی (محمد -) شیخ مصطفی صفی الدین
افندینک اوغلی اولوب، ۱۲۳۹ ده طومش، و تحصیل
ایله مشغول ایکن، ۱۲۶۱ ده وفات ایتشدر. بر
المیسندن اولان شو ایکی بیت اونکدر:

کلاستان وحدتک بلبلاری
بوستان معرفت سنبلاری
جمله سی باغ حقیقت کلاری
خلوتیلر واقف عرفان اولور
هربری ملک دله سلطان اولور

— دردنجیسی (عبدالکریم -) بغدادلی اولوب،
ایرانیه عزیمتله، برخیلی وقت اوراده مذهبلک ایده رک،
اشعار فارسیه سوزله ده کسب ممارسه ایتشدر. شو
بیت اونکدر:

کرباری بگذرد بستم درکه مات
آید دیواره برتن بیجان من حیات

فائزا } (Faenza) ایتالیا نکه خطه.
سنده (راونه) ایالتنده و راونه نکه
۳۷ کیلومتره جنوب غریسنده اوله رق آذرباینتی
دکترینه دوکیان (لامونه) نهری اوزرنده قضا سرکزی
بر قصبه اولوب، ۱۴۲۸۰ و ملحق محله رله برابر

۲۴۰۰۰ اهالیسی، سوری، منتظم سوقاقلری،
قصبه نکه اسمندن مأخوذ (قایانسه) اسمیله و قتله مشهور
بولنیش جینی قاپرینه سی و اطرافنده میاه معدنیه سی
و کوکورد معدنی واردور.

فتاحی } (ملایجی) ایران شعرا سندن اولوب،
نیشاپورلدر. شاه رخ زماننده یاشا.
یوب، ۸۵۲ ده وفات ایتش؛ و مرتب بر دیوانله
«شبستان خیال» عنوانرله بر اثر براقشدر.

فتح } (فتح سلطان) ایران شعرا سندن اولوب،
عن اصل دافغانستانی اولدینی حالدیه، شاه
سلیمان صفری زماننده ایرانده قبیض ایدوب، مسند
صدارته نائل اولمشدر؛ و ۱۱۳۴ تاریخنده وفات
ایتشدر. شو بیت اونکدر:

از اشک شمع ولاله ز داغ جگر غمی است
بیچاره ماکه آه ندارم در جگر

فتوحا } ایران شعرا سندن اولوب، اصفها -
نلیدر. شو بیت اونکدر:

مطلب تمیز ظالم و مظلوم کردن است
رنجیر عدل بهر تماشاخانه بسته اند

فتح الدین } مشاهیر طبایب اسلامدن اولوب،
ملوک ایوبیه دن ملک کامل و ملک
صالح خدمت طبابتنده بولمشدر. پدری (جمال الدین
بن ابی الحوافر) و اوغلی شهاب الدین دخی مشاهیر
اطبادن بولمشدر.

فتح الله شیرازی } (امیر -) مشاهیر
کرداندن هندستانه انتقل ایتش اولان خواجه احمد
فائینک توصیه سی اوزرنیه، علی عادلشاه طرفندن
دهوت اولنه رق، شیرازدن دکنه عزیمتله، حسن
قبوله مظهر اولمش؛ و شاه مشارالیهک وفاتنده دهلی به
کیده رک، اکبر شاهه انتساب ایتش ابدی. بعده
کشیمره چکیلوب، ۹۹۷ ده وفات ایتشدر.

فتح الله شیروانی } سلطان مرادخان ثانی
دوری علماسندن او.
لوب، علوم عقلیه و شرعیه بی سید شریف جرجانیدن
و علوم ریاضیه و هیئتیه سمرقنده قاضی زاده دن تحصیل
ایله، دیار رومه انتقال ایدوب، قسطنطنیه اقامت
ایده رک تدریسه مشغول اولمش؛ و سلطان محمد
ثانی نکه اوائل سلطنتنده اوراده وفات ایتشدر. مواقف
و چغینی و سائر کتب علمییه شرح و حاشیه لری واردور.

فتح الله عماد شاه { هندستانده دکنک
(برادر) خطه سنده
حکومت سورن عماد شاهان سلاله سنک مؤسسی
اولوب، من اصل ایکنجی محمود شاه بهمنینک خدمتده
بولغه، خطه مذکوره به والی نمین اولمش؛ ۱۴۸۴
تاریخ میلادیسند کسب استقلال ایدوب، ۱۵۱۴ ده
وفات یتمشدر.

فتح الله مستوفی { (نظر الدین) سکرنجی
قرن هجری مشاهیر
ادبا و شعرا سندن اولوب، سالف الترجه حمدالله
مستوفینک برادریدر. خواجه رشید الدین و فضل الله
واوغلی فیات الدینک خدمتله ندرده بولمشدر.

فتح بن خاقان { (بن احمد بن غرطوج)
خلفاء عباسیه دن متوکلک
وزیری اولوب، عالم و ادیب و شاعر وجود و کرم
و سخاوتله مشهور بر ذاند. قوناغی دائماً سجم ادبا
و شعرا اولوب، اکثریا فصحاء عربی و بصره و کوفه
علمانی دخی جمع و دعوت ایدردی. هلومه بک جوق
محبت و مراقی اولوب، علی بن یحیی النجم معرفتیه
جمع و ترتیب اولمش بک واسع برکتخانه سی وار
ایدی. متوکلک بو ذت حقنده حرمت و محبت بک
زیاده اولوب، کندیسنی یاندن آرماز ایمش. فتحکده
مطالعه کتبه او قدر مراقی وار ایمش، که خلیفه
بر حاجت ضمنده مجلسدن قلیغیه، بر قاج دقیقیه
بوش یکیرمه ملک یچون، جینده طاشیدی بر کتابی مان
آجوب اوقومه باشلار ایمش. ۲۴۷ تاریخنده متوکل
ایله برلکده قتل اولمشدر. شو بر ایکی بیت جمله
اشعارنددر:

وای وایها لکالخر و الفقی
مقی یسطع منها الزیاده یزد
اذا زددت منها ازددت و جدأ بقر بها
کفیف احتراسی من هوی یجیدد

فتح بن خاقان { (ابو نصر محمد بن عبیدالله
القیسی الاشیللی) اندلس
مشاهیر ادب سندن اولوب، اندلس مشاهیر شعرا سندن
بعض ذواتک تراجم و اشعارینی حاوی «قلائد المقیان»
عنوانیه سجم و مصنع مبارله بر کتابیه «مطعم
الافض و مسرح التانس فی ملح اهل الاندلس»
عنوانیه کبری وسطی و صغری اوله ورق اوج نسخه

اوزره بر اثری وارد. بک جوق سفر و سیاحت
ایدوب، ۵۳۵ و بر روایتده ۵۲۹ تاریخنده مراکشده
یاتدینی خاندۀ مقتول بولمشدر. ابو الحسن علی بن
یوسف بن تاشفینک اسیرله قتل اولندینی مظنوندر.
اتریشک برنجیدی ۱۲۷۷ تاریخنده تونسده طبع
و نشر اولمشدر.

فتحپور { هندستانده بواسطه اوج قصبه
وارد:

بری اله آباد ایالتده و اله آبادک ۱۱۵ کیلومتره
شمال غریبسنده و کتک ایله جنه نهر لری آره سنده
اوله ورق دمیر یول خطی اوزرندۀ واقع اولوب،
۱۹۸۸۰ اهالیسی و ایشلک تجارتی وارد. سنجاق
مرکزی اولوب، سنجاقک ۶۶۳۸۷۷ اهالیسی
و ذخیره، یاموق، چوبید، آفیون، شکر قامشی
و سائر به متعلق بک جوق محصولاتی وارد.
— ایکنجیسی لکهنو ایالتک برینکه سنجاقنده
و مرکز لوانک ۲۲ کیلومتره شمالنده واقع اولوب،
۷۴۹۵ اهالیسی وارد.

— اوچنجیسی آکره ایالت رسنجاقنده و آکره ک
۳۷ کیلومتره غرب جنوبیسنده واقع اولوب، ۶۸۸۰
اهالیسی وارد.

فتح پوری محل { هندستان ملوکندن
{ شاهجهانک زوجیه سی
اولوب، دهلیده (فتح پوری مسجد) اسمیهل جسیم
و مصنع بر جامع شریفک بانیه سیدر.

فتح حیدر { دکن ملوکندن مشهور تیپو
{ صاحبک بیوک اوغلیدر.

فتح شاه پوری { هندستانده بنکاله
{ ملوکندن اولوب، ۸۸۷
تاریخنده جلوس ایتمش، و ۸۹۶ ده قتل اولمشدر.

فتح علی حسینی { هندستان ادب سندن
{ اولوب، هند شعرا سندن
۱۰۸ ذاتک اسامیسنی و بعض اشعارینی حاوی
«تذکره الشعراء هند» عنوانیه بر کتاب تألیف
ایتمشدر.

فتح علیشاه { الیوم ایرانده حکومت سورن
{ قاجار سلاله سنک ایکنجی
حکمداری اولوب، دولت مذکوره ک مؤسسی
اولان آقا محمدک برادر زاده سیدر. منک زمان

سلطنتنده فارس والیسی اولوب، ۱۲۱۲ تاریخنده، آقا محمد خانک وفاتی اوزرینه، ایران تختنه جلوس ایتش؛ ور قیبله مخالفین طایفه سنی دفع واسکات ایتدکن صکره، کرجستان اوزرینه عسکر سوق ایدوب، آنجق روسیه دولتی کر جیلره معاونت ایتدیکندن، اورانک ضبطنه مقتدر اوله مامشدی. بمده روسیه قارشی بونا پارتایله و صکره انکتره ایله اتفاق ایتش ایسه ده، نهایت روسیه ایله ابتدکی محاربه ده مغلوب اولوب، اروپا جه تشریحی قائب ایتشدی. افغانستانه دخی محاربه ایدوب، هراتی ضبط ایتش ایسه ده، ایکی اوغلی پیننده ظهور ایدن اختلاف محافظه سینه مانع اولمشدی. ۳۸ سنه حکومت سوروب، ۱۲۵۰ تاریخنده وفات ایتکله، تورونی محمد شاه بن عباس میرزا خانلی اولمشدر، که شاه سابق ناصر الدین شاهک پدریدر.

فتح کرای { قریم خانلردن ایکی ذاتک اسمیدر :

برنجیسی دولتکرای خانک اوغلی اولوب، برا-دری فازیکرای خانک قالدای ایکن، قریم عسکرله سلطان محمد خان ثالثک معینده اگری سفرینه کیده رک، بو سفرده کی حسن خدمتیه پادشاهک نظر نوجوبی و صدراعظم سنان پاشانک محبتی ترانغله، سفردن عودتنده ۱۰۰۵ تاریخنده قریم خانغنه نصب بیورلهرق، او طرفه عزیمت ایتش؛ و سلفی هودت ایتکده ایکن، سنان پاشا عزله اولنهرق، سلفی ابراهیم پاشا مسند صدارت کیکله، بونک فازیکرای ایله حقوق سابقه سی اولدیغندن، اقباسی مرض ایدهرک، اهلینک آرزوسنه کوره، ایکیسندن برینی قرارلاشدریمق اوزره، چرکس متفرقه باشی خندان آقا مأمور اولمش ایسه ده، بو دخی فازیکرایک طرفدارای بولندیغندن، اونی التزام ایدوب، بر طاقم تفرقه لره سببیت و بردکن صکره، نهایت فازیکرای اقا اولنهرق، صاحب ترجمه درسماده منهی عزیمت ایکن، بعضی مفسد لریک اغفالیه بیوک برادرله و داعلا شمنه کیتدیکنده، بوسیدن اوریلوب، اتلاف اولمش؛ و طغوز اولادی دخی ذبح اولمشدر. کریم و جسور بر ذات اولوب، وفانده ۳۹ یاشنده ایدی. خانلی مدتی یالکز اوج آیدر.

— ایکنجیسی حاجی سلیم کرای زاده دول

کرایک اوغلارندن اولوب، عمی قیلان کرایک اوغجی دفه کی خانغنده نور الدینک مأمور بئنده اولدی بی خالده، ایران سفری آچغله، نادر شاهه قارشی سوق اولنان اودوی مایونه ملحق اولقی اوزره، تاتار عسکرله کجه به عزیمت ایتش؛ و سفردن صکره درسماده هودت ایدوب، ابتدکی خدمته مکافاة ویزه سنباغی آربه اتی و بر بلهرک، قریمه اعاده اولمش؛ و اورایه وصولی قالدای بولنان عادل کرایک وفاتنه تصادف ایتکله، برینه نصب ایدلش ایدی. ۱۱۴۹ تاریخنده قیلان کرای خانک برینه قریم خانلی اولوب، اوصره ده روسلر قریمه دخول ایله قره صو قصبه سنی یاقدرلردن، ۱۱۵۰ تاریخنده عزل، و ویزه ده (چاقلی) قریمه سنده اقامته مأمور اولش؛ و ۱۱۵۹ ده اوراده وفات ایتشدر. خانلنک مدتی بر سنه اولوب، وفانده الی یاشی مجاوز ایدی.

فتیح { عثمان ک زاده علی — افندی) متأخرین هلا و ادباء عثمانیه دن اولوب،

روسمیقیدر. مملکتنده و بمده درسماده تحصیل علم ایدوب، درسمادنده تدریسه مشغول اولمش؛ و بر مدت مکتب معارف هدیه ده معلم اولوب، ۱۲۶۳ ده بو مأموریتی ترکله، قانج جامع شریفنده تفسیر شریف تدریسه حصاراوقات ایتشدی. «الحیر الحسن فی شرح المستشار المؤمن» و «حلیه سلطان» و حدیثه داثر «سرمایه نجات» عنوانلره اوج تألیفی و «علم طبقات الارض» عنوانیه مطبوع بر رساله سی واردر.

فتنه { مشاهیر مغنیان دن اولوب، جعفر برمکنیک جاریه سی ایدی. حسن و جمال و عقل

و ذکاسی دخی سنه معادل اولغله، هارون الرشید طرفندن دفاتله طلب اولمش ایسه ده، جعفر بر هذر بیانیه امتناع ایتش؛ و نهایت برمکیرک زوالنده خلیفه مشارالیه طرفندن آلتش ایدی. برکون اسرا ایتدکی بر شرقی سویلکدن امتناع ایله اسکی افندی سی یاد ایتدیکندن، رشید طرفندن انده کی سازله باشنه اوریلوب اتلاف اولندی صریدر.

فتوت { (ابوترب) فرس شعراسندن اولوب، شو بیت اونکدر:

من بر همن مشرب بقانۀ یکرنکم
از درک سنک صنم سازید ز ناز مرا

فتویٰ { شیخ الاسلام میرزا نوری } فرس
 { شمراسندن اولوب، شویت جمله
 اشمارنددر :

اول از دورته حابه برون آدری
 آن قدر تاب ندارم که تودد بازکنی

فتویٰ { Fatva) هندستانک بهارخطه سنده
 { بطنه) ایالت و سبهاغنده و بطنه نک
 ۱۶ کیلومتره جنوب شرقی سنده اوله رق کنک ایرما-
 فنگ ساحل جنوبی سنده بر قصبه اولوب، ۱۱۲۹۰
 اهالیسی، اینک تجارنی، بازاری و باموق منسوجات
 دستکاملری واردر.

فتیان الشاغوری { شهاب بن علی بن فتیان
 { الاسدی) مشاهیر ادبا
 و شمرادن اولوب، ۳۰ هـ تاریخلرنده بانیاسده طوغمش؛
 و ۶۱۰ هـ تاریخنده دمشقده وفات ایتشدور. سلطان
 صلاح الدین ابوبیک افریاسندن دمشق صاحبی امیر
 نورالدین مودود بن المبارکه منسوب اولوب، اولادینک
 مریمسی ایدی. مرنب دیوان اشعاری و مفرداندن
 هبارت بر کوچک دیوانی واردر. شو ایکی بیت جمله
 اشمارنددر:

الورد بوچنتیک زاه زاهر
 والسعر بمقلتیک وافی وافر
 والعاشق فی هواک ساه ساهر
 برجو و محاف فیهو شاک شاکر

فتیوتیده { یاخود فتیوتیس) Phthiotide,
 { Phthiotis) تسالیه نک جنوبنده
 بر کوچک خطه اولوب، تروآ محاربه سی زماننده
 مستقل بر دولت صغیره تشکیل ایدیوردی. مرکزی
 { ثیه) مدینه قدیمسی ایدی.

فتیوتیده مع فوکیده { Phthiotide,)
 { et Phocide)
 یونان ایالتلرندن اولوب، شمالاً تسالیه یعنی بکیشهر
 و ترحاله، غرباً آقارنانیا مع اتولیا ایالتلرله، جنوباً
 قورنت کورنیزله و یونیا مع آتیقه ایالتله، شرقاً دخی
 آفریبوز جزیره سی قره دن آبران آنالاتی و زیتون
 کورنیزلی و (اوری) و تریکری بوغازلرله و نهایت
 فلوس کورنیزله محاط و محدوددر. فتیوتیس، یار-
 فاسیس، لوقریس و دوریس اسملرله ۴ قضا و ۲۹
 ناجیه به منقسم اولوب، مساحت سطحیه سی ۶۰۸۴
 مربع کیلومتره و اهالیسی ۱۲۶۴۷۰ کشیدور.

اراضیهی طاعلق اولوب، حدود شمالیه سنده (اوتریس)
 طاعنی فریدن شرقه اوزانه رق ۱۲۲۰ متره به قدر
 ارتفاع کسب ایدور. بو طاعلق جنوبنده زیتون کور-
 فزیه دوکیلن (هلاده) نهری وادیسندن عبارت طار
 بر اووه بولنوب، بو وادینک جنوبنده شمالدن جنوبه
 بر طاق طاعلق اوزاتور، که باشلییه لری: قاتاوتزه
 (۱۵۶۴ متره)، و اردوسبا (۲۳۵۲ م)، خبونه
 (۲۵۱۲ م) و حدود جنوبیه سنده مشهور یارناس
 و نام جدیدله لیقوره (۲۴۵۰ م) طاعلق ایدور.
 یارناس طاعلق شمالنده توپولیس کولنه دوکیلن
 (سفیه) و نام جدیدله (ماوروزو) نهری وادیهی
 دخی طار بر اووه تشکیل ایدور. بو ایکی نهردن بشقه
 قورنته کورنیزیه دوکملک اوزره قسم جنوبی سنده
 (مورنوس) نهری جریان ایدور. مرکزی (زیتون)
 و نام دیگرله (لامیا) قصبه سی اولوب، ایکجهی درجه ده
 قصبه لری آنالاتی، سالونه و فالاقسیدی دره. مزور-
 حات و محصولاتنی احتیاجات محلیه درجه سندن دوندوره
 { جزیره العربک همان خطه سنده و عمانک
 { جزیره ۲۵ کیلومتره شمال فریسنده ساحل
 بحر ده بر قصبه در.

فج زیدان { افریقیه ده طبنه شهری قرینده
 { بر قصبه اولدینی جغرافیون
 مراب آثارنده مذکوردر.

فخر الاسلام { (ابو بکر محمد بن احمد
 { المستظهري) مشاهیر فقهاء
 شافیه دن اولوب، اجدادی عن اصل ماوراء النهرک
 (شاش) خطه سندن اولدینی حالده، ۴۲۹ هـ تاریخنده
 میافارقینده طوغمش؛ ابتدا اوراده بعده بغدادده
 ابو اسحق شیرازیدن و ابو نصر بن الصباغ و سائر
 مشاهیر عصرندن تفقه ایتدکن صکره، ابو اسحق
 شیرازی ايله برلکده نیشاپورده کیده رک، امام الحرمینک
 حضورنده مباحثه به کیریشمکه اثبات اهلیت ایتش؛
 و ینه بغدادده عودت ایدوب، استادی ابو اسحق
 مشار الیهک و فائنده فقهاء شافیه نک رئیس اولمش؛
 و ۵۰۴ هـ تاریخنده مدرسه نظامیه ده تدریسه مأمور
 اولوب، وفاته دک دوام ایتش؛ و ۵۰۷ هـ تاریخنده
 بغدادده وفات ایدوب، باب شیراز مقبره سنده استا-
 دینک یاننده دفن اولمشدور. فقهده بر جوق تألیفاتی
 اولوب، اک مشهوری «حلیه العلما» عنوانلی کتبا.

زمانده اون وبعده ایکی سنه حکومت سوروب،
۶۰۶ تاریخنده وفات ایتشدر.

فخر الدین { درزی رؤساندن اولوب،
سلطان مراد خان رابع زما-
نده رفع لوی عصیان ایتکله، برمدت اوغراشلدقدن
صکره، اخذ ودرسماده سوق اولنهرق، ۱۰۴۱ ده
اعدام اولمشدر.

فخر الدین { فرس شمارسندن بروج آتق
دوت ذاتک اسمیدر:

برنجیسی (مولانا —) مشهور حسین واعظک
اوقلیدر. کندیسی دخی پدیری کبی وهظ ونصیحت
خصوصنده یک ماهر ایدی. ۹۳۹ تاریخنده وفات
ایتشدر. «محمود وایزه» عنوانیله بر منظومه سی
وخیلی اشعاری واردر. شو بیت اونکدر:

بانپ لعل و خط قالیه کون آمده ئی
عجب آراسته از خانه بیرون آمده ئی

— ایکنجیسی (مولانا —) هراتلی اولوب،
سلطان سهرک ندماسندن ایدی. شوربای ایتکدر:

دردشمن من اشک چیست سیل غم او
در تن دل و جان کینند خیل غم او
دوش آمده بود شادی در دل من
گفتم چه کسی گفت طفیل غم او

— اوچنجیسی (— اسعد) استرابادی اولوب،
شو بیت اونکدر:

مرا مادر دعا کرده است کوی
که از تو دور بادا آنچه جوی

— دردنجیسی (مولانا —) هندستانده ملک
الشرا عنوانی قرائش؛ ۱۱۹۹ ده وفات ایدوب،
دهلیده قطب الدین بختیار کاکنک درکاهی جوارنده
دفن اولمشدر. «نظام العقائد»، «رساله» مرجیه
و «فخرالحسن» عنوانی کتابلرک. مؤلفیدر. اشعارینه
دسترس اولنه مدی.

فخر الدین { (ابوالمنصور عیسی بن مودود)
اسرای اتراکدن وادباوشمرادن
اولوب، ۵۸۴ تاریخنده برادرلری طرفندن قتل
اولمشدر. عربی العباده بلیغ رسائی وبرخیلی اشعاری
واردر. شو ایکی بیت جمله اشعارندندر:

القیض لذلک فی الهوی والیسط
یا من املی عذاره الخنط
قالوا رشاد قلت مه لا تخنطوا
من این لسان القیاض فی قرط

بیدر، که خلیفه مستظهر باللهک نامنه یازدینندن،
مستظهری عنوانیله دخی معروفدر.

فخر الاسلام بزدوی { (ابوالحسن علی
بن محمد) مشا-

هیرفتهاه حنفیه دز اولوب، «اصول الفقه» و «اصول
الدین» عنوانلریله ایکی کتابی، «المبسوط» عنوانیله
اون جلد اوزره برکتاب معتبری و دیگر بعض آثاری
واردر. ۴۸۲ ده وفات ایتشدر.

فخر الدوله { (ابوالحسن علی بن رکن الدوله
حسن بن بویه) آل بویه سلا-
له سنک یدنجی حکمداری اولوب، ۳۴۱ تاریخنده
طوغمش؛ و پدیرنک زماننده همدان حاکمی اولمش؛
وبرادرلری هضد الدوله و مؤید الدوله ی اظهار مخالفت
ایدوب، طبرستان حاکمیه برلکده ایتدکاری محاربه ده
مغلوب اولمظه، نیشابوره قاچش ایدی. ۳۷۳ نا-
و بختنده فخر الدوله تک وفاتی اوزرینه، تخته یکجوب،
۱۴ سنه حکومت سورودکن صکره، ۳۸۷ ده
اصفهانده وفات ایتشدر. مرجعش بر حکمدار ایدی.
اوقلی مجد الدوله خلقی اولمشدر.

فخر الدوله { (حمید الدین) ایران شمرا
(و هلاسنندن اولوب، من اصل
کیلانی اولدینی حالد، هندستانه عزیمتله، اوراده
عزت وجاه، نائل اولمشیدی. هزله دائر اولان شو
بر ایکی بیت اونکدر:

خواجه بفزود ولیکن زورم
کشت مشغول ولیکن بشکم
میزبان بود ولیکن برباط
نام آورده ولیکن یدرم

فخر الدین { کرت ملوکنک اوچنجیسی او-
{ لوب، دوات مذکورده تک
مؤسس اولان ملک شمس الدین محمدک تورونیدر.
پدیری رکن الدینک زماننده یدی سنه محبوس قالوب،
بعده امیر نوروزک شفاعتیله جیقاربلارق، فازان
خانک یانه کیمش؛ و ۹۰۵ تاریخنده ینه امیر نوروزک
سمعیله پدیری یرینه نصب اولنهرق، هراتده مقام
امارته یکمشیدی. بعده امیر نوروز فازان خاندن
متوهم اولوب، بوتک یانه النجا ایتدیکنده، وفاسراق
ایدوب، اخذینه مأمور اولان امیر قتلله تسلیم ایتش؛
بعده فازان خانه عصیان ایدوب، برادرلی الجایتو
خانله محاربه ایتشیدی. بر قلعه یه چکمش اولان پدیری

فخرالدین آذری { «آذری» ماده سنه
{ «سراجت بیورله» }

فخرالدین افندی { متأخرین شعراء عثمانی
{ نبه دن ایکی ذاتک

اسمیدر:

برنجیسی بروسه لی اولوب، اشرف زاده شرف
افندیك اوغلیدر. ۱۱۲۷ تاریخنده دنیا به کیش؛
و ۱۱۴۶ ده لایس خرقه مشیفت اولوب، ایوب
افندی و بعده امیر سلطان زاویه سی شیخی اولمش؛
و ۱۱۷۶ ده وفات ایتشد. برنمت شرفدن اولان
شو مقطع اونکدر:

مده زانان تصلیه روح شریفکه سنک
فخری! بیچاره دن ای مغیر پیرو جون

— ایکنجیسی روم ایلنده کی شارکوبندن اولوب،
اورا مشایخ خلوتیه سندن شیخ ذاتی افندی دن اخذ
اجازته، درسامانه کله رک، ۱۲۱۴ ده وفات ایتشد.
شویت اونکدر:

زهد و تقواک حق بیلکده یوقدر مدخلی
مسجد عرفانه کل فخری مسلمانق بودر

فخرالدین بناکشی { مشاهیر شعراء و مور.
{ خیندن اولوب، ملوک

ایخانیه ک اخیری اولان سلطان ابو سعیدک زماننده
باشامش؛ و پادشاه مشارالیه ایله اجدادی اولان آل
جکیزک مفصل و مکمل تاریخی یازه رق، هند
و سائر ممالک و امم احوالندن دخی بحث ایتشد.
اشعاری مقبول اولوب، شو مطلع اونکدر:

باز این عتاب جانان با ماجز است کوی
پژان و عهد ایشان باد و هواست کوی

فخرالدین بن تیمیه { «ابن تیمیه» ماده سنه
{ «سراجت بیورله» }

فخرالدین پوربی { هندستانده بنکاله خطه
{ واسعه سنک ایلک حکمدار

مسلی اولوب، او وقتده دک بو خطه دهلی دولتنه
تابع ایکن، و صاحب ترجمه بنکاله و الیسنک معیتده
بولندی حالد، ۷۳۹ تاریخنده حکومتی ضبط ایله،
اعلان استقلال ایدوب، ایکی ییقت سنه حکومت
سوردکن صکره وفات ایتش؛ و اولاد و احفادی
بر مدت حکومت سورمشلردر.

فخرالدین چهارکس { (ابو المنصور بن
{ عبدالله الناصری)

صلاح الدین ایوبی اسرا سندن اولوب، ثروت و سا.
مانیله و کرم و سخاوتیله مشهوردر. قاهره ده (القیسا.
ریة الکبری) اسمیله بیوک و بک مزین بر چارشی
و اینجنده مصنع بر جامع یابد برمشیدی. ۶۰۸ ده
دمشقه وفات ایتشد.

فخرالدین خالیدی { علما و شمرادن او.
{ لوب، «شرح الفراء»
نص «عنوانیله بر تألیفی وارددر. اشعارنده (بهشتی)
تخلص ایدردی. معین الدین جویندک استادیدر.

فخرالدین رازی { (ابو عبدالله محمد بن
{ عمر التیمی البکری)

اعظام علما و حکماء اسلامدن اولوب، قرشی الذبدر.
پدری ضیاء الدین عمر دخی کندیبی کی فصیح و بلیغ
و خطبه ایراندده فوق العاده ماهر اولغه، صاحب
ترجمه (ابن الخطیب) و (ابن خطیب الری) دخیلکه
دخی معروفدر. فقه، کلام، تفسیر، ادبیات، حکمت،
طب، علوم ریاضیه و سائر علوم عقلیه و قلبیه ک
جمله سنده بدطولی صاحبی اولوب، بحق علامه دخیلکه
سزاواردر، و (شیخ الاسلام) عنوان مغفرت بخشاشنه
نائل اولشدر. ۵۴۴ ه تاریخنده (ری) شهرنده طو.
غوب، ابتدا شهر مذکورده پدردن تحصیل علوم
ایتش؛ و پدربنک و فاندن صکره کال سمانینک یانه
عزیمتله، بر مدت بوت حلقه تدریسنه دوام ایتش؛
و بعده وطننه هودتله، (مجد جیلی) دن قرائت علوم
ایدوب، بوت تدریس ایچسون مرافقه ده دوتنده
معیتده کیده رک، خیلی وقت مشارالیه دن علم کلام
و حکمت درسلمی آلفه دوام ایتش؛ و اکیال تحصیلدن
صکره خوارزمه عزیمت ایدرب، اورا علماسیله علوم
مذهبییه به متعلق ایتدیکی مباحثه دن طولانی مملکتدن
اخراج اولنهرق، مارراء النهره کیتش؛ و واردن
دخی بوبله بر مباحثه دن طولانی مفارقه مجبور
اولوب، (ری) ه عودت ایتش؛ و وارده فوق العاده
زنکین بر طبیب حاذق بولتغله، و ارثلی اولان
ایکی قیزی فخرالدینک ایکی اوغلنه وروب، متعاقباً
کندیسی وفات ایدنجه، ثروت و سامانی فخر رازینک
حائله سنه انتقال ایده رک، بوندن شهاب الدین غوری به
بر بیوک مبلغ اقراض ایتش؛ و بعده مبلغ مذکورک
استیفاسیچون غزنه به کیدوب، مشارالیه کرام
و احسانلرینه نائل اولهرق، ثروت و جاهی برقات ده

آرمش؛ واورادن خراسانه هودت ايدوب، سلطان محمد خوارزمشاهه انتسابه، فوق المعاده جاء وميزت واکرام وحرمته فائل اولمشدى . ريدنه وهرات و خوارزمده و سائر بولنديه مملکتلرده تدريس وافاضنه ايله مشغول اولوب، مجلس درسى مقصود طلبه وعلما اولمغه، يك اوزاق يرلردن تشنکان علم ومعرفت کلوب، استفاده ايدرلردى . خانه سندن مدرسيه کيدرکن هر وقت رتاي اطرافنده اوجيوزى مجاوز طلبه يوروردى . وعظ وخطبه سى دخى يك مؤثر اولوب، منبر وكرسيده عربى وفارسى سويلردى . طبيعت شعريه سى دخى اولوب، بو ايكي لسانده اشعار سايسه وحكميه سى واردرد . مطالعة كنيه بر درجه ده مراق و ارامش، كه يك بركن مطالعه سز كچيرديكى زمانلره يك چوق آجيدنى هر وقت سويلر مش . ۶۰۶ تاريخنده هراتده وفات ايدوب، اوراده مدفوندر . علوم وفنون متنوعه ده بوجه آنى تأليفات جديده ومعتبره سى واردرد: «مفاتيح الغيب» كه تفسير كبير دينكله مشهور ۱۳ جلددن مركب بر تفسير شريفدر، «تفسير سورة البقرة على الوجه العقلى لالنفلى»، «شرح وحيز الغزالى» ۳ جلد، «كتاب الطريقة الملايئة فى الخلاف» ۴ جلد، «كتاب دواامع الينبات فى شرح اسماء الله والصفات»، «كتاب المحصول فى علم اصول الفقه»، «كتاب فى ابطال القياس»، «شرح كتاب المفصل للزخشرى فى النحو» ناتمام، «شرح سقط الزند» ناتمام، «شرح نهج البلاغة» ناتمام، «كتاب فضائل الصحابة»، «كتاب مناقب الشافعى»، «كتاب نهاية العقول فى دراية الاصول» ۲ جلد، «كتاب المحصل»، «كتاب المطالب العالية» ۳ جلد ناتمام، «كتاب الاربعين فى اصول الدين»، «كتاب المعالم»، «كتاب تأسيس التقديس» كه ملك عادل ابو بكر بن ابوبك نامنه يازوب مقابلنده مشاراليه طرفندن كنديسنه بيك آلتون كوندلر مشدى، «كتاب القضا والقدر»، «رسالة الحدوث»، «كتاب تمييز الفلاسفة» فارسى، «كتاب البراهين الهائية» فارسى، «كتاب الطائفت النيبائية»، «كتاب شفاء الوبى والخلاف»، «كتاب الخلق والبث»، «كتاب الحسين فى اصول الدين»، «كتاب عمدة النظر وزينة الافكار»، «كتاب الاخلاق»، «الرسالة

الصاحبية»، «الرسالة المجدية»، «كتاب عصمة الانبياء»، «المخص»، «كتاب المباحث المشرقية»، «كتاب الانارات فى شرح الاشارات»، «شرح كتاب هيون الحكمة»، «الرسالة الكمالية فى الحقايق الالهية» فارسى، «رسالة الجوهر الفرد»، «كتاب الرماية»، «كتاب فى الرمل»، «كتاب مصادرات اقليدس»، «كتاب فى الهندسة»، «كتاب فتنه المصدور»، «كتاب فى ذم الدنيا»، «كتاب الاختيارات الملايئة»، «كتاب فى الاختيار رات السماوية»، «كتاب احكام الاحكام»، «كتاب الموسوم فى السرايمكتوم»، «كتاب الرياض الموقفة»، «رسالة فى النفس»، «رسالة فى النبوات»، «كتاب الملل والنحل»، «كتاب دنكلوشا»، «كتاب مباحث الوجود»، «كتاب نهاية الابهاز فى دراية الابهاز»، «كتاب مباحث الجدل»، «كتاب مباحث الحدود»، «كتاب الايات الينبات»، «رسالة فى التنبيه على بعض الاسرار المودعة فى بعض سور القرآن العظيم»، «كتاب الجامع الكبير» كه «كتاب الطب الكبير» دينكله دخى معروف اولوب نا . تمامدر، «كتاب فى النبض»، «شرح كليات القانون» ناتمام، «كتاب التشرىح من الرأس الى الخلق» ناتمام، «كتاب الاشربة»، «مسائل فى الطب»، «كتاب الزبدة»، «كتاب الفراسة» . اشعار عربيه وفارسيه سندن برر نمونه ايراد اولنورد:

ارواحنا ليس تدري اين مذهبا
وفى التراب توادى هذه الجثث
كون يرى وفساد جاء يتبعه
الله اعلم ما فى خلقه عيث

هرگز دل من زعلم محروم نشد
كم ماند زاسرار كه مفهوم نشد
هفتاد ودوسال عمر حاصل كردم
معلوم شد كه هيچ معلوم نشد

فخر الدين رومى } سلطان بايزيد خان
اول دورى علما

ومشايخنندن اولوب، مدرسيه زهد وتقوى ايله مشغول ايدى . اجرتة مقابل امامت ايدن اماملرك آرقه سنده نماز قيتاز ايمش . دهوات مأثوره حقنده مباحث دقيقه بنى حاوى بر كتابى اولوب، كثرث معلوم مائه دالدر .

اواخر حیاتند همدن پانسه کلبش اولان اوغلی
کبیر الدین دخی پانده مدفوندر. شو بر ایکی بیت
جمله اشعار طارفانه سندنر:

بعالم هر کجا رنج و بلا نیست
بهم بر دند و عشقش نام کردند
چو خود کردند سرخویشتن فاش
عراقی را چرا بدنام کردند

فخر الدین مستوفی } (خواجه اوحد)
مشاهیر شعراء

ایراندن اولوب، سبزوارلیدر. بیوک بر خاندانه
منسوب ایدی. علوم و فنون متنوعده ید طولای
وحسن خطده مهارتی وار ایدی. ملوک و کبرادن
بر جوق هدایا آلوب، احبابه تقسیم ایدر و فقرانه
ولابالایانه یاشارایدی. تاهل اتیموب، ۸۶۸ تاریخنده
۶۱ یاشنده وفات ایتشد. مرتب دیوانی واردرد.
وفاتنده ترکسی کلیتی کتابدن عبارت بولنمشدر.
شو بر ایکی بیت جمله اشعارندنر:

سین طراز کشت چو خرگاه خسروان
پرده سرای چرخ که بد عنبرین طناب
هر ککوی نمونه صفریست فی المثل
حیران شده محاسب عقل اندرین حساب

فخر الدین مسعود } (امیر - بن بهمن)
ایران شعرا سندن

اولوب، بر مدت کرمانده حکومت سورمشدر. شو
رباعی اونکدر:

از بهر هلال عین خورشید سیاه
بر بام بر آمد و همی کرد نگاه
هر کس بپشگفت گفت سبحان الله
خورشید برآمدست و میبود ماه

فخر الملک } (ابو غالب محمد بن علی) آل بویه
دولتک اک مشهور وزرا سندن

اولوب، بهاء الدوله ابو نصر بن هضد الدوله
بوئک وفاتندن صکره سلطان الدوله ابو شعاع
فتاخسروه وزارت ایتشد. عن اصل واسطلی اولوب،
یدری صراف بولنشدیدی. ۳۵۴ تاریخنده طوغمشدر.
نفوذ و اقتداری پک زیاده اولوب، کندیس چاشنی
هلم وادیدن لذتیاب اولغله، داتره سی بجم علما و شعرا
ایدی؛ و کرم و سخاوتی پک زیاده اولوب، کرک
مدحنده قصائد سولین شعرا و کرک تألیفات نافه
ایله علوم و مهارتک ترقیسنه خدمت ایدن ارباب هلم
و عراقه پک جوق احسانلر ایدردی. شعرا دن ابن

فخر الدین عجمی } دولت طبع عثمانیه
مشخت اسلامیه

مسندنه پکن علماک ایکخیسی اولوب، عن اصل
دیار ایراندن اولدینی حالد، اوراده سید شریف
جرجاندن و سائر مشاهیر عصرندن بعد التحصیل،
دیار رومه کلرک، بروسده ملافزاری زاده محمد
شاه افندینک معین درسی و بعد بعض مدارسده
مدرس اولش؛ و ۸۳۴ تاریخنده شیخ الاسلام
بونان شمس الدین فانرینک وفاتی اوزرینه، سلطان
مراد خان ثانی جابندن ادرنده مسند فتوایه نصب
و بوی اوتوز آتجه وظیفه تخصیص بیورلش ایدی.
بعد وظیفه سنه ضم بیورلای ایستلنکده، بو قدری
کفایه کافی اولوب، فضله سی حرام اولدینی بیانله،
قبول ایتمشیدی. سلطان مراد خان ثانی و ابو الفتح
سلطان محمد خان ثانی زمانلرنده ۳۱ سنه امور فتوایه
اداره ایدوب، ۸۶۵ ده وفات ایتشد. ادرنده
مدفوندر. صلابت دینیسی و احکام شرعی بی محافظه
واجرا ده کی نصیب پک زیاده اولوب، فضل حروفینک
اصحابندن الحاد لرینه قناعت حاصل ایتدیکی بر قاج
کشی فی تعقیله اخذ و قتل و نمشلرینی احراقده کوستر.
دیکی غیرت، و حق آتشه کندیس اولویوب، او فلر کن
کراه اولان مقالک طو تشدینی مشهوردر.

فخر الدین عراقی } (شیخ - ابراهیم بن
شهریار) ایران مشا.

هیر شعرا و صوفیوندن اولوب، همدانلیدر. طارفانه
و طاشقانه اشعاری و «لمعات» عنوانلی بر کتابیله
تصوفه متعلق دیگر بر قاج اثری واردرد. طریقه
سلو کدن صکره بر جوانک جالنه نظر ایتدیکندن،
شعنی طرفندن هندستانه عزیمت و غربتله ریاضت
ایتکه مأمور اولوب، جانب هنده طازم اولش؛
و ملتانده شیخ بهاء الدین زکریا ک خدمته واصل
اولوب، بوئک ارشادیه درجات عالیه باطنیه نائل
اولش ایدی. بکرمی یش سنه قدر شیخ مشارالیهک
خدمتنده قالدقن و شیخک قیزی تزوج ایدوب،
کبیر الدین نسبه ایتدیکی بر اوغلی دخی دنیا به کلنکدن
صکره، وطننه هودنه مآذون اولوب، عراقه و او.
رادن حجازه و بعد مصر و شامه کیده رک، ۶۸۸
ور روایتده ۷۰۹ تاریخنده دمشقده وفات ایتش؛
و شیخ عی الدین مرینک تربیه پانده دفن اولنمشدر.

— ایکنجیسی (فخرالله) جرجانی اولوب، ملوک سلجوقیه دن طفول بکک مداحلرندن بولنش؛ وویس ورامین حکایه مشهوره سی سلك نظمه چکمشدر . شو بر ایکی بیت منظومه مذکورهدندر :

بلرزم چون فرو کریم زهیران
چو کتیشکی که ترکودد زبادان
کدازان شد تم از یم و امید
چو برف نوبهار از تاب خورشید

— اوچنجیسی سبزواری اولوب، مشهور حسین واهظک اوقلیدر . کندیسسی دخی پدری کبی وعظله مشغول اولوب، آخر هرینه دک هرات جامنده کمال فصاحت وطلاقت لسانله اجرای وعظ ونصیحت ایدر ایدی . علم وفضلی وزهد وتقوی مشهوردر . شو بیت جمله اشعارندندر :

در هر نکاهی دیده ام صد بار ازو آزارها
ذکر نکاهش میکنم با آن که دیدم بارها

— دردنجیسی (مولا فخر الدین) اصفهانی اولوب، شو بر ایکی بیت بر غزل مستزادندندر :

رفتم بطیب وکفتش بیچارم درمانم چیست
وز اول شب تا بسحر بیدارم برمن نکریست
تبسم چو طیب دیدگفت از سر لطف کریان کریان
جز عشق ندادی مرضی پندارم کو یار تو کیست

— بشنجیسی هندستانک بنارس شهرندن او . لوب، جهانگیر شاهک زماننده یاشامشدر . شو بیت اونکدر :

بانو هر خسته دلی را که چو من کار افتاد
میتوان گفت که کارش بخدا افتادست

— آلتنجیسی (مولانا — بن محمد امیری) هراتلی اولوب، ایلای حمیدن صکره شاه طهماسب حسینی زماننده سند جهته هزیمتله، اورانک حاکی بولنان عیسی ترکخانک حسن قبولنه مظهر اولمش؛ واونجی قرن هجری اوآخرنده وفات ایتمشدر . «جواهر المعانی» عنوانله بر تذکرة الشراسی و«تذکرة النساء» و«تحفة الحبيب» عنوانلرله ایکی اثری وارددر . اشعارنه دسترس اولنهدمی .

فخریه { (ام یوسف — بنت عثمان البصری)
{ زهد وتقواسیله شهرت بولمش بر خاتون اولوب، قرق سنه قدسده عبادتله مشغوله اولمش؛ و ۷۵۳ تاریخنده مکة مکرمهده وفات

نباته ومیمار بن مرزویه مداحلری جمله سندندر . (ابو بکر بن الحسن الحاسب الکرخی) دخی جبر ومقابله دائر اولان «الفخری» وحسابه متعاق «الکافی» کتابلرینی صاحب ترجمه نامنه یازوب مکافاته نائل اولمشیدی . انک نهایت مشارالیه سلطان الدوله ابو شجاع فخر الملکک صیت وشهرت واقتدار ومکنتنی چکه، یوب، ۴۰۷ تاریخنده اهواز قربنده بر طاسافده اهدام ایتدیرمش؛ ونشینی دفن ایتدیر . میوب، کوپکار یدکدن صکره، ابرتنی سنه کیکلرینک جمیله بر مزارلغه نقل ودفننه مساعده اولنشیدی . محاسنی حقنده منقول اولان نوادر صره سنده مر . ویدر، که اختیار بر آدم حقنده قتلنی موجب اوله حق بر تهمت خبر وبرمکه، فخر الملک بونک ورقه سی او قودقندن صکره ظهرینه: «السمایة قبجة، وان کانت صحیحة؛ فان کنت اجریتها مجری النصع، فخرانک فیها اکثر من الریح؛ ومعاذالله ان قبل من مهتوک فی مستور؛ ولولانک فی خفارة من شیک، لقا بلناک بما یشبه مقالک، وزدع به امثالک . فاکتم هذا العیب، واتق من یعلم الغیب والسلام.» عباره سی یازه رق صاحبنه اعاده ایتمشدی .

فخر النساءیکم { هندستانده نواب شجاعت دهلیده (کنجیری بازار) ده (فخر المساجد) اسمیله بیوک ومصنع بر جامع شریفک بانیه سیدر .

فخری { عثمانلی شمراسندن اولوب، پدری { یاوز سلطان سلیم خانک شهزاده . لکلرنده طربزوننده معیتنده بولنش اولغله، صاحب ترجمه نک قانونی سلطان سلیمان خان ایله سوت برادر . لکی وار ایدی . صحن مدرسی اولدقدن صکره ۹۴۵ تاریخنده وفات ایتمشدر . شو بیت اونکدر :

چالاک محققن اطفال اشک چشم ای دلبر
اوقودرلر مکتب عشقکده دائم صوکبی اذبر

فخری { فرس شعراسندن بروجه زیر آتی ذاتک مخلصیدر :

برنجیسی کاشانی اولوب، درویش مشربلی بر آدم ایدی . شو رباعی اونکدر :

ای جلّه بیکسان عالم را کس
یک جو لطف تمام عالم را پس
من بیکسم وکسی ندارم جز تو
از لطف بغیراد من بیکس پس

ابدوب، اوده دن بری منوی ضمیری اولدینی اوزره،
ام المؤمنین حضرت خدیجه الکبری (رضا) یاننده
دفن اولمیشدر.

فدائی { (اسماعیل -) اوتبی قرن هجری
مغانلی شمراسندن اولوب، حرم
هاونده مستخدم ایدی. بر جوق تاریخلری وسائر
اشعاری وارد. شو بیت اونکدر:

کوزم قان اولدی دستدن اویار سیتین کیتدی
کوکلی صبر ایله کل چونکم اولان اولدی کیدن کیتدی

فدائی { فرس شمراسندن بروجه آتی اوج
ذاتک مخلصیدر:

برنجیسی (شیخ زاده - بن شمس الدین محمد)
هن اصل لاهیانی اولوب، شیرازده طوغمش؛
واوراده کسب کالات ابتدکن صکره، شاه اسماعیل
صفوی به انتساب ایدوب، بونک طرفندن سفارتله
محمد شیبانی یانه کوندولش؛ و بو مأموریتی حسن
ایلیه موفق اولمغه، عودتده حقنده شاهک توجهی
مرداد اولش؛ و نهایت ترک مناصب ایده رک، شیرازده
کوشه عبادت چکمش ایدی. کوزل دباهیلری
وسائر اشعاری وارد. شو رباعی اونکدر:

از دار بقا فتاده در دار عذاب
آدم بهر کندم وما بهر شراب
مرغان بهشتیم عجب نیست اگر
اواز بی دانه رفت وما از بی آب

— ایکهچیس (حاجی محمد) کرمانلی اولوب،
«آتشکده» صاحبی آذرک معاصری ایدی و کندیسيله
کورشمشیدی. شو بیت اونکدر:

یکسان بود اگر ردم سر بر آفتاب
تا نایم ز بی کلهی بر سر آفتاب

— اوچیهیسی (عمود بیک) طهرانی اولوب،
تکلو عشرینه منسوب ایدی. شو برایی بیت
اونکدر:

این جهانی که درو نیست کسیرا بنیاد
کهنه دیریت که بسیار چو ما دارد یاد
این جهانی ست که جشیدو فریدون دیده است
این جهانی ست که داده ست سلیمان بر باد

فدر { (Feder) آلمانیه حکماسندن اولوب،
۱۷۴۰ ده طوغمش، و ۱۸۲۱ ده
وقت ایشدر. اراده بشریه جقنده ایکی تألیفی
وارد.

فدک { حجازده مدینه منوره دن ایکی کونک
مسافنده واقع بر قریه اولوب، وقت
سعادتده اهالیسی یهودی ایدی. بدنجی سال هجریده
خیر قلمه سی قح اولمغه، فدک اهالیسی نزد جناب
نبوی به آدم کوندروب، اراضیلرینک نصفی ترک
ایتمک شرطیله صلاً مرض اطاعت ایتمکله، مطلوبلری
قبول بیوریلوب، اراضی مذکوره سید الانام
افندسزک ملک خاص اولمغه، حاصلاتی فقرا و ابناء
سیله تصدق ایدرلردی. اوتخالرینه قریب حضرت
فاطمه (رضا) به هبه ایتمکله، بعده حضرت مشارالیه
نزد جناب صدیقی به عزیمت ایده رک، فدکی طلب
بیورمش، و حضرت علی (رضه) ایله رسول الله (صلم)
افندسزک آزادلیلرندن (ام ایمن) اراضی مذکوره نک
جانب نبویدن مشارالیه به بیورلدیفنه شهادت
ایتملر سده، شهادتده ایکی قادی برارکک برینی
طوتدیفندن، شهادت کافی کورلیوب، فدک بیت الماله
قالمشیدی. حضرت عمر (رضه) مقام خلافت کیمجه،
فدکی ورته جناب نبوی به اعاده بیورمش ایسه ده،
حضرت عباس ایله جناب سراضی (رضا) بیننده
اختلاف ظهور ایتدیکندن، کیمسه تصرف ایده میوب،
ینه بیت الماله قالمشیدی. معاویه حکومته نائل اولمغه،
قریه مذکوره بی مروان بن حکمه هبه ایتمش؛ و بونک
وقاننده اوغلاری عبد الملك ایله عبدالعزیزه قالوب،
بونلرک وفاتندن صکره عمر بن عبدالعزیز حضرتلری
عبد الملك حصه سی دخی ورته سندن صائین آلوب،
احفاد جناب فاطمه به رد وهبه ایتمش ایسه ده، خلی
استرداد ایتمش؛ و مأمون خلیفه دخی آل رسول الله
اعاده ایتمش ایسه ده، متوکل علی الله استرداد ایدوب،
حاصلاتی صدقه به حصر ایتمشیدی. میاه جاریه سی
وخرمالنی چوق معمور و منبت برقریه ایدی. خلافت
جناب فاروقیده یهودیلر جزیره العربدن اخراج او.
لندقلری صره ده فدک اهالیسی دخی چیقوب، عهده لرنده
بولنان نصف اراضی دخی بیت المال طرفندن مایه
اولمشیدی.

فدور { (Fedor) روسیه امپراطورلرندن
اوج کشینک اسمیدر:

برنجیسی (روریک) سلاله سنک صوک حکمداری
اولوب، ۱۵۵۷ تاریخنده طوغمش؛ و ۱۵۸۴ ده

مشکل قرآن حنفیه بری مفصل و دیگری مختصر
ایکی کتابیله «البهاء»، «کتاب اللغات»، «کتاب
المصادر فی القرآن»، «کتاب الجمع والنثیه فی
القرآن»، «کتاب الوقف والابتداء»، «کتاب
المفاخر»، «کتاب آله الکتاب»، «کتاب النوادر»،
«کتاب الواو» و سائر آثاری وارد.

فراء { (ابو محمد حسین بن مسعود البغوری)
(مشاهیر ادبا و علما د اولوب، فقه
و حدیث و تفسیر و علوم ادبیّه و عصرینک فریدی
ایدی. قاضی حسیندن و سائر علماء عصرندن اخذ
علوم ایدوب، عمرینی تدریس و تألیفله کچر مش؛
و ۱۰۵ و بر روایتده ۱۱۶ تاریخنده خراسانک
مرورود شهرنده وفات ایشدر. مسقط رأسی
خراسانده مرو ایله هرات آره سنده واقع (بغ) و یا
(بشور) قصبه سیدر. تألیفاتی چوق اولوب، اک
مشهورلری بروجه آتیدر: فقهده «کتاب التهدیب»،
حدیثده «کتاب شرح السنة»، تفسیرده «کتاب
معالم التنزیل»، «کتاب المصابع»، «کتاب الجمع
بین الصحیحین».

فرابرز { کیانیانندن کیکاوسک اوغلی و سیا.
و شک برادرلی اولوب، ایران ایله
توران بیننده سیاوشک قتلندن طولانی وقوع بولان
محاربانده ابراز شجاعت ایدن قهرمانلر میاننده
شاهنامهده مذکوردر.

فرا بوقای { (خواجه منصور) ایران شمرا.
سنندن اولوب، طوسلیدر.
شاهرخ سلطان زماننده یاشایوب، شهزاده علاء
الدوله تک خدمتنده بولنوردی. شاهرخک و قاتندن
صکریه تعین ایدن (خدا بدار) نام ظالم طرفندن حبس
واموالی مصادره اولمش؛ و کندیسنک بریت قدیم
ایتمی اوزربنه، عذر خواه اوله رقی، سیبیلی تخلیه
ایتمش ایسه ده، صاحب ترجمه محبک شدائدی
تأثیرله اوکیجه ۸۵۴ تاریخنده وفات ایشدر.
بمدالوقات خدا بدار صاحب تذکره دولتشاهک
برادرلی امیر رضی الدینه خواجه منصورک حالی
صورته، صاحب ترجمهک شو ییتی اوقومله جواب
ویرمیشدی:

منصور زغم بمرد و وارست
از جور تو و جفای مردم

پدری دردنجی ایوانه خلف اولوب، ۱۰۹۸ ده
وفات ایشدر.

— ایکنجیسی آغا ذکر اولسان غودونوفک
اوغلی اولوب، ۱۶۰۵ ده پدرینه خلف اولش
ایسه ده، متعاقباً فوت اولشدر.

— اوخنجیسی آلکسینک اوغلی و میخال روما.
نوفک تورونی اولوب، ۱۶۷۶ ده پدرینه خلف
اولش؛ و موسقوی توسیع و تزین ایدوب، زادکانک
زادکانلی براتلرخی یاقش ایدی. ۱۶۸۲ ده وفات
ایدوب، کوچک برادرلری بشنجی ایوان ایله بیوک
پترو مشترکاً خلفلری اولشدر.

فدوی { (میرزا محمد حسین) ایران شمرا سندن
{ اولوب، خراسانلیدر. شویت
اونکدر:

موج اشکم دو اکر بر چرخ دولابی کند
نسر طائر را شکار مردم آبی کند

فراء { (ابو ذکریا یحیی بن زیاد الاسلمی الدیلمی)
{ انچه نجاه و لغوبوندن اولوب، کوفیونک
وؤسا سندن ایدی. نحوی ابو الحسن کسائیدن اخذ
ایشدی. بغدادده ورود ایدوب، مأمون خلیفه تک
احسان و التفاته فائل اولمش؛ و اوغلرینک مرسلکنه
نصب اولمش ایدی. روایت کوره خلیفه مشارالیه
کندیسنه نخوده برکتاب یازمسی امر ایدورک،
اکمال ایتدیکه سرایدن چیتمفه براقامش، و خدمته
مخصوص آدملر تعین ایدوب، هر نوع اسباب استرا.
حتی استکمال ایشدرمش، و املا ایدم جکفی یاز.
دبرمق ایچون متعدد کاتبلر جلب ایتمش ایدی.
بو وجهله یازدیره رق ایکی سنه ده «الحدود» کتابی
اکمال ایتمش؛ و چیقدقندن صکریه «المعانی» کتابی
املا و تدویره باشلامشیدی. کرک نحو و لغتده و کرک
تفسیر و حدیث و ادبیات و اشعار هریده معلومات
واسعه سی اولمله، حلقه تدریسنه یوزلرجه طلبه جمع
اولنوردی. بغدادده یاشایوب، سنه ده بر کره
کوفیه عزیمتله، عالمه سی یاننده فرق کون قاهره،
بر سنه ده قزان دینی افراد عالمه سنه و اقرباسنه تقسیم
ایشدکدن صکریه، بغدادده هودت ایدوردی. نهایت
۲۰۷ تاریخنده، ۶۳ یاشنده اولدینی حالدده، طریق
مکه ده وفات ایشدر. مذکور ایکی کتابندن بشقه

فرات (Euphrate) آسیاتک اک بیوک
 ده کی ممالک عثمانیه تک اک بیوک ابرماقیدر. اوزروم
 ولایتی داخلنده نیمان ایدن ایکی نهرک اجتماعندن
 متشکل اولوب، بونلرک بری واک بیوک مراد چایی
 ودیگری قره صودر. مراد چایی بایزید سنجاغنده
 روسیه و ایران حدودنده کی طاغلردن نیمان ایدن
 بر قاج چایدن شکل ایله، غربه و بیده غرب جنوبی به
 طوغری آقورق، وان ولایتک موش سنجاغنه
 داخل اولور، و مذکور سنجاقله کنج سنجاغنی شرقدن
 غربه شق ایدورک، معموره العزیز ولایتک کیر،
 و خروپوت اوست طرفندن کچورک، کبا معدنک
 اوست طرفنده قره صو ایله برلشیر. مجراسنده صاغ
 وصولدن بر چوق چایلر اخذ ایدر. قره صو دخی
 اوزرومک اوستنده کی طاغلردن نیمانله، شهر مذ.
 کورک شمالندن کچورک، غرب جنوبی به طوغری
 آقورق، ارزنجان سنجاغنی دخی شق، وارزنجانک
 جنوبندن مرور ایدر؛ و معموره العزیز ولایتک داخل
 اولجه، جنوبه طوغری دونورک، صاغدن (چالته)
 نهرنی آلدقدن صکره مذکور مراد چاییله برلشیر.
 بو ایکی نهر بعدالاجتماع فرات نامنی آلوب، معموره.
 العزیز ایله دیاربکر ولایتلی آره سسند کاه غربه
 وکاه شرقه نمایل ایله جنوبه طوغری آقورق، حلب
 ولایتک داخل اولور، و سرهش ایله اورفه سنجاقلی
 آره سنده غرب جنوبی به طوغری بعدالجریان حلب
 سنجاغنی داخلنده جنوبه طوغری آقغه باشلایه رقی،
 ۳۶° عرض شمالی به واصل اولجه شرقه و بیده شرق
 جنوبی به طوغری دوزر، و زور سنجاغنی دخی شق
 ایله جزیره دن کن خابور نهرنی وسار بوض چایلری
 اخذ ایشدکن صکره، بغداد ولایتک دخوله ایله،
 کربلا وحله سنجاقلی شق، بو آره ده دجله ابرماقیله
 بر چوق جدولر واسطه سیله اختلاط ایدر، نهایت
 بهره ولایتک داخل اولجه، شرقه طوغری دونوب،
 نهایت (قره) ده دجله ایله بالاجتماع (شط العرب)
 ارمافنی تشکیل ایدر، که بوده جنوب شرقی به
 طوغری جریانه، بهره اوکندن بعدالمرور، بر قاج
 فولدن بهره کورفرینه دوکیلور. فرائک منابیی
 بیوک بر تقسیم میاه خطی تشکیل ایدوب، ینه او
 طاغلرک اوبر مائه سندن آقان صولر بحر حزره

وقره دکبره طوغری آقار. مراد چایسک منبندن
 قره به ینی دجله ایله برلشورک شط العربی تشکیل
 ایشدکی محله قدر مجراسنک طولی ۲۷۰۰ و بصره
 کورفرینده کی منصبه دک ۲۸۶۰ کیلومتره در. هیتده
 حد وسطی اوزره ثانیه ده ۲۰۶۵ مکب متره صو
 دوکر؛ حالبوکه فراتدن قیصه و بوا تابع حد اولنان
 دجله تک بغدادده ثانیه ده حد وسطی اوزره دوکدیکی
 صو ۴۶۵۶ مکب متره به بالغ اولور. فرائک فیضان
 موسمی واردر، و فیضانی نیلک کی قدر دکل ایسه ده،
 ینه فیضاننده صوبی حادی و قنلرده کی حذادن ۴
 متره یوقاری به قالقار. فیضانی منابیی جهتلرنده کی
 طاغلرده قارلرک ارمیسی موسمه متصادف اولوب،
 مارت آینده باشلار و مایسک اواخیرینه قدر یوکسلکده
 دوام ایدوب، شهر مذکور اواخردن ایلول اوا.
 خریف دک تدویمجا اینر. قاسمدن صکره یاغموزلرک
 کثرتنه کوره بر ایکنجی فیضان دخی اولورسه ده،
 برنجیسی درجه سسند دکلدور. مراد چایسک منابیی
 ۲۷۵۰ وقره صوبک کیلر ۲۲۰۰ متره لک ارتفاعلرده
 بولنوب، ۱۰۶۲ کیلومتره لک جریاندن صکره بیره.
 جکده مجراسنک ارتفاعی ۱۹۱ در، که بهر کیلومتره ده
 ۲ متره ایله ۴ سانتیمتره انحطاط ایتش اولور.
 بیره جکدن منصبه قدر ایسه ۱۸۰۰ کیلومتره لک
 مسافه ده یالکز ۱۹۱ متره که بهر کیلومتره ده اون
 سانتیمتره دن آز زیاده انحطاط ایدر. فرات و دجله تک
 فیضانلرنده صولر اطرافنده کی اووه لری باصمامق
 ایچون اسکی بابیلر بر چوق سدلر و بو صولرله سقی
 اراضی ایتک اوزره، بر چوق جدولر و خندقلر انشا
 وکشاد ایتشلردی، که بونلر خلفه عباسیه زماننده
 برقات دها تکثیر و تعمیر اولمشلر سه ده، بعده امال
 اولنوب، جمله سی خراب اولمشدر. فرائک سیرسفاشته
 صالح بر حاله وضعنه چالیشلش ایسه ده، کشادی
 مصارف کلیه به متوقف اولدیفندن، دوام اولنه ما.
 مشدر. فرات اسمک مریده طائنی صو مناسنه
 کلدیکی «معجم البلدان» ده مذکور اولوب، زند
 لساننده واسع و هیرانیده چیچک ویا انتشار معناسنه
 کلدیکی دخی مروی اواخله، اصلی مجهولدر. صوبک
 جیان باعقی خاصه سی معلومدر.

فرا ته (Fratta) ایشالیاده نابولی ایالتک
 (قازوره) قضا سسند و قازوره تک

سنك اك بيوك نهري اولوب، قبالي طاغلرده (بلووهيد) كولندن خروجه، غربه بسمه غرب شماليه و نهايت جنوبه طوغري جريان، و (قانون) تمير اولنان صنديق كي طار و درن خندقلردن سرورله، بعض شلاله تشكيل، و صاغ وصولدن بر خيلى چابلق اخذ ايله، ۱۳۰۰ كيلومتره لك چر- ياندن صكره، (واققور) جزيره سي قارشينده بر قاج قولدن بحر محيط معتدله منصب اولور. مجراسي قيشين طونار. منصي قوم سدريله مسدوددر. صولنده بايق چوقدر، والتون ويزه لري ده بولنور. فرازر بورغ { چيه نك آردين قوتلفنده و آردينك ۴۵ كيلومتره شمالنده اولورق بحر شمالى ساحلنده بر قصبه اولوب، ۲۷۰ اهالي، سقائن امالنه مخصوص دستكاهلري، صيد ماهيسي وجوا. رنده دمير معدنيه مياھ معدني سي و كرج فرونلري واردر .

فراسقاتي { (Frascati) ايتاليانك روما ايالتنده ورومانك ۲۰ كيلومتره جنوب شرقينده كوزل بر موقعه واقع بر قصبه اولوب، ۶۷۷۰ اهالي، كوزل كوشكلى وجوارنده (توسقولوم) شهر قديمك خرابه لري واردر .
فراسي { (عبدالرحمن بن محمد) شمردن بولشدر . تونك جوارنده كائن بي فراس قربه . سندن ايدي . ۴۰۸ تاربخنده سوسه شهرنده سرخوش ايكن بر طامدن دوشورك، ۳۰ ياشلرنده وفات ايتشدر . تونس قاضيسي حقنده سويلش اولديني شو هجويه جله اشمارندندر :

يقول فراسي الزمان ومازا
ل حيا لني قوله يعبدل
مقي يملك الارض دجالها
فقد صار قاضينا احول

فراشر { ياخود فراشار (Fraser) آرونا- وداقده يانيه ولايتنك اوكرى سنجاغنه تابع پرمدي قضاسنده و پرمدينك ۳۰ كيلومتره قدر شرق شمالينده اولورق طاغلرله محاط مرتفع بر محله واقع ناحيه مركري بر بيوك قربه ويا كوچك قصبه اولوب، محرد فقيرك مسقط رأسيدر . خانه لري و محله لري طاغنيق اولمغه محيط

۷ كيلومتره شمالينده اولورق ناوليندن قابويه كيدن دمير يول خطلي اوزرنده بر قصبه اولوب، ۱۰۰۰ اهالي، واپ معمولاتي واردر . ايتالياده بوسمله ديكر بر قاج كوچك قصبه و قربه دخي بولنديندن قفريق ايچون، بوكا (فرايه ماجوره) يعني « بيوك فرايه » دخي ديرلر .

فرا دياوولو { (Fra-Diavolo) ايتاليانك نلابريا خطه سنده ظهور ايتش جسور بر آدم اولوب، ابتدا خيدودلقه شهرت بولش؛ وبعده فرانسزلرك ايتاليادن اخراجي مقصدينه خدمت ايدوب، ميرالاي عنواني آلمش؛ و خيلي عسكردار كيله، ۱۷۹۹ ده ناپولي بي ضبط ايتشدي . بونا يارت طرفندن (ژوزف بونا يارت) ناپولي قرالغنه نصب اولنديندن صكره دخي دفتالته ايتاليانلري بوكا قارشي آياقلانديروب، نهايت (سان سورينو) ده ثابتي بر مقاومتدن صكره دردست اولورق، ۱۸۰۶ ده ناپوليده اعدام اولمشدر . اصل اسمي (ميكيل روجا) اولوب، « شيطان فرداش » ديمك اولان بولقبه تليقب اولمشدر .

فرا ره { (Ferrare) ايتاليانك اميله خطه . سنده ورومانك ۳۰۰ كيلومتره شمالنده اولورق (بودي وولاتو) نهري اوزرنده همناي اولان ايتلك مركزي بر شهر اولوب، ۳۱۱۷۰ اهالي، دارالفنون، مصنم كليسا لري و بعض آثار هتفه سي واردر . وقتيله (بو) ايرماغي شهرك يانندن كچمكه، بوشهر چوق دها بيوك ودها قشور ايكن، بعه نهر يتاغني دكيشد بريدكندن، ندي ايتشدر . مقدا بر دوقه لاق صورتنده اداره اولوردى . بر چوق مشاهيرك وازآن جله شاعر (آديوستو) نك وطنيدر . — فرا ره ايتلك مساحه سطحه سي ۲۶۱۶ مربع كيلومتره اولوب، ۲۱۵۳۷۰ اهالي و واردر . اوچ قضايه منقسمدر .

فرا ري { (Ferrari) ايتاليا مشاهيرندن بر قاج آدمك اسمي اولوب، اك معروملري مشهور (واغالل) ك آرتداشلردن بولنش اولان رسام (فودنچيو فرا ري) در، كه ۱۴۸۴ ده ميلانده طوغوب، ۱۵۵۰ ده وفات ايتشدر .

فرازر { (Fraser) آسره قاي شماليه انكاتره به تابع (دومينيون) قطعه .

فراض { مرلر بو نامی فرائق شرق جهته
شام ايله عراق و جزیره پيننده
حدود برینی طوتان محله و برلردی.

فراغه { (Fraga) اسپانیایک آراغون خطه.
{ سنده (هوسقه) ایالتنده وهوسقه نك
۱۰۷ کیلومتره جنوب شرقیسنده اوله رق (سینقه)
نهرینک ساحل یسارنده بر قصبه اولوب، ۶۸۰۰
اهالیسی واردر. وقتله پک مستحکم ایدی. ۱۱۳۴
تاریخ میلادیسنده مرلر بو قصبه آراغون قرالی
برنجی آلفونسو مغلوب ایتمشدر. کلیسای جامعدن
مبدل اولوب، پک یوکسک اولان مناره سی ده چاک
قله سی اتخاذ اولمشدر.

فراغی { (میر) ایران شعرا و علماسندن اولوب،
{ سالف الترجه فتح الله شیرازینک
برادریدر. اکبر شاهک بعض فتوحاتنه تاریخلر
سویلمشدر. ۹۷۰ تاریخلرنده بر حیات ایدی.

فراقی { اونهی قرن هجری شعرا سندن او-
{ لوب، کوتاهیله لیدر. بر شیک اوغلی
اولوب، ابتدا طریق تدریسه سلوک ایتش ایکن،
بعده بدوبنه خلف اولوب، کوشه زهد و ارشاده
چکمش؛ و جامعلرده وعظ و نصیحتله مشغول
اولمشیدی. ۹۸۰ تاریخنده وفات ایتمشدر. اسکی
تذکره نویسری ممنون ایدمه جهک درجه ده ساده
وسلیس اشعاری واردر. شو بیت او جمله دندر:

کلشنده عالم ایرمز بو سره هیچ کس
زاغله آزاده بلبلر کرفتار قفس

فراقی { ایران شعرا سندن اولوب، سمرقند-
{ لیدر. اکثر علومدن بهره سی اولغله،
ملوک معاصری هندنده معزز ایدی. ۹۱۳ تاریخنده
خراسانده وفات ایتمشدر. شو بیت اونکدر:

منم دین چن از بلبلان زاریکی
ولی بزای من نیست از هزاریکی

فراقی دده { عثمانلی شعرا سندن اولوب،
{ استانبولیدر. یکجیری طایفه.
سنه منسوب ایکن، بعده طریق مولوی به انتساب
ایتمشدی. ۱۱۵۰ تاریخنده وفات ایتمشدر.

فراصرز { خرافات ایرانیه ده رسم زاک
{ اوغلی اولقی اوزره مذکور
و آردشیر بهمن طرفندن قتل اولندی میرویدر.

فراتی سکر کیلومتره اولدینی حالد، ۱۵۰۰
فراتی، ۳ جامع شرقی، برکایسی، بر
استانبولی و روجه واولاخجه ایچون آیری
فراتی، بکری قدر دکاندن عبارت چارشیسی،
فراتی، صالی کونلری قورپلور خیلی ایشک
فراتی، بر خانی، ۳ دکرمنی وبری بکتاشی دیکری
فراتی، طرفنه مخصوص ایکی تکیه سی واردر. اها-
فراتی، قسم اعظمی اسلام اولوب، قصوری آناؤد
فرستیان واولاخ ایل چکانه دن مرکبدر. یازین
فراتی، سرن و صاغلام ایسه ده، قیشلری شدتلی
فراتی، چوق دغه، آیلرجه پوللری قاردن مسدود
فراتی، فراتر بکری عن اصل برات جوا-
فراتی، مجبوریمجه قضاسندن ایکن حسب الایجاب اورادن
فراتی، قریه سی مالکانه ویرله رک
فراتی، اقامه ایتدیرلش و همشهرینک مناسبتله کورپلی
فراتی، پاشانک سدارتنده آناؤدله عودته مآذون
فراتی، استانباقیه بدل او وقت خرسیتان کورپی
فراتی، فراتر قریه سیله موزا کده بعض قرا ویرلش
فراتی، (ایازیک) استنده برینک نسلندن اولوب،
فراتی، حالد فرق اقی خانه اولمشدر. بونلر اوده دن
فراتی، خدمات دولته بولنده فرق، ایچلرندن وزارت
فراتی، بکری بکلی و میرمیرانلی رتبه لرینه نائل اولمش
فراتی، بکتاشی. تیه دللی علی پاشانک زمانه دک
فراتی، بکری قونالرنده مخصوص خواجهر طوتوب،
فراتی، مکمل صورته عربی و فارسی اوقودور.
فراتی، بعده عساکر معاونه سرکرده ایکی ودر بند
فراتی، کی خدماتده بولنده فرق، ثروت و مهوریتلری
فراتی، ایتمشدر، اخیراً بوکی خدماتک لغوی
فراتی، هیچ محصولاتی اولیان و مصارفی چوق اولان
فراتی، طوره میوب، اکثری ترک دیارله کوریمجه،
فراتی، یانبه، سلائیک و سائر شهر و قصبه له هجرت
فراتی، و بناء علیه فراتر ندی به یوز طوتمشدر.
فراتی، ناحیه سی (طافلی) دن غلط اوله رق
(دافلی) دینلن ۲۸ قریه یی حاوی مرتفع و طاغلی
فراتی، اراضیسی پک آز منبتدر. اهالیسنک
فراتی، کلیسی مسلم اولوب، جسارت و شجاعت و وفرت
فراتی، ذکاوتله متصفدرلر. اکثری ضربنده و دولت خدما-
فراتی، ننده بولنورلر.

برنجیسی آنگولم قوتی اورلیانی شارک اوغلی
اولوب، ۱۴۹۴ ده طوغمش؛ واون ابکنجی لوبینک
قیزی (فلوده) بی تزوج ایتمکله، ۱۵۱۵ ده قاتن
پدرینه خلف اولوب، فرانسه تختنه چیتمش؛ ووالده.
سندن میراث هدایتدیکی (میلانز) خطه سی ضبط
ایتمک اوزره، عسکر سوق ایده رک، بو تشبندده
موفق اولدقدن صکره، پایا ایله عقد معاہده ایتمدیکی
کچی، ۱۵۱۹ ده دخی شارل کینت ایل (نوبون)
معاہده سی عقد ایده رک، آوروپا تک صلحی تأمین
ایدرکی اولش ایسه ده، برسنه صکره شارل کینت
اسپانیا قرالغنه آلمایه ایمپراطورلغنی دخی علاوه
ایده رک، ایمپراطورلقد ایسه فرانسو آتک دخی کوزی
اولدیفندن، شارل کینت اعلان حرب ایتش ایسه ده،
بربرینی متعاقب بر قاج مغلوبته دوچار اولوب،
۱۵۲۵ ده (پاوپه) ده کندیسی دخی اسیر طونیه رقی
مادریده کوتورلش؛ بورغونیه بی ترک ایتمک شرطیله
سیلی تخلیه اولغمشدی. آنجق بورغونیه لیلر اسپانیه
تسلیم اولغنی ایستمدکلرندن، یکیدن محاربه آچیلوب،
فرانسو آتکرار دفاتله مغلوب اولش؛ وناپولی اوکندده
عسکرینک قم کلیسی غائب ایدوب، ۱۵۲۹ ده
(قامبره) ده بورغونیه بی فرانسه بیه براقان بر ابکنجی
معاہده عقد ایتشدی. ۱۵۳۵ ده یکیدن ایتالیانی
استیلا وساووآبی ضبط ایتش ایسه ده، پروونسه
تجاوز اولندیفندن، ۱۵۳۸ ده نیسه ده مصالحه
عقدیه مجبور اولش ایدی. شارل کینت فرانسو آتک
اوغلاردن برینک میلان دوقه لغنه تعینتی تصدیق
ایتمکی وعدایتش ایکن، بیده وعدینی اجرا ایتدیکنندن،
۱۵۴۲ ده بر دردنجی محاربه به کیریشیلوب، ۱۵۴۴
اوغلی اورلیان دوقه سی نصب اولغنی شرطیله،
قطعیاً عقد مصالحه اولغمشدی. شارل کینت قارشی
اولان محارباننده قانونی سلطان سلیمان خا تک امدادینه
سراجت ایتمکله، قبودان دریا مشهور خیرالدين
پاشا ۱۵۴۳ ده عثمانی دوتناسیله تولونه عزیمت
ایدوب، فرانسو آتک بیوک غاطره لردن قورتارمیشدی.
فرانسو آتک محب معارف اولوب، علما وارباب هنری
حمایه، وبر جوق مکاتب وسائر مؤسسات علیه ومیری
مطبعه بی تاسیس، وایتالیان ماهر معمارلر و رساملر

فرانسوز } رومده حکومت سورن ملوک
سلجوقیه تک اخیری اولان علاه
الدين کيقبادک پدری و ملوک مذکورده تک اون
دردنجیسی اولان غیاث الدین مسعودک برادری
اولوب، کندیسی سلطنت سورمه مشدر.

فرانسیه } (Frameries) بلجیکه تک (هابنو)
(مونس) ک ۷ کیلو.
متره جنوب فریسنده بر قصبه اولوب، ۱۰۰۰۰
اهالیسی وکمر معدنی واردر.

فرانچہ } فرانسو آریبولینی (F. R. Fran-
cia) ایتالیانک المشهور رساملردن
اولوب، ۱۴۶۰ تاریخنده طوغمش؛ و ۱۵۳۳ ده
وفات ایتشدر. بعض کوزل آناری موجوددر.

فرانچہ } دوکتور فاسپار رودریگز (Dr. G.)
(R. Francia) آسریقای جوییده کی
(پاراغوا آبی) حکومتک مؤسس اولوب، پدری
فرانسو والده سی ملزایدی. ۱۷۵۸ ده (آسو-پسیون)
ده طوغوب، ابتدا عقد تحصیلنه قولش ایسه ده،
بیده آورو قاتنه سلوک ایتش؛ و ۱۸۱۰ ده اسپانیو-
لرک اورلردن اخراجنده غیرت ایتمکله، پاراغوا آبی
اهالیسی طرفندن قونسولس نامیله ریاسته انتخاب
اولنورقی، امور اداره بی تمامیله اینه آلمش؛ وهر
کس حقنده شبهه وامنیتلرک کوسستروب، برطاقم
مظالمه وکفی ماملاته باشلامش ایسه ده، ماکتده دخی
خیلی خدمت ایدوب، صنایع و تجارتک ترقیسنه سبب
اولشدر.

فرانچہ } سلسله سی (Sierra de Francia)
(اسپانیانک) (سالامانقه) ایتلنده بر
صره طاغلر اولوب، اک یوکسک ذروه سی ۱۷۳۴
متره ارتفاعنده در.

فرانزا } یاخود فرانچیس (Phranza,
Phrantzès) بیرانس مورخلردن
اولوب، قسطنطنیه شهرینک ۱۲۵۹ تاریخندن
۱۴۷۷ تاریخنده جریان ایدن احوالی جامع برنارنج
یازمشدر. بعض مناصبه بولنوب، بیده اسارت
دوچار اولورقی، نهایت قورفده برمناسره چکیلرک،
۱۴۸۰ ده اوراده وفات ایتشدر.

فرانسوا } (François) بو اسمله فرانسه ده
ایکی قرال کلشدر:

جليله، بعض ابنه مصنفه بنا ايتش؛ و آتجق آجديني محاربه لرله واسراقيله خزينه يي رخنه دار، وسفاهنله نامي لکه دار ايتشدر. وفاتي ۱۵۴۷ ده واقع اولمشدر.

— ايکيجيسي ايکنجي هنري ابه قارينه مديچيسک بيوک اوغلي اولوب، ۱۵۴۴ ده طوغمش؛ و ۱۵۵۸ ده استوجيه قرايجيسي (ماريه استوآرت) يي تزوج ايدوب، ۱۵۵۹ ده قرال اولمش؛ و يالکيز برسنه حکومت سوروب، بلا ولد وفات ايتشدر. ضعیف وکوشک برآدم اولمغه، زوجهنسک طابيلري کيزه دوقهسي فرانسوا ابه لورنه دوقهسي شارل اداره اموري االرينه آلوب، ايتدکاري سؤ استعمالاتله مذهب فافالرينه سبييت و برمشلدر.

فرانسوا } آلمانیه ايمپراطورلردن دخی بو اسمله ايکي کشی کلشدر:

برنجیسی لورنه دوقهسي ليوپولدک بيوک اوغلي اولوب، ۱۷۰۸ ده طوغمش؛ و ۱۷۲۹ ده پدريک برنه لورنه دوقهسي اولوب، ۱۷۳۵ ده مديچيس سلاهسک اقراضيله منحل قالان طوسفانه دوقه. لفته انتقال، و برسنه صکره آلمانیه ايمپراطوري آلتجي شارلک قیزی (ماريه رزه) يي تزوج ايتش ایدی. ۱۷۴۰ تاريخنده، قاتن پدريک وفاتي او. زرينه، برنه کچمکه چاليتشم ايسده، باورنه برنسي فرانسهک معاونتيله غلبه چالوب، يدنجي شارل اسميله ايمپراطور اولمش؛ و آتجق ۱۷۴۵ ده ايمپراطورلغه نائل اولمش ایدی. يکريمي سنه صلح و سلله حکومت سوروب، ۱۷۶۵ ده وفات ايتشدر. ۱۶ اولاد براقوب، بولردن ژوزف و ليوپولد بربرنجي متعاقب آوسترياده حکومت سورومش؛ و ماريه آنطوآنته فرانسه قرالي اون آلتجي لوبيه وارمشدر.

— ايکيجيسي ايکنجي ليوپولدک اوغلي و برنجي فرانسواک نوروني اولوب، ۱۷۶۸ ده طوغمش، و ۱۷۹۲ ده پدرينه خلف اولوب، آلمانیه ايمپرا. طوري و مجارستان و جهستان قرالي عنواني آلمش ایدی. خالهي ماريه آنطوآنتهک زوجيله برابر دوچار اولديني، لا کتدن طولاني فرانسهيه قارشي محاربه مجبور اولوب، آتجق دضافله مغلوب اولمغه، ۱۷۹۷ ده فلنک و لومبارديه يي ترک ايتک اوزره، (قامپوفورميو) معاهده-ني امضايه مجبور اولمش

ايکن، بده ينه حربه کيريشوب، (مارنفو) ده مغلوب اولمش، و ۱۸۰۱ ده امضاسنه مجبور اولديني (لونويل) معاهده سيله (رين) مجراسنک صول طرفندهکي ممالکني فرانسهيه ترک ايتشدی. ۱۸۰۵ ده بر اوخجي محاربه يي کيريشوب، الينکن، اولم و اوستر-ليچ محاربه لرنده مغلوب اولمغه، ممالکني بردرجه دها طارلاشدبران (پرسبورغ) معاهده-سي امضا ايتشدر. ۱۸۰۶ تاريخنده بوناپارتيک دين حکومات متفقه-سي تشکيل ايتسي اوزرينه، آلمانیه ايمپراطورلغسندن صرف نظر ايتکجه مجبور اولوب، برنجي فرانسوا نامي تحتنده آوستريا ايمپراطورانيه قناعت ايتشدی. ۱۸۰۹ ده بردرنجي محاربه يي کيريشوب، (اکوهل) و (واغرام) ده مغلوب اولمغه، (شونبرون) معاهده سيله صلحه ياتمش؛ و قیزی (ماريه لوييزه) يي بوناپارته تزويج ايتشدی. مع هذا ۱۸۱۳ ده بوناپارته يعني دامادينه قارشي عقد اولنان اتفاق دوليه داخل اولوب، بونک اسقاطنه جله دن زياده غيرت ايتش؛ و ۱۸۱۴ مقرر ايتيله غائب ايتش اولديني ممالکک چوغني استرداد ايدوب، تاريخ وفاتي اولان ۱۸۳۵ سنه سنه دک صلح واسايشله حکم سورمشدر.

فرانسوا } سهيلتين قراللردن اولوب، برنجي فرديناندک اوغليدر.

۱۷۷۷ ده طوغوب، پدريک حياتنده ايکي دفعه وکيل نصب اولمشيدی. بو وکالتلريک برنجیسی ۱۸۱۲ ده لورد (بنيٹتک) ک سهيليه انگليز اصول اداره-سي قبول ايتدبرمسي، و ايکيجيسي ۱۸۲۰ ده ناچولي و يارلموده اختلال ظهور ايتسي اوزرينه واقع اولمشيدی. ۱۸۲۵ ده پدرينه خلف اولوب، بش سنه سمسزجه حکومت سورددکن صکره، ۱۸۳۰ ده وفات ايتشدر. اوغلي ايکنجي فرديناند خلقي اولوب، قیزی (ماريه قريستينه) دخی ۱۸۳۳ دن ۱۸۴۰ تاريخنده دک اسبانیه ده نائبه حکومت بولمشدر.

فرانسوا } سنت — (St. François) بواسمله قتوليکاريک بروجيزر براق مزيز.

لری واردر:

برنجیسی (آسیزی d'Assise) دینکله معروف اولوب، ۱۸۸۲ تاريخنده ايتالياده اومبريا خطه سنک آسيزه قصبه سنده طوغمش، و ۱۹۲۶ ده وفات ايتشدر. پدري و نکين بر تاجر اولوب، کنديبي

بسیوس اولمش؛ بر رهبان طریق تأسیس ایتشدی. مأموریت مخصوصه ابله دفاتله فرانسه به کوند. ربه درك، اورا قرالريك توجهی قزائمشدی. کانون نینك ۱۳ نده یورطیسی اجرا اولنور. مذهب ونصیته دائر متعدد جلدلر تشکیل ایدر تألیفاتی واردر.

فرانسوا دو نوفشائو { Fr. de Neuf-
château } فرانسه

مشاهیر محرزیندن و سیاسیبوندن اولوب، قوت عنواتی حائز ایدی. ۱۷۵۰ تاریخنده (سافه) ده طوغوب، ۱۸۲۸ ده وفات ایتشدیر. مسقط رأسی قرینده کی (نوفشائو) ده تحصیل ایدوب، ۱۲ یاشنده ایکن کوزل اشمار نظمنه مقتدر اولمفلر، وولترک مظهر تقدیری اولمشیدی. بر طاقم مأموریتلر ده بولندقدن صکره، تنظیمات مجلس منضی اعضالفتنه وبعده کتابتنه وریاستنه نصب اولمش ایدی. ۱۷۹۷ تاریخنده داخلیه ناظری اولوب، بیده مارنوتک برینه هیئت ادارهیه داخل اولمش؛ و ۱۷۹۸ ده بو هیئندن چیقرق، بینه داخلیه ناظری اولمش؛ وعلوم و صنایع و تجارتک ترقیسنه بیوک خدمتله ایدوب، اک اول صنایع و تجارت و زراعت مشهرلرینی ایجاد ایدن کندیبی اولمشدر. امیراطورلوق زماننده امیان مجلسی اعضاسندن بولنوب، یالکز امور زراعتله مشغول اولمشدی. ۱۸۱۶ ده آقادیما اعضالفتنه قبول اولمشدی. بر خیلی اشعاری وادیات، اخلاق وزراعته متعلق بعض آثاری واردر. ۱۷۹۳ ده موقع نماشا به قونان بر تیارو کتابندن طولانی حبس اولمشدی.

فرانسواژه { سنه — (St^e Françoise)
قتولیکارک عزیزلرندن او.

لوب، ۱۳۸۴ ده روماده طوغمش، و ۱۴۴۰ ده وفات ایتشدیر. زوجه ووالده وظافنی حسن ایفا ابله شهرت بولوب، بیده بر قبز مناستری تأسیس ابله، ریسه سی اولمش ایدی. ماردک ۹ نده یور. طیسینی اجرا ایدرلر.

فرانسواژوزف { جزایر مجتمه سی (Ar-
chipel François }

(Joseph) بحر منجمد شمالیده ۸۰° ابله ۸۳° عرض شمالی و ۴۸° ابله ۶۲° طول شرقی آره لرنده ممتد

دخی تجارتیه سلوک ایتک اوزره، تحصیل ایتدکن صکره، ترك دنیا ایدرک، ریاضت وومظ ونصیته باشلامش؛ و دنیا ده بر شیئه مالک اولماق و نشر مذهب ایچون سی و سیاحت ایتک وظیفه سیله موظف اولوق اوزره، بر رهبان طریق تأسیس ایتشدیر، که کندی اسمنه نسبتله (فرانسیسکن) تسمیه اولنورلر. کندیبی ده شام و مصر طرفلرنده بر خیلی وقت سیاحت ایتشدی. تشرین ناینگ دردنده یورطیسی اجرا اولنور. بعض تألیفاتی واردر.

— ایکنجیسی (پاوله لی (de Paule) دینکله معروف اولوب، ۱۴۱۶ تاریخنده ایتالیا ده (قالا. بره) نك پاوله قصبه سنده طوغمش، و ۱۵۰۷ ده وفات ایتشدیر. کنج ایکن آنف الترجه سنت فرانسواژه تابع اولوب، بونک اسمیه تسمیه اولمش؛ وبعده مملکتنده ازوایه چکیلوب، بر مناستر تأسیس و بر طریق مخصوصه سوق ایتدیکی بر طاقم تابعلر پیدا ایتش ایدی. خسته لری ابله ایتدیکنه اعتقاد اولنوب، خسته بولنان اون برنجی لوبی کندیبی فرانسه به جلب ایتش ایسه ده، بونک وفاتنده آیین مذهبیسی اجرا ایتدکن بشقه بر ایشه یاراماش؛ و فیما بده فرانسه ده قالوب، سکرنجی شارل ابله اون ایکنجی لوبی طرفندن تصاحب و حایه اولمش؛ و بر جوق مناسترل تأسیس ایتشدی. نیسائک ۲ سنده یور. طیسینی اجرا اولنور.

— اوچنجیسی (اکراویه لی (de Xavier) دینکله معروف اولوب، ۱۵۰۶ تاریخنده اسپانیه ده (پامپلونه) خطه سنک (اکراویه) قصبه سنده طوغمش، و ۱۵۵۲ ده وفات ایتشدیر. تحصیل ایچون پارسه کیدوب، جزویت طریقک مؤسس اولان (ابنیاس دو لویوله) ابله مناسبت پیدا ایتش؛ و طریق مذ. کوره داخل اولوب، نشر مذهب ایچون هند چین و جاپونه کیدوب، چینه کچه جکی صره ده وفات ایتشدیر. کانون اولک اوچنده یورطیسی اجرا ایدرلر. بعض محرراتی واردر.

— دردنجیسی (ساله لی (de Salles) دینکله معروف اولوب، ۱۵۶۷ ده ساوآده (آنسی) قرینده طوغمش، و ۱۶۲۲ ده وفات ایتشدیر. ابتدا آووقاتله سلوک ایدوب، طریق رهبانه دخول ابله، اجرای وعظده کی طلاقیتله شهرت بوله رق، (جنو)

بر طاقم آطلر اولوب، ۱۸۷۳ تاربخنده آوستریا تک
اقتار قطیه ده نخریانه مأمور بحر یونی طرفندن
کشف، و ایمپراطوری نامیه نسیمه اولمشدر.
آنجق فلنکیلر بر مصر اول بو آطلر ی کشف ایتش
اولقی اداسنده بولوب، حقیقه او وقتلرده یازلش
بر کتاب فلنک قیودانلرندن (قورنلیس روله) ک
او طول و عرضده بر طاقم آطلر کورمش اولد یفتندن
بخت ایدور. هر حالده آوستریا لیلر سنه مذکوره ده
و ابرنسی سنه جزایر مذکوره حقنده تحقیقات فنیه
اجرا ایتلشدر. بو آطلر ک ایکسی خیلی بیوک اولوب،
غرب جتنده کی (زیمبی) و شرق طرفنده کی (ویلیک)
نسیمه اولنور. آره لرند (آوستریا سوند) اسمیه
بر بوغاز جنوبدن شماله طوغری متمد اولوب، صاغ
و صولنده بر چوق طار و طولاشیقلی کور فزلی
و خلیجیلر تشکیل ایدور. بونلرک شمالنده (اوسقار)
و (بیرمان) اسمیه نسیمه اولسان دیگر ایک بیوک
آله اولوب، مذکور بوغازک ایچنده دخی حسابسز
کوجک آطلر بولنیور. بو جزایرک اوا نیسی بوکسک
وطاغلق اولوب، حد وسطی اوزره ارتفاعلری ۶۰۰
ایله ۹۰۰ متره آره سنده واک بوکسک محللری
۱۵۸۰ متره ارتفاعنده بولنیور. ساحللری ده
بوکسک و قبالی اولوب، نوروجک سواحلی کبی
بر چوق قبالی کیرتی و چیقنیلری و اودر. میزان
المراوه حد وسطی اوزره تحت الصفر ۱۶ درکه
اولوب، بالطبع سنه تک اکثر آیلرند قارله مستور
اولسه، بالکیز بر ایک آی آلتی برلری قاردن خالی
قالر، و او وقت بوسون و جالی نوهندن اونی تفک
نباتاته بر طاقم چیمکر ظهور ایدر. بوز دره لر ی ده
چوق اولوب، بعضلری خیلی اوزون و واسمدر.
سیاحلر بیاض آبی و طاوشان و تیاکی ایزلرینی کور.
مشلردر. سواحنده دکیز بوغاسی و سائر بالیق لره
بر چوق صنو قوشلری بولنور.

فرانسه { (France) آوروپای غریبده بیوک
فدئا اها لیبی بولنش اولان کلت اقوامندن (غال) و یا
(فولوا) قومنه نسبتله (غالیا) نسیمه اولنورکن، بعده
ملکئی ضبط ایتش اولان جرمان اقوامندن (فراتی)
نومه نسبتله (فرانسه) نسیمه اولمشدر.
موقی، حدود و مساحتی. — فرانسه غرباً بحر

محیط دازه سی، کوجک کیرتی و چیقنیلر حساب
اولمشزین، ۵۲۹۰ کیلومتره اولوب، بوندن ۳۱۲۰
کیلومتره لکی سواحلدن و ۲۱۷۰ کیلومتره لکی
حدود بر یه دن عبارتدر. سواحلنک ۱۱۲۰ کیلو.
متره لکی شمال دکیزله (یادوقاله) بوغازنده و مانسه
دکیزنده، ۱۳۸۵ کیلومتره لکی بحر محیط آطلاسیده،
۶۱۵ کیلومتره لکی ده آق دکیزده در.

شکل طبیعی، طاغلری. — فرانسه تک اراضیسی
نه اوروپای جنوبی مالکی قدر طاغلن و نه ده آو.
روپای شمالی قدر او واتی اولوب، متوسط حالده در.
حدود جنوبیه و شرقیه سی و نصف جنوبیسنک وسطی
قسمی طاغلن و سائر طرفلری دوز و آاز عارضه لیدر.
اک بوکسک طاغلری حدودده اولوب، جنوبده
اسپانیا حدودینی بیرنه سلسله سی و شرقده ایتالیا
حدودینی آب سلسله سی آبرور، که بو ایک سلسله
آوروپا قطعه سنک اک بوکسک طاغلریدر. آب
سلسله سنک اوست طرفنده اسویجره حدودنده

(ژوره) ودها یوقاریده آلمانیه حدودنده (ووسز) وپونی متقاب (آردنه) طاغلری ممتد اولوب، بواج صره طاغلردن ژوره نك اڭ بوكسك محلی ۱۷۲۴ ووسزك اڭ بوكسك ۱۴۲۶، آردنه نك كی ده آنجق ۷۰۰ متره ارتفاعنده در. آلپ وپینه طاغلری حقنده ماده مخصوصه لرنده تفصیلات وپرلمش اولدیغندن، بوراده تکرارینه حاجت یوقدر. ووسز و آردنه طاغلرینه بورغونیه طاغلری کسب اتصال ایدر. اصل فرانسز طاغلری (جبال مرکزیه Macif Central) دینلن طاغلردر، که فرانسه نك نصف جنوبیسنده آلپ ایله پینه سلسله لری آره لرنده اولدقلری حالده هر ایکی طرفدن بیوک بر وادی ایله ساحلین مذ. کورتیندن آبرلشدر، و بناه علیه بو سلسله له مربوط اولوب، جبال منفرده دن عد اولنورلر. بو طاغلر بر سلسله صورتنده اوزانیموب، مرکز لری واڭ بوكسك نقطه لری ۱۸۵۸ متره ارتفاعی اولان (پوی دو سانی) اولدیغی حالده، اورادن هر طرفه شماغلر صورتنده شعبه ل آریلور. بو شعبه لده : قانتال، اوبراق، لوزره، سونه، مارژریده، والی، وپواره، فورز، بوژوله، شاروله، موروان، لیورادوآ، دوم، دوره، مارشه، لیوزن و سائر طاغلریدر. بونلرک ارتفاعلری بیک متره دن آز اولوب، تپه لر حالنده در. یوقاریده صاییلان طاغلردن اراضی غرب و شماله طوغری تدریجاً کسب انحطاط ایدوب، واسع اووهلر و اوفق نك تپه لری حاوی آز عارضه لی یرلر تشکل ایدیور. یالکز منهای شمال غریبه در تانیه ونورماندییه خطه لرنده بر طاقم آلجق طاغلر بولنیور. شرق و جنوب جهتلرندن ایسه جبال مرکزیه بردن بره انحطاط ایدوب، رونه وادیسنه و آق دکیز ساحلی بویجه ممتد اولان طار اوویه و جنوب جدولی وادیسنه اینلیر.

انهارى. — فرانسه نك میاه جاریه سی يك چوق و هیچ بر طرفی صوسز براتییه جق صورتده منقسم اولوب، قسم اعظمی بجر محیط اطلاسی، ایکنجی درجه ده شمال دکیزی و اوچنجی درجه ده آق دکیز مائله سنه تابهدر. دوت بیوک ایرماق فرانسه یی شق ایدوب، دوت واسع حوضه تشکیل ایدیور. بونلردن ایکیمی بجر محیط اطلاسی، بری شمال دکیزی و دیگرى آق دکیز مائله سنده در. بو دوت حوضه نك اڭ

بیوک و فرانسه نك وسطنده بولنانی (لوآره) ایرماغك حوضه سیدر، که بو ایرماق باشلیجه جبال مرکزیه نك شمالی اتکلرندن و قسماً نورماندییه ارتفاعلردن کلن بر چوق چاپلردن بالتشکل، غرب شمالی به طوغری جریانه، بجر محیط اطلاسی به دو کیلور. بو ایرماغك مجراسی ۱۰۰۸ کیلومتره طولنده اولوب، فیضانده ثانیه ده ۸۰۰۰ و قوراققلده ۱۰۰ مکعب متره صو دوکر. ایکی موسم آره سنده اولان بو فرق کلی سیر سفا نك دائمی صورتده اجراسنه مانع و صولرک طغیانى موجب اولور. حوضه سی ۱۱۵۰۰۰ مربع کیلومتره وسعتنده در. باشلیجه نابملری جنوبدن : آلپ، شر، ایشدره، قروزه، وپانه؛ شمالدن دخی لوآر، سارته، ماینه نهرلیدر. بونك شمال شرقیسنده (سینه) ایرماغك حوضه سی بولنیور. بو ایرماق بورغونیه تپه لرندن اینن بر چوق نهرلردن بالتشکل، شمال غربیه طوغری جریانه، یارسك ایچیدن بدمالروور مانشه دکیزیه دو کیلور. مجراسی ۷۷۶ کیلومتره اولوب، فیضانده ثانیه ده ۲۵۰۰ و قوراققلده ۷۵ مکعب متره صو دوکر. باشلیجه نابملری جنوبدن : آرمانسون، یونه، اوره؛ شمالدن دخی: اوپه، مارنه، اوآزه نهرلیدر. اوچنجی حوضه (رونه) حوضه سی اولوب، بو ایرماق اسویچره نك جنوب کولندن کلوب، شمالدن یعنی ووسز طاغلردن کلن (ساؤن) ایله برلشدرک، جنوب طوغری جریانه، آلپ طاغلردن و جبال مرکزیه دن اینن بر چوق چاپلر آله رق، آق دکیزه دو کیلور. مجراسی ۸۱۲ کیلومتره طولنده اولوب، ۳۱۵ کیلومتره لنگی فرانسه طوبراغنده در. قوراققلده ثانیه ده ۵۵۰ و فیضانده ۲۲۰۰ مکعب متره صو دوکر. حوضه سی ۹۸۹۷۰ مربع کیلومتره وسعتنده اولوب، ۹۰۰۰۰ کیلومتره لکدن زیاده سی فرانسه یه تابهدر. اڭ بیوک نابی شمالدن کلن (ساؤنه) نهری اولوب، شرقدن : ایزره، درومه، ایکو، اووزه، سارغه نهرلرینی، غریبدن دخی مجرالری قیصه و صولری چوق سیل حالنده بعض انهار آلیر. دردنجی حوضه ژبرونده حوضه سی اولوب، بو ایرماق (فارونه) ایله (دوردونیه) ایرماق لر نك اجتماعندن تشکل ایدیور. فارونه نك تابملردن بر طاقی پینه سلسله نك شمالی اتکلرندن و بر طاقی جبال مرکزیه دن کلیر، و دوردونیه دخی صرف بو جبالدن اینن انهاردن تشکل ایدر.

مناشه دكيزنه دوكلن انهارى غربدن باشلاهورق: كرك، ژودى، تربو، آرکئون، رانسه وسلونه؛ نور. ماندينه: سبه، سوله، اووه، وبره، اوره، اودون، ديوه، توكه، ويسله وساژده در. ثالثاً فرانسه لك منتهای شمالده بليقده حدوديله ساحل بحر آره سنده بولان مثلث الشكل بريرك ميا جاريه سي طوغريدن طوغري به مانسه وشماله دكيزلر نه دوكلوب، بونك اك بيوك نهري (سومه) وايكنجي درجه ده بتونه، اوتيه، قانشه و (آآ) نه رلر بدر. رابماً، فرانسه لك منتهای شمال شرقيسنده واقع اولوب، (رين) ايرماقنك حوضه سي داخلنده بولان يرلر بدر. هر نه قدر فرانسه ۱۸۷۰ محارب سنده او جهته كي يرلر بونك جوغني غائب ايتش ايسه ده، ينه بو حوضه داخلنده خيلي اراضيسي اولوب، مذكور ايرماقه تابع (موزله) و (موزه) نه رلر بونك منبعلي ومجرالرينك قسم اعلا لاری فرانسه داخلنده در. بو نه رلر ك برنجيسي (ووسزه) و (مورته مع موزله) ايا. لئلرني شق ايله، صاغدن والونيه، مورته، مورثانيه، سانون وصولدن مادون، روت، اورنه و (ووفوت) چاپلرني آلدقندن ۳۱۲ كيلومتره لك جريانندن صكره اليوم آلمانيه به تابع (لورنه) خطه سنه كير. (موزه) نهري ايسه (لانفره) طاغلرندن نيمانه، شماله وشمال غربيه طوغري آقهدوق، وصاغدن (شير) ايله (سينوا) وصولدن دخي بار، وونسه ودېكر برايكي چاي اخذ ايله ۴۵۰ كيلومتره لك جريانندن صكره بليقده داخل اولور. بليقده طوغراغنده ينه فرانسه دن كيدن (سامبره) نهريني دخي آليز. رين ايرماغيله منصبي مشترك اولوب، اوكا تابع عد اولنان ومجراسنك قسم اعظمي بليقده بولنان (اسقو) نهريك دخي منابي ومجراسنك ۱۱۰ كيلومتره لكی فرانسه داخلنده در.

فرانسه انهارينك بيوك فيضانلری اولوب، اهماردن زياده تخريبه ميل طبعيلری وار ايكن، و وقتيله بونلرک طاشمه سندن اووملر بطاقلق وسازلق حالتي آلوب، بو مملكتك اكث طرفلرينك هواسي ناقابل اسكان برحاله بولنش ايكن، فرانسه حكومتی كيتلي مصرفلر اختياريله يتاقلريني فيضانلر نه كوره تعميق وسد لرله تحديد ايده درك، مضر تلرينك اوكني آلدقندن صكره، صولرني سقي اراضيده استعمال

مجراسي ۶۵۰ كيلومتره اولوب، قوراقلقده ثابته ده ۴۰ و فيضانده ۱۲۰۰۰ مكعب متره صودوكر. حوضه سي ۹۰۰۰۰ مربع كيلومتره وسمنده در. بوردت بيوك حوضه دن بشقه فرانسه لك ايكي كوچك حوضه سي دخي واردر، كه ايكنيسي ده بحر محيط آتلاسي به تابع اولوب، بري پيرنه سلسله جباله ژبرونده حوضه سي آره سنده فرانسه لك منتهای جنوب غربی گوشه سي تشكيل ايدن (آدور)؛ ودېكری ژبرونده ايله لو آره حوضه لری آره سنده بر مثلث تشكيل ايدن (شارنه) ايرماقلرينك حوضه. لر بدر. آدورك مجراسي ۳۳۰ كيلومتره وحوضه سي ۱۷۰۰۰ مربع كيلومتره اولوب، قوراقلق زمانده ثابته ده ۶۰ و فيضانده ۱۵۰۰ مكعب متره صودوكر. باشليجه تابيلری: ميدوزه، لمي دو فرانس، فاودوپو، بيدوزه وساژده در. شارنه لك مجراسي ۳۶۱ كيلو متره وحوضه سي تقريباً ۱۰۰۰۰ مربع كيلومتره اولوب، قوراقلق موسمنده ثابته ده ۳۵ و فيضانده ۹۵ مكعب متره صودوكر. باشليجه تابيلری: تاردوآره، سوينه، بتونه وساژده در.

ذكر اولنان دوت بيوك وايكي كوچك حوضه خارجنده فرانسه لك طوغريدن طوغري به دكيزه و فرانسه لك خارجنده آقان (رين) ايرماغه دو. كيلور برچوق قيصه چاي ايرماقلى واردر. اولاً، آق دكيز سواحلك (رونه) منصبنك صاغ وصولنده بولنان جنتلری مذكور حوضه لك هيچ برينه تابع اولوب، بالطبع قيصه اولان انهارى طوغريدن طوغري به بحر مذكوره دوكلور. بو انهارك باشليجه لری رونه منصبنك غربنده اسپانيه حدودندن باشلاهورق: تش، تت، آغلي، اوريو، ژونه، هروله، ويدوره، ويستره؛ منصب مذكورك شرقنده ده: آرفه، فاو، آرژان، وار وساژده در. ثانياً، فرانسه لك منتهای غرب شماليسنده بولنان برثانيه ونورمانديه شبه جزيره لر ينك صولری طوغريدن طوغري به بحر محيط آتلاسي به ومانسه دكيزنه دوكلوب، بحر محطه دوكلنلرينك اك بيوكي (ويلنه) ايرماغيدور، كه مجراسي ۲۳۰ كيلومتره اولوب، باشليجه تابيلری: آرز، نانشه، نيريان، مو، ايله، سيشه، سمنون، شره، دون وساژده در. بونك غربنده بلاوه، اله، اوده ودېكر بعض قيصه ايرماقلر بولنيور. برثانيه لك

ایله برابر، اکثرینی سیر سفانته صالح حاله قومیش، و آره لرینه جدولر آچدی بره رق، حق مذکور حو. ضه لک بیوک و کوچکری آره سنده اختلاط حاصل ایتیش؛ و بر طرفدن بحر شمالیه دوکیلن ربن ایرماغیه آق دکنزه دوکیلن (رونه) ایرماغی بر طرفدن موزله و موزه ایله سینه، سینه و لو آره ایله رونه و نهایت بحر محیط آتلاسییه دوکیلن فارونه ایرماغیه آق دکنزه دوکیلن (اوده) نهری آره لرنده سیر سفانته صالح مکمل جدولر آچقله، فرانسه نیک اطرافنده کی دکنزلر آره سنده قره لک اورتی سندن سیر سفانن طارق وجوده کنیر لشدیر.

فرانسه نیک کوزه چارپه جق بیوک کولاری اولیوب، بولنا نرینک ده اکثری قورودیلر رق، اراضی منورو هیه تحویل اولمشدر. یالکز جنوب غربی جهننده فاسقونیه نیک لاند. دینلن قوملق اراضیسنده ساحله قریب قارقان، لاقاو، قازو، یسقاروسه، اوریلان، سنت ژولیان و سوستون اسمرله بر صره کولر و فرانسه نیک وسط لرنده (سولونیه) و (برنه) خطه. لرنده و شرق جهننده ژوره اتکارله ساژنه مجراسی آره سنده بر لرینه قریب بر جوق کوچک کولر بولنیور. ساووا خطه سنده دخی طاغرلر آره سنده (آنسی) و (بوزنه) اسمرله ایکی کوله واردر. جنوب جهننده آق دکنز سواحلی قرینه دخی سالس، شیران، غریسان، قابستانغ و ساژ اسمرله و دکنز و انهار صولرله آز جوق اختلاط ایدر بعض کولر بولنیور.

سواحل و جزایری. — فرانسه نیک درت دکنزده کی سواحلنک مقدار لرینی یوقاریده بیان ایتدی ایدک. بو سواحل خبلی کیرنتیلی چیقنتیلی اولوب، بر جوق کورفرلری، قویلری، لیمالری، شبه جزیره لری، برولری و ساحل قارشیسنده کوچک آله لری واردر. بحر شمالیه کی ساحلی آلجی و دوز و دکنز آز دریندر. بده (یادوقاله) بوزاننده ساحل قیالی و دکنز دریندر. اورادن سینه خلیجه یعنی هاوړه اسکله سنه دگ ساحل یوکسک و سد صورتنده اولغله، طالع لر دینی اویدجه، طو پراقلر بقیله رق، ساحل کیتدکجه کرییه چکلمکده و دکنز قزاقنده دره بورابه قدر ساحل دوز اولوب، سینه منصی درین بر خلیج تشکیل ایتدی کی، قار. شیسنده نورماندیه نیک (قوانتن) شبه جزیره سی

شماله طوغری اوزاندیفتن، آره لرنده (سینه) کورفری نامیله واسجه بر کورفر تحصیل ایدیور. بونک غربنده مذکور شبه جزیره ایله بر تانیه شبه جزیره سی آره سنده (سنت مالو) کورفری نامیله بر ایکجی کورفر بولنیور، که اینجنده (جرسی) و (کرنسی) اسمرله انکلتربه تابع بیوجک ایکی آله واردر. نورماندیه سواحلی مختلف اولوب، بعض طرفلری آلجی و قوملق و بعض جهلری یوکسک و قیالدر. بر تانیه نیک ایسه کرک مانسه دکنزده و کرک بحر محیط آتلاسییه کی سواحلی قیالی و بک کیرنتیلی چیقنتیلی اولوب، قارشیسنده یته قیالی بر جوق آله لر بولنیور؛ و دکنز بوراد. آقنتیسی و طالنه لرله مد و جزری بک شدتلی اولغله، بو سواحل سفاین اینچون صعب التقیردر. خطه مذکور نیک ساحل غریسنده (درست) و (دوآرتنه) کورفرلری نامیله بر رینه قریب درین ایکی کورفر آجیلور. لو آره ایله ژرورنده منصیلری آره سنده ساحل آلجی و قوملق و چاموراق اولوب، بورغنوف و اکیون قویلری و ساحل قارشیسنده قیالی بعض آله لر بولنیور، که اک بیوکاری: بل ایل، نوآرموتیه، بو، ره و اولرون آله لریدر. ژرورنده ایله آدور مجرالری آره سنده کی ساحل ایسه دوز و آلجی و قوملق اولوب، دکنزدن طار قوم سدرله آیرلش بر طاقم طوزلی کولاری و یالکز (آرقارون) کورفری نامیله بر کوچک کورفری واردر. آدور مجراسندن آشاغی فاسقونیه کورفرینک یسقاچه قوی باشلاوب، اوراده پیرنه سلسله جبالنک دیک و صرب انکاری لب دریاچه قدر ایندیکندن، ساحل یوکسک و قیالی و دکنز دریندر.

فرانسه نیک آق دکنزده کی سواحلنه کلجه، بو ساحل ایکی قوس شکلنده اولوب، پیرنه دن یعنی اسپانیه حدوددن رونه آخزینته قدر اولان نصف غریبی قوس مقمر صورتنده اولغله، لیون کورفرینی تشکیل ایدیور. بو کورفرنک جنوب غربی قسمی قیالی و قسم شرقی قوملق و آلجی اولوب، بونکده بر طاقم کول و بطاقلری واردر، و هر طرفی سیر سفانن حقتده محاطرله یدر. رونه نیک منصبنده تشکیل ایتدیکی دالیه دخی چاموراق و بطاقلق او. لوب، بونک شرق جهننده ساحلک قوس محمد

هنگامه اولان نصف دیگری بولنیور، که آب سلسله جبال انگلرینک لب دریاچه قدر امتدادندن محصل ابدوب، قیاق و بوکسجه و خلی کبریتلی چیتلی اولنه، بر چوق قوی و لیماظری واردور. فرانسه تک بو دکیزده برنجی اسکله سی اولان (مار-سله) ایل دوستانه سمرکزی بولنان (تولون) بو ساحله در. بوساحل قارشیسنده بر چوق کوچک آغلر بولنیور.

فرانسه تک ذکر اولنان جزایر صغیره سندن بشقه آقی دکیزده بیوک بر جزیره سی ده واردور، که اوده ساردنیه آله سیله ایتالیا سواحلی آره سنده بولنان و کرک موقع جغرافیه کرک لسانجه فرانسه دن زیاده ایتالیا به ماده اولسی لازم کن فورسیقه آله سیدور. [فورسیقه ماده سنه مراجعت بیوریله.]

اقلیم و هوای. — فرانسه تک هوای مختلف اولوب، بو اختلاف بالکز مرضک درجات مختلفه. سندن منبث اولمه رق، اطرافنده کی دکیزلرک، آقبیلرک، روزکارلرک و اراضی ارتفاعنک دخی هوا به تأثیری واردور. فرانسه تک وسطرنده کسب لوقاع ایدن جباله سمرکزی ایل آب سلسله جبالی شمال و شمال شرقی جهترندن اسن صووق روزکارلره حائل اولنه، جباله مذکوره ایل محفوظ بولنان آقی دکیزماله سی بالطبع فرانسه تک سائر جهترندن صیفاق و جباله مذکوره تک اوستنده بولنان پوکسه برلرله بولرک شمال شرقی جهتری صووقدر. بوندن مامهدا فرانسه تک غرب و غرب شمالی سواحلی (غولف استریم) اسمیه مروف اولان و مکسیقه کورفرندن کن صیفاق آفتنی یاللا دیفنندن، و آفتنی ایل برابر خط استوا دکرلرندن کن صیفاق بخارلی هوا قره لرک اوزونیه یاللا دیفنندن، غربدن شرقه طوغری دخی هوا به بیوک بر فرق واردور. بحر محیط اطلاسی و مانسه دکیزی سواحلندن تباهه ایتدجه، هوا تک برونی آرتوب، روسیه و سیریه دن کن صووق روزکارلرک تأثیری آلتنده بولنان فرانسه تک شرق شمالی قسمی زیاده صووقدر. یازین حرارت جنوب شرقیدن شمال غربیه طوغری کتدجه تدنیده او. لوب، اک صیفاق بری نیسه جفتی واک سرن بری بدو قاه و برتانیه تک منتهای غرب ییدور. قیشین ایهه بالکس برودت غربدن شرقه و غرب جنوبیدن شرق

شمالیه طوغری تر قیده اولوب، او موسمه اک صیفاق بری برتانیه تک منتهای غربیه و بده آقی دکیز سواحلیدر، و بو ایکی نقطه دن شرق و شماله طوغری کتدجه صووق آرتار. بو وجهه قیشین فرانسه تک اک صووق بری شرق شمالی یعنی آلمانیا حدودندن باشلا به رق اوورنیه خطه سنه یعنی جبال سمرکزیه صرلرنه قدر اوزانان جهتدر، که بو جهته قیشلرک اوزون اولوب، زیاده قار یأزار. صومیت اووره فرانسه ده میزان الحراره تک وسطی درجه سی ۱۱° و آبریمجه قیشین ۵° و یازین ۲° در.

اراضی، محصولات و نباتات و حیواناتی، منابع ثروتی. — فرانسه تک هوا سیله اراضیسنک ارتفاعی مختلف اولدینی کی، نباتات و محصولات دخی متنوع اولوب، آقی دکیز سواحلیه بوساحله قریب محقرده زیتون و پورتقال و حتی خرما آقاجی دخی بیتشدرک، بو جهت آوروپای جنوبی و بلکه آفریقای شمالیه مشابه اولدینی حالده، منتهای شمالی و طاغلرینک بوقاریلری اسوج و نوروج نباتاتی حاصل ایده رک، آوروپای شمالیدن ممدوددر. فرانسه تک اک اهمیتلی محصولاتی ذخایر ایل اوزومدر. ذخایرک اک کیمتلی و برکتلی بیتشدیکی جهت فرانسه تک منتهای شمالیدر. اوزوم ایسه بالکس فرانسه تک شمال و شمال غربی قسمنده حاصل اولیوب، لوآره ابرماغی منصبندن یارسک اوستندن کچک اوزره بلجقه حدودینه قدر برخط مستقیم چکیلرله، بو خط فرانسه باغلرینک حدودینی کوستریر. اک چوق اوزوم و شراب حاصل ایدن جهت زیرونده حوضه سی اولوب، بو ابرماغک و بونی ترکیب ایدن غارونه و دورودنیه نهرلرینک و تابلرینک وادیلری و بورودونک شمالنده (سوره) بحر اسنه دک اولان اووه لر و تپه لر باغلرله مستوردر. آقی دکیز مائه سنک دخی باغلری چوق اولوب، اواردن رونه و بده ساؤه وادیسق نقیبله، شامپانیه و بورغونیه خطه لرینک باغلرله کسب ارتباط ایدر. بورغونیه باغلری سینه ابرماغی و تابیلری وادیلرینی نقیب ایده رک، یارسک اوست طرفته قدر واصل اولور. لوآره ابرماغیه تابلرینک وادیلری دخی باغلرله مستوردر. الحاصل فرانسه تک ذکر اولنان شمال غربی قسمندن بشقه هر طرفنک محفوظ وادیلرنده و جنوبه ناظر بایلرنده باغلر بولنوب، آجمنی بوندن

جهنلرنده وبيسوك شهرلرده خيلى مقدار آره صوي
دخى اعمال اولنور .

اورمانلرى باشليجه آب و بيرنه سلاسل جبالنده
وژورده ايه ووسز وارندنه طاغلرنده اولوب، ژيرونده
ايرماقنك جنوبنده (لانده) ديننن قوملق اووه لر
دخى قسماً دكيز چامى ديننن آقاجلرى حاوى اور-
مانلقدردر. اورليان وپارس قريبنده فوتنبلاورمانلرى ده
خيلى واسمدر. آقاجلرى : ميش، قره آقاج، ديش
بوداق، كولكن، قان، آچه آقاج، قواق، سكود،
چامك انواعى وساژهدن عبارتدر. يوللرى مكممل
اولقله، اورمانلردنن بحق استفاده اولنوب، كراسته
واودون قطع اولنور.

حيوانات اهليه سى: ۳۰۰۰۰۰۰۰، آن ۷۰۰۰۰۰۰
مركب واستر، ۱۲۰۰۰۰۰۰ صيفير، ۲۲۰۰۰۰۰۰
قيون، ۱۵۰۰۰۰۰۰ كچى، ۶۵۰۰۰۰۰۰ طوموز،
۶۷۰۰۰۰۰۰۰ آطه طاوشانى، ۱۳۰۰۰۰۰۰۰
طيوربيتته وساژهدن عبارت اولوب، ۱۶۲۵۰۰۰
آرى قوزاقى ده واردر. ايبك بوجكلى ده چوق
اولوب، سنوى ۹۰۰۰۰۰۰ مليون كيلو ايبك قوزه سى
آلنير.

ممانجيه فرانسه هر پردن كرى اولوب، اك زياده
بولان دمير وكور معدنلى دخى ملاكته صرف
اولنان مقداروك نصفنه بيله بالغ اوله ميور. كور
معدنلى باشليجه شمالده بطيحه حدودنده، آب
انكرنده ايتاليا حدودنده وچبال مركبه نك بعض
جهنلرنده بولنور. آلتون، كوش، پلاتين وچيوه
معدنلى قله آلفيه جق درجه ده آژدر. رومالير
زماننده خيلى زكنين اولوب چيقارلقده بولنش
اولان باقير معدنى مان توكنشدر؛ وچقو، قالاى،
قورشون، نيكل، آنتيمون ومنغاز دخى آز مقدارده
بولنور .

اهالى سى، جنسيت ولسان ومنده لرى. — فرانسه
الكاسى آوروپانك اك بيسوك واك متمدن امنندن
فرانسزدننن برامته مسكوندر. فرانسزلرلايتجه دن
متمشب برلسان مخصوصه متكلم اولدقلى حالده،
كنديلىرلايتن جنسيتنه منسوب اوليوب، طماورلنده
يكه آزلايتن پنى رومالى قانى بولنور. فرانسه نك
اك اسكى اهالى سى حقنده بركونه معلومات ناونجيه

يكرى يكرى بش سنه اول ظهور واليوم بعض جهنلرنده
دوام ايدين فيلوقسرا فرانسه نك باغلرني مخرب ايتش؛
وهر نه قدر آسربقا چيوقلرله تجديد واصلاح اولنش
ايسه ده، بر قسمي ده ناره بة تحويل اولنورق، شراب
محصولاتى الان اسكى درجه سنه ارجاع اولنه مامشدر.
حبوباتى برنجى درجه ده بىداى وايكنجى درجه
چاودار، آره، بولاف، مصر وساژهدن عبارتدر.
باغ، شكر، بوياء اسبرتو وساژه استحصاليه يارايان
وصنابعده قوللايتلان بنجار، قوزه، صفران، كوك
بوياء كتن، كنور كى محصولاتى. پتانه ونوتون كى
حاصلاتى دخى چوقدر. ميوه وسنزه لك دخى انواعى
حاصل اولوب، فنك زراعته تطبيقى ساپسندده بولنرك
جلسلرى تكثير واصلاح اولنشدر. فرانسزلرك
حبوباننن شكره اك زياده اهميت وردكلى شى
طبيعى وصنعي جابرلر وحيوانات بسلكه يارايان
نباتات اولوب، بولنرله كليتى حيوانلر تشديرلر.
هره قدر فرانسه ده زراعه هدى كيتدكجه آزالقده
اولوب، اكثر اهالى صنابعه ميل ايتكده ايسه ده،
زراعت فنه تطبيقاً ومعلم آلات وماكنه لرله اجرا
اولنديفننن، محصولات ارضيه كيتدكجه چوخالقده در.
اكتر اراضى ايشلينرك مالى اولوب، بر آدمك تحت
تصرفنده اراضى واسمه بوقدر. كرا والتزامله ويا
مشركاً ايشلان اراضى دخى اوقى پارچه لردن هيا-
رتندر.

فرانسه نك حاوى اولدقلى ۵۳۶۴۰۸ مربع
كيلومتره اك اراضيدن ۹۶۰۰۰ مى شهر وقصبه
واينيه مرصه لرله انهار بتاغدنننن اراضى خاليه دن
۲۵۰۰۰۰ مى اراضى مزروعه دن، ۲۰۰۰۰ مى
باغ، ۹۰۰۰۰ مى اورمان، ۸۰۰۰۰ مى دخى
صرعى وچابردر. سنوى قريباً ۱۰۰ مليون
هكتوليره بىداى، ۳۲ مليون چاودار، ۱۸ مليون
آره، ۸۰ مليون بولاف، ۱۰ مليون مصر، ۱۲۵
مليون پتانه، ۱۴۴ مليون قطار بنجار، ۲۰۰۰۰۰
قطار قوتون، ۳۰ مليون هكتوليره شراب حاصل
اولور. زيتونلقرى بوز بوز الى بيك بى دوغدر.
باغدن خالى اولان شمال غربى جهننده كليتى الما
آقاجلرى بولنوب، ميوه لردننننننن (سيدر) ديدكلى
برنوع شراب حاصل اولور. شمال و شمال شرق

اولیوب، قبل التاریخ اولان بک اسکی زمانلرده بربر اقوامندن اولسی واسپانیه وپورتیکیزک اهالی قدیمه سی اولان (ایر) لره مناسبی ملحوظ اولان بر قومه سکون بولمیشدر، که بونلرک حجر غیر مجلی دورندن یینی انسانک قبا صورتده بوتلش طاشدن معمول اسله وآلات قولاندیبنی وحشیک زمانندن قاله بعض کبیکلری بولمیشدر. بیرنه جتنده بولنان باسق قومنک بواهالی قدیمه بک قبه السیونی اولسی محتملدر. بده آسیای وسطیدن کروه کروه آدوره یابه هجرت این اقوام آدبانه دن (کلت) یاخود (جگت) دینان بر یوک قوم فرانسه یه واکا جوار برلره دخول یابه، اهالی اصله بی کوشه وکنارلره وطاقلره بوسکور. ده رگ، ویاکنده بلرله امتزاج ایده رگ، برلرخی طومش لر ایدی. مؤخر آینه اقوام آدبانه دن (غال) یا (قولوآ) اسمیه دیگر بر قوم فرانسه بی استیلا ایده رگ، کلتلره قارشمش؛ ودها طوغریسی قاللره کلتلر ر اولوب، رومایلر زماننده کندیلرینه فال و غولوا اسمی ویرلش، ویاخود حاکم اولان صنی بو اسمله فریق اولتمیشدر. قیصر قبل المیلاد فرانسه بی جنبطه، روما دولته الحاق ایتدکن صکره حکومنک لسان وسمیسی اولان لاتیجه مرور زمانله و تدریجاً نعم ایدوب، بواش بواش کلت لسانی یالکر برنایه کبی بعض کوشه و بوجاقلرده محافظه اولنورق، ساژ اهالی طرفندن اونودلش؛ و آتیجی لاتیجه دخی بویانجیلرک آفرینه دوشجه، غلط سویلنکه باشلا بوق، بوندن شمال جتنده فرانسه و جنوب جهتنده (پروونسال) دینن و فرانسه دن زیاده اسپانیولجه و ایتالیانجه یه مشابه اولان دیگر بر لسان تولد ایتمشدر. فرانسلر لسانی کندیلرله قرابت جنسیه لری اولیان بر قومدن آلفلری کبی، اسملرخی دخی یسانجی بر قومدن استعاره ایتمشلردر. فرانسلر اسمی (فرانی) اسمندن مأخوذدر، حالیکه فرانکلرک فرانسلر اولیوب اقوام جرمانیه دن اولدقلری، و آلمانیه دن خروجه فرانسه ده و جوارلرنده حکومت سوردکلری معلومدر. هر حاله فرانی قومنک حکمدارلری بو بقین زمانلره کلهجه قدر فرانسه ده حکومت سوروب، فرانسلر لشمش اولدقلردن، بو اسم دولت و حکومتدن قوم واهالی دخی نعم اولتمیشدر.

فرانسلرک اسکی اهالی ایلک کلت و غال و قسماً

بونانلی، رومالی، فنیکی، عبرانی، عرب، نورماند یعنی اسقاندینا و جرمان اقوامنه منسوب افرادک اختلاط و امتزاجندن متولد ایهلرده، قانلرنده جولان ایدن قانک بوزده طقسائی صرف کلت و یاغاله قانی اولدیفنده شبهه بوقدر. مع هذا اقوام مذکوره ایل اولان اختلاطلری درجانتک و اقلیم و هواک تاثیراتیه کرک رنگ و سیماجه و کرک اخلاجه یینلرنده فرق اولوب، بو فرق هر خطه وایلنده آژ چسوق مشهود ایهلده، اک زیاده شمال ایل جنوب فرانسلری آره سننده بقیدر. شمالی فرانسه اها. لیسنده آلمان و اسقاندینا و قانی زیاده اولوب، صاری ویا قوله صاجلی و مائی یاخود بیاض کوزلی افراده دها زیاده تصادف اولنور؛ و بونلرک اخلاق و اطوار. رنده دها زیاده مشات و طوغونلق کوریلور. جنوب فرانسلری ایهل اکثرت اوزره اسمرچره لی و سیاه صاج و کوزلی اولوب، سریع التأثر و جابی جوش و خروشه کلهکه میالدر؛ و شمال فرانسلری قدر چالیشان و مداوم دکلردر.

قرون وسطاده فرانسلر دخی ساژ اقوام وام کبی هویت جنسیه لرینک فرقدنه اولیوب، دین و مذهبدن بشقه بر شیشه اهمیت و برمز، و کندیلرخی خریستان و قتولیک عد ایدوب، ساژ آوروپا اقوامی کبی، لاتیجه بی لسان رسمی انخاذله یالان یا کیش یازار، و سویلکلری غلط لسانلرخی اصلاح و تحریره تنزل ایتلردی. بده کندی لسانلرنده دخی بعض شیرل یازمق مجبور بوندن بولنوب، ایتسدکلری و فرقدنه اولدقلری حالده، کندیلرینه مخصوص بر ادبیات ظهور ایتش؛ و ادبیات میداننده شمال لسانی غلبه چالوب، جنوب فرانسلری و ساژ بعض طرقلرده کندیلرینه مخصوص لهجه و شیوه لری اولان فرانسلر دخی شمال فرانسه سی لسان ادبی انخاذ ایده رگ، اهالینک صنوف طایفه سی و بیوک شهرلرک سکائی تکلمده دخی بونی قولانمخه و کندی لسانلرخی ترک و فراموش ایتکه چالیشیورلر. بوندن بشقه فرانسه کت بعض کوشه و کنارلرنده بستیون بشقه لسانلر دخی سویلنیور. اولاً، فرانسه کت منهای جنوب فریسنده بیرنه ایتکلرنده فرانسه کت اک اسکی اهالینک قبه. السیونی اولان (باسق) لر بولنیور، که ۱۲۰۰۰۰ کشی قدر اولوب، اسپانیه حدودینک اوت سننده

بولان یارم ملیون نفوسه برابر کندیلرینه مخصوص بر لسان سویلکده، و آتجی بر طرفدن کوندن کونه فرانز لشوب لسان اصلیلرینی اونونمده و بر طرفدن ده آسریقا و سائر طرفله هجرت ابدوب، طالعقد درلر. ثانیاً، فرانسه تک منهای شمال فریسنده بر تانی تک تشکیل ابتدکی شبه جزیره ده بر جیجی ملیونه قریب اهالی (برتون) نامیه اسکی کلت لسانی محافظه و تکلم ایتکده اولوب، آتجی بونلر دخی انکلتزه واسقوجیه و ایرلانده ده کی فاللر کی کوندن کونه لسان اصلیلرینی ترکله، فرانزلاشمقده درلر. ثالثاً، فرانسه تک حدود شمالیه سنده ۱۶۵۰۰۰ اهالی آلمانجه تک ر نومی دیک اولان (فلاماند) یعنی فلنک لسانیه متکلمدرلر. رابعا، ایتالیا حدودنده ونیه قرینده اهالی تک قسم اعظمی ایتالیان لسانیه متکلم اولدقلری کی، قورسقه جزیره سنک ۲۶۰۰۰۰ نفوسدن عبارت اهالی یه ده بول لسانله متکلمدرلر. بوکا مقابل فرانسه تک خاجنده اوله دق بلجیه واسویجیره اهالی سنک بر قسمیه اخیراً آلمانییه الحاق اولنان (لورن) ک اکثر اهالی و (آلساس) اهالی سنک ر قسمی فرانز لسانیه تکلم ایدرلر. فرانز لسانی سهل و سلیس و ادبیاتی مکمل اولوب، هر علم و فننده هر نوع افاداته مساعد اولدیفندن، عالم سیاسیده لسان عمومی اتخاذ اولنش؛ و اکثر اقوام و املک واسطه ترقی و غدنی بولمشددر. فرانسه دین عمومی قتولیک مذهبی اولوب، یا اکثر ۶۰۰۰۰۰ قدر پروتستان و ۵۰۰۰۰۰ قدر اسرائیلی وارددر. اسرائیلر آلمانیه واسپانیه و بور. تکبزدن فرانسه یکمشردر. تقسیمات جغرافیه و ملکیه سی. — فرانسه اسکیدن بر طاقم خطله منقسم اولوب، بونلرک بمضلری یک واسع و بمضلری یک کوچک اولدقلری حالده، جوغی نیم مستقل صورتده دوقلق و قونلتق صو. رتنده اداره اولنورلدی. بو خطله شمالدن باشلا. یهوق بروجه آتی ایدی: فلاندره، آرتوآس، بیقاردیه، فرانسه آطسی، نورماندی، برتانیه، منه، آنزو، تورنه، اورلیانه، بوسه، بورغونیه، شامپانیه، لوورنه، فرانسه قونته، نیورنه، بری، پوآتو، اوئی، سننونی، آفژوموا، لیورژن، مارش، بور. بونیه، مافونه، اوورنی، لیونه، ساووا، دوفینه،

ونسون، نیسه قونلتی، پرووانسه، لانفدوق، کویانه، فاسقونیه، بیارن، فوآ قونلتی، روسیون. بونلر دن بمضلری یعنی سیوکلری زیر و بالا ویا شرقی و غربی کی اسمرله اداره جه ایکی ویا زیاده قسمه منقسم ایدی. بو خطله ک اسامیهی اونودلیوب، البوم مستعمل ایسه ده، اداره جه بو تقسیماته رطات اولنمیب، فرانسه قورسقه ابه برار ۷۸ ایالت و هر ایالت ر قاج قضاه، قضاار ناحیه له، ناحیه له دخی دواژه منقسمدر. بو وجهه قضاار ۳۶۲، ناحیه له ۲۸۶۵، دواژ دخی ۹۸۹ ۳۵ هددیه بالغ اولور. ایالاته جوغی ایچلرندن حریان ابدن نهرلرک ویا طاعلرک اسامیهه ممدادر. ایالاته اسامیهه مساحه سطحیه. لری و مقدار نفوسلریه مرکز لری شمالدن باشلا یهوق بروجه آتیدر:

ایالت	مساحه سطحیه	هوس	مرکز
نور (شمال)	۵ ۶۸۱	۱۸۴ ۱۶۷۰	لیله
پادوقاله	۶ ۶۰۵	۵۲۶ ۸۵۴	آراس
سومه	۶ ۶۶۱	۹۸۲ ۵۴۸	آمیان
آشانی سینه	۶ ۵۴۵	۳۸۶ ۸۳۳	روش
اوآزه	۵ ۸۵۵	۱۴۶ ۴۰۳	یوه
اسنه	۷ ۴۵۲	۹۲۵ ۵۵۵	لاژن
آردنه	۵ ۲۴۳	۷۵۹ ۳۴۲	مزیه
مورته مع موزله	۵ ۲۳۲	۶۹۴ ۴۳۱	نالی
موزه	۶ ۲۲۸	۹۷۱ ۲۹۱	بارلوق
مارنه	۸ ۱۸۰	۹۹۴ ۴۵۹	شالون سورمارنه
سینته مع مارنه	۵ ۷۳۶	۱۳۶ ۳۵۵	ملون
سینته	۴ ۷۶	۱۰۹ ۲۹۶۱	پارس
سینته مع اوآزه	۵ ۶۰۴	۸۹ ۶۱۸	ورسای
اوره	۵ ۹۵۸	۸۲۹ ۳۵۸	اورو
اوره مع لوآده	۵ ۸۷۴	۷۱۹ ۲۸۳	شارتره
اورنه	۶ ۰۹۷	۲۴۸ ۳۶۷	آکسنون
قوالدر	۵ ۵۲۱	۲۶۷ ۴۳۷	قان
مانشه	۵ ۹۲۸	۸۶۵ ۵۲۰	سنت لو
قوت دونور (ساحل شمالی)	۶ ۸۸۶	۲۵۶ ۶۲۸	سنت بریو
فینیستر	۶ ۶۲۱	۸۲۰ ۷۰۷	کیپر
نوردیهان	۶ ۷۹۸	۲۵۶ ۵۴۵	وانه
ایله مع ویلته	۶ ۷۲۶	۳۸۴ ۶۲۱	ره
ماینه	۵ ۱۷۱	۰۶۳ ۴۰	لاوال
سارته	۶ ۲۰۷	۱۱۱ ۴۳۶	لمان
لوآر مع مشر	۶ ۴۵۱	۲۱۴ ۲۷۹	بلوآ
لوآده	۶ ۷۷۱	۸۷۵ ۳۷۴	اورلیان
یونه	۷ ۴۲۸	۳۴۴ ۳۵۵	اوقزده
اوبه	۶ ۰۰۱	۳۷۴ ۲۵۷	ترویه
یوقادی مارنه	۶ ۲۲۰	۷۸۱ ۲۴۷	شومونت
ووسژه	۵ ۸۶۴	۷۰۷ ۴۱۳	ایینه
یوقادی ساژه	۵ ۴۴۰	۹۵۴ ۲۹۰	وزول

ایالت	مساحت سطحیه	نفوس	مرکز
آشانی آلپ	۶۹۵۴	۱۲۹ ۴۹۴	دینیه
بحری آلپ	۲۷۴۹	۲۳۸ ۰۵۷	نیه
قورسیقه	۸۷۹۹	۲۷۸ ۰۰۱	آپاچو
بلفور مستقل	۶۱۰	۷۹ ۷۵۸	بلفور
قضاسی			

شهر و قصبه‌ری. — فرانسه باشلیجه صنایع علی اولملغه، شهر و قصبه‌ری چوق اولوب، کیندکجه بونلر بیومکده وجوفا لقمده واهالی قرا شهر و قصبه‌له طوبلاقمده در مرکز حکومتی اولان پارس شهری دنیاک الک بیوک شهرلندن بری وکره اوضک الک کوزل شهری اولوب، بحق مدینت و معارفک سرکری حد اولقمده در فرانسه ک ۳۰۰۰۰ دن زیاده نفوسلری اولان شهر و قصبه‌ریله مقدار نفوسلری بروجه زبرددر:

پارس	۲۳۴۴ ۵۵۰	بزالدون	۵۶ ۵۱۱
لیون	۲۰۱۹۳۰	غرنوبله	۵۲ ۴۸۴
مارسلیه	۳۷۱ ۱۳۴	ورسای	۲۹ ۸۵۲
پوردو	۲۴۰ ۵۸۲	سنت دنیس	۴۸ ۰۰۹
لیله	۱۸۸ ۲۷۲	سنت کتقن	۲۷ ۳۵۴
تولوزه	۱۴۷ ۶۱۷	تویه	۲۶ ۹۷۲
سنت اتیان	۱۱۷ ۸۷۵	کلومون فران	۲۶ ۷۱۸
هاوره	۱۱۲ ۰۷۴	بولونیه	۴۵ ۹۱۶
روئن	۱۰۷ ۱۶۳	قان	۴۳ ۸۰۹
روبه	۱۰۰ ۲۹۹	بورژ	۴۲ ۸۲۹
ریمس	۹۷ ۹۰۳	بزیه	۴۲ ۷۸۵
آنیان	۸۰ ۲۸۸	آوینیون	۴۱ ۰۰۷
نانتس	۷۹ ۰۳۸	لوریان	۴۰ ۰۵۵
نیه	۷۷ ۴۷۸	دولکوک	۳۸ ۰۲۵
آژور	۷۳ ۰۴۴	سته	۳۷ ۰۵۸
پرست	۷۰ ۷۷۸	شربورغ	۳۷ ۰۱۳
تولون	۷۰ ۱۲۲	پوآتیه	۳۶ ۸۷۸
نیم	۶۹ ۸۹۸	لوالوآپره	۳۵ ۶۴۹
لیوژ	۶۸ ۴۷۷	آنفولم	۳۴ ۶۴۷
رنه	۶۶ ۱۳۹	پریینیان	۳۴ ۱۸۳
دیزون	۶۰ ۸۵۵	روشفور	۳۱ ۲۵۶
اورلیان	۶۰ ۸۲۶	لاوال	۳۰ ۶۲۷
تور	۵۹ ۵۸۵	پو	۳۰ ۶۲۶
قاله	۵۸ ۹۶۹	روآنه	۳۰ ۴۰۲
توروالنخ	۵۸ ۰۰۸	بولونیه	۳۰ ۰۸۴
لمان	۵۷ ۵۹۴	دوآی	۳۰ ۰۳۰
مونپلیه	۵۶ ۷۶۵		

معارف و صنایع و تجارتی، طرق و معابر و اسباب مدنیق. — فرانسه معارفک انتشار و تعمی خصوص سنده آلمانیه و سائر بعض ممالک متقدمه دن کری اولوب، اوقوجوب یازمقدن محروم افرادی ممالک مذکوره دن زیاده ایه ده، مکاتب و سائر مؤسسات

ایالت	مساحت سطحیه	نفوس	مرکز
دوب	۵ ۲۲۸	۳۱۰ ۹۶۳	بزالدون
ژوره	۴ ۹۹۴	۲۸۱ ۶۸۰	لون لسونیه
قوتدور	۸ ۷۶۱	۳۸۱ ۵۷۴	ویژون
ساژنه مع لوآره	۸ ۵۵۲	۶۲۵ ۸۸۵	ماقون
نیوره	۶ ۸۱۷	۳۴۷ ۶۴۵	نورس
شر	۷ ۱۹۹	۳۵۵ ۳۴۹	بورژ
آلیه	۷ ۳۰۸	۴۲۴ ۵۸۲	مولن
ایندره	۶ ۷۹۵	۲۹۶ ۱۴۷	شاتورو
ایندره مع لوآره	۶ ۱۱۴	۳۴۰ ۹۲۱	تور
ویانه	۶ ۹۷۰	۳۴۲ ۷۸۵	پوآتیه
منه مع لوآره	۷ ۱۲۱	۵۲۷ ۶۸۰	آژور
آشانی لوآره	۶ ۸۷۵	۶۴۳ ۸۸۴	نانتس
واته	۶ ۷۰۴	۴۳۴ ۸۰۸	لادوش سوربون
سوره	۶ ۰۰۰	۳۵۳ ۷۶۶	نیورت
آشانی شارنته	۶ ۸۲۶	۴۶۳ ۸۰۳	لاروشل
شارنته	۵ ۹۴۲	۳۶۶ ۴۰۸	آنفولم
یوقادی ویانه	۵ ۵۱۷	۳۶۳ ۱۸۲	لیوژ
قورزه	۵ ۵۶۸	۲۸۴ ۹۴۲	کره
پوی دودومه	۷ ۹۵۱	۵۷۰ ۹۶۴	کلرمونت
لوآره	۴ ۷۶۰	۶۰۳ ۳۸۴	سنت اتیان
رونه	۲ ۷۹۰	۷۷۲ ۹۱۲	لیون
ان	۵ ۷۹۹	۳۶۴ ۴۵۸	بورج آن برس
ایزده	۸ ۲۸۹	۵۸۱ ۶۸۰	غرنوبله
یوقادی ساوآ	۴ ۶۶۸	۲۷۵ ۰۱۸	آلسی
ساوآ	۵ ۸۱۰	۲۶۷ ۴۲۸	شامبری
یوقادی آلپ	۵ ۵۹۰	۱۲۲ ۹۲۴	غاپ
درومه	۶ ۵۲۲	۳۱۴ ۶۱۵	والنسه
آردشه	۵ ۵۶۷	۳۷۵ ۴۷۲	پریواس
یوقادی لوآره	۴ ۹۶۲	۳۲۰ ۰۲۲	لیوی
لوزده	۵ ۱۷۰	۱۴۱ ۲۶۴	منده
آویروف	۸ ۷۴۳	۴۱۵ ۸۲۶	رودز
قانتال	۵ ۷۴۰	۲۴۱ ۷۴۲	اوریلان
قورزه	۸ ۷۹۹	۲۷۸ ۵۰۱	توله
لوت	۵ ۲۱۲	۲۹۱ ۵۱۴	قاهور
دوردونیه	۹ ۱۸۳	۴۹۲ ۲۰۵	پریکو
ژیرونده	۹ ۷۴۰	۷۷۵ ۸۴۵	پوردو
لوت مع غارونه	۵ ۳۵۴	۳۰۷ ۴۳۷	آژن
تارن مع غارونه	۳ ۷۲۰	۲۱۴ ۰۴۶	مونتوبان
ژرس	۶ ۲۸۰	۲۷۴ ۳۹۱	اوش
لانده	۹ ۳۲۱	۳۰۲ ۴۲۰	مولت دو مارسان
آشانی پیرنه	۷ ۶۲۳	۴۳۲ ۹۹۹	پو
یوقادی پیرنه	۴ ۵۲۹	۲۳۴ ۸۲۵	تاربه
یوقادی غارونه	۶ ۲۹۰	۴۸۱ ۱۶۹	تولوزه
آریانه	۴ ۸۹۴	۲۳۷ ۶۱۹	فلوآ
شرقی پیرنه	۴ ۱۲۲	۲۱۱ ۱۸۷	پریینیان
اوده	۶ ۳۱۳	۳۳۲ ۰۸۰	قاراقاسونه
تارن	۵ ۷۴۲	۳۵۸ ۷۵۷	آلی
هرولت	۶ ۱۹۸	۴۳۹ ۰۴۴	مونپلیه
خارد	۵ ۸۳۶	۴۱۷ ۰۹۹	بجه
دوولوزنه	۳ ۵۴۸	۲۴۱ ۷۸۷	آوینیون
رونه آغزی	۵ ۱۰۵	۶۰۴ ۸۵۷	مارسلیه
وار	۶ ۰۳۶	۲۸۳ ۶۸۹	دداکتیان

اولوب، كافة السنة مالك حروفاتی ایچنده موجوددو.
مکاتب عسکریده دن ماهداتون مکتبلر وموزه
و کتبخانه کبی مؤسسات معارف نظارتک تحت
اداره سنده اولوب، بو نظارتک بر مجلسی وبر قاج
مفتشی واردو. کرک پارسده و کرک ایالانده بر جوق
جمیات علیه و فیه بولنوب، اکثرینک تحقیقات
و کشفیات علیه بی نشره مخصوص وسائل موقوفه لری
واردو.

فرانسه صنایع بک ایلری اولوب، کوندن کونه
دخی تر قیده در. معمولاتک حسن و ظرافتی خصوص.
صنده فرانسه بتون مالک مافوقنده اولوب، فرانسه
معمولاتی هر یرده مقبولدر. اییک منسوجات برنجی
درجه ده اولوب، لیون شهری فابریکه لرنک بوجنس
معمولاتندن فرانسه کلیلی آتجه کیرر. بوک،
پاموق و کتن منسوجاتده دخی فرانسه انگلتره و عمالک
مجموعه اداای رقابت ایدیه جک حالده اولوب، هله
ظرافتجه فرانسه منسوجاتی دائماً فاققدو. کومش،
توتج و سائر معادنن معمول آلات و ادوات مختلفه سی
دخی مقبولدر. دمبر و چلیکدن معمول مواده
و علی الخصوص ماکینه، دمبر پول لوقوموتیفیه
رایلری، واپور ماکینه لری و سائر بوکا مائل معمول.
لانده فرانسلر انکلیزلردن کری قالمائه چالیشقده
اولوب، داخل مملکتده استعمال اولنانلری کندیلری
بایدق لری کبی، خارجه دخی جیقا برلر. محصولات
ارضیه دن مشروبات و ما کولات متنوعه استخصال
ایتمک صفتنده فرانسلر بک ایلری اولوب، فرانسه بک
بو جنس معمولاتی وهله شرابلریله سائر مسکراتی
مشهوردر. کلیتی شراب، قونیاق، شامپانیه، شکر،
اسپرتو، شکرله، رچل و سائر اخراج اولنور.
بخاردن بشقه ماکینه جورمکده صو و هوا دخی
قوللائیلوب، چاپلرک و حتی مد و جزرک دخی صولردن
استفاده اولنور. بوندن بکری ایکی سنه اولکی
استانتیقده عموم ماکینه لری فرق بیکی متجاوز
ایدی. بهر سنه تقریباً ایکی بیک مقدارنده تزايد
ایتمکینه باقیدیرسه، شمعی سکسان بش بیک راده.
لرنده اولسه رکدر. ماکینه لری سایه سنده زراعت
چوق قوته محتاج اولمیدندن، اکثر اهالی صنایع
سلوک ایتمکده در. ماکینه لره استخصال اولنان
معمولات و منسوجاتدن بشقه مجوهرات و دانتله کبی

علیه سی مکمل اولوب، معارفک تسمینه غیرت اولمقدو.
دو. بشیوز اهالیسی اولان هر قریده ویا قوسی بو
مقداره بالغ اولان بر قاج قریه دن مرکب مرداترده
بری ذکور و دیکری اناثه مخصوص ایکی مکتب
ابتدائی بولنیور. هر قضاده کذلک بری ذکوره
و دیکری اناثه مخصوص ایکی رشديه و هر ایالتده
بر اعدادیه مکتبی، بر دارالمعلمین ورده دارالمعلمین
واردو. هر بش آلتی ایالت معارفجه بر دائره اعتبار
اولنوب، هر دائره بک بر دار الفنون واردو. فرانسه
۱۶ دائره منقسم اولوب، مرکزده کیلردن بشقه
۱۶ دار الفنون واردو. ۱۸۷۹ استانتیقنده
فرانسه ده ۸۱ مکاتب اعدادیه رسمییه و ۲۵۲ مکاتب
رشديه بولنوب، بونلردن بشقه ۸۰۳ مکاتب اعدادیه
و رشديه خصوصیه وارایدی، که بونلرک ۳۰۹ ی
و هباتک زیر اداره سنده و ۴۹۴ ی اهالینک النده
ایدی. پارسده ادبیات، فنون، حقوق، طب و عقائد
شعبه لردن مرکب بر ییوگ دار الفنون، مکاتب
اهادیه و رشديه معلم بتیشدیرمک اوزره بر ییوگ
دارالمعلمین، (پولیتکنیک) اسمیه فنون مختلفه
تدریسنه مخصوص بیوگ بر مکتب، علوم عالییه مکتب
معلیمی، فرانسه مکتبی نامیه بر مکتب عالی، السنه
شرقیه تدریسنه مخصوص بر مکتب، صنایع مکتب
سرکریسی، صنایع نفیسه مکتبی، فن معماری مکتبی،
علوم سیاسیه مکتبی، معادن مکتبی و بونلرکبی علوم
و فنون و صنایع مختلفه مخصوص آیری آیری مکتبلر
بولندیکی کبی، ایالاتک بیوگ شهرلرنده و علی الخصوص
دارالفنون مرکز لرنده دخی فنون و علوم و صنایع
مختلفه مخصوص مکتبلر و کرک پارسده، کرک
طهره لرنده مستعینه یعنی عموم آجیق دوشخانه لری،
هلیانخانه لری، نمونه خانه لری و الحاصل تشنکان معارفک
آرزو ایدیه جکری هر نوع وسائط و سهولتلر مهیادو.
پارسده شعبه لره منقسم بر بیوگ آقادمیا یعنی انجمن
معارف و آبرجه طب انجمنی بولندیکی کبی، بعض
ایالات مرکز لرنده ایکیجه درجه ده آقادیمار واردو.
پارسده بیوگ بر موزه و امثالسر نباتات باغچه سی
بولنیور. پارسک بیوگ بر کتبخانه سی واردو، که
ملیونلره حلدلری حادی اولوب، یالکز السنه شرقیه
و اسلامیه کی کتابلری بر قاج بوز بیک جلده بالغ
اولور. حکومت مطبعه سی فایتله واسع و مکمل

ال ایلر بک فمتدار مصنوعاتی ده چوقدر .
صنایک برنجی مرکزی پارس، ایکنچیس لیسون
واوچیس لیه شهری اولوب، آنجی قایرینه دن
خال مان هج بر قبه یوقدر .

محصولات ارضیه سنک کثرت وتنوعی و قایرینه .
لرینک چوقلنی فرانسه تجارتک اساجی اولوب،
سواحل ولیمارینک و سیر سفائنه صالح انهارله
جدولرینک و دیمیر بوللرینک کثرتی دخی تجارتی
نهیمل ایدر . فرانز سفائنه کثرتی و دنیسانک
هر طرفنه ایشلر واپور شرکتلری بر طرفدن فرانسه
ممولاتی دنیانک هر طرفنه سوق، و بر طرفدن ده
فرانسه اهلایسیله قایرینه لرینک محتاج اولدقلری
محصولات و موادی ملکترلرینه جلب اتمکده در .
فرانسه ادخال اولنان مواد ایکی نوع اولوب، بر
نوعی ملککنده جیقیمان قهوه، چای، بهوات کبی
شیر، و بر طاقی ده، قایرینه لده بعد الاحمال چوغنی
بکدن اخراج اولتی اوزده، کیرن بیاغنی، اییک،
پلموق، دری و سائر ده در . بو سیمیه مینیدر، که
فرانسه ادخالات اخراجدن زیاده اولوب، سنوی
ادخالات بش بقی میار فرانسه قریب اولدینی حالد،
اخراجاتی بش میار فراقدن دوندور . تجارتی برنجی
درجه ده انکثره ایل و بعد صره صیله بلجیقه، آلمانیه،
مالک مجمه، اسویجره، ایتالیا، روسیه، مالک عثمانیه،
اسپانیه، آسربقای جنوبی و سائر ایل اجرا اولنور .
فرانسه ک وسائط اختلاطیه سی بک چوق اولوب،
کوبدن کوبه بیه مکمل جاده و آوابه بوللری واردور .
دیمیر بوللری قریباً ۴۰۰۰۰ کیلومتره طولنده
اولوب، فرانسه ک بو بوللره مخصوص خریطه سی
بر بالینی آغنی شکلی کومستیر، که اک صبیق جوقی
شماله طرفی و علی الخصوص پارس جوارلیدر . بودیمیر
بولرک بر آزی دولته و قصوری برلی شرکتلرک
النده بولنیور . یوقایده دخی دیدیکمز کبی، انهارک
اکثری سیر سفائنه صالح اوله جق حاله قونمش،
وینلرند بر جوق جدولر آیه جوق، مختلف حوضه لر
وماظه لر وحی بتون فرانسه ک اورته سنددن دیکزل
بئنده یوک طرق مایه حاصل اولمشدر . سیر سفائنه
صالح نهر لرینک مجموع طولی ۸۴۰۰ و جدولرک کی
۵۰۰۰ که مجموعی ۱۳۴۵۰ کیلومتره بالغ اولیور .

بوندن بدی سنه اولکی استانتیقه کوره، فرانسه ک
تجارته مخصوص بلکن کیلری ۱۴۱۲۸ و واپورلری
۱۰۶۶ که مجموعی ۱۵۱۹۴ همدنده اولوب،
۹۳۲۷۴۵ طونیلاته استیعامنده و ۸۳۰۹۸ بیکیر
قوننده در . مذکور استانتیقه نظراً واپورلری
سنه دن سنه یه آرمقده ایسه ده، بلکن سفائی
آزالمقده در . فرانسه ک اوروپا دیکزلرنده و آسربقای
آوسترالیا و آفریقای غربی و جنوبیه و الحاصل
دنیاک هر طرفنه ایشلر جسم واپورلری و یسوک
قومانیه لری واردور . بو جیهه ایکنچی درجه ده
بولنور، یعنی انکثره دن صکره برنجیدر .

جزایرله برابر فرانسه ک ۷۴۰۶ پسته مرکزی
واردور . دولته تحت اداره سنده ۶۴۱۹، دیمیر
بوللر شرکتلرینک و سائر شرکتلرک النده دخی
۳۱۷۹ تلفرافخانه بولنوب، مجموعک بولی ۹۶۶۳۲
وتلرینک طولی ۳۰۵۶۱ کیلومتره در .

فرانسه ده اساس اداره بلدی اصولی اولوب،
قصبه لر و یوک قریه لر بر و کوچک قریه لر ایکی اوج
ویا دردی بر دائره تشکیل ایدر . بهر دائره اهلایسی
دائره ک وسمنته و کثرت نفوسه کوره ۱۲ ایل ۸۰
آره سنده بر مقداوده اهضا و بر رئیس انتخاب ایدوب،
رئیس والی ایلت طرفندن بعد التصدیق، یته منتخب
بر ویا ایکی معاونه ده معاونتیه مجانا دائره سنک
ایشلرینی کورور . بر قاج دائره بر ناحیه تشکیل
ایدوب، ناحیه لر اداره دن زیاده عدلیه مرکز لیدر؛
وهر ناحیه ده بر محکمه صلیه واردور . قضالر بر
قاممقام ایل اداره اولنوب، بولرک معیننده بهر
ناحیه دن بر رکشی انتخابیه متشکل بر مجلس اداره
بولنور، که سنه ده ایکی دفعه اجتماع ایدوب، باشلیجه
و بر کیلرک طرح و تحصیل ایشلریله اشتغال ایدر .
ایالنلر بر والینک تحت اداره سنده اولوب، بهر ناحیه
باشنه ۶ سنه مدته انتخاب اولمش اعضادن مرکب
بر مجلس مختبرلری ده واردور، که بو مجلس سنه ده
ایکی دفعه اجتماع ایدوب، ایالنک کافه امورینی مذاکره
و واردات و مصارف محلیه حسابلرینی تدقیق ایدر .
والی دخی بو مجلسه بولتی و ملاحظاتی بیان ایتمک
حقق حائز ایسه ده، رأی و بر مک صلاحیتی یوقدر .
نواجیده کی صلح محکمه لری ۱۰۰ فرانسه قدر حقوقی

دهوالرخی کورمک و طرفینی صلحه قاندرمغه چالشمغه
موظفدر . ایالت سرکزلری دخی قضا اعتبارله بهر
فضاده بر محکمه ابتدایه بولنور، که بر رئیس ایله
اقلی ایکی اعضاء موظفه و مقداری غیر محدود اعضاء
فخریه دن سرکبدر . هر بر قاج ایالت بر دائره عدلیه
اعتبار اولنوب، بو دائره نك سرکزنده بر محکمه تمیز
وارد، که بو وجهله بتون فرانسه ۲۶ دائره
عدلیه منقسم و بو قدر محکمه تمیزی حاویدر .

فرانسه نك جزایرله برابر واردات و مصارف
سنویه سی ۱۵۸ میلیون فرانسی لیراسی واده لرنده
اولوب، بوندن مامداکنندی رسوم و وارداتلریله
اداره اولنان بعضی دواثرگده واردات و مصارفی
۲۲ میلیون لیرایه قریبدر .

فرانسه ده یکریمی یاشنی اکمال ایدن افراد سن
عسکری به داخل اولوب، ۳ سنه نظامیه، ۷ سنه
ردیف، ۶ مستهظف و ۹ سنه مستهظف احتیاطی، که
جما ۲۵ سنه عسکرلکه موظفدرلر . نظامیه مدنی
او قویوب یازمق بیلنلر ایچون بر، ویلینلر ایچون
ایکی سنه به دخی تنزیل اولنوب، بونلر قرعه ایله
قریقی اولنور، و خانه لرنده بولنلری ایجاب ایده چک
عذر مقبوللری اولانلره دخی تعلیم لرینی اوکرنکدن
عسکره اذن وریرلر . ردیف و مستهظف سنلرنده
بولانلر دخی مین مدت لرنده تعلیمه دهوت اولنورلر .

فرانسه جزایرله برابر ۱۸ دائره عسکریه و هموم
فرانسه اردوسی ده ۱۸ قول اردویه منقسم اولوب،
هر دائره نك عسکری او دائره نك قول اردوسنه
منسوبدر، یعنی خدمت عسکریه سی کنندی مملکتنده
اجرا ایدر . هر قول اردو ایکی فرقه پیاده، بر لوا
سواری، بر لوا طوبچی، بر طابور استحکام، بر بلوک
قلعه و بر آلائی ژاندارمه دن سرکبدر . مستثنی او .
لهرق بعضی قول اردولرک فضه لری ده واردور .
کمرک و اورمان قولجیلری دخی قول اردولره سر .
بوطدر . صلح زماننده فرانسه نك جزایر و تونسله
برابر قوه عسکریه سی مع اسرا و ضابطان ۵۳۹۰۲۷
افراد ایله ۱۲۹۵۷۶ آت و استردن مرکب اولوب،
افراددن ۳۰۳۴۱ ی ارکان و اسرا و ضابطاندر .
ژاندارمه سی دخی ۶۵ ضابط ایله ۲۲۰۹۶ افراددن
و کمرک و اورمان قولجیلری ۳۰۰۰۰ کشیدن عیا .
وندور . حرب زماننده مجموع قوه بره سنك
۳۰۴۰۰۰۰ مقدارینه ابلاغی سرکبدر .

دوختاسی ۳۰ برنجی و ایکنجی درجه جسامنده
زرملی، ۴۹ فروآزور، ۴۱ آوزور، ۴۹ زرملی
وزرمنز طوب چکر، ۱۶۹ تورپوز و ۴۱ قلیبه دن
سرکبدر، آلتون بو استانتیق آتی بدی سنه نك
اولوب، او وقتدن بری فرانسه نك صفاتی حریه سی
تزیید ایتمش اوله جفنده شبه یوقدر . مسا کر بحریه سی
۴۷۹۸ ۳۷ ۹۳۳ طاقه، ۱۹۲۷ اسرا و ضابطان،
چرخچی و سازه ضابطان و افرادی مع ضابطان
۴۳۰۷۸ سلاح انداز که جما ۷۸ ۷۳۶ کشیدن
سرکبدر .

مستملکاتی . — فرانسه نك آوروپادن بشقه کمره
ارضه نك دیگر قطعات اوبه سنده دخی بر چوق
برلری اولوب، بو کونکی کونده انکتره دن عسکره
اک زیاده مستملکاته مالک و بوجهجه اک قوتلی فرانسه
دولتیدر . فنلک ایله اسپانیه و پورتگیزک مستملکات
دورلری یکمکه و آلمانیه نك دوری هنوز یکی
باشلامقده اولدیفندن، انکتره دن عسکره بحار پیده ده
اک قوتلی فرانسه در . فرانسه به تابع اولان برلرک
بر طاقی بستون فرانسی اداره سنده، و بر طاقی ده
حایه سی تحتنده بولنقی نامبله اسمائیم مستقلدر .
بو مستملکات و محایه ایستلریله مساحه سطحی لری
بروجه آتیدور :

مملکت	مساحه سطحیه سی	اهالی سی
(آفرقاده)		
جزایر	۶۶۷ ۱۰۰	۳۸۱۷۲۰۳
سنگامیا	۳۸۰۰۶	۱۲۶ ۵۱۸
سودان فرانسی	۱۳۱ ۶۰۰	۲۸۳ ۶۶۰
سینه کورفری مستملکاتی	۶۰۰۰۰	۷۰۰ ۰۰۰
فرانسز قونفوسی (غومبون)	۷۲۰ ۰۰۰	۵۰۰۰ ۰۰۰
قومور آتللری	۲۰۶۷	۴۸۰۰۰
رونیون آتللی	۱۹۷۹	۱۷۰ ۰۰۰
عبون اسکاسی	۶۰۰۰	۲۲ ۰۰۰
مداغسکار و ملحقاتی (حایه)	۵۹۲ ۰۰۰	۴۰۰۰ ۰۰۰
جما آفریقاده	۲ ۲۱۸ ۷۵۲	۱۲ ۱۸۷ ۴۸۱
(آسیاده)		
هندستانده	۵۰۸	۲۷۵۰۰۰
قوشینشینده	۶۰۰۰۰	۱۸۰۰ ۰۰۰
قامبوج	۱۰۰۰۰۰	۱۵۰۰ ۰۰۰
آنام	۲۶۵۰۰۰	۵۰۰۰ ۰۰۰
تونکین	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰ ۰۰۰
جما آسیاده	۵۳۰ ۵۰۸	۱۸ ۵۷۵۰۰۰

(آبرقاده)

۶۳۰۰	۱۲۰	مفت پرومیکلون
۱۸۲۰۰۰	۱۸۶۸	خودقلمه و ملحقاتی
۱۷۵۰۰۰	۹۸۸	ملحقاتی
۲۹۷۶۷	۷۸۹۰۰	خودقلمه
۳۹۴۰۶۷	۸۱۸۷۶	جمعاً آبرقاده

(اوقیانیه)

۵۶۰۰۰	۲۱۰۰۰	یکی قالدونیه و ملحقاتی
۳۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	تلفیق و جزایر سائر
۸۶۰۰۰	۲۵۰۰۰	جمعاً اوقیانیه
۳۲۲۴۲۵۴۸	۲۸۵۶۱۳۶	جمعاً یکون

بوسطنلکادن هر بری حقنه کنندی ماده سنده
تفصیلات ورنه بکندن، بوراده نظریه حاجت بودر.
احوال تاریخی سی. — فرانسه زمان قدیمه
(غالبا) اسمیه معروف اولوب، قالد ویا ملت نسیمه
اولان بیوک بر قوم ایل مسکون ایدی. آنجی قالدیا
رن مجراسندن و آلپ طافلرندن پیرنه سلسله
جیالنده کیمند اولدینندن، اسکی قالدیا شمدیکی فرانسه.
دن دما چوق واسع اولوب، بلخیمقی، فلنکک
یاربسی، آلمانیه تک بر آرنی واسو مجمره بی دخی شامل
ایدی. قالد اقوام آدی دن اولوب، اسکی جرمانلر
وایلر یانلرله مناسبتلی وار ایدی، و بونلر دخی اولنر
هکی تاریخک ضبط و تمین ایده مدیکی بر زمانده
آسیادن آوروپا به کچرک، و آوروپای فرییده بولنش
اولان اهالی اصلیه بی پیرنه طافلرنک اوده سنه
وسکورده رک، شمدی فرانسه دینلن برده نوطن
اغتشلر ایدی. اهالی اصلیه مذکورده تک (ایر)
دینلن و برر اقوامندن اولدینی مظنون اولان بر قوم
قدیمه منسوب بولندقلری، و بیرنه جهتنده الیوم باقی
اولان (باسق) لرک بونلرک بقیه السیوی اولدقلری
مظنوندر. قالد قبائل کثیره به منقسم اولوب، اک
مروظری بلج قیلعه سی ایدی. قالد قالدیا حدودی
داخنده قالدوب، کندیلری ینما کر بر قوم اولد.
قرندن، پیرنه بی کچرک، قالدیه و پورتیکزه کچمش
اولدقلری (قالدیه) و (پورتو قالدیا) اسملرندن آکلا.
شیلور. بر طاقلری ده مانده دکیزنی کچرک بیوک
برتاب (ینی انکلتره و اسقوچیه و ایرلانده) به
پاشلردی. میلاد عیسادن اوج درت بوز سنه اول
قالدردن ایک فرقه رن ایرماقنی و آلپ جیبالنی

نجاوزله بر طاقلری طونه وادیسنی بالتیمب مجارستان
و بلغارستانه قدر ایلریش؛ و بر طاقلری ایتالیانک
قسم شمالیسی ضبط و آروسقلری مغلوب ایده رک،
رومالیرک مغلوبله صاحب جیتیمی استملری اوزربنه
روما شهرنی دخی تخریب ایتشلردی. بونلرک اورا.
لرده برلملرندن طولایی و رومالیر ایتالیانک شمالنه
(قالدیا چیزالینه) یعنی آلپک بری طرفنده کی قالدیا
نامنی و برلردی. مؤخرأ قالدردن برکوره بحرأ
یونانه کچوب، کندیلرینه قالدیلان بر طاقم یونان سر.
سریرله برابر کچک آسیابه نجاوزله، آقره و کنگری
جهتلیخی ضبط، و اوراده نوطن ایتشلردی؛ و مملکت
مذکوره بونلرک اسمنه نسبتله (قالدیا) نسیمه او.
لنشدی. قالد مدینندن محروم، جسور و جنگاور
بر قوم اولوب، قورو دیواردن ابنیه و صمانله اورنیلی
داژوی قلبلر یاپار، و بر طاقلری اورمانلرده با.
رینیردی. طبیعت و جوسما علام و احوالی نجسم
ایتدیره رک، پادقلری قبا بر طاقم بتله هسادت،
و بونلر بضا انسان دخی ذبح ایدرلردی. واهلری
(دروید) دینلوب، سهر و طبابت اداسانده دخی
بولنوردی، و بونلرک خلق اوزربنه حکم و نفوذلی
زیاده ایدی. قالد بر دولت تشکیل ایتیب، قباله
منقسم ایدیلر؛ و رؤسارلندن بعضلری وقت وقت قوت
پیدا ایدوب، داژره نفوذنی توسیع ایدرلر دیسه ده،
بقا بوله جی حکومت و دولت تاسیسنه مقدر اوله.
مازلردی. فرانسه تک سواحل جنوبیه سنده قارتاج
و یونان مهاجرلری بر طاقم قصبه لر و تجارتگاهلر
تأسیس ایتشلردی. قرتاجلیرک مغلوبیت واضمحلا.
لندن صکره بونلرک مهاجرلری دخی یونانلیرک ابنیه
کچمش، و بونلر اورالرده خیلی چوغللشلردی. سر.
کرلری (ماسالیا) دیکلری مارسلیه شهری ایدی.

نهایت میلاد عیسی (عم) دن ۱۵۴ سنه مقدم
رومالیر اسپانیه طریقنی تأمین ایچون سواحل
مذکوره ده یونان مهاجرلرنک امدادله قالدیانک
ضبطنه کیریشوب، ۳۳ سنه اوغراشدقن صکره
(بروانسه) یعنی ایالت نسیمه ایتدیکلری قسم جنوبیسی
الده ایتشلردی. آنجی بر طرفدن قالدلرک ابکیده
برده هسیانلری و بر طرفدن جرمانلرله سائر اقوامک
نجاوزلری میلاددن ۵۷ سنه مقدم روما سرداوارلندن

اوندوب، بونره نسبتله مملکت فرانسه نسمیه اولنش؛ و فراقلر سرور زمانله جرمانلقدن چیتوب، فرانسلار شمشلردو. فراقی حکمداولرینک برنجیسی (سرووه) عد اولنوب، ابلاک سلاله بونره نسبتله سروونجیان نامی و بریلورسه ده، اصل فرانسه یی تحت اداره سنه آلهرق دولتی تأسیس ایدن بونک تورونی برنجی قلوویس اولوب، ابتدا خرسیتیانلی قبول ایدنده بودر.

آنجق قلوویسک وفاتنده اوغلری ۱۱۹۱ تاریخنده دولتی پیلرندنه تقسیم ایتمکله، پارس، میچ، سوآسون و اورلیان حکومتری وجوده کلوب، ۵۵۸ ده برنجی قلوئر بتون فراقلر دولتی براداره آلهرق توحید ایتش ایسه ده، ۵۶۱ دن ۶۱۳ تاریخنده پیلرندنه قرقلر و داخلی محاربه لر ظهور ایدوب، نهایت فرانسه: آوستراسیا، نوستریا، بورغونیه و آکتانه اسمرله درت دولته منقسم اولمشدی. بونلرک اک قوتلیسی آوستراسیا و ایکجهی درجه ده نوستریاده ایدی. آوستراسیاده سروونجیانلرک حکمی زائل اولوب، سپاهیلرک تحت تحکمنده اولهرق برنوع جمهوریت تأسیس ایتش؛ و (هریستال) فاملیاسنه منسوب دوقلر ریاست ایتمکله باشلامشلردی. ۶۸۷ تاریخنده آوستراسیا نوستریا غلبه چالوب، ایکیسی برلشمش؛ و آوستراسیا دوقمسی «سرای امینی» هنوایله نوستریا قرالک مدبراموری اولمش ایدی. متعاقباً بورغونیه دخی بونره عرض اطاعت ایتش؛ و آکتانه اندلسدن کچن غزاة اسلام طرفندن استیلا اولغله، سرای امینی بولنان شارل مارتل طرفندن تخلص و دولت مذکوریه الحاق اولغله، ۷۳۲ تاریخنده یکیدن بتون فرانسه اداره واحده آلتته آلتش ایدی. ۷۵۲ تاریخنده سرای امینی بولنان (بین برف) سروونجیان سلاله سنه منسوب اوچجهی شیلربی اسقاطله، بو سلاله ختام وبره رک، وکندبسی تختی ضبط ایدره رک، قارلوونجیان سلاله سنک برنجی حکمدادی اولمشدر. بونک اوغلی مشهور شارلمان اسپانیه تک ابله ایتالیا و آلمانیه تک برقمینی واسویجره و باوبره بی ضبط ایدره رک، ۸۰۰ تاریخلرندنه ایکجهی غرب ایمراطورلنی نسمیه ایتدیکی بریوک دولت تأسیس ایتمشدی. بو دولت آنجق

برووانسه والیسی بولنان مشهور (یولیوس قیصر) ی بتون فالیانک قخته کیریشمکه مجبور ایتش؛ و ۵۲ تاریخنده دک بش سنه ظرفنده بو قشحات اکال اولهرق، بو مملکت روما دولت عظیسه سی مالکته منضم اولش ایدی.

فالر رومالیرک ضبطنه کچر کچمر، استقلالربی وحتی جنسیتلربی بیله اوندوب، تمامیه رومالیره تابع اولش؛ و بونلرک اخلاق وعاداتی آلهرق، یک آز زمانده عادتاً کندیلرله قایناشملردی. خرسیتیانلی تا ایکجهی قرن میلادیه فالیبا دخول ایدوب، دردنجی قرن میلادیه (نور) یسقیوسی بولنان سنت مارت طرفندن مملکتک هر طرفنه نشر او- لشمشدی. خرسیتیانلقدن صکره لاتین لسانی هم حکومت هم مذهب لسانی اولغله، فالر رومالیرک ضبطنه یکدکدن صکره درت بش قرن ظرفنده لسان مللربی بسبتون اوندوب، یالکز برتانیه جهته ده کی اهالی محافظه ایده ییلش؛ و دیگرلری لاتینلاشهرق، غلط بر لاتینجه ابله تکلمه باشلا- مشلردی.

روما دولتنک اقسامنده فالیبا بالطم غرب ایمراطورلنی حصه سنه دوشوب، متعاقباً آوروپا شمال شرقیدن کروه کروه اقوام وحشیه هیومه باشلاوب، روما دولتنک اداره سی دخی بوزلمش اولغله، بو مملکت سوآو، آلن، وانداله وغوت کبی یفاکر اقوامدن چیکنمش؛ و بشجی قرن میلادی اوائلنده جنوب و جنوب غربی قسمی ویز- یفونلرک، شرق جنوبی قسمی بورغونلرک، وین مجراسنک قسم اعلاسی آلمانلرک، شمال طرفی فراقلرک، شمال غربی قسمی اسکی کانلرک قبیسه اولان برتونلرک الینه کچمش؛ و یالکز اوره طرفنک برمقداری رومالیرک تحت اداره سنده قالمشیدی. اقوام جرما- نیه دن اولوب، فالیانک قسم شمالیسی اله ایتش اولان فراقلر اقوام مذکورده تک اک جسور و ماهلری اولغله، کاه رومالی والیره امداد وکاه کندیلرینه قارشو حرب ایدره رک، داتره قوتلربی توسیع، وکیده رک بتون فالیبا بی و بعض وقتلرده آلمانیه تک ده برقمینی ضبط ایتشلردی.

فراقلر حکومتک تأسیسندن صکره فالیبا اسمی

یازم مصر قدر سوروب، بده ورنه پیننده فرانسه
ایتالیا و آلمانیه فراترینه منقسم اولمش؛ و ایبریا-
طورلق عنوانی ایتالیا و آلمانیه ده حکم سورون
شهره و بده آلمانیه پرنسپرینه انتقال ایشدور.
بو اقسامدن صکره فرانسه ده حکم سورون قارلو-
وینیان حکمدارلرینک قوت و نفوذی ندنی به یوز
طونوب، دره بکری حکم و قوت فراغش؛ و بونلردن
(قایت) قالمیه سینه منسوب (اودون) اسمنده بری
۸۸۷ تاریخنده تختی ضبط ایدوب، ۸۹۳ و ۸۹۶ ده
ایکی دفعه قارلووینیان سلاله سی تخته احاده اولغش
ایسه ده، ۸۹۷ ده قطعاً سقوط ایدوب، هوغ
قایت تختنده قورله، قایتیان سلاله سی مستقل قالمشدر.
بو یکی سلاله به منسوب حکمدارلرک برنجیلری حسن
اداره و تدابیر حکیمانه ايله فرانسه نك داخلی قوتی
و خارجی حکم و نفوذی تزیید ایشلر سده ده، بده
نسفری بر جوق شعبه و قولرله منقسم اولوب، جمله
سنگ حکومت مدخله لرندن بالاستفاده دره بکری نك
یکدن حکم و نفوذلری تزیید ایده رگ، فرانسه نك
بض طرلری و علی الخصوص جنوبیده کی آکیتانه
و قاسقونیه و سائر خطه لرمان مستقل برحاله کیرمش؛
و غرب جهنلری انکابزل طرفندن استیلا اولمشدی.
۱۴۲۹ تاریخنده (ژانه دارق) اسمیه شهرت شمار
برقیز ظهور ایدوب، خارق العاده بعض احوالره
فرانسز لک مروق جینی تحریک ایده رگ، فرانسه یی
ورطه ملاحکدن و بولندیی حال تذبذب قور.
نومش؛ و متعاقباً اون برنجی لوی دره بکری نك
دائرّه نفوذلری برقات دها تحدیده، دولنک قوتی
تزیید ایش ایه ده، اخلافنک و علی الخصوص برنجی
فرانسو آنک همی بولتیقه قارشمسیله خارجی
محاربه لده افنای قوت ایشی و پروتستانلرله قتولیکلر
آره سنده ظهور ایدن محاربات داخله فرانسه یی
بیوک برضف و فتوره دوشورمش؛ و بونک نتیجه سی
اوله رق، قایتیان سلاله سنگ حکم سورمکده اولان
(والوآ) شعبه سی ۱۵۸۹ ده اوچنجی هنری ايله
منقرض اولوب، نوبت حکومت ینه بو سلاله نك
(بوربون) شعبه سینه کچمشدر. بونلرک زماننده
و علی الخصوص اون دردنجی لوی زمانلرنده فرانسه.
نك قوتی و آوروپاچه حکم و نفوذی زیاده آرمش؛

واون بشنجی لوی زماننده تدیرسز لک ساقه سیله
مستلکاتجه بعض ضایعات کورلش ایه ده، ادبیات
و علومک ترقیاتی سایه سنده فرانسه آوروپاچه مرکز
معارف حکمنه یکوب، فرانسز لسانی لسان همی
اولمشدر. و ۱۷۹۵ ده «اداره» نامیه بر هیئت
حکومت تشکیل اولمشدی. بو صره ده جنراللی
رتبه سنی احرازله اقتدار هسکریسی کوسترمش
اولان ناپولیون بوناپارت ۱۷۹۹ ده قونسلس
نامیه اداره اموری الینه آلوب، ۱۸۰۴ ده
ایمپراطورلغنی اعلان ایش؛ و فرانسه ده تأمین اسایشه
موفق اولمش ایه ده، بونکله قناعت ایتوب،
جهانگیرانه فتوحانه کیرشمکله، هم بتون آوروپا نك
راحتی قالدیرمه هم ده فرانسز لری بیهوده بره تلف
ایتدیرمهک باشلادیقندن، نهایت انکتره، روسیه،
آوستریا و روسیه کندیسنک علیه ده اتفاق ایدوب،
۱۸۱۴ ده ناپولیونی اسقاطله، بوربون خاندانه
منسوب اون سکرنجی لوی بی فرانسه نك قرائتی
تختنده اقصاد ایشلر در. ناپولیون ابرنسی سینه فرانسه به
مودتله، حکومتی استرداد ایش ایه ده، دول
مشارلها طرفندن و اتزلوده مغلوب اولوب، (سانته
هلنه) آله سینه نی اولمشدر. اون سکرنجی لوی
مشروطیتی قبول ایش ایه ده، خلقی اونی شارل
بو اصوصک یک علیه ده بولندیقندن، ۱۸۳۰ ده
بوربون خانداننک اولریان شعبه سینه منسوب لوی
فلیپ اقسام اولغش؛ و ۱۸۴۸ ده جمهوریت
تشکیل اولغله، بیوک ناپولیونک یکنی لوی ناپولیون
رئیس انتخاب اولوب، ۱۸۵۱ ده آنسزین ایبریا-
طورلغنی اهلانله، اوچنجی ناپولیون نامی آلمشدر.
۱۸۷۹ ده بلاشب روسیه به اعلان حرب ایدوب،
کندیسی و مینی اولان مارشال بازن کلیتی اردو.
لرله تسلیم اوله رق، فرانسه یی بر بیوک ورطه به
آمشدر. کندیسی روسیه هسکری نك النده اسیر
ایکن، فرانسز لر اعلان جمهوریت ایدوب، الیوم
بو حکومت دوام ایشکده در.

فرانسه ده حکومت سورون حکمداران ورؤسا
اسامیه سیله ابتدای حکومتلری بوجه آتیدر:

۱. مرووینجیان سلاله سی

۷۱۵	شارل ماوتل (آوستراسیا دوقه سی)
۷۴۱	قارلومان
۷۴۱	پین برف (قارلومانله برابر بده یالکز)
۷۵۲	« (بتون فرانسه ده)
۷۶۸	قارلومان (شارلمانله برابر)
۷۷۱	شارلمان (یالکز)
۸۱۴	برنجی لویی (دبونز)
۸۴۰	ایکجهی شارل (شو)
۸۷۷	ایکجهی لویی (بنج)
۸۷۹	اوجهی لویی وقارلومان
۸۸۲	قارلومان (یالکز)
۸۸۴	شیمان شارل (ایمپراطور)
۸۸۷	اودون (قاپیان سلاله سندن)
۸۹۸	اوجهی شارل (ساده)
۹۲۲	برنجی روبرت (قاپیان سلاله سندن)
۹۲۳	راؤل (قاپیان اقرباسندن)
۹۳۶	دردنجی لویی (دوترس)
۹۵۴	لوز
۹۸۶	بشهی لویی (نپیان)
	۳. قاپیان سلاله سی
۹۸۷	هوغ قابت
۹۹۶	ایکجهی روبرت
۱۰۳۱	برنجی هنزی
۱۰۶۰	برنجی فیلیپ
۱۱۰۸	آلتجهی لویی (شیمان)
۱۱۳۷	یدنجی لویی (کنج)
۱۱۸۰	ایکجهی فیلیپ (شانی)
۱۲۲۳	سکرنجی لویی (آرسلان)
۱۲۲۶	طقوزنجی لویی (سنت لویی)
	برنجی نسل یقوی فیلیپ نسلی
۱۲۷۰	اوجهی فیلیپ (جری)
	برنجی شعبه
۱۲۸۵	دردنجی فیلیپ (کوزل)
۱۳۱۴	اوتجهی لویی (هوت)
۱۳۱۶	برنجی ژان (پوستوم)
۱۳۱۶	بشهی فیلیپ (طویل)
۱۳۲۲	دردنجی شارل (کوزل)

۴۵۸	برنجی شیلدریق
۴۸۱	برنجی قلوویس
۵۱۱	فلودومیر (اورلیانده)
۵۱۱	برنجی تیری (مچده)
۵۳۴	برنجی تئودبرت (مچده)
۵۴۸	تئودبالد (مچده)
۵۱۱	برنجی شیلدبرت (بارسده)
۵۱۱	برنجی فلوتز (سوآسونده)
۵۵۸	« « بتون فرانسه ده
۵۶۱	برنجی سیبرت (اوستراسیاده)
۵۷۵	ایکجهی شیلدبرت
۵۹۶	ایکجهی تئودبرت (اوستراسیاده)
۵۶۱	برنجی قاریبرت (بارسده)
۵۶۱	غوتران (اورلیان و بورغونیه ده)
۵۹۶	ایکجهی تیری (ابتدا اورلیان و بورغونیه ده)
۵۶۷	برنجی شیلبریق (ابتدا سوآسونده)
۵۸۴	ایکجهی فلوتز (ابتدا سوآسونده)
۶۲۸	ایکجهی قاریبرت (آکتانده)
۶۲۸	برنجی داغوبرت
۶۳۸	ایکجهی سیبرت (اوستراسیاده)
۶۳۸	ایکجهی قلوویس (نوستریا و بورغونیه ده)
۶۵۶	اوجهی فلوتز (نوستریا و بورغونیه ده)
	ایکجهی شیلدریق (اوستراسیاده و بده
۶۷۰	بتون فرانسه ده)
۶۷۴	ایکجهی داغوبرت (اوستراسیاده)
	اوجهی تیری (ابتدا نوستریاده و بده بتون
۶۷۹	فرانسه ده)
۶۹۱	اوجهی قلوویس
۶۹۵	اوجهی شیلدریق
۷۱۱	اوجهی داغوبرت
۷۱۷	دردنجی فلوتز
۷۱۵	ایکجهی شیلبریق
۷۲۰	دردنجی تیری
۷۳۷ الی ۷۴۲	فترت
۷۵۲ « ۷۴۲	اوجهی شیلدریق
	۲. قارلونیکیان سلاله سی
۶۸۷	پین دریسنا (آوستراسیا دوقه سی)
۷۱۴	« تئودواله

ایکھی شعبہ یعنی والوآ شعبہ سی
آلتھی فیلب (والوآلی)
ایکھی ژان (ای)
بنجی شارل (حکیم)

والوآ شعبہ سنک برنجی قوی

۱۳۲۸ آلتھی شارل (سوکلی)
۱۳۵۰ بدنجی شارل (مظفر)
۱۳۴۱ اون برنجی لوی
۱۴۸۳ سکرنجی شارل

والوآ شعبہ سنک ایکھی اورلیان قوی

۱۴۹۸ اون ایکھی لوی
۱۵۱۵ رنجی فرانسوا
۱۵۴۷ ایکھی هنری
۱۵۵۹ ایکھی فرانسوا
۱۵۶۰ طقوزنجی شارل
۱۵۷۴ اوچھی هنری

ایکھی نسل یعنی روبرت ویا بوربون نسل

۱۵۸۹ دردنجی هنری
۱۶۱۰ اون اوچھی لوی (مادل)

بوربون نسلک برنجی شعبہ سی

۱۶۴۳ اون دردنجی لوی (بیوک)
۱۷۱۵ اون بنجی لوی (سوکلی)
۱۷۷۴ اون آلتھی لوی
۱۷۹۳ اون بدنجی لوی (اسما)
۱۷۹۲ اداره جهوره
۱۷۹۵ اداره نامبله حکومت

۱۷۹۹ فونسلوس نامبله برنجی بوناپارت

۴ . برنجی امپراطورلق

۱۸۰۴ بوناپارت برنجی ناپولیون
۱۸۱۵ ایکھی ناپولیون (اسما)

بوربون نسلک احاده سی

۱۸۱۴ اون سکرنجی لوی

امپراطورلق احاده سی

۱۸۱۵ رنجی ناپولیون (ناپا)

بوربون نسلک تکرار احاده سی

۱۸۲۴ اونجی شارل

بوربون نسلک ایکھی اورلیان شعبہ سی

۱۸۳۰ لوی فیلب
لوی ناپولیون بوناپارتک تحت ریاستنده

۱۸۴۸ جهوریت
۵۰ . ایکھی امپراطورلق

۱۸۵۲ اوچھی ناپولیون بوناپارت
۶ . اداره اخیرہ

۱۸۷۱ رئیس موسیو تیر
۱۸۷۳ مارشال ماق ماہون
۱۸۷۹ موسیو ژول فروی
۱۸۸۸ موسیو سمی قارنو
۱۸۹۵ موسیو قازیمیر برہ
۱۸۹۵ رئیس حاضر موسیو فلیکس فور

فرانسہ آطہ سی } (Ile de France)
فرانسہ نک اسکی تقسیا.

تندہ بیوک برخطہ اولوب، شمالاً ببقاردہ، غرباً نورماندیہ، جنوباً اورلیانہ ونیورنہ، شرقاً دخی شامپانیہ خطہ لرلہ محاطدر. مان ہر طرفدن انہاولہ محاط اولدیقتندن، بو اسلہ تعبہ اولغشدر. مرکزی پارس شہری ابدی. شمیدیکی تقسیماتندہ سینہ ایالتیہ، سینہ مع آوازہ، سینہ مع مارنہ، آوازہ واسنہ ایالتیرنک اک بیوک قسملرنی و (لوآرہ) ابلہ (نیورہ) ایالتیرنک برکوچک پارچہ سی حاویدر. بو خطہ اسکیدن بری طوفریدن طوفریہ فرانسه قرالفتہ تابع اولوب، یالکز قارلوویخیان سلالہ سنک اواخر حکومتندہ قسم اعظمی فرانسه دوقہ لرلنک تحت اداره سندہ بولغش؛ و بونلرک قرالفتہ یکمسیلہ بکیدن فرانسه قرالیرنک بلا واسطہ تصرفنہ کیرمشدی.

فرانسہ آطہ سی } (Ile de France)
[موریس مادمہ سنہ

صراحت بیوریلہ.]

فرانشویل } (Francheville)
فرانسہ نک اک مشہور ہیکتراشلرندن او.

لوب، ۱۵۴۸ دە (قامبری) دە طوغش، ۱۶۱۵ تاریخندہ وفات ایتمشدر. ایٹالیادہ تحصیل صنعتلہ، برخیلی وقت اورادہ قالوب، فلورانسہ آقامیاسنک اعضاسندن اولمش؛ و بعدہ دردنجی هنری طرفندن فرانسیہ دھوت اولنہرق، بونلک واون اوچھی

لویینک زماننده بر طاقم مشهور هیکلر وجوده کتیر مشدر.

فرانشه قونته { فرانسه نك اسكى تقسیمیا (Franche-Comté)

نده شرق جهنده بر بیوک خطه اولوب، شمالاً لورنه، غرباً شامپانیه و بورغونیه، جنوباً برسه خطه لیه، شرقاً دخی اسویجره ابله محاط ایدی. مرکزی زانسون شهری ایدی. قسم شرقیسنده (زوره) سلسله سی تمتد اولور. ساؤنه، دوب، ان نهر لیه تابعلری بو خطه داخلنده جریان ایدرلر. هواسی طاغلرده صوئوق و آلتی برلنده اولدجه صیهاقدور. اراضیسی منبت اولوب، باغلری چوق و شرابی مشهوردر. ساژ مسکراتی و پنبیری دخی مقبولدر. صنایعی خلی ایلری اولوب، ساعت فارقه لری واردور. اهالیسی ذکی، چاییشقان، اداره لی و مهمانواز اولوب، ایچلرنده خیلی مشاهیر یتیشمدر. شمذیکی تقسیماتده زوره، دوب و بوقاری ساؤنه اسملرله اوج ایااته منقسمدر. وقتیه کاه فرانسه به وگاه آلمانیه و آوستریا به تابع اولوب، اونیچی قرن میلادیده آبرجه بر قونلق صورتنده اداره اولغنه باشلامش؛ و اون دردنجی لوبی طرفندن فرانز قرالغنه الحاق اولنمدر.

فرانق { (Franks) جرمانیه اقوامندن اسکی بر قومدر، که آلمانیه نك غرب

شمالی جهنده و سر، رین و ماین ایرماقلرنک بحرالی آره سنده ساکن اولوب، هیچ بر حکومت و دولته تابع اولمقیزین کندی باشلرنده یاشادقلرندن، حر و مستقل دیمک اولان بو اسله تسیم اولنمدر. بر بونلرک بر طاقلری فالیا نك یعنی اسکی فرانسه نك شمال غربی جهنده و بعضلری ده رین ایرماغنك ساحل عیننده و قولونیه شهری اطرافنده برلشمدر. میلادک ۲۴۰ تاریخنده فرانق اقوامی بر نوع حکومت متفقه هیئت تشکیل ایدبورلردی. بده رومالیرک تحت اداره سنده بولنان فالیا نك ساژ طرفلرینه تجاوزده باشلاوب، رومالیره قارشى بر جوق محاربه لر ایتش؛ و تجاوزلرنده اصرار ایدوب، مرور زمانه کسب تود و قوت ایدرک، روما ایمپراطورلرنک اقتاد و اسقاطنه دخی قاریشمه باشلامشدر. بشنچی قرن میلادی اوائلنده شمالدن اقوام وحشیه

کروه گروه تجاوزده باشلادقلرنده، فراقلر خیلی وقت رومالیره صادق قالوب، اقوام مذکوریه مقاومت ایتشمسده، نهایت روما دولتنک سقوطنه مانع او. له یسه جقلرنی آکلانجه، کندبلری دخی بر حصه قویارمغه شتاب ایدوب، فالیا نك شمالندن باشلاورق، و تدریجاً آشاغی به اینه رگ، نهایت حکمدارلری (قلوویس) ک زماننده مملکت مذکورده نك قسم اعظمه مالک اولغه، بر قاج دولت تشکیل، و متاقباً خرسیتانلی دخی قبول ایتشمدر. او وقتدن فالیا مملکته بونلرک اسمنه نسبتله (فرانسه) نامی ویرامکه باشلامشدر. فراقلر مرور زمانه جرمانلقدن چیقوب فرانز لاشمشردر. فرانسه ده او وقتدن بری حکم سورن قرالر فراقلرک نسلدن اولوب، بر قاج سلا له به منقسمدر. [«فرانسه» ماده سنک احوال تا. دینجیه سی بحثه مراجعت.] فراقلر اندلس حکومت اسلامی سبله محدود بولندقلرندن، و اهل صلیب محارماتنده دخی اک زیاده فرانزلر کوریندکلرندن، (فرانق) اسمی (فرنک) و (افرنج) صورتنده السنه شرقیده آوروپالی معناسیله مستعمل اولوب، انکلز، آلمان، ایتالیان و ساژ آوروپا ائمه مشترکا اطلاق اولنیور؛ و بتون آوره یاه یا خود غرب و شمال قسمنه (فرنکستان) نامی ویرلیور. فراقلر اساساً سپاهیک صورتنده اداره اولنور یتماکر و جنگاور بر قوم اولوب، رؤساری دره بکاکلی ایدرلردی.

فرانک { (Fränk) فلنکی بر طاله در، که فرانق { اعضاسندن بش مشهور رسام کلوب، اون آلتنجی قرن میلادیده (آنور) و یارسده یاشامشدر. بعض اثرلری موزه لرده موجوددر.

فرانق { (Fränk) مشاهیر اطبادن او. فرانق { لوب، ۱۷۴۰ تاریخنده باده نك (روئالین) قصبه سنده طوغمش، و ۱۸۲۰ ده وفات ایتشدر. کوتینکه واپوه دار الفنونلرنده فن طب تدریسبله مشغول اولوب، بده عسکری خسته. خانه لرینی تنظیم ایچون، و یانه جلب اولنمش؛ و بیوک نابولون کندیسینی فرانسه به جلبه چالیشش ایه ده، تکلیفاتی رد ایتش ایدی. فن طب و حفظ صحت داتر وعلی الخصوص معلومات طبیعه نك قسمی حقنده آلمان لساننده متعدد جلدلردن مرکب مشهور تألیفاتی واردور.

فرانقفورت } بو اسمله
آلمانیه ایلکی بیوک شهر
واردو:

برنجیسی (ماین) نهری اوزرنده اولمله، (F.-sur-le-Main) و آلمانجه (F.-am-Main) دینلوب، غری روسیه تک (هسناسو) بالتنده، (ویسبادن) سجاغنده و ویسبادنک ۳۲ کیلومتره شرقنده اوله. رق، مذکور نهرک دین ابرماغنه دوکدیکي محلدن ۳۵ کیلومتره یوقاریده وایکی کنارانده، ۵۰°۶'۴۳" مرض شمالی ایل ۶۱'۲۱" طول شرقیده و بر قاج دمبر بول خطنک قطه تقاطمنده واقعدر. فایله کوزل بر محله مؤسس مهم و تجارتگاه بر شهر اولوب، ۱۸۰۰۰۰ اهالیسی، اطرافنده مفرح قمر-جکاهرله باغچه و ک، شکری، نهرک اوزرنده ۱۴ کمرل و ۳۳۰ قدم طولنده کارکیر بر کوبریسی، یک ایشک چارشیی، متعدد ماقهلی، بازار و بنا برلری، کلنی ذخایر تجارتی، اطرافنده یک چوق قاریقهلی، مکمل موزهسی، بیوک کتخانهلری، نباتات و حیوانات باغچلری، یک واسع مطبخلری و کلنلی کتالمر نشر ایدر صحافخانهلری، شیلر و کوته ایل فن طباعتک موحدلری اولان کوثرغ، فوست و شفرک و بو شهرده ظهور ایتش سائر مشاهیرک تونجیدن هیکلری، مصنع کلبسالری و بونلرک اک بیوکنده اسکی آلمانیه ابراطورلرنک توجیمی آیینته مخصوص منبری وجوا. رنده هنکام تونجیده ابراطورلرک کییک صیدبنه مخصوص بولنش واسع بر اورمانی واردو. وقتیه مستلاً اداره اولنور بر شهر اولوب، آلمانیه حکومات منفقسی مجلس هومیسنک دخی عمل اجتماعی ایدی. روسیه الحاقنده استحکاماتی هدم اولمشدر. اک اوله نشر اولنان بومی غزته بو شهرده جیقوب، ۱۶۲۵ تاریخندن یمنی ۲۷۲ سنه دن بری ایوم دوام ایتمکده در. اسکی بر شهر اولوب، فراقلر زماننده قاعده حکومت بولنش؛ و بر جوق وقایع تاریخیه تک عمل جریانی اولمشدر.

— اینجهیسی (اودر) ایرماغی اوزرنده واقع اولمله، (F.-sur-Oder) و آلمانجه (F.-an-der Oder) دینلوب، وسطی روسیه تک (براندبورغ) بالتنده و برلینک ۸۱ کیلومتره شرق جنوبیسنده اوله رق بر قاج دمبر بول خطنک محل تقاطمنده

۵°۲۲'۲۰" مرض شمالی ایل ۱۳'۱۲" طول شرقیده واقعدر. سجاق مرکزی اولوب، ۵۵۷۲۴ اهالیسی، کوزل سوجاقلرله اینیه و قمرجکاهلری، اسکیدن موجود دارالفنون (برسلاو) قتل او. لنش ایسه ده، دیگر مکمل مکتبلری، علوم وفنون جیمیلری، نباتات باغچسی، کوزل بر کتخانهسی، ایشک تجارتی، بازار و بنا برلری و متعدد قاریقهلی واردو. نهر شهره قدر سیر سفافنه صالح اولمله؛ بو نهرک اوزرنده برلینک اسکلهسی حکمنده اولوب، کتدیکه اهلیتی و اهالیسی چوقالقمده در. اسکی استحکاماتی هدم اولنه رق، قمرجکاهرله تحویل او. لنمشدر.

فرانقفورت } فرانکفورت (Frankfort) آمرقای
شمالیه ممالک مجتمه حکومات
مرکزیه سندن کنتوکی حکومتک مرکزی بر قصبه اولوب، کنتوکی نهری اوزرنده و بونک (اوهیو) نهرینه منصب اولدینی محلدن ۹۶ کیلومتره یوقاریده، ۱۴'۳۸° مرض شمالی ایل ۸۷° طول غربیده واقع و ۴۰۰ اهالی بی جامعدر. فایله کوزل بر موقعده مؤسس اولوب، قصبه تک اوکنده نهرک ۱۰۰ متره وسعتی اولمله، سفافن اوریاه قدر چیقار. نهرک اوزرنده بر کوبریسی واردو.

فرانکلن } بنیامن — (B. Franklin) آمرقای شمالی ممالک مجتمه سنک
حکیم شهرلی اولوب، انگلیز جنسیتنه منسوبدر. ۱۷۰۶ تاریخ میلادیسنده ممالک مذکورده تک (مساچوست) حکومتده بوستون شهرنده طوغشدر. فقیر بر صابونجینک اوغلی اولوب، دستکاهیلکله بر مطبخیه گیرمش؛ و نظام و اداره سایه سنده آز وقتده اولدجه سرماییه مالک اولوب، ۱۷۲۹ ده فیلادلفیاده کندی باشنه بر مطبخیه آچهرق، ناموسکا. راه بر ثروت ایدنمشیدی. او وقتدن منافع هومییه خدمت ایتک هوسنه دوشوب، برکتخانه ایل بر جمیت ادبیه تأسیس، و معارفی هوام ناس یئنده تمیم مقصدیلر بر طاقم غزته لر و رسائل موقوته ایل سالنامهلر نشر ایتش؛ و حکومتک کندیسنه اظهار افتقار ایتسیله، ۱۷۳۶ ده پانسیلوانیه مجلس منخبینک کاتبی اولوب، بده اهضالنه کچمش؛ و عساکرملیه تک تشکیل و مکاتب و خسته خانه لر تأسیسی کی امور نافه

و خبریه که قبوله چالششدر. بو مساعیسه برابر
فونله دخی توغل ایدوب، الکتربه منطلق برچوق
کشفیاته موفق اولمش؛ و از آن جله الکتربی ابله
بلدرمک بر اساس اوزربنه مؤسس اولدیفنی کشف
ایدوب، پاراتوزی (ینی دافع صافه‌بی) و فراقطن
صوبه‌سی دینلن بر اصول شخصی ایجاد ایشمادی.
۱۷۵۳ ده پوسته مدرهمومیمی اولوب، ۱۷۵۷ ده
وطنلک منافعی مدافه ایچون مبعوثاً لوندربه
اعزام اولنورق، برخی امتیازات استحصاله موفق
اولمش ايسوده، ۱۷۷۵ ده ممالک مجتمه‌ده انگلیز
حکومته قارشی قیام ظهور ایدنجه، وطننه عودته
مسارعت ایش؛ و وصولنده انعقاد ایدن فونفره
پانسیلوانیه طرفندن وکیل نصب اولنورق، اسباب
مدافه‌لک استحضارنده واشینگتونه یاردم ایدورک،
ممالک مجتمه‌لک تأمین استقلاله خدمت ایشمادر.
۱۷۷۸ ده استمداد ایچون فرانسه به اعزام اولنورق،
حسن قبول کورمش، وهر تکلیفی قبول ایتدیرمکه
موفق اولمشدی. ۱۷۸۸ ده امور سیاسیه‌دن
چکیلوب، ایکی سنه صکره ۸۴ یاشنده وفات ایشمادر.
وفاتنده آمریکا مجلس مومیمی بر آئی و فرانسه مجلسی
اوج کون ماتم طومشدر. فراقطن حکمت طبیعه‌وساز
فوننده بد طولی صاحی اولفله برابر امور سیاسیه‌ده
ماهر، وفرت محبت وطنیه و حیثله متصف و اخلاق
وفن ثرونده استاد اعظم اولوب، افضالی دخی اقوالنه
موافق اولدیفندن، حرکاتی موم ایچون ر نمونه
امثال ایدی. علم اخلاقده کندیبه مخصوص بر اصولی
وار ایدی. برکوچک جفتلک‌نی فته تطبیقا ایشلده‌رک،
اهالی به علمی و عملی خواجالی ایدردی. الحاصل
ممالک مجتمه تمدن و ترسیسنه باشلیجه فراقطن سبب
اولمشدر. آثارای اوج جلد اوزره جمع ونشر واکثر
السنه به ترجمه اولنمشدر. اسمی ممالک مذکوره‌ده
بر چوق مسموره وایاتلره ویرلشدور.

فراقطن { سیرجون — (Sir J. Franklin)
انکلتزه مشاهیر مجربونندن او.

لوب، ۱۸۴۵ ده قطب شمالینک آمریقا جهتندن
سفاتی ایچون برطریق آجق مقصدله کمی ابله او
جهته عزیمت ایش؛ وبعده کندیسندن خبر آله.
مدیفندن، زوجهنک مراجعتی اوزربنه، متمدد
بحریون تحریسنه کوندربلوب، بونلر قطبه بر طاقم

کشفیاته موفق اولمش؛ وهودسون فوننده قیودان
فراقطنلک کیمیی اتقاضنه دسترس اولنورق، ۱۸۴۷
تاریخندن بوزلده تلف اولدیفنی آکلاشلشدور. لوندربه
جغرافیا جمعی طالع سنه بیوک بر مکافه ویرمشدر.

فراقفور { (Francœur) فرانسه مشاهیر
ریاضیونندن اولوب، ۱۷۷۳ ده
پارسیده طومش، و ۱۸۴۹ ده وفات ایشمادر.
علوم ریاضیه و هیئت دائر و فونلک بین العوام تسمینی
تسهیل ایدورک بر قاج تألیف معتبری واردور. بعض
فنون قاموسلرینک جمع و تحریربه دخی اشتراک ایش؛
و عمرینی تدريس و تألیفه کچیرمشدر.

فراقفولی { (Francoli) اسپانیه‌لک قتا.
لویه خطه‌سندره طرافونه اسکله‌سی
قربنده آق دکیزه دوکیلور بر قیصه ایرماتی اولوب،
مذکور قصبه به قریب محله صولری جدوللرله
طاقیدیلورق، واسع بر اووینی احیا ایدبور.

فراقفونیه { و آلمانجه فرانکن (Franconie)،
(Franken) آلمانیای وسطیه
باوریه قراقطنلک قسم شمالیسی تشکیل ایدن بر خطه
اولوب، آشانی، بوتاری و وسطی فراقفونیه اسملرله
اوج ایالتیه منقسمدر. شمالاً نورینگه و صاقسه،
شرقا جهستان، جنوباً نفس باوریه، غرباً دخی
وودنبرخ ابله محاط و محدوددر. مساحت سطحیه‌سی
۲۲۹۷۴ مربع کیلومتره اولوب، ۱۸۸۹۷۹۷
اهالیسی واردور. شرق جهتی طاقطن اولوب، بغضتکیرکه
ابله فرانکنوالد طاغلری متمد اولور. قنایینه رین
ایرمانی حوضه‌سندره بولنوب، باشلیجه نه‌ری (ماین)
ابله بوکا تابع (رنیچ) و (ساله) چایلریدر. اسکی
فراقفونیه دوقه‌لغتنک قسم شرقی‌سندن عبارتدر.
[زیاده تفصیلات ایچون «باوریه» ماده‌سنه مراجعت.]

فراقفونیه { دوقه‌لی (Duché de Franconie)
اسکی آلمانیه امپراطور.

لغتنک مرکب اولدیفنی اون دایره‌لک بری اولوب، ابتدا
فراقطنلک تحت ضبطنده اولفله، فرانز نووینک‌سی
و شرقی فرانسه تسمیه اولمش؛ و اونجهی قرن میلادیه
دوقه‌لی صورتنده بر اداره به تحویل اولنورق،
فراقفونیه تسمیه اولنمشدی. جهستان، باوریه، صوابه،
بوتاری و آشانی رین، بوتاری صاقسه و نورینگه

فرانکنتال (Frankenthal) باورنهك
 رين بالائيناني ايالتنده ورين
 ايرماغي ساحل يسارندن ۳ كيلومتره مسافهده اسپيره
 قضاينده واسيرهك ۲۸ كيلومتره شمال غريبنده
 بر قصبه اولوب، ۷۸۴۰ اهالي، وچاك وتل وسارنه
 قاريقه لري واردور.

فرانكنشتاين (Frankenstein)
 بروسبهك سلاويه
 خطه سنده بر سلاو سجاغنده وبر-لاوك ۶۰ كيلومتره
 جنوب غريبنده اولهوق بر قاج دمير پول خطنك
 نقطه قاطمنده واقع قضا مركزى بر قصبه اولوب،
 ۷۴۸۵ اهالي، لنكيت معدنى، ماكينه فابريقه سي،
 بنداي وكتن وتوتون تجارتي، اسكي بر قلمه خرابه سي
 وجوارنده ايكنهي فردريق طرفدن چستان حدو.
 دنده يابلش مشهور (سيلبرغ) قلمه سي واردور.

فرانكنهاوزن (Frankenhäusen)
 آلمانيه ده (اشوار جيوغ
 رودولستان) برنساكنك (اوتر هرشتات) ايالتنده
 ورودولستانك ۷۶ كيلومتره شمال غريبنده قضا
 مركزى بر قصبه اولوب، ۵۵۰۰ اهالي، لنكيت
 معدنى، ميه معدني سي، قابليه لري وآلات موسيقي
 قاريقه لري، بر اسكي قلمه خرابه لري ويوك بر مظا.
 ره سي واردور.

فراؤرت (Phraorte) اسكي يونان مور.
 خلى آتارنده واولردن ما.
 خود اولهوق آوروپا توارينجنده (مديا) مملكت قديمه
 حكمدارانى صره سنده مذكور اولوب، (دبوكس) ك
 اوغلى اولديني، ورجوق برلر ضبط اينكدن صكره،
 آتوريلر طرفندن مغلوب اولوب، (كى آخار) ك
 كنديسنه خلف اولديني بيان اولنيور. ابرائيلك
 كندى تاريخلرندن بو حكمدار ك اسمنى بولمسه يني
 بو ياده ايكي تاريخي تطبيقه موفق اوله مدق. توراتده
 (آرافاشاد) اسميله ياد اولنان حكمدار ك هين اولديني
 دخی ظن اولمشدر.

فراؤشتاد (Fraustadt) شرقى بروسبهك
 بوزن سجاغنده وبوزك ۹۰
 كيلومتره جنوب غريبنده قضا مركزى بر قصبه
 اولوب، ۶۳۹۵ اهالي، بوك وكتن منسوجات
 دستكاهلري وجوارنده كي نيه لرده بل دكر منلري

داثرله عايط ابدى. آلمانيه دوايرنك اك كوچكى
 ايسده، اك مهور ومهمى اولوب، بر طاقم مستقل
 شهر وقصه لري و بسقوسلق داثره لري دخی حاوى
 ابدى. مركزى (نورمبرغ) شهرى ابدى. فراقويه
 دوقه لردن بر قاجى آلمانيه ايمراطورى اولمشيدي.
 اون اوچهي قرن ميلادى اوخرنده فراقويه بر
 جوق كوچك دره بلكلرينه منقسم اولوب، بونرك
 هر برى كسب استقلال ايتكله، دوقه لك يالكر
 اسمي قالمش؛ وبعده نورينكه ايله برلشد بربوب،
 ۱۵۱۲ ده ايمراطورلنه الحاق اولمش؛ ۱۸۱۴ ده
 سيوك ناپوليونك سقوطنده قسم شرقيى باورنه
 الحاق، و قسم غربيى حكومات متجاورده يينده مقاسمه
 اولمشدر.

فراقهويلا (Francavilla) بو اسميله
 ايتالباده بر قاج قصبه اولوب،
 اك بيوكلى بوجه آتيدر:
 (فراقهويلا فونتانه) كه اوتزانه ايلانك بربندي
 قضاينده و بربنديك ۳۲ كيلومتره غربنده واقع
 اولوب، ۱۷۰۰۰ اهالي، دباغخانه لري و بز، بوكلى
 انش وچوراب فابريقه لري واردور.

— (فراقهويلا دى سيليه) كه سيليه جزيره .
 سنده مينه ايلانك (قاسترو آلّه) قضاينده
 وقاسترو آلّهك ۳۶ كيلومتره جنوب غريبنده
 (القطره) نهري اوزونده واقع اولوب، ۴۲۰۵
 اهالي، وايك وياوق ايليكنه لري واردور.

فرانكر (Franeker) فلنكك (فرزه)
 ايلانك (ليواودن) قضاينده
 وليواودنك ۱۶ كيلومتره غربنده ورجودك او.
 زونده واقع بر قصبه اولوب، ۴۷۰۰ اهالي،
 ايليكنه لري وصابون وطوفله فابريقه لري واردور.
 بو قصبه ده ۱۵۸۵ ده تأسيس اولمش بردارالزون
 وارابكن، ۱۸۱۱ ده بيوك ناپوليون طرفندن لغو
 اولمشدر.

فرانكنبرغ (Frankenberg) صاقمه
 قراقنك (اسويجقاؤ) ايلانده
 (شنيچ) قضاينده وشنيچك ۱۳ كيلومتره شمال شر.
 قينده بر قصبه اولوب، ۱۰۴۶۰ اهالي، مصنع
 برقليسي، ايليكنه لري وباصمه ايله ايكي قاش
 فابريقه لري واردور.

شایان تذکار اولانی سیزلایه بر سلاو سجاغفک
(اشوایدنخ) قضا سنده واشوایدنخ ۱۳ کیلومتره
فرینده واقع اولانیدر، که ۷۸۵۰ اهالیسی ومنسو-
جانه اجزاء کیمویه فابریقه لری و دباغخانه لری واردر.

فرایسینکن } باخود فرایسینگ (Freising)
قاری باوبره ایالتنده ومونخه ۳۰ کیلومتره شمال
شرقیسنده اوله رق طونه به تابع (ایسار) نهری اوز-
رنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۸۲۵۰ اهالیسی
واردر.

فرایسوالده } (Freinwalde) روسیه ده
براندبورغ ایالتک بوچدام
سجاغفده و برلینک ۵۳ کیلومتره شمال شرقیسنده
قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۰۱۰ اهالیسی،
لنکیت مدنی، قابلیه لری و قراله مخصوص بر سرایی
واردر.

فربر } ماوراء النهرده ججهون ایله مخارا
آره سنده وججهون قرینده اسکی بر
قصبه اولوب، بعض مشاهیر علماک مسقط رأسی
بولشدور.

فربری } (ابو عبدالله محمد بن یوسف)
مشاهیر محدثین اولوب، جامع
صحیح ی بخاری حضرتینک کندیسندن روایت
ایدنرک اخیریدر. ۳۲۰ تاریخنده وفات ایتشدور.
آلف البیان (فربر) قصبه سندن ایدی.

فرتو } (Fertö) مجارستانک فرب جهتنده
(لیته) ایله (باقونی) طاغری آره سنده
و (سورون) ایله (موسون) ایالتلری بیننده برکول
اولوب، شمالدن جنوبه بوی ۳۲ کیلومتره واک ۸
ایله ۱۲ کیلومتره آره سنده در. حداسی طونه مجرا-
سندن ۱۵ متره آلجی اولوب، بو مجرادن بعض
تیه لرله آبرلش ایسه ده، شرق جهتنده کی چایرلی
اوده نک خندقلردن نهر مذکورک طیفاننده صولر
بو کوله طولان؛ بو سبیدن بضاً توسع ایدوبه
بعض دفعه تضراره بستیون قورومق سبب گلیز.

فرته ماسه } (Ferté-Macé) فرانسه نک
(اورنه) ایالتنده (دومفرون)
قضا سنده و دومفرونک ۲۲ کیلومتره شرقنده ناچه

واردر. ۱۷۰۶ تاریخنده اسوجیلر بو قصبه ده
روسرله لیلری مغلوب ایتشدرد. لیلر هندنده
اسی (وشوه) در.

فراوی } (ابو عبدالله کمال الدین محمد بن
الفضل الصاعدی) مشاهیر فقها
و محدثین اولوب، ۴۴۱ تاریخنده نیشابورده
ظومش؛ واورده تحصیل علم ایتدکن صکره،
بغداد عزمته، ابو اسحق شیرازی و ابو بکر یحیی
و ابو القاسم قشیری و امام الحرمین کی ائمه دن استماع
ایدوب، حجازه دخی سیاحت و ایلای حج ایتش؛
وبغداد و نیشابورده وعظ و تدریس و افاده ایله اشتغال
ایدوب، ۳۰ تاریخنده وفات ایتشدور. روایتنده
امین و معتد اولوب، حقه ده «فراوی الف راوی»
یعنی فراوی بیک راوی ذکر درلردی. اجدادی
خوارزمک (فراو) قصبه جشندن اولمله، بو نسبتله
شهرت بولشدور.

فراهان } «فراهان» ماده سنه مراجعت
بیورله.

فرایبرغ } (Freiburg) آلمانیه ده صاقسه
قراالغک درنده ایالتنده ودر.
سده نک ۳۰ کیلومتره فرب جنوبیسنده و بر قاج
دمبر بول خطنک قطعه قاطعنده واقع قضا مرکزی
بر قصبه اولوب، ۳۵۰۰ اهالیسی، صیرمه لی اقله،
چوخه، دانته، بوک ایلیک فابریقه لری، دباغخانه لری،
بو باغخانه لری، جوارنده کومش معدنلری، مکمل بر
معدنیات مکتبی و کوچک لکن مهم بر علم الارض
موزه سی واردر. قصبه نک و جوارلرینک اهالیسی
معدنجیکده کی مهارتله مشهور اولوب، معادن
اخراجیون دنیاک هر طرفنه کیدرلر. علم الارضه
دائرک اولکی کشفیات دخی فرایبرغده وقوع
بولشدور.

— بو اسمله آوستریا و مجارستان دولتک
(موراویه) خطه سنده (نایمجان) سجاغفده ونا.
نیپیانک ۱۰ کیلومتره شرق شمالیسنده دخی قضا
مرکزی بر قصبه اولوب، ۴۹۵۰ اهالیسی، بیوک
برجوخه فابریقه سی و بوکسک قلهی مصنع بر کلیسای
واردر.

فرایبورغ } (Freiburg) آلمانیه ده بو
اسمله بر قاج قصبه اولوب،

مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۰۵۰ اهالیسی، ممنا
منسوجات فارغعلری وصنایع اوطهسی وارددر. —
فره اسمی دیگر اسمله اضافله فرانسده دیگر بر
تاج کوچک قصبه وقریهده علم اولمشدر.

فرقیلت { دار — (Dar-Ferit) سودان
{ شرقیده بر بیوک خطه اولوب، ۶۰
۴۰' ابله ۱۰' ۸۰' عرض شمالی و ۳۰' ۲۳' ابله
۰۰' ۲۴' طول شرقی آره لرنده عمتد اولور. شمال
شرقی قسمنک مسوری نیلک نایملرندن بحر الغزاله،
جنوب غربی جنتک میاه جاریسی قوفنو ایرماغنه،
منهای ضربک مسوریده چاد کولنه دوکیلن (شاری)
ایرماغنه دوکیلور. بو وجهه میاه جاریسی آفریقایه
هر طرفه آفته، یوکسک بر موقعه بواندینی
آکلاشیلور. شمالاً (دارفور) و جنوباً (نیام نیام)
ملکترله محدوددر. اهالیسی بسبتون زنجی اولوب،
سباه اولوقلری حاده، سیلاری دوز کون و قاقاس
هرته منسوددر. قبائل مختلفه منقسم اولوب،
جهسی مسلدور. نیام نیاملرله دائمی صورنده غنا.
صمانده بولنورلر. اسکیدن بری بر طاقم اسیرجیلر
بو خطهده برلشوب، بعده نوبه لیلر فیل دیشی تجارتی
آجشلدی. ۱۲۹۱ تاریخنده خدیویت مصریه
طرفندن هسکر سوق اولنوق، دارفریت تحت
اضباطه آلتش ایکن، متمدنیک ظهورندن صکره
بو اداره منتظمه دن چیقوب، شمعی سائر سودان
شرقی ابله برابر بونک خلفری بدنده بولنور.

فرج { (ملک ناصر ابوالسمادات) مصر وشامده
{ حکومت سورن ملوک چراکسک
ایکجهسی اولوب، ملک ظاهر سیف الدین برقوقک
اوغلیدر. ۸۰۱ تاریخنده، بدرینک وفاق اوزونیه،
اون یاشنده ایکن، تخت کجوب، ایکی سنه صکره
حلب وشام جهتری تیمورلنک طرفندن ضبط اولنش؛
ومصر هسکری دهشته دوچار اولوب، قاچغه، بعده
چراکسک بیننده ففاق دوشه درک، نهایت ۸۰۸ ده
صاحب ترجه فرار واختفا ابتدیکندن، برادری
عبدالعزیز تحت مصره اقامد اولنش ایسهده، اوج
آی صکره فرج ظهور ایدوب، تختی استرداد ایدورک،
برادربی قتل اشدر برمش؛ ودها آلتی بیقی ییل
حکومت سوردکن صکره، مظالم واقعه سندن طولایی
خلق غلوی ایدوب، ۸۱۵ تاریخنده امراسندن شیخ

نوروز ابله دمشق قرینده ابتدیکی محاربهده قتل،
ونشی ضربلهده ترک اولنمشدی.

فرج { اندلسده وادی الحجاره دخی دینلن
{ والیوم اسپانیولرجه بو اسم هریدن
غلط اولوق (غوادالاجاره) دینلن شهرک نام دیگر
هریسیدر. «غوادالاجاره» ماده سنه مراجعت.

فرج { فارسک منهای شرقنده بر قصبه
{ اولدینی جغرافیسون عرب آئارنده
مسطوردر.

فرج الله { عن اصل ایران شمراسندن او.
{ لوب، تبریزی ایدی. اورا حاکی
شهمزاده قاسم میرزاک کتابجیسی ایکن، بعده تجارت
طریقله استانبوله کلش؛ و ۱۲۶۸ ده وفات ایدوب،
بوشع جوارنده دفن اولنمشدر. ترکیه و فرانزجه به
دخی آشنا ایدی. شو مطلع اونکدر:

دخ جانای کورمک دائمی فکر وخیالدر
سمندرک ینار آوشده اولوق حسب حالدر

فرجان { (تنبیه صیفه سیله) اوائل دور
{ اسلامده خراسان ابله سیستانه
مشرکاً و بریلن اسمدر.

فرجله { (Frégolles) ایتالیانک اسکی لاتیوم
{ خطه سنده (وولسقی) قومنه مخصوص
بر شهر قدیم اولوب، قبل المیلاد ۴۹۵ تاریخنده
رومالیر طرفندن ضبط اولنش؛ بعده اهالیسی
قیام ابتدیکندن، ینه قبل المیلاد ۳۲۹ و ۳۱۴ تا.
ریخلرنده یکیدن ضبط، وروما مهاجرلرله اسکان،
وقبل المیلاد ۱۲۵ ده تکرر ایدن هصیان اوزونیه
(اوپیموس) طرفندن کاملاً تخریب ایدلش ایدی.
الیوم (چیرانو) اسمله کوچک بر قصبه در.

فرجنال { (Frejenal) اسپانیه نک استرا
{ مادوره خطه سنده (باداوز)
ایالتنده وباداوزک ۱۰۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده
قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۰۰۰ اهالیسی واسکی
بر قلعهسی وارددر.

فرج { فرس شمراسندن اوج ذاتک
{ مخلصیدر:
برنجیسی (فرج الله شوستری) ابرانده کی شوستر
سمندرلن اولوب، هندستانه رحلتله دکنک حیدر آباد

شهرنده اورا حکمداریک التفات واحسانریتہ نائل
اولشیدی. شو بیت اونکدر:

مغان که دانهٔ الکور آب میسازند
ستاره میشکنند آفتاب میسازند

— ایکنجیسی (فرج الله برخی) بودخی هن اصل
ایرانی اولوب، هندستانه سیاحت ایتشیدی. بمضری
(فرج الله) یازمشلر، وبمضری آنف الترجه فرج الله
شوستریک عینی اولدینی ادما ایتشلدرد. شو بیت
جمله اشعارندرد:

ای صبر بارک الله رحمت ییاری تو
مارا بدست هجران بکذاشقی و رفتی

— اوخنجیسی هندستانده لاهور مضافتند
(امن آباد) قصبه سندنرد. شو ایکی بیت جمله اشما.
وندرد:

صحر دیدم زبار غنچه شاخ نازکی ختم شد
بیاد آمد سلام یار ومن از خویشتن رفت
رسد چون وارث میت بتمام خانه شور افتد
قیامت رفت بروادی چو مجنون مرد ومن رفت

فرح آباد { ایراک مازندران ایالتنده و بحر
فروش) ۳۰ کیلومتره شمال شرقیسنده و (تجان)
نهری منصبندده بر قصبه واسکه اولوب، شاه عباس
ماضی زماننده ۱۶۰۰۰ اهالیسی وار ایکن، شمیدی
حالدده یالکز بیک قدر نفوسی واردرد. شاه مشاورالیهک
بر بیوک سرایک خرابلری موجودرد.

فرح آباد { هندستانک آکره ایالتنده
شرقنده اولهوق کنک ایرماغنک ساحل یمینده بر
شهر اولوب، ۷۰۰۰۰ اهالیسی، نوابره مخصوص
بیوک برسرایی، ضربخانهسی، اییک وپاموق منسوجات
دستکاملری وکشیرله ایشک تجارتی واردرد.

فرخنکر { هندستانک دهلی ایالتنده ودهلیک
کوچک بر حکومت اسلامیة ممتازده نک مرکزی بر
قصبه اولوب، ۱۰۷۳۰ اهالیسی واردرد.

فرخار { ترکستان شرقیده خطاوکاشفرجهتنده
ترکستانده ایکی فرخار دهها فولدینی بعض کتب
فارسیده کورلشدرد.

فرخاری { قدمای شمراي فرسدن اولوب،
ترکی الاصلدر. امیرکیکاسک
خدمتنده بولمش؛ و «وامق وهذرا» حکایة معهو.
ده سنی سلک نظمه چکمشدر.

فرخ افندی { متأخرین هلا وشمراء عثا.
۱۲۵۶ تاریخنده وفات ایتشدر. او باب
تروندن اولوب، بعض میراتی دخی واردرد. بسده
ماملکی قضاذه اولشیدی. ترکیه بر تفسیر شرقی
واردرد؛ ومنتوینک بدنجی جلدینی دخی نجفینک کینه
ذیلاً و نظماً ترجمه ایتشدر. دیگر خیلی اشماری
دخی اولدینی سرودی ایسده، کندینی ایا ایتشیدی.

فرخ زاد { فرس ملوک قدیمه سندن اولوب،
ساسانیان سلاله سنگ یکریمی
سکرنجی حکمداری و خسرو پرویزک اوغلیدر.
شیروه دن صکره ظهور ایدن تشویشائی متعاقب
ایران کبراسی سلاله قدیمه منسوب بر حکمدار
جسجوسنه قولقله، روم دیارنده خسرو پرویزک
بر اوغلی بولندینی خبر آلهوق، صاحب ترجمه
جلب، و نخته اقعاد ایتش اولدقلری سرودرد. فرخ زاد
یالکز بر آئی حکومت سورود، بندکانشدن بری
طرفندن مسوماً وفات ایتشدر. بونک خلقی ساسا.
نیایک اخیری اولان یزدکردرد.

فرخ زاد { غزنویلرک یعنی آل سیکتین
ملوک مذکورده نک اوخنجیسی اولان مسعودک اوغلی
ومؤسس دولت سلطان محمودک نورونیدرد. ۴۴۴
تاریخنده عمی عبدالرشیدک و بونک قاتلی طغرک
قتلندن صکره غزنهده نخته قعودله، ۶ سنه کال
عدالت ومرتجه حکومت سورددکن صکره، ۴۵۰
تاریخنده وفات ایتشدر.

فرخ سیر { (عبد) دهلیده حکومت سورن
الشان بن بهادر شاه اول بن طالکیرشاهک اوغلیدر.
۱۰۹۸ تاریخنده دنیا به کتشدرد. پدري برادری
جهاندار شاهک ایندیکی محابدهده قتل ایدلش اولغه،
جهاندارک جلوسنده صاحب ترجمه بنکالیه قاجش؛
و بسده سید حسین علی خانک سمیه اله آبادده

مکر نزیب ابدوب، جهانداره قارشى ابتدکی محـ.
 ردهه قالب کلرک، ۱۱۲۴ تاربخنده دهلی نختنه
 قسود ایش؛ و برادری عبدالله خانی قطب الملك
 عنوانیه وزیر و معروف سید حسینی امیر الامرا
 ایتشیدی. آتی سنه ایله اوج یجی آی حکومت
 سوردکن صکره، ۱۱۳۱ تاربخنده موی ایله
 قطب الملك ایله دیگر بر برادری اوزرینه خروجه
 کندهی اسقاط و حبس و بیده قتل ایتشیلردر.
 مهود انگیز قوم پانیسی اک اول بونک زماننده
 بض امتیازاته نائل اولمشیدی.

فرخ قال { دهلی ملوک تجوریه هندن ماہون
 شامک اولادندن اولوب، ۹۶۲
 تاربخنده کابلده طوغمشدر.

فرخنده { (میر- علی خان) نظام عنوانیه
 هندستانک دکن جهتنده حکومت
 سورن ملوکدن اولوب، ۱۲۵۷ تاربخنده پدری
 اسکندر جابه خلف اولورق حیدرآباد نختنه قسود
 ایتشدر.

فرخی { (ابو الحسن علی بن قلوغ) اعظم
 شعرائ ایراندن و سلطان محمود
 غزنونک خدمتنده بولنان شعرائ سبعةدن اولوب،
 بر روایتده زمذلی و بر روایتده سیستان دیارندنر.
 اینکھی روایت کوره سیستان حاکی امیر خلفک
 بنده زادهسی اولوب، امیر مشارالیهک استیصالندن
 صکره بر مدت بردهقانک خدمتنده بولنش؛ و بیده
 بلج حاکی امیر نصر بن ناصرک یانه کیدوب، بونک
 مدحنده بعض قصیده لر نظم ایتمکه، التفات واحسا.
 ثربنه نائل، و اورادن غزنویه عزیمتله، سلطان محمود
 سبکتگینک خواص شعرائ و هنرینک شاگردانی
 زمره سنه داخل اولمش؛ و پادشاه مشارالیهک جوا
 نژندن مال فراوان قرائش ابدی. سمرقنده کیدر
 ابکن قطاع طریق طرفندن صولتله، اموال مسرو.
 هسنگ پادشاه مشارالیه طرفندن تعین اولندی
 مرویدر. دیوان اشعاری ماوراء النهرده بیوک شهرت
 قرائشیدی. صنایع شعره متعلق «ترجمان البلاغه»
 عنوانیه اثر معتبری دخی وارددر. شو برایکی بیت
 جله اشعارندنر:

تا بوند نیلگون بر روی پوشد مرغزار
 پنهان هفت رنگ اندر مر آرد کوهسار

خاکرا چون نای آمو مشک زاید یقیاس
 یسدر چون پرطوطی برک روید پیشیار

فرخی { اوتجی قرن هجری عثمانی شعرا.
 سندن دخی ابکی ذائق مخلصیدر:
 برنجیسی صاروخان سبهاغک آق حصار قصبه.
 سندن اولوب، اوراده کتابت و تویله قناعت ایتشیدی.
 شو برایکی بیت اونکدر:

پادشاهم خاتم لعل در افشانکمی وار
 طله حکم ایتکه مهر سلیمانکمی وار
 خوان حسنکده نه ندر کوسترسک لعلکی
 ای افندم بن قولکه یوقسه احسانکمی وار

— ایکنجیسی قسطنطنیولی اولوب، عزت کزین
 بر آدم ایدی. بین الحلق شهرت و شیوع بولمش بعض
 مقطعات و مطالبی وارددر. شو بیت اونکدر:

طامک چون کذران اوزره درر عیش و غمی
 بخ مسرور و ملول ایتجیه ذوق والی

فرد { (ابو الحسن بن شاه نعمة الله) فرس
 متاخرین شعرا سندن اولوب، ۱۲۶۵
 تاربخنده وفات ایتشدر. مرتب دیوان اشعاری وارددر.

فرد ریجیا { (Fredericia) دانمارق
 بوتلاند خطه سننده و کوچک
 (بت) بوزازینک مدخلنده اولورق (ریبه) قصبه سنک
 ۶۰ کیلومتره شمال شرقیسنده بر قصبه اولوب،
 ۶۰۰۰ اهالیسی و اسنحکامانی وارددر.

فرد ریق { (Frederic) بو اسمله آلمانیهده
 اوج اعیانطور کلشدر:

برنجیسی (باربروس) یعنی قرمزلی صقالی لقیله
 ملقب اولوب، سوآه دوقهسی یکجشم فردریقک
 اوغلیدر. ۱۱۲۱ تاریخ میلادبسنده طوغوب،
 ۱۱۵۲ ده همی اوچجی قوزادک وفاتی اوزرینه
 اعیانطورلانی نختنه یکمش؛ واهستان ایله دانمارق
 و آله حکومتلرنی تحت اطمانته آلدقندن صکره،
 ایتلیاده بر طاقم دوقه لقلری ضبط و استردادله
 اوغراشدرق، بونلرک حامیسی اولان پایا اوچجی
 آکساندر ایله بوزشمش؛ و بونک طرفندن آفرس
 ایدیلوب، هفونی اسفصال ایچون آیاقرینه قیاقق
 مجبوریتنده بولنش؛ و بیده ۱۱۸۹ ده بوز بیک
 هسکرله اهل صلیبه قاتلوب، هسکری کاملاً تلف،

ضبط ایدوب، ۱۴۹۰ تاریخچه دك بش سنه محافظه
ابتدیی کی، (شارل نمرد) دخی کندیسندن دین
ممانکی اوزربنه اولان حقوق حکمرانی آلمش
ایدی. مع هذا اوغلی ماسیملیانه بورغونیه وارنسی
مادیه بی تزویج ایتمکه آوستریا خاندانک استقبالی
تأمین ایتشدی. ۱۴۹۳ ده وفات ایتشدر.

— ینه آوستریا دوقلردن «کوزل» لقبیه
ملقب فردریق دخی ۱۳۱۴ تاریخسنده، بدیجی
هنریك وفاتی اوزربنه، آلمانیه ایمپراطورلغنه بعض
طرفلردن انتخاب اولمش ایسه ده، باوبره پرنسی لویی
اکثریت قزاندیفتدن، ینلرنده محاربه آچیلوب،
۱۳۲۲ ده فردریق مغلوب واسیر اولمش؛ و اوج
سنه محبوس قالدقن صکره، هلنا و رسماً ایمپرا.
طورلق اداسندن صرف نظر ایتمکه اجبار اولغمشدی.

فردریق { پروسیه قرالردن دخی بواسمه
ایکی گنجی کلشدر:

برنجیسی ۱۶۵۷ تاریخنده طوغوب، ۱۶۸۸ ده
اوجخی فردریق نامیه پدري فردریق ویلهلم ربنه
براندبورغ پرنسی اولمش؛ و عثمانلیله قارشی واقع
اولان امدادینه مکافاة، ۱۷۰۲ ده ایمپراطور
لئوپولد طرفندن پروسیه دوقله قرائنه تحویل ابله،
کندیسی ایلک قرالی طانیتمش ایدی. کرم و سخی
و ترقی پرور برآدم اولغله، اوباب علم و هنری جمع
و حجاب ایدره، (هاله) دارالفنون و رسم آقادیاسیله
برلین آقادیاسی بالتاسیس بوکا حکیم شهر لینیچی
رئیس نصب ایتش؛ و صنایعی پک ایلری کوتورمش
ایدی. ۱۷۱۳ ده وفات ایتشدر.

— ایکنجیسی «بیوک» لقبیه ملقب اولوب،

برنجی فردریق ویلهلمک اوجخی اوغلیدر. ۱۷۱۲ ده
طوغوب، ۱۷۴۰ ده پروسیه قرالی اولمش؛ و اوسنه
ایمپراطور آلتخی شارلک و قاتله قیزی ماریه ترزه ک
آلمانیه تختنه یکسندن بالاستفاده، سیزله خطه سی
استیلا، و برآده لق فوت ایتش ایسه ده، ۱۷۴۵ ده
استرداد ایتش؛ و بیده اون سنه سورن صلح و اساسی
اثناسنده پروسیه ده علوم و معارف و تجارت و صنایعی
ایلر یلتش؛ و فرانسه دن وولتر، دیدرو، دالمبرت
وسائر حکماء عصرخی سراینه جلب ابله، حقارنده پک
چوق حرمت و التفات کوسترمش؛ و کندیسی دخی

و کندیسی سلفکله نهرنده فرق اولمشدی. اوغلی
آلتخی هنری خللی اولمشدر.

— ایکنجیسی آلتخی هنریك اوغلی و برنجی

فردریق تورونی اولوب، ۱۱۹۷ ده پدربنه خلف
اولش ایسه ده، ایمپراطورلق اداسنده بولان
برونسویک پرنسی اوتون و سوآبه پرنسی فیلیپ ابله
اوغراشوب، نهایت ۱۲۱۸ تاریخنده، براهل صلیب
سفری ایتک شرطبله، پایا اوجخی اینوسانک معاوتنه
مظهور اولغله، مرقومانه غلبه چالهرق، ایمپراطورلغده
قرر ایتش؛ و آنجی سوزنده طورمدیفتدن، پایا
طوقونجی فرغور طرفندن آفروس اولدقن
صکره، ۱۲۲۸ ده اهل صلیب ابله شرقه عزیمت
ایدوب، بلا حرب قدسی ملک کاملدن آلهرق، قدس
قرالی هنواتی آلمش؛ و آنجی بعض حرکات مخالفه ده
بولغله، پایا طرفندن یکیدن آفروس اولوب، هودتنده
ایتالیانک بر قاج جهتی حصیانه بولغله، بو فسادلری
باصد برکن، چوق شدت کوستروب، طاقت رهبان
حقنده دخی بو معامله بی دریغ ایتهمش، و کلیساری
ینما ایتدیرمش ایدی. بونک اوزربنه پایا دردنجی
اینوسان طرفندن اسقاطی اعلان اولنهرق، تورینکه
پرنسی (هنری راسپون) ایمپراطورلغنه نصب اولمش؛
و فردریق ۱۲۵۰ ده کدر و ما یوسیت و تمبندن
تلف اولمشدر. ظالم و سفیه ایدیه ده، پک ذکی
و عالم و بر قاج لسانه آشنا اولغله، ممالک اسلامیه دن
کتیرمش اولدی بی بر طاقم کتب عربیه بی واز آن جمله
آوسطو و بطلیوسک آثار مترجه سی لاتیجه به ترجمه
ایتدیرمش؛ و شرقده کوردیکی آثار مدینت و همراهی
تقلیده چالیشهرق، آوروپا مدینتک اویاغه سنه خدمت
ایتشدر. برنجی فردریق نامیه سیلیبتینک ده قرالی
ایدی.

— اوجخیسی «صلیور» لقبیه ملقب اولوب،

آوستریا دوقسی ارنستک اوغلیدر. ۱۴۱۵ ده
طوغوب، ابتدا بشخی فردریق نامیه آوستریا دوقسی
اولدقن صکره، ۱۴۴۰ ده، ایکنجی آلبرتک وفاتی
اوزربنه، آلمانیه ایمپراطورلغنه انتخاب اولنهرق،
کوشک برآدم اولغله، مجار قرالی (مایاس قورون) ک
عثمانلیله قارشی طلب ایتدیکی امدادی ایدمه دیکندن،
موسی ابله عثمانلیله مصالحه ایتدکن صکره، و یانه بی

علوم و ادبیات اتسابل فرانزلساننده منظوم و منثور
برچوق تألیفات موق اولمش ابدی. پروسیه به
هر جنبه او دوجه ترقی ایتدیرمشدی، که دوله
مجاوریه اندیشه دوشورمشیدی. آوستریا دولتی
فرانسه، روسیه، صاقسه واسوج دولترلیه بالاتفاق
فردریش اولان حرب ایتمکه، ۱۷۵۶ ده بدی
سنه که محاربه دایمکه مشهور جداله باشلانده رق،
خارق العاده مسامحیه برابر برآوردلوق مغلوب اولمده،
مالکنک قم اعظمی غائب ایتش ایسه ده، متعاقباً
۱۷۵۷ ده آوستریا و فرانسه عساکر متفقه سنی
مغلوب ایتمکه، غائب ایتدیکی برلری استرداد، وسیله به
دخی کندیشه ترک ایدن هورتسبورغ معاهده سنی
امضا ایتشدی. بو اوزون محاربه دن صکره بکیدن
اصلاحات و ترقیات داخله ایله اوغراشمه باشلابوب،
مالکنه سیوک بر ثروت و رفاه فرانزدرمش؛ و امور
مذهبی ده منلی نامسبق بر بیطرفلق کوسترمشد.
۱۷۷۲ ده آوستریا و روسیه ایله بالاتفاق لهستانک
مقامه سنه حصه دار اولمش؛ و ۱۷۷۸ ده ایدراطور
ایکجه روزمک باوریه ضبط ایتمسه مانع اوله رق،
۱۷۷۹ معاهده سی امضاسنه مجبور ایتشدی. ۱۷۸۶
تاریخ ده ۴۶ سنه حکومت سوردکدن صکره
۱۷۸۶ ده وفات ایتشد. فن حربده یک ماهر،
علوم و فنوندن بهره دار، اداره امور دولته و اصلا.
حات و ترقیات مقتدر و بحق بیوک بر حکمدار اولوب،
بر کوچک قرائق حالنده بولدینی مملکتی بر بیوک
دولت حاله قومیش؛ و مدت حکومتنده بتون آوروپا
امور عمومیه سنده حکم و نفوذینی اجرایه مقتدر
کورغشدر. تألیفات و مخارات وسائر آثار قلمیه سی
جمع ۳۰ جلد اوزده نشر اولتمشد. بیوک ناپولیونک
اولدینی کیم، بونک دخی بر چوق نوادر و غرائبی
وانوال حکیمانیه وارددر.

فردریش { دایماریقه ده دخی بو اسمله آلتی
حکمدار کلمشدر :

رنجیسی رنجی فرستیانک اوغلی اولوب، ۱۴۷۱
تاریخنده طوغمش؛ و ۱۵۲۳ ده اسقاط اولنان بکنی
ایکجه فرستیانک برنه دایماریقه و نوروج قرالی
اولوب، اسوج قرالی کوستاو واسه ایله بالاتفاق
وزادکاک سکولگری آله رق، حکومتی نامین،

والکاسنه پروستیانلی اداخل ایتشدی. معروف
ایکجه قریستانی و عدینه قارشی محبوس طوغمشدر.
اون سنه حکومت سوردکدن صکره ۱۵۳۳ ده
وفات ایتشد.

— ایکجیسی اوچی قریستانیک اوغلی اولوب،
۱۵۳۴ ده طوغمش؛ و ۱۵۵۹ ده بدی برنه
دایماریقه و نوروج قرالی اولوب، هولشتاین دوقه لرله
مقامه ایتدیکی (دیمارسه) بی ضبط، واسوج قرالنه
قارشی بلا سبب طول مدت محاربه ایتشد. علوم
و معارفی ترقی ایتدیروب، منجم شهر (نیپوراهه) یه،
مشهور اورانیبورغ رصدخانه سی تأسیس ایچون،
(هون) آله سی ترک واعطا ایتشدی. ۲۹ سنه
حکومت سوردکدن صکره، ۱۵۸۸ ده وفات ایتشد.

— اوچیسی دردنجی قریستانیک اوغلی او.
لوب، ۱۶۰۹ ده طوغمش؛ و ۱۶۴۸ ده بدی
برنه دایماریقه و نوروج قرالی اولمش؛ و ۱۶۵۸ ده
اسوج قرالی شارل کوستاو طرفندن قوبناغده
محاصره اولنهرق، آنجیق اهالی شهرک جسارتی
سایه سنده قورکلمشدی. بعده طاغته رهبان و زادکاک
غیری اولان اهالی طیانهرق، بیوک بر قوت و نفوذ
کسبله، او وقته قدر اتخابله مشروط اولان وراثتی
کندی نسلنه حصر ایتش؛ و ۲۲ سنه که حکومتدن
صکره، ۱۶۷۰ ده وفات ایتشد.

— دردنجیسی بشجی قریستانیک اوغلی اولوب،
۱۶۷۱ ده طوغمش؛ و ۱۶۹۹ ده بدی برنه خلف
اولوب، اسوج قرالی اون ایکجه شارله قارشی
روسیه ایدراطوری رنجی بترو ایله اتقاق ایتش
ایسه ده، ۱۷۰۰ ده تراوندهال معاهده سنی امضا
مجبور اولمش؛ و اون ایکجه شارلک (بولتاوه) ده کی
مضویبتدن صکره فرصت بولوب، اسوجک بعض
برلری ضبط ایتش؛ و ۱۷۲۰ ده معروف شارلک
وقوع وقاتی اوزرینه، دایماریقه نافع بر مصالحه
قطعه امضا ایتش ابدی. بر چوق مکاتب وسائر
مؤسسات علیه و خیره و بعض مهمیرلر تأسیس
ایتشد. اوتوز بر سنه که حکومتدن صکره ۱۷۳۰
تاریخنده وفات ایتشد.

— بشجیسی آلتنجی قریستانیک اوغلی اولوب،
۱۷۲۳ ده طوغمش؛ و ۱۷۴۶ ده بدی برنه خلفه

اولوب، يکرمی سنه کال اسایشله حکم سوردمش؛
ومعارف و صنایع و تجارتک ترقيسنه چالیشوب،
آسريکاتک آنتیل جزایرنده وهند سواحلنده بعض
مستملکات قزاقش؛ وکوبيلرک اصحاب اواض اولان
زادکاتک تحت اسارتندن اخراج و تخليص امر مهمنه
باشلابوب، بونک اکالتي اوغلي و واري اولان بدنجي
قريستانه راقشدي .

— آلتيجسي بدنجي قريستانک اوغلي اولوب،
۱۷۶۸ ده طوغمش؛ و ۱۷۸۴ ده هته کتيرمش
اولان بدرينه وکبل اولوب، ۱۸۰۸ ده اصالة
دانيمارکه ونوروج قرالی اولمش؛ ونوروجي ضبط
اتک ايستين اسوجيلرله محاربه ايدوب، کنديلريني
بو مقصددن واز کچيرمش ايدی. فرانسه ايله متفق
اولديغندن، ۱۸۱۴ ده اوروپا دول متفقي فرانسه بي
مغلوب ايشدکلرندن نوروجي دانيمارکه دن آروب،
اسوجه وېرمش؛ و بوکا مقابل دانيمارکه به اسوجک النده
بولمش اولان پومرانيه بي وروکن آطه سني ولايتنور.
في الحاق ايتمشلردور. فردريق او تاريخچدن اعتباراً
معارف و صنايع و تجارت وزراتک ترقيسنه و اصلاحات
داخليه حصر همت ايدوب، ايلانده مجالس منخبه بي
قبوله وکشاد ايتمش؛ و ۱۸۳۹ ده وفات ايدوب،
هم زاده سي سکرنجي قريستان خلقي اولمشدر .

{ اسوج قرالريندن اولوب، ۱۶۷۶
فردريق { تاريخچنده طوغمش؛ و ابتدا
(هه قائل) برني اولوب، ۱۷۱۳ ده اسوج قرالی
اون ايکنجي شارک هميره سي ولة الهدي (او.
لريکه) بي تزوج ايتمش؛ و ۱۷۱۹ ده زوجيه سي
اسوج قراليه سي اولدقدن صکره، حکومتی کندی
اختياريله زوجنه ترك ايتکله، ۱۷۲۰ ده صاحب
ترجه اسوج تختنه کچوب، اشلسويغ دوقه لغني ترك
ايدورک دانيمارکه ايله، وليوويه، استونيه، اينغريه
و قارليهي برافه رق روسيه ايله مصالحه ايتمش؛ و ساني
زماننده کی محارباتک آيتش اولديني رخنه لری تعميرله
اوغراشوب، علوم و صنايع و تجارت وزراتک ترقيسنه
چاليتمش؛ و استوقه ولم آقادماسني تاسيس ايتمشدر.
اوتوز بر سنه حکومت سوروب، ۱۷۵۱ ده وفات
ايتمشدر .

{ سيچيله وناويليه دخي بو اسمله
فردريق { آرافون خاندانه منسوب اوج
قرال حکم سورمشدر :

برنجيسي برادري ژانک آرافون قرالغه چمسي
اوزرينه اونک طرفندن ۱۲۹۱ ده سيچيله ده ويلي
و وکيل برافيلوب، متصاقباً سرقوم ژانک سيچيله بي
ناپولي قرالی آتزولي ايکيجي شارله ترك ايتديکنده،
صاحب ترجه پاپاک دخي او باده کی اسرينه عدم
اطامتله، مقاومت ايتمش؛ و سيچيله اهابسي ۱۲۹۶ ده
قرالغني اعلان ايتمشلردی. خيلي وقت ناپولي و آرافون
ايله فرانسه تک عساکر متفقه سنه قارشى طياندقدن
صکره، سيچيله قرالی دينليوبده (ترينافريه) قرالی
دينلک شرطيله حکومتی تصديق اولمش؛ و ترينافريه
جزيره تک اسم قديمي اولمشله، بو عنواندن برشي
فائب ايتمه مشدی. قرق اوج سنه حکومت سوردکلن
صکره ۱۳۳۷ ده وفات ايتمشدر .

— ايکنجيسي «ساده» لقب اولوب،
برنجينک نورويندور. ۱۳۵۵ ده بيسوک برادري
لوييه خلف اولوب، ۱۳۷۷ تاريخچنده ک حکومت
سورمش؛ و ۱۳۵۶ ده مسينه واپارمو ناپولي قرا.
لجيه سي ژانه طرفندن ضبط اولنوق، طغوز سنه
صکره، مومي الياهه جزيه وېرمک شرطيله، بو ايکي
شهری استرداد ايتمشدی .

— اوچجيسي ۱۴۹۶ تاريخچنده بکني ايکنجي
فردينانده خلف اوله رق، سيچيله وناپولي قرالی اولمش
ايسده، درعقب فرانسه قرالی اون ايکنجي لويي
ايله کنديبي اغفال ايدن آرافون و قاسنيه قرالی
فردينانده طرفندن ملکی ضبط اولمش؛ و کنديبي
فرانسه به چکيلوب، قرال طرفندن (منه) قونلتي
وېرله رک، بعض تخصیصات دخي باغلامشدی .

{ سنت — (St. Frédéric) قنو.
فردريق { ليکرك عزيزلرندن اولوب، ۸۲۰
دن ۸۳۸ تاريخچنده ک (اوترخت) بستوسي بولمش؛
و باويره قراليه سي (بوديت) ک حرکات سفاهت.
کارانه سني تنقيد ايتديکيون، بونک اسريله قتل او.
لتمشدی. نموزک ۱۸ نده بورطيسي اجرا ايدرلر .

{ ياخود فردريق سيني (Frede-
فردريق { (rick, Frederick - City)
آسريکاي شماليده ممالک مجتمه تک حکومت شرقيه سندن
(ماريلاند) جمهوريتنده و آناپوليسک ۹۵ کيلومتره
غرب شماليسنده اوله رق کوزل براووده واقع بر

فريسيانیا ايلتند و فريسيانیاك ۹۵ كيلومتره جنوب
شرقيسنده (اسماننه) فزاسنك مركزي بر قصبه
واسكه اولوب، ۹۹۵۵ اهالي، كراسته اخراجاني،
تجارت بحريه، اسكي بر قلمسي و ايكي مسلهسي
(يعني ديكيلى طاشي) واردور.

فردريق كويوم (Frédéric Guil-laume) وآلامجه:
فردريق ويلهلم (F. Vilhelm) بواسمه
پروسه ده بش حكمدار
فلشدر:

برنجيسي برنجي فردريك اوغلي اولوب، ۱۶۸۸
تاربخننده طوغمش، و ۱۷۱۳ ده بدرنه خلف
اولوب، پدري نه قدر كريم و ترقى پرور ايديسه،
كنديسي او قدر خيس و دشمن ترقى ايدى. يالكز
هكرلكه اهميت وروب، عمريني قيشله لوده بچيرمش؛
ودنيانك هر طرفندن ابرى قزلر طولايوب، بونلك
تعليمه اوغراشمشدر. ۱۷۱۵ ده دنايماره قرالى
دردنجي فردريقه بالاخاق، اسوجه اعلان حرب
ايتكله، تيهه سنده بومرانيانك برقميني ضبط ايتمشدى.
۲۷ سنه حكومت سوردكدن صكره، ۱۷۴۰ ده
وفات ايدوب، اوغلي مشهور بيوك فردريقه طولو
بر خزينه وقوتلى بر هسكر بر ايتمشدر.

— ايكنجيسي بيوك فردريك يكني اولوب،
۱۷۴۴ ده طوغمش؛ و ۱۷۸۶ ده مشارايه خلف
اولوب، ذوق وسفاشته طامغه، بتون وكلا وكبراسنى
دلگير ايتمش، وروسه نك ساني زماننده قزانش
اولدينى قوت و نفوذدن هچ بر استفاده ايتمشدر.
۱۷۸۷ ده دولت عثمانيه ايله روسيه آره سنده
وقوع بولان محاربه ده غريب برمسلك انخاذا ايتديكي
كي، ۱۷۹۱ ده فرانسه قارشى ايتديكي حربدن
دخى مستفيد اوله ميوب، عسكرى برونسويق دو.
قسنك قومانده سيبله شامپانيه داخل اولمش، وپارسه
كبرمسنه بر مانع قالاماش ايكن، بلاشب هسكريني
كرى آلمشيدى. لهستانك ايكنجى مقاسه سنده
روسه ايله او بوشمش؛ و ۱۷۹۵ ده فرانسه ايله
اتفاق ايتمشدى. اون بر سنه حكومتدن صكره
۱۷۹۷ ده وفات ايتمشدر.

— اوچنجيسي ايكنجيك اوغلي اولوب، ۱۷۷۰

قصبه اولوب، ۱۰۹۰۰ اهالي، وكيلى ذخاير
تجارتى واردور.

فردريقتون (Fredericton) آسريقاى
شماليه انكتريه تابع دو.
مينون مملكت واسمه سنده يكي برونسويق خطه
وايلتلك مركزي بر قصبه اولوب، اوناوه نك ۱۰۰۰
كيلومتره شرقنده و هاليفاك ۴۰۰ كيلومتره شمال
فريسنده واقع و ۶۰۰۰ اهالى يي جاممدر. سو.
قافلى دوز ومنتظم بر قصبه اولوب، خاه لرى اخشاب
ويالكز دار الفنون ايله حكومت قوناخى كاركيدرور.

فردريقسبرغ (Frederiksberg) دا.
نيامارك نك (سلاند) جزيره.
سنده وقونفاك قارشيسنده بر قصبه اولوب،
۱۶۲۸۵ اهالي واردور. پايتختك بر محلهسي
حكمنده در.

فردريقسبورغ (Frederiksborg)
دانمارقه نك سلاند
جزيره سنده و (السنور) ۲۲ كيلومتره جنوب
فريسنده بر قصبه اولوب، ۱۶۸۸۰ اهالي وقراله
مخصوص بيوك و مصنع بر سرايى واردور.

فردريقسبورغ (Frederiksborg)
آسريقاى شماليه
ممالك مجتمه نك ورجينيا حكومتنده ورجيموندك ۹۰
كيلومتره شمالنده بر قصبه اولوب، ۴۰۴۰ اهالي
و ذخاير و توتون تجارتى واردور. وقتيله يك زنكين
بولمش اولان آلتون معدنلى شمدي متروكدر.
ممالك مذكوره نك استقلالى صره سنده بعض بيوك
محاربه لره ميدان اولغله شهرت بولمشدر.

فردريقسشتاد (Frederiksstad)
نورويك دم جنو.
پسنده فريسيانیا ايلتلك (اسماننه) فزاسنده
فريسيانیاك ۲۲ كيلومتره غرب شماليسنده اوله رق
(فلومن) نهرينك منصبنده بر قصبه واسكه اولوب،
۹۷۰۰ اهالي، ترسانه، صيد ماهيسي و يك
ايتلك كراسته وسائر تجارتى واردور.

فردريقسهالد (Frederikshald) نور.
وجك قسم جنوبيسنده

تاریخ‌نمده طوغمش، و ۱۷۹۷ ده پدرینه خلف او-
لوب، قافل ومدبر برآدم اولغله، ۱۸۰۶ تاریخ‌نمدهك
فرانسه ایشلرینه مداخله ایتیمهك، بیطرف قالمش
ایسه‌ده، اوندن صكره روسیه طرفندن اتفاق عمو-
می به ادخال اولنه‌رق، فرانسه به اعلان خصومت
ایتمكه، بیسوك ناپولیون (ینا) مظفرینی اوزربنه
برلینی ضبط ایتش؛ وفردویق وبلهلم آتجق ۱۸۰۹ ده
پایتختته عودت ایده ییلمشیدی. محاربه‌ك نخریساتی
تعمیر و اصلاحه اؤمر ایشتمده ایکن، ۱۸۱۲ و ۱۸۱۴
محاربه‌لری ممالک‌ك قس اعظمینی یکیدن تخریب
ایتش؛ ونه‌ایت (واترلو) محاربه‌سندن صكره صلح
عمومی ققرر ایتمكه، صاحب ترجمه بقیه مهرینی تلافی
مافاته و اصلاحات داخله به صرف ایده‌رك، آوروپاچه
صلح واسایشك محافظه‌سنه دخی چوق یاردیمی اولشدر.
قرق اوج سنه حكومت سوردكدن صكره ۱۸۴۰ ده
وفات ایتشدر.

— دردنجیسی اوچنینك اوغلی اولوب، ۱۷۹۵
تاریخ‌نمده طوغمش، و ۱۸۴۰ ده پدرینه خلف او-
لوب، زماننده پروسیه‌ده بر طاقم نمایلات وبرلینده
قاریشقلق ظهور ایتمكه، اصول مشروطیتی قبوله مجبور
اولش؛ و آتجق کندیدی يك متردد وموسوس‌كو-
رینوب، دفماظه وبردیکی حقوقی استردادده چالیشمش؛
و ۱۸۵۷ ده شعورینه خلل كیمكه، اداره اموری
برادری پرنس وبلهلم ترك، و ۱۸۶۱ ده وفات
ایتشدر.

— بشجیسی برنجی وبلهلمك اوغلی وشمیدی
ایمپراطورك پدری اولوب، ۱۸۳۱ ده طوغمش؛
وپروسیه ایله فرانسه محاربه‌سنده اوچجی قول او-
دونك قوماندانی بولمش؛ و بو محاربه‌ده مشیریت
رتبه‌سنی احراز ایتش ایدی. ۱۸۸۸ ده پدرینك
وفاتی اوزربنه پروسیه قرائی و آلمانیه ایمپراطوری
اولوب، آتجق بو فائزندن خسته بولمظه، برقاچ آی
سورن مدت حكومتی تبدیل هوا ایچون گیتش
اولدینی ایلتایاده کچیره‌رك، ینه او سنه وفات ایتشدر.
افكار وحسیات صلح پرورانه و انسانیت‌کارانه ایله
متصف بر ذات ایدی. ۱۸۵۸ ده انكتره قرائیه‌سی
و قنوریاك بیسوك قبزی پرنسس و قنوریا ایله عقد
ازدواج ایتشیدی.

فردریق هنری } و فلنکجه فردریق
Frédéric) هندویق (Henry, Frédéric-Hendrik
یکی کینه جزیره کبیره سنك جنوب غربی ساحلی
قارشیسنده سیچلیه به مشابه ومان سیچلیه قدر بیوك
برآطه اولوب، جنوب غربی گوشه‌سی ۲۲' ۸°
عرض جنوبی ابله ۲۰' ۱۳° طول شرقیده واقعدر.
یکی کینه‌دن طار واوزونجه بر بوغاره آبرلشدر.

فردوسی } (حكیم ابوالقاسم حسن بن اسحق
{ بن شرفشاه طوسی) ایران شمرا.
سنك رئیس و سالاری اولوب، دنیاك اك بیوك
شمراستندن معدوددر. خراسانده طوس شهری
جوارنده (وزان) قریه‌سنده ۳۲۰ تاریخ‌نمده دنیاچه
كشدر. روایت كوره پدری طوسك خارجنده بر
باغچه‌ك اعمار یله مشغول اولدیفندن، فردوسی تلقیب
اولمش؛ و صاحب ترجمه دخی پدرینك لقبی مخلص
انخا ایتشدر. فردوسی اكالم تحصیلدن صكره وطننده
مطالعه كتبه اشتغال ایدوب، علی‌المخصوص ایران
قدیم تاریخنی نظر دقتی جلب ایتمكه، «باستان»
هنواییله ایران قدیمك تواریخ و حكایات واساطیرینی
حاوی بولنان كتابی اذیر ایدرجه‌سنه او قودقدن
صكره، هنوز مجوس دیننده بولنان بعض دهقانلرك
ابا هن جدی نقل ایشدكاری حكاياتی دخی استماعله
تلذذ، و اكثراً كویك یاندن جریان ایدن بر صویك
كنارنده مطالعه ابله و بعض اشعار سونلكه توغل
ایدر ایتش. بوصو یازین قورودیفندن، فردوسینك
نا كوچكلكی زمانندن بوكا بر سد انشاسیله صویك
اطرافده كی اراضی بی احیاده استتمالی قورونیتسی
ذهنی اوخشیابوب طورور ایتش. بو وجهله فردوسی
بركویده مجهول بر حالده یاشایوب طورومقده ایكن،
تصادفاً طوس والیستدن برحقسرتق كورمكه، نظم
ایچون خزنه به كیدوب، پادشاه عصر اولان مشهور
سلطان محمود سبكتكینه عرضحال قدیمی وسیله سنك
جست وجوسنده ایكن، بركون تصادفاً پادشاه
مشارالملك ملك الشمراسی بولنان هنصری ابله شا.
كرداندن صجدی و فرخینك مجلسنه اؤمرامش؛
و بو اوج شاعر فردوسی‌نی كویلی قیافتنده كورنجه،
استقبال ایدوب، بوراسی مجلسی شمرا و مبدان مشا.

هره در، شره مقتدر اولمیانر کیرمن، یولی افاده
ایله دفع ایتک استمشرلر سده، فردوسی شعر دن
جزئی بهر می اولدینی بیان ایدمجه، شاعرل مشکل
قافیل بر مصرع سولوب صاحب ترجمه دن دردنجی
مصرعی طلب ایتملر، که او مصراعرل فردوسی ک
ایله برابر شولردر :

عنصری : چون عارض توکل نبود در کلاشن
عجیدی : مانند رخت ماه نباشد روشن
فرخی : مژکات همی کز در از جوشن
فردوسی : مانند سنان کبوتر در جنگ پشن

اوج شاعر فردوسینک بر بداهه سولیدیکی بو
مصراعدن شاعرلکده کی اقتدار وقوتی آکلاهرق،
کندیجی مجلسرینه ادخال، وحقنده حرمت واکرام
ایتکدن ماهد، سلطان محمود سبکتکین اوتدن بری
همری بی اسکی ملوک ایران احوال تاریخچه سی سلک
نظم چکمکه ویا بونی یایه جی برشاعر طلبنه تشویق
واجبار ایتکده اولدینندن، شاعر مشارالیه فردو-
سینک بو مصراعدن ایران تاریخ قدیمه وقوفنی حس
ایده رک، بو باده استیضاحات لازمه دن صکره،
بو ذاک پادشاهک آرزوسنی برینه کتیرمکه مقتدر
اوله ییله جکی آکلاهرق، مان سلطان محمود کبیفی
مرضایله، فردوسی بی حضورینه جیقارمش؛ وپادشاه
صاحب ترجمه دن وطنی اولان طوس شهری حقنده
معلومات ایستیوب، مأمولدن زیاده ایران قدیم
تاریخنندن خیر اولدینی آکلادیکی، تکلیف واقعی
اوزرینه، سولیدیکی اشاری ده استمشران ایتکده،
شاهنامه نک نظمینی فردوسی به امر وحواله، وکندیبسه
سرایده اوله ومعینات تخصیص ایتشدی . فردوسی
دوت سنه قدر غزیننده سرای حکمداریده شاهنا-
مه نک نظمیه مشغول اولدقدن صکره، ینه بو نظمیه
اشتغال ایتک اوزره، رخصت آله رق، وطننه هودت
ایتمش؛ و اوتوز سنه ده آلتش بیکدن زیاده بیق
حای اولان «شاهنامه» بی اکمال ایدوب، غزنیه
کوتوره رک، سلطان محمود قدیم ایتشدی . پادشاه
مشارالیه مقدا شاهنامه بی نک زیاده بکندیکنندن،
هر بیت ایچون بر آلتون ویرمکی وعد ایتش ایکن،
فردوسینک غیوبتنده بدخواهرلی رافضیدر ده
سلطان محمود زدننده صحت ایتلمه، پادشاه مشار-

ایله سنیلکده نک صلب و متعصب و شیعیله دشمن
اولدینندن، و بر روایتده متقریندن حسن میندی
ویا ایاز بو قدر مبلک بر فسانه کو شاعر اعطایله
خزین نک متضرر اولسی جائز اوله میه جفی مرض
ایتدیکنندن، هر بیت ایچون بر درهم کومش ویرمش؛
و فردوسی بو جائزه بی استصفا ایتکده، ویردکرنده
حامده بولندینندن، بر ثلثی کوتورن آدمه، بر ثلثی
حاجی به ویر ثلثی ده شر بهی به ویره رک، سلطان
محمود حقنده نک مؤثر وسرت بر هجوبه یازدقدن
صکره، اختفا، وبعده خفا هراته واورادن طبرستان
جهلرینه فرار ایتش؛ و سلطان مشارالیه هلینده دها
بر طاقم اشعار یازمق عزمنده بولمش ایسه ده،
یانلرینه النجا ایتدیکی بعض کبرا حدتی تسکین ایله،
بو نیتدن واز کیر مشلردی . بر روایتده فردوسی
سلطان محمود قلعروی داخلنده بریده امین اوله مامنه،
بذاده قدر کلوب، خلیفه عباسیه النجا ایتش؛
وآنجیق شاهنامه مجوس ملوکنک مدحله مملو
اولدینندن، خلیفه نک بوندن ممنون اوله مامسی طیبی
اولمفه، خلیفه مشارالیه نامنه یوسف وزلیخا قصه سی
نظم ایتشدر . بر خیلی وقت صکره نامی اونودمفه،
وطننه هودت ایدوب، مخفیث حالنده یاشامقده ایکن،
بر کون سلطان محمود غزنوی کندیبسنک حاله مناسب برینی
ایشیدنجه، حقنده ایتش اولدینی معامله غدریه دن
پشیمان اولوب، حافی سورمش؛ و وطننده اولدینی
اوکر نهجه، وعد ایتش اولدینی آلتونلری کوندومش
ایسه ده، بو مکافاتی کوتورن مامور طوسک بر قبو-
سندن کیررکن، فردوسینک جنازه سی اوبر قبودن
جیقوردی . زاهده وصاله بر همشیره ویا کریمه .
سندن بشقه وارنی اولامفه، آلتونلری بوکا تکلیف
ایتدکدرنده، قبول ایتیه رک، فردوسینک کهلکنندن
بری کوینده کی دره به بر بند یایمق منوی ضمیری
اولدینی، و بو آنچه ایله او بندی بیارلرسه، روحنک
خشنود اوله جفی بیان ایتدیکنندن، مذکور بندی
انشاء و آرتان آنچه ایله اهل سیل ایچون بر رباط
بنا ایتملردی . فردوسی ۴۱۱ ویر روایتده ۴۱۶
تاریخننده طفسان یاشرنده وفات ایدوب، طوسک
خارجنده مدفوندر .

فردوسی‌نك « شاهنامه » سی تقلیدی ناقابل بر اثر
قیمتدار اولوب، صاحبك یونانیلك امپروس، رو-
مالیرك (ورجیل) ی، ای‌تالیا نرك (دانت) ی وانكیز-
رك (میلتون) ی کبی امثالی گنز دهات شمردن
اولدیفنه بر دلیل علنیدر. او جسم‌کنایك الفاظ
و تعبیرات عربیه دن خالی صرف فارسی اولسی آریجه
بر هنر و معرفتدر. هله سلاستی بر راده‌در، که هر
خاننی بیتك نثره تحویلی مراد اولنسه، حضرت
استادك قوللاندی بی‌الفاظدن بشقه الفاظ بولتی ممکن
اوله‌میوب، کندیسك عادتاً سوز سوبلر کبی بر سلا-
ست طبیعی ایل بیت سولش اولدیی آکلاشیلور؛
و هیچ بر پندنده وزن و قافیه الحاسیله غریب و یا غیر
طبیعی برکله قوللاندیی کورلز. شاهنامه‌نك کشتاسب
دورندن و زردشتك ظهورندن بحث ایدن بر قسمی
فردوسیدن اول شاعر دقیق طرفندن یازلش اولدیی
فردوسی‌کندیسی بیان، و دقیقینك نظمنی هیناً قبول
و نقل ایدبور. کتاب مذکورك سوکنده بزدر کرد
زماننده هر بلرك ایران اوزربنه، غلبه‌سندن بحث
ایدن قسمنك ده اسدی طوسی طرفندن نظم او-
لندی بی‌سروی ایه‌ده، مثبت دکلدور. بعضی شهنامه
لرده فضله بر طاقم بمخلردخی بولنوب، بونلر « ملقات
شهنامه » عنوانیه مطبوع شاهنامه لرك سوکنه علاوه
اولنیورسه‌ده، فردوسی‌نك اولسه کرکدر. شاهنامه
هندستان و ایرانده و آوروپاده ده‌فانله طبع و غنیل
اولنه‌رق، انکلیزجه و فرانسزجه به دخی ترجمه او-
لنشدرد. فتح بن علی البنداری الاصبهانی ملوک
اوییه دن هیمی بن عاذك مانسه نثرأ عربیه ترجمه
ایتمشدرد. نمونه‌لوانی اوزره، شهنامه‌نك ابتداسنده کی
بر ایکی بی‌ی ابرادله اکثفا ایده‌جکز:

بنام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه بر نکندرد
خداوند نام و خداوند جای
خداوند روزی ده رهنمای

شهنامه‌سیله یوسف و زلیخا منظومه‌سندن بشقه
فردوسی‌نك بعضی اشعاری منقولدر. دیوان نظمینه
رغبت ایتمش اولدیی آکلاشیلور. طوس هلاسنندن
او القاسم کرکائی فردوسی‌حقنده، ملوک مجوسی مدح
ایتمش اولسنندن طولایی، سؤ ظنده بولمغله، وفاتندن

صکره رؤیا-نده فردوسی‌بی جنتك بر مقام هالسنده
کوره‌رك، سینی صورددقه، توحیدده سولش
اولدیی بر بینه مکافاة او مقامه نائل اولدیی بیان
ایتمش اولدیی مریدر، که او بیت شودر:

جهانرا بلندی و پستی توی
ندام چہ فی هر چه هستی توی

{ فردوسی } اونسی قرن هجری عثمانی شمرا.
{ سندن ایکی ذاتک مخلصیدر:

برنجیسی { اوزون فردوسی } و { فردوسی‌طویل }
دیخکله شهر اولوب، بروسه‌لیدر. تواریخ و محاضراتده
ید طولاسی اولوب، سلطان یزید خان ثانی نامنه
« شاهنامه » عنوانیه ۳۸۰ جزء اوزربنه بیوک بر
منظومه نظم ایده‌رك، پادشاه مشاوالبه تقدیم
ابتدیکنده، اک کزیده لربنك اتخایله ۸۰ جزء تزیلی
اسر ایتمش اولدقردن، شاعر بوندن کوجنوب،
فردوسی‌طوسی به تقلیداً بر هجویه سوبلدکن صکره،
خراسان طرفنه قاچش؛ و اوراده وفات ایتمشدرد.
اشعارینه دسترس اولنه‌مدی.

— ایکنجیسی موردده کی (مرستره) قصبه‌سندن
اولوب، طریق قضایه سالک ایدی. شو بیت اونکدره:
باشی نیدیم و برض ایسم یولکه آتی
بوغنده نیسه بر کوتورم بارکرائی

{ فردی } ایران شمرا سندن اولوب، مشهدلیدر.
{ شاه عباس ماضی زماننده نفات
ایتمشدرد. شو بیت اونکدر:

ماودل هر يك مرادی از خدا میخواستم
اوترا میخواست وما درد ترا میخواستم

{ فردیناند } (Ferdinand) بو اسمله آلمانیه‌ده
{ اوج ایمپراطور کلشدر:

برنجیسی آوستریا باش دوقه‌سی کوزل فیلیک
اوغلی و مشهور شارل کینتک کوچک برادری اولوب،
۱۵۰۳ تاریخنده اسپانیایك (الفله) قصبه‌سنده
طوغمش؛ و ۱۵۱۹ ده، بیوک پدرینك وفاتی اوزربنه،
چستان و مجارستان قرالی دخی اولش؛ و ۱۵۴۱ ده
روا۱ قرالفتنده انتخاب اولنه‌رق، ۱۵۵۶ ده، شارل
کینتک فراخی اوزربنه، آلمانیا ایمپراطوری اولش
ایدی. پایا دردنجی بول، کندیسك رأینه مراجعت
اولمديفتندن، ایمپراطور لغتی تصدیق ایتمش ایه‌ده،
فردیناند بو تصدیق لزومسز کوروب، او وقتدن بری

ایمپراطور لک انتخابیده پایتخت را بنی استیصال اولغامنه باشلامشدر. صلح واسایشله حکومت سوروب، صوگ سنلری قنولیکرله پروستانلرک یئنی اصلاحه صرف ایش؛ و ۱۵۶۴ ده وفات ایشدر.

— ایکنجی برنجیک حفید زاده سی اولوب، ۱۵۷۸ ده طوغمش؛ و ۱۶۱۷ ده چستان ورسنه صکره مجارستان قرالی اولوب، ۱۶۱۹ ده آلمانیه ایمپراطورلته انتخاب اولغمشدر. پروستانلرک یئنه هابینه بولوب، حابلیری بولان (پالاتیات) پرنسی بشیمی فردرقله ویده دایمارقه قرالی دردنجی قریستانله خلی وقت محاربه ایش؛ و یوئک زمانده چستانده اوتوز سنه ک محاربه سبیت ورن برهصیان ظهور ایدهرک، کندیسنی اوغراشدیرمشیدی. ۱۶۳۷ ده وفات ایشدر.

— اوچنجی ایکنجیک اوغلی اولوب، ۱۶۰۸ نارینجده طوغمش؛ و ۱۶۲۷ ده چستان ۱۶۲۷ ده مجارستان قرالی اولوب، ۱۶۳۷ ده بدیرنه ورائه آلمانیه ایمپراطوری اولمش؛ و یودخی بدیرنک باشلامش اولدی یی اوتوز سنه ک محاربه دوامله، فرانسه واسوجه قارشى حرب ایدهرک، نهایت مغلوب اولغله، آلمانیهده حریت مذهبی قبوله، و پورماریه یی اسوجه، آلساس ایله بعض یسقیوسلقری ده فرانسه یه ترکه مجبور اولوب، ۱۶۵۷ ده وفات ایشدر.

فردیناند } و اسمله اسپانیاده بدی قرال
کیشدر:

برنجی (ناواریه) قرالی اوچنجی (سانکه) ک اوغلی اولوب، ۱۰۳۴ نارینجده بدیرنک حیانتده قسبله قرالی طانیئش؛ و ۱۰۴۷ ده لئون قرالغنی دخی ضبطله، تولده وسوبله وسراغوسه قرالغنی تحت اطاعتنه آلمش؛ و ناواریه قرالی بولنان برادرینی قتل ایله، مالکینی ضبط ایش؛ و حاله تدنیده بولنان اندلس هریرندن بر جوق برلر آلمش ایدی. ظالم و غدار بر حکمدار ایدی. ملکینی اوج اوغلی یئنه بعد التسم، ۱۰۶۵ ده وفات ایشدر.

— ایکنجی لئون قرالی اولوب، ۱۱۵۷ ده بدی سکزنجی آلفونسه خلف اولمش؛ و برادری اوچنجی سانکه ک وفاتندن صکره، صبی بولنان اوغلی طغوزنجی آلفونسک وصییه صقبله قسبلهده دخی

حکم سوروب، هریردن برخیلی برلر دخی ضبطله، اولکاسنی توسیع ایش؛ و بر اهل صلب عسکری حاضرلاقمده ایکن، ۱۱۸۸ ده وفات ایشدر.

— اوچنجی سنت یمنی هریر دیکله معروف اولوب ایکنجی فردیناندک توروی و لئون قرالی طغوزنجی آلفونسک اوغلیدر. ۱۲۰۰ نارینجده طوغوب، ۱۲۱۷ ده قسبله قرالی اولمش؛ و ۱۲۳۰ نارینجده لئون قرالغنی الهاق ایدوب، مسلمانلره قارشى بر جوق محاربه ایدهرک، قرطبه، اشبیلیه، قادیس و سائر ممالکی ضبط ایشدی. ۱۲۵۲ ده وفات ایشدر. پایا اونهی قلان طرفندن اهزه صره سنه کچیریلوب، مایسک ۳۰ نده یورطیسنی اجرا ایدرلر.

— دردنجی «مؤخر» لقبه ملقب اولوب، ۱۲۸۵ ده سوبلهده طوغمش؛ و ۱۲۹۵ ده بدی دردنجی سانکه به ورائه قسبله و لئون قرالی اولوب، ابتدا لئون و قسبله قرالقرینی غصب ایشک ایستین بعضی اهضای خاندانیه و آراغون و پورتیکز قرالقریه اوغراشمش ایسهده، بعده والدسی (ماربه ده مولینه) ک تدبیرله بو غوائلی بر طرف ایدوب، بو آرهاق اولکاسنک بر قسمی ضبط و استرداد ایش اولان اندلس اهل اسلامی بدندن دخی مذکور برلری اخذ و حیل طارقی ضبط ایشدی. ۱۳۱۲ ده وفات ایشدر. ظالم و بدسیرت ایدی.

— بشیمی «قنولیک» لقبه ملقب اولوب، قسبله، آراغون، غرناطه و سیبلیه قرالی ایدی. ۱۴۵۲ ده طوغوب، آراغون و سیبلیه قرالی ایکنجی جوانک اوغلیدر. اون بدی یاشنده ایکن قسبله واره سی (ایزابلا) بی زوج ایشکله، ۱۴۷۴ نارینجندن اعتباراً بو مملکتده زوجیه سی نامنه حکومت سورمکه باشلابوب، ۱۴۷۹ ده بدیرنک ملکته دخی وارث اولمش؛ و همان بتون خرستیان اسپانیه یی تحت حکمنه آلدقدن صکره، مسلمانلرک النده قالمش اولان غرناطه جهتی دخی ضبطله، انکیز یسیون محکمه ملنعت کارانه سی تاحیس ایدهرک، مسلمان و یهودیلری اسپانیه دن اخراج، و بر طاققرینی محکمه مذکورده ک مددش اشکجه لرینه تسلیم ایدهرک، نارینجده امثالی کورله مش، مظالمه میدان و برمشدی. قریستوف

قولومي قبول و آسره قانك كشفنه مأمور ايشد كدن
صكره، كنديسنه رحالم قزاندبران بو بيجاره بي مكافه
يرنه مجازاته اوغراشمدي. ناپولي فرالغني ده فرانز-
لردن ضبط ايتشدي. زوجهي ايزابلا وفاتنده
قستيله قرالغني قيزي مجنونه ژانه براقش ايسده،
بونك اوغلي دون قارلوس (كه بده شارل كيت
اسميله شهرت بولمشر) بيونجهيه قدر وصايي زوجي
صاحب ترجمه حواله ايتشدي. مرقومه ژانهك
زوجي آرشيدوق فيليب برآرهلق بو وصايي آلق
ايشتمش ايسده، ۱۵۰۶ ده مرقوم وفات ايتكله،
فرديناند رقبيرز قلوب، ۱۵۱۲ ده ناواري دخی
ضبطله، پورتكيزدن بشقه بنون ايردا شبه جزيره-
يمني شمديكي اسپانيائي تحت حكمنه آلمشدي. پك
حيله كار، همدشكن و غدار بر حكمدار ابدی .
۱۵۱۶ ده وفات ايتشدر.

— آلتھيسي بشهي فيليپك اوغلي اولوب،
۱۷۱۳ ده طوغمش؛ و ۱۷۴۶ ده اسپانيه تختنه
چيقوب، انسانيتلي و صلحپور برآدم اولمغه، مدت
حكومتنده مافرك ترقيسنه چايشوب، بر جوق
مكتبلر، برقاج دارالفنون و سنت فرديناند آفادمياسني
تأسيس، و بر طاق جدولر كشاد ايتش؛ و صنايع
و تجارت ايلرلدوب، دوختاسني دخی توسيع و اصلاح
ايتش ابدی. ۱۷۵۹ ده بلاولده وفات ايدوب، برا-
دري اوچهي شارل خاني اولمشدي.

— يدنجيبي دردنجي شارل بيوك اوغلي او-
لوب، ۱۷۸۴ ده طوغمش؛ ۱۸۰۸ ده، پدربنك
فراخي اوزرين، اسپانيه قرالي اولمش ايسده، بر آي
صكره پدري حكومتي بونك لندن بالاسترداد، بيوك
ناپوليونه تسليم ايتمسيله، ناپوليون اسپانيه قرالغنه
برادري ژوزي نصب ايتشدي. فرديناند ۱۸۱۳
تاريخندهك (والنسي) ده موقوف قلوب، سنه مذكو-
رده ناپوليون طرفندن اسپانيه قرالغنه اعاده اولمغه،
مملكته وصولندن صكره، ۱۸۱۴ ده تقض عهد
ايدوب، ۱۸۱۲ سنهسي اعلان اولشان مشروطيتي
لقو ايتش؛ و بونك اوزرينه اسپانيه ده ظهور ايدن
هصيان عسكري بي فرانسه قرالي اون سكزنجي
لوپنك امداديله باصدير مش؛ و آسره قاده اعلان
استقلال ايتش اولان ممالك واسمه سي استرداده
چايشمش ايسده، مقتدر اوله مامش ابدی. اولاد

ذكوري اولديشندن، انايك تخته كچمسي منع ايدن
بند قانوني لقو ايدمهك، قيزي (ايزابلا) بي وليه
الهمد و زوجهي ناپولي برنسي قريستينه بي نائبه
الحكومت براقوب، ۱۸۳۳ ده وفات ايتشدر.

فرديناند { پورتكيزده دخی بو اسمله بر
حكمداركلوب، غدار پدربنك
اوغليدر. ۱۳۴۰ ده طوغوب، ۱۳۶۷ ده بدوينه
خلف اولمش؛ و قستيله قرالري ايكنهي هنري ورنجي
جوان ايله برمدت اوغراشدقن صكره، ۱۳۸۳ ده
وفات ايتشدر.

— پورتكيز برنسلردن دخی برنجي جوانك
اوغلي بر فرديناند اولوب، ۱۴۰۲ ده طوغمش؛
و ۱۵ ياشنده ايكن، مسلمانله قارشي حرب ايتك
غيرت تمصب كارانه سيله آفرقايه كچوب، طهيه بي
محاصره ايتش ايسده، اسير دوشوب، فاسده تحت
اسارتده وفات ايتشدر. پورتكيز شمراي بونك
سرگذشتني بر طاق كتب ادبيه سرمايه اخذ ايتشدر.

فرديناند { ناپولي و سيحيله ده دخی بو اسمله
درت قرال ايتشدر:

برنجيبي آرافون خاندانه منسوب هانلي
آلفونسك ولد نامشروي اولوب، ۱۴۲۴ ده طوغمش؛
و ۱۴۵۸ ده بدوينه وراثت ناپولي قرالي اولمش؛
و بر مدت رقبي اولان قالا برهلي (زان) ايله اوغرا-
شدقن صكره، ظلم و اعتسافله حكومت سورمهكه
باشلاوب، نيمه سي برقاج دفته هصيان ايتش ايسده،
جبرا اطاعته اجبار ايتش؛ و ۱۴۹۴ ده وفات
ايتشدر.

— ايكنهيبي برنجينك توروني و اينهي
آلفونسك اوغلي اولوب، ۱۴۹۵ ده پدربنك فراخي
اوزرين، ناپولي قرالي اولمش؛ و اهالي پدربندن وده-
سندن بمنون اولدقلى كي، بوندن دخی متفر
اولوب، فرانسه قرالي سكزنجي شارل هسكرك سوق
ايدنجه، جله سي اوطرفه دونهك، كندپني ترك ايتشدر
ايسده، بده نام اولوب، چكمش اولديني (اسكيا)
آطه سندن جيله، تختي كنديسنه و د ايتشدر.
۱۴۹۶ ده ۲۶ ياشنده وفات ايتشدر.

— اوچهيبي اسپانيا قرالردن قنوليك لقيه
ملقب بشهي فرديناندك هيني اولوب، ۱۴۷۹ ده

سجله و ۱۵۰۴ ده نابولی قرالی اولمش؛ و ۱۵۱۶ تاربخنه دك اوراده حكم سورمشدر.

— دردنجیسی دون قارلوسك اوغلی اولوب، بونك ۱۷۵۹ ده اوغجی شارل ناميله اسپانیه قراقنه دهونته، ۸ باشنده اولدینی حالد، نابولی قرالی اولمش؛ و جمهوریت زماننده فرانسهك طلبنده بولمغه، ۱۷۹۸ ده، نابولی بی قائب ابدوب، یالکز سچله مالك قالش؛ و برسنه صكره قاردینال روغونك سمیه نابولی بی استرداد ایتش ایسه ده، هنده طور مدیندن، ۱۸۰۶ ده نابولیون طرفدن اخراج اولنورق، بونك برادری ژوزف و بده مودات نابولی قرالی اولمش ابدی. ۱۸۱۵ ده تکرار نابولی به دخی حاکم اولوب، ۱۸۱۲ ده اهالی به ورمش اولدینی مشروطیت حقوقی استرداد ایتمکه، ۱۸۲۰ تاربخنده طلبنده بیوک بر اختلاف ظهور ایدوب، آتحن آوستریا ك امدادله بونی باصدیرمغه موفق اوله بیلش؛ و ۱۸۲۵ ده وفات ایتمشدر. سچلین قرالی اعتبارله برنجی فردیناند هد اولنور.

— بشجیسی سچلین قرالی اعتبارله ایکنجی فردیناند هد اولنوب، ۱۸۱۰ ده طوغمش؛ و ۱۸۳۰ ده بدی برنجی فرانسوآ به خلف اولوب، ابتدا بض امبدل ورمش ایسه ده، بده تبعه سنه عتف وهدتله معامله ایدورک، هموك بعضی قزانش؛ و ۱۸۴۸ ده مشروطیت اعطاسنه مجبور اولمش ایسه، ابرتنی سنه کری آلوب، اهالی بی عصیان مجبور ایتش؛ و مصیاتی باصدیروکن او قدر شدت کومترمش، که دول اجنبیه مداخله مجبور اولمش ابدی. ۱۸۵۹ ده وفات ایتمشدر. اون اوغلی اولوب، بونلرک بیوک ایکنجی فرانسوآ خانی اولمش ایسه ده، برسنه صكره اسقاط اولنوب، ایتالیا اتحادی اعلان اولمشدر.

فردیناند { آوستریا ك سابق امپراطوری اولوب، ۱۷۹۳ ده وپانه ده طوغمش؛ و ۱۸۳۱ ده ساردنیه قرالی و بقتور اما. نونك قیزی (آنه قارولینه) ایله ازدواج ایدوب، ۱۸۳۵ ده بدی برنجی فرانسوآ به خلف اولمشدر. ابتدا بدرینك مسلکته دوامله، اداره اموری صمیمی آرشدیوق لوبی و پرنس مترنیک ایینه راقه رق، صنایك ترقیسنه و مدیر بولارک تدبیرنه

حصر همت ایتش؛ و ۱۸۴۸ ده ظهور ابدن اختلاف اوزرنه، مترنیکدن آریله رق، مشروطیت اصولنك اتخاذه راضی اولمش ایسه ده، ارباب اختلافه اوبو. شه مه جنی آکلاه رق، و بربرینی متعاق وپانه ده ظهور ابدن قاریش قتلردن اورکدک، تاریخ مذکورده تختی نکئی فرانسوآ یوسفه تزکه، فراغه مجبور اولمش؛ و ۱۸۷۵ ده براهنده وفات ایتمشدر.

فرزدادلی { ایران شعرا سندن اولوب، شاه طهماسب صفوی نامنه ایران تاربخنه داتر «مصطی نامه» عنوانله شاهنامه فر. دوسی اوزننده ۱۰۴۰۰۰ بیتی حاوی بر بیوک منظومه سی و عمری وقاری و هندی لسانلرنده یازمش کتابلرک اسامیسی حاوی بر کتاتی واردور. مقامات حریری بی دخی فارسی به ترجمه ایتمشدر.

فرزدق { (ابونواس هام بن غالب بن صصمة الجیمی) اعظم شعراء عربدن و تابیندن اولوب، حضرت علی (رضه) اقتدمنه و سائر اصحاب کرامه یتشمشدر. جبرر ایله معاصر اولوب، بیلرنده بر جوق مشاعر و ملاطفه لری واردور. کوفه ده یاشامش، و ۱۱۰ تاربخنده وفات ایتمشدر. دیوان اشعاری مشهوردور. اهل بیت نبوی حقنده بر جوق مداحی واردور. عبداللک بن سروان زماننده برسنه بونك اوغلی هشام حجه کیدوب، امام زین العابدین علی بن حسین بن علی (رضهم) دخی او سنه حیده بولمغه، هشام حجر اسودی اویمکه قصد ابتدکی حالد، ازدحامدن یناشه میوب، بر طرفنده بکتمکده ایکن، حضرت امام یناشتی ایستیفه، بتون حاضر و کمال حرمت و تعظیمه آجلدینی کورن عونه سی هشامه بو ذاتک کیم اولدینی سورددلرنده، هشام نجاهل یوزندن بیلم دینجه، اوراده بولنان فرزدق بداهه بر قصیده بلینه سولمشدر، که ایلك پتلی بوجه آتیدور:

هذا الذي يعرف البطحاء وطائمه
والبيت يعرفه الخلل والحرم
هذا ابن خير عباد الله كلهم
هذا التقى التقى الظاهر العلم
اذا دأته قریش قال قائلها
الى مكارم هذا ينتهي الكرم الخ

بو قصیده سندن طولانی هشام طرفندن حبس اولنورق، خیلی وقت محبوس قالش؛ و محبوسه ایکن حضرت امام کندیسنه اون ایکی بیك دوهم کو.

وندروب، فرزدق، بن ایچ ایچون مدح ایتدم،
دیهرک، قبول ایتک ایستهمش ایهده، حضرت
امام «بز وردیکنی کری آلاز بر خاندانه مسوز»
دیهرک، قبوله مجبور ایتشلدی.

فرژوس { (Fréjus) فرانسهک (وار)
ایالتنده و (دراکینان) ک ۳۰
کیلومتره جنوب شرقیسنده همنای اولان کورنک
قرینده ناحیه مرکزی بر قصبه اولوب، ۳۴۰۰
اهالیسی ورومالیردن قاله بر چوق آثار عتیقه‌سی
واردور.

فرس { (پارس) دن مررب اولوب، مررب
عندنده ایران و ایرانیله وعلی الخصوص
ایران قدیمه اطلاق اولنور.

فرسالة { (Pharsala) نسالیه‌ده کی چتالجه
قصبه‌سک اسم اصلی واجتیسیدر.
[«چتالجه» ماده‌سنه مراجعت بیورله.]

فرسان { بحر احمرک قسم جنوبیسنده (جزان)
اسکاسی قارشیسند و جزیه العرب
ساحلندن ۴۹ کیلومتره‌سک مسافده ایکی بیوجک
واون ایکی قدر کوچک آطلرله برطاقم قبال اولوب،
۱۶° ۳۰' ایله ۱۷° عرض شمالی آره‌سند ممتد
اولورلر. ساحل جهننده بولسان و فرسان الکبیر
دینلن اک بیوکری ۴۰ کیلومتره قدر اوزون اولوب،
کوزل صو منبرلی، خرماقلری، جنوب شرقی
کوشه‌سند کوزل بر لیمائی وایکی قریه‌سی واردور.
فرسان الصغیر یاخود عحرک دینلن ایکنجیسی برنجینک
شمالنده اولوب، بوی ۳۰ کیلومتره قدردر. ایکسکده
اهالیسی مرجان صیدله مشغولدرلر. هن اصل فرسان
تقلب قبائلدن بر قبیله‌سک اسمی اولوب، مذکور
آطلرک بو قبیله افرادله مسکون بولنش اولدقلریه
مینی بو اسمله تسمیه اولندقلری بعض کتب مریده
مذکوردر.

فرسنل { (Fresnel) مشاهیر حکمت شنا.
طوغمش، و ۱۸۲۷ ده وفات ایتشدر. ضیا وساژ
حکمت طبیعی بختلری حقه‌ده کشفیات مهمه‌یه موفق
اولشدر.

فرسنه آن ووآوره { (Fresne-en-Voi)
فرانسهک

فرسنه سور اسقو { (Fresne-sur-)
(Escant) فرانسهک
شمال ایالتنده و (فونده) ک ۱ کیلومتره جنوب
فریسنده بر قصبه اولوب، ۶۰۰۰ اهالیسی وکور
مدنیه جام قاربقلری واردور.

فرسی { (ابو عمرو عبداللک بن حمیر القبطی)
کبار نابیندن اولوب، سکوفده
ساکن ایدی. حضرت علی (رضه) افندمنی کورمک
شرغه نائل اولمش، وجابر بن عبدلهدن روایت
ایتشدر. ۱۳۶ تاریخلرنده، یوز یاشنی منجاولدینی
حاله‌ده، وفات ایتشدر.

فرسی { (حسین علی شاه) هندستان شعرا.
سندن اولوب، کلکنده‌ده حکومت
سورن سلاله قطب شاهی تاریخه دائر «نسبت نامه»
شهریاری «عنوانله» ۱۸۰۰ یتدن مرکب برمنظومه
یازمشدر.

فرشاپور { (باخود برشادور) غزنه ایله لهاور
آره‌سند و لهاورده ملحق بر قصبه
وناویه اولدینی جغرافیون اسلام آثارنده مذکوردر.

فرشته { (محمد قاسم) هندستانک مشاهیر
{ مورخیندن اولوب، هن اصل
استرابادلی اولدینی حالده، بدیلله برابر هندستانک
دکن جهته هجرتله، احمد نکر شهرنده مرتضی نظام
شاه اولک خدمتنه کیروب، بمض مناصبه یکمش؛
وبونک نامنه «دوچ فرشته» دیککاه معروف مکمل
بر هند تاریخی یازمشدر. شاه مشارالیهک وفاتندن
صکره ۹۹۶ ده ابراهیم عادل شاه ثانیک وزیر
دلاور خانک دهوتیه یجاپوره عزیمتله، بونک نامنه
دخی «کلشن ابراهیم» و «نورس نامه» عنوانلرله
ایکی کتاب یازمشدر. تاریخی وکلشن نامه‌سی
هندستانده طبع ونشر، و انکلیزجه‌یه دخی ترجمه
اولنشدر.

فرشوط { صحید مصرده حرجه‌سک ۴۰
کیلومتره جنوب شرقیسنده ونیک
ساحل یساری قرینده بر قصبه اولوب، خدیوته قائم
بر بیوک شکر قاربقله‌سی واردور.

فرصت (محمد بيك) ايران شعراستندن
اولوب. شويت اونكدر :
مع شد مع كه تا كام تمنا بخشد
می بنا خنده بکل کر به بینا بخشد

فرعون (Pharaon) مصر ملوك قديمه
اولوب. قرآن كرده على الخصوص حضرت موسى
(عم) ی تعقيب ودعوى الوهيت ايدنى مراديو-
رليور . [« مصر » ماده سنك احوال تاريخيه سى
بخته مراجعت بيوريله .]

فرعون كولى (شط فرعون) عرب
تونسك قسم جنوبيسنده واقع وقاس كورفزينك
قربندن جزاير حدودينه قدر ممتد اولان واليوم شط.
الخرید دینش واسع كوله اطلاق اولور . شرقدن
غربه بوي ۲۰۳ واکى ۴۸ كيلومتره اولوب ،
دربىلكى آزدر . وبعضا بسبتون تور بمق درجه سنه
كبر . بعض طرفلى بر نظرون قابوغيله مستور
اولوب . بونك اوسته قوم تونغله ، فرق اولنه ميوب ،
جوق دفعه انسان وحيوانلر وحى كاروانلر دخی
بافارلر . بوكولك مساحه سطحيه سى ۵۰۰۰۰۰ يكي
دوغم اولوب ، قعرى حذای بئردن آلتى اولغله ،
قبس كورفزيه كولك آره سنده كى ۱۷ كيلومترلك
دوز وآلتى ترك حفروكشاديله دكيزه تخويل اوتهدن
برى فرانز لرحه منصوردر . ذاتاً وقييله كورفز
بوتمش اولدينى بعض علامدن استدلال اولنور .

فرغانه { تركستانده بيوك برخطه اولوب ،
مندهما خوقند خانلى اسيايه مستقل
برحكومت اسلاميه تشكيل اتمكده ايكن . بوكون
زوسيه دونك اسيا قطعه سنده كى مالككندن معنور
اولوب . آيرنجو . برايات صورتنده اداره اولنور .
فرغانه ايالتى شمال شرق جهتندن سميرچينسك ، شمال
غربى طرفندن سيردريا ياخود نفس تركستان ياغلاريله .
غرب جنوبى جهتندن بخارا خانليغه ، جنوبا پامير
ارضى مستقلاسيه ، جنوب شرقى جهتندن دخی
جنبه تابع تركستان شرقى ايله يعنى اسكى كاشغر
خانليغه محاط ومحدوددر . مساحه سطحيه سى
۱۳۱۱۲ مربع كيلومتره اولوب ، تقريباً ۸۰۰۰۰۰
اعلمى واردر . كه بهر مربع كيلومتره باشنه ديان

۱۱ كنى دوشيور . حالبوكه جغرافيون عرب آثارنده
فرغانه نك يك معمور وقراسى همان متصل اولدينى
وحى بعض قريه لر ينك برمرحله سوردركلرى مذكور
اولديغه باقيليرسه ، اووقتدن برى اورال ينك نه در-
جهرده تدنى ايتمش اولدينى آكلاشيلور .

فرغانه نك اراضى مرتفع اولوب ، شمال وجنوب
جهتنده (الاطغ) سلسله عظيمه سنه مربوط ايكي صره
طاغلر تمت اولور ، كه شالده كينه (چوققال) وجنوب
جهتنده كينه (آلا طاغ) ديرلر . ايكنجيسنك
ذروه لرى ۵۰۰۰ متره دن يوكسكدر . بوايكي صره
طاغلرلك آره سنده سيحون واديسى بولنوب ، اورا-
لرده (نارين) تسميه اولسان بوايرماق فرغانه ي
شرقدن غربه شق ايله ، صاغ وصولدن برچوق چاپلر
آله رقى . خيلى بيودكدن صكره ، فرغانه دن باخروج
طاشكند اووه لر ينه دوشر . فرغانه داخلنده كى
تابغر ينك باشليجه لرى صاغدن : اوزون احمد وقران
صو : وصولدن : تار . قره كولجه وباسى چاپلرندن
متشكل قره دريا . آق بوره . اسكيجان . انسايان ،
شاه مردان . سوخ واسفاره نهر ليردر . بولردن
اكثرينك صولرى يالكيز قيشين سيحونه واصل
اولوب ، بازين اهالى طرفندن جدولارله سقى اراضيده
قوللانيلر قى . بوصولر سايه سنده مملكتك قوملق
اراضيسى تارله وباغ وبانجه يه تخويل اولمشدر . على-
الخصوص سيحون ايله قره دريا آره سنده واقع اولوب ،
(ايكي صو آره سى) تسميه اولن ير فاسلا سز بر
بانجه صورتنده در . اسفاره ايله سوخ نهر لر ينك
آره سى برايكنجى قسم اراضى تشكيل ايديور ، كه
برنجيسى قدر كوزل دكل ايسه ده . هواى دهامعتدل
اولغله ، زراعت وحيوانات يتشديرمكه دها الوير-
يشليدر . اراضى معنور سنك بر اوجنچى قسمى ده
واردر . كه شمال وشرق وجنوب جهتنده كى طاغلرلك
اتكلرندن عبارت اولوب . مراغلر واورمانلرله مستور-
در . بربرلردن قوملق وطانلى غير منبت يرلرله
ايرلش اولان بواچ قسم اراضيده اوچ جنس اهالى
ساكن بولنور . اوزبكلى برنجى قسمده ، تاجيكلى
ايكنجيسننده ، قره قيرغيزلر دخی اوچنجيسننده
بولنورلر . قره قاپاق . لولى ، توروق قبائلى وسائر
بعض كوجه لى دخی سيحونك كنارلر نده وسائر بعض
طرفلرده خيمه لرىنى قورارلر .

قرغانه نك هواسى متنوع اولوب ، طاغلرى قيشين قارله و ايلك بهارده ويازين ياغمورلرك كثرقي سايه سنده اوزون او تارله مستور اولوب ، بورا - لرنيك هواسى دائما آرزوق صوئوق و بوره لرى بك شدتليدر . دوز و آلق يارلنده و على الخصوص سيحون واديسنده يازين حرارت بك زياده اولوب ، ميزان - الحراره ۴۰ درجه يه قدر چيقدني كبي ، قيشين دخي بك صوئوق روزكارلر اسمكه ، ميزان الحراره تحت الصفر ۱۵ و بعضاً ۲۰ و ۲۵ دركه يه قدر اينر . خوقنده بو حاليله برابر هوا بك دهه يابسر . طوس قصبه سنده يازين اسن روزكار اينجه بر قوم قالد يروب ، چوق دفعه كونلرجه كونايش كورنمز اولور . يالكز طاغ اتكلرنده و روزكارلر تاثيرندن محفوظ وادى و بابر لرده بولنان جهنلرنده كرك يازين و كرك قيشين هوا معتدلجه اولوب ، مملكتنك اك كوزل و معمور يرلرى ده اورالريدر .

سيحون واديسى برطاقم اوزون او تارلر و سازلرله مستور اولوب ، سائر جهنلرينك اووه لرنده و اراضى معتدله سنده قواق ، سكود ، چنار ، قره آغاج و سائر اشجار ايله الما ، آرمود ، شفتالى ، قابصى ، فستيق ، بادم ، انجير ، نار و سائر ميوه آغاجلرى بك كثرتليدر . اون آلتى جنس لذيز اوزوم ايله بك جسم و طائلى قاؤنلر دخي حاصل اولور . بغدادى ، آربه و سائر حبوبات عايدنه بشقه پرنج ، پاموق ، قايونجه و سائر دخي كترتله يتيشير . طائلى و مغدى دانلر و يرن برجنس سوپوركه اوقى دخي بك چوق اولوب ، اينجه بر سوارى صاقلانه جق قدر اوزار . شمال جهننده كي طاغلرده اوزون چام اورمانلرى واردر . چايرلرى ده چوقدر .

حيواناتى چوق و جنسلرى كوزل اولوب ، قيون و كچي و اينكلرى ايرى و سوتلرى كوزل رايحه لى و لذتليدر . قره بيكيير دينلن برجنس يوكسك بيكيير - لرى اووه يه ، و اوفق جته لى اولان قيرغيز بيكييرلرى طاغه الويريشليدر . قيونلرى ايرى قويروقل يئنى بزم قره مان ديديكمن جنسه منسوبدر . طيورك و حيوانات وحشيه نك انواعى چوق اولوب ، صو قوشلرى ده چوقدر . طاغلرده كيكلرك انواعى بولنور . قرغانه طاغلرنده دمير ، قورشون ، كومش ، كوكورد ،

كومور ، بلور و سائر معدنلر بولنور . اندجان قضا - سنده بك ائى نفت قولرى و صيچاق معدن قولرى واردر .

روسلر اسكى مركان قصبه سندن ۱۵ كيلد - متره نك مسافه ده يكي مركان اسميله بر قصبه تأسيس ايدوب ، مركز ايلك اتخاذه . و قرغانه يي بروجه آقى ۷ قضا و يا سنجاغه تقسيم ايتشليدر : خوقند ، مركان ، وادل ، اوش ، اندجان ، نمكان ، طوس . و سعتجه برنجى قضاسى اندجان و اهميتجه مركان قضا سيدر . قرغانه نك باشليجه شهر و قصبه لريله خانه و دكان جامع و مدرسه و مكنتلرينك عددى بروجه آتيدر :

معموره	خانه	دكان	جامع و مسجد	مدرسه و مكتب
خوقند	۱۰۰۰۰	۲۰۰۰	۳۰۰	۱۴۰
مركان	۶۰۰۰	۱۰۰۰	۳۰۰	۹۰
اندجان	۴۰۰۰	۱۰۰۰	۲۰۰	۶۶
نمكان	۴۰۰۰	۱۰۰۰	۲۵۰	۱۰۵
اوزكند	۱۰۰۰	۱۰۰	۱۰	۲۴
باقچي	۱۰۰۰	۱۰۰	۵۰	۱۳

قرغانه نك اهاليلى اوزبك ، سارت ، تاجيك . قيرغيز قره قاليق و چنگنه دن مركب اولوب ، روس ، افغانلى ، هندلى ، كاشغرى كبي بعضى بانيجى لرى ده واردر . اكثريت سارترلر ده اولوب ، بونلر اوزبك لره تاجيك لرك امتزاج وازدواجندن متولددرلر . حتى خيمه نشينلكن چيقوب ، يرلشن اوزبك و قيرغيز لره ده بعضا بونام و يريلير . تاجيك لره قاريشمه لرندن مغولى سهارى بر درجه يه قدر دوزلشدر . تاجيك لار ايراني - الاصل اولوب ، برطاقلى مملكتنك من القديم اها - ليسيدر . كه بونلرك اينچنده مائى كوزلى و صارى صاجلى افراد بولنوب ، هله كستانه صاجليلرى اكثردر . تاجيك لرك برطاقلى اوزبك لرك ايراندن آلدقلى اسرا اولادندن و برطاقلى ده مختلف زمانلرده مملكته كاوب يرلشمش ايران مهاجرلرى اخفادندن عبارتدر . اوزبك لرك برطاقلى الا آن خيمه نشين اولوب ، برطاقلى ده يرلشمش و زراعتله اشتغال بهاشلامش - سه ده ، يئنه اسكى عادتلىرى اونوده ميوه ، خانه لرىنى انبار اتخاذه ليه باغچه لرنده و تارلر لنده قوردقلى خيمه - لرده اوتورورلر . قيرغيزلر نيم وحشى و همان مستقل برحاله طاغلرده بولنوب ، چوانقله و حيوانات يتشدير مكله مشغولدرلر ، و يالكز قيشين آشاغى يرلره اينكه مجبور اولورلر . بونلر بك جسور و ماهر

سواریدر لر. قره قاپاقلر ساکن و مطیع آدمرا اولوب، سیردیا وادیسده خیمه لرینی قورار لر. چنگانه لرك برطاقی بزده کیلر کبی جرکه ایله کزوب (لوی) تعیر اولنور لر، و برطاقلری قصه و قریه لرده اسکان و دین اسلامی قبول ایدوب، (مزك) دینلر لر. بواجاس مختلفه دن اك چالیشقانلری و اك زیاده زراعت و تجارتله اشتغال ایدنلری سارتر و تاجیکلر ایسه ده، بونلر ناموس خصوصنده پك میالاتی اولوب، اخلاقلری پك بوزوقدر، و اك مبتذل خد مترده تنزل ایدر لر. اوزبکلر بالعکس اسکی حاکمیت طورینی محافظه ایدوب، ناموس و حیثیتلرینی زیاده کوزدیر لر. عمومیت اوزره اهالی مسلم و سنی اولوب، پالکر جزئی مندارده اولان روسلر خر- ستاندر، و بر مقدار یهودی دخی وارد ر. لسان محلی بزنجی درجه ده چغتای ترکیه سی و ابکنجی درجه ده فارسی اولوب، تاجیکلر فارسی قوینشور لر .

فرغانه اوائل دور اسلامده پك معور اولوب، علوم و معارف دخی درجه قصاوه واصل اولش، و اینچندن پك چوق مشاهیر علما و ادبا یتیشمش ایدی. بعده چنگیز و تیمورک خروجلرنده خراب اولوب، مؤخرأ اوزبکلر اورالره دخول ایله، بیوک بردولت تشکیل ایتشلردی، که بونک انتقاضندن نهایت مخارا وخیوه ایله خوقند خانقلری قالمشیدی. خوقند خانقلی ابتدا کاشغر و یامیر حدودندن اورال کولنه قدر متمد اولوب، بتون سیحون حوضه سنی شامل ابکن، روسلر ۱۸۶۴ ده بتون غرب شمالی قسمی ضبط ایتکلر، یالکز: فرغانه خطه سی خانک اننده قالمش؛ و بونده ۱۸۷۶ ده روسیه دولتی ضبط ایتشدر. فرغانه اسمی اسکی اولوب، بطلمیوسک جغرافیاسنده دخی بواسمه یاد اولنور؛ و بواسم قرون وسطاده جغرافیون اسلام طرفندن دخی محافظه اولنوب، بعده اوزبکلر زماننده اونودلدقندن صکره، اخیرأ روسلر طرفندن احیا اولنه رق، سابق خوقند خانقلی فرغانه ایالتی تسمیه اولمشدر .

فرغانی (احمد بن کثیر) مشاهیر منجمین و ریاضیون اسلامدن اولوب، متوکل خلیفه نك زماننده بغدادده بولمشدر. اولجه مصرده (مقیاس جدید) ی انشا ایتش؛ و موسی

بن شاکرک اوغللری احمد و محمدک سعایتیه حکیم کندی متوکلک غضبیه اوغرا دیغنده، حکیم مشار الیهک باشلامش اولدینی جعفری جدولنک اکالی صاحب ترجمه یه حاله اولنش ایسه ده، علمی عملده کی موفقتینندن زیاده اولدیغندن، یاکیلوب جدولک آغزینی الحق یابدیرمش اولدینی مرویدر. هیئته متعلق معتبر برائری وارد ر، که ۱۶۶۹ تاریخ میلادیسده (غولیوس) معرفتیه لاینجه یه ترجمه، و برطاقم حواشی علاوه سیله آمستردامده طبع و نشر اولمشدر. آوروپاجه آل فراغان و آل فراغانیوس (Alfragan, Alfragani) اسمیه معروفدر. مأمون خلیفه زماننده ۲۳۰ تاریخلرنده سنجار اووه سنده جغرافیای ریاضی و دیئت حقنده اجرا اولنان تحقیقات و تجارب فنیه هیئته دخی داخل بولنش اولدینی مرویدر .

فروریوس { حکمای قدیمه دن (پورفیر)ه عربلر طرفندن ویریلن اسمدن بوزات شام ساحلنده کی صور قصبه سندن اولوب، سریانی الاصل و اسم اصلیبی (ملک) ایسه ده، لسان یونانیده تحصیل ایدوب، تألیفاتیه ده بولسانده یازمشدر. ترجمه عربیه سی مشهور و متداول اولان «ایساغوجی» بونک جمله تألیفاتندن اولوب، آر- سطونک منطقنه مدخل اولقی اوزره یازمش اولد- یغندن، لسان یونانیده مدخل دیمک اولان بواسمه تسمیه ایتشدر. وطننه نسبتله (صوری) لقبیه معروف اولوب. سهواً (ثوری) یازار لر. مفصل بر تاریخ حکمایی دخی اولوب، لسان عربیه ترجمه ایدلمش ایدی. [«پورفیر» ماده سنه ده مراجعت.]

فرقتی { (ابوتراب بک) ایران شعراسندن و کبرادن اولوب، عن اصل انجیدانی اولدینی حالده، کاشانده نثأت ایتکلر، کاشانی نسبتیه معروفدر. ۱۰۲۶ تاریخنده وفات ایتشدر. مرتب دیوانی وارد ر. شویت اونکدر :

سیاه بغی ازیں بیشتر نمی باشد
که مجلس دگران روشن از چراغ منست

فرقرات (Phérécrate) یونان قدیم قبل المیلاد ۴۲۰ تاریخلرنده یاشامشدر. هزلیاته مائل اولوب ۱۷ مضحکه یازمش ایسه ده، یالکز بعض فقره لری بولنه بیلمه شدر .

فرقی { ایران شعرا واطباسندن اولوب ، هراتلیدر . شویت اونکدر :

کل امید مرا طاقت شکفتن نیست
همین که غنچه شد از شبنمی فرو ریزد

فرکوزون { (Ferguson) استوجیه نك الك مشهور هیئت شناس ومهند.

سازندن اولوب، ۱۷۱۰ ده طوغمش، و ۱۷۷۶ ده وفات ایشدر. برجفلدکده قیونلری کودرکن کندنی کندینه مطالعایله تحصیل ایتدکن صکره، لوندیره کیده رك، حکمت طبیعییه دأر عموی درسلو ویرمکه وبرطاقم زینچلر نشرایتمکه باشلامش؛ وبعده برطاقم کتب مقبوله فیه یازوب، بیوک برشهرت قزاعشدی.

فرکیه { (Pherecyde) یونان حکمای قدیمه سندن اولوب. مشهور فیثاغو

راسک خواجه سیدر. قبل المیلاد ۶۰۰ تاریخلرنده شیره آله سنده طوغوب، سیسامده برمدرسه آچمشدی. هیئت وحکمت طبیعییه دن بعض معلوماتی اولوب. خسوف کسوفدن قبل الوقوع خبر ویرردی. یقای روحه معتقد ایدی. چوق معمر اولمشدر.

— بر مورخ فرکید دخی اولوب، قبل المیلاد ۴۸۰ تاریخلرنده لربوس آله سنده یاشامشدر. یازدینی تاریخندن یالکز بعض فقره لر باقیدر.

فرما { مصرک ساحل شمایسند تیس قرینه بولنش اسکی برقصیه اولوب، بطا.

قلقلرله محاط اولدیفندن، هواسی پک آغر وآنحق خرماسیله میوه لری کوزل بولنش اولدینی جغرافیون عرب آثارنده مذکوردر. اهل صلب وقعه لرینه دک معمور اولوب. بعده خراب اولمشدر.

فرما { (Fermat) مشاهیر ریاضیوندن اولوب، ۱۶۰۱ تاریخنده فرانسه نك

مونتویان قصبه سی قرینه طوغمش، و ۱۶۶۵ ده وفات ایشدر. تولوز مجلسی اعضاسندن اولوب، اکلنجه طریقله فنونه اشغال ایدردی. دقارت، پاسقال، تورینجی وسائر مشاهیر عصریه دأما مخبراب فیه سی وارددر. علم جبری الك اول هندسه یه تطبیق ایدنلر دندر. علوم ریاضیه ده برخیلی کشفیات ویردر. لسان یونانی قدیمه دخی وقوف تامی اولغله، اسکی یونان ریاضیوننك آثارنده کی نقصان عباره لری اکاله جالیشمشدر.

فرمو { (Fermo) ایتالیا نك (آستولی چنو) ایتالنده و مرکز ایتالیا ۴۰ کیلومتره

شمال شرقی سنده و آدریاتیق ساحلندن ۷ کیلومتره ایشریده واقع برقصیه اولوب، ۷۰۰۰ وجواریه برابر ۱۵۸۶۰ اهالیسی وارددر.

فرموسله { (Fermoselle) اسپانیانك لئون خطه سنده زاموره ایا.

لئك (برمیلو ده سایاغو) قضا سنده و برمیلونك ۲۲ کیلومتره غرب جنوب سنده اوله رق پورتکیز حدودی قرینه برقصیه اولوب، ۴۰۰ اهالیسی واسکی برقله سی وارددر.

فرموی { (Fermoy) ایرلانده نك مونستر ایتالنده (غورق) قو.

نئلفنده وغورقك ۳۲ کیلومتره شمال شرقی سنده اوله رق (بلاقواتر) نه ری کنارنده برقصیه اولوب، ۷۳۹۰ اهالیسی، دکیز حاملری ویره وکاغد فابر. نقه لری وارددر.

فرناباز { (Phernabaz) یونان قدیم مورخلرینك روایتیه کوره. ایران

دولتی طرفندن آناتولیده فریجیا یعنی کوتاهیجه قق والیسی اولوب، قبل المیلاد ۴۱۱ تاریخندن ۴۰۷ تاریخنده ك اسپارته ایله آتیه آره سنده کی محاربه لره قاریشه رق، ابتدا اسپارته لیلره وبعده آتیه لیلره امداد ایشیدی.

فرناندز { (Fernandez) پورتکیز و اسپانیا بحریونندن اوچ کیتیک

اسمی اولوب. اوچی ده آفریقا وآمریقا جه تیرنده بعض کشفیاتده بولنملردر.

فرناندوپو { (Fernando-Po) آفریقای غربینك کینه کورفری ایچنده

(بیافره) قرینه وساحلدن ۳۰ کیلومتره لك مسافده اسپانیا دولته تابع برجزیره اولوب، ۳'۱۲' ایله ۷'۴۷' عرض شمالی و ۶'۶' ایله ۳۷' طول شرقی آره سنده متمد اولور. شمال شرقیدن جنوب غربیه اولان طول اعظمی ۶۰ کیلومتره ومساحة سطحیه سی ۲۰۷۱ مربع کیلومتره اولوب، مذکور کورفرده کی آله لرك الك بیوکیدر. مرکزی ساحل شمایسند واقع (قلارنسه) ونام دیکرله (سانته ایزابل) قریه سیدر. اراضیسی طاغلق اولوب،

لری واردرد . زمان قدیمده لاتین قومنک مبعوثانی
بومجلده عقد مجلس ایدرلردی .

فرنده { (Frendah) جزایرک وهران ایالنده
۵۰ کیلومتره جنوب
غربیسنده ۱۰۵۸ متره ارتفاعنده برقصه اولوب،
فوق العاده کوزل و صاغلام هواسی، عربی و فرانسیزجه
تحصیلنه مخصوص مکتبی و جوارلرنده رومالیلردن
قاله ودها اسکی خرابه لری واردرد .

فرنک { (وعربی افریج، افرنجی) السنه
شرقیهده آوروپا خلفنه و برین
اسم اولوب، سالف الیان (فرانق) اسمندن مأ -
خوددر . عربلرک فتوحاتی و آوروپا ایله مناسباته
کیریشدکلری زمانلرده فرانقلر اوروپا نلک الی قوتلی
دولتی اولوب، فرانسه دن بشقه آلمانیا و ایالتیانک
بررقسمی ده بونلرک حکمی آلتنده بولمغاه، و ذاتاً
اووقترده قومیت و جنسیتیه پک اهمیت ویرلمکله،
مسلمانلر آوروپا لیلرک جنسیته اولان مفاہیرلرینک
فرقته وارمیهرق، عمومیه بواسمی ویرمشلردر .
برنظرله باقیلیرسه، فرنک آوروپا لیلرک قتولیک و
پروتستان اولانلرینه اطلاق اولنوب، روسلرله روم،
بلغار، صرب و سائر اورتودوکس اقوامه فرنک
دینلمز .

فرنک محمد پاشا { و فرنک عمر پاشا .
[«محمد پاشا (فرنک)»]
و «عمر پاشا (فرنک)» (ماده لرینه مراجعت) .

فرنکیس { توران حکمداری افراسیابک
قیزی اولوب، ایران ملوکندن
کیکاووسک اوغلی سیاوش پدرینه کوجنوب، تورانه
کچرک، افراسیابه النجا ایتدیکندن، افراسیاب
کندیسنه بوفرنکیسی تزویجلاه داماد ایتشدی . بعده
افراسیابک برادری کرسوز سیاوشه قیعتانوب،
برافترا ایله کندیسنی قتل ایتدیردیکنده، فرنکیس
پک چوق کدر ایتش؛ و سیاوشدن کبه قالمش اولد -
یغندن . مدت حملی منقضی اولنجیه، برازکاک چوجق
طوغورمش ایدی . که بوچوجق مشهور کبخسرو
اولوب، قتلنه مأمور پیران طرفندن برطاغنده برا -
غلمش . و برچوبان طرفندن بولنوب، بیودلش
ایدی . کبخسرو ایرانیلر طرفندن بولنوب تخته

جهت شایه سنده بولنان اک مرتفع ذروه سی ۳۳۶۵
متره بولک بربرکندر . سواحلی قیالندر . دوز
برلری قیرمز عتراق برطوبراقدن عبارت اولوب،
اهالینک باشلیجه مدار معیشتی اولان اوزون برجس
پناه حاصل ایدر . طاغلرینک آشانی طرفلری کراسته
وسائریه النوریشلی آغاجلری حاوی اورمانلرله
مستوردر . اهالیسی باقروزیتون رنکلرینه مائل اسم
چهره لی و دوز صاچلی اولوب، قارشیلرنده سواحله
بولنان (فان) جنسه مشابه و اوچ لسانله متکاملدرلر .
بونلر ۱۴۰۰۰ قدر تخمین اولنیورلر . هواسی پک
آغیر اولدینندن، آوروپا لیلر یلرله هم مشلردر .
یاغفور موسی حیزراندن ایلوله قدر دوام ایدوب،
بوموسک عقبنده کثرت رطوبتدن صدمه لرظهور
ایدر . کاتونلرله شباطده قره دن کلن صیجاق و قوری
روزکار هوایی برآز اصلاح ایدر . مارتدن حیزرانه
قدر جنوب غربیدن سرنجه روزکارلر اسر . بو آطه
۱۴۸۶ تاریخنده پورتکیزلیلر طرفندن کشف
اولمشدر .

فرناندوده نوروئه { (Fernando de Noronha) برازیلیانک
بحر محیط اطلاسیده ۳°۵۰' عرض جنوبی ایله
۳۴°۳' طول غربیده و (سنت رومه)
برونک ۳۵۰ کیلومتره شرق شمالیسنده واقع بر
جزیره سی اولوب، بیضی الشکل اولدینی حالده، بوی
۱۰ و عرض وسطیسی ۲ کیلومتره در . سواحلی
قبائلق پک کیرنیل جیپنیلیدر . جنوبنده دیکر
برصره آطلر دخی بولنوب، جمله سنک مساحه
سطحیه سی ۱۵ مربع کیلومتردر . هواسی صیجاق
ایسده . پک صاغلام و اراضیسی پک منبت اولوب،
سنده اوچ درت دفعه محصول ویرر . محصولاتی
مصر، مانیوق، شکر قامشی وسائرده عبارتدر .
۲۰۰۰ اهالی حاوی برقریه سی، قلعه سی و حبسخانه
عمومیسی واردرد .

فرنتینو { (Ferentino) ایتالیانک روما
ایالتنده ورومانک ۶۵ کیلومتره
جنوب شرقیسنده اولدق رومادن ناپولییه کیدن
دعیرول خطی اوزرنده برقصه اولوب، ۸۳۶۰
اهالیسی و . قدیم (فرنتینوم) قصبه سنک خرابه لری
اولقی اوزره . جسم طاشلردن یاپلمش بعض دیوار -

کجدیکنده فرنکیسک صاغ اولوب اولدینی وعاقبت
حالی معلوم دکدر .

فرو } یاخود هیرو (Ferro, Hierro) و
فرانسجه (Izle de Fer) یعنی دمیر
آطه . اسپانیاه تابع قناریه آطه لرینک یعنی جزایر
خالداتک الک غریبی اولوب ، برمنلث شکلنده
اولدینی حالده ، جنوبی کوشه سی "۳۳'۳۷'۲۷
عرض شمالیده واقدر . شمالدن جنوبه بوی ۲۹
کیلومتره ومساحه سطحیه سی ۲۷۸ مربع کیلومتره در .
اراضیسی طاغلق اولوب ، الک یوکسک ذروه سنک
۱۴۱۵ متره ارتقاعی واردر . سواحلی دیک و
صارب اولوب ، لیان اطلاقه شایان قویلیری یوقدر .
ساحل شمالیسنده (پوئرتو) یعنی لیان دینلن اسکله سی
آجیق برقویدن عبارتدر . اراضیسی برکافی اولوب ،
حبوبات متنوعه ایله اوزوم و سائر محصولات واردر .
اورمان و چایرلری ده چوقدر . یالکز اوچ کوچک
چای واردر . حیوانات اهلیه سی قیون ، کچی و
صیغیردن عبارت اولوب ، آر یلری ده چوقدر .
وقتیله اوچ قصبه سی وار ابدیسه ده ، شمدی یالکز
مرکزی اولان (والورده) قصبه سی اولوب ، ۵۰۰۰
اهالیسی واردر .

فروان } غزنه قربنده برکوچک قصبه
ایدی .

فرودنتال } (Freudenthal) آوستریا
و مجارستان دولتنک سیلیزا
خطه سنده (تروپاژ) ایالتنه تابع و مرکز ایالتک ۳۵
کیلومتره غرب شمالیسنده واقع قضا مرکزی برقصبه
اولوب ، ۶۴۴۰ اهالیسی ، ایپلیکخانه سی و اجزاء
کیمیوه فابریقه سی واردر .

فرودنستاد } (Freudenstadt) آلمانیک
اورمان ایالتک (روتلینکن) قضا سنده و روتلینکنک
۶۰ کیلومتره غربنده برقصبه اولوب ، ۵۳۲۵
اهالیسی ، چوخه و چیبوی فابریقه لری وجوارنده
دولته عا- بیوک دمیرخانه سی واردر . پک منتظم
و کوزل برقصبه چقدر .

فروزینونه } (Frosinone) ایتالیک
روما ایالتنده و رومانک
۹۷ کیلومتره جنوب شرفیسنده اوله رق رومادن

ناپولی به کیدن دمیریول خطلی اوزرنده قضا مرکزی
برقصبه اولوب ، ۷۷۱۵ اهالیسی واردر .

فروغ } هندستان شعرا سندن اولوب ،
کشمیرلدر . شاهجهان زماننده
بعض مناصبه بولوب ، شاه عالمگیر زمانده ۱۰۷۰
تاریخنده وفات ایتشدر . شویت اونکدر :
کردلت آرزو کند آن کهر یکانه را
رقص کنان با- ب ده همچو حباب خائرا

فروغی } اوتنجی قرن هجری عثمانی شعرا-
سندن ایکی کیشینک مخلصدر :
برنجیسی (احمد) بروسه لی اولوب ، طریق
علمه سالک ایدی .

قیرینه سینهی طوتاری سپ
یورکی اولسه دمیردن اگر
— ایکنجیسی (هبه الله) ابتدا شام مفتیسی
ایکن ، بعده بغداده عزیمتله ، مولانا عطاءالله افندی
ملازم اولوب ، طریق قضایه سالک اولمشیدی .
معاهده مهارتی وار ایدی . شویت اونکدر :
نهال قد دلجو یك سنك شاخ كل تردد
دهانك تازه غنچه رخلرك كلبرك غبردر

فروغی } ایران شعرا سندن دخی ایکی
کشینک مخلصدر :

برنجیسی قزونلی اولوب ، بروایتده اوراده
شاه عباس ماضی زماننده عطارلنله مشغول ایدی .
و بروایتده هندستانه سیاحتله ، اوراده جواهر-
جیلک ایدردی . شوقطه اونکدر :

کدام روز دل بیقرار من نکریست
که کوه دشت بر احوال زارمن نکریست
نشان یکسیم بس همین که چو مردم
بغیر شمع کسی بر مزار من نکریست

— ایکنجیسی استرابادلی اولوب ، خراسانده
اکمال تحصیل ایتدکن صکره ، شاه طهماسب صفوی
خدمتنه کیرمشیدی . شوایکی بیت جمله اشعارنددر .

زهی قامت سرو گلزار عالم
کستان حسن از جمال تو خرم
پیشام کرفت وطن بارک الله
پوشم نهادی قدم خیر مقدم
— اوچنجیسی کشمیری اولوب ، ۱۰۷۷
تاریخنده وفات ایتشدر .

فرول } (Ferrol) اسپانیانک غانیچه
خطه سنده قورونییه ایالتنده و
قورونیه نك ۱۸ کیلومتره شمال شرقیسنده اوله رق

همانی اولان خلیجک ساحل شمالیسنده برقصه اولوب،
۱۸۰۰ اہالیسی واردر .

۵۳°۵۳' عرض جنوبی و ۷۳°۳۶' طول
غربیده واقدر .

(Frumence, Frumentius)

فرومنتیوس } خرسیتیانلرک عزیزلرندن
اولوب. اوچنچی عصر میلادی اوآخرنده ساحل
شامده صور شهرنده طوغمش؛ واقرباسندن مرو.
یوس طرفندن تجارتله حبشه سوق اولنهرق،
تجاشینک توجہنی قزاقمش؛ واوراجہ خرسیتیانلقی
نشرہ باشلاوب، ۳۳۱دہ مصرہ سیاحتہ، اسکندہ
رہ بطریق طرفندن حبش بسقوسلفنہ تعین اولنهرق،
آشومده اقامت، و ۳۶۰دہ وفات ایشدر. تشرین
اولک ۲۷ سندہ یورطیسی اجرا ایدرلر .

(Frome) انکلتارہنک (سو -

فرومہ } مرست) قونتلغندہ و (بات)ک
۱۸ کیلومترہ جنوبندہ برقصہ اولوب. ۸۹۶۰
اہالیسی، بیوک مکتبی، مشہور بیرہ فابریقہ سی و
ایک منسوجاتلہ معدن دوکخانہ لری واردر .

(Fronton) ایکنجی قرن

فرونتون } میلادی لاتین خطباسندن
اولوب، ایمپراطور مارق اورلک معلمی ایدی، وبونک
طرفندن ۱۶۱ تاریخندہ قونسلوسلفہ ترفیع اولنشدی.
بعض خطبہ لریلہ آثار ادبیہ سی و مارق اورل ایلہ
مخبراتی موجوددر .

(Phurues) جزایر بحر سفیدہ

فرونہ } نیغاریہ جزیرہ سنک جنوب جزیرہ
سنک جنوب شرقیسنده، باطنوسک شمالندہ وسیاساک
غرب جنوبیسنده برطاقم کوچک آطلہ لر اولوب،
بری بیوجک، ایکسی کوچک ودرت بشی دہ قیالندن
عبارتدر .

(Féronie) اسکی رومانلیرلرک

فرونیہ } معبودہ لرندن اولوب، زراعتک
وتارہ لر بئندہ کی حدودک الہیسی زعم اولنوردی.
عن اصل اتروسقلرک معبودہ سی اولوب، بونلرک
منکنتندہ (فرونیہ فاتوم) اسمیلہ مشہور برہ بعدی
وار ایدی . راہلری قیزغین قورلرک اوزرینہ یالین
ایق باصارلردی .

(Froward) آمریقای

فرووارد } جنوبینک اک جنوبی نقطہ سی
اولق اوزرہ . باتاغونیہ نک منتهای جنوبندہ وماجلان
یوغازینک اورتہ سندہ قیائی بر برون اولوب،

فروہ } صحابہ دن برقاچ ذاتک اسمی اولوب،
اک معروف لری بروجہ آتیدر :
(فروہ بن عامر الجذای) کہ روملر طرفندن معان
حاکمی اولوب، حضور جناب نبوی یہ بریاض استر
تقدیملہ . اسلامہ تشریفی عرض ایش؛ وبونک خبری
روملرہ واصل اولنجہ . کندیسنی اخذ وحبس وبعده
صلب ایشلردی . بوخالده رؤیت شرفنہ نائل اولہ
ماشدر . — (فروہ بن عمرو الانصاری الیاضی) کہ
عقبہ ویدر واوندن صکرہ کی غزواتدہ حاضر بولنش؛
وجانب نبویدن عبداللہ بن مخرمہ العامری ایلہ مواخاتی
اجرا بیوریلہرق، مدینہ منورہ نک خرما محصولاتنک
عشرینی طوبلامفہ مأثور، و تخمینندہ یک مصیب
ایدی . حضرت عثمانک شہادتہ مدخلی اولدی
روایت ضعیفہ ایلہ مرویدر . — (فروہ بن مسیک
الاردی) کہ یتلی اولوب، اوننجی سال ہجریدہ
نزد جناب نبوی یہ ورودلہ، شرف اسلامہ مشرف
اولنش؛ ووطنندن عزیمتندہ شو بیتلری سویلش
ایدی :

لما رأیت ملوک کندہ اعرضوا
کالرجل خان الرجل عرق نساہا
بعت راحلق اوام محمد
ارجو قواضلہا وحسن ثرہا

— (فروہ بن النعمان الانصاری الخزرجی) کہ مالک
بن النجار اولادندن اولوب، احد واوندن صکرہ کی
غزواتدہ حاضر بولنش؛ ویمامہ وقعہ سندہ شہید
اولشدر .

فروہ } (Féroë) و اسفاندیناوجہ
(فراویر Fär Oer) بحر محیط

آطاسینک قسم شمالیسنده ایسلاندہ ایلہ شتلاند آطلہ
لری آرسندہ دائیمارقہ دولتنہ تابع برطاقم آطلہ لردر.
۶۱°۲۴' ایلہ ۶۲°۲۴' عرض شمالی و ۷°۵۵'
ایلہ ۱۰°۲۵' طول غربی آرہ لرندہ متمد اولان بو
جزایر مجتمہ ۲۲ آطلہ دن عبارت اولوب، ۱۷ سی
مسکوندرد . مساحتہ سطحیہ لری تقریباً ۱۳۳۰ مربع
کیلومترہ اولوب . یکری سنہ اول کی استاتستیکہ کورہ
۱۱۰۰ نفوسلری واردر . اک بیوکلری اولان
(استرومو) نک بوی ۵۰ کیلومترہ در . اراضیلری
عارضہ لی اولوب، بعض تپہ لری ۶۰۰ و ۸۵۰

فره { اسکی مصریلر معبودلرندن
اولوب، شمسدن کنایه ایدی .
باشنده قیرمزی ویاشیل برتبی طوتار بردیقانی
صورتنده تصویر ایدرلردی .

فرهات { « فرهادوشیرین » عنوانله مشهور
اسکی برعجم حکایه سنک قهرمانی
اولوب . کویا خسرو پرویزک معشوقه سی اولان شیرینک
عاشق دیکری اولغله ، رقیبی طرفندن برطاغک آرقه .
سند حبس و بند اولمش ؛ معشوقه سنه واصل
اولق ایچون طائی یارمش . بناء علیه اسمی عشق
وعلاقه سی اغورنده خارق عاده جهدلر ایدنلر حقنده
ضرب اولنور مثل حکمنه کچمشدر .

فرهاد { اشکانیاندن درت حکمدارک
اسمیدر .
برنجیسی قبل المیلاد ۱۸۲ تاریخندن ؛ ۱۶ تاریخنه دک
حکم سورمش ؛ ومازندران جهتی ضبط ایتش
ایدی .

— ایکنجیسی قبل المیلاد ۱۳۹ تاریخندن ۱۲۷
تاریخنه دک حکم سورمش ؛ ویدنچی انطیوخس ایله
حرب ایدوب ، مغلوب اولغله . بابل وایوان کسری
وهمدانی غائب ایدوب ، خراسان جهتنه چکامش
ایسه ده ؛ بعده تورانیلرک امدادله عودت ایدوب ،
آنطیوخسک عسکرینی محو وپریشان وکندیسنی قتل
ایتش ، وآنحق متفقلرینه قارشى معامله شکرکذاریده
بولندیغندن ، بونلر طرفندن مغلوب اولوب ، محاربه ده
قتل اولمشدر .

— اوچنجیسی قبل المیلاد ۷۰ دن ۶۱ تاریخنه دک
حکم سوروب ، ابتدا رومالیلرله اتفاق وبعده بونلرله
قارشى حرب ایتش ؛ واوللرلى مهرداد ایله ازواد
طرفندن قتل اولمشدر .

— دردنجیسی میلاددن ۳۷ سنه اولتخنه قعود
ایدوب . رومالیلرله ایتدیکی محاربه ده مونق اولمش
ایسه ده . تبعه سنک عصیانى باصدمیرمقندن عاجز قالوب ،
تورانیلرله النجا ایتش ؛ وبونلرک امدادله عودت
ایدوب ، تختی ضبط ایتش اولان تیردادی قتل
ایتش ؛ وبعده رومالیلرله اولجه آلمش اولدینی اسرا
وسنجا و سائر دینی اعاده ایددرک ، عقد مصالحه
ایتش ؛ و ۹۰ تاریخ میلاد یسند زوجه سیله اوغلی فرهادک
طرفندن تسمیم اولمشدر .

متره ارتفاعارینه قدر چیقار . اورمانلری اولیوب ،
همان دائمی صورتده ییشیل چایرلر وصرعالرله مستوردرلر .
درجه عرضلری پک یوقاری اولدینی حالده ، (غولف
استرم) آقندیسنک صیجاق بخارلری آلتنده بولند .
قلرندن ، یاز ایله قیش آرمسند هواجه اولان فرق
پک آز اولوب ، قیشین میزان الحراره حد وسطی
اوزره ۷۰° و یازین ۹۰° کوسترز . بوجله
قیشلری اولدقجه صیجاق و یازلری سریندر . هوا
دائمی صورتده رطوبتی و میسل اولوب ، پک آز
کونش کورور . بناء علیه بغدادی یتیشه میوب ،
یالکز آربه ویولاف حاصل اولور . لکن اهالی
زراعتدن زیاده چوبانلغه میل ایدوب ، خیلی مقدار
خرکله و قیون یتشدیرلر . قیونلرینک پیاغیسی پک
عوشا قدر . بو آکلر طبیعت اراضیجه و هواجه
اسقوچییه و هبریده ایله اورقاده آکلرینه مشابه
اولدقلى حالده ، جنسیت اهالیجه اسقاندینا و مملکتلر .
ینه تابع و اهالیسی نوروج لسانیه متکلم اولوب ، لسان
رسمی دایمارقه لسانیدر . اهالی مذکور ایری بویلی
وجسور آدملر اولوب ، مهمانوازلغله مشهوردرلر .
فروئیل { (Froila) اسپانیانک آستوریه
ولکون جهتنده حکومت
سورمش ایکی قرالک اسمیدر :

برنجیسی ۷۵۷ دن ۷۶۸ تاریخنه دک مذکور
ایکی مملکتنده حکومت سوروب ، (اوویدو) شهرینی
تأسیس واندلس اهل اسلامنه مقاومت ایتش ؛ و
قتل ایتش ، اولدینی برادرینک اخذ انتقامیچون دیگر
بربرادری طرفندن اتلاف اولمشدر .

— ایکنجیسی یالکزکون قرالی اولوب ،
۹۲۳ تاریخنده برادری اوردونویوه خلف اولش ؛
ومسایسنه بناء درعقب اسقاط اولنارق . ایرتسی
سنه برصدن تلف اولمشدر .

فره { افغانستانک سیستان خطه سنده هرآتک
فره (۲۱۵ کیلومتره جنوبنده و قندهارک
۴۲۵ کیلومتره غرب شالیسند (فردرود) اوزرنده
۳۲°۲۴' عرض شمالی ایله ۵۹°۴۷' طول شرقیده
واقع مستحکم برقصه اولوب ، ۱۰۰۰۰ اهالیسی
واردر . پک اسکی برقصه اونوب ، اسکندر زماننده
موجود ایدی . بعده خراب اولوب ، سلطان محمود
سبکتکین طرفندن تجدید و اعمار اولمشدر .

فرهاد پاشا { سلطان محمدخان ثالث دورنده
ایکی دفعه مسند صدارت
عظمایه کجش وزرادن اولوب . آرنآؤد جنسینه
منوبدر . حرم هایوندن نشأت ایدوب ، قوجی باشلیق
ایله طشرهده چققدن صکره ، سلطان مراد خان
ثالث دورنده میرآخور اول وبعده یکچیری آغاسی
اولشدی . مؤخرآروم ایلی والیسی اولوب ، وزارت
رایحه ایله زمره و وزیریه داخل اولمش : ۹۸۶ ده
آجیلان ایران سفرینه سردارلقه کیدوب ، شانلی
مظفرینه نائل اولغله ، عقد مصالحه ایدرک ، وشاهک
برادرزاده سی میرزا حیدری رهن طریقیله برابرنده
آلهرق . عودت ایتشدی . ۹۹۹ تاریخنده سنان
باشانک ایکنجی عزلنده ، وزیر ثانی بولغله . مهر
صدارت عهدله لیاقتنه تسلیم اولمش : وسکر آی امور
دولتی اداره ایتدکن صکره . عزل ومأموریت سا .
بقه سنه اعاده اولمشدی . ۱۰۰۳ تاریخنده سلطان
محمد خان ثالث حضر تلیرنک جاسوسلرنده ثانیاً صدر اعظم
اولوب ، متعاقباً افلاق سفری آچملغله . طونه اوزرنده
کوپری قوروب ، محاربه یه باشلامقده ایکن ، بلاموجب
عزل اولندقمده ، خلفتی بکامیوب ، استانبول قریبنده کی
چفتلکنه کلدرک ، اختفا ایتمش ؛ وبرآزمدت صکره
میدانه جغایرلارق ، یدی قله یه حبس ، ومتعاقباً اعدام
اولنارق ، ابایوب انصاری (رضه) جوارنده دفن
اولمشدر . برنجی دفعه سنده ۸ وایکنجیسنده ۶ که
جما اون درت آی صدارت ایتمشدر . جسور
ومقندر برذات اولوب ، هله ایران سفرندنده کی خدمتی
پک بیوکر . همچنی بولنان سنان باشانک رقابتی
باعث ادبار وفلاکتی اولمشدر .

فرهاد پاشا { یاوز - سلطان سلیم خان وقانونی
سلطان سلیمان خان دورلری
وزراسندن اولوب ، خرواقی الاصلدر . سلطان سلیم
خان مشارالیهک ایران سفری هنکامنده آناتولییده کی
قزلب باشلرک تربیه سنه مأمور اولمش ؛ ودورقانونیده
شامده اعلان عصیان ایدن جانبرد غزالیکن تنکیله
مأمور اولوب ، ۹۲۷ تاریخنده عاصی مرقومی قتل
ایله ، شام جهتی یکیدن فتح ایتمش ؛ وپادشاهک
مبارستان سفرینه عزیمتنده مهمات یوکلوی اوچ بیک
دوه ایله یتیشوب ، اردوی هایونه التحاق ایلمش
ایدی . بعده ذوالقدریه خاندانک اخیری اولان

شهبواربکی استیصال ایله ، اوجهتهده اسایشی تأمین
ایتش ایسه ده . زیاده شدت کوستردیکندن ، اولنان
شکایت اوزرینه ، قالدیریلوب ، تخصیصات واقیه ایله
سمندره والیکنه تعین اولدینی حالده ، ینه اعتسلا .
فاندن واز کچمیدیکندن . مصاهرت شهریاری شرفه
نائل اولدینی حالده ، ۹۳۱ تاریخنده عبره لاساثرین
اعمام اولمشدر .

فرهاد پاشا { بودخی دور سلطان سلیم
خانلی وزارتندن ومشاہیر
خطاطیندن اولوب ، پدیری مجار مهتدیلرندن ایدی .
پادشاه مشارالیهک توجهنه نائل اولغله ، بونک ایچون
فوق العاده اولارق بشنجی وزارت ایجاد اولمشدر ؛
وشهزاده سلطان محمد بن سلیمانک کریمه سی هایسلطانی
تزوج شرفه نائل اولمش ایدی . ثلث ونسخ خطاری
قره حصاریدن تمشقی ایتشدی . برخیلی مصاحف
شریفه یازوب ، هدیه لرینی جنازه مصرفی اولق اوزره
حفظ ایتشدی . ۹۸۲ ده وفات ایدوب ، ابایوب
انصاری (رضه) جوارنده مدفوندر .

فرهاد پاشا زاده { (میرمصطفی) آنف .
الترجمه فرهادباشانک
اوغل اولوب ، برادری میر احمدله برابر ایکیسی ده
خطاطلندنده کی مهارتلیله شهرت بولمشلدر . حسن
خطی پدرلرندن تمشقی ایتشدری . ابایوب انصاری
(رضه) وساطت سلیم خان اول تربیلرنده میر
مصطفانک خطیله ، ایکی مصحف شریف واردر .
۱۰۲۰ ده وفات ایدوب ، فاتح جامع شریفی حولیسنده
مدفوندر .

فرهادک { (Phraatace) اشکانیان ملو .
کنندن اولوب . دردنجی فرهادک
اوغلیدر . والده سیله بالاتفاق پدیری تسیم ایدرک ،
۹ نجی سال میلادیده تخته قعود ایتمش ؛ وبش سنه
نحکومت سوردکن صکره ، تبعه سی عصیان ایدوب ،
کندیسنی قتل ایتشلدر .

فرهان { (یاخود فراهان) ایراند همدان
قرینده طوزلی برکول اولوب ،
بوی واکی درت فرسخدر . یازین صوی تجراتمکله ،
دینده طوز قاوب ، اهالی طرفندن جمع واطرافه
نقل اولنور .

فرهان { (یاخود فراهان) ایراند همدان
ایله قم آره سنده برقصه اولوب ،

اوراده کثرتله نسج و دنیا نك هر طرفه اخراج اولنان خالبريله مشهوردر .

فرهانی { (جعفر) ایران شعرا سندن اولوب، آتف الی بیان فرهان قصبه سی جوا - زنده زراعتا مشغول اولدینی حالده، فضلا و شعرا ایله دخی کوریشور، و شیخ سعدینك اشعارینی چوق تتبع ایدردی . نظامینك «مخزن اسرار» ینه نظیره سویلشدرد . شو برایکی بیت او منظومه سندنرد :

بزرگری داشت یکی تاره باغ
لاله درخشنده درو چون چراغ
سرو وکل ویدیم برشده
نار و به و سیب بهم درشده

فره جك { ادرنه ولایتك دده آغاج سنجاق وقضاسنده دده آغاجك ۳۰

کیلومتره شرق شمالیسنده مرچ نهرینك ساحلیمینی قریبده ودمیریول خطی اوزر زنده واقع ناحیه مرکزی بر قصبه اولوب، ۴۰۰۰ اهالیسی، ۲ جامع شریفیه بر مسجدی، ۴ زاویه سی، سواری قشله سی، بر کلیسای و بعض قلعه خرابه لری واردرد . رومچه اسمی (ویره Vira) در . — ناحیه سی قصبه ایله ۹ قریه دن مرکبدرد .

فره رود { افغانستانده بر نهر در، که هراتك شرق جهتده و ۳۴ عرض شمالیده (سنیه کوه) دن نبعانه، غور خطه سنك صرب طاغلری آره سنده جنوب غربیه طوغری جریان ایدره ك، فره قصبه سنك یانندن كچك كدن صكره، اووه به دوشر، ودها آشاغیده (لاش) قصبه سنك دخی یانندن بعدالمرو، سیستانك (هامون) و (نزار) دینلن واسع كول ویا بطانلته دو کیلور . مجراسی ۳۵۰ کیلومتره اوزوندرد . قور اتلق موسمنده همان بسبتون قوریوب، ایلک بهارده ایسه صوی پك چوقدر، وجدولار واسطه سیله سقى اراضیده قولانیلیر .

فریا { (Freya) اسکی اسقاندینا و اسا طیرنده حسن و عشق الهه سی زعم اولنوب، قردن کنایه ایدی . جمعه کونی بو کا مخصوص عد اولنوب، بوسیه مبنی لسانلرنده (فری تاغ) تسمیه اولنور .

فریاب { بلخ قریبده کی فاریاب قصبه سنك اسم مخفیدرد . [« فاریاب » ماده سنه مراجعت بیوریه .]

فریاد { (سیدالفت حسین) هندستان شعرا و مشایخندن اولوب، عظیم آباد شهرنده طوغمش؛ وکلکته ده سجاده نشین ارشاد بولنشدرد . « دبستان اخلاق » عنوانیه بر منظومه سی و سائر آثار و اشعاری واردرد . ۱۱۹۶ تاریخلرنده بر حیات ایدی . شو برایکی بیت مذکور منظومه سندنرد :

سغن چیست از کان دل کوعری
ز کتبیغه صنعتش جوهری
سغن بی سغن جوهری هست فرد
که یارد زمانیش شرح کرد الخ

فریانه { افریقیه ده اسفاقس قریبده بیوك برقریه اولوب، بعض مشاهیر علمانك مسقط رأسی بولنشدرد .

فریب { ایران شعرا سندن اولوب، کرما - نلیدرد . شاه عباس ماضی زماننده یاشامشدر . شورباغی اونکدرد :

زمان رمان دلم از آه آتشین سوزد
کسی که از توشود دور ایغیغین سوزد
چنان ز سوز دلم اشك حسرتم کرم است
که گریبیده کشم دست و آستین سوزد

فریبورغ { (Fribourg) سوئیچره ده (آآر) نهرینه تابع (سارینه) چایی اوزر زنده همنای اولان ناحیه یعنی حکومتك مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۰۹۰۵ اهالیسی، برنه دن لوزانه به کیدن دمیرویول خطنده موقفی . کراسته و پینیر و حیوانات تجارتی، پك اوزون و یوکسك ایکی آصمه کو پرسی، بر چوق ما کینه لر چویرن بر صو بندی، ۳۰۰۰۰ جلدی حاوی کتبخانه سی، موزه سی، طب و آثار عتیقه و فنون طبیعیه جمعیتلری، مکتب اعدادیسی، و حقوق مکتبی واردرد .

فریبورغ { (Canton de Fribourg) سوئیچره حکومت متفنه سنی تشکیل ایدن نواحینك غرب جهتده کیلردن اولوب، جنوباً و غرباً (وود) ناحیه سیله و (نوشاتل) کولیلله، شمالاً و شرقاً دخی برنه ناحیه سیله محاط و محدوددر . مساحت سطحیه سی ۱۶۶۹ مربع کیلو متره اولوب، ۱۱۹۵۲۹ اهالیسی واردرد، که بهر مربع کیلومترده ۷۲ کتنی دوشیور . وسعت اراضی و کثرت نفوسجه سوئیچره نواحینك سکر نچیسیدرد . مرکزی فریبورغ قصبه سیدرد . غرب شمالی قسمی دوز اولوب، نوشاتل و مورات کولارینه قدر متمد اولور اووه لری واردرد . شرق جنوبی قسمنده ایسه آلپ جبالنك قوللری

وانگلی مرتد اولوب، ناحیه داخلنده کی ذروه لرینک
ایوکی ۲۳۸۶ متره ارتفاعی اولان (وانیل نوآر)
طاغیدر. ۲۰۰۵ متره ارتفاعی اولان (مولزون)
طاغنک اوستندن پک کوزل برمنظره کوریمگلر،
ساجلر اوستنه چیقمه رغبت ایدرلر. بوطاغلرک
آره لرندره درین وادیلر وکوزل مرعالر بولنیور.
قم اعظمی (رین) حوضه سی داخلنده بولنوب،
بوایرماغه تابع (آآر) نهرینه دوکیلن (سارینه)
نهری (برنه) ناحیه سندن کلدرک، فریبورغ ناحیه
سخی جنوبدن شمانه شق، وصاغ وصولدن برقاق چای
اخذ ایدر، که بونلرک الک بیوکلری (ژونی) و
(سیتزین) در. مورات کولنی شق ایدن (برویه)
نهری دخی بوکولدن چیقوب (نوشاتل) کولنه
دوکیلنجه قدر بوناویه نك اچنده آقار. ناحیه نك
یانکز منهای جنوبنده برمقدار برک صولری (جنو)
کولنه دوکیلوب، اوراسی (رونه) ایرماغی حوضه
سنه تابعدر. نوشاتل کولی جهتنده (وود) ایله
فریبورغ ناحیه لرینک اراضیسی پک قاریشوب بربرینه
کیرز. و (برنه) ناحیه سنک دخی اوراده برآز
بری واردر. کرک نوشاتل وکرک (مورات)
کولنک بر طرفی بوناویه نك اراضیسنه ملاصقدر.
غرویر جهتنده ۱۰۵۶ متره ارتفاعنده دخی
«قره کول» اسمیله برکوچک کولی واردر. هواسی
قم شمایسنده معتدل و جنوب جهتنده صوئوق
اولوب، هرابکی طرفنده صاغلاندر. معادنی
اولوب، یالکز ابنیه طاشی و آلجی و اجاقلری و بعض
مباه معدنیه سی واردر. ذخایری احتیاجات محلیه
کفایت ایده چک مقدارده اولوب، میوه لرک انواعیله
توتون، پنخار و یاغ اخراجنه یارایان خوبات دخی
حاصل اولور. ایکی کولک آره سنده باغلری واردر.
مرعالری پک کوزل اولوب، جنسی اعلا ۵۰۰۰۰
صغیر بیلنر. اینکلرینک سودندن مشهور (غرویر)
پنیری یابلوب، کلیتاه اخراج اولنور. بو پنیردن
بشفه صنایع محلیه صاندن اورمه شیلرله کیراسو
وسائر اعمالندن و اخراجاتی کراسته ایله حیوانات،
دری. پنیر وسائرده عبارتدر. نوشاتل کولنده
وایورلر ایشلیدیکی کبی، ایکی دمیر یول خطی دخی
ناحیه یی شق ایدرک، تجارتی تسهیل ایدر. اهالیسنک
قم اعظمی قنوک و یالکز مورات کولی اطرافنده کیلر

بروتستندر. ثلثانی فرانسیز و ثلثی آلمان لسانیه
متکلم اولوب، بولسانلرک ایکسی ده رسمیدر.
حکومتی اصول مفرطه اولوب، اوچ سنه مدتله
انتخاب اولنور یدی اعضادن مرکب بر مجلس داعی
دخی اداره مملکت ایدر. ناحیه: برویه، غلانه،
غرویره، کول، سارینه، سیتزین و (وویسه)
اسملریله یدی قضایه منقسمدر.

فریبورغ ایم بزیسفاؤ (Fribourg-im-Breisgau) آلمان.

نیاده باده بیوک دوقه لغنده قارلسروه نك ۱۲۰
کیلومتره جنوب غریبسنده و (باله) نك ۵۰ کیلومتره شمال
شرقیسنده و قره اورمانک آلتنده واقع ایالت مرکزی
برشهر اولوب، ۳۰۶۰۰ اهالیسی، اجزاء کمیویه
و کاغد غابریقه لری. ایپک و پاموق ایپلکخانه لری،
دارالفنونی، ۲۵۰۰۰۰ جلدی حاوی کتبخانه سی،
مصنع بر کلیسای و ایشلک تجارتی واردر. — ایالتک
مساحه سطحیه سی ۴۷۴۰ مربع کیلومتره و اهالیسی
۴۹۵ ۴۴۱ کشدیر.

فریبی (میرزا حبیب الله بن میرزا رجب علی)
(ایران) آخرین شعرا سندن اولوب،
آبا واجدادی طهرانی اولدینی حالده، کندیسی
اصفهانده نشأت ایتشدیر. شویت اونکدر.

شیدی روز وشب فریاد مارا
زیسداد و ندادی داد مارا

فریپورت (Freeport) آمریکای شمالیده

حکومتنده اسپرینفیلدک ۲۷۰ کیلومتر شماننده
و شیتاگونک ۱۷۰ کیلومتره غرب شمانیسنده
(استفنسون) قونتلنک مرکزی بر قصبه اولوب،
۹۰۶۰ اهالیسی واردر.

فریتاغ (Freitag) آلمان مشاهیر

تاریخنده لونبورغده طوغش؛ و (بون) شهرنده
طول مدت السنه شرقیه معلمکی ایتشدیر. عربیدن
لاتینجه ۴ جلد اوزره مکمل بر لغت کتابی یازمش،
و ضروب امثال عربیانی دخی شرح و ترجمه ایتشدیر.
چوق معمر اولوب، یقین و قنلرله دک بر حیات ایدی.
— بواسمه آلمانیده دیگر برقاق عام دخی بولنشدیر.

فریتوون (Freetown) آفریقای غریبه

(شمالی کینه نك) (سیرائونه)

نام انکلیز مهچرنده وسیرائونه نهر ینک منصبی
قربنده، ۸'۳۲' عرض شمالی ایله ۱۴'۲۲' طول
غربیده مذکور مهجرک مرکزی برقصه اولوب،
۱۰۰۰۰ اهلایی، کلیسای، تیاتروسی، قیشله سی
وزنجی چوچنلر ینک تریه سنه مخصوص مکدی
واردر .

فریجیا } یاخود فریجیا (Phrygia) کوچک
آسیایینی آناتولی قطعه سنک تقسیمات
قدیمه سنده بریوک خطه در، که حدودی زمانه کوره
دکیشوب، و قتیله غرباً آطه لر دکیزینه، شمالاً مرمره
وقره دکیز سواحنه، شرقاً دخی (آلیس) یعنی قزیل
ایرماق بحر اسنه دک متمد بولنش ایکن، بعده کرمان دینلن
کوتاهییه وقره حصار صاحب سنجاقلرندن عبارت
قالمشیدی. بوحالده شمالاً بیتنیا، غرباً میسیا ولیدیای،
جنوباً پسیدیای، شرقاً دخی غالاتیا خطه لریله محدود
ایدی. اهالی قدیمه سی فریج یاخود فریغ ویا فروغ
تسمیه اولنوب، بلاسج اقوامندن معدود ایدیلر؛
وکندیلری اورانک قدیمی اهلایی اولق اعتقادده
ایدیلر سه ده، روم ایلندن یعنی (تراکیا) خطه
قدیمه سنندن اورایه کچمش اولدق لری مظنون، ولسان
وعادات و سائر هجه خطه مذکور ایله ماکدونیه
وایلر یانک اهالی قدیمه سیله مناسبت و مشابهلری اولدینی
مثبتدر. فریجیانک مستقل بر حکومت ودونت تشکیل
ایتدیکی ییلنیوب، ابتدا برچوق حکومت صغیره
منقسم بولندقدن صکره، لیدیای حکمدار لر ینک الینه
کچمش؛ بعده کیخسرو طرفندن ضبط اولنورق،
ایران دولته، و صکره اسکندر ه تابع اولش؛ و بو
جهانگیردن صکره برمدت سلف کیلرله برغامه حکمدار
لر ینک تحت اداره سنده بولندقدن صکره رومالیارک
ید ضبطنه کچمشیدی. روما دولتنک انقسامنده بالطبع
شرق ایمر اطور ائخته دوشمش؛ ونهات روم سلجوه
قیلری طرفندن قسم اعظمی فتح، و ممالک اسلامییه
الحاق اولنورق، بودولنک انقراضنده اوراده کرمان
خاندانی تفرد ایدوب، متعاقباً ضمیمه ممالک عثمانیه
اولدینی حالده، برخیلی وقت عثمانلر ببنده کرمان
اسمیله تسمیه اولنشدر. اهالی قدیمه سنک کندیلرینه
مخصوص مذهبلری اولوب، عبادت لری رقصلر و
شرقیلرله اجرا اولنوردی. آلهیه کاذبه لرندن بعضیی

اسکی یونانیلر و رومالیلر طرفندن دخی قبول اولنشدی.
زمان قدیمه فریجیالیلر جباتله مشهور ایدیلر سه ده،
صنایعه و موسیقیده کی مهارت واستعداد لری ده غیر
منکر در .

فرید احول } (فریدالدین) ایران مشاهیر
شعرا سنندن اولوب، عن
اصل خراسانده کی اسفراینندن اولدینی حالده، ساعديه
زماننده اصفهانده نشأت ایتش؛ و امام هروی. و
خواجه نظام الدین ابوبکرک معاصری بولنشدر .
چرخ وکواکب حقنده بر مفصل قصیده مشهوره سی
و ۵۰۰۰ بیت حوی دیوانی واردر. قصیده مذ
کور ه نک مطلبی شودر:

نماز شام کز امواج این دریای دولای
فروشد ذوق زربین برآمد طشت سیای
راوج موج این دریا برآمد صد هزار انجم
چو بر روی محیط کل شناور حیل مرئی

فرید افندی } (محمد بهاء الدین) متأخرین
شعراء عثمانیه دن و مولیدن
اولوب، شیخ الاسلام عاشر افندی نک اوغلیدر .
۱۲۵۳ تاریخنده وفات ایتشدر. شو مطلع ای نکدر:
کوه غربته اولان دلده شطارت اولماز
نشئه عشق سز انسانده لطافت اولماز

فریدالدین شکر کنج } هندستان مشاهیر
شعرا سنندن و
مظنه دن اولوب، خواجه قطب الدین بختیار کاکینک
مریدی و فرح شاه کابی نسلندن جلال الدین سلیمانک
اوغلیدر . ۵۶۹ تاریخنده دهلیده دنیایه کلوب،
۶۶۴ ده ۹۵ یاشنده ملتانده ارتحال ایتشدر .
تره سی الیوم زیارتگاه اولوب، بهر سنه محرمک
بشنده پک چوق زیار جمع اولنور . هندستانجه
مشهور اولان شیخ نظام اولیا صاحب ترجمه نک جمله
میرداندندر. شوربای جمله اشعار عارفانه سننددر:

شب نیست که خون من غمناک تریت
روزی نه که آبروی من پاک تریت
یک شرب آب خوش نخوردم همه عمر
کان نیز ذره دیده بر خاک تریت

فریدالدین عطار } «عطار» ماده سنه
[مراجعت بیوریه .]
فرید برغ } (Friedberg) بواسطه آتانیه
ممالک کنده برقاچ قصبه اولوب،
الکبیکلری پروسیه نک براندبورغ یاشنده فرانقفورت
سنجاغنده و فرانقفورتک ۶۶ کیلومتره شمال شرق قیسده

ورلیندن دانسیغه کیدن دمیرون خطی اوزرنده واقع اولوب، ۱۷۰ ه اهایلیسی وچوخه فابریقه لری واردر .

فرید بک { (ابراهیم) متأخرین شعراء عثمانیه دن اولوب ، ۱۲۵۸ تاریخده صرّه هایون امانتی خدمتیه جانب حجازه عزیمتله ، شامه وصولنده وفات اتمشدر . شو مطلع اونکدر :

ماعتاب رویکه دفته چشم قان اولور
شام و سلاک خرسر که کوشه مهران اولور

فرید پاشا { (عبدالحمد) وزرای دولت عثمانیه دن اولوب ، ۱۲۳۰ تاریخلرنده درسعادته دنیایه کلش ؛ و دیوان هایون و مکتوبی صدارت اوطه لرلنده وبعده آمدی دیوان هایون عینده بولنه رق ، ۱۲۵۷ ده مابین هایون اوچنجی وبعده ایکنجی کتابته ۱۲۶۴ ده رتبه اولی صنف اولی ایله مابین هایون باش کتابته نصب بیورلش ؛ و ۶۹ ده سعید پاشانک مصر والیکی فرمانی حامله جانب مصره اعزام بیوریلهرق ، مشار الیه ایله برابر عودت اتش ایدی . ۱۲۷۱ ده رتبه بالا ایله سرعکرمستشارلغه ، و ۷۷ ده ضمیمه مصارفات عکریه نظارته نصب بیوریلهرق ، ۷۹ ده مجلس ولای احکام عدلیه اعضاغه نقل اولمش ؛ و ۸۰ ده اوقاف هایون نظارته ، ۸۳ ده تکرار مجلس والا اعضاغه و ۸۴ ده ثانیاً اوقاف هایون نظارته تعیین بیورلش ایدی . ۱۲۸۵ ده شورای دولتک ابتدای تشکیلنده اعضاغه نصب اولنه رق ، اون بش کون مرورنده صدارت عظمی مستشارلغه و ۸۷ ده . بومستشارلغک لغوی اوزرینه ، مجدداً کتادایدیلن محکمه نظامیه ریاسته و درت ماه صکره عدلیه اجرا جمعی ریاسته و بیش ماه صکره مجلس مخصوص وکلا اعضااتی انضمامیه والده سلطان کتخللغه نصب بیورلش ؛ واشبو کتخلدالقی خدمتی وفاتنه دک عهده سنده اولدینی حالده ، ۱۲۸۸ سنه سنده عهده سنه وزارت توجیهیه علاوه خزینه خاصه نظارتی احاله بیورلش ؛ و سنه مذکوره ده محمود ندیم پاشادن صکره اوچ آی قدر بحریه ناظری وبعده مابین هایون مشیری اولمش ؛ و ۱۲۹۲ اووانده وفات ایدوب ، سلطان محمود تربیه سی خطیره .

سنده دفن اولمشدر . عقیف و مقتدر و کاتب بر ذات اولوب ، خدمت دولته کیردیکی کوندن اعتباراً مدت عمرنده برکون معزول قالمشدر .

فریدپور { هندستانده بنکاله خطه سنک دکه ایالتنده وکنک مجرا سنک برقاچ کیلومتره جنوب غربیسنده سنجاق مرکزی برقصه اولوب ، ۸۵۹۵ اهالیسی واردر . — سنجاغنک مساحت سطحیه سی ۶۱۲۵ مربع کیلومتره و اهالیسی ۱۵۱۵۸۲۰ کشیدر . که بهر مربع کیلومتره باشنه ۲۴۷ کشتی دوشر . اراضی آلتی و بطاقلق اولوب . کلیتی پرنج حاصل ایدر . هوا سی بک آغیردر .

فریدک { (Friedeck) آوستریا و مجارستان سنجاغنده و تشنک ۲۷ کیلومتره غرب جنوبیسنده قضا مرکزی برقصه اولوب ، ۵۱۷۰ اهالیسی و یوک ایلیک و منسوجات فابریقه لری واردر .

فریدکاتب { ایران مشاهیر شعرا سندن شاگردی ایدی . سلطان سنجر سلجوقیک خدمت کتابتنده بولنوب ، بونک طرندن ۵۳۵ تاریخده مأموریت مخصوصه ایله قره خطا جانبیه اعزام اولمشدی . شو برایکی بیت جمله اشعار ننددر :

کنتم بدان نکار که خورشید انوری
کنتا زوی نکوترم از یشک بکری
کنتم مه چهار دخی در سپهر حسن
کفنامه مراست زهر نوع مشتری

فریدلاند { (Friedland) بوسلمه آلمان اک بیوکاری : آوستریا و مجارستان دولتنک جهستان خطه سنده (یونگ بوجلاؤ) سنجاغنده و سنجاق مرکزی ۶۳ کیلومتره شمالنده واقع اولانیدر ، که قضا مرکزی اولوب ، ۴۴۸۰ اهالیسی و اسپارماجت و یوک منسوجات فابریقه لرله جوارنده اسکی برقلعه سی واردر . — آلتیه ده (مکنبورغ استرلیچ) بونک درقله نک (استارغارد) سنجاغنده و ۲۶ کیلومتره شمال شرقیسنده واقع فریدلاندک دخی ۵۰۸۵ اهالیسی وچوخه فابریقه سیله تونج دوکخانه لری واردر .

فریدون { ایرانک خرافاتله مزج تاریخ قدیمه کوره ، پدشادایان سلاله

فریدون بك { (احمد) مشاهیر منشیان
دولت عثمانیه دن اولوب،
دور سلطان سلیمان خان قانونیده چیوی زاده
عبدالله چلینك سوقيه صدر اعظم صغولی
محمد پاشایه انتساب ایدرک، دیوان کتبی زمره سنه
الحاق اولمشیدی . وزیر مشار الیهک مجارستان
سفرنده سکتوار محاصره سنده ابراز شجاعت وجسا.
رت ایتمکله ، زعامته ودرگاه عالی متفرقه سنه نائل
اولمشیدی . ۹۸۱ تاریخخنده نشانخلیق منصبه ،
۹۸۴ ده سمندره وبعده کوستندیل سنجاغنه نصب
بیورلشیدی . ۹۸۹ ده ثانیاً نشانچی اولوب .
بودغه قدری بالاتر اولشیدی . ۹۹۱ ده ارتحال
ایدوب، ابا ایوب انصاری جوارنده تربۀ مخصوصه
سنده مدفوندر . عالم وادیب وشاعر برذات اولوب،
دأثره سی جمع ارباب علم وهنر ایدی . « منشآت
السلطانین » عنوانله بك مهم وقیمتدار برجموعه
منشآت وادره، که « منشآت فریدون بك » دیتمکله
مشهور اولوب، ۱۲۶۵ تاریخخنده ایکی بیوک جلد
اوزره نشر اولمشدر . حسن خطده دخی مهارتی
اولوب، خطوط مختلفه یی کوزل یازاردی . سلطان
مراد خان ثالث تحت موروته جلوس ایتمک اوزره
مدانیه دن درسعاده عزیمتلرنده صاحب ترجمه نك
زورقته راكب اولمشدری . اشعارندن پادشاه مشار
الیهک جلوسنه سوبلدیکی اشبوتاریخك ایراديله اکثفا
ایدرز :

« عطا بخش » اولدی احسانه تاریخ
جلوس سائنه « شمشیر اسلام »

فریده { عثمانلی شاعره لرندن: اولوب، قسطو-
نلی اولدینی حالده، بعده درسعاده
ککشیدی . عصر سابق واسطنده یاشامشدر . شو
مطلع اونکدر :

فکر ایدوب بخت سیاهم قتی یاندم بوکیچه
جسور دلداریله چاتمندن اوصاندم بوکیچه

(Frey) اسکی اسقاندینا وایلرک
فریر { باشلیجه معبودلری اولان آلهه نئه
باطله لرندن بری اولوب، جو هوایه ویاغمور وروزکار
وسأثره یه حاکم زعم اولنوردی، وبرباقیشده شمسدن
کنایه ایدی . محصولات وتولدا نك وارککلک حالتك
دخی مریسی عد اولنهرق، همشیره سی زعم اولنان
فریا ایسه دیشلک مریه سی عد اولنوردی .

سنگ بشنجی حکمداری اولوب، جشیدك حفیددر .
ضحاك تازیك ایرانی استیلا ایله جشیدی قتلنده
طاغلره قاجیریلوب ، چوبانلر میاننده بیومش ؛ و
دمیرچی کاودنك خروجیه ضحاك مضمحل اولسی
اوزرینه ، ایران تختنه اجلاس اولمشیدی . فریدون
ایراندن بشقه ترك و عرب بلادینی دخی ضبط ایتمش ؛
واوچ اوغلی اولغله ، اختیارخنده ممالکنی اوچه
تقسیم ایدهرک، شرق یعنی ترکستان جهتلرینی (تور) ه،
غرب یعنی بلاد عرب طرفلرینی (سلم) ه، اوزره
جهتی اولان ایرانی دخی کوچك اوغلی (ایرج) ه
ویرمشیدی . تور ایله سلم ایرجك ترجیحله مرکز
سلطنتده قالمسنه حسد ایدوب، پینلرنده بالافتاق،
ایرجی قتل ایدهرک ، پدرلرینك بددعاسنه دوچار
اولمشلردی . بعده ایرجك تورونی (منوچهر)
فریدون طرفندن ولیعهد اتخاد اولنهرق، بیوک
پدرینك انتقامی آتی اوزره، سلم وتوری قتل
ایتمشدی . بو حکایه یه کوره (ایرج) ائم آریانه نك،
تور ائم تورانیه نك وسلم ائم سامیه نك جداعلا سیدر .
فریدون ایله بو اوچ اوغلنك حکایه سی حضرت نوح
ایله اوغللری سام ویاقت وحام قصه سی دخی آکد .
یرپور . زند آوستاده وشهنامه ده فریدونك ۵۰۰
سنه حکم سوریدیکی مرویدر . فریدون عدل وحقا .
نیتك برتمثال مجسمی اولقی اوزره یاد اولدوب ،
اسمی بوخصوصه ضرب مثل حکمنه یکمشدر .

مأخرین علمانك تحقیقاتنه کوره، فریدون هند
برهنیلرینك کتب مقدسه قديمه لرنده (تربتون)
اسمیه یاد ایتدکاری ملک عینی اولوب، بوملکک
یرپوزینه مسلط اولمش اولان (آزی ضحاقه) اسمنده
براژدرهایه غلبه چالهرق ، کندیسنی عمو اتمش
اولدینی مرویدر . زردشت هندستاندن ایرانه کچد .
یکنده، ثنائیتی قبول ایتمکله، آلهه کثیره نك وجودینه
احتمال ویرمیدیکندن ، هندیلرک (دیوا) دیدکاری
آلهه یه جن معناسنی ویرمش اولدینی کبی، (تربتون)
و (آزی ضحاقه) کبی ملک واژدرهالری ده حکمدا .
ران صورتنده کوسترمکله، بواسملر فریدون وضحاک
تازی صورتلرینی اکشلردر . بناء علیه فریدون ایله
ضحاک حکایه سنه حقیقی وتاریخی بروقه نظریله
باقلمیوب، اساطیردن عد اولنسی اقتضا ایدر .

فریزون (Frison) جرمان اقوامندن
(ايله) ايرماقلىرىك منصبرى آرهسندده شمال دكيزى
سواحلى بويجه ساكن ايدىلر . بوججه فريزونلر
صاقونلر و فرانكلرله هم حدود اولوب، ميلادك ايلك
قرنلرندده فرانكلرله صاقونلر آرهسندده وقوع بولان
اوزون محاربه لرده فريزونلر صاقسونلرلر طرفنى
الزام ايتتى: و بعدده فرانكلردن خرستيانلى قبول
ايدوب، مذهب قديملىرىن محافظه يه چاليشان حكمدار-
لى طرفندن تعقيب اولمغله، نهايت بونلرى مملكتدن
قاچىروب، فرانكلرله تسليم اولمشلردى . قرون
وسطاده صاقسونلر و فلاماندلر مملكتلرلرلر اكث
طرفلرله يرلشوب، خالص فريزونلر يالكز فلمنك
منهاى شمال شرقى سيله آلمانيه نك منهاى شمال غربى سنده
قالشلردر . بونلر طول مدت ديكر آلمان اقوامنه
قارشى طوروب، كندى ييئىلرندده برنوع جهوريت
تشكيل اتمشلردى . فريزونلر آلمان ايله اسقانديناو
سانلرى آرهسندده برلسان مخصوصه متكلم، اوزون
بويل و صاريشين آدملردر . فلمنكلرلرلرلر چوغي دى
فريزون نسلنددر .

فریزه (Frise) و آلمانجه فريزلاند
(Friseland) فلمنك دولتشك

منقسم بولندينى اون بر ايالتك برى اولوب، شمال
دكيزيله (زويدرزه) كورفىزى آرهسندده كنيش
برشبه جزيره تشكيل ايتديكي حالده، شمالاً، غرباً
و غرب جنوبى جهتدن دكيزله، شرقاً (غروينسكه)
(درته)، جنوب شرقى جهتدن دى اوورسل
ايالتلرله محاطدر . $52^{\circ} 48'$ ايله $53^{\circ} 30'$ عرض
شمالى و تقريباً 3° ايله 5° طول شرقى آرهلرندده
اولوب، هن دائروى السكل اولدينى حالده، قطرى
 60 ايله 70 كيلومتره يئنددهدر . مساحت سطحيه سى
 3320 مربع كيلومتره اولوب، 335 558 اهالىسى
وارددر . مركزى (لوواردن) اونوب، اوچ قضايه
منقسمدر . بش آلتي قصبه سى و 43 ناحيه سى
اولوب، اكثر اهالىسى كو يلرده و چفلكلرده
ساكندر . اراضيسى دوز و آلچق اولوب، حذاي
بمردن جزئى فرق اولديغندن، هر طرفنده يالمش
اولان سد و بندلر و آچلمش اولان خندقلر وجد .
ولرله برابر، صولرلر طاشمه سيله، اراضى و نفوسجه

كللى خسارلرلرلرلر وقوعى چوقدر . ميايه جاريه سى ده
چوق اولوب، شمال جهتده (اوير) ايله (اه)،
وسطلرندده (بورن) جنوب طرفلرندده دى (قويئدر)
ايله (اينده) نهرلرلى آقار . غرب جنوبى جهتده
وساى طرفلرندده كوللرلى چوق اولوب، اكيوكلرلى:
فلينسه، اسلوته، تيوكه و اسنيكن كوللرلرلر . نهرلرله
كوللرلرلرلر آرهسندده هر جهتدن جدولار آچلمش
اولمغله، قره نرلر آرهلرندده متصل سفاين طولاشير
وزمردن مرعى و چايرلرندده حسابسىز قيونلر اولار .
بو ايالت دى، فلمنك سائر طرفلرلى كى، طبيعتك
هيچ برنعمته مظهر اولمدينى حالده، اهالىسنى سى
و غيرتيله دنياك اكيوكول يرلرلى صره سنه كچمشدر .
هواسى رطوبتلى ايسه ده، صاغلام اولوب، يازين
حرارت رطوبتى قوروده جق و برچوق محصولانك
يتشمه سنده مساعد اوله جق درجه دهدر . جنوب
جهتده بغدادى وساىرلرلرلر، پنجر، كتن، كنوير
وسبزه لرك انواعى حاصل اولور . شمال جهتلك ايسه
قسم اعظمى مرعالتى اولوب، كيتلى صيغر، قيون
و آرايه آتلىرلى يتشمه يرلرلر . آريلرلى ده چوق اولوب،
خيلى مقدار بال چيقار . شرق جهتده بعض اورمانلر
وارايسه ده، اكيوكلرلرلرلر قوروديلان و چورومش نباتاتدن
عبارت اولان (تور) دينلن برسياه چامورددر .
سواحلنده چوق باليق صيد اولنور، و (زويدرزه)
كورفىزى كنارلرندده كهريا بولنور . صنايعى خيلى
ايلرلى اولوب، ايالتك اسميله مسعى انجه بزرلى
مشهوردر . يلكن بزرلى ويوك منسوجات دى اعمال
اولنور . طوز تصفيه خانه ليله بيره واسپرتو فابريقه
لرلى وسفاين اعماله مخصوص دستكاهلرلى ده چوقدر .
يئير وساده ياغ دى كليتله ياييلوب، بو ايكي ماده
حيوانات، درى و يياغى ايله برابر ايالتك باشليجه
اخراجاتى تشكيل ايدر . ساحل ايله قارشيسنده كى
آكلرلر آرهسندده بولشان دكيز صيغ اولمغله، فريزه
اهالىسى بوندن و بورايه دوكلين قوملردن بالاستفاده،
جسيم سدلر انشاسيله دكيزى اراضى مزروعه يه
تحويل اتمكده خارق العاده جهدلرلرلرلرلر، وعادما
موانع طبيعتله پنجه لشرك، بهرسنه برقچ بىك دونم
ير قزاقمده درلر . فريزه نك اهالىسى خالص فريزون

اولوب، لسانلرینی واسکی عادات و اخلاقلرینی محافظه ایتکده درر . انجلرنده بر قاچ بیوک شاعر و ادیب و حکیم یتشوب، لسانلرینی تزین ایتش اولدقلرندن، اولدقجه ادیاتلری دخی واردر .

فریسینه { (Freycinet) فرانسه مشا-
هیر بحر یونسدن اولوب ،
۱۷۷۹ ده (موتیلار) ده طوغمش، و ۱۸۴۲ ده
وفات ایتشدر . ۱۸۰۰ دن ۱۸۰۴ تاریخه دک ،
قپودان (بودن) ک معیتنده کره ارضک اقطار
جنوبیه سنده سیر و سیاحت ایتش ؛ و ۱۸۱۷ دن
۱۸۲۰ تاریخه دک (اورانیه) واپوریه و فرقتین
قپودانلی عنوانیه دور عالم ایده رک، تاریخ طبیی
وهیئته و نصف کره جنوبینک مقناطیس احوالنه
متعلق برچوق تحقیقات فنیه اجرا ایتش؛ و عودتنده
آقادمیا اعضالغنه نصب اولمش ایدی . سیاحتنامه سی
دولتجه طبع ونشر اولنه رق، ۹ بیوک جلد تشکیل
ایلمشدر . — اوسترایانک ساحل غربیسنده برقوی
ایله یه اوسترایانک شمال غربی ساحلی قارشیسنده
برقاچ کوچک آله بونک اسمیه تسمیه اولمشلدر .
فریش { اندلسده خض البلوط قربنده و قر-
طبه نک غربنده بر قصبه اولوب،
اطرافنده برچوق قراسی و اعلا بیاض مرمرلرله
فندق و سائر اغاچلری و دیمیر معدنلری اولدینی
جغرافیون عرب آتازنده مسطوردر .

فریعه { صحابیاندن بر قاچ خاتونک اسمی
اولوب، بونلرک بری حسان بن
ثابت حضرتلرینک و المده سیدر .

فریمانتله { (Freemantle) اوسترایانک
غربی مهجرنده (برت) ک ۱۴
کیلومتره جنوب غربیسنده و (اسوان ریور) نهرینک
منصبنده اوله رق ۱۸° ۳۲' ۳۰ عرض جنوبی ایله
۱۲° ۲۶' ۱۳ طول شرقیده واقع بر قصبه اولوب،
۴۰۰۰ اهالیسی . ۳۰ متره اوزونلغنده بر کوپریسی،
دیمیر یولی و یاغی تجارتی واردر .

فرینه { (Phrynia) یونان قدیمجه حسن
و آتیله و شوح مشربلکیله مشهوره
برقادین اولوب، قبل المیلاد دردنجی قرنده یشامشدر .
مشهور هیکاتراش (براقستیل) ک معشوقه سی اولوب،
بونک حسن و عشق الهه سی زعم اولنان (زهره) نامنه

یادینی هیکلره نمونه اتخاذا اولمشدی . ثروتی بر درجه ده
ایمش . که اسکندرک تحریب ایتدیکی (تیبه) شهرینی
کندی مصرفیه تعمیر ایتک ایتمشدی . دینزلکله
انهام اولنه رق، خلیب (هیپید) طرفندن
قورتارلشدی .

فرینخوس { (Phrynichus) یونان قدیم
شعراستندن ایک کشتی اولوب،
بری میلاد عیسادن بشیوز سنه اول یاشایوب،
فاجعه لر یازمش؛ و دیگرکی آرسطوفانک معاصری
اولوب، بعض مضحکه لر بر اقصشدر . ایکسینک ده
آثاری نابود اولوب، یالکز بعض فزه لر ی بولمشدر .

فریو { قابو (Cabo Frio) یعنی « صوئوق
(برون) ». بری برازیلیاده (نورموزه)
قوبینک شرقی ساحلنده ۲۰° ۴۲' عرض جنوبی
ایله ۳۰° ۱۷' ۴۴ طول غربیده و دیگرکی آفریقای
جنوبینک ساحل غربیسنده و پورتیکز مستملکاتنک
حدود جنوبیه سنده اوله رق ۲۰° ۱۸' عرض جنوبی
بیده اولتی اوزره ایک برونک اسمیدر .

فریو { ریو (Rio Frio) یعنی « صوئوق
(چای) آفریقای وسطینک قوسته ریفه
حکومتنده نیتار اغور آکولنه دوکیلور برنهر
اولوب، مجراسی هنوز مجهول و غیر مکشوفدر .
فریول { (Frioul) وندیک خطه سی اوستر-
یانک النده ایکن ودها اول قسم
شرقیستندن عبارت بر ایالت اولوب، مرکزی تریسته
شهری ایدی .

فزادی { [«اسماء بن خارجه» و «عبدالرحمن
(بن ابراهیم) ماده لرینه مراجعت .]
قرآن { اولوب، طرابلس غرب ولایتنه ملحق
برسنجاق تشکیل ایتکله . آفریقا قطعه سنده طو-
غریدن طوغرییه تحت تابعت عثمانیه ده بولنان
ممالککندر . همان هر طرفندن چول ایله محاط
و چولارله بر لرلندن آیرلش برطاقم وادی و واحلردن
عبارت بولندیغندن . حدودی تمامیه معین اولیوب،
تقریباً ۲۸° عرض شمالیدن ۲۳° عرض شمالیه
یعنی مدار سرطانک اتره سنه و ۸° طول شرقیدن
و ۱۶° طول شرقیه قدر تمت اولور . بو وجهه
شمالدن جنوبه اکی ه و شرقدن غربه بوی ۸ درجه

جغرافیه در . شمالاً نفس طرابلس غرب و جبل
غربی سنجاقلیله و سائر طرفلردن چول ایله محدود
و محاط اولوب، غرب و غرب جنوبی جهتلرنده توارق
بربرلی و جنوب و شرق جنوبی طرفلرنده زنجیلره
قرب ملز قبائل جولان ایدر . مرکزی اولان
مرزوق قصبه سی ۱۶°۵۵' عرض شمالی ایله
۶°۱۱' طول شرقیده اوله رق طرابلس غربک
۷۷۰ کیلومتره جنوبنده، غدامسک ۶۵۰ کیلومتره
جنوب شرقیسنده و آوجله نك ۱۰۵۰ کیلو متره
جنوب غربیسنده و اقعدر . الك مهم و تجارتکاه معصوم
ره سی ایسه منتهای غرب جنوبیسنده واقع غات
قصبه سیدر . فزانک شمال طرفنده (الحمادة الحمراء)
اسمیه غربدن شرقه طاشلق و قورو بر طاع متمد
اولوب، بونک اوستی ۲۲۰ کیلو متره راده لرنده
بروسعنده در بونک شرقنده (الحمادة السوداء)
اسمیه دیگر برصره طاعلر متمد اولوب، فزانک
شمال شرقی طرفنده دخی (هاروج) اسمیه شمالدن
جنوبه بر طاع اوزانیر، که بونک قسم شمالیسی برکانی
وسیه اولوب، (الهاروج الاسود)، و قسم جنوبیسی
کلی و بیاض اولوب، (الهاروج الابيض) دینلیر.
بونک جنوبنده مختلف استقامتلرده و اکثری غربدن
شرقه اولدق بر طاقم قورو وادیلر متمد اولوب،
صحرای کبیره مشابه اولان بو وادیلرک بعضنده آزچوق
رطوبت اثرلری بولمغه، بر طاقملری مسکون و بر
طاقملری خیمه نشین عرب و بر برقبائلنه جولانکاهدرد.
فزانک باشلیجه مسکون یرلری اوج طاقم واحلردن
عبارتدرد. بونلرک برنجیسی واک اهمیتیلدی و سطنده کی
طاقم اولوب، شمیدیکی مرکزله قدیم مرکز بولنش
اولان جرمة و سائر قصبه لر بونده بولنیور. (الوادی
الغری) و (الوادی الشرقی) اسمیه معروف ابکی
اوزون وادی الک قابل سکینی یرلیرد . ایکنجی
طاقم شمال شرقی جهتنده واقع (جفره) بقعه سی
اولوب، سکنه وزله قصبه لرینی حاویدر . اوچنجی
طاقم منتهای جنوبده و اقعدرد. بونلردن بشقه منتهای
جنوب غربیسنده غات واحی بولنیور، که آفریقای
وسطی تجارتی نقطه نظرندن جمله نك الک مهمی و سودان
کروانلرینک الک معتنا بر موقی اولوب، بوندن ۲۳
سنه مقدم محرر فقیر ولایت غزنه سی محرر لکیاه

طرابلس غربده بولندیم ائشاده فزانه الحاقله، ضمیمه
ممالك عثمانیه اولمشدر. فزان عمومیت اوزره مرتفع
بربر اولوب، شمالده کی مذکور طاعلرله جنوب
طرفنده کی حماده لرك آره سنده متمد اولان متدوج
و آزه عارضه لی یرلرک حذای بچردن اعتباراً ارتفاعی
۲۰۰ ایله ۷۵۰ متره آره لرنده در . فزانک وادیلری
ذاتاً پک نادر اولان یاغورلرده بر آزه صو کوروب،
سائر و قتلرده قورودر . آقار صولری پک آزا اولوب،
جزئیات قییلندن اولان مزروعات قیو صولریله سقی
اولنور. شرق طرفلرنده برچوق کوللر واریسه ده،
بونلرک جمله سی کوچک بطاقتلردن عبارت اولوب،
صولری املاح مختلفه یی حاوی و پک آجیدر .

هواسی یازین پک صیجاق و یابس اولوب،
مرزوقده میزان الحراره کولکده ۴۵ درجه یه قدر
چیقار . قیشتین شمالدن خیلی صوثوق روزگار لاسر.
یاغورلری پک سیرک و جزیدر . مع هذا بعض وادیلر
ده رطوبت اثرلری کوریلوب، برقاچ قدم قازیلنجه
صو چیقار. و بوقولرک صوبله اهالی وادیلرده کی
اراضیلرینی صولایه رق، بعض محصولات آلیرلر.
سطح ارض قیرمزیه تراق اینجه بر قومله مستورا اولوب،
یازین روزگار اسنجه، بوقوم هوایه قاریشوب، کولک
یوزینی قیرمزی کوستردر. فزانک محصولات ارضیه سی
آرپه، برقاچ نوع داری و جزئی مقدار بفسایدن
عبارت اولوب، آنحق اصل اهالی نك مدار تعیش
و تجارتلری خرما در، که کلیتله حاصل اولوب، جنسی
دخی اعلا در . حیوانات اهلیه سی قیون، کچی، صیغیر،
دوه، بارکیر و مرکبدن عبارتدرد. قیونلری قالین
قویروقلی و سیاه متراق توپیلدر . صیغیر یالکز (وادی
الشاطی) ده بولنوب، هورکو جلیدر . دوه لری یالکز
یوک ایچون قوللانیلوب، سوریلر تشکیل ایده جک
مقدارده دکلدرد. حیوانات وحشیه سی : دوه قوشی،
جیلان، بیان صیغیری، صیرتلان، چقال، تیلکی
و سائر هردن عبارتدرد .

فزانک اهالیسی عرب، بربر و زنجیدن مرکب
اولوب، مملکتک اهالی اصلیه سی اولان بربرلر
اسکیدن بری زنجیلرله اختلاط و امتزاج ایتمش اولد.
قلری کچی، بعد الاسلام عربلرله قاریشده قدن صکره
دخی سوداندن کلیتله جاریه لر کتیروب، بونلری

استغفر اش ایند کمرندن، طمار لر زنده کی زنجی قانی کیند کجه
چو غالمقده بولنشدر. اهالی مملکت ایکی طاقم اولوب،
بر طاقی وادیلرده کی قصبه وقریه لرده ساکندر.
و بر طاقی ده خیمه نشین اوله رق سوریلریله وادیلر
آره لر زنده کی اراضی خالی ده جولان ایدر. ساکن
اولان اهالینک پک آزی خالص عرب یا بربرو یازنجی
اولوب اکثری بواوچ جنسک اختلاطندن متولد
ملز حالنده بولورلر. خیمه نشین اولانلرک ایسه اکثری
خالص عرب و بعضاری وعلی الخصوص جنوب غربی
جهتده کیلر خالص بربر یعنی توارق طاقه سندندر.
لسان عمومی وادی عربی اولوب، جمله اهالی عربی
بیلیر سده، ساکن اولانلرک اکثری سودانک برنوح
و حوصه و تیبو لسانلرینه و بربرجه ده دخی آشنادرلر.
فزانک مقدار اهالیسی حقنده رسمی و صا غلام بر
معلومات اولیوب، ۷۰۰۰۰ ایله ۲۰۰۰۰۰ مقدار.
لری آره سنده مختلف تخمینلر درمیان اولنشدر.
مرزوق، غات، سکنه، زله، زویله، سبجه، سمنو،
قطرون و سائره اسملریله سکر اون قصبه سی و یوز
قدر قریه سی واردر. اصل قصبه دینله بیله جک
ایلک اوچی اولوب، دیگر لری بیوجک قریه لر دن
عبرتدر. اکثر خانه لری طوبراق کیریچدن معمول
قلبه حالنده در. لوا مرکزی مرزوق اولوب، مرکز
ایله سکنه، شاطی و غات اسملرله ۴ قضاسی و:
سین، سمنو، هون، زله، قطرون وادی غربی،
وادی شرقی، حفرة السراقیه اسملریله ۸ ناحیه سی
واردر.

فزان اسکیدن بری معلوم اولوب، میلاد عیسایان
۴۵۰ سنه اول تاریخ مشهوری یازمش اولان
(هرودوت) فزانک مرکز قدیمی اولان غارامه
(یعنی جرمة) قصبه سندن و بوکانسبتله (غارامانت)
تسمیه استدیکی فزانلیردن بحث ایدر؛ و (پلین)
« غارامه شهر شهری » تعبیرله یاد ایدر. رومالیر
فزانی ضبط ایدوب، مذکور جرمة ده و طرابلس
غربدن بوشهره قدر کیدن طریق اوزرنده ایوم
باقی بر طاقم آثار براقشدر. رومالیر ضعه
دوچار اولدقدن صکره، بعدتی سبیله، فزان بالطبع
متروک قالوب، یرلی بربر رؤسانک تحت اداره سنده
بولنش؛ و ۴ سال هجر سنده (عقبه بن نافع)
حضرتلری یدیه فتح اولنه رق، ممالک اسلامییه الحاق

اولنش ایدی. اوندن صکره فزان گاه آق ذکر
سواحلی بونجه تمتد اولان ممالک غریبه نک وعلی.
الخصوص طرابلسک احوال سیاسی سینه تابع اولمش،
و گاه اورالرینک وقوعانندن برکنار قاهره رق، سودان
اقوامیله مناسبات سیاسی ده بولنشدر. بعده مغرب
شرفاسندن برینک اوغلی سید المستنصر بن محمد فزانی
ضبطله، سلاله سی (اولاد محمد) نامیله خیلی وقت
حکومت سورددکن صکره، ۱۲۲۵ تاریخلر زنده
مغرب و احافلرندن طرابلس غربده حکومت سورن
قرمان اوغلی امراسندن (المکنی) اولاد محمدک
اخیری قتل ایله فزانی ضبط ایدرک، یکریمی سنه
اجرای حکومت، و سودانه دفعاتله سفر ایدرک،
برچوق اسرا اخذایتدکن صکره، ۱۲۴۵ تاریخلر زنده
عرب قائلندن اولان سلیمان قبیله سنک شیخی برچوق
قانی محاربه دن صکره، مملکتی ضبطله، اون سنه تحت
اداره سنده طوغمش؛ و بوآره لفده طرابلس غرب
طوغریدن طوغرییه دولت علیه نک تحت اداره سینه
آلغله، ۱۲۵۷ تاریخلر زنده بکر بکک قومانده سیله
سوق اولنان عسکر طرفدن فزان ضبط، و طرابلس
غرب ایالتنه الحاق اولنه رق، برسنجاق اتخاذ
اولنشدر.

فزونی } ایران شعراسندن اوچ کشینک
مخلصیدر :

برنجیسی (میرمحمد) استر ابادلی اولوب، اکثر
علومدن بهره سی و شطرنجده بیوک مهارتی وار
ایدی. عاقبت مالیخولیایه دوچار اولوب، اسفهانده
وفات ایتشدر. شورباچی اونکدر :

اضعف بر رخ تو نکاهم نمیرسد
وز دل بلب ذیم تو آهم نمیرسد
آن تخته لب کیه ضعیفم که صد چهار
بر من گذشت و نم بکیم هم نمیرسد

— ایکنجیسی (میرهاشم بن جلال نقاش) ینه
استر ابادلی اولوب، شویت اونکدر :

پروانه صفت دشمن بال و پر خویشم
پیوسته طایان بر سر خاکستر خویشم

— اوچنجیسی سمنانی اولوب، شو رباعی
اونکدر :

ای دل منال چرخ بکام کسی نشد
فیروزه سپهر بنام کسی نشد
کرد سرت شوم بقزونی ستم مکن
اظهار عشق کرد غلام کسی نشد

ایتمی اوزربنه فسطاط بوشهر عظیمک بر محله سی
حکمنه کچمکه، اسم قدیمی دخی اوتودیلوب، بروجه
مذکور (مصرالعتیق) یعنی «اسکی مصر» نامی
آلشدر .

فسنجان { فارسیه برقصه اولوب، بعض
مشاهیر علمانک مسقط رأسی
بولنشدر .

فسونی { اوتجی قرن هجری عثمانی شعرا-
سندن اولوب، صاروخانلیدر .
طریق علمه سالک ایدی . شوو برایکی بیت جله
اشعارندندر :

دلا بولنه آقوب هر یکه آب کبی
بوزینه اورمه مقین کسه نك شراب کبی
چناق چناق صوکی ایچمه قانکی هرکس
جهان قانی یه کوز دیکمه کل حباب کبی

فسونی { ایران شعرا سندن اولوب، تبریز-
لیدر . شویت اونکدر :

میرم از حسرت ذوق دل آذ مرغ اسیر
کز پی ریختن خون قفشش بکشایند

فسوی { (حسن) مشاهیر اطباء اسلامدن
اولوب، فارسک فسا قصبه سندن
نشأت ایش؛ وآل بویهدن بهاءالدوله بن عضدالدوله-
نك خدمت طبابتده بولنشدر .

فشن { مصر وسطاده بی سویف مدیر بنده
و بی سویف ۳۷ کیلومتره جنوب بنده
اوله رق نیک ساحل غریب سنده و مدیر یول خطی
اوزرنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، جنوب
جهتده فراغت زمانده پک معمور بولنش اولان
(خب) شهر قدیمک خرابه لری بولنیور . «معجم
البلدان» ده بهیسی اعمالندن برقریه اولق اوزره
مذکوردر .

فصیحی { ایران شعرا سندن اوج ذاتک
مخلصیدر :

برنجیسی جرجانی اولوب، امیر کیسکوس بن
اکندر قابوسک همیزی ایدی . شویت قابوس
خاندانی حقنده سویلیدیکی اشعار جله سندندر :
چه فرخ وجودی که از همش
بمیرد بیای ولی نعمش

— ایکنجیسی تبریزی اولوب، اکثر اوقاده فقرا
ودرویشانله همیزم ایش . شویت اونکدر :
بقدر طاقت خود هر دل غمی دارد
دل من است که اندوه عالمی دارد

فسا { (فارسی بساوباسیر) ایرانده فارس
خطه سنک دارا مجرد ناحیه سنده و شیرا-
زک ۱۳۶ کیلو متره جنوب شرقی سنده اوله رق

پرستاف و نام دیگرله ستارکان ایرماغت تابع برنهرک
اوزرنده واقع کوزل بر قصبه اولوب، ۱۸۰۰۰
اهالیسی . سور و قلعه سی، اطرافنده مزروعات
واشجارله مستور کوزل اراضیسی، پک صاغلام
هوایی و صیرملی اییک و پاموق و کتن منسوجات
دستگاه لری وارددر . و قتیله چوق دهاییوک و معمور
اولوب، فسوی و بساسیری نسبتله معروف بر چوق
علما و مشاهیرک مسقط رأسی بولنشدر . اصطخری
فنائک باغ و باغچه لری و بازار لری مدح ایدیور .

فساطو { طرابلس غرب ولایتک جبل
غربی سنجاغنده و طرابلسک غرب
جنوبی جهتده بر قضا اولوب، جبل نفوسه نك
(جانون) وادی سندن عبارتدر . مرکزی ۲۰۰۰
قدر اهالی بی حاوی اولان (جادو) قصبه سیدر .
فنائک اکثر اهالیسی برر و آرمقداری عربدر .
قضا داخلنده رومالیلردن قاله بعض آثار عتیقه
موجوددر .

فسطاط { مصرده قاهره نك ایکی یچق کیلو
متره جنوب غریب سنده و نیک
ساحل بیننده واقع (مصرالعتیق) قصبه سنک اسکی
اسمیدر . بوکونکی کونده قاهره نك بر بیوک محله
واسکله سی حکمنده اولان بو قصبه قاهره دن اسکی
اولوب، مصرک فتحنده و حضرت عمر بن الخطاب
(رضه) زمانده فاتح مصر عمرو بن العاص جانبندن
بنا اولنشدر . فاتح مشارالیه او موقعده چادیری
قورمش اولدیغندن، چادیر دیمک اولان (فسطاط)
اسمی بعدالفتح اوراده بنا اولنان و قاهره نك فتحنده نك
خطه مصریه نك مرکزی اولان شهره علم اولشدی .
مشارالیه موقع مذکورده برجام شریف بنا ایش
اولدینی کبی، بعده عباسیلر زمانده احمد بن طولون
دخی بیوک برجام شریف بنا ایشدی، که الیوم
موجود اولوب، قاهره بی تربین ایدن اک کوزل
آلاردندر . ۳۵۸ تاریخته نك فسطاط مستل بر
معموره اولوب، تاریخ مذکورده جوهر قاعد
طرفندن قاهره نك تأسیسی اوزربنه، فسطاطک
اهمیتی آزالش : قاهره نك کوندن کونه توسع

— اوچنجیسی هراتلی اولوب، مرضی قولى خان شاملونك خدمتده بولمىش؛ وشكسته خطنى كوزل يازمشدر. شویت اونكدر:

هزار بار قسم خورده امكه نام ترا بلب نياورم اما قسم بنام تو بود

فصیحی { (علی بن ابی زید) مشاهیر ادبا ونحو یونندن اولوب، استراباد لیدر. خیل یاشلی اولدینی حالده، عبدالقاهر جرجانیدن نحوی تعلم ایتیش؛ وبعده بغدادده انتقال ایله، مشهور نظامیه مدرسه سننده طول مدت ادبیات درسینی ویروب، ابونزار نحوی وحیص بیص کبی شاکردان بیتشدیرمشدر. اکثر اوقاتده «الملک» الفصحیح «کتابی تدریس ایتدیکیچون فصیحی تلقیب اولنمشدی. بعده شیعیلکله اتهام ایله، مدرسه مذکورده دن عزل اولنهرق، خانه سنه چکلمش ایسه ده، طلبه سی خلغنك درسنه دوام ایتوب، بونك خانه سنه اجتماع ایتکله باشلامشدردی. ۵۱۶ تاریخنده بغدادده وفات ایتشدیر.

فضلاء المعدن { (یاخود فضاض) مغرب اقصاده فاسك ایکی مرحله جنوبنده برقع اولوب، مرکزی (قلعه المهدی) در. بربر وقوعاتنده اهمیتله ذکر اولنور.

فضاله { صحابه دن براق ذاتك اسمی اولوب، اك معروفلری (فضاله بن عبیدالا- نصاری الاوسی) در، كه بعده شامده ساكن اولوب، معاویه صفین محاربه سنه عزیمتده کندیسنی شام قاضیلقنه نصب ایدهرک: «مقدم سنکله تارجه نمدن تسترا تیکدر» دیمشیدی. بعده بحراً روم غزاسنه مأمور اولمش؛ ووفاتنده معاویه بالذات تابوت آلتنه کیره رک، اوغلی عبداللله «اوغلم بکا یاردم ایت زیر بوندن صکره بونك کیسنی قالدیره میه». جغز «دیمشدی. ۵۳ تاریخنده وفات ایتشدیر. کندیسندن بعض احادیث شریفه مرویدر.

فصل { ابو عبدالله - بن العباس بن عبدالمطلب (بن هاشم القرشی الهاشمی) صحابه کرامدن اولوب، فخر الانبیا (صلم) افندمرک عمزاده لیدر. حضرت عباس (رضه) لك اکبر اولادی اولغله، بونك اسمیهل تکی ایدردی. والده سی ازواج مطهره جناب نبویدن میمونه بنت الحارثك

همشیره سی (لبابه بنت الحارث الهلالیه) ایدی. فتح مکده وخین غزاسیله حج وداعده معیت حضرت رسالتناهیده بولمىش؛ وخین انهر زمانده نزد جناب نبویه ثبات ایدنلردن بولنشدیر. فخر کائنات (صلم) افندمرک جنازه لری غسلنده حاضر بولوب، حضرت علی (رضه) غسل ایدرکن صاحب ترجمه صو دو- کمشدر. ۱۳ نبی سال هجریده مرج الصفر ویا اجنادین وقعه سننده وبرروایتده ۱۵ تاریخنده یرموک غزاسنده شهید اولمش، ویا ۱۰ سالنده غمواس طاعوننده ارتحال ایتشدیر. حسن وجمالیه ممتاز ایدی. اولاد ذکور ی قالمیوب، ام کلثوم اسمنده بر قیزی قالمشدر، كه امام حسن (رضه) طرفندن تزوج بیوریلوب، بعد- المفارقة ابو موسی الاشعری یه وارمش ایدی. برادری عبدالله بن عباس (رضهما) کندیسندن روایت احادیث شریفه ایتشدیر.

فصل { خلفاء عباسیه دن (مطیع لامرالله) و (مسترشده بالله) ك اسمیدر. «مطیع لامرالله» و «مسترشده بالله» ماده لرینه مراجعت.

فصل { خلیفه عباسی متوکل علی اللهك حنین و جمال ایله حسن خطه مالک بر قیز اولوب، عصرینك شعرا وبلغاسیله مشاعره لری وبداهه محیر عتول جوابلری واردر. علی بن الجهم وابدولف عجل کندیسیله مشاعره ایدنلر جمله سنندیر. خلفا حقنده برچوق مدحیه لری دخی واردر. تشیعه میلی اولوب، شیعیلرک ایشلرینی تشیعه ایچون خلفا وکبرا عندنده کی نفوذینی استعمال ایدردی. اکابر وشعراء عصرندن سعید بن حمیده علاقه سی اولوب، حقنده برچوق اشعار ی وکندیسیله مشاعره لری واردر. ۲۶۰ تاریخنده وفات ایتشدیر. علی بن الجهمك تنك قافیه لی اولان:

لاذیها یستظل فیها
فلیمجد عندها ملاذا

یتنه جواباً متوکلک اشارتیه بداهه شوقطه بی سویلمشدی:

ولم یزل ضارماً لیها
تظل اجفاته رذاذاً
فعاثیه فزاد عشقاً
فأت وجداً فکان ماذا

ذهنی افندی «مشاهیر النساء» سننده متوکلک

جلایه سی اولان فضل سعید بن حمیدک معشوقه سندن
بشقہ عد ایدرک، ایکی ترجمہ صورتندہ یازمش
ایسده، «فوات الوفيات» ده ایکسی بر اولوق اوزره
مذکوردر .

فضل الله { (مولانا) مشاهیر اطباء اسلام -
مدن اولوب، تیمورلشک طیب
متخصصی ایدی .

فضل الله بلغرادی { مشاهیر خطاطیندن
اولوب، ثلث ونسخ
خطاری شکرالله خلیفه دن تمشقی اتمش ؛ وخطی
استادینک کندن فرق اولنیه جق درجه یه واردیر -
مشدی . ۹۷۰ تاریخنده یازدینی بر «خسرو شیرین»
منظومه سی کورمش اولدیفنی حبیب افندی مرحوم
تذکره خطاطینده بیان ایدیور .

فضل الله سمرقندی { مشاهیر علما و شعرا -
دن اولوب، ابوحنیفه
ثانی دینلن فقیه ابواللیثک احقادندر . سید شریفدن
تلذ و اخذ اجازت ایدوب ، سمرقندده تدریسه
مشغول ایدی . صاحب تذکره دولتشاه صاحب
ترجمه دن درس آلمش اولدیفنی بیان ایدیور . سمر
قندده جیدینک تربیه سی داخلمده مدفوندر . شوییت
جله اشعارندندر :

قد چون سرو تو جانست مرا بلکه روان
سرم ای سرو روان شوکه فدا سازم جان

فضل برمکی { «فضل بن یحیی» ماده سنه
[مراجعت بیوریله .]

فضل بن جریر { مشاهیر اطباء اسلامدن
اولوب ، تکریتلیر .
امیر نصیرالدوله بن مروانک خدمت طبابتندہ بولمش،
وآرقداشلرندن یوحنا بن عبدالمسیحک نامه «مقاله
فی اسماء الامراض واشتقاقاتها» عنوانیه بر کتاب
یازمشدر .

فضل بن الربیع { (ابوالعباس -) خلافت
عباسیه مشاهیر رجا -
لندن اولوب، جداعلاسی ابوفروه کیسان حضرت
عثمان بن عفان (رضه) ک آزادلیسی ایدی . پدری
ربیع ابوجعفر منصورک رجا لندن اولوب، صاحب
ترجمه دخی هارون الرشید زماننده وقع واعتبار
امجانبندن اولدینی حالده، مسند وزارتده بولنان بر
مکیلر کندیسنه رعایت اتمدکلرندن، پنلرنده رقابت

ومنافرت وار ایدی . هارون الرشید برمکیلر حقندہ
اغبرار حاصل ایدنجه، فضل بن الربیع بو اغبراری
تشدید وتسیججه چالیشهرق، برامکنک ادبارینه خدمت
ایتمش؛ وبونلرک اخیرى اولان جعفر برمکی برینه
هارون الرشیده وزیر اولوب، خلیفه مشار الیهک
وفاتنه دک مسند وزارتده قالب، بونک ارتحالنده
امینک مقام خلافتہ جلوسنه یاردم ایتدکن صکره،
خراسانده بولنان مأوندن متوهم اولوب، بونی
ولایت عهددن اخراجله، امینک اوغلی موسایی
ولی عهد اتخاذ ایتسنه دلالت اتمشدی . مأمون بو
خبری ایشیدنجه، فضل بن سهلک تشویقیله طاهر
ذوالیمینانی عسکرله بغداده کوندرمکنه، طاهر مشار الیه
غالب و امین مقتول اولدقدہ، فضل بن الربیع اختفا
ایتمش، و ابراهیم بن مهدینک خلافتہ کچمسندن میدانہ
چیغوب، بوکا وزیر اولمش ایسده، بونک مغلوباً
فرار و اختفاسی اوزرینه، کندیسى دخی اختفایده رک،
طاهر ذوالیمینینک توسط و شفاعتیه مأمونک عفونیه
مظهر اولمش؛ وبوخلیفه نک زماننده منکوب قالب،
۲۰۸ تاریخنده وفات اتمشدر . شاعر شهر ابو
نواسک صاحب ترجمه حقندہ بر جوق مدحیه لری
واردر .

فضل بن سهل { (ابوالعباس -) (السرخی)
خلفاء عباسیه رجا لندن

اولوب، عن اصل سرخس مجوسیلرندن ایکن، بر
روایتده کندیسى ۱۹۰ تاریخنده خراسانده مأمونک
تکلیفیه اسلامه کلش؛ و برروایتده پدری سهل
خلیفه مهدینک زماننده مسلمان اولمش ایدی . هر
حالده کندیسى جعفر برمکینک دلالتیه هارون -
الرشیدک حضورینه چیقاریله رق، مأمونک خدمته
تخصیص اولمش؛ و مشار الیه پدرینک وفاتنده
خراسانده بولنوب، برادرى امین طرفندن ولایت
عهددن چیقارلدیفنی خبر آلنجه، صاحب ترجمه
کندیسى امینه قارشى عسکر سوخته تشویق ایتمش؛
و علم نجومه دخی انتسابی و بوبابده ادعاسی بولنیفندن،
موفقیفندن خبر ویرمشیدی . مأمون مقام خلافتہ
کچنجه، کندیسنه وزارت و سرداروق ایشلرخی حاله
ایتدیکنندن، (ذوالرباستین) لقیله تلقیب اولمشدی .
شیعی المذهب ایدی . کریم و سخی برذات اولوب،
برمکیلرک طرفنه سلوک اتمکله، مأمون کندیسندن،

متوهم اولوب، ۲۰۲ تاريخنده طایسی غالب واسطه. سيله سرخس جامنده قتل ايتدير مشدر. پدری دخی اوسنه وکنديسندن صکره وفات ايتمشدر. برادری حسن بن سهل دخی مأمون خليفه نك رجالندن ایدی .

فضل بن عبدالصمد الرقاشی { مشاهیر شعرای

عربدن اولوب، هارون الرشيدك مداحلرندن ايسه ده، اصل برامکيه انتسابی وار ایدی . حتی برمکیلر غضبه اوغرا دقلرنده، مصلوب کوردیکی جعفرک قارشيسنده طوروب، برمرثیه بلیغه سويلمشدی . بونک ارزینه حنرر زینده کوتوريله رک، بر مکيلردن نه کوردیکی سؤال اولندقد، بهرسنه بيک آلتون آلدینی جواخی ویرمکه، کنديسنه جانب خليفه دن سنه ده ايکي بيک آلتون تخصیص اولمشدی . عن اصل (ری) اعجامندن اولوب، ريله قيله سنه منسوب رقاشك آزادلیسی ایدی . فحشیاته ترغیب یوللی برقصیده مشهوره سی واردر، که برخسته لغنده وصیتنامه صورتنده ترك ايتمشدی . ابونواسله مها . جاتلری واردر .

فضل بن محمد العصبانی { مشاهیر ادبا ونحو یوندن

اولوب، ابوعلی الفارسینك «ایضاح» فی تحشیه ایتش؛ ونموده مشهور بر مقدمه یازمشدر . مشاهیردن خطیب تبریزی یحیی بن زکریا ايله ابوالقاسم حریری نحوی صاحب ترجمه دن اخذ وتعلم ايتشلردر . ۴۴۴ تاريخنده وفات ايتمشدر .

فضل بن مروان { (ابوالعباس — بن عباسیه رجالندن اولوب، مأمونك اواخر عهدنده مسند وزارتیه نصب اولمش؛ و ۲۱۸ تاريخنده خليفه مشارالیه برادری معتصم ايله برابر روم سفرنده ايکن اوراده وقوع وفاتيله، صاحب ترجمه معتصمک فامنه بغدادده بیعت اخذ ايتمش؛ ومعتصم بغدادده دخول ایدنجه، کنديسنی وزارتنده ابقا ایدوب، رتق وفتی اموری یدینه تسلیم ایلمش ایدی . اوچ سنه پومنوال اوزره کچکدکن صکره، معتصم کنديسندن

متغیر اولوب، کنديسنی حبس واموالی مصادره ايتمش؛ وبش آی محبسه قالدقندن صکره، اطلاق اولنهرق، اونده اختیار عزت ایلمش؛ وبعده بعض خلفانك خدمتنده بولوب، ۲۵۰ تاريخنده وفات ايتمشدر . نصرانی الاصل اولوب، اهتدا ايتشیدی . بر مجموعه منشاتی و «کتاب المشاهدات والاخبار» عنوانيله برتألیفی واردر .

فضل بن یحیی { (ابوالعباس — بن خالد زماننده بربرخی متعاقب وزارت ایدن برامکه دن اولوب، جعفر بن یحیانك برادریدر . جعفر انشا وکتابنده صاحب ترجمه دن ایلری ایديسه ده، فضل سخاوکرده جعفردن وبتون برامکه دن اقدام ایدی . هارون الرشيدك سوت برادری اولوب، خليفه مشار الیهک والده سی حیزران کنديسنه امزیک ویرمش، وخليفه یحیانك والده سی زبیده دن ايتمش ایدی . برادری جعفر برمکیدن اول وزارتیه تعیین اولوب؛ بر مدت صکره خراسان والیکنه نقل ايله، یرینه برادری مشارالیه وزیر اولمشدی . خراسانده اجرای عدل و داد ایدهرک، کرم وسخاوتی کوسترمش؛ وبانجه جدلری برمکک خدمت ايتمش اولدینی (نوبهار) آتشدکه سنی قسماً هدم ایدهرک، یرینه برجامع شریف بنا ايتديرمش ایدی . ۱۹۳ تاريخنده هارون الرشيد برامکه دن متغیر اولوب، جعفری قتل ايتدير . دکن صکره، صاحب ترجمه ايله پدرلری یحیای برلکده آلهرق (رقه) یه کوتورمش؛ واوراده حبس ایتد . یروب، مصادره اولنان ماللرینک برقسمنی صاقلامشلر بهانه سيله محبسه طایق آتديره رق، سبب موتلری اولمشدر . فضل ۱۴۷ تاريخنده طوغمش اولغا، وفاتنده ۵۶ یاشنده ایدی . حفته شعرای عصرینک پک چوق مدحیه لری واردر . کرم وسخاوتی حفته منقول اولان نوادرک ايسه حد وحسابی یوقدر .

فضل حروفی { (فضل نعمتی) خراسانی ظهور ايتمشدر . حروفاته برطاقم معنار ویره رک، ورمز و اشارت کبی قوللانهرق «جاودان» عنوانيله اکلاشلماز برکتاب یازمشدر . کنديسنی تکفیر

اولنرق، اعدام اولتمش ایسه ده، کتابنک نسخه لری
قالوب، حروفون عندنده محفوظدر .

فضل المدنیہ { مشاهیر مفتیان ادبیہ
وشاعرہ برقیز اولوب،
سالف الترجه علم المدنیہ ایله برلکده هارون الرشیدک
سراینده تربیه اولتمش؛ وبرمدت مدینه منوره ده
اقامتله، اکتساب شهرت ایتدکدن صکره، اندلسه
نقل اولتمش لردی .

فضلی { اسکی عثمانلی شعراسندن ایکی ذاتک
مخلصیدر :

برنجیسی (ابو الفضل) مشهور ادریس بتلیسینک
اوغلی اولوب، صغر سنندن بری اظهار لیاقت و کمالات
ایددرک، سلاطین ووزرا و کبرانک صحبتله مشرف
اولمشدی . عربی و فارسی وترکی ادبیاتده ید طولاسی
ونوادر ومحاضراتدن بک چوق محفوظاتی اولغله،
صحبتی مطلوب و مرغوب بر مرد ظریف ایدی .
طریق علمه سالک اولوب، بعض قضاالرده بولندقدن
صکره، طوخناده ده کی خانه سنه چکیلوب، باغچه سی
اتصالده برمسجد و مکتب انشا ایتمش؛ و سلطان بازید
خان ثانی حضرتلرینه بعض قصائد تقدیمیه عطیه
واحسانلرینه نائل اولمش ایدی . خیلی وقت معمر
اولوب، ۹۸۲ تاریخنده، بیرفانی ایکن، ایفای حج
شریف نیتله جانب حجازه عزیمت ایددرک، اثنای
طریقده ارتحال ایتمشدر . السنه ثلثه ده برخیلی اشعار
راشقه سی، حافظ شیرازی دیوانه نظیره سی وسائر
بعض آثار ادبیه سی وارددر شوشهر اونکدر :

آسمانی لباسله اول ماه

کون کیم اولدی عالمه مشهور

چاک ایدوب جیب وصلی دست صهر

بئی اول مهدن ایلدی مهجور

شویت دخی اشعار فارسیه سندندر :

بربرکل زترکس تر آب میزی

وز آب کلاب برشکر ناب میزی

— ایکنجیسی استانبوللی اولوب، قره فضلی دیتیکله
مشهوردر . ذاتینک شاگردی اولوب، قانونی سلطان
سلیمان خان شهزاده لرندن سلطان محمدک حیاتنده
سولیمش اولدینی برقصیده استادی معرفتله امثالندن
اول تقدیم اولنهرق، مظهر تقدیر اولغله، کندیسسی
شهزاده مشارالیهک معیتنه آلنهرق، مغنیاسنجاغنه
نصبنده کاتب دیوانی اولمشیددی . مشار الیهک

ارتحالنده شهزاده سلطان مصطفایه و بونلرکده
ارتحالنده سلطان سلیمه کاتب دیوان اولمشدی . ۹۷۰
تاریخنده وفات ایتمشدر . اشعاری سلیسی ومتین
اولوب، «های هایون» عنوانیه برمنظومه سی و دیگر
برقاچ مثنویسیله کلستان سعدی طرزنده «نخلستان»
عنوانلی برکتانی و «کل وبلبل» عنوانیه ده مشهور
برمنظومه سی وارددر . شویت اونکدر :

لیلینک مجنون شیرینک دلا فریادی وار
کار عشقی باکه صورهر صنعتک استادی وار

فضلی { ایران شعراسندن اولوب، شویت
اونکدر :

قوت کفتار هرکاهی که دارم یار نیست

یادرا هرگاه یایم قوت کفتار نیست

«شاه و ماه» عنوانیه برمنظومه یازمش و ۱۵۵۱
تاریخنده وفات ایتمش برفضلی دخی وارددر . بونک
عینی مدیر، بیله مدی .

فضلی { (فضل الله حافظ) مشاهیر خطاطین
و شعرادن اولوب، توقادلی و درویش
احمد توقادینک برادریدر . والده سلطان جامعک
ابتدای بناسنده امامتی و سلطان احمد جامع شریفک
خطاطی بوذاته مفوض ایدی . مجارستان سفرینه
دخی کیتمشیدی شویت اونکدر :

امین مجو و مگو با کسی که هست امین

درین زمانه مگر جبرائیل امین باشد

فضلی پاشا { دور سلطان ابراهیم خاتیده
۱۰۵۷ دن ۱۰۵۸ تاریخنده دک

برسنه قبودان دریا بولتمش وزرادن اولوب، برسنه
اول مصاهرت پادشاهی شرفنه نائل اولمشیدی .
اواناده کريدک فتحيله و ونديکيلرله اوغراشلايفندن،
قبودان پاشالق مسندنده بحريه دن يتيشمه برذاتک
بولتمسنه لزوم کورنمکله، تاريخ مذکورده عزل
اولنهرق، وزير ثانی اولمشیدی . بعده ونديکيلرک
دالماچيه جهتنده کی تجاوزلرینی حضور پادشاهيده
وصدراعظم صوفي محمد پاشانک يوزينه قارشى سويلمکه
جسارت ايتديکندن، صدراعظمک انهاسيله آراق
محافظلغنه نصب اولنهرق، کرهأ او طرفه اعزام
اولتمش؛ و بعده طمشوار واليککنه نصب اولنهرق،
اورادن سلسلتره محافظلغنه نقل اولتمش ایدی . ۱۰۶۷
تاریخنده افلاق و یو یووده سی بسارایهک وقوع عصیانی
اوزرینه، کندیسینک تعقیب و اخذینه مأمور اولدینی

حاله، اونیش کون بیوده تدارکاتله اضاعه وقت ایدهرک، مرقومک ترانسیلوانیه به فرارینه میدان ویردیکندن، و بونی دشمندن آلدینی یکریمی بیک دوقات مقابلنده یایدینی شیوع بولوب، تاتار عسکر یله کلش نولان قالدای دخی بویه بر آدمک معیتنده حربه کیده میه جگنی اشعار ایلدیکندن، صاحب ترجمه ادرنه به جلبله، اعدام اولمشدر.

فضلیه { موصلاک شرق جهتنده و نینوی جهتنده باغشقیاه ملحق قصبه کبی بر بویک قریه اولوب، بازار و چارشیدی و باغ و بوستانی اولدینی یاقوت حموی بیان ایدیور.

نصرتلی { (محمد بن سلیمان) اعظم شعرادن و بغدادده نشأت ایش اولدیندن، بغدادی نسبتله مشهوردر. ترکی و فارسی اشعاری اولوب، اشعار ترکیده ایکنجی علی شیرنوی دیمکه شایسته در. کندیته مخصوص متین برطرز افاده سی واردر. قانونی سلطان سلیمان خانک فتح عراقینه عزیمت لرده فضولی صدراعظم ابراهیم پاشایه و اونک واسطه سیله درگاه پادشاهی به بعض اشعار تقدیمه، مظهر التفات شهر یاری اولوب، و قفدن توظیفی حقننده برات عالی دخی صادر اولمشدی، که اجرای احکامی چون بعده در سعاده و رودنده اوقاف مأمورینک واقع اولان معامله سی حقننده بر مقاله بلیغه سی مشهوردر. بلیغ بر خسه سی واردر، که بوندن « لیلی و مجنون » منظومه سی اک زیاده شهرت بولمشدر. مرتب دیوانی و حسین واعظک « روضة الشهدا » سنک ترجمه سی اواق اوزره « حدیقه السعدا » عنوانیه مشهور و پک مؤثر بر تألیفی واردر. اهل بیت جناب نبوی به اولان وفرت محبتی هراترنده نمایاندر. ۹۷۰ تاریخده ارتحال ایدوب، تره سی حله ده زیارتگاهدر. مذکور « لیلی و مجنون » منظومه سیله ترکی دیوانی و دیگر بعض آناری « کلیات فضولی » عنوانیه جمع و طبع و نشر اولمشدر. ترکی و فارسی اشعارندن برایکیشر بیت ایراد اولنور:

هر کوردن عیب ایتدی آب دیده کریانمی
ایادم تحقیق کورمش کسه یوق جانانمی
قننی بشدر بیلزم ایمانمی غارت ایدن
صنده ایمان یوق کسن آلدکده یم ایمانمی

تا در دلت اندیشه ییاد نیاید
هرگز زمن دل شده ات یا دنیا ی

فضیه { حضرت فاطمه الزهرا (رضا) نک جاریه سی اولوب، « هل اتی علی الانسان حین من الدهر » سورة شریفه سنک سبب نزولی اولان مشهور اطعام مسکین و یتیم و اسیر فقره سی کندینسندن مرویدر.

فضیل بن عیاض { (ابوعلی - التیمی) الطالقاتی الفندی) کبار اولیاء اللهدن و اعظم صوفیوندن اولوب، ابیورد مضافاتندن (فندین) قریه سنده طوغمش؛ و ابیوردده نشأت و تحصیل ایدوب، بعده کوفیه انتقال ایلمش؛ و زهد و تقوی و ارشاد و موعظه ایله اشتغال ایدوب، بعده مکّه مکرمه به عزیمتله، بقیه عمری مجاورتده بکیرمش؛ و ۱۸۷ تاریخنده وفات ایشدر. هارون الرشیدله ماجرالر و بر جوق کلمات عارفانه سیله موعظه لر ی منقولدر. بشرحافی و سری سقطی حضرتلری جمله مریدانسنندر.

فطرت { (میر معزالدین محمد موسوی) سادات موسویه دن و ایران شعرا. سندن اولوب، ۱۰۵۰ تاریخنده ایرانندن هنده رحلتله، عالمکبرشاهک دیوان خدمته کیره رک، قدری برتر اولمشیدی. « کلستان فطرت » عنوانیه بر تذکره الشعرا سی و مرتب دیوانی واردر. ۱۱۰۰ تاریخنده وفات ایشدر.

فطنت { (زبیده — خاتم) عثمانی شاعره. لرینک اک مشهوره سی اولوب، ۱۱۶۱ تاریخنده شیخ الاسلام اولان « نهجۃ اللغات » صاحبی محمد اسعد افندیکن قیزی وینه شیخ الاسلام بولمش اولان محمد شریف افندیکن همشیره سیدر. طریق عالمی به منسوب درویش افندی اسمنده برینه و ارمشیدی. صدراعظم مشهور راغب پاشا ایله بر جوق مشاعره و ملاطفه لر ی اولوب، ظرافت طبعی و ارتجالاً شعر سویلکه اقتدار ی حقننده منقول اولان بر جوق نوادر دن منظم اولور. سلطان محمود خان اول دورینه یتیشوب، پادشاه مشارالیه نامه بهار به سی اولدینی کبی، سلطان عبدالحمید خان دورینه دخی یتیشوب، حمیدیه عمارته تاریخی واردر. ۱۱۹۴ ده ارتحال ایشدر. مرتب دیوانی واردر. شوهر ابکی بیت جمله اشعارندندر:

بیلدك ذوق وصالك چكمنجه فرقتك
اولمجه خسته قدرین یاز آدم صحتك
طبع نا اهلله موافقدر - پهره كردش
عقربه واستد سیر ایلله چرخي ساعتك

فطین { متأخرین شعراء عثمانیه دن اولوب،
۱۱۳۵ تاریخندن ۱۲۷۰ تاریخلرینه
دك ظهور ایدن شعرانك و احیاناً شعر سولمیش
بعض ذواتك تراجم احوالی و برر شعرلری حاوی
«خاتمة الاشعار» عنوانیه سالم تذکره سنه ذیلاً
بر تذکره الشعراء یازمشدر، كه «تذکره فطین»
دیکلمه معروفدر. ۱۲۷۱ تاریخنده استحکام آلایلی
لیطوغرافیا سنده طبع ونشر اولمشدر. شوقطعه
صاحب ترجمه نك كندی اثرینك طبعنه سوبیلدیکی
تاریخیدر :

ورر مطالعهمی طبع شاعرانه صفا
عجب می بو اثر نوگزرسه الدن اله
حروف جوهر ایلله شكر ایدوب دیدم تاریخ
فطین تذکره می پك كوزل باصلدی هله

فغانی { اوتجی قرن هجری عثمانی شعرا سندن
ایکی ذاتك مخلصیدر :
برنجیسی كتاب قسمندن اولوب، سلطان یازید
خان ثانی شهزاده لرندن سلطان عبداللهك خدمت
كنا بنده بولنش؛ و شهزاده مشار الهك ارتحالی
متعاقب، خصمانك سعایتله اعدام اولمشدر.
شاهنامه فردوسی و زننده بر «اسكندرنامه» سی وار
ایسه ده، شهرت بولامشدر. اشعاری عایددر. شو
بیت اوجله دندر :

باشم مرده لرین چشمم طوتاردی بونجه عزتله
بولكنده سائل اولمشدر بوزر شمعی غریبتله
— ایکنجیسی (رمضان افندی) طرازونلی

اولوب، درسعادته ورودله، اسكندر چلی یه انتساب
ایتمش؛ و رقیبلی صدر اعظم ابراهیم باشایه دخی
چاتماسون قورقوسیلله، مشار الهك نزدنده افترایه
جراتله، صاحب ترجمه سولمیشدر دیه، هجو آمیز
بریت اوبدیروب، عرض ایتكارندن، کنج یاشنده
لذت حیاتدن محروم اولمشدر. شو بیت جمله
اشعار دندر :

بوخارستان عالمده آچماز سه كل مقصود
نغم ای بلبل جان اشته كلزار عدم موجود

فغانی { «بابا فغانی» ماده سنه مراجعت
بیوریلله [۰]

فغفور { چین حکمدار لرینه و برلن اسم
اولوب، خاقان دن فرقی شودر، كه

خاقان اکثریا مغولستان جهتنده کیلره و یامغول و مانچو
جنسیته منسوب اولانلرینه و فغفور ایسه اصل
چینه کیلره و چینی اولانلرینه اطلاق اولنور.

فغفور { (میر —) ایران شعرا سندن
ایرانده ایکن رسمی تخلص ایتدیکی حالده، بعده هند.
ستانه رحلتله، سلطان پرویز بن سلطان سلیمه
انتساب ایدهره، فغفور تخلص ایتمش؛ و ۱۰۲۸ ده
متوفی اولمشدر. بعض تذکره یزدلی و طبیب اولدینی
مذکوردر. شو بیت اونکدر :

کمان رفتن جان مرا یقین كه تورفی
نعوذ بالله اگر جان رود چینا كه تورفی

فقیر { هندستان شعرا سندن ایکی ذاتك مخلصی
اولوب، بری (میر شمس الدین)
دهلیده نشأت ایتمش؛ و اوران ۱۱۷۹ ده لکهنویه
رحلت ایتشدی. مرتب دیوانی و «تصویر محبت»
عنوانیه بر منظومه سی وارددر. مفتون دخی تخلص
ایدردی. — دیکری (میر نوازش علی) بلکراملی
اولوب، ۱۱۶۷ ده وفات ایتشدر.

فقیری { اوتجی قرن هجری عثمانی شعرا سندن
اولوب، قالفاندلیدر. بحر جزده
طوائف بشری یوالی بر منظومه سی و خیلی اشعاری
وارددر. شو بیت اونکدر :

نمازه نیه ال دسون کرکه برسن اول صوفی
برالده ساعد ساقی برالده ساغر باده

فقیری { ایران شعرا سندن اولوب، تبریز.
لیدر. بعض تذکره حقیری
دیه مذکوردر، و یاخود اوبشقه در. شو بیت
اونکدر :

چو تبر از دل کشم باتیر جانان جان برون آیه
چو شمع کز بی تعظیم باهمان برون آید

فکاری { ایران شعرا سندن ایکی ذاتك
مخلصیدر :

برنجیسی (قاضی احمد) سبزواری اولوب، بر
مدت قزوینده یاشامشدر. شو بیت اونکدر :

شها فکاری بیش ازین درد سر مردم ده
کیرم شنید آن سنكرك تأثیر كو فریاد را

— ایکنجیسی سمرقندلی اولوب، عبدالله خان
اوزبكك مداحلر دندر. شو بیت اونکدر :

سایه زمین از قد دلدار افتاد
یا سرو سهی در قدم یار افتاد

هراتلی اولدینی حالده، هندستانه رحلتله، تاریخ سو-
یلمده کی مهارتیه اکبر شاهه انتساب ایدوب، بر
طاقم رباعیات دخی سوبلمش؛ و ۹۷۳ تاریخنده
وفات ایتشد. اشعارینه دسترس اولنه مدی.

فکه } آطنه ولایتک قوزان سنجاغنده
و آطنه نك تقریباً ۱۰۰ کیلومتره شام

شرقیه سنده ۱۱۹۰ متره مرتفع برمو قعده واقع
قضا مرکزی برقریه اولوب، ۸۰۰ اهالیسی، بر
جامی، قدیم بر کلیسایی، بر قشله سیله بر عسکری
خسته خانه سی، اسکی بر قلعه سی، ۲۰ دکانی و بر حامی
واردر. — فکه ونام دیگرله بیلان کوی قضای
شمال شرقی جهتدن خاچین، جنوب شرقی طرفندن
قارص، غرب جنوبی جهتدن سیس قضا لرله، شمال
غربی طرفندن دخی قونیه ولایتله محدود اولوب،
روم ناحیه سیله برابر ۷۶ قریه نی حاویدر. اهالیسی
۲۰۴۳۴ کئیدن عبارت اولوب، یالکز بشده بری
ارمنی وارمنی پروتستانی و قصوری مسلم و ترکدر.
سیحان ایرمانی تابعلرندن (کوک صو) قضای شق
ایدوب، اینجنده برقاج چای دخی آلیر. اراضیسی
طاغلق و آرمیت اولوب، محصولات آنجق احتیاجات
محلیه کوره در. ۱۴۰۴۰ یکی دویم وسعتنده اورما.
نلری اولوب، اشجار مختلفه بولنیور سه ده، وسائط
نقلیه نك فقدانندن استفاده اولنه میور. متروک بر
قورشون معدنیله هنوز ایشلمه مش سائر بعض
معدنلری و نافع بر قایلجه سی دخی واردر. قیونلری
چو قه اولوب، بر مقدار پیانچی اخراج اوانسور.
قضانك اسکی مرکزی اولان بیلان کونینه برجامع،
بر مکتب و بر مدرسه بولنیور. درون قضاده
بر چوق خراب قلعله و سار ویرانه لر بولنوب، وقتیه
اوراسنك دخی دها معمور بولنش اولدیغنه دلالت
ایدیور.

فلاح } مصر سفلا ده زراعتله مشغول اولان
اهالی به ویریلن اسم اولوب، بونلر
عربلرله اسکی قبطلرک اختلاط و امتزاجندن متولد
ساکن و چالیشقان آدملر اولغله، عشیرت حائنده
باشایان عربانك هر جهته عکسلیدر.

فلاحیه } ایرانك خوزستان خطه سننده
(و غمره نك ۱۲ کیلو متره شمال
شرقیه سنده اوله رق بحر فارس ساحلندن سکر طفوز

فکری } اوتنجی قرن هجری عثمانی شعرا-
سندن ایکی ذاتک مخلصیدر:

برنجیسی (ماشیه زاده درویش) طریق قضایه
سالک ایدی. «ابکار افکار» و «بهرام وزهره»
عنوانلریله ایکی منظومه سی واردر. شویت
اونکدر:

تف پای سک یاره شو دکلو کوزلم سوردم
قبارمش کوزکوز اولمش اولکف پاسکره دن کوردم
ایکنجیسی بروسه لی اولوب، ارباب صنعتدن ایکن
بعده کسب معارف و سیاحتیه میل ایتشدی. شویت
اونکدر:

یاره در صانعك کورین عارض دلداره
برالفدر کویا ظاهر اولور رخساره

فکری } ایران شعرا سندن یدی ذاتک
مخلصیدر:

برنجیسی (محمد رضایک) اصفهانلی اولوب، علم
سیاقده وقوفی وار ایدی. شویت اونکدر:
تو همزایوی غیر ومن زغیرت
بخسون دیده تازانو نشسته
— ایکنجیسی ری مضافاتندن دماوندلی اولوب،
شویت اونکدر:

غم خودرا که با آن ترکس مستانه میگویم
رود در خواب و پندارد که من افسانه میگویم
— اوچنجیسی استرابادلی اولوب، شویت جمله
اشعار نندرد:

عیدست و هر کسی بمی شاد و خرم است
بر خلق عید و بر من غم دیده ماتم است
— در درنجیسی (ملایچی) طالقانلی اولوب، شو
پت اونکدر:

شد زو حشت مشربهای دل دیوانه ام
صورت هر آشنایی معنی بیگانه ام
— بشنجیسی (میر علی) قدسی کربلائی نك برادریدر.
شویت اونکدر:

بلبلدی در قفس می مرد می نالید زار
کای دریغ ایام عمرم در گرفتاری گذشت
— التنجیسی (نورنجی) ری شهرندن اولوب،
ابتدا میری تخلص ایدردی. هندستانك دکن جهته
سیاحت ایدوب، شاه طاهر دن بر چوق التقاتلر
کورد کدن صکره وطنه عودت ایتشدی. شویت
اونکدر:

وخت کل کل شد از می ترک کشت باغ و بستان کن
پیکر آینه در دست و تماشای گلستان کن
— بدنجیسی (جامه باف) لقبیه ملقب اولوب،

کیلو متره ایچریده برقصه اولوب، عرب اهالی ایله مکوندنر .

فلاطه { (Fellathas) « فوله » ماده سنه [مراجعت .]

فلاماند { (Flamands) فلاندره خطه سنک اهالیسی اولان و جرمان اقوامندن یونان بر قومدر . [« فلاندره » ماده سنه مراجعت .]

فلامینیوس { (Flaminius) روما سر - دارلرندن اولوب، میلاد -

دن ۱۹۷ سنه اول قونسلوسلق تعبیر اولنان ریاسته نسب اولنش؛ وما کدونیه حکمداری فیلیب ایله یونانک (آخایا) اتفاقیه قارشى عسکر سوق ایده رک، قراندینی مظفریت اوزرینه، مذکور اتقاقی اخلال ایده رک . فیلیک یونانده کی حکم و نفوذنی کسمش؛ ورومایه عودتنده اوچ کون دوام ایدن برشنلکله استقبال اولنش ایدی . قبل المیلاد ۱۹۴ تاریخنده آتیالک التجا اتیش اولدینی بیتیا حکمداری پروسیاسک نزدینه اعزام اولنه رق، بو حکمداری آتیالی تسلیم اتیکه قاندرمش ایسه ده، آتیبال کندی تسمیم ایده رک تسلیم اولاماشدی .

فلامینیوس نپوس { (Flaminius Nepos) بودخی روما سردار -

لرندن اولوب، میلاددن ۲۲۳ سنه اول قونسلوس اولنش، وغالری مغلوب ایش ایدی . ۲۱۷ ده ثانی قونسلوس اولوب، سناتونک امرینه مخالف اوله رق، آرقداشی بکلمکسزین آتیبال ایله محاربه یه کبریشدیکندن، مغلوب ومقتول اولمشدر . رومادن (آریمنوم) ه کیدن یوک برجاده بونک انشا کرده - سی اولوب، (فلامینیاویا) تسمیه اولنوردی .

فلامینیا { (Flaminie) روما امپراطور -

بولدنی بی ایاالتک بری اولوب، مودنه دن آدریاتیق دیکرینه قدر ممتد اولوردی، و مرکزى راونه شهری ایدی .

فلاندره { (Flandre) اوروپانک غرب

نصبیه بادوقاله بوغازی آره سننده بریوک خطه اولوب . شمیدکی حاده قسم اعظم وسطیسی بلجیقه یه، شمال شرقی قسمی فلنک، جنوب غربی قسمی دخی

فرانسه یه تابعدر . اهالیسی عنندنه اسمی (ولامینغ) اولوب، لسانزده هولانده یه ویرلن (فلنک) اسمی بوندن مأخوذدر . بوخطه هرقتدر بووجهله اوچ دولت پیننده منقسم ایسه ده، طبیعت اراضی واهالیجه بردر . بلجیقه یه تابع فلاندره شرقی وغربی اسملریله ایکی ایالتنه منقسم اولوب، فرانسه یه تابع قسمی (نور) یعنی « شمال » ایالتی تشکیل ایدیور، وفلنکک تابع اولان پارچه سی ده (زلانده) ایالتنک بر قسمندن عبارتدر . قرون وسطاده برقونتلک صورتنده اداره اولنوب، اهالیسی آوروپانک هر طرفیله حتی قسطنطنیه ومصر وسائر اقطار شرقیه ایله تجارت ایده رک، بیوک برثروته ونفوذ وقوته مالک ایدیلر . (فلاماند) دینلن فلاندره اهالیسی جرمان اقوامندن اولوب، قرون وسطاده فرانقرله وصاقسونلرله دخی قاریشمشدری . لسانلری فریزون وفلنک لسانلری کبی آلمانجه نك برنوعی اولوب، آریجه ادبیاتی وارددر . بلجیقه وفلنکده کی فلاماندر کندی لسانلری محافظه ایتکده اولوب، فرانسه ده کیلرایسه کوندن کونه بوی ترکله فرانسلزلاشمقده وعدددری آزامقده در . وقیله شمال ایالتندن بشقه جوارده کی ایکی اوچ ایالتده دخی فلاماند لسانی سویلمکده ایکن، شمیدکی حاده ایالت مذکورده نك بالکز برقسی یعنی ۱۶۵۰۰۰ اهالیسی بولسانله متکلمدرلر . فلاماندر عمومیت اوزره اوزون بویلی، مائی کوزلی وصاری و یاخود قمرال صاجلی آدملردر .

فلاندره { شرقی — (Fl. Orientale) بلجیقه دولتنک بر ایالتی

اولوب . غرباً غربی فلاندره، جنوباً هاینو، شرقاً آنورس وبرابانت ایالتلریله، شمالاً دخی فلنکک (زلانده) ایالتیه محدوددر . مساحت سطحیه سی ۳۰۰۰ مربع کیلو متره اولوب، ۱۹۵۸۷۵۲ اهالیسی وارددر، که هر مربع کیلو متره باشنه ۳۱۹ کنی دوشیور . اداره ملکیه جه ۶ قضا و ۴۷ ناحیه و اداره عدلیه جه ۳ دائره و ۳۲ محکمه صلحیه دواثرینه منقسمدر . مرکزی (غاند) شهریدر . (اسقو) ایرماغی جنوبدن ایالته کیروب، مرکزه واصل اولنجه، (لیس) چایی دخی اخذ ایله، شرقه طوغری دونه رک، ایالتی شق ایتدکدن صکره، شماله طوغری دونوب، برخیلی مسافه ده ایالتنک حدود

هواسی پك اعتدالسز اولوب، یازین اوילה وقتی مك صیحاك اولدینی حالده، صباح واقشام زیاده جه سرین اولور .

فلانیج { (Felanix) اسپانیه نك باكاراطه -
(لندن (مایورقه) جزیره سنك)
(ماناقور) قضا سنده و (پاله نك) ۵۰ کیلو متره
شرق جنوبی سنده برقصه اولوب، ۱۰۵۶۰ اهالیسی،
طار سوقاقلری و اطرافنده پك چوق انجیر آغا جلری
ویل دكرمنلری واردر .

فلاویان { سنت — (St. Flavien) خر-
ستیانلرك عزیزلندن اولوب،
۳۸۱ تاریخ میلادیسنده آنطاکیه بطریقا کنه نصب
اولمش؛ و ایمپراطور ایله ایمپراطوریه نك هیکل لری
هدم ایدن اهالیی تشود و سیوسك حضورنده
مدافعه و تخلیص ایتدکن صکره، ۴۰۴ تاریخنده
وفات ایتشد .

— دیگر بر سنت فلاویان دخی ۴۴۷ ده قسطنطنیه
بطریق اولوب، ۴۴۹ ده افسده تلف اولمشدر .
شباطك ۱۵ نده یورطیسی اجرا ایدرلر .

فلبه { (Philippopoli) و بلغارجه (Plovdiv)
شرق روم ایلینك مرکزی بر شهر
اولوب، صوفیه نك ۱۴۰ کیلو متره شرق
جنوبی سنده و استانبولك ۳۷۳ کیلو متره غرب
شالی سنده، صریح نهرینك ایکی کنارنده، غایتله منبت
براوو نك اورت سنده اولرق اوچ تپه نك اوزرنده
استانبولدن اوروپایه کیدن دمیر پول خط کبری
اوزرنده و ۴۲۳ عرض شمالی ایله ۲۳ طول
شرقیده واقعدر. اهالیسی ۴۴۰ ۳۳ کشی اولوب،
نصفی بلغار و نصف دیگر ی ترك، روم، ارمنی و یهو-
دیدر . دمیر پول موقفندن کوپری به قدر کنیش
برجاده سی و بونك اوزرنده کوندن کونه چوغا لقتن
اولان کوزل برطاق اینه جدیده سی، تپه نك اوزرنده
اسکی برحصاری، اوراده بریوك جامع شریفیله متعدد
جوامع و مساجد و کلیساری، بلغار مکتب اعدادیسی،
مسلمانلره و روملره مخصوص مکتبی، عمومی باغچه سی،
۳۰۰۰ جلدی حاوی کتبخانه سی، کوچك بر موزه سی،
دده آغاچ و بورغاز اسكله لرینه و آوروپایه دمیر پول لری،
خیلی ایشلك تجارتی و علی الحصول ذخیره و كل صوبی
ویاغی اخراجاتی، شیاق و عبا ایله دیگر منسوجات

شرقیه سنی تشکیل ایدر . ساثر میاه جاریه سی بونهره
دو کیلور . سیر سفائنه صالح جدوللری پك چوقدر .
اراضیسی غرب و شمال جهتلرنده دوز و آلتق و جنوب
شرقی طرفلرنده قوملق و غیر منبت برطاقم تپه لری .
حاوی اولوب، اهالیسنك فنه تطبیقا سعی و غیرتی كرك
بوتپه لری و كرك دوزیرلرنك بطاقلنلری كاملا اراضی
مزروعیه چویر مشدر . تارله لری صریح الشكل اولدرق
اشجارله محاط و خانه لری آغا جلرله مستور اولدیقندن،
اوزاقتن غیر مسكون بر اورمان کبی کورینور . پك
نفیس برجس کتن حاصل اولوب، کوییلرك قادین
و چوقق قسملری باشلیجه بونك احضار یله مشغول
اولورلر . صنایع حمیه پك ایلری اولوب، بزو یوك
و پاموق منسوجات، دانتله، پاموق ایلیك، بیره،
مسكرات، شكر، طوز، صابون، ایپ فابریقه لری
و دباغ خانه لری چوقدر . باشلیجه شهر و قصبه لری :
غانده سنت نیقولا س، تره ونده، آلوست، لوكرن،
اكلو، رنه و ساثره در .

فلاندره { غربی — (Fl. Occidentale)
بلجیقه دولتنك بر ایالتی اولوب
شمال غربی جهتندن شمال دکیز یله، غرباً فرانسه
ایله، جنوباً ینه فرانسه ایله و هاینو ایالتیله شرقاً
دخی شرقی فلاندره ایالتیله و فلمنك زلنده خطه سیله
محدوددر . مساحت سطحیه سی ۳۲۳۵ صریح کیلو
متره اولوب، ۷۴۶ ۹۲۳ اهالیسی واردر، که بهر
صریح کیلو متره باشنه ۲۳۹ کشی دوشر . ایالت
اداره ملکیه جه ۸ قضا و ۵۱ ناحیه به و اداره عدلیه -
جه ۴ دائریه و ۳۰ محکمه صلحیه دائره سنه منقسم
اولوب، مرکزی (بروژ) شهریدر . اراضیسی دوز
و آلتق اولوب، یالکز شرق جنوبی جهتنده بعض
تپه لر بولبور . سواحلی دیکزك تجاوزینه معروض
ایکن، کلیتی مصرفلرله یابدقلری جسم سدنر بوتجاوزك
اوکشی آغله برابر دیکزك خیلی یرلرنی دخی قره به
چویر مشلردر . اسقو ایرمانی برآز یرده حدود
شرقیه سنی تشکیل ایتدیکی کبی، بوکا تابع (لیس)
نهری دخی قسم شرقیسی و فرانسه دن كلن (ایسل)
نهری ده قسم غربیسی شق ایدر . سیر سفائنه صالح
جدوللرله دمیر پول لری چوقدر . برمدت اول چالیلرله
مستور اولان اراضیسنك چوغی آجیلوب، زرع
اولمش، و برطاقی ده کوزل صغارله تحویل اولمشدر .

صنم مذکورى هدم، و حادث بن ابى شمر الفسانينك
بوصنه قوشاتمش اولدينى ايكي مشهور قليجي اغتنام
بيورمش ايدى. بوايكي قليجدين برينى رسول الله
(صلم) افندمن مبارك ميانلرينه قوشاندقدن صكره
حضرت على (رضه) افندمنه اعطا بيورمشلردى.

فلسطين } (Palestine) قديمآ غره ايله يافه
آرمسند و فنيكه يعنى ارض
كه انك جنبونده و ارض مقدسك غربنده ساحل
بونجه اوزانان كوچك برخطيه مخصوص اولان بو
اسم بعده شام قطعه سنك بتون قسم جنوبيسنه تعميم
اولنهرق، فنيكه نك نصف جنوبيسى و بتون ارض
مقدسى و بحر لوط حوضه سنى احاطه ايتشدى.
روماليلرك فتوحاتندن صكره و غربلر زماننده يعنى
كتب اسلاميه ده فلسطين اسمى بوايكي جى صورته
قولانلمشدر. بو وجهه فلسطين شمالاً عكا حداثدن
وطبريه كولندن باشلايهرق، قلعه عريشه و يرموكه
قدر ۳۱۰ ايله ۳۳۰ عرض شمالى آره لرنده
ممتد اولهرق، شرقاً برية الشام، غرباً بحر سفيد،
شمالاً شام، جنوباً دخى جزيره العربدن معدود اولان
عمالقه اراضييه محدود ايدى. بو حدود داخلنده
مساحه سطحيه سى اوتوز بيك مربع كيلو متره دن
زياده در. شمديكى تقسياتده قدس مستقل متصرفليه
بيروت ولايتك نابلس و عكا سنجاقلرى و سوريه
ولايتدن حوران سنجاغك قسم جنوبيسى حاويدر.
فلسطين دخى شامدن معدود ايدى. فلسطينك يالكز
ساحل بونجه ممتد اولان قسم غربيى دوز اولوب،
ايچ طرفلرى طاغلندر. سواحلدن شرقه طوغرى
اراضى تدريجاً كسب ارتقاى ايدوب، خطه نك حدود
شماله سندن منتهى جنوبه نك ممتد اولان برصرت
تشكىل ايدوبور، كه قدس شهرى دخى بونك اوستنده
واقعدر. شرق طرفنده بو صرتك اتكلى دخى
ديك اولوب، بحر لوط دينلن كول ايله بوكا منتهى
اولان اردن و نام ديكرله شريعه وادييسنه اينر.
بو وادى ايله مذكور كولك حداسى حذاي بحردن
۴۱۹ متره آلفندر. كره ارضده امشالى بك آز
اولان بو درين وادينك شرق طرفنده اراضى بردن
بره يوكسلوب، برطاقم تپه لر حاصل اولور، كه بونلرك
اوته سى چولدر. اصل فلسطينك معمور يرلرى

وساثره فابريقه لرى وارددر. بك اسكى بر شهر اولوب،
تابلا سجر زمانندن قاله اولدينى اطرافنده بولنان جسيم
طاشلردن معمول خرچسز بعض ديوار بقيه لرندن
آكلا شيلور. بعده ماكدونيه حكمدارى فيليب
طرفندن اعمار و تجديد اولنارق، بونك اسمنه نسبتله
ياد اولنمشدر. اداره عثمانيه زماننده سنجاق مركزى
اولوب، برلين معاهده سييله تشكيل اولنان شرقى
روم ايلي ايالت ممتازهنه مركز اتخا اولنمشدر.
فلبه جك } (Philippes) سلانيك ولايتك
درامه سنجاغنده و قواله نك
۱۳ كيلو متره غربنده اولهرق بطاقلق بر كولاك
كنارنده اسكى بر شهر خرابه لرى اولوب، برطاقم
ديركارله تياترو وساثر ابناء عتيقه آثارى مشهوردر.
ميلاد عيسادن بيك سنه اول تأسيس اولوب،
بعده ماكدونيه حكمدارى فيليب طرفندن اعمار
اولنمله. بواسمه تسميه اولنمش؛ و بعض وقايع
تاريخيه ميدان اولمشدر. امپراطور آوگستوس
زماننده زياده توسيع و تزئين اولنهرق، معمورى
اوتجى قرن ميلاديه قدر دوام ايتمشدر. حضرت
عيسانك تابعيندن پاولوس اووروا قطعه سنده اك
اول بوشهرده خريستىانلى نشره باشلايوب، حبس
و ضرب اولنمشدى.

فلتره } (Feltre) ايتالياده و نديك خطه سنك
(بلونه) ايا ننده و بونك ۲۶ كيلو متره
جنوب غربيسنده قضا مركزى بر قصبه اولوب،
۶۵۷۰ اهالىسى و بعض كوزل ابناء سى وارددر.
بك اسكى بر قصبه در.

فلج } يمامه خرما سى چوق بر قصبه اولوب،
(فلج الافلاج دخى دينلردى).

فلر } (Flets) فرانسه ده (اورنه) ايا لنتك
(دومترون) قضا سنده و دومترونك
۲۱ كيلو متره شمال شرقيسنده ناحيه مركزى بر قصبه
اولوب، ۸۵۳۰ اهالىسى و بز و بيكه وساثره فابر.
بقه لرى وارددر.

فلس } جاهلينده طى قبيله سنك عبادت ايتد.
(كلرى مشهور بر صنم اولوب، طنو.
زنجى سال مجريده حضرت على بن ابى طالب (رضه)
جانب نبويند بوز اللى ككى ايله اعترام بيوريله رق،

وادی مذکورک غرب طرفده اولان صرت اولوب،
بونک شرقی و غربی انکارندن برچوق انهار نبعان
و جریان ایدرهک، اراضینی سقی و احیا ایدرلر .
صرت و تپه لرینک ده اکثری اورمانلرله و زیتون
آغا جلری و باغلرله مستورد . فلسطینک اک یوکسک
طاغلری ۱۲۵۰ متره تیجاو زایتوب، اکثری بش
آلتیوز متره ارتفاعلرنده در . هواسی مرتفع یرلرنده
معتدلجه ایسه ده سواحله و (غور) تعبیر اولنان بحر لوط
حوضه سنده زیاده جه صیقا قدر . میزان الحراره نک
عمومیت اوزره درجهٔ وسطیه سی ۲۰ اولوب،
یازین ۳۰ و قیشین ۱۰ در . بحر لوط اطرافنده
میزان الحراره ۲۵ درجه دن آشاغی اغیز . و قیشین
۵۴ درجه یه قدر چیقیدنی اولشدر . پورتقال، لیمون
زیتون، نار و قاؤن اک زیاده حاصل اولان میوه لر دن
اولوب، خرما اوله میور . بحر لوطک شرق طرفده
اولان طاغلر غرب جهته ده کی طاغلر دن زیاده صوئوق
اولوب، اورالرده چوق یاغور، و قیشین بعض دفعه
قار دخی یاغار . کیجه ایله کوندوز آره سنده دخی
هواجه چوق فرق واردر . یاغور قیشین یاغوب،
بایس دن ایلول نهایتیه قدر یاغماز . هر نه قدر اسکیدن
اورمانلری زیاده اولما، شمدیکندن زیاده یاغور
یاغیدنی آکلاشلور، و شمدی چول اولان برچوق
یرلرنده معوره لر خرابه لری بولنیور ایسه ده، جابجا
موجود اولان صهرنجیلر و صوبندلری خرابه لری
ازمنهٔ قدیمه ده دخی قوراقلقدن زحمت چکدیکنه
دلالت ایدور . باشلیجه محصولاتی : بغدادی، آره،
داری، پرنج، توتون، پاموق و سائر اولوب، خیلی
باغلری دخی واردر . اما، آمود، کراز، شفتالی،
قیصی، نار، بادم، جویر، انجیر، زیتون، پورتقال،
لیمون و سائر میوه لری ده چوقدر . یافه نک پورتقالی
مشهور اولوب، هر طرفه کلیتله اخراج اولنور .
حیوانات و حشیه سی : آبی، صیرتلان، طوموز،
چقال، کیک، قره جه، طاغ کچیسی، جیلان و کلیتی
طاوشان ایله سائر ده عبارت اولوب، و قتیله موجود
بولنش اولان آرسلاندن اثر قالمشدر . حیوانات
اهلیه دن قیون و کچیلری چوق اولوب، صیغیرلری
کوچک ایسه ده قوتلیدر . آت لرینک ایلیری جزیره .
العربدن کلیرسه ده، یری مرکب لری ایری و یک

مقبولدر . یالکز اردن وادینک یوقاریلرنده کوزل
برجنس دوه بولوب، سائر جهتلرنده کیلر مشقته
متمحل ایسه ده، چرکیندر . طیوری چوق و متنوعدر .
نهرلریله کوللرنده کی حیوانات آسیادن زیاده آفریقانک
کیلره مشابه اولوب، نهر زر قاده و سائر بعض انهارنده
کوچک برجنس تمساح دخی بولنور .

فلسطینک ازمنهٔ قدیمه ده و علی الخصوص حضرت
داود و سلیمان (عم) زمانلرنده اهالیسی اوچ ملیون
راده لرنده بولنش ایکن، شمدیکی حاله ۶۵۰۰۰۰
قدر تخمین اولنمده در . بواها لینگ قسم اعظمی قصبه
و قریه لرده ساکن و زراعت و صنعت و تجارتله مشغول
و برقمی اردن وادینک شرق جهته ده و بلقاطر .
فلرنده خیمه نشین و حیوانات یتیشدر مرکله متوغلدرلر .
ساکن اولانلری مملکتک اهالی قدیمه سی اولان
عبرانیلر، سریانیلر، کلدانیلر و فنیکیلر احفادیلر
جزیره العربدن کلش عربلرک امتزاج و اختلاطندن
متولد اولوب، قرون وسطاده روم، ترک و فرنک
افراد دخی ایجیلرینه قاریشملدر . خیمه نشین
اولانلری ایسه خالص عرب بدویلرندن عبارت
اولوب، ینلرنده مخصوصانه بولنور قبائله منقسمدرلر .
بونلر نسیل و نسب لری صافی اوله رق محافظه و لسان
عربینک فصاحتی و قایه اتمش اولدقلرندن، غلط
بر عربجه ایله متکلم اولان اهالی متمکنیه نظر
تحقیرله باقارلر . متکمن اهالینگ ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۲۵۰۰۰۰ ی موسوی و ۱۵۰۰۰۰ ی درزی اولوب،
قصوری کاملاً مسلمدر . موسویلرک برطاقی اسپانیه
و پورتگیزدن برطاقی ده آلمانیه و لهستاندن کله
اولوب، خرسیتیانلرک برطاقی اسکی سریانیلر دن
و برطاقی اهل صلیب احفادندر . جمله سی لسان
عربی ایله متکلمدر .

فلسطینک قسم اعظمی قدیماً بنی اسرائیل مملکتی
اولوب، بنی اسرائیل ایسه اووقلرده یاری بدوی
برحاله یشاد یغندن، یالکز فنیکیلرک النده بولنش
اولان سواحلنک قسم شمالیسنده ایشاک بر تجارت
اجرا اولنوردی . آتیقی حضرت سلیمان زماننده
فنیکه دخی بنی اسرائیل دولته تابع اولما، بونلر
واسطه سیله بحرأ ممالک بعیده ایله مناسبات تجاریه به
کیریشیلارک، اوصرده فلسطینک نامی طویلش

فلشه } لا — (La Flèche) فرانسه نك
 { (سارته) ايلتنده و (مان) ك
 ۳۹ كيلو متره جنوب غريبنده اوله رق (لواره)
 ايرماغنه تابع (لوار) چايي اوزرنده و اوج دميربول
 خطنك نقطه اجتماعنده برقصبه اولوب، ۶۹۵۰
 اهالي سي، ضابطان چو جقزيرنه مخصوص (برتيانه)
 اسميله مشهور بر مكنتي و بوكا مربوط ۲۰۰۰۰
 جلدی حاوی كتبخانه سی، كاغد فابريقه سی و دباغخا-
 نه لری وارد ر .

فلك } (شيخ فريد علي) هندستان شعرا-
 { سندن اولوب، لکنهو مضافاتند ر .
 شويت بر نعت شريفند ر :

حقاوی محبوب حق بر مرسلان برده سبق
 ای پشواي مرسلان مشتاق دیدار توام

فلکازه } (Felegyhaza) مجارستانك
 { (يازيكيه مع قومانيه) ايلتنده
 و پشته نك ۱۳۳ كيلومتره شرق جنوبيسنده اوله رق
 شهر مذکور دن سكدينه كيدن دميربول خطی
 اوزرنده برقصبه اولوب، ۲۱۳۱۵ اهالي سي و مشهور
 حيوانات بازاری وارد ر .

فلك الدين } (حسن) لر كوچكده حكومت
 { سورن اتا بكانك سكرنجي سي
 اولوب، ۶۷۷ تاريخندن اعتاراً برادري عزالدین
 حسين ايله مشتركاً و برادرينك وفاتندن صكره بر آژ
 مدت يالکز حكم سور مشدر .

فلکی } (محمد مؤمن) مشاهير شعراي ايران دن
 { اولوب، شيروانك شماخي قصبه-
 سنده نشأت ايتمش؛ و خاقاني ايله برابر ابوالعلاي
 كنجوينك شاگردانندن بولنمشدر . شيروان صاحبي
 منوچهر ك مداحلرندن بولنمش؛ و ۵۷۷ تاريخنده
 وفات ايتمشدر . علم هيئتدن بهره سي وار ايدی .
 مرتب ديواني وارد ر . شو بر ايكي بيت جمله
 اشعارند ر :

خيل خزان بنا كهان بر سپه بهار زد
 خسرو مهر كان علم بر سر كوه سار زد
 زاغ - بياه طيلسان خطبه خسرو جهان
 خواند بنامش آن زمان شاخ زر عيار زد

فلنك } ياخود هولانده و ياندرلانده (Pays)
 { (Bas, Hollande, Neder lande)
 آوروپانك غرب شمالي جهتنده مستقل بر دولت تشكيل
 ايدر بر مملكت اولوب، فرانسه زجه و ديپلومات لسا

ايدی . بعده آتوريلر دفعاتله قدسی تخريب و بی
 اسرائيلي اسارت تحتنده بابه سوق ايتدكلرندن،
 فلسطين چوق تدی ايدوب، ماكدونيه ايلرله رومالييلرك
 تسلطی زمانلرنده بولدن ده زياده آرتمش؛ و خر-
 ستیانلقدن صكره فلسطينك هر طرفی بر زیارتگاه حكمنه
 كچارك، تجارت و صنایعجه بر كونه ترقی ائتمه مشدی .
 حضرت ممر بن الخطاب (رضه) زماننده عموم شام
 قطعه سیاه برابر فلسطین دخی ضبط اوله رق، اسلا-
 مك ايلك بش آتی قرننده سائر ممالك اسلاميه ده
 اولدیی كی، فلسطينده دخی معارف و صنایع و تجارت
 خیلی ترقی ايتمش ايكن، اوروپا خريستیانلری پيننده
 تعصبك اويانديرديني اهل صليب مهاجماتي برخيلي
 وقت فلسطینی لایقطع بر حربه ميدانی حالته قويمش،
 و نهايت صلاح الدين ايوبي طرفندن استخلاص اولنار،
 اسایش تقرر ايدر ايتمز، مصرده بر برنی تعاقب
 ایدن ممالك اتراك و چراكسه منازعه لری و نهايت
 تيمورلنكك خروجی يكي دن تخريباتی موجب اولمش؛
 و ياوز سلطان سليم خان مصر و شام قطعه لرني فتح
 و ممالك عثمانيه يه ضم ايتديكي زمان فلسطینی بويله
 بر حال تدنيه بولمش ايدی . سواحلنده صاغلام
 بر نيانی اولدیی كی، طرق و معابری دخی پك كری
 اولوب، اخيراً حفاذن قدسه قدر انشا اولنان دمير
 بول دخی هان يالکز زوارك نقلنه يارايور . قراسی
 ۷۵۰ راده لرنده اولوب، باشليجه شهر و قصبه لری
 بروجه آتيدر : قدس، حبرون، رملة، غزه، يافه،
 حيفا، عكا، صفد، ناصره، جنين، نابلس، سلط
 و سائر .

فلسينكه } (Flessingue) و فلمنكمه
 { ولسينكن (Vlissingen)
 فلمنك زلاند ايلتنده (والخرن) جزيره سنك جنوبي
 ساحلنده واسقو ايرماغنك برقولى اوزرنده مستحكم
 برقصبه اولوب، ۹۳۳۰ اهالي سي، سوری، حين
 حاجنده صوايله طولديريلر خندغي، جسم استحكاماتی،
 صاغلام و واسع ليانی، ۸۰ حرب كیسی استيعاب
 ايدر ليمان عسكری، كوزل ريختلری، دمير بوللری،
 ممالك بعیده ايله ايشلك تجارتی، سفائن اعماله
 مخصوص دستگاهلری، جمعيت فنيه سی و رصدخانه سی
 وارد ر .

بجردن ۴۵ کیلومتره یوسک اولوب، طاغ دینله-
بیله جک هیچ بر ارتقاعی اولمدنی حالده، جنوب
وجنوب شرقی جهتلرنده ۲۰۰ متره قدر مرتفع
بعض تپه لری واردر .

فلمنکک میاه جاریه سی پک چوق اوواب، اوچ
بیوک ایرماغک مجرالینک آشانی قسملریله منصلری
بوعلککنده بولنور . بواوچ ایرماق فلمنکک طوبرا-
عنده متعدد قوللره آیرلینی کبی، بیدلرنده معد
جدوللر و کرک بوایرماقلره کرک طوغریدن طوغری به
دیکزه دوکیلور برچوق انهاریله بونلر و کوللاریله
کورفرلری و دیکز آرهلرنده دخی طبیعی وصنی
حسابیز قنالر بوانه رق، بتون فلمنکک طوبرانی صاله
صو ایله اروا اولنقده بولان برسیزه باغچه سنه بکزر .
مذکور اوچ بیوک ایرماق : استو، موزه و رین
ایرماقلریدر . استو ایرماغی بلجیقه دن فلنکک داخل
اولدیفنده نهردن زیاده خلیج دینله بیله جک صورته
واسع ایکی قوله انقسام ایدوب، جنوب جهتنده کینه
غربی و شمال طرفنده کینه شرقی استو نامی ویریلر .
و آرهلرنده (زلانده) اسمیله اوچ آطه دن مرکب
برکنیش یربولنور . موزه ایرماغی ینه بلجیقه دن
کابوب، فلمنکک لیبورغ خطه سنه دخول ایله، ابتدا
بلجیقه و بعد آلمانیا جودوی قرینده شماله طوغری
جریان، و صاغدن آلمانیا دن کان کول، کلن، روئر،
اشوال و نیر چاپلینی وصولدن برقاق کوچک جای
اخذ ایتدکن صکره، غربه طوغری دونه رک،
(رین) ایرماغنک برقولی اولان (وال) نهریله برلشیر،
و ۱۰ کیلومتره آشاغیده ایکی قوله آیریلوب، جنوبی
قولی (بیزبوش) اسمیله برچوق کوچک آطه لری
حای بربطاقلق بعدالتشکیل، (دونزه) نهرینی دخی
اخذایله، (هولاندسه دیپ) اسمیله کنیش برخلیج
صورتی آلهرق، ینه ایکی قوله آیریلر، که جنوبی
(قرامر) و شمالی (هارینقویت) تسمیه اولانه رق،
آرهلرنده (اوورفالاه) اسمیله بیوک برجزیره و بونک
جنوبی قولیله استونک شمالی قولی آرهلر سنده دخی
(شوون) و (تولن) اسمیله ایکی بیوک و برکوچک
آطه نخصل ایدور . موزنکک شمالی قولی ایسه اوچه
آیریلوب، بری جنوبه دونه رک (کیل) اسمیله
مذکور (هولاندسه دیپ) خلیجه، ایکنجیسی

نده ندرلانده نك ترجمه سی اولق اوزره (بی با) یعنی
« ارض منقطه » تسمیه اولنور . لسانزده مستعمل
اولان فلمنکک اسمی ایسه سالف الذکر (فلاماند)
اسمندن مأخوذدر .

موقی، حدود و مساحه سی . — فلمنکک ۵۰° ۴۵' ۵۰°
ایله ۵۳° ۳۳' عرض شمالی و ۱° ۴۱' ایله ۴° ۵۲'
طول شرقی آرهلرنده عتد اولوب، جنوباً بلجیقه
ایله، شرقاً آلمانیه ایله، شمالاً و غرباً دخی شمال
دکیزیه محاط و محدود اولدینی حالده، بوجهتن
انککتره ساحلندن کمی ایله برکونلک مسافه ده
واقعدر . برآ حدودی طبیعی دکل ایسه ده، متین
استحکاماته و منتهای شاننده حرکات عسکریه به غیر
مساعده بر بطاقلقه محفوظدر . شمالدن جنوبه بوی
۳۱۰ و شرقدن غربه عرض اعظمی ۱۸۴ کیلو-
متره اولوب، مساحت سطحیه سی ۳۳۰۰۰ مربع
کیلومتره و اهالیسی ۵۶۵ ۵۶۴ نفوسدن عبا-
رتدر که مربع کیلومتره باشنه ۱۳۸ کشتی دوشیور .
حال طبیعی سی، جبال و انهاری . — فلمنکک کره
ارضک اوزرنده مستثنی برحاله اولوب، هیچ بریره
بکزمز . اراضیسی پک آلتی و بعض یرلری حذای
بجردن آشانی اولوب، نهرلیله کوللاری و کورفر
و خلیج لری پک چوقدر . برطرفدن دیکز صولری
قره لرله یایلوب، اک منقط یرلری دیکزه چویرمه،
و نهرلرک صولری یایلوب، اووه لری کوللره و بطا-
قلقلره تحویل ایتکه، برطرفدن دخی انهارک دوکدیکی
قوملر و چامورلر صیغ دکرلری طولدیروب، قره به
چویرمه میالدر . دنیانکک سائر طرفلرنده خلقت
بشردن اول وقوعی آکلاشیلان بوتبدلات عظیمه به
قارشی فلمنکک لیر محیر عقول صورته جسم و مهارت
فنیه ایله مصنع سدلر و بندلر انشا ایدهرک، دیکزک
تجاوزینه و انهارک طغیاننه مقاومت ایتکده، و کو-
لری یل ایله دونر طولابلرله و ماکینه لرله قورو-
دهرق اراضی ضروعیه به تحویل ایلکده درلر .
طبیعتک ناقابل اسکان برحاله بر اقدینی بویروبوسایده
دنیا نك اک معمور و اک ثروتلی بری حکمنه کچوب،
بهر مربع کیلو متره سی تقریباً ۱۴۰ کشتی بسلمکده
و بومقدار کیندکجه آرتقده در .

فلمنکک اراضیسی حد وسطی اوزره حذای

اسکی موزه اسمیله غربه طوغری کیده رک شمال دگیرینه، اوچنجیسی ایسه (رین) ک (لق) دینلن دیگر برقولیه و (ایسل) چایله برلشه رک، روتردام شهری ایچندن بعدالمور، یکی موزه ویا (شور) اسمیله ایکنجی قولاک اوست طرفنده ینه بحر مذ. کوره دوکیلور. موزه نك فلنك داخلنده مجراسی ۲۳۹ کیلو متره طولنده در. رین ایرماغی فلنك داخل اولور اولماز ایکی قوله آیریلوب، اک بیوک اولان جنوبی قولى (وال) اسمیله بروجه مذکور موزه ایله برلشیر؛ و دیگر قولى یکیدن ایکیه آیریلوب، صنئ اولدینی آکلاشیلان (ایسل) قولى شماله طوغری جریان و صاغدن (اوده ایسل)، برکل، غروبیک چایلرینی اخذ ایله (زویدرزه) کورفرزیه دوکیلور. دیگرى (رین) اسمنی محافظه ایله، غربه طوغری آقهرق، ینه ایکیه انقسامه، اک بیوک اولان (لق) قولى بروجه مذکور موزه نك برقولیه برلشیر؛ و دیگرى یکی واسکی رین اسمیله ایکیه آیریلوب، برنجیسی زویدرزه کورفرزیه و دیگرى شمال دگیرینه منصب اولور. بواوچ بیوک ایرماقدن بشقه فلنك شمال جهته داخل ملکته و یا حدود شرقیه سنده نعان ایدر برطقم انهار دخی بولوب باشلیجه لری: ایسلک شمالنده اوله رق زویدرزه کورفرزیه دوکیلن (وخت) ایله (دولات) کورفرزیه دوکیلن (درنجه آآ) و (موسل آآ) و ایسل ایله رین آره سنده رویدرزه کورفرزیه دوکیلن (ام) نهر. لیدر. بوانهار آره سنده پک چوق جدولر آچلمشدر. هر نه قدر اکثری قورودلش ایسه ده، ینه فلنكده و علی الخصوص قسم شمالیه جنوب شرقی طرفنده برچوق کوللر بولوب، مجموعنك مساحتة سطحیه سی ۴۲۹ مربع کیلو متره در، که بونك ۱۳۵ کیلومتره لکی فریزه ده و ۱۲۶ کیلو متره لکی ده شمالی هولانده در. هاتوره حدودنده کی بطاقلر دخی ۱۴۰۰ مربع کیلومتره وسعتده در.

سواحل و جزایری — فلنك سواحل اوج نوع اولوب، شمالده کی فریزه و قرونیکه ساحلی بر برقوس مقعر صورتده، ساحل غربنك قسم جنوبی بیسی اولان زلانده ساحلی ده اوج بیوک ایرماغک آغزلنده کی خلیجلردن و بوخلیجلرله پینلرنده کی جدوللرک

تشکیل ایتدکلى جزایردن عبارتدر. هر نه قدر انهارک کثری جهتیله فلنك سواحلنك بوانهارک دوکدکلى قوملردن متشکل و دگیرک ایچنه تمتد واسع بردالیه دن عبارت اولسی يك نظرده خاطره کلیرسه ده، حقیقت حال بونك عکسی اولوب، فلنكک اراضیسی آلحق و شمال دگیرینك اوجهته فر. طونه لرله مد و جزیرنك شدتی زیاده اولدیغندن، دگیر صولری انهارک آغزلردن مجرالرنك خیل یوقاریلرینه قدر چقبوب، بتاقرینی خلیجلره تحویل و ساحلدن قره لرک ایچنه یاییلوب، برچوق لرلرینی غرق ایتمش؛ و بوجهه اون آلتنجی قرن میلادیدن بری اوچوز سنه طرفنده فلنك ۵۸۱۳ مربع کیلو متره اراضی غائب ایدوب، آنجق اهایلنك سى و غیرتی وفنك معاوتیه انشا اولنان سدلر و بندلر سایه سنده بو مدت طرفنده برطرفندده ۳۰۳۵ مربع کیلومتره لك یردگیردن قوروتاریلوب، قره یه تحویل اولندیغندن، یالکز ۲۷۷۸ مربع کیلو متره لك یرغائب اولمشدر. فلنكک شمالنده واقع (دولات) و (لاورزه نه) کورفرلری آلتی قرن اول حاصل اولمش؛ و شمال غربی جهته قره لرک ایچنه صوقلمش اولان (زودرزه نه) بیوک کورفری وقتیه دگیردن بر دیل ایله آیرلش بیوک برکول حانده ایکن، ۱۱۷۰ تاریخنده وقوع بولان شدتلی برفرطونه بودیل قالدیروب، اوراسنی کورفره تحویل ایتشدر. کرک ساحل شمالینك و کرک بونك کورفرز آغزینك قارشیه سنده بر دیزی تشکیل ایدن آطه لر دخی وقتیه قره یه مربوط ایشلر. بواطه لر جنوب غربیدن واک بیوکلرندن باشلایه رق بروجه آتیدر: تکزول، ولیلاند، ترشلنغ، آملا ند، شیرمونقوغ، بوشیلات، روتوم. بوجزایرک اهالیسی زراعتله، کلیتی حیوانات بتشدیر. مکله و بالیقجیقله مشغولدرلر. بیوک ایرماقلرک آغز. لرنده کی آطه لرکده باشلیجه لری بروجه آتی اون عدددر: بوزنبورغ، ایسلمونده، وورنه، بابیرلاند، اوورفلاکه، شوون، تولن، نورومبولاند، سودبولاند، والشرن.

اقلیم و هواسی — فلنكک ساحلی مکسیقه کورفرزندن کلن (غولفاستریم) آقئدینك تأثیری آلتنده بولوب، صولری ده پک زیاده اولفله،

هواسی معتدل ولکن پک سیسلی ورطوبتلیدر .
(لاهای) ده میزان الحراره نك درجۀ وسطیه سی :
بهارده ۱۱^۰ . یازین ۱۹^۰ ، صوك بهارده ۱۲^۰ ،
قیشینده ۳^۰ راده لرنده در . قسم شرقیسی دهاصوئوق
ایسه ده ، رطوبتی آز اولدیغندن ، هواسی ده ا صا -
غلامدر . یاغورلری پک چوقدر . قیشین قاروبوزلر
چوق دوام ایتمز . هواسی عمومیت اوزره پک سریع
التحول اولوب ، کونشك اوکنه براوق بلوطکیمکه
درحال تأثیرلی برصوئوق حس اولنور . بوره وفر -
طونه لری ده چوقدر . اکثریا غرب روزکاری اسر .
اراضیسی ، محصولات و نباتات و حیواناتی . —
فلمنك اکثر اراضیسی قورودلش كولار و بطا -
قللردن ونهرلرك اینسیردکاری قوم وچامورلردن
عبارت اولوب ، كول و بطاقللرك دیلری ایسه
ازمنۀ قدیم دن بری بریکوب چورومش نباتاتدن
متحصل قابل احتراق سیاه برطوبراقدن عبارتدر .
بوطوپراخی وقتیه فلهنكیلر قوراقلق موسمه لرنده
یاقوب ، كوللرك اوزرینه یاغور یاغقدن صكره
مصر بغدادی اكرلردی ، آنجق بواصولی چوقدن
ترك ایدوب ، بونرك آره لرینه خندقلر آچه رق ،
واراضی کوبره لیله رك ، محصولات متنوعه اکیورلر .
بغداي حاصل ایدن یرلری آز اولوب ، اکثر طر -
لرنده بغداي بستیون مجهول اولغا ، اهالی باشلیجه
چاودار و پتاه ایله بسلیر . کتن ، کنویر ، قولزه ،
توتون و صنایعه مستعمل سائر محصولات ذها زاده -
در . بعض یرلرنده ساز یتیشدیریلوب ، مملکتده
استعمال و خارجه ده اخراج اولنان برجنس حصیر
اعمال اولنور . طبیی وصنی چایرلیله صرعاری ده
چوقدر . ۳۲۹۰ ۶۸۱ یکی دوئمندن عبارت اولان
فلمنك اراضی عمومی سندن ۱۳۷ ۷۶۰ دوئمی اراضی
مزروعه ، ۱۳۷ ۷۴۹ دوئمی چایر و صعی ،
۵۲ ۱۷۶ دوئمی بانجه و فدانلق ، ۲۲۵ ۸۲۴
دوئمی اورمان ، ۱۰۱۴ ۷۴۹ دوئمی اراضی خالیله
ایله عرصه ، یول ، سد و بند وسائر ، ۱۳۲ ۵۸۲
دوئمی ده نهر یتاغی و وکول دیی کبی صو ایله
مستوردر . یاغوراللق فلمنكده پک ایلری اولوب ،
سنبل وسائر چیچكلرك انواعیله کراز و الما وسائر
میوه دار اشجارك اجناسی یتیشدیریلرک ، كرك میوه

و چیچكلری و كرك فدانلری لوندره بازارلرنده پک
مقبولدر . بو مملکت اسکیدن بری اورمانلرله مستور
بولمش ایکن ، بعده اورمانلری بستیون حموالشم
و حالیکه طاشك دخی فدانای اولدیغندن ، كرك سد
و بندلرك و كرك ابنه نك انشاسیچون كراسته یه احتیاج
کورلدیكندن ، قرن حاضر میلادی اوائلندن بری
اورمان یتیشدیرمکه پک زیاده غیرت اولنمده در .
موجود اورمانلرك آغا جاری : میشه ، چام ، کوركن ،
قواق ، اخلامور وسائر ددن عبارتدر .

یوقاریکی رقلردن آكلاشلدینی اوزره ، چایرلرله
صرعالر فلمنك اراضیمنك برلثتی تشکیل ایدوب ،
بونلرده كوزل برجنسه منسوب وسودی چوق
اینكلرله قیون ، آت وسائر حیوانلر یتیشدیریلر .
اون ایکی سنه اولکی استاتستیکه کوره ، فلمنكده
۱۰۰ ۵۱۰ صیغیر ، ۱۰۰ ۷۷۴ قیون ،
۱۰۰ ۱۵۸ کچی ۱۰۰ ۲۷۰ آت و ۴۴۲ ۰۰۰
طوموز موجوددر . اینك وقیون سوتلردن کلیتی
یاغ و پنبیری بایلوب ، انكلتریه وسائر طرفله اخراج
اولنور . حیوانات وحشیه سی اولیوب ، آنجق آطه
طاوشانلری پک چوقدر . آری قوغانلری چوق
اولوب ، خیلی بال چیقار .

معارف و صنایع و تجارتی ، طرق و وسائط اختلاطی . —
فلمنكده معارف خیلی ایلری اولوب ، بو مملکت
علوم و فنون مختلفه ده مشهور علما و موجدلر یتیشد .
برمه ده آوروپانك هیچ بریردن کری قالمامشدر .
لیده ، اوترخت ، غرونینگه و آمستردامده بررکه جمعا
درت دارالفنون بولوب ، درونلرنده ۲۰۰۰ زیاده
طلبه وارددر . مكاتب ابتدائیه نك عددی درت بشیوزه
قرب اولوب ، بونلره ۳۵۰ ۰۰۰ قدر ازكك و
۲۹۰ ۰۰۰ قدر قیز چوق دوام ایدبور . اهالینك
اوقویوب یازمق بیلیملری بوندن اون سنه اول
یوزده سكر راده لرنده اولوب ، شمدییه قدر ده
چوق آزالش اوله جفنده شبهه یوقدر . مكاتب
اعدادیله صنایع مکتبلری ده ۱۲۰ عددنده
اولوب ۲۲۸ ۹۰ شاگردانی و ازدر . صنایع نفیسه
مکتبلری ده چوق اولوب : پک چوق رسام یتیشمشر .
لیده ده علوم و السنۀ شرقیه و اسلامیه دخی مکمل
صورتده تدریس اولوب ، پک چوق قیمتدار آثاری

حاوی برکتخانه و بعض کتب مهمه عربیه و سائرہ
نشرائش بر مطبعه واردر. بالکزمکاتب ابتدائیه نک
اداره سیچون سنوی یکر می آلتی ملیون کسور فراتیق
صرف اولنور .

فلنکده صنایع ایکنجی درجه ده اولوب، اک
زیاده زراعتی اهمیت ویریلور. مع هذا محصولات
ارضیه دن مواد مختلفه چیقار مق صنعتلری خیلی ایلری
اولوب، یاغ، اسپرتو، شکر و سائرہ فابریقه لری
چوقدر . وقتیه هولانده نک بزلری، فریزه نک
چوخه لری و اوترختنک قطیفه لری مشهور اولوب،
آوروپانک هر طرفته چیقارلقده ایکن، بعده انکتره
معمولاتنک رقابتنه قارشى طوره میه رق، باتمش؛
ومع هذا بوسوک سنه لرده بوسناج یکیدن اویانوب،
بزوسائر پاموق منسوجاتله چوخه، کاغد، اپیک افشه،
جینی، صابون، بویا، چوقلاته، زراعت ماکنه لری
وسائرہ فابریقه لری و باقیرونوج دوکخانه لری واردر.
آستردامده کی الماس و مجوهرات فابریقه لری مشهوردر.
(مانسریخت) ده ۲۰۰۰ عمله قوللانیر بر آینه
و بلور فابریقه سی واردر. سفائ اعمالی دخی فلنکده
اک زیاده ایلری کیتمش صنایعدن اولوب، هر طرفده
کیلر انشا اولنور. معدن کوری یالکز لپورغده
بولنوب درجه کافیه اولدینی کبی، سائر معادی
دخی بوق حکمنده اولدیغدن، بونلرک فقدا فی فلنکده
فابریقه لری تکثرینه مساعد دکدر. بالیقجیلق دخی
فلنکلیرک تعیشتنه مدار اولان صنعتلرک اک مهملردن
اولوب، اهلینک بر بوسوک قسمی بوسنعتله کچینکده
وتازه و طوزنی وله رق کیتلی بالیق اخراج اولمقده در.
تجارتی پک ایشلک اولوب، اخراجاتی حیوانات
و حیوانات محصولاتیه حاصلات ارضیه و معمولات
صناعیه دن و ادخالاتی ملکتنده حاصل اولیان مأکولات
ایله بعض معمولات صناعیه دن عبارتدر. اخراجات
سنوبه سی ۲۰۸۷ و ادخالاتی ۲۳۱۵ ملیون فرانغه
بالغ اولور. تجارتی باشلیجه آلمانیه، انکتره، بلجیه،
فرانسه و سائر اوروپا دولیه و سائر قطعات ارضده کی
ممالک بیده ایله اجرا اولنور. سفائ تجاریه سی ۵۰۰
یلکن کمیسله ۱۱۸ واپور دن عبارت اولوب، جمله
سی ۷۲۳ ۶۶۱ مکعب متره استیعابنده در .
فلنکلک اصل و سائط اختلاطی سیرسفائنه صالح

اولان انهار یله جدوللری اولوب، بونلر ملکتنک ایچنده
آغ کبی انتشار و تقاطع ایتدیکندن قره لریک اک ایچ
طرفلرنده بولنان شهر و قصبه لری دخی اسکله حالنده
اولوب، جیم کیلر یناشیر؛ و کوبیلر یله کوبره لری
وسائر محتاج اولدقلری شیلری کمی ایله نقل، و محصو-
لارینی ینه کمی ایله اخراج ایدر لر . بوطرق میاهیه
پک چوق اولوب، کوندن کونه دخی تکثیر اولمقده در.
بو بوللرک کترتندن طولانی فلنکلیر دمیر بوللرینی
چوغالتقه او قدر احتیاج کورمه مشلرسده، ینه بر
چوق خطرلارنشا اولنوب، آلتی سنه اولکی استاتیقه
کوره، اوتارنخده ۲۶۱۹ کیلومتره طولنده دمیر
یول خطرلری وارایدی. جدوللرک اکثری، اراضی
صولرک طغیانندن محافظه ایچون اطرافدن سد لرله
مسدود اولوب، بوسدلرک اوزر لرلنده سرت طوغله
دوشه لی شوسه لر یاپلمشدر .

اهالیسی، جنسیت ولسان و مذهبلری . —
فلنکلیر اقوام جرمانیه دن فریزون و فراتیق و صا-
قسونلردن متولد اولوب، شمیدیکی حالده هولانده،
فریزون و فلامانده قوملردن مرکبدر. فریزونلر یالکز
شمال جهتنده و باشلیجه فریزه یالاننده و فلامانلر
جنوبده بلجیه حدودنده اولوب، اکثریت هولانده
جنسیتنده در، و بوجنسیتک لسانی لسان رسمی و عمومی
حکمی آلمشدر . فلنکجه آشانی آلمانیه سنه سندن
اولوب، وقتیه آلمانیه نک بتون شمال غربی جهتنده
سویلنیلن آلمانجه قریب و مشابیه زیاده در . بو
لسانک ادبیاتی پک ایلریدر. فلنکجه آفریقای جنوبیده
دخی امید برونی و اورانز، حکومتی اهلایسی اولان
بیرلری یعنی ۲۵۰۰۰۰ کشی، جاوده و سائر اوجهنده کی
فلنک مستعمراتنده ۴۰۰۰۰ کشی و آمریقای جنوب-
بیده کویانه ده کی مهاجر لرله بعض یرلیر طرفندن
سویلنمکده در. ذاتاً فلنکجه یه قریب اولان فریزون
و فلامانده لسانلری کوندن کونه قالمقده اولوب،
فلنکجه تعمیم ایتکده در .

فلنک اهلایسنک ۱۵۰۰۰۰ قدری قتولیک،
۸۰۰۰۰ دن زیاده سی موسوی، ۲۲۰۰۰ ی مذاهب
مختلفه یه منسوب و قصوری یعنی ثلثانه قریب
مقداری پروتستاندر. فلنکلیر قرارلرنده ثابت و متین
آدملر اولوب، حرکتلرنده پک جدیدر لر. اسکی اخلاق

وعادتلرینی وحتی کویلر اسکی قیافتلرینی محافظه ده
برنوع نصب کوستریورلر .

تقسیمات ملکیه سی . — فلمنک ۱۱ ایالتنه منقسم
اولوب، ایالتلر قضالره وقضالر ناحیه لره منقسمدر .
ایالاتک اسامیسیله مساحه سطحه لری ومقدار
نفوسلری بروجه آتیدر :

ایالت	مساحه سطحه	نفوس
شمالی برادات	۵۱۲۸	۵۱۲۰۷۵
درنته	۲۶۶۸	۱۴۲۱۹۵
فریزه	۳۲۲۰	۳۲۵۸۳۴
غرونینکه	۲۲۹۸	۲۷۵۳۵۶
کلدره	۵۰۸۱	۵۱۵۹۳۸
شمالی هولانده	۲۷۷۰	۸۴۴۱۸۸
جنوبی هولانده	۳۰۲۲	۹۶۶۹۹۹
لیبورخ	۲۲۰۴	۲۵۷۱۱۴
اورریسل	۳۳۴۵	۲۹۷۴۵۳
اوترخت	۱۳۸۴	۲۲۴۰۰۱
زلانده	۲۷۸۵	۲۰۰۷۹۲
جما	۳۲۰۰	۵۰۱۲۵۶۵

شهر وقصبه لری . — فلمنکک الک بیوک شهری
ومرکز حقیقی (آمستردام) شهری ایسه ده، قرال
اکثریا (لاهای) ده اقامت ایدوب، هیدرلو اداره
حکومت دخی ایراده اولور . یکرینی بیکدن زیاده
اهالیسی اولان شهر وقصبه لری بروجه آتیدر :

آمستردام	۴۱۷۵۲۹	مائستریخت	۳۲۲۲۵۰
روتردام	۲۹۱۳۶	لئووارده	۳۰۵۹۰
لاهای	۱۶۰۵۳۱	دلفت	۲۹۰۲۲
اوترخت	۸۶۱۱۶	بوآلدوق	۲۷۵۹۰
غرونینکه	۵۶۴۱۳	ارووله	۲۶۷۲۶
هارلم	۵۱۶۲۶	نیورآستل	۲۵۳۶۰
آنهم	۵۰۱۹۴	شیدام	۲۵۳۶۰
لیدرغ	۴۳۵۱۰	دونتر	۲۳۰۶۷
تیلو	۳۴۴۹۲	هلدر	۲۲۷۳۷
دوردرخت	۳۲۹۳۴	پردا	۲۲۵۳۶
تیکه	۳۲۶۱۸		

اصول اداره سی، قوه مالیه وعسکریه سی . —
فلمنک مشروطیتله اداره اولنور برقراللق اولوب، ایک
مجلس منتخی واردر . برنجیسی طوغریدن طوغری به
اهالی طرفندن انتخاب اولنمش یوزمبعوئدن مرکب
اولوب، انتخاب اتمک حق ۲۳ یاشنی طولدرمش
وانخاب اولنمش صلاحیتی ۳۰ یاشنی اکمال ایتش
اهالی به مخصوصدر . مبعوئات درت سنه مدتله انتخاب
اولنور . ایکنجی مجلس ۳۰ اعضادن مرکب اولوب،
اولنور سینه مدتله ایالاتدهکی مجالس منتخبه طرفندن
انتخاب اولنور؛ وهر اوج سنه ده برثلثی تبدیل ایدیلیر .
بهراپالته اهالی طرفندن منتخب بر مجلس بولنوب،

بومجلس اعضاسی ایچلرندن دائمی بر قومیسون انتخاب
ایدلرلر، که بوقومیسون قرال طرفندن نصب اولنمش
بر قومیسرک تحت ریاستنده اوله رق امور ایالتی اداره
ایدر . ناحیه لره دخی کذلاک بر مجلس وقومیسون
اولوب بورغستردینلن بررمدیرک معینده ناحیه لره
ایشلرینی کورورلر . قضا رایسه صرف عدلیه دائره
لری اولوب، مجلس وقومیسون وقومیسرلری یوقدر،
ویالکز هر قضا مرکزنده بر محکمه ابتدایه، ناحیه
لرده محاکم صلحیه، ایالت مرکز لرنده بر محکمه استیناف
ویایتختنده بر محکمه تمیز بولنور .

واردات ومصارفی تقریباً ۱۳۰ میلیون فلورین یعنی
تقریباً ۱۳ میلیون عثمانی لیراسندن عبارتدر . عسکری
نظامیه وکوکلی وعساکر ملیه دن عبارت اولوب،
خدمت نظامیه سی بش سنه ایسه ده، برسنه فعلاً خدمت
ایتدکن صکره، سنه ده بر کره آلتی هفته تعلیم اچجون
طوپلانمق شرطیله، افرا ده اذن وریلیر . عساکر ملیه
یکری یاشندن الی یاشنه قدر اولوب سلاح طاشیمغه
مقتدر اولان افراددن عبارتدر . کولکلیلرینک اچینده
وعلی الخصوص مستعمرانده بولنانلرده بر جوق اجنبیلر
دخی وارددر . صلح زماننده عساکر بریه سی ۶۵۰۰۰
راده لرلنده اولوب، حرب زماننده ۱۸۵۰۰۰
عسکر چیقاره بیلیر . دو تنمائی ۲۳ زرهللی ابله ۲۶
قر آوزور، ۳۱ طوب چکر، ۳۶ طورپیوز، ۱۵
مکتب یعنی بحریه مکتبی شا کر دانک تجاربه مخصوص
وسائر که من حیث المجموع ۱۴۸ پاره سفائندن
عبارت اولوب، بوندن بشته مستعمراتک محافظه سنه
مخصوص طولبرله مجهز برخیلی واپوری ویلکن کیسی ده
وارددر . عساکر بحریه سی: ۳ فریق و ۴ میرلوا ابله
۱۰۱۲ امرا وضا بطان ومامورین، ۶۰۴۲ طاشه
و ۲۹۲۶ سلاح اندازدن عبارت اولوب، هند
جزایرنده دخی اورا اهالیسندن ۱۰۶۶ طاشه سی
وارددر .

مستعمراتی . — فلمنک کوچک بردولت اولدینی
حالده، مستمراتی خیلی واسع اولوب، آسیایه مربوط
اولان بحر محیط کبیر جزایرنده و آمریقا ده بر جوق
مستملکاتی وارددر . فلمنک لرقرون وسطاده تجارت
بحریه ابله مشغول اولوب، هند و آمریقا و آفریقا
محصولاتی اورالرده ممالک واسعه به مالک اولان

(هند غربی مستعمراتی)

۷۰۹۵۱	۱۲۹۱۰۰	سورینام (کویانه)
۴۵۷۹۹	۱۱۳۰	کوراساؤ و ملحقاتی
۱۱۶۷۵۰	۱۳۰۳۳۰	جماعت غربی
۳۲۹۱۸۱۶۸	۲۰۰۳۴۹۱	جماعت فلنک مستعمراتی

وجود لادن آکلاشلدینی اوزره فلنک علی الخصوص هند شرقی مستعمراتی کندیسنگ هان اون مثلی نسبتندہ ایسہدہ بہرینک محلندہ دخی بیان اولندینی اوزره، بونلرک اکثرینہ فلنک حکمی بر تجارت انحصارندن عبارت اولوب، هان عومیتله مسلم اولان اہالی ادارہ داخلہ جہ مستقل مسلم حاکمکرت تحت ادارہ لرنده بولنیور، و بعض یرلرده فلنک حکم ونفوذی صرف اعتباری برشیدر .

احوال تاریخیہ سی . — رومالیرک زمانندہ فلنک اقوام جرمانیہ دن باشلیجہ (باتاو) قومیلہ مسکون اولوب، رومالیرجہ (باتاویہ) اسمیلہ معروف اولشیدی . باتاؤلر رومالیرلہ قارشی خیلی مقاومت ایتشلردی . بعدہ شمال جہتندہ فریزولر دخی ظهور ایتشدی . بشنجی قرن میلادیدہ فرانکلر باتاؤلری و دہا صکرہ فریزولری مغلوب ایدوب، ۸۴۳ تاریخ میلادیسندہ بوایکی قومک برلری یکی تشکل ایدن آلمانیہ ایمپراطورلغہ الحاق اولنش ؛ واون برنجی قرن میلادیدہ «اراضیٰ منقطہ» نامی آلان بولرلرده وجنوبی اراضیٰ منقطہ دینلن بلجیقہدہ برجوق دوقلر وقونسلر ظہور ایدوب، بونلرک ملکلری آرہ لرنده ایمپراطورلغہ مربوط بعض مستقل شہرلر دخی بولنیوردی . ۱۳۸۳ تاریخندہ بورغونیہ دوقہ سی جہاز صورتیلہ بولردن فلاندرہ قونسلغہ مالک اولغلہ، کندیسسی و خلقلری حرباً ویا جہاز ومبايعہ صورتیلہ بربرینی متعاقب اراضیٰ منقطہ نلک دیگر حکوماتی الہ ایتش ؛ و ۱۴۷۷ دہ بورغونیہ دوقہ لرندن (جری شارل) ک قیزی ماریہ آوستریالی ماقسیمیلیانہ وارملغہ ، مملکت مذکورہ جہاز طریقہ آوستریاہ کچوب، ارثاً شارل کینتہ قالش ؛ وبوحکمدار والدہ سندن ارثاً کندوسنہ انتقال ایدن اسپانیہ قرال لولنجہ، ۱۵۴۸ دہ فلنک ہر طرفی بر حکومتہ جمع ایلہ، اسپانیہ الحاق ایتشدی . اوصردہ پروستانلق ظہور ایدوب، فلنکلیر طبعاً چالیشقان آدم لراولدقلری حالہ، خلقی مناسترلرہ جمع

اسپانیہ وپورتیکیزدن آلمندہ ایکن، اون آلتنجی قرن میلادی اواخرندہ اسپانیہ قارشی محارب بولمغلہ، اوصردہ پورتیکزہ دخی حکمی کچن اسپانیہ قرانلک فلنک سفائنکی کندی قلمروی اسکله لرینہ یناشمقدن منع ایتسی اوررینہ، فلنک بحر یونی ہندہ وسائر ممالک بعیدہ کیدہ رک، طوغریدن طوغری بہ اویرلرلہ تجارت ایتکہ مجبور اولنش، واون یدنجی قرن میلادی اوائلندہ « هند شرقی شرکتی » نامیلہ بر بحر بہ تجارت شرکتی تشکل ایدوب، جاوہ وسوماترہ و اوجہتندہ کی جزایر کبیرہدہ بر جوق یرلر ضبط ایتدکدن صکرہ، « هند غربی شرکتی » نامیلہ بر ایکنجی شرکت دخی تشکل ایدوب، آفریقای غربیدہ و آسریقادہ بعض یرلر الہ ایتش ایدی . بومناسبتلہ فلنک بحر یونی محاربیدہ بہ سیاحت ایدہ رک، ابتدا (فلنک جدید) تسمیہ اولنان آوستریا قطعہ سنی و تاسمانیہ و یکی زلانندہ کی بر جوق بیوک ومہم جزایر کشف ایتشلردر . آنجی بولرلی کندی مہاجر لیلہ اسکانہ مقتدر اولمیبوب، بالکرا آفریقانک منہای جنوبندہ واقع امید بروی مہجربنی عاداتا فلنکلشدر مکہ موفق اولشلردی، کہ اورلرده یرلشن فلنکلیر الیوم (بولر) اسمیلہ معروف دلرلر . فقط متعاقباً انکایزلر دیکزده بیوک بر قوتہ مالک اولوب، محاربیدہ نلک ہر طرفندہ مستعمرات ایدنکہ قولمغلہ، فلنکلیرک اکثر مستعمراتی سبیل سبیز لارندن آلوب، امید بروندن دخی علاقہ لرینی قطع ایتشلردر .

شمیدیکی حالہ فلنک مستعمراتی « هند شرقی » و « هند غربی » مستعمراتی نامیلہ ایکی بہ منقسم اولوب، مساحہ سطحیہ لریلہ مقدار نفوسلری بروجہ آتیدر :

(هند شرقی مستعمراتی)

مستعمرات	مربع کیلومترہ	نفوس
چاومہ مادورہ	۱۳۱ ۷۳۳	۲۲ ۸۱۹ ۱۷۴
سوماترہ مع ریو	۴۴۹ ۷۴۸	۳ ۶۶۶ ۸۰۰
بانقہ	۱۳۶۸۱	۷۲۸۰۰
یلبتون	۴۸۰۷	۳۸ ۲۰۰
پورتنو	۵۲۸ ۹۰۰	۱ ۱۶۲ ۰۰۰
سلب	۱۲۰ ۹۱۷	۱۱۵۴ ۰۰۰
منادو	۶۷ ۴۶۲	۵۲۸ ۹۴۴
ترناتہ	۴۵۲ ۹۹۶	۴۷۹ ۰۰۰
آربوآند	۲۸ ۵۷۰	۳۱۴ ۰۰۰
تیور	۴۴ ۴۰۶	۷۶۰ ۰۰۰
بالی مع لومبوق	۱۰ ۸۳۱	۸۰۰ ۰۰۰
جماعت ہند شرقی	۱۸۷۳ ۰۶۱	۳۲ ۸۰۱ ۹۱۸

ایله تنلیکه سوق ایدن قتلک کندن بزار بولند قلرندن،
بوملکنده بومذهب جدید هر بردن زیاده انتشار
وترقی ایتمک باشلایجه، شارل کنت مذهب جدیدی
قبول ایدنلری شدیداً تعقیب ایدوب، خلقي ایکنجی
فلیپ یچاره فلمنکیلره انکیزسیون محکمه ملعت
کارانه سنی مسلط ایتمش؛ وونک مقرراتنک اجراسنی
تأمین ایچون اسپانیول عسکری واجبی مأمورلر
کوندروب، اهالی بی ایجه ازمکه قویلمش ایدی .
فلمنکیلر بوحاله طیانہ میوب، اون آلتنجی قرن میلادی
اواسطنده عصیانہ مجبور اولمش؛ و ۳۷ سنه پیانی
حرب ایتدکدن صکره، مملکتک شال جهتلری استقلاله
نائل اولوب، (اورائز) خاندانه منسوب پرنس
کویوم نال و سک تحت ریاستده برجهوریت تشکیل
ایتشلردی . بو ذات جسارت و مہارتی سایه سنده
پروتستانلرله قتولیکلری وفلاماندلرله والونلری جمع
وتوحد ایدهرک، ۱۵۷۶ ده غاند شهرینی مرکز
اتخاذله برحکومات متفقہ هیئی تشکیل ایتشدی .
درعقب جنوب جهتلرینک دره بکلری کویوم ناسونک
نفوذینی چکمه مملکه، آرہ لرینہ تفرقه دوشنجه،
اسپانیہ طرفندن والی بولنان آدم بوندن بالاستفاده،
حکومات متفقہ مذکورہ نک روابطنی قطع ایتمکله،
والونلر اسپانیہ نک اطاعتنه رجوع ایتشلر سده، شمال
جهتلری ثبات ایدوب، « حکومات متفقہ سبع »
نامیلہ بریکی برجهوریت تشکیل ایتشلردی، که بوحکو-
متلردن هولانده کرک سیاست و کرک تجارت ثروت
نقطہ نظر نیجه جملہ دن ایلری بولمفلہ، بونک اسمی
بتون فلمنکه دخی اطلاق وتعمیم اولمشدر . بویکی
حکومتی بربرینی متعاقب بتون آوروپا دول بحرہ سی
ونہایت ۱۶۴۸ ده اسپانیہ دخی تصدیق ایتشدی .
بوجهوریت مذهب اختلافاتہ اصلا رعایت ایتدہ
یکندن، مذهب لرندن طولانی مملکتلرندن تعقیب اولنان
علما و ہنروران هر طرفندن اورایہ التجا ایتمکله،
صنایع و تجارت وکیجیلک پک چوق ترقی ایدوب،
اون بدنجی قرن میلادیدہ فلمنک تجارت و صنایع
و ثروت وقوہ بحرہ جہ آوروپانک برنجی دولتی حکمنہ
یکشمیدی . لکن درعقب بعض دولتلرک و علی الخصوص
انگلترہ نک رقابتی جلب ایتمکله، اون سکرنجی قرن
میلادیدہ انگلترہ تجارتی وقوہ بحرہ سی فلمنک کینی محو

ایتمک باشلامش؛ و قرن مذکور اوآخرندہ ظہور ایدن
فرانسز اختلالی بوملکتی بسبتون باتیرمشدر . ۱۷۹۵
ده فلمنک فرانسز عسکری طرفندن استیلا اولمش؛
ودر عقب فرانسز جہوریتی اصولندہ بر (باتاو
جہوریتی) اعلان اولمش ایسہ دہ، ۱۸۰۰ ده بنہ
حکومات متفقہ اصولی اعادہ، و ۱۸۰۵ ده بتکرار
بواصول لغوایلہ حکومات متفقہ ایالاتہ تحویل اولمش؛
وبوتبدلات آرہ سنندہ فلمنک بتون مستمملکاتی
انکاترہ نک ید ضبطنہ کچش؛ وحتی فلمنک لیمان
واسککلری دخی انکیز دو تنمائی طرفندن آبلوقہ
ایدلمش ایدی . بومشکلاتہ قارشی فلمنکیلر ۱۸۰۶
ده ناپولیونک آرزوسنہ تبعیتلہ، برادری لویینک
قرالغنی قبولہ مجبور اولمشدر دی . مرقوم لوی برادرینک
الندہ براوینوچق اولمقدن اوصانوب، ۱۸۱۰ ده استعفا
ایتمش؛ و فرانسز عسکری یکیدن فلمنکی اشغال ایتمکله،
بوملکت فرانسیہ الحاق اولنہ رق، طفوزایالتہ تقسیم
اولمشدی . درت سنہ بوحال دوام ایتدکدن صکرہ
۱۸۱۴ ده ناپولیون اسقاط اولنجه، ویاہ دہ انعقاد
ایدن قونفرہ فلمنک و بلجیقہ نک « اراضی منقطہ » نامیلہ
واورائز خانداننک تحت حکومتندہ برقراللق صورتہ
وضعنہ و پروسیہ بہ ترکی تجویز اولنن لوکسنبورغ
دوقہ لغنک دخی بوقرالہ احالہ سنہ قرار ویرمشدر .
فلمنک مستعمراتی دخی کندیسنہ اعادہ اولمش
ایسہ دہ، امید برونیلہ سرنديب وکویانہ نک نصی
انکاترہ بہ قالمشدر . آنجق فلمنک ایلہ بلجیقہ منافہ
متحد اولمديفتندن، بواتحاد دوام ایدہ میوب، ۱۸۳۰
ده بلجیقہ لیررفع لوای استقلال ایلہ، آیریجه برحکومت
تشکیل ایتمش؛ ولوندرہ قونفرانسی بلجیقہ قرالغنی
تصدیق ایدوب، طفوز سنہ صکرہ فلمنک قرالی کویوم
دخی تصدیقہ مجبور اولمشدر . بواحوال ایلہ برابر فلمنک
ثروت و معموریت و تجارتی محافظہ ایدہ بیلمشدر .
فلمنکدہ حکومت سورن اشخاصک اسلمیلہ
رأس حکومتہ کچمہ لری تاریخلری بروجه آتیدر :

(هولانده حاکمی و فلمنک قرالی)

اورائز خاندانہ منسوب برنجی کویوم ۱۵۵۹

موریس ۱۵۸۴

هنری فردریق ۱۶۲۵

ایکینجی کویوم ۱۶۴۷

(جہوریت)

رئیس جہور ژان دوویت ۱۶۵۰

عرض شمالی آرد لرندہ ساکن اقوام زنجیہ دن برقوم اولوب، نیم وحشی بر حالہ یشارلر، وهان چسلاق کز لرلر. سیجاری پک سیاه وچرکیندر. اولاد لرینی صائمق جلہ عادات وحشیانہ لرنددر .

بغداد ولایت وسنجاغندہ وبغدادک
فلوجہ } ۵۸ کیلومترہ غربندہ اولہرق فراتک
ساحل یسارندہ ودجلہ دن فراتہ تمتد اولان سنلاریہ
جدولنک منہاسندہ واقع مستحکم بر قصبہ اولوب،
بغدادک فراتدہ اسکالہ سی حکمندہ در. مذکور جدول
(سند مرود) دینلن قدیم بر دیوارک بو نیجہ تمتد

اولور . یاقوت جوی صغری وکبری یاخود علیا
وسفلی اولہرق ایکی فلوجہ اولدیغی بیان ایدبور .
(FlorenceFlourens) فرانسه

فلوران } مشاہیر ارباب فنندن اولوب،
تشریح ومنافع الاعضا فلنرندہ برخیلی کشفیات و بو
علملردہ بر جوق تألیفاتی واردر . ۱۷۹۴ ده
طوغوب، ۱۸۶۷ ده وفات اتمشدر .

فلورانسہ } وایتالیانجہ فیرنجہ (Florence)
ایتالیادہ طوسقانہ

خطہ سنک وھمنای اولان ایالتک مرکزی برشہر
اولوب، بوندن مقدم ایتالیا نیک پایتختی ایدی . رومانک
۲۳۵ کیلومترہ شمال غربیسنندہ و (آرنو) نہرینک
ایکی کشارندہ اولہرق ۴۳° ۶' ۲۲" عرض
شمالی ایلہ ۸° ۵۵' ۱۵" طول شرقیدہ واقعدر .
بیوک برشہر اولوب، ۱۹۱۲۵۳ اعالیسی، متعدد
و مختلف مکاتبی، صنایع نفیسہ آقادیامسی، قظیفہ،
ایک قاشلار، مرمر و آجی معمولاتی، مجوہرات .
موسیقی آلاتی، عطریات، حصیر شابقہ، پورسلین،
یوک قاشلر وسائرہ فابریقہ لری، بش عمومی ونہ
عمومہ آجیق بر جوق خصوصی کتبخانہ لری، برقچ
موزہ سی، اک قیمتی رسملر وھیکارلہ مزین متعدد

سرای، بر جوق مصنع کایسارلی، بیوک ابنہ سی،
نہرک اوزرندہ درت کوپریسی وایکی طرفندہ کوزل
ریختملری، واسع میدانلری، مفرح تفرجکاھلری،
کوزل دوشمنش وتمیز سوقاقلری، میدانلردہ مصنع
ھیکلری وپک ایشلک تجارتی واردر . خارجاً منظرہ
سی پک کوزل اولوب، داخلہ ابنہ سنک جسامت
وصناعتیہ برابر یوزہ کولز بر حال وصورتی وار
ایسہدہ، معارف وصنایع نفیسہ نیک مرکزی وبتون
شہر عاداتا بر موزہ حالندہ بولمغله، دنیانک هر طرفند
زوار و سیاجین سیرینہ کیدرلر . اطرافندہ کی
اووہلر وقیرلر دخی پک کوزل، اولوب بر جوق

(قرالانک اعادہ سی)

۱۶۷۲ اوجنچی کویوم

(ثانیاً جمہوربت)

۱۷۰۲ رئیس هینسیوس

(یکیدن قراللق)

۱۷۴۷ دردنجی کویوم (ابتدا فریزہ حاکی)

۱۷۵۱ بشنجی کویوم

۱۷۹۵ الی ۱۸۰۶ (باتاویاجہوربتی)

۱۸۰۵ الی ۱۸۰۶ رئیس شیلپینق

(هولاندہ قراللقی)

۱۸۰۶ لوی بوناپارت

۱۸۱۰ الی ۱۸۱۴ فرانسیہ الحاق

(فلنک قراللقی)

۱۸۱۴ برنجی کویوم

۱۸۴۰ ایکنجی کویوم

۱۸۴۹ اوجنچی کویوم

۱۸۹۰ الیوم قرالچہ بولان ویلہینہ

فلنک جدید } یاخود یکی هولاندہ
(Nouvelle Hollande)

[« آسترالیا » مادہ سنہ مراجعت بیوریلہ .]

فلنبرغ } (Fellenberg) اصول تربیہ
ایلہ توغل ایدن مشاہیر دن اولوب،

۱۷۷۱ ده اسویجر نیک (برنہ) شہرندہ طوغمش،
و ۱۷۴۴ ده وفات اتمشدر . ۱۷۹۹ ده برنہ

قرندہ برزراعت مکتبیلہ فزرایہ مخصوص بر صنایع
مکتبی، زادگانہ مخصوص بر مکتب و بردار المعلمین
آجہرق، صنوف اھالی اولادینک تحصیل و تربیہ سیلہ
اوعراشمش؛ و بو درت مکتبیلہ علی العموم اھالینک
تمددتی تأمین اتمک اعتقادندہ بولوب، زراعت
وصنایع مکتبلرینک عملیاتی محصولاتنک اثمانیلہ بو
مکتبلری اداره ایدردی . کندی صاغلغندہ بومکتبلر
پک ایلری کیدوب، آوروپانک هر طرفندن شاگردان
مہاجہ اتمش ایسہدہ، وفاتندن سکرہ اداره ومحافظہ
اولنہ مامشدر .

فلنسبورغ } (Flensburg) پروسیہ
نک اشلو یغ هولستاین ایالتندہ

واشلویفک ۳۲ کیلومترہ شمالندہ وبالطریق دکوزینک
ھمنای اولان کورفرزندہ قضا مرکزی برشہر اولوب،
۲۶ ۴۷۵ اھالیسی وشکر، کاغذ، یاغ، آبنہ،
توتون وسائرہ فابریقہ لری، ایشلک تجارتی، مکتب
اعدادیسی، بحریہ مکتبی، کتبخانہ سی، خستہ خانہ سی
وسائر مؤسسات علمیہ وخبریہ سی واردر . کوزل
برشہر اولوب، کوندن کونہ توسع اتمکدہ در .

فلوپ } (Feloups) آفریقانک ساحل
غریبسنندہ ۱۲° ۳۰' الی ۱۳° ۳۰'

محصولاتی پرغ و مصر اولوب، سندال آغا جلری و بیانی حالنده طارچینی وارد. کو کورد و کهر چله دخی بولنور. ساحل شمالیسنده فلمنکی مأمورک مقری اولان برقریه سی و ساحل جنوبیسنده (انده) اسمبله کنیش برامانی وارد. سونده جزایرینک اها لیلی مالایی جنسته منسوب ایکن، بو آطه نك یالکز سواحلی بوجنس ایله مسکون اولوب، ایچ طرفلرنده پاپو جنسته منسوب سیاه آدم لر بولنیور. اسکی صاحب لری اولان پور تکیز لیرک یرلی قاریلرله اختلاطندن متولد ملز برجنس اهای دخی وارد. — بواسله آمریکای جنوبینک مختلف مملکتلر نده دخی بعض قصبه لر و آطه لر وسائر بولنیور.

فلورنتیا } (Florentia) فلورانس نك اسم قدیمیدر.

فلوروس } (Florus) روما مور زمانندن آوغستوسك زمانه نك بر روما تاریخی یازمشدر. سنک لرك نسلندن اولوب، اسپانیاده طوغده ینی وایکنجی قرن میلادیده یاشادیغی مظنوندر.

فلوره } (Flora) اسکی رومالیر اساطیر نده چیچک لره سی زعم اولنه رق، باشی والری چیچک لر ایچنده بر قیز صورتنده تصویر اولنور؛ وکیجه وقتی بر طرز سفاهتکارانه ده آیینی اجرا ایدیلردی. زفیر یعنی باد صبانک قیزی زعم اولنوردی. عن اصل سابینلرک معبوده سی اولوب، تاتیوس طرفندن روما اساطیرینه ادخال اولنمشدی.

فلوریان } (Florian) فرانسه مشاهیر ادبا. سندن اولوب، والده سی اسپانیلی و حکیم شهر وولتر پدرینک عمی ایدی. ۱۷۵۵ ده غارد ابالتنک سووه قصبه سی قرینده فلوریان قونا. غنده طوغوب، ابتدا (پانتیوره) دوقه سنک خدمته کیرمش، وبعده بر مدت سواری ضابطی بولنمشیدی. ۱۷۸۸ ده آقادیما اعضا لفته قبول اولنمش؛ و ۱۸۹۳ ده حبس اولنه رق، بر سنه صکره ۳۸ یاشنده وفات ایشدر. براق تیاترو و حکایه کتابلری یازوب، مشهور (دون کیشوت) حکایه سنی اسپانیولجه دن ترجمه و (غالاته) حکایه سنی ترجمه الهه برابر اکمال ایشدر. کلیات آثار ی

کوشک لری و باغچه لری وارد. آنجق هواسی اغبرجه و یازین پک صیباقدو. پک قدیم بر شهر اولوب، اتروسقل طرفندن بنا اولنمش؛ و سیلانک زماننده شهرت بولشدر. طوسقانه نك مرکزی اولوب، وقوعات تاریخیجه بوخطیه تابع اولمش؛ و برچوق مشاهیرک مستط رأسی بولنمشدر. مدینت حاضره نك اک اول ظهور ایتدیکی محملرک بری ده فلورانسدر. ایتالیانک اتحادندن صکره ۱۸۶۵ ده پایتخت اتخا ذ اولنه رق، ۱۸۷۰ ترنچندن رومانک فتحه نك قرالک مقری بولنمشدر. — فلورانس ایالتی ۴ قضایی حاوی اولوب، ۵۸۶۱ مربع کیلو متره وسعتنده و ۸۶۶ ۸۲۵ اهالی جامعدر. [«طوسقانه» ماده سنده مراجعت بیورله.]

فلورس } (Flores) پور تکیزه تابع (آسور) جزایرینک اک غربیسی اولوب، اک شمالی نقطه سی ۳۹° ۳۱' ۲۵" عرض شمالی ایله ۳۳° ۳۳' ۲۹" طول غربییده واقعدر. شمالدن جنوبه بوی ۱۷ و اک کنیش اکی ۱۲ کیلو متره و مساحت سطحیه سی ۱۶۰ مربع کیلو متره در. اراضیسی طاغلق و سواحلی دیک اولوب، جنوب جهننده ۹۴۲ متره ارتفاعنده بر طاغی وارد. صولری و اورمانلری چوق اولوب، کیلر بوابکی ماده نك اخذیجون یناشیرلر. اها لیلی ۹۰۰۰ کشتی اولوب، کیمجیلکله و بعض یوک قاشلر نسجیله مشغولدرلر. قیون، صیغیر، طوموز وسائر حیوانلری چوقدر.

فلورس } یاخود انده و یا مانجرای (Flores, Endé, Mangerai) آسیا جزایرندن (سونده) جزایر مجتمعه سنک بری اولوب، سومبا و نك شرقنده و تیمورک شمال غربیسنده اوله رق ۸° ایله ۹° عرض جنوبی و ۱۱۷° ۲۲' ایله ۱۲۰° ۳۶' طول شرقی آرله رنده متمد اولور. شرقدن غربه بوی ۳۷۵ و عرض اعظمی ۵۵ کیلو متره اولوب، مساحت سطحیه سی ۲۳۰۰۰ مربع کیلو متره و اها لیلی ۲۵۰۰۰ کشیدر. اطرافنده کی کوچک آطه لرله برابر فلمنکک تیمور مستعمره سنک برایتلی تشکیل ایدیلور. اراضیسی طاغلق و برکافی اولوب، طاغ لری ۳۰۰۰ متره قدر یوکسلیر. اورمانلری پک آز اولوب، باقیر معدنلری وارد. باشلیجه

۱۳ جلد اوزره نشر اولئشدر . وولتر ايلك اثر .
لرني تقدير وكنديسني تشويق ايتمشدى . محرر فقير
(غالاته) سنى ۱۲۹۰ تاريخلرنده تركيه به ترجمه
ونشر ايتشديم . چوبانلرك احوالنه دائر كوزل
بر حكايه در . بوطر زده (استله) اسميله بر
حكايه سى ده واردر .

فلوريان { (Florian) روما ايمپراطورلر .
ندن (تاسيت) لك برادري
اولوب ، ۲۷۶ تاريخنده برادرينه خلف اولق ادا .
سنه قافيشه رق ، سناتوبه كنديني تصديق ايتديرمش
ايسه ده ، شرقده كي عسكر (پروپوس) ي انتخاب
اغش اولدقلرندن ، مرقومه قارشى عسكر سوق
ايدوب ، طرسوسده مغلوب اولنجه ، كندوسى عسكرى
طرفندن قتل اولئشدر . يالكز ايكي آي حكومت
سورمشدر .

فلوريده { (Floride) آمريقاي شمالده
ممالك مجتمعه نك جنوب شر .
قيسنده مكسيقه كورفزليه بحر محيط اطلاسى آره سنده
وقوبه جزيره سى قارشيسينده شالدين جنوب شرقيه
طوغرى تمتد بيوك برشبه جزيره اولوب ، غرب
جهتده طار بر ساحل ايله برابر حكومات متفقهدن
برني تشكيل ايدبور . ° ۲۵ ايله ° ۳۱ عرض شالي
و ° ۲۰ ۸۲ ايله ° ۹۰ طول غربى آره لرنده اولوب ،
ساحل مذكور ايله برابر شمال جهتده شرقدن
غربه مسافه سى ۵۸۵ وشالدين جنوبه بوي ۵۴۰
وشمال غربيدن جنوب شرقيه يعنى شبه جزيره نك
منتهاسنه نك اولان طول اعظمى ده تقريباً ۱۰۰۰
كيلومترده در . مساحه سطحيه سى ۱۵۱ ۹۸۰ مربع
كيلومترده اولوب ، ۴۲۲ ۳۹۱ اهاليس واردر .
شمالاً جورجيا و آلابامه جمهوريتلرله جنوباً و غرب
جنوبى جهتدن مكسيقه كورفزليه و فلوريده بوغازيله
شرقاً دخى بحر محيط اطلاسى ايله محاط و محدوددر .
اراضيسى پك آنجق و بطاقلق اولوب ، يالكز شرق
شالي جهتده حذاي بچردن آنجق ۵۰ متره يوكسك
بعض تپه لر بولنيور . طويراغي يكي تشكىل ايتمش
اراضى مرجانيه دن اولوب ، جنوب جهتده بربرلرنيه
قريب برجوق كوچك آكه لرى و صغلى واردر كه
بونلرك برآز دها كسب ارتفاع ايتسيله قره به ربط
اولنه جغلى و سائر طرفلرينك دخى تدريجاً بوجله

تشكىل ايتمش اوله جنى آكلاشيلدور . اراضينك
برقسى بطاقلق ، برقسى چاپرلق ، برقسى اورما .
نلق و برقسى ده زراعتنه صالحدر . اورمانلرى
مساحه سطحيه سنك نصفى اشغال ايدوب ، قسم
شماليسنده چام آغاجلرني و قسم جنوبيسنده اقاليم
حاره به مخصوص اشجار مختلفه يي حاويدر . وقت
وقت صولرك باصدقلى يرلرى خندقلرله قورودلر .
لديني تقديرده شكر قامشى و پرنج زرعه نك
الويريشليدر . كوللرى پك چوق اولوب ، بعضلى
خيل واسعدر . اك بيوكلى شبه جزيره نك قسم
جنوبيسنده واقع (اوكى چوي) كوليدر . شبه .
جزيره نك شرق طرفنده كي ساحلده درت نهر شالدين
كلوب مكسيقه كورفزليه دو كيلور . بونلر شرقدن
باشلايه رق : سوداني ، قلينت ، پي ، قونقوه نهرلريدن .
شبه جزيره ده دخى كوللرله بطاقلقلر آره لرنده
جريان ايددر ك سواحلك هر طرفنه دو كيلور برجوق
انهار بولنوب ، اك بيوكلى (سنت جون) نهريدر ، كه
شماله وبعده شمال شرقيه طوغرى آقه رق ، واسع
بر خليج بدن بحر محيط اطلاسى به منصب اولور .
اراضينك ميل اولديغندن ، بوانهارك جرياني پك بطلى
اولوب ، بجرالرينك برجوق يرلرنده توسع ايددر ك ،
كولر و طاققلر تشكيل ايدرلر . برجوق يرلرده
صولر بردن بره يرك ايچنه باتوب ، ديكر يرلرده
دخى بيوك برقوتله يردن صولر فيشقىر . بوكردا .
بلردن بعضلى يوزلرجه متره درينلكنده در .
بونلرك اك غريبي (غرات سينك) دينلنيدر ، كه
۵۰۰ متره لك سونده لرله ديي بولنيوب ، چيقان
صولر بر كول تشكيل ايدر ، و ماء منجمد درجه سنده
قالوب ، ايصناز . سواحلى ۲۰۰۰ كيلومتره قريب
اولوب ، بواوزون ساحلده آنجق بحر محيطده كي
(فرناندينه) اسكله سيله (كوست) ليان عسكر .
يسى و منتهاي شرقنده همناي اولان خليجك ايچنده
واقع (ينساقوله) لياني بولنيور . هواسى متعدل
وصاغلام اولوب ، عرضنك اقتضاسى قدر صيحاق
دكلدر . حد وسطيسى ° ۲۲ ۵۰ اولوب ، ياز ايله
قبش آره سنده ۱۰ و نهايت ۱۱ درجه دن زياده
فرق كورلر . صولرك طوكديني پك نادردر .
آسريقانك سائر طرفلرندن فلوريده به تبديل هوا

انکنده اوله رق وارداره تابع قره صوبه دوکيلر
برچايک اوزرنده واقع قضا مرکری برقصه اولوب
اکثری مسلم اولق اوزره، ۱۰۰۰۰ اهالیسی،
جامع شربی، ۲ تکیه سی، ۱ مدرسه سی، ۱ مکتب
رشدیی، ۱ مکتب ابتدایی، ۵ اسلام، ۲ رو
و ۱ بلغار صبیان مکتبی، ۲ کلیسای، ۳۰۰ دکان
۱۹ خانی و ۱ حامی واردر. هواسی یازین پک کوز
اولوب، قیشین بر آرتو طوبیلدر. — فلورینه قضا
شمالاً نفس مناستر و پرله قضا الیه، شرقاً پر
قزاسنک مورینخووه ناحیه سیله، جنوباً قیالر، غر
دخی کسریه قضا الیه محاط و محدود اولوب، رودین
و نوسقه ناحیه الیه برابر ۷۸ قریه یی حاوی اولدی
حالده، ۴۳۹۷ اهالی ایله مسکوند. مقد
مذکوردن ۱۲۸۵۹ ی آرنائود جنسیتنه مندو
مسلم و قصوری ینه آرنائود و اولاخ و روم و بلغ
جنسیتلرینه منسوب خرستیاند. اراضی عارضه
اولوب، طوبرانی خیلی منبتدر. محصولات: بغدا
آرپه، چاودار، مصر، فصولیه، داری، نخود و ساء
ایله سبزه و میوه لرك انواعندن عبارت اولوب
قاؤنلری مشهوردر. قضا داخنده درت کوچ
کول موجوددر.

فلوشینغ (Flushing) ممالک مجتعه
نیویورک حکومتنده و نی
یورک ۱۳ کیلومتره شرقنده برقصه اولوب
۶۲۲۵ اهالیسی واردر. نیویورک بر محله
حکمنده اولوب، شهر مذکورک سودیله
و میوه لری بوقصبه دن نقل اولنور. هله کرا
چوق و پک مقبولدر.

فلی (Fly) یکی کینه جزیره کیره
قسم جنوبیسنده بر ایرماقدر، که
یردنک ایچ طرفلرنده کی طاعلردن نبعانله. جن
وبعده جنوب غربیه طوغری آهرق، بر بیوک
تشکیلله (پاپوا) کورفرینه دوکیلور. آور
سیاحینندن بری ۱۸۷۷ تاریخنده بر کوچ واپو
بونهرک منصبندن ۸۰۰ کیلومتره ایجریه قدر
حت ایده رک، ۳۰° عرض جنوبیه قدر چقمت
اوردان یوقاریسی الآن مجهولدر. کنیش ودا
بر نهر اولوب، فیضاننده باصدینی منبت ارا
ایچنده جریان ایدر. وادیسنک نباتات و معادنی

ایچون کیدیلیر. چام، میشه، سروی و کراسته یه
یارایان سائر اشجاردن ماعدا خرما، پورتقال،
زیتون، انجیر، آغاجلری دخی حاصل اولور. برنجی
درجه ده محصول مصر و ایکنجی درجه ده شکر قاشمی
برنج، توتون و پاموق اولوب، آنجق اراضیسنک
هنوز برخی ایشلنه بیلمکده در. صنایع محلیه
هنوز لاشی حکمنده اولوب، تجارتی ده محدود
اولان ایکی جمهوریه اخراج اولنان کراسته دن
عبارتدر. اک بیوک قصبه سی ۳۳۵۰ اهالی یی
جامع اولان (بنساقوله) اسکله سی اولوب، ایکنجی
درجه ده مرکز اداره سی اولان و یالکز ۲۰۰۰
اهالیسی بولنان (تالاهاسی) و بوندن کوچک اولان
(کی وست سیتی)، جاقسونویل، سنت اوکوستن،
فرناندینه، کینکی و مونیسلو قصبه لیدر. بحر محیط
اطلاسی به آچیلان سنت جون خلیجی اوزرنده واقع
جاقسونویل اسکله سندن مرکز قدر تقریباً ۳۰۰
کیلومتره لک بر دیر یول خطی واردر. اهالیسنک
قسم اعظمی آروپا مهاجرلردن اولوب، ۱۰۰۰۰۰
قدری زنجی و ۵۰۰ قدری ده اصل یرلیدر.

فلوریده اسپانیولر طرفندن کشف اولوب، آنجق
ضبط و اسکاننه رغبت اولنماشدی. ۱۵۲۸ ده اسپا
نیولک بری شارل کینندن بیری احسان آلوب، ضبطنه
چالیشمیش ایه ده، یرلیری اولان (سینول) قومینک
مقاومتنه قارشو دخوله مقتدر اوله مامش؛ و بعده کاه
فرانسرلر و کاه اسپانیولر و انکیزلر یناشه رق،
و بر برلری بوغاز لایه رق، بر چوق وقت کرک بیلرنده
و کرک سمینولرله قان دوکدن صکره، ۱۸۱۹ تاریخنده
اسپانیولردن ممالک مجتعه یه کچهرک، ۱۸۴۵ ده
جاهیر متفقه هیئتیه ادخال، و ۱۸۶۸ ده اصول
اداره سی تنظیم اولمشدر. ۱۸۴۶ ده سمینولر
مملکتندن اخراج و میسیسیپینک اوتیه طرفنه نقل
اولنهرق، یالکز متهای جنوبنده ۵۰۰ کشی آوله
مشغول قالمشدر. آنجق بونلرک یرنی طوته جق
واو بطاقلرده یاشایه بیله جک اهالی هنوز بولنه
مامشدر.

فلورینه (Florina) آرنائودلفده مناستر
ولایت و سناغنده و مناسترک
۳۰ کیلومتره جنوبنده و (نرپقه) طاغنک شرقی

نلری تعقیب ایتمکله، کندیلرینه غربت و تسلی و یرمیش؛ و نهایت کندیسی دخی حبس اولنهرق، محبسه وفات ایتمکله، خرسیتانلرجه اغزه صرسته کچیرلمشدر . مایسک ۳۰ نده یورطیسی اجرا اولنور .

— ایکنجیسی روما کلیساسنک باش دیاقوسی اولوب، ۳۵۵ تاریخ میلادیسنده پایا (لیر) کم فیلیکی زماننده ایمپراطور قونستانس طرفندن پایا تعیین اولنمش ایسه ده، اوج سنه صکره لیر نقیدن عودت ایتمکله، کندیسی رومادن اخراج اولنمش ایدی .

— اوچنجیسی ۴۸۳ تاریخنده پایا اولوب، ایمپراطور (زنون) ک شرق و غرب کلیسالرینک توحیدی حقنده کی امری رد ایتیش، وقسططینیه بسقبوسی (آقاس) ایله رفضله اتهام اولنان دیگر بعض رؤساء روحانییه مجازاته اوغراتمش؛ و ۴۸۷ ده، آفریقا کلیساسی حقنده کی اختلافاتی بر طرف ایتک اوزره، روماده بر مجلس روحانی عقد ایده رک، ۴۹۲ ده وفات ایتمشدر .

— دردنچیسی ثئودوریک التامسیله ۵۲۶ ده انتخاب اولوب، ۵۳۰ تاریخنده دک عاقلانه پایالتی ایتمشدر .

— بشنجیسی عن اصل سکرنجی آمده اسمیله سادو و آدوقسی اولوب، برخیلی وقت مملکت مذ- کوره یی اداره ایتدکن صکره، ۱۴۴۰ ده (باله) مجلس روحانیسی طرفندن دیگر بر پایا قارشی پایا انتخاب اولنمشدی .

فلیندرس (Flinders) انکلتزه بحر- یونندن اولوب، ۱۷۹۸ ده قبودان (باس) ایله برابر آوسترالیایه سیاحت ایده رک، قطعاً مذکوره ایله (وان دیمن) آره- سنده (باس) بوغازینی کشف ایتیش؛ و آوسترالیایا ساحل جنوبیسنک ۱۳۰° ایله ۱۳۶° طول شرقی آره- سنده واقع قسمی بونک اسمیله تسمیه اولنمشدر .

فم الصلح { عراق عربده واسط ایله جبل آره- سنده بر نهر اولدینی « معجم الیلدان » ده مسطور اولوب، دجله ایله قرات آره- سنده کی جدا اولدن اوله جی آکلاشیلور. خریطه لرده اوراده ایله بر نهر کورلدیکندن، طولوب صوبی کسلمش اولسی ملحوظدر . ایکی کنارنده برچوق قرا بولنوب، مأمون خلیفه نک وزیر حسن بن

قیمتلی واهالیسی چوق اولوب، آنجق هوا سنک و خامی آوروپالیرک یرلشمسه مساعد دکلددر .

فلیاس { قسطونی ولایتده بیوجک بر ایرماق اولوب، صوغانلی صوایله بولی جانندن تشکل ایدر . بویکی نهردن برنجیسی آقره ولایتی و کفری سنجانی حدودنده واقع آلاطاغ و ایشیق طاغندن نبعان ایدن برچوق چایلردن و علی- الخصوص چرکش قصبه سی ایچندن مرور ایدن اولو صودن بالترک، شرقه بعده شماله و نهایت غربه طوغری دونه رک، زعفران بولیدن کلن چایده اخذ ایله، بولی سنجانک حیدیه قضاسنه کوروب، دورک قرینده بولیدن طوغری شمال شرقیه آقره رق کلن مذکور بولی چایله برایشیر . بورادن فلیاس نامی آله رق، شماله طوغری جریانیله، همنای اولان اسکله باننده قره دیکزه دوکیلور. اصل فلیاس اسمیله معروف یعنی دورکده کی اجتماعدن آشانی اولان قسمی ۶۰ کیلومتره قدر اولوب، صوغانلی صویک باشلیجه قوی اولان اولو صو منبعندن اعتباراً مجراسی تقریباً ۳۴۰ بولی چای منبعندن اعتباراً ۱۶۰ کیلومتره در. صوبی چوچه اولوب، مجراسنک اطرافی اورمانلرله مستور اولدیغندن، کراسته ساللرینک ایندیرلمسه بارابور، و مجراسی اوزرنده بعض حرازلر بولنوب، بو بوزدن خیلی استفاده اولنور. — فلیاس اسکله سی کوچک بر قصبه ایسه ده، کراسته اخراجی جهتجه اهمیت زیاده در.

فلیتوود { (Fleetwood) انکلتزه نک (لانقا- ستر) قونتلنده و پرستونک ۳۰ کیلومتره شمال غربیسنده اوله رق (ویره) خلیجک ساحل شمالیسنده بر قصبه واسکله اولوب، ۴۳۰ اهالیسی و دیمیر یولی واردر .

فلیقودی { (Felicudi) ایتالیانک جنوب لرندن بری اولوب، سونمش بر برکاندن عبارتدر . مساحت سحیه سی ۱۵ مربع کیلومتره اولوب، ۸۰۰ اهالیسی واردر .

فلیکس { (Felix) بواسله بروجه آتی برنجیسی میلادک ۲۶۹ تاریخندن اعتباراً بش سنه باباتی ایدوب، زماننده ایمپراطور اورلیان خرسیتیا-

اوراده بولنمی مناسبتله، و قتیله شهرک روم کبار-
لرینک مسکنی ایدی. اوتهدن بری باب عالی ترجانلی
و مملکتین وویووده لئی کی مأموریتلر ده قوللانمش
و کندیلرینه مخصوص برطرز و روشله تیز ایتیش اولان
اسکی روم کبراسی ده بومناسبتله (فناریوت) یعنی
فناری دیمکله شهرت بولمالر در . بوسوک زمانلرده
جماعت مذکور هک اکثر کبراسی بک اوغلنه و آطه لره
و شهرک دیگر طرفلرینه نقل خانه ایتکله، فنار تدی
ایغش؛ و آرتق فناریوتلر قالمشدر .

فنار باغچه سی { (Phanaraki) پانتخت
دولت عثمانیه ده قاضی
کونیک جنوبنده وموده برونک قارشیننده اوله رق
قلامش قونیک جنوبی ساحلنده منظره سی پک دلکشا
بر مسیره اولوب، قره یه طار بر برزخله مربوط
کوچک بر شبه جزیره صورتنده اولدی حالد .
جسم آجاولره مستوردر . سفائت ایچون بر فنار
واردر . حیدر پاشادن بدأ ایدن دیمیر یول خطنک
بر قیصه شعبه سی بوتقر جکاهه منتهی اولوب، جمعه
و بازار کونلری بر قاج قطار ایشلر .

فناری { (شمس الدین محمد بن حمزه) اعظم
علماء عثمانیه دن اولوب، دولت
عثمانیه ده اک اول شیخ الاسلام اولان ذاتدر . ۷۵۱
تاریخنده فنار تسمیه اولنان برقریه ده دنیا به کلوب،
مولانا علاء الدین اسود و شیخ جمال الدین آقسرائی ایله
سائر علمای عصرندن اخذ علوم ایتدکدن صکره،
اکمال تحصیل ایچون جانب مصره عزیمتله، شیخ کمال
الدیندن مولانا احمدی و حاجی پاشا ایله برلکده تلذ
ایتمش؛ و علوم شرعیه ایله هیأت و ریاضیات وسائر
علوم عقلیه و نقلیه ده ید طولی قزاندقندن صکره، جانب
رومه عودتله، یلدریم سلطان بایزید خان و چلبی
سلطان محمد خان زمانلرنده بروسه ده تدریسه مشغول
اولوب، برچوق طلبه یتیشدیرمش؛ و صیت و شهرتی
آفاق کبر اولوب، سلاطین و کبرا عندنده حرمت
و اعتباره نائل اولمش؛ و هر طرفدن خواهشگران
علم و عرفان حلقه تدریسه شتاب ایتکله باشلامشدری.
۸۲۲ تاریخنده ادای حج ایچون جانب حجازه عزیمت
ایدوب، عودتنده مصردن کچرکن، ملک مؤید طر-
فندن قاهره ده آلیقونهرق، برمدت اوراده تدریسه
مشغول اولمش؛ و بعده چلبی سلطان محمد خان جابنندن

سپلک قونای بونهرده بولنمش، و مأمونک اوراده
بوران دختله کردکه کیرمش اولدیغی ده یاقوت حوی
علاوه ایدیور .

فمرن { (Femern) آلمانیا نك بالطیق
دکیزنده وهولستان ساحلی قارشیننده
اشلسویفه تابع بر آطه اولوب، بوی ۲۲ واک ۱۲
کیلو متره در . مرکز ی بورغ قصبه سیدر . آطه نك
اهالیسی ۸۰۰۰۰ کشی اولوب، اکثری کیجیلکله
مشغولدر .

فموند { (Fæmund) نوروجک (هامبار)
ایالتنده واسوج حدودی قرینده
۶۷۰ متره ارتقا عنده بر کول اولوب، بوی ۵۸
کیلومتره و مساحت سطحیه سی ۲۰۲ مربع کیلو
متره در . (فوندالف) اسمیله منتهای جنوبندن آیانغی
حکمنده اولان بر نهر جیقوب، دیگر ایکی کولک
آیاقلرغی ده اخذ ایله، جنوب شرقیه طوغری
آقهرق، اسوجه داخل؛ و ۳۵۰ کیلو متره نك
جریانندن صکره، (قلار الف) اسمیله (ونر)
کولنه منصب اولور .

فنا { (میرزا عبدالله) هندستان مشاهیر
شعرا سندن اولوب، عالمکیرک زماننده
پاشامشدر . شوییت اونکدر :

درتمای جفای خویش کشتن میدرا
اختراع مهربانیهای صیاد من است

فنار { (Fanar, Phanari) تسالیاده
ترحاله سنجانک قاردیچه قضا سنده
و قاردیچه نك ۹ کیلو متره غرب شالیسندن اوله رق
آغرافه طاغنک ایتکندن وصوبی کوستمه دوکیلن
بطاقلق براووه نك کنارنده و غلوسدن ترحاله یه کیدن
دیمیریول خطی اوزرنده واقع کوچک بر قصبه اولوب،
۱۷۰۵ اهالیسی واردر . پک اسکی بر قصبه اولوب،
اسم قدیمی (ایشومه) در، و بواسطه اومیروسک
(ایلیاده) منظومه سنده مذکوردر . تسالیه ده کی
یکیشره ده، آناطولیده کی یکیشهردن فرق ایچون،
بو قصبه نك اسمنه برطرز سقیمده اضافتله (یکیشهر
فنار) دیتلک عادت اولمشدر .

فنار { (Fanar, Phanari) استانبولده
کاغذ خانه خلیجک غرب جنوبی سا-
حلنده بر بیوک محله اولوب، روم بطریقخانه سنک

وقوع بولان التماس اوزریشه ، بوطرفه عودتله ،
۸۲۸ ده سلطان مراد خان ثانی جانبندن بروسه ده
قاضی مفتی انام اولمش ، و آلتی سنه امور شرعیه یی
کمال عدل و حقانیتله اداره ایده رک ، مهمام امور
دولته دخی کندیسيله استشاره ، ورآیندن استفاده
اولمش ایدی . برآره نای کوزلرینه عمی طاری اولمش
ایکن . بعده شفا یاب اولسيله ، مقام شکرانده ۸۳۳
تاریخنده شام طریقله ثانیاً جانب حجازه عزیمتله ، ادای
حجندن صکره عودت ایدوب ، ۸۳۴ ده ارتحال
ایتشد . بروسه ده برجامع شریفله بر مدرسسه بنا
ایدوب ، جامع مذکورک خطیره سنده مدفوندر .
وفاتنده بک چوق اموال و نقود و اون بیک جلدی
متجاوز کتب نفیسه ترک ایتشیدی . فنده « حصول
البدایع فی اصول الشراعیع » عنوانیه بیوک بر اثری ،
سوره فاتحه یه تفسیری ، یوزعلمه متعلق مسائلدن باحث
« انوار العلوم » عنوانی بر رساله سی و متون مشهور
ربه شرح و حاشیه لری و تعلیقاتی و ارایسه ده ،
تدریس وقفا و افتا امور یله اشتغالی بونلردن چوغنک
نیضنه مساعده ایتمه مکله ، اکثری مسوده حالنده
قائدر . زهد و تقوای و تصوفدن دخی بهره سی
و از ایدی . بعض اشعار عربیه سی و منظوم آثاری ده
وارد .

فناری { علاء الدین علی بن یوسف بن شمس-
(الدین) مشاهیر علماء عثمانیه دن

اولوب ، آف الترجه علامه فنارینک تورونیدر .
بوراده تحصیل ایتدکن صکره ، هراته و اورادن
بخارا و سمرقنده قدر کیده رک ، اورالک مشاهیر
علماسندن اخذ و استفاده ایتمش ؛ و سلطان محمد خان
تایینک اوائل سلطنتلرنده عودت ایدوب ، ملا کورا-
بنک دلالیه التفات و انعام حضرت پادشاهی به نائل
اوله یی ، بروسه ده مدرس و بعده قاضی و نهایت
آبطولی قاضی صکری اولمش ؛ و سلطان بایزید خانک
جلوسندن صکره روم ایلی قاضی صکرلکنه ترفیع
اولمشدی . بعده اختیار تقاعد ایده رک ، بروسه نک
اوستنده طاغده انتخاب ایتدی برکوشه انزوایه
جگمش ایدی ؛ و سنه نک اوچ موسمنده و بعضاً
فر یاغجه یه قدر اوراده تدریسه اشتغال ایدردی .
عوم شرعیه و ادبیه و ریاضیه ده هیئت و سائر فنونده
و تصوفده ید طولی صاحبی اولوب ، آنجی تألیفاتله

چوق اشتغال ایتشمش ؛ و بالکز نخوده ابن حاجبک
« کافیه » سنی شرح ایتش ، و علم حسابده بر کتاب
یازمشدر . ۹۰۳ تاریخنده وفات ایتشد .

فناری زاده { [محمی الدین افندی] ماده-

فناپی { مشهور علی شیر نواینک اشعار فارسیه-
سنده قولاندینی مخلصدر .

فناپی { ایران شعراسندن بش کشینک
مخلصدر :

برنجیسی (شیخ احمد) آذربایجانده کی خلخال
قصه سندن و شیخ ابویزد خلخالی احفادندن اولوب ،
میر غیاث الدین منصور دشتکی شیرازیدن تلمذ
ایتش ؛ و ادای حجندن صکره ، قزوینده تدریسه
مشغول بولمشدر .

افتاده بیازلف سمن سای تواز چیت

دیوانه منم سلسله در پای تواز چیت

— ایکنجیسی (آقا شاه بیکی) شاه طهماسب
ماضی رجانندن ایدی . شویت اونکدر :

خوش آن کز وعده ات خوش حال در محنت سرای خود

دینم منظر ساعت بساعت سوی در بینم

— اوچنجیسی کشمیری اولوب ، شویت
اونکدر :

دراهِ انتظار فناپی کر یست خون

چندانکه یار آمد و از خون او کدشت

— دردنجیسی (محمد محی) نیشابوری اولوب ،
۸۵۳ تاریخنده وفات ایتشد . « شبستان خیال »
عنوانیه بر منظومه سی وارد . بعض اشعارنده ده
(خماری) و (اسراری) تخلص ایتشد . شویت
اونکدر :

اوتیغ زند بردل آتش زده ومن

در کریمه که شمشیر وی از آب نیفتد

— بشنجیسی (ملا علی اصغر) مشهدلی اولوب ،
اکبر شاه زماننده هندستانه سیاحت ایتشدی . شو
یت اونکدر :

عیزان نظر حسن ترا باماه سنجیدم

میان این و آن فرق از زمین تا آسمان دیدم

— انتنجیسی (کمال الدین حسین) یزدلی اولوب ،
سلطان حسین میرزا زماننده یاشامشدر . شویت
اونکدر :

دستم نمیرسد که در آرم بکردت

دستم من شکسته نمسکین بدامنست

خاندانه منسوب قوناقد ۱۶۵۱ تاریخده طوغمش؛
وتا صباوتندن طریق رهبانه سلوک ایله، ۱۵ یاشنده
ایکن کرسی و عظه چیمش ایدی . پارس باش
پسقبوسی طرفندن برقیز مناسرتینه معلم تعین اولنهرق،
بومناسبتله اک مشهور آثارندن اولان « تربیه بنات »
کتابی یازمش؛ و مشهور (بوسوئه) نك توصیه سی
اوزینه اون دردنجی لوبی طرفندن اوغلی بورغونیه
دوقه سنك مربیلکنه تعین اولنهرق، بو پرئه علوم
وادبیاتی اوکرتمکله برابر، فوق العاده برتربیه وحسن
اخلاق درسی ونخونه سنی ویرمش؛ و بونك تربیه -
سیچون صورت مخصوصه ده برقاچ کتاب و علی الخصوص
مشهور « سرگذشت تلماق » ی یازمش؛ و بونی
کیزی طوتوب نثر ایتمکله قرار ویرمش ایکن،
خدمتجیسی مسوداتی چالهرق، خبرسز نشرایتمکله،
قرال بوکتابی اوقونجه، بعض احوال مخصوصه سنك
تنقید اولندیغه ذاهب اولهرق، فنلونی توجهندن
دوشورمش؛ و بونك اوزینه صاحب ترجمه پرئه
ویردیکی تربیه مکافاة استحصال ایتش اولدینی
(قامبره) پسقبوسلغه چکیلهرک، بقیه عمری دائرة
روحانیه سی خلفنک رفاه و سعادت خدمت، و هروجه
معاوتلرینه شتاب ایتک یولنه صرف ایتش؛ و ۱۷۱۵
تاریخده ۶۴ یاشنده وفات ایتشد . ذکر اولنان
ایکی کتابدن بشقه اخلاق و ادبیاته دائر برخیلی تأ-
لیفات حکیمانه سی اولوب، متعدد جلدلر اوزره
نشر اولمشدر . « سرگذشت تلماق » ی مرحوم
یوسف کامل پاشا طرفندن تکلفی صورتده واحد
وفیق پاشا مرحوم طرفندن دخی ساده برطرزافاده
ایله ترجمه اولدینی کی، عربیه و آوروپا لسانلرینک
کافه سنه ده ترجمه اولمشدر . فنلونک طرر انشا و اف-
ده سی پک مقبول و مستحسندر .

{ شعرا دن اولوب، خوتین محافظی بولمش
فنی } اولان احمد عزت پاشانک اوغلیدر .
پدرینک وفاتندن مکره سرای هایونه آلههرق،
بالاخره خزینة هایون کتبه سی سسلکنه کچمش،
و نهایت سلطان مصطفی خان رابعک سرکاتبی اوش
ایدی . ۱۲۲۳ تاریخده پادشاه مشارالیه وقعه سنه
اجل قضایه اوغرامشدر . شو مقطع اونکدر :

نگاه التفات ایله کرم قیل یا عیال ایتمه
سکا افتاده در یونجه زمان فنی افتاده

— یدنجیسی (بابافنایی) دینگله معروف اولوب،
سپهوا (بابا ففانی) ماده سنه ذکر اولمشدر .
[اورایه مراجعت .]

{ فنتون (Fenton) انکلترونک (استا-
فورد) قونتلغنده برقصه اولوب،
۱۰۳۰۰ اهالیسی وچینی وپورسلن فابریقه لری
وارددر . — بواسله ممالک مجتمعه نك میشیقان جهو-
ریتنه دخی برقصه اولوب، سنوی تقریباً اون
بیک فرانق قیمتده بیانی اخراجاتیه مشهوردر .

{ فندق زاده (ابراهیم افندی) عثمانی
مشاهیر خطاطینندن اولوب،
۱۱۶۵ تاریخده وفات ایتشد .

{ استانبولک بوغاز ایچنده وروم ایلی
فندقلی } ساحلنده بر محله سی اولوب،
طوپخانه ایله قبا طاش آره سنه واقعدر .

{ فنریفه (Fenirife) مداغشقار جزیره
کیرهنک ساحل شرقیسنه
و (فولوآته) نك ۴۰ کیلو متره شمالنده برقصه
واسکله اولوب، جوارلرینک پرغ محصولاتی پک چوق
ولک ایی اولدیغندن، هر نه قدر لیانی صاغلام ذکل
ایسه ده، اسکله سی ایشلکدر .

{ فنس (Fens) انکلترونه قامبریج،
هوتینفتوون ولینقولن قونتلغلرینک
برر قسمندن عبارت واسع بریطاقلق اولوب، مسا-
حه سطحیه سی ۳۰۰۰ مربع کیلو متره در . بویر
فلنک اراضیسنه مشابه آلچق بریر اولوب، برچوق
جدولرله قورودلش؛ و آره لرنده سیرسفان یوللری
آچلمشدر .

{ فنسجان فارس خطه سنه برقصه اولدیغنی
یا قوت حموی بیان ایدیور .

{ فنکه قونییه ولایتینک تکه سنجاغنده
المالی قضاسنه ملحق بر ناحیه نك
مرکزی برکوچک قصبه واسکله اولوب، المالینک
۶۵ کیلو متره جنوب شرقیسنه واقع وقصه مذ-
کورهیه بر شوشه ایله مربوطدر . اسمنه باقیلیرسه،
اسکی فنیکه ییلردن قالدیه قدیم برقصه اولقی اقتضا ایدر .
— ناحیه سی ۱۱ قریه یی حاویدر .

{ فنلون (Fénelon) فرانسه نك اعظم
ادباسندن اولوب، زادکاندن بیوک
بر خاندانه منسوب اولدینی حاله ده، کرسی قربنده

فنیس (Phénix) اسکی مصریلر
عندده بر طبر موهوم اولوب،
قره فوش بیولککنده تصویر ایدرلر، و خفنده بر طاقم
غرب اعتقادده بولورلردی. آثار قدیمه مصریه ده
دائماً رسم و هیکنه تصادف اولنور .

فنیس جزایری (Archipel Phénix)
بونیسیا قسمنده ° ۵ عرض جنوبی ابله ° ۱ عرض
شمال و ° ۱۷۳ ابله ° ۱۷۹ طول غربی آرده لرنده
بر جزایر مجتمعه هیئت اولوب، سکزاون جزیره دن
مرکبدر . مساحت سطحیه لری ۴۲ مربع کیلومتره
اولوب، بالکنز اک بیوکری اولان (اندربوری)
آله سنده ۵۹ اهالی واردر . هوالری پک رطوبتلی
اولوب، هر موسمه کلیتلی یاغور یاغار . نباتات
و حیواناتی پک آزدر . ایچلرنده بولنان بعض ابدیه
آزری و قتله اولدقجه حضریته نائل بر قومله مسکون
بولنش اولدقلرینه دلالت ایدیور .

فنیکه (Phénicie, Phœnicia) ازمئه
قدیمه ده شام ساحلنده بیوک بر
خطه اولوب، شمدیکی بیروت ولایتک قسم اعظمیه
جبل لبنان متصرفلی اراضیسندن عبارت ایدی. شمالاً
طرضوسک بر آراز اوست طرفندن یعنی شمدیکی
لاذقیه سنجاقی حدود جنوبیه سندن باشلایهرق ،
جنوبیه و بلکه قیساریه یه یعنی حکا سنجاقک حدود
جنوبیه سنه قدر یعنی ° ۳۰ ابله ° ۳۵ عرض
شمالی آرده لرنده ممتد اولوردی . غربدن شرقه اکی
ایسه پک آز اولوب، صوردن یوقاری اولان قسم
شمالی جبل لبنانک صرتنه قدر اوزانیردی ؛ قسم
جنوبی ایسه همان ساحلدن عبارت ایدی. اک بیوک
شهرلری تبر (یعنی صور) و صیدون (یعنی صیدا)
اولوب، ایکنجی درجه ده ده بیروت، عکا، طرابلس،
طرضوس، جبیل و سائر ایدی . فنیکه لیلر اهم
سامیه دن بر امت اولوب، مکجیلکده و تجارتده
فوق العاده مهارتلی وار ایدی . ساحللیری چوق
اولغله، متعدد لیمانلر یا بهرق، و جبل لبنانک اورمانلرنده
کمی انسانسه الوریثلی اشجار زیاده اولغله، کلیتلی
ساقی اعمال ایدهرک، بحر سفیدک هر طرفنه ایشلد .
کدن بشقه، بحر محیط اطلاسی یه دخی چیقهرق،

تا انکلتره واسفاندیناویه قدر کیدر، و آفریقانک
سواحل غربیه سنی تعقیب ایدهرک، بیوک بر تجارت
ایدرلردی حتی امید برونی طولاشاشرق بحر احمر دن
عودت ابتدکاری ده مریدر. آق دیکرک هر طرفنده
و علی الخصوص آله لرده و افریقیه و مغرب ایله اسپانیه
سواحلنده بیوک مهجرلر و تجارتخانه لر تأسیس ایدهرک
طول مدت بتون بحرسفیدی تحت حکمرنده طوتمشلردر.
بومهجرلرینک اک بیوک اولان قارتاج، که افریقیه یعنی
تونس جهتنده ایدی، اصل فنیکه لیلردن ده قوتلی
اولوب، حتی بونلرک قوتی زائل اولدقدن صکره دخی
قرتاجلیلر بر خیلی وقت ده باقا بولمش؛ و رومالیلره
بر چوق وقت قارشی طوروب، نهایت بونلر طرفندن
ایحا اولنشلردر .

فنیکه لیلر اویانیتی و اولدقجه مدنی اولوب، مصرله
وبراً بابلیلر و ایرانیلر و سائر اهم شرقیه ایله اختلاط
و مناسباتده بولندقلرندن، تجارت ایچون کیلریله کیتد.
کاری یرلره مدنیت کورتورورلردی . هله اسکی
یونانیلرک تمدن و ترقیاتی صرف فنیکه لیلر سایه سنده
حصول بولمشدر . فنیکه لیلر یونانه بناشدقلرنده یونا.
نیلر خط و قرائت و کتابت صنعتندن محروم نیم وحشی
بر قوم اولدقلری حالده، فنیکه لیلر بونلره کنددی
حروف لرخی و یرهرک، لسان لرخی یازمغه و تجارت و مکجیلکه
آلینشدر یرمش و سبب تمدنلری اولمشلردر. فنیکه لیلرک
حرفلری حروف عبرانیه ایله براساسدن آیرلمش
صاغدن صوله یازیلر حروف مقطعه دن عبارت ایدی .
یونانیلر دخی بونلری عیناً آلوب، بر خیلی وقت اویله
قولاندقدن صکره . صولدن صاغه یازمغه باشلامشلردر.
صنایعه دخی فنیکه لیلر پک ایلری اولوب، هله
ارغوانی قاشلر نسج و تلوینبه جام اعمالی کندیلرینه
منحصر ایدی . جامک اعمالی بونلر ایجاد ایتش؛
و بر چوق وقت صورت اعمانی سر طوتمشلردی .
بعل اسمنده شمسدن کنایه برالهه و بر طاقم الهه
سائر موهومیه عبادت ایدوب، هر شهر و قصبه نکه ده
کندینه مخصوص معبودی و ارایدی . بعلک هیکل
اوکنده انساندن قربان ایتک و اوفق چوققلری یاقق
عادت وحشیانه سی ده دینلرینک مقتضیاتی جمله سندن
ایدی .

فنیکه لیلر هیچ بروقت بردولت تشکیل ایدمه یوب،

هر شهر و قصبه نك كندينه مخصوص حكومت ويا حاكمدارى وار ايدى . بو حكومتلرك اك قوتلىلرى صور ايله صيدا اولوب ، نفوذ واققدارده گاه برى وگاه ديكرى غلبه چالاردى . يونانيلرك وبسبتون آبرى بردولت تشكيل ايتمش اولان قارتاجليلرك بحر سفيدده قوت ونفوذ وتجار . تلى آرتدجه ، فنيكهليلرك كى تدنى وتنزله يوزطوتوب ، اسكندرك خروچندن صكره ناملى ايشيدلر اولمشدر . وقتيله فنيكهلى دفعاتله مصرليلر وبعد آتوريلر ضبط ايتمشلرسده ، بو استيلار موقت اولوب ، فنيكهليلر صنعت وتجار تلى سايه سنده پك چاق تلافى مافات ايتمشلردى . كيخسرو بتون سوريه وآناطولى ومصرى ضبط ايتدى صرهده فنيكهلى دى ايران دولته الحاق ايتمش ايسده ، فنيكهليلر ايرانيلرك تحت اطاعتده ايكن دى بر درجه يه قدر مختاريت اداره يه نائل اولوب ، تجارت بحربه لى محافظه ايتمشلردى . صور شهرى بيوك اسكندره پك عبيدانه مقاومت ايتديكندن ، بو خونريز محاربهده فنيكه خيلى خراب اولمش ؛ واسكندردن صكره شلفكيلرله بطالسه آره سنده لايتقطع وقوع بولان محاربهلر صره سنده فنيكهليلر بسبتون محو ومضمحل اولق يولنى طوتوب ، هله روماليلرك النيه بكدكن صكره بسبتون ناملى قالمشدر . فتوحات اسلاميه صره سنده فنيكه نامنه اصلا تصادف اولميوب ، اوراسى سواحل شام اسميله ياد اولمقده در . اووقت اهالي سنك دى شام خطه سنك سائر اها- ليسندن فرق اولدىنى ، يعنى لسانلرى وموجوديت جنسيه لرى دى غائب ايتمش اولدقلى آكلاشيلور . ابتدا سرياني لشوب بعد عربلشمش اولملى وشمد يكي مارونيلرله سائر اوجهت اهالي سنك فنيكهليلرك نسلدن بولملى ملحوظدر . داتاً فنيكه لسانيله سريانى وعربى يعنى السنه ساميه آره سنده كى فرق پك جزئى ومثابته پك زياده اولديغندن ، بولردن برىك ديكرىك لسانى قبول ايتمى پك قولاي وحس اولماز صورته حاصل اولور .

سنه قدر اول هندستانده بنارس ويا كشمير جهتنده ظهور ايله ، بر اها دينى تنسيق واصلاحه باشلاوب ، كذب وسرقت وشرب خمرى وقيل نفوسى منع وطهارتى احرايتش ايدى . بونك وضع ايتدى مذهب ميلاددن تقريباً ۲۰۰ سنه اول چينه ادخال اولنه رق ، نشر اولمغه باشلامش ، وراهبرى (بوز) تسميه اولمشدر . بوشخصك (بودا) نك كنديسى اولق احتمال واردر .

فوا } (Foix) فرانسهده (آريژه) ايلانك
 } مركزى بر قصبه اولوب ، آريژه
 نهري اوزرنده وپارسك ۷۲۲ كيلومتره جنوبده واقع اولدىنى حالده ، ۶۳۶۲ اهالىسى ، داخلى مكتب اعداديسى ، دارالمعلمينى ، كتبخانهسى ، زراعت وصنابع جمعيتى ودمير وباقر آوانى فابريقه لرى واردر . اسكى بر قصبه اولوب ، وقتيله بر قونتلغ مركزى ايدى .

فواد پاشا } (كچه جى زاده محمد —) صدارت
 } عظمى مسندينه كچمش وزراء
 دولت عثمانيه دن اولوب ، شاعر شهر كچه جى زاده عزت ملانك اوغليدر . ۱۲۳۰ تاريخنده درسعادته دنياه كلوب ، پدري نك حياتنده طريق علميه سلوك ايله ، علوم عربيه وادبيات فارسى يه تحصيلدن صكره ، مكتب طبيه شاهانه يه دخول ايله ، علوم حكيمه وطيبه ايله برابر فرانسز لسانى دى اوكرنرك ، جراح چقيمش ؛ وپوزباشليك رتبه سيله مأموراً طرابلس غربه كيتمش ايدى . ۱۲۵۳ تاريخنده درسعادته عودتنده ، باب عالى ترجمه قلمك ايشلى تكثر ايتديكنه بناء ، لسان آشنا بعض مستعدان آراندنى صرهده ، مشار اليه دى تبديل طريقه خواجكانلى رتبه سيله قلم مذكوره آلمش ؛ وكرك ادبيات شرقيهده كرك فرانسز لساننده كى اقتدار ومهارتى حسييله آز مدت طرفنده قلم مذكوره مترجم اول اولمش ، و ۱۲۵۶ تاريخنده شكيب افندى معيتمده لوندره سفارت سنيه سى سر كتابته تعيين اولنه رق ، اورادن سفارتله اسپانيه وپورتگيز دولترى نزدينه عزيمت ايدوب ، ۱۲۶۱ ده درسعادته عودتله ، رتبه ثانيه ايله ديوان هايون ترجمانلى مأموريت مهمه سنه نصب اولمش ؛ و ۱۲۶۳ ده رتبه اولى صنف اوليله آمدى ديوان هايون اولوب ، ۱۲۶۵ ده مأموريت مخصوصه ايله افلاق وبغدايه

فو } ياخود فوئه (Fo, Foé) چين
 } شارعلرندن اولوب ، چينليلرك ظن
 واعقادينه كوره ، ميلادعيسى (عم) دن بيك

عزیمت ایدمرك، تسویه مصلحتنه موفق اولسی اوزرینه، بیوک ایلیچلکه پترسبورغه اعزام بیور-لش؛ ۱۲۶۶ ده درسعادتہ جبلہ، رتبہ بالا ایله صدارت عظمیٰ مستشارلغه تعیین اولمش؛ و ۱۲۶۸ ده مأموریت مخصوصه ایله جانب مصره عزیمت ایدمرك، عودتده خارجیه ناظری اولمش؛ و ایرتسی سنه، روسیه مسئله سی میدآنده روسیه سفیری منجیقوق واقع معاملہ سی اوزرینه، استعفا ایدوب، اوصردہ بانیہ ویکیشهرجهلرنده ظهورایدن یونان اشقیاسنک تنکیلی مأموریتله اوطرفه عزیمت ایتمش؛ و عودتده ۱۲۷۱ ده مجدداً تشکیل اولنان مجلس عالی تنظیمات اعضالغه نصب اولهرق، بعض یکی قوانین و نظامات و اصلاحاتک تنظیم و قبولنه یاردیمی اولغله ۰ سنه مذکورہ ده رتبہ وزارتله ثانیاً خارجیه نظارتنه و مجلس عالی مذکور ریاستنه تعیین اولمش؛ و متعاً قیاریاست مذکورہ دن ۱۲۷۳ ده خارجیه نظارتدن انفکاک و وقوع بولغله ۰ مجالس عالیہ مأمور اولمش ابدی ۰ ۱۲۷۴ ده ثانیاً مجلس تنظیمات ریاستنه و متعاقباً ثالثاً خارجیه نظارتنه تعیین بیوریلهرق، نظارت مشار الیہ عہده سنده اولدینی حالده، پارس معاهده سی مکالاتنه مأمور اولمش ایدی ۰ ۱۲۷۶ ده شامده ظهور ایدن وقعه مؤله اوزرینه، ینہ خارجیه نظارتی عہده سنده اولدینی حالده، مرخصیت فوق العاده و مأذونیت کامله ایله وصف عسکریه علاوہ سیله اوطرفه عزیمت ایدوب، اعاده اسایشه موفق اولشدی ۰ جلوس سلطان عبدالعزیز خاندن صکره ۱۲۷۸ ده مجلس احکام عدلیه ریا-ستنه و متعاقباً رابعاً خارجیه نظارتنه تعیین اولمش؛ و ینہ اوسنه مهر صدارت عہده استحقاقنه تفویض بیورلش ایدی ۰ اون درت آیه قریب مدت امور دولتی اداره ابتدکن صکره ۱۲۷۹ ده عزل، و ثانیاً مجلس احکام عدلیه ریاستنه نصب اولهرق ۰ ینہ اوسنه سرعسکرک مستدینه نصله برابر ۰ یاورا کرم عنواتی احراز ایتمش؛ و متعاقباً ۰ سرعسکرک و یاورا اکرمک عہده سنده الملق اوزره ثانیاً صدراعظم اولوب، بودفعه دخی اوج سنه بی متجاوز زمان امور دولتی اداره ایله ۰ خیلی اصلاحاتنه موفق اولد ۰ فدن صکره، ۱۲۸۳ ده انفصال ایدمرك، ساحلخانه-سنده آرام ایتکده ایکن، جنت مکان خاقان مغفور سلطان

عبدالعزیز خان حضرتلرینک پارس سرکیسنی سیر و تماشامقصدیلہ آوروپا و قوق بولان سیاحت هایونلر-نده معتبرنده بولنوب، بو آرائی صحتی مختل اولغله، لاجل الندوی اوراده قالوب، تبدیل هوا ایچون (نيسه) شهرنده اقامت ایتکده ایکن، ۱۲۸۵ ده اوراده وفات ایتکله، نعمتی درسعادتہ نقل اولهرق، کدیک باشاده اسکی قوناغی قارشیشنده بنا کرده سی اولان کوچک بزجامع شریفک یاننده تربہ مخصوصه سنه دفن اولمشدر ۰ ادبیات شرقیه و غربیه واقف، ترکیه شعر و انشایه مقتدر، نکته شناس و حاضر جواب بر ذات اولوب، فرانسزجه بی دخی پک کوزل سوبلرایدی ۰ وفاتده ۵۵ یاشنده اولدینی حالده، مشاغل ذهنیه سندن طولای، ناهنکام ضعف پیری ده دوچار اولشدی ۰ رشید و عالی باشالره برابر عثمانی دیپلماتلرینک اک بیوکلریدر ۰ جودت پاشا مرحومله مشترکاً ایلك دفعه اولهرق « قواعد عثمانیه » عنوانیه لسانگزک بر صرف کتابی ترتیب و نشر ایتمشدر، که شمعی ده قدر بونک دها ایسی نشر اولمندی دینسه جائزدر ۰

فوتونه { قسم جنوبیسنده والیس جزایر

مجمعه سنک جنوبیسنده اولهرق ۱۰' ۱۴' عرض جنوبیده برطاقم آطه لر اولوب، اراضیلری برکانی و طاغلق و کوچک قوی و لیمانلری چوقدر ۰ بو آطه لرك اهالیسی لسانجه و سیاجه یکی زلاندنک مآثوری جنسیتنه منسوبدر ۰

فوتونه { (Fotouna, Fotuna) بحر محیط معتدلک قسم جنوبیسنده واقع هبریده

جزایرندن بر آطه اولوب، (ارومانغو) آطه سنک جنوب غربیسنده ۲۰' ۳۱' ۱۹' عرض جنوبی ایله ۴' ۵۱' ۱۶۷' طول شرقیده واقعدر ۰ قریبده کی (آلونی) آطه سیله برابر مساحتہ سطحیه سی ۵۵ مربع کیلومتره اولوب، ۲۵۰۰ اهالیسی واردر ۰ بونلر پولینسیا جنسیتنه منسوبدرلر ۰ بو جزیره مشهور قبودان قوق طرفندن کشف اولمشدر ۰

فوتونه تورو { (Fouta-Toro) آفریقای غربیده سنغال ایرماغنک صول

یعنی جنوبی ساحلنده واسعجه بریر اولوب، ساحل قریبده (والو) حدودندن (بوندو) ملکتسته قدر ممتد اولور ۰ بوی ۳۵۰ کیلومتره قدر اولوب،

محصولاتی پرغ و مصر اولوب، صندال آغاجلری و بانی حالنده طارچینی واردرد. کوکورد و کهرچله دخی بولنور. ساحل شمالیسندہ فلمنکلی مأمورک مقری اولان برقریه سی و ساحل جنوبیسندہ (انده) اسمیلہ کنیش برایی واردرد. سونده جزایرینک اہالیسی مالایی جنسنہ منسوب ایکن، بواسطہ نک یالکر سواحلی بوجنس ایله مسکون اولوب، ایچ طرفلرنده پاپو جنسیتنہ منسوب سیاه آدملر بولنیور. اسکی صاحبلری اولان پورتکیزلیرک یرلی قاریلرله اختلاطندن متولد ملز برجنس اہالی دخی واردرد. — بواسطہ آفریقای جنوبینک مختلف مملکتلر۔ ندہ دخی بعض قصبہلر و آطہلر وسائرہ بولنیور. **فلورتیا** { (Florentia) فلورانسہ نک اسم قدیمدر.

فلوروس { (Florus) روما مور۔ خازندن اولوب، رومولوس زمانندن آوغستوسک زمانہ نک بر روما تاریخی یازمشدر. سنکیرک نسلندن اولوب، اسپانیادہ طوغدہ یئی وایکنجی قرن میلادیہ یاشادینی مظلوندر. **فلورہ** { (Flore) اسکی رومالیر اساطیر۔ ندہ چیچکرالہ سی زعم اولنورق، باشی والری چیچکر ایچندہ بر قیز صورتندہ تصویر اولنور؛ وکیجہ وقتی برطرز سفاہتکارانہ دہ آیینی اجرا ایدیلردی. زفر یعنی باد صبانک قیزی زعم اولنوردی. عن اصل ساینلرک معبودہ سی اولوب، تاتیوس طرفندن روما اساطیرینہ ادخال اولمشدی.

فلوریان { (Florian) فرانسه مشاہیر ادبا۔ سندن اولوب، والدہ سی اسپانیلی و حکیم شہیر وولتر پدینک عمی ایدی. ۱۷۵۵ دہ غارد ایالتک سووہ قصبہ سی قربندہ فلوریان قونا۔ غندہ طوغوب، ابتدا (پانتیورہ) دوقہ سنک خدمتہ کیرمش، وبعدہ بر مدت سواری ضابطی بولنشدی. ۱۷۸۸ دہ آکادیا اعضالفنہ قبول اولمش؛ و ۱۸۹۳ دہ حبس اولنورق، بر سنہ صکرہ ۳۸ یاشندہ وفات ایشدر. برقاچ تیاترو و حکایہ کتابلری یازوب، مشہور (دون کیشوت) حکایہ سنی اسپانیولجہ دن ترجمہ و (غالاتہ) حکایہ سنی ترجمہ ایله برابر اکمال ایشدر. کلیات آناری

کوشکری و باغچہ لری واردرد. آنخوق هواسی آغیرجہ و یازین پک صیباقدور. پک قدیم بر شہر اولوب، اتروسقلر طرفندن بنا اولنش؛ وسیلانک زمانندہ شہرت بولمشدر. طوسقانہ نک مرکزی اولوب، وقوعات تاریخیجہ بوخطیہ تابع اولمش؛ وبرجوق مشاہیرک مسقط رأسی بولمشدر. مدنیت حاضرہ نک اک اول ظهور ایتدیکی محللرک بری دہ فلورانسہ در. ایتالیانک اتحادندن صکرہ ۱۸۶۵ دہ پایتخت اتخاذا اولنورق، ۱۸۷۰ تاریخندن رومانک فتحندہ ک قرالک مقری بولمشدر. — فلورانسہ ایالتی ۴ قضایی حاوی اولوب، ۵۸۶۱ مربع کیلو مترہ وسعتندہ و ۸۶۶ ۸۲۵ اهالی، جامعدر. [«طوسقانہ» مادہ سنندہ مراجعت بیوریلہ.]

فلورس { (Flores) پورتکیزہ تابع (آسور) جزایرینک اک غربیسی اولوب، اک شمالی نقطہ سی ۳۹°۳۱'۲۵" عرض شمالی ایله ۳۳°۳۳'۲۹" طول غربییدہ واقعدر. شمالدن جنوبہ بوی ۱۷ واک کنیش اکی ۱۲ کیلو مترہ ومساحتہ سطحیہ سی ۱۶۰ مربع کیلو مترہ در. اراضیسی طاغلق و سواحلی دیک اولوب، جنوب جہتندہ ۹۴۲ مترہ ارتفاعندہ بر طاغی واردرد. صولری واورمانلری چوق اولوب، کبیلر بویکی مادہ نک اخذیچون یناشیرلر. اہالیسی ۹۰۰۰ کشتی اولوب، کمجیلکله و بعض یوک قاشلر نسجیلہ مشغولدرلر. قیون، صیغیر، طوموز وسائر حیوانلری چوقدر.

فلورس { یاخود اندہ و یا مانجرای (Flores, Endé, Mangerai) آسیاجزایرندن (سوندہ) جزایر مجتمعه سنک بری اولوب، سوماوہ نک شرقندہ و تیمورک شمال غربیسندہ اولورق ۸° ایله ۹° عرض جنوبی و ۱۱۷°۲۲' ایله ۱۲۰° ۳۶' طول شرقی آرہ لرندہ متمد اولور. شرقدن غربہ بوی ۳۷۵ و عرض اعظمی ۵۵ کیلومترہ اولوب، مساحتہ سطحیہ سی ۲۳۰۰۰ مربع کیلومترہ و اہالیسی ۲۵۰۰۰ کشیدر. اطرافندہ کی کوچک آطہ لرلہ برابر فلمنکک تیور مستعمرہ سنک بریالتی تشکیل ایدنیور. اراضیسی طاغلق و برکافی اولوب، طاغلری ۳۰۰۰ مترہ قدر یوکسلیر. اورمانلری پک آز اولوب، باقیر معدنلری واردرد. باشلیجہ

۱۳ جلد اوزره نشر اولمشدر . وولتر ايلك اثر .
لري تدبر وكنديسنى تشويق ايتمشدى . محرر فقير
(غالاته) سنى ۱۲۹۰ تاريخلرنده تركجه به ترجمه
ونشر ايتشيدم . چوبانلرك احوالنه دائر كوزل
بر حكايه در . بوطر زده (استله) اسميله بر
حكايه سى ده واردر .

فلوريان { (Florian) روما امپراطورلر .
(تاسيت) ك برادري
اولوب ، ۲۷۶ تاريخنده برادرينه خلف اولقى ادعا .
سنه قافيشه رق ؛ سناتوبه كندينى تصديق ايتديرمرش
ايسه ده ، شرقه كي عسكر (پروبوس) ي انتخاب
ايتش اولدقلرندن ، مرقومه قارشى عسكر سوق
ايدوب ، طرسوسده مغلوب اولنجه ، كندوسى عسكرى
طرفندن قتل اولمشدر . يالكز ايكي آي حكومت
سورمشدر .

فلوريده { (Floride) آمريقاي شماليه
} ممالك مجتمعه نك جنوب شر .
قيسنده مكسيقه كورفزيله بحر محيط اطالاسى آره سنده
وقوبه جزيره سى قارشيسنده شمالدن جنوب شرقيه
طوغرى تمتد بيوك برشبه جزيره اولوب ، غرب
جهتده طار بر ساحل ايله برابر حكومات متفقه دن
برني تشكيل ايدبور . 25° ايله 31° عرض شمالى
و $82^{\circ}20'$ ايله 90° طول غربى آره لرنده اولوب ،
ساحل مذكور ايله برابر شمال جهتده شرقدن
غربه مسافه سى ۵۸۵ و شمالدن جنوبه بوي ۵۴۰
وشمال غريبدن جنوب شرقيه يعنى شبه جزيره نك
متناسه نك اولان طول اعظمى ده تقريباً ۱۰۰۰
كيلومترده در . مساحت سطحيه سى ۱۵۱ ۹۸۰ مربع
كيلومترده اولوب ، ۳۹۱ ۴۲۲ اهاليس واردر .
شمالاً جورجيا و آلابامه جمهوريتلرله جنوباً و غرب
جنوبي جهتندن مكسيقه كورفزيله و فلوريده بوغازيله
شرقاً دخى بحر محيط اطالاسى ايله محاط و محدوددر .
اراضيسى پك آنقى و بطاقل اولوب ، يالكز شرق
شمال جهتده حذاي بجرذن آنقى ۵۰ متره يوكسك
بعض تپه لر بولنيور . طور اغانى يكي تشكىل ايتمش
اراضى مرجانيه دن اولوب ، جنوب جهتده بربرلرنيه
قريب برجوق كوچك آله لرى و صيفلى واردر ، كه
بونلرك برآز دها كسب ارتفاع ايتسيله قره به ربط
اولنه جغلى و سائر طرفلرينك دخى تدريجاً بووجهله

تشكىل ايتمش اوله جنى آكلاشيلبور . اراضينك
برقسى بطاقل ، برقسى چايرلىق ، برقسى اورملا .
نلق و برقسى ده زراعتيه صالحدر . اورمانلرى
مساحت سطحيه سنك نصفنى اشغال ايدوب ، قسم
شماليسنده چام آغاچلرني و قسم جنوبيسنده اقاليم
حاره به مخصوص اشجار مختلفه يي حاويدر . وقت
وقت سولرك باصدقلى يرلى خندقلرله قورودل .
لدينى تقديرده شكر قامشى و پرنج زرعه نك پك
الويريشليدر . كوللرى پك چوق اولوب ، بعضلى
خيل واسعدر . اك بيوكلى شبه جزيره نك قسم
جنوبيسنده واقع (اوكى چوي) كوليدر . شبه .
جزيره نك شرق طرفنده كي ساحلده درت نهر شمالدن
كلوب مكسيقه كورفزينه دوكلبور . بونلر شرقدن
باشلايه رق : سودانى ، قلينت ، پي ، قونيقه و نهرلريدر .
شبه جزيره ده دخى كوللرله بطاقللر آره لرنده
جريان ايددر ك سواحلك هر طرفه دوكلبور برجوق
انهار بولنوب ، اك بيوكلى (سنت جون) نهريدر ، كه
شماله وبعده شمال شرقيه طوغرى آقهرق ، واسع
بر خليج دن بحر محيط اطالاسى به منصب اولور .
اراضينك ميل اولديغندن ، بوانهارك جريانى پك بطى
اولوب ، مجرالينك برجوق يرلرنده توسع ايددر ك ،
كولر و طاقللر تشكيل ايدرلر . برجوق يرلرده
سولر بردن بره يرك ايچنه باتوب ، ديكر يرلرده
دخى بيوك برقوتله بردن سولر فيشقىر . بوكردا .
بلردن بعضلى يوزلرجه متره درينلكنده در .
بونلرك اك غربي (غرات سينك) دينلنيدر ، كه
۵۰۰ متره لك سونده لرله دي بولنيوب ، چيقان
سولر بر كول تشكيل ايدر ، و ماء منجمد درجه سنده
قالوب ، ايصناز . سواحلى ۲۰۰۰ كيلومتره قري
اولوب ، بواوزون ساحلده آنقى بحر محيطده كي
(فرناندينه) اسكله سيله (كي وست) ليمان عسكر .
يسى و منتهاي شرقنده همنامى اولان خليجك ايچنده
واقع (ينساقوله) ليمانى بولنيور . هواسى متعدل
و صاغلام اولوب ، عرضنك اقتضاسى قدر صيحا
دكلدر . حد وسطيسى $22^{\circ}50'$ اولوب ، ياز ايله
قيش آره سنده ۱۰ و نهايت ۱۱ درجه دن زياده
فرق كورلز . سولرك طوكدينى پك نادر در .
آمريقانك سائر طرفلرندن فلوريده به تبديل هوا

ایچون کیدیلیر . چام، میشه، سروی و کراسته یه یارایان سائر اشجاردن ماعدا خرما، پورتقال، زیتون، انجیر آغاجلری دخی حاصل اولور . برنجی درجه ده محصولی مصر و ایکنجی درجه ده شکر قامشی پرغ، توتون و پاموق اولوب، آنجق اراضیسنک هنوز برنجی ایشلنه بیلمکده در . صنایع محلیه هنوز لاشی حکمنده اولوب، تجارتی ده محدود اولان ایکی جمهوریه اخراج اولنان کراسته دن عبارتدر . اک بیوک قصبه سی ۳۳۵۰ اهالی بی جامع اولان (بنساقوله) اسکله سی اولوب . ایکنجی درجه ده مرکز اداره سی اولان و یالکز ۲۰۰۰ اهالیسی بولنان (تالاهاسی) و بوندن کوچک اولان (کی وست سیتی)، جاقسونویل، سنت اوکوستن، فرناندینه، کینکی و مونیتسلو قصبه لریدر . بحر محیط اطلاسی یه آجیلان سنت جون خلیجی اوزرنده واقع جاقسونویل اسکله سندن مرکز ده قدر تقریباً ۳۰۰ کیلومتره لک بر دیر یول خطی واردر . اهالیسنک قسم اعظمی آوروپا مهاجرلرندن اولوب، ۱۰۰۰۰۰ قدری زنجی و ۵۰۰ قدری ده اصل یرلیدر .

فلوریده اسپانیولر طرفندن کشف اولنوب، آنجق ضبط واسکانه رغبت اولنماشدی . ۱۵۲۸ ده اسپا نیولک بری شارل کینندن بیری احسان آلوب، ضبطنه چالیشمش ایسه ده، یریلری اولان (سینیول) قومینک مقاومتنه قارشى دخوله مقتدر اوله مامش؛ وبعده کاه فرانسرلر و کاه اسپانیولر و انگلیزلر یناشه رق، و بربرلری بوغازلایه رق، بر جوق وقت کرک بیلرنده و کرک سینیولرله قان دوکدن صکره ۱۸۱۹ تاریخنده اسپانیولرلردن مالک مجتمعه یه کچهرک، ۱۸۴۵ ده جاهیر متفقه هیئتنه ادخال، و ۱۸۶۸ ده اصول اداره سی تنظیم اولنمشدر . ۱۸۴۶ ده سینیولر مملکتدن اخراج و میسیسیپینک اوتیه طرفنه نقل اولنهرق، یالکز منهای جنوبنده ۵۰۰ کشی آوله مشغول قالمشلردر . آنجق بونلرک یری طوته جق و او بطاقلقرده یاشایه بیله جک اهالی هنوز بولنه مامشدر .

فلورینه } (Florina) آرناؤدلفده مناستر
۳۰ کیلومتره جنوبنده و (نرچه) طاغنک شرق

اتکنده اوله رق وارداره تابع قره صویه دو برچاک اوزرنده واقع قضا مرکزى برقصه اولو اکثری مسلم اولقی اوزره، ۱۰۰۰۰ اهالیسی . جامع شریفی، ۲ تکیه سی، ۱ مدرسه سی، ۱۰ مآ رشیدی، ۱ مکتب ابتدایی، ۵ اسلام، ۲ و ۱ بلغار صبیان مکتبی، ۲ کلیسای، ۳۰۰ د ۱۹ خانی و ۱ حامی واردر . هواسی یازین پک کو اولوب، قیشین بر آرزو طوبتیدر . — فلورینه قضا شمالاً نفس مناستر و پرله قضا لرله، شرقاً پر قضا سنک مورنخووه ناحیه سیله، جنوباً قیالر، دخی کسریه قضا لرله محاط و محدود اولوب، رود و نوسقه ناحیه لرله برابر ۷۸ قریه یی حاوی اوله حالده، ۴۳۹۷ اهالی ایله مسکوندر . مقد مذکوردن ۱۲۸۵۹ ی آرناؤد جنسیتنه مند، مسلم و قصوری ینه آرناؤد و اولاخ و روم و بوله جنسیتلرینه منسوب خرستیانددر . اراضیسی عارض اولوب، طوپراغی خیلی منبتدر . محصولاتى: بغد آربه، چاودار، مصر، فصولیه، داری، نخود و سوا ایله سبزه و میوه لره اتواعندن عبارت اولور قاؤنلری مشهوردر . قضا داخلنده درت کو: کول موجوددر .

فلوشینغ } (Flushing) ممالک مجتمه
یورق ۱۳ کیلومتره شرقنده برقصه اولور ۶۲۲۵ اهالیسی واردر . نیویورق بر محله حکمنده اولوب . شهر مذکورک سودیله و میوه لری بوقصبه دن نقل اولنور . هله کرا جوق و پک مقبولدر .

فلی } (Fly) یکی کینه جزیره کیره .
قسم جنوبیسنده برابرماقدر، که : یرهنک ایچ طرفلرنده کی طاعلردن نبعانله . جن وبعده جنوب غربی یه طوغری آقهرق . بر بیوک تشکیله (پاپوآ) کورفرینه دوکیلور . آقا سیاحینندن بری ۱۸۷۷ تاریخنده بر کوچک و ام بونهرک منصبدن ۸۰۰ کیلومتره ایجری یه قدر حت ایدهرک، ۳۰° عرض جنوبی یه قدر چمن اوردان یوقاریسی آلآن مجهولدر . کنیش و بر نهر اولوب، فیضانده باصدنی منبت او ایچنده جریان ایدر . وادیسنک نباتات و معادن

نلری تعقیب ایتمکله، کندیلرینه غیرت وتسل ویرمیش؛ ونهایت کندیسلی دخی حبس اولنهرق، محبسه وفات ایتمکله، خرسیتانلرجه اعززه صره سنه کچیرلمشدر . مایسک ۳۰ نده یورطیسی اجرا اولنور .

— ایکنجیسی روما کلیساسنک باش دیاقوسی اولوب، ۳۵۵ تاریخ میلادیسنده پایا (لیر) کیمیلکی زماننده ایمراطور قونستانس طرفندن پایا تعیین اولنش ایسه ده، اوچ سنه صکره لیر نفیدن عودت ایتمکله، کندیسلی رومادن اخراج اولنش ایدی .

— اوچنجیسی ۴۸۳ تاریخنده پایا اولوب، ایمراطور (زنون) ک شرق و غرب کلیسارینک توحیدی حقنده کی امرنی رد ایتیش، وقسططینیه بسقپوسی (آقاس) ایله رفضه اتهام اولنان دیگر بعض رؤساء روحانییه مجازاته اوغراتمش؛ و ۴۸۷ ده، آفریقا کلیساسی حقنده کی اختلافاتی برطرف ایتمک اوزره، روماده بر مجلس روحانی عقد ایده رک، ۴۹۲ ده وفات ایتمشدر .

— دردنجیسی ثودوریک التامسلیه ۵۲۶ ده انتخاب اولنوب، ۵۳۰ تاریخنده ک عاقلانه پایالقی ایتمشدر .

— بشنجیسی عن اصل سکرنجی آمده اسمیلیه سادووآ دوقه سی اولوب، برخیلی وقت مملکت مذ- کوره یی اداره ایتدکن صکره، ۱۴۴۰ ده (باله) مجلس روحانیسی طرفندن دیگر بر بابایه قارشلی پایا انتخاب اولنمشدی .

فلیندرس (Flinders) انکلتزه بحر- یونندن اولوب، ۱۷۹۸ ده

قبودان (باس) ایله برابر آوسترالیایه سیاحت ایده رک، قطعه مذ کوره ایله (وان دیمین) آره- سنده (باس) بوغازینی کشف ایتیش؛ و آوسترالیایا ساحل جنوبیسنک ۱۳۰° ایله ۱۳۶° طول شرقی آره- سنده واقع قسمی بونک اسمیلیه تسمیه اولنمشدر .

فم الصلح { عراق عربده واسط ایله جبل آره سنده بر نهر اولدینی « معجم البالدان » ده مسطور اولوب، دجله ایله قرات آره- سنده کی جدا اولدن اوله جی آ کلاشیلور . خریطه لرده اوراده ایله بر نهر کورلمدیکندن، طولوب صوبی کسلمش اولسی ملحوظدر . ایکی کنارنده برچوق قرا بولنوب، مأمون خلیفه نک وزیر حسن بن

قیمتلی واهالیسی جوق اولوب، آنجق هواسنک وخلمتی آوروپالیرک یرلشمسینه مساعد دکلدرد .

فلیاس { قسطونی ولایتده بیوجک بر ایرماق اولوب، صوغانلی صوایله بولی چابندن تشکل ایدر . بویکی نهردن برنجیسی آفره ولایتی وکنفری سنجاغی حدودنده واقع آلاطاغ وایشیق طاغندن نبعان ایدن بر جوق چایلردن وعلی- الحصوص چرکش قصبه سی ایچندن مرور ایدن اولو صودن بالترک، شرقه بعده شماله ونهایت غربه طوغری دونه رک، زعفران بولیدن کلن چایده اخذ ایله، بولی سنجاغنک حمیدیه قضاسنه کیروب، دورک قرینده بولیدن طوغری شمال شرقیه آفره رق کلن مذکور بولی چایله برانشیر . بورادن فلیاس نامنی آله رق، شماله طوغری جریانیله، همنامی اولان اسکله باننده قره دیکزه دوکیلور. اصل فلیاس اسمیلیه معروف یعنی دورکده کی اجتماعدن آشای اولان قسمی ۶۰ کیلومتره قدر اولوب، صوغانلی صویک باشلیجه قوی اولان اولو صو منبعندن اعتباراً محراسی تقریباً ۳۴۰ بولی چایی منبعندن اعتباراً ۱۶۰ کیلومتره در. صوبی جوخه اولوب، محراسنک اطرافی اورمانلرله مستور اولدیفندن، کراسته سالارینک ایندیرلمسینه بارابور، و محراسی اوزرنده بعض حرازلر بولنوب، بو یوزدن خیلی استفاده اولنور. — فلیاس اسکله سی کوچک بر قصبه ایسه ده، کراسته اخراجی جهتجه اهمیتی زیاده در.

فلیتوود (Fleetwood) انکلتزه نک (لانقا- ستر) قونتلغده وپرستونک ۳۰

کیلومتره شمال غریبسنده اوله رق (ویره) خلیجنک ساحل شمالیسنده بر قصبه واسکله اولوب، ۴۳۰ اهالیسی ودمیر بولی واردر .

فلیقودی (Felicudi) ایتالیا نک جنوب جهتده واقع (لیباری) آطه.

لرندن بری اولوب، سونمش بر برکاندن عبارتدر . مساحه سحیه سی ۱۵ مربع کیلومتره اولوب، ۸۰۰ اهالیسی واردر .

فلیکس (Felix) بوسمله بروجه آتی بش پایا کلشدر :

برنجیسی میلادک ۲۶۹ تاریخندن اعتباراً بش سنه بابائی ایدوب، زماننده ایمراطور اورلیان خرسیتا-

سهاك قوناغى بونهرده بولنش ، ومأمونك اوراده بوران دختله كردكه كيرمش اولديغى ده ياقوت حموى علاوه ايدبور .

فمرن { (Femern) آلمانىانك بالطيق دكيزنده وهولستاین ساحلى قارشيسنده اشلوسويغه تابع بر آطه اولوب ، بوي ۲۲ واكى ۱۲ كيلو متره در . مركزى بورغ قصبه سيدر . آطه نك اهااليسى ۸۰۰۰۰ كشى اولوب ، اكثرى كيجيكله مشغولدر .

فموند { (Fæmund) نوروجك (هامبار) ايالتنده واسوج حدودى قرينده ۶۷۰ متره ارتقاعنده بر كول اولوب ، بوي ۵۸ كيلومتره ومساحه سطحه سي ۲۰۲ مربع كيلو متره در . (فوندالف) اسميله منتهاي جنوبدن آياغى حكمنده اولان بر نهر چيقوب ، ديكر ايكي كولك آياقلىغى ده اخذ ايله ، جنوب شرقيه طوغرى آقورق ، اسوجه داخل ؛ و ۳۵۰ كيلو متره لك جريانندن صكره ، (قلار الف) اسميله (ونر) كولنه منصب اولور .

فنا { (ميرزا عبدالله) هندستان مشاهير شعراستندن اولوب ، عالمكبرك زماننده ياشامشدر . شوپيت اونكدر :

درمنهای جفاي خوش کشتن میدرا
اختراع مهربانيهای مباد من است

فنار { (Fanar, Phanari) تساليا ده ترحاله سجاغنگ قاردیچه قضااستنده وقاردیچه نك ۹ كيلو متره غرب شهابستنده اوله رق آغرافه طاغنگ اتكندده وصوي كوستمه دوكلن بطاقلق براووه نك كنارنده وغلوسدن ترحاليه كيدن دميربول خطى اوزرنده واقع كوچك برقصه اولوب ، ۱۷۰۵ اهااليسى وارددر . پك اسكى برقصه اولوب ، اسم قديمي (ايشومه) در ، وبواسمله اومپروسك (ايلیاده) منظومه سنده مذکوردر . تساليه ده كي يکيشهرده ، آناتولیده كي يکيشهردن فرق ايچون ، بوقصبه نك اسمنه برطرز سقيمه اضافتله (يکيشهر فنار) دينلمك عادت اولشدر .

فنار { (Fanar, Phanari) استانبولده كاغد خانه خليجنگ غرب جنوبى سا . حلنده بر بيوك محله اولوب ، روم بطريقخانه سنك

اوراده بولنسى مناسبتيله ، وقتيله شهرك روم كبار . لرينك مسكنى ايدى . اوتدن برى باب عالى ترچانلى وملكتين وويووده لنى كي مأموريتلر ده قولانلمش وكنديلرينه مخصوص برطرز وروشله تميز ايتمش اولان اسكى روم كبراسى ده بومناسبتله (فنارپوت) يعنى فنارلى ديمكله شهرت بولشدر . بوسوك زمانلرده جماعت مذكوره نك اكثر كبراسى بك اوغلنه و آطه لره وشهرك ديكر طرفلرينه نقل خانه ايتكله ، فنار تدنى ايتش ؛ وارتنق فنارپوتلر قالمامشدر .

فنار باغچه سى { (Phanaraki) پايتخت كوينك جنوبنده وموده برونك قارشيسنده اوله رق قلامش قوينك جنوبى ساحلنده منظره سى پك دلكت بر مسيره اولوب ، قرهيه طار بر برزخله مربوط كوچك بر شبيه جزيره صورتنده اولديبى حالده . جسيم آغاچلرله مستوردر . سفارش ايچون برفنار وارددر . حيدر پاشادن بدأ ايدن دمير پول خطنك بر قصه شعبه سى بوتقرجكاهه منتهى اولوب ، جمعا وبازار كونلرى برقاچ قطار ايشلر .

فنارى { (شمس الدين محمد بن حمزه) اعظم علماء عثمانیه دن اولوب ، دولت عثمانیه ده اك اول شيخ الاسلام اولان ذاتدر . ۷۵۱ تاريخنده فنار تسميه اولنان برقریه ده دنيايه كلوب . مولانا علاءالدين اسود وشيخ جمال الدين آقسرائى ايله سائر علمای عصرندن اخذ علوم ايندكدن صكره . اكمل تحصيل ايچون جانب مصره عزيمتله ، شيخ كمال الديندن مولانا احمدى وحاجى پاشا ايله برلكده تلمذ ايتش ؛ وعلوم شرعيه ايله هيات ورياضيات وسائر علوم عقليه ونقليه ده يدطولى قزانقدن صكره ، جانب رومه عودتله ، يلديرم سلطان بايزيد خان وچلي سلطان محمد خان زمانلرنده بروسه ده تدريسله مشغول اولوب ، برچوق طلبه يتيشديرمش ؛ وصيت وشهرتى آفاق كير اولوب ، سلاطين وكبرا عندنده حرمت واعتباره نائل اولمش ؛ وهرطرفدن خواهشكران علم وعرفان حلقه تدريسه شتاب ايتمكه باشلامشدر . ۸۲۳ تاريخنده ادای حج ايچون جانب حجازه عزيمت ايدوب ، عودتنده مصردن كچركن ، ملك مؤيد طر فندن قاهره ده آليقونه رق ، برمدت اوراده تدريسله مشغول اولمش ؛ وبعده چلي سلطان محمدخان جابنندن

وقوع بولان التماس اوزرینه ، بوطرفه عودتله ، ۸۲۸ ده سلطان مراد خان ثانی جانبندن بروسه ده قاضی مفتی انام اولمش ؛ و آلتی سنه امور شرعییه کمال عدل و حقانیتله اداره ایده رک ، مهمام امور دولته دخی کندیسله استشاره ، و رأیندن استفاده اولمش ایدی . برآره قی کوزلرینه عمی طاری اولمش ایکن ، بعده شقایب اولمسیله ، مقام شکرانده ۸۳۳ تاریخده شام طریقله ثانیاً جانب حجازه عزیمتله ، ادای جعدن صکره عودت ایدوب ، ۸۳۴ ده ارتحال ایتشد . بروسه ده برجامع شریفله بر مدرسسه بنا ایدوب ، جامع مذکورک خطیره سننده مدفوندر . وفاتده بک چوق اموال و نقود و اون بیک جلدی « تجاوز کتب نفیسه ترک ایتشیدی . فنهده « حصول البدایع فی اصول الشرایع » عنوانیه بیوک بر اثری ، سورة فاتحه به تفسیری ، یوزعلمه متعلق مسائلدن باحث « انوزج العلوم » عنوانی بر رساله سی و متون مشهوره به شرح و حاشیه لری و تعلیقاتی واریسه ده ، تدریس و قضا و افتا امور یله اشتغالی بونلردن چوغنک نییضه مساعده ائتمه مکله ، اکثری مسوده حالنده قاشدر . زهد و تقوای و تصوفدن دخی بهره سی واریادی . بعض اشعار عربیه سی و منظوم آثاری ده واردر .

فناری { علاء الدین علی بن یوسف بن شمس - الدین } مشاهیر علماء عثمانیه دن

اولوب ، آنف الترجه علامه فنارینک تورونیدر . بوراده تحصیل ایتدکن صکره ، هراته و اورادن بخرا و سمرقنده قدر کیده رک ، اورالک مشاهیر علماسندن اخذ و استفاده ایتمش ؛ و سلطان محمد خان ثابنک اوائل سلطنتلرنده عودت ایدوب ، ملا کورا . بنک دلائله التفات و انعام حضرت پادشاهی به نائل اولهرق ، بروسه ده مدرس و بعده قاضی و نهایت آنطولی قاضی عسکری اولمش ؛ و سلطان بایزید خانک جونندن صکره روم ایلی قاضی عسکرلکنه ترفیع اولمشیدی . بعده اختیار تقاعد ایده رک ، بروسه نک ایستنده طاعده انتخاب ایتدیکی برکوشه انزوایه بکلمش ایدی ؛ و سنه نک اوچ موسمنده و بعضاً فر یاغنجیه قدر اوراده تدریسه اشتغال ایدردی . عموم شرعیه و ادبیه و ریاضیه ده و هیئت و سائر فنونده و تصوفده بد طولی صاحبی اولوب ، آنجق تألیفاتله

چوق اشتغال ایتهمش ؛ و بالکز نخوده ابن حاجبک « کافیه » سنی شرح ایتمش ، و علم حسابده بر کتاب یازمشدر . ۹۰۳ تاریخنده وفات ایتمشدر .

فناری زاده { محی الدین افندی } مادم .

فناپی { مشهور علی شیر نواینک اشعار فارسیه . سنده قولاندینی مخلصدر .

فناپی { ایران شعر اسندن بش کشینک مخلصیدر :

برنجیسی (شیخ احمد) آذربایجانده کی خلخال قصبه سندن و شیخ ابویزد خلخالی احفادندن اولوب ، میر غیاث الدین منصور دشتکی شیرازیدن تلمذ ایتمش ؛ و ادای جعدن صکره ، قزوینده تدریسه مشغول بولمشدر .

افتاده بیازلف سمن سای تواز چیت

دیوانه منم سلسله در پای تواز چیت

— ایکنجیسی (آقا شاه بیکی) شاه طهماسب

ماضی رجالنندن ایدی . شویت اونکدر :

خوش آن کز وعده ات خوش حال در محنت سرای خود

نیم منظر ساعت بساعت سوی در بیم

— اوچنجیسی کشمیری اولوب ، شویت

اونکدر :

دراهِ انتظار فناپی کر یست خون

چندانکه یار آمد و از خون او گذشت

— دردنجیسی (محمد بیکی) نیشاپوری اولوب ،

۸۵۳ تاریخنده وفات ایتمشدر . « شبستان خیال »

عنوانیه بر منظومه سی واردر . بعض اشعارنده ده

(خاری) و (اسراری) تخلص ایتمشدر . شویت

اونکدر :

اوتیغ زند بردل آتش زده ومن

در کریه که شمشیر وی از آب نیفتد

— بشنجیسی (ملا علی اصغر) مشهدلی اولوب ،

اکبر شاه زماننده هندستانه سیاحت ایتشیدی . شویت

اونکدر :

بمیزان نظر حسن ترا باماه سنجیدم

میان این و آن فرق از زمین تا آسمان دیدم

— التنجیسی (کمال الدین حسین) یزدلی اولوب ،

سلطان حسین میرزا زماننده یاشامشدر . شویت

اونکدر :

دستم نمیرسد که در آرم بگردت

دست من شکسته مسکین بدامنست

خاندانه منسوب قوناقد ۱۶۵۱ تاریخده طوغمش؛
وتا صباوتندن طریق رهبانه سلوک ایله، ۱۵ یاشنده
ایکن کرسی و عظمه چیمش ایدی. پارس باش
پسقبوسی طرفندن برقیز مناسترینه معلم تعیین اولنهرق،
بومناستله الک مشهور آئارندن اولان « تربیه بنات »
کتابی یازمش؛ و مشهور (بوسوه) نك توصیه سی
اوزرینه اون دردنجی لوی طرفندن اوغلی بورغونیه
دوقه سنك مرسلکنه تعیین اولنهرق، پورنسه علوم
وادبیاتی اوکرتمکله برابر، فوق العاده برتریه و حسن
اخلاق درسی و نمونه سنی ویرمش؛ و بونك تربیه -
سیچون صورت مخصوصه ده برقاچ کتاب و علی الخصوص
مشهور « سرگذشت نلماق » ی یازمش؛ و بونی
کیزی طوتوب نشر ایتمکله قرار ویرمش ایکن،
خدمتجیسی مسوداتی چالهرق، خبرسز نشر ایتمکله،
قرال بوکتابی اوقونجه، بعض احوال مخصوصه سنك
تنقید اولندیغنه ذاهب اولهرق، فلونی توجهندن
دوشورمش؛ و بونك اوزرینه صاحب ترجمه پرنسه
ویردیکی تربیه مکافه استحصال ایش اولدینی
(قامبره) پسقبوسلغنه چکیلهرک، بقیه عمرینی دائره
روحانیه سی خلفنک رفاه و سعادت خدمت، و هروجه
معاونت لرینه شتاب ایتک یولنه صرف ایتمش؛ و ۱۷۱
تاریخده ۶۴ یاشنده وفات ایتشدر. ذکر اولنان
ایکی کتابدن بشقه اخلاق و ادبیاته دائر بر خیلی تأ.
لیفات حکیمانه سی اولوب، متعدد جلدلر اوزره
نشر اولمشدر. « سرگذشت نلماق » ی مرحوم
یوسف کامل پاشا طرفندن تکلفی صورتده واحد
وفیق پاشا مرحوم طرفندن دخی ساده برطرزافاده
ایله ترجمه اولندیکی کی، عربییه و آوروپا لسانلرنک
کافه سنه ده ترجمه اولمشدر. فلونك طرر انشا و اف.
ده سی پك مقبول و مستحسندر.

{ شعرادن اولوب، خوتین مخافطی بولنش
فنی } اولان احمد عزت پاشانك اوغلیدر.
پدرینك وفاتندن سکره سرای هایونه آلنهرق،
بالاخره خزینه هایون کتبه سی سسلکنه کچمش،
و نهایت سلطان مصطفی خان رابعک سرکچی اونش
ایدی. ۱۲۲۳ تاریخده پادشاه مشارالیه وقعه سنه
اجل قضایه اوغرامشدر. شو مقطع اونکدر:

نگاه التفات یله کرم قیل یاغمال ایتمه
سکا افتاده در بونجه زمان فنی افتاده

— یدنجیسی (بابافنایی) دیمکله معروف اولوب،
سهوا (بابا ففانی) ماده سنده ذکر اولمشدر.
[اورابه مراجعت .]

{ فننون (Fenton) انکلتزنك (استا -
فورد) قونتلغنده برقصه اولوب،
۱۰۳۰۰ اهالیسی و جینی و پورسلن فابریقه لری
وارددر. — بواسله ممالک مجتمعه نك میشقان جهو -
ریتنده دخی بر قصه اولوب، سنوی تقریباً اون
بیک فرائق قیمتنده پیانی اخراجاتیله مشهوردر .

{ فندق زاده (ابراهیم افندی) عثمانلی
مشاهیر خطاطیندن اولوب،
۱۱۶۵ تاریخنده وفات ایتشدر .

{ فندقلی استانبولک بوغاز ایچنده وروم ایلی
ساحلنده بر محله سی اولوب،
طوپخانه ایله قبا طاش آرمهنده واقعدر .

{ فنریفه (Fen rife) مداغشقار جزیره
کبیره سنك ساحل شرقیسنده
و (فولپوآته) نك ۴۰ کیلو متره شالنده برقصه
واسکله اولوب، جوارلرینک پرنج محصولاتی پك چوق
وپك ابی اولدیغندن، هنره قدر لیانی صاغلام دکل
ایسه ده، اسکله سی ایشلکدر .

{ فنس (Fens) انکلتزه ده قامبریج،
هونتیغتون و لیتقولن قونتلغلرینک
برر قسمندن عبارت واسع بر بطاقلق اولوب، مسا -
حه سطحیه سی ۳۰۰۰ مربع کیلو متره در. بویر
فلمنک اراضیسنه مشابه آلچق بریر اولوب، برچوق
جدولرله قورودلش؛ و آره لرنده سیرسفاش یوللری
آچلمشدر .

{ فنیجان فارس خطه سنده برقصه اولدیغنی
یاقوت حموی بیان ایدیور .

{ فنکله قونییه ولایتنك تکه سنجاغنده
المالی قضاسنه ملحق بر ناحیه نك
مرکزی برکوچک قصبه واسکله اولوب، المالینک
۶۵ کیلو متره جنوب شرقیسنده واقع وقصه مذ -
کورده بر شوسه ایله مربوطدر. اسمنه باقیلیرسه،
اسکی فنیکه لیلردن قاله قدیم برقصه اولق اقتضا ایدر.
— ناحیه سی ۱۱ قریه یی حاویدر .

{ فنلون (Fénelon) فرانسه نك اعظم
ادبائندن اولوب، زادکاندن بیوک
بر خاندانه منسوب اولدیغنی حالده، کرسی قرهنده

تا انکثره واسفاندیناویه به قدر کیدر، و آفریقانک
سواحل غربیه سنی تعقیب ایده رک، بیوک بر تجارت
ایدرلردی حتی امید برونی طولاشه رق بحر احمر دن
عودت ابتدکاری ده مرویدر. آتی دیکرک هر طرفنده
و علی الخصوص آله لرده و افریقیه و مغرب ابله اسپانیه
سواحلنده بیوک مهجرلر و تجارتخانه لر تأسیس ایده رک
طول مدت بتون بحرسفیدی تحت حکمرانده طومشلردر.
بومهجرلرینک اک بیوک اولان قارتاج، که افریقیه یعنی
تونس جهتنده ایدی، اصل فنیکه لیلردن ده قوتلی
اولوب، حتی بونلرک قوتی زائل اولدقدن صکره دهی
قرتاجلیلر بر خیلی وقت ده بقا بولش؛ ورومالیره
برچوق وقت قارشی طوروب، نهایت بونلر طرفندن
احما اولمشلردر.

فنیکه لیلر اویانیق و اولدقجه مدنی اولوب، مصرله
وبرأ بابیلر و ایرانلر و سائر اتم شرقیه ابله اختلاط
و مناسباتده بولندقلرندن، تجارت ایچون کیلیرله کیتد.
کاری یرلره مدنیت کوتورورلردی. هله اسکی
یونانیلرک تمدن و ترقیاتی صرف فنیکه لیلر سایه سننده
حصول بولمشدر. فنیکه لیلر یونانه یناشدقلرنده یونا.
نیلر خط و قرائت و کتابت صنعتندن محروم نیم وحشی
برقوم اولدقلری حالده، فنیکه لیلر بونلره کنددی
حروف لرینی ویزه رک، لسان لرینی یازمغه و تجارت و کیمجیلکه
آلشدیرمش و سبب تمدنلری اولمشلردر. فنیکه لیلرک
حرفلری حروف عبرانیه ابله براساسدن آیرلمش
صاغدن صوله یازیلر حروف مقطعه دن عبارت ایدی.
یونانیلر دهی بونلری عیناً آلوب، بر خیلی وقت او یله
قولاندقدن صکره. صولدن صاغه یازمغه باشلامشلردر.
صناعیده دهی فنیکه لیلر بک ایلری اولوب، هله
ارغوانی قاشلر نسج و تلوینله جام اعمالی کندیلرینه
منحصر ایدی. جامک اعمالی بونلر ایجاد اتمش؛
و برچوق وقت صورت اعمالی سر طومشلردی.
بعل اسمنده شمسدن کنایه براله و برطاقم الهه
سائرۀ موهومه به عبادت ایدوب، هر شهر و قصبه نکه ده
کندینه مخصوص معبودی واریدی. بعلک هیکل
اوکنده انساندن قربان اتمک و اوفق چوققلری یاقق
عادت و حشیانه سی ده دینلرینک مقتضیاتی جمله سنندن
ایدی.

فنیکه لیلر هیچ بروقت بردولت تشکیل ایده میوب،

فنیکس } اسکی مصریلر
عندده بر طیر موهوم اولوب،
قره قوش بیوککنده تصویر ایدرلر، و حقنده برطاقم
غرب اعتقادنده بولورلردی. آثار قدیمه مصریه ده
دائرسم و هیکلنه تصادف اولنور.

فنیکس جزایری } (Archipel Phénix)
بونیسیا قسمنده ° عرض جنوبی ابله ° عرض
شمال و ° ۱۷۳ ابله ° ۱۷۹ طول غربی آرده لرنده
بر جزایر مجتمعه هیئت اولوب، سکزاون جزیره دن
مرکیدر. مساحت سطحیه لری ۴۲ مربع کیلومتره
اولوب، بالکز اک بیوکلری اولان (اندربوری)
آله سنده ۵۹ اهالی واردر. هوالری پک رطوبتلی
اولوب. هر موسمه کلیتلی یاغمور یا غار. نباتات
و حیواناتی پک آزدر. ایچلرنده بولنان بعض ابنیه
آذری و قتیله اولدقجه حضرینه نائل برقومله مسکون
بولنش اولدقلرینه دلالت ایدیور.

فنیکه } (Phénicie, Phœnicia) ازمنه
قدیمه ده شام ساحلنده بیوک بر
خطه اولوب، شمیدی بیروت و لایتک قسم اعظمیه
جبلبنان مصرفلنی اراضیسندن عبارت ایدی. شمالاً
طرنوسک برآز اوست طرفندن یعنی شمیدی
لاذقیه سنجانی حدود جنوبیه سنندن باشلایه رق،
جنوبیه و بلکه قیساریه به یعنی هکا سنجانک حدود
جنوبیه سنه قدر یعنی ° ۳۰ ابله ° ۳۵ عرض
شمال آرده لرنده متمد اولوردی. غربدن شرقه اک
ایسه پک آز اولوب، صورتن یوقاری اولان قسم
شمالی جبلبنانک صرتنه قدر اوزانیردی؛ و قسم
جنوبی ایسه همان ساحلدن عبارت ایدی. اک بیوک
شهرلری تیر (یعنی صور) و صیدون (یعنی صیدا)
اولوب، ایکنجی درجه ده ده بیروت، عکا، طرابلس،
طرنوس، جبیل و سائر ایدی. فنیکه لیلر اتم
سامیه دن بر امت اولوب، کیمجیلکده و تجارتده
نوق المعاده مهارتلی وار ایدی. ساحلری چوق
اولغله. متعدد لیمانلر یا به رق، و جبلبنانک اورمانلرنده
کمر انسانسه الویریشلی اشجار زیاده اولغله. کلیتلی
سایر اعمال ایده رک، بحر سفیدک هر طرفنه ایشلد.
کدن بشقه، بحر محیط اطلاسی به دهی چیه رق،

هر شهر و قصبه نك كندينه مخصوص حكومت ويا حاكمدارى وار ايدى . بو حكومتلرك اك قوتليرلى صور ايله صيدا اولوب ، نفوذ واقتدارده گاه برى وگاه ديكرى غلبه چالاردى . يونانيلرك وبسبتون آيرى بردولت تشكيل ايتمش اولان قارتاجليلرك بحر سيفيده قوت ونفوذ وتجار . تلى آرتدجه ، فنيكهليلرك كى تدى وتزله يوزطوتوب ، اسكندر كى خروچندن صكره ناملى ايشيدلن اولمشدر . وقتيله فنيكه كى دفعاتله مصرليلر وبعده آثوريلر ضبط ايتمشلرسده ، بو استلالر موقت اولوب ، فنيكهليلر صنعت وتجار تلى سايه سنده بك چابى تلافى مافات ايتمشلردى . كيخرو بتون سوريه وآناتولى ومصرى ضبط ايتدىكى صرهده فنيكه كى دى ايران دولته الحاق ايتمش ايسده ، فنيكهليلر ايرانيلرك تحت اطاعتده ايكن دى بر درجه قدر مختاريت اداره يه نائل اولوب ، تجارت بحريه لى محافظه ايتمشلردى . صور شهرى بيوك اسكندره بك عنيدهانه مقاومت ايتديكندن ، بو خونريز محاربهده فنيكه خيلى خراب اولش ؛ واسكندردن صكره شلفكيلرله بطالسه آره سنده لايقطع وقوع بولان محاربه لر صره سنده فنيكهليلر بسبتون محو ومضمحل اولق يولنى طوتوب ، هله روماليلرك النيه كچدكدن صكره بسبتون ناملى قالمشدر . فتوحات اسلاميه صره سنده فنيكه نامنه اصلا تصادف اولمبوب ، اوراسى سواحل شام اسميله ياد اولنقهده در . اووقت اهاليه نك دى شام خطه نك سائر اها- ليسندن فرقى اولمدينى ، يعنى لسانلرنى وموجوديت جنسيه لرنى دى غائب ايتمش اولدقلى آكلاشيلور . ابتدا سريانيشوب بعده عربلشمش اولملى وشمد . يكي مارونيلرله سائر اوجهت اهاليه نك فنيكهليلرك نسلندن بولملى ملحوظدر . داتاً فنيكه لسانيله سريانى وعربى يعنى السنه ساميه آره سنده كى فرق بك جزئى ومشا بهت بك زياده اولديغندن ، بولردن برينك ديكرينك لسانى قبول ايتمى بك قولاي وحس اولماز صورتده حاصل اولور .

فو } ياخود فوئه (Fo, Foé) چين
 } شارعلرندن اولوب ، چينليلرك ظن
 واعقادينه كوره ، ميلادعيسى (عم) دن بيك

سنه قدر اول هندستانده بنارس ويا كشمير جهتنده ظهور ايله ، بر اها دينى تسقيد واصلاحه باشلاوب ، كذب وسرقت وشرب خمرى وقتل نفوسى منع وطهارتى امرايتمش ايدى . بونك وضع ايتدىكى مذهب ميلاددن تقريباً ۲۰۰ سنه اول چينه ادخال اولنهرق ، نشر اولنقه باشلامش ، وراهبرى (بوز) تسميه اولمشدر . بوشخصك (بودا) نك كنديسى اولقى احتمالى واردر .

فوآ } (Foix) فرانسهده (آريژه) ايالتنك
 } مركزى برقصه اولوب ، آريژه
 نهري اوزرنده وپارسك ۷۲۲ كيلومتره جنوبنده واقع اولدىنى حالده ، ۶۳۶۲ اهالىسى ، داخلى مكتب اعداديسى ، دارالمعلمينى ، كبتخانه سى ، زراعت وصنابع جمعيتى ودمير وباقر آوانى فابريقه لرى واردر . اسكى برقصه اولوب ، وقتيله بر قونتلغ مركزى ايدى .

فوآد پاشا } (كچه جى زاده محمد —) صدارت
 } عظمى مسندينه كچمش وزراء
 دولت عثمانيه دن اولوب ، شاعر شهر كچه جى زاده عزت ملانك اوغليدر . ۱۲۳۰ تاريخنده درسعا دنده دنياه كلوب ، پدرينك حياتنده طريق علميه سلوك ايله ، علوم عربيه وادبيات فارسى يي تحصيلدن صكره ، مكتب طيبه شاهانه يه دخول ايله ، علوم حكيميه وطيبه ايله برابر فرانسز لسانى دى اوكرنهرك ، جراح چيقمش ؛ وبوزباشليك رتبه سيله مأموراً طرابلس غربه كيتمش ايدى . ۱۲۵۳ تاريخنده درسعا دته عودتنده ، باب عالى ترجمه قلمنك ايشلىرى تكثير ايتديكنه بناء ، لسان آشنا بعض مستعدان آراندىنى صرهده ، مشار اليه دى تبديل طريقه خواجكانلى رتبه سيله قلم مذكوره آلمش ؛ وكرك ادبيات شرقيهده كرك فرانسز لساننده كى اقتدار ومهارتى حسييله آز مدت ظرفنده قلم مذكوره مترجم اول اولمش ، ۱۲۵۶ تاريخنده شكيب افندى معيتنده لوندره سفارت سنه سى سر كتابته تعيين اولنهرق ، اورادن سفة زتله اسپانيه وبورتكيز دولترى زرينه عزيمت ايدوب ، ۱۲۶۱ده درسعا دته عودتله ، رتبه ثانياه ايله ديوان هايون ترجمانلى مأموريت مهمه سنه نصب اولنش ؛ ۱۲۶۳ده رتبه اولى صنف اوليله آمدى ديوان هايون اولوب ، ۱۲۶۵ده مأموريت مخصوصه ايله افلاق وبغدهانه

عزیمت ایدرهك، تسویه مصلحتنه موفق اولسی اوزرینه، بیوك ایلیچلیكه پترسبورغه اعزام بیور. لنس؛ ۱۲۶۶ ده درسعداته جلبه، رتبه بالا ایله صدارت عظمی مستشارلغه تعیین اولمش؛ و ۱۲۶۸ ده مأموریت مخصوصه ایله جانب مصره عزیمت ایدرهك، عودتده خارجیہ ناظری اولمش؛ و ابرتسی سنه، روسیه مسئلهسی مبدأئده روسیه سفیری منجیوفك واقع معاملہسی اوزرینه. استعفا ایدوب، اوصرهده بانیہ ویکتسهرجهتله زنده ظهور ایدن یونان اشقیاسنك تنکیل مأموریتله او طرفه عزیمت ایتمش؛ و عودتده ۱۲۷۱ ده مجدداً تشکیل اولنان مجلس عالی تنظیمات اعضالغه نصب اولنهرق، بعض یکی قوانین و نظامات و اصلاحاتك تنظیم و قبولنه یاردیمی اولغله. سنه مذکورده رتبه وزارتله ثانیاً خارجیہ نظارتنه و مجلس عالی مذکور ریاسته تعیین اولمش؛ و متعاً. فآریاست مذکورده دن ۱۲۷۳ ده خارجیہ نظارتدن انفکاک و وقوع بولغله. مجلس عالییه مأمور اولمش ابدی. ۱۲۷۴ ده ثانیاً مجلس تنظیمات ریاسته و متعاً ثالثاً خارجیہ نظارتنه تعیین بیوریلهرق، نظارت مشار الیها عهده سنده اولدینی حالده، پارس معاهدهسی مکالماتنه مأمور اولمش ابدی. ۱۲۷۶ ده شامده ظهور ایدن وقعه مؤله اوزرینه، ینه خارجیہ نظارتی عهده سنده اولدینی حالده، مرخصیت فوق العاده و مأذونیت کامله ایله وصفت عسکریه علاوه سیله او طرفه عزیمت ایدوب، اعاده اسایشه موفق اولشدی. جلوس سلطان عبدالعزیز خاتیدن صکره ۱۲۷۸ ده مجلس احکام عدلیه ریاسته و متعاً رابعاً خارجیہ نظارتنه تعیین اولمش؛ و ینه اوسنه مهر صدارت عهده استحقاقنه تفویض بیورلش ابدی. اون درت آیه قریب مدت امور دولتی اداره ایتدکدن صکره ۱۲۷۹ ده عزل. و ثانیاً مجلس احکام عدلیه ریاسته نصب اولنهرق. ینه اوسنه سرعسکرک مسندینه نصبله برابر، یاورا اکرم عنواتی احراز ایتمش؛ و متعاً. سرعسکرک و یاورا اکرمک عهده سنده اولتی اوزره ثانیاً صدراعظم اولوب، بودفعه دخی اوچ سنه نی متجاوز زمان امور دولتی اداره ایله. خیلی اصلاحاته موفق اولد. فدن صکره، ۱۲۸۳ ده انفصال ایدرهك، ساحلخانه. سنده آرام ایتکده ایکن، جنته کان خاقان مغفور سلطان

عبدالعزیز خان حضرتلرینك پارس سرکیسنی سیر و تماشا مقصدیه آوروپایه وقوع بولان سیاحت مایونلر. نده معیتلرند بولنوب، بو آراقی صحی مختل اولغله، لاجل التدرای اوراده قالوب، تبدیل هوا ایچون (نیه) شهرنده اقامت ایتکده ایکن، ۱۲۸۵ ده اوراده وفات ایتکله، نعشی درسعداته نقل اولنهرق، کدیک پاشاده اسکی قونانی قارشیدنده بنا کرده سی اولان کوچك بزجامع شریفک یاننده تربه مخصوصه سنه دفن اولمشدر. ادبیات شرقیه و غربیه واقف، ترکیه شعر و انشایه مقتدر، نکته شناس و حاضر جواب بر ذات اولوب، فرانسه زجه نی دخی پک کوزل سویلرایدی. وفاتده ۵۵ یاشنده اولدینی حالده، مشاغل ذهنیه سندن طولانی، ناهنکام ضعف پیرییه دوچار اولمشدی. رشید و عالی باشالزله برابر عثمانی دیپلماتلرینك اک بیوکلیردر. جودت پاشا مرحومه مشترکاً ایلك دفعه اولهرق «قواعد عثمانیه» عنوانیه لسانغزك بر صرف کتابی ترتیب و نشر ایتمشدر، که شمده یه قدر بونك ده اپیسی نشر اولمندی دینسه جائزدر. فوتونه } قسم جنوبیسنده و الیس جزایر مجتمعه سنك جنوبنده اولهرق ۱۰' ۱۴ عرض جنوبیده برطاقم آطلر اولوب، اراضیلری برکانی و طاغلق و کوچك قوی و لیمانلری چوقدر. بو آطلرک اهالیسی لسانجه و سباجه یکی زلاندنك ماثوری جنسیتنه منسوبدر.

فوتونه } (Fotouna, Fotuna) بحر محیط معتدلك قسم جنوبیسنده واقع هبریده جزایرندن بر آطلر اولوب، (ارومانغو) آطله سنك جنوب غربیسنده ۲۰' ۳۱' ۱۹ عرض جنوبی ایله ۴' ۵۱' ۱۶ طول شرقیده واقعدر. قریبده کی (آلوفی) آطله سیله برابر مساحتیه سطحیه سی ۵۵ مربع کیلومتره اولوب، ۲۵۰۰ اهالیسی وارددر. بونلر پولینسیا جنسیتنه منسوبدرلر. بو جزیره مشهور قبودان فوق طرفندن کشف اولمشدر. فوته تورو } (Fouta-Toro) آفریقای غربیده سنغال ایرماغنك صول یعنی جنوبی ساحلنده واسعه بریر اولوب، ساحل قریبده (والو) حدودندن (بونو) مملکتیه قدر تمتد اولور. بونی ۳۵۰ کیلومتره قدر اولوب،

سیدی ابراهیم اسمنده بر ذات شمیدی حکومتی
تأسیس ایشدر .

فوتیوس } (Photius) یزانس مشاهیر
محرریندن اولوب ، سفارته

ایرانه عزیمت وعودتندن صکره ، ایمپراطور میخاک
باش کاتبی ایکن ، ۸۵۷ تاریخ میلادینده ، طریق
رهبانه منسوب اولدینی حالده ، یکدن قسطنطنیه
روم بطریقلمکنه نصب اولنمش ؛ و بعض تشبثات
فوق العاده سندن طولای پاپا برنجی نیقولا طرفندن
عقد اولنان بر مجلس روحانینک قرار یله لغتلمه اولمش ؛
و بوکا قارشی کندیسسی دخی بر مجلس روحانی عقد یله
پاپانک تلغینه قرار وبرددرمش ؛ و او وقتدن بری
قتولیکارله اورتودوقسیرک آره سی آپلشددر .
ایمپراطور ماکدونیه لی واسیل فوتیوسک سلفنی
بطریقلمکه اعاده ایشم ایهده ، بونک وفاتنده
فوتیوس ثانیاً بطریق نصب اولنهرق ، اسکی حرکاتی
تکرار ایتهمک شرط یله پاپا طرفندن دخی تصدیق
اولنمش ایهده ، سوزنده طورمدیفیچون ، یکیدن
تلغین اولنوب ، نهایت فیلسوف لیون طرفندن عزل
وآناطولییه نفی اولنهرق ، ۸۹۱ تاریخنده بر
مناسرده وفات ایشدر . علم و مطالعه سی زیاده
اولوب ، مذهبه متعلق اولان تألیفات عدیده سندن
بشقه ، یونان قدیم مؤلفلرینک آثارندن بر طاقم
فهره لری حاوی (میریویلیون) اسمیله بر مجموعه سی
واردر ، که آثار مذکوره نک متلری نابود اولد .
یغندن ، موجود اولان بوفهره لرهاقیلیری عندنده
پک قیمتداردر .

فوجتین } آیدین ولایتک از میر سنجاغنده
وازمیر کورفزی مدخلنک ساحل

شمالینده بر قضا اولوب ، فوجه ایله یکیکجه فوجهی
(و یا فوجه عتیق ایله فوجه جدیدی) حاوی
اولدیفیچون ، بواسطه تسمیه اولنمشدر . قضا اراضیسی
برشه جزیره حالنده اولوب ، شرقاً منمن قضا سیله
وسائر جهات ثلثه دن دیکیزله یعنی شمالاً چانداری
کورفزیله ، غرباً آله لردیکیز یله ، جنوباً دخی از میر
کورفزیله محاطدر . اراضیسی عارضه لیدر . کدیز
جاینک بر قولی قضانک جنوب شرقی قسمی شق
ایده رک ، از میر کورفزیله دو کیلور . یکیکجه فوجه

تقریباً ۳۰۰۰۰۰ اهالی ایله مسکوندر . قوم حاکم
(فولا) لر اولوب ، بونلردن عبدالقادر اسمنده
بر ذات یقین زمانلرده اهالی اصلیه سی اولان زنجیلری
دین اسلامه ادخال ایله ، بر حکومت اسلامیه تشکیل
ایشدر . رؤسادن منتخب بر امام واسطه سیله اداره
اولنور . اهالی فولالره برلی زنجیلردن متولد و ملز
اولوب ، آورو پالیرجه « ایکی رنگلی » معنا سیله
(توقولور) اسمیله معروفدرلر . نهر کنسارلرنده
وسائر طرفلرده بر قاق تجارتکاه قصبه لری واردر .
فرق سنه اولاره کلنجه یه قدر فرانسه نک سنغامیا
مهجری والیسی ، فوته توروده اجرای تجارت
مأذون اولقی ایچون ، امامنه جزیه اعطاسنه مجبور
ایکن ، بعده بونی قالدربوب ، شمیدیکی حالده فرانسه
دولتی مملکتنه ادعای حاکمیت ایتکده ایهده ،
حقیقتده هیچ بر حکمی یوقدر .

فوته جالون } (Fouta-Djalou) آفریقای
غربیده فرانسه یه تابع جنوب

انهایری « ساحلنک ایچ طرفنده مرتفع وواسع بریر
اولوب ، نجر ، سنغال ، غامی کی آفریقای غربینک
اک بیوک انهایری اورادن نبعان ایدر . قسم شمالینده
غرباً پورتگیزی دولتنک النده و « پورتگیزیکنه سی »
دینلن ساحل ایله محدوددر . ۱۰۰ ایله ۱۲۰
عرض شمالی آره لرنده متمد اولور . قوم حاکم فولالر
اولوب ، اهالی بونلره برلی زنجیلردن مرکب اولدقلری
حالده ، آفریقای غربینک اک مستعد اهالیسیدر .
جمله سی دین اسلامه متدین اولوب ، (الامام)
عنوانیله بر رئیس لری واردر ، که مملکتک جهت
جنوبیه سنده واقع (تمبو) قصبه سنده اقامت ایدر .
لايه و فوقومبه قصبه لری ایکنچی درجه ده در . اراضیسی
پک منبت و محصولدار اولوب ، کلیتی پاموق حاصل
اولور ، وجسم پورتقال آغا جلری واردر . دمیر
وآلتون معدن لری چوق اولوب ، اهالی سالیلرک
سور وکلدیکی آلتون ریزه لرینی طویلارلر . یوکدن
بعض قبا منسوجاتله پاموقدن بز و احتیاجلرینه کوره
مختلف آلات و اوانی اعمالنه مقتدر اولوب ، تمکتو
و سودان وسطی یه قدر دخی کیره رک ، تجارت
ایدرلر . بوندن بر یچی عصر اول فولالر بو مملکت
دین اسلامی ادخال و نشر ایدره رک ، ۱۲۰۰ تاریخلرنده

ناحیه سیله برابر ۱۵ قریه ۲۰ قصبه بی حاوی اولوب،
۵۱۴ اهالیسی واردر .

فوجہ (Foggia) ایتالیانک قایتاناته
خطه سنده وناپولینک ۱۹۷ کیلومتره
شرق شمالیسنده همنای اولان ایالتک مرکزی بر شهر
اولوب، ۱۸۰ ۳۴ اهالیسی، کتبخانه سی، مکتب
اعدادیسی و ذخیره و حیوانات تجارتی واردر .

فوجی (ملاقیم) ایران شعراسندن اولوب،
نیشابورلیدر . هندستانه رحلتله،
شاهجهانک مظهرالتفاقی اولمش، و برمدت بنکالهدده
شاه مشارالیهک اوغلی شاه شجاعک معیتند بولمشدر.
برخیل وقت هندستانده قالدقدن صکره، ۱۰۶۰
تاریخلرنده وطننه عودتله، اوراده وفات ایتمشدر.
مرتب دیوانی واردر . شو بیت اونکدر :

جهانی مختصر خواهم که دروی
میں جای من و جای تو باشد

فوجہ (Fotcha) هر سکهه موسستارک
۷۵ کیلومتره شرققده و درینہ
نهری اوزرنده بر قصبه اولوب، ۱۲۰۰۰ اهالیسی
۱۲۰ جامع شرینی واردر .

فوجہ (یاخود اسکی فوجہ، فوجہ عتیق)
آیدین ولایتک از میر سنجاغنده
وازمیرک ۵۰ کیلومتره غرب شمالیسنده اوله رق از میر
کورفرزی مدخلنک ساحل شمالیسنده قضا مرکزی
بر قصبه اولوب، ۶۰۰۰ قدر اهالیسی، کوزل لیانی
وخیل تجارتی واردر . اسکی بر قصبه اولوب، اسم
قدیمی (فوکاها Phokaia) در. قضا داخنده و شمال.
جهتند ناحیه مرکزی اولان یکجیجہ فوجہ بولنمله،
قضاسنه (فوجتین) دیرلر .

فوجہ (یکجیجہ، فوجہ جدید) آیدین
ولایتک از میر سنجاغنه ملحق فوجتین
قضاسنده واسکی فوجہنک شالنده ناحیه مرکزی بر
قصبه اولوب. ۵۱۰۰ اهالیسی واردر. — ناحیه سی
قصبه ایله ۵ قریه دن مرکبدر .

فوجئو (Fou-Teheou) چینک شرق
جنوبی جهتند (سیهو) ایرماغنک
سول کنارنده ومنصبندن ۳۲ کیلومتره یوقاریده،
۲۶° عرض شمالی ایله ۱۱۷° طول شرقیده
(فوکان) ایالتک مرکزی بیوک بر شهر اولوب،

۶۰۰۰۰۰ و برروایتند بر ملیون اهالیسی، چین
علومنه مخصوص مکاتی، خیلی صنایی، ایک و یاموق
منسوجاتیلہ کاغذخانه لری، ایشلک تجارتی، کلیتی
جای اخراجاتی، پک اوزون بر کوپرسی و اطرافنده
جدوللرله سقی اولنور پک منبت اراضیسی واردر .
اهالیسنک بر قسی نهرک اوزرنده کمیلرده ساکندر.
بوشهرده بعض آوروپا تجارتی دخی بولنیور. چینک
شرق جهتند دخی بو اسله بر شهر واردر .

فورانی (ابوالقاسم عبدالرحمن بن محمدالمرو
زی) مشاهیر فقهاء شافعیه دن
اولوب، علوم شرعیهدده عصرینک فریدی ایدی .
فقهی ابوبکر الفضال الشاشیدن اخذ ایدوب،
کندیسندن دخی پک چوق ذوات اخذ و استفاده
ایتشلردر. « کتاب الابانہ » عنوانیله مشهور بر کتابله
سائر بعض آثار جدیدیسی واردر . ۶۱۰ تاریخنده
۷۳ یاشلرنده مروده وفات ایتمشدر .

فورباخ (Forbach) آلساس لورنده
(میچ) ک ۶۲ کیلومتره شرق
شمالیسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۴۷۳۵
اهالیسی و جوارلرنده کلیتی کور معدنلری واردر.
۱۸۷۰ محاربه سنده فرانسزلرک ایلاک مغلوبیتی بوراده
وقوع بولمشدر .

فورباس (Phorbas) اساطیریونانیهدده
بو اسله ایکی شخص موهوم
واردر : بری آرغوس حکمدارینک اوغلی اولوب،
کویا ردوس جزیره سنه مسلط اولان بر اژدرهای
قتل ایتمش؛ و بو اژدرها ایله برابر سایه نقل اولنهرق
بر برج تشکیل ایتمش. — دیگرکی پک زوری و غدار
بر آدم اولوب، « دلف » معدی طریقنده طوره رق،
کلن پکنلری کندیسيله کولشمکه مجبور ایدر، و مغلوب
ایتدکدن صکره، اشکنجه لریک انواعیله تلف ایلرمش.
نهایت « آپولون » بر پهلوان قیافتنه کیروب، بو
غدارای اتلاف ایتمش .

فورت (Forth) اسقوجیه ده بر ایر .
ماقدر، که « استرلینغ » ایالتند
نیهانله، « لینلیتفوو » ایله « فیه » ایالتلری آره سنده
جریان ایددرک، همنای اولان خلیجیه منصب اولور.
مجراسی ۲۳۰ کیلومتره طولنده در. (قلیده) نهریله
برقنال واسطه سیله اختلاط ایدیور .

فورده فرانسه { (Fort-de-France) } یعنی «فرانسه قلمه سی»

فرانسه به تابع آنتیل جزایرندن (مارتینیک) جزیره. نك ساحل غریبسنده مركزحكومت اولان برقصه اولوب ، ۱۳۳۰۰ اهالیسی ، صاغلام لیانی ، دونماجه اهمیتی و شكر فابریقه لرله خیل اخراجاتی واردر . ایمراطوریجه (ژوزفینه) نك محل ولادتی اولوب ، بر میداننده هیكلی مركزوزدر .

فورز { (Forez) } فرانسه نك اسکی بر خطه سی اولوب ، شمیدیکی لواره ایالتیله یوقاری لواره و (پوی دودوم) ایالتلرنك برر قسمندن عبارت ایدی . مركزی (اور) شهری ایدی . برخیلی وقت قونتلق صورتنده اداره اولموشدی . بو خطه داخلنده بولنان بر صره طاغلرله قورودلمش كولدن عبارت براووه به ولواره ایرماغنك ۱۲۶ کیلومتره طولنده اولان بر بیوك جدولنه دخی فورز طاغلری ، اووه سی وقتالی نای ویریلیر .

فورست { (Forst) } پروسیه ده براند . بورغ ایالتنك فرانقفورت سنجاغنه تابع (سوروا) قضااسنده و مركز قضاانك ۳۸ کیلومتره غرب شمالیسنده اولهرق (اورد) ایرماغنه تابع (تایسه) چایی اوزرنده بر قصه اولوب ، ۱۴۱۳۰ اهالیسی ، بیوك بر حیوانات بازاری و چوخه ایله یوك ایلیك فابریقه لری واردر .

فورست { (W. Forst) } وانتر — (W. Forst) اسویجریه استقلالی قزاندیرا . نلرك بری اولوب ، مشهور کویوم تلك قاین پدریدر . (اوری) ناحیه سنك (آلتورف) قصبه سی قریبده طوغوب ، ۱۳۱۷ تاریخنده وفات ایتشدیر .

فورستر { (J. R. Forster) } ژان راینولد — مشاهیر سیاحین وطیمیوندن اولوب ، ۱۷۲۹ ده پروسیه نك (دیرشاؤ) قصبه . سنده طوغمش ؛ و بر مدت روسیه خدمتنده بولندقدن مكره ، انكلتره به كچوب ، لسان تدریسه اشتغاله باشلامش ؛ و ۱۷۷۲ تاریخنده مشهور قبودان قوقك معینده تاریخ طبیییه متعلق تحقیقات

فورت { (Fürth) } باویره نك وسطی فرانقونیه ایالتنده و (آنسباخ)ك

۳۸ کیلومتره شمال شرقیسنده قضا مركززی برشهر اولوب ، ۲۷۳۶۰ اهالیسی ، آینه ، یوك وایك منبوجات ایله قیوجیلفه متعلق مواد وآلات ریاضیه فابریقه لری وپك ایشلك تجارتی واردر . اهالیسنك قسم اعظمی موسوی اولوب ، تجارت و صنایع بونلرك النده در ، و متعدد مكتهلرله خاوره لری واردر . — ینه باویره نك یوقاری بالاتینات ایالتنده دخی بواسمه برقصه اولوب ، ۳۳۵۰ اهالیسی واردر .

فورتاونتوره { (Fortaventure) } اسپا . نیابه تابع قناریه آطه لرینك

یعنی جزایر خالداك شرق جهتنده بولنانلرندن بری اولوب ، (لانزاروته) آطه سنك جنوب غریبسنده واقعدر . شمالدن جنوبه بوی ۱۰۰ واك كنیش برنده اكی ۲۴ کیلومتره اولوب ، یاننده کی (لویوس) آطه سیله برلكده مساحه سطحیه سی ۱۷۲۰ مربع کیلومتره واهالیسی ۱۱۰۰۰ كشیدر . اراضیسی طاغلق و برکافی اولوب ، اك یوكسك یری ۸۵۵ متره ارتفاعنده در . یاغموری پك آز اولدیغندن ، یالكز برمقداری ایشلنوب ، اكثر اراضیسی خالیدر . باشلیجه قصبه سی (پوئرتو ده قابراس) در .

فورتواینه { (Fort-wayne) } آمریقای

یانه (حكومتنده و) ایشدیانا پولیس (ك ۱۸۰ کیلومتره شمال شرقیسنده و) اریه (كولنه دوکیلن (موی) نهربی تشکیل ایدن ایکی چاك نقطه تلاقبسنده (آئن) قونتلفنك مركزی بر قصبه اولوب ، ۱۷۷۲۰ اهالیسی ، متعدد دمیر یوللری وجدول واسطه سیله (اوهیو) و (میسیسیپی) انهاریله اختلاطی واردر .

فورتونه { (Fortuna) } اسپانیه ده (موریسه) ایالتنك (سیزه)

قضااسنده وسیزه نك ۲۵ کیلومتره جنوب شرقیسنده بر قصبه اولوب ، ۵۵۰۰ اهالیسی و قریبده ایلیجه لری واردر .

فورتونه { (Iles-Fortunées) } «خالداك» «قناریه» ماده لرینه مراجعت .

عمله استخدام اوله رق ، سنوی قرق ملیون کیلودن
زیاده دمیر معصولاتی چیقار .

فورفار { (Forfar) اسقوجیه ده ادیمبور -
غک ۹۳ کیلومتره شمال شرقیسنده

و برجوق دمیر پول خطنك نقطه قاطعنده همنای
اولان ایالتك مرکزی برقصه اولوب ، ۱۱۰۳۰
اهالیسی ، بزقابریقه لری وابینه طاشلری واردر .
قصه قورودلش اوچ کولك اورته سنده بولوب ،
وقتیله بونلردن برینك کنارنده یالکز برکوشك
وار ایدی ، که ۱۵۰۷ تاریخنده اوچنچي ملنولم
ایلك دفعه اوله رق پاولنتوئی بوکوشكده جمع
ایتمشدر . — فورفار ایالتی اسقوجیه نك شرق جهتنده
وشال دیکزی ساحلنده اولوب ، مساحه سطحیه سی
۲۳۰۶ مربع کیلومتره و اهالیسی ۲۵۷۰۵۷۰
کشیدر . شمال و غرب جهنلری طاغلق و ساحل
طرفی دوز اولوب ، برخیلی انهاری واردر .
آلتقی طرفلرنده بغدادی حاصل اولور . ایالتك
هر طرفنده و کویلرده دخی بزك انواعی نسج
و اعمال اولنور .

فورقروآ { (Fourcroy) فرانسه نك
الك مشهور کیمیا کرلردن

اولوب ، ۱۷۵۵ ده پارسده طوغمش ، و ۱۸۰۹ ده
وفات ایتمشدر . فن کیمیا به متعلق برخیلی کشفیاتی
و برجوق تألیقاتی اولدقدن ماعدا ، بیوک ناپولیون
زماننده برآره لق معارف مدیر عمومییسی بولوب ،
برجوق مکتبلر کشاد ، نشر معارف ایمون بعض
نظامات نافعه وضع و طب و حقوق مکتبلرینی اصلاح
ایتمشدی . « فلسفه کیمبویه » عنوانلی اثری مشهور
اولوب ، آوروپانك همان هر لساننه ترجمه اولتمشدر .

فورلی { (Forli) ایتالیا نك (امیلیا)
خطه سنده ورومانك ۲۷۰ کیلومتره

شمال شرقیسنده همنای اولان ایالتك مرکزی برشهر
اولوب ، ۱۸۰۴ ۳۸ اهالیسی واردر . — فورلی
ایالتك مساحه سطحیه سی ۱۸۶۲ مربع کیلومتره
اولوب ، ۲۳۴۰۰۰ اهالیسی واردر . ۳ قضایه
منقسم اولوب ، ۴۰ ناحیه یی شاملدر .

فورمنتره { (Formentera) اسپانیه نك
(بالثار) جزایرندن (پتئیوزه)

آله لرینك الك کوچکی اولوب ، ۳۸°۴۰' عرض

مأموریتیله دور عالمه کیدوب ، ایده جکی تحقیقاته
دائر برکونه نشریاینده بولنامغه سوز ویرمش ایکن ،
سیاحتنامه سی نشر ایتدیکندن ، انکلتزه یی ترکه
مجبور اوله رق ، پروسیه به عودتله ، هالده تاریخ
طبیعی معلی اولمش ؛ و ۱۷۹۸ ده اوراده وفات
ایتمشدر . مذکور سیاحتنده کی مشهودات و تحقیقات
فیه سنه و تاریخ طبیعی به متعلق آلمان و انگلیز
لائلرنده برقاچ معتبر تألیفی واردر .

— بونك اوغلی (ژان ژورژ آدام فورستر)
دخی قبودان قوئك سیاحتنده پدربله برابر بولوب ،
مذکور سیاحتك تفصیلاتی انگلیزجه و آلمانجه نشر
ایتمش ؛ و کره ارضك احوال طبیعی و معنویه سنه
دائر ۶ جلد اوزره برکتاب یازمشدر . ۱۷۹۴ ده
پارسده وفات ایتمشدر .

فورستر { (G. Forster) انکلتزه
مشاهیر سیاحتچیندن اولوب ، السنه
شرقیه یی مکمل صورتده اوکرندکدن صکره ، بنکاله
ایله ایران آره سنده طول مدت سیاحت ایلمش ؛
و ۱۷۹۲ ده اله آبادده وفات ایتمشدر . اساطیر
هندیه دائر معتبر بر تألیفی واردر .

فورستنبرغ { (Fürstenberg) آلمانیه نك
برقونتلق وبعده برنسلک اولوب ، مرکزی همنای
اولان برقریه اولدینی حالده ، دائره سی تقریباً
۱۰۰۰۰۰ اهالی یی جامع ایدی . برنسلرینك
خاندانی الیوم موجوددر .

فورستنوالده { (Fürstenwalde)
ایالتك فرانقفورت سنجاغنه تابع (لبوس) قضا سنده
ولبوسك ۳۲ کیلومتره غرب جنوبیسنده اوله رق
برلیندن فرانقفورته کیدن دمیر پول خطی اوزرنده
برقصه اولوب ، ۹۶۸۰ اهالیسی ، چوخه
قابریقه لری وجوارلرنده کور معدنلری واردر .

فورشامبولت { (Fourchambault)
ایالتنده و « نورس » ك ۷ کیلومتره شمال غربیسنده
(لواره) نك ساحل یمینده برقصه اولوب ،
۵۸۸۵ اهالیسی ، میاه معدنیه سی وجسم دمیرخانه
ودو کخانه لری واردر . بوقابریقه لرده ۵۰۰۰ قدر

شمالی ایل ۴۸° ۰ طول غربیده واقعدر . مساحت
سطحیه سی ۹۶ مربع کیلومتره اولوب ، ۲۰۰۰
قدر اهالیسی وخیلی مقدار بغدادی محصولاتی وارددر .
فورموز { (Formoze) بابالردن اولوب ،
۸۹۱ دن ۸۹۶ تاریخنه دك
بابالقی ایتش ، و قسطنطنیه بطریق فوتیوسی تلغین
ایدوب ، اسبولته دوقه سی (لامبرت) ی آلمانیه
ایمپراطور لغنه نصب ، وبعده جرمانیه قرالی (آرنول) ی
بونک یرینه تعیین ایتش ایدی . آلتنجی (اتیان)
بونک مبتنی مزاردن اخراجله ، بعدالحاکمه باشنی
جلاده کسدره دك ، بدتی (تیر) نهرینه آتمشدر .

فورموزه { (Formose) وچینجه (تای
وان (Thai-Wan) چینک

شرق جنوبی ساحلی تارشیسندده و بحر چینیده
بیسوک بر جزیره اولوب ، ۲۲° ایل ۲۰' ۲۵
عرض شمالی و ۷۷° ۱۱' ایل ۴۲° ۱۱۹ طول
شرقی آره لرندده متمد اولور . شمال شرقیدن
جنوب غربی یه طوغری بوی ۴۰۰ کیلومتره
ووسطی اکی ۱۰۰ ایل ۱۲۰ کیلومتره آره سندده در .
مساحت سطحیه سی ۳۸۸۰۳ مربع کیلومتره در .
اهالیسی اوچ میلیون زباده جه تخمین اولنیور .
برسلسله جبال آطه نك بویجه اوزانوب ، ذروه لرندده
برچوق برکانلری دخی وارددر . بو سلسله نك اك
یوكسك ذروه سی ۳۶۰۰ متره ارتفاعی اولان
(سیلویا) طاغیدر . بو طاغلرک هرایکی طرفندن
برطاقم انهار نبعان ایدوب ، آطه نك سواحل شرقیه
و غربیه سنه اینلرله مسافه نك آزلنی جهتیله بونلردن
هیچ بری انهار عظیمه دن معدود دكلدر . ساحل
بویجه ایکی طرفدن آز چوق کینیش اووه لر متمد
اولوب ، بعده تدریجاً جبالک انکلرینه چقیلیر .
اك مسكون برلری اووه لری و آلچقی برلری اولوب ،
طاغلری اورمانلرله مستور و نیم وحشی بر جنس
اهالی ایل مسكوندر . سواحل شرقیه سی هنوز
تمامیله معلوم اولیوب ، سواحل غربیه سندده برخیلی
لیمانلری واد ایسه ده ، سیل حالنده اینوب پك چوق
قوم وچامور ایندیرن انهار ی بونلری کیتدکجه
طولدر مرقده ، و بوسایه ده ساحل کیتدکجه اوزانه رق ،
دکیزدن بر قزاقمده در .
هواسی خیلی صیجاق اولوب ، میزان الحراره .

نك وسطی درجه سی ۲۰ در . تشرین اولدن مایسه
قدر شمال شرقی و مایسدن تشرین اوله قدر جنوب
غربی روزکاری اسر . جاپونیه سواحلندن کلن
(قوروسیو) آقئدیی هواسنی دائما رطوبتلی
طوتغله ، علی الخصوص قسم شمالیسندده پك چوق یاغور
یاغار . قسم شمالیسندده قیشین ، و قسم جنوبیسندده یازین
یاغور یاغار . اراضیی پك منبت اولوب ، کلیتلی
برنج ، مصر ، داری و سائر حبوباتله برجنس طاتلی
پتانه حاصل اولور . قسم جنوبیسندده شکر قاشنی
وجهت شمالیسندده کافور وهرطرفنده چای ، بوبر ،
طارجین ، توتون ، صبر و سائر یتیشیر . طاغلره
چیقلاجه نباتاتک اتواعی وقوتی آرتوب ، ممالک حاره
ومعتدله یه مخصوص پك چوق اشجار بولور . کورورد
و کور معدنلرله طاش یاغی بولنیور . قیون وکچی
وآت کبی حیوانلری وحتی چینده کلیتلی بولنان
طوموزلر دخی پك آرز اولوب ، اهالی یوک وینک
حیوانی اوله رق اوکوزلری قوللانیرلر . حیوانات
وحشیه دن میونلرله کیکلری کیتدکجه چوغالقمده
اولوب ، سوری ایل کزرلر . جزیره نك ایچ طرفلرندده
و طاغلرده ساکن اهالیسی وحشی برحاله یاشایوب ،
قبائل مختلفه یه منقسمدرلر . بونلرک ملای عرقه
منسوب بولندقلری مظنوندر . سواحلده کیلر ایسه
چینلیدر . چینلیرله یریلر آره سندده (هاقه)
دینلیر ملز بر قوم بولنیور ، که چینلیرک یرل قادینلرله
ازدواجندن متولددرلر . یریلر سواحلده هیئتله و مسلح
اوله رق اینوب ، چینلیرله تجارت ایدرلر سده ،
بونلر قارشنی کین و خصوصتلی پك بیوک اولوب ،
چینلیر جزیره نك ایچ طرفلرینه صوقلمه هیچ بر
وقت جسارت ایده مزلر . محصولاتنک کثرتی مناسبتله
فورموزه جزیره سندده بیوک بر تجارت اجرا اولوب ،
خیلی اخراجات وقوع بولور . آوروپا تجارتی یالکتر
غرب جنوبی ساحلنده کی (تای وان) ایل (تاقو)
و شمال شرقی ساحلنده کی (کهلونخ) ایل (تان شوی)
اسکله لرینه یناشوب ، اجرای تجارت ایدرلر .

بو جزیره چینک (فوکیان) ایالتنه ملحق
بر متصرفلی صورتنده اداره اولنه رق ، مرکز
اداره سی (تای وان) شهریدر . جزیره ۶ قضایه
منقسمدر . مرکز پك ۱۲۰۰۰۰ و بر روایتده

۷۰۰۰ اهالیسی اولوب، اوندن صکره باشلیجه معبوره‌لری: تام سوی، کلونخ، قاک، جانخ هوا، توك شام، مان‌کیا، بانقه وسائرده در. طرق ومعابری پک کوتیدر.

بوجزیره‌نک چینلیلر وبرلیلر عندندده اسمی (تای وان) اولوب پورتکیز لیلر طرفندن (شکلی کوزل) مناسبله فورموزه تسمیه اولمشدر. بوجزیره‌یه چینلیر ۱۴۳۰ تاریخ میلادیسندده کیدوب، اون آلتنجی قرن میلادیده پورتکیز بحر یونی جزیره‌یی سروزبارت اتمشله؛ واون بدنجی قرن میلادی اوائلنده جاپونیه لیلرله فلمنکیلر سواحلنده بعض مهجرلر تأسیس ایلشدری. ۱۶۶۱ تاریخنده (قوقسینه) اسمنده جینی برقرورسان فورموزینی کاملاً ضبطله ۲۲ سنه تحت حکمنده طوقدندن صکره، ۱۶۸۳ ده چین دولتی فلمنکیلرکدخی امدادیله جزیره‌یی تحت اداره‌سنه آلمشدر.

فورمونت (Fourmont) فرانسه مشاهیر مستشرقیندن اولوب، ۱۶۸۳ ده (هریلی) ده طوغمش، و ۱۷۴۵ ده بارسده وفات اتمشدر. همان بتون آوروپا و آسیا لسانلرینه آشنا اولوب، ۱۷۱۵ ده فرانسه مکتبنده عربی معلمی اولمش، و آقادیامی اعضالغنه ده نصب اولمش ابدی. چین لساننی دخی تحصیل ایدوب، یکری سنه‌لک سینک ثمره‌سی اولق اوزره، بولسانک صرف کتابی نشر اتمش؛ وبرلفت کتابک ترتیبه ده تہتبت اتمش ایسه‌ده، امکانه موفق اوله‌مامشدر.

— برادری (میشل فورمونت) دخی مستشرقیندن اولوب فرانسه مکتبنده سریانی وحیش لسانلری تدریس اتمش؛ واون بشنجی لوی طرفندن شرقه اعزام اولنهرق، بعض خطوط قدیمه جمعہ موفق اولمشدر. ۱۶۹۰ ده طوغوب، ۱۷۴۶ ده وفات اتمشدر.

فورمیا (Formia) ای‌تالیانک (ترادی - لا‌بوره) ایالتنده (غائنه) قضا‌سندده و غائنه‌نک ۷ کیلو متره شمال شرقیسندده اولهرق غائنه کورفوزینک ساحل شمالیسندده برقصه اولوب، ۹۱۵۰ اهالیسی وکوزل منظره‌سی واردر.

فورمیغاس (Formigas) برازیلیا ممالک مجتمعه‌سنگ (میناس جرائس)

جمهوری‌سندده و (اوروپرتو) نک ۳۷۰ کیلو متره شمال غربیسندده برقصه اولوب، ۶۰۰۰ اهالیسی، دری، حیوانات وکهرچله اخراجاتی وجوارلرندده کلیتی کهرچله ایله نسلی منقطع حیوانات قدیمه انتقاضنی حاوی غریب مفارده‌لری واردر.

فورمیه (Fourmies) فرانسه‌نک (نور) یعنی «شمال» ایالتنده (آوسنه) قضا‌سنگ «ترلون» ناحیه‌سندده وترلونک ۹ کیلومتره جنوب غربیسندده برقصه اولوب، ۸۱۵۰ اهالیسی، دیمیر معدنی، دیمیرخانه‌لری، اسکیدن‌بری موجودجام فابریقه‌سی، یوک وپاموق وایسک ایلیکخانه‌لری و صرصریحقی خانه‌لری واردر.

فورن (Furens) فرانسه‌نک (لوآره) ایالتنده (لوآره) ایرماغنه تابع برنهر اولوب، مجراسنگ بوی آنجیق قرق‌الی کیلو متره ایسه‌ده، جسم بندرله صوینی بریکدیریلوب، مجراسی اوزرندده اولان (سنت‌اتیان) شهری ایچنده وجوارندده پک‌چوق ماکینه لرچویرمسيله مشهوردر.

فورنس (Fornes) انکلتړه‌نک شمال غربی داخلنده برکوچک خطه اولوب، صنایعک ترقیاتیله وفابریقه‌لرینک کثرتیله مشهوردر.

فورنو (Furneaux) ونام دیکرله فلیندر (Flinders) آوسترالیانک منهای جنوب شرقیسيله تاسمانیا آرہ‌سندده کی (باس) بوغازینک جنوب شرقی جهتندده برصره آطه‌لر اولوب، (فلیندر) و (قاب‌بارن) اسملریله ایکی بیوک، (قلارکه) اسمیله براورتانجه وبرچوق کوچک آطه‌دن مرکبدر. بیوکلری طاغلق وآلچق یرلری قوملق اووب، اک یوکسک تپه‌لری ۷۶۰ متره قدر چیقارہ اورمانلری آزدرد. اک بیوکلری اولان (فلیندر) ک بوی ۷۵ واک ۱۶ کیلومتره در.

فورنه (Furnes) بلجیقه‌نک غربی فلاندره ایالتنده و (بروزہ) نک ۴۳ کیلو متره جنوب غربیسندده اولهرق ساحل ایله فرانسه حدودی قربندده وبرچوق جدولرک اورته‌سندده قضا مرکزى برقصه اولوب، ۴۹۳۰ اهالیسی، دباغخانه‌لری، کتن منسوجات فابریقه‌سی و حیواناتله ساده باغ وحبوبات تجارتی واردر.

فوروم (Forum) روماشهرينك وسطنده بولمىش واسع بر میدان اولوب، ازمنه قديمده نطق ایرادينه مخصوص برکرسى ايله وبرجوق هيكلر، مسله، ستونلر وساثره ايله مزین ومصنع معابد وساثر ابنیه ايله محاط ایدی . قرون وسطاده صیغیر بازاری اتخاذ اولمشدی . بیوک ناپولون رومانی استیلا ایتدیکنده، بومیدانی تطهیر ایدوب، برجوق آثار عتیقه میدانه چیقارمش؛ واووقندن بری تحریاته دوام اولمشدر .

فوروم (Forum) بواسم «میدان» و «بازار» معناسیله دیگر اساییه مضاف اولهرق اسکی رومالیرعندنده بروجه آتی برجوق معموره لرك اسامیسنی تشکیل ایدیور : فوروم آپی اومیریاده، ایوم ۱۶۰۰ سان دوزنتو . — فوروم آکینی، غالباً چیزالیننده، ایوم (فراره) . — فوروم بویلی، غالباً چیزالیننده، ایوم (فورلیمبولی) . — فوروم دیوغونتوروم، غالبیاده، ایوم (قرما) . — فوروم سفوسیا ووروم، غالبانك لیونزه خطه سنده، ایوم (فور) . — فوروم سمپرونی، اومیریاده، ایوم (فوسومبرونه) . — فوروم غالوروم، غالباً چیزالیننده مودنه قربنده، ایوم (سان دونینو) یاخود (قاسل فرائقو) . — فوروم قلودی، آلپ سلسله جبالنده غالباً جهتنده، ایوم (مونیه آن تارانتز) . — فوروم قورنلی، غالباً چیزالیننده، ایوم (ایوله) . — فوروم لیوپی، غالباً چیزالیننده، ایوم (فورلی) . — فوروم نرونیس، غالبانك ناربوزنه خطه سنده، ایوم (لودوه) . — فوروم نووم، غالباً چیزالیننده، ایوم (فورنو) . — فوروم وولفانی، قالمبانیده، ایوم (سولفاتاره) . — فوروم بولی، ونیدیکه، ایوم (چیویداله دی فریولی) وغالبانك ناربوزنه خطه سنده، ایوم (فرزو) .

فورونئوس (Phoroneus) یونان قدیمك عیسادن ۱۹۰۰ سنه اول حکم سورمش برحکمدار اولوب، اسمنه نظراً مصردن اورایه هجرت ایتمش، وفراعهندن بولمىش اولمیدر .

فور (Fure) فرانسه نك (ایزره) ایالتنده **فور** (ایزره) ایرماغنه تابع برنهر اولوب، بهراسنك طولی آنجیق ۴۰ کیلومتره اولدینی حالده،

بندلر یاردیمیه بك چوق ماکینه لرك تحریکنه یازار .
فور (Foret) وآلانجه اشوارچواله (Noire, Schwarzwald) یعنی «قره اورمان» ، آلمانیه نك غرب جهتنده اورمانلرله مستور بر سلسله جبال اولوب، وورتمبرغ قراللیقه باده بیوک دوقه لفنده (رین) بهراسنه متوازیاً جنوبدن شماله اوزانیر . بوی ۲۶۰ واکى ۵۰ کیلومتره اولوب، سنه ده سکر آى قار یاغمله، هواسی صوثوق وسرتدر . طونه ایرماغیله (رین) ایرماغنك برقاج تابى بوسلسله دن نبعان ایدیور . دمیر، باقیر، کومش وقورشون معدنلری واردر . — وورتمبرغ قراللیقك برایاتی دخی بواسمله مسیحی اولوب، بوی ۱۰۰۰ واکى ۹۵ کیلومتره واهالیسی ۴۵۵۰۰۰ کشیدر . مرکزى (روتلینکن) شهریدر .

فوری (مولانا احمد بن عبدالله) اوتجی قرن هجری شعراسندن اولوب، آرنأود جنسیسته منسوبدر . چوجق ایکن، خرسنایان اولدینی حالده، غزات الینه اسیر دوشوب، الدن اله صاتیله رق، استعداد طبعیسیله تحصیل علم ایتمش؛ وعالم معناده محی الدین عربی حضرتلری طرفندن کندبسنه تلقین دین اولنه رق، اهتدا ایلمش ایدی . بعده طریق علمی به سلوکه، بعض مدرسه لرده مدرس اولمش؛ ومعیت سلطان سلیمانیده نخجوان سفرینه دخی کیتمش ایدی . نهایت شام مفتیسی اولوب، ۹۷۸ ده اوراده وفات ایتشدر . شعر و انشاسی وعلوم متداولیه وقوفی اولوب، «دررغر» ه حاشیه سی وساثر کتب تدویسه به تعلیقاتی والسنة ثلثه اسلامیه ده کوزل اشعارى واردر . قانونی سلطان سلیمان خانك دیوانتی جمع وتریب ایدن دخی بو ذاتدر . مرتب دیوانی واردر . شو بیت جمله اشمارندندر :

دیادن مرده لری صانع عبور ایلدیلر
پاتدیلر آرقه لری اوزره حضور ایلدیلر

فوریه (Furies) اسکی یونان و روما اساطیرنده کنه کارلری تعذیه موکل زعم اولنور برطاقم پر یلر ایدی . بواسمك «پری» اسم فارسسیله لفظاً و معنا مناسبتی درکاردر .

فوسومبرونه (Fossombrone) ایتالیا نك
۱۳ کیلومتره جنوب شرقیسنده بر قصبه اولوب،
۸۵۰۰ اهالیسی و ایبک تجارتی واردر . اسکی
بر قصبه اولوب، میلاددن ۲۰۷ سنه اول قرتاجلی
(آسدروبل) بوراده مغلوب اولمشدی. اسم قدیمی
«فوروم سمپرونی» در .

فوسیله (Monts Faucilles) (فرانسه ده
(ووسژ) سلسله سته صربوط بر
طاغ اولوب، قوس شکنده شرقدن غربه اوزانه رق،
موزه و موسل حوضه لرینی ساؤنه حوضه سندن
آبرورد .

فوسینی (Faucigny) (ملفا ساردنیه
قرالفتك بر ایالتی اولوب،
شمدیکی حالده یاریسی فرانسه نك یوقاری ساووا
ایالتنه و یاریسی ایتالیا نك جنوه ایالتنه ملحقدر .
بوی ۶۰ و اکی ۳۱ کیلومتره اولوب، ۱۰۰۰۰۰
اهالیسی وار ایدی. طاغلق بریر اولوب، مرکزی
(بونویله) ایدی . وقتیهله بر بارونلق صورتنده
اداره اولنوب، ۱۲۳۳ ده جهاز طریقیه (ساووا)
قوتلغنه الحاق اولمش؛ و ۱۸۱۵ ده اسویجره نك
بیطرفلنی امتیازینه اشتراك ایتشدی . ۱۸۶۰ ده
اسویجره نك اعتراضاتیه برابر، قسم اعظمی فرانسه یه
الحاق اولمشدر .

فوسی یامه (Foussi-Yama) (جاپونك
اك یوكسك طاغی اولوب،
نیبون جزیره سنك وسطرنده واقعدر. سونمش بر
بركان اولوب، ذروه سی ۳۷۵۰ متره ارتقاعنده در.
اتکاری غایتله كوزل اولوب، ارتفاعه كوره مختلف
نباتات طبقه لرینی حاویدر .

فوش (Fauche) (فرانسه مشاهیرمستشر.
قینندن اولوب، ۱۷۹۷ ده طومغش،
و ۱۸۹۶ ده وفات ایتمشدر . سانگری لسانه
آشنا اولوب، برنجی اوله رق «رامایانه» منظومه
مشهوره سی ۹ جلدده و «مهاراته» منظومه سنك
قسم اعظمی ۷ جلدده ترجمه ونشر ایتمشدر .

فوشان (Fou-Chan) (چینك جنوب
جهتده واقع (قوانغ تونغ)
ایالتنده وقانتونك ۳۵ کیلومتره جنوب غربیسنده

فوزارو (Fusaro) ایتالیا ده ناپولینك
۱۹ کیلومتره غرب جنوبیسنده
بر كوچك كولدر .

فوزادوسنت فوند (Faujas de Saint-fond) علم الارضك
مؤسسلرندن اولوب، ۱۷۵۰ تاریخنده فرانسه نك
مونتپار قصبه سنده طومغش، و ۱۸۱۹ ده وفات
ایتشدر. بركانلره ومعادن وسائرهبه متعلق بر خیل
كتیفاتی واردر .

فوزره (Fougères) (فرانسه نك) (الله مع
(ویلنه) ایالتنده و (رنه) نك ۴۸
کیلومتره شمال شرقیسنده قضا مركزی بر قصبه اولوب،
۱۰۰۰۰ اهالیسی، داخل مکتب اعدادیسی،
غرب تقرجگاهلری، براسکی قلعه خرابه لری، یلكن
بزی وشافقه وفانیله فابریقه لری ودباغخانه لریله بویا
خانه لری واردر .

فوزرول لكلیز (Fougerolles-L'église) (فرانسه نك یوقاری ساؤنه
ایالتنده و (لوره) نك ۲۶ کیلومتره شمال غربیسنده
بر قصبه اولوب، ۵۵۰۰ اهالیسی و کیراسو اخرا .
جانی واردر .

فوسانو (Fossano) ایتالیا نك پامونته
(خطه سنده و (قونی) نك ۱۹
کیلومتره شمال شرقیسنده اوله رق استوده قریبنده
بر قصبه اولوب، ۱۶۰۰۰ اهالیسی، استحکاماتی
وترسانه سی واردر .

فوست (Fust) فن طباعتك ایجاد
(وقولنه خدمت ایدن اوچ ذاتك
بری اولوب، كوتنبرغ وشوفر ایله برلكده بوایشه
چالیشمدر . كندیسی زنگین بر قویجی اولوب،
۱۴۵۰ تاریخنده اصل طباعتك موجدی اولان
كوتنبرغ ایله عقد شركتله، ابتدا آغاچدن لوحه لر
وبده متحرك حرفلر حك ایدهرك، محصول سمبلری
میدانه وضع، یعنی بر انجیل طبع ایتشلدی. بده
اصل موجد اولان كوتنبرغدن آیریله رق، شوفر ایله
عقد شركت، وبوی داماد ایتش ایدی. بوايكنجی
شركتدخی زبور ودیكر بعض كتب نشر ایتمشدر.
فوست ۱۴۶۶ ده پارسه كیدوب، ظن اولندیغنه
كوره، اوراده وبادن وفات ایتمشدر .

بيوك بر شهر اولوب، تقريباً ۴۰۰۰۰۰ اهالیسی،
ایک و پاموق منسوجاتی، چینی معمولاتی و یک ایشلک
تجارتی وارد.

فوشنج (و فارسی بوشنك) هراتدن ۱۰
فرسخلق مسافده اشجار و فواکھی
چوق بر وادی دروننده بر کوچک قصبه اولوب،
بعض مشاهیر علمانک مسقط رأسی بولنشدر. هرات
شهرینه میوه و سبزه و سائره اورادن کلیمش.

فوغاراش (Fogarach) مجارستانک
ترانسیلوانیه (یعنی اردل)
خطه سنده و (قرونستاد) ک ۴۹ کیلومتره شمال
غرب پسنده اولهرق (آلوته) نهری اوزرنده بر
قصبه اولوب، ۵۰۰۰ اهالیسی، کوزل بر کوپریسی
واسکی بر قلعه سی وارد.

فوغو (Fogo) آفریقانک ساحل غربیسی
قارشینده پورتیکزه تابع « یشیل
برون » جزایرندن بری اولوب، سانتیاگو آطه سنک
غرب جهتنده واقعدر. محیط دائره سی ۶۰ کیلومتره
و مساحت سطحی سی ۴۴۲ مربع کیلومتره اولوب،
۱۱۰۰۰ اهالیسی وارد. اک ای لیمانی اولان
(نوسانسوره دالوز) ۱۴°۵۳' عرض شمالی ایله
۲۷°۵۸'۵۷ طول غربیده واقعدر. ۲۷۰۰
متره ارتفاعنده بر برکاتی وارد، که الی سنه اول
آتشلر پوسکوروردی. هواسی غایتله صاغلام
اولوب، هله سل رته علتته مبتلا اولانلره چوق
ای کلیر. آنجق قوراققلری صیقجه در. طوپراخی
یک منبت اولوب، توتون و مصر ایله آوروپانک
بتون میوه و سبزه لری حاصل اولور. کوکورد،
نشادور و سائر املاح ایله سونکر طاشی و سوزکی
طاشی و سائره بولنور.

فوقاس (Phocas) قسطنطنیه روم
ایمپراطورلرندن اولوب، ۶۰۲
تاریخ میلادیسنده طونه نک شمالنده مقیم عسکر
طرفندن ایمپراطورلنی اعلان اولمش ایدی. بعض
قوانین و نظامات ترجمه ایتدیرمشدی.

فوقس (Fox) انکلتره نک اک بیوک
خطیلرندن و رجالندن اولوب،

۱۷۴۸ ده لوندرده طوغمش، و ۱۸۰۶ ده وفات
ایتشد. سربیتی طرفنی التزام ایدوب، بر قاج دفعه
خارجیه ناظری اولمش، و (پت) ک مسلکته
قارشی پارلمنتوده شدتلی مخالفتلر ده بولنمشدی.
علی الخصوص فرانسه جمهوریتی و آمریقانک استقلال
حقننده مخالف بر مسلک طوتوب، شدتله التزام
و مدافعه ایتشدی.

فوقشانی (Fokehani) رومانیه نک افلاق
قسمنده و بکرسنک ۱۳۰ کیلو-
متره شمال شرقیسنده اولهرق (میلفو) نهیرنک
ساحل یمننده بر قصبه اولوب، ۲۰۰۰۰ اهالیسی
وارد.

فوقوق (Phou-Quòe) سیام کورفرینک
جنوب شرقی قسمنده واقع و فرانسه
مستعمراتندن قوشنشین حکومتیه تابع بر جزیره
اولوب، مثلث الشکل اولدینی حالده، بوی ۵۰ واک
۲۶ کیلومتره در. مساحت سطحی سی ۸۰۰ مربع
کیلومتره اولوب، بالکنز ۲۰۰۰ اهالیسی وارد.
فوقوئوکه (Foukouoka) جاپونیه نک
(کیوسو) جزیره سنده،
توکیونک ۸۹۰ کیلومتره غرب جنوب پسنده و ناغا-
ساکنک ۱۰۰ کیلومتره شمال شرقیسنده و برخلیجک
ایچنده واقع بر شهر اولوب، تقریباً ۳۵۰۰۰
اهالیسی وارد.

فوقوئی (Foukouei) جاپونیه ده نیبون
جزیره سنک (ایشیقاه) ایالتنده
(آسوه) نهری اوزرنده بر شهر اولوب، ۳۹ ۷۸۵
اهالیسی وارد.

فوکان (Fou-kian) چینک ساحل شرقیسنده
بر ایالت اولوب، شمالاً (چه کان)
غرباً (کان سی)، جنوباً دخی (قوآنخ تونخ)
ایالتلرله محاط و محدود در. شمال شرقیدن جنوب
غربی یه بوی ۴۰۰ واک ۲۰۰ کیلومتره قدر
اولوب، مساحت سطحی سی، فورموزه جزیره سی
داخل اولدینی حالده، ۱۱۸۰۰۰ مربع کیلومتره
و اهالیسی ۲۲ ۸۰۰۰۰ کشیدر. مرکزی
(فوجشو) شهریدر. اوچ ملیون اهالی پی جابه

۱۰۰۰۰۰ ، آمویك ۳۰۰۰۰۰ ، لین فونك
۲۵۰۰۰۰ ، یون پینك ۲۰۰۰۰۰ ، آنهایك
۶۰۰۰۰ اهایسی وارد ر .

فوكیده { (Phocide) یونان قدیمك برخطه -
سی اولوب ، شرقاً بیوتیا ، شمال
شرق جهتدن لوقریده ، غرباً اتولیا خطه لريله ،
جنوباً دخی قورنته کورفرزیه محاط ایدی . مرکز
واك محكم شهری (الاتیا) ایدی . داخلنده بولنان
و یونان قدیمك اك مشهور معبدینی حاوی اولان
(دلفی) قصبه سی ایسه مستقل بر حکومت حالنده
بولنیوردی . اراضی طاعلق و آژ منبت اولوب ،
اهالیسی فنیرو اولدقلری حالد جساترله مشهور ایدیلر .
ایکی دفعه دلفی معبدینی یغما ایدوب ، سائر یونانیلرك
خصوصتی جلب ایتش ؛ ورنجیسنده مقاومت ایده -
بیلشلردیسه ده ، ایکنجیسنده ماکدونیه حکمداری
ایکنجی فیلیپ اوزرلرینه یورودیکندن ، مغلوب
اولوب ، آمفیتر یون مجلسنه دخولدن منع اولنشلردی .
الیوم دوریده ولوقریده خطه لريله برلشدیریلرك ،
فتیوتیده مع فوكیده اسميله برایتل اتخاذا اولنشد .
[« فتیوتیده مع فوكیده » ماده سنه مراجعت .]

فوكیون { (Phocion) یونان قدیمه آتنه
و خطیلرندن اولوب ، میلاد عیسادن ۴۰۰ سنه اول
طوغش ؛ و افلاطون و اکسنوقراتدن فلسفه فی تحصیل
ایدوب ، بعده عسکرلکه سلوك ایتشیدی . بعض
محارباتده ابراز اهلیت ایلمشدی . ماکدونیه حکمداری
فیلیپ آتنه لیلرك تحت اتفاق و یا حمایه سنده بولنان
بعض یرلره تجاوزنده خطیب شهر (دموستن)
آتنه لیلری تهییج ایتدیکی حالد ، فوكیون اعتدالی
و عاقلانه حرکتی توصیه دن کری طور مدیفتدن ،
خلقك سؤ ظنه مظهر اولمش ایسه ده ، ایماننده ینه
عسكرك قوماندن سی کندیسنه احاله اولنوردی .
فیلیپ وفاتندن صكره ، صلح و مسالمتی تكلیف ایچون ،
اسکندر ك نزدینه کوندیریلرك ، مشارالیهك توجهنی
قزاعش ؛ و حتی اسکندر کندیسنی کندی خدمتنه
آلق ایستمش ایسه ده ، فوكیون بوباده کی تكلیفاتی
عالی جنابانه رد ایتشدی . اسکندر ك وفاتندن صكره
آتنه لیلرك ماکدونیه لیلره قارشی حرب ایتلری فکرمه

اولان (فورموزه) جزیره سیله برابر ۱۰ سنجاغه
منقسمدر . بوالنك اراضی عمومی اوزره طاعلق
اولوب ، ایلنك حدود غربیه و شمالیه سنده نبعانله
شرق جنوبیه طوغری جریان ایدر برچوق انهار
واردر . بونلرك اك بیوكی مرکزی قریبند منصب
اولان (سی هو) و نام دیکرله (مین كان) نهریدر .
(هیامن) جزیره سنده واقع (آموی) اسکله سی
بو ایانه ملحق اولوب ، بونكله مرکز حکومت اوروپا
تجارینك قریبند چین دولتی طرفندن مساعده اولنمشدر .
هواسی زیاده جه صیجاق ایسه ده ، صاغلاندر .
اراضی حد ذاتنده پك منبت دكل ایسه ده ، پك
کوزل ایشلنوب ، حتی اك صرب طاعلق اك تکلری
دخی سدله تارلایه تحویل اولنشد . هله جدوالر
وسدلر واسطه سیله صولامه اصولی اوقدر ایلری
کونورلشد ، که اك پوكسکده بولنان اراضی دخی
اروادن محروم براغلانمشدر . باشلیجه محصولات :
پرخ ، بقدای ، شكر قامشی ، چای ، توتون ، پاموق
و میوه و سبزه لرك انواعندن عبارت اولوب ، هله
پورتقاللری پك چوقدر . سائر حیوانات اهلیه سی آژ
ایسه ده ، طوموزلریله طیور پیتیه سی پك چوقدر .
اهالی کثرتله ایك بوجکی یتشدیرر ، و بالقجیلکی
دخی اك باشلی مدار معیشتلیدر . اورمانلری چوق
اولوب ، محروقات و کراسته احتیاجاتنه تقابل ایدر .
طاعلقنده کومش و آلتون معدنلری وار ایسه ده ،
اخراجلری ممنوع اولوب ، یالکز دیمیر ، قلا ،
جیوه و بعض ذی قیمت طاشلر چیقاریلر . صنایع خیلی
ایلری اولوب ، ایك و پاموقدن غایتله کوزل و ظرف
قاشلر ، دیمیر و چلیکدن انواع آلات و ادوات ، کاغذ ،
جام ، سفائن و سائر اعمال اولنور . چینیلر بو
معمولاتی کندیلری جاپونیه ، آنامه ، سیامه ،
جاویه ، سوماترینه ، فیلیپینه جزایرینه و سائر جهانه
کونوروب ، مقابلنده محتاج اولدقلری موادی کتیررلر .
تجارتلری پك ایشلکدر . اهالیسی پك چالیشقان
و جسور آدملر اولوب ، تجارتله و ایشیلکله دنیانك
هر طرفنه کیدرلر سده ، بریده یرلشمیوب ، سرمایه
ایندکدن صكره ، ملکترلرینه عودتله ، اوراده تأهل
ایدرلر . ۶۰۰۰۰۰ اهالی فی جامع اولان مرکزندن
بشفه بر قاج جسم شهری اولوب ، چان چئونك

فولا } یاخودفوله، فولاته، پول (Foulahs, Foulatas, Pouls) سودان غربی

ووسطیده چاد کولندن بحر محیط آطلاسی ساحلنه دک منتشر ونبیل بحر اسنه دک بعض شعبه لری بولنور بیوک بر قوم اولوب، بویلرک اکثرنده و هله سنغال و نیجر ایرماقلری حوضه لرنده فولار قوم حاکم حالنده بولمخنده، و حکومت بولنرک النده بولنوب، اصل یرلی اهایلی اولان زنجیلر بولنره تبعیت ایتکندهدر. فولار زنجی اولیوب، قافقاس عرقه منسوبدرلر. هر نه قدر رنگلری آرزوق اسمر و باقیر رنگنه چالار ایسه ده، سیالری دوز کون، صاجلری عمو شاق واوزون، طوداقلری ایجه، برونلری دوز، آلنلری کنیش و قد و قامتلری موزونددر. کندیلری جسور و جنگاور آدملردر. جمله سی دین اسلامه متدین اولوب، صلابت دینه لری ده کلامه اولغله، زنجیلر بیننده دین اسلامی نشر ایتکی وظیفه اتخاذایده رک، بوسوک زمانلرده بحر محیط آطلاسی سواحله وقوف وادیسنه دک نشر اسلام ایتشلردر. قرن سابقده سودان غربیده برقاچ بیوک دولت تأسیس ایدوب، بولنرک اک بیوک (سوقوتو) حکومتی ایدی. بو دولت ورته بیننده انقسام ایتش ایسه ده، کرک بونک پارچه لری و کرک سائر کوچک فولادولتلری الیوم بولمخنده در. فولار بربرلری مافوقنده عد اولنور صنوفه منقسمدرلر. بعضلری خالص الجنس اولوب، بعضلری ایسه فولارک زنجیه لرله ازدواجندن متولد ملزدرلر، و بولنرک صور و درجات مختلفه سی وارددر. چونکه فولار، کندی جنسیتلرینه اصالت ویردکلر یچون، قیزلرینی زنجیلره ویرمزلرسده، کندیلری زنجیه جاریه لر استغراش ایدرلر. فولار عن اصل کوجبه بر قوم اولوب، ابتدا مغرب اقصانک جنوب جهتلرنده ساکن بولمیش ایکن، خیلی اسکی بر زمانلرده جنوبه وبعده شرقه طوغری یایله رقی، سودانک هر طرفتی قابلامش، واستعداد طبعیلری حسیه، زنجیلره تفوق ایتش اولدقلری آکلاشیلور. آنجی حکومته نائل اولوب سودان جنوبی به و بحر محیط آطلاسی به طوغری فتوحاته کیریشمه لری یکی اولوب، قرن سابق اوائلنده (عثمان دان فودیبه) اسمنده بری مشرک زنجیلر بیننده نشر اسلام مقصدیه خروج ایده رک، صرکری

مانع اولق ایتشمش ایسه ده، سوزی دیکلنلیوب، ۸۰ یاشنی متجاوز اولدینی حالده، ینه قومانده کندیسنه احاله اولمیش، و آتیقه ساحلنده ماکدو. نیه لیری مغلوب ایتش ایسه ده، پیره نک ضبطنه مانع اوله مدیفسدن، عوامک سؤ ظننه دوچار اولوب، آتته نک ضبطندن صکره، غالب اولان (بولیسرخون) نک تکلیفله آتته لیلر طرفندن اعدامنه حکم اولنهرق، قبل المیلاد ۳۱۷ تاریخنده کندیسنه زهرا یچیرلمشدر.

فوکیه } آسیای صغیر ساحلنده وازمیر کوزغزی مدخلنده برشهر قدیم اولوب، الیوم (فوجه) تسمیه اولنان قصبه در. بوشهر بر آتته لینک ریاستیه کلش فوکیه مهاجرلری طرفندن تأسیس اولغله، بواسمه تسمیه، و یونیه حکومات متفقه سی هیئتیه ادخال اولمیش ایدی. ناوستام ولایته اسمرله ایکی لیمانی وار ایدی. بوشهرک اهایلی قدیمه سی تجارت بحریه ده پک قوتلی اولوب، غایا و اسپانیه سواحلنده بر جوق مهجرلر تأسیس ایتشلردی. ماسالیه یعنی مارسلیه شهری دخی بولنرک تأسیس کرده سی ایدی. کیخسروک سردارلرندن بری بوشهری محاصره ایتدیکنده، اکثر اهایلی مهجرلرندن قورسیقه جزیره سنده واقع (آلالیه) شهرینه هجرت ایتشلردی.

فول } یاخو پول (Phul) آثور حکمدار. لرندن اولوب، (ساردانا بیل) ک اوغلیدر. پدرنک سقوطنده یالکز ندوی بی محافظه ایدوب، بعده صور و صیدا ایله دمشق ضبط ایتش، و بی اسرائیله دخی مسلط اولوب، بولنرک حاکمی بولنان مناهم بیک تالانته قارشلی صلحه موفق اولمشدی. قبل المیلاد ۷۵۹ دن ۷۴۲ تاریخنه دک ۱۷ سنه حکم سورمشدر.

فول } یاخود فولا (Foul, Foula) اسقو. چیه نک شمالنده واقع شتلاند جزایرندن برکوجک آله اولوب، بوی ۳۲۲۰ و اکی ۲۴۰۰ متره در. طاعلق و ساحلی پک صرب اولوب، اطرافنده دکز دائما متوج بولنور. سواحلنده پک جوق طیور بولنوب، بولنرک عورطه ویاوریلرینی طو پلایان آوجیلر کندیلرینی قیالردن ایله صارقیدرلر. آله نک ۲۶۰ اهایلی وارددر.

(وسر) ایرماغنی تشکیل ایدر. آشاغی طرفی سیرسفانه
صالحدر .

فولغاندروس (Pholegandros) یونانک
برآطه اولوب، تابع اولدینی (میلو) جزیره سنک
۲۷ کیلومتره شرفنده واقعدر. مساحت سطحیه سی
۳۲ ضریح کیلومتره اولوب، یالکز برقریه سی و ۱۰۵۰
اهالیسی واردر .

فولکستونه (Folkstone) انکلتره نک
(کت) ایالتنده و (دوره)
نک ۱۰ کیلومتره غرب جنو پسنده برقصه واسکه
اولوب، ۱۲۷۰۰ اهالیسی، ایشک تجارت بحریه سی
و دیکز بانیه لری واردر .

فولویوس فلاقوس (Fulvius Flaccus)
اولوب، میلاددن ۱۲۵ سنه اول قونسولسلفه
کچدیکنده، غرافلرک تشبثاته یاردم ایش؛ وزراعت
قوانینی اجرا ایدوب، ایتالیا ده ساکن اقوامک
جمله سنی حقوق مدنیه دن مستفید ایشک ایستمش ایدی.
قبل المیلاد ۱۲۱ تاریخنده قونسولس اویموس طر-
فندن قراقوس ایله برابر محاکمه یه دعوت اولندقده،
استطاقه جواب اعطاسندن استنکاف ایله، (آوتین)
طاغنه چکامش ایسه ده، تعقیب اولنهرق، اوغلیله
برابر قتل اولمشدی .

فولویوس نوبیلیور (Fulvius Nobilior)
اولوب، میلاددن ۱۹۶ سنه اول اسپانیه والیسی
اولدینی حالده، اووقته دک ضطبی محال ظن اولنان
تولده بی فتح ایش؛ ۱۸۹ ده قونسولس اولوب،
یونانه سفر ایدهرک، اتولیه لیری تحت اطاعته آلمش،
وامبراکیا و کفالونییه بی ضبط ایش ایدی .

فولویه (Fuloie) اسکی روما مشاهیرندن
(قلودیوسک زوجه سی اولوب،
بونک قتلندن سکره مارق آتپوآنه وارمش؛
و بونک دسایسته ومظالنه اشترک ایشیدی. زوجی
قیصرک قاتلرلیله محاربه ایشکده ایکن، فولویه روماده
بالاستقلال اجرای حکم ایش؛ و قیزی قلودییه بی
تطلیق ایدن اوقتاودن انتقام آلتی ایچون، قاینیله
بالاشترک، بیوک بر فتنه اوایندیرمش؛ و نهایت

(سوقونو) شهری اولقی اوزره، بر بیوک دولت
تأسیس ایتدکن سکره، اولادی پسنده تقسیم ایشکله،
قوتی کبر ایش ایسه ده، سرکزه خلقی اولان
اوغلی (عمد بلو) دخی خیلی قوتلی ایدی . بعده
سفال وادپسنده عبدالکریم ودها بریده شیخ عمر
اسنده ایکی کشتی ظهور ایدوب، بونلر دخی خیلی
فتوحات ایشلرله ده، سطوتلری حیاتلریله محدود
قالشدر. هر حالده فولالر زنجیرله نسبت مدنی واداره یه
مقتدر اولوب، صلابت تامه ایله تعقیب ایشکلری
نشر اسلامله برابر سودانک مهما امکن دائرة مدینت
ومصوریته کیرمسنه خدمت ایشکده، و کیتدیکه
دائرة نفوذلرینی جنوبه یعنی قونفو و کینه یه طوغری
توسیع ایلدکده درلر .

فولتون (Fulton) فن میخانیکی مشاهیر
اولوب، ۱۷۶۵ تاریخنده ممالک مجتمعه ده بانیلوا-
نیه نک (لینله برتین) قصبه سنده طوغمش، و ۱۸۱۵
ده وفات ایشدر. برجوق ماکینه لر ایجاد ایتدکن
سکره فرانسه ده مارکی دو (زوفروی) ک ایجاد
ایش اولدینی واپوری اکیال ایله، عملیاتی اجرا
ایدهرک، بویوک ایجاد قوه دن فعله چیقارمشدر.
مملکتنده انهارده ایشلکم اوزره، واپورلر اعمالنه
مأمور اولوب، بر بیوک ثروت قزانش؛ ومنسوب
اولدینی فنه دائر برقاج اثر برافشدر .

فولدوار (Foldoar) مجارستانک تولنه
ایالتنده و سیمولورتینانک ۳۵
کیلومتره شمال شرقی سنده اوله رق طونه اوزرنده قضا
مرکزی برقصه اولوب، ۱۲۰۰۰ اهالیسی، طوز
دپوزیتوسی و واپور اسکله سی واردر .

فولده (Fulda) غربی پروسیه ده (هسه)
(ناسو) ایالتنک قاسل سنجاغنده
وقاسلک ۸۷ کیلومتره جنوب سنده اوله رق همنای
اولان نهرک اوزرنده قضا مرکزی برقصه اولوب،
۱۰۷۵۰ اهالیسی و پاموق منسوجاتله موم، آلات
موسیقی، ساخته چیچک وسائر فابریقه لری واردر .

فولده (Fulda) غربی پروسیه نک (هسه)
(خطه سنده برچایدر، که (رونکیپرک)
طاغندن نبعانله، شمالدن جنوبه آقهرق، ۱۹۵
کیلومتره لک جریاندن سکره (ورا) چاییله برلشهرک،

فونتئل (Fontenelle) فرانسه نك اك
 بيوك علما ومحرميندن اولوب،
 ۱۶۵۷ ده (روئن) ده طوغمش، ۱۷۵۷ ده
 تام بوز ياشنده پارسده وفات ايتشد. والده سی
 شاعر شهر (قورنی) ك قیزی ایدی. هنوز ۱۴
 ياشنده ايكن بعض كوزل اشعار نشر ايتمكه شهرت
 قزانوب، آقاديانك بر مكافاتي قزانغش ایدی.
 بعده بر طقم تياترو و حكايه كتابلری و «مكالمه
 موتی» عنوانیه معنالی بر كتاب يازمش؛ ودها
 صكره فنونك بين العوام تعمنه خدمت ايدمك
 كتابلر تحريرينه حصرهت ايدوب، برچوق تألیفات
 براقشدر. «مسكون عالمرك كثرتی» عنوانلی كتابی
 بو قیلدن اولان آثارينك اك مشهوريدر. آقاديما
 اعضاقلنه دخی انتخاب اولمش؛ و آقاديانك تاريخی
 يازمشدر. كليات آثاری جمع اولنه رق، متعدد دجلدر
 تشكيل ايتشد.

فونتن لوك (Fontaine l'Evêque) }
 بلجیه ده (هائو) ايالتك
 (شارلروآ) قزاسنده و ۱۰ كيلومتره غرينده
 بر قصبه اولوب، ۵۰۳۰ اهالیسی وطاش واجاقلرله
 جیوی وآلات رياضيه فابريقه سی واردر.

فونتنی لقونت (Fontenay-le-Conte) }
 فرانسه نك (وانده)
 ايالتنده و (بوربون وانده) نك ۵۶ كيلومتره
 جنوب شرقيسنده اوله رق وانده نهری اوزرنده
 واقع قضا مركزی بر قصبه اولوب، ۸۴۵۳
 اهالیسی، داخلی مكنتی، مشهور برچشمه سی وشاپقه
 ايله بز وایپ فابريقه لری واردر.

فوندولاق (Fond-du-Lac) آمریقای
 شماليده ممالك مجتمعه نك
 (ويستونسن) حكومتنده (وينباغو) كولی
 كنارنده وماديسونك ۱۰۰ كيلومتره شمال شرقيسنده
 سنجاق مركزی بر قصبه اولوب، ۱۸۰۰۰ اهالیسی،
 ماكينه، صابون و سائر فابريقه لری وكوللردن
 ومبيسیپي ايرماغنه اولان جدولدن ايشلك تجاری
 واردر.

فوندي (Fondi) ايتاليانك (تره دی لاو).
 (ره) ايالتنده (غائنه) قزاسنده
 ۲۲ كيلومتره شمال غريننده اوله رق ساحل بخردن

روماني تركه مجبور اولدقده، پروزه ده قانوب،
 بر اوزون مدت طياندقن صكره، قبل الميلا ۴۱
 تاريخنده آجلقندن تسليمه مجبور اولمشیدی. بعده
 قوجه سيله كوريشمك اوزره، آتته يه كيتمش؛
 وبوك قلیوپاترديه اولان عشق وعلاقه سندن حاصل
 اولان قيصقاخچلق سبب موتی اولمشدر.

فوله } فلسطينده بر قصبه اولديغی ياقوت
 حموی بيان ايدیور.

فولهام (Fulham) انكلتريه نك (ميدلسكس)
 ايالتنده و لوندونك ۹ كيلومتره
 جنوب غريننده اوله رق (تاميژه) نهرينك ساحل
 يسارنده بيوك بر قريه اولوب، ۱۷۰۰۰ اهالیسی،
 كوزل بر سرايی وبعض صيفيه لری واردر.

فولهورن (Faulhorn) اسويچرده برنه
 نك ۵۰ كيلومتره جنوب
 شرقيسنده و (غريندوال) وادييله (برينز) كولی
 آرمسند بر طاع اولوب، ۲۷۵۳ متره ارتقايی
 واردر. تپه سندن ۳۰ متره آشاغیده بر مسافر خانه
 واردر، كه اوروپانك موقعا اك يوكسك بناسيدر.
فولينو (Foligno) ايتاليانك پروزه
 ايالتنده و پروزه نك ۴۰ كيلومتره
 جنوب شرقيسنده بر قصبه اولوب، ۸۴۷۰ اهالیسی،
 دباغخانه لری وموم فابريقه سی واردر.

فوماي (Fumay) فرانسه ده آرونه ايا.
 لتك (روقر و آ) قزاسنده
 ومركز قزانك ۱۷ كيلومتره شمال شرقيسنده ناحيه
 مركزی بر قصبه اولوب، ۴۶۹۰ اهالیسی، آردوآز
 واجاقلری و دو كخانه لری واردر.

فونتنبلو (Fontainebleau) فرانسه نك
 ۱۶ كيلومتره جنوب شرقيسنده و پارسدن ليونه
 كيدن دمير يول خطی اوزرنده اوله رق پارسدن
 ۵۹ كيلومتره لك مسافه ده قضا مركزی بر قصبه
 اولوب، ۱۱۹۳۹ اهالیسی، غايته مصنع ومزين
 بر بيوك سرايی و اطرافنده واسم وشايان تماشا بر
 اورمانی، طوبیجي واستحكام عملياته مخصوص عسكری
 مكنتی، داخلی مكنت اعدایسی، كتبخانه سی، پياده
 و سوارى قشله لری، چنی وپورسلن فابريقه سی
 وجوارلرنده حاصل اولور پك مقبول اوزوی
 واردر.

صاغلام و ورم علتته مبتلا اولانله نافع هواسی و پك ایشلك تجارت بحیره سی واردر .

فونگ تین { (Foung-Tien) چینك مانچوریا قطعه سنده بیوك ، منتظم و سور و برجلرله محاط بر شهر اولوب ، مانچولر عندنده (موقدم) و بریلر عندنده (شن یانغ) اسملریله دخی معروفدر .

فونگ هواڭ چینگ { (Foung-Houang-) چینك (Tching) لاؤتونغ) ایالتنده و (قوره) حدودی قربنده سورله محاط بر قصبه اولوب ، ۲۰۰۰۰ اهالیسی واردر .

فونفکیرخن { (Fünfkirchen) یعنی « بش کلیسا » مجارستانده (بارانیه) ایالتك مرکزی بر شهر اولوب ، بوده نك ۱۷۵ کیلومتره جنوب غریب سنده واقعدر . ۲۰۰۰۰ اهالیسی ، آقادیاسی ، مكتب اعدادیسی ، کوزل شرابی ، جوارنده کور معدنی و ایشلك تجارتی واردر . ۱۵۴۳ تاریخنده دولت عثمانیه نك یدضبطنه کچوب ، ۱۴۳ سنه تحت اداره عثمانیه ده بولمیشدر .

فونگه { اندلسده رقبه اولوب ، بعض مشاهیر علماء اسلامك وطنی بولمیش اولدیفنی یاقوت حموی بیان ایدیور .

فونیا { (Phonia) یونانك موره شبه قورتیا ایالتنده و ایالتك منتهای غربنده برکول اولوب ، بوی ۹ و اکی ۸ کیلومتره در . طاغلرله محاط اولوب ، شالدن بر جای کلارك ایچنه دوکیلور . ساحل شمالیسی قربنده بو اسمله بیوك برقریه دخی واردر .

فونینگ { (Fou-Ning) چینك شرق جنوبی ساحلنده واقع (فوكان) ایالتنده و (فوجئو) نك ۱۳۰ کیلومتره شمال شرقی سنده سنجاق مرکزی بر بیوك شهر واسکلادر . — ینه چینك (پچلی) ایالتنده و پکینك ۲۶۵ کیلومتره شرقنده دخی بو اسمله بر شهر واردر .

فوه { مصرده نیلك ساحلنده ورشیدك ۲۵ کیلومتره جنوب شرقی سنده اولورق ساحل بمردن بش آنتی فرسخلق مسافده برکوچك

ه کیلومتره ایچریده بر قصبه اولوب ، ۶۷۴۰ اهالیسی و مشهور شرابی واردر .

فوندی { کورفزی (Baie de Fundy) آمریقای شمالینك ساحل شرقی سنده و بحر محیط آتلاسیده بر بیوك کورفز اولوب ، انکتره تابع دومینیونه مربوط یکی بر ونسویق ایله یکی اسقوچیه خطه لری آره سنده جنوب غربیدن شمال شرقیه طوغری تمتد اولور . ۴۴° ایله ۳۰° ۵۰° عرض شمالی آره لرده اوزانوب ، بوی ۲۰۰ کیلومتره و اکی ۴۰ ایله ۶۰ کیلومتره آره سنده در .

فونزه { (Fonsa) و نام دیگرله بوغوته (Bogota) آمریقای جنوبیده قولومبیه حكومتك (قونینامارقه) ایالتنده (ماغدالنه) ایرماغنه تابع برنهر اولوب ، مجراسی ۲۵۰ کیلومتره در . (تكدنامه) شلاله سی نامیله مشهور بر شلاله سی واردر كه ۱۴۶ متره لك ارتفاعدن دو شمسیله حاصل اولور . — نهر مذکورك اوزرنده و ۲۵۷۸ متره لك ارتفاعده بو اسمله بر قصبه دخی واردر كه شمیدیكی حالده یالکز ۲۸۵۰ اهالیسی وار ایسه ده ، و قتیله یوز بیكه قرب نفوسله مسكون ایدی .

فونسقه { (Fonseca) آمریقای وسطینك ساحل غربی سنده و بحر محیط معتدله بر کورفز اولوب ، جنوباً نیقاراگوا ، شرق شمال جهتدن هندوراس ، شمال غربی طرفدن دخی سالوادور حكومتلری اراضی بیله محاط اولدینی حالده ، غرب جنوبی یه طوغری آچقیدر . ۱۳° عرض شمالی ایله ۹۰° طول غربی خطلری بو کورفزه تقاطع ایدر . بوی ۷۰ و اکی ۳۰ و محیط دائره سی ۱۶۰ کیلومتره در . ذاتا کورفزك بتونی واسع بر لیان دیمك اولدقدن بشقه ، كرك سواحلنده و كرك ایچنده کی متعدد آطه لرده صاغلام و كوزل متعدد لیانلری واردر . مدخلنك ایکی طرفنده برر و ایچنده کی آطه لك برنده دخی بر بركان بولنیور .

فونشال { (Funchal) پورتگیزه تابع (مادره) جزیره سنك ساحل جنوبی سنده جزیره مذکوره ایله جزایر ملحقه سنك مرکزی بر قصبه واسکلا اولوب ، ۲۰۶۰۵ اهالیسی ،

قصبه اولوب، بز و سختیان و فس کبی معمولاتی واردر .

فوهر { (Foehrer) شمال دکیزنده اشلسو- یفک ساحل غربی قارشینده بر آله اولوب، بوی ۱۲ و اکی ۸ کیلومتره اولدینی حالده، ۶۶۰۰ اهالی ایله مسکوندر . مرکزی (ویق) قصبه سیدر .

فوہی { (Fohi) چینگ اسکی بر حکمدار و شارعی اولوب، میلاد عیسادن ۲۹۵۰ ویا ۳۳۰۰ سنه اول ظهور ایتش اولدینی و برالهک عبادتیه ازدواجی و آوجیلیق و بالقجیلق و موسیقی و یازی کبی شیرلی ایجاد ایتش ایدوکی منقولدر .

فونفو { (Fuego) آمریکای وسطینک غوآماله حکومتده و غوآماله شهرینک ۴۰ کیلومتره جنوب غربینده و صو پوسکورتن (آغوآ) برکانک غربنده برینارطاغ اولوب، ۴۲۵۰ متره ارتفاعی واردر . ذروه سی $۱۴^{\circ}۲۷'۲۵''$ عرض شمالی ایله $۹۳^{\circ}۱۳'۴۵''$ طول غربیده واقعدر .

فونته { (Fuente) اسپانیهده بو اسمله بر قاق قصبه بولنوب، باشلیجه لری: بادلیوز ایالتنده زافره قضا سنده و ۱۲ کیلومتره شمال غربینده واقع و ۶۱۰۰ اهالی جامع اولان (فونته دل مائستره) ایله ینه مذکور ایالتنده واقع و ۴۵۰۰ اهالی جامع اولان قضا مرکزی (فونته ده قانتوس) در .

فهرج { فارس ایله اصفهان آره سنده واقع و فارسدن معدود اوله رق اسطخر اعمالندن بر قصبه اولدینی جغرافیون اسلام آثارنده مذکوردر .

فهلهره { مکران خطه سنده مشهور بر قصبه ایدی .

فهمی { (محمد) شعراء عثمانیه دن اولوب، صاحب تذکره قتالی زاده حسن چلینک کوچک برادریدر . طریق تدریسه سلوک ایدوب، بر جوق مدرسه لرده مدرس بولنش ؛ و ۱۰۰۴ تاریخنده وفات ایتشدر . شویت اونکدر :

شکست ایتدی لب لعلک صفای جام چشیدی
دخک یاننده صورت بولدی مرآت اسکندر

فهمی { ایران شعرا سندن اوچ کشینک مخلصیدر :

برنجیسی (مولانا صدرالدین محمد) کرمانلی اولوب، ملوک صفویه دن شاه محمدک رجاندن ایدی . تبریزک عثمانلی اردوسی طرفندن محاصره سی ائاسنده و ۹۹۳ تاریخنده شهر مذکور قلعه سنده وفات ایتشدر . «صورت ومعنی» عنوانیه بر منظومه سی وخیلی غزلیات و قصایدی واردر . شو رباعی اونکدر :

این مفیه کوشد آتش افروز کنشت
آتش زده در خرمن صد حور سرشت
حوران همه هیزم کش آتشکده اش
رضان همه شاخ طوبی آرد ز بهشت

— ایکنجیسی (ری) مضافتندن اولوب ، شو بیت اونکدر :

که بر احوال زار من نکریست
که بر احوال زار من نکریست

— اوچنجیسی کاشانی اولوب، مرتب دیوانی و بر خیلی هجویه لری واریسه ده، علمدن بهره سی آز اولدیفندن، اشعاری عیدن خالی دکلددر . شو بیت اونکدر :

— خودم چه خوانی از من چو عار داری
بگذار تا بگویم با من چه کار داری

فهمی افندی { «حسن فهمی افندی» [ماده سنه مراجعت .]

فهم افندی { (خواجه سلیمان —) ۱۲۰۳ تاریخنده استانبولده طوغمش؛ و دیوان هایونده وبعده روم ایلنده قائم مقاملق کبی بعضی مأموریتلرده استخدام اولنهرق، بالاخره خانه سنده لسان فارسی تدریسیله مشغول ایکن، ۱۲۶۲ ده وفات ایتشدر . دولتشاهک مشهور تذکره الشعرا . سنی طی و اختصار طریقیله ترکیه یه ترجمه ایدهرک ، «سفینه الشعرا» تسمیه ایتشدر .

فیا { (Feia) آمریکای جنوبیده برازیلیا ممالک مجتمعه سنک (ریویانیرو) حکو- متنده قامپوسک ۲۰ کیلومتره جنوبنده و بحر محیط اطلاسی ساحلی قربنده کنیش و صیغ برکول اولوب، دکیزدن آیرلش اولدینی آکلاشیلیور . مساحه سطحیه سی ۵۰۰ مربع کیلومتره اولوب، برنهرک

صوبی آلیر و جوارنده کی سائر کولرله اختلاط ایدر . بالینی پک چوقدر .

فیاض { (ملا عبدالرزاق) ایران شعرا سندن اولوب ، لاهیجانلیدر ، و اکثر یا قده اقامت ایشندر . اکثر علوم و فنونه واقف اولوب ، ملوک صفویه دن شاه عباس ثانی نامنه «کوه مراد» عنوانیه مشهور بر تألیفی و اون ایکی بیک بیٹی حاوی دیوان اشعاری وارد . ۱۰۷۲ تاریخلرنده وفات ایشندر . شو رباعی اونکدر :

وقفت که ترک پیر استاد دهم
آموختها را همه از یاد دهم
باجامی دو ساله در میکدها
ناموس هزار ساله برباد دهم

فیا { (Fipa) آفریقای وسطیده (تافانیه) کولنک ساحل شرقیسنده بر خطه اولوب ، ۷° ایله ۵۸° عرض جنوبی آره سنده ممد اولور ، و شرقدن غربه اکی ۱۰۰ کیلومتره قدردر . کولک ایچنده کی آله لرك برقچی ده بو خطیه نابعدر . شرق جهتی دوز و غرب طرفی طاعلق و اورمانلقدر . برنج و پاموق اکلکسزین یتیشیر . فیل و سائر آو حیواناتی چوقدر . حیوانات اهلیه دن اک زیاده بولنانی کجیدر . اهالیسی ساکن و مونس آدملردر . زنگبار عربلری (قلنیه) قریه سنده برنجارنگاه تأسیس ایدوب ، اورادن زنگبار کاروانلر ایشلدرلر .

فیثاغورس { یاخود فوئاغوراس — (Pythagore, Πυθαγόρας) یونان قدیم اعظم حکما سندن اولوب ، میلادعیان ۶۰۸ و برروایتده ۵۷۲ سنه اول سیسام آله سنده دنیاه کلشدر . وطنده (فرکید) دن تحصیل ایتد . کدن صکره ، مصره سیاحتله ، اورا حکما سنک اسرارینه و آسیا ام مختلفه سنک مذاهب فلسفه سنه کسب و قوف ایش ؛ و قبل میلاد ۵۴۰ یاخود ۵۳۲ تاریخنده ایتالیایه کچوب ، (قروتونه) شهرنده ایتالیا مدرسه سی (École italique) اسمیه شهرت بولان بر مدرسه مخصوصه کشادیه ، هر طرفدن تهاجم ایدن طلبیه فلسفه سنی تدریسه باشلامشیدی . فیثا . غوراس علم و عملی جمع ایده رک ، کندینه مخصوص اعتقادات و اسلوب تعیشی و ارایدی ؛ و طلبه سنی درسدن اول ریاضته سوق ایدوب ، کندی اسلوبنده

باشامفه و حتی اوزون مدته سکوته آلیشدیرردی . تلامذه سی مریدانی حکمنده اولوب ، کندیسنه اعتقادلری بر درجه ده ایدی ، که «استاد سولیدی» سوزی هر دلیل و حجتدن قوتلی عد اولنوردی . ارضک کرویتنه ، روحک بقاسنه ، آخرتیه مکافاة و مجازاته و بونکله برابر تناسخه ، و روحک اعمال صالحه و ریاضتله درجه درجه ترقی ایده رک سعادت ابدیه نائل ، و سیئات و فسق و فجورله درکه درکه تدنی ایده رک عذاب جهنمه دوچار اولدیفنه اینانیر . دی . هندلیلردن مأخوذ اولان تناسخ اعتقادندن طولانی اولر کبی حیوان اتی یکدن اجتناب ایدر ، و تلامذه سنده ات یکی منع ایلر ایدی . اعداد وارقامه خارق العاده بر حکم و قوت ویره رک ، عالمه مبدأ و اساس وحدانیت اولدیفنی قبول ایدردی . تألیفا . تدن هیچ بری موجود اولدیفندن ، افکار حکیمانه سیله اصول فلسفه سی تامیه معلوم اوله میوب ، ذکر اولنان جهتلی مسوعات و مرویات قیلیندندر . قبل میلاد ۵۰۹ و بر روایتده ۴۷۲ تاریخنده یوز یاشلرنده اولدیفنی حالد (متاپوته) شهرنده کندیسيله تلامذه سی علیهنده ظهور ایدن بر فتنه اثناسنده قتل اواندینی مرویدر . علمای عرب فیثاغورسک بروجه اتی برقاج تألیقاتی تعداد ایدورلر سه ده . بو تألیفاتک زمانلرنده موجود و عربیه مترجمی یوقسه یالکراسملری منقول اولدیفنی کسدر یله مدی : «کتاب الارثامطی» ، «کتاب الالواح» ، «کتاب فی الزوم و الیقظه» ، «کتاب فی کیفیه النفس والجسد» ، «رسالة الی متمرده سقلیه» ، «الرسالة الالهیه» ، «رسالة الی سقایس فی استخراج المعانی» ، «رسالة فی السیاسة العقلیه» ، «رسالة الی میمدوسیوس» .

فیدی { یاخود ویتی (Fidji, Viti) بحر محیط کبیرک پولینسیا قسمنده انکلتره دولتنه تابع بر طاقم جزایر اولوب ، یکی زلاندنک ۱۷۷۵ کیلومتره شمال شرقیسنده اوله رق ، ۱۷۷°۴۲' ایله ۱۵۰°۴۸' عرض جنوبی و ۱۷۷°۸' ایله ۱۷۸°۲۹' طول شرقی آره لرند ممد اولدقلری حالد ، تشکیل ایتدکلری دائره نک قطری ۵۵۰ ایله ۶۶۰ کیلومتره آره سنده در . مجموعنک مساحه سطحیه سی ۲۰۸۰۶ مربع کیلومتره اولوب ، ۱۱۹۳۷۰ اهالی ابله مسکوندرلر . نفوس مذکورده دن

یالکز ۱۳۷۰ ی آورو پای و قصوری یرلیدر .
جزایر مذکورہ نك ایکیسی یعنی (ویتی لوو) ایله
(وانوآلوو) بیوک و قصوری کوچك اوله رق ،
جمعی ۲۲۵ آله دن عبارتدر ، كه ایملرندن ۸۰ ی
مسكون و قصوری خالیدر . كوچك لریك اك بیوكلی :
قاداو ، تاوونی ، قورو ، نایرای ، غاؤ ، اووالاؤ ،
یادوآ ، یاساوه ، وانوآبالو ، لاکبه و سائرہ در .
بیوكلرندن برنجیسنك بوی ۱۴۵ و اکی ۹۰ ،
وایكنجیسنك بوی ۱۶۰ و اکی ۴۰ کیلومترہ در .
بونلرك ۱۲۰۰ مترہ به قدر مرتفع طاغلری وخیلی
نهرلری اولوب ، بعضلری سیر سفائنه صالحدر .
کویلرینك اکثری انهارك كنارلرنده اولوب ، ساز
و قامش و صامندن یاپلمش و یاپراقلره اورتمش
قلبلر دن مرکبدر . ساحللری یوكسك و صرب و قیالر
وصیقلره محاط اولدیغندن ، بو جزایر آره سنده سیر
سفاش نك مخاطره لیدر .

فیجی جزایرینك بولندقلری درجه عرضك
ایجاب ابتدیردیكى حرارت ملتم روزكارلریله وهر
موسمه اكسیك اولیان یاغورلرك كثرتیله تعدیل
اوله رق ، هوالری معتدلجه و لك صاغلام وهر نوع
نباتاتك یتشمه سنه مساعددر . شمال غربی جهتنده کی
آله لرده بولنان واسع اورمانلرده كراسته یه یارار
اشجارك انواعی بولندیفی کی ، هندستان جوزی ،
موس ، امك آفاجی ، پورتقال ، لیون ، تمر هندی
وسائر اشجار مشره ایله قهوه ، شكر قامشی ، توتون ،
مصر ، طاتلی پتانه ، باموق و سائرہ حاصل اولور .
نباتات طبیه لریله عطریاتلری دخی چوقدر . حیوانات
اهلیه و وحشیه لری لك آزا اولوب ، قیونلره یارایه حق
ایجه . اوللری یوغیسه ده ، كچی و صیقلره الویریثلی
مرعالری اولدیغندن ، بواکی جنس حیوانك ادخال
ممكندر . سواحل و انهارنده بالقلری چوقدر .
معدنلری لك آزا اولوب ، یالکز آنتیمون و نیكل
و باقی معدنلری بولتمش ایسه ده ، اخراجلری مسارفنه
تقابل ایدمه یه لك درجه ده در . اكثر طاغلری برکانی
اولوب ، میاه معدنیه لری چوقدر .

فیجی جزایرینك اهالیسی ملانسیانك اهالی
اصلیه سی اولان یاپو و یا ماؤزی ایله بولینسیالیر
و یا مالایلردن و علی الخصوص (تونفا) جزایری
اهالیسندن مرکب اولوب ، بو ایکی جنس هم آیری

آیری و همد قاریشیق و ملزحاننده بولنیور . رنكلری
قوروم رنكنه مشابه یعنی صاری به مائل سیاه ،
صاجلری اوزون و قیورجق ، صفاللری كمره ،
برونلری یاصی و یاصیق ، آغلرلی بیوك ، طوداقلری
قالین ، یناق كیكلری چیقندیلی و بدنلری خیلی ایری
و توانادر . ذكاوتلری لك كری اولیوب ، خیلی
صنعتی آلات وادوات و آوانی اعمال ایدرلر ؛ و آوروپا
میسونرلرینك كندیلرینه اوكرتدكلری لاتین حروفیله
لسانلرینی اوقویوب یازمه آیشمشلردر . كشفلرنده
انسان اتی یدكلری محقق اولوب ، الیوم بو عادت
مستكره دن بسبتون واز كچمه مشلردر . و الارینه
فرصت كچدكجه ، همجنسلرینك اتندن ضیافت ایتمكه
شتاب ایدرلر . كندیلری جسور اولمداقلری حالده ،
غدار و صحتسزدرلر . فیجیلیر اساساً مستقل صورتده
اداره اولنوب ، هر قریه نك ارثی برریشی وهر بر
قاچ قریه دن مركب ناحیه نك ینه ارثی بر مدیری
وهر جزیره نك فعلاً مستقل برحاكمی واردر .
آنجیق بو حكمدارلرك جله سی اسماً (ویتی لوو)
جزیره سنك حكمدارینی طانیلر . كوی رئیس لرینك
كوی اختیارلرندن مركب مجلس مشورتلری اولدیفی
كی ، بر ناحیه ده کی قرارؤسانی دخی ناحیه مدیرینك ،
و ناحیه مدیرلری جزیره حاككك تحت ریاستنده
اجتماعله عقد مجلس ایدره ك ، ملكتك امور وخصو-
صاتی تذكر ایدرلر . آوسترالیاده کی انكایزلردن
بعض آدملر فیجی جزایرینه یناشه رق ، برطاقم اراضی
وحتى بعض جزایرك بتون اراضیسنی مبايعه ایله ،
سائر آله لردن عمله كتیره رك ، بویرلری ایشلتكه
باشلامش ، و بوخصوصی تصرفلره مرور زمانله
سیاسی رنکی ویریلرك ، ۱۸۷۴ تاریخ میلادیسنده
جزایر مذکورہ نك جله سنه انكایز سنجانی چكلمش ؛
و كرك دائره لری تأسیسله اهایلدن وركی آلتفه
باشلامشدر . جزایرك وارداتی سنه دن سنه به آرته رق ،
بر بقی ملیون فرانسی كچمشدر . آنجیق اهالی اسکی
رؤسانی محافظه ایدوب ، حقیقتده ینه مستقل بر
صورته اداره اولنقه ده ، و هله بیوك جزایرك ایچ
طرفلری الیوم برحال مجهولیتده یاشامقه درلر .
اونبر پروستان و برقتوليك میسیونری اهالی پندنه
خرستیانی نك نك ایتمكه چالیشیورلر .

بقاق، مصر و ساثره حاصل اولور. اها لیسنک باشلیجه مدار معیشتی حجاجه صامتی اوزره ادخار ایتدکری ذخایر و ساثره دن عبارتدر. حجاج فضله اشیارینی فید اها لیسنه امانت ایدوب، عودت لرندہ آلیرلر.

فیدنه { (Fidènes) ایتالیا ده ساین قوم قديمه } قديمه مخصوص بر شهر قديم اولوب، میلاددن ۴۲۵ سنه اول رومالیر طرفندن ضبط و اسکان اولنش؛ و میلادک ۲۶ نجی سالنده تیاتروسی یقبیلوب، انقاضی آلتنده ۲۰۰۰۰ کشتی قالمش ایدی. ایوم (قاسل جوییلو) قر بنده بعض ویرانه لری موجوددر.

فیدون { (Phidon) قبل میلاد ۸۶۰ } تاریخ لرندہ یونانک آرغوس شهرندہ حکمدار اولوب، ترازوی و کومش مسکوکاتی ایجاد ایتمش اولدینی مریدر.

فیدیاس { (Phidias) یونان قديمک الک } بیوک هیکل تراشی اولوب، قبل میلاد ۴۹۸ تاریخ لرندہ آتیقه ده طوغمش، و ۴۳۱ ده وفات ایتشد. عقل و حکمت الهیسی و آتیه شهرینک حامیه سی زعم اولنان (آتیه) و نام دیگرله میزوه نک اوچ هیکلنی و ده بر طاقم هیکلر اعمال ایتدکن صکره، آتیه نک تر پیناتنه نظارت ایتکه مأمور اولوب، مشهور بر یقلسک معاونتیه شهر مذکور ی غایت مصنع هیکلرله طوناتمش؛ و علی الخصوص آتیه نک فیل دیشیله آلتوندن بر مشهور هیکلنی یامش؛ و بعده ایده یه کیده رک، مشهور اولیمپ او یونلری محنده مشترینک جسم بر هیکلنی یاغله مشغول ایکن، آتیه نک هیکلنی یاقی ایچون کندیسنه تسلیم اولنان آلتونی سوء استعمال ایتمش اولغله اتهام اولنورق، بوباده بر اثبات ایتمش ایسه ده، بو الهه کاذبه نک سپرنده کندینک و بر یقلسک رسم لرینی یامش اولسی بر حرمت سزک عد اولنورق، توقیف اولنش؛ و محاکمه سنه شروع اولنمازدن اول محبسده وفات ایتشد.

فیر { اندلسده بر قصبه اولدینی «معجم البلدان» ده مسطوردر.

فیراندو { (Firando) جاپونیه نک اکسیدو } جزیره سنک ساحل جنوبیسی

فیجی جزایری ابتدا ۱۶۴۳ ده فلمنکی قبودان تاسمان طرفندن کشف اولنورق، ۱۷۷۴ ده انکیز قبودان فوق و بعده دها بشقعلری طرفندن زیارت، و احوالری تحقیق و تدقیق اولمشدر.

فیچبورغ { (Fitchburg) آمریکا ی شالیده ممالک مجتمعه نک مساجوست حکومتده (وورچستر) ایالتده و بوستونک ۷۰ کیلومتره شمال غربیسنده بر قصبه اولوب، ۱۲۲۳۰ اها لیس و یوک و پاموق ایپلیک ایله کاغذ، پیانو، ماکینه و ساثره فابریقه لری واردر.

فیچروی { (Fitzroy) آوسترالیانک } و یقتوریا مہجرندہ (ملبورن) شهری اتصالده بر قصبه اولوب، ۱۷۰۰۰ اها لیس، متعدد فابریقه لری و واسع بر دوحه سی واردر. شهر مذکورک بر محله سی حکمنده در.

فیچروی { (Fitzroy) بواسطه آوسترالیانک } لیا ده ایکی نهر واردر: بری غربی آوسترالیانده اولوب، قطعہ مذکورہ نک غرب شمالی ساحلده واقع (کینگ سوند) خلیجه دو کیلور. سیاحتندن بری بونهری منصبدن ۴۰۰ کیلومتره یوقاری یه قدر تعقیب ایده رک، ۱۷°۴۲' عرض جنوبی ایله ۱۲۳°۵۰' طول شرقی نقطه سنه واصل اولدقن صکره، بونهری ترکیب ایدن ایکی قولدن شرق جهتنده کینی ده ۱۶۰ کیلومتره یوقاری یه قدر تعقیب ایدوب، بونک حوضه سنی و یقتوریا حوضه سندن آیران تقسیم میاه خطنه واصل اولمشدر. — دیگر ی آوسترالیانک شمال شرقی جهتنده کی (قوینسلاند) مہجرندہ اولوب، جنوب بدن کلن (داوسون) ایله شمال بدن کلن (ماکزیه) چاپلرندن بالترک، (روقامیتون) قصبه سندن بعد المور، ۲۳°۳۵' عرض جنوبیسنده (کیل) قوینه دو کیلور.

فید { جزیره العربک شهر خطه سنده و مکہ } مکرمه ایله عراق آره سنده کی طریق حجاجک وسطنده اولورق خیلک ۸۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده و نجد حدودی قر بنده اولورق جل سلمه نک انکنده بر قصبه اولوب، بر وادینک ایچنده بولغله، قیولرینک صوبیله اروا اولنان یاغله رندہ خرما، قایسی، شفتالی آغایر یله قاؤن،

فربنده بر كوچك آله و قصبه اولوب، ۱۶۰۹
تاریخنده فلمنكلیر طرفندن ضبط، و ۱۶۴۰ ده
جاپونیه لیلر طرفندن استرداد اولمشدر .

فیرموس { (Firmus) روماسردارلرندن
اولوب، شامك سلفكیه قصبه.

سند طوغمش؛ و ۲۷۳ تاریخ میلادیسنده مصرده
ایمپراطورلفی اعلان ایدهرک، زنوبیه نك انتقامی
آلفه چالیشرکن، آوریان طرفندن اخذ وکرفت
وصلب اولمشدر .

فیرموس { (Firmus) مغرباقصی بربر-
لری سردارلرندن اولوب،

۳۷۰ تاریخنده ایکجی والتننیه قارشى عصیان
ایتمش؛ و برقاچ محاربه قزاندقن صکره، مغلوب
اولوب، اتلاف نفسه مجبور اولمشدر .

فیرنچه { (Firenze) فلورانس شهرینک
ایتالیانجه اسمیدر .

فیروز { ایرانده حکومت سورن اشکانیان
ملوکنک اونجیسی اولوب، هرمنک

اوغلیدر. میلادک ۴۰ نجی سنه سی رومادن منی
اولان (لابیانوس) ایله بالاتفاق، قراقی تجاوزله،
آطوآنک سرداری دجیدیوسی گلیاً مغلوب و قتل
نفسه مجبور ایتمش؛ وایکی سنه صکره (ونتیدیوس)
طرفندن مغلوب و محاربه ده مقتول اولمشدر. رومالیر
عندنده (پاقوروس) اسمیله معروفدر .

— تواریخ اجنبیه ده اشکانیاندن دیگر بر فیروز
دخی مذکور اولوب، ۹۰ تاریخ میلادیسنده جلوس،
وروما سردارلرندن (ترایان) ه قارشى (داجیا)
حکمداريله اتفاق ایتمش اولدینی، علوم و صنایى
حمایه ایدوب، باغخی اولان طیسفون شهرینی تربین
ایلمش ایدوکى مرویدر .

فیروز { پاخودیروز— (Pérosès) ایرانده
حکومت سورن ساسانیانک اون

دنجی حکمداری اولوب، ایکنجی یزد کردک
اوغلیدر. کوچک برادری هرزدن صکره ۴۵۷
تاریخ میلادیسنده تخته قودله، ۳۱ سنه حکومت
سوردکدن صکره، ۴۸۸ تاریخنده بر محاربه ده
مقتول اولمشدر. زماننده یدی سنه قحط و غلا و وبا
حکم سورمشدی .

فیروز { (ابوعبدالله — الدیلمی) صحابه دن
اولوب، عن اصل ایرانی اولدینی
حاله، ینده ساکن اولغله، حیری نسبتیله معروفدر.
حبش نجاشیسنک همشیره زاده سی اولدینی ده مرویدر.
نزد جناب نبوی به کلارک، شرف اسلامه مشرف
اولمش؛ و ارتحال رسالتیناهیدن اولجه، زادویه
وقیس بن المکشوحله بالاتفاق، ینده ادعای نبوت
ایدن اسود عنسی بی قتل ایتمشدر . حضرت عثمان
(رضه) ک زمان خلافتنده وفات ایتمشدر .

فیروز { (ملا — بن کاوس) مشاهیر
شعراء فرسدن و بمای زردشیلر.

ندن اولوب، برمدت ایرانده سیروسایاحت ایتدکدن
صکره، هندستانه عودتله، انکلیز مأمورینی عندنده
قدر و اعتباری زیاده بولتمش؛ و قرال جورجک
نامنه «جارجنامه» عنوانیه شاهنامه فردوسی بحرنده
قرق بیک بیتی حاوی بر منظومه یازمشدر. ۱۲۴۹
تاریخنده وفات ایتمشدر .

فیروزآباد { ایرانک فارس خطه سننده
و شیرازک ۱۰۰ کیلومتره

جنوبنده و پرستاف نهری اوزرنده اسکی بر شهر
اولوب، شمذیکی حالده یالکز ۲۰۰ نفوسی حاوی
برقریه حالنده ایسه ده، و قتيله بیوک و معمور اولوب،
مشاهیر علمادن برجوق ذواتک و از آن جله «قاموس»
صاحبی مجدالدین ابوطاهر محمد بن یعقوب فیروزآبادینک
وطنی بولتمشدر. برجوق آثار عتیقه سی و حتی بر
بیوک آتشکده ویرانه سی واردر . اسم قدیمی
(خوز) ویا (کور) اولوب، آل بویه دن عضد
الدوله طرفندن فیروز آباد تسمیه اولتمشدر .

فیروزآباد { هندستانک (اکره) ایالت
و سجاغنده واکره نك ۴۰

کیلومتره شرقنده اوله رق (جنه) نهیرینک ساحل
یسارنده و دهلیدن اله آباده کیدن دمی یول خطی
اوزرنده بر قصبه اولوب، ۱۴۲۵۵ اهالیسی
واردر .

فیروزآبادی { (مجدالدین ابوطاهر محمد
بن یعقوب بن محمد)

مشاهیر علمای لغتدن اولوب، مشهور و متداول اولان
«قاموس» ک مؤلفیدر. نسبی ابو اسحق شیرازی به
و بر روایتده جناب ابوبکر صدیق (رضه) ه منتهی

۴۴۰ تاریخنده پدری عمادالدین الیهک وفاتی اوزرینه، بغدادده امیرالامرا اولمش؛ و ۴۴۷ ده سلطان طغرل سلجوقی بغدادده دخولنده، استقباله چیمش ایکن، اخذ واصفهان قرینده طبرک قلعه سته حبس اولنهرق، اوراده وفات ایتشدر. برادرلری ملک ابو منصور و ابو علی فارسده سلجوقیلرک تحت اطاهنده اولهرق برآز مدتده احکم سورمشلردر. — [« جلال الدوله » ماده سته دخی مراجعت.]

فیروز ساپور { انبار قصبه سیله ملحقاته اولدینی جغرافیون عرب آثارنده مذکوردر .

فیروز شاه { هندده حکومت سورن غوریلردن اولوب، شمس - الدین التمشک اوغلیدر . ۶۳۳ تاریخنده پدرینه خلف اولوب، لهو ولصب وسفاخته دوشکون اولغله، امور دولت والده سنک الدنه قالمش؛ و بو ایسه اورتاقلردن انتقام آلتی هوکنه دوشوب، اوکی اوغللردن برینی قتل ایتمشکه، رجال دولت بالاتفاق، کندیسینی اسقاط، و همشیره سی رضیه سلطانی اقعاد ایتشلردی .

فیروز شاه { دهلی حکمدارانندن اولوب، سلیم شاهک اوغلیدر .

۹۶۱ تاریخنده، ۱۲ یاشنده اولدینی حالده، پدرینه خلف اولوب، اوچ آی حکومت سوردکن صکره، دایسی مبارک خان صاحب ترجمه قتل ایله، تختی ضبط ایتشدی .

فیروز شاه { دهلی حکمدار اخیری بهادر شاه ثانینک اولادندن

اولوب، ۱۸۵۷ تاریخ میلادیسنده انکلیز حکومتته قارشى ظهور ایدن قیامده ذی مدخل بولنش؛ و بعده انکلیز حکومتی طرفندن تخصیصاته نائل اولمش ایدی .

فیروز شاه { هندستانده بیوک برجد - ولدر، که کنک ایرماغنه

تابع جنبه نهر کبیرینک صاغ کنارندن ۲۰° ۳۰' عرض شمالی ایله ۷۵° ۱۸' طول شرقیده آیریلوب، سرهند خطه سی داخلنده غرب جنوبی به طوغری ۲۴۰ کیلومتره ک مسافده حصاره قدر واصل اولور، و پونک اوته سنده قوملرده غائب اولور .

اولور. ۷۲۹ تاریخنده دنیا به کلوب، مملکتده تحصیل علم ایتدکن صکره، دور بلاد ایدهرک، مشاهیر علمای عصرندن فقه وحديث وتفسیر وسائر علوم استکمال ایتش؛ و بو طرفه دخی کلهرک، بلدیرم سلطان بایزید خان حضرتلرینک و تیمورک انتفات واحسانلرینه نائل اولمش ایدی. بعده بمن جهته کیده رک، زبیده ده قاضی ایکن، ۸۱۶ تاریخنده ۸۷ یاشنده وفات ایدوب، شیخ اسماعیل جبرینک تربسده دفن اولنشدر. وسعت قریمه سی و اکثر مستعصراتی اولوب، علوم مختلفه ده قرقی متجاوز تألیقاتی وارددر. لفته « الفاموس المحيط » نسبه ایتدیکی کتابک اصل « اللامع الملمع العجیب الجامع بین المحکم والعجیب » عنوانیه ۶۰ جلد اوزره اولوب، بعده ایکی جلد اخصار ایتش اولدینی وحی زبیده کتبخانه سنده مفصلنک برنسخه سی بولندینی مرویدر. بوندن بشقه برتفسیر شریفه بخاری شریفه ومشارقه شرحری وسائر تألیقاتی وارددر. قاموسی سلطان محمود خان ثانی دوری علماسندن عاصم افندی طرفندن ترکیه به ترجمه، و بعض ذوات طرفندن عربی اولهرق شرح اولنشدر. شرحلرینک اکملی اولان « تاج العروس من جواهر الفاموس » اخیراً غازی احمد غنار پاشا حضرتلرینک همت ومصارفیه قاهره ده اون بیوک جلد اوزره نشر اولنشدر.

فیروز پور { هندستک لاهور ایالتنده و لاهورک ۷۸ کیلومتره جنوب

شرقیسنده قضا مرکزی برقصه اولوب، ۲۰۵۹۵ اهالیسی، متین وشایان تامشا قلعه سی واهیت تجاریه سی وارددر. جوارنده کی (فیروز شاه) قریه سنده ۱۸۴۵ تاریخنده سیخلرله انکلیزلر بیننده بیوک بر محاربه وقوع بولشدر. — قضای سرهندک بر قسندن عبارت اولوب، مساحه سطحه سی ۷۰۹۴ مربع کیلومتره و اهالیسی ۵۴۹۲۵۵ کشیدر .

— دهلی ایالتک (کورکاو) قضا سنده و کورکاوک ۹۸ کیلومتره جنوبنده دخی بو اسمله بر قصبه اولوب، ۸۰۰۰ اهالیسی وجوارنده دمیر معدنی و ازدر .

فیروز خسرو شاه { (الملك الرحیم ابو نصر) آل

برهک اون آلتیجی و صوک حکمداری اولوب،

ادبسی دخی اولوب، «فتوحات فیروزشاهی» عنوانیله بر تألیفی واردر .

فیروز شاه خلجی { (جلال الدین — بن قائم خان) دهلی حکمدارلرندن اولوب، ۶۸۸ تاریخنده، سلطان معزالدین کیبادک قتل اوزرینه، تخته قعودله، ۸ سنه حکومت سوردکدن صکره، یکنی و دامادی بولان اله آباد والیسی علاءالدین اعلان عصیانله تختی ضبط، و کندیسینی برقله یه حبس ایتمشدی. فیروز شاه خلجیان سلاله سنک مؤسی اولوب، ایکنجیسی مرقوم علاءالدین، اوچنجیسی شهاب الدین عمر، دردنجی و اخیری مبارک خاندن . بوسالاه ترک جنسیتنه منسوب ایدی . بولردن صکره نوبت حکومت تغلق شاهان سلاله سنه کچمشدی .

فیروز قباد { دربند قربنده اسکی برقصه اولوب، ساسانیانندن نوشر-وانک پدري قبادک بنا کرده سی ایدی .

فیروز کوه { هرات ایله غزنه آره سنده غورستان جبالنده متین و مستحکم برقله و طبرستانده دنباوند قربنده دیگر بر استحکام ایدی .

فیریاب { خراسانده بربلده اولوب، بعضی مشاهیر علمانک مستط رأسی بولنش اولدینی «معجم البلدان» ده مسطوردر .

فیثراق { (Figeac) فرانسه نك (لوت) ایلاننده و قاهورک ۵۰ کیلومتره شمال شرقیسنده قضا مرکزی برقصه اولوب، ۷۳۳۳ اهالیسی، مکتب اعدادیسی، زراعت جمعی و بز دستکاهلری واردر .

فیشابور { موصل ملحقاتندن جزیره ابن عمر (یعنی جزره) قربنده برکوچک قصبه اولدینی یاقوت حموی بیان ایدیور .

فیشت { یاخود فیخت (Fichte) آلمانیه مشاهیر حکما سنندن اولوب، ۱۷۶۲ ده رامنوده طوغمش، و ۱۸۱۴ ده برلینده وفات ایتشدر. قانت ایله کسب مناسبت ایتمشدی . ابتدا (ینا) دارالفنوننده فلسفه معلمی اولوب، بعده دینسز لکله اتهام اولنهرق، شهر مذکور ی ترکه، برلینه چکیلهرک، اورا دارالفنوننده معلم اولمشدی.

مجراسنک اورته سنده بو جدولدن شرق جنوبی یه طوغری ۱۴۰ کیلومتره اوزون برشعبه آریلوب، دهلی قربنده یه جنه نه رینه واصل اولور. کچدیکی یرلری اروا واحیا ایدن بویوک جدول آتی الترجه فیروز شاه تغلقک انشا کرده سی اولوب، آنجیق مرور زمانله مجراسی قومله طولش اولدیغندن، انکابزلر تطهیر ایتشلردر .

فیروز شاه بهمنی { هندستانک دکن سورن بهمنی سلاله سی ملوکنندن اولوب، سلطان داود شاهک اوغلیدر . ۸۰۰ تاریخنده سلطان شمس الدینی اسقاطله تخته قعود ایدوب، برادری احمد خانی خان خانان عنوانیله امیرالامرا ایتش؛ و بهمنی دولتک فروشکوهی اوج بالایه ایصال ایده رک، ۲۵ سنه حکومت سوردکدن صکره، مشارالیه برادرینی خلف براهرق، ۸۲۵ ده وفات ایتشدر .

فیروز شاه پوری { (ملک عادل) بنکا-پوری ملوکنندن اولوب، عن اصل حبشی کوله لردن ایکن، ۸۹۶ تاریخنده حکومته نائل اولمش؛ والیوم لکهنو دینلن غور شهرینی اعمار و تزین ایتشدر. یالکز اوج سنه حکومت سوروب، ۸۹۹ ده وفات ایتشدر .

فیروز شاه تغلق { دهلیده حکم سورن تغلق سلاله سنندن بر حکمدار اولوب، سلطان غیاث الدین تغلقک برادری سپهسالار رجیک اوغلیدر . عم زاده سی سلطان محمد تغلق وفاق اوزرینه، ۷۵۲ تاریخنده دهلی تخته کچوب، کمال عدالت و درایتله اداره مملکتله، برچوق جدولر و قلعه لرو سائر اسباب عمران وجوده کتیرمش؛ و ۷۸۶ تاریخنده اوغلی ناصرالدین محمد تختی ترکه، اختیار فراغت ایتش ایسه ده، موی الیه سفاهته دوشکون اولدیغندن، متعاقباً اداره اموری یه کندی الیه آلفه مجبور اولمش؛ و ۷۹۰ تاریخنده ۸۰ یاشنده وفات ایتشدر. ایکی تورونی بر برینی متعاقب تخته قعود ایتشدرسه ده، ایکسی ده اسقاط اولنهرق، یه اوسنه حکومتی موی الیه ناصرالدین محمد ضبط ایتشدی. فیروز شاهک اقتدار

سیلر طرفندن باصیلر . طورای پک منبت اولوب، ارواسی تقدیرنده چوق محصولات ویردیکندن، واهالیسی سبق ایدن قیاملری اوزرینه فرانسز حکومتی طرفندن اورادن نقی ایدلمش اولدیکندن، فرانسز حکومتی اوراسنی اعمار ایچون بر شرکت عقیدنه چالیشمقدردر .

{ (ملا محسن) ابران مشاهیر شعرا
فیض } وعلماسندن اولوب، کاشانلیدر .

تفسیر وحیدت و تصوف وسائر علوم عقلیه و نقلیه ده ید طولی صاحبی اولغله، حکمتله تصوفی و عقلیاتله نقلیاتی مزاج ایدرهک، بر خیلی تألیفات میدانه قویمشدر . «آصفی» و «صافی» عنوانلریله ایکی تفسیر شریفیله حدیثه متعلق «مفاتیح» و «وافی» عنوانلریله ایکی اثری و اخلاقه دائر «الحجة البيضاء» عنوانیله بر کتابی وسائر آثاری وارددر . ملوک صفویه دن شاه عباس ثانی زماننده یاشایوب، بونک اعزاز والتفاتنه مظهر اولمشیدی . شو بیت جله اشعارندندر :

ازان ز صحبت یاران کشیده دامام
که صحبت دگری میکشد کربانم

— هندستان شعرا سندن فارسی واردو
لسانلرنده اشعار سویلمش بر قاج کشینک دخی
مخلصیدر . بولردن بری ۱۲۶۳ تاریخنده «روضة
الفیض» عنوانیله بر منظومه یازمشدر .

{ هندستانک اود خطه سنده
فیض آباد } ولکه نونک ۱۴۲ کیلومتره
شرقنده اوله رق کنک ایرماغنه تابع (کوکره)
نهری اوزرنده ایالت مرکزی بر شهر اولوب،
۳۷۸۰۵ اهالیسی، بر قاج سرایی، بیوک بازاری
وجوارنده (اودی) شهر قدیمک خرابه لری
وارددر . — ایالتک مساحت سطحیه سی ۱۹۸۶۸
مربع کیلومتره واهالیسی ۹۹۲۹۳۷۹۳ کشیدر .

{ آسیای وسطیده الیوم
فیض آباد } افغانستانه ملحق اولان
بدخشان خطه سنک مرکزی بر قصبه اولوب، بیوک
بازاری، قلعه سی و ۵۰۰ قدر خانه سی وارددر .
قرن سابق اوائلنده قوندوز خانی طرفندن تحریب
اولمشدیه ده، یکیدن اعمار اولمشدر . ۳۷۲۰۲
عرض شمالی ابله ۶۸°۱۶ طول شرقیده واقعددر .

فرانسزلرک آلمانیه استیلالرنده ، خلقک عروق
حتنی تیسج ایدرهک بلیغ نطقلر ایراد ایدرهک ،
وطنه خدمت ایتشدی . قانتک اصول فلسفه سی
اکال ایچون، کندینه مخصوص بر اصول اتخاذ
ابدوب، تدربجاً پانتیسم دینن اصول تصوفه
صاعشدی . کلیات آثاری سکرز اون جلد اوزره
جمع ونشر اولمشدر .

{ (Fish-River) یعنی «بالیق
فیش ریور» چایی، بو اسمله اوچ نهر
وارددر :

برنجیسی آفریقای جنوبیده ۲۳°۱۲' عرض
جنوبیده واقع (کیقوآب) طاغندن نبعانله، ابتدا
جنوب غربی یه وبعده غربه طوغری آقهرق ،
۲۹°۴۰' عرض جنوبیده بحر محیط اطلاسینک
(آفره بکنه) قوبه دوکیلور .

— ایکنجیسی امید بروی مهجرنده اولوب،
بر خیلی وقت مهجر مذکورک کافرستان جهتندن
حدودینی تشکیل ایتشددر . (اشتووبرک) سلسله سنک
شرقی شعبه سی اولان (ایزربرغ) طاغندن نبعانله،
۳۵۰ کیلومتره ک جریاندن سکره، ۳۳°۳۰'
عرض جنوبی ابله ۵۰°۳۹' طول شرقیده
بحر محیط هندی یه دوکیلور . تابعلری چوقدر .

— اوچنجیسی آفریقای جنوبینک غربی
جهتده (ناماوا) ملکتنده اولوب، برلیلر طرفندن
(آؤب) تسیمه اولنور . ۲۲°۴۲' عرض جنوبی
ابله ۵۶°۱۴' طول شرقیده (آواس) طاغندن
نبعانله، جنوبه طوغری ۶۵۳ کیلومتره ک جریاندن
سکره (اورائز) ایرماغنه دوکیلور .

{ مصرک غربیه نواحی سندن بر کوچک
فیشه } قصبه اولدینی «معجم البلدان» ده
مسطوردر .

{ بصره ده شط العربک قوللرندن
فیض } بر نهردر . — بصره نک بونهره
قرب اولان بر محله سنده بو اسم ویریلیدی .

{ (الفیض) جزایرک قسطنطنیه ایالتنده
فیض } و سکره نک ۸۰ کیلومتره جنوبنده
اوله رق صحرای کبیرده قورومش کولدن مبدل بر
پر اولوب، باغمورلر زماننده وادی العربدن این

فیض آباد } جنبه تابع ترکستان شرقیه
کاشغره تابع وکاشغرنک ۸۵
کیلومتره شرقنده و ۲۵' ۲۰" ۳۹ عرض شمال ایله
۵۵' ۲۵" ۷۴ طول شرقیده واقع بر قصبه
اولوب، ۳۰۰۰ قدر اهالیسی واردر.

فیض الله افندی } (جامع الریاستین
شهید السید —)

سلطان سلیمان خان ثانی و احمد خان ثانی دورلرنده
ایکی دفعه مسند مشیخت اسلامییه کچمش علماء
عثمانیه دن اولوب، ارضروملی و مشهور شمس الدین
تبریزی حضرتلرینک نسلندندر. مملکتنده تحصیل
علم ایتدکدن صکره، درسعاده کله رک، ۱۰۷۴
تاریخلرنده خواجه وانی افندی به داماد اولمشیدی.
۱۰۷۸ ده ایفای حج شریف ایچون جانب مجازه
عزیمتله، عودتنده. موکب هایون یکیشهرده
بولنمظه، اورایه اوغرایه رق، قاش پدیری طرفندن
حضور حضرت پادشاهی به چقارلمش، و ۱۰۸۰ ده
شهزاده سلطان مصطفی خان ثانیکن خواجه سی
و ۱۰۸۱ ده مدرس اولمش؛ و ۱۰۸۹ ده شهزاده
سلطان احمدک تعلیمنه مأمور اولوب، ۱۰۹۷ ده
روم ایل قاضی عسکری و برسنه صکره نقیب الاشراف
اولدقدن صکره، ۱۰۹۹ ده سلطان سلیمان خان
ثانیکن جلوسنی متعاقب مسند مشیخت اسلامییه
نصب اولنهرق، ۱۸ کون صکره، زوربالرله مناسبتی
اولتی تهیتله عزل، و ارضرومه نئی اولتمشیدی.
سلطان مصطفی خان ثانیکن جلوسنی متعاقب، مملک
حقنه بناء، درسعاده جبلله، ۱۱۰۶ تاریخنده
ادرنه ده، ثانیاً شیخ الاسلام اولوب، سکر بیچ
منه به قریب مدت امور فتوایی اداره ایتدکدن
صکره، اولاد و اقرباسنی آز مدت طرفنده پک بیوک
رتبه و منصبله ایصال ایدهرک، مستحقینک حقنی
ابطال ایتمش؛ و حتی بیوک اوغلنه، کندیسندن صکره
قام مقامی اولتی اوزره، مثلی نامسوق بر صورتله
مشیخت اسلامییه پایه سنی ویردیرمش اولمظه، طائفه
علمایی و عمومی دلکیر ایتمش اولدقندن، ۱۱۱۵
تاریخنده ظهور ایدن فتنه ده ارباب فساد کندیسيله
اولادینک کندیلرینه تسلیم اولملرینه اصرار ایتد.
کلرندن، ناچار آرزولرینه موافقت اولنهرق، درت
اوغلله برابر، صفت علمبه لر ی بعدالرفع، بداشقبابه

تسلیم اولنمظه، ادرنه ده شهید اولمشدر. عالم برذات
اولوب، فتاویسی، «نصیحة الملوک» عنوانیه برکتانی،
تفسیر بیضاوی به حاشیه لر، شرح عقاید تعلیقاتلری
وسائر تألیفاتی واردر. خیرات و مبرات دخی چوق
اولوب، ارضرومده برجامع و مدرسه و دارالفراء،
شامده بر دارالحدیث، مدینه منوره ده بر مدرسه،
استانبولده دخی بر مدرسه و کتبخانه و مکتب
یادیرمشدر. حسن خطیله دخی مشهوردر.

فیض الله افندی } (ابوسعید زاده —)
دور سلطان احمدخان

ثانیده ایکی دفعه مسند مشیخت اسلامییه کچمش
علمادن اولوب، شیخ الاسلام ابوسعید افندیکن
اوغلیدر. ۱۰۴۰ تاریخنده دنیاه کلوب، اون بش
یاشنده ایکن مهربان سلطان مدرسه سی مدرسی
اولمش، ویکرمی بش یاشنده استانبول پایه سنی احراز
ایله، متعاقباً روم ایل پایه سیله غلظه و ۱۰۶۵ ده
استانبول قاضیلقنه نصب اولمش؛ وینه اوسنه عزل
اولنهرق، اون اوچ سنه معزول قالدقدن صکره،
۱۰۷۷ ده آناتولی و ۱۰۹۷ ده روم ایل قاضی عسکری
و ۱۱۰۱ تاریخنده شیخ الاسلام اولمشدر. بر سنه
ایله طغوز آی و سکر کون مسند فتواده قالدقدن
صکره، تهورطی حسیله، حضور هایونده صدر اعظم
آرابه جی علی پاشانی تکذیب ایله ناسزا بعض سوزلر
سویلدیکندن، ۱۱۰۳ ده عزل اولنهرق، بوزجه
آطیه نفینه فرمان پادشاهی صادر اولمشیکن، خلنی
چتالجه لی علی افندیکن شفاعتله فندقلیده کی یالینده
اقامتیه مساعدیه بیورلمش؛ و سنه مذکوره ده، علی
افندیکن وفاتی اوزرینه، ثانیاً شیخ الاسلام اولوب،
ایکی سنه ایله ایکی بیچ آی قریب مدت امور فتوایی
اداره ایتدکدن صکره، بودفعه دخی صدر اعظم
سورمه لی علی پاشا ایله کچینه مدیکندن، ۱۱۰۵ ده
عزل و ساقزه نئی اولمش؛ و ساقز حادثه سنده قایقله
چشمه به کچمش؛ و منفاسی مصره تحویل اولمش
ایدی. بر مدت صکره عفو و اطلاق اولنهرق،
فندقلیده اقامت ایتکده ایکن، ۱۱۱۰ سنه سنده
وفات ایتمشدر. اکثر علوم و فنونه و حتی علم هیئت
و نجومه دخی آشنا و شعر و انشایه مقتدر ایدی.

فیض الله افندی } (داماد زاده —)
[«داماد زاده»]

ماده سنه هراجهت ۰]

فیض الله انجو { (میر —) سکنجی
قرن هجری مشاهیر علما

و شعراندن اولوب، هندستانک دکن خطه سنده
قرن مذکور اواخرده حکومت سورن سلطان
عمود بهمنی دولتمده قاضی ایدی .

فیض پور { هندستانک بمبای اداره سته تابع
(دکن) ایالتده کندش قضاسنه

تابع و ۲۱°۱۱' عرض شمالیده واقع بر قصبه اولوب،
۸۳۶۵ اهایسی واردر .

فیضی { اوتجی قرن هجری عثمانی شعرا -
سندن اوج ذاتک مخلصدر :

برنجیسی (حسین —) صاحب تذکره قتالی

زاده حسن چلینک کوچک برادری اولوب ،
طریق قضایه سالک ایدی . شو بیت اونکدر :

امرار لیک جانده نیجه دل ایده پنهان
شمشیر نقایله عدو چله ده حیران

— ایکنجیسی ارباب زعامتدن اولوب ،

ویانه تک محاصره سی سفرنده کندی کوله لری النده
شهید اولمشدر . شو بیت اونکدر :

قیرم اوستنده سمندن اینوب اول مه دیدی
ظلم ایله اولمشدی نور ایندی اومسکین اوستنه

— اوچنجیسی (عبدالله —) طورسون

زاده بقاینک اوغلی اولوب ، طریق تدریسه سالک
ایدی . شو بیت اونکدر :

کچمه رهگذردن او شاه خوبام
دریچه لبه کادی سیرایچون جام

فیضی { هندستان مشاهیر شعرا سندن ایکی
ذاتک مخلصدر :

برنجیسی (شیخ فیضی) بر روایتده دکنلی

و بر روایتده آکره لی اولوب، مشهور اکبرشاهک

منظوری بولنش، و ملک الشعرا عنوانه نائل اولمش

ایدی . پدری شیخ مبارک و برادری شیخ ابوالفضل

دخی مشاهیردن ایدی . ۹۵۴ تاریخنده دنیا به کلش؛

وضیق صدره مبتلا اولوب ، ۱۰۰۴ تاریخنده

آکره ده وفات ایتشدر . سانسگری لسانته آشنا

اولوب ، مسلمانلردن اک اول هندولرک فلسفه

وادبیاته واقف اولان بو زاندر . تاریخ و ادبیات

وسائر علومده و فلسفه و طبده دخی ید طولی صاحبی

ایدی . لسان فارسیده بر جوق اشعار و منظومه لری،

بعض تألیفات منثورده سی و سانسگری لسانندن

نزهه لری واردر . «سوامع الالهام» عنوانیه بر

تفسیر شریفی ، «موارد الکلام» عنوانیه بر تألیفی،

(مها براته) دن مترجم «نال دامان» عنوانی بر

منظومه سی، ینه سانسگری لسانندن مترجم «چا کینتا»

و «لیلاواتی» عنوانلریله ایکی رساله سی و خسته

نظامی به تقلیداً : «مرکز ادوار» ، «سلیمان

و بلقیس» ، «هفت کشور» ، «اکبرنامه»

و مذکور «نال دامان» عنوانلریله بش منویسی،

بر مجموعه منشاتی، مراتب دیوانی و سائر آثار ی

واردر . کلیات آثاری ۱۰۱ کتابه بالغ اولدینی

مرویدر . اواخر عمرنده (فیاض) دخی تخلص

ایدردی . سانسگری لسانته وقوفی و فلسفه و طبه

توغلی بین الجهلا بطلان عقیده ایله اشتها رینه سبب

اولمشدی . شو بیت جمله اشعارندندر :

تو ای کبوتر بام حرم چه میدانی
چکیدن دل مرغان رسته بر پا

— ایکنجیسی (شیخ اله داد سهرندی) ینه

اکبر شاه دوری شعرا و علماسندن اولوب ، علم

لغته «مدار الافاضل» عنوانیه بر تألیفی واردر .

شو بیت اونکدر :

کشم خط بر رخ زرد از سرشک لاله کون خود
باین رنگ آشکارا میکم درد درون خود

— اوچنجیسی ترتبلی اولوب ، اکبر شاه

زماننده هندستانه رحلتله، هندک هر طرفی کرمش،

و شاه مشارالیهک التفاتنه مظهر اولمش، و شیخ

فیضی فیاض ایله کوریشمش ایدی . حسن خطی دخی

وار ایدی . شو بیت اونکدر :

شرح جفای دوست نه بهر شکایت است
مقصود ذکر دوست دگر ها حکایت است

فیغالیه { (Phigalie) یونانک آرقادیه خطه -
سنده قدیمی بر شهر خرابه سی

اولوب ، شمسدن کنایه اولان آپولونک عبادتنه

مخصوص بر معبدینک خرابه لری موجود ایسه ده ،

اک کوزل آثاری لوندردن موزسنه نقل اولمشدر .

فیق { (یاخود افیق) شامده دمشق ایله

طبرییه آرسنده و طبرییه کولنک ساحل

شرقی سندن ۲۳ کیلومتره مک مسافده بر قصبه اولوب،

کلیسادن مبدل و یک قدیم ستونلری حاوی بر جامع

شریفی واردر .

— جوازنده بولنوب ، اردن یعنی شریعه

وادبسنه کیرمک ایچون کچیلن بوغازده ده (عقبه فیق)

دیرلر .

فیکیرا (Figueira) پورتگیز مشاهیر
بحر یونند اولوب، ۱۵۱۰ تاریخند
دولت مشارالها نامنه سوماتره جزیره سنی ضبط
ایتمشدی .

فیکیراس (Figuêras, Figueras) اسپا-
نیانک بارسلونه ایالتنده و جیرو
نهنک ۳۷ کیلومتره شمال شرقیسنده بر قصبه اولوب،
۸۴۰۰ اهالیسی، مستحکم قلعه سی، قیشله لری،
بارونخانه سی و سائر مؤسسات عسکریه سی واردر .

فیل خوارزم خطه سنک مرکزی بر شهر
اولوب، بعده (منصوره) و نهایت
« کرکنج » تسبیه اولنمشدی .

فیلات آرناؤدلفک چاملق خطه سنده و یانبه
ولایت و سنجاغنده اوله رق یانبه نك

۵۴ کیلومتره غربنده و قورقه جزیره سی قارشینده
اسکله سی بولنان صیاده نك ۱۵ کیلومتره شرق شما-
لیسنده واقع قضا مرکزی بر قصبه اولوب، هان

جمله سی مسلم املق اوزره، ۵۰۰۰ اهالیسی ورشده
مکتبی واردر . — فیلات قضای جنوباً پروزه،
شمالاً ارگری سنجاقلریله، شرقاً نفس یانبه قضاسیله،

غرباً دخی ساحل بجرله محاط و محدود اولوب،
فیلات قصبه سیله ۶۸ قریه دن مرکب و ۱۷۹ ۲۴
اهالی ایله مسکوند . اراضیسی عارضه لی ایسه ده،

زیتون و بادم آغا جلریله و سائر اشجارله مستور
کوزل تپه لری و منبت وادیلری واردر . هوا سی
پك ملایم اولوب، قیشلامق ایچون یوکسك یرلردن

اورالره خیلی قیون اینر . آنجق امر زراعت پك
مهمل اولوب، طوبراق و هووانك استعدادی نسبتنده
استفاده اولنه میور . حتی زیتون آغا جلری نك چوغی

بیانی حالنده اولوب، آشیلرینه همت ایدن یوقدر .
اهالی قضا اکثریت اوزره مسلم و جمله سی آرناؤد
اولوب، وفرت ذکاوت و شجاعته مشهور ایسه لرده،

زراعت و حیوانات ایشلرینه آرزو و مهارت لری
یوقدر .

فیلا دلف (Philadelphie) یعنی « محب
الاخ » . [« آتال » و

« بطلمیوس » ماده لرینك ایکنجی فقره لرینه
صراجه ت .]

فیلا دلفیا (Philadelphie) آمریقای
شمالیده ممالک مجتمعه نك یانسیلوا .

نیه حکومتده، واشینگتونك ۲۰۰ کیلومتره شمال
شرقیسنده، نیو یورك ۱۳۰ کیلومتره جنوب

غربینسنده، شویلمکیل ایله دلاوار نهر لرینك ملخا .
سندن ۸ و بو نهر ك بحر محیط آطلاسیده کی منصبندن
۱۶۰ کیلومتره یوقاریده اوله رق ۳۹°۵۶'۵۳"

عرض شمال ایله ۷۷°۲۹'۱۷" طول غربیده بر
بیوك شهر اولوب، ۱۱۰۰۰۰ اهالیسی،
دارالفنونی، فنون طبیعییه و صنایع نفیسییه مخصوص

آیری آیری آقادمیالری، واسع کتبخانه عمومی
ودیکر متعدد دارالکتبی، متعدد موزه لری، بیوك
دوائر رسمیه ابنیه سی، مصنع کلیسا و تیاترولری،

پك چوق مؤسسات علمییه و خبریه سی، معادن،
منسوجات، ماکینه، شكر، موم و سائر فابریقه لری
پك ایشلك تجارتی واردر . فیلا دلفیا ذکر اولنان

ایکی نهر ك آرده سنده و قسماً شویلمکیلک اوبریاقه سنده
یایغین بر صورتده دلاوار نهری بویجه ۳۵ کیلو
متره لك محله متمد اولور، و شرقدن غربه اکی

۱۸ کیلومتره دن آشانی دکلدر . ایکی نهر آرده سنده
اون بش بکری متره وسعتنده ۱۰ سوقاق اوزانوب،
اوبر استقامتده ده ۲۵ سوقاق اوزانه رق، شهره

برسطرنج شکلی و بریور . شهر ك اورته سنندن بری
عرضاً و بری طولاً ایکی واسع جاده اوزانوب،
شهری ۴ بیوك محله یه تقسیم ایدیور . خانه لری

عمومیت اوزره ایکی قاتلی اولوب، بعضلرینك کوزل
دمیر پارمقلرله محاط کوچك باغچه لری واردر .
پالکز ابنیه رسمیه و عمومیه بیوك و بوسك اولوب،

عادی اولردن فرق اولنورلر . فیلا دلفیا کثرت نفوس
و اهمیت تجاریه و سائرجه، نیویورق و شیکاغودن
سکره اوله رق، ممالک مجتمعه نك اوچنچی شهری

اولدینی حالده، ایچنده برسکوت و سکونت حکمفرما
اولوب، نیویورقده کی ازدحام کورلیور؛ و هر
عائله نك کندینه مخصوص خانه سی اولوب، اجناس

مختلفه دن برچوق اهالی ایله مسکون هوتلری و کرا .
خانه لری یوقدر .

فیلا دلفیا اون یدنجی قرن میلادی اواخرنده
(پن) طرفندن صلحاً و نقداً ریلر دن مبابه
اولنان اراضیده تأسیس اولنوب، ۱۷۰۰ تاریخنده

عادتاً قصبه حالته یکمیش؛ و ممالک مجتمعه انکله نك
تحت اداره سنده بولندقبه، او جهتك اکی بیوك
معموره سی و مبهرك مرکزی بولنمشیدی .

اکی اول ممالک مجتمعه نك استقلال بو شهرده اعلان
اولنشی، و برنجی دفعه مجلس عمومی اوراده اجتماع

وفات ایتشدر . بر چوق حکایه و تیاترو کتابلری
براقشدر .

{ فیلیپوس اسم یونانیسنک معری
فیلقوس } اولان (فیلقوس) دن غلط
اولوب، شاهنامه ده و سائر کتب شرقیه ده اسکندر
ذوالقرنینک بدرینه ویریلن اسمدر [« فیلیپ »
ماده سنه مراجعت .]

{ فیلمون (Philémon) یونان قدیم مضحکه
نویس شعراسندن اولوب،
میلاددن ۳۲۰ سنه اول کیلیکیانک (سولس)
قصبه سنده طوغمش، و ۹۷ یاشنده ایکن، چوق
کوله دن قاتلوب وفات ایتشدر . سکسان قدر مضحکه
یازمش ایسه ده، یالکز بعض فقره لری بولنه ییلمشدر .

{ فی لوان تو } (Fei-Louan-Tou) چینک
و (فوکان) ایالتنک قسم شالیسنده اوله رق، چین
دکیزنده بر قویدر، که بوی ۱۲۰ واک ۴۰
کیلومتره قدر اولوب، هر روزکاردن مصون،
درین وطیعی مستحکم طاغلق برونلر واطه لرله
محفوظ بولمغه، دنیانک اک برنجی لیان عسکریسی
اولوب، جسم دوتارلرک محافظه سنه یارایه ییلمک
استعدادینی حائرر .

{ فیلوپمون (Philopœmon) یونان قدیمک
اک مشهور سردارلرندن
اولوب، میلاد عیسادن ۲۵۲ سنه اول آرقادیانک
(مغالو پولیس) قصبه سنده طوغمش، و آخایا
اتفاق عسکرنده خدمت ایدوب، بو اتفاقه قارشى
بولان اتولیه لیره وبعده اسپارته لیره مسینه لیره
قارشى بر چوق محاربه لر ایده رک، اسپارته
حکمداری (ماخانیداس) ى کندى ایله قتل،
وخلفى (نابیس) ى اتفاقه کیرمکه اجبار ایتمش
ایدی . بعده مسینه لیلرک آرقادیایه تجاوزلرینه
قارشى عسکر سوق ایدوب، دشمنک کترتندن
طولای، مغلوب اوله رق اسیر دوشمکه، مسینه لیلرک
قائدى (دینوقرات) طرفندن قبل میلاد ۱۸۳
تاریخنده تسیم اولمشدر . یونان قدیمک اک صوک
یتیشدریدیکی آدم عد اولنوب، بونک وفاتیه یونان
قدیمک دور مدنیته منقرض اولمشدر .

{ فیلو تاس (Philotas) پدری (بارمنیون)
ایله برابر اسکندرک منظوری
اولوب، رقیبلری حسدلرندن کندیسى حکمدار

ایتن ابدی . اون سکزنجی عصرک نهایتنه دک بتون
ممالک مجتمعه و بانسیلوانیه حکومتنک مرکزی
بولنوب، ۱۸۰۰ ده ممالک مجتمعه مرکزی و اشدینقونه
و بانسیلوانیه مرکزی ده هاریس بورغه نقل اولمغه،
مرکزیندن محروم بولان او وقت آنجیق ۲۱۷۶۷
اهالیسی بولان فیلادلفیا بر آز مدت تدنی ایتش
ایسه ده، بعده کوندن کونه اهالیسی و تجارت
و صنایع آرتوب، موقی دخی مساعد اولمغه،
شمدیکی درجه نی بولش، و کیتدیکه توسع ایتکده در .
هوای قشین پک صوئوق و یازین پک صیجاق
اولوب، مع هذا صاعلامدر .

{ فیلادلفیا (Philadelphie) آناتولیده
آیدین ولایتنه کائن آلا شهر
قصبه سنک اسم قدیمدر . [« آلا شهر » ماده سنه
مراجعت .]

{ فیلادلفیا (Filadelfia) ایالتیانک قلابره
اولترپوره ایالتده و نیقاسترونک
۱۹ کیلومتره جنوبنده بر قصبه اولوب، ۳۲۰۰
اهالیسی واردر .

{ فیلایک (Phillack) انکلترونک (فورنوال)
ایالتده و بودمینک ۷۵ کیلومتره
جنوب غریبسنده اوله رق بحر محیط آطلاسی
ساحلنده کی (سنت ایو) قوی ایچنده بر قصبه
واسکه اولوب، ۲۲۵ اهالیسی وجوارنده باقیر
معنی واردر .

{ فیلان } شروانده باب الابواب قربنده بر
قصبه و ناحیه اولدینی، و اهالیسنک
دن عیسوی ایله متدین مستقل بر قوم تشکیل ایدوب،
ریشلرینه « فیلانشاه » دینلیدیکی « معجم البلدان » ده
مذکوردر .

{ فیلتروس (Philètère, Philaëtus) }
برغمه حکومت قدیمه سنک
مؤسی اولوب، کندیسى بافلاغونیه لی بر طواشی
اولدینی حالد، لیسایق طرفندن برغمه وایلمکنه
نصب اولمغه، قبل میلاد ۲۸۳ تاریخنده اورانک
حکومتی ید استقلاله آله رق، یکریمی سنه حکومت
سورمش؛ و آنجیق کندیسى حکمدار نامنی آلیوب،
یکنی وخانی (اومن) بو عنوانی آلمشدر .

{ فیلدینغ (Fielding) انکلتره مشاهیر
حکایه نویسانندن اولوب،
۱۷۰۲ ده (شاربهام پارک) ده طوغمش، و ۱۷۵۴ ده

مشارالیه سوء قصد نیتده بولغله اتهام ایتملرله ،
تحت استنطاقه آلدقدبه ، دشمنلرینک دیدکلرینی
تصدیق ایتمکله ، ناحق یره اعدامنه حکم اولنهرق ،
رحم اولنشدر .

فیلودم { (Philodème) یونان قدیم حکما .
سندن اولوب ، اپقورک مذهبته
تابع ایدی . میلاد عیسادن اول کی قرنده سوریه ده
طوغوب ، رومایه انتقال ایله ، تدریس وتألیفه
اوغراشمشدر . منطق و اخلاق وسائرده دأثر
یازوب ، آثارینک پالکز بعض فقره لری بولنشدر .
فیلورینه { [«فلورینه» ماده سنه مراجعت
بیوریه .]

فیلوسترات { (Philostrate) یونان قدیم
منطقیون و مورخلرندن
اولوب ، برروایتده لئی آله سننده وبرروایتده
آتنده طوغوش ؛ و اوچنجی قرن میلادیده روماده
تدریسه مشغول بولنشدر . منطق و تراجم احوال
وسائرده دأثر بر قاچ اثری واردر .

فیلوکتیت { (Philoctète) اساطیر
یونانیه ده تسالیه اقوامندن
برینک حکمدارینک اوغلی اولوب ، قهرمان مشهور
(هرکول) ک رفیق ایدی . کویا هرکول وفاتنده
بر مشهور اژدرهانک قانیله تسمیم ایدلش اولان
اوقلرینی بوکا تسلیم ایدوب ، بر یره کوممه سنی
وکیسه یه کوسترمه سنی تنیه ایتمشدی . بعده
یونانیلر تروآ محاربه سنه کیتدکلرنده ، بو اوقلری
اله کچیرمدیکه ، غالب اولمه یه جقلرینی کاهن بیان
ایتمکله ، فیلوکتیتی صیقیشدیردقلرنده ، بو دخی
ناچار قالب ، اوقلری صاقلامش اولدینی
یره آیانغیله اورهرق کوسترمش ؛ و اوقلری
بالاستصحاب تروآیه عزیمت ایتمش ایسه ده ، بونلرک
بری آیانغنک اوزرینه دوشمکله ، بر یاره آچلمش ؛
وبویاره او درجه ده تفتن ایتمش ، که آرقداشلری
رایحه کریمه سنه طیانهمیه رق ، کندیسینی لئی جزیره .
سنه چیقارمغه مجبور اولمشلر . اون سنه صکره
یونانیلر ، تروآ محاربه سنه ختام وبره یلمک ایچون ،
هرکولک اوقلرینه احتیاج کوروب ، اولیس ایله
ثوبتولوسی لئی یه اعزام ایده رک ، فیلوکتیتی آرامغه
مجبور اولمش ؛ و (ماخاؤن) ایله (پودالبر) کند .

یسنک یاره سنی اپی ایده رک ، برلکده تروآیه
کوتورمشلر . تروآدن عودتنده کویا قلابره یه کچوب ،
(پتلیه) ایله (توریوم) شهرلرینی تأسیس ایتمش .
فیلوکسن { (Philoxène) یونان قدیم
شعرا سندن اولوب ، قبل میلاد
درنجی قرنده سیچلیه نک سیراقوسه شهرنده یاشا .
مشدر . اورانک حکمدار طالمی مشهور نیسک
(دیونیسوسک) سوبلیدیکی اشعارک ماهیتی حقنده
فکرینی آچیقندن بیان ایتدیکندن طولای ، حبس
اولنش ؛ وبرمدت صکره ، ظالم صرقومک دیگر بر
منظومه سی حقنده بیان فکرا یتمک اوزره ، سیبلی تخلیه
اولنهرق ، مذکور منظومه یی کورنجه : « بنی محبه
کوتورسونلر» دیمش ، ودیسک بونکته دن خوشلا .
نوب ، کندیسینی عفو ایتمش اولدینی مشهوردر .

فیلوکسن { یاخود قسنیاس (Philoxène)
Xénaías) یعقوبیون مذهبته
تابع سریانی مؤلفلرندن اولوب ، اهوازده دنیایه
کلیش ؛ و ۸۵۰ تاریخ میلادیسندن سوریه نک
(پراپولیس) شهری یسقبوسی اولوب ، خالکیدونه
مجلس روحانیسی مقرراتنک علیهنده بولندیفتن ،
۵۱۸ تاریخنده ایمپراطور یوستینیانوس طرفندن
کنفری یه نئی ، و ۵۲۲ ده اوراده اتلاف اولنشدر .
اناجیل اربعه یی لسان سریانی یه ترجمه ایتمشدر .
یعقوبیون عنندنه شهدا واعزده دن معدوددر .

فیاولاؤس { (Philolaüs) یونان قدیمک
فیثاغوراسک مذهب فلسفینه
منسوب حکما سندن اولوب ، حکیم مشارالیه ک فکر
ومسلکنه دأثر الک زیاده تفصیلات ویرن تلامذه .
سندندر . طبیعت ، عالم و روح حقنده برر تألیفی
واردر ، که افلاطون طرفندن بک زیاده تقدیر
اولنوردی . آثار موجوده سی نا تمامدر . کره
ارضک غربدن شرقه طوغری برنوع حرکتی الک
اول حس ایدن بو ذات اولدینی صروی اولوب ،
کندیسنه اصول جدیده هیئتک کاشف اولی نظریه
باقائلر دخی واردر . قبل میلاد ۵۰۰ تاریخلرنده
(قروتونه) ویا (تارننه) ده طوغوب ، ۴۲۰
تاریخلرنده وفات ایتمشدر .

فیلومیتور { (Philométor) یعنی « محب
الام » آلتیجی بطلمیوس

ایله اوچنجی آتاک لقیدر . [« بطلیموس » و
« آتال » ماده لرینه مراجعت .]

فیانون { کشتی واردر :
(Philon) بواسطه مشاهیردن درت

برنجیسی یزاتیونلی اولوب ، معماریلقده وفن
جر اقالده کی مهارتیه مشهوردر . میلاد عیسادن
ایکی قرن اول یاشایوب ، ردوس و اسکندریه
سیاحت ایتش ؛ وفن معمارییه و جر اقاله دائر
برقاچ کتاب یازمش ایسه ده ، یالکز بعض فقره لری
بولنه ییلمشدر .

— ایکنجیسی لاریسه (یعنی یکشهر) لی
دیمکله معروف حکمدان اولوب ، قبل المیلاد ۱۱۰
تاریخندن ۸۸ تاریخنه دک آتنده « یکی آقادیما »
مدرسمنی اداره ایتش ؛ ومهردادک یونانی استیلا
سنده ، رومایه نقل مکان ایدوب ، مشهور چیچرون
جمله تلامذه سندن بولشمشدر .

— اوچنجیسی عبرانی اولوب ، افلاطونک مذهب
فلسیفه تابع حکمدان ایدی . میلاد دن ۳۰
سنه اول اسکندریه ده طوعوب ، کهنه طریقنه سالک
اولدینی حالده ، حکمای یونانک آثارینی تبیع ایله
(افلاطون عبرانی) لفیلله شهرت بولمشیدی . عقائد
موسوییه وفلسفه وتاریخه متعلق یونانی قدیم لسانده
برقاچ تألیفی واردر . ۴۰ تاریخ میلادیسنده
قدس اهاالیسی طرفندن مبعوثاً رومایه کوندرایش ؛
ووسفرینک تفصیلاتی یازمشدر . تاریخ وفاتی معلوم
دکلدر .

— دردنجیسی (بیلوس) یعنی جمله مدینه
قدیم سندن اولوب ، ادبیات وتاریخه دائر بعض
آثاری واردر . (سانغونیاتون) طرفندن یازمش
فیکه نلرک تاریخنی دخی ترجمه ایتشدیه ده ، بونک
بالکز بعض بارچه لری بولنه ییلمشدر .

فیله { (Phila) صید مصر منتهای جنوبده
ونویه حدودنده اوله رق نیلک
ایلک شلاله لری قرینده ونیلک ایچنده بر جزیره
اولوب ، اسوانک ۴ کیلومتره جنوبده وآنقدر .
بر چوق خرابه لری وآثر عتیقه سی اولوب ، علی
المصوص (ایریس) و (اوزیریس) ایله (تیفون) ک
عبادته مخصوص معبدلرک ویرانه لری موجوددر .
[« اسوان » ماده سنده مراجعت .]

فیلی { ایرانک لورستان خطه سنده بیوک
(بر قوم اولوب ، (پیش کوه)
(پشت کوه) اسم لرله ایکی شعبه یه منقسمدر .

فیلیاتره { (Philiatra) یونانک موره شبه
(جزیره سنده (مسینه) ایالتک
(تریفلیا) قضا سنده و (کیاریسه) نک ۱۳
کیلومتره جنوب غریب سنده اوله رق ساحل بحردن
برکیلومتره ایچریده بر قصبه اولوب ، ۱۸۵۰
اهالیسی وقصبه یی احاطه وستر ایدن زیتون ولیون
آغاج لرله پک چوق قوری اوزوم یتشدیرر باغلری
واردر .

فیلیپ { یاخود فلیپ (Philippe) اسکی
(ماکدونیه حکمدارلرندن بش
کشینک اسمیدر :

— برنجیسی قبل المیلاد ۶۰۹ تاریخندن ۵۷۶
تاریخنه دک حکم سورمشدر .

— ایکنجیسی اک مشهورلری اولوب ، بیوک
اسکندرک پدریدر . اوچنجی آمینتاسک اوچنجی
اوغلی اولوب ، میلاد عیسادن ۳۸۳ سنه اول
طوغمش ؛ و ، ماکدونیه دم ظهور ایتش اولان
فته وفساد ی باصدیرمق ایچون ، مملکت مذکوره یه
جلب ایدلش اولان (پلوپیداس) طرفندن رهن
طریقیه یونانک تیه شهریه کوندریله رک ،
(پامینونداس) ک خانه سنده تربیه اولمشدی .
برادری اوچنجی پردیقاسک وقاننده ۳۶۰ تاریخنده
فیلیپ تبه دن فرارله ، ماکدونیه یه داخل اولوب ،
ابتدا یکنی آمینتاسک وصیی وبعده حکمدار مستقل
صفیله حکم سورمکه باشلامش ؛ ومنظم ومعلم
بر اردو یتشدیروب ، اولاد داخل مملکتده اسایش
وامینتی تقریر ، وثانیاً ایلیریا ، پتونیا ، تراکی
وسائر جهتلرده بر خیلی یرلر ضبط ایله ، مرکز
حکومتی (پلا) شهریه نقل ایتش ایدی . قبل
المیلاد ۳۵۶ تاریخنده (اپیر) یعنی طوسفه لق
حکمدارینک قیزی (اولیمپاس) ی تزوج ایله ،
بو صهریتله قوتی برقات دها تزئید ایتدکدن
صکره ، یوزنی مطمح نظر ایددرک ، حکومتی
یونانیه نک اک قوتلیسی اولان آتیه حکومتی
ضعیفلاقمق ایچون ، بو حکومتک تحت اتفاق ویا
حمایه سنده بولنان اوتنده بریده واقع بعض یرلری

بربرینی متعاقب ضبط ایتکه باشلامش؛ و تسالیالیری تحت حمایسنه آلهرق، ترموپیل بوغازندن کچمکه چالیشمش ایسه ده، بوکا مقتدر اوله مامش؛ و (اویا) جزیره سنی ضبط ایتک اوزره اولان تشبته دخی موفق اوله مامش ایسه ده، (اولینته) پی ضبط ایتش؛ و کویا جد اعلا سنک یوناندن ماکدونیه به هجرت ایتش اولدینی ادعا ایله، بو تأویله استناداً یونانیلره مخصوص اولان (اولپ) اویونلرینه و بوکا مشابه آیدلره داخل اولش؛ و یونانک ضبطنه حاضر لائمه برابر، ایر و تراکیه قارشی دخی عسکر سوق ایتشدی. بعده بر اختلال داخل پی باصدیرمق، و عندلرنده اماکین مقدسه دن عد اولنان یرلری تحقیر ایدلری تریبه ایتک بهانه سیله یونانه عسکر سوق ایده رک، ۳۳۸ تاریخنده بیوتیا و آتیقای ضبط ایتش؛ و خرونیه محاربه سنده آتته لیلرله تبه لیلری مغلوب ایده رک، یونانک استقلالنی صارصیتش ایدی. آتیقی بو غالیبتدن استفاده خصوصنده استعجال ایتیوب، ایرانه قارشی تصارلادینی بیوک بر سفره حاضر لائقی اوزره، ماکدونیه به عودت ایتش ایسه ده، بو تدارکاتده ایکن، تطلیق ایتش اولدینی اسکندرک والده سی مرقومه (اولیمپاس) طرفندن قونمش اولدینی مطنون بولنان و ظاهراً بر حکم قانونیدن دلکیر اولان ماکدونیه رؤساسندن (پاوسانیاس) طرفندن ۳۳۶ تاریخنده قتل اولمشدر. ۲۴ سنه حکومت سورمش؛ و اوغلی اسکندر ذو الفرین خلنی اولمشدر. دیپلوماتلق دینلن علم سیاسیده ازمئه قدیمده صاحب ترجمه دن ماهر کیمسه بولنماشدر. جسارت و درایتنه دائماً حیل و خدعه پی دخی مزج ایدی. خطیب شهیر (دموستن) فیلیپک آتته لیلره قارشی اولان نیت و تشبثاتی درمیان ایده رک، همشیریلرینی بو حکمداره قارشی تشویق و تشجیعه بولنمشدر.

— اوچنجیسی (آریداؤس) لیلیه ملفبدر.

[«آریداؤس» ماده سنه مراجعت.]

— درونجیسی قساندرک اوغلی اولوب، قبل.

المیلاد ۲۹۸ تاریخنده پدرینه خلف اولمشدر.

— بشنجیسی دمتریوسک اوغلی اولوب،

میلاددن ۲۲۱ سنه اول، ۱۵ یاشنده ایکن، عمی (آنتیغون دوسون) ه خلف اولهرق، ماکدونیه تختته اوتورمش؛ و یونانده تشکیل ایتش اولان ایکی هیئت متفقه دن آخائیا اتفاقیه برلشهرک، اتولیا هیئت متفقه سنی دفعاتله مغلوب ایتش؛ و قوت و غالیبتندن بالاستفاده، بتون یونانی ید ضبطنه آلمش ایدی. و صیسی بولنان یونانی (آراتوس) کندیسینی یونانه مسلط اولقدن واز کچمرکه چالیشمش ایسه ده، مقتدر اوله میوب، حتی بو طرفدارلقدن طولایی کندیسینی تسمم ایتدیرمش اولدینی ده مریودر. رومالیرک دخی علیهنده بولنهرق، آتیبال ایله اتفاق ایتش ایسه ده، بر ایکی دفعه مغلوب اولقدن صکره، سناتونک آرزوسی خارجه چیقماغه، و رومالیرک متفقری بولنان یونانیلره ردوس و برغامه حکو. متلرینه طوقماغه مجبور اولش؛ و نهایت رومالیرک کثرت مدعیاتندن یزار اولوب، آتیبالک و سوریه حاکی آنطیوخسک تکلیقاتی اوزرینه، یکیدن حربه حاضر لائقمده ایکن، قبل میلاد ۱۷۸ تاریخنده وفات ایتشد. ولد مشروعی اساسسز بر شبهه اوزرینه اتلاف ایتش اولدیغندن، ولد نامشروعی (پرسیوس) خلنی اولمشدر. اسکندر دین صکره کی فیلیپرا اعتباریه بوکا اوچنجی فیلیپ دخی دیرلر.

فیلیپ { (Philippe) سوریه ده حکومت سورن طوائف ملوکدن اولوب، یدنجی آنطیوخس غریپوسک اوغلیدر. میلاد دن ۹۵ سنه اول برادری آلتنجی سلفقوسه خلف اولوب، حق وراثت ادعا سنده بولنان اوتنجی واون برنجی و اون ایکنجی آنطیوخسلره قارشی محاربه ایله مشغول اولش؛ و بر دفعه اسقاط اولندقدن صکره، تختی استرداد ایتش ایسه ده، تبعه سی محاربات داخلیه دن یزار اولوب، ۸۰ تاریخنده کندیسینی قطعاً اسقاط و طردله، اشکانیان شعباتی ملوکندن (تیران) ی جلب ایتشدری. ۵۷ تاریخنده وفات ایتشد.

فیلیپ { (Philippe) رومالیرک تحت اطال. عتنده اولهرق قدسده حکومت سورن ملوکدن اولوب، بیوک هرودک اوغلیدر. پدری عندنده افکار مخالفه ایله اتهام اولنهرق،

عندالحاکمه تبریه ذمت ایتش ؛ و پدرینک وفاتنده ،
خاندانک حقوقی مدافعه ایجون ، رومایه کیدوب ،
میلاد عیسایک برنجی سنه سی پدرینک برینه نصب
اولمشدی . عاقلانه و عادلانه حکومت سوردرک ،
(بیت سعید) قصبه سی توسیع و تزین ایله آغستوسک
قیزی نامه (یولیا) تسمیه ایندیکی کبی ، (بانایاس)
قصبه سی دخی بیودرک (قیصریه) ویا (قیساریه)
تسمیه ایتشدی . ۳۳ تاریخ میلادیسنه دک حکم
سوروب ، وفاتنده قدس جهتی دخی سوریه (یعنی
شام) ایالتنه الحاق اولمشدی .

فیلیپ } عرب — (Philippe l'Arabe)
روما امپراطورلرندن اولوب ،

ایوم اسکی شام دینلن (بصری) قصبه سنده
دنیا به کیشدر . پدری عربان مشایخندن ایدی .
روما عسکرینه کیروب ، جسارت و اقتدار ایله اک
بیوک رتبه یه واصل اولمش ؛ و ایرانلره قارشی اولان
محاربه ده مظفر اولدقدن صکره ، عسکرینی قاندره رق ،
میلادک ۲۴۴ تاریخده کندینی امپراطور اعلان
ایتدیرمشیدی . جزیره یی ترک ایدره رک ایرانلره
مخاله ایتدکن ، و طونه یی تجاوز ایتش اولان
بعض اقوام وحشی به قارشی یورپوب ، بونلری ده
دفع ایتدکن صکره ، ۲۴۷ تاریخده رومایه داخل
اولوب ، بوشهرک تأسیسنگ بیکنجی سنه سی مناسبتیه
فوق العاده برطاقم شلشکر ترتیب ایتش ؛ و حکیمانه
بعض قوانین و نظامات وضع ایلمش ایسه ده ،
سردارلرینک هر بری بر طرفده اعلان استقلال
ایدوب ، بونلره قارشی کوندردیکی (دقوس)
دخی اونلره امثال ایتکلر ، ۲۴۹ تاریخده فیلیپ
(وروث) ده مغلوب اولوب ، محاربه ده قتل
اولمندر . خرسیتان اولوب ، دینی کیزی طوتدینی
مظوند .

فیلیپ } (Philippe) فرانسه قرالرندن
بو اسمله بوجه آتی آتی قرال
کندر :

برنجی برنجی هنرینک اوغلی اولوب ،
۱۰۵۳ تاریخده طوغمش ، و ۱۰۶۰ تاریخده ،
طایبی فلاندره قوتی بودو آنک وصایتیه تحت
موروثه کچوب ، بدی سنه صکره و صیسنک وفاتنده
وزنه سی بننده ظهور ایدن منازعاته قارشمق

ایتمش ایسه ده ، مغلوب اولمش ؛ و فرانسه نک
بعض طرفلرنده حکم سورن قوت و دوقه لرله بر
خیلی وقت اوغراشمش ؛ نهایت قاریسی تطبیق
ایله آنزو قوتنک قاریسی قاجیروب تزوج ایتد .
یکندن ، پاپا طرفندن آفروسه دوچار اولوب ،
تبه سی عندنده نفوذ و اعتبارینی غائب ایتدیکندن ،
اوغلی شیشمان لویی بی حکومته تشریک ایتکه مجبور
اولمش ؛ و ۱۱۰۸ ده وفات ایتشد .

— ایکنجیسی ، آغستوس آینده طوغمش
اولمقله ، (فیلیپ اوکوست) تسمیه اولنهرق ، بدنجی
لویینک اوغلیدر . ۱۱۸۰ تاریخده ، ۱۵ باشنده
ایکن ، پدرینه خلف اولوب ، یهودیلری تعقیب
ایدهرک ، کلیتی ثروته مالک اولدقدن صکره ،
فرانسه نک بعض بیوک دره بکلریله و علی الخصوص
فلاندره قوتیه و بورغونیه دوقه سیله اوغراشمش ؛
وانختره قرالی ایکنجی هنری ایله محاربه ایدوب ،
اوغللرینی علیهنه قالدیرمش ؛ و بونک وفاتنده اوغلی
(ریشار کوردولون) ایله بالاتفاق ، قدسی
صلاح الدین ایوبیدن استرداد مقصدیه ، بر اوچنجی
اهل صلیب محاربه سی آچمش ایسه ده ، سچلیه یه
واصل اولنجه ، آره لرنده تفرقه ظهور ایدوب ،
فیلیپ عکاک ضبطنده بولندقدن صکره ، فرانسه یه
عودتله ، انکلتزه قرانک برادری اراضیسر ژان
ایله برلشهرک ، انکلیز حکومتیه بر جوق غوائل
چیقارمش ؛ و شارلک وفاتیه مرقوم ژان
انکلتزه قرالی اولدقدن صکره ، بونک دخی علیهنده
بر طاقم دسایس چوپروب ، انکلتزه نک فرانسه
طوبراغنده کی ممالکنی ضبط ایتش ؛ و بر آره لق
کندی اوغلی سکرزنجی لویی بی انکلتزه قرالغنه
کچیرمش ایسه ده ، نهایت طوتدیره یوب ، انکلتزه دن
صرف نظرله ، فرانسه نک بعض قوتنق و دوقه لفرینی
ضبط و التحاق ایدهرک ، فرانسه نک توحیدینه خدمت
ایتدکن صکره ، ۱۲۲۳ تاریخده وفات ایتشد .
علوم و صنایعک ترقیاتنه خیلی خدمت ایدوب ، پارس
شهرینی دخی تزین ایتشدی .

— اوچنجیسی « جری » لقبیه ملفب اولوب ،
طافوزنجی لویینک اوغلیدر . ۱۲۴۵ تاریخده
طرغوب ، سکرزنجی اهل صلیب سفرنده پدرینک

فرانسه به برچوق دره بکلکرم ضم ایدرک، شورای دولت و دیوان محاسبات کشادی کبی بعض اصلاحات دخی اجرا ایتشد.

— بشجیدی «اوزون» لفیله ملقب اولوب، دردنجی فلیک ایکنجی اوغلیدر. بیوک برادری اونجی لویینک ۱۳۱۶ تاریخنده وفات ایتسیله، کبه قالان قاریسندن طوغان چوجفک یاشاماسی، و قیز اولادینک تحنه کچمنسک جواز و عدم جوازی حقنده برچوق منازعات جریاندن صکره، صاحب ترجمه قرال اونوب، ۱۳۲۰ ده فلاندرله صلح ایتش؛ و بعض اصلاحات داخله ده دخی بولنش ایسه ده، کندییی متعصب و افکار باطله اصحابندن اولدیفندن، یهودیلره و اعتقادلرند بهانه بولنان آدمیره قارشی تعقیبات و زجریات اجراسنده انکیزیسیون محاکم ملعت. کارانه سنه سر بستی تام ویرمش؛ و ۱۳۲۲ ده بلاولد وفات ایتکله، برادری دردنجی شارلخلی اولشدر.

— آلتجیدی (والوآ) لفیله ملقب اولوب، فرانسه خاندان قرایسک والوآ قورانه منسوب ایدی. اوچجی فلیک تورونی اولوب، ۱۲۹۳ ده طوغمش؛ و دردنجی شارک وفاتنده حامل بولنان زوجه سنک وضع حملنه دک، نائب حکومت نصب اولنوب، طوغان چوجق قیز اولغله، ۱۳۲۸ ده کندی قرالغی اعلان ایتشدی. انکلتزه قرالی اوچجی ادوآرد والده سی ایزابله دن دردنجی فلیک تورونی اولدیفندن، وراثت ادعاسیله میدانه چیقوب، آلمانیه ایمپراطوریه و فلاندرله بالاتفاق، فرانسه به تجاوز ایتش؛ و بوجهله یوز سنه لک محاربه دیگله مشهور اولان وقوعات بربرینی تعاقبه باشلاوب، صاحب ترجمه نک زماننده انکیزلر فرانسه طوراغنده برچوق تخریبات اجرا ایتدکری کبی، کندییی دخی ویرکیلی آتریمرغه مجبور اولش؛ و وبا عتی دخی ظهور ایدوب، اهالی بی برقات دها دوچر مصائب ایتشدی. یکری ایکی سنه حکم سوردکدن صکره، ۱۳۵۰ ده وفات ایتشد.

سوآبه لی (Philippe de Souabe) } فلیپ
آلمانیایمپراطورلرندن
اولوب، فردریق باربروسک ایکنجی اوغلیدر.

معینده بولنورق، ۱۲۷۰ ده افریقیه ساحلنده پدرینک وفاتی اوزرینه، فرانسه قرالی اولوب، تونس حاکیمه عقد مصالحه دن صکره، فرانسه به عودتله، فرانسه حکومت صغیره سندن برخیلسنی مباحیه و وراثت طریقیله وسائر صورله التحاق ایدرک، فرانسه اتحادینه خدمت ایلمش؛ و مشهور «سیچلیه ایکندلری» دینل جنایت عمومیه نک مرتب و مشوقی اولان آراغون قرالی اوچجی پدرویه قارشی اعلان حرب ایدوب، قاتالونیه نک بر قسمی ضبط ایلمش؛ و او صره ده ۱۲۸۵ ده وفات ایتشد.

— دردنجیی «کوزل» انبیله ملقب اولوب، اوچجی فلیک اوغلیدر. ۱۲۸۵ تاریخنده، ۱۷ یاشنده ایکن، پدرینه خلف اولوب، آراغون قرانه قارشی اولان محاربه به دوام، و ۱۲۹۱ ده عقد مصالحه ایتدکدن صکره، فلاندره قوتنه معاونت ایدن انکلتزه قرالی برنجی ادوآرد اعلان حرب ایدرک، قزاندینی غالبیت اوزرینه، فلاندره قوتلغنی فرانسه به الحاق، و انکلتزه قرالی اوغلی ایکنجی ادوآره فرانسه قرالک قیزی ایزابله بی آلفه اجبار ایتشدی. اوندن صکره آروپا دولترینک امور سیاسیسه دخی مداخله ایتک ایستین پایا سکرنجی بونیفاس ایله اوغراشمغه باشلاوب، پاپانک آفروسلرینه قارشی فرانسه ده بر مجلس عمومی انتخابله پاپانک حقسزلغنه و ارباب جنایاتدن اولدیفنه و هر حالده فرانسه نک امور داخلیه سیاسیسه سنه قاریشمغه حق اولدیفنه قرار ویردیرمش؛ و آنجق پاپا یه آفروسدن واز کچمیدیکندن، عاقبت رومابه بر طاقم آدمیرلر ارسالیله پاپای طوتدیروب، اک شدتلی عقوباتله معذب ایتشدی. بعده مرقوم بونیفاسک برینه کچن اون برنجی (بنوآ) نک وفاتنده آویزونده بر فرانسه پایا انتخاب ایتدیروب، بوکا (تامپله) دینل طریق ره پای لغو ایتدیرمکه، بو طریقه منسوب مناسترلرک ایدغش اولدقلى کلیتلی ثروتلری مصادره ایتدیکی کبی، یهودیلری دخی تعقیب ایدرک، برچوق آتجه لر بی آلمش؛ و بر طاقم فاحش ویرکیلر طرح و مسکوکاته قیمت حقیقه لرندن بک زیاده فیثات وضع ایتش ایدی. بو دخی

۱۱۷۸ تاریخچه طوغوب پدرینک وفاتده سوآبه ایل طوسفانه وارث اولمش؛ وبرادری آلتنجی هنزینک وفاتده ۱۲۰۶ ده آلمانیه ایمراطورلغه کچش ایدی. رقیلرندن زوهرنیکنلی (برتولد)ک حقوقی اشترا، وبرونسویقلی اوتونی مغلوب ایدرک، ایکی سنه حکومت سوردکدن صکره ۱۲۰۸ ده قتل اولمغه، مرقوم اوتون خلنی اولمشر.

فیلیپ } (Philippe) اسپانیه حکمدارلرندن
} بو اسمله بش کشتی کلشدر:

برنجیسی «کوزل» لقبیه ملقب اولوب، اسپانیهده حکومت سورن آوستریا سلاله سنک مؤسیدر. آلمانیه ایمراطوری ماقسیمیلان ایله بورغونیه لی ماریه نك اوغلی اولوب، ابتدا آوستریا آرشیدوقسی عنوانی حائر ایکن، ۱۴۸۲ ده والده سندن وراثت فلنك قرالی اولمش و ۱۴۹۶ ده فردیناند ایله ایزابلانك قیزی مجنونه ژانه یی تزوج ایتکله، اسپانیه تختنه وراثت حق قزانش ایدی. ۱۵۰۴ تاریخنده، ایزابلانك وفا یی اوزرینه، فردینانك موانع ودسایسبله برابر، قاستبله قراللی اعلان اولنورق، اهلانك توجهنی قزاق ایچون، انکیزیسونك مظالمه برحد قومش ایسهده، اسپانیول مأمورینی عزل ایله، یرلرینه فلنكلی نصب ایتدیکندن، وسفاخته پك دوشکون اولسبله، قیصقانچلندن عقلنه خلل کلش اولان زوجهی ژانه یی مجنونه در دیه قیامتق ایستدیکندن، آرزوایتدیکی توجه عمومی قزاقمامش، و ۱۵۰۶ تاریخنده، ۲۸ یاشنده اولدینی حالده، سفاهتن هلاک اولمشر. شارل کینت وفردیناند اسمرله ایکی اوغلی اولوب، ایکسی ده اسپانیه قرالی و آلمانیه ایمراطوری اولمشردر.

— ایکنجیسی شارل کینتک اوغلی و برنجی

فلیک تورونی اولوب، ۱۵۲۷ تاریخنده طوغمش؛ و ۱۵۴۰ ده میلان دوقه سی اولوب، پدرینك وفوق عزلی اوزرینه، ۱۵۵۴ ده ناپولی وسیچله، ۱۵۵۵ ده فلنك و ۱۵۵۶ ده اسپانیه قرالی اولمش؛ و ۱۵۵۴ ده خصمی بولنان انکلتزه فرالیجه سی ماریه یی تزوج ایتمش ایسهده، انکلتزه جه برکونه حکم ونفوذ قزاقمامش ایدی. قنولیکلکده

تمعی زیاده اولمغه، پروتستانلک پك علینده بولنوب، فلنك وانکلتزه وفرانسهده پروتستانلرک تعقیبه یاردیم ایتدیکی کبی، اسپانیاده دخی انکیزیسون محاکم ایلسانه سنه زیاده قوت وبروب، قالمش اولان اهل اسلامی دخی قاجیرمش ایدی. فرانسه تختنه کند ییزی ایزابلای اوتورتمق مقصدیله، فرانسهده برطاقم داخلی فسادلر چیقارتمش ایسهده، نهایت موفق اولمبوب، مصالحه ایتکله مجبور اولمش، وایکنجی هنزینك قیزی ایزابتی تزوج ایلمش ایدی. انکلتزه قارشی تمجیز ایتش اولدینی جسم دونماسی ده برشدنلی فرطونه یه طوتیلوب محو اولمش ایدی. بونك زماننده اسپانیه نك آسریقاده وجزایر بحر محیطده کی مستعمراتی پك کلیتلی واردات ویرمکه باشلامش ایسهده، ایکنجی فیلیپ بو وارداتک جمله سنی بتون عالمه حاکم اولق خلیای حامی اغورینه صرف ایدرک، وفاتده خزینه یی بوم پوش براقش ایدی. پورتکیزده حکمدارلق ایدن قاردینال هنزینك وفاتنده، پورتکیزلیلرک وفرانسه نك مانعیتله برابر، پورتکیزی دخی تحت حکمنه آلمشیدی. آنجق فلنك انکیزیسون محاکمی ادخال ایتک ایستدیکندن، اوراده بر پیوک اختلال ظهور ایدوب، فلنكک بستیون تحت حکمندن چیقمسی موجب اولمشر. ۱۵۹۸ تاریخنده وفات ایتمشر. هر نه قدر قنولیکلر، تعصبه مبنی، کندیسنی مدح ایدورلرسهده، ظالم و غدار و امنیت بر حکمدار اولدینی منفق علیه اولوب، حتی کند یی اولادندن دون قارلوسی ده کندیس ی قتل ایتدیرمش اولدینی مظنوندر.

— اوچنجیسی ایکنجی فلیک اوغلی اولوب،

۱۵۹۸ دن ۱۶۲۱ تاریخنه دک ۲۳ سنه حکم سورمشر. کوشک وجسته مزاج بر حکمدار اولمغه، امور اداره یی وزیر ی بولنان (لر مه) دوقه سنک الینه براقشیدی. ۱۶۰۴ ده انکلتزه ایله مصالحه، وفلمنکله ۱۲ سنه لك متارکه عقد ایتمش؛ وفرانسه قرالی اون اوچنجی لوییه قیزی یی ویره رک، فرانسه ایله دخی مصالحه ایتمش ایدی. تنصره مجبور اولمش اولان عربلرک دخی قیامندن متوهم اولدیفندن، ۱۶۰۹ ده بونلرک جمله سنی اسپانیه دن اخراج

ایتمکله ، مملکتی ارباب حرفت وصنعتدن تهری برافش؛
وسکوکاتجیه ظهور ایدن تشویشات دخی بستیون
فقر و ضرورت عمومیه یی انتاج ایتمشدی . بونک
زماننده آوروپاده اوتوز سنهک محاربه دیمکله
مشهور وقوعات ظهور ایدوب ، اوچنجی فیلیپ
آوستریا طرفنی التزام ایتمکله ، بو محاربات دخی
اسپانیهک خرابیتی آرتیرمشر .

— دردنجیسی اوچنجی فیلیپ اوغلی اولوب ،
۱۶۲۱ ده ، ۱۶ باشنده ایکن ، پدرینه خلف
اولمش؛ و بوده سنی کی کوشک واقندارسز اولمغه ،
امور اداره یی باش وکیلی بولنان (اولیواریس)
قوتنک الینه برافشیدی . فلنکله تکرار محاربه یه
کیریشوب ، ابتدا قزاقمش ایسه ده ، بعده مغلوب
اولوب ، مملکت مذکورده نک استقلالنی طانیغه ،
وفلاندره نک بعضی یرلرله آلساسی فرانسه یه ترک
ایتمکله مجبور اولمش؛ و پورتکیز استرداد استقلال
ایتدیکی کبی ، قتالونه دخی فرانسه یه التحاق ایتمش؛
وناپولینک دخی فرانسه نک لندن چیقمسنه بر رمق
قالمش ایدی . نهایت قیزی ماریه ترزه یی اون
دردنجی لویی یه تزویج ایده رک ، فرانسه ایله اتفاقی
تأکید ایتمش؛ و ۴۵ سنه بووجهله حکومت سوز-
دکدن صکره ، ۱۶۶۵ ده وفات ایتمشدر .

— بشنجیسی اسپانیه ده حکومت سورن
بوربون سلاله سنک مؤسس اولوب ، ۱۶۸۳ ده
طوغمشدر . فرانسه حکمدار زاده لرندن لویینک
اوغلی و اون دردنجی لویینک توروونی اولوب ،
ابتدا آتزو دوقه سی عنواننی حائز بولمش؛ و ۱۷۰۰
تاریخنده دردنجی فیلیپک اوغلی ایکنجی شارلک
وصیتله اسپانیه تختته دعوت اولنهرق ، بلا مخالفت
تخت مذکورده قعود ایتمش؛ و تبعه سنه کنندی سو-
دیرمش ایسه ده ، آوستریالی آرشیدوق آلبرتک
ادعای وراثته قالیشمسیله ، اون دردنجی لویینک
قوت و نفوذندن توهم ایدن اکثر اروپا دولنک
بونک طرفنی التزام ایتلری « اسپانیه وراثتی محارباتی »
نامیله معروف محاربه لره سببت ویرمش؛ و بو مح-
ربه لرده فرانسه ایله اسپانیه عسکری آوستریا و انکلتزه
و پروسیه و فلنک عسکرینه قارشی طورمغه مجبور
اولمغه ، ابتدا بونلرک غلبه چالمسی اوزرینه ، بشنجی

فیلیپ اسپانیه یی ترک مجبور اولمش ایسه ده ، بعده
فرانسزلرله اسپانیولارک بربرینی تعاقب ایدن غالبیتلری
اوزرینه ، فیلیپ یه اسپانیه تختته عودت ایتمش ؛
ونهایت فرانسه تختته وراثت حقنی غائب اتمک ،
جبرالتار و مینورقه یی انکلتزه یه ، سیچلیه یی ساووا
دوقه سنه ، ناپولی ، میلان ، ساردنیه و فلنکی آوستریا یه
ترک اتمک شرطلریله ، بشنجی فیلیپک اسپانیه
قراللی تصدیق اولنمشدی . بشنجی فیلیپ کوشک
بر آدم اولمغه ، حکم و نفوذی ابتدا پرنسس
(اورسین) ه و بعده ایکنجی قاریسی الیزابت
فارزیه و باش وکیلی (آلبرونی) یه ترک ایده رک ،
مرقوم ایسه اسپانیه یی بتون آوروپا یه حاکم اتمک
خیلیاسیله ، برطاقم تشیبات جسیمه تصدی ایدوب ،
فرانسه و انکلتزه و آوستریا یه بردن اعلان حرب
ایتمش ایسه ده ، درعقب فیلیپ بونک وخامتتی آکلا-
یه رق ، باش وکیلی عزل ایله ، ایشدن چکیلهرک ،
۱۷۲۴ ده تختی اوغلی لویی یه ترکه ، اعتزال ایتمش؛
و آنحق یدی آی صکره بواوغلی وفات ایتمکله ،
بتکرار اداره یی الینه آلوب ، بودغه فرانسه ایله
بوزیشهرق ، آوستریا ایله عقد اتفاق ایتمش ؛ و بو
سایه ده طوسقانه و پارمه و بلزانسه دوقه لفرینی
اوغلنه قزاندیروب ، بعده فرانسه ایله برلشهرک ،
۱۷۳۸ ده و یانه معاهده سیله سیجلیتین قراللی
اوغلی دون قارلوسه ویردیرمش؛ و بعده انکلتزه ایله
و آوستریا ایله محاربه یه کیریشوب ، اوصره ده ۱۷۴۶
تاریخنده وفات ایتمشدر . اوغلی آلتنجی فردیناند
خانی اولمشدر . بشنجی فلیپ اسپانیایی طومش
اولدینی طریق تدنیدن قورتارمغه چالیشوب ، اداره
ملکیه جه و عدلیه جه بر چوق اصلاحات اجرا
ایتمش ، وفنون و معارف و صنایع و تجارتک ترقیانه
سی ایدوب ، مادریده بیوک کتبخانه یی و ادبیات
و تاریخ و صنایع نفیسه آقادمیالرنی تأسیس ایلمشدر .

فیلیپ (Philippe) بیوک اسکندرک
کیدنوس نهرنده بیقائمقدن خسته اولدیفنده ، بونک
طرفندن تداوی اولنمشدی . حقتده اسکندرک
بر درجه ده اعتمادی وار ایدی ، که کندیسنک
ایران شاهیه مخابره و مناسبتی اولدیفنی خبر ویردکری

زمانده تأسيس اوله‌رق، وقتيله بك معور بولنشدر .

فیلیپویل { (Philippeville) جزایرک
قسنطینه ایالتده وقسنطینه‌نک
۶۷ کیلومتره شمال شرقی‌سند و همنای اولان
کورفزک ایچنده قضا مرکزی بر قصبه واسکله
اولوب، ۱۷۶۹۳ اهالیسی، اطرافنده کوزل باغ
وباغچه‌لری، دباغخانه‌لری، حبوبات مختلفه دن اسپرتو
چیقارمغه مخصوص تقطیرخانه‌لری، تیاتروسی،
موزه‌سی، جوارلرنده دمیر معدنلری، ارزاقدن
کتیرلش ماء جاریسی وصنعی لیانیله ریختی واردر.
بو قصبه قرق الی سنه اول فرانسزلر طرفندن
اسکی بر شهرک خرابه‌لری اوزرنده بنا اوله‌رق،
اهالیسنک قسم اعظمی آوروپالیدر .

فیلیپه { (Philippes) یاخود :

فیلیپی { (Philippi) ماکدونیه‌نک منتهای
شرقتده و تراکی حدودنده بر
شهر قدیم اولوب، وقتيله تراکیدن معدود
و (داتوس) و (قرنیدس) اسمیلره معروف ایکن،
بیوک اسکندرک پدری ایکنجی فیلیپ بونی ضبط
و تحکیمله، کندی اسمیله تسمیه ایتشدی . خیلی
وقت بیوک و مشهور بر شهر اولوب، خرسیتیانلغک
اک اول داخل اولدینی یرلردندر. روما سردارلرندن
آنطوآن ایله اوقتاو بو شهرده بروتوس ایله
قاسیوسی بیوک بر مغلوبته دوچار ایتکله، روما
جمهورینئی للاید رفع ایتشلردر. اون برنجی قرن
میلادی‌یه قدر قائم اولوب، بعده خراب اولمشدر.
خرابه‌لری (فله‌جک) نامیله قواله‌نک ۱۳ کیلومتره
غریبنده موجود اولوب، بر جوق ستونلر ایله
قلعه و ابنیه عظیمه ویرانه‌لرنی حاویدر .

فیلیپیک { (Philippique) قسنطینییه روم
ایمپراطورلرندن اولوب، ارمنی-
الصلدر. کندیسنه منجمک بری حکمدار اوله‌جفی
سویلش اولغله، کندیسسی دخی بونی اشاعه ایتد .
یکندن، اوچنجی تیر طرفندن کفالونیه آطه سنه
وبعد ایکنجی یوستیانوس طرفندن خرسونه نفی
اولنش؛ واوراده برطاقم ارباب عصیان طرفندن
ایمپراطورلئی اعلان اوله‌رق، ۷۱۱ تاریخنده بلا

حالده، ینه اونک حاضرلاش اولدینی بر شرتی
بلا تدقیق و امتحان چویروب ایچمشدی .

فیلپ { سلانیکلی — (Philippe de)
(Thessalonique) یونان قدیم
شهرلندن اولوب، نروا و ترایان زمانلرنده یاشامش
اولدینی مظنوندر. بعض تاریخلری و (آنتولوجیا)
بنی «مجموعه الازهار» عنوانیه جمع ایتش اولدینی
مجموعه اشعاریه مشهوردر .

فیلپ { سنت — (St. Philippe) حضرت
عیسی (عم) ک اصحابی اولان ۱۲
حواریونک بری اولوب، (بیت سعید) ده طوغمش؛
واک اول نبی مزاریله انتساب ایدنلردن اولوب،
حضرت مسیحک رفتندن صکره، آناتولیونک
فریجیا خطه‌سنه کیده‌رک، اجرای وعظ و نصیحتله
مشغول اولش؛ و میلادک ۸۰ تاریخلرنده، پک
باشل اولدینی حالده، اوراده وفات ایتشدر .
مابیک برنجی کونی یورطیسی اجرا اولنور .

— دیگر بر سنت فیلپ دخی حضرت عیسی
(عم) ک رفتندن صکره حواریون طرفندن نشر
مذهب و اجرای وعظ و نصیحت ایچون انتخاب
اولان بدی شاگردک بری اولوب، ساماریه جهننده
اجرای وعظ و نصیحت ایتش؛ و ۷۰ تاریخنده
فلسطینک قیساریه شهرنده وفات ایتشدر . یورطیسی
جزرائک ۶ سنده اجرا اولنور .

فیلیپسبورغ { (Philipsbourg) آمریکای
شایدیه ممالک مجتمعه‌نک
(نیورسی) جمهوریننده (وارن) قونتلغنده
و آلبانینک ۲۴۵ کیلومتره جنوب غریبنده اوله‌رق،
(دلاواره) نه‌ری اوزرنده واقع بر قصبه اولوب،
۷۸۱۰ اهالیسی، معدن دوکخانه‌لری وجوارنده
دمیر معدنلری واردر .

فیلیپوپولی { (Philippopoli) «فله»
ماده‌سنه مراجعت .

فیلیپوپولیس { (Philippopolis) فلسطینده
(ماورای اردنده و دمشق)
۷۵ کیلومتره جنوب غریبنده اوله‌رق حوران
طائغک اتکنده اسکی بر شهر خرابه‌سی اولوب،
صهرنخلر، ستونلر، سربلر و سائر ابنیه مصنعه
ویرانه‌لرنی حاویدر . ماکدونیه‌نیلر و یا رومالیلر

حرب قسطنطنیه به داخل اولس و آنحق ظالم و بد کردار بر آدم اولدیفندن ، ایکی سنه صکره اسقاط اولنورق، کوزلرینه میل چکلمش و نفیه کوندریلرک، سفالتدن هلاک اولشدر .

فیلیپینه (Philippines) آسیا قطعه سنه بولن ملای جزایرندن بر جزایر مجتمه هیئتیدر، که ملای جزایرینک منتهی شمال شرقیسنده و (بورثو) جزیره کبیره سنک شرق شالیسنده واقع اولوب ، شرقاً و شمالاً بحر محیط معتدل ایله ، غرباً چین دکیزیه ، جنوباً دخی جولوسلب دکیزیه محیطدور. ۴° ایله ۲۱°۳۰' عرض شمالی و ۱۱۴°۳۰' ایله ۱۲۴°۱۵' طول شرقی آره لرند همتد اولوب ، ایکیسی پک بیوک ، اون قدری ایکنجی درجه ده وقصوری کوچک اولق اوزره ، بیک قدر آله دن مرکبدر. پک کوچک و ایصنر اولانریله قیالردن عبارت اولانری داخل حساب دکلدور . فیلیپینه جزایری اوج عصردن بری اسپانیه نك تحت اداره - سنده اولوب ، دولت مذکوره نك الك كوزل مستملكانندن ایسه ده ، اسپانیه نك حکم ونفوذی جزایر مذکوره نك هر طرفنده جاری اولوب ، شمیدیکی حالده ده اهالی اسپانیه حکومته قارشی قیامده بولنیورلر .

تقسیماتی. — فیلیپینه آله لرندن ایکیسی پک بیوک ، اونی ایکنجی درجه ده وقصوری درجات مختلفه ده کوچکدرلر. بیوکترینک برنجیسی واکمهی شمال جهتده بولنان (لوسون) جزیره سیدر ، که جزایر مذکوره نك مرکزی اولان (مانیله) شهری ده اوندهدر. ایکنجیسی منتهای جنوب شرقیده واقع (مینداناؤ) جزیره سیدر. مذکور اون ایکی جزیره نك اسمیسیله مساحت سطحیله لری بروجه آتیدر :

جزیره	مربع کیلومتره
لوسون	۱۰۵ ۹۱۹
مینداناؤ	۹۶ ۳۱۰
سامار	۱۳ ۳۸۶
تفروس	۱۲ ۰۹۸
پانای	۱۲ ۰۰۴
پالوان	۱۱ ۸۵۵
مندورو	۱۰ ۱۹۲

ایت	۷۰۳۷
سیو	۴ ۶۹۷
بوهدول	۳ ۸۷۶
ماسباته	۳ ۱۳۸
قاتاندوالس	۱ ۷۵۱

بتون فیلیپینه جزایرینک مساحت سطحیسی ۲۹۶ ۱۸۲ مربع کیلومتره اولوب ، تقریباً ونخمیناً ۷۰۰۰ ۰۰۰ اهالی ایله مسکوندرلر. جزایر مذکوره اداره بروجه آتی ۵ قسمه منقسمدرلر :

مربع کیلومتره	
۱۲۴ ۲۲۶	لوسون و منیدورو ایله جزایر ملحقه سی
۵۶ ۱۲۶	ویسایا جزایری
۱۴ ۱۲۳	پالوان و جزایر ملحقه سی
۹۹ ۲۵۱	مینداناؤ و جزایر ملحقه سی
۲ ۲۵۶	جواو جزایری

حال طبیعی لری ، سواحل و جبال و انهاری . — فیلیپینه آله لری هر طرفدن درین دکیزله محاط اولوب ، ساحلرینه قریب محللرده بش و آلتی بیک متره به قدر درینلکره تصادف اولنور . یالکز جنوب و جنوب غربی جهتزدن آله لرله محلو اوج صره سیغلر واردر ، که بولر جزایر مذکوره نك وقتیهله بورثو و سلب آله لرینه مربوط بولنش اولدقلرینه دلالت ایدیور. اراضیلری طالع اولوب ، بر سلسله جبال شمالدن جنوبه طوغری امتداد و شعبات متعدده به انقسام ایده رک، آله لرده ظهور ، و آله لر آره سنده حذای بحرك آلتنده دوام ایدر. بوجبالک اساسی برکاتی اولوب ، ذروه لرینک جمله سی بر رینار طاغدر ، بعضلری آز و یا چوق زماندن بری سونشدر ، و بعضلری ایوم آتش افشاندر . الک طاغلق اولان لوسون آله سنک تپه لری ۲۵۰۰ متره به قدر یوکسک اولوب ، بتون جزایر الک یوکسک طانگی اولان و (مینداناؤ) جزیره سنک منتهای جنوبنده بولنان (آپو) برکاتنک ایسه ۳۱۴۳ متره ارتفاعی واردر . فیلیپینه جزایرینک اووه لری طاغلرک آره سنده ونهرلرک منصلرینه قریب ایندی رکلری قوملردن متشکل یرلردن عبارت اولوب ، سائر طرفلری عارضه ایدر. ینارطاغلرینک آثارندن اولق اوزره ، برچوق مغاره لری ، درین چقورلری ، املاح مختلفه فی حاوی کوللری واردر. حرکت ارض دخی پک سبق وشدتله وقوع بولیور. سواحل پک کیرنتیلی چیقنتیلی اولوب ، علی الخصوص

بیوک آله لرك قوی و کورفزلی و جزایر آره لرنده بوغازلی پك چوق ایسه ده ، سواحل اراضی* مرجه دن عبارت اولوب، سطح بمرک اوستنده و آلتده قیالره محاط اولدقلرندن ، و برطاقم سرعتی و شدتلی آفتیلر حتی مدوجزر دخی اوقدر بوغازلی و کورفزلیک آره لرنده طولاشدقجه ، برطاقم آنافورلر دخی تولید ایله ، غریب استقامت لر و صورتلر آله رق ، بعضی لرلر ده ساعتده ۱۵ میل قطع ایتدکلرندن ، بو جزایر آره سنده سیر سفائن پك مشکل و هله یلکن کیلر یچون پك مخاطره لیدر .

آله لرنده بیوک انهار آرانق اقتضا ایتزایسه ده لوسون ایله مینداناؤ جزیره لرنک خیلی بیوک ایر - ماقری واردر . اک بیوکری لوسونک و سطرلرنده نبعانله شماله طوغری آق درق ۳۵۰ کیلومتره لک جریاندن صکره ساحل شمالیسنه دوکیلن (قاغان) نهریدر ، که بوکا اسانیوللر (تاجو) و (ریو غرانده) دخی دیرلر . اینکجیسی ینه جزیره مذکورده لک و سطرلرنده نبعانله جنوبه طوغری آق درق (مانیله) کورفزینه دوکیلن (بامپانان) نهریدر . جزیره مذکورده لک ساحل غریبسنده (لینفان) کورفزینه دوکیلن (آتیو) نهری آلتون ریزه لرینی حاوی اولغله مشهوردر . واسع بر طانی صوکلنک آیاغی اولوب ، مانیله شهری ایچندن کچرک مانیله کورفزینه دوکیلن (باسیغ) ایرماغنک مجراسی ۲۰ کیلومتره ایسه ده ، صوی چوقدر . مینداناؤ جزیره سنت اک بیوک نهری ساحل شمالیسنه دوکیلن (آغوسان) و نام دیگرله (بوتوان) نهریدر ، که مجراسنک آشاغی بوز کیلومتره لکی سیر سفائن صالحدر . (ریو غرانده) ده مینداناؤ دینلن دیگر بر نهر دخی جزیره لک و سطرلرنده بر بیوک کولدن خروجله دیگر بر قاچ کولک آیاقلرینی دخی جمع ایدره لک ، جزیره لک جنوب غریب جهتنده کی (ایلانو) کورفزینه دوکیلور . بو ایکی جزیره لک ده بر قاچر نهری و کوچکلرینک ده بعضی قیصه انهاری واردر . کوللری ده چوق اولوب ، اک بیوکری لوسون جزیره سنده مانیله شهری قر - بند کی (بی) کولیله مینداناؤ آله سنده کی (لاناؤ) و (بوتان) و سائردهر .

اولوب ، میزان الحراره اکثریا ۳۳ ایله ۱۹ آره . لرنده بولنور . فصول اربعه سی اولوب ، یالکز یاغور و قورقلق موسملری واردر . شورایی غریبدر که جزایر مذکورده لک جمله سی شمالدن جنوبه اوزامش طاغلرله ایکی مائه یه منقسم اولدقلری حالده ، یاغور موسملری هر بر مائه یچون آیریدر . اک کوچک آله لک بیله غرب جنوبی مائه سنده یاغور موسمی حکم سوررکن ، دیگر مائه سی قوراق بولنور . غرب جنوبی مائه سنده یاغور موسمی حیزران ابتداسندن تشرین ثانیه قدر دوام ایدر . اکسیرین موسمی کانولرده واک صیجانی مارت و نیسان ایله مایسده در . تساوی لیل و نهاری و علی الخصوص صوکل بهارده کینی تعقیب ایدن بر ایکی آیده پك شدتلی و دهشتلی فرطونه لر و بوره لر اولوب ، سفایجه بر چوق خسارات اولدقن بشقه ، قره ده دخی پك چوق تخریباتی موجب اولور . جزایرک هواسی عمومیت اوزره صاغلام ایسه ده ، نوبتلی صیتمه لرله دیزانتری و فقر الدم خسته لقری زیاده جه در . سل الریه ، سراج و برص علتلری ده صیقه در .

نباتات و حیوانات و منابع ثروقی . — نباتات و اشجارجه فیلیپنه جزایری بر طرفدن سوماره و جاوه و سائر ملایی جزایرینه و بر طرفدن ده اوقیانیا و آسترایلیه مشابه اولوب ، جنوبدن شماله و ساحلدن یوکسک طاغلره طوغری بر آز فرق و اختلافله بو آله لرنده اشجار و نباتاتک انواعی حاصل اولور . هنوز آجلماش برلری بالعه کورمه مش پك واسع اورمانلرله مستور اولوب ، اشجارک پك چوق نوع و جنسلری بولنور ، و بعضلری خارق العاده صورته یوکسک اولور . بو اشجارک ایچنده کراسته یه ، سفائن اعمالنه ، هرا نفوزلفه ، طاشانلغه ، بویاجیلغه و سائر صنایعه پك الیریشیلری واردر . اوتلری و چایرلری دخی چوقدر . الحاصل کرک طوبراق و کرک اقلیم و هوا پك صیق و بیوک اشجار و نباتات یتیشدیرمکه مساعددر . مزروعاته کلنجه ، اک برنجی محصولات پرغ اولوب ، ۹۰ قدر نوعی و پك مقبوللری زرع اولنهرق ، اها لیک باشلیجه مدار معیشتی پر نچدر . شکر قامشی دخی کثرتله حاصل اولور . توتون محصولاتی دخی چوق اولوب ،

اقلیم و هواسی . — بو آله لرك هواسی معتدل

فیلیپینہ توتونی ہوان توتوندن کری قالاز ، و ہر نہ قدر برآز دھا سرت ایسہدہ ، راجھسی پک کوزل اولغلہ ، مقبول اولوب ، قیلیمشی اوروپاہ وفرنک چیقارہ لری آمریقاہ کثرتلہ اخراج اولور . قہوہ وپاموق دخی کثرتلہ حاصل اولوب ، کیتدکجہ دخی تکثیر اولمقدہدر . ہرنہ قدر اہالی تنبل اولغلہ ، احتیاجلری درجہسندن زیادہ اکمکھ سی ایتور ، وپک کار قدیم آلات زرعیہ قولانیورلرسہدہ ، اسپانیول حکومتی زراعتی تسہیل وتعمیم ایدہجک ہر نوع مساعدت وفداکارلری ارانہ ایتدیکندن ، اہالی اوایدنقہ ، طبیعتک ہر صورتلہ نعمت واحسانلریہ نائل اولان بو جزایردہ محصولات وثروت ومعموریتک ترقی ایدہجکندہ شبہہ یوقدر . میوہلری دخی پک چوق وپک لذیذ اولوب ، خرما ، موس وھندستان جوزی وسائر اقالیم حارہ میوہلریلہ پورتنال ولیمون وسائر اقالیم معتدلہ میوہلریسک انواعی حاصل اولور . کنویر وساز قیلندن کرک حصیر وایپ وخلاط اعمالنہ وکرک کتن کی منسوجات نسجنہ یارار نباتات انواعی دخی چوق اولوب ، بونلر کرک صافی وکرک ایپکلہ قاریشقی اولہرق قولانلق اوزرہ ، آوروپا فابریکلرندن طلب اولمغلہ ، کیتدکجہ اخراجلری چوغالغفہدر . الحاصل فیلیپینہ جزایریسک اخراجتندن چوغی خدائی نابت اولوب ، زرع ایلہ حاصل اولانلری دخی جزئی امک ومصرفلہ یتشدیر یلور . آنجق شمدیہ قدر موقع استفادہیہ موضوع یرلری سواحلہ وبیوک انہارہ قریب یرلری اولوب ، ایچ طرفلری ہنوز تمامیلہ مضبوط اولامغلہ برابر ، وسائط نقلیہلری دخی اولمدیفندن ، اورالردن ہنوز ہیچ بر استفادہ اولنہمامقدہدر . حتی کوچک آطلہلرک بیلہ ایچلری بو حالہدر .

حیواناتانجہ جاوہ وبورشو وسائر ملائی جزایرندن فرقی شودر ، کہ فیلیپینہ آطلہلرندہ فیل ، کرکدان ، آپی ، قبلان ، اورانغ اوتانغ وسائر جسم ووحشی حیوانلردن اثر کورلیوب ، حیوانات مضرہ ییلان ایلہ تمساحدن عبارتدر . میونلرک انواعی ومینداناؤ جزیرہسندہ (جیون) دینلن بشری الشکل بیوک نسناس دخی بونلور . مسک کدیلری وحشرات بین

حیوانات اہلیہسک برنجیسی ماندہ اولوب ، کرک صیان سورمکدہ وکرک آراہہ چکمکدہ وحی بینک حیوانی اولہرق قولانیلیر . بیکیر جنسی اسپا - نیہدن ادخال اولنہرق ، جنسی کوچک ایسہدہ ، قوتی وآتشلیدر . صیفیرلری دخی خارجدن کلہ ایسہدہ ، خیلی چوغالوب ، حتی بیان حالندہ اور - مانلردہ کزرسوریلریدہ واردر . قیونلری آوروپادن کلہ اولوب ، آز واہمیتسزدر . طوموزلری وکوپک وکدیلری چوقدر . طاق و اوردکلری دہ چوق اولوب ، خروسلری دوودیرمک عادی اسپانیوللردن اورا اہالیسندہ یکمشدہر .

معادنجہ بوآطلہلردہ ہنوز کشفیات مہمہ وفتہ اجرا اولنامش ایسہدہ ، آلتون معدنی ہرطرفلر - ندہ موجوداولدینی انہارک سولرندہ بولانرزہلردن وبعض قیالردہ کوریلن طمارلردن آکلاشیلیور . مع هذا چیقاریلاتی لاشی حکمندہدر . دمیر ، باقیر ، کوکورد ، جیوہ ، کور وسائر معادن دخی پک جزئی صورتدہ واصل قدیمہدہ چیقارلغفہدر . ذی قیمت احجارک انواعیلہ صرصر ، یشم ، اینہ

طاشنک اتوامی، آلچی، کیرج طاشی وسائر ابنیه به
باریه جق مواد دخی کثرت اوزره بولنور .

اهالیسی، جنسیت ولسان و مذهبلیری . — فیلیپینه
جزایرینک اهاالیسی باشلیجه اوج جنسیتدن مرکبدر .
اک اسکی اهاالیسی (نغریتو) دینلن ملانسیازنخیلری
جنسیتنه منسوب اولوب، بعده پولینسیانک بیاض
اولدقجه دوزکون سیالی اهاالیسندن بورتشونک
(دایاق) لریله مناسبی اولان برقوم کلارک، سواحلی
ودوز برلری ضبط ایتکلکه، نغریتولر آطه لریک ایچ
طرفلرینه و طاعلره چکلمش؛ و بعده بتون بحر محیط
جزایرینی استیلا ایدن ملایلیر کلوب، پولینسیالیلری
دخی ایچریله طوغری پوسکوروده رک، سواحلی
و آطه لریک دوز برلرینی ضبط ایتشلردر . نغریتولر
بتون فیلیپینه جزایرینده اون ایله یکریمی بیک آره لرینده
تخمین اولنوب، بونلرکده کیتدیکجه عددلری آزالقده .
در . پولینسیالیلر دخی جمعا اوج درت یوز بیک
نفوسدن زیاده اولوب، بونلرکده عددی کیتدیکجه
تزل ایتکده در . بویکی جنس اهای هنوز وحشی
برحاله یاشایوب، حضرتیت و مدینه استعداد کوستر .
مه مکده درلر . یالکز ملایلرله قاریشه رق اسلام
ویاقتولیک مذهبنی قبول ایدنلر تبدیل طریق معیشت
ایدلر . قالان اهای اصلیه یعنی تخمیناً سکر ییچ
ملیونی ملای جنسیتنه منسوب اولوب، بونلرک
ماهر کیمچی و تجارت و زراعتله مشغول چالیشقان
و ذکی آدملر اولدیغندن، بتون بحر محیط کبیر
جزایرینده اولدقلری کی، بو آطه لرده دخی تفرد
ایتمشلردر . بونلر بیننده دین اسلام دخول ایله بر
سرعت فوق العاده ایله انتشار ایتکده اولدینی زمانده
اسپانیوللر آطه لرینه ناشوب، استیلا ایتدکلری برلرده
هان انکیزیسیون عاکنی تأسیس ایله، اهای بی جبراً
وانواع مظالم و تضییقاتله قتولیک ایتکه باشلامشیر ؛
و هر نه قدر مسلم اولان ملایلرله حکملرینی کچیره میوب،
بونلرک اکثری الی یونا هذا مستقل برحاله یاشا .
مقدمه ایه لرده، هنوز حال جاهلیتده بولنان ملایلرک
چوغنی صورنا اولسون قتولیک ایتدکلرندن، بو
آطه لرده دین اسلام سائر اوجوارلرده کی جزایرده
ایندیکی ترقی ایده میوب، هان یالکز (بالوان)
جزیره طویلله سبله جولو جزایرینه و مینداناو جزیره

کبیره سنک جنوب و غرب جهتلرینه منحصر قالش؛
واسپانیوللرک استانتیقلرینه کوره، اهای مسلمه نیک
مقداری یاریم ملیونی تجاوز ایده مه مشدر . فیلیپینه
جزایرینده برلشمکسزین و بکار اوله رق تجارتله مشغول
اولان چینیلر ۵۰۰۰۰ واسپانیولرله سائر اوروپا .
لیلر دخی آنجق ۱۵۰۰۰ نفوس راده لرینده در .

درجه مدنیترلی، صنایع و تجارتلری . — فیلیپینه
آطه لرینک اهاالیسی اقصای شرقده کی اقوامک اک
متمدنلری واک راحت یاشایانلری اولوب، اسپانیوللر
بیوک سرمایه لر وضعیله واسع چفتکلرک تأسیس
ویبکیرجه عمله استخدامله بر سرمایه دارک استفاده سی
یولنه کیتیوب، اهای بی کندی ایشلرینده سربست
براقش اولدقلرندن، هر عائله نیک خانه سی اطرافده
کوزل آغاچلر و چیچکلری حاوی باغچه سی و پرنج،
پشاته، توتون و سائر تارلری اولوب، کندی
معیشتی چیقاردقندن صکره فضله سنی صاتار؛ و بو
فضله لریک مجموعی الدن اله کچه رک فیلیپینه جزایرینک
اخراجاتی تشکیل ایدر . خانه لری ایکی متره یوکسک
دیرکلر اوزرینه مبنی اولوب، داخللری اویملی
تخته لرله و کوزل مفروشانه مزین و نهایت درجه ده
تمیز و هواداردر . اسکی دینلرینده ثابت اولان
ملایلر هندجه دن مأخوذ حروفله لسانلرینی یازیورلر .
سده، بو حروفک قرائت و کتابتی زور اولدیغندن،
قتولیک اولانلری لاتین حروفنی قبول ایتمشیر،
واکثری اسپانیول لسانی دخی اوکرمشلردر .
مسلمانلر ایسه لسانلرینی خط عربی ایله تحریر
ایدلر .

صنایع عملیه احتیاجات اهای به کوره اولوب،
یوقاریده ذکر اولنان بعض الیاف نباتیه دن معمول برطاقم
منسوجاتله حصیر شایقه و چیقارده دن بشقه بو آطه لرده
برکونه مصنوعات چقیمیوب، اخراجاتی محصولات
اوضیه و مواد طبعیه دن عبارتدر . اهاینک تنبلکه
وعلی الخصوص قتولیک اولانلرینک مذهب رسم
و آیینلریله اویونه و جانی به میللری زیاده اولدیغندن،
احتیاجات عملیه به کوره اولان صنایعک ده چوغنی
چینیلرک النده در . مع هذا سراجلق، قیوجیلق،
آعاج و فیل دیشی اوزرینه اویماچیلق کبی صنعتلر
خیلی ایلریمشدر . اسپانیوللر یقین و قتلر کنبه به دک،

بوآله لرك تجارتي كنديلرینه حصر ايدوب ، مانيله شهرندن بشقه هيچ بر اسكله نك ممالك اجنيه ايله تجارت اجراسنه مساعده سي اولديفندن ، وبر طاقم انحصارلر و آغر رسملر موضوع اولديفندن، جزاير مذكوره نك ثروت طبعه سندن هيچ بر استفاده اولمازدي؛ لکن اخيراً تجارت سربست براغلوب، انحصارلر و رسملر قالدیرلش، و مكرك تعرفه لری پك چوق تنزیل ایدلش اولفله ، تجارت كوندن كونه ترقی ایتكه باشلامشدر . آنجق ایچ طرفلرنده دهر یولار یوق حكمنده اولدینی كبی ، شوسه لر دخی مقنود اولديفندن، منتظم صورته ایشلكه باشلايان متعدد واپورلردن دخی بحق استفاده اولنه میور . مع هذا سنوی اخراجاتی تقریباً ۱۲۵ و ادخالاتی ۱۰۳ ملیون فرانك بانج ایلور . مانيله ده برچوق مؤسسات علمیه بولنوب، سائر طرفلرده كي مكاتب ابتدائیه معلم و معلمه لرینك دخی اسپانیولجه اوقویوب یازمق بیلملری شرطدر .

اصول اداره سی، قوه ماله و عسکریه سی. — فیلیپینه جزایری اوج ایالت اعتبار اولنه رق، مرکز عمومیلری اولان مانيله شهرنده بر والی عمومی بولنور . ایالتك برنجیسی لوسون جزیره سیله ملحقا ـ تندن، ایکنجیسی مینداناؤ ايله ملحقانندن، اوچنجیسی بوایی بیوك جزیره آره سنده كي ویسان جزایرندن عبارتدر . میقرونسیانك اوزاق جهتلرنده بولنان ماریانه، قارولینه و پالاؤس آطه لری دخی اداره فیلیپینه جزایرینه ملحق عد اولینورلر سه ده ، بو آطه لرك چوغی یالكزاسما اسپانیه یه تابعدر . مذکور اوج ایالتك بهری متعدد قضالره منقسم اولوب ، بولرك بعضلری اداره ملكیه و بعضلری اداره عسکریه آلتنده در . قضالر نواحی یه منقسم اولوب ، ناحیه مدیرلرنی اهالی انتخاب ایدرلر ، و بو مدیرلر ضبط وربط و تحصیلاته و محاکم صلیحه ریاستیله مكلفدرلر . واردات و مصارف سنویه ۵۵ ملیون فرانك راده لرنده اولوب، مصارفك ایچنده اسپانیه نك چین و جاپونیه ده كي سمنارت و شهیندر اكلری مصارفی دخی بولنور . عسکری اسپانیه دن كوندربلن ۱۵۰۰ طوبچی افراديله ضابطانی اسپانیول و نفراتی یرلی ۳۷۸۰ پیاده و ۳۵۰۰ ژاندارمه دن عبارتدر . ۲۲۰۰

مرك مآورین و خدمه سی ده وارددر . بحریه سی ۲ فرقتین ايله ۶ آویزو و ۱۶ طوب چكردن عبارت اولوب ، ایچلرنده ۲۰۰۰ افراد بحریه بولنور .

احوال تاریخیه سی. — فیلیپینه جزایری ۱۵۲۱ تاریخنده مشهور قبودان ماجلان طرفندن كشف اولنوب ، اون آلتنجی قرن میلادی اواسطنده ایکنجی فیلیپك قرالنی زماننده اسپانیه بیراخی ركز اولنش، و قرالك اسمنه نسبتله فیلیپینه تسمیه او ـ لئمشلدر . لوسون جزیره سنده تأسس ایتش اولان حكومات اسلامیه اسپانیه دوغمانسه مقاومت ایده میوب، اطاعته مجبور اولمشلر سه ده، جنوب جهتنده كي مسلم ملاییلر ده جاعتلی و قوتلی اولوب، رام اولامش؛ و فرصت بولدقجه ، قیام ایدوب ، اسپانیه دولتی اوغراشدیرمشلدر . فلمنكیلرله انكیزلردخ دیفاتله تعرض ایتشلر سه ده، یرلشه مه مشلدر . حال واستقبال ایچون بو جزایر ده اسپانیول حكومتك رقیب و خصمی مسلمانلرك قوتی اولوب، بونلر هره قدر آزموندارده ایسه لرده ، جسور و كیجیلكدنه پك ماهر اولوب ، سائر اهالی كندیلرینه مقاومت اقتدارنده دكلدر . و هر وقت اطاعته حاضردرلر .

فینتیا س (Phintias) سیچلیه جزیره سنده (هیمره) نهری اوزرنده و منصبی قربنده اسکی بر قصبه اولوب، الیوم (آیقانه) اسمیه معروفدر .

فینلانده (Finlande) روسیه نك منهای غربی سنده واسع برخطه اولوب، آوستریاده مجارستانك نائل اولدینی مختاریته قریب بر مختاریت اداره یه نائلدر .

حدود و مساحه سی. — شمالاً نوروجه عائد (لاپونیه) خطه سیله، شرقاً آرخانكل و اولونخ ایالتلرله، جنوب شرقی جهتندن (لادوغه) کولیله و پترسبورغ ایالتیله، جنوباً فینلانده کورفزیله، غرباً دخی (پوتنیا) کورفزیله و اسوجله محاط و محدوددر . تقریباً ۶۰° ايله ۷۰° عرض شمالی و ۱۹° ايله ۳۱° طول شرقی آره لرنده تمت اولوب، شالدن جنوبه بوی ۱۱۰۰ کیلو متره دن زیاده و اك كنیش یرنده اكی ۵۸۰ کیلو متره اوله رق، مساحه سطحیه سی ۳۷۳ ۶۱۲

مربع کلو متره واهالیسی ۴۰۴ ۲۳۳۸ کشیدر، که
هر مربع کلو متره باشنه یالکز ۷ کشتی دوشیور.
مرکزی (هلسینفور) در .

شکل طبیعی، جبال وانهاری. — فنلاندہ آژ
ارتفاعی بربر اولوب، شمال وغرب وجنوبه طوغری
خفیف صورتده میلی اولمغله، بحر منجمد شمالی به،
بوتیه کورفرزیه، فنلاندہ کورفرزیه واونفا کولنه
آقار صولری یعنی درت مائلهسی واردر . بومائله لر
آرمسندہ تقسیم میاه خطلرینی تشکیل ایدن صیرت لر
کوزله فرق اولنمه یحق صورتده برطاقم آلچق تپه لردن
عبارت اولوب، حذای بگردن ارتفاعلری ۲۰۰
متره یی تجاوز اتمز . یالکز شالده نوروج حدودنده
بحر منجمد شمالی مائله سنی آبران (سوؤله سلکه)
تپه لرینک ارتفاعی ۷۱۵ متره یه قدر بالغ اولور .
اراضینک اساسی غرائیت اولوب، بربر یله اکثریا
ارتباط و اختلاطلری اولان پک چوق کوللر و بطا-
قللری واردر .

میاه جاریه سی دخی چوق اولوب، بروجه مذکور
اوج جهتده کی دکیز و کورفرز و کوللره منصب اولان
انهارینک چوغی کوللرک ایچندن کچر، یاخود کوللردن
چیقار ویا کوللره منتهی اولور . بوانهارک بحر
منجمد شمالی به دوکیلنلردن باشلیجه لری نوروج
حدودینی آبران (تانا الف) ایله (اناره)
کولندن چیقان (پاسویغ) نهیریدر . بوتیه
کورفرزیه دوکیلنلرینک الک بیوکلری : اسوچ
حدودینی آبران (تورنه الف) ایله اوکا پک یقین
مغله منصب اولان (کمی یوکی) ایرماغیدر ، که
(اناس یوکی) و (کیتین) نهیرلینی دخی آلهرق،
فنلاندہ نك اصل لاپونیه دن معدود قسم شمالینسک
اکثر میاهنی جمع ایدر . اورادن جنوبه طوغری
مره ایله : سیمو یوکی، اییو یوکی، اوایا، سو قو یوکی،
یها یوکی ودها اوفق برقاج نهرو ۱۷۰ کولاک صولرینی
جمع ایدن (قومو) نهری مذکور بوتیه کورفرزیه
دوکیلور . بونلردن (اولیا) نهری همنای اولان
کولک آماغیدر، و مذکور کوله دیگر برقاج کولک
صولری دوکیلور . فنلاندہ کورفرزیه دوکیلن
انهارک الک بیوکی (کیمنه) در، که برچوق کوللرک
صولرینی طولایه رق ۳۰۰ کیلومتره نك پک طولاً .

شیقلی برمجراسی واردر . لادوغه کولنه ده (ووؤقسن)
نهری دوکیلور ، که فنلاندہ کوللرینک الک بیوکی
اولان (سایما) نك آیاغی اولوب، مذکور کولدن
آیرلیدنده (آیتاره) اسمیله کورلیدیسی چوق کوزل
برشلاله تشکیل ایدر .

فنلاندہ قدر کوللری چوق دنیاده هیچ بربر
اولیوب ، سنت میشل ایالتک مساحه سطحیه سنک
نصفندن زیاده سی کوللره مستورددر . حدونده بولنان
اونفا کولندن صکره الک بیوکی کولی (سایما) اولوب،
بو کول جوارنده کی کوپنک کوللره واونلره اختلاط
ایتدیکی نهیرلر وجدوللرله برابر ۱۷۶۰ مربع کیلو-
متره نك مساحه اورتیور . مذکور کولدن صکره :
یهیلاوسی، لاؤوسی، اورپوسی، ییهاسقه، ییسیاروی،
قولووسی، انووسی، پایانه کوللرله مملکتک وسطلرندہ
ذکری سبق ایدن (اولیا) ده یوقاریده (کیتقه)
و (سیمو یاروی) و الک شمالده (اناره) کولی
بولنیور .

فنلاندہ نك سواحلی، اسوجک کیلرکی، کیربنتیلی
چیقنتیلی اولوب، بر چوق قوی و خلیج لر یله برونلری
وساحلک قارشینسندہ برطاقم قیالقلری و آطه لری
واردر . بو آطه لره الک مهملری : بوتیه کورفرزینک
وسطلرندہ بولنان (قوارکن) جزایر یله مذکور
کورفرزک مدخلندہ واقع (آلاند) جزایریدر .

اقلیم وهواسی . — فنلاندہ نك هواسی پک
سرت اولوب ، دائره انجماد داخلندہ بولنان قسم
شمالینسندن بشقه ، قسم جنوبینسندہ دخی قیش تشرین
اول اواسطندن مایسه قدر یدی آیی سورر ، و بو
موسمده برودت پک شدتلی اولدیگی کبی، یازین دخی
هوا بالعکس پک صیجاق و زیاده یابسدر . مع هذا
هواسی صاغلام اولوب ، یالکز بعض بطاقللرک
جوارلری یازین صیتمه لیدر . اورمانلرک قطعی برودت
تعديل ایتیش ایسه ده ، هوایی ده ساریع التحول
برحاله قویوب ، شمال شرقی روزکارلرینک تأثیرینه
سپر اوله جق برحائل قالماشدر .

نباتات و حیواناتی، محصولات و منابع ثروتی. —
فنلاندہ نك اراضیسی اساساً غرائیت قیالردن عبارت
اولوب، سطحی اکثر طرقلرندہ قوم و طاشلرله و بعض
رلرده بالچیقله مستور اولمغله، یالکز ۸۱۵۴ مربع

کیلومتره لك محل زراعتہ الیوریشلی و ۲۹۰۸۶
 مربع کیلومتره لکیده چایرفدر. اراضینک بوعدم
 استعدادینه واقلم و هوانک عدم مساعده سنه اهایلینک
 زراعتده اصول قدیمه دن آیرلامق تعصبی دخی منضم
 اولدینی حالده، ینه مملکتک باشلیجه منبع ثروقی
 و اهایلینک مدار معیشتی زراعتدر. بغدادی پک آرز
 یتیشیورسده، آرپه، چاودار و یولاف زیاده حاصل
 اولور. یزلیه، تورپ، کتن، کنویر و توتون دخی
 جله محصولاتنددر. نباتاتی پک کوشک اولوب،
 میشه آغاجی یالکز جنوب غربی جهتده بولور.
 کرازوالا آغاجلری ده جنوب جهتده میوه و یروب،
 دها شالده یالکز چیچک و بررلر. دها شالده آنجی
 چام آغاجلری بولوب، بولردخی پک بیوک اولماز.
 نهایت شمال جهتده سیرینه ک توندلری کورینوب،
 یازین تک توك بعض قبا اولتر و موقت چیچکلرله
 یامری یومری چالیرله تصادف اولنور؛ و قیشین
 اورته لقی قارله مستور اولوب، حیاتدن اثر کورنمز.
 هوانک رطوبتی و اکثریا سیسلی اولسی اورمانلرله
 چایرلرہ دائمًا طراوت و یرمکلرہ نه قدر اولتری
 قبا ایسده، خیلی حیوانات اهلیه یتیشدیریلوب،
 آتلی، کوچک اولدقلری حالده، قوتلی وجفا کشددر.
 صیغیرلری جنوب جهتلرنده کلینلی اولوب، شمال
 طرفلرنده ایسه اقطار شالیه تک دوه سی حکمنده
 اولان (رن) دینلن صیغین کثرتله بولنیور. آو
 حیوانلری دخی اورمانلرنده چوق اولوب، دریلری
 کورک اعماله یارایان حیوانات مختلفه سی ده چوقدر.
 کرک سواحلی و کرک کول ونهرلری بالیغک انواعیلر
 مملو اولوب، بالیقچیلقی فینلانده لیلرک اک باشلی مدار
 تعیشلرننددر.

معادن چوق ایسده، هوانک سرتلکی و یوللرک
 فقدانی اخراجلرینه مانع اولوب، یالکز دمیر معدنی
 کلیتله وایکنجی درجه ده باقر، قلا، قورشون،
 چنقو و بر مقدار آلتون چیقارلقددر. (ایوالو)
 نهرینک صولرنده دخی آلتون ریزه لری بولنور.

صنایع و تجارتی. — صنایع هنوز کری اولوب،
 بتون فینلانده تک فابریقه لری ۵۰۰ عددینی و بولرنده
 چالیشان عمله تک مقداری ۱۵۰۰۰ ی تجاوز ایتیور.
 باشلیجه مصنوعات: ایپلیک، یوک و پاموق منسوجات،

شکر، موم، صابون، کاغذ، توتون و اویونجی
 اولوب، بولنر دخی داخل مملکتده صرف اولنورق،
 معمولاتیجه اخراجاتی یوقدر. باشلیجه اخراجاتی:
 کراسته، اودون، قطران، بالیق، سوت، یاغ، پنبیر،
 خام دمیر، آت، صیغیر و سائرہ دن عبارتدر.
 اخراجاتی ۱۰۵ و ادخالاتی ۱۵۰ ملیون فرانقه بالغ
 اولور. تجارتی برنجی درجه ده روسیه ایله وایکنجی
 درجه ده انکلتزه و آلمانیه و سائر یرلرله در. پتر-
 سبورغدن کلن دمیر یول خطی فینلانده تک جنوب
 و غرب جهتلرنده اوزانه رق، واسکلرله برق چ قول
 اوزانه رق، ۶۵° عرض شمالیه و (اولیا) نهری
 منصبنده کائن (اولیا بورغ) اسکله سنه قدر واصل
 اولیورسده، هنوز فینلانده ایله اسوچ دمیر یوللری
 کسب ارتباط ایتهمشدر. اک زیاده تجارتی تسهیل
 ایدن واپورلر اولوب، کرک اسکله لری پینده و کرک
 کوللرله و نهر وجدولارده منتظم صورتده واپورلر
 ایشلر. شوسه لری هنوز آز ایسده، پک منتظم
 و صاعلامدر. سفائن تجارتیه سی ۱۶۱ ۲۳۵۰۱۶۱۷
 استیعابنده ۱۷۹۹ یلکن کیسلیه ۴۵۴ ۱۷۴۵۴
 استیعابنده ۳۳۶ واپوردن عبارتدر.

تقسیماتی، شهر و قصبه لری. — فینلانده اسوجلیلرک
 النده ایکن، پترسبورغ شهرینک بولندینی موقع ایله
 جوارلرینی دخی شامل اولدینی حالده، بروجه آتی
 ۶ ایالتیه منقسم ایدی: ۱، لاپمارق که شالده کی لاپون
 اراضیسندن عبارت ایدی؛ ۲، شرقی بوتنیه که بوتنیه
 کورفری سواحلیک قسم شالیسندن عبارت اولوب،
 اسوجده کی غربی بوتنیه تک قارشیسندن ایدی؛ ۳،
 نفس فینلانده که بوتنیه ایله فینلانده کورفرلری
 آره سنده کی کوشه دن عبارت ایدی؛ ۴، تاواستھوسی که
 اورته طرفی ایدی؛ ۵، اینگریه که جنوب شرقی
 قسمی و پترسبورغ اراضیسنی حاوی ایدی؛ ۶،
 قارلیه که قسم شرقیسندن عبارت ایدی. بواسای
 الیوم مستعمل ایسده، فینلانده روسیه دولتک الیه
 کچدکن صکره و سعتلری و مقدار نفوسلری بروجه آتی
 اولان ۸ ایالتیه تقسیم اولمشدر:

ایالت	مربع کیلومتره	اهالی
ویبورغ	۱۳ ۰۵۶	۳۴۰ ۶۸۰
قوتو پیو	۴۲ ۷۳۱	۲۸۴ ۸۴۷
سنت میکیل	۲۲ ۸۴۱	۱۷۷ ۸۵۳

نیلاته	۱۱ ۸۷۲	۲۳۷ ۰۴۱
تاوا-توس	۲۱ ۵۸۵	۲۵۴ ۱۳۴
آویوربورغ	۲۴ ۱۷۱	۳۹۱ ۴۳۹
وانه	۴۱ ۷۱۲	۴۱۱ ۰۸۹
اویابورغ	۱۶۵ ۶۴۴	۲۴۱ ۳۴۱

ایالات قضالره منقسم اولوب، قضالری ۵۱ عد-
نده در. قضالر دخی ناحیه لره منقسم اولوب،
ناحیه لر اهلیدن منتخب مجلسلره و جانب حکومتدن
منسوب بر مدیرله اداره اولنور .

مرکزی اولان هلدینف فورسک ۶۵ ۵۳۵ ، آو
شهرینک ۳۱ ۶۷۱ ، تاهرفورسک ۲۰ ۴۸۵ ،
ویسورغک ۲۰ ۳۴۸ ، اویابورغک ۱۰ ۵۹۲
اهالیسی واردر .

اهالیسی، جنسیت و لسان و مذهب لری. — فینلا-
نده ک اهللی روسلره اسقاندینا لورک اورتی سنده
اولوب، بو ایکی جنسیتک کاه برینه و کاه دیگرینه
تابع اوله کلدکلری حالده، بونلرک هیچ برله مناسبت
و قرابت جنسیه لری اولیوب، عرق تورانی یه منسوب
فینو آجنسیتنه منسوبدرلر ؛ و برنجی درجه ده لاپونلر
و ساموئتلرله ایکنجی درجه دخی بجارلر و تاتارلر و سائر
اقوام تورانیه ایله مناسبتلری واردر. فینلانده لیلرک
و علی الخصوص بو مملکتک جنوب غربی جهتنده
واقع اولان نفس فینلانده ده ساکن اولان و سائر
فینو آلرک جله سندن زیاده نسللرینی محافظه ایتمش
اولان (تاواست) لرک سیالرنده و بدنلرینک شکندده
مغول عرقته مخصوص علامت موجود اولوب، یناق
کیکلری چقنتیل، باشلری یووارلاق و کوچک ،
آغزلری بیوک ، صقاللری سیرک ، بویلی قیصه
و کیکلری قالدین اولدینی کبی، خلقا دخی بتون اقوام
تورانیه افرادی کبی آغر و کولز چهره لی، تلاشسز،
هرایشی قدره حواله ایدر و مع هذا چالیشقان و نا-
موسلی آدملدر . یالکز کوزلرله صاچلرینک رنگی،
سائر اقوامله اختلاطلرندن، یوقسه اقلیم و هوانک
اقتضاسندن، هرندن ایسه، عرق تورانینک خلافتنه
اولور، اکثریت اوزره کستانه و صاری و بعضاً
بسبتون آچیق اولور. فینلانده لیلر ۵ قسمه منقسم
اولوب. اک خالصلری اولان مذکور (تاواست) لرک
شمانده بوتیه کورفزی ساحلنده (قواق) و یا
(قبان) لر، اک شمالده (لاپون) لر، شرق جهتنده

قارلیانلر ، جنوب شرقی جهتنده ده (اینتر) لر
بولیور. بو بش قومک سویلدکلری لسانلر پیننده
بر درجه یه قدر فرق واریسه ده، جله سی برلسانک
شعبه لری اولوب ، بربرلرله پک ایی آکلاشیلرلر .
سیاچه مغول عرقته اک آز بکز ینلری قارلیانلر
اولوب، بونلرک برون و آغر و کوزلری دوزکون
اولدینی کبی، بویلی دخی اوزون و قامتلری اولدقجه
لوندانه در .

فینلانده لیلر اسکیدن اسوجلیلرک تحکم سیاسی
و ادبیلری آلتنده بولوب، اسوج لساننده تعلیم
و تعلیم ایدرلدیسه ده ، بر عصردن بری کندی
لسانلرینی ایلریلتمک قیدینه دوشوب ، برطاق اسکی
شعرلرینی جمع ، و بر خیلی غزته لر و ادبی رسائل
موقوته نشر ایتمش ؛ و مکتبلرده تدریسی کندی
لسانلرینه چوریشلردر . لسانلری آهنگلی و شعره
مساعده اولوب ، کندیلرینک دخی شاعرلرک
استعدادلری واردر . فینلانده ده نشر اولان ۵۵
غزته و رسائل موقوته دن ۲۵ ی اسوج و ۳۰ ی
فینلانده لساننده چیقور .

فینلانده لیلر سائر فینو آلرله برابر یقین و قتلره
کلنجه یه قدر مشرک اولوب ، اون ایکنجی قرن
میلادیده اسوج قرالارندن (اریق) بونلری جبراً
خرستیان ایتمش ایسه ده ، پک طاعتیق برحالده یاشا-
دقلرندن، خرستیانلق عقائدی کندیلرینه اوکره دیله
میوب، بونلر بو دین جدیددن اوکره بیلدکلری آز
شیلری اسکی اعتقادلرله برلشدیره رک ، الیوم
اعتقادات قدیمه لرندن بسبتون واز کچه مملشردر .
بعده اسوجلیلرله برابر پروتستان اولمشلردر .
رسماً پروتستانلقدن بشقه مذهب طانیورلرسه ده ،
۳۷۱۴۰ کشی روسلرک اورتودوکس مذهبیه
تابعدر . ۵۶۶ قتولیک و ۵۰۰ یهودی دخی
واردر .

فینلانده ک یالکز جنوب غربی کوشه سی
زیاده جه مسکون اولوب ، اوراده مربع کیلومتره
باشنه ۱۶ کشی دوشرسه ده ، شمال جهتنده آنجق
مربع کیلومتره باشنه ۱ و دیگر طرفلرده ۷ و ۸
کشی دوشیور . مع هذا فینلانده اوغرشد بولنان
یرلرک ، اک صوئوخی اولدینی حالده ، اک زیاده مسکو-
نیدر . بو مملکت یوز سنه دن بری غوائل و وقوعات

سیاسی‌دن سالم اوله‌رق راحت یاشامسی و زراعت و تجارت و معارف و مدنیتک ترقیاتی سایه‌سنده ، نفوسی محیر عقول بر صورتله تکثر ایتکده‌در . ۱۸۲۰ تاریخ میلادیسندن بری یتش بش سنه طرفنده اهالینک مقداری ایکی‌قات اولمشر؛ حالبوکه خارجدن فینلانده یه کلنلر یوق حکمنده اولدینی حالده ، فینلانده‌دن پترسبورغه و روسیه‌نک سائر طرفلرینه و آمریقایه دخی برخیل نفوس هجرت ایتملر‌در .

اصول‌اداره‌سی ، قوهٔ مالیه و عسکریه‌سی . — فینلانده ۱۸۰۹ تاریخندن بری روسیه ممالکندن معدود اولوب ، آنجق مختاریت اداره‌یه نائل‌در . بیوک دوقه‌لق عنوانی حائز اولوب ، روسیه‌ایمرا-طوری فینلانده‌نک ده بیوک دوقه‌سی عد اولنور ، و هلمسینغفورسده والی عمومی و باش‌قومان‌دان صفتیله بر وکیل بولندیریور . ۱۸۰۸ اعضادن مرکب برسن . توسی و یا شورای دولتی اولوب ، والی و قوماندان بولنان ذات بوجمله ریاست ایدر . فینلانده مشرو-طیتله اداره اولنوب ، درت شعبه‌یه منقسم بر مجلس مبعوثانی‌واردر ، که نظامات و قوانینه و بودجه و سائر خصوصیات مهمه‌یه قرار ویرر . مذکور شعبه‌لر زادکانه ، رهبان ، شهر و قصبه‌لر اهالیسنه و کویلیله مخصوص اولوب بعضا برلکده مذاکره ایدرلرسده ، قرار-لرینی آیری آیری ویرلر . آیریجه هیئت مدیرانی اولوب ، بونلر مذکور وکیل واسطه‌سیله طوغریدن طوغری‌یه روسیه ایمپراطورینه تابع اولدقلرندن ، پترسبورغ قانتوسی فینلانده‌نک امور داخلیه‌سنه قاریماز . واردات و مصارف سنویه‌سی $\frac{1}{5}$ ۵۵ میلیون فرانق راده‌لرنده اولوب ، حصه‌سنه اصابت ایدن عسکر و دوتمای دخی اداره ایتدیکندن ، پترسبورغ خزینهٔ مالیه‌سنه برشی کوندرمز . عساکر بریه و بحیره‌سیله دونماسی دخی آیری اولدینی حالده ، روسیه دولت‌نک قوهٔ بریه و بحیره‌سی ترتیب‌اتنه داخل‌در .

احوال تاریخیه‌سی . — معادنک ایمچادندن اول یعنی انسانلر طاشدن اسلحه و آلات قولاندقلری زمانلرده ، کرهٔ ارضک شمالی جهتک برودتی دوری اولمفله ، فینلانده و او عرصه‌ده بولنان یرلر بوزلرک

آلتنده بولندیفندن ، بعده بوزلر چکیلوب ، قابل‌سکتی برحاله کلدیکنده ، اک اول اسکان ایدن اهالی‌شمیدی فینوآلردن عبارت می‌یوقسه بشقه برقوم می‌بولنش اولدینی کسدریله منسه‌ده ، آریا اقوامنک آسیای وسطیدن آوروپایه هجرتندن اول بوقطه‌نک سائر طرفلرنده دخی اقوام تورانیه بولنش اولدینی مظنون اولد-یفنه نظرآ ، فینلانده جهتده دخی اسکیدن فینوآلر و یا اقوام تورانیه‌دن دیگر برقوم بولنش اولسی ملحو-ظدر . هر حالده اسکان تعمیری بوراده پک مناسب اولیوب ، آسیانک اقطار شمالیه‌سنده بولنان اقوام وحشیه‌نک اسکیدن بری ، بوزلر مساعده ایتدیکه ، آو آویله‌رق و بالیقچیلیق ایدرک ، بوتیه کورفرزیه‌دنک ایلریش؛ و اورادن دفعاتله اسوج و پروسیه سواحلنه دخی کچهرک ، کاه آوجیلیق و بالیقچیلیق و کاه یغما کرلک اغش اولدقلری آکلاشلیور . بوحال پک چوق زمان دوام ایدوب ، آنجق فینوآلر مرور زمانله تجاوز قوتی غائب ایده‌رک ، فینلانده‌نک ساحل و کوللرنده بالقی و اورمانلرنده آو آولمفله قناعت ایتدیکلری حالده ، روسیه‌ده‌کی اسلاولرله اسقاندینا و شبه جزیره‌سنده‌کی توتولر بونلری راحت براییه‌رق ، کاه بونلر و کاه اونلر فینلانده‌یه تجاوز ایتدیکه باشلامشلردی . اون ایکنجی قرن میلادیده فینلانده‌لیلر هنوز وحشیلک حاندن قورتله‌میوب ، آو و بالیقله کوجه‌حالنده یاشارلردی . قرن مذکورده اسوج قرالی (اریق) بونلری جبراً خرسدیان ایتکی تصاریوب ، اوتاریغندن اعتباراً اسوجلیلر ابتدا (آو) قصه‌سنی و بعده فینلانده‌نک اوته‌سنده بریسنده بعض قلعه‌لر تأسیس ایده‌رک ، بوملکیتی تحت ضبطه آلمشلر؛ و فینلانده‌لیلر اسو-جلیلره باقه‌رق ، اونلرک طرزنده خانه‌لر و کویلر تأسیس ایله ، یرلشوب ، زراعتله مشغول اولمفله ، و هر خصوصده اسوجلیلره تابع اولمفله باشلامشلردی . اسوجلیلره روسلر آره‌سنده آره‌سی کسلمین محاربات اثنا‌سنده ، فینلانده آره‌ده بولنوب ، نهایت شرق و جنوب شرقی جهتی روسلرک‌الینه کچمشیدی . بیوک بتروفینلانده‌نک روسیه‌یه تابع اولان اینغریه‌خطه‌سنده بترسبورغی تأسیسه‌یه پایتخت انخاذا ایتدکن صکره ، روسلر فینلانده‌نی اله ایتک احتیاجنی حس ایدوب ، نهایت ۱۷۰۹ ده اسوجلیلره ایتدیکلری محاربه‌ده

فرانقلری غالبیت اوزربنه، بوملکئی التحاق ایتشلردر. آتقی فینلانده اسوجلیرک النده ایکن، قرال خاندانی افرادندن بعضلرینک نامنه بیوک دوقهلق صورتنه افراغ اولنهرق، اوصورتله اداره اولمقده بولمیش اولمیشدن، روسیه ایمپراطوری دخی صورت اداره. سنه خلل کتیرمیوب، یالکز کندینی بیوک دوقه طانیتمش؛ و فینلانده لیرک صداقتدن ممنون اولمغه، اولدن تحت حکمنده بولنان شرق و شرق جنوبی جهتلری دخی فینلانده بیوک دوقه لغنه ترک ایلمشدر.

فینلانده { کورفزی (Golfe de Finlande) }

بالطیق دیکیزنک شرق طرفنده بیوک برکورفزی اولوب، شمالاً فینلانده و جنوباً استونیه ایله ایوم پترسبورغ ایالتی تشکیل ایدن ایغریه خطه لری آره سنده شرقه طوغری پترسبورغه قدر اوزانیر. غربدن شرقه بوی ۲۰۰ کیلو متره اولوب، اکی ۱۶۰ ایله ۱۲۰ کیلو متره آره نده در. آغری دهها طار اولوب، ای طرفی توسع ایدر. صاغ و صولنده بر چوق قویلر و لیمانلر وار ایسه ده، اک مهملری روسیه نك ترسانه سنی حاوی اولان قرونستاد لیانیله استونیه نك حدود شرقیه سنده واقع (ناروه) لیانیدر. کورفزی ایچنده بر چوق کوچک آطه لر بولوب، اک مهمی پترسبورغ اکنده واقع و پک متین استحکاماته تخکیم اولمیش اولان (قرونستاد) جزیره سیدر. بو کورفزه بر چوق نهرلر دوکیلوب اک بیوکلی: لادوغه کولنک آیاغی اولان و پترسبور. غک ایچندن کچن (نوا) نهر واسعیله ساحل جنوبیه سنده برر کورفزه دوکیلن (لوغه) و (ناروه) نهرلیدر. پترسبورغدن بشقه کورفزی سواحلنده ویا قربنده برقاچ شهر وقصه بولوب، باشلیجه لری: فینلانده ساحلنده (هلسینگفورس) ایله (ویبورغ) و استونیه ساحلنده (ناروه) ایله (رول) شهرلیدر. فینلانده کورفزی قیشین طونوب، مایسک ابتدالینه دک بوزلر دوام ایدر.

فینمارک { (Finmark) نوروجک اک شمالی ایالتی اولوب، غرباً (نوردلاند) }

ایالتیه، جنوباً فینلانده ایله، شرقاً روسیه نك ترخانکل ایالتیه و (وارانکر) کورفزیله، شمالاً دخی بحر منجمد شمالی ایله محاط و محدوددر. مساحتی ۴۷۲۱۱ مربع کیلومتره اولوب،

۲۹۳۳۶ اهالیسی واردر. مرکزی (قوالو) آطه سنده واقع (هاورست) قصبه سیدر، که کره ارضک اک شمال معمویره سیدر. بو ایالت ۶۸°۳۰' ایله ۷۱° عرض شمالی آره لرنده متمد اولوب، هواسی عرضنک اقتضا ایتدیکی قدر صوثوق دکلدرد. مایسک اوخزندن حزیرانک واسطنه دک بوایلنده کونش باقمیوب، یدی هفته لق برکون اولدینی کبی، کانون اولده دخی بوقدر مدت کونش کورنیوب، اوزون برکیجه اولور. طاغلق بریر اولوب، ساحلنک کیرتی و چیقتیلری وساحلک قارشینده بر چوق آطه لری واردر. جنوب جهتنک آلتقی یرلرنده بر مقدار آرپه ایله پتته و برنوع فرنک اوزوی حاصل اوور، وقیون، صیغیر و آت دخی بولنور. شمال جهته یالکز رن حیوانی بولوب، کوبکر دخی قیزاغه قوشیلیر. اصل بو یرک محصولی بالیق اولوب، اهالیسی باشلیجه بالیقچیلغه کچندیکی کبی، یاز مو. سمنده سائر طرفلردن دخی صید کیلری کلوب، بهر سنه بش آلتی میلیون فرانک قیمتده مورینه بالینی طوتیلور. اهالیسی لاپون، نوروجلی و فینلانده دن کله قوان قوملردن مرکب اولوب، جمله سی پروتستان مذهبه تابعدر.

فینوآ { (Finnois) آسیانک شمال غربی جهتیله آوروپانک شمال شرقی طرفنده }

منتشر بولان آلتون طاع عرقنه منسوب یعنی ام تورانیه دن معدود برطاقم اقوامک اسم عمومیه سیدر. هر نه قدر مجارلر واسکی بلغارلر دخی فینوآ اقوا. مندن معدود ایسه ده، بوکونکی کونده فینوآ اسمی یالکز وجه مذکور اوزره اقطار شمالیه قربنده بولنان اقوامه اطلاق اولنور. بونلر آوروپاده نوروجک شمال غربی سواحلندن باشلاهرق، روسیه ده فینلانده و استونیه و لیوونی و قورلانده خطه لرنده یعنی بالطیق دیکیزنک سواحل شرقیه سنده و روسیه نك منتهای شمالیه شمال شرقی جهته ده یعنی (مچوره) و (قامه) حوضه لرنده و اورال سلسله جبالنک نصف شمالینک ایکی مائله سیله سیریه ده (اوبی) حوضه سنک نصف شمالیه سنده و تونفوسفه ملتقاسندن آشاغی اوله رق (ینیسی) ایرماغنک ایکی طرفنده تا (قاتانغه) بحر اسنه قدر منتشر اولوب، ساکن بولندقلری برلر ۱۲° دن ۱۱۲° طول

شرقیه قدر ۱۰۰ درجه جغرافیه لك محله ممتد
اولور، وعرضلری دخی آوروپاده ۱۰ و آسیاده
۲۰ درجه دن آشاغی دکلدر . بواقوامك مجموع
افرادى درت نهایت درت بچق ملیونه بالغ اولوب،
قسم اعظمی واك مدنیرلی فینلانده ایله روسیه نك
بالطیق ایالاتنده ساكن اولانلریدر. روسیه نك شمالنده
وسیریه ده بولنانلری ایسه سنه نك اكثر آیلرنده
قارلر و بوزلرله مستور توندردر لره ساكن و یا
اورلرده بالیق وآر آرقه سننده طولاشیر و رن
سوریلرله قونوب کوچر نیم وحشی قبالدن عبارتدر، که
بونلر پك سیرك و نفوسلری آزدرد. فینوآ اسمنك
جمع ایندیكى اقوام : لاپون، فینلانده لی، استونیان،
لیوونیان، ساموید، ووتیاق، پرمیاق، جریمیس،
جوواش، موردون، ووغول، اوستیاق وسائرده دن
عبارتدر .

اشبو فینوآ اقوامك مغول عرقته منسوب
اولوب اقوام تورانیه دن بولندقلرینه كرك شكل
وسپاری و كرك سویللكلری لسانلر شاهددر. اقوام
مذكوره نك سویللكلری لسانلر بننده پك چوق
مشابهت و مناسبت بولنوب، بر نسانك شعباتندن
عبارت بولندقلری محققدر . مجارجه ایله اولان
مشابهتلى دهآز ایسه ده، مجارجه نك ده بواصلدن
منشعب بولندقیفنده شبهه یوقدر . بلغارلره كلنجه ،
بونلر دخی بو نسلدن متولد ایسه لرده ، چوقدن
اسلاولاشوب، لسان اصلیلرینی ترك ایتمش اولدقلرندن،
شمدیكى حالده ، فینوآ اقوامندن معدود دكلردر .
فینوآ لرك لسانجه تركلر و تاتارلرله اولان مشابهتلى
ایکنجی، ومغولار و مانچولرله اولان مناسبتلى ده
اوپنچی درجه ده در. فینوآ اقوامندن یالکز فینلا-
نده لیلرله روسیه نك بالطیق ایالاتنده ساكن اولان
استوآنلر و لیولر مدینته و لسانلری ادبیاته نائل
اولوب، سائرلری هنوز نیم وحشی بر حالده
بولبورلر .

فینوآكر وقتیه دهآ جنوبی یرلرده بولنوب،
منشألری آلتون طاغ اتكاری اولدینی کی، ایکنجی
وطنلری ده اورال سلسله جبالنك اتكلری اولدینی
حالده، اورادن روسیه نك وسطلرینه و شمالنه طوغری
یایلمش، وبرطاقلری (هون) و (آوار) وسائر

اسمرله مختلف زمانلرده سیل بلاکی غربه طوغری
آقین ایدهرک، برقاچ توبته آوروپای دیرتمشلدرد.
بعده شرق طرفندن ترك و تاتارلر و جنوب و غرب
جهتندن اسلاولر و توتونلر طرفندن تضیق اولنورق،
اقتار شمالیه نك بوزلرنده ملجأ آرامغه مجبور اولمشلدرد.

فینیسیره { (Finistère) فرانسه نك
منتهای غربنده و برتانیه شبه
جزیره سنك اوجنده بریالت اولوب، شرقاً ساحل
شمالی و موریهان یالئلرله، شمالاً مانشه دکیزیه،
غرباً و جنوباً دخی بحر محیط آطلاسی ایله محاطدر.
مساحه سطحیه سی ۶۹۳۴ مربع کیلومتره اولوب،
۷۰۷۸۰۰ اهالیسی واردرد. اراضیسی عارضه لی
اولوب، (آره) طاغی و « قره طاغ » اسمرله ایکی
طاغ شرق شهایدن غرب جنوبیه طوغری ممتد
اولور سه ده، برنجیسنك ارتفاعی ۳۹۰ و ایکنجیسنك کی
۳۲۵ متره یی تجاوز ایتز . انهاری قیصه اولوب .
باشلیجه لری : لایته، آون، اودت، اولنه، الورن
ویژه نهرلریدر . سواحلی پك کبرنتلی چیقنتلی
اولوب، برچوق قوی و کورفز و لیمانلرله برون
وشبه جزیره لری واردرد . ساحل غربیسنده (برست)
(دوآرتز) کورفز لری آره لرنده اوزون برشبه
جزیره ایله آیرلش اولدقلری حالده قره نك ایچنه
خیلی کیریور . ساحل مذکور قارشیسنده کاش
(اوئسان) جزیره سیله برقاچ کوچك آله دخی
بوالانته ملخندرد. هواسی معتدل ورطیدرد . طوبراغی
منبت اولوب، حبوبات متنوعه ایله سبزه و میوه لرك
انواعی و توتون وسائر حاصل اولور . برقاچ اورمانی
وپك كوزل مرعاری اولوب، ایکی جنس آت ایله
قیون و طوموز وسائر حیوانات یتیشدیریلر . سیلی
قورشون، گور معدنی و بیلکی طاشیله ایکی جنس
مرمری واردرد . صنایعی خیلی ایلری اولوب، بز،
کاغد، ایپ، توتون وسائر فابریقه لری چوقدر .
اك بیوك شهری (برست) اسکله سی ایسه ده،
مرکزی (کیپر) قصبه سی اولوب، ایالت ه قضایه
منقسم و ۴ ناحیه ایله ۲۸۷ دأره بلدییه یی حاویدر.
فینیسیره { برونی (Cap Phinistère)
اسپانیه نك منتهای شمال غربیسنده
وغالیچه خطه سنده بربرون اولوب، ۴۵° ۲۲' ۲۰
عرض شمالی ایله ۴۳° ۳۵' ۱۱ طول غربیده

واقدر . بوبرونده بیوک برنرارکز اولنشد .
— انکثره نك منهای غرب جنویسنده و
(قورنواآ) شبه جزیره سنك اوچنده دخی بربرون
اولوب، انکلیزجه (لاندسی اند) دینلیر .

فئودوسییه (Féodosia) روسیه ده قریم
شبه جزیره سنك جنوب شرق
کوشه سنده واقع (کفه) قصبه سنك اسمیدر .
[« کفه » ماده سنه مراجعت .]

فیوم { مصر وسطا ده ونلك جهت غریسنده
برمدیریت اولوب ، شرقاً و جنوباً
فیوسف مدیریتله ، غرباً چول ایله و (بحیره قارون)
دینلن واسع کول ایله ، شمالا دخی جیزه مدیریتله
محاط و محدوددر . شرق جهتدن مبدأ حدودی
نلك ساحل یسارندن بش اتی کیلو متره نك مسافده
ومرکزی اولان مدینه الفیوم قاهره نك ۱۱۰ کیلو
متره جنوب غریسنده واقعدر . ۲۹°۵۱' ایله ۲۹°۲۸'
عرض شمالی آرهنده عمتد اولوب ، مساحت سطحیه سی
۱۲۷۴ مربع کیلو متره یعنی ۲۳۵۹۰۸ فدان
واھالیسی ۲۲۸۷۰۹ کشیدر . اراضیسی همان
هرطرفدن مرتفعجه تپه لروچولارله محاط بروادیدن
عبارت اولوب ، شرق طرفندن (لاهون) بوغازندن
کبری لیر . بحر یوسف نامیه نیلدن آریلان پك اسکی
برجدول جنوبدن کله رك ، بومدیریته دخول ایله ،
غربه طوغری دونه رك ، مرکزی اولان مدینه الفیومك
ایچندن کچدکن صکره ، برچوق جدولاره آریله رق ،
فیوم اراضیسی سق واروا ایدر . و قتیله اراضیسنك
هرطرفی صوآلشنده و معور ایکن ، شمیدیکی حالده
غرب جهتده کی کنارلری قومرك آلتنده قالوب ،
قابلیت زریعه سنی غائب ایشددر . طوپراغی پك منبت
اولوب ، برنج ، آربه ، چاودار ، کتن ، دوره ، چیوید
وآز مقدارده پاموق وشکر قامشی حاصل اولور .
خرما و زیتونلری دخی چوق اولوب ، بعض باغلری ده
واردر . کللری چوق و مشهور اولوب ، خیلی مقدار
کلمه و بیاغی چیقاریلیر . اخیراً صنایع چایرلریشده
یریلوب ، بونلر ده بیاغیسی پك اینجه ویموشاق برجنس
فیون ری اولسور . آنلری کوچك وعادیدر ،
ودوده لری خارجدن کلیر . بومدیریتك صنایعی پك
ایلری اولوب ، کتن و پاموق محصولاتیه قیونلردن

آلدان بیاغی تمامیه عمتده صرف اولنه رق ، پك
مقبول کتن بزلی و پك ظریف شالارله عادى بزلی
وقبا یوک منسوجات اعمال اولنور . کل صویتی اخراجی
دخی صنایع محلیه نك الك مهملرنددر : وادی نیلی
تغیب ایدن دمیربول خط کیرندن بر شعبه آریلوب ،
مدینه الفیومه منتهی اولغله ، مدیریتك تجارتی تسهیل
ایدر . بوخطه قدیمدن بری معور اولوب ، ازمنه
قدیمده جسم شهر و قصبه لری و سائر آثار عمرانی
اولغله ، هرجهتده آثار عتیقه واسکی ابنیه ویرانه لری
بولنور . مذکور بحر یوسف واسطه سیله نلك فضله
میاهنی جمع وادخارله ، حین حاجتده استعمال ایتك
اوزره ، آثار قدیمده (موریس) اسمیه یاداولنان
واسع حوض دخی بومدیریتده و قدیمآ (قرو دیلو پولیس)
یعنی « مدینه التمساح » دینلن مدینه الفیوم قریبده
ایدی . ابتدا بوخوض مذکور برکة قارونك عینی
ظن اولنمش ایسه ده ، بعض محققلر بونك ممکن اوله میه
جغنی درکله ، تحریات اجرا ایدره رك ، حوض قدیمك
موقعی و آثارینی بولشلردر . (فیوم) اسمی لسان
قبطله دکیز و کول دیمك اولغله ، بحیره قارونه و بالتعمیم
بوخطه یه دخی اطلاق اولنشددر . حرف تعریفله برابر
(الفیوم) ك (الفیوم) دن غلط اولدینی و بواسمك
حضرت یوسف (عم) زمانندن قاله اولدینی و همدر .
زیرا اوزمانلرده مصرده عربجه سویلنمزدی ، و بی
مشارالیهك لسانی ده عربی دکل ایدی . [مرکزیچون
« مدینه الفیوم » ماده سنه مراجعت بیوربله .]

فیومه { واسلا و جریقه (Fiume, Rieka)
آوستریا و مجارستان دولتنده مجار-
ستانه تابع و آدریاتیک دکیزینك (قارنرو) کورفزی
منتهاسنده اوله رق (آغرام) ك ۱۸۵ کیلومتره غرب
جنوبیسنده و (فیوماره) نهری منصبده بر قصبه
وسریست اسکله اولوب ، ۱۷۸۸۵ اهالیسی ، مصنع
کلیساری ، کوزل ریختملری ، صنایع و تجارت اوطله سی ،
بانقه سی ، مکمل بر مکتب اعدا دیسیله بحریه و تجارت
وعسکری مکتبی ، کاغد ، توتون ، یلکن بزلی ، بیره
وسائر ه فابریقه لرله دباغخانه لری ، معتدد دکرمنلری ،
توریلو فابریقه سی ، سیغور یطه شرکتی و سائر مؤسسات
نافعه سیله پك ایشك تجارتی واردر . میاه جاریه سی
و کوزل چشمه لرله مرمردن حوصلری پك چوقدر .

حاویدر. طوپراغی پک منبت و نهایت درجہ دہ کوزل ایشلمش اولغله، بحق دائیارقہ نک باغچہ سی تسمیہ اولمشدر. سواحلندہ برجوق قویلی اولوب، اک بیوک شمال شرقی ساحلندہ کی (اودنسہ) کور۔ فزیدر. آطہ ایکی ایالتہ منقسم اولوب، شمالندہ کینک مرکزی مذکور کورفزک ایچ طرفندہ برنہرک اوزرندہ واقع (اودنسہ)، وجنوبدہ کینک مرکزی دہ ساحل جنوبیسنده واقع (اسوندبورغ) قصبہ لریدر. دیگر باشلیجه معموره لری : ساحل شرقیسنده واقع (نیبورغ)، ساحل جنوبیسنده کائن (فابورغ) ساحل غربیسنده کی (آسنس)، شمال غربی گوشه سنده بولنان (میدلفارت) و (استروب) ایله ساحل شمالیسنده واقع (بوکنسہ) قصبہ لریدر. اودنسہ دن تشعب ایدن دمیبول خطلری بواسطہ لرہ منتهی اولوب، جملہ سنی بربرلریله اختلاطدہ بولند. یربورلر اک بیوک نہری جزیرہ نک جنوب جہتندہ نبغانلہ مرکزندن بعدالمروور ہمنای اولان کورفزہ دوکبلن (اودنسہ آآ) نہریدر. آطہ نک مساحتہ سطحیہ سی ۳۴۰۶ مربع کیلومترہ اولوب، ۲۵۰۰۰۰ اہالیسی واردر. ہواسی رطوبتلیدر. باشلیجه محصولاتی : جیوبات متنوعہ ایله کتن. کنویر، شربتی اوتی، کمیون وسائرہ دن عبارتدر. اہالی خیل آتلی تیشدیریرلر. آرلری دہ جوق اولوب، بال چیقار. کیرچ وانبیہ طاشلریله آلچی و سائرہ بولنور. بالینی چوقدر. صنایی جزئیات قیلندن اولوب، تجارتی دہ آزددر. جنوبندہ واقع (لائلاند) جزیرہ طویلہ سیلہ سائر کوچک آطہ لر دخی ادارہ بوکا ملحقدر.

اسکی برقصہ اولوب، اسم قدیمی (ترساتیقہ) در. قصبہ اسکی ویکی اولہرق ایکی قسمہ منقسم اولوب، کذلک اسکی ویکی اولہرق ایکی لیمانی واردر. قصبہ دہ برنجی درجہ دہ ایتالیان وایکنجی درجہ خروات لسانی قولانیلیر. یالکز قصبہ واسکلہ مجارستانہ عائد اولوب، ینہ فیومہ اسمیلہ مسیحی ایالتی ایسہ خرواتستانہ ملحقدر.

— فیومہ ایالتی شرق جنوبی جہتندن نفس خرواتستانہ، شمالاً آوستریانک قارنیولہ خطہ سیلہ غرباً ایستریا ایلہ، غرب جنوبی جہتندن دخی قارنرو کورفزیلہ محاط اولوب، مساحتہ سطحیہ سی ۱۶۰۰ مربع کیلومترہ و اہالیسی ۸۷۶۹۰ کشیدر.

فیونیہ (Fionie) دائیارقہ جزایرینک جسامتجہ ایکنجیسی اولوب، جزایر مذکورہ نک الیبوکی اولان (سلاند) ایلہ دائیارقہ نک قرہ سی اولان (یوتلاند) و آلمانیہ یہ تابع (اشلسویغ) خطہ لری آرزہ سنده واقعدر. شرقاً سلاند دن (بیوک بلت)، غرباً یوتلاند و اشلسویغ دن (کوچک بلت) بوغازلریلہ آبرلمش اولدینی حالده، شمالاً (قاتغات) وجنوباً بالطریق دیکزلریلہ وہان ہر طرفدن برطاقم کوچک آطہ لرلہ محاطدر. ۸۰ طول شرقی خطی اورتہ سندن، و ۵۵ عرض شمالی خطی دہ ساحل جنوبیسی قریندن کچر. غیر منتظم صورتدہ بیضی. الشکل اولوب، شمال غربیدن جنوب شرقیہ اولان بوی ۷۰ کیلومترہ در. شمال و غرب جہتلی دوز و چلاق ایسہ دہ، جنوب شرقی قسحی عارضہ لی واورمانلرلہ مستور اولوب، شایان تصویر موقعلری

(حرف الفانک صوکی)

(باب القاف — فصل الالف الح .)

قَاب { توبه ده دتقله نك غرب جهته وسه -
حل نیلدن قرق الی کیلومتره لك
مسافه ده چول اورته سنده بر صره واحلردر ، كه
شالندن جنوبه ۱۷۰ کیلومتره لك مسافه ده متمد
اولور. موقعلری نیلك حذا سندن آچلق اولغله ،
جدوللر واسطه سیله اروا اولندقلرندن ، معمور
ومكوندولر. وقتيله عمرانلری واهالیسی ده ازیاده
ایدی . — بونلرك غربنده و ۲۴۰ کیلومتره لك
مسافه ده (قَاب الكبیر) اسمیله دیگر بر صره واحلر
دخی واردر. ایکی طاقی ده (كبایش) دینلن توبه
قیله سیله مسكوندر .

قَاب { صعید مصرده نیلك ساحل یسارنده
(و) اسنه) نك ۲۹ کیلومتره جنوب
شرق سنده بر قریه اولوب ، قبطیلرجه (نجب)
ویونانیلرجه (التیه) اسمیله معروف مدینه قدیمه نك
خرابه لری اوزرنده واقع اولغله . بر خیل آثار
عتیقی و بعض اسکی مزارلری جاری مغاره لری
واردر .

قَابِرَال { (Cabral) پورتکیز مشاهیر بحر -
یونندن اولوب ، ۱۵۰۰ تاریخنده
قرال امانوئل طرفندن هند شرقی کشفیاته مأمور
اولغله ، نامساعد هوالردن سوق اولنهرق ، برازیلیا
ساحلنه دوشمش ، و بوملککتی کشف ایندکدن مسکرمه ،
هند چینیه کیدوب ، (قوشین) و (قتانور) حکمدار.
لرله عقد اتفاق ایدرک ، ۱۵۰۱ ده اموال کثیره
ایله پورتکیزه عودت ایتمش ایدی .

قَابِرَه { (Cabrera) اسپانیه نك بالئار
جزائرندن اولوب ، مایورقه نك
جنوبنده واقعدر . بوی ۱۳ واکي ۴ کیلومتره
اولوب ، اهالیسی آزدر . براستحکامله محفوظ صاعلام

بر لیمانی واردر . وقتيله کچیلری چوق بولنمش اولد -
یفتدن ، بو حیوانه دلالت ایدن بواسطه تسمیه اولمشدر .
قَابِرَه { (Cabra) اسپانیه نك قرطبه ایالتنده
و قرطبه نك ۷۵ کیلومتره جنوب
شرق سنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ، ۱۱۰۰۰
اهالیسی وجامعدن مبدل مصنع بر کلیسایی واردر .
صولری غرناطه نك مشهور شنیل نهرینه دوکیلور
کوزل بر وادیده واقع اولوب ، اطرافنده باغلی
چوق وشرابی مشهوردر .

قَابِرَه { (Cabeza) اسپانیاده بادایوزایالتنك
(قاستوثره) قضا سنده و ۳۷ کیلو -
متره شرقنده اوله رق بادایوزدن چودادر آله کیدن
دمیر یول خطی اوزرنده بر قصبه اولوب ، ۶۰۰۰
اهالیسی واردر .

قَابِس { (Gabès) تونسك جنوب شرقی
جهته تونس شهرینك ۳۰۰
کیلومتره جنوبنده وقابس کورفرینك ایچنده اوله رق
(وادی قابس) اوزرنده ومنصبندن بر آرز یوقا -
ریده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ، ۲۰۰۰۰
اهالیسی ، باغ و باغچه لری ، طوت ، زیتون ، پورتقال ،
لیمون وموز اشجار یله شکر قامشی و ایشلك تجارتی
واردر . مذکور نهرک صو یی کوزل و صوئوق
اولوب ، باغچه لرینی اروا ایدر . پك اسکی بر قصبه
اولوب ، اسم قدیمی (ناقابه) در . دور اسلامدن
صکره دخی پك معمور اولوب ، سوری و حین
حاجته صو ایله طولار خندخی و بیوک بر فساری
وار ایدی .

قَابِس بَرزَخِی { (Isthme de Gabès)
قابس کورفریله تونسك
جنوبنده بولسان و سطحلری حدای بحردن آچلق
اولان شط فجیع و شط جرید آرهمنده قوملق بر
مسافه اولوب ، ۵ متره قدر ارتقایی واردر . بو

برزخك كشادی تقدیرنده مذکور كولارك دكيزه
محوليله تاجزارك ايج طرفلرينه قدر سفاینله سیر
ایتك ممکن اوله جقدر .

(Golfe de Cabès)

قابس کورفزی } تونسك جنوب شرق
ساحلنده آبیجه بر کورفز اولوب، ایچنده بولنان
قصبهك اسمیله سمی و (کوچك سرت) دیمكله
دخی معروفدر . شمال جهتنده قرقنه و جنوب جهتنده
جربه آله لری بولیور .

قابل } (Cain) حضرت آدم ایله حضرت
حواء ایلک اولادندن اولوب، حضرت
حوا هر بطننده بری ارکاک و دیکری قیز اولوزره،
ایکی ایکیز طوغورمهله، بر بطندن طوغان قیزی دیگر
بطندن متولد ارککه و بر سکرلی حالده، قابل ایله
برلکده طوغان قیز پك کوزل اولدیغدن، قابل
بونك دیگر بطندن متولد برادری هابله ویرلسنه
قیصقاندیغندن، و بر روایتده هابل چوبان اولوب،
اك ابي قیونلری قربان ایتدیکی حالده، قابل چفتچی
اولوب، محصولاتك آنجق فضله سنی رضای الهییه
حصر ایتمكله، هابلک تقدیمه لرینكدها مقبوله کچدیکنه
حسد ایتدیکنندن، هابل قتل ایتش؛ و یر یوزنده
برنجی دفعه اوله رق وقوع بولان بوجنایتدن طولای
پدرینك بد دعاسنه و لعنة اللهه اوغرایوب، یر یوزنده
سرسری کزیمکله محکوم اولش؛ و نسلی عبادت
اوانانه ضامشدر .

قابل } هندستان شعرا سندن و عبدالقادر
بیدل شاگردانندن اولوب، ابتدا
(صنعت) تخلص ایدردی . ۱۱۴۰ تاریخنده وفات
ایتمشدر . شو بیت اونکدر :

من از ساق نه می نه شیشه ونی جام میخواهم
کزك وادی ز چشم مست او بادم میخواهم

قابله } یمنده صناعتك شرق جهتنده بر ناحیه
اولدیغی یاقوت حوی بیان ایدبور .

قابلی } اونجی قرن هجری عثمانلی شعرا سندن
(واز باب تصوفدن اولوب، استانبولده

ملا کورانی محله سندندر . شو بیت اونکدر :

دون کیمه خال رخك شوقیه کرم اولوب چراغ
یاقدی ای مپاره ایشقلر کبی باشنه داغ

قابنده } (Cabenda, Cabinda) آفریقا .
نك ساحل غرب پسنده قونفو

ایرمانی منصبك ۱۵ کیلومتره شمانده و ۴۰°
عرض جنوبیده بر قصبه و اسکله اولوب، سکر اون
بیك اهالیسی و بونلر پیننده خیلی کیجیسیله صنعتکاری
واردر .

قابوت } قابوتو (Cabot, Cabotto) وندیک
مناهیبر بحر یونندن اولوب، یدنجی
هنری زمانده بریستوله برلشمش؛ و بو حکمداری
آمریقانك شمال غربی جهتندن هندك اقطار شرقیه سنه
کیتمک ممکن اوله یغنه قاندر درق، ۱۴۹۷ تاریخنده
بر قاچ کمی ایله او طرفه سیاحت ایتش؛ و بوزلرك
ممانعیله مأمول ایتدیکی طریق بوله مامش ایسه ده .
(ترنو) آطه سنی و قناده و لابرادوری کشف
ایتمشدر . — اوغلی سیاستیان غابوت دخی مشاهیر
بحریونندن اولوب، برازیلیا و لاپلاته جهتلرنده بر خیلی
کشفیاته موفق اولش؛ و بو دخی قطب شمالینك
غرب جهته کوندیریلن بر هیئت سیاحتیه داخل
بولتمشدر .

قابوس } (امیر شمس المعالی ابوالحسن بن
ابی طاهر و شمکیر الجیلی) جرجان
وری و طبرستان جهتلرنده حکومت سورن و شمکیر
ملوک سندن اولوب، نسبی کیخبرو زماننده کیلان
حاکمی بولنش اولان ارغشه منتبی اولدیغی مرویدر .
جامع سیف و قلم اولوب، کرک سطوت و شکیمه ده
کرک کرم و احسانده و کرک ادبیات عربیه و فارسیه ده
و حسن خطده زماننك فریدی ایدی . ۳۸۸ تاریخنده
پدرینه خلف اولوب، ۱۵ سنه حکومت سور دکن
صکره : مجزائده کوستردیکی شدتن طولای امراسی
اتفاق ایدهرک، اوغلی منوچهری موقع حکومته
کیتیمک ایستملر یله، موی ایه منوچهر کندیسنی
استعفا ایتمکله قاندریمش؛ و بو وجهله امیر قابوس بر
قلعه ده اختیار عزت ایدهرک، ۴۰۳ تاریخنده
اوراده وفات ایتش، و جرجانده دفن اولتمشدر .
اوغلی منوچهر زماننده مملکت سلطان محمود سبکتگینك
الینه کچمش ایسه ده، ینه والیک کندیسنده و بعده
نسلنده قالمشدر . امیر قابوس عالم و ادیب بر ذات
اولوب، عربی و فارسی اشعاری و بر خیلی تألیفاتی
واردر . « کمال البلاغه » عنوانی رساله جمله تأ .
لیفانده ندر . مشهور صاحب بن عبادك صاحب ترجمه نك
خطنی کوردکجه : « هذا خط قابوس ام جناح طاوس »

دعك عادق اولدینی مشهوردر . شو بر ایکی بیت اشعار عربیه سندنر :

قل للذی بصروف الدهر عیرنا
هل حارب الدهر الا من له خطر
اما ترى البحر یملو فوقه جیف
و تستقر باقصی قعره الدیر

شورباغی ده اشعار فارسیه سی جمله سندنر :

شش چیز در آن زلف تو دارد مسکن
بیج و کره و تاب و خم و بند و شکن
شش چیز دگر در دل من کرده وطن
عشق و غم و محنت و الم و رنج و حزن

قاپ (Cap) [« امید برونی » ماده سنه
مراجعت بیوریلہ .]

قبادوکیه { یاخود قبادوقیه (Cappadoce,
Cappadocia) آسیای صغیر یعنی

آناتولی قطعه سنک تقسیمات قدیمه سنده بر بیوک خطه اولوب، سیواس ولایتله مرعش، قیصریه، نیکده، قیرشیر و یوزغادسنجاقلرندن عبارت ایدی. بووجهله نفس اناتولینک قسم غریبسنک جهت وسطیه سندن عبارت اولوب، جنوباً سوریه و کیلیکیا، غرب جنوبی جهتدن لیماتونیه، غرباً فریجیا، غرب شمالی طرفندن گالاتیه، شمالاً پونت خطه لرله، شرقاً دخی فرات وادیسیله محاط ایدی. مرکز قیماً (مازاقه) دینلن قیصریه شهری ایدی. اسکندر دن اول پونت خطه سی یعنی طریزون ولایتی دخی قبادوکیه دن معدود اولوب، شمالاً قره دکیزه قدر عمد اولوردی. ذاتاً اراضی قزبل ایرماق ویشیل ایرماق حوضه. لرندن عبارت اولغله، تمامیه قره دکیز مائله سنده ایدی. اقوام آریانیه دن اولدقلری ماحوظ اولان اهالی قدیمه سی بدناً وعتلاً قبا و آغر و برطاقم اعتقادات باطله یه تابع متعصب آدملر اولغله مشهور ایدیلر. مذهبلری صابئن مذهبنه شبیه اولوب، اجرام - ممانیه عبادت ایتکله برابر، آتش دخی مقدس نظریله باقوب، ایچنده دائمی صورتنده آتش یانار (قومانه) اسمیه مشهور بره عبدلری وار ایدی. بوندن آکلاشلدیغنه کوره مذهبه دخی ایرانیلرله مناسبتلری وار ایدی. سوری و خرکلهلری چوق و آتلی مشهور ایدی. ابتدا مستقل واییم مستقل برلی حاکمک تحت اداره سنده بوانوب، کیخهرو طرفندن ایران دولته الحاق، وبعده بیوک اسکندر

طرفندن ضبط اولنش ایدی. قبل المیلاد ۳۱۲ تاریخنده قبادوکیه لیلر استقلاللرینی استرداد ایدوب، اوچ یوز سنه قدر مستقل اداره اولنش؛ و بوآرده (آریارات) اسمیه اون و (آریوبارزان) اسمیه ده اوچ حکمدار حکم سورمشلردر. سکنجی آریاراتک پونت حکمداری مهرداد طرفندن مغلوب اولسیله، قبادوکیه مهردادک ضبطنه کچوب، بونک رومایلر طرفندن مغلوب اولسی قبادوکیه نک دخی رومادولتنه الحاقی انتاج ایتمش ایسه ده. بوخطه یه مختاریت اداره سنی محافظه ایتمش؛ و نهایت تیرک زماننده و ۱۷نجی سال میلادیه (آرخلاؤس) ک وفاتی اوزرنه بستیون بروما ایالتنه قلب اولنشدی. روما دولته ک انقسامنده بالطبع شرق ایمپراطورلغه دوشوب، ۱۰۱۷ تاریخ میلادیسندن سلجوقیلرک ید ضبطنه کچمکله، هجرت ایدن ترک و تاتار عشایری اهالی اصلیه ایله برلشه رک، و بونلر دخی دین اسلامی قبول ایدهرک، جمله سی ترکلشمش؛ ولسان قدیملرینی اونودوب، ترکجه لسانله تکلمه باشلامشلردر. اهالی حاضره نک عرق قافاسی یه منسوب سیملری اهالی قدیمه نک ترکله اختلاط ایدهرک ترکلشمش احفادنن بولند. قلیرنه دلالت ایتدیکی کبی، مسلمانلرله خریستیانلرک دخی برجسنه منسوب بولندقلری سیما ولسان و سائر احوالارندن آکلاشلدینی حالده، خریستیانلری مجرد مذهبلری سائقه سیله ارمنی جماعته التحاق ایتمشلردر. سلجوقیلرک انقراضنده اورالرده دخی برطاقم حکومت صغیره تشکل ایدوب، نهایت ۸۰۰ تاریخلرنده یلدریم سلطان بایزید خان دورنده ممالک عثمانیه یه ضم و الحاق اولنشدر. عرب جغرافیونی (قباذق) صورتنده ضبط ایتمشلردر.

قاپاؤنیق { (Capanik) صربیه نک ایکی
حدودنده و موراره نهرینی

ترکیب ایدن صرب موراره سیله بلغار موراره سی وادیلری آرسنده قورو وچلاق برطاق اولوب، دزوه سنک ۱۸۹۲ متره ارتفاعی و اطرافه واسع و کوزل منظره سی واردر.

قاپ برتون { (Cap-Breton) آسریقای
شمالینک انکثره یه تابع دو.

مینون قطعه سنک یکی اسقوجیه خطه سنه ملحق و سنت لوران کورفزی داخلنده واقع بیوک برآطه

اولوب، یکی اسقوجیه ساحلندن طار بر بوغازله آیرلشدرد. شالادن جنوبه بوی ۱۶۰ والک کیش برنده اکی ۱۳۵ کیلو متره اولوب، منتهای جنوب شرقیسنده واقع اولان و آلهیه بواسی قزاندیران (برتون) بروی ۱۴° ۵۷' ۴۵ عرض شمالی ایله ۱۲° ۶۲' طول غربیده واقعدر. جنوب جهتده ایکی طار بوغازدن دیکز آله نك ایچنه کوروب، بربری آرقهسنده ایکی واسع و درین قوی تشکیل ایدر، و بونک شمال طرفندن دخی برمدخلی وارددر. بو وجهله آله ایکییه منقسم اولوب، اک کوچکی اولان قسم شرقیسنک اراضییی آلتچی وهواسی دهامعدتل اولدینی کی، واسع کور معدنلرینی دخی حاوی اولغله، اک معصور بریدر، و مرکزی اولان (سیدی) قصبهجنیده اورادهدر. قسم غربییی دهامرتفع و صوثوق اولوب، ایچ طرفلری هنوز مجهولدر. اطرافندهکی کوچک آله لرله برابر مساحت سطحیهسی ۱۱۲۰۰ مربع کیلو متره اولوب، اهایلیسی هنوز ۱۰۰۰۰۰ کشتییه بالغ اولماشدر. کوردن بشقه دمیر و آلتون معدنلریله آلتچی، یازی طاشی، مرمر و سائره و اجاقلری، سفائ کراسته سنه یارار آغا جلری حاوی واسع اورمانلری، ملحه لری و پک چوق بالنی وارددر. هواسی سرت، بلوطلی و سریع التحول ایسه ده، قره نك کندن اهورندر. آنحق طوبراغی پک سرت و غیر منبت اولغله، اهایلیسنک معیشتنه کافی ذخائر حاصل ایدر. اهایلیسنک قسم اعظمی اسقوجیه لی و غائلیق جنسیتنه منسوب اولوب، قصوری ایرلاندولی، انگلیز و فرانسزدرد.

قاپت } (Capet) فرانسه حکمدارلرندن
 } اوچنجی سلاله نك مؤسی و برنجی
 حکمداری اولان (هوگ) نك مخلصی اولوب، بوکا
 نسبتله سلاله مذکوریه (قاپتیان) اسمی ویرلشدرد.
 [«هوگ قایت» ماده سنه مراجعت.]

قپتوون } شهری ماده سنه مراجعت.
 } (Cape-Town) [«امید بروی»]

قاپتیان } (Capitians) فرانسه ده حکومت
 } سورن حکمدارلرک اوچنجی سلاله .
 سی اولوب، برنجیلری اولان هوگ قایت نسبتله بواسله
 تسمیه اولمشلردر. بونلر (قارلووینجیان) سلاله سندن
 صکره حکومت سوروب، اوچ شعبه یه منقسمدرلر:

قاپرایه } (Capraja) ایتالیا نك جنوبه ایالتنه
 } ملحق بر کوچک آله سیدر، که قور.
 سیه نك منتهای شمالیسنده کی برونک ۲۸ کیلو متره
 شرقنده و طوسقانه ساحلنک ۵۰ کیلو متره آچیفنده
 واقع اولوب، محیط دائره سی ۲۲ کیلو متره و اهایلیسی
 ۸۰۰ کشیدن عبارتدر. اراضییی برکافی و صرب
 اولوب، یالکز شرق جهتده برآز دوزیری وهمنای
 اولان براسکله سیله لیان و قلعه سی وارددر. طوبراغی
 آژ منبت اولوب، اهایلیسی کمیجیلک و بالیجیلنه
 یشار.

قاپرونجه } (Kaproneza) آوستریا و بوجار.
 } ستان دولتنک خرواستان مع
 اسلاوونییه ایالتنده و پشته دن فیومه به کیدن دمیر پول
 خطی اوزرنده اوله رق همنای اولان چایک کنارنده
 واقع بر قصبه اولوب، ۶۰۳۰ اهایلیسی وارددر.

قاپری } (Capri, Caprée) یاخود قاپره
 } ایتالیا نك ناپولی کورفزنک منتهای
 جنوبنده واقع بر جزیره سی اولوب، مرکزی
 ۳۱° ۳۱' ۴۰ عرض شمالی ایله ۱۱° ۵۴' طول
 شرقیده واقعدر. محیط دائره سی ۱۵ کیلو متره
 اولوب، باشلیجه کمیجی و بالیجی اوله رق ۲۴۰۰
 اهایلیسی وارددر. ناپولی اپالتنک قاستلاماره
 قضا سنه ملحقدر. ایسکیا آله سیله برابر ناپولی
 کورفزینی جنوبدن قار. سواحلی قیالندر.
 اک یوسک نقطه سی ۵۸۵ متره ارتفاعنده در.
 محصولات زرعیه سی اهایلیسنه کفایت ایتزهده،
 طوت، فرنک انجیری، پورتقال، لیمون، زیتون و سائر
 میوه دار آغا جلرله باغلری چوقدر. بیلدیرجینی پک

جزیره نك وسطرنده بولان يوكسك طاغلر دن
نبحانه ، غربه طوغرى آقهرق و برچوق چايلرك
صولرني طولايه رق، خط مستقيم حسابيله تقريباً
۶۰۰ كيلومتره لك مسافه قطع ايتكدن صكره ،
برقاچ آغزدن دكيزه منصوب اولور .

قاپوديستريه } (Capo d'Istria) آوستريا

ايلتنده و تريسته نك ۱۸ كيلومتره جنوب غربيسنده
اوله رق تريسته كورفزي داخلنده واقع و قره يه
بركوپري ايله مربوط برآطه نك اوزرنده قضا
مركزي برقصه اولوب ، ۷۵۴۰ اهالي سي ، مصنع
بركليساي ، كوزل تياتروسي ، مكتب اعداديسي ،
ديكر برقاچ مكتييله سائر مؤسسات خيريه سي ،
قربنده مملحه سي وزيتون ياغيله شراب ، باليتي وسايره
تجارتى واردور .

قاپوديستريه قونتي } (Capo d'Istria) (Jean conte de)

سياسيوندن اولوب ، عن اصل قاپوديستريه لي بر
عائله يه منسوب اولديني حالده ، ۱۷۷۶ تاريخنده
قورقه آطه سنده طوغمش ؛ وكنچ ايكن روسيه نك
خدمته كبروب ، ايمپراطور آلكساندر طرفندن
جزاير سبعة نك اداره سنى تنظيمه مأمور اولمش
ايدى . ۱۸۰۲ دن ۱۸۰۷ تاريخنده بو ايشده
بولوب ، ۱۸۱۵ ده پارس معاهده سنى امضا ايتك
اوزره ، روسيه طرفندن مرخص تعين اولتمش ؛
و ۱۸۱۶ دن ۱۸۲۲ تاريخنده روسيه نك خارجه
ناظري بولمئشدر . يونان اختلالنده يونانيلري زياده
الزام ايتكله ، بولر ۱۸۲۷ ده بر حكومت موخته
تأسيسنه مقتدر اولنجه ، رياست حكومتى كنديسنه
تكليف ايتشلر ؛ وصاحب ترجمه درتسنه بو حكومتله
اوغراشدقن صكره ، روسيه طرفدارليفله اتهام
اوله رق ، حسب الايجاب حيس ايتديرمش اولديني
پترو ماورو ميخايلنك برادريله اوغلي طرفندن
۱۸۳۱ ده قتل اولمئشدر .

قاپور } (Cap-vert) [« شيل برون » ماده سنه مراجعت بيوريله .]

قاپوش } (Kapos) محارستانك (سوموك)
(توله) اياالترنده جنوب غربيدن
شمال شرقيه طوغرى جريان ايدر برچاي اولوب ،

جوق اولوب ، آغله طوتارلر . هواي قيشين بك
ملايم و لطيفدر . قاپري و آنا قاپري اسملريله ايكي
كوجك قصبه سي واردور . آوغستوس و تير زما -
نلرندن قاله جسيم سرايلر خرابه لريله سائر آثار
عتيقه سي و برغرب مغاره سي دخي واردور .

قاپقوست } (Cape-Coast) آفريقاي غرب-
آلتون ساحل ديلن انكليز مهجرينك سابق مركزي
برقصه اولوب ، فاني جنسيته منسوب ۱۶۰۰۰
قدر زنجي اهالي سي ، آوروپايلره مخصوص باغچه لرله
محاط بعض كوزل خانه لري و بر قلمه سي واردور .
هواي بك وخيم اولديفندين ، انكليزلر اخيراً مركز-
يني (آقره) يه نقل ايتشلدر .

قاپل } (Qu'appelle) آمريقاي شماليده
دومينيونك قناده مملكتته تابع
(آسينيويه) اياالتده برنهردر ، كه اياالت مذكوره نك
قسم شرقيسنده برچوق چايلرك اجتماعندن تحصيل ايله ،
شرق طوغرى جريان ايدرك ، مانيتوبه اياالتنه
كردكدن صكره ، (آسينيوانه) نهرينه ، بوده
(وينيك) كوله واورادن خروجنده نلسون ايرماغنى
بالنكئيل ، هودسون كورفزينه دوكيلور . مجراسي
۳۵ كيلومتره اوزون اولوب ، واديسي چايلرله
محاطدر .

قاپو } (Capoue, Capua) ياخود قاپوآ

ايتالياده (تره دي لاور) اياالتنك
قازرتنه قضا سنده و قازرتنه نك ۱۱ كيلومتره غرب
شماليسنده اوله رق رومادن ناپولي يه كيدن دميريول
خطى اوزرنده مشهور برقصه اولوب ، ۱۱۲۰۰
اهالي سي ، استحكمامي ، ايچندن كچن (وولتورنه)
نهرى اوزرنده كوزل بركوپري سي ، مصنع كليسالريله
سائر كوزل ابنه سي ، ايكي كوزل ميداني ، بر قاچ
چشمه سي وصنابع و تجارتى واردور . اطرافنده كي
اراضى بك منبت و محصولداردر . — قديماً بيوك
و مشهور اولان (قاپوآ) شهرى شمديكي قصبه نك
؛ كيلومتره جنوب شرقيسنده بولتمش اولمغله ،
اوراده بعض خرابه لري موجوددر . اكثر انقاضي
يكي قصبه نك تأسيسنه قوللانمئشدر .

قاپوآس } (Kapouas) بورشو جزيره

كبيره سنده بر بيوك ايرماقدره كه

اوزوم، توتون، میان اوتی و سائرہ اولوب، شرابری مشهوردر . هیچ بریوک لیانی وایشلک اسکلهسی اولوب، باشلیجه ذخیره، بیانی وپنبدردن عبارت اولان تجارتی فوجده اجرا اولنور . ایالت اوچ قضایه منقسم اولوب، ۵۳ ناحیهی حاویدر. مرکزی (فوج) قصبه سیدر .

قاپیتول { (Capitole) اسکی روما شهرینک اورته سنده واقع برته نک اوزرنده برقله وایچنده ابوالآلهه زعم ایندکلری مشترینک عبادتنه مخصوص بیوک برمعبد ایله برجوق خراش و سائرہ وار ایدی . — دیگر بعض بیوک شهرلرکده بوکا مشابه محل وقله لرینه بواسم ویرلشدر .

قاپیلا { (Kapila) هند حکما سندن (سانکیا) تعبیر اولنان و مادپون مذهبندن عبارت اولان بر مذهب فلسفینک موجدیدر . بو مذهبنی مین ۷۲ پتی حاوی بر منظومه سی موجوددر . ترجمه حالته دائر صاغلام برشی بیلینیوب، بر شخص موهوم اولسی ده ملحوظدر . طوفونجی ویا اون برنجی قرن میلادیده یاشامش اولدینی ده مظلوندر .

قاتارو { اسلاوجه قوتور (Cattaro, Kotor) دالماچیة نک قسم جنوبی سنده راغوزه . نک ۷۰ کیلو متره جنوب شرقی سنده وقره طاغک ساحل طبیعی سنده متشکل کورفک ایچنده قضا مرکز بر قصبه واسکله اولوب، جسیم و محکم استحکاماتی واردر . اهالیسی خروات ایسه ده، لسان تجارتی ایالتی ایه در .

قاتارو کورفی { (Bouches de Cattaro) شرقی سنده و دالماچیة نک منتهای جنوبی سنده اوله رق قره طاغک اوکنده قره لک ایچنه زیاده کیرمش طول . شیتی برکوچک کورف اولوب، مدخلی راغوزه نک ۴۵ کیلومتره جنوب شرقی سنده و مرکزی ۴۲۲۷ عرض شمالیده واقدر . ایچدن ایچه و بربرندن طار بوغازلرله کیلییر درت حوضدن مرکب اولوب، مدخلندن منتهاسنده کی قاتارو قصبه سنه دک طولی ۳۱ کیلومتره در . مدخلنده اولان برنجی بوغازی ۲۸۰۰، ایکنجیسی ۸۰۰ متره کنیشلکنده و اوچنجیسی ده طاردر . بو بوغازلرمتین استحکاملرله تحکیم اولنشد . بوغازلرک و کورفک سواحل و اطرافی اورمانلرله

۱۵۰ کیلومتره لک جریانه، (قاپوشوار) قصبه سی ایچندن کچدکن صکره، طونه نک صاغ قول تابعلرندن (سارویج) نهرینه دوکیور .

قاپوشوار { (Kaposvar) مجارستانک جنوب غربی جهتنده ویشته نک ۱۶۰ کیلو متره جنوب غریب سنده اوله رق قاپوش جایی اوزرنده (سوموکی) ایالتک مرکزی بر قصبه اولوب، ۹۵۷۰ اهالیسی و اطرافنده کوزل باغلی واردر .

قاپ هایتین { (Cap-Haïtien) آنتیل کیره نک ساحل شمالی سنده کنیش و منبت براووه نک مدخلنده بر قصبه واسکله اولوب، ۱۲۰۰۰ اهالیسی و بعض بیوک انبه سیله کوزل لیانی واردر . فرانسرل طرفندن تأسیس اوله رق، ابتدا (قاپ فرانسر) تسمیه اولنمش و بعدده عصیان ایدن رنجیلرک الینه کچوب، (قاپ هنری) اسمنی آلمش ایدی .

قاپیتاناته { (Capitanate) ایالتیانک ایالات قرالغنده و آدریاتیق دیکری ساحلنده واقع اولدینی حالده، شمالاً بحر مذکورله، شرقاً باری و بازلیقانه، جنوباً برنجیباتو اولترپوره، غرباً دخی مولیزه و بنونت ایالتلرله محاط و محدوددر . مساحه سطحیسی ۷۶۵۲ مربع کیلو متره اولوب، ۳۲۲۷۵۸ اهالی ایله مسکوندر . اراضیسی دوز و آزارضه لی اولوب، یالکز (غارغانو) اسمیله ۱۶۵۰ متره ارتفاعی اولان برطانی واردر . آیین سلسله سی اتکلرندن این برقاچ نهر ایالتی شق ایله آدریاتیق دیزینه دوکیور . بونلردن (فورتوره) ایله (اوفانتو) حدودینی تعدید، و قاندلارو، سروابو و قارابلو ایچندن جریان ایدر . سواحل دوز و آلچق اولوب، بعض بطاقلقلری و ملحه لری واردر . ساحلک قرنبده آله لری اولوب، اون آلتی اون سکزر کیلو متره آچیققلرنده بولنان (پیانوزه) و (تریستی) آله لری بوالانته ملحقدر . اووه لری قوملق اولوب، مرعی کی قوللانلیر، و ایالات متجاوره دن کلیتی قیون سوریلری اورالره سوق ورعی اولنور . طاغلرینک طورانی کلسی ایسه ده منبت اولوب، اشجار مختلفه یی حاوی اورما . نلری واردر . باشلیجه محصولاتی حبوبات، میوه،

انواعی حاصل اولور. حیوانات اهلیه سی و علی الخصوص قیونلری دخی چوقدر . یالکز اورمانلرک سؤ استعماله اوغرایوب تلف اواسی و اکثر جبالنک جبلاق قالمی بوملکت ایچون بر آفتدر . هر نه قدر (ابره) ایرمانی قاتالونیه نك یالکز جنوبی کوشه سنی شقی ایدرسده ده ، بو خطه نك نصفندن زیاده سی بویارما . غک حوضه سی داخلنده بولوب ، اکثر میاه جاریه سی سکره ، نوکره ، بالارزه و ربیاغورزانه نهرلری واسطه سیله بویارماغه دوکیلور ؛ و بونهارک جمله سی پیرنه سلسله سندن اینمکله ، صولری بول اولوب ، بحرالری اطرافنده کی اراضی سی سقی و احیا ایدرلر . طوغریدن طوغری به بحر سفیده دوکیلن انهاری ده شمالدن باشلا یه رق : موغه ، فلویه ، تره درو ، ریوتوردره ، بزوسی ، لوبرغات ، غایه ، فراقولی و سنیه نهرلری اولوب ، بونلر دخی سقی اراضی به یارایورلر .

قاتالان دیمکله معروف اولان قاتالونیه اهالیسی جـورـ، فعال و جالیشقان آدملر اولوب ، و قتيله ، معاش مقابلنده عسکرلک ایتک اوزره ، دنیا نك هر طرفنه کیدرلردی . شمیدی دخی تجارت و صنعتله مادریده واسپانیه نك سائر طرفلرله آمریقایه و سائر طرفلره غربت و هجرت ایدنلری چوقدر . اکثریت اوزره اورته بویلی ، اسمرجه چهره لی ، قره و یا کستانه صاچ و کوزلی آدملر در . طور و افاده لری سر تیجه اولوب ، آنجیق تربیه ایله تعدیل اولنور . سویلدکلری (قاتالان) لسانی اسپا . نیه نك لسان عمومی و ادیبی اولان (قاستیلان) لساندن چوق فرقلی اولوب ، لایتیجه دن متولد . السنه دن اوانی اوزره ، آیریجه و باشلی باشنه برلسان عد اولنه بیلیر . حتی اسپانیولر ده زیاده فرانسه نك جنوب جهته ده سویلینلن (پروونسال) لسانه مشاهدیر . قاتالونیه دن بشقه (والنسه) خطه سنده ، بالکار جزایرنده و فرا نسه نك شرقی پیرنه ایالتنک بعض طرفلرنده تکلم اولان و و قتيله آراغون خطه سنده دخی سویلنمکده بولنمش اولان بولسان ایوم اوج ملیون نفوس طرفندن تکلم اولنمکده اولوب ، هر نه قدر کیتدیکجه دائره سی طارالاشمقده و رسمیتی حائز اولان قاستیلان لسانی تمم ایتکده ایسه ده ، قاتالان لسانی دخی ادبیات مخصوصه به مالک اولوب ، هله بوسوک

ستور اولوب ، شایان تصویر برمنظره ابراز ایدر .
قاتالونیه } یاخود قطالونیه (Catalogne)
 اسپانیه نك شرقی شمالی کوشه سنده بیوک بر خطه اولوب ، مثلث الشکل اولدینی حالده ، شمالاً پیرنه سلسله جباننک قسم شرقی سیله فرانسه دن آیرلشدر ؛ شرقاً و شرق جنوبی جهتنن ۴۰۰ کیلو متره نك مسافه ده بحر سفیده محاطدر ، غرباً آراغون خطه سیله محدود اولوب ، بوجهتنن حدود نك قسم اعظمی (الهه) ایرماغنه تابع (سکره) نهرینه دوکیلن (نوکرار بیاغورزان) چاییله آیرلشدر ؛ جنوباً دخی والنسه خطه سیله محدوددر . مساحتی سطحیه سی ۳۲۳۳۰ مربع کیلومتره اولوب ، ۱۷۵۰۰۰۰ اهالیسی واردر . بارسلونه ، تاراغونه ، لریده و جیرونه اسمرلیله درت ایالته منقسم اولوب ، برنجیسنک ۷۶۳۰۰۰ اهالیسی واردر ؛ و مقدار عمومی سنک متباقیسی اولان برملیونه قریب اهالیسی دیگر اوج ولایته همان متساویاً منقسمدر . قسم غربیسی تشکیل ایدن لریده ایالتی جمله سندن واسع ایسه ده ، بارسلونه جمله سندن زیاده معمور و مسکوندر . اراضیسی عمومیت اوزره طاعلق و عارضه لی اولوب ، یالکز درت کنیش اووه سی واردر . حدود شمالیه سنی تشکیل ایدن پیرنه سلسله سنک بوجهته کی قسمی مرتفع و صرب اولوب ، ارتفاعی ۲۰۰۰ ایله ۳۴۰۰ متره آرسنده در ، و بوغاز و کیدرلی سیرک و یک صعب . المروردر . وسطلرنده کی (مونتسرات) طاعلی مشهور ایسه ده ، ارتفاعی ۱۲۳۱ متره دن عبارتدر . بو خطه ۴۰۳۰ ، ۴۰۳۰ ایله ۴۲۳۰ عرض شمالی آرسنده ممند اولوب ، ایتالیا نك وسطلریله هم اقلیم اولدینی حالده مجرد اراضیسنک ارتفاعندن طولانی هواسی عرضنک اقتضاسندن چوق ده صوئوقدر . یالکز سواحلیله آلق و ادیلرنده بحر سفید هواسی حکم سوروب ، اورالرده زیتون ، پورتقال ، لیمون آغا جلری مثمر اولور ، و خرما آغاجی دخی یتیشوب آنجیق میوه ویرمز . برنج دخی حاصل اولور . اقالیم معتدله نك کافه اشجار و محصولات یتیشوب ، منظار میشه لری ده چوقدر . طوبرانی خیلی منبت اولوب ، سقی واروا اصولی دخی مکمل و اهالیسی یک چالیشقان اولدیفندن ، حیوانات متنوعه ایله میوه لرک اغلالری و سبزه لرک

زمانه زده قاتالانلر کندی لسانلری محافظه وادبیات ملیه لری ارقا اتمک، وعادتا دیگر اسپانیولره بیانچی نظریله باقوب، کندی جنسیت و لسانلری آیرمق آرزو و تشبثاتی پک ایلیری کوتورمشلردر . حتی صرف ادبی صورتنده باشلایان بو تشبثات تدریجاً بر سیاسی رنگ آلارق ، بونلر دخی پورتکیز کبی آیریمجه بر هیئت تشکیلی هوسنه دوشمشلردر . لسانلر زده اشعار و کتب ادبیله لری و غزته ورسائل موقوفه لری اولوب، بونلری کیتدکجه چوغالتمده درلر . ذاتاً قاتالانلر اسکیدن بری استقلال و مختاریت اداره یه آلیشمش اولدقلرندن ، تابعیت و محکومیت کندیلرینه آغر وطیعتلرینه ناملایم کلیور .

قاتالونیه رومایلیر زماننده (تاراقونزه) یه ملحق اولوب، بشنجی قرن میلادی اوائلنده جرمانیه اقوام وحشیه سی طرفندن بایل اولغله ، سکرنجی قرن میلادی اوائلنده ک، اسپانیه نك سائر طرفلریله برابر ویسیفوتلرک تحت حکمنده قالمش؛ و ۷۱۲ تاریخ میلادینده اهل اسلام طرفندن فتح اولنهرق، اندلسه الحاق اولنمشدی . ۷۸۰ تاریخلر زده بارسلونه شهرینه قدر اولان قسم شمالیسی شارلمان طرفندن ضبط اولنهرق ، فرائق دولتتک بر ایالتی حکمنه قونمش ایسه ده ، اصل اداره مملکت بر طاقم دره بکلرینک الینه کچوب ، بونلرک اک قوتلیسی بارسلونه قونلری اولمش ایدی . مرور زمانله کسب استقلال ایدن بو قونلردن بشنجی (ریموند) آراغون قرالفنک وارثه سنی تزوج ایتکله ، ۱۱۳۷ ده آراغون قرالی اولمش؛ و او تاریخدن اعتباراً قاتا لونیه آراغون قرالفنه ملحق اولوب ، ۱۴۷۴ ده آراغون قرالی فردیناند قاستیله قرالیجه سی ایزابله ایله عقد ازدواج ایتدکدن صکره ، غرناطه حکومت اسلامیه سنه ده ختام ویرمکله ، بتون اسپانیه برقرالقی صورتنه کیردیکنده ، قاتالونیه بر ایالت حالنده قالمش ایسه ده ، برخیلی امتیازات و برنوع مختاریت اداره محافظه ایتمشدی . نهایت بور بون خاندانی اسپانیه تختنه کچنجه ، قاتالانلر عصیان ایتکله ، مغلو یئلرنده امتیازات قدیمه لری غائب ایدوب، اسپانیه نك سائر طرفلری کبی اداره اولنقی اوزره ، بوجه مذکور ۴ ایالتنه تقسیم اولنمشدر .

قاتامارقه } **آمریقای جنوبی** (Catamarca) **بیده آرختین جمهوریتک**
غرب شمالی جهته کی ایالاتندن اولوب ، غرباً و غرب شمالی طرفندن شیلی حدودینی ایران قوردیلره سلسله جبالیه ، شمالاً سالنه ، شرقاً توقومان و سا . نیاغو ، جنوباً دخی قوردوبه و ریثویه ایالتلریله محدوددر . مساحت سطحیه سی ۱۰۹۲۴۷ مربع کیلومتره اولوب، اهالیسی ۱۱۰۰۰۰ نفوسدن عبارتدر . مرکزی قاتامارقه ویا (سان فرناندو ده قاتامارقه) قصبه سی اولوب ، ۹ سنجاق ویا قضایه منقسمدر . اراضیسی طاغلق و مرتفع اولوب، غرب جهته (آند) و شرق طرفنده (آقونکیا) سلسله لرینک اتک و قوللری متمد اولور . یالکز منتهای شمال شرقیسنده (سالادو) نهرینه دو کیلور برچایی اولوب، سائر میاه جاریه سی سقی اراضیده صرف واستهلاک اولنور کوچک چاپلردن عبارتدر . جهت وسطیه وجنوبیه سنده واسع طوزلی چوللری ده واردر . معدنی پک چوق ایسه ده ، الآن یالکز بر باقیر معدنی ایشلنمکده اولوب، بوندن پک چوق استفاده اولنیور . باغلری چوق اولوب ، کوزل شرابلراعمال ، وکلیتی قوری انجیر اخراج اولنور . تجارتی اک زیاده شیلی و بولیویه ایله او اوب، اخراجاتی قیون، صغیر ، یوک حیواناتی، انجیر، شراب و سائر ده عبارتدر . اهالیسی اسپانیولرله بریلردن متولد ملز اولوب ، اسپانیول لسانیه متکلمدرلر . کیشوآ لسان اصلیی آرتق ایشیدلر اولمشدر . مرکزی (بوئنوس آیرس) شهرینه بر دمییر یول خطیله مربوطدر .

قاتانجارو } **ایتالیانک جهت** (Catanzaro) **جنوبیه سنده ایکنجی (قالبه)**
اولتریوره (ایالتک مرکزی بر قصبه اولوب، ناپولینک ۳۷۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده و (اسکیلاجه) کورفزدن ۹ کیلومتره ایچریده بر تپه نك اوزرنده و اقدردر . ۱۶۷۰۰ اهالیسی، فون آقادیابی ، داخلی مکتب اعدادیسی، رهبانه مخصوص مدرسه سی، ایک قاشلرله قطیفه و جوخه فابریقه لری ، شراب وزیتون یاغی تجارتی و بر اسکی سرائی واردر .

قاتانیه } **یاخود قتانیه** (Catane, Catania) **ایتالیاده سیچلیه جزیره سنک ساحل**

رفینسندہ، وسینہ نک ۸۴ کیلومترہ جنوب غربی سندھ
 ٹاولہرق مشہور (اتنا) برکاتنک اتکندہ ایالت مرکزی
 برشر اولوب، ۶۸۷ ۱۰۹ اہالیسی، دارالفنوق،
 صنایع نفیسہ مکتی، موزہ سی، بیوک کتبخانہ سی،
 ہلوق وکتی وایک منسوجات فابریقہ لری، کھربا
 معمولاتی، مرمر، کراستہ، زیتون یاغی، بال موی،
 دری، پیاغی، ذخیرہ، شراب و ساثرہ تجارتی
 واردہ۔ لیمائی کوچکدر۔ موقی بر سطح مائلدن
 عبارت اولوب، ساحلدن اتہ تپہ سنہ طوغری بر
 ساعت سورر کنیش و طوغری برجادہ سی واردہ۔
 پک اسکی برشہر اولوب، میلاد عیسی (عم) دن
 ۷۰۰ سنہ اول یونان مہاجر لری طرفدن تأسیس
 اولمشدر۔ بر آرتلق قراتجیلرک ضبطنہ کچمشیدی۔
 سبیلہ جزیرہ سیلہ برابر بنی اغلب طرفدن فتح اولنہرق،
 عصر لرجہ ممالک اسلامیہ دن معدود بولمشدر۔ عربلر
 عندہ قطنیہ ویا قطنالیہ اسمیلہ معروفدر۔ اتنا
 مناسبیلہ دفعاتلہ حرکت ارضدن خراب اولمشدر۔
 قاتاوبہ } ممالک مجتمعه نک شمالی و جنوبی
 قارولینہ جہوریتلرنده بر نہر در، کہ (آلفانی)
 سللہ جبالنک اک یوککی اولان (بلای دومہ)
 طاغندن نبعانلہ، شرقہ وبعده جنوبہ طوغری ۴۰۰
 کیلومترہ لک جریاندن صکرہ، (سالودہ) نہریلہ
 برلشہرک، (سانتی) ایرماغی تشکیل ایدر۔
 اسکیدن اورالردہ بو اسملہ بر قوم بولوب، بعدہ
 مو اولمشدر۔

قاتاؤنیہ } (Cataonie) آسیای صغیر یعنی
 آناطولی قطعہ سنک تقسیمات
 قدیمہ سندہ بر کوچک خطہ اولوب، کیلیکیا ایلہ
 قبادوکیہ آرسندہ واقع واکثر یا قبادوکیہ بہ ملحق
 ایدی۔ قوزان وصرعش جہتلرندن عبارت اولوب،
 مرکزی (قومانہ) یعنی البستان قصبہ سی ایدی۔
 قاترینبورغ } [« یقترینبورغ » مادہ
 سنہ مراجعت بیوریلہ۔]
 قاترینہ } (Catherine) بواسلہ روسیہ دہ
 ایکی ایمپراطوریچہ کلشدر :

برنجیسی فقیر بر عائلہ بہ منسوب اولوب،
 ۱۶۸۲ دہ لیوونیہ دہ طوغمش؛ واسوجل برنفرہ
 وارمش اولدینی حالہ، ۱۷۰۲ دہ ماریتنبورغک

ضبطندہ روس عسکری الینہ اسیردوشوب، حسن
 وجالیہ پرنس منجیقوفک وبعده ایمپراطور بیوک
 پتروک نظر دقت و محبتی جلب ایتش؛ و ۱۷۱۱ دہ
 دولت عثمانیہ بہ قارشئ محاربه بہ کیریشن بیوک پتروک
 رفاقتندہ بولوب، روسیہ اردوسی بروت وادیسندہ
 محصور بر حالہ قالمش ایکن، قاترینہ کافہ مجوہراتی
 فدا ایدہرک، کندیسنی بولندینی مخاطرہ دن قور۔
 تارمشیدی۔ بیوک پترودن صورت غیر مشروعه دہ
 بر قاج اولادی اولدقدن صکرہ، رسماً تزوج اولنہرق،
 ۱۷۲۴ دہ ایمپراطوریچہ لئی اعلان اولتمش؛ و برسنہ
 صکرہ بیوک پتروک وقوع وفاقی اوزرینہ، روسیہ
 تختنہ قعود ایدوب، زوجنک باشلامش اولدینی
 اصلاحات و ترقیاتہ دوام ایتش ایسہ دہ، سفاحتہ
 طالبوب، دوستی اولان منجیقوفہ بیوک بر نفوذ
 واقتدار قزاندیرمش ایدی۔ یالکز ایکی سنہ حکم
 سوروب، ۱۷۲۷ تاریخندہ وفات ایتشدر۔

— ایکنجیسی (آنہات زربست) پرنسک
 قیزی اولوب، ۱۷۲۹ دہ (استتین) دہ طوغمش؛
 و ۱۷۴۵ دہ، آرزوسی خلافنہ اولہرق،
 خالہ سی بولنان روسیہ ایمپراطوریچہ سی الزابتک
 ولی عہد اتخاڈ ایتش اولدینی (هولستاین غوتورپ)
 دو قوسنہ وارمش ایدی۔ موی الیہ اوچنجی پترو
 نامیلہ روسیہ ایمپراطوری اولدقدن صکرہ، قاترینہ
 تطلیق وحبس ایلہ تہدید ایتدیکسندن، روسلرک
 توجہ و محبتی قزائمش اولان صاحبہ ترجمہ ۱۷۶۲ دہ
 موی الیہی اسقاط ایلہ، کندیسنی موسقودہ کمال
 طنطنہ ایلہ تختہ قعود، ودوستی بولتمش اولان (استا۔
 نیسلایس پویناتووسکی) یی لہستان تختہ اقعاد ایتش
 ایدی۔ متعاقباً قریبی و آزاق قلاعیلہ اسماعیلی ضبط
 ایتش؛ و ۱۷۷۲ دہ پروسیہ و آوسٹریا ایلہ لہستانک
 مقاسمہ سنی قرار لاشدیروب، پولوچق و موہیلف
 ایالتلرینی اخذ ایلمش؛ و ۱۷۷۴ دہ قانبارجہ معا۔
 ہدہ سنی عقد ایلہ، جنوبہ طوغری توسیع حدود
 ایدہرک، قرہ دکیزہ حاکم اولمش ایدی۔ داخلہ
 بر طاقم اصلاحات اساسیہ اجراییلہ زراعت و صنایع
 وعلوم و فنونک ترقیاتہ بیوک خدمت لر ایتش؛
 ووولتر و دالمبر کبی مشاہیر حکما ایلہ مخبر اتدہ
 بولنہرق، (دیدروینی سراینہ جلب ایلمش ایدی۔

۱۷۹۳ و ۹۵ ده لهستانده بکیدن مقاسمه ده بولنوب، بودولتک قالان برلرینی دخی ضبط ایتش؛ و دیگر برطاقم فتوحاته حاضر لامقده ایکن، ۱۷۹۶ ده فجأة وفات ایتشد. عاله وادیه برقادین اولوب، وولتره و المانیه حکماسندن (غریم) ه اولان مکتوبری جمع ونشر اولندی کبی، برطاقم تذاکری و برایکی تیاترو رساله سیله سائر بعض آثاری دخی واردر.

برنجیسی دردنجی قرن میلادی اوائلنده اسکند- ریه ده یاشایوب، عاله برقیز اولملاه. کندیسینی قبول ایتش اولدینی دین عیسادن چویرمک ایچون پدری طرفندن مأمور اولان حکمادن برقاچ ذاتی ادله ایله اقتناع ایدهرک، بودینه ادخال ایتش، و نهایت قتل ایدلمش اولدینی مرییدر. تشرین ثانیکن ۲۵ نده یورطیسی اجرا اولنور.

ایکنجیسی ایتالیانک سینه شهرندن اولوب، ۱۳۴۷ ده طوغمش؛ و ۲۰ یاشنده ایکن راهبه اولوب، برطاقم کرامات و کشفیات و الهامات ادعاسنده بولهرق، تصوفه دائر بعض کتابلر دخی یازمش؛ و ۱۳۸۰ ده وفات ایتشد. نیسانک ۳۰ نده یورطیسی اجرا اولنور.

مديجيسلى — (Catherine de Medicis) فاترينه } اوربن دوقه سی ایکنجی لوران دومديجيسک قیزی و فرانسه قرالی ایکنجی هنريک زوجه سی ایدی. زوجی و بیوک اوغلی وفات ایتدکن صکره، ایکنجی اوغلی طفوزنجی شارلک صباوقی حسیله وصیه و نائبه حکومت اولمش؛ و حیل و دسایسه میلانی اولملاه، قتولیک و پروتستان تبعه سنک آره سنه نفاق صوقوب، ۱۵۷۲ ده مشهور سنت بارتلی قتل عامنه سببیت ویرمش؛ و بعده اوغلیله بوزیشوب، اوجنجی هنری زماننده دخی هیچ برنفوذ و اهیتی اولماشدی. آنجق صنایمه مراقی اولوب، ایتالیا دن جلب ایتدیکی معمارلر و رساملر معرفتیه برجوق ابنیه مصنعه و ازان جمله (تورری) سرائینی بنا ایتش ایدی. ۱۵۸۹ ده وفات ایتشد.

فاترينه } (Catherine) بوا سمله انکتره ده دخی اوج قرالیجه کلشدر:

برنجیسی فرانسه قرالی آلنجی شارلک قیزی و انکتره قرالی بشنجی هنريک زوجه سی ایدی. ۱۴۰۱ ده طوغوب، ۱۴۳۸ ده وفات ایتشد.

ایکنجیسی آراغون قرالی فردیناند ایله قستيله قرالیجه سی ایزابله نیک قیزی اولوب، ۱۵۰۱ ده انکتره قرالی یدنجی هنريک اوغلی آرئوره، و بونک وفاقی اوزرینه، ۱۵۰۹ ده برادری سکزنجی هنری به وارمش؛ و ۱۸ سنه برلکده یاشادقن صکره، تطبیق اولنهرق، (کیمبولتون) قلعه سنه حبس اولمش؛ و ۱۵۳۶ ده اوراده وفات ایتشد. پایا تطبیقنه مساعدله ایتدیکی چون، صاحبه ترجمه نیک تطبیق انکتره ده پروتستانلغ قولنه سبب اولمدر.

— اوجنجیسی پورتیکز قرالی دردنجی ژانک قیزی اولوب، انکتره قرالالرندن ایکنجی شارله وارمش؛ و بونک وفاتندن صکره پورتیکزه عودت ایدوب، ۱۷۰۴ ده برادری دون پدرونک خسته- لغنده نائبه حکومت اولمش ایدی.

فاترصر } اتیان مارق — (Étien Mare Quatremère) فرانسه مشاهیر شر-

قیونندن اولوب، ۱۷۸۲ ده طوغمش، و ۱۸۵۷ ده وفات ایتشد. فرانسه مکتبنده عبراتی و سریاتی لسانلری معلمی اولوب، استادی مشهور سیلستر دوساسینک وفاتنده السنه شرقیه مکتبنده دخی فارسی معلمی اولمشدی. لسان قبطی ایله مصرک احوال جغرافیه و تاریخیه سنه دائر برچوق تحریات و کشفیات استادانه سی و السنه شرقیه ده بعض لغتربله سائر آثاری واردر. رشیدالدینک مغول تاریخی فارسیدن و مقریزینک مصر تاریخی و ابن خلدونک مقدمه سنی عربیدن فرانسه جهیه ترجمه ایتشد. نبطیلر حقنده دخی برطاقم تحقیقات و تنبغاتی واردر.

قاتلغات } (Kattegat) شرقاً اسوج ایله غرباً دایمارقه نیک قره قسقی اولان بوتلاند آره سنده بردکیز اولوب، شمالاً اسفا کران بوغازندن شمال دکیزیه و جنوباً دایمارقه آله لرینک تشکیل ایتدکلی سوند، بیوک بلت و کوچک بلت بوغازلرندن بالطیق دکیزیه اختلاط ایدر. ایچنده دایمارقه به عا- (لسو)، آنهولت و (سامسو) اسملریله اوج آله واردر. شالیدن جنوبه بوی ۲۴۰ و الک کنیش یرنده اکی ۱۴۰ کیلومتره اولوب،

دربلکی ۶۰ متره تیجاوز ایتز. دایمارقه جهتمده کی سواحلی دوز وآلجی واسوج طرفنده کیلر یوکسک فبالق وپک کیریتیلی چیقیتیلی اولوب، اورادن برچوق نهرلر دوکیلور .

قاتله { (Katla) ایسلانده نك اك جنوی برکائی اولوب، هقله برکانك ۶۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده واقدر . فورانلری سیق اولوب، اکثر یا کول وصو پوسکورور .

قاتورشه { (Catorche) مکسیقه نك (سان لوی بوتوزی) ایالتنده و ۲۳۰ کیلومتره شمالنده برقصه اولوب، پک زنکین اولان کوش معدنیه مشهوردر. بو معدن وقتيله سنوی بکری ملیون فرائق قیمتده کولچه ویرمشد .

قاتوقامبرزی { (Cateau Cambresis) فرانسه ده نور ایالتنك (قامبره) قضا سنده وقامبره نك ۲۵ کیلومتره شرق جنوبیسنده اوله رق یارسدن بروکسله کیدن دمیر یول خطی اوزرنده ناحیه مرکزی برقصه اولوب، ۹۵۰۰ اهالیسی، داخلی مکتبی، کتبخانه سی، باقر دوکخانه سی وسائر فابریقه لری واردر .

قاتولیه { (Cattolica) سیلجیه نك جرجنتی ایالتنده وجرجنتنك ۲۷ کیلو متره شمال غربیسنده اوله رق (پلاتانی) نهری اوزرنده وساحلدن ۸ کیلومتره ایچریده برقصه اولوب، ۶۳۸۰ اهالیسی وکوکرد معدنی واردر .

قاتون { (Caton) بواسله اسکی رومامشا . هیرندن ایکی ذات کلشدر :

برنجیسی «قدیم» لفیله تفریق اوله رق، مکارم اخلاقیله ومثانت طبع ورأیله مشهوردر . میلاد عیسی (عم) دن ۲۳۴ سنه اول دنیایه کالوب ، ایکنجی قارتاج حاربهنده (قابیوس ماقسیوس) ک معینده بولتمش ؛ وبعده ساردنییه والی تعیین اوله رق، بوجزیره نك هنوز رومالیله تابع اولیان اطرافنی دخی ضبط اتمش ؛ و قبل المیلاد ۱۹۵ تاریخنده اسپانیه ومتاقباً یونان قونسولوسی نصب اوله رق، مأمور . بنده موفق اولغله ، رومایه عودتنده پارلاق بر استقباله نائل اولمش ایدی . سکرسنه صکره (سانسور) تعبیر اولسان مسنده نصب اوله رق، التزام عدل

و حقانیتده ضرب مثل حکمنه کچن برغیرت فوق العاده کوسترمش ؛ و بونک اوزرینه رومالیلر کنديسنك هیکلنی بایدیروب، آلتنه « اخلاق عمومیه بی اصلاح ایدن قاتون » ماکنی یازدیرمش لردی . قارتاجیلرک رومایه غلبه سندن پک زیاده قورقیدندن، اواخر عمرنده ایراد ایتدیکی نطقلرک صوکنده « قارتاجی عمو ایتلی » عبارهنه تکرار ایتکی عادت ایدتمشیدی . کافه علوم فنونه واقف اولوب، آنجق بعض فنون یونانیه نك رومایه ادخالنی مضر عایدرمش . عمرینی تحصیل ایله کچوروب، حتی ۸۰ یاشنده ایکن لسان یونانی اواکرندیکی مهرورر . قبل المیلاد ۱۴۹ تاریخنده ۸۵ یاشنده وفات ایتشدر . آثارندن یالکز بررساله ایله بعض فیره لر باقیدر .

— ایکنجیسی برنجینك حفیدزاده سی اولوب، «اوتیقه لی» لفیله ملقبدر . قبل المیلاد ۹۳ تاریخنده طوغوب، هنوز چوجق ایکن بیوک برجسارت آثارینی ابرازله، غصب حقوق حکمرانی تشبثاتنده بولنانلره قارشنی وطننك استقلالنی مدافعه یه چالیشمش، ویولیوس قیصره قارشنی پومیپوس ایله برلشهرک، دراجده قیصرک عسکرینه برقاچ دفعه غلبه چالمش ؛ وچتالجه مغلوبیتله پومیپوسک هلاکنی خبر آلتجه، بونک عسکرینك بقیه السیوفنی جمع ایله ، آفریقایه کچهرک، اوراده قیصره قارشنی مقاومت ایدن (متلوس اسکپیون) ایله برلشمش ؛ ومتاقباً بونک دخی مغلو . یتتی کورنجه، تحت اسارتده یاشامقندن ایسه اولومی اختیارله، اوتیقه قسبه سنه قپانه رق، اوراده افلاطونك بقای روح حقنده کی تألیفی تکرار علی التکرار اوقو . دقدن صکره، اتلاف نفس ایتشدر .

— بواسله رومالی ایکی شاعر دخی اولوب، بری (والریوس قاتون) سیلا زماننده ودیکری (دیونسیوس قاتون) اوچنجی قرن میلادیده یاشا . مشدر . بررائرلری موجوددر .

قاتون { یاخود خاتون ویاقادین (Katoun) چینک غرب شمالی جهتمده ترکستان شرقی ایله جونفاریه آرهنده واقع (تیان شان) سلسله جبالنك قسم شرقیسی اولوب، ۸۲ ایله ۸۴ طول شرقی آرهنده محمد اولور . ارتفاعی ۵۰۰۰ متره راده لرنده اولوب ، کچیله جک بوغازی اولدینی

بیلیمور. دزوه لری سمدی قارلره مستور اولوب،
بوزدره لری وانتکلرنده برطاقم کوللری واردر .

قانون { یاخود خاتون یعنی قادین (Katoun) }
سیبیه ده (اوبی) ایرماغنی تشکیل
ایدن ایکی نهرک بری اولوب، چین حدودنده
(بیالوخه) نك جنوبنده آلتون طاغدن نبعانله، ابتدا
غربه طوغری آقهرق، (آرغوت) چایی آلدقدن
سکره، شمال غربی یه طوغری دوزر . مجراسی
۶۷۰ کیلو متره طولنده اولوب، برچوق تابعلری
واردر، که اک بیوکلری حوضه سنك شرق جنوبی
جهتدن ککن (جویه) جایدر .

قانونه { (Katounga) سودان وسطینک
(غاندو) مملکتنده و نیجیر ایرماغنک
ساحل یعنی قربنده برقصه اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالیسی
واردر .

قاتوویچ { (Kattowitz) پروسیه ده سیلیزه
ایالتنک (اوپلن) سنجاغنده
واپلنک ۹۵ کیلو متره جنوب شرقیسنده اوله رق
برقاچ دمیریول خطنک نقطه تقاطعنده قضا مرکزی
برقصه اولوب، ۱۲۶۲۵ اهالیسی، چنقو و آنترا-
سیت معدنلری، دمیرخانه لری و واغون و ساژر دمیریول
لوازی فابریقه لری واردر .

قاتی کورکان { روسیه یه تابع ترکستان
ایالتنک زرافشان سنجاغنده
وسمرقندک ۱۶۰ کیلو متره غرب جنوبیسنده اوله رق
زرافشان نهرینک ساحل یسارنده قضا مرکزی مستحکم
برقصه اولوب، ۴۴۲۵ اهالیسی واردر .

قاتیلینا { (Catilina) روما مشاهیرندن
شریر بر آدم اولوب، میلانک
مظالنه آلت و معین اولمش؛ وبعده قونسلوس اولقی
هوسنه دوشوب، موفق اوله مدیغندن، کندیسنه
ترجیح اولنان رقیلیرینی قتل ایتمک قاقیشمش؛
و مشهور چیچرون بونیات و تشبثاتی حضور محکمه ده
علناً اثبات ایتمکله، رومادن اتروریه یه قاچهرق،
باشنه طویلادینی طرفکیرانیله وطنی علیهنه سلاحه
صارلمش ایسه ده، مغلوب اولوب، قبل المیلاد ۶۲
سنه سنده قتل اولمشدر .

قاجار { ایرانک شمال جهتده استراباد ایله
ری و طبرستان نواحیسنده بولنور

برترکن اولوسی یعنی بیوک عشیری اولوب، الیوم
ایرانده حکم سورن سلاله شاهان بو عشیره منسوب
اولغله، بواسله یاد اولمقده در . عشیرت مذکور
رؤساستدن محمد حسن نادر شاهدن سکره ایرانده
ظهور ایدن قارغاشقلر صهرسنده خیلی نفوذ و اقتدار
قزاقوب، حکومتی انده ایتمک چالیشانلرک بری اولمش
ایدی . بونک اوغلی آغا محمد زند خاندانیله برچوق
وقت اوغراشمش، و نهایت غالب کلمکله، تدریجاً بتون
ایرانی اله کتیره رک، عشیرته و طرفدارلرینه قریب
اولق ملاحظه سیله، اووقت کوچک برقصه حالنده
بولنان طهرانی پاتخت اتخاذ ایتمش؛ و فتنه و شورشه
ختم و یردرک، یکی بر دولت تأسیس ایتمشدر .
قاجار دولتی ۱۲۱۰ تاریخنده تأسس ایدوب، یوز
بش سنه دن بری دوام ایتمکده در . بوسلاله زماننده
ایران یالکز روسیه ایله برقاچ دفعه حرب ایدوب،
قافقاس جهتده بعض یرلر غائب ایتمش؛ و خراسانک
برقسی اولان هرات جهتنک التحاقه چوق غیرت
اوله رق، برآره لق ضبط اولمش ایسه ده، اجنیلرک
مداخله سیله ترک اولمشدر . آوروپا اصول اداره سنه
تقلیداً بعض تشکیلات و اصلاحات دخی اجرا اوله رق،
بر مقدار منظم عسکر ترتیب اولمش؛ و آوروپا
دولیه مناسبات سیاسیه کیریشلمشدر . قاجار سلاله سنه
مندوب ایران شاهلرینک اسملریله تاریخ جلوسلری
بروجه آتیدر :

۱۲۱۰	آقا محمد خان
۱۲۱۲	یکتی فتح علی شاه
۱۲۴۸	محمد شاه بن عباس میرزا بن فتح علی
۱۲۶۴	ناصرالدین شاه بن محمد
۱۳۱۴	مظفردالدین شاه بن ناصرالدین

— قاجار عشیرتی پک بیوک ویدی قوله منقسم
براولوس اولوب، چنکیز خانک خروجنده وطن
اصلیسی ترکه، غربه طوغری ایلیریلره رک، شام
و آناتولی یه قدر یایلمشدردی . بعده شاه اسماعیل
صفوینک تأسیسنه خدمت و معاونت ایتدکارندن،
شاه مشارالیهک بونلرک برطاقنی بلاد قافقاسده کنجه
جهتنده، برطاقلرینی سرو طرفنده و برطاقنی ده
استراباد جوارلرنده یرلشدیره رک، اورالردن
تجاوزی ملحوظ اولان دشمنلره قارشی کندیلرینی
سپر اتخاذ ایتمشدی . بولنردن کنجه و سرو جهنر.

اعتقاد لرندن ده واز کچه میوب ، غریب اعتقاد لری واردر .

قادموستو { هر بحر یونندن اولوب ، پورتیکز قرانک خدمتیه دخول ایله ، ۱۴۵۵ و ۱۴۵۶ تاریخلرنده آفریقانک سواحل غربیه سینه سیاحت ایدهرک ، سنغال و غامیه وادیلرینی تعقیب و تحقیق ، ویشیل برون آله لرندن برقاچی کشف ایتمش ؛ وعودتده سیاحتنامه سنی یازمشدر .

قادر { فرس شعرا سندن بروجہ آتی ایک ذاتک مخلصدر :

برنجیسی (وزیر خان بن محمد طاهر خان) عن اصل مشہدی اولوب ، جد اعلاسی چنگیز خانک کاتب دیوانی بولنش ؛ وکندیسی دہلی ملوک تیمو - ریسندن عالمگیر و بہادر شاہک خدمتده بولنوب ، فرخ سیرک زمانہ دخی یتیمش ؛ و اختیارلغندہ اکبر آبادده کی باغنه چکیلوب ، ۱۱۳۵ دہ وفات ایتشدہر . شو بیت اونکدر :

دل را چه دمی بپودہ قادر بشکویان
زین چشم سیاهان نبود چشم وفا

— ایکنجیسی (میرزا عبدالقادر) تون قصبہ - سندن اولوب ، مثنوی نظمندہ مہارتی وار ایدی . « محاربه قندہار و ایران » عنوانیلہ بر منظومہ سی واردر . شو بیت بر مثنویسک مبدأنددر :

ستایش سزاوار آن سرورست
کہ فردست و دستور این دفترست

قادر بالله { احمد بن اسحق بن المقتدر بالله جعفر) خلفاء عباسیہ نک بکری

بشنجیسی اولوب ، ۳۳۶ تاریخندہ طوغش ؛ و پدری خلافتہ نائل اولہ مدینی حالده ، کندیسسی ۳۸۱ تاریخندہ عم زادہ سی طایع بالله عبدالکریمک اسقاطی اوزرینہ ، بغدادده تحت خلافتہ جلوسلہ ، ۴۴ سنہ و ۸ آئی اجرای خلافتدن صکرہ ، ۴۲۲ تاریخندہ وفات ایدوب ، بغدادده مدفوندر . سلطان محمود غزنویک بتونی مدت سلطنتندہ مقام خلافتندہ بوذات بولمشدر ، اوغلی قائم بامرالله عبدالله خلئی اولوب ، اونک دخمی مدت خلافتی چوقی سورمشدر .

قادری { (عبدالقادر) اتجی قرن ہجری علیا وشعرا سندن اولوب ، صاحب

نہ کبر اہالی محلہ ایله اختلاط ایدہرک قاریشملر سده ، اک کلیتلی اولہرق استراباد جہتندہ بولنانلری میت اصلیلرنده قالب ، آقا محمد خان دخی بولردہ ظہور ایتشدہر .

قاجامارقه { (Caxamarca, Cajamarca) پرونک شمال جہتندہ (آند) سلطہ جبالنک شرقی اتکندہ ۲۸۶۰ مترہ ارتقا - عندہ و ۷°۳۸' عرض جنوبی ایله ۷۸°۵۵' طول غربیہہ ایالت مرکزی بر شہر اولوب ، ۲۴۰۰۰ اہالیسی ، بحر محیط معتدلہ و ۱۸۲ کیلومترہک مسافدہ بولنان اسکلسی (باقاسیو) یہ قدر دمیروی ، یوک و پاموق منسوجاتلہ حصیر شافقہ دن عبارت معولاتی ، جوارندہ مشہور قابلیجہ - لیلہ غریب بر مزارہ سی واسکی اینہ لرذن قالہ بعض آثاری واردر . اینہ لڑک حکمدار اخیری اولان (آتاہوآلپہ) بوشہرہ اسپانیولر لڑقندن وحشیانہ قتل اولنوب ، سراینک خرابہ لری و حتی اوزرندہ اعدام اولندینی بیوک بر طاش دخی موجود در . منتظم وسوققلری کنیش اولوب ، ہواسی صوئوق و صاغلام اولقلہ ، اہالیسندن یوز یاشلرینہ قدر باشایانلری چوقدر . اہالیسی شولو قوم اصلیسنہ منسوب و بولرلہ اسپانیولرک از دو واجندن متولد منرلردر . — ایاتی یوز بیکی متجاوز اہالی بی جامع اولوب . آتون و کومش معدنلری و پاموق محصولاتی واردر .

قاجیاس { یاخود قاشیاس (Caxias, Cachias) برازیلیا ممالک مجتمعہ سنک (مارا - ناؤ) حکومتندہ و (ایٹاپیتورو) نہرینک ساحل یمنندہ اولہرق بونہرک منصبندن ۳۶۰ کیلومترہ یوقاریدہ بر قصبہ اولوب ، ۱۵۰۰۰ اہالیسی و (تر - زینہ) یہ قدر دمیروی واردر . جوارلرینک اہالیسی پاموق زرعیلہ و حیوانات یتیشدیر مکملہ مشغولدرلر .

قاجیمیز { (Katchinzes) سیرپنک جہت جنوبیہ سندنہ (ینیدی) ایالتنک (مینوچنسک) سجاغندہ و (ینیدی) ایرماغنک یوقاری قسمنک صاغ طرفندہ بولنور بر تاتار اولوسی اولوب . تقریباً ۷۰۰۰ نفوسدن عبارتدر . ہر نہ قدر صوبتا خرسیتانلنی قبول ایتشلر سده ، اسکی

تذکره قتالی زاده نك جد مادرسی اولمغه، عربی و فارسی ادبیاتندہ کی معلوماتنك وصفندہ اطرا ایشدر. بعض قاضیقلردہ بولوب، ۹۴۰ دہ وفات ایشدر. شویت اونکدر :

نیعہ بر صبر ایہدیم ہر بلا زحمتہ بن
برج ایسہ دخی یقلالی اولوبدر بدتم

مخلصدر . شویت اونکدر :
سالف الترجہ (شیخ عبدالقادر
بداؤنی) نك شعرده قولاندینی

بصد امید قاصد میفرستم . وی آن بدخو
معاذللہ از آن ساعت کزو نومید برکرد

— هندستانك (پانی پت) قصبہسندن دیگر
برشاعرک دخی مخلصی اولوب، شورباغی اونکدر :

جہان چیست ماتم سراپی درد
نشسته دوسہ مائی رو پرو
چکر پارہ چند پر خوان او
چکر خورده چند مہمان او

قادس } Cadix, Cadiz اسپانیہ نك قسم
جنوپسندن عبارت اولان (آندالو .

سیہ) خطہسندہ و بحر محیط اطلاسینك قادس
کورفزی داخلندہ اولارق قرہدن طیار بر بوغازلہ
آیرلمش (اثون) جزیرہ سنك ساحل شالیسندہ ایالت
مرکزی برشہر اولوب، ۷۱۹۱۵ اہالیسی، سربست
لیمانی، کنیش و منتظم ریختی، ترسانہ سی، بحریہ
مخصوص رصدخانہ سی، رسم آقادیاسی، فن جراحی
مکتبیلہ سائر مکاتبی، عسکری خستہ خانہ سی، بیوک
بردار العجزہ سی، مصنع کلسالری، تیاتروسی، بوغا
کورشنہ مخصوص جانباز خانہ سی، ایشلک تجارتی
وجسیم استحکامانی واردر . جزیرہ نك بر بروی
اوزرنده مؤسس اولمغه، همان ہر طرفدن دکیزلہ
محاط اولوب، منظرہ سی پک کوزل و سواقاقری
کنیش و تمیزدر . فابریقہ لری دہ چوق اولوب، یوک
وایک وکتی و پاموقدن منسوجات مختلفہ ایلہ طاو .
شانلغہ و قیو مجلغہ متعلق مواد متنوعہ و غانت وسائرہ
اعمال اولوزہ . صوبی اولیوب، صہرنج صولرندن
وقارشیسندہ بولنان (سانتہ ماریہ) اسکلهسندن فوجیلرلہ
نقل اولنان صودن ایمیلیر . جغرافیون عربک تعریفہ
کورہ، اندلس حکومت اسلامیہ سی زمانندہ تحت البحر
برصوبولی اولوب، قرہدن کلن کوزل برصوشہرک
ہر طرفہ آقارمش . اووقلردہ کائہ اہالیسی مسلم

اولمغه مسلمانلرک اندلسدن اخراجندہ . بوشہر خالی
قالوب، بعدہ قستیلہ مہاجر لریلہ اسکان اولمشدر .
پک اسکی برشہر اولوب، میلاد عیسی (عم) دن
۱۱۰۰ سنہ اول فنیکلر طرفندن تأسیس اولندینی
مرکیدر . ہواسی پک صاغلام و لطیف اولوب،
یازین ۲۲ درجہدن زیادہ صیجاق اولدینی کبی،
قیشین دہ ۶ درجہدن آشاغی اغز . عربلر زمانندہ
برچوق مشاہیر اسلامک وطنی اولوب، ادیب و سیاح
شہیر ابن بشکوال دخی بورالی ایدی .

— قادس ایالتی اسپانیہ نك اک جنوبی یری
اولوب، سبتہ بوغازی اوزرنده واقع اولمغه، شرقاً
مالغہ، شمالاً سویلہ (یعنی اشیلیہ) ایالتلریلہ، غرباً
بحر محیط اطلاسی ایلہ، جنوباً سبتہ بوغازیلہ، جنوب
شرقی طرفندن دخی آق دکیزلہ محاطدر . قارشیسندہ
آفریقا ساحلندہ واقع سبتہ قصبہ سی وجوار لریلہ
برابر مساحتہ سطحیہ سی ۷۲۷۶ مربع کیلو مترہ
اولوب، ۴۲۹۸۷۲ اہالیسی واردر . اراضیسی
طاغاق اولوب، علی الخصوص شرق شالی جہتندہ
یوکسک طاغلری واردر . میہ جاریہ سی دخی چوق
اولوب، غوآدالکیویر (الوادی الکبیر) ابرماغنک
قسم اسفل غرب شالی حدودینی و (غوآدیارو) نہری
حدود شرقیہ سنك بر قسمی تشکیل ایتدی کبی،
(غوآداتنہ) ایلہ (باربانہ) ایرماقلری دہ ایالت داخلندہ
نعمان ایلہ، برچوق جانلرک صولرینی جمع ایدہ رک بحر محیطہ
دو کیلورلر . بولرک ایکنجیسی (لاغونہ دلاچاندہ) اسمیہ
بیوجک برکول دخی تشکیل ایدر . طوپراغی منبت
ایسہدہ، عارضہ لی اولسی سقی اراضیہ مسعد اولدیفندن،
محصولات زرعیہ سی چوق دکلددر . سبزہ و میوہ لری
چوق و پک لذیذ اولوب، زیتون آغاچلری پک
زیادہدر . قیون و صیغیر و سائر حیوانات اہلیہ سی
چوق اولوب، خیلی مقدار بال و بال موی دہ جیغار .
معادن چوق ایسہدہ، اخراج اولنانلری پک آزدر .
اورمانلری بپہودہ اتلاف اولمشدر . صنایعی پک
ایلری اولیوب، قبا منسوجاتلہ سختیان و سائرہ
اعمالندن عبارتدر . ہواسی ملایم و صاغلام اولوب،
آنحق بطاقلری بولنان بعض طرفلری صینہدن سالم
دکلددر . ایالت ۱۲ قضایہ منقسمدر .

قادسیہ } عراق عربدہ کوفہ نك ۱۵ فرسخ
(جنوب غربیہسندہ مستحکم اسکی

برقصه اولوب، اليوم خرابدر . بوقصه عمر بن الخطاب (رضه) زمانده ۱۶ نخی سال هجریده سعد ابن وقاص (رضه) ك تحت قیادتنده بولنان عساكر مسلمینك ایران عسکرینه قارشى قزاندقلى غالیته قطعیه ایله مشهوردر . موقع مذکورده درت کون عاربه اولوب، برنجینه (یوم ارمات)، ایکنجینه (یوم اغوات)، اوچنجینه (یوم عماس)، درد - نجینهده (یوم قادیسه) دینور. بودردنجی محاربهده عاكر ایرانیهك قادی رستم قتل، وعسکری پر - بشان اولمظه، آرقق ایرانیلر مقاومت ایده میوب، اوکون ایرانیه فتح اولمش نظریله باقمشدر. قادیسه جوق وقت معذور قالیوب، نا دردنجی قرن هجریده خراب بولندینی مسعودینك تعریفندن آکلاشیلور. مع هذا بعض مشاهیر علما ومحدثینك مسقط رأسی بولمدر .

— دجلهك ساحل یسارنده ساحرانك ۱۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده وبغدادك ۱۴۰ کیلومتره شمال غربیسنده دخی بواسطه برکوچك قصبه بولنشی، وبودخی وقتله خراب اولمشدر. بعض مورخین بونی فتح عظیم مذکورك محلی ظن ایدرک، یا ککشلردر.

فادموس { Cadmus } یونانیلرک اساطیرله فیکه حکمداری (آجنور) ك اوغلی اولوب، کویا بوالآله زعم اولنان مشتری طرفندن چاپیریلان هشیمرهسی آوروپایی بولتی ایچون، پدري طرفندن آق دیکره چیقاریلوب، بولغه موفق اوله منبجه، یونان ساحله تقریبه، بثویهده توطن ایدرک، میلاد عیسی (عم) دن ۱۵۸۰ سنه اول (قادییه) قصبهسی تأسیس ایتمش، که بوقصه بعده توسیع اولمظه (تبه) تسمیه اولمشدر. فیکهدن یونانه خطی نقل ویونانیلره اوقویوب یازمق صنعتی تعالیم ایشدر. روش حالدن آکلاشلدیغه کوره او ترغیلرده فیکه لیلر آق دیکرک هر طرفنه و تا اسپانیه و فرانسه سواحله قدر کیدوب، مهجرلر ونوارنکاهلر تأسیس ایدنکلی صرهده، بر فر - قیلریده یونانه یناشهرق، اوراده بر و بلکه بر قچ مهجر تأسیس ایتمش: وآنجق بورانك اهایلیسی جکیلوب بری بوش براقه جقیرینه بویکی اهالی ایله

قاریشهرق، مدنیتده کندیلرندن چوق ایلری بولنان فیکه لیلردن خطی ودها بر جوق شیلر اوکر نمشلردر. قادموس اشبوفیکه مهجرلرینك رئیس اوله بیلیردی. یونان لسانده، سائرالسنه آریانیهك خلافتنده اولهرق، السنه سامیه دن مأخوذ عربیه مشابه بر جوق کلهلر بولنشی یونانیلرک او وقلرده فیکه لیلرله اولان بو اختلاطلرینه شاهددر. هله حروف یونانیهك خط فیکیدن مأخوذ اولدینی کرک اسملرندن و کرک شکلرندن آشکار اولوب، ذاتاً ابتدای امصده یونا - نیلر دخی صاغدن صوله یازارلردی .

قادموس { Cadmus de Milet } میلتی— یونان قدیم مورخلرندن اولوب، میلاددن آتیه قرن اول یونانیلرک آناطولی ساحلنده کی مهجرلرندن (میلت) شهر قدیمده یاشامش؛ و شهر مذکور ایله او جهته کی یونان مهجرلرینك تاریخی یازمشدر. بوتاریخک بالکیر بعض ففره لری بولنه - بیلمشدر. اك اول نثرأ تاریخ یازان بو ذاتدر .

قادییه { Cadmée } یونان قدیمک بثویه خطه سنده کاشن (تبه) شهر شهرینك اك اسکى اسمی اولوب، بایسی اولان فیکه کی قادموسك اسمنه نسبتله وضع اولمشدر. قادییه قلعه درونسنده بولنوب، بعده اطرافنده واروشلر تشکیلله، شهر توسیع و (تبه) تسمیه اولندقد. قادییه قلعه درونسنده کی قسمندن عبارت قالمشیدی .

قادن { Kaaden } آوستریا و مجارستان دولتنك جهستان خطه سنده (ساز) ایالتنده وسازك ۲۰ کیلومتره غرب شالیسنده اولهرق (الیه) ایزماغنه تابع (اکر) نهری اوزرنده قضا مرکز برقصه اولوب ۶۳۳۰۰ اهالیسی و کور معدنی وارددر .

قادیوسی { Cadussi } ونام دیکرله کیل (Gela) بحر خزرک جنوب غربی ساحلنده وشمیدی کیلان خطه سنده بر قوم اولدینی اسکى یونان کتابلرنده محمر اولوب، ایکنجی اسملر - ینك (کیلان) اسم حاضرله مناسبتی عیاندر. ذاتاً اورانك اهالیسی کندى باشنه بر قوم اولوب، شمدی دخی لسان مخصوصلری وارددر .

قادوم { (Cadom) روسیه نك و سطرلنده
تامپوف ایالتك (تمنیقوف) قضا سنده
و تمنیقوفك ۴۷ کیلومتره غربنده بر قصبه اولوب،
۷۱۰۵ اهالیسی واردر . تاتارلر طرفندن بنا
اولنمشدر . روسلر ۱۲۰۹ تاریخ میلادی سنده بو
قصبه ده اسکی بلغارلری مغلوب ایتشلردر .

قادینچق آنا { طریقت بكتاشیه منتسبینك
اعتقاد وروایتنه كوره ،
حاجی بكتاش ولی حضرتلرینك کراماتی کورمكله ،
حضرت مشار الیهك خدمته حصر وجود ایتش
صالحه برقادین اولوب، مشار الیهك برونندن آقان
قانی ایچمكله حامل قالمش ؛ وقیر شهرینه تابع حاجی
بكتاشده کی چلیلر بوندن تسلسل ایتش . صاحبۀ
ترجه نك ولی مشار الیهك نکاحلی زوجہ سی اولسی
احتمالی عقله دهاملایدر .

قار { آلفونس — (Alph. Karr) فرانسه مشاهیر
ادبا و حکایه نویساندن اولوب . ۱۸۰۸
تاریخنده یارسده طوغمشدر . بریانونچینك اوغلیدر .
بوربون مکتبنده بارلاق بر صورتده تحصیل ایتدکن
صکره ، برقاج سنه بارس جوارنده والده سیله مجهول
برحالده یاشامش ؛ برآره لق مذکور مکتبنده معلمك
ایتش ؛ وبعده فیضیه غزته سنه یازی یازمغه باشلاوبوب،
تدریجاً بو غزته نك باش محرری اولمشیدی . غزته جیلقی
ایتمكله برابر رومانیتیم اصولنده برقاج حکایه کتابی
نشر ایدهرک ، آثارلی فوق العاده مقبوله کچمكله ،
کسب شهرت ایتش ؛ و فیغارو و سائر غزته لرده (کپ)
عنوانیله تنقیداتی حاری واکلجهلی برطاقم تفرقه لر
نشر ایدهرک ، بونكله شهرتی تضاعف ایتشدی .
برخیلی وقت یارسی ترکله ، (نیسه) یه چکلمش ؛
واوراده صراقی اولان باغچوانغه ساوكله ، فدان
و چیچک یتیشدیرهرک ، تجارتیه قویلمش ایدی . مع
هذا حکایه کتابلری تحریرندن هیچ بروقت واز
کچمبوب ، بو قیلدن پك چوق کتابلری واردر .

قارابوبو { (Carabobo) آمریقای جنوبیده
(ونزوئلا ممالك مجتمعه سنی ترکیب
ایدن حکومات متفقۀ نك بری اولوب، شمالاً آنتیل
جزایرله، شرقاً (قاراقاس)، جنوباً (وارنیاس)،
غرباً دخی (بارکسیمتو) و (قورو) جمهوریتلریله
محدوددر . مساحتۀ سطحی سی ۲۱۵۲۸ مربع کیلو

متره اولوب، ۱۹۸۰۲۱ اهالیسی واردر . مرکزی
(والنسیه) قصبه سیدر . — اصل بواسم مذکور
والنسیه قصبه سنك ۱۳ کیلومتره جنوب غربی سنده
واقع برتبه وقریه نك اسیدر، که اورالرینه استقلالی
قراندیران (بولیوار) ۱۸۲۱ تاریخنده بوموقعده
اسپانیه جنراللرینی بیوک بر مغلوبیتنه دوچار ایتشددر .
قاراجف { (Karatchef) روسیه نك
وسطرلنده واقع (اورل)
ایالتنده واورك ۷۴ کیلومتره غربنده قضا مرکزی
برقصبه اولوب، ۱۱۳۲۰ اهالیسی وکنویر ویاغ
اخراجاتی واردر .

قاراره { (Carrare) ایتالیا نك طوسقانه
خطه سنده (ماسه) ایالت و قضا .
سندۀ و ماسه نك ۵ کیلومتره شمال غربی سنده اوله رق
ساحلدن آز مسافه ایچریده برقصبه اولوب ،
۱۰۸۵۰ اهالیسی، اطرافنده غایتله نفیس وبتون
عالیده مشهور مرمری ، هیکلتراشلغه مخصوص
مکتبی و مصنع کلیسارلیله سائر ابنیه سی واردر .
شرقی طرفنده ۷۰۰ متره یوکسك و ۸ کیلومتره
اوزون برطاغ بولنوب، تکمیل مرمردن عبارتدر .
بو طاغده ۷۰ مرمر اوجانی ایشلنمکده اولوب ،
بونلرک ۷ سندن هیکل اعمالنه یارار انفس مرمر
چیقار . قارارۀ نك مرمرلری آسریقای وهندستانه
قدر کیدوب ، سنوی آشاخی یوقاری درت ملیون
فرائلقی مرمر اخراج اولنور . بو قصبه بر چوق
هیکلتراشلر یتیشدیرمشدر .

قاراقاس { (Caracas) آمریقای جنوبیده
(ونزوئلا) ممالك مجتمعه سنك
مرکز عمومیی بر شهر اولوب ، ساحله قدر محمد
بر بایرده واسکله سی اولان (غوایره) دن ۲۰
کیلومتره یوقاریده اوله رق ۱۰°۳۰'۵۰" عرض شمالی
ایله ۶۹°۲۵' طول غربیده واقعدر . ۱۷۲۴۲۹ اهالیسی،
کینیش و دوز سواقلری، دارالفنونی و قهوه و قاقاؤ
اخراجاتی واردر . مشهور بولیوارك وطنیدر . —
قاراقاس جمهوریتی آنتیل دکیزی ساحلنده محمد
اولوب، شمالاً مذکور دکیزه ، شرقاً بارسلونۀ،
جنوباً غواریقو، غرباً دخی قارابوبو جمهوریتلریله
محاط اولدینی حالده، مساحتۀ سطحی سی ۸۷۰۰۰
مربع کیلو متره و اهالیسی ۳۶۵۰۰۰ کشددر .

قارا قالا { Caracalla } روما امپراطور -
 { لژدن اولوب، (سېتیم سور) ك }
 اوغليدر. ۱۸۸ تاريخ ميلاديسنده ليونده طوغوب،
 ۲۱۱ ده برادري (جتا) ايله برابر تخمه قود ايتش
 ايسه، متاقبا برادريني والده سنك قوجاغنده
 اتلاف، وبتون طرفدارلريني اعدام ايتش؛ وجزئي
 برسيله اسكندريه شهريني يضا ايتديروب، يك
 جوق مظالم اجرا ايتكدن سكره، ۲۱۷ تاريخنده
 (ماقرن) بيله قتل اولغشدر. بيوك اسكندري
 قلبيده چاليشوب، كولچ حركاذه بولنش؛
 وجرمانيه ويرانه قارشي ايتديكي محاربه لرده مغلوب
 اولديني حالده، جرمانيه ويران فاتحي عنوان
 كاذيله افتخار ايدرمش.

قاراقه { Caraca } اسپانيه نك جنوبنده
 { قاديس كورفزينك ساحل شرقيسي }
 قرينده بركوچك آله اولوب، ۶۰۰۰ اهالي سي،
 ترسانه سي وبلكن بزي فابريقه سي واردر.

قارواجو { Caravaggio } ايتاليانك
 { لومبارديه خطه سنده (برغامه) }
 ايتلك ترويلو قضا سنده و ترويلونك ۵ كيلومتره
 جوب شرقي سنده بر قصبه اولوب، ۵۸۸۰
 اهالي سي واردر. بو اقبيله ملقب بر قاج مشهور
 شاعر ك مسقط رأسي در.

قاروا ساره { Karavassara } [دكر -
 { وانسرای « ماده سنه
 مراجعت.]

قاروا قه { Caravaca } اسپانيه نك
 { (مورسيه) ايتلنده ومور -
 سبه نك ۸۵ كيلو متره غربنده اوله درق سفوره
 ايرماغه تابع همنای اولان نهر ك اوزرنده قضا
 مركزي رقبه اولوب، ۷۰۰۰ اهالي سي وكاغده،
 صابون، زيتون ياغي، اسپرتو ويوك منسوجات
 فابريقه لرله دباغخانه وويا خانه لري واردر.

قارائب { ياخود قريب (Caraiibes, Caribes) }
 { آمريكانك اثنای كشفنده آنتيل
 جزايريله آمريقای جنوبي نك سواحل شماليه سنده

بولنش بربوك قوم اولوب، انسان اتی يك عادت
 مكروهه لريله مشهور درلر. بسده اورالره هجرت
 ايدن اسپانيولار وساثر آوروپايلر طرفندن اتلاف
 اولنهرق، شمديكي حالده مذكور آله لرده
 افرادلري قالمش كييدر. آمريقای جنوبي نك
 سواحل شماليه سنده و (اورنوق) ايرماغي
 واديلرنده ايسه بو قومه منسوب بعض قبائلك
 بقية السيوقي بولنوب، مختلف اسملره ياد اولنورلر.
 قرايلر اوزون بويلي، باقير رنگنه چالار اسمرجه
 چهره لي، خفيف صورتده غاغا بروني، متناسب.
 الاعضا، توانا وجسور آدملر ايدى. بسده
 زنجيرله اختلاطلرندن ملز برقوم دخي ظهور
 ايتشدى. انگيزلر آنتيل جزايريله دكرزينه دخي
 بعضا قارائب آله لري وقارائب دكيزي ديرلر.

قارپات { Carpathes } آوروپاي شرقيده
 { بر بيوك سلسله جبالدر، كه
 مجارستان ايله ترانسيلوانييه اطرافنده بيوك بر
 نصف دائره تشكيل ايدوب، شمال غربى ايله شمال
 وشرق ايله جنوب شرق طرفلرندن مجارستان
 قراللك حدوديني تشكيل ايدهرك، بوني موراويه،
 سيلزیه، غالچييا، بوکووين، بفسدان و افلاقدن
 آبرپور؛ ودمير قيو اوكنده طونه ساحلنه منتهى
 اوليور. ويانه نك شمال شرق جهتنده اولان
 مبدأندن منتهاسنه دك بويى ۱۴۵۰ كيلو متره
 اولوب، ۴۴°۳۰' ايله ۴۹°۳۰' عرض شمالى
 و ۱۴°۴۰' ايله ۲۴° طول شرقى آره لرنده ممتد
 اولور، و ۲۲۰۰۰۰ صريح كيلو متره لك ير
 طوتار. تشكيل ايتديكي نصف دائره نك ايچ
 طرفنه طوغرى آقان صولرينك جمله سيله جنوب
 وشرق جهتلرينك مائله خارجيه سندن آقان
 صولرى كاملاً طونه به دوكيلور. شرق شمالى
 جهتندن آقانلري (دنيستر) ايرماغي واسطه سيله
 ينه قره دكيزه، وشمال جهتك مائله خارجيه سندن
 آقانلري ايسه (ويستوله) و (اودر) ايرماقلري
 واسطه سيله بالطيق دكيزينه دوكيلور. قارپات
 سلسله جبالى ايكي قسمدن عبارتدر: برنجيى منتهای
 شمال غرب پيسنده واقع (قاتره) طاغلر بدر،
 ۲۲۰

یوکسک، صرب و تپه‌لری قارله مستور اولوب،
 اڤک یوکسک ذروه‌سی ۲۶۵۹ متره ارتفاعندهدر.
 ایکخیسی شرق جنوبی جهتنده ترانسیلوانیه
 خطه‌سی احاطه ایدن اصل (قارپات) طاغلریدر، که
 بفسدان حدودنده ۲۷۲۰ و افلاق حدودنده
 ۲۶۵۰ متره قدر ارتفاعلری وارددر. قارپات
 سلسله‌سنگ ایکی اوجنده بولان بوا یکی یوکسک
 طاغلرک آره‌سندده مجارستان ایله سیلزیه بیننده
 قوس شکلنده برصره طاغلر متمد اولوب، بوا یکی
 طاغم طاغلری بر برینه ربط ایدر. بوا ربطه بر
 قوس شکلنده اولوب، ۲۰۰ کیلو متره‌ک محله
 متمد اولور، و ارتفاعی نهایت ۷۵۰ متره‌ی تجاوز
 ایتیب، همان هرطرفی اورمانلرله مستوردر.
 مذکور ایکی طاغم یوکسک طاغلر ایجری به یئی
 مجارستانه طوغری برچوق قولر واتکر اوزاده.
 رق، ترانسیلوانیه‌ی و مجارستانک شمال غربی قسمی
 طاغاتی لرلر حالنه قویورلر؛ و بولنرک صوک
 ائکرله مذکور قوس آره‌سندده طونه مجراسنه
 قدر متمد اولان و برچوق ائهارک یتاقلری حای
 بولان مجارستان صحرای واسی بولنیور. قارپات
 سلسله‌سنگ ایکی اوجنده بولان مذکور یوکسک
 طاغلر غرائیت و پورفیر کی تشکلات قدیمه
 احجارندن و آره‌لرنده کی قوس ایسه اراضی
 کلسه‌دن عبارتدر.

قارپاتوس { (Carpathos) [«کرپه»
 ماده‌سره مراجعت.]

قارپاس { (Carpasia) قبریسک ساحل
 شمالیسندده صور و بده قبریس
 حکمداری یکمالیون طرفندن تأسیس اولنش
 قدیم بر قصبه اولوب، شمیدیکی حالده بر قریه
 حالندهدر.

قارپاسوس { (Karpasos) قبریس
 جزیره‌سنگ شمال شرقی

کوشه‌سندده اوزون و طار شبه جزیره‌ک اسمی
 اولوب، و قتیله (اولپ) تسمیه اولنان برطاغدن
 عبارتدر. بوی ۷۵ کیلو متره اولوب، اڤک
 یوکسک محلی ۶۳۴ متره ارتفاعندهدر.

قارپنتاریه { (Carpentarie) آوسترالیا
 قطعه‌سنگ اڤک یوکسک کورفری
 اولوب، قطعه‌ مذکورمک شمالنده (بورق)
 شبه جزیره‌سیله (آرنهم) خطه‌سی آره‌سندده
 بولنیور. شمالدن جنوبه بوی ۷۸۰ و شرقدن
 غربه اکی ۶۷۵ کیلو مترهدر. ساحل غربی
 قرینده (غروت) اسمیه بر یوکسک و برقاچ کوچک
 آطه بولندی کی، دها ایجریده (سیرادواردپلو
 جزایری) اسمیه برطاقم جزایر مجتمعه و اڤک ایجریده
 (ولسی) اسمیه بر یوکسک و بر ایکی کوچک آطه
 بولنیور. ساحل غربی قوملق و سواحل
 شرقیه‌سی پک منبتدر. بوکورفره شرق و جنوب
 شرقی جهتندن بر چوق ائهار دوکیلوب، اڤک
 بیوکلری: فلندرس، وون دین، میچل و سائردهدر.
 سواحل شرقیه و جنوبیه‌سی (قوینسلاند)
 حکومته تابع و سواحل غربیه‌سی جنوبی
 آوسترالیه‌دن ممدود اولان اراضی شمالیه‌دندر.
 قسم شرقیسی دها معمور اولوب، ائهارک منصب
 و مجرالنده بعض مهجرلر تأسیس اولنشدر.

قارپنتر { (Carpentras) فرانسه‌ک
 (و وولوز) ایالتنده و
 (آوینیون) ک ۲۴ کیلو متره شرق شمالیسندده
 قضا مرکزی بر قصبه اوواب، ۱۰۵۲۴ اهالیسی،
 برقاچ فابریقه‌سی، ایشلک تجارتی، اسکی بر صو
 بندی، اطرافنده منبت اراضیسی و کوزل صیفه.
 لرله تفرجگاهلری و بعض آثار عتیقه و ابنیه
 مصنعه‌سی وارددر.

قارپنشی { (Karpenesi) یونانک (اتولیم
 آقارنایا) ایالتنده و کروانسرائک
 تقریباً ۵۰ کیلومتره شرقنده اوله‌رق (آسپروپوتامو)
 ایرماغنه تابع هنای اولان جایک اوزرنده واقع
 قضا مرکزی بر قصبه اولوب، مشهور (مارتو
 بوچاری) ک قتل اولندی محلهدر.

قارپو { (Carpeaux) فرانسه مشاهیر
 هیکلتراشاندن اولوب، ۱۸۲۷ ده
 طوغمش، و ۱۸۷۵ ده وفات ایتمشدر. برچوق
 آثار برافشدر.

قارپوز چانی { آناطولیده قونیہ ولایتک
نهردر، که کورک طاغندن نبعانله جنوبه طوغری
جریان ایدهرک، علائیکه غرب طرفنده آناطالیه
کورفرینه دوکیلور .

قارپوزلی { آبدین ولایت و سنجانک چینہ
۲۰ کیلومتره غربنده و چینہ نهرینه دوکیلور بر
چایک اوزرندہ ناحیه مرکزی برکوچک قصبہ در . —
قاجیهی قزانک قسم غریسندن عبارت اولوب،
۲۲ قریه دن مرکب و ۴۸۵ اهالی بی جامعدر .

قاربوقرات { (Carpocrate) خرسیتیانلقدہ
برمذہب مخصوص صاحبی
اولوب، اینکجی قرن میلادیده اسکندریه ده ظهور
ايشدر. حضرت عیسیایہ اسناد ایتدکلی الوهیتی
انکاراله، لذايد جسمانیہک روحه و آخرته تعلق
ایندیکنی الترام ایدر، و سحرده ایتانیر ایدی .

قارپی { (Carpi) ایتالیا ده امیلیه خطه سنک
(مودنه) ایالت وقضاسنده و
مودنهک ۱۳ کیلومتره شمالنده برقصه اولوب،
۱۱۰ اهالیسی واردر .

قارتاج { (Carthage)، اسکی یونانیلر
عندنده قارخدون (Carchedon)
و عربلرجه (قرطاجنه) فنیکه لیلرک ازمئه قدیمه ده
آن دکنر سواحله ده تأسیس ایتدکلی مہجرلرک
اک یوکی اولوب، ابتدا بر شہردن عبارت ایکن،
بده توسیع دائره نفوذ و حکومت ایدهرک، بیوک
برخطه و قوتلی بردول اولش ایدی .

قارتاج شہری آفریقانک ساحل شمالیسنده
الہوم تونس واو وقت قارتاج کورفری دینلن
کورفرک ایچنده و تونسک اسکله سی اولان
(حلق الوادی) قصبہ سنک شمالنده اولهرق
سجہ الروان ایلہ تونس کولی آرہ سنده واقع ایدی .
نہر اوج قسمدن عبارت اولوب، بری قلصہ
دروندہ اولفلہ بورسہ (ویا خود برج) و بری
(مغارہ) تسمیہ و لنوردی . اوخچیسی اسکله سندن
عبارت اولوب، اصل تجارت محلی اوراسی ایدی .
بی سفائ تجارتیہ و دیگرکی سفائ حربیہ یه
مخصوص اولقی اوزرہ، ایکی لیمانی وار ایدی .

ایکنجیسی (قوطون) اسمیلہ معروف ایدی . بو
شہر میلاد عیسادن ۸۶۰ ویا ۸۸۰ سنہ اول
(صور) رؤساسندن (دیدون) طرفندن تأسیس،
وفنیکه مہاجرلرلہ اسکان اولنهرق، بونلرک تجارت
بجریه ده کی مہارت و قوتلری سایہ سنده آز زمان
ظرفنده دنیانک الکبیوک شہرلری صرہ سنہ کچمش؛
و مہرمدن جسم و مصنع ابنہ و سائر آثارلہ تزین
اولنمش؛ و ایچنده علوم و معارف و صنایع و تجارت
یک چوق ترقی ایشم ایدی . رومالیرلہ قارتاجلیلر
آرہ سنده وقوع بولان محاربات عظیمہ نتیجہ سنده
وقبل میلاد ۱۴۶ تاریخنده قارتاج شہری روما
سردارلرندن (اسکیپون) طرفندن یغما و احراق
اولنهرق، بده قیصر طرفندن اسکی شہرک قریبندہ
یکیدن بواسلہ برشہر تأسیس اولنوب، اشبو یکی
قارتاج دخی آز وقت ظرفنده آفریقانک الکبیوک
شہری حکمنہ کچمش ایسده، بده وانداللرک
الینہ کچنجه خرابہ یوز طوتمشدی . نہایت عبد الملک
بن مروانک زمان حکومتندہ افریقیہ والیسی
بولنان حسان بن النعمان الازدی شہری ضبط
ایتدکدن صکرہ، اهالیسی عصیان ایتدکلی
جهتلہ، ۷۰ نجی سال ہجریده قارتاجی بسبتون
تخریب ایش؛ و اووقتدن بری بوشہر بردها اعمار
اولنہ میوب، انقاضی تونس شہرینک واندن اول
مسلمانلر طرفندن افریقیہ ده تأسیس اولنان شہر
و قصبہ لرک ابنہ سنده استمال اولنمشدر . جغرافیون
عرب قارتاج شہر قدیمک صوبی تاقیروان جہتلرندن
کتیریلہرک، طاعلر آرہ لرنده یوکسک قنطرہ لرلہ
کچیرلمش اولدیغنی و بو عظیم صوبولنک اکثر
طرفلری باقی اولوب انتظار ناظرینہ حیرت و بردیکنی
بیان ایدیورلر . قارتاجک خرابہ لری تونسک ۱۶
کیلومتره شمال غریسندہ موجود در .

قارتاج { جمهوری (République de Carthage)
(فنیکه لیلرک زمان قدیمہ تأسیس
ایتدکلی مہجرلرک اک بیوک اولوب، قارتاجلیلر
کیدہرک آق دکنر سواحله ده کندیلرینہ مخصوص
مہجرلر تأسیس، و دائره حکومت و تجارتلرینی
توسیع ایدہرک، اصل فنیکه لیرہ غلبہ چالیش؛
و علی الخصوص فنیکه لیلر استقلالرینی غائب ایدوب،
قوتدن دوشدکدن صکرہ، قارتاجلیلر تجارت

بحریه ده اونلرک برنی طومشلردی. مرکزلی ماده آفنده بیان اولنان (قارتاج) شهری اولوب، اورادن شرقاً طرابلس غربک سواحلی بونجه برقه قربنه و غرباً دخی سبته بوغازینک خارجنه دک توسیع حدودله، بحر محیط آطلاسیده جزایر خالداث یعنی قاناریه آطله لرله آقی دکنزده بالثار جزایرینی وسیحلیه وساردنیه وقورسنیقه جزیره لرینک برر قسیمیله اسپانیه نک سواحلی جنوبیه سنی ضبط ایتشلر ایدی. بو وجهله بحراً او وقتک اک قوتلی دولتی حکمنه یکمیش اولان قارتاج جمهوریتی سیحلیه ده روما دولتیله مناسباته کیریشوب، رومالیر بوقوتلی رقیبلرک آوروپا یه تجاوزینه نظر بیقیدی ایله باقمه مدقلرندن، قبل المیلاد ۲۶۴ تاریخندن اعتباراً قارتاج ایله روما جمهوریتلری آره سنده مخاصماته بدأ اوله رق، یینلرنده فنیکه دن مشتق اوله رق (پون) دخی دینلن قارتاجلیلره نسبتله (پونیک) دینکله مشهور اوج بیوک محاربه وقوع بولمشر. بو محارباتک برنجیسی تاریخ مذکور دن ۲۴۲ تاریخنه دک ۲۲ سنه سوروب، بونک نتیجه سنده قارتاجلیلر سیحلیه دن کفید ایتکله مجبور اولمش؛ ینه قبل المیلاد ۲۱۹ دن ۲۰۲ تاریخنه دک

۱۷ سنه دوام ایدن ایکنجی پونیک محاربه سی، قارتاج سرداری آنیبالک مظفریتلریله وایتالیاه تجاوزیلره برابر، قارتاجلیلره اسپانیاده کی ممالکی فوت ایتدیرمش؛ نهایت ۱۴۹ دن ۱۴۶ یه قدر ۳ سنه سورن اوجنجی پونیک محاربه سی آفریقا طوبراغنده وقوع بولوب، قارتاج جمهوریتنک محوئی انتاج ایتمشر.

قارتاجلیلر قوم حاکم اولوب، حکم سوردکلری یرلرک اصل اهالیسی بربر و سائر ه دن عبارت اولمشله، مغلوب اولدقدن صکره بردها ناملری ایشیدیلوب، رومالیرک حکومتی زمانلرنده بوقومک قالان افرادی قوم حاکم ایله ویرلی بربرلره خلط اولنه رق، عربلر اورالری قهملرنده قارتاجلیلردن اثر بولامشلردر. لسان و دین و مذهبجه فنیکه لیلردن فرقلری اولمیب، بونلر دخی بعله ومولوخ، استارته، ملقاتر (ملک الارض) اسملریله سیاراتدن کنایه بر طاقم آلله کاذبه عبادت، ومصائب

زماننده بونلرک صغری اوکنده جوجقلری ذبح واحراق ایدرلردی. کمپیلکده ونجارته کی مهارت و ملکه لری و سنی وغیرتلی سایه سنده بیوک ثروتلره و خلی مدینه نائل اولشلردی. علوم وفنون وصنایعه دخی خیلی ترقی ایش اولدقلری آکلاشیلیور سده، موجود اثرلری برطاقم مدالیه لر و آثار معماریه ده محکوک بعضی بازیلردن عبارتدر. بونلر دخی فنیکه خطنی استعمال ایدرلردی. حکومتلری اشراف واغنیانک قنودی آلتنده بولنور بر نوع جمهوریت اولوب، ایک رئیس ایله اوجوزی متجاوز اعضادن مرک بر هیئت اعیان طرفندن اداره اولنور، ویا لکنر رئیس لرله مجلس آره سنده اتفاق حاصل اوله مدینو تقدیرده و مهم ایشلره عوام اهالینک دخی رأیا مراجعت ایدیلردی. قوم حاکم افرادینک قلم حسیله عسکرلری معاشله یازلمش اجناس مختلفه دز مرک ایدی. ایچلرنده خیلی بیوک آدملر یتشوب کمپیلکده (هانون) وسردارلده آمیلقار بارته آسدروبل و آنیبل کسب اشتهار ایتمشر.

قارتاجنه } وعر بلرجه قرطاجنه (Carthagène) اسپانیه نک مورسیه ایالتنده ومورسیه نک ۶۵ کیلومتره جنوب شرقیسنده اوله رق آقی دکنر ساحلنده قضا مرکزلی بر شهر واسکله اولوب، ۴۳۱۵ اهالیسی، واسع استحکامات جسمیه ایله محفوه عسکری لیمانی، نباتات باغچه سی، ترسا، وطوخیانه سی و بعض معادک اذابه سنه مخصوص فابریقه لری واردر. صنایع وتجارتی کریدر. قارتا جنراللرندن آسدروبل طرفندن بنا اولنوب رومالیرجه (قارتاغونوه) یعنی «یکی قارتاج تسمیه اولنوردی.

قارتاجنه } (Cartagena) آمریقا؛ جنوبینک قولومیه جمهوریتنه (بولیوار) ایالتنک مرکزلی بر قصبه اولوب بوغونه نک ۱۱۰۰ کیلومتره شمالنده وقریه کوپری ایله مربوط بر آطه نک اوزرنده واقعدر وقتیه خیلی بیوک ایکن، هواسنک وخامتندن ناش اهمیتدن دوشوب شمیدیکی حالده ۶۰۰

اهالیسی، ماغلام لیمانی، جسیم استحکاماتی و خراب
جاذبه ساثر ابنیه جسیمی واردرد .

قارتاجو { (Cartago) پورتو کیزک
(سانتارم) ایالتنده و سانتارمک
۱۲ کیلومتره جنوب غریبسنده برقصه اولوب،
۱۸۰۰ اهالیسی و منهور شرابی واردرد .

قارتاغو { (Cartago) آسریقای وسطی
جواهر متفقه سندن (قوسته ریه)
جمهوریتنده و (سان جوزه) نك ۲۲ کیلومتره
جنوب شرقیسنده ایالت مرکزی برقصه اولوب،
۱۰۰۰۰ اهالیسی واردرد . آسریقایه کوره
اسکی برقصه اولوب، وقتیه قوسته ریه نك
مرکزی اولغله، ۳۰۰۰۰ اهالیسی واریدی .

قارتایه { (Cartaya) اسپانیه نك آندالوسیه
خطه سنده هولوه ایالت و قضا سنده
وهولوه نك ۲۰ کیلومتره شمال غریبسنده برقصه
واسکه اولوب، ۵۰۰۰ اهالیسی و کوچک لیمانی
واردرد .

قارتیره { (Carteret) انکلتزه مشاهیر
بحر یونندن اولوب، ۱۷۶۶
تاریخندن ۱۷۶۹ تاریخنه دک قبودان والیس
میتنده کره ارضک قسم جنوبیسنده اجرای
سباحته، برخیلی آطله لر کشف ایتشدرد .

قارتلیه { (Cartellier) فرانسه مشاهیر
تاریخنده پارسده طوغمش، و ۱۸۳۱ ده وفات
ایتشدرد . صنایع نفیسه آقادیاسی اعضا سندن و فن
معماری مکتبی مملرندن ایدی . برخیلی آثاری
واردرد .

قارتنه { (Cartena) مغربده جزایر قربنده
(واقع تنس) قصبه سنک اسم قدیمی
اولوب، آغوستوس زماننده روما مهاجر لر لیه
اسکان اولغندی .

قارتوریت { (Carwright) انکلتزه
مشاهیر میخانیک یونندن
اولوب، ۱۷۴۳ ده طوغمش، و ۱۸۲۴ ده
وفات ایتشدرد . بری طوقومفه و دیگر ی یوک
اکریکه مخصوص اوله رق ایکی ماکنه ایجاد
اینگله، پارلنتو طرفندن کندیسنه اون بیک انکلیز

لیراسی مکافاة و برلشدر . بعض اشعار لیه ساثر
آثار ادیبه سی ده واردرد .

قارتیا { (Carteia) اسپانیه نك ساحل
جنوبیسنده قارتاجیلرک تأسیس
ایتدکری اسکی قصبه لردن اولوب، بر روایتد
جزیره الخضراء و بر احتمالده جبل طارق قصبه سنک
برنده ایدی .

قارتیه { (Cartier) فرانسه مشاهیر
بحر یونندن اولوب، ۱۴۹۴ ده
سنت مالوده طوغمش، و ۱۵۵۴ ده وفات ایتشدرد .
اون النخی قرن میلادی واسطنده آسریقای نك
اقطار شمالیه سنه اوج سیاحت ایدوب، برچوق
کشفیات جغرافییه موفق اولشدر .

قاردوق { (Carduques, Carduchi) اسکی یونان مورخلرینک
(کرد) قومه و پردکری اسمدر . اسکندردن
اول اوجمتری کزمش اولان اکسنوفون وان،
بتلیس، موش و درسم طرفلری بوقومله مسکون
کوردیکنی بیان ایدبور .

قاردون { (Cardonne) فرانسه مشاهیر
مستشرقیندن اولوب، ۱۷۲۰
تاریخنده پارسده طوغمش، و ۱۷۸۳ ده وفات
ایتشدرد . یکری سنه شرقده طوروب، عودتنده
ترکی و فارسی معلی و بعدده قرالک السنه شرقیه
ترجانی اولشیدی . آفریقا ایله اسپانیه نك عربلر
زماننده کی تاریخی وادیات شرقیه به دایر بعض
مطالعات نشر ایتشدرد .

قاردیچه { (Karditza) تسالیه ده
تر حاله نك ۲۵ کیلومتره
جنوب شرقیسنده و کوسته تابع قالجی چایی
اوزرنده قضا مرکزی برقصه اولوب، ۴۵۰۵
اهالیسی واردرد .

قاردیف { (Cardiff) انکلتزه ده
(والس) خطه سنک
(غلامورغان) ایالتنده و (ناف) نهرینک منصبندن
آز یوقاریده اوله رق مصل کنارنده ولوندره نك
۲۴۱ کیلومتره غربنده بر شهر اولوب، ۱۳۰۰۰۰
اهالیسی، مشهور و واسع کمور معدنلری،
اسکله سیله دمیر یول ایله و بر جدول ایله اختلاطی

نحاسیه وسائرہ معمولاتی، جوارلرنده کلیتہ
توتون و سائر محصولات یتیشد بر اراضی
منبتہ سی، اوزبک خانلرندن بری طرفندن تأسیس
اولنش کوزل برسرانی واون کیلو متره غربندہ
تیورلنک الک سودیکی اقامتگاهلرنندن بولنش
اولان (زنجی سرای) ک خرابہ لری وارددر .
بخارا خانلنک ایکنجی پایتختی حکمندہ اولوب،
خان بعضا بوشهرده اقامت ایدر .

قارص { روسیه به تابع بلاد قفقاسده
آلکساندر پولک ۷۰ کیلومتره
غرب جنوبیسیسندہ وارضرومک ۲۰۰ کیلومتره
شرق شمالیسیسندہ اولهرق آرہ چاینه تابع قارص
صوبی اوزرنده و ۱۹۰۰ متره ارتفاعی اولان
قیالقی و صرب بر بوازده واقع ایالت مرکزی
منحکم بر قصبہ اولوب، ۳۶۷۰ اهالیسی،
موقعنک اهمیت عسکریه سی، جسم استحکاماتی
و محنک صربلنی وقیشلرینک شدت و امتدادیلہ
برابر خیلی ایشلک تجارتی وارددر . بک اسکی بر
قصبہ اولوب، بطلیوسک کتابندہ (خورسہ)
اسمیلہ یاد اولنور . جغرافیون عرب آثارندہ
(قرص) املاسیلہ محرردر . اک اول سلجوقیلر
طرفندن ممالک اسلامیه الحاق اولنورق، بعدہ
مغوللرک و صکرہ ابرانیلرک الینہ کچوب، چالدران
مظفریتندہ ضمیمہ ممالک عثمانیه اولش ؛ و قرن
حاضر میلادی طرفندہ وقوع بولان روسیه
محاربہ لرنده عثمانیلرک قارصده کی مقاومتلری
شهرت بولشددر . مسئلہ اخیرہ روسلرک ضبطنہ
کچمشدر .

— قارص ایالتی غرب شمالی طرفندن قوتایس،
شمالاً قفلیس، شرقاً اربوان ایالتلریلہ . جنوباً
وجنوب غربی جهتندن دخی حدود عثمانیه الہ
محدود اولوب، مساحتہ سطحیه سی ۱۸۵۸۶
مربع کیلو متره و اهالیسی ۱۴۵۴۱۰ کشیدر .
اهالی اسلامیه سنک کلیتہ ممالک عثمانیه به هجرت
ایتملریلہ برابر شمیدکی اهالیسنک یوزده ۶۲ سی
مسلم اولوب، ترک، ترکان، قره قالباقی، کرد
وسائرہ دن عبارتدر . یوزده ۳۸ یده خرسنایان
اولوب، ارمنی، روس، روم وسائرہ دن مرکبدر .
روسیه به التحاقندن بری ۶۰۸۷۰ اهالی اسلامیه

و بک ایشلک تجارتی وارددر . مذکور کور اخراجاتی
سنوی بر قاج ملیون طونیلاتیه بالغ اولوب،
کیتدیکہ دخی آرتقمده و شهرک اهمیت تجاریه سی
جو غالمقدہ در .

قاردیه { (Cardie) کلیبولی شبه
جزیره سنک ساحل خارجیسندہ
ساروز کورفزنده و بولایر قربندہ و بقلہ بروئک
یانندہ اسکی بر قصبہ اولوب، شمیدکی حالده
کوچک برقریه حالندہ در . آتنه لیلر طرفندن ضبط
و توسیع واعمار اولندقدن صکرہ، ماکدونیه
حکمداری فیلیک ید ضبطنہ کچمش ؛ واسکندردن
صکرہ کی هرج و مرج انسانندہ خراب اولشددر .

قارست { یاخود قارسو (Karst, Carso)
آوستریا و مجارستان دولتنک
قارنبولہ ایله ایستریه خطہ لری آردہ سندہ بر
طاغدر، که شمال غربیدن جنوب شرقیه طوغری
ممتد اولهرق، تریسته و فیومہ نک اوستندن
کچدکدن صکرہ، ساحل بحر بونجه اوزانوب،
دالماسیه طاغریته اولاشیر . شمال غربی جهتندن
آپ سلاسلندن (تریفلاو) سلسله سنہ مربوطدر .
وقتیله اورمانلرله مستور ایکن، شمیدی اکثر
جهتلی چلاق و طاشلقدر .

قارشیدیران { ادرنه ولایتندہ قرق کلیسا
سجماغنک لوله برغوس
قضاسندہ و لوله برغوسک ۲۰ کیلومتره شرق
جنوبیسیسندہ ناحیه مرکزی بر قصبہ اولوب،
ناحیه سی ۹ قریه دن مرکبدر .

قارشی { بخارا خانلنک بخاراادن صکرہ
اک بیوک و معمور شهری
اولوب، کتب اسلامیه ده (نسف) و (نخشب)
اسمیلریلہ معروفدر . بخارانک ۱۵۰ کیلومتره
جنوب شرقیسیسندہ و جیحونه واصل اوله دن جولده
نابدید اولان قارشی نهرینی تشکیل ایدن ایکی
چایک محل اجتماعی قربندہ واقعدر . بیوجک
و کوزل بر شهر اولوب، ۲۵۰۰۰ اهالیسی،
قالدیرملہ دوشمنش تمیز سواقلری، نهرک ایکی
کنارندہ باغچه و تفرجگاهلری، اطرافندہ سوری،
قلعه سی، ایشلک تجارتی، قا، بیحاق، قلیج و سائر
اسلحه ایله ظریف ابریقیلر و کومش قاقه آوانی

قارلسباد (Carlsbad) چستان خطه -
سنده و پراغه نك ۱۱۲ كيلو
متره غرب شمالسند قضا مرکزی بر قصبه
اولوب، ۷۲۷۰ اهالیسی وارد. کورودی
پك نافع قابله لوله مشهور اولوب، دنیاك هر
طرفدن خستلر مراجعت ایدر.

قارلسبورغ (Carlsburg) و مجارجه
(قارولی فهورار) مجارستان.
نك ترانسیلوانیه یعنی اردل خطه سند (اوتر-
ویسبورغ) ایالتك مرکزی بر قصبه اولوب،
(تسه) به تابع (ماروس) نهری اوزرنده
واقع و ۷۹۰۰ اهالی بی جامدر. بارونخانه
و کاغذخانه سی وارد.

قارلستاد (Carlstad) اسوجك وسطلرنده
واستوقهولك ۳۰۰ كيلو متره
غربنده اوله رق (ورن) کولی کنارنده و
(فلارالف) نهرینك منصبنده ایالت مرکزی
بر قصبه اولوب، ۵۴۳۳ اهالیسی، رصدخانه سی،
تاریخ طبیعی نمونه خانه سی و نهرك اوزرنده پك
مصنع بر کارکیر کوپریسی وارد. - ایالتی
۱۶۸۸۶ مربع كيلو متره وسعتنده اولوب،
۲۶۶۴۰۰ اهالیسی وارد. اراضیسی طاعلق
اولوب، اورمانلری و دیمیر معدنلری جوقدر.

قارلستاد (Carlstadt) باخود قارلویج
(Carlovec) آوستر یا و مجارستان
دولتک خرواستان ایالتنده و آفرامک ۵۰
کیلو متره جنوب غربیسنده قضا مرکزی بر
قصبه اولوب، ۵۱۷۰ اهالیسی، استهکاماتی
و ایشك تجارتی وارد.

قارلسروهه (Carlsruhe) آلمانای
جنوبیده باده بیوک
دوقه لفتك مرکزی بر شهر اولوب، ۹۰'۵۰
عرض شمالی ایل ۶۴'۲۱ طول شرقیده
واقدر. منتظم و کوزل بر شهر اولوب، ۷۳۴۷۰
اهالیسی، دارالفنون، صنایع نفیسه مکتبی،
وسطنده پرنسه مخصوص ساده و لکن پك کوزل
بر سرائی، کوزل باغچه لری، جوارنده واسع
اورمانی، غایتله کوزل منظره سی، نباتات باغچه سی،
موزه سی، تاریخ طبیعی نمونه خانه سی، یوز بیکدن

نکتي تركه ممالك عثمانیه به هجرت ایندکری
مطامه، برلینه یالکر ۲۷۱۰۰ خرستان
گشدر. بوجهله مملکتك اهالیسی کیتدیکه
آزالمده در. ابالك: قارص، اردهان، اولتی
وطاشتیناق اسملرله ۴ قضایه منقسمدر.

قارغوان خلاط ایله قارص آره سند
بر قصبه اولدیتی یاقوت حموی
یان ایدور.

قارغعلق چینه تابع ترکستان شرقینك
(یارقند قضا سند و یارقندك
۶۰ كيلو متره جنوبنده اوله رق ۱۴۷۰ متره لك
ارتفاعده و بر چایك اوزرنده بر قصبه اولوب،
۱۰۰۰۰ اهالیسی، خیلی ایشك تجارتی، اهمیت
سکریسی و اوراچه خام دیمکله معروف افشه
والسه معمولاتی وارد.

قار قاجتته (Carcagente) اسپانیاده
والنسه (یعنی بلنسیه) ایالتك
السره قضا سند و السیره نك ۳ كيلو متره جنوبنده
و بلنسیه نك ۴۰ كيلو متره جنوب غربیسنده بر
قصبه اولوب، ۸۵۰۰ اهالیسی، عربلردن قاله
جینلرله مزین ابنیه سی، چوخه و اییک قاش
دستگاهلری و اطرافنده جدولرله اروا اولنور
منبت اراضیسی وارد.

قار قاسونه (Carcassonne) فرانسه نك
ایالتك مرکزی بر شهر اولوب، تولوزه نك ۹۱
کیلو متره جنوب شرقیسنده و (اوده) نهری
اوزرنده واقدر. پك اسکی بر شهر اولوب، اسکی
ویکی اوله رق ایکی قسمدن مرکب اولدینی حالده،
۲۳۶۰۰ اهالیسی، اسکیدن بری اعمال اولنمده
اولان چوخه دستگاهلری، کتبخانه سی، موزه سی،
شراب و قونیاق و میوه اخراجاتی و جوارلرنده
مرمر اوچاقلری وارد. اندلس فاتحی موسی بن
نصیر بوشهری ضبط ایدوب. ۷۲۴ تاریخ میل.
دیسندن ۷۵۲ تاریخخه دك ۲۸ سنه ممالك
اسلامیه دن مدود بولمیش؛ وبعده قصر بین
طرفدن استرداد اولنمیشدر. عربلرجه (قرقشونه)
اسبله معروفدر.

آکلاشلدینی اوزره ، ذروه‌لی سرمدی قارلره
مستوردور. منهای شرق جنوبیسنده (اومیرواندور)
ذروه‌سی چوله ناظر اولوب ، اوتیسنده یوز
کیلومتره‌ک محله دخی بوطاغک مابعدی حکمنده
برطاق تیل بولنیور . مذکور (قوشتی دابان)
بوغازندن ۲۰ کیلومتره قدر ایرلیده (بلو) اسمله
بر دیگر بوغاز بولنیور .

قارلو { Carlo } « شارل » ماده‌لرینه
[مراجعت .]

قارلو { Karlö } بوتینه کورفرنده
(و فینلاند ساحلی قارشینده
اوله‌رق اولیا بورغک لیمانی قارشینده بر آله
اولوب ، مساحت سطحیسی ۱۶۴ مربع کیلومتره-
در. ینه بواسمه بر قریه‌سیله دیگر برقاچ کویلری
واردر .

قارلوتیه { Carlotta } اسپانیاده قوردیه
(یعنی قرطبه) نك ۲۵ کیلومتره
جنوب غریبسنده و (سیرامورنه) سلسله جبالنده
اجنبی مهاجرله مسکون برقبه اولوب ، اکثری
فرانسز وساواکی اولقی اوزره ، ۴۰۰۰ اهالیسی
واردر .

قارلوس { Don Carlos } دون-اسپانیاده
(بواسمه خاندان حکمداری)
منسوب درت کنی کلوب ، دردی دخی
حکومت دعواسنده بولنه‌رق ، بر چوق وقوانه
سبیت وپردکاری حالده ، هیچ بری حکومته نائل
اوله‌ماشد :

برنجیسی آراغون برنی‌زان‌ایله‌ناوآره‌قراهیسی
بلانشه‌نك اوغلی اولوب ، ۱۴۲۰ تاریخنده
طوغمش ؛ و ۱۴۴۱ تاریخنده ، والده‌سنگ وفاتی
اوزرینه ، تخته جیقمسی اقتضا ایدرکن ، پدري
حقنی غصب ایتدیکندن ، سلاحه صارلش ایه‌ده ،
مفلوب اولوب ، حقوقندن واز یکمکه ، حبسن
قورتلش ؛ و آنجی ۱۴۵۰ ده یکیدن قیام‌ایتمکه ،
تکرار مفلوب اولدیفنده ، طایسی بولنان نابولی
قرالی آلفونسه التها ایتمش ؛ و متعاقباً بونك وقوع
وقایله حامیسز قالوب ، ایکنجی زوجه‌سی (ژانه)
طرفندن تشویق اولنان پدري طرفندن ۱۴۶۰
ده خائنه توقیف اولنش ایه‌ده ، بو توقیف

زیاده جلدی حاوی کتبخانه‌سی ، نیاتروسی ، دمیر
وسائر معادن دوکتخانه‌لی ، توتون ، منسوجات ،
اجزاء کیمویه وسائر فابریقه‌لی وپك ایشلک
تجارتی واردر . یکی بر شهر اولوب ، ۱۷۱۵
تاریخنده پك دلنشین بر صورتده بنا اولنشدور .
سوقاقلری واسع ودوز اولوب ، جله‌سی برنسک
سرائی اطرافنده‌کی میدانه منتهی اولیور .

قارلسقرونه { Carlserona } اسوجک
(قسم جنوبیسنده) غوته
لاند) خطه‌سنده واستوقه‌ولک ۳۰۵ کیلومتره
جنوب غریبسنده ایالت مرکزى برقبه واسکله
اولوب ، ۱۶۸۸۰ اهالیسی ، واسع وپك صاغلام
عسکری لیمانی ، ترسانه‌سی ، سفاین اعمالیون
مکمل حوض ودستگاهلری ، ایشلک تجارتی
ومصنع ابنیه عمومیه وخصوصیه‌سی واردر . قصبه
بش کوچک آله ایله بر طاقم قیالک اوزرینه
مؤسس اولوب ، بونلرکک ینلرنده وکرک قره‌یه
کوریلره مربوطدر . اسوجده کارگیر ابنیه‌لی
اولفله مستثنی بر حالده اولوب ، منظره‌سی پك
کوزلدور . — قارلسقرونه ایالتی ۳۰۱۴ مربع
کیلومتره وسعتنده اولوب ، ۱۳۰۹۲۱ اهالیسی
واردر . اراضیسی دوز و آلچق اولوب ، ۱۱۹
کوچک کولی واردر . اکثر اراضیسی مرطالق
اولوب ، آتله بیتشدیریلیر . اورمانلری‌ده چوقدر .
قارلق طاغ { روم ایلنده ادرنه ایالتنده
کوملجنه‌سجباغنده وکوملجنه .

نك شمال غریبسنده برطاق اولوب ، شرقدن غربه
تقریباً ۲۵ کیلومتره‌ک محله ممتد اولور . دیسوط
طاغی سلسله‌سنگ مابعدی حکمنده ایه‌ده ، غرباً
وهمالاً قره چای ایله تابعلرینک مجرالریله وشرقا
وجنوبا قره‌جه صو مجراسیله سائر طاغلردن
آیرلش منفرد صورتنده کورینور . اک یوکسک
ذروه‌سی ۱۹۰۰ متره ارتفاعنده در .

قارلق طاغ { مقلستانک قسم غریبسنده
(بیان شان) سلسله
جبالنک منهای شرقیسندن عبارت برطاق اولوب ،
(قوشتی دابان) بوغازینک اوتیسنده غرب شمالیدن
شرق جنوبی‌یه طوغری ۹۱°۳۰' ایله ۹۳°
طول شرقی آره‌سنده ممتد اولور . اسمندن دخی

اهاليك قىيامى دعوت ايتدىكىندىن ، پدىرى كندىنى ولى عهد طائىفه ، وقارىسنك كندى اوغلنه آلتى ايتىدىكى قستيله وارنەسى (ايزابله) ايله ازدواجنه رضا وبرمكه مجبور اولمش ايسەدە ، زوجەسى هم تىختى هم قىزى كندى اوغلنه تامين ايجون ، ۱۴۶۱ دە صاحب ترجمه بى تسمم ايتىشدر . دون قارلوس مقتدر و عالم بر آدم اولوب ، آرسطونك اخلاق كىتابى ترجمه وناوارة حكمدار . لىبك تارىخى تخرىر ايتىشدر .

— ايكنجىسى اسپانيه قرالى ايكنجى فيليپ ايله پورتىگىزلى ماريەك اوغلى اولوب ، ۱۵۴۴ دە طوغىش ؛ وفرانسه قرالى ايكنجى هنرىك قىزى (اليزابت) بى تروج ايدەجك ايكن ، ايكنجى قارىسندن طول قالان پدىرى موى الپاى كندىسى تروج ايتىش ؛ وبعده ايمراطور ماقسىيلياك قىزى تروج ايتىشى تقرر ايتىدىكى حالده ، پدىرى بوكادە مانع اولمش ؛ و ۱۵۶۴ دە يىكنلىرى رودولف ايله ارنستى اسپانيه جلب ايدوب ، اوغلى صاحب ترجمەك عدم اهلبى اداسيله ، بونلرى وارث ائەك ايتىدىكىندىن ، دون قارلوس بوندىن دلگىر اولوب ، پدىرىنه قارشى عىبيان ايتىش اولان ئىنكىلرله مخابره كىرىشمش ايسەدە ، پدىرى خبر آلوب ، كندىنى بالتوقيف ، انكىزىسيونك پنجه مجازانە تسليم ايتىش ؛ و ۱۵۶۸ دە اشكنجه آلتدە ويا مسموما وفات ايتىشدر . ادبا وشعرادن برقاچ ذات بونك ترجمە حالى قاجمە صورتنده يازمشلردر .

— اوچىنجىسى اسپانيه دە حكومت سورن بوربون خاندانە منسوب اولوب ، دردنجى شارلك اوغلى ويدنجى فردىنانك برادرىدر . ۱۷۸۸ دە طوغوب ، ۱۸۵۵ دە وفات ايتىشدر . ۱۸۰۸ دە يىوك ناپوليون اسپانيه بى ضبط ايتىكنندە ، پدىر برادريله برابر حقوق حكومتدن كف يد ائەك اجبار اولمش ؛ و ۱۸۱۴ دە ، ناپوليونك سقوطى اوزرىنه ، مادرىدە كىروب ، تىجداتە مخالف بولسان فرقهك رئيسى اولمش ايدى . برادرى فردىنانك بربرى متعاقب تروج ايتىدىكى اوج قارىدن اولادى اولدىقندن ، وراثت

كندىسنه ئاند ايكن ، اونك دردنجى قارىسندن ايكى قىزى اولمغله ، بونلرك بىوكى اولان (ايزابله) بى قانون وراثت خلاقه اوله رق ۱۸۳۰ دە ولى العهد اتخاذا ايتىكىندىن ، دون قارلوس پروتستو ايدەرك ، اسپانيەدن جيقمش ؛ ۱۸۳۴ دە ، برادرىنك وفاتى اوزرىنه ، اسپانيه قرالى عنوانى آلوب ، سلاح بدست اوله رق ، اسپانيه كىرمش ؛ وبرچوق وقت محاربەدن سكرە ۱۸۳۹ دە مغلوب اولوب ، فرانسه بى قاجمش ؛ واورادە بر مدت (بورژە) قلەمسندە موقوف قالدقدن سكرە ، ۱۸۵۵ دە ترىستەدە وفات ايتىشدر . اوغلى قونت (مونتولن) دخى حكومت اداسندە بولنمشدر .

— دردنجىسى بونك تورونى اولوب ، ايزابلهك سقوطندىن سكرە ۱۸۷۲ و ۱۸۷۳ دە قرال آمدە بى وجمهوريته قارشى طرفدار ليله خيلى محاربەلر ايدەرك ، سنەلرجه اسپانيەك اسايىشنى اخلال ايتىش ؛ ونهايت موفق اولەميه جفى آكلا . بوب ، كوشە سكونە چكمشدر .

قارلومان (Carloman) فراتق حكمدار . لرى سلالەسندن درت كىشىنك

اسمىدر :

برنجىسى شارل مارتلك اوغلى وقصير پىنك برادرى اولوب ، ۷۴۱ تارىخىندە حصەسنە آوستراسيا ، سواكە وتورىنكە دوشمكە ، بويرلى مستقلاً اداره ايتىش ايسەدە ، قرال عنوانى آلاماش ؛ ومتنادياً آلمانلرە ، باويرە لىلرە ، صاقسونلرە و آكىتانه لىلرە قارشى حرب ايدوب ، جلهسنه غالب كلش ايسەدە ، فتور كىترمكە ، ۷۴۷ تارىخىندە ملكىنى برادرىنه ترك ايدەرك ، (مونت قوسن) مناسترىنه چكمش ؛ و ۷۵۶ دە وفات ايتىشدر .

— ايكنجىسى قصير (پىن) ك اوغلى ومشهور شارلمانك برادرى اولوب ، ۷۵۱ دە طوغىش ؛ و ۷۶۸ دە آوستراسيا ايله بورغونيه و اكىتانهك برقىسنە قرال اولوب ، ۷۷۱ دە وفات ايتىش ؛ وملكى برادرىنه قالمش ايدى .

— اوچىنجىسى (لوبىنخ) ك اوغلى واوچى لويىنك برادرى اولوب ، ۸۷۹ دە آكىتانه ايله بورغونيهك برقىسنە قرال اولمش ؛ و ۸۸۲ دە ،

طوموز آونده قضاء آلدینی جریحه دن متأثراً وفات ایتشد.

— دردنجیسی (لوی جرمانیق) ك اوغلی اولوب، ۸۷۶ ده پدرینك ملك موروثی برادرلی لوی وشارل ايله مقاسمه ایدمرك، باویره ویر آرمق ایتالیا قرالی اولمش؛ و ۸۸۰ ده وفات ایدوب، یدی سنه صكره آلمانیه ایمپراطورلغه انتخاب اولنان (آرنول) اسمنده برولد نامشروع براقشدر.

قارلوو { (Carlow) ایرلاندهك (لینستر) ایالتنده و (دوبلین) ك ۹۰ کیلو متره جنوب غریبسنده اولهرق (باروو) نهری اوزرنده سنجاق مرکزی برقصه اولوب، ۷۲۶۵ اهالیسی وخراب برقله سیله تیمارخانه سی وبرز تجارتی وارددر.

قارلووه { (Karlovo) شرقی روم ایلینك فله سنجاغنده و فلهك ۵۲ کیلو متره شمالنده وماریمچه تابع (سوشیچ) چایی اوزرنده اولهرق زمره آسا بروادی ایچنده برقصه اولوب، ۹۰۰۰ قدر اهالیسی، ۷ جامع شرقی، ۲ کلیسای، بلغارلره مخصوص مکتب رشیدی، شیاق قاپیقه دستکاهلری وجوارنده درت کوكوردلی قابلیجیسی وارددر.

قارلوویچ { (Carlovitz) آوستریا و مجا رستان دولتنك (اسلاوونیه) ایالتنده و (پترواردین) ك ۱۵ کیلو متره جنوب شرقیسنده اولهرق طونهك ساحل یمننده برقصه اولوب، ۴۴۲۰ اهالیسی، واپور اسکله سی ومشهور باغلی و وارددر. آوستریاده کی اورتودوقس صربلرك بطریق بو قصه ده اقامت ایدر. ۱۶۹۹ تاریخ میلادیسنده مجارستانك آوستریا به تركنی تصدیق ایدن معاهده بوراده امضا اولتمشدر.

قارلووینجیان { (Carlovingiens) فراتی سلاله سی اولوب، مرووینجیان سلاله سندن صكره سكرنجی وطقوزنجی واونچی قرن میلادیده فرانسه ده و آلمانیه وایتالیه ده حكم سورمشدر. بوسلاله ك رئیس (شارل مارنل) اولوب، بونك

اسمنه نسبتله (چونكه قارلو ايله شارل برادر) تسیمه اولتمشدر. مرقوم اورتا مرووینجیان سلاله سنه منسوب فراتی حکمدارلینك (مردوایله) عنوانیه مدیر امور ی اولوب، سلاله مذکوره ك ضعف وتسیمه دوچار اولسی اوزرنه، امور حكومتی بسبتون بد استقلانه آلمش؛ وفرانسه ك جنوب جهتنده فتوحات ایتكده اولان غزاة اسلامه برسد مقاومت چككه مقتدر اولدیفندن، نفوذ واقتداری زیاده اولغه، حكومتی بسبتون ضبط ایدمرك، مرووینجیان سلاله سنه ختام ویرمشدر. بوسلاله دن ممالك مذکوره ده حكم سورنلرك اسامیسیله تاریخ قعودلری بروجه آتددر:

فرانسه قراللغنده

شارل مارتل	۷۱۵	اوچنجی لوی وقارلومان	۸۷۹
قصیر پین	۷۵۲	شیشمان شارل	۸۸۱
شارلمان	۷۶۸	ساده شارل	۸۹۳
لوی دپوز	۸۱۴	دکیز آفریلی لوی	۹۳۶
طاسلاق شارل	۸۴۰	لوتر	۹۵۴
لوی یغ	۸۷۷	خیلاز بیشی لوی	۹۸۶
		الی	۹۸۷

آلمانیه ایمپراطورلغنده

شارلمان	۸۰۰	کوی دوسپولت	۸۸۹
لوی دپوز	۸۱۴	لامبرت	۸۹۴
لوتر	۸۱۷	قارنیشی آرنول	۸۹۶
ایکنجی لوی	۸۴۹	لوی بن بوزون	۹۰۱
طاسلاق شارل	۸۷۶	برنجیر	۹۰۶
شیشمان شارل	۸۸۰	الی	۹۲۴

آلمانیه قراللغنده

شارلمان	۸۰۰	شیشمان شارل	۸۸۲
لوی دپوز	۸۴۱	قارنیشی آرنول	۸۸۷
ایکنجی لوی	۸۴۰	چوجق لوی	۸۹۹
کنج لوی	۸۷۶	الی	۹۱۱

ایتالیا قراللغنده

شارلمان	۷۷۴	کوی	۸۸۱
پین	۷۸۱	برنجیر	۸۸۸
برنارد	۸۱۲	لامبرت	۸۹۴
لوی دپوز	۸۱۸	لوی بن بوزون	۹۰۰
لوتر	۸۲۰	ثانی برنجیر	۹۰۵
ایکنجی لوی	۸۵۵	پرووانسه لی هوغ	۹۲۶
طاسلاق شارل	۸۷۵	لوتر	۹۴۵
شیشمان شارل	۸۷۹	ایکنجی برنجیر و آدلبرت	۹۵۰
		الی	۹۶۱

قارمانیوله { (Carmagnole) ایتالیا تک
ریبونک ۲۶ کیلومتره جنوب شرقیسنده برقصه
اولوب ، ۱۲۰۰۰ اهالیسی و کتی و کنوربدن
منسوجات دستکاهلری واردر . اون بشخی قرن
میلادیده میلان دوقهسی و ونڈیک جمهوری خدمت
عسکریه لرنده شهرت قزانان (فرانچسکو قارمانیوله)
نک و طنیدر .

قارمن { (Carimen) مکسیقهده (یوقا -
تان) ک جنوب غربی ساحلی
قارشیسنده بر آطه اولوب ، ینه بو اسمله برکوچک
قصبه سی و ۳۰۰۰ اهالیسی واردر . — قالیفورنیه
کورفرزنده دخی بو اسمله بر آطه بولنوب ، اورته -
سنده برکول واردر .

قارمو { (Carmaux) فرانسه تک (تارن)
ایالتسده (آلی) قضاسنک
(مونستی) ناحیه سنده و مونستیته تک ۷ کیلومتره
جنوب شرقیسنده بیوک برقریه اولوب ، ۵۰۰۰
اهالیسی و بک واسع کور معدنلری واردر .

قارن { یاخود قاریان (Karên, Karyan)
هند چینیک قسم غریبسندنه یعنی
سیام و برمان و آراقان مملکتلرنده و تاتناسریم
و آسامه قدر اولان ممالکک طاعلق یرلرنده مستقل
ونیم وحشی صورتده یاشار برقوم اولوب ، افرادی
بر ملیونی متجاوز اولدینی تخمین اولنور ایسهده ،
یالکز انکلتربه تابع اولان یرلرده کیل یاریم ملیونی
متجاوز اولدقلربه باقیلیرسه ، دهها زیاده اولملری
محمملدر .

قارنرو { (Quarnero) آدریاتیق دکیز -
ینک قسم شمالیسنده برکورفرز
اولوب ، ایستربه شبه جزیره سیله دالماجیه ساحلی
آره سندنه واقعدر . جنویدن شماله بوی ۸۶
ومدخلسده اکی ۷۶ کیلومتره اولوب ، منتهای
شمانده (فیومه) لیانی بولنیور . ایچنده برقاچ
آطه بولنوب ، بولردن (خرسو) ایله (ولیا)
خیلی بیوکدر ، و آره لرنده برطاقم بوغازلر شکل
ایدر ، که بولنرک اک مهمی مذکور ایکی جزیره
ایله دیگر بعض جزائر صغیره آره سندنه اولان
(قارنرولو) بوغازی اولوب ، ۱۸۰ متره عمقی

بوچولدن آکلاشلدینی اوزره ، قارلوینجیان
سلاهی حکمدارلردن بمضلری عین زمانده ویا
مختلف وقتلرده مذکور مملکتلرک برقاچنده ویا
جمله سنده حکم سورمشلردر . جمله سنک اک بیوک
اولان شارلمان فرانسه و آلمانیه و ایتالیه قرالی
اولوب ، آلمانیه ایمپراطورلنی عنوانی دخی کندیی
ایجاد واخذ ایتمکله ، بتون آوروپای وسطینک
حکمداری اولشیدی . فرانسهده بوسلاهدن
صکره حکومت (قابیان) سلاهنه یکمشدر .
آلمانیه ایمپراطورلنی بولردن صکره صاقسه
وفراقوبنه خاندانلرینه یکمش . واک صکره انقراض
بولان ایتالیه قرالنی ایمپراطور بیوک اوتون طرفندن
آلمانیه ایمپراطورلنه الحاق اولمشدر .

قارلیسله { (Carlisle) انکلتزه تک قسم
شمالیسنده ولوندره تک ۴۸۴
کیلومتره شمال غریبسندنه و (ادن) نهری اوزرنده
واقع (کومبرلاند) ایالتنک مرکزی بر شهر
اولوب ، ۳۱۰۵۰ اهالیسی ، پاموق ، کتن ،
یوک وایک منسوجات فابریقه لری ، اسکی قلمه سی
و مصنع کلیسای واردر . پک اسکی بر شهر
اولوب ، رومالیر زمانندن اول موجود ایدی .
قارلیسله { (Carlisle) آسریقای شمالیه
(ممالک مجتمعه تک) (پانسیلوانیه)
جمهوریتنده و (هاریسبورغ) ک ۲۹ کیلومتره
غرب جنویبسندنه (لومبرلاند) سنجاغنک مرکزی
برقصه اولوب ، ۶۶۵۰ اهالیسی و (دیکینسون
مکتی) دینکله مشهور اسکی برمکتی واردر .

قارلیه { (Carélie) روسیهده فیلانده تک
{ جنوب شرقی قسمنه ویریان اسم
اولوب ، قارلیان دینلن اهالیسی فیلانده لیلردن
آز فرقلیدر . بولر وقتیه آرخانکله و شمالی آق
دیکزه قدر منتشر اولوب ، پترسبورغک مؤسس
اولدینی محل ایله جوارلری دخی بولنرله مسکون
ایدی . قرون سالفده برچوق افرادلری روسیه تک
سائر طرفلرینه هجرت ایدوب ، مرور زمانله
روسلاشملردر . فیلانده دهکی قارلیانلر ۸۳۰۰۰۰
مقدارنده اولوب ، خطه ممتاز مذکوره خارجنده
کیلرله برابر برملیونه بالغ اولورلر . [« فیلانده »
ماده سنه دخی مراجعت .]

واردرد. فیومه لیانه کیدوب کلن سفائ بوبوغازدن
چکرلر. سواحلیله جزایرینک اهاالیسی پک ماهر
کیچی وبالیقیدرلر.

قارنو { لازار نبقوله مارکریٲ—(L. N. M.)
(Carnot) فرانسه مشاهیر رجالندن

اولوب، ۱۷۵۳ تاریخنده (قوت دور) ایالتنک
(نولی) قصبه سنده طوغمش، و ۱۸۲۳ ده وفات
ایتمشدر. فرانسه اختلال کیرنده استحکام آلائی
پوز باشیلردن اولدینی حالده، افکار جدیدیه
تابع اولوب، ۱۷۹۱ ده تنظیم قوانین مجلسی
منتخبی ۱۷۹۲ ده مقاله عمومی مجلسی اعضالغنه
انتخاب اولنش؛ وعسکری قومیسونی اعضاسندن
بولنوب، برچوق تسیقات و ترتیبات عسکریه
خدمت ومعاونتی اولمشدی. ۱۷۹۳ ده «سلامت
عمومی» قومیسونی اعضالغنه نصب اولنهرق،
ینه صرف اصلاحات عسکریه ایله اوغرائمش؛
و ۱۷۹۵ ده مدیران حکومت هیئته داخل اولوب،
(باراس) مخالف رأیده بولمغله، متهمین دفتینه
قید اولنهرق، آلمانییه قاچه بیلش ایدی.
ناپولیون قونسلوس عنوانیه ایلك دفعه رئیس
حکومت اولدقده، پارسه دعوت اولنهرق،
حریبه نظارته تمین اولنمشدی. ۱۸۰۲ ده
مبعوث اولوب، قید حیات شرطیه قونسلوس
نصبنه وبعده ایمپراطورلنک تأسیسه قارشى رأى
وبرمش؛ وروسیه سفینه دك امور حکومتدن
اوزاق طورددن صکره، اوئاده ینه خدمت
عسکریه دخول ایله (آنور) شهرى محافظه سینه
مأمور اولوب، امر قطعی آلدقجه بوموقى ترك
وتسلیم ایتمه مشدی. یوزكونك حكومت ائناسنده
داخلیه ناظرى اولوب، ناپولیونك ایکنجی
فراغتنده حکومت موقته هیئته داخل اولمش،
وبوربون خانداننك عودتنده فرانسه دن نفی
اولنهرق، وارسوویه وبعده ماغدبورغه چکمش؛
واوراده بقیه عمرینی مطالعه وتحریرله کچیرمشدر.
علوم ریاضیه وعسکریه وجر ائقال واخلاق
وسیاسیانه دائر برقاچ تألیفی واردرد.

قارنو { لازار هیولیتا—(L. H. Carnot)
(فرانسه مشاهیر سیاسيونندن

اولوب، آنف الترجه نك اوغلیدر. ۱۸۰۱ ده

طوغوب، پدری معیتنده لهستان و آلمانیا منفارنده
بولنهرق، پک چوق استفاده ایتش؛ وپدرینک
وفاتندن صکره پارسه عودتله، ابتدا آووقاتلغ
سلوک ایتش ایسه ده، بعده فلسفه وعلوم سیاسییه
میل ایتکله، غزته لره ورسائل موقوتیه یازدینی
مقالات مهمه ایله کسب شهرت ایدهرک، ۱۸۳۹
و ۴۲ و ۴۶ تاریخلرنده مبعوث انتخاب اولنوب،
صول جناحه انتساب ایتمشدی. بعده معارف
ناظرى اولوب، تحصیلک مجبوری وبعاناً اولمسیله
مکاتب ابتدائیه ده زراعت درسلى ویرلى
ومعلمرك تأمین استقبالی وعمومی درسلكشادی
کبی برچوق اصلاحات ترقی پرورانه موفقی اولمش؛
وبوندن طولایى عزل اولنهرق، ینه مجلس
مبعوثانده جمهوریت طرفی التزام ایتش؛ واونجی
ناپولیونك ایمپراطورلانی زماننده برقاچ دفعه
مبعوث انتخاب اولنش ایسه ده، طلب اولنان یولده
یین ایتدیکیچون، مجلس مبعوثانده بولنمامش؛
وناپولیونك سقوطندن صکره ستانو اعضالغنه
انتخاب اولنهرق، ینه صول طرفی التزامده ثبات
ایتمشدر.

قارنو { سعدی—(Sadi Carnot) فرانسه
رئیس جمهور اسبقی اولوب،

آنف الترجه نك اوغلیدر. ۱۸۳۷ تاریخنده
(لیوژه) ده طوغوب، (پولیتکنیک) دینن
فتون مکتبینه وبعده مهندسخانه ده تحصیل ایله،
مهندس جیقوب، امور نافه نظارتنده طرق
ومعابر مجلسنده ایکنجی کاتب، صکره (آنس) ده
مهندس اولش ایدی. ۱۸۷۱ ده (آشاغی سینه)
والیلکنه وایالت مذکوره ایله (اوره) و(قالوادر)
ایالتلرنده مدافعه ملیه اسبابنک نییشه سی قومیسرلکنه
نصب اولنهرق، ابراز غیرت ورویت ایتش؛ وینه
اوسنه (قوت دور) ایالتی طرفندن مبعوث
انتخاب اولنهرق، جمهوریتک تأسیسه خدمت
ایده جک هر نوع تدابیر وتشبثاته یاردم ایتش
ایدی. ۱۸۸۷ تاریخنده موسیو غروینک عزل
اوزرینه رئیس جمهور انتخاب اولنهرق، فرانسه نك
هروجه ترقیاته بیوک خدمتار ایتش؛ وعمومک
محبتی قزاعش ایکن، ۱۸۹۴ تاریخنده برسرری

ایتالیان طرفدن قتل اولمشدر . ترجمه وتألیف اولورق برقاج اثری واردر .

قارنیاد { (Carneade) یونان قدیم حکاماسندن اولوب ، کندینه مخصوص برفلسفه‌سی وار ایدی . میلاددن ۲۱۵ سنه اول برقنک قیروان قدیم شهرنده طوغوب ، آنده اوخچی آقادیما نامیله برمدرسه آجشیدی . قبل المیلاد ۱۵۵ تاریخنده آتنه‌لیلر طرفندن برهشته برابر مبعوثاً رومابه کوندرلشدی .

قاروره { (Carora) وتزوئلا ممالك مجتمعه سنك (بارکیزمتو) جمهورینسده وبارکیزمتونك ۹۲ کیلومتره غرب جنوبیسنده اولورق (توقویو) ایرماغنه تابع (مورره) نه‌ری اوزرنده برقصه اولوب ، ۶۰۰۰ اهالیسی وضع ایله دری تجارتی واردر .

قارورژ { یاخود قاروجو (Carouge , Caroggio) اسویچرنك جنو ناحیه‌سنده وجنوك برکیلومتره جنوبنده اولورق (آروه) نه‌ری اوزرنده برقصه اولوب ، ۵۸۷۰ اهالیسی واردر . جنوك برمحله‌سی حکمندهدر .

قاروس { (Carus) روما ایمپراطورلردن دینسده (پروپوس) ك وفاتی اوزرینه ، عسکر طرفندن ایمپراطورلغه انتخاب اولغش ؛ وایلیریاده سارماتلری مغلوب ایتش ؛ و جزیره خطه‌سیله سلفکیه ومدانی ضبط ایتش ؛ وبوصوك محاربه‌ده وفات ایدوب ، قیصر عنوانی ویرمش اولدینی اوغلری (قارین) و (نومریان) خلفلری اولمشدر .

قارولی { (Karoly) مجارستانك شرق جهتنده (ساتمار) سنجاغنده (ساتمارغتی) نك ۳۶ کیلومتره غرب جنوبیسنده قضا مرکز برقصه اولوب ، ۱۲۵۲۵ اهالیسی وکوزل باغلری واردر .

قارولی فهورار { (Karoly-Fehervrr) [« قارلسبورغ » ماده‌سه مراجعت .]

قارولینه { آطه‌لری (Iles Carolines) بحر محیط کبیرک میقرونسیا قسنده بر جوق جزایر صغیره هیئت مجموعه‌سی

اولوب ، اسپانیه مستعمراتندن معدوددر . جزایر مذکورده ۱۳۵° ایله ۱۶۱° طول شرق آره‌لرنده ۲۶ درجه جغرافیه‌ده و ۵° ایله ۱۰° عرض شمالی آره‌سنده ممتد اولور . اك غرنی جزیره‌سی اولان (نفولی) ونام دیکرله (ماتلوتاس) جزیره‌سی (فیلیپینه) جزایرینك ۱۳۰۰ کیلومتره شرقندهدر . بونلرك غرب جهتنده واقع (بالاواس) و شمال طرفنده بولنان (مارایانه) جزایر بمجمعه‌لرینی دخی بعضاً قارولینه جزایرندن عد ایدرلر . اصل قارولینه آطه‌لری بشیوزی متجاوز اولوب ، اك بیوکلری اولان (یونانی) جزیره‌سی دائره‌وی . الشکل اولدینی حالدده قطری ۲۰ کیلومتره‌بی تجاوز ایتز . دیگر برقاجیده بوکا قریب اولوب ، قصوری بسبتون کوچك واكثری خالیدر . یالكز مذکور یونانی ایله (والان) و (هوغولو) آطه‌لرینك اراضیسی یوکسکجه اولوب ، سائرلری آلچق وحنای بخره قریب قیالره محاط اراضی مرجا . نیه‌دن عبارتدر . برقاج طاقه منقسم اولوب ، بهر طاقنك برریشی واردر ؛ واسپانییه تابع اولدقلری حالدده ، یالكز غربی ووسطی طاققلری اون حکومت قدر تشکیل ایدوب ، بونلر کندیلرینی مستقل طانیلر . هواچه جزایر مذکورده نك جمله‌سی يك لطیف اولوب ، اقلیمك حرارتی دائمی صورنده اسن ملتلر وموسم روزکارلریله تصدیل اولنور . آنجق یازین یاغمورلری جوق اولوب ، بعضا کونلرجه متمادی یاغمور یاغار ؛ وسائر موسملرده دخی یاغمورسز نادراً بر هفته کچر . بو جزایرک جمله‌سی وهله اراضیلری یوکسکجه اولانلری اشجار ونباتات کونا کون ایله مستور اولوب ، ساحلدن تیه‌لرینه‌دك منتظم برانچه صورتی ابراز ایدرلر ؛ وآغاجلری حقیقهً یالكز برعددی برانچه‌یه زینت ورونق ویره‌بیلجك شکل وصورندهدر . اهالینك معیشتی موس واکمك آغاجی وقوقه کبی خدایی نابت اشجارک میوه‌لرندن عبارتدر .

قارولینه جزایرینك مجموعاً مساحه سطحی‌لری ۱۴۵۰ مربع کیلومتره اولوب ، ۳۶۰۰۰ اهالی ایله مسکوندرلر . بواهالی پولینسیا جنسیتنه منسوب اولوب ، رنگلری زیاده‌جه اسمر دینله‌جک

صورتده، سیماری منتظم، کوزلری ابری وسیاه، برونلری دوز، آغزلری اوفق، دیشلری بیاض، قدوقامتلی موزون، صاج وصفالری دوز وچوقدر. الحاصل متناسب الاعضا، لطیف، ذکی ومونس آدملا اولوب، آوروپا لسانلری چاقی اوکرنیرلر. اقلیم وهوانک اقتضاسجه کندیلری همان چیلای کزوب، ارککلی اویش آغاج کوتوکندن عبارت قابیلرله دیزلرده کزیمک وحر و بالیقچیلیق وقادینلری حصیر وبعض الیافدن بر طاقم منسوجات یایق کبی ایشلرله مشغول اولورلر.

قارولینه { (Caroline) آمریکای شمالیده
ممالک مجتمهک قسم شرقیسنک

آلفانی سلسله جبالیه بحر محیط اطلاسی ساحلی آره سندیه یوک برخطه اولوب، بروجه آنی شمالی وجنوبی قارولینه اسمبلرله ایکی جمهوریه منقسمدر:

قارولینه { شمالی—(C. du Nord, North)
(Carolina) آمریکای شمالیده

ممالک مجتمه بی ترکیب ایدن جمهوریتلرک بری اولوب، شمالاً ویرجینی، غرباً تنسه، جنوباً جنوبی قارولینه جمهوریتلرله، شرقاً دخی بحر محیط اطلاسی ایله محدود اولدینی حالده، مساحه سطحیه سی ۱۳۵۲۲۰ مربع کیلومتره واهالیسی ۱۶۱۷۹۴۷ کشیدر. قسم غریبی طاق ومرتفع اولوب، آلفانی سلسله جبالنک دروه واتک وقوللری اوزانیر، واک یوکسک محللری ۱۹۷۴ متره یه بالغ اولور. بومنتقه نک شرق جهتنده تپلر ومعتدل ارتفاعلر منطقه سی بولنور، که خطه نک اک منبت واک ائی اروا اولنور اراضیسی حاویدر. بونک شرقده چام اورمانلری حاوی اووه منطقه سی وبونک شرقده بطاقللری وکورفر وخیجیلری حاوی اولان ساحل منطقه سی بولنور. سواحلی قوملق وانهارک دوکد کلری قوملردن برطاقم قوم سملرله انکیندن آیرلش اولوب، سفاینک تقرینه الوبریشلی دکلدر. بو حال وساحل ایله چاملق منطقه لری نک زراعتی عدم استعدادی بو جمهوریتک ترقیاته مانع اولمشدر. مع هذا طاغلرند آلتون، باقیر، دمیر و سائر معدنلری چوق اولوب، قالیفورنیه نک کشفندن اول دنیانک اک زنکین

آلتون معدنلری بونلر ایدی. انهارنک همان جله سی غرب شمالیدن شرق جنوبی یه طوغری آقهرق انکیندن طار قوم سدرله آیرلش اولان مذکور کولرله دوکیلور. بونلرک باشلیجه لری: حیوان، روآتوکه، پاملیقو، نوزه قابو فیربور وقاناو به نهرلیدر. بونلردن صوک ایکی نهرک مجرالرینک یالکز قسم اعلاسی شمالی قارولینه داخلنده در. هواسی قیشین معتدل اولوب، آرز قار یاغار؛ صوک بهارلری پک کوزلدر؛ یالکز یازین صیاق زیادجه در. تحولات هوایه سی پک صبقدر. مع هذا هواسی پک صاغلام اولوب، یالکز سواحله قریب بعض یرلری صیتمه لیدر. محصولات ارضیه سی حبوبات متنوعه ایله توتون، کنویر، پاموق، پرنج، چویت و سائرده ن عبارتدر. حیوانات اهلیه سی چوق اولوب، پیایغیسی مریونسک کندن اینجه ودها صیق برجنس قویون بیتشدیریلر. طاغلرند کیک، بیان اوکوزی، آئی، قورت و سائر حیوانات وحشیه وارددر. جینغراقی بیلانلری ده چوقدر. انهارک منصلرند وکوللرده آمریکا تمساحی بولنور. روآتوکه نهرند پک لذیذ برجنس بالیق کلیمه صید اوانور. صنایعی پک ایلری اولیوب، یالکز دمیر خانه لری چوقجه در. تجارتی خیسی ایلری اولوب، دمیر بوللری و سیر سفاته صالح انهارله جدوللری متعدددر. باشلیجه اسکله لری: ادنتون، قامدن، واشینگتون، نیوبرنه، ولینغتون و پلوتندر. اخراجاتی: حیوانات، قطران، کراسته، مصر، پاموق، توتون، پرنج، بال مومی و سائرده ن عبارتدر. اکثر اهالیسی ایرلانده لی وانگلز، مجموعنک برثلثی زنجی، ۱۲۵۰ قدری اصل یرلی و ۳۵۰۰ قدری سائر آوروپا اقوامنه منسوبدر. مرکزی اولان (بالیغ) کوچک برقصه اولوب، اک بیوک معموره سی (ولینغتون) در. برجلس میموتانیه برهیت اعیانی اولوب، بونلر برلکده بالانقصاد برسنه مدته برریش ویا والی و مجلس اداره نک اعضالری انتخاب ایدرلر.

قارولینه { جنوبی — (C. du Sud, South C.)
آمریکای
شمالیده کی ممالک مجتمه دولت عظیمه سی ترکیب

ايدن جمهوريتنك برى اولوب ، مثلث الشكل اولديني حالده ، رأس زاويه‌سى آلفانى سلسله‌سك قسم جنوبيسند و اساسى بجر محيط آطلاسى ساحلده در . شمالاً شمالى قارولینه ، غرب جنوبى جيتدن جورجيا جمهوريتلريله ، شرق جنوبى جيتدن دخى بجر محيط مذکورله محاطدر . مساحتى سطحىسى ۷۹۱۷۰ مربع كيلومتره اولوب ، ۱۱۵۱۱۰۰ اهالىسى واردر . تقريباً ۳۲° ايله ۳۵° عرض شمالى آرهلنده ممتد اولوب ، همان اورنه‌سند بولنان مركزى (قولوميه) ۱۵° ۳۸' طول غربيده واقعدر . آلفانى جباله يالكنز بر كوشه‌سى تماس ايتمكه ، چوق طاغلرلى اولوب ، قسم غربيى منبت تپه‌لردن ، قسم وسطىسى چاملىق اورمانلردن وساحل طرفى بطلاقلى اووه‌لردن عبارتدر . سواحلى قارشيسينده بر چوق آطله‌لر بولنور ، كه يك مقبول بر جنس پاموق حاصل ايتمكه مشهور درلر . پرنج محصولاتى يك چوق اولوب ، ممالك مجتمعه‌دن چيقان پرنجك نصفندن زياده‌سى بوجهوربند حاصل اولور . اهالييسك نصفته قريب مقدارى زنجى اولوب ، آوروپا مهاجرلريك بر قسمى فرانسزددر . انهارينك جله‌سى غرب شماليدن شرق جنوبيه طوغرى آقوب ، بر قاجى شمالى قارولینه‌دن كلير . بونلك باشليجه‌لى : غريت بدى ، بلاق ريور ، ساتى ، اديستو وسادانه نهرليدر . اك بيوك شهرى واك ايشلك اسكه‌سى (چارلستون) در . هواى قيشين معتدل واپاك وصوك بهارلده يك كوزل ايسده ، يازين زياده صيماقدر ، ونحولاتى يك صيقدر . ياغمور موسمى حيزراندن ايلوله قدر دوام ايدوب ، ايلوله خسته‌لقلى زياده در . ساحله قريب طرفلى صيتهلى اولوب ، صارى صيته دخى بعضاً ظهور ايدر . دمير معدنلى چوق وجنى يك ابي اولدينى كي ، باقىر ، قورشون وسائر معدنلريله احمارك انواعى بولنور . اورمانلى چوق اولوب ، باشليجه جام آغاچلرلى حاويدر . كيك ، قورت ، آيى ، تيلكى وسائر حيوانات وحشيه‌سيله بيانى حالنده هندى وكوكرجينلى چوقدر . آسريقايه مخصوص تماش وييلانلك انواعيله مضر حشراتده زياده در . انهارى باليقه طولودر . بوكسك

محللرنده يضايله توتون وكنور ، اورنه طرفلرنده مصر ايله سائر بعض حبوبات وآلقى طرفلرنده پرنج وپاموق زرع اولنور . چبوت وشكر قامشى دخى بعض محللرنده حاصل اولور . قوبونلى يك چوقدر . معمولات صنايعىسى دمير وچليكه متعلق شيلرله يوكدن قبا منسوجات ، ايب و خلاط ، كاغد ، باروت وسائرده در . اخراجاتى باشليجه پرنج ، پاموق وتوتوندر . مملكتك كشفنده اقوام اصله‌دن ۲۸ قوم ايله مسكون اولوب ، بونلك چوغى آلفانى سلسله‌سك اوته‌سنة پكرك طاغلىش ويا محو اولش ، ويالكنز (قاناوايه) قومى مملكتده قالمشدر . بر مجلس مبعوثانيه برهيئت اعياى اولوب ، ايكيى بالا اجتماع بر سنه مدته بر رئيس انتخاب ايدرلر ، كه بر مجلس اداره ايله بالاستشاره اداره مملكت ايدر .

قارون { كثر مال و ثروتيه وخستيله مشهور بر شخص اولوب ، حضرت موسى (عم)ك معاصرى وبرروايته خصمى ايدى . ابتدائى حالنده يك فقير اولوب ، نبى مشاراليهك دلالتيله كيمياه آشنا اوله‌رق ، كليلى ثروته نائل اولدينى حالده ، اعطاسى حضرت موسى (عم) طرفندن تكليف اولنان عشرين و يرمك ايستديكندن ، مشاراليهك بددعاسيله كنديسى و اموال و ثروتى يك ايچنه باتمش . تورانده (قوره) اسميله مذكوردر .

قارون { (Carron) استوحيه‌نك (استر - لينغ) ايتلنده و (فالكيرق) ك ۳ كيلومتره شمال شرقيسينده بر قريه اولوب ، ۳۰۰۰ عمله قوللانان بيوك بر دميرخانه‌سيله مشهوردر .

قارون اپيناي { (Carvin Épinay) فرانسه‌نك شانلنده بادوقاله ايتلنك بتونه قضاسينده و بتونه‌نك ۳۰ كيلومتره شرق جنوبيسند ناحيه مركزى بر قصبه اولوب ، ۷۰۲۵ اهالىسى ، كمور معدنى ، دمير دوكانخانه‌سى ، شسكر ، اسپرئو ، كتن ايسلك وتول فابريقه‌لى واردر .

قارونى { (Caroni) آسريقاى جنوبينك وتزوئله جمهوريتنده بر بيوك نهر

اولوب، (اورتوق) ایرماغسک اک بیوک
تابلرندندر. (پاقارایما) سلسله جبالدن نیغانه،
جنوبدن شماله طوغری آقورق، تقریباً ۶۰۰
کیلو متره ک جریاندن صکره، (چوداد بولیوار)
قصبه سندن ۱۳۰ کیلو متره آشاغیده مذکور
ایرماغه دوکیلور. جریانی پک سرعتی اولوب،
یشاغنده بر چوق آطهلر و قیالر بولنیور. اوج
شلالهی و بش یرده پک اینیشلی و سرعتی آفتیلری
اولمغه، سیر سفاشته صالح دکادر. تابلر پک اک
بیوک (پاغوت) نهریدر.

قاره { (Karree) آفریقانک منهای جنو-
بند امید برونی مهجرینده برسلسله
جبالدر، که شرقدن غربه ۳۰۰ کیلو متره ک محله
ممتد اولوب، ذروه لری ۱۶۸۰ و ۱۹۷۰ متره
قدر چینه بورسده، بولندیی موقع مرتفع
اولدیفندن، اوقدر یوکسک کوریمبور. شمالی
اتکریندن آقان صولر وادیلرده قوربوب، اورانز
ایرماغنه واصل اولماز. — مهجر مذکورک غرب
جهتده دخی بو اسمله بر طماغ بولنوب، شمال
گرییدن جنوب شرقیه طوغری ۸۰ کیلومتره ک
محله اوزانیر.

قاری { (او محمد جعفر بن احمد السراج
البدادی) مشاهیر ادبا و شمرادن
اولوب، حدیث و سائر علومده دخی بد طولی
صاحبی ایدی. ۴۱۷ تاریخنده بغدادده طوغوب،
۵۰۰ ده وفات ایتمشدر. «مصارع العشاق»
عنوانیه برکتانی و سائر تألیفات غربیه سی وخیلی
اشعاری وارددر. شو برایکی بیت جله اشمارندندر:

بان الخلیط فادعی وجداً علیهم تستهل
وحدایهم حادی القراء ق عن المنازل فاستقلو
قل لذین ترجلوا عن ناظری والقلب حلوا
ما نهرهم لو انهلوا من ماء وصلهم وعلوا

قاری { «علی قاری» ماده سنه مراجعت
بیوریه .]

قاریانده { (Caryande) آناطولیده منتشا
سیناغندن عبارت بولمیش اولان
(قاریه) خطه قدیمه سی ساحلنده قدیمی بر قصبه
اولوب، ایوم خرابدر .

قاریزال { (Carrizal) آسریقای جنوبیده
شیلی جمهوریتک قسم شمالیسنده

واقع آناقامه خطه سنده و (قوبابو) نک ۱۱۰
کیلومتره جنوب غربیسنده (تربونه) ایالتک
مرکزی بر قصبه واسکه اولوب، ۷۰۰۰ اهالیسی
و جوارنده پک زنکین باقیر معدنی وارددر .

قاریق { (Carriche) ایرلاندهده مونستر
ایالتک (تیراری) سیناغنده
(تلولمل) ک ۲۰ کیلومتره شرقنده اولورق
(باروو) ایرماغنه تابع (سویر) نهری اوزرنده
بر قصبه اولوب، ۸۴۵۰ اهالیسی، یوک منسوجاتی،
دباغخانهلری و حبوباتله ساده یاغ تجارتی وارددر.
— بواسمه یته ایرلاندهده دیگر برکوچک قصبه
و برناحیه واسقوجیهدهده برناحیه بولندیفندن،
برنجیسی نهرینه اضافله قریق اولنور .

قاریقال { (Carical, Karical) هندستان
نک قسم جنوبیسنک ساحل
شرقیسنده یعنی (قوروماندل) خطه سنده فرانسه
تابع بر قصبه و کوچک مهجر اولوب، (بوندیشری)
نک ۱۱۴ کیلومتره جنوبنده و دکنک اک بیوک
انهارندن (کاوری) نک قولرندن برنک منصبنده
'۱۰°۵۵' عرض شمالی ایل ۷۷°۳۲' طول
شرقیده واقعدر. قصبه و قنبله خلی بیوک و سورله
محاط ایکن، شمعی اهمیتیز و سوری خرابدر .
مهجر ۱۳۵ مربع کیلومتره وسعتنده اولوب،
۹۲۴۴۵ اهالیسی وارددر . ۵ قضایه منقم
اولوب، ۱۰۰ قریه یی حاویدر . یرلیلر پاموق
وایکدن بعض منسوجات اعمال ایدرلر. اخراجات
و ادخالات سنویه سی برلکده ۷ ملیون فرانک
واده لرندهدر .

قاریماته { (Karimata) آسیایه ملحق
جزیره بحر محیطدن بورشو
جزیره کبیره سنک غرب جنوبی ساحلی قارشیسنده
و چین دکنیزله جاوه دکنیزی آره سنده کی بوغازده
بر طاقم کوچک آطهلر اولوب، مجموعنک مساحه
سطحیه سی ۱۴۹ مربع کیلومتره و اهالیسی آنجق
۵۰۰ کشیدر . اک بیوکری اولان (قاریماته)
جزیره سی '۱°۳۶' عرض جنوبی ایل '۱۰°۴۰'
طول شرقیده واقعدر. آطهلر ۱۰۰ قدر اولوب
شایان تماشا منظره لریله و هوارینک پک لطیفه
و صاغلام اولسیله مشهوردرلر . دمیر، قلا

و آنتیون معدنلری، کوزل قوقولی مختلف آغاچلری و بال مومیلر مرجان و صدف کبی اخراجاتلری واردور. — بولندقلری بوغازه دخی (قاربماه بوغازی) نامی ویرلیر .

قاریمون { (Karimon) سوماتره جزیره کبیره سنک ساحل شرقیسنده و مالاقه بوغازینک مدخل جنوبیسنده بیوک و کوچک قاریمون اسملریله ایکی آطله اولوب ، برلکده مساحت سطحیله ۱۲۱ مربع کیلو متره در .

قاریمون جاوه { (Karimon-Djava) جاوه جزیره کبیره سنک ساحل شمالیسنده واقع (جاواره) قصبه سنک ۵۰ کیلو متره قدر آجیققرلنده اوج بیوجک و برقاچ کوچک آطله اولوب ، برلکده مساحت سطحیله ۵۵ مربع کیلو متره در . و قتیله قورسانلر ملجئی ایدلر .

قارینتیه { (Carinthie) آوستریا و مجا- رستان دولتنک غرب جنوبی جهته برخطه وایالت اولوب ، غرباً تیرول ، شمالاً سالسبورغ ، شمال شرقی جهتنن و شرقاً استیری ، جنوباً قارنیوله خطله لریله ، جنوب غربی جهتنده ایتالیا حدوددیله محدوددر . مستطیل - الشکل بریر اولوب ، شرقدن غربه بونی ۱۷۰ واک ۵۰ ایله ۶۰ کیلو متره آره سنده در . ۱۰°۲۰' ایله ۱۲°۴۰' طول شرقی و ۶°۲۵' ایله ۷°۴۷' عرض شمالی آرهلرنده ممتد اولوب ، مساحت سطحیله ۱۰۳۴۳ مربع کیلو متره و اهالیسی ۳۶۱۰۰۸ کشیدر . آلپ جبالنک (قارنیک) تعبیر اولنان سلسلهسی شمال غربی طرفندن بوخطهیه داخل اولوب ، شرقه طوغری اوزانهرق ، ایلنک ایچنده برچوق قوللر وشعبه لر اوزانقله ، خطه نك اراضیسی طاغلقدرد . طونه نك اڭ بیوک تابعلرندن اولان (دراوه) نهری قارنیه نی غربدن شرقه بوینه یاروب ، صولدن مذکور سلسله دن اینت برچوق چایلر و صاغدن (غایل) نهری آلیر . برچوق کوللری ده اولوب ، باشلیجه لری : مولستد ، اوسباخ و (وورت) کوللریدر . هوایی صاغلان ایسه ده ، صوثوق

وسریع التحولدر . اراضیسنک قوه انباتیهسی آز اولوب ، آنجیق یدیده بری قابل زراعت و اقسام سازمهسی اراضی خالیله ایله اورمان و مرصادن عبارتدر . واسیجه وادیلرنده بشدای ، داری ، مصر و طاغلرده آرپه و چاودار حاصل اولوب ، بعض جهتلرنده اوزوم و سائر میوه لر دخی حاصل اولورسه ده ، بو محصولاتک جملهسی احتیاجات محلیه یه غیر کافیدر . بر مقدار کتن و کنور دخی حاصل اولور . حیوانات اهلیهسی چوق اولوب ، قیونلرنک بیاغیسی مقبولدر . اهالیسی آری وایک بوجکی دخی یتیشدیروب ، خیلی مقدار بال و قوزده آلیرلر . اورمانلری چوق و صیق اولوب ، ایچلرنده آبی وقره جه ایله سائر حیوانات وحشیه بولنور . معادن چوق اولوب ، کلیتی دمیر ، کومش ، سیمی قورشون و پک مقبول خالص قورشون ایله باقیر ، بیسموت و سائر معدنلر اخراج اولنور . صرصر اوجاقلری ده جوقدر . صنایع محلیه دمیرجیلکله اسلحه ، تنکدن معمول شیلر و مواد دباغیه دن عبارت اولوب ، تجارتی دخی باشلیجه محصولات ارضیه ایله معادن و حیواناته متعلقدر . اهالیسنک بشده اوجی آلمان و قصوری اسلاو اولوب ، بونلر استیری اسلاولرنک لسانیه متکلمدرلر . ایچلرنده یالکز ۲۰۰۰۰ پروتستان بولنوب ، قصوری کاملاً قتولیکدر . ایالت ۸ قضایه و ۲۸۱ ناحیه یه منقسم اولوب ، مرکزی (قلاکنفورت) قصبه - سیدر . ایالت داخلنده ۱۱ قصبه و ۲۵ بازارلی و چارشیلی بیوک قریه ایله ۲۷۸۳ کوی بولنیور . و یانه دن ترسته یه کیدن دمیر یول خطی قارنیه نی عرضا و دیگر برخط طولاً شقی ایدوب ، بعض شعبه لری دخی واردور . بو خطه ازمه قدیقه ده (قارینت) دینلن براسلاو قومیه مسکون اولوب ، بده آلمانلر داخل اولمشلردر . اونجی قرن میلادیده برآره لق مستقل بر دوقه لق صورتده اداره اولندقدن صکره ، آوستریا یه تابع اولمشدر .

قارینوس { (Carin, Carinus) روما ایمپراطورلرنن اولوب ، ۲۸۳ تاریخ میلادیسنده کوچک برادری (نومریان) ایله مشترکاً پدری (قاروس) .

بدمه اسکندر طرفدن ضبط اولنورق ، ملوک طوائف کش مکشلرندن صکره رومالیرک ، بر آرهلوق عربلرک ، ده صکره سلجوقلرک الینه کچمش ؛ و دولت سلجوقیه نک انقضاضنده منتشا بکیرینک تحت اداره سنده قالب ، متعاقباً ممالک عثمانیه الحاق اولندقدن صکره دخی منتشا اسمنی محافظه ایشدر . قاریه اسمی ایسه قرون اولادن بری اونودلشدر . [« منتشا » ماده سنه ده مراجعت بیورله .]

قازال ماجوره { (Casal Maggiore) ایتالیا ده پیامونته

خطه سنک (قرمونه) ایالتنده وقرمونه نک ۳۹ کیلومتره شرق جنوبیسنده اولورق (بو) ایرماغنک ساحل شمالیسنده بر قصبه اولوب ، ۴۶۵ اهالیسی ، صاقی ، جام ، اجزاء کیمیوه وسائره فابریقه لرله دباغخانه لری واطرافنده کی باغلردن یایلان کیتلی شراب اخراجاتی واردر .

قازال مونترآتو { (Casal Monfer) ایتالیا ده

پیامونته خطه سنک (آلکساندریه) ایالتنده و آلکساندریه نک ۳۳ کیلومتره شمال غریسنده اولورق (بو) ایرماغنک ساحل یسارنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ، ۱۷۱۰۰ اهالیسی ، واسع سوقاق و میدانلری ، مصنع برکلیساسی ، برجوق مشهور ریملری حاوی بر سرانی ، یوکسک بر ساعت قلهسی ، عمومی باغچه سی ، تیاتروسی ، ایکی خسته خانه سی ، بیتخانه سی ، مکتبی ، کتبخانه سی وسائر مؤسسات علیه وخیره سیله برقاج فابریقه سی وایشلک تجارتی واردر .

قازامانسه { (Gazamance) آفریقای

مهمجنده ۱۹°۳۵'۲" عرض شمالی ایل ۱۰'۸" طول غربیده بحر محیط آطلایی به منصب اولور برابرماق اولوب ، نصبتدن یوقاری سیر سفاته صالح اولان ۳۰۰ کیلومتره لک مجراسی کشف اولمش ، واوست طرفی مجهول قالمش ایسه ده ، فوته جالون طاعلردن نبعان ایتدیکی مظنوندر . مجراسی اوزرنده پورتکیز لیلرله فرانسلرک بر ایکیشر تجارتخانه لری واردر .

خلف اولمش ؛ وحصه سنه ایتالیا ، ایلیریا ، غالباً ، اسیانیه و آفریقا دوشمش ایدی . سفیه بر آدم اولوب ، آتجیق جسور اولغله ، حکومت دعواسنه قالدیشان پولیانوسی ورونه ده کلیاً مغلوب ایتدیکی کبی ، دیگر مدعی حکومت دیوقلتیانه دخی غالب کلمش ایسه ده ، بدمه یونک طرفدن مسیاده مغلوب ، و ۲۸۵ ده مقتول اولمشدر .

قارینی { (Garini) سیلیه نک پارمو

ایالتنده وپارمونک ۱۷ کیلومتره شمال غریسنده بر قصبه اولوب ، ۷۰۰۰ اهالیسی وقلعه سی واردر .

قارینیان { (Carignan) ایتالیا ده پیامونته

خطه سنک (تورینو) ایالتنده و تورینونک ۲۰ کیلومتره جنوبنده اولورق (بو) ایرماغنک ساحل جنوبیسنده بر قصبه اولوب ، ۷۲۵۰ اهالیسی ، اسکی سوری وکوزل بر میدانی واردر . ابرشیمی و لیون قبوغندن رجلی مشهوردر . ایوم ایتالیا ده حکم سورن ساو و آخاندان حکمدار یسنک اجدادی ابتدا بو قصبه نک پرنسلری بولمشلدر .

قاریه { (Carie) آسیای صغیرک تقسیمات

قدیمه سنده شبه جزیره نک غرب جنوبی گوشه سنده واقع بر خطه اولوب ، ایوم منتشا سنجاقی تشکیل ایدن یردن عبارت اولدینی حالده ، غرباً و جنوباً دیکرله ، شرقاً (پسیدیه) و (کیلکیه) ، شمالاً دخی (لیده) خطه لرله محدود ایدی . باشلیجه معموره لری : هالیقارنانه (بودروم) ، میت ، قنیده ، قاونه ، آلابانده و آلتینده ایدی . اسکیدن یونانلیر قاریه اهالیسنه باربار یعنی یونانینک غیری واجنی نظریله باقارلردی . فنیکه لیلر قاریه سواحلنده بر طاقم مهمبرلر تأسیس ایشلردی ، که بهری بر یسوک قوه بحریه به مالک اولمشدی . بدمه یونانک یونیان و دوریان جنسلردن بعض مهاجرلر قاریه به کلوب ، سواحلنده بر لشمشلردی . کیخسرو بو مملکتی ضبطله ایران دولته الحاقنده مشهور (ماوسول) ابله ملکه (آرمیسه) کبی بعض برلی حکمدارلری تحت اطاعته آلفله قناعت ایشدی .

قازرتنه } (Caserie) ایتالیانك جنوب
 } جهتنده ناپولینك ۲۴ کیلومتره
 شمال شرقیسنده (ترادی لاپور) ایالتنك مرکزی
 بر قصبه اولوب ، ۱۵۰۰۰ اهالیسی ، ایک
 منوجات دستکاهلری ، زراعت و صنایع مکتبلری
 و بسوك بر سرایله بوكا مربوط واسع باغچهسی
 واردر .

قاز طاغی } آناطولینك غرب شمالی
 } کوشهسنده ادرمید کور -
 فرنك شمالنده منفرد بر طاغ اولوب ، اتکلی
 اورمانلره مستورددر . غرب شمالی اتکنده
 مشهور تر و آ شهر قدیمك خرابه لری بولنوب ،
 جبل مذکورك اسم قدیمی (ایدا) در .

قازورله } (Cazorla) اسپانیهده جائك
 } ۵۰ کیلومتره شمال شرقیسنده
 هنای برطاغك اتکله محاط بر قصبه اولوب ،
 ۷۰۰۰ اهالیسی واردر .

قازیر } (Kazır) سیریه نك (نیسیسك)
 } ایالتننده بر نهر در ، كه چین
 حدودنده نبعانله ، قانارله مسكون یرلر ایچنده
 ۲۱۵ کیلومتره جریاندن صكره ، دیگر انهارله
 برلهرك ، (نیسی) ایرماغنه تابع (تویه) نهری
 تشکیل ایدر .

قازیری } (Casiri) مشاهیر مستشرقیندن
 } اولوب ، ۱۷۱۰ ده طرابلس
 شاده طوغمش ، و ۱۷۹۱ ده مادرید ده وفات
 ایتشددر . مارونیت پاپاسلرندن اولدینی حالده ،
 اسپانیاه انتقال ایله ، مادرید کتبخانهسنه مأمور
 و آفادیمیا اعضاقلنه قبول اولنش ؛ و بعده
 اسكوریال کتبخانه مشهوری حافظ کتبی اولوب ،
 بو کتبخانهده کی کتب عربیه نك تفصیلاتلی و شرحلی
 بردقینی لاتین لساننده ترتیبله ۱۷۷۰ ده ایکی
 یوك جلد اوزره مادریده نشر ایتشددر .

قازیلینوم } (Casilinum) ایتالیه نك
 } قامانیه خطهسنده وقاپوه نك
 قازیشبنده بولنش بر اسکی شهر اولوب ، قبل
 المیلاد ۲۱۶ تاربخنده قارتاج سرداری مشهور
 آنبیال بو شهرك جوارنده قایوس طرفندن بر
 بوقازده صیقیشدیرلمغه ، بر سوری اوکوزلرك

باشلرینه برر بز صاروب طوتیشدیره رق ، ایلری به
 سوروب ، رومالیری دوچار دهشت و انهم ،
 وشیری ضبط ایتشدی .

قازیم } (Kazym) سیریه نك غرب جهتنده
 } (توبولسك) ایالتنك (برزوف)
 قضا سنده بر نهر در ، كه (تورم نور) كولندن چیقوب
 غربه طوغری آقهرق ، اوزون اوتلره مستور
 بطاقلی اووه لرك ایچنده ۳۰۰ کیلومتره لك
 جریاندن صكره ، برزوف قصبه سنك اوست
 طرفنده (اوبی) ایرماغنه دوکیلور . بحراسی
 اطرافنده آو و بالیقله ورن سوریلریله یاشار
 (اوستیاق) قبیله لری قونوب كوچر .

قازیمیر } (Casimir) بواسطه لهستانده
 } بش قرال کلتدر :

برنجیسی « صلیفور » لقبه ملقب اولوب ،
 ۱۰۳۷ تاربخنده پدری ایکنجی (مزیسلاس) .
 خلف اولمش ؛ و بش سنه والده سنك وصاتی
 تختنده قرال بولندقدن صكره فرانسه به
 کیدرك ، قلوبی مناسترنده واهب اولمش ایدی .
 آنجق لیلیر بر چوق فتنه و نفاقلره دوچار
 اولدقلرندن ، کندیسنی دعوتله ، پادان راهبکی
 ترك ایتسنه و تزوجه مساعده استحصال ایتشدردی .
 بونك اوزرینه لهستانه عودتله ، روسیه بیوك
 دوقهسی (باروسلاو) ك قیزی تزوج ایتمش ؛
 وسیلزیه بی ضبطله ، روسیه و پومرانیه بی دائرة
 اطاعته آلمش ؛ و حکیمانه اداره ملك ایدوب ،
 ۱۰۵۸ ده وفات ایتشددر .

— ایکنجیسی « عادل » لقبه ملقب اولوب ،
 اوچنجی بولسلاسك اوغلیدر . ۱۱۱۷ ده
 طوغوب ، ۱۱۷۷ ده برادری میسیسلاسه خلف
 اولمش ؛ و ۱۷ سنه مملکتی حسن اداره ، و جله بی
 ممنون ایتدکدن صكره ، ۱۱۹۴ ده وفات
 ایتشددر .

— اوچنجیسی « بیوك » لقبه ملقب اولوب ،
 ۱۳۰۹ ده طوغمش ، و ۱۳۴۳ ده پدری
 ولادیسلاس لوکیتكه خلف اولوب ، جهستان قرالی
 مفلوب ایتمش ، و روسیه نك ده بر قسمی ضبط
 ایلش ایدی . بر طاقم نظامات و قوانین وضع

چارشیبی، اوستنده برقلمه‌سی، اطرافنده مېت وکوزل اراضیبی وجوارنده (صدیر) اسمبله بعض مشاهیرک مراقبې حای بر مزارستانی وارددر. پک اسکی برقبه اولوب، بر جوق مشاهیر علمائک منشی بولمشددر. یاقوت حوی کندی زماننده ترکلرک غلبه سیله خراب اولدیفی بیان ایندیکنه باقیلیرسه، بعده یکیدن اعمار اولندیفی آکلاشلور. شمیدکی اهالیسی ایرانک جهت شمالیه سندن منتقل تاجیک جنسیتته منسوب اولوب، لسان فارسی ایله متکلمدرلر.

قاساندر (Cassandre, Cassander) اسکندر ددن صکره ظهور ایدن طوائف ملوکدن اولوب، آنتیپاترک اوغلیدر. قبل المیلاد ۳۵۴ ده طوغوب، ۳۱۹ ده پدربنک وفاتی اوزرینه، ماکدونیه‌ی ضبطله، اسکندرک والده‌سی اولمپیبی وزوجه‌سی روشن بنت دارا ایله اوغلی آلکساندری قتل ایندکدن صکره، جهانگیر مشارالیهک همشیره‌سی (تسالونیکه) بی تزوجه، قبل المیلاد ۳۱۱ ده حکمدارلغی اعلان ایتمش؛ و آنتیگونه قارشى بطلیوس و لسیاخوس ایله بالافاق، اوچی برلکده ۳۰۱ تاریخنده ایسوس مظفریتته نائل اولغله، بونک نتیجه‌سی اوله‌رق، یونانک قسم اعظمی دخی ماکدونیه‌یه الحاق ایتمشدی. میلاددن ۲۹۸ سنه اول وفات ایتشددر.

قاساندره (Cassandre, Alexandra) یاخود آلکساندره اساطیر یونانییه کوره، تروآ حکمداری پریامک قبزی اولوب، کویا شمسدن کنایه اولان (آبولون) کندیسنه تعشق ایتمکه، وصاله مقابل هراستدیکنی ویره‌جکنی وعد ایتمش؛ وقاساندره استقبالدن خبر ویرمک قوتی ایستوب، استحصال ایندکدن صکره، ینه وصالدن امتناع ایتمکه، آبولون بونک ویره‌جکی خبرله کیمسه‌نک اینانماسنی تقدیر ایتمش؛ و بوجهله یونانلرک تروآیه ادخال ایتمک ایستکلری تخمدن آتک قبوله مانع اولقی ایستدیکنی حالده، کیمه سوزینی دکلهمش؛ و شهر قح وضبط اولندقه (بالاس) ک معبدینه التجا ایتمش ایسه‌ده، اوراده

ومکتبلر، دارالفنونلر، خسته‌خانه‌لر و سائر مؤسسات تأسیس ایتمش؛ و (استر) اسمنده بر یهودی مشوقه‌سنک رجاسی اوزرینه یهودی تبعه‌بنه بر جوق امتیازات و یرمیش ایدی. ۱۳۷۰ ده وفات ایدوب، بونکله (پیاست) سلاله‌سی ختام بولشددر.

— دردنجیبی بشنجی ولادیلاسک اوغلی اولوب، لیتوانیه بیوک دوقه‌سی ایکن، ۱۴۴۵ ده لهستان قرالغنه دعوت اولمیش؛ و توتونیک شوالیه لرینک پروسیه‌ده ایدمیش اولدقلى یرلری ضبط ایندکدن صکره، مجارلر و تاتارلره قارشى بعض غالبیتلر قزاقمیش ایدی، مملکتنده لاتین لسانک استعمالی مجبوری حاله قومشیدی. ۱۴۹۲ ده وفات ایتشددر.

— بشنجیبی اوچنجی سمیسونندک اوغلی ویدنجی ولادیلاسک برادری اولوب، جزویت طریق رهبانیه سلوکه، قاردینال اولش ایکن، ۱۶۴۸ ده برادرینک وفاتی اوزرینه، قرالغه انتخاب اوله‌رق، برادرینک طول زوجه‌سنی تزوج ایچون پادان مساعده استحصال ایتشدی. اسوج قرالی شارل کوستاو طرفندن وارسوویه‌ده مغلوب اولش ایسه‌ده، بعده غالب کلوب، کندیسنی مملکتندن چیقارمش؛ و جنراللردن (سویسکی) تاتارلری مغلوب ایتشدی. ۱۶۷۷ ده، زوجه‌سنک وقوع وفاتی اوزرینه، دنیادن ییزار اولوب، فراغ ایدهرک، فرانسه‌ده بر مناستره چکلمش؛ و ۱۶۷۲ ده وفات ایتشددر.

قاسالی (Kassali) آفریقای وسطینک (اورووا) مملکتنده و تانغانیکه کولنک غرب جهتنده برکول اولوب، ۸° ایله ۹° عرض جنوبی و ۱۰° ۲۳° ایله ۲۵° ۲۴° طول شرقی آرله‌لنده ممتد اولور. قونفو ایرماغنه تابع (قاموروندو) نهرینک یاللسندن متشکلدر.

قاسان (یاخود کاسان) ترکستانک فرغانه خطه‌سنده و خوقندک ۸۵ کیلومتره شمال شرقیسنده اوله‌رق سیحونه دوکیلن همناى بر جایک اوززنده برقبه اولوب، ۱۰۰۰۰ اهالیسی، مصنع بر جامع شریفی، پک ایشلک

(كاسپس) طرفندن نجاوزه دوچار اولوب ،
پوتاتلرك اسارته و (آغامنون) ك حصه سته
دوشمش ؛ و بوتك طرفندن يونانه نقل اولنه رق ،
مرقومه برابر زوجهي طرفندن قتل ايتديرلمش .

قاساندریه } (Cassandria) «پوتیده»
و «كسندیره» ماده لرینه
مراجعت بيوريله .

قاسپه } (Caspe) اسپانيده آراغون
خطه سنك ساراغوسه ايالتنده
وساراغوسه نك ۱۰۶ كيلومتره جنوب شرقيسنده
و (غوآدلوبه) نهرينك صول كنارنده و (ابره)
ايرماغنه اولان منصبي قربنده قضا مركزي برقصه
اولوب ، ۹۴۰۰ اهالي سي و اطرافنده چوق باغلريله
زيتونلغري واردر .

قاسپيان } (Mer Caspienne) اجنيلير
طرفندن بحر خزره ويريلن اسعيدر .
[«خزر» ماده سته مراجعت بيوريله .]

قاستاليه } (Castalie) يونان قديمك
(فوكيده) خطه سننده و بار .
ناسوس طاغتك اتكنده برچشمه اولوب ، اساطيرده
(موسه) دينلن شعر وادييات و صنايع نفيسه
پربرينه منسوب عد ، و صويندن اينچنلرك شاعر
اولدقلرينه اعتقاد اولنوردی .

قاسترو } (Castro) ايتاليانك (اوترانته)
ايالتنده و (غالپولي) نك ۴۲
كيلومتره جنوب شرقيسنده اوله رق آدر ياتيق
دكيزي ساحلنده بر قصبه اولوب ، ۷۸۵۰
اهالي سي واردر .

قاسترو } (Castro) آمريقاي جنوبيده
برازيليا ممالك مجتمه سنك
(ساؤپاولو) جمهوريتنده و (ساؤپاولو) نك
۳۲۰ كيلومتره غرب جنوبي سننده بر قصبه
اولوب ، ۷۰۰۰ اهالي سي واردر .

قاسترو } (Castro) سافز ومدللي جزيره .
لرينك مركزلري اولان مدللي
وسافز قصبه لرينه و آطه لرده قلعه دروننده اولان
ديكر بعض قصبه لره يريلير طرفندن «قلعه»
دبك اولان بواسم و يرلكده در .

قاسترو جواني } (Castrogiovanni)
سيمييه ده قالتا تيزنه

ايتلنك (بياچه آرمينه) قضا سننده و مركز
قضا نك ۲۸ كيلو متره شمالنده برقصه اولوب ،
۱۴۵۱۰ اهالي سي ، برقاچ كليسا سي ، اطرافنده
منبت اووهرلي ، كوكوردلي قابليجه لري وهر سته
قوريلوب برقاچ كون سورر بيوك پنايري واردر .
آطه نك اورنه لرنده بوكسك بر موقدمه بولمغله ،
قيشلري زياده جه سرتدر . (انا) شهر قديمك
موقفنده مؤسس اولوب ، شهر مذكوره اكينلرك
الهه سي زعم اولنان (سرس) عبادتنه مخصوص
مشهور برمعد وار ايدى ، كه بعض آثار باقيه سي
قصبه نك بيوك كليسا سننده مشهوددر .

قاسترو ويرينه } (Castro Vireyna)
آمريقاي جنوبيده
پروجهوريتنك (هوآتقاوليقه) ايالتنده و هوآتقو
ويلقه نك ۱۱۰ كيلومتره جنوب غربي سننده
و (آند) سلسله جبالي اوزرنده سنجاچ مركزي
برقصه اولوب ، ۷۰۰۰ اهالي سي و وقتيله نك
زنكين ايكن شمعي قما متروك كوش معدنلري
واردر .

قاسترو ويلا ري } (Castrovillari)
ايتاليانك قالا بره
چيتريوره ايالتنده وقوزانجه نك ۷۴ كيلومتره
شمالنده قضا مركزي بر قصبه اولوب ، ۹۴۰۰
اهالي سي ، مقبول شرابي ، ميسوله لري و كثرنلي
طوت آغاچلري واردر .

قاستره } (Castra) لاتينجه اردوكاه ديمك
اولان بو اسم زمان قديمده بعض
معموره لره علم اولمشيدى . از آن جله : (قاستره
آلاته) اسقويجه نك مركزي اولان اديمبورغك
اسم قديمدر . — (قاستره كچيله) اسپانيه ده كي
(قاسرس) قصبه سيدر . — (قاستره قورنليه)
افريقه يمني تونسك ساحل شماليسنده ايدى . —
(قاستره راپيده) جزايرده كي (قلعه) قصبه سنك
اسم قديمدر .

قاستره } (Castres) فرانسه نك (تارن)
ايالتنده و (آلي) نك ۴۲ كيلومتره
جنوبنده اوله رق (تارن) نهرينه تابع (آغوت)
چايي اوزرنده واقع قضا مركزي برقصه اولوب ،
۱۶۴۶۰ اهالي سي ، طوبجي مكنتي ، داخلي مكنت

اعدادیسی، ۱۰۰۰۰ جلدی حاوی کتبخانه‌سی،
زراعت و صنایع اوطه‌لری، علوم و فنون جمعی،
منسوجات مختلفه و کاغذ فابریقه‌لره بویاخانه‌لری،
نهرک اوزرنده ایکی کوزل کورپسی و مفرح بر
تفرجگاهی واردر. اسکی بر قصبه اولوب،
اسم قدیمی (قاستروم) در.

قاستری { (Kastri) یونانک موره شبه

ایالتنک (کینوریه) قضاانده و (آوس پتروس)ک
۴ کیلومتره شمالنده بر قصبه اولوب، ۴۶۵
اهالیسی واردر.

قاستریوت { (Castriot) مشهور آناؤد
اسکندر بکک و منسوب
اولدینی طائله لقبیدر. [«اسکندر بک»
ماده‌سنه مراجعت بیورله.]

قاستلاماره { (Castellamare) ایالتیانک
ناپولی ایالتنده و ناپولینک
۲۴ کیلومتره جنوب شرقیسنده اوله‌رق ناپولی
کورفزنیک منهای شرقیسنده قضا مرکزی بر
قصبه اولوب، ۱۸۳۰۰ اهالیسی، قابلیجه‌لری،
ایک و باموق منسوجات معمولاتی، سفائن اعمالنه
مخصوص دستکاهلری و خیلی ایشلاک تجارت
بحریه‌سی واردر. (استابیه) شهر قدیمک خرابه-
لری عجلنده مؤسس اولوب، شهر مذکور
(پومی) و (هرکولانوم) ایله برانکده (وزوو)
برکانک سیلابی آلتنده قاهره، خراب اولمشدی.
حکیم شهر پلین قدیم (یعنی بلیناس حکیم) بوشهرک
جواننده برکانک احوالی تحقیقه اوغراشیرکن
تلف اولمشدر. سیچله‌دهکی قاستلاماره‌دن تفریق
ایچون بوکا (قاستلاماره دی ستابیه) دیرلر.

سیچله‌ده (ترابانی) ایالتنک (آلقامو) قضاانده
و آلقامونک ۷ کیلومتره شمال غریبسنده اوله‌وق
هنامی اولان کورفزنک ایچنده دخی بو اسمله
بر قصبه اولوب، ۱۱۲۸۰ اهالیسی، شراب
ومیوه تجارتی و قریبده (سجسته) مدینه قدیمه سنک
حزابه‌لری واردر. برنجیسنندن تفریق ایچون
بوکا (قاستلاماره دل‌غولفو) دیرلر.

ینه ایتالیا‌ده (آبروجه اولتریوره) ایالتنده
(پنه) قضاانده و پنه‌نک ۲۰ کیلو متره شرق

قاستلانته { (Castellana) ایتالیاده
(اوترانته) ایالتنک (نارننه)

قضااننده و نارننه‌نک ۳۶ کیلومتره شمال غریبسنده
اوله‌رق نارننه کورفزنیه دوکیکن (لاتو) نهری
اوزرنده بر قصبه اولوب، ۷۰۸۰ اهالیسی
و باموق محصولاتی واردر.

قاستل ترمینی { (Castel Termini)
سیچله‌ده جرجتی ایالتنک

(بیوونه) قضااننده و بیوونه‌نک ۲۷ کیلومتره
جنوب شرقیسنده بر قصبه اولوب، ۸۱۸۵
اهالیسی واردر.

قاستلتون { (Castleton) انکلتیره‌نک
(لا قاستر) ایالتنده

(روجداله) نک ۱۱ کیلومتره جنوب شرقیسنده
۳۱۴۴ اهالی بی‌جامع بر قصبه اولوب، روجداله
نک بر محله‌سی حکمنده در. منسوجات فابریقه‌لری
چوقدر.

قاستل سارازن { (Castel-Sarrasin)
فرانسه‌نک (نارن مع

زارونه) ایالتنده و (مونتوبان) ک ۲۱ کیلومتره
غربنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۵۱۴
اهالیسی و بعض فابریقه‌لری واردر. اسمی «عرب
قلعه‌سی» معناسی افاده ایدیورسه‌ده، (قاستروم
سروچیوم) اسم قدیمندن غلط اولدینی مظنوندر.

قاستلمن { (Castlemaine) آوسترالیانک
(ویقتوریه) مهبجنده (ملبورن)ک

۱۲۴ کیلومتره شمال غریبسنده (نالبوت) ایالتنک
مرکزی بر قصبه اولوب، ۷۵۰۰ اهالیسی،
دمیربول موقی، جوارلرنده آلتون معدنلری،
دمیرخاه‌لری و ماکنه فابریقه‌لری واردر.

قاستلنوداری { (Castelnaudary)
(فرانسه نک) (اوده)

ایالتنده و قاراقاسونک ۳۰ کیلومتره غرب شمالیسنده
اوله‌رق جنوب جدولی اوزرنده واقع قضا مرکزی

بر قصبه اولوب ، ۹۳۳۰ اهالیسی ، مذکور
جدوله لیانی ، چینی وصافسی ایله قبا چوقه
وساژه فابریقه لری واردر .

قاستلو برانکو (Castello Branco)
یعنی « آق حصار »

پورتگیزی (برا) ایالتنده ولیسبوننك ۲۲۹
کیلومتره شمال شرقیسنده قضا مرکزی بر قصبه
اولوب ، ۵۵۸۰ اهالیسی ، اسکی سور وقلمه سی ،
ایلیك معمولاتی و شراب وقونیاق تجارتی واردر .

قاستلو ترانو (Castelvetro)
« چلیاده (تراپانی)

ایالتك (مازاره دل والو) قضاسنده و ۲۱ کیلو
متره شرقده بر قصبه اولوب ، ۹۵۰۰ اهالیسی ،
ایك وكن و یاموق منسوجاتی ، مشهور شرابی
وزیتون یاغی محصولاتی واردر .

قاستلوریزو (Castellorizo) «میس»
ماده سنه مراجعت . [

قاستلون دلا پلانه (Castellon de la Plana)
اسپانیانك

والنسه خطه سنده ووالنسه نك ۹۶ کیلومتره شمال
شرقیسنده اوله رق آق دکیز ساحلندن ۶ کیلومتره
ایچریده همنامی اولان ایالتك مرکزی بر قصبه
اولوب ، ۲۰۰۰۰ اهالیسی ، کتن وکنوربدن
بعض منسوجاتله ایپ و خلاط فابریقه لری ، جوارلر
نده عر بلردن قالمه مصنع جدولرله اروا اولنور
منبت اووه لری ویک ایشك حبوبات تجارتی واردر .
عر بلر مذکور اووه لرك اروا سنده آوروپاچه
کشفندن ۸۰۰ سنه اول سیفون اصولنی استعمال
ایش اولدقلرندن بو اصولك عر بلرجه اسکیدن
معلوم بولنش اولدینی آکلاشیلور .

— قاستلون دلا پلانه ایانتی والنسه (یعنی بلنسیه)
خطه سنك منقسم بولندینی اوج ایالتك اك شمالیسی
واسپانیی ترکیب ایدن ۴۹ ایالتك بری اولوب ،
ثمالاً قاتانویه خطه سنك (ناراغونه) و آراغون
خطه سنك (تروئل) ایالتلریله ، غرباً ینه مذکور
تروئل ایالتیله ، جنوباً والنسه ایالتیله ، شرقاً و شرق
جنوبی جهتندن دخی آق دکیزله محاط و محدوددر .
ساحلی پك دوز اولوب ، آنجیق صنئی لیمانلری
واردر . شمالدن جنوبه بونی ۱۲۰ کیلومتره واک

بونك نصفی قدر اولوب ، مساحت سطحیه سی ۶۳۳۶
مربع کیلومتره واهالیسی ۲۲۲ ۲۹۶ کشیدر .
اراضیسی وعلی الخصوص غرب و شمال غربی
جهتلی پك طاغلق وقیالق اولوب ، یالکنز مرکزی
اطرافنده واسع ومنبت براووه سیله سائر طرفلرده
بعض طیار اووه لری ومنبت وادیلری واردر .
اورمانلری اتلاف ایدلمش اولمغه ، یالکنز بعض
چاملقلری قالب ، اکثر طرفلری چیلقدرد . طاغلری
سنه نك اکثر آیلرنده قارله مستور اولدیفتندن ،
میاه جاریه سی چوق اولوب ، اك بیوك نهری
(تروئل) ایالتندن کلن و مرکز ایالتك اطرافنده کی
واسع اووه یی اروا ایدن (میجارس) نهردر ، که
صولدن (ریوده ویلاهموزه) ایله (مونلثو)
چایلری دخی آلبر . بونك جنوبنده جریان ایدوب
مجراسی اطرافنی اروا ایدن (پالانسیا) ایرماغنك
ایسه منصبی (والنسه) ایالتی داخلنده در . قسم
شمالیسنك صولری نی طویلایان (بر فانتس) نهری
دخی شمال غربی په طوغری آق هرق ، (ابره)
ایرماغنه تابع (غوآدالون) نهرینه دوکلك اوزره ،
آراغون خطه سنه کیرور . بوایالتده کی بتون انهارك
صولری عر بلردن قالمه مکمل بندلر وسدلر
واسطه سیله اداره اولنه رق ، سقی اراضیده
استعمال اولنور . اهالیسنك باشلیجه مشغولیتی
زراعت اولوب ، آنجیق طاغلق اولان غرب
و غرب شمالی جهتلرنده اراضی وهوا غیر مساعد
اولمغه ، یالکنز جنوب جهتیله ساحل طرفلرنده
حبوبات متنوعه ایله آق دکیز سواحلنه مخصوص
میوه لرك انوعی حاصل اولور . خرما آغاجی
دخی یتیشوب ، آنجیق میوه ویرمن . یوللرك
فقدانی زراعتك ترقیسنه مانع اولوب ، یالکنز
ساحل بونجه تمدید اولنان دمیر یول خطی بعض
تسهیلاتی موجب اولمقده در . کومش ، باقیر ،
دمیر ، قورشون ، قوبالت ، کمور وسائر معادنی
چوق ایه سده ، اخراج اولنانلری پك آزدرد .
بعض دمیر و باقیر دوکخانه لری واردر . مختلف
معدن صولری وایلیجه لری ده چوق ایه سده ، طرق
وسائر تسهیلاک فقدانندن طولانی بحق استفاده
اولنه میور . صنایع محلیه بعض منسوجات ایله کاغذ ،

جینی وکرمیت کبی شیردن عبارتند. تجارقی
محصولات ارضیه نك اخراجیه معمولات صناعیه
وسائر ادخالندن عبار اولوب، اولدجه کزیدر.
اهالی ایالت قاتالان لسانیه متکلم اولوب،
اخلاق و اطوار و قیافتجه قریبتلرینه کوره،
والنسه لیره، آراغونلره و قاتالانلره مشاهددرلر.
ایالت ۱۰ قضایه منقسمدر.

قاستور { (Castor) یونان قدیم اساطیرنده
برقهرمان اولوب، کویا (لده)
اسمنده حسنی بر قادیسک زوجی (تیندار) دن
متولد اوغلی و مرقومه نك (ژوپتر) دن متولد
(پولوقس) ک برادری ایدی. کویا (پولوقس) ک
پدرینه اولان رجاسی اوزرینه اونک نائل اولدینی
حیات سمردی ایکی برادر آره سنده تقسیم
اولمش؛ و نهایت ایکیسی ده بر نجمه تحویل
اولنهرق، جوزا برجی تشکیل ایتشلردر.
پهلوانلره کچیلرک حامیلری زعم اولنورلردی.

قاستور ایرماغی { (Rivière aux-
Castors) آمریکای
شمالیده انکلتربه تابع (دومینیون) قطعته
واسعه سنده (هودسون) کورغزینه منصب
اولان (چورچیل) ایرماغنک قسم اعلاسنه
ویریلن اسمدر.

قاستوردکیزی { (Mer des Castors)
بهرنک دکیزینک قیماقه
شبه جزیره سنک سواحل شرقیه سی اوکنده
بولنان قمنه ویریلن اسمدر.

قاستور کورغزی { (Baie des Castors)
آمریکای شمالینک
منتهای شمال غریبسنده واقع (آلیاسقه) شبه
جزیره سنک جنوب شرقیسنده واقع بر قوی
اولوب، آغزی ۳۰ کیلو متره وسعتندهدر.

قاستوریه { (Castoria) [«کسریه»
ماده سنه مراجعت.]

قاستیله { (Castille) و عربلرجه (قشتاله)
اسپانیه نك بتون قسم وسطیسیله
قسم شمالیسنک بر پارچه سنندن عبارت بیوک بر
خطه اولوب، اورته سنده غرب جنوبیدن شرق
شمالیه اوزانان غوآدارامه (یعنی وادی الرمل)

سلسله جبالیه ایکی به آبرلدیفندن، قسم شمالیسنه
اسکی و قسم جنوبیسنه یکی قاستیله نامی وریلور.
اسکی قاستیله جنوب شرقی جهتندن یکی قاستیله،
شرقاً آراغون، شرق شمالی طرفندن ناواره
و بیستاقیه خطه لریله، شمالاً قاسقونیه کورفریله،
شمال غربی طرفندن آستوریه، غرباً دخی لئون
واسترمادوره خطه لریله محاط و محدوددر. جهت
جنوبیه سنده اولان مذکور سلسله نك اکثریا
قارله مستور بولنان تپه لری ۲۴۰۰ متره به قدر
چیقوب، خطه نك شرق و شمال جهتلرنده بوندن
آز آلتقی طاغلر بولغفله، خطه اراضیسی قسم
اعظمی مرتفع بر حوضه دن عبارت اولوب، هر
طرفدن این انهار کثیره بالا اجتماع، غربه طوغری
آقان (دورو) ایرماغنی تشکیل ایدرلر. بو
وجهله اسکی قاستیله باشلیجه دورو حوضه سنک
یوقاری جهتندن عبارت اولوب، یالکز شمال
شرقی گوشه سی (اژه) ایرماغی حوضه سنک
اک یوقاری قسمی و منتهای شمالیسی اوجهته کی
طاغلرک بحر محیط اطلاسی به (یعنی قاسقونیه
کورغزینه) این مائله بی حاویدر. اسکی
قاستیله نك مرکزی (بورغوس) شهری ایدی.
یکی قاستیله دخی شمالاً و شمال غربی
جهتندن اسکی قاستیله ایله، غرباً استرمادوره.
جنوباً مانسه و بونک اتحاقندن صکره آندالوسیه
(یعنی قرطبه و جابن)، شرق جنوبی طرفندن
مورسیه، شرقاً والنسه، شرق شمالی جهتندن ده
آراغون خطه لریله محاط ایدی. بودخی هان
هر طرفدن طاغلرله محاط مرتفع بریر اولوب،
قسم شمالیسی تاج، قسم جنوبیسی غوآدیانه، شرق
جنوبی قسمی ده جو قار ایرماقلری حوضه لرینک
یوقاری طرفلرندن عبارت ایدی. اسپانیه نك
شمالی پانتخی اولان مادرید شهری دخی بوخطه
داخلنده ایسه ده، اسکی مرکزی تولده (یعنی
طلیطله) شهری ایدی.

بوایکی خطه برلکده ۱۳۰۰۰۰ مربع کیلو
متره وسعتنده اولوب، اسپانیه نك ربندن زیاده در.
شمه کی حاله اهالیسی اوج ملیوندن زیاده در.
قاستیله نك اراضیسی یوکسک و چرکین منظره لی
اولوب، یازین هوایی صیحا و پک یابس و قیبن

يك مرتبه . مع هذا موسمنده ياغمور ياغدینی
قدیده اووملری يك منبت اولوب، كینلی ذخیره
حاصل اولور . عمومیت اوزره اسپانیه اهاالیسی
مربع کیلومتره باشه ۳۳ کشی نسبتده ایکن ،
قاسنیه ده مربع کیلو متره باشه آنجیق ۲۳ کشی
دوشیور . بونکه برابر قاسنیه ، اسپانیه نك
وسطنده بولنق واسکیدن بری پایختلری اوراده
بولنق اولق حسیله ، اسپانیه نك سائر طرفلریه
غلبه چالوب، لسانی بتون اسپانیه جه لسان ادنی
ورسمی انخاذا اولنق ، وآسریقانك يك واسع
انقارنده دخی نفر اولنشد . اسکی قاسنیه بریق
ملیوندن آرزجه نفوسی حاوی اولدینی حالد یدی،
ویکی قاسنیه بریق ملیوندن زیاده جه نفوسی حاوی
اولدینی حالد بش ایالته منقسم اولوب ، ایالات
مذکوره بروجه آتیدر :

اورلا	} بو رغوس لوغونیو اسکی قاسنیه پانچیه ساناندر سغویه سوریه
چودار آل	
قوشقه	
غوادالاجاره	
مادرید	
تولده	

روما دولتنك انقراضندن صکره قاسنیه
اسپانیه نك سائر طرفلریه برابر آلن، ویسیفوت وسو آو
کی جرمانیه دن چیقمش وغوت اسم عمومیسله
شهرت بولش اقوام وحشیه نك ضبطنه کچوب ،
۷۱۱ تاریخ میلادیسنده غزاة اسلام طرفندن فتح
اولنغله، بر چوق وقت بنی امیه وسائر اندلس
حکومات اسلامیسی النده قالدقندن صکره ، اسکی
قاسنیه نك بعض طرفلرنده « حاکم » عنوانیه ممتاز
وآز چوق مستقل بر طاقم بکار ظهور ایتمش ؛
وبولنك حکم ونفوذلری کیتدیکه آرتارق،
۹۲۳ تاریخ میلادیسنده ایچلرندن برینه قاسنیه
قوتی عنوانی ویرلوب ، بو عنوان ۱۰۲۸ ده
فرالغفه تحویل اولنشدی . قاسنیه قرالغی کاه
نئونه برلشرك وکاه آریلارق، وکیتدیکه توسیع
دائرة ابدوب ، یکی قاسنیه ایله دخی برلشرك،
نهایت آراغون ایله دخی برلشدکدن صکره، قوت
بولوب، غرناطه وحوالیسیله قناعت ایتمش اولان
حکومت اسلامییه ۱۴۹۲ ده ختام ویرمکه ،

بتون اسپانیه بی احاطه ایتمش ؛ و اووقندن قاسنیلان
اسمی اسپانیول لفظیه مترادف حکمنه کچمشدر .
بتون اسپانیه نك توحیدندن اول قاسنیه ده
قرال عنوانیه حکومت سورنلرك اسامیسيله مبدأ
حکومتلری بروجه آتیدر :

(ناواره خاندانی)	اونجی آلفونس
برنجی فردیناند	۱۲۵۲
ایکنجی سانکه	۱۲۸۱
لئونلی آلنچی آلفونس	۱۲۹۵
اوراقه و آراغونلی	۱۳۱۲
یدنجی الفونس	۱۳۵۰
(بورغونیه خاندانی)	پدرو
سکرنجی آلفونس	(ترانستاماره خاندانی)
اوچنجی سانکه	ایکنجی هنری
وایکنجی فردیناند	برنجی ژان
۱۱۰۹	۱۳۶۹
۱۱۲۶	۱۳۷۹
۱۱۵۷	۱۳۹۰
۱۱۵۸	ایکنجی ژان
۱۲۱۱	دردنجی هنری
۱۲۱۷	۱۲۵۳
۱۲۱۷	برنجی ایزابلا وزوجی
	۱۲۷۴
	فردیناند قتولیک
	۱۵۱۶
	اسپانیه نك توحیدی

قاسنیلونه (Castiglione) ایالیاده
ایالتنده و برشیه نك ۲۲ کیلومتره جنوب
شرقیسنده قضا مرکزی برقبه اولوب، ۵۰۰۰
اهالیسی واردر . بیوک ناپولیون بوقصبه ده آوستریا
عسکرینی مغلوب ایتمشدی . — بو اسمله ایالیاده
دیگر بر چوق کوچک قصبه لر دخی بولنوب،
بولندقلری خطه نك اسمنه اضافتله تفریق اولنورلر .
قاسده (Kaseda) چاپونیه ده (کوسو)
جزیره سنك (ساچون) ایالتنده
ساحل غربی قرینده و ۲۵° ۳۱ عرض شمالیه
برشهر اولوب، ۵۹۵ ۳۱ اهالیسی واردر .

قاسرس (Caceres) اسپانیه نك استرما .
دوره خطه سنده و مادریدك
۲۷۱ کیلومتره غرب جنوبیسنده ایالت مرکزی
برقبه اولوب، ۱۲۰۰۰ اهالیسی، عربلردن قاله
بعض بیوک ابنیه سی و برجسم هیکی حاوی برواسع
میدانی واردر . قصبه نك اسکی قسمی وقلعه سی
برته نك اوزرنده اولوب، یکیزی ته نك اتکندنه
نصف دائرة شکلنده در .

— قاسرس ایالتی استرما دورره خطه سنك
نصف شمالیسنندن عبارت اولوب ، شمالاً
سالامانقه، شمال شرقی طرفندن آویله ، شرقاً

تولده، جنوباً بادایوز ایالتلریله، غرباً دخی پورتکیز حدودیله محدوددر. مساحتی سطحیسی ۱۹ ۸۶۳ مربع کیلومتره اولوب، ۲۲۹ ۷۹۳ اهالیسی وارددر. ایالت ۱۳ قضایه منقسم اولوب، ۲۲۴ ناحیهیی حایدر. شمالجهنده گردوس وغانه، جنوبجهنده دخی غوآدالوبه وسان پدرو سلاسل جبالی تمتد اولوب، بونلرک اتکری وشبهلری ایالتک اورتسهنه طوغری تمتد اولغله، اراضیسی طاقلقدر. ایالتک اورتسهندن شرقدن غربه (تاج) ایرماغی آقوب، مذکور سلسلهلردن این چایلی دخی طولار. نهر مذکور ایالتی ایکیه بولوب، نصف شمالیسی دها مرتفع ودها طاغلق ایسهده، اکثر طرفلری اورمانلرله مستور، ومیاه جاریهسی وباغریله میوهدار آغاچلری دها چوقدر؛ نصف جنوبیسی ایسه دها باصیق اولدینی حالده، اکثر طرفلری چپلاق وحزین منظرهلی اولوب، آنجیق اراضی مزروعیهسی وجویات محصولاتی دها زیادهدر. شمالدهکی طاغلق ذروهلری همان سرمدی قارلرله مستور اولوب، اک یوکسکی ۲۶۵۰ متره ارتفاعندهدر. جنوبده کیلردن اک مرتفعی ایسه ۱۵۵۹ متره یوکسکدر. شمالدن این انبارک اک بیوکلی آویلا ایالتندن کلن (یتار) ایله سالامانغه ایالتندن کلن (آلاغون) نهرلیدر. بونلرک ایکنجیسی (القطره) دینکله مشهور کوبرینک اوست طرفنده تاج ایرماغنه دوکیلور. جنوبدن اینلرک اک بیوکلیده (آلونته) و (سالور) در. هواسی ارتفاعه تابع ایسهده، یازین عمومیت اوزره پک صبحاق وقیشین اولدنجیه ملایمدر. حتی بعض محفوظ دره ووادیلرنده پورتقال ولیون واکثر بایلرلنده زیتون آغاچلری کوزل میوهلر ویردر. آنجیق هوا پک سریع التحول اولوب، کوندوز ایله کجه آرمسندکی فرق دخی زیاده اولدیغندن، اکثر طرفلرنده نوبتلی صیتمهلر اکسیک اولماز. طوبرانی پک مثبت ایسهده، اراضی اغنیاتک مالی اولوب، کویلیلر کونده لکچی اولدقلرندن، وهر ایکی طرف اصلاح اراضییه چالیشمیوب، آز زحمتله استفادهیه چالیشدقلرندن، زراعت پک مهملدر؛ واکثر اراضی صرعی کبی

قوللانیلوب، قیون، صیغیر وخرکلهلریله طوموز سوریلری پک چوقدر. معادن واحجارک اکثری موجود ایسهده، اخراج اولنانلری پک آزددر. میاه معدنیهسی وایلیجهلریده جوق اولوب، اک مشهورلری (بانیوس) و (بروزاس) در. صنایع محلیه پک کری اولوب، یوکدن بعض قبا منسوجانله معمولات دباغیه وصابون وچناق چوملک کبی شیلر اعمالندن عبارتدر. تجارت و معارف دخی پک کریدر. اهالیسندن پورتکیز حدودنده قچاقچیلیق ایدنلر پک چوقدر. اهالیسی پک فقیر اولدقلری حالده، عمومیت اوزره مهانپور، جسور وناموسلی آدملردر.

قاسرس نوئا { (Caceres Nueva) فیلیپینه جزایرینک اک

بیوک اولان لوسون جزیرهسنگ جنوب جهنده ومانیلهک ۲۸۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده اولهق (ناغه) نهری اوزرنده و بونک (سان میکل) قویندهکی منصبدن ۱۵ کیلومتره یوقایده واقع ایالت مرکزی منتظم بر قصبه اولوب، ۱۲۰۰۰ اهالیسی وارددر.

قاسقاد رانجه { (Cascaite Range) یعنی «شلاله سلسلهسی»

آمرقای شمالینک ساحل غریبسی بونجه شمالدن جنوبه تمتد بر سلسله جبال اولوب، ساحلدن آشاغی یوقاری ۲۰۰ کیلومتره ایچریده اوزانیور. ممالک مجتمعه داخلنده ۱۰° ایله ۴۲° عرض شمالی آرهلرنده و (شاسته) طاغلق شمالنده (سیرانواده) یعنی «قارلی طاغلق» سلسلهسندن (قلامات) وادیسیله آیریلوب، شماله طوغری اوزانیر؛ واورغون جمهوریتی ایچنده ۵۴° ۵۰' عرض شما. لیده (قولومیا) ونام دیکرله (اورغون) ایرماغنه پکید ویره جک صورتده اکیلوب، بر یوقاز تشکیل ایتدکدن صکره، ینه یوکسلوب، (واشینتون) جمهوریتی شق ایله، ۴۹° عرض شمالیده انکترهیه تابع (دومینیون) حدودینه واصل اولور. دومینیون داخلنده سلسله مذکوره غربه برآز میللاله شماله طوغری اوزانهرق ۶۰° عرض شمالیه قدر واصل اولور. اک یوکسک ذروهلری ممالک مجتمعهده اولوب، بونلرک اک یوکسکی ۴۳۹۲ متره ارتفاعی اولان (ناشومه)

قاسل (Cassel) فرانسه‌ك (نور) یعنی شمال ایالتسده (هاز بروك) قضاسنده وهاز بروك ۱۴ كيلومتره شمالنده ناحیه سرکزی بر قصبه اولوب، ۴۲۶۰ اهالیسی، صابون، دانسله، چوراب و سائره قابریقه‌لری و حیوانات تجارتی واردور.

قاسم { فخر کائنات (صلی الله علیه وسلم) افندمك اولاد ذکورینك برنجیسی اولوب، حضرت خدیجه (رضا) دن طوغمش؛ و کوچك یاشده اوائل نزول وحیده مكه مكرمه‌ده ارتحال ایتشدور. ارتحالنده‌کی سنی حقنده اختلاف اولوب، بمضری یدی کونك و بمضری بر ایکی ویا زیاده یاشنده وفات ایتدیکنی روایت ایتشدور. رسول الله (صلی الله علیه وسلم) افندم بونك اسمیله (ابوالقاسم) تکی بیورمشلردور. — صحابه‌دن دخی بواسطه برقاج ذات‌مذکوردر.

قاسم { ذات اسم و مخصیدر : برنجیسی قاسم جنبادی، که اعظم ساداتن عالم و فاضل بر ذات اولوب، شاه اسماعیل صفوی زماننده یاشامش؛ و شاه مشارالیه‌دن چوق التفات و انعام کورمش ایدی. «شاهنامه»، «شاهرخ نامه»، «لیلی و مجنون»، «خسرو و شیرین»، «کوی و چوکان» عنوانرله منظومه‌لری و سائر مثنویاتی واردور. شو بیت «لیلی و مجنون» منظومه‌سنددر :

شد ساعد سیم نازنینش
چون نال قلم درآستینش

— ایکنجیسی (میر ابو القاسم فندرسکی) استر آباد مضافاتندن (فندرسک) قریه‌سندن اولوب، علوم حکمیه‌ده عصرینك فریدی ایدی. ایران و هندستانده سیاحت ایدوب، سلاطین و امرا طرفندن اکرام و تعظیم کورمش؛ و مع هذا درویشانه یاشایشندن واز کجه‌مش ایدی. علوم حکمیه‌یه دائر برقاج رساله‌سی واز آن جله «رساله» صنایعه» عنوانیه بر اثری و بعض اشعاری واردور. شو برقاج بیت اونکدر :

ذروه‌سیدور. دومینونده‌کی تپه‌لری ایسه ۲۲۰۰ متره‌ی تجاوز ایتور. هر ایکی مائه‌سندن برچوق نهرلر اینوب، غرب طرفندن اینتلر طوغریدن بحر محیط معتدله و شرق طرفندن اینتلر بحر مذکوره منصب مذکور (قولومیا) ایله (فراسر) ایرماق‌لرینه و بعض کوللره دوکیلور.

قاسقاسکیه { (Kaskaskia) آمریقای البونیس جمهوریتنده بر نهردر، که (اسپر بنفلد) ك تقريباً ۷۰ كيلومتره شرق شمالیسنده نیماه، جنوب غربیه‌ی طوغری آقهرق، (میسسیپی) ایرماغنه قریب، و ۲۰ كيلومتره فدر نهر مذکورله متوازیاً جریان ایدور. ۴۰۰ كيلومتره‌ك مسافه قطع ایتدکن صکره، هنامی اولان قصبه‌ك یاننده صولدن نهر مذکوره منصب اولور. مجراسنك بتونی سیر سفاشنه صالح اولوب، اطرافی منبت و محصولدار و کورور مدنلری حاوی معمور یرلردن عبارتدر. مجراسی اوزرنده برچوق قصبه‌لر بولنیور. صاغ و صولدن برچوق چاپلر آلیر.

قاسل (Cassel) آلمانیه‌ك غرب جهتده وبرلینك ۳۷۸ كيلومتره جنوب غریبسندن اوله‌رق (وسر) ایرماغنه تابع (فولده) نهری اوزرنده و شایان تصویر تپه‌لره عاظم کوزل بروادی ایچنده (هسه) ایالتنك مرکزی بر شهر اولوب، ۶۱ ۴۶۱ اهالیسی، مکتب اعدادیسی، صنایع مکتبی، دارالمطینی، ۱۰۰۰۰۰ ی متجاوز جلدی حاوی کتبخانه‌سی، موزه‌سی، رصدخانه‌سی، تاریخ طبیعی نمونه‌خانه‌سی، بایراخانه‌سی، متعدد جمیات علمیسی، برقاج مصنع سرانی و سائر ابنیه عالیه‌سی، نهرك اوزرنده کوزل برکارکبر کورپسی، متعدد میدانلری و هیکللری، واسع و منتظم سوقاقلری، خارجه‌ده کوزل کوشك و باغچه‌لری و سائر آثار عمرانی واردور. شهر اوج فستدن مرکب اولوب، برینه اسکی، برینه یوقاری بک و دیگرینه آشاغی یکی قاسل نامی و یریلور. شهرك ۱ كيلومتره غربنده (ویلهلمسپوهه) سرای مشهوری بولنیور.

چرخ با این اخترا نغز و خوش زیبا سق
صوفی در زیر دارد هر چه در بالا سق
صیرت زیرین اگر باز بدان معرفت
جانب بالا رود با اصل خود یکناسق
این سخنرا در نیابد هیچ فهم ظاهری
کر او نصر سق و کر بوعلی سیناسق
— اوچنجیسی (میر ابوالقاسم) فارسیه کی
بیضاء شهر نندن ایدی. شویت اونکدر :
روشن دل از محبت شاه ولایم
در نجف شود ز صفا سنک تربیم

— دردنجیسی (میر محمد) ری قصبه سندن
اولوب، اکبر شاه زمانده هندستانه رحلتله،
شاه مشارالیهک نوازشنه نائل اولدقدن مکره،
وطنه عودت ایتشدی. شویت اونکدر :
هیچ جا خاطر شوریده ام آرام ندید
همه آفاق مکر بهر دل من قفس است

— بشنجیسی کاشانی اولوب، اهلی شیرازی
ایله مناسبتی وار ایدی. شویت اونکدر :
آن راکه ردکنیم شود رد کاشات
مردود بارگاه دل ماکسی مباد
— آلنجیسی (سید قاسم علی) هندستانده
سید غوث کوالیاری اولادندن اولوب، انکیلیز
حکومتی طرفندن فرخ آبادده مأمور بولنیوردی.
شو برابری بیت اونکدر :

دل می طبد اوخیر ندارد
عشق اثری مکر ندارد
آن کیست درین زمان که قاسم
مرد دارد و درد مر ندارد

— یدنجیسی (سراج الدین) خوشکو شعرادن
اولوب، شویت اونکدر :

آمدی میفواستم عرض تمنای کنم
شوق چندان شد هجوم آور که کویانی نماند

قاسم آباد { ایرانک خراسان ایالتنده
و مشهدک شمال غریب سندنده
(هر رود) . تابع (کشف رود) ک نبعان
ایتدیکی بطاقتی قریبده و (طوس) شهر شهر -
ینک خرابه لری یاننده بر قصبه اولوب، ایرانک
اک مقبول دوه لرینی یتیشدیرر بر کرد عشیرتیه
مسکوندر .

— ینه ایرانک مازندران ایالتنده و بر فروشک
۲۵۵ کیلومتره غرب شمالیسنده اوله رقی بحر خزر
ساحلنده دخی بواسطه بر قصبه واسکه واردر .

قاسم آرسلان { ایران شعراسندن
مشهدی اولوب، هند
ستانه سیاحتله اکبر شاهک اکرامنه مظهر اولمش،
و ۹۹۵ ده وفات ایتشدر . مراتب دیوانی وار
ایمش . اشعارینه دسترس اوله مدق .

قاسم آمدی { اون برنجی قرن هجری
علما سندن و مشاهیر
خطاطیندن اولوب، وطنی اولان دیاربکردن
درسمادته ورودله، طریق علیده طی مراتب
ایدوب، استانبول پایهنه نائل اولمش، و ۱۲۰۴
ده وفات ایتشدر . بر برنج دانه سی اوزرینه خط
غبارین ایله اخلاص شریف یازدیقندن، (غباری)
لقبیه مشهوردر . سیادت دعواسنده ایدیه ده،
نسی مجهولدر .

قاسم اکبر آبادی { هندستان شعر -
سندن اولوب،
آکرده نشأت ایتش ؛ وافغانستان حاکمی
دوست محمد خانک اوغلی اکبر خان نامنه « طفر -
نامه اکبر خانی » عنوانیه فارسی بر منظومه
یازمشدر، که بونده انکیلیز لک کابل سفردن دخی
بحث ایدیور . بو منظومه یی ۱۲۶۰ ده اکال
ایتشدر . اشعارینه دسترس اوله مدی .

قاسم انوار { (سید صفی الدین) مشاهیر
شعرادن و اعظم صوفیوندن
اولوب، تبریزده نشأت ایتش ؛ و شیخ صدرالدین
اردبیلی به انتسابله، طریق تصوفه داخل اولدقدن
صکره، کیلان و قزوین جهترینه عزیمتله،
عبادت و ریاضت و ارشادله اشتغال ایتش؛ و بعده
خراسان و هراته واروب، اوراده اکا برک
کندیسنک صحبتیه زیاده میل و رغبت ایتلری برلی
علما و مشایخک حدتی موجب اولوب، شهر
مذکورده حکم سورمکده اولان شاه رخ سلطان
کندیسندن و همه سوقضله، هراتی ترک ایتی
طولایسیله کندیسنه تکلیف اولنمش ایسه ده،
دیار مسلیندن تبمیدی موجب اوله جق برحرکنده
بولنمدم دیهرک، حرکندن امتناع ایتش؛ و شاه رخ
جبر استعمالنه راضی اولمادیقندن، نهایت شهزاده
بایسنغر صاحب ترجمه نک یانسه کیده وک، شیخ

کندیسک هراتدن اخراجی مسئله سنه نقل کلام
ایدیجه ، بایستغفر : سز نیچون کندی سوزکزنله
عمل ایتمورسکز دیهرک سیدک شو بیتنی
اوقومش :

قاسم مغن کوتاه کن بر خیز وعزم راه کن
سکر بر طوطی فکن مردار پیش کرکسان

قاسم بونی ایشیدنجه ، بر شیء سولیکسزین ،
هان حاضرلنوب ، هراتدن چیقمش ؛ و بر مدت
بلخ و سمرقنده اکلندکدن سکره ، بتکرار هراته
کلوب ، برخیلی وقت اقامت ایتمش ؛ و بعدده وطنه
عودت ایتمک اوزره ، یوله جیقوب ، اثنای راهده
حام قرینده (خرچرد) قریه سنده بر باغه اوغرامله ،
آب و هوا و موقتی زیاده بکندیکندن ، صاحب
باغله او بوشوب ، بر مدت اوراده قالمشه قرار
ویرمش ؛ و مریدانی کندیسنه او باغی صایتین
آلوب ، بر مسکن دخی بنا ایستیرملرله ، بقیه
عمرینی اوراده کچوروب ، ۷۳۵ تاریخنده اوراده
وفات ایتمش ؛ و باغک ایچنده دفن اولنوب ،
بدنه علشیر نوایی مرقدی اوزرینه مکمل برتربه
بنا ایشدر . « انیس العاشقین » عنوانیه مختصر
بر منظومه سی وخیلی اشعار عارفانه سی وارد .
شو مطلع او جله دندر :

دندم وعاشقیم جانسوز و جامه چاک
با دولت غم تو ز فکر جهان چه باک

قاسم بازار { هندستانک بشکاله خطه سنده
(راجپاهی ایالتک مرشد
آباد سنجاغنده و مرشد آبادک اتصالنده بر قصبه
ودها طوغریسی شهر مذکورک بر محله سی اولوب ،
۲۳۶۰ اهالیسی وارد ، و ایسک منسوجانیله
مشهوردر .

قاسم برید { هندستانک دکن خطه سنده
برید شاهان دولتک مؤسسی
اولوب ، عن اصل بر ترک ویا کرچی کوله ایکن ،
دکن حاکمی محمود شاه ثانیسک وزیر اولش ؛
ورق وفتی اموری الینه آلوب ، نهایت ۸۹۸
تاریخنده اعلان استقلال ایشل ایدی . اون ایکی
سنه حکومت سوروب ، ۹۱۰ ده وفات ایتمشدر .
اوغلی امیر برید احمد آبادی دخی محمود شاهدن

اخذ ایله ، مرکز اتخاذا ایتش ؛ و بونک اوغلی
برید شاه عنواتی آلمشدر . قاسم بریدک نسلندن
کندیسیله برابر یدی کئی حکم سورمشدر .

قاسم برید ثانی { آتفا بیان اولنان برید
شاهان دولتک بشنچی
حکمداری اولوب ، ۹۷۷ تاریخنده احمد آباد
بیدار تختنده برادری ابراهیم برید شاهه خلف
اولش ؛ و اوج سنه حکومت سوردکدن سکره ،
وفات ایدوب ، اوغلی علی برید شاه ثانی خلنی
اولشدر .

قاسم بک { قره مان اوغلارینک اخیر
اولوب ، دیار قره مانک قهندن
سکره ابوالفتح سلطان محمد خان ثانی زماننده عصیان
ایتمکله ، صدر اعظم اسحق پاشا عسکر سوق
ایدوب ، کندیسنی مغلوب و مملکتی یکیدن ضبط
ایتدیکی حالده ، و ندیک دونماسنه انجرا ایتش ؛
وسلطان بایزید خان زماننده یکیدن عصیان ایدوب ،
سلطان جه دخی معاونت ایتش ؛ و نهایت ۸۸۸
تاریخنده وفات ایدوب ، بونکله قره مان اوغلاری
سلاله سی منقرض اولشدر .

قاسم بن الحسین { (ابو شعاع بن الطوائی)
مشاهیر شهرادن
اولوب ، بغدادلی اولدینی حالده ، موصل و دیار
بکر طرفلرینه سیاحتله ، ملوک و امراهای مدح
الیش ؛ و ۵۷۶ تاریخنده وفات ایتمشدر . شو
برایکی بیت اونکدر :

قدمت تهر قوامها يوم النقا
فتساقطت خجلاً غصون البان
وبکت خجائنها البکاء بمقلق
فقتل الانسان في انسان
واحیکم واحب حی فیکم
واجل قدرکم علی انسانی

قاسم بن سلام { (ابو عبید) مشاهیر
علما و ادبادن اولوب ،
فقه و حدیث و تفسیر و ادبیانده عصرینک فریدی
ایدی . پدری هراتده رومی الجنس برکوله اولوب ،
صاحب ترجمه اوراده طوغمش ؛ و افندیسک اوغلیله
برلکده اوراده تحصیل ایدوب ، بعده همراهه

ورودله ، ابو زید انصاری ، ابو عبیده معمر بن -
المنی ، اصمعی ، ابن الاحرابی ، کسائی و فراء کبی
مشاهیردن تحصیل ادب ایتمش ؛ و بعدہ تدریس
و تألیفہ باشلاوب ، یازدینی کتابلره مقابل عبدالله
بن طاهر طرفندن بیوک جائزہ لره و مقنن معاشه
نائل اولمشیدی . ۲۱۹ تاریخندہ ایفای حج ایچون
حجازہ کیدوب ، کوردیکی بررؤیا اوزرینه اوراده
قالش ؛ و ۲۲۲ ویا ۲۲۳ ده مکة مکرمه و بر
روایتده مدینة منوره ده وفات ایتشد . یکر میدن
زیاده تألیفات مهمه و معتبره سی اولوب ، باشلیجه -
لری : « الغریب المصنف » ، « الامثال » ،
« معانی الشعر » ، « المقصور والمردود » ، « المذکر
والمؤنث » ، « کتاب النسب » ، « کتاب الاحداث » ،
« ادب القاضی » ، « عدد آئی القرآن والایمان
والنذور والحیض » ، « کتاب الاموال » و سائرہ در .
طرسوسده اون آلتی سنه قاضیلی ایتمش اولدینی
دخی مرویدر .

قاسم بن محمد } (بن ابی بکر الصدیق
رضهم) کبار تابعیندن
و مدینة منوره ده ظهور ایدن فقهاء سبعه دن
اولوب ، صحابه کرامدن برجوق ذواته یتیشهرک ،
کندیلرندن روایت ایتمش ؛ و کندیسندن دخی کبار
تابعیندن برجوق ذوات روایت ایتشلردر . تقوی
و ورعه دخی زماننک فریدی ایدی . والده سی
یزدجردک قیزی اولقله ، امام زین العابدین (رضه)
حضرتلریله تیزه زاده ایدیلر . ۱۰۱ ویا ۱۰۲
تاریخنده مکة ایله مدینة آره سنده واقع (قدید)
قریه سنده وفات ایتشد . و فائده یتمش باشلرنده
ایدی .

قاسم بن محمد } (علم الدین ابو محمد بن -
العدل بهاء الدین البرزآ
لی الاشیبل) مشاهیر علمدان و ائمہ دن اولوب ،
۶۶۰ تاریخندہ اندلسک اشبیلیه شهرنده طوغمش ؛
و اوراده تحصیل علوم ایدوب ، استماع حدیث
ایچون ، دور بلاد ایدهرک ، شام و حلب و حجازہ
قدر کلتش ؛ و بعض مدارسده تدریس و افاده ایله
و تألیف و تصنیف ایله اصرار اوقات ایدوب ، ۷۳۶
تاریخنده ۷۴ یاشنده وفات ایتشد . حدیثه دائر

اولان تألیفانندن بشقه ، ابن شامه نک تاریخنه ذیل
اولوق اوزره ، بش جلد اوزره بر تاریخ یازمشدر .
کندی خطیله برجوق کتابلر یازمش ، و برجوق
مجلدات دخی طوبلاش اولقله ، و فائده و وقت
ایتشد .

قاسم پاشا } (کوزلجه -) قانونی سلطان
سلیمان خان دوری و زراسندن
اولوب ، ۹۲۹ تاریخندہ مصر والیسی اولمش
ایسه ده ، عقینده احمد پاشانک تعیینی لازم کلمکله ،
صاحب ترجمه درسعاده عودت ایتمش ؛ و واحد
پاشانک وقوع بولان خیانتی اوزرینه ، سنه
سزبورده ثانیاً والی مصر اولوب ، بودفه یدی
آئی والیک ایتمش ایسه ده ، احوال مصر یک
قاریشقی اولدیفندن ، صدر اعظم ابراهیم پاشانک
بالذات عزیمتی اقتضا ایدوب ، قاسم پاشا قالدیرلش ؛
و درسعاده عودتندن صکره وزیر ثانی اولوب ،
سلطان سلیمان خانک مجارستان سفرینه عز یتلرنده
قامتقام اولمش ؛ و بعدہ موره والیسی اولوب ،
ناپولیده و ندیکیلرله خیلی وقت اوغراشمشدر .
ترسانه نک اوست طرفنده کی قاسم پاشا محله کبیره سی
بونک اسمیله تسمیه اولمشدر .

— ینه قانونی سلطان سلیمان خان دوری
و زراسندن دیگر بر قاسم پاشا دخی واردر ، که
پادشاه مشارالیه ک . فنیسا متصرفلنده معیتلرنده
دفتردار اولوب ، جلوس هاپونلرینی متعاف
وزارت پایه سیله قدری برتر اولمش ؛ و برجوق
خدماندن صکره ، آرزوسی اوزرینه ، مستوفی
معاش ایله تقاعد اولنش ایدی .

قاسم دیوانه } او ابکنجی قرن هجری
ایران شعراسندن اولوب ،
دیوانی وار ایش .

قاسم شیرازی } ایران شعراسندن
اولوب ، تیمورلنک
فتوحاتی مبین « تمورنامه » عنوانیله بر منظومه سی
واردر .

قاسم شیرازی } ایران مشاهیر خطاطین
و شعراسندن اولوب ،
رسالمقلده دخی مهارتی وار ایدی . قوه حافظه سی
یک زیاده اولوب ، بر او قویشده اوتوز یتتی حفظ

ابتدیی مرویدر. ۹۴۷ ده وفات ایتشدر. شاه
شجاع نسلدن اولدینی ادعا ایدرمش.

قاسم علی { ایران شعرا سندن اولوب ،
طوسلیدر. شویت اونکدر :

چو توی نبوده مرکز بوقا ومهرابی
بو هیچ کس نماد تو هیچ کس نمایی

قاسم غباری { [« غباری » ماده سنه
مراجعت بیوریه .]

قاسم قادری { (شج) هندستانک مشاهیر
مشایخندن اولوب، تربیسی

(جونار) ده زیارتگاه انام واتصالنده کی خاقاه
بک مهوردر. قاسم سلیمانی دخی دیمکه معروفدر.
اوغلی بالا پیر دخی مظنه دن اولوب، قنوجده
مدفوندر.

قاسم کاهی { (مولانا ابوالقاسم نجم الدین
کابلی) ایران مشاهیر
شعرا سندن ومولانا عبد الرحمن جامینک شاکر.

دانندن اولوب، پدری امیر تیمورک اردوسی
میتنده بولمش؛ وکنیدی کابلده طوغمشدر.
ماپون شاهک برادری میرزا کامرانک میتنده
هجه کیدوب، هراته عودتله، میرزای مشارالیهک
وقتندن صکره، ۹۶۴ تاریخنده هندستانه رحلتله،
اکبر شاه زماننده برمدت بنارسده وبعده
آکرده اقامت ایدهرک، ۹۸۸ تاریخنده، ۱۱۰
باشنده اولدینی حالده، اوراده وفات ایتشدر.
شو برایی یت حله اشمارنددر :

بزن بر سینه من خنیری چند
زرحمت بردلم بکشادری چند
وقا ناید دلا از تنک چشمان
مسلمانی مجو از کافری چند

قاسموف { (Kasimof) روسیه نک
(وسطلرنده واقع) (ریازان)

ایالتنده وریازانک ۱۱۵ کیلومتره شرق شمالیسند
اولرن (وولغا) یه تابع (اوقه) نهرینک
مول کنارنده قضا مرکزی برقصه اولوب،

۱۴۱۰۰ اهالیسی، دباغخانه لری، ایپ، کچی
بلندن چول وقویون دریسندن کورک معمولاتی
وارددر. اون دردنجی قرن میلادیده (غورودج)
اسبله تأسیس اولسوب، ۱۴۵۲ ده تاتار
رؤسانندن قاسم خانه ترک اولنخله، بونک طرفندن

تشکیل اولنان خائفه مرکز اتخاذ اولمشدی.
او وقتدن قاله بعض جوامع شریفه وسائر
مؤسسات اسلامی خرابه لری وارددر. اهالیسی
تاتاری الاصل اولوب، بر محله سی البوم اهالی
اسلامیه ایله مسکوندر. قضا سنک ۱۲۶۰۰۰
اهالیسی اولوب، ۵۰۰۰ دن زیاده سی مسلدر.
قاسمی { ایران شعرا سندن بروجه آتی بر
قاج ذاتک مخلصیدر :

— برنجیسی قاسمی جنابدی که « قاسم »
ماده سنده ذکر اولندی.

— ایکنجیسی صاحب توفی، که عن اصل هراتلی
ایکن، (تون) قصبه سنه انتقال، واوراده وفات
ایتشدر. طقوزنجی قرن هجریده یاشامشدر.
درویش مشربلی بر شاعر ماهر ایدی. (تون)
فارسیده کلخان دیمک اولدیفندن، شوییتی قصبه
مذکوره یه هجرتی حقنده سولشدر :

از همت بلند نباشد که قاسمی
شهر هری گزارد وقانع بتون شود

— اوچنجیسی (مولانا مجد الدین) خراسانده کی
خواف قصبه سندن اولوب، ابتدا هراتده اقامت،
بعده سیستانه عزیمتله، فرمده وفات ایتشدر.
شیخ سعدی شیرازینک کلمستانی طرزنده « روضه
الخلد » عنوانیله برکتاب یازمشدر. شوربای
اونکدر :

پیوسته پیاد لعل شیرین فریاد
میکرد زلفشکائی خود فریاد
جان داد نیافت کان دل از شیرین
شیرین میکفت وجان شیرین میداد

— دردنجیسی عن اصل اردستانلی اولوب،
اصفهانده وفات ایتشدر. شویت اونکدر :

خوش آن غضب که همان لحظه ییکناهی من
شود عیان ودرآی بعدر خواهی من

— بشنجیسی (شیخ ابوالقاسم بن ابی حامد)
کازرونلی اولوب، ملا میرزا جانک شاکرداننددر.
شویت اونکدر.

زاجزای وجودم هریکی درد ذکر دارد
طیب درد مند ازمن کدامین درد بردارد

قاسه { وآلمایجه قاشاو (Kassa, Kaschau)
مجارستانک شمال جهتنده وپشته نک

تقریباً ۲۰۰ کیلومتره شمال شرقیسند (آباوی
تورنه) ایالتنک مرکزی برشهر اولوب، ۲۶۱۰۰

اھالیسی ، آقادیاسی ، قتولیک پاپاسلرینه مخصوص مدرسه‌سی ، حقوق مکتبی وسائر مکاتب طالبه‌سی ، کتبخانه‌سی ، تجارت اوطه‌سی ، تیاتروسی ، متعدد مصنع کلیسالری ، ایچ یاغی ، کاغد ، باروت ، چوخه وسائر فابریقه‌لری ولهستانله ایشلک تجارتی واردرد.

قاسیتزیده } (Cassitrides) « قلا ی
« آطه‌لری » دیمک اولان

بو اسم یونان قدیم جغرافیونی طرفندن آوروپانک غرب شمالی طرفلرند بوطاقم جزایره ویرلشدرد، که بو آطه‌لره ابتدا فنیکه لیلر ، بعده قارتاجلیلر ونهایت رومالیلر یناشوب ، قلا ی اخراج ایتشلردرد . انکتره‌لر مک جنوب غربی کوشه‌سی قارشیسند (سورلینکه) آطه‌لری اولدقلری مظنون ايسه‌ده ، بونلرده شمیدیکی حالد مدکور معدندن اثر یوقدر .

قاسیکاره } (Cassiquiare) آمریکای
جنوبیده (وئزوله) نکجهت

جنوبیه‌سند برنهر ودها طوغریسی طبیعی برجدول اولوب ، (اورنوق) ایرماغندن منبعندن تقریباً ۳۰۰ کیلومتره آشاغیده برقول صورتنده ایرله‌رق (آمازون) ایرماغنه تابع (ریونفرو) نهر عظیمه دوکیلور . بوایکی جسم ایرماق آره‌سند کوزل بر طریق اختلاط آجوب ، درینلکی دخی حد وسطی اوزره ۱۰ متره قدر ايسه‌ده ، هر موسمه سیر سفاشته صالح دکلدر .

قاسینو } (Cassino, San Germano)
ایتالیانک جنوب جهتنده تره‌دی لابور ایلتنک‌سوره

ایالتنده وسوره‌لر ۴۲ کیلومتره جنوب شرقیسند بر قصبه اولوب ، ۵۴۷۰ اھالیسی واوستند کی طاغده سنت بنو آ طرفندن آپولونک عبادتنه مخصوص بر معبد خرابه‌لری یرینه یابلس مشهور برمناستری واردرد .

قاسینی } (Cassini) مشاهیر هیئت
شناسانیدن اولوب ۱۶۲۵ ده

نیسه جوارند طوغمش ؛ و بولونیه دارالفنوننده هیئت عملی اولوب ، بولونیه سناتوسی و باباطر فندن بعض فنی و سیاسی مأموریتلره تعین اولندقدن صکره ، فرانسه یه جلب اولنهرق ، پارسده برلشمش ؛

ومشتری وزخلک بر چوق پیکلرینی کشف ایله ، مشتری و صریح وزهره‌لر کند ی محورلری اوزربنه اولان حرکتلرینی تعین ایتش ؛ و بر طاقم ازیاچ ایله هیئته متعلق بعض آثار معتبره بر افشدر . ۱۷۱۲ ده ۸۷ یاشنده وفات ایتشدرد . — اوغلی وتورونی دخی علم هیئته انتسابله فرانسه رصد خانه‌سک اکلانه ومملکت مذکوره‌لر طول و عرضلرینی تعینله خریطه‌سک اتمامه دخی خدمت ایتشلردرد .

قاسیوس } (Cassius) اسکی روما مشا
هیرندن اوج ذاتک اسیدرد :

برنجیسی (قاسیوس ویسینوس) اوج دفعه قونسلوس اولوب ، بعض غالبیلره ده نائل اولدندن صکره ، کندیس ی زادکادن اولدینی حالد ، اراضی مضبوطه‌لر عوام اھالی ایله متساویاً تقسیمی تکلیف ایتدیکچون ، سناتو طرفندن اتهام اولنهرق ، میلاددن ۸۶ ؛ سنه اول (تارپلیان) قیاسندن اوچور بلهرق ، اتلاف اولنشدرد .

— ایکنجیسی (قاسیوس اوتکیونوس) سردار
لردن اولوب ، قراسوس ایرانیلره مغلوب اولدقد ، کندیس ی سوریه یی محافظه ایدیلش ایدی . بعده بومپوس ایله قیصر آره‌سند ظهور ایدن محاربه داخله‌ده برنجینک طرفنی التزام ایدوب ، قیصرک البته اسیر دوشدیک حالد ، عفو اولنش ایکن ، صکره بر وئوسک همشیره‌سنی تزوجله ، بونکله ودیکر بعض آدمیلرله بالاتفاق ، قیصری قتل ایتش ؛ و بعده افریقیه یه یکمش ايسه‌ده ، اوراده طیانهمیوب ، آسیایه صرورله ، اوراده کلیتیلسی عسکر تدارک ایدهرک ، ماکدونیه‌ده بروئوس ایله برلشمش ؛ و قبل میلاد ۴۲ تاریخنده فلپ جک اووه‌سند آنتوان ایله اوقتاووک عسکرله محاربه ایدوب ، مغلوب اولنجه ، کندینی اتلاف ایتشدرد . کندینه روما مشاهیرینک اخیری نظریله باقیلور .

— اوچنجیسی (آویدوس قاسیوس) ینه
سردارلردن اولوب ، مارق اورل طرفندن سوریه‌ده کی اردونک قیادتنه تعین اولنقله ، ۱۶۳

تاریخ میلادیسند ایران عسکرینه غالب کلنج، کب غرور ادوب، ۱۷۵ ده اردوسنه کنديني امپراطور طانمخس ايسده، اوج آي صكره وفات ايتشد.

قاسيوپه (Cassiopee) اساطير يونانيه به } كوره كويا حبش حكمداري (كنيا) نك زوجهي اولوب، (تيريده) تعبير اولان دكيز پرلرینه قارشي حسن وجالده ادعاي رقابته قانقيشديندن، دكيز الهي زعم اولسان (نبتون) غضبه كلوب، دكيزدن بر طاقم جانورلر اخراجله مرقومه نك ملكني تحريب، وكنديسي قيزي (آندرومده) ني دخي بوجانورلر آتفه مجور ايتمش؛ وبعده كنديسي كويا بر برج سمايه تحويل اولمش، كه برچيدر.

قاسيون (Cassius Mons) دمشق شامك } اوستنده يفي غربيده ممتد اولان برطاغ اولوب، مقامات ومقابر صلهاسي وهاره وسائر غرابي چوق اولغله، اسكيدن بري نظر قدسيته بالقده در.

قاش } قونيه ولايتنك تكه سنجاغنده } وآنطالابه نك ۶۲ كيلومتره غرب جوييسته اوله رق اورمانله مستور تپه لرله محاط براووده ودمير صويك كنارنده كاش قضا مركزي بر كوچك قصبه اولوب، ۲۰۰۰ اهاليسي، ۱۰ جامع ومسجدي و ۴ مكتب ابتدائي وارد. — قاش قضاسي ولايت وسنجاغك منتهاي غرب جوييسته مثلك الشكل بربر اولوب، شرق شمالي جيتندن ينه اوسنجاغك المالي قضاسيله، غرباً آيدن ولايتنك منتشا سنجاغيله، جنوباً دخي آق دكيزله محاطدر. قضا ۶۵ قريه يي حاوي اولوب، ۲۲۸ ي تركه لسانيه متكلم روم (؟) وقصوري كاملاً مسلم اولوق اوزره، ۳۹۰۰۰ اهاليسي وارد. اراضيسي ۷۴۸ ۶۵۰ دونمدن عبارت اولوب، نصي مزروع ونصف ديكری غير مزروعدر. فضاءك شمال وشرق طرفلری طاغلق اولوب، اكثر طرفلری اورمانلرله مستورد. اورته طرفی ايه واسع براووه تشكيل ايدوب، ايچندن دمير مونه ريله ديكر بر قاج چای آقار. هواي معتدل وساغلام وطورايغی منبت اولوب، بقدای، آربه،

چاودار، مصر، نخود وسائر جوبانله ميوه لرك انواعي حاصل اولور. اهالي اسلاميه سي زراعتله وخرستيائلي تجاروت وصنعتله اشتغال ايدر. اخراجاتي (قالپماكي) اسكه سندن و (ميره) ليانندن چيقوب، اورالر ايكي هفته ده بر برانكاي واپوري دخي يناشير. اهاليسي ييننده (صاري كچلي)، (حساملي) و (طاغلي) عشيرتلي دخي بولوب، بولر آلان خيمه نشين وحيوانات يتيشديرمكه مشغولدرلر.

قاش (Cach) چينك شمال جهتنده واقع } قولجه ايائنده بالقاش كولنه دوكان (ايلى) ايرماغنه تابع برنهر اولوب، تيان شان سلسله سنه مربوط خاوتن طاغندن نبعالده، غربه طوغري منبت وكوزل صرطالي حاوي بروادي ايچنده آقهرق، ۲۵۵ كيلو متره لك جريانندن صكره، قولجه نك ۴۸ كيلومتره جنوب شرقيسته مذكور ايرماغه دوكيلور.

قاش } افغانستانده سيستانك شرق جهتنده } وقندهارك ۲۷۵ كيلومتره غربيده اوله رق هلمند ايرماغنه تابع (قاشرود) نهرينك صول كنارنده قضا مركزي بر قصبه در.

قاشان } ايرانده كي كاشان شهرينك اسم } معرييدر. [«كاشان» ماده سنه مراجعت.]

قاشاو (Kaschau) } «قاسه» ماده سنه } مراجعت.]

قاشرود } افغانستانده برنهردر، كه كوه } سياهك جنوبي مائله سندن نبعالده، جنوبه وبعده جنوب غربيه طوغري آقهرق، قاش قصبه سنه واصل اولدقن صكره غربه طوغري دوزر، وهلمند ايرماغنه دوكلدكن صكره. اونكله برابر سيستانك (نيزار) بطاقلنده نابديد اولور. مجراسي تقريباً ۵۰۰ كيلومتره اوزونلغنده در.

قاشل (Cashel) ايرلانده ده مونستر } اياتنك (تيراري) سنجاغنده } وقلونلك ۲۱ كيلومتره شمال غربيسته بر قصبه اولوب، ۸۲۵۰ اهاليسي ووقيله مونستر دولتنك مركزي بولمش اولغله، بعض اينه وآنارعتيه سي وارد.

چاك اوزرنده قضا مركزى بر قصبه اولوب،
۵۷۰ اهالیسی وارد.

قاضی (ابو طالب محمود بن علی التیمی
الاصفہانی) مشاهیر قضا اولوب،
اک زیاده علم اخلاقده شهرت بولش؛ و بو عله
«التعلیقه» عنوانیه مشهور بر کتاب تألیف ایتشد.
اصفهانده خیلی وقت خطیب اولوب، ۵۸۰
تاریخنده وفات ایتشد.

قاضی (ایران شعراسندن درت کشینک
مخلصیدر)

برنجیسی (قاضی راضی بن قاضی مسعود) که
اکثر علومده بد طولی صاحی اولوب، هندستانه
رحلتله، اکبر شاهک احسانه نائل اولورق،
وطنه عودت ایتشدی. شویت اونکدر:
برمن شب هیران تو رحمت که چون شمع
میسوزم و جان میدم و چاره ندارم
— ایکنجیسی (عبدالله رازی) فضلاند
اولوب، (ری) قاضیلغنده اصرار عمر ایتشد.
شویت اونکدر:

دوروز شد که وفا میکند نمدانم
که تاجه مصلحت آن شوخ بیوفا دیده
— اوچنجیسی قزوینی اولوب، مملکتده
قاضی ایدی. شویت اونکدر:
حسن تو ز خط ربه اعجاز کرفته
انجام تو کیفیت آغاز کرفته
— دردنجیسی (محمد معصوم) شوستر قاضیسی
ایدی. شویت اونکدر:

کیم که در لباس توان کرد عاشق
دیوانکی چه گونه توان در لباس کرد
قاضی احمد (مشاهیر خطاطیندن اولوب،
مولوی درویش علیدن
اجازت آلمش؛ و یکرمی قدر مصاحف شریفه ایل
بخاری شریف، مصابیح و مشارق کبی بیوک کتابلر
و برجوق دلائل خیرات یازمش؛ و ۱۱۴۱ ده
وفات ایتشد.

قاضی اعز (« ابن قلاؤس » ماده سنه
[مراجعت.]

قاضی القضاة (ذوالنون شهاب الدین
احمد بن الحنبل بن سعاده
الحوی) مشاهیر علما و فقهادن اولوب، اکثر
علومدن بهره سی و طبیعت شمیه سی وار ایدی.

قاشوٹ (Kaso) جزایر بحر سفیدک
منتهای جنوبنده و (کره)
جزیره سیله کریدک (سیدرو) برونی آره سنده بر
آطه اولوب، ردوس سنجاغنه ملحق بر قضا تشکیل
ایدیور. کریدک مذکور برونک ۵۰ کیلومتره
شرقده و ۱۵° ۳۵ عرض شمالی ایل ۲۵° طول
شرقیده واقع اولوب، مساحت سطحیه سی تقریباً
۱۰۰ مربع کیلومتره و اهالیسی ۸۵۰۰ کشیدر.
بونلردن یالکیز ۱۰۰ ی مسلم و قصوری روم
اولوب، باشلیجه کیمچیلکه مشغولدرلر. سواحلی
قیالزله محاط اولوب، لیانک آغزی دخی طار
و مخاطره ایدر. بو آطه ازمته قدیمده یالکیز بالیه
مشهور ایدی. بعده قورسانلر ملجی اولشیدی.
قرون وسطاده هونلردن و سائر اقوام وحشیه تک
هجومندن ترک وطن ایدن بر طاقم آرنآؤدلر بو
جزیره یه هجرت ایدرک، ایتدکری تجارت بحریه
ایل آطه یی خلی اعمار ایتشلا ریسده، یونان اختلالی
صره سنده بونلر طاغیلوب، بعده روم اهالی ایل
اسکان اولمشدر.

قاشوئیره (Cachoeira) آمریقایی
جنوبیده برازیلیا ممالک مجتمعه.
سنک (باهیا) جمهوریتنده و باهیته ۱۰۰ کیلومتره
شمال غریبسنده و همنای برنهرک اوزرنده قضا
مركزی بر قصبه اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالیسی
و یک مقبول توتونیه جوارلرنده حاصل اولان
قهوه، پاموق و میوه تجارتی وارد.

— ینه برازیلیانک (ریوگرانده دوسول)
جمهوریتنده و (یاقوشی) نهرینک سیر سفائنه صالح
اولان قسنک منتهاسنده دخی بو اسمله بر قصبه
اولوب، ۴۰۰۰ اهالیسی و ایشلک تجارتی
وارد.

قاشیره (Kachira) روسیه تک (توله)
ایالتنده توله تک ۸۰ کیلومتره
شمال شرقیسنده و (اوقه) نهری اوزرنده قضا
مركزی بر قصبه اولوب، ۵۰۰۰ اهالیسی،
دباغخانه لری و بال موی اخراجاتی وارد.

قاشین (Kachin) روسیه تک (تور)
ایالتنده و (تور) تک ۱۳۵ کیلو
متره شرق شمالیسنده (وولفه) ابرماغنه تابع بر

قاضی حسین { (ابوعلی بن محمد المروزی)
 مشاهیر فقهاء شافعیه دن
 اولوب، امام الحرمین و غزالی کبی کبار علمائک
 تألیفاتنده کمال شهرتندن القاضی دیه ذکر اولنور.
 طول مدت تدریس و افاده ایله مشغول اولمش؛
 وفقهده «التعلیقه» عنوانیله بر کتاب و سائر
 بعض آثار براقشدر. ۶۲۴ تاریخنده مرورود
 ده وفات ایتشدر.

قاضی رشیدالدین { (ابو حفص عمر
 بن مظفر الفهری)
 مشاهیر شعرا و کتابدن اولوب، مصر و شامده
 خدمات دیوانیهده بولنش؛ و ملوک و اکابر زمانی
 حقنیده بر چوق مدحیه لر سولمشدر. ۶۳۸
 تاریخنده ۷۵ یاشنده وفات ایتشدر. شو قطعه
 جمله اشعارندندر:

لاستام الزمان عبیدت دهرآ
 وقد اسلت واتسع المضیق
 فما منهم بغوث اقول هذا
 ولكن كل من فهم يعوق

قاضی زاده { (احمد شمس الدین افندی)
 دور سلطان مراد خان

تألید مشیخت اسلامیه مسندینه واصل اولان
 علادان اولوب، ۹۱۸ تاریخنده دنیا به کلش؛
 وعلی الاصول تحصیل علم ایله دور مدارس ایدرهک،
 چوی زاده و ابوالسعود افندی کبی مشاهیر
 عصرندن استماع علوم ایتدکن صکره، ۹۶۳
 حلب قاضی اولمش؛ و بر مدت متقاعد اولدقندن
 صکره مفتش و ۹۷۱ ده استانبول قاضیسی،
 ۹۷۴ ده روم ایلی قاضی سکری اولمش؛ و صدر
 اعظم محمد پاشا ایله بیلرندن برودت حاصل
 اولمشله، ادرنه به هجرت مجبور اولوب، اورا
 دارالحدیثنده تدریسه مشغول ایکن، اوغلنک
 وقوع وفاتی اوزرینه، درسعاده هودت ایدوب،
 اوصرهده جلوس ایدن سلطان مراد ثالث اتفاتنه
 مظهر اولهرق، سلیمانیه دارالحدیثه نقل بیورلمش؛
 و ۹۸۳ ده ثانیاً صدر روم ایلی اولوب، ۹۸۵ ده
 مقام فتوایه ارقا اولنش؛ و ایکی بیجق سنه امور
 فتوای بمدالاداره، ۹۸۸ ده ارتحال ایتشدر.
 عالم و عادل بر ذات اولوب «هدایه» به شرحی

بدی شامده قاضی القضاة اولوب، کندیس
 ۶۲۶ تاریخنده دمشقده طوغش؛ و اوراده
 تحصیل علوم ایتدکن صکره، مصره عزیمتله، بض
 قاضیقلرده بولنش؛ و بده وطنه دعوت اولهرق،
 قاضی القضاة اولمش؛ و بک چوق خلق کندیسندن
 مستفید اولدقلمی کبی، کندیس دخی آخر
 عمرینه دک تحصیل علمدن فارغ اولوب، یکرمی
 علی حاوی بیوک بر کتاب تألیف، و بر چوق کتب
 مشهوره بی شرح و یا نظمه تحویل ایتشدر. ۶۹۳
 تاریخنده دمشقده وفات ایتشدر. شو برایکی بیت
 جمله اشعارندندر:

اما سواک فبا به لا اطرق
 حمی کریم جوده متدقق
 ما ان يخاف بطل باک واقف
 ظما و بحر نذاک طام مفدق

قاضی ایاس { (ابو وائله ایاس بن
 معاویه بن قره بن ایاس
 بن هلال المزنی) عقل و ذکاوه و فصاحت و سرعت
 اتقالدله اسمی ضرب مثل حکمنه یکمیش بر ذات
 اولوب، جد اعلاسی ایاس بن هلال صحابه دن
 ایدی. فقه و حدیثده دخی اعلم زمان اولوب،
 عمر بن عبدالعزیزک زمان خلافتنده بصره قاضیسی
 اولشیدی. وفرت فراست و سرعت انتقالی حقنیده
 خوارق عاده قیلندن بر چوق امثال و نوادر
 منقولدر.

قاضی باقلانی { [ابو بکر باقلانی]
 ماده سنه مراجعت.]

قاضی بغداد { (قوام الدین یوسف)
 مشاهیر علمادان اولوب،

عن اصل شیرازی اولدینی حالدله، فتحندن اول
 طول مدت بغداد قاضیسی بولنش؛ و ابن اردبیل
 تنه سنده ماردینه و بر مدت صکره درسعاده
 رحلت ایدرهک، سلطان بایزید خان طرفندن
 بعض مدارس نصب اولنش؛ و سلطان سلیم خانک
 اوائل سلطنتده ارتحال ایتشدر. «تجریده» ایله
 «نجم البلاغه» بی شرح، و مقدمات تفسیری حاوی
 بر کتاب تألیف ایتشدر. بعض حواشی دخی
 یازمش ایسهده، و فائنده اولادی کوچک یاشده
 بولنقلندن حفظ اولنه مامشدر،

تبریزه تدریسه مشغول ایکن ، یاوز سلطان سلیم خان حضرتلری شهر مذکور قیغ ایتدیکنده ، کندیسینی معتلرنده آلهرق ، درسعاده کتیرمش ، ووظیفه تخصیص ایتملرایدی . بیده مصره کیدوب ، اوراده عصیان وادعای سلطنت ایدن خانی احمد پاشایه تابع اولدیفندن ، ۹۳۰ تاریخنده اونکله قتل اولمشدر . شعر وانشاده مهارتی وحسن خطی دخی وار ایدی . ابن خلکانک مشهور « و فیات الایعبان » فی فارسی به ترجمه ایتشدر .

قاضی شریح { (ابوامیه — بن الحرث الکندی) کبار تابعیندین اولوب ، جاهلیت زمانه یتیشمش ؛ وعهد خلافت جناب فاروقیده کوفه قاضیسی اولوب ، طول مدت کمال عدالتله قاضیق ایتمش ؛ وحضرت علی (رضه) زمان خلافتلرنده بونک حضورنده برذی ایله سرافقه اولمش ایدی . فقهده کی وثوق ومعلوماتیله برابر شعری ومزاح ولطایفی دخی وار ایدی . حقنده بر چوق نوادر منقولدر . ۸۷ تاریخنده ۱۲۰ یاشلرنده وفات ایتشدر .

قاضی عیاض { (ابوالفضل — بن موسی البحصی) مشاهیر محدثین وادادان اولوب ، ۴۷۶ تاریخنده سبته قصبه سنده طوغمش ؛ واندلسه کچکدک ، قرطبهده وسائر مراکز علومده تحصیل علم واستماع احادیث شریفه ایتمش ؛ وطول مدت سبتهده وبر آره ائوده غرناطهده قاضیق ایدوب ، نهایت مراکشه رحلتله ، ۴۴۰ تاریخنده اوراده وفات ایتشدر . مسلمک کتابنه « کتاب الکمال » عنوانیله بر شرح یازدینی کئی ، ینه حدیثده « انوار المشارق » عنوانیله بر کتاب یازمش ؛ وحديث ام زری شرح ابله ، « التذیبات » عنوانیله غریب حدیث حقنده بر کتاب تألیف ایتمش ، وسائر کتب مفیده دخی بر ایشدر . بر چوق اشعاری دخی اولوب ، شو ایکی بیت او جله دندر :

انظر الى الزرع وخاماته
تحكى وقد ماست امام الرياح
کتیبه حضراء مهزومه
شقایق النعمان فیها جراح

قاضی کوی { (استانبولک قارشیبنده واستانبول بوزانینک

وسائر کتب علییه حاشیه لری وتعلیقاتی وبعض مبراتیده واردر . قاضی عسکرلرک روم ابلی وآناتولی بکریکیرینه تقدمنه وسائر بعض مراسمه حرمتلرینه سبب اولمشدر .

قاضی زاده { (محمد طاهر افندی) دور مسند فتوایه واصل اولان علمادان اولوب ، قضاتدن توقادلی عمر افندیکنک اوغلیدر . ۱۱۶۴ تاریخنده دنیایه کلوب ، تحصیل علم ایتدکن صکره ، طریق قضایه سلوکه ، آناتولی وروم ایلنده بر چوق قضاارده بولندقدن صکره ، ۱۲۳۳ ده استانبول قاضیسی ، ۱۲۴۰ ده آناتولی قاضی عسکرلی اولوب ، ۱۲۴۱ ده مسند فتوایه ارقا اولمش ؛ وطائفه باغیه کنک الفاسنه فتوی ویروب ، مظهر التفات واحسان اولمش ایدی . ایکی بیچق سنه امور فتوایی اداره ایتدکن صکره ، ضعف پیرسنه مبنی ، مستوفی معاشله تقاعد اولمش ، ۱۲۵۴ ده وفات ایتشدر . طرق اثنا عشره دائر « نوریه » عنوانیله بر رساله سی وبر قادیبه تکبیه سیله دیگر بعض اوقافی واردر .

قاضی زاده { (قاسم افندی) ابوالفتح سلطان محمد خان ثانی ورینک مشاهیر علماسندن اولوب ، پادشاه مشارالیه کنک التفاتنه مظهر اولمش ، وحضورلرنده علمای معاصرینیه دفعاتله مباحثه ایتشدر . پدری قسطنطونیده قاضی وکندیسی استانبوله جلب اولنمزدن اول تیره ده مدرس ایدی . درسعاده ورودنده مدارس ثماندن برینه مدرس وبیده بروسهده قاضی اولمش ایدی . سلطان بایزید خانک جلوسنده ثانیاً بروسه قضاسنه نصب اولنوب ، قبول ایتمه مشایسهده ، جبراً کوندریلرک ، ۸۸۹ تاریخنده اوراده وفات ایتشدر . علوم ریاضیهده دخی وقوفی وار ایدی . لنجلیکنده سمرقنده سیاحتله ، اولغ بکک مدرسه مشهوره سنده تحصیل علوم وفنون ایتمش اولدینی مظنون اولوب ، اوراجه (قاضی زاده رومی) دینکله شهرت بولمشیدی .

قاضی زاده { (ظهیر الدین اردبیلی) مشاهیر علمادان اولوب ، بلاد عجمده تحصیل علوم ایتدکن صکره .

مهرمهده کی مدخلک جنوبی کوشه سنده بر بلده اولوب، اسکداره تابع و پایتختدن معدود در. شمال شرقی جهتده حیدر پاشا و غرب جنوبی طرفنده مهردار و موده محله لری بولنوب، آرقه - سنده چاطلیجه نیلرینک اتکارنده و مهرمه ساحلنه دک اوزانان دوز برلرده قزیل طوبراق، آجی بادم، ارن کوی و سائر باغریله کوشکری بولنیور. قاضی کونیک دائره بلدیسه تابع اولان بو ملحقاتیله برابر اهالیسی ۵۰۰۰۰ دن زیاده اولوب، علی الخصوص موده ایله مذکور ملحقاتنک اعتدال و لطافت هوا سیله منظره لرینک دلکشالی سایه سنده کوندن کونده مقدار اهالی و معموریتی آرقنده در. استانبول ایله قاضی کوی و حیدر پاشا و موده و سائر اسکله لری آرمه سنده هر ساعت واپورلر ایشلدیکی کبی آناطولی دیمیر یولنک دخی مبدئی حیدر پاشاده اولغله، بو یول اسکله ایله ملحقاتی آرمه سنده هر ساعت اختلاطه واسطه اولیور. — قاضی کوی پک اسکی اولوب، میلاد عیسادن ۶۷۶ سنه اول یونانک (مغاره) خطه سندن بر طاقم مهاجرلر اورایه هجرت، و (یزانسه) نك تأسیسندن ۱۷ سنه اول وضع اساس ایدهرک، (فارخدون) اسمیله بر قصبه تشکیل ایشلردی، که بونک اهالیسی کندلیرینه اداره اولنوب، استانبول بوغازینک جنوب شرقی ساحلنده بولان یرلری دخی تصرف ایشلردی. بعده ایران شاهی اسفندیارک یدضبطنه کچوب، اسکندرک خروج و وفاتندن صکره (یتنیا) دولته تابع اولمش؛ و بر آره اق مهردادک ضبطنه کچدکن صکره، نیقومدیا (یعنی ازمد) معااهده سیله رومالیره ترک اولمشدی. میلادک ۴۵۱ تاریخنده بوقصبه ده بر یوک مجلس روحانی عقد اولنهرق، (اوتخی) مذهبنک بطلانه قرار ویرمشدی. خرسقیانلقدن اول فارخیدونده شمسدن کنایه اولان (آپولون) ک عبادتنه مخصوص بیوک بر معبد بولندیکی کبی، حیدر پاشا چایرنده دخی عشق الهه سی زعم اولنان زهره آینه نه مخصوص بر معبد وار ایدی. بونلرک و سائر آینه عتیقه نك اتقاضی یزانس ایمپراطورلری زماننده قسطنطینیه معبد و سرایلرینک بنا سنده

قوللانقی اوزره قالدیرلشدی. استانبولک قهنده فارخیدون قصبه سی خراب اولوب، بعده هر نه سیه مبنی ایسه، قاضی کوی اسمیله بعض کبرا صیفه لرینی حاوی کوچک بر کوی صورتنه کیروب، یقین وقته کلنجیه قدر او حالده قالمش ایکن، بوضوک و قتلرده بردن بره توسع و فوق - العاده کسب عمران ایتکه باشلامش؛ وهله موده جهتی اک زیاده اجنیلرک رغبتی قراغشدر.

قاضی کوی { بواسیله بلغارستانده وادرنه } ولایتنده درت بش کوچک

قصبه ویا بیوک قریه واردر.

قاضی کوی { آبدین ولایتنک دکزلی سنجاغنده و دکزلی ایله

سرای کوی آرمه سنده اولهرق مندرس نهرینک جنوبی ساحلنده بر قصبه اولوب، جمله سی مسلم اولقی اوزره، ۴۰۰۰ اهالیسی و آلاجه دستکاهلری واردر.

قاضیمیر { « حسین قاضیمیر » ماده سنه قاضیمیر { مراجعت.]

قاضی هروی { (ابو عاصم محمد بن احمد العبادی) مشاهیر

علما و فقهای شافیه دن اولوب، ۳۷۵ تاریخنده هراتده طوغمش؛ و اوراده و بعده نيسابورده مشاهیر علمای عصرندن تحصیل علم ایتدکن صکره، بر جوق وقت سیاحتله اکال تحصیل ایتش؛ و برجوق طبیه یتشددیردکن صکره، ۴۵۸ ده وفات ایتشدر. « ادب القضاة »، « الهادی »، « المبسوط »، « طبقات الفقهاء » کتب ممتبره سی جمله تألیفاننددر.

قاطول { سامرا قرینده دجله دن آیریلیر بر جدول اولوب، بر طاقم

اراضی واسعه سقی ایتک اوزره، هارون الرشید طرفندن حفر ایدمش؛ و باشنده (ابوالجند) اسمیله بر قصر یابلش ایدی. — بونک اوست طرفنده وقادسیه قرینده دخی نوشیروانک یابدیرمش اولدینی (القاطول الکروی) اسمیله دیگر بر جدول اولوب، نهر وانه منتهی اولوردی.

قاعون { اندلسده دانیه قرینده یوکسک بر طاغ اولوب، ایکی کونلک

مسافه دن کوزکدیکنی یاقوت حموی بیان ایدیور.

قاغایان { (Cagayan) فیلیپین جزایرینک
اڭ بیوکی اولان (لوسون)

جزیره سنک قسم شمالیسنده برارماقدر، که جزیره مذکوره نك اڭ بیوڪ نهري اولوب، جنوبدن شماله جریان ایدر. مجراسی اطرافنده بولنان ایالتہ دخی بواسم وریلیر. - جزایر مذکوره دن مینداناؤ جزیره کبیره سنک اسپانیه تابع قسمنده برقصه وینه جزایر مذکوره نك جنوب جهتده برقاچ کوچک آله دخی بواسمه یاد اولنور.

قاغو { (Kago) جاپونیه نك کوسو جزیره
کبیره سنده (ساجومه) ایالتنده

وقاغوسیمه نك ۴۲ کیلومتره جنوب غریبسنده اوله رق ساحل جنوبینک برقوبنده واقع بر شهر اولوب، ۲۴۰۰۰ اهالیسی واردر.

قاغوسیمه { (Kagosima) جاپونیه نك
(کوسو) جزیره کبیره.

سنده توکیونک ۱۰۰ کیلومتره جنوب غریبسنده و (ناغاساکی) نك ۱۵۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده اوله رق همنای اولان کورفزک ایچنده ۳۵' ۳۱° عرض شمالیده واقع ایالت مرکزی بر شهر اولوب، ۵۴۳۱۵ اهالیسی وچینی، اسلمه وپاموق اییلك فابریقه لری واردر. وقتیلهدا بیوڪ اولوب، ۱۸۶۳ ده انکایز دونماسی طرفندن طوبه طوتیله رق، احراق اولمشدی. - ایالتک ۱۲۹۰۲۸۱ اهالیسی واردر.

قاغوسیمه کورفزی { (Baie de)
(Kagosima)

جاپونیه ده (کوسو) جزیره سنک ساحل جنوبیسنده قره لک ایچنه دیرن کیرمش برکورفز اولوب، جنوبدن شماله طوغری یعنی آغزندن منتهاسنده ک بوی ۸۰ وشرقدن غربه اکی ۱۰ ایله ۱۸ کیلومتره آره سنده در. کورفزک اورتہ سنده وقاغوسیمه شهرینک قارشیسنده (ساقوره) جزیره سی بولنیوز، که قطری سکز اون کیلومتره اولقی اوزره، دائروی. الشکل اولوب، اورتہ سنده (میتا که) اسمیله سونمش بربرکافی واردر، که انکلیری پورتقال آغاچلریله مستورددر. بو آطه نك ایچ طرفنده کورفز دها محفوظدر.

کورفزک سواحلی اشجار ونباتانه مستورکوزل تپه لردن عبارت اولوب، صولری سواحله بیه بک دریندر.

قاف { (جبل قاف، قاف طاغی) یوڪك
واوزون بر طماغ اولدینی معلوم

اولوب آتجیق، محلتک تعیننده اختلافات کثیره وقوع بولمغه، افسانه پرستان بوبابده برچوقی مصالار ایجاد ایتمشلردر. اسمندن تعریفندن آکلاشلدیفنه کوره، برصورت مهمه وموهومده ذکر اولنان بوطاغ (قافقاس) سلسله جبالدن بشقه برشی دکلدر. قافقاس سلسله جبالنک بر اوجی بحرخرزک ساسل جنوبیسنی تعقیب ایدر، (البرز) جبیل مشهوری دخی بوکا مربوط اولدیفندن، اڭ اول (کوه قاف) ایران اساطیرنده مذکور اولوب، سیرغ طیر موهومنک مکانی زعم اولوردی. آسیای غریبده قافقاس سلسله جبالنک اهمیتتی معلوم اولمغه، بوطاغ حقنده ایرانیلرک اساطیری سائر اوجهت امنه دخی سرایت ایدوب نیجه غریب اعتقادلر تولید ایتمشدر.

قافر { وقافریه (Cafres, Cafre)
[«کافر» و «کافرستان» ماده لرینه

مراجعت.]

قاف زاده { اون برنجی قرن هجری
عثمانلی شعراسندن وقضاندن

اولوب، بر تذکرة الشعراسی واردر. ۱۰۲۱ تاریخنده وفات ایتمشدر.

قافقاس { (Caucase) آسیا ایله آوروپا
آره سنده برجدار یرنجی طومقی

اوزره، قره دکیزدن بحر خزره ممتد بیوڪ بر سلسله جبال اولوب، قره دکیزده کرج بوغازی قرینه آنایه نك اوستندن باشلایه رق، غرب شما. لیدن شرق جنوبیه طوغری اوزامغله، بحرخرز ساحلنده باکویه قدر ممتد اولور. بوی تقریباً ۱۲۰۰ کیلومتره اولوب، اورتہ جهتده یعنی (داربال) بوغازی جوارنده وسطی صورتده اکی ۹۰ کیلومتره ایسه ده، بوتک صاغ وسول جهتده وسعتی آرتوب، مثلاً (البرز) طاغنک بولندینی محله اکی ۲۰۰ کیلومتره دن آشاغی دکلدر. بریلیر یعنی تاتارلر، کرجیلر وسائر اهالی محله

بوسله‌یه (بالوز) نامی ورلر . تزکده (قاف طاغی) دخی دبرلر . قافقاس سلسله جبالی بر تک صره صورتنده اوزانموب ، اکثر یرلنده متوازیاً اوزانیر بر قاج شعبه ایقسم ایدر . بوشعبلر بر جوق یرلده برلشوب ، بر صره دوکوملر تشکیل ایتدکن صکره ، ینه آریله‌رق ، بر طاقم قبالی حوضلر تشکیل ایدرلر ، که بونلرک ده جبالک انکرندن آقوب طولبلانان صولرک جریانه یول ویره‌جک برر مخرجلری واردر . بو حال قافقاس سلسله جبالنه مخصوصدر . اک یوکسک محلی (قوبان) ایله (ترک) منابی آره‌سنده و $۴۳^{\circ}۲۱'$ عرض شمالی ایله $۴۰^{\circ}۶'$ طول شرقیده واقع (البرز) جبل مشهوری اولوب ، ۵۶۶۵ متره ارتفاعی واردر . سونمش بر یرکادن عبارت اولان بو طاغک نیمه‌سی آت فعلی شکنده اولوب ، اسکی برکاکت آغزینی آکدیر یور . ایکنجی درجه‌ده‌کی ذروه‌سی وسطنده و مذکور داریال بوغازینک غرب جهتنده واقع (نازبک) طاغی اولوب ، ۵۰۶۵ متره ارتفاعی واردر . کرک بو ایکی جسیم طاغک صرب ودهشت انکیز یانلری و کرک آره‌لنده اوزانان صرتک دستره‌ک دیشلرینه . شابه ذروه‌لری سرمدی قارلرله مستور اولوب ، سلسله‌ک سائر طرفلر . نده‌کی تپه‌لر و صرتلر دخی ابدی انسان آیاغکن باصمدینی یرلر ایسه‌ده ، بونلرک غریب شکلارینی ودهشت نما عظمتلرینی سیر ایده‌یلمک ایچون یک مرتفع محله‌ره ، و آلپ سلسله جبالنده ۱۰۰۰ متره‌ک ارتفاعلره قدر این بوز دره‌لرینی کورمک ایچون قافقاس جبالنده ۲۰۰۰ و ۲۵۰۰ متره‌دن بوقاری ارتفاعلره قدر چیقمق ایجاب ایتدیکندن ، قافقاس جبالک غرابت و عظمتی بردن بره کوزه چاریمور .

اولان واسع اووه‌لره اینر . بوقسم شرق جنوبیه طوغری اوزاندقجه ، ارتفاعی آرتوب ، ساحل بحردن ۴۰ کیلومتره ایچریده اولان (اوشنک) تپه‌سنگ ۴۵۷۵ متره ارتفاعی واردر . بونک قارشیسنده سلسله‌ک شمالده بر ایکنجی صرق متوازیاً اوزانغنه باشلا یوب ، (قره یایله) نامبله البرز جبلنه اصل اولور . بو ایکنجی صرتک بر جوق بوغازلری اولوب ، اصل قافقاس صرتندن این صولره کچید ویریور . اصل قافقاس سلسله . سنک دخی بوقسمده بعض بوغاز و کچیدلری وار ایسه‌ده ، بونلرک هیچ بری آرابه و طوب کچسنه مساعد دکلدور .

ایکنجی قسمی قوبان منبعندن (باربالو) طاغنه قدر اوزانان قسم وسطی اولوب ، بوی ۳۰۰ کیلومتره‌در ، والبرز و قازبک طاغلرینی یعنی سلسله . نک اک یوکسک یرلرینی حاویدور . بوقسمده سلسله . نک اصل صرتندن بشقه متوازیاً اوزانیر اوج صرق دخی اولوب ، بو صرتلری بر پریشه ربط ایدر بعض شعبه‌لری واردر . غرابدن اوله‌رق البرز و قازبک کبی اک مرتفع ذروه‌لری ده بو ایکنجی صرتلرده بولنیور . مذکور ایکی طاغدن بشقه اولوخول ، طونغوز ، اوردم ، قحطان طاغی ، دیک طاغ ، آغشتن کبی بر جوق مرتفع ذروه‌لری واردر . بوقسمده بر قاج کچیدی اولوب ، اک صاغلامی (داریال) بوغازیدر ، که اک یوکسک یری ۲۴۲۷ متره ارتفاعنده اولوب ، روسلر طرفندن سوق المیش طریق اتخاذا اولمشدر . قافقاسک اشبوقسم وسطیسندن بر قاج قول آریلوب ، جنوبه طوغری اوزانیر . بونلرک چوغی (کور) ایرماغنه تابع انهارک وادیلری اره‌سنده اوزانه‌رق ، مذکور ایرماغک وادیسنه منتهی اولور . یالکیز (قازبک) طاغدن آریلوب ، غرب جنوبیه طوغری ممتد اولان بر قول ماوراء قافقاس طاغلرینه یعنی کوچک قافقاس سلسله‌سینه اولاشوب ، قره دکیز ماٹله‌سنی بحر خزر ماٹله‌سندن آیریور . بو طاغک اک یوکسک ذروه‌سی ۱۹۲۶ متره ارتفاعنده‌در . اوجنجی قسم (باربالو) طاغندن بحر خزر ساحلنه‌ک اوزانان قسم شرقیسی اولوب . ۴۳۰

قافقاس سلسله‌سی طولاً اوج قعنه منقسمدر : برنجی قسمی آناه‌دن قوبان منابنه‌ک قره دکیز ساحلی بونجه ممتد اولان قسم غریبسیدر ، که ۴۳۰ کیلومتره اوزون اولوب ، صرقی قره دکیز ساحلندن ۱۰ ونهات ۴۰ کیلومتره اوزاق اولدینی حالده ، جنوب غربی انکری دکیزه قدر اوزانه‌رق ، آبابزه مملکتی تشکیل ایدر ؛ و شمال شرقی انکری قوبان وادیسنه و آزاق دکیزله روسیه‌یه طوغری ممتد

کیلو متره بونی واردر . مذکور طاغدن صاری
طاغه قدر جنوبه پک آز میل ایله شرقه طوغری
اوزانهرق ، مبدئنده (آندی) اسمیله شرق
شمالی یه طوغری (لژی) مملکتی ایچندن بر
قول اوزاندینی کپی ، منتهاسنده دخی مذکور
صاری طاغدن (دربند) یعنی باب الابوابه
منتهی اولقی اوزره ، شرقه طوغری داغستانک
ایچندن برابکنجی قول اوزاتیور . بو ایکی قول
ایله بونلرک صادقلری شعبه واتیکر داغستانه
طاغلای وپک عارضهلی بریرحالی کسب ایتدیربور .
۳۶۶۲ متره ارتفاعی اولان مذکور صاری
طاغدن قافقاس سلسلهسی جنوبه وبعده جنوب
شرقی یه طوغری دونهرك ، وکیتدیجه ارتفاعی
آزالهرق ، باکو شبه جزیرهسنده بر صره تپه لر
صورتنده ساحل بحره واصل اولور .

قافقاس سلسله جبالنک صرت وذرورهلی
سرمدی قارلره مستور واتیکری صرب و بعض
یرلرده اورمانلره مضیندر . هر نه قدر شمالی
مائلهسنک قول وشعبهلی ده چوق واتیکرینک
میلانی ده آز ایسهده ، اوجهندن حدای بحردن
پک آز فرقلری اولان آلچی اووهلره ایندیکنندن ،
سلسله جبال جسیم بر دیوار کپی کورینور .
جنوبی مائلهسی ایسه ده دیک وقول وشعبهلی
دها آز ایسهده ، ارتفاعلی ۲۰۰۰ متره دن
آشاغی اولیان وادیلره وپوکسک یرلره
ایندیکنندن ، قافقاس سلسلهسنک درجه ارتفاعی
اوقدر کوزه چارماز .

اراضی صرت وتپه لرده غرایت ودها
آشاغیده پورفیرک انواعیله سائر احجار واتر به دن
واک آلچی اتیکرنده اراضی مترسبه دن عبارت
اولوب ، کومش ، قورشون ، دمیر ، باقیر
وسائر معدنلری و باکو جهتنده نفت قویولری
چوقدر .

شمالی مائلهسنده (البرز) وجنوبی مائلهسنده
(قازبک) طاغلری برر تقسیم میاه خطی تشکیل
ایدهرك ، شمالاً البرز طاغدنک غرب جهتنده
قافقاس سلسلهسندن این صولرک جلهسی بالتجمع
(قوبان) ایرماغی تشکیل ایدرلر ، که آزاق

دکیزینه دوکیلور . البرزک شرق جهتنده
(آندی) شعبه سنک منتهاسنده ک قافقاسک شمالی
اتیکرنندن این میاه جاریه بالا اجتماع بحر خزره دوکیلن
(ترک) ایرماغی تشکیل ایدرلر . قسم شرقیسنک
شمال شرقی اتیکرنندن این صولر دخی یسه بحر
خزره منصب (صولاق) ایرماغی تشکیل
ایدرلر ، وبرطاخلری طوغریدن طوغری یه بحر
مذکوره دوکیلور . جنوبی مائلهسنک ایسه قسم
اعظمکنک یعنی (قازبک) طاغدنک شرقنده کی
طرفنک بتون میاه جاریه سی بحر خزره منصب
(کور) ایرماغنه ومذکور طاغدنک غرب جهتنده کی
طرفنک صولری بحر سیاهه منصب (ریون)
ایرماغنه ویا طوغریدن طوغری یه بحر مذکوره
دوکیلور .

قافقاس } کوچک یاخود آشاغی -
Petit Caucase, Caucase)
Inférieur) روسیه نک ماوراء قافقاس مملکتنده
وقافقاس سلسلهسنک جنوبنده اولهرق عثمانی
وایران حدودی قربنده بولنان طاغلره ویریلن
اسم اولوب ، بو طاغلر ، برسلسله ویا صرت تشکیل
ایتمکسزین ، برطرفدن (سورام) طاغی واسطه -
سیله قافقاس سلسلهسنه وبرطرفدن دخی اضرورم
طاغلر یسه و آنا طولینک (طاووروس) جباله
مربوطدر . بو طاغلر باشلیجه کور ایله آراس
وادیلری آره سنده اولوب ، اک یوکسکلی اولان
(الاکوز) ک ۴۰۰۰ متره ارتفاعی واردر .
احوال اراضی ومعادن واورمان وسائر احواله
بونلرک دخی اصل قافقاس سلسلهسندن فرقلری
یوق کییدر .

قافقاسیه } یاخود بلاد قافقاس - (Caucasie)
Pays du Caucase) آسیا ایله
آروپا آره سنده وقره دکیزله بحر خزر بیننده
روسیه دولتنه تابع بیوک بریر اولوب ، ۱۰
ایالت ایله بر مستقل سنجاقدن عبارت اولدینی
حاله ، برکونه امتیازاتی حائر اولمقسزین برادره
واحد آلتنده و آیریجه اولهرق ، بروالی عمومینک
تحت اداره سنده بولنور . قافقاسیه مادون قافقاس
(Ciscaucasie) وماوراء قافقاس (Transcaucasie)
اسمیلرله ایکی یه منقسم اولوب ، بویکی قسمک آره سنده

قافقاس سلسله جبالی ممتد اولفله، برنجی قسمی آوروپا وایکنجیسی آسیا قطعه سندن معدود در . حدود و مساحه سی . — قافقاسیه شمالاً (بیا) و صاری قامش نهر و بطاقلقرله روسیه نك (دون) و اذرخان ایالتلرندن آیرلش اولدینی حالده، شرقاً بحر خزرله، جنوباً ایران و ممالك عثمانیه ايله، غرباً دخی قره دكیز و آراق دكیزله معدود در . مساحت سطحیه سی ۷۲ ۵۵۱؛ مربع کیلومتره اولوب، ۷ ۳۰۰ ۰۰۰ اهالیسی وارد در .

شكل طبیعیسی، جبال و اناری . — قافقاسیه غیر منتظم بر معین شكلنده اولوب، شمال غربیدن جنوب شرقیه اولان طول اعظمی قوش اوچشی حسابیه ۱۲۰۰ واك طار محنده یعنی ۴۲° عرض شمالیده پونی ايله دریند آره سنده اکی ۵۳۵ کیلومتره در . قافقاس سلسله جبالی بو مملكتك اورته سندن پکوب، مملکتی هرجهجه بربرینه اصلاً بکزه مز و مخالف ایکی قسمه آیربور . سلسله مذکورده نك شمالنده دوز و آلتی و طولی بطاقلقرلی حاری برطاقم اووه لر ممتد اولدینی حالده، جنوبنده بوسلسله نك قارشیسینده بوندن آلتی لکن ینه خیلی مرتفع دیگر برطاقم طاغلر یوکسلوب، ایکیسی آره سنده ۲۰۰۰ متره ارتفاعلری اولان برطاقم وادیلر بولنور . سلسله نك شمالنده کی رلر روسیه نك و دشت قیچاقك مرطاتی اووه لرندن معدود اولدینی حالده، ماوراء قافقاس پك حاضه لی و مرتفع بریر اولوب، بربرلرینه گرفت صرب و پوكك طاغلری حاویدر . بو مملكتك طاغلری آغاق « قافقاس » و « کوچك قافقاس » ماده لرنده بیان اولندیقندن، تکرارینه حاجت یوقدر . انهارینه کلجه، طاغلرک ارتفاعی و سردی قارلرله مستوریتی بالطبع میاه جاریه نك کثرتی منج اولوب، کرک قافقاس سلسله سندن و کرک دیگر طاغلردن برچوق انهار آقوب، مملكتك ایکی طرفنده کی دکیزلره دوکیلور . قافقاسیه انهارینك اک بیوک (کور) ایرماغیدر، که قافقاس سلسله سنك جنوبی اتکیرله کوچك قافقاسدن این برچوق انهاردن بالتشکل، بواکی طاقم طاغلرک آره سنی ایران مرتفع و پك کنش بروادینك ایچنده شرق جنوبیه طوغری

جریانه، قره باغ اووه سنه دوشدکن صکره، اضرورم جوارندن کلن و بریوک مسافده ایران حدودینی آبروب صاغ و صولدن برچوق چایلر آلان (آراس) نهريله برلشهرک، قزیل آغاج قوبنك اوست طرفنده بحر خزره دوکیلور . بووجهله ماوراء قافقاسك قسم اعظمی کور ایرماغی حوضه . سندن عبارت اولوب، بحر خزر مائله سنده واقعدر . یالکز (قوتایس) ایالتيله قره دکیز مستقل سنجاغی قره دکیز مائله سنده بولنوب، مذکور ایالتده چوروك صو و (رپون) ایرماقلری و کرک ایالت مذکورده کرک سنجاقد بر چوق کوچك نهرل دخی بحر مذکورده منصب اولور . ماورای قافقاس قسمی ایسه ایکی مائله آره سنده هان متساویاً منقسم اولوب، نصف شرقیسینك صولری بحر خزره و نصف غربیسینك کیلر آراق دکیزینه دوکیلور . برنجی مائله نك اک بیوک نهری (ترک) ایرماغیدر، که قافقاس سلسله سندن و بونك برقولی اولان (آندی) طاغندن این پك چوق چایلردن بالتشکل، شرق و شرق شمالیه طوغری جریانه (قیزل) قصبه سی یاننده برچوق قولره آیریلهرق بحر خزره دوکیلور . بوندن بشقه داغستانده بحر مذکورده دوکیلور برچوق نهرل بولنوب، اک بیوکری شمال جهتنده کی (صولاق) ایرماغیدر . قسم غربیسینك میاه کثیره سی ایسه بالتجمع (قوبان) ایرماغنی تشکیل ایدبور . بوندن بشقه مملكتك شمال جهتنده اووه ده کی اوفق تفك تپه لرذن نبعان ایدن برطاقم چایلر بعض کولر و بطاقلقرل تشکیل ایده وک، آراق دکیزینه دوکیلور . بونلرک اک بیوک (بیا) ايله (مانج) نهرلری اولوب، بو ایکنجیسی قافقاسیه نك حدود شمالیه سی بونجه بحر خزره طوغری اوزانان (صاری قامش) بطاقلقريله برلشیر، و بوکاده برچوق چایلر دوکیلور . جهت شمالیه ده کی مذکور بطاقلقرلردن بشقه، قافقاسیه نك بیوک و کوچك بر قاج کولی اولوب، اک بیوک اربوان ایالتنده کی (کوجک) و نام دیگرله (سوانفه) کولیدر، که ۱۳۹۲ مربع کیلومتره مساحت سطحیه سی وارد در . ایکنجی درجه ده باکو ایالتنده و قره باغده واقع

(محمود جالاسی) نام جفته کولرله قارص ایالتده واقع (جالدر) و تفلیس ایالتده کاشن (خوزابان) و (تپوروان) کولرله دیگر بر قاج کوچک کولر .

طبیعت اراضیسی ، نباتات و حیواناتی ، محصولات و منابع ثروتی . — نباتات و محصولات قافقاس سلسله سنک شمالده کی برلک بوسلسله نک جنوبده کی ماوراء قافقاسدن چوق فرقی اولوب ، برنجیسی غیرمبنت و آنجق مرعاکچی قوللانیلان طوزلی اووه لردن عبارتدر . ماوراء قافقاس ایسه نباتات و محصولاتجه دیساک اگ زنکین یرلردن معدود اولوب ، حتی میوه دار آغاجلرله حبوباتدن اکثرینک اورالردن آوروپایه نقل اولدینی بعضی دلائل ایله مظنوندر . بوجهجه اراضی مذکوره ارتفاعه واقف و هوایک ساعده سنه کوره بش طبقه یه منقسمدر . برنجی طبقه سی بیک متره دن آچق اولان یرلردر ، که پاموق ، برنج ، طوت و بویایه یارار نباتات یتیشیر ، و باغلری چوق اولوب ، پک ابی محصول ویرر . بیک ایله بیک بشیوز متره آره لرنده بر ارتفاعده بولنان ایکنجی طبقه نک هواسی معتدل اولوب ، بویرلده باغچه لر و اشجار مثمره نک انواعیله بغدادی ، داری و یاغ اخراجنه یارایان حبوبات متنوعه حاصل اولور ، و میوه لری پک لذیذدر . بیک بشیوز ایله ایکی بیک متره آره سنده بر ارتفاعده بولنان برلک هواسی سرین اولوب ، بو طبقه ده اورمانلر چوقدر ، و آربه ، چاودار ، یولاف ایله بهارده اکیان بغدادی حاصل اولور . اورمانلرنده آوروپا قطعه سنده یتیشن اشجارک جمله سی بولنور . ایکی بیک متره دن یوکسک یرلرده جام آغاجلرله اگری بوکری بعضی جوجه آغاجلر بولنوب ، بولر ۲۷۰۰ متره نک ارتفاعلره قدر چیقار . اوندن یوقاری یانکز اولر و صرعار بولنوب ، نهایت ۴۰۰۰ متره نک ارتفاعی متجاوز اولان طاغلر سردی قارلرله مستورددر . اراضیسنک اکثری صرب و قبالق و پک یوکسک اولدینی کبی ، بعضی جهتلرنده و علی الخصوص شرق طرفلرنده دخی اکثریا قوراقلق حکم سوردیکندن ، زراعته الویریشلی یرلی

نسبه آزددر ، و زراعت هنوز اصول قدیمه اوزره و نقصان آلامله اجرا اولمقده در .

حیوانات اهلیه سی قیون ، کچی ، صیغیر ، خرکله و سائر دن عبارت اولوب ، شمالی اووه لرنده دها زیاده در . طاغلرله آوروپا قطعه سنک حیوانات وحشیه سی بولنور . قافقاس سلسله سنده و سائر طاغلرله کومش ، قورشون ، دیمیر ، باقیر و سائر معدنلر بولنیورسده ، هنوز پک آزی چیقارلمقده در . باکو جهتنده اسکیدن بری معروف نفت فویرلی بولنوب ، بولرک بری طوتیشدیریلوب دائمی صورتنده یاغله ، و قتیله زردشتیلر طرفندن آتشدکه اتخاذ اولمشدی . اورالرده کینتلی غاز دخی چیقار . انلیم و هواسی . — قافقاسیه نک هواسنده اصلا اعتدال اولوب ، یازلی پک صیحا ق و قشیلری زیاده صوئوق اولدینی کبی ، کوندوز ایله کبیجه آره سنده دخی بیوک برفرق وارددر . غرب جهتنک یاغملورلری پک چوق اولدینی حالده ، شرق و جنوب جهتلرنده اکثریا قوراقلق حکم سورر . مع هذا ارتفاعک درجاتی و دره و بایرلرک وضعیتی هوایی تعدیل ایتمکه یارار . اکثر طرفلرنده قشیلری اوزن و پک شدلی اووب ، صولر طونار .

تقسیماتی ، شهر و قصبه لری . — قافقاسیه ، دردی سلسله جبالک شمالنده و قصوری ماوراء قافقاسده اولق اوزره ، اون ایالت و بر مستقل سنخاغه منقسم اولوب ، بولرک اسامیسیله مساحه سطحیه و مقدار نفوسلری و مرکزلی بوجه آتیدر : (قافقاسک شمالنده)

ایالت	مرابع کیلومتره	نفوس	مرکزی
قوبان	۹۴ ۳۷۶	۱ ۲۴۱ ۳۶۳	یقازیشودار
استاودوپول	۶۰ ۵۹۶	۶۵۷ ۵۵۴	استاودوپول
ترک	۶۹ ۴۶۷	۶۹۲ ۴۹۴	ولادوسلاو
داغستان	۲۹ ۷۶۲	۵۹۲ ۵۳۳	دمیرخان شورا

(ماورای قافقاسده)

ایالت	مرابع کیلومتره	نفوس	مرکزی
باکو	۳۹ ۳۰۶	۷۳۵ ۳۶۰	باکو
یلپساوتوپول	۴۴ ۱۳۶	۷۲۹ ۸۷۶	یلپساوتوپول
اریوان	۲۷ ۸۳۰	۶۶۷ ۴۶۴	اریوان
تفلیس	۴۴ ۶۰۷	۸۵۹ ۷۶۲	تفلیس
قارص	۱۸ ۶۴۷	۱۶۲ ۶۶۵	قارص
قوتایس	۳۶ ۳۷۸	۹۲۲ ۵۶۴	قوتایس
قره دیکیز سنخاغی	۷ ۳۴۷	۲۲ ۳۹۹	نورودومیسک

مرکز عمومیی تفلیس شهریدر . بکری بیکدن

زیاده تقوسی اولان شهر وقصبه لری ده بروجہ آتیدر :

۲۶۸۰۶	شوشه	۷۹۵۵۱	تفلیس
۲۵۹۱۵	پسک	۱۵۶۷۹	باکو
۲۵۷۵۷	نوخه	۳۹۶۱۰	قازینودار
۲۲۶۷۰	آلساندروپول	۳۶۶۵۱	استانورپول
۲۰۲۹۱	یلپساورپول	۳۳۹۸۱	ولادیقافاس
۲۰۲۲۷	قوتایس	۲۸۵۱۵	شماخی
		۲۷۹۲۵	ماقبوب

صنایع و تجارتی ، وسائط اختلاطی . — صنایع غلبه خالی و سجاد و سائر بعض منسوجاله بعض احله و سائر اعمالندن عبارت اولوب ، بعض قیس ممولات چیقارسه ده ، بونلر ال ایسی اولوب ، جزئیات قیلنددر . اخراجاتی باشلیجه نط وغاز ایله کراسته دن عبارتدر . آتجی آسیا ایله آوروپا آره سند بر طریق تجارت اولغله ، ترانسیت تجارتی خیلی ایشلکدر . قره دیکزده پونی و باطوم اسکله لرندن بدأ ایله بحر خزرده باکو اسکله منه ای اولان دمیر پول خطی بو تجارتی سهیل ایدر . روسیه نك ایچندن کلن بر خط دخی قافاس سلسله سنك شمالی اتکنده بولنان (ولا . دقافاس) شهرینه واصل اولوب ، قره دیکز ساحلنده کی (نوووروسیسکی) اسکله سنه بر قول دخی اوزادیر .

اهالیسی ، جنسیت ولسان و مذهب لری . — قافاسیه نك اهالیسی پك مختلف الجنس اولوب ، بو مملکتده ۷۰ دن زیاده لسان سویلندیکی مروددر . آسیا ایله آوروپا آره سند بر ممر اولغله ، تاریخی ضبط ایدمه دیکی پك اسکی زمانلرده آسیادن آوروپایه هجرت ایدن اقوام مختلفه دن اوراده قالمش بر مقدار لری احفادن دن اولدقلری مظلوندر . حتی بعض لسانلرک یالکیز برایکی کویده سویلندکلری کورلشدر . بو کی استثنالردن صرف نظر اولدینی حاده ، ایوم قافاسیه ده ساکن اهالی بروجہ آتی اوج زمره یه تقسیم اولنه ییلرلر : اولاً اصل قافاس زمره سی ، ثانیاً اقوام تورانیه دن اولان ترک و تاتار و مغوللر ، ثالثاً اقوام آریه دن اولان روسلرله ارمنیلر و ایرانیلر و سائر .

اصل قافاس زمره سی بر چوق اقوام

واجناسدن مرکب اولوب ، بونلرک باشلیجه لری بروجہ آتیدر : اولاً چرکسلر ، که قوبان ایالتنده و ترک ایالتنك قسم غریبسنده یعنی قافاس سلسله سی قسم غریبسنك شمالی اتکلرنده ساکن اولوب ، سلسله مذکورہ نك قره دیکزه ایبن غرب جنوبی اتکلرنده ساکن آبازه لر و داغستانک یوقاری جهتنده ساکن چیچنلرله برابر بر قوم عد اولنه . بیلرلر . بونلر طول مدت روسیه یه مقاومت ایتدکن صکره ، قرن حاضر میلادی اواسطنده مغلوب اولدقلرنده ، بر ملیونه قریب نفوسلری ممالک عثمانیه یه هجرت ایتکله ، هم دیکی حاده مملکتلرنده موجود بولسانلری یاریم ملیوندن زیاده جه در . ثانیاً داغستانک اهالی اصلیه سی اولوب شم دیکی حاده یوقاری جه تنده ساکن بولنان لژیکلر ، که ۶۵۰۰۰۰ کشی راده لرنددر . ثالثاً سلسله جبالک جنوبنده کور و ریون حوضه لرند ساکن اولان کرچیلرله جنسیت ولسانیجه بونلره قریب اولان منکرلی وایمرت و سائر اقوام که بر ملیونه قریب نفوسدن عبارتدرلر . رابحاً ترک ایرماغنک منابنده ساکن و ۲۷۰۰۰۰ نفوسدن عبارت اولان (اوست) لرله یالکیز ۶۰۰۰۰ نفوسه بالغ اولان (سوآت) قومی . باطوم جه تنده ساکن بولنان لازر دخی جنسیتجه قافاس اقوامندن ایسه لرده ، لسان مخصوصلریخ اونیودوب ، ایوم لسان ترکی ایله متکمدرلر .

اقوام تورانیه دن بولنان ترک و تاتارلرله ترکشمش مغوللر قافاسیه ده کثرتی اولوب ، بو مملکتک بتون شمال شرقی قسیمله داغستانک آشاغی جهتی و علی العموم بحر خزر سواحلی و بتون قسم جنوبیسی ترک اهالی ایله مسکوندر . بونلرک مجموعی بر بقی ملیوندن زیاده در .

اقوام آریه دن ارمنیلر قافاسیه نك جنوب جهتنده و علی الخصوص ارپوان و تفلیس ایالتلرنده ترکلر و کرچیلرله قاریشیق اوله رق بولنوب ، مقدار لری ۷۲۰۰۰۰ کشی یه بالغ اولور . روسلر ایسه باشلیجه قافاسیه نك شمال غربی جهتنده و بحر خزرک بعض سواحلیه تجارتکاه شهر و قصبه لرده بولنوب ، بر بقی ملیوندن زیاده یه بالغ اولشلردر . بونلردن ماعدا آز مقدارده

روم، آلمان، یهودی، چنگانه و سائر دخی وارد ر.

اقوام مذکوره دن چرکسلر، آبازه لر، چچلر، لژکیلر، کرجیلرک برقمی، لازر و بتون ترکله تاتارلر دین اسلامه متدین اولوب، یالکز کرجیلرک برقمیه اومیلر و روسلر خرسیتاندر. بو وجهله قافقاسیه اهالی عمومیه سنک ثلاثی مسلم و آنجق برثلثی خرسیتان و سائر در. اهالینک مقداری کیتدبجه آرتقمده ایسه ده، بو تراید اک زیاده مملکته هجرت ایدن روسلر وارمنیلرله اولوب، اهالی اسلامیه دن خارجه هجرت ایدنلرک یرینی بونلر طوقتمده در.

احوال تاریخیه سی. — قافقاس اسکیدن بری معروف اولوب، کرک عبرانیلر کتابلرنده و کرک اساطیر یونانیه و ایرانیه ده مذکور در. آنجق بومملکتک احوالی مجهول قالوب، ایکنجی قرن میلادی اوائلنده قافقاسیانک شرق جهته اولان (آلبانیا) یعنی داغستان روما دولتی طانیدینی کی، غرب جهته اولان ایریایی دخی (ترایان) تحت اطاعته آلمشده ده، بومملکتلرک حکمدارلرینی احما ایتمه مشدی. بعده رومالیرله ایرانک اشکانیان دولتی آرمسند قافقاسیه حقنده برچوق وقت رقابت منازعه لری حکم سوروب، ایرانده نوبت حکومت ساسانیانه کلنجه، بونلر رومالیرک قافقاسیه ده حکم و نفوذ لرینی احما ایله، بابالابوایی فوق العاده صورته تحکیم ایده رک، کرجیلرک و سائر قافقاسیه اقوامنک رؤسا و حکمدارلرینی تحت اطاعت لرینه آلمشلردی. او وقتدن بلاد مذکوره ده زردشت آیینی دخی ادخال اولنهرق، شروانک فقط قبول نیدن آتشکده لر اتخاذ اولمشدی. ظهور اسلامدن صکره عربلر بابالابوایی ضبط ایله، بحر خزرک شمال و غرب جهتلرنده بولنان خزرلرله و سائر ترک اقوامیه له محاربه به کیریشمشلر دیسه ده، قافقاسک صرب محللرنده ساکن بولنان کرجیلر و چرکسلر و سائر طاغیلرله اوغراشمیوب، علی الخصوص دولت حالنده بولنان کرجستانی طانیش، وکنسیدی آمریترینی بونلرله طانیتمشلردی. چنکیز و تیمورک خروجلرنده قافقاسیه نک طاغلق و مرتفع محللرنده

بولنان اقوام ینه استقلال لرینی محافظه ایده تیشلر. سه ده، آلجق یرلرنده ترک و تاتار اهالی چوغالوب، علی الخصوص شمال جهته قیچاق دولتک تشکی قافقاسیه اهالیسی بستیون اقوام تورانیه اورنه سنده براقشیدی. بر طرفدن بونلر و بر طرفدن دخی آق قیونلی و قره قیونلی امراسی قافقاسیه بی وهله کرجستانی هدف غزا و غنیمت عد ایدوب، بونلر دن صکره ملوک صفویه دخی چوق وقت اوغراشمش؛ و نهایت بونلر شروانده تأسس ایش اولان دولت اسلامیه بی استیصال ایدوب، قافقاس سلسله جبالک جنوبنده کی یرلرک چوغنی الیه ایتشلردی. یالکز کرجستان، دفعا له پایمال اولغله برابر، بر درجه به قدر استقلالنی محافظه ایده بیلمشدی. چالدران مظفرینی و اونی متعاب ایرانیلرله قارشی عثمانیلرک واقع اولان محارباتی بلاد قافقاسک عثمانیلرله ایرانیلر بیننده انقسانی و بو ایکی دولتدن کاه برینک و کاه دیکرینک نفوذ و قوتنک اورالرده ترایدینی منبج اولمش؛ و دشت قیچاق دولت تاتاریه سنک وارنی اولان قریم خانلی قافقاس سلسله سنک شمالنده کی یرله و علی الخصوص قبادره و چرکستانه حاکم اولوب، بحر خزر جهته کی یرلری ده قران و اژدرخان خانقلرینه تابع اولمشدی. روسیه دولتی کسب قوت و توسیع ممالک اینجه باشلانجه، اون سکزنجی قرن میلادیه ابتدا برر برر وجود لرینی قالدیردینی مذکور خانقلرله برابر قافقاسیه نک شمالنده کی یرلری التحاق ایتدکن صکره، ایران قارشی کرجیلری حمایه و مدافعه ایتکی وسیله اتخاذ ایده رک، علی الخصوص ملوک صفویه نک انقراضیه ایرانک بر حال تذبذبده بولندیغی زماندن بالاستفاده، بحر خزر ساحلجه کور منصبنه و قره باغه قدر اینجه فرصت بولمش؛ و کرجستان قرالری نک اخیری بلا خلف و فائنده مملکتی روسیه به ترک ایتکله، اوراسی دخی التحاق ایتمش؛ و بعده چرکسلرله طول مدت اوغراشدقدن صکره، عصر حاضر میلادینک اواسطنده چرکستانی دخی ضبطله، قفاس سلسله سنک ایکی طرفنه مالک اولدقدن صکره، دولت عثمانیه ایله ابتدکی محاربه لرک نتیجه لرنده

قالا باقه } ياخود قلاباقه — (Kalabaka)

ترحالہ نك ۲۰ كيلومتره شمال غريپسندہ اولہ ورق
کوستم مجراسنك صرب وقيالي بوغازندہ قضا
مرکزی بيوك برقریه اولوب، ۱۰۲۰ اھالیسی
واردرد. قریہ نك اوستندہ کی مرتفع و صرب قیالرك
اوزندہ برطاقم مرديونلرله کوچ جيقيله بيلير بر
طاقم مناسترلر واردرد، كه (متشور) مناسترلی
دينگكه معروفدرلر.

قالا بره } ياخود قالا بریا — (Calabre, Calabria)

جنوبندہ مسينہ بوغازينہ دك ممتد اولان برشبه جزيره.
دن عبارت بيوك برخطه اولوب، شرقاً (تارنتہ)
کورفزیله و يونان دكيزيله، جنوباً آق دكيزيله،
غرباً مسينہ بوغازيله و (تيرينان) دكيزيله، شمالاً
دخی باسيليقاته خطه سيله محاط ومحدوددر.
۳۷° ۵۰' ايله ۴۰° ۵' عرض شمالی آره سنده
ممتد اولوب، ۱۴° طول شرقی درجه سی اورته.
سندن بچر. شمالدن جنوبه بوي ۲۵۰ واکي ۲۰
ايله ۹۰ كيلومتره آره لرندہ اولوب، مساحتہ
سطحيہ بی ۱۷۲۵۷ مربع كيلومتره و اھالیسی
۱۳۰۹۵۵۴ كشيدر، كه بهر مربع كيلومتره
باشنه ۸۶ كشي دوشيور. شرق شمالی
جهتندہ کی تارنتہ کورفزدن بشقه يونان دكيزندہ
(اسكيلاجه) اسميله بر وتيرينان دكيزندہ (جوياء)
و (سانتہ اوفيا) اسملريله ايکی قويی واردرد. آئين
سلسله جبالنك غربي قولي قالا بره به داخل اولوب،
ابتدا ساحل غربي بويجه اوزانيرسده، بعده شرقه
طوغری انعطافله، مملكتك وسطندہ جنوبه
طوغری ممتد اولوب، مسينہ بوغازينہ قدرواصل
اولور. بوطاغك بر چوق قوللری واتكلى ايکی
طرفدن سواحله قدر ممتد او اوب، آره لرندہ بر
چوق واديلر واوولر دخی واردرد. طاغلردن
اکثرينك يوقايلری کستانہ آغاجی وسائر اشجار
اورمانلريله و آشاغيلری باغلر و زيتونلقلرله مستور
در. طاغلرك قیالي و صرب لرلی دخی چوقدر.
بو طاغلرك ايکی جهتدن بر چوق نهرلر آقوب،
اك بيوكلری تارنتہ کورفزينہ دوکيلن (قرانی)
ايله يونان دكيزينه منصب اولان (نتو) نهرلريد.

جنوبه طوغری برقات دها توسيع حدود
ايدرك، شمديکی قافقاسيه بلادینی وجوده
کترمشدر.

قالامو } (Caccamo) سچيله ده بالرمو
ایالتنك (ترمينی) قضا سنده و
ترميننك ۹ كيلومتره جنوب غريپسندہ بر قصبه
اولوب، ۷۲۳۵ اھالیسی واردرد.

قاكو } (Kagö) بحر منجمد شماليدہ
نوروچك (ترمو) ايالت شماليه سنه
تابع و ۷۰° عرض شماليدہ واقع بر آطه اولوب،
شرقدن غربه بوي ۱۸ واکي ۱۲ كيلومتره در.
(آرو) و (لوكن) آطه لرندن (قاغ سوند)
بوغازيله آيرلشدر.

قالا بار } (Calabar) آفریقای غربيده
کينه کورفزی کوشه سنك شمالی
ساحلندہ (قامرون) جبل مشهوريله (نيجر)
ايرماغنك منصبي آره سنده بر مقدار ساحلك وبو
ساحله منصب اولان برابرماغك اسميدر. بو ايرماق
شمال شرقی طرفندن كلوب، كنارلری زياده
مسكون اولدینی معلوم ايسده، مجراسنك قسم
اعظمی هنوز كشف اولنممشدر. ساحل مذکورك
هواسی بك آغیر و اراضی بی باصیق اولوب،
هنوز وحتى حالندہ ياشار زنجی اھالی ايله
مسكوندر. آوروپا بحريونی وقتيله اسير تجارقی
ايچون بو ساحله ياشوب، شمديکی حالده دخی
بالكزاورالره مخصوص برنوع ياغ اخراجاتيله سفائی
جلب ايدر. مايسدن تشرین اوله قدر ياغموورل
موسمی سوروب، علی الخصوص تموز و آغستوسده
زياده صیقا اولور؛ تشرین اولدن نيسانه قدر
ايله قورافلنك حكم سوروب بو موسمه هوا
نسباً سريندر. بو ساحلك غرب جهتندہ ديكر
بر نهرك منصبي بولنوب، بر چوق وقت قالا بار
نهرينك برقولى ظن اولنمفلہ، اصل قالا بار نهرينه
اسکی وبوكا يکی قالا بار نامی ويرلش ايسده،
نهایت يکی قالا بارك نيجر ايرماغك برقولى اولدینی
كشف و تحقيق اولنمشدر. قالا بار ساحلنك اسکی
قالا بار مجراسندہ ك اولان قسم شرقیسی آلمانیه نك
قامرون مهاجرندن وقسم غربيسی انكلتره
مستمرانندن عد و اعتبار اولنمقدہ در.

طاغلرک یوقاری طرفلری تشرین ثانیدن نیشان
ابتداسنه دک قارله مستور اولوب، مرتفع محاررینک
قیشلی صوئوق و سرتدر . یازین ایسه طاغلرده
ویایله لرده هوا سربین و یک صاعلام ایسه ده، اووه-
لرده و باصیق یرلرده صیحاق زیاده اولوب،
طویراقلر چاتلار، و صیقلر حکم سورمکه باشلا یوب،
اهالینک اکثری یایله لره چکیلیر. صوک بهارده بر
ایکی یاغور یاغار یاغماز، اورته لقی یشیلاک و چیمکیرله
اورتنوب، بر ایکنجی بهار اولغله، اهالی یایله-
لردن اینر؛ و قیشین اچقی یرلرده هوا یک ملایم
اولور. هوانک بوحال هر نوع محصولانک یتیشمه-
سنه مساعد اولوب، حبوبات متنوعه یایله یک مقبول
شرابلر و صهرنجیلرده محافظه اولنه حق درجه ده
کلیتی وانی زیتون یاغلی حاصل اولور. باموق
یتیشدیکی کچی خیلی مقدار قوزه دخی چقاویلوب،
باموق وایکدن بهی منسوجات طوقنور. یازلی
مرحله قیشله لری یک اینی اولدیفندن، قیون
و صیقیر سوریلری یک چوق اولدیفنی کچی،
خرکله لری ده چوق اولوب، مخصوص بسلدکلری
آغیرلر واسطه سیله جنسلرینی کیتدیکجه اصلاح
ایتمکده، و کوزل استرل دخی یتیشدیرمکده درلر.
طاغلرده بیانی مانده لر و سائر آو حیوانلری چوق
اولدیفنی کچی، سواحلنک بالینی ده بولدر. آلتون،
کومش، باقیر، دمیر، قورشون، صرصر، آلی،
بلور، قیاطوزی، کوکورد و سائر معدنلری چوق
ایسه ده، یک آزی اخراج اولنقده در. خطه نیک
هیچ بر صاعلام لیانی و بیوک اسکله سی یوغیسه ده،
محصولات ارضیه دن و خصوصیه زیتون یاغندن
خیلی اخراجانی واردر. قالابره ایملر اورته بویلی،
متناسب الاعضا و ذکی آدملر اولوب، آنجق
کندیلرنده آرزوی انتقام زیاده اولدیفندن،
اکثریا منفرد صورتده یاشار و مسلح کرلر؛ و بناء
علیه شرکتلر و صنایع و تجارت هیئتلری تشکیلنه
وزراعتنک ترقیسنه خدمت ایده میوب، اکثر
اراضینک اغنیانک تحت تصرفنده بولنسیله سائر
اهالینک ایشیکلک و جفتیکلک ایتمک مجبور اولملری
دخی زراعتنک ترقیانه و مملکتنک تزايد معموریتنه
مانع اولنقده در. اهالیسندن یوز الی بیکدن
زیاده مقداری آرنأود جنسیتنه و اورتودوقس

مذهبه تابع اولوب، بونلر اسکندر بیک مفلو-
یت و وفاتندن صکره اورابه یکمش؛ و بعض
طرفلرنده مستقل قریه و ناحیه لر دخی تشکیل
ایده رک، لسان و اخلاق ملیه لرخی محافظه ایتملدر.
قالابره اسکی زمانده سائر جنوبی ایتالیا یایله
برابر یونان مهاجرلریله اسکان اولنوب، بعده
رومالیلر طرفندن ضبط اولنمش، و ظهور اسلامدن
صکره عربلرک الینه یکچوب، (قلوریه) اسمیله
خیلی وقت ممالک اسلامیه دن بولندقدن صکره،
نورمانلر طرفندن ضبط اولنهرق، ناپولی قرالقنه
الحاق اولنمش ایدی. شمیدکی حالده (قالابره
اولتریوره) و برنجی وایکنجی (قالابره جیتیریوره)
اسمیلر ۳ ایالته منقسم اولوب، برنجیسی قم جنوب-
یپسندن، ایکنجیسی قم شمالیپسندن و اوچنجیسی ده قم
وسطیپسندن عبارتدر. برنجیسنک مساحتی سطحیه سی
۳۹۴۲ مربع کیلومتر و اهالیسی تقریباً ۲۸۰۰۰۰
کشی اولوب، مرکزی (رجو) شهریدر، و قضایه
منقسم اولوب، ۱۰۸ ناحیه یی حاویدر. —
ایکنجیسنک مساحتی سطحیه سی ۷۳۵۸ مربع کیلو-
متر و اهالیسی تقریباً ۴۷۵۰۰۰ کشی اولوب،
مرکزی (قوزنجیه) در، و ۴ قضایه منقسم
اولوب، ۱۵۱ ناحیه سی واردر. — اوچنجیسنک
مساحتی سطحیه سی ۵۹۷۵ مربع کیلو متر و اهالیسی
تقریباً ۴۲۰۰۰۰ کشی اولوب، مرکزی
(قاتانجارو) قصبه سیدر، و ۴ قضایه منقسم
اولوب، ۱۵۲ ناحیه یی حاویدر. بواج ایالت
مرکز لرینک اسمیلرله دخی تسمیه اولنور.

قالابوزو (Calabozo) آمریقای جنوبیه
(نزوئلاک (غو آریکو) ایالتنده
و (قاراقاس) ۱۹۰ کیلومتر جنوب غریپسند
اولهرق (اورنوق) ایرماغنه تابع (غو آریکو)
نهرینک صول کنارنده "۸'۵۶° ۸° عرض شمالی
ایله "۴'۱۰'۷۰° طول غریپده واقع بر قصبه
اولوب، ۵۶۲۰ اهالیسی و، اورنوق بحر سیله
ساحل آره سند و حیوانات یتیشدیرمکه یک
الوریشلی واسع بر اووه نیک اورته سند بولنسی
حسیله، اهمیت تجاریه سی واردر.

قالا تابلوته (Calatellota) قلعه
(بلوط) اسم غریپسندن

قالا تراوه { Calatrava) اسپانیہ ده بجی
قاسٹیلہ خطہ سنک چوداد
ریال ایالت وقضاسندہ اسکی بر مستحکم قصبہ
اولوب، البوم خرابدر، واسمی اطرافندہ کی کوزل
مرعارہ قالشدرد۔ اسپانیہ قرالی بوقلمہ بی مسلمان نردن
آلدقدن سکرہ، محافظہ سنی برطاقم شوالہ لره حوالہ
ایتمشیدی، کہ بونلر (قالا تراوه شوالہ لری) اسمیلہ
بر طریق مخصوص تأسیس ایتمشردی .

قالاج { Kalatch) روسیہ نك وسطلرنده
(وورونزا) ایالتك (بوھوچار)
قضاسندہ وبوھوچارك ۷۰ کیلومتره شمال شرقیسنده
اوله رق (دون) ایرماغنه تابع (بودغورنایه)
نهری اوزرنده بر قصبه اولوب، ۱۳۰۰۰ اھالیسی
وباشلجہ حیوانات تجارتی اجرا اولندان بیوک بر
پنایری واردرد .

قالار { Kalar) سیربہ نك (یاقوتسک)
ایالتہ ملحق (اولکنینسک) قضاسندہ
(لنا) ایرماغنه تابع (ونیم) نهری نہ دوکیلور
بر چای اولوب، طار وطولاشیقلی اولان مجراسی
۵۰۰ کیلومتره اوزوندرد .

قالاس { Calas) تولوزہ تجارتندن بر
آدم اولوب، کندیبی پروتستان
اولدیفی حالده، قتولیک مذہبی قبول ایتمش
اولان اوغلنك اونك اوکنده مصلوب بولنسی
اوزرنہ، قتولیک متعصبینی طرفندن اوغلنك
قاتلی اولفلہ اتهام، واشکنجہ لره اعدام اولندقدن
سکرہ، زوجہ سی دخی توقیف اولنفلہ، حکیم
شہر ولتر بوغانلہ نك آووقاتلغی التزام ایدہ وک،
سنہ لرجہ بومظلومینی ظلم واقعہ قارشئ مدافعہ
حصر اوقات ایتمش؛ وبوایشہ اودرجہ دہ اہمیت
وبرمش ایدی، کہ اوصردہہ یارسدہ کی احباسندن
برینہ کوندردیکی مکتوبدہ « بودہشتلی جنایتدن
سکرہ یارسدہ کولوب اکلنلر وارمیدر ؟ » دیہ
یازمشیدی .

قالافات { Calafat) رومانیہ نك، افلاقده
{ واقع قراپوہہ ایالتندہ وقرا .
بووہ نك ۸۰ کیلومتره جنوب غریبسنده اوله رق
طونہ اوزرنده وودینك قارشیسندہ ر قصبہ
اولوب، ۳۰۰۰ اھالیسی ولیمائی واردرد،
۱۸۵۱ تاریخ میلادیسندہ عثمانیلر بو موقعدہ
روسلرہ قارشئ بیوک بر مظفرتہ نائل اولمشلردرد .

غلطدر۔ سچیلہ نك جرجتی ایالتندہ و (شیانہ) نك
۱۵ کیلومتره شمال شرقیسنده اوله رق ہننامی
اولان نهرك كنارندہ بر قصبہ اولوب، ۵۱۰۰
اھالیسی واردرد۔ اون برنجی قرن میلادیدہ نورماندلر
قرالی روجر بورادہ عساكر مسلمینہ غلبہ چالمشدی .
اسکی بر قصبہ اولوب، اسم قدیمی (تر بوقالہ) در۔
قالا تاجیرونہ { Calatagirone) قلمتہ
{ جیرونہ اسم مرپسندن
غلطدر۔ سچیلہ نك قاتانیہ ایالتندہ وقاتانیہ نك ۶۰
کیلومتره جنوب غریبسنده بر قصبہ اولوب،
۲۶۰۰۰ اھالیسی وایشك مجارقی واردرد۔ عربلر
طرفندن تحکیم واعمار اولنہ رق، بمدہ جنویزلرك
ضبطنہ كچمشیدی .

قالا تافیمی { Calatafimi) عربی « قلمتہ
{ فیمی » دن غلطدر۔ سچیلہ نك
زبانق ایالتندہ وترابانینك ۳۵ کیلومتره جنوب
شرقیسنده اوله رق (سمستہ) شہر قدیمك خرابہ .
لری جوارندہ بر قصبہ اولوب، ۱۰۰۰۰ اھالیسی
واردرد۔ ۱۸۶۰ تاریخ میلادیسندہ غازیبالدی
بوموقعدہ نابولی قرائنك عسکرینی مغلوب وبریشان
ایتمشرد .

قالا تانیزتہ { Calatanisetta) عربی « قلمتہ
{ نیزتہ » دن غلطدر۔ سچیلہ
جزیرہ سنندہ بالرمونك ۱۰۶ کیلومتره جنوب
شرقیسنده اوله رق (سالسو) نهری اوزرنده
ہننامی اولان ایالتك مرکزی برشہر اولوب،
۲۶۵۰۰ اھالیسی وجوارندہ کوکورد معدنلری
واردرد .

قالا تایدود { Calatayud) « قلمتہ ایوب »
{ اسم مرپسندن غلطدر .
اسپانیہ نك آراغون خطہ سنندہ (ساراغوسہ)
ایالتندہ وساراغوسہ نك ۹۷ کیلومتره جنوب
غریبسنده اوله رق (ابرہ) ایرماغنه تابع (جالون)
نهری اوزرنده واقع بر قصبہ اولوب، ۱۲۰۰۰
اھالیسی، مربردن قالہ استحکاماتی، جامع شریفندن
مبدل مصنع بر کلیسائی، جوارندہ غرب برطاقم
منارہ لری واطرافندہ نك منبت اووہ سی واردرد .
بوقصبہ اسکی بیلدیلیس (وعربلر جہ لبہ) خرابہ لری
فریندہ غزاۃ مسلمیندن (ایوب) طرفندن بنا
اولنمشرد .

متره در. اراضی طاعنک ایسه ده، باغلر وزیتون آغا جلریله مستور اولوب، این بر لیمانی وارد. جنوبنده کی (قاستو) آطه سیله برابر کفالونییه تا بعدر.

قالامه { (Kalama) آرناؤدلفک جنوب

طاعنک منتهای جنوبیسنک غربی اتکندن نبغانه، جنوب غربی به جریان ایدهرک، سولدن تحت. الارض یانیه کولنک آیاغی اولدینی ظن اولنان ولجیشته، دها آشاغیده صاغدن لونغوویچه، وتکرار سولدن دوقسوره چایلری آلدقندن صکره، غربه طوغری دوتر، وفیلات ایله آیدونات آرمسند بالرور، قورقه جزیره سنک قسم جنوبی قارشیسندن آدریاتیق دکیزینه منصب اولور. اسم قدیمی یونان جغرافیونی آثارنده (ثیمیس) صورتنده محرر اولوب، آرناؤدلفک او جهته ویریلن (چام) اسمیله مناسبتی ظاهر در. برلین قونفره سی بونهرک مجراسنی یونان حدودندن اولقی اوزره تعین اتمش ایسه ده، حدود طبیعی و عسکریدن اولدینی کی، جنسیت اهالی اساسنه دخی متمد اولیوب، هر ایکی طرفی آرناؤدلرله مسکون اولدیغندن، بوقرادک حققرنلی بده آکلاندیرله. رق، اجراسندن صرف نظر اولنمشدر. مجراسنک طولی تقریباً ۱۳۰ کیلو متره در.

قالامیان { جزایری (Calamianes)

(میندورو) جزیره سنک جنوب غربیسنده و (بالاوان) جزیره سنک منتهای شمالی قارشیسندن بر طاقم آطهر اولوب، قالامیان، بوسوآغان ولیناقابان اسمیرله اوچ بیوک و برفاج کوچک آطه دن مرکبدر. ۱۲° عرض شمالی و ۱۲° طول شرقی خطری اورتلرندن کچر. اک بیوک لری (بوسوآغان) جزیره سیدر. بونک جنوبنده واقع قالامیان جزیره سنک بوی ۶۰ واک ۳۰ کیلو متره در. جمله سی بالاوان جزیره سنک بر بارچه سیله برقضا اعتبار اولنهرق، اوچ لسانه متکلم ۱۷۰۰۰ اهالی بی حاویدرلر.

قالاماته { (Calamata) یونانده موره شبه جزیره سنک (مسینا) ایالنده و (قورون) کورفزینه دوکیلن (ندون) نهری اوزرنده و منصبندن برآز بوقاریده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۴۰۰۰ اهالیسی، کوزل باغچه لری، زیتون یاغی وانجیر اخراجاتی و کوزل ریختنی وار ایسه ده، لیمانی یوقدر. اسکی (قالامه) شهری بوقصبه نک قربنده واقع (قالامی) قریه سی محله ایدی.

قالامازو { (Kalamazoo) آمریقایی

جمهوریتنده همنای اولان بیوک کوله دوکیلور برنهر اولوب، جمهوریت مذکورنه جنوبنده نبغانه، غرب شمالی به طوغری آقار. مجراسی ۳۲۰ کیلومتره اوزون ومنصی ۱۰۰ متره کنیش اولوب، سیر سفائنه صالحدر. مجراسی اوزرنده برفاج شهر وقصبه اولوب، بردمیربول خطی دخی مجراسی بویچه اوزانیر.

قالامازو { (Kalamazoo) آمریقایی

جمهوریتنده (لانسینگ) ک ۹۶ کیلو متره جنوب غربیسنده اولهرق همنای اولان نهرك صول کنارنده بر قصبه اولوب، ۱۳۵۵۰ اهالیسی، بیوک حبوبات تجارتی، انواع منسوجات قابریقه. لری، داخلی مکتبی و تیمار خانه سی وارد. اطرافیک حصوالدار اولفله، کیتدیکه بیومکده در.

قالاماکی { (Kalamaki) نفس یونان

آرمسند کی قورنت برزخنک ساحل شرقیسنده بر قریه اولوب، برزخ مذکورک حفرندن اول اسکله سی ایدی. جدولک کشادنن صکره اهمیتی آتمش ایسه ده، جنوب جهته ده (استمیا) یعنی «برزخ» اسمیله یکی بر قصبه تأسیس اولندیغندن، بوقصبه جدیده بیودیکه قالاماکی بی دخی احاطه ایده جکدر.

قالامو { (Calamo) یونانک جزایر سیمه

جنوب شرقیسنده و آقارنانه ساحلی قربنده بر کوچک آطه اولوب، بوی ۱۲ واک ۳ کیلو

قالا هاری (Ralahari) آفریقای جنوبیہ واسع بربراولوب،
 ۲۱° ایلہ ۲۸° عرض جنوبی آرمہ سندہ (اورانز)
 ایرماغی مجراسندن (نغای) کولہ دیک ممتداولور.
 بو وجہلہ جنوبدن شمالہ بوی ۹۰۰ کیلو متره
 اولوب، شرقاً وغرباً تقسیم میاه خطری تشکیل
 ایدن برطاقم تہلرلہ آرمشدہ؛ چونکہ قالاهاری
 ہیج برطرفدن میلانی ومیاه جاریہ سیچون جریانی
 اولماغلہ سیچولوب، جنوبی برصغرای کبیر حکمنده.
 در. حدودی تمامیلہ معین اولدیغندن مساحتہ
 سطحیہ سنی بمضلری ۶۸۷ ۵۰۰ ویا ۷۱۵
 وبعضلری ۱ ۲۸۵ ۰۰۰ مربع کیلومتره اعتبار
 ایتشلردر. مرنہ قدر شمالدن جنوبہ برآز میلی
 اولوب، اورانز مجراسنہ منتهی اولور (ہیقاب)
 اسمیلہ بیوک بروادسی واریسہ، کرک بووادیکن
 کندسی وکرک بوکا منتهی اولان اوپ، نوسوب،
 مولوپو وقورامان وادیلری ہیج بروقت صولرینی
 مذکور ایرماغہ قدر ایندیرہ میوب، یاغموور
 سیلرلندن حاصل اولان صولری دخی یولده
 قورویہ رت، برطاقم طوزلی کولر وبطاققلر
 تشکیل ایدرلر، کہ بولردہ آرمندہ قورویوب،
 طوزلری میداندہ قالیر. یالکز شمال جہتندہ
 مذکور نغای ایلہ نتروہ، ماقاریقاری ودیکر بر
 قاج کول صورت دائمہ صولرینی محافظہ ایدوب،
 ناتہ وزوغہ نهرلریلہ اومارامیہ وادی کبیری
 بونلرہ منصب ومنتهی اولورلر. سیاحیندن بعض
 ارباب فنک تحقیقنہ کورہ، قالاهاری مقدا میاه
 جاریہ سی وکوللری واورمانلری چوق معمور بر
 یر ایکن، بعدہ بعض تبدلات ارضیہ نک ظہوری
 واورمانلرک اتلافی اوزرینہ، صولر ونباتات
 چکیلوب، صغرای کبیر حالندہ بر چول صورتندہ
 قالمشدر. بو تبدل یقین وقتلردہ وقوع بولوب،
 قورومش اولان کول ونهرلرک یتاقلرنده حیوانات
 مایہ کیلکری طور یورمش.

مع هذا قالاهاری بستون صغرای کبیرہ مقیس
 اولوب، چالبلر وبعض آغا جلرلہ و حیواناتہ
 الوری شلی اوتلرلہ مستور یرلری وارد؛ وهلہ
 کانون ثانیدن مایسہ قدر سورن یاغموور موسمندہ

قالامیتہ (Calamita) قریمدہ اسکی بر
 قصبہ اولوب، موقعندہ الیوم
 (آلہ) اسمیلہ بر قریہ وارد. [« آلہ »
 مادہ سنہ مراجعت بیوریلہ.]

قالانتان } یاخود کلنتن (Calantan)
 مالاقہ شبہ جزیرہ سنک ساحل
 شرقیسنده ہمای اولان نهرک منصبدہ و ۶۱۵'
 عرض شمالیہ، سیام دولتہ تابع برکوچک حکومت
 اسلامیہ نک مرکزی بر قصبہ اولوب، حکومت
 مذکورہ قصبہ نک ایکی جہتندہ ۵۰ کیلو متره نک
 مسافہ وداخلہ جبالک صرتہ قدر ممتد اولدیغی
 حالده، ۵۰۰۰۰ اهالی بی جامعدر. طوپراغی
 منبت اولوب، قہوہ، پرنج، بویر و سائر محصو.
 لاق وارد. کابیلی قالای وبرمقدار آلتون
 دخی چیقار.

قالانوس } یاخود کلنوس (Calanus)
 هندک حکمای کلیونندن
 اولوب، بیوک اسکندرک هند سفرندہ بوجہانگیرہ
 اتسابلہ، معیتندہ ایراک فسا شہربنہ وصولندہ،
 برطاقم اسراضہ دوچار اولغلہ، ۸۳ یاشندہ
 اولدیغی حالده، اودوندن بر استیفک اوزرینہ
 جغراق، اسکندرک عسکری قارشیسندہ کندینی
 احراق ایتشدی. اسکندرہ بر سولیہ جکک
 وارمیدر؟ دیہ سؤل اولندقدہ « اوج آی صکرہ
 بابلہ کندیسیلہ کوریشہ جکم » دیدیکی ونام اوج
 آی صکرہ اسکندرک بابلہ وفات ایتدیکی
 مریدر.

قالاوریتہ } (Calavryta) یوناندہ
 مورہ شبہ جزیرہ سنک
 (البدہ مع آخایا) ایالتندہ وپاتراسک ۳۷ کیلو
 متره جنوب شرقیسنده اولورق مرتفع بر محلہ
 واقع قضا مرکزی بر کوچک قصبہ اولوب،
 ۱۲۰۶ تاریخندن اعتباراً اوچویز سنہ قدر بر
 فرانز عالمہ سنک تحت حکمندہ اولورق بر
 اربونلق صورتندہ اداره اولمشدر.

قالاوریہ } (Calaurie) مورہ شبہ
 جزیرہ سنک ساحل شرقیسی
 قریبندہ واقع (پوروس) جزیرہ سنک اسم
 ندیدر.

اکثر برلری زمره کی اولور. چوق صوبه محتاج اولیان بعض غزال انواعی سوریلرله طولاشدقلری کبی، صانساره مشابه حیواناتی ده چوقدر. اهالیسی (بوشمان) و (باقالاهاری) اسملریله ایکی جنسینه منسوب اولوب، باشلیجه آوله و بعض کولکر و بیانی میوه لرله بسلنیرلر؛ وخالص کوجه حالنده باشایوب، حیوانات اهلیه لری بیله یوقدر. حالبوکه یرک حیوانات بسلکه استعداد و قابلیتی واردر. بعض طرقلرنده باقیر، کور و حتی آلتون معدنلری بولنیور.

قالاهوره { (Calahorra) اسپانیاده اسکى فاستیله نك لوغرونیو ایالتنده ولوغرونیونك ۲۰ کیلو متره جنوب شرقیسنده برقصه اولوب، ۶۵۰۰ اهالیسی و نك اسکى برکلیساسی واردر. عربلر (قلهره) دیرلردی.

قالاٹو { (Callao) آمریقای جنوبییده (پرو) جمهوریتنده و (لیما) نك ۱۴ کیلو متره غر بنده بحر محیط معتدل ساحلنده برقوبك ایچنده واقع ایالت مرکزی برقصه واسکله اولوب، ۲۰۰۰۰ اهالیسی واردر. پرو نك اك ایشلك اسکله سی اولوب، صاغلام لیانی، کوزل ریختمی، بیوك تجارتی و بعض استحکاماتی واردر. هر طرفدن لیما ایالتیله محاط برکوچك ایالتك مرکزیدر.

قالبه { (Calbe) پروسیه ده صاقسه ایالتنك (ماغدبورغ) سنجاغنده و ماغدبورغك ۲۷ کیلو متره جنوب شرقیسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۸۶۲۰ اهالیسی و کاغد، شکر و یوك و کتن قاشلر فابریقه لری واردر. اطرافنده طوز و کور معدنلری و بنجار محصولاتی چوقدر. بو اسمله دیگر برکوچك قصبه دخی بولندیفتن، تفریق ایچون بوکا اوزرنده بولندینی ساله نهرندن طولای (قاله آندرساله) و دیگرینه (قاله- آندومیلده) دخی دیرلر.

قالپه { (Calpè) اسپانیه نك سبته بوغازنده (بولنش اسکى برقصه سی ایدی.

قالتاگیرونه { (Galtagirone) عربی (قلعه جیرونه) دن غلطدر. سیحلیه نك قاتانیه ایالتنده و قاتانیه نك ۶۳ کیلو متره جنوب غریسنده برکوبری ایله مربوط ایکی تپه نك

اوزرنده قضا مرکزی برشهر اولوب، ۲۲۶۴۰ اهالیسی، کوزل ابیه سی، اییک فابریقه لری و اطرافنده منبت اراضیسی واردر.

قالتانیزته { (Galtanissetta) عربی (قلعه نیزته) دن غلطدر. سیحلیه ده پالمونك ۹۶ کیلومتره جنوب شرقیسنده اوله رق (سالسو) نهری اوزرنده ایالت مرکزی بر شهر اولوب، ۲۱۴۶۵ اهالیسی، اطرافنده باغ و باغچه لری و معدن صولری واردر.

— **قالتانیزته** ایالتی سیحلیه جزیره سنك قم وسطیسندن عبارت اولوب، شمالاً پالمو، شرقاً قاتانیه، جنوب شرقی جهتدن سیراقوسه ایالتلریله، جنوباً دکیزله، غرباً دخی جیرجنتی ایالتیله محدود اولوب، مساحتی سطحیه سی ۳۷۶۸ مربع کیلو متره و اهالیسی ۲۶۳۰۰۰ کشیدر. اراضیسی شمال جهتده طاغلق، وسطلرنده عارضه لی و جنوب جهتده دوز و نك منبت اولوب، ذخیره و زیتون محصولاتی چوقدر. باشلیجه نهری (سالسو) در. ایالت ۳ قضایه منقسمدر.

قالخالس { (Calchas) یونان قدیمك مشهور تروآ سفری مصالرنده مذکور بر شخصدر. که آلهة کاذبه لرینه قربان کسمکله مأمور اولوب، کویا غائبدن خبر ویرردی. حتی تروآ محاربه سنك اون سنه سوره جکنی، و (آغاممنون) قیزی (ایفجنیه) بی قردن کنایه اولان دیانیه قربان ایتمکجه، یونان دوختامسك (اولیده) لیانندن چیقهمیه جفتی خبر ویرمش ایمش. بوصفنده (مویسوس) ك کندیسنه تقدم ابتدکنی کورنجه، قولوفون آله سنده قهرندن هلاک اولمش.

قالدرودلبارقه { (Calderon de la Barca) اسپانیه نك اك مشهور فاجعه نویس شمراسندن اولوب، ۱۶۰۰ ده مادریده طوغمش، و ۱۶۸۱ ده وفات ایتمشدر. بر وقت عسکرلک ایتمش؛ والی یاشندن صکره طریق رهبانه کیروب، اوندن صکره آنجیق مذهبه متعلق اشعار سولطشدر.

قالدونیه { (Calédonie) اسقوییه نك اسم قدیمدر. [«اسقوییه» ماده سنه مراجعت بیوریه.]

قالدونیه } یکی - (Novella C. , New)
 (Caledonia) آمریقای شمالیده
 انگلزمه تابع دومیدون قطعه‌سنگ منهای غربنده
 بحر محیط معتدل سواحله قیالی طاغیر سلسله‌سی
 آره‌سنده واقع (انکیز قولومیه‌سی) خطه‌واسمه.
 سنگ اسکی اسمی اولوب، ۱۸۵۸ تاریخندن بری
 استعمالدن سناظ اولمشدر . [« قولومیه »
 ماده‌سنه مراجعت .]

قالدونیه } یکی - (Nouvelle Calédonie)
 بحر محیط کبیر جزایرندن اولوب،
 اطرافنده کی (لوآونیه) جزایری وسائر کوچک
 آطلرله برابر فرانسه تابعدر . آسترالیا ایله یکی
 زلاند و یکی کهنه آره‌لرنده واقع اولوب ، طار
 واوزون برقطع ناقص شکلده شمال‌غربیدن جنوب
 شرقیه طوغری " ۲۰°۳'۳۰" ایله ۲۲°۲۴' عرض
 جنوبی و " ۱۶۱°۴۰' ایله ۱۶۴°۴۳' طول شرق
 آره‌لرنده تمتد اولور . بونی قوش اوچشی حسابله
 ۴۰۰ و وسطی اکی ۵۵ کیلومتره اولوب ،
 مساحت سطحیه‌سی تقریباً ۱۸۰۰۰ و ملحقاتیه
 برابر ۲۱۰۰۰ مربع کیلومتره در . اراضیه‌سی
 طاغیر اولوب، بونجه برسلسله جبال اوزانیر، که
 اک مرتفع بری اولان و جنوب جهتسده بولان
 (هومبولد) طاغیرک ۱۶۳۴ متره ارتفاعی
 واردر . برخیل انباری وار ایسه‌ده، مجرالی
 باطبع قیصه اولوب ، اک اوزونی اولان و شمال
 جهتسده آقان (ویا هوت) ابرمانسک مجراسی
 ۲۰۰ کیلومتره طولنده در . سواحلك آجیقلرنده
 تشکلات مرجانی‌دن برصره قیال بولنوب، بونلرله
 ساحل آره‌سنده دگیر دائماً ساکن بولمغله، صاغلام
 برسر سفاش طریق تشکیل ایدیور . کرک غرب
 و کرک شرق سواحلنده بر قاج قصبه واسکله‌سی
 اولوب، مرکزی اولان (نومیا) قصبه‌سی‌ده
 ساحل غربینک قسم جنوبی‌سنده واقعدر . هواسی
 معتدل و طوپراغی یک منبت اولوب ، اقایم حاره
 محصولاتیه برابر آوروپانک هر نوع سبزه‌سی
 یشیلیر . حیوانات مختلفه بسلمکه دخی استعدادی
 اولوب، اون سنه مقدم حیوانات موجوده‌سی
 ۱۳۴۰۰۰ رأسه بالغ اولور ، وخیلی باصدیرمه
 یقاردی . آلتون، آنتیمون، قروم و علی‌الحصوص

نیکل ایله سائر معدنلری یک چوقدر . آنجق
 فرانسزلر بوجزیره‌ی باشلیجه منفا اتخاذا ایدمک ،
 مجرملرله اسکان اینسکده اولدفلرندن ، منابع
 ثروتسندن بحق استفاده اولنه میور . آوروپالی
 اهالیسی ۱۸۰۰۰ اولوب ، نصفی مجرملردن
 مرکبدر . برلی اهالیسی اولان (قاق) لرایسه
 کوندن کونه آزاله‌رق ، انقراض بولمقده درلر .
 فرانسزلرک دخولنده بونلر ۷۰۰۰۰ نفوسدن
 زیاده ایکن ، شمدی ۲۰۰۰۰ دن آزدر .
 بونلر اولدقجه ذکی ایسه‌لرده، یک وحشی، حیلکار،
 کینسدار و سرکش آدملر اولوب ، اولدیردکلری
 خصملرینک اتی دخی یدکلری محققدر . مرکزی
 اولان (نومیا) نک ۴۶۰۰ اهالیسی و یک صاغلام
 لیمانی واردر . بوجزیره ۱۷۷۴ تاریخنده مشهور
 قبودان (قوق) طرفندن کشف اولنوب ،
 ۱۸۵۳ ده فرانسه طرفندن استیلا، و ۱۸۶۴ ده
 اطرافنده کی آطلرلر دخی الحاق اولمشدر .

قالدونیه جدولی } (Canal Calédonien)
 (Caledonian Canal)
 استوچییه‌ده بیوک برجدولدر، که مملکت مذکورده
 نک شرق شمالی‌سنده واقع (موری) کورفزدن
 ایرلاندنک قارشی‌سندگی (لورن) کورفزینه
 قدر ۱۰۰ کیلومتره‌ک عمده تمتد اولوب، شمال
 دکنیزله بحر محیط آطلاسی آره‌سنده استوچییه‌نک
 اورته‌سندن بر طریق بحری تشکیل ایدیور . نس،
 اوچ و لوچی کوللری ایچندن کچوب ، بونسک
 نصفندن زیاده‌سی مذکور کوللردن عبارتدر . ۳۲
 طوبی حامل فرقتینلر یکمسنه مساعد اولان بو
 جدول ۱۸۰۵ ده باشلانوب ، ۱۸۴۷ تاریخنده
 اکمال اولمشدر .

قالغان } (Kalgān) چینک شرق شمالی
 جهتسده واقع (پجیلی) ایلتنسده
 ویکینک ۱۷۵ کیلومتره شمال غریبسندده اوله‌رق
 (یانغ هو) ابرمانسه تابع (چینغ هو) نه‌ری
 اوزونده و مغولستان حدودیه مشهور برسدک
 قریبده بر شهر اولوب، ۷۰۰۰۰ ور روایتسده
 ۲۰۰۰۰۰ اهالیسی واردر . اهالیسک جله‌سی
 جنسیتجه چینی ایسه‌ده ، برخیلی مقداری مسلمدر .
 شهر قیالی طاغیرله محاط اولوب ، یالکنز جنوب

جهتندن برمدخلی وارددر، که اوده آجیلوب قباير برقبو حالته قونمشدر. بعض پروتستان میسیونرلریله روس تجاری بولنیور. سدك یاننده متعدد قشلهلری واماكن عسکریهسی وارددر. روسیه ایله بك ایشلك جای تجارتی وارددر. اطرافنده بك زنکین کور معدنلری بولنوب، اهالی طرفندن اخراج و محروقات برینه استعمال اولمقدهدر.

قالغویف } یاخود قولغویف — (Kalgou) (ief) بحر منجمد شمالیده (قاین) شبه جزیره سنك ۱۲۰ کیلومتره شمال شرقیسنده و ۶۵° عرض شمالی ایله ۳۰' ۴۶° طول شرقیده روسیه نك آرخانكل ایالتیه ملحق برجزیره اولوب، شمالدن جنوبه اولان طول اعظمی ۸۶ و محیط دائرهسی ۲۰۵ کیلومترهدر. اراضیی قیالقی تیهلردن و آلچق و صولاق اووهلردن عبارت اولوب، یازین دخی طوبراغنك یالکزر ایکی قدم عمقنده کی سطحی اریمکله، نباتاتی آز وافجاری چالی واوت حالنده قالوب، هیچ بری نمره وبرضه اهالی دائمهسی اولیوب، یازین آوجیلر و بالیچیلر طولاشوق، پوستلری کورک اعماله یارار حیوانات مختلفه ایله طیور و بالیق سید ایدرلر.

قالق } (Kalk) پروسیه نك (رین) ایالتنده (قولونیه) سجاغنده و (دایچ)ك ۲ کیلومتره شرقنده برقصه اولوب، ۹۶۶۰ اهالیسی، دمیرخانهلری، دوکخانهلری، اجزاء کیمیویه و ماکینه انواعی فابریقهلری و ۱۷۰۰ عمله استخدام اولنور جسیم بر دمیریول ادواتی فابریقهسی وارددر.

قالقاندلن } (Tétovo) آرنآؤدلقده قوصوه و پرزربنك ۳۳ کیلومتره شرق جنوبیسنده و شار طاغنك شرق اتکننده اولهرق وارداره تابع بر چایك ایکی کنسارنده و واردار مجراسی قرینده قضا سرکزی برقصه اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالیسی، غایتله صاغلام و لطیف هوایی، کوزل صولری و امشالیز الما و سائر نفیس میوهلری وارددر. اهالیسنك قسم کلیسی مسلم اولوب، ترکجه و آرنآؤدجه تکلم ایدرلر. آز مقدارده اولان خرسینلرینك

دخی قتولیک بولنالری آرنآؤددر، و اورنودوقس اولانلری کلیسا و مکتب قوتیه اسلاوجه تکلمه آیشتمشلردر. آرنآؤدلر واسلاولر ییننده (تنووه) اسمیه معروفدر.

— قالقاندلن قضاسی غرباً لومه، شمال غربی جهتدن نفس پرزربن، شمال شرقی جهتدن و شرقاً نفس اسکوب قضا لریله، جنوباً دخی مناسر ولایتنك قرچوه قضا سیله محاط و محدوددر. جنوب جهتده بولنان غستوار ناحیه سیله برابر ۱۶۱ قریه دن مرکب اولوب، تخمیناً ۲۰۰۰۰ اهالیسی وارددر، که اکثریت اوزره مسلم و آرنآؤد اولوب، جسارت و شجاعترلریله مشهوردرلر. اراضیی شار سلسله سیله (سولوپك) طاغی آره سنده جنوب غربیدن شمال شرقیه طوغری ممتد اولان واردار وادیستدن و مذکور طاغلرک اتکیرندن عبارت اولوب، یوکسک طرفلری میشه و سائر آغاچلری حاری اورمانلرله، طاغ اتکیر میوه دار آغاچلر و باغلرله مستوردر. مجرای نهرک ایکی طرفنده ممتد اولان اووه دخی کلیتلی ذخائر حاصل ایدر.

قالقوته } «کلکوته» ماده سنه [مراجعت بیوریه .]

قالمار } (Calmar) اسوجك جنوب جهتده همنای اولان بوغازك غربی ساحلنده و (اولاند) جزیره سنك قارشیسنده اولهرق استوقه بولمك ۳۰۰ کیلومتره جنوب غریسنده ایالت سرکزی برقصه اولوب، ۹۴۲۰ اهالیسی، کوزل لیمانی و ایشلك تجارتی وارددر. قصبه نك باشلیجه قسمی بر آظه اوزرنده و سائر محللری لیمانك اطرافنده ساحلده مؤسسر .

— قالمار ایالتی کوتالاند خطه سنك افسامندن اولوب، بالطبق دیکزی ساحلی بونجه ۳۰' ۱۵° ایله ۱۷° ۱۰' عرض شمالی آره سنده ممتد اولور؛ و شمالاً اوستروغوتیه، غرباً یونکونینخ و ترنوبورخ، جنوباً دخی قاراسقرونه ایالتلریله محدوددر. ملحقاتندن اولان (اولاند) جزیره طولیه سیله برابر مساحت سطحیه سی ۵۱۳ ۱۱ مربع کیلومتره اولوب، ۴۳۸ ۴۰۰ اهالیسی وارددر. شمال غربی جهتده برقاچ تپه بولنوب، سائر طرفلری دوز

والجی وکولاری چوقدر. اهالیسی باشلیجه زراعتله
وعلی تجارتیه اشتغال ایدرلر.

قالبرغ } (Calenberg) مشاهیر مستمر.
قیندن و پروتستان مذهبی
رؤساندن اولوب، ۱۶۹۴ ده (صاقسه غونه) ده
طوغمش و ۱۷۶۰ ده وفات ایشدر. هاله
دارالفنوننده معلم ایدی. ممالک شرقیه کوندرله-
جک میسیونرلر ایچون برمکتب و پروتستانلی
قبول ایدرله لازم اولان کتیبک طبیهون عربی
وعبرانی حروفی حاوی بومطبعه تأسیس ایشدی.
«لسان عربینک قواعد ابتدائیه سی»، «دین
اسلامک مشاهیر مؤلفینی» و «کتب عربیه نک
اسامی و تعریفی» عنوانرله لاتین لساننده اوج
نالیق وسائر بعض آثاری واردر.

قالوق } (Kalmouks) مغول جنسیتک
شعبه لرندن بر قوم اولوب،
مغولستانک غرب شمالی و غرب و جنوبی جهتلرندن
و نفس چین و تبت حدودندن روسیه نک وولفه
(دون) ایرماقلری مجرایینه دک اولان اراضی
واسعه ده طاغنیق برحاله یاشابورلر. خوشوت،
طورغوت، چوققار ودرت اسمرله درت طاقه
منقم اولوب، یینلرنده لسانجه وسائر احوالجه
بردرجه به قدر فرق وارایسه ده، هر برطاقی آیری
بولیوب، اکثر برلده مختلف طاقلردن اولوسلر
بولیور. بولدقلری محل اعتبارله دخی قالوقلر
بروجه آتی اوج بلوکه منقسمدرلر: برنجی بلوکه
آوروپا قطعه سنده روسیه نک اژدرخان ایالتیه دون
قزاقلری اضیسی واستاوروپول ایالتیریک برر قسمنده
یعنی وولفه ایله دون مجرالری آره سنده و قسماً بوجرالرک
اوزه لرنده بولنوب، خوشوت، طورغوت ودرت
طاقلرینه منسوبدرلر. بولر ۱۶۰۰۰۰ مقدارنده
درلر. ایکنجی بلوکه چینک شمال غربی حدودی
داخلنده بولنان چوققاریه خطه واسعه سنده
وزکستان شرقیده کی (نیان شان) سلسله جبالیه
مغولستانک غرب شمالی جهتمده واقع اویسانور،
نیزغیز نور، آیریق نور، قره اوسونور و دورغه-
نور کولاری آره لرنده و قولجه جوارلرله روسیه
حدودی داخلنده اوله رق قومسق وسمیبالا تینسک
ایالتلرنده بولنیورلر. بولنردن روسیه حدودی

داخلنده بولنانلری ۴۴۸۰۰ مقدارنده اولوب،
چین حدودی داخلنده اولانلری ده ۶۷۰۰۰
قدر تخمین اولنیور. بولر دخی باشلیجه طورغوت
وچوققار ودرت طاقلرینه منسوب اولوب،
تلفوت ویا تلتکتیک دینلن برشعبه لری دخی کندی
لساقی اونودوب، ترکشمشدر. (توره) تسمیه
اولنان دیگر بر قبیله ایسه عن اصل ترک ابکن،
قالوق لسانی قبول ایدوب، بولرک ایمنه
قاریشمشدر. اوچنجی بلوکه، ینه مذکور اوج
طاقه منسوب اولوسلردن مرکب اولدینی حالده،
ترکستان شرقی ایله تبت و نفس چین آره سنده
واقع (قوقونور) و (چایدام) اراضی واسعه سنده
و نفس مغولستانک غرب جنوبی کوشه سنده واقع
(آلاشان) چولنده بولنوب، تبتک جنوب شرقی
جهتمده و (لهاسه) ایله (ناپجو) شهرلری آره سنده
دخی منفرد برکوچک فرقه لری بولنیور. بواوچنجی
بلوکه افرادی ۱۰۰۰۰۰ نفوسدن آرتخمین
اولنمده ایسه ده، بوتخینک مقدار حقیقینک پک
مادوننده اولدینی مظنوندر. الحاصل بشون
قالوقلرک مقداری بش آلتی یوز بیسک تخمین
اولنوب، آنجق برملیونی متجاوز اولسه لرکرکدر.
قالوقلر سیماجه خالص مغول اولوب، یوزلری
یاصی، قفالری یووالاق، بکنزلی صاری واسمر،
یناق کینکری جیقیق، برولنری یاصی، آفرلری
اوقق، طوداقلری اینجه، کوزلری طارو اوچلری
یوقاری به مائل اوله رق اوست قپاقلری شیشکینجه
صقل و بیقملری سیرک و دوز، بویلری اورته
وانداملری قالینجه و قبادر. مع هذا قایلری پکده
حسن واطاقتدن عاری دکلدردر. جمله سی کوجه
حالنده یاشاوب، استوانی الشکل چرکه لرده اقامت
ایدرلر. یینلرنده قربات و مناسبتلری اولانلر چرکه
لری بر آره ده قوروب بر «اویق» و برلکده
قاجوب کوچن بر قاج اویماق بر «اولوس» تشکیل
ایدرلر. تمیشلری صرف حیواناندن اولوب،
قویون، صیغیر، آت و دوه سوریلری واردر.
قیصراق سودندن یابدقلری «قومیس» ی چوق
قولاندقلری کبی، سودتن برنوع اسپرتو دخی
چیقاروب، ایچرلر، و او سودک توریتسیندن بر

نوع پنبه بابارل . حيوانلرينك نوپلرندن قاريلرى
السه وچركه لرچون بر نوع كچه و بعض منسوجات
بابارلر . قالوقلر ساكن و مطيع آدملر ايسده ،
پك تبل و حيله كار آدملر اولوب ، تيزلكده اصلا
سراقلى بوقدر . اوياقلرك واولوسلرك رئيسلرى
اولوب ، چين دولتي اولوس رئيسلريني طانير ،
و ويركيني اونلردن آليرسده ، روسيه دولتي
يالكز اوياق رئيسلريني كوي مختاري صورتنده
براقوب ، اولوس رئيسلريني قالدبرمش ، اوياقلرى
طوغرىدن طوغرى به حكومت محليدي طانمغه
اجبار ايتمشدر . قالوقلر دخي مغولار كبي بودا
مذهبك لامة شعبه سنه تابع اولوب ، صنوف
متعدده دن مركب رهبان طائفه لرى و متعدد جر -
كلردن متشكل مناسترلرى واردر . راهبرلرينك
نفوذلى چوق اولوب ، طبابت و سحر ارق ادعا -
سند دخي بولنورلر . لسلمرى مغولجه مشابه
ويقين اولوب ، كنديلرينه مخصوص ادبياتلرى
و مغولجه و اوينورجه كبي سرانجه دن مأخوذ
خطلى واردر . آنجق كندى لسالرنده
و كندى خطلرله يالكز « پاتور » ويا « بهادر »
ديكلى قهرمانلرينك فتوحات و سرگذشتلريني
حاكي بر طاقم شريقلر و منظومه لر يازوب ، كتب
دينه لريني راهبرى تبيت لسانده و تبيت خطيله
يازوب اوقدورلر . راهبر بت و صنلريني ياميق
ايچون بر آرز رسم و هيكلتاشلق دخي اوكرنيرلر .
قالوقلر اون آلنجي قرن ميلاديه ديكر بعض
مغول اقوامى طرفندن مغولستاندن اخراج
اولنورق ، غرب شماليه طوغرى همجرت ايده رك ،
برطاقلى روسلر اورتلرينه دك كلش ؛ و بده
بونلك بر مقدارى چونقاره طرفنه عودت ايتمش
ايديلر . الحاصل ، او وقتدن سائر مغوللردن
آيريلوب ، رئيسلردن (بهادر قونايي) چونقاره
دولتي تأسيس ايتمشدى ، كه يوز سنه قدر دوام
ايدوب ، بر آره لى اخلاقي تركستان شريقى وحتي
ماوراء النهرى و سمرقند و بخارا ي دخي ضبط
ايتمش ؛ و قالوقلرى زراعت و صنايعه آليشدرمش
ايديلر . بده بو دولتك انقراضى اوزرينه ، قالوقلر
بردوجه قدر استقلال اوزره باشابه يلك ايچون ،

ينه بدويت حالنه رجوع ايتمشلردر . روسلر و پرو -
تستان ميسونرلرى كنديلرينه خريستيانلى قبول
ايتديرمكه چوق جهد ايتمشلرسده ، موفق اوله -
مامشلردر .

قالو { (Galw) آلمانيه ده (وورتمبرغ) ك
« قره اورمان » ايلتنده (توبنكن) ك
۳۲ كيلومتره شمال غريسنده چاملق اورمانلرله
مستور بر كوزل بوغازده واقع بر قصبه اولوب ،
۶۰۰ اهالىسى ، اسكى قونلرينه مخصوص بولنش
بر شهرك خرابه لرى و چوخه ايله يوك منسوجات
فابريقه لرى واردر .

قالوادو { (Calvados) فرانسه نك شمال
غربى جهتنده و مانشه دكيزى
ساخاندده اوله رق اسكى نورمانديه خطه سنده بر
اياق اولوب ، شمالاً بحر مذكورله ، شرقاً اوره ،
جنوباً اورنه ، غرباً دخي مانشه ايلتلى ايله
محدوددر . مساحت سطحيه سى ۵۶۹۲ مربع كيلو -
متره و اهاليى ۲۶۷ ۴۳۷ كشيدير . مركزى
(قان) شهريدر . اراضيسى دوز و آلچق اولوب ،
يالكز جنوب جهتنده بعض تپه لرى واردر .
مياه جاريه سى چوق اولوب ، باشليجه انهارى :
توقه ، درپوه ، درومه ، اوره ، اودون و سائرهدر .
ساحلى دوز اولوب ، سينه كورفزينك ايچنى
تشكيل ايدر . اراضيسى مئبت اولوب ، حبوبات ،
كتن ، كنوير و سائر محصولاته بر نوع شراب
اعمالنه يارار المالى پك كليته حاصل اولور .
شرق و غرب و شمال جهتلرنده بعض اورمانلرى
واردر . مرعالى چوق و ايني اولوب ، قوبون ،
صيفر و آتلى چوق و جفسلرى پك ايدر . ساده
ياغى پك مقبول اولوب ، بال اخراجى دخي
واردر . كمور معدنلرله ، مرمر ، قالدبرم طاشى
و سائره اوجاقلرى و مياه معدنيه سى چوقدر .
صنایى خيلى ايلرى اولوب ، بز و يوك منسوجاته
جوراب كبي شيلر و بيجاق فابريقه لرى چوقدر .
ممالك اجنيه ايله تجارتى پك ايشكلدر . بارسده
ايشلين ديوارجلرله طاشجىلرك چوغى بويالندندر .
ايات ۶ قضايه منقسم اولوب ، ۳۸ ناحيه ايله
۷۶۵ دائره دي حاويدر . اصل بواسم ايالك ساحلى
بونجه ممتد اولان بر صره قيارك اولوب ، آلنجى

قرن میلادی اواخرنده بوقیاره چاروب قبریلان
اسپانیات (قالوادوس) سفینه حربیه سنک اسمیله
نسیه اولنشد.

قالوغه (Kalouga) روسیه نك وسطرنده
{ موسقووه نك ۱۶۰ كيلومتره
جنوب غربیسنده و (اوقه) نك ساحل یسارنده
ایالت مرکزی برشهر اولوب، ۳۹۸۱۵ اهالیسی،
داخلی مکتب اعدادیسی، مکتب صناعی وسائر
متعدد مکاتیلله دارالمعزیه سی، بطونخانه سی،
بارونخانه سی، دباغخانه لری، کورک فابریقه لری
وایشک تجارتی واردور.

— قالوغه ایالتی شمالاً موسقووه، شرقاً توله،
جنوباً اورل، غرباً دخی اسمولنسک ایالتلریله
محاط اولوب، مساحتی سطحیه سی ۳۰۹۲۹
مربع کیلومتره و اهالیسی ۱۲۰۹۲۲۵ کشیدور.
اهالیسنک قسم کلیسی روس و اورتودوکس
اولوب، یالکز ۱۲۸۵۰ قارلیان، ۳۸۷ قتولیک،
۵۰۷ یهودی و ۶۳ مسلم بولنیور. اراضیسی
دوز و آرمیت اولوب، مع هذا نصفندن زیاده سی
مزروع ایسهده، حاصل اولان بغدادی احتیاج
محلیه کفایت ایتمز. آریه، چاودار، یولاف و مصر
ایله کتن و کنور دخی اکیلوب، بوسوک ایکی
محصولک یاغی عئلنده صرف والیافی کوبلی قادیلر
طرفندن بڑ اعمالنه استعمال اولنور. اورمانلری
اراضینک برربی اشفال ایدوب، کراسته و اودون
و کور اخراج اولندقدن بشفه، تخته دن برطاقم
آوانی و ادوات دخی یاپیلیر. حیوانات اهلیه سی آرم
اولوب، یالکز بر قاج حارابی اولغله، کوزل
قوشی حیوانلری ییشدیریلیر. کور، دمیر و سائر
معدنلری چوق ایسهده، هنوز پک آزی
چیقارلقده در. صنایع محلیه خبلی ایلری اولوب،
متعدد مبرخانلر و چوخه وسائر منسوجات فابریقه
لری واردور. وولفه ایرماغنه تابع (اوقه) نهری
ایالتی شق ایدوب، (اوغره) نهری دخی ایالتک
جنوب جهتندن کله رک، بونهره منصب اولور.
بردمیر بول خطی ایالتی شق ایدوب، مرکزی
ایچندن کچر. تجارتی پک ایشک و بازار و بنایرلری
چوقدر. ایالت ۱۱ قضایه منقسم اولوب، ۱۵
قصبه، ۵۷۱ قریه و ۳۶۰۱۹ چفتلک و سائرینه
حایدر.

قالوفر (Kalofer) شرق روم ایلیتک
{ فلبه سنجاغنده و فلبه نك ۵۰ کیلو-
متره شمال شرقیسنده اوله رق طونجه نهری اوزرنده
برقصبه اولوب، ۸۰۰۰ اهالیسی، هراوده کثرتله
آقار صوبی، خانه لک اطرافنده باغچه لری و مشهور
غیطان و مندرک دستکاهلری واردور. اداره
عثمانیه زماننده پک معمور اولوب، ۱۵۰۰۰
اهالیسی وار ایکن، محاربه زائله زماننده خراب
اولنشدور.

قالوقسه (Kalocsa) مجارستانک بشته
{ ایالتنده و بشته نك ۱۱۰ کیلو-
متره جنوبنده اوله رق طونه نك صول کنارنده
قضا مرکزی برقصبه اولوب، ۱۵۷۹۰ اهالیسی
واردور.

قالون (Calvin, Calvin) پروتستانلک
{ ایکنجی رئیس ومؤسس اولوب،
کندی اسمنه نسبتله (قالونیم) دینلن مذهب
مخصوصک واضعیدور. ۱۵۰۹ تاریخنده فرانسهده
پیتاردیه خطه سنک (نوآبون) قصبه سنده
طوغش؛ و ۱۵۶۴ ده وفات ایتشدور. طریق
رهبانه کیرمک اوزره تحصیل ایتش ایسهده، بعده
بو طریق ترکله، علم حقوقه انتساب ایده رک،
اورلیانده و بعده بورژدهد بوفتی تحصیل ایتشدی.
پروتستانلک موجدی اولان (لوتر) ک بعض
طرفدارلریله کسب مناسبت ایده رک، اساساً بومذهبی
قبول ایتش؛ و ۱۵۳۲ تاریخندن اعتباراً یارسده
بو باده کی افکارینی نشر ایتمکه باشلامش ایدی.
بوندن طولانی حبس ایله تهدید اوله رق، ابتدا
(آنغولم) و بعده (تراق) ده پروتستانلک
حامیه سی اولان (ناواری مارکیرته) نك یانه
قاچش؛ و نهایت فرانسه بی ترکه مجبور اولوب،
اسویچره نك (باله) شهرینه چکمش ایدی. بو
شهرده ۱۵۳۵ تاریخنده «اساس دین عیسوی»
عنوانیله لاتینجه برکتاب نشر ایدوب، فرانزجه به
دخی ترجمه ایتش؛ و بو کتاب فرانز
پروتستانلرینک عقائد اساسیه سی حکمنه کچمشدر.
۱۵۳۶ تاریخنده پروتستانلک حکم سورمکده
اولدیفنی (جنو) شهرنده عقائد معلمی نصب
اولنوب، آنجق مذهب جدیدده زیاده شدت

و فرانسه ايله انكتره آره سنده كي (پادوقاله)
 بوغازي اوزره ناحيه مركزي مستحكم بر قصبه
 واسكله اولوب، ۱۲۸۴۳، وسورك خارچنده
 بولان (سنت پيرله قاله) ايله برابر ۳۳۰۰۰ دن
 زياده اهالي سي، كوزل ايله سي، ايشاك تجارتي،
 موره صيدچون آسري قايه وساير اقطار بعديه
 كيدر سفاتي و بعض صنايعي واردور. فرانسه
 انكتره يه اك يقين اسكله سي اولوب، انكتره
 (دووره) اسكله سندن ۳۰ كيلو متره عرضنده
 بر بوغازله آيرلشدر، كه واپورلر بو مسافه يي ايكي
 ساعتمده قطع ايدر.

قالی { (ابوعلی اسماعیل بن القاسم) مشاهیر
 ادباده وائمه لغتدن اولوب، ۲۸۸
 تاريخنده ديار بكر (منازجرد) قصبه سنده
 طوغمش؛ ۳۰۳ تاريخنده بغداده مهي عزيمت
 اولوب، ايكي سنه موصله اقامتله، ابو يلميدن
 استماع احاديث شريفة ايندكدن صكره، ۳۰۵ ده
 بغداده مواصلت ايدرك، ابو بكر بن دريدالازدي،
 ابو بكر بن الانباري، نطفويه ودرستويه كبي اعظم
 علمادن تحصيل علم وادب ايدرك، نحوده بصرون
 مذهبه تابع اولمشدى. ۳۲۸ تاريخنده ك بغداده
 اقامتله، افاده واسفاده ايندكدن صكره، سياحه
 چيقرق، ۳۳۰ تاريخنده اندلسده قرطبه شهرينه
 واصل اولمش؛ واوراده نوطنله بقيه عمريني
 تدريس و تأليفله كچيرك، ۳۴۶ تاريخنده
 قرطبه ده وفات ايتشدر. لغتمده « البارع »
 عنوانيله و حروف هجاء ترتيبيله ۱۰۰۰۰ صفحه دن
 مركب بيوك بر كتابي و « الامالي »، « كتاب
 المقصور و الممدود »، « كتاب في الابل و نتائجها »،
 « كتاب في حلي الانسان و الخيل و شيانها »، « كتاب
 فقلت و اقلعت »، « كتاب مقاتل الفرس »،
 « شرح القصائد المعلقة » و ساير آناري واردور.
 جد اعلا سي سلمان عبدالملك بن مروانك آزادليسي
 ايدى. كنديسي (قاليقلا) شهرى تجاريله برلكده
 بغداده واصل اولديفندين، شهر مذكوره نوبته
 (قالى) تلقيب اولمشدر.

قاليارى { (Cagliari) ايتاليا يه تابع ساردنيه
 جزيره سنك ساحل جنوبي سنده
 هنامي اولان قويك اينچنده ايالت مركزي بر شهر

و تعصب كوسترديكندن، ايكي سنه صكره شهر
 مذكور دن نفي اولغفله، استراسبورغه كيدوب،
 مذهب جديدك نشرينه قولش؛ و ۱۵۴۱ ده
 يكي دن جنوه جلب اولنهرق، فيما بعد شهر
 مذكوره بيوك بر نفوذ و اقتدار قرائش ايدى.
 امور مذهبيه حقنده كي راي و قرارلر يي مجلس
 عمومي به قبول و اجرا ايتديرر، و مذهبله برابر
 اخلاقي دغي اصلاح و تنسيق ايتك ادعاسنده
 بولنوردى. شدت و تعصب بر درجه به قدر
 سورمش، كه تثليث مسئله سته اعتراض ايتديكيچون
 ايتاليالي (جنتيلي) يي و (سروت) اسمنده بر يي
 حيا احرار ايتديرر، بر يي انكليزي سيون ايجاد
 ايتمشدى. پروتستانلقد (لوتر) دن دها ايلري
 كيدوب، رؤساء روحانيه نك لزومى بسبتون
 انكار، و جسماني شيله عبادت و حرمتي بسبتون رد
 و منع ايله، عزيزلري و بعض آيينلري و الوهيتك
 تجليسي طائيفه ايدى. قدر خصوصنده جيره به تقريله
 اراده جزيره به ايندازدى. مذهب حقنده لايئجه
 و فرانسجه برچوق تأليفاتي واردور.

قاله { (Le Galle) جزايرك قسنطينه
 ايتلنده قسنطينه نك ۱۸۰ كيلومتره
 شرق شماليسنده و تونس حدودي قرينده قولمق
 برديل ايله قريه مربوط قياتي بر برون اوزرنده
 واقع ناحيه مركزي بر قصبه واسكله اولوب،
 ۴۰۰ اهالي سي واردور، كه بونلرك ۱۵۰۰ قدرى
 مسلم و قصوري آوروپاي و علي الخصوص ايتاليان
 اولوب، مرجان صيديله مشغولدرلر. اطرافى بك
 منبت اولوب، منظر ميشه سي وساير اشجاريله بعض
 معادن ده و ارايسه ده، اهالي سي مرجان اخراجيله
 مشغول اولدقلرندين، بومنايع ثروتندين استفاده اولنه.
 ميور. اطرافنده بولان كوللردن طولايي هوا سي ده
 آغبرجه دره اسكي بر معموره او اوب، آنجق اسكي سي
 شمديكندن برقاج ميلك مسافه ده ايدى. ادريسى
 (مرسي الجون) و بكرى (مرسي الحرز) اسميله
 ياد ايدرك، قورصانلر مجي ا اولديفني بيان
 ايدورلر. ليماني صيغ و مدخلي مخاطره ليدر.

قاله { (Calais) فرانسه نك شمال غربي سنده
 (پادوقاله) ايتانك (بولونيه) قضا.
 سنده و بولونيه نك ۴۰ كيلومتره شمال شرقيسنده

قالیداسا { یاخود کلیدسه — (Kalidasa) }
 هندك مشاهیر شعر اسندن اولوب،
 ظن اولندیفته كوره، میلادك برنجی ویا ایکنجی
 قرننده یاشامش؛ و برطقم منظومه‌لر و سائر اشعار
 یازمشدر. آثار ی فرانسزجه‌یه و سائر آوروپا
 لسانلرینه ترجمه و سانسکر ی لساننده کی اصلری
 دخی طبع و نشر اولغمشدر.

قالیروئه { (Callirhoe) «كوزل جریان» }
 دیمك اولان بواسم یونان قدیم
 اساطیرنده بعض بربرله و برلدیکی کبی، ماکدونیه.
 لیلرک فتوحاتنده (ادسه) نسیمه اولسان اورفه
 و نام دیکرله (رها) قصبه‌سنه دخی، میاه جاریه.
 سنك لطافتندن طولانی، بواسم و برلمشیدی.

قالیستن { (Callisthène) یونان قدیم }
 حکما سندن اولوب، آرسطونك
 یکننك اوغلی و شاکردی ایدی. قبل المیلاد ۳۶۵
 تاریخلرندن (اولیته) ده طوغوب، اسکندرک
 معیتده آسیا سفرندن بولغمش؛ و بابلدن آرسطوبه
 ایکی بیک سنه‌لک زیج‌لر و سائر هیئته متعلق معلومات
 کوندرمش ایدی. اخلاقیه متانت و تمصبی او اوب،
 اسکندرک بعض جوشقونجه حرکتی و علی‌الخصوص
 الوهیت دعواسنی تقبیح ایتدیکندن، بر دمیرقسه
 حبس، و بعده بلخده اعدام اولندینی مریدر.
 بوسفردن اول بریونان تاریخی و دیگر بعض آثار
 یازمش ایسه‌ده، محمولش؛ و سفر ائاسندن. یازدینی
 اسکندر تاریخندن یالکز بعض فقره‌لر بولغمشدر.

قالیستو { (Calisto) یونان قدیم اساطیرنده }
 کویا (آرقادیا) حکمداری
 (لیقاژون) ک قیزی اولوب، قردن کنایه اولان
 (دیانه) نك معیتده کی بربرلر زمره‌سنه داخل
 اولدینی حالده، مشتری دیانه‌نك صورته کبروب،
 کندیسنی باشدن چیقارمغله، بوندن (آرقاس)
 اسمنده بر اوغلی اولمش. دیانه بونی آکلانجه،
 کندیسنی معیتندن قوومش؛ و مشترینک زوجه‌سی
 (یونون) کندیسنی آتییه تحویل ایله، اوغلیله برابر
 شماله وضع ایتمش اوغله، دب اکبر و دب اصغر
 جله کویکبه لرینی تشکیل ایتمشلر.

قالیش { (Kalisch, Kalise) روسیه‌یه }
 تابع لهستانده روسیه حدودی

اولوب، ۲۹۹۰۵ اهالیسی، صاغلام وواسع
 لیانی، کوزل ریختی، استخکاماتی، کتبخانه‌سی،
 دارالفنون، موزه‌سی، بیوک تیاتروس، بربرانی
 و سائر ابنیه‌صنعه‌سی، کوزل منظره‌سی، صاغلام
 هوای، اطرافنده بعض آثار عتیقه و خرابه‌لری
 واردر. جزیره مذکورده‌نك اک بیوک معموره.
 سیدر. يك اسکی اولوب، (پولاس) اسمیله
 قارتاجیلر طرفندن تأسیس اولغمشدی.

— قالیری ایالتی ساردنیه‌نك قسم جنوبی‌سندن
 عبارت اولوب، مساحتی سطحیه‌سی ۱۲۵۳۰
 مربع کیلومتره و اهالیسی ۲۰۸۲۹۲ کشیدر.
 شمال غربی و جنوب شرقی طرفلری طاغلق اولوب،
 آردلنده (قامیدانو) اسمیله وواسع براووه (مانو)
 نهریله اروا اولنور. اهالیسی زراعتله، حیوانات
 بئشدرمکله و بالیقچیلیق و آوجیلقله اشتغال ایدرلر.
 دیر و سبلی قورشون ایله مرمری چوقدر.
 ایالت قضایه منقسمدر.

قالیپ { (Calippe) یونان قدیم مشاهیر }
 منجیمندن اولوب، (کیزیق) ده
 ظهور ایتمش؛ و آنته‌یه انتقال ایله، قبل المیلاد
 ۳۳۱ تاریخنده ۷۶ سنه‌لک شمس و قمرک حرکتی
 مبین برزج ترتیب ائلشددر، که بو مدت «قالیپ
 دوری» دیمکله شهرت بولشددر. بعده اسکندره
 انتقاله، بونك معیتده آسیایه سفر ایدره‌ک،
 کلدانلرک صرف شمسی اولان زیج‌لری یرینه‌کندی
 زیجی قبول ایتدیرمشدی.

قالیپسو { (Calypso) اساطیر قدیمه }
 یونانی‌ده کویا (اوقیانوس) ویا
 (آطلاس) ایله (تس) ک قیزی دکیز پریمی
 اولوب، (اوجییا) جزیره‌سنده اقامت ایدردی.
 زوآ محاربه‌سی قهرمانلردن (اولیس) فرطونه‌دن
 بو آله‌یه آتلغله، بو پرینک محبتی جلب ایدوب،
 بدی سنه یاننده توقیف اولغمش؛ و نهایت مشترینک
 امریله قالیپسونی ترک ایدوب، زوجه‌سی
 (پناوه) نك یاننه عودت ایتشددی.

قالیپولیس { (Callipolis) «کلیپولی» }
 و «غالیپولی» ماده‌لرینه
 مراجعت بیوریله.]

قربنده ووارسوويه نك ۲۵۴ كيلومتره غرب
جنوبيسنده اوله رق (اودر) ايرماغنه تابع
(پروسته) نهرينك برجزيرمسنده ايالت مركزي
برقصبه اولوب ، ۱۸۸۰۰ اهالي سي ، متعدد
مؤسسات علميه سي ، دباغخانه لري ، چوخه وساژه
قابريقه لري ، ايشلك بازار وپنايرلري وكوزل
سوقاقلري واردر .

— قاليش ايالتي اخيراً وارسوويه ايالتندن
آيريله رق ، لهستانك منتهاي غربندن عبارتدر .
شمال شرق جهتندن وارسوويه ، جنوب شرق
طرفندن پيوترقوف ايلتريله ، غرباً و غرب شمالی
طرفندن دخي پروسيه حدوديله محدوددر . مساحت
سطحيه سي ۱۱۲۷۳ مربع كيلو متره اولوب ،
۸۲۳۶۴۰ اهالي سي واردر . ايالت ۵ قضايه
منقسمدر .

قاليفغولا } رومانك اوجنچي
 } ايمپراطوري اولوب ، جرما .
نيقوس ايله آغريبينه نك اوغلي و ايمپراطور
(تير) ك يكني اوغلدر . بو ايمپراطور طرفندن
اولادلغه قبول اوله رق ، ۲۷ نجی سال ميلادیده ،
۲۵ ياشنده ايكن ، كنديسنه خلف اولش
ايدی .

قاليفورنيه } (Californie) آمريقاي
 } شمالينك ساحل غريسنده
۲۳° ايله ۴۲° عرض شمالی آره سنده ممتد اوزون
وطار برير اولوب ، قسم شمالي سي يوقاري ويا يكي
قاليفورنيا ويا ساده جه قاليفورنيه وقسم جنوبي سي
آشاغي ويا اسكي قاليفورنيه اسميله معروف ،
ورنجي سي ممالك مجتمعه يه ، ايكنجيسي ده مكسيقه يه
تابعدر . و قتيله ايكي سي برلكده احپانيه مستعمراتندن
ايدی .

قاليفورنيه } يوقاري ويا يكي ، — (Haute
 } (C. , Nouvelle C.) آمريقاي
شماليه ممالك مجتمعه يي تشكيل ايدن جمهوريتلرك
بري اولوب ، قاليفورنيه خطه عظيمه سنك قسم

شمالي سندن عبارتدر . ممالك مذكوره نك منتهاي
غربنده واقع اولوب ، شمالاً اورغون ، شرقاً
نواده وآريزونه جمهوريتلرله ، جنوباً مكسيقه
ممالك محتمه سيله ، غرباً دخي بحريخط معتدل ايله
محدوددر . ساحل بويجه شمال غربي دن جنوب
شرقي يه بوي ۱۲۰۰ وساحل دن ايجري يه طوغري
وسطي صورتده اكي ۳۷۰ كيلومتره اولوب ،
مساحت سطحيه سي ۴۱۰۱۴۰ مربع كيلومتره
واهالي سي تقريباً ۱۵۰۰۰۰۰ كشي در . اراضي
عموميت اوزره طاغلق وعارضه لي ايسده ، واسع
اووولري دخي واردر . ايكي بيوك سلسله جبال
مملكتي طولاً شق ايدوب ، ايكي سي دخي قاليفورنيه
نك اوست طرفنده بولنان (قاسقاد رانجه) سلسله سنه
مربوطدر . بوايكي سلسله نك برنجي سي واك بيوكي
(سيرا نواده) يعني « قارلي طاغلر » در ، كه
قاليفورنيه نك حدود شماليه سنده ۴۴۰۳ متره ارتفاعي
اولان (شاسته) طاغندن بدأ ايله ، (ساقرامنتو)
نهرينه چكيد وبردكدن صكره ، جنوب شرقي يه
طوغري اوزانوب ، نهايت ۳۵۵ عرض شماليه
غربه طوغري برقوس تشكيل ايدهرك ، (پينوس)
طاغنده ديكر سلسله ايله برلشير . اك بوكسك
ذروه سي جنوب جهتنده واقع (ويني) طاغي
اولوب ، ۴۵۱۱ متره ارتفاعي واردر . بوسلسله نك
برطاقم شعبه وقوللري اولوب ، اك مهملري شماليه دي
مذكور شاسته طاغندن آيريله رق ساحل بويجه
سان فرانسيستو كورفزي قربه قدر ممتد اولاندر ،
كه اك بوكسك محلي (ستناجون) طاغيدر . ايكنجي
سلسله سازفرا نسيستو شهرينك مؤسس بولندي ني
بروندن باشلايه رق ساحل بويجه مكسيقه حدودينه
قدر ممتد اولان (قوست رانجه) يعني « ساحل
سلسله سي » در ، كه اك مرقع تيله رينه دك چام اور
مانلرله مستور در . نواده سلسله سيله اشبوساحل
طاغلري آره سنده واسع بر وادي آجلوب ،
بونك نصف شمالي سندن (ساقرامنتو) نهری شمال دن
جنوبه ، وقسم جنوبي سندن (سنت جوا كن)

نهری جنوبدن شماله طوغری آهرق ، ایکسی ده سانفرانسیسکو خلیجه دوکیلور. کرک نواده سلسله سنک غربی اتکاردن و کرک ساحل سلسله لرنک شرق مائه لردن این چایلرک جمله سی بواکی ایرماغه دوکیلوب ، بوداخل وادینک میاه جاریه سی بول ونباتات محصولاتی چوقدر . ساحل سلسله لرنک غربی مائه سندن آقان قیسه نهر لرایسه طوغریدن طوغری به د کیزه دوکیلور . نواده سلسله سنک شرق مائه سنده یاغورلر سیرک وموجود اولان انهارک صولری آراولوب، برطاقم کوللر وبطاققلر تشکیل ایدهرک ، بوله قورور . بناء علیه ، جمهوریتک شرق جهتی اوقدر منبت وقابل عمران اولوب ، علی الخصوص شرق جنوبی جهته (موهله) اسمیله واسع برچول بولنور .

قالیفورنیه نك هواسی لطیف وپك صاعلام ایسه ده ، یازین زیاده جه صیاق اولور . تشرین تاندن مایس ابتداسنده ک یاغور موسمی اولوب ، بوموسمه اورته لی چایر وچیککارله اورتیلیر . هله مارت؛ نیسانی پك کوزلدیر . آتجق مرکز ی اولان سان فرانسیسکو وجوارلنده یازین پك شدتلی بر روز کار اسوب اینجه قوملری هوا به قالدیرمغه ، اوراده یاز همان مفقود اولوب ، اک کوزل موسمی صوک بهاریله قیشیدیر؛ چونکه بوموسملرده روزکار اسیر .

اراضیسی پك منبت ومحصولدار اولوب ، اوندن بری اورا اهالیسنک بتون دقلرینی کثرتی اولان آلتون معدنیله معادن سائره سی جلب اشدیکندن ، یالکنز بر مقدار پشاهه اککله اکتفایده کلش ایکن ، نهایت اراضیسنک فوق العاده اولان قوت انبایه سی وزراعتک هر معدندن استفاده لی بر منیع ثروت اولدیغنی آکلایه رق، واتوز قرق سنه دن بری قالیفورنیه لیلر اقالم معتدله وحاره محصولاتندن پك چوق شیلر اککه باشلامش ، وجهه سنک فوق العاده محصول وبردکاری کورمشلردر . شمیدیکی حاده محصولاتی : پك مقبول برجنس بغدادیه حبوبات سائر ، پاموق ، چبوید ، پورتقال ، موز ، آناناس وسائر میوه لره اتواعیله اوزومک اعلا سندن عبارتدر . شرابی نیویورنده وسائر

شهرلرده پك مقبول اولمغه ، باغلری کیتدجه چوغالمقه ، وطوت آغاجلری دخی یتشدیریلوب، ایسک چیقارلمقه در . هله میوه لره کثرت ولتی خصوصنده قالیفورنیه بتون آمریقاتک برنجی بری عداولمغه شایاندر . حیوانات یتشدیرمک خصوصنده بو صوک زمانلرده چوق اهمیت ویرلمکده ، واخل اولنان پیاغی شهرت بولوب، هر سنه مقداری تضاعف درجه سنده آرتقمده در . معادنجه قالیفورنیه دنیسانک اک زنکین بری اولوب ، قیالره ایچنده کی آلتون طمارلردن بشقه (پلاس) تعبیر ایشدکاری بعض برلرده آلتون مرور زمانله صولردن نقل اولهرق ، سطح ارضنده طور یوردی . بو آلتونک جمعی مصرف وزحمتمز اولدیغندن ، بوندن الی سنه اول قالیفورنیه وحشی یرلیرلرک جولانکاهی اولوب ، هر نوع آثار عمراندن عاری بریرایکن ، بو ثروتنک کشنی اوزرینه ، هر طرفدن آدمیلر قوشیشوب ، صرف بومعدنک جعنه صرف مساعی اولمش ، واحتیاجات ضروریلری اوزاقدن کتیریلوب پك بهالی آلتوب صالتمده ایکن ، هیچ کیمسه بشقه ایشله اوغراشمی دوشونمشمش ؛ و ۱۸۵۳ تاریخنده چیقاریلان آلتون ۳۲۵ ملیون فرانق قیمتته واصل اولمش ایدی . آتجق میدانده اولان بو آلتونلر یتوب، طاش طمارلنده کیلرک اخراجنه نوبت کلنجه ، بوکاتشت ایچون بیوک سرمایه لره لزوم اولدیغندن، معدنچیلردن اکثری زراعت وتجارت وحیوانات یتشدیرمک کبی ایشلره صاعمله، ایشه اوتاریخدن اعتباراً قالیفورنیه نك اعمارینه ، وپول ، کوبری دکرن کبی اک ابتدائی احتیاجلردن باشلایهرق ، هر شیک مجدداً انشا وایجادینه باشلامش ؛ واتوز قرق سنه ظرفنده اک معمور واک مدنی ممالک حاله کلمشدر . آلتوندن بشقه کومش ، جیوه ، قورشون ، باقیر وسائر معادنله کهرچله ، طوز ، صرمص ، آلچی وسائر کثرته بولتمده در .

قالیفورنیه نك آلچی یرلردن هنوز آچلامش اولانلرنده برطاقم چایلرله قیسه برنوع آت کستا نه سی ومیوه سندن یرلیرلرک برنوع ایچکی چیقار .

کالیفورنیه } اسکی ویاآشاغی — (Vielle)
(C., Basse C.) کالیفورنیه

خطه عظیمه سنک اوزون و طار برشبه جزیره دن عبارت اولان قسم جنوبیستدن عبارت اولوب ، مکسیقه نك منتهای شمال غریبسنه مربوطه . مکسیقه نك ممالك مجتمعه سنی تشکیل ایدن جمهوریتلرک بری اولوب ، اك آز معمور و مسكونیدر . شمال غربییدن جنوب شرقیه طوغری ۳۲°۳۲' ایله ۲۵°۲۵' عرض شمالی آرهلنده متمد اولوب ، بوی ۱۲۷۵ کیلومتره واک ۱۵۰ ایله ۷۰ کیلو- متره آرهلندهدر . مساحت سطحیهسی ۶۹۲ ۱۴۳ مربع کیلومتره اولوب ، یالکز ۱۶۷ ۳۱ اهایلی وادرر ، که بونلرک چوغی اصل یرلی اقوام افرایله اسپانیوللرک ازدواجندن متولد ملز آدملردر . غرباً و جنوباً بحر محیط معتدل ایله ، شرقاً کالیفور- نیه کوزفزیله و آز محله (قولورادو) بحر اسیله ، شمالاً دخی ممالك مجتمعه نك کالیفورنیه جمهوریتله محاط اولوب ، شرق طرفندن قارشیبسنده سونوره و سینالوآ جمهوریتلری بولنیور .

یوقاری کالیفورنیه ده کی ساحل سلسله سنه مربوط برصره طاغلر آشاغی کالیفورنیه نك یعنی شبه جزیره- نك بونجه متمد اووب ، صاغ وصوله دخی بعض قوللر وشعبه لر صالیورلر . بونلرک اك یوكسك محلی شمال جهتده واقع اولوب ۳۰۸۶ متره ارتفاعی اولان (سالاماهوس) طاغی اولوب ، ایکنجیسی- ده جنوب طرفنده واقع اولان و ۱۵۰۰ متره یوكسك بولنان (دومه) طاغیدر . سائر طرفلری بوندن آلتقدردر . ساحل شرقیده طاغ اتکلری لب دریایه قدر واصل اولوب ، غرب ساحلنده وایچ طرفلری نك بعض جهتلرنده ایسه قوملق و طاشلق بعض دوز یرلر متمد اولور . یاغورلری پك سیرك اولغله ، میاه جاریه سی ده نادر اولوب ، اکثر طرفلری چول حالندهدر . جزئی صونیمان ایدن یرلری نك ده چوغی طاشلق و قیاق اولوب ، قوه انباتیه مالک اولان طوغراقلی محللرنده ایسه میاه جاریه نك ققدانی وادرر . اراضی منبته ایله صویك جمع اولدینی جزئی یرلر اسکیدن بری میسیونرلر طرفندن مرکز اتحاد اوانه رق ، اورلری کسب عمرانه باشلامشدر . بناء علیه ،

دقلری بر چالی ایله تماسی انسانک بدننه چیانلر چیقاران و بریا براغنک آغزه قونغسی انسان زهرلین بر نوع سلی آغاج بولنیور . یوکسك طاغلرده ایسه کراسته الیریشلی جسم میشه و جام آغاجلریله ساژ اشجار و ۱۲۰ متره قدر اوزانیر بر نوع آغاج بولنور . حیوانات محلیه کلبه : بونلر پك آراولوب ، طاوشان و آطه طاوشانی انواعله ککلیک ، سولون و سائر طیور کبی آو حیوانلرندن و چنغراقلی ییلان وزهرلی اوروجک کبی بعض حشراتدن عبارتدر . وقتیه کثرتله بولنان بوز و کول رنگلی آیلرله کومشی تیلکیلر ، بیانی بوغالر و قراجیه انواعی نواده سلسله سنک اورمانلرینه چکملشدر .

صنایع کوندن کونه ایلر یلکده اولوب ، اك برنجی درجه ده یوک منسوجات فابریقه لیدر . ایپک و پاموق منسوجاته ده یکی باشلاغشدر . سان- فرانسیسقوده پك متین ماکینلر اعمال اولنور . معمولات دباغیه دخی کیتدبکه آرتقمدهدر . کالیفورنیه بحر محیط معتدلک اك بیوک واک صاغلام لیانی اولان سان فرانسیسقویه مالک اولوب ، چین و جاپون و آوسترالیه ایله مقنن موارداتی اولدینی کبی ، بحر محیط اطالاسی سواحلندن و ممالك مجتمعه نك هر طرفندن کلن براقچ دمیربول خطنک دخی نقطه مقصودی اولغله ، بیوک بر تجارت اجرا اولمقده ، و کیتدبکه ایلر یلکدهدر . معادن و محصولات ارضیه متعلق سنوی اخراجاتی یاریم ملیار فرانسی تجاوز ایتکدهدر .

اهالیسنک قسم کلیسی آوروپایی و علی الخصوص انکلیز اولوب ، چینلیلر دخی کلیتلی ایسه لرده ، بونلر یالکز عمله لك ایدوب ، بر مقدار سرمایه ایدندکن صکره ، مملکتلرینه عودت ایدرلر ، و کالیفورنیه ده یرلشملر . اصل یرلی اولان آسریقا- لیلر ایسه ، قطعه مذکوره اهالی اصلیه سنک اك آشاغی درکده بولانلرندن اولوب ، استعداد و قابلیتجه پك کری اولدقلری حالده ، بیچاره لر طاغلره و چوللره طوغری پوسکوردیلوب ، کیتدبکه مقدارلری آزامقدهدر . اك بیوک شهری مذکور سان فرانسیسکو اولوب ، ایکنجی مرکز اداره سی اولان ساقرامنتو وبعده ماریسویل واستوقتون شهرلیدر .

آشاهی قالیفورنیه ده ذکره شایان هیچ برنهر
 یوقدر. سواحلك ایکی طرفی خیلی گیرینتیلی
 جیقنیل اولوب، قوی و کورفز و برونلری
 چوق ایسه ده، قولرینک چوغی صیغ بطاقلقلردن
 عابردر. سواحلی قارشیلرنده برطاقم آطه لری
 اولوب، کورفزه کیلرینک باشلیجه لری شمالدن
 باشلاهورق: آنجل دلاغو آرده، قارمن، سانه
 قاتنه، سانه قروز، سان جوزف، اسپیریتوسانتو،
 سرالبو؛ بحر محیطده دخی سانه مارغریته
 وچدروس آطه لیدر.

آشاهی قالیفورنیه صوسز و قورو بربر اولفله،
 نباتاتی سیرک اولوب، اکثر طرفلرنده مکسیقه
 جهلرینه مخصوص اولان و منظره سی دهشت
 انکیز اولان (قاقوس) تمبیر اولان یاراقز
 آفاجلرک انوعی حاصل و بمضلری پک یوسک
 اولور. جنوب جهتک برآز صوبی اولان
 طرفلرنده قوقه، موز، زیتون و سائر اقالیم حاره
 آفاجلری و ساحل شرقیسنده تربیتین آفاجلری
 بولنور؛ واروا اولنه ییلن برلرنده شکر قامشی،
 قهوه، پاموق، قاقاقو، آناناس، مصر وحتی
 اوزوم دخی یتیشدیرله ییلر. بوشبه جزیره نك
 کندیبه مخصوص بعض حیوانلری اولوب،
 برنجیسی اسپانیولرک یبانی قویون تسمیه ایندکلی
 بونوزلی بر حیواندر. آمریقا طوموزی دینلن
 حیوان دخی سوریلرله کزر. بر نوع آبی ایل
 آمریقا قیلانی دخی بولنور. قوشلرک انوعی
 وعلی الخصوص سینک قوشلری چوقدر. چنغراقی
 ییلان، عقرب، قرق آباق، جسم اورویجک کبی
 خسرانی ده کثرتلیدر. معادن چوق اولوب،
 درنیوز قدر آلتون، کومش، باقیر، قورشون
 وجیوه معدنلری وار ایسه ده، پک آز
 چیقارلش ویا چیقارلقده در. قارمن جزیره سنده
 برقاق قدم عقیقده طوزله طولو برکول بولنور،
 بوندن اخراج اولان طوز بتون مکسیقه بی اداره
 ایدبور. سواحل جنوبیه سنده کلیتلی مرجان
 وسونکر دخی چیقاریلیر. مملکت بش قضایه
 منقسم اولوب، مرکزی اولان و ساحل شرقینک
 قسم جنوبیسنده بولنان (لایاز) ک ۶۰۰۰

اهالیسی واردر. قصبه دینله بیلجک دیگر مهمو.
 ره لری (اورتو) و (تودوس سانتوس) در.

قالیفورنیه کورفزی { و نام دیگرله

قورتس دکیزی و یاقیزل دکیز (Mar de Cortès)
 (Mar Vermiejo) بحر محیط معتدلک آمریقای
 شمالی ساحلنده قالیفورنیه شبه جزیره طویل سیله
 مکسیقه نك سینالوا و سونورا جمهوریتلری آره .
 سنده تشکیل ایلدیکی اوزون و طار بریوک کورفز
 اولوب، مدار جدیدن یعنی $۲۳^{\circ}۳۰'$ عرض
 شمالیدن قولورادو منصبه یعنی $۳۱^{\circ}۳۷'$ عرض
 شمالی به قدر جنوب شرقیدن شمال غربیه بمند
 اولور. بوی ۸ درجه جغرافیه دن زیاده اولوب،
 اکی ۱۲۰ ایل ۲۲۰ کیلو متره آره سنده در. اک
 کنیش بری مدخلنده در. قیشین اکثریا شمال
 و یازین جنوب روزکارلری اسر. سواحل غربیه سی
 دهادرین اولوب، او جهته سیر سفائن دهادر
 قولیدر، وقوی و لیمالری چوقدر. ساحل
 شرقیسنک اک ای لیبانی (غوآوناس) اسکله .
 سیدر، که بر دمیر یول خطنک منتهاسیدر. قسم
 جنوبیسنده (لایاز) قوینده وجوارنده کی آطه .
 لده کلیتلی صدف و انجی ایل مرجان وسونکر
 صید اولنور. ماده آفنده تعداد اولان آطه لردن
 بشقه (سونوره) ساحلی قوینده دخی (تیدوروس)
 اسمیله بر آطه سی واردر، که جله نك اک بیوکیدر.

قالیقرات { (Callicrate) یونان قدیمه آتیه نك اک مشهور معمار.

لردن اولوب، قبل المیلاد ۴۳۰ تاریخلرنده پریقلسک
 امریله (ایتینوس) ایل برابر مشهور (پارتنون)
 بناسنی تأسیس و مشهور هیکل تراش فیداس بونی
 تزین ایتمش ایدی .

قالیقل { ارمینه خطه قدیمه سنده اسکی بر شهر اولوب، خلافت عباسیه

زماننده خطه مذکوره نك مرکزی ایدی. جسم
 و بعض آثار غربیه بی حاوی بر کلیسایی وار ایدی.
 الیوم خرابدر. بو شهرده پک کوزل خالیلر اعمال
 اولندیفندن، بومعه ولات شهرک اسمنه نسبتله (قالی)
 دینلوب، الیوم اسانمزده مستعمل اولان قالییه
 و خالی اسملری بوندن مأخوذدر .

قالیقوت { یاخود کلیکوت (Calicut) هندستانک ساحل غریبسنده مدراس اداره سنده ومدراسک ۵۲۰ کیلومتره جنوب غریبسنده ۱۰°۱۵'۱۰" عرض شمالی ایل ۷۵°۲۰'۵۱" طول شرقیده ملابار ایالتک مرکزى بر شهر اولوب ، ۶۵۷۱۰ اهاالیسی ولیمانز آجیق اسکله سی واردر . اون بشنجی قرن میلادی اواخرنده پورتکیزلیرک ضبطنه کچوب ، بعده بونلر طرفندن احراق ، ومؤخرآنیپو صاحب طرفندن قح اولغش ، ونهایت ۱۷۹۲ ده انگلزلره تسلیم اولغشدر .

قالیکست { (Calixte) بو اسمله اوج پاپا برنجیسی ۲۱۹ تاریخنده انتخاب اولوب ، ۲۲۳ ده قتل اوله رق ، اعزه صره سنه کچیرلشدر . بعض پرهیزلرک واضی اولدینی مظنوندر . تبرین اولک ۱۴ نده یورطیسی اجرا ایدرلر .

— ایکنجیسی بورغونیه قوتی بیوک کویومک اوغلی اولوب ، ویا نه بستیوسی ایکن ، ۱۱۱۹ ده قلوبنده انتخاب اوله رق ، ۱۱۲۰ ده رومابه دخول ایل ، رقبی اولان سکزنجی غرغواری طوتوب ، بر مناستره حبس ، وبعض مسائل روحانیه حل ، وبر مجلس عمومی عقد ایتدکدن صکره ، ۱۱۲۴ ده وفات ایتشدر .

— اوخنجیسی جنائشیرله مشهور اولان بورجیا قالمیاسنه منسوب اولوب ، اسم اصلیبی آلفونس بورجیادر . ۱۳۷۷ ده اسپانیه تک (جانیوه) قصیه سنده طوغوب ، ۱۴۵۵ ده پاپا انتخاب اولغش ، واوروپایی عثمانلیره قارشی بر اهل صلیب محاربه سنه قاندرمه چالغش ایسه ده ، مقتدر اوله میوب ، ۱۴۵۸ ده وفات ایتشدر .

قالیماخوس { یاخود قالیماق (Callimachus) یونان قدیم مشهور معمارلرندن اولوب ، میلادعیسا (علیه السلام) دن بش ویا آتی قرن اول قورننه ده یاشا . مش ، وقورننه اصول معماریسی وضع ایتشدر . — بواسمه یونان قدیم شعرا وادباسندن بری دخی اولوب ، میلادعیسا (علیه السلام) دن ۳۰۰ سنه اول یونان مهجرلرندن برقه ده کائ قیروان قدیم

شهرنده طوغمش ، آتنه قربنده (الویس) مدرسه سنده ادبیات تدریسیله مشغول ایکن ، بطلمیوس فیلاذفوس طرفندن اسکندریه به جلب اوله رق ، (موسیون) تعمیر اولنان مدرسه ده ادبیات یونانیه درسی ویرمش ؛ وردوسلی آبو . لونیوس جمله تلامذه سندن بولغشدر . تاریخ و صرف وادیاته داث بعض کتابلرله برخیلی اشعار برافش ایسه ده ، آتارینک یالکز بعض پارچه لری بولنه ییلغشدر .

قالینوس { (Callinus) یونان قدیمک اک اسکی شعرا سندن اولوب ، میلاددن سکز قرن اول افس (یعنی ایاتلوغ) شهر قدیمده یاشامشدر . آتارینک یالکز بعض فقره لری موجوددر .

قالینقوس { (Callinicum) رقه شهرینک اسماء قدیمه سندن اولوب ، بوکا (نیکفوروم) دخی دیرلردی .

قالینیقوس { (Callinicus) بدنجی قرن میلادی روم معمارلرندن اولوب ، مصرک (الیوپولیس) یعنی عین الشمس شهر قدیمده طوغمش ؛ وروایت کوره مجنیقه دشمنک اوزرینه آتش آتق اصولنی ایجاد ایدرک ، امپراطور قسطنطین بوغوناته صامش ؛ وبودخی ۶۷۳ تاریخنده بونکه کیزیک اوکننده اسلام دونماسنی یاقش ایدی . بو آتشک صورت احداث ورمی سر قالوب بیلنه ممشدر .

قالیوپه { (Calliope) اساطیر یونانیه ده وادیات و موسیقی وصنایع نفیسه پرلرندن اولوب ، قهرمانلغه متعلق اشعار ایله فصاحت و بلاغتک حامیه . سی عد اولنور ؛ وباشی بر آلتون تاجله مکمل برالنده بربروری و برالنده یازلمش برقصیده طوتار مردانه طورلی بر قیز صورتنده تصویر ایدیلردی . ابو الاله زعم اولنان مشتری ایله قوه حافظه دن کنایه اولان (مفسوسینی) نام پرینک قیزی زعم اولنوردی .

قام { (Cam) پورتکیز مشاهیر بحر یونندن اولوب ۱۴۸۴ ده بشنجی آلفونس طرفندن آفریقا سواحل غریبه سنده کشفیاته مأمور

اولظه ، قونفو ایرماغنی کشف ایتش ؛ و ۲۲° عرض جنوبی به قدر کیمش ایدی .

قاماچینزی { (Kamatchinzi) سبیره نك
جنوب جهنده و (یئیی)
ایرماغی منابنده ساکن بر کوچك قومدر ، كه
عن اصل (ساموید) اجناسندن اولدییی حالده ،
تركة لسانیه متكلمدر .

قامارغه { (La Camargue) فرانسه نك
ساحل جنوبیسنده (رونه)
ایرماغنك دالیهسنده ونهرمذكورك اك باشلی ایکی
قوی آرهسنده برآطه اولوب ، اراضیسنك آنجق
برخی مزرع و قصوری بطاقلندن عبارتدر .
هوایی پك آغیردر . اوزرنده خیلی حیوانات
بسئیر .

قامارینه { (Camarine) سیجلیه نك غرب
جنوبی ساحلنده اسکی برقصه
اولوب ، ایوم (توره دی قامارینه) اسمیله برقریه
حالندهدر .

قامبره { (Cambrai) فرانسه نك (نور)
یعنی « شمال » ایلنده و لیلنه نك
۷۲ کیلو متره جنوب شرقیسنده اوله رق (اسقو)
ایرماغی کنارنده و (سنت کینت) جدولی
باشنده قضا مرکزی برقصه اولوب ، ۲۲۹۰۰
اهالیسی ، داخلی مکتبی ، کتبخانه سی ، قلعه سی ،
مشهور بزرلیه پاتیسقه ، اییک قاش ، شکر وسائر
قابرقه لری واردر .

قامبریا { (Cambria) انكلتره ده کی (والس)
مملكتك اسکی رومالیلر عندنده کی
اسم قدیمدر .

قامبریج { (Cambridge) انكلتره ده
لوندنه نك ۹۲ کیلو متره شمالنده
قونلق یعنی ایالت مرکزی بر شهر اولوب ،
۳۰۱۸۰ اهالیسی ، مشهور دارالفنونی ، ۱۷
مکتبی ، ۱۴۰۰۰۰ جلدی حاوی کتبخانه سی ،
موزه سی ، نباتات باغچه سی و رصدخانه سی واردر .

— قامبریج قونلقی انكلتره نك ساحل شرقیسنده
اولوب ، مساحه سطحی سی ۲۱۱۹ مربع کیلو
متره و اهالیسی تقریباً ۲۰۰۰۰۰ کشیدر .
(اوزه) نهری اوزه سنندن کچوب ، جنوب

جهنده کی برلری آز حاضلی وشمالده کیلر آلجق
ویطاقلقدردر . اراضیسنك بر ثلثی مزرع ، بر ثلثی
مرعی وبر ثلثی ده اراضی خالیه دندر . ساده یاغی
مشهوردر .

قامبوج { (Cambodje) هند چینده
فرانسه نك تحت حمایه سنده بولنور
بر مملكت اولوب ، شمال غربی جهندن وشمالاً
سیام دولت مستقله سی حدودیله ، شرقاً ینه
فرانسه نك حمایه سی آلتنده بولنان (آنام) ایله ،
جنوب شرقی طرفندن قوشنشین ایله ، جنوب
غربی جهندن دخی سیام کورفریله محاط اولدییی
حالده ، ۱۰°۳۰' ایله ۱۳°۳۰' عرض شمالی
و ۱۰۱°۳۰' ایله ۱۰۴° طول شرقی آره لرنده
ممتد اولور . جنوب غریبدن شمال شرقی به اولان
طول اعظمی ۵۰۰ و عرض وسطی سی ۲۲۵ کیلو
متره در . مساحه سطحی سی تخمیناً ۱۰۰۰۰۰
مربع کیلو متره اولوب ، ۷۵۴ ۸۱۴ اهالیسی
واردر . شمال غربی و غرب حدودیله هنوز غیر
معین ونیم مجهول اولان جهت شرقیه سنده
اورمانلرله مستور بر قاج صره طاغلری و ایچ
طرفلرنك دخی اوتیه سنده بریسنده بعض منفرد تپه
وارتقاغلری اولوب ، سائر طرفلری و مملكتك
قسم اعظمی دوز و آلجق اووه لردن عبارتدر .
شمال غربی جهنده سیام حدودینه قدر ممتد
(توله ساپ) اسمیله واسع برکولی اولوب ، مساحه
سطحی سی ۲۴۰۰ مربع کیلو متره در . مذکور
طاغلردن بوکوله و دکیزه دوكلك اوزره بعض
چایلر آقیورسه ده ، اصل مملكت (مقونخ) نهر
عظمی حوضه سنده بولوب ، بونهر تا چین حدو .
دندن کله رك ، بر بیوك مسافه ده سیام ایله تونکین
و آنام حدودینی آیردقدن ، وبرخیلی یرده سیامك
(لاؤس) اراضیسی ایچنده آقدقدن ، و بواراضی
واسعه نك بر چوق انهارینی طولادقدن صكره ،
غایتله کنیش و سرعتلی و شدتلی اوله رق ، بر طاقم
شلاله لر و اینیشلی آفتیلرله قامبوجه داخل اولور ؛
و ابتدا جنوبه ، بعده غربه و نهایت غرب جنوبی به
طوغری جریانه ، (پنوم ینه) شهر ینه واصل
اولجه ، بر طرفدن شماله طوغری مذکور (توله
ساپ) کولنه برقول کوندیرر ، وبر طرفدزده

طبقه ده باشلیجه سیسام اکیلیر وشفقالتی آغاجیله نیلوفر کاترتلی اولور. اوججی طبقه ایکنجینک دها ایلیرسنده بولنان و بالکز فیضان میاه موسمنده مو ایله اورتیلوب، طورغون صولری اولیان برلردر، که باشلیجه برنج ایله قاژون قارپوز وسائر حاصل ایدر. دردنجیسی فیضان صولرینک نادرا باصدقلری مرتفع یرلر اولوب، بونده یاغ چیقارمه یارار ثمرلر و برن اشجار مختلفه حاصل اولور. بو طبقه نك اورمانلرنده یانغینلر بك صیتی وقوع بولیور. بشنجی طبقه دها بوسک طاعلر. در، که (کوته) دینلن ضمغ ایله وانیله وسائر بولنور. بووجهله مملکتک محصولاتی پک متنوع و پک چوق ایسه ده، اهالیسی اراضینک وسعتیله متناسب مقدارده اولمقدن بشقه، کندیلری جاهل وتبل آدملر اولدقلرندن، آنجیق احتیاج ضروریلرینه کوره اکوب بیملر؛ و بالکز بر مقدار پاموق وچیوید ایله اییک قوزه سی اخراج ایدرلر. اورمانلرنده بولنان اشجار پک مختلف و قیمتلی اولوب، بعضلرندن ضمقارک انواعی وقاوجوق وسائر چقار، بعضلری بویاجیلده قوللانیلیر، و بعضلری ده کراستیه الیریشیلیدر. طاعلرنده خدای نابت قیمتلی نباتات دخی چوقدر. آنجیق قوللارک وطرق ومعار وسائر وسائطک تقداندن بولنلرکده همان هیچ برندن استفاده اولنه میور. مرکزی اولان (پنومنه) شهریه اسکله سی اولان (قامپوت) ده باشلیجه چینی تجارتی اجرا اولنورسه ده، بولنر نسبة جزئی شیلردر. مذکور بیوک کولده کلیتی بالیق چیقوب، قورودیلور. بو بالیقندن سنوی سکر اون ملبون فراقلقی اخراجات اولیور. دمیر معدنی پک چوق وجسی پک ایی ایسه ده، بالکز کولک غرب جهتمده بولنان بر قبیله اصول قدیمه ایله جزئی مقدار چیقار یرلر. آلتون وسیملی قورشون ایله باقیر معدنلری دخی واردر. اورمانلرنده قیل، کرکدان، قیلان، یبانی بوزا، یبانی مانده وکوجک

کندیسی ایکی قوله آیریلوب، قسم اعظمی شرقده و قسم اصغری غربده اوله رق، ایکیسی متواز یا جنوبه طوغری آهه رق، قوشنشینه داخل اولور؛ واوراده جنوب شرقیه طوغری جریانه، برچوق قوللره آیریله رق، بر بیوک دالیه بالتشکیل، چین دکیزینه دوکیاور. بونهر عظیم تشرین اولدن مایسه قدر سورن قوراقاق زماننده یتاغی ایچنده محصور اولوب، بالکز مد وجزرک تأثیریه بعض تبدلاته اوغرار. بوجهلر دن اوله رق، مذکور کرله کین قولی مد حالنده نهر دن کوله، وجزر حالنده کولدن نهره آهه رق، بر جدول یرینی طوتار. حزیراندن ایلوله قدر دوام ایدن فیضان موسمنده ایسه نهرک صولری او قدر چوغایر، که یتاغ ایکی طرفنده بولنان جزئی ارتفاعلری آهه رق، آلچق اووه لری باصار؛ وهر طرف بر دکیز حاله کچوب، یوقاریده ذکر اولنان منفرد تپه لر وارتفاعلر آز چوق کنیش کله لر کی قالیر. بووجهله بر آئی اول کولینک آراهه یوروتدیکی یرلرده بر آئی صکره قایجی قایتق وصال یوردیرر. قوراقلق زماننده دخی بواووه لک اک آلچق یرلرنده صولر قالوب، بر طاقم کولر و بطاقلق وسازلقلر تشکیل ایله، هواپی اخلال ایدرلر.

قامبووجه یوقاریده دیلیدیکی کبی بر قوراقلق وبریاعمور موسمی اولوب، هواسی دائماً صیجاق ورطوبتلی اولمقله، پک آغیر واجبیلر حقننده مهلک اولوب، صیته لری وفقرالدمی چوقدر. قوه انباتیه و محصولاتجه اراضینی بش طبقه یه تقسیم ایتمشلردر: برنجیسی واک محصولداری مذکور ایرماغک ایکی کنارنده وقوللری آره سنده بولنان مرتفعجه یرلردر، که کلیتی پاموق، چیوید، توتون، طرت آقاجی وسائر حاصل ایدر. معموره لره مسکنلرک اکثری بو طبقه ده وکیلرله بر طریق موارد تشکیل ایدن انهارک کنارلرنده بولنیور. ایکنجی طبقه برنجیسنک آره سنده بولنان وهمان دائماً صو آلتنده بولنان آلچق یرلردر، که طورغون صولری حاوی اولوب، مجرای نهرک صاغ طرزنده بو طبقه زیاده جه توسمله، (توله ساپ) کولی کنارلرینه قدر واصل اولور. بو

او حیوانلری چوقدر . نهرلرده تمساح و صوفولرینک انواعی بولنور . بیلان وسائر حشرات دخی وار ایسه ده ، اک زیاده انسانی راحتیز ایندی سیوری سینکلیدر . سولوک دخی سورلده وقرمه بیلک کترله بولنور . حیوانات اهلیه دن قوشومده و صپان چکمه ده اک زیاده قوللانیلان ماده در . آتلی آز و پک کوچکدر . فیل یالکیز اغنیا طرفندن پینک و قوشوم حیوانی کبی قوللانیلیر .

قامبوج اهالیسی (حمیر) اسمنده بر قوم اولوب ، سائر هندجینی اهالیسی کبی یتیت و مغول جنسیتلرینه منسوب و بودا دینله متدیندرلر . یوز بیک قدر جینلی و بر قاج بیک ملایی دخی بولنور . مذکور (حمیر) قومندن قامبوجک خارجنده یعنی سیام و قوشنشینه و آنامه دخی بر خیلی مقدار اهالی بولنور . قامبوج بر حکمدارک تحت حکمنده اولوب ، بونک طرفندن منصوب بش وکلا ایله اداره اولنور ، و هربری بونلرک برینه منسوب عد اولفقی اوزره ، بش خطیه منقسم عد اولنور ایسه ده ، بوقسیم اعتباری اولوب ، اصل اداره جه مملکت ۵۶ ایالتله منقسمدر . قامبوج دولتی و قتیه جوق دها بیوک اولوب ، قرن حاضر میلادی اوائلنده شمال جهتندن اک اهمیتلی ایکی ایالتی سیام ، و جنوب جهتنده بر خیلی برلری قوشنشین طرفندن ضبط اولغله ، قامبوج حکمداری ، قالان برلرینی محافظه ایچون ، ۱۸۶۴ قرانسه نک حمایه سی نخته کیرمشر .

قامبورن } (Camborne) انکتره نک
 } (قورنوال) ایالتنده و
 (بومین) ک ۶۴ کیلومتره جنوب غریبسنده
 برقبه اولوب ، ۷۷۶۰ اهالیسی و باقیر ، قورشون وقلای مدنلری واردر .

قامبیس } (Cambyse) بو اسمله یونان
 } قدیم مورخلری ایران قدیمک
 کانیان سلاهنده ایکی حکمدار کوستریورلر :
 برنجیسی جهانگیر شهر کپروس (کپخرو ؟) ک
 بدری اولوب ، کندیدی فارس حکمداری اولدینی
 حالده ، مدیا دولته تابع ایدی ، و مدیا حکمداری
 (آستیاغ) ک قبری (مندانه) بی تزوج ایتش ؛

بو ازدواجدن تولد ایدن (کپروس) حقنده آستیاغ کندیدی حقنده مفر بر رو یا کورمش اولغله ، بو چوجنی اتلاف ایتدیرمک اوزره ، وزیرنه ویرمش ایکن ، بو وزیر چوجنی بر چوبانه ویروب ، کپروس طاغده بیودکدن صکره ، ابتدا پدرینک میراشه وارث اولوب ، بسمه مدیایی و اووقت معلوم اولان اکثر برلری ضبط ایتشدی . یونانیلرک بوروایتی ایرانک معلوم اولان تاریخنه تطبیق ایتکه قانیشتیفمزده ، بو حکایه نک اک زیاده سیاوش و افراسیاب و کپخرو حکایه سنه بکزمیور کورپورز . افراسیاب ایله آستیاغک بر اولدینی و ابرانیلرک توران اسمیله مدیا دولتی مراد ایتدکلرینی فرض ایتسه ک ، قامبیس دخی سیاوش و یاخود حکم سورمین سیاوشک ذکر اولنماسیله ، کیکاوس اولسی اقتضا ایدر . واقعا (کاوس) ایله (قامبیس) و یاخود (قامویس) اسملری بیننده مشابعت وار ایسه ده ، (آستیاغ) ایله (افراسیاب) اسملری پکده بر برینه بکزمیور مدیا نک ایسه قدیم ترکارک حکمی آلتنده بولندیفی ، و آثار قدیمه ده یان یانه یازیلی یونان اوج لساندن بری آثوری ، بری ایرانی قدیم و او پنجیسی تورانی یعنی ترکی اولدینی آثار عتیقه علماسیجه دخی مظنوندر . بر طرفندن ده (آستیاغ) اسمی (آزی داهاقه) یعنی (ضحاک تازی) اسمنه پک مشاهدیر ؛ کپروس حقنده کی حکایه ده فریدونک حکایه سنه بکزمز دکلدیر ؛ بو حالده قامبیس جشید اولقی اقتضا ایدر . لکن جشید و فریدون و ضحاک حکایه سنک هند اساطیرندن مأخوذ خرافاتدن عبارت اولدینی « فریدون » و « ضحاک » ماده . لرنده بیان ایتدیگزدن ، بو احتمال پکده اهمیت ویرمک ایستیورز .

— ایکنجی قامبیس ایسه (کپروس) ک اوغلی و خلنی کبی کوستریلوب ، قبل المیلاد ۵۳۰ دن ۵۲۲ تاریخنه دک حکم سوردیکی ، و مصری فتح ایتدکدن صکره ، نوبه و حبش چوللرنده مغلوب و عسکری قیتله دوچار اولغله ، مصره عودتنده ، حدتندن بر طاقم معابد و سائر اعمای و اتلاف ایتدیکی ، و ایرانده تختی دوزمه بر آدم ضبط

قامپانیه { Campanha) برازیلیا ممالك
مجمعه سنك میناس جرائس
جمهوریته و (اوروپتو) نك ۲۳۰ كيلو متره
جنوب غریبسنده و (ریوورده) نهري اوزرنده
سنجاق مرکزی برقبه اولوب، ۶۶۰۰ اهالیسی
وجوارنده بیقاربونات دوسودی حاوی مشهور
مدن صوری واردر .

قامپانیه دی روما { Campagne de)
(Rome) ایتالیانك
غرب طرفنده روما شهرینك اطرافنده بریر
اولوب، اسکی لاتوم خطه سیله اترویه نك بر
پارچه مسندن عبارتدر . باشلیجه تیر مجراسنك
جنوبنده و آتین سلسله جبالیه دکیز آره سنده
واقعدر . اسکی رومالیر زماننده پك معمر
ومرین اولان بویر شمديكي حالد نهرك تشكيل
ایتديكي بطاقلرك تولید ایتدكاری صیقله ووخات
هوا سیبیله خالی وخراب اولوب، یالکز بر طاقم
مانده چوبانلرینك جولانكاهیدر .

قامپبل { Campbell) بحر محیط کبیره
{ یکی زلاند نك ۶۳۹ كيلو متره
جنوبنده ۵۲°۳۶' عرض جنوبی ایله ۱۶۶°۵۳'۲۰
طول شرقیده خالی بر جزیره اولوب، ۱۸۷۴ ده
زهره نك شمك اوکندن یکدیکی تماشا ایچون
بونده بر رصدخانه تأسیس اولمشدی .

قامپبلتوون { Campbeltown) استوچه .
{ نك آرجیل قونلغنده وقا تیر
شبه جزیره سنك ساحل جنوبیسنده برقبه واسکله
اولوب، ۶۶۹۰ اهالیسی ومنسوجات ومسکرات
فاریقه لریله صید ماهیسی واردر .

قامپش { Campêche) مکسیقه نك
{ (یوقانان) خطه جنوبیه سنده
ومریده نك ۱۶۰ كيلو متره جنوب غریبسنده
هنای اولان ایالتك مرکزی برقبه واسکله
اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالیسی وكوچك لکن
صاغلام لیانی واردر .

قامپن { Kampen) فلنك یوقاری ایسل
{ ایالتنده وایسل نه رینك منصی
قربنده مستحکم برقبه اولوب، ۱۶۸۰۰
اهالیسی، ۲۵۶ متره اوزونلغنده بر کو بریسی،

ایتمکله، اوکا قارشی مته عزیمت اولدینی حالد،
حیوانه بینرکن آیاغنده حاصل اولان بر یاره دن
متأثراً وفات ایتدیکی روایت اولنیور . ایران
تواریخنده مصری ضبط ایدن کیخسروك پدری
(کاوس) اولدینی، وکیخسروك اوغلی اولوب،
پدرینك هم زاده سی (لهراسب) ی کندیسنه
خلف ایتدیکی ذکر اولنیور . بناء علیه تطبیق
مشکدر .

قامبینغ { Gambia) آسیانك بحر محیط
{ کبیره کی (سونده) جزایرندن
(تیمور) جزیره سنه مربوط وبونکله برابر
پورتکیز دولته تابع بر جزیره اولوب، جزیره
مذکورده نك منتهای شرقنده وتیورك شمالنده
اوله رق ۱۸°۸' عرض جنوبیده واقعدر . طول
اعظمی ۲۰ كيلو متره دن زیاده دکلدر .

قامپانه { Campana) اسپانیه ده سویله
{ ایالتك (قارمونه) قضااسنده
وقارمونه نك ۱۹ كيلو متره شمال شرقیسنده برقبه
اولوب، ۶۶۰۰ اهالیسی واردر .

قامپانیه { Campanie) ایتالیانك اسکی
{ تقسیمانده غرب جنوبی جهتنده
بیوك برخطه اولوب، شمالاً لاتوم، شمال شرق
طرفندن وقتیه (سامنیوم) وبمده (آروچه)
(مولیزه) دینان خطه لرله ، جنوب شرق
طرفندن وقتیه (لوقانیا) وبمده (باسیلیقانه)
خطه سیله ، جنوب غربی جهتندن دخی (تیرنیان)
دکیزله محاط ایدی . اووه لاق، کوزل ایشلمش
وباغ و باغچلری چوق اولغله ، « اووه » دیمك
اولان بواسله تسمیه اولمش ؛ وایتالیانك باغچه سی
نامی آلمش ایدی . باشلیجه معمره لری قاپووه ،
ناپولی، پوهی وسائر ایدی . بوخطه قدیم پلاسج
اقوامندن (اویق) اسمنده بر قومه مسكون
اولوب ، بده یته پلاسچلردن اتروسقلر قامپانیه یی
ضبطله اون ایکی جمهوریت تشکیل ایشلردی .
مؤخرأ سامنیتلر ونهایت لاتینلر ضبط ایشلردی .
روما اغنیاسی قامپانیه یی کوشکلر وباغچه لرله طولدر .
مشلردی . ایوم : ترادی لاوورو ، ناپولی ،
بنوات ، پرنچیانو اولتریوره و پرنچیاتو جیتیریوره
اسملریله ه ایالته منقسمدر .

شماره مخصوص مکتبی وخیلی فابریقه‌لری
وارد .

قامپوباسو (Campobasso) ایتالیا
۱۸۲ کیلومتره شرق جنوبیسنده وناپولینک ۸۴
کیلومتره شمال شرقیسنده (مولیزه) ایالتنک
مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۲۸۸۰ اهالیسی
واسطه و بیحاق فابریقه‌لری وارد .

قامپوت (Campôt) هند چینیده
ناموج دولتنده و (بنوم پنه)
نک ۱۵۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده اوله‌رق
هنای اولان نهرک کنارنده بر قصبه وایشلاک اسکله
اولوب، باشلیجه چینیلرله مسکوند .

قامپوس (Campos) برازیلیا ممالک
مجمعه‌سنک ریو یانیرو جهو-
ریتنده (پارانه دوسود) نهرینک ساحل یمننده
و بو نهرک بحر محیط آتلاسی به دوکلدیکی محلدن
تقریباً ۶۰ کیلومتره یوقاریده قضا مرکزی بر
قصبه اولوب، ۱۹۵۲۰ اهالیسی واطرافنده
شکرقامشی، باموق، قهوه، پرنج و سائرده‌دن کلیتی
محصولات ویرر منبت براووه‌سی وارد . شکر
مشهوردر .

— اسپانیه‌نک بالیار جزایرندن مایورقه جزیره-
سنده و باله‌نک ۳۵ کیلومتره جنوب شرقیسنده
دخی بواسطه بر قصبه اولوب، ۴۰۰۰ اهالیسی
وجواننده قالیجه‌لری وارد .

قامپولونگو (Campu-Lungu) رو-
و بکرشک ۵۰ کیلومتره شمال غربیسنده اوله‌رق
قاربات جبالنک اتکنده (موچل) ایالتنک مرکزی
بر قصبه اولوب، ۹۸۹۰ اهالیسی وجواننده
رومالیلردن قله آثار عتیقه‌سی وارد . پک اسکی
بر قصبه اولوب، و قتیله افلاک مرکزی ایدی .

قامته (Cameta) برازیلیا ممالک مجموعه‌سنک
(پارا) جمهوریتسنده و (پارا) نک
۱۵۰ کیلومتره جنوب غربیسنده او محله ۸
کیلومتره وسعی اولان (توقانتین) نهرینک صاغ
ساحلنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۲۰۰۰۰
اهالیسی وقاقانو وقاوجوق وسائرده متعلق ایشلاک

تجارتی وارد . نهر مذکورده بیوک کیلر بو
قصبه وکوچکلری ۲۰۰ کیلومتره دها یوقاری به
قدر جیقار .

قامجیق صویی } بلغارستانده وارنه نک
۱۸ کیلومتره جنوبنده
قره دکنزه دوکیلور برنهر اولوب، بالقان سلسله
جبالنک ایکی مائله‌سندن اینن ایکی چایندن مرکبد .
شمالی مائله‌دن ایننه عقلی قامجیق وجنوبی مائله‌دن
یعنی شرقی ررم ایلیدن کلنه دلی قامجیق دیرلر .
بونهر امینه طاغی اصل بالقان سلسله‌سندن آیربور .
مجراسی یالکز قرق کیلومتره طولنده ایسه‌ده ،
صویی چوق اولوب، برخیلی چامور دخی ایندیرر .
قامچا‌تقه (Kamtchatka) سیریه‌نک
} منتهای شرقنده ساحل ایالتنه

ملحق بیوک برشبه جزیره اولوب، بهرنک دکنزیه
اوخوجق دکنزی آره‌سندن برعده‌سه شککنده
اوله‌رق شمالدن جنوبه اوزانیر . تقریباً ۵۰° ایل
۶۰° عرض شمالی و ۱۵۰° ایل ۱۶۰° طول
شرقی آوره‌لرنده متمد اولور . منتهای اولان
(لوپاتقه) برونی قارشیسندن کی بر صره آطه‌لر
جاپونیه‌نکدر . مساحت سطحیه‌سی ۴۸۳ ۲۷۰
مربع کیلومتره اولوب، فرانسه‌نک نصفندن بیوک
اولدینی حالده، آتجیق ۱۰۰۰۰ اهالیسی
وارد ، که بوده هواسنک شدت پرودندن
واراضیسنک عدم استعدادندن ایلری کلیر . بر
صره طاغلر قره‌دن کلوب، شبه جزیره‌نک اورته-
لرنده ایکی شعبه اقسامله، هر بری بر ساحل
قربنده اوزانه‌رق، شرقیسی لوپاتقه برونه‌واصل
اولور . بو طاغلر برکانی الاصل اووب، الآن
آره صره پارلار اون ایکی ووقتیله سونمش
یکری بر برکانلری وارد . بولردن اک‌یوکسی
اولان (قلوچوسک) نک ۴۸۰۴ متره ارتفاعی
وارد . بو طاغلرک ایکی طرفندن برچوق نهرلر
اینوب، اک بیوکلری اینکی شعبه‌نک آره‌سندن نعلانه
شماله وبعده شرقه طوغری آق‌ه‌رق بهرنک دکنزیه
دوکیلن (قامچا‌تقه) ایرماغیدر، که مجراسی ۵۰۰
کیلومتره طولنده‌در . اوخوجق دکنزیه دوکیلنلر-
نک‌ده اک بیوکی (بولچایه) اولوب ، ۲۰۰
کیلومتره‌نک مجراسی وارد . سواحل غربیه‌سی

دوز اولوب، سواحل شرقیه سنده، بنارطاغلرندن این لاولر برچوق چیقنیلر تشکیل اتمکله، برطاقم قولر و کورفرل وجوده کلسنر، که بونلرک اک معتناسی (آواچه) قوی اولوب، سان فرانسسکو وروپو یانیرو قولرینه ادعای رقابت ایده بيله جک حالده در .

اراضیسی طاغلرده قیالقی و آلجی یرلرده قوملق و بالجیق اولوب، اک زیاده زراعتیه الویریشلی مذکور قامچاتقه وادیسیدر . وقتسز سیس و قرا - غیلری جوق اولدیفندن، بغدادی یتیشه میوب، باشلیجه محصولاتی چاودار ایله کنویردر. طاغلری اورمانلرله مستور اولوب، یوکسک آغاچلری و بونلرک آلتنده بریجی متریه قدر اوزانیر وسنده اوج دفعه کسیه بیلیر اوتلری واردر . سواحل قرینده آنجی چالی قیلندن اکری بوکری بعض آغاچلری بولنور. جنوب جی صولاق اولوب، شمالی سیریه نك توندره لرینی آکدیرر . باقی، دمیر، کوکورد معدنلری ومیاه معدنیسی جوقدر.

زلزله لری صیقجه در . ماموت دینلن جسم فیل ایله ساثر حیوانات منقرضه مستحاثلری کثرله بولنور . هواسی عرضنک اقتضاسندن زیاده صوثوق اولوب، سواحل شرقیه سنده یازین وسطی اوله رق میزان الحراره $+ ۱۰^{\circ}$ و قیشین $- ۲۰^{\circ}$ کوسترر. سواحل غربیه سنده ایسه قیشین اوج آی جیوه منجمد بولنور. قار ایسه بالمکس سواحل شرقیه زیاده اولوب، جوق دفعه خانه لک طاملرندن یوقاری چیقار . یالکز ایکی سلسله جبالک آره سنده کی وادیده هوا نسبة ملایمجه در . اهالی اصل یری اولان (قامچادال) ایله چوچی اقوامندن (قورباق) و تونفوز اقوامندن (لاموت) قوملرندن و بر مقدار یاقوت، تاتار و روسدن مرکب اولوب، یرلیرک اکثری بالیقچیلیق و آوجیلقله یاشارلر . کویلر اوچر دردر خانه دن عبارت اولوب، بعضلری ده خیمه نشیندر . صورتا خرسیانلغی قبول ایتلرله ده، اسکی عادت واعتقاد لرینده ترک ایتمه منلردر. مرکزی مذکور (آواچه) قوبنده واقع (پتروپاولوسکی) اسکله سی اولوب، بعضی استحکاماتی واردر . روسلر اون

یذنجی قرن میلادی اوخرنده بو شبه جزیره داخل اولشلردر .

قامچادال } (Kamchadales) آنف
ال بیان قامچاتقه شبه جزیره .
نك اهالیسندن بر قوم اولوب، شبه جزیردنك وسطی و غربی جهتنده ساکندرلر . بونلری بعضلری مغول و بعضلری اسکیمو جنسندن عد ایتلرله ده، ایکسندن ده فرقلیدرلر . هر حالده تاتار چهره لی و قیصه بویلی اولوب، آنجی پک چرکین دکلدردر، وقاریلری پیننده کوزلری ده واردر. مذهب آینلرینی قوجه قاریلری اجرا ایدر. ناموس خصوصنده مبالاثری یوقدر. قیشین برده قازلش و یازین قازیقار اوزرینه طوور دیرلش قبه لرده اوتوورلر . کندیلری اوج درت بیک نفوسدن عبارتدرلر . لسانلری هیچ بر لسانه بکرمیوب، همان بر قاج یوزکله دن عبارتدر . روسلرک ورودندن اول معاندنن خبرلری یوغیدی.
قاسرون } (Cameroun) آفریقا نك
ساحل غریبسنده کینه کور .

فری زاویه سنده (بیافره) قوبنده و فرناندو بو جزیره سنک قارشیسندن بیوک و مرتفع بر طاع اولوب، اتکلی ایکی طرفدن برر خلیجه آیرلش کنیشجه بر شبه جزیرینی طولیدره رق، ساحل بحره قدر اوزانیر؛ و تپه سی دکیزدن پک عظمتلی کوریلور . سونش بر برکان اولوب، حتی تپه - سنده آغزی هنوز تامایله سونغمش اولدینی هریدر . اک یوکسک تپه سی ۱۹۴ متره ارتفاعنده اولوب، یوقاری طرفلرینه قار دخی یاغارسده، جوق طورماز. ۱۷۷۴ متره ارتقا. عنده بر ایکنجی تپه سی دخی واردر . — مذکور شبه جزیره نك شرق جنوبی جهتنده کی خلیجه ده قاسرون نامی و یریلوب، بوکا شمالدن، شمال شرقیدن و شرقدن کلن بر قاج نهر دوکیلور . کیلر بو خلیجک ایچنده ۴۸ متره یوقاری به قدر جیقه بیلرلر .

— آلمانیه دولتی بو صوک سنه لده بیافره قوبنده (قادابار) منصبندن فرانسه نك قوتو مهجری حدودینه اولان ساحلی وجبل مذکور، داخلآ آداماوه به و ساثر اقطار مجهوله به قدر

معه اولق اوزره، مهجر اتخا ابدرك، قاصرون
تسمه، وهنامی اولان خلیك اوزرینه تأسیس
ابتدیکی تجارتگاهی کوندردیکی قومیرمه مقام
ومرکز اتخا ایتشد. بو مهجرک مساحت سطحیه
سی ۳۰۰ ۰۰۰ مربع کیلومتره و اهالیسی
۵۰۰ ۰۰۰ کئی اعتبار اولنور.

قامرینو (Camerino) ایتالیای وسطینک
ایالتده و ماچراتک ۳۷ کیلومتره جنوب غرب
پسند قضا مرکزى بر قصبه اولوب، ۷۰۰۰
اهالیسی، دارالفنونى، مشتریک عبادتخانه سندن
مبدل اسکی بر کلیسای وچوخه وایکی قاشلر
قبرقهرلى وارد. اسکی بر شهر اولوب، قدیمآ
(قامرینوم) اسمیه (اومبریه) خطه سنده منسوب
ایدی.

قامش کورقزی { قریم شبه جزیره سی
ساحلند و سیواستوپول
ک قرینده و جنوبنده بر قوی اولوب، مشهور
سیواستوپول محاربهنده فرانسز عسکری بوراده
اقلت ایتمکله، مرسای عسکری و بر قصبه تأسیس
ایتمشردی.

قامنچ { روسیه نك جنوب
غربی جهتمده پترسبورغك ۱۵۶۰
وکیفك ۴۴۰ کیلومتره جنوب غربی سنده و دنیستره
تابع (اسموتیش) نهری اوزرنده (پوله وایه)
ایالتك مرکزى بر شهر اولوب، ۲۲ ۶۱۰
اهالیسی، نهرک او بر طرفنده بولنان اسکی محله یه
بر صو یولیه ارتباطی وقامه ایله پیننده عثمانلیلر
طرفندن تأسیس اولمش مصنع بر کبریسی
وارد.

قامنیستیکیا { (Kamenistiquia) آصر.
بقای شمالیده دومینون
مملکت واسه سنك اوتاریو خطه سنده (سوپریور)
کولنه دوکیلور بر نهر اولوب، مجراسی ۵۰۰
کیلومتره دن اوزوند. اورمانلرله مستور بر
بطاقلنده نبعان ایدوب، جنوبه طوغری جریان،
و بر قاج کولک ایچندن مرور ایدر.

قاموش { (Camoëns) پورتیکزك اك
بیوك شعرا سندن اولوب،
۱۷۱۵ ده طوغمش؛ و ۱۵۷۹ ده وفات
ایتمشدر. پورتیکزلیلرک فتوحاتی و واسقودی
غامه نك، کشفیاتی حاکى اوله رق (اوس لوسبادوس)
یعنی «پورتیکزلیلر» عنوانیه مشهور بر منظومه سی
وارد.

قامه { (Camma) آنقره جهتمدن عبارت
اولان غلاتیا خطه قدیمه سنده
حسن و آنیله مشهوره بر قادین اولوب، روما
کبراسندن (سیناتوس) و وارمش ایدی. غلاتیا
برنی (سینوریکس) بو قادینه تمشق ایتمکله،
کندیسی تزوج ایتمک ایچون، قوجه سنی قتل
ایتمش؛ وقامه بونك تکلیفی صورتا قبول
ایدوب، دیانه معبدنده رسم تزوج اجرا اولنورکن،
حاضرلامش اولدینی زهرلی بر مشروب دن کندیسی
ایچوب، مرقومه ده ایچرمکله، ایکیسی درحال
جانسز دو شمشلردی. بو وقعه دفعالته فاجعه
صورتنده سلك نظمه چکمشدر.

قامه { (Kama) روسیه ده وولغا ایرماغنه
تابع بر بیوك نهر او اوب، (ویاتقه)
ایالتك شرق طرفنده نیغانه، شماله بعده شرقه
وسکره جنوبه طوغری آقهرق، و صاغ و صولدن
بر قاج چای آلهرق، (پرم) شهری اوکنه کلنجه،
اورال سلسله جبالندن کلن (چوسو وایه) نهریله
برلشهرک، غربه و غرب جنوبی یه طوغری دونر،
وخیلی مسافنده و یاتقه ایله پرم و بعده و یاتقه ایله
اوفه ایالتلری حدود دینی آیردقدن صکره، قزان
ایالتنه کیر؛ و قزان شهرینك آلت طرفنده وولغا
ایرماغنه دوکیلور. مجراسی ۱ ۲۸۰ کیلو متره
اوزون و حوضه سی ۵۲۴ ۷۵۷ مربع کیلو
متره در.

قامهل { سندده منصوره نك ۸ و بر
روایتده بر مرحله اوتنه سندده بر
قصبه اولوب، اهالی مسله سیچون بر مسجد
جامی اولدینی بعض جغرافیون عرب آثارنده
مذکوردر.

قاليڤورنيه } اسكى ويا آشاغى — (Vielle)
(C., Basse C.) قاليڤورنيه

خطه عظيمه سنك اوزون و طار برشبه جزيره دن عبارت اولان قسم جنوبيسندن عبارت اولوب ، مكسيقه نك منتهاي شمال غربي سنه مربوطدر . مكسيقه نك ممالك مجتمعه سنى تشكيل ايدن جمهوريتلرك برى اولوب ، اك آز ميمور ومسكونيدر . شمال غربي سن جنوب شرقيه طوغرى ۳۲°۳۲' ايله ۲۵°۲۵' عرض شمالى آره لرند ممتد اولوب ، بويى ۱۲۷۵ كيلومتره واكى ۱۵۰ ايله ۷۰ كيلو متره آره لرنددر . مساحه سطحيه سى ۶۹۲ ۱۴۳ مربع كيلومتره اولوب ، يالكز ۱۶۷ ۳۱ اهالىسى واردر ، كه بونلرك چوغى اصل يرلى اقوام افراييله اسپانيوللرك ازدواجندن متولد ملز آدملردر . غرباً و جنوباً بجر محيط معتدل ايله ، شرقاً قاليڤورنيه كوزفزييله و آز محله (قولورادو) بجراسيله ، شمالاً دخى ممالك مجتمعه نك قاليڤورنيه جمهوريتيله محاط اولوب ، شرق طرفندن قارشيسنده سونوره و سينالوآ جمهوريتلى بولنيور .

بوقارى قاليڤورنيه ده كى ساحل سلسله سنه مربوط برصره طاغىر آشاغى قاليڤورنيه نك يعنى شبه جزيره . نك بويجه ممتد اولوب ، صاغ و صوله دخى بعض قوللر وشمبلر صاليورلر . بونلرك اك بوكسك محلى شمال جهته ده واقع اولوب ۳۰۸۶ متره ارتفاعى اولان (سالامهوس) طاغى اولوب ، ايكنجيسى ده جنوب طرفنده واقع اولان و ۱۵۰۰ متره بوكسك بولنان (دومه) طاغيدر . سائر طرفلى بوندن آلچقدر . ساحل شرقيده طاغ اتكلى لب درياه قدر واصل اولوب ، غرب ساحلنده وايچ طرفلرينك بعض جهتلنده ايسه قوملى وطاشلىق بعض دوز يرلر ممتد اولور . ياغمورلى پك سيراك اولغله ، ميه جاريه سى ده نادر اولوب ، اكثر طرفلى چول حالنده در . جزئى صوبعان ايدن يرلرينكده چوغى طاشلىق و قياق اولوب ، قوه انباتيه ممالك اولان طوڤراقلى محللرند ايسه ميه جاريه نك فقدانى واردر . اراضى منبته ايله صويك جمع اولدينى جزئى يرلر اسكيدن برى ميسونرلر طرفندن مركز انحاذ اوانه رق ، اورالى كسب عمران به شلامشدر . بناء عليه ،

دقلى بر چالى ايله تماسى انسانك بدننه چيانلر چيقاران و برابر اغنك آغزه قونمى انسانى زهرلين بر نوع سلى آفاج بولنيور . بوكسك طاغلر ده ايسه كراسته الويريشلى جسيم ميشه و چام آغاجلريله سائر اشجار و ۱۲۰ متره قدر اوزانير برنوع آفاج بولنور . حيوانات محليه كنجه : بونلر پك آراولوب ، طاوشان و آطه طاوشانى انواعيله كنكليك ، سولون و سائر طيور كى او حيوانلرندن و چنغراقلى ييلان وزهرلى اورومچك كى بعض حشراتدن عبارتدر . وقتيله كثرته بولنان بوز و كول و نكلى آيپرله كومى تيلكلىر ، يبانى بوغالر و قراجيه انواعى نواده سلسله سنك اورمانلر به چكلمشدر .

صنابع كوندن كونه ايلرلكده اولوب ، اك برنجى درجه ده بوك منسوجات قابريقه لريدر . ايبك و پاموق منسوجاته ده يكي باشلامشدر . سان فرانسيسقوده پك متين ماكينلر اعمال اولنور . معمولات دباغيه دخى كيتدكجه آتمقده در . قاليڤورنيه بجر محيط معتدل اك بيوك واك صاغلام ليانى اولان سان فرانسيسقويه ممالك اولوب ، چين و جاپون و آستراليه ايله مقنن وارداتى اولدينى كى ، بجر محيط اطلاسى سواحلندن و ممالك مجتمعه نك هر طرفندن كلن براقچ دميربول خطنك دخى نقطه مقصودى اولغله ، بيوك بر تجارت اجرا و لنقده ، و كيتدكجه ايلرلكده در . معادن و محصولات ارضيه متعلق سنوى اخراجاتى ياريم مليار فراننى تجاوز اتمكده در .

اهالى سنك قسم كليسى آوروبالى و على الخصوص انكليز اولوب ، چينيلر دخى كليتى ايسه لرده ، بونلر يالكز عمله لك ايدوب ، بر مقدار سرمايه ابدنكدن صكره ، مملكتلر به عودت ايدرلر ، و قاليڤورنيه ده يرلشمزلر . اصل يرلى اولان آسريقا ليلر ايسه ، قطعه مذكوره اهالى اصليه سنك اك آشاغى دركده بولنا : لرنندن اولوب ، استعداد و قابليتجه پك كرى اولدقلى حالده ، بيجاره لر طاغلر و چوللر طوغرى پوسكوردلوب ، كيتدكجه مقدارلى آزالمقده در . اك بيوك شهرى مذكور سان فرانسيسقو اولوب ، ايكنجى مركز اداره سى اولان سافرامنتو و بعده ماريسويل و استوكتون شهرليدر .

آشاهی قالیفورنیه ذکره شایان هیچ بر نہر
بودہ . سواحلك ايکي طرفي خيلى کير ينتيلي
جغتيلي اولوب ، قوی و کورفز و برونلری
چوق ایسهده ، قوبلرينك چوغی صیغ بطاقلردن
عبارتدر . سواحلی قارشيلرنده برطاقم آطه لری
اولوب ، کورفده کيلرينك باشليجه لری شمالدن
باشلايرق : آنجل دلاغو آرده ، قارمن ، سانه
قالتنه ، سانه قروز ، سان جوزف ، اسپيريتوسانتو ،
سرابو ؛ بحر محیطده دخی سانه ماوغريته
وچدروس آطه ليدر .

آشاهی قالیفورنیه صوسز و قوروبربر اولمغه ،
نباتی سیرک اولوب ، اکثر طرفلرنده مکسیقه
جهنلرینه مخصوص اولان و منظره سی دهشت
انکیز اولان (قاتوس) تعمیر اولان یاپراقز
آفاجلرک انواعی حاصل و بعضلری پک یوکسک
اولور . جنوب جهتك برآز صوبی اولان
طرفلرنده قوقه ، موز ، زيتون و سائر اقالیم حاره
آفاجلری و ساحل شرقیسنده تربتین آفاجلری
بولنور ؛ واروا اولنه ییلن برلرنده شکر قامشی ،
قهوه ، پاموق ، قاقاؤ ، آناناس ، مصر و حق
اوزوم دخی بیتشدیرله ییلر . بوشبه جزیره نك
کندینه مخصوص بعض حیوانلری اولوب ،
برنجیسی اسپانیولرک بیانی قویون تسمیه ابتدکلری
بونوزلی بر حیواندر . آمریقا طوموزی دینلن
حیوان دخی سور بلرله کزر . بر نوع آبی ایله
آمریقا قیلانی دخی بولنور . قوشلرک انواعی
وعلى الخصوص سینك قوشلری چوقدر . چنغراقلی
ییلان ، عقرب ، فرق آیاق ، جسم اوروجك کبی
خرانی ده کثرتلیدر . معادنی چوق اولوب ،
دریوز قدر آلتون ، کومش ، باقیر ، قورشون
و جیوه معدنلری وار ایسهده ، پک آزی
جبقارلمش و یا جبقارلمقدهدر . قارمن جزیره سنده
برقاج قدم عمقده طوزله طولو برکول بولنور ،
بوندن اخراج اولنان طوز بتون مکسیقه بی اداره
ابدور . سواحل جنوبیه سنده کلیتلی مرجان
وسونکر دخی جبقاریلیر . مملکت بش قضایه
منقسم اولوب ، مرکزی اولان و ساحل شرقینك
قسم جنوبیسنده بولنان (لایاز) ك ۶۰۰۰

اهالیسی واردور . قصبه دینله بيله جك دیگر معمور .
ره لری (اورتو) و (تودوس سانتوس) دره .
قالیفورنیه کورفزی { (Golf de Cal.)
و نام دیگرله

قورتنس دیکیزی و یا قیزل دکیز (Mar de Cortés)
Mar Vermejo) بحر محیط ممتدك آمریقای
شمالی ساحلنده قالیفورنیه شبه جزیره طویلله سیله
مکسیقه نك سینالوا و سونورا جمهوریتلری آره .
سندہ تشکیل ایلدیکی اوزون و طار بریوک کورفز
اولوب ، مدار جدیدن یعنی ۳۰°۲۳ عرض
شمالیدن قولورادو منصبنه یعنی ۳۷°۳۱ عرض
شمالی یه قدر جنوب شرقیدن شمال غربی یه ممتد
اولور . بوی ۸ درجه جغرافیه دن زیاده اولوب ،
اکی ۱۲۰ ایله ۲۲۰ کیلو متره آره سندهدر . اك
کنیش یری مدخلندهدر . قیشین اکثریا شمال
ویازین جنوب روزکارلری اسر . سواحل غربیه سی
دها درین اولوب ، او جهته سیر سفائن دها
قولایدر ، وقوی و لیما لری چوقدر . ساحل
شرقیسنك اك ابی لیانی (غوآبونا) اسكله .
سیدر ، که بر دمیر یول خطنك منتهاسیدر . قسم
جنوبیسنده (لایاز) قوبنده وجوارنده کی آطه .
لرده کلیتلی صدف و اینجی ایله مرجان وسونکر
صید اولنور . ماده آفندهده تعداد اولنان آطه لردن
بشقه (سونوره) ساحلی قوبنده دخی (تیوروس)
اسمیه بر آطه سی واردور ، که جمله نك اك بیوکیدر .

قالیقرات { (Callicrate) یونان قدیمده
{ آتینه نك اك مشهور معمار .
لرندن اولوب ، قبل المیلاد ۳۰ ؛ تاریخلرنده بریقلسک
امریله (ایتینوس) ایله برابر مشهور (پارتنون)
بناسنی تأسیس و مشهور هیکل تراش فیدیا یس بونی
تزیین ایتمش ایدی .

قالیقلا { اومینه خطه قدیمه خنده اسکی بر
{ شهر اولوب ، خلافت عباسیه
زماننده خطه مذکورده نك مرکز ی ایدی . جسم
و بعض آثار غربیه بی حاوی بر کلیسایی وار ایدی .
الیوم خرابدر . بو شهرده پک کوزل خالیر اعمال
اولندیفندن ، بومعه ولات شهرک اسمنه نسبتله (قال)
دینلوب ، الیوم لسانمزده مستعمل اولان قالیه
و خالی اسملری بوندن مأخوذدر .

قالیقوت { یاخود کلیکوت (Calicut) هندستانک ساحل غریبسنده

مدراس اداره سنده و مدراسک ۵۲۰ کیلومتره جنوب غریبسنده " ۱۰' ۱۵" عرض شمالی ایلہ " ۵۱' ۲۵" طول شرقیده ملابار ایالتنک مرکزی بر شهر اولوب ، ۶۵۷۱۰ اہالیسی و لیما نر آجیق اسکله سی واردر . اون بشنجی قرن میلادی اواخرندہ پورتکیزلیرک ضبطنه کچوب ، بعدہ یونلر طرفندن احراق ، ومؤخر آنیو صاحب طرفندن قلع اولمش ، ونہایت ۱۷۹۲ دە انکابزلره تسلیم اولمشدر .

قالیکست { (Calixte) بواسلہ اوج بابا کلشدر :

برنجیسی ۲۱۹ تاریخندہ انتخاب اولوب ، ۲۲۳ دە قتل اولنہرق ، اعزہ صرہ سنہ کچیرلشدر . بعض پرهیزلرک واضعی اولدیفی مظنوندر . تمرین اولک ۱۴ ندہ یورطیسنی اجرا ایدرلر .

— ایکنجیسی بورغونیہ قوتی بیوک کویومک اوغلی اولوب ، ویانہ بسقپوسی ایکن ، ۱۱۱۹ دە قلوبندہ انتخاب اولنہرق ، ۱۱۲۰ دە رومایہ دخول ایلہ ، رقیبی اولان سکرنجی غرغواری طوتوب ، بر مناستره حبس ، وبعض مسائل روحانیہ حل ، وبر مجلس عمومی عقد ایتدکدن صکرہ ، ۱۱۲۴ دە وفات ایتشدر .

— اوچنجیسی جنائیلرلہ مشهور اولان جورجیا فالمایسنه منسوب اولوب ، اسم اصلیی آلفونس بورجیادر . ۱۳۷۷ دە اسپانیہنک (جانیوہ) قصبہ سنده طوغوب ، ۱۴۵۵ دە بابا انتخاب اولمش ، واوروپایی عثمانیلره قارشیی بر اہل صلیب محاربہ سنہ قاندرمغہ چالشمش ایسہ دە ، مقتدر اولہ میوب ، ۱۴۵۸ دە وفات ایتشدر .

قالیماخوس { یاخود قالیماق (Callimaque) یونان قدیم

مشهور معمارلرندن اولوب ، میلادعیسا (علیہ السلام) دن بش ویا آتیی قرن اول قورنتہ دە یاشل . مش ، وقورنتہ اصول معماریسنی وضع ایتشدر . — بواسلہ یونان قدیم شعرا وادباسندن بری دخی اولوب ، میلادعیسا (علیہ السلام) دن ۳۰۰ سنہ اول یونان معمارلرندن برقہ دە کاش قیروان قدیم

شہرندہ طوغمش ، آنتہ قریبندہ (الوسیس) مدرہ سندنہ ادبیات تدریسیلہ مشغول ایکن ، بطلیوس فیلاذفوس طرفندن اسکندریہ جب اولنہرق ، (موسیون) تعبیر اولنان مدرہ سده ادبیات یونانیہ درسی ویرمش ؛ وردوسی آپو . اونیوس جملہ تلامذہ سندن بولمشدر . تاریخ و صرف وادیاتہ دائر بعض کتابلرلہ برخیلی اشعار براقش ایسہ دە ، آثارینک یالکز بعض پارچہ لری بولنہ بیلمشدر .

قالینوس { (Callinus) یونان قدیمک اک اسکی شعراسندن اولوب ،

میلاددن سکز قرن اول افس (یعنی ایاتلوغ) شہر قدیمندہ یاشامشدر . آثارینک یالکز بعض فقرہ لری موجوددر .

قالینیقوم { (Callinicum) رقہ شہرنک اسماء قدیمہ سندن اولوب ،

بوکا (نیکفوروم) دخی دیرلردی .

قالینیقوس { (Callinicus) بدنجی قرن میلادی روم معمارلرندن

اولوب ، مصرک (الیوپولیس) یعنی عین الشمس شہر قدیمندہ طوغمش ؛ وروایتہ کورہ مخبئقلہ دشمنک اوزرینہ آتش آتقی . اصولنی ایجاد ایدہ رک ، امپراطور قسطنطین پوغونانہ صائمش ؛ وبودخی ۶۷۳ تاریخندہ بونکله کیزیق اوکنندہ اسلام دونخاسنی یاقش ایدی . بو آتشک صورت احداث ورمی سر قالوب بیلنہ ممشدر .

قالیوپہ { (Calliope) اساطیر یونانیہ دە (موسہ) تعبیر اولنان شعر

وادیات و موسیقی و صنایع نفیسہ پرلرندن اولوب ، قهرمانلغہ متعلق اشعارایلہ فصاحت و بلاغتک حایہ . سی عد اولنور ؛ وباشی بر آلتون تاجلہ مکمل برالندہ بر بوری و برالندہ یازلش برقصیدہ طوتار مردانہ طورلی بر قیز صورتندہ تصویر ایدیلردی . ابو الالہ زعم اولنان مشتری ایلہ قوہ حافظدن کنایہ اولان (مفسوسینی) نام پرینک قیزی زعم اولنوردی .

قام { (Cam) پورتکیز مشاہیر بحر یونندن اولوب ؛ ۱۴۸۵ دە بشنجی آلفونس

طرفندن آفریقا سواحل غریبہ سندنہ کشفیاتہ مأمور

اولغه ، قونفو ایرماغنی کشف ایتمش ؛ و ۲۲° عرض جنوبی به قدر کیمش ایدی .

قاماچینزی { (Kamatchinzi) سیبری نك
جنوب جهته و (یندی)
ایرماغنی منابنده ساکن برکوچک قومدر، که
عن اصل (ساموید) اجناسندن اولدینی حالدہ،
نزیکه لسانیلہ متکمدر.

قامارغه { (La Camargue) فرانسه نك
ساحل جنوبیسنده (رونه)
ایرماغنک دالیهسنده ونهرمذکورک الک باشلی ایکی
قوی آرهسنده برآطه اولوب، اراضیسنک آنجیق
برخسی مزروع وقصوری بطاقلندن عبارتدر .
هوای پک آغیردر . اوزرنده خیلی حیوانات
بسنیر .

قامارینه { (Camarine) سیجیلہ نك غرب
جنوبی ساحلنده اسکی برقصه
اولوب، الیوم (تورهدی قامارینه) اسمیلہ برقریه
حالندهدر .

قامبره { (Cambrai) فرانسه نك (نور)
یعنی « شمال » ایالتده . ولیله نك
۷۲ کیلو متره جنوب شرقیسنده اوله رق (اسقو)
ایرماغنی کنارنده و (سنت کینتن) جدولی
باشنده قضا مرکزی برقصه اولوب، ۲۲ ۹۰۰
اهالیسی، داخلی مکتبی، کتبخانهسی، قلعهسی،
مشهور بزلیله یاتیسقه، اییک قاش، شکر وساتره
قاریقلری وارددر .

قامبریا { (Cambria) انکلتردهکی (والس)
مملکتنک اسکی رومالیرلر عنندهکی
اسم قدیمیدر .

قامبریج { (Cambridje) انکلترده
لوندرنک ۹۲ کیلومتره شمالنده
قونتلنک یعنی ایالت مرکزی برشهر اولوب،
۳۰ ۱۸۰ اهالیسی، مشهور دارالفنونی، ۱۷
مکتبی، ۱۴۰۰۰۰ جلدی حاوی کتبخانهسی،
موزهسی، نباتات باغجیسی ورصدخانهسی وارددر .

— قامبریج قونتلنی انکلترنک ساحل شرقیسنده
اولوب، مساحتہ سطحیسی ۲۱۱۹ مربع کیلو
متره واهالیسی تقریباً ۲۰۰۰۰۰ کشیدر .
(اوزه) نهری اوزره سنندن کچوب، جنوب

جهتهکی برلری آرز حارضلی وشمالده کیلرآلچق
وبطالقدر . اراضیسنک بر نلثی مزروع، بر نلثی
صرعی وبر نلثیده اراضی خالیه دندر . ساده یاغی
مشهوردر .

قامبوج { (Cambodje) هند چینده
فرانسه نك تحت حایه سنده بولنور
برمملکت اولوب، شمال غربی جهتندن وشمالاً
سیام دولت مستقلہسی حدودیلہ، شرقاً ینه
فرانسه نك حایهسی آلتنده بولنان (آنام) ایله،
جنوب شرقی طرفندن قوشنشین ایله، جنوب
غربی جهتندن دخی سیام کوروزیلہ محاط اولدینی
حالدہ، ۱۰°۳۰' ایله ۱۳°۳۰' عرض شمالی
و ۱۰۱°۳۰' ایله ۱۰۴° طول شرقی آره لرنده
متمد اولور . جنوب غربیدن شمال شرقیبه اولان
طول اعظمی ۵۰۰ و عرض وسطیسی ۲۲۵ کیلو
متره در . مساحتہ سطحیسی تخمیناً ۱۰۰۰۰۰۰
مربع کیلو متره اولوب، ۸۱۴ ۷۵۴ اهالیسی
وارددر . شمال غربی وغرب حدودیلہ هنوز غیر
معین ونیم مجهول اولان جهت شرقیسنده
اورمانلرله مستور بر قاج صره طاغلری وایچ
طرفلرینک دخی اوتہسنده بریسنده بعض منفرد تپه
وارتقاغلری اولوب، سائر طرفلری ومملکتنک
قسم اعظمی دوز وآلچق اووه لردن عبارتدر .
شمال غربی جهته سیام حدودینه قدر متمد
(تونله ساپ) اسمیلہ واسع برکولی اولوب، مساحتہ
سطحیسی ۲ ۴۰۰ مربع کیلو متره در . مذکور
طاغلردن بوکوله ودکیزه دوکلک اوزره بعض
چایلر آقیورسه ده، اصل مملکت (مقونغ) نهر
عظیمی حوضه سنده بولوب، بونهر تا چین حدو-
دندن کله رنک، بر بیوک مسافده سیام ایله تونکنین
وآنام حدودینی آیردقدن، وبرخیلی برده سیامک
(لاؤس) اراضیسی ایچنده آقدقدن، وبواراضی
واسعه نك بر جوق انهارینی طویلادقدن صکره،
غایتله کنیش وسرعتلی وشدتلی اوله رق، بر طاقم
شلالهلر واینیشلی آقتیلرله قامبوجه داخل اولور؛
ابتدا جنوبه، بعده غربه ونهایت غرب جنوبیبه
طوغری جریانله، (پنوم ینه) شهرینه واصل
اولنجه، بر طرفدن شماله طوغری مذکور (تونله
ساپ) کولنه برقول کوندیرر، وبرطرفدزده

کندیسی ایکی قوله آیریلوب، قسم اعظمی شرقده
وقسم اصغری غربده اوله رق، ایکیسی متواز یا
جنوبه طوغری آق رق، قوشنشینه داخل اولور؛
واوراده جنوب شرقیه طوغری جریانه، برچوق
قولره آیریله رق، بر بیوک دالیه بالتشکیل، چین
دکیزینه دوکیلور. بونر عظیم تشرین اولدن مایسه
قدر سورن قوراقلی زماننده یتاغی ایچنده محصور
اولوب، یالکزمده وجزرک تأثیر یله بعض تبدلانه
اوغرار. بوجهلندن اوله رق، مذکور کوله کیلن
قولی مد حالنده نهردن کوله، وجزر حالنده
کولدن نهره آق رق، بر جدول یرینی طوتار.
حزیراندن ایلوله قدر دوام ایدن فیضان موسمنده
ایسه نهرک صولری اوقدر چوغایر، که بتاغک ایکی
طرفنده بولنان جزئی ارتفاعلی آق رق، آلچق
اووه لری باصار؛ وهر طرف بردکیز حالنه کچوب،
یوقاریده ذکر اولنان منفرد تپه لر وارتفاعلر آز
چوق کنیش آله لر کی قالیر. بوجهله برآی اول
کولینک آراهه یوروتدیکی یرلرده برآی صکره
قایقی قایق وصال بوردیر. قوراقلی زماننده
دخی بواوولرک اک آلچق یرلرنده صولر قالوب،
بر طاقم کولر و بطاقلی وسازقلر تشکیل ابله،
هوانی اخلا ایدرلر.

قامبوجده یوقاریده دینلیدیکی کبی بر قوراقلی
وبریانغور موسمی اولوب، هواسی دائماً صیحاقل
ورطوبتلی اولغله، پک آغیر وانبیلر حقننده
مهلاک اولوب، صیمتله ری و فقرالیدی چوقدر. قوه
انبایه و محصولاتجه اراضیسی بش طبقه یه تقسیم
ایتمشلرد: برنجیسی واک محصولداری مذکور
ایرماغک ایکی کنارنده و قوللری آره سنده بولنان
صرتعجه یرلردر، که کلیتلی باموق، چوید،
توتون، طرب آغاجی وسائر حاصل ایدر.
معموره لره مسکنلرک اکثری بو طبقه ده وکیلرله
بر طریق واراده تشکیل ایدن انهارک کنارلرنده
بولیور. ایکنجی طبقه برنجیسنک آرقه سنده بولنان
وهان دائماً صو آلتنده بولنان آلچق یرلردر، که
طورغون صولری حاوی اولوب، مجرای نهرک
صاغ طرفنده بو طبقه زیاده جه توسعله، (توله
سپ) کولی کنارلرینه قدر واصل اولور. بو

طبقه ده باشلیجه سیسام اکبیر وشفغالی آغاجله
نیلوفر کثرتلی اولور. اوچجی طبقه ایکنجینک ده
ایرلیسند بولنان و یالکز فیضان مایه موسمنده
صو ابله اووتیلوب، طورغون صولری اولیان
یرلردر، که باشلیجه برنج ابله قاقون قارپوز وسائر
حاصل ایدر. دردنجیسی فیضان صولرینک نادرا
باصدقلری صرتفع یرلر اولوب، بونده یاغ
چیقارمغه یارار نمره لر ویرن اشجار مختلفه حاصل
اولور. بو طبقه نك اورمانلرنده یانغینلرک صیق
وقوع بولیور. بشنجی طبقه ده یوکسک طاغلر -
در، که (کوت) دینلن ضمع ابله واینله وسائر
بولور. بوجهله مملکتک محصولاتی پک متنوع
وپک چوق ایسه ده، اهالیسی اراضینک وسعتیله
متناسب مقدارده اولمدقدن بشقه، کندیلری
جاهل وتبل آدملر اولدقلرندن، آتجی احتیاج
ضروریلرینه کوره اکوب بیجرلر؛ و یالکز بر
مقدار باوق وچوید ابله اییک قوزه سی اخراج
ایدرلر. اورمانلرنده بولنان اشجار پک مختلف
وقیمتلی اولوب، بعضلرندن ضمیرک انواعی
وقاقوچق وسائر چیقار، بعضلری بویاجیلده
قوللانیلیر، و بعضلری ده کراسته یه الویریشلیدر.
طاغلرنده خدایی نابت قیمتی نباتات دخی چوقدر.
آتجی قوللرک وطرق و معابر وسائر وسائطک
فقدانندن بولنرکده هان هیچ برندن استفاده
اولنه میور. صرکزی اولان (پنوم پن) شهریه
اسکله سی اولان (قامپوت) ده باشلیجه جینلی
نچارک سعی وتوسطیله رجینه، باغه، فیل دیشی،
کرکدان بونوزی، یبانی مانده بونوز ودریسی،
قورو بالیق، یبانی مانده وفیل باصدیرمه سی وسائر
تجارتی اجرا اولنیورسه ده، بولنر نسبه جزئی
شیلردر. مذکور بیوک کولده کلیتلی بالیق چیقوب،
قورودیلور. بو بالیقدن سنوی سکرز اون ملیون
فراقلق اخراجات اولیور. دمیر معدنی پک چوق
وجنسی پک ایی ایسه ده، یالکز کولک غرب
جهتنده بولنان بر قیلله اصول قدیمه ابله جزئی
مقدار چیقار یرلر. آلتون وسیلی قورشون ابله
باقیر معدنلری دخی واردر. اورمانلرنده فیل،
کرکدان، قیلان، یبانی بوفاء، یبانی مانده وکوجک

آز حیوانلری چوقدر . نهرلده تمساح و صو قوئلرئك انواعی بولنور . بیلان وسائر حشرات دخی وار ایسه ده ، اك زیاده انسانی راحتز ایند سیوری سینکریلدر . سولوك دخی سولرده و فرمه بیله کثرتله بولنور . حیوانات اهلیه دن قوشومده وصیان چکمه ده اك زیاده قوللانیلان ماده در . آتلی آز و پك کوچکدر . فیل بالکز اغبا طرفندن ینك قوشوم حیوانی کپی قوللانیلر .

قامبوج اهالیسی (همر) اسمنده بر قوم اولوب ، سائر هندجینی اهالیسی کپی تیت و مغول جنسیتلرینه منسوب و بودا دینله متدیندورلر . یوز بیک قدر چیل و بر قاج بیک ملای دخی بولنور . مذکور (همر) قومندن قامبوج خارچنده یینی سیام قوشوشینده و آتامده دخی بر خیلی مقدار اهالی بولنور . قامبوج بر حکمدارک تخت حکمنده اولوب ، بونک طرفندن منصوب بش وکلا ایله اداره اولنور ، وهربری بونلرک برینه منسوب عد اولتی اوزره ، بش خطه یه منقسم عد اولنور ایسه ده ، بونقسم اعتباری اولوب ، اصل اداره جه مملکت ۵۶ ایالتله منقسمدر . قامبوج دولتی و قتيله چوق دها بیسوك اولوب ، قرن حاضر میلادی اوائلنده شمال جهنتدن اك اهمیتیلی ایکی ایالتی سیام ، و جنوب جهنتده بر خیلی برلری قوشوشین طرفندن ضبط اولمقله ، قامبوج حکمداری ، قالان برلرینی محافظه ایچون ، ۱۸۶۴ قرانسه نك جایه سی تخته کیرمشدر .

قامبورن } (Camborne) انکاتره نك
 } (قورنوال) ایالتنده و
 (بودین) ك ۶۴ کیلومتره جنوب غریسنده
 برقبه اولوب ، ۷۷۶۰ اهالیسی وباقر ، قورشون
 وقلای معدنلری واردر .

قامبیس } (Cambyse) بو اسمله یونان
 } قدیم مورخلری ایران قدیمک
 کبانیان سلاله سنده ایکی حکمدار کوستربورلر :
 برنجیسی جهانگیر شهر کیروس (کیخسرو؟) ك
 بدری اولوب ، کندییی فارس حکمداری اولدیغی
 حالده ، مدیا دولته تابع ایدی ، و مدیا حکمداری
 (آستیاغ) ك قیزی (مندانه) بی تزوج ایتش ؛

و بو ازدواجدن تولد ایدن (کیروس) حقنده آستیاغ کندییی حقنده مضر بر رویا کورمش اولمقله ، بو چوچنی اتلاف ایتدیرمک اوزره ، وزیرینه ویرمش ایکن ، بو وزیر چوچنی برچوبانه ویروب ، کیروس طاعنه بیودکدن صکره ، ابتدا پدرینک میرانشه وارث اولوب ، بسده مدیای و اووقت معلوم اولان اکثر برلری ضبط ایتشدی . یونانلرک بوروایتی ایرانک معلوم اولان تاریخچه تطبیق ایتمه قالدیشدیغیمزده ، بو حکایه نك اك زیاده سیاوش و افراسیاب و کیخسرو حکایه سنه بکزدیکنی کوربورز . افراسیاب ایله آستیاغک بر اولدیغی و ایرانلرک توران اسمیله مدیا دولتی مراد ایتدکارینی فرض ایتسه ك ، قامبیس دخی سیاوش و یاخود حکم سورمین سیاوشك ذکر اولنماسیله ، کیکاوس اولسی اقتضا ایدر . واقعا (کاوس) ایله (قامبیس) و یاخود (قامبیس) اسملری ییننده مشابته وار ایسه ده ، (آستیاغ) ایله (افراسیاب) اسملری پكده بر برینه بکزمیور . مدیا نك ایسه قدیم ترکارک حکمی آلتنده بولندیغی ، و آثار قدیمه ده یان یانه یازیلی یونان اوج لساندن بری آثوری ، بری ایرانی قدیم و اونچیبی تورانی یعنی ترکی اولدیغی آثار عتیقه علماسنجه دخی مظنوندر . بر طرفندن ده (آستیاغ) اسمی (آزی داهاقه) یعنی (ضحاك نازی) اسمنه پك مشاهدیر ؛ کیروس حقنده کی حکایه ده فریدونك حکایه سنه بکزمز دکلدر ؛ بو حالده قامبیس جشید اولتی اقتضا ایدر . لکن جشید و فریدون و ضحاك حکایه سنك هند اساطیرندن مأخوذ خرافاتدن عبارت اولدیغی «فریدون» و «ضحاك» ماده . لرنده بیان ایتدیکزدن ، بو احتماله پكده اهمیت ویرمک ایستیورز .

— ایکنجی قامبیس ایسه (کیروس) ك اوغلی و خلنی کی کوستریلوب ، قبل المیلاد ۵۳۰ دن ۵۲۲ تاریخنه دك حکم سوردیکی ، و مصری فتح ایتدکدن صکره ، نوبه و حبش چوللرنده مغلوب و عسکری قتيله دوچار اولمقله ، مصره عودتنده ، حدتندن بر طاقم معابد و سائره احما و اتلاف ایتدیکی ، و ایرانده تختی دوزمه بر آدم ضبط

ایتمکه، اوکا قارشی متهی عزیمت اولدینی حالده، حیوانه بینرکن آیاغسده حاصل اولان بر یاره دن متأثراً وفات ایتدیکي روایت اولنیور. ایران توارینخنده مصری ضبط ایدن کیخسروک پدری (کلاس) اولدینی، وکیخسروک اوغلی اولوب، پدرینک هم زاده سی (لهراسب) ی کندیسنه خلف ایتدیکي ذکر اولنیور. بناءً علیه تطبیق مشکدر.

قامپینگ (Cambling) آسیانک بحر محیط کبیرده کی (سونده) جزایرندن (تیمور) جزیره سنه مربوط و بونکه برابر پورتکیز دولته تابع بر جزیره اولوب، جزیره مذکوره نک منهای شرقده و تیمورک شمالنده اوله رق ۱۸° ۸' عرض جنوبیده واقدر. طول اعظمی ۲۰ کیلومتره دن زیاده دکدر.

قامپانه (Campana) اسپانیاده سویله ایالتنک (قارمونه) قضاسنده وقارمونه نک ۱۹ کیلومتره شمال شرقسنده بر قصبه اولوب، ۶۶۰۰ اهالیسی وارد.

قامپانیه (Campanie) ایالتانک اسکی تقسیماتنده غرب جنوبی جهتنده بیوک بر خطه اولوب، شمالاً لاتیوم، شمال شرق طرفندن و قتیله (سامنیوم) و بعده (آروچه) و (مولیزه) دینان خطه لرله، جنوب شرق طرفندن و قتیله (لوقانیا) و بعده (باسیلیقانه) خطه سیله، جنوب غربی جهتندن دخی (تیریان) دکیزیه محاط ایدی. اووه لق، کوزل ایشلمش و باغ و باغچه لری چوق اولغله، «اووه» دیمک اولان بواسله تسیمه اولمش؛ وایتالیانک باغچه سی نامی آلمش ایدی. باشلیجه معموره لری قاپووه، ناپولی، پومی و سائر ایدی. بو خطه قدیم پلاسج اقوامندن (اویقی) اسمنده بر قومه مسکون اولوب، بعده ینه پلاسچلردن اتروسقلر قامپانیه یی ضبطله اون ایکی جمهوریت تشکیل ایتلردی. مؤخرأ سامنیتلر نهایت لاتینلر ضبط ایتلردی. روما اغنیاسی قامپانیه یی کوشکر و باغچه لرله طولدر. مشلردی. الیوم: ترادی لاوورو، ناپولی، بنوات، برنجیپانو اولتریوره و برنجیپاتو جیتیریوره اسملرله ه ایالته منقسمدر.

قامپانیه (Campania) برازیلیا ممالک مجتمه سنک میناس جرائس جمهوریتنده و (اوروپرتو) نک ۲۳۰ کیلومتره جنوب غریبسنده و (ریوورده) نهری اوزرنده سنجاق مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۶۰۰ اهالیسی وجواننده بیقاربونات دوسودی حاوی مشهور معدن صوری وارد.

قامپانیه دی روما (Campagne de Rome) ایالتانک غرب طرفنده روما شهرینک اطرافنده بر بر اولوب، اسکی لاتیوم خطه سیله اتروریه نک بر پارچه سندن عبارتدر. باشلیجه تیر مجراسنک جنوبنده و آتین سلسله جبالله دکیز آره سنده واقدر. اسکی رومالیر زماننده یک معمور و مزین اولان بو بر شمدیکي حالده نهرک تشکیل ایتدیکي بطاقللرک تولید ایتدیکری صیقله و وحات هوا سیبیله خالی و خراب اولوب، یالکز بر طاق مانده چوبانلرینک جولانکهایدر.

قامپبیل (Campbell) بحر محیط کبیرده یکی زلنده نک ۶۳۹ کیلومتره جنوبنده ۲۶° ۵۲' عرض جنوبی ایل ۲۰° ۵۳' ۱۶۶ طول شرقیده خالی بر جزیره اولوب، ۱۸۷۴ ده زهره نک شمک اوکندن یکدیکنی تماشا ایچون بونده بر رصدخانه تأسیس اولغشدی.

قامپبلتاون (Campbeltown) استوچه. شبه جزیره سنک ساحل جنوبیسنده بر قصبه واسکه اولوب، ۶۹۰ اهالیسی و منسوجات و مسکرات قاریقه لرله صید ماهیسی وارد.

قامپش (Campêche) مکسیقه نک (یوقاتان) خطه جنوبیه سنده و مریده نک ۱۶۰ کیلومتره جنوب غریبسنده هنای اولان ایالتک مرکزی بر قصبه واسکه اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالیسی و کوچک لکن صاغلام لیانی وارد.

قامپن (Kampen) فلنک یوقاری ایسل ایالتنده و ایسل نهرینک منصی قربنده مستحکم بر قصبه اولوب، ۱۶۸۰۰ اهالیسی، ۲۵۶ متره اوزونلغنده بر کوپری،

ممارانه مخصوص مکتبی وخیلی فابریقه‌لری واردر .

قامپوباسو (Campobasso) ایتالیا
۱۸۲ کیلومتره شرق جنوبیسنده وناپولینک ۸۴
کیلومتره شمال شرقیسنده (مولیزه) ایالتنک
مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۲۸۸۰ اهالیسی
واسطه و بیضای فابریقه‌لری واردر .

قامپوت (Campot) هند چینده
۱۵۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده اوله‌رق
هنای اولان نهرک کنارنده بر قصبه وایشلاک اسکله
اولوب، باشلیجه چینلیرله مسکوند .

قامپوس (Campos) برازیلیا ممالک
بریتند (پارانه دوسود) نهرینک ساحل یمینده
و بو نهرک بحر محیط اطلاسی یه دوکلدیکی محلدن
تقریباً ۶۰ کیلومتره یوقاریده قضا مرکزی بر
قصبه اولوب، ۱۹۵۲۰ اهالیسی واطرافنده
شکرقامشی، باموق، قهوه، پرنج و سائرهدن کلیتلی
محصولات ویرر منبت براووه‌سی واردر . شکرلی
مشهوردر .

— آسیانیه‌نک البیار جزایرندن مایورقه جزیره
سنده وپاله‌نک ۳۵ کیلومتره جنوب شرقیسنده
دخی یواسمه بر قصبه اولوب، ۴۰۰۰ اهالیسی
وجواننده قابلیجه‌لری واردر .

قامپولونگو (Campu-Lungu) رو-
وبکرشک ۵۰ کیلومتره شمال غربیسنده اوله‌رق
قاربان جبالنک اتکنده (موچل) ایالتنک مرکزی
بر قصبه اولوب، ۹۸۹۰ اهالیسی وجواننده
رومالیردن قاله آثار عتیقه‌سی واردر . پک اسکی
بر قصبه اولوب، و قتیله افلاک مرکزی ایدی .

قامته (Cameta) برازیلیا ممالک مجتمعه‌سینک
(پارا) جمهوریتند و (پارا) نک
۱۵۰ کیلومتره جنوب غربیسنده او محله ۸
کیلومتره وسعی اولان (توفانتین) نهرینک صاغ
ساحلنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۲۰۰۰۰
اهالیسی وقافانو وقاؤچوق وسائرهدن متعلق ایشلاک

تجارتی واردر . نهر مذکورده بیوک کملر بو
قصبه و کوچکلری ۲۰۰ کیلومتره دها یوقاری یه
قدر جیقار .

قامجیق صوی } بلغارستانده وارنه نک
۱۸ کیلومتره جنوبنده
قره دکیزه دوکیلور برنهر اولوب، بالقان سلسله
جبالنک ایکی مائله‌سندن این ایکی چایدن مرکبدر .
شمالی مائله‌دن اینته عقلی قامجیق وجنوبی مائله‌دن
یعنی شرقی روم ایلیدن کلنه دلی قامجیق دیرلر .
بونهر امینه طاغنی اصل بالقان سلسله‌سندن آیریلور .
مجراسی یالکیز قرق کیلومتره طولنده ایسه‌ده ،
صوی چوق اولوب، برخیلی چامور دخی ایندیرر .

قامچاتقه (Kamtchatka) سبیره‌نک
محلق بیوک برشبه جزیره اولوب، بهرنک دکیزله
اوخوچق دکزی آرهدسندن برعده‌سه شکلنده
اوله‌رق شمالدن جنوبه اوزانیر . تقریباً ۵۰° ایل
۶۰° عرض شمالی و ۱۵۰° ایل ۱۶۰° طول
شرقی آرهدلرند ممتد اولور . منتهاسی اولان
(لوباتقه) برونی قارشیسندن کی بر صره آطلر
جابونیه‌نکدر . مساحت سطحیه‌سی ۴۸۳ ۲۷۰
مربع کیلومتره اولوب، فرانسه‌نک نصفندن بیوک
اولدینی حالده، آنجیق ۱۰۰۰۰ اهالیسی
واردر، که بوده هواسنک شدت پرودشدن
واراضیسنک عدم استعداددن ایلری کلر . بر
صره طاغلر قرهدن کلوب، شبه جزیره‌نک اورتی .
لرند ایکی شعبه‌یه انقسامله، هر بری بر ساحل
قربنده اوزانه‌رق، شرقیسی لوباتقه بروننه‌واصل
اولور . بو طاغلر برکانی الاصل اولوب، الآن
آره صره پارلار اون ایکی ووقتیله سونمش
یکری بر برکانلری واردر . بونلردن اک‌یوکلکی
اولان (قلوچوسک) نک ۴۸۰۴ متره ارتفاعی
واردر . بو طاغلرک ایکی طرفندن برچوق نهرلر
اینوب، اک بیوکلری ایکی شعبه‌نک آرهدسندن نبعانه
شماله وبعده شرقه طوغری آقهرق بهرنک دکیزینه
دوکیان (قامچاتقه) ایرماغیدر، که مجراسی ۵۰۰
کیلومتره طولنده‌در . اوخوچق دکیزینه دوکیلرلر .
بنک‌ده اک بیوکی (بولچایه) اولوب، ۲۰۰
کیلومتره‌نک مجراسی واردر . سواحل غربیه‌سی

دوز اولوب، سواحل شرقیه سنده، ینارطاغلرندن این لاولر برچوق چیتیلر تشکیل ایتکله، برطاقم قویله وکورفلر وجوده کلندر، که بونلرک اک معتناسی (آواچه) قوی اولوب، سان فرانسیسکو وریو یانیرو قویله رینه ادعای رقابت ایده بیله جک حالده در.

اراضیسی طاغلرده قیالی و آلیق یرلرده قوملق وباللیق اولوب، اک زیاده زراعتی الیوریشلی مذکور قامچاقه وادیسدر. وقتیز سیس و قرا. غیری چوق اولدیفندن، بغداد یتیشه میوب، باشلیجه محصولاتی چاودار ایله کنوردر. طاغلری اورمانلره مستور اولوب، یوکسک آغاچلری و بونلرک آلتنده بریچی متریه قدر اوزانیر وسنده اوج دفعه کیسه بیلیر اوتلری واردر. سواحل قریبده آنجیق چالی قیلندن اکری بوکری بعضی آغاچلری بولنیور. جنوب جهتی صولاق اولوب، شمالی سیریه مک توندیره لرینی آکدیرر. باقیر، دمر، کوکورد معدنلری ومیاه معدنیه سی چوقدر. زلزله لری صیقجه در. ماموت دینلن جسیم فیل ایله سائر حیوانات منقرضه مستحاثه لری کثرتله بولنور. هواسی عرضنک اقتضاسندن زیاده صوثوق اولوب، سواحل شرقیه سنده یازین وسطی اوله رق میزان الحارره $+ ۱۰^{\circ}$ و قیشین $- ۲۰^{\circ}$ کوسترر. سواحل غربیه سنده ایسه قیشین اوج آیی حیوه منجمد بولنور. قار ایسه بالعکس سواحل شرقیه ده زیاده اولوب، چوق دفعه خانه لک طاملرندن یوقاری چیقار. یالکنز ایکی سلسله جبالک آره سنده کی وادیده هوا نسبه ملایمجه در. اهالی اصل یری اولان (قامچادال) ایله چوچی اقوامندن (قوریاق) و تونفوز اقوامندن (لاموت) قوملرندن بررمقدار یاقوت، تاتار و روسدن مرکب اولوب، یرلیرک اکثری بالیقچیلق و آوجیلقله یاشارلر. کویله اوجر دودر خانه دن عبارت اولوب، بعضلری ده خیمه نشیندر. صورتا خرسیانلنی قبول ایتشلر سنده، اسکی عادت واعتقاد لرینه ترک ایتمه مشلر در. مرکزی مذکور (آواچه) قوبنده واقع (پتروپاولوسکی) اسکله سی اولوب، بعضی استحکاماتی واردر. روسلر اون

یونجی قرن میلادی اواخرنده بوشبه جزیره داخل اولمشلر در.

قامچادال } (Kamtchadales) آتف

نک اهالیسندن بر قوم اولوب، شبه جزیره نک وسطی و غربی جهته ساکندرلر. بونلری بعضلری مغول و بعضلری اسکیمو جنسندن عد ایتشلر سنده، ایکسندن ده فرقلیدرلر. هر حاله تاتار چهره لی و قیسه بویلی اولوب، آنجیق پک چرکین دکلر در، وقاریلری پیننده کوزلری ده واردر. مذهب آیینلرینی قوجه قاریلری اجرا ایدر. ناموس خصوصنده مبالانلری یوقدر. قیشین برده قازلش و یازین قازیقزلر اوزرینه طور دیرلش قله لده اوتورورلر. کندیلری اوج درت بیک نفوسدن عبارتدرلر. لسانلری هیچ بر لسانه بکزمیوب، هان بر قاج یوزکله دن عبارتدر. روسلرک وروندن اول معادنن خبرلری یوغیدی. قامرون } (Cameroun) آفریقا نک ساحل غریب سنده کینه کور.

فری زاویه سنده (بیافره) قوبنده و فرناندو بو جزیره سنک قارشیسنده بیوک و مرتفع بر طاغ اولوب، اتکلری ایکی طرفدن برر خلیجه آیرلش کیشیجه بر شبه جزیرینی طولیدیره رق، ساحل بحره قدر اوزانیر؛ و تیه سی دیکزدن پک عظمتی کوریلور. سوغش بر برکان اولوب، حتی تیه سنده آغزی هنوز تمامیه سونمه مش اولدینی مریدر. اک یوکسک تیه سی ۴۱۹۴ متره ارتفاعنده اولوب، یوقاری طرفلرینه قار دخی یا غار سده، چوق طورماز. ۱۷۷۴ متره ارتقا. عنده براینکچی تیه سی دخی واردر. — مذکور شبه جزیره نک شرق جنوبی جهته کی خلیجه ده قامرون نامی ویریلوب، بوکا شمالدن، شمال شرقیدن و شرقدن کلن بر قاج نهر دو سکیلور. کیلر بو خلیجک ایچنده ۴۸ متره یوقاری به قدر چیتیه لیرلر.

— آلمانیه دولتی بو صوک سنه لده بیافره قوبنده (قادابار) منصبندن فرانسه نک قوفو مهاجری حدودینه اولان ساحلی و جبل مذکور، داخل آداماوه به و سائر اقطار مجهوله به قدر

اولی اوزره، مهجر انخا ایدره، قامرون
شیمه، وهنامی اولان خلیک اوزرینه تأسیس
ایندیکی تجارته کامی کوندردیکی قومیه
ومرکز انخا ایشدر. بو مهجرک مساحتی سطحیه
سی ۳۰۰ ۰۰۰ مربع کیلومتره و اهالیسی
۵۰۰ ۰۰۰ کشی اعتبار اولنور.

قامرینو (Camerino) ایٹالیای وسطینک
ایلتده و ماچراته نک ۳۷ کیلومتره جنوب غر-
پسند قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۷۰۰۰
اهالیسی، دارالفنوی، مشرتیک عبادتخانه سندن
مبدل اسکی بر کلیسای وچوخه وایکیکی قاشلر
قبرقلری واردر. اسکی بر شهر اولوب، قدیم
(قامرینوم) اسمیه (امبریه) خطه سنه منسوب
ایدی.

قامش کورفزی قریم شبه جزیره سی
ک قربنده و جنوبنده بر قوی اولوب، مشهور
سیواستپول محاربه سنده فرانز عسکری بوراده
اقلت ایتمکله، مرهای عسکری و بر قصبه تأسیس
ایتملردی.

قامنچ (Kamentz) روسیه نک جنوب
غربی جهنده پترسبورغک ۱۵۶۰
وکیفک ۴۴۰ کیلومتره جنوب غریپسند و دیستره
تابع (اسموتیش) نهری اوزرنده (پوله وایه)
ایالتنک مرکزی بر شهر اولوب، ۲۲ ۶۱۰
اهالیسی، نهرک اوپر طرفنده بولان اسکی محله
بر صو یولیه ارتباطی وقلمه ایله پیننده عثمانیلر
طرفندن تأسیس اولغش مصنع بر کبریسی
واردر.

قامنیستیکیا (Kamenistiquia) آس-
بقای شمالیده دومینیون
ملکت واسعه سنک اوتاریو خطه سنده (سوپریور)
کولنه دوکیلور بر نهر اولوب، مجراسی ۵۰۰
کیلومتره دن اوزوند. اورمانلرله مستور بر
بطافنده نبعان ایدوب، جنوبه طوغری جریان،
بر قاج کولک ایچندن مرور ایدر.

قاموئن (Camoëns) پورتیکیزک الک
بیوک شعرا سندن اولوب،
۱۷۱۵ ده طوغمش؛ و ۱۵۷۹ ده وفات
ایتمشدر. پورتیکیزلیرک فتوحاتی و واسقودی
غامه نک، کشفیات حاک اوله رق (اوس لوسیادوس)
یعنی «پورتیکیزلیر» عنوانیه مشهور بر منظومه سی
واردر.

قامه (Camina) آفره جهندن عبارت
اولان غالاتیا خطه قدیمه سنده
حسن و آنیله مشهوره بر قادین اولوب، روما
کبراسندن (سیناتوس) و وارمش ایدی. غالاتیا
برنی (سینوریکس) بو قادینه تمشق ایتمکله،
کندیسی تزوج ایتمک ایچون، قوجه سنی قتل
ایتدیرمش؛ وقلمه بو نک تکلیفی صورتا قبول
ایدوب، دیانه مبدنده رسم تزوج اجرا اولنورکن،
حاضر لامش اولدینی زهرلی بر مشرویدن کندیسی
ایچوب، مرقومه ده ایچرمکله، ایکیسی درحال
جانسز دو شمشلردی. بو وقعه دفعاتله فاجعه
صورتنده سلك نظمه چکمشدر.

قامه (Kama) روسیه ده وولغا ایرماغنه
تابع بر بیوک نهر اولوب، (ویاتقه)
ایالتنک شرق طرفنده نبعانله، شماله بعده شرقه
و صکره جنوبه طوغری آقهرق، وصاغ وصولدن
بر قاج جای آله رق، (پرم) شهری اوکته کلنجه،
اورال سلسله جبالندن کن (چوسو وایه) نهریه
برلشهرک، غربه و غرب جنوبیه طوغری دونر،
وخیلی مسافده و یاتقه ایله پرم و بعده و یاتقه ایله
اوفه ایالتلری حدودینی آیردقدن صکره، قزان
ایالتنه کیرر؛ و قزان شهرینک آلت طرفنده وولغا
ایرماغنه دوکیلور. مجراسی ۱ ۲۸۰ کیلومتره
اوزون و حوضه سی ۵۲۴ ۷۵۷ مربع کیلو
متره در.

قامهل سننده منصوره نک ۸ و بر
روایتده بر مرحله اوتیه سننده بر
قصبه اولوب، اهالی مسئله سیچون بر معجد
جامی اولدینی بعض جغرافیون عرب آثارنده
مذکوردر.

قامیره } باخود قامیروس (Camire, Ca-)
 (mirus) ردوس جزیره سنک

ساحل غریبسنده بر قصبه ایدی .

قامین } پروسیهده بومرانیه
 (Kammin) خطه سنک (استتین) سنجاغنده

واستتینک ۶۱ کیلومتره شمالنده قضا مرکزی بر
 قصبه اولوب ، ۸۵۵ اهالیسی وایچندن آقان
 نهر واسطه سیله استتین شهریه و بالطیق ساحلیله
 سیر سفائن موارداتی وارددر .

قان } فرانسه نك شمال غربی
 (Caen) جهتنده وپارسك ۲۳۹ کیلومتره

غرب شمالیسنده اوله رق (اورنه) ایرماغی اوزرنده
 وپونك مانشه دكیزنده کی منصبندن ۱۸ کیلومتره
 یوقاریده و (اودون) نهرینك ملتقاسنده (قالوادو)
 ایالتنك مرکزی کوزل بر شهر اولوب ، ۴۸۰۹
 اهالیسی ، قلمه سی ، لیمانی ، آفادیسی ، ادبیات
 وفنون وحقوق مكاتب عالیسی ، داخلی مكتب
 اعدادیسی ، دارالمعلمینی ، هندسه مائه مكتهی ،
 صاغر و دیلزلره مخصوص مكتهی ، موسیقی
 تبلیخانه سی ، ۵۰۰۰۰ جلدی حاوی كتبخانه سی ،
 رسم موزه سی ، تاریخ طبیعی نمونه خانه سی ، نباتات
 باغچه سی ، متعدد جمعیات علیه و فنیه سی ، بورسه سی ،
 تجارت اوطه سی ، بانقه شعبه سی ، تول ، دانته ،
 باصمه ، كاغد ، صابون و ساثره فابریقه لرله دمیر
 وباقیر دو كخانه لری ، سفائن اعمالنه مخصوص
 دستگاه لری وایشك تجارتی وارددر . نهر مذكوره
 ۲۰۰ طویلانه لقه قدر کیلر شهرك اوكنه قدر
 چیقار . پك تمیز وكوزل ابته لی بر شهردر .

قان } سیبری ده (ینیسیق) ایالتنك
 (كانسك) قضا سنده (ینیسق) ایرماغنه

تابع بر نهر اولوب ، (سایان) طاغلرنده بر قاج
 كولدن نیمانله ، شماله وبعده شمال غربی به طوغری
 آقهرق ، ۵۳۰ کیلومتره لك جریانندن صكره ،
 صاغ كنارندن مذکور ایرماغه دو کیلور . هر نه
 قدر سرعتلی جریانلری چوق ایسه ده ، سیر سفائنه
 صالحدر . مجراسنك قسم اعلاسی اورمانلق و قسم
 اسفل دوز ومنتبدر . حوضه سی ترك و ساءوید
 اقوامیله مسكوندر . متابنده آلتون معدنلری
 لولنیور .

قاناده } (Canada) آمریقای شمالینك
 انكلتیه تابع دومینیون ممالك

مجمعه سنك اك معمور ومتمدن اولان شرق جنوبی
 قسمنك اسمی اولوب ، ممالك واسمه مذكوره به
 دخی (دومینیون اوف قاناده) یعنی « قاناده
 ممالكی » نامی ویرلش ؛ واختصاراً دومینیون
 دینكله شهرت بولشدرد . قاناده ممالك مذكوره نك
 (اونتاریو) و (كبك) حكومتلرندن عبارت
 اولوب ، بونلره یوقاری و آشاغی قاناده نامی دخی
 ویرلشدرد . قاناده سنت لوران ایرماغیله پونك
 بربری متعاقب شقی ایندیكى جسم كوكلك شمالی
 حوضه سنندن وهودسون كورفزی نيك منتهای
 جنوبیسی مائله سنندن عبارت اولوب ، جنوباً ممالك
 مجموعه حدودیله ، غرباً دردست اسكان واعمار
 اولان غرب شمالی اقطار واسه سیله ، شمالاً
 هودسون كورفزیله ولا برادر خطه سیله ، شرقاً
 دخی بحر محیط آطلاسی ایله محاط ومحدوددر .
 اك شمالی نقطه سی ۵۲° واك جنوبیسی ۴۲° عرض
 شمالیده اولوب ، طولاً ۱۵۰° ۵۹' ایله ۹۳°
 طول غربی آره لرنده ممتد اولور . اكی ۱۵۱ ایله
 ۵۵۰ کیلومتره آره لرنده وبوی ۲۳۵۰ کیلومتره

اولوب ، مساحه سطحیه سی ۴۱۶۴۰۰ مربع
 کیلومتره واهالیسی ۵۷۵۳۶۱ كشیدرد . قسم اعظمی
 هنوز باطله كورمه مش اورمانلره مستور اولوب ،
 ممر آغاچلریله حیوانات وسائر محصولاتی دخی
 چوقدر . اراضیسی آزارضلی و طالقالی اولوب ،
 طاغ دینله حك ارتفاعلری یوقدر . انهاری چوق
 اولوب ، بعضلرنك صولری زیاده در . بونلك
 بعضیسی كوكلره وبر طاقی سنت لوران ایرماغه
 دو کیلور . حدود جنوبیه سنده اولان بیوك
 كوللردن یعنی سوپریور ، هورون ، اریه واونتاریو
 كوللرندن بشقه داخل مملكته بر چوق كولر
 بولوب ، بونلك اكثری انهارك مجرالرنده تصادف
 ایتدكاری چقور یرلره یایلمسندن متشكلدر .

بونلك اك بیوكاری اونتاریو حكومتنده کی
 « اورمانلركولی » ایله نیفون وكبك حكومتنده کی
 میستاسینی و آوانسپی كوللریدرد . هواسی عمومیت
 اوزره سرت اولوب ، آشاغی قاناده ده صفرندن

داخله جه عادتاً استقلاله نائل اولمشلردر .
[« دومینو » و « اونتاریو » ايله « كبك »
ماده لر بنده مراجعت بيوريله .]

قاناریس } (Kanaris) یونان جدید
مشاهیر بحریونندن اولوب ،
۱۷۹۲ تاریخنده ساقز جوارنده (اېصاره)
آطه سنده طوغمش ؛ و ۱۸۷۷ ده وفات ایتمشدر .
بر کوچك یلكن كیسی قیودانی اولوب ، یونان
دولتك تأسیسندن صكره كی وبعده فیلو قیودانی
اولوب ، بر قاج دفعه بحریه ناظری ووفاتنه قریب
باش وکیل دخی اولمشیدی .

قاناریه آطه لری } (Iles Canaries)
آفریقاك ساحل
غریبی قارشیسینده اسپانیه دولته تابع بر طاقم
جزایر مجتمعه اولوب ، $27^{\circ}30'$ ايله $29^{\circ}30'$
عرض شمالی و $15^{\circ}27'$ ايله $20^{\circ}30'$ طول
غربی آرده لرنده ۵۵۶ کیلومتره لك محله ممتد
اولورلر . اك قریبی آفریقا ساحلندن ۹۰ واك
بمیدی ۳۰۰ کیلومتره اوزا قدر . اسکی رومالیر
عندنده (فورتونته) و عربلرجه (جزایر خالداث)
اسمیه معروف اولوب ، مبدأ طول ارض اعتبار
اولورلردی . یدی بیوك و مسكون و آلتی كوچك
وخالی آطه دن عبارب اولوب ، بیوكلری شرقدن
باشلایه رق : لاتزاروته ، فورتاواتوره ، غران
قاناریه ، تریفه ، غوصرا ، پالیه و هیرو (یاخود دیر
آطه سی) در . كوچك لری ده : آلفرانزه ،
غراسیوزه ، مونثانه قلاره ، غربی قیا ، شرقی قیا
و او بوس آطه لیردر . مجموعتك مساحت سطحیه سی
۷۲۷۳ مربع کیلومتره اولوب ، ۲۹۱ ۶۲۵
اهالیسی وارددر . اداره جه برایات اتخا ذ اولوب ،
مرکزی تریفه آطه سنده (سانه قروزده
سانتیاغو) واك بیوك معموره سی پالیه جزیره سنده کی
دیگر (سانه قروز) شهریدر .

قاناریه آطه لریك اراضیسی بر کافی اولوب ،
طاغاق و صربدر ، و اکثرینك تپه لری ایوم
مشتمل اولوب ، کاه کاه آتش افشان اولورلر .

۲۴ درکبه قدر اینر ، و یازین ۳۵ درجه یه
هر جقار . یوقاری قانادهك هوا سی دهامعتدل
اولوب ، صفر دن آشاغی و یوقاری اوله رق ۲۸
درک و درجه یی کچمز . ایلک و صوك بهار اولوب ،
طوغر بدن طوغری به قیشدن یازه و یازدن قیشه
کچلیر . آشاغی قاناده ده یدی آی متمادیا اورته لنی
قارله مستور اولور ؛ یوقاری قاناده ده ایسه قار
بر تاج هفتدن زیاده برده قالماز . مع هذا قیشین
دخی قانادهك هر طرفنده اکثریا كوك یوزی
بران وهوا آجیق اولور . قاناده ده آوروپا ك
هر نوع محصول و میوه سی و حیواناتی یتیشدیر .
لشدر . کیتدکجه آزالقده اولان حیوانات
وحشیه سی باشلیجه پوستلری كورك اعمالنه یاریان
تیلی ، طاشوشان ، قاستور و سائر اناوعندن
وطبور مختلفه دن عبارتدر . معادن و علی الخصوص
دیمبر و باقیری و صمصر و سائر احجار و اثریه
لازمهك اناوعی دخی چوقدر . عمومیت اوزره
اهالیسك برئته قریب مقداری و آشاغی قاناده
اهالیسك قم کلیسی ، فرانز و قتولیک اولوب ،
اورایه مخصوص بر نوع فرانزجه ايله متکلم ،
و ضروری باشلیجه انکلیز و اسقوجیه لی و ایرلانده .
لیدر . اصل ریلیر آنجی یکریمی بیك کشی قدر
اولوب ، اورمانلرده یاشارلر . معارف و صنایع
کوندن کونه ترقی ایتکده در . قاناده اون آنجی
قرن میلادی اواسطنده و برنجی فرانسو آزماننده
کشف و فرانسه نامنه ضبط اوله رق ، فرانزلر
طرفدن اعمار و اسکان و کبک شهری تأسیس
اولمشیدی . انکلیزلر بر جوق محارباتدن صكره
۱۷۶۰ ده مملکتی ضبط ایدوب ، او وقت تحت
اداره لرنده بولنان آمریقای شمالینك سائر طرفلریله
برئشدیرمش ؛ وبعده منتهای شمال و غربیه قدر
توسیع ایتمشلردر . ممالك مجتمهك استقلال
محاربه بنده قاناده لیلر دخی انکلیزلرک تحت حکمندن
جغنیق ایچون جه ایتملر سه ده ، موفق اوله میوب ،
آنجی اداره مختاریه ، ودها طوغریسی ، سیاست
انکلیزیه مربوط اولدقلری جالده ، اداره

بوزروه لك اك يوكسكى اولان (تزيهه) بركانك
۳۷۱۵ متره ارتفاعى اولوب ، بلوطلرله مستور
اولدني وقت ۱۶۵ كيلومتره لك مسافه دن كوريلور .
ساحللى ديك و قىرى مشكل و قويلرى صيغ
اولوب ، اك ائي لمانى (غران قاريه) جزيره سنده كى
(پالماس) ليمانيدر . عرضلى اقتضاسجه هوالرى
صيفجه اولوب ، آنجى اراضينك ارتفاعى و صورت
وضيقتى حرارتى تعديل اتمكله ، بو جزيره
آورويى جنوبينك كافه اشجار و محصولاتى واقايم
حاره لك خرما و موز كى بعض اشجار و اثمارينى
حاويدر . طوپراغى بك منبت و محصولدار ايسده ،
مياه جاريه لرى و ياغمورلى سىرك اولديندن ،
آنجى ارواسى ممكن اولان يرلده كلتيلى
محصولات و يررلر . ايلك بهارلى بك
كوزل اولوب ، يازك اوائلنده دخى هوا سريجه
ايسده ، يازك اواخريه صوك بهارده حرارتلى
زياده در . تشرين اولدن شمال روزكارلى
اتمكه و ياغمورل ياغمه باشلار . آطه لك باشليجه
محصولات و اخراجاى : شراب ، زيتون ياغى ،
بفداى ، آربه ، توتون ، رچينه ، ممالك معتدله
و حاره ميوه لرى و كلتيلى قريمز و بايقدن عبارتدر .
هرنوع حيوانات اهليه لرى و ارايسده ، اك چوق
بولنانى كچى جنسى اولوب ، قاناريه كچيسى جيلان
كچى خفيف الحركه و سوت و اقى لذيق و قبلى عوشاق
اولغله ، اهالينك تميش و تلبسنه چوق خدمت
ايدر . اشك جنسى بك چوق اولوب ، حتى طاغلرده
صاحبسز و يبانى حالنده كزر سوريلرى واردر .
دوه دخى بولنيور . قوشلرى بك چوق و متنوع
اولوب ، جزايرك اسيله قاناريه تسميه اولنان معروف
صارى و كوزل قوش دخى بو آطه لردن چيقمشدر .
اون بشنجى قرن ميلاديه اسپانيولر بو آطه لرى
استيلا ايتدكلرى وقت ، اوستلرنده بولدقلى
غواآنش قومى ، كه بربر اقوامندندر ، و بولر
مياننده خيلى كلتيلى بولنان عربلر اسپانيوللر
مظالم معتاده و تمصبته تحمل ايده ميوب ، آزمدنده
جزايرى تركله ، طاغلمش ، وقالن جزئى مقدارلى
يكي كان اهالى ايله قاريشمشدر . وقتيله شكرقاشى
دخى يتيشد بروب ، آفريقادن آلدقلى زنجى
اسراسنى استخدام اتمكله ، اسپانيول اهالينك

طمارلرينه زنجى قانى دخى قاريشمشدر . اهالى
جديده بيننده بر طاقم نورماندلر دخى بولنوب ،
بولر جنسيتلرينى دها خالص اوله رق محافظه
ايتمشلردر . قاناريه جزايرى اهالىسى چاليشقان آدملر
اولوب ، اكثرى آسرقايه و سائر محال بعديه
قدر اقرب ايده رك چاليشلر .

قانازاوه { Kanazawa } جاپونيه ده نيون
جزيره كيره سنك و سطرلنده
(قاغا) ايائلنده و (توكيو) لك ۳۰۰ كيلومتره
غرب شماليسنده و ساحلدن ۸ كيلومتره لك مسافه ده
واقع بر شهر اولوب ، ۱۰۷ ۶۲۰ اهالىسى و تونج
اوانى ايله كوزل پورسلين و ايبك قاشلر و سائر
فابريقه لرى واردر ، كه بولرك اكثرى بخارله
چويريلر .

قاناك { Kanaks, Kanaques } بحر محيط
كبير جزايرينك اهالى اصله سنندن
بولينسيا جنسيتنه منسوب اولانلرينك اسم عمومى
اولوب ، آوروپاليلر طرفندن جزاير مذكوره
اهالى اصله سنك جمله سنه دخى اطلاق و تعيم
اولنمشدر .

قانامينه { Canamina } آفريقاى غربيه
داهوى مملكته ده بر قصبه
اولوب ، بش اون بيك اهالىسى واردر . الان
مشرك بولنان مملكته زنجى اهاليسنك بهر سنه
انساندن كلتيلى قربانلر كسملرى طادت و حشيانه سى
بو قصبه ده اجرا اولنور .

قاناوها { Kanawha } آفريقاى شماليه
ممالك مجتمعه لك شرق جهته ده
ميسيبي ايرماغنه تابع اوهيو نهر عطيه ده و كيلور
بر نهر اولوب ، آلفانى سلسله جبالك غربى
ماثله سنندن اين و برى شماله ديكرى جنوبه
طوغرى آق درق غربى و برجينيا داخلنده برلش
ايكى چايدن يعنى (نيوربور) ايله (غربنبر) نهرلردن
بالتشكل ، غرب شماليه طوغرى جريانه ، حكومت
مذكوره لك غربى حدودنده اوهيو نهرينه دو كيلور .
اك اوزونى اولان (نيوربور) ك منبعندن اعتباراً
مجراسى ۶۵۰ كيلومتره اوزونلغنده اولوب ،
آشاغى ۱۶۰ كيلومتره لكى سير سفاشته صالحدر .
دها بوقاريلرى ايسه طار و غريب بوقازلردن

مرعئی اینشلردن وشلاله لردن عبارت اولوب ،
مجراسنك غرابيله مشهوردر. حوضه سی ۲۰۰۰۰
مربع کیلومتره وسعتنده اولوب ، ۸۲۸۰۰۰
اهالی ایله مسکوندر . — ینه غربی و برجینا ده
اوهیویه تابع «کوجک قاناوها» اسمنده مجراسی
۲۸۰ کیلومتره اوزون بر نهر دخی بولغفله ،
تفریق ایچون برنجیسنه «بیوک قاناوها» دخی دیرلر .
قانت { (Kant) آلمانیه نك الك بیوک حکما .
سندن اولوب ، ۱۷۷۴ تاریخنده
کونیکبرغه طوغمش ، و ۱۸۰۴ ده ینه شهرمند .
کورده وفات ایتشدور . بر سراجک اوغلی اولوب ،
شهر مذکورده تحصیل ایله ، ۱۵ سنه دارالفنونده
مذاکره جیلک ایتدکدن مسکره ، ۱۷۷۰ ده
منطق و فلسفه معلی ، ۱۷۸۶ ده مذکور
دارالفنونده درس ناظری اولمش ، ۱۸۸۷ ده
برلین آقادمیاسی اعضالغنه قبول اولمش ایدی .
فلسفه بر مذهب مخصوص ایجاد ایدوب ، اوتهدن
بری حکمانک قبول ایتدکلی موادی ایکی یه تقسیم
ایتشدور ، که بونلرک بری تجربه ایله تحققی ایدن ،
واکنجیسی مجرد انسانک ذهن و فکرله تصور
ایتدیکی مواددر . ایکنجی طاقه صرف موهوم
و خیالی نظرله باقوب اهمیت ویرمهش ؛ و آنجق
فلسفه اولان بومذهبنی اخلاقه دخی تعمیم
ایتمیوب ، علم اخلاقه معنویات و تصوراته دخی
اهمیت ویرمشدر . فلسفه و علوم و فنون مختلفه
دائر بر جوق کنابل یازمشدر . بعض آثار ی پاپا
طرفندن منع اولمشدی .

قانتابر { (Cantabres) اسپانیانک شمال
جهتده ابره ایرماغنک منابنده
ساکن بولمش بر قوم قدیم اولوب ، مملکت
مذکورده رومایلره الک زیاده مقاومت ایدنلر
بونلر اولمش ؛ و آنجق میلاددن ۲۵ سنه اول
(آفریقا) طرفندن مغلوب اولمشدر . (باسقی)
قومک اجدادنن عبارت اولدقلری مظلوندر .

قانتاقوزن { (Cantacuzene) قسطنطنیه
حکمدارلری خاندانلردن بری
اولوب ، بوخاندانن (یانی قانتاقوزن) ۱۳۴۷ دن
۱۳۵۵ تاریخنه ، واوغلی (ماتیو قانتاقوزن) تاریخ

مذکوردن ۱۳۵۶ تاریخنه دک روم امپراطوری
اولمش ؛ و خاندان مذکور یقین و قتلر کلنجیه قدر
باقی اولوب ، افراددن بر قاجی جانب باب تالیدن
افلاق و بغدادن بکلکنه نصب اولمشدی .

قانتال { (Cantal) فرانسه نك جنوب
جهتده کی طاساغلردن بر کوجک
سلسله اولوب ، مرکزی اولان اصل قانتال
طاغنک محیط دائره سی ۱۳۰ کیلومتره و ارتفاعی
۱۸۵۸ متره در .

قانتال { ایالتی (Dép. du Cantal) فرانسه
ایالاتندن اولوب ، شمالا پوی
دودوم ، شرقا لوزره و بوکاری لوآره ، جنوبا
آویرون ، غربا دخی قوزوره ولوت ایالتلریله
محدوددر . مساحت سطحیه سی ۵۷۷۵ مربع کیلو-
متره و اهالی سی ۲۴۱۷۴۲ کشیدن عبارتدر .
مرکزی (اوریلایق) شهریدر . اراضی طاعلق
اولوب ، بر جوق انهاری وارددر . بغدادی محصور-
لاتی آز اولوب ، باشلیجه آرپه ، چاودار ، یولاف ،
پتانه ، کتن ، کنویر ، کستانه و سائر حاصل
اولور . صقالری جوق اولوب ، اوورنیه پنیتری
دیملکه مشهور بر پنیتر چیقار . صنایع و تجارتی
محدوددر . اهالیسی مملکتده کچینه یوب ، اختیار
غربته مجبور اولورلر . ایالت ۴ قضایه منقسم
اولوب ، ۲۳ ناحیه و ۲۶۴ دائرة بلدییه حاییدر .

قانتربوری { یاخود قانتوربری (Can-
terbury, Cantorbéry)
انگلتره نك کنت قونتلفنده ولوندره نك ۸۹
کیلومتره شرقنده اوله رق (استور) نهرینک
ایکی کنارنده واقع بر شهر اولوب ، ۲۱۰۰۰
اهالیسی ، بعض فابریقه لری وخیلی ایشلک تجارتی
وارددر .

قانتیر { (Cantemir) بغدادن بکلردن
اولوب ، ۱۶۳۰ ده مملکت
مذکورده طوغمش ؛ و سلطان محمد خان رابع
لهستانه قارشی اولان سفرنده ۱۶۷۴ تاریخ
میلادیسند دنیستر ایله پروت آره سندده حدود
عثمانیه بی محافظه ده ابراز غیرت ایتشدی . اوصرده
بغدان بکی بولنان دیمتری قانتاقوزن صاحب
ترجه بی سرعسکر سلیمان پاشا زدنده خیانتله اتهام

ایتمش ایسه ده، کندیسې تېرې دمت ابتدیکندن ،
خصمی یرینه بغداد بکلکنه نصب اولمش ؛
ووفتنه دك یعنی ۱۶۸۵ دن ۱۶۹۳ تاریخنه دك
بومصنبد قالمش ایدی .

— اوغلی دیمتری قانتیر ۱۶۷۳ ده طوغوب،
۱۷۲۳ ده وفات ایتمشدر . پدیرنك خدمات
مسبوقه سنه مكافاة اونك یرینه بغداد بکلکنه
نصب اولمش ایسه ده ، بیسوك پترونك دولت
عثمانیه اعلان حربنده ۱۷۱۰ تاریخنده او طرفه
دونوب، روسیه په فاجش ؛ واوراده کندیسنه
پرنسلك عنوانی وبرجوق اراضی ویرلش ایدی .
السنه شرقیه و غربیه دن اون برلسانه آشنا عالم بر
آدم اولغله ، لاتین لساننده دولت عثمانیه نك
تاریخی ، آلمان لساننده دین اسلامك اصولی ،
داجیا یعنی رومانیه نك اسكی ویکي تاریخی وسائر
بعض آثار یازمشدر ، که اکثری انگلیز و فرانسز
لسانرینه دخی ترجمه اولوب ، پك معتبردر . —
بونك اوغلی ده روس لساننده بعض آثار براقشدر .

قانتون { Canton) واصل چینجه
{ قوآنغ چئونو (Kouang-
(Tchou-Fou) چینك جنوب جهتنده (جوکانغ)
نهرينك (جوکانغ) قولى ساحل شمالیسنده ونهر
مذكورك قانتون قوبنده اولان منصبندن ۶۰
کیلومتره یوقاریده ۲۳° ۸' ۹" عرض شمالی ایله
۱۱۰° ۵۶' ۳۰" طول شرقیده (قوآنغ تونغ)
ایالتك مرکزی بریوك شهر اولوب، برملیوندن
زیاده اهالیسی واردر . سفائ شهرك اوكنه قدر
چیقوب، اهالیسنك برقمی ده نهرده کیلر ودوبه لر
ایچنده ساکندر . هرنه قدر اسکیدن بری اجنیلره
آجیق براسکله ایسه ده، تمامیه چین طرز واصلونده
برشهردر . شهر اوج قسمدن مرکب اولوب،
برقمی سور ایچنده در، که دواثر حکومتله کبار
واغنیاخلانه لری اوراده در . برقمی اسکی شهر
واوچجیسی یکی شهردر . یوز قدر خانیهی حاری
بر فرنك محله سی وشهرك خارجنده صیفیه
وکوشکری دخی واردر . سواقلرینك اکثری
ایکی متره طارلنده اولوب، بونلرک بعض محللرنده
کیجه لری قبانیر قبولی واردر . سواقلرک اوستنده

طامدن طامه اوزانمش تخته کوپرلر بولنوب ،
بونلرک بعضلری اوزرینه قره قول قله لری بولنور؛
وبوقله لرده کیجه نوبت بکلنلر تنلك وبوری
چالهرق، بربرلرله مخابره ایدرلر . تجارتی پك
ایشلك اولوب ، چارشیسې چین ارباب هنرینك
محصول سی واقداملری اولان ظریف وپك
قیمتدار آثار مختلفه ایله وتحف متنوعه ایله
مالامالدر . اخراجاتی باشلیجه ایيك وچایدن عبارت
اولق اوزره سنوی ۱۵۰ وادخالاتی ۱۰۰ ملیون
فرانکی راده لرنده در . بورقار صرف آوروپا
ایله اولان تجارتیه عائد اولوب، تجارت داخلیسی
واوجوارلرده کی یرلرله اولان مبادلاتی بوحسابه
داخل دکدر . قانتون وجوارلرنده ، اصل چینلی
اولق اوزره ، برخیلی اهالی اسلامیه دخی
بولنوب ، بونلر وقت سعادتده اورایه کیمش
صحابه دن برذاتك دعوتیه تالاووقدن اسلامه ککش
اولق اعتقادنده درلر . مشارالیهک تر به سی دخی
قانتونده موجود اولوب، اورا مسلمانلری پیتنده
بر زیارتگاه عظیمدر . قانتونک هواسی معتدل
اولوب، یازین میزان الحراره ۲۸ درجه یی کچمز
وقیشین نادرأ قار یاغار .

قانتون { Canton) انکلتزه ده والس
{ خطه سنك (غلامورغان)
قوتلغنده وفاریدیك ۲ کیلومتره شمال غریبسنده
اولهرق (تاف) منصبی قربنده برقصه اولوب،
۷۰۶۰ اهالیسی واردر .

— آسریقای شمالی ممالك مجموعه سنده دخی
بواسمه برقاج قصبه بولنوب، اك بیوك (اوهو)
جمهوریتنده بولنایدر ، که (استارق) قوتلغنك
مرکزی اولوب، ۸۶۵۰ اهالیسی وجوارلرنده
حبوبات محصولاتی پك چوق منبت بر اووه سی
وکور معدنی واردر .

قانتون قوی { Baie de C.) چینك
{ ساحل جنوبیسنده (هکانغ)
ایرماغی دالیه سنك شرق طرفنده طار واوزون
بر قوی اولوب ، متهای شمالیسنده نهر
مذكورك قانتون شهری یانندن کچن (جوکانغ)
قوی دوکیلور . قوبك جنوبدن شماله بوی ۶۷
ووسطی اکی ۲۷ کیلومتره در . ۲۲° ۱۵' ایله

۲۴°۵' عرض شمالی آرمه لرنده ممتد اولور . مدخلنده بر قاج آطه بولنوب ، بونلردن شرق جهته بولان بری اوزرنده مشهور (هونغونغ) شهری و غرب جهته کيلک برنده (ماقاؤ) اسکله سی بولنیور . قویک صولری صیغجه در .

قانتیر } (Cantyre) اسقوجیهنک ساحل } غریبسنده (آرجیل) قونتلنک }
منهای جنوبنده اوزون وطاغلای بر شبه جزیره اولوب، قره به ۱۶۰۰ متره کنیشلکنده بر رزخله مربوطدر . اهالیسی بویلرینک اوزونلفیهله مشهوردرلر .

فانتیلانه } (Cantillana) اسپانیانهک }
آندالوسیه خطه سنده سوبله یعنی (اشبیله) ایالتنک (لورادلریو) قضا سنده و ۲۵۰ کیلومتره غرب جنوبیسنده اوله رق غوادالکویر یعنی (الوادی الکبیر) اوزرنده بر قصبه اولوب، ۵۰۰۰ اهالیسی واردر .

قان چئو } (Kan-Tseou) چینک غرب }
جهته (قان صو) ایالتنده و (لان چئو) نک ۴۰۰ کیلومتره شمال غریبسنده و مشهور سدک خرابه لری قربنده اوله رق (چقور غوبی) چولنده نابید اولان (سان تاهو) ایرماغنی تشکیل ایدن (فی شوی) و (ساشوی) نهرلرینک محل تلاقیسنده واقع سورله محاط بر شهر اولوب، ۱۵۰۰۰۰ اهالیسی و بعض جسم معبدلریله واسع حوضلری و قواق و قره آغاج و سائر اشجاری حاوی باغچه لری واردر .

— بواسمه یته چینک (کانغ سی) ایالتنده و (نان چانغ) ک ۳۱۰ کیلومتره غرب جنوبیسنده ۲۵°۵۲'۴۸' عرض شمالی ایله ۱۱۲°۲۶'۳۶' طول شرقیه و بر نهرک اوزرنده دخی سنجاق مرکزی بر شهر اولوب، خیلی تجارتی واردر .

قاندالاقشا } (Kandalakcha) بحر منجمد }
شمالیه کی آق دیکرنده (قره) شبه جزیره سیله آرخانکل ایالتنک (کم) فزاسی آرمه سنده بر قوی اولوب، غرب شمالیه طوغری ۲۰۰ کیلومتره لک مسافه ده قره لک ایینه کبر، و مدخلنده وسعتی ۸۵ کیلومتره در . منهای ۶۷°۷'۴۳' عرض شمالی ایله ۳۰°۶'۲۱'

طول شرقیه واقعدر . ساحل جنوبیسنده بر جوق قویلر واردر ، و بر طاقم کنیش کولارک آیاقلری اولان بر قاج نهر دوکیلور .

قانداول } (Candaule) آیدین جهته دن }
عبارت اولان لیدیه خطه قدیمه سنک هر کول سلاله سندن زعم اولان ملوکنک اخیری اولوب، قبل المیلاد ۷۳۵ تاریخندن ۷۰۸ تاریخنه دک حکم سور مشدر . زوجه سنک حسن و آنسه حیران اولوب ، وزیر ی بولنان جچی یاخود کیکی به زوجه سی چیلاق کوسترمک اوزره ، کندیسنی اوطه سنده صاقلاتمش اولمغه ، زوجه سی بونی حس ایده رک ، ناموسنی یرینه کتیرمک اوزره ، مرقوم جچی یی زوجنی اتلافله کندیسنی تزوج ایتکه اجبار ، و نخته اقامد ایتشدی .

قانداوو } (Kandavou) بحر محیط کبیرده کی }
(نسیجی) جزایرینک بری اولوب ، (ویتی لوو) آطه سنک جنوبنده واقعدر . طار بر بر رزخله مربوط ایکی قسمدن مرکب اولوب ، مساحتی سطحیه سی ۳۵۰ مربع کیلومتره و اهالیسی ۱۰۰۰۰ کشیدر .

قاندول } (De Candolle) مشاهیر نباتیه }
ندن اولوب، ۱۷۷۸ ده جنوبوده طوغمش ، و ۱۸۴۱ ده وفات ایتشددر . خیلی وقت فرانسه ده قالوب ، زراعت و نباتات فلرنده بیوک خدمتله ایتسکدن صکره ، مملکتیه عودت ایدوب، کشفیات و تحقیقات فنییه سی متضمن بر جوق کتابلر نشر ایتشددر .

قانساس } (Kansas) آمریقای شمالی }
ممالک مجتمعه سنک وسطلرنده میسیسیپی ایرماغنه تابع (میسوری) نهر عظیمه دوکیلور بیوک بر نهر اولوب ، قولورادو جهو . ریتنده قیالی طاغلرک اتکری آلتنده بولنان مرتفع اووه لرده بر قاج منبعدن نبعانله ، غربه طوغری آقهرق ، همنای اولان جمهوریه داخل اولور ؛ و بونی غریدن شرقه بونه شق ایده رک، شرق شمالی حدودنده میسوری به دوکیلور . بر جوق تابعلری اولوب، بونلرک اک بیوکی بر قاج نهرک اجتماعندن تشکیل ایدن و شمال غریبدن کلن (دپوبلیکان ریور) در . مجراسی ۱۰۰۰ کیلو

متره دن اوزون اولوب ، حوضه سی ۱۴۰ ۰۰۰ مربع کیلومتره وسعتنده و ۵۷۷ ۰۰۰ نفوسله مسکوند. تابلیرتک چوغی یازین قورودیفندن، یالکز ایلك بهار فیضانلرنده آشاغی قسمنده سیر سفائی ممکندر .

قانساس { (Kansas) آسریقای شمالی ممالک مجتمعه سنی ترکیب ایدن جاھیرک وسطنده بولنانلرندن بری اولوب ، ایچندن جریان ایدن آنف البیان نهرک اسمیله مسمار . شرقدن غربه ممتد بر مستطیل شککنده اولوب ، یالکز شرق شمالی گوشه سی میسوری مجراسیله و سائر طرفلری خطوط مستقیمه مفروضه ایله محدوددر . فیمالاً تراشق ، غرباً قولورادو جمهوریتلریله ، جنوباً اراضی مشترکه وایندیان اراضیسلیله ، غرباً دخی میسوری جمهوریتله محاطدر . 37° ایله 40° عرض شمالی و 94° ایله 102° طول غربی آرهلرنده ممتد اولور . مساحتی سطحیه سی ۲۱۲ ۵۸۰ مربع کیلومتره اولوب ، ۱ ۴۲۷ ۰۹۶ اهالیسی وارددر . مرکزی قانساس نهری اوزرنده واقع (توبقه) قصبه سیدر . اراضیسی جزئی صورتده غربدن شرقه میلانله دوز بر اووه دن عبارت اولوب ، یالکز بوزده بش یچنی اورمانله وقصوری اوزون اوتلرله و آجیلان یرلرده بقدای ، مصر و یا سوپورکه اونی ایله مستور اولمقله ، هر طرفی پایانسز بریشیلک دیکزی صورتی ابراز ایدر . یالکز شرق طرفی وباشلیچه انهارک کنارلری قصبه وکویلرله و آعاج باغچیلری وتارله . لرله اعمار واسکان اولوب ، غرب جهتی بسبتون خالیدر ؛ ویالکز او پایانسز جایرلرک اوزون اوزون اوتلرینه آتش دوشدیکلی وقت یانغیندن قاچان کلیتلی بیان صیفیری سوریلری بسبتون بوش اولدقلرنی کوسترر . مع هذا ایکی دمیر یول خطی او تنها یرلرک ایچندن یکجهرک ، جمهوریتک ارا . ضیسنی بویدن بویه شق ایدیور . میاه جاریه سی چوق اولوب ، شمال جهتنده کیلر مذکور (قانساس) نهرینه وجنوب طرفنده کیلر طوغریدن طوغریه میسیسپیی ایرماغنه تابع (آرقانساس) نهرینه دوکیلور . هوایی یازین و صوک بهارده

زیاده صیحاق وقیشین وایلك بهارده زیاده صوئوق اولوب ، شرق طرفندن یازین باغمور قیشین قار چوق یاغارسه ده ، غربه طوغری کیدلدکجه هوانت ییوستی آزار . بو مملکت یقین وقلتره کلنجیه قدر بسبتون خالی ومجهول اولوب ، ۱۸۶۰ ده جمهوریت صورتنده اداره اولمقله باشلامش ؛ و او وقتدن بری کوندن کونه اهالی ومعموری ترایده اولوب ، کیتدکجه غربه طوغری ایلرلرکده بولنمشدر . مرکزی اولان (توبقه) نک ۲۵ ۰۰۰ دن زیاده اهالیسی اولوب ، ۵۰۰۰ دن زیاده نفوسی اولان قصبه لری ۱۰ عددی متجاوزدر . بر دارالفنون ، برزاعت مکتبی ، صاغرویدلسزلره وکورلره مخصوص آیری آیری مکتبلری ودیکر ۶۶۲۰ مکتبی وارددر .

قانساس سیتی { (Kansas-City) آمر . مجتمه نک میسوری جمهوریتنده (جاقسون) قونلغنده و (جفرسون سیتی) نک ۲۲۰ کیلومتره غرب شمالیسنده اوله رق (میسوری) نهرینک صاغ کنارنده و (قانساس) نهرینک میسورییه دوکلدیکی محلاک آلت طرفنده ۱۳ دمیر یول خطنک نقطه اجتماعنده برشهر اولوب ، ۱۳۲۷۱۶ اهالیسی ، پک ایشلاک تجارتی وکلیتلی طوموز وصیغیر باصیدرمه سی اخراجاتی وارددر . بو شهر یکریمی سنه ظرفنده بو حاله کلوب ، کوندن کونه دخی ترقی ایتمکدهدر .

قان صو { (Kan-Sou) چینک غرب ، جهتنده واسع برایات اولوب ، ایکی قسمن مرکبدر . قسم شرقیسی نفس چینه مربوط اولوب ، شرقاً (شن سی) ، جنوباً (سه جوش) ایالتلریله ، غرباً مغولستان غربی ونامدیگر (قوقونور) خطه واسعه سیله ، شمالاً دخی مغولستانله محدود اولدینی حالده ، شمال غربی جهتنده مغولستانک ایکی قسمی آره سنده ۱۳۰ کیلومتره اکده بربرزخانه ایالتک قسم غریسنه تلاق ایدر . قسم غریسی شمال شرق جهتندن مغولستانله ، شمال غربی طرفندن روسیه حدودیله یعنی ترکستانله ، غرباً افغانستانله ، جنوباً دخی کشپر ، تیت ومذکور (قوقونور) خطه سیله

عدد اولوب، تركستان شرقی، ایلی وجونفا. ریهی دخی حاویدر. ایالتك قسم شرقیسی ۹۲۳ ۲۷۶ و قسم غربیسی تقریباً ۴۰۰ ۰۰۰ مربع کیلومتره وسمنده اولوب، یالکز برملیون قدری قسم غریبسنده اولتی اوزره. ۹۲۸۵ ۳۷۵ اهالیسی وارددر. بوندن یکریمی بش سنه اول بو ایالتده کثرت اوزره بولان اهالی اسلامیه نك واقع اولان قیامدن اول اهالی شدیکی مقدارك ایکی مثلندن زیاده ایکن، او قیام آردسنده وقوع بولان تلفاتدن وقیای باصار ایکن چینلیرك ایتدکاری قتل طامردن بو درجهیه اینمشدر. ایالت ۸ سنجاغه منقسمدر. مرکزی اولان و شرقی قسمنده بولنان (لان چئو) شهرینك یاریم ملیون اهالیسی وارددر. طبیعت اراضیجه بو ایالتك ایکی قسمی بسبتون بربرینه مخالف اولوب، قسم شرقیسی طاغلق و طاراضه لیدر؛ وانهاری چوق اولوب، چینك (هو آنخ هو) نهر عظیمه دوکیلورلر. بو قسك وادی و بایرلری اشجار و نباتات و مزروعاتله مستور اولوب، اهالیسی چوقدر. قسم غربیسی ایسه مغولستان چوللردن معدود اولوب، یالکز غرب و غرب شمالی حدودی جهنلرنده یوکسك طاغلری وارددر. و بو طاغلردن این آرز سولر دخی چولده قورورلر. شمال غربی طرفنده (تیان شان) سلسله مشهوره سی، غرب جنوبی جهتنده هیالایا سلسله سنه مربوط (قره قوروم) طاغلری و جنوب طرفنده ده آلتون طاغ سلسله سی اوزانیر. انهارینك اك بیوکی (تاریم) در، كه تركستان شرقی اروا ایدن چاپلرك اجتماعدن بالتشکل، شرق و شرق جنوبیه طوغری آق قرق، چولك ایچنده (لوب نور) کولنه دوکیلور. قسم شرقینك هوا سی معتدل و نباتات و حیواناتی چوق اولوب، مسك آهوسی و سولونك انواعی بولنور. دمی، آلتون، کومش و باقر معدنلری هر طرفنده موجوددر. اهالیسی تانفوت، تار، مفل، قالموق و چینلیدن مرکب اولوب، برقم عظیمی دین اسلامله متدین و فوری بودا و لامه مذهبلرینه تابعدر. آسیای

وسطی و روسیه حدودینه قریبی مناسبیله ایالتك اهمیت تجاریه سی زیاده در.

قانسو { (ملك ظاهر) مصرده حكومت سورن غلامان چراكسك نك اون طقوزنجیسی اولوب، ملك ناصر ابو السعادات محمد بن قایتباك طایسی اولغله، مومی الیهدن صكره، ۹۰۴ تریخنده، همشیره سنك اقدامیله، حكومته كچمش ایسه ده، چراكستاندن یكی كلوب، لسان واحوال مملكتته واقف اولمیدندن، چوق وقت موقع اقتدارده قالمیوب، ۹۰۵ اوخزینه قدر حكومت ایدیه بیلشدر.

قانسوه غوری { (ملك اشرف) مصرده چراكسك نك یکریمی ایکنجیسی اولوب، ۹۰۶ تاریخنده، طغانبایدن صكره موقع اقتداره كلكش؛ و اون آلتی سنه یه قریب مدت اداره امور ایدوب، قاهره ده برجامع شریف، جده شهرینه بر سور و مكه مكرمه ده بر چوق آثار خیره انشاسنه موفق اولمشدی. یاوزسلطان سلیم خانك شاه اسماعیل صفوی یه قارشى اولان سفرنده شاه مشارالیه اظهار میلان ایتمكله، پادشاه مشار الیه چالديران غزاسندن عودت لرنده، ۹۲۲ تاریخنده، شامده عسكرله قارشيسنه جیقمفه جسارت ایددرك، مرج دابق نام محله عسكری مغلوب و پریشان و كندیسی مقتول اولمش؛ و در حال ملك اشرف طومانباى خلف اولمش ایسه ده، صولت سلطان سلیم خانى یه قارشى طوره میوب، بونكله مماليك چراكسك دولتی منقرض اولمش؛ و مصر و شام و حجاز دولت عثمانیه نك بد ضبطنه كچمشدر.

قانع { فرس شعرا سندن ایکی كشینك مخلصیدر: — برنجیسی (آقامسیب) كاشانی اولوب، اصفهانده یاشامشدر. شو بیت اونكدر: بد كهر را جامه زر اعتباری میشود خس چو شد روشن ز آتش لاله زاری میشود — ایکنجیسی (میر فدا حسین) هندستانده لكهنو شهرندن اولوب، شهزاده بابر بهادرك خواجه سی ایدی. ۱۲۹۳ ده كلكتته ده وفات

اولوب، آناتولی حصاريله جبوقلى آرسنده
وبوياجى كويك فارسينده واقع واسكدار
متصرفلغه تابع طقوزنجى دائره بلديه داخلدر.

قانم } (Kanem) آفريقاي وسطيه
سودان شريفك بيوك بر مملكتى

اولوب، چاد كولنك شمال و شمال شرقى سواحلدن
باشلا بهرق، اوجيته طوغرى ممتد اولور. جنوباً
مذكور كول ايله بورنو و باكرى مملكتلردن
و شرقاً بوكوله منتهى اولان (بحرالغزال) واديسله
(وداي) دن آيرلشدر. شمالا (تیبو) قبائلى
يرلريله محدود اولوب، فزان طريقيله طرابلس
غريدن بورنويه كيدن كاروان يولى قانمك حدود
غريبه سى داخلندن كچر. تقريباً ۱۴° ايله ۱۶°
عرض شمالى و ۱۲° ايله ۱۴° طول شرقى آره لنده
ممتد اولوب، آز عارضه لى لكن خرمالق و موزرور
برجوق وادىلى حاوى بربردر. اوديه مذكور
رهك اك بيوكى حدود شرقيه سينده كى مذكور
(بحرالغزال) در. شمديكى حالده مركزى كولك
ساحل شرقيسندن ۶۰ كيلومتره لك مسافده
واقع (ماعو) قصبه سى اولوب، وقتيله كولك
شمال غربى گوشه سينده واقع (يخه) قصبه سى
ايدى.

قانم قرون وسطاده خيلى اهميتلى اولوب،
دردنجى قرن هجريده دين اسلام بومملكته ادخال،
واهاليلى طرفندن قبول اولنجه، قانم حاكرى
بتون سودانه و صحراى كبير قبائلنه شريعت محمديه
قبول ايتديرمكى وظيفه ايدينهرك، بوقوتله دائره
نفوذ و حكومتلرني تافزان و مصر و نوبه حدودينهرك
توسيع ايتش لردى؛ و بورنو دخى تحت حكم لنده
بولسان ممالك جله سيندن ايدى. آنجق بدنجى
قرن هجريده قانم دولتى تفرقه و تشته دوشوب،
قوتى غائب ايتمكله، اوصرده هر طرف آيرلدينى
كى، بورنو دخى كسب استقلال ايتش؛ و كيدرك
قانم مملكتى دخى تحت اطاعته آلكش ايدى. قانمك
صرعارى چوق اولوب، بورنو ووداي اهالييله
طرابلس غربك شرق جهندن اورالر هجرت
ايتش عربلر سوريلرني سوق ايدرلور. قانمك مساحه
سطحيه سى ۷۰.۰۰۰ ايله ۸۰.۰۰۰ مربع كيلو

ايتشدر. مرتب ديوان اشعارى و منشور و منظوم
خيلى آثارى اولوب، شور باعى جله اشعارلندنر:

در بحر سخن طبع روانى دارم
دلشوز نوا حزين فغانى دارم
المنه الله كه در كلشن نظم
چون بلبل خوش لهجه زباني دارم

قاننى } (مير سيدعلى) ايران شعراستندن
اولوب، كاشاني اولدينى حالده،
اصفهانده اصرار عمر ايتشدر. شور باعى اونكدر:

دورست كه كر جاهل و بيباك افق
به زانكه خرد مند بادراك افق
كر همچو كان كچى زدست ند هند
ورداست روى چو تبر برخاك افق

قانغارو } (Kangaroo) آوستراليا نك
ساحل جنوبيسى فارسينده
جنوبى آوستراليا حكومتنه معلق براطه اولوب،
(سنت وينسن) كورفوزى مدخلنده واقع اولدينى
حالده، شرقاً (حرويس) برونسندن (باقستر)
كچيديله و شمالاً (يورق) شبه جزيره سيندن
(اينوسيفاتور) بوغازيله آيرلشدر. شرقدن
غربه بونى ۱۴۰ واك كنيش يرنده اكى ۵۵
كيلومتره در. اراضيسى قوملق و قورو اولوب،
ياغمورلى سيرك و ميايه جاريه سى مفقود اولديغندن،
هان خالى قالب، يالكز بر قاج يوز اهاليلى
وارددر. وقتيله (قانورو) دينان حيوانله ملو
اولوب، بونك اسميله تسيمه اولمش ايكن، شمدي
بوحيواندن دخى اثر قالماشدر. يالكز سواحلدنده
بالنه و آيى بالينى سيد اولنور.

قائف } (Kane) روسيه نك كيف اياستنده
و كينك ۱۰۵ كيلومتره جنوب
شرق سينده (دينير) نهرينك صاغ كنارنده قضا
مركزى بر قصبه اولوب، ۸۳۲۵ اهاليلى وارددر.

قانقاله } (Cancale) فرانسه نك شمال
غربى ساحلدنده (ايله مع ويلنه)
ايلتلك سنت مالو قضا سينده و ۱۴ كيلومتره
شرق شمال سينده ناحيه مركزى بر قصبه اولوب،
۶۶۵۰ اهاليلى، دكيز حاملرى، كى انشاسنه
مخصوص دستكاھلرى و مشهور استردييه سى
وارددر.

قانليجه } استانبولده بوغاز ايجنك آناتولى
ساحلدنده ياليلردن عبارت بر قريه

شهری اولوب، هر طرفله مناسبات تجاريه سی وارد. تجارتك قسم اعظمی عربلك النده در. شهر مذکور ۱۱°۵۹' عرض شمالی ایله ۶۲۱'۵۰" طول شرقیده واقعدر. — بوشهره ملحق اولان جوارلری پك منبت اولوب، بغدادی محصولاتی و صغارلری پك چوقدر. سودانك اك معمور یری اولوب، مركززندن بشقه سورله محاط ۲۷ قصبه سی و ۳۰۰۰۰۰ حر اهالیسیله اوقدرده اسراسی وارد. منسوجات اعمالنده و یونلری بویامه ده اهالیسك بیوك مهارتی وارد. قانو حاكمی، سوقوتو حكمدارینه تابع اولدینی حالده، ۲۰۰۰۰ پیاده و ۷۰۰۰ سوارى عسكری چیقارغه مقتدردر.

قانونه { (Canope) اسكى مصریلر عندنده
(صو الهی زعم اولوب، انسان و یا حیوان باشلی برکوپ صورتنده تصویر اولوردی.

قانونه { یاخود قانونوس — (Canope,
(Canopus) مصر سفلاده اسکندریه ایله بوتو آره سنده و بوكا نسیله (قانونیق) دینلن نیلك بر قولى اوزرنده قديم بر شهر اولوب، (سرایس) و (قانونه) نك عبادتنه مخصوص جسم معبدلری وارایدی. خرابه لری بحیره مدیریته ابو قیر قصبه سی اطرافنده مشهوردر.

قانونت { یاخود قنوت — (Canut, Knut)
(دایمارقه حكمدارلرندن بو اسمله آتی كشی كلشدر :

برنجیسی اختیار غورمك اوغلی اولوب، ۸۶۳ دن ۸۷۳ تاریخ میلادیسنه دك پدریله مشتركاً حكم سوردیكى، و پدرندن اول وفات ایتدیكى مظلونس.

— ایکنجیسی «بیوك» عنوانی خاثر اولوب، ۱۰۱۴ تاریخنده دایمارقه تختته اوتورمش؛ و پدری (سوشون) ك ضبط ایتمش اولدینی انكئره قرالغنی دخی سلاح بدست اولورق طاب ایتمكه، اورا حكمداری بولنان (ادموند) له بر مدت محاربه ایتدكن صكره، انكئره قسم جنوبیسی موی ایله تركه، قسم شمالیسیله قناعت ایتمكه راضی اولمش؛ و آنجیق متعاقباً مرقوم

منزه آره لرنده بر وسعتده اولوب، یالكز كوله قرب اولان یرلری اهالی دائمه ایله مسكون و مزروعدر. سائر طرفلری قویون و دوده و خرکله سوریلرله كزر مشایر جولانكاهیدر. اهالی ساکنه سی ۱۰۰۰۰۰ راده لرنده تخمین اولور. بونرك عن اصل شمال جهتدن و اغلب احتماله كوره (نیسو) و (بورنو) قائلندن اورالره هجرت ایتش اولدقلى مظنون اولوب، رنگلری سیاه ایسه ده، سیماجه كندیلری زنجی عرقته منسوب دكلدرلر. مع هذا زنجیه لر تروج واستغراش ایتك طریقله طهارلینه زنجی قانی دخی قاریشمش اولدینی آكلاشیلیور. عشايرينك ایسه بر طاقى عرب و بر طاقى بربر و سائره اولوب، اك غلبه لكیلری (اولاد سلیمان) قبیله سیدر.

قانو { سیاستان دل — (S. del Cano)
{ اسپانیه مشاهیر بحر یونندن اولوب، ماجلان معیتده کشفیاتده بولمش؛ و ۱۵۲۱ ده و یقتوریا کیسیله مستقلاً بحر محیط کبیره سیاحت ایدرک، آمبوآن، سولور و تیمور آله لرینی کشف، و امید بروتنی دور ایدرک، ۱۵۲۲ ده، برنجی اولورق، دور عاله موفق اولق شریفله وطننه عودت ایتشدی. ۱۵۲۶ ده، هند شرقیه براینجی سیاحت اجرا ایتکده ایکن، وفات ایتشدر.

قانو { آلوزو — (A. Cano) اسپانیه نك
{ اك مشهور رسام و معمار و هیكلترا.
شلرندن اولوب، ۱۶۰۱ ده غرناطه ده طوغش، و ۱۶۶۷ ده وفات ایتشدر. اسپانیه ده برچوق آثار ماهرانه سی وارد. بحق «اسپانیه نك میكل آنجلوسی» تسمیه اولمشدر.

قانو { (Kano) سودان وسطیده (سوقوتو)
{ حکومتك (حوصه) خطه سنده و چاد کولنه منتهی بر وادی اوزرنده تجارتگاه و بیوك برشهر اولوب، اوتوز قرق بیك اهالیسی اوتوز کیلو متره طولنده برسوری وخیلی صنایعی وارد. سودانك اكتر قصبه لری کبی صمان قلبه لرندن مرکب واسع برکوی حالنده اوایوب، كرك سوری و كرك خانه لری کارکیردر، و تمبکتودن صكره آفریقای وسطینك اك معمور و اك تجارتگاه

لیلی تحت اطاعتش آلمش؛ و مکنبورغ ایله
لونیایی و هولستانی ضبط ایتشدور. ۱۲۰۲
تاریخنده وفات ایتشدور. دوری دایمارقه ایچون
بر قوت و ترقی دوری اولوب، او وقتدن بری
دایمارقه قارالربنه «واندالار قرالی» عنوانی دخی
ویرلکده در.

قانون { (Canut) اسوج قرالی اولوب،
طقوزنجی اربک اوغل اولغله،
(اویقسون) دینکله دخی مروفدر. ۱۱۶۸
تاریخنده اسورکر نسلدن (شارل) دن صکره،
اسوج تختی ضبط ایتش؛ و بر وقت بعض مدعیله
اوغراشدن صکره، اسامشله اداره مملکت
ایده رک، زراعتک ترقیسنه خدمت ایتشدور. بشیه
عمرینی راهب قیافتنده عبادت و ریاضتله کچیرمش؛
و شارلاک اوغلی دارن حکومت اتخاذا ایتش ایدی.
۱۱۹۹ ده وفات ایتشدور.

قانوری { (Ranoûri) سودان وسطیده
بورنو منکتنده ساکن بر قوم
اولوب، کندیلری شمالدن اورایه هجرت ایتش
اولق اعتقادنده درلر؛ و قائم و یبو اهالیسیله
لسانجه مناسبتری واردور. اک اول اسلامه کلن
اقوام زنجیه دن اولغله، سودانجه اوتدن بری
اهمیتی بر موقع اتخاذا ایتشلردور. ذکاوت
و استعدادجه پک ایلری دکلر سده، اطاعت
و اتقیدارلی زیاده اولسی سایه سنده بورنو حکومتی
اسکیدن بری استقلال و قوت و نفوذینی محافظه
ایتکده در.

قانوزه { (Canosa) ایتالیا نیک باری ایا-
لتنده و بارینک ۶۸ کیلومتره
غربنده بر قصبه اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالیسی و
جوارنده آثار حقیقه سی واردور.

قانه { (Cannes) فرانسه نیک بحری آل
ایالتنده و غراسه نیک ۱۷ کیلومتره
جنوب شرقیسنده اوله رق (ناپوله) کورفزنده
ناحیه مرکزی بر قصبه واسکله اولوب، ۱۰۰۰۰
اهالیسی، کوزل منظره سی، لطیف هوایی
و شراب، زیتون باغی، چیک صوبی و صابون
اخراجاتی واردور.

ادموند وفات ایتکله، صاحب ترجمه بتون
انکتره نی و بده استوجیه نی واسوجدن نوروجی
دخی ضبط ایتش؛ و ۱۰۳۶ ده وفات ایتشدور.
انکتره قرالی صفتیله (برنجی قانون) عد اولنور.
— اوچنجیسی ایتکهنیک اوغلی اولوب،
«جری قانون» مناسیله (هاردی قانون)
واختصاراً (هارد قوت) دینکله مشهوردر.
پدرینک وفاتنده اورتا یالکیز دایمارقه حکمداری
اولوب، انکتره قرالنی برادری (هارولد) ه
قالمش ایسه ده، انکلیز ایکی قرداش پندنه فساد
دوشمه مک ایچون، انکتره نک یالکیز تامیسه
نهرینک شمالنده کی قمنی مرقوم هارولده و نهر
مذکورک جنوبنده کی قمنی صاحب ترجمه یه
ویرمشر؛ و آنجی هارولد راضی اولوب،
انکتره نک بتونی ضبط ایتدیکندن، قانون محاربه یه
طویشمش؛ و اوصرده هارولد وفات ایتکله،
قانون بتون انکتره نی ضبط ایتش؛ و بش سنه ظلم
و اعتسافله حکومت سوردکدن صکره، ۱۰۴۱ ده
فجأة وفات ایتشدور. انکتره قرالنی اعتباریله
ایکنجی قانون دنلوب، انکتره ده حکم سورن
دایمارقه قارالربنک اخیریدر.

— دردنجیسی ایکنجی سوئونک اوغلی اولوب،
دایمارقه لیلر عننده اعزه دن معدوددر. ۱۰۸۰
تاریخنده برادری هارولده خلف اولوب،
مملکتنده اسایشی اعاده و فورصانلری دفع و منع
ایله پروسیه لیلرک تجاوازنه قارش طومریش،
و قورلاندنی ضبط ایتش ایدی. ۱۰۸۶ ده
وفات ایتشدور.

— بشنجیسی دردنجی قانونک برادری اربک
اوغلی اولوب، ۱۱۴۷ تاریخنده پدرینه خلف
اولمش، و اقراراسندن ادعای وراثت ایدن
(سوئون) ایله خیلی وقت اوغراشدن صکره
۱۱۵۶ ده صلح ایدوب، بو مناسبتله ویردیکی
ضیافتنده مرقوم طرفندن قتل اولمشدر.

— آلتنجیسی برنجی والدمارک اوغلی اولوب،
۱۱۸۲ ده پدرینه خلف اولمش؛ و بشنجی قانونک
اوغلی هارولداک آتالاندیرمش اولدینی اسقانیه -

قانه (Cannes, Cannae) ایالتیانك آبویه
خطه قدیمه سندھ قایتاناه ایالتندہ
وبارلنك ۱۱ کیلومتره جنوب غربیسنده اسکی
برقصبه اولوب، قارتاجلی آنیال میلاددن ۲۱۶
سنه اول اوراده (وارون) ك تحت قیادتندہ
اولان روما عسکرینی کلیاً مغلوب و پریشان ایتش؛
وباولوس امیلیوس دخی ۵۰۰۰۰ عسکرله بو
محاربهده تلف اولمش ایدی .

قانیابوسقاو (Caniaphuseaw) آمریقای
شمالیده دومینون قطعه واسعه .
سك (لابرادور) خطه سندھ وبوشبه جزیرهك
وسطلرنده برکول اولوب، منتهای شمالیسی ۵۵°
عرض شمالیه تقرب ایدر. بوی ۱۲۰ کیلومتره
قدر واک ۱۲ ایل ۶۰ کیلومتره آره لرنده در .
اورمانلره مستور تپه لره محاطدر . - ینه بو
احمله ویا (قوهسان) اسمیله برنهر بوکولك شمالی
کوشه سندن چیقهرق، شماله طوغری بوزلی
اووه لرك ایچنده آلتی یدی یوز کیلومتره لك مسافه
قطع ایتدکدن صکره ، (هودسون) بوغازینه
آییلان (اونفاوه) کورفزیه دوکیلور .

قانیبال (Cannibales) آمریقای وسطی
جهتلرنده ساکن بولنش اولان
(قارائب) قوم اصلیسك اسم عامیانه سی اولوب،
(مرد مخوار) معناسیله استعمال اولنور .
[«قارائب» ماده سنه مراجعت بیوریله .]

قانیجه } یاخود قانیسه ویا قانیسه -
(Kanisza, Kanischa) مجار .
سنانك زاله ایالتندہ و (زاله اكرسك) ك ۵۰
کیلومتره جنوبنده وپشته دن ویا نه یه کیدن دمیر
بول خطندن آغرام شبه سنك آرتلینی محمله
قضا مرکزی برقصبه اولوب، ۱۸۴۰۰ اهالیسی
وطوغله قایره لره حیوانات تجارتی وارددر . بو
اسمه دیگر ایکی قصبه دخی بولندیفندن، تفریق
ایچون، بوکا (ناکی قانیجه) و آلمانجه (غروس
قانیسه) دیرلر . سلطان ابراهیم خان زماننده
۱۰۸۲ تاریخنده فتح، و ممالک عثمانیه یه الحاق
اولمش ایدی .

- (اوقانیجه) و آلمانجه (آلت قانیسه)
یاخود (مجار قانیسه) دخی مجارستانك (باش

بودروغ) ایالتندہ و (زنته) ك ۱۶ کیلومتره
شمالندہ اوله رق طونه یه تابع (تیه) نهرینك
صاغ کنارنده بر قصبه اولوب، ۱۳۰۷۰
اهالیسی وارددر .

- (توروك قانیجه) دخی مجارستانك
(تورونال) ایالتندہ و (ناکی کیکیندنه) ك
۳۸ کیلومتره شمال غربیسنده و تیه نهرینك صول
کنارنده اوله رق (اوقانیجه) ك قارشیسندہ بر
قصبه اولوب، ۳۳۳۵ اهالیسی وارددر .

قانیسه } [«قانیجه» ماده سنه مراجعت
بیوریله .]
قانیش } اندلسده سرقسطه اعمالندن بر
حصن اولدیغنی یاقوت حموی
بیان ایدیور .

قانیسه } [«قانیجه» ماده سنه مراجعت
بیوریله .]
قانیغو } (Canigou) فرانسهك جنوبنده
«شرق پیرنه» ایالتندہ پیرنه
سلسله جبالنه مربوط بر طماغ اولوب، پرادهك
۱۰ کیلومتره شرقنده واقدر . ذروه سنك
۲۷۸۵ متره ارتفاعی وارددر .

قانیقاتی } (Canicati) سیحلهك جرجنتی
ایالت وقضاستندہ و جرجنتینك
۳۸ کیلومتره شمال شرقیسنده اوله رق (نارو)
نهرینك قیالره محاط طار وادیسنده بر قصبه
اولوب، ۲۰۹۱۰ اهالیسی وکوکرد معدنی
وارددر .

قانی } (Kanin) بحر منجمده شمالیده
روسیهك آرخانگل ایالتندہ شماله
طوغری ممتد بر شبه جزیره اولوب، غرب
طرفنده شمالی آقی دکیزك مدخلی وجهت
شرقیه سندہ (جسقایه) کورفزی بولنور. منتهای
شمال غربیسنده بولان (قانی) برونی ۶۸°۳۹'
۱۲" عرض شمالی ایل ۵۴'۱۱" طول شرقیده
واقدر. مساحت سطحیه سی ۴۳۰ ۱۰ مربع کیلومتره
اولوب، اهالیسی ساموید جنسیتنه منسوب اوله رق
۲۰۰۰ کشیدن آشاغیدر . اراضیسی آلچق
وبطاقاتی اولوب، بر جوق کوللری و بعض قوملی
تپه لری وارددر . بعض نفت قویولری و باقی

معدنری بولور . برزخنده وقتيله سير سفاشه
صالح طبيعى بر جدول وار ايديسهده ، شمدى
بطاقتى حالته كچمشدر .

قائينغ } (Canning) انكلتره مشاهير
سياسيوندن اولوب ، ۱۷۷۰ده

لوندرده طوغمش ، و ۱۸۲۷ ده وفات ايتمشدر .
۱۶ ياشنده ايكن (ميقروقوسم) يعنى « كوچك
جهان » عنوانيله ادبى برگزته نشرينه باشلايوب ،
۱۷۹۳ده عوام قارمه سنه مبعوث انتخاب اولمش ؛
وفصاحت وبلاغتيله جلب انظار دقت ايتمش ايدى .
قابتو رئيسى (پت) ك طرفى التزام ايتكله ،
۱۷۹۶ ده مستشار و ۱۸۰۷ ده خارجيه ناظرى
اولش ؛ وقوپهاغى طوبه طومتق امر ناحقنى
ويرمش ايدى . ۱۸۰۹ ده رفقاسندن بريله
ايتديكى دوولو اوزرينه ، استعفايه مجبور اولمش ؛
و ۱۸۲۲ ده ثانياً خارجيه ناظرى و ۱۸۲۷ ده
باش وكيل اولوب ، بودفمه حريتپروران طرفنه
تمايل ايله ، ايرلانده قتوليكورينه بعض امتيازات
ويرمش ؛ وانكلترهين « اتفاق مقدس » دن آيرمش ؛
ويونانك استقلالنه باشليجه سبب اولمشدر . طبيعت
شعريهسى دخى اولوب ، « يونانك محكوميتى »
عنوانيله برمنظومهسى واردر .

قائينه } (Kanina) آرناؤدلقده يائيه
ولايتنه ملحق نبرات سنجاغنك

آولونيه قضايسنده و آولونيه نك ۵ كيلومتره جنوبنده
دكيزه ناظر برابردر . واقع بيوك برقره اولوب ،
۴۰۰ اهاليلى و كوزل هواسى واردر . آولونيه
بكلىنك وطن اصليسيدر .

قاو } صعيد مصرده نيك ساحل شرقيسنده
واخميك آلت طرفنده برقره اولوب ،

قربنده قاو اسميله ديكر برقره بولنديقى ، و بونك
اوكنده نيك ايكيه آيريلوب دهآ آشاغيده
برلشديكنى ياقوت حوى بيان ايدبور . شمدى
خريطه لرده (و ويون دوست مارتن) ك جغرافيا
لغتده سيوطك ۵۰ كيلومتره جنوب شرقيسنده
ونيك صاغ كنارنده (قاو الكبير) اسميله برقره
مذكور اولوب ، (آنتتو پوليس) شهر قديميك
خرابه لرى ياننده بولنديقى ، و آنجق ۱۸۲۳

تاريخ ميلاديسنده خرابه لرله برابر نيل طرفندن
آلتوب كوتورلدىكى ، و يالكز شمال جهتده قبايه
اولمش بر طاقم مزارلر قالدني بيان اولبور .
ياقوتك ذكر ايتديكى (قاو) ده بواولسه كركدر .

قاواليرى } (Cavalieri) مشاهير ربا-
ضيوندن اولوب ، ۱۵۹۸ ده

ميلانده طوغمش ، و ۱۶۴۷ ده وفات ايتمشدر .
غاليله نك احبابندن اولوب ، اونك توصيه سيله
بولونيه ده علوم رياضيه معلمكنه نصب اولمشدى .
علوم رياضيه ده بر جوق كشفياتى وبعض تأليفاتى
واردر .

قاوايون } (Cavaillon) فرانسه نك
(و وقلوزه) ايالتنده و

(آوينون) ك ۲۵ كيلومتره جنوب شرقيسنده
اوله رق (دورانه) نهري اوزرنده ناحيه مركزى
برقصبه اولوب ، ۸۰۰۰ اهاليلى ، اسكى برطاق
ظفر خرابه سى و بك جوق ميوه محصولاتى واردر .

قاورد } (بن جفرى بك بن ميكائل بن
سلجوق) كرمانده حكومت

سورن ملوك سلجوقيه نك برنجيسى و بودولنك
مؤسسى اولوب ، ايران ملوك سلجوقيه سنك
برنجيسى اولان عمى طغرل بك طرفندن ۴۳۳
تاريخنده كرمان وطيس حاكى اولمش ؛ و ۴۵۵ ده
فارسي دخى ضبط و اتحاق اتلش ايدى . سلاجقه
ايرانك ايكنجيدى اولان برادري آلپ آرسلان
وفات ايدوب ، اوغلى ملكشاه تخته جلوس ايتديكنده ،
صاحب ترجمه وراثته دعواى استحقاق ايدو ك ،
حقنى طلب ايچون عسكر سوق ايتكله ، ۴۶۵ ده
مغالوب واسير اولوب ، ملكشاهك محبسنده مسموماً
وفات ايتمشدر . سلاه سندن كنديسييله برابر ۱۱
كشى كرمانده حكومت سور مشلردر .

قاوقه } (Cauca) اسپانيه نك (تاراقوزه)
خطه سنده اسكى برقصبه ايدى .

قاوقه } (Cauca) آمريقاي جنوبيده
(قولومبيا جمهوريتنده) بريوك

نهردر ، كه (آند) سلسله جبالنده (اقوآدور)
حدودنده نبعالنه ، شماله طوغرى آقورق ، ۸۰۰
كيلومتره نك جريانندن صكره (مومپوقس) ايرماغنه
دو كيلور .

قاونوس } (Caunus) منتشا سنجاندن
عبارت بولنش اولان (قايه)
خطه قديمه سنده اسكي بر قصبه اولوب، شمديكي
(كويچكز) دن عبارت اولديني مظلوندر .

قاونياق } (Cavaignac) فرانسه نك اك
مشهور جنراللردن اولوب،
۱۸۰۲ ده پارسده طوغمش، و ۱۸۵۷ ده وفات
ايتشد. جزايرلي امير عبدالقادره قارشى خيلى ثبات
كوترمش؛ واوراده ميرلوا اولوب، خيلى وقت
جزاير واليسى دخی بولنمشدى . ۱۸۴۸ ده
فرانسه يه چوق خدمتلى ايدوب، حكومت موقته
رئيسى اولش و رياسته دخی ناهزد اولانلردن
بولنمشدى . ۱۸۵۲ ده اوچنجى ناپوليون ايمپرا-
طورلفنى اعلان ايتديكننده، استعفا ايدوب،
(ساره) ايالتنده قوناغه چكيله رك، اختيار
عزت ايتمشدى .

قاوور } (Cavour) ايتاليا نك پيامونته
خطه سنده تورينو ايالتنك
(پتيرول) قضاسنده و ۱۲ كيلومتره جنوبنده
بر قصبه اولوب، ۵۷۰۰ اهاليسى و دباغخانه لرله
ايك وز قابريقه لرى واردر .

قاوور } (Cavour) ايتاليا نك مشاهير
سياسيونندن اولوب، ۱۸۱۰
تاريخنده (تورينو) ده طوغمش، و ۱۸۶۱ ده
وفات ايتشد. ابتدا عسكر اولوب، بعده غزته
جلفه سلوكه، ۱۸۴۷ تاريخنده (ريزورجمنتو)
اسمبله بر غزته چيقارمغه باشلامش ايدى . ۱۸۴۹ ده
مبعوث انتخاب اولوب، متعاقباً تجارت ناظرى
اولش، و بعده علاوه ماليه نظارتى دخی در عهده
ايدوب، ۱۸۵۲ ده باش و كالته ترفيع اولنمشدى .
وقتندك بو مقامده قالوب، داخلاً ثابت
بر مملك اتخاذ ايتكله برابر، خارجاً ابراز جرأت
ايدرك، فرانسه ايله بالافتاق، آوسترياه اعلان
حرب ايتش؛ و ايتاليا اتحاديته خدمت ايدوب،
كوجك ساردنيه قرالغنى دول معظمه دن معدود
برايتاليا دولته تحويل ايتشد. ماچينى
وغايرالدى ايله برابر ايتاليا اتحاديغى حصوله كتين
رجال نك نك بريدر .

قاوه } (Cava) ايتالياده سالرنه ايالتنده
وسالرنه نك ۷ كيلومتره شمال
غريپسند و شهر مذكور دن ناپولي يه كيدن دمير يول
خطى اوزرنده اوله رق (فتسره) طاغتك كوزل
بر واديسند بر قصبه اولوب، ۵۷۲۵ اهاليسى
و چوخه، ايك، بز و توتون قابريقه لرى واردر .
قاويته } (Cavite) فيليپينه جزاير دن
لوسون آله سنده و مانيله نك ۱۳
كيلومتره جنوب غريپسند ايلك مركزى بر قصبه
واسكله اولوب، ۱۵۰۰۰ اهاليسى و عسكرى
ليمانى واردر، فرطونه لى هوا رده مانيله نك اوكنده
بارينه ميان سفائن تجاريه دخی بوليمانه التجا ايدرله .
قاهايان } (Kahayan) بورنئو جزيره
كبيره سنك جنوب جهتنده
بر ايرماقدر، كه (دوسون) طاغندن نبعانله،
جنوب غريپيه طوغرى، ابتدا طاغلر آره سنده
وبعده واسع اووه لرده آقه رق، ۴۰۰ كيلومتره لك
جربايدن صكره، همنامى اولان قصبه نك ۲۰
كيلومتره آشاغي سنده جاوه دكزينه دو كيلور .

قاهره بالله } (بن المعتضد بن الموفق بن
المتوكل بن المعتصم بن هارون
الرشيد) خلفاء عباسيه نك اون طقوزنجيسى
اولوب، ۳۲۰ تاريخنده، مسند خلافته اقامد
اوله رق، يالكز ۱۷ آى حكومت سورددكن
صكره، اختيار عزت ايدوب، ۳۳۸ ده وفات
ايتشد .

قاهره } (Le Caire) ياخود المصر القاهره
خطه مصريه نك مركزى اولان
بيوك و مشهور بر شهر اولوب، مجراى نيك ۱۸۰۰
متره شرقنده و نهر مذكورك محل تشمبندن ۲۵
كيلومتره يوقا ريده اوله رق، اسكندريه و دمياط
ورشيددن يمنى ساحل بجردن ۲۰۰ كيلومتره
يوقا ريده "۱۷' ۲' ۳۰" عرض شمالى ايله
"۵۸' ۳' ۲۸" طول شرقيه واقدر . اهاليسى
۵۷۶ ۴۰۰ مقدارنده اولوب، بتون آفريقا
قطعه سنك اك بيوك و ممالك عثمانيه نك استانبولدن
صكره ايكنجى شهريدر . شهر شرقاً (جبل مقطم) ك
ايتكنده بولوب جنوباً و شرقاً سورله و برجلرله

محاطدر ، و منتهای شرق جنوبیسنده بر قلمهسی
واونك اوستنده كى تپهده دخى محمد على باشا
مرحومك يابدیرمش اولدینی بر استھكای واردر .
آنچق سائر طرفلردن سور بيلمش اولدینی كبی ،
موجود اولدینی طرفلرده دخى شهرك توسعيله
سورك خارجنده دخى خانهلر و محلهلر يابلشدر .
جنوب جهتده فسطاط و یا مصرالعتيقه دینلن اسكى
مصر ، غرب جهتده بولاق و شمال طرفنده عباسیه
بولنوب ، مقدماصل شهر ايله بواج قسم آرهسنده
خالی يرلر وار ایدیسده ، بوشلقلر كوندن كونه
خانهلرله طولوب ، آرهلرنده اتصال حاصل
اولمقدهدر . بشون شهر جنوب غربیدن شمال
شرقیه ممتد بر مستطیل شكنده اولوب ، بوي ۴
واكى ۲ كيلومتردهدر . نيلدن آيرلش بر شعبه
(خليج مصر) اسميله جنوبدن شماله شهرى طولاً
قطع وایكى مساوى قسمه تفريق ایدیور . قسم
شرقیسى باشلیجه ابنیه و آثار قدیمیه و قسم غریبى
ابنيه جدیدیه حاویدر . قسم شرقیده شمال شرق
كوشهسندهكى حسینیه قیوسندن جنوبدهكى باب
سمادتهدك بر جاده و بوكا متوازیاً خليج مذکور
کنارنجه ممتد بر اینكجی جاده بولنیور . قسم
غریبه ایسه غربدن شرقه ممتد یكى وواسع برطاقم
جادهلر آچیلوب ، بونلرك باشلیجهلری السكة
الجديدة ، شارع الموسكى و شارع محمد على كبی
جادهلردر ، كه قسم شرقیى دخى عرضاً شق ایدرلر .
یكى جادهلرك جلهسى آرز جوق دوز وكنیش
وايكی طرفدن آفاجلرله مظل ایسهده ، اسکیلری
طار و طولاشیقلى و قسماً قالدیرمسز اولوب ، یازین
توز و قیشین چامور جوق اولور . شهرك اوزبكیه ،
بركة الفیل ، رمله و قره میدان اسملریله درت وواسع
میدانی اولوب ، بونلرك اك كوزلى واك مزین
تفرجگاه اتخا اولنانی اوزبكیهدر ، كه فرنك علهسى
واك مزین ابنيه جدیده بونك اطرافنده اولوب ،
ایچنده محمد على و ابراهیم باشلارك تونجندن هیكلری
دخی ركز اولمشدر .

قاهرهك موجود اولان سورهده ۷۱ قیوسی ،
اوج درت یوز جوامع و مساجدی ، ۳۰ قدر
كلیساسی ، ۱۰ حاورهسى ، ۱۳۰۰ خانى ، ۷۰

حامی ، جوامع شریفه اتصاللرنده متعدد كتبخانهسى ،
بولاقده مصر آثار عتیقهسنى حاوی كوزل بر
موزهسى ، انجنین دانشی ، مصر جغرافیاسنك
ترقیاته مخصوص جمعیت علیهسى ، بیوك برنیاتروسی ،
بولاقده و قتيله قیمتدار كتب طبعنه موفق اولمش
حكومه عائد بیوك بر مطبعهسى و سائر مؤسسانى
واردر . جوامع شریفه سنك اك اسكیسی اولان
و فسطاطده بولنان عمرو بن العاص جامعى خرابه
یوز طوتمش اولدینی كبی ، قدمده بونك اینكجیسی
اولان جامع ابن طولون دخى خرابدر . معمور
اولان جوامع شریفه سنك اك بیوكی قاهره ايله
برابر تأسیس اولنان (جامع ازهر) در ، كه
اتصالنده بولنان مدرسهلریله مشهور اولوب ، بونده
افاده علوم اسلامییه ایدن مدرسلرك حلقه
تدریسنده دائمی صورتده بیکلرجه طلبه بولنیور .
بوندن صكره (جامع قلاوون) ، قلمه دروننده
كائن (جامع الناصرى) و محمد على جامعى ، قلمه
قربنده واقع سلطان حسن جامعى ، جامع المؤید ،
جامع الفوری و سائر ذكره شایاندر . جامع الحاکم
خراب اولمش ، و جامع الازهر انبار اتخا اولمشدر .
جنوب شرقی كوشهسنده واقع قلمهسى سلطان
صلاح الدین ایوبی طرفندن بنا اولنوب ، ایچنده
سلطان مشار الیه نسبتله (بئر یوسف) اسميله
سمى غریب بر قیو بولنیور .

قاهرهك نیلده ایكى اسكلهسى اولوب ، شمال
جهتدهكى بولاق اسكلهسنه اسکندریه و سائر
سواحل ايله مصر سفلا دن و جنوبدهكى مصرالعتيقه
اسكلهسنده صعيد مصر دن كلن سفائن یناشیر .
بولاقك قارشيسنده مجرای نیلده (جزیره بولاق)
و مصرالعتيقهك قارشيسنده (جزیره الروضه)
بولنوب ، بونده نیلك مقیاسی بوانیور . قاهرهك
چارشی و بازارلری بیوك و تجارتی پك ایشلكدر .
اطرافنده باغچهلری و تفرجگاهلری جوق اولوب ،
بونلرده پورتقال ، لیمون ، موز ، خرما ، زیتون ،
نار و سائر میوه آفاجلریله اشجار سائرهك انواعی
یاز قیش باقراقلری بحافظه ایدرلر . شهرك بر ساعت
آلتنده نیلك صاغ کنارنده واقع (شبره) مسیره .
سى دخى ذكره شایان اولوب ، شهره كولكل
كوزل بر یول ايله مر بوطدر .

ابنیه جدیده سیله و یکی آجیلان جاده لرله برابر
 قاهره عمومیت اوزره شرق و عرب طرز و اصولی
 محافظه ایتکده در . اکثر خانلرک باغچه لری دخی
 اولدینی حالده ، ایچلری قسوتدن خالی دکلدر .
 بولاق و فسطاطله برابر ۱۲ قسمه منقسم اولوب ،
 هر برقم متعدد (حاره) یعنی محله لری حاویدر ، که
 بونلرک و قتیله کیجه قنابر قبولری ده وار ایدی .
 محله و سوقاقلر آرملرنده الیوم برجوق خرابه لرله
 تصادف اولور . داخنده وجوارلرنده صحابه دن
 و سائر اعظم اسلامدن بر جوق دوانلرک تربه
 و مقاملری بولوب ، زیارتگاهلری پک چوقدر .

قاهره صرف اسلام شهری اولوب ، حضرت
 عمر بن الخطاب (رضه) ک زمان خلافتنده عرو
 بن العاص فتح مصره مأمور اولدیغنده ، او محله ده
 بولغش اولان (بابلیون) قلعه سنی محاصره ایتکله ،
 قارشینده چادرلری وار دوگاهنی قورمش ؛
 و محاصره ائتاسنده اسمنه نسبتله یاد اولسان جامع
 شریفی بنا ایتدیره رک ، یکی بر شهر اساسنی وضع
 ایتش ؛ و بونی اردوگاه و یا خیمه کاه مناسیله
 (فسطاط) نسیمه ایتشدی . فسطاط خلفاء راشدین
 و بنی امیه و بنی عباس زمانلرنده خطه مصریه تک
 مرکز و مقر حکومتی قالوب ، بنی طولون
 و احشیدلرک زمان امارتلرنده خیلی توسیع
 و اعمار دخی اولمشیدی . ۳۵۸ تاریخ هجر یسنده
 مغریده ظهور ایدن فاطمیوندن معزالدین الله جانبندن
 مصرک فتحه سوق اولسان اردونلرک قادی بولنان
 جوهر خطه مصریه بی ضبط ایدنجه ، فسطاطک
 شمالنده جامع ازهرینک و حکمدار مشارالیه ایچون
 ابکی سرای ایله سائر ابنیه تک انشاسنه مباشرت
 ایدهرک ، قوه قاهره سنی ایماء ، قاهره نسیمه
 ایتدیکی شهر جدیدک اساسنی وضع ایتش ؛
 و ۳۶۲ تاریخنده ابنیه لازمه اکیال
 اولمشله ، معزالدین الله قاهره یه انتقال ایله ،
 فاطمیون بو شهری پایتخت اتخاذا بولشلردر .
 برخیلی وقت قاهره آیری و فسطاط آیری بر
 شهر عد اولمشلر سه ده ، ایکسی ده بر سور ایچنه
 آله رق ، قاهره تک توسیمله آرملرنده کی مسافه
 دخی کیتدیجه آزلمله ، کیده رک فسطاط قاهره تک

برقسی حکمتنه کچمشدر . قاهره تک اول اعمار
 اولسان جعتی بین القصرین دینن محلی اولوب ،
 اصل (مدینه) اسمی اوراسنه ویریلیدی .
 فاطمیوندن نوبت حکومت ایوبیلره کئنجه ، صلاح
 الدین ایوبی شهرک طوغله دن اولان سورینی هدم
 ایله ، طاشدن دها متین صورنده یکیدن بنا ،
 و قلعه بی و دروننده کی جامع ناصری بی دخی تأسیس ،
 ونجه ابنیه و سائر ایله شهری توسیع و تزین
 ایتش ؛ و کرک بونلرک خلفلری کرک اوندن صکره
 حکومت سورن ممالیک اتراک و چراکسه دخی
 جوامع و مدارس و سائر علاوه سیله قاهره تک
 بیومسنه خدمت ایتشلردر . یاوز سلطان سلیم خان
 زماننده خطه مصریه ممالک عثمانیه یه ضم و الحاق
 اولنجه ، قاهره مرکزیتنی قائب ایدوب ، بالطبع
 تدنیه یوز طوموش ؛ و شهر ایله نیل کناری
 آرهنده کی برلر بطاقلق حالنه کچوب ، پک صیق
 ظهور ایدن وبا و سائر علل ساریه اهاالیسنی خیلی
 تناقصه اوغراتمش ایکن ، خطه مصریه تک محی
 و مجددی اولان محمد علی پاشا مرحوم کرک
 هواسنی تصفیه و کرک معموریتنی تزید ایده رک
 برجوق عملیات و انشاسات و تأسیساته تشبثله ،
 اخلاق و علی الخصوص خدیو اسبق اسماعیل پاشا
 مرحوم بویولده دوام ایدهرک ، قاهره بی شمیدیکی
 حاله کتیرمشلردر . ترقیات برطرفدن دخی دوام
 ایتکده اولوب ، یکریمی بش سنه دن بری اهاالیسی
 تضاعف ایتمشدر ، و کیتدیجه دخی تزیینات ایتکده در .
 لسانمزده ، شام و دیار بکر ایچون دخی اولدینی
 کبی ، خطه تک اسمی شهره ویریلوب ، قاهره یه
 بین العوام (مصر) نامی ویرلکده در . فرنکلرایسه
 (قاهره) دن غلط اوله رق (قایرو) و (کر)
 دیورلر .

قاهره کیرک { (Kahlengebirge)
 آوستریاده برطاغدر ، که

آپ سلاسل جبالنک (نوریک) شبه سندن
 آیربارق ، و یانه تک جنوب غریب سنده طونه یه
 طوغری ۱۰۰ کیلومتره تک محله ممتد اولور .
 و یانه تک اورمانی و قاهلنسبرغ ایله یوسفبرغ تپه لری
 دخی بو طاغه مربوطدر .

قاهور { (Cahors) فرانسه ده پارسك
۶۰ كيلومتره جنوبنده و (لوت)
نهری اوزرنده (لوت) ایالتك مرکزی برقصه
اولوب، ۱۳۸۴۶ اهالیسی، داخلی مكتب
اعدادیسی، ایکی كتبخانه سی، پك اسکی برکلیسی،
رومالیلردن قالمه خرابه لری وچوخه، شراب
وقونیاق اخراجاتی وادر.

قاهولو { (Cahulu) رومانیه تك بغداد
مملكتنده و (پروت) نهری
ساحل یسارینك قرینده اوله رق طونه ساحلی
قرینده همنامی اولان بطاقلی برکول تشکیل ایدن
برچاك اوزرنده واقع بر قصبه اولوب، ۶۸۷۵
اهالیسی وادر.

قایاتامبو { یاخود قاجاتامبو (Cajatambo)
آمریکای جنوبیده پرو جمهو-
ریتك (آتقاخس) ایالتنده و (هوآراس) ك
۱۴۰ كيلومتره جنوب شرقیسنده اوله رق (آند)
سلسله جبالنك پك مرتفع اولان غربی بروادیسنده
واقع قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۰۰۰
اهالیسی، قرن سابقده چوق محصول ویرمش
بر آلتون معدنی وکور معدنلری وادر.

قایامبه { (Cayamba) آمریکای جنوبینك
اقو آدور جمهوریتنده و کیتونك
۹۵ كيلومتره شرق شمالیسنده وخط استوا
قرینده برکافی الاصل مرتفع برطاغ اولوب،
(سیمورازو) دن صکره (آند) سلسله جبالنك
اك مرتفع تپه سیدر، و ۵۸۶۴ متره ارتفاعی
وادر. (قایامبه اورقو) دخی دیرلر. — بو
اسم له برازیلیاده (آمازون) ایرماغنه تابع بر
چای دخی اولوب، مجراسی ۲۴۵ کیلو متره
اوزونلنده در.

قایتابای { [« اشرف (ملك —) » ماده -
سنك سکنزنجی فقره سته مراجعت
بیوریه .]

قای چئو { (Kai- Tchou) چینده مانچو-
ریه تك (لیاوتونگ) ایالتنده
و (موقدن) ك ۱۸۵ كيلومتره جنوب غربیسنده
اوله رق (لیاوتونگ) کورفینك ساحل شرقیسنده
برشهر واسکله اولوب، کوزل منظره سی، تمیز
سوقاقلری وخیلی ایشك تجارتی وادر.

قایستر { یاخود قایستروس (Caystre,
Caystros) آیدینده کی کوچك
مندرسك اسم قدیمی اولوب، ازمنه قدیمده
کنارلرنده بولنان یبانی قوغولرك کثرتیه مشهور
ایدی .

قایسر سبرغ { (Kaisersberg) آلساس
{ لورنده قولمارك ۱۵ کیلو
متره شمال غربیسنده و (وایس) نهری اوزرنده
برقصه اولوب، ۸۳۸۳ اهالیسی وایلیك و بز
قابریقه لرله مقبول شرابی وادر.

قایسر سلاوترن { (Kaiserslautern)
{ باویره تك رین ایالتنده
و (اسپیره) تك ۴۹ کیلو متره شمال غربیسنده
اوله رق (لاوترن) نهری اوزرنده بر شهر
اولوب، ۲۲۳۰۰ اهالیسی، سوزی، مكتب
اعدادیسی، دارالمطینی وچوراب، بیره وسائر
قابریقه لری وادر.

قایف { (Caïphe) یهود کاهنلردن
{ اولوب، حضرت عیسی (عم) ی
اعدامله محکوم ایتمش؛ وحواریونی توقیف
ایتدیروب، بولردن شمعون (پطروس)
ویوحنا ی ضرب ایتدیرمشدی. بمده روما
طرفدن شام والیسی بولنان (وتلیوس)
جانیندن عزل اولمغله، ۳۵ تاریخ میلادیسنده
اتلاف نفس ایتشد.

قای فونگ { (Kai-Foung) چينك وسطلر-
{ نده پکینك ۶۷۵ کیلو متره
جنوب غربیسنده و (هوآنخ هو) نهری ساحل
یمینه ۱۵ کیلو متره لك مسافده پك تجارتگاه
بر شهر اولوب، ۱۰۰۰۰۰ دن زیاده اهالیسی
وادر. چین داخلنده باشلیجه پوشهرده یهودیلر
بولوب، قیوجیلیق وصرافلق وسائر ايله اشتغال
ایدلر. نهر مذکورك صولری چوق دفعه سد
ویندلری بیقه رق شهرك ضرروعاتی بمضا اینه.
سنی دخی تخرب ایدر.

قایق { (Caïque) برغمه قریندن کچرک
{ چاندارلی قوینه دوکیان باقر چاینك
اسم قدیمدر.

قایق { آطه لری (Caïques) آنتیل
{ جزایرندن (جامایقه) جزیره

خمسای حننده سمایت ایتکله ، ۵۸۹ ده توقیف اولنش ایسه ده ، عندالتحقیق تبریه ذمت ایدوب ، آخر عمرینه دک وزارتده ابقا اولنش ؛ و ۵۹۰ ده موصل قلمه سنده وفات ایتشد .

قایمان { آطه لری — (Caïmans) آتیل دکیژنده (توبه) جزیره کبیره سنک جنوبنده اوج آطه اولوب ، (بیوک قایمان) دینان بیوکری آچیکده ۱۹°۲۲' عرض شمالی ایله ۸۳°۴۰' طول غربیده و (کوچک قایمان) ایله (قایمان براق) آطه لری بربرینه قریب اوله رق بیوکنک ۱۲۰ کیلومتره شرق شمالیسنده واقدرلر . اوچنک مجموعاً مساحتہ سطحیسی ۵۸۴ مربع کیلو متره واهالیسی ۲۴۰۰ کشیدر . هوالری صاغلام اولوب ، اهالیسی چوق یاشار . — بواسطه آسریقای وسطنک هندوراس جمهوریتی ساحل شرقیسنک آچیققرنده دخی برقاج آطه واردر .

قائم باصرالله { (ابو جعفر عبدالله بن عباسیه نک یکریمی آلنجیسی اولوب ، ۴۲۲ تاریخنده ، ۳۳ یاغنده ایکن ، پدرینه خلف اولمش ؛ و ۴۴ سنه ایله ۸ آی حکومت سورددکن صکره ، ۴۶۷ تاریخنده بغدادده وفات ایتشد . بونک زماننده ملوک فاطمیهدن مستصربه بالله بغدادی وبتون عراق عربی ضبط ایدرک ، شهر مذکورده کنندی نامنه خطبه اوقوتغله ، صاحب ترجمه فرار ایتمش ؛ و برسنه صکره ملوک سلجوقیه دن طغرل بکک امدادایله بغدادی استرداد ایتمش ایسه ده ، سلجوقیلره منتدار قالوب ، طغرل بکک وبعده آلپ آرسلانک ونهایت ملکشاهک رأیله حرکت ایتک مجبوریتنده بولنش ایدی . وفتنده ملکشاه وزیری مشهور نظام الملکی کوندروب ، تورونی مقتدی بالله عبداللهی افتاد ایتشدی .

قائم باصرالله { (ابوالقاسم محمد نزار بن عبدالله المهدی) مغربده ظهور ایدن فاطمیونک ایکنجیسی اولوب ، پدری مهدینک زماننده ولایت عهدله کندیسنه بیعت اولنش ؛ و پدری طرفندن عسکرله ابکی دفعه مصرک ضبطنه اعزام اولنهرق ، برنجی دفعه سنده

کبیره سنک شمال جهنده واقع (لوقابه) جزایر مجتمه سنده برطاقم کوچک آطه لر اولوب ، ۲۰° ایله ۲۱° عرض شمالی و ۷۳° ایله ۷۴°۴۷' طول غربی آره لرنده واقدر . هان جمله سی زنجی اولقی اوزره ، ۱۲۰۰ اهالی ایله مسکوندلر . الک بیوکری اولان (بیوک قایق) ک بوی ۵۳ واک ۶ کیلو متره در .

قائلی { ایران شعراسندن اولوب ، ترشیز لیدر . برتذکرة الشعراسی واردر . ۹۵۵ تاریخنده وفات ایتشد .

قایماز { (ابو منصور مجاهدالدین — بن عبدالله الزینی) ملوک اتابکیه وزراسندن اولوب ، عن اصل سجستانی اولدینی حالده ، اربل صاحبی ملک معظم مظفرالدینک پدری ابو سعید علی بن بکتکینک ازادلیسی ایدی . ۵۵۹ تاریخنده ملک مشارالیه طرفندن اولادینک اتا بکلکنه نصب اولنهرق ، درایت وروپنه بناء رتق وفتق امور ید اقتدارینه قوینش اولنش ؛ و اجرای عدالت وحقانیتله شهرت بولوب ، اربله برمدرسه و برخانقاه دخی بنا ایله ، کلیتی اوقاف ترک و تخصیص ایتشدی . ۵۷۱ ده موصله کیدوب ، اورانک صاحبی اتابک سیفالدین غازی بن مودود کندیسنی وزارتنده استخدام ، وبتون امور ادا ده بی ید کفایتنه احاله ایتشدی . اوراده دخی شهرک خارجنده بیوک بر جامع شریف ومدرسه و خانقاه ایله یتیملر ایچون برمکتب ودجله اوزرنده برکوپری انشا ایتدیر . مش ؛ ومبرات مذکوریه اوقاف کافیه تخصیص ایتمش ایدی . معاصرلری بولنان ملوک واکابرله مخابراتی اولوب ، (مجدالدین ابوالسعادات مبارک بن الامیرالجزیری) صاحب ترجمه نک کتسابنده استخدام اولنشدی . ادبیات و اشعاره مراقی و تقدیره اقتداری اولوب ، زمانی شعراسی کندیسنی برجوق قصیده لرله مدح ، وبعض علما بونک نامنه کتب مشهوره تألیف ایتمش ؛ و جائزه واحسانلرینه فائل اولشلردی . سیفالدین غازی وفات ایدوب ، برادری عزالدین مسعود جلوس ایتدیکنده ،

قەستانك مرکزی ایكن، شمعی بر جند مركز اولوب، قاینك شامل اولدینی ۸۰۰۰ خانەدن یالکز ۱۵۰۰ ی مسكوندر؛ ووقیله جوارلرنده كلیتی ایك وصفران چیهقمده ایكن، بر قاج سنه متمادی دوام ایدن قوراقلقدن طوت آغاچلری قورومش، وصفران زرعی دخی ترك اولنمشدر. قاینك اسکی اولوب، قبلالاسلام دهامعمور ایدی.

قاینارجه } بلغارستانده سلسترەك ۷۰
کیلومتره جنوبنده بر کوچك
قصبه اولوب، سلطان عبدالحمید خان اول ایله
ایکینجی قاترینه زمانلرنده ۱۷۷۴ تاریخ میلادیسندە
دولت عثمانیه ایله روسیه آرهسندە عقد اولنان معاهدەك محل امضاسی اولغله مشهوردر.
قاینسق } (Kaïnsk) سیریهك (تومسك)
ایالتنده وتومسك ۴۳۰ کیلو.

متره غربنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب،
۶۷۰ اهالیسی واهمیتلی کورک تجارتی وارددر.
قاینه } (Cayenne) آمریکای جنوبیسه
فرانسه غویانهسك مرکزی بر
قصبه اولوب، هنسای اولان ایرماغك منصبندە
ینه هنسای اولان کوچك بر آلهك اوزرنده
واقدر. صیفه لیانی، قلەسی، ۸۰۰۰ اهالیسی،
داخلی مکتبی، نباتات باغچهسی و تجارت انبارلری
وارددر. هواسی ك صیحاك ایسهده، اطرافندهکی
بطافلقرك آتلسیله تصحیح اولنمشدر.

قاور } (Cayor) آفریقای غربیسه سنغال
نهرينك منصبندن یشیل برونه قدر
وساحلدن شمال جهتده ۱۰۰ وجنوب جهتده ۳۰
کیلومتره ایجرییه قدر ممتد بر خطه اولوب، ساحل
بوغجه طولی ۱۶۰ کیلومتره قدردر. اهالیسی
۲۰۰۰۰۰ کتی راده لرنده اولوب، یولوف
جنسیتنه منسوب وشمال جهتده جملهسی سلم،
جنوب قسمندە ایسه بر طاقی الآن مشرکدر.
اسماً فرانسه مستعمراتندن معدود ایسهده،
حقیقتده بر حکومت مستقله اسلامیه الله اولوب،
یالکز سواحله بعض نقطه ل فرانسرلرك ضبطنده

۳۰۱ تاریخنده خلیفه عباسی مقتدرک مصردهکی
والیسینی قاجیروب، خطه مصریه بی تمامیه تحت
ضبطنه آلمش ایسهده، مونس الحادام قوماندەسیله
بنداددن کوندربلن عساكر وفیره ایله محاربیه
کیریشدکده، عسکرندە وبا وغلا ظهور ایتمکله،
افریقیهیه رجته مجبور اولمش ایدی. ۳۲۲
تاریخنده پدرینه خلف اولوب، ایرتسی سنه دونما
ایله آق دکیزه چیقهرق، جنووه وساردنییه بی
فارت ایتش؛ وبعده جانب مصره عسکر کوندروب،
اسکندریه بی فتح ایش ایدی. اواخر عهدنده
(ابوزید مخلص) نام خارجی خروج ایدوب،
قبروانی واکثر ممالکینی استیلا ایتمکله، صاحب
ترجه مهدیهده محصور قلوب، تحت محاصرهده
ایکن، ۳۳۵ تاریخنده وفات ایتمشدر. مدت حکومتی
اون ایکی یجق سنهدر. اوغلی منصور بالله
اسماعیل خانی اولمشدر.

قائمکنج } (Kaïmgandj) هندستانك
شمال جهتنده اکره ایالتك
فرج آباد سنجاغنده وفرج آبادك ۳۰ کیلومتره
شمال غریبسنده وکنك ایرماغنه تابع (کنك
نادی) نهری اوزرنده اولهرق (دواب) اسمیله
معروف ك منبت بروادیده واقع بر قصبه اولوب،
۱۰۳۲۵ اهالیسی وپتانه محصولاتی وارددر.

قایمنی } (Kaïmèni) یونانك کیملاده
جزایرنن (سانتورین) جزیره
سنگ غرب جهتنده تشکیل ایتدیکی کورفوك
ایچنده بواسله اوج کوچك آله بولنوب، برینه
(مغالی قایمنی) یعنی «بیوك یامش»، برینه
(مقرا قایمنی) یعنی «کوچك یامش» و برینهده
(نیا قایمنی) یعنی «یکی یامش» اسملری
ویریلیور. بونلر تبدلات برکانیه ایله ازمنه
تاریخیهده ظهور وتشکل ایتش اولدقلرندن،
علم الارض نقطه نظرنجه اهمیتلری زیادهدر.

قاین } ایرانده خراسانك جنوب جهتنده
(کوهستان) (مستربی قهستان)
خطهسندە (برجند) ك ۷۶ کیلومتره شمالنده
و ۹۰۰ مترهك ارتفاعده بر قصبه اولوب، وقتيله

بولیور . محصلولاتی داری ، مصر ، باوق ، جیبود ، آمریقان فستنی وسائرہ در .

قائوقو { (kaoko) آفریقائی جنوبینک ساحل غریبسنده (کوتنه) منصبتدن (والفیش) قوینہ قدر یعنی $۱۸^{\circ}۴۰'$ الہ $۲۲^{\circ}۴۰'$ عرض جنوبی آرمہ لرنده ولبدریادن ساحل الہ متوازیا اوزانان طاغر سلسلہ سنہ دک مند اولور بر خطہ اولوب ، میاه جاریہ سی جوق اولغله ، اراضیسی سقی اولنور ، ویالکیز دکیز کنارلری قوملق وغیر منبتدر . وقتیلہ ۸۰۰۰۰ قدر اہالیسی وار ایکن ، اخیراً اکثری ایچ طرفلہ چکیلوب طاغلشردر .

قبا { ماوراء النہردہ فرغانہ بہ ملحق برقصہ اولوب ، مشاہیر صوفیوندن ابواسحاق ابراہیم القبا ئی وسائر مشاہیر علمائک مسقط رأس بولمشدر . سلطان محمود سبکتکین زمانندہ بو قصہ ولحققتندہ (بیغو بن طغان) حکم سوروب ، عدل وحقانیتلہ شہرت بولمشدر . مغول فتنہ سنندہ خراب اولمشدر .

قبا { مکہ مکرمہ الہ مدینہ منورہ آرمہ سنندہ مدینہ دن ایکنی میل بعدندہ بیوک بر قریہ اولوب ، ہجرت انسانندہ بعض صحابہ طرفندن بنا اولمش مشہور بر مسجدی وار ایدی ، کہ انجندہ فخرالرسل (صلی اللہ علیہ وسلم) افندضر نماز قیلش لردی ، وفضائلی حقندہ بعض احادیث شریفہ منقولدر .

قبا ب { قبیلہ معناسیلہ سمرقند ونیسا . بوردہ برر بیوک محلہ اولوب ، مشاہیر علمادن بعض ذوات بونلرہ نسبتلہ تلقب ایشلردر . — قبا ب الحین دخی بغداد قربندہ وخراسان طریقتندہ برقریہ ایدی .

قباد { ملوک ایراندن ساسانیان سلالہ سنک اون طقوزنجی حکمداری اولوب ، برنجی فیروزک اوغلی وپلاشک برادری و خلفیدر . ۹۱ : تاریخ میلادیسنده تختہ چیقوب ، (مژدک) نیشاپوری طرفندن اغفال اولغله ، بونک اشتراک اموال وازدواجی مروج مذہب زندقہ سنی قبول ونزوج ایتدیکیمون ، ۹۸ : دہ اسقاط وجبس

اولمش ایسہدہ ، درت سنہ سکرہ ہمشیرہ سنک سعیلہ یکیدن اقماد اولمش ، وروم ایبراطوری آناستاس الہ جزیرہ جہتندہ ایتدیکی محاربہدہ غالب کلش ایسہدہ ، بعدہ (بلیزار) طرفندن مغلوب اولمش ایدی . ۳۶ سنہ حکومت سوروب ، ۳۱ : دہ وفات ایش ؛ واوغلی مشہور نوشیروان عادل خلئی اولمشدر . قبادک قلروی بولمش اولان ممالکدہ بر جوق ابنہ وسائر آثاری واردر . روم تواریخچندہ (قبادس Cabades) اسمیلہ مذکوردر .

قباد خرہ { فارسندہ بر ناحیہ اولوب ، ساسانیانندن قبادہ منسوب ایدی .

قبادیان { بخارا خانلغٹک حصار ایالتندہ وحصارک ۱۲۵ کیلومترہ جنوب غریبسنده اولہرق جیچونہ تابع (کافرنگان) نہری اوزرنده وبونک منصبتدن ۶۰ کیلومترہ یوقاریدہ واقع قضا مرکزی بر قصہ اولوب ، تاجیک واوزبک اہالی الہ مسکونددر . جوارلرنده جوق اییک قوزہ سی جیقار .

قبادق { آناطولیہ کی (قابادوقیہ) خطہ جغرافیہ سنندہ کوریان اسمیدر .

قبارطای { (Kabarda) قافقاس سلسلہ جبالنک وسطی قسمی شمالندہ و (ترک) ایاتنک غرب جنوبی قسمندہ اولہرق سلسلہ مذکورہ صرتیلہ (ترک) مجراسی آرمہ . سنندہ برخطہ اولوب ، البرز جبلنک شرق طرفندہ بولنیور . بو خطہ ۹۸۲۲ مربع کیلو مترہ وسعتندہ اولوب ، بیوک وکوچک قبارطای اسمیلہ ایکی قسمہ منقسمدر . برنجی قسمی قافقاس سلسلہ جبالنک انکرنده واقع اولوب ، طاعلق اولان اراضیسنک وادی وبایرلری ، ترک ایرماغنہ منصب اولقی اوزرہ ، اورادن آقان حسابسر چایلرلہ اروا اولنور ، وارضیسی دنیائک الہ منبت یرلرننددر . کوچک قبارطای ایسہ ترک ایرماغنک ابتدا شمال غربی بہ وبعده شرقہ طوغری اولان جریانندہ تشکیل ایتدیکی زاویہ داخلندہ

اولوب، غربدن شرقه ممتد ایکی صره تپه‌لری وارد، و اراضیسی قورو ویا لکز مرعالفه الوریشلیدر. قبارطای اهاالیسی چرکس اولوب، لسان و سیما و اخلاقجه چرکسلردن فرقلری یوغیسه‌ده، کندیلری اقوام تورانیه‌دن خزرلرک احقادی اولوق و رؤسالی قریشی‌الاصل بولمق ادعاسنده‌درلر. قبار طایک اهاالیسی ۴۷۰۰۰ کشدین عبارت اولوب، ۲۲۳۰۰ ی چرکس، ۱۰۰۰۰ ی تانار و ۷۰۰۰ ی روس، آلمان، یهودی و ساثره‌در. برخیلی وقت قریم خانلرینک تحت حکمنده بولندقدن صکره، روسیه‌نک ضبطنه یکمشلردر. هر نه قدر قبارطای چرکسلری جساتده ساثر همجنسلردن کری قالمیورلر سه‌ده، موقلری مدافعه‌یه اوقدر الوریشلی اولدیفندن، ساثرلردن اول مملکتلری روسیه‌یه الحاق اولمش؛ و اوصره‌ده اکثری ممالک عثمانیه‌یه هجرت ایدوبه طاعلشلردر. قبارطای چرکسلرینک زراعتی میل والفعلری اولوب، چوبانلق اخلاق استقلال پرستانه‌لرینه ده‌ها موافق کلدیکندن، برلری پک منبت اولانلردخی اغنام و خرکله‌لر ایله کزورلر. نشانلیرینی قایمق عادت‌ی الآن اجرا ایدرلر. قبیله‌لرینک خارجنده، یاقه‌یی اله ویرمه‌مک شرطیله، حیوان خرسزلفی عندلرنده معیوب دکلدر.

قباره (Kabara) سودان غربیده نیجرك ساحل شمالیسند و تمبکتونك ۱۰ كيلو متره جنوبنده بر قصبه اولوب، تمبكتونك نهر مذكوره اسكله سیدر.

قباغان (Cabagan) اسپانیه‌یه تابع فیلیپینه جزایرندن (لوسون) جزیره‌سنگ شمال شرقی ساحلنده بر قصبه اولوب، ۱۱۰۰۰ اهاالیسی وارد.

قَبان آذربایجانده تبریز قرینده و تبریز ایله بیلقان آرمسند بر قصبه اولدیفنی یاقوت حموی بیان ایدیور.

قبایي (رکن‌الدین) مشاهیر شعراء ایرانندن (اولوب، عن اصل ماوراءالنهرده‌کی (قبا) شهرندن اولدیفنی حالد، اصفهانیه سیاحتله بدرالدین چاجرمی ایله مشاعره‌ده بولمشلدر.

کندیسی اثرالدین اومانینک شاکردی و پور بهاء جامینک استادیدر. شوو بر ایکی بیت خواجه عزالدین طاهره خطاباً سولش اولدیفنی بر قصیده‌سندندر:

چه شد امسال آخر ای مخدوم
که من رنج دیدم مظلوم
بعد ده سال حق بدین دولت
کشتم از هر مراد دل محروم

قَبْجاطه } اندلسده جیان اعمالندن بر قصبه
} وقلعه اولدیفنی «معجم البلدان» ده مسطوردر.

قَبْذاق } اندلسده قرطبه نواحیسند بر
} قصبه اولدیفنی یاقوت حموی بیان ایدیور.

قبر ابراهیم } فلسطینه‌کی حبرون ونام
} دیکرله خلیل الرحمن قصبه.
سنه ویریلن اسمایدندر. [«حبرون» ماده‌سنه مراجعت بیورله.]

قبره } اندلسده قرطبه اعمالنه متصل منبت
} و معصودار بریر اولوب، بر خیلی نواحی و معصوم‌لری حاوی اولدیفنی جغرافیون عرب آثارنده مذکوردر.

قبریس } و عربجه قبرس (Chypre) (Κύπρος) بحر سفیدک اک بیوک
آطه‌لردن اولوب، بحر مذکورک منهای شرقنده و آناتولی ایله شام ساحلی قارشیسند واقع اولدیفنی حالد، آناتولی‌یه ملحق عد اولنور. ساحل شمالیسی آناتولینک ایچ ایل ساحلندن ۷۵ واک شرقی نقطه‌سی شام ساحلندن ۹۳ کیلومتره‌مک مسافده واقعدر. غرب جنوبیدن شرق شمالیه طوغری غیر منتظم بر مستطیل صورتنده ممتد اولوب، منهای شرقی شمالیسی اوزون و طار بر شیه جزیره صورتنده اسکندرون کورفرینه طوغری اوزانیر. بو شیه جزیره‌نک اوجسده اولان (آی آندریا) برونی ۳۲°۱۵′۴۲″ عرض شمالی ایله ۳۰°۴۲′۱۸″ عرض شرقی، اک غربی نقطه‌سی اولان ایفاتیو طول شرقیده، اک جنوبی نقطه‌سی اولان (غاوانه) برونی ۳۵°۶′۳۰″ عرض شمالی ایله ۲۹°۵۳′ طول شرقیده، اک جنوبی نقطه‌سی اولان (غوانه) برونی ۳۴°۲۰′۱۸″ عرض شمالی ایله ۳۰°۴۲′ طول شرقیده واقعدر. مذکور ایفاتیو پروندن

آی آندریا برونه قدر اولان طول اعظمی قوش
اوجنی حسابله ۲۲۰ کیلومتره ووسطرلنده اکی
۶۰ ایل ۸۰ کیلومتره آره‌سندهدر . مساحت
سطحیه‌سی ۹۶۱۰ مربع کیلومتره اولوب ،
۲۹۲۹۱ اهالیسی وارددر .

قبریس جزیره‌سنده ایکی طاقم طاغیر وارددر .
بری واک بیوکی جنوب غربی جهتده اولوب ،
آطه‌نک اورتولرینه وشرق طرفه قدر اتکلی
وشبه‌لری اوزانیر . بوکا (اولیپ) نامی وریلوب ،
اک یوکسک درومسی (تروآدوس) اسمیله ۱۸۸۵
وبر تخمینده ۲۰۰۸ متره ارتفاعدهدر . دیگر
جزیره‌نک ساحل شمالیسی بونجه (آی آندریا)
برونه قدر ممتد اولوب ، بونک ارتفاعی ۷۰۷
متره‌نی تجاوز ایتیور . بو ایکی صره طاغیرلک
آره‌سندهدر جزیره‌نک اورتولرینه شرقدن غربه
کنیش براووه ممتد اولور ، که وقتله بتونی برتک
نارله کبی سراسر مزروع اولوب ، دنیانک
ذخیره‌سی حاصل ایتکده بولنش ایکن ، شمعی
قشین چامور ویاژین توز دریاسی کسابلوب ، قسم
اعظمی دیکن وچالیدن بشقه برشی حاصل ایتز .
اولیبوس طاغیرلنک جنوبی اتکلی آلتندهدر سواحل
جنوبیه‌یه طوغری ممتد اولان اووه‌لر دخی هان
بو حالدهدر . اک بیوک نه‌ری اولیبوس طاغیرلک
شمالی اتکلیندن اینه‌رک ، مرکزلی اولان لفقوشه
شهری اینچندن مرور ، و مذکور اووه‌نی شق
ایتکدن صکره ، ساحل شرقیده ماغوسه‌نک
اوست طرفنده دیکزه منصب اولور . جبال
مذکوره‌نک شمال غربی و جنوبی اتکلیندن دخی
برچوق نهرلر آثار . بوانه‌رک هیچ بری سیر
سفاش صالح اولوب ، اکثرینک صولری تخرندن
آشانی ایندجه آزالیر .

قبریسک هواسی عمومیت اوزره صیحاق
اولوب ، علی الخصوص اولیبوس طاغیرلنک
جنوبنده کی برل ، لدوسه و شام و مصردن کلن
صیحاق روزکارلر معروض اولدیفندن ، ده
صیقاقدر . جبال مذکوره‌نک شمال مانله‌سی ایسه
پورازه معروض اولدیفندن ، هواسی سریندر .
بو جهنک اورمانلری دخی زیاده‌جهدر . هر نه‌قدر
تخرین نایدن شباطه قدر قبریجه یاغور موسی

حکم سوربورسده ، قورالقی چوق دفعه آطه‌یه
مسلط اولوب ، چکرکه دخی اکارفاقت ایدر .
قبریسک هر نوع محصولاته استعدادی اولوب ،
آنحقی اهاالیسنک وسعت اراضی‌یه نسبت آزلنی
واورمانلرینک اتلافی اسکی منتلکده خلل
کتیرمشدر . مع هذا طوبراغنک استعدادی و مصر
و شام و آناتولی آره‌سندهدر موقع و وضعیتی جهتله
جزئی برهمنه‌یه اسکی حاله ارجاعی ممکندر .
حبوبات متنوعه‌دن بشقه قبریسده پاموق ، زیتون ،
خروب ، اوزوم ، کسوک بویا و میوه و سبزه‌لرک
انواعی یتیشیر . میوه‌لرینک لذتی و چیمکلیرنک رنگ
وقوقوسی پک کوزلدر . اوزومدن پایلان شرابلر
اسکیدن بری دنیانک هر طرفنده شهرت بولمشدر .
باقر معدنی چوق اولوب ، جزیره‌نک اسمی دخی
بو معدنه دلالت ایدر . آلتون ، دمیر ، توتیا
معدنلری و طاغیرلده ذی قیمت احجار دخی وقتله
کثرتله چیقاردی . شمعی هبسی متروکدر .
اسکیدن قوبولری چوق اولوب ، کلیتی بیانی
چیمقده ایکن ، شمعیکی حالده حیوانات اهلیه‌سی
آز اولوب ، یالکز استرلی ایری و قوتلیدر .
بعض طاغیرلده بیانی طوموز ایل قره‌جه سیرک
اوله‌رق بولنیور .

اهالیسنک ثلاثی خرسیتیان و برثنی اسلام
اولوب ، خرسیتیانلری اکثریت اوزره روم
و مسلمانلری ترکدر . بناءً علیه جزیره‌ده ایکی لسان
سویلنوب ، روملرکده چوغی ترکیه و مسلمانلرک
بعضیسی روجه بیلیرلر . معموریتی زمانلرنده یعنی
ازمنه قدیمده قبریسک ایکی ملیوندن زیاده
اهالیسی اولدیفنی محقق اولوب ، اهل صلیب
محارباتی اثناسنده دخی نفوسی ۶۰۰۰۰۰ دن
آشانی دکلدی . بعده ۱۰۸۰۰۰ مقدارینه‌دک
تنزل ایتیش ايسه‌ده ، بو صوک زمانلرنده ینه
تزیاده باشلاوبوب ، بونک همان ایکی مثله بالغ
اولمشدر .

قبریسک اک بیوک قصبه‌سی و مرکزلی
وسطرلنده بولنان لفقوشه (ویانیقوسیه) قصبه‌سی
اولوب ، سواحلنده برقاچ قصبه واسکله‌سی وار
ایسه‌ده ، هیچ برینک صاغلام وواسع لیانی یوقدر .
شمعیکی حالده اسکله‌سی جنوب شرقی ساحلنده واقع

جلوس سلطان عبدالمجید خانیده درسمادته عودت
ایده رک، میرالایقله طوئخانه به مأمور اولش؛
وبرمدت صکره میرالایقله طوئخانه مجلسی وبعده
دارشورای عسکری مجلسنه نصب، و برآره لق
عسا کر ردیفه جمی ایچون سینوب و آقره
و قسطمونی جهلرینه اعزام اولنشدی. ۱۲۵۹
تاریخنده لسان آشنا وامور اداره به واقف اولسی
حسیله ملکینه نقلنه لزوم کوریلرک، رتبه سی
میرالایقله تحویل ایله، عکا محافظتیه، بعده قدس
شریف متصرفلته نصب، و ۱۲۶۲ ده رتبه سی
میر میرانلقه ترفیع اولنشدی. ۱۲۶۳ ده بلفراد
محافظی، و ۶۴ ده ترحاله متصرفی اولمش ایسه ده،
بو ایکنجی مأموریتیه متهی عزیمت ایکن، رتبه
سامیه وزارتله لوندرو سفارته نصب اولنهرق،
اوراده ایکن، تبسیدل ایدن فلنک قرالنی تبریکه
دخی مأمور اولمشیدی. ۱۲۶۷ ده مأذوناً
درسمادته کلوب، ظهور ایدن حادثه بی باصدیرمق
اوزره، حلب والیکنه نصب اولنش؛ وبعده
کرید والیکنه نصب اولنقی اوزره، درسمادته
دعوت اولندقدته، بو منصب جدیددن استعفا
ایدوب، عربستان اردوی همایونی مشیرلکنه
نصبه مسلک قدیمه ارجاع اولنش؛ و ۶۹ ده
ادرنه والیکنه تحویل مأموریت ایدوب، ۱۲۷۰ ده
قیودان دریا اولمش؛ وینه اوسنه مسند صدارت
عظمایه یکمشدر. آلتی آئی بو مقامده قالدقدن
صکره، عزل اولنهرق، ۱۲۷۱ ده مجلس عالی
تنظیمات ریاستنه نصب اولنش؛ و روسیه محاربه سی
عقبنده صدر اعظم بولنان عالی پاشانک مرخص
صفیله پارس قونفره سنه عزیمتده قائممقاملق
ایتش؛ وبعده المصلحه روسیه ایمراطور جدیدینی
تبریک ایچون پترسبورغه اعزام اولنهرق،
۱۲۷۳ ده مجالس عالییه و ۷۴ ده ثانیاً مجلس
تنظیمات ریاستنه، و ۱۲۷۵ ده ثانیاً مقام
قیودانییه تعیین اولنش؛ وینه او سنه عزل ایله
مجالس عالییه مأمور اولمش، و برمدت دخی معزول
قالش ایدی. ۱۲۷۶ ده ثانیاً صدراعظم اولوب،
ایکی آئی ایله سکرکون صکره عزل، وینه سنه
مذکوره ده ثالثاً مسند صدارت عظمی عهده سنه

تقویض اولنش؛ وروم ایلی جهته تفتیشه چیقوب،
بو قطعه نک اکثر جهلرینی دور ایله سلائیکندن بحراً
عودت ایتمش؛ و ۱۲۷۷ ده وقوع بولان جلوس
عبدالعزیز خانیده مسند صدارته ابقا بیوریلهرق،
۱۲۷۸ ده عزل، وادرنه والیکنه نصب اولنوب،
اوج سنه اوراده قالدقدن صکره، درسمادته
عودتله، مستوفی معاشله برمدت قوناغنده استراحت
ایتمش؛ و ۱۲۸۲ ده مجلس خاص وکلایه وبعده
مجلس عالی خزان ریاستنه، و ۸۳ ده مجلس
والای احکام عدلیه ریاستنه نصب بیورلمش؛
و ۱۲۸ ده وفات ایدوب، سلطان محمود خان
ترتبه سی جوارنده دفن اولنشدرو. شوکت پاشا
اسمیه خیرالمف بر اوغلی واریدی، که فریقک
رتبه سنه نائل اولوب، اشقودره والیسی ایکن،
نهرده مفروقاً وفات ایتمشدر.

قبط } یاخود قفط (Coptes) لسان
عربیده اسم جمع اولوب، مغردینه
قبطی و قفطی دینیر. مصرک اهالی قدیمه سنه
وبونلرک بقیه سی اولهرق مصرده ایوم خرستیان
دیننده قالمش اولان بر صنف اهالییه ویریلن
اسم اولوب، بو اسمک خطه مصریه یونانیلر
ورومالیر طرفندن ویریلن (اکویت) یاخود
(اغویت) اسمیه مشابهت و مناسبتی میدانده در.
اسکی مصریلرک کندی کندیلرینه ویردکلری اسم
بجهولز ایسه ده، یونانیلرله رومالیرلر مذکور اسمی
کندیلرندن ایشتمش اوله جقلری کبی، عربلر دخی
اشبو (قبط) ویا (قفط) اسمنی اولردن اخذ
ایتمش اوله قملرنده شبهه اولدیفندن، اسکی
مصریلرک کندی قوملرینه ویردکلری اسمک ده
بلکه جزئی بر تلفظ فرقیله بوندن عبارت اوله جفی
آ کلاشیلور. قبط قومی یعنی اسکی مصریلر ام
سامیه دن اولوب، لسانلرینک عربی و سریانی و سائر
السنة سامیه ایله مشابهت و مقارنتی آشکاردر.
بناء علیه، عمومیت اوزره ام سامیه حفته پیدا
ایتمدیکمز فکر مخصوصی بوراده دخی تکرار
ایله، قبطیلرک دخی پک اسکی بر زمانده جزیره
العربدن نیل وادیسنه یکمش اوله جقلرینی انتزام
ایدرزه لسان قبطی سائر السنة سامیه نک برلرینه
اولدقلری قدر بو لسانلره قریب اولیبوب،

آرمه زنده کی فرقك زياده جه اولى ايسه يا قبطيلرك
ساثر اسم ساميه دن آيرلدقلى وتعبير آخرله
جزيره العرب دن هجرت ايتدكلى زمانك پك اسكى
اولمندن، وياخود بونلرك وادى نيله بولدقلى
اهالى قديمه ايله اختلاط ايدرك اونلرك لساندن
دخى استماره ايتش اولمزدن ايلرى كلسه
كركدرد . ساميونك وروددن اول مصرده
بولنش اولان قوم قديمك اقوام بربريه دن اولى
دخى محملدرد . قبطيلرك تا يترك ضبط ايدمهديكى
پك اسكى برزمانده بردن يا قافله قافله اوله رق واقع
اولان هجرت ابتدائيه لزدن صكره بو هجرت ايكي
دفعه ده تكرر ايتشدرد كه بونلرك برنجيسى مصر
قديم تاريخنده (هيكسوس) اسميله ياد اولسان
ومصرده حكومتى ضبط ايدن عرب فاتحلىريك
دخولى، وايكنجهيسى ظهور اسلامى متعاقب مصرك
عربلر طرفدن فتح واستيلاسيه آز مدت ظرفنده
هان بستيون عربلشمسيدر . معلوم اولان بوايكي
هجرت واستيلا تاريخك ضبط ايدمهديكى پك اسكى
بر هجرت قديمه نك وقوعه دخى مثال وشاهد عد
اولنه رق ، قبطيلرك جزيره العرب دن وادى نيله
پشمش اوله جقلرينه حكم ائمه مضرى انتاج ايدبور .
هر حالده ، مصرك ممالك اسلاميه دائره سنه
دخولى صره سنده واوفى متعاقب ادوارده جزيره
العرب دن مصره هجرت ايدن خلق او قدر چو غلش،
كه اسكى مصريلر بونلرك ايچنده محو اولوب، ذاتا
بونلر دخى دين اسلامى قبول ايتكله ، يينلرنده
حائل قالميدندن ، آز مدت ظرفنده هان بتيون
اهالى مصر عربلشوب ، يالكز خريستيان ديننده
ثبات ايدنلر لسان قديملىرى محافظه ايتكله، قبط اسمى
بونلره منحصر قالمشدر . آنجق مرور زمانله بونلر
دخى، اقليتلى جهيله، لسانلى اونودوب، بو
كونكى كونده جلهسى عربجه تكلم ايتكده ،
ويالكز معابده رؤساء روحانيه لى لسان قبطى
استعمال ايتكده درلر . بولسانك آثار عتيقه ده
كوريلن اسكى مصريلر لساندن چوق فرق
اولمدينى محققدر . مصرده اليوم موجود قبطيلرك
مقدارى ياريم مليوندن آز اولوب ، بونلرك ده
ساثر مصريلردن فرقلى آنجق مذهب مغايرتيدرد .
مملكتزده چنگاهلره قبطى اسمى وىرلسى ايسه

آنجق بونلرك وطن اصليلرى اولان هنددن بو
طرفلره هجرتلرنده مصردن يكجه ليله مصرلى ظن
اولمزلدن ايلرى كلوب، آوروپانك جنوب وغرب
جهتلرنده دخى بو معنايه دلالت ايدر اسملره ياد
اولمقده درلر .

قبط } [« قبط » ماده سنه مراجعت
بيوريه .]

قبق } عرب جغرافيونك قافقاس سلسله
جباله ويردكلى اسمدر . هرنه قدر
(قاف) اسمى عن اصل بو سلسله به مخصوص
اولوب ، (قافقاس) اسمى دخى بوندن مأخوذ
ايسه ده ، كوه قاف حقنده پك چوق خرافات
تداول ايتديكندن، ارباب فن بواسمدن تباعدله،
يونانيدن تحريفاً (قبق) اسمى استعماله مجبور
اولمزلردر .

قبلاء قآن } ملوك جنكيزيه نك بشچيسى
وچنده حكومت سورن

سلاله جنكيزيه نك برنجيسى اولوب ، تولى خانك
اوغلى وجنكيز خانك تورونيدرد . برادري منكوفا
آلك فرمانيله مغلستان وخطا وختن حاكمى اولوب،
۶۵۸ تاريخ هجري سنده برادرينك وقوع وفاتى
خبر آلبجه، تخت سلطنته جلوس، و كليتلى بر
عسكرله چينك اوزرينه هجوم ايدوب، بر سنه
ظرفنده چينك قسم شماليسى ضبط ايله پكينده
تخت نشين اولمش؛ وبعده تدريجاً جنوبه طوغرى
توسيع فتوحانله، يكرمى سنه ظرفنده بتون چين
وقوره ي وهند چيني يى تحت اطاعته آلمش؛
وممالكنى مالاقه بوغازدن آناطولىه قدر توسيع
ايدرك، هندستان وجزيره العرب دن بشقه هان
بتون آسيا قطعه سنى ضبط ايتش ايدى . آسباى
غريبيده يعنى ايران جهتنده حكم سورن برادري
هلاكو خان دخى بونك حكمى آلنده اولوب،
فرمانيله حركت ايدردى . اوتوز بش سنه حكومت
سوردكدن صكره، ۶۹۳ تاريخنده وفات ايتشدرد .
بوندن صكره هلاكو خان نسلى آسباى غريبيده
كسب استقلال ايدوب، ايلخانيان دولتى تشكيل
ايتدكلى كې، قبلاء قآن نسلى دخى يالكز چين
ومغلستانده حكم سورمشدر . ملوك ايلخانيه
مدنيت اسلاميه به محكوم اولوب، طاقت دين اسلامى
دخى قبول ايتدكلى كې، قبلاء قآن واولاد

معتزك والده سیدر. كمال حسندن طولانی، تسمیه
بالتقیض اوله رق، خلیفه مشارالیه جانبندن قیمه
تسمیه اولنشدی. اوغلی خلیفه آقچیه لزوم
کورلکله، صاحبه ترجمه دن استعراض ایتك
ایستش، ومومی الهانك کلیتلی اموال ونقودی
اولدینی حالدیه، امساك ایلشدر. کندیس ی برمدت
مکده اقامت، وبعده ساهرایه عودت ایده رك،
۲۶۴ تاریخده اوراده وفات ایتشدر.

قبر } وقبره — (Cabires, Cabira)
[«کبر» و «کبره» ماده لرینه
مراجعت بیوریله.]

قچاق } ترك اقوامندن برقوم اولوب،
{ عن اصل اورال سلسله جبالیه
وولغا مجراسی آره لرنده ساکن بولنش اولدینندن،
اورالرینه یعنی روسیه نك شرق جنوبی جهتلرینه
(دشت قچاق) نامی ویرلشدی. بوقوم تبدلات
وتحولات سیاسیهد سائر اقوامله قاریشمش،
وهرطرفه طاعلش اولغله، الیوم سیریه نك غرب
جنوبی جهتلرنده قیرقیزل میاننده وخیوه وبخارا
وخوقند خانقلرنده بعض قبائلی بولمقده در.

قچاق } (دشت —) ماده آفنده بیان
{ اولدینی اوزره عن اصل
روسیه نك جنوب شرقینده اورال سلسله جبالیه
وولغا مجراسی آره سنده اولان یرلره ویریلن اسم
اولوب، چنکیز خان اورالینی ضبط ایتدیکنده،
اداره سنی اکبر اولادی اولان جوجی خانه
ویرمشدی. مومی الیه وبعده اولاد واحفادی
شمال وغربه طوغری توسیع حدودله روسیه نك
برخیلی یرلرینی ضبط ایده رك، (دشت قچاق)
دولتی تشکیل ایتشدری، که قیلا قآندن سکره
کسب استقلال ایتشدی. بودوات اون بشخی قرن
میلادی واسطنده جوجی خانك احفادی بیننده
مقاسمه اولنوب، بش خانلق وجوده کلشیدی :
برنجیسی نفس قچاق خانلنی، که اورال الیه وولغا
آره سنده اولوب، مرکزی وولغا اوزرنده کی
(سرای) شهری ایدی؛ ایکنجیسی قزان
خانلقی، که بوتك شمالنده اولوب، مرکزی قزان

واحفادی دخی چنیلیرك مدینتنه تابع اولوب،
هرایکی طرف مفولاق خوشونتندن قورتلشدردی.
علی الخصوص قیلا قآن چین ممالك واسعه سیله
ممالك اسلامیه نك اکثرینه حکم فرما اولق
مناسبتیه، ممالك اسلامیهدن برچوق علما وارباب
فنده آلوب چینه کونورمکله، چینده علوم
وفنونك انتشار وترقیسنه خدمت ایتشدر.

قبکه } بحرخرک ساحل شمالینده وشروان
{ الیه داغستان آره سنده بولنان دربند
قربنده برمدینه قدیمه اولوب، نوشروانك پدری
قبادك بنا کرده سی اولدینی مظنوندر.

قبکه } مدینه منوره الیه ینبع آره سنده کی
{ سراه سلسله جبالنك مدینه جهتنده کی
مائلسنه ویریلن اسمدر.

قبولی } اونجی قرن هجری عثمانلی شعرا-
{ سندن ایکی ذاتك مخلصیدر :
برنجیسی سروزی اولوب، طریق علمه سالک
ایدی. شوییت اونکدر :

واری برعاشق دروننده غمکه داغی یوق
دوستم ارباب عشقك ایچلرنده صاغی یوق

— ایکنجیسی کوتاهیله اولوب، بودخی
طریق علمه سالک ایدی. شوییت اونکدر :

یوقدر کنشه اوغزه سی خونیده بنده ر
شاهم صوج اولدورنده دکلدر اولنده در

قبولی } ایران شعرا سندن اولوب، فقیر
{ برآدم ایدی. بر اقشام بعض
احباسنه «بن یارین اوله حکم، تجهیز وتکفین
ایچون آقچیه یوقدر، صباح کلک، دیوان اشعاری
آلوب، امیرعلیشیر نوابیه کوتورک، بنی سادات
مهاوستانه دفن ایتدیرمی حقنده کی رجای تبلیغ
ایلك «دیش؛ وحقیقه ایرتی کون کندیسینی
اولو بولوب، دیوانتی، وصیتی اوزره، مشار الیه
علیشیر نوابیه کوتوردکارنده، آچیلوب، شو
مقطعه تصادف اولنش :

اگر قبول تو کردم قبولی ام ورنه
بهر دیکون چومن ناقبول نتوان یافت

قیحه } خلفاء عباسیه دن متوکلک رومیه
{ برجاریه ام الولدی اولوب، اوغلی

شهری ایدی؛ اوچنجیسی اژدرهان خانلی، که وولغا ایله دون ایرماقلری و قافقاس سلسله جبال آره سنده ممتد اولوردی؛ دردنچیسی نوغای خانلی، که دون ایله دنستر مجرالی آره سنده وقره دگیرله آراق دگیری سواحلنده ایدی؛ بشنجیسی قریم خانلی، که قریم شبه جزیره سندن عبارت ایدی. جوجی خاڭ احفادی وعسکر وتوابلری وقتیه دین اسلاهی قبول ایتش اولدقلرندن، بوخانقلر حکومات اسلامیه دن معدود ایدی. آنجق بوبش خانلق پینده رقابت و نفاق ومخاصمات اکسک اولمیفندن، روسیه برنسلری بوتفرقه دن بالاسفاده، کندیلرینی ایکیده برده تاتارلرک پایمال خیولی اولقدن قورتاردقدن صکره، بو خانلرک بهضریله برلشهرک، دیگرلرینی محو ایتمکه چالیشمش؛ و بو وجهله برر برر جمله سنک وجود لرینی قالدیردرق، مملکتلرینی روسیه دولته الحاق ایتشلردر. اولا روسیه چاری اوچنجی ایوان نوغای خانیه برلشهرک، مجرد نوغایلرک امدادیه ۱۴۸۱ تاریخ میلادیسنده قیچاق خانلقی محما ایتشدرد. اوندن اول ۱۴۷۴ قریم خانی روسیه یه جزیه کذار اولمش ایسه ده، متعاقباً دولت عثمانیه. نك تحت حمایه وتابمیتنه کیرمکه بو جزیه دن قور. تلمشدی. قزان خانلی ۱۵۵۲ تاریخنده واژدر. هان خانلی دخی ایکی سنه صکره روسیه یه الحاق اولمشدر. نوغای خانلی اون سسکزنجی قرن میلادیده وقریم خانانی دخی اونی متعاقب ۱۷۸۴ ده روسیه ممالکنه ضم اولنهرق، بو وجهله دشت قیچاق دولت چنکیزییه یی واوندن متفرع اولان روسیه اسلام خانقلری منقرض اولمشلردر. آنجق بو خانلرک حکم سورمش اولدقلری یرلرک ایوم اهابیسنک قسم کلیسی مسلم وترکردر.

قیلان کرای } قریم خانلرندن ایکی ذانک
اسمیدر:

برنجیسی الحاج سلیم کرای خانک اوغلی اولوب، پدری ردوسده منی ایکن، ۱۰۹۱ تاریخنده جزیره مذکورده دنیا به کلش؛ و پدرینک دردنجی دفعه خانلقنده نورالدینک وغازی کرای خانک زماننده قلقالیق منصبه نائل اولمشیدی. ۱۱۱۸ ده قریم خانلقنه نصب اولنهرق، بر سنه

ایله اون آیی خاڭ ایتدکن صکره، قبار طای چراکه سنه مغلوب اولسی اوزرینه، ۱۱۲۰ تا. ریخنده عزل ایله، ردوسه نفی اولمش؛ و ۱۱۲۵ ده دولت کرای خاندن صکره ثانیاً قریم خانی اولوب، خوتین قلعه سی انشاسنه مأمور، وبعده نجه سفرینه دعوت اولمش ایکن، بلفراده وصول اردوی هاپونک مشایه عردتنه تصادف ایتسیله، بوکیکسی موجب عزلی اولمش؛ و بو وجهله بو دفعه دخی اوج سنه سکز آیی خانلق ایتدکن صکره، ۱۱۲۸ ده کلیولیده نقامته مأمور، وبعده چفتلکندنه ومؤخرأ برروسده اسکانه مأذون اولمشیدی. ۱۱۴۳ ده ظهور ایدن فتنه اوزرینه رأیندن استفاده اولنقی اوزره، دارالسعاده آغایی بشیر آغانک دلاتیله، درسعاده جلب اولنهرق، تشکیل اشقیاً خصوصنده خدمتی کور. لمکه، سنه مذکورده ثالثاً مسند خانیه اعاده اولنهرق، بودفعه دخی آانی سنه خانلق ایتدکن صکره، روسلرک قریمه تجاویزه مملکتی احراق وتخریب ایتلری اوزرینه، کندیس ی علث تقریسه مبتلا اولدیفندن، رکوب وتزوله مقتدر برینک مسند خانیده پولمسنه لزوم کوریلهرک، ۱۱۴۹ ده عزل ایله، ساقز جزیره سنده اقامته مأمور اولمش؛ و بر آره لقی منفاسی کلیسولی یه تحویل اولنوب، تکرار ساقزه اعاده اولمش؛ و ۱۱۵۱ ده عفو اولمش ایسه ده، فرمانک وصولندن اول اوراده وفات ایدوب، وصیتی اوزره چشمه ده دفن اولمشدر.

— ایکنجیسی برنجینک تورونی وسایم کرای خان ثانینک اوغلی اولوب، آرسلان کرای وقریم کرای خانلرک دفعه ثانیه لرنده نورالدینک مسندنده بولمش؛ و ۱۱۸۳ ده قریم خانلقنه نصب اولمش؛ وروسیه سفری هنکامی اولغله، عساکر تامارله بو جاغه یعنی بسارابییه کیدهرک، مقاومت جهه وغیرت ایتش ایسه ده، دشمنک کثرتنه منی انهمزه دوچار اولوب، بندر وکلای قلعه لری روسیه لینک الینه کچمش؛ و اوجانبیدن مدافعه ممکن اولمیه. جغنی درک ایله، اوزی جانبینه الفار ایله، قریمه وصولنده روسلرک معیتده بولنان قالموق طاقه سی

بایلوب، کوپرنیک اطرافه تدریجاً قوملر بریکمکه، آطه قرهیه کسب ارتباط ایتشد. اتمندن دخی آکلاشلدینی اوزره، بوشه جزیره طاغلی اولوب، اتکلی طاغله مستوردر، واردکده کلیتی شراب وراق پاییلر .

قتاده { صحابه دن بر قاج ذتک اسمی اولوب، الک معروفی (ابو عمرو قتاده بن النعمان الانصاری الاوسی الظفری) در، که والده سی طرفندن ابو سعید الحدریک برادری اولوب، عقبه و بدر واحد غزالنده و سائر غزواتده حاضر بولمش ؛ واحد محاربه سنده بر کوزی مجروح اولوب، یناغی اوزرینه دوشمش ایکن، جانب نیودن ید مبارکله یرینه وضع بیوریلر، دیکرندن فرق اولمیه جق صورتده التیام پذیر اولمشدی . فضلاء صحابه دن اولوب، فتح مکه کوفی بنی ظفر رایتی حامل ایدی . ۲۳ تاریخنده ۶۵ یاشنده مدینه منوره ده ارتحال ایدوب، جنازه نمازینی فاروق اعظم (رضه) قیلشدر . برخیلی احادیث شریفه نک راویسیدر . مشاهیر محدثین و نسایندن حاصم بن عمرو بن قتاده بوذاک تورونیدر .

قتاده الکمه { (ابو الخطاب — بن دطامه الدوسی) کبار تابعیندن اولوب، علم انسابده و حدیث و اشعار و اخبار عربده عصرینک فریدی ایدی . هجرت نبویه نک ۶۰ نجی سالنده طوغوب، بهره ده یاشامش ؛ و ۱۷۷ تاریخنده واسطده وفات ایتشدر .

قتاغان { اوزبک قومنک بر شعبه سی اولوب، قندوز و بلخ جهلرنده و بخارا خانلرک بعض طرفلرنده ساکندرلر . سیملری تمایله مغول عرقنه موافق اولوب، لسان ترکی ایله متکلم و سنی المذهبدرلر . زراعت و تجارتله اشتغال ایدرلر . مقدارلری ۲۲۰۰۰۰ کشتی قدر تخمین اولیور .

قتاغوم (Katagoum) سودان وسطیده (سوقوتو اداره زنجیه سنه تابع بر کوچک حکومتک مرکزی مستحکم بر قصبه اولوب . (قانو) نک ۲۱۶ کیلومتره شرق شمالیسنده و بورنو حدودی قریبده واقع و ۸۰۰۰ اهالی بی جامعدر .

شریقی و قوبان طرفه اصرار ایتکه چالیشمده ایکن، روایتیه کوره مصارف سفریه اوله رق او صرمده اعطاسی ممکن اولمیه جق مبالغه کیه طلبنده بولندیفندن طولای، ۱۱۸۴ ده عزل ودرسماده جلب اوله رق، چفتلکننده اقامته مأذون اولمش ؛ بر سنه صکره، ۳۲ یاشنده ایکن، اوراده طاعوندن وفات ایتشدر . خانقی مدنی اون بر آیدر .

قبان مصطفی پاشا { سلطان محمدخان رابع دوری رجا . لندن اولوب، مجارستان محاربه سنده کوستردیکی غیرت و شجاعت اوزرینه، صدراعظم کوپرلی احمد فاضل پاشانک همشیره سی کندیسنه تزویج اولمش ؛ ودرسماده عودتسده ۱۰۷۶ تاریخنده قبودان دریا اولوب، دونغای همایونله کرید صولرینه عزیمتله، طول مدت وندیک و سائر آوروپا دولی دونغالریله حرب ایدرک، بر قاج کچی و بر چوق اسرا طومش ؛ و حایه وقتیه و سائر قلاعک فتحه کلی یاردیمی اولمشدی . اوایله مهم برزمانده آلتی سنه نی متجاوز مدت مسند قبودانیده قالب، بعده اردوی همایونله لهستان سفرینه کیدرک، قریم خانیله برابر لمبرغک فتحه مرفق اولمش ؛ و ختام سفرده دیار بکر و البکنه نصب اولمشدی . ۱۰۸۳ ده روسیه محاربه سنده بولنوب، کلیتی دشمن عسکرینه قارشی تصادف ایتکله، بر قاج یرندن مجروح اولمش ؛ و ۱۰۹۰ تاریخنده نانیاً قبودان دریا اولوب، بر سنه صکره دونغا ایله کزیمکده ایکن، از میرده وفات ایتشدر .

قبو طاغی { مرمه دکیزینک ساحل بر برزخله مربوط بر شبه جزیره اولوب، مرمه جزیره سنک جنوب شرقی جهتده اردک ایله باندیره کورفزلری آره سنده ممتد اولور . جنوب غربی ساحلده اردک قصبه سی و برزخنک بر آز جنوبسده (کیزیک) شهر قدیم مشهورینک خرابه لری اوزرنده (ایدنجک) قریه سی بولنیور . زمان قدیمده مذکور برزخ آجیق یعنی بوغاز اولوب، (کیزیک) تسمیه اولنان بوشه جزیره آطه حالنده ایدی . بعده بوغازده بر کوپری

قتالی { (محمود پهلوان) مشاهیر شعراء
ایراندن اولوب، خوارزمده کی
(اورکچ) قصبه سندن ایدی. اوائل حالنده
پهلوانقله وقوه بازوسيله مقضر اولوب، بعده
طریق تصوفه سلوکه، ریاضته قویلهرق، ضعف
بدن استحصالی قیدینه دوشمشیدی. «کنز الحقایق»
عنوانیله بر مثنویسی وارد. شو رباعی جله
اشعارنددر.

کر مرد دهی بره باید داشت
خودرانکه از هزارچه باید داشت
درخانه دوستان چو محرم کشف
دست ودل و دیده رانکه باید داشت

قترین { (Käterini) سلانیک ولایت
وسنجاغنده و سلانیک کورفرینک
ساحل غربیسی قریبده اوله رق سلانیک ۵۰ کیلومتره
جنوب غریبسنده اولیموس طاغنگ اتکننده وساحلدر
۵۰ کیلومتره ایچریده قضا مرکز بر قصبه اولوب،
۳۰۰۰ اهالیسی، ۲ جامع شرینی، ۲ کلیسای،
بر اسلام وایکی روم مکتب ابتدائیی، ۲۵۶
دکان ومغازه سی، قشله سی وعسکری خسته خانه سی
وارد. — قترین قضای سلانیک ولایتک منتهای
غرب جنوبیسنده اولوب، شرقاً سلانیک کورفریله،
شمالاً نفس سلانیک وقره قریه قضا لرله، غرباً
مناستر ولایتک سرفیجه سنجاغیله، جنوباً دخی
حدود یونانیه ایله محدود اولدینی حالده، کلندر
ولنجوز ناحیه لرله برابر ۷۲ قریه یی جامعدر. قسم
اعظمی اولیموس طاغنگ اتکری ضبط ایتمکه،
اراضیسی عمومیت اوزره طاغلق اولوب، یالکز
ساحله قریب یرلری اووه در. کوسم نهری حدود
جنوبیه سنی تحدید ایدوب، اولیموسدن اینی بر
چوق کوچک چاپلر دخی طوغریدن طوغرییه
دکیزه دوکیلور. قسم جنوبیسنده طاغ اتکری
ساحله قدر اورمانلرله مستوردر. محصولاتی حبو-
بات متنوعه ایله میوه وسبزه لک انواعندن عبارتدر.
باغلی چوق اولوب، خیلی شراب اخراج اولنور.
طوت آفاجلری ده تکثیر اولنوب، اییک قوزه سی
چیقاریلیر. اغنام وسائر حیواناتی ده زیاده جه در.
اهالیسی ۴۰۰۰ راده لرده اولوب، قسم
اعظمی روم وقصوری ملدر. قضاک واردات
سنویه سی ۲۵۰۰۰ ایرانی مجاوزدر.

قتسیاس { (Ctésias) یونان قدیم اطبا.
سندن واسقلیوس فاملیاسندن
اولوب، آناتولی ساحلنده کی (قنیده) شهر
قدیمده دنیاه کش؛ وقیل المیلاد ۴۱۶ تاریخلرنده
ایرانه کیده رک، اون یدی سنه آردشیر بهن
درازدستک خدمت طبابتنده بولنش؛ وعودتنده
ایران وهندک تاریخی یازمش ایدی. بو تاریخنک
یالکز بعض قسملری موجوددر.

قتسیبیوس { (Ctésibius) یونان قدیمک
جرا فقال مشاهیر علماسندن
اولوب، قبل المیلاد ۱۳۰ تاریخلرنده اسکندریه ده
یاشامش؛ والیوم مستعمل اولان طلومه اصولیه
دیگر بعض ماکینه لری ایجاد ایتش ایدی. (هرون)ک
استادی وبکده بدریدر.

قتسیفون { یاخود اکتسیفون (Ctésiphon)
[«طیسیفون» ماده سنه مراجعت
بیوریه .]

قتلغ خان { «براق حاجب» ماده سنه
[مراجعت بیوریه .]

قتلغ نکار خانم { جنکیز خان سلاله -
سندن محمود خانک
همشیره سی ومغولستان حکمداری یونس خانک قیزی
اولوب، سلاله تیموریه دن عمر شیخ میرزاک
زوجه سی ودهلیده حکومت سورن بار شاهک
والده سیدر. ۹۱۱ تاریخسنده کابله وفات
ایتمدر.

قتلمش { (یاخود قتلش بن اسرائیل بن
سلجوق) (سلجوق) ملوک سلجوقیه نک
جدیدر. عم زاده سی طغرل بک طرفندن جزیره
والیکنه نصب اولنوب، بعده عصیان ایتمکه،
اوزرینه سوق اولنان عسکر طرفندن مغلوب
اولوب، جزیره العربیه قاچش، وطغرل بکک
وفاتسنده ظهور ایدوب، آلب آرسلانه قارشی
ادعای وراثت ایتمکه، ایتدیکی محاربه ده مغلوب
ومقتول اولمشدی. اوغلی سلیمان بن قتلش ابتدا
ملکشاهک فرمانیه روم حکومتنه نصب اولنورق،
بعده کسب استقلال ایتمکه، سلاجقه رومک
برنجیسی اولمشدر.

قتلی { مشاهیر شعراء ایراندن اولوب،
بخارالیدر. اوزبک خانلرندن عبده

اوراده وفات ایشدر . فارسی واردو لساننده بر
چوق اشعاری و «شجرة الامانی» و «چهارشریت»
عنوانلریله ایکی منظومه سیله «نهرالفصاحه» عنوانیه
بر قواعد فارسیه سی و مرتب دیوانی واردر .

قتیله { (بنت قیس بن معدی کرب الکندیه)
{ اشعث بن قیسک همشیره سی اولوب،

فخر کائنات (صلی الله علیه وسلم) افندمر اونجهی
سال همبریده کندیسنی تنکح بیورمشلر سده ، او
آره لوق ارتحال جناب نبوی وقوع بولغله ، دخوله
وحتی رؤیت رسالت پناهی نائل اوله مامشدی .
بعده برادر یله برابر ارتداد ایدوب، یکیدن اسلامه
کلدیکنده ، عکرمه بن ابی جهله وارمش ، وحضرت
ابابکر صدیق (رضی الله عنه) ایکیسنه دخی جزا
ایتمک ایستملر ایسه ده ، حضرت عمر (رضی الله
عنه) دخول وقوع بولدیفتدن ، امهات المؤمنیندن
اولیوب ، آخره وارمه سنده بأس اولدیغنی بیان
بیورمشلردی . — بنی حامر بن لوی دن (قتیله
بنت سعد) دخی حضرت ابوبکر صدیق (رضی الله
عنه) ک ازواجندن اولوب ، عبدالله واسمانک
والده سیدر . — (قتیله بنت النضر بن الحارث .
القرشیه العبدیه) وقت سعادت شاعر لزدن
اولوب ، پدري نضر بن الحارث بدر غزاسنده
مشرکین میانده بولغله ، اسیر دوشوب قتل
اولندقد . قتیله شو بدله باشلابان مرثیه یی
سویله رک ، تأثر جناب نبوی بی موجب اولمشیدی :
یاراکبا ان الایمل مظنة
من صبح خامسة وانت موفق

قسم { (بن العباس بن عبدالمطلب بن هاشم
{ القرشی الهاشمی) فخر کائنات (صلی الله

علیه وسلم) افندمر ک عم زاده سی اولوب ، حضرت
علی بن ابی طالب (رضی الله عنه) ک زمان خلا
فتنده مکه وبر روایتده مدینه والیسی بولمش ؛
ومعاویه زمانده سعید بن عثمان بن عفان معیتده
سمرقنده کیدوب ، اوراده شهید اولمشدر . جناب
رسالت پناهی مشابهی اولدیغنی مرویدر .

چاقیق { آراؤدلقد . قوصوه ولایتک
{ اسکوب سنجاق و قضا سنده
واسکوبک ۳۵ کیلومتره شمال غر بیسنده مدافعه یه

الغز خانه انتسابی اولوب ، پک چوق انعام
واحسانلرینه نائل اولمشدی . شو بیت اونکدر .

شب خیال زلف ار هوش از من بیدل ردوب
درس چون مشکل فتدی فهم را خواب آورد

قنده { اندلسده سرقسطه حدودنده بر
{ قصبه اولوب ، ۵۰۵ تاریخ

همبریسنده اوراده علی بن یوسف بن تاشفین ایله
فرنکلر بیننده شدتلی بر محاربه وقوع بولمش ؛
واندلسده کی محدثینک امامی اولان (قاضی ابو علی
حسین بن محمد بن فیره) بو محاربه ده شهید اولمشدر .

قتیبه بن مسلم { (الامیر — الباهلی)
{ مشاهیر غزاة اسلامدن

اولوب ، عبدالملک بن مروان زمانده عراقین
حاکمی حجاج بن یوسف طرفندن ابتدا (ری)
امارتنه نصب اولمش ؛ وزیر بن المهلدن صکره
۸۶ تاریخنده خراسان دخی عهده سنده حاله
اولمش ایدی . کندیس جصور و غیور بر ذات
اولغله ، خوارزم و ماوراء النهر جابلیریه عسکر
سوق ایدرک ، آرزمان ظرفنده خوارزم و بخارا
وسمرقندی و ولید بن عبدالملک اواخر سلطنتنده
۹۵ تاریخنده فرغانه یی دخی فتح و ممالک اسلامیه یه
ضم ایشدی . ولید وفات ایدوب ، برادری سلیمان
جلوس ایدنجه ، صاحب ترجمه نک مشارالیه ایله
آره سی بوزوق اولدیفتدن ، قورقوسندن
اعلان عصیان ایش ایسه ده ، بو حرکتنده
کیمه کندیسنه تابع اولیوب ، علی الخصوص اولجه
نیم ریاستندن عزل ایش اولدیغنی (ابوالمطرف
و کعب بن حسان الغدافی) عسکری خفیاً قتیبه نک
علیهنه تشویق ایشکله ، ۹۶ نجی سال همبریده
قتیه یی خاندانه منسوب اون برکتی ایله برابر
فرغانه ده قتل ایشلردر . ۹۹ تاریخنده تولد
ایشدی . پدري مسلم یزید بن معاویه نک متعینان
رجالندن ایدی .

قتیل { (میرزا محمد حسن) هندستان شعرا .
{ سندن اولوب ، عن اصل برهنی

الذهب اولدیغنی حالد ، دهلیده نشأت ایش ؛
وبده اهتدا ایدوب ، لکنهویه همبرته ، نواب
غازی الدین حیدره انتساب ایش ؛ و ۱۲۳۲ ده

فاروقیده بحرین والیسی اولمشیدی . ۳۶ سال
هجریسندہ ۶۸ باشندہ وفات ایتشددر .

قدرت { هندستان شعراسندن ایکی ذات
مخلصیدر :

برنجیسی (شاه قدره الله دهلوی) ۱۱۹۱
تاریخندہ مرشد آبادده طوغمش ؛ ودهنیده اسرار
ایام ایدوب ، ۱۲۰۵ ده ینہ مرشد آبادده وفات
ایتشددر . یکرمی بیسک بیتی حاوی مرتب دیوان
اشعاری و « نتائج الافکار » عنوانیلہ بر منظومه سی
واردر .

— ایکنجیسی (شیخ قدره الله) بهوپال حاکنک
منشیسی اولوب ، ۱۲۸۰ تاریخلرینہ دک بر حیات
ایدی . بروجہ آتی منظوم ومنثور تألیفاتی
واردر : (منظوم) « دیوان قدرت » ، « اکوان
قدرت » ، « کازار قدرت » ، « ازهار قدرت » ،
« مجرای قدرت » ، « تماشای قدرت » ، « کیای
قدرت » ، (منثور) « عجایبات قدرت » ، « مجربات
قدرت » ، « رقعات قدرت » ، « حکایات قدرت » .

قدرخان { سلطان محمود سبکتکین زمانندہ
خوتن حاکی اولوب ، فن
موسیقی آشنا اولدینی وشعراہ یک چوق احسانلر
ایتدیکی مرویدر .

قدری { سلطان سلیمان خان دورندہ
شیخ الاسلام بولان حمیدی
عبدالقادر چلبینک شرده قولاندینی مخلصدر .
[« عبدالقادر چلبی » ماده سنہ مراجعت بیوریلہ .]

قدری { ایران شعراسندن اولوب ،
شیرازلیدر . تجارندن اولملہ ،
تجارتلہ دکان جانبہ کیدرک ، عودتندہ کینک
باتمسیلہ غرق اولمشدر . شویت اونکدر :

چوشمع سوخت سراپای من زشله شوق
هنوز سوز دلم را نتیجہ پیدا نیست

قدری پاشا { (جنسانی زاده) پادشاه
دوران سلطان عبدالحمید
خان ثانی افندمر حضرتلرینک دور سلطنتلرنده
باش وکالت مسند جلیله یکمش وزرای دوک
تثمانیہ دن اولوب ، ۱۲۴۹ تاریخندہ عینتابده
دنیاہ ککشدر . پدری قبریس متصرفی اسحاق

یک الویریشلی وطیبی مستحکم بر بوغاز اولوب ،
شار طاغیلہ قره طاعک آره سنده تشکیل ایدبور ؛
وایچندن واردارک صوک تا بلرندن (لپناج) چایی
آقبور ، وسلانیکنن مترو بوجیه کیدن دمیربول
خطی یکبور . — بوغازک شمالی مدخلنده ومذ .
کور لپناج ایله (نزدیقه) چایلرینک ملتقاسنده
بو اسملہ بر قریه دخی بولنوب ، مذکور دمیر
بول خطنک برموقی وقربنده اسکی بر قلمہ خرا .
به لری واردر . قریه مذکورده بوغازک ارتفاعی
۵۲۵ متره اولوب ، جنوبہ طوغری کسب
انحطاط ایدهرک ، اسکوب اووه سنہ وواردار
وادیسنه اینلیر .

قحطان { بابل جهندن جزیره العربہ
هجرتلہ خطہ یمانیہ ده حکومت
تأسیس ایدنلرک برنجیسی اولدینی مروی اولوب ،
احقاد نوحندن اولدینی مظنوندر . کندیسندن
سکره یمرب بمدہ عبدالشمس وبوندن سکره
همر حکم سوروب ، بوندن سکره کیلرینہ بوکا
نسبتلہ هیریلر نامی ویرلشددر .

قحفازی { (نجم الدین ابوالحسن علی بن داود)
مشاهیر ادبا دن وفقهائ شافعیہ دن
اولوب ، دمشق شامده افاده وتدریسله مشغول
ایدی . ۶۶۸ ده طوغوب ، ۷۴۴ ده وفات ایتشددر .
(قلوب) اسمندہ بر جاریہ حقندہ سویلدیکی شو
قطمه جلہ اشمارندندر :

هابقی فی حکم عاذل
یزعم نعمی وهوقیه کذوب
وقال ماقلبک اذکره فی
فقلت فی قلبی المعنی قلوب

قدامہ { صحابه دن برقاج ذاتک اسمی اولوب ،
(اک مروفی) ابو عمرو قدامہ بن
مظمون القرشی الجمحی) در ، که عثمان بن مظنونک
برادری وام المؤمنین حفصه ایله عبدالله بن عمر بن
الخطاب (رضهم) ک دایسی ایدی . اک اول
اسلامه کلرندن اولوب ، برادرلری عثمان وعبدالله
ایله برابر حبشه هجرت ایتمش ؛ ویدر واحدغزالیلہ
سائر غزواتده حاضر بولمشدر . عهد خلافت

جوارنده دفن اولمشدر . هری و فارسی بی
و علوم و ادبیات اسلامی بی و وطنده تحصیل ایدوب ،
درسواده و رودندن صکره فرانز و انگیز
لسانلری و فنون جدید بی دخی اوکرنش ، عالم ،
ادیب ، ترقی پرور و مستقیم بر ذات ایدی .

قدری پاشا (محمد —) هصر سلطان
سلیم خان ثالثده قبودان
دریا مسندینه کچن وزرادن اولوب ، صوفیه لیدر .
عجمه سی دونمای هما یونده قبودان بولدینی جهته
کندیسی درسواده و رودنده سفن هما یونده نفر
یازیلورق ، الی درت سنه ده دونماده ایقای خدمته
قطع مرانب ایدوب ، قبودانه رتبه سی احراز
ایتمشدی . ۱۲۱۸ تاریخنده قبودان دریا اولوب ،
برسنه بو مقامده قالدقن صکره ، عزل و بروسه بی
نفی اولنش ؛ و بریحقی سنه صکره وزارت اعاده
ایله کرید و الیلکنه نصب اولنش ؛ و بش سنه
قدر بو والیلکنده قالدقن صکره ، اختیارلنه
بناء عفوینی و بروسه ده اقامتی احترام ایتمکله ،
مستوفی معاشله تقاعد اولنورق ، اون بش سنه
مدت شهر مذکورده کوشه کزین عزت اولدقن
صکره ، ۱۲۳۹ ده ، طقسان یاشنی متجاوز اولدینی
حالده ، اوراده وفات ایتمشدر .

قدس (Jerusalem) فلسطین خطه - نك
وهمنای اولان مستقل متصرفلک
مرکزی مشهور بر شهر اولوب ، عربیده (میک)
قحی و دالک کسرله) مقدس یاخود (الیت المقدس)
وقدیمآ (ایلیا) اسمیله معروفدر . عبرانیجه اسمی
(یروسالم) یاخود (اورشل) دره آق دکیز ساحلنده
اسکله سی اولان یافه نك ۶۲ کیلومتره شرقنده
و بحر لوط ساحلنك ۳۸ کیلومتره غربنده طاغلق
و مرتفع بر محله و "۳۰'۶۶° ۳۵ عرض شمالی
ایله "۵۲'۵۲° ۳۲ طول شرقیده و اقدرد .
جنوبدن شماله مائل بر بایرده اولوب ، منتهای
شمالیسنده بر اووه بولنیور . شهر غیر منتظم بر
مستطیل شکنده اولوب ، بر ساعتده دوراولنور
۱۳ متره ارتفاعنده و ۱ متره ٹخنده بر سورله
محاطدر ؛ و ، ایککی مسدود اولق اوزره ، یدی
قبوسی و اوج بیوک جاده سی واردر . باشلیجه
درت محله منقسم اولوب ، شمال شرق جهتده

پاشا عینتاب نقیب الاشراق امین ایندینک اوغلی
و قاموس مترجمی و قعه نویس عاصم افندی
مرحومک برادری ایدی . جد اعلالری شیخ
سمرقندی ایدی . صاحب ترجمه ۱۲۶۶ ده
عینتابده نفوس مقیدلکنه و بعدده دیگر بعض
اموریتلره نصب اولنورق ، قیوجی باشلیق
رتبه سی احراز ایتمش ؛ و ۱۲۷۴ ده درسواده
کله رک ، باب عالی ترجمه اوطله سی خلفالنه و بعدده
مجلس عالی تنظیمات مترجملکنه تعیین اولنش ؛
و صدراعظم قبریسی محمد پاشانک روم ایلی بی قنیشده
عزیزنده معیتده بولنوب ، هودتنده ۱۲۷۷ ده
رتبه ثانیه ایله کرید ولایتی قبو کتخدا لنه نصب
اولمشدی . ۱۲۸۰ ده مجلس تجارت بحریه
ریاسته ، ۸۱ ده اولی ثانیسی رتبه سیله پوسته
نظارته ، بر مدت صکره مجلس خزان باش کتایته ،
۸۲ ده مجلس احکام عدلیه قوانین و نظامات
دائرة سی باش کتایته ، ۸۴ ده رتبه اولی صنف
اولی ایله مجلس اداره بحریه ریاسته ، ۸۵ ده
شورای دولت اعضا لنه تعیین ، وینه او سنه
مأموریت فوق العاده ایله بغداده و حدود ایرانیه
اعزام اولنش ایدی . ۱۲۸۶ ده شورای
دولت اعضا لنی وینه عهده سنده اولق اوزره ،
آلنجی دائرة بلدییه ریاسته تعیین اولنوب ، بعد
الزل ایکی سنه مأموریتسر قالدقن صکره ، ۸۸
ده نافهه ایکنجی و بعدده برنجی مستشارلنه ، ۸۹
ده ثانیآ آلنجی دائرة بلدییه ریاسته ، وینه اوسنه
رتبه بالا ایله ثانیآ نافهه مستشارلنه نصب اولنش ؛
و ۱۲۹۰ ده شهر امینی ، ۹۱ ده نافهه ناظری ،
۹۲ ده بحریه مستشاری ، ۹۳ ده ثانیآ شهر
امینی و بعدده شورای دولت رئیس اولمش و عهده .
سنه رتبه وزارت توجیه بیورلمش ایدی . وینه او
سنه سیواس و متعاقباً بغداد والیسی اولوب ، ۹۵
ده بغداددن جلیله داخلیه نظارت جلیله سنه وینه
اوسنه تجارت و زراعت و معادن نظارته تعیین
اولدقن صکره ، ۱۲۹۶ ده باش و کالت مسند
جلیله کچوب ، بر مدت بو مقام عالیده قالدقن صکره ،
ادرنه و الیلکنه نصب بیوریلورق ، ۱۳۰۰
تاریخنده اوراده ارتحال ایتمش ، و سزایی درکاهی

ایله ویا خدیویت مصریه حدودیله محدود در .
نفس قدس ایله یافه ، غزه و خلیل الرحمن اسملیله
درت قضادن مرکب اولوب ، ۴۲۸ قریه بی
حاویدر . مملکتك احوال سائره سندن « فلسطین »
ماده سنده بحث اولندیفندن ، تکرارینه حاجت
اولوب ، ماده مذکوره یه مراجعت بیورلق
اقتضا ایدر .

نجد ایله حجاز آره سنده مزینه
قدس } قبله سنه مخصوص ایکی یوکسک
طاغ اولوب ، برینه (قدس الابيض) و دیگرینه
(قدس الاسود) دینلیر . مرعاری جوق اولوب ،
قبيله مذکوره نك قیون و خرکله لری واردر .

حصص قربنده بر قصبه اولوب ،
قدس } شرحل بن حسنه طرفندن قتح
اولدینی کتب فتوحده مذکوردر . قربنده بر
کول اولوب ، بحیره قدس دیمکله معروفدر .

(عرب زاده محمد چلی) اونجی
قدسی } قرن هجری علما و شعرا سندن
اولوب ، بر جوق مدرسلکرده بولندقدن و بر آره لری
منکوب و منفی بولندقدن صکره ، مصر مولویتنه
تعیین اولوب ، کیدرایکن کمی باقمقله ، مغروقا
وفات ایتشددر . شوابکی بیت اونکدر :

هنوز داخی آنا رحنده ایکن
نه قائلر یوتدوبدر بکا دوران
طوغلدن دائم آغلاقمقددر ایشی
دخی کولدرمدی بر لحظه برآن

ایران شعرا سندن اوج ذاتک
قدسی } مخلصیدر :

برنجیسی (حاجی محمد خان) طوسلی اولوب ،
وطنندن دلکیر اولمقله ، هندستانه رحلت ایده رک ،
شاهجهانك احسلن و التفاتنه و ملک الشعرا عنوانه
ناثل اولمش ؛ و ۱۰۵۵ تاریخنده اوراده وفات
ایتشددر . « ظفرنامه » غنوانیله حکمدار مشار
الیهک فتوحاتی حاکی بر مثنویسی و مرتب دیوانی
وارددر . شو بیت اونکدر :

ایچما غم محبت آنجا مزای عصیان
آسایش دویق برما حرام کردند

— ایکنجیسی (میرحسین کر بلانی) ، پدری
کر بلالی اولدینی حالده ، سبزوارده طوغمش ؛
وهرانه رحانله ، اورا حاکی محمد خانك مظهر
احسانی اولمش ایدی . شو بیت اونکدر :

سیاه روزم و حال مرا کسی داند
که در فراق تو یکشب بجال من باشد
— اوچنجیسی هراتلی اولوب ، شو بیت
اونکدر :

ای که منم میکی از دیدن آن کاهدار
حالت دلرا نمیدانی مرا معذور دار

(ابو الحسن احمد بن محمد)
قدوری } اعظم قفقاه حنفیه دن اولوب ،
زماننده قفقاه حنفیه نك رئیسی ایدی . قفقاه
شافیه رؤسا سندن ابوحامد اسفرائنی ایله
معارضه لری اولشددر . تاریخ بغداد صاحبی ابوبکر
الخطیب صاحب ترجمه دن استماع و روایت احادیث
شریفه ایتشددر . ۳۶۲ تاریخنده بغدادده
طوغوب ، ۴۲۸ ده ینه اوراده وفات ایتشددر .
فقهمده کندی اسمنه اضافتله مشهور اولان
« المختصر » عنوانیله بر کتاب معتبری و سائر
بعض تألیقاتی واردر .

ایران شعرا سندن اولوب ،
قدیمی } رساملقده کی مهارتیه دخی
مشهور ایدی . کیلانیدر . شو بیت اونکدر :
دیده ام روی و عاشق شده جایی عجب
رخ نموده ست مرا باز بلایی عجب

(Kra) مالاقه شبه جزیره سی هند
قرا } چینی برینه ربط ایدر بر برزخ
اولوب ، ۱۰° ایله ۱۱° عرض شمالی آره سنده
واقعدر ، واک ۷۰ کیلومتره در . انکتره نك هند
مستملکاتی بو برزخه قدر متمد اولوب ، برزخک
ساحل غربیسی انکتره یه و ساحل شرقیسی سیام
دواته تابعدر . ایکسی آره سنده کی حدود قربنده
وسیام طوپراغنده بواسطه بر قصبه دخی واردر .
ساحل غربیسی آلچق و بطاقلی اولوب ، قار
شیسنده (مارکی) جزایر مجتمعه سی بولنیور .
بو جهته بر قاج قوی و لیمانی واردر . ساحل
شرقیسی قربنده شمالدن جنوبه بر صره طاغلر
متمد اولور . برزخک اهالیسی ۲۰۰۰۰ کئی
قدر اولوب ، سیاملی و ملای و چینلیدن مرکدر .
بو برزخک کشادی دفعاتله تصور اولنشددر .

(Crater) بیوک اسکندرک سردار .
قرار } لوندن اولوب ، پروانز لسان
قوللاقمیله برابر ، جهانکیر مشار الیهک و قندهک

اسلام عہسی بوندہ حکومت قوناغیلہ مشہور مسجد اقصیٰ و صخرہ مقدسہ بولنیور۔ شمال غربی گوشہ سندہ خرسٹیان عہسی اولوب، بوندہ (قامہ) تمیر اولنان وزعم نصاریہ کورہ حضرت عیسیٰ (علیہ السلام) ک مرتدینی حاوی اولان بیوک کلیسا الہ جماعات مختلفہ مخصوص متعدد معبد و مناسٹرل وارد۔ سورک خارچندہ دخی روسلرہ و سائر جماعتہ مخصوص ابنہ ودوائر بولنوب، آیریجہ بر محلہ تنکل ایتشد۔ جنوب غربی گوشہ سندہ ارمنی و جنوب شرقی طرفندہ یہودی عہسی بولنیور۔ اہالیسی ۴۳۰۰۰ رادہ لندہ اولوب، نصفہ قریب مقداری اسلام و عرب، برثلہ قریب مقداری یہودی و قصوری یرلی واجبی مختلف ملنرہ منسوب خرسٹیانلردن عبارتدر۔ کرک داخل شہردہ و کرک جوارلرندہ زیارتکارلری و انبیاء بنی اسرائیلک احوال و وقایعتک یادکارلری حاوی مقاماتی پک چوقدر۔ قدس کرک اسلامدہ و کرک موسویلر و عیسویلر عندندہ مقدس بر شہر عد اولندیفندن، دنیاٹک ہر طرفندن زوارتہاجم ایدوب، اہالیسی باشلیجہ زوارک اخذ و اعطاسیلہ و بولنرک ملکندہ بر اقدقلری آقچہ الہ یکینیرلر۔ قدس نہ وقت و کیملر طرفندن بنا اولندیفی معلوم اولوب، آنجق اسکیدن بری بنی اسرائیلک مرکزی اولان (سالم) یاخود (سلم) شہرینک عینی اولدینی مظنوندر۔ بعدہ کنعانین اورالری ضبط ایدوب، شمدیکی شہرک اوستندہ واقع (صہیون) تہ سندہ (یہوس) اسمیلہ بر قصبہ تأسیس ایتشلردی۔ حضرت داود (علیہ السلام) میلاد عیسیٰ (علیہ السلام) دن ۱۰۴۹ سنہ اول ملک و سلطنتہ نائل اولدیقندہ، کنعانیلری ییوسدن اخراجلہ، شہری ضبط و برسورلہ احاطہ ایتشدی۔ خلی حضرت سلیمان (علیہ السلام) اصل بیت مقدس دینن معبد مشہوری و کندینہ مخصوص بر سرای بنا ایدہرک، شہری برقات دہا توسیع و تزئین ایتشدی۔ او وقتدن بوشہرہ «مقدس» مناسیلہ عبرانیجہ (قدیشہ) نامی و یریلوب، ہرودوتک ذکر ایتدیکی (قدیس) اسمی دخی بونک غلطیدر۔ آتوریلر فلسطینی ضبط ایتدکلرندہ بیت مقدسی تخریب ایتشلرہدہ، کیخسرو اورالری تحت اطاعتتہ

آلجہ، معبد مذکوروی تمیر و تجدید ایتشدی۔ بیوک اسکندر دخی بنی اسرائیلہ برطاقم امتیازات و یرمشیدیسہدہ، بونک وفاتندن صکرہ، قدس مصر ایلہ شام طوائف ملوک آرہ سندہ بولنوب، میدان حرب وجدال اولغلہ، خراب اولش؛ و بعدہ (ہرود) طرفندن بیت مقدس یکیدن مطمئن صورتدہ بنا و شہر تمیر اولنمش ایسہدہ، ۷۰ تاریخ میلادی سندہ (ایتوس) بستیون ہدم و تخریب ایتشدی۔ بوتخریبیلہ قدسک موسویلرہ حائد معمورینی ختام بولوب، بعدہ قسطنطنیہ روم امپراطورلری خرسٹیانلق نقطہ نظرندن معابدینی اعمار و شہری (ایلیا) تسمیہ ایتشلردی۔ قدس ۱۶ نجی سال ہجریدہ غزاة اسلام طرفندن درت دفعہ محاصرہ اولنوب، حضرت عمر بن الخطاب (رضی اللہ عنہ) افندہرہ تسلیم اولنمش؛ و معبد قدیمی یرینہ خلیفہ مشارالہ جانبندن مسجد اقصاک محلی و محرابی تعیین بیوسویلرہرق، بعدہ عبدالملک بن مروان طرفندن مسجد مذکور بنا اولنمشدر۔ اہل صلیب کورہ متعصبینی قدسی ضبط ایتدکلرندہ، شہری تخریب و غارت ایدوب، مسجد اقصایی کلیسیاہ تخیول ایتشلرہدہ، بعدہ صلاح الدین ایوبی قدسی تخلص، و مسجد مذکوروی معبد مسلیتہ ارجاع ایتشد۔ قدیمہ قدس چوق بیوک اولوب اوغرا دینی آفاتدن کیتدیکہ تدنی ایتکدہ ایکن، بوسوک زمانلردہ یکیدن اہالیسی چوغالہرق، کسب اہمیت ایتکہ باشلاشدر۔ شمدیکی سوری اہل صلیبک یامش اولدقلری سورک تمللری اوزرینہ مؤسس اولوب، قانونی سلطان سلیمان خان جانبندن بنا اولنمشدر۔ ہواسی یازین صیحا قیشین اولدقجہ صوٹوق اولوب، اطرافندہ کی تہ لردہ پورتقال، لیون، خرما، موز، اوزوم، زیتون و سائر میوہرک انواعی حاصل اولور۔

قدس } متصرفلی۔ شام مملکتک قسم
جنوبی سندہ فلسطین خطہ قدیمہ۔

سنک قسم اعظمندن عبارت مستقل بر متصرفلق اولوب، مرکزی اولان قدس شریفک اسمیلہ مسادر۔ غرباً آق دیکر سواحلدن اردن (یعنی شریہ) وادی سندہ و بحر احمرہ دک سمت اولوب، شمالاً و شرقاً بیروت ولایتیلہ و جنوباً مصرای تہ

من از جفاش نترسم ولی از آن ترسم
که عمر من بچفا کردنش وفا نکند

قراسنو یارسق { (Krasnoïarsk) } سیبریہ نك غرب
جهتندہ (توبواسق) ك ۲۱۰۰ كيلومتره شرقندہ
و (قراسنایارنہ) نهرينك (ينيسى) ایرماغنہ
دوكلديكي عمده (ينيسى) ایالتك مركزى برقصہ
اولوب، ۱۶۸۰۰ اھالیسی واطرافندہ كور
ودمیر وسائر معدنلری وارد ر .

قراسوس { (Crassus) } رومالیرك اك
مشهور خطبا وقانون شناسا .
نندن اولوب، قبل المیلاد ۱۵۰ تاریخندہ طوغمش؛
و ۶۹ دە قونسولس اولمش ایدی .

قراغویواج { (Kragouievatz) } صربیہ ده
بلفراذك ۱۰۰ كيلومتره
جنوب شرقیسنده قضا مركزى برقصہ اولوب ،
۳۶۸۵ اھالیسی وطوپخانہسی وارد ر . میلوش
طرفندن مركز اتخاذاولنہرق، ۱۸۴۲ تاریخندہ ك
صربیہ پرنسلیرنك مقری بولنشدر .

قراغه { مصرده قاهره نك خارجندہ وجنو .
بندہ بر محل اولوب، شهر مذكوك
اك بیوك مقبره سیدر . امام شافعی (رضه) ایلہ
ابن طولون وسائر اعظم ومشاهیرك تربلری
حاویدر . و قتله معافر قومندن بواسطه مسی بر
قبیلہ اورایہ یعنی فسطاطك خارجنہ نازل اولمقله ،
قبیلہ مذكوره نك اسمنی محافظه ایتشدر . —
اسكندریہ نك خارجندہ دخی بواسطه بر محل وارد ر .

قراقا توآ { (Krakatoa) } سوماتره ایلہ
جاوه جزیره لری آره سنده ك
سوتده بوغازندہ بر آطه اولوب ، شمديكي حالده
شرقدن غربہ بوي $\frac{1}{4}$ ه واکي ۲ كيلومتره در .

۱۸۸۳ تاریخندہ وقوع بولان دهشتلی یاتلامه سندن
اول بوي ۸ واکي ۵ كيلومتره ایدی . اراضیسی
بركافی اولمقله ، تاریخ مذكوره بردن باتلابوب ،
جزیره نك نصفی هوايه اوجش ویا صوبك ایچنہ
باتمش ؛ وهوايه قالقان توردن ایكي كوناورتنلی
کیچه کیلوب ، دكیز دخی بردن بره سواحلک
اوزریه هجومهله ، مذکور ایكي بیوك جزیره نك
ایكي ساحلنده بولنان ایكي قصبه یی وآغاچلری

توجهنی غائب ایتشمش ؛ ومشارالیهك وقتسندن
صكره ماکدونیه وایپر قوماندانی اولوب ،
قبل المیلاد ۳۲۲ تاریخندہ واقع (قرانون)
محاربہ سنده قاش پدری بولنان آنتیپاتره یاردیم
ایدہرك ، پردیقاسی باتیرمغه سبب اولمش ؛
و ۳۲۱ ده (اومن) . قارشى ایتدیكي محاربده
مقتول اولمشدر .

قراٹس { (Cratès) } یونان قدیمك حکمای
کلیونسندن اولوب ، مشهور
دیوجانسك شا کردی وحکیم (زنون) ك معلمی
ایدی . تیہ لی اولوب ، قبل المیلاد ۳۲۴ تاریخلرنده
نشأت ایتشدر . استادیك مسلکنی تعقیب ایچون ،
بتون ماملکنی صاتوب ، اثمانی همشهر یلرینه تقسیم
ایتشدی . پك چرکین وقتسندر مشربلی اولدیغی
حالده ، (هیپارخیه) اسمندہ آتنه لی كوزل
وزنکین برقادین کندیسنه علاقه ایدوب وارمش
ایدی .

قراٹپ { (Cratippe) } یونان قدیم حکمای
مشائیونسندن اولوب ، مدللیدر .
ابتدا وطننده تدریس فلسفه ایدوب ، بعدہ آتنه یه
کیدهرك ، اوراده چیهرونك اوغلیله بروتوس
دخی حلقه تدریسندہ بولنشدی . پومیپوس فارساله
(یعنی چتالجه) مغلوبیتنی متعاقب بوفیلسوفی
زیارت ایدوب ، تسلیاتنه مظهر اولمشیدی . تعبیر
رؤیا حقندہ برکتابی وارد ر .

قراٹینوس { (Cratinus) } یونان قدیمك
مضحکه نویس شعرا سندن
اولوب ، میلاددن ۵۲۵ سنه اول آتنه ده
طوغمش ؛ و ۹۵ یاشنده وفات ایتشدر . یازدیغی
طوقنافی مضحکهلرندن بالکیز بعض فقره لری
موجوددر .

قراری { (مولا نورالدین محمد) ایان
شعرا سندن اولوب ، کیلانیدر .
طیب بولنان برادری مسیح الدین ابوالفتح کیلانی
ایلہ برلکده هندستانه رحلت ایدوب ، اکبرشاهك
حسن قبوله مظهر اولمشلردی . بر مدت دخی
کیلان حاکمی احمد خانك خدمتندہ بولسوب ،
اورانك انقلابندن صكره قزوینہ انتقال ایتشدی .
شویت اونکدر :

آلوب کورتور مشدر . بپانلامه نك صداسی كره
ارضك تمامیه اوبر طرفنده یعنی آفریقاده بیه
حسن اولمش ؛ جاپونیه و جزیره العربیه قدر زلزله
وقوع بولمش ؛ و قافلان توزلردن كونلرجه كونشك
غروبنده برقرمزلیق كورینوب ، ملككزده دخی
مشاهده اولمش ؛ و تا آوروبانك شمال جهنلرند
قارلرك اوزرینه توز یاغمشدر . تاریخ بوكی علائم
ارضه نك بوندن شدتلیسنی ضبط ایتمه مشدر .

قراقوویه } (Cracovie) آوستریا و مجا-
رستان دواتنك غالیسیا
خطه سنده و یانه نك ۴۵۰ کیلومتره شمال شرقی سنده
ولبرغك ۳۵۰ کیلومتره غربنده اوله رق
ویستوله نك صول یعنی شمالی كنارنده قضا سرکزی
بر شهر اولوب ، ۷۶۰۲۵ اهالیسی ، كوزل
قرجگاهلریله صیفیه لری ، نهرك اوزرند برکوبر-
بی ، اسکی لهستان قارلرندن وسائر مشاهیردن
برقاج کشینك مرادلربی حاوی بیوك برکلیسیایله
دیگر ۴۰ کلیسای ، دارالفنون و بوکا مربوط
بیوك برکتخانه سیله رصد خانه سی و نباتات باغچه-
سی ، صنایع و تجارت و صنایع نفیسه مکتبلری ،
داخلی مکتب اعدادیسی ، علوم و صنایع و زراعت
و تجارت جمعیتلری ، فائضر آنچه افراض ایدر
بر امنیت صندیفی ، دباغچه نلری ، چوخه وسائر
قاریقلری ، سنده ایکی پنایری وخیلی ایشلاك
تجزرق وارددر . بوشهر خیلی وقت لهستان قارلارنك
بانغی بولمش ؛ و لهستانك مقامه سنده تشکیل
اولسان بیطرف برجهوریتك مرکزی اتخاذ
اوله رق ، ۱۸۱۵ دن ۱۸۴۷ تاریخنده دك بوجهله
مستقل قالدقدن صكره ، آوستریا و مجازستان
دواتنه ترك اولنقله ، غالیسیا ایالتنه الحاق اولنمشدر .
هبت جدیده نك موجدی اولان مشهور (قوبرنیتی)
دخی بوشهرده مدفوندر .

قرانون } (Cranon) تسالیده فارساله
(یعنی جتساله) نك شرق
جهتده اسکی بر قصبه اولوب ، آتیه لیلر اوراده
آنتیاز ایله قرار تر طرفندن مغلوب اولمشدردی .
قرا نیه } (Crania) آرانو دافك منتهای
شمال غربی سنده و اشنه قودره
كونلرك غرب جنوبی سنده اخیراً قره طاغه ترك

اولمش بر ناحیه اولوب ، بار و اولكون ایله برابر
مساحه سطحیه سی ۳۷۶ مربع کیلومتره و اهالیسی ،
هان جمله آرانو د و اکثریت اوزره اسلام اولق
اوزره ، ۱۶۰۰۰ کشیدر . اصل قرا نیه ایلر
چالیشقان آدملر اولوب ، ایچیلرنده پك ماهر
باغچوانلر یتیشیر .

قرا نیه } (Crania) تسالیده تر حاله سنجا.
{ غك قالا باقه قضا سنده و آ-پرو
پونامونك صول تابعلرندن بری اوزرند كوچك
بر قصبه اولوب ، ۲۴۴۵ اهالیسی وارددر . قصبه
و جوارلری كاملاً اولاخ اهالی ایله مسكوندر .

قرا یووه } (Craïova) رومانیه نك افلاق
خطه سنده و بكرشك ۲۰۰
کیلومتره غربنده اوله رق طونه یه تابع (بول)
نهری اوزرند (دولیه) ایالتنك سرکزی بر شهر
اولوب ، ۲۲۸۰۰ اهالیسی ، مکتب اعدادیسی ،
متعدد کلیسا و مناسترلری و جوارنده قیاطوزی
معدنی وارددر . وقتیه كوچك افلاقك مرکزی
ایدی .

قربنی } (امیرشاه) اونچی قرن هجری عثمانلی
{ شرعاسندن اولوب ، ارنیقلیدر .
شویت اونکدر :

یازده خطی وفا نقشه کرد چنه
مهر ایدر اولدی نومهماره جفا سن چکنه
قربنی } ایران شرعاسندن ایکی ذاتك
{ مخلصیدر :

برنجیسی (مولانا فتح) شیرازی اولوب ،
اکبر شاهك اواخر سلطنتنده کنج یاشنده هندستانه
هجرت ایتمش ؛ و جهانگیرك زماننده اوراچه بعض
مأموریتلرده بولمش ، و زیارت حرمین شریفین
ایتمش ایدی . ۱۰۴۵ تاریخنده ۷۰ یاشلرنده
وفات ایتمشدر . شو رباعی اونکدر :

بر آیه شد پای تمنای دلم
چون خانه زنبور شد اعضای دلم
آغشته درد شد سرایای دلم
ایواه دلم وای دلم وای دلم

— ایکنجیسی دماوندلی اولوب ، مطالعه
اشعار و صحبت یاران ایله عمرینی بچیرمش ساکن
بر آدم ایش . شویت اونکدر :
میفرستم بر اوقامد و میگوید رشك
سبج ساز خدایا که بمنزل نرسد

قرتال { شهر امانتک اسکدار متصرفه: نده واسکدارک ۱۹ کیلومتره جنوب شرقیسنده اوله رق مهرمه دکیزی ساحلنده وازمید دمر یول خطی اوزرنده واقع قضا مرکزی برقصه اولوب، ۴۸۳۵ اهالیسی وجوق باغریله سبز باغچه لری واردر . استانبولدن هر کون واپور کیدوب کلیر . اوستنده و یاریم ساعت شمالنده جیادت هواسیله مشهور (یاقه جق) قریه سی بولنوب ، برخیلی کوشک لری حاویدر . اسمی ترکیه کي کورینورسه ده ، (قازمالی) اسم رومیسنندن اختصاراً مأخوذدر . — قرتال قضای قوجه ایلی شبه جزیره سنک غرب جنوبی قسمندن عبارت اولوب ، شرقاً ککبوزه ، شمالاً شیه قضالریله غرباً قاضی کوبی دائرة بلدیه سیله ، جنوباً دخی مهرمه دکیزیله محدوددر . قضا ۲۴ قریه دن مرکبدر . پایتختک صغیره لرندن معدود اولان ارن کوبی وبوستانچی ومالته دخی بو قضایه ملحقدر .

قرچوه { (Krouatchevo) مناستر ولایت وسنجاغنده ومناسترک ۷۰ کیلومتره قدر شمال غریبسنده و (وارداره) تابع (ترسقه) نهری مجرا سنک یوقاریسنده طاغلرله محاط بر اوومک کنارنده قضا مرکزی برقصه اولوب، ۳۸۹۹ اهالیسی ، بری ابوالفتح سلطان محمد خان ناینک بنا کرده سی اولق اوزره ، ۵ جامع شریفی ، ۵ تکیه سی ، ۱ مدرسه سی ، رشدییه مکنتی وبرنونه مکتب ابتدایی ، بر بلغار کلیسای ، ۴ بلغارمکتب ابتدایی ، ۱۷۰ دکانی ، ۷ خانی ، ۱ حمامی ، ۱۸ فرونی وبر مملکت ساعتی واردر .

— قرچوه قضای مناستر سنجاغنک منتهای شمال غریبسنده واقع اولوب ، جنوباً مناستر قضاسیله ، غرباً اؤخری قضای ودبره سنجاغیله ، شمالاً وشمال شرقی طرفندن قوصوه ولایتیله ، شرق جنوبی جهتندن دخی پرلیه قضاسیله محدوددر . ۱۱۳ قریه دن مرکب اولوب، ۳۴ ۲۲۲ اهالیسی واردر ، که بونلرک نصفندن زیاده جه مقداری بلغار ، یالکز ۶۴ ی اولاخ وقصوری یعنی ۱۳۵۸۶ سی اسلام وآرناوددر . واردات سنویه سی ۲۳۰۰۰ لیرایه قریب ومصارفات

محلیه سی ۲۰۰۰ لیرا قدردر . یالکز مهرکیزی اطرافنده واورادن یکن نهر وادیسنده برآز اوولر بولنوب ، سائر جهتری مرتفع طاغلر دن عبارتدر . مذکور اوولرده وقابل زراعت وادی وبایلرلنده بقدای ، آربه ، مصر ، چاودار ، کنوبر ، فاصولیه وسائر حیواناتله الما ، آرمود ، جوز ، کراز ، اوزوم وسائر میوه وسبزه لک انواعی حاصل اولور . قارپوزی ده جوق ویک لذیذدر . طاغلرنده خیلی اورمانلری اولوب ، کراسته وادونه یارار آغاجلری واردر . درون قضا ده ۲۴ جامع شریف ، ۶۴ کلیسا و ۲۵۸ دکرمن موجوددر . اهالی پاموقدن بز ، فانه چوراب ، شیاق ، فانه وسائر اعمال ایدرلر . مهرعلری جوق اولمغه ، اهالی خیلی قویون وسائر حیوانات اهلیه بسلیوب ، جبقاردقلری ساده یاغ پک نفیس ومقبولدر . مرکز قضا مرکز ولایت برشوسه ایله مربوطدر .

قردو { (Gredo) فرانسه ایله اسویجره آرمسنده کی (زوره) سلسله

جباله مربوط بر طاع ا اولوب ، ۱۶۲۴ متره ارتفاعی واسویجره کوللریله سائر اطرافه کوزل منظره سی واردر . لیوندن غرنوبلیه کیدن دمر یول خطی بو طاعک التنده ۳۹۰۰ متره اوزون بر تولدن یکر .

قرست { (Crest) فرانسه نک (درومه) ایالتنده و (دیه) نک ۳۹ کیلو . متره غربنده اوله رق درومه نهری اوزرنده ناحیه مرکزی برقصه اولوب ، ۵۴۰۰ اهالیسی ودباغخانه لریله یوک وپاموق وایک منسوجاتی واردر .

قرستماس { (Christmas) بحر محیط ایله ۱۶۰° ۵' طول شرقیده واقع بر جزیره اولوب ، محیط دائره سی ۹۰ کیلومتره در . ۱۷۷۷ ده مشهور قبودان قوق طرفندن مولد عیسی (علیه السلام) کونی کشف اولمغه ، بو معنای افاده ایدن بو اسمله تسمیه اولغشدر .

قرستوف { (St. Christophe) خرسیتیانلرک عزیزلرندن اولوب ، سوریه ویا فلسطینده نشأت ائتمش ؛ ودچوس زماننده میلادک ۲۵۰ تاریخلرنده

آناطولیوید قتل اولمشدر . ترجمه حالی مجبور
اولغه، حقنده برجوق خرافات شیوع بولمشدر .
نوزک ۲۵ نده یورطیسی اجرا ایدرلر .

قرستوف { (Christophe) قسطنطینیة
روم امپراطورلرندن اولوب،

برنجی رومانك اوغلیدر . ۹۱۹ تاریخنده پدری
طرفندن برادرلری استفان و سکزنجی قسطنطین
ایله برابر حکومتی تشریک اولمش ؛ و ۹۳۱ ده
وفات ایتمشدر .

قرستوف { (Christophe) دانیمارقه
قرالرندن بروجه آتی اوج

کشینک اسمیدر : برنجیسی ایکنجی والدمارک
اوغلیدر . ۱۲۵۲ ده برادرلی . (آبل) ده خلف
اولوب ، یدی سنه دولتشک یسقیوسلریله
اوغراشدقندن صکره ، ۱۲۵۹ ده وفات ایتمشدر .

— ایکنجیسی یدی اریقک اوغلی اولوب ،
۱۳۲۰ ده برادرلی سکزنجی اریقه خلف اولمش ؛
وخیات ومظالمیله تبعه سنی دلکیر ایدوب ، ۱۳۲۶
ده اسقاط اولمش ؛ ومؤخرأ مملکتک برقسینی
ضبط ایتش ایسهده ، نفرت عمومیه مظهر
اولوب ، کلیسادن دخی طرد واخلراج اولنهرق ،
۱۳۳۴ ده وفات ایتمشدر . اوغلی دردنجی
والدمار ۱۳۴۰ ده تخته قعود ایتمشدر .

— اوچنجیسی باویره قرالی ژانك اوغلی
وطقوزنجی اریقک یکنی اولوب ، ۱۴۴۰ ده
دانیمارقه ، ۱۴۴۱ ده اسوج و ۱۴۴۲ ده
نوروج قرالغنه انتخاب اولنهرق ، بو اوج مملکتی
نوحیدله ، بعض نظامات وضع ایتش ؛ و ۱۴۴۸ ده
وفات ایتمشدر .

قرستوف قولومب { [« قولومب »
ماده سنه مراجعت

یوریلر .]

قرستیان { (Christian) دانیمارقه قرالرندن
برنجیسی (بو اسمله سکزکشی کلشدر :

برنجیسی ۱۴۴۸ تاریخنده پدری باویره لی
فرستوفه خلف اولهرق دانیمارقه قرالی اولدقدن
صکره ، ۱۴۴۹ ده نوروج و ۱۴۵۰ ده اسوج
قرالغنه دخی انتخاب اولمش ایسهده ، اسوجده
فلاً حکمی اولوب ، ۱۴۶۳ ده (شارل

قانونسون) طرفندن اسوج قرالغندن بسیتون
اسقاط اولنهرق ، دانیمارقه یه چکمش ؛ ووالده .
سندن ارثاً شلسویغ ایله هولستانیه دخی مالک
اولش ایدی .

— ایکنجیسی « ظالم » لقب اولوب ،
۱۵۱۳ ده پدری (ژان) ده دانیمارقه قرالغنده
خلف اولدقدن صکره ، ۱۵۲۰ ده اسوج قرالغنه
دخی انتخاب اولمش ایسهده ، ظلم و سفاهتیه
اسوجلیرک نفرتی قزاقوب ، ۱۵۲۳ ده (کوستاو-
واسه) نک تشویقله اسقاط اولمش ، واسنه
دانیمارقه قرالغنی دخی غائب ایتش ؛ و ۱۵۳۲ ده
استرداد حکومتی چالیشمش ایسهده ، مقتدر
اوله میوب ، ۱۵۵۹ ده محبسه وفات ایتمشدر .

— اوچنجیسی برنجی فردریقک اوغلی وخانی
اولوب ، ۱۵۳۹ دن ۱۵۵۹ تاریخنده حکم
سورمش ؛ ومملکتیه پروتستانلی اذخال ایله ،
قتولیک یسقیوسلرنی حبس ایتش ؛ وعالوم وفنون
وصنایعک ترقیسنه چوق خدمت ایتمشدر .

— دردنجیسی ۱۵۸۸ ده پدری ایکنجی
فردریقه خلف اولوب ، اسوجلیره قارشی بروقت
محاربه ایتش ؛ وپروتستان پرنسلی اتفاقنک رئیس
طانیتمش ایدی . هرنه قدر ایتدیکی محاربه لیرک
چوغنده مغلوب اولمش ایسهده ، ماهر برقوماندان
شهرتی قزانش ؛ وتجارت وصنایع ومعموریتک
ترقیسنه خدمت ایدوب ، قرستیانیا ، قرستیانستاد
وقرستیانسانه کبی برجوق یکی شهر وقصبه لر دخی
تأسیس ایتش ؛ و ۱۵۸۶ ده وفات ایتمشدر .

— بشنجیسی دردنجینک تورونی اولوب ،
۱۶۷۰ ده پدری اوچنجی فردریقه خلف اولمش ؛
و ۱۶۷۳ ده اون دردنجی لوتیه قارشی فلنکلیرله
عقد اتفاق ایتش ، واسوجلیره قارشی حرب
ایدوب ، پومرانیه نی آلمش ایسهده ، ۱۶۷۹
مصالحه سنده کری ویرمهک مجبور اولمشدی .
دانیمارقه دولتنده ایوم مستعمل برطاقم نظامات
وضع ایتش ؛ و ۱۶۹۹ ده وفات ایتمشدر .

— آلتنجیسی ۱۷۳۰ ده پدری دردنجی
فردریقه خلف اولوب ، صلح واسایشی محافظه ،
وحریق زده اولان قونهاغ شهرینی یکیدن اعمار
ایتش ؛ و ۱۷۴۶ ده متوفی اولمشدر .

قرستیانستاد (Christianstad)

جزایر بندن دانیارقه نك ضبطنده بولنان (سنت قروآ)
جزیره سنك ساحل شمالیسنده اوجهته کی دانیارقه
مستقلكانك مركزی بر قصبه واسكله اولوب ،
۵۰۰۰ اهالیسی و صاعلام لیانی واردر .

قرستیایا (Christiania)

پایتختی اولوب ، مملکت
مذكوره نك منهای جنوب شرقیسنده استوقهولك
۵۰۰ کیلومتره غریبنده و بك اوزون بر خلیجك
منتهاسنده اوله رق " ۴۴' ۵۴' ۵۹° عرض شمالی
ایله " ۱۵' ۱۳' ۸° طول شرقیده واقعدر . بیوك
وكوزل بر شهر اولوب ، ۱۴۸۳۲۰ اهالیسی ،
دوز وكنیش سوقاقلری ، ایکی سرایی ، دارالفنون ،
كتبخانه سی ، شمال آنتیقه لرینه مخصوص موزه سی ،
نباتات باغچه سی ، مكتب عسكریسی ، باغچه سی
وسائر مؤسساتی ، جاده لرده و تفرجگاهلرده بك
چوق انجاری واردر . شهرك مركزی و ساحله
قرب اولان باشلیجه برلری كارگیر و كوزل اولوب ،
كوشه و كنارلرنده کی محله لری ایوم اخشاب و سو-
قاقلری طار و قالدیر مسزدر . فابریقه لری بك آز
وتجارتی ده ایكنجی درجه ده در .

قرستیینه (Ste. Christine)

خرستیانلرك عزیمه لرندن اولوب ،
طوسقانه ده بر شهرك متصرفنك قیزی اولدینی
حالده ، خرستیانلی قبول ایتش اولدیفیصون ،
دیوقلیتان زمانده قتل اولمشدر . تموزك ۲۴نده
یورطیسی اجرا ایدرلر .

قرستیینه (Christine)

فرانسه قرالی
دردنجی هنری ایله مدیجیسی
ماریه نك قیزی اولوب ، ۱۶۰۶ ده طوغمش ،
و ۱۶۶۳ ده وفات ایتمشدر . ۱۶۱۹ ده ساووا
دوقه سی و یقتور آمده یه واروب ، ۱۶۳۷ ده
طول قالش ؛ و اوغلی ایكنجی شارل اماونللك
صباوق زمانده ناشیه حكومت اولوب ، كمال متانت
وتدبیرله اداره امور ایتش ؛ و ادعای حق نیات
ایدن قانی پرنس توماسی بودعوادن ال چككه
مجبور ایشدی .

قرستیینه (Christine)

اسوج قرالیجه
سی اولوب ، ۱۶۲۶ ده

— یندنجیسی ۱۷۶۶ تاریخنده پدری یشنجی
فردریقه خلف اولوب ، انكتره قرالی اوچنجی
جورجك همشیره سی (قارولینه ماتیلده) یی تزوج
ایتش ؛ و طبیبی (استروئیس) ی باش وکیل
ایدوب ، بستیون امور حكومتی بونك الینه برافش ؛
بعده بونی عزل و قتل ایدوب ، امور حكومتی
والده سی برونسویقی (ژولییه ماریه) نك الینه
تسلیم ایتمشدی . ۱۸۰۷ ده انكیزلر قونپهاغی
طوبه طوغفله ، كندیسی قاجوب ، هولستانك
(وندسبورغ) قصبه منه اختفا ، و برسنه صكره
اوراده وفات ایتشدر . ذاتا اواخر عمرنده عته
كتیرمیشدی .

— سكرنجیسی ولی عهد فردریقك اوغلی

اولوب ، ۱۸۱۴ تاریخنده نوروج والیسی اولدینی
حالده ، بو مملكتی دانیارقه دن فك ایله اسوجه
ربط ایتك ایستین دول متفقیه قارشى مقاومت
ایتش ایشه ده ، برناردونك قوه زائده سنه قارشى
موفق اوله مبسوب ، چككمه مجبور اولش ؛ و
۱۸۹۳ ده ، عم زاده سی آلتنجی فردریقك وفاتی
اوزرینه ، دانیارقه تخته كچوب ، بر چوق
اصلاحات و تنظیمات اجرا ایله ، علوم و صنایعك
ترقیسنه خدمت ایتشدر . بونك اواخر حكومتنده
دانیارقه نك اشلوسون ایله هولستاننده کی حقوقی
مسئله سی درمیان اوله رق ، اوزون بر محاربه انتاج
ایتشدر . ۱۸۴۸ ده وفات ایشدر .

قرستیانساند (Christiansand)

نوروجك (سوندنفیلد)
ایالتنده ۸' ۵۸° عرض شمالی ایله ۴۴' ۵° طول
شرقیده بر قصبه واسكله اولوب ، ۱۲۵۴۰
اهالیسی ، بیوك و مصنع بركلیساسی ، سفاش اعمالنه
مخصوص دستكاهلری ، یلكن بزى فابریقه لری ،
دباغخانه لری و كراسته تجارتی واردر .

قرستیانستاد (Christianstad)

اسوجك
اسقانیه خطه سنده (هلفا)
نهری اوزرنده و بونهرك بالطبق دكیزنده کی منصبی
قربنده همنامی اولان ایالتك مركزی بر قصبه
واسكله اولوب ، ۱۰۶۷۰ اهالیسی ، استحکاماتی ،
پرفاج فابریقه سی و بك ایشك تجارتی واردر .

دوشمیدی. کیشرو فرسوسك احرافنی امرايتكاه،
اودونلر حاضر لنوب، كندیسی او-تته اوتوردیلر رق،
اودونه آتش ویزلدكده، فرسوس بلا اختیار
« سولون! سولون! سولون! » ديه باغردیفندن،
کیشرو سراق ایدوب، نه سوبلديکني صررمش؛
وسولونك كندیسه سوبلمش اولدینی سوزی
خبر آنجیه، اعدامندن واز کچوب، عمرینی
باغشلامشیدی.

قرشوه { (Krouchévo) مناستر ولایت
و سنجاق وقضاستنده ومناسترك
تقریباً ۴۰ کیلو-ترة شماليده اولارق مناستر
اوو-سنك منتهای شمال غریبسنده کی طاعك
اوزرنده ناحیه مرکزی برقصه اولوب، ۹۷۲۴
اهالیسی، کلیسایی ۷ مکتبی، ۲۳۵ دکانی، ۷
خانی، ۳۵ فرونی، بر ساعت قلهسی ویا زین پك
لطیف آب وهوا-ی واردر. قصبه یکی اولوب،
سكسان سنه اول كوچك برقریه حانده ایدی.
اکثر اهالیسی اولاخدر. — قرشوه ناحیه-سی
مرکزی اولان قصبه ايله ۹ قریه دن مرکب
اولوب، ۱۱۲۸۳ اهالیسی واردر، که بونلردن
۵۳۰۵ ی اولاخ، ۸۳۸ ی بلغار ویا لکیز
۱۴۰ ی اسلامدر. اراضیسی طاعلق ومرتفع
اولوب، محصولاتی احتیاجات محلیه کفایت ایتزه،
واکثر اهالیسی مصر ورومانیا وسائر طرفلرده
تجارته اشتغال ایدرلر. قادیلر انجیه و یومشاق
بوك چوراب اورر، وولجه وفانله کبی بعض شیلر
نچ ایدرلر. داخل ناحیه ده ۱ جامع، ۶ کلیسا،
۱۰ مکتب و ۱۹ دکرمن موجوددر. اورمانلریله
مرعاری و قیونلری چوقچه در.

قرطاجنه { افریقیه ده کی مشهور قارتاج
شهر قدینك واسپانیه ده کی
قارتاجنه نك عربلر عننده مستعمل اسم مشترکیدر.
[« قارتاج » و « قارتاجنه » ماده لرینه مراجعت
بیوریلر.]

قرطبه { اسپانیه نك آندالوسیا خطه سنده
واقع (قوردوبه) شهرینه عربلر
طرفندن ویزیلن اسدر. [« قوردوبه » ماده.
سنه مراجعت بیوریلر.]

طومش ۱۶۳۲ ده (لوجن) محاربه سنده
قتل اولان پدري کوستاو آدولفک رینه قرالجه
اولوب، ۱۶۴۴ ده وصایتدن قورتلتش؛ و بش
سنه مدیر و عاقل بر باش وکیلک معاوتیلر پك
عاقله حکومت سورمش ایسه ده، بدمه بونی
عزل ايله ایشلری بر طاقم اخلاقسز آدولرک ایلنه
براقدیفتندن، سوء اداره آناری هر طرفندن
روغا اولمله، ۱۶۵۴ ده فراغت ایتکه مجبور
اولوب، حکومتی عم زاده سی شارل کوستاوه
ترك ایتش؛ و قتولیک مذهبی دخی قبول ايله،
سیر و سیاحت جیمش؛ و بر مدت فرانسه ده امرار
ایام ایدوب، اوراده دوستی بولان سایی
(مونالدینی) نك قتلی ۳۰۰۰ میتله لکدار اولش؛
وبعد رومایه کیدوب، ۱۶۸۹ ده اوراده
وفات ایتشدر. اکثر علوم وفنونه واقفه اولوب،
حکومتی زماننده سرانی بجم علما وهنروران
ایش، و بومیانده دقارتی دخی جلب ایش ایدی.
{ (Crespi) بو اسمله اون یدنجی
قرسپی } واون سکرنجی قرن میلادیه
جلسی بر عائله منسوب اولق اوزره، میلانده
وبولونیده بر قاج مشهور رسام ظهور ایتشدر.
قرسوس { (Crésus) لیدی خطه قدیمه.
سنك صوك حکمداری اولوب،
کثرت مال وثروتیلر مشهوردر. بامفلیا و میسیا
وفرنجیانی دخی ضبط ایدوب، (آلیس) ایرماغنه
ینی قیزیل ایرماغه قدر توسیع حدود ایتشدی.
بانجی اولان (ساردس) شهر قدیمی بجم حکما
وهنروران اولشیدی. بومیانده آتنه واضع قانونی
(سولون) ساردسه دولنده قرسوس کندیسنه
خرینه لرینی و اموالنی کوستردرك، « بندن بختیار
دناده کیمسه کوردک می » ديه صوردیفندن،
سولون « بن کیمسه نك صوکنی کورمه دن بختیار.
لغه حکم ایدم » دیمش. چوق کچمه دن ایرانده
جهانگیر شهر کیشرو ظهور ایتکه، قرسوس
بوکارتشی آنوریلرک امدادینه کیده رك، (تیمیره)
محاربه سنده مغلوب اولوب، متعاقباً ساردس
شهرنده محصره و ایتش؛ و نهایت شهر ضبط اولمله،
کندیسی دخی قبل المیلاد ۵۴۸ قارتاجنده اسیر

قرطمه } اندلسه ربه اعمالندن بر قصبه
اولدیفنی یا قوت حموی بیان
ایدیور .

قرقشونه } فرانسه نك (قارقاسونه)
شهرینه عربلرك ویردکلی
اسمدر . موسی بن نصیرك قیادتیه اندلسی فتح
ایدن غزاة مسلینك اورایه قدر ایلرلمش
اولدقلمی معلومدر .

قرق کلیسا } ادرنه ولایتند وادرنه نك
۵۳ کیلو متره شرقند
اوله رق استرانجه سلسله جبالنه مربوط برطاقم
تیه لرك غربی انتکرنده واقع لوا مرکزى بر قصبه
اولوب، ۱۶۰۰۰ اهالیسی، بری سلطان بایزید
خاك وبری خضر بك بنا کرده سی، اولق اوزره
۸ جامع شرینی، ۲ تکیه سی، مکتب اعدادیسی،
۵ اسلام و متعدد روم و بلفار و یهودی مکاتب
ابتدائیسی، شیاق و فانیله و چول کبی یوك
منسوجات دستکاهلری و شراب و قونیاق عمل
خانه لری واردر .

— قرق کلیسا قضاسی لوانك منتهای شمال
غربیسنده اولوب، شمالاً و غرباً لوانك حدودیله،
جنوباً بابای عتیق و اوله برغوس، شرقاً دخی
ویزه و طرنوی قضرلیله محاط و محدوددر . اسكوب،
قوافی، اسکی پولوس، قویوه، بیکار حصار،
قوججناز اسملریله ۶ ناحیه ایله ۵۷ قریه دن
مرکبدر . اراضیسی عارضه لی اولوب، استرانجه
سلسله جبالى انتکریله بو طاغلردن وقوجه بالقاندن
اینبوب، تکه دره سنه وارکنه نهرینه دوکیلن
چایلرك دره لردن عبارتدر . اراضیسی منبت
و محصولدار اولوب، ذخایر متنوعه ایله اوزوی
چوقدر .

قرق کلیسا } سنجاغی . ادرنه ولایتی
ترکیب ایدن آلتی سنجاغك
بری واك شرق شمالیسی اولوب، مرکزینك
اسمیه مسماردر . شرقاً چتالجه . سنجاغیله و قره دکیزله،
شمالاً شرق روم ایلی حدودیله، غرباً ادرنه،
جنوباً دخی تکفور طاغی سنجاقلریله محاط
و محدوددر . ۷ قضا و ۲۲ ناحیه یه منقسم و
۲۴۱ قریه یی حاوی اولوب، ۱۳۸ ۶۷۸

اهالیسی واردر . اهالی مان متساویاً اسلام و روم
و بلغاردن مرکب اولوب، بر مقدار یهودی و چنگانه
وسائره دخی واردر . قوجه بالقانك نسبة آلتی
اولان قسم شرقیسی وامینه طاغی حدود شمالیه سی
تشکیل ایتدیکی کبی، استرانجه سلسله جبالى ده لوا
داخلنده شمال غربیدن جنوب شرقیه طوغری
ممتد اولوب، سنجاغك اراضیسی ایکی مانله یه تقسیم
ایدیور . بری قره دکیز مانله سیدر، که مذکور
طاغلرك ساحل بحره قدر ممتد اولان انتکریله
قولاری و طوغریدن طوغری یه بحر مذکوره
دوکیلن انهارك وادیرینی حاوی اولوب، طونوی،
اخته پولی، ویزه و مدیه قضالردن مرکبدر .
ایکنجیسی آطه لر دکیزی مانله سیدر، که استرانجه
و بالقانك غربی و جنوبی انتکرینی حاوی اولوب،
ارکنه و بوکا تابع تیه دره سی بحرالینده ك جنوب
غربیه یه طوغری مائل اراضیدن عبارتدر، و بتون
میه جاریه سی نهر مذکور واسطه سیله (صریح)
ایرماغه دوکیلور . بو مانله نفس قرق کلیسا ایله
لوله برغوس و بابای عتیق قضالردن مرکبدر .

بووجهله لوانك اراضیسی مختلف اولوب،
یوكك طاغلری و زراعت الوریثلی بایر و دره .
لریله اووولری دخی واردر . میاه جاریه سی بك
چوق ایسه ده، اکثری كوچك و یالکزر قیشین
آقار دره لردن عبارتدر . اك بیوکلری حدود
جنوبیه سی تشکیل ایدن (ارکنه) نهریله قسم
غربیسنده شمالدن جنوبه اینوب ارکنه یه دوکیلن
تیه دره سیدر . استرانجه طاغلرینك اکثر طرفلری
اورمانلرله مستور ایسه ده، کراسته یه الوریثلی
بیوك آغاچلری اولوب، باشلیجه اودون و کوره
یارار كوچك آغاچلری حاویدر . مرغالی چوق
اولوب، اهالیسی خیلی حیوانات بسلرلر . اراضیسی
باغه بك الوریثلی اولوب، کبیلی اوزوم حاصل
اولور، و شراب اعمال و اخراج اولنور . محصولاتی
بغدا، آریه، چاودار، یولاف، مصر، داری،
مرجك، فصولیله، بقله، سپورکه تخمی، کتن،
کنویر، توتون و سائره ایله میوه و سبزه لرك
انواعندن عبارتدر . طوت آغاچلری ده چوق
اولوب، خیلی مقدار ایك قوزه سی چیقارلیر .
حیواناتنك کثرتی جهتیه خیلی مقدار پیلاغی،

مختلف پنیرلر دخی اخراج اولور .
لواک مختلف محالرنده باقر، قورشون، کومش،
دمیر وسائر معدلر بولندینی مظنون ایسه ده ،
ایوم هیچ بری چیقارلامه قدردر . آچلی ولوله جی
چاموری وسائر اوجاقلری دخی وارددر . داخل
لواده ۵۷۶۳۱۳ قیون ، ۹۴۷ ۱۷۵ پچی ،
۸۱۷۳۱ صیغیر ، ۱۷۴۶۰ طوموز ، ۸۷۱۰
بیکیر ، ۲۰۳۰ استر و ۳۰۰ مرکب موجوددر .
لوا دروننده ۸۳ جامع و مسجد ، ۲۳ مدرسه
وتکیه وزاویه ، ۱۲۸ کلیسا ومناسره ، ۳ حاوره ،
۱۱۶ اسلام و ۸۵ مال سائره مکتبی ، ۴ خسته
خانه ، ۶ تخته بیجیدی ، ۳۱۹۷ دکان و مغازه ،
۱۶۷ خان ، ۳۱۳ دکرمن ، ۹ فابریقه ، ۱۰۷
فرون ، ۸ حمام و ۱۰۵ چشمه و بیل بولنیور .
لواک واردات سنویه سی ۱۳۰۰۰۰ لیرایی
محتاجوددر .

قَرَقَنَه (Kerkenah) تونسک ساحل
شرقیسنده سفاقسک قارشینده
ایکی جزیره اولوب ، ۳۴°۳۵' ایله ۳۴°۵۰'
عرض شمالی آره سنده متمد اولورلر . بونلرله
ساحل آره سنده کی بوغاز پک صیغدر . ایکی
جزیره نك غرب جهته بولنانی، که (الهربی)
اسمیه معروفدر ، سفاقسک ۲۵ واک بیوک اولان
(الشرق) ۴۰ کیلو متره شرقتده واقعدر .
یوکنسک بونی ۲۵ کیلو متره واک ۷ ایله ۸
کیلو متره آره سنده در . اورته سنده (سجه الملح)
(سجه الزمله) اسملریله صیغ و صوبی طوزلی
برکول وارددر . جزیره نك اوستنده ۹ کوی
بولنور . رومالیلردن قالمه بر چوق خرابه لر
وصهرنجلر وایکی جزیره یی بربرینه ربط ایدن
کارکیر برکوبرنک آياقلری موجوددر . کوچکنک
بونی ۱۶ واک کنیش یرنده اکی ۶ کیلو متره
ولوب ، بونکده اورته سنده بر طوزلی کولی
(ملیته) اسمیه یالکزر بر قریه سی وارددر .
بویکی جزیره نك خرما آغاقلری چوق ایسه ده ،
میه لری کوچک وعادیدر . زیتون آغاقلری
و باغلی ده وارددر . چوق قوماق اولمیان یرلری
مزروع اولوب ، آرپه ، بغدادی ، مرهک وسائر
حاصل اولور . میاه جاریلری اولیوب ، قیو

صوبیه اداره اولنورلر . حلقا اوقی دخی چوق
حاصل اولوب ، اهایلی بوندن حصیر وسپت کی
شیلر یاپارلر . ایکی آطه نك اهایلی ۳۰۰۰ ایله
۱۰۰۰۰ آره لرنده تخمین اولوب ، جمله سی
عرب و مسلمانلرلر . زراعت ورعی اغنامه
و کیمیکل ، بالیقچیلی ، کیم اعمالی ، سونکر
اخراجی کی ایشلرله کچینلر .

قَرَقُوب واسطه ایله بصره واهواز
آره سنده اسکی برقصه اولوب ،
کسکر اعمالدن معدود ایدی .

قَرَقُولُس قبریس جزیره سنده برقصه
اولدینی جغرافیون عرب
آثارنده مخرردر .

قَرَقِیْسِیَا جزیره ده دیرک ۳۵ کیلومتره
جنوب شرقیسنده فرائک ساحل
یسارنده وخبورک ملتقاسنده اسکی برقصه اولوب ،
ایوم خرابدر ، وخرابه لری اوزرنده (بوسرای)
اسمیه برقریه بولنیور . قدیم برقصه اولوب ،
قبل الاسلام (کیرکیون) اسمیه معروف ایدی .
جزیره نك فاتحی عیاض بن غنم ۱۹ نجی سال
هجریده حبیب بن مسلمة القهیری بی قیرقیسیایه
اعزام ایددرک . شهری صلحا ضبط ایشدیدی .
اوائل دور اسلامده معمور اولوب ، بعد خراب
اولمیشدر .

قَرَقِیْه اندلسده ایله نواحیسندن بر
قصه اولدینی « معجم البلدان » ده
مسطوردر .

قَرَقُلُون صقلیه (یعنی سیچلیه) جزیره سی
ساحلنده برقصه اولدینی یاقوت
حوی بیان ایدیور .

قَرَمَان [« قره مان » ماده سنه مراجعت
بیوریه .]

قَرَمَس (Krems) آوستریا و مجارستان
دولتک آشاغی آوستریا خطه .
سنده وویانه نك ۷۵ کیلومتره غرب شمالیسنده
اوله رق طونه نك ساحل یسارنده وهمنای اولان
چایک بونره دوکلدیکی محله واقع برقصه اولوب ،
۱۱۰۲۰ اهایلی وایک قاشلرله قطیفه و دوکه
فابریقلری وارددر .

قرمسیر { (Kremsier) آوستریا و مجا-
رستانك (موراویه) خطه سنك
(هرادیش) سنجاغنده و ۲۴ کیلومتره شمال
غربیسنده اوله رق طونیه تابع (مارشه) نهری
اوزرنده قضا مرکزی برقصه اولوب، ۱۸۸۵
اهالیسی و یسقبوسك صیفیهسنده عموه آجیق
کتبخانهسی وارددر .

قرمطی { (ابوعلى حسن بن احمد) قرامطه
اسمیلله دوردنچی قرن هجریده
ظهورله برخیلی وقت اورتولنی قاریشدیران
طائفه نك رئیس اولوب، احساء جهنده دنیا
كلش؛ واورادن حوزستانه كیدوب، بده كوفه
جوارلرینه كلارك، فوق العاده برزهد و تقوی
اظهاريله، هرکی یانه جلب ایتدن صكره، اکثر
مناهى شرعییهی اباحه ایده رك، برمذهب جدید
تلقینه، و خانی بنی عباسدن تبریده، آل رسول الله
(صلی الله علیه وسلم) دن برینه بیسته دعوت
ایتمكه باشلامدشی . كیده رك تكثیر توأمله ،
عراق عربده عصیان ایده رك، بصره و كوفه یی
ضبط ایتمش؛ و بعده مصر عسکرینه غلبه چالوب،
دمشقی آلمش؛ و حجازه كیدوب، حجاج مسلمینی
منع و قتل ایتكدن صكره، حجر اسودی دخی
كعبه شریفه دن چیقاروب، برابرنده بصره یه نقل
ایتمش ایدی . بونك خلفلری دخی (قرامطه)
اسمیلله برخیلی وقت بصره و بحرین ایله عراق
جهتلرنده حکم سوروب، خلفای عباسیه یی
اوغراشدیردقدن صكره، ۳۷۲ تاریخسنده محو
و مضمحل اولمشلرددر .

قرمنچ { (Krementz) روسیه نك (وولهنیه)
ایالتسنده و (زیتومیر) ك ۲۰۵
کیلومتره غربنده برقصه اولوب، ۱۵۹۰۰ اهالیسی
و قلمهسی وارددر .

قرمنچوغ { (Krementchoug) روسیه نك
(پولتاوه) ایالتسنده و ۱۲۰
کیلومتره جنوب غربیسنده اوله رق (دنیپر)
نهرینك ساحل یسارنده قضا مرکزی برقصه
اولوب، ۴۶۶۰۰ اهالیسی، نهر مذکورده
لیمانی و يك ایشلك تجارتی وارددر .

قرمنیچ { (Kremnitz) مجارستانك
(پارس) ایالتسنده و (شمیچ) ك

۳۶ کیلومتره شمالنده برقصه اولوب، ۱۰۰۰۰
اهالیسی، اسکی برقلمهسی، ضربخانهسی و معادن
ادارهسی وارددر .

قرمونه { (Carmona) اسپانیه نك سوبله
(یعنی اشیلیه) ایالتسنده
و سوبله نك ۳۸ کیلومتره شرق شمالیسنده اوله رق
نظارتی کوزل برته نك اوزرنده قضا مرکزی بر
قصه اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالیسی، مشهور
باغلی و تپهسنده عربلردن قالمه خراب برقلمهسی
وارددر. حکومت اسلامی زمانده دهها بیوك
و معمور اولوب، مشاهیر علمادن برچوق ذوات
مسقط رأسی و اندلس طوائف ملوكی زمانده
خیلی وقت برحکومت مستقله اسلامی نك مرکزی
بولنمشدر . بعضی كتب عربیه ده (قرمونه)
صورتنده مضبوطدر .

قرمونه { (Grémone) ایتالیا نك لومباردی
خطه سنده میلانك ۶۵ کیلومتره
جنوب شرقیسنده اوله رق (پو) ایرماغی اوزرنده
ایالت مرکزی برشهر اولوب، ۳۰۹۲۰ اهالیسی،
سوری، کوزل میدانلری، کنیش سوقاقلری،
بیوك سیرایلری، کوزل ابنیهسی، ۱۲۱ متره
ارتفاعنده برقلمهسی، متعدد و مصنع کلیسالری، داخلی
و خارجی مکتب اعدادیسی، اركان و قیزلره مخصوص
آبری آبری بیتخانهلری، خسته خانهلری، قشلهلری
و چوخه ایله ساژ منسوجات و شكرله فابریقلری
وارددر . كانلری دخی مشهوردر .

قرمه { (Crema) ایتالیا ده لومباردی
خطه سنك قرمونه ایالتسنده و قرمو.
نه نك ۴۳ کیلو متره شمال غربیسنده (آدا) یه
تابع (سریو) نهری اوزرنده قضا مرکزی
برقصه اولوب، ۸۷۵۵ اهالیسی و ایک منو.
جاتله دانتله، شاقه و ساژره فابریقلری وارددر .

قرمیسین { ایراندن کی کرمانشاه شهرینك
(اسم عربییدر. «کرمانشاه»
ماده سنه مراجعت بیوریلله .]

قرمیسینی { (ابوالحسن علی بن هارون
(بن نصر) مشاهیر نحویوندن
اولوب، علی بن سلیمان الاحفشدن اخذ ایتمشدر.
۲۹۰ تاریخسنده طوغوب، ۳۷۱ ده وفات
ایتمشدر .

قرنق { صعيد مصرده (قنا) مدیرینده
و قسناك ۵۰ كيلو متره جنوب
شرقيسنده اوله ورق نيلك ساحل يمينندن ۵۰۰
مترهك مسافهده بر قرينه اولوب ، اطرافنده
(تبه) شهر قديمك خرابه لری و ايجلرنده بر
جوق آثار عتيقه بولمسيلا مشهوردر .
قرينده { ماکدونيهده کی قیلبيه (یعنی
قلبهجك) شهر قديمك اك
اسکی اسميدر .

قرنين { سيستانده برکوچك قصبه اولوب ،
ملوك صفاريهك منشيدر .

قروآتيا { (Croatie) « خروواتستان »
مادهسنه مراجعت بيوريله .]

قرواش { (امير ابوالمنيع معتمدالدوله —
بن مقلد العقيلي) موصل حاکمی
اولوب ، مصردهکی فاطميوندن حاکم نامته خطبه
اووقودقن صکره ، عباسيلر طرفنه دونوب ،
قدرك نامته اووقوديقندن ، مصر صاحبي عسکر
سوقيله ، موصلی ضبط ، و خانهسني غارت ايدوب ،
ابکيوز بيک آلوتوتی اخذ ايتمش ؛ و بونك اوزرينه
صاحب ترجمه ديس بن صدقه دن استمداد ايدوب ،
ايکيبي برلکده مصر عسکري مفلوب ورجمه
مجبور ايتملردی . ايکی همشيره بردن تروج ايتمش
اولديقندن ، شريعتنه مفاير اولان بوحرکتندن
نفرت عموميه ي قراعتش ؛ و نهايت برادر زادهسی
زعيم الدوله برکه خروج ايدوب ، کنديسنی
اخذ وحبس ايتمش ؛ و جوق چکمه دن ديگر برادر
زادهسی ابوالعالي قریش بن بدران چيقوب ،
ملکی ضبط ، و عمی صاحب ترجمه ي محبس دن
چقاروب اعدام ايتمش ؛ و بر روايتده ۴۴۴
تاريخنده محبسه وفات ايتمشدر . مدت حکومتی
۵۰ سنه در . جسور و شاعر بر ذات اولوب ،
شو ايکی بیت جمله اشعارنددر :

لله در النبايات فانها
صدأ اللثام وسيفل الاحرار
ما كنت الا زبرة قطبقي
سيفاً فاطلق صرفهن غراري

قروتوشين { (Krotoschin) پروسيهك
(پوزن) ايالت و سنجاغنده
۸۶ كيلومتره جنوب شرقيسنده قضا

مرکزی بر قصبه اولوب ، ۸۲۹۰ اهاليسي ،
چوخه و بز فابريقه لری و توتون ايله پياغی و کورک
تجارتی وارددر .

قروچناخ { (Kreutznach) پروسيهك
رين ايالتنده (مانيسه) نك ۳۰
كيلومتره جنوب غربيسنده و (ناخه) نهری اوزرنده
بر قصبه اولوب ، ۱۳۸۰۰ اهاليسي و توتون ،
صابون ، شکر فابريقه ليله دباغخانه لری وارددر .
جواننده واسع طوز معدني و معدن صولری بولنيور .

قروزت { (Grozet) بحر محيط هندينك
قسم جنوبيسنده ۴۶°۳۰

عرض جنوبي ايله ۶۰° طول شرقيده واقع درت
کوچك آطه اولوب ، آوستراليايه کيدوب کلن
سفارش طريقي اوزرنده بولمغله ، اکثري اوجوارلرده
قضازده اولان كيلردن قورتلانر بو آطه لره التجا
ايدرلر ؛ و انکليز واپورلری بو پيچاره لری آلوب
قورتارمق ايجون ، بو آطه لره اوغرارلر .

قروزوت { (Creuzot) فرانسه ده
(ساؤنه مع لواژه) ايالتك
(اوتون) قضاسنده و اوتونك ۳۰ كيلومتره جنوب
شرقيسنده ناحيه مرکزی بر قصبه اولوب ،
۱۵۱۰۰ اهاليسي ، واسع کور معدني و جسيم
دميرخانه ليله دوکخانه لری وارددر .

قروزه { (Creuse) فرانسهك وسطلرنده
ولوآره حوضه سنك قسم جنو .
بيسنده برنهردر ، که (ميله واش) بابه سنندن
نبعانله ، شمال غربيه طوغری جريان و همنامي
اولان ايالتله (ايندره) ايالتي شق ايدهرک ،
۳۳۵ كيلومتره لك جريان دن صکره ، صاغ کنارندن
(ويانه) نهرينه دوکيلور .

قروزه { (Dép. de Creuse) ايالتي —
فرانسهك ايالات وسطيه سنندن
اونوب ، ايجندن جريان ايدن نهرک اسميله سمماردر .
شرقا آليه و پوی دودروم ، جنوباً قورزه ، غرباً
ويانه ، شمالاً دخي ايندره و شر ايالتلريله محدود
اولوب ، مساحت سطحيهسی ۵۶۰۵ مربع كيلومتره
واهاليسي ۲۸۴۹۴۲ کشيدر . اراضيسي طارضي لي
اولوب ، علی الخصوص جنوب و شرق شمالي
طرفلری بك طماغلدر . مع هذا ۹۵۰ متره ي

مجاوز طاغری یوقدر . قسم غربی ووسطیسنده وادیرله اووه لری دهاکنیش وراضییی دها منبتدر . قروزه نهری ایالتی اورته سندن شقی ایتدیکی کی ، (شر) نهری دخی قسم شرقیسنده جریان ایدوب ، حدود شرقیه سنک برقمینی تحدید ایدور . غرب جنوبی جهتنده (قورپون) وبونک شمالنده (غارتمه) نهرلی آفور . شمال جهتنده قروزه به تابع کوچک قروزه نهری شرقدن غربه جریان ایدر . بونلرک توابعی ده اولوب ، میاه چاربه سی چوقدر . اراضیسنک قوه انباتیه سی یک آز اولوب ، بغدادی محصولاتی جزئی وباشلیجه حاصلاتی : چاودار ، مصر ، پتانه و سبزه و میوه ایله سائرهدن عبارتدر . باغلری یوقدر . مرعاری چوق اولوب ، قوبون وکی ایله طوموزلری کثرتیدر . آرلری ده چوق اولوب ، خیلی بال چیقار . سولولکری چوق بعض کوللری واردر . معمولات صنایعه سی دمیره متعلق شیلرله خالی ، کاغد و مواد دباغهدن عبارتدر . اهالیسنک برقمی دولکرلک و دیوارجیلی صنعتلرله دیار آخرده یاشارلر . ایالت ۴ قضایه منقسم اولوب ، ۲۵ ناحیه و ۲۶۳ دائره بلدییهی حاویدر .

قروشواج { (Krouchevalz) نام دیکرله (آلاجه حصار) صربیه ده بلغرادک ۱۵۰ کیلو متره جنوبنده ونیشک ۵۴ کیلو متره غرب شمالیسنده و صرب موراووه سنک ساحل یعنی یعنی جنوبیسی قربنده سنجاق مرکزی برقصه اولوب ، ۳۱۶۰ اهالیسی ، مصنع براسکی کلیسای واسکی صرب قرالری سراینک ویرانه سی واردر . ۱۳۸۹ تاریخ میلادیسنده ک صربیه قرالرینک مقری بولنش ؛ و صربلیرک عصیان صره سنده خراب اولمشدر . — سنجاغنک مساحه سطحیه سی ۲۶۷۷ مربع کیلومتره و اهالیسی ۷۸۰۶۸ کشیدر .

قروودیلوپولیس { (Grocodilopolis) مصرده (مدینه الفیوم) و (اریب) قصبه سنه بطالسه زماننده ویریلن اسم یونانیدر .

قرولت { یاخود قرفلد (Crevell) بروسیه نیک رین

ایالتنده (دوسلدورف) قضا سنده و دوسلدورفک ۲۱ کیلومتره غربیسنده اوله رقی کوزل ومنبت براووه ده ورینک ساحل یسارندن ۶ کیلومتره لک مسافده قضا مرکزی برشهر اولوب ، ۱۰۵۳۷۱ اهالیسی ، کنیش و دوز سوفاقلری ، آغاچلر و هیکلرله مزین میدانلری ، بیوک برمکتب اعدا . دیسی ، صنایع مکتبی و مکاتب سائره سی ، خسته خانه سی ، فقرا و ایتامه مخصوص مؤسسات خیریه سی ، ایک قاشلرله قطیفه و باصمه فابریقه لری ، بویاخانه لری ، اجزاء کیمیه ، توتون ، قیوچیلغه دآر شیلر فابریقه . لری ، دمیرخانه و دوکخانه لری ، سبزه و فدان و چچیک یتیشدیرر واسع باغچه لری و یک ایشلک تجارتی واردر .

قروماؤ { (Krumau) آوستریا و مجارستان دولتنده جهستانک (بودوایس) سنجاغننده و ۲۲ کیلومتره جنوب غربیسنده اوله رقی (الیه) ایرماغنه تابع (مولداوا) نهری اوزرنده قضا مرکزی برقصه اولوب ، ۷۶۶۰ اهالیسی ، کتن ایلیکخانه لری و چوخنه و کاغد فابریقه لری واردر .

قرومول { (O. Cromwell) انکلتزه مشاهیر سیاسیونندن اولوب ، ۱۵۹۹ تاریخنده (هونیفتون) قونلغنده دنیایه کلشدر . کنج ایکن (پوریتان) مذهبی قبول ایدوب ، ابتدا اورادن افکار اعتراضیه و تجدیدکارانه نهیه سلوک ایتشدی . بوفکر و مسلکندن طولانی تعقیب اولنه رقی ، آمریقایه متقی عزیمت ایکن ، قرالک امریه حرکشدن منع ایدلش ؛ و ۱۶۴۰ تاریخنده قامبریج دارالفنون طرفندن « اوزون پارلنتو » دینلن مجلسه مبعوث انتخاب اولنش ؛ واوراده پاپا و قرال طرفدارلرینه قارش قولا ندینی شدت لسانله جالب انظار دقت اولمش ایدی . مجلس مذکور ایله قرال پیننده کی مناسبات داخلی حرنی انتاج ایتدیکنده ، قرومول کندی مصارفه برآلای ترتیب ایدوب ، ابراز جسارت و مهارت ایتش ایسه ده ، بعض حرکات اعتساف کارانه ده دخی بولنش ایدی . متاقباً سواری میرلوا وکی تعیین اولنه رقی ، ۱۶۴۴ ده (مارستون مور) و ۱۶۴۵ ده (ناسی) مظفریتلرینی قزاقش ؛

وجهه قراللق طرفدارلرینك مغلو بیتنی و بیچاره
برنجی شارلك محویی موجب اولمشدی . اووقت
امور حکومتی کندیسئ الینه آلفی تصارلیوب ،
عکری کندینه جلب ، و بالنتونی ممانت و مخالفت
ایده بیهلجك آدمردن تطهیر ایدهرك ، قالان
طرفدارلرینك اعانه سیله ۱۶۵۳ سنه سی
« حامی » عنوانیه لرئیس حکومت نصب
اولنهرق ، بر طور مستبدانه ده حکم سورمهك
باشلامش ؛ و اقتداردن تهی اولدیفندن ، نظامات
و قوانینی بحق اجرا ایله ، محاکمه ارباب معلومات
و استقامتدن آدملر تعین ایتمش ؛ و تجارتی ایلر ایتمش ؛
و اسقوجیه ایله ایرلاندهنی بسبتون انكتره نك
حكمی آلتنه آلمش ؛ و اسپانیه دن جامایقه نی
ضبطله ، فلنكك قوه بخریه سنه غلبه چالمش ؛
و الحاصل انكتره نك داخلآ و خارجآ ترقی و استفا
ده سنه خدمت ایتشدرد . همان كافه دول کندیسینك
حکومتی تصدیقله ، اتفاقه مائل اولشلردی . بش
سنه بوجهله حکم سوردكدن صكره ۱۶۵۸ ده
وقات ایتشدرد . — اوغلی ریشار قرومول یینه
« حامی » عنوانیه خلنی اولمش ایسه ده ، كوشك
بر آدم اولدیفندن ، برقاج آی سرورنده ، بر كورلنی
ظهوری و اینكنجی شارلك تقریبی خبری اوزرینه ،
۱۶۵۹ ده استعفا ایدوب ، بقیه عمرینی عزلت
و ازواده كچیرمش ؛ و ۱۷۱۲ ده وفات ایتشدرد .

قرونستاد { (Cronstätt) روسیه نك
رغك ۳۰ کیلو متره غربنده اولهرق فینلانده
كورفزینك منتهاسنده واقع بر آطله اوزرنده
مستحكم بر شهر اولوب ، ۴۸ ۲۷۶ اهالیسی ،
جیم و متین استحکاماتی ، بری سفائن تجاریه به ،
بری دونغایه و بری ده انشآت بحریه مخصوص
اولقی اوزره ، اوج واسع و صاغلام لیانی واردرد .
پترسبورغك مدخلنده بولغایله ، اهمیت عسكریه سی
بك زیاده اولوب ، روسیه دولتنك ترسانه سی دخی
بو شهرده در . ۱۷۱۰ ده بیوك پترو طرفندن
تأسیس اولنهرق ، كیتدیكجه توسیع و تحكیم
اولنقه در .

قرونستاد { (Brasso) آوستریا و مجارستان
دولتنك ترانسیلوانیه یعنی اردل خطه سننده و
هرمانستادك ۱۱۵ کیلو متره شرقنده اولهرق
آلوتیه تابع (بورزن) نهری اوزرنده ایالت
مرکزی بر شهر اولوب ، ۲۹ ۵۸۵ اهالیسی ،
بر قاج مكنتی ، دباغخانه لری و افلاقله ایشلك
تجارتی واردرد . — ایالتنك مساحتی سطحیه سی
۱۷۹۷ مربع کیلو متره و اهالیسی ۸۳ ۹۳۰
كشی اولوب ، رومان ، مجار و آلماندن مركبدر .

قرونغ قاؤ { (بانقوئ) ك ۶۵ کیلو
متره شمالنده و (منام) ایرماغنك صول كنارنده
اولهرق ۱۴°۲۰' عرض شمالی ایله ۹۸°۱۳'
طول شرقیده بر شهر اولوب ، ۵۰ ۰۰۰ اهالیسی
واردرد . لائس خطه واسعه سنك مركز تجارتیدرد .
اهالیسنك بر بیوك قسمی نهر مذكوره و اورایه
منصب اولقی اوزره شهرك اورته سندن كچن
(سوئی) نهرنده كیلر و دوبه لرده اقامت
ایدردلر .

قرونوبرغ { (Kronoberg) اسوچك
اولوب ، مساحتی سطحیه سی ۹۹۹۷ مربع کیلو متره
و اهالیسی ۱۶۹ ۷۳۵ كشیدرد . اراضیسی منبت
و صرعاری چوق ایسه ده ، كوللری بك زیاده
اولوب ، بر بیوك قسمی اشغال ایدیدردلر . مركزی
(وقزیو) قصبه سی اولوب ، قرینده ایالت بونامی
قرانديران (قرونورغ) سرانی خرابه لری بولنیور .

قرویدون { (Croydon) انكتره نك
(سوری) قونتلغنده
(كیلدفورد) ك ۳۵ کیلو متره شرق شمالیسنده
ولوندره كوپرینك ۱۶ کیلو متره جنوبنده بر
شهر اولوب ، ۱۰۲ ۶۹۷ اهالیسی ، ذخایر ،
شرنجی اونی و حیوانات تجارتی ، اسكی بر کلیسا سیله
پسپوسلره مخصوص سرانی ، اسكی بر خسته خانه سی
و بعض فابریقه لری واردرد . یقین وقتلره كلنجیه
قدر كوچك بر قصبه ایكن ، دمیر پول ایله ولوندره دن
اوج چاریك ساعته و ارلدینی جهته له ، انكتره
پایتختی تجارتندن بر چوق آدملر اوراده صیقیلر
ایدنكله ، كوندن كونه بیومكده در .

قرویه { (Kroia) آناؤدلفده کی آقچه
حصار قصبه سنک اسم اصلی محلیسی
اولوب، آناؤد لساننده « چشمه » دیمکدر .
[« آقچه حصار » ماده سنه مراجعت بیوریلہ .]

قرہ { (Kara) روسیہ نك منتهای شمال
شرقیسنده بر نهر در ، که اورال
سلسله جبالنك قسم شمالیسنده سلسله مذکورہ نك
شرقی مائلہ سنده برکولدن خروجله ، شمال غربیہ
طوغری آقہرق ، سلسله نك بر بوغازندن مرورله ،
مائلہ غربیہ سنه کچرہ ؛ و اروپا ایله آسیا قطعہ لری
آرہ سنده خط حدود برینی طوتان ۲۶۶ کیلو -
مترہ نك مجرادن صکرہ ، بحر منجمد شمالینك (قرہ
دکیزی) دینلن قسم نك (قرہ) قوینہ دو کیلور .
باشلیجه تابیی اولان (سیلووه) نهری ملتقاسندن
آشاخی مجراسی سیرسفائنه صالحدر . اسمنك « سیاہ »
معناسیله ترکیه اولسی ملحوظدر .

قرہ { دکیزی (Mer de Kara) بحر منجمد
شمالینك بر قسمی اولوب ، غرباً
وشمال غربی جهتندن (نوا یا زملیا) و (وایفاج)
آطہ لریله ، جنوباً اروپا روسیہ سنك منتهای شمال
شرقیسی ساحلیله ، شرقاً سبیریہ نك (بالمال) شبه
جزیره سیله محاط وشمال شرقی طرفندن آچیقدر .
مذکور ایکی جزیره نك آرہ سنده (قرہ بوغازی)
اسمیله بر بوغازدن بودکیزه کیلیر . وایفاج آطہ -
سیله ساحل آرہ سنده دها طار بر بوغاز دخی
واردر . شمالدن جنوبه بویی ۷۷۵ واکي ۴۴۰
کیلومتره در . منتهای شرق جنوبیسی کیتدکجه
طارالاشهرق ، اروپا ایله آسیا آرہ سنده ینه
(قرہ) اسمیله اوزون برقوی تشکیل ایدیور . قرہ
دکیزی یالکنز حزراندن ایلوله قدر اوج آی
بوزلردن خالی قالبوب ، او موسمه بالیقچی کیلری
دخول ایده کیلیر .

قرہ آرسلان صوبی { قوینہ نك حمید
نهر در ، که سلطان طاغندن این بر قاج چایک
اجتماعندن بالتشکل ، اکردیر کولنه دو کیلور .

قرہ آغاج { قوینہ ولایتنك حمید سنجا .
غنده واسپارطه نك ۹۰ کیلو -
متره غرب شمالیسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ،

۵۰۰۰ قدر اهالیسی ، بر قاج جامع ومسجد
ومدرسه سی ، رشديه مکتبی وکتبخانه سی واردر .
طحن حواسی مشهوردر .

— قرہ آغاج قضای جنوباً اکردیر قضاسیله ،
غرباً اکردیر کولیلہ ، شمالاً بلواج قضاسیله .
شرقاً دخی قوینہ سنجاغیله محدود اولدینی حالده ،
غرب جهتنده بولنان آفشار ناحیه سیله برابر ۴۶
قریه یی حاوی و ، جمله سی مسلم اولق اوزره .
۱۹۶۸۳ اهالی ایله مسکوندر . اراضیسی منبت
اولوب ، حبوبات متنوعه ایله آفیون ، خشخاش ،
اوزوم ومیوه وسبزه لرك انواعی حاصل اولور .
آفشار ناحیه سنده لوله طاشی معدنی دخی بولنیور .
حیوانات اهلیه سی آز اولوب ، ۹۲۰۰ قیون .
۱۳۷۰۰ پکی ، ۳۸۴۲ صغیر وسائرہ دن
عبارتدر . مرکز قضا ده وبعض قراده ایلیک
وکتندن بز وآلاجه نسج اولنور .

قرہ آغاج { (غربی -) آیدین ولایتنك
دکیزی سنجاغنده وسنجاغ
منتهای شرق جنوبیسنده بر قضا اولوب ، شمالاً
نفس دکیزی ، غرباً طواس قضا لریله ، جنوباً
منتشا سنجاغیله ، شرقاً دخی قوینہ ولایتله محدوددر .
مساحه سطحیہ سی ۸۸۰ مربع کیلومتره اولوب ،
بولك نصفی طاغلق اراضی خالیه ، بر ربی اراضی
مزروعه ، بر ربی قریب مقداری اورمان و ۵۰
مربع کیلومتره لکی ده چایردر . اهالیسی ۳۶۴۵۲
کشی اولوب ، یالکنز ۳۹۰ ی ترکیه لسانله متکلم
روم (؟) وقصوری کاملاً مسلدر . ایرله ناحیه سیله
برابر ۸۶ قریه دن مرکب اولوب ، مرکزی
۱۲۰۰ اهالی یی جامع آجی بادم قریه سیدر . شمال
غربی جهتنده خونا س طاغی وشمال شرقی طرفنده
قوینہ ولایتی حدودنده قرہ آغاج طاغی بولنوب ،
بو طاغدن آیریلان ایکی قول جنوب غربیہ
طوغری اوزانہرق ، آرہ لرنده ۲۰ کیلومتره قدر
وسعتنده براووه تحصیل ایدیور ، که قضا نك
منبت یری اوراسی اولوب ، کوبلرینك اکثری
اوراده در . باشلیجه محصولاتی ذخایر متنوعه ایله
اوزوم ، زیتون وسائر میوه لردن وتوتوندن عبارتدر .
حیوانات اهلیه سی وعلی الخصوص کچیلری چون
اولوب ، سنوی حیوانات اهلیه سنك تولدانی

۱۳۰۰۰۰ رأس راده لرنده در. مرکز قضاة بر رشنده و برابندائه مکتبی وارد. یولری هنوز پک کریدر .

قره آرسلان { عماد الدین بن داود ارتقن اولوب ، آمد شهرینک صاحبی ایکن ، صلاح الدین ایوبی کندیسنه علیه چالهرق ، شهر مذکور ضبط ایتشدی .

قره آصاق { سلاطینک ولایت و سجاغنده لنگ ایچندن مرورله ، منصبدن ۱۰ کیلومتره یوقاریده واردار ایرماغنه دوکیلور. مجراسی ۸۰ کیلومتره طولنده در. اسم قدیمی (لیدیاس) در. و قتله کولک اورتمسنه دک آتپهر اولنهرق ، سیر سفاشنه صالح ایدی .

قره آمد { الیوم بولندیغی خطه نیک شهرینه ، اینیه سنک سیاه طاشدن معمول اولمسیله خارجدن ابراز ایتدیکی رنکدن طولانی، ویریلن اسمدر . [« آمد » و « دیار بکر » ماده لرینه مراجعت بیوریله .]

قره ابراهیم پاشا { [« ابراهیم پاشا (قره -) » ماده سنه مراجعت بیوریله .]

قره احمد پاشا { [« احمد پاشا (قره -) » ماده سنه مراجعت بیوریله .]

قره المین { خلفاء عباسیه دن قائم باصراللهک جاریه سی و مقتدی باللهک والدیه . سی اولوب ، چوق وقت معمر اولمش ؛ وزوجیله اوغلی مشارالیه مادن بشقه تورونی مستظهر واونک اوغلی مسترشدک دخی عهد خلافت لرینه بیتیشمش ؛ و بغدادده وخرمینه بر چوق خیرات و مبرات برافشدر . اصل اسمی (ارجوان) در .

قره باغ { قافقاسیه ده کور ایله آراس بحرالری واریوان ایاتی آره سنده برخطه اولوب ، ۱۸۱۳ تاریخ میلادیسنده ایراندن روسیه یکه کش ؛ و لیسائوتوپول قضا سنه ملحق (شوشه) قضائنی تشکیل ایتشددر . مساحه سطحیه سی ۱۸۰۰۰ مربع کیلومتره اولوب ، ۲۵۰۰۰۰

اهالیسی وارددر . اهالیسنک نصفی آذربایجان ترک لرندن اولوب ، نصف دیگر ی ایرانی ، ارمنی و روسدن مرکبدر . بو خطه نیک اسم فارسیسی (اران) در. اراضیسی طاغلق اولوب ، عمومیت اوزره طاغلری شمال غربیدن جنوب شرقیه طوغری اوزانیر . سرمدی قارلرله مستور اوج یوکسک طاغی اولوب ، بولردن قامش طاغ نیک ۳۷۴۰ و قیوجق طاغ نیک ۳۷۱۵ متره ارتفاعی وارددر . بایر ووادیلری سیاه ویک منبت بر طوبراندن عبارت اولدقلرندن ، مملکت نیک اسمی بوندن ایلری کلپور . یوکسک یرلر نیک نباتاتی آوروپا طاغلر نیک کینه مشاهددر . صرب یرلرده کچی کچی طیرمانیر بر جنس آنلری وارددر . حشرات مضره سی چوقدر .

قره باغلی سلیمان پاشا { سلطان عثمان خان خان نیک و مصطفی خان نیک دور لرنده اوج دفعه قبودان پاشا اولمشدر . سلطان عثمان خان مشارالیهک جلوسلری سنه سی ۱۱۶۸ ده امرای بحریه دن ایکن ، رتبه میرمیرانی ایله قبودان دریا اولمش ؛ و آق دیکزده دشمن سفائندن بعض غنائمه موفق اولمغه ، ۱۱۶۹ ده رتبه وزارتله تلطف اولنمشدی . ۱۱۷۰ ده انفصال ایدوب ، ۱۱۷۱ ده کل احمد پاشا زاده علی پاشانک اوسته ثانیاً قبودان دریا اولمش ؛ ۱۱۷۳ ده عزل اولوب ، ۱۱۷۶ ده سنک مصطفی پاشانک اوسته ثالثاً مسند قبودانییه نصب اولمش ؛ و ۱۱۷۷ ده عزل اولنهرق ، مملکتی اولان قره باغه عزیمتله . اوراده وفات ایتشددر .

قره باغی { (مولانا محی الدین محمد) قانونی سلطان سلیمان خان دوری مشاهیر علماسندن اولوب ، قره باغ خطه سنندن اولمغه ، ایرانده تحصیل علوم ایتدکن صکره ، درس عاده وروده ، بعض مدرسه و نهایت ازینق مدرسه سی مدرسلکنه تعین اولنهرق ، ۹۴۲ تاریخنده اوراده وفات ایتشددر ، علوم عقلیه و نقلیه و واقف اولوب ، محاضراته دائر « جالب السرور » عنوانیه برکتانی ، کشفه و تفسیر بیضاوییه و تاویج و هداییه تعلیقاتی ، شرح الوقایه

حواشیی و جلال الدین دوانینک « اثبات الواجب »
کتابش شرحی وارد در .

قره برون { آناتولیونیک ساحل غریبسنده
از میر کورفرزینک مدخلنده
وسافر جزیره سنک قارشیسند منتهای جنوب شرقی
شمال غربی به طوغری منتهای اوزون بر شبه جزیره
بونک اوچنده کی برونه و برین اسمدر . شبه
جزیره نفس از میر قزاسنه تابع بر ناحیه اتحاد
اولوب ، ۲۲ قریه دن مرکدر . — سلانیک
کورفرزنده سلانیک قوی مدخلک ساحل شرقیسنده
و واردار منصبینک قارشیسند دخی بواسله بر برون
وارد در .

قره بل { آناتولیده سیواس ولایتینک
شرق جهتند بر طاغدر ، که
سیواس شهرینک شرق جنوبیسندن باشلایه رق
شمال شرقی به ارضروم ولایتی حدودینه طوغری
منتهای اولور . بو طاغ قزیل ایرماقی حوضه سنی
فرات حوضه سندن آروپ ، شرق جنوبی اتکلرندن
آقان صولر فراته دوکیلور ؛ و غرب شمالی اتکلرندن
این صولر ایسه قزیل ایرماقی تشکیل ایدیور .
اک یوکسک ذروه سی حدای بچردن ۱۷۶۴ متره
ارتفاعنده ایسه ده ، اطرافنده کی یوکسک اووه لردن
آنجیق ۲۵۰ ونهایت ۳۰۰ متره مرتفعدر .

قره بوران { ترکستان شرقیه تاریم
نهرینک دوکلدیگی برکول
اولوب ، نهر مذکور بوکولدن چیقه رق ، بونک
شرق طرفنده بولان (وب نور) کولنه دوکیلور .
بو ایکی کول بر برینه قریب اولغله ، (لوب نور)
ماده سنده دهها زیاده تفصیلات ویریه جکدر .

قره بوره { روسیه تابع ترکستانده (تیان
شان) سلسله عظیمه سنک
(الاطاغ) شعبه سته مربوط (اورتاق طاغی) نک
منتهای غربی قسمی اولوب ، سمردی قارلرله مستور
ذروه لری وارد در . ینه قره بوره اسمیه بر بوغازی
وارد در ، که ۳۳۵۵ متره ارتفاعی اولوب ، اولدقجه
امین بر یکیددر .

قره بوغاز { بحر خزرک ساحل شرقیسنده
{ روسیه نک ماورای خزر
ایالتنده و ترککلر مملکتنده یعنی اسکی خوارزم
دیارنده بیوک وصیخ بر کورفرز اولوب ، اتکیندن

بر قوم سدیه آیرلشدر ؛ و بوسدک اورته طرفلرند
اصل قره بوغاز دینن بر طار یکید وارد در .
شمالدن جنوبه بوی ۱۶۰ و جنوب جهتند اولان
عرض اعظمی ۱۴۰ کیلومتره اولوب ، مساحت
سطحیه سی ۱۶۰۰۰ مربع کیلومتره در . وسطی
درینلکی ۴ ایله ۱۲ متره آره سنده در . اطرافنده
ساکن بولنان ترککلر قره بوغاز اسمنی یالکز
بوغازینه حصر ایدوب ، کورفرزه (قول دریا)
و (آجی قوسار) دیرلر . مذکور بوغاز موسه
کورده ۲۰۰ ایله ۸۰۰ متره آره سنده برکنیشلکه
اولوب ، " ۱۳' ۴۱° عرض شمالیه واقعدر .
مدخلنده درینلکی آنجیق بر متره اولغله ، یالکز
آلتی دوز واپورل کورفرزه کیره ییلر . بو بوغازدن
کورفرزک ایچنه طوغری دائمی صورتده بر آفتی
جریان ایدوب ، بونک سرعت عادیه سی ساعتده
بش آلتی کیلومتره اولدینی حالده ، غرب روزکاری
اسدیکی وقت آزالبرسه ده ، هیچ بروقت ۳ کیلو-
متره دن آشاغی دوشز . شمعی به قدر هیچ بر
آنافور کشف اولمده نیدن ، و وقتیه ظن اولدینی
کی ، اورته طرفلرند بحر فارسه چیقه جق تحت
الارض بریول بولمقی فکری دخی باطل اولدیندن ،
دائم صورتده بحر خزر دن بوکورفرزه کیرن صولرک
تغیرله زائل اولدینی آکلاشلشدر . حقیقه
تغیرات پک چوق اولوب ، کورفرز دائمی صورتده
سیس و بخارله مستور بولنور ؛ و طولیه سائر
املاحی کیندیکه چوغالغده اولوب ، دینده
ترسب ایتمکده ، و ایچنده هیچ بر بالیق و سائر
حیوان باشایه مامقده در . حتی انکیندن کیرن
بالیقلرک دخی درت بش کون طرفنده کوزلری
کور اولدینی مجریدر . سواحلنده ده هیچ بر نبات
یتیمور . بوتخراک دوامیه برکون بوغازی قاپوب
کورفرزک مرور زمانله بر طوز چولنه دونه جکی
محملدر . شرق جهتنده ایکی کوچک آله بولنور .

قره بیگار { قونییه ولایت و سیغانده
{ و قونییه نک ۹۴ کیلومتره
شرقتند و قره جه طاغک جنوبی اتکند اوله رتی
واسع براووه نک کنارنده قضا مرکزی بر قبه
اولوب ، ۴۰۰۰ قدر اهالیسی ، سلطان سلیم
خانک بنا کرده سی اولان ایکی مناره ل بر جامع

شرقی، رشديه مكنتي، ۳۴ دكاني، برشادرواني،
۲ چشمه سي وارددر. — قره بيكار قضاسي غرباً
نفس قونيه، جنوباً قره مان، شرق جنوبی
طرفدن ارکلي، شمالاً اسبکسان قضايليه، شمال
شرقی طرفندن دخی نيكده سنجاغيله محاط اولوب،
۳۴ قریه ۹۲۷ و ۲۵ اهالي جاممدر. اهالیسنک
جمله سي مسلدر. اراضيسي دوز اولوب، مذکور
قره جه طاغندن بشقه جبالی یوقدر. میاه جاریه.
سی پک آزددر. محصولات ارضیه سی بفدای،
آریه، چاودار، بورچق و سائر حبوباتله جبری
و کیمون و سائرهدن عبارتدر. قیونلری زیاده جه
اولوب، ملقا خوشمش ناحیه سنده هر رأسی ایکی
اوج بیک غروش ایدر کوزل دوه لر یشیر. قضا
داخلنده اعلا خالی و سجاد و کلیم اعمال اولنور.
درون قضاده ۳۲ جامع و مسجد موجوددر. مرکز
قضاك شمال شرقیسنده سونمش براسکی برکاتک
آغزی بولنش اولدینی آکلاشیلان تقریباً ۲۰۰
متره عمقی و طولاً و عرضاً یاریم ساعتی و سعی
اولان بر محلّه بولنوب، کلیتی طوز اخراج اولنور.
بو محله برته نك اوزرنده بولنوب، برطاقم کولرله
محاطدر.

قره تکین { آسیای وسطیده بخارا خانلقنک شرق شمالی جهته

وزرافشان جبالنک جنوبنده اوله رق قزبل صو
وادیسنده برخطه اولوب، شرقاً روسیه نك اخیراً
اتحادی ایتدیکی (ترانسالای) اراضیسیله، شمالاً
سمرقند ایالتنک زرافشان خطه سیله، غرباً کلاب،
جنوباً دخی دروازه خطه لرله محاطدر. ۴۸°۴۵'
ایله ۳۹°۴۰' عرض شمالی و ۶۷°۳۰' ایله
۶۹°۲۰' طول شرقی آره لرنده ممتد اولوب،
طول اعظمی ۲۵۰ و عرض وسطیسی ۸۰ کیلو
متره و مساحت سطحیسی ۲۱۵۳۵ مربع کیلو
متره در. وسطی ارتفاعی ۲۰۰۰ متره اولوب،
ارضیسی پک یوکسک و شایان تماشا مواقع و مناظری
حاویدر. آشاغی جهته (سرخ آب) دینان
مذکور قزبل صو مملکتی اورته سندن شق ایدوب،
ایکی طرفندن بر جوق چایلر آلیر، بولنرک چوغی
جریانلرنده برطاقم کوزل شلاله لر تشکیل ایدر.
اهالیسی خیلی کثرتلی اولوب، ۱۰۰۰۰۰

زاده لرنده تخمین اولنقمده در. بولنردن یالکیز
۱۵۰۰۰ قدری قیرغیز وخیمه نشین اولوب،
سائرلری فارسی لسانیه متکلم (کلجه) تعبیر
اولان قومی تشکیل ایدبورلر، که بولنردن اسلامه
متدین اولدقلری حالده، اسکی زردشت دینندن
دخی بر جوق عادات محافظه ایشلدردر. بولنر ذکی
و چالیشقان آدملر اولوب، مملکتلرنده یوکدن
بعض مقبول منسوجات نسجیله و دمیرجیلک
و نهرلرک قوملرندن آلتون چیقارمق کبی ایشلرله
مشغول اولدقلری کبی، ایشیجیلک و تجارتله بخارایه،
فرغانه یه و تا کاشغره قدر کیدرلر. قره تکینک
قیشلری اوزون و سرت اولوب، تشرین اول
ابتداسندن مایسک واسطنه دک ممتد اوور،
وبرقاج متره قاریاغوب، مملکتک اطرافنده کی
طاغلرک بوغازلری و یوللری قشایر. مع هذا
ارضیسی پک منبت اولوب، زراعته زیاده اهمیت
ویرلیدیکندن، حاصل اولان بفدای و سائر ذخایر
مملکتی اداره ایتدکدن مکره اطرافنده کی ممالکده
اخراج اولنور. میوه دار آغاچلری و اورمانلری ده
چوقدر. مرغاری پک کوزل اولوب، کچی، قیون،
صیغیر، خرکله و سائر حیوانات اهلیه لر ده
چوقدر. طاغلرده آبی، تیلکی و سائر حیوانات
وحشیه جوق اولوب، اهالی دریلرندن تجارت
ایدرلر. یسانی جوزلری جوق اولوب، تنور ائده
قولانمق اوزره، کابینی جوز یاغی چیقاریرلر.
مرکزی (کرم) قصبه سی اولوب، بخارا خانه
تابع و شاه عنوانی حائز یرلی وارثی برامیرک تحت
اداره سنده در.

قره جه احمد { سلطان اورخان غازی دوری مشایخندن بردات

اولوب، دیار مجده امیران برینک اوغلی اولدینی
حالده، جذبه یه مظهر اولمشله، ترک دار و دیار
ایده رک، روم جائینه کلش؛ و اقصصار قرینده
اختیار مسکن ایتمش. قبری اوراده زیاتکاهددر.

قره جه احمد { اون برنجی قرن هجری علاسندن اولوب، حمید

ایلنده دنیا یه کلش؛ و درسعادت کله رک، دور
مدارسله طشره لرده فتوی و قضا مأمو ریتلرله

بر اووه نك حدود شمالیه سنی تشکیل ایدر . سیحون حوضه سنی جیحونه تابع زر افشان حوضه سندن آریور . بر قاج بوغاز و یکیدی اولوب ، اك مشهوری طاشکند ایله سمر قند آره سنده کی (بیلان اونی) و نام دیگرله (تیمور نك قبوسی) دینلن بوغازدر .

قره جه فوچه { آبدین ولایتک از میر سنجاب فوچتین) غنده واقع (فوچتین) قضا سنك مرکزی بر قصبه واسکله در . [« فوچه » ماده سنه مراجعت بیور یله .]

قره جه ویران { قسطنیونی ولایتسنده کسنگری سنجاغ نك چرکش قضا سنده و چرکش ۳۵ کیلومتره شرقده ناحیه مرکزی بیوک بر قریه اولوب ، ناحیه سی ۴۴ قریه یی و نافع بر معدن صوبی حاویدر .

قره چار نویان { چنگیز خانك وزیر یی و دامادی ایدی .

قره چای { روسیه یه تابع قاققاسیه نك باکو ایالتسنده بر نهردر ، که بابا طاغندن نبغانله ، شرق شمالیه طوغری آقهرق ، ۱۰۰ کیلومتره لك جریاندن صکره بحر خزره منصب اولور .

قره چلبی زاده { [« عبدالعزیز افندی » ماده سنه مراجعت بیور یله .]

قره چولان { کردستانده موصل ولایتك سلیمانیه سنجاغنده و سلیمانیه نك ۲۵ کیلومتره شمال شرقیسنده اولورق حدود ایرانیه قرینده اسکی بر قصبه اولوب ، مقدما اوجت کردلرینك مرکزی ایکن ، قرن سابقده سلیمانیه نك تأسی اوزرینه ، ترك اولنه رق ، خراب اولمشدر .

قره حصار { آناطولیده وترکجه تکلم اولسان سائر یرلرده بر چوق معموره لرك اسمی اولوب شایان ذکر اولانلری آتیا بیان اولنور :

قره حصار { (دوه لو -) [« دوه لو » ماده سنه مراجعت بیور یله .]

قره حصار شرقی { (و بین الوام شایین) قره حصار) سیواس

طولاشدقندن صکره ، قدس قاضیسی اولوب ، ۱۰۲۴ تاریخنده اوراده وفات ایشدر .

اسکدارده کی (قره جه احمد) قبرستانك بوایی ذاتدن برینه می یوقسه بواسمه دیگر برذاته می منسوب اولدیفی تحقیق اولنمه دی .

قره جه طاغ { دیاربکرک غرب جهتسنده فرات ایله دجله بحرالر ی آره سنده کی اك طار بر زخده شمالدن جنوبه طوغری تمتد بر طاغ اولوب ، اورفه ایله مار دین آره سنده وخابوره تابع (چرچوب) نهری تشکیل ایدن ایکی چایک آره سنده جزیره اووه سنه منتهی اولور . برکافی الاصل بر طاغ اولوب ، سیاه بازالندن عبارتدر . قیالری و اوچور و ملری چوق اولوب ، یانلردن آقان صولر بر طاقم طار بوغازلر تشکیل ایدیور ، که قره آمد (یعنی دیاربکر) شهری دخی بولردن برینك اتکنده مبنیدر .

قره جه طاغ { شرقی روم ایلنده فلبه نك شمال شرقی جهتسنده بر طاغدر ، که قوجه بالقانله متوازیاً غربدن شرقه تمتد اولوب ، سلسله عظیمه مذکورده دن طونجه نك منابعی حاوی اولان قالویر اووه سیله آیرلشدر . غرباً مریجه تابع کوك صو وادیسیله اورته طاغدن آیرلش اولوب ، غربدن شرقه بوی ۱۱۵ کیلومتره در . شرق جهتسنده کی اتك و قوللری اسکی زاغره نك اوستنه قدر واصل اولور . اك یوکسك ذروه سی ۱۱۰۰ متره ارتفاعده اولوب ، سائر طرفلرینك ارتفاعی یدی سکز یوز متره یی تجاوز ایتز . اتکری هر طرفدن سطح مائل تشکیل ایدر . قرانلنك مشهور کل باغچه لری دخی بو طاغك اتکلرنده در .

قره جه طاغ { (Karatchi-Taou) ترکستانده جینگ ایچسندن کلن (تیان شان) سلسله عظیمه نك منتهای غربیسنی تشکیل ایدر بر طاغ اولوب ، طاشکندك جنوبه نك شرق شمالیدن غرب جنوبیه طوغری اوزانیر ، بعده سمرقنده طوغری دونر . اکثر طرفلرینك ارتفاعی ۴۰۰۰ متره راده لرنده ایسه ده ، اك یوکسك ذروه لری ۶۰۰۰ متره قدر چیقار . اورته طرفندن (صاکسار) اسمیه بر قول آریلوب ، فعال غربیه طوغری اوزانیر ؛ وینه بواسمه مسمی

دینلسی جوارلرنده شاب معدنك كثرله بولمنسه
منبدر .

— قره حصار شرقی قضاسی همنای اولان
لوانك مركزی قضاسی اولوب ، شرقاً آلودره ،
جنوباً صو شهری ، غرباً قویحصار قضا لريله ،
شمالاً دخی طربزون و لایقیله محدوددر .
مرکزدن اداره اولور ۶ ناحیه ایله برابر ۱۱۰
قریه بی و ۲۵ ۵۹۴ اهالی بی جا مدر . اهالیسندن
۸۴۰۰ کشتی مذاهب ثلثیه منقسم ارمنی و روم
اولوب ، قصوری کاملاً مسلمان . اراضی عارضی
واورته حالدیه منبت اولوب ، محصولاتی ذخایر
متنوعه ایله توتون و میوه و سبزه لرك انواعندن
عبارتدر . یالکزر برکتلی سنه لرده ذخایرندن
اخراجات وقوع بولوب ، بعضی سنه لرده احتیاج
جات محلیه دخی کفایت ایتمز . بر مقدار ایپك
قوزه سی ده چیقار . حیوانات اهلیه سی قیون ،
کچی ، صیغیر و یوک حیوانلرندن عبارتدر . قضا
داخلنده ایشلفکنده اولان ایکی سیملی قورشون ،
ایکی کور و درت شاب معدنی بولوب ، خیلی
حاصلات ویرمکده در . آلتی کوچك کول دخی
بولوب ، جمله سنده بالیق بولنیور . اورمانلری ده
جوق اولوب ، اشجار متنوعه سی وارددر .

قره حصار شرقی } سنجاغی . سیواس
ولایتی ترکیب ایدن
درت سنجاغك بری اوواب ، ولایتك شمال شرقی
کوشه سندن عبارتدر . جنوباً سیواس ، غرباً توقاد
سنجاقلریله ، شمالاً طربزون ، شرقاً دخی ینه
طربزون و ارضروم و لایتلیله محدوددر . حدود
شمالیه سی (کومبل) و حدود جنوبیه سی (کوسه
طاغی) صیرتزیله آیریلوب ، بتون سنجاغك
اراضی سی یوکسك و واسع بروادی تشکیل
ایدور ، که بو وادینك انجمنده یشیل ایرماغك
باشلیجه قوی اولان (کلکیت) نهری ارضروم
ولایتدن کلزك . سنجاغی شرقدن غربه شقی ،
وصاع وصولدن مذکور طاغلرك داخلی اشکارندن
ایتن برجوق چایلر اخذ ، وراست کلدیکی دوز
و باصیق برلری اروا ایدرک ، توقاد سنجاغنه کچر .
بوسنجاغ ۳۹° ۴۰' ایله ۴۰° ۴۰' عرض شمالی و
۳۶° ۳۶' ایله ۳۶° ۳۶' طول شرقی آرملرنده ممتد

ولایتنده و سیواسك تقریباً ۱۶۰ کیلومتره شمال
شرقیسنده و قره دکیزده اسکله سی اولان کبره سو .
نك ۸۲ کیلومتره جنوب شرقیسنده اولورق
کلکیت حوضه سنك یوقاری جهتنده ۱۵۰۰
متره دن زیاده ارتفاعی اولان یوکسك بر یرده
۴۰° ۱۲' عرض شمالی ایله ۳۶° ۱' طول شرقیده
واقع لوا مرکزی بر قصبه اولوب ، ۱۱۷۰۰
اهالیسی ، اوستنده سیاه طاشدن معمول اسکي بر
قلعه سی و بونك دروننده یوکسك برقیانك اوزرنده
ایوم سلاخانه اتحاد اولنان اسکي بر سرائی
و قیانك انجمنه اولیش ۴۰ باصمقله اینلیر غریب
برقیوسی ، ۱۵ جامع شریفی ، ۵ مسجدی ، ۳
مدرسه سی ، ۴ کلیسای ، بر رشدییه و ۱۵ اسلام
و ۴ خرسقیان ابتدائی مکتبی ، ۴ حمامی ، ۸ خان ،
۷۵۳ دکانی ، ایپك چتاری و خاوی و چارشف
دستگاهلری ، بر اون فابریقه سی ، هفته ده بر
قوریلور بازاری و اولدجه تجارتی وارددر .
کبره سون اسکله سندن کلن بر شوسه قصبه نك
انجندن کچرک سیواس شهرینه و اورادن ملاطیه یه
طوغری اوزانیر . مذکور قلعه طربزونده
حکومت سورن یزانس دولتی شعبه سی زمانده
یالیشدر . قصبه نك ده اسکي اولوب ، روما
سردارلرندن پومپوسك مهراده قارشی قازانیدینی
مظفریتك یادینه (نیقوپولیس) یعنی « مدینه
الظفر » نامیله تأسیس ایتش اولدینی قصبه نك
عینی اولدینی مظنون ایدر ، بوطن اثبات اولنه .
مامتدر . قصبه نك ابتدا قلعه دروننده بولوب ،
بعده آشاغیه ایندیرلمش اولدینی ده مرویدر .
قصبه بر سطح مائلده بولغفله خانه لرك باصلمش
طوپراقدن اولان طاملری اوست طرفدن یرله
برابردر . یالکزر شمال شرقی جهتنده یکی
بایلان خرسقیان محله سنده قابل سکینی خانلر
بولنیور . جوامع شریفه سندن بری مملکیت
فاتحی بولنان ابوالفتح سلطان محمد خان ثانی
حضرتلرینك بنا کرده سیدر . طربزون روم
ایمپراطورلرندن قره حصار اوزون حسنك ضبطه
کیمش : و ۸۶۰ تاریخ هجریسنده فتح اولنورق ،
ضیمه ممالك عثمانیه اولمشدر . (شابین قره حصار)

اولوب، مساحت سطحی ۸۰۰ ۹ مربع کیلومتره
 و اهالیسی تقریباً و تخمیناً ۱۵۰۰۰۰ کشیدر،
 که بونلرک ۳۰۰۰۰ قدری مذاهب ثلثیه منقسم
 ارمنی، ۲۰۰۰۰ قدری ترکیه لسانله متکلم
 روم (؟) و قصوری مسلدر. اهالی مسلمانک
 ثلثانیدن زیاده سی سنی و بر ثلثه قریب مقداری
 قزیل باشدر. سنجاق: قره حصار، آلودجره،
 صوشهری، قویحصار و حمیدیه اسمرله ه قضایه
 منقسم اولوب، ۳۶ ناحیه و ۴۶ قریه بی
 حاویدر. اراضیسی عارضه لی واورته حالدیه منبت
 اولوب، برنجی درجه ده محصولی بغدادی و بونک
 برربی درجه سنده اوله رق آربه وبعده داری
 نخود، سرجهک، چاودار، فاصولیه، یولاف، بقله،
 مصر، اوزوم، الما، آرمود، بامیه و سائر میوه
 و سبزه لرک انواعیله توتون، چریش، آتیسون
 و سائرهدن عبارتدر. خیلی قورو اوزوم،
 شراب و یکمزی ایله بال، بال مومی و قفتیک دخی
 چیقار. اورمانلری چوق اولوب، بحق باقلدقلری
 وهر وقت چوبانلر طرفسندن احراق اولسدقلری
 حالدیه، ینه طاغلرک اکثری اورمانلرله مستورددر؛
 وهر نوع کراستیه الوریشتلی پک یوکسک چام،
 میشه و سائر آغاجلری وارددر. سرعاری و حیوانات
 اهلیه سی چوق اولوب، سنوی حیوانات تولداتی:
 برملیونی متجاوز قویون و یکمی، ۳۴۰۰۰ صیفیر،
 ۱۷۰۰۰ بیکر و ۸۰۰۰۰ مرکبدن عبارتدر.
 حیوانات وحشیه سی آبی، طوموز، قورت،
 تیلکی، کیلک، قره جه، طاغ یکیمی، بیانی کدی
 و سائرهدر. معادنجه قره حصار شرق سنجاغی
 پک زنکین اولوب، آنجیق چیقاریلانلری پک
 جزئیدر. اک باشلیجه لری مرکز لوانک اطرافنده
 بولنان پک واسع شاب معدنلرله در دست اعمال
 اولان ایکی و متروک بولنان دیگر ایکی سیمی
 قورشون و باقیر، لنگیت، قیا طوزی و سائر
 معدنلر بولنیور. آنجیق معادن جوارلرنده کی
 اورمانلرک آز مدت ظرفنده استهلاکیله بعده
 محروقاتک فقدانی و یوللرک عدم انتظامی معادنک
 اخراجندن استفاده ایتدیرمیه جک حالدیه در. لوا
 مرکزینی اسکله سی اولان کیره سونه و مرکزولایته
 ربط ایده جک صورتده بر شوسه پایسلوب،

سنجاغی شمالدن جنوبه شق ایتدیکی کبی، دیگر
 بعض شوسه لر دخی یا بلقده ایسه ده، اراضیسک
 پک طاغلق و عارضه لی اولسی بو یوللرک تکثیرینه
 وحسن حالدیه محافظه سنه مانع اولقده اولوب،
 و سائط ثقلیه جه اولان مشکلاتک اوکی آلنه ما.
 مقدمه در. سنجاغک محصولات ارضیه، کراسته،
 معادن، حیوانات اهلیه و وحشیه دریلری،
 باغ، پنبیر، ایچ یاغی، بیباغی، قفتیک، بال،
 بال مومی، حیوانات، چتاری، کلیم و سائر
 اوله رق سنوی تقریباً ۸۰۰۰۰ لیرا قیمتند
 اخراجاتی و آنجیق ۲۲۰۰۰ لیرا قیمتند ادخالاتی
 وارددر. وارداتی ۹۰۰۰۰ لیرا راده لرنده در.
 مرتفع محللرینک قیشلری پک شدتلی اولدینی کبی،
 یازین دخی هواسی زیاده صیماقددر. موقملری چوق
 دهها آلجیق او اوبده وضعیترلی دهها موافق
 اولان بعض وادیلرنده ایسه کرک یازین و کرک
 قیشین هوا دهها معتدل اولوب، اورالده میوه لرک
 انواعی حاصل اولور.

قره حصار صاحب (وین الموام آفیون قره

حصاری) خداوندکار ولایتند بروسه نک ۲۲۰
 کیلومتره جنوب شرقیسنده و از میرک ۳۱۰ کیلومتره
 شرقنده ۴۴' ۳۸° عرض شمالی ایله ۲۸° ۵' طول
 شرقیده حدای بچردن ۱۱۰۰ کیلومتره ارتفاعی
 اولان بر اووه ده و بو اووه دن ۴۰۰ متره یوکسک
 اولان استوانی بر سیاه قیابک آلتنده واقع لوا
 مرکزلی بر قصبه اولوب، ۴۳۶ ۱۷ اهالیسی،
 مذکور قیابک اوزرنده خراب بر قلمه سی و بونک
 ایچنده قیابک ایچنه او بولش ایکی بیوک صهرنجیله
 دیگر بعض آثارلی، ۱۰ جامی، ۲ مسجدی، ۳
 مدرسه سی، ۲ کتبخانه سی، ۲ کلکسای، اعدادیه
 ورشدیه و ذکور و ائانه مخصوص ابتدائیه مکتبلرله
 برقاج صیدان و آبریحیه خرستیان مکتبلری، ۷
 خانی، ۱۰۸۱ دکانی و از میرله خیلی تجارتی وارددر.
 قصبه نک ایچندن یکن (آقار جای) ک جریانی
 سرعتلی و صوبی پک صاف ولذیددر. اهالیسک
 ۴۶۱۲ سی ارمنی، ۲۱۸ ی روم و قصوری مسلم
 اولوب، جملا سی لسان عثمانی ایله متکلمدرلر.
 خانه لری کر بیچدن و اوستلری باطلش طوبراقله

استور اولوب ، منظره سی حزن انکیز وهواسی یازین پک صبحاق و قیشین زیاده سوؤقدر . اطرافنده کی اوو مل پک منبت ایسه ده ، اشجاری اولیوب ، کورین طاغرل دخی جیلاق اولمغه ، یازین اورتلوق پک چاقی صاراریر ، وقیشین اکثریا قار و بوزله مستور بولنور . حیدر پاشادن قونییه کیدن دمیر یول خطی قره حصاردن کچدیکی کبی ، از میر خطنک دخی آلاشیر و دینار شعبه لری قریباً بوقصده برلشه جکلرندن ، قره حصار صاحبک کیندکجه کسب اهمیت و عمران ایده جکنده شبهه یوقدر . قصبه داخلنده قیوجیلمغه متعلق قفسکاری بعضی معمولاتله تل قاقه لی باستون وسائر اعمال اولنور . جوارلرنده کلینتی آفیون حاصل اولسی قصبه نك سائر قره حصارلردن تفریق ایچون آفیون قره حصارى تسمیه سنه سبب اولمشدر . قره حصار پک اسکی بر قصبه اولوب ، یونانیلره قارشى ترو آلیرک امدادینه کملش اولان بر طاقم ماکدونیه لیلر طرفندن سوناده (Synada) اسمیله تأسیس ایدلش اولدینی مظنوندر . زمان قدیمده جوارلرنده چیقان نفیس سرمه یله مشهور اولوب ، آیاصوفیه ستونلردن بر قاقچده اورانك سرمه رندن معمولدر . اون ایکنجی قرن میلادیده روم سلجوقیلرینک ضبطنه کچوب ، بونلر طرفندن (قره حصار) تسمیه اولنش ؛ و دولت سلجوقیه نك انقراضنده کرمان امراسنه قالمش ایسه ده ، چوق کچمده دن کرمان دیارندن بالتفریق ، دولت عثمانیه یه الحاق اولنمشدی .

— قره حصار صاحب قضاسی هنامی اولان

سجناغک مرکز قضاسی اولوب ، شرقاً عزیزیه و بولوادین قضالریله ، جنوباً قونییه ولایتیله ، غرب جنوبی طرفندن صدقلی قضاسیله ، شمالاً و شمال غربی جهتندن ده کوتاهیه سجناغیله محدوددر . قضا ۱۳۸ قریه یی حاوی اولوب ، ۷۷ ۴۳۶ اهالی ایله مکنوندر ، که بونلرکده یالکز مرکزده بولنان بر مقدار ارمنی و رومدن ماعداسی کاملاً مسلم و ترکدر . اراضی عارضه لی وخیلی یوکسک اولوب ، طوبراغی منبت واورمان و مرعالری ده چوقدر . باشلیجه میاه جاریه سی مرکزدن کچن آقار جای ایله اوکا تابع بر قاج دره دن عبارت

قره حصار صاحب { سنجاغی . خداوندکار ولایتی ترکیب ایدن

بش سنجاغک بری واک جنوب شرقیسی اولوب ، شمالاً و شمال غربی جهتندن کوتاهیه سنجاغیله غرباً آیدین ، جنوباً و جنوب شرقی طرفندن قونییه ، شرقی شمالی جهتندن ده آنقره ولایتلریله محاطدر . ۳۷° ۴۰' ایله ۳۸° ۲۰' عرض شمالی آرملرنده ممتد اولوب ، ۲۸° طول شرقی خطی همان اورته سندن کچر . مساحت سطیحیه سی ۱۶۷۰۰ مربع کیلو متره اولوب ، ۲۵۶۹۶۱ اهالیسی وارددر ، که بونلردن ۵۰۴۰ ی ارمنی و ۲۱ ی روم اولوب ، قصوری کاملاً مسلم و ترکدر . سنجاغ : قره حصار ، بولوادین ، عزیزیه و صدقلی اسملریله ۴ قضایه منقسم اولوب ، ۵ ناحیه و ۴۳۷ قریه یی حاویدر . اراضیسی طاغلق و مرتفع اولوب ، سنجاغک شرق جهتنده امیر طاغی ، جنوب طرفنده سلطان طاغی ، غرب طرفنده دخی آلتی یارمق ایله میمون طاغی بولنیور . آناتولینک غرب جهتنک اک مرتفع بری اولدینی ، صولرینک هر طرفه آق سندن وقره دیکز و آطه لر دیکزی مائله . لریله قونییه جهتنده کی حوضه داخلیده اراضیسی بولنسمیله آنکلاشیلنیور . حقیقه آناتولینک اک بیوک صولرندن اولان سقاریه و بیوک مندرس ایرماقلرینک منابیی بو سنجاغده اولوب ، لوانک شرق شمالی قسمی سقاریه ، و غرب جنوبی جهتی مندرس حوضه سی داخلنده بولنیور ؛ و قسم وسطی و جنوبیسنک صولری قونییه ولایتی

بوسنجاغه برخیلی اراضی ضرروعه دخی قزاندره .
 جقدر. داخل لواده جمآ ۲۷۶ مدارس ومکاتب
 مختلفه بولنوب ، ۳۶۹۰ طلبه وشاگردان دوام
 ایدیور .

قره حصارى { (مولانا شمس الدين احمد) اعظم خطاطيند

اولوب، صوفی یحیادن واسدالله کرمانیدن تمثقی
 ایتش ؛ وثائده ومثا تعبیر اولنسان خط جلیده
 بی مانند بولنمشدر. سلطان بایزید خان ثانی دورینه
 یتیشمش اولدینی مروی اولوب، ۹۶۳ تاریخده
 وفات ایتمشدر. سلیمانیه جامع شریفنک طاق کیرنده
 وبساله پاشا جامع شریفله معمار سنانک مرقد
 وسیلینده خطلری واردر. سودلیجهده جعفرآباد
 تکیه سی اوکنده واقع کندی مرقدی طاشنده کی
 خط دخی کندیسنکدر. آیاصوفیه کتبخانه سنده
 یازیسيله نفیس بر انعام شریف موجوددر .
 کوله سی وشاگردی اولان حسین چلبیدن بشقه
 کندیسنی تقلید ایده بیلن یوقدر . شاعرك بری
 دیمشدر که :

یازینک قره حصاریدر آغاردان یوزنی

قره خطای { «خطا» ماده سنه مرا . جغت بیوريله . }

قره خلیل { (چندرلی -) «خیرالدین پاشا» ماده سنه مرا جغت بیوريله . }

قره داود { (بن کال) قانونی سلطان سلیمان خان دوری علماسندن اولوب، ۹۴۸ ده وفات ایتمشدر . معاملاته دأثر کندیسنک اسمیله شهرت بولمش برکتابی واردر . }

قره دریا { آسیای وسطیده روسیه به غنه دوکیلور بر نهر اولوب ، غنکآن قصبه سی قریبده مذکور ایرماغه دوکیلور . سیحون اورادن یوقاری منحنیه (نارین) اسمیله یاداولندینی حالده ، بونهرله برلشدکدن صکره (سپردریا) اسمی آلیر . قره دریا فرغانه وآلای ایله صوبی طغ جبالنک قطعه تلاقیسنده نبعان ایدن (قره قوْلجه) (نار) جایلرندن بالئشکل ، تقریباً ۲ کیلو متره وسعتی اولدینی حالده ، فرغانه وادیسنده غربه طوغری آقوب ، صوبی برجوقی جدوللرله

حدودنده وداخلنده کی کولاره منتهی اولور . ذکر اولنان طاغلك آرمه سنده وانهار مذکوره وادیلرنده مرتفع ولکن پك منیت بر طاقم واسع اوولر بولنوب ، بولرنده ذخایر متنوعه وعلی الخصوص جنسی پك مقبول کایتلی بفدای ایله آفیون ، اوزوم ، پاموق . بقله ، نخود ، فاصولیه ، کتن ، سیسام ، کنویر ، زیتون ، انجیر ، کستانه ، جوز ، پلاموط وسائر میوه لر وقره توتون دینلن بر بوع عادی توتون وسائر حاصل اولور . بفدای محصولات سنو سی ۳ ملیون ، آرپه ۷۸۰۰۰۰ ، چاودار ۱۶۰۰۰۰ ، مصر ۹۵۰۰۰ ، داری ۹۰۰۰۰ یکی کیله راده لرنده در . آفیون محصولات سنو سی ۳۵۰۰۰۰ ، تازمه اوزوم ۱ ملیون ، قورو اوزوم ۶۰۰۰۰ ، سائر میوه لر ۲ ملیون ، پلاموط ۵ ملیون ، کستانه وجوز یاریعشر ملیون قیه به بالغ اولور . بوندن بشقه خیلی مقدار پیاغی وفتیک ایله اییک ، بال ، بال موی وسائر دخی چیقوب ، بولرك هان جمله سی از میر اسکله سینه ایندیریلیر . داخل لواده مجموعی ۳۷۵۱ مربع کیلومتره وسعتنده ۱۴ اورمان بولنوب . چام ومیشه ایله سائر اشجاری حاوی اولمغه ، محلنده استعمال اولنق اوزره ، خیلی کراسته وادودن قطع وکورو اعمال اولنور . معادنه دأثر هنوز کشفیات وتحریات اجرا اولنماش ایسه ده ، یوقاریده ذکر اولنسان مرمر اوچاقلری ، که مرکز لوانک ۳۰ کیلومتره شمال شرقیسنده واقعدر ، وسائط نقلیه نك اچالنده دنپاده امثالی بولنمیان انفس و اعلا سماعی مرمر اخراجیله بر بیسوك منبع ثروت یرینه کچه بیلیر . صنایع محلیه خالی وکلیم نسجیله مرکز لواده پاییلان کار قدیم اسلحه وتلکاری شیلاردن عبارت اولوب ، خالی اعمالی علی الخصوص بو لوا دینده کیتدجه ترقی ایتمکده ، وسنجاغک پیاغیسنک نفاسی ده بو صنعتک ترقیسنه یاردم ایتمکده در . هواسی عمومیت اوزره صاغلام ایسه ده ، اکثر طرفلرنده یازین پك صیحا قویشین هان هریده زیاده صوؤقدور . یالکیز مندرسك توسعه بطافقی تشکیل ایتدیکی بعض یرلرده هوا صیتمه لیدر . بو بطاقلرك تطهیری هوایی اصلاح ایتکله برابر ،

اطرافه اساله اوله رق ، یولی اوزرنده بولسان
بر جوق اراضی نی - قی واروا ایدر .

قره دکیز (Mer Noire) آوروپانک
آسیانک غرب شمالیسی آرمسندده داخلی بر دکیز
اولوب . استانبول بوغازیله مرمره دکیزی وقلمه
سلطانییه بوغازی طریقیه آق دکیزه اختلاط
ایدر . $۴۰^{\circ} ۵۶'$ ایل $۳۶^{\circ} ۴۶'$ عرض شمالی
و $۲۵^{\circ} ۱۰'$ ایل $۳۹^{\circ} ۲۸'$ طول شرقی آره لرنده
ممتد اولوب ، شرقدن غربه بوی ۱۱۸۷ و غرب
جهتده شمالدن جنوبه اولان عرض اعظمی ۶۱۳
کیلومتره و مساحتی سطحیه سی ۳۸۲ ۸۴۳ مربع
کیلومتره در . منتهای شرق شمالیسنده و قریم شبه
جزیره سنک اونه سنده واقع اولوب کرج بوغازیله
آیرلش اولان آزاق دکیزی دخی بو حساب
داخلدر . اصل قره دکیز ، اوچکسی غرب
جنوبیده ، اوجی شرقده و آغزی شمالده اولق
اوزره ، بر اقارین شکلی ابراز ایدر . سواحلی
۴۹۱۴ کیلومتره طولنده اولوب ، استنبول
بوغازندن کرج بوغازینه دک اولان جنوب و شرق
سواحلی یعنی ۲۰۴۸ کیلومتره لکی آسیا وینه
مذکور ایکی بوغازک آره سنده غرب و شمال
سواحلی یعنی ۲۸۶۶ کیلومتره لکی آوروپا قطعه سنه
عائددر . سواحلی جنوبیه سیله ساحل غریبسنک
قسم جنوبیسی دولت عثمانیه نک ، ساحل غریبسنک
قسم شمالیسی بلغارستان و رومانیه نک ، ساحل شمالی
و شرقیسی دخی روسیه نک النده در . روسیه دولتی
شمعکی حالدده سواحلی مذکور نک یوزده الی بش
حصه سنه مالکدر . آزاق دکیزی ایران و ساحل
غریبسنده « اولو دکیز » اسمیه بر کورفز تشکیل
ایدن قریم شبه جزیره سی مستثنی اولدینی حالدده ،
قره دکیزک کیرتی و چیقیتلیری چوق اولوب ،
یالکز ساحل شمالینک قسم غریبسنده کی هوجه یک
کورفزی ذکره شایاندر . آسیا قطعه سنه عائد
سواحلی لیدریابه قدر این جبال انکرنندن عبارت
اولوب ، یالکز چوروک صو ایله یشیل ایرماق ،
قریل ایرماق و سقاریه ایرماق لری جبال مذکور نک
آره سندن یول بوله رق ، قره دکیزه دو کیلور .
آوروپا قطعه سنه عائد سواحلیک ایسه ایکی اوجی

بر طرفدن استرانجه و بر طرفدن قریمک یایله طاعنر .
ینک انکرنندن عبارت اولوب ، قسم وسطیسی
دوز و واسع اووه لک لب دریابه قدر اوزاندیغی
کوستیر . بوقیمده طونه ، دنیستر و دنیپر کی
اوج جسم ایرماق کنیش آغزلر و دالیه لر تشکیل
ایده رک ، دکیزه دوشر .

قره دکیزک اکثر طرفلرنده ناساحلیک یاننده
یوز متره دن زیاده درینکی اولوب ، انکینه
طوغری آچلنقجه ، درینک زیاده شکله ، بعض
یرلرده ساحلدن ۶۰ کیلومتره مک مسافه لرده
۱۲۰۰ و ۱۲۰ کیلومتره مک مسافه ده ۱۸۰۰
متره دن زیاده عمق واردر . یالکز آزاق دکیزی
و قریم شبه جزیره سنک اوجیله برغوس کورفزی
آره سنه بر خط جکدیک حالدده بو خطک شمالنده
قالان شمال غربی گوشه سی بیوک انهارک دوکد .
کلری قوم و چامور لرله طوله رق صیفجه در . قره
دکیزک برخاصه سی ده آطه سزلنی اولوب ، طونه
منصبنک قارشیسندن بولنان (ییلان آطه سی) له
اوجاقورفک ۱۴ کیلومتره غرب جنوبیسنده بولنان
(برزان) و آناطولینک قوجه ایلی ساحلی
قربسنده کی (کفکن) آطه لرندن بشقه هیچ بر
جزیره سی یوقدر ، و بواج آطه دخی قاله آلمیه حق
درجده کوچک و اهمیتسزدر . قره دکیز تقریباً
ایکی یققی ملیون مربع کیلومتره وسعتنده اراضینک
صولری جمع ایدوب علی الخصوص آوروپا ساحلندن
دوکیلن طونه ، دنیستر ، بوغ ، دنیپر و دون
ایرماق لری ایلک بهارده قیشدن بریکمش قار
و بوزلرک اریمسنندن یک کلیتی صولر دوکدکه ،
دکیزک تخفراق بوکا تقابل ایدمه دیکندن ، فضله سی
استانبول بوغازندن مرمره واسطه سیله آق دکیزه
دوکیله رک ، دائمی صورتده بر آفتی یاپیور .
انهارک دوکدکلری طاتی صولرک کثرتندن طولانی
قره دکیزک صوبی آق دکیزک کندن چوق ده
طاتی و ده حقیقدر . مع هذا آفتی دائماً قره
دکیدن آق دکیزه وقوع بولسه ، مرور زمانه
قره دکیزک صوبی بسینون طاتی اولق اقتضا
ایده جکندن ، آق دکیدن قره دکیزه دخی
آنافور و دریندن آفتی وقوعی شبهه سزدر . ذاتاً

استانبول بوغازنده بوحال دخی حس و مشاهده اولنیور . بوندن ماعدا استانبول بوغازندن یکمک اوزره کلن آفتینک بتوتی بوغاز آلدیفندن ، برر قسیمی روم ایلی و آناطولی ساحلیری بونجه کری دوز؛ و بوجله قره دیکیزک بتون سواحلی بونجه دائمی صورته بر دوران حاصل اولور . روز کارلری و بوره لری دخی پک سرت و شدتلی اولوب، هرلاندده اسکیدن بری « قره دیکیز » مناسنی افاده ایدر اسمله تسمیه اولنمی بوسیه میندر؛ یوقسه صوی، آز طوزلی اولدیفندن ، هر دیکیزک کندن آچیق رنکده در. اسکلی یونانیلر بو دیکیزه اصل (پونتوس) نامنی و یروب، بو حالنه بناء « غرب نانواز » مناسیله (آقسونس) صفتی دخی علاوه ، و بده حسن تعبیر و تقال صورتیله بوصفی « مهمانواز » معنا . سیله (اقسونس) ه تحویل ایشلردی . (ملاس) یعنی « قره » صفتیله دخی یاد ایدرلردی . عرب جغرافیوی (پونتوس) اسمنی نقطه لک تقدیم و تأخیر یله (بنطش) و (بنطش) صورتلرنده استعمال ایشلردر . جنوب و جنوب غربی روز- کارلری بحر مذکورک جنوب شرقی، واصل بوره دینلن شمال شرقی روز کاری دخی جنوب و جنوب غربی جهته شدتلرینی اجرا ایدرلر .

ازمنه قدیمه ده آق دیکیزک هر طرفنده مهجرلر و تجارتکارلر آچوب، بحر محیط اطلاسیه دخی چقان فیکه لیلر هر فصله قره دیکیزه جوق بناشما . مشلردی . بودیکیزده اک اول سیروسیاحت و تجارت ایدنلر یونانیلردر . تا او میروسک زماننده کرک نفس یوناندن کرک آناطولینک سواحل غربیه سیله جزایر بحر سفیده تأسس ایش اولان یونان مهجرلرندن بر طاقم کیمیلر داردانل و بوسفور بوغازلرندن مرورله، قره دیکیزک سواحلنده برطاقم مهجرلر و تجارتکارلر تأسس ایشک باشلامش؛ و قره دیکیزه آزاق دیکیزی آره سنده کی (کرچ) بوغازینه دخی اهمیت ویره رک، ینه (بوسفور) نامیله تسمیه ایشکلری بو بوغازده (تانایس) اسمیله بر شهر بنا ایشلردی . تا او وقتلردن قره دیکیزک اوجهی بدای و سائر ذخایر اخراجاتیله و سواحل جنوبیه سی ایسه میوه و سائر محصولات یله

شهرت بولمشدی . ماکدونیه لی فلیپک زماننده قره دیکیزک یونانیلر واسطه سیله اجرا اولنان تجارتی اوج کاله واصل اولمشدی . بده آسیدان آورو بایه مهاجرت و یا آقین ایدن اقوام مختلفه مک قره دیکیزک سواحل شمالیه سنی تعقیب ایدرک یکمسی تجارت و امنیت مانع اولوب، نهایت آنجی قرن میلادیده قسطنطنیه روم امپراطورلری کرچ بوغازینی ضبطله ، اسکلی تجارتی احیا ایشک چالیشملر سده ، اوصرده اوجهلرده کسب قوت ایدن ترک اقوامندن (خزر) لر رومله غلبه چالشلردی . خلفای عباسیه زماننده آوروپانک اوجهلریله آسیانک ممالک متمدنه اسلامیه سی آره . سنده اجرا اولنان تجارت برأ و بحر خزر واسطه . سیله اجرا اولدیفندن، قره دیکیز طریق خیلی وقت اهمیتز قالدقن صکره ، و ندیک و جنوه جهوه . ریتلری بحر مذکورک بوغاز و ساحلرلرنده بر جوق نقاط مهمه تجارتیه الده ایدوب ، اجرای تجارتیه باشلامشلر دیسه ده ، چنکیز و تیمورلنک خروجلرندن صکره روسیه مک جنوب و شرق جهتلرنده تشکل ایدن تاتار خانقلری و نهایت بوغاز- لری و قره دیکیزک سواحل جنوبیه و غربیه سنی ضبط ایدن دولت عثمانیه مذکور ایکی جمهوریتک قره دیکیزده کی مناسبتلرنه ختام ویرمشلردر . جوق یکمده دن قره دیکیزک سواحل شرقیه سی و کفه و آزاق دخی دولت عثمانیه یه کچوب ، سواحل شمالیه یه حکم ایدن قریم خانلرینکده بو دولتک تحت تابعیت کیرمسیله ، قره دیکیز دائراً مادار بر عثمانی دیکیزی اولمشدی . اون بدنجی قرن میلادی نهایتنده بیوک پترو آزاق دیکیزک ساحلنه مالک اولغله ، روسیه دولتی قره دیکیزه اشتراک ایدوب ، ایکنجی قاترینه زماننده قریم و بسارابه یی دخی الحاق ایشکله ، بتون سواحل شمالیه یه نهایت ماورای قافقاسده کی فتوحات قدر بجه سیله بحر مذکور سواحلنک نصفندن زیاده جه سنه مالک اولمش ایسه ده ، قبولی حکمنده اولان بوغازلر دولت عثمانیه مک النده بولنغله ، دولت مشارالیه انک بودیکیزده کی حصه سی ده اهمیتلدر . برلین معاهده سیله رومانیه دولتی دوبریجه ساحنه

مالك اولغله ، دولت عثمانیه و روسیه دن صكره بودولت صغيره دخي قره دكيزه حصه دار اولمشدر .
قره دكيز بتون آورو يا روسيه سيله بلاد قافقا .
سك و آناطوليك و بلغارستان و رومانيه نك نخرجي اولدقدن بشقه ، قريبي جهتييله ايراك ، پوق و باطومدن باكويه اولان دمير يول خطي مناسبتيله ، آسيای وسطينك و طونه واسطه سيله مجارستان و آستريا ايله بتون آوروپاي وسطينك نخرچيدر .
كرك طونه و كرك روسيه ده كي بيوك ايرماقلر تا يوقاريلره قدر سير سفاشته صالح اولغله ، بوانهارك جله سي بر تجارت اولوغی اولد يني كي ، سواحلنده بر قاج بيوك اسكه سي ده واردر . بونلك باشليجه .
لری : روسيه ده هوجه بك ، سيواستوپول ؛ بلاد قافقاسه پوق ، باطوم ؛ آناطوليدنه طربزون ، كيرسون ، صاسون ، سينوب ؛ روم ايلنده برغوس ، وارنه ؛ دو بريجه ده كوستجه و سائر ده . قره دكيز سواحلنده ساكن بولنان اقوامدن اك زياده كيچيكه استعداد و مهارتي اولانلر جنوب شرقي سواحلنده ساكن لازر اولوب ، بونلر قره دكيزك نهنكري دنلكه سزادر .

قره دولتشكراي } دولت كراي اسميله
مسمي قريم خانلرينك
اوچنچيسيدر . [دولتشكراي] ماده سنه مراجعت بيوريله .

قره سي } اصلي (قره عيسى) اولان بو
اسم آناطوليك غرب حمتنه
برخطيه علم اولمشدر ، كه بيغا ، صاروخن ، كرمان و خداوندكار خطه لريله محاط اولوب ، مرمره دكيزنده قيو طانغي جوارنده و آطه لر دكيزنده مدالي قارشيسنده ادرميد كورفرزنده بر مقدار ساحل لري واردر . همان تماميله (ميسيا) خطه قديمه سنه معادلدر . قره سي برقاج سنه اول بيغا ايله برلشديريله رك آيريجه برولايت اتخاذا و انمش ايسه ده ، ينه سجاغه ارجاع و خداوندكار ولايته الحاق اولنه رق ، اليوم بوحالده بولنيور .

قره سي سجاغي خداوندكار ولايتي تركيب ايدن بش سجاغك بري واك غريبي ارلوب ، شمالاً مرمره دكيزيله ، شمال غربي جهتمدن بيغا مستقل مصر فانييله ، غرباً آطه لر دكيزيله ، جنوباً آيدن

ولايتيله ، شرقاً دخي کوتاهيه و بروسه سجاقلريله محدوددر . مرمره دكيزنده كي مرمره جزيره سيله اميرعلي ، پاشا ليني وافسيا آطه لري دخي بوسجاغه ملحقدر . $۲۹^{\circ}۵۰'$ ايله $۴۰^{\circ}۴۰'$ عرض شمالي و $۲۴^{\circ}۱۵'$ ايله $۲۶^{\circ}۲۵'$ طول شرقي آره لرنده ممتد اولوب ، مساحه سطحه سي ۱۵۲۰۰ مربع كيلو متره و اهالي سي ۳۳۹۶۷۷ كشيدير .
اراضي سي خيلي عارضه لي اولوب ، مرمره ساحلنه قريب اولان يرلري دوز و اووه لق ايسه ده ، حدود غريبه سنده قازطانغي ، حدود جنوبيه سنده ماداراس و زنجيرلي ، حدود شرقيه سنده چتال طاغ واورته طرفلرنده بعض منفرد طاغلر بولنيور .
مياه جاريه سي چوق اولوب ، اك بيوك نهری (صو صغیرلي) نهريدر ، كه سماو دره سي وقره دره اسملريله کوتاهيه سجاغك سما و قضا سنده ايكي محلدن نبعانله ، صنديرغي قضا سنده بالدخول ، شرقدن غربه وبعده جنوبدن شماله جريان ايدنه رك ، بيغاديج بعده باليكسري و نهايت بانديرمه قزالرينه كيردكدن صكره ، بروسه سجاغك ميخايج قضا سنده دخول ايله ، نيولفر نهريله بعدالاجتماع مرمره دكيزينه دوكيلور ؛ و قيصاني زماننده ميخايج كوليله دخي قاريشير . ايكنچيسي (مانياس) چاييدر ، كه باليكسري قضا سنده جنوبنده نبعانله ، شمال شرقيه طوغري جريان ، و بانديرمه قضا سنده دخول ايدنه رك ، همنامي اولان كوله دوكيلور .
اوچنچيسي بونك غرب جهتمده و سجاغك حدود غريبه سي قريبنده ينه جنوبدن شماله جريان ايدن (قوجه چاي) و نام ديكرله (كوناچاي) در ، كه ادرميد و كوناچ قزالريني شق ايندكدن صكره ، بيغا سجاغنه دخول ايله ، ارك كورفرزينه دوكيلور . بو وجهه سجاغك قسم اعظمي مرمره مائله سنده بولنوب يالئكر ادرميد كورفرزينك اطرافنده اولان ادرميد قضا سنده قسم غريبييله كر و آيوالي قزالرنده جريان ايدن بر طاقم كوچك درلر آطه لر دكيزينك مذكور كورفرزينه دوكيلور . مرمره ساحلي قريبنده بانديرمه قضا سنده (مانياس) اسميله واسع بر كول بولنيور . آطه لر دكيزنده كي ساحلي مدالي آطه سي

قارشيننده برکورفز تشکيل ابتدايکي کبي، مرمه
 دکيزنده دخي ايلريه کيتدکجه توسع ايدن قيو
 طاغي شبه جزيره سي شرق جهتنده بانديره
 وصول طرفنده اردک کورفز لرني تشکيل ايدور.
 اراضي منبت ومحصولدار اولوب، باشليحه
 محصولاتي بقداي، آربه، چاودار، يولاف، مصر،
 داري، سيسام وساثر حبوباتله پاموق، آفون،
 کتن، کنور، توتون، بقله، نخود، فاصوليه،
 مرمجک وساثر سبزه لرك انواعي ايله اوزوم،
 زيتون، انجير، کستانه، جوز وساثر ميوه لر حاصل
 اولور؛ وخبلي شراب، زيتون ياغي، قورو
 اوزوم، راق، پلاموط، ايک قوزه سي، بال،
 بال مومي وساثره اخراج اولور. يالکز بانديره
 واردک جهتي اوزوم اخراجات سنويه سي ۱۵،
 وشراب اخراجاتي ۸ مليون، راق اخراجاتي دخي
 ۴۰۰۰۰۰ کيلوي متجاووزدر. اورمانلري پک
 چوق اولوب، دولت طرفندن اداره اولنايدي
 عددي ۳۳۴۷ مربع کيلومتره وسعتنده در.
 بولنده ميشه، چام، ديش بوداق وساثر آغاجلر
 بولنه رق، محلنده صرف اولنان کراسته ايله
 ترسانده قوللاييلان بعض آغاجلر وادودون قطع
 اولور. طرق وممايرک فقدانن طولاني هنوز
 استعمال اولنه ميان اورمانلري دخي پک چوق
 اولوب، بعضلري ايجلرينه کيريله ميه جک درجه ده
 صيق واشجار مختلفه بي حاويدر. بولنرک نازه
 بوداقلري کچيلر ايجون قوللانديني کبي، کويلر
 طرفندن اودون وکور قطع واعمالنه وتخته دن
 انواع آلات وادوات باقمه قوللانيلير؛ وپلاموط،
 ميشه قسوغی، قطران وساثره دخي اخراج
 اولور. يالکز بالکسري قضاينده بولان وبری
 ۵۰۰۰ ديکري ۳۰۰۰ يکي دوئم وسعتنده
 اولان ايکي اورماندن کليتي پلاموط چيقار.
 معادنجه بوسنجاق ممالک عثمانيه تک هر طرفندن
 زياده زنکبن اولوب، بر چوق يرلرنده سيمي
 قورشون، بوراقس، باقير، کمور، قروم، مغنيزيا
 وساثر معدن بولنمشدر؛ وبرطاقلري چيقارلقده در.
 معدن صولري وامراض مختلفه يه نافع ايلجه لري
 چسوق اولوب، آتجق اکثري ابنه دن خالي
 واستعماله غير صالحدر. آيوه لاق قضاينده بر

مکجه بولنوب، سنوي ايکي يچق مليون کيلو
 قدر طوز ويرر. حيوانات اهليه سندن اک چوق
 بولانلري صيفير وايکنجي درجه ده قويون، کچي
 وساثره دن عبارت اولوب، تولدات سنويه سي
 ۲۰۰۰۰۰ صيفير، ۴۴۵۰۰۰ قويون،
 ۱۲۳۲۰۰ کچي، ۱۸۲۳۰۰۰ تفتيک کچي.
 ۳۵۰۰۰۰ بيکير واستر ۳۰۰۰۰۰ دوه دن عبارتدر.
 قورونلرک سودندن محلنده صرف اولنور بر
 جنس پندير بايلوب. ايک سودندن چيقاريلان
 ياغي ايله مانده سودندن بايلان قيماق باشليحه
 استانبوله نقل اولنور. پياغي وتفتيک دخي
 اورويابه اخراج اولنور. اورمانلري وطاغلري
 بياني حيوانلرله مملو اولوب، آبي، قورد، طوموز
 تيلکي، بر نوع کوجک بارس، وشق، چقال،
 صرتلان، بياني کدي، پورسوق، صو ستوري،
 کيک، بياني کچي، قره جه، کليتي طاوشان، طيورک
 انواعي وعلی الخصوص سولون، ککليک، بيلديرجين،
 چوللق، بياني قاز واوردک وهندي وساثره بولنور.
 قره سي سنجاغي معارفجه ايلريده در، دنيله مز.
 سه ده، ساثر يرله نسبة کرک اسکيدن موجود
 مدرسه لري وکرک مکاتب جديده سي چوق اولوب.
 يالکز مرکز لوا اولان بالیکسري شهرنده ۱۵
 مدرسه، بر مکتب اعدادي، بر مکتب رشدي،
 مدرسه ادبيه عنوانيله برخصوصي مکتب، ۴ مکتب
 ابتدائي و۲ کتخانه موجوددر. بتون سنجاغده کي مک.
 تبک عددي ۳۶۶ يه بولنره دوام ايدن شاگردان
 وطالبات تقريباً ۱۰۰۰۰۰ مقدارينه بالغ اولور.
 صنايع محليه ايلکدن بز، ايلکدن قش، يوکدن
 عبا وساثره ايله خالي، کلیم نعيمه معمولات
 دباغيه، صابون وساثره اعمالندن وحراودکرمن
 وزيتون ياغي وشراب قاريقه لريله محصولات
 ارضيه بي قوللانان صنايعدن عبارت اولوب، بولنرک
 چيقاردقلري شيلر دخي محصولات ارضيه ايله
 برلشورک، بولنرک هنوز پک کري اولميسله برابر،
 خيلي ايشاک بر تجارته ميدان وريورلر. تجارتي
 آطهر دکيزنده ابوالق وچاي آغزي ورميه ده
 اردک وبانديره اسکلرلرندن اجرا اولنوب،
 سنوي تقريباً بر يچق مليون عثمانلي ليراسي قيمتنده
 اخراجات وبونک آتجق آلتیده بری نسبتنده

ادخالات وقوع بولیور . باندیرمه دن بدأ ایله
بایکسریدن کچه وک ادرمید کورفزینه منتهی اولان
برك شوسه مرکز لواپی ایکی جهنده کی اسکله لره
ربط ایدر . یالکز مرمره ساحلی قربنده واقع
ماناس کولنک قیشین صولری طاشوب ، یازین
چکمه کله ، بعضی بطاققلر قالدینی کبی ، ادرمید
کورفزینده دخی بعضی بطاققلر بولنوب ، بویکی
برده بعضاً صیتمه لر حکم سورپور سه ده ، لوانک
سائر هر طرفنده هوا پک صاغلام ومعتدل وصولری
لطیف وخوشکواردر . اهالی اودان یالکز
۸۰۰۰۰ قدری روم ، ۸۵۰۰ ی ارمنی ،
۱۵۰۰ ی بلغار ، ۵۰۰ ی اسرائیلی وقصوری
کاملأ مسلدر . روملر باشلیجه باندیرمه واردک
ایله آیوعلق وادرمیده بولنوب ، داخلده
بولناتلری ترجه لسانله متکلمدرلر . ارمنیلر یالکز
فصبلده بولنوب ، بونلر دخی لسان ترکی ایله
متکلمدرلر .

قره سی سنجاغی بروجه آتی ۹ قضایه منقسم
اولوب ، ۱۳ ناحیه و ۹۴۳ قریه بی حاویدر :

قضا	نواحی	قرا
بایکسری	باله ، ایورندی ، کیره سون ، کببود ، فرط ، بلاط	۴۲۳
آیوعلق		۴۱
کر ادرمید		۴۱
ادرمید	امرود آباد ، آونی	۱۲۳
اردک	قیوطاغی ، پاشا لیانی ، مرمره	۳۴
باندیرمه	ایدنجهک ، ماناس	۸۹
کونان		۷۳
بیغادج		۵۱
مندیرغی		۶۸
		۹۴۳

قره شهر { جنبه تابع ترکستان شرقیده
(قورله) نک ۵۰ کیلومتره
شمال شرقیسنده وباغراچ کولنه دوکیلن (خیدو)
نهری اوزرنده قضا مرکزی برقصیه اولوب ،
مقدما خیلی معمور و بیوک ایکن ، شمعدیکی حالده
قالوق وسائر مه دن درمه چاتمه ۱۵۰۰ اهالیسی
واردر .

قره صو { بو اسم روم ایلنده دوت بیوک
نهره ویریلیور :

برنجیسی واک بیوک بلغارستانک کوستندیل
قضاسنده و صریبه حدودی قربنده نبعاله جنوب ،
وجنوب شرقیه طوغری جریان ایده رک ، صاغ
وصولدن برقاچ دره آلدقدن ، و (ریلو)
طاغنک غربی اتکنی طولاشدقدن صکره ، سلائیک
ولایتنه دخول ایله ، جمعه ، ملنیک وتیمور حصاری
صولنده برافه رق ، جنوبه طوغری اینوب ،
سیروز اووه سنه دوشنبه ، شرق جنوبیه طوغری
دوئر ؛ و سیروزک آلت طرفنده (تخیانوس)
اسمیه اوزون برکول ودها طوغریسی بطاقلق
تشکیل ایدر ؛ ونهایت ینه طوبلانه رق (رندینه)
کورفزینه دوکیلور . مجراسی تقریباً وتخنیناً
۲۵۰ کیلومتره طولنده اولوب ، صاغ وصولدن
برجوق تابعلری واردر ، که باشلیجه لری صاغدن
آلدینی (استروجه) ایله مذکور تخیانوس کولنه
دوکیلن ودرامه جهتنک صولری کورتورن
(آنکیسته) نهرلیدر . اسم قدیمی (استریمون)
اولوب ، شمعی دخی (استرومه) اسمیه ده یاد
اولنور .

— ایکنجیسی سلائیک ولایتنده بلغارستان ایله
شرقی روم ایلی حدودینی تشکیل ایدن دسپوطاغی
اتکلرندن نبعان ایدن برجوق چاپلردن بالتشکل ،
جنوبه طوغری جریانله ، (نوره قوب) قربندن
بعدالمرور ، شرق جنوبیه طوغری دنه رک ،
مذکور دسپوط سلسله سیله بوز طاغی آره سندن
پکر ؛ واسکجه ایله یکجه بی صولده ، قواله بی
صاغده برافه رق ، توتون محصولاتیله مشهور
اولان واسع بروادی بی اروا ایده رک ، طاشوز
جزیره سی قارشینک برآز شرقنده آله لر دکیزینه
دوکیلور . مجراسی ۲۳۰ کیلومتره طولنده اولوب ،
ذکره شایان تابعی یوقدر . اسم قدیمی (نستوس)
اولوب ، شمعی دخی بوندن غلط اوله رق (مستا)
ده دیرلر .

— اوچنجیسی (کوچک قره صو) دینکله
معروف اولوب ، مناستر ولایتنده کسریه قصبه سی
قربنده برجوق دره لرک اجتماعندن بالتشکل ،
جنوب شرقیه طوغری آقار ؛ و کرینه نهریله

شمالندن ، كچهرك : تقريباً ۱۵۰ كيلو مترهك
جریاندن صكره قزبل ایرماغه دوکیلور .

قره صو { ایرانك آذربيجان خطه سنده
دخی بواسمه برنهر واردر، كه
(سوالان) جبل منفردينك جنوبی انكارندن
نيمانله ، جنوب شرقی به وبعده شرق شمالی به
طوغری آفرهق ، اردبيلك اوکندن كچدكندن،
وکیلان حدودی طاغلرندن ککن صولری دخی
طو پلادقندن صكره ، غرب شمالی به وبعده غرب
جنوبی به طوغری جریانه . مذکور سوالان
طاغلك اطرافنه برنصف دائره چیزدکندن، و جنوب
و شرق و شمال انکارندن این صولری طو پلادقندن
صكره ، شماله طوغری دونوب، برطاقم بوغازلك
ایچندن كچهرك ، مغان اووه سنه دوشر، وروسیه
حدودی قارشیسنده (آراس) نهرینه دوکیلور.
مجراسی تقریباً ۳۵۰ كيلو متره طولنده در .

قره صو { قریمه برنهردر، كه شبه جزیره
مذكورهك جنوبنده بولان
ایلله طاغلرندن نيمان ایدن بر چوق چایلردن
بالتشکل ، شمال شرقی به طوغری جریانه ، آزاق
دکیزینه دوکیلو. قریمك اك بیوك نهری اولوب
قره صو بازاری دخی کتارنده واقدر .

قره صو بازاری { قریم شبه جزیره سنك
ایچ طرفنده روسیهك
تاوریده ایالتنه ملحق سیمفروپول قضا سنده و
سیمفروپولك ۴۵ كيلو متره شرق شمالی سنده بر
قصبه اولوب ، ۱۵۰۰۰ اهالیسی ، ۱۸ جامع
شریعی ، ۳ کلیسای ، هاملری ، چارشیدی ، آت
وسائر حیوانات تجارتی ، معمولات سراجیه سی
وعبا وکچه وسائر معمولاتی واردر. اسکی قریم
خانلریك اقامتگاهلرندن ایدی .

قره طاش { آطنه ولایتی ساحلنده و
اسکندرون کورفری مدخلنك
غربنده بر برون اولوب، جیحان نهرینك منصبه
قریب آیرلینی ایکی قولك آره سنده واقدر .
وقتیله آطه اولوب، مذکور ایرماغك دوکنتیدن
قرهیه کسب التصاق ایتش اولدینی مظهرندر .
جوارلری مرکز ولایت به مربوط بر ناحیه اعتبار
اولنوب، ۷۲ قریه دن مرکبدر .

برلشدکدن صكره ، شرقه وبعده شرق شمالی به
طوغری دونهرك ، سرفیجهك شمالندن مرهور،
وقره فیه قربنه وصول ایتدکدن صكره ، شرقه
طوغری دونوب، واردار منصبك آلت طرفنده
بر قاج آغزندن دکیزه دوکیلور. مجراسی تقریباً
۲۰۰ كيلو متره طولنده اولوب، لسان محلیه
ایتمی (ایستریخه) در .

— دردنجیسی (واردار) ایرماغنه تابع اولوب،
مناستر ولایت وسنجاغلك قرشووه ناحیه سی
طاغلرندن این بر چوق دره لردن بالتشکل .
جنوب شرقی به طوغری جریانه . مناستر اووه .
سنى شق واروا ایتدکدن صكره . فلورینه قضاسی
جهتندن ککن بر چوق صولری دخی اخذ ایله .
شرقه وبعده شمال شرقی به طوغری دونهرك .
ولایت مذکورهك (مورخووه) ناحیه سنى شق
ایدر؛ وبعده سلايک ولایت کیروب: (تکوش)
قضاسی ده شق ایدهرك. وارداره دوکیلور .
مجراسنك طولی ۸۰ كيلو متره قدردر .

قره صو { آناطولییه دخی بواسمه بر
قاج نهر اولوب ، اك شایان
ذکر اولانلری بر وجه آتیدر :

برنجیسی فراقی تشکیل ایدن باشلیجه ایکی قولك
بری اولان قره صو ، كه ارضرومك شمالنده
واقع كوك طاغندن واورادىكی سائر طاغلرندن
این بر چوق چایلردن بالتشکل . پك طوللاشیقی
برطریقله غرب جنوبی به طوغری آقار، وارزنجا.
نك جنوب جهتندن وکاخك شمالندن كچهرك ، اکینه
وارمه دن دیوریکیدن ککن چالطه نهری آلیر ؛
وبردن بره تبدیل استقامتله ، جنوبه طوغری
دونر؛ ونهایت کبان معدنك اوست طرفنده شرفندن
ککن مراد چاییله برلشهرك ، فوات ایرماغنی تشکیل
ایدر. مذکور مراد نهرینه شرق وقره صویه
غربی فوات دخی دیرلر. مجراسنك طولی ۳۵۰
كيلومتره دن زیاده در .

— ایکنجیسی سیواسك عزیزیه قضا سنده
خنزیر طاغندن نيمانله . غرب به طوغری جریان
ایدهرك. قیصریه سنجاغنه کیرر؛ وارجیاس طاغندن
این بر چوق چایلر دخی اخذ ایله ، قیصریهك

قره طاش } از میر شهریک همان اتصالیانده
 و غرب جنوبی بسنده برقریه
 اولوب، شهر مذکورک تفرجگاهلرندن مدوددر.
قره طاغ } فرنکجه مونتنگرو واسلاوچه
 (جوناغوره، Montenegro, Zernagora)
 بالقان شبه جزیره سنک قسم
 غریبسنده مستقل پرنسک صورتنده اداره اولنور
 طاغلق بریر اولوب، $۴۱^{\circ}۵۳'۳۵''$ ایله $۴۳^{\circ}۲۶'$
 عرض شمال و $۱۶^{\circ}۷'$ ایله $۱۷^{\circ}۴۵'$ طول
 شرقی آره لرنده ممتد اولور. اخیراً آرنائو دلقدن
 فك ایله الحاق اولنان و بار ایله اولکون اسکله لرلی
 حاوی اولان عاریتی برپارچه ساحلندن آدریاتیک
 دکیزیه اختلاط ایدوب، اصل قره طاغ ساحلی
 ایسه دالماسیه ملحق اولورق آوستریانک یندنه
 بولنیور.

حدود و مساحتی. — شمیدیکی حالنده قره
 طاغ جنوباً آرنائو دلقله، شرقاً یکی بازارله، شمالاً
 هرسلکه، غرباً دخی دالماسیه ایله و مذکور
 ساحله آدریاتیک دکیزیه محاط و محدود اولوب،
 مساحتی سطحیه سی ۸۴۷۵۰ مربع کیلومتره و اهالیسی
 ۲۷۲۰۰۰ کشیدر. اهالیسی ایچنده یالکیز
 مسئله اخیرده ترک اولنان یرلرده ساکن
 ۱۰۰۰۰ قدر اسلام و ایکی اوج بیسک فتولیک
 بولنوب، قصوری اسلاو و اورتودوکسدر.

حال طبیعی، جبال و نهاری. — قره طاغ،
 استمدن دخی آکلاشلیدی اوزره، عمومیت
 اوزره طاغلق و صرب بریر اولوب، آنجق طبیعت
 اراضیه ایکیه آیرله بیلیر. تانیکشقی جوارندن
 کازک قره طاغی شق ایله اشقودره کولنه دوکیان
 (زته) نهری بوملکیتی مختلف ایکی قسمة آیربور.
 غرب جهنده قالان قسمی، که نفس قره طاغدر،
 کسلی وقورو قیادن عبارت اولوب، قیالری
 بالمش برنناک طاشلری کبی بربری اوستنه آتمش
 و چوغی یکی قیرلمش کبی دیک و کسکین کوشه لیدر.
 بوقیالق طاغلر ۱۷۰۰ متره ارتفاعلرینه قدر
 جیقلر. بوجعتک اصلا میاه جاریه سی و حتی
 قنناق و چشمه لری بیله اولوب، ایچیلن صو
 نکمیل صهرنجلردندر. یالکیز یاغور یاغدیغنده
 شترک آره لرنده برر سیل آقار. اشجاری دخی

اولیوب، یالکیز قیالزک آره لرنده پک سیرک
 اولورق اگری بوکری بعض چالیلر بیتور.
 وادی مذکورک شرق جهنده کی قسمی ایسه
 (برده) اسمیه معروف اولوب، بودخی صرب
 و طاغلق ایسه ده. طاغلری اوقدر طاشلق
 اولیوب، طوپراغی، اورمانلری و چای و وادیلری
 دخی واردر. برده طاغلرینک اک بیسوی
 (موراچه) اولوب، شمال غربیدن جنوب
 شرقیه ممتد اولور. بونک منتهای جنوب
 شرقیسنده ۲۴۳۶ متره ارتفاعی اولان ونا
 اوزاقدن کررین (لوم) طاغی بولنیور. قره
 طاغک شرق و شرق شمالی قسمی و باشلیجه ضمائم
 اخیرمسی (صاوه) و طونه واسطه سیله قره دکیز،
 و سائر طرفلری اشقودره کولی و بویانه واسطه سیله
 آدریاتیک دکیزی مائله سنده بولنیور. اک بیوک
 نهری (موراچه) دز، که برده نک ذکر اولنان
 (موراچه) طاغنک غرب جنوبی اتکلرندن
 این برچوق چایلردن بالتشکل، جنوبه و بسمده
 جنوب غربیه طوغری جریان ایدر، و صاغدن
 (زته) نهریله برلشوب، بعده پودغورچیه نک
 شمالندن مرورله، اووه ده صولدن آرنائو دلق
 حدودندن کلن (زم) چانی دخی آلدقندن
 صکره، اشقودره کولنه دوکیلور. بوکاتابع
 اولان (زته) نهریسه کفجه، نیکشقیق شرق
 جنوبنده کی طاغلردن نبعالنه، ابتدا شمال غربیه
 طوغری جریان ایدرک، (اسلانه) کولنه
 کیردکدن صکره، اورادن چیقهرق، جنوب
 و جنوب شرقیه طوغری جریانله، اشپوزیه
 واصل اولور، و پودغورچیه نک اوست طرفنده
 موراچه ده دوکیلور. طونه تابع اولان انهارک
 اک بیوکاری (درینه) نهریک ایکی قوی اولان
 (پیوه) ایله (ناره) اولوب، بونلرک برنجیسی
 ینه موراچه طاغلرندن و موراچه ایله زته منابعی
 قرینده نبعالنه، شمال غربیه بعده شمال شرقیه
 و نهایت شماله طوغری آقهرق، قره طاغ حدودینک
 منتهای شمالنده کی زاویه دن طیشاری چیقار. تاره
 ایسه (واصولیچ) و (قولاشین) ناحیه لری
 درملرندن بالتشکل طاشلیجه حداسند. قره طاغ

حدودینه واصل اولور؛ و شمال غربیه طوغری خط حدودی تعقیب ایده رک، مذکور کوشه ده و قره طاغ حدودی خارجده پیوه ایله برلشهرک، درینه نه‌ریخی تشکیل ایدر. (لیم) نه‌رینه کلنجه، بونه‌ر غوسینه‌نک اوکندن و بلاوه کولندن چکده صکره، قره طاغه کپروب، آز برمسافه قطعندن صکره، ینه حدودی کچه رک، یکپا‌ازاره کپرب. اشقودره کولنک شم‌دیکی حالده نصفنه قریب مقداری قره طاغه عا‌د اولدقدن بشقه مذکور (اسلانه) کولی و موراجه‌نک فضلّه میاهندن شکل ایدن (غورینه بلاتو) کولری بولنیور. محصولات و حیوانات و منابع ثروقی. — قره طاغک محصولاتی پک‌آز و اهالیسنک احتیاجاته غیر کافی اولوب، باشلیجه زته وادیسیله برده‌نک بمض محارنده و اشقودره کولنه قریب یرلرده یتیشدیریان مصردن عبارتدر. ینه زته وادیسنده بعض باغلر بولنوب، بر مقدار شراب یابیلر، و (بیلو‌پالچ) ده بر آرتوتون حاصل اولور. برده‌کی اورمانلرده چام و آق‌کورکن آغاجلری بولنوب، بونلرک قطع و اخراجندن خیلی استفاده اولنه بیلیردیه‌ده، طرق موجوده‌سی بوکا مساعد دکلدر. اهالی قیون و پکی یتیشدیرمه‌کی غیرت ایدوب، ییاغی و قیللرندن کویلیر کندی اثوابلری تهیه ایدرلر؛ و سوتلرندن پنبه یاپوب، خارجه‌ده چیقاریرلر. بر مقدار باصدیرمه اخراجاتی‌ده وارد، ریه نه‌رنده صادرلیدن بیوجک بر جنس بالیق کلیده چیقوب، قوریدیلهرق، ایتالیا و ترسته و دالماسیه‌یه اخراج اولور. سائر نه‌رلرله کوللرکده بالیقی چوقدر. معادنجه شم‌دییه قدر جدی تحریات اجرا اولنمیب، یالکز برده‌ده برکور معدنی بولندیفی آکلشش؛ و اخیراً اولکون جوارنده خیلی زنکین برکور معدنی بولنمیشدر. هر حالده قره طاغ محصولات و منابع ثروتیه اهالیسنی بسلیه‌میوب، ارککلرینک اکثری طاشجیلیق، قالدیرمچیلیق، قیوجیلیق، رنجبرک و یساقجیلیق‌کی ایشلرله استانبولده و آوستریانک بمض طرفلرنده و حتی اسکندریه ده و سان فرانسیسکو ده بیله چالیشمه؛ و قزاندیلری آتجه ایله چولوق چوققلرینک مدار معیشتی اشقودره‌دن

تدارک و جلب ایتکه مجبوردرلر. قادیلری پک چالیشقان اولوب، کندیلرینک و ارککلرینک ملبوساتی کندیلری نسج ایتدکنن بشقه، اولانجه زراعت ایشلری دخی بولنره محمولدر؛ و اون و طوز و سائر مالزملری اکثریا تا اشقودره‌دن آرقه‌لرنده طاشیرلر. حربه دخی ارککلرله برابر کیدوب، مجروح و مقتوللری قالدیرلر.

جنسیت و لسان و مذهبلری. — قره طاغلیل جنوبی اسلاوردن صرب جنسیتنه منسوب اولوب، آنجیق جته و قامتجه و حتی بعض عادات و اخلاقجه دخی اسلاوردن زیاده آرتاؤدلره مشابهلری وارد. بوده شوندن ایلری کلپور: کرک قره طاغلیل و کرک بوشاقلر و هر سکیلر و دالماتلر صرف اسلاو اولوب، اسلاو ایله آرتاؤد جنسیتلرینک اختلاط و اتزاجندن متولددرلر؛ زیرا یدنجی قرن میلادیده اسلاور اوجهتله کلوب یرلشدکلرنده، پروزه و سلانیک کورفزنندن ترسته جوارلرینه قدر (ایلیریا) دینلن قطعه‌نک بتونی آرتاؤدلیق و آرتاؤد اهالی ایله مسکون ایدی. هر نه قدر اسلاور کلپلی اولوب، مقاومت ایده‌مه‌مکه، بر طاقلری طاعلش، و یا شم‌دیکی آرتاؤدانه چکلمش اوللری ملحوظ ایه‌ده، بر خیلی مقدارینک دخی قالب، یکی کلن اهالی ایله قاریشمش اوللری دخی طبعیدر. هر حالده، ایوم قره طاغلیلرک صربلرله بوشاقلردن جنسیتجه بر فرقلری اولوب، عین لسانله متکلمدرلر. موقعلری اقتضاسجه کندیلری جسور و جنکاور آدملدر. جله‌سی اورتودوقس مذهبه تابعدرلر. یالکز اخیراً آرتاؤدلیق جهتندن الحاق اولنان یرلرده جنسیتجه آرتاؤد و مذهبه مسلم بر خیلی اهالی بولنوب، هله اولکونک اهالیسی کاملاً آرتاؤد و مسلمدر. ادبیاتلری صربلرله مشترک اولوب، سائر اورتودوقس اسلاورکی لسانلری (کیریل) حروفله یازارلر.

اصول اداره‌سی، قوه مالیه و عسکریه‌سی. — قره طاغ براین معاهده‌سندن بری کسب استقلال ایتش بر پرنسلاک صورتنده اداره اولوب، پرنسلاک ارتا و اکبر اولاده انتقالاً (پتروویچ

(نواحی ملحقه)

۱۰ ۰۰۰	۵۶۸	باتیانی و بوین	هرسکدن
۱۰ ۰۰۰	۵۳۷	نیکشیک دوغه	
۱۶ ۰۰۰	۸۱۲	پیوه	
۱۲ ۰۰۰	۶۷۴	دربرویاق و بیبرا	
۶ ۰۰۰	۴۳۲	قولاشین و سارانچی	آرناؤدلقدن
۲۲ ۰۰۰	۳۷۹	پودغورپیچه و اشپوزی	
۱۶ ۰۰۰	۳۷۶	قراپیبار و اولکون	
۹۲ ۰۰۰	۳۷۷۸	جمعاً نواحی ملحقه	
۲۷۲ ۰۰۰	۸۱۷۵	جمعاً قره طاغ	

قره طاغاك نفوسى تخمینی و تقریری اولدیقندن، بوجدولده ۲۷۲ ۰۰۰ کوسترملش ایسه ده، اکثر استاتستیکلرده ۲۳۶ ۰۰۰ وحتی بمضللرنده ۲۰۰ ۰۰۰ دن زیاده ویرلهمکده در.

مرکزی اولان چتینه برقریه اولوب، قره طاغاك ایوم حاوی اولدینی برقاچ قصبه براین معاهده سندن صکره قزاندینی یرلرده در. بیکدن زیاده نفوسلری اولان قصبه وقریه لری مقدار نفوسلریله برابر بروجه آتیدر :

۱۲۰۰	چتینه	۴۰۰۰	پودغورپیچه
۱۲۰۰	نیفوش	۳۰۰۰	نیکشیک
۱۰۰۰	اشپوزی	۲۰۰۰	اولکون
۱۰۰۰	دانیلوو غراد	۱۵۰۰	بار
		۱۵۰۰	قولاشین

احوال تاریخیه سی — قره طاغ اسکیدن المیریا وبعده یکی ایپردن معدود اولوب، آرناؤدلقك بر جزئی حکمنده ایدی. یدنجی قرن میلادیده ایمپراطور هراقلیوسك زماننده صربیلر اوجھتلره جلب واسکان اولندقلری صرهدده، قره طاغ دخی بونلرك برطاقی طرفندن وطن اتخاذا اولمش ؛ و بونلر محلنده بولدقلری اهالی قدیمه یعنی آرناؤدلرله اختلاط وامتزاج ایتمشلردر. قوصوه بوزغونلغنده اطرافه طاغایان صربیلرلرده برطاقی قره طاغی مدافعه صالح بریر کوره رك، اورایه چکلمش اولسلر کرکدر. او تاریخلرده یعنی اون دردنجی قرن میلادیده قره طاغ ونديك جمهوریتك تحت تابعیتنده بولنوب، بعده اون بشنجی قرن میلادیده ممالک عثمانیه الهاق اولمشدی. آنجق موقعنك صربلنی وحاصلات ققدانی حسبله کرک ونديك جمهوریتی وکرک باب عالی قره طاغی رسماً و سیاستاً مالکسندن عد ایتمکله اکتفا ایدوب، اداره

نفوس (عائله سنك افراد ذکورینه منحصر در. برنس بش کشیدن مرکب برهیئت وکلا تعین ایدر. کندیبی دخی (سناتو) اسمبله بر مجلس استشاریه ریاست ایدر. اداره ملکیه وعدلیه سی پك ساده وقوانین ونظاماتی پك شدتلیدر. مملکت ۱۵ ناحیه به منقسم اولوب، هر بر ناحیه برقاچ قیودانلغه منقسم وهر بر قیودانلق برقاچ چته بی حاویدر. بو اسملردن دخی آکلاشلدی بی کبی، اداره سی و تقسیماتی دخی اداره عسکریه وسپاهیانه تقسیماتدن عبارت اولوب، ناحیه مدیرلری هم قوماندان هم ملکیه مأموری همده حاکم وظائفی ایفا ایدرلر. هرقره طاغلی اون بش یاشندن آلتمش یاشنده دك عسکر اولوب، حرب زماننده جله سی ذاتاً باشلرنده بولنان قوماندانلر و قیودانلر قیادتیلر سوق، وخارجده بولنانلرده مان جلب اولنورلر. بوجمله ۳۶ ۰۰۰ عسکر قدر چیقارهییلیر. واردات سنویه سی ۶۰۰ ۰۰۰ فلورین یعنی تقریباً ۶۰ ۰۰۰ عثمانلی لیراسی اولوب، بونك برسدسی برنسك تخصیصاتی تشکیل ایدبور. قنارودن چتینه به قدر طولاشه رق چیقار بر آراهه یولی اولوب، واردات مساعده ایتدیکه سائر قصبه لری آره سته دخی آراهه ایشلر شوشه لر انشاسنه غیرت اولنمقده در. مکتبک تکثیریلر معارفك ترقیسنه دخی چوق همت اولنمقده در. چتینه ده بره مطبعه بولنوب، برغزته دخی نشر اولیور. اخراجاتی سنوی ۵ ملیونه بالغ اولور.

تقسیمات ملکیه سی، معموره لری. — قره طاغاك منقسم بولندی بی ۱۵ ناحیه نك اسامیسبله مساحه سطحیه ونفوسلری بروجه آتیدر :

(نواحی قدیمه)

مربع کیلومترو اهالی			
۴۸ ۰۰۰	۱۱۸۷	قانونسقه	نفس قره طاغ
۱۵ ۰۰۰	۲۰۹	آرونچیه	
۱۸ ۵۰۰	۲۰۷	ریقه	
۱۰ ۰۰۰	۱۳۲	لشانسقه	برده
۲۱ ۰۰۰	۵۷۰	بیلویاولیچ	
۲۷ ۵۰۰	۹۴۵	پتیرسقه	
۱۸ ۵۰۰	۹۱۵	موراجقه	
۱۸ ۵۰۰	۵۳۲	واسویوچقه	جمعاً نواحی قدیمه
۱۸۰ ۰۰۰	۲۱۹۷		

یکیدن ایرلی ایچون دخی فرصت ووسیله
منتظر درلر .

قره طاغ { قوصوده اسکوبك شمال
شرقی جهتده برطاغدر، که
تجانیق بوغازنده شارطاغنك منتهاى قارشیسندن
باشلایهرق، کیلان ایله قومانووه آرهسنده صریبه
حدودینه طوغری ممتد اولور . اك یوكسك
ذروه سی ۱۴۵۲ متره ارتفاعنده در . صریبه
کیرن موراه نهرینك منابعی بوطاغك اتکلرندهدر .
قره طاغ { قونیه ولایت وسجناغك
سلسله جبالنك شمالنده منفرد برطاغ اولوب ،
شرقدن غربه ممتد اولور . ذروه سی ۲۴۰۰
متره ارتفاعندهدر .

قره طاغ { ایرانك آذربایجان خطه سنده
بر طاغ اولوب ، روسیه
حدودی قرینده و آراس نهرینك جنوبنده بونهرک
مجراسیله متوازیاً قوس صورتنده شرقدن غربه
ممتد وشرق جهتنده (سوالان) جبلنه مهربوطدر .
شمالی اتکلرندن این چایلر آراس نهرینه ، وجنوبی
اتکلرندن اینلرک شرق جهتنده کیلری بحر خزره
منصب قره صویه ، وغرب جهتنده کیلری تبریزدن
مرورله ارمیه کولنه دوکیلن (آجی چای)
منصب اولورلر .

— خراسانده مشهدك شرق شمالی جهتنده
ممتد اولان (گلستان) سلسله جبالنك منتهی
قسمته دخی قره طاغ اسمی ویریلیر .

قره طاغ { روسیه نك النده بولان ترکستانده
چینك ایچندن کلن (تیان شان)
سلسله عظیمه سی شعبه لرندن برطاغ اولوب ، شمال
غربی یه طوغری ممتد اولور . عمومیت اوزره
ارتفاعی ۲۰۰۰ متره اولوب ، بعض ذروه لری
۲۱۳۵ متره قدر چیقار . بو طاغك کور ،
دمیر ، باقیر وسیلی قورشون معدنلرینك کثرتندن
طولایی اهمیتی زیادهدر .

قره طاغ { یاخود قره اوتاغ (بخارا
خانلنك حصار ایاتنده و
حصارک ۲۵ کیلو متره شمال غربیسنده اولهرق
(سرخان) نهری وادیسنك یوقاری جهتنده
برقصبهدر .

داخلیه سنه پکده قارشیماشلردی . باب عالی جزئی
ومقطوع بروکیه مقابل قره طاغ مدیریتی برلی
رؤسایه احاله ایتشدی . الحاصل اووقتلرده قره طاغ
ایوم اشقودره ولایتنده میردیتنه قضااسنك
بولندیغی حالده بولنیوردی . قره طاغ برنسلرندن
(یورکی چرنوویچ) ۱۵۱۶ تاریخنده استعفا
ایدوب ، اداره بی متره پولیده ترك ایتمکله ، او
تاریخندن اعتباراً قره طاغ (ولادیه) تعبیر
اولان متره پولیدلر طرفندن اداره اولنه کلش ؛ و
۱۶۹۷ تاریخندن اعتباراً ولادیه لئی (نیقوج)
فامیلیاسنه منحصر قالمش ایدی . بو ولادیه لرندن
۱۷۸۲ دن ۱۸۳۰ تاریخنده دك حکم سورن برنجی
پترو پک شدتلی برطاقم نظامات وضع وشدیداً
اجرا ایتمکله ، حیدودلنك وسائر جنایانك اوکئی
آلهرق ، قره طاغی مجلاً اشقیاولقندن قورتارمش ؛
وبونك خلئی ایکنجی پتروودن صکره ۱۸۵۱ ده
ولادیه اولان (دانیلو) متره پولیدك وظیفه
وکوده سنی دیکرینه ترکله ، کندیبی (کنز)
یعنی پرنس عنواتی آلوب ، کندیبی آوروایه دخی
طایتدیرمش ؛ و ۱۸۶۰ ده قضاء مقتول اولوب ،
یکئی اولان شمیدیک پرنس نیقوله خلئی اولمشدر .
۱۸۶۲ و ۶۳ ده دولت عثمانیه یه قارشى طول
مدت محاربه ایدوب ، برشی فزانه مامش ؛ و
۱۸۷۶ ده هرسك عصیانده اشترک ایدوب ،
صریبه ایله برابر دولت متبوعه سنه اعلان حرب
ایتمش ایسهده ، یشه مغلوب اولمش ؛ وبعده
۱۸۷۷ ده روسیه نك اعلان حرب ایتمسندن
بالاستفاده ، بتکرار میدان حربه آتیش یسهده ،
بودفعه دخی کلیاً مغلوب ، وقره طاغ باغمال
عساکر عثمانیه اولدیغی حالده ، براین قورغره سی
بوکوچك پرنسلکه همملکتنك نصفه معادل برلر
ویرمش ، همده بسبتون استقلال قزاندیرمشدر .
الحاق اولان برلردن چوغنك اهالیسی قره
طاغلیرله همجنس وهمذهب اولدقلرندن ، قره
طاغلیر بویرلری آلمغه مقتدر اوله میوب ، نهایت
غوسینه وپلاویه بدل آوروپا دولی اولکونك
تسلیمی تنسیب ایتدکلری حالده ، اونكده استیلاسنه
مقتدر اوله میوب ، طاقت بیچاره اهالیسی قوه
جبری استمالیه قره طاغه تسلیم اولمشلردر . آنجق

قره طوه { Karalova } قوصوه ولايتك اسكوب سنجاغنده واسكوبك ۷۰ كيلومتره شرق شماليسنده اوله رق (واردار) تابع اكرى دره به دوكلين بر چاي اوزرنده و بوكك طاغلر اتكننده واقع قضا مركزى بر قصبه اولوب ، ۷۰۰۰ قدر اهاليلى ، جامع شرقي ، بر مدرسه سى ، بر رشديه وايكى ابتدائيه ايله خريستيانلره مخصوص ديكر بر ابتدائيه مکتبی ، بر كليساسى ، چالار ساعتى ، بر حمامى ، ۸۰۰ قدر دكاني و قصبه نك اينچندن كچن دره نك اوزرنده دباغخانه لرله بويخانه لرى ، دكر منلرى ، كوپرلىرى و باقيرچيلغه متعلق معمولاتى واردرد .

— قره طوه قضاسى شمالاً اكرى پلنقه ، غرباً قومانووه ، جنوباً اشتب و قوچانه قضا لرله ، شرقاً دخى بلغارستان حدوديله و سلانيك ولايتك سبوز سنجاغيله محاط و محدود اولدينى حاليده ، ۲۲ قريه يى حاويدرد . اراضيسى طاعلق و پك عارضه لى اولوب ، ميايه جاريه سى چوقدر . اراضى مزروعه سى ده ضررسز اولوب ، حبوبات متنوعه ايله ميوه و سبزه لرك انواعى و هله ميوه لرك پك ليدى لرى حاصل اولور . صنايع محليه باشليجه دباغلق و مويتا بلق اولوب ، قادينلر ال دستكاهلرنده شياق دخى اعمال و تلو ين ايده رك ، اثوابلرنده قوللانيرلر . اورمان و مرعالى ده جوق اولوب ، حيوانات اهليه سى و على الخصوص قو يون و كچى ايله صيفيرلى ده زياده جه در . بوقضاده معادن جوق اولوب ، كوش ، قورشون ، كوكورد ، فروم و سائر معدنلر كشف اولمش ايسه ده ، هنوز هيچ برى چيقارلامقده در . يالكيز بر دكرمن طاشنى اوجاغى ايشلدلسكده در .

قره عثمان { آق قيونلى دولتلك مؤسسى اولان اوزون حسنك جدى اولوب ، تيمورلنكك خروچنده ديار بكر واليسى ايدى ؛ و كنديسنه عرض اطاعت ايدوب ، روم سرفنده معيتمده كمشيدى . بعده قره قيونلدين اسكندر ميرزا شاه رخدن قاجه رق ، او طرفه كد بكنده ، ديار بكر حدودده كنديسيله محاربه به ضو يشرق ، كندى نى ارض روم خندغه آتارق و باقضاء دوشه رك ، ۸۳۸ ده تلف اولشدر .

مقدما سيواس صاحبي قاضى برهان الدين ايله اوغلى ابوالعباس وشام و حلب صاحبي ملك عادل ايله ماردىن حاكمى ملك ساحر عيسايى قتل ايتمش اولديفنندن ، سر مقطوعى بونلرك حاميسى اولان مصر سلطاننه كوندريه لرك ، كونلرجه باب زويله ده آصيلي براغلمشيدى . خونخوارلغه بنساء (قره يولق) ياخود (قره سلوك) لقبيله ملقب ايدى .

قره على { خداوندكار غازى دورنده فتوحات و خدمات كشيده به موفق اولان غازى تيمورطاشك پدى اولوب ، سلطان اورخان غازى نك برنجى سنه سلطنتنده هر كه وجوارلر نى قمع ايتمشدى .

قره عيسالو { آطنه ولايت و سنجاغنده و آطنه نك شمال غربيستنده واقع بر قضا اولوب ، مركزى ۵۰۰ اهالى يى جامع (جيهلى) قريه سيدر . شمالاً قونيه ولايتيله ، شرقاً و جنوباً نفس آطنه مركز قضايله ، غرباً دخى طرسوس قضايله محاط و محدود در . قضا ۸۸ قريه دن مركب اولوب ، همان جمله سى مسلم اولق اوزره ، ۱۸۵۰ اهاليلى واردرد . قسم شماليسى طاعلق اولوب ، قونيه ولايتى حدودنده بوغا سلسله جبالى تمتد اوور . اورادن جنوبه طوغرى اراضى قضا كيتدكه آلچالوب ، قسم جنوبيسى اووه لقدر . مذكور طاغلردن سيحان ايرماغنه منصب اولق اوزره ، چكيدسو و قورشون صوي شمالدن جنوب شرقيه طوغرى آفهرق ، اراضيسى سقى و اروا ايدرلر . طوپراغى پك منبت اولوب ، ذخاير متنوعه ايله برابر كليتلى ياموق و سيسام و ميوه و سبزه لرك انواعى حاصل اوور . داخل قضا ده واقع قزىل طاغ يايلاه سى آطنه شهرى اهاليسنك صيفيه لرنددر . اهالى قضا بز و آلاجه و عبا كى شيلر نسج ايدر . درون قضا ده ۲۷ جامع ، ۱۰ مسجد ، ۴۰ مدرسه ، ۱ كليسا ، ۳۰ صبيان مكتبي ۱۲۰ خان ، ۴۵ دكرمن ، ۳۰ دكان ، ۵ فرون و سائر موجوددر .

قره فريه { Veria } سلانيك ولايت و سنجاغنده و سلانيك ۶۰ كباومتره غرب جنوبىستنده و اينجه قره صوبه

تابع (انادره) نك اوزرنده اوله رق اورمانلره مستور برطاغك شرقى اتكننده وسلانيكه قدر ممتد اولان واسع براووه نك كنارنده واقع قضا مركزى بر كوزل قصبه اولوب، ۸۵۸۸ اهاليلى، ۱۹ جامع ومسجدي، ۲ مدرسه سى، يالكز بشى ميمور وقصورى خراب ومسود اولق اوزره ، ۶۰ كليساسى، ۴ تكيه سى، بر رشديه ايله برى اناث وبشى ذكوره مخصوص ۶ مكتب ابتدائىسى، ۵ خرسيتيان مكتهى ، ايكي قشله سى ، بر عسكرى خسته خانه سى ، صو ايله دوندير يلير ۴ اون فابريقه سى ، وقيله كليتلجه يالقمده بولمىش اولان خاوى وپشكبر وحام طاقى وايك منسوجات دستكاهلرى وباغ وباغچه لريله تفرجگاهلرى واردور .

— قره فريه قضاسى سلانيك ولايت وسنجانك غرب جنوبى جهتنده واقع اولوب ، غرباً مناستر ولايتيله ، شمالاً وودينه ، شمال شرقى جهتندين يكيجه ، شرق جنوبى طرفندن دخى قترين قضاليله محاط ومحدوددر . اغستوس ناحيه سييله برابر ۴۵ قريه دن مركب اولوب ، ۹۸۳ ۲۲ اهاليلى واردور . اهاليلىنك برئثى روم ، بر ربى اسلام ، ۲۵۰۰ قدرى اولاخ ، ۲۰۰۰ قدرى بلفار و ۱۵۰۰ قدرى ده چنكانه در . قضائت غرب وجنوب جهتلرى طالعلى اولور ، شمالاً واردار واديسته وشرقاً سلانيك كورفوزى ساحلنه دك واسع اووه لر ممتد اولور . غرب جهتنده مناستر ولايتى خط حدودنده (اغستوس) طاقى بولنيور . اينجه قره صو نهري سرفيمه جهتندين كله رك ، جنوب غربى كوشه سنده بر بوغازدن قضايه داخل اولور ، قضائت جنوب وغربنده كي طاغلردن اين برچوق چايلى اخذ ايله ، اووه لرلى اروا ايدر . طوپراغى پك منبت ومحصولدار اولوب ، بقدای ، چاودار ، آربه ، يولاف ، دارى ، مصر ، پورچق ، نخود ، فاصوليه وسائر حبوباتله باموق ، ككن ، توتون ، سيسام ، اوزوم ، وميوه وسبزه لك انواعى حاصل اولور . اوزومدن خيلى مقدار شراب دخى اعمال اولوب ، اغستوس شرابى مشهوردر . طوت آغاچلرى ده يتيشدير . يلوب ، چيقاريلان قوزه نك مقدارى كيتد كجه

آرتقمده در . آريلرى ده چوقجه اولوب ، خيلى بال وبال موى چيقار . اورمان ومهرالى وحيوانات اهليه سى دخى چوق اولوب ، قويونلر ك يوكندن چوراب وولجه وساره وكچيرك قيلندن چول وچوال كي شيلر ياييلير . داخل قصاده بر رشديه ايله جماعات مختلفه يه منسوب ۳۱ ذكور و ۳ اناث ابتدائى مكتهى موجوددر . قضا داخلنده (نيشى) اسميله بر كول بولوب ، اينجده سازان ، يايين وييلان باليقلى صيد اولنور .

قره قاش { چينه تابع تركستان شريقده (تاريخ) ايرماغه تابع (ختن دريا) يه صولدن دو كيلور برنهر اولوب ، كشمير حدودى داخلنده (قره قروم) جبالندن نبعانه ، شماله طوغرى جريان ايدرك ، چين حدودى يي كچد كدن صكره ، غربه دوز ، و برخيلى مسافده بواسطه قى محافظه ايتد كدن صكره بر كچيد بولوب ، شماله طوغرى دوز ، وبده شرقه طوغرى آقهرق ، ختن درياه ۵۰ كيلومتر ويه قدر تقرب ايدنجيه ، بونكه متوازيآ شمال شرقى طوغرى جريانه ، ختنك حذاسندن بر آرز آشاغيده همنى اولان قصبه نك او كندن ضروره ، ختندين ۱۴۰ كيلومتره آشاغيده ختن درياه دو كيلور . مجراسنك بويى ۷۵ كيلومتره قدردر .

قره قاش { چينه تابع تركستان شريقده وختنك ۵۰ كيلومتره غرب جنوبيسنده وهمنى اولان آفاليان نهر ك اوزرنده قضا مركزى بر قصبه اولوب ، ۷۰۰۰ قدر اهاليلى واردور . خانه لرى نهر ك ايكي ساحلنده طاغنىق بر حالده در .

قره قال { (Karakal) رومانيه نك افلاق مملكته و بكرشك ۱۳۴ كيلومتره غرب جنوبيسنده اوله رق (آلونه) نهرينك صول كنارنده بر قصبه اولوب ، ۱۲۰۰۰ اهاليلى واردور .

قره قالپاق { ترك اولوسلردن بر بيوك اولوس اولوب ، خوارزم واژدرهان جهتلرنده قبرغيزلرله تركنلر آره سنده بولنيورلر . سيبيره نك توبولسق ايالتنده ، زرافشان وادييسنده ، فراغانه خطه سنده وسائر جهتلرده

دخی (سارت) لر وسائر اقوامله قاریشیق
باشاورلر. عن اصل خیمه نشین ایسه لده، شمذیکی
حالده اکثری وعلی الخصوص طاغنیق بر حالده
بولانلری ساکن وزارت ایشلریله مشغولدرلر.
جیونک آشانی مجراسی اطرافنده کی غلی چولارد.
اک غلبه لکلی اولوب، ۵۲۰۰۰ نفوسه بالغ اولورلر.
بالکتر خیوه خانلنده بولانلر ۱۲۵۰۰۰ قدر
تخمین اولنوب، مجموعی ۲۰۰۰۰۰ ی متجاوز
اولسلر کرکدر. کندیلری ایری وزورلی آدملر
اولوب، یوزلری یاصی، کوزلری بیوک، برونلری
قیصه، چکلری کنیش، الاری بیوکدر. مع هذا
قاریلری اوجهجه اک کوزلردن صایلیر.

قره قوروم { مغول دولت چنگیزیه سنک
پایتختی بولنش برشر قدیم
اولوب، ایوم خرابدر. چینلیلرجه (خولین)
یاخود (خورین) اسمیله معروف اولان بوشهر
اویور حکمدارلردن بوقوخان طرفندن سکرنجی
قرن میلادیده تأسیس اولنش؛ وچنگیز خان
اردوسنک خیمه لرینی بوشهرک خارچنده قورمغله،
مغوللرجه (قره قوروم) اسمیله شهرت بولوب،
تورونی قبلاء قآن طرفندن پایتخت اتخاذا اولمشیدی.
قره قورومک معموریت دوری اووقت آچیلوب،
اصل مغوللاره مخصوص قسم وسطیسنده پک جوق
بتخانلر و سرائلر، چینلیلره مخصوص قمنده
بر چوق بودا مبدلری واسلام محلاتی جامع
جهتده دخی متعدد جوامع ومساجد وپک ایشلک
برجاری و بازار وارایدی. بوشهر مغوللرک شوکت
وشانیه برابر نابید اولوب، یقین وقته کلنجیه
قدر علی دخی معلوم دکلیدی. اخیراً بعض سیاحلر
طرفندن ۲۴'۳۲'۴۷ عرض شمالی ایله ۱۰۱'
طول شرقیده و(اوکی نور) کولیه (اورخون)
نهری قربنده خرابلری کشف اولمشدر.

قره قوروم { (نام دیگرله موزطانی)
{ آسیای وسطیده تبتک
حدود غربیه سندن پامیر خطه سنه دک کشمیرک
شرق جهتده جنوب شرقیدن شمال غربیه ممتد
برطاغ اولوب، کره ارضک هیمالایه سلسله سنده کی
(غاور سنکار) دن صکره ارتفاعجه ایکنجی

طاغیدر. واک یوکسک ذروه سی اولان (داپسنک)ک
۸۵۹۶ متره ارتفاعی اولغله، مذکور غاور سنکار دن
یالکتر ۲۲۰ متره آلفددر. پک یوکسک بوغازلی
وازون بوز دره لری اولوب، انکلرنده ساکن
اولان ترک اهالی بومناسبتله بوطاغه «بوز طاغی»
معناسیله (موز طاغی) دخی دیرلر. هر نه قدر
بو طاغ-ک هر ایکی طرفی دخی انکتره نک هند
الکاسندن معدود ایسه ده، هیمالایه سلسله
عظیمه سنک اوست طرفی حکمنده اولان بوجبل
عظم هرجهتجه فرقلی ومتباین ایکی عالم آره سنده
برخط فاصل اولوب، شمال شرق انکلردن این
صولر تاریم ایرماغنی تشکیل ایدهرک، مغولستان
چولارنده کی کوللره منتهی اولدینی حالده، جنوب
غربی انکلردن اینلری بحر عمانه دوکیکن (سند)
ایرماغنی تشکیل ایدرلر. کذلک شمال شرق انکلرنده کی
اهالی ترک جنسیتنه منسوب اولدقلری حالده،
جنوب غربی انکلرنده کیلر آریا عرقنه منسوب
هندیلردن معدود کشمیریدرلر. بوی ۷۵۰ متره
واکی وسطی صورتده ۱۵۰ کیلو متره در.
۳۳'۳۵° عرض شمالی ایله ۵۸'۷۷° طول
شرقیده بنه (قره قوروم) اسمیله بر بوغازی
واردر، که ۶۳۹ متره ارتفاعی اولوب، هند
ایله ترکستان شرق آره سنده برکاروان یولی
تشکیل ایدور.

قره قوش { (ابوسعید بهاء الدین بن عبدالله
{ الاسدی) صلاح الدین ایوبینک
وبرروایتده عمی اسد الدین شیرکوهک کوله سی
اولوب، صلاح الدین سلطنته نائل اولدقده،
کندیسی دائرة مدیری ایتش؛ وقاهره دن غیو-
بتلری صره سنده دفعاتله وکیل براقش؛ وحقنده
اعتماد وامنتیق اولغله، برچوق خدمات مهمه ده
استخدام ایتش ایدی. حتی عکایی فرنکلردن
استخلاص ایتدیکنده، اداره ومحافظه سنی صاحب
ترجمه یه احاله ایتشدی. بعده فرنکلر عکایی
استرداد ایتدکارنده، قره قوش الارینه اسیر
دوشوب، اون بیک آلتون فدیه ایله کندینی
قورتاره رق، ۵۸۸ ده صلاح الدینک یانته عودت
ایتش؛ وبرآره لنی شام بقایسنک تحصیلنه مامور

اولش ایدی . عالی همت و غیور برآدم اولوب ، قاهره نك لسوری و قلعه الجبل دینلن قلعه ايله جیزه ده اهرام طریقنده کی کوپریرلر و رباط و خان و سبیل کی اعمارات و خیراتی چوقدر . آنجق روایت کوره کندییی امی اولغله ، قوانین و احکام شرعییه واقف اولوب ، عندی حکملر و برر ، و دیدیکنی اجرا ایتدیررشمش . حق و نظامه مفایر خود سرانه حکملره الی یومنا هذا « حکم قره قوشی » دینک اوندن قالمشدر . حتی اسعد بن مماتی صاحب ترجمه نك بو قیلدن اولان حکملرینی جمع ايله « الفشوش فی احکام قره قوش » عنوانیه بر رساله یازمشدر . ۹۷ هـ تاریخده قاهره ده وفات ایتمشدر .

قره قوم } بواسطه ترکستانده ایکی بر واردر :

برنجیسی واک بیوکی خوارزمده یعنی الیوم روسیه یه تابع (ماوراء خزر) ایالتنده وخیوه خانلنده مثلث الشکل واسع بریر اولوب ، شمالاً اوست یورت چولیه وخیوه نك معمر قسیمله ، شمال شرقی جهتندن جھونک مجراسیله ، جنوب شرقی طرفندن (مرو) اراضی معمره سیله ، جنوباً و جنوب غربی جهتندن تکه ترکمنلری طاغریله محاطدر . بوی ۱۰۰۰ واک ۵۰۰ کیلومتره در . اسمندن دخی آکلاشلدینی اوزره ، طوپراغی سیاه و متحرک بر قومدن عبارت اولوب ، اگر صوبی اوله ایدی ، دنیانک اک منبت یری اوله جق ایکن ، یاغموزلرک ندرتندن و آقارصولرک فقداندن ، قوملر روزکارله تحریک اولنه رق ، متحرک بر طاقم صرتلر و تپه لر تشکیل ایدیور . پک سیرک اولان قوبولری دخی پک درین و صولری آجی اولغله ، کاروانلر بو چولک ایچنه صوقلمه جسارت ایده مزلر . بو قوملرک آره لرنده مختلف کنیشلنکده بر طاقم چقورلر بولنوب ، بعضلری طولزله و بعضلری طوزلی صولر و چامورلرله مملو و یا قامشلرله مستوردر . کرک قوملر ایچنده و کرک بو چقورلرده حیوانات بحریه آثاری بولنوب . و قتیله بحر خزرک اورالر قدر متمدنولمش اولدینی آکلاشیلور .

— اینکیجیسی آرال کولنک شمال شرقی

ساحلندن وسجوندن ایرماغنک مجراسندن (چالقر دکیز) کولنه قدر متمد اولوب ، سیر دریا ایالتنک طورغای قضاسنه ملحقدر . بوی ۳۷۵ واک ۱۴۰ کیلومتره اولوب ، متحرک و میدیه و استریدییه قیلندن حیوانات بحریه قوبولرله مملو بر قومدن عبارتدر . جنوب شرقیدن شمالی غربیه طوغری بر توج صورتی کوستروب ، سکز اون متره یوکسکلکده تپه صرملری و خندق کی چقورلری واردر . صوبی اصلا اولوب ، یالکز بعض طرفلرنده کوجیه قیرغیزلرک حیوانانی بسلیه جک قدر اوت و یامری یومری بعض چالیلر بیتر .

قره قیونلی } تیمورلنکک خروجی زمانلرنده ظهور ایدن ترکمن دولتلرندن

بری اولوب ، مؤسس قره یوسف ترکمانیدر . بونک اجدادی بغدادده حکومت سورن ملوک ایلکاتییه امراسندن اولوب ، پدری قره محمد قزینی ملوک مذکورده دن سلطان احمد تزویج ایتکله ، قره قیونلی ترکمن عشیرتنک رئیس اولمشیدی . قره محمد عشیرتنک منتشر بولندینی آذربایجان و وان جهتلرنده کسب قوت و نفوذ ایدهرک ، هان مستقل بر حکومت تأسیس ایتمش : و اوغلی قره یوسف ، تیمورک خروجندن حاصل اولان هرج و مرج و سرچندن بالاستفاده ، بغدادی سلطان احمد ایلکانی النندن ضبطله ، قره قیونلی دولتی تأسیس ایتمش ؛ و آنجق متعاقباً بغداد خارجنده امیرانشاه بن تیمورله ایتدیکی محاربه ده مغلوب اولوب ، مصره قاچش ایدی . تیمورک وفتندن صکره ۸۰۹ ده مصردن عودتله . تبریز خارجنده امیرانشاهی قتل و اوغلی ابا بکری فراره مجبور ایدهرک . تبریزه دخول ، وبعده اوزرینه کن سلطان احمد ایلکانی بی دخی قتل ، و شروان شاهی ابراهیمی اخذ ایدهرک ، آذربایجان و عراق عرب و قزوین و ساوه جهتلرینه حاکم اولمشدی . کندیسندن صکره اوغلی امیر اسکندر ، بعده دیگر اوغلی میرزا جهانشاه و بوندن صکره بونک اوغلی حسن علی حکم سورمش ؛ و بونک زماننده ملکی اوزون حسن طرفندن ضبط اولنرق ، آق قیونلی دولته کچمکله ، قره قیونلی

دولتی منقرض اولمیشدر . قره قیونلی حکمدارلری درت کشتی اولوب، مدت حکومتلری ۶۳ سنه در . حکمدارلرک تاریخ جوسلری بروجہ آتیدر :

قره یوسف بن قره محمد ۸۰۹

امیر اسکندر بن قره یوسف ۸۲۳

میرزا جهانشاه بن قره یوسف ۸۳۹

حسن علی بن جه نشاه ۸۷۲ الی ۸۱۳

قره کلیسا { ارضروم ولایتینک بایزید
سجناغنده و بایزیدک ۹۰

کیلومتره غرب شمالیسنده اوله رق ارضروم دن بایزید کیدن طریقک اوزرنده قضا مرکزى بر قصبه در . — قضایى شرقاً و جنوباً دیادین، غرباً و غرب شمالی طرفدن آلشکرد قضالریله، شمالاً دخی روسیه حدودیله محدوددر . بلوک بائى، منکسر وطاشلی جای اسملریله ۳ ناحیه یه منقسم اولوب، ۵۶ قریه یی حاویدر . اهالیسی ۷۴۲۱ نفوسدن عبارت اولوب، ۲۰۹۶ سى ارمنی، ۱۴۲ سى ییانیجی و قصوری ترک و کرد اوله رق ملیدر . اراضیسنک قوه انباتیه سى متوسط حالده اولوب . اولدقجه اورمان و مرعالری دخی وارددر . محصولاتی حبوبات و ذخایر متنوعه ایله بزمه و میوه لک انواعدن عبارتدر . حیوانات اهلیه دن خیلی مقدار قیون، کچی، صیغیر و سائر حیوانلری وارددر . درون قصاده ۳ جامع، ۷ کلیسا و مناستر، ۲ صبیان مکتبی، ۴۲ خان . ۸۳ دکان، ۱ فرون، ۳۰ دکرمن، : چشمه و ۴ کوپری وارددر . معمولات محلیه کلیم . کچمه و چورایدن عبارتدر .

قره کوز { خیال نامیله عثمانیلرده اوتهدن بری اوینادلیسی معتاد اولان مهور کولکه اوپوننده کوستربلن اک باشلی ایکی شخصک بری اولوب، دیکریته ده حاجی اوحد نامی ویریلیور . قره کوز ای وجاهل بر شخصدن کنایه اولوب، اکثریا چشکانه صورتنده تصویر اولنور . حتی اسمی جهلمده ضرب مثل حکمنه کچوب ، «اجل من قره کوز» دیرلر .

قره کوز پاشا { سلطان بایزید خان ثانی دوری رجاندن ایکی ذات اولوب، بری آناتولی بکاریکیمی ایکن،

اورالرده شاه اسماعیل صفوینک طرفدارلنی غیرتیله و شاه قولی نامیله ظهور ایتمش و شیطان قولی نامیله شهرت بولمش اولان ششینک شهزاده قورقودک اشیاسنی غضب ایتمی اوزرینه، شقی* مرقومه قارشى عسکر سوق ایتدیکنده، مغلوب والنده اسیر اولوب، قازیفه کچیریلرک اعدام اولمیشدی . — دیکری قره مان والیسی اولوب، آطنه جهتنده مصر عسکرینک ید ضبطنه کچمش اولان بعض قلاعک استخلاصنه مأمور اولغله، بو مأمورینده موفق اولدقدن صکره، عساکر مصریه یه قارشى دوام محاربه یه هر سک زاده احمد پاشا مأمور اولوب، کندیبی انک معینته ویرلمکله، قیصقادیفندن، بالاتزام فرار ایدرک، مغلوبه سبب اولدیفنده، ۸۹۴ ده درسمادقه جلب اوانهرق، اعدام اولمیشدر .

قره کول { بو اسمله آسیای وسطیده بر قاج کول بولنوب، باشلیجه لری بروجہ آتیدر :

برنجیسی ترکستانک روسیه یه تابع سیردریا ایالتنک شمال جهتنده و آق قوم چولی اورتسنده واقع اولوب، مساحتی سطحیه سى ۱۶۲۷ مربع کیلومتره ایسه ده، دریلمکی آز اولوب، بعض محللری برطاقم املاحه مستور بطاقات حالنده در . جنوب شرقیسن کلن (تالاس) نهری بوکوله دو کیلورسه ده، صوبی دائمکوله واصل اوله ماز . — ایکنجیسی یامیر خطه سندن فک ایله روسیه دولتی طرفندن فرغانه ایالتنه الحاق و آلاطاغنک اوتهمی، معناسیله (ترانسالای) تسمیه اولسان خطه لک شرق جهتنده اولوب، تقریباً ۴۰۰ متره لک ارتفاعده و اورتهمی ۳۹° عرض شمالی ایله ۷۱° ۵' طول شرقیده واقعدر . شمالدن جنوبه بوی ۲۵ واکى ۲۰ مربع کیلومتره اولوب، مساحتی سطحیه سى ۲۰۰ کیلومتره در . وقتیه جوق دها کنیش اولوب، جوارنده کی براق کوچک کول ایله متصل بولمیش اولدیفی آکلاشیلیور .

— اوچنجیسی بخارا خاناننده و بخاراک جنوب غربی جهتنده ازلهرق و جیوهونک ساحل شمالیسندن ۳۰ کیلومتره لک مسافه ده واقعدر . مذکور ایرماقدن چول ایله آیرلمش اولوب، زرافشان

نهری بقیه میانه‌ک جقور بر محله بریکمسنند
تشکل ایدور .

— درونجیسی چینه تابع ترکستان شرقینک
حدود غربیه‌سی قربنده و (تاغارمه) طاغنک
اتکنده اولوب ، ظن اولندیفنه کوره ، فضله
میاهی (یکی حصار) چایی واسطه سیله کاشغر نهرینه
دوکیلور . بوکا کوچک قره کول دخی دیرلر .

قره کول { بخارا خانقنده و بخاراک ۶۰
کیلومتره غرب جنوبیسنده
زرافشان نهرینک بواسطه بر بطاقلق تشکیل ایده رک
نابید اولدیفی محله واقع بر قصبه اولوب ، نرن
حاضر میلادی اوائلده ۳۰۰۰۰ اهالیسی وار
ایدیسه ده ، چولک او جهتلرده کیتدیکه اراضی
معموره یه غلبه چالمیله ، بوکونکی کونده بومقدارک
برخسنی دخی حاوی اولسه کرکدر .

قره کول { ترکستانده روسیه‌نک (سمیر-
چنسک) ایالتده (ورینی) نک

۱۶۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده و (ایسقی
کول) ک جنوب شرقی کوشه‌سندن ۱۶ کیلو-
متره ک مسافده واقع قضا مرکزی بر قصبه اولوب ،
روسیه دولتی طرفندن قزاق مهاجرلرینک اسکانه
تخصیص اولمغله ، کیتدیکه اهالیسی و تجارتی
چو غالمده در .

قره لوم { [لوم] ماده سنه مراجعت
بیوریه .]

قره مان { قونییه ولایت و سنجاغنده
وقونییه نک ۵۷ کیلومتره جنوب
شرقیسنده (ناوروس) سلسله جبالنک اک شمالی
اتکلری آلتنده آق کوله دوکیلن کوک صو
مجراسی قربنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ،
۷۵۰۰ اهالیسی ، خراب بر قلمه‌سی ، قره مان
اوغلندن قاله غایتله مصنع برجامع شریفیه خراب
اولدیفی حالده بر چوق آثار مصنعه‌سی باقی اولان
امیر موسی جامی ودیکر برجامع شریفیه متعدد
مدرسه‌لری ، اولدقجه ایشلک چارشیزی و باموقدن
بز و آلاجه ایله سائر دستکاهلریله دباغخانه‌لری
وارددر . موقعی حذای بچردن ۱۲۶۰ متره
بوکسک اولوب ، اطراف غایتله منبت و محصولدار
واسع اووه‌لردن عبارت و خانه‌لری دخی باغچه‌لرله
محاط اولمغله ، منظره‌سی یک کوزل ایسه ده ،

اهالیسنک نظافت و طهارته مراهلری و حسن
طبیعتلری اولدیفندن ، بریکن مزبله و چرکابلردن
بعضی خسته‌لر تولد ایدوب ، یازین حرارت دخی
زیاده اولمغله ، هوایی یک صاغلام دکدر . قشین
ایسه اوج آیدن زیاده زمینی قارله مستور قالیر .
تجارتی و اخراجات و ادخالاتی ، قریت مناسبتیه ،
سلفکده و مرسین اسکله‌لریله اجرا اولنوب ، آتخق
یوللرک حال حاضری تجارتنک ترقیسنه مانع اولقده
در . قره مان یک اسکی اولوب ، اسم قدیمی
(لارنده) در . شمعی دخی لسان رسمیده
لارنده اسمنی ده محافظه ایتمکده ایسه ده ، دولت
سلجوقیه‌نک انقراضنده اوراده تشکل و برخیلی وقت
دوام آیدن قره مان اوغللری طرفندن مرکز
اتخاذ اولمغله ، او وقتدن بری بو خاندانک اسمیه
تسمیه اولقمده در . مذکور امیر موسی جامع
شرینی ستونلردن بعضلری اسکی لارنده شهری
بتخانه‌لردن قاله در .

— قره مان قضاسی قونییه ولایتی مرکز سنجاغنک
قسم جنوبیسنده واقع اولوب ، غرباً بوزقیر ،
شمالاً نفس قونییه و قره بیکار ، شرقاً ارکلی
قضالریله ، جنوباً دخی آطنه ولایتنک ایچ ایل
سنجاغیله محاط و محدوددر . قسم جنوبیسی ولایتنک
حدودینی ایران و اوچمتنده (آلاطاغ) دینلن
ناوروس یا خود بوغاسلسله جبالنک شمالی اتکلردن
عبارت اوله رق طاغلنق و سائر طرفلری تا آناطولینک
اورته‌لرینه قدر ممتد اولان واسع اووه‌لردن
عبارتدر . یالکز مرکز قضا نک شمالنده (قره طاغ)
اسمیه منفرد بر طاغ دخی بولنور . آلاطاغ
اتکلردن این برقاج جای برلشه رک ، کوک صو
اسمیه بر نهر تشکیل ایدرلر ، که قضایی جنوب
غربیدن شمال شرقیه طوغری شق ایدرک ، ارکلی
قضا سنه کیر ، وارکلی قصبه‌سی قربنده آق کوله
دوکیلور . بوصول قضا نک برخیلی اراضیسنی سق
ایدر . طویراخی منبت اولوب ، بغدادی ، آربه ،
چاودار ، مصر ، داری و سائر حیوبات متنوعه
ایله کوک بویا ، جهری ، پاموق ، آقیون ، و سبز
ومیوه‌لرک انواعندن خیلی محصولات حاصل
اولور . سیاه و قرمزلی اوزومیه کشنن اوزوی

جوق اولوب ، بر خیلی مقصداری قورودیلهرق
اخراج اولنور . حیوانات اهلیهسی وعلی الخصوص
قولری جوق اولوب ، یوکلرندن کلیم و سجاد
وسائر نسج ایدرلر . دباغلق و سراجلغه متعلق شیر
دخی بابیلر ، ویزر و سیسام یاغی چیقاریلیر . قضا
آلاطغ و غفریاد ناحیه لریله برابر ۸۴ قریه دن
مرکب اولوب ، ۲۸۴۹۳ اهالیسی واردر ، که
۵۰۰ قدری ارمنی و ۵۰ قدری روم اولوب ،
نصوری کاملاً مسلدر . درون قصاده ۲۱ جامع
شریف ، ۱۰۵ مسجد ، ۲۱ مدرسه ، ۱ کتبخانه ،
۱۵ مکاتب اسلامی ، ۲ ارمنی و ۱ روم مکتبی ،
۱ ارمنی و ۱ روم کلیسای ، ۸ حمام ، ۴ خان ،
۴۵ دکان و مغازه ، ۴۵ دکرمن ، ۵ دباغخانه ،
۱۰ یاغخانه و ۲ کریمه خانه موجوددر . قره
طاغک اتکلرند و سائر بعض طرفلرند برطاقم
آتار عتیقه بولنور .

قره مان { روم سلجوقلرینک انقراضنده
بودولنک انقاضی اوزرند و تشکل
ابدن دول صغیره نك آل عثماندن صکره الکبیرک
وقوتلیسی اولوب ، دولت سلجوقیه نك مرکزی
بولنمش اولان قونیه جهتمند و دولت منقرضه نك
ناقلیکاهنده تأسسی باعث اهمیت اولمشیدی .
بودولنک مؤسی اولان (قره مان) ک پدری
(نور صوفی) ارمنیدن دونم . بر شیخ اولوب ،
آماسیه طریقتی اکتساب جاه و دوائه وسیله
اتخاذ ایدن مشایخدن بابا الیاسک مریدی اولمش ؛
بو نك قتلندن صکره طریقتی نشر و ترویج ایتکی
وظیفه اتخاذ ایدرک ، قونیه و رودله مریدلرینی
چو غالتغه باشلامش ایدی . حتی ملوک سلجوقیه دن
سلطنت سورمکده اولان علاءالدین ثانی دخی
نور صوفی به اعتقاد تامله معتمد اولوب ، اوغلی
قره مانه همشیره سنی ترویج ایله میرآخورلق خدمته
نصب ایتشدی . نور صوفی بو وجهله اوغلنک
استقبالی تأمین ایتدکن صکره ، سلفنکه جوارلرینه
چکیلوب ، روم ایمپراطورلرینک ضبطنده بولسان
بو اکلنک محافظله مناسبات دوستانه پیدا ایدرک ،
جمله ایله قلمه بی ضبط ایتمش ؛ و علاءالدین بونک
محافظتلی اوغلی قره مانه توجیه ، و متعاقباً لارند
نصبه سنی و اوجوارلری دخی علاوه ایلش ایدی .

قره مان ارمنانکی دخی ضبطله ، لارند و بی مرکز
حکومت اتخاذ ، و کندی اسمیله تسیمه ایدرک ، عاداتا
بر حکومت قورمشیدی . علاءالدین غازان خانک
عسکری اینه اسیر دوشدیکنده ، قره مان ، قریمه
وفات ایتمش اولان سلاجقه رومدن عزالدینک
اوغلی اولدینغی ادعا ایلدیکی (جری) اسمند و مجهول
الاحوال بر شخصی قونیه تختنه اجلاس ایتک
بهانه سله شهر مذکورری ضبط ایتمش ایسه ده ،
مغول حکمداری طرفندن ، علاءالدینک اوغلی
غیاث الدین اجلاس ایتک اوزره ، شمس الدین جوینی
عسکرله اعزام اولنهرق ، واقع اولان محاربه ده
قره مان و منتزعی اولان جری قتل اولنمش ،
و قره مانک محمود اسمند هنوز بشیکده بر اوغلندن
بشقه کیسه سی قالمش ایدی . دولت سلجوقیه نك
بستون انقراضنده قره مان اوغلی محمود سن بلوغه
واصل اولغله ، بدرالدین عنایتله ارمنانکده تأسس
حکومت ایتمش ؛ و وقتنده یخشی بک و سلیمان بک
اسملریله ایکی اوغل بر ایشدر . وارث ملک قره مان
اولان یخشی بکک زمانی دخی سکونتله کچوب ،
بونک اوغلی و خانی اولان علاء الدین دولت
عثمانیه نك کیتد کجه توسیع ممالک و تکثیر شان
و شوکت ایتدیکنه نظر حسد و رقابتله باقه رق ،
خداوندکار غازی به آناطولیده برطاقم مشکلات
چیقارمغه و بعض ترکان و تاتار عشیرت لرینی عصبانه
تشویق ایتک به باشلامش ایسه ده . پادشاه مشارالیه ک
بو مشکلاتک کافه سنه غلبه چالیدین کورنجه ،
مدارابه مجبور اولوب ، پادشاهک کریمه سی نفیسه
سلطانی تزوجه مصاهرت شرفنه دخی نائل
اولش ایدی . آنجیقینه فرصت انتظارنده
بولوب ، ۶۸۷ تاریخنده وزیر خیرالدین باشانک
وفاتیله برینه کچن اوغلی علی باشانک کنجاک
و تجربه سز لکندن و پادشاهک روم ایلند
مشغولیتدن استفاده ایتکی فرصت اتخاذ ایله ،
طورغود ، وارسق ، بایبورد و سائر عشایری
آیاقلاندیرهرق ، اعلان حرب ایتشدی . سلطان
مراد حضر تلی مان روم ابلی بکار بکیسی تیمور
طاش پاشانی عساکر کافیه ایله مقابلیه مأمور

ایدوب، کندیلری دخی بالذات کوتاهیبه عزیز
ایتمش؛ و او صرهدده مصر سلطان برطاقم هدایا
ایله سفرای مخصوصه اعزام ایدهرک، پادشاهک
محبت و اتفاقی آرزو ایتمکله، علاءالدین ایکی آتش
آزه سنده قالمقدن قورقوب، همان ابراز ندامتله،
صلح طلبنه شتاب ایتمش ایسهده، صدر اعظم علی
پاشا بو تکلیفی رد ایله محاربه یه باشلامش؛
علاءالدین ایلمک محاربهده مغلوب اولوب، تیمور
طاشک اوکسندن فرار ایتمکله، قونییه قلعه سینه
قیانوب، مصالحه نیک استراحتیچون زوجه سی نفیسه
سلطانی پدر بزرگوزلری نزدینه کوندرمش؛
و پادشاه مجرد کره سنک خاطر یچون مطلوبی
اصفا بیورمش ایدی. علاءالدین بو وجهه نائل
اولدینی مصالحه نیک قیتمی بیلمیه رک، ییلدیرم سلطان
بایزید خان زماننده یکیدن نقض عهدله حمید ایلنه
تجاوز ایتدیکسندن، اوزرینه سفرهایون وقوع
بولوب، قونییه ونیکده واقسرائ جهتلی فتح
و اداره لری تیمور طاش پاشایه احاله اولنهرق،
قره مان اوغلی علاءالدین لارنده یه چکلمش؛
و واقع اولان دخالت و استراحتی اوزرینه لارنده
وطاش ایلی جهتی کندیسنه ترک اولمشدی.
چوق کچمه دن یکیدن نقض عهدله تیمور طاش
پاشایی طوتوب حبس ایدهرک قونییه بی ضبط
ایتمش؛ و پادشاهک غضبی جلب ایتدیکنی
آکلانجه، نادم اولوب، پاشای مشارالیه تخلیه
ایدهرک، انواع اکراملرله و کندی ایلیچیسنه
ترقیقاً استعفا قسور ایچون نزد پادشاهیبه
کوندرمش ایسهده، آرتق بودفه سوزینه اعتماد
اولنوب، اوغلی محمدک ایله برابر اسیر طوتیلهرق،
بروسیه سوق اولمش؛ و اوغلی حبس اولوب،
کندیسی تیمور طاش پاشایه تسلیم اولمغله، بونک
طرفندن اخذ ناز مقامنده قتل اولمشدر. بو وجهه
قره مان اوغلاری حکومتته ختام ویریلهرک،
قره مان ایلی ضمیمه ممالک عثمانیه اولمش ایکن،
تیمورلنک بروسیه مستولی اولدقده، مرقوم محمد
یکی محبسندن اخراجله، قونییه حکومتته اعاده
ایتمشدی. فترت زماننده شهزادلر بیننده وقوع
بولان منازعاته موسی ایله محمد بکک دخی بمض

مرتبیه مداخله سی اولمشدی. امر سلطنت چلی
سلطان محمد خاده تقرر ایتدیکسند، ۸۱۴ تاریخنده
قره مان اوغلیله محاربه وقوع بولوب، موسی ایله
محمد بک عثمانی عسکری ایله اسیر دوشمش؛
و بردها نقض عهد ایتمهک شرطیله سیلی تخلیه
اولمشدی. بعده برادری علی بک مصر سلطاننه
اتجا ایدهرک، اورادن آلدینی عسکرله برادری
اوزرینه کلش؛ و او صرهدده محمد بک ذوالقدریهده
ناصرالدین طرفندن طوتیلهرق. مصره سوق
اولمغله، اوراده موقوف قالوب، برادری علی بک
مصر حکومتک حمایه سیله قره مان ایلنده حکم
سورمهک باشلامش ایدی. امیر ططر مصر تختته
کچمه، محمدیکی حبسندن چیقاروب، قره مان حکومتته
اعاده ایتمشدی. سلطان مراد ثانی حضرتلری روم
ایلنده مشغول ایکن، محمد بک انطالییه محاصره
ایدوب، محافظی بولان حمزه بکک قلعهدن
آلدینی منجینک برمیانتک اصابتیه تلف اولمشدر.
اوغلی ابراهیم بک اسلافی کچی کاه اطاعت و انقیاد
و کاه عصیان اوزره اولوب، سلطان مراد خان ثانی
حضرتلرنک همشیره سی تزوجه، مصاهرت پادشاهی
شرفنه دخی نائل اولمشیدی. آنجوق قونییه
و آقشهر ونیکده جهتلی چوقدن ممالک عثمانیه
عداینه داخل اولوب، قره مان اوغلارینک
اسکیدن حمید ایلنه اولان تسلطلری آنطالییه
جهتته دوشمش؛ و فرصت بولدقجه او طوره تجاوزه
باشلامشدر. ابراهیم بکک همشیره مراد خانیدن
آتی اوغلی اولدینی خالده، برجاریه دن متولد اولان
دیگر اوغلی اسحاق بکی ولی عهد اتخا ایتمش اولمغله.
۸۵۹ تاریخنده واقع اولان وفاتنده موسی ایله
اسحاق بک خاننجه، برادرلری دربار سلطان
محمد خانیه اتجا ایتدیکسندن، بونلرک بیوک اولان
احمد بک عثمانی عسکریه کیدوب، واقع اولان
محاربهده اسحاق بک مغلوباً بغداد فرار ایتمکله،
احمد بک امیر قره مان اولمش؛ و برمدت صکره
بودخی وادی عصیا به سلوک ایله غضب پادشاهیبه
مظهر اولدیغسندن، ۸۷۱ ده رفع اولنهرق،
قره مان ایلی قطعاً ممالک عثمانیه یه الحاق، و وایلکی
شهزاده مصطفایه احاله اولمش ایدی.

بوجهله آل قره مان دولتی ۷۰۰ تاریخندن
۸۷۱ تاریخته دك ۱۷۱ سنه دوام ایدوب، بوجه
آئی آلی کدی حکم سورمشلردر :

- ۱ قره مان بن نور صوفی ۷۰۰
- ۲ محمود بك بن قره مان
- ۳ یحیی بك بن محمود
- ۴ علاء الدین بن یحیی
- ۵ محمد بك بن علاء الدین ۸۰۴
- ۶ ابراهیم بك بن محمد ۷۱۹
- ۷ اسحاق بك بن ابراهیم ۸۵۹
- ۸ احمد بك بن ابراهیم ۸۶۰ الی ۸۷۱

قره مان ایلی (Garamanic) آناطولیك
قسم وسطیسنك جنوب
جهته ویریلن اسم اولوب، قونییه، نیکده وایچ
ایلی سخاقلرندن عبارتدر. بوخطه دولت سلجوقیه.
بك انقراضنده كسب استقلال ایله اورالرده
حکومت سورن قره مان اوغللاری خاندانك اسمیه
مسئدار. حکومت مذکوربك ابتدای تشككنده
لارنده قصبه سی مرکزی اولوب، بعده قونییه یی
مرکز اتخاذ ایتشلر سده، بالاخره یته قونییه یی
زكه مجبور اولوب، لارنده یه چكمشلردر. بئء علیه
شدی دخی قره مان ایلك مرکزی لارنده عد
اولوب، بوقصبه قره مان دخی تسمیه اولمقده در.

قره محمد (بن توره مش بن بیرام خواجه)
قره قیونلی دولتشك مؤسی
اولان قره بوسفك پدری اولوب، ایلكانیساندن
سلطان احمدك رجالندن ایدی. حكمدار مشاراییه
قیزی تزویج ایتكله، عننده قدری برتر اولوب،
فره قیونلی عشریتك ریاستی كندیسنه تفویض
اولمش؛ واوغلی بالاخره بوریاستی حكومته تحویل
المشدر.

قره محمد پاشا (كوكچ حسین پاشانك
سلطان محمود خان ثانیه ۱۲۲۵ ده قیودان
دربا اولمش؛ وبش آئی بومقامده قلوب، وفات
المشدر.

قره محمود پاشا [« اشقودره لی »
ماده سنه مراجعت .]

قره مرسل (سلطان عثمان غازی حضرتلری
رجالندن (آقچه قوجه) بك

رفقاسندن اولوب، ازمید کورفرزنده بعض فتوحاته
موفق اولمقله، برطاقم سفائن مهیا بواندیروب، او
سواحلك محافظه سنه آماده بولمق شرطیله،
اورالری كندیسنه مالكانه ویرلش؛ وحق
قوللاندیخی سفائن جنسنه قره مرسل اسمی علم
اولش ایدی.

قره مرسل (ازمید کورفرزینك ساحل
جنویسنده و هر كه بك
قارشیسند قضا مرکزی بر كوكچ قصبه واسكله
اولوب، ۳۰۰۰ قدر اهالیسی، برمقدار تجارتی،
چوخه وقازمیر وسائر اعمالنه مخصوص بیوك بر
فابریقه سی وجوارلنده كوزل میوه لری وارددر.
دورسلطان عثمان غازیده ۷۲۴ تاریخنده آقچه قوجه
رفقاسندن قره مرسل معرفتیه فتح اولنهرق، فاتح
مشاراییه مالكانه ویرلش اولمقله، كندیسنك
اسمیه تسمیه اولمشدر. قعندن اولكی اسمی معلوم
اولمدی. — قره مرسل قضای ازمید مستقل
متصرفلغه ملحق وبوز برون شبه جزیره سنك
شمالی مائله سندن عبارت اولوب، یالووه ناحیه.
سبله برابر ۷۰ قریه دن مركبدر. اولدقچه محصور.
لاق. كوزل صراعلری ومشهور میوه لری واردر.

قره مصطفی پاشا (سلطان مراد خان
رابع و ابراهیم خان
دورلنده صدارت عظمی مسندینه نائل اولان
وزرادن اولوب، آرتاؤد جنیسته منسوبدر. كننج
ایكن درسماسته كلارك، اوجاق آغارلندن قره
حسن آغایه انتساب ایتش؛ وبءالتزیه بكتاشیان
اوجاغنه چراغ اولمش؛ وتیر اندازلنده کی مهارت
فوق العاده سبله چورباچلیق رتبه سی احراز
ایدوب، كبده رك قول كتخداسی وسكبان باشی
اولمشیدی. روان سفرنده یكییری آغاسی
اولوب، بو طائفه نك سرکشلری تربه ایله،
اوجاغه فوق العاده برنظام وانتظام ویرمرك،
مأمولك مافوقنده خدمت كورمكله، درسماسته
عودتنده ۱۰۴۵ ده قیودان دریا اولوب،
بحریه اوجاغنده دخی مسحق تربه اولالمری
جزایه چارپدیره رق، فوق العاده شدت ابرازیله،
امور ترسانه یی اصلاح ایتش ایدی. بغداد سفرینه
عزیمت هایون اولدقده، قائم مقامقله قدری برتر

اولوب، معیت مایونده کیمش؛ وائشای محاربه ده
طیار محمد پاشا شهید اولنجه، ۱۰۴۸ ده مسند
صدارت عظمی کندیسنه احاله بیورلمش ایدی .
سفرک ختامیله عودت مایون وقوعنده صاحب
ترجه شاه ایرانله عقد معاهده ایچون بغدادده
قالوب، ۱۰۴۹ ده درسعادته عودت ایتش؛
وایسته سغنان ابراهیم خاتک جلوسلری وقوع
بولوب، مسند صدارت عظماده ایقا اولمغله،
طریق بی شقاوتده بولنان وامور دولتی رخنه دار
ایدن بعضی کبرائک حقندن کلدکدن صکره،
سکوکات قدر و اعتبارینی تصحیح، وامور مالی بی
اصلاح ایدوب، علی العموم تبعه بی تحریر ایله،
ویرکی طرح ایدرهک، بردرجه قدر قیل و قالی
موجب اولمش ایسه ده، خزینة دولتی حال
تذبذب قورناره رق، دولت یوک براهتبار مالی
قزادرمش ایدی . بوکمی اصلاحاتنه مانع اولان
برطاقم اثراتک حقندن کله رک، ایستدیک کی
تصرف واداره یه مقتدر اولمشیکن، جنجی خواجه
اسمیه ظهور ایدن برفسونجینک حیل و دسایسه
غلبه ایدمیب، بونک دام تذریرینه دوشه رک،
بش سنه ایله اوج آلیق صدارتدن صکره،
۱۰۵۳ ده قتل و اعدام اولمش؛ و جسدی
پاروق قیوده بنا کرده سی اولان مدرسه جوارنده
دفن اولنشدر . تیر اندازلقدنه کی مهارتندن
طولای (کانتکش مصطفی پاشا) دینکله دخی
معروفدر .

— مرزیفونی مقتول مصطفی پاشانک دخی
اجنبیلرجه شهرتی (قره مصطفی) در . [« مصطفی
پاشا (مرزیفونی -) » ماده سنه مراجعت .

قره یوسف { قره قیونلی دولتک مؤسی
(اولوب، سالف الترجه

قره محمد ترکانک اوغلیدر . پدری سلطان احمد
ایلکانی رچالندن اولوب، کندیس اقبال دولتی
او خاندانن قزانش، و آناطولیسه امارته نائل
اولمش ایکن، تیمورلنکک آناطولییه خروجنده،
اورادن دونوب، سلطان احمد مشار الیه دن
بغدادی ضبط ایتش؛ و تیمور زاده امیرانشاه ایله
بغداد خارجنده ایتدیک محاربه ده مغلوب اولوب،
مصره قاچش ایدی . تیمورک اشماری اوزرینه

مصرده حبس اولنوب، جیهانگیر مشار الیه ک
وفاتنده سیلی تخلیه اولمغله، تبریز قبرنه کیده رک،
۷۰۹ تاریخنده امیرانشاه اوغلی ابوبکر ایله
محاربه ایدرهک، امیرانشاهی قتل و تبریزی ضبط
ایتش؛ و ۹۱۳ ده اوسته کلن سلطان احمد
ایلکانی ایله محاربه ایدوب، اونی دخی قتل
ایتکله، آذربایجان و عراق عربده مستقل قالمش؛
و ۹۱۵ ده حاکم شروان شیخ ابراهیمی اخذ
نار مقصدیله قتل ایدرهک، قزوین و ساطانیه
جهتلیخی دخی التحاق ایتش؛ و ۹۲۳ ده
خراساندن اوسته کلن شاه رخ سلطنتک مقابله سنه
کیدرکن، انشای راهده اوجان بیلاقنده اجل
موعودیه وفات ایتشدر .

قره یوصو { مغول لساننده « قره صو »
دیمک اولان بواسم (مقونج)

ایرماغنک یوقاری قسمنه و مغولستانک شمال غربی
جهتنده واقع (قوبدو) چولنده ۴۸°۳۰' عرض
شمالی ایله ۹۰° طول شرقیده و ۱۱۷۱ متره ک
ارتفاعده واقع برکوله و بریلیور . بوکولک
بونی ۶۵ واک و ۲۷ کیلومتره اولوب، آباغی
حکمنده اولان (چونخاریخ) نهری (قیرغیزنور)
کوله دوکلهکله، بواکی کول اره سنده اختلاط
حاصل اولور . منتهای شمالنده (آق پیش)
اسمیه برآطه و ساحل جنوبیسنده ینه (قره یوصو)
اسمیه برقریه بولنور .

قره یولوق { « قره عثمان » ماده سنه
(مراجعت بیوریه .]

قری { Creil) قرانسه ده (اوآزه)
ایالتنک (سنلیس) قضانده

و مرکز قضانک ۱۱ کیلومتره شمالنده اوله رق
اوآزه نهری اوزرنده ناحیه مرکزی برقصه
اولوب، ۷۵۷ اهالیسی، نفیس صافسونیه
فابریقه لری و جوارنده یایی طاشی اوجانلری
واردر .

قریه { جزیره العربک جنوبنده حضر موتک
(وادی دوان) جهتده برقصه

اولوب، ۶۰۰۰ اهالیسی واردر . هنوز بالکنز
برسیاح طرفندن زیارت اولنوب، احوالی تمامیه
معلوم دکلدز .

قریتان { وقریتین (تنیه صیغه سیله) مکّه
مکرمه ایله طائفندن کنایه
اولوب، آیت کریمه ده دخی بومعنا ایله مستعملدر.
— بصره طریق حجنده دخی بو اسمله بر محل
وحص اعمالندن بر بيوك قریه وار ایدی .

قریتولاؤس { (Critolaus) یونان قدیم
حکماء مشائیونندن
اولوب، آتته لیلر طرفندن قاریناد و دیوجانیوسله
برابر مبعوثا رومایه کوندرلشیدی .

قریتون { (Criton) حکیم شهر سقراطک
شاگردانندن واحباسندن
اولوب، اصحاب ثروتدن اولغله، مبالغ کلیه فدا
ایده رک، استادی کرفتار اولدیفی محبسدن
واعدام جزاسندن قورنارمق یولی بولمش ایسه ده،
حکیم مشار الیه بویه غیر مشروع بر طریقله
قورنارلق تکلیفی قبول ایتدیرمکه موفق اوله ما.
مش ؛ واعدامی ساعتهدک زندانده یانندن
آیرلامشیدی . آرقداشی افلاطون قریتونک
اومره ده سقراطله واقع اولان مکالمه سنی ضبط
ایدوب، بونده حکیمک بقای روح حقنده اولان
افکارنی دخی درج ایتشدرد . قریتون کندیبی
دخی استادیه واقع اولان مکالمه لرینی ضبط
وتحریر ایتش ایسه ده، نسخه سی بولنه مامشدر .
میلاد عیسادن ۳۸۰ سنه اول وفات ایتشدرد .

قریتلیاس { (Critias) سقراطک شاگردا.
نندن اولدیفی حالده، آتته لیلر
طرفندن وطنندن نفی اولمش ؛ و قبل میلاد ۴۰۴
سنه منده آتته نک اسپارته لیلر طرفندن ضبطنده
بوشهرک اداره سنه مأمور اولان اوتوزکشینک
بری اولوب، مدت حکومتنده یک چوق مظالم
اجراء و مجرد ثروتلرینی ضبط ایچون برچوق
آدلری اعدام ایتش ؛ و (ترانسیبولوس)
منظیرک باشنه یکوب، بوظالمالرک اوزرینه هجوم
ایتدیکنده، قریتلیاس ایلک محاربه ده مقتول
اولشدر . کندیبی شاعر ونطوق اولوب ،
آثارینک بعض فقره لری بولمشدر .

قریسپوس { (Crispus) امپراطور
قسطنطینک اوغلی اولوب ،

۳۱۷ تاریخنده پدری طرفندن قیصرلق ماموریتنه
نصب اولمش ؛ و (لیچینوس) . قارش برحاربه
بحریه قزاعش ایدی . اوکی والده سی (فاؤسته)
کندیسنه تمشق ایتکله، تکلیف جنایتکارانه سنی
کندیسنه قبول ایتدیرمه دیکندن ، حقنده افترا
ایدوب، قسطنطین بوتذویره قاپیله رق، ۳۲۶ ده
اوغلی اعدام ایتشدرد .

قریش { حجازده عرب مستعربه دن بر قوم
قریش { اولوب ، حضرت اسماعیل بن
ابراهیم (علیهما السلام) نسلدن اولدیفی مرویدرد .
قریش قبیله سی برچوق بطون واقسامه منقسم
اولوب ، کندی رؤساری معرفتیه اداره
اولنوردی . رؤسارندن قعی بن کلاب کعبه اللهه
نظارت و خدمت ایتک وظیفه سنی درعه ده ایده رک،
یت اللهک خدمته بل باغلامله ، بوجهجه قریش
کافه اقوام وقبائل عربدن زیاده شهرت واعتبار
بولوب، فخرکائنات (صلی الله تعالی علیه وسلم)
افندمزک قبیله قریشده ظهوری دخی قریشک نام
وشهرتی برقات دها آرتیرمه سبب اولشدر .
آننجی صنادید قریش حضرت رسول الله (صلی الله
تعالی علیه وسلم) افندمز حضرتلرینه اودرجه ده
بفض وکین کوسترمشدر، که قریشک نسل پاک
نبوی یه اساس اولسی شرفنی بیهل منکشف ایتک
درجه سنه کلوب، ابتدای ظهور اسلامده مجرد
کفار قریشک اسلامه قارش اولان شدت کین
وغضبندن بحث اولنوردی . نهایت فتح مکّه ده
قریشلرک جوغنی طوعاً وبرطاقی کرها ویانألیف
قلوبله جمله سی دین اسلامه دخول ایتشلردرد .
قریش قومی برچوق قبائل وشعباته منقسم اولوب،
اولا اباطح، ظواهر، احلاف ومطیبون اسملریله
درت طاقه آیرلشردی . اباطح : بنی عبد مناف ؛
بنی عبدالدار ، بنی عبدالعزی ، بنی زهره ،
بنی مخزوم ، بنی تیم ، بنی مره ، بنی جمع ،
بنی سهم ، بنی عدل ، بنی عتیک ؛ ظواهر :
بنی محارب، بنی الحرث بن فهر، بنی الادرم بن غالب،
بنی همصص ؛ احلاف : بنی عبدالدار ، بنی سهم ،
بنی جمع ، بنی عدی ، بنی مخزوم ؛ مطیبون دخی :
بنی عبد مناف، بنی اسد ، بنی زهره ، بنی تیم ، بنی
الحرث قبائلنه منقسم ایدیلر .

۵۹۰ ۲۵ صریح کیلومتره واهالیسی ۷۹۷ ۳۶۸
کشیدر .

سواحلی، جبال وانهاری. — قرعك سواحلی
دائراً مادار تقریباً ۱۰۰۰ کیلومتره طولنده
اولوب، خیلی کیرتیلی چیقتیلی اولغله، برچوق
برون وقوبلری و آرزوق صاغلام لیمان
واسکلهلری واردر. آزاق دکیزندهکی سواحلی
آلچق وچیلای اولوب، کرج شبه جزیرهسك
برزخندهکی (آرابات) قصبهسندن روسیه
ساحلندهکی (کتیچسك) قصبهسك اوکنهك
ساحلك آچیقلرنده برسم یعنی طار برقوم سدی
متمد اولور؛ و پرچوب برزخندهك اوزانان
(سپواش) ویا «بحر منتن» نامیله معروف
صیغ وپك کیرتیلی چیقتیلی برکوچك دکیزی
آزاق دکیزندن آیر. کرج بوغازینك یكی قلعه
اوکنده اکی ۱۵ کیلومتره ایسهده، سفاشك
مرورینه مساعد یری آنجیق ۶ کیلومتره
اکندهدر. بوغازك ایچنده ساحل غربه طوغری
اویلهرق (کرج) کورفرز و لیمانی تشکیل ایتد
کدن صکره، (ناقله) برونسندن غربه طوغری
دونوب، کرج شبه جزیرهسی برزخك ساحل
جنوبیسنده (کغه) کورفرینی تشکیل ایدیور.
اورادن ساحل غرب جنوبیه طوغری اوزانهرق،
یایله طاغی سلسلهسك لب دریایه قدر این
اتکلرندن عبارت اولغله، اکثر یرلری طاشلق
و برونلری چوقدر. بو برونلرک باشلیجهلری:
قره طاغ، میفانوم، آيو طاغی و آیتودور برونلری
اولوب، صوداق، آلوشته و بالته قوبلرینی تشکیل
ایدلر. آیتودور برونسندن صکره ساحل غربه
طوغری اوزانوب، بستیون ديك و صرب اولور.
بعده شمال غربیه طوغری دونهرك، کوزللیکله
مشهور اولان (بلاقلاه) قوبنی و (خرسونس)
برونتی، و اورادن بردن شرقه دونهرك، ۶
کیلومتره قره لرك ایچنه کیرمش اولان سواستوپول
لیمانی تشکیل ایدر. اورادن ساحل آلپالوب، شماله
وبعده غرب شمالیه دونهرك، (اوپاتوریه) کورفرینی
تشکیل ایله، بوکورفرزک زاویه سنده واقع همنای
اولان اسکله دن بشقه معمورهسی و لیمانی اولقیزین
طرخان قوت بروننه واصل اولور؛ و اورادن شرق

قریشنه } [«کریشه» مادهسنه مراجعت
بیوريله.]

قریشیه } جزیرهده جزیره ابن عمر قریبنده
بیوک برقریه اولوب، المالینك
نفاستیه واهالیسك عسکرلکده کی مهارت
وجسارتیه مشهور اولدیغنی یاقوت حوی بیان
ایدیور .

قریق } (Kriks) آسریقای شمالی اقوام
اصلیه سندن بریوک قوم اولوب،
ممالك مجتمعهك (جورجیا) ایله (آلابامه)
جمهوریتلری آره لرنده ساکندلر. بونلر وقتیه
پك كترتلی اولوب، ۱۸۳۵ دن ۱۸۳۹
تاریخنهك دت سنه پیا پی ممالك مجتمعه عسکريله
مردانه محاربه ایدهرك، قسم کلیلری تلف اولمشدر.
الیوم موجود اولانلردن یوقاری جهته ساکن
اولانلری خیلی تمدن ایدیوب، کندی لسانلرنده
مکتبلر آچمشلر؛ و اووهده ساکن اولانلری
ایسه حال بدویته قالمشدر .

قریم } (Grimée) و روسجه (Krym)
روسیهك جنوبنده قره دکیزله
آزاق دکیزی آره سنده بیوک برشبه جزیره
اولوب، ۳۰ کیلومتره اوزون و ۹ کیلومتره
کنیش اولان (پرچوب) برزخیله قره یه
مربوطدر، و قرهك برپارچه سیله برابر روسیهك
(تاوریده) ایالتی تشکیل ایدیور .

شکل طبیعی، حدود و مساحهسی. — قریم
شبه جزیرهسی غیر منتظم بر رباعی الاضلاع
شکلنی ابراز ایدیوب، دت کوشه سندن بری
قره یه مربوط اولدیغنی حالده، بری غربه طوغری
اوزانهرق، (طرخان قوت) بروننه منتهی اولور،
بری جنوبه طوغری سواستوپولک ایلیسینه
قدر وادیر، دودنجیسی شرقه طوغری برشبه
جزیره صورتنده اوزانهرق، قافقاس سلسله
جبالك غربه طوغری اوزاندیغنی برونه تقریبه
(کرج) بوغازینی تشکیل ایدر، و آزاق دکیزینی
قره دکیزندن آیریر. ۴۴°۲۵' ایله ۴۶°۱۰'
مرض شمالی و ۳۰°۱۰' ایله ۳۴°۲۰' طول
شرقی آره لرنده متمد اولوب، مساحتی سطحیهسی

شمالی به طوغری دونوب، پرقوپ برزخنه دک آق
سجد وصاری بلاط اسمایله ایکی کوچک اسکله دن
بشقه معموره سی یوقدر . بوجمله قریم سواحلنک
اک کوزل وممور جهتی کفه ایله سواستوپول
آره سنده ویايله طاغلرینک آلتنده اولان قسم
جنوبیدر .

قریم شبه جزیره سنک یالکز جنوب شرق
ساحلی بونجه برصره طاغلر متمد اولوب، بو طاغلر
(یايله طاغی) اسمیله معروف اولدینی حالده، شرق
وغربی اوله رق ایکی قسمه منقسمدر، وایکی سنک
آره سنده (چادر طاغی) اسمیله منفرد بر طاغ
بولنیور، که اک یوکسکلی اولوب، ۱۵۶۰ متره
ارتفاعی واردر . اساساً برصره دن عبارت اولان
وکفه قدر اوزانوب، اورادن شرقاً کرج شبه
جزیره سنده کی برصره آلچق تپلر وکرج بوغازنده
تحت البحر دوام ایدن صرت واسطه سیله قافقاس
سلسله جبالنه کسب التصاق ایدن اشبو یايله طاغنک
تپلری قبوی ودوز وانکلی سطحی مائل صورتده
اولوب، اشجار ونباتاته مستوردر؛ وعلی الخصوص
جبالک صرتلیله لب دریا آره سنده بش آلتی کیلو
متره وسعتده اوله رق اوزانان سطحی مائل بمق
قریمک وبتون روسیه ممالکنک باغجه سی دنیلکه
سزاواردر . داخلی مائله سنده ایجری به طوغری
بعض قوللر دخی اوزانه رق، آقان انهارک حوضه .
لری قریقی ایدرلر . شبه جزیره نک سائر طرفلری
ایسه کاملاً دوز وآلچق اولوب، بشقه عارضه لری
یوقدر .

انهار ی چوق ایسه ده، هیچ بری سیر سفائنه
وحتی سال یوزدیرمه کیله صالح اولیوب، مان
جمله سی فیضانلری موسملرینک خارجنده یکید
وبررلر . انهار موجوده دن ۱۴ قره دکیز و بشی
سیواش دکیزیه دوکیلور . جمله سنک اک بیوک
سیواش دکیزیه دوکیلن (صالغیر) نه ریدر، که
چادر طاغنک برمه ارسندن چیقوب، شماله وبمه
شرقه طوغری آقهرق ینه یايله طاغلرندن اینن
جوبونجو، زوویه، بوزلیجه و بیوک قره صوچایلری
دخی آلیر . مجراسی ۱۵۰ کیلومتره اولوب، اکی
آنجنی ۱۲ متره ودوینلکی عادی وقتلرده ۲ قدمدر .
قره دکیزه دوکیلنلری ینه یايله طاغلرینک شمال

غربی انکاردن انوب، شبه جزیره نک ساحل
غریب سندن دکیزه دوکیلور . بونلرک باشلیجه لری
شمالدن باشلایه رق : بولغاناق، آله، قاقچه، بلبک
وجرنایه در .

کوللاری بک چوق اولوب، عددلری دوتیوزه
قریب ایسه ده، جمله سی کوچک وصولی طوزلیدر .
باشلیجه اوج طاقم اولوب، کرج، پرقوپ و اویاتوریه
جهتی کولریدر . اک بیوکلی پرقوپ جهتنده کیلر
اولوب، بونلردن (کانسقوته) کولی بک بیاض
وخفیف برطوزورر، و(استاروته) کولندن دخی
سلامورده مستعمل کوزل برطوز چیقار .

اقلم و هواسی — عمومیت اوزره قریمک
هواسی لطیف و صاغلام اولوب، یالکز زیاده
آلچق اولان بعض یرلری صیتمه لیدر . وقتیه سیواش
دکیزینک قوراقلی موسمنده چکلدیکه هوای بوزدینی
ظن اولمش، و بوندن طولای بجرمتن تسمیه اولمش
ایسه ده، بجرمتن کوردن بود وقلور تبخراق قانقدینی
وبونک ایسه هوای اصلاحه چوق یاردیمی اولدینی
بوکون تبین ایتشدر . مرکزی اولان سیمفروپه ایله
یازین میزان الحراره حد وسطی اوزره صفردن
یوقاری ۸ درجه ایله ۵ دقیقه وقیشین تحت الصفر
۹ درکه، وساحله اولان سواستوپوله یازین
فوق الصفر ۹ درجه ۴ دقیقه وقیشین تحت الصفر
۲ درکه کوسترر .

احوال اراضیسی، محصولات و حیوانات ومنابع
ثروتی — قریمک اراضیسی ایکی صنفدر . برنجی
صنی آلچق ودوز یرلری، وایکنجیسی . طاغلق
وعارضه لی جهتیدر . برنجی صنفنک طوبراغی
مختلف رنگارده طوزلی بالچیقندن عبارت
اولوب، زراعته غیر مساعد ایسه ده، معادنی
ومصر، آلچی و سائر اوجاقلریله طوزی
چوقدر . بو صنف اراضی قریمک منقسم بولندینی
۵ قضا ویا (سجناق) دن پرقوپ و اویاتوریه
قضالرینک بتونیه سیمفروپول وکفه قضالرینک
برر قسمندن، وایکنجی صنف ایسه یالنه قضا سیله
کفه وسیمفروپول قضالرینک قسم متناقصندن
عبارتدر . برنجی صنف اراضینک شرق شمالی به
یعنی سیواش دکیزیه طوغری آنجنی حس اولنور

برخفیف میلانی وارد. اینکجی صنف اراضینک قوه انبانیه سی پک زیاده اولوب، طاغلرک تپه لریله اتکلی باشلیجه کورکن، میشه وچام آغاجلری حاوی صیق اورمانلرله مستوردر. قره آغاج، دیش بوداق، قاین، آقچه آغاجلریله یان حالده میوه آغاجلرینک انواعی دخی بولنور. طاغ اتکلیرینک ساحله قریب اولان آلچق طرفلرنده طافلان، انجیر، نار، فستق، طوت، چنار و قدرت حلواسی آغاجلری و باغچه لرده مانولیه، سنبل، زردالی، شفتالی، آرمود، الما و سائر میوه دار اشجار یتیشیر. باغلری ده جوق اولوب، مملکته مخصوص ۵۰ نوع اوزوی وارد. نباتات صنایعه و طبیه دن توتون، صفران، کوک بویا، خشکاش و سائر حاصل اولور. دوز ارا ضیده اهالی باشلیجه حیوانات یتیشدیر مملکه مشغول اولوب، کیتلی صیغیر و مانده ایله قویون، ایکی اورکوجلی دوه و سائر بسلرلر. صیغیرلری مملکتیزده دخی قریم دینان ایری و سودی جوق جنسه منسوب اولوب، قویونلری روس و قره مان جنسلریله برابر قرن حاضر میلادی ابتداسندن بری ادخال اولنان مریوس جنسندن مرکبدر. آزاق دیزی و کرچ شبه جزیره سی سواحله ده کیتلی بالیق صید اولنوب، قورودیلر ق ویا طوز. لهرق اخراج اولنور.

صنایع و تجارت. — روسیه نک ضبطنه کچلی قریم صنایع و تجارتجه جوق غائب ایدوب، وقتیه کیتله یانلده بولنش اولان سختیان، مشین، قلیچ و بیحاق، قبا بز، کچه، صابون و سائر معمولات شمدی آز مقدارده یابلده در. بوندن برقرن اوله کلنجیه قدر سواحله ده کی اسکله لک جمله سی برر ایشلک تجارتکاه ایکن، شمدی تجارت جوق تدنی ایدوب، الیوم اخراجاق: طوز، بندای، شراب، بال، بال موی، دری، سختیان، پیاغی، کچی و دوه قبلی و سائر ده عبارتدر. بیوک لیمان عسکری اولان سواستوپولدن صکره باشلیجه لیمانلری: ساحل غربیده اوپاتوریه و نام دیگرله قوسلوف، ساحل جنوبیده بالاقلاوه و کفه و آزاق دیزی بوغازنده کرج اسکله لیدر.

قریه و بتون ایالتک مرکزی اولان (سیفروپول) شهری قسم جنوبینک مرکزنده اولوب، سواحله کی اسکله لره کوزل شوشه لره اختلاط ایدر. بردمیر یول خطی دخی روسیه نک ایچندن کله رک، و سیواش دکیزنده بر آطه ایله صیغ بوغازلرک اوستندن کوپرلرله شبه جزیره کیره رک، سیفروپولدن مرورله، سواستوپوله منتهی اولور.

تقسیمات، مملکیه سی، شهر و قصبه لری. — تاوردیه ایالتک منقسم بولندیخی ۸ قصادن ۵ ی یعنی پر قوب، اوپاتوریه، سیفروپول، یالته و کفه قضا. لری قریم شبه جزیره سنده اولوب، بونلرک مرکزلی و همانملری اولان قصبه لره یوقاریده صاییلان اسکله ل باشلیجه معمره لیدر. آنجق تاریخیجه روسیه نک اک اهمیتلی بری اولوب کرک قدیم یونانیلر زماننده کرک قرون وسطاده تاتار خانلری زماننده اهمیت مخصوصه یی حائز بولنش بر جوق اسکی قصبه لری ده وارد، که شمدیکی حالده برکونه اهمیتی حائز اولدقلری حالده، احوال ماضیه لری جهتیه جلب نظر دقت ایدورلر. شبه جزیره نامنی ویرن قریم، خانلرک مقری بولنش اولان باغچه سرای، آق مسجد، قره صو بازاری و سائر بوجه دندر.

اهالیسی، جنسیت و لسان و مذهب لری. — قریه ک اساسلی اهالیسی تاتار اولوب، دیگر بش جنس اهالی دخی بولنیور، که بونلرده: روس، ارمنی، آلمان و اسرائیلی جنسلریدر. تاتارلردن اووه لده ساکن اولانلر صرف نوغای ترکلردن اولوب، خالص تاتار سیماسنی محافظه ایتشلر سده، طاعلق یرلرده ساکن اولانلر رومدن و سائر جنسیتلردن مهتدی افرادله قاریشه رق، سیمالری خیلیدن خیلیه دوزلمشدر. عمومیت اوزره تاتارلر پک چالیشقان و ناموسلی آدملردر. روسلر کیتدیکه چوغالقه در. آلمانلر زراعتله، روملرله ارمنیلر و یهودیلر صنعت و تجارتله مشغولدرلر. اسرائیلر یالکز توراته ایثانوب، تفسیرلینه و سائر کتب مذهبییه اینانیمان (قراائب) مذهبه تابعدرلر. احوال تاریخیه سی. — قریم اک اول یونانیلر طرفندن (تاوردیه) یاخود (خرسونس تاوریقی) یعنی «بوغا شبه جزیره سی» نامیه طانیلوب،

بواسم صیغیرلرینک کثرتندن طولای ویرلش اوله کرکدر . میلاد عیسی (علیه السلام) دن آلتی قرن اول ازمیر سواحلیله قارشیسینده کی جزایر بحر سفیددن عبارت اولان (یونیه) یونانیلری کیچیکلکه قریم سواحلنه یناشوب ، اووقت کره ارضک اقصادی شمالی ظن اولنان اویرلری توطن و تجارت پک الویریشلی کوردکلر . ندن ، سواحل جنوبیه سنده برطاقم تجارتخانه لر تأسیس ایتشلردی ، که بونلر مرور زمانه بیویه رک ، عاداتا قصبه لر حاله کچمشیدی . بوقیلدن اوله رق وجوده کلن قصبه لرک اک اسکیلری : کرجدن عبارت اولان پاتیقابه ، کفه دن عبارت اولان ثودوسییه و سواستوپول قریبده بولنش اولان خرسون قصبه لری ایدی . کرج بوغازینه دخی طارانی و صیغلی حسیله ، « صیغیرکیدی » مناسیله ، (بوسفور) نامی ویرلشیدی . مذکور پاتیقابه قصبه سنک بوغازک اوزرنده اولان موقی تجارتجه دهامهم اولوب ، بومهموره تدویجاً قریمک مرکزیه حکمنه کچمش ، واوراده « بوسفور دولتی » نامیله بر دولت تشکیل ایتش ایدی . قریمک اصل یرلی اهالیسی متقدمینک (اسکیت) تعیر ایتدکلری و تاتاری یوقسه اسلامی اولد . قلری مختلف فییه اولان مهم بر قومدن عبارت ایدیلر . تاتار اولملری احتمالده دهامهم قریب اولان اسکیتلر یونان مهاجرلرله اختلاط ایتدکلرندن می ، یوقسه اکثریت وقوتله غلبه ایتدکلرندن می ، هر هندن ایسه ، اشبو بوسفور دولتی حکمدارلری آره سنده اسکیت جنسیته منسوب برقاچ حکمدار دخی حکم سورمشیدی . میلاد عیسادن اولکی قریبده مشهور مهرداد بوسفور دولتی ضبط ایدوب ، رومالیرله قارشی اولان بیوک محاربه ده مغلوب اولدیفنده ، اورایه چکلمش ، و قبل المیلاد ۶۵ تاریخنده اوراده وفات ایتش ایدی . برنجی قرن میلادیده (الان) وایکنجی و اوچنجی قریبده (غوت) قوملری بوسفور دولتی ضبط ایتشلر ایسه ده ، استقلالنی محافظه ایتشلردی . میلادک ۳۰۰ تاریخلرنده غوتلرک حکومتی زماننده خرسیانلق قریم شبه جزیره سنه ادخال اولنمشدی . ۴۷۵ تاریخنده (هون) لر غوتلرک حکومتنه

ختام ویرمشلر سده ، غوتلرک برطاقی قریمک طاغلق جهتنده قالشلردی . هونلردن صکره ینه اقوام تاتاریه دن (اوانفر) لر بشجی و (خزر) لر بدنجی قرن میلادیده قریمی و قره دیکیزک سواحل شمالیه سنی ضبط ایتشلردی . خزرلر اورالده طول مدت حکم سررملکه ، مملکتیه (خزریه) نامی ویرلشیدی . چنکیز خانک خروچندن صکره ، مغول دولتنک انقسامنده تشکیل ایدن (دشت قیپاق) دولتی قریمه و قره دیکیزک سواحل شمالیه . سنه دخی حکم فرما اولوب ، بودولتنک دولت اسلامیه ینه انقلابیه یدی خانلقه انقسامنده قریم ایله جوارلری بوخانقلردن برینی تشکیل ایتش ؛ و قوم حاکم اولان نوغای تاتارلری مملکتک سابق صاحبلری اولان خزر و الان و غوت قوملری بقایاسیله قاریشهرق ، جمله سی قریم تاتارلری دیدیکمز بر قوم حاله کیرمشلردر . قریم خانلری مذکور یدی خانلقک اک قوتلیرلندن اولوب ، بر جوق وقت روسلری جزیره لری تحتده طومش ؛ و او وقتلرده قوتلی بر دولت حالده بولنان لهیلره دخی میدان اوقویه رق ، دفعاتله کندیلرینی مغلوب ایتش ؛ و بوجاق (یعنی بسارایه) و یفندان طرفلرینی دخی ضبطه ، شماله طوغری توسیع ممالک ایتشلر ایدی . و ندیکیلر قسطنطنیه روم ایمپراطورلرینک معاوتیه قریم سواحلنه یناشهرق برطاقم تجارتخانه لر آچش ؛ و بمده جنویزلر و ندیکیلری اخراجله ، قریم تاتارلرینک حمایه سیله تجارتلرینی ضبط ایدهرک ، کفه اسکله سنی بیوک بر تجارتگاه و مستحکم بر استنادگاه حاله قویمشلردی . خانلرک جنویزلره ایتدکاری مساعدات اهالینک خشنودسزلغنی جلب ایتکله ، تاتارلر اوصره ده استانبولی فتح ایدن سلطان محمد خان ثانی حضرتلرینه مراجعت واستمداد ایتدکلر . ندن ، ۸۸۰ تاریخنده دونمای هایون سوقیله ، کفه و منکوب قلعه لری و کرج بوغازی ضبط اولهرق ، جنویزلر قریمدن اخراج اولنش ؛ و قریم خانلری دولت عثمانیه نک تحت تابعیتنه کیرمک مجبوریتنه بولنمشلردی .

اوتاریخندن اعتباراً قریم و توابعی ممالک ممتازه عثمانیه دن معدود اولوب ، خانلق منحل اولدجه ، خاندان خانی ینه منسوب بری فرمان عالی ایله خان

روسیه دولتی قوت بولدقہ ، قرہ دکیزه مالک اولوق اوزره ، قریم خانلقی ضبط ایتمک احتیاجنی درک ایله ، بوکا وار قوتنی صرف ایدمک ، وسیله جستجوسنده ایکن ، ینہ خاندان خانی افرادی بیننده کی نفاق ومحاسده نتایجندن اولوق اوزره ، یوقاریده صاییلان خانلرک قرقچیسی اولان شاهین کرای روسیہ یه التجا ایتمکله ، روسیہ دولتی مداخله وسیله بولوب ، ۱۷۷۴ ده کوچک قاینارجه معاهده سیله قریم خانلرینک استقلال و بیطرفلقی باب عالی یه تصدیق ایتدیرمش ؛ و طغوز سنه صکره ۱۱۹۸ تاریخ هجر یسنده روسیہ دولتی خانلرک حکومتنه بسبتون ختام و یروب ، قریمی کندی ممالکنه الحاق ایتشدیر . بهادر کرای شاهین کرایک فرارنده و ایکی خانلقی آره سنده بر مدت حکومت سورمشیدی . شهباز کرای و بخت کرای بافرمان عالی خانلقی مسندینه نصب اولمشلر . سه ده ، حرب زمانی اولمقله ، اردوکاهده بولنوب ، قریمه دخول ایدمه مشلردر . قریمک روسیہ یه الحاقندن صکره ، اهالیسی اولان قاتارلرک برقم عظمی ممالک عثمانیہ یه و علی الخصوص دو بریمجه جهتنه هجرت ایتمشلردر .

قریم { (اسکی — و نام دیگرله صلقات)
قریم { قریم شبه جزیره سنده و تاووریده ایالتنک کفه قضاسنده اوله ورق کفه نک ۲۳ کیلو متره غربنده و قره دکیزه دوکیلن (چوروک صو) چایی اوزرنده بر قصبه اولوب ، ۳۰۰۰ اهالیسی و صرف بیاض صحرایله قرمز صماقیدن انشا اولمش آلتیوز سنه لک پک مصنع بر جامع شریفی وارددر . قریم خانلرینک اک اول صحرزی بوراسی اولدیفندن ، بونک اسمی شبه جزیره یه و ببتون خانلقه دخی اطلاق اولمشلدر .

قریم کرای { قریم خانلرندن اولوب ،
قریم کرای { الحاج سلیم کرایک تورونی و دولت کرایک اوغلیدر . برادری آرسلان کرایک برنجی خانلقنده نورالدینلک منصبده بولندقدن صکره ، استعفا ایدوب ، برغوس جوازنده کی چفتلکنه چکلش ایکن ، ۱۱۷۲ تاریخنده مسند خانی یه نصب اولمش ؛ و ۱۱۷۸ ده رکاب همایونه دعوت وسیله سیله ، درسعادته جلب وردوسه

نصب اولنور ؛ و قریم خانلری سفر و قوعنده عسکر قاتارله اردوی همایون معینه کیدر ایدی . آنجیق خاندان خانی یه منسوب افرادک چوغالسیله ، آره لرنده تفرقه و فساد اکسیک اولدیفندن ، و هر طرفک درسعادته حامیسی و خصمی بولدیفندن ، کیندیکه خانلرجه تبدلات صیقلاشوب ، بینلرنده نفاق و محاصمات و قتل و اعدام کی حرکات وحشیانه دخی اکسیک اولدیفندن ، قریملر اوقوت و نفوذ دورلرندن برکونه استفادہ مادیه و اساسیه ایدہ . مه مش ؛ و خاندان خانینک موقع اقتدارده بولنمیان افرادیله معزول خانلری اکثریا عمرلرینی منفارده کچیرمشلردر . خاتک معینده (قالیای) و (نورالدین) عنوانلریله ایکی بیوک منصب بولنه رق ، بونلره دخی خاندان خانی یه منسوب ذوات تعیین ، و خانلر دکیشدیکه ، بونلر دخی تبدیل اولنوردی . دولت عثمانیہ یه عرض اطاعت اولندقدہ (منکلی کرای) قریم خانی اولوب ، بوذاتک نسبی بروجه آتی اون بطنده چنکیز خانه واصل اولور : منکلی کرای ، بن حاجی کرای ، بن غیاث الدین سلطان ، بن تاش تیورجاناسی ، بن تولاتیور ، بن کنجک ، بن دوکفور ، بن توقاتر ، بن جوجی ، بن چنکیز . مذکور منکلی کرایدن اعتباراً دولت عثمانیہ نک فرمانیله نصب اولنن خانلر قرق اوچ کشی اولوب . بونلرک اکثری بر قاچر دفعه مسند خانی یه چکلش اولدقلرندن ، تاریخ نصیلرینی بیان ایتیه رک ، یالکز اسملرینی بروجه آتی تعداد ایدرز :

منکلی کرای	اسلام کرای	سلامت کرای ثانی
محمد کرای	عادل کرای	سایم کرای ثانی
سماعت کرای	حاجی سلیم کرای	آرسلان کرای
صاحب کرای	صهاد کرای	حاجیم کرای
دولت کرای	حاجی کرای	قریم کرای
سین محمد کرای	اعور سعادت	سلیم کرای ثالث
ثانی	کرای ثانی	مقصود کرای
اسلام کرای	صفا کرای	دولت کرای رابع
غازی کرای	دولت کرای ثانی	قیلان کرای ثانی
فتح کرای	غازی کرای ثانی	صاحب کرای ثانی
سلامت کرای	قیلان کرای	شاهین کرای
جانب کرای	قره دولت کرای	بها در کرای
محمد کرای ثالث	ثاک	شهباز کرای
عنایت کرای	سماعت کرای ثانی	بخت کرای
رزمی بهادر کرای	منکلی کرای ثانی	
محمد کرای رابع	فتح کرای ثانی	

قزوزه } (Creuse) تروآ حکمداری
 قزیه } پریامک قیزی و (اثوس) ک
 زوجہ سی اولوب، تروآنک غارق ائسانسندہ زوجہ
 قاجارکن نابید اولمش .

قزیه } «کوی» دیمک اولان بو اسم مکہ
 قزیه } مکرمیہ دخی علم اولوب، آیت
 کریمہ بومعنی ایلہ وارد اولمشدر .

قزیه } بغدادده ایکی بیوک محله نیک اسمی
 قزیه } اولوب، بری حریم دار الخلافہ،
 ودیکری مدرستہ نظامیہ چارشیبی قارشیسندہ
 ایدی. — مدینہ منورہ جوارندہ ویمامہ دخی
 برر قزیه نیک اسمی ایدی .

قزاز } (ابو عبدالله بن جعفر التیمی)
 قزاز } مشاہیر علما وادادن اولوب، ملوک
 فاطمیہ دن عزیز بن مزک زمانندہ قیرواندہ
 یاشامش؛ و ۴۱۲ تاریخندہ شهر مذکورده ۷۰
 یاشلرندہ وفات ایتمشدر . نحو ولت وادیاتہ ید
 طولی صاحبی اولوب، طبیعت شعریہ سی دخی
 وار ایدی. «الجامع» عنوانیہ لفتدہ بیوک بر
 کتابی، نحوہ «المفترق» عنوانیہ مفصل
 برتألینی، «المعترض» عنوانیہ برتصنیفی وسائر
 آثاری وارددر . شو ایکی بیت جملہ اشعارندندر :

اشعروالی ودأ ولا تظہروہ
 یسندہ منکم الی الضمیر
 ما ابالی اذا بلغت رضاکم
 فی ہواکم لای حال اصیر

قزاسلاؤ } و آلمانجہ چاسلاؤ (Czalan,
 Tchaslau) آوستریا نیک
 جہستان خطہ سندہ پراغہ ایالتندہ و پراغہ نیک ۷۲
 کیلومترہ شرق جنوبیسندہ قضا مرکزی بر قصبہ
 اولوب، ۶۰۰۰ اہالیسی وارددر .

قزان } (Kazan) روسیہ دہ پترسبورغ نیک
 ۱۲۰۰ کیلومترہ شرق جنوبیسندہ
 وموسقوہ نیک ۷۲۵ کیلومترہ شرقندہ اولہرق
 صولدن وولفایہ دوکیلن (قرانسقہ) چایی
 اوزرندہ وولغا کنارندن ۵ کیلومترہ لاک مسافہ دہ
 "۴۷'۲۴° ۵۵° عرض شمالی ایلہ "۴۷'۴۶°
 طول شرقیہ واقع ایالت مرکزی برشہر اولوب،
 ۹۱۵ ۱۳۹ اہالیسی، دارالفنون، ۹۱۰۰۰

قزی اولمش؛ و ۱۱۸۰ دہ برادرینک التماسیہ
 قنبدن بالتخلیس، چفتلکندہ اقامتہ مساعدہ
 یورلمش؛ و ۱۱۸۲ دہ درسعادتہ جلیلہ، ثانیاً
 مسند خانی یہ نصب اولنہرق، روسیہ سفری
 ہنکامی اولمظہ، کندیس یوجاق جہتندہ کی تانارلہ
 و قالفای بولن برادر زادہ سی مسعود کرای قریم
 تانارلیہ روس دیارینہ الفار ایدہ رک، فراوان
 غنایم واسرا اخذیلہ، عودتندن صکرہ، سنہ
 مذبورہ دہ وفات ایتمشدر . جسور، حریص شہرت
 و شان، ذوق واکنجیہ مجبور و دبدبہ وطنطنیہ
 مائل اولوب، (دلی خان) دینکک شہرت
 بولمشیدی. باغچہ سرایدہ (دلارا) اسمیلہ برجامی،
 قوشان قصبہ سندہ دیگر برجام شریفی و متمدد
 چشمہ لری، باغچہ سرای جوارندہ خانلرہ مخصوص
 (اشلہ باغچہ) اسمیلہ فایتلہ مزین سرای و باغچہ سی
 وسائر آثاری وارددر .

قریمی } (عبدالله افندی) مشاہیر خطا.
 قریمی } طیندن اولوب، ۹۹۹ دہ وفات
 ایتمشدر . خارج سور استانبولدہ و امیر بخاری
 جوارندہ کوردیکی بررؤیا اوزرینہ حیاندہ تہیہ
 ایتش اولدیمی مزارینک طاشندہ کی «قد طوی
 طوامیر الاعمال و نسخ اساطیر الامال بالاجال»
 عبارہ سی کندی خطیلہ محرر اولوب، حق
 تاریخندہ (۹۹) رقی کندیس یازوب، بریندہ
 شاکردانمز یازسون دیمش اولدینی مشہوردر .

قرین آباد } شرقی روم ایبلنک برغوس
 قرین آباد } سنجافندہ و برغوسک ۴۵
 کیلومترہ غرب شمالیسندہ اولہرق بالقان سلسلہ .
 سنک برشمبہ سی اوزرندہ و طونجیہ دوکیلن
 (ایغہ صو) قریبندہ ناحیہ مرکزی بر قصبہ
 اولوب، نصفندن زیادہ سی مسلم و قصوری بلغار،
 اسرائیلی و چنککانہ املق اوزرہ، ۵۰۰۰ اہالیسی،
 ہر سنہ ایلک بہاردہ قوریلور پناہری، عبا
 دستکاہلری وقیون اخراجاتی وارددر .

قرویو } (Krio) آناطولیونک ساحل
 قرویو } غربیسندہ استانکوی کورفریلہ
 سومبکی کورفری آردہ سندہ دیکزک ایچنہ طوغری
 زیادہ اوزانیر بر بروندر .

جلدی حاوی کتبخانه‌سی، رصدخانه‌سی، تشریح و کیمیا عملخانه‌لری، تاریخ طبیعی نمونه‌خانه‌سی، ایکی ذکوره و برانات مکتب اعدادیسیله اناه مخصوص بر مکتب طالبی، متعدد مدرسه‌لریله مکاتب ابتدائیه اسلامیه‌سی، ۴۶ کلیسایی، ۱۲ جامع شریقی، کتب ترکیه طبعه مخصوص حروف عربیه‌ی حاوی بر مطبعه‌سی، شهرک مسلمانلری عندنده معزز براسکی قلمه‌سی، بر چوق دباغخانه‌لری، بویاخانه‌لری، ایچ یاغی و بال موی و اسب‌سارماچت تصفیه‌خانه‌لری، صابون، بیره و مسکرات فابریقه‌لری، بعض منسوجات دستکاهلری واسطه فابریقه‌لری، دمر و باقیر دوکخانه‌لری و پک ایشلک تجارتی وارد در. بیوک فابریقه‌لری ۱۰۰ عددنده اولوب، ایچلرند ۳۷۰۰ عمله چالیشیر، و سنوی ۵۳ ملیون فرانلق معمولات چیقار. تجارت و صنایعدن قزانده سنوی ۲۳۲ ملیون فرانلق استفاده اولنور. یازین نهرلرک صوبی آزمافله، تجارت سکنه دار اولورسه ده، ایلک بهارده، هواسی پک لطیف اولفله برابر، نهرلر دخی طاشوب، کبیلر فابریقه‌لرک و دکانلرک اوکنده دمر آتدقلرندن، اوموسمه پک چوق آلیش و یریش اولور.

قزان شهری اون دردنجی قرن میلادیه بایدوخان و یا اخلاقندن بری طرفندن شمعیکی موقنک ۱۴ و برظنه کوره ۲۸ کیلومتره شمال شرقیسنده بنا اولنوب، قرن مذکور اوخرنده روسیه بیوک دوقه‌سی واسیل دیمتریویچ طرفندن تخریب اولنش؛ و قرق سنه صکره دشت قیقاق خانی طرفندن وولفا مجراسی قرینده یعنی شمعیکی موقننده تأسیس اولنوب، آوروپا ایله آسیا آرمسنده بیوک بر تجارت مرکزی اولش ایدی. دشت قیقاق دولتنک انقسامنده قزان بو بیوک دولتنک انقاضندن تشکل ایدن بش خانلقدن برینک مرکزی اولش؛ و قزان تاتارلری بر چوق وقت روسلرله اوغراشدقن صکره، نهایت ۱۵۵۲ تاریخ میلاد یسنده قزان شهری و خانلق روسلرک بد ضبطنه یکمشدر. شهر بر چوق وقت ده‌ها صرف تاتار و اسلام شهری حالنده قالب، نهایت

اون آلتنجی قرن میلادی اوخرنده امپراطورک برامبر رسمیسله مسلمانلر شهرک ایچندن اخراج، و جامعلری احراق اولنورق، شمعیکی حالده اهالی شهرک برمنی واده‌لنده اولان مسلمانلر (قزان) کولنک شمال غربی جهتنده آریجه بر محله تشکیل ایتمشلدرد. شهرک قسم اعظمی اخشاب خانلی و صیقلدیلی اولوب، یالکز کبار و اغنیه مخصوص اولان یوقاری قسمنده کار کبر خانلر و کنیش و قالدرملی سواقلر بولنیور.

— قزان ایالتی شمالاً و یاغنه، شرقاً اونه، جنوباً ساماره و سمییرسک، غرباً دخی نیزنی نوو و غورود ایالتلریله محدود اولدینی حالده، مساحتی سطحیه‌سی ۶۳۷۱۶ مربع کیلومتره و اهالیسی ۲۱۶۲۳۹۹ کشیدر. اراضیسی غرب و شمال جهتلرند آز عارضه‌لی و جنوب شرقی طرفلرند و انهارک مجرالی قرینده دوزو آلقدر. (وولفا) ایرماغی ایالته غربدن کبروب، اورته‌سند بولنان قزان شهرینه قدر شرقی طوغری آتدقن صکره، جنوبه طوغری دونوب، بویاکنجی استقامتنک و سطرلنده شرقی کلن (قامه) نهرینی آلیر. حدود غربیه‌سند (سوره) نهری جنوبه و (وتلوغه) شمالدن کلرک، وولفایه دوکیلورلر. بو وجهله ایالتک بتون میاه جاریه‌سی وولفا ایرماغنه و اراضیسی بحر خزر مائله‌سنه تابعدر. کوللری چوق اولوب، ۴۰۰ عددینه قریب ایسه‌ده، جله‌سی کوچکدر. اراضیسنک نصفندن زیاده‌سی اورمانلرله مستور اولوب، سفائن اعمالنه یارار کراسته قطع اولنور. اراضیسنک یوزده قرق مزروع اولوب، برنجی درجه‌ده آریه و چاودار و ایکنجی درجه‌ده بقدای، داری، مصر، ککن، کنسور، خشخاش، سبزه و سائر حاصل اولور. جایرلری یوزده یدی نسبتنده ایسه‌ده، حیوانات اهلیه‌سی چوق اولوب، بر ملیوندن زیاده قویون، ۳۶۰۰۰۰ صغیر، ۴۲۷۰۰۰ خرکله، ۱۹۲۰۰۰ طوموز و ۴۶۰۰۰ یکجی بولنیور. طیسوری و آریلری ده چوقدر. هواسی پک سرت اولوب، قیشلری اوزون و قار و بوزلری چوقدر. صنایع و تجارتی

قزرنوویچ (Czernowicz) آوستریا
(بوکووینه) خطه سنک مرکزی برشر اولوب،
بروت نهرینک ساحل یمینده واقع و ۳۴۰۰۰
اهالی جامعدر. آوستریا اورتودوکس
خرستیانلرینک بطریقخانه سی بوشهرده اولوب،
برمکتب عالیسی و قیو مجلیق و جواهر جیلغه متعلق
معمولاق واردر.

قزرنی جورج [«قره یورکی» ماده .
سنه مراجعت بیوریله .]

قزوین ایراک عراق عجمی ایالتنده
و طبرایک ۱۵۰ کیلومتره غرب
شمالینده (البرز) سلسله جبال اتکنده و اهر
روده دوکیان برچایک منبندده و طهراندن تبریزه
کیدن طریقک اوزرنده "۳۶°۱۵'۲" عرض
شمالی ایله "۷۰°۴۲'۱۸" طول شرقیده بر شهر
اولوب، ۴۵۰۰۰ اهالیسی، هارون الرشیدک
بنا کرده سی اولان مصنع برجامع شریفیله، خارجاً
غایت کوزل چینیلرله قاپلانمش مکعب الشکل
برجامع شریفی و سائر جوامع و مساجدی، خرابه
یوز طومش اسکی بر سرایی و اوکنده اشجارله
مظلل برمیدانی، پک ایشلک تجارتی و بیوک بازار
و چارشیلری، اطرافنده شهرک و قتیله چوق دها
بیوک بولمش اولدیفته دلالت ایدر و اسع مزار.
ستانلری و ایچلرنده بعض مشاهیر مراقدی، پک
لذیذ اوزوم و یرر باغلیله فستق، قارپوز و سائر
کوزل میوه لری واردر. بر طرفدن آذربایجان
و شروان و ممالک عثمانیه، بر طرفدن بحر خزر
اسکله لری و بر طرفدن دخی فارس و هندستان
و سائر جهاندن ککن کروان طریقلرینک یجمی
بر نقطه ده واقع اولغله، اهمیت تجاریه سی اولوب،
اهالیسی عمومیت اوزره زنکین و جسور آدملردر.
آنحوق موقعنک ارتفاعی حسیلله هواسی سرت
و سریع التحول اولوب، صویده پک قیت اولغله،
اکثریا صهرنج صوید استعمال ایدرلر؛ و بناءً علیه
(انبارآب) تعبیر ایتدکلی پک کنیش صهرنجلری
واردر. ایرانلر شاپور ذو الاکتافک ویا بهرا.
ملردن برینک بنا کرده سی اولدیغنه ذاهب

پک ایلری اولوب، آغاجدن مواد مختلفه یابدقلی
کبی، قادینلری کتی و یوکدن انواع منسوجات
اعمال ایدرلر. دباغخانه لری، صابون، باغ،
اسپرتو و سائر فابریقه لری ده چوقدر. اهالیسنک
هان نصی روس و نصف دیکری تاتار و چوواش،
چرمیس، دودباق و سائر اقوام تورانیه دن
اولوب، بونلردن یاریم ملیونی متجاوز اولان
تاتارلر مسلم و سنی، و سائرلری اساساً بتپرست
ایسه ده، بونلر میانده روسلر خرستیانلغی دخی
ادخال و نشر ایتملردر. ایاک ۱۲ قضایه منقسم
اولوب، ۱۳ شهر و قصبه سی، ۱۷ بیوک قریه سی،
۳۳۱ کلیسالی کوی و ۳۳۵۲ کوچک کوی
و جفتلکی حاویدر.

قزاق یاخود قزغان و بلغارجه قوتل
(Kotel) شرق روم ایلینک اسلمیه
سجاغنده و اسلمیه نک ۲۵ کیلومتره شمال
شرقیسنده و دی قاجیغک منابی قرینده اوله رق
کوچک بالقان اتکنده ناحیه مرکزی بر قصبه
اولوب، ۵۰۰۰ اهالیسی و بعض منسوجاتی
واردر.

قزائلق شرق روم ایلینک اسکی زاغره
سجاغنده و اسکی زاغره نک
۲۸ کیلومتره شمال غربیسنده و طولنجیه نک
ساحل شمالیسی قرینده اوله رق شبقه بوزازینه
قریب غایتله کوزل بروادیده واقع قضا مرکزی
بر قصبه اولوب، ۲۰۰۰۰ قدر اهالیسی،
۱۶ جامی، ۴ کلیسای، بلغارلرک ذکور و اناثه
مخصوص آیری آیری مکتبلری، بر قیز مناستری
و قصبه نک قارشینده قره جه طاغک اتکلرنده
پک واسع کل باغچه لریله سنوی تقریباً ۱۰۰۰ قیه
کل باغی اخراجاتی واردر. بوحال و قوعات اخیره
دن اول اولوب، بلغار عصیان و روسیه عماره سی
اٹاشنده قزائلق چوق خساره اوغرامش، و نفوس
عمومیه سنک نصفندن زیاده سنی تشکیل ایدن اهالی
اسلامیه سنک جوغی هجرت ایتشد.

قزدار (یاخود قصدار) سجستان ایله
سند و مکران آره سنده یعنی
بلوچستان جهتنده بر قصبه اولدینی جغرافیون
عرب آتارنده مسطوردر.

ایسه لرده، بطلیوسك كتابنده (قباينه) اسميله
مذكور اولديغنه باقيليرسه، چوق دها اسكي
اولوب، اسكندردن اول موجود بولنش اولديني
آكلاشيلير. اصل اسم فارسي (كزاوين)
اولوب، قزوین بونك مریبدر. قزوینده ایك
منسوجات، خالی وپاموقدن بز نسج و اعمال
اولنور.

قزونی { (زکریا بن محمد بن محمود) مشاهیر
علمدان اولوب، جغرافیا و هیئت
و تاریخ طبیعی به متعلق غرائب احوالی حاوی
«عجائب المخلوقات» عنوانیه عربی المباره مشهور
برتألینی وارددر، که آلمانیاده طبع ونشر، و اکثر
آروپا السنه سنه ترجمه اولنمشدر. قزوینده دنیا به
کلوب، کتاب مذکور ی ۷۶۴ ده اكمال ایتمشدر.

قزوینی { (حکیم شاه محمد) مشاهیر علما
اولان قزوین علماسندن وبعده ملا جلال الدین
دوانیدن تحصیل علوم عقلیه و نقلیه ایتدکدن صکره،
مکه مکرمه به عزیمتله، مجاورت ایتدکده ایکن،
سلطان بایزید خان ثانی حضرتلری جانبندن درسعاته
جلب بیوریلهرق، وظیفه تعیین اولنش؛ و سلطان
سلیم خاتک جلوسلرنده دها زیاده تقرب و التفات
بولوب، معتیلرنده سفر ایتمش؛ و سلطان سلیمان
خان زماننده وفات ایتمشدر. سوره نخلدن آخر
قرآنهدک برتفسیر شریفیله «کتاب ربط السور
والایات» عنوانیه برکتانی، خواجه زاده نك
«تہافت» نه حاشیه لری، دوانینک «شرح عقاید» نه
حواشیسی، ایساغوجی به، کافی به، طبعده. وجزه
شرحلری وارددر. دمیرینک «حیاء الحیوان» نی
دخی فارسی به ترجمه ایتمشدر.

قزیل { چینہ تابع ترکستان شرقیدہ یکی
حصار قضا سندنہ و یکی حصارک ۴
کیلومترہ شرق جنوبی سندنہ، اولہرق، کاشفردن
یارقندہ کیدن طریق اوزرنده برقصہ اولوب،
۴۰۰۰ اہالیسی ویریلر طرفندن چیقاریلان دمیر
معدنی وارددر. طوپراغنک رنکندن طولای بویله
تسمیہ اولنمشدر.

قزیل { چینہ تابع ترکستان شرقیدہ یکی
حصار قضا سندنہ و یکی حصارک ۴
کیلومترہ شرق جنوبی سندنہ، اولہرق، کاشفردن
یارقندہ کیدن طریق اوزرنده برقصہ اولوب،
۴۰۰۰ اہالیسی ویریلر طرفندن چیقاریلان دمیر
معدنی وارددر. طوپراغنک رنکندن طولای بویله
تسمیہ اولنمشدر.

قزیل آرت { (باخود قزیل یارت) آسیای
وسطیہ بامیر خطہ سنک

قزیل آطلر { استانبول جوارنده و صمره
دیزنده کی آطلرله و قتیله
ویرلن اسمدر. [«آطلر» ماده سنہ صراجت
بیوریلہ.]

قزیل آغاج { بحر خزرک ساحل غریب سندنہ،
روسیه نك باکو ایالتندہ
هنامی اولان قویک مدخلندہ برکوچک قصبہ واسکاه
اولوب، صید ماهیسنک کثرتیلہ مشهوردر.

قزیل اوزن { (ونام دیکرله سفید رود)
ایرانک غرب شمالی جہتندہ
برایر ماقدر، که آردلان خطہ سندنہ نبعاتله، ابتدا
شماله طوغری آقارق عراق عجمینک ایچندن
مرورله، آذربایجانہ دخول وصاغدن سنجان رود
وصولدن قره کول چایلرینی اخذ ایتدکدن صکره،
بردن بره جنوب شرقیہ طوغری دونہرک، بنہ
عراق عجمی داخلندہ البرز سلسله جبالنک جنوبی

زنجانك اوسنده کی طاغلر آره سنده
 وادینك اینجده آقار؛ وبعده شرقدن کلن
 لاهوردی اخذ ایله، بردن بره شمال شرقیه
 طوغری دونوب، طاغلر آره سنده طار بر بوغازدن
 مغیل ایله رودبار آره سنده واقع کارکیر برکوپر-
 نك آتندن مرورله، کیلان خطه سته کیر؛
 وشتك شرق طرفنده کندی دوکدیکي قوملردن
 کیزك اینجه ۲۵ کیلومتره اوزاتمش بر بوروندن
 وخرده منصب اولور. صوبی زیاده ایسه ده،
 وریلکي آز اولدیفندن، سیر سفائیه صالح اوله جق
 حاله قوتسییون شمدی به قدر اولان تشبیلر مفر
 اوله مامشدر .

قزیل ایرماق } آناطولینك اك بیوك
 زمانده سور وکلدیکی چامورلردن آلدینی قیرمزیه
 مائل صابغتا رق رنگندن طولای بو اسمله تسمیه
 اولمشدر . اسم قدیمی (هالیس) در . سیواس
 ولایتك حدود شرقیه می قرینده قره بل ایله کوسه
 طلاغ اتکلرنده نبعانله ، غرب جنوبیه طوغری
 نفس سیواس سنجاغتك وسطندن جریان ایدر؛
 وسیواس شهری اوکندن مرور ایدرک، صاغ
 وصولدن بر جوق چایلر آلدقندنسکره ، آتقره
 ولایتك قیصریه سنجاغنه داخل اولور؛ واوراده
 دخی صولدن قره صوبی اخذ ایله ، قونییه ولایتی
 حدودینه واصل اولنجه، تبدیل استقامت ایدرک،
 ولایت مذکوره ایله آتقره ولایتك قیر شهری
 سنجاغی آره سنده غرب شمالیه طوغری آقار ؛
 و بو قسمنده دخی جهینندن برقاج جای بیدالاخذ،
 قونییه ولایتی حدودینی ترکله ، آتقره ولایتی
 داخلنده ونفس آتقره ایله قیر شهری سنجاقلری
 آره سنده جنوبدن شماله طوغری آتقره ،
 قسطنیونی ولایتی حدودینه واصل اولور؛ واورادن
 شرق شمالیه طوغری دونوب ، ولایت مذکوره
 ایله آتقره ولایتك قیر شهری وبعده چوروم
 سنجاقلری آره سنده آتقره ، یته جهینندن بر
 جوق جای وعلی الخصوص صاغدن تابعلریك اك
 بیوک اولان دلجه ایرماغی اخذ ایدر . نهایت
 یکدن سیواس ولایتنه دونوب ، آماسیه سنجاغنه
 دخول ایله ، شماله وبعده شمال غربیه طوغری

دونهرك ، بو سنجاق داخلنده بر قوس یاپدقدن
 صکره، بتکرار قسطنیونی ولایتی حدودینه واصل
 اولوب ، بو ولایتله سیواس وبعده سیواس ایله
 طربزون ولایتلی آره سنده شرق شمالیه طوغری
 آقار ؛ ونهایت طربزون ولایتك جانبك سنجاغی
 اینجه دخول ایله شماله طوغری دونهرك ، دیزك
 اینجه طوغری اوزاتمش اولدینی بر دالیه اینچندن
 قره دیزه منصب اولور . بو وجهله آناطولینك
 شرق شمالی قسمنده بیوک بر قوس تشکیل ایدوب،
 منبعله منصبی آره سنده و تر قوس ۲۵۰ کیلومتره
 قدر اولدینی حالده ، ایرماغك مجراسی ، کوچك
 کیرتی وچیقنتیلری محسوب اولدینی حالده ،
 ۸۵۰ کیلومتره طولنده در. کچدیکی یرل اراضی
 مرتفعه دن عبارت اولمقله، طربزون ولایتی حدودینه
 واصل اولنجه، پك سرعتلی اینیشلردن ایندیكندن،
 سیر سفائیه استفاده اولنه میور .

قزیل باش } بواسم عن اصل ایرانده دولت
 صفویه نك تأسسنه خدمت
 ایدن بر صنف عسکره و بو عسکری تشکیل ایدن
 ترك و ترکان قبیله لرینه ویرلمشیدی . بواسم دخی
 عساكر مذکوره نك باشلرینه قیرمزیه صابرق
 کیملرندن ایلری کلوب، بورنك ده صفین محاربه -
 سنده معیت جناب مرتضویه کی عسکره تقلیداً
 انتخاب اولمشدی. شمعیکی ایران خاندان حکمرا -
 نیسنك منسوب اولدینی قاچار قبیله سی دخی قزیل
 باش عدادینه داخل ایدی . چالدران محاربه سنده
 واوئی متعاقب ملوک صفویه ایله دولت عثمانیه
 آره سنده وقوع بولان محاربات اثناسنده قزیل
 باش اسمی شیعی مناسیله استیمال اولنهرق ،
 آناطولینك شرق شمالی جهتنده وعلی الخصوص
 ارضروم ، سیواس ، معموره العزیز ولایتلرنده
 بولنان شیعی المذهب اهالی به دخی ویرلمشدر .
 بونله اشتراك ازواج کی زناده قیه مخصوص بعض
 اعتقاد و آیدنلر دخی اسناد اولنیورسده ده، صحی
 شبه لیدر . بونلرک عددی ۲۵۰۰۰۰ ایله
 ۴۰۰۰۰۰ آره لرنده تخمین اولنیور. افغانستانده
 دخی قزیل باش اسمیه بر صنف اهالی بولنوب ،
 بونلر دخی شیعی المذهبدر ؛ وعن اصل ترك
 و ترکن اولوب ، نادر شاه طرفندن اورالر

سوق واسكان اولمشدر . افغانستانده کی قزیل باشلرک چوغی کابلده وهرانده اولوب ، جمله سی ۷۵۰۰۰ ی متجاوز دکلردر . اصل لسانلری ترکیه اولوب ، فارسی ، دخی قونیشورلر .

قزیلجه طوزله { آواجقی قصبه سنک } اسکی اسمیدر . [آوا-

جق] ماده سنه مراجعت بیوریله . [

قزیل دلی چای { ادونه ولایتنده بر

شعباتندن قوجه یایله طاغندن نبعانله ، شمال شرقیه وبعده شرقه طوغری جریان ایدرک ، دیمتوقه نك آلت طرفنده صریح ایرماغنه دوکیلور .

قزیل صو { آسیای وسطیده (پامیر) مملکتکک اخیراً روسیه نك

ضبطنه کچن (ماوراء آلاى) خطه سنده (قزیل آرت) بوغازندن نبعان ایدر ایکی نهرک اسمیدر . بونلرک بری شرقه طوغری آقوب ، دها آشا- غیده (کاشغردریا) اسمنی آله رق ، (تاریم) ایرماغنه دوکیلور . دیکری غربه طوغری آقوب ، دها آشاغیده (سرخ آب) اسم فارسیسیله جیحونه منصب اولور .

قزیل طاغ { روسیه نك قارص ایالتنده

شمالنده آرپه چایله کور ایرماغی منابی آرهنده برکانی الاصل بر طاغ اولوب ، ۳۱۴۰ متره ارتقاعی واردر .

قزیل عورت { ماورای بحر خزرده

اوله رق (آخال تکه) ترکمانلری مملکتنده بر قصبه اولوب ، ۳۵۰۰ اهالی اسلامیه سی و ۳۰۰ روس محافظه عسکری واردر .

قزیل قوم { آسیای وسطیده روسیه یه

سیحون مجرالی وقره طاغ اتکریله آزال کولی آرهنده ممتد بر چول اولوب ، شرقندن غربه بوی تقریباً ۶۰۰ واکى ۳۵۰ کیلو متره در . وقتيله دیکز دبی بولمش اولدینی بولنان حیوانات بحریه مستحانه لردن آکلاشیلور . قیرمنی برقومله مستور اولوب ، پک سیرک بعض چالیردن بشقه

نباتاتی یوغیسه ده ، اکثر یرلرنده ایکی اوج متره قازیلجه ایچیله بیلیر صو چیقار .

قسطلان بن لوقا { خلفاء عباسیه زماننده

اولوب ، بعلبکی ورومی الاصل ایدی . لسان یونا- فی فی ایی بیلدیکی کبی ، سریانی و عربی لسانلرینی دخی فصیح صورتده یازمقله ، برحقو کتب طیبه و سائره بی یونانیدن و سریانیدن ترجمه ، و بشقه لرینک ترجمه .

لرینی دخی تصحیح ایتمش ؛ و کندیلکندن دخی برحقو کتابلر تألیف ایلمشدر . طبدن بشقه هندسه ده و سائر علوم ریاضیه ده و فلسفه و هیئتده دخی ید طولی صاحبی ایدی . مقتدر باللهک زماننده بفسدادده

بولنوب ، بعده بعض رؤساء نصرانیه نك دعوی اوزرینه ، ارمینییه عزیمتله ، اوراده وفات ایتمشدر . باشلیجه تألیفاتی بروجه آتیدر : « کتاب فی اوجاع

النقرس » ، « کتاب فی الروامح وعللها » ، باهک اسباب واحوالی حفسده ابو محمد حسن بن مخلده خطاباً سؤال جواب صورتنده بر رساله ، « کتاب فی الاعداء » ، ابن مدره خطاباً یازدینی « کتاب

جامع فی الدخول الی علم الطب » ، « کتاب فی النیذ وشربه فی الولائم » ، « کتاب فی الاسطفسات » ، « کتاب فی السهر » ، « کتاب فی العطش » ، « کتاب فی القوة والضعف » ، « کتاب فی الاغذیه

على طریق القوانين الكلية » ، « کتاب فی النبض و معرفة الحیات و ضرور البحرانات » ، « کتاب فی علل الموت فجأة » ، « کتاب فی معرفة الحذر واتواعه وعلله واسبابه وعلاجه » ، « کتاب فی ایام البحران

فی الامراض الحادة » ، « کتاب فی الاخلاط الاربعه و ما تشترک فیها » ، « کتاب فی الکبد وخلقها وما یعرض فیها من الامراض » ، « رساله فی المروحه واسباب الريح » ، « کتاب فی مراتب قراءه الكتب

الطبیة » ، « کتاب فی تدبیر الابدان فی سفر الحج » ، « کتاب فی دفع ضرر السموم » ، « کتاب فی المدخل الی علم الهندسة » ، « کتاب آداب الفلاسفة » ، « کتاب فی الفرق بین الحیوان الناطق و غیر الناطق

« کتاب فی تولد الشعر » ، « کتاب فی الفرق بین النفس والروح » ، « کتاب فی الحیوان الناطق » ، « کتاب فی الجزاء الذی لا یتجزأ » ، « کتاب فی حرکه الثریان » ، « کتاب فی النوم والرؤیاء » ، « کتاب

۳۴۷ تاریخنده دنیا به کلمش، و ۴۲۱ ده وفات
ایتمشدر، شویت جمله اشعارنددر؛

ان کان وادیك ممنوعاً فممنوعنا
وادی الكبری فلعلى فيه القالہ

قسطمونی } آناطولیونك شمال غربی
قسمنده، استانبولك ۴۰۰

كيلومتره شرقنده، قره دكيزده اسكلهسى اولان
اينه بولينك ۶۵ كيلومتره جنوبنده و قزىل ايرماغه
تابع كوك ايرماغك ساحل يمينى قربةنده اوله رقى
بونهره دوكلينى برچايك اوزرئده "۱۰'۲۳'۴۱"
عرض شمالى ايله "۲۲'۲۴'۳۲" طول شرقنده
و ۸۵۰ كيلو متره لك ارتفاعنده واقع همناسى
اولان ولايتك مركزى برشراولوب، ۲۵ ۵۹۴
اهالىسى، ۶۳ جامع و مسجدى، ۲ كليساسى،
۱۷ مدرسهسى، ۴ كئنهخانهسى، ۱۲ تنگيهسى،
متعدد تره و زيارتگاهى، مكتب اعدادى، ملكيسى،
رشدیه عسكريهسى، اناث رشدیهسى، دارالمعلمين
صبيانى، ذكور و اناث ايچون يكى اصول اوزره
يىدى مكتب ابتدايىسى و متعدد مكاتب صيدانى،
برمكتب صنايعى، رومله مخصوص ذكور و اناث
ايچون برر وارمنيلرك برمكتبى، ايكي خستهخانهسى،
قشله و دوبرلى، خراب بر قلمهسى، ۱۹۱۹
دكان و مفازدهسى، ۴۵ خانى، ۱۵ حمامى، ۲
عمارقى، بدستانى، ۲۸ فرونى، ۳ صو ذكرهنى،
متعدد دباغخانهسى، ۴ كره ميدخانهسى، بر ساعت
قلمهسى و سائر مؤسسانى واردر. شهرك اوج طرفى
طاغرله محاط اولوب، شمال جهتي آييقدر .
خانه لرينك اكثرى طاغ و تپه لرك ائكلرنده اولغله،
خارجاً منظرهسى ضرور سز ايسه ده، سوقاقلرى
طار و طولاشيقلى و اولرى اخشاب اولغله، داخل
برحسنى يوقدر. ايچندن كچن چايك بعض يرلرنده
ريختملر يابلشدر، و اوستندن ۱۲ كوبرى ايله
يكلير. چايك صوبندن بشقه برقاج صول دها اساله
ايديلهرك، شادروانلر و چشمه لر يابلشدر . جوامع
شريفه سنك اك بيوك و مصنعلرى: نصرالله قاضى،
اتا بك، طوپچى اوغلى، سنان بك، يعقوب اغا
(اسفنديار زاده لردن) اسماعيل بك جامعليردر .
شهر ۳۴ محليه منقسمدر . داخل و خارجنده بر
چوق يانچمه لر بولنوب، مشهور اولان عرياني

النضوالرئيس من البدن ، ، كتاب فى البلم ، ،
« كتاب فى الدم » ، « كتاب فى المرة الصفراء » ،
« كتاب فى المرة السوداء » ، « كتاب فى شكل الكرة
والاسطوانة » ، « كتاب فى الهيئة وتركيب
الافلاك » ، « كتاب فى حساب التلاق على جهة الجبر
والمقابلة » ، « كتاب فى ترجمة ديوفنطس فى الجبر
والمقابلة » ، « كتاب فى العمل بالكرة الكبيرة
النجومية » ، « كتاب فى عمل الآلة التى ترسم عليها
الجوامع وتعمل منها النتائج » ، « كتاب فى المتعة » ،
« كتاب فى المرايا المحرقة » ، « كتاب فى الاوزان
والمكاييل » ، « كتاب السياسة » ، « كتاب العلة
فى اسوداد الحبش وتغيره من الرش » ، « كتاب
الفرسطون » ، « كتاب فى الاستدلال بالنظر الى
اصناف البول » ، « كتاب المدخل الى المنطق » ،
« كتاب شرح مذهب اليونانيين » ، « رسالة
فى الحضاب » ، « كتاب فى شكوك كتاب افليدس » ،
« كتاب الفصد » ، « كتاب المدخل الى علم النجوم » ،
« كتاب الحمام » ، « تذييله دائر » « كتاب الفردوس » ،
« رسالة فى استخراج مسائل عديديات من المقالة
الثالثة من افليدس » ، « تفسير ثلاث مقالات
ونصف من كتاب ديوفنطس فى المسائل العديدية » ،
« كتاب فى عبارة كتب المنطق » ، « كتاب
فى البحار » ، « مسائل فى الحدود على رأى
الفلسفة » .

قسطره } اندلسده جيان اعمالندن بر
ده مسطوردر .
قصه اولدينى « معجم البلدان »

قسطلانى } (احمد بن على) مصر مشاهير
علماسندن اولوب، سير نبوى
حنده « المواهب اللدنيه » عنوانلى كتاب مشهور
ايله « فتح الداني » عنوانلى اثرك صاحبيدر . ۹۲۳
تاريخنده وفات ايتمشدر .

قسطله } اندلسده برقصه اولوب، دراج
قسطلى و سائر مشاهيرك مسقط
رأى بولنمشدر .

قسطلى } (ابو عمر احمد بن احمد) اندلس
مشاهير ادبا و شعرا سندن
اولوب، جد اعلاسنه نسبتله (ابن دراج) دينمكله
دخى و معروفدر . آنف البيان قسطله قصه سنده

نباتاتی یوغیسه ده ، اکثر یرلرنده ایکی اوج متره
قزلیجه ایچله بیلیر صو جیقار .

قسطا بن لوقا { خلفاء عباسیه زمانده
یتیشن مشاهیر اطبادن

اولوب ، بعلکی ورومی الاصل ایدی . لسان یونا .
فی فی ابی بیلدیکی کچی ، سریانی و عربی لسانلرینی دخی
فصیح صورته یازمله ، برچوق کتب طبیه و سائر
یونانیدن و سریانیدن ترجمه ، و بشقه لرینک ترجمه .

لرینی دخی تصحیح ایتمش ؛ و کندیلکندن دخی برچوق
کتابلر تالیف ایشدر . طبدن بشقه هندسه ده و سائر
علوم ریاضیه ده و فلسفه و هیئتده دخی ید طولی
صاحبی ایدی . مقتدر باللهک زمانده بشفادده

بولوب ، بصد بعض رؤساء نصرانیه تک دعوی
اوزرینه ، ارمینییه عزیمتله ، اوراده وفات ایشدر .
باشلیجه تالیقاتی بروجه آتیدر : « کتاب فی اوجاع
النقرس » ، « کتاب فی الروامح و عللها » ، باهک

اسباب و احوالی حقنده ابو محمد حسن بن مخلده
خطاباً سؤال جواب صورتنده بر رساله ، « کتاب
فی الاعداء » ، ابن مدره خطاباً یازدینی « کتاب
جامع فی الدخول الی علم الطب » ، « کتاب فی التبیذ
و شربه فی الولائم » ، « کتاب فی الاسطفسات » ،

« کتاب فی السهر » ، « کتاب فی العطش » ،
« کتاب فی القوة والضعف » ، « کتاب فی الاغذیه
علی طریق القوانین الکلیه » ، « کتاب فی النبض
ومعرفة الحمیات و ضروب البهرات » ، « کتاب

فی علة الموت فجأة » ، « کتاب فی معرفة الحذر و انواعه
و علله و اسبابه و علاجه » ، « کتاب فی ایام البهران
فی الامراض الحادة » ، « کتاب فی الاخلاط الاربعه
و ما نشترک فیها » ، « کتاب فی الکبد و خلقتها و ما

یعرض فیها من الامراض » ، « رساله فی المروحه
و اسباب الريح » ، « کتاب فی مراتب قراءه الكتب
الطبیه » ، « کتاب فی تدبیر الابدان فی سفر الحج » ،
« کتاب فی دفع ضرر السموم » ، « کتاب فی المدخل

الی علم الهندسه » ، « کتاب آداب الفلاسفه » ،
« کتاب فی الفرق بین الحيوان الناطق و غیر الناطق
« کتاب فی تولد الشعر » ، « کتاب فی الفرق بین
النفس و الروح » ، « کتاب فی الحيوان الناطق » ،
« کتاب فی الجزء الذی لا یتجزأ » ، « کتاب فی حركه

الشریان » ، « کتاب فی النوم والرؤیاء » ، « کتاب

سوق و اسکان اولنشدر . افغانستانده کی قزیل
باشلرک جوغی کابلده و هراتده اولوب ، جله سی
۷۵۰۰۰ ی تجاوز دکلردر . اصل لسانلری
ترکجه اولوب ، فارسی ، دخی قونیشورلر .

قزلیجه طوزله { آیواجق قصبه سنک
اسکی اسمیدر . [« آیوا-
جق » ماده سنه مراجعت بیوریله .]

قزیل دلی چای { ادرنه ولایتنده بر
نهردر ، که ردوب
شعباتندن قوجه یایله طاغندن نبعانله ، شمال
شرقیه و بعده شرقه طوغری جریان ایدرک ،
دیمتوقه تک آلت طرفنده مریح ایرماغنه دوکیلور .

قزیل صو { آسیای وسطیده (پامیر)
مملکتک اکیراً روسیه تک
ضبطنه یکن (ماوراء آلائی) خطه سنده (قزیل
آرت) بوغازندن نبعان ایدر ایکی نهرک اسمیدر .

بونلرک بری شرقه طوغری آقوب ، دها آشا-
غیده (کاشغردریا) اسمنی آله رق ، (ناریم)
ایرماغنه دوکیلور . دیگرى غربه طوغری آقوب ،
دها آشاغیده (سرخ آب) اسم فارسیسیله جیمونه
منصب اولور .

قزیل طاغ { روسیه تک قارص ایالتنده
و قارصک ۴۰ کیلومتره
شمالنده آرپه جایله کور ایرماغی منابعی آره سنده
برکانی الاصل بر طاغ اولوب ، ۳۱۴۰ متره
ارتفاعی واردر .

قزیل عورت { ماورای بحر خزرده
و قره قوم چولی قربنده
اوله رق (آخال تکه) ترکمانلری مملکتنده بر
قصبه اولوب ، ۳۵۰۰ اهالی اسلامیه سی و ۳۰۰
روس محافظه عسکری واردر .

قزیل قوم { آسیای وسطیده روسیه یه
تابع ترکستانده جیمون ایله
سیمون مجرالری و قره طاغ انکلریله آزال کولی
آره سنده متمد بر چول اولوب ، شرقدن غربه
بوی تقریباً ۶۰۰ واکى ۳۵۰ کیلومتره در .
وقتیله دیکز دبی بولنش اولدینی بولنان حیوانات
بحریه مستحانه لرندن آکلاشیلور . قیرمزی برقومله
مستور اولوب ، پک سیرک بعض چالیلردن بشقه

في الفضول الرئيس من البدن ، ، « كتاب في البلم » ،
« كتاب في الدم » ، « كتاب في المرة الصفراء » ،
« كتاب في المرة السوداء » ، « كتاب في شكل الكرة
والاسطوانة » ، « كتاب في الهيئة وتركيب
الافلاك » ، « كتاب في حساب التلاق على جهة الجبر
والمقابلة » ، « كتاب في ترجمة ديوفنطس في الجبر
والمقابلة » ، « كتاب في العمل بالكرة الكبيرة
النجومية » ، « كتاب في عمل الآلة التي ترسم عليها
الجوامع وتعمل منها النتائج » ، « كتاب في المنعة » ،
« كتاب في الرايا المحرقة » ، « كتاب في الاوزان
والمكاييل » ، « كتاب السياسة » ، « كتاب العلة
في اسوداد الحيش وتغيره من الرش » ، « كتاب
الفرسطون » ، « كتاب في الاستدلال بالنظر الى
اصناف البول » ، « كتاب المدخل الى المنطق » ،
« كتاب شرح مذهب اليونانيين » ، « رسالة
في الحضاب » ، « كتاب في شكوك كتاب افلاطون » ،
« كتاب الفصد » ، « كتاب المدخل الى علم النجوم » ،
« كتاب الحمام » ، « تذييل دائر » « كتاب الفردوس » ،
« رسالة في استخراج مسائل عديدات من المقالة
الثالثة من افلاطون » ، « تفسير ثلاث مقالات
ونصف من كتاب ديوفنطس في المسائل العددية » ،
« كتاب في عبارة كتب المنطق » ، « كتاب
في البحار » ، « مسائل في الحدود على رأي
الفلسفة » .

قسطره { اندلسه جيان اعمالندن بر
قصه اولديني « معجم البلدان »
ده مسطوردر .

قسطلاني { (احمد بن علي) مصر مشاهير
علماسندن اولوب ، سير نبوي
حقته « المواهب اللدنيه » عنواني كتاب مشهور
ابه « فتح الداني » عنواني اثر ك صاحبيدر . ٩٢٣
تاريخنده وفات ايتشدر .

قسطله { اندلسه برقصه اولوب ، دراج
قسطلي وساثر مشاهيرك مسقط
رأسي بولشدر .

قسطلي { (ابو عمر احمد بن احمد) اندلس
مشاهير ادبا وشعراسندن
اولوب ، جد اعلاسه نسبتله (ابن دراج) دينكله
دخي معروفدر . آف البيان قسطله قصه سنده

٣٤٧ تاريخنده دنياه كلش ، و ٤٢١ ده وفات
ايتشدر . شويت جمله اشعارندندر :

ان كان واديك ممنوعا فموعدا
وادي الكرى فلعل في فيه القاله

قسطموني { آفاطولينك شمال غربي
قسمنده ، استانبولك ٤٠٠

كيلومتره شرقنده ، قره ديكزده اسكلهسي اولان
اينه بولينك ٦٥ كيلومتره جنوبنده وقزير ايرماغه
تابع كوك ايرماغك ساحل يميني قرينده اوله رقي
بونهره دوكليني برچايك اوزونده " ١٠' ٢٣' ٤١
عرض شمالي ايله " ٢٢' ٢٤' ٣٢ طول شرقنده
و ٨٥٠ كيلو متره لك ارتفاعنده واقع هنامي
اولان ولايتك مركزي برشراولوب ، ٥٩٤ ٢٥
اهاليهسي ، ٦٣ جامع ومسجدي ، ٢ كليسايسي ،
١٧ مدرسهسي ، ٤ كنيستانهسي ، ١٢ تنگيهسي ،
متعدد تره وزيارتگاهي ، مكتب اعدادي ملكيسي ،
رشدية عسكريهسي ، اناث رشديهسي ، دارالمعلمين
صبيان ، ذكور واناث ايجون يكي اصول اوزره
يدي مكتب ابتدائي ومتعدد مكاتب صبيان ،
برمكتب صنايعي ، رومله مخصوص ذكور واناث
ايجون برر وارمنيرك برمكتي ، ايكي خسته خانهسي ،
قشله ودوبولري ، خراب بر قلمهسي ، ١٩١٩
دكان ومغازهسي ، ٤٥ خاني ، ١٥ حمامي ، ٢
عمارت ، بدستاني ، ٢٨ فروني ، ٣ صو دكرهني ،
متعدد ديانخانهسي ، ٤ كره ميدخانهسي ، برسات
قلمهسي وساثر مؤسساتي واردر . شهر ك اوج طرفي
طاغلرله محاط اولوب ، شمال جهتي آييقدر .
خانهلرينك اكثرى طاغ وتيلهرك اتكلرنده اولغله ،
خارجا منظرهسي ضررسز ايسهده ، سواقانلري
طار وطولاشيقلي واولري اخشاب اولغله ، داخل
برحسني يوقدر . ايجندن بكن چايك بعض يرلرنده
رينخملر يابلشدر ، واوسندن ١٢ كوپري ايله
يكيلير . چايك صوبندن بشقه برقاج صولر ده اساله
ايديلرك ، شادروانلر وجشمعلر يابلشدر . جوامع
شريفه سنك اك بيوك ومصلعلري : نصرالله قاضي ،
اتابك ، طويجي اوغلي ، سنان بك ، يعقوب اغا
(اسفنديار زاده لردن) اسماعيل بك جامليردر .
شهر ٣٤ محليه منقسمدر . داخل وخارجنده بر
جوق باغچهلر بولسوب ، مشهور اولان عرياني

اریکله مسکت الماسی و سبز لرك انواعی یتشد .
یریلیر . هواسی قیشین زیاده جه صوئوق و یازین
صیاق اولوب، اساساً صاغلام ایسه ده، بعض
صیقلری ده واردر . اهالیسندن یالکز ۷۲۷
روم ۱۰۶ ارمنی اولوب، قصوری کاملاً مسلم
و جلهسی لسان ترکی ایله متکمدرلر . شهرده باغیر
جیلوق صنعتی خیلی ایلری اولوب، هر نه قدر اسکی
قدر کثرتلی جیقمیور سه ده، طرز جدید اوزره
کوزل آوانی یالئقده در . دوشمه لك، یتاقلق،
چارشاقلق، پیشکیر، حمام طاقی، یرلی بز، یلکن
بزی کبی منسوجات دخی اوتهدن بری یالئقده
اولوب، اخیراً قازمیر و فانیله کبی یوک منسوجات
اعماله دخی باشلامشدر . قیوجیلق و دیمیر جیلکه
متعلق شیلره معمولات دباغیه دخی خیلی ایلریدر .
باشلیجه تجارتی تشکیل ایدن اخراجاتی ایسه کندیر،
اورقان، تفتیک و قوری عریائی اریکیدر . بوشهر
اسکی قسطنطنیه ایمپراطورلرندن (قومنوس) لرك
زماننده تأسیس اولوب، قلهسی اووقدن قالددر .
اسمی دخی قاسترا قومنی (Castra Comneni)
یعنی « قومنوس قلهسی » تعبیرندن غلط اولدینی
مظنوندر . ابوالفتح سلطان محمد خان ثانی جانیبدن
اسفندیار اوغلرلرندن ضبطله ضمیمه ممالک عثمانیه
اولشدر . اداره عثمانیه زماننده معارفجه خیلی
ایلری بولنوب، بر جوق علما و شعرائک منشی
بولمشدر .

— قسطنونی قضاسی همنای اولان ولایت
و سنجاق مرکز قضاسی اولوب، شهر ایله ۴ ناحیه به
منقسم و ۲۳۷ قریه دن مرکبدر . بونی تقریباً
۷۳ واک ۳۵ کیلومتره اراضیسی ۲۷۷ ۴۷۰
دوئم اولدینی حالده، شرقاً طاشکوپری و طوسییه،
جنوباًینه طوسییه و آراج، غرباًینه آراج و طاطای،
شمالاً دخی اینه بولی و طاشکوپری قضا لرله
محدوددر . اهالیسی ۵۷۷۴۴ کشیدر . اراضیسی
منبت اولوب، بغدادک انواعیله آریه، یولاف،
مصر، بورجق، مرهک، نخود، فاصولیه و سائر
حبوباته آفیون و اریک، الما، آردود، جوز،
چیلک کبی میوه لرله سبز لرك انواعی حاصل اولور .
اوزوم یتیشمور . اورمانلری سکز بیوک و متعدد
کوچک پارچه دن عبارت اولوب، میشه، صاری

و قره جام، کورکن، کوکنار، قواق و سائر
افجاری حاویدر . عجلنده استعمال اولغنی اوزره،
کراسته و اودون کسلیر . مرطالری جوق اولوب،
حیوانات اهلیه سی : قیون، کچی، تفتیک کچیسی،
صیغیر، آت، استر، مرهک و سائر همدن عبارت
اولوب، جله سنک جنس لری کوچکدر . قیون
و کچیلرینک سودی پک آز اولدیفندن، یالکز
یاغی و قیللریچون بسلرلر . شهر دن بشقه قضا ئک
درت ناحیه نده ۱۶۲ جامع و مسجد ۵۰۸۰ دکان
و مغازه، ۷ حمام، ۱ مدرسه، ۱ کتبخانه، ۱۹۴
صیانر مکتبی، ۲۸۷ سود کرمی و ۲۸ گرمیخانه
موجوددر .

قسطنونی } ولایت . آناتولینک قره
دکیز ساحلنده کی ایکی ولایتک
بری و غرب جهتده بولنانی اولوب، شمالاً بحر
مذکورله، شرقاً طریزون و سیواس، جنوباً
آنقره و آزر عجلده خدانو دکار ولایت لرله، غرباً
دخی ازمید مستقل متصرفلیقه یعنی قوجه ایلی
ایله محاط و محدوددر . طریزون ولایتی سواحلی
بر قوس مقرر تشکیل ایتدیکی حالده، قسطنونی
ولایتک سواحلی بر قوس محدب شکلی ابراز
ایدوب، منتهای شرقنده سینوبک بولندینی بیوک
بر برون اوزانیور، که بونک غربی کوشه سی اولان
(اینجه برون) آناتولینک اک شمالی نقطه سیدر .
شرق دن غربه بونی قوش اوچشی حسابیله ۳۵۰
و وسطی اکی ۱۵۰ کیلو متره اولوب، مساحه
سطحیه سی تقریباً ۵۳۶۵۹ مربع کیلو متره
وا هالیسی ۹۸۰۰۲۴ کشیدر، که بومقداردن
۱۵۹۷۲ ی روم و ۵۹۰۶ ی ارمنی اولوب،
قصوری کاملاً مسلم و جلهسی لسان ترکی ایله
متکمدرلر .

اراضیسی عمومیت اوزره طاقلق و مرتفع
اولوب، غرب دن باشلایه رق عباس طاغی، الا
طاغ، ایشیق طاغی و ایاغاز طاغی ولایتک بونجه
بر سلسله جبال و بر تقسیم میاه خطی تشکیل ایدرلر .
بونلردن الا طاغک ۲۵۰۰ و ایلغاز طاغک ۲۲۰۰
متره ارتفاعی واردر . بو طاغلرک بعض قتلری
محلر نجه بشقه اسملرله دخی یاد اولنور . بوسلسله ک
شمالنده بونلره آز جوق مربوط ایکنجی درجه دم

بر طاقم طاغیر بولنیور، که باشلیجه لری بنه غربدن باشلایهرق بروجه آتیدر : کو پک طاعی ، قره طاع، ارن طاعی، دره فندق طاعی، دوراند طاعی، آروند طاعی، کورن طاعی، کره طاغلری، ساری قواق طاعی ، کراز طاعی، الک طاعی، الاکوز طاعی، قطران طاعی. سلسله مذکوره نکه جوینده وولایتک جنوب شرقی جهتنده دخی کوسه طاعی، الماطاعی وبقاق طاعی بولنیور. بو طاغلر بربرلرینه طوغری ونا ساحله دک قوللر واتکیر اوزاده رق ، آره لرنده آنجق آز جوق کنیش درهلر ووادیلر تشکیل ایدور ؛ یوقسه بحق اووه دنله جک قسطمونی ولایتک همان هیج بریری یوقدر .

ولایتک میاه جاریه سی جوق اولوب، بر طاقی جبال مذکوره دن نیعانه طوغریدن طوغری قره دکیزه وبرطاقی ولایتک اطرافنی طولاشان قزیل ایرماق وسه اریه ایرماق لرینه دوکیلور . بو ایکی ایرماقدن قزیل ایرماق جنوبدن کلوب، ولایتک حدود جنوبیه سنک اورتمسنه کلجه، شرق شمالیه طوغری دونه رک، برخیلی مسافه ده ولایتک حدود جنوبیه سنی وبعده حدود شرقیه سنک بر قسمی تحدید ایله ، طر بزون ولایتنه دخول ایدر . قزیل ایرماق ولایتک حدود جنوبیه سنده کی جریاننده کنفری سنجاغله طوسیه قضاسنک میاه جاریه سی اولان بر جوق کوچک چایلر وحدود شرقیه ده جریاننده دورک چایی ایله کوک ایرماق اسم لرله بیوجک ایکی نهر آکیر . بووجهله ولایتک بتون شرق جنوبی قسمی یعنی بتون کنفری سنجاغله قسطمونی وسینوب سنجاقلرینک نصفلری قزیل ایرماق حوضه سی داخلنده بولنیور . سقاریه ایرماقی ایسه ولایتک یالکز حدود جنوبیه سنک منهای غربی قسمی تحدید، یعنی خداوندکار ولایتله قسطمونی ولایتی آره سنده اولان حدودی تشکیل ایدوب، بولی سنجاغنک منهای جنوب غربیه سی میاه جاریه سنی آلیر . طوغریدن طوغری به قره دکیزه دوکیلن انهارینک الک بیسوی وصال بوزدیروب کراسته ایندیمرکه مساعد اولسیله الک مهمی (فیلیاس) نهریدر، که غرب جنوبیدن کلن

بولی چایله شرقدن کلن صوفانی صودن باتشکل، هماله طوغری جریانه، همنای اولان اسکله ده دکیزه دوکیلور. فیلیاس نهرینک حوضه سی ولایتک نصفته قریب مقدارندن عبارت اولوب، بولی سنجاغنک قسم اعظمیله قسطمونی سنجاغنک نصفنی ضبط ایدور. بونک شرق طرفنده بارطین واونک شرقنده دورکانی چایلری دخی اولدقجه اهمیتلیدر. ساحله قریب طاغلردن نیعانه دکیزه دوکیلور بر جوق کوچک نهرلری ده اواردر . برخیلی کوللری واریسه ده، هپسی کوچکدر .

طوغراغی پک منبت اولوب، اکثر طرفلرنده صو آکننده دخی بولغفله، قسطمونی ولایتی آناطولینک الک زنگین ولایتندن معدوددر. آنجق اراضیه سی پک عارضه لی اولسیله طرق ومعاربی هنوز درجه لزومندن پک کری اولدیفندن، یالکز دکیزه قریب اولان یرلردن اخراجات اوله ییلور. محصولات ارضیه سی : بشدایک پک کوزل اجناس مختلفه سیله آریه، چاودار، یولاف، مصر، بورچق، صرجه، نخود، فاصویه وسائر حبوباتله کتان، کنسور، یاموق، پرنج، توتون، آفیون، جهری، الما، آرمود، اریک، جوز، کستانه وسائر میوه لریک انواعندن وسبزه دن عبارتدر . اورمانجه قسطمونی ولایتی آناطولینک وبلکه بتون ممالک عثمانیه نکه الک زنگین یری اولوب، اکثر طاغلری کوزل اورمانلرله مستور ومیشه، جام، کوکنار، قواق، کورکن، قاین، قره آغاج وسائر اشجار انواعی حاویدر . بو اورمانلردن ولایت داخلنده استعمال اولنان کراسته وادون قطع اولندقدن صکره، وسائط نقلیه سی مساعد اولان جهتلردن وعلی الخصوص فیلیاس نهرینک محراسی قریبده بولنان یرلردن قره دکی اسکله لرینه خیلی کراسته دخی ایندی یریلیر . صو ایله چوریلیر بر جوق خزارلری دخی واردر . معادنی جوق اولق اقتضا ایدرسه ده، اخراج اولنانلری پک آزا اولوب، ۴ کسور، ۱ قروم، ۱ باقر معدنلری امتیازی ویرلمش؛ ونیکل، منفاز، قروم، باقیر، دمیر، آرسنیک، آنتیمون وسیملی قورشون اوله رق ۱۳ محله ده معادن تجریمون رخصت اعطا اولنمشدر. کنفری سنجاغنک نفس کنفری

قضا سنده بر بیوک محله اولوب، خیلی مقدار طوز چقار . صراغاری چوق و کوزل و صولری بول ایسه ده، حیوانات اهلیه سی کوچک جثلی و آژ سوتلی اولوب، جنسلی اصلاحه محتاجدر. اکذیاده بولنلر قیون، کچی، تفتیک کچیسی، صیغیر، آت، استر و مرکبدر. قیون و کچیلرینک سودی پک آژ وهان یاورولرینه کفایت ایدم جک مقداره اولوب، یالکز ییاغی و قیلندن واینک ومانده لرك سوت ویاغ وپنیرندن استفاده اولنور . ولایتک اکثر طرفلرنده پاموق وکتندن بز، دوشمه لک، یلکن بز، آلاجه، مانوسه، اورغان و سائر نسج اولنورق، اهالی محلیه طرفلرندن استعمال، و بر آژ مقداری ده اخراج اولنور . زراعت، معادن، اورمان و حیوانات شعبه لر نیمه قسطنیونینک استعداد طبیعیسی فوق العاده اولدینی حالده، اشبو ارکان اربعه ثروتک هیچ برندن بحق استفاده اولنه میوب، بولنلردن استفاده نك تأمین ایچون یوللر و لیمانلر انشاسیله زراعت مکتبیلرینک تأسیس و تکشیری و اهالینک شرکنلر تشکیله تشویق و ترغیبی اقتضا ایدر . مملکته آقچه دخولنی جالب اولان اخراجا- تنک باشلیجه قسمی : کراسته، اورغان، تفتیک، ییاغی، منسوجات مختلفه، ذخایر، قوری و تازه میوه لرك انواعی و سائر ددن عبارتدر . ولایتک واردات سنویه سی ۴۰۰۰۰۰ عثمانلی لیراسی واده لرنده اولوب، مصارف محلیه بونک بر ربه نه بالغ اوله ماز .

قسطنونی ولایتی : قسطنونی، بولی، کنفری و سینوب اسملریله ۴ سنجاغه منقسم اولوب، آشاغیده کی جدولده کوسترلیدیکی وجهله، ۲۱ قضا و ۲۷ ناحیه ایله ۳۷۰۴ قریه یی حاویدر . ولایت داخلنده ۳۰۵۹ جامع و مسجد، ۱۶۸ تکیه و زوایه، ۳۸ کلیسا و مناستر، ۱۳۷ مدرسه و کتبخانه، ۳۰۷۰ مکتب، ۷ عمارت، ۹ خسته خانه، ۱۳۵۸۱ دکان و مفازه و قهوه، ۴۶۷ خان، ۱۰۲ حمام، ۴۸۲۹ خزارود کرمن، ۱۳۶ فابریقه، ۲۰۵۴۶ باغ، ۵۰۳۰ باغچه، ۲۴۵۴۰ اورمان، ۲۸۳۶ صرعی، ۴۸۰۳ چایر موجوددر .

باشلیجه اسکله لری : سینوب، کرزه، اینه بولی، قره آغاج، آماصره، بارطین، فیلیاس، زونفولداق، ارکلی، و آقچه حصار اولوب، آنجیق صاغلام

وکنیش لیمانلری اولاممله، بو اسکله لرك همان جمله سی صنعی لیمانلره محتاجدر . ولایتک تقسیمات ملکیه سی و نواحینک حاوی اولدقلری قرائک مقداری بروجه آتیدر :

سنجاق	قضا	ناحیه	مقدار قرا
قسطنونی	قسطنونی	دورکانی	۴۴
		کول	۵۹
		قوزیغه	۶۱
		آق قیا	۷۳
اینه بولی	اینه بولی	اینه بولی	۴۳
		کورده	۱۴۱
		ابانه	۸۴
		زغفرانبولی	۱۰۶
زغفرانبولی	زغفرانبولی	آققاش	۳۵
		افلانی	۳۵
		اولوس	۶۷
		طاشکوپری	۱۳۰
طاشکوپری	طاشکوپری	کوبکه آغاج	۳۳
		طاطای	۷۲
		ازطوای	۷۵
		جیده	۷۵
جیده	جیده	خوش آلائی	۸۸
		طوسییه	۳۹
آراج	آراج	آراج	۷۲
		مرکوزه	۴۵
		اکدیر	۵۳
بولی	بولی	بولی	۱۹۰
		ارکلی	۱۴۸
		بارطین	۱۳۲
		مارطین	۹۲
کرده	کرده	آماصری	۸۷
		کرده	۸۶
		چقامنکن	۷۸
		کوزینک	۱۳۵
دوزجه	دوزجه	دوزجه	۳۲
		آقچه شهر	۶۵
		حمیدیه	۱۰۸
		چهارشنبه	۱۴۲
مدرنی	مدرنی	مدرنی	۱۴۲
		مدرنی	۱۴۲
		مدرنی	۱۴۲
		مدرنی	۱۴۲

تاریخچه دارد اینهك (نایسه) شهرنده یعنی اليوم صریه ده بولنان نیش بلده سنده دنیایه كلش ؛ و دیو قلیان ایله عسكرك محبتی قزانوب ، ۳۰۶ تاریخچه ، پدرینك وفاتی اوزرینه ، بیوك برتانیه اردوسی طرفندن کندیسنه (آوگستوس) عنوانی ویرلش ایدی . غالباً یعنی فرانسه جهنده اعاده اسایشه موفق اولدقدن صكره ، کندیسنی قتل ایتدیرمك ایستمش اولان قاین پدرینی تلف ایتدیرمش ؛ و بده ایتالیا و آفریقای ظلم ایله ازمکنه اولان ماقسیمیان اوغلی (قافنس) . قارشی صكره سوق ایده رك ، کویا هواده نوردن برچلیا رسمی و اطرافنده آتشین خط ایله « بو علامته غالب كله جكسك » عباره سنی کورمكله ، بیراغه خاج رسمی ترسیم ایده رك ، مرقومه غالب كلش ؛ و ظالم مومی الیه ۳۱۲ تاریخچه (تیر)

هرنده مرقوماً وفات ایتش ایدی . بووجه ایتالیا و آفریقایه مالک اولدقدن صكره ، اعاده اسایش و اجرای عدالته حصر همت ایدوب ، خرستیانلره قارشی اولان تعقیباته ختام ویرمش ؛ و ۳۱۳ ده کندیبی خرستیان اولغله برابر ، بو دینی دولجه رسماً قبول ایتش ؛ و ۳۱۵ ده شرق ایبراطوری (لیبینوس) . اعلان حرب ایدوب ، پانونیا و تراکیه ده ایکی غالبته نائل اولغله ، پانونیا ، داجیا ، ایلیریا و یونان جهتلری ضبط ایتشدی . ۳۲۳ ده بورقینه قارشی ادرنه واسکدار غالبیتلرینه دخی نائل اولوب ، قالان ممالکنی ده آلمش ؛ و بو وجهه بتون ووما دولته مالک اولجه ، بعض قوانین و نظامات وضعنه باشلامش ؛ و خرستیانلی توحید ایمچون ، ۳۲۵ ده ازیقده بر بیوك مجلس روحانی عقد ایله ، خرستیانلقده بر مذهب مخصوص صاحی اولان (آریوس) ی کلیسادن طرد و تلیم ایتدیرمش ، و تابعلری نی ایتش ایدی . بده زوجه سی (فاؤسته) نك افتراسیله اوغلی (قریسپوس) ی بغیر حق اعدام ایتش ؛ و زوجه سنك افتراسنی آکلانیجه ، اونی دخی قتل ایتدیرمش ایدی . ۳۳۰ تاریخچه (یزانس) قصبه سی پاتخت اتخاذا ایده رك ، بو قصبه ی توسیع و تربین ، و کندی اسمنه اصالته قونستانین پولیس یعنی

حق	قضا	ناحیه	مقدار قرا
کنفری	کنفری	کنفری	۷۷
		قوجصار	۵۰
		شعبان اوزی	۴۶
		توخت	۳۵
چرکش	چرکش	چرکش	۳۶
		قرهجه ویران	۵۶
		اووه جق	۶۹
		بایندر	۴۷
سینوب	سینوب	سینوب	۷۲
		کرزه	۷۲
		بوی آباد	۱۷۲
		طوراغان	۹۳
عیانجق	عیانجق	عیانجق	۸۶
		چاکلی مع آق قیا	۴۵

[ولایتك احوال تاریخچه سیچون اسم قدیمی اولان « پافلاغونیا » ماده سنه مراجعت بیوریله .]
قسطمونی { سنجانی . همنای اولان آنف الیسان ولایتك مرکز سنجانی اولوب ، ولایت مذکورده یی ترکیب ایدن درت سنجاغك اك بیوكدر . وسطده اولوب ، شرقاً سینوب ، جنوباً کنفری ، غرباً بولی سنجا . فلزله ، شمالاً دخی قره دکیزله محاطدر . یوقاریکی جدولدن آکلاشلدینی اوزره ، ۷ قضا و ۲۰ ناحیه منقسم اولوب ، ۱۴۱۰ قریه یی حاویدر . اراضی ۲۱۶ ۸۰۹ ۴ دونمدن عبارت اولوب ، ۳۶۳ ۶۹۷ اهالیسی واردر . واردات سنویه سی ۱۴۰۰۰۰ و مصارف محلیه ۴۰۰۰۰ لیرا راده . زنده در . طبیعت اراضی و محصولات و تقسیمات ملکیه سی حقنده ماده آنفده کی تفصیلاته علاوه اوله جق برشی یوقدر .

قسطنطین { Constantin) قسطنطینییه ده حکومت سورن روما شرق ایبراطورلرندن یعنی ییزانتیون ملوکندن بوجه آق ۱۲ کشینك اسمیدر :

برنجیسی « بیوك » عنوانیه معنون (فلاویوس واریوس آوریوس فلاودیوس) دره كه قونستانس فلور ایله هلنه نك اوغلی اولوب ، میلادك ۲۷۴

قسطنطينيه تسميه ايتمشدى. ۳۳۷ دە وفات ايدوب، ملكنى قسطنطين، قونستانس وقونستان اسملايله مسمى اوج اوغلنه ويكنلرى (دلاس) و (آنياليان) • براقشدر.

— ايكنجيسى «كنچ» لقبيله ملقب اولوب، برنجينك بيوك اوغليدر. ۳۱۶ تاريخنده (آرله) ده طوغوب، پدريك وفاتنده حصه سته قالبا (يعنى فرانسه) واسپانيا ايله بيوك برتانيه دوشمش ايسه ده، بونكله قناعت ايتيوب، برادري قونستانك حصه سنى دخى ضبط ايتمك اوزره، ايتاليايه عسكرله دخولنده ۳۴۰ تاريخنده (آكيله) ده مغلوب ومقتول اولمشدر.

— اوچنجيسى (پوغونات) يعنى «صقاللى» لقبيله ملقب اولوب، ۶۶۸ تاريخ ميلاديسنده پدري ايكنجى قونستانك وفاتنده، برادرلرى نيبر وهراقليوس ايله مشتركاً شرق ايمپراطورى اولمش؛ عربلره قارشى حرب ايتمش؛ ۶۸۰ ده قسطنطينيه ده بر مجلس روحانى عقد ايتديرمش؛ ونهايت ايكي برادرىنى قتل ايدوب، نفرت عموميه يي جلب ايتدكدن صكره، ۶۸۵ دە وفات ايتمشدر.

— دردنجيسى (قوپروني) لقبيله ملقب اولوب ۷۴۱ دە پدري (لئون ايزوريان) • خلف اولمش؛ وبت شكنلر مذهبته تابع اولوب، بتلره عبادت ايدن سائر خريستيانلرى تعقيب ايتمش؛ و ۷۵۵ دە بلغارلره قارشى ايتديكى محاربه ده مقتول اولمشدر.

— بشنجيسى دردنجى لئون ايله (ايرنه) نك اوغلى اولوب، ۷۸۰ تاريخنده واقع پدريك وفاتنده، ۱۰ ياشنده اولديغى حالده، والده سنك وصايتيله تخته قعود ايتمش؛ واون سنه صكره اداره امورى اليه آلمش ايسه ده، درعقب والده سى حكومتى ضبطله، صاحب ترجمه نك كوزلرينه ميل چكديرمش؛ وييجاره بونك تأثيريله ۷۹۷ دە وفات ايتمشدر.

— آلتنجيسى ماكدونيه لى واسيلىك اوغلى اولوب، ۸۶۸ دە پدري طرفندن آوغستوس تعيين اولمش؛ وپدريك حياتنده ۸۷۷ دە وفات ايتمشدر.

— يدنجيسى (پورفيروجنيت) لقبيله ملقب اولوب، فيلسوف لئونك اوغليدر. ۹۰۱ دە طوغوب، ۱۱ ياشنده ايكن، والده سى (زونه) نك وصايتيله تخته چقمش؛ ۹۱۹ دە اسقاط اولمش؛ و ۹۴۵ دە ثانياً تخته چيقوب، ۹۵۹ دە، ظن اولنديغنه كوره، اوغلى رومان طرفندن مسموماً وفات ايتمشدر. عالم برآدم اولوب، اداره ملك حقنده بر كتابيله تاريخه دائر بعض آثار براقشدر.

— سكرنجيسى برنجى رومانك اوغلى اولوب، ۹۱۹ دن ۹۴۵ تاريخه نك پدريه وايكى برادريله مشتركاً حكم سورمشدر.

— طقوزنجيسى ايكنجى رومانك اوغلى اولوب، ۹۷۶ دە يانى زميسكيسه برادري ايكنجى واسيل ايله مشتركاً خلف اولمش؛ و ۱۰۲۵ تاريخه نك حكم برادرينك النده اولوب، تاريخ مذكوره برادري وفات ايتمكه، منفرداً حكم سورمكه باشلامش ايسه ده، حسن اداره يه موفق اوله مامش؛ و ۱۰۲۸ دە وفات ايتمشدر.

— اوننجيسى (مونوماق) يعنى «پهلوان» لقبيله ملقب اولوب، ۱۰۴۲ دە اوچنجى رومانك طول زوجيه سى (زونه) نك سميله تخته چقمش؛ وسفاخته دوشكون اولمغه، سلجوقلر ممالكنك برجوق طرفلرني ضبط ايتمش، ويچنكلر صربيه داخل اولمشدى. ۱۰۵۴ دە وفات ايتمشدر.

— اون برنجيسى (دوقاس) دينكله معروف اولوب، آندرونىق اسمنده بر شخصك اوغلى اولديغى حالده، (ايساق قومنتوس) طرفندن اوغلاغه قبول اولمش؛ و ۱۰۵۹ دە بوكا خلف اولوب، ۱۰۶۷ دە ۶۰ ياشنده وفات ايتمشدر. بونك زمانده اسكيتلر ممالكنى غارت ايتمش؛ ونورماندلر قالا بره يي ضبط ايتشلردى.

— اون ايكنجيسى (دراقوسس) لقبيله ملقب اولوب، قسطنطينيه روم ايمپراطورلرينك اخيريدر. ايكنجى مانوئل پالئولوگك اوغلى اولوب، ۱۴۰۳ تاريخنده طوغمش؛ ۱۴۴۸ دە برادري يانى پالئولوغه خلف اولمش؛ و ۱۴۵۳ دە سلطان محمد خان ثاينك سوق ايلديكى اردو

(توزر) دینلیر . [«توزر» ماده‌سنه مراجعت بیوریلہ .]

قُسَّ النَّاطِفِ { کوفه جوارنده فرائک ساحل شرقیسنده بر محل اولوب، قارشیدسنده (مروحه) موضعی بولنیوردی .
بو محله خلافت جناب فاروقیده ۱۳ سال هجریده عساکر مسلمین ایله ایران عسکری بیننده بر محاربه وقوع بولوب، مسلمانلر ابو عبید بن مسعود الثقفینک تحت قیادتند ایدی . مشار ایله ایرانلرک تکلیفی اوزرینه نهی تجاوزله قس الناطفه حرب ایتمکی قبول ایدوب، معیتک رأی خلافتله اوله‌رق، تجاوز ایتمکله، کندیسى شهید اولدیفی کی، معیتدن دخی ۴۰۰ کشتی مفروقاً و مقتولاً شهید اولشدی .

قُسْطَانَه { اندلسده دانیه اعمالندن غریب مجاهد العاصری و زراسندن ابو الولید بن خیس الفسطنانیکنک مسقط رأسی بولمیشدر .

قُسْطَنْطِیْنَه { یاخود قسطنطینیة (Constantine) جزایرده جزایر شهرینک ۴۳۹ کیلو متره شرقنده واسکله‌سی اولان فلیپیویاک ۸۷ کیلو متره جنوب غریبسنده ۳۶°۲۲'۲۱" عرض شمالی ایله ۴°۱۶'۳۶" طول شرقیده واقع ایالت مرکزى بر شهر اولوب، ۴۵۰۰۰ اهالیسی، اون اوج جامع شرقی، قوماندان داتره‌سی اتخاذا اولنان حکومت اسلامیه زمانندن قالمه پک مصنع بر سرائی، مکتب اعدادیسی، متعدد مدرسه‌لری، موزه‌سی، آثار عتیقه جمعی، تجارت اوطه‌سی، تیاتروسی، بانکه‌سی، خسته - خانه‌سی و سائر مؤسساتی وارددر. شهر مربع الشکل و یوکسک بر قیآنک اوزرنده مؤسس اولوب، اوج جبهی درین برده ایله محاط و یالکز جنوب غربی طرفندن طاغه مربوطدر. مذکور دره‌نک جنوبی گوشه‌سنده درینلکی ۶۰ متره ایسه‌ده، شهرک موقعی کیتدیکه کسب ارتفاع ایتمکله، (القصبه) تعبیر اولنان قلعه‌سنک بولندیقی شمالی گوشه‌سنده درینلکی ۲۰۰ متره بالغ اولور. جنو بدن کلن (وادی الرمل) نه‌ری بو دره‌نک ایچنده آقار . دره‌نک اوستنده ایکی کوپری بولنوب، (القنطره) دیمکله معروف اولان

طرفندن استانبولده محاصره اوله‌رق، محاربه‌ده مقتول اولمش؛ و بونکله روما دولتی ختام بولوب، قسطنطینیة شهری پایتخت دولت عثمانیه اولمشدر.

قسطنطین { بواسمه دیگر بری دخی عادی برنفر ایکن، ۴۰۷ تاریخ میلادیسنده بیوک برتانیه اردوسی طرفندن ایمپراطورلنه انتخاب اولمش؛ و (آرله) ده برلشوب، غالبیلرله بر مدت مقامی محافظه ایله، ایمپراطور (هونوریوس) ده دخی حکمنی طایتدیرمش ایسه‌ده، ۴۱۱ تاریخنده هونوریوس کندیسى (آرله) ده محاصره ایدوب، تسلیمه مجبور ایتمش؛ واله کچرنجه قتل ایش ایدی . بواسمه مسمی ایمپراطورلر عداینه داخل دکل ایسه‌ده، بعضلری کندیسنه اوچجی قسطنطین نامنی ویرمیشلردر .

قسطنطین { پایالردن اولوب، ۷۰۸ ده وقت ایتمشدر . سربانی الاصلدر .

— پایا اوچجی ایتیانک زماننده دخی بواسمه بری پایالتی ادعاسنده اولوب، ۷۶۷ تاریخنده برنجی (پاولو) نک وفاتنده و اتیانقی ضبط ایتمش؛ و ۷۶۹ ده کوزلرینه میل چکادکدن صکره، طرد و اخراج اوله‌رق، بر مناستره چکیلوب وفات ایتمشدر .

قسطنطینیة { (Constantinople) استانبول شهر شهرینک اسم اصلیسیدر . [«استانبول» ماده‌سنه مراجعت بیوریلہ .]

قسطنطینیة { دوم ایمپراطورلانی . [«یزا - تیون» ماده‌سنه مراجعت بیوریلہ .]

قُسْطُون { حلب جوارنده برقله اولدیفی یاقوت حموی بیان ایدیور .

قُسْطِیْلَه { اندلسده بیره خطه‌سنده دمشق شامه بکزر انهار و اشجاری جوق بربلده اولدیفی یاقوت حموی بیان ایدیور . (قاسلو) اسمله معروف کوچک قصبه‌لردن بری اولسه کرکدر . — ابن حوقل آفریقاده زاب کبیر جهنده بلاد جریده بواسمه بر قصبه بولندیقی دخی بیان ایدیورسه‌ده، بکریکنک تعرفندن آکلاشلدیفته کوره، اوراجه بواسم ناحیه‌نک اولوب، قصبه‌سنه

بری متین و کوزلدرد. بوندن بشقه نهرک اوزرند
قیدان اولیش درت طبیعی کورپیی دخی واردرد.
جاملرندن برینک مناره سی سکز ضلعی اولوب،
۲۵ متره یوکسکدر. شهرک خارچنده دخی
صیفه لری حاوی برق اچ محله واردرد. رومالیر
قسنطینه خیلی اوزاقدن صوکتیرمشرلدیسه ده،
یا پیش اولدقلری صو بندلری خرابه حالنده
بولنیور. اخیراً فرانزلر مقدار کافی صو
آقیمتشلردرد. وادی الرمل صوبی دخی آریقلره
یوکسلدیله رک، پک بیوک بردکرمین جویور.
شهرک جوارنده کورکوردلی و چلیکلی میاه معدنی
چیقوب، مکمل قابلیجه لری واردرد. اهالی
اسکیدن بری معمولات دباغیه و سراجیه ایله
احرام و برنوس و کلیم کی مذسوجات یاپارلر.
قسنطینه پک اسکی بر شهر اولوب، فنیکه لیلر
زماننده (کرته) اسمیله معروف ایدی. بعد
خراب اولوب، روما امپراطورلردن قسنطینه نک
بانیشی اولان بیوک قسنطین زماننده یکیدن
بنا و تعمیر اولغله، بونک اسمنه نسبتله (قونستانینه)
نسمیه اولمش؛ و عربلرک الینه یخجه، بو اسم
قسنطینه صورتنده ضبط اولمشدر. اسکله سی
اولان فیلیوپله و جزایر و تونسه و یسکره ده دمر
یول خطریله مربوط اولوب، تجارتی خیلی
ایشلکدر.

قسنطینه } ایالتی. جزایرک فرانسه نک
اداره سنه کچدکدن صکره تقسیم
اولندی اوج ایالتک بری واک شرقیسی اولوب،
دیگر ایکسی نفس جزایر و وهران ایالتلریدر.
قسنطینه ایالتی غرباً جزایر ایالتیله، جنوباً مصرای
کبیرله، شرقاً تونس امارتیله، شمالاً دخی آق
دکیزله محاطدر. مساحتی سطحیه سی ۱۹۱ ۵۲۷
مربع کیلو متره و اهالیسی ۱ ۵۶۱ ۴۸۸ کئی
اولوب، بونلر میاننده کی فرانزلرله سائر اجنبیلر
آنجیق ۱۰۰۰۰۰ و برلی یهودیلر ۱۰۰۰۰۰
راده لرنده اولغله، بریجی ملیونه قریب اولان دیگر
اهالیسی عرب و بربردن مرکب مسلدرلر. ساحلی
تقریباً ۲۷۴ کیلو متره طولنده اولوب، بجایه،
فیلیپول و بونه کورفرلری اسمریله اوج کورفری
و باشلیجه بش اسکله سی واردرد. اراضیسی عموم

جزایرک کینه توفیقاً اوج طبقه تشکیل ایدوب،
ساحل، تن و صحرا طبقه لری شمالدن جنوبه بربری
تعقیب ایدر. ساحله قریب اولان پرلری آز
چوق عارضه لی و انواع نباتات و محصولات مساعد.
در. ایکنجی طبقه یی تشکیل ایدن جبال جهتلی
مرتفع و سرت هوالی اولوب، حلقه اولتیرینک
کثرتله پیندیکی یردر. صحرا جهتی ایسه خرما
آغلرینی حاوی و برمقدار آربه و سائر حاصل
ایدر و احارله صوسز چولردن عبارتدر. اک
یوکسک جبال (اورس) طاغلریدر، که آق
دکیز مائله سنی مصرای کبیر جهتنده کی کوللر
مائله سندن آیریور. بوسله نک اک یوکسک
ذروه سی اولان (شلیه) طاغی بتون جزایرک
اک یوکسک نقطه سی اولوب، ۲۴۲۸ متره ارتفاعی
واردرد. بوسله ایله ساحل آره سنده پینلرنده
بیوک انهارک و ادیلرله آیرلش برابکنجی صره
طاغلر بولوب، بونلردن (بابور) طاغنک
۲۰۰۰ و دیگرلرینک دخی ۱۸۰۰ متره و اوندن
آشاغی ارتفاعلری واردرد. میاه جاریه سی چوق
اولوب، آق دکیزه دوکینلردن اوچی بیوکدر، که
بونلر دخی غربدن باشلایه رق وادی الساحل،
الوادی الکبیر و وادی سیوسدر. شرق جهتک
میاهندن چوغی ده تونسه کیروب، مجرده ایرماغه
دوکیلور. جنوبه طوغری آقان صولری یالکز
یاغور موسملرنده آقوب، بر طاقم کوللره
دوکلدیکندن، بونلر میاننده بیوک ایرماق
یوقدر. مذکور کوللرک اک بیوکلری بر برینه
مربوط اولان (شط مروان) و (شط ملکیر)
در، که دهها کوچک بر صره کوللر و بطاقتلره
تونسک جنوبنده کی (شط الجرید) ایله اختلاط
ایدوب، بونلرک موقعلری سطح مجردن آلتی
اولغله، قایس کورفزدن برجدول حفریه دکیزه
تحویللری ممکندر. ایالتک غرب جهتنده (شط -
الهند) اسمیله دیگر بریوک کول واردرد، که هر
طرفدن طاغلرله محاط اولوب، بونلردن علی الخصوص
شمال طرفنده کی جبال هدنه دن این بر جوق انهارک
صولرینی جمع ایدر. (اورس) سلسله سیله شمال کی
جبال آره سنده واقع تلال قسنطینه دخی بر جوق

علمانك منشئ بولنديني « معجم البلدان » ده
مسطوردر .

قشاله } عربلك اندلسده يعني اسپانياده كي
قاسيله خطه واسعه سنه وبردركري
اسمدر . [« قاسيله » ماده سنه مراجعت بيوريله .]
قشليون } اندلسده شنبيره اعمالندن بر
حصن اولديني جغرافيون
عرب آثارنده عرردر .

قشمير } كشميرك معربيدر . [« كشمير »
ماده سنه مراجعت بيوريله .]
قصاب } (سميد) ايران شعراستندن
اولوب ، كاشانليدر . شو ايكي
بيت جمله اشعارنددر :

قطره تا ازمي شوق توباشد در اياغ
كافريم در آرزوي جام چم داريم ما
هست تا اشك ندامت اينمهم ازسوخ
يم زاتش نيست تادريده نم داريم ما

قصبه } مغربده بلاد بربردن بر قصبه
قصبات } اولديني ياقوت حموي بيان
ايديور .

قصبه } [« طسورغودلي » ماده سنه
مراجعت بيوريله .] — خداوندكار
ولايتك قره حصارصاحب سنجاق وقضاسنده وقره
حصارك ۲۵ كيلومتره جنوبنده دخي بر كوچك
قصبه در . — قونيه ولايتك قونيه سنجاغنه تابع
قره مان قضاسنده وكنه سنجاغنك المالو قضاسنده
دخي بواسطه ايكي كوچك قصبه ويا بيوك قريه
واردر . — عرب ممالكنده بواسطه شهرلك حصار
اينچنده اولان قسملرينه وايچ قلعه لرينه ويريلير .

قصر } بلاد عربده برچوق قصبه لره وعل
الخصوص چول اينچنده كي واحلرده
بولنان قلاع و آرز چوق مستحكم معموره لره
وبعض بلدان عتيقه خرابه لرينه ويريلن اسم
اولوب ، بعضلري قصر كله سنك بشقه بر اسم
اضافيله وبعضلري ساده (القصر) دينمكله
معروفدر . — اك معروف ميصرك بحريه واحنده
وابو جرجه نك ۲۰۰ كيلومتره غربنده واقع و
۳۵۰۰ اهالي يي جامع اولانسيدر ، كه روماليلر
زمانندن قاله بعض خرابه لري واطرافنده پورتقال
نار ، موز وزيتون آغاجلريني حاوي باغچه لرله
باغلري واردر .

اتهار بولنوب ، اك بيوكلري : شط الطرف ، شط
الكيف ، شط سروري ، شط الصابون ، شط
البيضاء وساثره در . بونه اسكله سي قربنده (فزاره)
اسيله بيوجك بر كول واردر . هواسي جزايرك
سائر طرفلرندن ده معتدل وطوراغي دهامساعد
اولفله ، ۶۰۰ ايله ۱۳۰۰ متره لك ارتفاعلري
آره لرنده بولنان جهتلرنده بنداي وساثر ذخاير
بك ابي يتيشير . اورمانلري هرنه قدر وقتيله اتلاف
اولنمش ايسده ، فرانسز حكومتي يكي دن اورمانلر
يتيشيرمه چوق جهد ايدوب ، بتون اورمانلرينك
مساحه سطحيه سي برميلون يكي دونعدن زياده در .
ملكتنك كرك محصولات ارضيه وكرك حيوانات
وساثره جه ثروتنك ترايدي اهالي سنك تكثيريله
وسعت واستعدادي نسبتنده اسكانه متوققدر .
بويا لنده دخي جزايرك بعض طرفلرنده اولديني
كي ايكي درلو اداره اولوب ، بعض يرلري اداره
ملكيه وبعضلري اداره عسكريه تحتنده بولنيور .
تماميله انضباط آلتنه آلتوب يرلي واوروپاي
اهالي ايله مسكون اولان يرلري مأمورين ملكيه
ايله اداره اولنه رق ، ۶ قضا ايله ۶۷ ناحيه
منقسمدر . صرف اهالي مسله ايله مسكون اولوب
هنوز تماميله رام اوليان يرلري ايسه اداره عسكريه
تحتنده اولوب ، ۴ قضا ايله ۲۱ ناحيه يي حاويدر .
بويا كنجي قسم كرك وسعت اراضيجه وكرك نفوسجه
دها زياده در .

قسونفراډ } (Csongrad) مجارستانده
هنامي اولان ايلنده وسجده .
نك ۶۰ كيلومتره شمالنده اوله رق (تيسه)
نهر ي اوزرنده قضا مركزي بر قصبه اولوب ،
۱۷۳۵۰ اهالي سي واردر .

— قسونفراډ ايلتنك مساحه سطحيه سي ۳۴۱۰
مربع كيلومتره واهالي سي ۲۰۷۵۸۵ كشي
اولوب ، مركزي (سجدين) در . اراضي سي
آجق وبطافلقلي اولوب ، هواسي آغير لكن
محصولاتي چوقدر .

قسيم الدوله } [« آق سنقر » ماده سنه
مراجعت بيوريله .]
قشبره } اندلسده طليطله مضافتندن بر
قصبه اولديني وبعض مشاهير

شریفه سی، کوزل منظره سی و مشهور پورتقال
وزیتونی واردر. اسکی برشهر اولوب، رومالیرجه
(اوپیدوم نووم) اسمیله معروف ایدی. بو شهر
ایله عریض اسکله سی آرهنده کی اووده ۱۵۷۸
تاریخ میلادیسند مغرب مسلمانلری پورتکیزایلری
کلیاً منہزم و پریشان ایدوب، قرالری (سباستیان) ی
دخی قتل اغمشلدر.

قصر کتکور { همدان ایله قرمیسین
(یعنی کرمانشاه) آرهنده
برقصه ویا همدان ایله دینور بیننده بر ناحیه
اولوب، برچوق مشاهیرک مسقط رأسی بولمشدر.
عریبه (قصر اللصوص) دخی دینلردی. قصر
شیرین ایله بر اولدینی دخی مروی و مظنودر.

قصر الملح { کرمانده برقصه اولدینی
(جغرافیون اسلام آازنده
مذکوردر.

قصر نمرود { بغداد ولایت وسنخاغنده
و بغدادک ۳۰ کیلومتره
غربنده ۴۰ متره ارتفاعی اولان برته اولوب،
اسکی کلدانیلردن قاله خرابه لری حاویدر.

قصر یانه { صقلیه (یعنی سیحله) آطه سنده
(برطانیاتک اتکنده واقع بیوک
برشهر اولدینی کتب مرسیه ده مذکور اولوب،
شمی ایتالیانجه قاسترو جووانی دینلن قصبه
اولدینی اکلاشیلور.

قصرین { (یعنی ایکی کوشک) قاهره
(مصرده ملوک فاطمیہ طرفندن
یابلش ایکی بیوک و مصنع سرای اولوب، بری
چارشینک صاغنده و دیگرکی صولنده بولنیوردی؛
وقاهره نک ایکی سرای آرهنده کی قسمنه (بین-
القصرین) نامی وریلردی.

قصی { قریشدن هاشمیلرله امویلرک برلشد.
(کری عبد منافک پدری اولوب،
فخرکائنات (صلم) افندمرک بشهی بطنده
جدلردر.

قَصِير { بحر احمرک ساحل غریبسنده صید
(مصرک قنا مدیریتنده وقتانک
۱۹۲ کیلومتره شرقنده برقصه واسکله اولوب،
۱۵۰۰ اهالیسی، ۴ جامع شرقی، طار لکن
دوز و طوغری سوقاقلری واورته جسامنده

قصر شیرین { ایراک آردلان یاخود
کردستان ایالتنده وکر-
مانشاهک ۱۶۰ کیلومتره غربنده اوله رق حدود
عثمانیه قربنده و دیاله نهینه تابع حلوان نهری
اوزرنده و حلوان خرابه لرینک غربنده برقصه
اولوب، اطرافنده ساسانیانندن قاله برچوق خرابه-
لری و بعض ابنیه مصنعه و هیکل و سائر آثاری
واردر.

قصر عبد الکرم { سبته قربنده
واندلسده کی
جزیره الخضراء قازشیسنده برقصه اولوب،
شمی کی حالد (القصر الصغیر) دینلیر.

قصر العقبه { «عقبه» ماده سنه
(مراجعت بیوریلر).
قصر الفلوس { مغریده (یعنی جزایرده)
(وهران قربنده برقصه
ایدی.

قصر قارون { مصرک فیوم مدیریتنده
(ومدینه الفیومک ۴۷
کیلومتره غربنده برکه قارونک ساحل غریبسندن
۲ کیلومتره ک مسافده برویرانه اولوب، اسکی
مصریلردن و رومالیلردن قاله ایکی معبدک خرابه-
لری واردر. اطراف و قتیله باغ و باغچه لرله
مستور اولوب، ایوم عربلر کوکریخی اخراج
ایدرلر.

قصر قیروان { افریقیه ده قیروانک ۴
(میل جنوبنده برشهر
اولوب، بیوک جامع شرقی، دائری الشکل ۷
قاتلی وچوق ستونی برصومعه سی، بیوک چارشیمی
وچوق حاملرله صهرنجلری وار ایدی. جوارنده
(رصافه) اسمیله برقصه دخی وار ایدی. ایکیسی
برلکده خراب اولوب، انقاضلریله (رقاده) شهری
یابلشدی. قصر قیروان ۱۸۴ تاریخنده ابراهیم
بن اغلب طرفندن تأسیس اولنوب، بنی اغلب
طرفندن کرسی حکومت اتخا اولمشدی.

قصر کبیر { (القصر الکبیر) مغرب
(افصاده (المریش) اسکله سنک
۴۵ کیلومتره شرق جنوبیسنده و طنجه نک ۱۰۰
کیلومتره جنوبنده اوله رق (وادی القوس) ک
ساحل شمالیسنده برشهر اولوب، ۲۵۰۰۰
اهالیسی، متعدد مصنع و ظریف منارله جوامع

سفائك دخولنه مساعد طبيعي ليماني واردر .
سويش جدولك كشانندن اول مصراسكه لرندن
اولوب، مصريله حجاز آره سنده ايشك برتجارتك
عمل اجراسي ايدى . اووقت اهالي سي ۸۰۰۰ ي
مجاوز ايدى . سورنك خارچنده و غرب شمالى
جهتده ياوز سلطان سليم خانك بنا كرده سى
اولان بر قلمه سى واردر . — وقت سعادته بواسطه
ويا (قصير موسى) اسميله معروف بولنش اولان
قصيه نك خرابه لرى شمديكنك ۶ كيلو متره
شمالنده در .

قصيم { جزيرة العربك وسطلرنده بر بر
اولوب، غرباً حجازله، شمالاً
شماله، شرقاً نجد ايله؛ جنوباً دخى دنهنا
جوليله محاطدز . ايكيه منقسم اولوب، آلحق
ودوز اولان جنوب قسمى نجد حكومته تابع
مناجى معرفيله اداره اولنور . يوكسكجه اولان
شمال قسمى ايسه شم امارتنه تابعدر . برنجيسى
مدينه منوره قرينده كي (منيفه) و (دمار)
ته لرندن تويق جبالنده ۲۰۰ كيلو متره لك
محلده ممتد اولوب، اكي ۱۰۰ كيلو متره راده .
لرنده در . اسمي « منبت قوملق ير » ديك اولغله،
مسماسى دخى بوكا ماصدق اولوب، درت بش
قصه سى، اللى آلتش بيوك قريه سى و بك چوق
كوچك كويلرى واردر . طوپراق بر ايكي متره
خفر اولغله، هر رنده صو چيقوب، قوپولرى
چوقدر، و اراضيسى سقى اولنه رق، هر طرفى
زرع اولنور، و خيلى ذخاير ايله اوزوم، زيتون،
قيسى، نار، قاثون، قارپوز و سائر ميوملر و بر
مقدار پاموق و سائر حاصل اولور . خرما ايسه
محصولاتنك اك بولى و جزيرة العربده يتيشن
اجناسنك اك ايسيدر . قصبه ليله قريه لرى بئننده
يوللر آغ كبي اولوب، خيلى تجارت دخى اجرا
اولنور . عموميت اوزره اراضيسى دوز ايسه ده،
اونوز قرق متره ارتفاعنده بعض ته لرى دخى
واردر . كه اورايه مخصوص و ياپراقلى دوه لرى
بسلكه ميوملرى دخى دباغته يارار بعض كوچك
آغاجلرله مسخور اولوب، مملكته كوزل بر
منظره پيدا ايتديرر . مسكون اولان اهالي سي
بعض سياحلر طرفندن ۳۰۰۰۰۰ راده لرنده

تخمين اولنوب، بولردن بشقه بعض خيمه نشين
عشيرتلى ده واردر .

يوكسك اولان قسم شمالي ايسه برنجيسندن
۵۰ متره قدر مرتفع لكن ينه دوز برير اولوب،
بونك دخى قوپوولرى بك بول اولدقدن بشقه،
ياغمور موسملرنده آقار بعض واديلرى و ياغمور
صولرخى يازك اورته لرينه قدر محافظه ايدر بعض
چقور يرلى واردر . بونك دخى اراضيسى
منبت اولوب، ذخاير و ميوملر ك انواعى و كلينلى
خرما يتيشد كدن بشقه، طوپراغى اكثر موسملرده
زمرد كبي اولنورله و تپه لرى طخ، نبق، سدر كبي
اشجارله مستور اولوب، قوپون و دوه سوريلرى
چوقدر . قرق قدر كويلرى و ۳۰۰۰۰ قدر
اهالي سي اولوب، خيلى واسع اولان اراضيسنك
بوندن چوق زياته اهالى بسلكه استعدادى
واردر . قصيم اهالي سي نجد و شمردنه كيلر قدر
تناسب اعضا و حسن اندامه مالك دكلر سده،
اولردن ده چاليشقان و ده ساكن آدملردر .
آلتحق حسب القريه حجازلرلك حيله و منفعت
پرستلك كبي خصايصى دخى كنديلرينه تاثير
ايتشدر . وقتيله شام ايله خيلى تجارت ايتكده
وبوندن چوق مستفيد اولقده بولنش ايكن،
وهايك تصبى بو اختلاط و مناسبترلره ختام
ويرمشدر .

قصيميلر خيلى وقت نجد و شم جهتلرينه دخى
حاكم اولوب، دائره حك و نفوذلرينى يمن حدو-
دينه دك توسيع ايتش ايكن، بعده بو يرلى
غائب ايدهرك، كندى باشلرينه قالمش؛ و نهايت
وهايلر طرفندن رام ايديله رك، نجد امامنه تابع
اولغه مجبور اولمشلردى . مصرلى ابراهيم باشا
وهايلره قارشى عسكر سوق ايتديكنده، قصيميلر
عساكر عثمانيه ايله برلشهرك، و هابيلره قارشى
يورعشلسده، بعده ده مستقل باشايه بيلك
اميديله، و هابيلره برلشهرك، نجهده تابع اولمشلر؛
و آلتحق و هابيلرلك تحكمنه تحمل ايدمه دكلرندن،
بو يقين زمانلرده شمالده كيلر شم شينغه عرض
اطاعت ايتش؛ و جنوبده كيلر دخى ينه نجهده
تابع اولق شرطيله بر نوع اداره مختاره يه نائل
اولوب، مشايخ محليه دن مركب بر هيئت متفقه

تشکیل ایشلردر. برادره منتظمه تحتہ آکسہلر،
کک مملکتلری وکک کندیلری خیلی تمدن
وترقیہ مستعددر.

قضاعی } [ابو عبدالله قضاعی و
ابن الابر] ماده لرینه مرا-
جعت بیوریلہ .

قضیب البان } خلافت عباسیہ زمانندہ
یتیشن مشاہیر مغنیاتدن
شاعرہ برقیز اولوب، تجارندن ابوالحسن اسمندہ
برینک جاریہ سی ایدی، وهارون الرشیدک حصو-
زندہ تغنی ایتش اولدینی مرویدر . شو قطعه
بداهۃ سولیدیکی اشعار جله سندندر :
یا مقبلاً لدى الزمان بقلی
وبعید بشخصه عن عیانی
انت رومی اذکنت لست اراها
وہی ادنی الی من کل دان

قطالیہ } (یاخود قطنیہ) عربلرک صقلیہ
(یعنی سیحلیہ) جزیرہ سندہ کی
(قاتانیہ) شہرینہ ویردکری اسمدر. [قاتانیہ]
ماده سنہ مراجعت بیوریلہ .

قطام } (بنت سحنہ) کوفہ اہالیسندن
و خوارجدن برخاتون اولوب ،
حسن و جمال و ذکاوتیلہ مشہورہ ایدی . پدر
وبرادری نہرواندہ خوارج میانندہ مقتول اولفلہ ،
حضرت علی المرتضی (رضہ) ہ کین باغلا-
یوب ، کندیسنہ طالس اولان عبدالرحمن ابن
مجلہ ، کابین اولوق ارزہ ، ایتدیکی تکالیف
میانندہ حضرت علینک قتلی دخی شرط قومش
ایدی .

قطب الدین ازنیق } سلطان بایزید خان
(اول دوری مشا-
ہر مشایخ و علماسندن اولوب، علوم شرعیہ
و تصوفدہ بد طولاً صاحبی ایدی . ازنیقده دنیاہ
کلوب، ۸۲۱ تاریخندہ اورادہ وفات ایشلدر .
صلاتہ متعلق مسائل شرعیہ بی حاوی برکتانی
واردر . تیورلنک ایلہ کوریشوب ، کندیسنہ
طوغری و آجی بعض سوزلر سولیدیکی مرویدر .
قطب الدین ایبک } دہلیدہ حکومت
(سورن سلالہ
فورہ دولتنک مؤسس اولوب ، کندیس

مشہور شہاب الدین غورینک کولہ لرندن ترکی
الاصل برآدم ایکن ، مشارالیک ہندستان سفرندہ
آجہر راجہ سنہ غلبہ و ملککی ضبط ایتسی اوزرینہ ،
۵۸۸ تاریخندہ صاحب ترجمہ ممالک مفتوحہ
والی تعیین اولمش ؛ میرات ودہلی بی دخی ضبطلہ ،
الکاسنی بنگالہ یہ قدر توسیع ایتدیکندن ،
شہاب الدین غورینک وفاتندہ ۶۰۲ تاریخندہ
خلقی غیاث الدین محمود طرفندن کندیسنہ بر تاج
وتخت ایلہ برابر سلطان عنوانی ویرلش ؛ و قطب
الدین اوسنہ اعلان سلطنت ایدوب ، ۵ سنہ حکومت
سوردکدن صکرہ ، ۶۰۷ دہ لاہوردہ آتندن
دوشوب، وفات ایتش ؛ واوغللی آرامشاہ خللی
اولمشدر . دہلینک اک بیوک جوامعندن اولان
(جامع مسجد) ی بخانہ دن معبد مسلینہ تحویل
ایلہ (قوۃ الاسلام) تسمیہ ایدن بوذات اولوب ،
بعده شمس الدین آلتمش ایلہ علاہ الدین خللی
توسیع و تزین ایشلدر . دہلیدہ حکومت سورن
سلالہ سی ذوات آتیہ دن مرکبدر :

- ۱ قطب الدین ایبک ۶۰۲
- ۲ آرامشاہ ۶۰۷
- ۳ شمس الدین آلتمش ۶۰۷
- ۴ رکن الدین فیروز بن آلتمش ۶۳۳
- ۵ سلطان رضیہ بنت آلتمش ۶۳۴
- ۶ بہرام شاہ بن آلتمش ۶۳۷
- ۷ علاہ الدین مسعود بن فیروز ۶۳۹
- ۸ ناصر الدین محمود بن آلتمش ۶۴۴
- ۹ غیاث الدین بلبان بندہ آلتمش ۶۶۳
- ۱۰ کیقباد حنفیہ آلتمش ۶۸۵
- ۱۱ جلال الدین فیروز شاہ خللی ۶۸۸

(کہ سلالہ خلجیہ نک باشیدر .)

قطب الدین بختیار } (خواجہ - کاک)
مشایخندن و شعرا دن اولوب، عن اصل ایرانک
اندجان جہتندن اولدینی حالہ ، ۶۳۳ تاریخندہ
دہلیدہ وفات ایشلدر . تربسی زیارتکاکہ انامدر .
شیخ فرید الدین شکر کنج جملہ تلامذہ سندن ایدی .
مرتب دیوانی واردر .

قطب الدین خوارزمشاہ } (محمد بن
(نوشکین)
خوارزمشاہان سلالہ سنک برنجیسی و بودولنک مؤسس

سمعی شیرازی ایله معاصر بولنش؛ و ۷۱۰
تاریخنده تبریزده وفات ایتشد. «تحفه شاهی»
عنوانیله براری و «کلیات قانون» ایله «مفتاح-
العلوم» شرحلری وارد.

قطب‌الدین قسطلانی { (بحرین احمد) مصر مشاهیر

علاسنندن و شعرادن اولوب، قاهرده حدیث
تدریسیله مشغول بولنش؛ ۶۸۶ تاریخنده وفات
ایتشد. شوقطه جمله اشعارنددر:

اذا كان انسى في التزاي لخالوتي
وقلي عن كل البرية خالي
فما خرنى من كان لي الدهر قاليا
وما سرنى من كان في موالى

قطب‌الدین محمد { خوارزمشاهان سلاله‌سه منسوب

ایکی حکمدارک اسمی اولوب، برنجیسی «قطب‌الدین»
خوارزمشاه، ماده‌سند زکراولیتشد. ایکنجیسی
ملوک مذکورک آننجیسی اولوب، سلطان تکشک
اوغلیدر. ۵۹۶ تاریخنده، پدریک وفاق‌اوزرینه،
تخت موروثنه جلوسله. خراسان، زابلستان،
ماوراءالنهر، عراق وفارس جهتلرنی تمامیله تحت
اطاعتنه آلهرق، خوارزمشاهیان دولتی چوق
توسیع وقوتی تربید ایتمش ایسه‌ده، ۲۱ سنه
حکومت سوردکدن صکره، چنکیزخان خروج
ایدوب، صاحب ترجمه مقول عسکرینه قارشی
طوره‌ماغلله، فرار ایدهرک، بحر خزرده آبسکون
آله‌سنه چکمش، واوراده وفات ایتشد. اوج
اوغلی دخی بر مدت حکومت سورهرک، ملک
موروئلرنی مقللارک الندن قورتارمغه چالیشلر.
سه‌ده، مقتدر اولهمدقلرندن، بونکله خوارزمشا-
هان دولته ختام بولش نظریله باقیله بیلیر.

قطب‌الدین محمد { (بن حمید تابنکو) کرمانده مقللارک

تحت اطاعتنده اولهرق حکومت سورن قره‌ختانیان
سلاله‌سنک اوچنجی حکمداری اولوب، هم‌زاده‌سی
رکن‌الدین مبارکدن صکره ۶۵۰ تاریخنده
منکوقاآن فرمانیله موقع اقتداره کلش؛ واجرای
عدل وحقانیتله بر جوق اینیه‌خبریه تأسیس ایدهرک،
۵ سنه حکومت سوردکدن صکره ۶۵۵ ده وفات
ایتشد.

اولوب، پدری ملکشاه سلجوق کوله‌لرندن ایکن،
خوارزم والیکنه نصب اولنش، و ۴۹۱ تاریخنده
اونک وفاق‌اوزرینه، صاحب ترجمه اونک یرینه
سلطان سنجرک منشوریه والی خوارزم اولمش
ایدی. کندیسى حسن اخلاق ایله متصف اولمغه،
نعمته قارشی شکر کذارلقد مبالغه ایدوب،
دولت سلجوقیه‌نک اطاعتدن ذره‌جه آبرلمیدندن،
سلطان سنجر مشار ایله طرفندن کندیسنه (خوار-
زمشاه) عنوانی و (قطب‌الدین) لقبی ویرلشیدی.
اوتوزسنه حکومت سوردکدن صکره، ینه سلطان
سنجر زماننده ۵۲۱ تاریخنده وفات ایتشد.
تورونی خوارزمشاه ایل آرسلان بسبتون استقلال
قرائتشد. [خوارزمشاهیان] ماده‌سنه مراجعت
بیوریه.]

قطب‌الدین شاری { (عمر بن عوض بن قلیله) شعرا-

دن اولوب، ۷۰۰ تاریخندن صکره‌جه وفات
ایتشد. شوقطه اشعارنددر:

ایا سائراً فی قفر عمر یقاسی السری حزناوسهلا
بلغت نقالمشیب وجزت عنه وما بعد النقا الا المصلی

قطب‌الدین شاهجهان { کرمانده حکومت سورن قره

ختانیان سلاله‌سنک سکزنجی و صوک حکمداری
اولوب، سلطان جلال‌الدین سیورغمشک اوغلیدر.
۷۰۳ تاریخنده هم‌زاده‌سی مظفرالدین محمد شاهه
خلف اولوب، الجایتوخان فرمانیله ایکی سنه
حکومت سوردکدن صکره، عزل و اخراج
اولهرق، کرمان طوغریدن طوغرییه مقللارک
تحت اداره‌سنه آنمشدی. کندیسى اموال کثیره
صاحب اولمغه، شیرازه چکیلوب، اوراده خیلی
وقت ده‌یا شامش؛ وقیزینی امیر مبارزالدینه تزویج
ایتمکله، شاه شجاع و شاه محمود و سلطان احمد
بوندن متولد اولمشلردر.

قطب‌الدین عبدالکریم { (بن عبد النور)

بخاری شریف شارحلرندن اولوب، خطه
مصریه‌نک دخی تاریخی یازمش؛ و ۷۳۳ تاریخنده
وفات ایتشد.

قطب‌الدین علامه { مشاهیر علمادن اولوب، شیخ

وکنیش لیمانلری اولامغله، بوا اسکله لرك همان
جمله سی صنعی لیمانلره محتاجدر .
ولایتك تقسیمات ملكیه سی ونواحینك حاوی
اولدقلری قرانك مقداری بروجه آتیدر :

مقدار قرا	ناحیه	قضا	سنجاق
۴۴	دورکانی	قسطمونی	
۵۹	کول		
۶۱	قوزیغه		
۷۳	آق قیا		
۴۳	اینه بولی	اینه بولی	
۱۴۱	کورده		
۸۴	ابانه		
۱۰۶	زغفرانبولی	زغفرانبولی	
۳۵	آققاش		
۳۵	افلانی		
۶۷	اولوس		
۱۳۰	طاشکوپری	طاشکوپری	
۳۳	کوکجه آغاج		
۷۲	طاطای	طاطای	
۷۵	ازطوای		
۷۵	جیده	جیده	
۸۸	خوش آلائی		
۳۹		طوسییه	
۷۲	آراج	آراج	
۴۵	مراکوزه		
۵۳	اکدیر		
۱۹۰		بولی	
۱۴۸		ارکلی	
۱۳۲	بارطین	بارطین	
۹۲	آماصری		
۸۷	کرده	کرده	
۸۶	چفامکن		
۷۸		کروینک	
۱۳۵	دوزجه	دوزجه	
۳۲	آقچه شهر		
۶۵	حمیدیه	حمیدیه	
۱۰۸	چهارشنبه		
۱۴۲		مدرنی	

قضاسنده بر بیوک محله اولوب، خیلی مقدار
طوز چقار . مراعلاری چوق وکوزل وصولری
بول ایسه ده، حیوانات اهلیه سی کوچك جثلی
وآز سوتلی اولوب، جنسلی اصلاحه محتاجدر.
اکزایده بولنانلریقون، کچی، تفتیک کچیسی، صیغیر،
آت، استر و مرکبدر. قیون وکچیلرینك سودی پك
آز وهمان یاورولرینه کفایت ایدمك مقدارده
اولوب، یالکزی پیاغی وقلندن واینك ومانده لرك
سوت ویاغ وپنیرندن استفاده اولنور . ولایتك
اکثر طرفلرنده پاموق وکتندن بز، دوشمه لك،
یلکن بزی، آلاجه، مانوسه، اورغان وسائره نسج
اولنهرق، اهالی محلیه طرفلرندن استعمال، وبرآز
مقداری ده اخراج اولنور . زراعت، معادن،
اورمان وحیوانات شعبه لرینجه قسطمونینك استعداد
طبیعیسی فوق العاده اولدینی حالده، اشبو ارکان
اربعة ثروتك هیچ برندن بحق استفاده اولنمیبوب،
بونلردن استفاده نك تأمین ایچون یوللر ولیمانلر
انشاسیله زراعت مکتبلرینك تأسیس وتکشیری
واهایلنك شرکتلر تشکیلنه تشویق وترغیبی اقتضا
ایدر . مملکتده آقچه دخولنی جالب اولان اخراجا-
تنك باشلیجه قسمی : کراسته، اورغان، تفتیک،
پیاغی، منسوجات مختلفه، ذخایر، قوری وتازه
میوه لرك انواعی وسائرهدن عبارتدر . ولایتك
واردات سنویه سی ۴۰۰ .۰۰۰ عثمانلی لیراسی
راده لرنده اولوب، مصارف محلیه بونك بربرهنه
بالغ اوله ماز .

قسطمونی ولایتی : قسطمونی، بولی، کنفری
وسینوب اسملریله ۴ سنجاغه منقسم اولوب،
آشاغیده کی جدولده کوسترلدیکی وجهله، ۲۱ قضا
و۲۷ ناحیه ایله ۳۷۰۴ قریه یی حاویدر . ولایت
داخلنده ۳۰۵۹ جامع ومسجد، ۱۶۸ تنکبه
وزاویه، ۳۸ کلیساومناستر، ۱۳۷ مدرسه وکتبخانه،
۳۰۷۰ مکتب، ۷ عمارت، ۹ خسته خانه، ۱۳۵۸۱
دکان ومفازه وقهوه، ۴۶۷ خان، ۱۰۲ حمام،
۴۸۲۹ خزارودکرمن، ۱۳۶ فابریقه، ۲۰۵۴۶
باغ، ۴۵۰۳۰ باغچه، ۲۴۵۴۰ اورمان، ۲۸۳۶
صرعی، ۴۸۰۳ چایر موجوددر .
باشلیجه اسکله لری : سینوب، کرزه، اینه بولی،
قره آغاج، آماصره، بارطین، فیلیاس، زونفولداق،
ارکلی، وآقچه حصار اولوب، آنجیق صاغلام

تاریخنده دارد اینک (نایه) شهرنده یعنی الیوم
 صریه ده بولان نیش بلده سنده دنیا به ککش ؛
 و دیو قلیان ایلده عسکرک محبتی قزانوب ، ۳۰۶
 تاریخنده ، پدرینک وفاتی اوزرینه ، بیوک برتانیه
 اردوسی طرفدن کندینه (آوغستوس) عنوانی
 ویرلش ایدی . غالباً یعنی فرانسه جهنده اعاده
 اسایشه موفق اولدقدن صکره ، کندینه قتل
 ایتدیرمک ایستمش اولان قاین پدرینی تلف
 ایتدیرمش ؛ و بده ایتالیا و آفریقایی ظلم ایلله
 از مکنده اولان ماقسیمیان اوغلی (قانسس)
 قارشی عسکر سوق ایدهدرک ، کویا هواده نوردن
 بر جلیا رسمی و اطرافنده آتشین خط ایلله « بو
 علامتله غالب کله جکسک » عباره سنی کورمکله ،
 بیراخنه حاج رسمی ترسیم ایدهدرک ، مرقومه غالب
 ککش ؛ و ظالم موی ایلله ۳۱۲ تاریخنده (تیر)
 هرنده مفروقاً وفات ایتمش ایدی . بو وجهه ایتالیا
 و آفریقاییه مالک اولدقدن صکره ، اعاده اسایش
 و اجرای عدالته حصر همت ایدوب ، خرسیتانلره
 قارشی اولان تعقیباته ختام ویرمش ؛ و ۳۱۳ ده
 کندینی خرسیتان اولفله برابر ، بودینی دولته
 رسماً قبول ایتمش ؛ و ۳۱۵ ده شرق ایمپراطوری
 (لیمپینوس) « اعلان حرب ایدوب ، پانونیا
 و تراکیه ده ایکی غالبته نائل اولفله ، پانونیا ،
 داجیا ، ایلیریا و یونان جهتلرینی ضبط ایتشدی .
 ۳۲۳ ده بورقینه قارشی ادرنه و اسکدار غالبیتلرینه
 دخی نائل اولوب ، قالان ممالکنی ده آلمش ؛
 و بو وجهه بتون ووما دولته مالک اولنجه ، بعض
 قوانین و نظامات وضعنه باشلامش ؛ و خرسیتانلنی
 توحید ایمون ، ۳۲۵ ده ازینقده بر بیوک مجلس
 روحانی عقد ایلله ، خرسیتانلقده بر مذهب مخصوص
 صاحبی اولان (آریوس) ی کلیسادن طرد
 و تلغین ایتدیرمش ، و تابعلرینی نفی ایتمش ایدی .
 بعده زوجیه سی (فاؤسته) نك افتراسیله اوغلی
 (قریسپوس) ی بغیرحق اعدام ایتمش ؛ و زوجیه
 سنک افتراسنی آکلانجه ، اونی دخی قتل ایتدیرمش
 ایدی . ۳۳۰ تاریخنده (ییزانس) قصبه سنی
 پایتخت اتخا ایدهدرک ، بو قصبه یی توسیع و تزین ،
 و کندی اسمنه اصافله قونستانینو پولیس یعنی

قضا	ناحیه	مقدار قرا
کنفری	کنفری	۷۷
	قوجحصار	۵۰
	شعبان اوزی	۴۶
چرکش	توخت	۳۵
	چرکش	۳۶
	قره جه ویران	۵۶
سینوب	اووه جق	۶۹
	بایندر	۴۷
	سینوب	۷۲
بوی آباد	کرزه	۷۲
	بوی آباد	۱۷۲
	طوراغان	۹۳
عیانجق	عیانجق	۸۶
	چاکلی مع آق قیا	۴۵

[ولایتک احوال تاریخیه سیچون اسم قدیمی
 اولان « پافلاغونیا » ماده سنه مراجعت بیوریلله .]
قسطنطونی { سنخانی . همنای اولان آنف
 سنخانی اولوب ، ولایت مذکورده یی ترکیب ایدن
 درت سنجاغاک اک بیوکدر . وسطده اولوب ،
 شرقاً سینوب ، جنوباً کنفری ، غرباً بولی سنجا .
 قریله ، شمالاً دخی قره دکیزله محاطدر . یوقاریکی
 جدولدن آکلاشلدینی اوزره ، ۷ قضا و ۲۰
 ناحیه یه منقسم اولوب ، ۱۴۱۰ قریه یی حاویدر .
 اراضیی ۸۰۹ ۲۱۶ ۴ دونمدن عبارت اولوب ،
 ۶۹۷ ۳۶۳ اهاالیسی واردر . واردات سنویه سی
 ۱۴۰۰۰۰ و مصارف محلیه ۴۰۰۰۰ لیرا راده .
 لنده در . طبیعت اراضی و محصولات و تقسیمات
 ملکیه سی حقنده ماده آنفده کی تفصیلاته علاوه
 اوله جق برشی یوقدر .

قسطنطین (Constantin) قسطنطنیه ده
 ایمبراطورلردن یعنی یزانتیون ملوکندن بروجیه
 آنی ۱۲ کشینک اسمیدر :

برنجیسی « بیوک » عنوانیه معنون (فلاویوس
 والریوس آوریوس فلاودیوس) در که قونستانس
 قور ایلله هلته نك اوغلی اولوب ، میلادک ۲۷۴

اون آلنجی قرن میلادی اوخونده ایمپراطورک
برامر رسمیسله مسلمانلر شهرک ایچندن اخراج ،
وجامعلری احراق اولنهرق، شمديکی حالده اهالی
شهرک برغنی راده لرنده اولان مسلمانلر (قبان)
کولنک شمال غربی جهتنده آریجه برمحله تشکیل
ایتمشلدرد . شهرک قسم اعظمی اخشاب خانلی
وصیقندیل اولوب، یالکز کبار واغنیاه مخصوص
اولان یوقاری قسمده کارکیر خانلر وکنیش
وقالدرملی سواقلر بولنیور .

— قزان ایالتی شمالاً ویاقعه، شرقاً اوفه،
جنوباً ساماره وسیمیرسک، غرباً دخی نیزنی
نووو غورود ایالتلریله محدود اولدینی حالده،
مساحتی سطحیه سی ۶۳۷۱۶ مربع کیلومتره
واهاالیسی ۳۳۹ ۱۶۲ ۲ کشیدرد. اراضیسی غرب
وشمال جهتلرنده آزراراضهلی وجنوب شرقی
طرفلرنده وانهارک بحراری قربنده دوزوآلچقدرد.
(وولغا) ایرماغی ایالتیه غربدن کبروب،
اورتهسندده بولنان قزان شهرینه قدر شرقه
طوغری آقدقدن صکره، جنوبه طوغری
دونوب، بوایکنجی استقامتنک وسطلرنده شرقه
کلن (قامه) نهرینی آلبر . حدود غربیهسندده
(سوره) نهری جنوبه و (وتلوغه) شمالدن
کلهرک، وولغایه دوکیلورلر . بو وجهله ایالتک
بتون میاه جاریهسی وولغا ایرماغنه وراضیسی بحر
خزر مائلهسنه تابعدر . کوللری چوق اولوب،
۴۰۰ عددینه قریب ایسهده، جملهسی کوچکدر .
اراضیسنک نصفندن زیادهسی اورمانلرله مستور
اولوب، سفائن اعمالنه یارارکراسته قطع اولنور.
اراضیسنک یوزده قرق ضرورع اولوب، برنجی
درجهده آریه وچاودار وایکنجی درجهده بغدادی،
داری، مصر، کتن، کنسور، خشکاش، سبزه
وساژه حاصل اولور . جایرلری یوزده یدی
نسبتنده ایسهده، حیوانات اهلیهسی چوق اولوب،
بر ملیوندن زیاده قویون، ۳۶۰۰۰۰ صیغیر،
۴۲۷۰۰۰ خرکله، ۱۹۲۰۰۰ طوموز و
۴۶۰۰۰ کچی بولنیور . طیوری و آریلری ده
چوقدر . هواسی پک سرت اولوب، قیشلری
اوزون وقار و بوزلری چوقدر . صنایع و تجارتی

جلدی حاوی کتبخانهسی، رصدخانهسی، تشریح
وکیما علمخانهلری، تاریخ طبیعی نمونهخانهسی،
ایکی ذکور وبرانات مکتب اعدادیسیله اناثه
مخصوص بر مکتب طالبیسی، متعدد مدوسه لریله
مکاتب ابتدائیه اسلامییهسی، ۴۶ کلیسای، ۱۲
جامع شرینی، کتب ترکیه طبعنه مخصوص حروف
عربییه حاوی بر مطبعهسی، شهرک مسلمانلری
عسندنده معزز بر اسکی قلمهسی، بر چوق
دباغخانهلری، بویاخانهلری، ایچ یاغی وبال موی
واسیارماچت تصفیه خانهلری، صابون، بیره
وسمکرات فابریقهلری، بعضی منسوجات دستکاهلری
واسطه فابریقهلری، دمیر ویاغیر دوکخانهلری وپک
ایشلک تجارتی واردرد . بیوک فابریقهلری ۱۰۰
عددنده اولوب، ایچلرنده ۳۷۰۰ عمله چالیشیر،
وسنوی ۵۳ ملیون فرانقلق مهمولات چیقار. تجارت
وصنایعندن قزانده سنوی ۲۳۲ ملیون فرانقل
استفاده اولنور . یازین نهرلرک صوبی آزالغله،
تجارت سکتهدار اولورسهده، ایلک بهارده،
هواسی پک لطیف اولغله برابر، نهرلر دخی
طاشوب، کیمار فابریقهلرک و دکانلرک اوکندهدمیر
آندقلردن، اوموسمده پک چوق آلیش ویریش
اولور .

قزان شهری اون دردنجی قرن میلادیده
بایدوخان ویا اخلافتدن بری طرفندن شمديکی
موقعنک ۱۴ و برظنه کوره ۲۸ کیلومتره شمال
شرقیسنده بنا اولنوب، قرن مذکور اوخونده
روسیه بیوک دوقهسی واسیل دیمتریویچ طرفندن
تخریب اولنش؛ و قرق سنه صکره دشت قیچاق
خانی طرفندن وولغا بحرایی قربنده یعنی شمديکی
موقعنده تأسیس اولنوب، آوروپا ایله آسیا
آرهسندده بیوک بر تجارت مرکزی اولمش ایدی .
دشت قیچاق دولتک انقسامنده قزان بویوک
دولتک انقاصندن تشکیل ایدن بش خانیلقدن برینک
مرکزی اولمش؛ وقزان تاتارلری برچوق وقت
روسلرله اوغراشدقدن صکره، نهایت ۱۵۵۲
تاریخ میلاد یسنده قزان شهری و خانلنی روسلرک
ید ضبطنه کچمشدر . شهر بر چوق وقت ده
سرف تاتار واسلام شهری حالده قالب، نهایت

قز نوویچ { (Czernoviez) آوستریا
و مجارستان دولتمند
(بوکووینه) خطه سنک مرکزی بر شهر اولوب،
بروت نهرینک ساحل ییئنده واقع و ۳۴۰۰۰
اهالی بی جامعدر. آوستریاده اورتودوکس
خرستیانلرینک بطریقخانه سی بوشهرده اولوب،
برمکتب عالیسی و قیوچیلقی و جواهر جیلغه متعلق
ممولاتی واردر .

قزنی جورج { « قره یورکی » ماده
سنه مراجعت بیوریه .]

قزین { ایراتک عراق عجمی ایالتنده
و طهراتک ۱۵۰ کیلومتره غرب
شمالیسنده (البرز) سلسله جبال اتکنده و اهر
روده دوکیان برچایک منبعنده و طهراندن تبریزه
کیدن طریقک اوزرنده ۳۶°۱۵'۲۰" عرض
شمالی ایله ۷۰°۴۲'۱۸" طول شرقیده بر شهر
اولوب، ۴۵۰۰۰ اهالیسی، هارون الرشیدک
بنا کرده سی اولان مصنع برجامع شریفله، خارجاً
غایت کوزل چینیلرله قاپلامش مکب الشکل
برجامع شریفی و سائر جوامع و مساجدی، خرابه
یوز طومش اسکی بر سرائی و اوکنده اشجارله
مظلل بر میدانی، پک ایشاکک تجارتی و بیوک بازار
و چارشیلری، اطرافنده شهرک و قتیله چوق دها
بیوک بولمیش اولدیفنه دلالت ایدر و اسع مزار-
ستانلری و ایچلرنده بعض مشاهیر مراقدی، پک
لذیذ اوزوم و یرر باغریله فسق، قاربوز و سائر
کوزل میوه لری واردر . بر طرفدن آذربایجان
و شروان و ممالک عثمانیه، بر طرفدن بحر خزر
اسکله لری و بر طرفدن دخی فارس و هندستان
و سائر جهاتدن کلن کروان طریقلرینک جمعی
بر نقطه ده واقع اولغله، اهمیت تجاریه سی اولوب،
اهالیسی عمومیت اوزره زنکیکن و جسور آدملردر.
آنجق موقعنک ارتفاعی حسیله هواسی سرت
و سریع التحول اولوب، صودیده پک قیت اولغله،
اکثریا صهرنج صوی استعمال ایدرلر؛ و بناءً علیه
(انبارآب) تعبیر ایتدکلری پک کنیش صهرنجلری
واردر . ایرانیلر شاپور ذو الاکنافک و یا بهرا-
ملردن برینک بنا کرده سی اولدیفنه ذاهب

ایلری اولوب، آغاجدن مواد مختلفه بایدقلمی
کی، قادیسلری کتن و یوکدن انواع منسوجات
اعمال ایدرلر . دباغخانه لری، صابون، یاغ،
اسپرتو و سائر فابریقه لری ده چوقدر . اهالیسنک
هان نصی روس و نصف دیکری تاتار و چوواش،
چرمیس، دودیاقی و سائر اقوام تورانیه دن
اولوب، بونلردن یاریم ملیونی متجاوز اولان
تاتارلر مسلم و سنی، و سائرلری اساساً بتپرست
ایسه ده، بونلر میاننده روسلر خرستیانلی دخی
ادخال و نشر ایتشلردر . ایالت ۱۲ قضایه منقسم
اولوب، ۱۳ شهر و قصبه سی، ۱۷ بیوک قریه سی،
۳۳۱ کلیسای کوبی و ۳۳۵۲ کوچک کوی
و چغلکی حاویدر .

قزان { یاخود قزغان و بلغارجه قوتل
(Kotel) شرقی روم ایلیک اسلمیه
سجاغنده و اسلمیه نک ۲۵ کیلومتره شمال
شرقیسنده و دلی قاجیغک منابی قربنده اوله رق
کوچک بالقان اتکنده ناحیه مرکزی بر قصبه
اولوب، ۵۰۰۰ اهالیسی و بعض منسوجاتی
واردر .

قزاقلق { شرقی روم ایلیک اسکی زاغره
سجاغنده و اسکی زاغره نک
۲۸ کیلومتره شمال غربیسنده و طونجه نک
ساحل شمالیسی قربنده اوله رق شبقه بوغازینه
قرب غایتله کوزل بر وادیده واقع قضا مرکزی
بر قصبه اولوب، ۲۰۰۰۰ قدر اهالیسی،
۱۶ جامی، ۴ کلیسای، بلغارلرک ذکور و اناثه
مخصوص آیری آیری مکتبلری، بر قیز مناستری
و قصبه نک قارشیسند قصبه طباغک اتکلرنده
پک واسع کل باغچه لریله سنوی تقریباً ۱۰۰۰ قیه
کل یاغی اخراجاتی واردر . بو حال و قوعات اخیره-
دن اول اولوب، بلغار عصیان و روسیه محاربه سی
انسانده قزاقلق چوق خساره اوغرامش، و نفوس
عمومیه سنک نصفندن زیاده سی تشکیل ایدن اهالی
اسلامیه سنک چوغی هجرت ایتشدر .

قزدار { (یاخود قصدار) سحستان ایله
سند و مکران آره سنده یعنی
بلوچستان جهتنده بر قصبه اولدیفنی جغرافیون
عرب آثارنده مسطوردر .

ایسه لرده، بطلیوسک کتابنده (قساینه) اسمیله مذکور اولدیفنه باقیلیرسه، چوق دها اسکی اولوب، اسکندردن اول موجود بولمیش اولدینی آکلاشیلیر . اصل اسم فارسیسی (کزاین) اولوب، قزوین بونک معریسدر . قزوینده اییک منسوجات ، خالی و پاموقدن بز نسج و اعمال اولتور .

قزونی { (زکریا بن محمد بن محمود) مشاهیر علمدان اولوب، جغرافیا و هیئت

و تاریخ طبیعی به متعلق غرائب احوالی حاوی « عجائب المخلوقات » عنوانیله عربی المباره مشهور برتالینی واردر، که آلمانیده طبع و نشر، و اکثر آوروپا السنه سنه ترجمه اولمیشدر . قزوینده دنیا به کلوب، کتاب مذکوری ۷۶۴ ده اکمال ایتمشدر .

قزونی { (حکیم شاه محمد) مشاهیر علما و اطباء دن اولوب، وطن اصلیمی

اولان قزوین علماسندن و بعدده ملا جلال الدین دوانیدن تحصیل علوم عقلیه و نقلیه ایتدکدن صکره، مکه مکرمه به عزیمتله، مجاورت ایتدکده ایکن، سلطان بایزید خان ثانی حضرتلری جانبندن درس عادتده جلب بیوریلدرق، وظیفه تعیین اولمیش؛ و سلطان سلیم خاتک جلوسلرنده دها زیاده تقرب و التفات بولوب، معتبرلنده سفر امتش؛ و سلطان سلیمان خان زماننده وفات ایتمشدر . سوره نخلدن آخر قرآنهدک برتفسیر شریفیله « کتاب ربط السور والایات » عنوانیله برکتانی، خواجه زاده نیک « تهافت » نه حاشیه لری، دوانینک « شرح عقاید » نه حواشیسی، ایساغوجی به، کافیه به، طبعده موجه شرحلری واردر . دمیرینک « حیاة الحیوان » نی دخی فارسی به ترجمه ایتمشدر .

قزیل { چینه تابع ترکستان شرقیده یکی حصار قضا سنده و یکی حصارک ۴۵

کیلومتره شرق جنوبی سنده، اوله رقی، کاشفردن یارقنده کیدن طریق اوزرنده برقصه اولوب، ۴۰۰۰ اهالیسی ویریلر طرفندن چیقاریلان دمیر معدنی واردر . طوبراغنک رنکندن طولایی بویه تسمیه اولنمشدر .

قزیل آرت { (یاخود قزیل یارت) آسیای وسطیده پامیر خطه سنک

قزیل آرسلان { آذربایجانده امارت

اتابکانک اوچخیمی اولوب، سلاله مذکورهدک بانیسی اولان شمس الدین اتابک ایلدکک ایکنجی اوغلیدر . ۸۵۱ تاریخنده، بیوک برادری جهان پهلوان اتابک محمدک وفاتی اوزرنه، مسند امارته یکوب، سفلری رتی و فتی اموری بسبتونالرنه آتش و سلجوقیلرک النده برحکم برقامش اولدقلری حالده، بونک زماننده سلطان طغرل سلجوقی امور حکومتی کندی ایته آلفه قالدیشوب، صاحب ترجمه بی موقع اقتداردن دوشورمهک چالیشمله، پینلرنده محاربه ظهور ایدوب، ابتدا سلطان طغرل غالب کلش ایسه ده، بعدده مغلوب اولفله، قزیل آرسلان کنیدیسی (کرم) قلعه سنه حبس ایدوب، یرنه تحت سلطنته جلوس ایتش؛ ۶۰ سنه حکومت سوردکدن صکره، ۵۸۷ ده یتاغنده مقتول بولنمشدر .

قزیل آطه لر { استانبول جوارنده و صرصره دیکیزنده کی آطه لر و قتیله

ویریلن اسمدر . [« آطه لر » ماده سنه مراجعت بیوریله .]

قزیل آغاج { بحر خزرک ساحل غریب سنده، روسیه نیک باکو ایالتده

هنای اولان قویک مدخلنده برکوچک قصه واسکه اولوب، صید ماهیسنک کثرتیله مشهوردر .

قزیل اوزن { (ونام دیکرله سفید رود) ایرانک غرب شمالی جهته

برایر ماقدر، که آردلان خطه سنده نبعانله، ابتدا شماله طوغری آقارق عراق عجمینک ایچندن مرورله، آذربایجانه دخول و صاغدن سنجان رود وصولدن قره کول چایلرینی اخذ ایتدکدن صکره، بردن بره جنوب شرقی به طوغری دونه رک، به عراق عجمی داخلنده البرز سلسله جبالنک جنوبی

زنجانك اوسنده كي طاغلر آره سنده واديشك ايچنده آقار؛ وبعده شرقدن كلن هامرودي اخذ ايله، بردن بره شمال شرقي به طوغري دونوب، طاغلر آره سنده طار بر بوغازدن وضميل ايله رودبار آره سنده واقع كار كير بر كوپر. ينك آلتندن مرورله، كيلان خطه سته كير؛ ورتشك شرق طرفنده كندى دو كديكي قوملردن دكيزك ايچنه ۲۵ كيلومتره اوزاعش بر بوروندن بحر خزره منصب اولور. صوبى زياده ايسه ده، وديشكي آز اولديضندن، سير سفاشته صالح اوله جق حاله قونسيهون شمدى به قدر اولان تشبئل مثر اوله مامشدر .

قزىل ايرماق } آناطوليناك اك بيوك
} ايرماغي اولوب، فيضاني
نمانده سوروكلكديكي چامورلردن آلديني قيرمزى به مائل ساريمتراق رنگندن طولايي بو اسمله تسميه اولمشدر . اسم قديمى (هاليس) در . سيواس ولايتك حدود شرقيسى قيرنده قره بل ايله كوسه طاغ انكركنده نيمائله ، غرب جنوبي به طوغرى قس سيواس سنجاغك وسطندن جريان ايدر؛ وسيواس شهرى او كندن مرور ايده رك ، صاغ و سولدن برجوق چايلر آلدقندى سكركه ، آققره ولايتك قيصر به سنجاغنه داخل اولور؛ واوراده دنى سولدن قره صوبى اخذ ايله ، قونيه ولايتى حدوديه واصل اولنجه، تبديل استقامت ايده رك، ولايت مذكوره ايله آققره ولايتك قير شهرى سنجاغى آره سنده غرب شمالي به طوغرى آقار ؛ وبقسمنده دنى جهتيندن برقچ چاي بعدالاحذ، قونيه ولايتى حدوديني تركه ، آققره ولايتى داخلنده ونفس آققره ايله قير شهرى سنجاغلى آره سنده جنوبدن شماله طوغرى آققره ، قسطموني ولايتى حدوديه واصل اولور؛ واورادن شرق شمالي به طوغرى دونوب ، ولايت مذكوره ايله آققره ولايتك قير شهرى وبعده چوروم سنجاغلى آره سنده آققره ، ينه جهتيندن بر بون چاي وعلى الخصوص صاغدن تابيلرينك اك بيوك اولان دليجه ايرماغي اخذ ايدر . نهايت بكين سيواس ولايته دونوب ، آماسيه سنجاغنه دخول ايله ، شماله وبعده شمال غربى به طوغرى

دونه رك ، بو سنجاق داخلنده بر قوس ياپدقن سكركه، بتكرار قسطموني ولايتى حدوديه واصل اولوب ، بو ولايته سيواس وبعده سيواس ايله طر بزون ولايتلى آره سنده شرق شمالي به طوغرى آقار ؛ و نهايت طر بزون ولايتك جانيك سنجاغى ايچنه دخول ايله شماله طوغرى دونه رك ، دكيزك ايچنه طوغرى اوزاتمش اولدينى بر داليه ايچندن قره دكيزه منصب اولور . بو وجهله آناطوليناك شرق شمالي قسمنده بيوك بر قوس تشكيل ايدوب، منبعيله منصبي آره سنده وترفوس ۲۵۰ كيلومتره قدر اولدينى حالده ، ايرماغك مجراسى ، كوچك كيرنتى وچيقتيلرى محسوب اولمدينى حالده ، ۸۰۰ كيلومتره طولنده در . كچديكي يرلر اراضى صرفعه دن عبارت اولغله، طر بزون ولايتى حدوديه واصل اولنجه، يك سرعتلى اينيشلردن اينديكندن، سير سفاشته استفاده اولنه ميور .

قزىل باش } بواسم عن اصل ايرانده دولت
} صفويه تك تاسسنه خدمت
ايدن بر صنف عسكره و بو عسكرى تشكيل ايدن ترك و تركان قيله لرينه ويرلشيدى . بواسم دنى عساكر مذكوره تك باشلرينه قيرمزى صاريق كيملرندن ايلرى كلوب، بورنك ده صفين محاربه . سنده معيت جناب مرتضويه كى عسكره تقليداً انتخاب اولمشدى . شمدىكي ايران خاندان حكمران . نيسنك منسوب اولدينى قاچار قيله سى دنى قزىل باش عدادينه داخل ايدى . چالديران محاربه سنده واونى متعاقب ملوك صفويه ايله دولت عثمانيه آره سنده وقوع بولان محاربات ائناسنده قزىل باش اسمى شيمى معناسيله استعمال اولنه رق ، آناطوليناك شرق شمالي جهتنده وعلى الخصوص ارضروم ، سيواس ، معموره العزيز ولايتلرنده بولنان شيمى المذهب اهالي به دنى ويرلشدر . بونله اشتراك ازواج كى زنداقه به مخصوص بعض اعتقاد و آينلر دنى اسناد اولنيورسه ده، صحتى شبه ليدير . بونلرك عددى ۲۵۰۰۰۰ ايله ۵۰۰۰۰۰ آره لرنده تخمين اولنيور . افغانستانده دنى قزىل باش اسميله بر صنف اهالى بولنوب ، بونلر دنى شيمى المذهبدر ؛ وعن اصل ترك و تركن اولوب ، نادر شاه طرفندن اورالره

نباتاتی یوغیسه ده ، اکثر یرلرنده ایکی اوج متره قازیلجه ایچیله بیلیر صو چیقار .

قسطنطنین لوقا { خلفاء عباسیه زماننده یتیشن مشاهیر اطا بادر

اولوب ، بعلبکی ورومی الاصل ایدی . لسان یونا فی فی ابی بیلدیکی کچی ، سریانی و عربی لسانلرینی دخ فصیح صورتده یازمخه ، برچوق کتب طلیه و سائرده یونانیدن و سریانیدن ترجمه ، و بشقه لرینک ترجمه لرینی دخی تصحیح ایتمش ؛ و کندیلکندن دخی برچوق کتابلر تالیف ایشلدر . طبدن بشقه هندسه ده و سائر علوم ریاضیه ده و فلسفه و هیئنده دخی ید طولی صاحبی ایدی . مقتدر باللهک زماننده بفسداد ، بولنوب ، بسده بعض رؤساء نصرانیه تک دعوت اوزرینه ، ارمینییه عزیزمتله ، اوراده وفات ایشلدر . باشلیجه تالیفات بروجه آتیدر : « کتاب فی اوجا : النقرس » ، « کتاب فی الروامح و عللها » ، باهک اسباب واحوالی حقتده ابو محمد حسن بن مخلد ، خطاباً سؤال جواب صورتده بر رساله ، « کتاب فی الاعداء » ، ابن مدبره خطاباً یازدینی « کتاب جامع فی الدخول الی علم الطب » ، « کتاب فی النبیا و شربه فی الولاثم » ، « کتاب فی الاسطفسات »

« کتاب فی السهر » ، « کتاب فی العطش » « کتاب فی القوة والضعف » ، « کتاب فی الاغذیه علی طریق القوانين الکلیه » ، « کتاب فی النضر و معرفه الحیات و ضروب البحرائات » ، « کتاب فی علل الموت فجأة » ، « کتاب فی معرفه الحذر و انواع و علله و اسبابه و علاجه » ، « کتاب فی ایام البحراز فی الامراض الحاده » ، « کتاب فی الاخلاط الاربعه و ماتشترک فیه » ، « کتاب فی الکبد و خلقها و یعرض فیها من الامراض » ، « رساله فی المروحه و اسباب الريح » ، « کتاب فی مراتب قراة الکتاب الطبیه » ، « کتاب فی تدبیر الابدان فی سفر الحج » ، « کتاب فی دفع ضرر السموم » ، « کتاب فی المدخل الی علم الهندسه » ، « کتاب آداب الفلاسفه » ، « کتاب فی الفرق بین الحیوان الناطق و غیر الناطق » ، « کتاب فی تولد الشجر » ، « کتاب فی الفرق بین النفس و الروح » ، « کتاب فی الحیوان الناطق » ، « کتاب فی الجزاء الذی لا یتجزأ » ، « کتاب فی حرکه الثریان » ، « کتاب فی النوم و الرؤیا » ، « کتاب

سوق و اسکان اولمشدر . افغانستانده کی قزیل باشلرک چوغی کابلده وهراتده اولوب ، جمله سی ۷۵۰۰۰ ی متجاوز دکلردر . اصل لسانلری ترکیه اولوب ، فارسی ، دخی قونیشورلر .

قزیلجه طوزله { آواجق قصبه سنک اسکی اسمیدر . [« آوا .

جق » ماده سنه مراجعت بیوریله .]

قزیل دلی چای { ادرنه و لایتنده بر نهر در ، که ردوب

شعباتندن قوجه یابله طاغندن نبعانله ، شمال شرقیه وبعده شرقه طوغری جریان ایدرک ، دیمتوقه تک آلت طرفنده صریح ایرماغنه دوکیلور .

قزیل صو { آسیای وسطیده (پامیر) مملکتکک اخیراً روسیه تک

ضبطنه کچن (ماوراء آلائی) خطه سنده (قزیل آرت) بوغازندن نبعان ایدر ایکی نهرک اسمیدر . بونلرک بری شرقه طوغری آقوب ، دها آشا غیده (کاشغردریا) اسنی آله رق ، (تاریم) ایرماغنه دوکیلور . دیکری غربه طوغری آقوب ، دها آشاغیده (سرخ آب) اسم فارسیسیله جیمونه منصب اولور .

قزیل طاغ { روسیه تک قارص ایالتنده و قارص تک ۴۰ کیلومتره

شمالنده آرپه چاییله کور ایرماغی منابعی آره سنده برکانی الاصل بر طاغ اولوب ، ۳۱۴۰ متره ارتقاعی واردر .

قزیل عورت { ماورای بحر خزرده و قره قوم چولی قربنده

اوله رق (آخال تکه) ترکمانلری مملکتنده بر قصبه اولوب ، ۳۵۰۰ اهالی اسلامی سی و ۳۰۰ روس محافظه عسکری واردر .

قزیل قوم { آسیای وسطیده روسیه یه تابع ترکستانده جیمون ایله

سیمون مجراری وقره طاغ انکاریله آزال کولی آره سنده ممتد بر چول اولوب ، شرقیدن غربه بوی تقریباً ۶۰۰ واکی ۳۵۰ کیلومتره در . وقتله دیکز دی بولنش اولدینی بولنان حیوانات بحریه مستحانه لردن آکلاشیلور . قیرمنی برقومله مستور اولوب ، پک سیرک بعض چالیلردن بشقه

«الضو الرئيس من البدن»، «كتاب في البلغم»،
«كتاب في الدم»، «كتاب في المرة الصفراء»،
«كتاب في المرة السوداء»، «كتاب في شكل الكرة
والاسطوانة»، «كتاب في الهيئة وتركيب
الانفك»، «كتاب في حساب التلاق على جهة الجبر
والفائلة»، «كتاب في ترجمة ديوفطس في الجبر
والفائلة»، «كتاب في العمل بالكرة الكبيرة
الكبومية»، «كتاب في عمل الآلة التي ترسم عليها
الجوامع وتعمل منها النتائج»، «كتاب في المنعة»،
«كتاب في المراتب المحركة»، «كتاب في الاوزان
والكاييل»، «كتاب السياسة»، «كتاب العلة
في اسوداد الحيش وتغيره من الرش»، «كتاب
الفرسطون»، «كتاب في الاستدلال بالنظر الى
اصناف البول»، «كتاب المدخل الى المنطق»،
«كتاب شرح مذهب اليونانيين»، «رسالة
في الخصاب»، «كتاب في شكوك كتاب افلاطون»،
«كتاب الفصد»، «كتاب المدخل الى علم النجوم»،
«كتاب الحمام»، «تدريج دائر» «كتاب الفردوس»،
«رسالة في استخراج مسائل عديديات من المقالة
الثالثة من افلاطون»، «تفسير ثلاث مقالات
وصف من كتاب ديوفطس في المسائل العددية»،
«كتاب في عبارة كتب المنطق»، «كتاب
في البحار»، «مسائل في الحدود على رأى
الفلسفة».

قسطره } اندلسه جيان اعمالندن بر
قصبه اولديني «معجم البلدان»
ده مسطوردر.

قسطلاني } (احمد بن علي) مصر مشاهير
علمائهم } علمائهم اولوب، سير نبوي
حقده «المواهب اللدنية» عنواني كتاب مشهور
باله «فتح الداني» عنواني اثره صاحبدر. ٩٢٣
تاريخنده وفات ايشدر.

قسطله } اندلسه برقصه اولوب، دراج
قسطلي وسائر مشاهيرك مسقط
رأس بولندشدر.

قسطلي } (ابو عمر احمد بن احمد) اندلس
مشاهير ادبا وشعرا سندن
اولوب، جد اغلاسه نسبته (ابن دراج) ديمكله
دخي معروفدر. آف البيان قسطله قصبه سنده

٣٤٧ تاريخنده دنياه كلش، و ٤٢١ ده وفات
ايشدر. شويت جله اشعارنددر:
ان كان واديك ممنوعا فمعدنا
وادي الكرى فلهلى فيه القاله

قسطموني } آناطوليئك شمال غربي
قسمنده، استانبولك ٤٠٠
كيلومتره شرقنده، قره دكيزده اسكلهسي اولان
اينه بولينك ٦٥ كيلومتره جنوبنده وقزير ايرماغه
تبع كوك ايرماغك ساحل يميني قرينده اوله رقي
بونهره دوكيلين برچايك اوزونده "١٠' ٢٣' ١٠
عمرش شمالي ايله "٢٢' ٢٤' ٣٢ طول شرقنده
و ٨٥٠ كيلو متره لك ارتفاعنده واقع همنامي
اولان ولايتك مركزي برشهر اولوب، ٥٩٤ ٢٥
اهاليهسي، ٦٣ جامع ومجدي، ٢ كليسيهسي،
١٧ مدرسهسي، ٤ كنيستانهسي، ١٢ تكيهسي،
متعدد تربه وزيارتكاهي، مكتب اعدادي، ملكيسي،
رشدية عسكريهسي، اناث رشديهسي، دارالمعلمين
صبيان، ذكور واناث ايجون يكي اصول اوزره
يدي مكتب ابتدائي ومتعدد مكاتب صبيان،
برمكتب صنايعي، رومله مخصوص ذكور واناث
ايجون برر وارمينلرك برمكتي، ايكي خسته خانهسي،
قشله ودوبيلري، خراب بر قلمهسي، ١٩١٩
دكان ومغازهسي، ٤٥ خاني، ١٥ حملي، ٢
عمارتي، بدستاني، ٢٨ فروني، ٣ صو دكرمني،
متعدد دباغخانهسي، ٤ كره ميدخانهسي، برسات
قلمهسي وسائر مؤسساتي واردر. شهره اوج طرفي
طاعغرله محاط اولوب، شمال جهتي اچيقدر.
خانهلرينك اكثرى طاع وتيلهرك ايتكارنده اولغله،
خارجا منظرهسي ضررسز ايسده، سوقاقلري
طار وطولاشيقلي واولري اخشاب اولغله، داخل
برحسني يوقدر. ايجندن كچن چايك بعض يرلنده
ريختملر يابلشدر، واورستندن ١٢ كوپري ايله
كچيلير. چايك صوبندن بشقه برقاق صولر ده اساله
ايديلارك، شادروانلر وچشمهلر يابلشدر. جوامع
شريفه سنك اك بيوك ومصلحلي: نصرت الله قاضي،
اتابك، طوپجي اوغلي، سنان بك، يعقوب اغا
(اسفنديار زاده لردن) اسماعيل بك جامعليردر.
شهر ٣٤ محليه منقسمدر. داخل وخارجنده بر
جوق باغچهلر بولنوب، مشهور اولان عرياني

قره چام، کورکن، کوکنار، قواق و سائر
افجاری حاویدر. محله استعمال اولوق اوزره.
کراسته و اودون کسیدیر. صهارلی چوق اولوب.
حیوانات اهلیه سی: قیون، کچی، قفتیک کچیسی.
صغیر، آت، استر، مرکب و سائر ه دن عبارت
اولوب، جله سنک جنسلی کوچکدر. قیوز
و کچیلرینک سودی پک آز اولدیفندن، یالکیز
پیای و قیللریچون بسلرل. شهردن بشقه قضانک
درت ناحیه. نده ۱۶۲ جامع و مسجد ۵۰۸۰ دکار
و مغازه، ۷ حمام، ۱ مدرسه، ۱ کتبخانه، ۱۹۴
صیانر مکتبی، ۲۸۷ سودکرمنی و ۲۸ گرمیدخانه
موجوددر.

قسطمونی { ولایتی . آناتولینک قره
دکیز ساحلنده کی ایک ولایتک
بری و غرب جهتده بولناتی اولوب، شمالاً بحر
مذکورله، شرقاً طر بزون و سیواس، جنوباً
آقره و آز محله خدانکار و لایترلیله، غرباً
دخی ازیمید مستقل متصرفلیله یعنی قوجه ایلی
ایله محاط و محدوددر. طر بزون ولایتی سواحلی
بر قوس مقعر تشکیل ایتدیکی حالد، قسطمونی
ولایتک سواحلی بر قوس محدب شکلی ابراز
ایدوب، منتهای شرقنده سینوبک بولندینی بیوک
بربرون اوزانیور، که بونک غربی گوشه سی اولان
(اینجه برون) آناتولینک اک شمالی نقطه سیدر.
شرقدن غربه بوی قوش اوچشی حسابیله ۳۵۰
و وسطی اکی ۱۵۰ کیلو متره اولوب، مساحت
سطحیه سی تقریباً ۵۳۶۵۹ مربع کیلو متره
واهایلیسی ۹۸۰۰۲۴ کشیدر، که بومقداردن
۱۵۹۷۲ ی روم و ۵۹۰۶ ی ارمنی اولوب،
قصور ی کاملاً مسلم و جله سی لسان ترکی ایله
متکمدرلر.

اراضیسی عمومیت اوزره طاغلق و مرتفع
اولوب، غربدن باشلایه برق عباس طاغی، الا
طاغ، ایشیق طاغی و ابلاغز طاغی ولایتک بویجه
بر سلسله جبال و بر تقسیم میاه خطی تشکیل ایدرلر.
بونردن الا طاغک ۲۵۰۰ و ابلاغز طاغک ۲۲۰۰
متره ارتفاعی واردر. بو طاغلرک بعض قملری
محللرنجه بشقه اسملرله دخی یاد اولنور. بوسله نک
شمالنده بونره آز چوق مربوط ایکنجی درجه ده

ار بیکله مسکت المابی و سبز لرك انواعی یتشد.
یریلیر. هواسی قشین زیاده جه صوثوق و یازین
صیقاق اولوب، اساساً صاعلام ایسه ده، بعض
صیفه لری ده واردر. اهالیسندن یالکیز ۷۲۷
روم و ۱۰۶ ارمنی اولوب، قصوری کاملاً مسلم
و جله سی لسان ترکی ایله متکمدرلر. شهرده بانیر.
جیلق صنعتی خیلی ایلری اولوب، هر نه قدر اسکی
قدر کترنلی جیه، بور سه ده، طرز جدید اوزره
کوزل آوانی یالقددر. دوشمه لک، یتاقلتی،
چارشافلی، پیشکیر، حمام طاقتی، یرلی بز، یلکن
بزی کبی. منسوجات دخی اوتهدن بری یالقددر
اولوب، اخیراً قازمیر و فانیله کی یوک منسوجات
اعمالنه دخی باشلامشدر. قیوجیلتی و دیمبرجیلکه
متعلق شیلرله معمولات دباغیه دخی خیلی ایلریدر.
باشلیجه تجارتی تشکیل ایدن اخراجاتی ایسه کندیر،
اورخان، قفتیک و قوری عریائی اریکیدر. بوشهر
اسکی قسطنطنیه امپراطورلردن (قوممنوس) لرك
زماننده تأسیس اولوب، قلعه سی او وقتدن قالددر.
اسمی دخی قاسترا قومنی (Castra Comneni)
یعنی « قوممنوس قلعه سی » تعبیردن غلط اولدینی
مظنوندر. ابوالفتح سلطان محمد خان ثانی جاندن
اسفندیار اوغللردن ضبطله ضمیمه ممالک عثمانیه
اولمشدر. اداره عثمانیه زماننده معارفجه خیلی
ایلری بولنوب، بر چوق علما و شعرائک منشی
بولنمشدر.

— قسطمونی قضاسی همنای اولان ولایت
و سجاغک مرکز قضاسی اولوب، شهر ایله ۴ ناحیه
منقسم و ۲۳۷ قریه دن مرکبدر، بوی تقریباً
۷۳ و اکی ۳۵ کیلومتره و اراضیسی ۴۷۰ ۲۷۷
دوم اولدینی حالد، شرقاً طاشکوپری و طوسیه،
جنوباًینه طوسیه و آراج، غرباًینه آراج و طاطای،
شمالاً دخی اینه بولی و طاشکوپری قضا لریله
محدوددر. اهالیسی ۵۷۷۴۴ کشیدر. اراضیسی
منبت اولوب، بغدادک انواعیله آربه، یولاف،
مصر، بورچق، مرکب، نخود، فاصولیه و سائر
حبوباتله آفیون و اربک، الما، آرمود، جوز،
چیک کی میوه لرله سبز لرك انواعی حاصل اولور.
اوزوم یتیشمیر. اورمانلری سکر بیوک و متعدد
کوچک پارچه دن عبارت اولوب، میشه، صاری

برطاق طاعلر بولنیور، که باشلیجه لری بنه غربدن
باشلایه رق بروجه آتیدر : کوک پک طاعی ،
قره طاع، ارن طاعی، دره فندق طاعی، دوراند
طاعی، آروند طاعی، کورن طاعی، کره طاغلری،
ساری قواق طاعی، کراز طاعی، الک طاعی،
الاکوز طاعی، قطران طاعی. سلسله مذکوره نك
جنوبده وولایتك جنوب شرقی جهتنده دخی کوسه
طاعی، الماطاعی وبقاق طاعی بولنیور. بو طاغلر
برلرلینه طوغری ونا ساحله دك قولر واتکیر
اوزاده رق، آره لرنده آنجق آز چوق کنیش
دره ووادیلر تشکیل ایدور؛ یوقسه بحق اووه
دنه جك قسطمونی ولایتك همان هیچ بریری
یوقدر.

ولایتك میاه جاریه سی چوق اولوب، برطاقی
جال مذکوره دن نیعانه طوغریدن طوغری قره
دکیزه و برطاقی ولایتك اطرافنی طولاشان قزیل
ایرماق وسه لویه ایرماقلرینه دوکیلور. بو ایکی
ایرماقدن قزیل ایرماق جنوبدن کلوب، ولایتك
حدود جنوبیه سنك اورتسنه کلفجه، شرق شمالیه
طوغری دونه رك، برخلی مسافده ولایتك حدود
جنوبیه سنی بعده حدود شرقیه سنك بر قسمی
تحدید ایله، طرزون ولایتنه دخول ایدر.
قزیل ایرماق ولایتك حدود جنوبیه سنده کی
جریانده کنغری سبغاغله طوسیه قضاسنك میاه
جاریه سی اولان بر چوق کوچك جایلر وحدود
شرقیده جریانده دورك چایی ایله کوك ایرماق
اسلرله بیوجك ایکی نهر آکیر. بووجهله ولایتك
بتون شرق جنوبی قسمی یعنی بتون کنغری سبغاغله
قسطمونی وسینوب سبغاقلرینك نصفلری قزیل
ایرماق حوضه سی داخلنده بولنیور. سقاریه
ایرماقی ایسه ولایتك یالکیز حدود جنوبیه سنك
منهای غربی قسمی تحدید، یعنی خداوندکار ولایتله
قسطمونی ولایتی آره سنده اولان حدودی تشکیل
ایدور، بولی سبغاغنك منهای جنوب غربیه سی
میاه جاریه سنی آکیر. طوغریدن طوغری به قره
دکیزه دوکیلن انهارینك الک بیوکی وصال
یوزدوب کراسته ایندیرمکه مساعد اولمسیله الک
هسی (فیلیاس) نهریدر، که غرب جنوبدن کلن

بولی چاییله شرقدن کلن صوغانی صودن بالتشکل،
هماله طوغری جریانله، همنای اولان اسکاهده
دکیزه دوکیلور. فیلیاس نهرینك حوضه سی ولایتك
نصفنه قریب مقدارندن عبارت اولوب، بولی
سبغاغنك قسم اعظمیله قسطمونی سبغاغنك نصفنی
ضبط ایدور. بونك شرق طرفنده بارطین واونك
شرقنده دورکافی چایلی دخی اولدقجه اهمیتلدر.
ساحله قریب طاغلردن نیعانه دکیزه دوکیلور بر
چوق کوچك نهرلری ده اواردر. برخیلی
کوللری واریسه ده، هسی کوچکدر.

طوغری پک منبت اولوب، اکثر طرفلرنده
صو آلتسنده دخی بولمغله، قسطمونی ولایتی
آناطولینك الکزنکین ولایاتندن معدوددر. آنجق
اراضیه سی پک عارضه لی اولمسیله طرق ومعاربی
هنوز درجه لزومندن پک کیری اولدیندن، یالکیز
دکیزه قریب اولان یرلرندن اخراجات اوله بیلور.
محصولات ارضیه سی : بشدایك پک کوزل
اجناس مختلفه سیله آربه، چاودار، یولاف، مصر،
بورجق، صراجك، نخود، فاصویه وسائر حبوباتله
کتان، کنسور، یاموق، پرنج، توتون، آفیون،
جهری، الما، آرمود، اریك، جوز، کستانه وسائر
میوه لرك انواعندن وسبزه دن عبارتدر. اورمانجه
قسطمونی ولایتی آناطولینك وبلکه بتون ممالک
عثمانیه نك الکزنکین یری اولوب، اکثر طاغلری
کوزل اورمانلرله مستور ومیشه، چام، کوکنار،
قواق، کورکن، قاین، قره آغاج وسائر اشجار
انواعنی حاویدر. بو اورمانلردن ولایت داخلنده
استعمال اولنان کراسته وادودن قطع اولندقدن
صکره، وسائط نقلیه سی مساعد اولان جهتلردن
وعلی الخصوص فیلیاس نهرینك محراسی قریبده
بولنان یرلردن قره دکیز اسکاهلرینه خبیلی کراسته
دخی ایندیریلیر. صو ایله جوریلیر بر چوق
خزارلری دخی واردر. معادنی چوق اولمق
اقتضا ایدرسده ده، اخراج اولنانلری پک آزا اولوب،
۴ کور، ۱ قروم، ۱ باقر معدنلری امتیازی
ویرلمش؛ ونیکل، منغاز، قروم، باقر، دمیر،
آرسنیک، آنتیمون وسمیلی قورشون اوله رق ۱۳
محلده معادن تحریسیمون رخصت اعطا اولغشدر.
کنغری سبغاغنك نفس کنغری

وکنیش لیمانلری اولاملا، بو اسکهلرک همان
جمله سی صنعی لیمانلره محتاجدر .
ولایتک تقسیمات ملکیه سی ونواحینک حاوی
اولدقلری قرانک مقداری بروجه آتیدر :

سجاق	قضا	ناحیه	مقدار قرا
	قسطمونی	دورکانی	۴۴
		کول	۵۹
		قوزیغه	۶۱
		آق قیا	۷۳
	اینه بولی	اینه بولی	۴۳
		کوره	۱۴۱
		ابانه	۸۴
		زغفرانبولی	۱۰۶
	زغفرانبولی	آققاش	۳۵
		افلانی	۳۵
		اولوس	۶۷
		طاشکوبری	۱۳۰
	طاشکوبری	کوکجه آغاج	۳۳
		طاطای	۷۲
		ازطوای	۷۵
		جیده	۷۵
	جیده	خوش آلائی	۸۸
		طوسییه	۳۹
		آراج	۷۲
		مرکوزه	۴۵
	آراج	اکدیر	۵۳
		بولی	۱۹۰
		ارکلی	۱۴۸
		بارطین	۱۳۲
	بارطین	بارطین	۹۲
		آماصری	۸۷
		کرده	۸۶
		چفامکن	۷۸
	کرینک	دوزجه	۱۳۵
		آچه شهر	۳۲
		حمیده	۶۵
		چهارشنبه	۱۰۸
	مدرنی		۱۴۲

قضاسنده بر بیوک محله اولوب، خیلی مقدار
طوز چقار . صرعالری چوق وکوزل وصولری
بول ایسه ده، حیوانات اهلیه سی کوچک جثلی
وآز سوتلی اولوب، جنسلری اصلاحه محتاجدر.
اکزایده بولنانلر قیون، کچی، تفتیک کچیسی، صیفیر،
آت، استر و مرکبدر. قیون و کچیلرینک سودی پک
آز وهان یاورولرینه کفایت ایدمک مقداره
اولوب، یالکزی پیای وقلندن وایتک ومانده لرك
سوت ویاغ وپنیرندن استفاده اولنور . ولایتک
اکثر طرفلرنده پاموق وکتندن بز، دوشمه لاک،
یلکن بز، آلاجه، مانوسه، اورغان و سائره نسج
اولنهرق، اهالی محلیه طرفلرندن استعمال، و برآز
مقداری ده اخراج اولنور . زراعت، معادن،
اورمان و حیوانات شعبه لرینجه قسطمونینک استعداد
طبیعیسی فوق العاده اولدینی حالده، اشبو ارکان
اربعة ثروتک هیچ برندن بحق استفاده اولنمیب،
بونلردن استفاده نك تأمین ایچون یوللر و لیمانلر
انشاسیله زراعت مکتبلرینک تأسیس و تکشیری
واهایلنک شرکتلر تشکیلنه تشویق وترغیبی اقتضا
ایدر . مملکتنه آقچه دخولنی جالب اولان اخراجا-
تنک باشلیجه قسمی : کراسته، اورغان، تفتیک،
پیای، منسوجات مختلفه، ذخایر، قوری و تازه
میوه لرك انواعی و سائره دن عبارتدر . ولایتک
واردات سنوییه سی ۴۰۰ .۰۰۰ عثمانلی لیراسی
راده لرنده اولوب، مصارف محلیه بونک بربره نه
بالغ اوله ماز .

قسطمونی ولایتی : قسطمونی، بولی، کنفری
و سینوب اسملریله ۴ سنجاغه منقسم اولوب،
آشاغیده کی جدولده کوسترلیدیکی وجهله، ۲۱ قضا
و ۲۷ ناحیه ایله ۳۷۰۴ قریه یی حاویدر . ولایت
داخلنده ۳۰۵۹ جامع و مسجد، ۱۶۸ تکیه
وزاویه، ۳۸ کلیسا و مناسیر، ۱۳۷ مدرسه و کتبخانه،
۳۰۷۰ مکتب، ۷ عمارت، ۹ خسته خانه، ۱۳۵۸۱
دکان و مفازه و قهوه، ۴۶۷ خان، ۱۰۲ حمام،
۸۲۹ خزارود کرمن، ۱۳۶ فابریقه، ۲۰۵۴۶
باغ، ۵۰۳۰ باغچه، ۲۴۵۴۰ اورمان، ۲۸۳۶
صرعی، ۴۸۰۳ چایر موجوددر .
باشلیجه اسکهلری : سینوب، کرزه، اینه بولی،
قره آغاج، آماصره، بارطین، فیلیس، زونفولداق،
ارکلی، و آقچه حصار اولوب، آنجق صاغلام

تاریخنده دارد اینكه (نایسه) شهرنده یعنی الیوم
 صربیه ده بولنان نیش بلده سنده دنیا به كلش ؛
 و دیو قلیان ایله عسكرك محبئی قزانوب ، ۳۰۶
 تاریخنده ، پدرینك وفاتی اوزرینه ، بیوك برتانیه
 اردوسی طرفندن کندیسه (آوغستوس) عنوانی
 ویرلش ایدی . غالباً یعنی فرانسه جهنده اعاده
 اسایشه موفق اولدقن صكره ، کندیسی قتل
 ایتدیرمك ایستمش اولان قاین پدرینی تلف
 ایتدیرمش ؛ وبعده ایتالیا و آفریقای ظلم ایله
 ازمكنه اولان ماقسیمیان اوغلی (قاسنس)
 قارشی عسكرك سوق ایدرك ، کویا هواده نوردن
 برچلیا رسمی و اطرافنده آتشین خط ایله « بو
 علامتله غالب كله جكسك » عباره سنی کورمكله ،
 بیرافنه خاج رسمی ترسیم ایدرك ، مرقومه غالب
 كلش ؛ و ظالم مومی الیه ۳۱۲ تاریخنده (تیر)

هرنده مفروقا وفات ایتش ایدی . بوجهله ایتالیا
 و آفریقایه مالک اولدقن صكره ، اعاده اسایش
 و اجرای عدالت حصر همت ایدوب ، خرسیتانلره
 قارشی اولان تعقیباته ختام ویرمش ؛ و ۳۱۳ ده
 کندیسی خرسیتان اولمفله برابر ، بودینی دولته
 رسماً قبول ایتش ؛ و ۳۱۵ ده شرق ایمپراطوری
 (لمپینوس) . اعلان حرب ایدوب ، پانونیا
 و تراکیه ده ایکی غالبته نائل اولمفله ، پانونیا ،
 داجیا ، ایلیریا و یونان جهتلرنی ضبط ایتشدی .
 ۳۲۳ ده بورقینه قارشی ادرنه واسکدار غالبیتلرینه
 دخی نائل اولوب ، قالان ممالکنی ده آلتش ؛
 و بو وجهله بتون ووما دولته مالک اولنجه ، بعض
 قوانین و نظامات وضعنه باشلامش ؛ و خرسیتانلنی
 توحید ایچون ، ۳۲۵ ده ازنیقده بر بیوك مجلس
 روحانی عقد ایله ، خرسیتانلقده بر مذهب مخصوص
 صاحبی اولان (آریوس) ی کلیسادن طرد

و تلمین ایتدیرمش ، و تابعلرنی نفی ایتش ایدی .
 بعده زوجه سی (فاؤسته) نك افتراسیله اوغلی
 (قریسپوس) ی بغیرحق اعدام ایتش ؛ و زوجه
 سنك افتراسنی آكلانجه ، اونی دخی قتل ایتدیرمش
 ایدی . ۳۳۰ تاریخنده (ییزانس) قصبه سنی
 پایتخت اتخا ایدرك ، بوقصبه یی توسیع و تزین ،
 و کندی اسمته اصافته قونستانینو پولیس یعنی

قضا	ناحیه	مقدار قرا
کنفری	کنفری	۷۷
	قوجحصار	۵۰
	شعبان اوزی	۴۶
چرکش	توخت	۳۵
	چرکش	۳۶
	قرهجه ویران	۵۶
سینوب	اووهجق	۶۹
	بایندر	۴۷
	سینوب	۷۲
بوی آباد	کرزه	۷۲
	بوی آباد	۱۷۲
	طوراغان	۹۳
میانجق	میانجق	۸۶
	چاکلی مع آق قیا	۴۵

[ولایتك احوال تاریخچه سیچون اسم قدیمی
 اولان « پافلاغونیا » ماده سنه مراجعت بیوریه .]

قسطمونی } سنجایی . هنامی اولان آنف
 الیان ولایتك مرکز
 سنجایی اولوب ، ولایت مذکوریه یی ترکیب ایدن
 درت سنجاغك اك بیوکیدر . وسطده اولوب ،
 شرقاً سینوب ، جنوباً کنفری ، غرباً بولی سنجا .
 شرقیه ، شمالاً دخی قره دکیزله محاطدر . یوقاریکی
 جدولدن آكلاشلیدی اوزره ، ۷ قضا و ۲۰
 ناحیه به منقسم اولوب ، ۱۴۱۰ قریه یی حاویدر .
 اراضی ۲۱۶۸۰۹ ۴ دوغندن عبارت اولوب ،
 ۳۶۳۶۹۷ اهایسی واردر . واردات سنویه سی
 ۱۴۰۰۰۰ و مصارف محلیه ۴۰۰۰۰ لیرا راده .
 زنده در . طبیعت اراضی و محصولات و تقسیمات
 منکیه سی حقنده ماده * آنفده کی تفصیلاته علاوه
 اوله جق برشی یوقدر .

قسطنطین } (Constantin) قسطنطنیه ده
 حکومت سورن روما شرق
 براطورلرندن یعنی یزانتیون ملوکندن بروجه
 آتی ۱۲ کشینك اسمیدر :

برنجیسی « بیوك » عنوانیه معنون (فلاویوس
 والریوس آوریوس فلاودیوس) در كه قونستانس
 نور ایله هلنه نك اوغلی اولوب ، میلادك ۲۷۴

قسطنطينه تسميه ايتشدی. ۳۳۷ ده وفات ايدوب،
ملکني قسطنطين، قونستانس وقونستان اسملريله
ممى اوج اوغلنه ويکنلری (دلاس) و
(آنياليان) ه براقشدر .

— ايکنجيسى «کنج» لقبيله ملقب اولوب،
برنجينک بيوک اوغلدير. ۳۱۶ تاريخنده
(آرله) ده طوغوب، پدريک وفاتنده حصه سنه
فاليا (يعني فرانسه) و اسپانيا ايله بيوک برتانيه
دوشمش ايسه ده، بونکله قناعت ايتيوب، برادری
قونستانک حصه سنی دخی ضبط ايتک اوزره،
ايتاليايه عسکرله دخولنده ۳۴۰ تاريخنده
(آکيله) ده مظلوب ومقتول اولمشدر .

— اوچنجيسى (پوغونات) يعنی «مقالی»
لقبيله ملقب اولوب، ۶۶۸ تاريخ ميلادي سنده
پدري ايکنجی قونستانک وفاتنده، برادرلری تير
وهراقليوس ايله مشترکاً شرق ايمپراطوری اولمش؛
عربله قارشی حرب ايتش؛ ۶۸۰ ده قسطنطينه ده
برجس روحانی عقد ايتديرمش؛ ونهايت ايکی
برادرینی قتل ايدوب، نفرت عموميه بی جلب
ايتدکن صکره، ۶۸۵ ده وفات ايتشددر .

— دردنجیسی (قورونیم) لقبيله ملقب
اولوب ۷۴۱ ده پدري (لئون ايزوريان) ه خلف
اولمش؛ وبت شکتلر مذهبه تابع اولوب، بتلره
عبادت ايدن سائر خرسيانلری تعقيب ايتمش؛
و ۷۵۵ ده بلفارلره قارشی ايتديکی محاربه ده
مقتول اولمشدر .

— بشنجیسی دردنجی لئون ايله (ايرنه) نک اوغلی
اولوب، ۷۸۰ تاريخنده واقع پدريک وفاتنده،
۱۰ ياشنده اولديغی حالده، والده سنک وصايتيله
تخته قومود ايتمش؛ واون سنه صکره اداره
اموری اليه آلمش ايسه ده، درعقب والده سی
حکومتی ضبطله، صاحب ترجمه نک کوزلرينه ميل
چکديرمش؛ ويچاره بونک تاثيريله ۷۹۷ ده وفات
ايتشددر .

— آلتنجیسی ماکدونيه لی واسيلک اوغلی
اولوب، ۸۶۸ ده پدري طرفندن آوغستوس
تعيين اولمش؛ پدريک حياتنده ۸۷۷ ده وفات
ايتشددر .

— يدنچیسی (پورفيروجن) لقبيله ملقب اولوب،
فيلسوف لئونک اوغلدير. ۹۰۱ ده طوغوب،
۱۱ ياشنده ايکن، والده سی (زونه) نک وصايتيله
تخته چيقمش؛ ۹۱۹ ده اسقاط اولمش؛ و ۹۴۵ ده
ثانياً تخته چيقوب، ۹۵۹ ده، ظن اولندينه کوره،
اوغلی رومان طرفندن مسموماً وفات ايتشددر. عالم
برآدم اولوب، اداره ملک حقنده برکتبله تاريخه
دائر بعض آثار براقشدر .

— سکزنچیسی برنجی رومانک اوغلی اولوب،
۹۱۹ دن ۹۴۵ تاريخه دک پدريله وایکی برادريله
مشترکاً حکم سورمشدر .

— طقوزنجیسی ايکنجی رومانک اوغلی اولوب،
۹۷۶ ده يانی زيميسکيسه برادری ايکنجی واسيل
ايله مشترکاً خلف اولمش؛ و ۱۰۲۵ تاريخه دک
حکم برادرينک النده اولوب، تاريخ مذکورده
برادری وفات ايتمکله، منفرداً حکم سورمکه
باشلامش ايسه ده، حسن اداره يه موفق اوله ماش؛
و ۱۰۲۸ ده وفات ايتشددر .

— اونجیسی (مونوماق) يعنی «پهلوان»
لقبيله ملقب اولوب، ۱۰۴۲ ده اوچنجی رومانک
طول زوجه سی (زونه) نک سميله تخته کچمش؛
وسفاهته دوشکون اولمقله، سلجوقلر ممالکنک
برجوق طرفلری ضبط ايتمش، وپچنک صرييه
داخل اولمشدی. ۱۰۵۴ ده وفات ايتشددر .

— اون برنجیسی (دوقاس) ديمکله معروف
اولوب، آندرونيق اسمنده بر شخصک اوغلی اولديغی
حالده، (ايساق قومنتوس) طرفندن اوغلانه
قبول اولمش؛ و ۱۰۵۹ ده بوکا خلف اولوب،
۱۰۶۷ ده ۶۰ ياشنده وفات ايتشددر. بونک
زماننده اسکيتلر ممالکنی غارت ايتمش؛ ونورماندلر
قالابره بی ضبط ايتشلردی .

— اون ايکنجیسی (دراقوسس) لقبيله ملقب
اولوب، قسطنطينه روم ايمپراطورلریک اخيردير.
ايکنجی مانوئل پالولوگک اوغلی اولوب، ۱۴۰۳
تاريخنده طوغوش؛ ۱۴۴۸ ده برادری
يانی پالولوغه خلف اولمش؛ و ۱۴۵۳ ده
سلطان محمد خان ثانيک سوق ايلديکی اردو

(توزر) دینلیر . [«توزر» ماده‌سنة مراجعت بیوریلہ .]

قَسَّ النَّاطِفُ } کوفہ جوارزنده فراٹک
 ساحل شرقیسنده بر محل
 اولوب، قارشیسنده (مروحه) موضعی بولنیوردی .
 بومحلده خلافت جناب فاروقیده ۱۳ سال هجریده
 عساکر مسلمین ایله ایران عسکری پیننده برحاربه
 وقوع بولوب، مسلمانلر ابو عبید بن مسعود الثقفینک
 تحت قیادتنده ایدی . مشار ایله ایرانلرک تکلیفی
 اوزرینه نهری تجاوزله قس الناطفده حرب ایتمکی
 قبول ایدوب، معیتک رأی خلافتنه اوله‌رق،
 تجاوز ایتمکه، کندیبی شهید اولدیفی کی، معیتندن
 دخی ۴۰۰ کشتی مغروقاً و مقتولاً شهید اولمشدی .

قَسَّطَانَه } اندلسده دانیه اعمالندن غریب
 بر حصن و قصبه اولوب، بنی
 مجاهد العاصری و زراسندن ابو الولید بن خیس
 القسطنطینک مسقط رأسی بولمشدر .

قَسَّطِینَه } یاخود قسطنطینه (Constantine)
 جزایرده جزایر شهرینک ۴۳۹
 کیلو متره شرقنده واسکه‌سی اولان فیلیوپاک
 ۸۷ کیلو متره جنوب غربیسنده ۳۶°۲۲'۲۱"
 عرض شمالی ایله ۴°۱۶'۳۶" طول شرقیده
 واقع ایالت مرکزی بر شهر اولوب، ۴۵۰۰۰
 اهالیسی، اون اوج جامع شرقی، قوماندان
 دائره‌سی اتخاذا اولتان حکومت اسلامیه زمانندن
 قالمه یک مصنع بر سرانی، مکتب اعدادیسی،
 متعدد مدرسه‌لری، موزه‌سی، آثار عتیقه جمعی،
 تجارت اوطنه‌سی، تیئاتروسی، بانقه‌سی، خسته -
 خانه‌سی و سائر مؤسساتی وارددر . شهر مربع‌الشکل
 و یوکسک بر فیانک اوزرنده مؤسس اولوب،
 اوج جهتی درین بر دره ایله محاط و بالکنز جنوب
 غربی طرفندن طاعه مربوطدر . مذکور دره‌نک
 جنوبی گوشه‌سنده درینلکی ۶۰ متره ایشه‌ده،
 شهرک موقعی کیتدیکه کسب ارتفاع ایتمکه،
 (القصبه) تعبیر اولتان قلعه‌سک بولندی
 شمالی گوشه‌سنده درینلکی ۲۰۰ متره بالغ اولور .
 جنوب بدن کلن (وادی الزمل) نهری بو دره‌نک
 ایچنده آقار . دره‌نک اوسستنده ایکی کوپری
 بولنوب، (القطره) دینمکه معروف اولان

طرفندن استانبولده محاصره اوله‌رق، محاربه‌ده
 متول اولمش؛ و بونکه روما دولتی ختام بولوب،
 قسطنطینه شهری پایتخت دولت عثمانیه اولمشدر .

قسطنطین } بواسمه دیگر بری دخی
 عادی بر فز ایکن، ۴۰۷
 تاریخ میلادیسنده بیوک بر تانیه اردوسی طرفندن
 ایمپراطورنه انتخاب اولمش؛ و (آرله) ده یرلشوب،
 غایتلرله بر مدت مقامی محافظه ایله، ایمپراطور
 (هونوریوس) ده دخی حکمنی طایتیدیرمش ایشه‌ده،
 ۴۱۱ تاریخنده هونوریوس کندیبی (آرله) ده
 محاصره ایدوب، تسلیمه مجبور ایتمش؛ واله یکیرنجیه
 قتل ایش ایدی . بواسمه مسمی ایمپراطورلر
 عداینه داخل دکل ایشه‌ده، بعضری کندیبسه
 اوچخی قسطنطین نامنی ویرمشدر .

قسطنطین } پاپالردن اولوب، ۷۰۸ ده
 انتخاب اولمش، و ۷۱۵ ده
 وفات ایتمشدر . سربانی الاصلدر .

— پاپا اوچخی ایتانک زماننده دخی بواسمه
 بری پاپالی اداسانده اولوب، ۷۶۷ تاریخنده
 برنجی (پاولو) نک وفاتنده و اتقانی ضبط ایتمش؛
 و ۷۶۹ ده کوزلرینه میل چکدکدن صکره، طرد
 و اخراج اوله‌رق، بر مناستره چکیلوب وفات
 ایتمشدر .

قسطنطینَه } (Constantinople) استانبول
 شهر شهرینک اسم اصلیسدر .
 [«استانبول» ماده‌سنة مراجعت بیوریلہ .]

قسطنطینَه } روم ایمپراطورلغی . [«یزا -
 نینون» ماده‌سنة مراجعت
 بیوریلہ .]

قَسْطُون } حلب جوارزنده برقله اولدیفی
 یاقوت حموی بیان ایدیور .

قَسْطِیلَه } اندلسده بیر خطه‌سنده دمشق
 شامه بکزر انهار و اشجاری
 جوق بر بلده اولدیفی یاقوت حموی بیان ایدیور .
 (قاسلو) اسمیه معروف کوچک قصبه‌لردن بری
 اوله کرکدر . — ابن حوقل آفریقاده زاب کبیر
 جهته بلاد جریده بواسمه بر قصبه بولندی
 دخی بیان ایدیورسه‌ده، بکرینک تعریفندن آکلاشلدیفته
 کوره، اوراجه بواسم ناحیه‌نک اولوب، قصبه‌سنة

بری متین و کوزلدر. بوندن بشقه نهرک اوزرنده
قیادن اولش درت طبیعی کوپریسی دخی واردر.
جاملرندن برینک مناره سی سکز ضلعی اولوب،
۲۵ متره یوکسکدر. شهرک خارچنده دخی
صیفه لری حاوی برقاج محله واردر. رومالیر
قسنطینه خیلی اوزاقدن صوکتیرمشلردیسه ده،
یامیش اولدقلری صو بندلری خرابه حالنده
بولنیور. اخیراً فرانسلر مقدار کافی صو
آقتیشلردر. وادی الزمل صوبی دخی آریقلره
یوکسلدیله رک، پک بیوک بردکرمن چویرر.
شهرک جوارنده کوکوردلی و چلیکلی میاه معدنیه
چیقوب، مکمل قابلیجه لری واردر. اهالی
اسکیدن بری معمولات دباغیه و سراجیه ایله
احرام و برونوس و کلیم کی منسوجات یاپارلر.
قسنطینه پک اسکې بر شهر اولوب، فنیکه لیلر
زماننده (کرته) اسمیله معروف ایدی. بعد
خراب اولوب، روما امپراطورلرندن قسنطینه نیک
باتیسی اولان بیوک قسنطین زماننده یکیدن
بنا و تعمیر اولمغله، بونک اسمنه نسبتله (قونستانینه)
تسمیه اولمش؛ و عربلرک الینه کچجه، بو اسم
قسنطینه صورتنده ضبط اولمشدر. اسکله سی
اولان فیلیپیوله و جزایر و تونس و بیسکریه دمیر
یول خطلریله مربوط اولوب، تجارتی خیلی
ایشلکدر.

قسمتینه } ایالتی. جزایرک فرانسه نیک
اداره سنه کچدکدن صکره تقسیم
اولندی اوج ایالتک بری واک شرقیسی اولوب،
دیگر ایکسی نفس جزایر و وهران ایالتلریدر.
قسنطینه ایالتی غرباً جزایر ایالتیه، جنوباً صحرای
کبیره، شرقاً تونس امارتیه، شمالاً دخی آق
دکیزله محاطدر. مساحت سطحیسی ۱۹۱ ۵۲۷
مربع کیلو متره و اهالیسی ۱ ۵۶۱ ۴۸۸ کشی
اولوب، بونلر میاننده کی فرانسلرله سائر اجنبیلر
آنحقیق ۱۰۰۰۰۰ ویرلی یهودیلر ۱۰۰۰۰۰
راده لرنده اولغله، بریققی ملیونه قریب اولان دیگر
اهالیسی عرب و بربردن مرکب مسلدرلر. ساحلی
تقریباً ۲۷۴ کیلو متره طوایفه اولوب، بجایه،
فیلیپول و بونه کورفرلری اسملریله اوج کورفری
و باشلیجه بش اسکله سی واردر. اراضیسی عموم

جزایرک کینه توفیقاً اوج طبقه تشکیل ایدوب،
ساحل، تن و صحرا طبقه لری شمالدن جنوبه بریرنی
تعقیب ایدر. ساحله قریب اولان یرلی آق
چوق عارضه لی و انواع نباتات و محصولاته مساعد.
در. ایکنجی طبقه یی تشکیل ایدن جبال جهنلری
مرتفع و سرت هوای اولوب، حلقه اولترینک
کثرتله بیتدیکی یردر. صحرا جهتی ایسه خرما
آغاجلری حاوی و بر مقدار آربه و سائر حاصل
ایدر و احلرله صوسز چولردن عبارتدر. اک
یوکسک جبال (اورس) طاغلریدر، که آق
دکیز مائله سی صحرای کبیر جهننده کی کوللر
مائله سندن آیریور. بوسلسله نیک اک یوکسک
ذروه سی اولان (شلیه) طاغی بتون جزایرک
اک یوکسک نقطه سی اولوب، ۲۳۲۸ متره ارتفاعی
واردر. بوسلسله ایله ساحل آره سنده بینلرنده
بیوک انهارک وادیلریله آیرلمش برایکنجی صره
طاغلر بولنوب، بونلردن (بابور) طاغنک
۲۰۰۰ و دیگرلرینک دخی ۱۸۰۰ متره واوندن
آشاغی ارتفاعلری واردر. میاه جاریه سی چوق
اولوب، آق دکیزه دوکیلنلرندن اوچی بیوکدر، که
بونلر دخی غربدن باشلایه رق وادی الساحل،
الوادی الکبیر و وادی سیوسدر. شرق جهنک
میاهندن چوغی ده تونس کپروب، مجرده ایرماغه
دوکیلور. جنوبه طوغری آقان صولری یالکیز
یاغمور موسملرنده آقوب، برطاقم کوللره
دوکلدیکنندن، بونلر میاننده بیوک ایرماق
یوقدر. مذکور کوللرک اک بیوکلی بریرنه
مربوط اولان (شط مروان) و (شط ملکیر)
در، که ده ها کوچک برصره کوللر و بطاققلره
تونسک جنوبنده کی (شط الجرید) ایله اختلاط
ایدوب، بونلرک موقعلری سطح بچردن آلچق
اولغله، قابس کورفرزندن برجدول حفریه دکیزه
تحویللری ممکندر. ایالتک غرب جهننده (شط
الهند) اسمیله دیگر بریوک کول واردر، که هر
طرفدن طاغلرله محاط اولوب، بونلردن وعلی الحصوص
شمال طرفنده کی جبال هدنه دن این برچوق انهارک
صولری جمع ایدر. (اورس) سلسله سیله شمالده کی
جبال آره سنده واقع تلال قسمتده دخی برچوق

علمانك منشئي بولنديني « معجم البلدان » ده
مستوردر .

قَشْتَالِه { عربلرك اندلسده يعني اسانياده كي
قاسٲيله خطه واسمه سنه ويردك ري
اسمدر . [« قاسٲيله » ماده سنه مراجعت بيوريه .]
قَشْتَلِيُون { اندلسده شنتبريه اعمالندن بر
حصن اولديني جغرافيون
عرب آتارنده محروردر .

قَشْمِير { كشميرك معربيدر . [« كشمير »
ماده سنه مراجعت بيوريه .]
قَصَّاب { (سميد) ايران شمارسندن
اولوب ، كاشانيدر . شو ايكي
بيت جمله اشعارنندر :

قطره تا ازمي شوق تو باشد در اياغ
كافريم ار آرزوي جام چم داريم ما
هست تا اشك ندامت ايم نيم از سوختي
يم ذاتش نيست تادرديده نم داريم ما

قَصَبَات { مغربده بلاد بربردن بر قصبه
اولديني ياقوت حموي بيان
ايدور .

قصبه { « طورغودلي » ماده سنه
مراجعت بيوريه .] — خداوندكار
ولايتك قره حصارصاحب سنجاق وقضاسنده وقره
حصارك ۲۵ كيلومتره جنوبنده دخي بر كوچك
قصبه در . — قونيه ولايتك قونيه سنجاغنه تابع
قره مان قضاسنده وتكه سنجاغتك المالو قضاسنده
دخي بواسطه ايكي كوچك قصبه ويا بيوك قريه
وارددر . — عرب ممالككنده بواسطه شهرلرك حصار
ايجنده اولان قسملرينه وايچ قلعه لرينه ويرباير .

قصر { بلاد عربده برچوق قصبه لره وعلی
الخصوص چول ايجنده كي واحلرده
بولنان قلاعه وآز چوق مستحكم معموره لره
وبعض بلدان عتيقه خرابه لرينه ويريلن اسم
اولوب ، بعضلري قصركله سنك بشقه بر اسم
اضافتيه وبعضلري ساده (القصر) ديتلكله
معروفدر . — اك معروفی مصرك بحريه واخنده
وابو جرجه نك ۲۰۰ كيلومتره غربنده واقع و
۳۵۰۰ اهالي بي جامع اولانيدير ، كه روماليلر
زمانندن قاله بعض خرابه لري واطرافنده پورتقال
نار ، موز وزيتون آغاچلريني حاوي باغچه لريله
باغلي وارددر .

آهار بولنوب ، اك بيوكاري : شط الطرف ، شط
الكيف ، شط مروري ، شط الصابون ، شط
اليضاء وسائرهدر . بونه اسكله سي قرينده (فزاره)
اسميه بيوجك بر كول وارددر . هواسي جزايرك
سائر طرفلرندن دهامعتدل وطوراغي دهامساعد
اولخه ، ۶۰۰ ايله ۱۳۰۰ متره لك ارتفاعلري
آره لرنده بولنان جهرلنده بنيداي وسائر ذخاير
بك ابي يتيشير . اورمانلري هره قدر وقتيله اتلاف
اونش ايسه ده ، فرانسز حكومتي يكيدين اورمانلر
يتيشدبرمكه چوق جهدايدوب ، بتون اورمانلرينك
مساحه سطحه سي برميون يكي دونندن زياده در .
ملككنك كرك محصولات ارضيه وكرك حيوانات
وسايره جه ثروتك ترايدي اهالي سنك تكثيريله
وسعت واستعدادي نسبتنده اسكانه متوققدر .
بوايلنده دخي جزايرك بعض طرفلرنده اولديني
كي ايكي درلو اداره اولوب ، بعض يرلري اداره
ملكه وبعضلري اداره عسكريه تحتده بولنيور .
نمايله انضباط آلتنه آلتوب يرلي وآوروبالي
اهالي ايله مسكون اولان يرلري مأمورين ملكه
ايله اداره اولنهرق ، ۶ قضا ايله ۶۷ ناحيه
منتسمدر . صرف اهالي مسله ايله مسكون اولوب
هنوز تماميله رام اوليان يرلري ايسه اداره عسكريه
تخته اولوب ، ۴ قضا ايله ۲۱ ناحيه بي حاويدر .
بوايكنجي قسم كرك وسعت اراضيجه وكرك نفوسجه
دها زياده در .

قسونفرداد { (Gsongrad) مجارستانده
همناي اولان ايلنده وسجده
بك ۶۰ كيلومتره شمالنده اوله رق (تيسه)
نري اوزرنده قضا مركزي بر قصبه اولوب ،
۱۷۳۵۰ اهالي سي وارددر .

— قسونفرداد ايلتك مساحه سطحه سي ۳۴۱۰
مربع كيلومتره واهالي سي ۲۰۷۵۸۵ كشي
اولوب ، مركزي (سجدن) در . اراضي سي
آلچق وبطاققلق اولوب ، هواسي آغير لكن
محولاتي چوقدر .

قسيم الدوله { [« آق سنقر » ماده سنه
مراجعت بيوريه .]
قُشْبِرِه { اندلسده طليطله مضافتندن بر
قصبه اولديني وبعض مشاهير

قصر شیرین { ایراک آردلان یاخود کردستان ایالتند وکر۔

مانشاہک ۱۶۰ کیلومترو غربندہ اولہرق حدود عثمانیہ قربندہ ودیالہ نہرینہ تابع حلوان نہری اوززندہ و حلوان خرابہ لرینک غربندہ رقصہ اولوب، اطرافدہ ساسانیاندن قالہ برجوق خرابہ۔ لری و بعض ابنیہ مصنعہ وھیکل و سائر آثاری وارد۔

قصر عبد الکرم { سبتہ قربندہ و اندلسدہ کی

جزیرۃ الخضراء قارشیسندہ برقصہ اولوب، شمیدیکی حالہ (القصر الصغیر) دینلیر۔

قصر العقبہ { «عقبہ» مادہ سنہ [مراجعت بیوریلہ]

قصر القلوس { مغربندہ (یعنی جزایردہ) وهران قربندہ برقصہ

ایدی۔

قصر قارون { مصرک فیوم مدیریندہ و مدینۃ الفیومک ۴۷

کیلومترو غربندہ برکۃ قارونک ساحل غربسندن ۲ کیلومتروک مسافندہ برویرانہ اولوب، اسکی مصریلدن ورومالیلدن قالہ ایکی معبدک خرابہ۔ لری وارد۔ اطراف و قتیبلہ باغ و باغچہلرلہ مستور اولوب، ایوم عربلر کوکلرینی اخراج ایدرلر۔

قصر قیروان { افریقیہدہ قیروانک ۴

میل جنوبندہ برشہر اولوب، بیوک جامع شریفی، دائروی الشکل ۷ قائل وچوق ستونی برصومعہسی، بیوک چارشیسی وچوق حاملریلہ صہرنجلری وارایدی۔ جوارندہ (رصافہ) اسمیلہ برقصہ دخی وارایدی۔ ایکسی برلکدہ خراب اولوب، انقاضریلہ (رقادہ) شہری یابلشدی۔ قصر قیروان ۱۸۴ تاریخندہ ابراہیم بن اغلب طرفندن تأسیس اولنوب، بنی اغلب طرفندن کریمی حکومت اتخاذاولمشدی۔

قصر کبیر { (القصر الکبیر) مغرب افصادہ (المریش) اسکلسنک

۴۵ کیلومترو شرق جنوبسندہ و طنجہنک ۱۰۰ کیلومترو جنوبندہ اولہرق (وادی القوس) ک ساحل شمالیسندہ برشہر اولوب، ۲۵۰۰۰ اھالیسی، متعدد مصنع و ظرف منارہلی جوامع

شریفہسی، کوزل منظرہسی و مشہور پورتقال وزیتونی وارد۔ اسکی برشہراولوب، رومالیرجہ (اوپیدوم نووم) اسمیلہ معروف ایدی۔ ہوشہر ایلہ عریش اسکلسی آرہسندہ کی اوودہ ۱۵۷۸ تاریخ میلادیسندہ مغرب مسلمانلری پورنیکزایلری کلیاً منہزم و بریشانایدوب، قرالری (سبستان) ی دخی قتل ایتشلرد۔

قصر کتکور { ہمدان ایلہ قریمین (یعنی کرمانشاہ) آرہسندہ

برقصہ ویا ہمدان ایلہ دینور بینندہ برناجہ اولوب، برجوق مشاہیرک مسقط رأسی بولمشد۔ عربیدہ (قصر اللصوص) دخی دینلیردی۔ قصر شیرین ایلہ برالیدینی دخی مروی و مظنوندر۔

قصر الملح { کرماندہ برقصہ اولدینی جغرافیون اسلام آثارندہ

مذکوردر۔

قصر نمرود { بغداد ولایت و سنجاغندہ و بغدادک ۳۰ کیلومترو

غربندہ ۴۰ مترہ ارتفاعی اولان برتہ اولوب، اسکی کلدانیلردن قالہ خرابہلری حاویدر۔

قصر یانہ { صقلیہ (یعنی سیسیلیہ) آطہسندہ برطاغک اتکنندہ واقع بیوک

برشہر اولدینی کتب مرہبندہ مذکور اولوب، شمیدی ایتالیانجہ قاسترو جووانی دینلن قصبہ اولدینی اکلاشیلور۔

قصرین { (یعنی ایکی کوشک) قاہرہ مصردہ ملوک فاطمیہ طرفندن

یابلس ایکی بیوک و مصنع سرا ی اولوب، بری چارشینک صاغندہ و دیگر صولندہ بولنیوردی؛ و قاہرہنک ایکی سرا ی آرہسندہ کی قسنہ (بین۔ القصرین) نامی و بریلردی۔

قصی { قریشدن ہاشمیلرلہ امویلرک برلشد۔ کلری عبد منافک پدری اولوب،

فخر کائنات (صلم) افندمزک بشجی بطنندہ جدلیرد۔

قصیر { بحر احمرک ساحل غربسندہ صمد مصرک قنا مدیریندہ و قنائک

۱۹۲ کیلومترو شرقندہ برقصہ واسکہ اولوب، ۱۵۰۰ اھالیسی، ۴ جامع شرقی، طار لکن دوز و طوغری سوقاقری واورتہ جسامندہ

سفائیک دخولنه مساعد طبیعی لیمائی واردر .
سویس جدولک کشادندن اول مصراسکله لرندن
اولوب، مصرایله حجاز آره سنده ایشلک برنجارتک
حل اجرایی ایدی . اووقت اهالیسی ۸۰۰۰ ی
مجاز ایدی . سورینک خارجنده و غرب شمالی
جهتده یاوز سلطان سلیم خانک بنا کرده سی
اولان برقله سی واردر . — وقت سعادته بواسطه
وای (قصیر موسی) اسمیله معروف بولمیش اولان
قصه ک خرابه لری شمیدیکنک ۶ کیلو متره
شالنده در .

قصیم } جزیره العربک وسط لرنده بر بر
} اولوب، غرباً حجازله ، شمالاً
شماله ، شرقاً نجد ایله ؛ جنوباً دخی دهنا
چولیه محاطدر . ایکی به منقسم اولوب، آلحق
ودوز اولان جنوب قسمی نجد حکومتته تابع
مناجی معرفتیه اداره اولنور . یوکسجه اولان
شمال قسمی ایسه شمر امارتنه تابعدر . برنجیسی
مدینه منوره قریبده کی (منیفه) و (دمار)
نهلرندن توقی جبالنه دک ۲۰۰ کیلو متره دک
محلده تمتد اولوب، اکی ۱۰۰ کیلو متره راده .
لرنده در . اسمی « منبت قومانی ی » دیک اولمغه،
مسمای دخی بوکا ماصدق اولوب ، درت بش
فصبی، الی آلتش بیوک قریه سی وپک چوق
کوچک کویلی واردر . طوپراق بر ایکی متره
خفر اولمغه، هر برنده صو چقبوب، قوولری
چوقدر ، وراضیسی سقی اولنهرق، هر طرفی
زرع اولنور، وخیلی ذخایر ایله اوزوم، زیتون،
نصی، نار، قاثون، قارپوز و سائر میوه لر و بر
مقدار پاموق و سائر حاصل اولور . خرما ایسه
عصولانتک اک بولی و جزیره العربده یتیشن
اجناسنک اک ایسیدر . قصبه لریله قریه لری پیننده
بولر آغ کی اولوب، خیلی تجارت دخی اجرا
اولنور . عمومیت اوزره وراضیسی دوز ایسه ده،
اوتوز قرق متره ارتفاعنده بعض ته لری دخی
واردر . که اورایه مخصوص ویا راقلری دوه لری
بسلکه میوه لری دخی دباغته یارار بعض کوچک
آغاچلرله مستور اولوب ، مملکته کوزل بر
منظره پیدا ایتدیرر . مسکون اولان اهالیسی
بعض سیاحلر طرفندن ۳۰۰۰۰۰ راده لرنده

تخمین اولنوب، بولردن بشقه بعض خیمه نشین
عشیرتلی ده واردر .

یوکسک اولان قسم شمالیسی ایسه برنجیسنندن
۵۰ متره قدر مرتفع لکن ینه دوز بریر اولوب،
بونک دخی قویو صوری پک بول اولدقدن بشقه،
یاغور موسملرنده آقار بعض وادیلری و یاغور
صولرینی یازک اورتله رینه قدر محافظه ایدر بعض
چقور یرلری واردر . بونک دخی وراضیسی
منبت اولوب ، ذخایر و میوه لک انواعی و کلیتلی
خرما یتیشدکن بشقه، طوپراغی اکثر موسملرده
زهره کی اوتلرله و تپه لری طلع، نبق، سدر کی
اشجارله مستور اولوب، قویون و دوه سوریلری
چوقدر . قرق قدر کویلی و ۳۰۰۰۰ قدر
اهالیسی اولوب، خیلی واسع اولان وراضیسنک
بوندن چوق زیاده اهالی بسلمکه استمدادی
واردر . قصیم اهالیسی نجد و شمرده کیلر قدر
تناسب اعضا و حسن اندامه مالک دکلر سده ،
اولردن ده چالیشقان و ده ساکن آدملردر .
آنجق حساب القریه حجاز لیلرک حیلله و منفعت
پرستک کی خصایصی دخی کندیلرینه تأثیر
ایتشدر . وقتیه شام ایله خیلی تجارت اتمکده
وبوندن چوق مستفید اولمقده بولمیش ایکن ،
وها بیلک تمصبی بو اختلاط و مناسبتلرینه ختام
ویرمشدر .

قصیلر خیلی وقت نجد و شمر جهتلرینه دخی
حاکم اولوب، دائره حکم و نفوذ لرینی یم حدود
دینه دک توسیع ایتش ایکن ، بعده بو یرلری
غائب ایده رک ، کندی باشلرینه قالمش ؛ نهایت
وها بیلر طرفندن رام ایدیلرک ، نجد امامنه تابع
اولمغه مجبور اولمشلردی . مصرلی ابراهیم پاشا
وها بیلرله قارشی عسکر سوق ایتدیکنده، قصیلر
عساکر عثمانیه ایله برلشه رک ، وها بیلرله قارشی
یورمیشلر سده ، بعده ده مستقل پاشایه بیلک
امیدیه، وها بیلرله برلشه رک، نجدده تابع اولمشلر؛
وآنجق وها بیلرک تحکمنه تحمل ایده مکدرندن ،
بو یقین زمانلرده شمالده کیلر شمر شیخه عرض
اطاعت ایتش ؛ و جنوبده کیلر دخی ینه نجدده
تابع اولقی شرطیه بر نوع اداره مختاره یه ناقل
اولوب، مشایخ محلیه دن مرکب بر هیئت متفق

تشکیل ایتشدر. برادره منتظمه تحتہ آئسہ لر،
کک ملکتری وکک کنڈیلری خیلی تمدن
وترقیہ مستعددر.

قضاعی } [« ابو عبدالله قضاعی » و
« ابن البار » ماده لرینہ سرا -
جعت بیوریلہ .]

قضیب البان } خلافت عباسیہ زمانندہ
یتیشن مشاہیر مغنیاتدن
شاعرہ برقیز اولوب، تجاردن ابوالحسن اسمندہ
برینک جاریہ سی ایدی، وھارون الرشیدک حضور -
زندہ تفتی ایتش اولدینی مرویدر . شو قطعہ
بداهۃ سولیدیکی اشعار جملہ سنددر :
یا مقیماً لدى الزمان بقلی
وبعید بشخصه عن عیانی
انت روحی اذکنت لست اراھا
وہی ادنی الی من کل دان

قطالیہ } (یاخود قتانیہ) عربلرک صقلیہ
(یعنی سیحلیہ) جزیرہ سندہ کی
(قاتانیہ) شہرینہ ویردکری اسمدر . [قاتانیہ]
مادہ سنہ مراجعت بیوریلہ .]

قطام } (بنت سخنے) کوفہ اھالیسندن
(و خوارجدن بر خاتون اولوب ،
حسن و جمال و ذکاوتیلہ مشہورہ ایدی . پدر
وبرادری نہرواندہ خوارج میانندہ مقتول اولفلہ ،
حضرت علی المرتضی (رضہ) ہ کین باغلا -
یوب ، کندیسنہ طالب اولان عبدالرحمن ابن
مجلہ ، کابین اولوق ارزہ ، ایتدیکی تکالیف
میانندہ حضرت علینک قتلی دخی شرط قومش
ایدی .

قطب الدین ازنیق } سلطان بایزید خان
(اول دوری مشا -
ہیر مشایخ و علماسندن اولوب ، علوم شرعیہ
و تصوفدہ ید طولاً صاحبی ایدی . ازنیقہ دنیاہ
کلوب ، ۸۲۱ تاریخندہ اورادہ وفات ایتشدر .
صلاتہ متعلق مسائل شرعیہ بی حاوی برکتانی
واردر . تیمورلنک ایلہ کوریشوب ، کندیسنہ
طوغری و آجی بعض سوزلر سولیدیکی مرویدر .
قطب الدین ایبک } دھلیدہ حکومت
(سورن سلالہ)
غوریہ دولتنک مؤسس اولوب ، کندیبی

مشہور شہاب الدین غورینک کولہ لرندن ترکی
الاصل بر آدم ایکن ، مشارالہک ہندستان سفرندہ
آجیر راجہ سنہ غلبہ و ملکنی ضبط اتجی اوزرینہ ،
۵۸۸ تاریخندہ صاحب ترجمہ ممالک مفتوحہ
والی تعین اولمش ؛ میرات ودھلی بی دخی ضبطہ ،
الکاسنی بنگالہ یہ قدر توسیع ایتدیکنندن ،
شہاب الدین غورینک وفاتندہ ۶۰۲ تاریخندہ
خلقی غیاث الدین محمود طرفندن کندیسنہ بر تاج
وتخت ایلہ برابر سلطان عنوانی ویرلش ؛ و قطب
الدین اوسنہ اعلان سلطنت ایدوب ، ۵ سنہ حکومت
سوردکدن مکرہ ، ۶۰۷ دہ لاھوردہ آتندن
دوشوب ، وفات ایتش ؛ و اوغلانی آرامشاہ خلئی
اولمشدر . دھلینک الک بیوک جوامعندن اولان
(جامع مسجد) ی بختانہ دن معبد مسلمینہ تحویل
ایلہ (قوۃ الاسلام) تسمیہ ابدن بو ذات اولوب ،
بعده شمس الدین آلتش ایلہ علاء الدین خلئی
توسیع و تزین ایتشدر . دھلیدہ حکومت سورن
سلالہ سی ذوات آتیہ دن مرکبدر :

- ۱ قطب الدین ایبک ۶۰۲
 - ۲ آرامشاہ ۶۰۷
 - ۳ شمس الدین آلتش ۶۰۷
 - ۴ رکن الدین فیروز بن آلتش ۶۲۳
 - ۵ سلطان رضیہ بنت آلتش ۶۳۴
 - ۶ بہرام شاہ بن آلتش ۶۳۷
 - ۷ علاء الدین مسعود بن فیروز ۶۳۹
 - ۸ ناصر الدین محمود بن آلتش ۶۴۴
 - ۹ غیاث الدین بلبان بندہ آلتش ۶۶۳
 - ۱۰ کیقباد حفید آلتش ۶۸۵
 - ۱۱ جلال الدین فیروز شاہ خلئی ۶۸۸
- (کہ سلالہ خلجیہ نک باشیدر .)

قطب الدین بختیار } (خواجہ - کاکی)
مشایخندن و شعراءن اولوب ، عن اصل ایرانک
اندجان جہتندن اولدینی حالہ ، ۶۳۳ تاریخندہ
دھلیدہ وفات ایتشدر . تربہ سی زیارتکاہ انامدر .
شیخ فرید الدین شکر کنج جملہ تلامذہ سندن ایدی .
مرتب دیوانی واردر .

قطب الدین خوارزمشاہ } (محمد بن
(توشکن)
خوارزمشاہان سلالہ سنک برنجیسی و بودولنک مؤسس

اولوب، پدری ملک‌شاه سلجوق کوله‌لندن ایکن، خوارزم والیکنه نصب اولنش، و ۹۱۱ تاریخنده اونک وفاتی اوزرینه، صاحب ترجمه اونک یرینه سلطان سنجرک منشوریه والی خوارزم اولنش ایدی. کندیبی حسن اخلاق ایله متصف اولغله، نعمته قارشی شکر کذارلقده مبالغه ایدوب، دولت سلجوقیه‌ک اطاعتندن ذره‌جه آیرلدفندن، سلطان سنجر مشار الیه طرفندن کندیسنه (خوارزمشاه) عنوانی و (قطب‌الدین) لقبی ویرلشیدی. اوتوزسنه حکومت سوردکن صکره، ینه سلطان سنجر زماننده ۵۲۱ تاریخنده وفات ایتشدر. تورونی خوارزمشاه ایل آرسلان بستیون استقلال ترائشدر. [خوارزمشاهیان] ماده‌سنه مراجعت بیوریه.

قطب‌الدین شاعری { (عمر بن عوض بن قلیله) شعرا.

دن اولوب، ۷۰۰ تاریخندن صکره‌جه وفات ایتشدر. شو قطعه اشعارنددر:

ابا سائراً فی قفر عمر یقامی فی السری حزناوسلا
بلفت نقالمشیت وجزت عنه وما بعد النقا الا المصلی

قطب‌الدین شاهجهان { کرم‌انده حکومت سورن قره

خانیان سلاله‌سنک سکرنجی وصوک حکمداری اولوب، سلطان جلال‌الدین سیورنمیشک اوغلیدر. ۷۰۳ تاریخنده عم زاده‌سی مظفر‌الدین محمد شاهه خلف اولوب، الجایتو خان فرمانیه ایکی سنه حکومت سوردکن صکره، عزل و اخراج اولنورق، کرمان طوغریدن طوغری‌یه مغوللارک تحت اداره‌سنه آلتشیدی. کندیبی اموال کثیره صاحب اولغله، شیرازه چکیلوب، اوراده خبیلی وقت ده‌یا شامش؛ و قیزی امیر مبارزالدینه تزویج ایتکله، شاه شجاع و شاه محمود و سلطان احمد بوندن متولد اولمشدر.

قطب‌الدین عبدالکریم { (بن عبد بخاری) شریف شارحلرندن اولوب، خطه

مصریه‌ک دخی تاریخنی یازمش؛ و ۷۴۳ تاریخنده ویت ایتشدر.

قطب‌الدین علامه { مشاهیر علمادن اولوب، شیخ

سمدی شیرازی ایله معاصر بولنش؛ و ۷۱۰ تاریخنده تبریزده وفات ایتشدر. «تحفه شاهی» عنوانیه براری و «کلیات قانون» ایله «مفتاح‌العلوم» شرح‌لی وارد.

قطب‌الدین قسطلانی { (محمد بن احمد مصر مشاهیر

علماسندن و شعرادن اولوب، قاهره‌ده حدیث تدریسه مشغول بولنش؛ و ۶۸۶ تاریخنده وفات ایتشدر. شوقطه جله اشعارنددر:

اذا کان انسی فی التزای لخالق
وقلّی عن کل السیریه خالی
فما خرنی من کان لی الدهر قالی
وما سرنی من کان فی موالی

قطب‌الدین محمد { خوارزمشاهیان سلاله‌سنه منسوب

ایکی حکمدارک اسمی اولوب، برنجیسی «قطب‌الدین خوارزمشاه» ماده‌سنده ذکر اولنشدر. ایکنجیسی ملوک مذکورنک آلتنجیسی اولوب، سلطان تکشک اوغلیدر. ۵۹۶ تاریخنده، پدرنک وفاتی اوزرینه، تحت موروثنه جلوسله. خراسان، زابلستان، ماوراءالنهر، عراق و فارس جهتلرینی تمامیه تحت اطاعتنه آلهرق، خوارزمشاهیان دولتی چوق توسیع و قوتی تزید ایتش ایسه‌ده، ۶۱ سنه حکومت سوردکن صکره، چنکیز خان خروج ایدوب، صاحب ترجمه مغول عسکرینه قارشی طورده مامله، فرار ایدورک، بحر خزرده آبسکون آله‌سنه چکلمش، و اوراده وفات ایتشدر. اوچ اوغلی دخی بر مدت حکومت سورورک، ملک موروثلرینی مغوللارک لندن قورتارمغه چالیشمشلر. سه‌ده، مقتدر اوله مدقلرندن، بونکله خوارزمشاهان دولته ختام بولش نظریله باقیله بیلیر.

قطب‌الدین محمد { (بن حمید تابنکو) کرم‌انده مغوللارک

تحت اطاعتنه اوله‌رق حکومت سورن قره‌خانیان سلاله‌سنک اوچنجی حکمداری اولوب، عم زاده‌سی رکن‌الدین مبارکدن صکره ۶۵۰ تاریخنده منکوقا آن فرمانیه موقع اقتداره کلش؛ و اجرای عدل و حقانیتله بر چوق ابدیه خیریه تأسیس ایدورک، ۵ سنه حکومت سوردکن صکره ۶۵۵ ده وفات ایتشدر.

قطب‌الدین مودود { موصل و شام جهتلرنده حکومت

سورن اتابکان ملوکک اوچخیسی اولوب، دولت مذکورنه مؤسسی اولان عساده‌الدین زنکینک اوچخی اوغلدر. برادری سیف‌الدین غازینک وفاتی اوزرینه، ۵۴۴ تاریخنده شامده حکومت سورن بیوک برادری نورالدین محمودک فرمانیه موصل و دیاربکر و جزیره حاکمی اولوب، ۲۱ سنه کال عدالت و حقانته حکم سور دکدن صکره، ۵۶۵ ده ۴۰ یاشلرنده وفات ایتشد. بر قاج اوغلی اولوب، بونلردن سیف‌الدین غازي کنديسنه وعزالدين مسعود بؤکا موصل حکومتده خلف اولش ایدی.

قطب‌الدین یزدی { (مولانا) مشاهیر خطاطیندن اولوب،

بغدادده یاشامشدر. ۹۹۴ تاریخنده ۵۲ مشهور خطاطینک تراجم احوالی شامل بررساله یازمش؛ و دفتردار عالی افندی بورساله‌بی سلطان مراد خان رابع امریه ترکجه‌یه ترجمه ایتشد.

قطب شاه { (سلطان قطب‌الدین بن محمد شاه) هندستانده کجرات

خطه‌سی ملوکندن اولوب، ۸۵۱ تاریخنده پدرینه خلف اولمش؛ ۸ سنه اجرای حکومتدن صکره ۸۵۹ ده وفات ایتشد.

قطب عالم { هندستانده مظنه‌دن ایکی ذاتک لقبی اولوب، بری

(سید برهان‌الدین حفید مخدوم جهانیان سید جلال بخاری) ۸۵۷ تاریخنده وفات ایدهرک، کجراتده احمد آباد قریبده مدفوندر. — دیگرکی (شیخ نورالدین احمد) لاهورلی اولوب، ۸۴۸ ده (بهار) ده وفات ایتشد.

قطب عبادی { (امیر قطب‌الدین ابو منصور مظفر بن ابی-

الحسن) مشاهیر واعظیندن و ارباب فصاحت و بلاغندن اولوب، مرو قراسندن (سنج عباد) قریه‌سند ۴۹۱ تاریخنده طوغمش؛ و تحصیل علوم ایله، اکتساب شهرت ایتدکدن صکره، بغدادده کیده‌رک، اوج سنه وعظ ایله اشتغال اتمش؛ و عمومک حسن قبولنه مظهر اولوب،

خليفة زمان مقتی لامراللهک توجیهی دخی قزانش؛ و جانب خلیفه‌دن ایلیکله خراسانه سلطان سنجر سلجوقینک تزدینه اعزام اولوب، بعدالعوده مأموریت مخصوصه ایله خوزستانه کوندرلیدی حالده، ۵۴۷ تاریخنده اوراده وفات ایدوب، تابوتی بغدادده نقل ایله، جنیدک تربه‌سی جوارنده دفن اولمشدی. امور دینه‌ده مبالانتر- لئی مروی اولوب، حتی شرب تحریک اباحه‌سی حقنده بررساله‌سی وار ایش.

قطبه { صحابه‌دن ایکی ذاتک اسمیدر: (ابوالحوصله قطبه بن جزى یاخود

بن قتادة السدوسی) که نزد جناب نبوی به کله‌رک، شرف اسلامه مشرف اولش؛ و ۱۲ نجی سال هجریده خالد بن ولید (رضه) ک معینده بولوب، جانب مشار الیهدن بصره‌ده وکیل براغلمش، وعنه بن غزان نصب اولنجه‌یه قدر بصره والیکنده قالش ایدی. کنديسندن بعض احادیث شریفه منقولدر. — (ابو زید قطبه بن عامر الانصاری الحزرجی) که عقبه اولی و ثانیه‌ده و بدر، احد، خندق و سایر غزواتده حاضر بولوب، احد وقعه‌سند طقوز یاره‌آلمش؛ وقع مکه محاربه‌سند بنی سله رایتی حامل بولمشدر.

قطبی { ایران شعرا سندن اولوب، خرا- ساک جنابد قصبه‌سندن ایدی.

شو بیت اونکدر:

اگر صد ده روم از کوی اوانیده دیدارش
دگر ده باز میگردم که شاید بینم این بارش

قطر { «سیف‌الدین قطر» ماده‌سنه { مراجعت بیوریه . [

قَطَر { جزيرة العربک شرق شمالی ساحلنده و بحر فارسک جنوب غریبسنده بر

شبه جزیره اولوب، بحرین ایله بحرالبنات کورفر. لری آره‌سند شماله طوغری ممتد اولور. الحیا و بحرین خطه‌لرندن عبارت اولان و بصره ولایتیه ملحق بولنان نجد سنجاغتنک الک جنوبی قسیمی اولوب، لواء مذکور کی ترکیب ایدن اوج قضاک بریدر، و جنوباً مسقط امامتیه هم‌دود در. مساحت سطحیه‌سی ۴۳۵۰۰ مربع کیلومتره اولوب، ۱۰۰۰۰۰ اهالی ایله مسکوندر. قصبه

یافت زین دریا دکر بار ابر کوهر بار باد
باغ و بوستان یافت دیگر زابر کوهر بار باد
هر کجا گلزار بود اندر جهان گلزار شد
مرغ شب کیران سرایان بر گل گلزار زار
باد بفشانده می بر سنبل و هنر عبیر
ابر بفرودده می بر لاله و کلنار ناد

قَطْرَبُ { (ابوعلی محمد بن المستنیر) مشاهیر
ادبادهن اولوب، نحو و لغت

و تفسیرده بد طولی صاحبی ایدی . بصره لی اولوب،
سیویهدن و سائر علمای بصریوندن اخذ و استفاده
ایتمشدی . لغته اگ اول مثالی وضع ایدن بوذا تدر .
ابودلف عجلینک اولادینک مریمی ایدی . تألیفاتی
بروجه آتیدر: «کتاب معانی القرآن»، «کتاب
الاشفاق»، «کتاب القوافی»، «کتاب النوادر»،
«کتاب الازمنة»، «کتاب الفرق»، «کتاب
الاصوات»، «کتاب الصفات»، نحوه دأثر
«کتاب الملل»، «کتاب الاضداد»، «کتاب
خلق الفرس»، «کتاب خلق الانسان»، «کتاب
غریب الحديث»، «کتاب الهمزة»، «کتاب فعل
وافعل»، «کتاب الرد علی المحدثین فی تشابه القرآن»،
و سائره . ۲۰۶ تاریخنده وفات ایتمشدر . شو
قطعه مشهوره جله اشعارندن اولوق اوزره
مذکوردر :

ان كنت لست معي فالذكر منك معي
يرك قلبي اذا غابت عن بصرى
والعين تبصر من تهوى وتفقدته
وباطن القلب لا يتخلو من النظر

قَطْرَبَلْ { بغداد ايله عکبرا بیننده برقریه
اولوب شرابنک نفاسقیله مشهور

وبغدادک زهتگاهلردن معدود اولمغه، شعراء
عربک اشعار وغزلیاتنده ذکرى چوق کچر . —
دیار بکرده دخی آمد شهرینک قارشیدنده بواسمه
مسمی وینه شرابله مشهور برقریه وار ایدی .

قَطْرَسَانِيَه { اندلسده اشبیلیه اعمالندن
برقصه اولدیفنی یا قوت حموی

بیان ایدیور .

قَطْرَسِي { «نفیس قطرسی» ماده سنه
مراجعت بیوریله . [

قَطْرِي { (ابونعامة جمونه بن الفجاءة المازنی)
خوارجدن اولوب، مصعب بن

الزبیرک برادرى عبدالله بن الزبیرک نامنه عراقی

وقریه اوله رق ۳۵ معصومه سی اولوب، اکثری
ساحل مجرده در . مرکزى ساحل جنوبیسنده
واقع (البداع) قصبه سی اولوب ، (وکره)
اسمده براسکله سی دخی وارددر . اراضی سی قوری
وموسز اولوب، آنجق طاشلرک آره لرئده بعض
سیرک اولترله اکری بوکری برطاقم آفاجلر
یتیر . قبولی پک دریندر ، وصولی ایی
دکلدر . کویلرک اطرافنده اولوب ، چوق زحمتله
اروا اولنان باغچیلری پک آرز محصولات ویرر .
اصل اهالینک مدار معیشتی اینجی صیدی اولوب،
سواحلی قایلرله مستوردر . بوجهته کندیلری
اولدقچه ثروت صاحبی اولوب، چول بدویلرینک
نجاوزندن امین اولوق ایچون، بشون قریه لرین
سورله احاطه و بعض اوفق قلمه لرله دخی تحکیم
ایشلردر . وقتیله قطرک برنوع قرمزى قشاش
واوایلری مشهور ایدی . بوشه جزیره به بعضاً
بحرن نامی دخی ویریلیر . هواسی صبحاق و پک
بایس اولوب، صاعلام دکلدر .

قطر الندی { مصر والیسی ابوالجیش
خوارویه بن احمد بن

طولونک فیزی و خلیفه عباسی معتضد باللهک
زوجه سی اولوب، اسمی (اسماء) در . حسن
وجالده وعقل و ذکا وادبه فریده العصر ایدی .
کابین اوله رق پدری حضور خلیفه به کلیتلی اموال
واشیا تقدیم ایتمشدی . ۲۸۷ تاریخنده وفات
ایتمشدر .

قطران { (بن منصور اجلی) ایران
مشاهیر شعرا سندن اولوب ،

نبرزلی اولدینی بعض تذاکرده محرر ایسه ده ،
عن اصل ترمذلی اوواب ، تبریزده خیلی وقت
اقامت ایتمش اولدینی آکلاشلیبور . تبریزده
۴۳۸ تاریخنده ناصر خسروله کوریشمش ؛ بر
مدتده بلخده بولوب ، سلطان سنجر طرفندن
بلخ حاکمی بولان امیر ققاج نامنه « قوسنامه »
عنوانیله برمنظومه یازمشدر . رشیدالدین وطواط
صاحب ترجمه نک اشعارینی زیاده تقدیر ایدرمش .
کلیات اشعاری ۹۰۰۰ بیته بالغ اولیور . شو
رابکی بیت برقصیده سندندر :

والیسی بولندینی زمان خروجه، خلافت دعواسنده بولنش؛ ویکرمی سنه قدر قتال و مقاومته دوام ایدوب، حجاج بن یوسف ثقفینک سوق ایتدیکی عسکرله دفاتله محاربه ایتش، ونهات ۷۸ تاریخنده سفیان بن الابرالکلی طرفندن مغلوب و مقتول اولش؛ و برروایتده آتندن دوشوب، آباغی قیرملغه، مومی الیه طرفندن کلهسی آلهرق حجاجه کوتور- لمشدی. عمان ایله بحرین آره سنده کی (قطر) شبه جزیره سندن اولوب، اورایه نسبتله قطری تلقیب اولدینی مظاهوندر.

قطر { (ملك مظفر سيف الدين المازن) مصرده حکومت سورن غلامان اتراکک اوغنجییی اولوب، اصل اسمی محمود بن مودود اولدینی و خوارزمشاهک همشیره زادهسی بولندینی کندیسندن مرویدر. ملک معز اییکک کولهسی اولوب، کندیسنک و بعده اوغلی ملک منصور علینک مدبر اموری ایدی. بونک زماننده مغوللر شام جهته هجوم ایتکله، صبی بولنان مومی الیهک اوله برزمانه مناسب اولدینی آکلایه رق، ۶۵۷ تاریخنده امور حکومتی کندی یدینه اخذ ایله، شامه عسکر سوق ایدوب، عموم طرفندن کندیسنه بیعت اولنش؛ وعین جالوت نام محلهه مغوللری کلیاً مغلوب و پریشان ایدهرک، مصره عودت ایتشدی. ابراردن (بیرس) ی تاتارلرک تمقینه مأمور ایدوب، بو خدمته مقابل حلب والیکنی وعد ایتش ایکن، ولایت مذکوریه دیکرینی نصب ایتکله، کندیسنی دلکیر ایتدیکندن، مصره عودتی متعاقب، مومی الیه دیکر بعض امرا ایله بالاتفاق، ۶۵۸ ده صیدکاهده کندیسنی قتل، و مصر تختی ضبط ایتشدر.

قطیعه { «مالکانه» دیمک اولان بواسم بعض اسماء خاصیه اضافله بغداد شهرینک خلافت عباسیه زماننده کی محله لرندن بر چوغنه علم اولمشدر.

قطیف { جزيرة العربک شرق شمالی ساحلنده و بحر فارسده الحسا خطه سنده و بصره ولایتنک نجد سنجاغنده قضا مرکزی بر قصبه واسکله اولوب، مرکز لوا اولان هفوفک ۱۵۰ کیلومتره شمال شرقیسنده بحرین جزیره سنک شمال غربیسنده کائن بر قویک ایجنده واقع و ۶۰۰۰ اهالی بی جامعدر. وقتیه قرامطه نک مرکزی بولنش اولمخله، او وقتلردن قاله بر قلعهسی وسکز کیلومتره ک خراب بر صوبولی واردر. بولندینی قویک ایکی اوچنده برر قلعه و اوکنده (تاروت) و (سولتی) اسملریله ایکی آطله بولوب، کوزل برلیمان ایسه ده، اهل اونوب طولش اولدیغندن، یالکز کوچک کیلرک دخولنه مساعددر. او جهنک سائر طرفلری خلافتنه اوله رق هواسی پک رطیب اولوب، اطرافنده کی باغچه لرده لیمون و پورتقال ایله سبزهرک انواعی حاصل اولور، و بر ملیون ایکوز بیک خرما آغاجی واردر. اطرافنده بغدادی دخی حاصل اولیورسه ده، اهالی عمومیت اوزره هنددن کلن پرنجه بسنیر. هواسی صیحا و آغیردر. قضاسی قصبه ایله ۳۲ قریه دن مرکب اولوب، ۹۲۰۰۰ اهالیسی واردر. اهالیسی عمومیت اوزره شیعی المذهب اولوب، صنایع و تجارته استعدادلری زیاده ایسه ده، سائر عربلرک خلافتنه اوله رق مهمانوازلقلری یوقدر.

قمریه { باخود کمرته — (Kaarta) سودان غربیده سنغال ایرماغنک ساحل

قطور { ایراک آذربیحان ایالتنده و (خوی) ک ۴۰ کیلومتره غرب جنوبیسنده وخویدن کچهرک آراس نهرینه دوکیلن قطور چایی اوزرنده اوله رق حدود عثمانیه قرینده بر قصبه اولوب، مقدا ممالک عثمانیه دن ایکن، برلین معاهده سیله ایرانه ترک اولمشدر. برلکده ترک اولنان جوارلریله برابر ۸۰۰۰ اهالیسی واردر.

شمالیسیله صحرای کبیر آره سنده منبت بریر اولوب،
قم شرقیسی (نیجر) وسائر طرفلری مذکور
سنغال ایرماقلریک حوضه سنه داخلدر . مساحت
شخصیه سی ۴۵۰۰۰۰ مربع کیلومتره اولوب،
تقریباً ۳۰۰۰۰۰ اهالی ایله مسکوندرند. اهالیسی
زنجی اولوب، بامباره و سودینکه وسائر جنسیتلره
منسوبدر . قرن سابق واسطنده (فول) قومندن
(سفو) حکمداری مشهور الحاج عمر بو مملکتی
ضبطله، بتون اهالی بی دین اسلامه ادخال ایتشددر.
شمذیکی حالد مملکتک مرکزى اولان (نیورو)
قصبه سنده اقامت ایدن امام رسماً سفو حاکمنه
تابع ایسه ده، حقیقته مستقندر . سنغالک اور
ساحلنده حکمفرما اولان فرانسزلرک بو مملکته
آباق باصمه لری دخى ممنوعدر. اراضیسی پک منبت
اولوب، دارى، مصر، پرنج، آسریقا فستیقی،
باموق، چیوید، توتون وسبزه لرك انواعى حاصل
اولور .

قعبطیه { یمن ولایتک تعز سنجاغنده وتعزک
۱۱۰ کیلومتره شرق شمالیسنده
وعدک ۱۸۰ کیلومتره شمالسده اوله رق لمح
امانتک حدودى قربنده طاعلق محله واقع
قضا مرکزى برکوچک قصبه اولوب، آنحق
۶۰۰ قدر اهالیسی وصو ایله تدویر اولنور بر
عسکرى دکرمی وارددر . — قعبطیه قضاسى یمن
ولایتک منتهای جنوب شرقیسنده اولوب،
جنوباً مذکور لمح امامتبله، شرقاً حضر موله،
شمال شرقی جهتندن صنما سنجاغنک رداق قضاسیله،
شمال غربی طرفندن اب، غرباً دخى حجریه قضا لریله
محاط ومحدوددر . نادره، حشا ومهریس اسمریله
۳ ناحیه و ۵۲ قریه بی حاویدر. اراضیسی طاغلق
ومرتفع اولوب، میاه جاریه سی برطرفدن تعزه
طوغری بحر اجمره، برطرفدن عدن کورفزیله
وزطرفدن دخى حضر موله طوغری آقار .
مواى معتدل وطویراغی منبت اولوب، کلیتل
دوره ایله آرپه، بغدادی وسائر حبوبات وآز
مقدارده قهوه حاصل اولور. مرکز قضا ناک ایکی
ساعت غربنده بعض امراضه نافع برقابلیجه
وجوددر .

قعمقاع { صحابه دن بر قاج ذاتک اسمی
(اولوب، الک معروفلری (قعمقاع
بن عمر النیمی) در، که ارتحال حضرت نبویده
حاضر بولنوب، قادسیه محاربه سنده ابراز شجاعت
وجسارت ایتش : وجل وقعه سنده معیت جناب
مرتضویده بولنوب، حضرت مشار الیهدن طلحه
وزبیر (رضما) یه اجرای نصایحله تکلیف
صلحه مأمور اولمش؛ وسائر محارباتده دخى معیت
حیدریده بولنوب، کوفه ده ساکن اولمشیدی .
حضرت ابا بکر صدیق (رضه) بو ذات حقنده
« صوت القمعاق فی الجیش خیر من الف رجل »
بیورمشدر .

قعنبدی { « عبدالله بن مسله » ماده سنه
{ مراجعت بیوریله .]
ققزمان { روسیه یه تابع قارص ایالتنده
{ و قارصک ۵۰ کیلومتره جنوب
بند اوله رق آراس نهرینک صاغ کنارنده بر
کوچک قصبه در .

ققال { (ابوبکر عبدالله بن احمد المروزی)
{ مشاهیر فقهاء شافیه دن اولوب،
کنجککننده وطنی اولان مروده جلنکیر لکله مشغول
ایکن، اوتوز یاشندن صکره تحصیل عله قویله .
رق. ققعه زمانسک فریدی اولمش؛ وتدریس
واقاده سندن پک جوق آدملر استفاده ایدوب .
طلبه سی میاننده شیخ ابوعلی سنجدی وقاضی حسین
بن محمد وامام الحرمینک پدری شیخ ابو محمد جویی
کمی مشاهیر علما یتیمشدر. ابوبکر محمد بن الحداد
المصرینک « فروعی » مکمل صورتده شرح
ایتشددر. ۴۱۷ تاریخنده ۹۰ یاشلرنده سجهستانده
وفات ایدوب، مرقدی اوراده زیارتگاه ایدی .

قفیره { یاخود حفرة (Koufra) صحرای
{ کبیرک قسم شرقیسنده برقه ایله
سودان آره سنده °۲۴ ایله °۲۶ عرض شمالی
و °۴۰' ۱۸° ایله °۴۰' ۲۱° طول شرقی آره لرنده
برصره واحلر اولوب، جنوب شرقیدن شمال
غربی یه طوغری ممتد اولورلر . بونلرک الک
جنوبیسی طرابلس غربک ۱۳۵۰ کیلومتره جنوب
شرقیسنده وبنه زینک ۹۰۰ کیلو متره جنوبنده
واقعدر . بو واحلرک موقصلری اطرافلرنده کی

چولدن آلچق اولوب، اك جنو بيسنك حذای
بحردن ارتفاعی ۴۰۰ واك شماليسنك ۲۵۰
متره در. مجموعنك بوي ۳۶۰ كيلو متره اولوب،
مساحه سطحیه لری ۱۷۸۲۴ مربع كيلو
متره در. جله سی ۵ واح اولوب، جنوبدن باشلا.
یهرق : كبابو، ابوسما، جزیره، سیفی، تایسربو
اسمیرله معروفدر. ارچی یعنی برنجیسيله صوك
ایکیسی بیوك و دیگرلری کورچکدر. آره لری
چول ایله آیرلشدر. هوالری صبحاق اولوب،
یازین میزان الحراره ۴۶ درجه یه قدر چیقار.
یاغورلری پك سیرك اولوب، بعض سنه لر بستان
قوراققله کچر. آقار صولری و وادیلری اولوب،
آنحقی بعض طوزلی کوللری واردر، وایکی اوج
متره قازیلجه هریرده صو چیقار. خرما آغاجلری
برملیون قدر اولوب، آنحقی پك قیصه اولور.
پورتقال، لیمون، زیتون، انجیر، نار، قیصی،
شفتالی، بادم آغاجلری وضع آغاجی دخی
یتیشیر. بعض باغلری ده واردر. آرپه، بقدای،
دوره و سائر حبوباتله سبزه لرك انواعی و قاثون،
قارپوز و سائر دخی حاصل اولور. دوه لری
بسلكه یارایان بر طاقم قبا اوتلر و چالیر دخی
بولور. كبابو و احنده طریق سنوسی یه منسوب
مرا بطلره مخصوص جسیم بر زاویه بولنوب،
ایچنده ۵۰۰ مرابط، برجامع شریف و بیوك بر
مدرسه و مکتب بولنیور. آفریقاده نشر علوم
اسلامیه خصوصنده سنوسیلرك خدمتی مسلم
اولفله، بوزاویه نك وجودی مذکور و احلرك
اهمیت ذاتیه سنی برقات ده ا تزیید ایدیور.
اهالیسی بش آلتی بیک کئی راده لرنده و جله سی
بنغازی عربلرندن عبارتدر. مقدهما بو و احلر (تیبو)
جنسیتنه منسوب زنجیلرله مسكون ایکن، بوندن
ایکی قرن اول بنغازی جهتندن بر طاقم عربلر
هجرة و احلرك جله سنی ضبط ایتشلردر. هر نه قدر
آوروپا خریطه لرنده قفره و احلری هیچ بردولنك
مالی کوسترلیور سه ده، (ویون دوسنت مارتن)
بولنك اهالیسی بنغازیلی و دولت عثمانیه تابع

بولندقلرینی درمیانه، ممالك عثمانیه دن عد اولغلری
اقتضا ایتدیکنی اعتراف ایدیور. بنغازی
ایله سودان طریقنك اورتیه سنده بولغلری
و طویراقلرینك منبت و محصولدار بولغسی و الحاصل
صحرای کبیرك اورتیه سنده واسع برمدیت منزلی
اراز ائلری جهتلریله، اهمیتلری يك زیاده در.

قفس { (یاخود قفص) کرمان و مکران
طاغلرنده ساکن وحشی و قطاع
طریقندن بر قوم اولوب، ینه بو حالحه بوللن (بلومی)
قومیه قومشو اولدقلری جغرافیون عرب آثارنده
مذکوردر. باوص قومنك الیوم بلوجستانك
باشلیجه اهالیسی اولان (بلوج) لرله بر اولدینی
اسملرك قریبتندن و مكانلرینك اشتراكندن اكلا.
شیلوب، (قفص) قومی دخی بلكه اولنرك بر
شعبه سی ایدی.

قفصه { (افریقیه ده) (یعنی تونس امارتنده)
(و فیرواندن اوج کونلك مسافده)
بلاد (جرید) ده زاب کبیره ملحق کوزل بر
قصبه اولدینی، و ایچنده جریان ایدن نهرك صولرله
اروا اولنان باغچه لرنده پك کوزل میوه لر و ایری
دانه لی خرما حاصل اولوب، تا اندلسه قدر کوتو.
رلدیکی جغرافیون عرب آثارنده مسطور اولوب،
الیوم دخی قصبه مذکوره صفاقسك ۲۰۰ کیلومتره
غرب جنوبیه سنده (و شط الجرید) دینلن بیوك
كوكك ساحل شماليسنك ۵۰ کیلومتره شمالنده
موجوددر. اوست طرفنده ایکی نهر (وادی الملح)
اسمیه برلشوب، قصبه نك غربنده برکول تشکیل
ایله، (توزر) قصبه سنك شمالنده (شط قفصه)
دینلن کوله دو کیلور.

قفط { (صعید مصرك) (قنا) مدیرینده
(و قناتك) ۲۰ کیلومتره جنوبنده
(و قوص) ۱۲ کیلومتره شمالنده اوله رق نيك
ساحل یمنی یعنی شرقیسی قرینده بر قصبه اولوب،
مصر قدیم تاریخنده (قوتوس) اسمیه مذکوردر.
بطالسه زماننده ورومالیرك اوائل حکومتمده
(برنیکه) طریقله هند تجارتنك مرکزى اولوب،
پك مهور ایدی. بعده اهالیسی روما حکومته

لاروشی عصیان ایتکه، اوچخی قرن میلادی
اواخرنده (دیوکتیان) زمانده روما عسکری
طرفدن یغما و تخریب اولنش؛ و بعدالاسلام
یکدن اعمار اولنوب، برخیلی مدت (قصیر)
اسکله سندن هند تجارتک بر انباری حکمنده
بولنش؛ و بعد بو اهمیت (قوس) شهرینه
وازمته اخیرده (قنا) یه انتقال ایتکه، فقط
قصبه سی اهمیتدن دوشمشدر. مشاهیر مؤرخیندن
وزیر جمال الدین بن القفطی ایله سائر مشاهیر
اسلامک مسقط رأسی بولنمشدر. «قط»
ماده سنده مراجعت بیوریله.

قلاپروت { مارتق هنری (M. H. Klap-
roth) آلمانیا مشاهیر کییا.
کرانندن اولوب، ۱۷۴۳ ده (ورنیکروده) ده
طوغمش، و ۱۸۱۷ ده وفات ایتمشدر. برلنده
کییا مطبعی و آقادیما اعضاسندن اوواب، بوفنده
وعلی الخصوص علم معاندنه پک چوق کشفیاته
موفق اولمش؛ و برجوق کتابلر و فنی و رسائل
موقوفه ده برطاقم نافع مقالات فیه یازمشدر.
— بونک اوغلی (ژول هنری قلاپروت)
مشاهیر مستشرقیندن اولوب، ۱۷۸۳ ده برلنده
طوغمش، و ۱۸۳۵ ده پارسده وفات ایتمشدر.
۱۸۰۵ ده روسیه طرفندن چینه کوندربان هیئت
سفارت معینته کیروب، عودتده چین، مانچو،
منچول و جاپون لسانلرنده برجوق کتب مهمه
کتیرمش؛ و ۱۸۰۸ دن ۱۸۱۰ تاریخنه دک روسیه
حکومتی طرفندن بلاد قفقاسده تحقیقات علیه
اجراسنه مأمور اولوب، ۱۸۱۲ ده (ویلنه) ده
آسیا لسانلری تدریسنه مأمور اولمش ایسه ده،
اوسره ده آخیلان محاربه بومأمورتی اجرا ایتسنه مانع
اولغله، ۱۸۱۵ ده پارسه کیده رک، اوراسنی وطن
انغاز ایتشدی. آسیانک السنه سنه واحوال تاریخیه.
سنه دائر برقاچ مهم اثری اولوب، قفقاسیه سیاه
ختا مه سی ده آلمانجه و بعد فرانسیزجه نشر
اولنمشدر.

قلاپهام { (Clapham) انکله تره نک
(سوری) ایالتنده و (سنت پول) دک
۱۶ کیلومتره جنوب غریبسنده اوله رق (تامیسه)
نهری ساحل یعنی قرینده ۲۷۳۵۰ اهالی بی جامع

بر قصبه اولوب، لوندرو شهری اقسا مندند
ممدوددر.

قلا تاو { (Klattaau) چهستانک (بیلسن)
ایالتنده و بیلسنک ۴۲ کیلومتره
جنوبنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۸۹۵
اهالیسی، مکتب اعدادیسی و قرینده میاه معد.
نیه سی وارددر.

قلا دنو { (Kladno) چهستانده پراغه
ایالتنک (اسمیشو) قضا سنده
واسمیشو دک ۲۲ کیلومتره شمال غریبسنده بر قصبه
اولوب، ۱۴۰۸۵ اهالیسی، اطرافنده واسع
کمر و دمیر معدنلری، جسیم دمیر خانه لری
و جوارنده ایمپراطورک بر سرایی وارددر.

قلا رانسه { (Clarence) یونانده موره
شبه جزیره سنک ساحل
غریبسنده و (ایده) ایالتنده پیرغوسک ۴۰
کیلومتره شمال غریبسنده بر قصبه واسکله اولوب،
شمه کی حالد هراهمیتدن عاری ایسه ده، فتو.
حات عثمانیه دن اول خیلی مهم و تجارتکاه اولوب،
برجوق وقت مستقل بردوقلقی صورتنده اداره
اولنمشدی.

قلا رانسه { (Clarence) آسترالیانک
(یکی جنوبی والس) مهجرنده
برنهردر، که مهجر مذکورک حدود شمالیه سنده
نیمانه، ابتدا جنوبه و بعد شرقه طوغری آق فرق،
طولاشیقلی برخلیجدن بحر محیط کبیره دو کیلور.
هنای اولان قصبه یه قدر اولان مجراسنک قسم
اسفلی ۸۰۰ متره کنیشلکننده اولوب، بوقسمنده
بیوجک کیلر و اوندن ۵۰ کیلومتره یوقاری یه
دخی ده ها کوچکاری ایشلیه بیلور. حوضه سی
۱۰۷۰۰ مربع کیلومتره وسعتنده اولوب، منبت
ومعادن و صرعاری چوق بریردر. — یکی زلانده ده
دخی بو اسمله برنهر بولنوب، مجراسی ۲۵۰
کیلومتره اوزوندر.

قلا رکس فورق { (Clarke's Fork)
آمریکای شمالیه
ممالک مجتمعه نک شمال غریب جهتنده (قولومیه)
ایرماغنه تابع برنهردر، که قیالی طاعلردن این
ایکی چایدن بالتشکل، طار و درین بروادی اینجده

شمال غربی به طوغری جریانه (ایداهو) و (واشینگتون) جمهوریت لرغنی شق ایدهرک، ایکی کولک ایچندن کچدکدن مکره، دومینون حدودینک براز ایچریسنده صولدن مذکور قولومیه ایرماغنه دوکیلور. مجراسی ۷۰۰ کیلومتره دن اوزوند.

قلاروس (Claros) یونیه خطه قدیمه - سند کریدمهجرلری طرفندن تأسیس اولنش شهر قدیم اولوب، شنسدن کنایه اولان (آپولون) ک عبادته مخصوص جسم معبدله وکها تخانه سیله مشهور ایدی. خرابه لری ازیر سنجاغناک سیور یحصار قضااسنده وساحلده واقع (زیه) قریه سی اطرافنده مشهوددر.

قلازومن (Clazomènes) یونیه خطه اولوب، الیوم (اورله) نک بولندیقی موقعه واقع ایدی.

قلاقمانان (Clackmannan) اسقوچیه ده غریبسنده قونتلک مرکزی برقصه اولوب، ۸۰۰۰ اهلایسی ودمیرخانه لری وارددر.

قلاکنفورت (Klagenfurt) اوستریا وایانه نک ۲۳۲ کیلومتره جنوب غریبسنده و (دراوه) به تابع غلان نهری اوزرنده (فاریتیا) خطه وایالتک مرکزی برقصه اولوب، ۱۸۷۵۰ اهلایسی، داخلی مکتب اعدادیسی وپوکا مربوط کتبخانه سی، صاغر و دیلسزلره مخصوص مکتبی، موزه سی، تاریخ محلی جمعیتی وسائر مؤسسات علیه سیله جوخه واییک قاش وقوردله فابریقه لری، مصنع کلیساری وکوزل ابنیه سی وارددر.

قلامات (Klamath) آمریکای شمال - لیده ممالک مجتمه نک اورغون و قالیفورنیه جمهوریت لرنده اوج کول ایله برنهر اولوب، (قاسقادرانجه) سلسله سی اوزرنده بولان مذکور کولارک بری بطاقلق، بری بالا و دیگر ی زیر صفتلریله تفریق اولنور، و برینک فضله میاهی دیگرینه دوکیلوب، نهایت آشایکی کولک منتهای جنوبندن قلامات نهری چیقهرق، جنوب غربی به طوغری جریانه، قالیفورنیه جهو-

ریتنه کیر؛ و ساحل سلسله سی «دینلن جباک» بریوغازندن بعد المرو، غرب شمالی به طوغری دونه رک، ۴۱° ۳۰' عرض شمالیده بحر محیط معتدله دوکیلور. مجراسی ۵۰۰ کیلومتره دن اوزون و حوضه سی ۳۶۰۰۰ مربع کیلومتره ایسه ده، صوبی آزددر.

قلامسی (Clamcy) فرانسه نک نیادره ایالتنده و (بور) ک ۶۸ کیلو متره شمال شرقیسنده اوله رقی (یونه) نهری اوزرنده قضا مرکزی برقصه اولوب، ۵۰۹۲ اهلایسی، داخلی مکتبی وزراعت جمعیتی وارددر.

قلاودیوس (Claude, Claudius) رومایمپراطورلرندن ایکی کشینک اسمیدر: برنجیسی رومایمپراطورلرینک دردنجیسی اولوب، آلمانیه وانکاتره ده کی فتوحاتی سیبله (جرمانیقوس) و (بریتانیقوس) لقبلیله ملقبدر. تیرک برادری (دروسوس) ک اوغلی اولوب، میلاد عیسادن ۱۰ سنه اول طوغمش؛ و ۴۰ تاریخ میلادیسنده، یکنی قالیفولانک قتل اوزرنه، عسکر طرفندن ایمپراطور انتخاب اولوب، متعاقباً تراکیه خطه سی وانکاتره نک قسم جنوبیسی فتح اولنش ایسه ده، کندیس حکم ونفوذی زوجه سی (مسالینه) ایله برقاج آزادلیسنک الیه براقوب، بولر انواع سفاهات وسوء استعمالاتی ارتکاب ایتشلردی. نهایت ۴۸ تاریخنده زوجه سنی قتل ایتش ایسه ده، تزوج ایتدیک یکنی (آغریینه) ده ا زیاده قوت ونفوذ قزانوب، قوجه سنک اوغلی وراثندن تحریمه، ایلک زوجندن اولان کندی اوغلی (نرون) ی ولی عهد طانتیشدی. قلاودیوس میلادک ۴۰ تاریخنده، ظن اولندیقه کوره، زوجسی طرفندن مسموما وفات ایتشدر. خایته کوشک واحقیقه ایدیه ده، اقتدار ادیسی اولوب، کنجملکنده اتروسقلرک وقارتاجیلرک تاریخلرنی یازمشدی.

— ایکنجیسی، غوتلره قارش ی اولان فتوحانه مبنی، (غوتیقوس) لقبیله منقبدر. ۲۱۵ تاریخلرنده دالماییه ده طوغوب، ۲۶۸ ده ۰

سوك وفاقى اوزرينه، عسكر طرفندن ايبرا-
ورلنه انتخاب اولمىدى. حاصى (اورثولوس) ي
يكل. و سلفنك طرح ايتمش اولدىنى بر طاقم
ويكلىرى لغو، افراددن ضبط اولمىش املاكى
اعاده، و ۲۶۹ ده صريه نك نيسا (يعنى نيش)
قصبه سنده غونلرى مغلوب ايتمىدى. ايكي سنه
حكومت سوردكدن صكره، (پانونيه) نك
(سيريوم) شهرنده و بادن وفات ايتمىدى.
جسارت و عدالت و مرحمتدن طولايى بحق
ايكنجى تر ايان تسيمه اولمىدى.

قلاؤس { (Kalaous) روسيه نك قافقاسيه
ايلاندن استاوروپول ايلانده
رهردر، كه قافقاس سلسله جبالك شمالده بولان
ايكنجى درجه ده كي طاغلردن نيمالنه، شماله
طوغرى آق درق، اووه يه دوشدكدن صكره،
برقاج قوله بالانفسام، بونلك برقاجى، بحر خزره
منهى اولق اوزره، شرقه طوغرى جريان
ايدر؛ و برقاجى آزاق دكيزينه دوكلك اوزره،
(مانيج) كولنه قاريشير. يالكنز ايلك بهارده
قارل اريدكنده و صوك بهار ياغمورلى ياغديغده
بوقولرك جله سى آقوب، بحر سياهله بحر خزر
آرمى سنده برنوع اختلاط پيدا ايدرلر؛ وساثر
موسلرده چوغى قوملرده قورور. مجراسى
۲۵۶ كيلومتره طولنده و حوضه سى ۴۲۴ ۱۰
مربع كيلو متره وسعتده در.

قلاوستال { (Clausthal) پروسيه ده
(هانووره) ايلانلك
(هيلدهام) سنجاغنده و هيلدهاميك ۶۰ كيلو-
متره جنوب شرق سنده قضا مركزى بر قصبه
اولوب، ۹۲۰۰ اهالى سى، معادن مكتي و مكمل
معادن نمونه خانه سى، اطرافنده دمير، قورشون
و كوش معدنلىرى و بيوك دوكانخانه لرى واردر.

قلاوون { (الملك المنصور ابوالمعالى
سيف الدين - الصالحى) مصر
وشامده حكومت سورن شماليك بحريه يعنى غلامان
نراكك يدنجيسى اولوب، عن اصل ملوك ايوبيه.
نك يدنجيسى اولان ملك صالح نجم الدين ابوبك
كوله لرندن ايدى. بيك آتونه صانين آلتمش
ولطه، «الف» لقبيله دخى ملقب ايدى. ملك

ظاهر بيرسك اوغلى ملك سعيد ناصر الدين محمدك
اسقاطيله يدى ياشنده بولان برادرى ملك عادل
بدرالدين سلامتك اعقاندده الك زياده اعمال نفوذ
ايدنلردن اولوب، صي مشار اليك و صيسى
ومدبر امورى اولمىدى. اوج بحق آيدن صكره
۶۷۸ ده، احوالك اهميت و وخامتى و سلامتك
صباوتى وسيله انحاذ ايدهرك، كندى سلطنتى
اهلان، و ولايت وساثر مهم ماموريتلردن ملك
ظاهر كوله واهواتى قالدبروب، كندى توابنى
نصب ايتمش؛ و ۶۸۰ ده شام جهته تجاوز
ايدن مغوللره قارشى عسكر سوق ايدهرك، حمص
جوازنده بيوك برمظفريته نائل اولوب، تاتارلى
كلياً منهزم ايتمش؛ و ۶۸۴ ده اهل صليله
محاربه طويتشوب، صرب و طرابلس قمع ايله،
طرابلسك ساحل بمرده اولان استحكاماتى هدم
ايدهرك، قصبه يي شمدى بولدىنى محله نقل ايتمش
ايدى. جسور، مدبر، عادل و محب معارف بر
حكمدار اولوب، قاهره ده بين القصرينده جسيم
بر مدرسه ومثلى كورله مش بر بيارستان يعنى
خسته خانه وساثر مبانى خيره تأسيسنه موفق
اولمىدى. ۶۸۶ ده نوبه جهته عسكر كوندروب،
اوراجده توسيع دائره حكومت ايتمىدى.
۶۸۹ ده اهل صليب الندن هكايي اخذ واسترداد
نيتله عزم سفر ايتدكده، قاهره نك خارچنده
وفات ايدوب، مدرسه سى خطيره سنده دفن
اولمىدى. اولادينك صباوتنده توابندن اوج
كشى دخى موقتاً حكم سورمىلر سنده، اساساً
سلطنت بونك نسلنده قالوب، ايكي اوغليله سكر
تورونى وبعده اونلرك اولادى ملوك چراكسه نك
ظهريه نك مصر وشامده حكم سورمىلر در.

قلايلى { (قوز احمد باشا) «احمد
باشا (قلايلى قوز -» ماده سته
مراجعت بيوريله .

قلمبر { (Kléber) فرانسه نك الك مشهور
جنراللردن اولوب، ۱۷۵۳ ده
استراسورغه طوغمش؛ و بدرى ديوارجى
اولمىله، فن معمارى يي تحصيل ايتمش ايسه ده،
بعده عسكرلر ميل ايدهرك، برمدت آوستريانك

خدمت عسکریه سنده بولنش ؛ و ۱۷۸۵ ده فرانسه به عودتله ، (فور) ده ابنه مفتشی اولمش ، و ۱۷۹۲ ده برکوکلی طابورینه اتحاق ایدوب ، متعدد محاربه لرده کوستردیکی جسارت واقتداره بناء ، آز مدته قطع مراتب ایده وک ، میرلوالقی رتبه سنی احراز ایشم اولدینی حالده ، ۱۷۹۳ ده حکومت قارشی قیام ایشم اولان یکریمی بیک واندملره قارشی دوت بیک عسکرله محاربه ایدوب ، غالب کلمش ، و بوقیامی باصدیرمش یدى . آنجیق بوزالیبتدن سکره اله یکن مغلوبین حقنده اجرا اولنان شدتلی مجازاتی تقدیر ایتدیکیهون ، نفيه کوندریلوب ، متعاقباً اقتدارینه کوریلن احتیاج اوزرینه ، جلب واعاده ايله ، فریقک رتبه سنه ترفیع اولنه رق ، آلمانیه ده برجوق غالبیتله نائل اولمش ؛ ومع هذا اوو قنکی حکومتک نظر توجهی قزانه مافله ، ۱۷۹۷ ده بالاستفا ، کوشه عزله چکمش ایدی . بونا یارت مصر سفرینه عزیمت ایتدیکنده ، کندیسنی معینه آلهرق ، مصرده فرانسرلک غالبیتنه باشلیجه سبب اولمش ؛ ۱۷۹۹ ده بونا یارت فرانسه به عودت ایتدیکنده ، کندیسنی مصرده وکیل و باش قوماندان برافش ایدی . ۱۸۰۰ تاریخده مصرده ظهور ایدن قیامی باصدیردفدن سکره ، بر شخص طرفندن مقتولاً وفات ایشمدر . استراسبورغده برهیکلی رکز اولمشدر .

ق ل ر کنول { (Clerkenwell) انکلتونه ک میدلسکس ایالتنه ملقی و (سنت پول) کلیسانک ۱/۴ کیلومتره شمالنده واقع بر قصبه اولوب ، ۶۵۳۸۰ اهالیسی و بر چوق ساعت فابریقه لری واردر . لوندره شهری اقسامندن معدوددر .

ق ل ر مونت { (Clermont) فرانسه ک (او آزه) ایالتنده وپارسک ۶۲ کیلومتره شمالنده اولهرق (برشه) نهرینک ساحل یمینده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ، ۶۱۰۰ اهالیسی ، داخل مکتبی و بز فابریقه لری واردر . و قتیله برقونتلک مرکزی ایدی .

ق ل ر مونت فراند { (Clermont-Ferrand) فرانسه ده پارسک

۳۸۲ کیلومتره جنوبنده (پوی دودوم) ایالتک مرکزی بر شهر اولوب ، ۴۱۸۰۰ اهالیسی ، دارالفنونی ، داخلی مکتب اعدادیسی ، اعدادیه طیبیه سی ، مکاتب ابتدائیه دارالمعلمین ، کتبخانه سی ، متعدد جمعیات فنیه وادبیه سی ، پاموق وکتورندن بعضی منسوجات فابریقه لری ، دباغخانه لری ، پنبه و شکرله لری و بر قاج کوزل میدانی واردر .

ق ل ر مونت لودو { (Clermont-Lodève) فرانسه ده (هروک) ایالتک (لودو) قضا سنده و مرکزی قضا ک ۱۴ کیلومتره جنوب شرقی سنده ناحیه مرکزی بر قصبه اولوب ، ۶۰۰۰ اهالیسی ، چوخه وقونیاق فابریقه لری و دباغخانه لری واردر .

ق ل ر م { بحر احمرک منتهای شمال غریب سنده و سوشک قریبده قدیم بر قصبه واسکله اولوب ، بوناسبتله بحر احمره دخی جغرافیون عرب آتارنده (بحر ق ل ر م) نامی ویریلور . مذکور قصبه ک صوبی و او دونی و باغچه و مزروعاتی و الحاصل هیچ بر نعمت طبیعیه سی اولیوب ، آنجیق مصرک اسکله سی اولفله ، تجارتی بک ایشک و اهالیسنک ثروت و سامانی بک زیاده اولدینی ، حتی ایجه جک صوبی سوش قصبه سندن کتیر دکلری جغرافیون عرب آتارنده مسطوردر . یاقوت حموی کندی زماننده یعنی بدنجی قرن هجری اوائلنده ق ل ر م خراب اولدینی ، و اونک اهمیتی سوش قصبه سنه انتقال ایشم ایسه ده ، بونک اهالیسی بک آز بولندینی بیان ایدور . [بحر ق ل ر م ایچون «بحر احمر» ماده سنه مراجعت بیوريله .]

ق ل ر سانه { اندلسده شذونه اعمالندن وشذو نه دن ۲۱ فرسخلی مسافه ده و (بیطه) ایله (لکه) نهرلرینک جمعه ده بر ناحیه ایدی .

ق ل ر سانه { افریقیه ده ویا اوکا قریب بر یرده بر قصبه اولدینی «معیب البلدان» ده مذکوردر .

ق ل ر ه { وقتیه فلایک (قلعی) دینلن اک ابی جنسنک چیقدینی بر محل اولوب ، جغرافیون عربک بعضلری شامده بر طباغ ، بعضلری هندده بر مهوره ، بعضلری ده اندلسده

قصبه اولدیفنی التزمله ، موقی حقنده پینلرنده
اختلاف وقوع بولشد .

قلعه { (یاخود قلعه بنی رشید) جزایرک
وهران ایالتنده و مسکرمک ۲۸
کیلومتره شمال شرقیسنده (وادی القلعه) دینلن
نهرک کنارنده و غریب الشکل برقیانک اوزرنده
برقصبه اولوب ، ۳۵۶۰ اهالیسی وکلم ، احرام
و حصیر معمولاتی واردور . — وادی القلعه یاغفور
موسمنده حدوسطی اوزره ثانیهدده ۲۲ و قوراقلق
موسمنده ۱۲ مکعب متره صو دوکر .

قلعه ابی الحسن { ساحل شامده صیدا
قربنده بیوک برقلعه
اولوب ، سلطان صلاح الدین ایوبی طرفندن اهل
صلیب الندن استخلاص اولمشدی .

قلعه ابی طویل { افریقیه ده صنهاجه
قبیله سنک مرکزی
منحکم بر قصبه اولوب ، قیروانک خرابسندن
سکره اکثر اهالیسنک اورایه انتقالیه خیلی
معمور و تجارتگاه اولدیفنی یاقوت حموی بیان
ایدور .

قلعه ایوب { اندلسک شمال جهننده
سرقسطیه ملحق بیوک بر
شهر اولوب ، مشاهیر علماء اسلامدن برقاچ ذاتک
مسقط رأسی بولمشدر . ایوم اسپانیوللر بواسم
عربیدن غلط اولهرق (قالاتایود) دیرلر .

قلعه بانیاس { (یاخود قلعه السیبه)
فلسطینده نابلس سنجاغنده
بنیاسک ۳ کیلومتره شرق شمالیسنده خراب بر
قله اولوب ، اوچمتک خرابه لرینک اک کوزیلدر .
اوج جهنندن اوچوروملی وقصبه دن ۳۰۰ متره
یوکسک بر قیانتک اوزرنده مؤسس اولوب ،
دیوارلری و برج و قلعلری پک متیندر . اهل صلیب
اینه سندن اولوب ، دفاتله اخذ و استرداد
اولغله ، بعض قیو و دیوارلرنده بر طاقم خطوط
عربییه سی دخی واردور . دمشق شام طریق
اوزرنده بولغله ، وقتیه پک مهم عد اولنور .
دیهده ، ایکوز سنه نی متجاوز زماندن بری
متروکدر .

قلعه بسر { افریقیه ده قسطنطینه جوارنده کی
بجانه اووه سی اوستنده و بر

کومش معدنی قربنده واقع برقلعه اولوب ، عقبه
بن نافع و یا موسی بن نصیر طرفندن مأمور اولان
بسر بن اوطاة طرفندن فتح اولمشدی .

قلعه بنی عباس { جزایرک قسطنطینه
ایالتنده و بجانه اووه .
سنک اوستنده و دمر قیو دینلن بوغازک قربنده
بنی عباس قبیله بر بریه سنک استنادگاه ی اولان
اسکی برقلعه اولوب ، یوللری پک صرب ، دیک
و یوکسک برطاغک اوستنده واقعدور . بنی عباس
قبیله سی بو قلعه سایه سنده مذکور دمر قیو
بوغازینه و جزایر ایله قسطنطینه پیننده کی طریق
اختلاطه حاکم بولمشلردور . بولنردن مخرانیسلر
فرانسزلره طول مدت مقاومت ایتمشلردور و حریده
اوریلان رئیسلی قلمه نک ایچنده کی عتیق جامع
شریف حولیسنده مدفون اولوب ، سرقدلری اورا
قبائلجه زیارتگاهدر . ماده آفنده مذکور
(قلعه بسر) ک بونک عینی اواسی محتملدر .

قلعه الجص { فارسده ارجان جهننده غایتله
صرب و متین بر محله اولوب ،
اسکی ایرانیلردن قلعه برچوق آثاری اولدیفنی
یاقوت حموی بیان ایدور .

قلعه جمبر { [« جمبر » ماده سنه
(مراجعت بیوریه) .
قلعه الیشا { جزیره العربده عسیرک شرق
جهننده و وادی دواسیرک
یوقاری طرفنده مکّه مکرمه نک تخمیناً ۴۰۰
کیلومتره جنوب شرقیسنده بر قصبه اولوب ،
خیلی معمور و اهالیسی چوق اولدیفنی مرویدور .

قلعه حارم { حلب ولایت و سنجاغنده
وانطاکیه نک سرای جهننده
مرکز قضا اولان حارم قصبه سی قربنده یوکسک
واطرافه حاکم بر تیه نک اوزرنده متین بر قلعه
اولوب ، اساساً عربلر طرفندن یانیش ، و اهل
صلیب طرفندن تعمیر و تحکیم اولمش ایدی .
ایوم خرابدر .

قلعه الحصن { بواسمه شام دیارنده ایک
اسکی قلعه واردور : بری
دمشق ۱۰۰ کیلومتره جنوب غربیسنده و طبریه
کولی اوزرنده اوج طرفی اوچوروملی و یالکز

جنوبدن طار بر يول ايله طاغه مربوط برقياڻك اوزرنده واقع اولوب، شمدي ويرانه حالنده اولديني حالده، وقتيله خيلي معمور اولديني آكلاشيلان برشرهك انقاضي يعني برچوق ستونلر، هيكلر، هزارلر وساير آثار عتيقه يي حاويدر. ظن اولند. يفتنه كوره، قديم مورخلردن عبراني يوسفك تعريف ايتديكي جل (Gamala) شهر قديمك خرابه سيدر، كه شهر مذكور موقعك دوه بيوننه مشابهندن طولايي بواسم عبراني ايله تسميه اولنمشدي. — ديكرى حناك ۶۰ كيلومتره جنوب غربي سندن متين برقله نك اوزرنده واقع اولوب، اليوم قائمدر. اهل صلب وقوطاننده شام حاكمي بولنان ذات طرفندن محافظه سنه برطاقم كردلر مأمور اولغله، (حصن الاكراد) اسميله شهرت بولمشر. بعده اهل صلييك اليه كچوب، بونلجه بيوك براهيميت آلمش؛ ونهايت صلاح الدين ايوني طرفندن استخلاص اولنمشدر. اداره عثمانيه زماننده مركز قضا اتخاذ اولنوب، بعده موقعك صربلني سبييله ترك اولنش ايسه ده، قضايه بواسمه مسمى اولوب، بيروت ولايتك طرابلس شام سنجاغه ملحقدر.

قلعة حماد { ياخود قلعة بني حماد } جزايرك قسنطينه ايلاننده وجبل كانيه نك جنوبي اتكندك پك يوكسك و صرب وقيشين قارله مستور بره وقعه ده واقع برقله وقصبه خرابه سيدر. بوقله وقصبه يي ۳۷۰ تاريخ هجري سندن حماد بن يوسف بن زيري الصنهاجي تأسيس، وتخریب ايتديكي برقاج قصبه نك اهاليسني اورايه نقل ايدهرك، صنهاجه قبيله نك قسم غربي سندن مركز اتخاذ ايتمشدي. برچوق وقت صنهاجه قبيله سندن بني حمادك مركزي قالوب، خيلي توسع وكسب عمران ايتمشدي. آلتنجي قرن هجري اواسطنده موحدينك اينكنجيسي اولان يوسف بن عبدالمؤمن طرفندن تخریب اولنمشدر. شمديكي حالده بر مناره سي قائم اولوب، قلعه وشهرهك خرابه لري طور يور. آنجق ياقوت حموي تاريخ مذكوردن مسكره يازديني حالده، خرابسندن بحث ايتيوب، يوك منسوجانك نفاستني ويوك

ايليكلرينك ابريشم كچي صيرمه ايله ايشلنهك قدر اينجه اولديني بيان ايدور.

قلعه جك { آقره ولايت و سنجاغنده } و آقره نك تقريباً ۶۵ كيلومتره شرق شماليسنده وقزيرل ايرماق مجراسنك ياريم ساعت شمال غربي سندن واقع قضا مركزي برقصه اولوب، ۴۶۷۷ اهاليسي، ۵ جامع شريني، ۱۲ مسجد، ۱ كليسا، بر رشديه وبر ابتدائيه ايله برقاج صبيان وبر ارمني مكتي، ۴ مدرسه سي، ۲۰۰ دكاني، ۲ خاني، ۲۰ حمي وبر كاركي كوپر يسي واردر. روماليلردن قلعه (مشران) اسميله خراب برقله سي دخي اولوب، بوقله دن كچي چايه نك تحت الارض اسكي برصوبولي دخي بولنور. قصه ايله نهر كناري آره سندن نهرك صوبيله اروا اولنور كوزل باغچيلر وباغلر بولنوب، اوزوم، ويشنه، آرمود، آيوه، طوت وساير ميوه لرك اعلاسي حاصل اولور. قصه دروننده دوشهك وآلاجه نسج اولنور. هوا سي معتدل وصاغلامدر.

— قلعه جك قضايي آقره سنجاغك منهاي شرق شماليسنده مثلك الشكل بر يردن عبارت، اولوب، غرباً جبق آباد وبلا قضاليله، جنوباً وشرقاً قير شهرى سنجاغيله، شمالاً دخي قسطنطيني ولايتك كنغري سنجاغيله محاط ومحدوددر. اراضي عارضه ليجه اولوب، قزيرل ايرماق جنوب غربيدن شمال شرقي به طوغري جريانه قضايي شق ايدهرك، صاغ وصولدن برقاج چاي اخذ ايدر. قضا اينالو باللو وقو كير ناحيه ليله برابر ۱۴۹ قريه يي حاوي اولوب، ۱۶۲ ۳۵ اهالي ايله مسكوندر. كه مركز قضا ده بولنان ۴۷۹ ارمني دن ماعداسي كاملاً مسلمدر. طوپراغي منبت اولوب، بغداي، آربه وساير حبوباتله، پاموق، كوك بويا، جهري، آفون وسايره حاصل اولور. مرعالي ده كوزل اولوب. قيون، صيفير، كچي، تفريك كچيسي وساير حيواناتي واردر. سنوي اعشار بدلي تقريباً ۵۰۰ ۸. واغنام رسومي ۵۰۰۰ ليرايه بالغ اولور.

قلعة الرض { فلسطينه قدس شريفك } ۸۰ كيلومتره شمال شرقي سندن وارنده دوكلين وادي عجلونك يوقاري طرفنده

برقله اولوب ، قیاده اولغش برخندقله محاطدر . دیوارلری پک قالین ومتین اولوب ، صلاح الدین ایوبی طرفندن یابدینی برلوحه سنده محرر ایهده ، جوق دها اسکی اولوب ، مشارالیه طرفندن تعمیر ایلش اولسی ملحوظدر . اوستندن اردن وادیسنه وخر لوطه طوغری کوزل منظره سی وارددر .

قلعه الروم } [روم قلعه] ماده سینه مراجعت بیوریله .

قلعه سلطانیه } و بین الموام جنای قلعه . سی (Darlanelles) آق دکیز بوغازی مدخلنده آناتولی ساحلنده و کیلینک ۳۲ کیلو متره غرب جنوبیسنده ۲۴°۳۰' عرض شمالی ایله ۴۰°۵۶' طول شرقیه بیضا مستقل سنجاغلی مرکزی بر قصبه اولوب ، ۱۱۰۶۲ اهالیسی ، ۸ جامع شرقی ، ۳ مسجدی ، جماعات مختلفه یه مخصوص ۴ کلیسای ، ۲ حاوره سی ، بر رشدییه و بر ابتداییه ایله متعدد میان و جماعات غیر مسئله یه مخصوص متعدد ابتدائی مکتبلری ، ۶ حمامی ، ۴ خانق ، ۳ مسافر خانه سی ، ۵۲ دکان و مغازه سی ، بر دیباغخانه سی ، ۲ یل و بر بخار دکرمنی ، ۲۶ فرونی ، ۱۲ جنای جوملک فرونی ، ۱۳ چشمه سی ، اجنبیلره مخصوص بر قلوبی و جوارلرنده بوغازک مدخلی محافظه ایدر جسم استحكاماتیه متعدد قشله لری وارددر . اهالیسی اسلام ، روم ، ارمنی ، اسرائیلی و اجنیدن مرکب اولوب ، هر بر جماعتک محله سی آریدر . دفاتله حریقه اوغرایوب ، بو صوک زمانلرده خیلی توسع دخی ایتمش اولدیفندن ، اکثر خانه لری مجدد و کارگیر اولوب ، سوقاقلری دخی دوز و کنیش ایهده ، قالدیرملی دکلددر . قصبه ک اطرافنده کی بطاقلقلر قورودملغه ، هوایی تعجیم اولنشدر . هر کون واپورلر اوغرایوب ، هر طرفله وارداتی مکمل ایهده ، تجارتی جزئیات قیلندندر . قلعه سلطانیه استحكاماتی اک اول ابوالفتح سلطان محمد خان ثانی زماننده بیلوب ، بعده کوپرلی محمد پاشا ۱۰۷۰ تاریخنده کبد بحر و سد البحر استحكاملرینی یابدینی وقت قلعه سلطانیه استحكامی ده اونستبدته تحکیم و تقویه ایدرک . موضعی اقتضاسنجیه اوراسنی بحر سفید

بوغازی استحكاماتنه مرکز اتحاد ایتمش ؛ و او وقتدن اوراسی (قلعه سلطانیه) نامیله تسمیه اولنوب ، بر جوق وقت قلعه ده اقامت ایدن محافظه هسکرندن بشقه اهالیسی یوخیکن ، تدریجاً ضابطان عائله لرینه مخصوص خانه لر و کیده رک برطاقم دکانلر بایله رق ، بر قصبه هیئتنه کیرمشدر . اوروپالیر بو قصبه یه بوغازه مخصوص اولان (داردانله) اسمنی ویرمشلردر .

— قلعه سلطانیه قضای بیضا سنجاغلی مرکز قضای اولوب ، شمال غربی جهتدن بحر سفید بوغازیه ، جنوباً ازینه ، شرقاً بیضا ، شمالاً دخی لاپسکی قضالریله محاط و محدود اولدینی حالده ، ۳۹ قریه و ۴۹۴۹ اهالی بی جاممدر . اهالیسنک ۹۰۵۹ ی مسلم ، ۵۵۰۱ ی روم ، ۱۸۰۵ ی اسرائیلی ، ۹۵۶ سی ارمنی ، ۲۱۷۳ ی اجنبی تبعه سی اوله رق فرنک و سائرده در . اراضیسی آرز عارضه لی اولوب ، طاغلری تپه لر حالنده در ، و هیچ بری ۵۰۰ متره ارتفاعی تجاوز ایتمز . میاه جاریه سی باشلیجه اوج نهر دن عبارت اولوب ، اوچی ده قضانک حدودنده نبهان ایدر . اک بیوکی اولان صاری قوجه جایی قلعه سلطانیه قصبه سنک یاننده بوغازه منصب اولور . بوکا بر جوق دره لر دوکیلور . ایکنجیسی (دکرمن دره) در ، که برنجینک غرب طرفنده کفر برونی یاننده دوکیلور . او پنجیسی اولان اورته کچی دره سنک ایهده بحر اسنک یالکیز یوقاری قصبی بو قضاده اولوب ، بعده ازینه قضا سنه کیرر . تارله و باغ و باغچه اوله رق مزروع اراضیسی ۹۳۱۷۵ و صرعی ، اورمان ، چایر ، زیتونلق و پلاموطلقی اوله رق اراضی غیر مزروعه سی ده ۹۳۴۷۳ دونمندن عبارت اولوب ، باشلیجه محصولاتی بقدای ، آرپه ، یولاف ، چاقدار ، مصر ، بورجق ، داری ، ملز و سائر حبوباتله پاموق ، پلاموط ، زیتون و سبزه و میوه لرک انواضدن عبارتدر . مرکز قضانک ۲۵ کیلومتره جنوب شرقیسنده بر آلتون معدنی بولنوب ، امتیازی برانکیز قومانیه سنه ویرمشدر . بو معدن ازمئه قدیمه ده دخی تر و آلیر طرفندن جیقارلقده ایدی . حیواناتی ده چوقجه اولوب .

سنوی تولداتی تقریباً ۲۶۰۰۰ قویون و یکی ۴۳۰۰ صیغیر، ۱۶۵۰ مرکب، ۵۰۰ آت و سائرہ دن عبارتدر . قضا داخلندہ ۲۸ جامع و مسجد، ۳۴ مکتب، ۵ تکیہ، ۱ عمارت، ۱ خستہ خانہ، ۷۷۸ دکان و مغازہ، ۴۷ فرون، ۳ خان، ۳ حمام ۳۸ دکرمن و ۲ اون فابریقہ سی موجوددر .

قلعہ سمعان } حلبک ۳۰ کیلومترہ غرب اوزرنندہ یوکسک و درین دزہ لرلہ محاط بر محلہ واقع خراب برقلعہ و قصبہ اولوب، خرسٹیانلرک عزیزلرندن بشنجی قرن میلادیدہ یاشامش اولان مشہور (شمعون عودی) نک سنہ لرجہ اوستندہ طورمزش اولدینی ستون ایلہ بر کلیسا و مناسترک و بعض خانہ لرک خرابہ لری موجود در . یانندہ دیرالسمعان اسمندہ بر قریہ دخی وارددر . سمعان اسمک شمعوندن محرف اولدینی آکلشیلور.

قلعہ السنان } تونسک غرب جہتندہ و جزایر حدودی قربندہ موقعنسک ارتفاعیلہ و صربلیقلہ مشہور براسکی قلعہ در .

قلعہ السیجار } شامدہ حمانک ۹ کیلومترہ شمال غربیسنندہ طامی نہری مجراسنک اوستندہ واقع بر تپہ نک اوزرنندہ اسکی برشہر و قلعہ نک خرابہ سیدر . بو شہر سلفقوس نیقطور طرفندن (لاریسا) اسمیلہ بنا اولنش، و بعدہ دور اسلامدہ توسیع و تجدید اولغمشدی . خرابہ لرک اکثری عربلرک ایثی اولوب، ایچلرنندہ ماکدونیه لیلرلہ رومالیردن قالہ بعض آثارہ دخی تصادف اولنور . خرابہ لرک ایچندہ کوچک برکوی دخی وارددر .

قلعہ شرغات } جزیرہ دہ موصلک ۹۰ کیلومترہ جنوبندہ و دجلہ نک ساحل غربیسنندہ بر خراب قلعہ اولوب، موسیو لایارد طرفندن بو موقعدہ بر طاقم آثار عتیقہ و بر ہیكل بولنش اولغشلہ، نینویدن اول آثوریلرک مرکزی بولنش اولان (آثور) شہر قدیمنسک محلی اولدینی مظنوندر . بو کا ترکیجہ طورباق قلعہ دخی دیرلر .

قلعہ شکیف } ساحل شامدہ صورک ۳۰ کیلومترہ شرق شما . لیسنندہ مرتفع و شرقہ طوغری ناظر مشہور بر قلعہ اولوب، بر خیلی وقت اہل صلیب یدندہ بولنش؛ و صلاح الدین ایوبی طرفندن استخلاص اولندقدن صکرہ یکیدن اولرک الینہ یکمشیدی . فرنکر بوکا «کوزل قلعہ» مناسیلہ (بوفور) دیرلردی .

قلعہ قرین } عکاک ۱۷ کیلومترہ شمال شرقیسنندہ اہل صلیب زمانندن قالہ بر قلعہ خرابہ سی اولوب، فرنکر طرفندن (مونفور) و آلمانجہ (استارکنبرغ) تسمیہ اولنوردی .

قلعہ کیرہ } تونسک ساحل جہتندہ سوسہ نک ۱۲ کیلومترہ شمال غربیسنندہ وادی لہ کنارندہ بر قصبہ اولوب، ۸۰۰۰ اہالیسی و یک مقبول بریاغ و بررکلیتی زیتونی وارددر . نہرک او بر کنارندہ دہ قلعہ صغیرہ اسمیلہ برقلعہ و محلہ سی وارددر .

قلعہ مضیق } حلب ولایت و سنجاغنک جسر شفور قضا سنندہ واقع اقامیہ شہر قدیمک خرابہ سنہ و بریلن اسمدر . [«اقامیہ» مادہ سنہ مراجعت بیوریلہ .]

قلعہ النجم } حلب ولایت و سنجاغنک منج قضا سنندہ و منیہن؛ فرسخق محلہ واقع اسکی برقلعہ خرابہ سیدر .

قلعہ النخل } سینا شبہ جزیرہ سنندہ عقبہ نک ۱۵۰ کیلومترہ غرب شمالیسنندہ و سویشک ۱۲۰ کیلومترہ شرق جنوبیسنندہ و مصردن مکہ یکدن طریقک اوزرنندہ طاشلق برقیانک اوزرنندہ برقلعہ اولوب، ایچندہ برجامع، ایکی چشمہ، برقاچ خرما آغاجی و حجاجک استراحتتہ مخصوص بعض کولکہ لکری وارددر .

قلعہ نور } ہندستانک شمال غربی جہتندہ پنجابک (آمریجار) ایالتندہ بر قصبہ اوواب، ۵۰۹۰ اہالیسی وارددر . اکبر شاہ بو قصبہ دہ ایکن ماہون شاہک وقتی خبر آلوب، اعلان سلطنت ایتشدی .

قلعات } (Kalafat) رومانہ دہ افلاک قراہوہ ایالتندہ و قراہوہ نک ۸۰

کیلومتره جنوب غریبسنده وطونہک ساحل
بارندہ اولہرق ودینک قارشینسندہ ناحیہ مرکزی
برقبہ اولوب، ۳۰۰۰ اہالیسی ومہم لیما
واردہ . وقلہ انشاآت بحریہ سبلہ مشہور ایدی .
عثمانی مسکری بومجلدہ ۱۲۶۸ دہ روسیہ عسکرینہ
قارشی شانلی برفالینہ نائل اولمشلردہ .

قلقات محمد پاشا [محمد پاشا (قلقات)]
(مادہ سنہ مراجعت

یوریلہ .]

قلم الاندلسیہ { مشاہیر مغبیاتدن ادیبہ
عن اصل اسپانیول اولدینی حالہ، سبا یا میانندہ
جاربہ اولوب، شرقہ نقل اولمش ؛ وینداددہ
نزیہ کوروب، علوم ادیبہ مرہینی بعدالتحصیل،
ہجازہ دخی عزیمتہ، مدینہ منورہ دہ فن موسیقی
نخسل ایتش ؛ و سکرہ اندلسہ اطادہ اولنہرق،
اورا ملوک امویہ سندن عبد الرحمن ثالثہ صالتش
ایدی .

قلم الصالحیہ { بو دخی مشاہیر مغبیاتدن
باسیہ دن صالح بن عبد الوہابک جاریہ سی ایکن ،
برستہ سنی ایشیدوب کندیسنہ طالب اولان
خلفہ عباسی واثق باللہ اون بیک آلتون مقابلندہ
صالتش ایدی .

قلمان { (Clément) اسکندریہ لی برحکیم
یونانی اولوب، ایکنجی قرن میلادیدہ
خرستیانلی قبول ایتش، وبومذہبی فلسفیہ تطبیقہ
جالشوب، بوافکارینی تدریسہ مخصوص اولقی
اوزرہ، شہر مذکورہ بر مدرسہ آچشیدی .
بمدہ بونی ترکہ اجبار، واسکندریہ دن طرد
اولنہرق، برمدت قبادوقیہ وققدس وآنطاکیہ دہ
تدریس ووعظلہ مشغول اولمش ؛ و ۲۱۷ تاریخندہ
وقات ایتشدہ . بعض تألیقاتی موجود در .

قلمان { (Clément) بواسلہ اون درت
پاپا کلشدر :

برنجیسی میلادک ۶۷ ویا ۹۱ تاریخندہ پاپا
اولوب، ۱۰۰ تاریخندہ وفات ایتشدہ . حوار .
بودن بطروسک شاکرداندن ایدی . دیندن
طولابی اشکفہ تختندہ اولدیکی مروی اولوب،

قتولیکر عندندہ اعزہ دن عد، وشرین ثانیکن
۲۳ ندہ یورطیسی اجرا اولنور . موعظہ یہ
متعلق بعض آثار ی واردہ .

— ایکنجیسی صاقسونیہ لی اولوب، ۱۰۴۶
تاریخ میلادیسندہ قرہ هنری طرفندن عقد اولنان
مجلس روحانی طرفندن پاپالغہ انتخاب اولنمش ؛
و ۱۰۴۷ دہ وفات ایتشدہ .

— اوخنجیسی ۱۱۸۷ دہ انتخاب اولنوب،
مسلمانلرہ قارشی براہل صلیب سفری آچمش ؛
و ۱۱۹۱ دہ وفات ایتشدہ .

— دردنجیسی ۱۲۶۵ دہ پروزہ دہ انتخاب
اولنوب، ۱۲۷۱ دہ وتیرہ دہ وفات ایتشدہ .
کندیسی فرانسز اولغلہ، فرانسه ایلہ پاپالقی مقامی
بینندہ کی اختلافاتی تسویہ ایتشدہ .

— بشنجیسی ۱۳۰۵ دہ پروزہ دہ انتخاب
اولنوب، پاپالقی مقامی آوینیونہ نقل ایتش ؛ و بو
دخی فرانسز اولوب، فرانسه قرالی کوزل فیلیپک
یاردیمیلہ انتخاب اولندیغندن، بو قرالہ مساعدہ
معاملہ دہ بولنمش ؛ و ویاہدہ عمومی بر مجلس
روحانی عقد ایدوب، برچوق نظامات وقوانین
وضع ایتشدہ . ۱۳۱۴ تاریخندہ وفات ایتشدہ .
سفاهت وطممکارقلہ اہتام اولنور .

— آلتنجیسی ینہ فرانسز اولوب، ۱۳۴۲ دہ
آوینیونندہ انتخاب اولنمش ؛ و ۱۳۵۲ دہ وفات
ایتشدہ . رومایہ نقل مثر ایتسی تکلیف ورجا
اولنمش ایسہ دہ، قبول ایتشمش ؛ وانکترہ قرالی
اوخنجی ادوار دلہ وآلمانیہ ایمراطوری باویرہ لی
لوی ایلہ چوق اوغراشوب، بونک یرینہ
لوکسنبورغل شارلی انتخاب ایتدیرمشیدی . پک
حالم وفوق العادہ قوہ حافظہ یہ مالک ایدی .

— یدنجیسی مدیحیس خاندانہ منسوب اولوب،
اونجی لیونک عم زادہ سی ایدی . ۱۵۲۳ دہ
پاپا انتخاب اولنوب، ۱۵۳۴ دہ وفات ایتشدہ .
ایمراطور شارل کینتہ قارشی فرانسه قرالی برنجی
فرانسوا ایلہ وانکترہ قرالی وایتالیا پرنسلیلہ
کندی ریاستی تختندہ بر ہیئت اتفاقیہ تشکیل
ایتش ایسہ دہ، باشہ چیقہ میوب، رومادہ بالحا .
صرہ، اسیر طوتیلہرق، ۷ آی محبوس قالدقدن

سکره، تبدیل قیافه قورتبله بیلش؛ ومودنه ایله رجوی غائب ایتشدی. مع هذا خانداتی فلورانس حکومتته اهاده خصوصنده شارل کینتدن معاونت کورمشدی. ۱۵۳۴ ده انکلتزه قرالی سکزنجی هنری بی، زوجه سنی تطلیقندن طولای، تحریم (یعنی آفوروز) ایتکله، انکلتزه ده پروتستا- نلنک اهلاننه سیبیت ویرمشد.

— سکزنجیسی ۱۵۹۲ ده انتخاب اولوب، ۱۶۰۵ ده وفات ایتشد. راهبلر پیننده علومک و پرهیز و تقواک انتشارینه خدمت ایدوب، اکثریا عفو ایله معامله ایدردی.

— طقوزنجیسی ۱۶۶۷ ده انتخاب اولوب، ۱۶۶۹ ده ۷۱ یاشنده وفات ایتشد.

— اوتهجیسی ۱۶۷۰ ده، ۸۰ یاشنده ایکن، پاپا انتخاب اولوب، ۱۶۷۶ ده وفات ایتشد. کبر سننه مبنی قاردینال انتوآن پالوچی اداره امور ایدردی.

— اون برنجیسی آرنآؤد جنسیتنه منسوب اولوب، اسکندر بکدن سکره ایتالیا به هجرت ایدن آرنآؤد لردن مشهور (آلبانی) خانداننه منسوب ایدی. اصل اسمی (جوان فرانچسکو آلبانی) در . ۱۷۰۰ تاریخنده پاپا انتخاب اولوب، ۱۷۲۱ ده وفات ایتشد. اسپانیه وراثتی مسئله سنده اون دردنجی لویی به طرفدارلق ایتش، وسیله قرالی ویقتور آمده ایله خیل وقت اوغراشمشد.

— اون ایکنجیسی ۱۷۳۰ ده انتخاب اولوب، ۱۷۴۰ ده ۸۸ یاشنده وفات ایتش؛ ویرکیلری تنزیل ایله محافه حرکتده بولنمشد.

— اون اوخنجیسی ونیدیکی اولوب، ۱۷۵۸ ده انتخاب اولنش، ۱۷۶۹ ده وفات ایتشد. زماننده جزوینتر فرانسه، اسپانیا، پورتکیز و نابولیدن طرد و اخراج اولمفله، کندیلرینی مهاجرت چالیشم ایهده، مقتدر اوله مامش؛ وبارمه دوقه سیله اولان منازعاتی نتیجه سنده آوینون قونتلفیه بنوانت دوقه لئی لندن چیقمش ایدی.

— اون دردنجیسی ۱۷۶۹ ده فرانسه نیک وسیله پاپا انتخاب اولوب، افکار صلح پرورانه صاحبی اولمفله، پارمه دوقه سیله اویشوب، سلفنک غائب ایتش اولدینی آوینون وبنواتی استرداد ایتش؛ و آوروپا دولنک اصراری اوزربنه جزویت طریقنک رفع و لغوی حقنده بر قرارنامه رسمی اصدار ایتشدی. جوق یکمه دن ۱۷۷۴ ده، ظن اولندیفنه کوره، مسوماً وفات ایتشد.

قلمریه { اندلسده برقصه اولوب، کندی زماننده فرنکلرک النده بولندیقی یاقوت حموی بیان ایدور.

قلمنوز { باخود قلیوز (Kalymno) جزایر بحر سفید ولایتک سافر سخافنده و استانکوی ایله لریوز آره سنده اوله رق بودروم برونی قارشیسنده بر جزیره اولوب، آجیقه بولنان و برناحیه صورتنده اداره اولنان آستروپالیه جزیره سیله برابر برقضا تشکیل ایدور. قلمنوز جزیره سی سافرنک ساحل جنوبیسن ۷۶، استانکویدن ۵؛ آناطولی ساحلندن دخی ۱۰ میل بحری بعدنده اولوب، ۶۸۶ متره ارتفاعی اولان مرکزنده کی تیه سی ۴۸'۵۸'۳۶ عرض شمالی ایله ۵۰'۳۹'۲۴ طول شرقیده واقعدر. جنوب شرقیدن شمال غربیه اولان بوی ۲۵ واک ۱۵ کیلو متره اولوب، مساحت سطحیسی ۱۰۹ مربع کیلومتره در. سواحلی خیلی کبریبتیلی چیقنیل اولوب، اک ایلیمانی جنوب شرقی ساحلنده و همنامی اولان قصبه سی اوکنده در. لطافتله مشهور اولان لریوزدن طار و صیغ بر بوغازه آیرلمشد. آستروپالیه ناحیه سیله برابر اهالیسی ۹۰۰۰ کشی راده لرنده اولوب، مان جمله سی، روم و باشلیجه سونکر صیدله مشغولدر. ققرا طاقی، صرابجه جیلک بلاسیله، زنکینلره مدیوندر و طالعیق کبی تهلکلی و مشقتلی بر صنعت حصر همر ایدوب، داینرلچون چالیشورلر؛ بونلر ایه مارسیله و ستر آوروپا اسکله لرله سونکر تجارتی ایدوب، او بیهاره لک صیرتندن خیل استفاده ایدورلر. اراضیسی قتله اورمانلره مستور ایکن، شمعی جبالقدر. یالکز آلقی یرلرنده بر مقدار زیتون

وانجیر آفاجرلیله باغلری واردر . آطه نك بالی اسکیدن بری مشهوردر . حیوانات اهلیه دن یکیری و طوموزلی چوقدر .

قلمون { (الفلون) شام ساحلنده بیروت ولایتک طرابلس شام شهاب و فاضلنده و طرابلسک ۹ کیلومتره جنوب غربیسنده و بیروندن طرابلسه کیدن طریق اوزرنده باغچهلرله عساکر کوزل بر قریه اولوب ، (قالموس) شهر ندیمی محلنده واقعدر .

قلمیه { آناطولینک جنوبنده و طرسوسک جغرافیون هرب آثارنده محرر اولوب ، (کیلیکیه) دن فط اولسی محتلدر .

قلنسوه { فلسطینده رمله قربنده بر قلمه عبدالعزیز بن مروان احفادنن بر قاج ذات اوراده قتل اولمشلردی .

قلوبطره { مصرده حکومت سورن بطالسک ملکه اخیره سی اولان (قلوبازه) نك اسم معربیدر . [« قلوبازه » ماده سنه مراجعت بیوریله .]

قلوبستوق { (Klopstock) آلمانیه نك اك مشهور شاعر لرلندن اولوب ، ۱۷۲۴ تاریخنده صاقسه نك (کلدیبورغ) نصه سنده طوغمش ، و ۱۸۰۳ ده وفات ایتشدر . سیر حضرت عیسی (هم) ی حاوی (مسیاده) یعنی « مسیح نامه » عنوانیه بیوک بر منظومه سی و برجوق غزلیات و سائر اشعاری واردر .

قلوتر { (Clotaire) فراتی حکمدارلندن دوت کشینک اسمیدر : برنجیسی قلو یسک اوغلی اولوب ، ۵۱۱ تاریخنده نوستریا قرالی اولدقدن صکره ، ایکی برادرینک بربری متعاقب وقاتلری اوزرینه ، اولنرک دخی حصه لرینی آلهرق ، ۵۵۸ ده بتون فرسه نك حکمداری اولمشدی . برادری نودومبرک اوغلرینی اتلاف ایتدکن صکره ، بو آره قلعصیان ایتش اولان کندی اوغانی دخی قتل

ایتش ؛ و فسق و سفاخته طالمش ایدی . مع هذا جسور آدم اولوب ، پیرنه نك اوته سننده بعض محاربه لر قزاتمشدی . ۵۶۱ ده وفات ایتشدر .

— ایکنجیسی شیلبریک اوغلی اولوب ، ۵۸۴ تاریخنده ، ۴ آیلیک ایکن ، سو آسون حکومتده پدرینه خلف اولمغه ، آوستراسیا قرالی اولان عم زاده سی ایکنجی شیلدبرته قارشی والده سی فردغونده طرفندن مدافعه اولمش ؛ و ۶۱۳ ده ، ایکنجی (تیری) نك وفاتی اوزرینه ، آوستراسیایی دخی ضبطله ، بتون فرانسه یی الده ایتش ؛ و صاقسونلره قارشی حرب ایده رک ، دوقه لرینی کندی ایله تپلمش ایدی . بعده مملکتی عدالتله اداره ایده رک ، توسیع رفاه و معموریتنه چالیشمش ؛ و ۶۲۸ ده وفات ایتشدر .

— اوچنجیسی ایکنجی قلوویسک بیوک اوغلی اولوب ، ۶۵۶ تاریخنده ، ۴ یاشنده اولدینی حالده ، والده سی ماتیلده نك وصایت (ابروئن) ک انا بکلکی آلتنده اسماً حکومت سورمه ک باشلامش ؛ و بالاخره مرقوم (ابروئن) بسبتون حکومتی ضبط ایتش ؛ و صاحب ترجمه ۶۷۰ تاریخنده وفات ایتشدر .

— دردنجیسی ۷۱۷ ده اتا نك شارل مارتل طرفندن تحت اقماد اولنهرق ، ایکی سنه صکره وفات ایتشدر .

قلوتیلده { سنته — (Ste Clotilde) اولوب ، بورغونیه قرالی شیلبریک قیزی و فراتی حکمدارلندن قلوویسک زوجه سی ایدی . زوجه خرسیتیانلی قبول ایتدیرمشیدی . بونک وفاتندن صکره اوج اوغلی قلوتر ، قلودومیر و شیلدبرت بیننده آتش حرک اوایندیغی کوروب ، منع ایده مدیکندن ، (تور) ده سنت مارتن مزاری یانه چکلمش ؛ و ۵۴۵ ده اوراده وفات ایتشدر . حزیرانک ۳ نده یریطیسنی اجرا ایدرلر .

قلوذیه { ملاطیه قربنده بر حصن اولوب ، هدم اولنمش ایکن ، ابوجعفر

منصورك زماننده ۱۴۱ تاريخنده حسن بن قحطبه معرفتله تجديد اولنديغى ياقوت حوى بيان ايتدكن صكره ، « مجسطى » صاحبي بطليوسك اورايه منسوب اولديغى يازيور . واقعا بطليوسه عربلر (قلودى) ديرلرسده ، بوكله اسم ذاتيسى اولان (قلودىوس) دن مأخوذ اولوب ، نسبت بيان ايدر لقب دكلدر . ذاتا بطليوس مصرده طوغمشدر . حصن مذكورك اصل اسمى ايسه (قلاودىوپوليس) اولوب ، اليسانك موقعنده بولمنش اولديغى مظنوندر .

قلوَرِيَه { عربلك ايتاليادهكى (قلابره) خطه سنه ويردكلى اسمدر . [« قلابره » ماده سنه مراجعت بيوريله .]

قلوسترنايبورغ { (Klosterneuburg) آوستريانك آشاغى آوستريا خطه سنده و ويانه نك ۱۰ كيلو متره شمالنده و طونه نك صاغ كنارنده بر قصبه اولوب ، ۷۳۶۵ اهالىسى ، كتبخانه سى ، عسكرى مكتب و موزه سى ، مقبول شرابى ، چنتوسى ، تل و چيوى فابريقه سى ، ايليكنخانه سى و بك چوق آنارى حاوى مشهور برمناسترى واردر .

قلولاند { (Cleveland) آمريقاي شماليده ممالك مجتمعه نك (اوهيو) حكومتده و (اريه) كولنك ساحل جنوبيسنده اوله رق (كوياهوغه) نهرينك منصبى اوزرنده بولنان بر تپه ده واقع قونتلئق مركزى بيوك بر شهر اولوب ، ۲۶۵۰۰۰ اهالىسى ، مذكور كوله كوزل ليمايى ، ذخاير و سائرهبه متعلق ايشلك تجاروق ، دمير دوكنخانه لرى ، ماكينه فابريقه لرى ، بيره خانه لرى و طاش ياغى تصفيه خانه لرى واردر . يوز سنه اول تأسيس اولنوب ، اللى سنه اول آنجوق ۶۰۰۰ اهالىسى وار ايدى !

قلونمل { (Glonmel) ايرلانده نك جنوب متره جنوب فرئيسنده اوله رق (سوير) نهرينك ايكي كنارنده (تپيرارى) قونتلئقك مركزى بر قصبه اولوب ، ۱۲۸۶۵ اهالىسى ، متعدد دكرمنلرى ، اون ، حبوبات ، حيوانات ، ياغ و سائر اخراجاى و بعض پاموق منسوجات فابريقه لرى واردر .

قلونى { (Cluny) فرانسه ده (ساژه) (مع لواره) ايلانك (ماتون) قضاسنده و مافونك ۲۳ كيلو متره شمال فرئيسنده ناحيه مركزى بر قصبه اولوب ، ۵۰۰۰ اهالىسى ، صنايع مكبتى ، كتبخانه سى ، كاغد فابريقه سى ، دباغخانه لرى ، دكرمنلرى و بوك ايليكنخانه سى واردر . وقتيله مشهور بولنش اولان مناسترى مكتب صنايع و كتبخانه اتخاذا اولنمشدر .

قلووليس { (Clovis) فرانق حكمدار . (لردن بواصله اوج كئى كلشدر : برنجيسى برنجى شيلدرينك اوغلى اولوب ، ۴۸۱ تاريخنده پدرينه خلف اولمش ؛ ۴۸۶ ده روما دولتى طرفندن (سواسون) واليسى بولنان سباغريوسى مغلوب ايتكله ، بو ايلاتى ، ۴۹۳ ده پارسى دخى ضبطله ، بو شهرى پايتخت اتخاذا ايدره ك ، ملكنى توسيع ايتمش ؛ ۴۹۶ ده آلمانلره غالب كلدكن صكره ، زوجه سى قلو . تيلده نك ابرامى اوزرينه ، ۳۰۰۰ كئى ايله برابر تنصر ايتمشدى . بده فرانسه نك جنوبه طوغرى توسيع ممالك ايدوب ، ويسفولتر حكمدارى (آلاريق) ي عماربه ده كندى ايله قتل ايتتى اوزرينه ، آكيثانه ي دخى ضبط ايتمش ؛ و بونك اوزرينه روما ايمپراطورى آناستاس طرفندن قونسلوس و بطريق عنوانلرينه نائل اولمشدى . اواخر همرنده و سوسه سنى موجب اولان رؤساسندن برقاج كئى ي قتل ايتكله ، نامنى لكه دار ايتمشدى . ۵۱۱ تاريخنده وفات ايدوب ، ممالكنى تبرى ، قلودومير ، شيلدبرت و قلوتر نام درت اوغلى پيننده تقسيم ايتمشدى .

— ايكنجيسى داغوبرتك ايكنجى اوغلى اولوب ، پدرندن صكره ۶۳۸ دن ۶۵۶ تاريخنه دك نوسترياده اسماً حكومت سورمشدر .

— اوچينجيسى اوچينجى تيرينك اوغلى اولوب ، ۶۹۱ تاريخنده ، ۹ ياشنده ايكن ، پدرينه خلف اولمش ، و درت سنه حكومت بونك نامنه اولادقن صكره ، ۶۹۵ ده وفات ايتمشدر .

قلوه { (Clèves) آلمانجه (Cleve) پرو . (سبه نك رين اياللنده) (دوسلدورف) سنجاغنه تابع و دوسلدورفك ۸۷ كيلو متره شمال

غریبسنده و رین ایرماغناك صول كشارندن ۶
كيلومترهك مسافده و فلكنك حدودی قرینه
واقع قضا مركزی بر قصبه اولوب ، ۹۲۵۰
اهالیسی ، باموق وكتت منسوجات ، بویالی كاغد ،
شاچه ، جوراب ، توتون ، یاغ و سائره فابریقه -
لری ، دباغخانه لری و بویاخانه لری واردر . اسکی
برقصبه اولوب ، پك چوق آثار عتیقه بی حاوی
برسرای و جوارنده ایمراطوره مخصوص مكمل
بر باغچه سیله بر قابلیجه سی واردر . و قتیله بر
دوقه لق مركزی ایدی . جوارلری پك فرح
فرادر .

قلهات { جزيرة العربك ساحل شرقیسنده
عمان كورفرنده و مستطك ۱۲۶
كيلومتره جنوب شرقیسنده شمیدیكی سور قصبه سی
جوارنده اسکی بر قصبه خرابه سی اولوب ، یاقوت
حموی كندی زماننده عمانك اك ایشلك واك
معمور اسكله سی اولدیغی ، و هند سفائلك اوریاه
باشدیغی ، وكثیر المقدار اولان اهالیسك اباضیه
خوارچندن اولوب ، بو مذهبلری كتم و اخفا
انككربی ، و بیك برقصبه اولوب ، بشجی قرن
هجریدن صكره اعمار اولدیغی بیان ایدیور .

قلهره { اندلسه تطیله اعمالندن بر قصبه
اولدیغی جغرافیون عرب آثارنده
مذكور اولوب ، اسکی قاسیتلهك لوغونیو
ایالتنده و (تودله) لك شمال غریبسنده واقع
(قالاهوره) قصبه سیدر .

قلیارق { یاخود قلیارخوس (Cliaarque)
یونان قدیمه اسپارته قوماندانلر -
ندن اولوب ، متفق صورتیله كوندردیكی حالد ،
پزانسه مدینه قدیمه سنده انواع مظالم اجرا
ایندیکیهون ، اعدامله محكوم اولغله ، ایرانه فرار
ایدهرك ، آردشیر ههمنك آناتولی جهتنده والی
بولنان برادری خسروی (؟) عصیان قاندرمش ؛
واون بیک یونانی عسکرله بوكا یاردم ایدوب ،
مقوم خسروك قتلندن صكره ، ایران عسكریك
قوماندانی طرفندن بالاغفال ، یانه جلب ، و قبل
ایلا ۴۰۱ تاریخنده قتل اوامش . و میتنده کی
یون عسكریك قومانده سی مشهور حكیم و مورخ
(اكسنوفون) ه قالمش ایدی . اكسنوفون بو
دفعاتی ضبط و تحریر ایتشدر .

— دیگر بر قلیارق دخی قره دكیزده هراقلیا
(یعنی ارکلی) مهجرنده حكمدار اولوب ، ۱۲
سنه انواع مظالم اجرا ایتدكدن صكره ، میلاددن
۳۵۲ سنه اول حكماء افلاطونیهدن (خیون)
طرفندن قتل اولمشدی .

قلیازمه { (Kliazma) روسیه ده برنهردر
كه موسقوه ایالتنده نیمانه ،
شمال شرقیه و بعده شرقه طوغری آقارق ،
(ولادیر) دن كچدكدن صكره ، (نیژنی نوو -
غورود) ایالتنده (غورباتوف) ك آلت طرفنده
(وولغه) یه تابع (قامه) نهرینه دووکیلور .
مجراسی ۵۷۰ كيلومتره طولندهدر .

قلیانت { (Cleanthe) یونان قدیم حكماء
رواقیونندن اولوب ، قبل المیلاد
۳۰۰ تاریخلرنده (ائولیة) لك (آسوس) قصبه -
سنده طوغمش ؛ ورواقیون مذهبك موجدی
اولان حكیم (زنون) لك تلامذه سی زمره سنه داخل
اولوب ، ۲۶۴ تاریخنده تدریسه خلفی اولمش ایدی .
كندیسی فقراء صابریندن اولوب ، روایت كوره
زنونك درسنه دوام ایدركن ، معیشتی قزاقم
ایهون ، كیمه لری صو طاشیرمش . چوق معمر
اولوب ، نهایت كندی اختیاریه آج قاهره تلف
اولمشدر . آثارندن ابوالآلهه زهم اولنان مشترییه
خطاباً بر مناجاتی باقیدر .

قلیترویه { (Clitëroe) انكلكرهك لاتقاستر
ایالتنده و لاتقاسترك ۴۳ كيلومتره
جنوب شرقیسنده بر قصبه اولوب ، ۸۲۰۰
اهالیسی ، بز فابریقه سی و كوكوردلی قابلیجه سی
واردر .

قلیتمنستره { (Clytemnestre) یونان
قدیمه اسپارته حكمداری
(تیندار) قیزی و آرخوس حكمداری (آغامنون) لك
زوجه سی اولوب ، بونك (تروآ) سفرنده بولندیغی
مدنده (اكیست) اسمنده برله مناسبات غیر
مشروعه ده بولغله ، بونكله بالاتفاق ، زوجنی
عودنده قتل ایتش ؛ و برمدت دوستیله مشتركاً
آرخوسده حكومت سوردكدن صكره ، ایکسی ده
آغامنونك اوغلی (اورست) طرفندن قتل
اولمشدی . بووقمه یونان قدیم و آوروپا شعرا سی
طرفندن هائله صورتنده سلك نظمه چكمشدر .

قلیج آرسلان } رومده یعنی قونیه ده حکومت سورن سلا -

جقه دن اوج ذاتک اسمیدر :

برنجیسی ملوک مذکورہ تک اوچنبیسی اولوب ، سلیمان بن قتلشک ایکنجی اوغلیدر ، برادری دودک وفاتسده ۵۰۰ تاریخسده تحت سلطنته یکمیش ؛ و ۴۰ سنه به قریب مدت کال اسایشله حکومت سوردکدن صکره ، ۵۳۹ ده خلیفه عباسی مقتی باللهک دعوتیله ایران سلا - جقه سندن سلطان مسوده قارشی هسکر سوق ایتمکده ایکن ، میافارقین قریبسده خابور نهرنده مغروقاً وفات ایتمشدر .

— ایکنجیسی (عزالدین —) ملوک مذکورہ - تک بشچیسی اولوب ، برنجی قلیج آرسلانک تورونی ومسعود شاهک اوغلیدر . ۵۵۸ تاریخسده پدربینه خلف اولوب ، سیواس وقیصریه یی دانشمندیلر الندن ضبط ایتمش ؛ وروم ایمراطوریله آلمانیه ایمبراطوری فردریق باربروسه قارشی خیلی وقت حرب ایدوب ، ۲۰ سنه کال شکوهله حکومت سوردکدن صکره ، ۵۷۸ ده وفات ایتمشدر . اون اوغلی وار ایدی .

— اوچنبیسی (عزالدین —) ملوک مذکورہ تک سکنرنجیسی اولوب ، ایکنجی قلیج آرسلانک تورونی ورکن الدین سلیمان شاهک اوغلیدر . ۶۰۲ تاریخسده پدربینه خلف اولمش ایسه ده ، صغیرالن اولدینندن ، آلتی آی صکره اتفاق اسرا ایله اسقاط اولنهرق ، هم زاده سی عزالدین کیکاوس اقتصاد اولمشدی .

قلیج علی پاشا } عثمانلی عیرونیسک اک سلطان سلیمان خان ثانی و مراد خان ثالث دورلرنده ۱۶ سنه قیودان پاشا بولتمشدر . ابتدا اسمی (اولوج علی) اولوب ، بعض آوروپا مؤرخلری واز آن جله هاسرکنندیسک من اصل قالا بره لی ومهتدی اولدیننی ، واسم اصلسی (اوکیالی) اولوب ، اوندن غلط اولهرق ، (اولوج علی) دینلدیکنی التزام ایتمشله سده ده ، کندیسک ترک اوغلی ترک و آناطولیسی اولوب ، (مؤذن زاده) دینمکله دخی متعارف اولدیننی معلومدر . اسراء بحریه دن

اولمغه ، جزایر محافظلغنه نصب اولنهرق ، اوراده ایکن تونسلی ضبط ایتمش اولان اسپانیولری بو شهردن اخراج ، وملکتی محافظه ایدمیه جک درجه ده ضعف وکوشکاکه دوجار اولان نی حفص ملوکسک اخیرینی دفع ایدهرک ، تونسلی تحت اداره عثمانیه به آلمش ؛ واسپانیولردن آلدینی بیراقلره مالطه شوالیه لرینک دونماسندن ضبط ایتمدیکی آلتی سفینه یی ، متفقری اولان ونیدیکیلره کوسترملک اوزره تحت محاصره ده بولنان ماغوسه اوکنسه کوندرمش ایدی . او آراقسده یعنی ۹۷۷ تاریخ هجریسده ونیدیکیلره پاپا ، اسپانیه ، مالطه وسار دول نصرانیه پیننده عثمانیلره قارشی براتفاق عقد اولنهرق ، قیودان دریا علی پاشا عثمانلی دونماسیله آتی دیکزه چیقهرق ، دول متفقہ مذکورہ دونماسنه قارشی شدتلی محاربه به کیریشدیکنده ، صاحب ترجمه دخی حاضر بولنوب ، قیودان پاشاک شهید ودونمای همایونک خیلی ضایعاته دوجار اولسی اوزرینه ، قالان سفائن عثمانیه یی جمع ایله ، فوق العاده بر مہارت واقتدار کوستره دک ، برقاچ شانلی غالبیته نائل اولمش ؛ و برقاچ دشمن کیسیله برچوق اسرا آلهرق ، درسعادتہ کلش ایدی . بو خدمتنه مکافاۃ قیودان دریا اولوب ، (اولوج) لقبی جانب سلطان سلیم خاتیدن (قلیج) تحویل بیورولمشیدی . صدر اعظم بولنان صقولی محمد پاشاک معاونتله بر سنه ظرفنده دونمای همایونی اسکلی حالندن بالاتر برصورتده اکال ایدوب ، ۹۸۲ ده بر قوۃ مکملہ بحریه ایله وسر عسکر تعین اولنان بمن قاتعی سنان پاشا ایله برلکده آتی دیکزه چیقهرق ، تونسلی استرداد ایتمش اولان اسپانیولری اورادن مقهوراً طرد و اخراجله ، تونس خطه سنی قطعاً ممالک عثمانیه به الحاق ایتمش ؛ ودول متفقہ دونماسنی برقاچ مغلوبیته اوغراده رق ، بر ده ا عثمانلی دونماسنه قارشی چیقهمیه جق حاله کتیرمش ؛ وبوموفقیات سایه - سند وندیک جه - وریتمدن برچوق یرلر ضبط اولنهرق ، پات فائده لی معاهده لر عقد اولمش ایدی . او سنه جلوس ایدن سلطان مراد خان

تک جابندن دخی مقامنده ابقا بیور یلهرق ، ۹۹۰ تاریخده فجاءه وفات ایتشدرد. کلیتلی اموال و املاک و نفود براقشدی. طوخنانه ده و بشکطاشده نیبله ممی ایکی جامع شریف ایله سائر خیراتی واردرد .

قلیده { (Clyde) اسقوجیه ده برنهردر، که (غرادفورد) ک جنوبنده (الوافود) قرینده نبعاله ، شماله وبعده غرب شمالیه طوغری آفرق ، غلاسقووک اینجندن یکدکدن صکره، ساحل غربیده واقع وقره لک اینجه چوق کیرمش اولان قلیده خلیجه دوکیلور. مجراسی ۱۲۸ کیلو متره طولنده در .

قلیس { قبل الاسلام یمنه مستولی اولان حبشیلرک امیری ابرهه طرفندن منعا قرینده یانلش غایتله مصنع و مزمین بر معبدک اسمی اولوب ، حبشیلرک خرسقیان بولندقلری معلوم اولمغله، بواسطه کلیسا دیمک اولان (اقلیسیا) اسم یونانیسندن مأخوذ اولدینی نمایاندر . مرقوم ابرهه بو معبدی کعبه معظمه تک یرینی طوطمق مقصدیله یاپدیرمش اولدینی مشهور اولوب ، فیل و فقه معروفه سی دخی بوندن تولد ایتشدی .

قلیسوره { آرتاؤدقده یانیه ولایتنه تابع ارکری سنجاغنک یرمدی نفاستنده و یرمدینک ۱۸ کیلومتره شمال غربیسنده (و یوسه) نهری کنارنده وطار بر بوغازده واقع بریوک قریه اولوب، دشیمیه ناحیه سنک مرکزیدر. قرینده (ترق) اسمیله هفته ده بر اجتماع ایدر بزاری واردرد .

قلیفقون { (Clifton) انکلتیره تک قلوچستر ایالتنده و بریستولک ۷ کیلو متره قرینده سکوزل و بیوک بر قریه اولوب ، ۱۲۴۰۰ اهالیسی ، میاه معدنیه سی ، معتدل و صاعلام هوایی و یک فرح فزا برلری واردرد .

قلیو { (Clio) اساطیر یونانیه ده علوم اولیان و (موسه) اسمیله معروف اولان طقوز برینک بری اولوب ، فن تاریخک مریه سی عد اوشور ؛ و باشنده تفته دالرنندن برتاج ، صاغ انده بر بوری وصول النده بر طومار کاغذ اولدینی حالده تصویر ایدیلیردی .

قلیوب { مصر سفلاک قلیوبیه مدیرنده وقاهره تک ۱۷ کیلو متره جنوب. بنده وقاهره دن اسکندریه کیدن دمیریول خطی اوزرنده اوله رق نیلک صاغ کنسارندن ۴ کیلو متره تک مسافه ده واقع قضا مرکز ی بر قصبه اولوب ، ۱۰ کیلو متره جنوب شرقیسنده بولنمش اولان (هلیوپولیس) شهر قدیمی اتقاضیله اعمار ایدلش اولدیفندن ، اونک اسمندن غلط اولدینی آکلاشیلان بو اسمله تسمیه اولنمشدر . وقتیه مدیرتک مرکز ی بولنمغله ، مدیریت بونک اسمنه نسبتله تسمیه اولنمش ؛ وبعده (بنها) قصبه سی مرکز اتخا ذ اولنمشدر .

قلیوبول { (Cléobule) یونان حکماء سبعة سندن اولوب، ردوس جزیره سنده (لندوس) قصبه سنک حکمرانی (اواغوراس) ک اوغلی ایدی . پدرنه خلف اولدقدن صکره، مصره سیاحت ایتشیدی . قبل المیلاد ۵۶۰ تاریخلرنده ۷۰ یاشنده وفات ایتشدرد .

قلیوبیه { مصر سفلی مدیرتیرنک اک جنوبیسی واک کوچکی اولوب، جنوباً قاهره محافظلیقه، غرباً منوفیه ، شمالاً و شمال شرقی جهتدن شرقیه مدیرتیرلیله ، شرقاً دخی جبل شرقی ایله محاط و محدوددر. نیل مجراسی حدود جنوبیه و غربیه سی تشکیل ایدوب، بحره ویس قوی دخی قسم شرقیسنده جریان ایدر ؛ و قم بحر مویس دینان جدول حدود شمالیه سی تشکیل ایدر.

مساحه سطحیه سی ۱۷۲۴۰۰ فدان اولوب، ۳۷۱۶۱۰ اهالیسی واردرد . طبیعت اراضی و محصولاتجه مصر سفلاک سائر طرفلرندن فرقی اولدیفندن، «مصر» ماده سنه مراجعت اولنمق اقتضا ایدر . مرکزی منتهای شمالنده واقع و بالنک نفاسقی حسیله (بنها العسل) دیمکله مشهور اولان بنها قصبه سی اولوب، مدیریت : قلیوب، شبری ، طوخ اسملریله ۳ قضایه منقسمدر .

قلیوپاتره { (Cléopâtre) بیوک اسکندردک همشیره سی اولوب، میلاددن ۳۴۷ سنه اول ایبر یعنی طوسقه لقی حکمداری آلکساندره وارمش ؛ وکنج ایکن بوندن طول

قالوب، اسکندرک وفاتندن صکره، بوکا خلف اولوق حقنی قزانق طیميله، سردارلرینک اکثری طرفندن طلب اولندیغی حالده، پردیقاسه وارمش؛ و بونک ده وقتندن صکره، مصر حکمداری بطلمیوس لاهوسه وارمق اوزره ایکن، قبل المیلاد ۳۰۸ تاریخده آنتیغون طرفندن قتل ایشدر. لمشدر.

قلثوپاتره { مصر بطالسه سندن بطلمیوس فیاومیتورک قیزی اولوب، قبل المیلاد ۱۴۹ تاریخده آلكساندر بالایه و بعده سوریه حکمداری دمتریوس نیقاتوره وارمش ایدی. دمتریوس اشکانیانه ایتدیکی محاربه ده اسیر دوشوب، اشکانیان حکمدارینک قیزی تروج ایتکله، صاحبه ترجمه قانی آنطیوخس سیدسته وارمش ایکن، مؤخرأ دمتریوسک هودقی اوزرینه، یکیدن بوکا وارمش ایسه ده، متعاقباً بونی قتل ایشدره رک، کندی حکمدارلغی اعلان ایتمشدی. بیوک اوغلی سلفقوس سن رشده واصل اولجه، ادعای حکومت قاقیشدیغندن، بونی دخی قتل ایشدرمش؛ و بوجنائی اوزرینه تبعه سنک تهییجی کورنجه، ایکنجی اوغلی آنطیوخس تخته اقاد ایتمش ایسه ده، جوق کچمه دن بونی دخی اتلاف ایتکله قرار ویرمش؛ و آنجق آنطیوخس خبر آلوب، والده سنک حاضرلامش اولدیغی زهری بوله رق، کندیسنه ایچیرمکه، قبل المیلاد ۱۲۰ تاریخنده جزای سزاسنی بوله رق، وفات ایتمشدر.

قلثوپاتره { مصر ده حکومت سورن بطالسه نك اخیره سی اولوب، حسن و آنيله شهرت بولمش برملکه در. بطلمیوس آولنک قیزی اولوب، برادری (بطلمیوس دنیس). وارمش، وابتدا اونکله مشترکاً قبل المیلاد ۵۲ تاریخندن اعتباراً حکم سورمکه باشلامش؛ متعاقباً بواشارکدن چیقارلمش ایسه ده، کندیسنه تعشق ایدن مشهور قصر طرفندن قبل المیلاد ۴۷ تاریخنده تخته اقاد اولمشدی. قیصرک وفاتندن صکره، بعض سؤالر ضمنده، آنطو. نیوس طرفندن طرسوسه جلب اولنه رق، فوق العاده زینت و دبدبه ایله اورایه کیتمش؛

وآنطونیوس بوکا تعشق ایتکله، زوجه سی اولان اوقتاوک همشیره سی اوقتاویه یی بالتطیق، قبل المیلاد ۳۳ تاریخنده کندیسنی تروج، وروما ممالک شرقیه سندن بعض یرل دخی کندیسنه ترک ایتمشدی. بو حرکت آنطونیوس ایله اوقتاوک آره سنده آتش حربک اشتعالی موجب اولوب، ینلرنده وقوع بولان (آقتیوم) محاربه بحیره سنده قلثوپاتره دخی حاضر بولندیغی حالده، معیتنده کی مصر دونماسنی آلرق، قاجغله، آنطونیوس مغلوب و قتل نفسه مجبور اولمش؛ صاحبه ترجمه اوقتاوی دخی دام عشقه شکار ایتکله چالیشوب، موفق اوله میغجه، البته اسیر دوشمه مک ایچون، برییلانه مهمه سنی ایشدره رق، ۳۹ باشنده اولدیغی حالده، اتلاف نفس ایتمشدر. بونکله بطالسه حکومتی و مصرک استقلالی ختم بولوب، خطه مصریه رومایلرک البته کچمشدر. بوقادینک عقل و ذکاوتی دخی حسنیله متناسب ایدی.

قلثومد { Cléomède) یونان قدیم مشاهیر منجه یندن اولوب، میلاددن برقرن اول یاشامش اولدیغی مظنوندر. هیئته دائر یازدیغی برکتبده شعی مرکز عالم اتخاذ ایتسی شایان دقتدر.

قلثومن { Cléomène) یونان قدیمک اسپارته خطه سنده بواسمله اوچ حکمدار کلمشدر: برنجیسی قبل المیلاد ۵۱۹ تاریخندن ۴۹۱ تاریخنه دک؛ ایکنجیسی ۳۷۰ دن ۳۰۹ تاریخنه قدر؛ اوچنجیسی ده ۲۳۶ دن ۲۱۹ تاریخنه دک حکم سورمشلردر. اک مشهورلری اولان اوچنجی قلثومن (لیقورغوس) ک قوانین و نظاماتنی یکیدن موقع اجرا به وضعله، اخلاق عمومی یی اسکی ساده لک حالته ارجاع، ودارات وزینتی منع ایتمش؛ و آروغوسی ضبطله، مغالو پولیس شهرتی تخریب ایلمش ایسه ده، بونلرک ریشلری (آراتوس) آنتیغوندن استمداد ایتکله، قلثومن مغلوب اولوب، استمداد ایچون مصره کتتش؛ و بطلمیوس اورجت طرفندن حسن قبول کورمش ایسه ده، خلغی بطلمیوس قینوپاتور کندیسنی حبس ایتکله، محبسده مأیوسیتندن اتلاف نفس ایتمشدر.

قُم { ابراهیم عراقی نجفی خطه‌سند
ظہرائک ۱۲۰ کیلومتره جنوب
خریسنده وکاشاک ۹۰ کیلومتره شمال خریسنده
۱۰۵۸ متره ارتفاعی اولان برعمده واقع سنجا
مرکزی برشهر اولوب ، ۲۰۰۰۰ اهالیسی ،
صوبی صوئودو دستگیر عملخانه لری ، صوبی پک
صوئوی و طائی قیولی و یاقوشکنده صهرنجلری ،
پک لذید انجیر ، قارپوز ، ناز ، فستیق و سائر
میوه لری واردور . بوشهرده امام موسی کاظمک
قبری و امام علی رضاک همشیره سی سیده قاطمه
(رضا) مدفونه اولغله ، مشهددن صکره ایرانده
اک مقدس عدد اولسان بر شهر اولوب ، تربہ
مذکورہ تک اطرافنده پک چوق کبار و صلیا
مدفوندرلر . حتی قم علی شاه و سائر ملوک ایراک
مدفولری دخی اوراده در . وقتیلہ و حتی ماوک
صفویہ زماننده دخی پک معور و واسع اولوب ،
بده بستان خرابہ یوز طومش ؛ و نهایت مشارایہ
قم علیشاه طرفندن یکیدن اعمار اولمشدر . مع هذا
ویرانہ لری مسکون خانہ لردن چوق زیادہ در .
جغرافیون اسلامک بعضلری بو شهرک مباتق
اسلامیہ دن اولوب ، حجاج بن یوسف زماننده
طلحہ بن الاحوص الاشعری طرفندن بنا اولندیغی
الزام ایدبورلرسده ، آکلاشلدیغنه کوره ، شهر
اسکی اولوب ، اووقت بلکہ اعمار اولمشدر .
اهالیسی اسکیدن بری شیمیکله مشهوردر .

قار { هندہ برعملکت اولوب ، عودینک
نفاستیلہ مشهور اولدیغی کتب عربیہ ده
مذکوردر .

قَر { مشاہیر مفتیاندن ادیبہ و شاعرہ برقیز
قَر اولوب ، عن اصل بغداد جاریہ لردن
اولدیغی حالده ، اشیلہ صاحبی ابراہیم بن حجاج
انجمنی طرفندن بالاشترا ، اندلسہ نقل اولمشدی .
بغداد حقندہ تحسری مبین اولان شو بر ایکی بیت
زادہ طمیدر :

آما علی بغدادها وعراقها
وظبائما والسهر فی احداقها
نفسی القداء لها فای محاسن
فی الدهر تشرق من سنا اشراقها

قَر { (منشی حسن) هندستان مشاہیر
شعرا سندن اولوب ، شویت اونکدر :
جرس آما قر نالان بچیر یار سرکردن
لب پرکف کریبان پارہ دیوانہ میگرد

قَر { مصرده برقصہ اولوب ، بعض مشاہیرک
مسلط رأسی اولدیغی یاقوت حموی

بیان ایدبورسده ، موقعی ذکر انجور . — بحر
زنجک یعنی بحر محیط هندینک اورته لرنده دخی
بو اسمله بیوک بر جزیره اولوب ، متعدد قصبہ لری
وبری برینہ مخالف براق حاکمی بولندیغی و سواحلنده
عنبر بولندیغی کی ، انجندہ (تانبل) دینان نبات
دخی حاصل اولدیغی ، وبال موسی چیقندیغی دخی
« معجم البلدان » ده مذکوردر . بحر مذکورده کی
جزایرک اسامیعی آوروایلیر طرفندن تغییر
اولندیغندن ، بو جزیرہ تک شمیدیگی اسامیہ کوره
خاننی جزیره اولدیغی کسیدره مدک .

قَران { بحر احمدہ یمن ساحلی قریبده
ولجیہ تک ۳۰ کیلومتره قدر جنوب
خریسنده اوله رق (الرأس الابيض) دینان
برونک قارشیسندہ کوچک بر جزیره اولوب ،
حدیدہ سنجاغنک مرکز قضاسنه ملحق بر ناحیہ
صورتندہ اداره اولنور ؛ و باب المندبدن کلن حجاج
ایچون قرانتہ تحفظخانه سی اتخاذ اولمشدر . بوی
۲۵ واک ۸ کیلومتره اولوب ، اراضیسی آلجی
وقورودر . آنجی جنوب شرقی ساحلنده همنای
اولان قریہ تک اوکنده پک صاغلام برلیانی واردور .
قراو { حورانده بر قریہ اولوب ، فقہا
(ابدان) (موسی القمراوی)
وحکمدان (نجم الدین القمراوی) تک مسقط
رأسیدر .

قَری { (ابومنصور حسن بن نوح) مشاہیر
اطباء اسلامدن اولوب ، حکیم شهر
ابوعلی ابن سینانک اواخر عمرنده درسندن استفاده
ایتمش ؛ وطبک علمی و عملی جهتندہ فوق العادہ
مہارت و حداقت حاصل ایتمش ایدی . « کتاب
غنی و منی » عنوانیہ کافہ امراضک احوالی و اصول
مداواتی مبین بیوک بر تالیفی و « کتاب علل الملل »
عنوانیہ برائری واردور .

قَری { [« سراج الدین قری » ماده سنہ
صراجمت بیوریلہ .]

قوله { صعيد مصرك يوقاريلرنده ونيك ساحل غريبسند خرمآ آغاچلری ویشلیکی چوق بر قصبه جق اولدیفنی یاقوت حوی بیان ایدور .

قونیہ { افریقہ ده قیروانك بنا اولدیفنی محله و بر رویتده سوسه نك موقعنده بولمنش بر شهر قدیم ایدی . قبل الاسلام خراب اولشدی .

قمی { (قائم بیک) ایران شعراسندن و افشدر عشیرتی رؤساسندن اولوب ، شو بیت اونکدر :

نه بختنه دل قرار ونه بکوی یار کیرد
چه کنم مکر یمیرم که دلم قرار کیرد

قنا { (یاخود اقنا Kene) صعيد مصرده سیوطك ۲۶۳ و قاهره نك ۶۵۳

کیلومتره جنوب شرقیسند و نیك ساحل شرقیسند اوله رق ۲۶°۹'۳۶" عرض شمالی ایله ۳۰°۲۰'۲۹" طول شرقیده واقع مدیریت مرکزی بر قصبه اولوب ، ۱۵۰۰۰ اهالیسی ، متعدد جوامع شریفه سی ، نیلده اسکله سی و کرك نیلدن و کرك بحر احمرده ده اسکله سی اولان قصیردن ایشلک تجارتی ، نیل جهتدن کوزل منظره سی و اطرافنده منبت و زمرد آسا یرلری واردور . وادی قنا دینلن و سویشه قدر متمد اولان وادیده چیتان بر نوع طوطی پراقدن صوبی صوثغه مخصوص دستیلر و سائر کوزل اوانی یاپیلوب ، مصرک هر طرفه و سائر جهتلره دخی سوق و اخراج اولنور . هر نه قدر بطالسه زماننده کی (قنوپولیس) شهر قدیمك محله ده واقع ایسه ده ، برکونه آثار عتیقه سی یوقدر . قارشیسند نیك ایچنده بر جزیره بولنیور ؛ و نیلدن آریلان بر قاج جدول اراضی سنی سنی و احیا ایدور .

— قنای مدیریت صعيد مصرک منقده اولدیفنی ۷ مدیریتک بری اولوب ، شمالاً جرجا مدیریتله و جنوباً حدود محافظتله محدود اولدیفنی حالد ، چوله و شرقاً دخی بحر احمر ساحلنه دك متمد اولور . مساحت سطحیه سی ۸۷۰۷۵ مربع کیلومتره و اهالیسی ۷۰۵۰۸۱ کشیدر . مدیریت : قرشوط ، دشنا ، قنا ، قومی ، اسنا اسمیلره ۵

قضايه منقسمدر . قضا مرکز لری اولان مذکور قصبه لردن بشقه مدیریت داخلنده (نقاده) و (اقصر) قصبه لری دخی بولنوب ، اقصرک قریبده (طیه) شهر شهر قدیمك خرابه لری و بر جوق آثار عتیقه بولنیور .

قنا { فلسطینده ناصره ایله طبریه آره سند کی طریق اوزرنده بر قریه اولوب ، حضرت عیسی (عم) ك ایلك معجزه سنی اجرا ابتدکی محل اولدیفنی مروی ایسه ده ، اصل محل مذکورك عکا ایله ناصره آره سند (قنالجلیل) اسمیه معروف خراب بر قریه اولسی احتمال ده ا قریبدر .

قنارسبورغ { (Knaresborough) انکتره نك (یورق) ایالتنده و یورقك ۲۶ کیلومتره غرب شمالیسند اوله رق (اوسه) یه تابع (نید) نه ری اوزرنده واقع بر قصبه اولوب ، ۵۰۶۵ اهالیسی ، اسکی بر کلیسایی ، خراب بر سرایی ، فابریقه لری و جوارلرنده شایان تماشا مواقعی واردور .

قناریه { آطه لری . [« قناریه » ماده . سنه مراجعت بیورله .]

قناطر { اندلسده روطه قریبده بر قصبه اولدیفنی یاقوت حوی بیان ایدور . — بو اسم بعض اسماء خاصیه اضافله بلاد عربده دیکر برطاقم محله ده علم اولشدور .

قنالی زاده { (مولانا علی چلی بن امرالله) بن عبد القادر الحمیدی) مشاهیر علماء عثمانیه دن اولوب ، ۹۱۶ تاریخده اسپارده طوغمشدر . جدی سلطان محمد خان ثانی حضرتلرنك معلملرندن ایدی . صاحب ترجمه ، قرآنی مناسبتله ، صدوردن قدری افندیك دائره سند تریبه اوله رق ، اکیال تحصیلدن مکره ، علی الاصول دور مدرسه ، خیلی مدت بروسه ده جزء يك مدرسه سند مدرسه ك ایتمش ؛ و بعده شام ، مصر ، حلب ، بروسه ، ادرنه و نهایت استانبول قاضیسی و ۹۷۹ ده آناطولی قاضیمسکری اولش ؛ و اوسنه موکب سلطان سلیم خان ایله ادرنه عزیمت ایدوب ، او اثناده مبتلا اولدیفنی علت تقریک شدت شتادن کسب اشتداد ایتله . در سعاده عودتنده ، ینه اوسنه وفات ایتشدور .

علوم شرعی و ادبیة و السنة ثلثة يد طولاسی
اولوب، بعض کتب علیہ حواشی و تعلیقاتی ،
« اخلاق علائیه » عنوانیله مشهور بر کتباتی
والسنة ثلثة کوزل اشعاری وارد . « تذکرة
الشعر » صاحبی قتالی زاده حسن چلبینک
بریدر . السنة ثلثة برر شعرینک ایرادیله
اکثفا اولور :

عربی

قالوا لهيب الهوى من اين جاء الى
احشاك حتى رأينا انقلب وهماجا
ومادروا انه من سحر مقانته
التي سببنا الى قلبي ومنهجا
قازسی

بشرجهای فراوان که تیغ هجران کرد
بحالتیست تن من که شرح نتوان کرد

پرسی

هر تیر غزه کیم قشش آندی کمان اولوب
قالدی دل شکسته خضر نشان اولوب

قتالی زاده (حسن حاجی) آف -
الترجمة قتالی زاده علی

چلبینک اوغلی اولوب . ۹۰۳ تاریخده بروسه ده
طوغمش ؛ وطریق علییه انتسابه . تحصیل علوم
ایدوب ، ابوالسعود افندی درسینه دخی دوام
ایتمش ؛ و علی الاسول دور مدرس ایده رک ،
۹۹۹ ده حنب ، بعده مصر ، ادرنه ، بروسه
قزلبنده و سائر قضالرده بولوب . ۱۰۱۱
تاریخده زغره قاضیسی بکن . بعض امراضه
دوچار اولمغه ، آریه فی صورتیله رشید قضاسنی
طب ایدوب ، ۱۰۱۲ ده اوراده وفات ایشدره
بعض کتب عالییه حواشی و تعلیقاتی و مشهور بر
« تذکرة الشعر » سی و درر . طبیعت شعریه سی
دخی اولوب ، شو بیت جمله اشعارنددر :

کرک سنک سیاه اولسون کرکسه اطلس و دیا
غرض بر بالش راحت بولمقدیر سر آلتنده

قبر { حضرت علی المرتضی (رضه)
افندمرک کوله سی اولوب ، حضرت
مدر اییه اولان صداقت و محبتیله مشهوردر .
زمان خلدلمرنده حاجبلری ایدی . حجاج بن
یوسف زماننده شهید اولمشد .

قبر نیشاپوری { ایراک طغوزنجی قرن
هجری شعراسندن

اولوب ، سلطان بابرک مدحنده بولمشد . عوام
ناسدن اولدینی خالده ، اشعاری پک متیندر .
شو مطلع اونکدر :

این کهرها بین که در دریای اخضر کرده اند
زین مشعل آتش خود بین که چون پر کرده اند

قندابیل { سنده (نده) خطه سنک
مرکزی بر قصبه اولوب ،
منصوره دن ۸ و ملتان دن ۱۰ مرحله ک مسافده
بولدینی جغرافیون عرب آثارنده مسطوردر .

قندهار { افغانستانده کابلک ۳۰۰ کیلو
متره جنوب غریسنده و
(هندمند) ایرماغنه تابع (ارکندآب) ک ساحل
یسارندن بر ساعتی مسافده ۳۷°۳۱ عرض
شمالی یله ۸°۶۳ طول شرقیده و منبت بر محله
واقع ایات مرکزی بر شهر اولوب ، ۵۰۰۰۰

اهالیسی ، خلی صنایی ، طوبراقدن بر سور
و خدغی . شهر اورته سنده حاج واری تقاطع ایدن
چارشی حالنده ایکی کنیش سوقاغی و محل تقا -
طلمرنده (چارسوق) اسمیله مکمل بر چارشیسی ،
و ایران ایله هند آره سنده کی طریق کبیراوزرنده واقع
اولمغه ، بیوک اهمیت تجاریه و حریه سی وارد .
اسکی بر شهر اولوب ، میلاد عیسی (عم) دن
۳۳۰ سنه اول اسکندر ذوالقرنین طرفندن
تأسیس ، و آلکساندریه (یعنی اسکندریه)
تسمیه اولمشدی . نهایت نادرشاهه قارشی مقاومت ایتمش
اولمغه ، بونک طرفندن تخریب اولمغه ، قربنده
(نادرآباد) اسمیله دیگر بر شهر تأسیس ایتمش
ایسه ده ، متعاقباً افغان دولتی تأسیس ایدن
احمد شاه آبدالی نادر آبادی تخریبیله ، یکیدن
قندهاری احیا ایدوب ، (احمد شاهی) تسمیه
و پایتخت ایتمش ، و آنجق ینه اسکی اسمی غلبه
چالمشد . بو وجهله قندهار خیلی وقت افغانستانک
پایتختی قالمش ، بعده مرکز کابله نقل اولمشد .
قندهار اسمی (آلکساندریه) دن محرفدر .
زبانزدی (ق) و (د) ک فتحیله اولوب ، یاقوت
حوی ایسه بو ایکی حرفک ضمیمه قید ایشدر .
انکایرلر ۱۸۳۹ ده قندهاری ضبط ایدوب ،
۱۸۴۲ یه قدر تحت حکملرنده طوغمش ؛ و
۱۸۷۹ تاریخده یکیدن استیلا ایشلردی .

اولوب، شمديکي حالده لوا مرکزیدر . جزیره نك ساحل شماليی وسطنده و مرکز ولایت اولان حانیه نك ۱۳۰ کیلومتره شرقنده اوله رق ۲۱' ۳۰° عرض شمالی ایله ۴۵' ۴۷° ۲۲ طول شرقیده واقع و ، قسم اعظمی مسلم اولقی اوزره ، ۱۲۰۰۰ اهالی بی جامدر . شهر مثلك الشكل بر سورله محاط اولوب ، متعدد جوامع شریفه سی ، ایشلك چارشی و بازاری ، صاغلام و محفوظ لكن صیغ و قومله طولاش لیانی ، زیتون یاغی وسائره اخراجاتی واردر . قندیه طقوزنجی قرن میلادیده کیریدك (اقریطس) اسمیله عربلرك ضبطنده بولندیقی زمان (خندق) اسمیله مسلمانلر طرفندن جزیره نك مرکز قدیمی اولان (قنوسوس) قریبده تأسیس اولغش ؛ وبعده کریده حاکم اولان وندیکیلر (خندق) اسمی (قندیه) یه تحویل ایده رك ، مرکزیتی حسیله ، کرید جزیره سته دخی بو اسمی ویرمشلردی . وندیکیلر قندیه بی تحکیم ایدوب ، طول مدت عثمانلی دونتاسنه مقاومت ایتمشله ، و ۱۰۰۹ تاریخ هجریسندس سلطان محمد خان ناك دورنده فتح اولندقدن مکره ، ینه وندیکیلرک الینه کچوب ، نهایت سلطان محمد خان رابع زماننده ۱۰۸۰ تاریخنده قطعاً ممالک عثا . نیه یه الحاق اولمشدر .

قنسرین { شامده حلبك ۲۵ کیلومتره جنوب غریسندس و قویق نهری ساحل غریسی قریبده بولغش بر اسکی قصبه اولوب ، ۱۷ نجی سال هجریده ابو عبیده بن الجراح (رضه) معرفتیه فتح اولغش ؛ و درنجی قرن هجری اواسطنده سیف الدوله بن همدان زماننده خراب اولوب ، بر ده اعمار اوله . مامشدر .

قطرة حرزاد { اصفهان قریبده (ایندج) ایله (رباط) آره سنده یاغور موسمنده صوبی پك چوق وسائر و قنلرده قورو اولان بر وادینك اوزرنده عجائب عالمده معدود مشهور بر کوبری اولوب ، بوی ۱۰۰۰ و ارتفاعی ۱۵۰ ذراع اولدینی و دمیر و قالای و باقبردن معمول بولندیقی کتب عربیه ده مسطوردر . شمدي اثری اولسه کرکدر .

قندی { اونجی قرن هجری عثمانلی شعرا . سندن اولوب ، بروسه ایدر . تاریخ بسویله ده مهابتی وار ایدی . ۹۶۲ ده وفات ایتمشدر . شو بیت اونکدر :

فنده قندم دلبرا جلاب لهلك قندینه
کیم بكا قندی دیو بهتان ایدرسك هر زمان

قندی { (Kandi) هندستانده بنکاله مملکتک راجهادی ایالتنده و مرشد آبادك جنوب غریسندس بر قصبه اولوب ، ۱۲۰۱۵ اهالیسی واردر .

قندی { (Kandy) سرندیب جزیره سنده قولومبونك ۱۱۵ کیلومتره شمال شرقیسندس ۲۱' ۷° عرض شمالی ایله ۲۸' ۷۸° طول شرقیده بر قصبه اولوب ، ۴۰۵ اهالیسی واردر . طاغلرله محاط برکولك کنارنده اولوب ، پك ككوزل منظره سی واردر . قولومبویه بر دمیر یول خطیله مربوطدر .

قندیل طاعی { روسیه یه تابع ترکستانده بر طاعندر ، که الا طاعندن آیریلهرق (ایل) ایله (چو) حوضه لری آره . سنده شمال غربیه طوغری ممتد اولور . اك بوكسك ذروه سی اولان (سونوك تپه) نك ۳۰۰۰ متره ارتفاعی واردر . بوغازلری سهل المرورددر .

قندیللی { استانبول بوغازینك آناتولی متره شمال شرقیسندس بر قریه اولوب ، ساحلده بر خیلی یالیلری ، ایکی سلطان سراپی ، دره نك ایچنده یوقاری یه طوغری خانه لری و اوستندس انکایز وسائر آوروپالیلرله مسكون بر بوكسك محله سی واردر . آقندی یه معروض بر برونده بولغشله ، هواسی سرت و یازین پك لطیفدر . آقندی برونك اوستنده کیلر ایچون بر فنار وار ایسه ده ، اسمی بوندن ایلری کلیوب ، سلطان مراد خان رابعك بو محله پك كوزل بر باغچه سی وار ایدی ، که کجه لری قندیلرله طونادلدیفتدن ، قندیللی باغچه اسمیله شهرت بولش ؛ و کویه دخی قندیللی نامی ویرلمشدر . جامعی سلطان محمود خان اول جانبندن یاتلمشدر .

قندیه { (Candie) کرید جزیره سنهاك بیوك شهری واسکیدن مرکزی

قطرة النعمان

اولوب ، ملوك هربدن نعمان بن منذر طرفندن تأسيس ايدلش اولدينى مرويدر .

قنطوراء

[« قنطورا » ماده سنه قنطال } سيواس ولايت وسنجاغنده مركز قنطال } قنطاسنه ملحق ۲۳ قريه دن مركب برناجه نك مركزى بر بيوك قريه اولوب ، بغداد جاده سى اوزرنده مرتفع بر محله واقدر .

قفند { (بن عمير التميمي) صحابه دن اولوب ، حضرت عمر بن الخطاب (رضه) جابندن مكه واليكنه نصب بيورلمشيدى .

قفنده { يمن ولايتك عسير سنجاغنده قفنده { و بحر احمر ساحلنده جدنه نك تقريباً ۳۵۰ كيلو متره جنوب شرقيسنده و حديده نك ۵۰ كيلو متره شمال غريسنده عسير خطه نك اسكلسى وقضا مركزى بر قصبه اولوب ، اولدجه تجارتي وار ايسه ده ، هوايى بئ آغيدر . قضايى ۲ ناحيه و ۵۱ قبيله يى حايدير .

قنوج

هندستانده آكره ايلتنده وفرح قنوج } آبادك ۵۰ كيلو متره جنوب شرقيسنده اوله رق (كالى نادى) نهري اوزرنده وبونك كنك ايرماغنه دوكلديكي محلدن ۸ كيلو متره نك مسافده بر قصبه اولوب ، ۱۷۰۹۵ اهالىسى ، اسكى برهمنى معبدلرى انقاضيله يابلش جسم ومصنع بر جامع شرقي و برجوق تر به لريله زير نكاهلرى واردر . هندك اك قديم شهرى اولوب ، وقتيله پك بيوك ايدى . سلطان محمود غزنوى طرفندن احما اولنان بر هندو دولتنك باغتي ايدى . پادشاه مشار اليهك فتوحاتندن برى نك اسلاميه عداينه داخل اولوب ، مركزيتي غاييكنكه ، تدنى ايتمدر . اسكى شهرك خرابه . لى شمديكي قصبه نك اطرافنده بر بيوك مسافه سبط ايدور .

قنوسه

(Gnosse) كريد جزيره نك مركز قديمي بر شهر عتيق

اولوب ، شمديكي قنديه نك جوارنده واقع ايدى . كريدك مشهور كردابي بونك قرينده ايدى .

قنوقسويل

(Knoxville) آمريقاي شماليده ممالك مجتمعه نك (تنسه) جمهوريتنده و (ناشويل) ك ۲۶۰ كيلو متره شرقنده سنجاق مركزى بر قصبه اولوب ، ۹۷۰۰ اهاليلى واردر . جمهوريت مذكوره نك اسكى مركزيدر . — ممالك مذكوره . نك سائر طرفلرنده دخى بو اسمله بر قاج كوچك قصبه واردر .

قنيد

(Cnide, Cnidus) ياخود قنيدوس (قنيد) آناطوليناك ساحل غريسنده (قاريه) مملكت قديمه نك (دوريده) خطه سنده يعنى استانكوى ايله سوميكي آطه لرى آره سنده دكيزك ايچنه اوزانان اوزون شبيه جزيره نك اوچنده بر شهر قديم اولوب ، بعض حكما نك مسقط رأسى بولمشدور . عشق الهسى زعم اولنان زهره يه منسوب عد اولنوب ، بونك عبادتنه مخصوص جسم بر معبدى وبونك نامنه مصنع برهيكلى وار ايدى .

قنيسكوردوده

(Knivskjorodde) نوروچك شمالنده واقع (ماكرو) جزيره نك ساحل شماليسنده بر برون اولوب ، " ۱۵ " ۷۱° ۱۰' عرض شماليده واقع اولغله ، آوروپا قطعه نك اك شمالي نقطه سيدر .

قو

(Ko, Kos) استانكوى جزيره نك اسم اصليسيدر .

قوآ

(Qua) آفريقاي وسطيده (قواغو) ايرماغنك صول تا بملرندن (قاساي) نه ر عظيمنك منصبه نك قريب اولان قسم اسقلنه ويريلن اسم اولوب ، (استانبول) ك ۱۱۵ كيلو متره يوقا ريسنده ۳° ۱۱' عرض جنوبي ايله ۱۳° ۵۲' طول شرقيده مذكور ايرماغه منصب اولور . اورادن ۱۲۰ كيلو متره يوقا ريه قدر بو اسمله ياد اولنور . منصبنده اكى ۴۱۰ متره ايسه ده ، عمقي زياده در . آنجق مجراسنك آلت طرفنده قبالروشلاله لرى ويوقا ريده قوم سدلى وبط قلفلرى اولديغندن ، سيرسفائنه صالح دكلدر .

مرکزی (لوبو جامی) قصبه سیدر. اراضیه منبت اولوب، قهوه و سائر محصولات جو و تجارتی خیلی ایشلکدر. فلنکاک حاکمیتی پد اعتبار ایدر.

قو آنزه { (Quanza) آفرقای غربیه پورتیکیزک مستقلکندن ء اولنان آنغوله مملکتنده بر ابرما قدر، که ۳۲° ۳۰ عرض جنوبی ایل ۱۴° ۴۸ طول شرقیه (موزامبیق) ایرماغی منابنک قریبده اوله ردا ۱۶۵۰ متره ارتقای اولان بر محله (موسومبو) کولندن خروجه، ابتدا شمال شرقیه، بعد شماله و نهایت غربیه طوغری آفرق، که ۱۹° عرض جنوبیه بحر محیط اطلاسی به دو کینور بحر سنک طولی ۹۰۰ کیلومتره دن زیاده در بحر سنک یوقری و آشانی قیمی سیر سفاه صالح اوله یابرسده، اورته جهنده شلاله و وسرعتلی آقینتیلری چوقدر.

قو آنغ تری { (Qang-tri) هندجیننک (آنام) مملکتنده و (هونه) نک ۵۰ کیلومتره شمال غربیسنده بر قصبه اولوب سورله محاطدر، و اطراف پک منبت و مسکوا اولوب، کلیتی پاموق و سائر حاصل ایدر.

قو آنغ تونغ { (Kouang-Toung) چینک ال جنوبی ایای اولوب، جنوباً و جنوب شرقی جهندن چیه دکنزله، شرق شمالی طرفندن (فوکن)، شمالاً (کانگ سی) و (هوانان)، شمال غربی جهند، قو آنغ سی ایالتزله، غرباً دخی فرانسیه تاپ تونکین مملکتیه محاط و محدوددر. سواح ۱۳۳۰ کیلومتره اوزونلغنده اولوب، قد غربیسی طار ایسهده، قسم شرقیسی ایجری به یمن شماله طوغری خیلی توسع ایدر. سواحلی خیلی کیریتیلی چیقینتیلی اولوب، بربری تمقیب ایدر؛ کوچک قوی و برونلردن بشقه قسم غربیسنده (های نان) جزیره کیره سی فارشیسنده اوزون؛ بر شبه جزیره اوزانیر؛ واورته طرفنده بیوجک برکورفز و خلج قره لک ایچنه خیلی درین کبروب (سی کانغ) ایرماغیه دیگر برایکی نهرک منصبه و مرکز ایات اولان مشهور (قانتون) شهریه

قو آنبریج { (Coatbridge) اسقوجیه نک لانارک ایالتنده و لانارک ۳۰ کیلومتره شمال غربیسنده و غلاستووک ۱۶ کیلومتره شرقنده بر قصبه اولوب، ۸۰۰ ۱۵ اهالیسی و دیمیر معدنیه دمیرخانه لری واردر.

قو آتی { (Coati) آمریقایی جنوبیه بولویه نک (تیپا فیه) کولنده بر کوچک آله اولوب، آمریقانک کشفندن اول اهالی اصلیه عندنده کونشک همشیره و زوجیه سی زعم اولسان قره منسوب عند اولنور، و قرق عبادتنه مخصوص معبدلری اولوب، پک اوزاقلردن زیارتنه کیدیلیردی. برخیلی آثار عتیقه سی واردر.

قو آچو { (Koua-Tsou) چینک (قزسو) ایالتنده (آنسیفان) سنجاغنده و آنسیفانک ۶۰۰ کیلومتره جنوب غربیسنده اوله رق (قره نور) کولنه دوکان بر نهرک اوزونده بر شهر اولوب، مقدما جسیم بر شهر ایکن، اخیراً تونغان اختلالی اوزرینه، چینلیر طرفندن اکثر طرفلری احراق، و همان بتون اهالیسی قتل ایدلش اولغله، شمیدیکی حالده خرابدر.

قو آره { (Goire) اسویجریده غریزون ناحیه سنک مرکزی بر قصبه اولوب، (زورج) نک ۹۴ کیلومتره جنوب شر قیسنده واقع و ۸۰۰۰ اهالی بی جاممدر. مکتب اعدادیسی، بعض بیوک ابنیه سی و برطاقم آثار عتیقه سی واردر.

قو آنتامپو { (Quantaupho) آفریقانک کینه نک آشتی مملکتنده بر بیوک قصبه اولوب، ۴۰۰۰۰ قدر اهالیسی و تمبکتو و سودان وسطی ایله خیلی ایشلک تجارتی واردر. سودان کاروانلرینک منتهی اولدقلری اسکله لک ال ایشلکلرنددر. متعدد جوامع شریفه سی اولوب، بالکز بونلرله رؤسانک خانه لری کارکیر و سائر خانه لری صمان قلبه سی حالنده در.

قو آنتان { (Kouantan) سوماتره جزیره سنک وسطلرنده وایچ طرفنده بر حکومت اسلامیه اولوب،

اینهرك طوغرىدن طوغرى به دكيزه منصب اولور
برجوق انهارى دخى وارددر .

هواسى يازين بك صيخاق اولوب، ميزان الحراره
سايغراد حسابيله ۵۰ درجهيه قدر چيقدينى
اولور . قيشين ايسه خيلى صوئوق اولوب، بمضاً
قيراغى ياغار، وكيجه اين صولرك طوندينى اولور.
مايسدن ايلوله قدر جنوب غربى ملتلمرى اسوب،
كليلى ياغمور ياغار . تشرين اولدن نيسانه قدر
ايسه شمال شرقى روزكارى اسوب، قوراقلى حكيم
سورر . ياغمور موسملرينك اواخرنده صيغه
وديزنترى كې خسته لقلر ظهور ايدر . طاعغر-
ينك اكثرى طاشلىق وچيلاق ايسده، اووه لرله
واديلرينك طوپراغى بك منبت اولوب، اقليم
وهواسنك دخى مساعده سيله محصولاتك انواعى
حاصل اولور . بغدادين سنهده ايكي اوج دفعه
حاصلاتك بوسده، ينه احتياجات بحليه كفايت
ايتبور . پرنج دخى اك زياده يتيشديرين معصو-
لاتنددر . توتون، كنسور، چيويد، چاي، شكر
قامشى، زنجفيل، اقليم معتدله وحارهيه مخصوص
ميوملرك انواعى وازان جمله اعلا پورتقال، ليمون،
موز، هندستان جوزى وسائر ميوملرله سبزلك
انواعى وصنايمده مستعمل ياغ وسائر ويرر بر
چوق محصولاتله نباتات طبيه وسائر وآرورپاده
صوبه ايله يتيشديرين چيچك واشجارك انواعى
حاصل اولور . طوت آغاجلى ده چوق اولوب،
كليلى ايپك چيقاريلر . حيواناتى هند وهند
چينينك كيلرله مشترك ايسده، فيل وكركدان كې
حيوانات جسميه يوقدر . قىلانلرى وطيپور
وحشراتك انواعى چوقدر . حيوانات اهليه دن
اهالىسى باشليجه طوموز، صيغير وطيور پنتيهيه
رغبت ايدوب، صيغيرلى زراعتده ونقلاتده
قوللانورق، سوتلرندن استفاده ايتكى بينيورلر.
آرلارى ده چوق اولوب، خيلى مقدار بال
چيقاريلر . سواحلنده ونهرلرنده باليق چوق
اولوب، باليقچى دخى مدار تعيشلرنددر .
سواحلده جسيم قايئومباغلر صيد ايدوب، باغه-
لرندن بعض شيلر اعمال ايدرلر . كليلى استريديه
وبر مقدار اينجى وصرجان دخى صيد ايدرلر .

صنئى اولور . بونك مدخلنده (هونغ قونغ)
جزيره سيله ديكر برقاج آطه بولنيور. اينته ملحق
اولان مذكور (هاى نان) جزيره سيله ايلانك
ساحه سطحيسى ۲۵۹ ۱۰۰ مربع كيلومتره
واهايسى ۲۹ ۷۰۰ ۰۰۰ كشددر، كه بهر مربع
كيلومتره باشنه ۱۲۳ كشى دوشمكله، آوروپانك
هان هريرندن زياده مسكون ولدنيى آكلاشياور.
بيوك دولت وسعتنده اولان بوجسيم ايلت ۶
دائرة منقسم اولوب، ۱۵ صبخى حاويدر .
غرب شمالينده واقع (قوانغ سى) ايلانيله
بازر ايكي «قوانغلر» ناميله بر نوع خسيوت
تشكيل ايدوب، ايكنينك والى عمومى قانئوده
اقت ايدر . مركزى اولان مذكور قانئونك
بريچى مليون اهالىسى اولدنيى كې، سائر شهرلرندن
(قوانك) ۴۰۰ ۰۰۰، (چوكينغ) ۲۰۰ ۰۰۰،
(تونغ قونغ) ۱۲۰ ۰۰۰ هالىسى وارددر .
اسكلرندن شاتئو (نام ديكر اسواتو)،
هونغ چئو، هوى هو، باق هوى اسكلرلى
آوروپا تجارتنه آچيقددر . (هونغ قونغ) جزيره-
سى انكليز و (مافاو) قصبه سنى پورتكيزلر
اشغال ايتشلردر .

اراضيسى عموميت اوزره طاغلق اولوب،
بررلرله گرفت بر چوق طاعغر وتپلر سواحله
قدر ممتد اولورلر؛ وبونلرك آره لرنده وانهارك
بحراللى اوزرنده برطاقم اووهلر ووادى وبابرلر
دخى وارددر. مع هذا طاغلرينك ارتفاعى ۱۵۰۰
متره ي تجاوز ايتز . ميهه جاريه سى بك چوق
اولوب، همان جمله سى سرفاشه صالح اولدنيى
كې، آره لرنده طبيعى وصنئى بر چوق جدوللر
دخى بولغفله، ايلانك باشليجه وسائط اختلاطى
اشبو طرق مائيه سيدر . اوج بيوك ايرماغى
وارددر . بونلرك اك بيوكى همنان اولان ايلانندن
بجن غرىدن كلن (سى كانغ)، ايكنجيسى شرقدن
كلن (تونغ كانغ) واونجيسى شمالدن اينن (پكانغ)
ايرماغيدر . بونلرك اوجي ده قانئون جوارنده
پنلرنده جدوللرله اختلاط وبر چوق قوللرله
اقسام ايددر، قانئون كورفزينك شمال وغربنده
نلك داليه سندن واسع بر داليه تشكيل ايدرلر .
بواج ايرماقندن بشقه سواحله قريب طاغلردن

هونان وقوئی چئو، غرباً یوننان ایالتلریله،
غرب جنوبی جهتندن دخی فرانسه یه تابع
تونکین مملکتیله محدوددر. شرقدن غربه بونی
۷۰۰ کیلومتره اولوب، مساحتی سطحیه سی
۲۰۰۰۰۰۰۰ مربع کیلومتره واهالیسی ۲۰۰۰۰۰۰
کشدیر، که بهر مربع کیلومتره باشنه ۲۶ کشتی
دوشیور. مرکزی (قوئی لین) شهری اولوب،
ایالت ۱۱ سنجاق ایله ۵ اداره مختاریه منقسمدر.
اراضیسی عمومیت اوزره وعلی الخصوص غرب
وشمال جهتده طاقانی اولوب، اکثر جبال غرب
جنوبیدن شرق شمالیه طوغری ممند اولورلر.
بو طاقلردن یالکیز برینک یازین دخی ذروه لری
قارله مستور اولوب، سائرلرینک ارتفاعی ۴۰۰
متره بی قهاوز ایتز. هنسای اولان بیوک برنهر
ایالتی غربدن شرقه شقی ایده رک، قوآنغ تونغ
ایالتنه دخول ایله قانتون شهری یاننده دیکره
منصب اولور. منصبدن ۶۵۰ کیلومتره یوقاری به
قدر سیر سفائنه. وحی کوچک واپورلرک دخی
ایشلشنه مساعد اولان بو ایرماق ایالتک ایچنده
برجوق انهار یعنی بتون ایالتک میاه جاریه سی
طوبلایوب، بونلرک اک بیوککری صاغدن
(یوقوآنغ) وصولدن (لویی) ایله (قوئی کانغ) در.
اشبو نهر اخیر برجدول واسطه سیله (یانغ نه)
ایرماغنه تابع (کانغ کانغ) نهریله اختلاط
ایدوب، اشبو ایکی ایرماق آره سنده پک مهم
برطریق مائی تشکیل ایدیور.

هواسی صیحاق ورطوبتلی اولوب، سیرج
التحولدر. اراضیسی آرمیت اولوب، دوز برلری
انهارک طار وادیلرندن عبارت اولغله، علی الخصوص
قسم غریبسنده قابل زراعت برلری آزدور. برنجی
محصولی پرنج اولوب، بونک فضلہ سی قوآنغ تونغ
ایالتنه اخراج اولنور. ایکنجی درجه ده مصر
وبعدہ بغدادی، بقله، آمریقان فستقی وسائر
حبوباتله چبویده، آنیسون، شکر قامشی ومیوه لرک
انواعی دخی حاصل اولور. حدود غریبه سی قرینده
خشخاش دخی اکیلوب، آفیون چیقار. طاغلری
اورمانلرله مستور اولوب، کراسته آغاچلری
چوقدر. پک قیمتلی برطارچین آغاچله ایلیکنندن

محلہ لری چوقدر. طاغلرندہ باقیر، دمیر، جیوه،
کومش، قلائی وقورشون معدنلری بولسوب،
اهالی طرفندن چیقاریلیور. ذی قیمت طاشلرله مصر
وکور معدنی دخی بولنیور. صنایع محلیه کندی
چیقاردقلری ایپکدن وپاموق ویوکدن اقصه
ومنسوجاتله یلکن بزلیری وسائرہ نجندن، چینی
وامثالی شیلرله کاغذ، دمیردن انواع آلات وادوات،
باغه وفیل دیشی وآنوسدن اوبه لی شیلر
اعمالندن، واخلراجاتی محصولات ارضیه ایله اشبو
معمولات صنایعه دن عبارتدر. اهالیسی عمومیت
اوزره چینی اولوب، برقاج قومه منقسمدر.
طاقلرده هنوز مجهول لسان مخصوصلریله متکلم
نیم وحشی وغیر مطیع بعض اقوام دخی بولنیور.
قانتون شهریه بعض مملکتانده ینه چینی اوله رق،
خیلی اهالی اسلامیه دخی بولنوب، بونلر تاوقت
سمعادتده اورایه هجرت ایتش صحابه دن بر ذات
طرفندن دین اسلامه ادخال اولندقلری اداسنده
بولنیورلر. حتی مشارالیه قانتونده مدفوندر.
بو ایالتک اهالیسی پک چوق چالیشقان اولوب،
وطنلرنده زراعت وصنایله مشغول اولدقدن
بشقه، جاوه وسائر جزایرله هند چینی طرفلرینه
دخی کیدوب عمله ک ایدرلر. ایالتک تجارتی پک
ایشلکدر.

بویالته ملحق وایکی میلیون اهالی ایله مسکون
اولان (های نان) جزیره سیچون اسمنه مراجعت
اولغی اقتضا ایدر.

قوآنغ چنغ چه } Kouang - Tcheng)
(Tzé) چینک مانچو
خطه سنده (وکیلین) ک ۱۱۶ کیلومتره غرب
شمالیسنده اوله رق مغولستان حدودندن ۵۵
کیلومتره ک مسافده و (آمور) ایرماغنه تابع
سونفاری نهرینه دوکیلین (ای تونغ هو) چایی
اوزرنده برشهر اولوب، ۷۰۰۰۰ اهالیسی
واردور. مغول عشیرتلرینک مرجعی اولوب،
جایی وجبویده وسائرهمه متعلق ایشلک تجارتی
واردور.

قوآنغ سی } Kouang - Si)
چینک
ایالات جنوبیه سندن
اولوب، جنوباً وشرقاً قوآنغ تونغ، شمالاً

برنوع اکک یابلان برجس آتاج دخی بولنور . حیوانانجه هند وهند چیییه مشابه اولوب ، اورمانلرنده فیل ، کرکدان ، میمونلرک انواعی ، باباغان وسائر حیوانات کلپتله بولنور . حیوانات اهلیسی میاننده ماندلر وکوچک جثلی بیکیرلر جوقدر . طاغلرنده آلتون ، کومش ، باقیر ، نورشون ، قلاي وسائر معدنلر واریسهده ، پک آزی چیقارلقدهدر . صنایع محلیه باشلیجه اییک فاشلرله یاموقدن بزلر نچندن عبارتدر . تجارتی پک کریدر . قصبه لرله دوزیرلرینک اهالیسی چینلی وطاقلق یرلرینک سکائی نیم وحشی اقوام مختلفهدن عبارتدر .

قوانغ سی چئو (Kouang - Si - Tcheou) } چینک (یونان) ایالتنده و (یونان) ک ۱۲۰ کیلومتره شرق جنوبیسنده ایالت مرکزی برشهردر .

قوانغ سین (Kouang - Sin) } چینک شرقنده اولهرق (پویانغ) کولنه تابع (کین کانغ) نهری اوزرنده بیسولک برشهر اولوب ، سور ایله عاطدر .

قوانغ نام (Kouang - Nam) } چینک (هوئه) نک ۱۱۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده اولهرق هننامی اولان نهرک اوزرنده ایالت مرکزی برقصبه اولوب ، ۵۰۰۰ قدر اهالیسی واردر .

قوانغ نان (Kouang - Nan) } چینک (یونان) ایالتنده و یونانک ۲۸۰ کیلومتره شرق جنوبیسنده (سی کانغ) ایرماغنه تابع (یوقوانغ) نهرینک منابعی قربنده بیوک وواسع برشهردر .

قوانغو (Quango, Couango) } آفریقایی غربیده بیوک برنهردر ، که ۱۱°۳۰' عرض جنوبی ایله ۱۶°۵۰' طول شرقیده آفریقایی جنوبینک تقسیم میاه تقاطندن بولان و ۱۶۰۰ متره ارتفاعی اولان (موسامبه) طاغندن نبعانله ، غربه آرمیلانله جنوبدن شماله

آفریق ، وصولدن برقاج نهرک صولری طویلاهرق ، ۱۲۰۰ کیلومتره ک مسافه قطع ایتدکدن صکره ، ۱۲°۳۰' ۱۲°۳۰' عرض جنوبی ایله ۱۰°۱۰' طول شرقیده (قاسایی) نهریله وپراز دها آشاغیده (مغنی) ایله براشهرک (قوآ) نهری تشکیل ایدر ، که بوده (قونفو) ایرماغنه دوکیلور . (قاسایی) نهرینه دوکلدیکی محلهده اکی ۶۵۰ ودرینلکی ۳ مترهدر . مجراسنک یالکنز آشاغیکی ۴۰۰ کیلومتره ک قسمی سیرسفائنه صالح اولوب ، یوقاویلرینک جریانی پک سرعتی وشلاله لری جوقدر .

قوانغ ین (Kouang - Yen) } تونکینده (هانوی) ک ۱۱۵ کیلومتره شرقنده وساحلدن ۱۰ کیلومتره قدر انچریده ایالت مرکزی برشهر اولوب ، ۴۳۰۰۰ اهالیسی ، شهره قدر سیرسفائنه صالح نهری ، محکم برقلعه سی ، اهمیت تجارتیه سی ، قربنده کور معدنی وصالام هواسی واردر .

قوانهویلا (Conhuila) } آسریقای شمالیده مکسیقه ممالک مجتمه سی ترکیب ایدن جمهوریتلرک بری اولوب ، جهت شمالیهده اولدیقی حالده ، شمالاً ممالک مجتمه نک (نکزاس) جمهوریتیه ، شرقاً نوو وولثون ، جنوباً سان لوی بوتوزی وزاقاقاس ، غرباً دخی دورانفو وشهوانه آو جمهوریتلریله محدوددر . ۲۵° ایله ۲۹°۵۰' عرض شمالی و ۱۰۲°۲۸' ایله ۱۰۵°۵۷' طول غربی آره . لرنده ممتد اولوب ، مساحت سطحیه سی ۱۵۶۷۳۱ واهالیسی ۱۵۰۶۲۲ کشیدر . قسم اعظمی یوکسک بریایله دن عبارت اولوب ، ارتفاعی ۱۴۰۰ ایله ۱۳۰۰ متره آره لرندهدر . یالکنز قسم شرقیسی بویایله نک مائله سنده واقع اولوب ، اورادن جمهوریتک حدود شمالیه سی ایران (ریو غرانده دل نورت) ایرماغنه دوکلک اوزره ، برقاج چای ایتره نصفندن زیاده اولان قسم شرقیسی کوزل بایرلر و وادیلری حاوی اولوب ، مکسیقه نک اک منبت یریدر . قسم غربیسی ایسه قورو وچول حالندهدر . بناء علیه مسکون

مقری غرب جهنده بولسان (درکی) قصبه سی
اولوب ، واحد دها این معموره سی واردر .
بونردن (شهر) ده برسووی تکیه سی
اولوب ، شینک سانی اوزرنده بیوک نفوذی
واردر . واحد اهالیسی ۶۰۰۰ قدر اولوب .
عرب و بربر و برونویدن مرکبدر . هر قریه نك
یائنده بر فقه اولوب ، تهلکه حائده اهالی اورایه
اتجا ایدر .

قواره { جزیره العربیه شمره تابع یوقاری
قسم خطه سنده و خلیف ۷۰
کایومتره جنوب شرقی سنده اولهرق جبل سلمان
منتهی غربی سنده بر قصبه اولوب ، ۲۰۰۰ اهالیسی
واردر . مباح جزیره سی اولوب ، اشجار مفره
وارضی مزروعیه ایله محاطدر .

قوایر { سنده زیبده ملحق بر حصن
ایدی .

قواس { جویان بن مسعود الدیسری .
انوزی (مشاهیر شعرا واذکیا .
دن اولوب ، خطاط اولمیدنی حالده ، اک کوزل
یازیلری ، اصلارندن فرق اولنه میه حق صورنده ،
تقدید ایله دکی مهارتله شهرت بولمیشدر . دمشق
شده یازیلری ۶۰۰ تاریخیرنده وفات ایشمیشدر .
شواکی بیت جنبه اشعارنددر :

لاح الهلال بن یومیه فذکرنی
شرب سقاءه توبلی فی یدالاساق
کمان سقاءه الشکس قد تقضت له
بالیل والخمر شفاف عن الباق

قواله (سلانیک ولایتک درامه سنجاغنده
اودرامه نك ۲۴ کیلومتره جنوب
شرقی سنده و آطلر دکیزینک ساحل شمالی سنده
طشوز جزیره نك قورش سنده وقع بر قوبک
ایچنده قضا مرکزی بر قصبه واسکه اولوب ،
۳۵۷ اهالیسی ، رشیدیه مکتبی ، محمد علی پشا
مرحوم طرفندن یالیش « مدرسه خیریه » اسمله منتظم
اسمه بر مکتبی ، « مدرسه خیریه » اسمله منتظم
بر مدرسه سی ، بر جمع شریفی . بر کتبخانه
وعمارتخانه سی ، دیگره جامع شریفی : ۳ تکیه
سی ، ۴ مدرسه سی ، ۸ مسلم و ۴ غیر مسلم
مکتبی ، ۳ کلیسای ، ۱ حاوره سی ، قدیم بر

ومعمور اولان یری یالکیز قسم شرقیسی اولوب ،
بو جهنده زوز نالی کوزل بر جنس بموق ،
اوزوز وسائر محسولات کوزل یتیشور سده .
غرب شمالی جهلرنده بولان یری و حایلر ایکنده
برده هجیومله ، اهالی مسکونی راحت
برافندولرندن ، بوا میتسزک اورتک بحق اسکن
واعماریشه مانع اولمیشدر . معادن موده نك
اخراجی خضر صنه دخی الآن اهمیت وینمیشدر .
مهرکری یالکیز ۲۲۸۰ اهالیسی (دن سلسله)
قصبه سی اولوب ، ۴ قضایه و هریش بر قج ناحیه
منقسمدر . ۲ قصبه سیله ۱۴ بیوک و ۵ کوجک
قریه سی اولوب . سائر اهالیسی چققلانده
ساکنددر . اهالی یتیمده صرف سبیلون
وخلص یرلیر پاک زورده . اکری و سی
جنسیات سلسله دن اولمیشدر . سکان شلی
ونحریری اسپانیولجدر .

قوادیان { جیون کنارنده وترم نك اوست
طرفنده اولهرق ترمذ ایله خل
پیننده بر قصبه وایالت ایدی .

قوار { صحراء کبیره فزان ایله سودان
آره سنده (تیرو) قبیله
اولهرق توارق یربرلینک جودا سندن منتهی
شرقی سنده و ۲۰° عرض شمالی خط نك بر آرز
جنوبنده بیوک برواج اولوب . شمالی جنوبه
بوی ۸۰ کیلومتره واک ۸ ایله ۱۰ کیلومتره
آره سنده در . مساحت سلطیه سی ۲۷۵۰ مربع
کیلومتره و حدای بچردن ارتقا سی شمال جهنده
۳۵۰ و جنوب طرفنده ۳۰۰ متره در . شرق
طرفنده چولدن بر صره قیالره ایرلمیشدر . طوپراق
بر متره قدر قازیلجه . هر یرنده صو چیقار ،
وبشاء علیه پک منبت اولوب . واسع بر خرما
آغاجی اورمانی کبی کورینور . بعضی اوق
تپه لری وقورو وادیلری و در . صوبی بول
اولغله ، هر نوع ذخائر وسائر محسولات یتیشه .
بیلرسده ، توارقلردن امیلری و لای سدن ،
اهالی یالکیز خرما ایله اکتفا ایدر . طوزلی
کوللری اولوب ، خیلی طوز دخی چیقار . بواج
فزان و غات کاروانلرینک طریق اوزرنده بولغله ،
اهالیسی تجارتله مشغولدر . مملکت حاکم نك

صغیر، ۹۰۰۰ دوه، آت واستر و مرکب بولنیور.
سدهی ۲۵۰۰۰۰ قیه پیانی، ۱۵۰۰۰۰ قیه
پکی قبی و ۱۰۰۰۰۰ قیه طوک یاغی آلتیر.
صانع شریک باشیجه توتونچیکله پاموقدن بز اعما.
لین عیالند.

قوام الدین (حاجی — حسن) فارسیه
حکومت سورن انجویاندن
سلطان حسن بیگ سدهی ۱۷ زی اولوب، کرم
و حسنیه و ایلیم علم و هنره اولان حرمت
و احسانیه مشهوردر. شعر شهر حافظ شیرازی
دخی جمله لطف دیدیلندن اولوب، دیواننده
ایندی دفته داریله ر. آل مظفر دولتک
مؤسسی اولان امیر مرز الدینک شیرازی ضبط
ایلدیکی صروده ۷۵۵ تاریخده وقت ایشدر.

قوام الدین (خواجه — صاحب ایار)
دورسده حکومت سورن
آل مظفرک انکسی اولان شاه شجاعک وزیر
اولوب. ۷۶۵ تاریخده مشراییک اسریله اعدام
اولمشدر.

قوام الدین (صاحب — حسن برالطراح)
امشهر شعر ا و ادباندن
اولوب. اکثر عوم و دیوندن دخی بهره سی
وار اییدی. بیک بر علیه منسوب اولوب،
برایری فخر، این مظفرک تتر عسندنه قدر
وییه سی علی اییدی. صاحب ترجمه مصر وشامه
رحمت وبعده عرقه عودت ایشدی. شو ایکی
پیت جمله شمرانددر:

لقد جمعت فی وجهه لمحبه
بدائع لم یجمعن فی الشمس والبدر
حسب وخر فی عقیق ورجس
وآس وریحان ولیل علی فجر

قوام الدین یوسف [«قاضی بغداد»
ماده سنه صرا.
جمعت بیوریه .]

قوامی (ایران شعرا سندن بر قاج ذاتک
مخسیر :

برنجی (میر قوام الدین) ساداتدن واجله
علماء اصناف ندان اولوب، شه طهماسب صفوی
زماننده مسند صدارت کچمش. و ۹۵۰ تاریخلرنده
وفات ایشدر. شو پیت اونکدر :

صو بولی، متعدد توتون قهریقهرلی، کوچک
ایمانی وخیلی ایشلک تحافی واردر. مسکور
مهندسخانه خیره ده مکاتب ایشله و سده
درسلی تدریس اولوب. ۱۰۰۰ شری و
معلم و مدرسه خیره ده دخی ۵۰۰۰ قهریقهر
طلبه و ۴ مدرس باور. محمد علی بیگ
حوم بو مؤسسست غلیبه و خیرات و سده
طشوز جزیره مک و اوستی ترک و سده
ایتمشدر. مشارقه عن سل انکار سده
کوردیجه جوارنده بر کوبدن ایشده و اولنده
طوشمش و یا اوراده بر ویش ویش و
قصبیه وطنی نظریله بقشدر. بوله جوریت
توتونی مشهور ازمیه، قصبه مک و برنجی صانی
توتونک استحضری اولوب. سده بس آتی کی
درد بش بیک عمله بو ایشله ایشدن ایدرل.
قصبه سورله محط ایشده. سورک حربه دخی
خانلر یا پاپوب، توسع ایشکدهدر. قواله اسکی
بر قصبه اولوب. اسم قدیمی (ناپولیس) یعنی
« یکیشهر » ایدی. و قتیله (فلیله) شهریک
اسکاه سی اییدی. بعده روم ایستطوریاتی زمانده
بوسته یدک آنلریله ضرکار ایشدن اولی منا.
سینله، بوزوق لانتیجه ده « آت » دیمک اولان
(قواله) اسمیله اسمیه اولمشدر.

— قواله قضایی شرفاً صری شعبان، شمالاً
درامه، غرباً پراوشته قضالریله. جنوباً دخی
آطه لر دکیزیه شطاط و محدود اولوب، شرق
شمالی جهتی طافاق و سائر طرفلری اووه در.
قضا ۲۵ قریبی حاوی اولوب. ۱۵۰۹۷
امالیسی واردر، که بولردن ۱۲۰۷۵ ی
سلم، ۱۷۰۰ ی روم، ۱۰۷۵ ی چاکانه.
۲۱۲ سی یهودی و ۳۵ ی ارمه سدر. قابل
زراعت اراضی تنزیلاً ۳۲۷۷ دوم اولوب،
باشلیجه محصولات: بدای، چا، دار، یولاف،
آربه، داری، مصر، سیسم، توبون، پاموق
و ستره دی عبرتدر. باغلری آز اولوب، محاسبه
صرف اولان شراب دخی خارجه دن کیرر.
مرعی و چایرلری چوق اولوب، قضا داخلده
۳۵۰۰۰ قیون، ۵۵۰۰۰ پکی، ۹۰۰۰

روز اگر باهمنشینان غم زدل بیرون کنم
شبکه غیر از غم ندارم همنشینی چون کنم

— ایکنجیسی (میر قوام الدین) شیرازی
اولوب، تقيٰ اوحدی ایله معاصر ایدی. شو بیت
اونکدر :

بولت کره چو برهم ز نیم مژگانرا
ز آب چشم حیات دهم طوفانرا

— (قوامی مطرزی) اسمند بر شاعرك
نظامی كنجیهك برادری بولمش اولدینی و (مظفر
قوامی) اسمیله دیگر بر شاعر دخی بولندیفی بعض
تذاکرده کور بلوب ، آتجق شعر لری کور بله مه .
مشدر .

قوانوز احمد پاشا } [] احمد پاشا
{ (قوانوز —) }

ماده سنه مراجعت بیوریه .]

قوای { (Kaouai) هاوای و نام دیگر له
ساندویج جزایرینك غرب جهتمده
بولنانلرینك اك بیوکی اولوب، مثله قریب برشكده
اولدینی حالد ، مساحت سطحیه سی ۱۴۱۸ مربع
کیلومتره و اهالیسی ۵۶۳۵ کشیدر . قسم فریسی
مرتفع اولوب، طاهرینك صرب اتکلیری لب دریاه
قدر اینر . قسم شرقیسنده دخی ۲۱۰۰ متره
ارتفاعی اولان (اوپالساله) برکانی بولنوب ،
آره لرندہ آلجق بریر بولنیور . سواحلی دوز
اولوب، یالکیز ساحل شمالیسنده (اوآشا)
وساحل جنوبیسنده (هانالی) قویلیری بولنیور .
بوی ۴۳ واک ۲۵ کیلومتره ایسه ده ، اراضیسی
برکانی الاصل اولوب، پك منبت اولمغه ، کلیتلی
شکر قامشی و اقالم مختلفه ده یتیشن محصولات
متنوعه حاصل اولور . مذکور برکاندن بشقه دها
برقاج ینار طاغی واریسه ده ، هیچ بری شمیدیکی
حالد آتش افشان دکلدر . تماشایه شایان مواقعی ،
قیالری ، مفاره لری ، کوزل دره لری ، شلاله لری
وسائر محاسن طیمیه سی واردر .

قوایه { آرنآؤدلقده اشقودره ولایتك
{ دراج سنجافنده و دراجك ۱۷
کیلومتره جنوب شرقیسنده اوله رق ساحل بھردن
۸ کیلومتره لك مسافده و لب دریاه واشقومی
بھراسنه قدر ممتد براووهك كنسازنده اوله رق
طاغ اتكننده و همنای برچاك اوزرنده واقع قضا

مرکزی برقصه اولوب، برخسی خرسیتان اولق
اوزره ، ۵۵۰۰ اهالیسی و براوفقی چارشی و بازاری
واردر .

— قوایه قضا سی ۵۷ قریه دن مرکب اولوب ،
اشقودره ولایتك منتهای جنوب غریبسنده
بولنمغه ، غرباً آدریاتیق دکیزله ، شمالاً دراج ،
شمال شرق طرفندن تیران قضا لرله ، شرق جنوبی
طرفندن مناستر ولایتك ایلصان سنجافیه ، جنوباً
دخی یانه ولایتك برات سنجافیه محدوددر .
اهالیسی تقریباً ۳۰۰۰۰ کشیدن عبارت اولوب ،
قسم کلیسی مسلمدر . اراضیسی پك منبت ایسه ده ،
اهالیسی پك چالیشقان اولدینی کی ، هواسی دخی
آفرجه اولدیفنندن ، بحق ایشلنیور . باشلیه
محصولاتی مصر ، پرنج ، بغدادی وسائر حبوباته
زیتون وسائر ه دن عبارت اولوب، میشه وسائر
آقا جلری حاوی اورمانلری و اشجار مثره سی دخی
چوقدر .

قوبان { (Kouban) روسیه یه تابع قافقاسیه
{ مملکتنده بر بیوک ایرماقدر ، که
قافقاس سلسله جبالنك شمالی مائله سندن و (البرز)
طاغنك ۴۲۴۶ متره ارتفاعی اولان بر محلندن
نجانله ، اورمانلرله مستور طار بروادی ایچنده
شماله بده شمال غربیه و نهایت غربیه طوغری
جریان ایدر ، (یقاترنودار) ی کچکدکن
صکره ، ایکی قوله آیریلوب، بری (پروتوقه)
اسمیله شماله طوغری دونه رك ، (آجویف) قرینده
آزاق دکیزینه ، و دیگر ی غربیه طوغری اولان
جریاننده دوامله ، دها آشاغیده بتکرار ایکی قوله
آیریلهرق ، بری (طهرق) قوی قرینده ینه
آزاق دکیزینه ، و دیگر ی (قره قوبان) نامیله ،
یکی قلمه بوغازی خارجنده قره دکیزك (قزیل
طاش) قوینه دوکیلور . بھراسی ۸۱۰ کیلومتره
طولنده و حوضه سی ۶۵۷ ۵۵ مربع کیلومتره
وسعتنده اولوب ، بتونی همنای اولان ایلك
داخلنده در . یقاترنودارده حد وسطی اوزره
نانبه ده ۲۵۰ مکب متره صو دوکر . فیضانی
چوق اولوب ، طلاشدیفنده بھراسنك آشاغیلرنده
۲۳۰۰۰ مربع کیلومتره لك محلی باصار .

بناءً عليه اورالری بطاقتی وسالقی اولوب ،
 نورودلسی متصوردردر . سیرسفائنه صالح اوله جق
 حاله وضعی خیلی مشکل اولدینی حالده ، فوائده
 منتظره سی آزدرد . تابعلری جوق اولوب ، باشلیجه لری
 مولدن : تبرده ، بیوک وکوچک زلنجق ، اوروب ،
 ذبه ، بیلایه ، بشچنه ، آفیه ، آداغوم ، بشنج
 وپسوق ؛ صاغدن دخی : جومردکول ، ماره ،
 بورسوقلی ، سوپ ، خبل ، آبین و آداغومدر .
 ایرماغه ترککر قوبان ، نوغایر قومان ، چرکسلر
 دخی « قره صو » مناسبله (بشنج) نامنی
 ویزورلر . اسکی یونان جغرافیونی عندنده
 (واردانوس) اسمیله معروف ایدی .

قوبان (Kouban) روسیه نك قافقاسیه
 همانده برایالت اولوب ، ایچنده نبعان و جریان ایدن
 آف الیان ایرماغا اسمیله مسامدر . شمالاً دون
 قازاقلری اراضیسیله ، شرق همانی طرفندن
 استاوروپول ، شرقاً ترك ایالتلریله ، جنوباً و جنوب
 غربی جهتدن قافقاس سلسله جبالنك صریسله
 آبرلش اولان صخوم قلمه وقره دکیز مستقل
 سنجاقلریله ، غرباً دخی قره دکیز ، یکی قلمه بوغازی
 و آزوف دکیزله محاط و محدوددر . $43^{\circ}7'$ ایله
 $46^{\circ}45'$ عرض شمالی و $34^{\circ}10'$ ایله $40^{\circ}6'$
 طول شرقی آره لرنده ممتد اولوب ، مساحت
 سطحیسی 376×94 مربع کیلومتره و اهالیسی
 1241362 کشدردر . همان اورته سندن جریان
 ایدن قوبان نهری ایاتی بسبتون مخالف ایکی قسمه
 آیروب ، قسم جنوبیسی قافقاس سلسله سی اتککرندن
 و سلسله مذکوریه متوازیاً اوزانان قره یایله دن
 عبارت اولمغه ، طاغلق واورمانلره مستوردردر ؛
 و بو طاغلرک آره لرنده نهر مذکورده دوکیان بر
 جوق چایلر آقار . بو قسمک اهالیسی مقدار
 عمومینك نصفندن زیاده اولوب ، چرکس جنسیته
 منسوبدرلر . ایالتك قسم شمالیسی ایسه دوز
 و آلچق اولوب ، آتجق بعض تپه لری و طولوزلی
 کوللرله بطاقتلری حاویدر . بو جهته دخی قوبان
 ایرماغه و طوغریدن طوغرییه آزاق دکیزینه
 دوکیلور بر جوق انهار واردردر . بو جهته
 70000 قدر نوغای اولوب اهالیسنك مقدار

میتاقیسی روسیه حکومتی طرفندن نقل واسکان
 ایدلش قازاقلردن و برمقدار روم ، ارمنی ، یهودی
 و آلماندن عبارتدر . ایالتك هر ایکی قسمی زراعت
 او قدر الویریشلی اولوب ، اهالی اك زیاده
 حیوانات یتیشدبرمکه مشغولدرلر . مع هذا
 حیواناتك فیاتی دخی بک دوندر . باشلیجه اخرا .
 جاتلری بیاغی و محنده دباغت ایستکلی دریدن
 عبارتدر . مرکز ایالت (یقازینودار) شهری
 اولوب ، ایالت ۷ قضایه منقسمدر .

قوبان (Coban) آمریکای وسطینك
 غوآتماله جهوریته و غوآتماله .
 نك تقریباً 200 کیلومتره شمالنده (اوراقروز)
 ایالتنك مرکزی بر قصبه اولوب ، همان جله سی
 اصل یریلردن اولق اوزره ، 14000 اهالیسی
 واردردر .

قوبچی (Koubatchi) روسیه یه تابع
 داغستانده و دربندك 49 کیلومتره شمال غربیسنده
 قضا مرکزی بر قصبه اولوب ، 4000 اهالیسی ،
 بر قاج جامع شرینی و چوخه ، شال واسطه فابریقه .
 لری واردردر .

قوبرین (Kobrin) روسیه نك غرودنو
 ایالتنده و غرودنوك 196
 کیلومتره جنوبنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ،
 8730 اهالیسی واردردر . اون آلتنجی قرن
 میلادییه قدر مستقل بر برنسلک مرکزی ایدی .

قوبلاکی (Kobelaki) روسیه نك
 پولتاوه ایالتنده و پولتاوه نك
 66 کیلومتره جنوب غربیسنده قضا مرکزی بر
 قصبه اولوب ، 13100 اهالیسی ، بیوک بر پنایری
 و بز ایله یوک منسوجات فابریقه لری واردردر .

قوبلنچ (Coblentz) پروسیه ده و برلینك
 620 کیلومتره غرب جنوبیسنده
 اوله رق رین ایرماغنك صول کنارنده و موزله
 نهرینك منصبنده رین ایالتنك مرکزی بر شهر
 اولوب ، 29029 اهالیسی ، کوزول موقع
 و منظره سی ، موزله نهری اوزرنده 14 کرلی
 متین کوپریمی ، رین ایرماغی اوزرنده بری دمیر
 یوله مخصوص و دیگر دیوبلر اوزرینه مبنی ایکی

کوبریسی، جسیم استحکاماتی، مکتب اعدادیسی، تیاتروسی، کنیش ودوز سوقاقلری، مکمل بر صوبیلله اساله اولنان خفیف و بول صوبی و شراب اخراجاتی واردر. اسکی بر شهردر. میلاد عیسادن ۹ سنه اول (قونفلوتچیا) اسمیله بنا اولغندی.

قوبونجان } فارسده بر قصبه اولدیخی
و معجم البلدان ده مسطوردر.

قوبونه } (Koubota) جاپونیه ده نیبون
جزیره سنک شمال جهنده (اوغو)
ایالتنه ملحق و توکیونک ۴۶۰ کیلومتره شمالنده
واقع سنجاق مرکزی بر شهر اولوب، ۳۱۹۳۰
اهالیسی، اورته سنده باغچه لرله محاط بر سرایی
واطرافنده چای محصولاتی واردر.

قوبورغ } (Cobourg) آلمانیا نك تورنیکه
خطه سننده (صاقسه قوبورغ
غوته) دوقه افنده نفس قوبورغ دوقه افنسک
مرکزی بر قصبه اولوب، غوته نك ۱۰۳ کیلومتره
جنوبنده واقع و ۱۴۳۹۰ اهالی بی جامعدر.
قصبه نك سوقاقلری طار اولوب، کوزل دکله سه ده
بولندی بی وادینک لطافتی مشهوردر. بر چوق
آثار عتیقه و معمولات نفیسه صناعیه بی حاوی بر
سرائی، بر تیاتروسی و متعدد کلیسایری واردر.
[دوقه لقی ایچون «صاقسه قوبورغ غوته» ماده سنه
مراجعت بیوریله.]

قوبورغ } (Cobourg) آمریکای شمالیده
انککتریه تابع دومینیون قطعه
واسعه سنک (اونتاریو) ایالتنده و (اوتاوه) نك
۳۵۵ کیلومتره جنوب غرب سننده اوله رق
(اونتاریو) کولنک ساحل شمالی سننده سنجاق
مرکزی بر قصبه اولوب، ۴۴۴۰ اهالیسی
دکرمتری، حزارلری، دباغخانه لری و دارالفنونی
واردر. ممالک مجتمعه به قریبی سیبیله کوندن کونه
ترقی و توسعه ایتمکده در.

قوبه } (Cuba) آسریقای وسطیده کی
آنتیل جزایرینک اک بیوک واک
معمور واک مسکونی اولوب، الوم اسپانیانک
تحت تابعیتده ایسه ده، بوتابعیتک ده اچوق دوام
ایتمه جکی آکلاشیلیور. شرق جنوبیدن غرب
شمالیه طوغری متمد اوزون و بویه نسبة طار

برآطه اولوب، "۳۰'۴۸'۱۹" الیه ۲۴'۱۳'۱۳
عرض شمالی و ۷۶'۳۲'۷۶ الیه ۸۷'۱۹'۱۹ طول
غربی آره لرنده و قع اولملاه، بوی ۱۳۰۰ کیلو-
متره واک ۴۰ الیه ۱۶۰ کیلومتره آره لرنده در.
مساحه سطحیه سی، پدنوس آطه سیله و سائر جزایر
صغیره ملحقه سیله برابر، ۱۱۸۸۲۳ مربع
کیلومتره و اهالیسی ۱۵۲۱۶۸۴ کاشیدر.
ممالک مجتمعه نك فلوریده شبه جزیره سنندن ۲۳۰،
مکسیقه نك یوقان خطه سنندن ۲۰۰، انککتریه
تابع باهامه جزایرندن وسطی اوله رق ۲۶۰،
هایتی جزیره سنندن ۹۰، جامایقه جزیره سنندن
۱۴۵ کیلومتره وسعتنده دکیز قوللریله آیرلمشدر.

جزیره نك اک کنیش بری اولان منتهای
شرق جنوبی سننده ساحل جنوبی سنه متوازی
غربدن شرقه (سیرامائستره) یاخود (سیرادل
قوریه) یعنی «بافیر طاغلری» اسمیله بر طاع
متمد اولوب، اک یوکسک ذروه سی اولان
(تورکیو) نك ۲۵۶۲ متره ارتفاعی واردر.
سائر طرفلرینک ارتفاعی دخی ۱۵۰۰ الیه ۲۰۰۰
متره آره سننده در. جزیره نك سائر طرفلری
دوز و ۱۰۰ متره دن زیاده ارتفاعی اولیان تیه لری
حاوی اولوب، اکثر جهنلری چایرلق و سواحه
قرب محاررند بطاقتقدر. میاه جاریه سی چوق
ایسه ده، باطبع پک بیوک اولیوب، منتهای
جنوبنده مذکور طاغلردن نبعانه ساحل غربی سنه
دوکیلن و جلله سنک اک بیوک اولان (قاتونو)
ایرماغنک آنجی ۲۰۰ کیلومتره بوی واردر.
دیگرلرینک باشلیجه لری: سازه، ساغوا، هانیو.
آنتیو و سائرده در. سواحلی خیلی کیرینلی
جیقنتیلی اولوب، برچوق قویلری و بعضی کوزل
لیمالری وار ایسه ده، بو جزیره نك ایکی بیوک
عبی واردر: بری سواحلی ایکی اوج کیلو-
مترمک آچیقلره قدر صیغ و صویک آلتنده و یا
اوستنده بولنان بر چوق قیالره حملو اوله رق
سفائنک حرکت و تقریبه الویریشتی اولماسی،
ودیکری ساحله قرب یرلرک یاغمور موسملرند
صو آلتنده قالوب سائر موسملرند دخی آمد
شده مانع اوله جتی درجه ده بطاقتلری حاوی

اولسیدر . الك كوزل لیانی قسم غریبسنك ساحل شمالیسنده واقع و جزیرہك مركزی اولان (هاوانه) شهرينك لیانیسدر . جزایر ملحقه سندن بالکنز قسم غریبسنك ۶۰ کیلومتره قدر جنوبده بولنان (پنوس) جزیره سی بیجك اولوب ، ۳۱۴۵ کیلومترهك مساحت سطحیه سی وارددر . دیکرلری پك كوچك اولوب ، باشلیجه لری : ساحل جنوبی قارشیسنده : سان فلیپه ، قایاماس ، جاز . دینس : ساحل شمالیسی قارشیسنده دخی : قاپورومانه ، قراغوزو و سائر در .

دوز و آلچق یرلرنده هوا سی پك صیحا ق اولوب ، میزان الحراره ۲۰ درجه دن آشیغی اینتر . جزیران وتمور و غیسوس آبلری یانمور موسمی اولوب ، بو موسمه هوا پك صیق اولدیغی حالده ، هر کون یانمور دخی یاغار . تشرین اولدن شباطه قدر هوا قورو و صوؤ . قیجهدر . الك كوزل موسمی ایلك بهاردر . بر مدتدن بری زراعتیه پك زیاده اهمیت ویرلنکده ایسه ده ، اهالینك وسعت اراضیه نسبت آزاغی جهنله اکثر اراضیسی هنوز غیر مزروع حالده اولوب ، باطله کورمه مش واسع اورمانلردن دخی استفاده اوانه میور . الك بادلی محصولاتی : مصر ، پرنج ، توتون ، شکر قانسی ، پاموق ، قهوه ، قاقاؤ ، چوید و سائر در . توتونی پك مشهور اولوب ، هاوانهك صیغاره لری هر یره کیدیور . مصر سنهده ایکی دفعه اکیلوب بیجیدر . اورما نلرنده کراستلک اشجار مختلفه دن بشقه آقاؤ و آنوس کی ذی قیمت آغالدر دخی بوانیور . حیوانات اهلیه سی و علی الخصوص طوموزلری پك چوقدر . آری قوغلرلری ده چوق اولوب ، کلنلی بال چیقار . طاغلرنده آکتون ، باقیر ، دمیر ، کور و سائر معدنلر وار ایسه ده ، چیقاریلانلری پك آزدر . مرمر و یازی طاشی اوجاقلری ومیاه معدنیله طوزلی بط قنقلری ده چوقدر . صنایع علیه باشلیجه شکر ، قهوه ، توتون و سائر محصو لات ارضیهك استخراجدن و فرنك صیغاره سی وروم اعمالیه بال مومنك تصفیه سندن عبارت اولوب اصل معمولات صناعیه فابریقه لری یوق حکمنده در . اخراجات سنویه سی ۱۴۱۵ ملیون

فرانق راده لرنده اولوب ، ادخالاتی ده مان او مقدارده بالفدر . تجارتك قسم اعظمی (هاوانه) اسکله سنده اجرا اولنوب ، اوندن صکره کی اسکله لری ساحل شمالیده : مانانزاس ، قاردناس ، ساغوا ، رمدیوس ؛ ساحل جنوبیسنده ده : سانتیاغوده قوه ، ترینیداد ، سینفوتفوس اسکله لیدر . تجارتی برنجی درجه ده ممالک مجتمه ایله وایکنجی درجه ده اسپانیه ایله اولور . طرق ومعارفه بو صوک زمانلرده پك چوق اعتنا اولنوب ، علی الخصوص قسم غریبسنده دمیر یول خطلری پك چوغلره ق ، سواحل جنوبیه وشمالیه ده کی اسکله لری داخلده کی قصبه لره و بربرلرنه ربط ایتمشلردر . اداره جه ایکی ایالته منقسم اولوب ، قسم غریبسندن عبارت اولان برنجی ایالتك وبتون آطهك مركزی (هاوانه) ، وقسم شرقیسندن عبارت ایکنجی ایالتك مركزی ساحل جنوبیسنده واقع (سانتیاغوده قوه) اسکله سیدر . وسعجه ایکی ایالت آره سنده چوق فرق یوغیسه ده ، معموریتجه فرقلری اولوب ، سانتیاغو ایالتك اهالیسی عموم اهالینك بربربندن آزددر . قصبه واسکله لریله دمیر یوللری دخی آزددر .

جزیرهك اهالی اصلیه قیدییه سی اولان (آراوا قوس) ل ، ساکن ومطیع آدملر اولدقلری حالده ، اسپانیوللر طرفندن اعما اولنوب ، هیچ برفردلری قالمامشدر . آنجق اسپانیوللرک چوغی اورایه بکار کیتدکلرندن ، قادین و قیزلرنی تزوجه احتیاج کوروب ، بومناسبتله ، شمیکي اهالینك طمارلرنده آراوا قوس قانی دخی اکسیک دکلددر . آوروپاییلر صرف قاستیلان اولوب ، اسپانیهك هر طرفندن کیتمش اقوام مختلفه به منسوب و پورتیکیزی ، باسق ، فرانسر و سائر جنسیتلردن مرکب اولدقلری کی ، آفریقادن کتیریلن یوز بیکلرجه زنجی . اسراسی دخی قاریشورق ، مختلف رنگلرده ملزلر وجوده کلدکدن بشقه ، آز چوق بیاض اولان اهالی دخی حقیقتده اجناس مختلفه اختلا طندن متولددرلر . زنجیلرک برقاچ یوز بیکي الآن اسارت تحتنده چالیشدیرلقددر . جمله سی

اسپانیولجه نك بر نوع غلطيله متكلم و قنوليك
دنيله متدين اولوب ، لسان رسمي واديسلری
اسپانیولجه در .

قوبه جزیره سی قریستوف قولومبک کندیس
طرفندن ۱۴۹۲ ده کشف اولنوب، ۱۵۰۱ ده
۳۰۰ کشیدن مرکب بر اسپانیول هیئت مهاجرینی
بوجزیره نك ساحل شمالیسنده ابتدا (قارتاس)
و بعده (سنت قریستوف ده هاوانه) تسمیه
ایتدکلری شمیدیکی هاوانه قصبه سنی تأسیس
ایتمشلردی . بعده چوغالهرق ، جزیره نك سائر
طرفلرینی الده ایتمکه ، واهالی اصلیه سنی اتلاف
ویا آطه دن اخراج ایتمکه باشلامشلردی . ۱۶۶۰
و ۱۷۶۲ ده انکلتره جزیره بی ضبط ایدوب ،
۱۷۶۳ ده اسپانیه یه اعاده ایتمش ؛ و ۱۸۰۵
ده یکیدن استیلا ایش ایدی . قوبه لیلر انکلتره .
نك النده بولندقلری مدته اسپانیوللرک وضع
ایتمش اولدقلری تجارت انحصارندن قورتیلوب ،
اسکله لرینه هر دولتك سفافی بناتمه باشلامقه ،
سربست اجرای تجارت ایدوب ، استحصال ثروت
ایتدکلرندن ، اسپانیه یکیدن بو جزیره مالک
اولدقه ویرکی ورسومندن پك چوق مستفید
اولفه باشلامشدر . آنجیق اسپانیه دولتی بو
جزیره بی اداره عرفیه تحتده بولندیروب ،
جزیره ده واسع اراضی یه مالک اولان اسپانیول
اغنیاسی دخی بیچاره اهالی بی حیوان کی قولانمده
اولدقلرندن ، قوبه لیلر ۱۸۶۹ ده غصبانه مجبور
اولوب ، طقوز سنه عصبانده دوام ایتدکن
صکره ، بر طاقم مواعد کاذبه ابله ترک سلاح
ایتمشلر ایسه ده ، چوق یکمه دن بنه سلاحه
صاریلوب ، الیوم اسپانیه عسکرله اورشمده درلر .

قوبه استارایا { (Kouba-Staraia) روسیه

ایالاتندن باکو ایالتنده و باکونك ۱۳۰ کیلومتره
غرب شمالیسنده اوله رق قافقاس شعباتندن شاه
طاغك اتکنده وقودیال چایی اوزرنده قضا
مرکزی بر قصبه اولوب ، نصفندن زیاده سی
زردشتی اولقی اوزره ، ۱۳۰۶۰ اهالیسی ،
ایک ویوک منسوجات دستکاهلری و دباغخانه لری
وارددر . قضا سنك اهالیسی ۱۴۵۷۷۸ کشی

اولوب ، قسم اعظمی تاتار و ایرانی ولزکی اوله رق
مسلددر .

قوپال { (Kopal) روسیه یه تابع ترکستانده
سمیرچنسك ایالتنده ۴۸°۱۲' طول شرقیه
عرض شمالی الیه ۲۷°۴۳' طول شرقیه
روسلر طرفندن تأسیس اولنش قضا مرکزی
بر قصبه اولوب ، ۵۰۰۰ ی قزاق و ۴۰۰ ی
مسلم اولقی اوزره ۴۴۰۰ اهالیسی وارددر .
قضا سنك اهالیسی یوز بیکه قریب اولوب ، قیرغیز
وقزاقندن مرکبدر .

قوپانغ { (Coupang) آسیا جزایرندن
(تیمور) جزیره سنك جنوب
غربی گوشه سنده بر قصبه واسکله اولوب ، ۵۰۰۰
اهالیسی و صاغلام لیانی وارددر . فلنك مأمورینك
مقریدر .

قوپاییس { (Copaïs) یونانك اک بیوک
سنك قسم شمالیسنده واقعدر . اورته سی ۳۸°۳۰'
عرض شمالیده واقع اولوب ، شرقه طوغری اوزانان
برکورفزی آغریبوز جزیره سنی ایران (آتالاتی)
بوغازندن یالکز ۶ ، ساحل غربیسی قورته
کورفزدن ۲۴ کیلومتره لك مسافه ده در . محیط
دائره سی ۹۰ کیلومتره اولوب ، قورالقی موسمنده
مساحه سطحیه سی ۱۳۰ و یاغورلر موسمنده ۲۳۰
مربع کیلومتره در . اک درین محلك صقی ۱۲
متره در . کنارلری بطاقلی و سزالقی اولوب ،
سولوکلری چوقدر . خطه مذکوره نك بتون
قسم غریب سنك میاه جاریه سی بوکوله دوکیلور .
فضله میاه ی تحت الارض بر قاج یولدن دکیزه
دوکیلور . جوارلرینك اهالیسی آرنآؤد بولندقلرندن
حلجه کوله آرنآؤدجه « کول » دیمك اولان
(توپله) دن غلط اوله رق (توپولاس) اسمی
ویریلور .

قوپر { (Cooper) انکلتره نك اک مشهور
جراحلرندن و تشریح علماسندن
اولوب ، بوفنلرده برچوق کشفانه و بیوک عملیاته
موفق اوله رق ، کلینتی ثروت استحصال ایتمشدی .
۱۷۶۸ ده طوغوب ۱۸۴۱ ده وفات ایتمشدر .
— آمریقادده دخی بو اسمله مشهور بر حکایه

نویس اولوب ، ۱۷۸۹ ده ممالك مجتمعهك (پورلیفتون) شهرنده طوغمش ، و ۱۸۵۱ ده وفات ایشدر . ممالك مجتمعهك بحریه خدمتده بوغمش ؛ و بر خیلی وقت آوروپاده سیاحت ایشدر .

قوپرس قریق { (Cooper's Creek)

نبرد، که (فوینس لاند) معبرنده $۲۵^{\circ} ۱۰'$ عرض جنوبیده برقاج چایك اجتماعندن بالتشكل، جنوبه ویمده غربه طوغری جریانه ، جنوبی آسترالیه معبرینه دخول ایدر ؛ و (ایتامینقه) قصبه‌سنده ایکی قوله تشعبله، بری جنوبه طوغری دونهك ، (استرزلکی) اسمیله (غرغوری) کولنه، دیگرى غرب شمالیه ویمده غرب جنوبیه طوغری آفرق بارقو اسمیله، (ایره) نام بیوك کوله منصب اولور . اورانك اعمارینه خدمت ایدهك وساطتك باشلیهلرنددر .

قوپرنیق { (Copernic)

اصول جدیده هیئتك موجد وکاشفیدر . ۱۴۷۳ تاریخنده پروسیهك (پورن) قصبه‌سنده طوغمش، و ۱۵۴۳ ده وفات ایشدر . مشاهیر هیئت‌شناسان عصرندن استفاده ایتك اوزره، ایتالیایه کبوب، بر مدت روماده علوم ریاضیه مملکی ایش ؛ ویمده وطنه عودت ایدوب، فراینبو-رغده بر رتبه روحانییه نائل اولمش ایدی . هیئت حقنده کندیشدن اول درمیان اولنان اصولك جمله سنی نظر تدقیق و مطالعه دن کچرهك، نهایت کره شمسهك مرکز عالم اولای وکره ارضك هم کندی محوری اوزرنده همده کونشك اطرافنده دونمی وسائر سیاراتك ده بو حرکتده بولغلی طریقنی ترجیح واختیار ایش ؛ وهرنه قدر بو فکری متقدمیندن بعضیلرینک وغلالمخصوص (فیلاؤس) ك اثارنده کورهش ایهده، کندیبی دلائل مقننه ایله اثباتنه موفق اولغیغیون، بو اصول جدیدیه بحق «قوپرنیق اصول» دیشلدر . او وقتك تعصبندن فکرنی نهره جبارت ایده‌میوب، بو بابده یازدینی کتابی وایر مهرینه دك سر صافلامش ؛ ونهایت

(نورمبرغ) ده باصلفه ویرمکه جرأت ایدوب، مطبوع نسخه‌سنی کوردیکی کون وفات ایشدر . وطننده ووارسوویهده هیکلی رکز اولمشدر .

قوپنهاغ { (Copenague)

(سلاند) جزیره‌سك ساحل شرقیسیله قارشیسنده بولنان (آماکر) جزیره صغیره‌سك شمالی گوشه‌سنده وقافات ایله بالطیق دکیزلری آره . سندهکی (سوند) بوغازنده واسوج ساحلی قارشیسنده اولهرق $۵۳^{\circ} ۴۰'$ عرض شمالی ایله $۱۴^{\circ} ۴۸'$ طول شرقیده واقعدر . کوزل وپوك برشهر اولوب، ۳۸۷ ۳۱۲ اهالیسی، ایکی قسمی آره‌سندهکی بوغازده آچیلوب قیایر ایکی کوپریسی، اطرافنده متین سوری و دکیز صویله طولیدیریلر خندخی، برقاج قلعه‌سی، آقادمیاسی، دارالفنون، ۴۰۰۰۰۰ جلدی حاوی بر کتبخانه‌سیله ۱۲۰۰۰۰ جلدی شامل دارالفونه مربوط کتبخانه‌سی، نباتات باغچه‌سی، رصدخانه‌سی، برقاج موزه‌سی، حربیه و بحریه وسائر مختلف مکتبلی، متعدد جمعیات علییه‌سی، برقاج خسته‌خانه ودار العجزه وسائر مؤسسات خیریه‌سی، باغچه‌لایله مشهور رسملری وسائر آتاری، سالونلری عمومه آچیق اولان قرال سیرایلری، السنة شرقیه یه مخصوص جمعیت ومکتبی، متعدد مصنع کلیساری، سفاش تجاریه وحرییه مخصوص آیری آیری لیمان وحوض دستکاهلری، واسع میدانلری، کنیش ودوز سوقاقلری وکوزل ابنیه‌سی واردر . صنایع محلییه یالکنز احتیاجات محلییه کوره اولوب، کتن وپوك منسوجات، یلکن بزى، توتون، غانت، چینی وسائره فابریقه‌لایله دباغخانه‌لری واردر . تجارتی موقع بحرینسك اهمیت نسبتنده دکلددر . شهر اوج قسمه منقسم اولوب، سلاند جزیره‌سندهکی یکی واسکی شهر اسملریله ایکی قسمه منقسمدر، آماکر آطه‌سندهکی اوچنجی قسمی تشکیل ایدیور . لیکن ابنیه وسوقاقلر وسائر آثارجه برلرندن آز فرقلری واردر . جوارنده قرالک صیفیه‌سی اولان کوزل برسراییله اطرافنده عمومه آچیق باغچه‌سی وحکومه عائد بر حاراسی واردر . قوپنهاغ یکی برشهر اولوب،

باغچه لریله باغلی وادرد. اسکی بر قصبه اولوب،
وقیهله کرجسک مرکزی ایدی .

— قوتییس ایالتی غرباً قره دکیزه ، غرب
شمالی طرفدن صفوم قلعه اداره عسکریه سیله .
شمالی ترک ایالتیله ویا بویالتی ایران قافقاس
سلسله جلی صرتیله ، شرقاً قفلیس و قارص
ایالتیله ، غرباً دخی حدود عثمانیه ایله محدوددر .
مساحتی ۴۷۸ ۳۰ مربع کیلومتره

اولوب ، ۴۰۵۰ ۹۲۵ اهالیسی واردر . اراضیسی
طشغی اولوب ، قافقاس و کوچک قافقاس
سلسله لریک اتک و قوللری ایالتک هر طرفه
متشد وادرد ؛ و بو ایکی سلسله یی ربط ایله
بهر خزر حوضه سی قره دکیز حوضه سنندن
تیرن سورام جملری حدود شرقیه یی تشکیل
ایدور . ساحله قریب یرلرنده و طغلری اره لرند

بعض ا وادری ، وادی ویا لری دخی وادرد .
بتون یات قره دکیز مایه لنده اولوب ، باشلیجه
آهیری شهابان باشلیجه یی : اینفور ، دیون
و چورک صودر . الماک ایکی ایالت داخلنده
نوغان ایدر ، و اوچخسی مملک عثمانیه دن کیر .
طوغریدن طوغری یه دکیزه منصب اولور بعض

کوچک آهیری ده واردر . طوغری یی پک منبت
ایسه ده ، زراعت اسکی اصولده و بقس آلاله
اجرا اولمقده در . شایه خصوصاتی : مصر ،
دارای ، بقدی و سائر حبوبله بر مقدار پاموق
و چوبید و بوسلرک اوسس عیرندر . کور
معدنیه میاه معدنیسی و نفت قویولری واردر .
اورعالمی چوق ایسه در ایسه ده اولمه بور .

هوایی مختلف اولوب . یوکک محارنده صوفوق
و صاعقه و آچی یلرنده معتدل ایسه ده . اکثر
محارنده صحنه لیدر . قره دکیز سلسله ده پوق
و باطومدن بدایله پاکویه متبی اولان دمبربول
خطی ایالتی شق ایدور . ایالت ۷ قصبه منفرد ،

قوتبوس { (Koutais) روسیه نك
براندبورغ ایالتنده (اودر)

اوزرنده کی فرانقفورت ایسه ده و بوشهرک ۱۲
کیلومتره جنوب غربیسنده و قچ دمبربول
خطک محل تقاطعنده قضا مرکزی بر شهر
اولوب ، ۵۸۵ ۲۵ اهالیسی . بیوک چوخه قابر
یقهرلی و لنکیت معدنی واردر .

اون ایکنجی قرن میلادیده تأسیس ، واون دردنجی
قرنده پایتخت اتحاد اولمشدر . دایمقره لسانده
اسمی (کوبنهاون) اولوب ، « تجار ایستانی »
دیمکدر ؛ آلمانلر (کوبنهاکن) دیرلر ؛ لاینجیه اسمی
(هافنیا) در . ابتدا بتون خنلری اخشاب اولوب ،
قرن سابق میلادیده بربرینی متعاقب اوج بیوک
حریق وقوع بواغله ، بعد کاکیر و طرز حید
اوزره بنا اولمشدر .

قوبنیق { (Kopeniek) روسیه نك
براندبورغ ایالتنده پوجدام
سجباغک (تلنو) قضا سنده و تلنووک ۲۲
کیلومتره شرق شمالیسنده بر قصبه اولوب ، ۸۹۲۵
اهالیسی و پاموق ایلیسی ایله کلیم و اجزای کیمییه
فابریقه لری واردر .

قویاپو { (Copiapo) آمریکای جنوبیه
(شیلی) نك شمال جهننده
(آتاقامه) ایالتک مرکزی بر قصبه اولوب ،
۱۱۴۳۰ اهالیسی ، داخلی مکتب اعدادیسی ،
معادن مکتبی و کومش معدنک تصفیه سیچون
متعدد فابریقه لری واردر .

قوت { (Gote) فرانسه ح ساحل دیمک
اولان بوکله دیگر اسمله اضافله
بعض اسماء جغرافیه تشکیل ایدور . بولرندن
(قوت دور) و (قوت دیراسقلاو) اینچون « آلتون
ساحل » و « اسرا ساحلی » ماده لریه مراجعت
بیوریه .

قوتانسه { (Goutances) فرانسه نك
مانشه ایالتنده و (سنت) نك
۲۸ کیلومتره جنوب غربیسنده قضا مرکزی
بر قصبه اولوب ، ۸۲۰۶ اهالیسی ، داخلی مکتب
اعدادیسی ، نباتات باغچه سی ، بعض منسوجاتی
وخیلی تجارتی واردر .

قوتایلیس { (Koutais) روسیه یه تابع
ماوراء قافقاسده و تفلیسک
۲۴۳ کیلومتره غرب شمالیسنده و دیون نهری
اوزرنده همنای اولان ایالتک مرکزی بر قصبه
اولوب ، ۱۲۷۴۰ اهالیسی ، زراعت مکتبی ،
ایکی عمومی باغچه سی ، دوز و کنیش سوقاقلری ،
کوزل ابنه و مغازلری و اطرافنده اشجار منمره

(Côte d'Or) یعنی «آلتون

قوت دور { ساحل «فرانسه‌نک و سطلرنده

وساؤنه، لواآره و سینه حوضه‌لری آره‌سنده بر
طاغ و دها طوغریسی مرتفعجه بر بر اولوب، اك
بوكسك مملتك آنجق ۶۳۶ و سائر طرفلرينك
آشانی یوقاری ۴۰۰ متره ارتقاعی واردرد. اكثر
طرفلری باغلرله مستور اولوب، دمیر و كور
معدنلری دخی واردرد.

(Côte d'Or) فرانسه نك

قوت دور { ایالات وسطیه‌سندن اولوب،

شمالاً اوبه، شمال شرقی طرفندن یوقاری مارنه .
شرقاً یوقاری ساؤنه و زوره، جنوباً ساؤنه
مع لواآره، غرباً دخی نیسوره و یونه ایالتلریله
محدوددر. مساحتی سطحیه‌سی ۸۷۶۱ مربع کیلو-
متره و اهالیسی ۵۷۴ ۳۸۱ کشیدرد. مرکزی
(دیژون) شهیدرد. هنای اولان طاغلر و دها
طوغریسی تیه‌لر ایچنده اولوب، موقی بك مرتفع
اولدینی حالده، آق دكیزه و بحر محیط آتلاسی
ایله مانشه دكیزینه دوکیلن رونه، لواآره و سینه
ایرماقلرینه تابع بر چوق انهارك منابعی بو ایالتده
اولوب، بر تقسیم میاه خطی تشکیل ایدرد. اراضیسی
طاشلق ایسه‌ده، حبوبات و سبزه ایله میوه‌لرك
انواعی و كلیتی اوزوم حاصل اولوب، مشهور
شرابز یاپیلیر. اورمانلری چوقدر. آتلرینك
جنسی كوچك ایسه‌ده، صیفیرلری چوق و ایدرد.
دمیر و كور معدنلریله مرمر، آلچى، یاپی طاشی
و سائر اوجاقلری چوقدر. صنایع محلیه باشلیجه
دمیرچیلكه متعلق شیلرله چینی، كاغد، بز و سائر
اعمالندن عبارتدر. ایالت ۴ قضایه منقسم اولوب،
۳۶ ناحیه و ۷۱۷ دائرة بلدیه‌ی حاییدرد.

(Côtes du Nord) یعنی

قوت دونور { «سواحل شمالیه» فرا-

نه‌نك شمال غربی ایالاتندن اولوب، بر تانیه خطی
قدیمه‌سنگ قسم شمالی‌سنده و مانشه دكیزی ساحلنده‌در.
شمالاً بحر مذکورله، شرقاً ایله مع ویلته، جنوباً
موریهان، غرباً دخی فینستره ایالتلریله محدوددر.
مساحتی سطحیه‌سی ۶۸۸۵ مربع کیلومتره اولوب،
۶۲۸ ۵۵۶ اهالی ایله مسكوندر. مرکزی (سنت
برو) شهیدرد. قسم جنوبی‌سنده (بر تانیه طاغلری)

نامیله آلچق بر طاقم طاغلر و دها طوغریسی تیه‌لر
غربدن شرقه متمد اولوب، بونلردن آقان بر طاقم
كوچك چاپلر اراضیسی سقى و اروا ایله مانشه
دكیزینه دوکیلور. حبوبات و سائر محصولاتى وار
ایسه‌ده، اكثر طرفلری اراضی خالیه و چاللیق
اولوب، مرعالری زیاده‌در. بر نوع شراب اعمال
ایستکلرنی بیان المالری‌ده چوقدر. آتلری كوچك
ایسه‌ده، بك قوتلی و صیفیر و قونلری چوق و جنسلری
اییدرد. بز و سائر فابریقه‌لریله دباغخانه‌لری چوقدر.
تجارتی بك ایشلكدر. ایالت ۵ قضایه منقسم اولوب
۴۸ ناحیه و ۳۸۹ دائرة حاییدرد.

(Cotrone) ایتالیا‌ده قالا‌بره

قوترونه { خطه‌سنگ قاتانجارو ایالتنده

و قاتانجارونك ۶۸ کیلومتره شمال شرقی‌سنده اوله‌رق
یونان دكیزی ساحلنده بر قصبه اولوب، ۵۷۶۰
اهالیسی، صاغلام و كنیش لیانی و ایشلك تجارتی
واردرد. اسكى بر قصبه اولوب، اسم قدیمی (قرو-
تونه) در. حكیم شهر فیشاغوزاس بو قصبه‌ده
تدریس ایشدی.

(Couterets) فرانسه‌ده «یوقاری

قوتره { پیرنه» ایالتك (آرژلس) قضاسنده

و ۱۶ کیلومتره جنوبنده بر قریه اولوب، میاه
معدنیه‌سی و قابلیجه‌لری واردرد. حاملرینه سنه‌ده
۱۶۰۰۰ كشی قدر كیدرد.

قوتلش { «قطلمش» ماده‌سنة مراجعت
[بیوریله.]

(Kotlini-Ostrot) قوتلینی‌اوستروف { بحر منجمد شمالیه

یكى سبیره جزایر مجتمعه‌سنگ اك بیوكی اولوب،
۷۴°۳۷' ایله ۷۶°۱۰' عرض شمالی و ۱۳۷°
ایله ۱۳۸°۲۰' طول شرقی آره‌لرنده واقعدر.
جنوبدن شماله بویى ۱۷۰ و اكی ۹۰ کیلومتره
و مساحتی سطحیه‌سی ۲۰۸۰۵ مربع کیلومتره‌در.
اراضیسی طاشلق اولوب، ۱۵ کیلومتره قطری
اولان بر كولی واردرد. بر قاچ نهری اولوب، اك
بیوكی اولان (چاروه) نك ۱۰۰ کیلومتره بویى
واردرد. غیر مسكون اولوب، سبیره آوی
و بالیقچیلری مناسب موسلرده كیدوب، آوآلارلر.
رن دینن صیفین جنسیله بیاض آبی، مائی نیلكی

و طیور بحریه و بالیقلری چوقدر . ماموت دینلن
منقرض الجنس جسم فیل ایله سائر حیوانات
مستحانه لری ده چوقدر . بو جزیره ۱۷۷۰ ده کشف
اولمشدر .

قوتنای } (Koutenay) آمریکای شما .
لیده انکلتزیه تابع دومینون
قطعه سنک (قولومیا) حکومتده (قولومیا) ایرماغنه
تابع برنهر و بو نهرک شق ایتدیکی برکولدر . نهرک
مجراسی ۷۵۰ وکولک بوی ۱۰۰ کیلومتره در .

قوتوبافسی } (Cotopaxi) آمریکای
جنوبینک (اقوآدور) جهو .
ریتده و کیتونک ۷۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده
(قوت) سلسله جبالنک اک مرتفع ذروه لرندن بر
ینار طاغ اولوب ، ۵۹۹۲ متره ارتفاعی واردر .
بو برکان ۱۸۵۱ تاریخندن بری دفعاتله آتش
افشان اولوب ، هله ۱۸۷۷ ده کی پاتلامه سنده بتون
آمریکای جنوبی صارصان دهشتلی بر حرکت
ارضی موجب اولمشیدی .

قوتوروست } (Kotorost) روسیه نك
پاروسلاو ایالتنده (وولغا)
ایرماغنه تابع برنهر اولوب ، ابتدا (ساره) اسمیله
آقهرق ، (نرو) کولنه دوکیلور ، وکولدن چیققدن
صکره بواسی آلیر . ساره منبعندن مجراسی ۲۶۷
و کولدن چیققدینی یردن اعتباراً ۱۷۰ کیلومتره
اوزوندر .

قوتوس } یاخود قوتیس (Cotys) تراکیه
یعنی ادرنه جهتنک اسکی حکمدار .
لرندن بر قاچنک اسمی اولوب ، اک معروفلی
ایکنجی قوتوسدر ، که رومالیره قارشی ماکدونیه
حکمداری پرسپوسه امداد ایتش ؛ و قبل المیلاد
۱۶۷ ده صلح طلبنه مجبور اولمشدی .

قوتی } (Koutei, Kouti) آسیا جزایرندن
بورشو جزیره کبیره سنده بر ایرما .
قدر ، که (ساراواق) حکومت مستقله سی حدودینی
آیران طاغلردن (ماهاقام) اسمیله نبعان ایدوب ،
اسماً فلمنکه تابع اراضی ایچنده شرق جنوبییه
طوغری جریان ، و صاغ و صولدن برچوق انهارایله
بعض کوللرک آیاقلربی اخذ ایده درک ، تنغارونخ ،
سامارینده ، بالارانخ و سانغه قصبه لری ایچندن

بعد المرور ، بر چوق قولره انقسامه ، بیوک بر
دالیه تشکیل ایده درک ، جزیره نك ساحل شرقیسنده
دکیزه دوکیلور . مجراسنک بوی ۶۵۰ کیلومتره دن
زیاده اولوب ، ۳۰۰ کیلومتره لکی بیوجک کبیلرک
دخی سیرنه صالحدر . بو نهرک حوضه سی اسماً
فلمنکه تابع بر حکومت اسلامی اولوب ، طاغلرند
دایاق اسمیله نیم وحشی بعض اهالی بولنیورسده ،
دوز یرلریله سواحلنک اهالیسی ملای جنسته منسوب
مسلمانلر اولوب ، پک منبت اولان اراضیسنده یرغ
وسائر زرعیه و کبجیلکه مشغولدرلر . بو مملکت
۸۱۰۰۰ مربع کیلومتره وسعتنده اولوب ،
۲۳۵۰۰۰ اهالیسی واردر .

قوجه ایلی } آناتولینک شمال غربی
کوشه سنده الیوم ازمید
مستقل متصرفلیله اسکدار متصرفلنی تشکیل ایدن
خطه نك اسمی اولوب ، پتینییه خطه قدیمه سنک بر
قسمندن عبارت اولدینی حالده ، شمالاً قره دکیزله ،
غرباً استانبول بوغازیله و مرمره دکیزیه ، جنوباً
خداوندکارله ، شرقاً دخی سقاریه ایرماغی مجراسیله
محدوددر . مرکزی ازمیددر . بو کونکی کونده
استعمالدن ساقطدر . غازی سلطان عثمان خاگ
امراسندن اولوب ، اورالربی فتح ایدن غزاتدن برذاتک
اسمیله تسمیه اولمشدر . [تفصیل احوالیچون
« ازمید » ماده سنه مراجعت بیوریه .]

قوجه چای } بیغا سنجاغنده برنهردر ، که
قاز طائی اتکلرندن نبعانه
شمال شرقیه طوغری آقهرق ، صاغ و صولدن بر
قاچ دره اخذ ، و بیغا قصبه سی یانندن مرور
ایتدکن صکره ، قره بیغانک شرق طرفنده مرمره
دوکیلور . مجراسنک بوی ۱۰۰ کیلومتره قریبدر .
قوراقلی موسمنده صوی آز ایدسه ، یاغورلر
وقارلرک اریمی موسملرنده صوی چوق و بولایق
اولوب کچلمسی محاطره لیدر . اسم قدیمی (غرانیق)
اولوب ، بیوک اسکندر ایرانیلره قارشی ایلك
محرابه سی بو نهرک کنارنده اتمشدی .

— آیدین ولایتنک منتشا سنجاغنده دخی بو
اسمه بر نهر اولوب ، بوردور سنجاغنک جنوب
جهتده نبعانه ، جنوب غربیه طوغری جریان
ایده درک ، منتشا سنجاغنه کیرر ، و بر قاچ دره نك

مولری طولیایهرق، آق دكزه دوكيلور. بونك
دخی مجراسی ۱۰۰ كيلومتره دن زیاده اولوب ،
اسم قدیمی (اكسانتوس) در .

قوجه مصطفی پاشا } سلطان بایزید
خانك خاص بندكاندن اولغله، قیوجی باشی
اولدینی حالده، روماده بولنان جم سلطانی تسمیه
مأمور اولوب، بو خدمته مكافاة عودتنده رتبه
وزارتله روم ایلی ایالتنه نصب اولمش ؛ و ۹۱۷
تاریخنده هر سرك زاده احمد پاشا بیرنه مسند صدارت
عظایه كچیرلش ایدی . یاوز سلطان سلیم خانك
جلوسنده ایقا اولمش ایسه ده، متعاقباً شهزاده احمد
خان ایله خفیاً مخبره ومناسیتی اولدینی آكلاشلغله،
۹۱۸ ده بروسه ده قتل اولمشدر . استانبولده
نامیله مسی محله ده بیوك جامع شریفی و مدرسه سی
واردر .

قوچان } ایرانك خراسان ایالتنده ومشهدك
اولهرق كلستان طاغیله الاطاغ آره سنده وكربان
نهری اوزرنده ۱۲۵۵ متره لك ارتقاعده قضا
مرکزی بر قصبه اولوب ، اكثری كرد اولق
اوزره ، ۱۲۰۰۰ اهالیسی و ذخایر ، حیوانات
ویانی تجارتی واردر . جوارلری پك منبت اولوب،
باغ و باغچه لری چوقدر . موقع عسکریسی پك مهم
اولوب ، نادر شاه بو قصبه نك محاصره سنده قتل
اولمشدر . قزاسنك اهالیسی یوز بیک راده لرنده در .

قوچانه } قوصوه ولایتك اسكوب یعنی
مرکز سنجاغنده و اسكوبك
۸۰ كيلومتره شرقنده اولهرق (برغانیچه) نهرینه
تابع بر چایك اوزرنده و واسع بر اووه نك كنارنده
اولهرق طاغ اتكنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب،
۳۵۰۰ اهالیسی، ۳ جامع شریفی ، بر کلیسای ،
بر رشديه وبر ابتدایه ایله ایکی مسلم وبر خرستیان
میان مکتبی ، بر مدرسه سی ، ساعت قله سی
وجوازنده چلیکلی بر قایلجه سی واردر .

— قوچانه قضای ولایتك منتهای شرق
جنوبسنده اولوب، غرباً و غرب شمالی جهتندن

اشتب و قرطوه قضا لرله ، شمال شرق طرفندن
بلغارستان حدودیله ، شرقاً و جنوباً دخی سلاتیک
ولایتیله محدوددر . پیانچه ومالش ناحیه لرله برابر
۹۲ قریه دن مرکب اولوب، ۴۳۶ ۳۷ اهالیسی
واردر . اراضیسی یوكسك طاغلرله بونلرك آره لرنده
بعض اووه لر دن عبارت اولوب ، عمومیت اوزره
منبت و محصولداردر . لك برنجی محصولی برنج اولوب،
اهالی بو محصولك اخراجاتندن چوق استفاده
ایدرلر . مذکور برغانیچه نهرینك اروا ایتدیکی
اووه نك هر طرفنده برنج زرع اولنور . سائر ذخایرله
میوه وسبزه لرك انواعی دخی حاصل اولوب، اوزوی
وقار یوزی دخی مقبولدر . برنج تارلر لرندن طولای
هوای آغیرجه در .

قوچحصار } قونیه ولایت و سنجاغنده
وقونیه نك ۱۴۰ كيلومتره
شرق شمالیسنده قیصریه نك ده ۱۸۰ كيلومتره غربنده
وهمنای اولان واسع طوز كولك ساحل شرقیسنده
قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۹۲۴ اهالیسی،
اطرافنده كوزل باغ و باغچه لری وكلم و سجاده
قیلندن معمولات صناعیه سی واردر .

— قوچحصار قضای قونیه سنجاغنك
منتهای شرق شمالیسنده واقع اولوب، غرب جنوبی
جهتندن نفس قونیه، غرب شمالی طرفندن آقشهر
قضا لرله، شمالاً و شرقاً آنقره ولایتیله، جنوباً دخی
نیکده سنجاغی وقره بیکار قزاسیله محدوددر . بو
قضا مقدما (اسبكشان) اسمیله یاد اولنوب، مرکزی
(این اوی) ایدی ، وقوچحصار قصبه سی بو قضایه
ملحق بر ناحیه نك مرکزی بولنوردی . اخیراً
قوچحصار مرکز قضا اتخاذ اولنوب ، ناحیه لغو
اولمشدر . قضا ۸۰ قریه یی حاوی اولوب، پك کنیش
ایسه ده ، اكثر طرفلری چول حالنده و صوسز
و آغاجسز اولوب ، باشلیجه كولك شرق طرفی
معمورددر . احتیاجات محلیه یه کفایت ایده جك قدر
ذخایر وسائر محصولاتیه مبذول میوه وسبزه لری
واردر .

— قوچحصار کولی ۶۴ ساعتده دور
اولنه بیله جك درجه ده واسع اولوب، صوبی پك
صیغ اولغله، یاز موسمنده بخر ایدوب ، بر طوز
اووه سی صورنده قالیر . بو طوز بیاض و پك

لدنلی اولمخله ، آناطولینک اکثر طرفلریه نقل اولندی بیه حالده ، موجودینک آنجق یوز بیکنده بری نسبتده بر مقدار صرف اولنور .

قوچحصار { دیار بکر ولایتک ماردین سنجاق وقضاسنده و مار .

دینک ۱۶ کیلومتره جنوب غربیسنده ناحیه مرکزی بر قریه اولوب ، و قتله بیوجک بر قصبه بولمنش اولدینی اطرافنده کی ویرانه اردن آکلاشیلور . بونلر میاننده عرب آثار معاریه سندن مصنع بر جامع شریف خرابه سی دخی مشهوددر .

قوچحصار { قسطه ونی ولایتک کنفری سنجاق وقضاسنده و کنفرینک

۴ کیلومتره شمالنده اوله رق دورک چایی اوزرنده ناحیه مرکزی بر قصبه اولوب ، ناحیه سی ۵۰ قریه دن مرکدر .

قوچه { (Koutcha) چینه تابع ترکستان شرقینک (آق صو) سنجاغنده

و آق صوبک ۲۵۴ کیلومتره شرقنده اوله رق بابا کولنه دوکیلن (کوک صو) نه ری اوزرنده ۹۷۶ متره لک ارتفاعده بر قصبه اولوب ، ۱۴۰۰۰ قدر اهالیسی وارددر . موقی تجارت وسوق الجیش نقطه نظر نجه مهم اولمخله ، مقدما آتالق غازی یعقوب خان طرفندن تحکیم اولنشدی .

قوچینگ { (Koutching) بورشو جزیره کیره سنک ساحل شمالیسنده

انگلتره یه تابع (سارواوق) حکومت اسلامیه سنده سارواوق نه ری منصبدن ۳۰ کیلومتره یوقاریده بر قصبه واسکله اولوب ، ۱۲۰۰۰ اهالیسی و اینلک نهارتی وارددر . نه رک ایچنده قصبه نک اوکنه دک بیوک کیلر دخی جیقار .

قودانوس { (Codanus) بالطیق دکیز : بیک لاتینجه اسم قدیمدر .

قودبک { (Coudebec) فرانسه نک آشاهی سینه ایالتنده و سینه نک صاغ

کنارنده اوله رق همنای اولان نه رک منصبنده و (ایوتوت) لک ۱۱ کیلومتره جنوبنده ناحیه مرکزی بر قصبه اولوب ، ۵۲۹۵ اهالیسی وارددر . و قتله چوق دها بیوک اولوب ، خطه نک مرکزی ابدی ، و معمولات صناعیه سی مشهورایدی .

قودونیو { (Codogno) ایتالیا نک لومبار . دیه خطه سنده میلان ایالتک

(لودی) قضاسنده ولودینک ۲۳ کیلومتره جنوب شرقیسنده و (پو) ایله (آدا) نه رلی آره سنده بر قصبه اولوب ، ۸۵۹۰ اهالیسی و اییکله پتیر اخراجاتی وارددر .

قورآتو { (Corato) ایتالیا نک (باری) ایالتنده و بارینک ۴۰ کیلومتره

غربنده بر قصبه اولوب ، ۲۶۲۲۰ اهالیسی واسکی بر مکتبی وارددر .

قوراق چای { روسیه نک ماوراء قافقاس ایالتندن (یلیساوتوپول)

ایالتنده کور ایرماغنه تابع بر نه ر اولوب ، عمر طاغندن نبعانله ، شمال غربیه طوغری آقهرق ، ۱۱۰ کیلومتره لک جریاندن صکره ، صاغدن مذکور ایرماغه دوکیلور .

قورانغامیت { (Corangamite) آوسترا . لیه ده (ویقتوریه) مهنرینک

اک بیوک کولی اولوب ، بوی ۲۹ واک ۷ کیلومتره در . قیشین خلی توسع ایدوب ، یازین طارلاشیر . یاز موسمنده صوبی تخر ایدوب ، حاوی اولدینی طوز تیلر ایتمکله ، کلیتی طوز جیقار .

قورانه { (Koranna) آفریقای جنوبیه (هوتنوت) اقوامندن بر

قومدر .

قوربووا { (Courbevoie) فرانسه ده سینه ایالتک سنت دنیس قضا

سنده وسنت دینک ۱۱ کیلومتره جنوب غربیسنده و پارسدن ۸ کیلومتره لک مسافده اوله رق سینه ایرماغی اوزرنده ناحیه مرکزی بر قصبه اولوب ، ۱۱۱۴۰ اهالیسی ، واغون و سائره فابریقه لری و بعض کوشکری وارددر .

قوربی { (Corbeil) فرانسه نک سینه مع اوآزه ایالتنده و پارسک ۳۱

کیلومتره جنوبنده اوله رق سینه نه ری اوزرنده و (اسونه) چایک ملتقاسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ، ۶۳۹۲ اهالیسی ، کتبخانه سی ، زراعت جمعیتی ، ایپلیکخانه لری و دکرمتری وارددر .

قوربیره { (Corbieres) فرانسه ایله اسپانیه آره سنده کی پیرنه سلسله

قورتونه } (Cortona) ایتالیا ده طوسفانه
خطه سنك (آرجو) ایالتده
و آرجونك ۳۰ كيلومتره جنوب شرقیسنده بر
قصبه اولوب، جواريله برابر ۲۶۲۶۰ اهالیسی،
اسکی بر سور و قله‌سی، بر قاچ مصنع کلیسایی
و بر جوق آثار عتیقه‌سی وارد.

قورته } (Corte) قورسیقه جزیره سنك
وسطلرنده و آياچونك ۶۰ كيلومتره
شمال شرقیسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب،
۷۶۲ اهالیسی، استحکاماتی، داخلی مکتبی،
کتبخانه‌سی، زراعت جمعیتی و بعض فابریقه لری
وارد.

قورج } بغداد جوارنده بر جدول اولوب،
هنای اولان ناحیه نك اراضیسی
سقی ایچون کسری طرفندن حفر ایدلمش اولدیغی،
و آنجق صوبی اکثر یا بغدادی باصدیغی یا قوت
حوی بیان ایدیور.

قورج } (Corrège) ایتالیا نك المشهور
رسالرندن اولوب، ۱۴۹۴ ده
قورجوده طوغمش، و ۱۵۳۴ ده وفات ایتشد.
بعض آثارى موجوددر.

قورجو } (Correggio) ایتالیا ی شمالیده
امیلیه خطه سنك رجو ایالت
وقضاسنده و رجونك ۱۵ كيلومتره شمال شرقیسنده
بر قصبه اولوب. آنف الترجه رسامك وطنیدر.

قورچین } (Kortchins) مغول طوا.
ننندن اولوب، مغولستانك
شرق جهتده ساکندرلر، و ۲۰۰۰۰۰ کشتی
راده لرنده تخمین اولنیورلر.

قوردو } (Cordoue) اسپانیه ده الیوم
اسپانیولر طرفندن (قوردووه)
ویا (قوردوبه) و عربلر طرفندن (قرطبه) دینلن
شهرك فرانسیزه اسمیدر. «قوردوبه» ماده‌سنه
مراجعت بیوربله.

قوردوان } (Cordouan) فرانسه نك
ساحل غربیسنده (ژیرونده)
ایرمانی منصی قارشیدنه و بوردونك ۱۱۰ كيلو
متره شمال غربیسنده بر كوچك آله اولوب،
اوزرنده بوكسك بر قله اوزرنده بیوك بر فئار
وارد.

جائنه مربوط بر طایغ اولوب، اوده ایله شرق
پرنه ایالتلرنده واقدر. طاشلق، چلاق و پك
مرب بر طاغدر.

قورپو } (Korpo) فنلاندیه تابع و فنلاند
کورفزی مدخلنده اولهرق (آبو)
قصبه سنك ۵۰ كيلومتره جنوب غربیسنده واقع
بر آله اولوب، محیط دائره‌سی ۳۰ كيلومتره در.
بنه بو اسمله بر كوچك قصبه‌سی و بر قاچ قریه‌سی
وارد.

قورتره } (Courtraie) و فلامانجه
قورترخت (Kortrecht)
بلجیقه نك غربی فلاندره ایالتنده و (بروژ) نك
۴۰ كيلومتره جنوبنده و اسقویه تابع (لیس)
جایی اوزرنده اولهرق بر قاچ دمیر یول خطنك محل
قاطعه قضا مرکزی بر شهر اولوب، ۲۲۹۵۰
اهالیسی، كوزل منظره‌سی، کنیش و دوز سوا.
قلری، بز، تولند و سائر منسوجات مختلفه ایله
سابون، شكر، یاغ و سائر فابریقه لری، داخلی
مکتبی، فن معماری و رسم آقادیسی، موزه‌سی،
کتبخانه‌سی، صنایع مکتبی، ازك و قادیلر ایچون
آیری آیری دارالعجزه لری و خسته‌خانه‌سی وارد.
اسکی بر شهر اولوب، رومالیلر زمانده (قورتوریا قوم)
اسیله معروف ایدی.

قورتریال } (Cortereal) پورتگیزی مشا.
هیربحر یونندن اولوب، ۱۵۰۰
نارینجده آمریقانك شمال جهتلرنده بر جوق برلر
كف و سیر ایتش؛ و ایرتسی سنه آمریقانك
نهایی آسایه بر طریق بولق امیدله، کمی ایله یه
اوطرفه کیدوب، بردها کوریمه مش؛ و ۱۵۰۲ ده
برادری تحریرسنه کیتمش ایسه‌ده، اوده نابدید
اولشدر.

قورتز } (Cortez) اسپانیه مشاهیر بحریو.
نندن اولوب، مکسیقه نك فانی
و قالیفورنیه نك کاشفیدر. او جهته اکثر برلری
صلحاً ضبط ایتش ایکن، اهالی حقنده اجرا ایتدیردیکی
مظالم اوزرینه وقوع بولان عصیانی ماصدیررکن،
بك خونریزانه معاملاتده بولنش؛ و شارل کینت
طرفندن مکسیقه والیسی اولدقدن صکره، اسپانیه
جلب اولهرق، ۱۵۴۷ ده منكوب و فقیر اولهرق
وفات ایتشد.

قوردوبه } یاخود قوردووه (Cordoba ، اسپانیه نك آندا .

لوسیه خطه سنده مادریدك ۴۴۲ کیلومتره جنوب غربی سنده غوآدالکیور (یعنی الوادی الکبیر) ایرماغنك صاغ یعنی شمالی ساحلنده و (۱۰ وره) سلسله جبالنك بر شعبه سی اتكندده ۳۷°۵۲'۱۵ عرض شمالی ایله ۷°۱۰' طول غربی سده ایالت مرکزی قدیم و مشهور بر شهر اولوب ، ۵۵ ۶۱۴ اهالیسی ، جامع شریفدن مبدل جسم و مصنع بر کلیسای ، نهرك اوزرنده عربلردن قاله ۱۶ کمرلی کوزل بر کو پریسی ، (بلاسه مایور) یعنی « بیوک میدان » اسمیله واسع و کوزل بر میدانی ، مذکور کلیسایك یاننده ۱۵۰۰۰ جلدی حاوی کتبخانه سی ، شهری احاطه ایدر سوری و برج و قلعه لری ، اطرافنده پورتقال و نار آغاجلریله سائر اشجار مثمره بی حاوی کوزل باغچه لری و بیوک قریه لری ، عربلر زمانندن قاله برجوق ابنیه مصنعه سیله خرابه لری و سائر آثار عتیقه سی و سختیان ایله قیو مجیغه متعلق معمولات و سائر فابریقه لری وارددر .

بو شهر میلاددن ۱۵۲ سنه اول رومالیر طرفندن بنا و یا توسیع اولنوب ، ۵۷۲ تاریخ میلادینده غوتلر طرفندن ضبط اولنش ؛ و ینجی قرن میلادیده موسی بن نصیر و طارق بن زیاد جانبندن فتح ایله ، ممالک اسلامییه الحاق اولنورق ، عربلرجه (قرطبه) اسمیله شهرت بولشددر . دولت امویه زماننده اندلسك یعنی اسپانیه نك مرکزی اتحاد اولنورق ، خلافت عباسیه نك تأسیسده اندلسده تشکلی ایدن دولت امویه نك پایتختی اولمش ؛ و بو دورده قرطبه بیودکجه بیویه رك ، کثرت نفوسجه ، کرک ابنیه و سائر مؤسسایك زینت و مکملیتجه و کرک معارف و صنایع و سائر اسباب مدنیتجه بغداددن سکره دنیا نك ایکنجی شهری اولمشیدی . دولت امویه زماننده قرطبه نك بر ملیوندن زیاده اهالیسی ، ۲۰۰۰۰۰ خانه سی ، ۸۰۰۰۰ سرای و قوناقی ، ۹۰۰ حمامی ، ۶۰۰ خانق ، ۲۰۰ جامع شریفی ، اطرافنده شهره مربوط ۱۲۰۰۰ قریه سی وار ایدی . علوم و فنون درجه علیایه واصل اولدینی کبی ، صنایع مختلفه دخی پک ایلری کیدوب ، هله سختیانی نفاستیله بتون عالمده مشهور ایدی .

حتی سختیانك اوجنسی حالا بوکون آوروپا لسانلرنده شهرك اسمنه نسبتله (قوردوان) دینلیر . ایوم (آلفازار) دینن مشهور بر قصری و ارایدی ، که کرک بناسنك بقیه سی و کرک باغچه سی ناظرینك نظر استغرائی جلب ایتکده در . شهرك قارشینده (مدینه الزهرا) اسمیله ینه شهره مربوط بر قصبه و یا محله یابلمشیدی ، که جغرافیون و شعراء عرب اوصافی یازمغه پتیره میورلر .

حکومت امویه منقرض اولوب ، اندلسده طوائف ملوک ظهور ایتدیکنده ، بونلرک هر بری کندی مرکزی انماره چالشمغه ، مرکزیت عمومیهدن دوشن قرطبه کریمکه ، واونك برینه اشیلیه و غرناطه و سائر شهرلر ایلریمکه باشلامشدی . اندلسده دولت اسلامییه ببتون منقرض اولوب ، اسپانیولر غلبه چالده قلدننده ، مادریدی پایتخت اتخاذ ایتلریله ، قوردوبه بر عادی ایالت مرکزی قالش ؛ و شهر اهالیسنك قسم کلیسی بولنان و ارباب فن و حرفت دخی ایچلرندن اولان مسلمانلرک بقیه السیونی دخی آفریقابه یکیمکه اجبار اولنمغه ، قوردوبه دخی سائر اندلس شهرلری کبی خالی و خراب حالنده قالوب ، جهل و تعصب حکم سورمکه ، و ابن رشد کبی مشاهیر علما و حکمایك تدریس فنونله اشتغال ایتدکلری او مصنع ابنیه ده انکیزیسیون محکمه دهشت نامی اجرای خابنت ایتکه باشلامشدی . شمدیکی حالده اسپانیه حکومت و اهالیسنك طریق مدنیته کیرمکه اولان سی و غیرتلیله برابر ، قوردوبه عربلرک زماننده کی قرطبه نك بر محله سی حالنه بیله کلمه مشدر .

— قوردوبه ایالتی آندالوسیه خطه سنك منقسم بولندی ۸ ایالتک بری اولوب ، شمال شرقی طرفندن یکی قاستیله نك چودادر یال ایالتیله ، شمال غربی جهتندن استرما دورنك بادایوز ایالتیله ، غرباً و غرب جنوبی طرفندن سویله ، جنوباً مالقه و غرناده ، شرقاً دخی جاین ایالتلریله محاط و محدوددر . مساحت سطحیه سی ۱۳۷۲۷ مربع کیلومتره و اهالیسی ۴۲۰۷۲۸ کشیدن عبارتدر . ۳۸° عرض شمالی ایله ۷° طول غربی خطلری ایالتک اورتهم سنده تقاطع ایدیور . غوآدالکیور ایرمانی ایالتی شرقدن غربه شقی ایدرک ، ایکی به تقسیم

ایدر . قسم شمالیسی طاغلق اولوب ، (مورنه) سلسله جبالئی و بونک شعبه لرئی حاویدر . قسم جنوبیسی ایسه اووهلق اولوب ، آتجق بعض آلقق نهلری واردر . طاغلق قسمی جلاقچه اولوب ، مرغالری چوقایسهده ، حیوانات اهلیهسی آزددر . اووهلق طرفی پک منبت ایسهده ، هواسی پک صیباق و یابس اولوب ، انهاری سق اراضیه مستعد اولدقلری حالده ، جدول و آریقلری یوقدر . بو اسبابه منبی وقتیه دنیا نك اك معمور یری اولان بو ایالت هر جهتجه پک کری واهالیسی فقیردر . بو حالک دخی اهل اسلامک اندلسدن اخراجندن بری ظهورایدوب ، سبب مجردی او ذکی وچالیشقان عربلرک اکسیک اولمندن عبارت اولدیفنی اسپانیول ارباب تحقیق دخی تسلیم اتمکدهدر . ایالتک باشلیجه محصولات و اخراجاتی : ذخیره ، زیتون یاغی و شرابدن عبارتدر . صنایع لاشئ حکمندهدر . ایالت ۱۶ قضا و ۷۴ ناحیه مقسدر .

قوردوبه (Cordoba) آمریکای جنوبی . بوئونس آیرسک ۷۰۰ کیلومتره شمال غربیسنده ۱۶°۱۹' عرض جنوبی ایله ۳۱°۲۵' طول غربیده ایالت ویا حکومت مرکزی برشهر اولوب ، ۶۶۲۴۷ اهالیسی ، دوز و کنیش سوقاقلری ، مصنع کلیسالریله ساثرانیبهسی و مکمل برصدخانهسی واردر ، که کره سناک نصف جنوبیسی نجومناک فهرستی اکماله موفق اولمشر .

— قوردوبه ایالتی ویا حکومتی آرچنتین حکومتی ویا ممالک مجتمعهسی ترکیبایدن حکومتا تک وسطده کیلرندن اولوب ، غرباً سان لویی ایالتیه ، غرب شمالی طرفندن رثویا و قاتامارقه ایالتلری آبران واسع طولزی چوللرله ، شمالاً سانتیاگو ، شرقاً سانتفه ، جنوباً دخی پامیه ایالتلریله محاطدر . مساحه سطحیهسی رسمی استاتستیکه کوره ۲۱۶۲۶۷ مربع کیلومتره اولوب . ۴۲۷ ۶۰۰ اهالیسی واردر . سیرا قوردوبه اسمیه اورتهلرند شهلدن جنوبه برصره تپلر اوزانوب ، بونک هرایکی طرفنده واسع اووهلر تمتد اولیور . قسم غربیسی طولزی چوللردن و قسم شرقیسی اوزون و قباچه اولتری حاوی پایانسز چایلرلدن عبارتدر . احتیاجات

محلیه کوره بعض ذخایر دخی یتشدیریلورسهده ، اصل مملکتک ثروتی واهالینک مداراشتغال و تعیشی حیوانات اولوب ، صیغیر و قیون و ساثر حیوانات اهلیه لری چوقدر . صنایع محلیه دخی باصدیرمه احضار یله دریلرک قورودلمسی و پیاغیلرک تطهیری کبی حیواناته متعلق شیلردر . دمیر یوللرک تمدید و تکثیرندن بری آوروپادن مهاجرلر کیتکده اولوب ، اهالی و معوریتی آرتقمدهدر . اهالی اصلیه دن همان کیمسه قالموب ، شمدیکی اهالی اسپانیول و اسپانیولکشمش ساثر آوروپالی اولاندن مرکبدر . مرکزندن بشقه قصبه لری آزا اولوب ، اهالی کویلرده ساکندر . قورشون ، کومش و باقیر معدنلری چوقچهدر .

قوردوبه (Cordoba) مکسیقه ممالک مجتمه سنک (وراقروز) حکومتده و وراقروزک ۱۱۵ کیلومتره غربنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ، ۶۰۰۰ اهالیسی و اطرافنده کلینلی توتون محصولاتی واردر . وقتیه خبلی بیوک اولوب ، تدنی ایتشددر .

قوردون (Cordon) آمریکای جنوبیده (اوروغوآی) حکومتک (مونتویدئو) ایالتنده و مونتویدئونک ۱۰ کیلومتره شمال شرقیسنده بر قصبه اولوب ، ۵۰۰۰ اهالیسی واردر .

قوردووه [« قوردوبه » ماده لرینه مراجعت بیوریه .]

قوردیلره (Cordillere) اسپانیولجه ده « سلسله جبال » دیمک اولان بواسم (آند) ه اضافه و کثرت استعماله منبی یالکنز اوله رق دخی آمریکای جنوبیده بحر محیط معتدل ساحلنه متوازیاً تمتد اولان بیوک سلسله جباله و علی الخصوص بو سلسله نك ساحله قریب اولان قولنه اطلاق اولنور . [« آند » و « آمریقا » ماده لرینه مراجعت بیوریه .]

قورزه (Corréze) فرانسهده برجایدر ، که همنای اولان ایالتده نجانله ، غرب جنوبیه طوغری جریان ایدرک ، (توله) و (بریوه) قصبه لری ایچندن بعد المورور ، دوردونییه ایالتده دخول ایدر : و ۹۰ کیلومتره ک جریاندن صکره ، (دور-دونیه) نهرینه منصب اولور .

سرکزی بر شهر اولوب، ۴۳۷۵۵ اهالیسی، ۲۲ کایسای، مکتب اعدادیسی، رهبانه مخصوص مدرسه-ی، متعدد مکاتب سائره سی و طوغله، آرابه، موسیقی آلاتی، کنویردن ایلیک، توتون و سائره فابریقه لریله بال موی تصفیه خانه لری و دباغخانه لری واردر.

— قورسوق ایالتی شمالاً اورل، شرقاً و ورونز، جنوباً خارقوف، جنوب غربی طرفندن پولنا وه، غرباً دخی جریقوف ایالتلریله محدود اولوب، مساحت سطحیسی ۶۶۴۵۶ مربع کیلومتره واه. لیس۱ ۸۰۴ ۲۳۵۴ کشیدر. اراضیسی دوز و اووه لوق اولوب، قسم اعظمک میاہ جاریه سی غربه طوغری جریانه (دنیپر) ایرماغنه و یالکنز جنوب شرقی جهتک کبیر جنوبه طوغری آقهرق (دون) ایرما. غنه دو کیلور. بغدادی و سائره حیوانی جوق اولوب، احتیاجات محلیه تقابل ایتدکن مکره، کلیتی مقداره اخراج اولور. اورمانلری آزدرد. هواسی معتدلدر. آت جنسیله سائر حیوانلری ده جوقدر. آری قوغانلری پک کثرتلی اولوب، کلیتی بال و بال موی چیقار. صنایعی دخی پک ایلری و کیتدکجه ایلریلمکده اولوب، دمبرخانه لری، دوکخانه لری، منسوجات مختلفه وشکر، طوغله، چینی و سائره فابریقه لریله دباغخانه لری پک جوق و تجارتی ایشلکدر. ایالت ۱۵ قضایه منقسم اولوب، ۱۸ قصبه سی، ۹۳۷ بیوک و ۱۵۶۴ کوچک قریه سی و ۴۸۷ جفتلکی واردر.

قورسیقه } (Corse) بحر سفیدک اک بیوک جزایرندن اولوب، جنوه کورفرزی آجیقلرنده طوسقانه ک قارشینده و ساردنیه جزیره سنک شالنده واقع اولغله، موقعا و احوال سائرجه ایتالیا ایله مناسبتی زیاده ایکن، بر عصرندن بری فرانسه یه تابع اوله رق، بر ایالت تشکیل ایدیور. فرانسه ک اک قریب ساحلندن ۱۷۰ کیلومتره لک مسافه ده ۴۱°۲۱' ایله ۴۳°۰۴' عرض شمالی و ۷°۴۷' ۱۱' ایله ۷°۱۱' ۱۱' طول شرقی آره لرنده تمتد اولوب، شالندن جنوبه بوی ۱۸۳ و اک کنیش محلنده اک ۸۵ کیلومتره، مساحت سطحیسی ۸۷۲۲۲ مربع کیلومتره و اهالیسی ۲۷۸۵۰۰ کشیدر، که بهر مربع کیلومتره باشنه ۳۲ کشتی دوشیور.

قورزه } ایالتی (Dép. de la Corrèze) فرانسه ک ایالات وسطیه سنندن

اولوب، ایچندن جریان ایدن نهرک اسمیله مبادر. شمالاً قورزه و ویانه، غرباً دوردونیه، جنوباً لوت، جنوب شرقی طرفندن قانتال، شرقاً دخی پوی دودوم ایالتلریله محاطدر. مساحت سطحیسی ۵۸۸۷ مربع کیلومتره و اهالیسی ۲۲۶،۹۴ کشیدر. اراضیسی عارضه لی و علی الحص. صوص قسم شمالیسی طاعلق اولوب، طو پراغی آز منتدر. باشلیجه محصولاتی چاودار، بولاف، آربه، مصر، آز مقداره بغدادی و کلیتی کستانه، جوز و سائر میوه لردن عبارتدر. صنعی جایرلری ده جوقدر. حیواناتی جوقجه اولوب، بیکیر و استرلرینک جنسی پک ایدر. کور، سیمی قورشون، باقیر معدنلریله مصر، آلچی، پای طاشی و سائره اوجاقلری واردر. صنایعی دمبرچیلک بز و دانتله و سائره اعمالندن عبارت اولوب، تجارتی پک کریدر. اهالیسنندن هجرت ایدنلر و سائر یرلرده دیوارچلیق ایله کچیننلر جوقدر. ایالت ۳ قضایه منقسم اولوب، ۲۹ ناحیه و ۲۸۷ دائره یی حاویدر.

قورزوله } (Curzola) آدریاتیک دکزنده دالماچییه ملحق جزایرک بری اولوب، راغوزه ک شمال غربیسنده و (سابونچلو) شبه جزیره سنک قارشینده واقعدر. بوی ۴۸ کیلومتره اولوب، سواحلنده برجوق قوی و لیمانلری واردر. اراضیسی طاعلق اولوب، اورمانلریله باغلری و کوزل منظره لری جوقدر. اهالیسی ۷۰۰۰ راده لرنده اولوب، سرکزی ینه بو اسمله مسمی برکوچک قصبه در.

قورس } حلب ولایتینده و کایسک ۲۰ عفرین نهرینک صاغ یعنی شمال غربی ساحلنده قدیم برقصبه اولوب، ایوم خرابدر. برطاقم ابنیه جسیمه و یرنه لری و بعض آثار عتیقه سی و اوریا بن خانک قبری موجوددر. اهل صلیب وقایعی دورینه دک معبور اولوب، اوصره ده خراب و ایشدر. تواریخ اجنبیه ده (Chorıs) اسمیله مذکوردر.

قورسوق } (Koursk) روسیه ده و مسقوه ک ۲۰ کیلومتره جنوبنده ایالت

اراضیسی پک عارضه‌لی و عمومیت اوزره طاغلق اولوب، پک کیرتیلی چیقنتیلی و بر جوق قوی و برونلری حاوی اولان سواحلك اوستنده باغلرله و زیتون، پورتقال و لیون آغاجلریله مستور نپه‌لر، بونلرك اوستنده کستانه آغاجلری حاوی صیرتر، بونلرك دها یوقاویلرنده ابدی آخور کور. مەمش سوریلرله مملو مەرعلر، بونلرك اوستنده جام و میشه آغاجلریله سائر اشجاری و چاللیق و اوچوروملی یرلری حاوی یوکسک یرلر بولنیور، که بونلر و قتیله خیدودلرك وقان دعواسندن قاچان فراریلرك ملجئی ایدی. شمالدن جنوبه طوغری تمتد اولان برسلسلهٔ جبال بر تقسیم میاه خطی تشکیل ایدوب، جزیره‌ی شرقی و غربی اوله‌رق ایکی مائه‌یه آبرور، و بو سلسله‌نك شرق و غربه طوغری او- زاتان قوللری هر مائه‌ی بر طاقم حوضه‌لره تقسیم ایدبور. سلسلهٔ مذکوره‌نك اك یوکسک ذروه‌سی و سطلرنده بولنان ۲۶۲۵ متره ارتقاعی اولان (روتونده) طاغیدر. میاه جابه‌سی جوق اولوب، مذکور سلسلهٔ جبالك هر ایکی طرفندن بر جوق انهار و هر ایکی قولك آره‌سنده بر نهر آفیورسده، موقوفك صربلی حسیله جله‌سی منصلینه دك سیل حالنده اولوب، هیچ بری سیر سفائنه صالح اولدینی کبی، هیچ برینك منصبه‌ده لیان اتخاذه نه یارامیور. بوتانارك اك بیوک جزیره‌نك قسم شمالینك میاهنی جمع ایله ساحل شرقیندن دکیزه دوکیلور. ساحل مذکورك و سطلرنده منصب اولان (تاوینانو) و (قیوموربه) و ساحل غربیده تارواه، پرونله، غراوانه، فانفو و سائر نهرلر دخی ایکنجی درجه‌ده‌در.

هواسی مواقفك ارتفاعنه تابع اولوب، سا- حلدن ۶۰۰ متره ارتفاعنه قدر اولان یرلری صیقاقدر؛ و ساحل شرقینده اولان بعض بطاقلر مستنا اولدینی حالده، بو طبقه‌نك هواسی پک صا- غلام اولوب، قار و بوز بستون مجهولدر. ۶۰۰ دن ۱۸۰۰ متره ارتفاعنه قدر اولان یرلرده مواسم اربه حکملرنی تمایله اجرا ایدوب، اك مسکون یرلری دخی بو طبقه‌ده‌در. ۱۸۰۰ متره دن یوکسک اولان یرلری یازین صوثوق و قیشین قار و بوزلرله مستور اولوب، قابل سکنی دکلدن. طویراغی

منبت و هواتك اختلافی هر نوع محصولاتك یتشمه. سنه مساعد ایسه‌ده، اهالیسی تیل و قناعتکار اولدقلرندن، آنجیق اراضینك بر خمی ایشلنمکده و اوچ خمی چاللیق و اورمان حالنده بولنمده‌در. ایشلینلن ۸۰۰۰۰ یکی دونمده اهالینك احتیاجنه کافی اوله‌جق قدر بغدادی و مصر ایله سائر ذخائر حاصل اولور. بو آطه‌نك اك مبدول محصولی کستانه اولوب، هر یرنده زحمتسزجه و خدائی نابت اوله‌رق یتیشن بو میوه‌ی قوروده‌رق و اوکوده‌رك لذتی و مغدی بر نوع اکمک یابارلر، که بو اکمکه قورو و یوان بر ینیر قورسیقه کویلیر. ینك مدار تعیشیدر. کستانه‌دن صکره زیتون مبدول اولوب، جزیره‌نك زیتونقلری ۱۰۰۰۰ یکی دونمه بالغ اولور. جوز، بادم، طوت، انجیر، پورتقال، لیون، اما، آرمود، عناب و سائر میوه‌لری ده چوقدر. صنی چایرلر سنه‌ده سکز دفعه‌یه قدر ییجیلورسده، مەرعلری پک جوق اولدیفندن، اهالی بویه چایرلر زرعه احتیاج کورمیور. بالفکس مەرعلرك استعدادینه کوره حیوانات یتشدیرمکه دخی اوزنیموب، اسکی طرز واصلده سوریلرینی یازین مرقع یرلره جیقاریر، و قیشین صیتمه‌لی ساحلره ایندیره‌رك، هم کندیلری هم حیوانلری تلف اولور. مەرعلری ۲۵۰۰۰۰ یکی دونم و سعتنده اولوب، باشلیحه حیوانات اهلیه‌سی ۳۰۰۰۰۰ قیون، ۲۰۰۰۰۰ کچی و ۱۰۰۰۰۰۰ طوموزدن عبارتدر. بیکیرلری قونلی ایسه‌ده، پک کوچك جنه‌لیدر. بیرجی حیوانات وحشیه‌سی اولیوب، یالکز تیلکی بولنیور. او حیوانلری ایسه چوقدر. درت و بعضاً آتی بویوزلی برجنس ییسانی قیون دخی وارددر. باغلری ۱۴۰۰۰ یکی دونم و سعتنده ایسه‌ده، شراب اعمالنده اهالینك مهارتی اولیوب، یادقلری شرابلر بحرأ نقل اولنمفه کلز. آری قوغانلری پک جوق اولوب، خیلی مقدار بال و بال موی جیقار. اورمانلری پک جوق اولوب، ۱۳۰۰۰۰ یکی دونمدن زیاده اورمانلق طاغلرنده کراسته‌یه و سفائن اعمالنه مساعد اشجار مختلفه‌وار ایسه‌ده، بونلردن دخی استفاده اولنه‌میور. طاغلرنده دمیر، قورشون، کومش، باقیر، آنتیمون و سائر معادنله مرم و سماقیرك انواعی و پک اینی جنسلری

موجود ايسه ده، چيقار يلا نلری آزدرد. مياهمعدنيه سی جوق اولوب، متعدد قابليجه لری واردرد .

صنایع محليه پك ایلری دكله ده ، محصولات زرعیه وطبیعیة محلیه نك استحضارینه و احتیاجات محلیه په كوره خیلی صنعتلر دخی اهالی بی اشغال ایتمكده در . دمیرخانه، دباغخانه، حزار، دكرمن، یاغخانه ، صابون، پنبیر، عطریات ، مقارنه ، قبا چوخه و بز وسائره فابریقه لری متعدددرد. بالقجیلق و مرجان و صدف صیدی دخی اهالی نك مدار تعیش و اشتغال لری جمله سندنرد . محلك صربلنی جهتیله طرق و معابری نقصان اولوب، یالكز بری ساحل شرقیسی بونجه و دیکری مرکزی اولان آياچو اسكله سندن اورته طرفنه طوغری ایکی دمیر پول خطی واردرد. بوحال محصولات ارضیه سنك تكثر و رواجنه و تجارتك ترقیسنه دخی مانع اولمقده در. قورسیقه لیلر اسكیدن بری اخلاق خصوصیه -

لری بی محافظه ایدردك ، هنوز آوروپانك دائرة مدنیتندن خارج بولمقده ، و مع هذا او مدنیتك رفقایسی حالنده بولنان سفاهت و سوء اخلاقدن دخی سالم اولوب، مهمانوازاقي، عهده وفا ، ناموس ، جسارت كبی فضائل ایله آوروپالیلردن آیریلردق، آژناؤدلره و عربلره بکزه مكدردرلر. علی الخصوص اخذئار حسی كندیلرنده پك زیاده اولوب، (وندتا) تعبیر ایندك لری قان دعوالری یقین و قته كلنجه به قدر جزیره ده هر كون تلفاتی موجب اولمقده بولنمش ، و الیوم تمامیه اوکی آلنه مامشدر . اوتهدن بری ایتالیا ده ساكن بولنمش اقوام احفادیه مملكتده حكم سورمش اجناس مختلفه اولادندن مركب اولوب ، غرب جنوبی جهتنده کیلرك طمارلرنده عرب قاقی دخی بولندی بی نمایان اولمقده در . شمال شرقی طرفنده کیلر ايسه ایتالیا نلره ده قریبدرلر. برنوع غلط ایتالیا نجه ایله متكلم اولدقلری حالده ، بعضلری فرانسیزلق ادعاسنده بولمقده، و علی الخصوص شهر و قصبه و اسكله لرده فرانسیز لسانی دخی ترقی و تعم ایتمكده در . معارف هنوز پك كری اولوب، اهالی نك نصفندن زیاده سی اوقوبوب یازمق بیلمز .

جزیره بر ایالت اتحاد اولوب، ه قضایه منقسم و ۶۲ ناحیه ایله ۳۵۳ دائره بی شاملدر . اعیان

مجلسنه ۲ اعضا و مجلس عمومی به ۲ مبعوث كوندردك حقی حائزدر .

قورسیقه جزیره سی اسکی یونانیلر عنندنه (کیرنوس) یاخود (قورنوس) و (تراپه) اسملریله معروف اولوب ، اك اسکی اهالی سنك اسپانیه و پورتگیز اهالی قديمه سیله همجنس اولدق (ابر) قومه منسوب بولنمش اولدقلری مظنوندر. ابتدا فنیك کیلر و بعده (فوكیه) لیلر یعنی از میر جوارنده کی فوجه اهالی قديمه سی بو جزیره ده بر طاقم مهجرلر تأسیس ایتمش؛ و میلاد عیسادن بش قرن اول قارتاجیلر جزیره بی ضبط ایلمشدری . رومالیلر قارتاجیلرله ایندك لری اوچ مشهور محاربه نك برنجیسنده قورسیقه بی ضبط ایتمشدری . بولرك زماننده جزیره خیلی معور اولوب، ۳۳ قصبه سی و ۳۰۰۰۰۰ اهالیسی وار ایدی . بعده روم ایمرطورلنی زماننده مأمورینك ظلمندن ودها صكره (واندال) لرك تجاوزاتندن خرابه یوز طوتوب ، عربلر آفریقا سواحلیله سیجلیه و اسپانیه بی فتح ایندكدن صكره ، بو جزیره بی کلیاً فتح ایتمدیلر سده ، ایکیده برده سواحله یناشه رق، نهب و غارت ایتمكدن خالی طور مدقلرندن ، قورسیقه لیلر قرون وسطاده باش قالدیره مامشدری. اوندن صكره آوروپانك هر طرفیله برابر سپاهیلک و تیار اصولنه تابع اولوب، بر جوق دره بلكلكرینه منقسم اولمشدی. ۱۳۴۷ تاریخ میلادیسنده جنووه حكومتك ضبطنه كچوب، بولرك ظلم و سؤ اداره سنه قارشی اهالیسی دفعاتله قیام ایتمش ايسه ده ، ۱۷۶۸ تاریخنه دك بو حال دوام ایدوب ، تاریخ مذكوره جنووه حكومتی آطه بی فرانسه په تركه مجبور اولمش؛ و ۱۷۹۴ ده فرانسه اختلال کیری اثناسنده انكیزلر طرفندن اشغال اولنمش ؛ و ۱۸۱۴ تاریخندن ۱۸۱۶ تاریخنه دك قورسیقه لیلر بوربون خاندانه قارشی عصیانده بولنوب، بعده دائره اطاعته اعاده ایله ، الی یومنا هذا فرانسه نك تحت تابعیتنده بولمقده. درلر بیوك ناپولیون ایله رجائك چوغی قورسینه لی ایدی .

قورشونجی زاده } (احمد افندی) مثا .
اولوب، استانبوله ایوب محله سندنرد. صو یولی

زاده‌نك شاكردى اولوب، ۱۱۲۱ ده وفات
ايمشدر. ايوب جامع شريفنده بولنان مصحف
شريف استادى طرفندن حلول موتيله ناتمام
براغبلاق، صاحب ترجمه طرفندن اتمام اولمئشدر.
قورشونلى } بيكيازرو آرتاؤدلى حدودى
(Kourchoumlie) صربيه نك
قربنده نيشك غرب و لسقوواجك غرب شمالى
جهتده وموراويه تابع (طوبليجه) نهري واديلرنده
بر ناحيه و مركزى اولان بيوك بر قريه اولوب،
اهاليلى كاملاً آرتاؤد و مسلم و جساترليله مشهور
اولدقلى حالده، برابن قونفرمى طرفندن صربيه
ترك اولدورق، اهاليلى آرتاؤدله هجرت ايتمئلردر.
قورغوس } آطنه ولايتك ايچ ايل سنجاغى
ساحلنده و كو كصويك منصبي
قربنده بر قلعه خرابه سى اولوب، (قوريقوس)
شهر قديمك ويرانه لريله محاطدر. بوشهر ازمئه
قديمده پريلره مخصوص عد اولنان غريب بر
مفارسيله مشهور و اهل صليب محارباتى زماننده
دخلى ليانك صاغلانمقيله معروف ايدى.

قورقه } ياخود قورفو و يا قورفوز (Corfu)
آرتاؤدلى ساحلى قارشيسنده

يونان دولته تابع بيوجك بر آطه اولوب، جزاير
سبعه نك اك بيوكلرندن برى وجهلنك اك شماليلى
اولدني حالده، اوترانته بوغازينك خارجنده و ايتا-
ليا ساحلندن ۱۰۰ و آرتاؤدلى ساحلندن اك يقين
محلده ۴ و اك اوزاغنده ۱۲ كيلومتره لك مسافه ده
واقعدر. شمالدن جنوب شرقيه عمتد اوزون بر آطه
اولوب، بوي ۷۰ كيلومتره در. پك طار اولوب،
ياكيز منتهاي شماليسنده بر درجه يه قدر كسب
وسعت ايدبور. اراضيسى عارضلى و طاغلق اولوب،
شمال غربى جهتده بولنان و اك مرتفع نقطه سى
اولان (باندو قراتور) طاغلك ۹۰۸ متره ارتفاعى
واردر. همان هر طرفى باغرله و زيتون، پورتقال،
ليون آغاجلريله مستور اولوب، شايان تصوير
موافقى واردر. دره لرى چوق اولوب، هر نه قدر
اكترى يازين قورورسه ده، طوپراغى منبت اولوب،
كوزل دخلى ايشانديكندن، مذكور ميوه لردن بشقه
خبل مقدار بفسداى دخلى حاصل اولور. مرمى
اوجاقلىرى و جنسى عادى كمور معدنى واردر.

هواسى يازين صبحاقجه ايسه ده، قيشين پك ملايم
و صاغلان اولوب، شباط آيندن اورته لى زمرد آسا
اولور، و چيچكلرك قوقوسى اورته ليه فوق العاده
بر لطافت ويرر. اهاليلى ۷۲۰۰۰ كى راده.
لرنده اولوب، اساسى روم ايسه لرده، سويللكارى
لسان ايتاليانجه ايله قاريشيق اولوب، صرف ايتا-
ليانجه سويلنلري ده واردر، و اخلاق و عاداتجه
يونانييلردن زياده ايتاليانلره مشابهلترى واردر.
مركزى همناي اولان شهر اولوب، ديكر قصبه سى
يوقدر. قورقه جزيره سى بر عصردن زياده زمان
ناپولى قراللغلك تحت حكمنده بولندقدن صكره،
۱۳۸۶ تاريخنده ونديك حكومته تسليم اولمئش؛
۱۷۹۷ ده فرانسه طرفندن ضبط اولمئش؛ ۱۸۱۲ ده
برنجى ناپوليونك اسقاطنده انكلازى نك تحت حمايه.
سته كبروب، ۱۸۶۳ ده دولت مشارالها طرفندن
جزاير سبعه نك ديكرلريله برابر يونانه ترك اولمئشدر.
اليوم ۳ قضايه منقسم اولوب، باقسوس و لو قاده
جزيره لريله برابر ۵ قضادن مركب بر ايالت تشكيل
ايدبور. كه مساحه سطحه سى ۱۰۹۲ مربع كيلو-
متره اولوب، ۱۱۴ ۵۳۵ اهاليلى واردر.

قورقه } و روجه كر كيرا (Corfu-)
(Kerkyra) همناي اولان جزيره نك

ساحل شرقيسنك وسطلرنده ايالت مركزى بر شهر
اولوب، ۲۵۰۰۰ اهاليلى، قراله مخصوص سرايى،
قلعه سى، اسپيناده اسمنده كوزل برميدانى، كوزل
پورتقال و ليمون باغچهلري، قيشين پك لطيف هواسى،
صاغلان و سربست ليماي و ايشلك تجارتي واردر.

قورق } (Cork) ايرلانده نك مونستر ايا-
لته و دويلينك ۲۶۵ كيلومتره

جنوب غريبسنده اوله رق (لى) نهري نك منصبنده
وهمناي اولان خليجك ايچنده قونتلق يعنى سنجاق
مركزى بر شهر اولوب، ۷۸ ۶۴۰ و جوارلريله
برابر ۱۰۰ ۵۲۰ اهاليلى، كوزل نيماني، پك
ايشلك تجارتي، سفائن اعمالنه مخصوص حوض
و دستكاهلري، يوك منسوجات، بزه كاغد، جام
وساثره فابريقه لرى، داخل مكتب اعداديسى،
متعدد جمعيات و مؤسسات عاليه و خيريه سى و نهرك
اوزونده بر قاچ كوپريسى واردر.

— سنجاغك مساحتہ سطحیہ سی ۷۷۲ ۷ مربع
کیلومترہ و اہالیسی ۵۱۷۰۷۵ کشیدر.

قورقود { سلطان بایزید خان ثانی حضر.
تارینک ایکنجی اوغلی اولوب،
پدرلرینک حیاتندہ تکہ متصرفی ایکن، بلا اذن
مصرہ قاچوب، ینہ آنطالیہ یہ عودت ایتمشدی .
کندندن سنأ کوچک اولان یاوز سلطان سلیم خانک
جلوسندہ طریق مخالفتدہ بولمقلہ، ۹۱۹ تاریخندہ
اکبر اولاد بایزید خان اولان شہزادہ احمدہ قارش
عسکر سوق اولنہرق، بروسدہ بولنلہدینی صرہدہ
الہ کچیریلہرک، فرمان سلطان سلیم خانی ایلہ شہید
اولمشدر . پک عالم و مہارفروور برشہزادہ ایدی.

قورقووادو { (Coreovado) آمریقای
جنوبیہ شیلی ایلہ آرجنٹین
دولتلی آرمسندہ و (آند) سلسلہٴ جبالی اوزرنندہ
برینار طاغ اولوب، ۴۳°۱۶' عرض جنوبیہ
واقعدر. ارتفاعی ۲۳۰۰ مترہ اولوب، دکیزدن
کوزیکور.

قورکیرہ { (Coreyre) قورفہ جزیرہ.
سنک اسم قدیمیذر. [«قورفہ»
مادہ سنہ مراجعت پیوربلہ .]

قورلانده { (Courlande) روسیہ نك
شمال غریبسنندہ بالطبق مہا.
لکندن برخطہ و ایالت اولوب، ۵۵°۴۰' ایلہ
۴۵°۵۷' عرض شمال و ۱۸°۴۵' ایلہ ۲۵°۱۰'
طول شرقی آره لرنندہ تمتد اولدینی حالده، غرباً
و شمال غربی طرفندن دکیزیلہ، شمال شرقی
جهتندن ریفا کورفزیلہ و لیوونیہ و ویتسہ ایالتلریلہ،
جنوباً دخی قوونو ایالتیلہ محاط و محدود در .
اوزون بر مثلث شکلندہ اولوب، مساحتہ سطحیہ سی
۲۷۲۸۶ مربع کیلومترہ و اہالیسی ۶۸۲۷۹۲
کشیدر . اراضیسی آژ متوج اولوب، حذای
بجردن ۱۵۰ و نہایت ۲۰۰ مترہ ارتفاعی اولان
بعض آلحق تپہ و صرتلری واردر . شمال غربی
جهتندہ کی شبہ جزیرہ سی دہا آلحق اولوب،
بطاقلی و اورمانلی بر اووہدن عبارتدر . الکپیوک
نہری شمال شرقی حدودینی آیران (دوینہ) اولوب،
ایکنجی درجہدہ بونک غرب جهتندہ ینہ جنوب
شرقیدن شمال غربی یہ طوغری آقان (آآ)

و بستون قسم غریبسنندہ ینہ بو استقامندہ جریان
ایدن (وینداؤ) نہرلریذر . ایلك ایکبسی ریفا
کورفزیلہ و اوجنجیسی طوغریدن بالطبق دکیزینہ
دوکیلور. حدودنک بر ربی سواحلدن عبارت
ایسہدہ، بوندن جوق استفادہ ایدہ میور؛ چونکہ
دکیز پک سرت و مخاطرہ لی اولدینی حالده، لیمانلری
پک آزددر. ریفا کورفزیلہ کی ۱۰۰ کیلومترہ لک
ساحلدہ یالکز بر، و ۲۴۰ کیلومترہ طولندہ
اولان بالطبق سواحلدنہ دخی وینداؤ، لیائو
و پولانکن اسلریلہ یالکز اوج لیمانی واردر .
سواحلك اكثر طرفلری صیغ و قوملی
سدلریلہ مسدوددر. کوللری پک جوق اولوب،
۳۰۰ عددینہ بالغ اولیورسہدہ، جملہ سی کوچک
اولوب، اکثرینک کوچک انہار صورتندہ آفاقلری
واردر؛ و بر طاقلری سواحلدہ اولوب، دکیزدن
آلحق قوم سدلریلہ آیرلشددر . بطاقلری دہ جوق
اولوب، بو صوک زمانلردہ بونلری قوروتغہ سی
اولمقلدہدر. ہواسی عمومیت اوزرہ معتدل و صا.
غلام ایسہدہ، علی الخصوص ایلك و صوک بہارده
پک رطوبتلی و سیسلیذر. یازین حرارت نہایت ۲۲ درجہ یہ
قدر چیقار. و قیشین تحت الصفر ۱۲ درکیہ قدر
ایز. قیشلری اوزون اولوب، ایلولدہ باشلار،
وینساندہ ختام بولور. فرطونہلری چوقدر، اکثریا
شمال و غرب روز کارلری اسر. طوپراخی اولدقجہ
منبت ایسہدہ، اراضیسنک یالکز یوزدہ ۲۲ سی
ضرورہ اولوب، باشلیجہ چاودار، یولاف، آربہ،
نخود و بر الماسیلہ بر مقدار کتن، کنور و توتون
حاصل اولور . مملکتک نصفندن زیادہ سی و علی
الخصوص قورودیلاں کول و بطاقللرک برلری
چایرلی اولوب، حیوانات اہلیہ یتشدیرمکہ جوق
سی اولنیور؛ و ہر نہ قدر جنسلری کوچک ایسہدہ،
مقدارلری جوق اولوب، صیغیر و قیونلری یاربش
ملیوندن زیادہ و آتلیری ایکیوز بیکہ قریبدر .
حیوانات وحشیہ سی دہ باشلیجہ قورت، طوموز
و بر نوع صیغندن عبارتدر . اورمانلری اراضی
عمومیہ سنک بر خمسی ضبط ایدوب، شمال جهتدہ
قدشین یاپراقلرینی محافظہ ایدن جام و امثالندن
و جنوب جهتندہ قیشین یاپراقلرینی دوشورنمیشہ،
کورکن، سکود و ساثرہدن عبارت اولمقلہ، بر

و چيوته وکيانک ۱۹ کيلومتره شالنده بر قصبه اولوب، يازين ۴۵۰۰ وقيشين چوق زياده اها. ليسی واطرافنده اتروسقلرك آثارندن پک قدیم بر طاقم مزار و سائر آثار عتيقه سی واردر .

قورنته { (Corinthe) يونانده موره شيه جزيره سنك (قورنتيامع آرغويلده) ايلتنده و آتشنه ۸۰ کيلومتره غربنده اوله رق هنامی اولان برزخ و کورفوزک قربنده و ساحل دن ياریم ساعتی ايجريده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۵۴۵۰ اهالیی واردر. قدیم مشهور اولان اسکی قورنته شهری شمديکی قصبه ۷ کيلومتره شمال شرقیسنده اولوب، اليوم بعض خرابه لری موجوددر. — اسکی قورنته شهری ملحقاتیله برابر آبريجه بر حکومت تشکیل ایدوب، مدنيت و قوه بريه و بحريه ده خیلی ايلربلمش، و برچوق مهجرلر دخی ايدنمش ایدی. حتی فن معماريده اليوم (قورنته اصولی) ناميله معروف بر اصول محصور. صه سی وار ایدی. بو شهر ميلاد عيسادن ۱۱۰۰ سنه اول بنا اولمشدی .

قورنته برزخی { (Isthme de Corinthe) يونانده نفس يونانله موره

شبه جزيره سی و قورنته ايله اکینه کورفوزلری آرم. سنده بربرزخ اولوب، اخیراً حفر اولمغله، جدول حالته کيرمش، و بو جدول موره یی نفس يونان دن آبره رق، مذکور ایکی کورفوزی و يونان ايله آطله لر دکیزنی بربرينه ربط ايتشددر. برزخ شرق شمالیدن غرب جنوبییه طوغزی عمتد اولوب، بوي ۲۰ : واک طار محلنده اکی ۵ کيلومتره در. اصل برزخک شمال شرقیسنده کنیش بربرزخ بولنوب، اوراسی طاعلق اولمغله، حذای مجردن ۵۵ متره قدر ارتفاعی وار ایسه ده، اصل برزخده ارتفاع ۲۴ متره قدر ایزر. بو برزخک کشادينه اسکیدن بری دفعا تله تشبث اولنمش ایکن، مظهر بدایع اولان عصر مرزده موقع فطله وضعی ممکن اوله یيلمشددر.

قورنته کورفوزی { [«پانته کورفوزی» ماده سنه مراجعت.]

قورنته مع آرغويلده { [«آرغويلده» ماده سنه صرا.

جعت بیوريله .]

مدنن بری بولردن قطع اولنان کراسته دن خیلی استفاده اولمغده در. کرک سواحلنده و کرک اتهارنده بالقری چوق] اولوب، صید ماهی دخی اهالینک مدار تیشلری اولان مشاغل جله سندندر. صنایی هنوز کری اولوب، یالکز احتیاجات محلییه کوره در. حبوباتدن اسپرتو و بیره ايله طوغله و کره میت فابریقه لری و دباغخانه لری واردر. تجارتی دخی کری اولوب، باشلیجه اسکله لری روسیه نك ايج طرفلرینه ربط ايدر بر ایکی دمیر پول خطی وار ایسه ده، بولرك عدم کفایتی و علی الخصوص لیانلرینک قیشین طوکسی تجارتک ترقیسنه مانع اولیور. اسی «قور مملکتی» دمک اولوب، اهالی اصلیه سی اولان (قور) لر تاتار زمهره سنه منسوب (فینوآ) جنسندن ایدیلر سه ده، شمديکی حالده بولردن اثر اولیوب، اهالی اصلیه اسلاو جنسیتنه منسوب (لیتوانیان) قومنددرلر. آلمان، لهلی، روس، یهودی و سائر ه دن دخی بر چوق اهالیی واردر. شهر و قصبه لرنک باشلیجه اهالیی اولان آلمانلرک همتیله معارفی روسیه نك سائر طرفلرندن زیاده منتشردر. بو خطله لهستانه تابع بردوقلای ایکن، ۱۷۹۴ ده کندی اختیارلریله روسیه یه التحاق ایتشددر. ایالت ۱۰ قضایه منقسم اولوب، مرکزی (میناؤ) در. ۱۱ شهر، ۱۳ قصبه ۳۷۰ قریه و ۱۶۲ جفتلکی حاویدر.

قورله { چینه تابع ترکستان شرقیده وکا. شغرك ۵۰ کيلومتره جنوب غرب.

یسنده اوله رق (قوروق طاغ) ک بر بوغازی قربنده و (توغ دریا) دینلن نهرک اوزرنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۰۰۰ اهالیی، سوری، طرفینی دکانلر و خانلرله مزین کنیش بر جاده سی، اهمیت عسکریه و تجاریه سی و قربنده بر قلعه سی واردر. قضا سنده کلیتی پرغ و بغدادیله قاؤن و سائر میوه لر حاصل اولور.

قورلئونه { (Corleone) سیچلیه نك بالرمو ايلتنده و پالرمونك ۴۳ کیلو.

مزه جنوبنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۶۰۰۰ اهالیی و ذی قیمت آثاری حاوی بر کلیسای واردر.

قورنتو { (Corneto) ایتالیا ده روما ايلانك (چيوته وکيا) قضا سنده

قورنلیوس (Cornelius) بو اسمله قورنلیوس } روما مشاهیرندن ایکی ذات

اولوب، بری (قورنلیوس نیوس) مورخ و دیگرکی (قورنلیوس سوروس) شاعر ایدی. برنجیسی میلاد عیسادن اول کی قرنده یاشامش، و تاریخه متعلق بر جوق آثار معتبره براقش ایسه ده، یالکز بر تراجم احوال کتابی ویا اونک مختصری باقیدر. — آلمانیه دخی بو اسمله بر مشهور رسام کلوب، ۱۷۸۷ ده (دوسلدورف) ده طوغمش، و ۱۸۶۷ ده وفات ایتشد.

قورنلیه (Cornélie) اسکي روماده تربیه ايله اشتهار ایتش برقادین اولوب، آفریقا فاتحی (اسکیپون) ک قیزی و (سپرونیوس قرا- قوس) ک زوجه سی ایدی. کنج ایکن طول قالوب، اولادینک تربیه سنه حصر عمر ایتش؛ و مصر حکمدار لرلرندن بطلمیوس فیسقون کندیسنه طالب اولدینی حالده، کندی تعبیرنجه بر رومالینک طولی اولنی یبانیجی بر حکمدارک زوجه سی اولغه ترجیح ایده رک تکلیفی رد ایلمش ایدی. مرویدرکه زنکین برقادین کندیسنه مجوهرات و زینتلری اوزون اوزادی به کوستردکن صکره، «هانی سنک کیلر؟» دینجه، صاحبه ترجمه اوغللری کیتیرتیرک: «ایشته نیم زینترم!» دیمش. حال حیاتنده رومالیر کندیسنه تونجدن بر هیکل رکز ایتشلردی.

قورنوال } و فرانسه زجه قورنوآی (Cor- nwall, Cornouaille) انکلتزه

نک منهای غرب جنو پیسنده کی شبه جزیره نک اوچندن عبارت برقونتلن یعنی ایالت اولوب، یالکز شرقاً (دوون) ابالتیه و سائر طرفلردن دیکرله محدوددر. مذکور ایالتدن اکثر مسافه ده (تامار) نهریله آیرلشد. مساحت سطحیه سی ۳۵۸۴ مربع کیلومتره اولوب، ۳۶۲۳۴۰ اهالی ايله مسکوندر. سواحلی پک کیرتیلی چیقنتیلی اولوب، قوی و لپانلری چوقدر. اراضیسی پک عارضلی و چیلای اولوب، باقیر وقلای ايله سائر معادن چوقدر. بومعدنلرله چالیشان عمله ۳۰۰۰۰ دن زیاده در. اک برنجی محصولی پتاهدر. سواحلنده بالینی چوقدر. ایالت ۹ قضا به منقسم اولوب، مرکزی (بودمین) در.

قورنه } عراق عربده بصره ولایت وسنجا. غنده و بصره نک ۷۵ کیلومتره

شمال غرب پیسنده اوله رق دجله ايله فراتک محل تلاقیسنده و بو تلاقیدن حاصل اولان شط العربک باشنده قضا مرکزی برقصه اولوب، آنجیق ۱۵۰۰ قدر اهالیسی، برجامع شریقی، برمکتی، برمترک حامی و ۲۰ قدر دکاندن عبارت سونوک برچارشیسی واردر. مذکور ایکی عظیم نه رک محل اجتماعنده و پک دلنشین و مهم بر نقطه ده واقع اولمغه، بوایکی نه رده سیر سفائنک انتظامی حالنده، بیوک و تجارتگاه بر شهر اولسی اقتضا ایدن قورنه فرانده سیرسفائنک مترک اولسنه، واهالیسنک منتفک عشرته منسوب بر طاقم بدویلردن مرکب بولمسنه بناء، بوندن آلتمش یتش سنه اول کی اهمیتی دخی غائب ایدوب، اکثر خانلری قامش وچاموردن معمول عادی بر کوی حالنده قالشد. — قضای ۴ ناحیه و ۲۲ قریه بی حاوی اولوب، اکثر اهالیسی بدویدر. طبیعت اراضی و محصولانجه بصره سنجاغنه تابع اولمغه، «بصره» ماده سنه مراجعت اولنق اقتضا ایدر.

قورنی } پیر (P. Corneille) فرانسه نک اک بیوک هائله نویس شاعری

اولوب، ۱۶۰۶ تاریخنده (روئن) ده طوغمش، و ۱۶۸۴ ده وفات ایتشد. ابتدا علم حقوقه سلوک ایدوب، بعده شاعر لکه میل ایتش؛ و اک اول بر طاقم مضحکله یازوب، کسب شهرت ایتش ایسه ده، صکره هائله یازمغه باشلاوب، بوسلکده کیسه طرفندن تقلید اولنه میه جق صورتده ابراز مهارت ایتشد. بر جوق هائله و مضحکله یله سائر اشعاری واردر. — برادری (توماس قورنی) دخی بوسلکه سلوکه، برقاج هائله و سائر تیاتر و رساله سی یازدقدن بشقه، برجغرافیا و تاریخ لغتیه آقادیانک لغته ده بر ذیل یازمشد. آقادیمیا اعضا لفته برادری نه خلف اولمشدی. ۱۶۲۵ ده طوغوب، ۱۷۰۹ ده وفات ایتشد. — بواسمه اون یدنچی قرن میلادیه فرانسه ده بابا اوغل اوچ مشهور رسام دخی کلشد. } سنت — (St. Corneille) بواسمه قورنی } خرسیتیانلرک ایکی غریزلری واردر: برنجیسی رومالی اولوب، شامک قیساریه قصبه سنه

ایله (تورپور) آره‌سنده دخی بواسله یکی برقصه اولوب، ۵۰۰۰ اهالیسی واردر .

قوروسیوو { (Kouro-Sivo) بریوک آقتیدر، که چین دگیرنده چین سواحلیله فیلیپینه جزایری آره‌سنده تحصیل ایدوب، شماله و بعده شمال شرقی به طوغری جریانه، جاپونیه سواحل شرقیه سنی یالادقدن صکره، بحر محیط معتدلک ایچنده شرقیه طوغری کیده‌رک، آمریقای شمالی سواحلنده ایکی قوله انقسامله، بری شماله و دیگرری جنوبه طوغری کیدر. یازین جنوب غربی جهتندن اسن موسم روزکارینک یاردیمیه سرعتی زیاده اولوب، کونده ۵۵ دن ۷۵ کیلومتره قدر و بعضی محللرده ساعتده ۷ کیلومتره قطع ایدر. قیشین ایسه شمال شرقی جهتندن اسن روزکار سرعتی آزالدیر. کنیشلکی ۷۵ کیلومتره و درینلکی ۹۰۰ متره قدر اولوب، خط استوا قربندن بدأ ایتمکله، صوبی آق‌دینی دگیرلرک صویندن اوچ درت و شمالدن کلن دیگر آقتیلردن سکران درجه صیجاقدر، و اکثریا ۲۳ ایله ۲۷ درجه آره‌لرنده در. یازین بو آقتیدن بر قول آریلوب، جاپونیه ایله قوره آره‌سنده اوخوجق دگیرینه و قامچاقه شبه جزیره‌سینه طوغری چیقورسه‌ده، بوکا قارشی شمالدن دخی (اویه سیو) اسمیه صوئوق بر آقتی ایندیکندن، سواحل مذکورده‌نک هواسنه قورو سیوونک تأیری اولیور. رنکی قویو اولوب، بحر محیطک صولردن فرق اولند. یغندن، جاپونیه لیلر طرفندن «سیاه آقتی» دیت اولان بواسله تسمیه اولمشدر .

قوروق طاغ { چینه تابع ترکستان شرقیده بر سلسله جبالدر، که (تیان شان) سلسله عظیمه‌سینه متوازیاً ۸۴°۱۵' دن ۹۳° طول شرقیه دک غربدن شرقه طوغری و باغراج کولنک جنوبنده متمد اولور.

قورو قورو { (Corocoro) آمریقای جنوبیه (بولویه) حکو- متنک (پاز) ایالتنده و پازک ۱۰۰ کیلومتره قدر جنوب غربیسنده و (دیتاقه) کولنک جنوبنده برقصه اولوب، ۱۲۰۰۰ اهالیسی و باقی و مکوش معدنلری واردر .

۴۰ تاریخ میلادیسنده خرسیتیانلی قبول ایتمشدی . شباطک ۲ سنده یورطیسی اجرا اولنور. — ایکنجیسی ۲۵۰ تاریخ میلادیسنده پاپا انتخاب اولوب، برسنه ایله اوچ آی پاپای ایتمکدن صکره، ایمراطور غالوس طرفندن (چویته وکیا) به نفی اولنورق، اوراده وفات ایتمشدر. ایلولک ۱۶ سنده یورطیسی اجرا اولنور .

قورنیچه { (Korenica) آوستریا و مجار- ستان دولته تابع خروانتستان مع اسلاوونیه ایالتنک (زاوالیه) قضاسنده وزا- والیه‌نک ۱۱ کیلومتره جنوب غربیسنده برقصه اولوب، ۸۰۰۰ اهالیسی واردر .

قورو { (Coro) آمریقای جنوبیه و نزوئلا جمهوریتنده و (قاراقاس) ک ۴۰۰ کیلومتره قدر غرب شمالیسنده و همنای اولان کورفز ساحلندن ۲ کیلومتره‌لک مسافده واقع (فالقون) ایالتنک مرکزی برقصه اولوب، ۸۱۷۰ اهالیسی و مذکور کورفزه اولدقجه ایشلک اسکله‌سی واردر .

قورو { (Kourou) آمریقای جنوبیه‌ده فرانسه به تابع غویانه مهجربنک و سطلرنده بر ایرماقدر .

قورو توپاق { (Korotoiak) روسیه‌نک (وورونژ) ایالتنده و (وو- رونژ) ک ۸۷ کیلومتره جنوبنده و (دون) ایرماغنک ساحلنده اوله‌رق همنای اولان چایک ملتغاسنده واقع قضا مرکزی برقصه اولوب، ۸۶۲۰ اهالیسی واردر .

قوروچه { (Korotcha) روسیه‌نک (قورسک) ایالتنده و قورسک ۱۵۶ کیلومتره جنوب شرقیسنده قضا مرکزی برقصه اولوب، ۶۵۶۵ اهالیسی و مشهور بالی واردر .

قوروزال { (Corozal) آمریقای جنوبیه بولیوار ایالتنده و قاراجانه‌نک ۱۵۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده و مرعاطی واسع بر اووه‌ده برقصه اولوب، ۷۰۰۰ اهالیسی و بز فابریقه‌لری واردر. — آمریقای وسطینک انکلتیره تابع (هو- ندوراس) مملکتنک قسم شمالیسنده و (ریوهوندو)

قوروماندل (Coromandel) هندستانك قسم جنوبیسندن عبارت اولان دكن مملكتك ساحل شرقیسنه آوروپالیرك ویردكلری اسمدر .

قورون } یاخود قرون (Coron) یونانده موره نك مسینیا ایالتنده وهمنای اولان کورفك مدخلنك غرب جهتنده اولدق قالماتنه نك ۳۰ کیلومتره جنوب غربیسنده ومدونك ۲۰ کیلومتره شرقده بر قصبه اولوب، شمیدیك حالده ۱۹۵۵ اهالیسی وار ایسهده، اداره عثمانیه زماننده كرك بونك وكرك مدونك اهمیتی زیاده ایدی .

قورون (Corvin) مجارستان قرالیرندن اولوب، ژان هونیادك اوغلیدر. ۱۴۵۸ تاریخنده، ۱۵ یاشنده ایكن، تخته كچوب، ۱۴۹۰ ده وفات ایتشدر . جسور ومعارفروور اولوب، آوستریا، چهستان، لهستان، ترانسیلوانیه، افلاق وبندان ایله محاصره بولندی حالده، جمله سنه مقاومت ایتمش؛ وعثمانیلره قارشی طیانیه یلمش ایدی . برطاقم قوانین وضع، وآلمانیه، فرانسه وایتالیادن معلملر جلب ایله، بوده ده بر دارالفنون و سائر مكاتب و بر كتبخانه ایله رصد خانه تأسیس، و اصول طباعتی مملكتته ادخال ایتشدی .

قورونیه (Corogne) اسپانیه نك غالیه خطه سنده و مادریدك ۶۰۸ کیلومتره غرب شمالیسنده بر قویك ایچنده واقع ایالت مرکزی بر شهر واسكله اولوب، ۳۰۰۰۰ اهالیسی، استحکاماتی، قشله لری، بیوك بر توتون و برده جام فابریقه سی، ایشك لیمانی و جوارنده فنار قله سی اتخاذ اولنان پك قدیم بر قله سی واردر .

— قورونیه ایالتی غالیه خطه سنك منقسم اولدینی درت ایالتك بری واك شمال غربیسی اولوب، اسپانیه و پورتگیز شبه جزیره سنك او جهته كی كوشه سنندن عبارتدر . غرباً وشمالاً بحر محیط آطلاسی ایله، شرقاً لوغو، جنوباً دخی پونتودره ایالتلریله محاط و محدود اولوب، ۴۳° عرض شمال و ۱۱ طول غربی خطلری ایالتك ایچنده تقاطع ایدبور . مساحت سطحیه سی ۷۹۰۳ مربع کیلومتره اولوب، ۶۱۳۸۸۱ اهالیسی

واردر . مرکزی همنای اولان شهر اولوب، ایالت ۱۴ قضا و ۹۷ ناحیه منقسمدر . اراضیسی طاغلق و سواحلی پك کبرنیللی چیقنتیلی اولوب، قوی و بر ونلری چوقدر . میاه جاریه سی چوق ایسهده، چوغی قیصه جایلدن عبارت اولوب، اك بیوكلری اورته سنندن جریانه ساحل غربیسندن منصب اولان (تامبره)، حدود جنوبیه سنی ایران (اولا) وقسم شمالیسنده آقان (اون) نهرلیردر . هواسی صوفوقجه و رطوبتلی اولوب، یاغمورلری چوقدر . طوبرانی پك منبت دكلسهده، اورمان وچایرلریله اراضی منروعه سنك اختلاطندن پك نظرده پك كوزل كورینور . مع هذا اراضی چفتجیلر ك مالی اولمفله، زراعته اهمیت ویریلوب، اهالیسی پك صیق اولمفله برابر، احتیاجات علیه دن فضله ذخایر حاصل اولوب، بر مقداری اخراج اولنور . حیوانات اهلیه سی چوق اولوب، باشلیجه انكتریه كلیتله اخراج اولنور . معادن پك چوق ایسهده، چیقاریلانلری پك آزدرد . صنایعی هنوز كری ایسهده، ینه بر خلی فابریقه لری واردر . اسكهلری چوق اولمفله، تجارتی ایشك ایسهده، دها زیاده ترقی ایتسی ایجرییه طوغری دمیر یولرك تكثیرنه منوطدر .

قوروو (Corvo) آسور جزایرینك اك كوچكی واك شمال غربیسی اولوب، فلورس جزیره سنندن $1\frac{1}{4}$ کیلومتره اكنده بر بوغازله آبرلشدر . اورته سی ۴۲° ۳۹' عرض شمالی ایله ۲۷° ۳۳' طول غربیده واقعدر . شمالدن جنوبیه بوی $1\frac{1}{4}$ و اكی ۴ کیلومتره در . اهالیسی ۱۰۰۰ كشی قدر اولوب، زراعت و حیواناتله مشغولنلر .

قوروی (Corvey) بروسیه نك وستفاله خطه سنده و (میندنك ۶۵ کیلومتره جنوب شرقیسنده و (وسر) نهری اوزرنده بر قصبه اولوب، ۶۰۰۰ اهالیسی واردر .

قوره (Corée) آسیانك منهای شرقده چین دولتك مانیچوریه قطعه نه مربوط و رسماً چین دولتته تابع بیوك بر شبه جزیره اولوب، حقیقتهده مستقل بر دولندر .

بیوکی منتهای شمالیسی قارشینده و آجیقلرده بولان
(قالیپارت) آطه سیدر . مرتفع و طاغلق بر
جزیره در .

اقلیم و هوای، محصولات و حیواناتی . — قو.
ره نك هوای عرضنك اقتضاسندن زیاده صوئوق
اولوب، شمال جهتنده کی طاغلق عمللرنده برودت پك
شدتلی وقار و بوزلر کثرتلی اولدقدن بشقه، منتهای
جنوب شرقینده و ساحل قربنده دخی مایس آینده
قار کورلمشدر. سنه نك یاریسی جنوب غربی و یاریسی
شمال شرقی روز کاری اسوب، بو ایکنجی روز کار
دوندیکی وقت یعنی آغستوس ایله ایلولک ابتدا .
لرنده پك چوق یاغور یاغار، و شدتلی فرطونه لر
اولور. شمال شرقی جهتی غیر منبت ایسه ده،
سائر طرفلرنده طوپراغی خیلی منبت اولوب،
کلیتی بغدادی، پرنج، کنور، پاموق، توتون و میوه
و سبزه لرك انواعی حاصل اولور. طوت آغاچلری ده
چوق اولوب، ایك چیقار. بر آغاچدن
تحتلره آلتون جلا ورنکنی ویرر بر نوع ورنیک
چیقار. پك مقوی عد اولنان برکوک آغراغلی
نسبتنده آلتونله ساتیلیر. طاغلرنده آلتون، کومش
و دمیر معدنلری بولنور. حیوانات اهلیسی بیکیر،
صیغیر، طوموز، کچی، کوبک، کدی و طیور
بیتنه نك انواعندن عبارت اولوب، بیکیرلری کوچك
ایسه ده قوتلیدر. اورمانلرده صیغیر، طوموز،
آبی، کوچك برجس قاپلان و کوچك آو حیوانلریله
زهرلی ییلانلر و بعض انهارده (آلیفاتور) دینلن
تمساح جنسی واردر .

اهالیسی، جنسیت ولسان و مذهبلی. — قوره
حقنده هنوز تحقیقات مکمله اجرا اولنماش ایسه ده،
اهالیسی ایکی جنسیت و حتی ایکی عرقه منسوب
بولندینی آکلاشیلیور. قسم اعظمی چینلیلر کبی
مغول عرقه منسوب اولوب، باصیق برونی،
چیقی یناقلی و کوسه صفالیدر؛ برقسی ایسه عاداتا
عرق قافقاسییه مشابه دوز برونی، اوزون و طوب
صفاللی و دوز کون چهره لی اولوب، مأمورین
و زادکان و کبار اهالی بولردندر. آکلاشلدیفته
کوره، بو ایکنجی جنس اهالی مجهول بر وقته
مجهول بریردن کلوب، شبه جزیره یی ضبط ایتش،

حدود و مساحه سی. — قوره شمالدن جنوبه
تمند بر شبه جزیره اولوب، شرقاً جاپون دکیزیله،
جنوباً چین دکیزیله، غرباً صاری دکیزله و یچیلی
کورفزیله، شمالاً مانچوریه نك (لائوتونگ) و (ژیرنیغ)
ایالتلریله، منتهای شمال شرقینده بر آزیلرده دخی
روسیه نك ساحل ایالتیه محاط و محدوددر. حدود
شالیسی قسم اعظمنده ایکی نهرک مجرالردن عبارت
اولوب، بو ایکی نهر بر طاغلق ایکی مائله سندن
نیمانه، بری (تومان کانغ) شرق شمالییه و دیگر
(یالوکانغ) غرب جنوبییه طوغری آقار. بو وجهله
هر طرفدن حدود طبعیه ایله آیرلمشدر. $34^{\circ}20'$
ایله $42^{\circ}30'$ عرض شمالی و $105^{\circ}12'$ ایله
 $127^{\circ}14'$ طول شرقی آرلرنده تمتد اولوب،
طولی ۹۰۰ و عرض وسطیسی ۲۲۰ کیلومتره در.
مساحه سطحیه سی ۲۱۸۶۵۰ مربع کیلومتره
اولوب، ۱۰۵۱۸۹۳۷ اهالیسی و اودر.

حال طبیعی، جبال و انهاری. — اراضیسی
طاغلق و پك عارضه لی اولوب، هیچ اووه سی
بودر، و یالکنز طاغلری آرهنده آز چوق کنیش
وادی و بابرلری واردر. اک بیوک طاغلری حدود
شالیسی قربنده اولوب، اوراده کی سلسله نك اک
بوکک محلی اولان (پایق توسان) طاغندن بر سلسله
آیریلوب، ساحل شرقیسی قربنده شبه جزیره نك
بو بنجه جنوبه طوغری اوزانیر، و سواحل غربیه سنه
طوغری بر چوق قوللر اوزادیر. بو سلسله نك اک
بوکک محلی یا تختدن کچن (هانغ کانغ) نهر ینک
نجان ابتدکی محلدر. سلسله مذکوره نك غربی
مائله سندن دها بر چوق انهار نجان ایدوب، شبه
جزیره نك غربی سواحلنده کی قولرله دو کیلور .
شرقی مائله سی ایسه پك دیک و آز مسافه لی
اولدیندن، او جهتنده جریان ایدن صولر سیل
حالنده قیصه انهاردن عبارتدر. سواحل غربیه
و جنوبیه سی پك کیرینتیلی چیقنتیلی اولوب، قولرله
برونلری و قارشیلرنده کوچك آطه لری پك چوقدر.
سواحل شرقیه سی ایسه دها دوز اولوب، اورته
سند قوره کورفزی دینلن کنیش و آجیق بر
کورفزی و بونک اورته سنده روسلرک (لازارف)
نسبه ایتدکلری بر لیان واردر. جزایر ینک اک

ذاتاً قوره حكومتى چين و جاپوندىن پك زياده قورقوب ، بونلرك مملكته ياشامسيچون هر نوع تجارت خارجي و اهاليك اجنيلرله مناسبى شديداً و اعدام جزاسيله منع ايدر . جاپونيه ليلر كوچ حال ايله قوره حكمداريى كندى تجارتلرله اوج اسكله تخصيصى ايتمكه اجبار ايدمه يلمشلدرد . مع هذا ۱۸۸۲ تاريخندن برى آوروپا دول معظمه سيله و ممالك مجتمعه ايله تجارت معاهده لرى عقد ايتمشدر . تجارت داخله لرى اولدقجه ايشلكدر .

اصول اداره و حكومتى ، تقسيمات ملكيه سى . اصول اداره سى حكومت مطلقه دن عبارت اولوب ، چينه تابع ظن اولنورسه ده ، بو تابعيت بهر سنه چين حكمدارينه مخصوص برهيت سفارتله بر طاقم هدايا كوندرمكدن عبارت اولوب ، چين دولتى بو هدايايه وركى نامى ويرر . ذاتاً يكرى سنه اول ابتدا جاپونيه وبعده آوروپا دولتلرى و آسريكا قوره نك استقلالنى رسماً طاميشلدرد . عساكر منتظمه سى ۷۰۰۰ كشيدين عبارت اولوب ، سائر عسكرى چينك عسكرى اصولنده در ، والا ن فتيللى تفنكلرله مسلحدر . واردات سنويه سى آتخق اون مليون فرانقندن عبارتدر . قوره ليلر چينيلردن ده ا جاسور و مملكتلرينى مدافعه يه پك الويريشلى اولدقنى حالده ، اصول قديمه ده ثباتندن طولايى كچن سنه جاپونيه عسكرينه مقاومت ايدمه ميوب ، پك قولاي مغلوب اولمش ، و بتون قوره جاپونيه نك ضبطه كچمشدى . پايتختى مائله غربيه سى و سطلرنده بولنان (سئول) شهرى اولوب ، مملكت ۸ ايلاله منقسمدر ، كه بونلرك اوچى مائله شرقيه سنده و بشى مائله غربيه سنده واقعدر . ايلاتلر قضالره و قضالر دى ناحيه لره منقسم اولوب ، بونلرك مركز اداره لرى قصبه عد اولمغله ، بتون قوره ده ۳۶۱ قصبه وار ايسه ده ، بونلردن چوغنك كويدن فرقلى يوقدر . پايتختنك ۲۵۰۰۰۰ اهالىسى واردر . قوره اسكيدن برى چين ممالكندن معدود اولوب ، ۹۳۵ تاريخ ميلاديسنده استحصال استقلال ايتش و بشيوز سنه يه قريب مدت بستيون مستقل بولندقدن صكره ، ۱۳۹۲ ده قوره حكمدارى چين دولتى طائيه رق چين ايمپراطورينه تابع اولمغه مجبور اولمش ايسه ده ، بو تابعيت اختيارى اولمغه ، كيتدكجه روابط

و او وقتدن قوم حاكم حالنده قالمشدر . لسانلرى چينجه و جاپونجه دن فرقلى اولوب ، آتخق مكتبلرنده و حكومت ايشلرنده قوللاندىقلى لسان ادبى و رسمى ينه چينجه لسانيدر ، كه بونى تحصيل ايدمه رك اوكر . نيرلر . محاللى تصوير ايدن چين خطندن بشقه حروفله يازيلير عموم ايچون آيريجمه بر خطلى دى اولدقنى مرويدر . دين و مذهبه چينيلردن فرقلى اولوب ، بونلر دى (بودا) دينه تابعدرلر ، و بونزو عنوانيله رؤساء روحانيه لرى واردر . چينده اولدقنى كى ، بوراده دى رؤسا قونفوشيوسك مذهب فلسفيسته تابعدرلر . بوندىن بشقه عوام اها . لينك بعضيسى مملكته مخصوص قبا بر مذهبه بولنورلر ، كه بونك اساس اعتقادى هنوز معلوم دكلدر . خانه لرى آغاچ و چاموردن و يالكز شهر و قصبه لرده بعضلى طولغله دن اولوب ، جله سى بر قاتلى و صانله مستوردرد . قياقتلى چينيلرك كى اولوب ، انتشارى و خرقة كير ، و باشلرينه كنيش سپرى بر جنس شاپقه قورلر . عادتلرينك غرايئندن اوله رق اولورلرينى سنده ايكى دفعه يعنى ايلك و صوك بهارده دفن ايدوب ، بوايكى موسم آره سنده اولنلر موقتاً درت قازيق اوزرينه طورديرلمش بر قلبه دم بولنديرلر . اهالى كبار و زادكان ، عوام و اسرا اوله رق اوچ صنفه منقسم اولوب ، بو اوچ صنف پيننده اختلاط و ازدواج وقوع بولماز .

صنایع و تجارتى . — قوره ده استعمال اولنان ايك قاشلر و سائر سوسه متعلق ظريف شيلر چيندن كلوب ، مملكتنده باموق و كنوريدن قبا بر طاقم منسوجاتله چينى و چناق چوملك كى شيلر و قبا بر جنس كاغد يابيلر . بو كاغد پك طيانيقلى اولوب ، قوره ليلر طرفندن هراحتياجده قوللانيله رق ، بوندىن شاپقه ، شمسبه وحتى بعض اثواب دى ياپارلر . زيتون ياغنه باتيره رق جام مقامنده پنجره لرده ياپيشديرلر ، اوله لرينك قبوللى دى بر چرچويه ياپيشديرلمش كاغددن عبارتدر . قوره ليلرك يادقلى بو كاغد بو كى احتياجات ايچون چينه دى ادخال اولنور . پچاق و قليچ كى دميردن بعض آلات جارحه دى ياپارلر ، كه بونلرده چينده مقبولدر . باشليجه صنعتلى بوندىن و اخراجاتلى دى بروجه مذكور كاغه ايله جزئى آلات جارحه دن عبارتدر .

دولت عثمانیه ایله ۱۶۷۲ ده (بوساج) معاهده سنی
امضایه مجبور اولمش ایدی .

قوریتیبیا } (Curitiba) برازیلیا ممالک
مجمتعه سنک جنوب جهته ده
و (سائوپاولو) نك ۷۰ کیلومتره جنوب غربیسنده
(پارانا) حکومتنک مرکزی بر قصبه اولوب ،
۵۰۰۰ اهالیسی و اشجار مثمره بی حاوی باغچه لری
واردر .

قوریقوس } (Corycus) آطنه ولایتنک
ایجیل سنجانی ساحل شر -
قیسنده و سلفکهنک ۵۰ کیلومتره شرق شمالیسنده
لاماس صوینک منصی قرینده بولنمش بر شهر قدیم
اولوب ، قارشیسندنه کی بر کوچك آطه اوزرنده
حالا موجود اولان بر قلعه سی ایوم قره حصار
وقورغوس نامیله معروفدر . بوقلعه ساحلده و شهره
متصل بولنمش اولان دیگر بر قلعه به برکوپری ایله
مربوط ایدی . بوشهر قرون وسطاده دخی موجود
اولوب ، اهل صلیب محاربانی زماننده قلعه لرینک
متاتیله مشهور ایدی . ایکی لیانی و ایشلک تجارتی
وار ایدی . بعض خرابه لری موجوددر . قرینده
ازمنه قدیمه ده مشهور بولنمش غریب بر مغاره ده
وار ایدی .

قوریلله } (Kouriles) آسیانک منهای شر -
قنده سیریه به مربوط قامچاقه
شبه جزیره سنک جنوبی کوشه سی قارشیسندن
جاپونیه نك اك شمالی قسمی اولان (یسو) جزیره سنک
شمال شرقی کوشه سنه دک اوخوجق دکیزیه بحر محیط
معتدل آره سنده ممتد و جاپونیه دولته تابع بر صره
آطه لر اولوب ، ۳۰' ۳۰" ایله ۱۰' عرض شمالی
و ۱۴۳° ایله ۱۵۴° طول شرقی آره لرنده ۱۲۰۰
کیلومتره لك محله اوزانیرلر . بونلرک دودی بیوک ،
آلتیسی ایکنجی درجه ده و قصوری درجات
مختلفه ده کوچك اولقی اوزره ، پك کوچك و خالی
اولانلری داخل حساب اولدینی حالده ، باشلیجه لری
۱۶ آطه در . جله سنک مساحت سطحیه سی ۸۲۴ ۱۴
مربع کیلومتره در . اکثری ینه او استقامتنده یعنی
جنوب غربیسنده شمال شرقی به طوغری اوزون
وطارددر . بیوک لری جنوبدن باشلا به رق : قوناسیری ،
ایتوروپ ، اوروپ ، پاراموسیر ، ایکنجی درجه ده کیلر :

تابیت و متبوعیت کوشوب ، سبتون اسمی و اعتباری
بر ارتباط حانده قالمشدر .

قوره بوغازی } (Détroit de Corée)
قوره شبه جزیره سنک
منهای جنوب شرقیسیله جاپونیه نك ساحل غربیسی
آره سنده کنیش بر بوغاز اولوب ، اکی تقریباً
۱۷۵ کیلومتره در . اورته سنده جاپونیه به تابع
(جوسیا) جزیره سی بولنوب ، بونکله قوره ساحلی
آره سنده کی بوغازه یعنی قوره بوغازینک شمال غربی
نسنه (بروغتون بوغازی) دخی دیرلر .

قوری } (Corry) آسریقای شمالیه ممالک
مجمتعه نك پانیسلوانیه حکومتنده
(اربه) سنجاغنده و همنای اولان کولک کنارنده
اولرق بر قاق دیمیر یول خطنک محل التصاقده بر
نصیه اولوب ، ۸۰۰ اهالیسی و متعدد طاش یاغی
نصفه خانه لری واردر .

قوریاک } (Koriak) سیریه نك منهای
شرق شمالیسنده و قامچاقه شبه
جزیره سنک قسم شمالیسیله اونک شمالنده کی یرلرده
ساکن بر قوم اولوب ، شمال غربی جهته ده بولنان
(چوچی) لرله قرابت جنسیه لری واردر . مغول
عرقه منسوبدرلر .

قوریب لوغ } (Corrib Lough) ایر -
لاندنک (قونوخت)
ابالنده بر کول اولوب ، (لوغ نیغ) دن صکره
جزیره مذکوره نك اك بیوک کولیدر . شمال
غربیسنده جنوب شرقی به طوغری بوی ۴ کیلومتره
اولوب ، اکی ۱ ۱/۴ دن ۱۰ کیلومتره به قدردر .
تحت الارض (ماسق) و (فلاره) نه ری واسطه سیله
(فلونکین) کوللرینک صولرینی آلوب ، فضله
مایه (غالوی) قوینه دوکیلور .

قوریبوت } (Coributh) لهستان
قرالردن اولوب ، ۱۶۶۹
ده قازیمیره خلف اولمش و ۱۶۷۳ تاریخنه دک
حکم سورمشدر . زادکندن بر عائله به منسوب
اولوب ، حکمدارلنی کرها قبول ایتشدی .
(سویسکی) نك کندییی علیهنده قورمش اولدینی
اتفاق کوچ حال ایله بوزمش ، و مدت حکومتنده
عثمانیلرله قاتارلر و قزاقلر لهستانه داخل اولوب ،

سیقوتان ، سیموسیر ، سیاسقوتان ، خاریمقوتان ،
اونوتان، سومسو در. قوریلہ جزایرینک آرہ لری
اکثر یرلرنده صیقلر و قیالرله مسدود ایسه ده ،
بعض جهتلرنده ده دریخه بوغازلر تشکیل ایدرلر ؛
و بو صره نك ایکی طرفنده دیکز پك درین اولوب ،
حتی بحر محیط معتدلک ۸۶۰۶ متره دن عبارت
اولان اک درین محلی بو جزایرک قربنده در .
اراضیلری کاملاً برکافی اولوب ، ۵۲ برکان صا .
یلمشدر، که بونلرک ۹ ی الیوم آتش افشاندر ،
و دیگر ۴۳ کده یقینلر ده سونمش اولدقلری
آکلاشیلور. بو طاغلر خیلی یوکسک اولوب ، اک
یوکسکی اولان وهمنای برکوچک جزیره ده بولنان
(آلات) برکاننک ۲۱۳۰ متره ارتفاعی واردر.
دیگرلرینک ارتفاعی ده ۱۰۰۰ و ۱۵۰۰ متره
راده لرنده در. حرکت ارض کثیرالوقوعدر. اک
جنوبده کی اوج بیوک و برکوچک جزیره ده
بعض اورمانلر وسوگود ، قواق ، کورکن ومیشه
آغاغلری وتیلکی، وشق ، سمور کبی حیوانات
بولنیورسه ده ، اوروب آطه سنی کچدکدن صکره
شمال جهتده بولنانلرینک طاغلری اکثریا قارله
مستور و قارسز اولدقلری وقت دخی جیلاق وسیم
سیاه ویا لکنز ساحللری نباتاته مستوردر. بو آطه لر
اکثریا سبیله محاط اولوب، آرہ لرندہ کی بوغازلردن
دخی برطرفدن اوخوجق دیکزینک آقتیلری وبر
طرفدن بحر محیطک جسیم طائفه لری هجوم ایتدیکندن،
فرطونه اکسیک اولماز. بتون جزایرک اھالیسی
یک کشتی به بالغ اولماز. بونلرده جاپونیه نك اھالی
قدیمه سی اولان (آینو) جنسیتنه منسوب اولوب،
دری ایلہ کینیر ویرک ایچنه قازدقلری مفارہ لرده
بارینرلر. باشلیجه مدار معیشتلری ده بالیق و آو
اتیدر .

قوریلیانو } (Corigliano) ایتالیا نك

ایالتنک (روسانو) قضا سنده و روسانونک ۱۲
کیلومتره غرب شمالی سنده و تارننه کورفزنندن ۵
کیلومتره لک مسافه ده اوله ورق همنای بر چایک
اوزرنده بر قصبه اولوب، ۱۰ ۵۷۰ اھالیسی ودمیر
بولی واردر .

قورین } جزیره ده بر قصبه اولدیفنی یاقوت
بحری ذکر ایدیورسه ده ، محلی
بیان ایتور .
قورینتس } (Corrientes) آمریقای
جنوبینک آرجنٹین حکومتنده
و بوئنوس آیرسک تقریباً ۱۰۰۰ کیلومتره شالنده
اوله ورق (پارانه) ایرماغنک صول کناری وپارا .
غوآی نهریله محل تلاقیسی قربنده برتپه نك اوزرنده
واقع ایالت مرکزی بر قصبه اولوب ، ۱۱ ۲۲۰
اھالیسی ، پورتقال وخرما و انجیر آغاغلرینی حاوی
باغچه لر و باغلرله محاط کوزل اولری، کوزلرینجی،
بیوک ابنه امیریہ وخیره سی، پک ایشلک نجارتی ،
سفائن اعمالنه مخصوص حوض و دستکاهلری ،
دوکخانه لری و باصدیرمه فابریقه لری واردر .
ساحلدن ۱۷۰ کیلومتره یوقاری اولدیفنی حالده ،
نهرک قصبه نك اوکنده ۳۰ متره درینلکی اولفله،
سفائن ریخته قدر کیدوب یناشیرلر .

— قورینتس ایالتی آرجنٹین حکومتنک اک
شمال شرقی ایالتی اولوب، شرقاً اوروغوآی، شمالاً
پاراغواآی ، غرباً پارانه انهار عظیمه سیله محاط
اولدیفنی حالده، یالکنز منتهای شمال شرقی کوشه سیله
جنوب جهتندن قره حدودیله آیرلشدر . شرقاً
برازیلیا ممالک مجتمه سیله، شمالاً پاراغواآی حکومتیله،
غرباً شاقو و سانتفه ، جنوباً دخی انتره ربوس
ایالتلرله محدوددر. مساحت سطحیه سی ۱۲۳ ۶۶۱
مربع کیلومتره اولوب، اھالیسی بوندن بش آلتی
سنه اول کی استاتستیکه کوره ۲۰۰ ۰۰۰ کشیدن
عبارت ایدی . اراضیسی دوز اولوب، صوفی دخی
بول اولفله، طویراغی پک منبتدر. اکثر طرفلری
واسع اورمانلرله مستوردر . یالکنز شمال جهتده
بعض بطققلری وازدر . آنجق اھالیسی ، وسعت
اراضیسنه نسبتاً ، پک جزئی اولدیفندن ، ایشلن
یرلری پک آزددر . اھالینک ده برنجی مشغولینی
حیوانات یتیشدیرمک ایشی اولوب، کیتلی سوربلر
بسلر، و باصدیرمه اخراج ایدرلر . اھالیسی چو .
غالدقجه ، پک معمور بر یر اوله جقدر .

قورینه } (Corinne) یونان قدیمک مشهور
برشاعره سی اولوب، بیتیه نك
(تاناغره) قصبه سنده طوغمشدر . ینه مشاهیر

نادن (میریس) ك طالبانیدن ایدی . شعرادن
(پندار) ك رقیه سی اولوب، برچوق مسابقتلرده
کندیسی یکمیشیدی .

قوریولان { (Coriolan) اسکی روما سر-
۴۹۳ سنه اول (وولسق) قوميله محاربه ایده رک،
(قوريله) شهرخی ضبط ایتکله، بولقبه شهرت
بولش؛ وبعده نائل مرهام اوله مدیغیچون، رومالیره
قارشى افکارده بولنغله، نئی اولنهرق، (وولسق) لره
النجا، واولنرله واروب، رومای محاصره ایتش؛
وآنجق والده سیله زوجه سنك رجاسی اوزرینه،
محاصره بی رفع ایتشیدی . ۴۸۸ ده مقتولاً وفات
ایتشد .

قوریوله { (Corioles) لاتیوم خطه سنده
۳۶ کیلومتره جنوب
غریسنده اسکی بر شهر اولوب، (وولسق) قومنك
مرکزی ایدی .

قوریه { اندلسده مارده نواحیسندن بر
قصبه اولدینی «معجم البلدان» ده
سطوردر .

قوز احمد پاشا { [«احمدپاشا (قوز-)»
ماده سنه مراجعت.]

قوزاق { یاخود قزاق (Cosaques, Kazaks)
روسه ده برصنف اهالدر، که
اساساً قاتارلردن قاله اولوب، تاتار خانلری ودشت
قباق دولتی زمانلرنده آقینجی برصنف عسکرایدی.
اوزمانلرک قزاقلری مسلمان اولوب، تاتار، چرکس
و قیرغیز افرادندن ایدیلر . بعده بولنره تقلیداً
جنسیتجه ینه تاتار بر صنف خرسیتیان آقینجیلر
تشکل ایدوب، کندیلرینه روس، لهلی و سائر
جنسیتلره منسوب افراد دخی التحاق ایتش؛ و بولنر
ابتدا بستیون مستقل اولدقلری حالده، کندی
حسابلریمون آقین وچاپول ایتکده ایدیلر. اک اول
لهستان قراللری بولنلردن استفاده ایتکی دوشونوب،
کندیلرینه (دنیر) مجراسی اطرافنده یرلر ویرمش،
و او جهتلره یرلشنلری (زاپوروغ قزاقلری) ناميله
شهرت بولشدردی. کندی پیلرنده انتخاب ایتکاری
رئیس وقوماندانلرینه (هآمان) ودها طوغریسی

(آتامان) نامنی ویررلودی. بعده دولت عثمانیه نك
او جهته توسیع فتوحات ایتسی اوزرینه، اشبو
زاپوروغ قوزاقلری بر مدت دولت مشارالیه نك
تحت حمایه سنده بولنوب، بوندن طولای روسیه ایله
باب عالی آره سنده بعض اختلافات وقوع بولمشدی.
نهایت روسیه نك حمایه سی آلتیه کوروب، کندی
کندیلرینه روسیه نك متقلری نامنی ویررلودی .
روسلر بولنلرک جسارتندن و جنگاورلرک لریله آقین
وچاپوله اولان میل واستعدادلردن استفاده امیدله،
کندیلرندن سپاهی صورتنده سواری آلایلری تشکیل
ایده رک، اک مخاطره لی حدودلری جوارلرنده و تا
سیریه و ترکستانك منتهالرینه دک سوق و اسکان
ایتشد . بولکونکی کونده اک طولی بولنانلری
(دون) ایرماغی مجراسنده وقوبان جهته ده بولنانلر-
یدر. جمله سی ایکی میلیون نفوسه قریبدرلر .

قوزان { آطنه ولایتنه تابع وولایتك شمال
شرقیسنده واقع برسنجاق اولوب،
غرب جنوبی طرفندن نفس آطنه، جنوب شرقی
جهتندن جبل برکت، شرقاً حلب ولایتنه تابع
مرعش سنجاقلریله، شمالاً سیواس، شمال غربی
طرفندن دخی آنقره وقونه ولایتلریله محدوددر.
اراضیسی عمومیت اوزره طاغلق ایسه ده، زراعت
بك الویریشلی اووه لری و دوز یرلری دخی چوقدر.
سیحان ایرماغی شمالدن کلوب، سنجاغی اورته سنندن
شق ایله، اکثر میاه جاریه سی جمع ایتدیکی کبی،
جیحان نهری دخی جنوب شرقی حدودینی تقریق
ایله او جهته بر قاج جای آلیر. بو وجهله میاه
جاریه سی چوق اولوب، بولنر جزئی بر همتله
اطرافلرنده کی اراضی بی اروا ایده بیلیرسه ده، اهالی
ذاتاً آز اولغله برابر، تنبل و برطاقلری خیمه نشین
اولدیغندن، نه بوندن ونه ده طوبراغك قوه انباتیه
سندن استفاده ایتوب، وقتيله بر ذخیره انباری
حکمنده بولنش اولان اوکوزل یرلر قامشلق وچالبلق
حاله کیرمشدر. شمیدی محصولاتی احتیاجات محلیه
کوره در. اورمانلری چوق اولوب، چامك انواعيله،
میسه، بیانی زیتون آغاجلری حاویدر، طاغلرنده
معادن مختلفه بولندینی مروی ایسه ده، چیقاریلانی
یوقدر. اهالیسی آنجق ۶۰۰۰۰ کشی اولوب،

میلادیسند هندستانه سیاحتله، لسان یونانیده بر سیاحتنامه یازمشدر .

قوزن { ویتور — (V. Cousin) فرانسه
علمای فلسفه سندن اولوب،
۱۷۹۲ ده پارسده طوغمش، و ۱۸۶۷ ده وفات
ایتمشدر. برچوق وقت پارس مکاتبنده فلسفه معلملکی
ایدوب، استادی (رویه قولارد) ک مذهبیه تابع
اولدقدن صکره، آلمانیه به سیاحت ایدوب، عودتنده
قانت، فیخت، شلیخ و هکل کی آلمان حکماسنک
ذهابنه سلوک ایتدیکندن، معلملکدن عزل اولنه رق،
مشیر (لانه) نک اوغلنه صربی اولمش؛ و اوئانده
یونان قدیم حکماسنک تألیفاتی بر طاقم حاشیه لرله
نشر ایتمک باشلامش؛ و مؤخرأ آلمانیه به بر ایکنجی
سیاحت ایدوب، درسده قاربونایلدن ظن اولنه رق،
توقیفله، آلتی آی برلینده محبوس قالمش؛ و ۱۸۲۷ ده
خلاص بولوب، فرانسه به عودتنده ادبیات مکتبده
فلسفه معلمی اولوب، ویلمن و کیزو ایله آرقداش
بولمش؛ و بووردیکی درس لرله بیوک بر شهرت و شان
قزانب، ۱۸۳۰ دن صکره بر برینی متعاقب شورای
دولت و هیئت اعیان اعضاقلنه و بعده دارالمعلمین
مدیریتنه و دارالفنون مجلسی و متعاقبأ آقادمیا اعضا.
لغته نصب اولمش؛ و ۱۸۴۰ ده موسیو تیرک
تشکیل ایتدیک هیئت وکلایه داخل اولوب، معارف
ناظری اولمش ایدی. زماننده فرانسه ده فلسفه نک
اک بیوک صروج و حامیسی اولوب، تدریسات و نشر-
یاتله بر طرفدن قتولیکرک افکار تعصبکارانه سنه و بر
طرفدن مادیونک افکار مفرطه سنه مقاومت ایتمش؛
و فلسفه نک تاریخله مذاهب مختلفه فلسفه نک تعریف
و ایضاحنه دائر متعدد کتابلر و اخلاق و تربیه به
متعلق دخی بعض آثار نشر ایلمشدر. و اواخر
عمرنده اختیار عزلت ایدوب، بعض آثارینی تصحیح
ویکیدن نشر ایتمکله اشتغال ایتمشدر.

قوزن { ژان — (J. Cousin) فرانسه نک
اک مشهور رسام و هیکل تراشردن
اولوب، بحق «فرانسه نک میکیل آنجلوسی» لقبه
مظهر اولمشدر. ۱۵۰۰ تاریخنده طوغوب،
۱۵۹۰ ده وفات ایتمش؛ و برنجی فرانسوآ ایله
ایکنجی هنری و طوفونجی شارل زمانلرنده بیوک

۳۲۰۰۰ ی اسلام، ۲۰۰۰ ی ارمنی و ۷۰۰۰ ی
ارمنی قتولیکدر. خیمه نشین عشیرت لر بو حساب
داخل دکلدرد. حیواناتی چوقجه اولوب، صیغیر
وقیون و یکیلری مصر بازارلرنده مقبول اولمقله،
بونلردن بعض اخراجاتی واردرد. مرکزی (سیس)
قصبه سی اولوب، سنجاق: سیس، قارص، فکه
و حاجین اسم لرله ۴ قضایه منقسم و ۳ ناحیه یی
دخی حاویدر.

قوزقو { (Cuzco) آمریکای جنوبیده پرو
حکومتده و لیانک ۸۵۰ کیلومتره
شرق جنوبیسنده اوله رق آند سلسله جبالنک
۳۴۶۸ متره ارتقاعی اولان بر وادیسنده واقع
ایالت مرکزی بر قصبه اولوب، اکثری اصل برلی
اولق اوزره، ۱۸۳۰۰ اهالیسی، معتدل لکن
سریع التحول هواسی، قاقاؤ و قاقوچوق و ساثره
تجارتی، یوکدن قالین یورغانلرله تختهدن اویه لی
معمولاتی و اینقه لردن قاله برچوق آثاری واردرد.
اسکی اینقه لرک مرکز و پانختی اولوب، یقین وقته
کلنجه به قدر الی بییکدن زیاده اهالیسی وار ایکن،
کوندن گونه تدنی ایتمکده، و کیشوآ جنسیتنه منسوب
اولان اهالیسی آزمالمده در.

قوزلوف { (Kozlof) روسیه نک تامبوف
ایالتنده و تامبوفک ۷۲ کیلومتره
غربنده اوله رق موسقووه دن ساراتوفه کیدن دمبر
بول خطی اوزرنده قضا مرکزی بر شهر اولوب،
۲۵۵۲۰ اهالیسی، ایچ یاغی، موم، صابون، بیره
و طوغله فابریقه لری و قزینده سنه ده بر کره قوریلوب
یدی کون سورن بر بیوک پنایری واردرد.

قوزما { سنت — (St. Cosme) خرسیتیانلرک
عبرزلردن اولوب، جزیره العربدن
اولدینی حالده، برادری (سنت دامیان) ایله برابر،
کیلیکیاده جراحلق ایتمکده ایکن، دیوقلتیان زماننده
۳۰۳ تاریخنده، عیسوی اولدقلرندن طولایی،
طوتیلوب اتلاف ایدلشلر. ایلولک ۲۷ سنده یورطیلرینی
اجرا ایدرلر.

قوزماس { (Cosmas) اسکندر یه لی
بر تاجر اولوب، ۵۱۹ تاریخ

حرمت و اعتباره نائل اولش ایدی . بر چوق
مشهور رسم و هیكليله صنعتته دائر برایکی تألیفی
وارد.

قوزنچك { (Kouznetzk) روسیه نك
ساراتوف ایالتده و ساراتوفك
۲۴۵ کیلومتره شمال شرقیسنده قضا مرکزی بر
قصبه اولوب، ۱۷۴۰۰ اهالیسی، دباغخانه لری
و کودری، غانت و معمولات سراجیه فابریقه لری
وارد.

— سیریه نك (تومسك) ایالتده و تومسك
۶۷۸ کیلومتره جنوب شرقیسنده دخی بو اسمله
قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۷۲۸۵ اهالیسی
وارد. — بوقضاده بواسمله برطاغ دخی وارد، که
آلتون طاغ سلسله سنه مربوط اولوب، اوی ایله
ینیسی حوضه لری آره سنده جنویدن شماله طوغری
تقریباً ۵۰۰ کیلومتره لك محله متمد اولور .
ذروه لری ۱۲۰۰ و ۱۵۰۰ متره ارتفاع لینه قدر
بوکسیر. آلتون ریزه لری چوقدر . بوکا روسلر
(قوزنچك آلاطای) دخی دیرلر.

قوزنچه { (Cosenza) ایتالیا نك قالابره
خطه سنده و نابولینك ۳۰۰
کیلومتره جنوب شرقیسنده و ساحل دن ۱۸ کیلومتره
ایچریده اوله رق قرائی نه ری اوزرنده (قالابره
چترپوره) ایالتك مرکزی بر قصبه اولوب ،
۱۶۰۰۰ اهالیسی، آقادمیاسی، داخلی مکتبی ،
خسته خانه سی، ینیمخانه سی، چنی و ییاق فابریقه لری
وخیلی ایشلك تجارتی وارد . پك اسکی بر قصبه
اولوب، بر آره لوقده سیچیلیه ده حکم سورن عربلرک
ضبطنده بولمشد.

— (قالابره چترپوره) دخی دنیلن قوزنچه
ایالتی قالابره نك قسم شمالیسندن عبارت اولوب ،
شمالاً (بازلیقاته) خطه و ایالتیله ، جنوباً قالابره
اولترپوره و نام دیگرله قاتانجارو ایالتیله ، شرقاً تارننه
کورفریله ، غرباً دخی تیرنیان دکیزیله محاط اولدینی
حالده ، مساحتی سطحیه سی ۷۳۵۸ مربع کیلومتره
واهابیسی ۴۷۰ ۴۴۰ کسیدر . اراضیسی غرب
جهتده طاغلق و شرق طرفنده دها دوز اولوب،
اك بيوك نهري تارننه کورفرینه دوکیلن (قرائی) در .
طوبراغی اولدقجه منبت اولوب، ذخیره ، کتن ،

کنویر، صفران، پاموق، زیتون، اوزوم و سائر
محصولاتی وارد. خیلی مقدار زیتون یاغی، شراب،
ایک و بال دخی چیقار. مرعاری کوزل و حیواناتی
چوقدر. صنایعی معمولات دباغیه ایله بز، قباچوخه،
پنیر و سائر اعمالندن عبارتدر، ایالت ۴ قضایه
منقسم اولوب، مرکزندن بشقه یدی سکز قصبه سی
دخی وارد. اهالیسنگ بر مقداری وقتیه هجرت
ایتمش آرنأؤدلدر .

قوزومل { (Cozumel) مکزیکه نك جنو .
بندگی یوقاتان مملکتك ساحل
شرقیسی قارشیسنده برآطه اولوب، ساحل دن ۱۴
کیلومتره لك بر بوغازله آیرلش اولدینی حالده، بوی
۳۹ و اکی ۱۲ کیلومتره در . اهالی دائمه سی
یوقدر.

قوزه { (Couza) رومانیه مشاهیر جالندن
اولوب ، ۱۸۲۰ ده، غلاصده
طوغمش، و ۱۸۷۳ ده وفات ایتمشد . بغداد
عسکرنده میرآلای ایکن ، ۱۸۵۸ ده بغداد ایله
افلاکک برلشمسی اوزرنه، ایکی جهتن دخی پرنس
انتخاب ، و جانب باب عالی دن تصدیق اولمش ؛
و سکز سنه حکومت سوردکدن صکره ، تفرقه لره
غلبه ایدمه یوب، ۱۸۶۶ ده استغفایه مجبور اولمش ؛
ویرینه شمیدی قرال شارل هو هنرولرن کلشدر .
قوزه رومانیه لیلرک حسیات ملیه لرنی اویاندیروب،
او وقته دک لسانلرنی اسلاو حروفیه یازمقه لرایکن،
لاتین حروفی قبول ایتدیرمش؛ ودها نیچه اجر آاته
باعث اولش ایدی . رومانیه لیلر هیکلنی رکز
ایتمشدر .

قوزی چایی { آبدین ولایتده کدیز ابر .
ماغنه تابع بر نهردر ، که
آلا شهرک اوست طرفنده بوز طاغدن نبعانله
آلا شهرک قربندن کچدکدن صکره آطاله نك آلت
طرفنده مذکور ایرماغه دوکیلور .

قوزانی { (یاخود قوزانه) مناسترو لایتك
سریفجه سنجاغنده و سریفجه نك
۳۵ کیلومتره شمال غریب سنده مناسترک ده ۹۰
کیلومتره جنوب شرقیسنده مرتفع بر محله و ایجه
قره صویه دوکیلن برچایک اوزرنده قضا مرکزی
برقصبه اولوب، قسم کلیسی اولاخ اولق اوزره ،

۶۵۰۸ اهالیسی، ۴۸۷ دکانی، ۲۱ فرونی، ۱۲ خانی و وقتیله مشهور بولنش قالین بزایله کوملکک بز و کلیم، سجاده و سائر منسوجات دستکاهلریله دباغخانه لری واردر .

— قوزانی قضاسی جنوباً نفس سرفیجه ، غرباً کوریجه سنجاغنه تابع کیری ، شمالاً جمعه قضالریله ، شرقاً دخی سلاتیک ولایت و سنجاغنه تابع قره فزیه قضاسیله محاط و محدود اولوب، ونجه ناحیه سیله برابر ۸۵ قریه بی حاوی ۲۶ ۴۱۱ و اهالی ایلله مسکوندر، که بونلرک ۱۴۱۱۹ ی مسلم و ۱۲۳۰۲ سی، اکثریت اوزره اولاخ اولتی اوزره ، خرستیاندر . اراضیسی عمومیت اوزره طاغلق ایسه ده، منبت وادی و بایرلری دخی اولوب، بقدای، آربه، چاودار، یولاف، مصر، بورچق و سائر حبوباتله صفران، اوزوم، بادم و سائر میوه لردن عبارت محصولاتی و مقبول شرابی واردر. اورمانلری آزار ایسه ده، مرعالری کوزل اولوب، خیلی حیوانات اهلیه یتیشدیر یلیر . قضا داخلده ۴۴ جامع شریف، ۳۰ مکتب، ۳۲ تکیه و زواویه، ۴۹ کلیسا، ۶۵ دکرمن، ۱۴۱۴۰ باغ، ۵۴۳۷۶ تارله، ۱۱ چایر، ۲۳ مرعی ۵۸ چشمه موجود . در . قضا ناک وارداتی ۲۰۰۰۰ و مصارف محلیه ۲۴۰۰ عثمانلی لیراسی راده لرنده در .

قوسان } واسط ایلله نعمانیه بیننده فرات
برجدول اولوب، اوزرنده متعدد قصبه لر بولندینی و ناحیه سنه دخی بو اسم ویرلدیکی «معجم البلدان» ده مسطوردر .

قوستروآر } (Kosterôar) اسوج ساحل
جنوبی قارشیسنده و قانات دیزی مدخلنده ساحلدن ۱۲ کیلومتره لک بر بوغازله آبرلمش بر طاقم کوچک آطله لر اولوب ، برقاچ بالیقچی کوبی و ۱۸۹۰ اهالی بی جامعدرلر .

قوسترومه } (Kostroma) روسیه ده
شمال شرقیسنده و وولغانک صول کنارنده اوله رق همنای اولان نهرک ملتقاسنده ایالت مرکزی برشهر اولوب، ۲۸۱۴۰ اهالیسی، مکتب اعزادایی، طائفه رهبانه مخصوص مدرسه سی، دیگر مکاتب

مختلفه سی، کتبخانه سی، تیاتروسی، بیوک بر کلیسایی، ایکسی ده سیر سفائنه صالح اولان مذکور ایکی نهرک ملتقاسنده کوزل لیانی، واپور ماکینه لری اعمالنه مخصوص فابریقه سیله دوکخانه و دمبرخانه . لری، دباغخانه لری، کتن منسوجات و بز فابریقه لری و پک ایشلک تجارتی واردر. هر سنه بیوک پاسقالیه دن صکره بیوک بر پشایر قوریلوب، ۱۵ کون دوام ایدر .

— قوسترومه ایالتی شمالاً و ولوغده ، غرباً یاروسلاو، جنوباً ولادیمیر و نیژنی نووگورود، شرقاً دخی و یاتقه ایالتلریله محدود اولوب، مساحت سطحیسی ۸۴۱۴۹ مربع کیلومتره و اهالیسی ۱۳۶۱۹۱۵ کشیدر . اراضیسی دوز اولوب، وولغا ابرماخی غرب جنوبی قسمی شق ایتدیکی کبی، اوسترومه، اونی و وتلوه اسلریله اوچ نهر دخی ایالتی شمالدن جنوبه شق ایدرک، وولغا یه منصب اولورلر. ایالتک ثلثانی اورمانلریله مستور اولوب، آنجیق بونلره ایی باقلمدیغندن، کوندن کونه آزارالمده در. هوا سی پک سرت و صوئوق اولوب، اراضیسی دخی صولاتی اولمله، آنجیق بر خسی ضرر و ع اولوب، ذخیره متعلق محصولاتی احتیاجات محلیه کفایت ایتبور . باشلیجه محصولاتی کن، کنویر و پتانه در . ایالت ۱۲ قضایه منقسمدر . اهالیسی اینجنده بر مقدار مسلم تاتارلر دخی واردر .

— قوسترومه نهری و ولودغه ایالنده نبعانله، جنوب غربی به طوغری جریان ایدرک، همنای اولان ایالته بالدخول، ۲۵۰ کیلومتره لک جریاندن صکره، همنای اولان شهرک یاننده وولغا ایرماغنه دوکیلور.

قوسته ریه } (Costa-Rica) آمریقای
وسطی جاهیر متفقہ سی
هیئتتی تشکیل ایدن بش حکومتک بری واک جنوبیسی اولوب، اراضی مسکونه و اهالیسی الک آزار اولاندیر. اسمی اسپانیول لساننده «زکنین ساحل» دیمکدر. شکل طبیعیسی، حدود و مساحه سی. — قوسته ریه حکومتی ایکی آمریقا آره سنده کی برزخک بر قسبی یعنی الک کنیش اولان قسم شمالیسی اولوب، بر مستطیل و یا معین شکلنده شمال غربیدن جنوب شرقی به طوغری آنزیل دکیز یله بحر محیط معتدل آره سنده متمد اولور. ۸° ایل ۱۶° ۱۱° عرض

شمالی و ۸' ۴۸° ایله ۸۸° ۵' طول غربی آره لرنده اولوب، حد وسطی اوزره بوی ۳۳۰ و اکی ۱۷۰ کیلومتره در. شمالاً جاهیر متفقاً مذکوره دن نیقا- راغوا آ حکومتیله، جنوب شرقی طرفدن آمریقای جنوینک قولومیه حکومتک (پانامه) ایالتیله، غرباً و غرب جنوبی جهتدن بحر محیط معتدل ایلله، شرقاً و شرق شمالی طرفدن دخی آنتیل دکیز یله محاط و محدود در. شمال جهتدن حدودی تمامیله معین اولوب، قوسته ریفه حکومتی (نیقاراغوا) دینلن واسع کولک سواحل جنوبیه سنی کندینک صایدینی حالد، نیقاراغوا حکومتی بو کولی تمامیله نلک ادعا سنده بولنه رق، حدودی دها جنوبه ایتک ایستور. کولک شرق طرفده ایسه کولک آباغی حکمنده اولان (سنت جوان) مجراسی خط حدودی تشکیل ایدبور. مساحت سطحیه سی ۵۴۰۷۰ مربع کیلومتره اولوب، ۲۴۳۰۰۰ اهالی ایلله مسکوندر، که بر مربع کیلومتره باشنه ۴ کشتی دوشر.

سواحلی، جبال و انهار ی. — غرب جهتده مملکتک ایکی بیوک شبه جزیره سی اولوب، ایکیسی ده قول کی ساحله قریب اوله رق، جنوبه طوغری اوزانغله، ایکی بیوک کورفز تشکیل ایدرلر، که شمالیسنه (نیقویه) و جنوبیسنه (دولچه) نامی وریلیور. بو کورفزلر ذاتاً محفوظ اولمغله برابر ایلرندده بر قاچر لیانی دخی وارد در. ساحل شرقیسی دها دوز اولوب، قویلی آز اولمغله برابر، بعض قوم سدلی ده وار ایسه ده، ینه بر قاچ لیانی اولوب، (لیون) شهرینک کی جله دن واسع و صاغلامدر. اراضیسی عمومیت اوزره طاغلق و مرتفع اولوب، منهای شمال غربی گوشه سنده نیقاراغوا کولنک غرب جهتدن کلن بر سلسله جبال جنوب شرقی طوغری نمند اولوب، بتون مملکتی شق ایدبور. بوسنله نلک قسم شمالیسی دها مرتفع اولوب، آتش افشان اولان ذروه لری ۳۰۰۰ متره دن بوکسکدر. بولردن (ایرازو) برکانتک ۳۵۰۷ و (توریالیه) نلک ۳۴۳۵ متره ارتفاعی وارد در. مملکتک وسط لرندده سلسله مذکوره کسب انحطاط ایدوب، ۱۶۰۰ و ۱۲۵۰ متره ارتفاع لرندده بر یایله حالته کچر، که قوسته ریفه نلک باغلیجه مسکون و معمور یری اوراسی اولوب، مرکزی اولان

(سان جوزه) شهری ده اوراده در. شهر مذکورک جنوبیه سلسله یکیدن کسب ارتفاع ایدوب، ۲۴۰۰ متره یی متجاوز ارتفاع لرده ذروه لری وارد در. بولرک اک بوکسی اولان (پیقوبلانکو) نلک ۳۱۰۰ متره ارتفاعی وارد در. بوسنله جبالک صاغ و صوله طوغری بر طاقم قول و شعبه لری وارد در.

میاه جاریه سی جوق ایسه ده، اراضیسنک وضعیتی بولرک برلشوب بیوک ایرماقلر تشکیل اغلرینه مانع اولدیندن، جونی سیل صورتنده و بر طاقم شلاله لر تشکیل ایده رک، ایکی دکیزک برینه دوکیلور. بحر محیط معتدله دوکیلرینک اک بیوکلری (نیقویه) کورفزینه منتهی اولان (پیسقو) و (ریوگرانده) در. آنتیل دکیزینه منصب اولانلرینک اک مهملری ده (رونتازون) ایلله (ماتینه) در، که بولرک ایکنجیسی فیضاننده کلینتی قاقاؤ محصولاتی ویرن همنای اولان واسع بر اووه یی سقی و اروا ایدر. سلسله جبالک شمال جهتدن نبعان ایدن انهار دن دخی اوچی بیوک اولوب، اوجهتده کترتله یاغان یاغورلرک امداد یله مجرالری پک کنیش و سیر سفاشنه صالحدر. بولردن (ریوفریو) نیقاراغوا کولنه و (سان قارلوس) ایلله (ساراپیوینی) دخی مذکور کولک آباغی اولان و حدود شمالیه یی ایران (سان جوان) ایرماغنه دوکیلرک، اودخی آنتیل دکیزینه منصب اولور.

اقلیم و هواسی، محصولات و حیوانات و منابع ثروقی. — قوسته ریفه نلک هواسی ارتفاع کوره تخلف ایدوب، مذکور یایله نلک اوزرندده وسطی بایر و وادیلرندده معتدلدر. مرکزی اولان (سان جوزه) ده حرارت نهایت ۳۰ درجه یی تجاوز ایتز، و صفردن یوقاری اوله رق ۱۱ درجه دن آشاغی ایتز، که بوده دائمی بر بهار دیمکدر. آنجیق آوروو- بالیره بو هوا ای کلیوب، کوندوزین بر اویقو و اویقودن صکره بر آغراق و سرسملک کتیرر. سواحله کی آلتیق اووه لرده ایسه هوا جوق دها صیجاق اولوب، درجه وسطیه سی ۲۰ ایلله ۳۰ آره سنده در. یاغورلری جوق اولوب، بحر محیط آتلاسی مائله سی ابدی قوراقلق کورمز؛ و هله کانون اولدن مارده قدر هر کون یاغور یاغار. یایله ده و بحر محیط معتدل مائله سنده ایسه تشرین

ٴنابیدن مایسه قدر قوراقلق حکم سورروب، بو مو-
سمده اوتلر قورور، واسن شمال روزکاری
توزلری و طالفه لری قالدیرر. بوموسمده خسته لق
دخی زیاده اولور. مایسده اورته لق بشلتنوب
سرینلمکه باشلار. فرطونه لری و زلزله لری ده
چوقدر.

اراضیسی پک منبت و نباتاتی پک چوق اولوب،
طاغلرینک اکثریله سواحله قریب اووه لری اشجار
مختلفه فی حاوی اورمانلرله مستورددر. نباتات طیه
وساٴره سی ده چوقدر. آنجق اکثر طرفلری الآن
خالی و مجهولدر. شکر قامشی ایله قاقاؤ محصولات
طبیعیٴ محلیه دن اولوب، خدایی نابت صورته ده
پیتدکلری حالده، اهالی آنجق کندی احتیاجلرینه
کوره شکر چیقاریرلر. اک زیاده یتشدیرمکه سی
ایتدکلری محصول قهوه اولوب، سنوی آشاغی
یوقاری ۲۵ ملیون فرانق قیمتنده قهوه اخراج ایدرلر.
بغدا، آرپه، مصر وساٴر حبوباتله بتون آوروپا
سبزه و میوه لری ده حاصل اولور. مرعالرلی چوق
اولغله، آوروپادن منقول اولان قویون، کچی،
صیفیر، بیکیر، مرکب وساٴر حیوانات اهلیه جو-
غالمشدر. آلتون و کومش ایله باقر معدنلری بو
مملکتک برکون سعادتتی موجب اوله بیله جک قدر
چوق اولدینی کبی، دمیر و کمور معدنلری دخی
بولمشدر.

اهالیسی، جنسیت و لسان و مذهب لری. —
قوسته ریه اهالیسی دخی ساٴر او جوارلرک کی
اسپانیول اولوب، آنجق وقتیه مملکتی ضبط ایدن
اسپانیوللرک جمله سی ارکک اولوب، یرلی قادینرله
ازدواج ایتدکلرندن، بوکونکی احفادلری سیاستده
اصل یرلی آسریقایلرک سیاسی آکدیرر حاللر دخی
کورلمکده در. قصبه لک اهالیسی بر درجه یه قدر
خالص اسپانیول ایسه ده، کوبیلر عاداتا مللزدلر.
بونلر اسپانیول لسانیه متکلم اولوب، قتولیک دینله
متدیندرلر. خالص قالمش اصل یرایلر ۱۷۰۰۰
راده لرنده اولوب، ۵۰۰۰ قدری اسپانیول مدینته
تابع اولمش، وخرستیانلی قبول ایتشلدر. قالان
۱۲۰۰ قدری اسکی حاللارنده و متوحش برصورته ده
قالوب، کندیلرینه مخصوص درت بش لسانله
متکلم و بر چوق قبائله منقسمدرلر. ۱۲۰۰ قدر
زنجی و ۶۰۰ قدر چینلی عمله دخی واردر.

اصول اداره سی، قوهٴ مایه و عسکریه سی،
تقسیماتی. — قوسته ریه جمهوریت صورته ده اداره
اولنوب، درت سنه مدته انتخاب اونمش برریش
جمهور ایله بر هیئت وکلاسی و ۱۲ اعضادن
مرک بر مجلس مبعوثاتی واردر. یکری بر
باشنی کچکین اولانلر انتخاب ایتک حقنی
حائزدرلر. بالکنز اوقویوب یازمق بیلمنلرله ابونی
طایمیانلر و قایلرینی و اولادلرینی ترک ایدن آدملر
بو حقدن محرومدرلر. کرک مبعولغه و کرک وکالت
مسندینه انتخاب و تعین اولنه جق آدملرک ۲۱ باشی

بو مملکتک نسبتسز درجه ده آز اولان اها-
لیسندن هر برینک بر مقدار اراضیسی اولوب،
کلیتنی محصول آلدقلرندن، وکندیلری امور سیاسی
ایله اوغراشه جقلرینه زراعت و حیواناته اهیت
ویردکلرندن، جمله سی اهل ثروتدن اولوب، دینجیلک
و فقیرلک کندیلرنجه مجهولدر.

صنایع و تجارتی، وسائط نقلیه سی. — قوسته-
ریقه ده صنایع هان یوق حکمنده اولوب، اهالینک
بتون سی و همتی قهوه زرع و استحضارینه منعطفدر.
بو محصول اک اول ۱۸۳۲ تاریخنده بو مملکته
ادخال اولنوب، اووقتدن بری چوق ترقی و انتشار
ایتشدر. تجارتی قهوه ایله ساٴر محصولات ارضیه نک
اخراجیه باشلیجه انکثره و فرانسه و ممالک مجتمعه دن
کلن معمولات صناعیه و ساٴره دن عبارت اولوب،
سنوی اخراجاتی ۳۰ و ادخالاتی ۱۵ ملیون فرانق

قوسچوسکو (Kosciuszko) لهستانك
اولوب، ۱۷۴۶ تاريخنده ليتوانيه نك (سيهنيچ)
قصبه سنده طوغمش؛ و ابتدا مشهور واشينغتونك
معينده آمريقادہ محاربه ايتمش؛ و ۱۷۸۳ ده وطنه
عودت ايدوب، روسلره قارشى ايتديكى محاربه لرله
وعلى الخصوص ۱۷۹۲ ده (اولين) محاربه سنده
اكتساب نام و شهرت ايتمش ايكن، لهستان قرالى
استانسلاس اوگوست مملكتى روسيه يه تسليم ايتمكى
منتج بر معاهده امضا ايتديكندن، صاحب ترجمه
ليبسيغه چكلمش؛ و ۱۷۹۴ ده لهليلر قيام ايتمكله،
بتون لهليلره قوماندان اولوب، قراقوويه قربنده
روسلره غلبه چالمش ايسه ده، روسلره معين اولان
پروسه ليلر طرفندن مغلوب اولوب، (شوقزيم) ه
چكلمكه مجبور اولمشدى. درت آي صكره روسيه نك
پك كلتيلى بر عسكرى طرفندن مغلوب واسيرايديلوب،
پترسبورغه سوق اولنمش؛ و ايكي سنه اوراده
موقوف قالدقن صكره، برنجي پاونو طرفندن
سيلى تخليه اولنهرق، بر مدت انكلتره و آمريقيه
سياحت ايتكدن صكره، ۱۷۹۸ ده پارسه گلش؛
و بر خيلى مدت اوراده عزت كزبن اولدقن صكره،
۱۸۱۴ ده اسويجره نك (سولوزه) قصبه سنه
كيدوب، برلشمش؛ و ۱۸۱۷ ده اوراده وفات
ايتمشدر. آمريقادہ زنجيلر اولادينك تربيه سنه
مخصوص بر مكتب تأسيسى وصيت ايدوب، بو
وصيتنى (جفرسون) اجرا ايله، (نوارق) ده صاحب
ترجه نك اسميله بر مكتب كشاد ايتمشدر.

قوسكوسكى (Kouskoosky) ممالك
(مجتمعه نك جاهير شرقيه -
سندن ايداهو حكومتنده بر نهردر، كه قبالي طاغلر
سلسله نك (بيترروت) شعبه سندن نبعانله، جنوبه،
بعده شمال غربيه و نهايت غربه طوغرى آقهرق،
۳۵۰ كيلومتره لك پك طولاشيق بر جريانندن صكره،
(لويستون) ده (لويس) نهرينه دوكلور.

قوسن دو پرسوال (Coussin de -) مشا
(Perceval) هير مستشرقيندن اولوب، ۱۷۵۹ ده فرانسه نك
(لونديديه) قصبه سنده طوغمش، و ۱۸۳۵ ده
وفات ايتمشدر. طول مدت فرانسه مكتبنده عربى

چككن اولمريله برابر اقل ۱۵۰۰۰ فرانقلق ملك
وسرمايه مالك و ياخود معلم صفتى حائز اولملى
شرطدر. رئيس جمهور اوله جق ذاتك ايسه ۳۰
ياشنى چككن، متأهل و اقل ۵۰۰۰۰ فرانقلق
ملك و سرمايه مالك اولملى اقتضا ايدر. جزوتيلرك
مملكته دخوللرى ممنوعدر؛ طوغريدن طوغرى يه
اهاليدن آلنير و بركيلرى اوليوب، وارداتى: كرك،
انحصار، معادن وسايره دن آلان آقهدن عبارتدر.
واردات و مصارفى ۲۰ مليون فرانق راده لرنده در.
عساكر نظاميه سى ۶۰۰ كشيدن عبارت اولوب،
۱۲۰۰۰ عساكر مليه سى ده وارددر. جمهوريت :
سان جوزه، قارتاغو، آلاجلونه، هرديا و غواتانا
قاسته اسمريله ۵ ايالته منقسم اولوب، پونته آرناس
اسميله مستقل برقضاي دخی حاويدر .

احوال تاريخيه سى. — قوسته ريقه نك ساحل
شرقى تا ۱۵۰۲ تاريخندن قريستوف قولومبك
كنديسى طرفندن كشف اولنوب، اون ايكي سنه
صكره سائر طرفلرى دخی اسپينوزه طرفندن كشف
اولنمش؛ و آز مدت طرفنده مملكتك هر طرفى
ضبط اولنهرق، ۱۵۲۰ ده سان جوزه و قارتاغو
مهرجلرى تشكيل اولنمشدى. اسپانيه نك تحت
تابيتمده بولندقبه، غواتماله خديويتنه ملحق
اولوب، حكم سورن اسپانيوللر یرلى آمريقاليلره
پك درشت معامله ايتدكلرندن، بونلر دفعاتله عصيان
ايدهرق، اسپانيوللرى مملكتندن دفع و اخراج
ايتلردى. ۱۸۲۱ ده آمريقاي وسطى اهاليلى
عموميت اوزره قيامله، اسپانيه تابيعيتندن چقه دقلرنده،
قوسته ريقه ينه آمريقا حكومت مستقله سنه تابع
قالوب، نهايت بو مملكت اهاليلى پيئنده داخلى
محاربات ظهورنده، قوسته ريقه اهاليلى آيريلوب،
كندى باشلرينه بر جمهوريت تشكيل ايله، ايلك دفعه
اولهرق ۱۸۲۴ ده سان جوزه ده قونفره اسميله
مجلس مبعوثانى بالاجتماع، زنجيلرك اسارتى لغوايله،
قانون اساسيى وضع ايتمشدى. بو جمهوريت بر
وقت آمريقاي وسطى حكومات متفقه سنه داخل
اولدقن صكره، ۱۸۳۸ ده آيريلوب، بستيون
مستقل قالمش؛ و كچن سنه آمريقاي وسطينك ديكر
درت جمهوريتيله بالاتفاق، پيئرنده يكيدن برهيئت
متفقه تشكيل ايتمشدر.

معلمی و آقادمیا اعضاستند بولنش؛ و عربیدن مقامات حریری ایله یونسك ازياجی و اهل اسلام النده ایکن سیچلیه نك تاریخی و «الف اللیل» ك مابعدنی عربیدن فرانسزجه به ترجمه ابتدیی كبی، یونانی قدیم لسانندن دخی بعض كتابلر ترجمه ایتشدرد. — اوغلی دخی مشاهیر مستشرقیندن اولوب، لسان عربینك فرانسزجه ده صرف و نحوینی و عربی بلرك قبل اسلام تاریخی و هندولرك ادبیاته دائر دخی بر كتاب یازمشدر. ۱۷۹۵ ده طوغوب، ۱۸۷۸ ده وفات ایتش، و بو دخی آقادمیا اعضا- سندن بولمشدر.

قوسنه (Cosne) فرانسه نك (نیوره) ایالتنده و (نورس) ك ۳۵ کیلومتره

شمال غریبسنده اوله رق (لوآره) نك صول كنارنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۸۰ اهالیسی، داخلی مكنتی، كتبخانه سی، زراعت اوطه سی و بر خیلی فابریقه سی واردرد.

قوسنیا (جزیره —) مصرده قاهره ایله اسکندریه آره سنده بر ناحیه اولدیغنی یاقوت حموی بیان ایدور.

قوسوه (Kosva) روسیه نك (پریم) ایا- لته (قامه) به تابع برنهر اولوب، اورال سلسله جبالندن تیعاله، جنوب غربی به طوغری ۳۰۰ کیلومتره ك مسافده جریان ایدر. مجراسنك یاریسی سیر سفائه صالحدر.

قوسی { مشاهیر خطاطیندن اونوب، بغدادلی ابدی. ۹۹۹ تاریخنده وفات ایتشدرد.

— ایران شعرا سندن دخی بومخلصه متخلص بری اولوب، شو بیت اونكدر:

جایی که تو بی نیت کسی را کذر آنجا
از من که تواند که رساند خبر آنجا

قوش آطه سی { آیدین ولایتینك ازمیر یعنی مرکز سنجاغنده و ازمیرك ۸ کیلومتره قدر جنوب شرقیسنده اوله رق همنای اولان کورفرك ایچنده و بر تپه نك اتکنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۹۰۰ اهالیسی، ۵ جامی، بر تکیه سی، بری رومله و بریده ارمیله مخصوص ایکی کلیسای، بر

حاوره سی، بر مدرسه سی، بر رشديه و بر ابتدائیه مکتبیله رومله مخصوص ذکور و اناث ایچون آیری آیری ایکی مکتبی، بری بلدی و دیگری روم جماعته مخصوص اولق اوزره، ایکی خسته خانه سی، صاغلام لیمانی و خیلی تجارتی واردرد. ازمیردن آیدینه کیدن دمیر پول خطنك آياسلوغ موقفه بر شوشه ایله مربوطدر. السنه اجنیه ده «یکی اسکله» معنا سیله اسقاله نووه (Scala Nuova) درلر. قوش آطه سی اسمی قارشیسنده بولسان وقوشی چوق اولان بر کوچك جزیره دن مأخوذدر. اهالیسك ۳۷۵۱ ی مسلم، ۲۷۵۰ سی روم، ۵۹ ارمنی، ۱۴۰ ی اسرائیلی و ۲۰۰ ی اجنیدر.

— قوش آطه سی قضای شمالی نفس ازمیر، شرقاً تیره قضالریله، جنوب شرقی طرفندن آیدین سنجاغیله، غرباً دخی آطه لر دکیزله محاطدر. آياسلوغ ناحیه سیله برابر ۲۸ قریه دن مرکب اولوب، نصفندن زیاده سی مسلم و قصوری روم و سائرله اولق اوزره، ۳۶۳ ۱۵ اهالیسی واردرد. مساحت سطحیسی ۶۲۱ مربع کیلومتره اولوب، بونك نصفی اراضی خالیه دن، برثلثی اراضی ضرورعه دن، ۹۶ ی مربع کیلومتره لکی اورمان و ۱۰ کیلومتره لکی مرعادر. محصولاتی: بقدای، آرپه و سائر حبوباتله اوزوم، انجیر، توتون، زیتون و سائرله دن عبارت اولوب، سنوی ۳۰۰۰۰ کیله بقدای، ۱۰۰۰۰۰ کیله آرپه، ۴۴۰۰۰ قطار قوری اوزوم، ۵۰۰۰ قطار قوری انجیر، ۲۳۵۰۰۰ کیلو توتون و ۶۵۰۰۰ کیلو زیتون یاغی حاصل اولور. قوری انجیرك مقدار سنویسی مقدما ۵۰۰۰۰ قطاره بالغ اولوردی. قوش آطه سی اسکله سندن اخراج اولنان محصولات قضا ۷ ملیون غروشی متجاوز یعنی ۷۰۰۰۰ لیرای عثمانی قیمتده اولوب، ادخالاتی ایسه ۲۰۰۰۰ لیرادن آشاغیدر. قضا نك واردات سنویسی ۲۳۰۰۰ لیرا راده لرنده در. قضا داخلنده بر چوق آثار عتیقه و خرابه لر واردرد.

قوشابامبه (Cochabamba) آمریقای جنوبینك بولیویه حكومتده و شوکیساقه نك ۱۴۵ کیلومتره شمال غریبسنده اوله رق ریوگرانده نهری اوزرنده ۱۵۷۱ متره ك

ارتفاعه ایالت مرکزی بر شهر اولوب، ۴۰ ۶۸۰ اهالیسی، دار الفونی، متعدد مکانی، یوک و باموق منسوبانه صابون، موم، طور اقدن اوایی وسائره قایقه لری و دباغخانه لری واردر. هواسی پک لطیف و صاغلام اولوب، سنه ده طوفوز آئی جوده اصلا بلوط کورنیز. اطراف پک منبت و محصولداردر. کلتی پتیر یاپیلیر.

قوشچی } « علی قوشچی » ماده سنه
[مراجعت بیوریلہ .]

قوشنشین } (Cochinchine) هند چینیک
} منهای شرقنده بیوک بر یر
اولوب، و قتیلہ آنام اسمیلہ مسمی ایدی. شمیدی
حاله بتونی فرانسه دولتک تحت حمایه سنده اولدینی
حاله، یوقاری و آشانی قوشنشین یاخود آنام
و فرانسز قوشنشینی اسمیلہ ایکیه منقسمدر.

قوشنشین } (آنام — ی) یاخود آنام
(C. Annamite, Annam)

هند چینیک منهای شرقنده تونکینی دخی حاوی
بر دولت اولوب، آنجق تونکینک فرانسزلر طر-
فتدن ضبطی اوزربنه، ۱۸۷۴ تاریخندن بری
فرانسه نك حمایه سی تحت کبرمشدر.

موقی، حدود و مساحه سی. — اصل قوشنشین
یاخود آنام قوشنشینی و یا آنام دینلن مملکت هند
جینی شبه جزیره سنک ساحل شرقینده طار و او-
زون بر یر اولوب، شمالاً تونکین، غرباً سیام
و قامبوج، جنوب غربی طرفندن آشانی قوشنشین
یعنی فرانسز قوشنشینی، جنوب شرقی جهتندن
و شرقاً دخی چین دکیزله حدود و محاطدر. ۱۰°
۳۰' ایله ۱۷°۴۰' عرض شمالی و ۱۰۴° ایله
۱۰۷° طول شرقی آره لرنده تمتد اولور.
مساحه سطحیه سی تقریباً و تخمیناً ۲۳۵۰۰۰ مربع
کیلومتره و اهالیسی تخمیناً ۶ میلیون کشیدر. سواحلی
بر چوق کوچک کیرتی چیقنتیلری حاوی اولوب،
بونلر داخل حساب اولدینی حاله، ۱۱۰۰ کیلو-
متره طولنده در.

حال طبیعیسی، جبال و انهار ی. — اراضیسی
عارضه لی اولوب، ساحل بوغجه بر صره طاغلر تمتد
اولور، که لب دریا به قدر سطح مائللر و یا باصمقلر
تشکیل ایدوب، ایچ طرفه طوغری ایسه بر طاقم

قوللر و یوکسک یایله لر بوصری تعقیب ایدر. آهرنه
قدر بو طاغلرک ارتفاعی وسطی حاله ایسه ده، بوغاز
و یکجیلری خیلی صعب المروردر. مملکتده هنوز
تحقیقات فیه اجرا اولمیدیندن، جبالک درجه
ارتفاعی و حتی اسملری بیله مجهولدر. بو طاغلرک
دکیز جهتنده ک مائله سنندن بر چوق انهار نبعان
ایدوب، شایان تصویر بایرلر و وادیلر اینجندن
مرورله، صاغلام لیمانلری حاوی اولان کوزل
قوللرک اینجه دوکیلور. بونلرک جمله سی قبسه
واهیتمیز اولوب، باشلیجه لری شالیدن باشلا به رق:
تونکینک حدودینی ایران (جیان کیانغ)، کرسی
مملکت اولان (هوئه) نك بر آز اوستنده منصب
اولان ترونغ تیان، سونغ وه، سونغ دالانغ، سونغ
لوئونغ و سونغ قامتان نهرلریدر. جبال مذکوره نك
داخلی مائله سنندن نبعان ایدن صولر ایسه ده
اوزون ولکن ده سیرک بر طاقم انهار تشکیل
ایدور، که واسع یایله لر اینجندن غرب و غرب جنوبی به
طوغری آقهرق، قامبوج و آشانی قوشنشینک نهر
عظیمی اولان مقونغ ایرماغنه دوکیلورلر.

اقلیم و هواسی، محصولات و حیوانات و منابع
ثروتی. — هواسی بالطبع عرض و ارتفاعه تابع
اولوب، مختلف ایسه ده، عمومیت اوزره صیجاق
اولوب، هیچ بر طرفنده قار یاغماز، و صولر طوکاز.
مع هذا شمال جهتنده شمال روز کاری اسدیکنده
برودت خیلی مؤثردر. عمومیت اوزره هوا صا-
غلام اولوب، یالکز بطاقلق اولان بعض محللرنده
صیتمه لیدر. (هوئه) شهرنده قیشین میزان الحراره
صفردن یوقاری نهایت ۱۴ درجه به قدر ایزر،
و یازین ۳۹ درجه به قدر چیقار. صوک بهارده
یاغور کثرتله یاغوب، نهرلر طاشیر، و بو طقیانلر
بعض خساراتی دخی موجب اولورسه ده، اراضینک
قوه انباتیه سنی تزیید ایدرلر. سواحلنده شمال شرق
موسم روز کارلری تشرین ثانیسه و جنوب غربی
ملتملری دخی مایسه باشلار.

زراعته قابل ایکی نوع اراضیسی اولوب، بری
سواحله کی آلقق اووه لر و دیگرری سلسله جبالک
ایچ طرفلرنده کی یوکسک یایله لر در. بو یایله لرک
طوپراغی منبت و هواسی پک صاغلام اولوب،
شکر قامشی، باموق، مصر، دارچین، بوهر، چپوده

طائلی پتانه، قوری پرځ، نخود وسائر ذی قیمت محصولاته میوه لرك انواعی و علی الخصوص هندستان جوزیله بر جنس خرما حاصل اولور. چای دخی یشمرسده، چینگ کندن دوندرد. محلجه (چای) تعبیر اولنان بر نبات دخی حاصل اولور، که چوید کبی قوللانیلوب، کوزل بر زمره رنکی ویرر. سواحله کی آلقی اووه لرك ایسه باشلیجه محصول اهالینک اصل مدار تعینی اولان پرځ اولوب، سنه ده ایکی کره زرع اولنور. طاغلرینک اکثری اورمانلره مستور اولوب، حاوی اوله قلی اشجار مختلفه میاننده صندال و آنسوس آغاچلری دخی واردرد. طاغلرده آلتون، کومش، باقر، دمیر، قالای، قورشون، چنقو، کور معدنلری بولوب، آلتونک یالکز قوملرده بولنان ریزه لری اهالی طرفندن طولانیور. طاغلرده واورمانلرده فیل، کرکدان، قیلان، طوموز، آبی، بیان مانده و صیفیری، کیک، میمونلرک انواعی وسائر حیوانات وحشیه بولنیور. حیوانات اهلیه دن مانده و صیفیر یالکز نقلی مانده قوللانیلوب، سوت کندیلرنجه مجهولدر. بیکیرلری کوچک و قوتسزدر. مرکزک اطرافنده بر مقدار قویون وار ایسه ده، یریلر نه اتی نه ده سودینی یرلر. کچی بر آرزدها شایعدر. طبور پتیه لری چوق وسواحله ده بالیق بولدر. صنایع و تجارتی. — آناملیرک صنعت و تجارته چوق استعداد لری اولیوب، صنایع محلیه محصولات ارضیه نک استحضار یله بر مقدار ایپک اخراجی و ایپک و باموقدن بعض منسوجات اعمالی کی شیلردن عبارتدر. آنجق بومنسوجات چینده پایلا نلردن چوق آشاغیدر. دمیر جیلکه وتوچ اذابه سنه متعلق بعض مصنوعاتلری دخی وار ایسه ده، بونلر دخی مهارت لریه دلالت ایتیور. تجارت ایسه کرک داخل مملکتده و کرک خارج ایله اک زیاده چنیلیر طرفندن اجرا اولنور.

اهالیسی، جنسیت ولسان و مذهب لری. — آناملیر هند چینی اهالیسی اولان اقوام مختلفه نک اک قبا و چرکینلری اولوب، سیالری صرف مغول سیاسی، رنک لری زیاده اسمر و صاری و بدنلری بتون وقبادر. کرک قادی و کرک ارککلری صاچلری اوزاد یرلر. دیشلری قرا ترقی عادت لری جمله سندتدر.

اسانلری چینجه یه مشابه اولوب، چین خطیله یازارلر. فرانسز حکومتی لاتین حروفی قبول استدیمرکه جالیشیور. مذهب لری بودا دینک چینده صهی مذهبی اولوب، کبار طاقی قونفوجیوسک مذهبه تابعدر. اصل آناملیردن بشقه برخیلی چینلی و مالایی اهالی ایله طاغلرده نیم وحشی و مستقل بر قوم واردرد، که (مویس) اسمیله معروفدرلر.

اصول حکومتی، تقسیمات ملکیه سی. — اصول اداره سی حکومت مطلقه اولوب، آلتی کشیدن مرکب بر هیئت وکلاسی و باش قوماندان و مقنن عمومی کی عنوانلرله بش کشیدن مرکب بر هیئت ارکانی واردرد. حکمدار معینده بر چوق یاوران وسائر مأمورین و محافظه سنه مخصوص الی بیک عساکر موظفه واردرد. حرب زماننده ایکوز بیک عسکر چیقاره ییلدیکی مریدر. مملکت اوچ قسه منقسم اولوب، قسم شمالیسی ۳، قسم وسطیسی ۴ و قسم جنوبیسی ۲ ایالتی حاوی اولمغه، بتون مملکت ۹ ایالته منقسمدر. بوا یالتلر ساحلدن سلسله جبالک صرتنه قدر اوزانوب، جبال مذکور ه نک ایچ طرفی ایسه غیر مضبوط بر حالده بولنیور. بومملکتک اصل شهر و قصبه لری اولیوب، مرکزی اولان (هوه) حکمدارک سرایسله وکلا و اعظم دولنک قوناقلری حاوی بر قلعه ایله بونک اطرافنده بولنان بر قاج قریه دن عبارتدر. ایالت مرکز لری دخی برر بیوک قریه در. آنجق قراسی و بازار محللری چوقدر.

احوال تاریخیه سی. — چین مورخلرینک روایتنه کوره، هند چیننک او جهتی اسکیدن نیم وحشی بر طاقم اقوامله مسکون اولوب، میلاددن ۲۱۴ سنه اول چین حکمدارلردن (چین شی لو آنخ) عسکر سوقیله، بومملکتی ضبط ایتدکدن صکره، چیندن اهالی نقل ایله، تونکنی وقو. شنشینک (هوه) موقعه نک اولان قسم شمالیسی اسکان ایتش؛ و اهالی قدیمه موقع مذکورک جنوب جهته چکیلوب، (چامپه) اسمیله معروف قالمشرایدی. بومملکتک تونکنینک جنوبنده کی قسمنه چنیلیر (قوه چین چینج) نامی و بر مشلردی، که بو اسم مؤخرأ فرنکر طرفندن تحریف اولنورق، (قوشنشین) صورتی آلمشدر. بر چوق زمان چنیلیرک تحت تحکمنده قالدقن صکره، تونکن

قوشنشین } آشانی — یاخودفرانسوی
(Basse Cochinchine)

(G. Française) هند چینیک منتهای جنوب شرقیسنده بر مملکت اولوب ، ۱۸۶۷ تاریخندن بری تامبیله فرانسه نك ضبطی آلتنده بولنیور .

موقی ، حدود و مساحه سی . — هند چینیک قسم شرقیسی اولان بیوک بر شیه جزیره نك منتهای جنوب پسندن عبارت اولان بومملکت جنوباً و جنوب شرقی طرفندن چین دکیز یله ، شرق شالی جهندن یوقاری فرانسه نك تحت حمایه سنده بولنان قوشنشینک یعنی آنام مملکتک (چاپه) خطه سیله ، شمالاً و شمال غربی طرفندن ینه فرانسه نك حمایه سی آلتنده بولنان قامبوج مملکتیله ، غرباً دخی سیام کورفزیله محاط و محدوددر . ۸°۲۵' ایله ۱۱°۳۰' عرض شمالی و ۱۰۲°۳۰' ایله ۱۰۵°۱۱' طول شرقی آره . لرنده محمد اولوب ، شمال شرقیدن جنوب غربی یه طوغری بوی ۴۵۰ و وسطی اکی ۱۵۰ کیلو . متره در . مساحه سطحیه سی ۵۹۵۰۰ مربع کیلومتره اولوب ، ۱۸۷۶ ۶۸۹ اهالی ایله مسکوندر .

شکل طبیعی ، جبال و انهار و سواحلی . — آشانی قوشنشین آلچق و دوز بریر اولوب ، مقونق ایرماغیله (دوتایی) نهرینک تشکیل ایتد . کلری واسع دایله لر قسم اعظم شرقیسنی ضبط ایتش اولمغله ، او جهتی بو ایکی نهرک دکیزه دوکلزدن اول آیردقلری حسابسز قولر و بولر آره سنده کی جدوللرله برجوق آلچق و طغیان میاه مخاطره سنه معروض آطه لره منقسمدر . قسم غربیسی (قاماثو) اسمیله بیوک بر شیه جزیره دن عبارت اولوب ، بونك ساحل غریپسنگ قسم شمالیسنده بیوجک برکورفز بولنیور . قامبوج ایله یوقاری قوشنشین یعنی آنام حدودنده کی طاغلردن براییکی صره تپه لر آشانی قوشنشینه کیروب ، جنوبه طوغری اوزانیورسه ده . بولنرک اک یوکسی ۵۰۰ متره ی متجاوز دکلدر . سائر طرفلری آلچق و انهارک ایندیردکلری چامورلردن منشکل اراضی مترسبه دن عبارتدر . باشلیجه ایکی بیوک نهری واردور ، که بولنرک بری تا چینک یونان خطه سندن کلهرک سیامک حدود شرقیه سنی بعدالتفریق

ایله قوشنشین ۱۴۲۸ ده مختاریت اداره یه نائل اولوب ، جنوب دیک اولان (آنام) اسمیله بر حکومت تشکیل ایتشلردر . بعده تونکین بسبتون استقلاله نائل اولوب ، بومملکت حکمداری ۱۴۷۱ ده قوشنشین دخی ضبط ایتکل ، اون آلتنجی قرن میلادی به دك قوشنشین تونکینک تحت حکمنده قالمش ؛ و قرن مذکورده حاکمیت قوشنشینیلره کچوب ، بولر (چاپه) لری دخی سواحلدن ایجری یه طوغری بوسکوردورک ، تدریجاً قامبوج و آشانی قوشنشین دخی ضبط ایتشلردر . ۱۷۷۴ تاریخ میلادیسنده مملکتده برانقلاب عظیم وقوع بولوب ، حکمدار اسقاط اولمش ؛ و فرومایه اوج قرداش مملکتی ضبط ، وینلرنده تقسیم ایتشلردی . اسقاط اولنان حکمدار اوغلی (جاؤلونگ) ی اوراده بولنان فرانسیز میسیونرلرندن برینه تسلیم ایتش اولمغله ، بونك طرفندن فرانسه یه کوتوریلره رک ، فرانسه دولتیله بر مقاوله عقد ایتش ؛ و فرانسیز عسکر و دوتاماسنک معاونتیله پدرینک تختی استرداد ایدهرک ، موقع اقتدارده بولندجه ، فرانسیزله وخرستیانلره مساعد بولوب ، زماننده خرسیتانلق خیل انتشار ایتشدی . بونك اوغلی و تورونی ایسه فرانسیزک نفوذندن توهه باشلاوب ، دفعاتله میسیونرلری و خرسیتانلری قتل ایتدیردکلرندن ، فرانسه دولتی ۱۸۵۸ ده بولنری حمایه ایچون بر بولو کوندروب ، (تافون) شهرنی و دیگر براق موقی ضبطله ، آشانی قوشنشین تحت استیلایه آتشد . مؤخرأ قامبوجی دخی تحت حمایه آلمغله ، (مقونق) ایرماغنک آشانی قسمنه مالک اولنجه ، بو نهر واسطه سیله چینک ایچه طوغری بر طریق آچق امیدیه بر هیئت فیه کوندرمکله ، بو هیئت (تونکین) ایرماغنک بو ایشه یارایمیه جکنی کشف ایتسی اوزرینه ، آنام حکمداری بوکا مانع اولد . یندن ، فرانسیز بولندن استفاده ایله ، عسکر سوق ایدهرک ، تونکینی ضبط ایتشلردر . بو وجهله آنام فرانسه نك ضبطی آلتنده بولنان آشانی قوشنشین ایله تونکین آره سنده قالنجه ، تأمین استقبالیچون دولت مشارالیه نك حمایه سی آلتیه کیرمکه مجبور اولوب ، ۱۸۷۴ ده فرانسیزک تکلیفاتی قبول ایتشد .

۲۰ ایله ۳۰ درجه لری آره لرنده در . بوايكي موسم آره سنده اولان مارت ونيسان ومايس آيلرنده ايسه حرارت پك زياده اولوب ، باغمورسز كوك كورله لری چوق اولور ؛ وهوا پك آغير اولوب ، برطاقم امراض جلدیه ایله برابر دیزانتری وسائر مهلك خسته لفلر ظهور ایدر .

محصولات و حیوانات و منابع ثروقی . — محصو لاتجه آشاغی قوشنشینك اراضیسی اوج طبقه یه تقیم اولنه ییلیر : برنجیسی الك آلتی اوه لردر ، كه پرغ ایله مزروع اولوب ، مملكتك الك برنجی محصو لی واهالیسنك . پلشلیجه مدارتعیشی برنجدر . بو طبقه نك مزروع اولیان یرلری سازلق واوزون اولترله مستوردر . ایكنجی طبقه سایفون شهرندن یوقاری ونهرلك یتاقلرندن برایکی ونهایت اوج متره بوكك اولان یرلردن عبارتدر ، كه بولرده چوید ، قوتون ، پاموق ، سیسام ، كنور ، انواع سبزه لر ، آصریقان فستینی انواعی ، شكر قامشی ، مصر وسائر ایله طوت آغاجی ، موز ، آناناس ، تهرندی كی میوه لر حاصل اولور . اوچنجی طبقه اورمانلرله مستور اولوب ، بو اورمانلرده كراسته یه و علی الخصوص سفائن اعمالنه و مرانغوزلق و طاشانغنه یارار آغاجلر بولنیور . باغ یانی حالنده بولنوب ، اكشیجه بر جنس اوزوم حاصل اولور ، كه بوندن عادی شراب ایله برجنس قونیاق چیقاریرلر . الحاصل اراضیسی پك منبت و محصولات متوع ايسه ده ، پك آزیری مزروع اولوب ، اككر طرفلری البوم خال و متروكدر .

ایچ طرفلرنده فیل و قیلان ایله سائر حیوانات وحشیه كثرت اوزره بولنیور . بطاقلق محللرنده مانده لر پك بیسوك و پك آزعین اولور . صیغیرلری دخی بیوك و آور كوچیلیدر . آور و پادن اداخل اولنان حیواناتدن كچیلر چوغالمش ايسه ده ، قویون خبر ایتهمش ، و صرک و بیکیر دخی پك طیانه مامشدر . یرلی بیکیرلر پك كوچك و قوتسزدر . نهرلرنده تمساخلر و بیلان ، عقرب وسائر حشرات پك چوق اولدینی كبی ، سینك و قارنجه كبی حیوانات معجزه دخی پك چوقدر . اهالی ایك بوجکی یشدبروب ، برمقدار ایك چیقاریرلر . سواحله و بیوك نهرلرده

بو دولتك لاٹوس مملكتی و بعده قامبوجی شقی ایله آشاغی قوشنشینه كبرن (مقونغ) ایرماغیدر . بو ایرماغك الك آشاغی و بناء علیه الك كنیش قسمی مملكتی شمال غربیدن جنوب شرقیه طوغری شقی ایله ، مملكتك وسطنه كنجه قوللره انقسامه باشلا یوب ، نیل كبی واسع بر دالیه تشكیل ایدرهك ، بولر ینلرنده برچوق طبیعی و صنعی جدوللرله اختلاط ایدرهك ، اراضی یی برچوق آطه لره تقسیم ایدیور . مقونغ دالیه سنك شرق جهتده قوشنشینك ایكنجی نهری اولان (دونای) ك دالیه سی بولنیور . بونهر مملكتك حدود شمالیه سنك برآز اوته سنده قامبو جده نبعان ایدوب ، مجراسی قیصه اولدینی حالده ، تابعلری و صوی پك چوق اولوب ، مملكتك كرسى اداره سی اولان (سایفون) شهرینی كچدكدن صكره پك چوق قوللره انقسامه ، عادتاً مقونغك دالیه سندن دها بیوك و دها واسع بر دالیه تشكیل ایدیور ، كه بونك ده بعض قوللری مقونغك قوللریله برلشهرك بر تك دالیه كبی كورینیور . مملكتك قسم غربیسی تشكیل ایدن (قاماؤ) شبه جزیره سنده بر چوق نهرلر نبعان و ینلرنده اختلاط ایدرهك ، سواحله دوکیلور . بو وجهله آشاغی قوشنشینك میاه جاریه سی پك چوق اولوب ، ایچنده اناهار عادتاً برآغ شكلی ابراز ایدر . بونهرلك جمله سی منصبلرندن ۲۵۰ و ۲۶۰ کیلومتره یوقاریله قدر سیر سفائنه صالح اولوب ، اختلاط و مواردنه خدمت ایتدكلی كبی ، سائر موسملرده صولری برآز آجی ايسه ده ، فیضان میاه موسمنده صولری طاتیللاشوب ، اراضی یی اروایه دخی یارارلر . سواحلك قارشیسنده بر قاج آطه بولنوب ، الك بیوكلری (قوندور) و (پهقوق) آطه لریدر .

اقلیم و هواسی . — آشاغی قوشنشینك هواسی پك آغر اولوب ، ایكی موسمی واردر . بری قورالقی موسمیدر ، كه تشرین اولدن مارده قدر دوام ایدوب ، بوموسمه حرارت كوندوزین ۳۵ درجه یه قدر چیقیدینی حالده ، كیجه لری ۱۸ و حتی ۱۷ درجه یه قدر ایزر . یاغمور موسمی مایسدن باشلاوب ، تشرین اوله قدر دوام ایدر . بوموسمه یاغمور كترله یاغموب ، فرطونه لر دخی چوق پك شدتلی اولور . بوموسمه میزان الحراره

بالفك انواعى كثرته چيقار. واسع ملحه لرى اولوب،
سنوى ۲۳ مليون كيلو قدر طوز چيقار .

صنایع و تجارتی، وسائط نقلیه سی. — آشانی
قوشنشین زراعت یری اولدیغندن، صنایعی هیچ
حکمنده در. تجارتی باشلیجه پرنج و طوز اخراجیله
مملکنده چیقمان مواد مختلفه نك ادخالندن عبارت
اولوب، پرنج و طوزدن صکره اخراج اولنان مواد:
باموق، بوبر، شکر، ایک و سبائر در. سنوی
اخراجاتی ۸۸ و ادخالاتی ۶۷ مليون فرائق راده.
لرنده در. پرنجی یالکز سیام و آسیا جزایر یله
جاپونیه کیتیبوب، آمریکا و آوروپا یه دخی کلتنه
اخراج اولنور. پرنج اخراجاتی سنوی تقریباً ۳۵
مليون فرائق قیحتنده در. پرنجی اسکله سی مرکزی
اولان سایغون اولوب، سیام کورفزنده بر ایکی
کوچک اسکله سی دخی وارد در. وسائط نقل و اختلاطی
تباردن عبارت اولوب، مد و جذرک دخی یاردیم یله
کیلر و حتی بیوجک و اپورلردخی مملکنک هر طرفه
کیرلر. بوندن بشقه، فرانسرلرک دخیولندن صکره
شهر و قصبه لر بینه مکمل آراهه شوسه لری دخی
یالیمشدر .

اصول اداره سی، تقسیماتی، شهر و قصبه لری. —
آشانی قوشنشین قرق سنه دن بری طوغریدن
طوغری یه فرانسه نك تحت اداره سنده اولوب،
بارسندن تعیین اولنان و سایغونده اقامت ایدن ارکان
بحریه دن بر آمیرال معرفت یله اداره اولنور. مملکت:
سایغون، میتو، وین لونج، باساق اسمایر یله ۴ ایالت
منقسم اولوب، بهر ایالت درت بش و جمعا قوشنشین
۱۷ قضای حاویدر. مملکت ۶ شهر ایله یکرمی
یکرمی بش قصبه ی و ۲۴۰۰ قریه ی شاملدر .

اهالیسی، جنسیت و لسان و مذهبلری. — قو.
شنشین اهالیسنک قسم اعظمی آناملی و قصورینک
قسم کلیسی قامبوجی اولوب، بونلر حقننده ماده
آغه ده و قامبوج ماده سنده تفصیلات ویرلدیکنندن،
تکرارینه حاجت یوقدر. اهالینک بر مقداری ده
ملایی، چینی، هندلی و سبائر در. قوشنشین اهالیسی
اسکیدن بری چین مدنیتته تابع اولوب، لسانلری
دخی چین خطیله یازمقده ایدیسه لرده، فرانسر
حکومتی کندیلرینه لاتین حروفی قبول ایتدیروب،
بو حروفله تدریسه مخصوص اولق اوزره، برچوق

مکتبلر کشاد، و بر طاقم کتابلر طبع ایتمشدر .
کندیلری الآن اسکی مذهبلرنده یعنی بودا دینده
ثبات ایتکده درلر.

احوال تاریخیه سی. — آشانی قوشنشین
اوتنه دن بری قامبوجه تابع ایکن، ۱۶۸۹ ده
آناملیرک ضبطنه کچمشیدی. ماده آغه ده بیان
اولنان تفصیلات اوزره، آنام دولتی فرانسه ایله
معاهداته کیرشدکدن صکره، داخل مملکنده کی
میسونزلرله خرسیتانلی قبول ایدن اهالی حقننده
اجرای مظالم ایتدیکنندن، فرانسر دولتی، بونلری
حامیه ایتک بهانه سیله، ۱۸۵۸ ده بر فیلوکوندروب،
اووقتدن اعتباراً پارچه پارچه بتون آشانی قوشنشین
ضبط ایله، کندی اداره سی آلتنه آمشدر .

قوشوم { (Kouchoum) روسیه نك اورال
قزاقلری اراضیسنده برنر در، که
اورال ایرماغنک صول کناری قربنده نهانله،
جنوب غربی یه طوغری چوراق یرلر اینجده ۱۶۰
کیلومتره نك جریاندن صکره، (چالدر) کولنه
دوکیلور .

قوشیلاغراند { (Cuchilla Grande)
آمریکای جنوبینک
(اوروغوآی) حکومتی شق ایدن و (قوشیلا)
یعنی «یحاق» دینلن طماغلرک اک بیوک اولوب،
شمال شرقیدن جنوب غربی یه طوغری مملکتی شق
ایله، ۳۴° عرض جنوبیده واقع اوروغوآی
ایرماغنک منصبه واصل اولور؛ و حکومتک اک
بیوک نهری اولان (ریونفرو) حوضه سنی بحر
محیط آطالاسی مائله سندن آیرر. بر قاق شعبه سی
دخی اولوب، اک یوکسک محلی ۶۰۰ متره ی تجاوز
ایتیور .

قوشین { یاخود قوچین و لسان محلیده کاچی
(Cochin, Cotehin, Katchi)
هندستانک مدراس اداره سنده ملابار ایالتنده
و هندستانک ساحل غربیسنده اوله رق (قایقوت)ک
۱۵۳ کیلومتره جنوب شرقیسنده بر قصبه اولوب،
۸۴۰ ۴۱۳ اهالیسی، لیمائی و ایشلک تجارتی وار
ایسه ده، هواسی پک آغر و امراض جلیدی
مؤدیدر. و قتیله همنای اولان حکومت ممتاز نك
مرکزی ایدی. پورتکیزلرک، بعده فلمنکیلرک
و نهایت انکیزلرک الینه کچمشدر .

قوشین } حکومت ممتازده سی (Principaute de Cochin) هندستانك (ملابار)

دینن ساحل غر پیسنده انکلتزه حکومتته تابع بریر اولوب، شمالاً و شرقاً مدراس اداره سیله و جنوباً (تراونفور) حکومت ممتازده سیله محدود در . مساحت سطحیه سی ۳۵۲۵ مربع کیلومتره اولوب، ۵۹۸۳۵۳ اهالیسی واردر، که بونلرک ایچنده اسکیدن بری موجود برطاقم اسرائیلر و سریانی خرستیانلر بولنیور . ساحل طرفی آلحق اولوب، دکیزله اختلاط ایدر برطاقم کوللری و کلیتی پرنج و بهارات محصولی واردر . ایچ طرفی ایسه طاغلق و اورمانلق اولوب، قهوه محصولی واردر . مرکزی (قوشین) دن ۶۵ کیلومتره لك مسافه ده برکولك ساحل شرقیسنده واقع (تریچور) شهریدر . راجه سی انکلتزه حکومتته سنوی ۲۴۰۰۰۰ روبیه یعنی ۶۰۰۰۰۰ فراتیق جزیه ویرر .

قوص } صعید مصرك قنایمدیرینده وقناك ۲۹ کیلومتره جنوبینده اولهرق

نیلك ساحل یمینله سنهور جدولی آره سنده قضا مرکزی برقصبه اولوب، ۱۰۲۸۰ اهالیسی، نیله ایشلك اسکله سی وخیلی تجارتی واردر . بك اسکی برقصبه اولوب، آثار عتیقه مصریه ده (قوصی) اسمیه مذکور اولدینی حالده، بطالسه زماننده (آپواینوپولیس بارده) اسمیه شهرت بولشیدی . دور اسلامده دخی صعید مصرك اك تجارتگاه بلده سی اولوب، نیل واسطه سیله تاسودان و آق دکیز و (قصیر) اسکله سی واسطه سیله بحر احمر وین و هند مواد تجاریه سنك محل مبادله سی و بو تجارتك بر بیوك انباری حکمنده ایدی . فقط قصبه سندن صکره اهمیت تجاریه قوصه و قوصدن صکره قنابه کچمشدر . آنجق سنویش جدولنك کشادی بو طریقك اهمیتنی ازاله ایتمشدر . — قضاسی ۱۳۰۰۰۰ قدر اهالیی حاوی اولوب، بونلرک ۱۰۰۰۰ قدری بدوی وخیمه نشیندر .

قوصره } (یاخود قوصرا) آق دکیزده تونسك مهدیه اسکله سیله سیچلیه

جزیره سی آره سنده برآله اولوب، حضرت معاویه رضی الله عنه زماننده غزاة مسلمین طرفندن فتح اولاندینی، و عبدالملك بن مروان زماننده خراب

اولدینی جغرافیون عرب آثارنده مذکور اولوب، یاقوت حموی سکندی زماننده خوارج مهدیه ایله مسکون اولدیفنی علاوه ایدبور . الیوم سیچلیه جزیره سنه ملحق وایتالیا دولته تابع اولان (پاندلریه) آطه سی اولسه کرکدر . شکنك معروف قوصره به مشابهندن طولانی عربلر طرفندن بواسطه تسمیه اولمشدر .

قوصوه } اووه سی (Kossovopolié) روم ایلینك یعنی بالقان شبه جزیره

سنك قسم غر یسی و سطرزنده واسع و مرتفع براووه اولوب، اسیه تسمیه اولنان ولایتده و چانیق، پرشتنه، یکپازار، ایك، یاقووه و پرزرین آره لرنده واقعدر . حدای مجردن حد وسطی اوزره ۵۰۰ ایله ۶۰۰ متره آره لرنده بر ارتقاعده اولوب، میاه جاریه سی بر طرفندن (درین) واسطه سیله آدریاتیق دکیزبنه، بر طرفندن (واردار) واسطه سیله آطه لر دکیزبنه، بر طرفندن دخی مورواه به تابع (ایبار) واسطه سیله طونه به یعنی قره دکیزه دوکیلور، که بو حال بالقان شبه جزیره سنك مرتفع بر محننده واقع اولدیفنه دلالت ایدبور . اطرافی یوکسك طاغلرله محاط ایسه ده، بو طاغلر قوصوه اووه سی صولرینك جریانیه کچید ویره بك صورتده بریرلرندن آیریدر . تمامیه اووه دینلمکه شایان یرلری آز اولوب، اکثر طرفلری آز چوق مرتفع تپه لردن عبارتدر . اراضیسی منبت اولوب، حیوانات متنوعه ایله صوثوق هوالزه مخصوص میوه لك انواعی و علی الخصوص الما، آرمود، اریك و سائر اثمارك بك اعلالری حاصل اولور . مع هذا شمدیکی حالده اهالی موجوده سی هر طرفنی ایشلمکه کافی اولدیفندن، اکثر یرلری خالیدر . بو اووه ایکی بیوك وقوعاتله شهرت کیر عالم اولمشدر . بو وقه لرك برنجیسی خداوندكار سلطان مراد اول حضرتلرینك صربیلره قارشی ۷۹۱ تاریخ هجریسنده قزاندهنی مظفریت عظیمه ایله صرب قراللقنه ختام ویرمسی؛ و ایکنجیسی سلطان مراد خان ثانی حضرتلرینك محار قرالی هونیادك قومانده سی تحتنده اولان محار، آوستریا و افلاق عناکر متفقه سن ۸۵۲ تاریخنده کلیا مغلوب و بریشان ایتسیدر .

قوصوه } ولایتی . روم ایلنده کی ولایتك شمال جهتنده بولنانلرندن اولوب،

گروادلفك شمال شرقى قسميله يكيپازار خطه سنى
 بوماكدونيه نك قسم شماليى يعنى قديمآ (داردانیه) دينلن
 خطه يي شاملدر. قوصوه ولايتى شمالاً صربيه و بوسنه،
 شمال غربى طرفندن قره طاغ ايله، غرباً اشقودره،
 جنوب غربى جهتندن مناستر، جنوب شرقى طرفندن
 سلايك ولايتلر ايله، شرقاً دخی بلغارستان امارتيله
 محدوددر. اراضيسى عموميت اوزره طاغلق
 و مرتفع اولوب، آفاليان قوصوه اووه سيله
 اسكوب اووه سنى حاويدر. روم ايلينك اك
 بوكس طاغى اولان شار سلسله سى ولايتك جنوب
 غربى جهتندن كلرك شمال شرقى به طوغرى تمتد
 اولور، و چاتنيق بوغازنده ختام بولوب، قارشينده
 بونك مابعدى حكمنده اولان (قره طاغ) ينه
 او استقامتمده صربيه حدودى داخنه قدر اوزانير.
 بوندن ماعدا ولايتك حدود وكنارلرنده و على -
 الخصوص قره طاغ و صربيه ايله بلغارستان حدودنده
 بوكس طاغلرلى واردر. بو طاغلردن بعضلرى
 قورى و طاشلىق و بر طاقى اورمانلرله مستورددر.
 شار طاغلك غربى مائله سى نه قدر صرب و چلاق
 ايسه، شرقى مائله سى او قدر كوزل بارو واديلرى
 و اشجار مختلفه يي حاويدر. بلغارستان حدودى
 جهتنده كى طاغلرينك چوغى ده اورمانلدر. ميا
 جاريه سى چوق اولوب، بوجهتجه، يوقا ريده دينلد.
 يكي كى، ولايت اوچ حوضه يه منقسم و اوچ
 ايرماغك منابعى شاملدر. بونلرك برنجيسى (واردار)
 حوضه سيدر، كه ولايتك بتون قسم جنوب پيسندن
 عبارت اولوب، بونهر شار طاغلك قسم جنوبى
 مائله شرقيه سندن نبعانله، شمال شرقى به طوغرى
 كوزل بروادى ايچيندن بالورور. مركز ولايت
 اولان اسكوبه كلنجه، قوصوه اووه سنك جنوب
 جهتندن نبعانله چاتنيق بوغازندن كچن (لپنجه)
 نهرى وديكر برچوق چايلر اخذ ايدهر، جنوبه
 طوغرى دوزر، و آطه لر دكيزينه دوكلك اوزره،
 سلايك ولايته كيرر. ولايت داخنده كى تابلعلرينك
 اك بيوك بلغارستان حدودندن و اكرى پلانغه دن
 كلن (اكرى صو) در. ايكنجيسى (مورواه)
 نهريدر، كه ولايتك شمال شرقى جهتي صولرى جمع
 ايله صربيه به داخل اولور. اوچنجيسى (ايباز)
 نهريدر، كه ولايتك قسم شاماليسنده جريان ايدن
 برچوق چايلرك اجتماعندن بالتشكل، ينه مورواه به

قاريشق اوزره، صربيه به كيرر. دردنجيسى درين
 ايرماغيدر، كه بونك مركب اولدينى ايكي شعبه دن
 قره درين دبره سنجاغندن كلرك، ولايتك منتهاي
 غرينده آق درين ايله برلشير. وآق درين ايسه اييك
 وياقوه جهتندن كلرك، ولايتك بتون قسم غربى
 مياهنى طوللار.

هواسى قيشين زياده صوئوق ايسه ده، يازين
 بك لطيف و عموميت اوزره صاغلام اولوب،
 صيته لى و بطاقلق يرلى بك آزددر. شمال و غرب
 جهتنده يعنى يكيپازار ايله ياقوه جهتنده و شارك
 غرب طرفنده اراضى عموميت اوزره طاشلىق و آز
 منبت ايسه ده، سائر طرفلرى و على الخصوص قوصوه
 اووه سيله ولايتك جنوب شرقى جهتي بك منبتدر.
 محصولاتى: بقدای، آربه، چاودار، يولاف، نخود،
 فاصوليه و سائر حبوباتله توتون، كنوير، اوزوم،
 سبزه و ميوه لرك انواعندن عبارتدر. اسكوب سنجاغنده
 آبريجه پاموق، آفيون و پرنج دخی حاصل اولور.
 ميوه لرى و على الخصوص قالفاندان جهتنك آرنآود
 الماسى ديمكله مشهور الماسى، قوصوه اووه سنك
 و يكيپازاراك اشليه اريكي و اسكوب جوارلرينك
 هر نوع ميوه سى بك نفيسدر. قوچانهك پرنجى
 و اسكوبك فاصوليه سى دخی اعلا در. شمال غربى
 جهتنك ذخايرى احتياجات محليه به كفايت ايتز.
 سه ده، سائر طرفلرينك محصولاتى زياده اولوب،
 خيلى مقدار اخراجاتى دخی واردر. حيوانات
 اهليه سى دخی چوق اولوب، مرعا و يايلاه لرينك
 مساعده سيله صغير، قوين، كچى، خركله كچى
 حيواناتى كثر تلى و جفسنرى بك ايني اولمله، ولايتك
 هر طرفندن خيلى حيوانات يتيشديريلوب، ممالك
 اجنيه به اخراج اولنور. حيوانات محصولانندن
 اولهرق يياغى، درى، ياغ، پندركى شيلر دخی
 احتياجات محليه دن چوق زياده اولوب، فضله سى
 اخراج اولنور. اورمانلرى بك چوق اولوب،
 مختلف اشجاري حاوى ايسه ده، بوللرك ققدانندن
 و مملكتك سواحلدن بك اوزاق بولنمىدن طولاي،
 بونلردن يالكز محلنجه اقتضايدين كراسته و او دون
 قطع اولنوب، بحق استفاده اولنور. طاغلرده
 مختلف معدنلر وار ايسه ده، هنوز هيچ برى اخراج
 اولنماقمده در. معدن صولرى و ايليجه لرى چوقدر.
 حيوانات وحشيه قورت، آبي، طوموز، تيلكى

قوصوہ ولایتی، زیردہ کی جدولدن آکلاشلدینی
کبی، ۶ سنجاغہ منقسم اولوب، مرکز لرلہ برابر
۲۷ قضا، ۱۶ ناحیہ وسنجاغ و قضا مرکز لری
اولان شہر وقصبہ لرلہ ۳۱۲۰ قریبہ حاویدر .

سنجاغ	قضا	ناحیہ
اسکوب	اسکوب	برکتلی بیابجہ
	اورخانہ	
	اشتہ	
	قوجانہ	
	عثمانہ	
پرشتہ	قرہ طوہ	مزرعہ
	قوماوہ	
	رادویشہ	
	پلنقہ	
	پرشتہ	
پرزرین	کیلان	راخوفچہ غمتوار قالیس
	پرہ شوہ	
	ولچترین	
	مترویچہ	
	پرزرین	
ایبک	قالقانندن	ایبک یاقوہ غوسینہ برالہ ترغوشہ
	لومہ	
	یکپازار	
	یکی واروش	
	قولاشین	
یکپازار	آقوہ	ویرانش مویقوچ روالہ ربقہ بشتر پیچہ پور قراٹ برزاوہ
	طاشلیجہ	
	پرہ پول	
	پرہ پول	
	پرہ پول	

طاوشان وسائرہ اولوب، آو حیواناتی دہ جوقدر؛
ودر بلندن کورک بایلوب، بوندن خیلی اخراجاتی
واردرد. صنایع محلیہ دمیرجیک، قیو مجلیق، دباغلق،
سراجلق ومنسوجات مختلفہ نسجی کبی احتیاجات
محلیہ بہ کورہ شیلر اعمالندن عبارت اولوب،
پرزریندہ دمیردن اسلحہ و آلات متنوعہ ایلہ
تلکاری شیلر یا بارلر. ولایتک ہر طرفندہ کلیم،
سجادہ، پشکیر، خاوی، بزکبی شیلر نسج
اولنور.

یوقاریدہ دینلیدیکی کبی، قوصوہ ولایتی آرنا.
ؤدلفنک برقسیملہ بوسنہ نک برمقدارندن وما کدونہ نک
اوست طرفندن مرکب اولغلہ، اہالیسی دخی اوکا
کورہ مختلف الجنسدر. ولایتک هنوز ہر طرفندہ
تحریر اجرا اولنمیدندن، مقدار نفوسی حقندہ بر
شی دینلہ من ایسہدہ، بعض طرفلرینک پک مسکون
اولدیفنہ نظراً، برملیونہ قریب اولسی ملحوظدر.
قسم اعظمکنک اہالیسی آرنائود اولوب، یالکزاسکوب
سنجاغکنک جنوب شرقی جہتندہ مسلمانلر ترک
وخرستیانلر بلغار وسائرہدر. یکپازار خطہ سندہ
دخی یکپازار سنجاغکنک اہالیسی آرنائود وبوشناق
اولہرق مختلط وطاشلیجہ سنجاغکنک کیلر ہان کاملاً
بوشناقدر. آرنائودلندن معدود اولان پرزرین،
ایبک، پرشتہ سنجاغلر یلہ اسکوب سنجاغکنک شمال
و غرب طرفلرندہ ایسہ اکثریت اوزرہ اولان
مسلمانلر و اورالرجہ لاتین تعمیر اولنان قتولیکلر
کاملاً آرنائود اولوب، اقلیتدہ بولنان اورتودوقلرک
برقم جزئیسی بلغار ویا صربی اولہرق اسلاودر،
ویا مکتب وکلیسا قوتیلہ اسلاو لاشمشدر. اسکوب
و پرزرین و پرشتہ کبی بعض شہرلردہ عمومیت
اوزرہ ترکیہ سویلنور. مذہبجہ اہالینک اوج
ربندن زیادہ سی مسلم وآتجق برربی خرستیان
وسائرہدر.

سلانیکدن بدأ ایلہ صربیدن آوروپاہ کیدن
دمیریول خط کبری بوولایتک مرکز یعنی اسکوب
سنجاغی شق ابتدیکی کبی، اسکوبدن آیریلان
برشعبہ سی دخی پرشتہ سنجاغندن بالمرور مترو.
ویچہ واصل اولدیفندن، ولایتک تجارتی خیلی
تسهیل ایتش ایسہدہ، سائر طرق ووسائط موا.
ردہ سی هنوز پک کریدر.

قوصوہ ولایتی روسیہ محاربہ اخیرہ سندن
اولجہ، مرکزی صوفیہ املق ونیش و پرشتہ
جہتلرینی دخی جامع بولنق اوزرہ، تشکیل اولہرق
محاربہ دن صکرہ پرشتہ مرکز اتخاذیلہ یکپازار
جہتی دخی علاوہ اولنش؛ و مؤخرأ پرزرین
سنجاغی دخی مناسر ولایتندن فک ایلہ بو ولانہ
الحاق، و ایبک دخی جوارلریلہ برسنجاغ اولوب،
اسکوب مرکز ولایت اتخاذ اولمشدر.

قوصی [ضیاء الدین قوصی] و عبد الرحمن
ابن اسناتی، مادہ لرینہ مراجعت
بیوریلہ .]

قوک } قبودان جامس — (J. Cook) انگلتره
قوک } فرانسه مشاهیر حکایه نویساندن

اولوب، ۱۷۹۴ده (پاسی) قصبه سنده طوغمش،
و ۱۸۷۱ده وفات ایتشدر. پدری عن اصل فلمنکی
بر صراف اولوب، کندیسینک تولدندن اولجه اعدام
اولمش؛ و کندیس ۱۵ یاشنده ایکن، تجارت
سلوک ایتش ایشه ده، ایکی سنه صکره بو مسلکی
ترکله، ادبیاته انتساب ایدوب، برقاق تیاترو و ایکوزی
متجاوز حکایه کتابی یازمشدر، که اصل بادی شهرتی
اولان بو حکایه کتابلی اولوب، بعضلی پرآز
آچیقجه ایشه ده، پک اکلنجه لی اولفله برابر، اخلاق
عمومیه یی تنقید یولنده یازلدیفندن، بحق عمومک
فوق العاده مظهر رغبتی اولمشلردر.

قوک آطه لری } (Archipel de Cook)
و نام دیگر له هروی

(Hervey) بحر محیط کبیرک پولینسیا قسمنده
ساموآ ایله شرکت جزایر مجتمعه لری آره سنده
بر جزایر مجتمعه هیئت اولوب، باشلیجه ۹ آطه
ایله برطاقم کوچک جزایردن مرکب اولدینی حالده،
۱۸°۴۸' ایله ۲۱°۴۹' عرض جنوبی و ۱۹۷°۳۸'
ایله ۲۰°۲۶' طول شرقی آره لرنده ۳۳۳
کیلومتره اوزون و ۲۸۹ کیلومتره کنیش بر محله
ممتدا اولور. قابل سکنتی اولانلرینک مساحت سطحیه سی
۸۰۰ مربع کیلومتره و اهالیسی ۷۷۴۵ کشتدر.
اک بیوک لری اولان (راروتونه) نک بوی ۳۷
کیلومتره اولوب، دیگر لرنک بوی ۱۵ کیلومتره یی
تجاوز ایتز. یالکز بر ایکیسی مرتفعجه اولوب،
قصوری پک آلتقی و جمله سی صیف لر و قیالره
محاطدر. قبودان قوک طرفندن اوچنجی سیاحتنده
یعنی ۱۷۷۷ ده کشف اولمشلردر.

قوک بوغازی } (Déroit de Cook) یکی
زلانده نک مرکب اولدینی

ایکی بیوک جزیره یی بر برندن ایران درین بر بوغاز
اولوب، بوی ۲۴۰ واک ۸۰ کیلومتره در. ساحل
شمالی سنده مهجرك مرکزی اولان (واینفون)
شهری و ساحل جنوبی سنده (بانهم) قصبه سی
بولیور. اوندن اول یکی زلانده برتک جزیره ظن
اولنورکن، بو بوغاز ۱۷۷۰ تاریخنده قبودان قوک
طرفندن کشف اولمشدر.

قوک } قبودان جامس — (J. Cook) انگلتره
قوک } مشاهیر بحریون و سیاحتیندن اولوب،

۱۷۲۸ده یورقشیر ایالتک (مارتون) قصبه سنده
طوغمش؛ و کندیس بر چفتلک رنخبرینک اوغلی
اولدینی حالده، بحریه نقری یازیلوب، مکینلک
ایچون لازم اولان علوم ریاضیه و هیئت معلمز
اولرق کندی کندینه اوکر نه رک، تدریجاً کمی
قبودانی اولمش ایدی. اوزاق دکیزله سیاحت
ایتمک دولتی طرفندن مأمور اولوب، اوچ دفعه
کره ارضی دور ایتشدر. برنجی سیاحتی (تاهیتی)
جزیره سندن زهره نک کره شمسک اوکندن مروری
سیر و معاینه ایتک مأموریتله وارباب فندن (باقس)
(و سولاندر) ک رفاتله ۱۷۶۸ تاریخنده اجرا
ایدوب، بو سیاحتنده یکی زلانده نک سواحلی فنا
تیین، و بو اسله معروف اولان ایکی جزیره نک
آره سنده کی بوغازی (یعنی قوک بوغازی) کشف
ایتشدر. ۱۷۷۲ده (رزولوسیون) و (آوانتور)
سفینه لرله قطب جنوبیه قره لر بولوب بولندینی
کنفه مأمور اولرق، اوچ سنه بحر محیط کبیرده
سیاحت ایتش؛ و قطب جنوبیه شایان اهمیت قره لر
بولندینه کسب اطمشان ایدوب، انشای سیرنده یکی
قالدونه جزیره سنی دخی کشف ایلشدی.
۱۷۷۶ده، آمریقانک شالندن آوروپا ایله آسیا
آره سنده بر طریق بحری ممکن اولوب اوله میه جفی
تحقیق مأموریتله، بر اوچنجی سیاحت عظیمه یه
چغوب، بهرنک بوغازندن بحر منجمد شمالی یه
صوقلفه زیاده جهد ایتدکن صکره، مایوس
اولوب، جنوبه طوغری دوندیکنده، کیسینی تعمیر
ایچون، ساندویج جزایردن (هاوای) جزیره سینه
اوغرامله، ۱۷۷۹ده بو آطه نک اهالی و حشیه سی
طرفندن پاره لانه رق وفات ایتشدر. قبودان قوک
مهالکی استخفاف ایدر جسور و محب فنون بر آدم
اولوب، کرک معینی طاقه سنه و کرک اوغرا دینی
برلک اهالی و حشیه سنه ایتدیکی معامله انسانیتکارانه
ایله اقران و امثالی پیننده تیز، و جغرافیا و سائر
نونه خیلی خدمت ایتشدر. سیاحتنامه لری کندیس
و معنی طرفندن ضبط اولوب، دفعاتله نشر،
والسئه سائر هیه دخی ترجمه اولمشدر. اسمی آسترالیا
و آمریقا و سائر طرفلرده بر چوق پرلره علم اولمشدر.

ایشانك تجارتی و مغولرك رؤساء روحانیه سنه مخصوص
مدرسه لرله بر جوق مناسترلی واردور.

قوقوزه } خطه قدیمه سنده بر قصبه اولوب.
اليوم مرعش سنجانك زيتون قضا سنده و زيتونك
۵۰ كيلومتره شمال غربي سنده واقع (كوكسون)
قریه سیدر .

قو قونور } (Koukou-Nor) یعنی «كوك
واسع ایالتك شرق شمالی كوشه سنده و جیز
حدودی قریبده بر بیوك كول اولوب، اورته سی
۳°۵۸'۳۶ عرض شمالی ایله ۹۷°۳۰ طول
شرقیده واقعدر . سطحی حذای مجردن ۲۰۵۰
متره مرتفع اولوب، هر طرفدن یوكسك طاغلرلا
محاطدر . شمال غریبدن جنوب شرقیه بوي ۱۰۷
و اك كنیش یرنده اك ۶۳ متره در . درینك
آز اولوب، صوبی طوزیلدر، وكتیدكجه آزالوب،
طوزی آرتقمدهدر . ایچنده بش آله اولوب، بری
اوزرنده بر لاهه مناستری واردور، كه بونده اقامت
ایدن لاهلر یالكرز قیشین كول طوكدیفنده، خار
جله اختلاط ایدوب، قایتی بولمیدیفندن، ساء
موسلمرده اختلاطلری مفقوددر . كولك بالیجی چوق
ایسهده، جوارنده كی اهالی بالیقچیلیق صنعتی بیلیمورلر
(بوخاین كول) و (خره كول) اسملریله ایکی قیص
نهر ایله بر طاقم دره لر بو كوله دو كیلور .

قو قونور } ایالتی (Prov. de Koukou-Nor)
چینه تابع بر ایالت تشكیل
ایدور و مغولستاندن معدود واسع بر یر اولوب
شمالاً مغولستانله و تركستان شرقی یی ده حاوی اولاد
(قان سو) ایالتیله، جنوب غربی طرفندن تیت
شرقاً دخی نفس چین ایله محدوددر . منهای غر
بنده بر زاویه حاده تشكیل ایدهك صورند،
شرقدن غربه تمتد اوزون بر یر اولوب، شمالاً
آلتون طاغ و (نان شان) جبال مرتفعه سیله، جنوب
دخی بر صره بوكسك طاغلرله آیرلش اولدینو
حالده، جبال وانهای نفس چینه طوغری اینبور،
ایچنده تمتد اولان جبال مرتفعه نك اك بیوك اورته
سنده اوزانان (قوش لوش) سلسله سیدر . احوال
موقعیه و طبیعت ارضیه جه اوج قسمة منقسم اولوب،

قو قسواق } (Koksoak) آمریقای شما -
لیده دومینیون قطعه واسعه
سك شمال شرقی اراضی سنده بر نهر در، كه (قانی
پوسقاو) كولندن خروجه، غیر مسكون یرلر
ایچنده شمال غربیه طوغری آقهرق، بر جوق كولرك
آقارغی دخی اخذایله، ۶۵۰ كيلومتره لك جریاندن
صكره هودسون بوغازینك (اونغاوه) قوبنه دو كیلور.
منبندن ۱۵۰ كيلومتره آشاغیده اكی ۱۵۰۰
متره و منصبنده ۵ كيلومتره در .

قو قوریزی } (Kook's Inlet) آمریقای
(شمالیله آلاسقه شبه
جزیره كیره سك ساحل جنوبی سنده ۵۹° ایله ۱۶'
۶۱° عرض شمالی آره سنده بر قویدر .

قو قله } قبریس جزیره سك جنوب غربی
ساحلنده واقع باف قصبه سك نام
دیكریدر . [«باف» ماده سنه مراجعت بیوریه .]

قو قو } (Ségovia) آمریقای و سطينك
(نیقاراغوا) حكومتده بر ایرماقدر، كه بحر محیط
معتدل ساحلی قریبده یعنی قونسقه كورفزیك ۵۰
كيلومتره قدر شرقنده نبعانله، غرب شمالیه
طوغری آقهرق، بر مدت جریاندن صكره (هوندو-
راس) حكومتی حدودینه واصل اولور؛ و او
استقامتمده جریاننده دوامله، ایکی حكومتك حدودینی
آیره رق، ۶۵۰ كيلومتره لك جریاندن صكره،
منصبنده (غراسیاس آدیوس) برونی تشكیل ایدورك،
آنتیل دكیزینه دو كیلور . منصبندن اعتباراً ۲۵۰
كيلومتره لك محلی درین وواپور ایشلمسنه مساعد
اولوب، اوندن یوقاریسی دخی كوچك سفائنك
سیرینه صالح ایسهده، بر طاقم سرعتلی اینشلیری
واردور . منصبنده كی قوم سدينك دخی عمقی آنجق
ایکی اوج متره اولوب، بیوك كیلرك كیرمسنه
مانعدر .

قو قو خوتو } (Koukou-khoto) چینك
(ایالات شمالیه سندن (شان سی)
ایالتنده و (تای یوان) ك ۳۲۰ كيلومتره شمالنده
۴۸°۴۸' عرض شمالی ایله ۱۸°۱۸'۳۷
طول شرقیله بر شهر اولوب، ۲۰۰۰۰۰ قدر
اهالیسی، مغولستان و تیت و تركستان شرقی ایله

غریبسنده بورنو حکومتسک صرکزی بر شهر اولوب، بری کولاک کنارنده و دیگر ی بونک بر کیلومتره قدر غریبسنده اولوق اوزره ایکی قسمدن مرکب اولدینی حالده، هر برینک آیری بررسوری و برربونک جادهسی، چارشیلری، برقاججامع شربنی، بورنو حاکمینه مخصوص جسیم سرائی، تخمیناً ۶۰۰۰۰ اهالیسی و ایشلک تجارتی وارددر. آفریقای وسطینک الک تجارتگاه و ایشلک شهری اولوب، بازار و چار. شیسندنه طرابلس غرب، فزان، مصر، مغرب و آفریقانک سائر هر طرفندن کلوب طولیانمش تجارت و سیاحین کور یلور. خانه لری سودان اصولی اوزره صمان قلبه لرندن عبارت اولیوب، دوولش طوپراقدن یابلمش و سوراق تشکیل ایده جک صورتده صره نمش اولدقلری حالده، عادتاً بر شهر صورتی ابراز ایدیور. سورلک خارجنده و شهرک ایکی قسمی آره سندنه دخی طاغنیق و سیرک برطاقم اولر وارددر.

— بواسمه چاد کولنک شرق طرفنده وقام مملکتنده دخی برزنجی قوی اولوب، قاریلری و دایجه حسن و لطافتلریله مشهوردر.

قوکه آطه لری (Iles Cocos) بواسم
محیط هندى و بحر محیط کبیره بر چوق منفرد و یا مجتمع آطه لره و یریلوب، باشلیجه لری بروجه آتیدر:

بنکاله کورفزنده (آندامان) جزایرینک شالنده برطاقم جزایر مجتمعه اولوب، الک بیوکلی اولان بیوک قوکه آطه سنک اورته سی ۱۴°۶' عرض شالیده واقعدر. بوی ۱۰ و اک ۳ کیلومتره اولوب، قوکه آغاجلریله مستوردر.

— دهاجنوبده بحر محیط هندیده و (سونده) بوغازینک ۱۲۰۰ کیلومتره جنوب غریبسنده بر جزایر مجتمعه طاقی اولوب، الیوم (کیلنخ) اسمیله ده معروفدرلر [بواسمه مراجعت بیوریله].

— بحر محیط کبیرک قسم جنوبسنده (توفه) جزایر مجتمعه سنک شالنده دخی بر آطه اولوب، (نیوها) اسمیله ده معروفدر. — دیگر بر جزایر مجتمعه طاقی ده اولوب، (مورتلوق) دخی دینلیر.

برنجیسی شرق شمالی قسمده کی (قونونور) کولنک حوضه سی، ایکنجیسی شمال غربی جهته کی (زایدام) خطه سی، اوچنجیسی ده جنوب شرقی طرفنده کی (اودون توله) یابله سیدر. زایدام خطه سی حد وسطی اوزره ۲۸۰۰ متره ارتفاعی اولان بر یابله دن عبارت اولوب، تیتنک ارتفاعی آلتنده بر ایکنجی باصنق تشکیل ایدیور. بر چوق طولی کوللری حاوی اولوب، قابل زراعت اراضیسی پک آز و معصور یرلری پک سیرکدر. قوئن لوئن سلسله سیله دیگر بر چوق طاغلر بوخطه یی شق ایدوب، بونلرک چونی قارله مستوردر. میناه چایه سی آز و سیرک اولوب، چوراقلرده نابدید و یا کوللره منصب اولور. قونونور حوضه سی هر طرفدن طاغلرله محاط اولوب، ۵ کوله منصب اولان مذکور ایکی نهرک و سائر دره لره وادیلرینی حاویدر. اودون تاله یابله سی ایسه ۳۵۰۰ ارتقا. علزنده یوکسک بر یر اولوب، چینک انهار عظیمه. سندن (هوآنخ هو) نک منابعی و برچوق کوللری حاویدر. ۳۵° عرض شالیدن آشاغی اولدینی حالده، ارتفاعی حسیله برودتی فوق الاماده اولوب، تموزده میزان الحراره تحت الصفر ۲۵ درکویه قدر اینر. مع هذا (تائفوت) جنسیتنه منسوب برقاج یوز اهالیسی وارددر. علی العموم (قونونور) مملکتک و علی الخصوص اشبو اوچنجی قسمیله جهت غربیه. سنک هنوز هر طرفی کشف اولنمیوب، احوالی مجهولدر. بتون او مملکت واسعه نک اهالیسی ۱۵۰۰۰۰ ی متجاوز اولیوب، قالموق، تائفوت، قره تائفوت و سائر قائلندن عبارت اولدقلری حالده، ۲۹ عشرته منقسمدرلر؛ و هر قبیله نک کندی رئیس اولوب، بونلر صورتاً چین دولتی طانیورلر. اکثر اهالیسی کوجه و یفا کردرلر. چینیلر مملکتک شرق جهته ده بعض یرلره هجرت ایدوب یرلشمکه باشلامشدرلر.

مغول لسانده کوله (نور) و نهره (کول) دینلدیکی آکلاشیلیور. آنجیق کولک یعنی مائی دیک اولان صغیق مغولر دخی (قو) می تلفظ ایدرلر، یوقسه (کوک) کلمه سی توروپالیر عادقلری اوزره قالینلاشدیره قی بوحاله قویمیشدر؟ کسدریله مدی.

قوکه } یاخود قو کاوه (Kouka, Koukaoua)
سودان وسطیده چاد کولنک ساحل

سطحیه سی ۳۳۴۲۳ مربع کیلومتره و اهالیسی ۱۸۹۵۲۴ کشیدر. مرکزی (سرنا) قصبه سی اولوب، ۵ قضایه منقسمدر.

قول } (Coll) اسقوجیه تابع هبرید آله. لربنك اك جنوبی زدن اولوب، بوی ۲۰، اکی ۴ کیلومتره و اهالیسی، کافه بالیقچی وغالبق لسانیله متکلم اولق اوزره ۷۲۵، کشیدر.

قولا } (Kola) روسیه نك شمال غربی سنده دکیز آره سنده لاپونیه نك قسم شرقی سندن عبارت بر بیوک شبه جزیره اولوب، غرب جهندن دخی قره دن بریرینه دو کیلور بر صره کولارله آبرلشدر. ۶۶°۶' ایله ۶۹°۱۸' عرض شمالی و ۳۰° ایله ۳۹°۹' طول شرقی آره لرنده تمتد اولوب، غربدن شرقه بوی ۳۸۰ کیلومتره در. غرب جهتی طاقلق و قیالقی اولوب، اک یوکسك محلی ۹۰۰ متره ارتقا. عنده در. شرقه طوغری اوزاندجه، کسب انحطاط ایدر. قسم جنوبی سنده سردی قارلرله مخلو دره. لری و چام آغاچلرینی حاوی اورمانلری واردر. کولارلرله چاپلری پك چوقدر. انهارینك اك بیوکی ۲۴۰ کیلومتره بوی اولان (پونوی) در. انهارینك جمله سی سنه ده ۸ آبی منجمد بولنور. همان هر طرفی خالی اولوب، یالکیز بعض سواحلینده بالیقچیلقله ورن سوریلرله کوجه حالنده یاشار بر مقدار لاپونلر بولنیور. سواحل شمالیه سنه یازین ۳۰۰۰ قدر روس واسقانیدینا و بالیقچی طویلانوب، مورینه بالینی وسائر اسماك صید ایدرلر. شبه جزیره آرخانگل ایالتله ملحق بر قضا صورتنده اداره اولنوب، مرکزی ۷۷۰ اهالی بی جامع اولان همنای برکوچك قصبه در.

قولات طاقی } طربزون ولایتینده بر طاقدر، کپونت آلیری نامیله ولایتك حدود جنوبیه سنی تحدید ایدن سلسله جبباله مربوط اولوب، طربزون ایله کومشخانه وبعده طربزون ایله جانیك سنجاقلری آره سنده شمال غربیه طوغری تمتد اولوب، تیره بولینك شرق طرفنده واقع (کره لی) بروونه منتهی اولور. اک یوکسك محلی طربزون شهرندن ۵۰ کیلومتره نك

— بحر محیط معتدلک قسم شمالی سنده و آفریقا برزخنك ساحل غربی سی قارشیسنده اوله رق ۱۲°۳۵' عرض شمالی ایله ۳۴°۵۰' ۲۷۰° طول شرقیده و غالاباغوس جزایرینك ۸۰۰ کیلومتره شمال شرقی سنده بر آله اولوب، ۵۰ کیلومتره محیط دائره سی و بالینه آوجیلرینك مراجعتکاهی اولان صاغلام برلیمانی واردر. آله یه اسبی قزانديران قوقه (یعنی هندستان جوزی) آغاچلرینك چوغی تلف اولشدر.

قوکار } (Kokiar) چینه تابع ترکستان شرقینك یارقند قضا سنده و یار. قندك ۱۰۵ کیلومتره جنوب سنده اوله رق ۱۹۶۷ متره ارتفاعی اولان بروادیده واقع بر قصبه اولوب، ۵۰۰ اهالیسی و جوارنده قیلندن کوزل کشمیر شالری یاییلان برجنس یکیلری واردر.

قوکر موت } (Cockermouth) انکلترة نك کومبرلاند ایالتنده و (قارلیسه) نك ۴۰ کیلومتره جنوب غربی سنده اوله رق (قوکر) ایله (درونت) نهرلرینك محل تلاقی سنده بر قصبه اولوب، ۵۱۱۵ اهالیسی، دمیر یول موقی، دباغخانه لری و یوک و یاموق منسوجاتله فانیله و جوراب وسائر فابریقه لری واردر.

قوکلبورغ } (Kockelburg) آوستریا و مجارستان دولتنك (ترا). نیسپلوانیه (خطه سنده و (اسفالوه) نك ۲۴ کیلو. متره شمال غربی سنده و (قوکل) نهری اوزرنده بر کوچك قصبه اولوب، داخل بولندی ایالت بونك اسمیله مسادر.

قوکیمو } (Coquimbo) آمریقای جنوبیده شیلی حکومتك همنای اولان ایالتنده و مرکز ایالت اولان (سرنا) نك ۸ کیلو. متره جنوب سنده اوله رق ۲۹°۵۴' عرض جنوبی ایله ۷۳°۳۹' طول غربیده و (الکی) نهرینك دوکلدیکی برخلیجك ساحل جنوبی سنده واقع ایالت مرکزی بر قصبه اولوب، ۷۱۴۰ اهالیسی، پك صاغلام لیانی، ایشلك تجارتی و علی الخصوص باقر اخراجاتی واسکله سی اولدینی (سرنا) یه قدر دمیر یول خطی واردر. — قوکیمو ایالتی شمالاً آتاقامه و جنوباً آقونماغوآ ایالتلریله محدود اولوب، مساحت

مسافه ده اولوب، ۲۹۰۰ متره لك ارتفاعه قدر چيقار. اراضی برکاتيه دن متشكل و يك صرپر.

قولاشين } (Kolachin) اخيراً قره طاغه الحاق اولنش قضا مركزى بر قصبه اولوب، چته نك ۶۲ كيلومتره شال شرقيسنده و (تاره) نهرينك منابى قربنده واقعدر. قضاسى ۴۳۲ مربع كيلومتره دن عبارت اولوب، ۶۰۰۰ اهالىسى واردر.

قولاشين } (ياخود قولاشين زير) قوصوه ولايتنك پكيازار سنجاغنده و سنجاغك منهای غربنده اوله رق قره طاغ حدودى قربنده برقضا اولوب، مركزينك قره طاغه تركى اوزرينه، قالن قراستندن برقضا تشكيل اوله رق، (شاهويك) قريه سى مركز اتخاذا اولمشدر. ويرانس، موبقواج و روانه ريقه ناحيه لريله برابر ۳۲ قريه دن مركب اولوب، اراضينك قسم اعظمى طاغلق واور. مانلق اوله رق، كوزل صولرى و بر مقدار اراضی ضرروعه سى ده واردر. باشليجه محصولاتى آربه و مصر ايله بر مقدار بقدای وزياده جه هله و قومپردين عبارتدر. هواسى صاغلام و اهالىسى تندرست و جسور آدملردر. مقدار اهالىسى حقنده بر قيد محيجه دسترس اولنه مدی. قسم اعظمى مسلم و بوشناق لسانيله متكلمدر.

قول اوغلى } مغرب اوجاقلرنده و على الخصوص طرابلس غربه شهرلك اطرافنده ساكن بر صنف اهاليدر، كه اسكى بكيجرى افرادينك برلى قاريلرله ازدواجندن متولد اولوب، بونلر وركيدن معافيتلرى مقابلنده برر حيوان بسلكه و تحصيلدارلق و ضبطيه و طائفنى ايفايه مجبوردرلر. رئيسلرينه باش آغا ديرلر.

قولبرت } (Colbert) فرانسه مشاهير رجالندن اولوب، ۱۶۱۹ ده (ريس) ده طومغش، و ۱۶۸۳ ده وفات ايتشدر. اون دردنجه لوي زماننده كنديسنه بر قاچ نظارت احاله اوله رق، امور ماليه جه، زراعتجه، تجارتيجه، قوه بحريه جه، عدليه جه، و معارف و صنايعجه پك چوق اصلاحات اساسيه موفق اولمش؛ و شمديكى اصول اداره نك اساسى قوبوب، على الخصوص بودجه اصولنى كنديسى ايجاد ايتشدر.

قولبرغ } (Colberg) پروسيه ده پومرانیه خطه سنده كوسلين سنجاغنده و كوسلينك ۴۰ كيلومتره غربنده اوله رق (برسانه) نهرى اوزرنده و بونك منصبندن ۳ كيلومتره يوقا ريده قضا مركزى بر قصبه اولوب، ۱۶۰۲۵ اهالىسى، بحريه مكنتى، ملحله لرى، منسوجات مختلفه، توتون و طوغله قابريقه لرى، دو كخانه لرى و ايشلك تجارى واردر.

قولبروق } (Colbrooke) انكلتره نك مشا. هير مستشرقيندن اولوب، ۱۷۶۵ تاريخنده لوندرده طومغش، و ۱۸۳۷ ده وفات ايتشدر. مأموريله هندستانه كونديلوب، كلكته ده عدليه مفتشى اولمش؛ و ۳۰ سنه اوراده قالوب، السنه شرقيه ي و على الخصوص اسكى سا. نسكرى لسانيله هندستانك السنه جديده سنى مكل صورتده اوكرندكدن صكره، لوندربه عودتله، برنجى اوله رق، آروپايه هندك احوال تاريخه و ادبيه و حكميه سنى اوكرته جك كتب و رسال و مقالات مهمه نشر، و لوندرده كى مستشرقين جمعيتنى تأسيس ايتشدر. برچوق كتب و سائر آثار شرقيه دخى جمع ايدوب، وفاتنده هندشركته ترك و تبرع ايلمشدر.

قولتيس } (Colettis) يونانك استقلاله تأسيسنه اك زياده خدمت ايدنلردن اولوب، عن اصل تپه دلتلى على پاشانك اوغلى مختار پاشانك طبيى ايدى. تپه دلتيلرك سقوطندن صكره يونان ارباب عصيانته قاريشوب، حكومت موقته اعضا. سندن بولشمس؛ اوتونك قراللى زماننده بر قاچ و كالته بولنه رق، بر آره لق باش و وكيل دخى اولمش؛ و ۱۸۴۸ ده وفات ايتشدر.

قوله } (Kouldja) چينك شمال غربى جهته واقع (جونفاريه) خطه. سنده قوله و نام ديكرله ايلي ايلاتنك مركزى بر قصبه اولوب، بالفاش كولنه دوكلن ايكي نهر اوزرنده و روسيه حدودينك ۶۰ كيلومتره شرقده واقع و ۱۲۰۶۰ اهالى جامعدر. سائر چين بلادى كبي مستطيل الشكل بر سورله محاط اولوب، پك ايشلك بازار و چارشيسى، ايكيى چين حكومت

طرفدن يابدیرلش متعدد جوامع شریفه سیله بر ایکی تخانه سی ، ایکی کلیسای و خارجنده واسع باغچه لری واردر . اهالیسناك قسم اعظمی مسلم و ترك و قصوری مانچو و چینلی و روس و ساثره در . — قولجه نام دیگرله ایلی ایالتی شمالاً و غرباً روسیه حدودیله یعنی تركستانله ، جنوباً تركستان شرقی ایله شرق شمالی طرفندن دخی جونغاریه ایله محدود اولوب ، غیرمنتظم برمثلث شكلنده در . مقدما بو ایالت دهها بیوك اولوب ، مساحت سطحیه سی ۷۱۲۱۳ مربع کیلومتره و اهالیسی ۱۴۰۰۰۰ کشتی ایدی . آنجی یگری اوتوز سنه اول چینك بتون شمال غربی قسمنده وقوع بولان قیام صره . سنده زبونكشلكده امثالسر اولان چینلیلر دهشتلی صورتده قتل عامه باشلادقلرندن ، روسیه دولتی ۱۸۷۱ء مملکتی اشغاله مجبور اولمش ؛ و ۱۸۸۱ء مملکتی چینه اعاده ایتدیکنده ، ۷۰۰۰۰ اهالی ایله مسكون اولان ۱۱۲۸۸ مربع کیلومتره لك محلی آلیقومشدر . اراضیسی طاعلق و یوكسك اولوب ، حدود شمالیه سنده (الاطاع) و حدود جنوبیه سنده (خان تگری) سلسله جبالی متمد اولور ، و بونلرك ذروه لری ۶۰۰۰ متره یی متجا . وزدر . شرقدن غربه آقان (ایلی) ایله بونك تابعی اولان (قاش) و (تكش) نهرلری كوزل اوج وادی تشکیل ایدور . قسم شمالیسنده (سیران نور) اسمیله بیوجك بر كول واردر . هواسی معتدل و اراضیسی بك منبت اولوب ، بغدادی ، آرپه ، یرغ ، داری ، یاموق ، اوزوم و ساثره حاصل اولور . صرعاری كوزل اولوب ، قیون ، صیغیر ، خركله ، دوه و ساثر حیوانات اهلیه سوریلری بك چوقدر . حیوانات وحشیه سی ده متنوعدر . طاغلرنده كوش ، باقیر ، دمیر ، كوكورد و كلپتلی كمور ایله ساثر معد نلری واردر . اهالیسی اكثريت اوزره مسلم اولوب ، ترك ، قیرقیز ، قاپوق و ساثر اجناسدن مركدر . وقتیه تجاری بك ایلری ایدیسده ، چین حكومتی اهالی یی روسیه ایله مناسبات تجاریه ده بولمقدن منع ایتدیكندن ، كریلمشدر .

قولچستر } (Colchester) انكلتره نك
(اسكس) ایالتنده ولوندره نك

۸۰ کیلومتره شمال شرقیسنده اوله رق (قولنه)

نهری اوزرنده و بونك منصبندن ۱۱ کیلومتره یوقاریده بر شهر اولوب ، ۲۶۳۴۵ اهالیسی ، بیوجك کیلرك دخولنه مساعد اولان نهرده ایشلك اسکله سی ، ذخایر و ساثره یه متعلق بیوك تجارتی ، اسکی اعتبارندن بر آز دوشمش ایک قاشلری ، ۲۰۰۰ عمله استخدام ایدر بیوك برالبسه فابریقه سی و استحکاماتی واردر . بك اسکی بر شهر اولوب ، بر جوق ابنیه غریبه و آثار عتیقه سی واردر .

قولخیده } (Colchide) قافقاسیه نك غرب
(جهنده الیوم قوتابی ایالتی)
تشکیل ایدن (ابرته) ایله (منكرلیه) خطه لرینك
یعنی باطوم و پوتی جهتلرینك اسم قدیمی اولوب ، اساطیر یونانیه ده کویا صیرمه پیاغیلی قیونلری اولمسیله و (آروغناوت) اسمیله معروف کیجیلرك اورایه سیاحتلریله مشهور ایدی . اهالی قدیمه سی بك جسور لکن نیم وحشی و یغما کرایدیلر . یونانیلر بو خطه نك سواحلنده بر طاقم مهجرلر تأسیس ایتشلردی . مشهور مهرداد بو خطه یی ضبط ایتشدی . اوندن صكره رومالیلرك الینه كچوب ، پونت ایالتیه الحاق اولنشدی . بو خطه نك شمعیکی اهالیسی باشلیجه لازلردن عبارت اولوب ، اهالی قدیمه سی ده بونلرك اجدادی اولقی احتمالی واردر .

قولرنه } (Coleraine) ایرلانده ده (اولستر)
(ایالتك (لوندوندی) سنجاغنده)
و ۵۵ کیلومتره جنوب غربیسنده اوله رق (بان)
نهری اوزرنده و ساحلین ۶ کیلومتره لك مسافده واقع بر قصبه اولوب ، ۶۰۸۰ اهالیسی ، ایشلك تجارتی و دباغخانه لریله بعض فابریقه لری واردر .

قولره } (Cullera) اسپانیه ده والنسه
(ایالتك (سوئقه) قضا سنده و)
کیلومتره جنوب شرقیسنده اوله رق (جوقار)
نهرینك صول کنارنده و منصبی قرینه بر قصبه اولوب ، ۷۸۰۰ اهالیسی ، عربلردن قلعه سور و قلعه سی ، كوزل هواسی و یرنجه پورتقال ، فستیق و ساثره اخراجاتی واردر .

قولشاغوا } (Colchagua) آمریقای جنو
(بیده شیلی حكومتی ایالاتندن)
اولوب ، شمالاً سانتیاگو و جنوباً قوریقو ایالتلریله محدوددر . مساحت سطحیه سی ۹۹۸۹ مربع کیلومتره و اهالیسی ۱۴۶۹۰۰ کشیدر . كوش و آلتون

معدنلری و بچی ایله استرلری چوقدر . مرکزی (سان فرناندو) قصبه سیدر .

قولم } (Culm, Kulm) پروسیه ده غربی پروسیه ایالتک (مارینورد) سنجا . غنده ۵۳ کیلومتره جنوب غربیسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ، ۹۹۴۰ اهالیسی و چوخه و فائله فابریقه لری واردر .

قولمار } (Colmar) آلساس لورنده استرا . سبورگك ۷۰ کیلومتره جنوب غربیسنده یوقاری آلساسك مرکزی بر شهر اولوب ، ۲۳۸۰۰ اهالیسی ، بعض منسوجات ایله بیره و سائر فابریقه لری ، دباغ خانه لری ، دوکخانه لری و اطرافنده منبت و کوزل اراضیسی واردر .

قولمباخ } (Culmbach) باویرنك یوقاری ماینه ایالتنده و (باویروت) ك ۲۴ کیلومتره شمال غربیسنده بر قصبه اولوب ، ۵۵۰۰ اهالیسی و دمیچ یول موقفی واردر .

قولمنار } (Colmenar) اسپانیه نك (مالقه) ایالتنده و مالقه نك ۳۰ کیلومتره شمالنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ، ۵۹۰۰ اهالیسی واردر . — مادرید ایالتنده دخی بری مادریدك ۴۲ کیلومتره جنوب شرقیسنده و دیگر کی مادریدك ۳۳ کیلومتره شمالنده اولقی اوزره ، ایکی قصبه اولوب ، برنجیسنك ۵۰۰۰ و ایکنجیسنك ۳۷۰۰ اهالیسی واردر . تقریق ایچون برنجیسنه (قولنار ده اوریا) و ایکنجیسنه (قولنار ویمو) یعنی «اسکی قولنار» دیرلر .

قولنه } (Colne) انکلتیره نك لاتقاستر ایالتنده ۴۶ کیلومتره شرق جنوبیسنده بر قصبه اولوب ، ۷۳۳۵ اهالیسی و بعض منسوجات فابریقه لری واردر .

قولو } (Kolo) لهستانك (قالیچ) ایالتنده قاین قضا سنده و ۲۶ کیلومتره شر تده بر قصبه اولوب ، ۹۷۱۰ اهالیسی واردر .

قولورادو } (Colorado) آمریقای شمالیه بیوک برایر ماقدر ، که همنای اولان حکومتله (اوتاه) حکومتی آره سنده قیالی طاغلرله (واهاچ) طا غلرندن اینن بر چوق انهاردن باتشکل ، (اوتاه)

حکومتی ایچنده جنوب غربی به طوغری آقهرق ، (آریزونه) حکومتنه دخول ایله ، شرقه طوغری دوتر ، و مذکور حکومتك حدود غربیه سنه و اصل اولدقدن صکره ، جنوبه طوغری دونه رك ، مذکور حکومتله (نواده) و بعده قالیفورنیه حکومتلری آره سنده جریان ، و نهایت مکسیقه ممالکنه دخول ایدر ، و برآز آشاغیده قالیفورنیه کورفرزینك منته . سنه دو کیلور . اوفقی تفك طولام باجلری داخل حساب اولمسیزین مجراسی تقریباً ۱۸۰۰ کیلومتره اوزونلغنده در . ایرماغی تشکیل ایدن (غرین ریور) یامیه و ریوگرانده دن بشقه قولورادونك بر چوق تابعلری اولوب ، باشلیجه لری شرقدن کلن (قولو-رادو شیکتو) یعنی «کوچك قولورادو» ، شمالدن کلن (ویرجن) وینه شرقدن اینن (جیلا) نهرلریدر . هر نه قدر بعض قورو و یاغمورسز یرلردن کچر . سه ده ، صوی چوقدر . مجراسنك اکثر طرفلری پك صرب اولوب ، بعض محللرنده بتاغی پك درین وایکی طرفی یالچین قیا و دیم دیک اوله رق ۱۵۰۰ متره به قدر یوکسکدر .

— ینه ممالك مجتمعه نك (تکزاس) حکو . متنده دخی بواسله بر ایرماقی اولوب ، حکومت مذکورنك غرب جهتده (لانواستاقادو) یايله . سندن نبعانله ، حکومت مذکورنك سائر انهاريله متوازیاً شمال غربییدن جنوب شرقی به طوغری جریان ، و صاغدن (ریله فورق) صولدن دخی (لاو) نهرلربی و دیگر بعض چاپلر اخذ ایدره رك ، تقریباً ۱۴۰۰ کیلومتره لك جریاندن صکره ، مکسیقه کورفرزینه متصل (ماناغورده) کولنه دو کیلور . صوی آز اولوب ، یالکز یاغمور موسمنده سفاین منصبندن ۵۰۰ کیلومتره یوقاری به قدر ایشلیه . بیلرلر .

— آمریقای وسطینك قوسته ریه حکومتنده دخی بواسله بر نهر واردر ، که (ایرازو) برکانندن نبعانله شماله طوغری آقهرق ، ۱۰۳۰° عرض شمالی به واسل اولنجه ، ایکی قوله آریلیر . غربی قولی استقامتنده دوامله ، سان جوان ایرماغنه ، و شرق قولی شرقه طوغری دونوب ، دها آشاغیده کندی قدر بیوک وینه قولورادو اسمیله معرفه

دیگر بر نه‌له بعد الاجتماع، طوغریدن آنتیل دیزینه دو کیلور. مجراسی ۱۷۰ کیلومتره طولنده در .
— آمریقای جنوبیك آرچنتین حکومتده دخی بواسمه بر ایرماق وارددر، که ۳۵° عرض جنوبیده (آند) سلسله جبالنك شرقی مائله سندن نبئانه، جنوب شرقیه طوغری آقار. بونك مجراسی الیوم مجهول اولوب، یانکز منبعندن ۲۲۸ کیلو- متره آشاغی یه قدر سیاحك بری مجرائی تعقیب انده بیلمشدر. مجراسنك اطراقی چبلاق و یانمش کبی بر حالده در .

قو لورادو { حکومتی (État de Colorado) آمریقای شمالیده ممالك مجتمعه .

نك حكومات غربیه سندن بر حكومت اولوب، قیالی طاغلر سلسله سنك ایکی مائله سنده واقع و همنای اولان ایرماغك بعضی منابعی جامعدر . حدودی اراضی خالیده دنهآ چیرلش خطوط مستقیمه دن اولوب، شرقدن غربه تمتد بر مستطیل شكلی ابراز ایدر. شرقاً قانساس و نبراسقه، شمالاًینه نبراسقه و وویونینگ، غرباً اوتاها، جنوباً دخی یکی مكسیقه حكومتلریله و ممالك مجتمعه نك اراضی مشتركه سیله محدوددر. ۳۷° ایله ۴۱° عرض شمالی و ۱۰۲° ایله ۱۰۹° طول غربی آره لرنده تمتد اولوب، مساحتیه سطحیه سی ۲۶۹۱۵۰ مربع کیلومتره و اهالیسی ۱۲۱۹۸۴ کشیدر. قیالی طاغلر سلسله سی مملکتی شالیدن جنوبه شق ایدرکن ایکی قوله آیریلوب، بونلرك آره سنده پارق یعنی چاپر اسمیله بر طاقم یایله لر بولنیور. مذکور طاغلرك ارتفاعی ۴۰۰۰ ایله ۴۵۰۰ متره آره لرنده در. مذکور طاغلرك انكیزی منتها سنده و علی الخصوص شرق جهته در بر طاقم واسع اووه لر تمتد اولیور، که بونلرك ارا- ضی سنك بیدیه اوچی نسبتنده ایسه ده، شرق جهته در کی واسع اووه نك قسم اعظمی چول حالنده اولوب، یالکز آلتیده بری قابل زراعتدر. مایسدن تموزه قدر یاغور موسمی سورپورسه ده، سائر موسملرده قوراقلق حکم سوروب، یاغوری پك آز اولد- یفندن، اشجاری دخی یوقدر. هواسی پك صاغلام ایسه ده، زیاده یابسدر. جبال مذکور نك غربی مائله سندن قولورادوی تشکیل ایدن انهارك برقایی نبهان ایندیکی کبی، شرقی مائله سندن (سوت پلانه)

قو لوری { (Koulouri) یونانك سالامینه جزیره سنك اسم جدیددر .

[« سالامینه » ماده سنه مراجعت بیوریه .]

قو لوسوار { (Koloszvar) مجارستانك ترانیسلوانیه خطه سنده و تاکی

سبنك ۱۸۰ کیلومتره شمال غربی سنده قولوس سنجاغنك مرکزی بر شهر اولوب، ۲۹۹۲۵ اهالیسی، مکمل مکتبلی، موزه سی، سوری، قلعه لری، و خارچنده کوشکاری وارددر. اسکی بر شهر اولوب، داچیا خطه قدیمه سنك اك مهم شهرلرندن اولان (قولوس) ك عینیدر. (وار) لفظی ایسه مجارچده حصار دیمکدر .

قو لوسه { (Colosse) آسیای صغیره فریجیا خطه قدیمه سنك جنوب غربی

کوشه سنده و مندرس نهری اوزرنده بر بیده قدیمه اولوب، خرسیانلغك اك اول داخل اولدینی بلاددن ایدی. میلادك ۶۵ نجی سالنده حرکت ارضدن خراب اولمشدر. خرابه لری خوناسك بر آژ شالنده مشاهده اولنیور .

قو لوسئوم { (Colosseum, Colisée) و قوایزه (روما شهرنده قدیمآ پك واسع

و مصنع بر تیاترو اولوب، و سپاسیان طرفندن بناسنه بدأ و تیتوس طرفندن اتمام اولمشدی . اوکنده نرونك جسم برهیکلی رکزایدلش اولغله، بو معنایه دلالت ایدن بواسمه تسمیه اولمشدی. سکسان صره سی اولوب، ۸۰۰۰۰ سیرجی استیباب ایدردی . قسماً حرکت ارضدن و قسماً رومانی ضبط و غارت ایدن اقوام وحشیه طرفندن خراب اولوب، قالان ویرانه لری ده جسامت و مکملیتنه شاهددر .

قولوفون { Colophon } آناطولینک ساحل
 غریبسنده یونیه خطه قدیمه -
 سنده وافسک (یعنی آیاسلوغک) غرب شمالیسنده
 اوله رق قوش آله سی کورفرینک شمال شرقی
 ساحلنده بر شهر قدیم اولوب، یونان مدنیت قدیمه -
 سنک اک پارلاق مراکزندن ایدی. برجوق مشا -
 هیرک مسقط رأسی اولوب، حتی شاعر شهر
 اومیروسک دخی اورالی اولدینی مرویدر. ماکدونیه
 حکمدارلرندن لیسپاخوس طرفندن تخریب اولوب،
 میدانده اثری قالمشدر. موقعی قربنده (کاور
 کوی) اسمیله بر روم قریه سی واردر.

قولومان { Coloman } مجارستان قراللرندن
 اولوب، ۱۰۹۵ دن ۱۱۱۴
 تاریخنده حکم سورمش؛ و دالماسییه مجارستانه
 الحاق ایتمش ایدی.

قولومب { Cristophe — Colomb } قریستوف
 مشاهیر بحر یوندن
 اولوب، خلقتدن بری کره ارضک نصف
 معلوم اها لیسنبجه مجهول قالمش اولان نصف
 دیگرینک کاشف شهریدر. ۱۴۳۶ تاریخلرنده
 ایتالیاک جنوه شهرنده ویا جوارنده طوغوب. بر
 چوخه جینک اوغلی ایدی. علوم ریاضیه ایله هیئت،
 جغرافیه ونجوم علملرینی تحصیل، و کره ارضک او
 وقت معلوم اولان اکثر طرفلرینه بحرأ اجرای
 سیاحت ایتدکن صکره، آوروپا ک غرب طرفنده
 یعنی کره ارضک او بر نصفنده اراضی مجهوله
 بولمقی احتمالی، و اولدینی، یعنی نصف دیگر
 صرف دیکردن عبارت اولدینی حالده، او طریقله
 هند سواحلنه کیتک امکاتی تصور ایدوب، بو
 بایده اجرای تحریات و تحقیقات ایچون وسائط
 لازمه بی ابدنک ضمننده، ابتدا جنوه حکومتنه
 وبعده پورتکیز قرائنه مراجعت ایتش ایسه ده،
 کندیسنه خیالات پرست بر مجذوب نظریله باقیله رق،
 تکلیفی قبول اولتمدیفندن، اسپانیا قرال و قرائیجه سی
 فردیناند ایله ایزابله یه مراجعته مجبور اولوب،
 سکر سنه پیانی قاندرمه چالیشدقن صکره عاقبت
 کندیسنه اوچ کی تسلیم اوله رق، بونلره ۱۴۹۲
 سنه سی آغستوسنک اوچنجی کونی آندالوسیه نک
 (بالوس) اسکله سندن بادبان کشای عزیمت اولمشدی.

آلتمش بش کون مجهول دیکزلرده سیاحت ایده رک،
 وکیلر طائفه سنک کوستردکری مایوسیت ودهشت
 وعدم اطاعتله اوغراشوب، کوچ حال ایله بولنه
 دوامه قاندره رق، نهایت سنه مذکوره تفرین
 اولنک ۸ نده قره کشفنه موفق اولمش؛ و هندک
 ساحل شرقیسنه واصل اولقی اعتقادیه، کشف
 ایتدیکی بره هند شرقی نامنی ویرمش ایدی. بو
 سیه مبنیدرکه حالا بو کون آوروپا لیر آمریکا
 برلیرینه (هندیان) نامنی ویربورلر. اک اول کشف
 ایتدیکی قره (لوقای) جبرایرندن بری اولوب، بوکا
 (سان سالوادور) نامنی ویرمش؛ و بعده قوبه
 و هایتی جزیره لرینی کشف ایدوب، (اسپانیوله)
 تسمیه ایتش ایدی. ۱۴۹۳ مارونده اسپانیاه
 عودت ایدوب، کشف ایتدیکی برلره خدیو تعیین
 اولمش؛ و سنه مذکوره ایلولنده بر ایکنجی
 سیاحت ایدوب، کوچک آنتیل جزایرینک چوغنی
 کشف، و هایتی آله سنی ضبط ایله، (سنت دومینغ)
 قصبه سنی تأسیس ایتشدی. ۱۴۹۸ ده براونچی
 سیاحت ایدوب، آمریکای جنوبی ساحلنی کشف
 ایله، (اورنوق) مجرا سندن (قاراقاس) قدر اولان
 برلری کرمش؛ و نهایت ۱۵۰۲ ده ایتدیکی
 اوچنجی و صوک سیاحتنده (دراپان) کورفرینه قدر
 ایلرلمش ایدی. ایلک وایکنجی سیاحتندن عودتده
 اسپانیاده قرال و قرائیجه طرفندن حکمدارلره
 مخصوص بر استقباله نائل اولدینی حالده، معیتی
 حسد ایدوب، دفعاتله کندیبی علیه قالیشمش -
 سه ده، قولومب شدت و ملایمتی قاریشدره رق،
 بونلرک عصیانلرینه غلبه چالمش؛ و قرال نژدده
 اولان افترا لرینی دفع ایده بیلمش ایسه ده، اوچنجی
 سیاحتنده علیه ده کی افترا لر تأثیر ایدوب، کندیبی
 عزل، ویرینه نصب اولنان (بووادیل) طرفندن
 زنجیر بند اوله رق، اسپانیاه اعزام اولنش؛ و چوق
 سورمه دن سیلی تخلیه اولنش ایسه ده، اسکی
 اعتباری بردها بوله میوب، کشف ایتدیکی برلره
 بردردنجی سیاحت ایتدکن، و زوالی آمریکالیرک
 اسپانیولر طرفندن آوکی تعقیب و تلف ایدلرک لرینی
 کوروب، بوکا کندیبی سبب اولدیغنه دلخون
 اوله رق، اسپانیاه عودتندن صکره، آرتق قرال

بوزینه باقاز اولفله، ۱۵۰۶ تاریخده منکوب و مایوس اولورق ضجرت و سفالت ایچنده تلف اولمشدر. یچاره نك اسمی بيله كشف ایتدیکی یره ویرلیوب، اصل قره‌ی ۱۴۹۹ تاریخده رققا- سندن برینك معینده بولمش اولان (وسپوس آمریقان) ك كشف ایتدیكنه ذاهب اولمقله، بو قطعۀ واسعه‌یه بونك اسمی ویرلشدرد. قولومب فن بحریده دخی بعضی ترقیاته موفق اولوب، سفینه اوزرنده طول و عرض تعیین ایچون اك اول اسطرلاب قولانان کندیسیدر. برادری بارتلی قولومب دخی معینده بولوب، کندیسنه خیلی خدمت و معاونت ایتشدرد. اوغل فرناند قولومب پدرینك ترجمۀ حالی یازمشدر. قریستوف قولو- ميك کیکلری ۱۵۳۶ ده هایتی جزیره‌سنه نقل ایله، کندی تأسیس ایتش اولدینی (سنت دومینغ) ده دفن، و ۱۷۹۵ ده قوبه جزیره‌سك هاوانه شهرینه نقل اولمشدر. آمریقاده متعدد هیكلری اولدینی کبی، اخیراً وطنی اولان جنوده دخی کندیسنه بر بیوك هیكل ركز اولمشدر.

قولومبو } سنك مركز اداره‌سی بر شهر اولوب، جزیره مذکوره نك ساحل غریبسنده (کلانی کوكه) نهری منصبده و ۶°۵۷' عرض شمالی ايله ۷۷°۳۶' طول شرقیده واقع و ۱۰۰۲۴۰ اهالی بی جامعدر. بری آوروپالیره و دیگر برلیره مخصوص ایکی قسمن مركب اولوب، آوروپالیره مخصوص قسمنك سواقلری پك واسع و دوز وابینه‌سی کوزلدر. صنعی لیمانله ریختی، ایکی کتبخانه‌سی، موزه‌سی و خارچنده مفرح کوشکلی وازدر، لسان محلیده «کلانی نهرینك کچیدی» دیمك اولان (کلانی توته) دینلوب، شهرده کثرتلی بولان و هر وقت کیدوب کلن عربلر طرفندن بو اسم (کلنبو) صورتده تلفظ اولنورق، ابن بطوطه نك سیاحتنده دخی بو اسمله مذکوردر. پورتگیزلیر بو اسم عربی بی کندی شیوه لرینه کوره تلفظه (قولومبو) صورتنه تحویل ایتدکلرندن، آروپا- لیرجه بواسله شهرت بولمشدر.

قولومبوس } (Columbus) ممالك مجتمعه. ده (اوهیو) حكومتك

مركزی بر شهر اولوب، واشینگتونك ۶۴۵ کیلو- متره غرب شالیسند و اوهیو نهرینه تابع (سیوتو) چایی اوزرنده واقع و ۳۲۰۰۰ اهالی بی جامعدر. بر قاج دمیر یول خطنك محل تقاطعنده اولوب، کلیتی ذخایر تجارتی واردرد. ۱۸۱۲ ده بوشهرك محلی دها بالظه کورمه‌مش بر اورمان ایدی.

— ینه ممالك مجتمعه نك (جورجیه) حكومتده و آنلانته نك ۱۶۰ کیلومتره جنوب غریبسنده اولورق حكومت مذکورہ بی آلابامه دن ایران (قاتا هوچی) نهری اوزرنده دخی بو اسمله سنجاق مركزی بر قصبه اولوب، ۷۴۰۰ اهالیسی، نهر مذکور اوزرنده كوزل بر کوربیسی، مذکور نهرك اوراده کی شلاله‌لری طرفندن چویریلر متعدد فابریقه‌لریله دكرمنلری و اوراده تقاطع ایدر بر چوق دمیر یول خطلری واردرد. نهر دخی منصبندن قصبه نك اوكنه دك سیرسفاغه صالح اولمقله، کوندن كونه اهالی و معموریتی چوغالمقله اولوب، بر بیوك شهر اولقی یولنی طوتمشدر. — ممالك مجتمعه نك سائر حكومتلرنده دخی بو اسمله بر قاج كوچك قصبه واردرد.

قولومیا } (Columbia) آمریقای شمالیه بیوك برابرماقدر [«اورغون» ماده‌سنه مراجعت بیوریله .]

قولومیا } یاخود قولومیه (Columbia, Colombie) آمریقای شمالیه ممالك مجتمعه نك هیئت مجموعه‌سنه عائد بر قضا اولوب، طوغریدن طوغری به قونفره تعبیر اولنان مجلس عمومینك تحت اداره‌سنده بولنیور. بو قضا ممالك مذکوره نك شرق شمالی قسمنده ویرجینیا ايله ماریلاند حكومتلری آره‌سنده و پوتوماق نهرینك صول کنارنده واقعدر. مساحتی سطحیه‌سی ۱۸۰ مربع کیلومتره اولوب، ممالك مجتمعه نك مركزی اولان واشینگتون ايله جورجیتون دائرة بلدیه‌لری و ۳۹۲ ۲۳۰ اهالی بی جامعدر.

قولومیا } (Columbia) آمریقای شمالیه ممالك مجتمعه نك جنوبی قارولینه حكومتك مركزی بر قصبه اولوب، (جارجونز) ك ۲۰۸ کیلومتره شمال غریبسنده و (بریدیور) ايله (سالوده) نك محل تلاقیسنده واقع و ۱۵۰۰۰

اهالی بی جامعدر . بیوک بر پاموق فابریقه سی ده
واردرد . — بو اسمله ممالک مجتمعه دیکر برقاچ
نصبه دخی بولوب، اک بیوک پانسیلوانیه حکومتنک
لافاستر سنجاغنده و هاریسبورگ ۴۵ کیلومتره
جنوب شرقیسنده واقع و ۶۵۰۰ اهالی بی جامعدر.
قولومیه (Colombie) آمریکای جنوبی
مت اولوب، مقدما (یکی غرناده) اسمیله دخی
معروف ایدی .
موقی، حدود و مساحه سی . — بو حکومت
آمریکای جنوبی پینک شمال غربی کوشه سنده قسم
شمالی غیر منتظم و صانکه قریق بر صایع تشکیل
ایده، ایکی آمریکایی بربرینه ربط ایدن بیوک
برزخک دخی دوه بیوی شکلنده اولان و اک طار
بولان قسم جنوبیسی وجدوله تحویلی در دست
اولان (پانامه) برزخی حاویدر . بو وجهله بر
اوجدن آمریکای وسطینک (قوسته ریقه)
حکومتنه مربوط اولدینی حالده، شمالاً آنتیل
دکیزیله، شرقاً ونزوئلا و برازیلیا، جنوباً
اقوآدور دولتریله، غرباً دخی بحر محیط معتدل
ایله محاطدر. ایچ طرفلرنده حدودی تمامیه معین
اولوب، اراضی واسعه داخلیه دول متجاوره
بیننده منازع فیها اولدیغندن، هر طرفدن درجه
امتدادی تمامیه تعیین ایتک متمصر ایسه ده، تقریباً
خط استوا جوارندن ۱۲° عرض شمالیه قدر
و ۷۲° ایله ۸۵° طول غربی آره لرنده عتد اولور.
مساحت سطحیه سی ۸۷۵۰۸۲۰ مربع کیلومتره
واهایلیسی ۱۸۷۰ استانسقینه کوره ۳۳۲۰۵۳۰
کسی اولوب، تاریخ مذکوردن بری خیلی تزايد
اغتیش اوله جتی ملحوظدر.

حال طبیعی، جبال و انهار، سواحل
و جزایری . — قولومیه طبیعت اراضیه اوج قسمه
منقسم اولوب، بری آند سلسله سنک شعبه و قوللریله
آره لرنده کی یوکسک یایله لردن عبارت اولان و اصل
یکی غرناده دینلن یردر، که رأسی جنوبیه اولقی
اوزره، بر منک صورتنده در؛ ایکنجیسی بونک
شرق جنوبی جهتنده واقع اولان و (لانس) دینلن
واسع اووه لر قسمی اولوب، اورنوق و آمازون
ایرماق لریسه تابع انهار کثیره نک جریانکاهیدر؛

اوجنجیسی (پانامه) برزخی و داریان سواحلنی حاوی
اولان و آمریکای وسطیدن عد اولنسی اقتضا
ایدن طار و اوزون یردر .
آمریکای جنوبی طولاً شق و بشقه اسمیله
آمریکای شمالیه دخی دوام و امتداد ایدن (آند)
سلسله جبالی ذاتاً بربرینه قریب و یوکسک بر یایله
ایله آیرلش ایکی صره طاعلردن مرکب اولدینی
حالده، قولومیه حکومتده داخل اولنجه، بو ایکی
قولک آره سی آچلمغه باشلاقدن ماعدا، بروسطی
قول دخی شکل، و برجوق شعبه لره انقسام ایدور.
مملکتک غرب جهتنده بحر محیط معتدل بونجه تمتد
اولان و آمریکای وسطی جبالیه ارتباطی بولسان
غربی قولک ارتفاع وسطیسی ۲۵۰۰ متره اولوب،
اک مرتفع ذروه سی اولان (فروتینو) نک ۳۴۰۰،
پارامپلونک ۳۳۷۰ و سائر بعض ذروه لره
۳۰۰۰ متره دن زیاده ارتفاعلری واردرد . شرق
قول شمال شرقیه طوغری امتداده پاناسز لانوسلره
طوغری میلانی آز اتکار اوزاده رق، مملکتی شق
ایندکدن صکره، ونزوئله حکومتده کیرر، و آنتیل
دکیزی ساحلنه واصل اولنجه، ساحل بونجه شرقه
طوغری اوزانه رق، تا (ترینیداد) جزیره سی
قارشیسنده و بحر محیط آطلاسیده (پاریا) برونه منتهی
اولور. بونک اک یوکسک محلی (نوادو ده سومه باز)
طاغیدر، که ۸۱۰ متره ارتفاعی اولوب، او
عرضده سنه نک قسم اعظمنده قارله مستوردر .
(قوتانغه) طاغنک دخی ۶۰۰ و سائر محللرینک
۴۰۰۰ دن زیاده متره ارتفاعلری واردرد. بوایکی
قولک آره سنده اولان وسطی سلسله هپسندن
یوکسک و برجوق برکانلری شامل اولدینی حالده،
بر جوق شعبه لره انقسامله شماله طوغری امتداد،
و کنتکجه انحطاط ایدره نک، نهایت اتکاری بولیوار
اووه لریسه منتهی اولور. بونک وسطی ارتفاعی
۳۰۰۰ متره اولوب، اک یوکسک یری اولان
(هویلا) طاغنک ۵۷۰۰، (تولیا) برکاننک
۵۶۱۶، (مزاده هروئو) نک ۵۵۹۰، (رویز) نک
۵۳۰۰، (نوادو دوقیندیو) نک ۵۱۵۰ و (سانته
ایزابله) نک ۵۱۰۰ متره ارتفاعی واردرد. بونلردن
بشقه بر طاقم منفرد طاغلر دخی بولوب، بونترک
اک مهمی مملکتک شمال شرقیسنده ساحل قرینده

سیرینه صالح ایسه ده، آغز لری مسدود اولوب، دکیزله اختلاطی یوقدر. آند سلسله سنک ال شرق قولندن نبعانله، اورنوق و آمازون ایرماق لری نه دوکک اوزره، واسع و اکثر طرف لری هنوز مجهول اولان لایوسلرده شرق و شرق شمالی یه طوغری آقان انهار دخی جوق اولوب، باشلیجه لری: قاقوشت، غوآویاره، متا، آراؤقه و ساثره در، که جمله سی اووه لرك كنسارندن اعتباراً سیر سفائنه صالحدر. یایله لرده بعض كوچك كوللر وسواحلده واسعه برطاقم كول و بتاقلقلر واردر.

قولومیه موقع و جبال و انهارچه طبیعتك نه قدر مساعده سنه نائل ایسه، سواحلجه دخی او حالده اولوب، بحر محیط آطلاسی یه تابع آنتیل دکیزنه ۲۲۵۰ و بحر محیط معتدلده ۲۳۹۰ کیلومتره ساحلی و هریکی طرفده متعدد كوزل لیمانلری واردر. پانامه برزخنك ساحل شمالیسنده بولنان قولردن (شیرینی) قوینده تقریباً ۴۰۰ (سان بلاس) قوینده ۲۲۷ كوچك آطله لر بولنوب، جمله سی هندستان جوزی آغا جلرندن عبارت اورمانلره، مستورددر. پانامه برزخنك جنوبیسنده واقع پانامه كورفزنده (قوئیا) و (لاس پارلاس) اسمیه بیوجك ایکی آطله سی واردر. نیقاراغوا ساحل شرقیسنك آجیقلرنده واقع (سانت آندره) ایله (پروویدنسیا) جزایر مجتمعه سی ده قولومیه یه تابعدر.

اقلیم و هوایی. — قولومیه خط استوا یه متصل اولوب، حد ذائنده اقلیم حاره دن اولدینی حالده، ارتفاع و وضعیت اراضیجه اولان اختلافات کثیره سی هواسنك دخی اوکا کوره تخلفی موجب اولبور. درت متره ارتفاعی متجاوز اولان طاغلری سردی قارلره مستور اولوب، یوکسك یایله لرده ارتفاعه کوره درجه حرارت آرتیرق، میزان الحراره حد وسطی اوزره ۱۰ ایله ۲۵ درجه آره لرده بولنور. یو یایله لرده دائمی بر بهار حکم سورر. سواحلده و بعض قیالی وادیلرده ایسه حرارت کواکبه ده ۴۰ درجه قدر چیقار. قولومیه ده حرارتجه مواسم اولیوب، یالکز یاغمور موسمی واردر. بحر محیط آطلاسی مائله سنده واقع اولان قسم اعظمنده یاغمور موسمی

وساثر جبالدن واسع اووه لرله آیرلمش اولان (نواده ده سانه مارتِه) جبالدر، که ۶۰۰۰ متره یه قریب ارتفاعی اولوب، قولومیا نك ال یوکسك محلیدر، وتپه لری سردی قارلر و بوزلره مستورددر. آند سلسله سنك قولری آره لرده یوکسك و کنیش یایله لر بولنوب، بولنرك زمینی حذای بحردن ۳۰۰۰ متره یه قدر یوکسكدر. مملكتك ال معمور و مسكون قسمی ده بویایله لر اولوب، ال بیوك شهر و قصبه لری اوراده در. مذکور یایله لر ایچنده سونمش و یا الاکن آتش افشان بر جوق برکانلر دخی بولنور.

قولومیه حکومتی، وضعیت طبیعی سی حسیله، بحر محیط آطلاسی یه معروض اولوب، یاغمور لری جوق اولدیغندن، میاه جاریه سی ده بول اولوب، ال بیوك ایرماغی (ماغدانله) در، که آمازون ایله اورنوق و لایلاته دن صکره آسریقای جنوبی نك ال بیوك نه ریدر. بو ایرماق مملكتك قسم جنوبیسنده (لاس پاپاس) طاغندن نبعانله آند سلسله سنك قولری آره سنده کی یایله لرده شماله طوغری جریان، و صاغ و صولدن بر جوق نهرلر اخذ ایدرک، بولیوار اووه لرینه دوشر؛ و اوراده نواده جبال منفرده سندن اینن بر قاچ جای دخی اخذ ایله، بر طاقم بتاقلقلر تشکیل ایدر؛ و تقریباً ۱۸۰۰ کیلو متره لك جریاندن صکره، بر قاچ آغز دن آنتیل دکیزنه دو کیلور. منبعندن ۲۰۰ کیلومتره آشاغیده كوچك سفائش ایچون، و ۷۷۵ کیلومتره آشاغیده صوك شلاله لرینی بعد المروور بیوکلریچون سیره صالح اولوب، ۱۰۰۰ کیلومتره لك بحر اسنده بیوك کمیلر دخی سیر و حرکت ایدر. بو ایرماغه دو کیلن انهارك عددی ۵۰۰ ی متجاوز اولوب، باشلیجه لری صاغدن: بوغون، سوغاموزو، لریچو، ریوسراز؛ صولدن دخی (قاقوشت) نه ریدر، که ۱۳۵۰ کیلومتره طولنده بحرایی اولوب، قسم وسطی سی سیر سفائنه صالحدر. مذکور ماغدانله دن صکره (آراتو) ایرماغیدر، که مملكتك غرب جهتنده آند سلسله سنك ایکی شعبه سی آره سنده یه جنوبدن شماله طوغری آقهرق، ۷۰۰ کیلومتره لك جریاندن صکره ۱۵ آغز دن (اورابه) کورفزنه دو کیلور. بحر اسنك ۵۰۰ کیلومتره لکی بیوجك واپورلرك

کونش ايله برابر کزوب، شمس سمت الرأسده اولدني وقت ياغور کترته ياغار، و کوك کورلسيله فرطونه لر جوق اولور. بر بلوط منطقه سي کونش ايله برابر کزوب، ايکي ياغور موسی پيدا ايدر. بوماثله ده شمال شرقيدن اسن روز کارلر هم سرينك هم رطوبت کتيرمکه، هوانك جيا دتسه جوق خدمت ايدر. بحر محيط معتدل مائله سنده کی قسم اسفنده ايسه هوا دائماً راکد و پک رطوبتلی و صيباق اولوب، انواع امراضی مولددر. پانامه برزنك سواحليله بوليوار و ماغلنه اياالترينك آلتی و بتاقلری حاری اولان بعض طرفلرنده دخی صيته و امراض جلدیه نك انواعی و داء الفيل و برص علتلی حکم سوربور. عمومیت اوزره قولومیه نك هواسی صاغلام و لطیف اولدیفندن، بو مستثنی برلرده حکم سورن امراض مذکوره دخی يالکيز هوانك ايجاباتندن اولوب، اهالینك قواعد صحتہ رعایت ایتمه لرله هر نصله بعض علل ساریه نك اختلاطله وارثاً قائلرینه کچمش اولسنگ ده تأثیری واردر. ایچ طرفده کی واسم اووه لرده ايسه چيچک و قزاموق علتلی هر دایم اهالینك برر مقداری آلوب کوتورمکده در.

مصولات و حیوانات و منابع ثروتی. — قو- لومیه ده هنوز سائر آصریقا دولنده کوریلن تریات حاصل اوله یوب، اراضیسیله اقلیم و هواسنگ تخلفاتندن و بناء علیه هر نوع محصولات یتیشدیرمکه اولان استعداد فوق العاده سندن بحق استفاده اولنماقده، و حالا بوکون برنجی درجه ده منابع ثروتی معادنن عبارت بولنمقده در. حیوانات مختلفه آنجی احتیاجات داخلیه به کوره اولوب، شکر قامشی، قهوه، وانيله، توتون، قرص، چبوت، پاموق و سائر بوکی محصولاتندن ايسه خیل اخرجاتی دخی وار ايسه ده، بو باده قومشوری اولان سائر آصریقا دولندن کری بولنمقده در. اورمانلری جوق اولوب، کراستیه، مرانفوزلی و اویمه جیلغه، بویاجیلغه و سائر صنعتلره بارار اشجاری و نباتات طیه سی و علی الخصوص قینه قینه قوغی جوق اولوب، بونلر دده بعض اخراجات اولور. صیغیر و سائر حیوانات اهلیه سی متوسط حالده اولوب، خام

صنایع و تجارتی، و سائط نقلیه سی. — قو- لومیه ده صنایع الیوم پک کری اولوب، اهالیسی باشلیجه معدنك اخرجیله و محصولات ارضیه نك استحضاریله مشغولدر. آنجی احتیاجات محلیه به کوره بعض قبا منسوجاتله اوفق تفک صنعتلر اجرا او- لنمقده در. معمولات قبیلندن اوله رق مملکتندن اخرج اولنان شیء يالکيز (جیجا به) تمیر اولنان بر نباتدن یاپدقلری حصیر شایقه دن عبارت اولوب، پانامه شایقه سی دینمکه معروفدر. تجارتی معادن ايله محصولات ارضیه مذکوره نك اخراجندن و معموی- لات صناعیه و سائر اداخلندن عبارت اولوب، سنوی اخرجاتی ۱۰۰ و اداخلاتی ۶۵ میلیون فرانق راده لرنده در. تجارتنك آنجی اونده برقیسی بحر محیط معتدل اسکهلرندن اولوب، قسم کلیسی بحر محیط اطلاسی یعنی آنتیل دیزی اسکهلرندن اجرا اولنور. برآ دخی قومشوری اولان اقوآدور و ونزوئلا حکومتلریله برآز تجارتی واردر. طرق و معاری هنوز پک کری اولوب، پانامه برزنخنده قولون ايله پانامه اسکهلری آرده سنده ممالک مجتمعه دن بر شرکت طرفندن یاللمش ۷۷ کیلومتره طولنده بر دمیبول خطی واردر. داخله دخی ۳۴۷ کیلومتره طولنده دمیبوللر در دست انشادر. آراهه ایشلر شوسه- لری بيله آزا اولوب، نقلیات پک کوچ و کلیتی مصرفله اجرا اولنور. پانامه جدولنك کشادی ايسه نیجه زماندن بری تصوره قالدقن صکره، بوندن مقدم

حفریاته مباشرت اولندینی حالده دخی، شرکتی اداره ایدنلرک معلوم اولان سؤ استعمالاتیه سکتده دار اولمشدر.

اهالیسی، جنسیت و لسان و مذهبلی. — قولومییه نك باشلیجه مسكون یرلری یایله لری یعنی ۸۰۰ ایله ۳۱۰۰ متره ارتفاعلری آره سنده اولان یرلری اولوب، سواحلی، هوانك و خامتندن طولانی، همان خالیدر؛ ویا لکنز تجارتگاه اولان اسکله لرده بالضرور تجارت طائفه سی ومنتب اولان آلحق اووه. لرده باشلیجه زنجیرلر اسکان ایدر. شمیدی اهاالیسی اساساً اسکی یرلرله اسپانیوللردن و اسیر اوله رق آفریقادن کتیرلش بر مقدار زنجیرلر مدرکب اولوب، ۴ صنفه منقسمدر؛ برنجی صنفی آز جوق خالص قالمش اولان اسپانیولار، ایکنجیسی اسپانیول ایله یرلرک و بعضاًده زنجیرلرک اختلاط و ازدواجندن متولد ملزلر، اوچنجیسی حال اصلیلرنده قالمش یرلر، دردنچیسیده خالص حالده اولان زنجیرلر. خالص حالده قالمش اولان یرلر ۲۰۰۰۰۰ راده لرنده تخمین اولوب، بونلرک ۸۰۰۰۰ ی خرسیانلنی قبول و حکومت عرض اطاعت ایتمش، و ۱۲۰۰۰۰ ی یوکسک طاغلرده، واسع اووه لرک منتهالرنده و هواسی آغرساحلرلرده الیوم اسکی حاللرنده و مستقل و سرکش اوله رق طیانمقده در. زنجیرلر خالص ویا ملز حالده اوله رق سواحله و بیوک ایرماقلرک وادیلرنده هوانك و خامته تحمل ایله، زراعتله مشغول اولوب، بونلر اسارتک لغوندن بری کیتدجه آزالقده در. لسان عمومی و رسمی اسپانیولجه اولوب، یالکنز خالص حالده قالمش یرلرکندی لسانلرله متکلمدرلر. معارف هنوز پك کری اولوب، حکومتک جهدیله برابر، مکتبلر لزوی درجه ده تکثیر اولنه مامشدر. آمریقانك کشفنده قولومیه ۸ ملیون اهالی ایله مسكون معمور بر یر ایدی. بو اهالی بی تشکیل ایدن اقوامنك برنجیسی (شیشا) قومی ایدی، که مدیتیده پرونك ایتقه لرله مکسیقه نك آرتکلرندن پك ده کری قالیوب، قالدیرملی یولتر، آصمه کوپرلر، ستونلی معبدلر یاقمق، هیکلر تراش، منسوجات نسج، طاش اوزرینه هیروغلیف خطلر حک، اکثر معبد

نلری اعمال واوزان واکیل استعمال ایتک صنعتلرینی بیلیرلردی. بونلر بر ملیوندن زیاده اولوب، مغلوب اولدقدن صکره، اسپانیولره قاریشوب، کندی لسانلرینی ترک و فراموش ایتشلردر. اقوام مذکور ره نك ایکنجیسی (غوآنه) قومی ایدی، که شیشالرک شمانده ساکن اولوب، اونلر قدر متمدن دکل ایدیلر. سه ده، ذکاوتده اونلردن کری اولیوب، ایک اوج آیده اسپانیولجه تکلمه آلیشدقلری مشهوردر. بونلر استقلاللرینه پك مربوط اولوب، اسپانیولره قارشى جوق وقت مصرانه مقاومت ایتشلر، وبقیه لری الیوم مستقل حالده یاشامقده درلر. شیشالرک جنوبنده ده (پانش)، (پاس) و (آنداکی) قوملری بولوب، بونلر دخی بر جوق وقت اسپانیولره مقاومت ایتش، و بر جوق آثار بر اقلشلردر. نهایت ساحل جنوبیده و نزوللا حدودنده الیوم دخی موجود اولان غوآ جیرلر بولنیوردی. [«غوآجیر» ماده سنه مراجعت بیوريله .]

اصول اداره سی، قوه مالیه و عسکریه سی، تقسیمات ملکیه سی. — قولومییه یقین وقتله کلنجه یه قدر حکومات متفقه صورتنده اداره اولوب، ۱۸۸۶ ده برتک حکومته تحول ایتشدز. بر رئیس حکومت ایله سکز وکلا و بر شورای دولت طرفندن اداره اولوب، ۳۳ اعضادن مرکب بر هیئت اعیانی و ۶۸ اعضادن مرکب مجلس پارلنتوسی واردر. اعیانك ۲۷ سی ۶ سنه مدته ایکنجی درجه ده و اعضا ۴ سنه مدته برنجی درجه ده انتخاب اولنور. انتخاب ایتک حقنی حائز اولقی ایچون ۲۱ یاشنی اکمال ایتمش اولقی و اوقوبوب یازمق بیلیمک یاخود معین بر سرماییه ویا ایراده مالک بولنقی، و اعضا اولقی ایچون ۲۵، اعیانندن اولقی ایچون دخی ۳۰ یاشنی اکمال ایتش اولقی شرطدر. واردات و مصارف ۳۰ ملیون فرانق راده لرنده در. حال حضریده عسکری ۵۰۰ ه کشیدن عبارت اولوب، حرب زماننده سلاح طاشیمغه مقتدر اهاالینك جمله سی عسکردر. مرکزی بوغوته شهرى اولوب، مملکت ۹ ایالتنه منقسمدر، که اسامیسيله مساحه سطحه لری و مرکزلرله مقدار نفوسلری بوجه آتیدر:

طقوز كوچك حكومتدن مركب ممالك مجتمعه
صورتته قوشش؛ و ۱۸۸۶ ده حكومات مذكوره
ايلاته تحول ايله، بركت حكومت صورتنده اداره
اولغنه باشلامشدر .

قولوميه } انكليز — سي (Colombie)
Britannique) آمريقای

شمالیده انكلتره يه تابع اولان (دومينيون) ممالك
مجتمعه سي تركيب ايدن حكوماتك اك غربي سي
اولوب، وقتيله (يكي قالدوني) تسميه اولنوردی .
واسع برير اولوب، ۴۹° ايله ۶۰° عرض شمالی
و ۱۱۷° ايله ۱۳۷° طول غربی آرده لرنده ممتد
اولور . جنوباً ممالك مجتمعه ايله شرقاً ينه دومينيون
آلبرته و آتاباسقه حكومتلريله، شمالاً « شمال غربي »
اراضي واسعه سيله ، غرباً دخی بحر محيط معتدل
ايله وقسم شماليسنده ممالك مجتمعه نك آلاسقه اراضي سینه
تابع ساحل ايله محاط و محدوددر . حدود شمالیه
وجنوبیه سيله حدود شرقیه سنك نصف شمالی سی
اراضي خاليه ايچنده خطوط مستقیمه مفروضه دن
عبارت اولوب، حدود شرقیه سنك نصف جنوبی سی
ایسه قبالی طاغلر سلسله سنك صرقي تشكيل ايدبور .
شمالدن جنوبه بوي ۸۰۰ كيلومتره دن زیاده واکي
۶۵۰ ايله ۷۰۰ كيلومتره آرده سنده اولوب ،
مساحه سطحیه سی تقريباً ۹۰۰ ۰۰۰ مربع كيلو-
متره يعنی فرانسه دن بيوك اولدینی حالده، اهالی سی
۱۰۰ ۰۰۰ كشی يه بالغ اولبور . ساحلی پك
كبريتیلی چيقتیلی وبرچوق برون وقویلر ايله آطه لرلی
حاوی اولوب، قسم جنوبی سنده (واقوور) اسميله
بيوك واوزون برجزیره سی وقسم شمالی سنده قرالیچه
شارلوت جزایر مجتمعه سی بولنیور . انكليز قولو-
میه سی غير مساوی ايكي قسمدن مركب اولوب ،
بری مذکور (وان قوور) جزیره سی وديكري
قره جهتيدر . بونلر آیری آیری برر مهجر ايكن،
۱۸۶۶ ده انكليز قولومیه سی ناميله بالتوحيد ،
دومينيون حكومات مجتمعه سینه الحاق اولنشلردر .
مملكت طاغلای اولوب، شمالدن جنوبه بوي نجه
ايكي صره طاغلر ممتد اولور . بونلرك بری ساحله
قريب اولان (قاسقاد رانجه) يعنی « شلاله لر سلسله-
سی » در، كه ۱۸۰۰ متره يه قدر يوكسلوب، صرب

ایالت	مربع كيلومتره	اهالی سی	مركزی	اهالی سی
آتيوكيا	۵۹ ۰۲۵	۴۶۴ ۸۸۷	مودلین	۳۷ ۲۳۷
بولیوار	۷۰ ۰۰۰	۲۴۵ ۲۳۴	قارتاجنه	۹ ۶۸۱
بویاقه	۸۶ ۳۰۰	۵۱۶ ۹۴۰	تويجه	۸ ۰۰۰
قوکه	۶۶۶ ۸۰۰	۴۶۰ ۰۷۸	پوپایان	۸ ۴۸۵
قوندينامارقه	۲۰۶ ۴۰۰	۵۳۷ ۶۵۸	بوغوتا	۹۵ ۸۱۳
ماغدالنه	۶۹ ۸۰۰	۱۳۷ ۳۱۸	سانته ماريه	۶ ۰۰۰
پالمه	۸۲ ۶۰۰	۲۲۱ ۰۵۲	پانامه	۲۵ ۰۰۰
سانتاندرا	۴۲ ۲۰۰	۴۳۲ ۱۷۸	بوقامارانغه	۱۱ ۲۵۵
تولیا	۴۷ ۷۵۰	۳۰۵ ۱۸۵	ایباگوئه	۱۸ ۰۰۰
جما	۱ ۳۳۰ ۸۷۵	۳۳۰ ۵۳۰		

احوال تاريخیه سی . — قولومیه جهتی آمر-
فناك كشفی متعاقب (رودريغو باستيدا) ايله
میتنده بولنان (جوان دلاقوزه) طرفدن كشف
اولنه رق ، (ولا) برونك غرب جهته ده كي يرلری
كزلیش ؛ و ايكي سنه صكره كريستوف قولومب
كندی سی دخی داریان كورفرینه ياشوب ، بتون
ساحل شمالی سی كورمش ایدی . بعده ۱۵۳۰
تاريخه نكه اسپانیولر هر طرفدن مملكتك ايچنه
دخول ايدوب، ييجاره اهالی اصلیه یی انواع مظالمه
دوجار، وبرطانی قتل، برطانی اسیر ایشلردی .
اسپانیولر بعض وادیلر یی غرناطه نك جوارلرینه
بکرتورك ، بو مملكته (يكي غرناده) نامی ویر-
مشلردی . هر طرفی ضبط ایشلرلرند ، اوراسی ده
برایالت ویا خدیویت اتخاذ ایدوب، تجارتی سبتون
نحت انحصاره آلمشلردی . بو حال یالکزر اهالی
اصلیه دكل، مملكتده برلشمش اولان اسپانیولرله
دخی آغر كلوب، ۱۷۸۱ تاريخندن بری ايکیده
برده قیامه باشلامشلردی . ۱۸۱۰ تاريخنده قیامدها
بيوك وجدی وعموی اولوب، اون بر سنه پیاپی
اسپانیه عسکريله اوغراشدقندن صكره، بولیوارك
۱۸۱۹ ده قزاندینی (بویاقه) غالبی اوزرینه
۱۸۲۱ ده مملكتك مختاریت اداره سی تأمین اولنمشدی .
آنجی او وقت قولومیه ویا يكي غرناده شمديكي
حدوده منحصر اولیوب، بتون ونزوئلا واقوآدور
حكومتلری دخی شامل يعنی شمديكي اراضي سنك
ايكي مثلی جامع ایدی . یدی سنه بو حالده قالدقندن
صكره، ۱۸۲۸ ده مذکور ايكي حكومت آیرلش؛
۱۸۶۱ ده يكي غرناده شمديكي ایالاتندن عبارت

اتکلیفی لب دریاه قدر اوزانیر، وجنوبه طوغری
 تمتد اولوب، ممالک مجتمعه داخل اولور. دیگری
 شرق جهته تمتد اولان «قبالی طاغلر» سلسله سیدر، که
 دها یوکسک و اسمندن ده آکلاشلدینی اوزره، دها
 صرب و جتین اولوب، بوغاز و یکیدلری ۲۰۰۰
 متره یه قریب ارتفاعلرده در، و اک یوکسک محلی
 اولان (بروون) طاشنک ۸۷۷ متره ارتفاعی
 وارد در. بوا یکی صره طاشلرک آره سنده واسع
 و یوکسک بریایله اولوب، بونک ایچنده دخی مذکور
 طاشلرک بعض قوللری اوزانیر. مذکور ایکی سلسله دن
 یایله نیک ایچنده آقان و بحر محیط معتدله دوکلاک ایچون
 بر یکید بولان انهار کثیره نیک اک بیوکلی (فراسر)
 و (قولومیا) ایرماقلریدر. بونلرک برنجیسی یایله نیک
 اکثر طرفلرینی طولاشه رق، حدود جنوبیه سنده
 و انقوور جزیره سی قارشیسنده بحر محیط معتدله
 دوکیلور. ایکنجیسی ایسه یایله نیک جنوب قسمنده
 تحصیل ایدوب، ممالک مجتمعه یه داخل اولور.
 مملکتک قسم شمالیسی میاه جاریه سی شماله طوغری
 آقوب، بحر منجمد شمالیه منصب اولان (ماکنزیه)
 ایرماغنه دوکیلور. یایله ده کوللری پک چوق،
 و اکثری طار و اوزوندرد.

هواسی افراط و تقریط بیننده اولوب، ایلولک
 ابتدا سندن مایسک نهایتنه دک سورن قیشلری صوئوق
 وسرت و اوچ آیی سورن یازلری دخی پک صیجا.
 قدر. قیشین یالکیز سواحلیله بعض آلیق وادیلری
 معتدلجه اولوب، یایله و طاشلرک هر طرفی قارلر
 و بوزلرله اورتیلور. ساحل بونیجه تمتد اولان طاغلر
 بحر محیطدن کلن بلوطلری طور دیرمفلر، بو طاشلرک
 غربی اتکلرنده یاغور زیاده یاغوب، سائر طر.
 فلرده دها آز و سیرک یاغار. بو مملکت واسعه نیک
 مان هر طرفی اورمانلرله مستور اولوب، چام،
 میشه، قواق، کورکن، یبانی کراز، فندق، آردیچ
 و سائر آغاچلری حاویدر. ۱۰۰ متره یی متجاوز
 اوزون چاملر دخی بولنیور. کراسته یه و سفائش
 اعماله الیریشلی اولان بو اورمانلرک آغاچلری
 بتون کره ارضی اداره ایددیله جک مقدارده اولوب،
 مملکتک اعماری حالنده برکون بوجهندن چوق
 استفاده اولنه جنی شبهه سزدر. اسکان و اعماره

صالح یرلری ۶۵، قابل زراعت اراضیسی ۴۰
 و آربه و سائر حبوباقله صنئی جایزه الیریشلی
 اولانلری ده ۲۵ میلیون یکی دویم تخمین اولنمشدر.
 آنجیق اکثر یرلری، قابل زراعت اوله یبلیک ایچون،
 سقی و اروا اولنمه محتاجدر. مملکتک بر سدنی
 کوللر و بر خیلی مقداری ده قیالر و صرب یرلر ضبط
 ایتمشدر. شمیدیکی حالده برنجی محصول پشاته ایله
 یرلیرجه پک مقبول اولان صوغان کبی برکوکدر.
 حیوانات وحشیه سی چوق اولوب، بیاض و سیاه
 و بوز آبی ایله قورت، قیلان، یبانی کدی، بیان
 اوکوزی و زردوا و وشق ایله پوستلری کورک
 اعماله یارایان سائر حیوانلرک انواعی و کوللرله
 نهرلرده و سواحلهه بالیقلر پک جوقدر. شمیدیکی
 حالده انکیز قولومیه سنک برنجی منبع ثروقی آلتون
 معدنی اوواب، بوذی قیمت معدنک قوملرده و سطح
 ارضده بولنانلری بیتنکده ایسه ده، قیبا طمارلنده
 بولنانلرک الاکن اخراجنه باشلانامشدر. کومش،
 باقر، قورشون، دیمیر، چنقو، جیوه و سائر معد.
 نرلیله آلیجی و سائر اوجاقلری جوقدر. کور معدنی ده
 چوق اولوب، و انقوور جزیره سنده کلیت اوزره
 جیقارلقده در.

اهالیسندن ۳۵۰۰۰ قدری قبائل و اجناس
 مختلفه یه منسوب و آز چوق وحشی حالنده یاشار
 اصل یرلیردن و قصوری آوروپالی، چینی و زنجیدن
 عبارتدر. بونلر کیتدیکجه چوغاقلده، و بونلر چوغا.
 لدقجه، ییچاره یرلیر آزالقده در. مملکت هنوز
 معصومیت درجه سنه وارمیوب، قصبه دینله ییله جک
 یالکیز و انقوور جزیره سنده بولنان و مرکز حکومت
 اتخاذ اولنان (ویقتوریه) قصبه سیدر. قره جهته ده
 ایسه (فور) یعنی «قلعه» و یا «قله» نامیله پک سیرک
 بر طاقم کویلر وارددر، که باشلیجه کورک آوبنک
 مرکز لیدر. معادن قربنده دخی معدنجیلرک و اک
 زیاده قابل زراعت یرلرده دخی معدنجیلرله بعض
 زراعت خاتلری بولنیور. مع هذا فراسر ایله قولو.
 میا ایرماقلری بحرالرنده کی قریه لر کیتدیکجه بیومکده
 اولوب، هربری برقصه اولیق استعدادینی کوسنر.
 انکلتزه دولتنک دویمینون ممالک واسعه سی ایچنده
 بحر محیط اطلاسی کنارندن بحر محیط معتدل ساحلنه دک

قُولُونْدِي } (Kouloundy) سېريه ده
(تومسقي) ايالتك بارناؤل

قزاسنده و ۲۳۲ كيلومتره جنوب غر پيسنده بر
آجي كول اولوب، بوي ۳۸، اكي ۲۴ كيلومتره
و مساحت سطحه سي ۴۴۶ مربع كيلومتره در .
هنای اولان و ۲۰۰ كيلومتره لك مجراسي بولان
برنهر بوكوله دو كيلور .

قُولُونِيَا دِل سَاقِرَامَنْتُو } (Colonia del Sacra-
mento)

آمريقاي جنوبيك (اوروغوآي)
حكومتده و (مونويدئو) نك ۱۴۰ كيلومتره
غرب شالييسنده اوله رق (لايلاته) خليجك ساحل
شالييسنده و بوشوس آيرسك قارشيسنده سنجاق
مرکزي برقصه واسكلا اولوب، ۵۰۰۰ اهالي سي
واردر .

قُولُونِيَه } (Cologne) پروسيه نك رين
(ايلتنده و برلينك ۹۰ كيلو .

متره غرب جنوبيسنده و مرکز ايالت اولان
قوبلنچك ۸۵ كيلومتره شمال غر پيسنده اوله رق
رين ايرماغنك صول كنارنده سنجاق مركزي بر
شهر اولوب، ۲۷۳ ۲۸۱ اهالي سي، مكمل استحكا-
ماني، متعدد جسم و مصنع معابدي، اوج اعداديه،
برصايع و بر تجارت مكنتي، موزه سي، تاريخ طبيعي
نمونه خانه سي، نباتات و حيوانات باغچه سي، بيوك
كتبخانه سي، طرز قديم اوزره دائره شكلنده تيا-
تروسي، نهرك اوزرنده اورتيلى بركوپري سي، سربست
لئمان، پك ايشلك تجاري، اقشه و منسوجات مختلفه ايله
توتون فابريقه لري و شهرك اسنه اضافتله (قولونيه
صوي) ديمكله مشهور چيچك صوينك تقطيرينه
مخصوص ۴۰ فابريقه سي واردر. خارجدن منظره سي
پك كوزل اولوب، آنجق داخلنك بعض طرفلرنده
سوقاقلري طار و خانه لري اخشايدر . بو شهرده
۱۲۴۸ تاريخ ميلادي سنده انشاسنه بدأ اولنان جسم
كليسا الاكن امام اولنه ميوب، حالا انشاته دوام
اولتمده در . اهالي سنك قسم اعظمي فتوليكدر . پك
اسكي بر شهر اولوب، دفعتله يا تخت بولنش،
ويقين وقتلرده رين ايالتنك مركزي ايكن، اخيرا
مركزيت قوبلنجه نقل اولتمشدر . آنجق بو حال

نميد اينديكي بيوك دمير يول خطلي انگليز قولو .
ميه سنك قسم جنوبي سي شق ايله، بوملكتك منتهاي
جنوب غر پيسنده و فراسر ايرماغي منصبنده واقع
(بورار دابلت) لئمانه واصل اولور، كه كنارنده
(نيوستمينستر) ايله (وانقور) اسكله لري بولنيور .
بوليان پك واسع و صاغلام اولوب، ايلريده بر مركز
تجارت و ميموريت اوله جفنده شبيه يوقدر . اوساحلده
دها برچوق مكمل لئانلر واردر . مملكت، ايكي سي
وانقور جزيره سنده و اوچي قرده اولوق اوزره،
بن قضايه منقسم اولوب، انگليز حكومتك وكيلى
مقامنده بر مصصرف ايله ۵ عضادن مركب بر مجلس
اداره طرفندن اداره اولور، و ۲۵ عضادن
مركب بر مجلس ميمونان خصوصي سي واردر .
دومينيون مجلس عومويسته ۵ و هيئت اعيايه ۳ اعضا
كوندرمك حقى حازدر .

قُولُونِيَه } (Kolomna) روسيه نك موسقوه
(ايلتنده و موسقوه نك ۱۰۶

كيلومتره جنوب شرقيسنده و (موسقووه) ايله
(اوقه) نهر لري ملتاسنك بر آزي يوقاري سنده قضا
مركزي بر قصبه اولوب، ۲۸ ۵۰۰ اهالي سي
وايك و باموق منسوجات ايله توتون فابريقه لري
واردر .

قُولُونِيَا } (Kolomea) آوستريانك غالچيا
(خطه سنده و لمبرغك ۱۷۰ كيلو .

متره جنوب شرقيسنده اوله رق (پروت) نهرينك
صول كنارنده قضا مركزي بر قصبه اولوب،
۱۱۰ ۲۳ اهالي سي، بيوك چيني فابريقه سي و كراسته
ايله توتون تجاري واردر .

قُولُون } (Colon) آمريقاي جنوبيك
(قولومبييه حكومتته تابع پانامه

ايلت و برزخنك شمال شرق ساحلنده و پانامه
اسكله سنك ۷۷ كيلومتره شمال غر پيسنده (مازانيلو)
اسنده بر كوچك آله اوزرنده بر قصبه و اسكله
اولوب، ۳ ۵۰۰ اهالي سي واردر . يكي بر قصبه
اولوب، اورادن پانامه به قدر اولان دمير يول خطنك
انشاسي صره سنده تأسيس اولتمشدر . دردست
خراولان پانامه جدولنك دخي آغزنده بولنه جفندن،
چاتي بيويه چكي ماملور .

بیومنه خلل کتیرمیوب، سندن سنه به اهالیسی
آرتقمده در .

قولونیه } مناستر ولایتک کوریجه
سنجاغنده و ولایتک منتهای
جنوب غربیسنده بر قضا اولوب، شمالاً نفس
کوریجه، شرقاً کسریه قضا لریله، جنوباً
وغرباً دخی یانیه ولایتله محدوددر. ۵۴ قریه دن
مرکب اولوب، ولایت سالنامه سنک بیانیه کوره
یالکز ۳۲۵ ۱۵ اهالیسی وارددر، که بونلرک قسم
اعظمی مسلم و بر آز مقداری آرنآؤد و اولاخ
اوله رق خرتستاندر. مرکز قضا (هرسقه) قریه
سیدر. اراضیسی مرتفع بر یایله دن عبارت اولوب،
طویراغی آژ منبت، و مرعایه دها الویر یشلیدر .
مع هذا احتیاجات محلیه به کفایت ایده جک قدر
بفدای، آربه، مصر و سائر حبوباتله بعض میوه
وسبزه لر حاصل اولیور. قیونلریله کچی و سائر
حیواناتی زیاده جه اولوب، قویون سودندن معروف
آرنآؤد پنیری کله لری یاییلیر. اهالیسی جساترله
و محتکشلکله مشهوردرلر. مرکز قضا ده بر رشديه
و بتون قضا ده ۱۱ ابتدائیه مکتبی و ۴ جامع ایله ۲
تکیه موجوددر. قولونیه اسنک لایتیجه «مهجر»
دیمک اولدینی معلوم اولغله، اسکی رومالیلردن قاله
اوله جنی آکلشیلور، و بونلر طرفندن بومجله اهالی
نقل و اسکان ایدلش اولسی محتملدر .

قولوی } یاخود قولا (Kouloï, Koula)
روسه نك آرخانکل ایالت شما-
لیه سنده برنهردر، که پینغه قزاسنده نجانله، ابتدا
شرقه طوغری آقهرق، (دوبنه) ایرماغیله بر
جدول ایله اختلاط ایتدکن و بر قاچ جای آلوب
سیر سفاتنه صالح اولدقن صکره، شماله طوغری
دووز، و ۳۲۰ کیلومتره لك مسافه قطع ایتدکن
صکره، شمالی آق دکنیزک (قرن) خلیجینه
دوکیلور .

قوله } مادام— (Mme Colet) فرانسه نك
مشهور محرره لرندن اولوب، ۱۸۱۰ ده
طوغمش، و ۱۸۷۶ ده وفات ایتشدر . «او»
عنوانل اثریله شهرت بولشدر. داتره سی مجمع ادبا
ایدی .

قوله } آیدین ولایتک صاروخان سنجاغنده
و مغنیسانک ۱۸۰ کیلومتره شرقنده
اوله رق (دویت طائی) دینلن سوغش بر برکاتک
ایتکنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۰۰۴۱
اهالیسی، بر رشديه و بر قاچ ابتدائیه ایله بر ایکی
روم و راهبه لر طرفندن اداره اولنور اطفال متروکه به
مخصوص بر فرنک مکتبی، جنوبیه طوغری پک
منبت و محصولدار بر اووه سی، کلیم و سائر معمولاتی،
ایشلک تجارتی، ۳۰ جامع و مسجدی، ۲ کلیسای،
۳ حمامی، ۲ خانق، ۱۵ چشمه سی، کنیش سوقا-
قلری، مجدد چارشییی و خانه لرک اطرافنده باغچه لرله
آغاچلری وارددر. پک اسکی بر قصبه اولوب، بعض
آثار عتیقه سی وار ایسه ده، اسم قدیمی نه ایدوکی
آکلشیه مامشدر .

— قوله قضاسی شمالاً خداوندکار ولایتی
و کوردوس قضاسیله، غرباً دمیرچی و کوردوس
وصالحی، جنوباً آلاشهر، شرقاً دخی اشمه قضا لرله
محدود اولوب، سلندی ومنده خوره ناحیه لرله
برابر ۹۸ قریه ۲۹۱۱۱ اهالی بی جامعدر، که
بونلرک یالکز ۲۱۴۴ ی جاغات مختلفیه منسوب
غیر مسلم و قصوری کاملاً مسلمدر . مساحت
سطحیه سی ۱۶۸۱ مربع کیلومتره اولوب، ۴۰۰
کیلومتره لکی اراضی مزروعه، ۱۲۵۱ کیلومتره لکی
طاغلق و اراضی خالیه، ۲۰ کیلومتره لکی مرمری
و ۱۰ کیلومتره لکی اورماندر . محصولاتی ذخایر
متنوعه ایله پاموق و میوه و سبزه لرک انواعندن
عبارت اولوب، خیلی مقدار پلاموط دخی چیقاز.
قیونلری چوق اولوب، پیایغیشندن مخلنده خالی
و کلیم یایله قدن صکره بر خیلی مقداری دم ازمیره
ایتدیریلرک اخراج اولنور. قوله قصبه سی ازمیر
و مغنیسان کلن دمیر یول خطنک موافقتدن اولان
الاشهره شیوسه ایله مربوط اولوب، بو واسطه
قضانک اخراجاتی و تجارتی تسهیل ایدیور. بوقضانک
پیایغیسی کوزل اولغله، خالیلری دها مقبول اولوب،
سنوی ۳۶۰۰۰ متره قدر و ۸۶۵۰۰۰ فرانک
قیمتنده خالی چیقاز. اکثر اراضیسی برکاتی اولوب،
ازمنه قدیمه ده «یائمش» معناسیله «قانا کفامنی»
تسمیه اولنوردی، و شرابنک نفاسیله مشهورایدی.

قولیا } (Kolyma) سیبریەنك قسم شرقیسنده
تومسك ایالتنده بر ایرماقدرد. که
اوخوجق دیکیزینك ساحل شمالیسنده واقع (استاز
نووی) طاغلرندن نیسانله ، شمال شرقیه
طوغری آقارق ، (لادودون) و (قورقودون)
نهرلری آلدقدقدن صکره ، شماله طوغری دونر ،
وصولدن (یاساخنه) و (سیر یانقه) یدده آلوب ،
بعده بنه شمال شرقیه رجوع ، و (قدوتیخه) ایله
(اومولوا) نهرلری دخی اخذ ایله ، ۱۶۰۰
کیلومتره لك جریانندن صکره ۷۰° عرض شمالی
و ۱۵۹° طول شرقیده بحر منجمد شمالی یه
دوکیلور .

قولین } (Kolin) چیهستانك (اقزاسلاؤ)
سنجاغنده و ۲۰ کیلومتره شمال
غریبسنده اولهرق (الیه) نهرینك صول کنارنده
قضاامركزی بر قصبه اولوب ، ۱۱۶۴۰ اهالیسی ،
پاتیسقه ومسكرات فابریقه لری و بعض اسكی ابنیه سی
واردرد. چیهستانده کی یهودیلرك مركزی حكمنده در.
قولیوان } (Kolyvan) سیبریەنك تومسك
ایالتنده و ۲۰۰ کیلومتره جنوب
غریبسنده (اوبی) نهرینك وبونك توسعله تشكیل
ایتدیکی واسع كولك صول کنارنده بر قصبه
اولوب ، ۱۲۲۵۰ اهالیسی و ذخیره بازاریه صید
ماهیسی واردرد .

قوم } (Kom) قره طایغ ایله بمالك عثمانیه
حدودنده و پلاوه كولی حوضه سنك
اوستنده منفرد ومرتفع برطاغ اولوب ، ۲۸۵۰
متره ارتفاعی واردرد. لدوسه معروض اولسی جهتیله
چوق قارطوماز. — صربییه ایله قره طایغ حدودنده
دخی بواسیله برطاغ اولوب ، یاننده کی همتای بوغازك
۱۹۱۹ متره ارتفاعی واردرد .

قوما } (Kouma) قافقاسیه ده بر ایرماقدرد ،
که قافقاس سلسله جبالنده البرز
طاغئك شمالی انكیزندن (سوغالاش) طاغئدن
نیسانله ، قوبان و ترك ایالتلری آره سنده شمال
شرقیه و بعده ترك ایله استاورو پول ایالتلری
پیننده شرقه طوغری آقارق ، ونهایت ترك ایالتنه
کیره رك ، ۵۴۰ کیلومتره لك جریانندن صکره بحر
خزره منصب اولور .

استرابون طرفندن تعریف اولنان اوج بركان آغزی
الیوم موجوددر . مراكز قضا قدیم اولدینی کی ،
(منه) قریه سی دخی اسكی (موانیه) ، (سلندی)
قریه سی اسكی (سیلاندوس) ، (طاؤلده) قریه سی ده
(تاباله) مدینه قدیمه سنك محلنده واقعدر . قوله
قصبه سی جوارنده (امیر حمای) اسمیله نافع بر
قابلیجه موجوددر . مرمرا اوجانی حكمنده اولان
(بلدیز) موقعنده دخی بر چوق هیکلر وسائر
آثار مشهوددر . کدیز نهری قضای شرقدن غریه
شق ایدوب ، شمالدن كان سلندی صوبی دخی بوکا
منصب اولور .

قولیاقان } (Culiacan) مکسیقه ممالك
مجمعه سنده سینالوا حكومتك
مركزی بر قصبه اولوب ، مكسیقونك ۱۶۴۲
کیلومتره شمال غریبسنده اولهرق قالیفورنیه كور-
فزینه دوکیلن همتای بر نهرك اوزرنده واقع
و ۱۰۰۰۰ اهالی بی جامعدر .

قولیا } (Colima) مکسیقه ممالك مجموعه -
سنك غرب جهتنده و مكسیقونك
۴۷۶ کیلومتره غریبده و بحر محیط معتدل ساحلندن
۶۵ کیلومتره لك مسافه ده همتای اولان حكومتك
مركزی بر شهر اولوب ، ۲۵۱۲۵ اهالیسی ،
باموق ایلیكخانه سی و اطرافنده قهوه ضرروعاتی
واردرد .

— قولیا حكومتی مكسیقه ممالك مجموعه سی
تركیب ایدن حكومتك اك كوچكلرندن اولوب ، بحر
محیط معتدل ساحلنده اولدینی حالده ، شمالاً و شرقاً
جالیسقو ، شرق جنوبی طرفندن میشوآقان حكو-
متریله محدوددر . بحر مذکورده ۱۶۸ کیلومتره لك
ساحلی واردرد . مساحه سطحیه سی ۵۴۱۸ مربع
کیلومتره اولوب ، ۷۵۵۹۱ اهالیسی واردرد .
اراضیسی طاغلردن و اووه لردن مركب اولوب ،
اك یوكسك طاغی ۳۳۵۰ متره ارتفاعی اولان
(قولیا) بركانیدر . نهرلرینك اك بیوكی (آرمایا) در .
هواسی ساحلده و اووه ده صیجاق اولوب ، یوكسك
برلرینه چیقلاجه سربلشیر . اقالم حاره و معتدلیه
مخصوص محصولات متنوعه سی و طاغلرنده كوش ،
باقرا ، دمبر و قورشون معدنلری واردرد .

ویردکاری برلرده برلشوب ، مرور زمانه مجار-
لشمشلر سده ، الیوم کندیلری و عملکتری قومان
اسیله تفریق اولمقدهدر. برطاقلری دخی مغولار
طرفندن کوله کی صاتیلوب، مصرده حکومته نائل
اولان مالیک اترک دخی بولردن ایدی .

قومانوه { قوصوه ولایتک اسکوب سنجاب-
غنده واسکوبک ۳۰ کیلومتره
قدر شرق شالیسینده اوله رق (غوله) جایی
کنارنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب ، ۴۵۰۰
اهالیسی ، ۲ جامع شرعی ، بر رشده و بر ابتدائیه
ایله برده خرستیان مکتبی ، بر مدرسه سی ، ۲ تکیه سی ،
نهرک اوزرنده بر کور یسیله بر قاچ دکرمنی و هفته ده
بر قوریلور بازاری واردر . اسکوبدن صریبه به
کیدن التصاق خطی بو قصبه دن کچوب ، اوراده
موقفی اولغله ، کیتدکجه اهمیت تجاریه سی آرمقدهدر .
— قومانوه قضاسی ۱۰۹ قریه دن مرکب
اولوب ، اسکوب ، ایشتب ، قرطوه ، پلقه و پرشوه
قضالریله محاطدر . اراضیسی عارضه لی و مختلف
اولوب ، قابل زراعت منبت یرلریله مرعا و اور-
مانلری واردر . محصولاتی حبوبات متنوعه ایله
کنویر و سیاه بر نوع عادی توتون و سبزه و میوه .
لرک انواعندن عبارتدر . حیواناتی وعلی الحصوص
قویونلری چوق اولوب ، پیاغی ویاغ و سائرهدن
خیلی اخراجاتی واردر . اهالیسی ۳۰۰۰۰ راده
لرنده اولوب ، قسم اعظمی مسلم و آرنآؤد و قصوری
بلغار و سائرهدر .

قومانه { (Comana) مرعش سنجاغنده کی
الستان قصبه سنک اسم قدیمی
اولوب ، بو شهر قدیم (بلونه) نک عبادتنه مخصوص
جسم معبدیله مشهور ایدی .

قومانه { (Cumana) آمریشای جنوبیک
(و نزوئلا) حکومتده و (قاریاقو)
قوینک مدخلنده ایالت مرکزی بر قصبه واسکه
اولوب ، ۹۴۳۰ اهالیسی و پک صیباق لکن صا .
غلام هواسی واردر . مقدما دهبا بیوک اولوب ،
حرکت ارضدن دفعتاله منهدم اولمشدر .

قوما یا غوا { (Comayagua) آمریشای
وسطیده (هوندوراس) حکو-
متده و غواآمانه نک ۳۲۰ کیلومتره شرقده اوله رق

قوماجنه { (Comagène) مرعش جهتدن
عبارت بر خطه قدیمه اولوب ،
مرکزی (سیماسط) ایدی . میلاددن ۶۵ سنه
اول بر حکومت صغیره شکله کیروب ، بعده (اوفرا-
تزیه) یعنی (فراتیه) نامیله روما دولتنک ایالاتی
عدادینه داخل اولشیدی .

قوماروم { (Komarom) مجارستانده
پشته نک ۸۸ کیلومتره شمال
غریبسنده و طونه نک بر قولنک صول کنارنده سنجاق
مرکزی بر قصبه اولوب ، ۱۱۰ ۱۲ اهالیسی ،
جسم استحکاماتی وخیلی غابریقه لریله ایشاک تجاری
واردر . بو قصبه ۱۵۴۳ و ۱۵۹۴ تاریخ میلاد-
دیسنده ایکی دفعه عثمانیلرک ضبطه کچمشدر .

قوماسیه { یاخود قوماسی (Couvassie)
(Couvassie) آفریقانک ساحل
غریبسنده یوقاری کینه ده (آشاتی) دولت زنجیه-
سنک مرکزی بر شهر اولوب ، ۶۳۰۰ عرض
شمالی ایله ۴۳۰۰ طول غربیده واقع و ۷۰۰۰۰
اهالی بیجامعدر . سوقاقلری واسع و اشجارله مظل
اولوب ، اورته سنده کنیش بر میدان واردر ، که
هفته ده بر بازار قوریلور . انکلیزر ۱۸۷۱ ده بو
شهری ضبطله ، حکمدارک مقرینی احراق ایتمشلردر .
قوماکیو { (Comacchio) ایتالیا نک امیلیه
خطه سنده واقع قراره ایالتنده
و قراره نک ۴۵ کیلومتره شرق جنوبیسنده اوله رق
آدر یاتیق ساحلندن ۵ کیلومتره لک مسافه ده بر
بطاقلک ایچنده واقع و بر برلینه بر چوق کور برلره
مربوط ۱۳ کوچک آله اوزرنده مؤسس بر قصبه
اولوب ، ۶۸۲۰ اهالیسی واردر .

قوما موتو { (Kouma moto) جاپونیه ده
(کیوسو) جزیره سنک
(هیفو) ایالتنده و توکیونک ۸۸۰ کیلومتره غرب
جنوبیسنده بر شهر اولوب ، ۴۵۸۹۵ اهالیسی
واسکی استحکاماتی واردر .

قومان { (Koumanes) ترک اقوامندن
بر کوچک قومدر ، که اون برنجی
قرن میلادی اواسطنده پنجنگلری دفع ایله ، روسیه نک
جنوب جهته یرلشمشلردی . بعده مغوللرک اورالری
استیلالرنده برطاقلری مجارستانه هجرتله ، مجارلرک

حکم سورنلرینک تاریخ قعود و انفصاللری بر وجه
آتیدر :

ایساق قومنتوس	عن	۱۰۵۷	الی	۱۰۵۹
برنجی آلکسیس قومنتوس	«	۱۰۸۱	«	۱۱۱۸
یانی قومنتوس	«	۱۱۱۸	«	۱۱۴۳
مانوئل قومنتوس	«	۱۱۴۳	«	۱۱۸۰
ایکینجی آلکسیس قومنتوس	«	۱۱۸۰	«	۱۱۸۳
آندرونیق قومنتوس	«	۱۱۸۳	«	۱۱۸۵

بونلرک اخیرى اولان آندرونیق (ایساق
آنکلو) طرفندن اسقاط اولغله، تورونی داوید
بعده بافلاغونیه یعنی قسطنطونی جهتی حکمداری
اولوب، ارکلییی مقر اتخاذ ایتیش؛ و اوچنجی
آلکسیس قومنتوس ۱۲۰۴ تاریخنده (پونت)
دولتی تأسیس ایدوب، نسلندن کندیسيله برابر
اون کشتی تاریخ مذکوردن ۱۴۶۲ تاریخنده،
یعنی ابو الفتح سلطان محمد خان ثانی حضرتلری
اوراسیئده فتح ایدنجهیه قدر، طربزونده حکم
سورمشلردر . [بو خاندان افرادینک هر بری
حقنده اسم ذاتیسی صرهسندده معلومات لازمه
ویرلشدردر .]

قومودوس (Comode) رومایمرا -
آورلک اوغلیدر . ۱۸۰۰ تاریخ میلادیسندده، ۲۰

یاشنده ایکن، پدرینه خلف اولوب، سفاهته طامش؛
همشیرهسنی وزوجهسنی قتل ایتیش ایدی . نهایت
معشوقهسی (مارسیا) یی قتل ایتیمک تشببندده ایکن ۱۹۲
تاریخنده بونک طرفندن تسمیم اولمشدر . بک ایری
وقوتلی آدم اولوب، جانبازخانهده خلقلک اوکنده
کولشیر، وسلاحبزر آدملری کندی الیه اوراده
طوبوزله اولدیرمکدن خوشلانیردی .

قوموره (Comores) آفریقانک ساحل
شرقیسی قارشیسندده و بوساحل

ایله مداغسقار جزیره کبیره سی آرهسندده کی
(موزامبیق) بوغازینک شمال جهتنده درت آلهندن
مرکب بر جزایر مجتمعه هیئت اولوب، جنوب
شرقیدن شمال غربییه طوغری ۲۴۵ کیلومتره
اوزولغندده بر صره تشکیل ایدرلر . بو درت
آلهنک اسمایله مساحت سطحیه لری و نفوسلری
بروجه آتیدر :

نبت بر اووه ایچنده واقع ایالت مرکزی بر قصبه
اولوب، ۸۰۰۰ اهالیسی واردردر . وقتیه حکومتک
مرکزی ایدی .

قومپینی (Compiègne) فرانسه نک
اوآزه ایالتنده وپارسک ۱۰۱
کیلومتره جنوب شرقیسندده قضا مرکزی بر قصبه
اولوب، ۱۳۳۹۳ اهالیسی، کوزل بر قلعه سی،
واسع براورمانی، داخلی مکتبی، کتبخانه سی و بعض
فابریقه لری واردردر .

قومرسی (Commercy) فرانسه نک
موزه ایالتنده و (بارلوق) ک
۳۹ کیلومتره شرقنده و موزه نهری اوزرندده قضا
مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۵۰ اهالیسی، کوزل
بر قلعه سی و دباغخانه لریله متعدد فابریقه لری واردردر .

قومس (واصل فارسیسی کومس) ایرانک
شمال جهتنده طبرستان جبالنک
انکلرنده وری ایله نیسابور آرهسندده بر خطه
اولوب، مرکزی دامغان شهری اولدینی حالده،
بطام دخی الک مشهور معصوره لرندن ایدی . بعضلری
سنائی دخی بو خطه دن عد ایتلشدردر .

قومسان (همه دان قرینده بر ناحیه اولوب،
مشاهیر علمادان برچوق ذواتک
سقط رأسی بولمشدر .

قوم طاغی (چینه تابع ترکستان شرقینک
شرق جهتنده و مغلستان
جهتده (لوب نور) ایله (قره نور) کوللری آره -
سند بر اووه اولوب، ایچنده یبانی حالنده دوه لر
بولیور .

قوم قلعه (بحر سفید بوغازینک آسیا
جهتنده و قلعه سلطانیه نک ۲۶
کیلومتره جنوب غربیسندده مندرس چایی منصبتک
سول کنارنده و سد البحرک قارشیسندده مستحکم
بر قصبه اولوب، ۲۰۰۰ اهالیسی واردردر .

قومنتوس (Comnène) بیزانتیون
دولتنده مشهور برخانداندر، که
ببوك قسطنطینک افرایسندن برینک نسلندن اولقی
ادعاسیله، حق وراثت طلبنده بولنوب، افراندن
آلتی کشتی قسطنطنیه ده، برکشتی ارکلیده و اون
کشتی طربزونده حکم سورمشلردر . قسطنطنیه ده

الهی زعم ابندکری (موموس) ایله ترفیق
ایدرلردی .

قوموق } ترك اقوامندن كوچوك بر قوم
اولوب ، بحر خزر ك ساحل
غریبسنده ترك مناصیله دربند آره سنده ساكن
و حیوانات یتیشد بر مكله مشغولدرلر . مقدارلری
۱۵۰۰۰ راده لرنده اولوب ، بولندقلری یر
بطاقلق ایسه ده مرعالر قوق اییدر . کندیلرله
برابر ۶۰۰۰ نوغای و ۴۰۰۰۰ چچن دخی ساكن
اولوب ، قضانك اهاالیسی ۲۵۰۰۰ نفوسه بالغ
اولور . جله سی مسلمدر . بولره (غازی قوموق)
دخی دیرلر .

قومه } یاخود کومه (Cume, Gyne)
آسیای صغیرك (اؤلوا) خطه
قدیمه سنده وشمیدیکی چاندارلی کورفزینك ساحل
شالیسنده اولورق باقر چایك منصی قریبده بولنش
بر شهر قدیم اولوب ، یونان قدماي شعرا سندن
هسیودك و بر روایتده اومبروسك دخی وطنی
بولنمیشدر .

— ایتالیانك قامپانیه خطه سی ساحلنده ونا .
پولینك شالنده دخی بواسطه بر مدینه قدیمه
اولوب ، آسیاده کی قومه مهاجرلری طرفندن
میلاددن ۱۱۳۰ سنه اول تأسیس اولنش ؛ بونك
اهاالیسی ناپولی ایله مسینه شهرلری دخی بنا
ایتمیشلردی . میلاددن ۴۱۹ سنه اول قامپانیه لیرك
ضبطنه کچمش ، و بولردن رومالیرله انتقال ایتش
ایدی . آنجق فرق اولنور بعض ویرانه لری
باقیدر .

قومه } یاخود قومو (Coue, Como)
ایتالیانك لومباردییه خطه سنده
ومیلانك ۴۰ کیلومتره شمال غریبسنده و همنای
اولان کولك جنوب غربی ساحلنده ایالت مرکزی
بر قصبه اولوب ، ۱۰۹۳۰ و جوارلریله برابر
۲۴۳۵۰ اهاالیسی ، کنیش و دوز سوقاقلری ،
کوزل ابنه سی ، متعدد مصنع و کوزل آثاری حاوی
کلیساری ، بیوك بر تیاتروسی . اطرافنده کوزل
باغ و باغچه لرله کوشکری ، کتبخانه سی ، تاریخ
طبیعی و حکمت طبیعی نمونه خانه لرله عملیاتخانه لری
و ایک اقمشه ایله صابون و سائره فابریقه لری

جزیره	مربع کیلومتره	اهالیسی
بیوك قوموره	۱۱۰۲	۳۵۰۰۰
موهل	۲۹۱	۶۰۰۰
آزوان	۳۷۵	۱۲۰۰۰
مایوته	۳۵۶	۱۲۰۰۰
جمعا	۲۱۲۴	۶۵۰۰۰

بو آله لردن هر برینك سواحله بر ایکیشر
قصبه سی واردر ، وکرك قصبه کرك قریه لری سورله
محاطدر . اهالی اصلیه لری آفریقادن کچمه زنجیلر
ایسه ده ، بوندن اوچ قرن اول بحر احمر جهتلرندن
بر طاقم عربلر او طرفه کچوب ، بوجزایری ضبطله ،
بر طاقم حکومات صغیره اسلامیه تشکیل ایتش ؛
و بولدقلری یری زنجیلرله عقد روابط صهریت
ایدوب ، قاریشهرق ، بر قوم اولشلردر . شمدیکی
حاله جله سی مسلم ولسان عربی ایله متکلمدرلر .
کندیلری مونس و تجارتله مألوف آدملر اولوب ،
اسکله رینه اوغرایان آوروپا سفاینیه اخذ و اعطا
ایدرلر . بوجزیره لر اسماً فرانسه دولتك مستملکا .
تندن معدوددر . اك بیوكك ماء جاریسی اولوب ،
صهرنج صوینی قوللانیرلر . اورته سنده بر برکان
اولوب ، ۱۸۶۵ ده دخی اشتعال علائقی کوستر .
میشدر .

قومورین } برونی (Cap. Comorin)
هندستان شبه جزیره سنك
منتهای جنوبنده کی برون اولوب ، کات سلسله
جبالنك اوجندن عبارت اولغله ، ساحل قریبده
۱۴۰۰ متره یوکسك وانکیندن دهشتلی بر صورتده
مشهود بر مسله تشکیل ایدیور . ۸°۵' عرض شمالی
و ۷۵°۱۰'۵۱' طول شرقیده واقعدر . بونك
اساسیله لب دریا آره سنده ۲ کیلومتره کنیش
وقوملق بر میدان تمتد اولوب ، بونك بر کنارنده
آغاچلرله مستور بر کوی و بر قلعه واردر . قدیم
بوراده (قوماری) اسمیله مشهور بر شهر و پك
اوزاقلردن زیارتنه کیدیلن بر معبد وار ایدی .

قوموس } (Comus) اساطیر یونانیه ده
سوینج ، دوکون ، رقص
وسوس الهی زعم اولوب ، سمیز و شادان وکلرله
طوفانلش بردیقانی صورتنده تصویر ، وکوله نك

و دوکخانه لری وارد. اسکی بر شهر اولوب ،
وقته بیوک و بر جوق مشاهیرک مسقط رأسی
بولمشدر .

— قومه ایالتی اسویجره حدودینه قدر ممتد
اولوب، مساحت سطحیه سی ۲۷۱۷ مربع کیلومتره
واهایلی سی ۴۷۷ ۶۴۰ کشیدر. اراضی عارضه لی
اولوب، پک کوزل وادی و تپه لری و منبت طوبرانی
وارد. باشلیجه محصولاتی ذخایر، پک لیدیمیه لر، کوزل
شراب و سائره اولوب، خیلی مقدار ایکده جیقار.
صنایع و تجارتی پک ایلیدر. هواسی غایتله صاغلام
ولطیف اولوب، یازین تبدیل هوا ایچون کیدنلر
جوقدر .

— قومه کولی ایالتیانک اک کوزل کولی اولوب،
آلپ طاغلرینک یوکسک اتکلیری آلتنده شالیدن
جنوبه ۲۲ کیلومتره لک مسافده ممتد اولدقدن
سکره ، ایک قوله آیریلوب، بری غرب جنوبیه
طوغری ۲۷ کیلومتره ده اوزانه رق قومه قصبه
سنه منتهی اولور؛ دیگر قولی شرق جنوبیه طو-
غری ۱۸ کیلومتره ممتد اولوب، لغو قصبه سنه
واصل اولور. اکی ایسه اک کنیش یرنده ۴۶۵۰
متره در. بالینی و طیور مایه سی جوقدر. کنار-
لنده کی تپه لک اوزرنده بولنان باغچه لرله کوشکلر
میوه و چیچکلرک لطافت ولذتی امتالسدرد .

{ قومی (Koumi) یونانده آغریبوز
جزیره سنک ساحل شرقیسنده
اوله رق (خالکیس) ک ۵۰ کیلومتره شمال شر-
قیسنده بر قصبه واسکله اولوب، ۳۲۲۰ اهالیسی،
لبانی و کوزل باغچه و باغلری وارد .

{ قومیتان (Comitan) مکسیقه نك شاپاس
حکومتده و (سان قریستووال) ک
۸۴ کیلومتره جنوبنده اوله رق غریبجالوه نه ری
اوزرنده بر قصبه اولوب ، ۲۰۰۰۰ اهالیسی
وارد. ایوم بستیون منقرض بر قوم اصلینک
مرکزی بولمشدر .

{ قومیزو (Comiso) سیچلیده سیراقوزه
ایالتنک مودیفه قضاسنده ومود.
قنه ک ۳۳ کیلومتره شمال غریبسنده بر قصبه
اولوب، ۱۶۷۰۰ اهالیسی ، صابون فابریقه سی

{ قومیشه } ایرانک عراق عجمی خطه سی
متهای جنوب غریبسنده واصفیه
نک ۱۰۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده اوله رق ده
آشاغیده چوله قورویان برکوچک چایک اوزرنده
و ۱۷۶۹ متره ارتفاعنده بر قصبه اولوب، ۴۰۰۰
اهالیسی، زمرد آسا براووه سی و کوزل باغ و باغچه
لری وارد. «معجم البلدان» ده، اصفهان قراسندن
اولقی اوزره، بر (قومسه) مذکور اولوب، عینی
اولسه کرکدر .

{ قوناسیری } یاخود قوناشر (Kounasiri)
Kounachir) جاپونیه یه تابع
و جاپونیه نك شالنده واقع (قوریله) جزایرینک اک
بیوکلرندن بری واک جنوبیسی اولوب، بوی ۱۱۰
کیلومتره و مساحت سطحیه سی ۱۹۹۴ مربع کیلو-
متره در . جنوباً نفس جاپونیه نك (یزو) جزیره
کبیره سندن ۲۰ و نهایت ۳۰ کیلومتره کنیش
اولان (یزو بوغازی) ایله و شمالاً (ایتوروب)
آله سندن (پیفو) بوغازیله آیرلشدرد . قوناسیری
پک طار اولدینی حالد، یوکسک و برکافی الاصل
طاغلری اولوب، ۲۲۵۴ متره یه قدر ارتفاعلری
اولدینی مریدر . اکثریا قار و بوزلرله مستور
اولوب، آنجق ۶ متره یه قدر یوکسلر و اکثریا
روزکاردن قیریلوب سوکیلور آغاغلری وارد .
آینوس جنسیته منسوب بر آر اهالیسی و ساحل
جنوبیسنده (توماری) اسمیله قوریله جزایرینک
مرکزی بر قصبه سی وارد .

{ قونامه } یاخود بازه (Kounama, Baza)
نوبه نك یوقاری طرفلرنده نیله
تابع و مأرب و تقازه وادیلرنده ساکن بر قوم
اولوب، ۱۵۰۰۰۰ قدر اقرادق مرکب اولد-
قلری حالده ، ایوم دین قدیلرنده نبات ایمتکده
وزراعتله اشتغال ایلمکده درلر . مع هذا بوندن
سکره ده جوق وقت طیانهمیوب، دین اسلاهی
ولسان عربی قبوله مجبور اوله جقلری آکلاشیلورده
{ کونبو (Konbo) روسیه نك شالنده
قونبو } آرخانگل ایالتنک (قولا) شبه جزیره
سند برکول اولوب، ۳۲۶ مربع کیلومتره مساحت

سطحیه سی و شمال آق دیکزه دوکیلور آباغی
وارد.

قونت { اوکوست — (Aug. Conte) فرا-
نسه نك متأخرین حکما سندن اولوب،
(حکمت مثبتة) مسلک نك موجودیر . ۱۷۹۸ ده
مونتپلیه ده طوغوب ، ۱۸۵۷ ده پارسده وفات
ایتمشدر . پولیتکنیق مکتبنده تحصیل ایتدکدن صکره ،
معاونک و معلمک وظیفه سیله مکتب مذکورده
قالوب ، ابتدا سنت سیمونک مسلکنی تعقیب ایتش
ایسه ده ، بعده بو استادندن آریلوب ، ۱۸۲۴
تاریخده « اصول سیاست مثبتة » عنوانی بر تألیفه
فکرو مسلک مخصوصنی میدان قویمش ؛ و ۱۸۳۹ ده
نشر ایتدیکی « فلسفه مثبتة » عنوانی کتابیله مسلکنی
تمامیله ایضاح و اثبات ایتش ؛ و بعده بو باده دها
بر قاچ کتاب یازوب ، فلسفه ی فنون مثبتة و حقیقه یه
تطبیق ایده رک ، و فلسفه خصوصه سنه تدریجاً بر
دین و مذهب جدید رنگنی ویره رک ، « سیاست
مثبتة » عنوانیله یازدینی کتابده بوکا « انسانیت
مذهبی » نامی ویرمشدر .

— (شارل قونت) اسمنده بری ده حقوق
و علم معاشرت بشر علماسندن اولوب ، بوکا متعلق
بعض مسائل مهمه حقنده یازدینی کتابلرله شهرت
بولمشدر . ۱۷۸۲ ده (سنه امینی) ده طوغوب ،
۱۸۳۷ ده وفات ایتمشدر .

قونتو { (Kounto) روسیه نك شمالنده
آرخانکل ایالتک (کم) قزاسنده
اوچ قسمن مرکب برکول اولوب ، ۹۲۱ مربع
متره مساحت سطحیه سی وارد . کم نهری اوچنی
دخی شق ایدر . بوکوللرک اینجده برچوق آطلر
وارد .

قون چانغ { (Koun-Tchang) چینک شمال
ایالتده و (لان چئو) نك ۲۰۰ کیلومتره جنوب
شرقیسنده اوله رق (هواآخ هو) ایرماغنه تابع
(هوآق هو) نهری اوزرنده سنجاق مرکزی بر
شهر اولوب ، ۵۰۰۰۰ اهالیسی وارد ، سوری
پک واسع ایسه ده ، تونفان قیامی صره سنده شهر
تخریب اولندیندن ، اینچنک اکثر طرفلری خراب
وخالیدر .

قوندور { (Condor) هند چینده فرا-
نسه یه تابع قوشنشین ملحق
و مقونخ ایرماغی منصبنک آچیلرنده ۸° عرض شمالی
ایله ۱۰۴° طول شرقیده واقع بر طاقم جزایر
اولوب ، اک بیوکنک بوی ۱۶ واک ۳ کیلومتره در .
طاغلق ، برکافی الاصل و اورمانلرله مستور اولوب ،
ساحلری قبالرله محاطدر . فرانسه حکومتی طرفندن
منی اتخاذ اولمغله ، بر مقدار عسکر اقامه اولمشدر .
باشلیجه محصوللری پرنجدر .

قوندورسه { (Condorcet) فرانسه مشا-
هیر مؤلفیندن اولوب ،
۱۷۴۳ ده ریغوبده طوغمش ؛ و زادکندن برخاندانه
منسوب اولوب ، مارکی عنواتی حائز بولمشدر .
علوم ریاضیه یه انتساب ایدوب ، ۲۶ یاشنده ایکن
فنون آقادیسی اعضالغنه و بعده کتابت دائه سنه
نصب اولمشدی . اوصره ده دالمبر ، وولتر ، تورغو
وسائر حکما ایله عقد مناسبات ایدوب ، بونلرک
افکارینی قبول ، و بعده فرانسه نك انقلاب عظیمه
خدمت ایدره رک ، (ژیروندون) لرله رأی ویرمش ؛
و بونلرله برابر ۱۷۹۳ تاریخده محکوم اولوب ،
سکز آی احبابندن بر قادینک خانه سنده سختی
قالدقن صکره ، بونی ده نارینه یاقماق ایچون
طیشاری یه چیقوب ، توقیف و حبس اولنهرق ،
۱۷۹۴ ده محبسده کندینی تسیم ایدره رک وفات
ایتمشدر . علوم ریاضیه نك تطبیقاتنه و احوال نوع
بشره دائر برقاچ کتابی اولوب ، اک مشهور اثری
« ترقیات افکار بشر » عنوانی تألیفیدر ، که احوال
تاریخیه دن بحث ایتدیکی حالده ، محبسده و یاننده
صراحت ایدره جک هیچ بر کتابی اولمدینی حالده
یازمشدر . وولتر و تورغونک ترجمه حاللری ده
یازمشدر .

قوندوز { افغانستانده کابلک ۲۷۰ کیلو-
متره شالنده افغانستان امیرنه
تابع بر اوزبک خانک مرکزی بر قصبه اولوب ،
۱۵۰۰۰ اهالیسی و آغر هواسی وارد .
— قوندوز خانانی جیچون بحراسیله هندوکوه
آره سنده واقع اولوب ، شرقاً بدخشان ، غرباً بلخ ،
شمالاً حصار و درواز مملکتلرله محاطدر . دوز
و بطاقلق بریر اولوب ، هواسی آغیر و یازین پک

غری متمدن اولان بایان سازاوه لری ایسه یالکز ۱۶۰۰۰
قدر وحشی برلیرک جولانکا هیدر . ایالتک مرکزی
کرسى حکومت اولان بوغوته شهریدر .

قونزادر } (Conrad) جرمانیه قرالریله
آلمانیه ایمپراطورلرندن بش
کشینک اسمیدر :

برنجیسی فراتقونیه دوقه سی ایکن ۹۱۲ ده
جرمانیه قرالغه انتخاب اوله رق ، قرالغنی طانیان
صاقسه و باویره دوقه لرله محاربه ایتمش ؛ و ۹۱۸ ده
مجارلرله ایتدیکی محاربه ده آلدینی یاره دن متأثراً
وفات ایتشد . دشرمنی اولان صاقسه دوقه سی
(اوتون) ک اوغلی (هنری) یی ولی عهد براتشدی .
— ایکنجیسی (سالیق) نفیسه ملقب اولوب ،
فراتقونیه دوقه سی هنرینک اوغلی اولدینی حالده ،
۱۰۲۴ ده جرمانیه قرالغه انتخاب اوله رق ، صا .
قسه پرنس لرله غاوغا ایتمش ؛ وجهستان ایله مجارستان
ولهستانده اعاده اسایش ایتکدن صکره ، ایتالیا یه
سفر ایدهرک ، غالب کلیسی اوزرینه ، ۱۰۲۷ ده
روماده آلمانیه ایمپراطور افنه نصب اولمش ؛ و ۱۰۳۹
ده اوترختده وفات ایتشد .

— اوجنجیسی سوآبه دوقه سی فردریقک
اوغلی و ایمپراطور بشنجی هنرینک همشیره زاده سی
اولوب ، ایکنجی لوترک یرینه انتخاب اولغنه
چالیشمش ایسه ده ، موفق اوله میوب ، بونک وفاتی
اوزرینه ، ۱۱۳۸ ده آلمانیا ایمپراطوری اولمش ؛
ورقی بولنان صاقسه و باویره دوقه سی هنری ایله
محاربه ایدوب ، بونک یرلرینی دخی آلمش ؛ و ۱۱۴۷
ده یدنجی لویی ایله برلکده اهل صلیب محاربه سنه
کیدوب ، برمدت دمشق محاصره ایتمش ایسه ده ،
برنتیجه استحصال ایدهمیه رک ، عودت و ۱۱۵۲ ده
وفات ایتشد .

— دردنجیسی ایمپراطور ایکنجی فردریقک
اوغلی و سوآبه دوقه سی اولدینی حالده ۱۲۵۰ ده
ایمپراطورلغه انتخاب اولمش ایسه ده ، پاپا دردنجی
اینوسان بونی تصدیق ایتیب ، فلمنکی کویومی
الزام ، و صاحب ترجمه علیهنده براهل صلیب حربی
اعلان ایتشدی . بونک اوزرینه قونزادر ، سیچلیتین
قرالی اولقی ایچون ، ایتالیا یه کچوب ، ناپولی و قاپووه
ایله آکینونی ضبط ایتمش ایسه ده ، بوفتوحاتی

صیباق قیشین دخی پک صوئوقدر . شرق جنوبی
جهتده هندوکوهک اتکلی بولوب ، اک یوکسک
علی اولان (کوه عنبر) ک ۷۶۲ متره ارتقاعی
واردر . اهاالیسی ۴۰۰۰۰۰ راده لرنده اولوب ،
تاجیک و اوزبکدن مرکبدر . تاجیکلر متمکن اولوب ،
لسان فارسی ایله متکلم ، و اوزبکلر چغتایچه لسانیه
متکلم وخیمه نشیندر . اوزبکلردن بری مقدما
بوخانانی تشکیل ایدوب ، اخلاقی افغانستان امیرینک
نعت اطاعتتہ کیمکه مجبور اولشلردر . برنجی
محصولی پرنج اولوب ، مراعلری ده چوقدر .

قوندوم } (Condom) فرانسه نک (ژرس)
ایالتده (اوش) ک ۴۳
کیلومتره شمال غر پیسنده قضا مرکزی بر قصبه
اونوب ، ۸۲۸۰ اهاالیسی ، برکوچک موزه بی حاوی
مناسرتی ، برقاچ فابریقه سی و ایشلک تجارتی واردر .
قونده } (Konda) سیریه نک تو بولسوق
ایالتده اوی ایرماغنه تابع ایرتیج
نهرینه دو کیلور بر جای اولوب ، مجراسی ۶۰۰
کیلومتره اوزونلغنده در .

قونده } (Condé) فرانسه ده « شمال »
ایالتک والنسیانه قضا سنده و ۱۰
لنسیانه نک ۱۲ کیلومتره شمال شرقیسنده اوله رق
اسقونهری اوزرنده ناحیه مرکزی مستحکم بر قصبه
اولوب ، یالکز ۲۸۲۰ اهاالیسی وار ایسه ده ،
اسکی و مشهور بر بلده اولوب ، وقتیه پرنسلک
مرکزی ایدی ، و بوربون خانداننک بر شعبه سی
افرادى قونده پرنس لری عنوانیه شهرت بولشلردر .
— فرانسه ده بو اسمله ده برقاچ قصبه اولوب ،
اک بیوکلی قالدو او ایالتک (ویره) قضا سنده
و (ویره) نک ۲۵ کیلومتره شرقنده واقع و ۶۸۷۰
اهالی جامع اولانیدر .

قوندینا مارقه } (Condinamarca)
آمریقای جنوبیده
قولومبیه جمهوریتی ایالتندن اولوب ، ماباغدانیه ایرماغنک
شرق جهتده واقعدر . مساحت سطحیه سی ۴۰۶
مربع کیلومتره و اهاالیسی ۵۳۷۶۵۸ کشیدر . اصل
سکون و معمور برلری آند سلسله سی یایله لری اولوب ،
بوسلسله نک شرق جهتده اورتوقی مجراسنه طو .

حاربه ایدرهك ، بونك (أكيله) ده مقتول اولمی
اوزینه ، صاحب ترجمه ۳۴۰ ده بتون غربك
ایمپراطوری اولشدر .

— ایکنجیسی شرق ایمپراطوری اولوب ایکنجی
هراقلیوسك اوغلیدر . ۶۴۱ تاریخده ، هنوز
۱۲ یاشنده ایکن ، تخته اقتصاد اولمش ؛ و بونك
زمانده روم ایمپراطورلنك برچوق برلری معاویه
طرفندن ضبط ایدلش ایدی . نهایت قسطنطنیه یی
ترکه ، سیجلیده اقامت ایتکده ایکن ، ۶۶۸ ده
وفات ایلشدر .

قونستانلیا } (Constantia) فرانسه ده کی
{ (قوانسه) واسویچره ده کی
قونستانسه شهرلرنك اسم قدیمدر .

قونستانلین } (Constantin) «قسطنطین»
[ماده سنه مراجعت بیوریه] .

قونستانلینوپولیس } (Constantinople)
{ استانبولك اسم اصلی
یونانیسیدر . [«قسطنطنیه» و «استانبول»
ماده لرینه مراجعت بیوریه] .

قونستانس } (Constance) روما ایپرا-
{ طورلرندن ایکی کشینك
اسیدر :

برنجیسی (قلور) یعنی «صاری» لقیله ملقب
اولوب ، ۲۹۲ تاریخده ماتسیمیان طرفندن اوغلغه
قبول ، وقصر عنوانیه غالیا و اسپانیه ایله بیوک
برتانیه والیکنه نصب اولمش ؛ و ۲۹۲ ده قیام
ایتمش اولان برتونلری رام ، و فرانقلری دفع ایدرهك ،
اوتون شهرینی یکیدن تأسیس ایتمش ایدی .
۳۰۵ ده غالریوس ایله برابر آوغوست عنوانی
آلوب ، ملکنی رفق و ملایمتله اداره ایتمش ؛ و خر-
ستیانلره قارشی اولان تعقیباته ختام ویرمش ایدی .
۳۰۶ تاریخده پیقتلره قالدونیله لرله قارشی حربه
حاضر لقمده ایکن ، یورق شهرنده وفات ایتشدر .

— ایکنجیسی قسطنطنینك ایکنجی اوغلی
اولوب ، ۳۳۷ تاریخده ، پدرینك وفاتی اوزینه ،
برادرلری ایکنجی قسطنطین و قونستان ایله مقاسه

صره سنده ۱۲۵۴ ده وفات ایتشدر . وراثته
کوزی اولان برادرلی (منفروآ) طرفندن تسمیم
اولدینی منظوندر .

— بشنجیسی (قونرادین) دینکله معروف
اولوب ، دردنجی قونزادك اوغلیدر . پدرینك
وفاتنده ۳ یاشنده اولوب ، اراثا آلمانیه ایمپراطور-
لفیله ناپولی وسیجلیه قرالغه حق اولدینی حالده ،
محروم ایدلش ؛ و (آژولی شارل) دن ناپولی
قرالغی آلتی ایستدیکنده ، ۱۲۶۸ ده مغلوب
واسیر اولوب ، صوری برحاکه دن صکره ، ۱۶
یاشنده اولدینی حالده ، اعدام اولمشدر .

قونسپسیون } (Concepcion) آمریقای
{ جنوبینك شیلی حکومتنده
وسانتیاغونك ۴۳۵ کیلومتره جنوب غربیسنده
اولورق (بیوبیو) نهرینك صاغ کنارنده و بحر محیط
معتدل ساحلنده ۱۲ کیلومتره ایچریده ایالت مرکزی
برقصبه اولوب ، ۱۸۲۸۰ اهالیسی و داخلی مکتب
اعدادیسی واردر .

— قونسپسیون ایالتنك مساحتی سطحیسی
۹۱۵۵ مربع کیلومتره و اهالیسی ۲۱۵ ۲۱۸
کشیدر . بغدادی و سائر خوباتیله شرابی آمریقاده
برنجی اولوب ، هواسی دخی صاغلام ولیانلری
چوقدر .

— آرچنتین حکومتنك (انترپوس) ایالتنده
و پارانك ۲۴۵ کیلومتره شرق جنوبیسنده اولورق
اوروغای نهرینك صول ساحلنده دخی بواسمه
برقصبه اولوب ، ۶۵۱۵ اهالیسی واردر . مقدا
مذکور ایالتنك مرکزی ایدی .

— بواسمه آمریقاده دها برقاچ کوچك قصبه
واردر .

قونستان } (Constant) روما ایمپراطورلر-
{ ندن بواسمه ایکی کشتی کشیدر :
برنجیسی بیوک قسطنطنینك اوچنجی اوغلی
اولوب ، ۳۳۷ تاریخ میلادیسنده ایکی برادرلی قسطنطین
و قونستانس ایله برلکده پدرینه وارث اولورق ،
ملکک مقاسمه سنده کنديسنك حصه سنه ایتالیا ایله
آفریقا دوشمش ؛ وبعده برادرلی قسطنطین ایله

۳۴۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده وهنای اولان
کولک غرب جنوبی کوشه‌سند رین ایرمانگنک
بوکولدن چقدینی محله واقع قضا مرکزی برقصه
اولوب ، ۱۲۰۹۵ اهالیسی ، ساعت ومنسوجات
فابریقه‌لری وباشلیجه اسویچره ایله ایشلاک تجارتی
واردر . برحله‌سی رینک او بریا قه‌سند و اسویچره
طوبراغنده در . اسکی برقصه اولوب ، اسم قدیمی
(قونستانیا) در .

قونستانسه کولی (Lac de Constance)

(Bodensee) اسویچره ایله آوستریا و آلمانیه آره‌سند
بیوک برکول اولوب ، جنوب غربی ساحلی اسو-
یچره ، شرقی جنوبی ساحلی آوستریا و سائر طرفلری
آلمانیه‌نک باویره ، وورتمبرگ و باده حکومتلرینه
عائدر . شرق جنوبیدن غرب شمالیه طوغری بوی
۷۲ کیلومتره ، ۱ کی ۲ ایله ۱۴ کیلومتره آره‌سند
ودرینلکی ۲۱۰ ایله ۳۱۵ متره پیننده در . سطحی
حدای مجردن ۳۹۸ متره یوکسکدر . مساحت سطحی‌سی
۵۳۹۰۰ یکی دوم اولوب ، جنو کولندن آز
کوچکدر . منهای غرب شالیسند چتالاشوب ،
برایجی طار واوزون برکورفز صورتند باده
طوبراغی ایچنه کیر ، و دیگر قونستانسه بوغا-
زندن مرورله (اونترزئه) کولی تشکیل ایدر .
اسویچره و آوستریا جهلزنده سواحلی طاغلق اولوب ،
آلمانیا طرفنده ایسه بعض تپه‌لری حاوی اووه‌لردن
عبارتدر . بوکوله برقاچ نهر دوکیلوب ، اک بیوکاری
(رین) ایرماغیدر ، که اسویچره دن کلوب ، اسویچره
ایله آوستریا حدودنده جنوبدن کوله دوکیلور ،
وکولی بوینه شق ایله ، قونستانسه قصبه‌سی اوکنده
کولدن خروج ایدره‌ک ، غرب طوغری آقار .
کولک صوفی قیشین طونغاز ، بعضا شدتلی فرطونه‌لر
دخی اولورسه‌ده ، سیر سفائنه مانع اولیوب ،
برجوق واپورلر و یلکن کیملری ایشلر .

— امید بروننده و (قاپتون) ک ۱۹ کیلو
متره جنوبنده دخی بواسله برکوچک قصبه بولوب ،
جیوقلری شیرازدن نقل اولمنش مشهور باغلریله
مقبول شرابلری واردر .

ملك ایدره‌ک ، حصه‌سنه شرق و یونان دوشمش ؛
و برادرلری غربده بربری متعاقب مقتول اولنجه ،
بونلرک حصه‌سنی غصب ایتمش اولان (مانیانس)
ایله (وترانیون) ی دفع و تشکیل ایدره‌ک ، ۳۵۰۰
تاریخنده بتون روماعمالکنه صاحب‌اولش ایسه‌ده ،
۳۶۱ تاریخنده وفات ایتشد . زمانی ایرانیلره
قارشی محاربه‌لرله و التزام ایتدیکی آریوس مذهبی
اصحایله اورتودوکسلر آره‌سند کی مجادله‌لرله
یکشد .

— ایمبراطور هونوریوسک سردارلرندن بر
قونستانس دخی واردر ، که ۴۱۱ تاریخنده (آرله) ده
نحمن ایتمش اولان غاصب قسطنطینی مغلوب ،
و ویسغولر حکمداری آتولنی غالبان اخراج
ایتمی اوزرینه ، ایمبراطور کندیسنی ۴۲۱ ده داماد
و آوغوست عنوانیه تلطیف ایتدیکنه بناء ، بعض
مورخلر طرفندن ایمبراطورلر صره‌سنه قونیلهرق ،
اوجنی قونستانس نامیله ذکر اولمشدر .

قونستانسه (Constance) سیجلیتین { قرالیچه‌لرندن ایکی قادینک اسیدر :

برنجیسی . ایکنجی روجرک قیزی اولوب ،
پدرینک وفاتندن صکره دنیایه کلش ؛ و میراث
حقنده یکنی (تافرد) ایله منازعه ایدوب ،
۱۱۹۴ ده قرالیچه طانینش ؛ و ایمبراطور آلتنجی
هنریه واروب ، بونک اداره‌سی سیجلیه‌یلرله پک
آغر کلکله ، کندیسنی دخی قوجه‌سنه قارشی تبعه‌سنی
مدافعه‌یه مجبور اولش ؛ ۱۱۹۸ ده ، اوغلی
ایکنجی فردریق پاپانک تحت وصایتنه قودقدن صکره ،
وفات ایتشد .

— ایکنجیسی منفرو آنک قیزی اولوب ، ۱۲۶۱
ده آراغولنی اوجنی پدرویه وارمش ؛ و قوجه‌سنک
باردیله ، مشهور سیجلیه ایکندیلری قتل عامندن
صکره ، آنزولی شارلن سیجلیه‌ی ضبط ایتمش ؛ ۱۲۸۳
دن ۱۲۹۷ تاریخنده ک اوغللری نامنه پالرموده
حکم سورمشدر .

قونستانسه (Constance) باده بیوک { دوقه‌لغنده قارلسروه‌نک

۲۷۰ کیلومتره شمال شرقیسنده بواسله بر زنجی شهری اولوب، هنوز هیچ بر آوروپایی طرفندن زیارت اولمامش ایسه ده، پک بیوک و تجارتکاه بر شهر اولدینی مروی، و ایچنده پایلان پاموق منسوجات سودان غریجه پک مقبولدر.

قونگ فوچئو } (Cong - Fou - Tseu)
سنه مراجعت بیوربله . [« قونفوجیوس » ماده

قونگلتون } (Congleton) انکتره نك چستر
متره جنوب غر پیسنده بر قصبه اولوب، ۱۱۳۵۰ اهالیسی و پاموق منسوجاتله ایپک افشه و قوردله فابریقه لری وارددر .

قونفو } یاخود زایبر (Congo, Zaïre)
آفریقانك اك بیوك ایرماقلردن اولوب، قطعه مذکوره نك خط استوا اوزرنده و خط مذکورك جنوبنده تا ۱۳° عرض جنوبیه قدر اولان اراضی واسعه وسطیه نك صولری جمع ایله، بحر محیط آطالاسیه دورکر. بونهر عظیم (نیاسه) کولنك غرب و (تانغانیقه) نك جنوب جهتده واقع (بانغوا) کولنك جنوب غربی گوشه سندن (لوآپوله) اسمیله خروجله، ابتدا غرب جنوبیه و در عقب دوتوب شماله طوغری آقهرق، (قازمبه) مملکتك حدود غربیه سی بعدالتشکیل، اراضی مجهوله ایچنده جریانه، (لانجی) کولنه واصل اولور؛ و بوکولده بر چوق انهار و علی الخصوص جنوب غربیدن کلن و بر برینی متعاقب بر چوق کوللرک آباغی حکنده اولان (لوآلامبه) بی آلدقن صکره، کاه شماله و کاه شمال غربیه طوغری آقهرق، صاغدن اراضی مجهوله دن کلن بر طاقم انهار و صولدن مجراسی کندی مجراسیله متوازی اولان (لومانی) بی آلیر؛ و اوندن آشانغی یتاغی پک زیاده توسع ایتدیک، و بر چوق آطه لری حاوی اولدینی حالده، غربه طوغری آقار؛ و صاغدن (ریمیری) و (مونفاله) بی دخی بعدالاخذ، بر قوس تشکیل ایده جک صورنده جنوب غربیه طوغری دور؛ و صولدن (لوپوری) و (چوآپه) نهرلری آلوب، (مانتومبه) کولیلده اختلاط ایدر، و بونك قارشیسنده صاغدن (اوبانکی)

قونستیتوسیون } (Constitution)
شیلینك (ماؤله) ایالتنده و (والارزو) نك ۲۶۶ کیلومتره جنوب غر پیسنده اوله رق ماؤله نهری اوزرنده و منصبی قربنده سنجاك مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۵۴۰ اهالیسی و جوارلرنده کلیتلی قهوه محصولاتی وارددر .

قونسکیه } (Conskie) روسیه ده لهستانك
رادوم ایالتنده و رادومك ۵۵ کیلومتره جنوب غر پیسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۴۲۹۰ اهالیسی وارددر .

قونسوس } (Consus) اسکی رومالیلرده
بر معبود موهوم اولوب، کتم اسراره دال اولقی اوزره، ضمنك نصفی یره کومر، و بونك نامنه بر چوق آیتلر اجرا ایدر لری ایدی .

قونسوئفره } (Consuegra) اسپانیاه ده
توله ایالتنده (مادر جوس) قضا سنده و مادر جوسك ۶ کیلومتره غربنده واسکی بر قلعه نك آلتنده بر قصبه اولوب، ۵۰۰۰ اهالیسی و رومالیلردن قاله بعض آثاری وارددر .

قونشاغوا } (Conchagua) آمریقای
وسطینك (سالوادور) حکومتنده و فونسقه کورفری مدخلنك صول کنارنده بر برکان اولوب، ۱۰۵۹ متره ارتقاعی وارددر .

قونغ } (Kong) آفریقای غربیده یوقا -
ری کینه نك شمالنده شرقدن غربه تمت بر سلسله جبال اولوب، کینه سواحله اینن انهاری سودان غربیه طوغری آقان (نیجر) حوضه سندن آریور . بوطاغلر هنوز کشف اولنمیب، ۸۰۰ و نهایت ۱۰۰۰ کیلومتره لك محله تمت اولدقلری مظنوندر . اسکی خریطه لرده پک مرتفع بر سلسله کوستریلیورسه ده، بعض طرفلری کورن سیاحلر ۷۵۰ متره دن زیاده ارتفاع بولامشاردر . بعض محللرنده آنجق بر تقسیم میاه خطی تشکیل ایده جک صورنده آلچق تپه لردن عبارت اولسی ده ملحوظدر .
— بوطاغلرک جنوبی انکترنده و (قوماسه) نك

نهر عظیمی ودها آشاغیده (سانفه) و(لیقواله) نی
آلبر؛ و تدریجاً جنوبه طوغری دونوب، صولدن
(موآنه یامو) اراضی واسعه مجهوله سنک
حاسبز انهاری اجتماعندن متشکل اولان (قوآ)
نهر عظیمی دخی اخذ ایله، ده بر خیلی مسافده
فرانسز قونفوسی دینلن غامبو مهجرینک حدودینی
بعدالتفریق، ینه سربست قونفو اراضیسی شق ایله
پورتیکیزک (آنغوله) مهجری حدود شمالیه سنه
واصل اولنجه، غربه طوغری دونوب، ۶۰ عرض
جنوبیده کنیشجه واوزون بر خلیجیدن بحر محیط
آطلاسی یه دوکیلور. قونفو نیل و نیجردن صکره
آفریقا قطعه سنک اوچنچی ایرماغی اولوب، مجراسی
۴۸۰۰ کیلومتره و حوضه سی ۲۴۷۸۰۰۰
مربع کیلومتره در. منصبندن ماتادی یه قدر ۱۵۰
کیلومتره لکی سیر سفائنه صالح اولوب، محل
مذکورده بر طاقم شلاله لر سفائنک دوامنه مانع
اولورسده، بوشلاله لردن یوقاری دخی استا-
نلیولدن (استانلیفالس) ه قدر اولان قسمی
و تابعلیله دخی ۱۵۰۰ کیلومتره محلی سیر سفائنه
صالحدر. قونفونک منصی ۱۴۸۴ تاریخنده
پورتیکیز بحر یونندن (دیفوقام) طرفندن کشف
اولنورق، مجراسنک اکثر طرفلری اخیراً انکلیز
سیاحینندن لیونفستون وقامرون و بعده استانی
طرفندن کزلمشدر.

دولت مستقله سی (État Indé-)
قونفو (pendant du Congo) آفریقای

وسطیده آنفالیان قونفو ایرماغی حوضه سنک
قسم اعظمی حاوی املق اوزره، اخیراً آوروپا
دولنک اتفاقیله تشکیل، و بلجیقه قرالنک حکمدا-
رلنی تحتیه وضع اولنش بیطرف بر دولت اولوب،
ساحلده همنای اولان ایرماغ منصی شمالنده
بالکز ۳۷ کیلومتره لک وسعتی اولدینی حالده،
ایجریلرده بو ایرماغ و بعده بوکا تابع (اوبانکی) نک
مجراسی تعقیب اولنورق، ۵۰ عرض شمالی یه قریب
مخله قدر جقه-ار؛ و جنوبه ۲۲۰ طول شرقی یه
قدر ۶۰ و ۶۰۳۰ عرض جنوبی خط مستقی
حدود عد اولندقدن صکره، جنوبه طوغری توسع
ایده رک، نهرک منابعنه یعنی ۱۳۰ عرض جنوبی یه
ندر واصل اولور. منتهای غربیسی بحر محیط

آطلاسیده ۱۰۰ طول شرقیده اولدینی حالده،
حدود شرقیه سی تانفانیقه کولنه یعنی ۲۸۰ طول
شرقی یه قدر واریر. اکثر طرفلری هنوز غیر
مکشف اولان بواراضی واسعه نک مساحه سطحیه.
سی تقریباً ۲۴۱۲۵۰ مربع کیلومتره واهالیسی
۱۴۰۰۰۰۰۰ راده لرنده در. ایچلرنده آوروپالیلر
۱۰۰۰ کشتی قدر اولوب، بونلرک نصفی بلجیقه-
لیدر. ساحلی آلچق اولوب، لب دریادن برآز
کری چکلنجه، ۲۵۰ متره ارتفاعی اولان برسد
تصادف اولنور، که اورادن ایجری یه طوغری
اراضی آشاغی یوقاری او ارتفاعده دوام ایده رک،
آلچقجه بر یایله تشکیل ایدر، که بونک اوتیه برینده
و علی الخصوص منتهای شرق و جنوبنده هنوز
درجه ارتفاعلری مجهول برطاقم جبال بولنیور.
میاه جاریه سی چوق اولوب، جمله سی قونفو ایر-
ماغنه دوکیلور؛ و بونلرک مجرالرنده آز چوق
کنیش برچوق کوللر دخی تشکیل ایدیور. خط
استوا ایچندن مرور ایتدیکی جهته، هواسی بالطبع
صیجاق اولوب، ساحلده رطوبتی ده زیاده اولغله،
آغر، و ایچ طرفلرده دها یابس ودها صاغلامدر.
اهالیسی زنجی اولوب، اکثریت اوزره (بانو)
جنسیتنه منسوبدر. سواحله قریب اولانلری آلان
بت پرست ایسه ده شرق و شمال طرفلرنده کیلرک
اکثری مسلم اولوب، ایچلرنده زنگباردن اورالره
کیرمش بیاض عربلر دخی چوقدر. اصل مرکز
اداره سی بروکسلده اولوب، محلنده بر اجرا هیئتی
وقرالک وکیل صفتیه بر والی قونفو ایرماغنک اک
شمالی مجراسی اوزرنده واقع (قونفو) بلده سنده
اقامت ایدر. ساحله قریب اولان (بومه) قصبه سی ده
ایکینچی مرکزی حکمنده در. مملکت ۱۱ ایالت
و یا سنجاغه منقسمدر. وارداتی باشلیجه اخراجاتن
آلکان کمرک ایله سائر بعض رسومدن عبارت اولوب،
یدی سکز میلیون فرائقه بالغ اولور؛ و مصارفنک
برقسی بلجیقه قرالی و خزینه سی طرفندن تسویه
اولنور. اخراجاتی باشلیجه فیل دیشی، قهوه،
قاوچوق، پالیه دینلن برنوع جوز و بونک یاغی کبی
شیلردن عبارت اولوب، سنه ده ۱۴ میلیون فرانسی
متجاوزدر. شمیدیکی حالده وسائط اختلاطی انهاردن
عبارت اولوب، برقاچ دمیر یول خطی دخی دردست

انشادر . برلیردن بری کوکالی و دیگر قریه ایلہ جمع اولنور ایکی نوع عسکری واردر .

قونفو { فرانسز — سی (CongoFran-)
(cais) آفریقای غربیده جنوبی کینه مملکتنده فرانسه مستملکاتندن کنیش بریر اولوب، شمالاً آلمانیه نیک قاصرون مہجریلہ و اراضی غیر مضبوطہ ایلہ، شرقاً و جنوباً مستقل قونفوایلہ، غرباً دخی بحر محیط آطلاسی ایلہ محدوددر . حدود شرقیہ سنی (قونفو) و دہا یوقاریدہ بوکا تابع (اوبانکی) مجراسی تشکیل ایدوب ، آنجق جنوبا قونفونک مجراسنہ قدر ممتد اولیور . ° ۲ عرض شاییدن ° ۵ عرض جنوبیہ و ° ۳۰ دن ° ۱۵ طول شرقیہ قدر اعتبار اولنور . هنوز اکثر طرفلری مجهول و یا برایکی سیاح طرفندن کوریلوب پک سطحی صورتدہ معلوم اولغاہ ، فرانسنک بو مملکت واسعہ اولان ادعای متبوعیتی دہ صرف سیاست عالنجہ معتبر اولوب، علئندہ ساحلہ قریب برقاچ نقطہ دن بشفہ بریردہ حکم و نفوذی اولد . یغندن، وشمیدیہ قدر برکونہ قید و تحقیق اجرا اولندیغندن، مساحتہ سطحیہ سیلہ مقدار اہالیسی حقندہ برشی دینلہ ضرر؛ بالکنز فرانسیہ قریب بروست و جسامتندہ اولدیغنی سویلیہ بیلیرز . سواحلدن برآز ایجریہ کیدیلنجہ، طاغلرہ تصادف اولنوب، بو طاغلر کیندکجہ یوکسلہ رک، نہایت داخلی مرتفع بریالہ یہ چیقیلر، کہ پایانسز بالطہ کورمہ مش اور مانرلہ مستور اولوب، میاہ جاریہ سی وکوللری دخی چوق واکثر یرلری حقیقہ شایان تصویردر . سنہ دہ ایکی یاغموور موسمی اولوب، بری شباطدن مایسہ و دیگر ی ایلودن کانون اولہ قدر دوام ایدر . بو ایکی موسمدہ پک چوق یاغموور یاغوب، بتون نہرلری طاشیر . اہارینک اک بیوک (اوغوئہ) اولوب، اوندن صکرہ طوغریدن بحر محیط آطلاسی یہ دوکیلن نہرلری : ریوسانتوا، غابون ، نفاغہ . قوا لودر . شرق جھتک صولری ایسہ قونفو ایرماغنہ دوکیلوب، بونلرک اک بیوکلری : سانفہ، لیقوالہ، آلیما، مہ و ساثرہ در . غابون نہری ساثرلرینہ نسبتلہ کوچک ایسہ دہ، منصبدہ پک اوزون و بحریہ جہ پک مہم برخلیج تشکیل ایتد . یکنندن، فرانسنلر اک اول اوراسنی ضبط ایدوب،

ساحل شیا لیسندہ البرویل، اسمیلہ برقصہ تأسیس، و مہجرہ مرکز اتخاذا ایشلردر . بوسبہ مبنی مہجرک بتونندہ (غابون) اسمی دخی ویریلر . سواحلیلہ آلتقی برلرینک ہواسی پک صیجا و آغیر اولوب، آوربالیر بوہوا ایلہ اصلا امتراج ایتزلر؛ وصیتہ بہ و انواع امراض جلدیہ بہ دوچار اولوب، اکثری آز مدتدہ تلف اولورلر . یوقاری طرفلرینک ہواجہ دہا مساعد اواسی مأمول ایسہ دہ، اہالی ایلہ موانست امکانی مشکوکدر . اہالیسی زنجی اولوب، اقوام و قبائل مختلفہ یہ منقسم ایسہ دہ، جملہ سی (بانتو) جنسیتہ منسوب اولوب، لسانلری دہ بربرینہ قریب و مشاہدہر .

قونفور { ایالتندہ و پرمک ۹۴ کیلومترہ جنوب شرقیسنندہ قضا مرکز ی بر قصبہ اولوب، ۱۰۸۰۵ اہالیسی، دباغخانہ لری، قوندرہ و ساثر مواد سراجیہ ایلہ بخار ما کینہ سی فابریقہ لری، سنہ دہ بر قوریلور بیوک پنا یری و جوارندہ ۶ کیلومترہ قدر طولی اولان ۱۰۰ قدر غرب مغارہ سی واردر . قضا سنندہ ۲۰۰۰ تاتار اہالی اسلامیہ بولنیور .

قونفوچیوس { (Confucius) چینک اؤک مشہور حکیمی او . اوب، اصل اسمی (قونف فوچو) در . میلادعیسی (عم) دن ۵۵۱ سنہ اول (لو) حکومت ممتازہ . سنک برشہرندہ دنیا یہ کلشدہر . پدری شہر مذکورک حاکمی اولوب، چین شاعرلرندن (ہواآنگ فی) نک نسلندن اولدینی مرویدر . کنج ایکن، امور دولندہ استخدام اولنوب، ۲۴ یاشنہ کلنجہ، ہر شیندن الچکہ رک، مملکتک اخلاقی اصلاح ایتک مقصدیلہ مطالعات و ملاحظاتہ قولیمش؛ و بو مقصدلہ چینک برچوق برلرینی کزوب، برخیلی تلامذہ پیدا ایلش ایدی . عقل و حکمتک اشتہاری اوزرینہ، (لو) حکمداری کندیسنی نزدینہ جلبلہ، وزیر منصب ایلنجہ، قونفوچیوس منوی ضمیرینی اجرا ایلہ، اخلاق عمومیہ یی و محاکمی اصلاح ایتش؛ و صنایع و تجارتی خیل ایلری بہ کوتورمش ایسہ دہ . چوق کچمہ دن استفا ایدوب، چکلمکہ مجبور اولش؛

قونکتیقوت } (Connecticut) آمریقای

شمال شرقی جهتنده برنهردر، که قاناده حدودنده نبعانله، (ورمونت) و (نیو هامپشیر) حکومتلری آره سنده آقهرق، وبعده (ماساچوست) حکومتی وهنای اولان حکومتی شق ایدهرک، جنوبه طوغری ۱۵۰ کیلومتره لک جریاندن صکره، (لونگ ایسلاند) قوینه دوکیلور. برقسی سیر سفائنه صالحدر ؛ وصوبی برجوق ماکنه لر چویرر .

قونکتیقوت } (Connecticut) آمریقای

شرق شمالی جهتنده اک اول تشکل ایدن اون اوچ حکومت متفقنک ویکي انکاتره خطه سنک منقسم بولندینی آلتی حکومتک بری اولوب، جنوباً (لونگ ایسلاند) کورفرزله، غرباً نیویورک، شمالاً ماساچوست، شرقاً دخی رود ایسلاند حکومتلریله محاط و محدوددر. قره دن یعنی اوچ جهتن حدودی خطوط مستقیمه مفروضه دن عبارت اولوب، شرقدن غربه تمتد بر مستطیل شکلی ابراز ایدر. ۴۱° ایله ۴۲° عرض شمالی آره سنده واقع اولوب، مساحه سطحیه سی ۱۲۹۲۵ مربع کیلومتره و اهالیسی ۸۲۰۰۰۰ کشیدر، که بونلرک ایچنده ۱۰۰۰۰ قدر زنجی و ۲۵۰ قدر اصل یرلی بولنیور. هینای اولان نهر مملکتی شمالدن جنوبه شق ایدر. اراضیسی آلتی و آز متوج اولوب، یالکز شمال غربی گوشه سنده (گرین مونت) یعنی « یشیل طاغ » سلسله سنک اتکلری بولنیور. هواسی هر نه قدر سریع التحول و قیشین زیاده جه صوئوق ایسه ده، پک صاغلاندر. زراعت، معدنچیلک، صنایع مختلفه، بالیقچیلق و الحاصل هر نوع عملیات پک ایلری اولوب، معمور و متمدن بریردر. جمهوریت ۸ قونشلق یعنی سنجاغه منقسمدر. مرکزی کاه (نیو هاون) وکاه (هارتفورد) قصبه سیدر .

قونلیانو } (Conegliano) ایتالیاده وندیک

ویزه نك ۲۷ کیلومتره شالنده برقصه اولوب، ۵۰۰۰ اهالیسی و چوخه ایله اییک قاشلر فابریقه لری واردر .

و یکیدن سیاحته چقبوب، خلقه حسن اخلاق درسلی ویرمکه، وبعده نامی تأیید ایدن کتابلری یازمفه باشلامش ایدی. قبل المیلاد ۴۷۹ تاریخنده ۷۰ یاشنده وفات ایتمشدر. تلامذه سی کندیسنی پک زیاده بیوده رک، اقوال و افعالی یازمشلردر. سلاه سی الی یومنا هذا چینه باقی اولوب. حرمت عمومیه و برجوق امتیازاته نائلدرلر. قونفوجیوس عملی برفلسفه تدریس ایدوب، انسانک حسن اخلاقه و حسناته کمال بوله بیله جکئی و انسان کاملک عالم لاهوته مناسبتی اولدینی التزام ایتمکله، دیانته تعلق ایدر مسئله لره دخی قاریشدیندن، فلسفه سی بالتدریج مذهب یرینه کچوب، حالا بوکون مذهبی باقیدر. هر نه قدر چینه و اوکا قریب ممالک کثیره ده (بودا) دینک قبات پرستلک حالی آلان بر صورتی دین عمومی حکمنده ایسه ده، کبار و خواص طاقی الآن قونفوجیوسک مذهبنه تابعدرلر. تألیقاتی اخلاق و فلسفه و تاریخه دائر اولوب، اکثر آوروپا السنه سنه ترجمه اولمشدر. قونفوجیوس خارق عاده شیلردن اصلاً بحث ایتمز .

قونفورده } (Concord) آمریقای شالیده

حکومتک مرکزی بر قصبه اولوب، بوستونک ۱۰۰ کیلومتره شمال غرب یسنده و (مریماق) نهرینک ایکی کنارانده و برجوق دمیربول خطلرینک محل تقاطعنده واقع و ۱۲۳۰۰ اهالی بی جامعدر. نهرک شلاه سیله ایشلر برجوق فابریقه لری و مشهور آراهه و آلات موسیقیه ایله دمیره متعلق آلات و ادوات متنوعه سی واردر. — بو اسلمه ممالک مذکوره ده بر قاج کوچک قصبه دهآ واردر .

قونفورده } (Concorde) اسکی رومالیر

زعم اولنوب، روماده بیوک بر معبدی واریدی، که سناتو دخی بعض دفعه ایچنده اجتماع ایدردی .

قونفوردیا } (Concordia) آمریقای

انترپوس ایالتنده واوروغو آئی نهری ساحل یمیندن ۱ کیلومتره لک مسافده بر قصبه اولوب، ۵۵۰۰ اهالیسی واردر .

قونکه } اندلسده شترین اعمالندن بر قصبه

اولدینی یاقوت حموی بیان ایدبور.

قونتلریدر . اهاالیسی پک قنیر وجاهل اولوب ،
یالکز ایرلانده یعنی کلت لسانیه منکلمدرلر .

قونورسانو } (Conversano) ایتالیانک
باری ایالتده وبارینک ۳۰

کیلومتره جنوب شرقیسنده برقصه اولوب، ۱۱۰۰۰
اهالیسی واردر . اسکی اتروسقلردن قاله قدیمی
برقصه اولوب، نورمانلر زماننده برآدهلق برحکو-
مت مستقله نك مرکزی اولمشدی .

قونون } (Conon) اسکی آتته حکومتی
سردارلردن اولوب ، قبل المیلاد

۴۰۶ تاریخنده مدالی جزیره سنده اسپارته دونغاسی
طرفندن محاصره اولنهرق ، بعدالغلوبیه قورتاره
بیلدیکی ۶ کمی ایله قبریسه قاچیش ؛ وایرانلیری
اسپارته لیره قارشی تحریک ایدوب ، قومانده سته
تسلیم اولنان ایران دونغاسیله ۳۹۴ تاریخنده قنیده
اوکنده اسپارته دونغاسی محو ایده رک ، کیقلاده
جزایرینی آتته حکومتیه قزاندرمش ؛ و آتته به عودت
ایدوب ، سور وقلعه لرینی تحکیم ایتیش ایدی . بعده
ایران شاهی نزدنده یوبنه واثولیه یی آیاقلاندیرمغه
چالیشمغه اتهام اولنهرق ، آسیای صغیر والیسی
تیرباز طرفندن جلب وتوقیف اولنیش ایسه ده ،
متعاقباً سبیل تخلیه اولنهرق ، قبریسه چکمش ؛
و ۳۹۰ ده اوراده وفات ایتشدر .

— بواسله یونان قدیم مشاهیر مهندسین
ومنجیندن دخی بری اولوب ، سیساملی اولدینی
حالده ، قبل المیلاد ۳۰۰ تاریخندن ۲۶۰ تاریخنده
اسکندریده یاشامشدر .

قونی } (Coni, Cuneo) ایتالیانجه قونشو
ایتالیانک پیامونته خطه سنده و-تو-

رینونک ۸۷ کیلومتره جنوبنده ایالت مرکزی
برقصه اولوب، ۱۱۴۲۵ اهاالیسی، ایپک قاشلارله
بعض یوک منسوجات فابریقه لری ، ذخیره ایله
ایپک وکنویره متعلق ایشلک تجارتی وسنده ایکی
دفعه قوریلور پنایری واردر . وقتیه پک مستحکم
ایکن ، اخیراً استحکاماتی هدم اولنمشدر .

— قونی ایالتنک مساحتیه سطحیه سی ۷۱۳۶
مربع کیلومتره اولوب، ۶۱۸۲۳۰ اهاالیسی واردر .
۴ قضایه منقسم اولوب، ۲۶۳ ناحیه یی حاویدر .
اراضیسی طاغلق اولوب، دیکر آلپلرینک اتکلری

قونوتوپ } (Konotop) روسیه نك چر-
نیفوف ایالتنده چرنیقفوک

۱۲۲ کیلو متره شرقنده وموسقوه دن کیفه کیدن
دمیر یول خطی اوزرنده قضا مرکزی برقصه
اولوب ، ۱۹۲۷۰ اهاالیسی واردر .

قونوخت } (Connaught) ایرلانده نك
منقسم اولدینی درت ایالتنک

اک کوچکی اولوب جزیره نك قسم وسطیسنک غرب
جهتندن عبارتدر . شبه جزیره یه مماثل بریر اولوب،
اوج جهتدن دیکزله محاط اولدینی حالده ، شمال شرقی
طرفندن اولستر ، شرقاً لینستر ، شرق جنوبی
جهتندن دخی مونستر ایالتلریله محدوددر . شمالدن
جنوبه یوی ۱۳۷ واکي ۷۰ کیلومتره اولوب ،
۱۷۶۰۰ مربع کیلومتره مساحتیه سطحیه سی
و ۸۴۶۰۰۰ اهاالیسی واردر . اراضیسی غرب
وشمال جهتنده عارضه لی اولوب ، طاغلری آنجق
۸۰۰ متره ارتقاغه قدر چیقار ، واتکلرنده کوز-
لرلکریله عالمده مشهور کوللری واردر ، که بونلرک
اک بیوکاری : قون ، ماسق ، قورب و سائرده در .
الک بیوک نهری حدود شرقیه سنی ایران (شاتون)
نهری اولوب ، (بویله) و (سوق) نهرلری
دخی بوکا دوکیلور . (موریرور) نهری (قون)
کولنک آیاغی اولوب ، (قلازه) نهری دخی (قور-
یب) کولنه و (دوکرته) نهری ده (غالوی)
قونیه دوکیلور . سواحلی پک کیرنتیلی چقنتیلی
اولوب ، قره لک ایمنه زیاده صوقلمش برحوق
قوی وخیلجلیری واردر ، که باشلیجه لری شمالده :
(اسلیفو) و (کیلاه) : غرب شمالی جهتده :
(برودهاور) و (قلاقسود) ؛ غربده غلو ، کیلری
هاون ، بیرتر بوی بی ، کیلکران بی ؛ جنوب غربیده
دخی (غالوی) اسمیله بیوک برکورفزدرد . غلو
قونیک مدخانده (آچیل) و (قلازه) جزیره لری
وغالوی کورفزینک آچیققرنده (آران) جزایری
بولنور . اراضیسنک قوه انباتیه سی پک آز اولوب ،
یالکز برمقدار پشاته ایله یولاف حاصل اولور .
وقتیه حکومت سبعة متفه نك برینی تشکیل ایدوب ،
الیوم ه قونتلقی یعنی سنجاغه منقسمدر ، که بونلرده :
لیریم ، اسلیفو ، مایو ، روسقومون وغالوی

هاریدر. مرعاری جوق و سکوژلدر. باشلیجه محصولاتی حیوانات متنوعه ایله کنور، میوه و طوط اولوب، صنایعک برنجیسی ده ایک اخراجی وایک، بوق و کنور بدن منسوجات اعمالیدر. بعض دمبر. خانه لری ده واردر. کومش، قورشون و دمبر معدنلریله مرمر اوجاقلری و معدن صولری ده جوقدر.

قونیاق } (Congac) فرانسه نك شارننه ایالتنده و آنفولك ۵۱ كيلو - متره غربنده وشارننه نهري اوزرنده قضا مركزی برقبه اولوب، ۱۳۶۸۰ اهالیسی، اسمیله مسی وبتون عالمده مشهور مسكرات ایله فوجی وشیشه فابریقه لری و كوزل قترجكاهلری واردر. قصبه ایله جوارلرنده سنوی ۲۰۰ ملیون فرانك قیمتده قونیاق جیقار.

قونیبرت } یاخود کونیبرت (Cunibert) ۶۷۸ تاریخ میلادیسنده پدری (برتاریت) طرفندن حكومه تشريك اولمش و ۶۸۷ ده پدرینه خلف اولوب، ۶۹۰ ده ترنته و برشه دوقه سی (آلاشیس) طرفندن اسقاط اولمش ایسه ده، متعاقباً تبعه سی طرفندن دعوت اولنه رق، آلاشیسی طرد ایله، كال آسایشله حكومت سوروب، ۷۰۰ تاریخنده وفات اتمشدر.

قونیبرغ } و سائر [«كونيكسبرغ» بیوریه .]

قونین } (Konin) لهستانك قالیس ایالتنده قیسنده قضا مركزی بر قصبه اولوب، ۸۰۱۰ اهالیسی و چوخه فابریقه لری واردر.

قونیه } آناطولیك وسطلرنده ۵۳۳ متره اوتقاعی اولان چولیسی واسع بر اووه نك كنارنده و غرب جهتنده بر كوچك كوله ختام بولان بر چایك اوزرنده اوله رق استانبولك تقریباً ۴۵۰ كيلومتره جنوب شرقیسنده واقع ولایت مركزی مشهور بر شهر اولوب، ۴۴۰۰۰ اهالیسی، ۴۴ جامع شرینی، ۱۴۷ مسجدی، ۴۲ مدرسه سی، جمعاً ۱۸۹۰ كتی حاوی بش كتبخانه سی، ۲ کلیسای، ملكیه اعداده سیله ذكور و انات ایچون بررشدیه لری و متعدد ابتدائی و صبیان مکتبلی، ۳۱۴ دكانی، ۲ بدستانی، ۷ خان، ۸ حمام، ۸۱ چشمه سی و سلچوقیلردن قالمه جامع و سرای و قلعه و سائر كهی بر جوق ابنیه مصنعه خرابه لری واردر. شهر شمالدن جنوبه تمتد و ایکی اوجی سیوری اولوب، بر بالیق شكلی ابراز

قونیجه } (Conitza) یانیه ولایت و سنجاغنده و یانیه نك ۴ كيلومتره ثماننده اوله رق (و یوسه) نهري اوزرنده و بر اووه نك كنارنده اوله رق طاغ اتمكنده واقع نضا مركزی بر قصبه اولوب، ۵۵۰۰ اهالیسی واردر. اطرافنده مرعاری جوق اولوب، قیونلری كثرتی اولفله، مشهور آناؤد پینیری اورادن جیقار. اهالیسی و فرت ذكا و فطانتله مشهوردر.

قونیجه قضا سی جنوباً نفس یانیه قضا سیله، غرباً ارگری سنجاغیله، شمالاً لسقویك قضا سیله،

ایدور . اورته سنده ایچ قلعه نامیله خراب برقله سی اولوب ، بونک ایچنده بولنش اولان ملوک سلجوقیه سرائیک بعض طرفلری الیوم باقیدر ، وصنعت ماهرانه لری جالب انظار دقت اولقده در . سلجوقیلردن قاله جوامع شریفه نك الكجسم والک مصنی سلطان غلاء الدینک جامی اولوب اخیراً تعمیر اولمشدر . قونییه نك بادی شهرقی اولان اسبابک بری ده مولانا جلال الدین رومی حضرتلرینک منشئ اولسی اولوب ، ولی مشارالیهک درون شهرده کی تربیه شریفه سی ودرکاهی پک معور و مزیدر . شهرک اوچ طرفی چول حالده قورو و خالی ایسه ده ، غرب جهته و بر ساعتلی مسافده (صرام باغلی) نامیله باغ و باغچه ک و اشجار مثمره و غیر مثمره می حاوی مفرح و کوزل هوای بریر واردر ، که اهالی نك صیفیه لر می شامل اولوب ، اغیا طاقمی یازین اورایه چقار . شهرده یالکز ابنیه امیریه و معابد و سائر ایله برقچ یوزخانه کار کیر اولوب ، دیکر لری طوبراقدن و سازله اورتیلی اولدیغندن ، شهرک خارجدن منظره سی کوزل دکلدرد . شهر داخلنده کلیم ، خالی ، سجاده ، یوکن عبا و قوشاق و کتن و پاموقدن بز اعماله مخصوص متعدد دستکاهلر و حکومت عائد برکهر . چله ایله برتوتون فابریقه سی و دباغخانه لری واردر . قاؤن و قارپوزیله سائر میوه لری پک لذیدر .

قونییه شهری پک اسکی برزمانده برطاقم یونان مهاجرلری طرفندن (دانیاه) اسمیله انشا اولندرق (لیقاؤنییه) خطه قدیقه سنک مرکزی اولمشیدی . اساطیر قدیقه کوره ، کویا بوشهره بر اژدرها مسلط اولوب ، ایکیده برده هجومه ، قادیق و قیزلر نی یدیکی حالده ، ژوپیتراک اوغلی (پرسیوس) اژدرهای قتل ایله ، شهری بوبلادن قورتاردیغیچون ، اهالیسی شهرک بر قپوسی اوزرنده بونک رسمی وضع ایستدکلرندن ، « رسم » ویا « صنم » دیمک اولان (ایقون) دن مشتق اولاق اوزره ، شهره (ایقونیم) نامی ویرلشدی . رومالیر و روملر زمانده دخی بواسله یاد اولوب ، بعده سلجوقیلرک بد ضبطنه کچنجه ، اختصاراً قونییه تسمیه اولمشدر . روم سلجو- قیلری بوشهری پایتخت انخاد ایدوب ، بونلردن

علاء الدین اول شهری سور و خندقله احاطه وقله وقلعه لرله تحکیم ایدوب ، خلقلری دخی جوامع و مدارس و سرائیل و سائر ابنیه و خیراته قونییه می زیاده توسیع و تزین ایتمشلردی . دولت سلجوقیه زمانده قونییه شمیدیکنک برقچ مثلی بیوکلمکنده ایدی . دولت سلجوقیه نك ختامنده قره مان اوغللرینک ابنیه کچوب ، بعده بونلرک عساکر عثمانیه مقاومتلری صره سنده وقوع بولان محاربا- تدن خیلی خراب اولمش ؛ و نهایت ممالک عثمانیه دائره سنه داخل اولمشدر . و آثار عتیقه سی زمان ایله آراشمشدر . لکن بوسوک زمانلرده بیویوب کسب عمران ایتمک باشلامش ؛ وهله حیدر پاشا و از میردن بدأ ایدن ایکی دمیریول خطنک اورایه منتهی اولسی آرزمان طرفنده شهرک چوق ترقیسنی موجب اوله جفی طبیعی بولمشدر .

— قونییه قضاسی سنجاغک و سطنده واسع بریر ضبط ایدوب ، صودره می ، خاتون سرا ، سعید ایل و این اوکی ناحیه لر یله برابر ۸۶ قریه دن مرکب و ۶۱۰۲۸ اهالی ایله مسکوندرد . اراضیسی منبت و هواسی متعدل اولوب ، حبوبات متنوعه ایله میوه لرک اغلالری و آقپون ، جهری و سائر حاصل اولور . قیونلری چوق اولوب ، خیلی پیانغی اخراج اولور .

قونییه } ولایتی . آناتولینک ک و واسع ولایتی
قونییه } اولوب ، شبه جزیره نك ساحل جنوبی سندن وسطلرینه و شرق طرفلرینه قدر واصل اولور . غرباً آیدین ، شمال غربی جهتن خد اوئدکار ، شمالاً و شمال شرقی طرفندن آنقره ، شرق جنوبی جهتن آطنه و لایتلریله ، جنوباً دخی یه آطنه و لایتنک ایچ ایل سنجاغیله و آق دکرله محاط و محدوددر . تقسیمات قدیقه ده لیکیه نك بر قسمله ، پیسیده ، لبقا . وئیه ، پامفیلیه ، الیسوریه خطه لر نی و قبادوقیه خطه سنک بر مقدارینی حاویدر . تاریخ عثمانیه اکثر یا ولایت قره مان و قره مان ایل اسملریله مذکوردر . بولایت واسعه ۳۶° ایله ۳۹° عرض شمالی و ۲۷° ایله ۳۳° طول شرقی آرده لرنده ممتد اولوب ، مساحه

سطحی سی ۹۱۶۰۰ مربع کیلومتره و اهالی سی ۱۵۸۸۰۰۰ کشیدر، که بونلردن ۲۰۰ ۹۸۹ ی سلم، ۷۳۰۰۰ ی ترکیه نسانله متکلم روم (؟)، ۹۷۰۰ ی ارمنی، ۴۰۰ ی قوتلیک، ۱۰۰ ی پروتستان، ۶۰۰ ی اسرائیلی و ۱۵۰۰۰ ی جنگانه در. ولایتک قسم غریبسیله حدود جنوبیه سی طاغلق و پک عارضه لی اولوب، شرق شمالی جهتلری حد وسطی اوزره ۱۰۰۰ متره یوکسکلکنده بر یایله دن عبارتدر. طاوروس یعنی بوغا و غلط اوله رق بلغار طاعی دینلن سلسله جبال ولایتک جنوب شرقیسنده متمد اولوب، آطنه ولایتی آردینی کبی، بوز طاغ دخی حدود غربیه سنی یعنی منتشا سنجاغنی آیرپور. غرب جهتنده تکه سنجاغنده قزلبه طاغ، آق طاغ، اووه جق طاعی، دیگر بوز طاغ، بوردور سنجاغنده یان طاغ، اسپارته ایله قونیه سنجاقلری آره سنده سلطان طاعی، قونیه سنجاغی داخلنده دخی شیخ طاعی، حاجی بابا طاعی، قره طاغ، قره جه طاغ و سائر بعض منفرد طاغلر بولنیور. بوغا طاعی سلسله سنک اک یوکسک یری ۳۴۷۷ متره ارتفاعنده اولوب، دیگر جبالک کی ۲۵۰۰ متره دن آشاغی و یالکز شیخ طاغنک یوکسکلکی تقریباً ۳۰۰۰ متره در. ولایتک غرب جنوبی قسمی تشکیل ایدن تکه سنجاغنک میاه جاریه سی آق دیکزه، و منتهای شرقنده بولنان نیکده سنجاغی قسم شمالیسنک صولری قزیل ایرماق واسطه سیله قره دیکزه دوکیلوب، سائر طرفلرینک یعنی نفس قونیه ایله اسپارته و بوردور سنجاقلرینک و نیکده سنجاغی نصف جنوبیسنک دیکزه مخرجلری یوقدر؛ و ولایتک بو قسم اعظمی داخل بر حوضه تشکیل ایدوب، بونک صولری کوللره دوکیلور، و یا یولده قوملرده و بطاقلقلرده قورو یوب محو اولور. آق دیکزه دوکیلن چایلرینک باشلیجه لری غریبدن باشلایه رق: دمیر چایی، قوجه چای، آق صو، کوپری صوبی، منوغات، قارپوز ایرماغی، آلان صو و سائرهدر. قزیل ایرماغک تابعلری کوچک برطاقم چایلردن عبارتدر. داخلی حوضه انهارینک باشلیجه لری ده: قوجحصار کولنه دوکیلن بیاض صو و این صوبی، ارکلی کولنه دوکیلن قزلبه صو و قره مان چایی، همنای اولان کولنه دوکیلن

بکشهر چایی، بوردور کولنه دوکیلن کورن صو واکردیر و آقشهر کوللرینه دوکیلن متعدد چایلردر. کوللری دخی جوق اولوب، اک بیوکلری قوجحصار کولیدر، که یازین قورو یوب، پک واسع بر طوز اووه سی حالنده قالیر. ایکنجی درجه ده بکشهری واکردیر، اوچنجی درجه ده بوردور، آقشهر، بوزقیر، و دردنچی درجه ده خاتون سرای، ارکلی، قره بیکار کوللردر.

ولایتک یایله جهتیله طاغلق محللرینک یعنی بتون شمال و شرق طرفلرینک هواسی صوئوق و قیشلری شدتلی اولوب، یالکز آق دیکز ماٹله. سنده اولان تکه سنجاغنک آشاغی طرفلرنده و سواحلنده هوا قیشین معتدل و یازین خیلی صیجاقدر. یایله جهتنک هر طرفی طاغلرله محاط اولوب، بو طاغلر بلوطلری جلبله رطوبتی چکدکیر. ندن، ولایتک ایچ طرفلرنده آز یاغموور یاغار، و دائماً قوراقلقدن قورقیلور. او طرفک اورمانلری ده آز اولوب، هله نفس قونیه سنجاغنی تشکیل ایدن واسع یایله بستیون چلاق و اکثر طرفلری عاداتا چول حالنده در. غرب جهتنده و علی الخصوص تکه سنجاغنده ایسه اورمانلر پک جوق اولوب، استانبوله و اسکندریه یه نقل اولتق اوزره، کلیتی کراسته قطع اولنه رق، انهار واسطه سیله ساحله ایندیریلیر. طوپراغی مختلف اولوب، یایله نک صو آلتنده بوننان یرلریله طاغلر آره لرنده کی وادی و بارلری خیلی منبت ایسه ده، زراعت هنوز طرز قدیمه اجرا اولنوب، اهالینک مقداری دخی او قدر واسع اراضی یی اداره ایدمه یه جک درجه ده اولدیفندن و سائر مواعیدن، ایشلن یرلری پک آزددر. بتون اراضی منروعه سی ۹ ملیون اسکی دونمه بالغ اوله میسور. اک برنجی محصولی بغدادی و ایکنجی درجه ده آرپه، داری، ملز، مصر، یولاف، چاودار، نخود، مرچک، فاصولیه، آفیون، توتون، کتک، سیسم، باموق، اوزوم، بادم، جوز، فندق، زیتون، طوت و سائرهدر. سواحلنده پورتقال و لیمون دخی حاصل اولور. قروم و منفاز و سائر معدنلر بولنیورسه ده، چیقاریلانی یالکز بلغار (بوغا) طاعی معدنیدر، که سیملی قورشون و آلتون معدنی اولوب، حکومت طرفندن ایشلنیور؛ و ۷۳۷۸ عمده

جالیشدیر بلوب، بر بقی ملیون غروشی متجاوز
قیمتده معدن چقیور، و ۴۰۰۰۰۰ غروشه قریب
تمتع اولور. قوچحصار کولنک طوزی پک نفیس
و پک کلینلی اولوب، سنوی ۱۵ ملیون قیه راده.
لرنده طوز آناتولینک اکثر طرفلرینه نقل
اولندینی حالده، موجودینک آنجق بیکده بری
آلتمش اولور. قره بیکار کولندن دخی خلی مقدار
طوز چیقیدینی کبی، حاجی بکتاش نامیله نفیس بر
قیا طوزی معدنی دخی وارددر. ولایتک مرعاری
چوق اولوب، قیون، کچی، تفتیک کچیسی، صیغیر،
خرکله و سائر حیوانات اهلیه سی کثرتلیدر؛ و خلی
یاغی، تفتیک، دری، یاغ و سائر اخراج اولور.
قیونلرینک مقداری برملیونی متجاوزدر. کوللرینک
اکثرنده بالیق چوق ایسه ده، اهالی بوندن استفاده
بولنی بیلیمور.

صنایع محلیه نفیس خالی، سجاده، کلیم، آلاجه،
بز و سائر نسجیله قبا و اینجه حصیر اعمالندن
و سیسام یاغیله نانه صوی و سائر اخراجندن
و احتیاجات محلیه یه کوره اوفق تفک صنعتلردن
عبارتدر. صو ایله چویر یلیر برچوق دکرنلری
و تکه سنجاغنده حرازلری دخی وارددر. تجارتی
محصولات ارضیه ایله حیوانات و بونلرک محصولی
و ذکر اولنان منسوجات کبی شیلرک اخراجیله
ولایتده اولیان مأ کولات و معمولات اجنبیه نک
ادخالندن عبارت اولوب، آنطالیه ایله تکه سنجا.
غنده کی سائر اسکله لردن وقوع بولان اخراجات
سنویه برملیون عثمانلی لیراسندن زیاده جه و اخرا.
جاتی بر بقی ملیون راده لرنده در. اخراجاتک یوزده
۴۶ سی ذخیره، ۲۰ سی سیسام و ۱۷ سی کرا.
سته در. آنجق اخیراً حیدر پاشا و ازمیر
دمیر یول خطلرینک ولایت و دخولی ولایتک
اخراجاتی آرتیره رق، ترقی تجارت و معمورینه
چوق خدمت ایده جکی شبهه سزدر. ولایتک دیون
عمومیه ورزی ایله برابر واردات سنویه سی
۶۰۰۰۰، و مصارف محلیه ۱۱۰۰۰۰ عثمانلی
لیراسی راده لرنده در. داخل ولایتده ۱۵۰۷ جامع
شریف، ۱۱۴۱ مسجد، ۴۱۸ مدرسه، ۲۴
کتبخانه، ۱۵۶۴ مکاتب اسلامی، ۴۷ روم و ۱۰

ارمنی مکتبی، ۵۲ روم و ۹ ارمنی کلیسای، ۲۲
تکیه، ۱۱۲ دکان، ۶۵۵ مغازه، ۱۷۵ خان،
۶۷ حمام، ۱۰۹۶ دکرمن، ۶۰۱ باغخانه، ۱۷۰
دباغخانه و ۵۱ کرמיד فرونی موجوددر.

ولایت بروجه زیر ۵ سنجاغه منقسم اولوب،
مرکز لرله برابر ۳۰ قضا، ۳۲ ناحیه ایله ۱۹۳۹
قریه یی حاویدر.

سنجاق	قضا	ناحیه
قونیه	قونیه	صودره می
		خاتون سرای
		سعید ابلی
		ابن اوکی
قونیه	قونیه	طوغان حصار
		جهانبیکلی
		قبر ابلی
		آرغید خانی
قونیه	قونیه	ییلور ان
		آلا طلاغ
		عفریاد
		دوبله
نیکده	نیکده	خادم
		ارکلی
		قره بیکار
		قوچحصار
نیکده	نیکده	نیکده
		نوشهر
		ارکوب
		آقسرائی
حمید آباد	حمید آباد	بور
		معدن
		عر بسون
		اسپارطه
بور دور	بور دور	اولوبورلی
		اکردیر
		قره آغاج
		یلواج
تکه	تکه	بور دور
		تقی
		استانوس
		سریک
تکه	تکه	میلاو
		قزیل قیا
		فنکه
		اسکدیر قاردیج
تکه	تکه	دوشنبه
		منوغات
		آق سکی
		قاش

قونیه ولایتک منقسم اولدینی سنجاقلرک تقریباً

پسندیده اوله رق (هانخ چئو) کورفزیسک جنوبی ساحلنده برقصه اولوب، ۲۰۰۰۰ قدر اهالیسی واردرد.

قووان دریا (یاخودقوغان دریا) روسیه یه سیحون ایرماغئک برقولیدر، که روسلرک (پروسق) قلمه سنده مذکور ایرماقدن آیریله رق، ۵ کیلو متره قدر جنوبه طوغری کیتدکدن صکره، ینه غربه طوغری دونه رک، ۶۰ کیلومتره قدر جریاندن صکره برقاج شعبیه و بونلر دخی دها آشاغیده برطاقم قولره بالانقسام، قامشلق کینش بریراحطه ایدر، و بوبطافقلرده محو اولور. مجراسی ۳۰۰ کیلو متره اوزوندر. کنارلرنده برچوق خرابه لر وجدولار آتاری بولغله، وقتیله اورالرینک پک معمور و مسکون بولنش اولدینی آکلاشیلور.

قووانه (Kouvana) جاپونیه نك (نیپون) جزیره کیره سنده (میه) ایالتنده و (جو) نك ۴۰ کیلومتره شمال شرقیسنده اولارق (اوواری) کورفزی ایچنده و (کیسوغاوه) منصینک صاغ کنارنده برقصه واسکله اولوب، ۱۸۰۶۵ اهالیسی واردرد.

قوول (Kovel) روسیه نك وولینیه ایالتنده و ژیتومیرک ۳۳۵ کیلومتره غرب شالیسنده قضا مرکزى برقصه اولوب، ۱۳۵۱۰ اهالیسی واردرد.

قوونتری (Coventry) انکلتیره نك (وارویق) ایالتنده و وارویقک ۱۸ کیلومتره شمالنده اوله رق لوندردن بیر مینفهامه کیدن دیمیر یول خطی اوزرنده برشهر اولوب، ۳۷۶۷۰ اهالیسی، ۳۰۰۰۰ عمله استخدام ایدر بیوک برقوردله و ۲۰۰۰ عمله قوللانیر مشهور بر ساعت فابریقه سی و چوخه، فانله وسائر یوکلی منسوجات فابریقه لری واردرد. پک اسکی برشهر اولوب، اساساً برمناستردن عبارت ایدی،

قوونو (Kovno) روسیه نك غرب جهتنده و پترسبورغک ۸۰۹ کیلومتره جنوب غریبسنده اوله رق (یغن) نهریله (ویلایا) نك محل تلاقیسنده و بونک ایکی کنارنده واقع ایالت مرکزی برشهر اولوب، ۵۰۴۹۳ اهالیسی، ایکی

ساحه سطحیه لر یله مقدار نفوسلری دخی بروجه آتیدر:

سنجاق	مربع کیلومتره	اهالی
قونیه	۳۸۰۰۰	۳۲۴۰۰۰
تکه	۲۰۰۰۰	۲۲۴۰۰۰
نیکده	۱۹۰۰۰	۱۹۳۰۰۰
حمید آباد	۸۰۰۰	۱۹۲۰۰۰
بورردور	۶۰۰۰	۱۵۵۰۰۰
جما	۹۱۰۰۰	۱۰۸۸۰۰۰

قونیه { سنجاقی. همنای اولان ولایتک مرکز سنجاقی اولوب، ماده آفنده کی جدوللردن آکلاشلدینی اوزره، ولایتی ترکیب ایدن بش سنجاغک اک بیوک اولدینی حالده، ولایتک بتون قسم وسطیسی و مرتفع یایله جهتی جامعدر. اکثریاده غرب و جنوب جهتلری مسکون و معمور اولوب، نصفی مقدارینه قریب اولان شمال و شرق طرفی آغاجسز و صوسز برچول حکمکنده در. مع هذا معمور و مسکون اولان یرلرینک ذخایر متنوعه ایله میوه، آفیون، جهری، باموق وسائر محصولات قوق ایسه ده، ساحلدن بعدتی بونلردن چوغنک آنجق احتیاج محلی نسبتنده یشد. برلسنی منتج اولور. هواسی صوئوق و سرنجه ایسه ده، پک صاغلاندر. قیشین میزان الحراره صفردن آشاغی ۸ درکبه قدر ایدر، و یازین نادراً ۲۴ درجه دن یوقاری چیقار. سنجاغک کنارلرنده یعنی غرب و جنوب جهتلرنده اورمانلری قوق ایسه ده، سوا. حلك بعدی و وسائط نقلیه نك ققدانی حسیله بو یوزدن هیچ بر استفاده اولنه میور. حیوانات اهلیه سی و علی الخصوص قیونلری ولایتک سائر طرفلرندن زیاده در. هله یوروک عشیرتلیرنک یکتا مشغولیتلری چوبانلقدر. بوسنجاغک بولندینی محل قدماً لیاؤنیه و پسیدییه اسمیرله ایکی خطه دن عبارت و شمال شرقی کوشه سی قاپادوقیه دن معدود ایدی. اوائل دور عثمانیه دیار قره مان دینلن بردخی اصل قونیه سنجاقی ایدی. تقسیماتیه مساحه و اهالیسی ماده آفنده بیان اولدیفندن، تکرارینه لزوم کور. میوب، بو قدرله اکثفا ایدرز.

قون هوی اوبه { کون-هوی-اوبه (Koun-Hoi-Oué) چینک (چه کانغ) ایالتنده (تبنغ بو) سنجاغنده و مرکز لوانک ۴۰ کیلومتره غرب جنوب.

اعدادی مکتبیه متعدد مکاتب ساثره سی، صابون، ایپ، چینی، باصمه و ساثره فابریقه لرله دباغخانه و دمیردو کخانه لری، پروسیه و لهستانه ایشلک تجارتی و سنه ده بر قوریلوب ایکی هفته سورن بنایری واردر. اهالیسک بریوک قسی اسرائیلی و ۳۵۰ سی مسلماندر.

— قوونو ایالتی لیتوانینه خطه سنده واقع اولوب، شمالاً و شمال شرقی جهتدن قورلانده، غرباً ینه قورلانده ایالتله و بروسیه ایله، جنوباً (سوالیکی) و (ویلنو)، شرق جنوبی طرفندن دخی ینه و یلنوا ایالتله محدوددر. مساحت سطحه سی ۴۰۶۴۱ مربع کیلومتره اولوب، ۱۵۵۱۶۳۵ اهالیسی واردر. اراضیسی دوز و آلقی اولوب، ۲۵۰ متره واره میان بعض تپه لری واردر. (نیم) ایرماغی حدود جنوبیه سنی آبروب، مرکز ایالت اولان (قوونو) شهرنده شرقدن کلن (ویلیا) نهری و دها آشاغیده ایالتک و سطرلندن کلن نویا، دوپسه و دیگر برقاق جای دخی بوایرماغه دوکیلور. (آ آ) ایرماغی تشکیل ایدن برقاق جای دخی ایالتک قسم شرقیسنده و (دینداؤ) ایرماغنه تابع برقاق نهر دخی قسم غریبسنده شماله طوغری آقار؛ ایالتک قسم غریبسنده طوغریدن بالطریق دکیزینه منصب برقاق نهری واردر. الحاصل میاه جاریه سی چو - قدر. طوبراغی مثبت و هوایی معتدل و رطیب اولوب، اراضیسک یوزده ۶۰ ی یعنی ۲۷۵۲۰۰۰ یکی دونغی اراضی، مزروعهدن، یوزده ۱۴ ی اورماندن و یوزده ۱۳ ی چایردن عبارتدر. محصولات ارضیه سی برنجی درجه ده چاودار و بعده آربه، بقدای، یولاف، مصر، پتانه، کتن، کنویر و ساثره دن عبارت اولوب، پتانه و حبوباتک چوغنی اسپیرتو اخراجنده قولانیلیر. کوکورد و دمیر معدنلرله میاه معدنیه سی ده چوقدر. حیواناتی و علی الخصوص صیغیر و بیکیرلرله قویون، کچی و طوموزلری چوق اولوب، آنجیق بیکیرلری پک عابددر. و قتيله آریلری چوق ایدیه ده، اورمانلرله برابر آژالمشدر. ۴۵۲ مربع کیلو متره وسعتنده اولان کوللرنده و نهر و ساحلرنده کلیتی بالیق صید اولنور. صنایعی هنوز کری اولوب، آنجیق اسپیرتو و مسکرات ایله طوغله و ساثره چبقاریر بعض فابریقه لری و دباغخا.

نه لری واردر؛ و قادیلر احتیاجات علیه ایمون ال ایله بعض منسوجات یاپارلر. تجارتی باشلیجه یهودیلرک النده اولوب، خرسیتیلری تنبل و قیدسز آدملردر. اخراجاتی کراسته، اودون، ذخایر، اسپیرتو، دری، پیانگی، کتن، طوموز قیلی و ساثره دن عبارتدر. و قتيله (لیتوان) لرله مسکون اولوب، ۱۵۶۹ ده لهستانه الحاق اولمش، و لهستانک ایلتک مقاسمه سنده بتون لیتوانیه ایله برابر روسیه نک ضبطنه کچوب، ۱۸۴۲ ده آیرنجیه بریالت اتخاذا ایدلشدر. شمیدیکی حالده دخی اها - لیسنک اوچ ربی لیتوان اولوب، قصوری اسرائیلی، روس، آلمان و تاتارددر. ثلثاتی قتولیک و برثلی پروتستان، موسوی، اورتودوکس و مسلمانان عبارت اولوب، تاتارجنسیتنه منسوب اولان اها لی اسلامیه سی ۶۶۵ کشیدن عبارتدر، و ویحی قصبه سنده برجامعلری واردر. ایالت داخلنده ۵ مکتب اعدادی و برخیلی مکاتب ساثره و ارایسه ده، معارف پک کری اولوب، ۲۰۰ کشیده آنجیق برمکتب شاگردی بولنیور. ایالت ۷ قضایه منقسم اولوب، ۱۱ شهری ۲۴۹ قصبه و چارشیلی بیوک قریه سی، ۱۲۰۹ کوی و ۹۰۷۳ جفتلک و مزرعه سی واردر.

{ قووه (Coves) انکلتزه نک (وخت) }
اوله رق (نیوپورت) ک ۷ کیلو متره شالنده و (مدینا) خلیجنگ ایکی کنسارنده برقصه اولوب، ۷۷۹۰ اهالیسی، ایشلک لیانی و جوارنده قرالیجه یه مخصوص برکوشکی واردر.

{ قووه (Cove) ایرلانده نک (قورق) ایالتنده }
{ و (غریت قووه) جزیره سنک ساحل }
جنوبیسنده اوله رق (قورق) ک ۱۶ کیلومتره جنوب شرقیسنده برقصه و اسکله اولوب، ۷۰۰۰ اها. لیس، واسع لیانی، کوزل ریختملری و دکیز حاملری واردر.

{ قوویلله (Covilha) پورتگیزک (بیرا) }
ایالتنده و (غواآرده) نک ۳۵ کیلومتره غرب جنوبیسنده (قاستلوربانقو) قضاسته ملحق برقصه اولوب، ۸۸۴۰ اهالیسی، جوارنده ایلجیه لری و چوخه و ساثره فابریقه لری واردر.

قوهاوئیه (Cohahūila) «قواهوئیه»

{ ماده سنه مراجعت . }

قوهَد { ری جوارنده علی وسفلی صفتلریله
ایکی یوک قریه اولوب ، چارشیری
وخیراتی اولدینی یاقوت حموی بیان ایدیور .

قوهستان { (یاخود قهستان) فارسی کو - هستاندن معرب اولوب ،

خراسانک قسم شمالیسیله مازندران و طبرستان
جهتلینه و نهانند و همدانه قدر اولان یوکسک
وطاغلر پرله ویریلن اسمدر . آنجق بوبرلرک
بالکز یوکسک محللرینه تخصیص اولنقله ، انکرنده
بولان معور پرله بواسم اطلاق اولمازدی . قو -
هستانک اکثر اهالیسی کرد عشیرتلدن عبارت
ایدی .

قوهوئس { (Cohoes) آمریکای شمالیده ممالک مجتمعهک (نیویورک)

حکومتنده (آلبانی) قونتلغده و آلبانینک ۱۳
کیلومتره شمالنده اولهرق (هودسون) کورفزینه
دوکیلن (موهاون) نهری اوزرنده برقصه اولوب ،
۱۵۳۶۰ اهالیسی و چوخه ایله کاغد و ساثره
فابریقه لری واردر .

قویق { حلب شهری . ایچندن کچن نهیر
اولوب ، عینتابک جنوبنده نبعانله ،
جنوبه طوغری جریان ایده رک ، شهر مذکورک
باغچلرینی اروا ایتدکن صکره ، قنسرین خرابه لری
باندن کچرک ، (المرج الاحمر) دینلن بر بطاقلقه
محو اولور . قیشین صوی چوق اولوب ، بوبطاللق
برکول صورتی آبر ؛ یازین ایسه اولانجه صوی ده
باغچلرک سقینده قوللانیلوب ، یوله قورور . صوی
بک لذیذ و خوشکواردر .

قویلحصار { سیواس ولایتک قره حصار شرقی سنجاغنده و قره حصارک

۵۵ کیلومتره غربنده اولهرق کلکیت نهیرینک
صاغ کنارنده بر قریه اولوب ، قدیم (قولونیا)
اسیله بتون سنجاغی تشکیل ایدن خطهک مرکزی
مستحکم بر شهر ایدی . شمیدیکی حالده خراب
اولوب ، قضانک مرکزی دخی اولدینی حالده ،
داخل اولدینی قضا بونک اسمیله مسادر .

— قویلحصار قضاسی شرقاً نفس قره حصار

وصو شهری ، غرباً حمیده قضالریله ، جنوباً سیواس
سنجاغیله ، شمالاً دخی طریزون ولایتله محدود
اولدینی حالده ، ۹ ناحیه و ۶۹ قریه ایله ۱۴۵۰۰
اهالی بی جامعدر . مرکزی (میشاز) قریه سیدر .
اراضیسی طاعلق و یوکسک اولوب ، اورمانلری
چوق و صرعاری کوزلدر . اراضی ضروعه سی
۱۷۸۸۸۶ دوندن عبارت اولوب ، محصولاتی :
بغدا ، آریه و ساثر حبوباتله طوت ، الما ، اوزوم ،
آرمود ، ویشنه ، کراز ، زردالی ، اریک و ساثر
میوه لرله سبزه لرک اتواغندن عبارتدر . حیوانات
اهلیه سی : قیون ، کچی ، صیغیر و ساثره در . قضا
داخلنده بر ایکی یرده باقیه معدنی وار ایسه ده ،
چیقارلامقده در . مرکز قضا ده هفته ده بر کره
بازار قوریلور . درون قضا ده ۵۳ جامع و مسجد
و بر رشیده ایله ۶۵ صبیان مکتبی واردر . اهال
لیسنک نصفندن زیاده سی مسلم و قصوری لسان ترکی
ایله متکلم روم (؟) و مذاهبتله یه منقسم ارمنیه در .
قوینستون { (Queenstown) ایرلانده
ده مونستر ایالتک قورق
سنجاغنده و قورقک ۱۴ کیلومتره شرق جنوبیسنده
اولهرق (غربت ایسلاند) جزیره سنک جنوبی
ساحلنده برقصه اولوب ، ۹۷۵۵ اهالیسی ، کوزل
لیمانی ، استحکاماتی ، کوزل منظره سی ، دیکزبانیه لری
و کوشکلریله تفرجگاهلری واردر . وقتیه (قوه
اوف قورق) اسمیله مسمی اولوب ، ۱۸۴۹ ده ،
قرالیچهک بر زیارتی اوزرینه « قرالیچه قصبه سی »
دیمک اولان بواسله تسمیه اولمشدر .
— انکلز مهجرلرنده بواسله برقاچ کوچک
قصبه دخی واردر .

قوینسلاند { (Queensland) آسترالیانک منقسم اولدینی بش مهجرک

بری واک شمال شرقیسی اولوب ، جنوباً جنوبی بیکی
والس ایله ، غرباً جنوبی آسترالیا مهجریله و بوکا
ملحق اراضی شمالیه ایله ، شمالاً (قارینتاریه) کور .
فرزی و تورس بوغازیله شرقاً و شمال شرقی طرفندن
دخی بحر محیط معتدل ایله محاط و محدوددر . منتهای
شمالیسی (یورک) اسمیله مثلث الشکل بیوک بر شبه
جزیره دن عبارت اولوب ، اوجی بیکی کینهک قار -
شپسینه قدر چیقار . حدود غربیه سیله حدود

جنوبیه سنک قسم اعظمی خطوط مستقیمه مفروضه دن عبارتند. منتهای شمالیسی قارشیسندہ کی جزایر ملحقہ سیلہ برابر ۱۰° عرض جنوبیدن ۲۹° عرض جنوبیہ و تقریباً ۱۳۶° طول شرقیدن ۱۵۱° طول شرقیہ قدر ممتد اولوب، شمالدن جنوبہ بوی ۲۲۹۰ و ۲۵° عرض جنوبیدہ اولان اک کنیش یرندہ اک تقریباً ۱۵۰۰ کیلومترہ در. مساحت سطحیسی ۷۲۱×۱۷۳۰ مربع کیلومترہ و اہالیسی تقریباً ۴۶۰۰۰۰ کشیدر.

بومہجرک ساحل شرقیسی پک کیرینتیلی چیقنتیلی اولورق جنوب شرقیدن شمال غربیہ طوغری ممتد برقوس تشکیل ایدوب، بوساحلہ متوازیاً بر صرہ طاغلر اوزانیور، کہ بونلر بربرلرینہ مربوط اولورق مختلف استقامتلرہ ممتد، و بر طاقم قول وشعبہ لری ایچ طرفلرہ قدر واصل اولور. بونلر مملکتک جنوب جہتدہ دہا یوکسک اولوب، اک یوکسک لری ۱۷۳۷ مترہ ارتفاعندہ در. شمالہ طوغری کیدلدکجہ، ارتفاعلری آزالوب، آنجق (یورق) شبہ جزیرہ سنک میدآندہ یکیدن یوکسلرک، ۱۶۵۸ مترہ ارتفاعی بولور. بوطاغلرک انکلیز لطر فندن موضوع اسامیسی تعدادہ حاجت یوقدر. بوسلاسل جبالک شرقندہ تا حدود غربیہ قدر سطح مائل حالندہ و یالکز تک توك تپہ صرہ لری و آز یوکسک منفرد طاغلری حاوی واسع اووہلر ممتد اولوب، دنیانک اک کوزل صرعار لری تشکیل ایدرلر. بوطاغلردن پک چوق انہار نبعان ایدوب، بر طاقلری سلاسل جبالک آرہ لرندہ طولاشہرق، و بر طاقم بوغازلردن کچہرک، بحر محیط معتدلہ دو کیلور؛ و بر طاقلری دہ ایچ طرفہ طوغری جریانلہ، واسع یابلہ اووہلری شق ایدہرک، بحر محیط جنوبیہ و یا شمالہ کی قارپنتاریہ کورفزیہ منتهی اولورلر. توصیف میاجہ مملکت ۴ حوضہ یہ منقسم اولوب، برنجیسی بحر محیط معتدل مائلہ سیدر، کہ سلسلہ جبالدن اینوب بحر مذکورہ دو کیلن و نسہ قیصہ اولان انہاری جامعدر؛ ایکنجیسی قارپنتاریہ کورفزی حوضہ سیدر، کہ شمالہ طوغری جریانلہ مذکور کورفزیہ دو کیلن انہارک حوضہ لرندن عبارتدر؛ اوچنجیسی (دالینخ) نہر عظیمہ و اوندن (موری) ایر ماغنہ دو کلک اوزرہ جنوبہ طوغری آقان انہارک

یتاقلری حاوی اولان قسم جنوبیسیدر؛ دردنجیسی دخی (ایرہ) کولنہ دو کلک اوزرہ غرب جنوبیہ آقان انہاری جامع اولان قسم غریبیدر. صولرینک بو وجہلہ ہر طرفہ آقسی قونسلاندک آوسترایاہ کورہ یوکسک بریر اولدیفنی کوستریور. برنجی مائلہ ناک اک بیوک انہاری جنوبدن باشلاہرق: لوغان، بریسبانہ، ماری، پورت، قولان، باقلہ، بونیہ، قالیوبہ، ہسندن بیوک اولان وماکنزیہ ایلہ داوسوندن ترکب ایدن (فجروی)، پیونیر، بوردکین، بلیاندو، ہبرٹ، کندی و بر قاق قیصہ چایلردن عبارتدر. ایکنجی حوضہ دہ کیلرک اک بیوک لری: میچل، استاتن ریور، وان دین، نورمان، فلیندرس، لیچہارد، آلبرٹ، جورجی وسائرہ در. دارلینخ نہرینک قونسلاند مہجرندہ کی تابعلرینک باشلیجہ لری: قوندامینہ، وارغو، ولام، مونفالہ، نیہ، پارو، بولو وسائرہ در. نہایت (ایرہ) کولنہ منتهی اولان لریینک باشلیجہ لری: دیامانتینہ، بارقو (ونام دیکرلہ و یقنوریہ)، ہامیلتون، قاقوری، مولیان وسائرہ در. بونلردن بشقہ بو حوضہ لرک دردندہ دخی مملکتک ایچندہ کوچک کوللر و بطا: قلقلر تشکیل ایدہرک ہیچ بر طرفہ آقیان انہار دخی واردر.

قونسلاندک ساحل شرقیسنک بر حال مخصوصی واردر، کہ اودہ ساحل قارشیسندہ بونیہ بر صرہ صیقلر و قیالر بولنمیدر. پک سیرک برلردہ کیلرہ کچید و یرن و «بیوک سد» تعبیر اولنان بوصیقلر صرہ سی بحر محیط کبیرک جیم طالعہ لرینک کیرمنہ مانع اولغلہ، بوسدلہ ساحل آرہ سندنہ کی دکز داٹما ساکن وسیر سفائہ پک صالحدر. قیالردن نہ خالی دکل ایسہدہ، صوی پک براق اولدیفندن، کیجیلر صویک ۹ مترہ آلتندہ بولنان قیالری دخی کینک اوستندن کورہ بیلیرلر. مذکور سدن بشقہ ساحلک قربندہ برجوق آطلر و قیالر بولنوب، بونلر ساحلک کیرنتی و چیقنتیلرلہ برلشہرک، برجوق کوزل لیمانلر تشکیل ایدیورلر. سد ایلہ ساحل آرہ سندنہ کی سفاین بولی برجوق فنارلرلہ نور اولنمشدر. جزایر مذکورہ ناک اک بیوک لری: حدود جنوبیہ قربندہ کی استرابروق و مورترن و شمالہ طوغری

صره ایله فرازر، قورتیسی، کومبرلاند، هینچنبروق، لیزارده آطه لری ودها برجوق آطه لر ومنتهای شاننده تورس بوغازینک ایچ طرفنده مولفراو ویرنس دوغال جزیره لری بولنیور. قارپناریه کورفرینک بومهره عائد اولان سواحل شرقیه وجنوبیه سی ایسه دوز اولوب، کبرتی وچقنتیلری یوق کیدر. کورفرک منهای جنو-بنده (ولسی) جزایر مجتمعه سی بولنیور، که الک بیوکلری (مورینغتون) آطه سیدر.

هواسی شالمن جنوبه وساحلدن ایچ طرفله طوغری تخلف ایدرسده، عمومیت اوزره معتدل وصاعلام اولوب، عرضنک اقتضاسی درجه ده حرارت یوقدر. مرکزى اولان وساحلنک جنوب جهتده بولنان (بریسبان) ده میزان الحراره نك وسطی درجه سی ۲۱ در. شماله وداخله طوغری کیدلنجه، بالطبع حرارت آرتار. سواحله یاغمو-رلری زیاده اولوب، ساحل بونجه متمد اولان طاغلرک غربی مائله سنده وداخلی اووه لرده نادراً یاغمو ریاغار. اورانک قیشی اولان حیزران وتموز واغستوس آیلرنده جنوب شرقیدن، واورانک یازی اولان کاتونلرله شباطده شمال غربیدن موسم روزکارلری اسر، آوسترالیانک سائر طرفلرنده داخلی چوللردن کلن قیزغین روزکارلر بومهرجده اسمیور. الک زیاده مستولی اولان خسته لقلر قره جکر وباغرساق امراضیدر.

اشجار و نباتاتی چوق ومتنوع اولوب، آوسترالیاهند ومالزیا نباتاتنک اکثری بوملکنده حاصل اولور. علی الخصوص یاغمو رى چوق اولان ساحل جهتده اوقالیپتوسلر ۹۰ متره قدر یوکسک اولور. حرما جنسندن اولان اشجاری شماله طوغری کیدلنجه جوغالوب، آفاسیا اشجارینک انواعی دخی جوقدر. آغاج ایله اوت آره سنده اولوب، قالین صابلی و بیوک یاپراقلری اولان نباتات انواعی ده کئیدر. مرانفوزلغه یاراراشجاری چوق اولوب، علی الخصوص قرمز رنگده برنوع سدروس چوق مقبول اولمغه. نقلی قولای اولان یرلرده جنسی منقرض اوله جق درجه ده کسلوب اخراج اولنمشدر. انهارک وادیلرنده وصو آلتنده بولنان اووه لرده

طوبراق منبت اولوب، هوا و اقلیمک اختلافی جهتله ممالک حاره ومعتدله محصولات مختلفه سی یتشدیریله بیلر. شمدی به قدر پزانه، مصر، پرنج، قهوه، شکر قامشی، قوتون، پاموق، چبوت، قاژن، قاقاو، الکک آغاجی، آزاروت، زنجفیل، هندستان جوزی و آوروپانک اکثر میوه وسبزه لری یتشدیرلشدیر. باغلر دخی یتشدیریلوب، یکه وشراب اعمالنه پک الیریشلی کوزل اوزوملر حاصل اولمشدر. ذخایردن صکره الک زیاده اهمیت محصول شکر قامشی اولوب، بونک زراعی کندیلری شکر فابریقه لری اداره، ویا برقاچی بر شرکت تشکیلله بر فابریقه انشا، ویا عصوللری فابریقا تورلره فروخت ایدرلر. مقدما شکردن صکره باموغه اهمیت ویریلیوردیسه ده، آمریقاه قارشى رقابت ممکن اوله مدیغندن، بونک یتشدیرلسی اهمال اولنمشدر. اراضی مزروعیه سی ۸۵۰۰۰ یکی دوم قدر اولوب، بونک ۲۱۰۰۰ دونملکی شکر قامشی، ۳۰۰۰۰ دونملکی مصر، ۳۵۰۰ دونملکی بغدادی تارله سی ۵۱۰ دونملکی باغ، ۴۰۱ دونملکی پورتقال، ۸۲۸ دونملکی موز و ۲۲۹ دونملکی ده آناناس باغچلر. ندن و قالانی صنایع چایرله سبزه باغچلرندن عبارتدر. لکن مملکتنک قسم اعظمی و علی الخصوص ایچ طرفلری مرعالق اولوب، اهالیسی چوغاله قبه، برنجی مدار تشیلری اولان حیوانات اهلیه سی ده نکر، ایدپور. طقوزسنه اولکی استاتیقه کوره بومهرجده ۱۳۴۴۴۰۰۵ قیون، ۶۵۴۹۳۲ صیفیر، ۳۲۴۳۲۶ خرکه، و ۶۸۹۴۴۰ طوموز و ارایدی. حیوانات وحشیه سی آوسترالیابه مخصوص حیوانلرک انواعیله آسیا جزایرینه و علی الخصوص یکی کینه یه مخصوص بعض اجناسدن مرکب اولوب، هله قو-شلی توپلرینک کوزللیکیله مشهوردر. قانغورونک انواعی و کومسلره مسلط صاکسارکی حیوانلری ده جوقدر. معادنجه بوملکت بتون آوسترالیانک الک زنکین یری اولوب، برنجی درجه ده آلتون معدنلیدر. بونلرک چوغی (روقهها پتون) اسکله سنک ایچ طرفلرنده اولوب، الک بیوکلری (مونت مورغان) معدنیدر. کومش، باقیر، قورشون، دمیر، قلا، نیکل، آنتیمون و سائر معدنلر دخی کثرت اوزره بولنوب، بیکلرجه عمله

اخراجلرینه چالیشمقدهدر . لکن مملکتک اصل ثروتی و استقبال ایچون معموریتی تأمین ایدن کور معدنیدر . بومهرک کوری هر بردن زیاده اولوب ، شمدیکی حالحه چقار یلانی موجودینه نسبة لاشی حکمنده ایکن ، ینه مملکتده کی فابریقه لرله معدن قالخانه لرینی ودمیر یول و واپورلری اداره ایدوب ، برکون بستون کره ارضک قسم جنوبیسنک کور انباری حکمنه کچه جکدر .

اهالینک قسم عظیمی انکلیز اولوب ، بونلر تولداتله آرتقدن بشقه ، سنه دن سنه به برچوق یکی مهاجرلر دخی کیدوب ، یرلشمکدهدر . برقاچ بیک چینلی و بحر محیط جزایری یرلیرندن معادن وزراعت وسائر ایشلرده استخدام اولنقده ایسهده ، بونلر جزئی بر اجرتله چالیشوب . آوروپالی عمله به ایش برافدق لرندن ، حکومت چینلرله جزایر مذکوره اهاالیسنک مهجره دخوللرینی منع اتمک چاره لرینی دوشونمشدر . اصل یرلیرلر ایسه ۲۰۰۰۰ کشی قدر تخمین اولنوب ، ایچ طرفلرده کی واسع اووه لرده جولان ایدرلر . بونلر تمامیه وحشی حالنده یاشایوب ، بالیق ، ییلان ، بوجک کبی اللرینه کچن شیرله حتی لاشه ایله دخی بسنیرلر ، و بولدق لرنده آدم اتی دخی یرلر . هر نه قدر ذکاوت فطریه لری اولوب ، اوقویوب یازمق و بعض ایشلر و صنعتلر اوکرنمکده استعداد کوسترمشلر سده ، آوروپالیرلر بومملکتنه ایلک دخوللرنده کندیلرینه حیوان معامله سی ایدوب ، آو اولدیرر کبی حتی فاره کبی استرقنین ایله دخی اتلاف ایتدکلرندن ، امنیتلری قامیوب ، آوروپالیردن قاجیورلر ، و اللرندن کلدیکه بونلری مرحمتسزجه اولدیرمکدهده قصور ایتورلر . مع هذا بعضلری عمله و چوبان صفتیه آوروپالیرک خدمتنه کیرر ، وقاریلری ده خدمتجیلک ایدرلر . آنجق مقدارلری کوندن کونه آزالنقده اولوب ، قریباً بستون محو اوله جق لری آکلاشیلیور .

صنایع هنوز کری اولوب ، محصولات ارضیه . نک استحضاریله باصدیرمه ، توتون ، صابون وسائر به مخصوص فابریقه لرلی و دباغخانه لرلی وارددر . اخرا . جاتی باشلیجه پیاغی ، باصدیرمه ، شکر ، معادن ، دری ، ایچ یاغی ، اینجی ، صدف وسائر ه دن عبارت

اولوب ، سنوی ۲۰۰ میلیون فرانقه تقرب ایدر ، و اخراجاتی اوندن آشاغیدر . دمبر یوللرک ایجری به طوغری تمدید و تکثیر ینه حکومتجه زیاده سمی وغیرت اولنقده اولوب ، مرکزی اولان بریسبانه اسکله سندن بدأ ایدن خطک برشعبه سی بونک جنوب . بنده جنوبی یکی والس و یقتوریه دمبر یوللرله التصاق پیدا ایدر ، و برشعبه سی مملکتک ایچ طرفنه طوغری خیلی ایلری به قدر کیدر . روقهامپتون اسکله سندن بدأ ایدن خط دخی ایجری به طوغری اوقدر تمتد اولوب ، معدن محللرینه ده شعبه لری وارددر . توونسویل و قوقتوون اسکله لرندن بدأ ایدن ایکی خط دخی کیتدیکه ایلری کیتمکدهدر .

قوینسلاند دخی آوسترالیانک دیگر مهجرلری کبی اداره داخلیه سنده مستقل اولوب ، طوغریدن طوغری به لوندره قابئتوسندن منصوب بر والینک تحت اداره سندهدر . حکومت طرفندن قید حیات شرطیه نصب اولمش ۳۹ اعضادن مرکب بر هیئت اعیانیله ۵۹ کشیدن مرکب بر مجلس مبعوثانی وارددر . والی طرفندن نصب اولنوریدی مدیردن مرکب بر هیئت مدیرانی اولوب ، اجرا آت بونلرک اندهدر ، و بونلر مجلس مبعوثان نزدنده اجرا آندن مسئولدرلر . مملکت ۱۲ ایالته منقسم اولوب ، بونلرک هر بری قضالره و قضالر ناحیه لره منقسمدر . اهالی چوغالبوب ، معمور یرلر توسع ایتدیکه ، قضا و نا . حیه لرک عددی آرتار . واردات و مصارف سنویه سی ۹۰ میلیون فرانقی متجاوز یعنی ۴ میلیون عثمانلی لیراسنه قریب اولوب ، باشلیجه وارداتی کمرک رسومیله اراضی خالیه نک فروختندن و دمبر یوللرک تمتی کبی شیرلردن اولوب ، اشخاص و املاکدن چوق ویرکی آلتیمبور . داغی عسکری ۳۵۰۰ کشیدن عبارت اولوب ، بونلرک ۲۰۰۰ ی عساکرمایه ، ۴۰۰ ی ککولکی و ۱۰۰ ی نظامیهدر . ۱۸ یاشندن ۶۰ یاشنه دک اولان ارککلرک جله سی عساکر ملیه دن معدود اولوب ، حین حاجتده سلاح آلتنه آلتیه ییلرلر . مکاتب ابتداییه حکومتک تحت اداره . سنده اولوب ، مکاتب رشدیه وسائر ه نک ده حکومتدن تخصیصاتی وارددر . مکاتب ابتداییه ۶۰۰ قدر اولوب ، سکرز اون مکاتب رشدیه و اعدادیه دخی

وارد در . بریسانده برقاچ سنه اول بردارالفنونك
تأسیسی متصور ایدی .

اوسترایانك قونسلاندی تشکیل ایدن سواحلی
اك اول ۱۷۷۰ تاریخنده قبودان قوق طرفندن
كشف و تحقیق اولنوب، بعده برقاچ سیاح ایچ طرفلری ده
كز مشلردر . ۱۸۲۵ ده مجرملر ایچون برمنفا بولق
مقصده برما مور مخصوص کوندربلهرك، بریسانه نهری
منصبی انتخاب ایتش؛ و اوسنه دن برایکی قافله مجرمین
کوندرلش؛ و ۱۸۳۹ ده منفی لغوا اولنوب، جنوبی یکی
والس مهجرینك برقاضانی تشکیل ایدن بویر ایستین
مهاجرلرك اسكانه سربست براغلمش ایدی . متعاقباً
آلتون و کور معدنلرینك کشفی اوزرینه ، مملکت
شماله طوغری توسع ایدوب ، ۱۸۵۹ ده اورالری
یکی جنوبی والسدن بالتفریق ، آیرجه برمهجر اتخاذ
اولتمشدر . تقریقنده اهالیسی ۲۵۰۰۰ کشیدن
آشاخی ایدی .

قونقه } (Cuenca) اسپانیه نك یکی قاستبله
خطه سنده و مادریدك ۱۷۰ کیلو
متره شرق جنوبیسنده اولهرق (جوقار) ایله (هو -
قار) نهرلری ملتقاسنده صرب برقیانك اوزرنده
مؤسس ایالت مرکزی برقبه اولوب ، ۷۳۷۵
اهالیسی ، عربلردن قالمه سور وقلعه کی آثاری
ومذکور ایکی نهرک اوزرنده متعدد کورپرلریله
اطرافنده منبت اووه لری واردر . وقتیله چوخه
وقیوجیلغه متعلق موادله سائر معمولات صناعیه سی
مشهور ایکن ، شمدی سونوك برحاله در .

— قونقه ایالتی یکی قاستبله خطه سنك شرق
جنوبی قسمندن عبارت اولوب ، شمالاً غواآدا
لاجاره ، شمال شرقی طرفندن تروئل ، شرقاً والنسه ،
جنوباً آلباسته وچوداد ریال ، غرباً تولده و مادرید
ایالتلریله محاط و محدوددر . مساحت سطحیه سی ۱۷۱۹۳
مربع کیلومتره اولوب ، ۲۴۲۴۶۲ اها -
لیسی واردر . هر طرفی وعلی الخصوص شرق و شمال
جهتلی پك طاعلق و غرب و جنوب جهتی مرتفع
یا بله لردن عبارت اولغله ، هر وقت ارباب عصیانك ملجئ
اوله كلشدر . بحرسفیده دوکیلن (جوقار) ایرماغی
ایالتك قسم شرقیسی شق ایدوب ، بوكا تابع (غواآدا
جاؤن) و (غابریل) نهرلری دخی اوجهنده آقار .

بحر محیط اطلاسی به منصب اولان (تاج) ایرماغی دخی
ایالتك شمال غربی جهته خط حدودی تشکیل
ایدوب ، شمال جهته آقان (غواآدیه) نهری
آلیر . جنوب شرقی طرفنده جریان ایدن (زانقاره)
و (جودیه) نهرلری ایسه (غواآدیه) ایرماغه
تابعدر ، که بوده قادیس کورفرینه دوکیلور .
بووجه ایالتك اراضیسی اوج مختلف حوضه داخلنده
بولنیور . قیشلری پك اوزون و صوئوق اولوب ،
یازلری ده صیحا قدر . یاغمورلری آز و هوایی
یابسدر . مع هذا هوایی صاغلامدر . قابل زراعت
اراضیسی آز اولوب ، ذاتاً سیرك اولان اهالیسی
باشلیجه حیواناتله اشتغال ایدرلر . طاغلرنده باقیر ،
دمیر ، کور ، قورشون ، آلتون ، قباطوزی و سائر
معدنلر بولنوب ، بالکز دمیر و باقیر معدنلری چیقلا.
رلنده و برقاچ دوکخانه و دمیرخانه بولتمقده در .
مادریددن مرکز ایالت قدر بر دمیر بول خطی بولنوب ،
سائر طرقی و تجارت و صنایع و معارفی پك کریدر .
ایالت ۸ قضا و ۲۸۶ ناحیه به منقسمدر .

قونقه } (Cuenca) آمریکای جنوبیه
اقوآدور حکومتنده و (کیتو) نك
۳۶۵ کیلومتره جنوب غربیسنده اولهرق ۲۸۸۰
متره لك ارتفاعده واقع ایالت مرکزی برشهر اولوب ،
۲۵۰۰۰ اهالیسی و پك لطیف هوایی واردر .
اسکی آمریقالیلرك (تومیامیه) شهری موقعنده
بولتمقله ، اطرافنده بعض آثار عتیقه سی واردر . —
ایالتی ۲۹۲۸۸ مربع کیلومتره وسعتنده اولوب ،
۱۰۵۰۰۰ اهالیسی وقینه قینه ایله شکار خراجاتی
واردر .

قون لون } (Kouen-Loun) چین دولتشك
غرب جهته تیت ایله تر -
کستان شرقی آره سنده غربدن شرقه محمد بیوک
بر سلسله جبال اولوب ، بواکی خطه بی بربرندن
آیردندن صکره ، چینک ایچنده (هوآنخ هو)
ایله (یانغ چه کانغ) ایرماقلرینك حوضه لری آره .
سند شرقه طوغری تمتداولور . ۴۲ درجه جغرافیه
یعنی تقریباً ۳۸۳۵ کیلومتره لك محله اوزانیر .
برجوق قول و شعبه لردن مرکب اولوب ، اورته ده کی
اك یوکسکی ۳۵° عرض شمالی خط موهومندن

جوق آبرلیور. هرنه قدر هیالایه سلسله مشهوره. سنك اك يوكسك ذروه لری بوسلسله نك ذروه لرندن يوكسك ايسه ده، عمومیت اوزره حساب اولنوب، وسطی ارتفاعنه اعتبار اولنورسه، قوشن لون سلسله سی هیالایه دن مرتفع اولوب، وسطی ارتفاعی ۶۰۰۰ متره در.

قوئواس } (Cuevas) اسپانیه نك آندا. لوسیه خطه سنده (الریه) ایالتنك (ورا) قزاسنده و (ورا) نك ۷ کیلو. متره شمال غریب سنده اوله رق (المنصوره) نهری اوزرنده برقصه اولوب، ۷۵۰۰ اهالیسی و اطرافنده پك منبت بر اووه سی واردر.

— بنه آندالوسیه ده مالفه ایالتنك (آرشیدونه) قزاسنده و آرشیدونه نك ۱۸ کیلومتره شمالنده اوله رق شیل نهری اوزرنده دخی بواسله برقصه اولوب، ۴۰۰۰ اهالیسی و قریبده غریب مغاره لری واردر.

قویوتیک } (Cojutepec) آمریقای وسطینك سالوادور حكو. متنده وسان سالوادورك ۳۵ کیلومتره شرق شمالیسنده ۱۵۶۰ متره ارتفاعی اولان همنای بركانك شمالی اتكنده و همنای بركوك قریبده برقصه اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالیسی واردر. ۱۸۵۴ ده، سان سالوادورك زلزله دن خراب اولسی اوزرینه، موقتاً مركز حكومت اتخاذ اولمشدی.

قویوجی مرادپاشا } سلطان احمدخان اول عظمایه یکن وزرادن اولوب، خرواتی الاصلدر. حرم هایونده تربیه اوله رق، ۹۶۵ تاریخنده والی مصر محمود پاشایه كتخدا اولمش، و ۹۷۵ ده وزرای مصر سلكنه التحاقه، ۹۷۹ ده مشهور سنان پاشا معیتنده ینك فتحنده بولمغله، ایکی سنه قدر یمن بكار بکیسی اولمشیدی. بعده درسعاده كلهرك، قره حصار شرقی سنجاغنه و صكره دیگر سنجا. قره و اوج دفعه دیار بکروالیلكنه نصب اولمشیدی. ایران سفرنده قره مان ایلی والیسی اولدینی حالده، اردوی هایونه التحاق ایدهرك، اسیر دوشمش؛ و قیداسارتدن رها بولوب درسعاده عودت ایتد یکنده، قریس و بعده حلب وینه دیاربکر ایالترینه

نصب اولمشیدی. مجار سفرنده دخی حاضر بولنوب، حسن خدمت و استقامتی کورماكله، ۱۰۱۵ تاریخنده اردوی هایونه سردار اولمش؛ و ایمبراطورله عقد مصالحه ایدهرك، بلغراد مشتاسنه عودت ایتمشدی. او سنه درویش پاشا یرینه مسند صدارت عظمایه ارقا اوله رق، درسعاده عودتی متعاقب، آناتولی و عربستان جهتلرنده ظهور ایتمش اولان قزلباش و سائر دن بر طاقم اشقیانك دفع و تنکیلی ضمننده، اسکدار دن اردوی هایونه عزیمت ایدوب، جان پولاد زاده و عونه سخی تنکیل ایتدكدن صكره، حلب مشتاسنه عودت ایتدكدن صكره، ۱۰۱۷ ده اوتوز بیک کشی ایله ظهور ایدن قلندر زاده نك اوزرینه هجومله، بونی دخی قهر و تدمیر ایتمش؛ و هوادار لری ایرانه قاجش ایدی. رؤساء اشقیان طویلک برادری میمونی قره حصار شرقی جوار لرنده تنکیل ایدوب، بو سفرده یوز بیکدن زیاده اشقیانك وجودینی قالدیردقندن صكره، درسعاده عودت ایدهرك، مظهرالتفات پادشاهی اولمشدی. ۱۵۱۸ ده ایران سفری بهانه سیله، بتکرار آناتولی به عسکر سوقیله، ایرانه طرفدارلق ایدن قزلباش و جلالی طاقنی تنکیله باشلاوب، ایچ ایل متصرفی مصلی چاوشی و آیدین مصلی یوسف پاشایی در دست و اعدام ایدهرك، بونلرك تخم فسادنی قورودقندن صكره، درسعاده عودتله برآز مدت اقامتدن صكره، ایرانه قارشی سفر آچلمغله، اسکدار دن اردوی هایونه عزیمت ایدهرك، بر محاربه قزاندقندن، و ایران شاهنی طلب صلحه مجبور ایتدكدن صكره، ۱۰۲۰ ده مشتی آمدده اجل موعود یله وفات ایدوب، نعشی درسعاده نقل، و بنا کرده سی اولان مدرسه سی خطیره سنده دفن اولمشدر. مدت صدارتی ۴۰ سنه اولوب، سنی طقسانه قریب ایدی. غیور و متدین برذات اولوب، طریق نقشبندی به انسانیتی وار ایدی.

قویونجق } موصلك ۳ کیلومتره شرقنده بر ویرانه اولوب، مشهور نینوی شهر قدیمك مؤسس بولنش اولدینی اوج تپه نك بری والک بیوکی اولدینی حالده، خرابه طوغله لرندن عبارت و بر جوق انقاضی حاویدر.

قوئی ته (Kouei-Té) چینگ ایالات
(وسطیہ سندھ (ہونان) ایالتہ
(و (قیفونگ) ک ۱۴۰ کیلومترہ شرق جنوبیہ سندھ
واسع و یک منبت براووہ نک ایچندہ سنجاق مرکزی
بر شہر در .

قوئی چئو (Kouei-Tcheou) چینگ
(ایالات غربیہ سندھ (سہ جوان)
ایالتہ (ہان قاؤ) نک ۴۵۰ کیلومترہ غربندہ
اولہرق (یان چہ کانگ) ایرماگنک سول کنارندہ
سنجاق مرکزی بر شہر در . — ینہ چینگ یونان
خطہ سندھ و تونکین حدودی قربندہ دخی بواسلہ
بر شہر وارد .

قوئی چئو (Kouei-Tcheou) چینگ
(جنوب غربی ایالاتند اولوب ،
شمالاً (سہ جوش) ، غرباً یونان ، جنوباً (قو -
آنگ سی) ، شرقاً دخی (ہونان) ایالتہ لمحات
و محدوددر . ۲۵۰ ابہ ۲۹۰ عرض شمالی آوہ لرنده
اولوب ، مساحتہ سطحیہ سی ۱۷۴۰۰۰ مربع
کیلومترہ و اہالیسی ۷۷۰۰۰۰۰ کثیدر . ۱۳
سنجاقہ منقسم اولوب ، مرکزی (قوئی یانگ)
شہریدر . اراضی عمویت اوزرہ طاغلق و مرتفع
اولوب ، جنوب غربیدن شمال شرقیہ طوغری
مند برقاج صرہ طاغلری وارددر ، کہ بولنک بوغاز
و یکیدلری ۱۵۰۰ مترہ ارتفاع لرنده در . بعض
جہتلی دہ یوکسک اووہ و یاہلہ لردن عبارت اولوب ،
اوہہ بریسنده منفرد تپہ لری وارددر . قسم شمالیسنک
مباہ جاریہ سی شرقہ طوغری آقان (یانگ چہ کانگ)
نہر عظیمہ ، و قسم جنوبیسنک سولری دخی قانتون
قربندہ منصب اولان (سی کانگ) ایرماگنہ دو کیلوب ،
بوایکہ چی ایرماگنک اصل منابی بواالت داخلندہ در ،
و بر تابی ابالتک حدود غربیہ سنی آیریور . ہواسی
سرت و سریع التحول اولوب ، یازین میزان الحرارہ
۳۰ درجہ یہ قدر چیقار ؛ و قیشین صفرہ قدر
ابنہرک قار دخی یاغارہ . اٹہارینک میلانی آزا ولغلہ ،
مجرالرنده برطاقم بطاقلنر تشکیل ایدوب ، ہوائی
اخلال ایدرلر . برنجی درجہ دہ محصولاتی بغدادی
و مصر اولوب ، چای ، توتون ، کونلک ، برچوق
نباتات طبیہ ، کافور آغاجی ، یاپراغی اییک بوجکی
بسلمکدہ مستعمل برجنس چینار ، برجنس کتن

و اخیراً ذرمی معناد اولان آفیون وسائرہ دخی
حاصل اولور . لکن مملکتک زراعتدن زیادہ
حیوانات بسلکہ استعداد طبعیسی اولوب ، آتلی
چینگ اک کوزالرندن معدوددر . غرب جہتندہ
ماندہ لر بیوک سوریلر تشکیل ایدر . برجنس بال
موی ویرر برنوع بوجکی دہ اولوب ، بومودن
کلیتی اخراج اولور . آلتون ، کومش ، جیوہ ،
دمیر ، قلا ، قورشون ، باقیر ، کور وسائر
معدنلری جوق ایسہ دہ ، یالکز باقیر و کور کلیتہ
اخراج اولوب ، دمیر و جیوودن دخی بر مقدار
چیقارلقندہ در . دوز لرلینک اہالیسی چینلی و طا -
غلردہ کیلر مستقل ونیم وحشی حائندہ یشایان (میاؤچہ)
قومہ منسوبدرلر . صنایع محلیہ پک کری اولوب ،
قبا برجنس کاغد اعمالیہ اییک قاشلر نسجندن
عبارتدر . تجارتی دخی کری اولوب ، باشلیجہ اٹہار
طریقہلہ اجرا اولور سہ دہ ، بونہرلرک جملہ سی
یالکز ایالتک حدودینہ قدر سیر سفائہ صالح اولوب ،
ایچری بہ سفائ کیرہ میور . ایالتک اہالیسی آز
مقدار دہ و تنبل آدمرا اولدیفندن . منابع طبیعہ ثروتدن
استفادہ ایدہ میوب ، ایالت داخلندہ بر فقر و تنگی
حکم سورمکدہ و بعض اہالیسی دہ ہجرت ایچکدہ در .

قوئی کانگ (Kouei-Kiang) چینگ ایالات
(لات جنوبیہ سندھ (قوآنگ سی)
ایالتہ (سی کانگ) ایرماگنہ تابع برنہر اولوب ،
قوآنگ سی ایالتک حدود شمالیہ سندھ کی طاغلردن
نہانلہ ، جنوبہ طوغری جریان ایدہرک ، (اوچٹوہ)
شہرینک اوست طرفندہ مذکور ایرماگنہ دو کیلور .
بونہر تاجینک وسط لرنده بولنان (تونغ تینگ)
کولنہ دوکیلن (سیانگ کانگ) نہریلہ صنی بر جدول
واسطہ سیلہ اخلاط ایدر . منصبی قربندہ اک
۳۰۰ مترہ در .

قوئی لین (Kouei-Lin) چینگ ایالات
(جنوبیہ سندھ (قوآنگ سی)
ایالتک مرکزی بر شہر اولوب ، آف البان قوئی
کانگ نہری اوزرنده و بونہری (سیانگ کانگ) نہریہ
رابط ایدن صنی جدولک مبدئ قربندہ و قانتونک
۴۰۰ کیلومترہ شمال غربیہ سندھ واقعدر .

قوئی مبرہ (Coimbre) پورتگیزک (برہ)
(خطہ سندھ و لیسبونہ نک ۲۱۷

هار یعنی شمدیکی افغانستان حاکمی اولشیدی .
۱۲ سته قدر اجرای حکومتدن صکره ، شاهرخک
قندهاره سفرنده ، فرار ایتش ایسهده . متعاقباً
هراتده شاهرخک نزدینه واروب ، مظهر عفو
والتفاتی اولمش ایکن ، بعض مفسد لک اغفالیه
یکیدن فرار ایتدیکنده ، شهزاده بایسنقر طرفندن
تعقیب وتوقیله ، شاهرخک فرمانیه هراتده
اختیارالدین قلعه سینه حبس اولنهرق ، حکومتی
سیوغتمش بن شاهرخه ویرلش ایدی .

قیدی } ایران شرعاسندن اولوب ، شیراز-
لیدر . شاه طهماسب صفوی
زماننده جایزه امیدیه قزوینه کیدوب ، او ائنده
شاه مشارالیه وفات ایتکله ، اورادن جانب مجازه
عزیمت ، و وطنه معاودت ایتشدی . شو بیت
اونکدر :

ای قدم نهاده هرگز از دل تنگم برون
حیرتی دارم که چون در هردلی جا کرده

قیربون } مکران یعنی بلوچستان ساحلک
اک بیسوک معموره سی اولدیفی
یا قوت حموی بیان ایدیور .

قیرجه علی } ادرنه ولایت و سنجاغنده
وادرنه نک ۱۲۰ کیلومتره
قدر غربنده اولهرق آرده نهری اوزرنده قضا
مرکزی برقصه اولوب ، ۲۰۰۰ قدر اهالیسی ،
برجامع شریفی ، بررشدیه وبری ذکور بری ائانه
مخصوص ایکی ابتدائی مکتبلی ، هفتهده برقوریلور
پازاری وسنهده بر آچیلیر حیوانات پانیری واردر .
قصه نک بایسی ویا بادی تسمیه سی اولان غزادن
قیرجه علی بابانک تره سی ده داخل قصهدهدر .

— قیرجه علی قضای شرقی روم ایلی حدو-
دینه متصل اولوب ، شمالاً ایالت ممتازة مذکوره
ایله ، شرقاً ینه خط امتیازله واورته کوی قضاسیله ،
جنوباً و غرباً دخی دده آغاج سنجاغیله محاط
ومحدوددر . فخری مدیر لرله اداره اولنور ۸ ناحیه
و ۹۴ قریه یی حاوی اولوب ، ۳۴۰۷۵ اهالیسی
واردر . اهالیسی کافه مسلم وپوماق یعنی بلغار
لسانیله متکلم اولوب ، شجاعت وحیثله مشهوردرلر .
اراضیسی عمومیت اوزره طاغلق اولوب ، اورمانلری
چوقدر . طوبراغنک قوه انبایه سی متوسط حاله

کیلومتره شمالنده (موندغو) نهری کننارنده وبر
تپه نک اتکنده ایالت مرکزی برقصه اولوب ،
۱۸۱۲۰ اهالیسی ، معتدل ولطیف هواسی ،
مکمل برکتبخانه ایله موزه ، رصدخانه تاریخ طبیی
نمونه خانه سی ، کیمیا وحکمت عملیاتخانه لری کبی
تفرعائی حاوی واسم بردارالفنونی ، کوزل برنباتاب
باغچه سی ، نه رک اوزرنده برکارکیر ودمیر یوله
مخصوص بردمیر کویریسی ونه رک اوته سنده کوزل
پورتقال باغچه لرله کوشکلی واردر . اسکی برشهر
اولوب ، اسم قدیمی (قوئیریا) در — ایالتک مساحه
سطحیه سی ۳۸۸۳ مربع کیلومتره اولوب ، ۳۲۰۰۰۰
اهالیسی واردر . ایالت ۱۴ قضایه منقسمدر .

قوئی یانغ } (Kouei-Yang) چینک جنوب
غربی ایالاتدن قوئی چثو ایالتک
مرکزی برشهر اولوب ، قانتونک ۹۰۰ کیلومتره
غرب شمالیسنده و اوج بیوک نه رک آره سنده واقع
اولمغه ، اهمیت تجاریه سی واردر .

قهنذر } «اسکی قلعه» دیک اولان (کن
دن) دن معرب بولان بواسم برچوق
قلاعه وعلی الخصوص بخارا ، سمرقند ، بلخ ونیشا-
پور شهر لرینک قلاعه اطلاق اولنوب ، مشاهیر
للمادن برچوق ذوات بونلره نسبة (قهنذری)
افیلیه معروفدرلر .

قیاسی } سلطان بایزید خان ثانی دوری شعرا-
سندن وقضاتدن اولوب ، قسطنطنیله
اولدینی حالده ، برخیلی وقت ابایوب انصاریده
نائب بولنشیدی .

قیالر } مناستر ولایتک سرفیجه سنجاغنده
قضا مرکزی برقصه اولوب ، جمعه
ویاحمه پازاری دینکله دخی معروفدر . [« جمعه »
ماده سته مراجعت بیوریهله .]

قیدو } (میرزا —) تیمور انکک حفید
بن غیاث الدین بن تیمور (ک اوغلیدر . پدری اصل
تیمورک ولی عهدی اولدینی حالده ، سلطنته نائل
اوله میوب ، مقتولاً وفات ایتکله ، صاحب ترجمه
شاهرخ سلطان منشوریه بلخ وغزنه وکابل وقند

اولوب، باشلیجه محصولاتی: بغدادی، آربه، چاودار، بولاف، داری، فصولیه، نخود، مرکب، توتون، اوزوم و میوه و سبزه لک انواعند عبارتند. اهالیسی آنجق چوراب، بز، تخنه قاشیق کی اوفق قشک بعض شیر اعمال ایدر لر. طاغلرنده کور، طاش یاغی، نفت، آنتیمون، سیمی قورشون، قیر مزی باقیر و سائر معدنلر کشف اولنش ایسه ده، هنوز هیچ بری چیقارلامقده در. دکرمن و یایی طاشلری ده چیقار. قضانک واردات سنویه سی ۲۲۰۰۰ عثمانی لیراسی راده لرنده در. بوقضانک شرقی روم ایلی خط امتیازی داخلنده قالدی مقرر ایکن، اهالیسنک مقاومت ثبات کارانه سی اوزرینه، ادرنه ولایتنه الحاق اولنشدر.

قیر شهری } آنقره ولایتده و آنقره نیک ۱۴۵ کیلومتره شرق جنو. پسند اوله رق قزیل ایرماغه تابع بر چایک اوزرنده و قزیل ایرماق مجراسنک ۱۰ کیلومتره قدر شرق شمالیسنده سنجاق مرکزی بر قصبه اولوب، ۸۴۶۲ اهالیسی، ۲۵ جامع شریفی، ۱۹ مسجدی، ۴ مدرسه سی، بر اعدادیه و بر رشديه ایله ایکی ابتداییه و متعدد صبیان مکتبلری، برارمنی کلیسایله مکتبی، ۶۰۰ دکانی حاوی چارشیسی، اسکی بر بدستانی، ۱۰ خانی، زیارتگاه اولان برقاج تر. بهی و بر چاریک مسافده ترمه اسمبله بر ایلیجه سی وارد. جوامع شریفه سندن (ملک غازی) جامی سلجوقیلر زمانندن قاله اولدینی کبی، (خواجه بک) جامع شریفی جوارنده ده ۶۰ متره یوکسک طوغلده دن مصنع برمناره وارد. قزیل ایرماق اوزرنده ۱۳ کمر اوزرنده کارگیر بر کوبری و یاننده برخان ایله ملوک سلجوقیه دن کیبادک بنا کرده سی بر جامع شریف بولنیور. قصبه ایچنده یوک وفتیکدن کوزل خالی و سجاده ایله دوشمه لک و پرده لک کوزل منسوجات و جوز آغاچندن قنابه و صندالیه طاقلری یاییلیر. قصبه بک طاغنیق و خانه لری باغ و باغچه لرله محاط اولوب، بوی ۱۰ واک ۵ کیلومتره در. اوزومیه انواع میوه لری بول و بک لذیددر. قیر شهرینک سلجوقیلر زماننده بنا اولدینی اکلاشیلوب، آنجق هزار طاغلرنده و سائر بعض طاشارده یونان ولاتین خطرلیله اسکی بر طاقم یازیلر کورلدیکندن، بعض

انقاضنک اوجوارلرده بولنش بر شهر قدیمدن منقول اوللری ملحوظدر.

— قیر شهری قضایی هنای سنجاغک مرکز قضایی اولوب، شرقاً آوانوس، شمال شرقی جهتندن مجیدیه، شمال غربی طرفندن کسکین قضا. لرلیله، غرباً و جنوباً دخی قونیه ولایتله محدود اولوب، حاجی بکتاش ناحیه سیله برابر ۱۵۸ قریه دن مرکبدر. اهالیسی ۵۵۸ ۵۲ کشتی اولوب، یالکز ۳۷۸ ی اومنی و ۹۴ روم و سائر جله سی مسلمدر. اراضیسی منبت و محصولدار اولوب، ذخایر و میوه و سبزه لک انواعی حاصل اولور. حیوانات اهلیه سی ۱۱۸۶۹۶ قیون، ۱۲۶۰۴ کچی، ۲۸۱۰۷ تفتیک کچیسی، و مقادیر مختلفه ده صغیر، مانده، بیکیر، استر، مرکب، دوه و سائرهدن عبارتند. سنوی ۵۰۰ ۲۰۰ قیه پیانی، ۱۲۰۰۰ قیه قیل و ۸۰۰۰ قیه تفتیک آلنیر. واردات سنویه سی ۲۲۰۰۰ عثمانی لیراسی راده لرنده در. بوقضا داخلنده نام عالیله مسمی ناحیه ده پیران طریقتدن عارف بالله حاجی بکتاش ولی (قدس سره) حضر. تلرینک تربۀ شریفه لرلیله چله خانه لری و مریدانندن بعض ذواتک مرقدلرله مکمل و معمور درگاه و دوا. ئری اولوب، بک اوزاقلردن زوار تردد ایتکده در.

قیر شهری } سنجاغی. آنقره ولایتنک } منقسم بولندینی بش سنجاغک بری اولوب، جنوب شرقی دن شمال غربی به و بعده شاهه طوغری مند بردیل شکنده اولدینی حالده، غرباً نفس آنقره سنجاغی و قونیه ولایتله، غرب جنوبی جهتندن و جنوباً ینه قونیه ولایتله شرقاً قیصریه یوزغاد و چوروم سنجاقلرله، شمالاً دخی قسطونی ولایتله محدوددر. اراضیسی مرتفع و دوز بریایله دن عبارت اولوب، طاغلری یوق حکمنده در. یالکز شرق جهتنده (چیچک طاغی) و غرب طرفنده (دنک طاغی) اسملرله آلجق و اورمانلرله مستور ایکی جبل وارد. میاه جاریه سی چوق اولوب، قزیل ایرماق حدود جنوبیه و غربیه سیله شمال غربی طرفنی تحدیدله، سنجاغی ایکی چپیدن احاطه ایتدیکی کبی، مذکور ایرماغه تابع دلجه ایرماق دخی حدود شرقیه. سنک قسم اعظم شالیسی تحدید ایدره رک، یالکز قیصریه سنجاغندن صو مجراسیله آیرلامشدر؛ و بوجهله

بیوک بر شبه جزیره حکمنده در . بوایی نهره
دوکلک اوزره داخل لواده برچوق چایلر آقوب،
اراضیسی سقی و اروا ایدر . بووجهله سنجاق
کاملآ قره دگیر مائله سنده و قزیل ارماق حوضه سی
داخلنده بولنیور . مجیدیه قضا سنده (بنارکولی)
و قیر شهر قضا سنده (دیبیز کول) اسمر یله
داخل لواده ایکی کول دخی بولنوب ، ایکیسی ده
پک دریندر . ایکنجیسنک آیاغی اولان چای برچوق
دکرمئرلر جویرر .

قیر شهری سنجاغنک همان کافه اراضیسی قابل
زراعت اولوب ، بتون سنجاق فاصله سز بر تارله
تشکیل ایدمک صورتده اولدینی حالده ، اهالیسنک
عدم کفایتی ، زراعتک اصول عتیقه ده و نقصان
آلات و ادواتله اجراسی و علی الخصوص سواحلدن
بعد مسافه سیله طرق و معابر و وسائط نقلیه نك فقدانی
اسبابندن طولانی ، اراضیسنک پک آز مقداری
مزروع اولوب ، قسم عظیمی بطلادر . یتیشدیریلن
محصولاتک باشلیجه لری : بغدادی ، آرپه ، چاودار ،
یولاف ، داری ، بورچاق ، نخود ، فاصولیه ، مرچک
وسائر حیواناتله اوزوم ، اما ، آرمود ، قیسی ،
شفتالی ، اریک ، کراز ، آتوه ، جوز و سائر میوه
وسبزه لرك انواعندن عبارتدر . توتون دخی سنجاغک
هر طرفنده حاصل اولورسه ده ، جنسی پک ایی
اولدیفندن ، رژی نك تشکیلندن بری آزانقده در .
ذخایر و توتون و میوه لری نك اک اییلری حاجی بکناش
ناحیه سنده حاصل اولور . سنجاغک سنوی بغدادی
محصولاتی ۷۵۰۰۰۰ ، آرپه ۴۲۵۰۰۰ ، چاودار
۵۰۰۰۰ ، سائر حیوانات دخی ۳۰۰۰۰ کیله

رادلرلنده در . اورمانلری یوقاریده ذکر اولنان
ایکی قطعه دن عبارت اولنوب ، باشلیجه اشجاری
محروقات قطعه مخصوص میشه در . محلنده مستعمل
کراسته ایسه اوتیه بریده بولنان قواق و سکود
آغا جلرلندن قطع اولور . کسکین قضا سنک (دونک)
طاغنده زنکینجه برسمی قورشون معدنی بولنوب ،
مقدمای دولته اخراج اولنقده ایکن ، اخیراً بر
انکابزه حاله اولنشد . دیگر کشف اولنمش معدنی
یوقدر . (حاجی بکناش) و (تپه سی دایک)
اسمر یله ایکی قیا طوزی معدنی اولوب ، برنجیسنندن

سنوی ایکی میلیون قیه طوز چیقار ، ولدق فوق .
العاده در . مرکز لوانک قیرنده (ترمه) اسمیله
معتدل حرارتده برایلیجه بولندینی کبی ، قره قورت
نام محله دخی پک صیجاق کوکوردلی وینه مرکز
جوارنده چلیکلی معدن صولری بولنوب ، امراض
جلدیه و عصبیه نافعدر . حیوانات اهلیه سی قیون ،
کچی ، تفتیک کچیسی ، صیفر ، خرکه ، دوه وسائرهدن
عبارت اولوب ، قیونلری ۲۹۰۰۰۰ ، تفتیک
کچیلری ۲۰۰۰۰۰ ، عادی کچیلری ۸۰۰۰۰۰ ،
صیفرلری ۵۵۰۰۰۰ ، دوهلری ۵۰۰۰۰ راده لر .
نده در . کوللریله نهرلنده چوق و مختلف بالیلر
بولنیور . صنایع محلیه خالی ، کلیم ، سجاده وسائر
بوکا عائل منسوجات ایله بعض معمولات سراجیه
وسائرهدن عبارت اولوب ، خالی و کلیملر باشلیجه
کرد و ترکمن عشیرتلری و قادیلر طرفندن نسج
اولنور ، پک نفیسلری ده چیقار . تجارتی بیاغی ،
تفتیک ، کچی قیلی ، خالی ، کلیم ، سجاده و برمقدار
ذخیره اخراجیه معمولات مختلفه صناعیه و مملکتده
اولیان ماکولات وسائرهدن ادخالندن عبارت اولوب ،
مرسین و صامسون اسکله لرلندن و بروسه ، قونیه ،
قیصریه کبی بیوک شهرلده اجرا اولنور . نقلیات
دوه و بیکیله و بعضاً اوکوز آرابه سیله اولیور .
آرابه یوللری انشاسنه سی اولنقده اولوب ، آتقرهدن
قیصریه و اورادن مرسین اسکله سنه کیدن شوسه
سنجاغی طولاً شق ایله ، مرکز لوانک کچر ،
اورادن قونیه و لایتنک نوشهرینه طوغری برشعه
آریلیر . دیگر برقول دخی یوزغاده طوغری
آریلوب ، صامسون اسکله سنه ایتر .

لوانک اهالیسی ۱۱۳۷۳۳ کشی اولوب ،
یالکز ۹۴۹ ی ارمنی ۶۰۰ پروستان ، ۸۹۰
روم و قصوری کاملآ مسلم و جلّه سی لسان ترکی
ایله متکلمدر . اهالیسنک برمقداری ده ترکمن
و کرد عشا برننددر . سنجاق : قیرشهری . مجیدیه ،
آوانوس و کسکین اسمر یله ؛ قضایه منقسم اولوب .
۳ ناحیه و ۷۳ قریه یی حاویدر . سنجاغک هوایی
عمومیتله معتدل و صاغلام اولوب ، شدتلی حرارت
و برودت لرسیرکدر . کویلرک و خانه لرك باغ و باغچه لره
و قواق و سکود آغا جلریله محاط بولنمی ده هوانک

نهرلری جنوبدن شماله طوغری آقهرق ، (اوب) ایرماغنه دوکیلورلر . آزال کولنه دوکیلن سیحون نهری دخی قیرغیزلرک مالکی یاندن بکیر . بونلردن ماعدا ایرغیر ، تورغای ، صاری صو ، نوره ، سلتی ، چیدیری کچی مختلف استقامتلرده آقار برجوق انهار واردر ، که برطاقم کوچک وصیغ کوللره ویابطاقللره منتهی اولوب ، یاغور یاغدیغنده خیتی صولری اولدینی حالده ، قوراقلق موسملرنده بستیون قورورلر ؛ وتشکیل ایتدکاری کوللرکده چوغی بخرله قورویوب ، دیبلرنده بیاض برطوز طبقه سی قالیر .

بویرلرک هواسی افراط ایله تقریظ آره سنده اولوب میزان الحراره یازین کولکده ۴۰ درجه یه قدر چیقار ، وقیشین صفردن آشاغی ۲۷ وبعضاً ۳۷ درک یه قدر اینز . نباتاتی پک آز اولوب ، صوسز اولان یرلرنده چوراقله مخصوص برطاقم طوزلی وقبا اوتلرله اکری بوکری چالی و دیکنلر وصو کنارلرنده صرعی دینله بیله جک برطاقم اوتلر وجام وقره اغاج ایله دیکر بعض اوافق آغاچلر حاصل اولور . حیوانات اهلیه سی صیغیر ، دوه ، بیکیر ، کچی ، ایری قویروقلی قیون وسائرهدن وحیوانات وحشیه سی ده قورت ، تیلکی ، یبانی کدی ، چقال ، آبی ، پورسوق ، کیرپی ، طاوشان ، کییک انواعی ، قرهجه وسائرهدر . طیوری وعلی الخصوص آتماجه وشاهین امثالی چوق اولوب ، بونلرله قوش آولامق قیرغیزلرک بویک اکنجه لریدر . دمیر ، کومش ، آلتون ، باقیر وسائر معدنلردن بعض آثار کورلمش ایسه ده ، هنوز چیقاریلانی اولیوب ، اهالی یالکیز طوز اخراجیه مشغولدرلر .

قیرغیز قزاقلر جنسیته وسمیا ولسانجه اترا کدن معدود اولوب ، سویلکاری لسان اساساً ترکیه اولدینی حالده ، مغولجه بعض گلماتی وبتون السنه اسلامیه کچی عربی وفارسیدن مستعار تعبیاتی وارد . اوتهدن بری مغوللرله اولان اختلاطلرندن سمارلرنده مغوللره مشابیه زیاده جه در . بونلر یاز قیش کچه دن چادیرلر آلتنده اقامت ایدوب ، حال بدوینده یاشامقدن واز کیمزلر . جمله سی مسلم و سنی اولوب ، آنجق اسکئی آیین وعادتلرینک دخی بعضی سنی محافظه ایله سحر ونظردن محافظه ایمچون برجوق رسملر اجرا ایدرلر . هله اولولرینه عائد پک چوق رسم و آیین مخصوصلری

تغیه سنی موجب اولیورسه ده ، خانه لرک طوبراقدن معمول وحفظ الصحه قاعده سنه غیر مطابق صورتده انشایله سوقاقلرک طار و یازین توزلی ، قیشین چامورلی اولسی وسائر اصول نظافته معیار حاللر بعض محملرنده هوایی اخلاص ایدوبور . مرکزده بولنان اعدادیه ورشدیه دن بشقه سنجاچ داخلنده ۱۰۰ قدر ابتدائی وصیان مکتبلی بولوب ، بونلره ۷ ایله ۱۵ یاشلری آره سنده ۵۲۰ چوجق دوام ایدوبور . اهالینک آنجق بشده بری اوقویوب یازمق بیلر .

قیرغیز { ترک افوامندن بویک برقوم بدوی آسیانک شمال غربی سنده ترکستان ایله سیریه آره سنده وتعبیر آخرله ترکستانک جهت شمالیه سنده وترکستان شرقینک شمالنده اوله رق روسیه ایله چین حدودنده بولنیورلر . غرب جهتنده کبلره (قیرغیز قزاق) وچین حدودنده کبلر (قره قیرغیز) نامی ویریلیور . قیرغیز اسمی (قیر) کلمسندن مرکب اولوب ، قیر آدمی یعنی بدوی دیمکدر ، برنجیلری یعنی قیرغیز قزاقلر روسیه ده کی وولفاجراسندن ترکستان شرقی حدودینه دک کنیش واوزون برمنطقه ده بولنوب ، جولانکاهلری تقریباً ۲۵۰۰۰۰۰ مربع کیلومتره وسعتنده در . بواضع یرلرده (الاطاغ) و (تارباغه طاغی) کی بعض جبال بولنوب ، بونلرک اتککری قابل زراعت اولمقله ، روسیه دولتی اورالره قیرغیزلری مهما امکان تحت انضباطده طومتق ایمچون ، برطاقم قزاقلر اسکان ایتشدر . سائر طرفلری ایسه اورمانلرله میاه جاریه نک ندرت ویاققدانندن چول حالنده وآنجق بعض صراعلری حاوی اولوب ، قیرغیزلر اورالرده خیمه قوره رق طولاشیرلر . بونلر تدریجاً روسیه نک تابعیتی آلتنه کروب ، ۱۸۶۰ تاربخنده عقد اولان پکین معاهده سی اوزرینه چین دولتی قیرغیزلری حمایه ادعاسندن صرف نظر ایتشدر . قیرغیزلرک یرلری روسیه دولتنک اوجهته تشکیل ایتش اولدینی ۶ ایالت یعنی غربدن باشلایه رق : اورالتی ، تورغالیقی ، سیر دریا (یعنی سیحون) ، آقولینسک ، سیمیا لاینسک وسمیرنجنسک ایالتلرینه تابعدر . قیرغیز اوطاننده وولغا واورال دن بشقه سیریه یه طوغری آقهرق بحرمنجده شمالیه دوکیلن انهار جسمه دن توپول ، ایشیم وایرنیچ

ایالت	قیرغیز قزاقی	قره قیرغیز
قرغانه	۲۵ ۰۰۰	۱۰۰ ۰۰۰
قولجہ	۲۳ ۴۰۰	۶ ۵۰۰
ترکستان شرقی (چین)	—	۲۱ ۰۰۰
پامیر (مستقل)	—	۲۰ ۸۵۰
یکون	۲ ۷۴۷ ۱۳۵	۳۴۰ ۹۵۰
جمعا یکون	۳۰۸۸ ۰۸۵	

قیروان { افریقہ یعنی تونس مملکتہ }
تونسک ۱۶۷ کیلومترہ جنوبہ
واسکھسی اولان سوسہنک ۵۸ کیلومترہ غرب
جنوبہ مشہور برشہراولوب، سورک داخلہ
خارجندہ کی محلاتہ ۲۰ ۰۰۰ اہالیسی، ۳۱۲۵
مترہ محیط دائرہ سی و ۱۰ مترہ ارتفاعی اولان
بر سوری وہر ۲۰ مترہدہ بر برجی، ۵ قبوسی،
شہرک بائسی اولان عقبہ بن نافع (رضہ) ک بنا۔
کردہ سی اولان و ۴۵۰ مہر و ساقی ستونلر اوزرینہ
مہنی بولنان جسیم ومصنع برجامع شریفہ دیگر ۲۰
جوامع شریفہ سی، ۳۰ زاویہ سی، برجوق خیرات
وہبراقی، واسع وایشلک چارشیشی، پک تمیز سو۔
قازقاری، ہوادار خانہ لری، کوزل منظرہ سی وخال
وکلم دستکاہلریلہ معمولات سراجیہ سی وارد۔
اطرافی قورو بر اووہدن عبارت اولوب، قربندہ
یاغورلر موسمندہ خیلی توسعایدہ بر قاج سبجہ سی
وارد۔ قیروان شہری افریقہ نک قاقی اولان
عقبہ بن نافع حضرتلری طرفندن ۵۵ تاریخ ہجر۔
یسندہ بنا اولنہرق، بتون بلاد مغربک مرکزی
اتخاذ اولنمش؛ و بعدہ بنی اغلبک و مہدیہ نک تا۔
سیسنہدک فاطمینوک و بعدہ بنی زیرینک یاتخی
بولنمش؛ و سکرہ خراب اولمشیدی۔ یاقوت حموی
کندی زمانندہ یعنی یدنجی قرن ہجریہ بسبتون
خراب اولدینقی بیان ایدپور۔ بعدہ یکیدن اعمار
اولنوب، شمدیکی حالہ کلش اولدینی آکلاشیلپور۔
سہدہ، بو معمور پتی اسکی معموریت و وسعتہ
کورہ پک کری قالدینی شہہ سزدر۔ مغربیلر طرفندن
بوشہرہ مقدس نظریلہ باقیلوب، فرانسرلرک دخولہ
دک ملل غیر مسلمہ افرادینہ شہرہ دخول ممنوع
ایدی۔ جغرافیون عرب قیروان اسمنک (کاروان)
اسم فارسیسنک مغربی اولدینقی یازیورلر سہدہ، برقہ
خطہ سنک مرکزی بولنمش اولان کیرنہ یاخود

وارد۔ کندیلری زیادہ سیلہ ناموسلی، سوز
وعہدلرندہ ثابت قدم، مہماننواز و وفادار آدملردہ۔
روسبہ ایلہ ترکستان آرہ سندنہ کاروانلر ایشلدوب،
بو اخلاقلرینہ بناء تجارت طرفندن کندیلرینہ امنیت
واعتماد اولنور۔ ارکک وقادینلری بینجیلکدہ پک
ماہر اولوب، آتلی کوجک جتہلی ایسہدہ،
آتشلیدر۔ قازیلری اولدقہ کوزل و سوبلی ایسہدہ،
پک چاق قارنلاشیلر۔ ایچلرندن برقاج بیکی مسکون
وزراعتلہ مشغول اولوب، ساثرلری کوجہدر؛
وخرکہ، قیون، دودہ و ساثر حیوانات سوریلریلہ
کزدر۔ زنکینلرینک یکرمیشر بیکی قدر قیونلری
وارد۔ رؤسارینہ (بیک) و پینلرندہ فصل
دعای ایدن باشلرینہ (آق صقال) دیرلر۔
لسانلرینک اولدقہ ادبیاتی دخی اولوب، اورنبور۔
غدہ کندیلرینہ مخصوص ولسانلرندہ محرر برغزتہ
دخی نشر اولنور۔

قیرغیز قزاقلری اولو، اورتہ وکاجی (یعنی
کوجک) اردو و یا یوز اسملریلہ اوچ طائفہ یہ
منقسم اولوب، اک آرز غلبہ لکلی اولان اولو اردو
شرق جہتندہ، اورتہ اردو وسطلردہ و طاشکند
جہتندہ، ہپسندن غلبہ لکلی اولان کاجی اردو دخی
غرب جہتندہ سیردریا و اورنبورغ ایالتلرندہ
بولور۔ ایچ اردو دینلن و اورال ایلہ وولغا آرہ۔
سندہ اولہرق آوروپا طوپراغندہ یاشایان طائفہ
دخی کاجی اردودن معدوددرلر۔ بتون قیرغیزلرک
مقداری حقندہ صاغلام بر فکر بیان ایتک کوج
اولوب، بوبادہ مختلف تخمینلردہ بولنلمش ایسہدہ،
محتہ اک یقین اولان تخمینہ کورہ بونلرک مجموعی
۳ ملیون متجاوز اولوب، بولندقلری ایالات اعتباریلہ
بروجہ آتی منقسمدرلر:

ایالت	قیرغیز قزاقی	قرہ قیرغیز
اورنبورغ	۲۷ ۰۰۰	—
اژدہان	۱۲۹ ۴۶۵	—
ماورای خزر	۱۳۶ ۰۰۰	—
اورال	۴۱۵ ۰۰۰	—
تورغای	۳۶۶ ۰۰۰	—
آقولینسک	۳۳۵ ۸۱۴	—
آمود یا	۶۵ ۰۰۰	—
سمیالائینسک	۴۷۲ ۶۵۶	—
سمیرچنسک	۳۱۷ ۰۰۰	۱۵۸ ۰۰۰
مہرد یا	۴۹۴ ۸۰۰	۳۴ ۶۰۰

نوره (Cyrène) شهرینه عربلر (قیروان قدیم) دیکلرندن ، شهر خراب مذکورک اسمیله تسمیه ایلش اولدینی آکلاشیلور .

قیروانی { ابوالحسن علی بن عبدالغنی الفهری (المصری) مشاهیر اداو شعرا دن اولوب ، وطنی اولان میروانک تخریبندن صکره مائه خامسه واسطنده اندلسه رحلتله ، اوراملوکنک الثقاتنه مظهر اولمش ؛ وملوک طوائفک انقراضنده طنجه به انتقال اتمش ، وبرمدت دخی سبتده بولنش ایدی . قرائده ید طولاسی اولوب ، بوعلمده تدریسه اوغراشمش ؛ وقراآت مختلفه حقنده بر منظومه یازمشر . مرتب دیوان اشعاری دخی وارد . «زهرا الآداب» عنوانی کتاب معتبرک صاحبی اولان سالف الترجه (ابواسحاق حصری) نک تیزه سی اوغلیدر . ۴۸۸ تاریخنده طنجه ده وفات اتمشر . شوبرایی بیت جله اشعارندندر :

اقول له و قد حیا بکس
لها من مسک رفته ختام
امن خدیك يعصر قال کلا
مق عصرت من الورد المدام

— [«ابن رشیق» و «ابن شرف» ماده لرینه ده مراجعت بیوریله .]

قیزلر { روسیه قافقاسیه ایالاتندن ترک ایالتنده استاوروپولک ۴۹۰ کیلومتره شرق جنویسنده اوله رق ترک نه رینک صول کناننده و بونک دالیه سی . مبدآننده و بحر خزر ساحلندن ۵۵ کیلومتره ک مسافه ده واقع قضا مرکزی برقصه اولوب ، ۹۲۶۰ اهالیسی وارد . سککنه سی تاتار ، کورجی ، ارمنی و روسدن مرکبدر . باغلری واشجار مثمره سی چوقدر .

{ صحابه دن برقاچ ذاتک اسمی اولوب ، قیس } اک معروفلری بروجه آتیدر : (قیس بن حرشه القیسی) که قیس بن ثعلبه اولان دندن اولوب ، نزد حضرت نبوی به کلرک ، شرف اسلامله مشرف اولمش ؛ و فخر کائنات (صلم) افندمن کندیسنه حقه مستند اولیان اوامری دیکلمه مسنی تنیه بیورمش اولدقلرندن ، بعده عیبده الله بن زیاد شرع شریفه و حقه مغایر اولان اوامر کبیه سی دیکلندیرمک ایستوب ، جلادک الهیه تسلیم

ایتمک ایستدکده ، دست مناجاتی درگاه کبریا به قالدیروب ، جلادک وصولندن اول تسلیم روح اتمشر . — (قیس بن السائب بن عویم الفزری المخزومی) که جاهلیتده فخر الرسل (صلم) افندمنک تجارت شریکلی بولنش اولدینی مرویدر . — (قیس بن سعد ابن ثابت الانصاری) که رسول الله (صلم) افندمنک علمدارلرندن ایدی . — (ابوالفضل قیس بن سعد بن عباده الانصاری الحزرجی) که فضلاء صحابه دن و سادات و دهاته عربدن اولوب ، شجاعیتله و مکاید حربیه ده کی مهارتیه و کرم و سخاوتیه دخی مشهور ایدی . ارتحال جناب نبویدن صکره حضرت علی (رضه) افندمنه انتساب ایدوب ، کافه محاربانه معتلرنده بولنش ؛ و عهد خلافتلرنده مصر والیکنه نصب بیوریله رق ، معاویه نک حیل و دسایسنه مقابله به اثبات اقتدار اتمش اولدیفندن ، معاویه صاحب ترجمه بی نزد جناب مرتضویده شبهه لی و کندی طرفته مائل کبی کوسترده رک ، عزل ایتدیرمش ایدی . اورادن مدینه منوره به کیدوب ، اوراده مروان بن حکم طرفندن اخافه و تهدید اولمغله ، کوفه به کیدوب ، مدت حیاتلرنجه حضرت مرتضانک و بعده امام حسن (رضه) ک معتلرنده بولنش ، و امام مشارالیه ک بیعتندن صکره مدینه منوره به عودت ایلش ایدی . صفین محاربه سنده برقصیده بلیغه سویلمشیدی ، که مبدئی شو یولده در :

هذا اللواء الذي كنا نحفبه
مع النبي و جبریل لنا مدد
ماض من كانت الانصار عینته
ان لا یكون له من غیرهم احد الخ

— (ابوعلی قیس بن عاصم التمیمی المنقری) که حلیله مشور اولوب ، نزد جناب نبوی به ووردنده حقنده « هذاسید اهل الوبر » بیورلمشیدی . تاجا . هلیت زماننده شرب خری کندی نفسنه حرام ایدوب اجتناب ایدردی . اولادینه اولان وصیتنده برطاقم نصاع حکیمانه بیان اتمشر . — (قیس بن عبدالمنذر الانصاری) که رفاعة نک برادری اولوب ، بدر غراسنده شهید اولمش ؛ و کندیسیله رفقای حقدنه « ولا تقولوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات » آیت کریمه سی نازل اولمشر . — (قیس بن قیس) که

معیت حضرت مرآتضویده صفین محاربه سنده بولنشدر. — (قیس بن مخرمه بن المطلب القرشی المطلبی) که قبل وقعه سی یعنی مولد جناب نبوی سنه سی طوغش؛ ومؤلفه قلوبدن بولنشدر. — (قیس بن المکشوخ) که اسود عنینک قتلنه یاردم ایدلردن اولوب، رؤیت نبی (صلم) ه نائل اولوب اولدینی مختلف فیهدر. سعد بن ابی وقاص (رضه) معینده ایران سفرنده بولوب، قادیسه و سائر محارباده خدمتی کورلمش؛ و نهاونده نعمان بن مقرن معینده بولندقدن صکره، صفین محاربه سنده معیت جناب مرآتضویده شهید اولمشدر. طبیعت شعریه سی دخی اولوب، دایسی بولنان عمرو بن معدی کرب ایله جاهلیتده و ککړ اسلامده پیلرنده مهاجاة وقوع بولاشدر.

{ بحر فارسده کی کیش جزیره سنک
قیس } اسم معربدر [« کیش » ماده -
سنه مراجعت بیور یله ۰]

قیساریه { (Césarée) فلسطین ساحلنده
یافه نك ۵۷ کیلومتره شمالنده
اسکی و مشهور بر شهر اولوب، الیوم خرابه لری موجوددر. بوشهر عن اصل (سباسته) اسمیله مسی اولوب، میلاددن ۲۵ سنه اول فلسطین حاکمی (هرود) طرفندن توسیع و تزین اولنهرق، قیصر آوغستوسک نامنه نسبتله قیساریه تسمیه اولمش؛ و قدسک (تیتوس) طرفندن محاصره سی اثناسنده بوخطه نك مرکزی و کرسی حکومتی اتخاذ ایدلمش ایدی. فتوح شام صره سنده معاویه بن ابی سفیان طرفندن طول مدت محاصره دن صکره فتح اولنشدی. او وقت ۲۸۰۰۰۰ اهلاییسی بولندینی کتب فتوح دن آکلاشیلور. اهل صلیب محاربانی صره. سنده دفعاتله فرنککړک الینه دوشوب استخلاص اولنهرق، خراب اولمش؛ و ملک اشرف طرفندن استحکامانی هدم اولنشدی. مشاهیر اسلام دن (قیسرانی) نسبتیله معروف برجوق ذواتک مسقط رأسی بولنشدر. — جغرافون عربه آناتولیده کی قیسریه نك دخی املاسی (قیساریه) در.

— اسپانیه ده کی ساراغوسه یعنی سرقسطه،
آطنه جهتنده کی آنازاربه، آناتولیده کی قیسریه،

جزایر ده شرشل و فلسطینده کی باناس بلده لرینک دخی اسم قدیم لری قیساریه (Césarée) ایدی. { (الکنانی) مشاهیر
قیس بن ذریح } شعرا و عشاق عرب دن اولوب، حضرت امام حسن (رضه) ک سوت برادریدر. بنی کعب قبیله سندن (لبنی) اسمنده بر قیزه دلداده اولوب، حضرت مشارالیهک تو. سطر یله کندیسسی تزوجه نائل اولمش ایسه ده، برمدت برلکده یاشادقدن صکره، اولادی اولد. یغندن، رضاسی اولقصرین، پدری موی الیهانی تطلیق ایتدیرمش؛ و آتش هجران ابتدا (لبنی) ی متعاقباً قیسی تلف ایتمشدر. داستان محبت لری و بربری حقنده سوبله ککړی اشعار شهرت کبر اولمشدر. شو ایکی بیت (لبنی) نك مزاری اوزرنه سوبله کی اشعار دندر:

مات لبی فوئها صوت
هل تنفعن حسره علی الفوت
فسوف ابکی بکاء مکتئب
اقضى حیاة و جدا علی میت

قیس بن الملوح { (ابن مزاحم العامری)
« لیلی و مجنون »
عنوانیله مشهور افسانه ده مجنون اسمیله یاد اولنان عاشقک اسمی اولدینی و بونک غیلاتدن اولوب، صحیح دن بولنش اولدینی مرویدر. حکایه سی بر طاقم مبالغات عجمانه و خوارق عاده ایله ممزوجدر. { (عبدالعزیز بن السید » ماده سنه
قیسی } مراجعت بیور یله ۰]

قیصر { یولیوس — (Iules César)
اسکی رومانک مشهور سردار.
لرندن اولوب، بعده مدبر امور صفتیله بتون امور حکومتی الینه آلمش ایدی. میلاد دن ۱۰۱ سنه اول طوغوب، والده سی (ماریوس) ک همشیره سی ایدی. کنج ایکن، زوجه سی بولنان سینانک قیزی تطلیق ایتدیرمک ایستین (سیلا) طرفندن تعقیب اولنهرق، بعض بیوک آدم لک حمایه سیله حیاتی کوچ حال قورناره بولمش؛ و آناتولیده کی پنتیه حکمداری (نیقود) ک یانه التجا ایلمش ایدی. سیلاتک وفاتدن صکره رومایه عودت ایدوب، ادبیات تحصیلنه قوبلمش؛ و بلیغانه نطق لریله عمومک توجهی

قزاقوب، (تربون) لرك قوتى استرداد وماريوسك
هيكلرني بيكيدن ركز ايتشدی. اهالي به برطاقم حقوق
قزاقيره رق، كندى موقعى تأمين ايتش؛ و قبل
الميلاد ۶۰ تاريخنده اسپانيه كوندربلوب، بعض
فوحاته موفق اولغله، عودتنده قونسولوس تعيين
اولنش؛ ورفيق اولان (بيولوس) ه هيچ برفوذ
براقيره رق، و (پومپيوس) و (قراسوس) ايله
بالا تاق، برحكومت مثله تشكيل ايدهرك، اوچي
بتون امور حكومتى اللرينه آلمشلردى. ۵۸ ده
بش سنه مدته غالبا يعنى فرانسه جهتي واليكنه
نصب اولنهرق، بومدك انقضاسنده مأموري تي بش
سنه دهها تمدد اولنش؛ و به اون سنه طرفنده
غالبانك هر طرفنى ضبط ايتكدن صكره، بيوك
بر تانيه دخى داخل اولمش ايدى. پومپيوس بو
موقيتاتنه حسدايدوب، مدتلك دهابروقت تمددینه
مانع اولمش؛ و قوماندانلقدن عزلى دخى استحصال
ايتش ايدى. قيصر بوكا جدت ايدوب، عسكريله
رومانك اوزرينه يوريش؛ و پومپيوس هيئت اعيانله
برابر فرار ايتديكندن، قيصر قبل الميلا ۴۹ تاريخنده
بلا محاربه رومابه داخل اولوب، امور حكومتك
عنائى يد استقلاله آلمش ايدى. بتون ايتالياني
غالبانه كزوب، حكومتى طابنديردقدن صكره،
اسپانيه كجوب، اورادن دخى پومپيوسك طرفدار.
لرني طرد و اخراج ايتش؛ و پومپيوسك كنديسى
دخى تساليه ده تعقيب ايدوب، فارساله (يعنى
چالجه) ده قزاقدينى بيوك غاليته كنديسى مصره
قاجغه مجبور ايتش ايدى. قيصر دشمنك آرقهسى
مصره مصره كجوب، اوراده كنديسى اتلاف ايتديرمش
اولان بطلميوسى موقع اقتداردن اسقاط، و قلىو
باترهي اولنك يرينه اقعاد ايتش؛ و اورادن ۴۷
تاريخنده آسياه كجوب، روما دولته قارشى حركت
ايتش اولان (پونت) حكمدارى مهردادك اوغلى
قازناسى اوچ كونده مغلوب ايتش؛ و اورادن
افريقه به كچهرك، (متلوس اسكيپيون) ايله
(قانون) ك قوماندنسى آلتنده بولنان عسكريله
۴۶ ده غلبه چالمش؛ و اورادن اسپانيه به مرورله،
كنج پومپيوسى مونده ده مغلوب ايدهرك،
پومپيوس طرفنى ببتون محو و مضحل ايتش ايدى.

۴ تاريخنده رومابه عودتنده فوق العاده براستقباله
مظهر اولوب، امور دولك اون سنه مدته يد
ارادته تسليم اولنش؛ و بوجهله اقتدار تامه نائل
اولنجه، قوتى حسن استعمال ايدهرك، برچوق
اصلاحت و اعماراته و برطاقم قوانين و نظامات وضعنه
والى الان باقى اولان تقويم رومينك ايجادينه موفق
اولمش ايدى. اقتدار سياسى و عسكريسندن بشقه
ادبياتدن دخى بهره سى اولوب، برچوق بليغ نطقلىرى
و غالبا ايله جرمانيه به دائر بعض معلومات تاريخيه
و جغرافيه يى حاوى بر اثر معتبرى وارد ر.

بعده حكومت سورن (اوقتاو)، قيصر ك اوغلانى
اولوق مناسبتيله، قيصر عنوانى آلدن كى، صكره كى
روما ايمپراطورلى ده (قيصر) عنوان عموميسيله
ياد اولنش؛ و برآره لوق ايمپراطورلره آوغستوس
دينلوب، قيصر عنوانى ايمپراطوردن صكره كلن
برطاقم بيوك سردارلره وولى عهدلره و يرلشيدى.
السنه شريقه ده قيصر روم ايمپراطورى ديمك اولدنى
كبي، آلمانلر دخى اليوم كندى ايمپراطورلرينه
بو عنوانى و ير مكددرلر.

{ اون ايكي — ، قياصره اثنا عشر
قيصر } (Les Douze Césars) بواسمه
آنفالترجه يوليوس قيصر ايله اوندن صكره حكومت
سورن اون بر كشي به و يريلن عنوان اولوب بونلر دخى:
آوغستوس، تير، قاليفولا، فلاودىوس، نرون، غالباه،
اوتون، و يتليوس، و سپاسيان، تيتوس و دوميتيانلره
{ (قيصريك) ايران شعر اسندن
قيصري } اولوب، شيرازلى و ياهمدا نديدر،
و شاهجهان زماننده هندستانه سياحت ايدوب؛
۱۰۲۲ تاريخنده وفات ايتشدر. شو رباعى جمله
اشعار نديدر:

از وصل تو كس چو بنده مهجور مباد
كس چون من زار زنده در كور مباد
من دایم رنج دورى از خاك درت
جز چشم بد از تو هيچ كس دور مباد

{ آنقره ولايتنده و آنقره ملك ۲۵۶
قيصريه } كيلومتره جنوب شرقيسنده اوله.
رق ارجيش طاغتك شمالى اتكندنه و قزىل ايرماغه
تابع قره صو نهرينه دو كيلن بر كوچك چايك اوزرنده
۱۰۹۵ متره لك ارتفاعده ۳۸°۴۳' عرض

شمالی ایلہ ۳۶° ۲۳' طول شرقیہ سنجاق مرکزی
برشہر اولوب ، ۷۲۰۰۰ قدر اہالیسی ، ۱۵۰
جامع ومسجدی ، ۳۹ مدرسہ سی ، برشدیہ ۵۸
ابتدائیہ وصیان مکتبلی ، جماعاً ۱۲۹۰ جلدی
حاوی ۲ کتبخانہ سی ، ۳۱ تکیہ وزاویہ سی ، ۸
کلیسای ، برغر باخستہ خانہ سی ، برکھر چلہ فابریقہ
سی ، ۳۷۱۰ دکان ومغازہ سی ، ۱۱۵ فروفی ،
۳۰ خانی ، ۱۱ حامی ، متعدد مقامات وزیارتکا
ہلری ، شہرک اوزرندہ کوزل باغ وباغچہ لریلہ
صیفہ لری واردر . چارشیشی بیوک وتجارقی اسکہ
لردن بعد مسافہ سی ویولرک عدم انتظامیلہ برابر
پک ایشلک اولوب ، برطرفدن آنقرہ وقونیہ
خطرلرک اورایہ قدر تمدیدی وبرطرفدن دہ مرسین
وصامسون اسکہ لری نہ برر دمیر یول خطیلہ ربطی
تجارتنک پک زیادہ ترقیسی وشہرک معموریتی موجب
اولہ جقدر . ہواسی قیشین پک صوئوق ایسہدہ ،
یازین . معتدل وصاغلاندر . آنجق خانہ لریک چوغی
یرلہ برابر وجفظ الصبحہ قواعدینہ غیر موافق
اولدیفندن ، اہالیسندہ روماتیسہ وبوکا مائل رطوبہ
بتدن حاصل امراض نادر دکلدر . ارجیش طاغندن
این صولری بول وپک لطیفدر . شہردہ کلیتی
باصدیرمہ وججیم ، یازمہ یعنی ، اوطہ دوشمہ لری ،
یورغان یوزلری ، چارششف ، خاوی وسائر بعض
منسوجات وجوز آغاچندن مرانغوزلغہ متعلق مواد
متنوعہ اعمال اولنور . اہالیسندن ۴۵۰۰۰ ی
مسلم ، ۹۰۰۰ ی ارمنی ، ۱۴۴۰۰ ی روم ،
۸۰۰ ی ارمنی قتولیکی و ۱۲۰۰ پروتستان اولوب ،
جملہ سی لسان ترک ایلہ متکلمدرلر . قیصرہ لیلر
ذکاورت واستعداد فوق العادہ ایلہ ممتاز اولوب ،
ہل الحصوص تجارت وصنعتہ پک بیوک استعدادلری
واردر . برطاقلری اختیار غربت ایدہرک ، استا
نہولہ بویاجیلق ، نقاشلق ، صیوہ جیلق وسائر
صنعتلرہ مشغول اولورلر .

قیصرہ پک اسکی برشہر اولوب ، ازمنہ قدیمہدہ
(مراغہ) اسمیلہ قاپادوقیہ خطہ واسعہ سنک مرکزی
ایدی . بعدہ روما ایمپراطورلردن (تیرپوس)
قاپادوقیہ بی ضبط ایتدیکندہ ، شہری توسیع
وتزیینلہ ، آوغستوس قیصرک نامہ نسبتہ پوشہرہ

قیصریہ (Caesarea) اسمنی وبرمشیدی . اووقت
شہر شمدیکی قیصرہ نک یکریمی دقیقہ قدر جنوب
غربیسنندہ واقع تپہ لریک اوزرندہ مؤسس ایدی .
میلادک ۲۶۰ تاریخلرندہ ایران حکمدارلردن
شاہپور ذوالا کتاف قاپادوقیہ بی ضبط ایتدیکندہ شہری
کاملأ تخریب ، واهالیسی قتل عام ایشم ایسہدہ ،
متعاقباً اسکی موقعنک یانندہ یعنی تپہ لریک آلتندہ بنا
اولنمش ؛ وبعده بودخی صیق صیق وقوع یولان
زلزلہ لردن خراب اولوب ، سلجوقیلرک زمانندہ
شمدیکی موقعندہ مجدداً بنا اولنمشدر . بوحالہ
شمدیکی قیصرہ صرف اسلام شہری اولوب ،
کرک خراب اولان اسکی سورینک ویرانہ لرنده وکرک
الیوم باقی اولان ایچ قلعه دہ خطوط عربیہ دن و آثار
اسلامیہ دن بشقہ ہیچ برخط وائر کورلیبور .
شہرک اسکی موقعلرندہ ، ہرنہ قدر شہر تجدد
ایتدیکہ اسکینک انقاضی یکینسک بناسنہ قوللانلہ .
یفندن ، چوق آثار قلامش ایسہدہ ، خرستیانلغ
اوائلندن قالہ برطاقم کلیسارغللریلہ برچوق خرستیان
مزارلری ورومالیلر زمانندن قالہ برجانباز خانہ
وسائر بعض آثار موجوددر . شمدیکی شہرک
اطرافندہ سلجوقیلر دورندن قالہ برچوق آثار
موجوددر . جوامع شریفہ سنک اک اسکیسی اولوب
سلجوقیلر طرفندن بنا ایدلش اولان عرب طرزندہ
بیوک برجامع ایلہ اتصالنندہ کی مدرسہ الیوم خراب
اولوب ، کراستہ دیوزتوسی یرینہ قوللانلقندہدر .
جوامع معمورہ سنک اک بیوک ایچ قلعه درونندہ
اولوب ابو الفتح سلطان محمدخان ٹائینک بنا کردہ سیدر .

— قیصرہ قضاسی لوانک مرکز قضاسی
اولوب ، قسم شالیسندن عبارت اولغلہ ، شمالاً یوزغاد
سنجاغیلہ ، غرباً قیرشہری سنجاغی وقونیہ ولایتلہ
جنوباً ایچہ صو ودوہلو قضالریلہ ، شرقاً دخی
سیواس ولایتلہ محدوددر . قضا شہر ایلہ ۱۰۲
قریہ دن مرکب اولوب ، ۱۳۱۹۷۶ اہالیسی
واردر ، کہ بونلرک ۸۵۶۰۰ ی مسلم ، ۲۸۷۶۷
سی ارمنی ، ۱۳۲۲ سی ارمنی پروتستان ، ۷۵۴۴
ارمنی قتولیکی و ۱۵۵۴۳ ی روم دینلیورسہدہ ،
جملہ سی لسان ترکی ایلہ متکلمدر . قضانک قسم جنوبیسی
ارجیش طاغنک اتکلرندن عبارت اولوب ، شالہ

طوغری کسب انحطاط ایدر ، قره صو و قزیل ایرماق وادیلرینه طوغری واسع اووه لر محمد اولور . قزیل ایرماق شرقدن غربه طوغری جریانه قضانک قم شمالیسی شق ایستدیک کچی ، قره صو دخی بوکا متوازیاً قضانک اورته سندن آقوب ، ارجیش طا . غندن اینن برچوق چایلر آلدقندن صکره ، شمال غربیه طوغری دونه رک ، قزیل ایرماغه دوکیلور . قیصریه شهرینک غرب جنوبی جهتنده (سازکول) اسمیله کیشجه برکول بولنوب ، غرب جهتندن کلن (اینجه صو) بوکوله دوکیلور . قضا داخلنده قزیل ایرماغا اوزرنده (تک کوز) و (چوق کوز) اسملریله کارکیر و متین ایکی کوپری واردر . اراضیسی باشلیجه اراضی برکانیه دن اولوب ، اولدجه منبت و محصو . لئاردر . محصولاتی حبوبات متنوعه ایله جهری ، کتره ، اوزوم و میوه و سبزه لک اتواعندن عبارتدر . کهرچله ایله آلچی ، سونکر طاشی و سائر اجار و اتریه کترله بولنوب ، معادن دئر هنوز برشی چقار . لامقده در . قیصریه دن ۲ ساعتلی مسافده واقع (حسن اوبه) قریه سنده امراض جلدیه یه نافع بر معدن صوبی بولندی کی ، ۶ ساعتلی مسافده (یالکز کوز) اسمیله کوکورتلی بر ایلیجه وینه او مسافده واقع (سازلی) محلنده مسهل کی قوللانیلر بر معدن صوبی بولنیور . قضا داخلنده ۸۱ ۷۶۹ قوبون ، ۲۶ ۲۲۴ عادی کچی ، ۲۰۴۹ تفتیک کچیسی و دوه و سائر حیوانات اهلیه بولنیور . قضانک واردات سنویه سی ۴۲۰۰۰ لیرا راده . لرنده در . ملحقاننده طلاس قصبه سی و کرمر ، اسکت ، زنجی دره و سائر اسملره بر قاج بیوک قریه سی و برخیل ارمنی و روم مناستر لریله آثار عتیقه یی حاوی بعض ابنيه قدیمه سی و غریب مغاره لری واردر .

قصریه } سنجاغی ، آنقره و لایتنی ترکیب
ایدن بش سنجاغک بری اولوب ،
ولایتک منهای جنوب شرقیسنده واقدر . شمالاً
پوزغا سنجاغیله ، غرباً قیر شهری سنجاغی و قونیه
ولایتله ، جنوباً ینه قونیه ، جنوب شرقی طرفندن
آطنه ، شرقاً دخی سیواس ولایتلریله محاط و محدوددر .
سنجاغ غیر منظم بر صریع شککنده اولوب ،

هان اورته سنده ۳۹۶۱ متره ارتفاعی اولان ارجیش طاغی منفرد بر صورتده یوکسلور ، و هر طرفه اتکلیتی اوزاده رق ، بوتاکرک اطرافنده ۱۰۰۰ متره دن زیاده ارتفاعی اولان بریایله بولنیور . بوجله سنجاغک موقعی مرتفع اولوب ، مذکور ارجیش طاغی سونعش بر برکان اولغله ، بتون سنجاغک اراضیسی برکانی الاصل اولوب ، اوتیه بریسنده برچوق قیالر بولنیور ؛ کویلرینک چوغی بوقیالرک آلتنده و یاقیالره محاط محللرده بولنغله ، اوزاقدن مملکت خالی کی کورینیور . ازمنه تاریخیه دن بری ارجیش طاغی اشتعال آثاری کوسترمه مش ایسه ده ، پک چوق دفعه لر شدتلی زلزله لره سیبیت ویرمشد . بوطاغک اتکلیر و قتیله اورمانلره مستور بولنمش ایکن ، باقلامقدن اتلاف اولنوب ، شمیدکی حالده همان هر طرفی چیلادر . سنجاغک قم شمالیسی قزیل ایرماق حوضه سنده یعنی قره دکیز مائله سنده اولوب ، مذکور ایرماق جهت مذکوریه یی شرقدن غربه شق ایله ، ارجیش طاغندن اینن سولردن متشکل قره صوبی آلیر . جنوب شرقی قسمی سیحان حوضه سنده و آق دکیز مائله سنده اولوب ، سیحانه تابع (ظمانطه) چایی سنجاغک شرق جنوبی حدودینی تقریبی ایله ، او جهتک بعض چایلری آلیر . جنوب غربی قسمک ایسه غرخی اولیوب ، دیاه جاریه سی بعض کوللر و بطلا قفلر تشکیل ایدیور . سنجاغ قیصریه ، اینجه صو و دوه لواسملریله ۳ قضا و کوستره و قره حصار اسملریله ۲ ناحیه یه منقسم اولوب ، ۱۸۱ قریه یی حاوی اولدینی حالده ۷۳۲ ۲۱۰ اهالیسی واردر ، که بونلرک ۱۳۶ ۵۹۰ ی مسلم ، ۴۵ ۳۱۸ ی ارمنی ، ۱۵۷۵ ی ارمنی قنولیکی ، ۱۸۰۰ ی ارمنی پرو . تستانی ، ۲۵ ۴۴۹ ی ده روم اولوب ، جمله سی لسان ترکی ایله متکلمدر . و سیما و اخلاق و عاداتجه برفرقلی یوقدر . اراضیسی اولدجه منبت اولوب ، حبوبات متنوعه ایله جهری و سائر حاصل اولور . اشجار مثمره سیله باغلری ده چوق اولوب ، قوری یش ، پستیل ، پکمز و سائر یاپیلر . حیوانات اهلیه سی قیون ، کچی ، تفتیک کچیسی ، صیفیر ، خرکله ، دوه و سائر ده عبارت اولوب ، متوسط

- حاله در . صنایع محلیه باشلیجه خالی، کلیم، سجاده
وسائر بعض یوک منسوجاتدن عبارتدر .
- قیصریه لی } [« احمدپاشا (قیصریه لی) »
ماده سنه مراجعت بیوریه .]
- قین برونی } ودها طوغریسی قیل برونی
(Kinburn) روسیه نك
- تاوریده ایالتنده وقره دکیز ساحلنده و (دنیر)
منصبنده کی خلیجی قره دکیزدن ایران اوزون وطار
بر برونك منتهای غریبسنده بر قلعه ایدی ، که
۱۸۶۰ تاریخنده هدم اوله رق، شمدی یرنده بر
کوچك بالیقی کوی وارددر .
- آیدین ولایت و سنجاغنك نازللی
قیوجق } قضاسنده و نازلینك شرق
جهتنده مندرس ایرماغنه دوکیلن بر کوچك
چایك اوزرنده ناحیه مرکزی بر کوچك قصبه
اولوب، ۲۷۱۵ اهالیسی وارددر . — ناحیه سی
۱۸ قریه دن مرکب اولوب ، ۱۲۱۰۰ اهالیسی
وارددر .
- قیوم زاده } (محمد صالح افندی) متأخرین
خطاطیندن اولوب، یوزقدر
مصحف شریف یازمش ؛ و ۱۲۹۳ ده وفات
ایتمشدر .

(باب القافك صوكی)

باب الکاف — فصل الالف الح

کابل } (Caboul) ایران قدیمک شرق
جهتده شمديک افغانستانک مرکزی
بر شهر اولوب ، همنای اولان نهرک اوزرنده
و ۱۹۱۷ متره ارتفاعی اولان کوزل بر موقعده
اوله رق هراتک ۸۰۰ کیلومتره شرقنده و بلخک
۵۱۵ کیلومتره جنوب شرقیسنده ۳۴°۳۰' عرض
شمالی ايله ۶۶°۶۴' طول شرقیده واقع و ۶۰۰۰۰
اهالی بی جامعدر . شهر واسع بر اووه نك منتهای
شرقنده و ایکی صره طاغارك اولاشوب تشکیل
ایندکری کوشه ده واقع اولوب ، محیط دائره سی
بر ساعت سورر . اسکی سوری خراب اولوب ،
بالکزی تللری قاش اولغله ، شهر آجیق ایسه ده ،
منتهای جنوب شرقیسنده (بالاحصار) اسمیله
بر ایچ قلعه واردر ، که خیلی متین ایسه ده ، اطرا-
فنده کی تپلر بوکا حاکمدر . بو ایچ قلعه آریجه بر
قصبه اولوب ، خانک سراچی ، دواثر حکومتی ، بر
جاشی بی ، کوزل باغچه لری و بیک قدر خانه بی
حایدر . اصل شهرده ۵۰۰۰ قدر خانه بولنوب ،
اطرافنده بیک تشکیل ایتش بر طاقم محله لر واردر ، که
بولنرک بری نادر شاه طرفندن اورایه نقل اولمش
اون اون ایکی بیک قدر ایرانی وترکان ايله مسکون
اولوب ، بولنره قزیل باش دیرلر . شهر محله لره
و محله لر (کوچه) لره منقسم اولوب ، هر کوچه نك
کیجه قبانیر قیوسی واردر . سوقاقری طارومظلمدر .
شهرک الک کوزل اثری اولان بازاری . که علی
مردان خانک بنا کرده سی ایدی ، ۱۸۴۲ تاریخنده
انکلیزلر طرفندن طوبه طوتیلوب ، تخریب اولمشدر .
حماملری چوققدر . شهرک ایچندن کچن نهرک
اوزرنده بر قاچ کوپری واردر . هندستان ايله
ایران وترکستان آره سنده مهم بر تجارت نقطه سی

اولوب ، بر قاچ کاروان یولنك محل اجتماعنده واقع
اولغله ، تجارتی خیل ایشلك ایسه ده ، صنایع عملیه سی
جزئیاتدن عبارتدر .

کابل شهری پك اسکی اولوب ، تا اسکندرک
زماننده موجود ایدی . اسکندرک مورخلری
آثارنده و بطلدیوسک جغرافیه سنده (قابوره)
و (اورتوسپانه) اسملریله مذکوردر . آنجق
اسکی شهر شمديکینک شرق جهتده و ایوم
بگرام دینلن محله ایدی . فردوسی شاهنامه سنده
کابل و کابلستانی چوق ذکر ایدبور . آل سکتکین
زماننده غزنه اهمیت قزانوب ، کابل کری قالمش
ایسه ده ، بابر کابی پایتخت اتخاذايدوب ، خیلی اعمار
وتزیین ایتمشدی . کندیسیده اوراده مدفوندر .
مؤخرأ قندهار مرکزی قزانوب ، نهایت حکومت
حاضره خانلری کابی مقر اتخاذايتمکله ، یوز سنه یه
قریب مدتدن بری بوشهر افغانستان دولتنك پایتختی
بولمقده در .

کابل } نهري . آفالبیان شهرک ۱۰۰
قدر کیلومتره غربنده **کوه بابا**
اتکلرندن نبعانله ، ابتدا (جوی شیر) نامیله شرقه
طوغری جریان ایدهرک ، شهرک ایچندن بعدالورور ،
جنوبدن کن (لوکار) نهريی اخذله ، خیلی
بیویه رک ، کابلک منبت و کوزل اووه سنی اروا ایدر ؛
وبعد شالیدن وهندوکوه اتکلرندن کان (بندشیر)
ایله (کوربند) چایلرینک اجتماعندن تشکیل ایدن
(باران) نهريی اخذایله ، طاغلر آره سنه کپروب ،
بعده دیگر براووه یه خروجله ، صاغدن (سرخ
رود) ی وصولدن کافرستاندن کان بر قاچ نهري
وعلی الحصوص (خونار) نهريی آلیر ؛ و جلال
آباد اوکندن کچر ؛ نهایت خیبر بوغازندن کچوب ،
هند حدودینی تجاوزله ، شالیدن کان (سوات)
نهريله برلشه رک ، و بر قاچ قوله آریله رق ، پیشاورک

کاتب چلبی (الحاج مصطفی بن عبدالله)

۱۰۰۰ تاریخ‌نویسده استانبولده بر سپاهینک صلیبندن دنیایه کلمش ؛ و کندیسی طریق علمییه منسوب وزی علماده اولمینی حالده ، قاضی‌زاده ، اعرج مصطفی ، کرد عبدالله ، محمد ، ولی افندیلر کبی مشاهیر علمای عصری حلقه تدریس‌لرینه دوامله ، السنه ثلثه ادبیاتی و فقه ، حدیث ، تفسیر ، منطق کبی علومی تحصیل ایله برابر ، عن اصل فلمنکی اولوب السنه شریفه دهکی تحصیلی اکیال ایچون استانبولده ورودله شرف اسلامله مشرف اولمش اولان برذاتدن علوم ریاضیه و جغرافیه و سائر فنونی تعلم ایتمش ؛ بو وجهله علمای عثمانیه نیک آب روی دینه جک بر حال مکملته کلوب ، اسنی تأیید ایدم . جک پک نافع آثار براقفه موفق اولشدر . ۱۰۳۹ تاریخ‌نویسده باب‌عالیده باش مقابله جیلک اوطه سنه دخول ایله ، سلطان مراد خان رابع دورنده وقوع بولان همدان و بغداد سفر لرنده اردوی هایون معینده بولنش ، و اردوی هایون حلبده قیشلامقده ایکن ، جانب حمازه عزیمتله ، ایفای حج شریف ایتمش ؛ و روان سفر نده ده حاضر بولنش ایدی . درسعاته عودتنده مطالعه و تألیفه حصر اوقات ادوب ، «تقویم التواریخ» عنوانله ابتدای خلقتدن زمانه نیک فهرست طرز نده بر تاریخ عمومی ، «فذلک» عنوانله نبله براقچ سنه لک وقایحی حای بر تاریخ عثمانی «تحفة الکبار فی اسفار البحار» عنوانله دولت عثمانیه ایله دول سائر میانه وقوع بولنش کافه محاربات بحریه نیک تاریخی ، «جهانما» عنوانله ممالک عثمانیه ایله آسیانک اکثر جهتلرینک جغرافیه سنی و کشف الظنون عن اسمی الکتب والفنون» عنوانله عربی عبارده بر اثر قیمتدار تألیف ایتمشدر . وفاتی ۱۰۶۷ تاریخ‌نویسده واقع اولمشدر . آثارندن آکلاشیلان کمالیله برابر ، رؤسه نائل اوله مدینی کبی ، بولندیفی طریق و مسلکده دخی ترقی ایتوب ، آخر عمرینه نیک بر مأموریتده قالسی جای تأسف ، مع هذا علوم و معارفله مشغل اولوب ، بشقه شیئه اهمیت و یرمدیکنه دلیل واضحدر . مأموریتی صفتیله (کاتب چلبی) و (حاجی خلیفه) اسمرله شهرت بولوب ، بزجه بواسطه لک برنجیسیله و آورو و باجه ایکنجینک غلطی اولان (حاجی قافله)

اوگندن بعد المور ، (آتوک) شهری قارشینسده سند ایرماغه دو کیلور . مجراسی تقریباً ۵۰۰ کیلو متره طولنده در . حوضه سی شمالاً هندوکوه و جنوباً سفیدکوه ایله محدود اولوب ، قسم غربیسی یوکسک یا بله لردن و قسم شرقیسی آلچق اووه لردن عبارت اولغله ، مجراسی پک اینیشلی و جریانی سرعتیلدر .

کابلستان } وقتیه افغانستانک شمال شرقی قسمندن عبارت و مرکزی کابل بولنان واسع و مرتفع بر خطه یه و یریلن اسم اولوب ، باشلیجه کابل نهری حوضه سندن عبارت ایدی . زابلستان ده بونک جنوب غربینسده واقع اولوب ، شهنامه ده بواکی اسم اکثر یا بر لکده ذکر اولنیور . بعض جغرافیون بواکی اسمی برعد ایتمشلر سده ، شاهنامه ده صورت ذکر لری آیری اولدقلرینی کو . ستردیکی کبی ، «آیین اکبری» دخی بوفکری تصدیق ایدیور .

کاتب } ایران شعر اسندن اولوب ، یزدیلدر . ۹۳۰ تاریخ‌نویسده لاهورده وفات ایتمشدر . شویت اونکدر .

ترسم که کند غمت هجرتوهلا کم
جلایی که توهرکز نیری راه بخاکم

کاتب بن وداعه (علاءالدین علی بن المظفر الکنندی الوداعی) مشاهیر ادبادن اولوب ، حدیث و قرائت علملرنده دخی ید طولی صاحبی ایدی . ۶۴۰ تاریخ‌نویسده طوغوب ، ۷۱۰ ده (بستانییه) ده وفات ایتمشدر . استماع احادیث شریفه ایچون سیاحت ادوب ، بر مدت ده دمشقده اقامت ایتشدی . شعر و انشاده مهارت تامه سی و حفظنده اشعار و اخبار عربدن جوق معلومات و محاضراتی وار ایدی . «الذکره الکنندیه» عنوانیله ده جلددن مرکب بر تألیفی اولوب ، ساطیه (؟) ده کنندی خط دستیه بر نسخه سی موقوف اولدیفنی ابن خلکان بیان ایدیور . شیعی المذهب ایدی . شواکی بیت جمله اشعار ننددر :

من زار بایک لم یترح جوراحه
تروی محاسن ما اولیت من من
فالین عن قرة والكف عن صلة
والقلب عن جابر والاذن عن حسن

مشاهیر بحر یونان اولوب، «سیدی رئیس» ماده سنده
ترجئه حالی یکمشد.

— دردنجیسی (حسن) سرای هایونند نشأت
ایدوب، کاتب دیوان ورئیس الکتابه نائب اولمشیدی.
شوربای جمله اشعارنددر :

جهانه کلکه عشق اولدی باعث
بنم فرهادله مجنونه ثالث
یولکه کاهی خرج ایتدی وارین
غلك ییبه مکر اونذکده وارث

کاتبی } ایران شعراسندن دخی اوچ ذاتک
مخلصیدر :

برنجیسی واک مشهوری (شمس الدین محمد)
ترشیزلی اولوب، ایام شایسته نیشاپوره رحلتله مولانا
نسبیدن حسن خطی تعلم ایتمش ؛ وبعده استادی
کندیسنک شعر و خطده کی شهرتی چکه مه مکله، علیهنده
بولندیغندن، نیشاپوری ترک ایله، هراته کیده رک،
بایسقر میرزایه بعض قصیده لر سوبلمش ؛ واورانک
شعراسی ده تزییفنه قالفیشمهله، شیروانه کیدوب،
ابراهیم شاه شیروانی به انتساب ایده رک، بونک برچوق
انعام واحسانلرینه نائل اولمش ؛ وآنحق مسرف
وقنددر مشرب اولمضله، برالیله آلدیغنی دیگر ایله
وپره رک فقر و ضرورتن قورتله مامشیدی. اورادن
اسکندر بن قره یوسف ترکمانی نزدینه کیدوب، بوکا
دخی بعض قصاید سوبلمش ایسه ده، تقدیرینه مقتدر
اولدیغندن، کاتبی بونی هجو ایده رک، اصفهان
کیتمش ؛ واوراده ترک ماسوی ایده رک، خواجه
ضیاءالدینک حلقه ارشادینه داخل اولمش ایدی.
بعده استراباده کیدوب، ۸۳۹ تاریخنده وبادن
وفات ایتشد. اشعارای متین و مقبول اولوب،
غزلیات و قصایدندن بشقه «جمع البحرین»، «حسن
وعشق»، «ناصر و منصور»، «بهرام وکل اندام»
عنوانلرله درت منظومه سی واردر. سبب موتی
اولان استراباد وباسی حقنده سوبلدیکی شواکی بیت
جمله اشعارنددر :

ز آتش قهر و با کردید ویران ناکهان
استرابادی که خاکش بود خوشبو ترزمشک
اندرو از پیر و برنا هیچ کس باقی نماند
آتش اندر پیشه چون افتد نه ترمانده خشک

اسمبله معروفدر. آثارینک جمله سی کتب جدید
ونافه دن ایسه ده، «کشف الظنون» ی حقیقه
تقدیر و تقدیه سزاوار برادر، که اوندن اول مثل
مسبق اولدینی کبی، کندیسیم تحریرینه همت ایتد.
مش اوله ایدی، اوندن صکره کیسه طرفندن
وجوده کتیرلسی ده مأمول اوله مازدی. مملکتزده
طاعتک یکی ایجادنده آثارینک اکثری طبع اولند.
بنی کبی، «کشف الظنون» ی ده بعده مصرده
واخیراً شهر مزده طبع اولمش ؛ و ۱۸۳۵ تاریخ
میلادیسنده (لیسنج) ده لاینجه ترجمه سیله و مفصل
نهرستیه برابر ۶ بیوک جلد اوزره نشر اولمشدر.

کاتب زاده } (محمد رفیع افندی) مشاهیر
خط تعلیفده عماد ثانی دیمکه سزادر. برچوق رقعاتی
و نور عثمانی وسائر خیراتده بعض تاریخلری واردر.
کاتب سر } (احمد بن حسن) مشاهیر خطا
خان ثالث دورنده مابین هایون سرکاتبی اولمشیدی.
خط ثلث ونسخی کوزل یازار ایدی. تذهیبی دخی
کندیسی اجرا ایتدیکی برقاق مصحف شریف یازوب،
مدینه منوره به اهدا ایتشدی. ۱۱۷۰ تاریخنده وفات
ایتشد.

کاتبی } اونجی قرن بحر عثمانی شعراسندن
درت کشینک مخلصیدر :
برنجیسی بروسه لی اولوب، خطوط مختلفه
کتابنده مهارتی وار ایدی. اشعارای نابود اولوب،
یا لکنز شوییتی متد اولدر :

ینه کوردک سفی ای جام مصفی ساله
مجلسک رونقیسک دنیاده آرت اکسلمه

— ایکنجیسی (مصطفی افندی) سینوبلی اولوب،
کتابله مشغول ایدی. لساننده لکنی اولوب،
۹۹۳ اولوق ایچون، ۱۰۰ عددینک علاوه سی
اقتضا ایتدیکنی شعر اولان شو تاریخده دیلنده کی
نقصاتی ده ایما ایتشد :

نوله معذور طوسه لر یاران
خدمت سوزده قصورم چوق
اول سببدنددر که تاریخ
سوزی بیئل دیمکه یوزی یوق

— اوچنجیسی (غلطه لی سیدی علی) در، که

— ايكنجيسى (يوسف) هراتلى اولوب ،
کتابتله مشغول بولمئشدر . شويت اونکدر :

ای جدا کشته دوری زیر همنسان
مادرین شهر بدین روز خودر شهر کسان

— اونجیسی نیشاپوری اولوب ، ائمه اثنا
عشر حقنده بر جوق قصائد و مناجاتی وارددر . شو
پیت اونکدر :

ای دل بغمش کی سر سودای تو دارم
پروای خودم نیست چه پروای تو دارم

کاش } خوار زنده کرکانهچدن ۲۰ فر -
سخلق مسافده و جیچونک شرق
طرفنده بیوک بر قصبه اولدینی یا قوت حموی بیان
ایدیور .

کاخته } (Kiahhta) سیبریتهك شرق
جهتده ماوراء بايقال ایالتك
(ورخنه اودنیسق) قضا سنده و ۲۰۰ کیلومتره
جنوبنده اولهرق بايقال کولنه دوکیلن همنامی
برچایک اوزرنده بر قصبه اولوب ، نفس قصبهك
یا لکز ۶۰۰ اهالیسی و مغازه و قشلهلری واریسهده ،
محللهلری حکمنده اولان (اوست کاخینسقایه) و دیگر
برقریه ایله برابر ۹۰۰۰ اهالیسی و چین ایله چای
و سایر مواده متعلق پک ایشك تجارتی وارددر .

کاخته } معموره العزیز ولایتك ملاطیه
سنجاغنده و ملاطیهك ۶۵ کیلو -
متره جنوب شرقیسنده اولهرق فراته تابع همنامی
برچایک اوزرنده قضا مرکزی بیوک برقریه اولوب ،
ترك و کرددن مرکب ۱۳۰۰ اهالیسی ، بر جامعی
و برقاج دکانی وارددر . — کاخته قضاسی شمالاً
ملاطیه قضاسیله ، غرباً و غرب جنوبی طرفندن حصن
منصور قضاسیله ، شرق جنوبی طرفندن دیار بکر
ولایتله ، شرق شالی طرفندن دخی خریوت سنجاغیله
محدود اولوب ، ۳ ناحیه ایله ۱۴۶ قریه یی حاویدر .
اهالیسی ۴۶۲۶۴ کشتی اولوب ، یا لکز ۳۷۰۰ ی
ارمنی و قصوری مسلمدر . اهالی مسلمه سندن

۵۰۰۰ ی کرد و قصوری ترکدر . اراضیسی
عارضه لی ایسهده ، پک منبت اولوب ، کلیتلی ذخایر
واوزومله میوه لرك انواعی حاصل اولور . اهالی
یازین خانه لرینی ترك ایده رك ، یا یله لرده چادر قورارلر .
حیوانات اهلیه سی و علی الخصوص قیونلری چوق

اولوب ، پیاغیسنندن کلیم و خالی اعمال ایدر لسهده ،
قباجه یا بدقلرنندن ، آنچه طاعك کیلر قدر مقبول
دکدر . قضا داخلنده جسم طاشلردن یا بدلش
پک متین و قدیم بر کوپری ایله دیگر بعض آثار
عتیقه موجوددر . داخل قضاده ۱۶ جامع شریف
وارددر .

کارزین } ایرانك فارس خطه سنده (قبا -
دخره) ناحیه سنك مرکزی بر
قصبه اولدینی اصطخری بیان ایدیور .

کاریان } فارسنده مستحکم بر قصبه اولوب ،
قلعه سنك هیچ بر وقت عنوة
آله مدینتی ، و جسم بر آتشکده سی اولوب ، و قتله
مجوسلرک پرستش ایتدکلری آتشی هر طرفه
اورادن نقل ایتدکلرینی اصطخری جغرافیه سنده
بیان ایدیور .

کازرون } ایرانك فارس ایالتنده و شیرازك
۹۰ کیلومتره غربنده (تکسیر)
طاغلری آلتنده و سفید روده تابع بر چایک منابی
قربنده اولهرق ۸۰۰ متره ارتفاعی اولان بر محله
واقع بر قصبه اولوب ، ۸۰۰۰ اهالیسی ، پک ایشك
و مشهور آت بازاری و اطرافنده کلیتلی توتون
محصولاتی وارددر . شمال جهتده شاپورک یا بدیرمش
اولدینی (نیشاور) شهرینك خرابه لری موجود
اولوب ، الیوم (شاپور) دیکه معر وفدر . کازرون
قلعه سنك منی اولدینی قیاناك کنارلری و دیگر بر جوق
قیالر بیوک بر مهارتله محکوك و منقش اولوب ،
حکمدار مشارالیهك بر جوق محاربه لرینی ، آلرینی ،
مجلسلرینی و سایر احوال تاریخیه یی مصور اولمغه ،
فن آثار عتیقه نقطه نظرندن کازرونك بیوک اهمیتی
وارددر . قرون وسطاده اهمیتی پک بیوک اولوب ،
شمه دیکینك برقاج مثلی وسعتنده و کوزل ابنیه و قصور
و جوامع و چارشیلری حاوی ایدی . هواسی صاغلام
و لطیفدر .

کاسان } (باخود کاشان) ترکستانده سیچونك
اوته سنده و شاشك ایلرینده بر
قصبه اولوب ، متین قلعه سی اولدینی ، و قپوی
خارجنده (اخشیک) اسمیله برنهر آق دینی یا قوت
حموی بیان ایدیور .

كاشان { (ومعربى قاشان) ايرانك عراق

كاشان { عجمى خطه سنده ، طهرانك ۱۹۰ كيلومتره جنوبنده و اصفهانك ۱۵۰ كيلومتره شمالنده اوله رق بوايكى شهر آره سنده كى طريق اوزرنده و ۱۰۹۰ متره لك ارتفاعده سنجاق مركزى بر شهر اولوب ، ۷۰۰۰۰ اهالىسى ، شهر ك انچندن بر جوق جدولرده آقار چاي ، منتظم و بك تيز سوقا قلىرى ، ۴۷ متره يوكسك و بر طرفه مائل اسكى بر منا رده سى ، مسجد ميدان اسميله قديم و مصنع بر جامع شريفى ، بك بيوك و ايشلك چارشيلرى ، ۵۹ خانى ، ۳۴ حامى ، ۱۸ بيوك و ۹۰ كوچك جامى ، بيوك بر مدرسه سى ، درت بش يوز عمله اشغال ايدر باقر معدولانى ، اطرافنده صولرى بول كوزل باغ و باغچه ليله منتظم يوللرى و شاه عباس طرفندن يابلمش كوزل كاروانسرا لى و اردر . ذكر اولنان باقر معمولاتى اويملى و مينه لى انواع آوانيدن عبارت اولوب ، بك كوزل و مصنع اولد قلرندن ، ايرانك هر طرفنه و خارجه دخى سوق وارسال اولنور . بوندن ماعدا اييكدن انجه بر طاقم قاشلر دخى بايلوب ، ايرانجه بك مقبولدر . آنجق بوايكى صنعت كاشانك صنايع قديمه سنك بر بقيه قليه سى اولوب ، بوندن ۱۵۰ سنه اوله كلنجيه قدر بوشهرده اييكدن داماسقولر ، قطبغرلر و صيرملى آغير قاشلر كليته بايلوب ، دنيانك هر طرفنه كوندريلردى . بولنردن شمدى آنجق نمونه لك بر مقدار جزئى بايلير . كاشانليرك علوم و معارفه دخى بيوك ميل و انهماكلى اولوب ، انچلرنده اسكيدن برى بك جوق علما و ادا با و شعرا يتشمش ، و اليوم يتشمكه در . بر طاش مطبعه سى اولوب ، خيلى آثار نشر اتمكده در . بوشهرك هارون الرشيدك زوجه سى زييده طرفندن تاسيس اولندينى مروى ايسده ، شهر اساسا قديم اولوب ، بلكه مشارا ليه طرفندن تعمير اولمشدر . نسبتنده (كاشى) دينلير . سياه و بيوك عقربلى جوقدر .

كاشغر { چينه تابع بولنان تركستان شرقينك

كاشغر { مركزى بر شهر اولوب ، يازقندك ۱۷۰ كيلومتره شمال غربي سنده و (تارم) ايرماغنه تابع يارقند درياه دو كيلن قزبل صو و نام ديكرله كاشغر دريانك اوزرنده ۱۲۲۰ متره ارتفاعده و ۲۷° ۲۷' عرض شمالى ايله ۷۳° ۴۲' طول

شرقيده واقع و ۵۰۰۰۰ اهالى يى جامعدر . جولنرله محاط منبت و محصولدار بر موقده و چين ايله تركستان و افغانستان آره سنده جبال مرتقه آره لر . نده كى بوغازلردن ايشين براق كاروان بولنك نقطه اجتماعنده واقع اولغله ، كرك تجارت و كرك سوق . الحيش نقطه نظرندن اسكيدن برى بيوك اهميتى اولوب ، اطرافنده كى تپه لر استحكاماتله تحكيم اولمشدر . شهر ايكي قسمدن مركب اولوب ، برى (كهنه شهر) و ديكرى (يكي شهر) دينلير ، و آره لرنده قزبل صو آقوب ، بر كوپرى ايله اختلاط اولنور . نهر مذكورك كنارلرنده (اسكى شهر) ديمكه معروف بولنان و تيمورلنك طرفندن محاصره ايدلش اولان اسكى كاشغر ك خرابه لرى و سيد جلال الدين ، بغدادى و حضرت پادشاه جامعلرى بولنيور . شهر سور و خندقله محاط اولوب ، ايكي قپوسى و خندغك اوزرنده كوپرىسى و اردر ، كه بولنردن شمالده كينه (صو قپوسى) و جنوبده كينه (قوم قپوسى) درلر . بوايكى قپو آره سنده كى جاده ايكي طرفدن دكانلرله محاط اولوب ، چارشى يى تشكيل ايدبور . شهر ك قسم شرقيسنده آنالى غازى يعقوب بكك سرايى اولوب اليوم حكومت قوناقى بولنان بر بنا ايله ينه مشارا ليه طرفندن يابلمش بيوك بركار و انسراي و اردر ، كه كاشغر ك اك بيوك ابنه سيدر . شهر ك سائر ابنه سى بك عادى و نظافت و طهارتدن عايدر . كهنه شهر ك ۳ كيلومتره شمالنده كوزل باغ و باغچه لرك اورتسنده ايكيوز سنه اول وفات اتمش اولان (حضرت آفاق) ك تره سى بولنيور ، كه اورا جه زيارتگاه عمومى اولوب ، خارجا مائى و بياض چينيلرله مزين و بك مصنع بر بشادر . حوايسى داخلنده برخانقاه و بر مدرسه ايله بر مسجد دخى و اردر . غرب جهتده دخى (كلباغ) اسميله بر قلعه بولنيور) يكي شهر كهنه شهر ك انچ قلعه سى حكمنده اولوب ، يوكسك برسورله و بر جلرله محاطدر ، وياككز شمال جهتندن بر قپوسى و اردر . بونك انچنده شمدى والينك اقامتگاهى بولنان يعقوب بكك سرايله حرم دائره سى و تخانه دن مبدل جامع مسجد اسميله بيوك بر جامع شريفه بر چارشى و اردر .

اسكى كاشغر ۹۱۹ تاريخنده ميرزا ابقر طرفندن سلطان سعيدله اولان محاربه سى اثناسنده تخریب اولنوب ، يرينه شمدى (كهنه شهر) دينلن قسمى

صيفير ، صركب و دوده بسرلر . آتلى قوتلى و طبانيقلى و دودولرى ايكي اوركليدر .

كاشغردريا { (ونام ديكرله قزىل صو)
نهر اولوب ، پامير خطه سنك اخيرا روسيه نك ضبطه
كچن قسمنده و (قره كول) ك ۱۷ كيلو متره
شمالنده (الاطاغ) انكلرندن نيمانه ، ابتدا (كوك
چاي) اسميله شمال شرقيه وبعده شرقه طوغرى
جريانله ، طاغلردن اوويه اينجه (قزىل صو)
نامى آير ، و ۲۴ متره وسعت پيدا ايدرك ،
كاشغر شهرى ايچندن بعدالمور ، كاشغر دريائيله
استقامتنده دوامله ، يارقند دريايه منصب اولور ؛
و ۱۸۰ كيلو متره دهآ آشاغيده خوتن دريا
ايله برلشهرهرك ، تاريم ايرماغنى تشكيل ايدرلر .
مجراسى ۶۰۰ كيلو متره دن زياده اولوب ، قم
اسفندنه برطاقم كوللر و سازل بطاقلقلر تشكيل ايدر .
ايلك بهارده طاشوب ، يتاغندن ۱۰۰ كيلو متره لك
مسافه يه قدر اولان يرلى باصار .

كاشف { ايران شعراسندن ايكي كشيك
مخلصى اولوب ، برنجيسى (آقا
اسماعيل بن حيدر) اصفهانليدر . آبا واجدادى
معمارلقاه ملوك صفويه نك خدمتنده بولنوب ، كند .
يسى دى شاه عباس ماضيه انتساب اتمش ؛ و
محوياتيله شهرت بولمشدر . شورباي اونكدر :

هر جلوه كه آن قد دل آرا دارد
در صفحه سينه چون الفبا دارد
آويخته زلف مشكبواز چپوراست
اين مصرع رنگين چه طرفدارد

— ديكرى (قاضى محمد شريف) طريق قضايه
سالك بولمشدر . شويت اونكدر :

زمرگان خونين خود شرمسارم
چو صاحب مصيبت زدست خنابى

كاشف افندى { (شاطرزاده محمدامين)
شعراء عثمانيه و منشايدن
اولوب ، مكتوبى صدارت قلمندن يتيشهرهرك ايكي
دفعه رئيس الكتتاب و صدارت عظمى كتبخانيسى
اولمش ؛ و ۱۱۸۱ ده وفات ايتشدر . شايدن نقل
شعريته دسترس اولنه مدى .

كاشفى { فرس شعراسندن اولوب ، بد
خسانلى اولدنى حلاله ، ۱۰۳۳

تأسيس اولمشدى . يكيشمير دينلن ايچ قلعه ايسه
۶۰ سنه اول مملكتته حاكم بولنان چينليلر طرفندن
بنا اولمشدر . آتالى غازى اسميله مشهور اولان
ومحندله (بادولت) اسميله ياد اولنان يعقوب بك
۱۲۹۰ تاريخنده بتون تركستان شرقى چينليلر
الندن آلهرق ، اهالى طرفندن امير طانلديغنده ،
كاشغرى بايتخت اتخاذايدوب ، تزيين و توسيع و تحكيمه
صرف همت ايتش ايسه ده ، دولتى چوق سورميوب ،
چينليلر يكيدين شهر و مملكتى ضبط ايتدكلرنده ، قتل
عام و تخريب كبي معاملات غدارانه و زبونكشانه ده
بولمشلردر .

— كاشغر شمدىكي حالده چينه تابع تركستان
شرقىنك برسناغى مركزى اولوب ، بوسنجاى :
آرتوش ، اوبال ، طاش باقى ، بشكرم ، قزىل بوى
و فيضا بادقصبه لرئى دى حازى اولوب ، ۱۲۲۰۰۰
اهالى ۱۶۰۰۰ خانهدى حاويدر . اهالييسى
(كاشغرى) اسميله معروف و اوزبككره قريب بر
ترك جنسيته منسوب اولوب ، زراعت و تجارتله
مشغول چاليشقان وساكن بر قومدر . بونلر ختن
جهته قدر منتشر اولوب ، برطاقلى اولجه چين
حكومتى طرفندن اورادن قالديريبلهرق ، ايلي واد .
يلرنده اسكان اولمش ؛ و برطاقى ده مملكتلرينك
يكيدين چينليلرلك اينه كچديكندنه طاغىلوب ، فرغانه
و طاشكندنه قدر تركستان وسطى جهتلرنده متفرق
بولمقدهدر . اراضيسى غرب و شمال جهتلرندن
يوكسك جبال ايله محاط مرتفع اووه لردن عبارت
اولوب ، طوبراغى قوملق و طوز اثرلرئى دى
حازى ايسه ده ، خيلى منبتدر . جبال مذكوره دن
برچوق صولرايتوب ، باشليجه اتهارى : صوغون ،
صوبوق ياخود طويوق ، طومان ، قزىل صوياخود
كاشغر دريا ، يمان يار وساثره در . يمان يارك اطرا .
فندهكى اراضى يى سقى و اروايه مخصوص (خان آربنى)
اسميله بيوك برصنى جدولى ده واردر . زراعتى
يارقند سنجاغنىك قدر ايلرى دكل ايسه ده ، صنايعى
زياده اولوب ، كاشغر و جوارلرنده سنوى ايكي
اوج مليون فرائق قيمتنده قبا بز اعمال و اخراج
اولندينى كبي ، كاشغرك خالى و كليملرى دى مشهوردر
صرعارى چوق اولوب ، اهالى خيلى مقدار آت ،

تاریخنده هندستانه سیاحت ایتمندی . شویت اونکدر :

زبسکه نازترا بنیاز من جظه است
میان ما وتوصحت چو شیشه وسنک است

— [« حسین واعظ » ماده سنه ده مراجعت

بیوریه .]

{ (ابوالغلام کمال الدین عبدالرزاق بن کاشی { جمال الدین) مشاهیر علمادان اولوب، فقه وحديث وسائر علومده بر جوق تألیفات برافش، و ۷۲۰ تاریخنده وفات ایتمدر .

{ « موسی کاظم » ماده سنه مراجعت { بیوریه .]

{ « کاظم » فرس شعراسندن درت ذانک اسم ومخلصیدر :

برنجیسی (میرزا کاظم بن امینا) کاشانی اولوب، هندستانه رحلتله، عالمکیرک منشیانی سلکنه داخل اولمش ؛ وشاه مشارالیه سلاله سنک « عالمکیر نامه » عنوانیه منظوم تاریخی یازمغه باشلامش ایسه ده ، تطویل کلامی شاهک خوشنه کیتیبوب ، دوامندن منع اولتمشدی . شویت اونکدر :

نیست ازچاه زخمدان بتان قحمت ما
غیر آبی که زحسرت بزبان میگرد

— ابکنجیسی (قم) لی اولوب ، آقاصادق صدیق اوغلی وحکیم سعیدخانک شاکردی ایدی . شویت اونکدر :

یک ناله مستانه زبانی نشیدیم
ویران شود آن شهر که میخانه ندارد

— اوچنجیسی (حکیم کاظم بن المجتهد حیدر علی طشتدار نخچی) که شعرایله طبایطی جامع اولوب، حاذق الملک عنوانیه مظهر اولمش ؛ و ۱۱۵۰ تا تاریخنده اکمال ایتدیکی « فرح نامه فاطمه » عنوانیه بر منظومه برافشدر .

— دردنجیسی (مسیح البیان حکیم کاظم) ینه اطبا وشعرادن اولوب ، شاه عالمکیرک خدمتده بولنش ؛ وجلال الدین روی حضرت لرینک متویسنه تقلیداً « آینه خانه » « بری خانه » ، « لاحت احمدی » « صباحت یوسنی » ، « کل عمده » و « اوصاف مسیحی » عنوانلی منظومه لری یازمشد . ایکی اوچ دیوانی دخی واردر . ۱۰۷۷ تاریخنده وفات ایتمدر .

{ « کاظم » ایران شعراسندن اولوب تبریزی اولدینی حالده ، کاشانده باشامش، وکاشی نسبتیه اشتیاز ایتمدر . شویت اونکدر :

این مرغ دلکه درقنس سینۀ منست
آخر مرا بخسانۀ صیباد میبرد

{ « کاظم افندی » متأخرین علماء عثمانیه دن ایوبلیدر . طریق عالییه سالک بولتمش ؛ و ۱۱۳۹ ده وفات ایتمدر . شو رباعی اونکدر :

فکر سر زلفکته : پشان اولمام
هر آتش رخسار ایله سوزان اولمام
اولسم ده غریب بحر اکدار
منت کش دست پست نادان اولمام

{ « کاظم پاشا » (موسی—) متأخرین شعراء عثمانیه نکر سرافرازی اولوب، هله مرثیه ومجوده بیاننددر . آرتاؤدلقده قونیه قصبه سنه ۱۲۳۷ تاریخنده دنیایه کلوب، پدری حسین بکله درس عادتله کلبرک ، بر مقدار تحصیلدن صکره ، دیوان هایون قلانه ، بعده مهمه اوطه سنه ومالیه مکتوبی قلمنه مداومت اتمش ؛ و بعده کتا . بتله عساکر خاصه سلکنه داخل اولوب، استعداد طبعیسی حسیلله آز مدنده لواکتانته نائل وبعده صنف حربیه داخل اولورق، تدریجاً فریقک رتبه رفیعهنی احراز اتمش ؛ و آتش زبانلکی شدتک بعض تأثیراته اوغرامش ایدی . اهل بیت جناب نبوییه وفرت محبتی و طریقه انسانی اولوب ، اشعارینک بر قسم مهمی نه و مرثیه ومناجاته متعلقدر . قرن حاضر اوائلنده درس عادتده ارتحال ایتمدر . شو قطعه جمله اشعارنددر :

جوش ایدوب باد محبت ایله دریای ازل
اولدی بر جوهر شه نه دورنک اوزره جلی
دیدم صرفه ویت کوروب اولرنکاری
برینه نور محمد برینه نور علی

{ « کاظمیه » بغداد ولایت وسنجاغنده و بغداد ۱۰ کیلومتره قدر شمال غربیسنده اولورق دجله نکر ساحل یمنندن ه کیلومتره نکره مسافده واقف قضا مرکزلی بر قصبه اولوب، بیرکی سنی وقصوری شیعی اباتی اوزره ۱۶۰۰ اهال . لیس، قصبه نکر سبب تسمیه سی اولان امام موسی کاظم (رضی عنه) نکر تربیه سی اوزرنده بیوک و بک معمرور

و مریین کندی ، تره نك ياننده جسيم بر جامع شريفی وارد ر . هر طرفدن و علی الخصوص ایراندن پك چوق زوار كلوب ، تره جناب امای زیارت ایتكله ، كاظمیه دائمی صورته زوار و سیاحینله ملو بولنوب ، بغداده بر تراموای و برده آراهه شوسه سیله مربوطدر . قصبه نك قارشیننده و دجله نك ساحل یمننده دخی امام اعظم حضرتلرینك تره سی بولنوب ؛ اوراسی ده سنیلرجه آیرنجه بر زیارتگاهدر . كاظمیه زیارتگاه مناسبتیه شکل ایتش یکی بر قصبه در .

— كاظمیه قضای بغدادك غرب و جنوب جهتنده بولنوب ، شمالاً نفس بغداد قضاسیله ، شرقاً جزیره قضاسیله و حله سنجاغیله ، جنوباً کربلا سنجاغیله و دلیم قضاسیله ، غرباً دخی ینه دلیم و سامرا قضا لریله محدوددر . حدود جنوبیه سی فرات مجراسیله آیرلشدر . مساحه سطحیه سی ۷۶۰۰ مربع کیلومتر و اولوب ، یالکز ۵۰ قریه سی و اکثری شیعی اولق اوزره ، ۲۵۰۰۰۰ اها . لیس و وارد ر . اراضیی منبت و محصولدار اولوب ، باشلیجه محصولاتی بغدادی و آربه اوله رق ، سنوی ۲۰ میلیون کیلویه قریب محصولات آلتیر . علی الخصوص خزینه خاصه نك تحت اداره سنده اوله رق عمود و رضوانیه جدولاری اوزرنده بولنان یرلری پك منبتدر . حیوانات اهلیه سی ده چوقجه اولوب ، سنوی تولداتی : ۲۵۰۰ قیون ، ۳۰۰۰ مرگب ، ۲۵۰۰ دوه ، ۲۵۰۰ مانده ، ۱۵۰۰ صیغیر و ۱۵۰۰ بیکیردن عبارتدر . اسکی سلفکیه شهریه ده بعض مدن قدیمه نك خرابه لری داخل قضا ده شهود اولفده در .

کافر } (Cafres) آفریقای جنوبینك
سواحل شرقیه سنده بولنان بیوک
و یریلن اسم اولوب ، بولر (زامبز) نهر
بئك بر آرز جنوبندن امید برونی حدو
یادن آفریقانك داخلی یایله و جوللری
بال صرتلرینه قدر ممتد اولان ارا
کندرلر . بو اسم بولره زنجبار
ینه یناشان و اورالرده و قتیله
ع-ان عربلری طرفندن

معنای معلومیه و یریلوب ، بعده پورتکیزلیلر او سواحلی کشف ایتدکلرند عربلرک آغزندن ایشیتدکلری بو اسمی علم ظن ایده رک ، جغرافیه اصطلاحاتی صره سنه ادخال ایتلشدر . کافرلر آفریقا قطعه سنك خط استوائك جنوبنده منتشر بولنان (بانتو) اجناسندن اولوب ، بانتولر باشلیجه اوج طاقه منقسمدرلر ، که بولرده : بازوتو ، کافر و ساحلی طاقلریدر . ساحلیلر کافرلرک شمانده یعنی زنجبار و موزامبیق جهتلرنده ، بازوتولر دخی ایچ طرفلرده بولنیورلر . یالکز آفریقانك منهای جنوب غریب سنده بولنان (هوتنتوت) لر بانتو طاقلرندن اولوب ، آیری برجنسدر . کافرلر بستیون سیاه اولوب ، قیو باقیر رنگنده درلر ؛ و هر نه قدر صاچلری قیو برحق ایسه ده ، سیاه و بئلری زنجبارلرک کی اولوب ، برونلری دوز ، طو . داقلری ایچنه ، آغزلری کوچك و بتون اعضای بدنلری متناسب اولماغه برابر ، کندیلری تندرست و اوزون بویلی آدملر اولدقلرندن ، بعض سیاحلر بوللری تونچدن دوکلش مصنع هیکلره تشبیه ، و هیکلتره شله نمونه اتخا اولمغه شایان عد ایتلشدر . هر نه قدر پك ذکی و جسور آدملر ایسه ده ، الا ن پك وحشی بر حالده یاشایورلر . ارکک و قادینلری هان چپلاق کزوب ، آرقه لرینه کندیلری دباغت ایتدکلری بر صیغیر دریمی آلیر ، و یالکز عورت برلری بر او فق دری ویا بز پارچه سیله اورترلر . سلاحلری بیوک بر قوت و مهارتله پك اوزاغه قدر آتدقلری بر مراقله بولرنجه اوزون دریدن بر قالفان و بر طوپوزدن عبارتدر . باشلیجه اوج طاقه نه منقسم اولوب ، زولو ، اماقوسا و فینفو ناملریله معروفدرلر . بولردن فینفورلر ، هر نه سیه منی ایسه ، پئلرنده پك محقر اولوب ، اکثری اسیر و کوله کی قوللانیلر . لسان و احوال طبیعیه جه پئلرنده بر فرق اولدقلن بشقه ، (بانتو) جنسیتك سائر طاقلریله ده قرابت و مشابهتلی پك چوقدر . یرلری پك منبت و اووه و طاغ و بایر و تپه لردن مرگب اوله رق مختلف الجنس و میاه جاریه کثیره یی حاوی اولمغه ، جهت جنوبیه سنده اقالیم معتدلیه و شمال طرفنده اقالیم حاره یه مخصوص محصولاتك انواعی حاصل اوله بیلر سده ، کندیلری یالکز بر مقدار داری و توتون اکوب

چمکه اکتفا، و بو وظیفه یی ده قاریلرینه ترك و
 تخمیل ایدرهك، اصل مشغولیتلری چوبانلقدن و
 حیوانات سوریلری بسلمكدن عبارت اولدینی حالده،
 بو وظیفه یی ده جو ققلمه تركه، كندیلری یالكز حرب
 وآوله واکثریا تبیل طوروب بول توتون ایچمکه
 وقت کچیرلر. انکلیزلرك اورالره دخولندن اول
 سوریلری یالكز صیغیرلردن عبارت ایکن، شمدی
 قیون، کچی و خرکه سوریلری دخی پیدا ایتشدرد.
 هر نه قدر بر خالق معنوییه و یاغمور، شیمشك،
 روز کار کچی احوالك او منبعدن صدورینه اعتقاد.
 لری وار ایسه ده بر کونه عبادت و آیین مخصوصلری
 اولوب، رؤساء روحانیه کچی کچینلری بعض معا.
 ملات سحریه اجرا و ایجابنده قربانلر دخی ذبح
 ایدرلر. قبائل متعدده یه منقسم اولوب، هر قبیله نك
 كندی رئیس و اردرد. بتون کافرلرك ساکن او.
 لدقلری یرلرك شمالدن جنوبه بوي ۲۰۰۰ کیلو
 متره واک ۲۰۰ ایله ۲۵۰ کیلومتره آره سنده.
 در. پورتکیزك ادعای حاکمیتی تحتنده بولنان
 موزامبیق مملکتنده یعنی شمال جهتنده اولان کافر.
 لردن صرف نظر اولدینی حالده، اصل بوکون بو
 اسلمه تقریب اولنان و (دلاغوا) قویك جنوبنده
 بولنان کافرلر مملکتی الیوم ایکیه منقسمدر. قسم
 جنوبیسی ۱۸۴۷ تاریخندن بری انکلیزلرك ضبطی
 آنتنده اولوب، (انکلیز کافرستانی Cafrerie
 Anglaise) دیمکه معروفدر. بونك مساحه سطحیه
 سی ۶۳۵۰ مربع کیلومتره واهالیسی ۱۱۷۱۵۵
 کشیدر، که بونلرك ایچنده یالكز برقاج بیک انکلیز
 و فلمنکی بولنوب، قصوری باشلیجه (فینغو) طا.
 شه سندنر. مملکت مذکور نك قسم شمالیسی ایسه
 (مستقل کافرستان Cafrerie Propre) اسمیه
 متعارف اولمش ایسه ده، بودخی ۱۸۷۶ تاریخندن
 بری امید برونی مهجرینه ملحق اولوب، ۸ قضایه
 منقسم اولدینی حالده، بشی انکلیز مأمورلری و اوچی
 كندی رؤسای طرفندن اداره اولنیور. بونك
 مساحه سطحیه سی ۴۱۰۰۰ مربع کیلومتره و
 اهالیسی ۴۷۵۰۰۰ کشیدر. بو حالده (ناقال)
 مهجرینك شمالنده بولنان وینه انکلیزلرك تحت حایه
 سنده ایسه ده الیوم استقلالنی محافظه ایدن (زو-
 لولاند) مملکتندن بشقه مستقل کافرستان یوقدره.

کافرستان } [ماده آتفه یه
 (Cafrerie) (مراجعت بیوریه).
 افغانستانك شمال شرقی جهتنده
 هندو كوه جبالك جنوبی مائله.

سند و کابل نهرینه تابع کونار وادیسنده واقع بر
 خطه اولوب. شمال غربی جهتندن جبال مذکور
 صرتلریله بدخشاندن آیرلش اولدینی حالده، شمال
 شرقی جهتندن بامیر مملکت غیر مضبوط سنه طوغری
 اوزانیر. غیر مضبوط و افغانستانه یالكز اسماً تابع
 طاغلق و وحشی بریر اواغله، نره لره قدر محمد
 اولدینی تمامیه معلوم اولوب، مساحه سطحیه سی
 ۱۳۰۰۰ ایله ۵۰۰۰۰ مربع کیلومتره آره لرنده
 مختلف مقدارلرده کوستر مشلدرد. بعض محللری
 ۵۰۰۰ متره دك یوكسك اولغله، قیشلری پك او-
 زون و پك شدتلی اولدینی حالده، یازلری خیلی
 صیجاق اولوب، حیوانات و اوزوم و میوه لرك ادرا.
 كنه مساعد ایسه ده، اراضیسی پك منبت اولدیغندن،
 اهالینك باشلیجه مدار معیشتی کچی و صیغیر سو-
 ریلریدر. سیاه توبلی اولان کچیلرك دریسندن ثواب
 کیدكاری مناسبتله (سیاه پوش) اسمیه شهرت
 بولشلردر. بونلر اوتهدن بری طاغلرنده منفرد بر
 حالده یاشایوب، اطرافله اختلاط ایتدكلرندن،
 ممالك اسلامیه ایله محاط اولدقلری حالده، الیوم
 اهندا ایتمه مشلدرد؛ و بو مناسبتله مملکتلری (كا-
 فرستان) تسمیه اولمشدر. بونلر ۲۰۰۰۰۰
 كشی راده لرنده ۳ طاقه و برجوق قبائله منقسمدرلر.
 كندیلری اقوام آریه دن اولوب، مذهبلری دخی
 اسکی (ودا) اساطیرندن مأخوذدر. جن و پریره
 دخی اینانیرلر، و غریب آیینلری واردر. جنكاور
 آدملر اولوب، حرب و صیدله مشغول اولورلر؛
 و بتون ایشلری قاریلرینه بر اقیلرلر. رقصی چوق
 سورلر.

کافرك } (جلال الدین ناصر) ایران شعرا.
 سندن اولوب، غزینلیدر.

هجویاتله شهرت بولشدرد. برخیلك هجونده سوبیلدیکی
 شو ایکی بیت جمله اشعارندردر:

پدرش کر بنانش دست برد
 پسرش کر بنوازش در نکرد
 پیر زود دستهای پدر
 بگفت دست چشمهای پسر

كافور { (الحصى) مصرده حكومت سورن
 اخشیدیان ملوكنك دردنجیسی او-
 لوب، عن اصل سلاله مذكوره مك مؤسسی اولان
 اخشیدك ۱۸ آلونه آلتش خادم زنجی كوله سی
 ایكن ، وفرت ذكا و فراستی حبیلله ، مشار الیه
 طرفندن اوغللرینه وصی تعیین اولوب، ابو جور
 وعلی زمانلرنده مدیرالملكاری بولنش؛ و ۲۰ سنه
 بولرك نامنه مصری حسن اداره ایتدكدن صكره؛
 ۳۵۵ تاریخنده علی بن اخشیدك وفاتسنده اولاد
 اخشیددن حكومته لایق كیمسه قالدیفندن ، خلیفه
 مطیع لله طرفندن مصر و شام و حجاز حكومتی
 كندیسنه احاله اولنش؛ و بر بچق سنه بالاستقلال
 حكومت سوروب منابره (استاد) عنوانله نامی
 یاد اولندقدن صكره، ۳۵۶ ده وفات ایتشدرد .
 بوندن صكره احمد بن علی بن اخشید دخی ایکی سنه
 قدر حكم سوروب، بعده حكومت فاطمیونك اله
 كچمشدر .

كافور { هندستانده دهلی حكمدارلرندن
 سلطان علاءالدین خلجینك خادم
 كوله سی اولوب، كندیسیله اولادندن صكره ۷۱۶
 تاریخنده جلوس ایله ، بر مدت حكومت سورمشدر .
كافی { ایران شعرا سندن وشاه طهماسب
 صفویك منشیلرندن اولوب، اردو باد
 میرزالرندن ایدی. شعر و انشاده مهارتی وارایدی.
 شو بیت اوفكدرد:

برد سودای تو صبر ازل سودایی من
 كشت بی صبری من موجب رسوائی من

— هندستان شعرا سندن دخی بو مخلصه
 متخلص و (كفايت علی) اسمیله مسمی بری اولوب،
 مراد آبادیلرد؛ شائیل شریفه مك ترجمه سی اولق
 اوزره « بهار خلد » عنوانیله بر منظومه یازمشدر .
كافی الكفاة { وزیر شهیر صاحب بن عبادك
 لتیبدر. [« ابن عباد » مانده .
 س: مراجعت.]

كافیه جی { (محی الدین محمد بن سلیمان) مشاهیر
 علمادن اولوب، ۷۸۸ تاریخنده
 برغمه ده طوغمش؛ و بو طرفده تحصیل علوم ایتدكدن
 صكره، دیار عجمه رحله، تبریزده و سائر ممالك
 ابرانه مشاهیر علمای عصرندن استفاده ایله، علوم

عقلیه و نقلیه ده اید طولی قزاندقدن صكره ، دیار
 مصره كیددرك، قاهرده تدریسه مشغول اولمش ؛
 ومؤلف شهیر جلال الدین سیوطی دخی كندیسندن
 استفاده ایتشدرد. حدیث و تفسیر و فلسفه و هیئت اك
 زیاده اشتغال ایتدیكي علومدن ایدی . بر خیلی
 وقت ابن حاجبك نخوده كي « كافی » سنی تدریس
 ایتدیكنه بناءً (كافی جی) لقبیله شهرت بولمشدر .
 حدیث و تفسیر ونحو و سائر علومده متن و شرح و
 حاشیه و تعلیقات اولدق برچوق تألیفاتی واردرد .

كادیم { مغرب اقتصاده مخرای كیبر جهتنده
 اسکی بر قصبه اولوب ، ملتین
 یعنی مرابطن ملوكنك منشئ بولنشدر . تجاری و
 اسلحه و سائر صنعتكرانی چوق ایدی . اورایه
 مخصوص اولدق لطف دینلن برجنس كیكك درسی
 بو قصبده دوه قوئی قبوغیله دباغت اولنلرق،
 بهری مغربده ۳۰ آلونه قدر ساتیلان بك مقبول
 قالفانلر یابلدینی كتب عربیه ده مسطوردر .

كالپی { (Kalpi) هندستانك شمال غربی
 ایالاتندن (جانبی) ایالتك (جلاؤن)
 سنجاغنده و ۴۰ کیلومتره شرقنده اولدق كنك
 ایرماغنه تابع (جنه) نهری اوزرنده بر قصبه
 اولوب، ۵۷۰ ۱۵ اهالیسی، كوزل بعض ابنه و
 آثار وشكر و كاغد فابریقه لری واردرد . اكبرشاه
 زماننده دها بیوك و معمور اولوب، ایالت مرکزی
 ایدی .

كالف { جیعون اوزرنده و بلخدن ۱۸
 فرسخلی مسافده بك متین برقله
 و قصبه اولدیغنی یاقوت حموی بیان ایدیور .

كالیداس { (Kalidasa) هندك قدما
 شعرا سندن اولوب ، برنجی
 ویا ایكنجی قرن میلادیده یاشامش؛ و تاریخ و اسا
 طیره دائر سانسگری لساننده بر قاچ منظومه
 برافشدر، كه آثار منتخبه دن معدود اولوب، اكثر
 اروپا لسانلرینه ترجمه و متلریله برابر نشر اولمشدر .
كالمجش { هندستان ملوك تیموریه سندن
 عالمكیرك كوچك اوغلی اولوب،
 ۱۰۷۷ تاریخنده طوغمش؛ و پدری طرفندن دكن
 حاكمی نصب اولمشدی ، ۱۱۱۹ تاریخنده

حیدرآبادده وقوع بولان عاربدهده صاحب ترجمه
مقتول اولمشد.

کامران میرزا } هندستانده حکومت
سورن بابرشاهک اوغلی
وهابون شاهک برادری اولوب، بونک تختہ جلو-
سندہ ۹۳۷ ده کابل و قندهار و غزنہ والیکنه
نصب اولتمش؛ و جانب حجازہ عزیمت، و ۹۵۶
تاریخندہ اثنای راهده وفات ایتشد. طبیعت
شعربسی دخی اولوب، شو بیت جله اشمارندند:

چشمہ بر راه تو دایم شد ایامی چند
وقت آن شد که نمی جانب ماکمی چند

کامل } فرس شعرا سندن بش ذاتک مخلصیدر:
برنجیسی شیرازی اولوب شو بیت
اونکدر:

مدار صبری بازار ما بغمزه توس
دی که چشم تو خفته است بخت ما خفته است

— ایکنجیسی کاشانی اولوب، صاحب تذکره
میر تقی کاشینک همشیره زاده سی ایدی. شو بیت
اونکدر:

هرگز بسوی من نکش جلوه کرشد
شمسیر او بخون من از ننگ تر نشد

— اوچنجیسی (مصلح الدین) شیرازی او-
لوب، شو بیت اونکدر:

شب فراق تو از خون دیده دامام
جنان پرست که نتوانم از زمین برخاست

— دردنجیسی لکهنو مضافاتندن اولوب،
انکلیز حکومتک خدمت انشاسنده بولتمش؛ و
۱۲۳۶ ده وفات ایتشد. شو بیت اونکدر:

درچن رفتم و سرو از قدش آورد بیا
کامل از شور دلم بباشد دم صبح

— بشنجیسی (بهاء الدوله عبدالله خان)
هندستان نوابلرندن اولوب، شو بیت جله اشعارندند:

گذشت عمر که کرد سرتو میکردم
هنوز کردش من کرد خاطر تو نکشت

کامل } (ملک — ابوالمالی ناصرالدین محمد)
ملوک ابوبیه نک بشنجیسی اولوب،
دولت ابوبیه نک مؤسس اولان صلاح الدین ابوبینک
برادر زاده سید. ۶۱۵ تاریخندہ پدری ملک عادل

سیف الدین ابو بکره خلف اولوب، بر سنه صکره
برج سلسله فی و دمیاطی ضبط ایتش اولان اهل
صلبی بیوک بر انهمزاه اوغرادوب، غزای اکبر
ایتش؛ و فرنگاری خطه مصریه دن مقهوراً طرد
واخراج ایتدکدن صکره، شام جهته کچوب، او
طرفه دخی نظام ویرمش؛ و بی ارتقدن آمد ورها
جهت لرینی آلوب، اوغلی ملک معظمی دخی حجاز و
بنک ضبطنه کوندردک، بونک دخی موفق اولمسیله؛
خطبه ده (خادم الحرمین) دیه یاد اولتمش؛ والحاصل
ملک موروئی خلی توسیع و تأمین ادوب، شام
جهته بر ایکنجی سفرندده روم سلجوقلرینه دخی
غلبه چالاش؛ و ۶۳۵ تاریخندده، ۶۰ یاشنده او-
لدینی حالده، دمشقده وفات ایتشد. فقه و حدیث
و ادبیات و سائر علومده ید طولی صاحبی و محب
علما و حامی معارف بر ذات اولغله، سرانی مجمع علما
و ادبا اولوب. کندسیسی دخی هرکیجه بونلرله مباحث
و مذاکرات علیدهده بولنوردی. بین الفصرینده بر
دارالحدیث و سائر بر جوق خیرات و مبرات انشاسنه
و کلیتی اوقاف تخصیصنه موفق اولمشد.

کامل } (ملک — شعبان) مصرده حکومت
سورن غلامان اتراکک اون

بدنجیسی اولوب، ملک ناصرک اوغلی و سیف الدین
قلاونک تورونیدر. ۷۴۶ تاریخندده برادری ملک
صالح عماد الدین اسماعیلخه خلف اولمش؛ و یالکزاون
اوچ آی اسماء حکومت سورددکدن صکره، ۷۴۷
ده اسقاط اولنورق، دیگر برادری ناصرالدین
حسن اعداد اولتمشدی.

کامل افندی } (السید محمد —) جنتمکان
سلطان عبدالحمیدخان اولک

اواخر عهدیله فردوس آشیان سلطان سلیم خان ثالثک
اوائل سلطنتلرنده مسند مشیخت اسلامیه ده بولتمش
علماء دولت علیه دن اولوب، صدوردن عثمان افندینک
اوغلی و والده سی طرفندن شیخ الاسلام شهید سید
فیض الله افندینک حفیدی اولدینی حالده، ۱۱۴۱
تاریخندده دنیا یه کاش؛ و طریقی تدریسه انتسابله، تحصیل
علوم ایتدکدن صکره، قطع مراتب ایدردک، ۱۱۸۵
ده قدس شریف پایه سیله غلطه قضاسنه، ۱۱۹۱ ده
مصر وبعده مکه مکرمه مولوتنه نصله، ایفای حج
شریف ایتدکدن صکره، ۱۱۹۹ ده استانبول

قاضیسی و ۱۲۰۰ ده نقیب الاشراف وینه او سنه
آناطولی و ۱۲۰۲ ده روم ایلی قاضیسکری او-
لوب، ینه او سنه محمد مکی افندینک برنجی عزلنده
مسند مشیخت اسلامیه ارقا اولمش؛ وبرنجی سنه
قدر امورفتوایی اداره ایتدکدن صکره، سلطان سلیم
خان ثالث حضرتلرینک جلوسلرندن صکره عزل اولنه.
رق، خلنی حمیدی زاده مصطفی افندی شیخ الاسلام
معزوللرینی تبعید ایتدیکی صرهده صاحب ترجمه دخی
آرپهلنی اولان کشانه اعزام اولمش؛ ومکی افندینک
ایکینجی مشیختنده عفو بیوریلهرق، درسعاده ورودله
اسکدارده کی یالینسده اقامت ایتکده ایکن، ۱۲۱۵
ده ارتحال ایتشد.

کامل بک { متأخرین شعرای عثمانیه دن
اولوب، سالف الترجه فاضل
بکک برادری وشقی طاهر عمرک تورونیدر. بودخی
برادريله برابر اندرون هایونه الهرق، کنج یاشنده
وفات ایتشد.

کامل بن الفتح { ظهیر الدین البارزی
(الضریر) مشاهیر ادبا
وشهران اولوب، خلیفه عباسی ناصرک ندیمی ایدی.
ادبیاتده و اخبار اوائلده معلوماتی زیاده اولوب،
شرعیاتده لایالیلکی مرویدر. ۹۶۰ هـ تاریخنده
بغدادده وفات ایتشد. شو ایکی بیت بر قصیده
سندندر:

و فی الاوانس من بغداد آنسه
لها من القلب مایوی و تخنار
سألتهأ نله من ريقها بدی
ولیس الاخفیف الطرف سمار

کامل پاشا { (یوسف —) عصر جنتمکان
سلطان عبدالعزیز خانیده مسند
صدارت عظمایه کچن وزرای دولت علیه دن اولوب،
عن اصل عربکیرلی اولدینی حالده، عمی کمرکچی عثمان
پاشانک دائره سنده تربیه اولنهرق، مشار الیهک
معینده کزدیکی یرلرده علمای عصرندن تحصیل
علوم ایله، السنه ثلثه ادبیاتنده وشعر وانشاده کسب
مهارت ایتمش؛ وبرمدت دیوان هایون قلمنه دوامدن
صکره ۱۲۴۹ تاریخنده جازب مصره عزیمتله،
خزینة مصریه کتابتیه وبعده محمد علی پاشا مرحومک
معیت دیوانه نصب اولنهرق، مشار الیهک توجهی
قزاعش؛ ومتعاقباً یکدن قائم مقام قلمه سلسک عسکری به

دخول ایله، بش سنه ظرفنده میرالواتی رتبه سنه
نائل اولمش؛ ۱۲۶۰ تاریخنده مأموراً درسعاده
ورودنده، عهده سنه میرمیرانلق رتبه سی توجیه او-
لنهرق، مصره عودتنده، زینب خام مرحومه ایله
عقد ازدواجی اجرا اولنهرق، مشار الیه محمد علی پاشایه
داماد اولمش؛ وبراز وقت صعید مصرک اصوان
مدیریتنده بولندقدن صکره، ۱۳۶۵ تاریخلرنده
درسعاده انتقال ایدوب، آز مدت ظرفنده روم
ایلی بکربکیلیکی پایه سیله مجلس والای احکام عدلیه
ومجلس معارف اعضاقلنه نصب اولمش؛ و ۱۲۶۷
ده عهده سنه وزارت رتبه سی توجیهیله ۶۸ ده
تجارت نظارتنه، ۶۹ ده مجلس والا اعضاقلنه،
۲۷۰ ده ثانیاً تجارت نظارتنه، ۷۱ ده مجلس عالی
تنظیلات ریاستنه، وینه اوسنه مجلس والا ریاستنه
تعین اولندقدن صکره، ینه سنه مذکورده ده
عزل ایله، مجالس عالییه مأمور اولمش؛ و ۷۳ ده
ثانیاً مجلس والا ریاستنه نصب اولنهرق، ۷۶ ده
بالانفصال بر مدت استراحت ومأذوناً مصره سیل
حت ایتمش؛ وعودتنده ۷۷ ده ینه مجالس عالییه
مأمور اولوب ۷۸ ده مجدداً تشکیل اولنان مجلس
والای احکام عدلیه ریاستنه نصب اولنان ومأموراً
شامده بولنان فؤاد پاشا یرینه وکاله وبعده ریاست
مذکوریه اصالة نصب اولمش؛ وبرنجی رتبه دن
عثمانی نشانیه دخی تلطیف بیورلمش ایدی. ۱۲۷۹
ده مسند جلیل صدارت عظمایه کچوب، بش آی
امور دولتی حسن اداره ایتدکدن صکره انفصال
ایدوب، رابعاً مجلس والای احکام عدلیه ریاستنه
نصب اولمش؛ و ۲۸۲ ده مجالس عالییه مأمور
بولنان محمد رشدی پاشا ایله بجایش اولنهرق، بر
خیلی وقت بو حالده قالمش؛ و ۱۲۹۲ تاریخنده
ارتحال ایدوب، رفیق محترمه سیله مشترکاً احیا کر-
ده لری اولان غربا خسته خانسی اتصا لنده دفن
اولتمشدر. بعض اشعار ومنشآت آی اولوب، فنلنک
مشهور تلماق سرکذشتی ترجمه سنی دخی بر طرز
مغشاینده قلمه آلمشدر. کرم واحسانی چوق.
مدبر ودور اندیش برذات ایدی.

کامی { اونجی قرن هجری عثمانلی شعراسندن
ایکی ذاتک مخلصیدر:

— ایکنجیسی لاهیجانلی اولوب، شو بیت اونکدر:

دلہای اسیران شدہ فرش حرم او
ای اشک روان شوکہ تسوژد قدم او

— اوچنجیسی (میرزا علاء الدولہ) قزوینی اولوب. هندستانہ رحلتہ، اکبر شاہک خدمتہ کیرمش؛ و مشار الیہک عصری شعراسندن ۳۵۰ کشتیک تراجہ احوالی و بعض اشعارنی حاوی اولہرق «نفائس المأثر» عنوانیلہ بر تذکرہ یازمش؛ و ۹۸۱۰ دە وفات ایتشدرد. شعرینہ دسترس اولنہمدی. (Kiang-Sou) چینگ ایالات کانغ سو } شرقیہ سندن اولوب، (یانغ چہ کانغ) نہر عظیمی بحر ای اسفیلیہ منصبک ایکی طرفندہ و چین دکیزی ساحلندہ واقعدر. شمالاً

(شان تونغ)، شمال غربی جہتندن (ہونان)، عرباً (نغان هوئی)، جنوباً (چہ کانغ) ایالتیلہ محدوددر. شمالدن جنوبہ بوی تقریباً ۶۰۰ کیلومترہ و شرقدن غربہ اکی ۱۷۰ ایلہ ۲۵۰ کیلومترہ آره سندہدر. مساحت سطحیہ سی تقریباً ۱۰۰۰۰۰ مربع کیلومترہ اولوب، ۲۱۰۰۰۰۰ اہالی ایلہ مسکوندر، کہ بہر مربع کیلومترہ باشنہ ۲۱۰ کشتی دوشرد. مرکزی ۱۳۰۰۰۰ اہالی بی حاوی اولان (نان کینگ) شہری ایسہدہ، ایالت داخلندہ ۶۰۰۰۰ اہالیسی اولان (شانغہای)، ۵۰۰۰۰۰ اہالی بی جامع بولنان (سوچو)، ۳۶۰۰۰۰ نفوسی حاوی اولان (یانغ چٹو)، و ۱۷۰۰۰۰۰ اہالیسی بولنان (چینگ کانغ) شہرلری کی دہا بیوک معمورہ لر بولنیور. اراضیسی عمومیت اوزرہ دوز و آلچق اولوب، یالکز قسم جنوبیسنندہ بر طاقم الحلق طاغلر و تپہ لر واردرد. میہ جاریہ سی وجد۔ ولرریلہ کوللری چوق اولوب، جلہ سی سیر سفائشہ صالح اولمغلہ، مملکتک ہر طرفنہ کیلر کشت و کذار ایدرلر. (یانغ چہ کانغ) ایرماغی ایالتی غربدن شرقہ شق ایلہ، بر چوق قولرہ وجدولرہ آریلہرق، اوزون و طار بر خلیجہ دوکلدیکی کی، بو ایرماغی شمالدہ کی (ہو آخ ہو) ایرماغنہ ربط ایدن بیوک جدول دخی ایالتی جنوبدن شمالی شق ایدر. نہرک قول وجدولرریلہ ہر طرفدن اختلاطدہ بولنور ہر چوق کوللری دخی اولوب، اک بیوکلری ایانک

برنجیسی (احمد) ادرنہ لی اولوب، پدری مولویخانہ شیخی و متونینخوان ایدی. طریق علمہ سلوک ایلہ، ابوالسعود افندی و سائر مشاہیر علماء عصرندن استفادہ ایتدکدن صکرہ، علی الاصول دور مدارس ایش؛ و بعض قضاالردہ دخی بولتمش ایدی. شعر و ادب و انشادہ کی معلومات و مہارتی جنتمکان یاوز سلطان سلیم خان حضرت نرینک مسعودی اولمغلہ، صحبت حضرت بادشاہی شرفنہ دخی نائل اولمشیدی. ۹۸۷ تاریخندہ وفات ایتشدرد. قانونی سلطان سلیمان خانک فرمانیلہ امام غزالیہک «کیہ ای سعادت» فی ترجمہ باشلامش ایسہدہ، اکالہ موفق اولہمدینی کی، تاریخ عثمانی و مناقب علمایہ دائر باشلادینی بر کتابی دخی یدیرہ. مہمشدر. مصنع بعض مکاتیب و رسائل و خیلی اشعاری واردرد. شو بیت او جملہ دندر.

چاک ایت بقا کی کل کجی عشاق سینہ آج
کل بخشش ایلہ قولرہ شاہم خزینہ آج
— ایکنجیسی مشائخدن جمال افندیکن برادر زادہ سی اولوب، طریق علمہ سلوک، ۹۵۲ دە وفات ایتشدرد. شو بیت اونکدر:

کلہ کوش ایتدیرہ مز یوق یرہ بلبل ایکلر
عشق دستاخی شمدی کیم اوقور کیم دیکلر

— متأخرین شعراذن (محمد کامی افندی) دخی ادرنہ لی اولوب، ۱۱۰۲ دە درسعادتہ و رودلہ، طریق علمہ سلوک ایدہرک غلطہ و بغداد مولویتنہ و فتوی امانتہ و اوقاف ہایون مفتشکنہ و بعدہ مصر مولویتنہ نصب اولتمش؛ و مکہ پایہ سی احرازلہ، ۱۱۳۶ تاریخندہ وفات ایتشدرد. «صلوہ مسعودی» کتابی ترجمہ، فقہہ دائر «ریاض الفاسمین» عنوانیلہ بر کتاب تألیف و مرتب بر دیوان اشعار ترک ایتشدرد. شو مقطع اونکدر:

شعراک موشخ ایلہ صنایعلہ کامیا
ایستردای تازہ و ہم توزمین زمان

کامی } فرس شعراسندن اوچ ذاتک
مخلصیدر:

برنجیسی سبزوارلی اولوب، مولانا عبد الرحمن جامینک صحبتنہ نائل اولمش، و ہراتدہ وفات ایتشدرد. شو بیت اونکدر:

سوی کلشن رقتم از کوی توام آمد بیاد
روی کل دیدم کل روی توام آمد پیساد

وسط لرندہ کی (ھونگ چہ) و (قاؤبو) ایلہ جنوب جھتندہ کی (تای ھو) کولریدر۔ ساحلک قار۔ شیسندہ بر طاقم آطہ لری اولوب، باشلیجہ لری (یانغ چہ کانغ) منصبی قارشیسندہ و خلیجک آغزندہ بولنان (جونغ مینغ) آطہ لریلہ (ھوآنغ ھو) ایرماغنگ اسکی منصبی قارشیسندہ کی (یوشو) جزیرہ سیدر۔ بو ایالت چینک اک منبت واک معمور یرلرندن اولوب، کثرت میاھیلہ برابر، ھواسی صاغلام و معتدلر۔ قورودلش کول و بطاقللری چوق اولوب، اھالیسی باشلیجہ بو اراضی اعمار ایتملردر۔ برنجی درجہ دہ محصولی پرغ اولوب، سائر حبوباٹلہ سبزہ و میوہ لک انوعی و علی الخصوص ناریک کوزلی و کلیتی توتون، پاموق، کتن و سائرہ حاصل اولور۔ چای یالکز قسم جنوبیسندہ یتیشیر۔ ورنیک وضع و یرر اشجارک انوعی واردر۔ طوت آغاجلری دہ چوق اولوب، اھالیسی ایک بوجکی یتیشدیرہ رک، کلیتی ایک چیقار یرلر۔ حیوانات اھلیہ سی دہ چوقہ اولوب، سوادہ حلدہ ونہر و کولارندہ پک چوق بالینی واردر۔ سواحلدہ واسع مملعہ لر یامیشلردر۔ صنایی پک ایلری اولوب، بو ایالتک مصنوعاتی چینک سائر طرفلرندہ یاپیلان امثالہ مرجدر۔ باشلیجہ لری ایک قاشلرلہ (نانکین) دیغکلہ شہرت بولان برنوع قاش و تختہ دن ورنیکلی مواد مختلفہ ایلہ پاموق واپکدن کاغذ، مرکب و سائرہ در۔ تجارتی پک ایشلک اولوب، باشلیجہ انہار وجدوللر طریقہ اجرا اولنور۔ اک بیوک اسکہ لری (چین کانغ) ایلہ (شانغ ھای) در۔ ایالت ۸ سنجاغہ منقسمدر۔

{ کانغ سی (Kiang-Si) چینک جنوب شرقاً (فوکن) و (چہ کانغ)، شمالاً (نغان ھوئی) و (ھوپہ)، غرباً (ھونان)، جنوباً دخی (قوآنغ تونغ) ایالتلریلہ محاط و محدوددر۔ شمالدن جنوبہ بوی قوش اوچشی حسابیلہ ۶۰۰ کیلومترہ اولوب، مساحتہ سطحیہ سی ۱۸۰۰۰۰ مربع کیلومترہ و اھالیسی ۲۴۶۰۰۰۰ کشیدر، کہ بہر مربع کیلومترہ باشہ ۱۳۷ کشی دوشر۔ مرکزی (نان چانغ فو) شہری اولوب، ایالت ۱۳ سنجاغہ

منقسمدر۔ اراضیسی و علی الخصوص قشم جنوبیسی طاغلق اولوب، بتون ایالت (یانغ چہ کانغ) ایر۔ ماغنہ تابع (کا کانغ) نہرینک حوضہ سندن عبارتدر۔ بو نہر ایالتک جنوب جھتندہ نیعائلہ، شمال شرقیہ طوغری اراضیسی شق ایدوب، صاغ و صولدن بر چوق نہرلر یعنی بتون ایالتک میاھ جاریہ سی اخذ ایتدکن صکرہ، (پویانغ) کولنہ کیرر؛ و بو کولہ دوکیلن دیگر بر طاقم چایلرک صولریلہ برابر ایالتک حدود شمالیہ سندن چیتوب، مذکور ایرماغہ دوکیلور۔ طاغلرینک بعض ذروہ لری ۳۰۰۰ مترہ ارتفاعی متجاوزدر۔ ھواسی صیجاق و رطوبتی اولوب، بعض یرلرندہ دہ بطاقللردن طولای صیتہ لیدر۔ نباتاتی اقالیم معتدلہ و اقالیم حارہ نباتاتک اجتماعدن عبارت اولوب، محلیک ارتفاعنہ کورہ تخلف ایدر۔ یوکسک یرلرندہ جام آغاجنک انوعی و علی الخصوص یالیزیلر یاپراقلی بر جندی و دھا آشاغیدہ میشہ، قاین، سکود، کستانہ و سائرہ آغاجلری یتیشیر۔ آچق یرلردہ و کویلرک اطرافندہ اھالی ورنیک و قوقہ آغاجلریلہ برابر کافور اشجاری یتیشدیرلر۔ اکثر طرفلری اورمانسز اولوب، اھالی محروقات تدارکندہ زحمت چکرلر۔ باشلیجہ محصولاتی: پرغ، مصر، پاموق و سائرہ ایلہ اصل مملکتک منبع ثروقی اولان کلیتی و جنسی اعلا چایدر۔ جسم حیوانات وحشیہ منقرض اولوب، یالکز اورمانلق اولان طرفلرندہ قیلان، تیلکی، طوموز، قرہ جہ و سائرہ بولنور۔ حیوانات اھلیہ سی باشلیجہ صغیر، ماندہ و طوموزدن عبارتدر، انہاری بالیقہ طولو اولوب، اھالیسنک بالیقہ یلقدہ مهارتلی واردر۔ طاغلرندہ آتون، کومش، قورشون، قلا، دمر و سائر معدنلر بولنیورسہ دہ، پک آزی چیقارلقدہ در۔ صنایی خیلی ایلری اولوب، علی الخصوص چینیہ متعلق معمولاتی چینک سائر طرفلرندہ یاپیلان بو قیلدن ذی قیمت مصنوعاتک جملہ سنہ مرجدر۔ وساطتک قلیتہ برابر، تجارتی خیلی ایشلک اولوب، حدود شمالیہ سندہ و (یانغ چہ کانغ) ایرماغی کنارندہ بولنان (کیو کانغ) شہری آوروپا تجارتنہ دخی آچقدیر۔

کاور طانگی } « جبل برکت » ماده سنه
[مراجعت بیوریه]

کاور } (Cavéri) هندستانه دکن
قطعه سنک جنوب جهتنه بیوک

بر ایرماق اولوب، $۱۲^{\circ}۲۵'$ عرض شمالی ایله
 $۷۳^{\circ}۱۴'$ طول شرقیه (کات) سلسله جبالندن
نیمه‌انله، شرقه طوغری جریان ایده‌رک، میسور
حکومت ممتازه سنک جنوبی گوشه‌سنی بر یاندن بر
یانه شق ایتدکدن سکره، طوغریدن طوغری‌یه
انکایر حکومته تابع ممالکه کپروب، جنوبه وبعده
ینه شرقه طوغری دونه‌رک، بر بیوک قوس تشکیل
ایله، بر جوق قولره آیریلهرق، وواسع بر دالیه
تشکیل ایده‌رک، کرومندل ساحلندن بنکاله‌کور.
فزینه دوکیلور. مجراسی ۷۲۰ کیلومتره اولوب،
ثلثانی میسور خطه‌سیله کوبمباتور سنجانگنک مرتفع
یایله‌لرنده و بر ثلثی (تریچینپولی) و (تانجور)
سنجاقلرنک آلچق اووه‌لرنده‌در. دالیه سنک رأسی
ساحله ۱۴۵ کیلومتره‌ک مسافه‌ده اولوب، سا.
حله‌کی اساسی ۱۶۰ کیلومتره وسعتنده‌در. تابعلری
جوق اولوب، اک بیوکلی میسورده: هناواتی،
کوبانی و جیمسکه؛ و کوبمباتورده: بهاواتی، فویلار
و آسراواتی‌در. میسوردن خروجنده ایکی‌یه آیریلوب،
(سیوانه سامودره) اسمیله بر جزیره بعدالتشکیل
بو آطه‌نک ایکی طرفنده ۶۰ متره‌ک ارتفاعدن
دوشه‌رک، هندستانه کیلرک اک کوزلیری اولان
ایکی شلاله تشکیل ایدور. مایس و حزیرانده
فیضان ایدوب، سائر و قتلرده و علی‌الحصوص
مازت و نیسانده صوفی پک‌آز اولغله برابر، ارواء
اراضیده دخی قوللانلیغندن، یالکیز پک کوچک
واورایه مخصوص بر نوع کیلرک سیرینه صالحدر.
فیضاننده ثانیه‌ده ۹۰۶۰ وحده وسطی حسابیله
یالکیز ۴۷۸ مکعب متره صودوکر. حوضه‌سی
۸۳۰۰۰ مربع کیلومتره‌دن زیاده‌در.

کاور پورام } (Cavéripouram) هند.
ستانک مدراس اداره‌سنه

تابع (کوبمباتور) ایالتنده و کوبمباتورک ۱۲۸

کاتم } سودان وسطنده کی (قام) مملکتته
عرب جغرافیونی آثارنده ویریلن
(اسدر) [« قام » ماده سنه مراجعت بیوریه .]

کافی } (ابو بکر — متأخرین شعراء عثماییه —
نیسه دن اولوب، توقادیلدر. حکیم
اوغلی علی پاشا اوچنجی دفعه اولهرق صدارته
نصب اولنهرق کلیرکن کندیسی معیتنه آلهرق طریق
خواجگانه ادخال ایتشدی. لایالی و قلندر مشرب
بر آدم اولوب، بعده طریق مولوی‌یه انتسابله،
کوشه‌انزویه چکامش؛ و ۱۲۰۶ تاریخنده وفات
ایتشد. مرتب دیوانی، بعضی منشآت و بر طاقم
هزلیات و لطائف وارد. اک زیاده بو صوکه‌نوعده
مهارتی وار ایدی. شو مطلع بر نفت شریفندندر:
غبار روضه کک کحلی جلادر یا رسول الله
کوزمده خاک کویک توتیادر یا رسول الله

کافی پاشا } متأخرین وزراء عثمانیه‌دن
اولوب، ابتدای حالنده مصر
مأمورینندن بولنمش؛ و باب عالیجه مختلف مأموریتلرده
بولنهرق، قطع مراتبله، تدریجاً رتبه وزارتیه نائل اولمش؛
ورسومات امانتنده و مالیه نظارتیه تقاعد صندی
نظارتنده و سائر مأموریتلرده بولنهرق، احقاق
حق و محافظه حقانیت خصوصنده بیوک بر استقامت
و تعصب کویک ترمش؛ و بولندینی نظارتلرده فوق‌العاده
حقانیت و استقامت ابرازیله، قانون و نظامی بحق
مدافعه و محافظه ایش؛ و قرن حاضر هجری اوائلنده
ارتحال ایلمشدر.

کاوار } صحرای کبیره فزان ایله سودان
آره‌سنده و کاروان پولی اوزرنده
بیوک برواج اولوب، بو باده ایجاب ایدن تفصیلات
« قوار » ماده سنده ویرلدیکندن، اورایه مراجعت
اولمق اقتضا ایدر. یاقوت حموی «معجم البلدان» ده
بو واحک بر قاج قصبه‌سی اولوب، مرکزی (ابو
البلاء) اولدیغنی بیان ایدور، شمیدیکی خریطه‌لرده
دخی (بیلیا) اسمیله بر قصبه محرودر.

کاوخوار } جیعونک قوللرندن اولوب،
خوارزمده بر طاقم برلر اسقا
ایندیکنی یاقوت حموی بیان ایدور.

کیلومتره شمال شرقیسنده اوله‌رق کاوری ایرماغنک
صاغ کنارنده بر قصبه اولوب، ۶۵۳۰ اهالیسی
واردرد.

کاوه { ایرانک اساطیر و خرافاتله مزوج
اولان تاریخ قدیمده بر دیرجیدر، که
جشیدی قتل ایله مملکتی ضبط ایدوب انواع مظالم
اجرا ایدن (ضاک تازی) به قارشی قیامله، دریدن
اولان اولکلکنی بیراق ایده‌رک، خروج، و کندیسنه
تابع اولان خلقله برابر هجوم ایده‌رک، ضاک قتل،
و جشیدک نسلدن فریدونی تحت ایرانه اقصاد ایشدر.
ضاک ایله فریدون اسمرینک هند اساطیرنده مو-
هوماندن عبارت اولدیفنی «ضاک» و «فریدون»
ماده‌لرنده بیان ایتدیکن‌دن، کاویه صحیحدن دنیا به
کلش بر شخص نظریله باقی‌مایز. مع هذا بیراق
کبی قوللانش اولدینی اولکلکنک (درقش کاویانی)
اسمیه دولت ایرانی‌ده مقدس بر شی صفتیه حفظ
اوله‌رق، سعدبن وقاص (رضی‌الله‌عنه) طرفندن ایرانک
فتحنده، مجوهراتله مرصع اولدینی حالده، غنیمت
ایدلیدی مشهوردر. کاوه‌نک وقعه‌سنی محرر فقیر
فاجعه یعنی تیاترو رساله‌سی صورتنده قلمه‌آلوب،
«کاوه» عنوانیه ۱۲۹۳ تاریخسنده نشر ایش
ایدم.

کاوه‌ن { کرمانده (سیرجان) دن ایکی
مرحله‌ک مسافده بر قصبه اولدیفنی
یا قوت حموی بیان ایدیور.

کاهی { «قاسم کاهی» ماده‌سنه مراجعت
بیوریه.]

کاهه { (Galia) هندستانک بهار خطه-
سنده پاطنه ایالتنده و پاطنه‌نک ۹۰
کیلومتره جنوبنده وکنک ایرماغنه تابع (بهالکو)
نهری اوزرنده قضا مرکزی بر شهر اولوب،
۶۶۸۴۵ اهالیسی واردرد. پک‌اسکی و هند بر همین‌لرجه
مقدس عد اولنور بر شهر اولوب، بهر سنه
۱۵۰۰۰ قدر زوار طوبلانه‌رق، نهرینک اینجه
کپرلر، و (ویشنو) نک ایزینی زیارت ایدرلر.
بو ایزک اوزرنده (ویشنوباد) اسمیه بیوک و مصنع
بر بخانه واردرد. بودا دخی الک اول بو شهرده
ظهور و اجرای وعظ ایتدیکندن، مقدما بونک
دیننه تابع اولانلرک زیارتکاهی ایدی. بر همین‌لره

مخصوص مکتب و مدرسه و مناسترلری دخی
چوقدر. اسکی شهرک قارشیسنده و نهرک صول
کنارنده (صاحب کنج) اسمیه انکایزلر طرفندن
یایلش منتظم و طرز جدید اوزره مؤسس بر یکی
قسی واردرد.

کبان معدنی { معموره العزیز ولایتنک
خرپوت سنجاغنده وخر-
پوتک ۲۴ کیلومتره غربنده و ملاطیه‌نک دخی او
قدر شمال شرقیسنده اوله‌رق فرات مجراسندن ۲
کیلومتره‌ک مسافده و بو نهری تشکیل ایدن قره
صو ایله مراد چاینک ملتقاسندن ۱۵ کیلومتره
آشاییده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۳۰۰۰
اهالیسی، صدر اسبق یوسف ضیا پاشانک بناکر.
ده‌سی اولان جسم و مصنع بر جامع شریفی. ینه
مشار الیهک تأسیس کرده‌سی اولوب، ۳۰۰ جله
کتی حاوی کتبخانه‌سی، روم وارمنی کایسالر
وحامی واردرد. اسمندن دخی آکلاشلدینی اوزره،
بو قصبه خیلی زنکین کومش وسیعی قورشون
معدنلری عجلنده اولوب، بو معدنلر مقدما دوات
طرفندن اخراج اولمقده، و مشارالیه یوسف ضیا
پاشا کبی وزرا طرفندن اداره ایدلکده بولنش
اولمیه، او صره‌لرده قصه ۳۰۰۰ خانه یعنی تقریباً
۱۵۰۰۰ اهالیی حاوی بولنش ایکن، بعده
معدنک بطل براغلمسیه، ذات‌آده هواسی آغر اولد.
یغندن، اهالیسی طایغیلوب، شمیدی حالده کرک
قصه و کرک معدن یری خرابه‌لرله ملودرد. معدنک
ترکنی ایجاب ایدن اسبابک بری‌ده جوارلرده‌کی
اورمانلرک اتلاف اولمیه، محروقات قالماسی
اولوب، حالبوکه پالو و چشکرکده کور معدنی
بولدینی تحقق ایش؛ و چشکرکده‌کی کور معدنی
مراد چاینه تابع بر نهرک اوزرنده بولمقده، کبان
معدنه نهردن مصرف‌سزجه نقلی ممکن اوله‌جفتدن،
کومش و کور معدنلری بردن احاله اولدینی
تقدیرده، چوق استفاده‌ینی موجب اوله‌بیلیر.

— کبان معدنی قضای شرقا و شرق جنوبی
طرفندن نفس خرپوت یعنی مرکزولایت قضایله،
جنوب غربی طرفندن ملاطیه سنجاغیه، غرب
شمالی طرفندن عربکیر قضایله، شمالاً دخی درس
سنجاغیه محاط و محدود اولدینی حالده، مرکزندن

اداره اولنور ۵ ناحیه ۶۱ قریه ایله ۱۹۰۵۰ اهالی بی حاویدر. اراضی خیل منبت اولوب، حویاب و میوه و سبزه لک انواعی حاصل اولور. طوت آغاجلری چوق اولوب، مقدما خیل ایسک جیقلرلقد بولنش ایکن، بوسنت دخی معدنچیلکه برابر تدنی ایتشدور.

گبر (ونام دیکرله پارسی) ایرانلردن اسکی زردشت دینده ثباتله الیوم آتشیست بولسانلره ویریلن اسم اولوب، بونلر ایرانک غزاة مسلمین طرفندن فتحندن واکثر مجنسلرینک دین اسلامی قبول ایملرندن صکره دخی وطنلرنده قالوب، بعده اقلیتلری حبسیله، کوردکلری حقارت اوزرینه، اکثری هندستانه و بعضلری شیروان جهتلرینه هجرت ایتش؛ و آز مقدارلری ایرانک اوتیه بریسنده و علی الخصوص یزده و کرمانده قالمشلردر. الیوم موجود کبرلک مقداری ۱۰۰۰۰۰ نفوسی متجاوز اولوب، ۸۵۵۰۰ قدری هندستانده، ۸۵۰۰ قدری ایرانده و قصوری قافقاسیاده و سائر طرفلرده در. آیین مذهبلرینی زند و پهلوی لسانلرنده اجرا ایدوب، بولسانلری بیلیر عالم دستور و موبدلری وار ایسه ده. اکثری باشادقلری مملکتک لسانیه متکلم اولوب، آتشکده لرنده اوقونان زند اوستانی آکلا. میورلر. چالیشقان و یک ناموسلی آدملر اولوب، بیایده باقه لری و بیوک تجارتکاهلری و جمعیات علمیه و خیره لری واردور. زکیکلری خیرانه چوق بازه صرف ایدوب، کندی ملنلرندن هیچ بر دینلجی و فاحشه اولمدینی شایان دقتدر. بوندن بر قاچ سنه اوله کلنجه یقدر بیایده پهلوی لسانده ایکی غزته نشر ایدرلردی. مقدما شهر مذکورده یک بیوک و مصنع بر آتشکده بنا ایتشلردور.

گبری (ملا محمد قاسم) ایران شعراسندن اولوب، کاشانلیدر. شور رباعی اونکدر:

کلخن نشین آتش سودا کسی مباد
سرکرم شعله های تنها کسی مباد
آن را که رد کنیم شود رد کاشات
مردود بازگاه دل ماکسی مباد

(خداوند کز ولایتک قره سی سنجاد)
کبسود (غی مرکز قضا سنده و بالیکه ریگ

۲۵ کیلومتره شرقنده اوله رق سماو چایی اوزرنده ناحیه مرکزی بر قصبه اولوب، ۳۰۰۰ اهالیسی، ۲ جامع شرینی، ۶ مسجدی، بر تکیه سی، ۲ خانی، بر حمای، و ۴۰ دکانی واردور. — ناحیه سی ۷۵ قریه دن مرکب اولوب، ۵۹۵ اهالیسی واردور، که بونلردن یالکز ۳۲ سی خرستیان و قصوری کاملاً مسلمدر. اراضیسی تقریباً ۱۹۰۰۰ یکی دونمذن عبارت اولوب، ۳۰۰۰ دونملکی چام و میشه آغاجلرینی حاوی اورمانلقدور. طوپورانی یک منبت اولوب، محصولاتی: بغدادی، آرپه، مصر، سیسام، بورجق، چاودار، یولاف، پاموق، کتن، کنور و سائر ایله میوه و سبزه لک انواعندن عبارتدر.

کبک (Quebec) آمریقای شمالیده انکلتره. به تابع دومینیون حکومات متفقه. سندن همنای اولان حکومتک مرکزی بر شهر اولوب، سنت لوران ایرماغنک صول یعنی شمالی کنارنده و دومینیونک مرکزی اولان (اوتاوه) نک ۳۸۰ و مرکز تجارت اولان (مونترآل) نک ۲۲۰ کیلومتره شمال شرقیسنده واقع اولدینی حالده، ۶۳۰۹۰ اهالیسی، استحكاماتی، کوزل لیمانی، یک ایشلک تجارتی، بیوک دارالفنونی، دارالمعلمینی، بر قاچ آقادمیاسی، متعدد مکاتب عالییه سی، نمونه لک مکتبلری، تاریخ و ادبیات، جغرافیه، تاریخ طبیعی و سائر فنون جمعیتلری، صنایع و مالیه شرکتلری و سائر آثار عمرانی واردور. مرکزی بولندینی حکومت مجلس معوثانه ۳ و حکومات متفقه مجلس عمومیسنه دخی دیگر ۳ مبعوث انتخاب ایتک حقنی حائزدر. و قتیله کبک سفائش اعمالنه مخصوص دستکاهلری و کراسته تجارتیله مشهور ایدی. بوسنت و تجارت او وقتندن بری چوق تدنی ایتش ایسه ده، دیگر صنایع ایلریلیوب، برنجی درجه ده دباغخانه لرله آباق قانی فابریقه لریدر. سنوی ۲۱ ملیون فرانق قیمتنده آباق قانی و ۱۳ ملیون فرانق قیمتنده مواد دباغیه اخراج اولنور. دمبرخانه و دو مخزنه لرله انواع ما کینه لر و چلیکدن آلات و ادوات و کاغد، چوخه، قاؤچوقدن مواد مختلفه، توتون و سائر فابریقه لری چوقدر. قارشیسنده کی (لوئیس) قصبه سنه برکوپری ایله مربوطدر. اهالیسنک لئانی فرانسیز جنسیته منسوبدر. شهر ایکی قسمدن مرکب اولوب، یوقاری

قسمك غایت دلکشا منظره لری و ابنیه و دوائر عمومی سی وارد. و اوستنده کی تپه ده برقله بولبور. آشاغی قسیمی ایسه تجارت و فابریقه لری ایلوب، بونک سواقلری دها کنیش ودها منتظمدر.

کبک (Quebec) آمریکای شمالیه انکلتره. به دومینیون حکومات متفقہ سنک بری واک شرقیسی ایلوب، مرکزی اولان آنفال بیان شهرک اسمیله تسمیه و «آشاغی قاناده» اسمیله دخی یاد اولمخنده در. 50° ایل 52° عرض شمالی و 60° ایل 82° طول غربی آره لرنده متمد اولوب، شمالاً هنوز تحت انضباطه آلمیان «اراضی» شمالیه» ایل، شمال شرقی طرفندن (لابرادور) خطه. سیله، شرقاً (ترنو) بی ایران (بل ایسله) بوغازی و (سنت لوران) کورفزیله، شرق جنوبی طرفندن «یکی برونسویک» له و ممالک مجتمعه نیک (منه) جهو. ریتیله، جنوباً بینه ممالک مذکور نیک نیو هامپشیر ایل ورمونت و نیو بورق جمهوریتلریله، شرقاً دخی (اونتاریو) حکومتیله و برآز یرده هودسون کورفزی نیک جامس قویله محاط و محدوددر. مساحه سطحی سی ۵۰۰ ۸۰۰ مربع کیلومتره اولوب، تقریباً ۱ ۵۸۰ ۰۰۰ اهالیسی وارد، که بهر مربع کیلومتره باشنه آننجق ۳ کشتی دوشیور. بو مملکت واسعه بی سنت لوران نهری و خلیجی غیرمسلم وی ایکی قسمه تفریق ایدوب، بونک جنوبنده کی قسمک آننجق بر سدرسی وسعتنده اولدینی حالده، هواسی دها معتدل و طویراخی دها منبت اولق سایه سنده، اهالیسنک نصفندن زیاده سی مذکور قسم اصغرنده بولنیور. آننجق قسم شمالیسنده اسکان و اعمارده صالح اراضی واسعه بولندیغندن، اوراسنک ده مرور زمانه بو نسبتده اهالیسی چوغاله جفنده شبهه یوقدر. اراضیسی دخی بو تقسیمه تابع اولوب، سنت لورانک جنوبنده کی یرلرده (آلفانی) سلسله. سنه منسوب طاغلر متمد، و بونلرک ذروه لری ۱۰۰۰ متره ارتفاعلری نه قدر واصل اولور. بو یر طار واوزون اولوب، جنوب غربی جهتی معتدل و منبت اولدینی حالده، شمال شرقیه طوغری ایلری کیدلدیکجه، هوا و اراضی سرتلشوب، منتهای شمال شرقیسی تشکیل ایدن (غاسپسین) شبهه جزیره سی قابل سکنی اولمیه بحق درجه ده صوتوق و قیال قدر.

نهر مذکورک شمالنده کی قسم اعظمی ایسه عمومیت اوزره دوز اراضی واسعه دن عبارت ایسه ده، مملکتک و سطنده بونجه (لوران تیان) اسمیله برصره طاغلر ویا تپه لرودها طوغری بی بر تقسیم میاه خطی تشکیل ایده جک صورتده آننجق ایکی اوچیوز متره مرتفع برصرت متمد اولوب، بونک اوستنده برطاقم واسع کوللر بولمخله، آیاقلری جنوبده کی سنت لوران ایرماقی و خلیج نه ویا غرب شمالیه کی هودسون کورفزی نه دوکیلور. بو صرتک اکثر طرفلری اور. مانلرله مستور اولوب، بالکنز ۱۰۰۰ متره قریب ارتفاعی اولان جهتلری قیالی ودها آلتجی جهتلری اعمارده صالحدر. مذکور کوللرک اک بیوکلری غربدن باشلایه رق: کییاوه، آیتیبی، مال، میست. سیتی، سنت ژان، پریبیتی، آستوریامیتوش، ما. نیقوآغان، آسوانیبی، یچفون، و امینقاو و سائر. در. نهرلرینک اک بیوک سنت لوران ایرماغیدر، که شق ایتدیکی کوللرک اخیری اولان (اونتاریو) کولندن باخروج، برمدت اونتاریو حکومتیله ممالک مجتمعه آره سنده شمال شرقیه طوغری آقدقدن صکره، کبک حکومتی ایچنه کیروب، (مونترآل) شهری یانندن کچر، و کبک شهرینه واصل اولنجه، نهر حالندن چیقوب، کیندیکجه توسع ایدر بر خلیج صورته کییر. بو ایرماغه جنوبدن کلن اتهار آز اولمخله برابر، قیصه و کوچک اولوب، شمالدن مذکور کوللردن کلنلرینک اک بیوکلری: غرب جنوبی حدو. دینی تشکیل ایدن (اوتاوه) و بوکا تابع قولونجه، غایتقاوه، «طاوشانلرچایی» و «قریل چای»، سنت موریس، پریبوتقه، رتسیامیتس، اوتاوده، مویسیه، مینان، سنت اوکوستین و سائر در. هودسون کورفزی نه دوکیلرلی ده حدود شمالیه بی تقریبی ایدن (استمن) ایل وروپرت، نوتاوه، ها. ریکاناو و سائر در.

هر نه قدر کبک عرضجه فرانسه یه معادل ایسه ده. هواسی چوق دها صوتوق اولوب، قینلری پک او. زون و سرتدر. کبک شهرنده یازین میزان الحارره حد وسطی اوزره ۱۷. صوک بهارده ۷، ایلک بهارده ۳ درجه و قیشین تحت الصفر ۱۰ درکه کوسترر. شمال شرقیه طوغری کیدلدیکجه، هواک برودت و شدتی آرتار. قیشین بتون کوللر و نهرلری

طوكار. الحاصل هواچه سيبه و نوروجه مشاهد. هواسی كه معتدل اولان يرلرده بغدادی، مصر، كتن، كنوبر، توتون، اوزوم، الما، آرمود و سائر ميوه لرله سبزه لك انواعی حاصل اولور. آنجق طوبراغتك قوتی پك چاقی زائل اولدیفندن، اهالی كوبریه اولان احتیاجلری آكلایه رق، پك واسع اولان مرعا و چارلردن استفاده ایدرك، كلیتل صیغیر و سائر حیوانات اهلیه بسلكه، و بونلردن یاغ، پنیر و سائر چیقارمه باشلاملردر. هنوز آجلما مش طرفلری باطه كورمه مش اورمانلره مستور اولوب، بتون اورمانلری ۲۴۰۰۰۰ مربع كيلو متره وسعتندهدر. آنجق اعمار و اسكان اولنان يرلريك اكثر طرفلرند اورمانلر نافله يره اتلاف اولنديفندن، محروقاتجه بيله زحمت چكلمكدهدر. اصل مملكتك منبع ثروقی معادن كثیره سی اولوب، دمبر، باقیر، آلتون، نیکل، منغاز، آنتیون، جیوه، كوكورد و سائر معدنلره مرمر، آشی بویاسی، یازی طاشی، طاش یاغی و معدن صولريك انواعی پك چوقدر. معادن مختلفه یی حاوی يرلری ۷۰۰۰۰۰ دونم قدر تخمین اولنیور.

اهالیسنگ نلاندندن زیاده سی عن اصل فرانسر اولوب، قناده فرانسه مستملكتندن ایکن، هجرت و توطن ایتملردر. سائرلری ایرلاندهلی، انگلیز، استوچیله، آلمان و سائر آوروپا مهاجرلردن عبارتدر. اصل يرلیر ۷۵۰۰ كشی راده لرنددر. صنایع محلیه خیلی ایلری اولوب، محصولات ارضیه ايله كراسته و معادنك استحضار و استعمالی و بالقعیلیق و منسوجات مختلفه نسجی کی صنعتلره اشتغال او. لنیور تجارقی خیلی ایشلك اولوب، محصولات ارضیه، حیوانات و حیوان محصولات، كراسته، معادن و سائریه متعلق پك چوق اخراجاتی واردر. باشلیجه نخرجلری سنت لوران ایرماق و خلیجنده کی اسکلهلر اولوب، اورادن بحر محیط اطلاسیه ایندیریلره رك، آوروپایه، و یاسوك كوللره و بونلرك جنوبی سا. حللرند کی اسکلهلره چیقاریلره رق، ممالك مجتمعه یه نقل اولنور. سنوی اخراجاتی تقریباً ۲۱۲ و ادخالاتی ۲۶۳ ملیون فرانك راده لرنددر.

اصول اداره سی مشروطیت و مختاریت اساسی

اوزرینه مؤسس اولوب، رأس حكومتده انگلتره دولتلك و کیلی حكمنده و (اوانوه) ده کی والینك معیتنده بر متصرف بولنیورسده، بونك وظیفه سی پك محدود و پك رسمی اولوب، مملكتی اداره ایدن هیئت مدیران خصوصی مجلس مبعوثانك او. كنده مسئولدر. متصرفك تحت ریاستنده اجتماع ایدن هیئت مدیراندن مركب بر مجلس اداره سی، ۲۴ اعضادن مركب بر هیئت اعیانی و اهالی طرفندن منتخب ۶۵ مبعوثن مركب بر مجلس مبعوثانی واردر. بو وجهله اداره داخلیه سنده ببتون مستقل اولوب، دومینیون حكومات متفقه سنك مركزینه دخی مصالح عمومیه لك تذكریحون ۶۵ مبعوث و ۲۴ اعیان كوندرمك حق قی حائزدر. مملكت ۲۰ قونتلغه و هر بر قونتلق متعدد ناحیه لره منقسمدر. هر ناحیه اها. لیدن منتخب بر مدیرله ۷ اعضادن مركب بر مجلس طرفندن اداره اولندیفی کی، فونتلفك مركزنده دخی ینه اهالیدن منتخب بر رئیس ناحیه مدیرلردن متشكل بر مجلسله اداره امور ایدر. امور عدلیه انگلتره دواتی طرفندن نصب اولنمش بر مفتشك تحت اداره سنده حكومات متفقه مركزندن مأمو. ریتلری تصدیق اولنمش ۳۰ حا كه مفوز اولوب، بونلر قونتلغلرده کی محاکمی اداره ایدرلر؛ و محاکم مذكوره اعضاسی محللرند انتخاب اولنور.

كېكب { مكه مكرمه قرینه عرفانك آر. قسنده ایکی طاغك اسمی اولوب، ایکیسی تذهیه صیغه سیله كېكان دینلیر.

كبود جامه { (شاه نصرالدین) مشاهیر شعرادن اولوب، استر اباد ایله خوارزم آره سنده ساكن كبود جامه اسمیه معروف بر كوچك قومك امیری اولغله، (شاه كبود جامه) اسمیه شهرت بولشدی. سلطان تكش بونك قتلّه برینی مأمو ایدوب كوندر ديكنده، صاحب ترجمه بو مأمورك كوكلنی ایدره رك، حیأ كندیسنی حضور سلطانه سوق ایتكه قاندریمش؛ و تكشك حضورینه چیقیدیفنده شو رباعی یی سولیوب، عفو واحسانه نائل اولمش ایدی:

من خاك تو در چشم خرد می آرم
عذرت نهایی نهاده نه صد می آرم
سرخواسته بدست کس نتوان داد
می آیم و برگردن خود می آرم

نده (سباسته) تسمیه اولوب، بو اسم هرور زمانه (سیواس) صورتی آلمشدر. — جیحون قربنده دخی بو اسمله بیوک بر قریه اولوب، بعض مشاهیر علمانک مسقط رأسی بولمیش اولدیغنی یاقوت حوی بیان ایدور .

کپید { (Gepides) آلمانلرک اسلاف اولان غوتلرک منقسم بولنقلری اوچ طائفه. نک بری اولوب، دیگر ایکیسی یعنی اوستروغوتلرله ویزیغوتلر جنوبه طوغری بایله رق، ابغدا کرلک وجها. نکیرلک ایتدکلری حالده، کپیدلر و یستوله نک مناعنده وقاریات سلسله جبالنک اوته سنده قالمشلردی. اوچنجی قرن میلادی واسطنده بولر آلمانیه نک شمال جهتده ساکن بولنان (بورغوند) لری رین وادیسنه طوغری پوسکورتدک، یرلرینی ضبط اتمش؛ ومتعاقباً ایکنجی قلودک قوماندیه سیله روما مالکنه تجاوز ایدوب، بعده (هون) لر طرفندن مغلوب اولمش؛ و ۴۵۳ تاریخده، آتیلانک وفاتی اوزرینه، بولرک بیوندروغندن قورتیلوب، (آرداریق) ک ریاستیه طونه و تیهسه آره لرنده یعنی مجارستانک غرب جهتده یرلشمشلردی. ۴۵۸ تاریخده قوموشلری اولان لومباردلرله محاربه یه طویشوب، لومباردلری مغلوب ایتلمشله ده، بولرک امداده دعوت ایتدکلری آوارلر طرفندن مغلوب و یریشان اولوب، برطاقلری محو اولمش؛ و برطاقلری طاغلمشلردی.

کت { (Gètes) [«جت» ماده سنه (مراجعت بیوریه ۰] **کتانی زاده** { (علی بن محمد) مشاهیر کتانیلر کتخدا سی ایدی. درت بش قرآن کریم و اتوز قدر انعام و سائر یازمشدر. طغراکشلکده مهارتی و موسیقی و کمانکشلکدن بهره سی وار ایدی. ۱۱۹۲ ده وفات ایتمشدر.

کتبغا { (ملک عادل زین الدین المنصوری) مصرده حکومت سورن ممالیک اتراکک او تنجیسی اولوب، ملک منصور سیف الدین قلاونک کوله لرندن ایدی. عن اصل مغول افرادن اولوب، هلاکونک عسکری میاننده بولمغه، عسکر مذکورک حصده کی انهنز امنده اسیر آلمش؛ و یک کنج اولقی مناسبتیه، ملک مشارالیه طرفندن تربیه اولمغه،

کبویلر { (Guebwiller) آلساس لورنده قولارک ۲۵ کیلومتره جنوب غربیسنده و (ووستر) طاغرینک کوزل بر بایرنده اولرق (رین) ایرماغنه تابع (لوش) نهری اوزرنده قضا مرکزی برقصه اولوب، ۱۱۴۵۵ اهالیسی، ماکینه فابریقه لری، ییغیخانه لری، یوک و پاموق ایلیکخانه لری و ایک قوردله ایله قاش فابریقه لری وارد.

کبیر { (Cabires) اسکی یونانیلرک بو اسمله فنیکه لیلردن مأخوذ برطاقم معبودلری اولوب، بولرک آیینلرینی سراً اجرا ایدرلر، و اسملرینی دخی علناً سوبله زلردی. کبیرلرک طریق عبادتنه محرم اولقی خبی زور و برطاقم شرائطله مشروط اولوب، بو سره انیک داخل اوله جق آدم غریب برطاقم آیینلرله معبد کتوتوریلرک، اطرافنده بولرک عبادتنه مخصوص راهلر برطاقم جزیه انکیز رقصلر اجرا ایدرلردی. بو اسم فنیکه یعنی کنعا. نیون نسانده «بیوک» دیمک اولدیغندن، «آلهه کبیره» معناسیله بولره اطلاق اولوردی. کبیرلرک عبادتی اک زیاده فنیکه لیلرک تقرب ایتدکلری سمدک و امروز آطه لرنده مرعی ایدی.

کبیر { هندستان مشاهیر صوفیونندن ایکی ذاتک لقی اولوب برنجیسی سکندر شاه لودینک معاصری بولمیش؛ و تصوفده کندینه مخصوص بر طریق جدید آجوب، یک سر بست بر یول طوتمش، و تعصبی قیرمغه سعی ایتمشدر. (رتبول) ده مدفوندر.

— ایکنجیسی (بالایر) و (شیخ کبیر) دیمکله شهر اولوب، ۱۰۵۴ تاریخده قنوجده وفات ایتمشدر. شهر مذکورده یک مزین اولان تربیه سی زیارتگاهدر.

کبیر الدین { (بن تاج الدین عراقی) هندستان شعراسندن اولوب، دهلی حکمدارلردن سلطان علاء الدینک زمانده یاشامش؛ و بولک فتوحاتی حاکی بر منظومه یازمشدر.

کبیره { (Cabira) سیواس شهرینک اک اسکی اسحی اولوب، بیوک شهر معناسیله اورالرینی ضبط ایتش اقوام سامیه دن بری طرفندن وضع اولمیش؛ و بعده رومالیلر زما.

هدم ایدوب، بالکتر آثار معماریه اسلامیة ک
کوزلرندن اولان بر قبوسنی محافظه ایتشدر .

کتھ } بروسه جوارنده برقله منبعه اولوب،
} بر تکفورک النده ایکن، ۷۰۲
تاریخنده سلطان عثمان غازی حضرتلری طرفندن
فتح اولمشدی .

کتیوار (Kattivar) هندستانک ساحل
غربیسنک قسم شمالیسنده کجرات
خطهسنه ملحق بیوک بر شبه جزیره اولوب، شمالاً
(کچ) وجنوباً (کبای) کورفزلی آرهسنده ۲۰۰
' ۴۱' ایل ۲۳° ۸' عرض شمالی و ۶۶° ۳۶' ایل ۷۰°
طول شرقی پینده عمتد اولور. شرق شمالی گوشه.
سندن ۱۰۰ کیلومتره وسعتنده آلچق وقوملق بر
برزخله کجراته مربوطدر. شرقدن غربه بوی ۳۵۲
وعرض اعظمی ۲۶۴ کیلومتره اولوب، مساحه
سطحیهسی تقریباً ۷۵۰۰۰ مربع کیلومتره واهـ.
لیسی ۲۵۰۰۰۰۰ کشیدر. قسم شمالیسی دوز وبر
طاقم آلچق تپهله متموج بر حالده اولوب، قسم
جنوبیسنده ساحله متوازیاً (کیرنار) طاعلری
اوزانیور، که اک یوکسک ذروه لری ۱۱۵۰ متره
ارتفاعنده در. اک بیوک نهرلری (بهادر) اسمیله
وسطلرندن نبعانله بری جنوب غربیه و دیگرلری
شرقه طوغری آقان ایکی ایرماغی اولوب، غایله
منبت وکوزل بر کنیش اووه اروا ایدن برنجیسنک
مجراسی ۱۸۴ کیلومتره اوزوند. ساترونجی، آجی
وماچو اسملیله اوچ نهری دها واردر.

بو شبه جزیره ۱۸۸ حکومته منقسم اولوب،
بونلردن ۱۳ ی بسبتون مستقل اولدقلری حالده،
۹۶ سی انکلیر دولته ۱۳۲ سی (جونا کر)
نوابه جزیه کذاردرلر. بونلر ۷ صنف اوزرینه
مرتب اولوب، برنجی وایکنجی صنفده کیلر اداره
ملکیه وعسکریهده مستقل اولدقلری حالده، دیگر
لرینک دائره استقلاللری کیندکجه تحدید اولتمقددر.
بونلر درت طاقه منقسم اولوب، هر طاقی انکلیر
حکومتی طرفندن نصب اولان مأمورک تحت نظـ.
رتنده وجلهسی بر مفتش عمومینک تحت تفتیشنده
اداره اولدورلر. مذکور درت طاقک بهری بر
۲۴۰

دین اسلامی قبول ایلمش ایدی. افندیسنک وفاتنده
اوغل ملک اشرف صلاح الدینک زماننده اکتساب
جاه ومکت ایش؛ وبونک وفاتندن صکره تخته
لجن برادری صفیر السن ملک ناصر ناصر الدین
عمدک وصیبی ومدبر اموری اولوب، ۶۹۴ ده
لاچین وقره سنفر و سائر امراک سعیله،
صاحب ترجمه تخته افتاد اولنش؛ وشام جهته
عسکر سوق ایدوب، حصی استخلاص ایتشدی.
پسانده ایکن، موی الیه لاچین خروجله صـ.
حب ترجمه ک استنادکاهی اولان فتاحی وارزق
اخذ ویند ایدنجه، کتفا کوله لرندن درت کشی
ایل فرار ایدوب، دمشقه واردیتنده، اوراک
والیسی کنیدی آدملرندن اولغله، کنیدیسی وعسکری
لاچینه مخالفت ایدوب، صاحب ترجمه ک بیعتنده
ثبات ایتک ایستمشلرسده، کتفا رضا یرمیوب،
کنیدیسی دخی بیعت ایتکله، صرخد قلعهسنده اقامه
اولنش؛ وبصده ملک ناصرالدین عمتد ثانیاً مصر
تخته کچنجه، حما محافظلغه نصب ایتکله، ۷۰۲
تاریخنده اوراده وفات ایش؛ وجنازهسی دمشقه
قل اولنهرق، قاسیونده دفن اولمشدر. قیصه بویلی،
ضعیف، اسیر کوسه صقاللی والحاصل مغول
چهره لی بر آدم اولوب، خیره مائل ایدی.

کتخدا } [« ابراهیم پاشا (کتخدا —) ،
« حسین پاشا (کتخدا —) »
و « عمتد پاشا (کتخدا —) » ماده لرینه مراجعت.]
کتخدا زاده } (اسماعیل بن عثمان) مشـ.
۱۱۶۱ ده وفات ایتشدر. ابو بکر پاشا مکتبی
مزارستاننده مدفون اولوب، مکتبک تاریخی
کندیسنک خطیدر.

کتک (Katek) هندستانک بنکاله داـ.
} (رومسنده) (اورپا) ایالتک مرکزی
بر شهر اولوب، کلکته نک ۳۵۰ کیلومتره جنوب
غربیسنده و (مهانادی) ایرماغی دالیه سنک رأسنده
واقع اولدینی حالده، ۵۰۰۰۰ اهالیسی ونهر بونجه
۳ کیلومتره اوزون کوزل بر ریختی واردر. پک
کوزل و متین بر قلعهسی ده وار ایکن، انکلیرلر

سجاق عد اولنوب، بونلر دخی: جلاور، هله،
سورات وکوهلواردر .

بوشبه جزیره یونان قدیم جغرافیونی آثارنده
(ساوراسترینی) وهند قدیم آثارنده (سوراشتره)
اسمیه مذکور اولوب، جغرافیون اسلامجه (سورات)
اسمیه معروفدر. شمیدی ایسه بو اسم یالکز جنوب
غربی قسمنه تخصیص اولمشدر. کتیوار اسمی ایسه
مؤخرأ شبه جزیره یی استیلا ایدن بر قومه نسبتله
ابتدا قسم شرقیسنه وضع اولنوب، بعده تعمیم
اولمشدر. کجرات شبه جزیره سی دخی دینلیر .

طوپراغی، برنجی درجه ده دکلسه ده، خیلی منبت
اولوب، اکثر طرفلری ده صوآلتنده بولندیغندن،
کلیلی باموق و ذخایر حاصل اولوب، اخراج او-
لفنده در. سنوی ویرکیسی ایکی ییچی ملیون فرانق
اولدینی حالده، اخراج ایدن مملکتسه کیرن آقچه نك
آنجق یوزده دردی نسبتنده در. حکومت کثیره سی
باشنده بولنان حاکم اراضی واسعه یه مالک
اولوب، تخصیصاتلرینی اعمار مملکتلرینه صرف
ایدرلر. انکایز حکومتک دلالتله انهاری منصلرنده
لیمانلور یختملر و اکثر معموره لرنده بلدیله دائره لری
وساثر اینیه عمومیه و خبریه تأسیس، و بوللر وجدوللر
کشاد اولنورق، کیتدکجه مملکتک معمورینی آرتونده در.
مقبول بر جنس آت یتیشدر لرلکی کبی، قیونلری
دخی پک جوق اولوب، پیانغی مملکتک اک باشلی
اخراجاتنددر. دمیر معدنی بر جوق یرلرنده بولنیور.
حیوانات وحشیه دن آرسلان، قیلان، غزال، طوموز،
صیرتلان، قورت، چقال، بیانی کدی، تیلکی وسائر
وارددر. فاره لر بعضاً اکینلری تحریب ایده جک
درجه ده چوغالیر. آثار عتیقه سی چوقدر. الک بیوک
معموره لری: چنکر، بهاونکر، جونکر، راجکوت،
پورتیدر، متکربول و وارول اولوب، صوک اوچی
پک ایشلک اسکالرلدر. سواحلنده لیمانلری جوق
اولوب ۶۰ قدر صایورلر. اون بیک فناری ده
وارددر.

کته } فارسده اصطخر قربنده یزد ناحیه.
{ سنک مراکزی برقصبه اولوب، اطرا.
فنده اورمانلریله اشجار مشره یی حاوی باغچه لری و
بیوک بر جامیله دمیردن ایکی قبوسی وکوزل هوا.
سی اولدینی اصطخری بیان ایدیور.

کثیر } صحابه دن برقاچ ذاتک اسمی اولوب،
جمله دن بریده عم جناب نبوی عباس
بن عبدالمطلب (رضه) ک اوغیدر، که اونجی سال
هجریده وارتحال حضرت رسالتپناهیدن بر سنه اول
دنیا به کلکله، محبته نائل اولانلردن عد اولنه ماز
ایسه ده، منقول اولان بر روایتک محتی تقدیرنده،
دها بیوک اولسی اقتضا ایدر. کنیه سی ابو تمام
اولوب، والده سی ام الولد بر جاریه رویسه و یا
حمیره ایدی. فقها و فضلاء صحابه دن اولوب، اوغلی
عباس کندیسندن روایت ایتشدر .

کثیر عزمه } (ابوصخر- بن عبد الرحمن بن
{ ابی جمعه الاسود الخزامی) مشاهیر
شعراء عربدن اولوب، عزه بنت جله اولان عشق و
علاقه سیله شهرت بولمش؛ و اکثر اشعارنی بونک
حقنده سوبلشددر. دولت امویه زماننده یشایوب،
عبدالمک بن مروان و عبدالعزیز بن مروان و یزید بن
المک نزدیکه تر درد، و حقرنده مدحیه لر نظم ایتدیکی
حالده، جناب صرافیه فوق العاده انتساب و محبتی
واهل بیت رسول الله (صلم) عبودیتی پک زیاده
ایدی؛ و بو منسوبیتی ملوک وامراء امویه دن
دخی کتم و اخفا ایتزدی. معشوقه سیله ماجرالری
و عبدالمک و عبدالعزیزله بعض مکالمه لری مشهوردر.
اکثریا دمشق شامده و مصرده اصرار ایام ایدوب،
۱۰۵ تاریخنده مدینه منوره ده وفات ایتشدر .
مشهور بر قصیده نایه سی ده اولوب، شو ایکی بیت
اوندندر:

واقی و تپایم بزمه بعدما
تسلیت من وجدیها وتسلت
لکالمربی ظل القمامة کما
تبوا منها للمقبل اشجحت

کثیری } فرس شعرا سندن اولوب، وطنی
{ اولان بخاراده تجارتله مشغول
ایدی. شو رباعی جمله اشعارنددر:

چون تیشه مباح جمله بر خود مترش
چون رنده ز کار خویش بیهره مباح
تعلیم زاده کیر در علم معاش
چیزی سوی خود میکش و چیزی میباش

گجرات } (Goudjerat) هندستانک غرب
{ جهتنده و بحر عمان ساحلنده
بیوک بر خطه اولوب، شمالاً راجپوتانه، شرقاً
مالوه و کندیش، جنوباً کوتکان خطه لرله، غرباً

دخی بحر مذکور له محاطدر. ایکی قسمدن عبارت اولوب، قسم غریبی (کچ) و (کبای) کور. فزری آره سنده متمد اولان (کتیوار) شبه جزیره. سندن وقسم شرقیسی اصل قره جهندن عبارتدر. ۲۰° ایله ۴۵° عرض شمالی و ۳۰° ۶۶° ایله ۷۲° طول شرقی آره لرنده متمد اولوب، شرقدن غربه بوی ۶۰ و اکی ۵۰۰ کیلومتره در. مساحت سطحیسی ۱۳۸۷۷۰ مربع کیلومتره اولوب، ۸۸۴۷۸۱۰ اهالیسی وارددر، که بهر مربع کیلومتره باشنه ۶۳ کشتی دوشیور. هر طرفی بردرجه ده مسکون اولیوب، سواحله قریب محللرنده بهر مربع کیلومتره باشنه ۱۰۰ دن زیاده و بعضی لرنده ۲۰۰ مقدارینه قریب اهالی اصابت ابتدکی حالده، شرق و شمال جهتلرنده مقدار مذکور ۲ عددینه قدر اینر. کتیوار شبه جزیره سی یوقاریده آریجه تعریف اولدیفندن، شورا جقدده اصل کجراتدن بحث ایده جکر. خطه مذکوریه (ماهی) ایرماغی ایکی مختلف قسمه آریوب، مجراسنک شمالنده کی قسم لب دریادن حدود شرقیه یی تشکیل ایدن تپلر صرتنه دک دوز و چلاق بر اووه دن عبارتدر، که دها شمالده بولنان (مروار) چولنک تأثیری آلتنده بولسوب، ایچندن جریان ایدن بر قاج نهر دخی حال و منظره سی دکیشدیره میور. آنجق جهت جنوبیه سی یعنی احمد آبادک ایچندن کچن (سیرمانی) نهری کندیسيله (ماهی) مجراسی آره سنده اولان اووه نك علی الخصوص ساحله قریب یرلرینی منبت و محصولدار برحاله قویور، که کجراتک اک مسکون یری ده بوراسیدر. آنجق نهر مذکور ایله تابعلرینک یتاقلری پک درین اولدیفندن، سقی اراضیه او قدر الوریثلی اولیوب، بحق استفاده اولنه میور. کجراتده بو حال همان عمومی اولوب، بتون نهرلری بویه درین خندقلر ایچنده آقار؛ و یازین صولر چکلده کده، بو خندقلر یول کبی قوللانیوب، کاروانلر بونلری تعقیب ایدر. مذکور ماهی ایرماغی اوزون بر خلیچدن (کبای) کور فزینه دوکلدیکی کی، بونک ۶۰ کیلومتره جنوبنده تا هندک و سطلرندن کلن (ترباده) نهر عظیمی دخی نه بویه بر خلیج تشکیل ایده درک مذکور کور فزیه دو کیلور. بو ایکی ایرماغک مجرالری آره سنده (ویندیه) جبالنه مربوط اوله رق برطاغ ساحله

قدر متمد اولدینی کی، ترباده مجراسنک جنوبنده دخی برطاغ اوزانوب، بعده ینه هندستانک و سطلرندن کلن (تیق) ایرماغی آقوب، بونک جنوبنده (غربی کات) سلسله جبالی شمالدن جنوبه طوغری اوزانغه باشلار؛ و کجرات بو سلسله ایله تحدید اوله رق، بونک اتکلریله لب دریا آره سنده کی طار اووه دن عبارت قالدینی حالده، براز دها متمد اولوب، بعده (کوتکان) خطه سنه کچیلر. بو وجهله کجراتک (ماهی) مجراسنک جنوبنده کی قسمی عارضه لی و طاغ و وادیلری حاوی مختلف المنظره بر یردر. هواسی دخی اوکا کوره مختلف اولوب، قسم شمالیسند پک صیحا و یا غمورلری آزا اوله رق، میزان الحراره کولکده ۴۹ درجه یه قدر چیقار؛ قسم جنوبیسند ایه هوا معتدل و یا غمورلری زیاده اولوب، تموزدن تشرین اوله قدر جنوب غریبدن اسن ملتله هواسی تعدیل ایدورسه ده، صولک بهارده صیتمه یی تولید ایدور. اکثر جبالی اورمانلرله مستور اولان شبه جزیره ده موسم یا غمورلری دها چوق و صیتمه زیاده اولوب، علی الخصوص اوروپا لیلره هواسی کچیلور. کجرات هندستانک اک منبت یرلرندن اولوب، باشلیجه محصولاتی: برنج، پاموق، شمال جهتنده بغدادی، آریه، دارینک انواعی، جنوب جهتنده شکر قامشی، قوقه، تیره ندی، موس، آناناس، قارپوز و سائره در. اورمان اشجارندن باد یاب بانیان دینلن بر جنس آغاج پک جسیم اولور. هادنن اک زیاده دمیر بولنور. حیوانات اهلیه سی: بیکیر، مانده، اورکوجلی صیغیر، قیون، کوچک و جرکین برجنس مرکب و سائره دن عبارت اولوب، حیوانات وحشیه سی ده قیلان، پارس، صرتلان، بیانی کدی، بیانی کوپک، ماهی و سیرمانی وادیلرند کلیتی سو. ریلرله کزن کوزل برجنس غزال، و طیور ایله آو حیواناتک انواعدن عبارتدر. بیوک نهرلرده تمساح دخی بولنور.

صنایع محلیه یه کلنجه مقدما کجراتده پاموقدن انجه قاشلر کلیتله نسج اولمقده ایکن، بعده انکلتره دن کان منسوجاته قارشى دوام ایده میوب، دستکاهلری تعطیل اولمش؛ و انجق اخیراً انکلیز امتعه سنه قارشى اجرای رقابت مقصدیله احمد آباد و سوراتده و سائر بعض طرفلرده اهالی بخارله اداره

اولنور ما کینه لر جلب و فابریقه لر کشاد ایده رک، یکیدن منسوجات مذکوره اعماله باشلامشدر . ذاتاً قبا بزلرله باصمه اعمالنده اوتندن بری دوام ایتمکده درلر. سوراتده اییک قماشلر واحد آبادده کوزل خایلر یاپلیور. تجارتی پک ایشلک اولوب، اک کایتلی اخراجاتی پرنج ایله باموقدر. بمایدن بدأ ایله دهلی به طوغری کیدن بیوک دمیر یول خطی کجراتی جنوبدن شماله شقی ایله کتیوارک منتهاسته دک بر شه و صاغ و صوله دیگر برقاج قول صالهرق، ممالکک تجارتی تسهیل ایدیور.

کجرات تمامیه انکلتزه دولتک ضبطنده اولیوب، یالکز بش سنجاغی یعنی احمدآباد، خیره، بروج، سورات و بیج محل سنجاقلری طوغریدن طوغری به انکلیز حکومتنه تابعدر. باروده کی مهاراجه کیکوار دخی انکلیز حکومتی قدر ممالکه حاکمدر، وبر طرفدن بو بر طرفندن ده انکلیز توسیع دائره ایله کوچک حکومتلرک یرلری ضبط ایتمک چا. لیشمقده درلر. پورتکیز لیلرک دخی دامان و دیوده بر مقدار یرلری واردر. کجراتک منقسم بونندینی حکومناک مسافه سطحیه لیه مقدار نفوسلری دخی بروجه آتیدر :

حکومت	مربع کیلومتره	اهالی
انکلتزه تابع	۲۵ ۹۰۰	۲ ۸۱۰ ۵۲۵
کیکوار ممالکی	۲۰ ۷۲۰	۲ ۰۰۰ ۲۲۵
درامپور	۲ ۲۰۰	۷۴ ۵۰۰
بنسده	۳۹۰	۳۲ ۱۵۵
سوچین	۱ ۱۶۰	۱۷ ۱۹۵
ناروکول	۳۷۰	۶ ۸۳۵
روا کانتیه	۱۲ ۴۳۰	۵۰۵ ۷۳۰
کبابه	۹۰۰	۸۴ ۴۹۵
ماهیکانتیه	۱۰ ۳۶۰	۴۴۷ ۰۵۵
بلهینورو جوارلری	۱۲ ۴۳۰	۵۰۲ ۵۸۵
کتیوار حکومتی	۵۱ ۸۰۰	۲ ۳۱۲ ۶۳۰
پورتکیز مستملکاتی	۱۱۰	۵۴ ۸۸۰
جما کجرات	۱۳۸ ۷۷۰	۸ ۸۴۷ ۸۱۰

کجراتک اهالی متدنه سی هندولر میاننده آیریجه بر جنسیته منسوب اولوب، اسکی سانسکری لسانندن مشتق و هندستان شمالیده سوبیلین اردو ویا هندستانی ایله دکنده استعمال اولنان (مهراتی) لسانلرندن فرقی اولان (کجراتی) لسانیه متکمددرلر. بونلرک اکثری براهما دینه تابع ومذاهب مختلفه به

منقسم اولوب، براهمانیلرذن صکره مسلمانلر کلیر، که بونلرکده قسم اعظمی شیعی المذهب اولوب، یالکز احمدآباد وسورات ایله کبای جهتلزده بر مقدار سنیلر بولنیور. وقتیه ایرانندن هجرت ایتمش اولان کبرلر مقدارچه آزیسه لرده، تجارت و معاملات صرافیه نک بر قسم عظمی بونلرک انده اولدیفندن، اهمیتلری واردر. بو اهالی متدنه دن بشقه کجراتده یم وحشی بر حالده یاشار ویا رنجبرلک وخدمتجیلکله کچیر بر طاقم اقوام دخی واردر. دین اسلام تا سلطان محمود سبکتکین زمانندن کجراته داخل اولوب، بعده اولاد تیورک دهلیده تأسیس ایتد. کلری دولت اسلامیه کجراتی دخی ممالککنه ضم ایتمش؛ وبر مدت صکره بو خطمه والی بولنان مظفر شاه اعلان استقلال ایله، بر مدت کجرات آیریجه بر دولت اسلامیه حالده قالدقن صکره، اکبر شاه یکیدن ضبط و دهلی دولته الحاق ایتمشیدی. دولت مشارالیهادن صکره دکندن (مهاراته) دینن براهمانیلر کجراتی ضبط ایتمش؛ وبر مدت صکره بونلر طرفندن والی بولنان شخص اعلان استقلال ایله، (کیکوار) دولتی تشکیل ایتمشدر. انکلیزلر بونی حمایه و حکومتی تصدیق ایتمشده، بعده امور داخلیه سنه قاریشوب، یوقاریده ذکر اولنان یرلری ضبط ایتمش؛ وبوکا مقابل، کندیلریمچون دخی ایلریده ایدمنی ده قولاوی اولتی ایمچون، سائر حکومتات صغیره اوزرینه بر حاکمیت حق وصفتی قزاندیرمشدر.

کجه } یاخود کج (Kej-Kej) بلوچستان
غرب جهتنده مکران خطه سنک
مرکزی بر قصبه اولوب، کلاتک ۵۲۰ کیلومتره
جنوب غریبسنده (دشت خور) وادیسک یوقاری
طرفنده واقع ۱۰۰۰۰ قدر اهالی حایدر.
چول ایله محاط و بربرندن آیری برقاج قریه نک هیئت
مجموعه سندن عبارت اولوب، بش کیلومتره به قدر
اطراف صنی جدولرله اروا اولنهرق، اراضی مژرو.
عهی و خرما باغچه لرینی حایدر. هواسی یازینک
صیجاق و قیشین لطیفدر.

کجه } طبرستانده بر قصبه اولوب، (کلار)
دخی دینلرکینی باقوت جموی بیان
ایدیور.

قدر سورر؛ ويسان ومايسده شدنل بوره لر حكم سوروب، روز كار قوملری هوايه قالدیرر. اهالیسی باشلیجه (جات) و (كول) جندیتلرینه و زادگان صنفی (راجپوت) قومنه منسوب اولوب، مقدار عومیسندن ۱۸۴ ۳۶۹ ی براما مذهبنده و ۱۱۸۰۶۳ ی مسلددر. حاككك عنوانی (راوا) اولوب، انككترهكك حمایه سی تحتنده بولنیور؛ و ۱۲۰۰ نظامیه ایله ۳۰۰۰ كوكلی ودره بككرینك چقارمغه مجبور اولدقلى ۴۰۰۰ دوشیرمهدن مركب عسكری وادردر. واردات سنویه سی ۳ ۱/۴ ملیون فرانك راده لرنده در.

كچ كنداوه } یاخود كچی (Katch -)
(Gandava, Katchi)

بلوچستانكك منهای شمال شرقیسنده بر خطه اولوب، ۲۳۰۰۰ مربع كیلومتره وسعتنده و ۱۰۰ نهایت ۱۵۰ متره ارتفاعنده چلاق بر اووه دن عبارتدر. قسم وسطیسی عادتا چول اولوب، شرق و غرب طرفلرندن كلن چایلر دخی بوچوله قوریهرق عو اولورلر. شمالاً (كوه سلیمان) ایله افغانستاندن و غرباً (براهوی) سلسله سیله كلات خانلندن آیرلمش اولوب، سند وادیسنه طوغری آجیقدرد؛ و كرك طبیعت اراضیجه كركك جنسیت اهالیجه هندستانه تابعدر. شمال غربی حدودنده انككتره دولتكك تحت اداره و محافظه سنده بولنان و (انككیز بلوچستانی) دینلن خطه بولنوب، هندستاندن قندهاره كیتكك اوزره شكار پوردن تمید اولنان دمیر یول خطی كچ كنداوه ملككتی جنوبدن شماله شق ایدیور. اطرافنده سوق الجیش نقطه نظرندن يك مهم برطاقم بوغازلر بولنوب، انككیزلر بولركك اكثرنده عسكرك اقامه ایتشلردر. هواسی غایتله صیجاق اولوب، یازین هیچ برنباب حرارته طیانهاز؛ و غربدن اسن روزكارلر چوق دفعه حیوانات و انسانلرك بيله تلفی موجب اولور. مع هذا بلوچستانكك سائر طرفلرینه نسبة كچ كنداوه مسكون اولوب، خلی قصبه و قریه لری واردرد. مركزی بولنان و بش آلئی يك اهالی بی حاوی اولان كنداوه قصه سندن بشقه باغ، دادار، لهری، كثری و ناصر آباد قصبه لری بولنیور. اهالیسی ۱۰۰۰۰۰ راده لرنده اولوب. نصفی (جات)

كچ } هندستانكك ساحل غربیسنده (Katch) سند خطه واسعه سیله كجراته تابع كتیوارشبه جزیره سی آده سنده منهای اولان كورفكك ایچنده بیوك بر جزیره اولوب، اطرافنده بولنان كوچك اطه لرله برابر انككیز حكومتنه تابع بر حكومت ممتازه تشكيل ایدیور. مذكور كورفكك قسم اعظمی ضبط ایدوب، شمال غربی جهتدن يك طار و سائر طرفلردن دها كنیش بوغازلرله سند و كجرات و و كتیواردن آیرلشدر. بو بوغازلر (ران) اسمیه مسی اولوب، يك صیغ اولغه، كاه صولری چكیلوب، بطاقلق بریر حالنده قایلر، كاه صولری آرتوب، دكیزه تحول ایدر. بیوك جزیره ایله ملحقاتی اولان كوچككرینك مجموعاً مساحه سطحیه سی ۱۶۸۵۰ مربع كیلومتره و اهالیسی ۸۷۳۰۵ كشیدر. قره دن عد اولنه بیلن وینه كچ حكومت ممتازه سنه عائد اولان مذكور بوغازلركك دخی مساحه سطحیه سی ۲۳۳۰۰ مربع كیلومتره در. بو بوغازلر یاغمور موسملرنده صو آلتنده قالیورسه ده، اك درین ععلری برمرتیه تیجاوز ایتدیکندن، اهالی آت و دوه ایله بونك ایچندن كچهرك، سند و كجراته آمدو شد ایدرلر. قوراقلق موسملرنده ایسه اكثر طرفلری طوز طبقه لرله مستور بولنور، كرك صو و كرك طوز كونش ضیاسنك انككاسندن كوزه يك زیاده چاریدیفندن، كوندوزین ایچندن كچككمكن اولوب، كیجه كیدوب كلیرلر. جزیره كك اراضیسی آزارضه لی و يك منبت اولوب، اهالیسی باشلیجه زراعتله مشغولدرلر؛ و بنفای، آربه، داری، پاموق و سائر محصولات بیتشدیرلر. دمیر و كور ایله شاب معدنلری چوقدر. ۳۲۷ متره ارتفاعی اولان سونش بر بركانی اولوب، زلزله لری يك صیق و شدتلیدر. حیوانات اهلیه سی برنجی درجه ده دوه و ایكنجی درجه ده صیغیر اولوب، كلیتی دوه و اینك و مانده سوریلری واردرد. مركزی ساحل شمالیه بولنان اوزون بر كورفكك قریبده بولنان (بهوج) شهری اولوب، ساحل جنوبیسنده واقع (مانداوی) اسكله سی ده يك ایشلكدرد. و اهالیسی كیچیلكدده ماهر اولوب، بحر فارسه و زنكباره قدر تجارته كیدرلر. هواسی یازین زیاده صیجاق ایسه ده، صاغلام اولوب، یاغمور موسمی نمودن تشرین اوله

منصیری آره سنده اسکی برقصه اولوب، گندی زمانده اثری قالمش اولدیفنی یاقوت حموی بیان ایدور.

کدا } مکّه مکرمه نیک یوقاریدن قبوس اولوب،
آشاغی جهته کی قبوسنده کافک
ضمیله وقصر ایله (کدی) دیرلردی. فخرکاشات
(سلم) افندضرک فتح مکّه ده (کدا) دن دخول و
(کدی) دن خروج بیوردقلری و خالد بن ولید
(رضه) ک (کدی) دن دخول ایلدکلری صروی
وبو اسلر حقنده برچوق اختلافات جاری اولمشر.
گدار } (غلام حیدرخان بن غلام حسین خان)
هندستان شمرا و کبراسندن اولوب،
لکهنولیدر. جنونه مبتلا اولوب، بو علتدن وفات
ایتمشدر. شو رباعی اونکدر:

سینرا داغدار باید کرد لاهرا شرمسار باید کرد
ابر برخاست بی وسای کریم زار زار باید کرد

کداه } (Guedah, Kaddah) ملاقه شبه
جزیره سنده سیام دولته تابع بر
کوچک حکومت ممتاز و بونک مرکزی برقصه
اولوب، حکومت ° ۵ ابله ° ۷ عرض شمالی آره سنده
عمد اولدینی حالده، شمالاً لیفور ایالتیله، شرقاً
کنتان، پاتانی و تالونج حکومات ممتاز سیله، جنوباً
(پراق) دولتیله، غرباً دخی انکلتربه تابع (ولسی)
ایالتیله و بنکاله کورفزیله محدوددر. حدود لرنده
۱۲۰۰ و ۱۸۰۰ متره ارتفاع لرنده برطاق طاهر
یو کسلاوب، بونلرده کلیتی قلا ی و آرز مقداره آلتون
معدنلری بولور. ساحل جهتی بطاقلجه ایسه ده،
شکر قامشی حصونه پک مستعددر. ایچ طرفلری
بالطه کورمه مش اورمانلرله مستورددر. ینه ساحله
قریب تپه لرنده قرائفیل، هند جوزی و قهوه حاصل
اولور. مملکت داخنده ۳۶ نهر جریان ایدوب،
آلتیسی سیرسفاشته صالحدر. اهالیسی ۶۰۰۰۰
کسی راده لرنده اولوب، اکثر ملاتی و مسلم و قس.
ری سیاملیدر. مملکت ۱۰۵ ناحیه به منقسمدر.
مرکزی اولان (کداه) قصبه سی ساحل غربیده
اولوب، یدی سکن بیک اهالیسی واردر.

کدائی } (شیخ — بن شیخ جالی کنو)
هندستان شمرا سندن اولوب،
دهلیده نشأت ایش؛ و پدریله سائر عصری علما

جنسیتنه منسوبدر. بونلر دین اسلامه متدین اولدقلری
حالده، هندستانده کی همجنس لریک اخلاق و عاداتی
محافظه ایدوب، پک ساکن و چالیشقان آدملردر، و
باشلیجه زراعتله اشتغال ایدرلر. دیکرلری بلوج
اقوامندن اولوب، خیل یعنی عشرت حانده یشارلر.
وزراعه مسلط اولقدن کری طورمازلر. اطرافده
کی طاغلق یرلرک عشرت لری دخی قیشین سوریلری
کچ کنداویه سوق ایدوب، اوراده قیشلارلر.

کچ کورفزی } (Golf de Katch)
هندستانک ساحل غرب
پسنگ قسم شمالی سنده سند ایله کجرات خطه لری
و کتوار شبه جزیره سی آره سنده همنای اولان
آنفالیان جزیره کیره بی و اوکا ملحق دیکر اوچ
درت آله بی حاوی برکورفز اولوب، یاغور مو.
سمنده صیغ برکورفز و قوراققلده بر طوز چولی
حالده بولور. شرقدن غربه بوی ۳۸۰ کیلو
متره در. [ماده آفنه یده مراجعت بیوریله.]

کچیورلی } قونیه ولایتک حمید سنجاغنده
ولواتک مرکز قضا سنده او.
لهرق اسبارطه نیک ۳۰ کیلومتره شمال غربی سنده
ناحیه مرکزی برکوچک قصبه اولوب، ۲۱۵۰
اهالیسی واردر. — ناحیه سی ۲۳ قریه دن مرکب
اولوب، ۶۰۰۰ قدر اهالیسی واردر. اراضیسی
منبت اولوب، حبوبات و میوه لریک انواعی حاصل
اولور.

کجج } (شیخ تبریزی) مشاهیر شمرا و
مشایخ ایرانندن اولوب، تبریزده
خاقانه نشین و سلطان اویس اوغلی سلطان حسین
زمانلرنده شهر مذکورده شیخ الاسلام بولنش؛ و تا
تیور و اولاد و احفادی زمانلرنه دک نسلی تبریز و
مضافاتنده بو صفی ارنأ حائز بولمشردر. کنایسنگ
صلاح حالی اووب، حقنده عمومک اعتقادی برکال
اولمسه، خاقاهی مرجع تشنکان ارشاد ایدی.
عارفانه اشعاری و مرتب دیوانی واردر. شو مطلع
جمله اشعارندندر:

مادر غمت بشادی خان باز ننگریم
دره شق تو بهر دو جهان با ننگریم

کجیل } دجله نیک ساحل غربی سنده و تکریتک
اوستنده زاب اعلا ایله زاب اسفلک

مننه واصل اولدوقده، جنوبه طوغری اولان مجرای قدیمی ترکه، استقامتده دوام ایدمرك، فوجهك جنوبنده از میر کورفرینه دوکیلور. مجراسی تقریباً ۳۰۰ کیلومتره طولنده اولوب، یاغورلر وقارلرک اریسی موسلرنده فیضانه کلهرك، یتاغی اطرافنده وعلی الخصوص منصی قرینده اولان یرلری پک منبت اتریه مترسبه ایله طولدیرر. حوضه سی خیلی واسع اولوب، صاروخان سنجانی تمامیه بو حوضه داخلمده در. یتاغی اطرافنده کی اووه لر پک منبت وعصولداردر. اسم قدیمی (هرموس) در.

كدوس { خداوندگار ولايتك کوتاهیه سنجاغنده و کوتاهیهك ۷۷ کیلومتره غرب جنوبیسنده وهمنای اولان نهیره دوکیلن بر جایك اوزرنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، جله سی مسلم اولق اوزره، ۹۹۲۶ اهالیسی، نهر مذکورک اوزرنده اسکی بر کارگیر کورپرسی، اسکی (قادی) ویا (کته) قلعه سنک عینی اولدینی مظنون اولان بر قلعه خرابه سی، ۴ جامع شرینی، ۲ مدرسه سی، رشديه مکتبی، ۱ عمارتی، ۲ حمامی و ۲ خانی واردر. اطرافی برکاتی الاصل سیاه قیا. لردن عبارت اولغله، منظره سی حزن انگیز ایسه ده، آب وهواسی لطیفدر. بر طرفدن مدانیه ایله وبر طرفدن دخی از میر ایله تجارت ایدر.

— کدوس قضاسی کوتاهیه سنجاغنك غرب جهتده اولوب، شمال شرقی جهتدن نفس کوتاهیه، جنوب شرقی طرفندن عشاق قضالیه، غرب جنوبی جهتدن آیدین ولایتله، غرب شمالی طرفندن دخی سماو قضا سیله محدوددر. قضا ۷۶ قریه نی حاوی اولوب، جله سی مسلم و ترک اولق اوزره، ۴۰۷۶۴ اهالی ایله مسکوندر. اراضینی کدوس نهری حو. ضه سنک اک یوقاری قسمندن عبارت اولوب، نهر مذکورک وادیسی پک منبت وکاملاً مزروع ومصور اولغله، خیلی مقدار بقدای، آریه، چاودار، یولاف، مصر، داری، نخود، فاصولیه، بقله، مرچک، سیسام، کتن، کنور، پاموق، آفیون، توتون، اوزوم، زیتون و سائر میوه لرك انواعی حاصل اولور. آریلرله ایپک بوجک لری چوق اولوب، خیلی

ومشایندن تحصیل علوم وتنویر باطن ایدمرك، مقام ارشاده واصل اولمش؛ و خان خاتان بیرام خاتک حمایه سیله بر مقام عالی به نائل اولدقن صکره، بونک شورشی زماننده حانه سنه چکیلوب، اختیار عزلت، و ۹۷۶ تاریخنده ارتحال ایتشد. علم مو سیقیده دخی بهره سی وار ایدی. شو شعر اونکدر:

کهی جان منزل غم شد کهی دل
غمت را می برم منزل بمنزل
کدائی چون بنا کاهی بر آمد
نشد کام ز لعل یار حاصل

كدراء { منده وادی سهامده بر قصبه اولدینی یاقوت حموی بیان ایدیور. **كدك احمد پاشا** { «احمد پاشا (كدك)» [ماده سنه مراجعت.]

كدلينبورغ { (Quedlinburg) پروسیه. سنجاغنك (اشرسلین) قضا سنده و مرکز قضاك ۲۱ کیلومتره غرب شمالیسنده بر قصبه اولوب، ۱۹۳۲۵ اهالیسی، داخلی مکتبی، دمیر وباقر دوکخانه لری، مشهور چوخه وفانله ایله شکر، اجزاء کیمیویه، تل، شهریه ومقارنه، طوغله، بیره وسائر فابریقه لری، دباغخانه لری وچیچک، حبوبات، سبزه وطوموز تجارتی واردر. باغچه وفدانقلری مشهور اولوب، ۲۲۰۰ یکی دوم وسعتده در، و ۱۰۰۰ کئی بو صنعتله اشتغال ایدر.

كدوس { (یاخود کدیز) آناطولینك غرب ولایتده کوتاهیه سنجاغنك کدوس قضا سنده مراد طاغندن نبغانله، ابتدا غرب شمالیه طوغری آقهرق، همنای و مرکز قضا اولان کدوس قصبه سنک ۷ کیلومتره جنوبنده بوقصبه دن این بر کوچک چاپی ده اخذله، غرب جنوبیه طوغری دونهرك، آیدین ولایتنه کیرر؛ واشمه قضاسی شق ایتدکدن صکره، قوله قضا سنه واصل اولنجه، غرب شمالیه طوغری دونوب صاغدن سلندی چاپی، وپورلیه واردیقنده دمیرچی چاپی آئیر؛ واورادن ینه غرب جنوبیه طوغری دونوب، صالحی قرینده صولدن الا شهر جایی آلنجه، غرب طوغری افقه باشلایه رق، مفتیسا اووه سنده صاغدن (کوندون) و صولدن (نیف) جایلرینی اخذله، شهر مذکورک شمالنده آقهرق،

بال وبال موميله ايک واورمان محصولدن پلاموط، وساثره دخی چيقار. اورمانلری ۹۱۷ مربع کيلومتره وسعتنده اولوب، آغاجلری همان صرف ميشه دن عبارتدر. آنجق وسائط نقلیه نك فقدانندن يالكز محلنده صرف اولنه جق قدر کراسته قطع اولنور.

کَنَج } آذربایجانده برقلعه وناحیه اولدینی
«معجم البلدان» ده مسطوردر.
کُر } کور نهرينک جغرافیون عرب آثارنده
کُر } مضبوط اسمی اولوب، (آراس)
نهرينه ده (رس) دیرلر.

کَرايِسی } (ابو علی حسین بن علی)
{ امام شافعی (رضه) ک اصحا.
بندن ومشاهیر فقهاء شافیه دن اولوب، امام مشار.
اليهک مذهبی اک زیاده حفظ وتدریس ونشر ایدن
بو ذاتدر. فقه وحديثه يد طولی صاحبی اولوب،
اصول وفروع فقهه وجرح وتعدیله دائر بر جوق
کتب اساسیه ومعتبره تصنیف ایتش؛ وبر جوق
خلق کندیسندن اخذ وتعلمه مستفید اولمشلردر.
هن اصل کرباس صاتفله مشغول اولدیفندن، بو
کله نك صیغه جعنه نسبتله (کرایسی) تلقیب
اولمشدی. بغدادلی اولوب، ۲۴۸ تاوینخنده شهر
مذکورده وفات ایتشدر.

کَراهی } (عبد الرحیم) اوتجی قرن هجری
عثمانلی شعراسندن اولوب، صاحب
تذکره قتالی زاده نك عمیدر. طریق تدریسه بعد.
السلوک، بصرینه عارض اولان ضعف اوزرینه،
طریق قضایه نقل ایده رک، بر قاج یرده قاضی ومثلا
بولندقدن صکره، ۹۸۲ تاریخنده قاضی بولندینی
بکشهرنده وفات ایتشدر. شو پیت اونکدر:

عبرت آلدی بویجه غلرله کوروب عالم بی
آه کیم عبرت نهای عالم ایتدی غم بی

کَراهی } ایران شعراسندن بش کشینک
تخلصیدر:

برنجیسی (ابو القاسم خان) اصفهانلی اولوب،
(آغابابا) دیمکله مشهور ایدی. اورادن دهلی به
هجرت، واوراده نوطن ایتشیدی. شو پیت اونکدر:

مهرت نه بافسانه وافسون رود از دل
هشق تو حال است که بیرون رود از دل

— اینکنجیسی اتراکدن اولوب، اسمی (اقه
ویردی بیک) در. شو پیت اوکندر:
نیست آن طوق که برکردن قری پیدا ست
دست بخت سیه ماست که برکردن اوست
— اوچنجیسی تبریزی اولوب، ملا سهوینک
اوغلیدر. شو پیت اونکدر:

چو تیر غمزه نکارم بقصد جان انداخت
مرا بهستی خود باز درکان انداخت

— دردنجیسی اتراکدن اولوب، اسمی (مهدی
قلی بیک) در. کاشانده متوطن ایدی. شو پیت
اونکدر:

شب چوروم بکوی او روز زبیم مدعی
همچو فلک نهان کنم آبله های پای را

— بشنجیسی ینه اتراکدن اولوب، اسمی
(محمد حسین بیک) در. شو پیت اونکدر:

یاری آید و هنگام نثار ست مرا
یکدم ای جان کرای بدو کارست مرا

کَراَنده } (Guérande) فرانسه ده «آشاغی
لوآره» آیالتنک (ساوینی) قضاسنده
۴۷ کیلومتره غربنده ناحیه مرکزی بر قصبه
اولوب، ۱۶۸۰۰ اهالیسی وچوخه ایله پاموق وکتی
منسوجات فابریقه لری واردر.

کَراهی } قریم خانلرینک اسملرینه علاوه
اولنور بر عنوان اولوب، عن
اصل بر قبیله نك اسمی اولدینی حالده، سلاله
چنکیزیه دن اولدقلری معلوم اولان خانان مشار
اليهک برنجیسی (ملک حاجی کرای خان)،
مذکور قبیله نك یاننده تربیه اولنمغه، سوت باباسی
بولنان بربر روشن ضمیرک تطیب خاطرلی مقصدیله،
بو اسم عنوان مقامنده قبول اولنورق، سلاله سنده
باقی قالمشدر.

کَربلا } بغداد ولایتنده وبغدادک ۹۰
کیلومتره جنوب غربیسنده اوله رق
فرائک صاغ کنارندن ۲۵ کیلومتره لک مسافه ده
ونهر مذکوردن آیریلان برجدولک اوزرنده واقع
سنجاق مرکزی بر شهر اولوب، ۶۵۰۰۰
اهالیسی واردر، که بولنردن ۴۱۰۰۰ ی ایرانی
و ۵۰۰۰ ی هندی اوله رق اجنبی وشیعی المذهب
و ۱۹۰۰۰ ی سنی وشیعیدن مرکب برلی ۳۰۰۰
قدری یهودیدر. رشديه مکته وبری سنیلره

۸ ی ده شیعله مخصوص اوله رق ۹ مدرسه سیله
۲۱ صیان مکتبی وارددر. کربلا سلطان الشهدا
و نور دیده سید الانبیاء امام حسین بن علی
(رضهما) افندمرک محل شهادتی اولوب، تربۀ
شریفه لرینی حاوی اولقی مناسبته زیارتگاه انام
اولوب، دنیاک هر طرفندن زوار جمع اولنور؛
و علی الخصوص شیعلر ایچون کربلائی زیارت فرض
مقامده اولدینی کبی، جنازه لری او خاک پا که دفن
ابتک دخی ارزو اولندیفندن، ایران و هنددن هر
وقت کلیتی نعلر نقل، و تربۀ شریفه ک اطرافنده کی
سردابریته و یا خارجه کی مزارستانه دفن اولنور.
بو حال ایسه شهرک جوارلرنده کی بطاقلقرک نشر
ایندکری تفنناته منظم اوله رق، هواپی اخلال
ایتمکده ایسه ده، حکومت علیه مذکور بطاقلقری
قوروده رق، و مسدود خندقری آچهرق هواپی
اصلاحه چالیشیور. تربۀ شریفه و مربوطاتی غایتله
مزین و مکمل اولدینی کبی، یاننده بیوک و مصنع بر
جامع شریف و شهرک ایچنده دیگر متعدد جوامع و
مساجد وارددر. اهالی شهر زوارک یادگار مقامنده
آلوب کوتوردکری تسبیح و قرص کبی شیلرله آیات
کریمه یازیلی یازمه لر و سائر اعمال ایدرلر. کربلا
امام همامک مشهد و مدفنک کشفی اوزرینه تربۀ
شریفه سی اطرافنده تگون ایتمش محدث بر شهر
اولوب، دورعثمانیده وجوده کلشدر. کوندن کونه ده
توسع ایده رک، اهالیسی چوغالمقده، و هر سنه برایکی
سوقاق و محله ضم اولنمقده در.

اصل کربلا اسمی شهرک مبنی اولدینی محل ایله
اطرافنده کی اووهیه مخصوص اولوب، حضرت امام
حسین بن علی (رضهما) بو محله عبدالله بن زیاد
طرفندن حصر و تضییق و بر صورت فجیعده شهید
ایلدیله شهرت بولش؛ و بو وقعۀ مؤله وقعۀ دلسوز
کربلا دینمکله مشهور اولمشدر. بعده شهر تأسیس
اولندقد، بقیه اسم وضع اولنیموب، ینه محنک اسمیله
نسمیه اولمشدر.

— کربلا قضای همنای اولان سنجاغک مرکز
قضای اولدینی حالده، منتهای شالنده واقع اولوب،
شمالاً بغداد، شرقاً حله سنجاقلریله، جنوباً هندیه
قزاسیله، غرباً دخی برالشام دینلن چول ایله

محاطدر. مساحتۀ سطحیه سی تقریباً ۶۰۰۰ مربع
کیلومتره اولوب، جولان ایدن عشاربدن ماعدا
اهالی متمکنه سی ۹۵۰۰۰ کشیدر، که بولنردن
۱۰۰۰۰ ی سنی و ۳۰۰ ی یهودی اولوب،
قصور شی المذهبدر. اراضیسی حد ذاتنده پک
منبت ایسه ده، و قتیله سقی اراضی ایچون آچلمش
متعدد جدولر مسدود اولوب، بطاقلق حالته کیرمش
اولدیفندن، هم اراضی بحق ایشلنمیور، هم ده
مذکور بطاقلقر هواپی اخلال ایتمکده در. بناءً
علیه خرمانلق و مزروع اراضیسی آنجق ۶۲۶
مربع کیلومتره یعنی اراضی عمومیه سنک همانونده
بری اولوب، قسم کلیسی بطالدر. محصولات و حیوا.
ناتی سنجاغک تعریفنده ذکر اولنور. قضا: مسیب،
شفتیه و رحالیه اسمریله اوچ ناحیه پی حاویدر.

کربلا } سنجاغی. بغداد ولایتی ترکیب ایدن
اوچ سنجاغک بری و اک جنوب
غربیسی اولوب، شمالاً نفس بغداد، شرقاً حله
سنجاقلریله، جنوباً و غرباً دخی برالشام دینلن چول
ایله محاطدر. ۲۳۰۰۰ مربع کیلومتره وسعتنده
اولوب، کربلا، هندیه، نجف، زرار، بدره
اسمریله ۵ قضایه منقسم و ۷ ناحیه پی حاویدر.
ایچنده جولان ایدن خیمه نشین عشاربدن بشقه
اهالی متمکنه سی تقریباً ۲۰۰۰۰۰ کشی اولوب،
۱۸۱۲۰۰ ی شی، ۱۸۰۰۰ ی سنی و ۸۰۰
اسرائیلدر. اراضیسی دوز و آلچق اولوب، هیچ
بر طاعنی یوقدر. فرات ایرمانی یالکز شمال شرقی
کوشه سی شق ایدیورسه ده، بوندن آیریلان حسینیه
و هندیه جدولری سنجاغک شمال و شرق جهتلری
و واروا ایدر. و قتیله جدولری پک جوق اولوب،
او جهت اراضیسی احیا ایتمکده ایکن، بعده
خراب اولمقله، بر طاقم کولر و بطاقلقر حاصل
اولمشدر. بو کوللرک برقچی طوزی حاوی مملعه
کبی قوللانمقده، و دیگرلرنده صوقوشلرینک
اتواعی و صوموری بولنور. الیوم معمور اولان
مذکور ایکی جدولدن حسینیه جدولی قانونی سلطان
سلیمان خان جانبندن و دیگر ی هند اغنیاسندن بر
صاحب خیر طرفندن کشاد اولنمشدر. سنجاغی
داخلنده یالکز ۳۳۶ ۵۶۹ فدانلق بر یعنی اراضی

عمومیه سنک آنحق یدیده بری مزروع و خرماقی
اولوب، بر یحق ملیونه قریب خرما آغاجنی حاویدر.
محصولات زرعیه سی: آرپه، پرنج، بقدای، مصر،
داری، سیسام، فاصولیه، قاثون، قارپوز، پورتقال،
لیون، طاتلی لیون، اوزوم، قایصی، نار، انجیر،
طوت، بامیه و سائر سبزه لردن عبارتدر. خرماقلر.
دن بشقه اورمانی اولدینی کی، طوزدن بشقه هیچ
معدندن دخی اثر کورله مشدر. حیوانات اهلیه سی
چوق اولوب، سنوی تولداتی تقریباً ۵۲۰۰۰
صیفیر، ۳۰۰۰۰ مانده، ۲۵۰۰۰ آت، ۲۵۰۰۰
مرکب، ۱۶۰۰ استر، ۲۴۰۰۰ دوه،
۷۰۰۰۰ قیون و ۱۵۰۰ کچی، که جمعاً
۸۵۹۱۰۰ رأس حیوانه بالغ اولور. صنایع محلیه
نخفده پیاغیدن ودوه تویندن یاپیلان عباایله زواره
مخصوص اولرق کر بلا و نخفده یاپیلان اوفق تفک
شیلردن عبارت اولوب، کر بلاده خیلی مقدار پکمز
دخی یاپیلر. بقدای و آرپه احتیاجات محلیه آنحق
کفایت ایده جک مقداردده اولوب، زوارک کترقی
حالنده حله دن دخی ادخال اولنور. اخراجاتی پرنج،
خرما، پیاغی، دری، عبا، پکمز و سائر دهن عبارتدر.
تجارقی باشلیجه کاروانلر واسطه سیله بغدادله و مملکنه
کلوب کچن عتره و شمر عشیرتلیله اجرا اولنور.
بونلر ذخیره و سائر مالزمله لرخی آلوب، پیاغی،
حیوان و یاغ ساتارلر. اخراجاتی ادخال تنک ایکی
مثلی نسبتندده. سنجاغک واردات سنویه سی
۵۵۰۰۰ و مصارف محلیه سی ۶۰۰۰ عثمانلی لیراسی
راده لرنده در. مکاتی شهر و قصبه لرده کی مدرسه لرله
بر قاج رشده و صبیان مکتبلرندن عبارتدر،
اکثری شیعیلره مخصوصدر. مرکز لواده امام
حسین (رضه) ک تربۀ شریفه سی بولندینی کی، نخفده
دخی جناب مرتضی (رضه) افندمنک تربۀ شریفه سی
وشهد اولدقلری جامع شریفک خرابه سی و سائر
زیارتگاهلر بولنوب، سنجاغک هر طرفنه زوار تردد
ایتمکده، و بو یوزدن اهالی خیلی تجارت و استفاده
ایلمکده در. کوفه شهرینک و سائر بر چوق بلاد
قدیمه مشهوره نک و برانه لری بولنوب، آثار عتیقه سی

چوقدر. هواسی عمومیت اوزره صیباقی و بالکز
نخف قضا سنده صاغلایجه اولوب، سائر جهتلرده
بطاقل لردن طولای آغر وصیته لیدر.

کربنه } یاخود کربنه (Grevena)
مناسر ولایتک سرفیجه سنجا.
غنده و سرفیجه نک تقریباً ۵۰ کیلو متره غرب
جنوب سنده اولرق اینجه قره صویه تابع (دوقشه)
چایی اوزرنده قضا مرکزی بر کوچک قصبه
اولوب، ۱۵۰۰ قدر اهالیسی، ۲ جامع شرقی،
بر مدرسه سی، بر مکتب ابتدائی، ۴
خرستیان مکتبی، بر کلیسایی، ۱۰۲ دکاندن عبارت
چارشیسيله بازاری، ۷ خانی و بر ساعت قله سی
وارددر.

— کربنه قضاسی شرقا قوزانه، شمالاً
ناسلیج قضالریله، غرباً یانیه ولایتیله، جنوباً دخی
حدود یونانیه ایله محدود اولوب، ۸۷ قریه یی حاوی
و ۳۳۲۴۶ اهالی ایله مسکوندر، اراضیسی طاعلق
اولوب، منبت بعض وادی و بایرلری دخی وارددر.
محصولاتی: بقدای، آرپه، چاودار، فصولیه، نخود،
اوزوم و سائر دهن عبارتدر. قیون، کچی و سائر حیوا.
نات اهلیه سی چوقدر. بر قاج اورمانی ده وارددر.
قضا داخلنده قادینلر طرفندن شیاق، کلیم، ولنجه،
چوراب و سائر اعمال اولنور. واردات سنویه سی
۲۴۰۰۰ و مصارف محلیه سی ۳۰۰۰ لیرا راده
لرنده در.

کربوغا } سلاجقه ایران طرفندن موصل
حاکمی اولوب، ۴۹۲ تاریخنده
بر کیارق طرفندن اهل صلیبه قارشی حربه مأمور
اولمغله، کلیتی عسکرله واروب، بونلری انطاکیه
ده محاصره ایتمش؛ و او سنه اثنای محاصره ده وفات
ایتمشدر. — ینه امرای اترا کدن دیکر بر کربوغا
دخی فلسطینده اهل صلیبه قارشی بر قاج محاربه
قزاعمش؛ و بعده ۶۵۹ تاریخنده طبریه ده شهید
اولمشدر.

کربه } ایران شمراسندن محمد مؤمن اصفها.
نینک مخلصیدر، که شاه سلیمان

صفوی زماننده یاشایوب، طبیعی هزلیاته و صید
طیوره مائل ائمنش. شو پیت اونکدر:

میرسام خوشنرا کر به در یزم وصال
راه از هر کوشه دیوار پیدا میکنم

کریه (Karpatos) جزایر بحر سفید
ولایتک ردوس سنجاننده وردوسک

نتهای جنوبیسنک ۵۰ کیلومتره جنوب غربیسنده
وکریدک شرق شمالی کوشه سنک ۷۶ کیلومتره شرق
شمالیسنده واقع بر آطله اولوب، ۳۵° ایله ۳۶° عرض
شمالی آره لرنده شمالدن جنوبه ممتداولور. طارواوزون
بر آطله اولوب، شمالدن جنوبه بوی ۴۸ کیلومتره
واکی ۵ ایله ۱۰ کیلومتره آره سنده در. اراضیسی
طاغلق و قیالتی اولوب، اک یوکسک محلی اولان
(لاستوس) طاغلق ۱۲۱۹ متره ارتفاعی واردور.
نتهای شمالنده واقع اولوب، کندیسندن طار بر
بوغازله آیرلمش اولان (ساریه) آطله جفیله برابر
مساحه سطحیسی ۳۳۲ مربع کیلومتره اولوب،
۸۰۰۰ اهالیسی واردور. سواحلنده بر چوق قویلر
ولیمانلر بولنوب اک اییلری تربستانو، پورتوغراتو،
پورتو مالو، ناتو، آغانه لیمانلریدر. هواسی عرضی
اقتضاسنجه صیباقچه ایسه ده، دیکز ملنلری اکسک
اولدیضندن، معتدل ولطیف اولور. محصولات
ارضیه سی جزئیات قیبلندن اولوب، آنخق مرعاری
کوزل اولدیضندن، اهالیسی خیلی مقدار قیون، کچی
وصیغیر بسرلر. مرعاری و سربانتیت، دیمروسائر
بعض معدنلری واردور. آو حیوانلری و علی الخصوص
طاوشان، ککلیک و بیلدیرجینلری چوقدر. صنایع
محلیه باشلیجه بالیقچلقه سونکر و مرجان صیدنن
عبارت اولوب، اهالینک بر قسمی ده معیشلری
غربنده آرامق مجبوریننده درلو. بو آطله مقدا
قاشووط قضاسنه تابع بر ناحیه صورتنده
اداره اولغنده ایکن، اخیراً آبریمجه بر قضا اتخاذ
اولنورق، قم جنوبیسنک ساحل غربیسنده کی
مرکزیه برابر ۹ قریه دن مرکبدر. کریه دخی
جزایر متجاورده سی کبی اک اول فیکه لیلر طرفندن
اسکان و اعمار اولنوب، بعده یونانیلر هجرت و وطن
ایتمش؛ و روما و یزانس و شوالیلر زمانلرنده
ردوسه تابع بولنمش؛ و جزیره مذکوره ایله برابر
قانونی سلطان سلیمان خان عصرنده ضمیمه ممالک

عثمانیه اولمشدر. بعض خرابه لری و آثار غنیقه سی
واردور.

کرت { یدنجی و سکننجی قرن هجریده ملوک
ایلخانیه، صکره هرات و غور
وغرجستان و سیستان جهتلرنده حکومت سور.
مش بر سلاله امرا و ملوک اولوب، مؤسی
(شمس الدین محمد) در، که ۶۴۳ تاریخنده جد
مادریسی رکن الدینه خلف اولورق، حاکم غور
اولمش؛ و بعده منکوقاآن فرمانیه هرات وسائر
جهات مذکورهنک دخی اداره سی کندیسنه تفویض
اولنورق، کندیسی ۳۳ سنه حکومت سور دکن
صکره، حکومت و امارت اوثا سلاله سنده قانوب،
کندیسیله برابر آلتی کشی بو وجهله حکومت
سور دکن صکره، یدنجیلری اولان ملک معزالدین
ابو الحسین محمد، ۶۳۶ تاریخنده سلطان ابو سعیدک
وفاتی و دولت ایلخانیهنک ختای اوزرینه، توسیع
ملک و تکثیر قوت و مکنک ایده رک، سربدارانله
ایتدیکی محاربه ده دخی غلبه جالمش؛ و بونک اوغلی
دخی مستقلاً حکومت سورمکده ایکن، تیمورلنک
خروج ایتمکله، بر مدت هراتده محاصره دن صکره،
۷۸۳ تاریخنده طوطیلوب، اقباسیله برابر قتل
اولنمش؛ و کرت دولته ختام ویرلشدور. ملوک
کرتک اسامیسیله تاریخ قعودلری بروجه آتیدر:

شمس الدین محمد	۶۴۳
رکن الدین بن شمس الدین	۶۷۶
فخر الدین بن رکن الدین	۶۹۴
غیاث الدین بن رکن الدین	۷۰۶
شمس الدین بن غیاث الدین	۷۲۹
حافظ بن غیاث الدین	۷۳۰
معزالدین ابوالحسن محمد بن غیاث الدین	۷۳۲
غیاث الدین بن معز الدین	۷۷۱
الی	۷۸۳

کرتارو (Quertaro) مکسیقه نک وسطلرنده
(ومکسیقونک ۱۷۵ کیلومتره شمال
غربیسنده اولورق ۱۸۵۰ متره لک ارتفاعده
و ۳۶° ۳۹' عرض شمالی ایله ۳۰° ۳۰' طول
غربیده واقع همنای اولان حکومتک مرکزی
بر شهر اولوب، ۳۶۰۰۰ اهالیسی، ایکی بیوک
منسوجات قطنیه فابریقه سی، اسپانیه طرزنده ابنیه.
سیله کوزل سوقاقی و میدانلری، متعدد جسیم

مناسرتلری، کوزل بر صویولی وخیلی ایشلک صنایع و تجارتی واردرد .

کرتارو { حکومتی (Etat de Quertaro) مکسیقه ممالک مجتمعه سنی ترکیب

ایدن حکومتلرک وسطنده ومرتفع یایله نك اوزرنده بولنانلردن بری اولوب، شمالاً سان لویی پوتوسی، شرقاً ینه سان لویی پوتوسی، هیدالفو و مکسیکو، جنوب غربی جهتدن میشوآقان، غرباً دخی غوآنا جوآنو حکومتلریله محاط ومحدوددر . مساحه سطحیه سی ۹۴۱۶ مربع کیلومتره واهالیسی ۲۲۰۰۰۰ کشیدر. مرکزی هنای اولان شهردر. موقعنک ارتقاعی حسبیه میاه جاریه سنک بر طاقی بحر محیط آطالاسیه یعنی مکسیقه کورفرزیه تابع (ریو سان جوان) و (پانوقو) ایرماقلرینه، بر طاقی ده بحر محیط معتدله تابع (ریو غرانده ده سانتیاغو) نك اوست طرفی اولان ریو (لرما) یه دوکیلور. اراضیسی وعلی الخصوص قسم شمالیسی طاغلق اولوب، یوسک طاغلرینک اتکلری کراسته قطعنه الویریشلی اورمانلرله مستور ایسه ده، ایکنجی درجه ده کی جبالی چلاقدر. هواسی معتدل وصاغلامدر. طویراغی خیلی مثبت اولوب، علی الخصوص (بایو) دینان واسع بر اووه نك سطحی آلتنده صوبی بول اولفله، بو حکومت بتون مکسیقه نك اک محصولدار یریدر. اک کلیتی محصولاتی بفدای وشکردر. کومش، جیوه، باقیر، آنتیمون، دمیر، بلور وسائر معدنلری چوق ایسه ده، چیقاریلانلری پک آزدر . حکومت ۶ قضا ویا سنجاعه منقسمدر .

کرج { عراق مجمیده همدان ایله اصفهان آره سنده و همدان ۳۰ و برو .

جرددن ۱۰ فرسخلق مسافه ده معمور بر قصبه اولوب، سیرک وجسم ابنیه سی، اوچ چارشیی وکثرتی مزروعات وحیواناتی اولدینی جغرافیون اسلام آثارنده مذکور اولدینی حالده، شمدیکی خریطه لرده بو اسمه تصادف اولمیدیفندن، ایوم خراب اولسه کرکدر .

کرج { عربیده اسم جنس اولوب، لسا . نمزده مفردی اولان (کرجی)

اسمی مستعمل اولدیفندن، بو اسمه مراجعت بیورلق اقتضا ایدر .

گرجستان { ویا کورجستان (Géorgie) بلاد قافقاسده بیوک بر

خطه اولوب، قافقاس سلسله جبالنک جنوبنده و بسلسله نك صرتیه وچک قفقاس دینن قارص واریوان جبالی آره سنده واقع (کور) ایرماغی حوضه سنک قسم اعلاسندن عبارت اولدینی حالده، اکثر آوروپا جغرافیونی بو خطه نك حدود غربیه سنی قره دکیز ساحلنه دک ایندیره رک، منکرلیه، ایمرتیه وقوریه خطه لرینی ولزستانی یعنی فوتای ایالتی دخی کرجستاندن عد ایدیورلر؛ حالبوکه اصل کرجستان شمدیکی تقلیس ایلانندن عبارت وتامیه بحرخرده مائله سنده واقع کور حوضه سنه منحصر در. هر حالده شمالاً چرکستان وقبرطای، شمال شرقی جهتدن داغستان، شرق جنوبی جهتدن شیروان خطه لرله، جنوباً ایروان وقارص ایلانلرله، غرباً دخی قوتای ایالتی تشکیل ایدن مذکور اوچ خطه ایله، وبونلرده تعمیمی حالنده قره دکیزه محاطدر. تعمیمی تقدیرنده شرقدن غربه بوی ۶۰۰ و وسطی اکی ۲۲۰ کیلومتره در. اصل کرجیلرک بری کور حوضه سنک نصف اعلایی ایسه ده، کندیلری اورایه منحصر قالیوب، قره دکیز ساحلنه قدر یایله قلمری حالده، بر طرفدن دخی وطن اصلیلری کندیلرینه مخصوص قالیوب، اسکیدنری بر طاقم اقوام وقرون وسطاده کلیتی ترکان طائفه لری کور حوضه سنک یوقاری طرفلرینه دخول وتوطن ایشلدر. انجی بو کونکی کونده روسیه دولتی قافقاسیه یی بشقه اسملرله ایالاته تقسیم ایدوب، سائر خطه لرک اسائی اصلیه سیله برابر کرجستان اسمنی دخی جغرافیا و خریطه لردن رفع وحک ایتدیکندن؛ وذا تا اهایلنک قسم اعظمی ترکان اولوب، بر طرفدن روسلر جو غالمقده، و کرجیلرله سائر اقوام قافقاسیه بلاد قافقاسک هر طرفنده قارشیق بر حالده یاشامقده اولدیلرندن، آرتق (کرجستان) اسمی دخی اسکی جغرافیا اصطلاحاتی صره سنه کچمشدر. بناء علیه اراضی حقنده وبره جکمن معلوماتی شمدی مستعمل اولان

قافاسیه و قفلیس و قوتای ماده لرنده و پردیکز کبی، کرجیلر حفته ایجاب ایدن تفصیلاتی ده «کرجی» ماده سنده ویره جکز جهته بوراده زیاده تطویل مقاله حاجت کورلدی.

کرجم خان { (کوججی —) ماوراء النهرده حکومت سورن

اوزبکان سلاه سنک ایکجی حکمداری اولوب، دولت مذکورده تک مؤسی اولان شیک خانک اوغلیدر. پدری شاه اسماعیل صفوی ایله مرو قربنده ایتدیکی محاربه ده مقتول اولجه، ۹۱۶ تاریخده صاحب ترجمه ماوراء النهرده تخته جلوس ایتش؛ پدرینک بدیع الزمان انشدن ضبط ایدوب، بعده شاه اسماعیل قاپدرمش اولدینی خراسانی استرداد ایچون اوچ دفعه عسکر سوق ایدرهک، بعض غلبه لره دخی نائل اولمش ایسه ده، اک نهایت صلحه راضی اوله رق عودته مجبور اولمش؛ و ماوراء النهرده ۲۰ سنه حکومت سور دکدن صکره، ۹۳۶ ده وفات ایتشدر.

کرجی { یاخود کورجی (Georgiens) اقوام قافاسیه دن بر قوم اولوب، کندیلرینه نسبتله کرجستان دینان بالاده مذکور خطه ده و طایفه نیک اوله رق بلاد قافاسیه ساکن بولنیورلر. کرجیلر اسکیدن بری تناسب اعضا و حسن جمالیه و قادیلری شیوه و نزا کنلریله ارککلری ده شجاعت و جسارت و طور و حرکت لوندانه لریله شهرت بولشدر. حقیقه کرجیلر بو خصوصده چرکسلردن دخی ایلری اولوب، نوع بشرک اک کوزل واک مکمل جنسی عد اولمغه شایاندلر. آنحق بولندقلری حال و جهالت و تدنی اوصاف حسنله رینک تکمل و نظا. هرینه مانع اولوب، هنلری دائماً عیوبله قاریشیق بولنیور. کرجیلری ام آریانیه و یا تورانیه دن عد ایتکه چالیشمش بعض محققلر وار ایسه ده، بونلرک درمیان ایتدکلری دلائل شایان اعتبار کورلیوب، بو خصوصده اک برنجی دلیل اولان لسان حفته تدقیقات عمیقه اجر اسنده بونلرک دخی، چرکسلر و سائر اقوام اصلیه قافاسیه کبی، اریانیلر و یا سامیلر یاخود تورانیلرله مناسبت و قرابتلری اولدینی، و شو قدر که کندیلری پیننده مشابته

بولندیقدن، آریانیلرله تورانیلرک بو طرفله تجاوزندن اول آور و پاده ساکن بولمش بر ام قدیقه منقرضه زهره سنک بقیه السیوفی اوله جقلری آکلا شلدندر. لسانلری شمیدی حالده، ایکیه تقسیم اولنه یلوب، بری لسان نجریری وادیلری و دیگرلری تکلمده استعمال اولنانیدر. برنجیسی جله ایچون بر اولوب، ایکنجیسی ایسه محله کوره نخالف و تغایر ایدرهک آلتی نوعه منقسم اولشدر. مولدن صاغه یازیلر خط مخصوصلری اولوب، بو خط ایله کندلی لسانلرنده بر قاج غزته نشر ایتکده درلر؛ و معارفجه پک کری اولدقلری حالده، ینه بعض مکتبلریله کتب تدریسیه لری واردر.

تاریخ عمومیده کرجیلرک اسکندر کیردن بری اسملری کورلمکده ایسه ده، کندیلری تاریخ ملیلرینی چوق دها اسکی و قتلره چیقاروب، میلاد عیسادن ۲۶۴۰ سنه اول نمرودله معاصر اوله رق (ناغراموس) اسنده بر حکمدارلری بولمش اولدینی ادعا ایدیلر. اسکندره طوعاً تابع اولوب، بوجهانکیرک وفاتندن صکره اسکی حکمدارلری سلاه سندن (فرناواز) ی حکمدار انتخاب ایتشدر؛ و بوده ملکتی اجنیلردن تطهیر ایدرهک، سوریه حکمداری آنطیوخسله عقد اتفاق ایتش؛ و بونک اخلاقندن بری مهردادله متفق اولمغه، قبل میلاد ۶۵ تاریخده یومیوس طرفندن مغلوب اولوب، و رومالیرک تحت تابعیتنه کیرمش ایدی. مع هذا کندلی حاکملری اولوب، قبل میلاد ۷۱ تاریخدن بمدا میلاد ۲۴۲ تاریخنه دک اشکانیاندن بر شعبه نک و بعده ساسانیلرک تحت اداره سنده بولمشدی. اسکی دینلری مذهب صابین یعنی سیاراتک عبادتی ایکن، ۲۸۰ تاریخ میلادیسنده خرسیانیلنی قبول ایتشدر. آلتجی قرن میلادیده نوشیروان عادل کندیلرینک حاکملری اولان (باقور) ی عزل ایدوب، کندلی خاندانندن برینی نصب ایتدی. ظهور اسلامی متعاقب توسیع فتوحات ایدن غزاه مسلمینه کرجیلر خیلی وقت مقاومت ایتدکن صکره، ملوک امویه دن مروان بن حکمک زماننده ممالک اسلامییه حدودی کور نهرینه قدر توسیع اولنه رق، کرجیلرک سکنجی قرن میلادیده کرجستان کاملاً ممالک اسلامییه دائره سی داخلنده قالش ایدی. مع هذا کرجیلرک

واسع قيشله لری، ستونلره محاط بر ميدانه منتهی اولان برقاچ بيوك وواسع جاده سی، كاركر بر خانه لری، قویك اطرافنده هلال رسنده كوزل شكلی، خاویار و بالیق و یاغ و سائرته متعلق ایشلك تجاری، جوارلرنده برطاقم اسکی خرابه لری و (كوركان) اسم تركیسیله معروف برطاقم تپه لری و بر كوچك موزه سی واردر. پك اسکی برقصه اولوب، میلاد عیسان الی قرن اول (باندیقاه) اسمیله (میلت) مهاجرین یونانیه سی طرفندن تأسیس اولنش؛ و مهردادك سقوطندن صكره تشكیل ایدن (بوسفور) دولت صغیره سنك پایتختی اولوب، او صرده ده (بوسفور) نامیله دخی تسمیه ایدلش ایدی. ازمنه قدیمه ده پك معمور و بیوك برشر ایكن، قرون وسطاده اهالیسی اوچ درت بیكه تنزل ایده جك قدر تدنی ایتشدی.

ك ر ج بوغازی } (Détroit de Kertch) ونام دیگرله (بکی قلعه

بوغازی) قریم شبه جزیره سنك منتهای شرقیسیله قافقاس سلسله جبالنك منتهای غرب شمایلسنده كی (طمان) شبه جزیره سی آره سنده قره دكیزله آزاك دكیزنی برلشدیرر بر بوغاز اولوب، قدیم استانبول بوغازینه تشبیه «قریم بوسفوری» اسمیله یاد او. لنوردی. قره دكیز جهتنده كی مدخلی اونیش اون آلتی کیلومتره وسعتنده اولوب، بعده آلتی یدی کیلومتره قدر طارلاشیر، و ك ر ج قصه سنك بولندینی قویده ۴۰ کیلومتره به قدر توسع ایتدكدن صكره، یکیدن ۶ کیلومتره به قدر طارلاشیر، آزاك دكیزنه قدر بو طارلقده دوام ایدر. بو ایكنجی دفعه طو. لاشدینی محله آنجق ۲ متره درینلکی اولان قیالق بر سد بولنوب، بونك كچید محلنده ده عمق $\frac{1}{4}$ متره دن زیاده دكلدر؛ و آقندیسی او قدر شدتلیدر، كه كیجیلر چوق زحمتله كچه بییرلر.

ك ر خ } عراق عرب و جزیره ده بو اسله برقاچ محل بولنوب، دیگر بر محل

اسمنه اضافله بر برلزدن تقریق اولنورلردی. باشلیجه لری بروجه آتیدر:

(ك ر خ باچدا)، كه (ك ر خ سائر) دخی دینلوب، اك اسکی اسمی ملوك ساسانیه دن فیروز بن

خلافت اسلامییه تابع کندی پرنسلی وار ایدی. او تنجی قرن میلادیه دیالیر وبعده آلب ارسلان سلجوق برمدت كرجستانی بسبتون ضبط ایدوب، مختاریت اداره سنی قالدیرمشر؛ و سلجوقیلردن بر خلی اتراك كرجستانده وطن ایتشلا ایدی. ۱۰۸۹ تاریخ میلادیسند پرنسلردن اوچنجی داویدخزر. لرك امدادیه استرداد استقلال ایتدكدن صكره، اطرافدن خلی پرلر ضبطله توسیع مملكت ایتشدی. ۱۲۴۸ ده كرجیلر چنكیز خانك ضبطنه كچوب، بعده تیمورلنك طرفندن دفعاتله غارت و تخریب او. لئمشدی. نهایت یکیدن باش قالدیران قراللردن برنجی آلکساندر ملكنی اوچ اوغلی پیننده تقسیم ایتكله، زوالی تهیسه ایتش؛ و آق قیونلی و قره قیونلیرك تسلطاندن صكره، كرجستانك شرق طرفی شاه اسماعیل صفوی و غرب جهتی یاوزسلطان سلیم خان ضبط ایدوب، او تاریخدن اعتباراً بتون كرجستان گاه عثمانیلیرك و گاه ایرانیلیرك تحت تابعیتنه كچمش؛ و نهایت نادر شاه مملكتی ضبط ایتدیکنده، ۱۷۴۰ ده قرالیرك سلاله سنندن ایكنجی (تیمورزی) رأس حكومهت قویمش؛ و بونك خلقي هراقلیوس، ایرانك او وقتكی هرج و مرجی آره سنده پایمال اولد. مق ایچون، روسیه نك تحت حمایه سنه كیرمش؛ و مع هذا آغا محمد خان قاجار كرجستانی یغما و قفلیسی تخریب ایدوب، كرجیلردن بر چوق اسرا آلمش؛ و بونك اوزرینه هراقلیوسك اوغلی اون برنجی جورج وفاتندن اول ملكنی روسیه یه ترك ایتدیکنه دائر برسند بازوب ویرمكله، ۱۸۰۲ تاریخنده روسیه كرجستانه وضع ید ایتش؛ و مع هذا كرجیلر مكرراً عصیان ایدوب، روسیه دولتی آسایشی تأمین ایله، مملكته بحق مالك اولنجه به قدر چوق زحمت چكمشدر.

ك ر ج ه } خوزستانده برقصه اولدینی یاقوت حموی بیان ایدیور.

ك ر ج } (Kertch) روسیه نك تاووریده اید. لئنده و قریم شبه جزیره سنك منتهای شرقنده اوله رق كفه نك ۹۰ کیلومتره شرق شه ایلنده آزاك دكیزله قره دكیز آره سنده كی بوغازده واقع بر قویك ایچنده برقصه و اسكله اولوب، ۲۲۴۵۰ اهالیسی، عثمانیلردن قالمه متین برقله سی،

بلاش بن قبادك اسمنه اضافله (كرخ فیروز)
ایدی . سامرا بونك قربنده بنا اولوب، بعده
خراب اولفله، كرخ سامرا باقی قالمش ایدی .
مشاهیر زهاددن (معروف کرخی) نك بورادن او-
لدینی مع الاختلاف مرویدر .

— (كرخ البصره) كه بصره جوارنده قرای
عیدیه فی حاوی بر ناحیه اولوب، ابتدا پك معبور
ایکن، بعده خرابه یوز طومشیدی . خلفاء عباسیه دن
راضی و متقیه وزارت ایدن (قاسم بن علی بن محمد
الکرخی) و برجوق مناصب عالیده بولممش اولان
برادر یله انا واحفادی اورادن ایدی .

— (كرخ بغداد) كه بغدادك سوری خارجنده
ابو جعفر منصور طرفندن یابلمش واسع و اصناف
تجار و صنعتکارانه کوره اقسامه منقسم بر چارشی
اولوب، بعده، بغدادك توسمیله، شهرک اورته سنده
قالشیکن، مؤخرأ بو شهرک خرابه یوز طومشیله ،
ینه اوزاق و ویرانه لرله محاط بر محله قالمش اولدینی
یاقوت حموی بیان ایدیور . اهالیسی سنی و حنبلی
المذهب ایدیلر .

— (كرخ جدان)، كه عراق ایله شهرزور
آره سنده و خانقین قربنده بر کوچك قصبه ایدی .
مشاهیر علمادن بر قاچ ذاتك مسقط رأسی اولوب ،
زاهد شهر معروف كرخینك بورادن اولدینی
مرویدر . بغداد مورخ شهری ابو بكر الخطیب ایسه
زاهد مشار الیهك (كرخ بغداد) دن اولدینی
التزام ایدیور .

— (كرخ خوزستان) كه خطه مذكوره ده
بر قصبه اولوب، (كرخه) دیمككه دخی معروفدر .
— (كرخ الرقه)، كه جزیره ده بر قصبه
ایدی .

— (كرخ سامرا) كه (كرخ باجدا)
مره سنده ذكر اولندی .

— (كرخ میسان)، كه سواد عراقده بر ناحیه
اولوب، استر اباد اسمیله دخی معروف ایدی .

— (كرخ عبرتا)، كه نهر وان نواحی سندن
اولوب، نهر وانك خرابندن صكره دخی معبور
قالشیدی .

{ كرخا یا } بغداد جوارلرینی سقی واروا
{ ایدر و شهر بغداده دخی داخل

اولوب بر چوق شعبه لره منقسم و (نهر عیسی) دن
منشعب بر نهر و بر جدول اولوب، بعده جدوللری
خراب اولفله، اثری قالمش اولدینی « معجم
البلدان » ده مسطوردر .

{ كرخه } { ایرانك غرب جهتنده بر بیوك
نهر در، كه (كوه الوند) ك جنوبنده
طاغلردن نبعانله، نهاوندقربندن شمال غربیه بعده
غربه و نهایت جنوب غربیه طوغری آق قه رق،
كرمانشاهدن كلن چایی دخی اخذ ایله، ایران كر-
دستانندن كلن بیوجك بر نهرله برلشیر؛ و اورادن
جنوب شرقیه طوغری جریانله، لورستان ایالتی
شق و صولدن هرم آباددن كلن و تابلرینك اك
بیوكی اولان (كشكان) نهری اخذ ایتدكدن
صكره، خوزستان ایالتنه داخل اولمجه، دز قول
حذا سنده (كارون) نهر یله متوازیآ آق قه باشلار؛
وبعده غرب جنوبیه، غربیه، غرب شمالیه و نهایت
غربیه طوغری جریانله، بر نصف دائرة تشکیل،
و كارونله اختلاط ایدر بر چوق قوللر تمیدیله بر
طاقم بطاقتلر تولید ایدرك، حدود عثمانیه یعنی
بصره و لایتنك عماره سنجاشنه داخل اولور؛
و بطاقتی بر اووه نك ایچنده جنوب غربیه طوغری
جریانله، قسم اعظمی دجله یله، و بر قول جنوبیه
طوغری آبریلره رق قورنه نك آلت طرفنده شط
العربه منصب اولور . مجراسی تقریباً ۶۰۰ کیلومتره
طولنده در . شمیدکی حالد سیر سفاشنه صالح
دكلدر . مجراسی اوزرنده بیوك بر شهر بولمبوب،
یالكز (رودبار) و (سوس) ایله سائر مدن
قدیمه نك خرابه لری مه جوددر .

{ كرخنی } { « معروف کرخی » ماده سینه
{ مراجعت بیوریله . }

{ كُرد } { ممالك عثمانیه نك شرق جهتنده
{ و ایرانك حدود غربیه سنده و سائر
بعض محللرنده ساكن بیوك بر قوم اولوب،
آریائیلر زمره سنك ایرانی شعبه سینه منسوبدرلر .
لسانلرینك فارسی الله مناسبت و مشابهلری پك
زیاده در . آتیده کی « كردستان » ماده سنده تفصیلات
ویریلیور .

{ كُرد } { فارسیده بیضاء جوارنده بر قریه
{ واسطخرینك روایتنه كوره ابر-
قوه دن بیوك بر قصبه ایدی .

کردر } خوارزمك اوتەسەندە ترك نوا .
 حیسندە بر ناحیە اولدینی، و بونك
 اوتەسەندە تركەنك غیری بر لسان سویلندیکی،
 و کویا افراسیابك حراشئی اورایە دفن ایتمش
 اولدینی « معجم البلدان » دە مذکور اولوب،
 مشاهیر فقهاء حنفیەدن تألیفات عدیده صاحی (ابو
 الفاخر عبد الفور بن لقمان الکردری) نك مسقط
 رأسی اولدینی دخی علاوه اولئیور .

کردزاده } (ابراهم افندی بن مصطفی)
 مشاهیر خطاطیندن و حافظ
 عثمان شاگردانندن اولوب، بروسه لیدر . شهر
 مذکورده سلطان اورخان جامع شریفنك خطیبی
 و جامع کبیرك امامی ایدی . ۱۱۴۶ تاریخندە وفات
 ایتشدر .

کردستان } آسیای غربیده قسم اعظمی
 ممالك عثمانیە دە و بر قسمی
 ایرانە تابع بیوک بر مملکت اولوب، اکثریت
 اوزره اهالیسی بولان کرد قومنك اسمیله تسمیه
 اولمشدر . بو اسم تقسیمات ملکیه و سیاسیه داخل
 اولوب، وقتیه بزده کردستان وایلکی وشمدی
 ایرانده کردستان ایالتی بو اسمله مسمی مملکتك
 بتونی احاطه ایتدیکی کبی، کردلر دخی طاغنیق
 وسائر اقوامله قاریشیق بولندقلرندن، کردستانك
 حدودینی تمامیه تعین ایتك مشکلدە آنجق تقریری
 اولهرق دیه بیلیرز که: کردستان ارومیه و وان
 کوللرینك سواحلندن کرخه و دیاله نهرلرینك
 منابعه و دجله نك مجراسنه دک عتد اولوب، غرب
 شمالیه طوغری جدودی دجله نك مجراسنی تعقیله
 فرائی ترکیب ایدن قره صو مجراسنه و اورادن
 شماله طوغری (اراس) حوضه سنی فرات و دجله
 حوضه سندن ایران تقسیم میاه خطنه قدر اصل
 اولور . بو اعتبارله ممالك عثمانیە دە موصل ولایتك
 قسم اعظمی یعنی دجله نك صولنده بولنان یرلری
 و وان و بتلیس و لایتلریله دیاربکر و معموره العزیز
 و لایتلرینك برر پارچه سی و درسم سنجاغی کر -
 دستاندن معدود اولدینی کبی، ایرانده دخی کردستان
 نامیه معروف اولان ایالتله آذربایجان ایالتك نصفی
 یعنی جنوب غربی قسمی کردستاندر . بو وجهله
 کردستان شمال شرقی جهتندن آذربایجان، شرقاً

عراق بحبی، جنوباً لورستان و عراق عربی، غرب
 جنوبی جهتندن جزیره، غرب شمالی طرفندن دخی
 آناتولی ایله محدوددر . بو حدود داخلندە ۳۴°
 ایله ۳۹° عرض شمالی و ۳۷° ایله ۴۶° طول شرقی
 آرهلرنده عتد اولوب، بیوک بر مثك و دهـا
 طوغریسی سیوری طرفی غرب شمالیه طوغری
 دونمش برآرمود شکلی ابراز ایدیور . فرائی تشکیل
 ایتك اوزره قره صو ایله مراد جایك ملتسانده
 اولان اك شمال غربی نقطه سندن لورستانك حدو -
 دینه دک اولان طول اعظمی تقریباً ۹۰۰ کیلومتره
 و عرضی ۱۰۰ ایله ۲۰۰ کیلومتره آرهلرنده در .

کردستانك مدار تقریبی اهالیسنك جنسیتی
 اولدینی حالده، کردلر یالکز بو مملکتە منحصر
 اولوب، جزیره نك قسم شمالیسندە ، شام و حلب
 جهتلرنده، آناتولینك هر طرفنده ، روسیه
 تابع اولان ماوراء قافقاس ایالتلرنده و ایرانك هر
 طرفنده حتی خراسانده و افغانستانده و بلوچستانده
 بیله بر جوق کرد عشیرتلری بونئیور . بر طرفندن
 دخی حدودی ذکر اولنان کردستان داخلندە
 عرب، ایرانی، ترك و سائر جنسیتلره منسوب
 اهالی واردر . یالکز اکثریتە اعتبارله حدود
 مذکورە تعین اولنه بیلیر . ایرانك لورستان
 ایالتی اهالیسی اولان لوریلرک دخی کردلرله مناسبت
 و قرابت جنسیه لری اولدینی حالده، لسانلرنده بر درجه
 یه قدر مقایرت و پیتلرنده منافرت بولندیفندن، لوریلر
 کندیلرینی اکراددن صایق ایستیمورلر؛ و کردلر
 دخی لوریلری کندی جنسلرینه قبول ایتکه میل
 کوسترمبورلر . علی العموم کردلرک مقداری ایکی
 پنجق ملیونه قریب تخمین اولنوب، بر پنجق ملیونی
 ممالك عثمانیە دە، ۷۵۰۰ ی ایرانده ، ۱۲۰۰۰
 روسیه نك ماوراء قافقاس ایالاتنده، قصوری دخی
 افغانستان و بلوچستانده و سائر طرفلرده طاغنیق بر
 حالده بولئیورلر .

کردستانك هر طرفی طاغلق و مرتفع اولوب،
 یالکز انهارك وادیلرنده بعض طار اووه لری
 واردر . اك دوز و آلیق جهتی جنوب شرقی قسمی
 یعنی شهر زور و سلیمانیه سنجاقلریله ایرانده ک
 کردستان اولوب، او جهنده طاغلر دهـا آلتی،

وادیلر دهاکنیش و اووه لر دها چوقدر . اك مرتفع يرلری منتهای شمالنده بحر خزر ایله بصره کورفزی مائله لری آره سنده بر تقسیم میاه خطی تشکیل ایدن طاغلردر . آنجق بونلرک اورمانلر و مرعایلرله مستور کوزل یایله وانکلری وزراعته صالح وادیلری چوقدر . ممالک عثمانیه ایله ایران حدودخی تشکیل ایدن و شمال غربیدن جنوب شرقیه طوغری بر قاچ صره تشکیل ایده رک عمدت اولان طاغلر ایسه مرتفع اولغله برابر ، اکثری طاشلاق و جلاقدر . قطعه مذکوره نك اوجهتی حقیقه قابل سکنی اوله مبه حق درجه ده سرت و جتین بر یردر . قطعه مذکوره نك میاه جاریه سی جوق اولوب ، فراتک الک بیک قوی اولان مراد جانی و دجله قطعه مذکوره طاغلرندن نیمان ایتد . کلری کچی ، دجله یه منصب اولق اوزره دخی شمالدن باشلایه رق بطمان صوبی ، بتلیس و سمرقند جایلری ، خابور ، زاب اعلا ، زاب اسفل ، ادهم و داله نهرلری جنوب غربیه آه قرق مذکور ابرماغه دوکیلور ؛ و قطعه مذکوره طاغلرندن اینن بر جوق جایلرک صولری جمع ایدرلر . ایراندکی قطعه مذکوره نك بالکز شمال جهتده کی (قطور) نهری کور واسطه سیله بحر خزره منصب اولان اراس نهرینه و یک جوق اولان انهار سائره سی ارومیه کولنه دوکیلور . وان کولنه منصب اولور برخیلی انهاری دخی واردر .

قطعه مذکوره عرضاً خیلی صیجاق اوله حق بر درجه ده ایکن ، موقعنک ارتقاغنیدن طولای ، هواسی عمومیت اوزره صوئوق اولوب ، قیشلری اوزون و یک سرتدر ؛ و قارایلرجه طاغلرینی اورتر . بالکز دجله وادیسنه قریب اولان آلجق یرلرنده قشین هوا ملایم و لطیف و یازین خیلی صیجاقدر . یوکسک یرلرنک یازین مرعاری یک کوزلدر ، و بعض طرفلری جام آغا جلرینی حاوی اورمانلقدرد . دها آلجق طرفلرنده میشه ، کستانه و چنار آغا جلری ودها آشاغیده آرپه ، بغدادی ، کتن ، کنور ، مصر ، توتون ، اوزوم و میوه لک انواعی واک آلجق یرلرنده ، پاموق ، پرنج و سائره حاصل اولور . بر نوع بودور میشه پیراقلرندن آلمان قدرت حلواسی شکر برینه قوللانیلیر . کردعشیرتلری کایتلی قیون ، آت ، دوه و کچی سوریلری بسلرلر . طاغلرده آبی ،

طوموز ، پارس ، وشاق ، کیک ، بیانی کچی ، قره جه ، چقال ، تیلکی و سائر حیوانات وحشیه و کوچک آو حیوانلری کثرتله بولنور . شمال جهتده کی طاغلرده دمیر ، باقیر ، قورشون و سائر معدنلر بولندینی تحقق ایتش ایسه ده ، اخراج اولنانلری یوقدر . جنوب جهتلرنده نفت و طاش یاغی بولنور . کردلر مازی ، فیستق و ناغ جیقارغه یارار حیوبات متنوعه ایله بیایغی و تفیک کی محصولات اخراج ایدرلر . کردلر اکثریت اوزره عشیرت حالنده یاشایوب ، موسمه کوره مرعا طلیله محل دکیشدیردکلرندن ، زراعتله پکده اشتغال ایتوب ، باشلیجه مدار تعیشلری حیوانات اهلیه لری و صنعتلری چوبانقدرد ؛ قیون و طای ساتیشندن قزاندقلری آقچه ایله کچینرلر . بونک اینچون قیشین کویلرنده قالب ، خانلری و تارلهری وار ایسه ده ، یازین زراعته جوق اهمیت و یرمیوب ، اکثری چادیرلرله سوریلری آرقه سندن یایله لره جیقارلر . قطعه مذکوره ده صنایع علیه کلیم و خالی ایله قبا بز و کچه قیلندن جول و سائره اعما . لندن و تجارت علیه ذخایر و حیوانات اخذ و اعطا . سندن عبارتدر . وسائط نقلیه دجله ده ایشلتدیریلن کلکدن عبارت اولوب . بوده پک کلفتیدر ، و قیشین اوچ آبی مواردات بستیون منقطع بولنور .

کردلرک اصل و منشئی ونه وقتدن بری اورالر . ده ساکن بولندقلری تاریخچه مجهول ایسه ده ، ازمئه قدیمه ده قطعه مذکوره نك قسم جنوبیسی (آتوریه) اسمیه معروف ایدی ، و شمال شرقی جهتی (میدیه) دن معدود ایدی . اسکی میدیه لیلرک جنسیتلری مجهول اولوب ، اقوام تورانیه دن یعنی ترک جنسندن اولدقلری مظنون ، و آتوریلرک ایسه اقوام سامیه دن بولنش اولدقاری و کله انیلرله قرابتلری معلوم و محققدر . حالبوکه کردلر اقوام آریایه دن اولوب ، ایرانیلرله یک یقین قرابتلری اولدینی لسانلرندن و سائر احوالارندن آکلاشیلیور . بناءً علیه ، کردلره نه میدیه لیلرک ونه ده آتوریلرک احفادی نظریله باقیلوب ، شرق جهتدن یعنی خرا . ساز و هرات طرفلرندن اورالره کلش بر قوم اولدقلرنده شبهه یوقدر . آنجق شمدی بولندقلری یرلره نه وقت هجرت ایتدکلری معلوم دکلدرد .

بدوئیده یاشایان عشایره یاقیشه جق صورتده سرت ودرشتدر، و بوغازدن تلفظ اولنور حرفلری چوقدر. هر نه قدر کردلرک علماسی اوتدن بری عربی و فارسی ایله اشتغال ایدوب، کندی لسانلرینه اهمیت ویرمدکلرندن، کردجه نك ادبیاتی بولندینی ادعا اولنه مازسه ده، اسکیدن بری بولانده دخی برخیلی اشعار سوبلنمشدر؛ و بولانك دخی فارسی کبی حروف عربیه ایله تحریری قولای اولدیغندن، بعض دیوانلریله سائر کتب ادبیه لری واردر. آوروپالیر کردجه نك قواعد صرفیه سنی و لغت لری دخی مها ممکن ضبط ایتمش؛ و کندی لسانلرینه مترجم قواعد و لغت کتابلری نشر ایلنمشده، السنه اسلامیه مزده هنوز بولسانك قواعد و لغت و ادبیاته دائر هیچ برشی یازلامشدر.

کردلر عمومیتله جسور و جنگاور و سواریلکده پک ماهر آدملر اولدقلری کبی، علم و تربیه و مدنیتده فوق العاده استعدادلری واردر.

(کرد) اسمنك فارسیده «یکیت، قهرمان، بهادر» معناسیله قوللانیلر بر صفت اولوب، شاهنا. مه ده بو معنا ایله پک صیق استعمال اولندینی معلومدر. بو اسمك کردلره، جسارت طبیعیه لرینه بناء، ابتدا بو معنی ایله ویریلوب، بعده علم اولدینی آکلاشیلور. کردلر همان عمومیت اوزره مسلم و سنی اولوب، اکثری شافعی المذهبدرلر. اینچلرنده یالکز ۵۰۰۰۰ یزیدی واردر. پک آزموندارده قزلباش بولنیور. او موقعلرده نسطوری و کلدانی جماعتلرینه منسوب بر مقدار اهالی دخی بولنیورسه ده، بونلر اسکی کلدانیلرک و سریانیلرک احفادنن اولوب، کرد جنسیتیه منسوب دکلدردر. او جهتده بولنان بیوک شهرلر مثلاً دیار بکر، موصل، بغداد، همدان، تبریز کردستانك کنارلرنده و خارجنده تصادف ایدوب، اصل مواقع مذکورده نك داخلنده اولان و کردلره مسکون معموره لره باشلیجه لری: سلیمانیه، کرکوک، رواندز، اربل، سمره، بتلیس، وان، ارومیه، کرمانشاه و سائرده.

تاریخك ضبط ایده بیلدیکی زمانلرک اک اسکیننده نینویده کی آثوریلرک تحت حکمنده کوریلوب، آثوریلرک ختامنده نینوی ایله برابر

میلاد عیسادن ۴۰۱ سنه اول یعنی بوندن ایکی بیک اوچیوز سنه مقدم عسکرله او طرفه عزیمت و بعدالمغلوبیه پریشان بر حالده عودت ایتمش، و سفرنامه سنی یازمش اولان یونان قدیم مشاهیر محرریندن (اکسنوفون) الیوم قطعاً مذکوره دیاربکر و معموره العزیز و امثالی یرلرک هر طرفنده (کردوخ) تسمیه ایتدیکی قومه منسوب اهالییه راست کلدیکی بیان ایدور. (کردوخ) اسمنك ایسه (کرد) اسمنك بر یونانی آغزنده آلدینی تبدلن حاصل اولمش غلطی اولدیغنده شبهه یوقدر. بناءً علیه ایکی بیک اوچیوز سنه اول دخی اورالری اکرادله مسکون ایدی. بو حالده دیه بیلیر که نینویده و دجله وادیننده شبهه سز بابل جهتلرندن کلش اولان آثوریلر و میدیه ده یعنی آذریجان و عراق عجمی جهتلرنده بلکه جیحون و سیحون وادیلرندن کلش اولان میدیه لیلر حکم سورمکده ایکن، ینه طاغلرده کرد عشرت لری جولان ایده رک، نیم مستقل بر حالده بولنیورلردی. نیتکیم بو کون دخی موصل و دیار بکرده عربلر تبریز و همدانده ایرانیلر بواندینی حالده، ایچ طرفلری همان صرف کردلره مسکوندر. کردلر، اقوام آریانیسه دن اولدقلری حالده، نه آثوریلرک ونه میدیه لیلرک احفادی اوله بیایلرلر. بو خصوصده شاهد عادل عد اولمغه شایان اولان لسانلرینه باقدیغمزده، واقعا آثوری و کلدانی لسانلرندن مأخوذ اولدقلری آکلاشیلان بر جوق کله لر کورپورسه کده، لسان پهلویه دخی بولنان بو کله لر آثوریلرله کلدانیلرک حکومتلری زماننده و بونلرک مدنییتی تأثیریه قبول اولوب، بعد الاسلام کردجه و فارسینك اخذ ایلدکلری کلات عربیه یه محائلدر؛ اساساً لسان ایسه فارسییه مشاهدردر. بو کله لرک وجودی کردلرک آثوریلرک نسلندن اولدقلرینه دکلر، بلکه او وقتدن بری اورالرده ساکن بولتمش و آثوریلرله برلکده یاشامش اولدقلرینه دلالت ایدور.

کرد لسانی فارسییه و بلکه اوندن زیاده اسکی پهلوییه مشاهدردر؛ آنجق تلفظی فارسینك کی کبی لطیف اولیوب، طاغ آدملرینه و او یله بر حال

میدیه حکمدارلرینک و بعده کیخسروک ضبطنه
کچمشلردر. حتی کیخسروه یاردم ایدوب ، سائر
ممالکی ضبطنده عسکرک میاننده خدمت ایتش
اولدقلری مرویدر. کیانیان دولتک سقوطنده
اسکندره و خلفلری اولان ماکدونیه لی طوائف
ملوک، بعده اشکانیانه و نهایت ساسانیانه تابع او-
لوب، قادیسه مظفریتندن صکره، خلافت اسلامیته نک
تحت اطاعتنه کیرمش؛ و دین اسلامی قبول ایتش
ایدی. خلافت عباسیه نک ضعه دوجار اولسیله ،
ممالک اسلامیته نک هر طرفنده بر طاقم امرا و ملوک
ظهور ایتکه باشلادینی صروده، کرد رؤسائندن
برجوق آدملر دخی موصل و دیار بکر و جزیره
جهتلرنده برر قلعه و یا مملکت اله کچروب ، بر
جوق حکومت صغیره تشکیل ایتلردیسه ده، عموم
قطعه مذکوریه بر اداره الهرق، جنسیت اساسنه
مستند بر حکومت تشکیلی دوشونمه مشلردی. نهایت
بوجنسیت منسوب اولان مشهور صلاح الدین ایوبی
مصرده دولته نائل اولوب. کندیس و اولادی شام
و حلب و حجاز و یمنده حکم سوردکلری و اولادواقربا
لرینک تحت اداره سنده برجوق حکومت ممتازه تشکیل
ایتدکلری وقت دخی حکم و نفوذلری خارجنده
قالمشیدی. چنکیزخروجنده دخی سائر ممالک اسلامیته
کبی مغوللرک بایعالظم و تعدیسی اولمش؛ و بعده برجوق
ترک و ترکان عشرتلی کلرک. بعض طرفلرینه صوقامش؛
و آق قیون قره قویونلرهرج و مرجندن وهپسنه قیاق
قویان تیمورک خروجندن صکره قسم اعظمی شاه
اسماعیل صفویته الینه کچمش ایکن ، یاوز سلطان
سلیم خانک شاه مشار الیهک اوزرینه واقع اولان
سفرنده کرد رؤسای، سنی المذهب اولق ساقه سیله،
و مشهور ادریس بتلیسینک سنی و همتیله، طوعا
طرف دولت عثمانیه به دونوب ، او وقتدن بری
قسم اعظمی دولت مشار الیهانک تحت اداره سنده
بولتمنده، ویا لکز قسم شرقیسی مؤخرأ تعیین اولنان
خط حدودک اوتنه سنده قالوب، مغایرت مذهبدن
طولانی، ایرانیلرله پتیلرنده بولنان منافرتله برابر ،
ایرانک تحت حکمنده بولتمنده دلرلر.

کرد قنخسرو } آل بویه دن عضدالدوله
فرس خلق مسافده بنا و فوق العاده ترین ایله

ا کلنجه و سفاهته تخصیص ایتش اولدینی برقصه
اولوب، حکمدار مشار الیهک وفاتندن صکره
جوق وقت طایانه میروق، خراب اولمشدر.
کرده } قسطنطونی ولایتک بولی سنجاغنده
و بولینک ۵۵ کیلومتره شرقنده
قسطنطونینک ده ۱۶۰ کیلومتره غرب جنوبیسنده
وصوغانلی نهرینه دوکیلور برچایک اوزرنده واقع
قضا مرکزی برقصه اولوب، ۴۰۰۰ قدر اها-
لیسی، برقاج جامع شریفیله مسجد و مدرسه سی ،
رشدیه و ابتدائی مکتبی و تفتیک و یاغ و پنیره متعلق
برآز تجارتی واردر.

— کرده قضای بولی سنجاغنک شرق جنوبی
کوشه سنده واقع اولوب، غرباً بولی مرکز قضاسیله،
شمالاً حمیده قضاسیله ، شرقاً کتفری سنجاغیله،
جنوباً دخی آنقره ولایتیله محدوددر . منکن
ناحیه سیله برابر ۱۷۳ قریه دن مرکب اولوب ،
یا لکز ۱۵۴ ی روم و قصوری کاملاً مسلم اولق
اوزره، ۴۱۰۲۳ اهالیسی واردر . اراضیسی
عارضه لی اولوب، حدود جنوبیه سنده الا طاغی و
جهت شمالیه سنده سورغون طاغی بولنیور، وآره-
لرنده کوزل برطاقم وادیلر وبارلرله اووه لر ممتد
اولور. مذکور صوغانلی دره قضای جنوب غربیدن
شمال شرقیه طوغری شق ایده رک ، بتون میاه
جاریه سنی طوبلار. طوبراغی منبت اولوب، بغدادی،
آرپه و سائر جوبانه لموه و سبز لرک انواعی حاصل
اولور . بیوجک درت اورمانی اولوب ، قره و
صاری جام ایله میشه و کونجه آغاجلری واردر.
قیون و کچی ایله تفتیک کچیسی جوق اولوب ، خیلی
پیاغی و تفتیک ایله یاغ و پنیر جیقار. درون قضاده
۶۲ جامع و مسجد، ۶ مدرسه، ۳ حمام ، ۴۰۰
قدر دکان، ۲۰ خان، ۱۰ دباغخانه، ۳ کارگیر
کوپری و ۱۵۳ دکرمن موجوددر.

کدیز } غزنه ایله هند آرده سنده بر ایالت
(اولدینی یاقوت حموی بیان ایدیور.

کرو } (Guerrero) مکسیقه ممالک مجتمعه سنی
ترکب ایدن حکومتانک بحر محیط

معتدل ساحلنده بولنانلرندن بری اولوب، بحر
مذکورده ۵۰۰ کیلومتره لک ساحل اولدینی حالده،
جنوب شرقی جهتندن و شرقاً و آجاق، شمال غربی

جهتدن میشو آقان، شمالاً مکسیکو، موئلوس و پوئبله حکومتاريله محدوددر. شمالدن جنوبه طول اعظمی ۲۰۰ کیلومتره و مساحتی سطحیسی ۶۶۴۷۷ مربع کیلومتره اولوب، اهالیسی ۴۰۰۰۰۰ راده لرنده در. مرکزی ۵۵۰۰ اهالیی جامع اولان (شیلپانسیفو) قصبه سیدر. مکسیقه یا پبله سنک جنوبی اتکلرنده واقع اولغله، یوقارلرنده هواسی معتدل و ساحله قریب جهتلرنده صیبا قدر. غربدن شرقه (مادره دل سور) اسمیله بر صره طاغلر اوزانوب، مملکتی ایکی حوضه یه آیریور. شمالی حوضه سنک صولری طولبلانهرق، (مکسقاله) و نام دیگرله (بالزاس) ایرماغی تشکیل ایدرلر، که شلاله لری چوق اوزون و مجراسته نسبة صوی آز بر نهردر. جنوب جهتک ایسه انهاری کوچک اولوب، جمله سی آیری آیری بحر محظله دو کیلور. عمومیت اوزره اراضیسی طاغلق اولوب، اووه لری آزو طار ایسه ده، طوبراغی پک منبت و هرنوع محصو لات و میوه یتیشدیر مکه صالحدر. آلتون، کومش و باقیر معدنلری ده چوقدر. اهالیسی اکثریت اوزره دائره مدینته داخل اولمش آمریقالیلردن اولوب، مکسیقا لسانیه و دیگر دوت لسانله متکلمدرلر. وقتیهله سولیمکده اولان باقی ۱۷ لسان ایسه منقرض اولشدر. بو حکومت ۹ قضایه وهر قضا نواحی و دوائر بلدییه منقسمدر.

کرز { صحابه دن بر قاج ذاتک اسمی اولوب، الک معروفلری (کرز بن جابر الفهری) ایله (کرز بن علقمة الخزاعی) در، که برنجیسی بعد الهجره اسلامه کلوب. سکزنجی سال هجریده فتح مکده شهید اولشدر. بو وقعه ده خالد بن ولید حضرت تارینک معینده اولوب، ابو صخر حبشی ایله برابر رفقادن ایرغله، ابتدا ابو صخر شهید اولوب، بعده صاحب ترجمه رفیقنک نعمتی ایکی آياغی آره سنه آلهرق شهید اولجیه قدر شو ییتی سولیه رک مقاومت ایتشدی :

قد علمت صفراء من بنی فهر
نقیة الوجه نقیة الصدر
لا خیرن الیوم عن ابی صخر

— ایکنجیسی ده فتح مکه کونی اسلامه کلوب، چوق معمر اولمش، و معاویه زمانده مدینه ده

امیر بولنان مروان بن حکم طرفندن اعلام حرری وضعه مأمور اولمش ایدی. قبل الاسلام فخر کائنات (صلعم) افندمنک مفارویه قدر مبارک ایزنی تعقیب ایدوب ده اوراده اوروجک آغندن آلدانان دخی بو ایدی.

کرزبان { (یاخود جرزبان و فارسی کرزوان) طالقان قربنده وغور جباله متصل بر طاغک آلتنده بر قصبه اولدیفنی یا قوت حموی بیان ایدیور.

کرزه { قسطه وئی ولایتک سینوب سنجاق و قضا سنده و سینوبک ۳۳ کیلومتره جنوبنده ناحیه مرکزی بر قصبه واسکله اولوب، ۵۰۰۰ قدر اهالیسی، بر قاج جامع شریفی، رشديه و ابتدائیه مکتبلری، بر مقدار تجارتی و (کرزه طاؤغی) دینکله مشهور بر جنس محصوه منسوب طاؤقلری وارددر. — ناحیه سی ۷۲ قریه دن عبارتدر.

کرزین { حلبده نهر الجوز ایله بیره (یعنی بیره جک) آره سنده بر ناحیه اولدیفنی «معجم البلدان» ده مسطوردر.

کرسی { طبریه جوارنده بر قریه اولوب، تخت مشابه بر محلی اولدیفنی، و حضرت عیسی (عم) ک اورایه اوتوروب، حواریونی اطرافنه جمع، و اورادن ایجاب ایدن محلله اعزام ایتمش ایدوکی مروی اولدیفنی یا قوت حموی بیان ایدیور.

کرسی { (Quercy) فرانسه نک اسکی تقسیماتده کویانه خطه سنه تابع بر بقعه اولوب، بروقت آکبتانه حکومتته تابع ایدی. شمیدیکی تقسیماتده (لوت) ایله (تارن مع غارونه) ایالتلری بینده منقسمدر. یوقاری و آشاغی کرسی اسملریله ایکی یه منقسم اولوب، برنجینک مرکزی (قاهره) و ایکنجینک کی مونتبوان ایدی.

کرسیوز { شاهنامه ده افراسیابک برادری اولوق اوزره مذکور اولوب، افراسیابک ایران شهزاده ملتجیسی و دامادی سیاوشه ایتدیکی التفاتی چکمه مکله، افرا ایده رک، سیاوشک قتلنه و ایرانیلرله تورانیلر آره سنده او

اراضی* صرانیه دن متشکل اولوب، منبت جهتلزنده خرما وسائر میوه لر حاصل اولور .

گرگان { ایرانك شمال شرقیسنده و خرا. سان ایله بحر خزر آره سنده برنهر و خطه و شهر اولوب، اسکی یونان جغرافیونی بوندن غلط اوله رق اوراسنه خورقانیه (Hyroanie) اسمنی و برمشلردی. بین الاسلام معری اولان (جرجان) اسمیله شهرت بولشدر. [«جرجان» ماده سنه مراجعت.] — بری فارسده و دیگری کرمانشاه قریبده بو اسمله ایکی بیوک قریه دخی اولوب، ایکنجیسنده بیوک بازار قورلدینی «معجم البلدان» ده مذکوردر .

گرگانج { خوارزم خطه واسعه سنك معری اولان (جرجانیه) اسمیله دهها معروف و صغری و کبری اوله رق ایکی قسه منقسم ایدی. [«جرجانیه» ماده سنه مراجعت بیوريله .]

گرگانی { (ملا اوحد الدین) ایران ایدی شو پیت اونکدر:

میان آن رخ وخورشید فرق نتواذ کرد
چو سر بر آورد از مشرق کریبانش

گرگپور { (Garakpoûr, Gorakpoûr) هندستانك (اود) خطه سنده بنارس ایالتنده و بنارسك ۱۶۰ کیلومتره شمال شرقیسنده و (كنك) ایرماغنه تابع (کوکره) نهرینه دوکیلن (رچی) چایی اوززنده سنجاق مرکزی بر شهر اولوب، ۵۱۱۲۰ اهالیسی واردر. — سنجاقی ۱۱۸۵۹ مربع کیلومتره وسعتنده اولوب، ۲۰۱۹۳۶۱ اهالیسی واردر. اراضیسی دوز و صوبی چوق اولوب، طویراغی پك منبت اولفله، یاموق، پرغ، آربه، چبویده، آفیون وسائر حاصل اولور. منسوجات متنوعه، شكر و سائر قابریره لری و (نپال) ایله ایشلك تجارتی واردر .

گرگر { یاقوت حموی بو اسمله ازان قریبده نوشیروانك بنا کرده سی بر قصبه، ملاطیه قریبده اوله رق ملاطیه ایله آمه

قدر مدت امتداد ایدن عمارات خونریزانه یه سبب اولدینی مسطوردر .

کیرش { عراقده کی واسط شهرینك اسم دیگرى اولوب، اهالیسنه مقام تحقیرده (کرشی) دیرلردی .

کرشاسب { ایران قدیمك پیشدادیان ملو. كنك اون برنجی و صوك حکمداری اولق اوزره، خرافاتله مزوج تاریخ قیدلرنده مذکور اولوب، افراسیابدن صکره حکومتی کچن (زاب) یاخود (زو) ك اوغلی و خلی اولدینی و برآز مدت حکومت سوردیکی و بعده کیانیان سلاسه سنه نوبت حکومت کلدیکی روایت اولنیور .

کرک { سوریه ولایتنده و دمشق شامك ۲۵۰ کیلومتره جنوبنده اوله رق بلقا خطه سنده و بحر لوطه دوکیلن (وادی کرک) مجراسی قریبده اخیراً تشکیل اولنان معان سنجاغنه مرکز اتحاد اولمش بر قصبه اولوب، ۸۰۰۰ اهالیسی و مؤسس اولدینی قیانك شمال غربی گوشه سی اوززنده (پرس قلعه سی) نامیله اسکی بر قلعه سی و یونك ایچنده کلیسادن مبدل خراب بر جامی، اهل صلیبدن قاله دیگر بر قلعه سیله ایچنده بر چوق قبولرله صهرنجلری و عربانه حیوانات و توتون و پرغ تجارتی واردر. کرک ازمنه قدیمده بیوجك بر شهر اولوب، قلعه و موقعنك متانیله مشهور ایدی. اهل صلیب بر قلعه ده طول مدت مقاومت ایشلرله سهده، نهایت صلاح الدین ایوبی فتح ایشدی. اهالیسندن ۱۸۰۰ ی خرسنیان و قصوری مسلم اولوب، جله سی بر حال بدوینده یاشا بورلر سهده، مرکز لوا اتحادی ترقیسنی موجب اوله جنی مأمولدر . [سنجاغیچون «معان» ماده سنه مراجعت.]

کرک { (یاخود خرك و یا خرج) بحر شمال غربیسنده اوله رق شط العرب منصبنك ۱۷۶ کیلومتره جنوب شرقیسنده ۲۹°۱۸' عرض شمالی ایله ۴۸° طول شرقیده واقع و ایرانك فارس ایالتنه تابع بر آطه اولوب، ۵۰ مربع کیلومتره مساحتی سطحیه سی و ۱۰۰۰ قدر اهالیسی واردر .

یابیلیر. پورتقال چیچکندن صو چیقاریلیر. هواسی یازین خیلی صیباق ایسه ده ، صاغلام و لطیفدر . شهرده انیادن دانیال وعزیر (عم) ك مقاملری واهل یستدن برقاج ذاتله بعض کبار مشایخك تربهلری زیارتگاهدر. کرکوك اسکی برشهر اولوب ، اسم قدیمی (کرکوره) در .

— کرکوك قضاسی شهر زور سنجاغك مرکز قضاسی اولوب ، شرقاً سلیمانیه سنجاغیله ، شمالاً کوی سنجاق واربل قضالریله ، غرباً موصل سنجاغیله ، غرب جنوبی جهتدن بغداد ولایتیله ، جنوب شرقی طرفندن ده صلاحیه قضاسیله محدوددر . ملحه ، طوزخورماتو ، آلتون کوبری ، کیل و شوان اسملریله ناحیه وجماً ۳۵۲ قریه یی حاوی اولوب ، دجله یه تابع شط ادهم وزاب اسفل نهرلری و بونلره ویا طوغریدن دجله یه منصب برچوق چاپلر قضای شق ایدر . اراضیسی آرز عارضه لی و قسم اعظمی دوز وواسع اووه لردن عبارت اولوب ، طوبراغی پك منبتدر . باشلیجه محصولاتی بغدادی ، آریه ، پریج ، توتون ، اوزوم و سائر میوه لردن و علی الخصوص لیموندن عبارتدر . مرکز قضاك شمالنده پك زنکین نفت قویولری بولنوب ، اهالی غاز کبی یافتی ایچون آلبرلر . (بابا کورکور) اسمیله بر محلدن دخی ماویعیسی بر آلو چیقار . امراض مختلفه یه نافع معدن صولریله طوزلی صولری ده چوقدر . مرکز قضاك جنوب غریبسنده بولنان بعض قیولر ملحه اتخاذاو- لنوب ، خیلی مقدار طوز چیقارلقده در . قویون ، کچی ، دوه ، آت و سائر حیواناتی چوق اولوب ، پیانی و کچی قیلنك چوغی محلدنه کلیم ، عبا و سائر اعمالنه قوللانیلیر .

کرکوبه } سجستان یعنی سیستانده برقصه اولوب ، جیم و جوسیلر عنندنه معزز بر آتشکده سیله مشهور اولدینی یاقوت حموی بیان ایدور .

کرم } فرس شعراسندن ابکی ذاتك مخلصیدر : برنجیسی (میراوالکرم) شیرازی اولوب ، شویت اونکدر :

دوش چشم عکس رویشرا بدل جا داده بود
تا سحرکه آفتابم از نظر افتاده بود

(یعنی دیاربکر) آره سنده بر قلعه و سیمساط ایله حصن زیاد آره سنده خراب اولمش بر قلعه اولدینی ذکر ایدور . بونردن ایکنجیسی ملاطیه سنجاغنده و فراتك ساحل غریبسنده الیوم کوچك بر قصبه حالنده باقیدر .

کرکسکوه } ری ایله قم وکاشان آره سنده صرب و صوسز و خیدود یتانی بر طاغ اولدینی «معجم البلدان» ده مسطوردر .

کرکلن } (Kerquelen) بحر محیط هندینك قسم جنوبیسنده ۴۹°۲۰ عرض جنوبی ایله ۱۰° ۶۷ طول شرقیده خالی و بوزلره مستور بر جزیره اولوب ، ۱۷۷۲ تاریخنده انکلیز بحر یونندن کرکلن طرفندن کشف و درت سنه صکره قبودان قوق طرفندن دخی رؤیت اولمشیدی .

کریکنت } سیجیلیه جزیره سنك ساحل جنوبیسنده کی (جرجنتی) قصبه . سنك عربلرجه مستعمل اسمیدر .

کرکوك } کردستانك موصل ولایتنده و موصلك ۱۶۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده و بر صره تپه لرك آلتنده اوله رق واسع بر اووه نك کنارنده و (وادی ادهم) اوزرنده شهر زور سنجاغك مرکزی برشهر اولوب ، ۳۰۰۰۰ اهالیسی ، قلعه سی ، ۳۶ جامع و مسجدی ، ۷ مدرسه سی ، ۱۵ تکیه و زاویه سی ، ۱۲ خانی ، ۱۲۸۲ مغازه و دکانی ، بدستانی ۸ ، حمامی ، نهرك اوزرنده بر کوپریسی ، بر رشیده و ۱۸ صیان مکتبی ، ۳ کلیسای و بر حاوره سی واردر . بر تپه نك اوزرنده بولنان قلعه درونی ایله قلعه نك آلتنده کی محلاتدن و نهرك صاغ طرفنده کی قسمدن مرکب اولدینی حالده ، اهالیسنك اوچ ربی کرد و قصوری ترك و عرب و سائر ده در . ۷۶۰ اسرائیلی و ۴۶۰ کلدانی دخی واردر . بر قاچ کاروان یولنك محل اجتماعنده واقع اولمشله ، ایشلك تجارتی و میاه جاریه سی چوق اولمشله ، اطرافنده باغ و باغچه لری و پورتقال ، لیمون ، نار ، خرما و سائر میوه لریله محصولاتی واردر . جوارلرنده طوزلی صولریله میاه معدنیه سی و نفت چوقدر . شهرده بز و قماش یابیلوب ، ۲۰ دستکاهی واردر . بعض معمولات دباغیه و کنوبردن ایپ دخی

— ایکنجیسی (منشی غلام ضامن بن منشی غلام سبجان) هندستانده شاهجهان آباد مضافاتندن (کوتانه) قصبه سندن اولوب، ۱۲۶۵ تاریخنده بهو پالده وفات ایتشد. شو رباعی اونکدر:

بلاله رنگ دهد اشک خون چکیده ما
بسر و سایه کند آه سرکشیده ما
ز پیرم حذر ای نوجوان خوش بالا
که کار تیغ کند قامت خمیده ما

— ۱۱۳۵ تاریخنده « حربه حیدری » عنوانیه بر منظومه یازمش کرم مخلصیه متخلص بر شاعر دخی وارد، که بو ایکنک غیری اولسه کرکدر.

کرماستی } خداوندکار ولایتک بروسه
سنجاغنده و بروسه نک ۶۶
کیلومتره غرب جنوبیسنده و آبولونیه کولنک غرب جنوبی ساحلندن ۲۰ کیلومتره ک مسافده اولهرق اطراتوس چایی اوزرنده واقع قضا مرکزی بر قصبه اولوب، یالکز ۱۱۴۸ ی روم ۸۸۷ سی ارمنی، ۸۰ ی یهودی و قصوری مسلم اولق اوزره، ۴۸۰۰ اهالیسی، بری مشهور لالا شاهین پاشانک بنا کرده سی اولق اوزره، ۳ جامع شریفی، ۵ مسجدی، ینه مشار الیهک بنا کرده سی اولان بر مدرسه سی، بر رشديه و ۸ صبیان مکتبی، ۲ کلیسائی، ۲ حمامی، ۷ خانی، ۱۸۳ دکان و مغازه سی، ۴ دباغخانه سی، ۲ بویاخانه سی، ۳ منسوجات دستکاهی، ۲ بخاری و بر آتلی دکرمنی و اولدجه تجارتی وارد.

— کرماستی قضاسی سنجاغک غرب جهتنده اولوب، شمالاً میخالیج، شمال شرقی طرفندن نفس بروسه، شرق جنوبی جهتن و جنوباً اطرا-نوس قضا لريله، غرباً دخی قره سی سنجاغله محدود. در. حدود شمالیه سنک نصف شرقیسی آبولونیه کولی تشکیل ایدوب، همنای اولان قصادن کلن اطراتوس نهری کرماستی قضاسی داخلنده سبجان چایی دخی اخذ ایله، بیوک برقوس بعدالتشکیل، مذکور کوله دو کیلور. غرب جهتنده چتال طاغ و شرق جنوبی جهتلرنده دخی کشیش طاغنه مربوط بر طاقم اتک و تپه لر بولنوب، چوغی کوزل اورمانلره مستوردر. شمال طرفی ایسه دوز و اووه لقدر.

بو اورمانلرده کراستیه الیریشلی هر نوع اشجار بولنیورسه ده، وسائط ثقلیه نک فقدانندن طولانی یالکز محلنده قوللانیه جق قدر کراسته اعمالنه مخصوص بر قاچ خراز بولمقده در. قضانک مساحت سطحیه سی تقریباً ۸۱۰۰ مربع کیلومتره اولوب، اورمانلری ۱۲۴۴ مربع کیلومتره وسعتنده در. قضا سنجاق ناحیه سیله برابر ۱۳۹ قریه یی حاویدر. اهالیسی ۵۴۴ ۳۸ ککی اولوب، مرکزده بولنان مذکور المقدار خرستیان و یهودیدن ماعداسی کاملاً مسلمدر. هواسی کوزل، صوبی چوق و طوپراخی منبت اولوب، باشلیجه محصولاتی: بغدادی، آربه، مصر، مرجک، بقله، چاودار، یولاف، بورجق، داری، سیسام، کنور، اوزوم و سائر میوه و سبزه لرك اتواعندن عبارتدر. بادنجان مشهوردر. طوت آغاجلری ده چوق اولوب، بر مقدار اییک قوزه سی چیقار. صنایع محلیه یرنده قوللانین عبا و شیاق کبی شیلر نسجیه اوق تفک صنعتلردن عبارتدر. مرکز قضایه قریب محللرده روم ایپرا. طورلنی زمانندن قاله بر قاچ اسکی قلعه بولنوب، طرز انشالیرنک اطرادینه باقیلیرسه، بروقتده و عثمانیلرک ترقیاته قارشی یابلش اولدقلری آکلاشیلور. قضا داخلنده بر قاچ یرده کوکورددی و سائر معدنی قابلیجه لر و صوئوق معدن صولری بولنیور. مرعالری ده چوق و کوزل اولوب، اها. لیس خیلی مقدار قیون، صیغیر و سائر حیوانات بسرلر.

کرمان } ایرانک جنوب شرقی جهتنده
و طهرانک ۷۹۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده اولهرق تقریباً ۳۱° عرض شمالی ایله ۲۹' ۵۷° طول شرقیده و حدای بچردن ۲۰۰۰ متره ک ارتفاعده واقع همنای اولان ایرانک مرکزی بر شهر اولوب، ۱۷۰ ۴۱ اهالیسی، قلعه سی، سوری، اتکنده بولندی تپه نک اوستنده خراب و اسکی بر قلعه سی و اطرافنده و قتیله خراب اولمش ایکی شهرک خرابه لری وارد. کرمان خطه سنک مرکزی و قتیله (سیرجان) و بعده (کواشیر) اولوب، کرمان اسمیه شهری اولدینی جغرافیون اسلام آثارنده کورلدیکندن، بو شهرک محدث

اولدیفنده شبهه یوقدر. هواسی قیشین پک صوثوق و سرت و یازینده پک صیجاق و یابسدر. اکثر خانلرینک هوا آلق ایچون اوستلرنده قلهلری وارد. مقدما بو شهرده مشهور اسلحه یابلقدده ایکن، شمدی بو صنعت معطل اولوب، آنجیق کچی قیلله اییکدن قاریشیق پک قیمتدار شالار و خالیرله اییک و صیرمه ایشلمه لی نقشلر یاپیلوب، ایرانک هر طرفنه و بندر عباس طریقله آوروپایه دخی اخراج اولنور.

— یاقوت حموی بواسله غزنیه ملحق و غزنه ایله هند حدودی آره سنده اوله رق غزنه دن درت کونلک مسافه ده دخی بر قصبه بولندیغنی بیان ایدیور.

کرممان } ایرانک منهای جنوب شرقیسنده
واسع بر خطه اولوب، غرباً فارس، شمالاً عراق عجمی و خراسان، شرقاً سیستان و بلوچستان ایله، جنوباً دخی بحر فارس و هرمز بوغازی و بحر عمان ایله محاط و محدوددر. اصل کرمان خطه سیله شمدیکی کرمان ایالتی آره سنده بر آز فرق اولوب، غرب جهتندن (یزد) شهری و جوارلری عن اصل کرمان خطه سنندن معدود ایکن، شمدی فارس ایالتنه ملحقدر. شرق جنوبی جهتندن ایسه شمدی ایران حدودیله برابر توسع ایدوب، (مکران) خطه سننک بر قسمی آلمشدر. داخلی حدودی چوللره و خالی برلره تصادف ایتد. یکنندن، تمامیله معین دکلدرد. شمدیکی حدود داخلنده کرمان ۲۵° ۴۰' ایله ۳۲° عرض شمالی و ۵۱° ایله ۶۱° طول شرقی آره لرنده ممتد اولوب، اک و بوی ۸۰۰ کیلومتره راده لرنده در. مساحه سطحیه سی ۱۹۶۱۳۵ مربع کیلومتره اعتبار اولنوب، تقریباً ۶۰۰۰۰۰ اهالیسی وارد. سکنه سننک قسم اعظمی ایرانی اولوب، بر مقدار بلوچ و عرب دخی بولنیور.

بر قاچ صره طاغیر کرمانه داخل اولوب، جنوب شرقیه طوغری ممتد اولورلر. بونلرک باشلیجه لری: کوه پارس، جبال پارس، کوه خضر، کوه نوشا. دور و سائرده در، که اک بوکک ذروه لری ۴۵۰۰ متریه قدر چیقار. مملکتک اوتیه بریسنده دخی منفرد بر طاقم طاغیر بولنوب، باشلیجه لری: شرق جهتنده نهبدان، سفید کوه، بایشت، کوه برک، غرب جهتنده ده جبل بکوم، کوه صرکه و سائرده در. مذکور جبال متسلسله نک بعضلری برکانی الاصل اولوب، و قتیله آتش یوسکورندکلی آغزلرینک بر طاقی الیوم مشهوددر. بو طاغیرک اکثری قیشین قارله مستور اولوب، اتکلرندن بر چوق چایلر ایدورسه ده، اکثری چوللرده قورو یوب، بحرلری پک قیصه در. مع هذا جغرافیون اسلام آثارنده ۵۰ فرسخدن زیاده بحرایی اولان (زاروز) اسمیله بر نهر ذکر اولنیور. ایشته کرمانک اصل معبور و مسکون یرلری اشبو انهارک اوزرنده بولنان برلریدر. عرب جغرافیونی کرمانک ثروت و معموریتی پک زیاده مدح ایدوب، میاه جاریه سیله جدوللرینک کثرتندن بحث ایدیورلر. آکلاشلدیغنه کوره، او وقتلرده طاغیرنده اورمانلر زیاده اولوب، دها چوق یاغمور و قار یاغیدینی جهتله، میاه جاریه سی دخی او نیستده دها چوق ایدی، و اهالیسی بو انهارک صولرینی سقی اراشیده قولانقی ایچون جدوللرک کشاد ایده رک، شمدی چول حالنده اولان بر چوق اورمانلری باغچه و ضرعه حالنده بولندیرپروردی. آنجیق چوق سورمه دن، لابقطع عماره لر و تبدلات سیاسییه بو معموریتی سکنه دار ایدوب، شمدیکی خرابته یول آچشدردی؛ زیرا یاقوت حموی کندی زماننده یعنی یدنجی قرن هجریده کرمانک خرابه یوزطومش اولدیغندن واسکی معموریتندن بحث ایدیور.

کرمانک هواسی مختلف اولوب، یوکسک محللری پک صوثوق و آلق چوللریله سواحلی پک صیجاق اولدینی حالده، اورته ارتقاعلرده بولنان بایر و وادیلری معتدل و پک لطیف برهویه مالکدرلر. صوثوق برلرینه عئلده (سردسیر) و صیجاقلرینه (کرمسیر) دیرلر. صوآلنده بولنان برلرنده

بو خطه واسعه نک ثلثانی چول حالنده و خالی اولوب، آنجیق بر ثلثی معبور و مسکوندر. شمال جهتنده ک دشت لوطک نصی کرمانک داخلنده اولدینی کبی، طوپراغی طوزلی و صو و نباتدن بسبتون هاری دیگر چوللری ده وارد، شمال غربی جهتندن

کلیتی حیوانات ایله انواع میوه لر و صر عالم بولنوب، ساحل جهتلرنده پک چوق و پک ایی خرما حاصل اولور. طاعلرنده کومش، دمیر، باقیر، آلتون، شاب معدنلری وینار طاش یعنی معدن کوری بولندینی یرلیر طرفندن مروی ایسه ده، هنوز تحریات فنیه اجرا اولنماشدر. ازمنه سابقه ده کرمانده کلیتی توتیا جیقوب، هر طرفه نقل اولنوردی. کرمان اسکیدن بری بعض صنایع مخصوصه سیله مشهور اولوب، اسلحه، اییک قاشلر، شال، کچه و سائر اعمالی بو جله دندر. اخراجاتنک اک مهمی یاغیدر.

کرمانک اک بیوک معوره لری اولق اوزره «معجم البلدان» ده: جیرفت، موقان، خبیص، یم، سیرجان، نرماشیر، بردسیر (یاخود کواسیر و یا جواسیر) صایلیور. شمیدکی حالده ایسه کرماندن صکره خبیص، بکان، کروک، قوم، یم، خانو و ساحلده کی بندر عباس معوره لریدر. کرمان ایالتی بر وجه آتی ۲۳ قضایه منقسمدر، که بونلرک بعضیسنده مذکور معوره لرک اسملری کوریلور:

سیرجان	دشت آب	کوشک
شهریاک	رادر	انارپاز
اسقندکه	نرمسیر	خنمان
رقسنجان	جیرفت	سردویه
خبیص	۴۰	اردویه
یزدسیر	کوبه	رودبار
اکته	قوبه نان	
لاک	زرنه	قرادن مرکب دیگر بقضا

کرمان (و کرمانیه) (Germains, Germanie)
 کرمان [«جرمان» و «جرمانیه» ماده -
 لرینه مراجعت بیوربله.]

کرمانشاه { (یاخود کرمانشاهان و معری
 (قرمیسین) ایرانک غرب
 جهتنده و طهرانک ۴۳۰ کیلومتره غرب جنویسنده
 کردستان ایالتنک مرکزی بر قصبه اولوب،
 ۱۲۰۰۰ اهالیسی واردر. کرمانشاه ساسانیلر
 زماننده بنا اولنرق، فتح علیشاه زماننده کردستان
 و الیسی بولنانی شهزاده علی میرزا طرفندن پک

چوق توسیع و اعمار اولنش، و اهالیسی ۳۵۰۰۰۰ کشی به بالغ اولنش؛ و هر طرفدن هنروران جلب اولنرق، صنایع و تجارتی پک ایلری به کورتولنش؛ و شهر بر چوق ابنیه و آثار ایله تزین اولنش ایدی. بعده تدنی به یوز طوتوب، شمیدی قسم اعظمی خراب و متروک حالنده در. اطرافنده کی اراضی پک منبت اولوب، کلیتی ذخایر و انواع میوه لر حاصل اولور. جوارلرنده کی کردلر کلیتی قیون بسلوب، سنوی ۷۰۰۰۰ قیون طهرانه کوندیرلر. قصبه نک قربنده بیستون جبلنک اتکلرنده بر قاج اسکی مفاره بولنوب، بونلرک جدارلرنده ماهرانه نقش و حک اولنش بر طاقم رسملرله بعض پهلوی خطلری واردر.

کرمانشاه { گرممانده حکومت سورن
 ملوک سلجوقیه نک برنجیسی
 اولان قاورد بن جفری بکک اوغللرندن اولوب،
 گندیسی حکومته نائل اولامش ایسه ده، اوغلی
 آرسلان شاه ملوک مذکورنک بشنجیسی اولنش،
 واوندن صکره سلطنت بونک نسلنده قالمشدر.

کرمانی { (ابوالحکم عمرو بن عبدالرحمن)
 مشاهیر اطباء اسلامدن اولوب،
 علوم ریاضیه و هندسه ده دخی زماننک فریدی
 ایدی. اندلسده قرطبه شهرنده دنیایه کلوب،
 اوراده تحصیل علوم ایتدکدن صکره، شرقه
 رحلتله، برمدت حرانده اکمال فنونله اشتغال ایتش؛
 وبعده اندلسه عودتله، سرعسطه ده وطن ایدوب،
 ۴۵۸ تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر. کی و قطع
 و شق و بط کی عملیات طیه ده فوق العاده مهارت
 و ملکه سی اولوب، اندلسده پک چوق عملیاته موفق
 اولغله، اکتساب صیت و شهرت ایتشدی.

— [«ابوسعید کرمانی» ماده سنه ده مراجعت.]

کرمانی { (امیر —) مشاهیر شعرای
 ایرانندن اولوب، خواجوی کر.
 مایننک معاصری ایدی. کوزل غزلیاتی واردر.
 شو مطلع او جمله دندر.

بی روی دلارام دل آرام ندارد
 مسکین دل آن کسی که دلارام ندارد

صره لرنده آناتولینک غرب جهتده ظهور ایدن حکومات موقتهدن بری اولوب، تحت حکمنده بو. لنش اولان یرلره، اداره عثمانیه زماننده دخی یقین و قتلره کلنجه به قدر بو اسم و یرله کلشدر. کرمان دیاری کوتاهییه و قره حصار صاحب سنجاقلریله جوارلرندن عبارت اولوب، شمالاً قره سی و خدا. وندکار، غرباً صاروخان و آیدین و منتشا، جنوباً حمید و قره مان خطه لریله، شرقاً دخی خپانه اووم. سیله و سقاریه مجراسیله محدود ایدی. کرمان بکری سائر قومشورلی کبی دولت عثمانیه به قارشی چیقمیوب، خوش کچینکه جالیشمش؛ و سلاطین عظام عثمانیه دخی بونلره طوقامشلرایدی. نهایت سلطان مراد خان ثانی دورنده ۸۳۱ تاریخنده کرمان بکی بولنان یعقوب بك بلا ولد وفات ایدوب، باوصیتنامه ملکنی دولت عثمانیه به ترك ایتکله، او تاریخنده، کرمان دیاری ضمیمه ممالک عثمانیه اولمشدر. مرکزی کوتاهییه ایدی. بعده والیکنه آنا طولی ایالتی نای و یرله رک، کرمان اسی دولت تقسیمات رسمیه سی جدولندن چیقمش؛ و نهایت اصول ولایتک اتخاذنده کرمان دیاری خداوندکار ولایتنه الحاق اولنهرق، اسم اصلیمی بسبتون متروک قالمشدر.

کر میلی چای { آناتولیده یشیل ابرماغه تابع کلکیت نهرینک نام دیکریدر. [«کلکیت» ماده سنه مراجعت.]

کر مینییه { ماوراء النهرده صفد خطه سنده بخارادن ۱۸ فرسخلق مسافدهه واقع بر قصبه اولوب، میاه و اشجارینک کثرتیله مشهور ایدی.

کر تبه { صقلیه جزیره سنک ساحلنده بر قصبه اولدینی یاقوت حموی بیان ایدوز.

کر نسی { (Guernesey) فرانسه ایله اولان آله لرك بری اولوب، جرسی آله سنک شمال غریبسنده واقع و بوندن ۲۹ کیلومتره وسعتده بر بوغازله آپرلمشدر. فرانسه ساحلنده کی (فلاماتویل)

کر مپه برونی { طولینک ساحل شمالیسنده و قره دکیزده بر برون اولوب، قسطنیونی ولایت و سنجاغنک قزاسنده و تقریباً ۲۵° عرض شمالی ایله ۳۱° طول شرقیده واقعدر.

کر میل { جبل — (Carmel) فلسطینده بر طاغدر، که ساماریه ایله جلیله خطه قدیمه لری آره سنده جنوب شرقیدن شمال غربی به طوغری ممتد اولوب، منتهاسی عکا لیماننک جنوبنده هنامی اولان برونی تشکیل ایدوز، که ۳۲° ۵۱' ۱۰" عرض شمالی ایله ۳۲° ۳۷' ۱۸" طول شرقیده واقعدر. بو برونک اوستنده بر مناسر وارددر. طاغک یوکسک تپه لری ۵۰۰ متره ارتفاعنی تجاوز ایتوز. شمال شرقی انتکری دیک و صرپ اولدینی حالده. جنوب غربی انتکری سطح مائل صورتنده اولوب، اورمانلر و کوزل چیچکلر آچار آغاجلرله مستور اولدیفندن، اسکیدن بری کوزللیکله مشهوردر.

— فلسطینک جنوبنده حبرون قصبه سنک ۳ ساعت جنوبنده و بحر لوط ساحلنک ۸ ساعت غربنده دخی بو اسمله بر قصبه وار ایدی، که ایوم یته بو اسمله برقریه حالندهدر.

کر ملیس { موصل قرینده نینوی اعمالندن بر بیوک قریه اولوب، بازار و چارشی و ذخایر تجارتی اولدینی یاقوت حموی بیان ایدوز.

کر مه { خراسانده طیس قرینده جامع و منبری اولان بیوک بر قریه او. لدینی «معجم البلدان» ده مسطوردر.

گر می { (محمد قاسم) ایران شعراسندن اولوب، کاشانلیدر. هزل واکلنجه به مائل ایدی. شو رباعی اونکدر:

تنها ز تو برکرد درت میگردم
کرد دل پیدا کرت میگردم
رنجیده ام و بطلعت میمیرم
بیزارم و برکرد سرت میگردم

گر میان { روم دولت سلجوقیه سنک ختا. میله دولت عثمانیه نک تأسیسی

برونك ۴۵ كيلومتره غربنده وانكلتره ساحلنده كي
(بليوت) ك ۱۵۰ كيلومتره جنوب شرقيسنده واهـ
قدر . مثلث الشكل اولوب، بوي ۱۴ واك كنيش
برنده ۱ كي ۸ كيلومتره در . مساحه سطحه سي
۶۵ مربع كيلومتره اولوب، ۳۰۰۰۰ اهالی ايله
مكوندر . مركزي ساحل شرقيسنده واقع (سنت
پيروت) در . غرب جنوبي طرفي مرتفع و قباليق
اولوب، ساحله برطاقم غريب مفاره لری واردر .
شمال شرقيه طوغری اراضی بر سطح مائل تشكيل
ايدور . هواسی رطیب و لطیف اولوب، پورتقال و
مرسين آغاجلری آجقده يتشه بيلور . چايرلری بك
جوقدر . املاك حدودلرنده كي قره آغاجلریله اما
آغاجلری آطيه بر اورمانلق منظره سنی و پريور .
محصولاتی بغدادی، آربه، يسانی اما وسائره دن
عبارت اولوب، اينكلری جوق وجسلری بك ايدر .
اك اهميتلی اخراجاتی آينه طاشلريدر . اهالیسی
نورمان ايله كلك قوملرينك اختلافندن متولد اولوب،
كنديلرينه مخصوص اخلاق و عادتلری واردر .

كرنك (Karnak) صعيد مصر ك قنا
مدیریتنده و قناك ۵۵ كيلومتره
جنوب شرقيسنده اوله رق نيلك ساحل عيندن ۵۰۰
متره لك مسافه ده واقع بر قريه اولوب، طيه شهر
شپير قديمك خرابه لری اوزرنده بولنديفن، اخيراً
ميدانه چيقاريلان بك مهم آثار عتيقه نك محل ظهوری
اولفله شهرت بولشدر .

كرنك سيستان خطه سنده و سيستان
مركزندن ۳ فرسخلق مسافه ده
بر كوچك قصبه اولوب نزهتگاه اتخاذ اولندينی
واهالیسنك خوارجندن بولندينی «معجم البلدان» ده
مذکوردر .

كرنه اندلسده بر قصبه اولوب، بعض
مشاهير اسلامك مسقط رأسی بولندـ
يعنی ياقوت حموی بيان ايدور .

كروخ هراتدن ۱۰ فرسخلق مسافه ده
طاغلق بر محله بر قصبه اولوب،
اطرافنده باغ و باغچه و اورمانلری جوق يرلر
بولندينی اصطخری بيان ايدور .

كرون سيواس ولايت وسنجاغنده
۱۲۰ كيلومتره جنوـ
بنده اوله رق فراته تابع تخمه چايه دوكلن كرون
صوي اوزرنده قضا مركزی بر قصبه اولوب،
۱۲۰۰ اهالیسی، ۳ جامع شریفی، رشديه و ابتدائيه
مكتبيله ارمني و پروتستانلره مخصوص ايكي مكتي،
هفته ده بر قوريلور بازاری و شال، دوشمه لك،
يورغان يوزی، شياق، چتاری و سائر يوك و پاموق
منسوجات دستكاهلری واردر . منسوجات مذـ
كوره بو صوك سنه لده جوق ترقی ايدوب، رواج
بولفله، استانبوله و سائر طرفلره اخراج اولنور .
اهالیسنك ۲۵۰ سی ارمني و ۱۵۰ سی پروتستان
اولوب، قصوری مسلدر .

— كرون قضاسی لوانك جنوبنده اولوب،
شرقاً دارنده، شمالاً نفس سيواس، غرباً عزيزيه
قضالریله، جنوباً دخی حلب ولايتنك مرعش
سنجاغيله محدوددر . قره طاق، كويكوپران
وتلين اسملریله ۳ ناحیه و ۴۰ قريه بی حاوی اولوب،
۲۰۹۲۵ ی مسلم، ۲۵۷۷ سی ارمني، ۸۵۹ ی
پروتستان، ۴۲۹ ی قتوليك و ۱۹۳۲ سی روم
اولوق اوزره، ۲۶۷۲۲ اهالیسی واردر . اراـ
ضیسی عارضه لی اولوب، آنجق اودون و كمورقطنه
يارار بعض كوچك اورمانلری واردر . اراضی
مزرعه سی، ۸۷۳۱ يكي دوئم اولوب، ۱۲۱۸۰
تارله، ۳۳۷ چاير، ۱۲۵۰ باغچه و ۱۰۵ باغ
واردر . قاؤن و قارپوزلریله سائر میوه و سبزه لری
مشهوردر . مركز قضا ده نسج اولندقلری بيان
اولنان شیلر بعض كويلرده دخی ياپيلير . حیوانات
اهلیه سی : قیون، كچی، تفتيك كچیس، صیغیر،
خركله و سائره دن عبارتدر . مركز قضا دن كچن
نهر مذکورده مرجانه مشابه بر الا بالیق بولنور .
داخل قضا ده ۱۲ جامع، ۱۱ مسجد، ۲ مدرسه،
۳۰ اسلام و ۲۰ خرستیان مكتي، ۷ خان، ۱
حمام، ۳۴۷ دكان، ۲۴ دكمرن، ۱۰ چشمه
و ۵۰۰ قدر منسوجات دستكاهی موجوددر .

كريد (Crète, Candie) آق دكيزده
دولت عثمانیه به تابع بیوك بر

جزیره اولوب، $۳۴^{\circ}۵۵'$ ايله $۳۵^{\circ}۴۰'$ عرض شمالی و $۲۱^{\circ}۱۰'$ ايله ۲۴° طول شرقی آره لرنده متمد اولور. شرقدن غربه بوي ۲۷۰ كيلومتره اولوب، اكي ۱۲ ايله ۵۵ كيلومتره آره لرنده در. مساحت سطحیه سی ۸۵۸۰ مربع كيلومتره اولوب، بحرسفید جزایری ميانده سیچلیه و ساردنیه دن کوچك و قبریس و قورسیقه یه معادلدر. آله لر دكیزنك جنوبده اولوب، شرقاً قاشوط و کرپه وردوس جزیره لرله آناطولی ساحلنه و غرباً سرفو آله سیله موره شبه جزیره سنك منتهای جنوبه طوغری بر صره تشکیل ایده رك، آله لر دكیزنی آق دكیزك انکیترلندن آیریور. آوروپادن معدود اولوب، بو قطعنه ك اك جنوبی محلدر. اهالیسی ۱۹۲۰ ۲۹۴ کشی اولوب، ۸۸ ۴۸۷ سی مسلم، ۷۸۱ ۲۰۴ ی روم، ۲۵۴ ی قتولیک، ۱۷ سی پروستان و ۶۴۶ سی اسرائیلدر. جزیره نك اسم اصلی یونانیسی قری (Κρήνη) اولوب، (کرید) اسمی بوندن مأ. خوددر. عربلرینه بو اسم یونانیسی (اقریطس) صورتنده تعریب ایشلردی. فرنکلر ایسه اکثریا اسکی مرکزی و اک بیوک شهری اولان قندیه نك اسمیه تسمیه ایدوب، قرت (Crète) دخی دیرلر. کریدك اراضیسی عارضه لی اولوب، شرقدن غربه بویه متمد اولان بر صره طاغلر شمال و جنوبه طوغری اتکلری و بعض قوللری اوزاده رق، بر چوق برولر و چیقندیلر تشکیل ایدوب، که سواحلك پك کیرینتیلی چیقنتیل اولسی موجب اولان حالی ده بودر. مذکور سلسله جبال اوچ برده زیاده ارتقاع کسب ایدوب، منفرد کپی کورین اوچ طاغ تشکیل ایدوب، که بولر آله یی طولاً درت قسمة آیریورلر. بولرك اک بیوک واک مشهوری جزیره نك و سطنده واک کنیش یرنده بولنان (ایدا) و نام دیکرله (پسیلورچی) طاغیدر، که ذروه سی ۲۴۹۷ متره پوکسك اولوب، نصف اعلاسی منفرد صورتده پوکسملکه، منظره سی پك عظمتلی اولوب، اوستندن کریدك ایکی جهته کی دکیلر و آناطولی و یونان دخی کوزیکبور، اتکلری و قوللری پك واسع اولوب،

ایکی جهتن ساحله قدر واصل اولور، و شرق و غربدن آتی الذکر طاغلرک شعبه لرله برلشوب، سلسله جبالی تشکیل ایدوبورلر. یوقاریلری اکثر موسمرده قازله مستورددر. ایکنجیسی جزیره نك غرب جهته بولنان (آسپرووو) یعنی آق طاغ ویا اسفاکیه طاغیدر، که (ایدا) قدر پوکسك کورنیمورسه ده، ۲۳۷۴ متره ارتقاعی اولوب. بعض تخمین و حسابله کورده (ایدا) دن پوکسكدر. بونكده بعض قوللری ساحله واصل اولقدن صکره، برون شکلنده دیکرک ایچنده متمد اولورلر. بونك اکثر جهتلری پك صرب و بر طاقم غریب مفارله چتین بوغازلری حاویدر. اوچنجیسی جزیره نك شرق طرفنده واقع (لاشید) طاغیدر، که شرق جهته (دیکته) طاغیه دخی مربوط اولوب، آله نك منتهای شرقه قدر اتکلری اوزادیر. بونكده اک پوکسك ذروه سی ۲۱۵۴ متره بالغ اولبور. بو اوچ طاغک آره لرله منتهای شرق و غربده کی یرلر، ینه طاغلق و عارضه لی اولد. قلری حالده، نسبة دها آلقی اولوب، بعض دوز محللری دخی وارددر. طاغلرک جنوبی مائله سی دهادیک و صرب اولوب، شمالی اتکلری سطح مائل صورتنده و دها دوزدر. آره لرنده بعض طار و کوچك اووه لر دخی بولوب، جزیره نك اک بیوک اووه لری جنوبده مساره و شمالده کیدونه اووه لریدر. سواحلی پك کیرینتیلی چیقنتیل اولوب، شمال جهته برقاچ بیوک کورفز و قوی وارددر، که باشلیجه لری غربدن باشلایدر. رق: کیسامو، حانبه، سوده، آرمیرو، قندیه، مالیا، میرابلا و سیتیا کورفز لریدر. ساحل جنوبیده یالکز بر بیوک کورفز وارددر، که (مساره) کورفزیدر. کوچك قوی و نیمالری ایسه حسابیز اولوب، علی الخصوص ساحل شرقی و غریبسنده زیاده در. برونلرینک دخی باشلیجه لری ساحل شه لیده غربدن باشلایدر: بوزه، اسپاده، تریقی، مالفه، دراپانو، استاوروس، دیا، خرسونپوس،

آبی یابی، فاهرومنی، سیدرو؛ ساحل شرقیده :
 سالونه؛ ساحل جنوبیده ده: غوترو، لیتنوس،
 قریو وسائر در. سواحلك قارشيسنده كرده
 ملحق بر جوق كوچك آله لر بولنوب، لك بيوكلری
 جنوبیده كي غاودوس، غایدورونسی، قوقو، و شبا.
 لهه كي استانديه، پانیساده، الاسه وسائر در.
 جزیره نك وسعی بیوك انهار جریانته مساعد او.
 لیوب، ۱ كتر میاه جاریه سی طاغلردن شمال وجنوب
 ساحلرینه این كوچك دره لردن وسیل سولردن
 عبارت ایسه ده، لك واسع اولان قسم وسطیسنده یعنی
 (ایدا) ایله (لاشید) طاغلی آره سنده اولدقجه
 اوزون برقاج نه ری ده وارد. بونلك لك بیوكی
 (یروپوتامو) در، كه لاشید طاغلرینك غربی
 انكلردن نبعالنه، مذكور سلسله جبال ایله اوراده
 ساحل جنوبی بونجه اوزانان قوقینه طاغی آره سنده
 آقهرق، وایکی طرفدن بر جوق چایلر ونهایت (ایدا)
 طاغلك بعض چایلرخی دخی بعد الاخذ (مساره) كور.
 فزینه دو كیلور. بونك حوضه سنك شالنده دخی
 میلوپوتامو، غاس، پلانیرامه، آمینسوس كي بر
 قاج نهر ساحل شمالیه اینر. كریك یالکز بر
 كولی وارد، كه رسمونك ۲۰ كیلومتره غربنده
 و آرمیرو ساحلندن ۲ كیلومتره ایچریده واقع
 (خرما كولی) اولوب، بوی ایکی واكی برکیلو
 متره در. سوده و آرمیرو ایله سائر بعض سواحلك
 قریلرنده برطاقم بطاقلقلر بولنیور.

كریك هواجه كره ارضك لك كوزلر لرلردن
 اولوب، كرك ساحل اووه لرنده ورك طاغلرنده
 هواسی لك صاغلاندر. یازین میزان الحراره سا.
 حلد و اووه لرد دخی ۳۲ درجه یی تجاوز اتمز؛
 و قیشین وسطی درجه حرارتی ۸ در. قیشین
 یالکز طاغلرده قار یاغوب، آلقی طرفلرنده یالکز
 ایکی آبی قیش اولور؛ و شباط كبرنجه اورتلقی
 چیچكلره اورتیلیر. یازین یاغور یاغمیوب، صوك
 بهارده قیشین زیاده یاغار. یازین اكثریا شمال
 شرقی و كیجه لر ی جنوب شرقی، و قیشین جنوب غربی
 روز كارلری اسوب، جوق دفعه زیاده شدتله
 هوب ایدر. یالکز یوقا ریده ذكر اولنان بطاقلقلر
 جوارنده یازین و صوك بهارلرده صیتمه عارض او.

لور. بعض طرفلرنده وعلی الخصوص شرق جهته ده
 مسكن علی ده صیقه كوریلور. طوپراغك الكمنبت
 جنسی اولان اراضی مترسبه بی صولرك ایندیر دكلی
 مواددن متشكل اراضی آنجی یكریمیده بر نسبتده
 اولوب، اكثر طرفلری كلس و شیت ایله اراضی
 بركانیه دن عبارتدر. طوپراغك صوبی محافظه ایتك
 خاصه سی اولوب، بناء علیه قوه انباتیه سی زیاده در.
 و پیکار و قیناق و چشمه کی صوثوق و لك لندیزولری
 چوقدر. طوپراغك قوه انباتیه سیله هوانك لطافتی
 كریده هر نوع محصولات و حتی شكر قامشی،
 جیوت و قهوه بیله یتشدریمكه مساعد اولدینی حالده،
 زراعتك اسکی و ناقص بر اصولده اجرایی و اراضی
 اصحابك جهالت و اهالی بو قوه طبعیه دن بك آرز
 استفاده اولتمنی موجب اولیور. شمیدیکی حالده
 ذخیره به متعلق محصولات: بغدادی، چاودار، آرپه،
 یولاف و مصردن عبارت اولدینی حالده، كثرت و
 اهمیتجه جزیره حاصلاتك بشنچی درجه سنده در.
 لك برنجی حاصلاتی زیتون اولوب، اكثر طرفلری
 زیتون آغا جلریله مستوردر؛ و هر نه قدر بو اشجار
 دخی ایکی سنه ده بر محصول ویریورسه ده، كایتلی
 زیتون یاغی چیقاریلوب، هم عجلنده تنوبرات و ما.
 كولانده قوللانیلیر، هم بك جوق مقداری اخراج و
 صابون اعمالنه دخی استعمال اولنور. پورتقال، لیمون،
 مندلینه، اوزوم، خروب و پلاموط زیتون صكره
 لك كایتلی محصولاتند. اوزومدن خیلی مقدار شراب
 یابلدقدن صكره، قورو اوزوم دخی اخراج اولنور.
 بغدادی محصولات سنوی یدی سکز ملیون کیلو
 مقدارلرنده اولوب، لك چوغی مساره اووه سنده
 حاصل اولور. بو محصول احتیاجات محلیه به كفایت
 ایتیموب، خارجدن دخی جلب اولنور. یولاف دخی
 او مقدارده اولوب، آرپه ایسه یوكسك یرلرده و طا.
 غلرك اوستنده دخی حاصل اولدیفندن، ده زیاده
 اولوب، اكثر اهالی آرپه اكکی یر. فاصولی،
 نخود و بقله یالکز شهرلك جوارلرنده زرع اولنور.
 سبزه لری بك جوق اولوب، اهالی خدای نابت بر
 جوق نباتات دخی طوپلایوب، زیتون یاغیله پیشیره رك
 یرلر. بر مقدار پاموق و كتن ایله توتون دخی حاصل
 اولورسه ده، جنسلری بك عادی اولوب، یالکز

رسمونك توفوني محلجه مقبولدر. زيتونقلري بعض
برلرده بر قاج كيلو متره سورر اورمانلر تشكيل
ايدور، وجنسلري پك ابي ايسهده، بولنره دخی
بحق خدمت ايتدكلرندن، هر سنه محصول ويره-
ميورلر. ابي محصول ويردكلري سنه جزيرهده ۵۵
مليون كيلويه قدر زيتون ياغي چيقارلديني حالده،
ايرتسي سنه ۱۲ ملىونه ايزر. حالبوكه ابي باقيلهحق
اولسه، هر سنه ابي محصول ويره جكننده شبهه
يوقدر. باغلي زيتوندن صكره جزيرهك بر منبع
ثروتي اولقي استعدادنده ايكن، بحق باقلمديقتندن،
وشراب اعمالى صنعتي ابي بيلنديكندن، اوقدر استفاده
اولنه ميور. مع هذا سنوي ايكي بحق مليون فراقق
قيمتنده شراب بايلوب، ثلثاني اخراج اولنور. سائر
ميوه لرك هر جنسي بر طرفنه مخصوص اولوب، الماء،
آرمود، جوز، بادم، كراز، آيوه وسائر ميوه لر دخی
حاصل اولور. جزيرهك منتهاي شرفنده واقع
(سيدرو) بروني قربنده خرما آغاجلري براورمان
تشكيل ايديورسهده، ميوه ويرميورلر. طاغلرده
چيچكلر پك جوق اولوب، بولنرك برندن (لادن)
اخراج اولنور. لاشيد طاغلرنده كريد اوقى دىمكله
مشهور معطر بر نبات بيتز. آنحق بو چيچكلرك
چوغى ديكنلي اولديقتندن، كويلير چيزمه ايله كزملك
مجبوريتنده درلر.

كريدك اورمانلري پك قيت اولوب، مع هذا
محلنه كوره مختلف اشجاري حاري قوريلري واردر.
باشليجه اشجاري: يياني زيتون، پلاموط ميشه سي،
خروب، چنار، كستانه، پرنار وسائرده. اسفاكيه
طاغلرنده فستيق آغاجلري دخی بولنور. جزيرهك
معادني دخی مفقود اولوب، يالكز بر ايكي يرنده
لنكيت معدنندن اثرلر كورنمش ايسهده. بونك دخی
نه درجه لره قدر وارديني معلوم دكلدر. يالكز
بيلكي طاشيله آلچي ولوله جي چاموري بعض محللرنده
موجوددر. قنديه ورسومو ايله سان نيقوله قيرلرنده
صونوق وطوزلي معدن صولري بولنديني ككي،
(آنيلوس) ده دخی پك نافع بر چليكلي صو بو-
لنيور. سواحله بر قاج ملحه سي وار ايسهده،
چيقان طوز احتياجات محليه كفايت ايتيور.

حيوانات اهليه سي: قيون، كچي، آت، استر،
صركب، صيغير وطوموزدن عبارت اولوب، آنحق

صرها وچايرلري آت و غيركافي اولديقتندن، صيغيرلري
پك جابوق قوت وجوددن دوشدكلري جهته،
يكيدن آناطوليدن جليه مجبور اولدقلري كبي،
قيونلري ده كوچك، يياغيلري قبا واتلري لذتزدرد.
يالكز سوتلري جوق ولذيذ ايسهده، يازين صيچاقتن
وييه جك بوله مامقدن سوتلري كسيلير. آتلري دخی
كوچك ايسهده، رهوان يوريمكله مشهوردرلر.
استر كريد طاغلرنيه پك الويريشلي بر حيوان
اولوب، كثرته قوللايلير. زراعت ايشلرنده دخی
آت و استر و صركبلي ده قوللايليرلر. قيونلري
۷۰۰۰۰۰ وكييلري ۲۰۰۰۰۰ راده لرنده در.
طاؤق وهنديلري ده جوق اولوب، قاز و اوردك
نادر بولنور. حيوانات وحشيه سي پك آزدرد. آريلري
چوقجه اولوب، خيلي مقدار بال و بالومي چيقار.
هله (آقروترى) نك بالي رايحه طيه سيله ولذتيله
مشهوردر. شهرلرك اطرافنده وسائر بعض طرفلرده
طوت آغاجلري جوق ايسهده، اييك اخراجى صنعتي
جوق تدني ايتشدرد. بوده اييك بوجكنك يرلي
تخملريني استعمال ايدوب، پاستور اصولنه رعايت
ايتدكلرندن ايلري كلكشدر.

صنايع محليه برنجي درجهده زيتون ياغي اخرا.
جيله صابون اعمالى اولوب، كريدك صابوني مشهور
اولمغه، قنديه ده ۱۵ و حايه ورسومده ۷ شر
صابونخانه موجوددر، و كلينتي صابون بايلوب،
اخراج اولنور. قيونلرك يوكى محلنده استعمال
اولنوب، كويليرك قوللانقلري شياق و عباكي
قباشيلردن ماعدا كوزل اخراملر دخی نسج اولنور.
پاموقدن خاوي و پشمال طاقلري واپيكدن بعض
ايجه بزلر دخی بايلير. بر قاج دباغخانه دخی
بولنوب، سختيان اعمال اولنور. حايهده ايكي
دمير دوكمخانه سي و بر قاج تجار دكرمني واردر.
قيون و كچي سودندن پك لذت و مقبول بر نوع
پنير بايلير، كه كريد پنيري دىمكله معروف اولوب،
سنوي ايكي مليون قيه دن زياده پنير چيقار.

جزيرهك تجارتي سنوي ۵۵ مليون فراقق
راده لرنده اولوب، ادخالات و اخراجاتي هان
مساويدر. باشليجه اخراجاتيله سنوي تقريي قيمتلى
بروجه آتيدرد:

۱۳ ۰۰۰ ۰۰۰	فرائق	زیتون یاغی
۱۸۰۰ ۰۰۰	»	صابون
۱۷۰۰ ۰۰۰	»	شراب
۱۶۰۰ ۰۰۰	»	خروب
۱۰۵۰ ۰۰۰	»	دری
۵۰۰ ۰۰۰	»	پورتقال، لیمون وسائره
۳۰۰ ۰۰۰	»	پلاموط
۳۰۰ ۰۰۰	»	قوری اوزوم
۲۳۰ ۰۰۰	»	بادم
۲۰۰ ۰۰۰	»	پنبیز
۱۶۰ ۰۰۰	»	خام ایك
۶۰ ۰۰۰	»	احرام
۶۰ ۰۰۰	»	لادن
۵۰ ۰۰۰	»	چام قبوغی
۴۰ ۰۰۰	»	...
۳۵ ۰۰۰	»	بیلگی طاشی
۳۰ ۰۰۰	»	كميك وپچاوره
۲۸ ۰۰۰	»	ایك قوزه سی
۶ ۰۰۰	»	میانه سوكی
۴ ۰۰۰	»	كريد اونی
۲۰۰ ۰۰۰	»	مواد متنوعه

مدنیت اسلامیہ وعنصر عثمانیہ میلان ادوب ،
مکتبلرنده ترکیه و عربی و فارسی تحصیل ایدرلر .
مسلمانلرك رشديه وابتدائیہ و خصوصیه اوله رق
۱۷۳ مکتبلی اولوب ، بونلره ۶۰۲۶ شاگرد
دوام ایدر . روملرك دخی ۴ اعدادیه ورشديه
۲۹۲ ذکور و ۱۰ اناث ابتدائیہ مکتبلی او-
لوب ، جمله سنده ۱۵۷۹۰ طالب و طالبه بولنور .
قتولیکلرك ۴ مکتبیله ۳۴۱ طالب و طالبه لری و
یهودیلرك بر مکتبیلره ۴۶ شاگردلری واردر .
بتون جزیره نك مكاتب مختلفه سی ۴۸۴ و دوام
ایدن طالب و طالبه لر ۳۲۲۰۳ عددلرینه بالغ او-
لیور . جزیره ده حکومته عائد بر مطبعه بولنوب ،
بری ترکیه و دیگرلری رومجه ایکی رسمی غزنه
جیقپور . بوندن بشقه حانیه ده ترکیه حروفاتلی
ایکی ورومجه حروفاتلر بر ، قنده ده رومجه ایکی و ترکیه
بر ، رسموده دخی رومجه برکه جمعا آطه ده ۸ مطبعه
بولنوب ، مذکور رسمی غزنه لردن بشقه حانیه ده
ایکی ترکیه و ایکی رومجه ، قنده ده ایکی رومجه و بر
ترکیه و رسموده بر رومجه ، که جمعا ۱۰ غزنه
نشر اولنور . جمیات علمیہ ، مؤسسات خیریه ،
تیاترو وسائره کریده مفقود اولوب ، قابل اقامت
مسافر خانهلری دخی ۴ عددی تجاواز اتمدیکی حالده ،
تنبللك وخیلازلی مرکزلی اولان قهوه لریله میخا-
نه لری پك چوقدر .

کرید بر ولایت صورتنده اداره اولنوب ،
مرکزلی حانیه شهرلی اولدینی حالده ، ولایت بروجه
آتی ۵ سنجاغه منقسم و ۱۷ قضا ، ۵۰ ناحیه ،
و ۱۱۰۸ قریه بی حاویدر :

سنجاق	قضا	مقدار نوای	مقدار اقرا
حانیه	کبدونیہ	۷	۶۹
	کیناسمو	۶	۱۶۵
	سلینه	۳	۴۸
قنده	مالویز	.	۶۰
	یدیه	.	۹۳
	گرنور یومع برغولیچه	.	۷۰
	دیزومع متوافج	.	۱۲۰
رسمو	رسمو	.	۸۷
	میلوپو طمو	.	۱۰۰
	آمارلی	.	۴۵
لاشید	لاشید	۸	۳۵
	یره پتزه	۴	۱۶
	اویانو	۳	۱۶
	استیه	۵	۶۳

کریدک بیوک اسکله لرینه عثمانلی ولوید و یونان
واپورلری مقنن صورتنده ایشلدکلری کی ، بر جوق
اجنبی تجار واپورلری و لیکن کمیلری ده ایشلر . کریدک
تجارتی صرف بحری اولوب ، اسکله لردن آطه نك ایچ
طرفنه و یا بر ساحلدن دیگر ساحله منتظم یوللر
یوق حکمنده در . بالکز حانیه دن سوده یه قدر کور-
جک بر آراهه یولی بولنوب ، سائر یوللری آنحق
استر یورویه بیلجک حالده در . نهرلرك اوزرنده اسکی
ویکی کارکیر و اخشاب بر جوق کوپرلر موجوددر .

کریدلر فوق العاده ذکاوت و استعدادده مالک
اولوب ، علی الخصوص تجارتده بیوک مهارتلی واردر .
بوخصوصده مسلمانلر خرسیتیانلردن ایلری اولوب ،
جزیره نك اهالی مسلمه سی ده چالیشقان و ده
زیاده تجارت و صنایعه مشغول و بناء علیه ده
زنگیندرلر ؛ و املاک چوغی مسلمانلرك النده در .
آنحق کرک مسلمانلری و کرک خرسیتیانلری نفاق
و تفرقه یه مائل و تعصبله متصف اولدقلردن ، اسکیدن
بری بینلرنده امتزاج ایدمه مکده ، و ایچلرنده فساد
اکسک اولماقده در . خرسیتیانلری اکثریت اوزره
یونان تربیه سنه مائل اولدقلری حالده ، مسلمانلری

سنجاق	قضا	مقدار نواحی	مقدار قرا
اسفاهیة	اسفاهیة	۶	۵۶
	آبوقرون	۴	۲۳
	آی واسیل	۴	۴۲
جمعاً		۵۰	۱۱۰۸

اهالیك سنجاقلره تقسیمى بوجه آتیدر:

سنجاق	مسلمان	روم و پروتستان	یهودی	جمعاً
حانیة	۲۱ ۵۹۸	۴۳ ۴۴۹	۵۲۵	۶۵ ۷۸۷
قندیة	۳۷ ۷۶۹	۵۵ ۲۴۴	۵۲	۹۳ ۱۱۹
رسمو	۱۵ ۹۴۶	۳۳ ۱۰۵	۳۱	۴۹ ۰۹۱
لاشید	۱۰ ۳۶۰	۴۳ ۳۶۶	۳۸	۵۳ ۷۷۴
اسفاهیة	۲۸ ۱۴۱	۲۹ ۶۰۷	۰	۳۲ ۴۲۱
جمعاً	۸۸ ۴۸۷	۲۰۴ ۷۸۱	۶۴۶	۲۹۴ ۱۹۲

کرید جزیره سنك اك بيوك معموره سی قندیة شهری اولوب، جزیره نك وسطنده دخی بولمقله، اسکیدن مرکزی ایدی. بعده حانیة مرکز ولایت اتحاد اولمش ایسده، ینه قندیة ده بیوک ودها تجارتگاهدر. قندیة و حانیة دن صکره اوچنجی معموره سی رسمو اولوب، دیگر ایکی سنجاغك مرکز لری اولان اسفاهیة ولاشید ایله قضا مر - قصبه لر در . مع هذا کرید و قتيله شمیدیکی حالندن چوق معمور واهالیسی شمیدیکی مقدارك بر قاج مثلی راده لرنده بولشم اولدیغندن، قراسی آزمالمش و کوچلمشدر. وندکلیلردن قاله اولان قلعه لرله لیمانلردن ورومالیلردن قاله کوپری و صو یولی کی بعض شیلردن بشقه آثار عتیقه سی یوق حکمنده در. جزیره نك ایچنده ۱۷۵ جامع شریف، ۱۹ تکیه ۱۰۰۰ ی متجاوز کلیسا، ۳ حاوره، بلدیة دواثرینه عا ئد ۲ خسته خانه ایله ۴ عسکری خسته خانه سی بولنیور. ولایتك كرك حاصلاتنك جزیره عا ئد نصفیله برابر واردات سنویه سی ۱۰ ۱۷۸۰۰۰ و مصارف محلیه سیله دیون فاضی و رأس المال تأدیاتی ۱۲ ۸۰۷ ۴۲۹ غروشه بالغ اولوب، بودجه سنك ایکی یجق ملیون غروشدن زیاده آجینی واردر.

کریدك اسکیدن بری اصل یرلی اولق ادعا - سنده بولنان بر صنف اهاالیسی اولدینی حالده، پك اسکی زمانلرده بلاسج، هلن، دوریان و فریجیان

جنسیتلرینه منسوب بر چوق اقوام دخی جزیره به دخول ایدهدرك، اهالی اصلیه ایله قاریشمشلردی. بعده فنیکه لیلر جزیره به یناشوب، خرافات آمیز برروایت کوره، فنیکه لی برقهرمان کریدی اهاالیسنه مسلط اولان بر طاقم جانورلردن تطهیر ایتمش؛ و فنیکه لیلر بو جزیره بی مبدأ حرکت اتحاد ایدهدرك، اورادن آفریقا سواحلنه واسپانیة به تجاوز ایلمشلر ایدی. بعده (مینوس) اسمنده بر واضع قانون ظهور ایدوب، آوروپا قطعه سنده برنجی اوله رق، بر طاقم قوانین و نظامات وضع ایله، جزیره اها - لیسنی راحت بر اقیان قاریه لی واللك قورصانلرك حقندن کلدرک، بونلری رام وکندینه متفق ایتشدی. کریدك قوه بجزیره سنی و سفایشی ده تزیید و تقویه ایله، بتون جزایر بحر سفیده وحتی سیچلیه دهه حاکم اولمش؛ و آناتولی سواحلنده ده بعضی مهجرلر تأسیس ایلمش ایدی. مینوسدن صکره کرید بر طاقم حکومتات صغیره به منقسم اولوب، قوت و مکتنتی غائب ایتمش؛ و کرید لیلر یونانیلرك نه ایرانیلره قارشى وندهه پینلرنده اولان محاربه لرینه قاریشیموب، یالکز معاشه قاوشی اك زیاده ویرنك خدمت عسکریه سنده بولنه رق، تیرکشلکده کی مهارت لرله شهرت بولمشلر ایدی. رومالیلر جهانگیر - لکه جیق دقلرنده، سردارلردن (قاجیلبوس متلوس) کرید لیلرك انقسام و تفرقه سندن بالاسفاده، جزیره بی قولایلقله ضبط، و بو مناسبتله (قریتقوس) لقبیله تلقب ایتشدی. روما دولتنك و بعده یزانسك تحت حکومتنده ایکن، کرید شایان تذکار اوله جق هیچ بر وقوعانك محل ظهوری اولیوب، کرید لیلر خرسیتیانلنك ظهور و انتشاری صره لرنده بو دین جدیدی قبول ایتشلردی. برنجی قرن هجری اوا - سطنده و معاویه زماننده اسلام دونماسی کریده یناشمه باشلاوبوب، دولت امویه نك انقراضنه دك و اوائل دور عباسیده متعدد مجومله و موقت فتعلر وقوع بولقدن صکره، نهایت مأمون خلیفه زماننده ۲۱۰ تاریخنده (ابو حفص عمر) جزیره بی قطعاً فتحه موفق اولمش؛ و تاریخ مذکور دن اعتباراً ۱۳۵ سنه کرید اداره اسلامیة تحتنده بولوب، اورادن عربلر جزایر بحر سفیده و یونان و روم ایلی و آناتولی سواحلنه دخی تجاوز ایتشلر ایدی.

بو ائاده عربلر جزيرهك ساحل شائيسنده واك
كوزل بر يرنده (خندق) اسميله بر شهرتأسيس
ايتلردى، كه قنده شهرى اولوب، اسم حاضرى ده
(خندق) دن غلطدر . ايكنجى روملك زماننده
بعده ايعراطورلى موقعه تصمد ايدن نيكفور
فوقاس ۳۵۰ تاريخ مچريسند قوتلى بر عسكرله هجوم
ايدهرك، خندق (يعنى قنده) شهرين ۱۰ آيلى عا.
صره دن صكره ضبط ايتش؛ واونى متعاقب جزيره
نك سائر طرفلرينده اله كچيرمش ايدى . دردنجى
اهل صليب سفرند كريد (مونتراب) ماركيسى
(بونيفاس) و بريلوب، بوده ۱۲۰۴ تاريخ ميلاد
ديسند مبادله و نديكيلره تسليم ايتشدى . و نديكيلر
جزيره يه مالك اولور اولماز بونى جنوزلره و ناقوس
دوقه سى (مارق سانودو) يه قارشى مدافعه يه مجبور
اولدقلرندن، بسبتون مالك اولق ايجون قنده يه ۵۰
و نديكى عائله سى نقل واسكان، و كرك شهر مند
كورى كرك سائر نقاط مهمه سنى تقويه و تحكيم
ايتلردى . ۱۰۵۵ تاريخنده جنتكان سلطان ابراهيم
خان زماننده عثمانلى دونماسى كرده ياشوب، حانيه
۵۷ كونلك محاصره دن صكره فتح، و قنده يي ده
۱۰۵۸ دن ۱۰۸۰ تاريخ مچريسندك ۱۲ سنه لك
محاصره دن صكره ضبط ايتلردى . و نديكيلر سوده
واسپينه لونغه و غرابوزه اسكله لرني بر مدت دها
محافظه ايدوب، نهايت بونلري ده برربر تسليمه
مجبور اولغله، بتون جزيره ممالك عثمانيه دائره سنده
داخل اولمشدر . او وقتدن اعتباراً كريد سكون و
واسايشده بولمقده ايكن، يونانك استقلالنى منتج
اولان روم عصيانى صره سنده كريد خريستانلري
دخى عصيان، وبعده عصيانلرينى دفعا تله تكرر ايتلر
ايسه ده، كنديلرينك و جزيره نك خراييتى موجب
اولمقدن بشقه برنتجه استحصال ايتمه مشلدر . محمد
على پاشا مرحومك زماننده اداره سى مصره ترك
اولنهرق، بعده طوغريدن طوغرى يه اداره عثمانيه يه
اعاده اولندقمده، مشار اليه طرفدن تعيين ايداش
اولان آرناتود مصطفى پاشا كريد وائل كننده ابقاو .
لنهرق، اوتوز سنه جزيره يي اداره ايتش، و
(كريدلى) ديتكله شهرت بولش ايدى . مقدا
جانب دولتن كريدلرله برخيل امتيازات و بريلوب،
برقندها بختيار قللرينى موجب اوله بيله جك بر اداره يه

استراحتى بر يوله قونيله مامشدر .
} **كريدلى** { مصطفى پاشا، حسين پاشا و ساثره .
[اسم مخصوص لرينه مراجعت
بيوريله .]

} **كريشنا** { (Krichna) هند برهمنلرينك
معبود لرندن اولوب، اساساً بشر
اولدني حالده، (بخنوس) نام معبود معنويلرينك
سكزنجى تجسمندن حاصل اولدقنه ايتانلر . كويا
(واسودوا) ايله زوجه سى (دواكى) دن متولد
اولوب . جوبانلر مياننده بيومش؛ و تجارب بدنيه
و حربيه ده كسب مهارت ايدوب، كنديسنى اتلاف
ايتك ايتين عموجه سى (ماتورا) حكمدارى (كانسا)
يى قتل ايتدكدن صكره، بونك انتقامنى آلتق ايتينلرك
اتفاقنه قارشى طوره ميوب، (ماتورا) يى تركله،
كويا (كچ) كورفزنده موجود ايكن زلزله دن
باتمش اولان (دواروانى) جزيره سنى مقر اتخا
ايتش؛ وبعده برادري (بلاراما) ايله برابر بر
جوق فتوحات ايدوب، (روكيم) اسمنده ينه بر
معبوده نك تجسمندن حاصل كوزل بر قبرى دخى
قابه رق، تزوج ايتش . كريشناك حكايه لرني حاوى
(ووبادا) نام شاعر قديم طرفدن نظم اولمش (بها
كواته پورانه) اسمنده بر منظومه بولنوب، برهمنلرك
كت مقدسه سندن معدوددر . هندستانده بواسطه
بر بيوك ايرماق دخى بولنديفنندن، ابتدا ايرماغك
كنديسنه عبادت ايتش اولدقلى، وبعده بوكا بر
بشريت والوهيت صفى و يريله رك، حكايه مذكو
ره ايجاد ايداش اوله جنى آكلاشيلور .

} **كريشنا** { (Krichna) هندستانك دكن
قطعه سنده بر بيوك ايرماق در، كه
(كوداورى) ايرماغيله متوازيآ و اونك جنوب جهتنده
غربدن شرقه آقهرق، قطعه مذكوره يي عرضاً همان
بر ياندن بر يانه قطع ايدوبور . ۱۸° ۱۱' عرض شالى
ايله ۷۱° ۲۱' طول شرقيده هندستانك بحر عمانده
۲۴۲

ک ساحل غریب‌سندن تقریباً ۶۵ کیلومتره ایچمیده و ۱۳۷۰ متره لک ارتفاعده غربی (کات) سلسله سنک شرقی اتکلرندن نیغانله، بر طاقم شلاله لر تشکیل ایدهرک، اووه‌یه دوشدکدن صکره، جنوب شرقیه طوغری آقهرق، (کولاپور) نهرینی و دیگر بر چوق چایلری اخذله، خیلی بیودیکی‌خالده، شرقه براز ده‌ا میلانله، نظام دوات اسلامیه سنک حدودینه کیر؛ و بو مملکتک ایچنده بیوک بر شلاله ده‌ا بالتشکیل شرق شمالیه و بعده ینه شرق جنوبیه طوغری دونه‌رک، صولدن کندیسندن اوزون اولان (بهیما)، و نظامک حدود جنوبیه‌سنه واصل اولنجه، بو حدودی تعقیب ایدهرک کلن (توزکلباده) نهرلرینی آلیر؛ واورادن اعتباراً نظام حکومتک خط حدودینی تعقیبله، شرق و شرق شمالیه طوغری آقهرق، و صولدن بر طاقم چایلر آله‌رق، نهایت نظام حدود دینی ترکله، مدراس اداوه‌سنه داخل اولنجه، دکن یایله‌لرندن آشاغیه اینوب، اووه‌یه دوشر، و جنوب شرقیه طوغری آقهرق، واسع بر دالیه بالتشکیل بنکاله کورفرینه دوکیلور. منصبی (کوداوری) ایرماغنک منصبنه پک قریب اولوب، اک یقین قولری بر برندن آنجق ۴۰ کیلو متره لک دوز و آلتق بر اووه ایله آیرلشدر؛ و سیر سفائنه صالح بر جدول ایله بینلرنده اختلاط ایدرلر. مجراسی تقریباً ۱۲۸۰ کیلومتره طولنده اولوب، حوضه‌سی ۲۴۰۰۰۰ مربع کیلومتره وسعتنده در. قوراقلق موسملرنده ثانیه‌ده ۳۲ و فیضاننده ۳۳۰ ۶۳۰ مکعب متره سودوکر. چوق قوم و طویراق سورو- کلیوب، دالیه‌سی کیتیکجه دیکرک ایچنه طوغری اوزانمقده در. یالکز منصبنه قریب بعض جدوللری سیر سفائنه صالح اولوب، یوقاری طرفلرنده‌کی شلاله‌لر و سرعتلی جریانلر بوکا مانعدر. یالکز اهالی محلیه کلک وصال ایله سیر ایدهبیلیورلر. یتاغنک قسم اعظمی درین اولدیغندن، سقی اراضیه‌ده چوق یارامیور. مع هذا هندولر نظرندره مقدس عد اولنوب، منبی عادتاً بر معبد اتخاد اولنهرق، هر وقت زوارله محاط بولنور.

کریم خان } مؤسس اولوب، کندیسى فادرشاه دولتی رچالندن اولغله، مشارالیهک وفاتنده تأسیس ابتدکی دولتی اداره وادامه ایدهرک وارثلری قالدیغندن، صاحب ترجمه منسوب اولدینی زند قبیله‌سندن بر فرقه عسکریه تنظیم ایدهرک، ایرانک فارس جهتی ضبط ایتش؛ و عادل و متصف و محب معارف و ترق بر ذات اولغله، هرج و مرجدن یزار اولان ایراتیلر کندیسنه میل ایتشلر سده، خراسان جهتی فادرشاهک ورته‌سند و بحرخرز سواحلی جهتی قاچار قبیله‌سنک رئیس اولان حسن خانک تحت غلبه‌سند بواند. یغندن، یالکز فارس ایله عراق بمجمک بعض طرفلرنده حکمی جاری اولتی اوزره، ۱۱۷۳ تاریخندن ۱۱۹۳ تاریخنه دک ۲۰ سنه حکومت سورددکن، و اواب علم و هنری یاننه جلیله، پایتخت اتخاد ابتدکی شیرازی خیلی توسیع و تزین، و صنایع و تجارتی ارقا ایتدکدن صکر، ۸۰ یاشنده وفات ایدوب، نسلندن ذکی خان و صادق خان آزر مدت و علی مراد خان دخی بروقت حکم سورمشلر سده، اوصاف مطلوبه ایله متصف اوله. مدقلرندن، نهایت وزیرلری بولنان لطف علی خان اداره اموری الینه آلوب، ایرانک شمال جهتلرنده کسب مکنت ایتش اولان آقا محمد خان قاچاره قارشی بر مدت مقاومت ایدهبلمش ایسه‌ده، نهایت ۱۲۰۸ تاریخنده بولک دخی مطلوب اولمیلله، زند دولت موقته‌سی منقرض اولوب، بتون ایران قاچار خاندانه کچمشدر.

کریم الدین } (ابن المعلم قاضی — بن هبة الله بن السید المصری)

کَرینَه { **کَرینَه** (Kérynthia) قبریس جزیره سنک ساحل شالیسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، لفقوشه نك او جهته اسکله سی ایسه ده، اوکی صیغ و آجیق اولدیقندن، ایلیلیموب، بالهکس اسکی حانندن دخی تدی ایتشدر. — قضا سنک مساحتی سطحیه سی ۱۵۱۱ مربع کیلو متره واهالیسی ۲۸ ۴۶۵ کشی اولوب، ۹۵۰۰ ی مسلمدر. قضا داخلنده بر جوق مدن قدیمه ویرا. نه لری مشهوردر.

کَریون { نیلک اسکی قوللرندن برینک اسمی اولوب، بوتک کنارنده عمرو بن العاص مصرک فتحنده روم عسکر یله بیوک بر محاربه ایدرهک، غلبه قزاعشیدی.

کزک { سجستانده (سنارود) ه تابع بر نهر اولدینی «معجم البلدان» ده مسطوردر.

کَرنا { آذریجانده مراغه دن ۶ فرسخلق مسافه ده بر قصبه اولوب، مجوسیلره مخصوص بیوک بر آتشکده سی و کیخسروک بنا کرده سی اولان یوکسک بر قصری اولدینی یاقوت حموی بیان ایدور.

گیزه { «جزه» ماده سنه مراجعت (بیوریه).]

کزیریم { نابلده طوائف یهوددن سامره «طائفه سنک عبادته مخصوص بر بنا اولوب، زعمرنجه حضرت اسحق (عم) ک بو معبدده ذبحی قصد اولدینی کتب عربیه ده مسطوردر.

کِس { ماوراء النهر ده واقع (کش) قصبه سنک اسم مغربیدر. — یاقوت حموی بو اسمله سند ده دخی بر قصبه اولدینی علاوه ایدور.

کسانوقراطس { «اکنوقرات» ماده سنه مراجعت بیوریه.]

کِسائی { (ابوالحسن علی بن حمزه) مشاهیر ادبا ونحو یوندن و قراء سبعه دن اولوب، نحو ولت و قرائده زمانک امامی ایدی. عن اصل اسد قبیله سنندن اولوب، کوفیه و بعده بصریه کیده رک، علمای عصرندن قرائت و نحو و لغت اوکرشمش؛ و بعده بر مدت ده اعرابانک ایچنه

دوتوب، بوتلرک سویله کلری لسانده کی فصاحت و بلاغه دقت ایدرهک، اکمال معلومات ایتشدی. ابو جعفر الرواسی، معاذ الهراء، حمزه الزیات، سلیمان بن راقم، ابوبکر بن عیاش، سفیان بن عینه دن و سائر مشاهیردن اخذ و تعلم ایدوب، کندیسندن دخی بر جوق ذوات استفاده ایتشلردر. مشهور (فراء) دخی جمله طلبه سننددر. هارون الرشید طرفندن اوغلی امینک مرسلکنه نصب اولنمشدی. سیویه و مبرله و مشاهیر ققهاء حنفیه دن محمد بن الحسن ایله صحبت و ماجراری وارددر. ۱۸۹ و یا ۱۸۱ تا ریخنده هارون الرشیدک معینده (ری) ده ایکن مشارالیه محمد بن الحسن ایله برکونده وفات ایدوب، اوراده دفن اولنمشدر. حتی هارون الرشیدک او کون: «الیوم دفنت الفقه والعربیه» دیدیکی مشهوردر. کسائینک الک معروف تألیفاتی بروجه آتیدر: «کتاب معانی القرآن»، «کتاب مختصر فی النحو»، «کتاب القراءت»، «کتاب العدد»، «کتاب مقطوع القرآن و موصوله»، «کتاب النوادر»، «کتاب الهجاء»، «کتاب المصادر».

کِسائی { (حکیم محمدالدین ابو اسحق) ایران قدماء شعرا و علما سنندن و رودکینک معاصر لرندن اولوب، مروی ایدی. بتخصیص علم صرفه انتسابی وار ایدی. بر مدت آل سامان و سلاطین غزنین خدمتده بولوب، بعده تصفیة درون جهته میل ایله، کوشة قناعته چکلمشیدی. شو ایکی بیت جمله اشعارندندر:

دستی از پرده برون آمد چون عاج سفید
کفک از میخ همی تیغ زند زهره و ماه
پشت دستی بمنزل چون شکم قائم نرم
چون دم قائم سر کرده انگشت سیاه

کستل { آیدین ولایت و سنجاغنده کی نازلی قصبه سنک اسکی اسمی اولدینی کی، قونیه ولایتک تکه سنجاغنده و آنطالیه نك شمالنده دخی بو اسمله بر کول و کنارنده برقریه و خدا. وندکار ولایت و سنجاغنده دخی بیوک برقریه او. لوب، غازی سلطان عثمان خان طرفندن فتح او. لنمشدی. بوکا کستلک دخی دیرلر.

کسروان { جبل لبنان متصرفلغده و بیروتک شمالنده هنامی اولان کورفرزک

اطرافنده بر قضا اولوب، ۱۰ ناحیه و ۲۲۶ قریه دن مرکب اولدنی حالده، ۴۷۹۰ اهالیسی وارد، که بونلردن ۳۵۳۶۶ سی مارونی، ۳۴۳۶ سی متولی، ۱۰۰۴ ی اورتودوقس روم، ۶۰۴ ی قتولیک روم و ۳۸۰ ی مسلمان. مرکزی (غسیر) قریه سیدر. اراضیسی طاغلق ایسه ده، پک منبت اولوب، خیلی ذخیره و سائر حاصل اولور. باغلری ده جوق اولوب، شرابی مشهوردر. طوت آغا جلری کلیتی اولوب، خیلی مقدار اپیک قوزمه سی چیقار. بر قاق چایی اولوب، مذکور قویه دو کیلور.

کسری } خسرو دن مغرب و یا غلط اولان بواسم ساسانیان سلاله سندن اولان ایران قدیم ملوکنه و علی الخصوص نوشیروان دن صکره کیلره تعیم اولنوب، روم ایمپراطورلرینه قیصر و چین حکمدارلرینه فففور و خاقان دینلیدیکی کبی، بونلره دخی کسری دینلیدی.

کسریه } (Kastoria) آرتاؤدلقده مناستر ولایتک کوریجه سنجاغنده و کوریجه نیک ۴۵ کیلومتره شرق جنوبیسنده اولورق هنامی اولان کولک ساحل غریبسنده و کولک ایچنه اوزانمش بر شبه جزیره نیک اوزرنده واقع قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۸۰۰۰ اهالیسی، ۷ جامع شریفی، ۳ تکیه سی، ۲ مدرسه سی، ۱ رشدییه و ۳ صبیان مکتبی، ۲ کلیسا سی، بر حاوره سی، بر روم و بر اسرائیلی مکتبی، ۵۱۲ دکانی، ۳ خانی، ۲ حمامی و ساعت قله سی وارد. هواسی قیشین معتدل اولوب، یازین صیته لیجه در. قصبه ده کورکیلیک صنعتی پک ایلری اولوب، کلیتی و ای کورکلر اعمال و هر طرفه ارسال اولنور. اسکی بر قصبه اولوب، اسم قدیمی (کلترون) در. اسکی سور و قلعه سنک بعض خرابه لری باقیدر. بوقصبه ده ترکیه، آرتاؤدجه، بلغارجه، اولاخجه، رومجه و یهودیجه اولورق آلتی لسان سویلنمی غرایبندر.

— کسریه قضاسی کوریجه سنجاغتنک جنوب شرقی قسمی تشکیل ایدوب، غرباً قولونیه، شمال غربی جهتندن نفس کوریجه قضا لریله شمال شرقی طرفندن مناستر، شرق جنوبی جهتندن سرفیجه سنجاقلریله، غرب جنوبی طرفندن دخی یانیه ولایتیله محدوددر. خور و پشته، کلیسوره و بو بوچقونا حیه لریله

برابر ۱۲۰ قریه یی حاویدر. اهالیسی ۴۵۹۹۴ کشتی اولوب، نصنی بلغار و نصف دیکری اسلام وخرستیان اولورق آرتاؤد، اولاخ، روم و یهودیدر. اراضیسی طاغلق اولوب، غرب جهتده (غراموس)، جنوب جهتده [(پندوس)]، شرق طرفنده ده ترچقه سلسله لرینک انتکلری اوزانور. بو طاغلردن این صولرک بر طاقی کسریه کولنه دو کیلور، وجوخی بالا اجتماع، مذکور کولک آباغنی دخی آلهرق، ایجه قره صوبی تشکیل ایدرلر، که سلانیک کورفزینه دو کولک اوزره، جنوب شرقیه طوغری آلهرق، سرفیجه سنجاغنه کیرر. انهار مذکور نیک وادیلرنده بر خیلی منبت یرلری ده او. لوب، حبوبات متنوعه ایله بعض میوه لر حاصل اولور. اولاخ و سائر اهالی طاغلرده کی مرعالرده کلیتی قیون و سائر حیوانات بسلوب، قیشین قیشلاقلره ایندیرلر. صنایع علیه مرکزده کی کور. کیلیکله یوکن شیاق، عبا، ولنجه کی شیلرنجندن ویاغ و پتیرله شراب اعمالندن عبارتدر. قضانک واردات سنویه سی ۴۳۰۰۰ و مصارف محلیه سی ۳۵۰۰ عثمانلی لیراسی راده لرنده در.

— کسریه کولی غیر منتظم صورتده مدور. الشکل اولوب، قطری ۹ کیلومتره و مساحت سطحیه سی ۵۰۸۰ یکی دونمدر. سطحنک حدای بچردن ارتفاعی ۶۲۴ متره اولوب، اک درین محنده عمقی ۲۴ متره در. اطرافندن بر قاق چای ودره بو کوله دو کیلوب، فضله میاهی جنوب غربی گوشه سندن چیقورق، قره صوبه دو کیلور. ساحل شرقیسی طاغ انتکلردن عبارت اولوب، سائر جهلری کنیشجه بر اووه ایله محاطدر. ساحل غریبسنده کی شبه جزیره نیک اوزرنده کسریه قصبه سی بولنوب، سائر طرفلری ده کویلر و چفتلکلرله محاط اولدیفندن، کوزل بر منظره ابراز ایدر. صوبی یوصون طوتدیفینچون شره پک صالح دکلسه ده، قصبه نیک بشقه صوبی اولوب، بوندن ایچیلیر. بالیقلری جوق اولوب، صیدماهیدن سنوی ۸۰۰۰ لیرا قدر رسم آلتیر. آنجی بالیقلرینک اتی بلی الهضدر.

کسکر } بصره ایله کوفه آره سنده بر ناحیه نیک اسکی اسمی اولوب، مرکزی مشهور واسط قصبه سی و بونک بناسندن اول

(خسرو سابور) ابدی، و قتیله نهر وانه و بصره نك بولندینی عمله قدر عمدت اولوردی. طاوق و پیلچلرینك كثرتیله و اوجوزلقیه مشهور ابدی.

كسكمت { (Kesckemet) مجارستانك پشته ایالتده و پشته نك ۸۵ كيلومتره جنوب شرقیسنده اوله رق شهر مذکور دن سكدينه كیدن دمیر پول خطی اوزرنده قضا مر. كزی بر شهر اولوب، ۴۴ ۸۹۰ اهالیسی، يك بيوك حيوانات بازاری، صابون فابریقه لری و اطرا. فنده كلیتلی توتون و اوزوم محصولاتی وارد.

كسكیم { ارضروم ولایت و سنجاغ نك منهای شمالده بر قضا اولوب، حدود جنوبیه سی ارضرومك ۵۵، و مرکزی اولان (اوكدم) قریه سی ۸۲ كيلومتره شمالده واقعدر. جنوب غربیدن شمال شرقیه طوغری چوروق صو وادیسی بویجه تمتد بریر اولوب، شمال غربی طرفندن طربزون و لایتیله، جنوب غربی جهتندن ارزنجان سنجاغیله، شرق جنوبی طرفندن تور توم قضا سیله، شمالاً دخی روسیه حدودیله محدوددر. مركز دن اداره اولتور ۱۳ ناحیه ایله ۶۱ قریه دن مركب اولوب، ۲۹ ۹۶۱ اهالیسی وارد، كه بولرك ده ۲۳ ۹۲۹ مسلم، ۷۶۱ ی ارمنی، ۵۱۹۳ ی ارمنی قتولیک، ۵۸ ی ده رومدر. اراضیسی طاغلق ایسه ده، قسم اعظمی منبت و سبزه و میوه باغچه لری چوقدر. یالكز طربزون حدودینی آبران طاغلرك اتكلی طاشلق و قورودر. مذکور چوروق صو نهری قضای بونه شق ایدوب، صاغ و صولدن بر چوق چایلر اخذ ایندكدن صكره، روسیه حدودینه داخل اولور. محصولاتی: بغدادی، آریه، چاودار، داری، نخود، مرچك، بقله، فاصولیه، مصر، پرنج و سبزه و میوه لرك انواعندن عبارتدر. بر قاچ اورمانی اولوب، مختلف اشجار یتیشور سده و سائلط نقلیه دن طولای كراسته جه استفاده اولنه میور. آچی و كرج طاشی چوق بولندینی كبی، بعضی محللارنده دمیر معدنی دخی بولنوب، اهالی طرفندن طرز قدیم اوزره چیقاریلور. صنایع عملیه عجم تقلیدی شال ایله مانوسه و بز و ساثره نسجندن عبارتدر. قضا داخنده ۱۵ جامع و مسجد،

۲ ارمنی و ۱۷ قتوليك کلیسای، ۵ مدرسه، ۲ ارمنی و ۱۰ قتوليك مکتبی، بر قشله و بر عسکری خسته خانه سی بولنور.

كسکین { آتقره ولایتك قیر شهری - سنجاغنده بر قضا اولوب، لواء مذکور ك قسم شمالیسندن عبارت اولغله، جنوباً نفس قیر شهری، جنوب شرقی طرفندن مجیدیه قضا لریله، شرقاً چوروم سنجاغیله، شمالاً قسطنیولی و لایتیله، شمال غربی جهتندن و غرباً آتقره سنجاغیله، غرب جنوبی طرفندن ده قونیه و لایتیله محدوددر. واسع بر قضا اولوب، سلمانلی ناحیه سیله برابر ۱۸۹ قریه دن مركب اولدینی حالده، ۲۶ ۱۸۱ اهالیسی وارد، كه بولردن مركز قضا اولان معدن قصبه. سنده بولنان ۱۴۲۶ روم و ارمنیدن ماعداسی كلاً مسلدر. اراضیسی خفیف صورتده عارضی اولوب، اورمانلره مستور بعضی اوفق طاغلی و تپه لری وارد. قزبل ایرماق حدود غربیه و شد لیسنی و بوكا تابع اولان دلیجه ایرماق دخی حدود شرقیه سی تحدید ایدوب، میاه جاریه سی بو ایکی نهره دو کیلور. طوپراغی يك منبت اولوب، هله باغلیله اشجار مشمره سی يك چوق و میوه سی مبذولدر. بغدادی، آریه و ساثر حبوباتله براز پاموق دخی حاصل اولور. حیوانات اهلیه دن ۶۶ ۶۲۰ تفتك كچیسی، ۵۲ ۸۴۳ قیون، ۴۴۲۵ عادی كچی بولنوب، سنوی ۵۳ ۵۰۰ قیه تفتك، ۲۱ ۰۰۰ قیه پیانی و ۴۳۲۰ قیه قیل آتقمده در. قضا نك ویركی و اعشار و رسوم و اغنام وارداتی ۱۱۳۰۰ لیراراده لرنده در.

كسلر { (Gessler) اون دردنچی قرن میلادی ابتدالرنده آوستریا دولتنك اشویج و اوری والیسی اولوب، ارتكاب ایتدیكی مظالمه اهالی عسایانه مجبور ایدرك، اسویمچره نك استقلالنه سبب اولمش؛ و ۱۳۰۸ ده مشهور (کویوم تل) یديله قتل اولمشدر.

كسندیره { (Kassandra) سلانك ولا. یتك جنوبنده واقع (خالكیدیق) شبه جزیره سنك منهای جنوبنده اینك همه سنك امزیکلری صورتنده شمال غربیدن جنوب شرقیه طوغری اوزانانی اوج شبه جزیره نك اك غربیسی

اولوب، بونكه اورته ده كي (لوفوس) شبه جزيره سی آره سنده كي كورفزه دخي كسنديره كورفزی دینور. شبه جزیره پك طار اولان (پناق) برزخیله قره به مربوط اولوب، همنای اولان كورفزه سلايك كورفزی آره سنده ۵۰ كيلومتره لك مسا. فده ممتد اولور. اك كنیش یری اورته سی اولوب، اوراده غربه طوغری ینه (كسندیره برونی) ناميله اوزون و سیوری بر برون اوزانیور. منتهای جنو- بنده ده (پالوری) و (آی نیقوله) برونلری بولنیور. شبه جزیره نك اسم قدیمی (پالنه) اولوب، بعده اسکندردن صكره ماسكودنیه ده حكم سورن (قاساندر) لك اليوم (یكي كسندیره) ناميله موجود قریه نك موقنده اعمار ایتش اولدینی (قاساندریه) قصبه نك اسميله تسمیه اولنمشدر. قصبه مذكوره دها اول (پونیده) تسمیه اولنوردی. شبه جزیره نك اراضیسی طاغلق اولوب، اتكلرنده و ساحل لرنده بر قاق قریه سی واز آن جمله غرب جنوبی جهننده یكي كسندیره اسميله بیوجك بر كوی واردر. — كسندیره كورفزی بیضی الشكل اولوب، شمال غربیدن جنوب شرقیه بوی ۵۵ واك كنیش یرنده اكي ۲۵ كيلومتره در. شرق جنوبی جهننده (قولفو) اسميله برآطه و سواحل شرقیه سنده بر قاق اسكله واردر.

كسندیره { سلايك ولایت و سنجاغده بر قضا اولوب، ولایتك منتهای جنوبنده كي خالكیديق شبه جزیره سلك قسم اعظمندن هبارتدر. يالكز بو شبه جزیره نك جنوب شرقیه طوغری اوزادینی اوچ شبه جزیره دن اك شرقیسی اولان (آینوروز) شبه جزیره سی كسندیره به ملحق اولوب، آیریمجه بر قضا اتخاذا اولنمشدر. كسندیره قضای غرب شمالی طرفندن سلايك مركز قضاسيله، شمالاً لفظه، جنوب شرقی كوشه. سنده بر آاز برده آینوروز قضالریله و سائر طر- فلردن دكیزله محاطدر. مركزی سلايكك ۴۸ كيلومتره شرق جنوبی سنده واقع و ۲۱۳۴ اهالی بی حاوی (بولروز) قریه سیدر. قضا همنای اولان شبه جزیره دن عبارت كسندیره ناحیه سیله برابر ۱۴۷ قریه دن مركب اولوب، ۸۷۲ ۴۴ اهالیسی واردر، كه بولرك ۱۵۰۰۰ قدری مسلم و قصوری

رومدر. اراضیسی طاغلق اولوب، سواحلنده سلايك، كسندیره، آینوروز و اورفانو كورفزلری بولنیور؛ و بو كورفزلره دوكيلور بر قاق كوچك نهری واردر. كسندیره ولوفوس شبه جزیره لری چبلاق و طاشلق ایسه ده، قضانك قریه به مربوط طرفلری و علی الخصوص مركزنك جوارلری اورمانلقدر. وضعیتی جنوبه طوغری معروض اولدیغندن، هواسی ملایم اولوب، زیتون و طوط آغاچلری چوقدر؛ و اهالیسی ایك بوجی یتشد. یروب، قوزه چیقارمغه كیتدكه زیاده میل وانهماك كوسترمكده دولر. زیتونلری ایكی سنده برخیلی محصول ویرلر. بغدادی، آربه، چاودار، یولاف، بورجاق، مصر، سیسم و سائر حبوباتله پاموق، قوتون و سائر دخي حاصل اولوب، محصولات زرعیه و بال و سائر اخراجندن سنده ۶۰۰۰۰ نیرا قدر قضایه كیرمكده در. قیون و سائر حیوانات اهلیه سی چوقدر. باغلی ده جوق اولوب، خیلی مقدار شراب یاییلیر. قادینلر طرفندن پیای و كچی قیلندن اولدقجه طریف كلیملر نسج اولنور. آیاماق قریه سنده ایلوله بر حیوان پئاری قوریلوب، ایكی ككون دوام ایدر، وخیلی آلیش و یریش اولور. قضانك واردات سنویه سی ۴۸۰۰۰ عثمانلی لیراسی راده لرنده در. بر قاق یرنده قروم معدنی بولنوب، بری چیقارلقده در. آلتون و كومش و سائر معدنلر بولندینی دخي تحققی ایتمشدر. داخل قضا ده ۴۰ اسلام و ۷۶ روم مكنتی موجوددر.

گسندر { (Gesner) آلمانیه نك اك مشهور طبیعیونندن اولوب، ۱۵۱۶ ده زورینخده طوغمش، و ۱۵۶۵ تاریخنده وفات ایتمشدر. پك فقیر اولدینی حالده، تحصیل علومه دوامله، فن طبده شهادتنامه آتش؛ و زورینخده تاریخ طبیعی معلی اولمش ایدی. تدریس ایتدیكى فنده بر جوق تدقیقات اجرا، و بعضی کتابلر تحریر ایده رك، بحق (آلمانیه نك پلینی) لقبی آتش ایدی. بر علت مستولی نك ظهورنده مصلابه باقی خصوصنده كوستردیكى غیرت و فداكارلك قربانی اولمشدر.

— بو اسمله آلمانیه علماسندن دیگر اوچ ذات دخي كلوب، علوم و فنونه خیلی خدمتله ایتخلردر.

کِسَوَتی { ایران شمراسندن اولوب، یزد - لیدر. و طنداشلری اولان معاصرین شعرا ایله برابر یزدک صاحبی شاه نعمة اللهک مجونده بولنش؛ و مشار الیه شعرا بی جمع ایله، مجازاة ایتک ایستدیکنده، صاحب ترجمه (شاه طاهر دکنی) نک بر مطلبی بروجہ آئی تضمین ایله تقدیم ایدہ رک، جله نک عفونی موجب اولمشدی :

شاه زخانه از پی ایدای شاعران
بیرون میا که شهره ایام میشوی
ماهو میکنیم وتو ایدا چه فائده
ما کشته میشوم وتو بد نام میشوی

کَش { (ومعرب کس) بخارا خانلقنده واقع اولوب، تيمورلنکک مسقط رأسی اولان (شهرسبز) ک اسم اصلیسیدر . [«شهر سبز» ماده سنه مراجعت بیوريله .]

کشان { ادرنه ولایتک کلیبول سنجاغنده و کلیبولنک ۵۵ کیلومتره شمالنده قضا سرکزی بر قصبه اولوب، ۵۰۰۰ اهالیسی، ۴ جامع شریفی، ۴ مسجدی، متصرفین مؤلفیندن شیخ سلیمان ذاتینک و دیگر بعض ذواتک تربہ لری، ۱۵ چشمه سی، ۲ کلیسای و دباغخانه و کره میتخانه کبی بعض عملخانه لری واردر.

— کشان قضای غرباً اینوز و ایصالہ، شمالاً جسرارکنه، شرقاً معلقره قضا لريله، جنوباً دخی شار. کوی قضایله و ساروز کورفريله و حدود اولوب، فخری مدیر لرله اداره اولنور پاشا بیکت، غره بونه و صو. لیجه اسم لريله ۳ ناحیه ۱۶ قریه بی حاوی اولدینی حالده، ۸۹۴ ۲۴ اهالیسی واردر. اهالیسنک قسم اعظمی مسلم و ترک اولوب، قصوری روم و سائرہ در اراضیسی عارضه لی اولوب، کوزل اووه و وادیلری دخی حاویدر. محصولاتی حبوبات متنوعه ایله سبزه و میوه لرک اتواغندن عبارت لولوب، حیوانات اهلیه سی دخی چوقجه در. میاه جاریه سی غربه طوغری آقوب، صهیغ ایرماغنه دو کیلور. درون قضا ده ۳۲ جامع و مسجد، ۲۵ کلیسا، ۵۰۲ دکان، ۶۰ مخزن، ۲ اون فابریقه سی، ۱۱۷ یل دکرمنی، ۱۱ طوغله و کرمت و دستی فرونی و دباغخانه موجوددر. واردات سنو به سی ۲۰۰۰۰ لیرا راده لرندہ در.

کَشَاتِیَه { ماوراء نهرده صفد و ادیسنک شمانده و سمرقنددن ۱۲ فرسخنک مسافه ده معمور بر قصبه اولوب، اهالیسنک ارباب ثروت و ساماندن اولدینی و مشاہیر علمادن بعض ذواتک مسقط رأسی بولدینی یا قوت حوی بیان ایدور.

کِشت { کیلانده بر قصبه اولدینی «معجم البلدان» ده مسطوردر.

گشتاسب { ایران ملوک قدیمه سندن کیانیان سلاله سنک بشنجی حکمداری اولوب، لهراسبک اوغلی و خلیفدر. زردشت بونک زماننده ظهور ایدوب، آیین مجوسی اظهار ایتکله، گشتاسب کندیسنی یانته جلب، و دینی قبول ایدہ رک، ایرانہ، نشر و بر چوق آتشکده لر تأسیس ایتشدی. توران حکمداری (ارجاسب) ایرانہ تجاوزه، پدری لهراسبی قتل، و قیزلرنی تحت اسارتده تورانه نقل ایتش اولدیفندن، گشتاسب پدرینک انتقامنی اخذ، و همشیره لرینی تخلیص ایچون، قهرمانقله مشهور اولان اوغلی اسفندیاری عساکر و فیره ایله تورانه کوندروب، طول مدت اوراده حرب ایتشدر. اسفندیار بو سفردن مظفراً عودتندہ پدرندن تختی طلب ایتدیکندن، گشتاسب محض اسفندیاری تلف ایتدیرمک ایچون، رستم زالی باغلابوب کتیرمک مأموریتله سیستانه کوندرمش؛ و واقع اولان محاربه ده رستم اسفندیاری قتل ایتشدی. گشتاسب دها بر مدت حکومت سوروب، بعده تورونی بهمنی تخته اقعاده، اختیار عزلت ایتشدی. گشتاسبک یونان قدیم تاریخلرنده هوستاسب (Hystaspe) و اسفندیارک برنجی داریورس دینلدیکی معلوم اولوب، بو حالده قبل المیلاد ۵۲۰ تاریخندن اول حکم سورمش اولدینی آکلاشیلیور. حکیم (جاماسب) دخی بونک زماننده ایدی.

کَشَفَرِید { حلب طاغلرنده بر بر اولوب، اوراده ۵۶۱ تاریخنده ادعای نبوتله بری ظهور ایتش، و شام عسکری طرفندن قتل اولمشدی.

کَشَفِی { اوتجی قرن هجری عثمانی شعرا سندن ابکی ذاتک مخلصیدر :

برنجیسی دیار کرمانده کدوس قصبه سندن
اولوب، حسینک برادری ایدی. شو شعراونکدر:

دل رقیبسه کوروب سن منی آه دیدی
برج عقربده بنه سیر ایدر اول ماه دیدی
باغ وکلشنده کوروب قامت ورفتاری سرو
بر ایلاغ اوزره طوروب یاریچک الله دیدی

— ایکنجیسی ادرنه اولوب، ابتدا دانشمندلکه
وبعدہ ملک کتابته سلوک ایشدی. شویت اونکدر.

کج باقدی مکر یوزکه سن قبله جانک
چکدی کوزینه میل مزهک قبله نمناک

کشی { هندستان شعرا سندن دخی ایکی
ذاتک مخلصی اولوب، برنجیسی
(میر محمد صالح) جهانگیر شاهک زمانده یاشا.
مش؛ و «مجموعه راز» عنوانیه ۲۷۰ بیتدن
مراکب بر ترجیع بند یازوب، ۱۰۶۰ تاریخنده
اکرده وفات ایشدر. — ایکنجیسی (شاه محمد
سلامه الله) فارسی بر دیوانک صاحبدر، که کندیسنگ
وفاتندن صکره ۱۲۷۹ ده طبع ونشر اولمشدر.
اشعارلرینه دسترس اولنه مدی.

کشمیر { (Cachemire, Kachmir)
هندستانک منهای شمالنده وهیالایه
سلسله جبال عظیمه سنک غرب جهتنده انکلیز
حکومته تابع بر حکومت ممتازه وواسع بر مملکت
اولوب، حکومت مذکوره اصل کشمیردن بشقه
پنجاب ویتیدن و سائر او جوارلردن بعض یرلری
شاملدر. بو اضافاتیله برابر کشمیر ۳۲°۳۰' ایله
۳۶°۴۰' عرض شمالی و ۷۱°۱۰' ایله ۷۷°۴۰'
طول شرقی آره لرندمه هند اولوب، مساحت سطحیسی
۱۷۸۵۰۰ مربع کیلومتره واهالیسی ۱۵۳۵۰۰
کشیدر. شمالاً قره قوروم و (قوئلون) طاغلریله
ترکستان شرقیدن آیرلش اولوب، شرقاً چینه
تابع تیتله، جنوباً انکلیزیه تابع پنجابله، غرباً دخی
افغانستانک منهای شمال شرقیسنده مستقل برحاله
بولنان (یاغستان) ممالکیله محدوددر.

کشمیرده حکم سورن مهرجه یعنی بیوک
راجه (جامو) شهرنده اقامت ایدر؛ و اساساً مستقل
اولوب، انکلیز حکومتیله تدافعی و تعرضی اتفاق
واردر. جزئی بر ویرکی دخی ویرپورسده، بونی
پالکنز (جامو) ایچون وپروب، اصل کشمیر هیچ

بر ویرکی ایله مکلف دکدر، ویناء علیه مستقل عد
اولنه بیلیر. کشمیرک مرکزی کشمیر دخی دینلن
(سیرینا کار) شهریدر. اصل کشمیر هر طرفدن
طاغلرله محاط بیضی الشکل بر حوضه دن عبارت
اولوب، ۳۳°۱۵' ایله ۳۴°۳۵' عرض شمالی و
۷۱°۵۰' ایله ۷۳°۲۰' طول شرقی آره لرندمه
متمد اولور. ۰ جنوب شرقیدن شمال غربیه بونی
۱۸۵ کیلومتره واک ۸۰ ایله ۱۲۰ کیلومتره آره
سندمه اولوب، مساحت سطحیسی ۱۰۰۰۰ مربع
کیلومتره در. بو وجهله کشمیر سیاسی ایله کشمیر
جغرافی یعنی کشمیر حکومتیله کشمیر خطیسی
آره سندمه عموم و خصوص قیلندن بیوک بر فرق
واردر. حوضه نک دوز اولان اورته سی حدای
بجردن ۱۸۳۰ و پنجاب اووه لرندن ۱۵۲۵ متره
یوکسکدر. اطرافنده کی طاغلرک تپه لری سرمدی
قارلرله مستور اولوب، بولردن نبعان ایدن بر
چوق چایلر حوضه یی بر یاندن بر یانه شقی ایدن
سند ایرماغنه تابع (چلام) نهرینه دوکیلوب، بو
نهر اتریه مترسبه دن عبارت و پک منبت اولان
اووه یی سقی واروا ایندکدن صکره، مملکتک غرب
شمالیسنده واقع اولان وعادتا برنک قیوسی حکمنده
بولنان (بارلوله) بوغازندن خروجه، پنجاب
اووه لرینه اینک اوزره، جنوب غربیه طوغری
آقار. بو بوغازک و قتیله قبالی اولسیله کشمیر
حوضه سنک کول حالنده بولنش اولدینی افواه
اهالیله متواتر اولوب، آثار ارضیه دن دخی بو
آکلاشیلورسده، بوغازک آپلسیله کولک نهره
تحولی شبهه سز خلقت بشر دورندن اول وقوع
بولش برایشدر. اطرافنده کی طاغلرک کیوکسکلی
شمال شرقی جهتنده کیلر اولوب، ۶۰۰۰ واک
یوکسک ذروه سنک ۸۱۰۵ متره ارتفاعی واردر.
شمال غربی جهتنده کی طاغلر ۳۵۰۰ ایله ۴۰۰۰،
جنوب غربی یعنی پنجاب طرفنده کیلر ۴۰۰۰ ایله
۵۰۰۰ متره آره لرندمه در؛ و شرق جنوبی طرفنده کی
طاغلر ۳۰۰۰ متره قدر ایزر. بو طاغلرک آره
لرنده کچید ویرر اون اون بش بوغاز واردر.
کشمیر حوضه سنده بر چوق کولر بولوب، اک
بیوک (والار) کولیدر، که جلام مجراسی اوزرنده
اولوب، بونی ۳۴ واک ۱۴ کیلومتره در. مرکزی

قربنده اولان كشمير كولنك ده بوي ۱۰ واکي ۶
كيلومتره در.

كشميرك هواسي سائر هيلايه واديرينك كينه
معادل ايسه ده، غرب جهتدن كلن ياغمورلره
معروض اولسي سايه سنده اونلردن فرقي واردر.
كانونلره شباطده قيش شدتله حكمنى اجرا ايدوب،
چوق ياغمور ياغار. يازين هوا يابس ايسه ده، تموز
واغستوسده فرطونهلر كثير الوقوعدر. ايلك
وصوك بهارلرده نهرلك طفيانندن حاصل اولان
بطاقللردن طولايي هوا صيتهلى و آغردر. وقتيله
اهالى انهارك كنارلرنده سدر ياپهرق، بو فالفك
اركنى آلفده ايكن، حكومت حاضرهك مظالمى
اكثر اهالى بي طاغيتمش اولغله، اووهلر كيتدكجه
بطاقلغه تحول ايدوب، مملكت خراب اولغده در.
نباتاتجه كشميرك هندك اقطار شاليه سندن فرقي
اولوب، آلچق طرفلرنده باشليجه چنار وقواق ايله
سكود آغايى ويوكسك محللرنده چام، ميشه وقاين
آغاچلري بولنور. اووهده آوروپا قطعه سنده
يتيشن اشجار مشرهك اكثرى حاصل اولوب،
بونلرك بمضلى آلچق تپه لرده يياني حالنده دخى
بولنور. اك برنجى محصول پرنج اولوب، آنجق
سنده يالكز بركره محصول ويرپور. سائر حبو.
باتله اوزوم دخى اولور. كشميرك ذروه لرى سمردى
قارلرله وانتكلى صيق اورمانلره مستور جبال
مرتفعه ايله محاط واشجار وازهار واثار كوناكون
ايله مزين اولان واديسى، بوكا اين چايلرك تشكيل
ايتدكلرى شلاله لر وچاغلينلر، كوللرك سمانك رنگ
زمردينى عكس ايتديرر آينه كې سطحلى، چاير
واكينلرك برنج اخضر كې نموجى والحاصل هروجهله
اولان حسن ولطافت طبعيه سى هند ويران شاعرلرينى
وصفندن عاجز برافش، و آوروپاي سباحلىرى
حيره دوچار ايده كلشدر. حيوانات وحشيه سى:
بوز ويا سياه آبي، قورت، چقال، تيلكى، جيز كيلي
بر جنس پارس، كيك، غزال، مسك آهوسى، يياني
لچى، طاوشان، كلكيك، جوالق وسائر آوحواناتندن
عبارتدر. آتلى كوچك ايسه ده، قوتلى و آتشلى
اولوب، على الخصوص كشميرك طاغلرنده كى صرب
بولرده يوريمكه الوريشلدر.

صركزى اولان وكشمير دخى دپنلن سرپنا كار

شهرندن صكره باشليجه معموره لرى: اسلام آباد،
شاه آباد، سامپور، سوپور، بيمهار، شايان، براموله
وجيرادر. اهاليه سنك قسم اعظمى مسلم اولوب،
قراده اكثريت اوزره سنى وشهرلرده شيعيدر.
شيعيلر باشليجه شال وسائر نسجيله وسنيلر زراعتله
مشغولدرلر. اهالى غير مسلمه سنك بر قسمى براها
دينه تابعدر، وبر قسمى ده (سيخ) طائفه سندن
عبارتدر. كشميرلر كرك لسانجه وكرك سباجه
اطرافلرنده كى اقوامدن فرقيدرلر. سپالرى دوزكون
وتناس اعضالى مكل اولوب، سائر هندلرلردن
چوق بياضدرلر؛ و اينجلرنده مائى ويا يشيل كوزلى
وكستانه رنكند صقاللى آدملىر چوقدر، صاچ
وصقاللى پك يوشاق و صيقدر. هله قادينلرى
حسن وجماليله بتون آسياده شهرت بولمشلدر.
قيافلرى و خانه لرى دخى لطيف برطرز وصورته در.
آنجق جسارت وشجاعتجه پك ده مكل دكلدرلر.
لسانلرى سانسكريدن مشتق اولدينى حالده، هندستانى
(يعنى اردو) ويچانلى لسانلردن چوق فرقيدر.
كشمير اهاليه سى بوندن ۷۰ سنه اول ۸۰۰۰۰۰
مقدارينى متجاوز ايكن، ۱۲۰۰۰۰ كشينك تلفى
موجب اولان شدتلى بر حركت ارضله بونى متعاقباً
ظهور ايدوب ۱۰۰۰۰۰۰ كشينك تلفى موجب
اولان قولره وبعده اهالينك طاغلمسى انتاج ايدن
قيتلق وبو مصائبى تعقيب ايدن حكومت محليه مظالمى
اهالى بي يارى يارى به ايندبرمش؛ و آنجق شوصوك
زمانلرده يكيكن اهالى تكثره باشلامشدر.

صنابع محليه تك اك برنجيسى وبو مملكتك بتون
عالمده شهرتى موجب اولانى كشمير شاللىرينك
اعماليدر. بوشاللىر حيوانات پيتيه لردن اولان
بر جنس كچينك قيليله تيت ويا پاميردن جلب
ايتدكلرى بر جنس يياني كچينك قيلندن ياپيلوب،
۱۰۰۰۰۰ قدر قادين بونلرى اكرمكه اشتغال
ايدرلر. اصل كشميرلرك مهارقى بويامق خصوصنده
اولوب، برقچ رنكك مختلف صورته جمع واختلا
طندن ۶۴ رنك حاصل ايدرلر. بوشالرك بهرى
محلنده ۵۰۰۰ دن ۱۷۵۰۰ فرانقه قدر ساتيلپور،
ايكنجى درجه ده دخى كل ياغى اولوب، مملكتده
كثرتله حاصل اولان كللردن برخيلى كل ياغى اخراج
ايدرلر.

كشميرك تاريخ قديمي مجهول اولوب، ميلاد عيسى (عم) دن ايكي ويايكي ييچق قرن اول (آسوقه) حكمداربنك جلهء ممالكندن بولنش اولديني مظلوندر. موقنك هر طرفدن قبالي و طيبي صورتده مستحكم اولسي بو مملكتي سلطان عمود غزنوي و سائر غزاة اسلاميه نك ترقياتندن محافظه ايتمش ايسه ده، نهايت ۷۱۵ تاريخنده شمس الدين غوري طرفندن فتح، و دين اسلام بورايه ادخال اولنورق، آز مدت طرفنده تعم ايتمشدر. ۹۸۸ ده اكبر شاه طرفندن ضبط، و هند ممالكنه الحاق اولنش ايكن، ۱۱۶۶ ده نادر شاه جانبندن اله كچريلوب، افغانستانه علاوه اولنشدي. ۱۲۳۱ تاريخنده (سيخ) قومي ديكرلرينه و اكثريت اوزره بولنان مسلمانلرده غلبه چالهرق، برحكومت تأسيس ايتمشدر، كه بو حكومت هندستانده كي انكليز حكو. متيله اتفاق ايدهرك، بر مقدارده وركي ويرهرك، استقبالي تأمين ايتمشدر؛ و بوقوته طيانهرق، مملكتده اجراي مظالمه، تخريباتي تكثير ايتكده در.

كشن چند { هندستانك مشاهير شعرا سندن ايدردى. برهمنى المذهب اولوب، دهلينك بر بيوك عالمه سنه منسوب ايدى. ۱۱۳۶ تاريخنده «هيشه بهار» عنوانيله بر تذكرة الشعرا يازمشدر.

كشو { (Ké-cho) [«هائوى » ماده سنه مراجعت بيوريله.]

كشيش طاغى { (Olympe de Bithynie) جهتده و خداوندكار ولايتك بروسه سنجاغنده و بروسه شهرينك جنوب شرقيسنده واقع يوكسك و منفرد بر طاغ اولوب، غرب شاليدن شرق جنوبيه طوغرى ۴۰ كيلومتره لك عمليه محمد اولور. ارتفاعي مئاميله معين اوليوب، ۲۵۳۰ متره تخمين اولمشدر. انگلرينك آشاغلري ميشه، كستانه، چنار، جوز و سائر آغاچلري و كوزل مرعازلره پك چوق صولري حاويدر. دها يوقاريلري چام آغاچنك انواعى حاوي اولوب، نهايت ذروه لري و اوستنده كي يايلاه لرسرمدى قازلره مستورددر. استانبولدن كوزيكن بو طاغك اوستنك كوزل منظره سى اولوب، پانختي وقره دكيزله مرمره و قلعه سلطانيه و غازي و سقاربه واديسى سير

اولنور. اطرافوس نهري جنوب غربى انگلريني طوللا. شرق، او جهتدن اينن چايلري اخذ ايتديكي كي، شرق انگلرندن اينن صولر دخی اينه كول و كولك صو واسطه سيله سقاربه ابرماغنه دو كيلور. بروسه شهرى بو طاغك شمال غربى انگلنده واقع اولوب، شهرك اوستنده درجه درجه آقار صوثوق صولري و مسيره لري واردر. وقتيله مناسترلري چوق اولد. يفتن، بو اسمله تسميه اولنشدر. ازمنه قديمه ده جانوار و سائر حيوانات وحشيه سيله مشهور اولوب، آوايمچون كيديليردى. بعده خيدودرملجى اولمشدى. اليوم آو حيواناتي چوقدر. اوستنده نباتات طيه نك انواعى دخی بولنور. اسم قديمي (اوليموس) اولوب، بواسمله تساليا و قبريسده دخی برر طاغ بولنده يفتن، بوكا (پيتينا اوليموسى) ديرلردى.

كعب { صحابه دن برقاج ذاك اسمى اولوب، آريجه ذكر اولنه جق اولان (كعب بن زهير) ايله (كعب بن مالك) دن ماعدا لك معروف لري بروجه آتيدر: (كعب بن سور الازدى) كه صحبتي مختلف فيه اولوب، خلافت جناب فاروقيده حضور خلفه ده بر مسئله شرعيه ي فصل ايتكله، خليفه مشاراليه جانبندن بصره قاضيلقنه نصب بيورلش؛ و خلافت ذى النورينه دخی بو مأموريتده بولنوب، جل وقعه سنده حضرت عايشه (رضها) طرفنى التزام ايدهرك، مصحف شريفى ارايه ايله خلقى حربيه تشويق ايتكده ايكن، قتل اولنشدر. — (كعب بن عدى التوسى) كه اهل حيره نك نزد نبوى به كوندردكلى هيئتدن اولوب، مدينه منوره به وصولي متعاقب، رحلت جناب نبوى وقوع بولفله، زمان خلافت صديقده اسلامه گلش؛ و بعده جانب فاروقيدن رسالته مصرده كي مقوقسك يانه اعزام بيوريلوب، فتح مصرده حاضر بولنش؛ و ذريق مصرده قالمش ايدى. — (ابو اليسر كعب بن عمرو الانصارى الخزرجى السلى) كه عقبه و بدر غزالنده بولنوب، بدر غزاسنده عسكر قريش پيئنده بولنان عباس بن عبد المطلب (رضه) ي اسير طوتان بو ذاتدر. سائر غزواتده دخی ميت جناب نبويه وصفين محاربه سنده ميت جناب مرتضويه بولنش؛ و ده تاريخنده مدينه منوره ده وفات ايتمشدر. — (كعب بن عميد النصارى) كه كبار

صحابه دن اولوب، جانب نبوین دفعاتله سریره لر
باشنده غزایه کوندرلش؛ واز آن جله ۹ نجی سال
هجریده شام جهتده (ذات اصلاح) ه اعزام
بیوریه رقی، معنی تلف اولدینی حالده، کندییی
قورتلمش؛ و بر روایتده کندییی دخی اوراده
شهید اولمشر.

کعب الاخبار { (ابو اسحاق کعب بن مانع) مشاهیر تابعیندن

کثیر الروایه بر ذات اولوب، عهد حضرت نبوی به
یتشمش ایسه ده؛ رؤیت شرفنه نائل اوله مامش؛
و بر روایتده، شرف اسلامه مشرف اولقی اوزره،
تزد رسالتیناهی مته عزیت ایکن، ارتحال جناب
نبوی پی و عربک ارتدادینی خبر آلوب، کری دونمش؛
و خلافت جناب فاروقی زمانده اسلامه کلوب،
۳۲ تاریخده و خلافت ذی النورینده وفات ایتمشر.

کعب بن زهیر { (بن ابی سلمی المزنی) صحابه دن و مشاهیر شعراء

قریشدن اولوب، مشهور قصیده برده نک صاحبدر.
کندیسی برادری (بحیر) ایله قیونلرینی رمی
ایتمکده ایکن، بحیر کندیسنی قیونلری یاتنده ترکله،
تزد جناب نبوی به کیدوب، عودتده، دین اسلامی
قبول ایتدیکنی بیان ایتکده، کعب تعیب ایدرک،
بر طاقم اشعار سویلکله، بو اشعار مسموع جناب
نبوی بیورلدقده، کعب کافی هدر بیورلش؛ و بونک
اوزرینه برادری بحیر کندیسنه کلوب اسلامه
مشرف اولسنی مکتوبله تنیه و اخطار ایتکله، حضرت
رسول الله (صلم) افندمک طائفدن عودت
نبویلرینی متعاقب کعب کلوب، مسجدده داخل
اولش؛ و حضور نبویه مدح جناب رسالتیناهی
متضمن نظم اتمش اولدینی قصیده مشهوره سنی
اوقومغله برابر اسلامه کلکله، جرم سابق عفو
بیورلدقده ماعدا، فخر کائنات (صلم) افندم،
بو قصیده یی کمال تقدیرلرندن، مبارک آرقه لرنده بولنان
برده یی چیقاروب، کعب آرقه سنه آتمش؛ و بو مندا
سبتله قصیده مذ کوره « قصیده البرده » عنوانیه
شهرت بولمشر. برده مبارکه مذ کوره نک بعده
خلفاء امویه جانبندن کعبک ورئه سندن اشترا اولنه رقی،
بونلردن خلفاء عباسیه به کچمش؛ و بونلرک مصرده
بولنا اخباری طرفندن جنتیمکان سلطان سلیم خان اوله

تسلیم اولنه رقی، الی یومنا هذا مقام جلیل خلافت عظمای.
نک نزد عالیسنده محفوظ بولنش، و بزجه (خرقه
شریف) دیمکله شهرت بولمشر. پدروی زهیر دخی
مشاهیر شعراء دن و مملقات سبعدن برینک صاحب اولوب،
مبعث جناب نبوین بر سنه مقدم وفات ایتمشر.
کعب ایسه اوننجی سال هجریده ارتحالی مرویدر.
قصیده برده دن بشقه بر خیلی قصائد و سائر اشعاری
اولوب، قصیده مذ کوره دن تبرکات بر ایکی بیت
ایراد اولنور :

بانت سعاد قللی الیوم متبول
متیم اثرها لم یبق مکبول
ان الرسول لیسف یستضاء به
مهند من سیوف الله مسلول
انبت ان رسول الله او عدنی
والعفو عند رسول الله مأمول

کعب بن مالک { (ابو عبدالله — بن ابی السلمی) صحابه و شعراء دن اولوب، عقبه بیعتده

حاضر بولنش؛ و مدینه منوره یه هجرت بیورلدقده
سکره، کندیسنک حضرت طلحه (رضه) ایله مواخاتی
اجرا بیورلمشیدی. اکثر غزواتده حاضر بولنوب،
یا لکز بدر غزاسیله تبوک غزاسنه کیده مه مشیدی.
بو ایکنجی غزایه دیگر ایکی ذاتله برابر شدت حرا-
رتدن کیده میوب، حق لرنده « و علی الثلاثة الذین خلفوا
حتى اذا ضاقت عليهم الارض بما رحبت » آیت کریمه
سی نازل اولمشیدی. احد وقعه سنده جانسپارانه
حرب ایدوب، اون بر یاره آلمشیدی. حسان بن
ثابت و عبدالله بن رواحه ایله برابر شعراء جناب
رسالتیناهیدن اولوب، جناب حسان قریشک
نسللرینی و عبدالله بن رواحه کفرلرینی تعیب ایتدیکی
حالده، کعب حرب ایله کندیلرینی تهدید ایدردی.
کعب بن مالک ۴۰ سنه هجریه سندن اولجه وفات
ایتمشر. شو ایکی بیت جمله اشعارندره.

قضینا من تمامه کل وتر
وخیبر ثم الحمدنا السیوف
تخبرنا ولو نطق لقات
قواطعهم دوسا او ثقیفا

کعبه { قلله مقدسه مسلمین اولان بیت الله الحرامک اسمیدر، که مکعب الشکل و بر

روایتده مرتفع البنا اولدیفندن وضع اولنمشر. کعبه
معظمه نک موقی تا خلقت عالمدن مستثنی و معزز
اولوب، حضرت آدم (عم) نک دخی اورایه هبوط

ایتمش اولدنی مرویدر . حضرت ابراهیم (عم)
 هاجر و حضرت اسماعیل (عم) ایله برلکده حجازه
 واردینده ، تلقی ایلدیکی امرالهی اوزرینه ، و ملا
 ثککک یاردیم وارائه سیله او موقعده کعبه شریفه یی
 بنا ایدوب ، حضرت اسماعیل ایله برابر طواف ایتمش ؛
 و او وقتدن موحدین ایچون بر زیارت و عبادت
 محلی اولمش ایدی . بعدد دین حق اوئودیلوب ، خلق
 عبادت اوئانه صاپدقارنده ، کعبه یی دخی بتخانه اتخاذ
 ایدهرک ، صنملرله طولدیرمشرلدیسه ده ، ینه طواف
 و سائر مناسک جمعی اونوئیبوب ، موسم مخصوصنده
 جزیره العربک هر طرفندن و حیره و انبار و
 سائر جوارلردن بتون ابنای عرب ایفای جه کیدرلر
 ایدی . ابتدا کعبه نك اوستی آجیق اولوب ، الک اول
 ینک حیر ملوکندن (تبع) اوستی اورتمشیدی .
 کعبه نك محافظه و اداره سی اوتهدن بری قبیله قریشک
 النده اولوب ، التجا ایدنلر ایچون مأمن عد اولنور
 ایدی . یعنی ضبط ایدن حبشه دن ابرهه الاشرم خطه
 مذکورده جسم و مزین بر معبد بنا ایدهرک ،
 هر بلری اورایه ایفای جه دعوت ایتمش ایسه ده ،
 کیسه اجابت ایتمیوب ، کعبه مکرمه دن روگردان
 اولدقلرندن ، مرقوم کلیلی عسکرله و بر طاقم فیلرله
 کعبه یی تخریب ایچون ، حجازه کلدیکنده ، قریشیلر
 مقاومت ایدهمیه جکلرینی درک ایله ، طاغله چکلمشلر
 ایسه ده ، (سورۃ فیل) ده اشارت بیورلدینی اوزره ،
 اصحاب فیل طیارابیل طرفندن اتلاف اولنمش ایدی .
 آرز وقت صکره بشدن اول و فخر کائنات (صلح)
 افندمن ۳۵ یاشارنده ایکن ، بیوک برسیل کلوب ،
 کعبه یی تخریب ایتمکله ، یکیدن بناسنه بدأ اولنوب ،
 جده ده قره به دوشمش بیوک برسینه نك کراسته سی
 نقل ، و استعمال اولنمش ؛ و بودفه قریش سیل قورقو-
 سندن و ایستدکلرینی کیرمکه بر اقوب ایستدکلرینی براقا .
 مقی ایچون ، قبوسنی یوکسک یامیشلردی . اثنای بناده
 و گنگ و ضمه کلده کلرنده هر قبیله کنندیسی و کنی
 وضع ایتمک ادعاسنه قاقیشمغله ، پینلرنده غاوغا
 حدوث ایتمک اوزره ایکن ، مسجد قبوسندن الک اول
 کیرنی حکم نصب ایتمک قرار ویرمشلر ؛ و الک اول
 باب مذکوردن دخول بیوران تصادفاً فخر کائنات
 (صلح) افندمن اولمغله ، بر ثوب طلب بیوروپ ،

رکنی بونک اوزرینه وضع ایله ، هر قبیله بونک بر
 اوچنی طوتدیرهرق ، وضع ایندیرمکله ، نزاعک اوکنی
 آلمیشلردی . بو وجهله کعبه شریفه قبوسنی یوکسک و
 (حجر) تعمیر اولنان جدار شمالیسی بنادن خلج
 اولدینی حالده ثانیاً بنا اولنوب ، وقت سعادتده بو
 حالده ایدی . اسلامده ابتدا بیت مقدس قبله اتخاذ
 اولنمش ایسه ده ، متعاقباً کعبه معظمه نك قبله اتخاذی
 حقنده وحی نازل اولمشدر . هجرت نبویه نك اوتجی
 سالنده مکّه مکرمه نك فتحی میسر اولوب ، قبیله
 قریش کاملاً دین اسلامه داخل اولدقده ، کعبه
 شریفه اوتان و اصنامدن تطهیر بیورلمشیدی . عبدالله
 بن زبیر زمان خلافتنده کعبه شریفه نك قبوسنی
 ایندیرمک ، و هجری بنانک ایچمه آلتی آرزوسنی مبین
 بر حدیث شریفی حضرت عایشه (رضا) دن
 ایشتیکله ، اهل مکّه نك تردد و مخالفتیه برابر ، بو
 بابده کی آرزوی نبوی یی برینه کتیرمک مقصدیه ،
 کعبه یی هدم و او یولده یکیدن انشا ایتمشدی . مشار
 ایله حجاج بن یوسف طرفندن مکّه مکرمه ده محاصره
 اولندینی وقت ، کعبه شریفه التجا ایتمکله ، حجاج
 بیت اللهی متحنیک ایله یقیوب ، هجری یکیدن اسکی
 برینه ارجاعله ، کعبه یی رابعاً بنا ایتمشدر ، که الی یومنا
 هذا قائم اولان بو بنادر . الک اول کعبه شریفه یه
 دیباچدن پوشیده یاپدیران مشار ایله عبدالله بن الزبیر
 و بر روایتده یزید بن معاویه و یا عبدالملک بن مرواندر .
 بیت المالدن درون کعبه ده حجر و قنادیل یاقنی اصولی
 دخی مشار ایله عبدالله بن زبیر زمانندن هادت
 اولمشدر . حرمین خلافت عظمای اسلامیه ایله برابر
 سلاطین عظام عثمانیه یه کچه لیدن بری . هر سنه کعبه
 معظمه نك زراندوز پوشیده سی جانب سلطنت سنیه .
 دن تجدید و نیجه تزیینات و اعمارات اجرا بیو-
 رلقدده در .

کعبه شریفه مسجد حرامک و سطنده اولوب ،
 درت کوشه لی اولدینی حالده ، بوی . ۲۴ ذراع ایله بر
 قاریش ، واک . ۲۳ ذراع ایله بر قاریش ، ارتفاعی ده
 ۲۷ ذراعدر . شرق جهتده بولنان قبوسنی یردن
 بر آدم بوی یوکسکدر . (حاک کسریله) حجر و حطیم
 دینلن و کعبه نك شمالنده بولنان مذکور دیوارک
 محیط دائره سی ۲۵ ذراعدر . قبونک یاننده و آیاقده
 طوران بر آدمک باشی حداسنده دیوارده (حجر

اسود) دنگله معروف بر جهر سائی بولنیور، که انشای طوافده حجاج طرفندن ققیل اولنور.

کفالونیه } (Cépalonie) یونانک جزایر

باتراس کورفری مدخلنک و موره شبه جزیره سی شمال غربی کوشه سنک قارشینده واقع و بو شبه جزیره دن ۳۹ کیلومتره اکنده بر یوغازله ایرلش اولدینی حالده، ۴۸°۴' ایله ۳۸°۲۶' عرض شمالی و ۱۸°۲' ایله ۱۸°۲۹' طول شرقی آره لرنده واقعدر. شمالدن جنوبه بوی ۴۵ کیلومتره اولوب، اکی پک مختلفدر. اراضی طاغلق و قیالقی اولوب، حتی دوزیرلری دخی طاشقندر. دائمی صورتده جریان ایدر انهاری اولدینی کبی، قاینقلری دخی آرز اولدینی حالده، خیل محصولدار اولوب، باغریله زیتون آغاچلری چوقدر. بندای، آربه، مصر، و سایر حبوباتله هر نوع میوه لری دخی واریسه ده، ذخیره سی احتیاجات محلیه کفایت اتمیور. جنوب جهته ده بولان واک یوکسک محلی اولان (ماورو وونی) طاغنک ۱۶۲۰ متره ارتفاعی واردر. اهالیسی ۵۰۰۰۰ راده لرنده اولوب، جزیره ۳ قضایه منقسم و ۲۰ ناحیه یی حاویدر. مرکزی اولان (آرغوستولی) قصبه سنک ۸۰۰۰ اهالیسی واردر. بو قصبه آله نك ساحل غریبسنده اولوب، صیفجه لکن محفوظ لیانی واردر. بو قصبه نك یاننده دکیز دن ساحلک بر طاقم مغاره لرینه دره کبی صوکروب، ایکی دکرمن چوریر. بو صویک تأثیریه آله نك بعض طرفلرنده طوزلی صولر آقار. حرکت ارضک پک صیق وقوعی ده بوسیه مبنی اولسه کرکدر.

کفایت } (یوسف شاه) مشاهیر شعرا و علیشیر نواینک منظوری ایدی. شویت اونکدر:

ای روشی جمال رخت آفتابرا
وی چاشق زلعل تو جام شرابرا

کفر } اهل شام لسانده قریه دیمک اولمغه، بعض اسمی خاصیه اضافله بر طاقم معمره لره علم اولمشر.

کفرینا } مصیبه قریبده و جیحان نهری ساحلنده یعنی آطنه ولایتده

بر قصبه اولوب، وقتیه بیوک بر شهر اولدینی و چارشیلریله سوری وقله لری بولندینی و بعده خراب اولشیکن، هارون الرشید و یا مهدی زماننده اعمارینه بدأ اولنورق، معتصمک زماننده اکمال اولدینی یاقوت حموی بیان ایدیور. شمعی نه حالده بولندینی تحقیق اولنه مدی.

کفر ثوما } جزیره ده رأس عین قریبده قصبه کبی بیوک بر قریه وفلسطینده دخی برکوی اولدینی «معجم البلدان» ده مسطوردر. برنجیسی الیوم کفرتوت اسمیه مار دین سنجاغنده موجوددر.

کفر روما } حلب مضافاتندن معره النعمان قریبده بر قریه اولوب، وقتیه مشهور بر قلعه ایدی، که (لؤلؤ السینی) طرفندن تخریب اولمشر.

کفر سابا } فلسطینده نابلس ایله قیساریه بیننده بر قریه اولوب، هرود طرفندن (آنتیاتریس) اسمیه بر قصبه شکلنه قونمش و پاولوس اورایه تحت الحفظ کوتورلش ایدی. بعده ینه قریه حالته دونوب، اسکی اسمنی آلمشر.

کفر سوت } حلب اعمالندن بهسنا قریبده بر قصبه اولدینی یاقوت حموی بیان ایدیور.

کفر طاب } معره ایله حلب بیننده بر قصبه اولوب، صهرجلرده جمع ابتدکاری یاغور صویندن بشقه صولری اولدینی جغرافیون اسلام آثارنده مسطور اولوب، شمعیکی حالده قریه حالته در.

کفر کنا } فلسطینده بر قریه اولوب، ایچنده حضرت یونس (عم) ک مقامی وار ایدی.

کفر لاب } ساحل شامده قیساریه قریبده کوچک بر قصبه اولوب، هشام بن عبد الملك طرفندن بنا اولمشر.

کفر لانا } حلب جوارنده و حلبدن بر و منبری و میاه جاریه سیله باغچه و زهتکارلی چوق بر قصبه اولوب، اهالیسی اسماعیلیه دن ایدی.

كفر مثرى { شامده بر قرية اولوب ،
فاتح اندلس موسى بن نصيرك
مسقط رأسى اولفله مشهوردر .

كفر منده { عكا ايله طبريه بيننده بر
قرية اولوب، حضرت موسى
(عم) ك زوجه سى صفوراك مرقدى واو وقتدن
قاله مشهور بر قيو و قىاسى اولدنى جغرافيون اسلام
آئارنده مذكوردر .

كفر نبو { توارنده مذكور بر بر اولوب،
حلب قرينده اولدنى واجنجه
بعض آثار عتيقه بولندنى « معجم البلدان » ده
مسطوردر .

كفر نعوم { فلسطينده طبريه كولنك سا.
حل غريپسندده اليوم (تل
هوم) دينان موقعده بولنش اسكى برقصه اولوب،
حضرت عيسى (عم) ك اوج سنه قدر اوراده
مكتشيله اظهار معجزات واجراى دعوت ايتش
اولسيله وحواريوندن بطرس ايله آندريانك وطنى
بولنسيلاه معروفدر .

كفرى { (مير حسين) ايران شعراستندن
(و تربت) ساداتندن اولوب،
هندستانه رحلتله، خان خانانك مظهر التفات و حياه سى
اولش؛ و ۱۰۱۷ تاريخنده وفات ايتشدرد . پشوپيت
جله اشعارنددر :

چو بوى كل بكر بيان غنچه بودم كم
بصد فريب درين كلشم صبا آورد

كفله { ياخود كفله بورغ (Geflé, Gefle-
borg) اسوجده استوقهولك ۱۵۸
كيلومتره شمال غريپسندده و (بوتنيه) كورفى ساء
حلنده اوله رق همنای اولان نهرك منصبنده ايالت
مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالي سى،
اخشاب خانه لرى، واسع وكوزل دوشمنش سوقاقلرى،
يك ايشلك تجارت بحريه سى وجوق صيد ماهيسى
واردرد . — ايالتك مساحه سطحيه سى ۱۹ ۸۱۶
مربع كيلومتره اولوب، ۲۱۸ ۸۶۴ اهالي سى
واردرد .

كفوى { [« حسين چلبى » ماده سنه مرا .
جعت بيوريله .]

كفه { (Caffa, Théodosia, Féodosia)
روسيه نك تاوريده ايالتنده و قريم

شبه جزيره سنك جنوب شرقى ساحلنده همنای
اولان قوبك غربى كوشه سنده و كرج بوغاز نيك
۷۰ كيلومتره جنوبنده بر قصبه واسكله اولوب،
۸۴۸۰ اهالي سى، محفوظ وكوزل لىافى، موزه سى،
تحفظ خانه سى و درى ايله يياغى تجارتى واردرد .
اسم قديمى (قافه) اولوب، كفه اسمى بولندن مأخوذ
در . بعده يونانيلر ثودوسيا تسميه ايتشلدردى .
اليوم روسلر طرفندن (فثودوسيا) تسميه اولنور .
اون اوچنچى قرن ميلاديه جنوبى لرك اليه كچوب،
ايكى عصر بولنرك ضبطنده قالمش؛ واو صره ده شمال
كوركلر ايله ايران و هند امته سنك غرجى اولوب،
بيوك بر تجارت ومعوريت قزاقمش، و اهالي سى
۱۰۰۰۰۰ مقدارينه بالغ اولمش ايدى . و نديكليلر
ضبطنه چايشوب، ايكى جمهوريت آره سنده بولندن
طولاي محاربه وقوع بولش ايدى . جنتمكان ابوالفتح
سلطان محمد خان ثانى بو قصبه يى ضبطله، ممالك عثمانيه
الحاق ايتشدردى . ۱۷۷۰ تاريخ ميلاديسنده روسلرك
ضبطنه كچمشدر .

گكبوزه { قوجه ايلينك ازמיד كورفى
ساحلنده و دمير يول خطى او .
زرنده بر كوچك قصبه اولوب، شهر امانتنه ملحق بر
قضاءك مركزيدر . قضاسى دارمجه ناحيه سيله برابر ۴۲
قریه دن مركزيدر . اراضيسى منبت اولوب، باشليجه
محصولاتى ذخاير متنوعه ايله اوزوم، توتون و كتر تلى
سبزه و ميوه دن عبارتدر .

كل { (Gheel) بلجيه نك آتور ايالتنده
(و تورنهوت) ك ۲۰ كيلومتره
جنوبنده بر قصبه اولوب، ۱۰۰۰۰ اهالي سى و
چوخه و باموق منسوجات فابريقه لرى واردرد . جوار
لرينك اهالي سى خانه لرينه مختل الشعور آدملر قبول
ايدوب، پك اياي باقق قوتيله بعضيرنى اياي ايدرلر .

كلات { آسيای وسطيده بلوچستان مملكتك
(مركز عمومي سى عد اولنوب،
حقيقتده مملكت مذ كوره نك منقسم بولندنى خانقلر .
دن اك بيوك نك مقرردير . شكار پورك ۲۳۰ كيلو
متره غرب شماليسنده و كنداوه جبالنك غربى مائله .
سندده اوله رق ۲۰۵۷ متره لك ارتفاعده و ۲۹°
عرض شمالى ايله ۶۴°۲۰ طول شرقيه واقع و
۱۴ اهالى يى جامعدر . ايران و افغانستان

شمال شرقیسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۲۵۰۰ اهالیسی وارد. مستحکم بر یر اولوب، ایران دولتی اوراده ترکمانلره قارشی بر مقدار عسکر بولندیرور. موقعنک اهمیت عسکریه سی اولغله، نادر شاه طرفندن بنا ونحکم اولنشدی.

کلاس { آبدین ولایتک از میر یعنی مرکز (سنجاغنه تابع (اوده مش) قزاسنده اووده مشک ۲۸ کیلومتره شرقنده ناحیه مرکزی بر قریه اولوب، ۳۶۲ اهالیسی وارد. — کلاس ناحیه سی قزاسنک قسم شرقیسنندن عبارت اولوب، ۲۹ قریه دن مرکبد. اهالیسی ۸۰۳۲ کشتی اولوب، جمله سی مسلمدر. اراضیسی منبت اولوب، ذخیره ومیوه وسائر مه متعلق خیل محصولاتی وارد.

کلار { طبرستان طاغلرنده (ری) دن ایکی و آملدن اوج مرحله لک مسافده واقع بر قصبه اولدیفنی، واهالیسنک ۲۵۰ تاریخنده حسن بن زیده بیعت ایستدکارینی یاقوت حموی بیان ایدور.

کلاع { اندلسده بطلیوس اعمالندن بر اقلیم اولدیفنی «معجم البلدان» ده مذکوردر.

کلام { طبرستان طاغلرنده کیاسره زمانندن قاله قدیم برقلعه اولوب، ملاحده اسماعیلیه نلک الینه کچمش؛ وبعده محمد بن ملکشاه سلجوق طرفندن ضبط وتخریب اولنمش ایدی.

کلامی { ایران شعراسنندن بوجه آتی (اوج ذاتک مخلصدر: برنجیسی مرولی اولوب، ترجمه حالی مجهول ایسه ده، بغداد خاتونک خانی حقنده بر لفزی کورلکله، مشارالیه نلک معاصری اولدیفنی آکلاشیلور. شو ایکی بیت لفز مذکور دندر:

زیب انکشت کقباد و قباد
زینت دست شاه افریدون
چون باینجار سیدکوم چیت
خاتم خاص فرخ خاتون

— ایکنجیسی اصفهانلی اولوب، عجیب القیافه ومهیب الهیکل اولدیفنی حالده، خوش صحبت بر آدم اولغله، اکبرک مجلسنه مداوم ایدی شو بیت اونکدر:

وهند طریقلرنک محل اجتماع وقطاطعنده وسوق الجیشجه فوق الماده اهمیت اولان بر نقطه ده واقع اولغله، طبیعی وصنی استحکاماتی وارد. آنجیق ارتقاعندن طولانی هواسی پک سرت اولوب، قیشین ایکی آی متباداً قار آلتنده بولنور؛ و آلتنده کی اووده اکینلر پک کچ یتیشیر. قصبه نلک اکثر طرفلری خراب وسوقاقلری نظافت وطهارتدن عاری اولوب، حزن انکیز بر منظره سی وار ایسه ده، قصبه نلک اوست طرفنده بردن بره ظهور ایدن پک براق وطاتلی بر صو بلده نلک جوارنده کی باغچه لره تازه حیات ویرمکله. بونلر پک کوزل وفرح فزادر. جوارلرنده کی قرا اهالیسی فارسی لسانیه متکلم و سنی المذهبدرلر. قصبه اهالیسی ایسه بلوج، افغانی، جات، براهوی، هندو وسا. ثره دن مرکب اولوب، تجارت باشلیجه هندولرک النده در. انکیزلرک صوک افغانستان سفرندن بری کلات عادتاً هند بلادی کی انکیزلرک حکم ونقوذی تحتنده بولنوب، کلات خانی انکیز حمایه سی آلتنه کیرمشد. کلات اسکی بر شهر اولوب، کتب عربیه ده اسمنه چوق تصادف اولنیورسه ده، شاهنامه ده ذکر ی چوق کچوب، کابل ایله برلکده یاد اولنور.

— کلات خانلی بلوچستانک شرق شمالی جهتندن وقیم اعظمندن عبارت اولوب، نفس کلات ایله شروان، کچ کنداوه، جلاوان و لاس خطه لرینی جامعدر. «بلوچستان» ماده سنه ده مراجعت بیورله.

کلات خلجی { (یاخود کلات کلزایی) افغانستانک وسطلرنده

وقنده هارک ۱۲۰ کیلومتره شمال شرقیسنده ۱۷۶۲ متره لک ارتفاعده اوله رق هند مند ایرماغنه تابع (ارکندآب) وادیسنده بر قصبه ویا قلعه اولوب، قیشله لری، بازاری، بر قاچ خان ومغازه سی واطرا. فنده مکمل جدولرله اروا اولنمش وکوزل ایشلنمش منبت اراضیسیله بر چوق شهر وقصبه وقلعه خرا. بهلری وارد.

کلات نادری { ایرانک خراسان ایالتنده ومشهدک ۹۰ کیلومتره

خوباز کردن از غم هجر است جان ستان
فریاد از آن زمان که بوصل تو خوکندند

— اوچنجیسی (مولانا صدر الدین محمد)
فارسك لار خطه سندن اولوب، شویت اونكدر:

دلرا بروز وشلش یاد آورم شب وروز
تا کربهای شادی راه نظر نه بسد

کلان { فرس شعرا سندن ایکی ذاتک
اسمیدر:

برنجیسی (خواجه کلان بیك) امرای تراکدن
اولوب، عن اصل اندجانلی اولدینی حالده، بابر
شاهك رجالی زمره سنه داخل اولغله، کابل
وقندهار حکومتته نصب اولنمش؛ وکابلده وفات
ایتمشدر. فارسی و ترکی اشعاری وارد. شویت
اونكدر:

ندام تاب دیدن پیش آن بدخو رفیابرا
از آن بر صبح وصل اوکزیم شام هیرابرا

— ایکنجیسی (خواجه —) کرمانلی اولوب،
شویت اونكدر:

کسی گرفته دل خویش را زد لبر خویش
چه جورها که نکردیم بر ستمگر خویش

کلان رود { آذریچانده بر نهر اولدینی
«معجم البلدان» ده
مستوردر.

کلاو بطره { بعض تواریخ عربیه ده
(قلثو پتره) یه ویریلن
اسمدر.

گکلاه { اقصای هندده بر مملکت اولوب،
یاقوت حموی بیان ایدیور.

کل بابا { ایران شعرا سندن اولوب،
بلخلیدر. شویت اونكدر:

بخشاك ميكده نبود نشان پای قدح
که خاک کشته مرا دیده در هوای قدح

— مظنه دن بر کل بابانك دخی پشته خارچنده
تربه سی الی الآن موجود اولوب، بر تربه داری
واردر، واورادن کلوب کچن مسلمین زیارتیه کیدرلر.

کلب حسین { (میرزا — خان) هندستان
شعرا سندن اولوب، رامپور
نوابی (کلب علی خان) ک اوغلیدر. مراتب دیوانی
و «شوکت نادری» عنوانیه بر تذکرة الشعرا سی
واردر. ۱۲۸۱ تاریخنه دک بر حیات ایدی.

گلبیدن بیکم { بابر شاهك قیزی اولوب،
(حسن و جالیله و شعر و
ادبیاتده کی ید طولاسیله مشهوردر. شویت جمله
اشعارنددر:

هر پری رویی که او باعاشق خود یار نیست
تو یقین میدان که هیچ از عمر برخوردار نیست

کلب علی { ایران شعرا سندن اولوب،
(شاه سلیمان صفوی زماننده
باشامشدر. شویت اونكدر:

نهال قد تو ای تازه سرو لاله عذار
منور نیست که دلهای زنده آرد بار

کلبی { (ابو النصر محمد بن السائب بن بشر)
(مشاهیر علمادن اولوب، تقصیرده
و علم انسانده زماننك امامی ایدی. جدی بشر ایله
پدری سائب و عملری عیید و عبدالرحمن جل
وصفین محاربه لرنده معیت جناب مرتضویه دولتمشدر.
صاحب ترجمه حضرت علی (رضه) ک دائما بر حیات
بولندیفنه و بر دهها دنیایه کلاهکنه معتقد اولان
عبدالله بن سبازنك اصحابندن اولوب، کندیسیدخی
بو فکره تابع ایدی. بناء علیه کندیسندن روایت
ایدن سفیان ثوری ایله محمد بن اسحق کندیسینی
(ابو النصر) کنیه سیله یاد ایدوب، اسنی تصریح
ایتیورلر. اوغلی هشام الکلبی مشاهیر نسابوندن
اولوب، «جمهره النسب» عنوانلی کتاب مشهورک
صاحیدر. ابو النصر کلبی کوفه ده یاشایوب،
۱۴۶ تاریخنده اوراده وفات ایتمشدر.

— [«غزی» و «ابن الکلبی» ماده لرینده
مراجعت بیوریله.]

کلیون { (Cyniques) یونان قدیم حکما.
سندن بر طائفه در، که دنیاده
ثروت و سامانه و مسکن والبسه و سائر مه اهمیت
ویرمیوب، جرم و جنایت قیلندن اولیان هیچ بر
شیئدن احتراز ایتیز، و بریامه لی خرقه ایله بر طوره
ویر دکنکدن بشقه بر شیئه محتاج اولیوب،
قلندرانه بر عمر سورورلردی. بونلرک رئیسی
سقراطک تلامذه سندن (آنتیستن) اولوب، اک
مشهورلری ده دیوجانسن (یعنی دیوژن)، قراتیس
و منیپ ایدی. بعده کلیون مذهبیله رواقیون مذهبی
برلشمشیدی.

کلت { (Celts) آسیای وسطیدن اک
اول آوروپا جهتنه هجرت ایدن

کوندن کونه دخی آزالمقدمه اولمربله ، آرز زمان
صکره غال لسانيله متکلم هج بر فرد قائميه بقدر .
جنس وذريقه کلتر منقرض اولمبوب ، آوروپای
غربی خانی توتون جنسیله وسائر اجناسله قاریشمش
کلت احفادنن بشقه بر تی دکلر سده ، بونلرده
لاتین ویاتونون لسانلری غلبه وتعم ابدوب ، مثلاً
فرانسجه وانکیزجه لسانلرنده موجود کلت اقلری
اولسده بک جزئیدر . [کلترک احوال مدینه وتاریخیه
سجونی « غالباً » ماده سنه مراجعت بیورلنی اقتضا
ایدر .]

کلم } محدثاندن ایکی خاتون اولوب ، بری
(کلم بنت محمد البلبکیه) ۷۷۷ ده ،
وابن حجر عسقلانی به اجازت ویرمش اولان دیکری
(کلم بنت الحافظ السلاوی) ۸۰۵ ده وفات ایتشد .
کلم } صحابه دن ایکی ذاتک اسمیدر :
(ابورهم کلم بن الحصین الغفلا
ری) . که مدینه منوره به هجرت نبویدن صکره
اسلامه کلوب ، بدرغزاسنده بولنه ماش ایسه ده ،
احد وقته سنده ونحت الشجره بیعتنده حاضر بولمش ؛
واحدده برونندن مجروح اولمغه ، (منخور) اقبیله
تلقب اولمشدی . عمرة القضاء ده وقع مکه سنه سی
مکه وطائف وحینه تشریف نبوی بیورلدقده ، جانب
رسالتیناهیدن مدینه ده توکل بیورلشیدی .
— (کلم بن هرم بن اسری القیس الانصاری
الاسوی) که (قبا) ده ساکن اولوب ، مکه مکرمه
دن مدینه منوره به واقع اولان هجرت نبویه ده
فخر الرسل (صلم) افندم . بو ذاتک خانه سنه زول
بیورده رق ، درت کون یاننده مسافر اولمش ، و قبا
جامع شریفنک اساسی وضع بیورمشلر ایدی . کلم
بن هرم ، او وقت بک یاشلی اولدینی حالده ، اسلامه
کله رک ، زمره صحابه به داخل اولمش ؛ و بدرغزاسندن
اولجه ارتحال ایتشد . اصحاب رسول الله دن اک
اول وفات ایدن بو ذات اولدینی سرویدر .

کلم } امام جعفر الصادق (رضه) ک حفیده .
(سی اولوب) ، کلم بنت قاسم بن
محمد بن جعفر الصادق بن محمد الباقر بن علی زین العا
بد بن الحسین بن علی بن ابی طالب) در . عم زاده .
(سی) موسی بن اسماعیل بن موسی کاظم بن جعفر
الصادق ک زوجه سی وجعفر بن موسی والد سیدر .

(آریا) اقوامنک ایلاک قافله لرندن بری اولوب ، قره
دکیز ساحل شمالی سنی وبعده طونه وادیسنی تعقیب ایله
ایتالیانک قسم شمالی سنده ، اسویجره ده ، آستریانک
بعض جهات غریبه سنده ، واسویجره وفرانسه ده
برلشمش ، انکاتره به یکمش ، وبر طاقاری ده پیرنه بی
نجاوزله اسپانیاده کی (ایبر) لره قاریشمش ایدی .
بو وجهله آوروپانک اک غرب جهتنده بولوب ،
شرق شمالی جهتنن پلاسجرله ، شمالاً (توتون) لر ،
شمال شرق جهتنن اسلاولرله ، جنوب غربی
جهتنن ده (آریا) جنسندن اولیان وبرلرله منا .
سیتلری مظنون اولان ایبرلره همحدود ایدیلر .
کلترک اک جمعیتی اوله رق ساکن بولندقلری لرله
(غالباً) نامی وبرلوب ، کندیلری دخی (غال)
اسمیه ده یاد اولنورلردی . بعض مورخلر ظالری
ویا (غولوا) لری بشقه وکلتری بشقه زعم ایتشار .
سه ده ، بوللری اک اول کوروب مملکتلری ده
ضبط ایدن مشهور بولوس قصرک تحقیق ونخریرنه
کوره ، (کلت) تمبیری (غال) اسمنک صیغه جمعدن
بشقه برشی دکلدر . حقیقه السنه آریانیته اک اکثرنده
حالا بو کون بعض سملرک جمی مجرد قایلن قحه (یعنی ه)
صداسنک ایغجه فحه (یعنی ه) به تبدیل اولمسیله
واوستنده کی حرفک ده اوکا کوره انجاسیله تشکل
ایدر . امدی (غال) اسمنک الفی فحه به قلب
اولنجیه ، (غ) ک ده کاف فارسی به قلبی طبیعی
اولوب ، جمی (کل) اولور . صوکنده کی (ت) نک ،
پلاسج لساننده دخی اولدینی کبی ، حرف تعریف
اولمی محتملدر . بو حالده کلت ایله غال وفرانسزلرک
استعمالنه کوره (غولوا) اسمارینک بر اولدینی
تحقق ایدیلر .

آریا جنسینک منقسم بولندینی شعبه لرک بهری
مؤخرأ برچوق قوللره آبرله رق ، اسکی السنه
آریانیته هر بری آوروپا السنه جدیده سندن بر
قاجنک یعنی بر زمره وطانک اصل ومنشئی اولدینی
حالده ، آوروپانک نصفی ضبط ایتش اولان کلترک
لسانی ذریت براقتمزین منقرض اولمشدر . واقما
فرانسه نک برتانیه خطه سنده و انکاتره نک والس
خطه سیله اسقوجیه وایرلانده ده وبعض آفله لرنده
کلت لسانندن قاله بعض اقلر استعمال اولنمقدمه
ایسه ده ، بوللری سوبلین خلق بک جزئی اولوب ،

زهد و تقوا سبيله مشهوره در. مرقندی مصر القاهره ده
مقابر قريشه زيارتگاه در.

كلثوم بن عمرو { «عتابي» ماده سنه
{ مراجعت بيوريله. }

كل حافظ { (محمد بن محمود) مشاهير
{ خطاطيند اولوب ، آثار

قلبي سندن آياصوفيه محرابي اوزرنده كاشي اوزرينه
بر آية الكرسى و بر مصحف شريفى موجود در .
۱۰۱۰ ناربختلرنده بر حیات ابدی.

كلخنى { ايران شعرا سندن اولوب ، (قم)
{ نى و بابا شهيدنك همشيره زاده.
سيدر. عراق و آذربيجان و فارسده طبيعتنك
سرتاكيله شهرت بولمدر. شويت اونكدر:

شب بستانك از ناله ام خلقى كه اين فریاد چیست
زان میان يك كس نميپرست كه از بيداد كيست

كلدانى { (Chaldeans) ام ساميه دن
{ برى اولوب ، ارض بابله ينى

عراق عربده ساكن ايديلر. كلدانيلر اك اول مدنيت
فائل اولان ام قديمه دن اولوب، هله هيئت و نجوم
علملرنده پك ايلري به وارمشلردر. كواكبك ثوابت
و سياراته تقسيميله شمس و قمر و سياره لك حرركاتنى
و بروج سمايك اول فرق و تعيين ايدنلر كلدانيلردر.

بابلستانك بصره كورفزدن هندستانه بحراً قريبتى
اولفله، كلدانيلر ك مدينتى هندستاندن آلمش اوله.
جقزلرنده شبهه يوقدر. هرودوت و سائر معاصرلى
اولان قدامى مورخينك تعريفنه كوره، كلدانيلر ك

مركزى بولمىش اولان بابل شهرى غايضله مزين
وپك مصنع ابنه ينى حاوى اولوب، بودخى يوقومك
فن معماريده و سائر صنايعده دخی پك ايلرى
وارمىش اولدقلرينه دلالت ايدور . نمرود و بابل

قله يى حكايله لى تذكاردن مستغنى اوله جق درجه ده
مشهور در. آتوريلر، كه اونلر دخی ام ساميه دن
اولوب، نينوى ينى موصل جهتنده ساكن ايديلر،
كلدانيلر قدر مدنى دكلرديسه ده ، حرب و قوتده

بونلرن ايلرى اولوب ، على الخصوص ملكه لى
سميراميس زماننده بيوك بر قوت پيدا ايتمش اولد.
قلرندن، بابلى ضبطله، كلدانيلر ك حكومت واستقلال
لارينه ختام و بره رك، شهر مذكورى پايتخت اتخاذ
ايتمشلردى. او وقتدن اعتباراً كلدانيلرله آتوريلر
قايناخوب بر قوم تشكيل ايتمش ؛ و دها ملوغريسي

آتوريلر قوتله و كلدانيلر مدنيتله غلبه چالهرق ،
آتوريلر قوم حاكم اولمشلرسه ده، كلدانيلر ك لسانو
مدينتى قبول ايدهر ك، اونلر دخی كلدانى اولمشلر
ايدى. بو وجهله كلدانيلر برشى قلاب ايتيوب، بخت
نصر زماننده بيوك بر قوت استحصال ، و توسيع
ممالك ايدهر ك، جزيره و شام و فلسطين طرفلرينى
دخی ضبط ايتمشلردى . بعده ميلاد عيسادن بش
يوز كسور سنه اول ايران حكمدارى كخسرو
خروجله، آتور دولتنه ختام و بره رك، ارض بابلى
و بتون آسيابى غربى ضبط ايتمكه كلدانيلر بو
دفعه بستانون تحكم آلتنده قلوب، اسكى مدينتلرينى
دخی قلاب ايتمشلردى. آنجق پرلى او وقت پك
معمور اولديغندن، ايرانيلر ك زماننده دخی كلدانيلر
زراعت و تجارتله مشغول اولوب ، ثروت و سامانه
ملاك ايديلر. اسكندردن صكره ظهور ايدن طوا.
ئف ملوك زماننده و بعده ساسانيلر عهدنده كلدانيلر
سريانيلرله قاريشهرق، لسانلرينك مشابته و قرابتى
جهتيله (نبط) اسميله بر قوم واحد تشكيل ايتمش؛
و بر طرفدن ايرانيلرله بر طرفدن دخی عربلرله
قاريشمش؛ و نهايت ظهور اسلامده ارض بابل ممالك
اسلاميه دائره سنه داخل اومش؛ و جوق سورمه دن،
بو مملكتنده كوفه، بصره، بغداد شهرلى تأسيس
اولهرق، اوراسى عرب و اسلام مدينتك مركزى
حكمنه چكمكه، كلدانيلر دخی قبول اسلامه برابر
بستانون عربلشمش، يعنى عربلرله قاريشوب،
موجوديت قوميله لى منسلب اولمدر. اليوم عراق
و جزيره و دياربكر جهتلرنده كلدانى اسميله موجود
جاعت ايسه صرف مذهبي برهيت اولوب، خريستيا.
نلفك نسطور طرفندن ايجاد اولمىش مذهبنه تابعدرلر.
كنديلرينه مخصوص بطريقلى ورؤساء روحانيه لى
وار ايسه ده، آبرى لسانلى اوليوب، عربجه ايله
متكلمدرلر.

كلدانيلر ك مدنيت قديمه لى يالكر آثار عتيقه دن
وروايات تاريخه دن منظم اولوب، يوقسه كنديلرينك
يازمى كتابلرى بولنه مامشدر . لسانلرى دخی
يالكر بحث نصرك تحت اسارتده بابله كوتورمىش
اولدينى اسرائيلر ك، بابله ايكن، اوراده اوكرند.
كبرى لسان محلى اوزرينه يازمى اولدقلرى نوران
و سائر كتب مقدسه دن عبارتدر. لسان كلدانى

كلستان { ابراك منتهای شمال شرقیسنده
وخراسان ایالتنده روسیه حدو.
دینه متوازیاً شمال غریبیدن جنوب شرقی به ممتد
بر طاع اولوب، قره طاع اسم ترکیسیله دخی
معروفدر. کرک جنوب غربی وکرک شمال شرق
ماثلهسندن آقان صولرک بر قسمی شمال غربی به
طوغری جریانه، بحر خزره دوکیان (اترک)
ایرمانه و بر قسمی ده جنوب شرقی به طوغری
آقورق، قومده نابید اولان (هررود) نهرینه
منصب اولورل. اسندن آکلاشدی بی اوزره، بوطاغ
اورمانلر وچیکرله مستورد.

— بواسطه قره باغده دخی کورایله راس نهرلرک
ملتقاسنده بر قره اولوب، اوراده ۱۸۱۶ تاریخنده
ایران ایله روسیه آرمسند ایراک بلاد قافقاسدن
قطباً کف ید ابتدکنه دائر عقد اولتان معاهده
ایله مشهوردر.

کلسو { اسقوجیهنت روغبورغ
(Kelso) فونتاغنده وجدبورغک ۱۳ کیلومتره
شرقنده برقصه اولوب، ۶۲۰۰ اهالیسی واردر.
کلشن { هندستان شعرا سندن ایکی کشینک
(مخلص اولوب، ایکسی دخی براهمه.
دن ایدی:

برنجیسی (راجه جبالال بهادر) لکهنولی اولوب،
اود حکمداری محمد علی شاهک منشی دیوانی
ایدی. شو بیت اونکدر:

دل بر آمد با کمند زلفش از چاه دقن
شد بنای اکنون چه سازم چاره این کردابرا

— ایکنجیسی (رای کلاب) ینه لکه نومضافتندن
و میرزا محمد حسن قنیلک شاکرداندن اولوب،
اود دولتنده بیوک مناصبه کچمشیدی. بیوک بر
تذکره الشعرا ایله مرتب بر دیوان اشعار براقشدر.
شو بیت اونکدر:

آن کس که از زبان تو حرف جفا شنید
گویا پیام خضر ز آب بقا شنید

کلشنی { [ابراهیم کلشنی] ماده سنه مرا.
(جعت بیوربله.]

کلشنی { ایران شعرا سندن ایکی کشینک
(مخلصیدر:

برنجیسی شیرازی اولوب، سلطان محمد بکسک
اوائل عهدنده ارنحال ایتشدر. شو بیت اونکدر:

مجرد بو کتابلردن منغم اولوب، عبرانی خطیله
محرر اولان بو کتابلر متن عبرانیلرله و سریانی
و عربی لسانلرندکی ترجمه لریله مقایسه اولندقد، بو
دورت لسان پئنده یک آز فرق بولندی، و بو
فرقک مثلاً بوگون حجاز، عراق، شام، مصر
و مغربده تکلم اولسان عربی لسانلری پئنده کی
فرقدن بیوک اولدی بی کوریلور. [«بالستان»
ماده سنه دخی مراجعت بیوربله.]

کلدره { یاخود کلدره (Gueldre, Gelder)
{ بروسیه نکر رین ایالتنده (وسل) ک
۴۴ کیلومتره جنوب غریبسنده اوله رق (نیرس) چایی
اوزرنده برقصه اولوب، ۵۰۰ اهالیسی واردر.
وقتیله همنامی اولان بر دوقه نکر مرکزی اولوب،
الیوم اسکی دوقه لنی ینه (کلدر) نامیله قلنکه
تابع بر ایالت اولدی حالد، مرکز قدیمی اولان
بو قصبه پروسیه یه تابعدر.

کلدره { ایالتی (Prov. de Gueldre)
{ فلنک دیوانی ایالتندن اولوب،
شمال غربی جهتندن (زوبدرزه)، شمالاً (اوورایسل)
ایالتلرله، شرقاً و شرق جنوبی جهتندن پروسیه
حدودیله، جنوباً (لیبورغ) و شمالی (برابانت)
غرباً دخی جنوبی هولانده و (اوترخت) ایالتلرله
محدوددر. مساحت سطحیسی ۵۰۸۱ مربع کیلو-
متره اولوب، ۹۳۷ ۵۴۰ اهالیسی واردر. اراضیسی
آلچق و قوملق اولوب، بطاقللری و تورب دینان
بنار طور پراخی چوق ایسه ده، زراعتی یک زیاده
دقت اولنه رق، فته تطبیقاً ایشلمکله، باغ اخراجنه
بارار حبوبات و شربتی اونی و میوه لک انواعیله
سائر محصولاتی جو قدر صنایعی و فابریقه لری آز
ایسه ده، تجارتی یک ایشاکدر.

کلرخ بیکم { هندستان ملوک تیموریه سندن
(بابر شاهک کریمه لرندن
حسن و جالیله و علم و ادبیه مشهوره بر شاعره
اولوب، کلچره اسمیله دخی معروفدر. ۱۰۰۶
تاریخنده وفات ایتشدر. شو بیت اونکدر:

هیچکه آن شوخ کلرخسار بی اغیار نیست
راست بودست آن که در عالم کلی بیخار نیست

کلزمان { (یاخود کلزمان) [«آیا سفید»
{ ماده سنه مراجعت بیوربله.]

توكرفتم و در آرزوی آزادی
از تپیدن بقیس ریخته بال و پرما

— دیگری دخی شیرازی اولوب، جهانگیر
زماننده هندستانه کیده رک، اوراده وفات ایتشد.
شویت اونکدر:

شی بیاد تو خودرا کرفته ام بیغل
هنوز بوی کلم از کنسار می آید

کلنبر { موصل ولایتک سلیمانیه سفاهنده
ولایت ولواتک منهای جنوب
شرقسند بیوک بر قضا اولوب، غرباً نفس سلیمانیه
وشهر بازار قضا لرله وسائر جهات ثلثه دن ایران حدودله
محدوددر. قضا به نامی ویرن وجنتکان قانونی سلطان
سلیمان خان طرفندن بنیایدلمش اولان کلنبر
قصبه سی حدود ابرانیده اولوب، قضاتک مرکز حاضری
ایسه ۳۰۰۰ قدر اهالیسی وجامع ومدرسه وخان
وبازار کبی شیرلی اولان (الجهه) قریه سیدر. قضا
۴۷۳ قریه دن مرکب اولوب، اهالی مسکونه سندن
بشقه جاف عشیرتک دخی جولانکاهیدر؛ وقضاتک
قائم مقاملی اکثریا بو عشیرتک رئیسنه محول بولنور.
قضاسی طاغاتی وحاصلاتی ذخایر ومیوه وسائر
انواعندن عبارت اولوب، عشیرت خاکی بر چوق
حیوانات دخی بتیشدیرر؛ وبونلرک یوک وقیلندن
کلبم وعباکبی بمض شیر نسج ایدرل.

کلف { وآلانجه ولف (Guelfe, Welf)
{ عن اصل ایتالیایی ایکن، آلمانیده
برچوق اراضیه مالک اولمغه، اورایه یکمش بیوک
برخاندان اولوب، افراندن بمضلی باویره پرنسلی
دخی اولمش؛ وبونلرک برنجیسی اهل صلیب محاربا.
تندهده بولنوب، قبریسه وفات ایتشد.

کلف ابله سیلین خاندانلری ینلرنده کی خصوصیت
ومنافرتله اون ایکنجی واون اوچنجی واون دردنجی
قرن میلادیده ایتالیا وآلمانیاده برچوق وقوفا
سبیت وبرمشلدر.

کلکته { یاخود قالقوته (Calcuta) هندستان.
{ نک شمال شرقی جهتنده هند

انکلیز امپراطورلرلنک وبنکاله اداره سنک مرکزی
بیوک بر شهر اولوب، کنک ایرماغنک منصبندن
یوقاری منقسم اولدینی قوللرک اک غریبسی اولان
(هوکی) نهرینک صول کنارنده وبنکاله کورغزی
ساحلندن ۱۶۰ کیلومتره مک مسافده اوله رق ۲۲

۱۱' ۳۳' عرض شمالی ابله ۹' ۴۹' ۸۳° طول
شرقیده وحدای بچردن آز فرق اولان آلچق
بر برده واقعدر. نهر مذکورک کنارنجه
شمالدن جنوبه ۵ کیلومتره مک محله ممتد اولوب،
نهرک کنارندن آریلان بر محله سی ایکی کیلومتره
دها آشاغی به اوزانیر. اکی ایسه ۲ ابله ۳ کیلومتره
آره سندهدر. آریجه واوزاقه بولنان محله داخل
حساب اولمقسن، شهرک مساحت سطحیه سی ۲۱
مربع کیلومترهدر. کثرت نفوسجه بمایدن آز کری
اولوب، ۱۸۹۱ تاربخنده اجرا اولنان صوک استا.
تستبقده ۷۸۶ ۸۱۰ اهالیسی وار ایدی. شهرک
اوکنده نهرک بر بقی کیلومتره اکی اولوب، آنجق
قوراقلی موسمنده بیتاغنک بر مقداری قورو قالیر.
شهر ایکی قسمدن مرکب اولوب، قره شهر دینل
قسم شمالیسی برلیرله مخصوص اولمغه، سوقاقلری
طار، غیر منتظم وچامور لیدر. قسم جنوبیسی ایسه
آوروبالیرله مخصوص اولوب، واسع وکوزل دوشنش
سوقاقلری، جسم ابنیه سی، مصنع دواثر رسمیه
ومؤسسات علمیه وخیریه سی، بیوک چارشی ونخترله
باقیه وسائرده سی واردر. بوقسمک جنوبنده نهرجک
اتخاذ اولنان واسع بر میدان ابله ایکی صومای باغچه
وبر قلعه وبونلرکده جنوبنده برچوق کوشکلر
وخصوصی باغچلر بولنیور. نهرک کناری بونجه
کوزل وواسع بر ریختممتد اولوب، نهرک حذاسندن
۱۵ متره یوکسک اولان بورنخمندن محل بمحل
مردیونلرله نهره اینلیر. جنوب جهتنده برقاج حوض
وبرجدولک آغزی بولنوب، کیلر اوراده دیر
آنا. نهرک او بر یاقه سنده دخی ۳۰۰۰ اهالیسی
اولان وهندک هر طرفته منشعب دیر یول
خطلرینک میدتی اولان (هاوره) قصبه سیله برقاج
بیوک قریه وسفائی اعماله مخصوص دستکاهلرله
برچوق فابریقلر وپک واسع اولان نباتات باغچه سی
بولنیور. فابریقلری پک چوق اولوب، هر نوع
معمولات چیقار، وهله آرابه جیلقی صنعتی پک
ایرلیشدیر. تجارتی ده پک ایشک اولوب، هر ه قدر
آروپا ابله هند آره سنده اجرا اولنان تجارتده
سویش جدولک کشادندن بری بمای شهری ده
ایلری کیمش ایسه ده، کلکته دخی کنک حوضه سنک
مخرجی اولمغه، کلیتی اخراجاتک وچین وسائر اطراف

هندستانك مركزى اتخاذ اولغله، بيوك بر شهر اولشدر.

كلكنده (Golconde) هندستانك دكن
اسلاميهسى داخنده وحيد آبادك ۱۱ كيلومتره
غربنده بيوك بر شهر خرابهسى و بر قلمه در. بو شهر
بترن دكن قطعه سته حكىمى جارى بولنش اولان بر
دولت اسلاميهك پاتختى ايدى. ملوك اسلاميه مذ
كورهنك دارات و دبدهسى و خزينه لرله مجوهراتلرى
مشهور اولوب، شمدىكى حالده يالكرز مصنع و مكمل
اولان تره لرى موجوددر.

كلكت (ونام ديكرله كرميلو) آناطوليه
بيوك بر نهر اولوب، قره دكنه
منصب يشيل ايرماغه تابمدر. كلكت طرزون ولا.
يتك كوشخانه سنجاغنده همنامى اولان قضاده
وچوروق صو منابى قربنده نيمانه، غربه طوغرى
آقرق، شيران قضاى ده بعدالشتى، سيواس
ولايتنه كير؛ و قره حصار شرق سنجاغنى شرق
جنوبيدن غرب شماليه طوغرى شقى ايله، صاغ
وصولدن بر قاچ چاي آلدقن صكره، توفاد سنجاب.
غنه كير؛ و بوسنجاغك قسم غربيسنده توفاد صوبيله
برلشورك، يشيل ايرماغى تشكيل ايدر. مجرا سلك
طولى ۴۰۰ كيلومتره قربدر.

كلكت طرزون ولايتك كوشخانه
سنجاغنده سنجاغك جنوب شرق
كوشه سندن عبارت بر قضا اولوب، شمالاً نفس
كوشخانه، غرباً شيران قضايله، جنوباً و شرقاً دخى
ارضروم ولايتيله محدوددر. قضا داخنده نيمان
ايدن نهرك اسميله مسادر. قضا ۸۵ قره دن
مركبدر. اراضيسى طاغلق و صرب اولوب، محصو-
لات زرعيهسى آذرر. ميوله لى و على الخصوص
آرمودلى ايدر. حيوانات اهليهسى ده آذرر.
اصل اهاليك كچنسى مقدما اخراج اولغنده بولنش
اولان كومش معدندن اولوب، بو معدنك تركندن
برى اهاليك بر قسمى طاعلش، و بر قسمى ده
غربنده كچنكه باشلامشدر. اهالىسى ۲۵۰۰۰
كشى راده لرنده اولوب، همان جلهسى مسلددر. مر-
كزى همنامى اولان بيوك بر قره در.

طالله بيوك بر تجارتك محلددر. فرنك قسمنده كى
مخزنلردن يشقه قره شهر ديتن اسكى قسمنده
دخى متعدد چارشيلر بولنوب، هندوچين و آوروپا
امتعه سيله مالا مالدرلر. سنوى تجارتى بر بيجى مليار
فرانك، قريب اولوب، تقريباً نئشانى اخراجاته و برئالى
ادخالاته مائدر. كيروب چيقان سفائنك عددى
۱۹۰۰ عددينه و مجموع استيعابلىرى ايكى مليون
طونيلاته قربدر.

كلكتنهك مؤسسات عليهسى يك چوق اولوب،
انكلز حكومتى طرفندن تأسيس اولتان دارالفنون
ايله هند مامورين ملكيه سته مخصوص مكتب ها.
ليدن يشقه اهالى مسلمنهك بر چوق مكاتب و مدارسى
اولوب، اردو و فارسى و عربى لسانلرله علوم اسلاميه
تدريس اولغنده، و هندولرك سانسكرى لسانك
تدريسنه مخصوص بر مكاتبيله سائر مكاتب متعدده.
لرى واردر. انكلز حكومتى كرك اسلام و كرك
هندو مكاتبيله انكلز لسانيله بو لسانده فنون
جديدهك تدريسى دخى قبول ايتدبرمشدر. بوندن
يشقه پروتستان و قوتليك ميسيونرلى طرفندن
بر چوق مكاتبيلر كشاد اولغمشدر. هندولر دخى
ميسيونرلرك بو تشبثانته قارشى چالشمه دن كرى
قالوب، بر چوق قيز مكاتبلى آچشلدرد. جمعيات
عليه و فنيهسى دخى چوق اولوب، اك بيوكى «آسيا
جمعيتى» در، كه ممالك شرقيهك و على الخصوص
هندك السنه و اديانيله احوال تاريخيه و جغرافيه سته
دائر تحقيقات و كشفيات اجراسنه مخصوص اولوب،
۱۷۸۸ ده تأسيس اولغمشدر؛ و او وقتدن برى
مقن رسائل موقوته و بر چوق تاليفات نشر ايتشدر.
جمعيت طبيه سيله زراعت و نباتات و سائر جمعيتلى
ويوك بر كوشخانهسى دخى واردر.

كلكتنه بكي بر شهر اولوب، اون يديجى قرن
ميلادى اوخزندد دهلى حكمدارى شاهجهانك بر
فرمانيله اورالره داخل اولش بر انكلز تجارتى شركتى
طرفندن، ابتدا بر قاچ براقه دن عبارت اوله رق،
تأسيس، و جوارنده بولنوب هندولرك (قالى) معبود-
لرينه منسوب و بو مناسبتيله (قالى كانه) ديتكله
معروف بولنان محلاك اسميله تسميه اولغمش؛ و تدريجاً
بيويوب، انكلزلرك ايله كچمكدن صكره، عموم

دورنده بیوک و معمور اولوب، شمذیکی قصبه‌ک
اطرافنده و دکیز قیسنده، شمود اولان خرابه‌لی
او وقتلردن قاله‌در. بونلر میانده درت قبولی
ایشلش طاشدن معمول بر بنا ایله برقله، برصو
یولی وطاشدن برچوق مزارلر بولنیور.

کلواسفندیار { سردارانک دردنجی حکمه،
ری اولوب، آق محمد
تیزورک قتلندن صکره موقع اقتداره کلش ایسه‌ده،
رذیل و دون بر آدم اولدیفندن، یالکر ۱۳ آی
حکومت سورددکن صکره، ۷۴۹ ده غلو ایدن
عسکر طرفندن قتل اولمشدر.

کلو علی { ایران شغراسندن اولوب،
شیرالیدر. بربر ایدی. شو
بیت ارنکدر:

بر سینّه ات ایکاش نیم سینّه خودرا
تادل بتو کویدم غم دیرینه خودرا

کله { هندده بحر عمان ایله چین آرمسندکی
طریق بحرینک و سطنده و خط استوا
قربنده بر بوزاز اولدیفنی یاقوت جوی بیان ایدوب،
بو تعریفه کوره (مالاقه) بوزازی اولقی اقتضا
ایدر.

کلی { «کلیا» ماده‌سنه مراجعت
بیوریله.

کلی { (ابو عبدالله شمس الدین محمد بن
ابراهیم) مشاهیر اطباء اسلامدن
اولوب، پدری عن اصل اندلسی اولدیفنی حالد، شامه
ورود ایش؛ و صاحب ترجمه دمشقه نشأت
ایدمرک، زمانی مشاهیر اطبا سندن فن طی تحصیل
ایش؛ واک زیاده ابن سینا ک کتابیله اشتغال ایتد.
یکندن، (کلی) لقبیله شهرت بولمش ایدی. ابتدا
ملک اشرف موسی بن ملک حادک خدمت طبابتده
بولوب، بونک زمانندن صکره ملک عادل نور.
الدین بن زکینک تاسیس ایتدیکی بیمارستان طبابتده
کیرمرک، وفاتهدک اوراده خدمت ایشدر.

کلیب { صحابه‌دن بر قاج ذاتک اسمی اولوب،
بعض احادیث شریفه روایت
ایشلردر.

کلیبولی { (Gallipoli) ادرنه ولایت
ملکی همنامی اولان سنجاغک
مرکزی بر قصبه اولوب، بحر سفید بوزازشک

کلنار { آطنه ولایتک ایچ ایل سنجاغنده
سنجاغک قسم جنوبیسنک و سطنده
بر قضا اولوب، شرقاً سافکه مرکز قضا سیله،
شمالاً موط، غرباً آنامور قضا ایلله، جنوباً دخی
آق دیکزله محدوددر. آنامی بازار ایلله برابر ۵۳
قریه‌دن مرکب اولوب، مان جلّه سی مسلم اولقی
اوزره، ۱۸۱۲۰ اهالیسی واردر. مرکزی
(کلندر) اسکله سیدر. اراضیسی طاغلق و قبالق
اولوب، میاه جاریسی و اورمانلری چوق ایسه‌ده،
قابل زراعت برلی آزددر. حیوانات اهلیه‌سی و علی
الخصوص کچلری چوقدر. اهالیسنک قسم اعظمی
یوروک عشاربنددر. باشلیجه مدار تمیشلری کلندر
اسکله سندن شام سواحلیله قبریسه کیدن کراسته
واودوندن و شیر و سائر طرفله نقل اولنان
پلاموط ایلله باغ و پنبه و سائردهن عبارتدر.
باغلیرده چوق اولوب، خیلی پکنز چیقار.

کلتبوی { متأخرین علماء عثمانیه‌دن اولوب،
کلتبه ایدر. هلم آداید. مؤلفک
اسمیه معروف کوزل بر متنی واردر. ترجمه حالنه
دسترس اولنه‌مدی.

کلتبه { آیدن ولایتک صاروخان سنجاغنده
قرق آغاج قضا سنه تابع بر ناحیه‌ک
مرکزی کوچک بر قصبه اولوب، قره آغاجک شرق
شمالیسنده و باقر چایک مناسی قربنده واقع
۲۱۴۷ اهالی بی جامعدر. — کلتبه ناحیه‌سی قضا
شمال شرقی قسمندن عبارت اولوب، ۲۰ قریه
۶۲۸۱ اهالی بی جامعدر.

کلندیره { آطنه ولایتک ایچ ایل سنجاغنده
و سلفکله‌ک ۶۲ کیلومتره غرب
جنوبیسنده واقع کلنار قضا سنک مرکزی بر کوچک
قصبه واسکله اولوب، آنجی ۲۱۰ اهالیسی، بر
جامعی، بر مدرسه‌سی، بر تکبیه‌سی و بر کایسه‌سی
واردر. اخراجاتی کراسته، اودون، پلاموط، باغ،
پنبه، دری و سائردهن عبارتدر. اطرافق باغلق
اولوب، کلیتی اوزوم و سائر میوه‌لر حاصل اولور.
(کلندریس Celençeris) اسمیه بر شهر قدیمک
موقعنده اولوب، شهر مذکورک فنیکه ایلر طرفندن
تاسیس اولدیفنی ویا دها اسکلی اولدیفنی منظوندر.
رومالیر زماننده وبعده قرون وسطاده ووندیکالیر

طوپراغی منبت و ذخیره، اوزوم، میوه و سائزدهن محصولاتی چوقدر.

کلیبولی } سنجاغی ادرنه ولایتی ترکیب
 { ابدن آلتی سبغاغ کبری واک

جنوبیسی اولوب، کلیبولی شبه جزیره سیله بوکاقرب قره پارچه سندن عبارتدر. شمالاً تکفور طاغی وادرنه سنجه قزلبه، غرباً دده آفاج سنجاغی و ساروز کورفزی و آطلر دکنیزله، جنوب شرقی طرفسندن دخی بحر سفید بوغازی و صمره دکنیزله محاط و محدوددر. شبه جزیره آرز عارضه لی ایسه ده، سنجاغ ک شمالنده بولنان مرفه و شارکوی قضاالنده (میلان) طاغی و کشان قضااسنده دخی قوری طاغ اسملریله بیوجک ایکی طاغ بولنر، اورمانلری وار ایسه ده، کراستیه الوریشلی اشجاری اولوب، بالکز اودون و کور قطع و اعمالنه بارار. اورشه ناحیه سنده ساروز کورفزیسه و کشان قضااسنده صریح ایرماغنه دوکیلور بر نهر اولوب، لوانک سائر طرفلرنده کی میاه جاریه کوچک درلردن عبارتدر. طوپراغی منبت اولوب، آجیق قال زراعت برلری چوق دکاسر. باشلیجه محصولاتی: بقدای، آریه، قزلبه، مصر، چاودار، بولاف، داری، قیلوج، بورجق، نخود، بقله، فاصولیه، سیام، کتن کیمون، اوزوم، بادام، جوز، زیتون قاؤن، یاقوق و سائزدهن عبارتدر. اورمانلردن خیلی مقدار پلاموط دخی آلتیر. حیوانات اهلیه دن ۹۰۰۰۰ قیون، ۱۰۴۰۰۰۰ کچی، ۹۰۰۰ صغیر، ۱۳۵۰ آت و ۱۶۶۰ استر بولنور. کشان قضااسنده کور معدنی و شارکوی قضااسنده مختلف معادن بولند یغی کشف اولغشدر. بوقضاده کوکوردلی معدن صولری دخی بولنیور. صنایع محلیه اوزومدن شراب و یکمز اعمالیه بالکن بزی، آلاجه طوقومه، کلیم، چول و سائر نهجندن و طوغله، کره میت، دستی، چوملک و سائر اعمالندن عبارت اولوب، طوغله و کره میت فابریقه لری اک زیاده مرفه قضا سندن بولنیور ات صوجنی دخی بیارلر. سنوی درت بش میلیون کیلو شراب کلیبولی سنجاغندن آوروپا به نقل اولنور. لوانک هواسی معتدل اولوب، آجیق نخولانی چوقدر. سنجاغک مساحت سطحیه یی ۴۰۷۰۰ صریح کیلومتره اولوب، ۹۱۹۰۰

صمره جهتندن مدخلک ساحل شمالیسنده اوله رق استانبولک ۲۰۵ کیلومتره غرب جنوبیسنده وادر. فاک ۱۴۰ کیلومتره جنوبنده واقعدر. تجارتگاه بر اسکله اولوب، ۲۰۰۰۰ اهالیسی، استخکاماتی، ایکی صنعی و بر طبیعی لیمانی، ۴ بیوک و متعدد کوچک جوامع شریفه سی، بیوک و یک معمور مولویخانه سی و دیگر ۸ تکیه سی، متعدد مشاهیر مرقبله زیارتگاهلری، بر مکتب اعدادی ملکیه سیله ۳ ابتدائی و متعدد صبیان ۲۰ روم ایله بر ارمی و بر اسرائیلی مکتبلری، بر بخار دکرینی، ۸ بالکن بزی و ۶ آلاجه دستکاهی و اطرافنده باغ و باغچه. لرله مسیره لری وارددر. کلیبولی روم ایلنده و آوروپا قطعه سنده اک اول اداره عثمانیه یی کچی مملکت اولوب ۷۵۸۰۸ ناربخنده و جنمکان غازی-اطان اورخان زماننده پادشاه مشارالیه ک وزیر بولنان شهزاده سلیمان پاشا طرفندن فتح اولغشدر. شهزاده مشارالیه کلیبولیده مدفون اولوب، تربلری یاننده برادر اکرمی خداوندکار غازی جانندن نامنه بیوک و مصنع بر جامع شریف بنا اولغشدر. دیگر جوامع شریفه کت بری ده سلطان بایزید خان ثانی دورنده صدر اعظم بولنش اولان مسیح پاشانک بنا کرده سیدر. یازمچی اوغلی محمد افندی و برادری «انوارالمشققین» صاحبی احمد بی جان ایله علمدان (زس العرب) و سائر مشاهیر دخی کلیبولیده مدفوندر. چارشیدی بیوک و معمور ایسه ده، خانلری اخشاب و سوقا. قلیشک اکثری طار و غیر منتظم اولدیغندن، قصبه کت منظره سی یک ایی دکاسر. اهالیسنک قسم کلیسی مسلم و قصوری روم، اسرائیلی و یهوددر. بلده کت جنوبنده بر طاق صنعی تپه جکار بولنوب، اسکی تراکیه حکمدارلرینک تربلری اولدیغی مظنوندر.

— کلیبولی قضایه منهای اولان لوانک مرکز قضایه اولوب، طغور، بولایر و اورشه ناحیه لرله برابر ۲۲ قریه یی حاوی ۲۸۵۳۷ اهالی ایله مسکوندر. قضا کلیبولی شبه جزیره سنک شرق شمالی قسمندن عبارت اولوب، شمال شرقی جهتندن شارکوی، جنوب غربی جهتندده ساروز کور-قزله محدوددر. اراضیسی آرز عارضه لی اولوب،

معدود و اداره عسکریه اورایه مربوطدر .
 کلیس } حلب ولایت و سنجاغده و خلیک
 ۵۰ کیلومتره شمالنده قضا سرکری

بر قصبه اولوب، ۲۰۰۰۰ اهالیسی، ۳۷ جامع
 شریفی، ۱۴ مسجدی، ۸ مدرسه سی، ۲۴ تکیه
 سی، ۱ رشده و ۲۵ صبیان مکتبی، روم، ارمنی،
 قنولیک و پروتستان جاعتربنه مخصوص بر کلیسی
 ایله بر حارره سی، ۵ حمامی، ۱۵ خانی، ۱۴۵۹
 دکانی، ۳ بدستانی، ۱۲۰ قاش دستگاهی، ۳
 صابونخانه سی، ۵۸ زیتون و ۲۸ سیسام معصره سی
 وارددر. معمور بر قصبه اولوب، صنایعی پک ایلری
 اولغله، پاموقدن بز و آلاجه، پوکدن عبا و ایکندن
 قاشلرک انواعی و منخل و سائر نسیج اولنور. اطراف
 دخی پک منبت اولغله، پک نفیس زیتون و سیسام
 یاغی اخراج و صابون اعمال اولنور. مشین و کاوساله
 و سائر دخی پاییلیر. جغرافیون عرب آثارنده کلیس
 اسمنه تصادف اولغیوب، او وقلرده (کاز) اسمیله
 (عزاز) قصبه سی مضافاتندن بر قریه ایدی، و
 «معجم البلدان» ده دخی بو وجهه تریف او-
 لشمشدر. بدمه تیرلرک خروجنده مذکور (عزاز)
 تخریب اولغله، طاغیلان اهالیسی (کاز) قریه سنه
 چکیلرک، قریه مذکور بیویوب، مرور زمانه
 شمیدیکی معموریتی استحصال ایشمیشدر. قصبه داخلنده
 سویلینلن، لسان ترکجه در.

— کلیس قضایی شمالاً عینتاب، شرقاً بته
 عینتاب و باب، جنوباً جبل عمان و حارم قضا لرله،
 غرباً دخی بیلاز قضا سیله و آتانه و لایته محدوددر.
 قضا: شقاغی، منبج فوقانی، موسی بکاو، عزبه،
 عزار فلاح، عزار ترکان و جوم اسم لرله طقوز ناحیه
 و ۴۶۰ قریه بی حاوی اولوب، ۸۳۸۸۸ اهالی
 ایله مسکوندر، که بونلرک ۷۳۵۲۰ سی مسلم،
 ۹۶۲۱ ی خرسقیان و ۷۴۷ سی اسرئیلدر.
 اراضیسی پک منبت اولوب، حبوبات متنوعه ایله
 زیتون، پاموق، برنج، نونون، اوزوم و میوه و
 سبزه لک انواعیله مازی و سائر حاصل اولور، که
 احتیاجات محلیه به قابل ایتکدن صکره، برخیلی
 اخراجاتی ده وارددر. میاه جاریه سی چوق اولوب،
 چاپر و سرعازی چوق اولغله، اهالی قیون، صغیر،
 خرکاه و سائر دن بر چوق حیوانات بدلیوب، قضا.

اهالی ایله مسکوندر، که بونلرک ۲۷۶۴۰ ی مسلم،
 ۵۹۷۱۴ ی روم، ۱۷۵۸ ی بلغاز، ۱۹۵۶ سی
 موسوی و ۱۰۳۲ سی ارمنیدر. سنجاغک واردات
 سنوبه سی ۸۰۰۰۰ لیراراده لرنده در. لوا داخلنده
 ۶۷ جامع، ۱۲۰ مسجد، ۱۳۸ مکتب، ۱۲۹
 تکیه و ترب، ۱ عمارت، ۲ مدرسه، ۴۵۸ چشمه
 و سیبل، ۱ خسته خاه، ۱۰۷ کلیسا و مناستر، ۲
 حاوره، ۴۱۵۸ دکان و مغازه، ۶۳ خان، ۱۸
 حمام، ۴۶۴ پل دکرمنی، ۲۱ صو دکرمنی، ۴
 اون وه پاموق فابریقه سی، ۱۲۴ طوغله و کره میت
 فرونی و بر محله موجوددر. کشان و شارکوی
 قصبه لرنده بهر سنه برر بنایر و کشانده هر هفته
 بازار قوریلور. سنجاق نفس کلیبولی ایله اجه آباد،
 کشان، شارکوی و صرفته اسم لرله ۵ قضا و ۹
 ناحیه به منقسم اولوب، ۱۲۶ قریه بی حایددر.

کلیبولی شبه جزیره سی } (Presqu'île)
 da Galli - }
 (Poli) روم ایلینک (ترکیه) خطه قدیمه سنه طار
 بر برزخله مربوط و سرمره دکنینک منتهای فریبنده
 بحر سفید برفازیلله ساروز کورفری آره سنده
 شرق شمالیدن غرب جنوبی به تمتد بر شبه جزیره
 اولوب، بونی ۸۵ و اک کنیش برنده اکی ۲۷
 کیلومتره قدردر. عارضه لی بر یر اولوب، آلچی
 طالع و تپه لری و اوفق اووم لری وارددر. برزخک
 قرینده جنوب شرق ساحلنده کلیبولی قصبه سی،
 قلعه سلطانیه قارشیسنده کلید بحر و منتهای جنوب
 غریبسنده سد بحر استحکاماتی بولنیور. بولایر
 و سائر مواقعی دخی استحکامات جسیمه ایله تحکیم
 اولشمشدر. اوجی (اجه آباد) و برزخ جه تنده کی
 قسمی نفس کلیبولی قضاسی تشکیل ایتکله، بتونی
 کلیبولی سجاغک نصی قدردر.

کلید مجرد } خوزستان ایله (ر) یکننده
 } و اصفهاندن ایکی کونلک مسافده
 بیوک و متین بر قلعه اولدیفنی یا قوت حموی بیان
 ایدیور.

کلید بحر } ادرنه ولایتک کلیبولی سنجاغده
 (تابع اجه آباد قضا سنده و قلعه
 سلطانیه نک قارشیسنده استحکامات جسیمه ایله مستحکم
 بر کوچک قصبه اولوب، قلعه سلطانیه نک اقسامندن

تک مجموع حیوانات اهلیه سی ۳۰۰۰۰ رأسه بالغ اولور.

کلیسا حصاری { یاخود کونش حصاری } نیکده قصبه سنک جنوب.

بند و ۴ ساعتی مسافه ده اوله رق قریله صوبه تابع برجاک اوزرنده بر قره اولوب، (تیانه) شهر قدیمک خرابلری اوزرنده واقع اولمغه، اطرافنده برچوق آثار عتیقه موجوددر.

کلیسوره { یاخود ولاخو کلیسوره (Vla-choklissoura) مناستر ولا.

یتنک کوریمجه سنجاغه تابع کسریه قضاسنده و قضا. تک شرق شمالی جهتده ناحیه مرکزی بیوک بر قره اولوب، جمله سی اولاخ اولقی اوزره، ۳۳۶۶ اهالیسی، ۶۳ دکانی، ۸ خان، ۴ کلیسای و ۵ مکتبی وارددر. موقعی حذای بحردن ۱۲۱۰ متره یوکسک اولمغه، یازین هوای پاک لطیف و صوبی این اولوب، خانلری دخی کارگیر و مفرحدر. — ناحیه سی قریه مذکوره ایله دیگر ه کوبدن مرکبدر. — [« کلیسوره » ماده سنده مراجعت.]

کلیم { ایران شعرا سندن (ابو طالب همدانی) تک مختصیر، که ترجمه حالی « ابو طالب » ماده سنده سبق ایدوب، شورا جقده بر یتنی ایراده اکتفا ایده جکر:

جز حرف عشق نیست سراسر بیان ما
چون شمع یک سقین کزدر بر زبان ما

کلیم الله { حضرت موسی (عم) و برین عنواندر.

کلیم الله { هندستانک دکن قطعه سنده احمد آباد بیدار شهرنده حکومت سورن بهمنیان سلاله سنک حکمدار اخیر اولوب، ۹۳۴ تاریخنده وزیر بولنان امیر برید طرفندن اسقاط اولمش؛ و وزیر مرقوم کندیمی مملکتی ضبطله بریدیلر دولتی تأسیس ایامش ایدی.

— بواسطه مؤلفیندن بری ده اولوب، « کشکول تصوف » عنوانله صوفیوت اصطلاحاتی جامع بر لغت کتابی یازمشددر.

کلاخ { ارضروم ولایتک ارزنجان سنجاغده وارزنجانک ۳۸ کیلومتره غرب جنوب بیسنده اوله رق فراک ایکی قولندن بری اولان قره صوبک صول یعنی جنوبی ساحلنده قضا مرکزی

بر قصبه اولوب، اوج درت بیک اهالیسی، اسکی بر سوری، رشده مکتبی و کلیم دستکاهلری وارددر.

— کلاخ قضاسی ارزنجان سنجاغک منتهای جنوبنده واقع اولوب، شمال شرقی جهتدن نفس ارزنجان یعنی لوا مرکز قضاسیله، شمال غربی طرفندن قوری جای قضاسیله، جنوباً و جنوب شرقی و غربی طرفلرندن دخی معموره العزیز ولایتله محدوددر. فخری مدیرله اداره اولنور ۷ ناحیه و ۷۵ قریه یی حادی اولوب، ۱۸۸۷۲ اهالیسی وارددر، که بونک ۱۴۵۴۷ سی مسلم، ۳۵۰۳ ی ارمنی، ۱۸۹ ی قتولیک و ۶۳۳ ی پروتستاندر. اراضیسی منبت و اولد قجه کوزل ایشلمش اولوب، حبوبات متنوعه ایله سبزه و میوه لک انواعی کثرتله حاصل اولور. صنایع محلیه باشلیجه کلیم و سجاده و بوکدن چوراب و الیدون اهمالیله ساز صنایع عادیهدن عبارتدر. فزات (ویا قره صو) قضاسی بر یاندن بر یانه شق ایدر. قضا داخلنده (کور) دبنلن و باغ و باغچه لره محاط اولان بیوک بر قریه قرینده بر مملحه ایله کور مسدنی بولنور. درون قضاده ۳۷ جامع و مسجد، ۳ مدرسه، ۱ رشده، و ۴ صبیان مکتبی، ۱۰ کلیسا و مناستر، ۲۲۰ دکان، ۷ خان، ۱ حمام، ۳ فرون و ۱۰ دکرمن موجوددر.

کمال { فرس شعرا سندن بش ذاتک مختصیر:

برنجیسی (امیر کمال الدین) سیستان رؤسا سندن اولوب، سلاطین عصری هندنده قدر و اعتباری برکال ایدی. شویت اونکدر:

از بس که شدم همه تقاضا
از خاموشم سؤال خیزد

— اینکجه یی بلخی اولوب، (سیه کچکول) دینکله معروف ایدی. شویت اونکدر:

ای روشنی از ماه رخت دیده چاترا
بر خاک نشانیده قدت سرو رواترا

— اوچنجیسی (میرزا کمال الدین) اولوب، اصفهان عزیمتله، تحصیل علوم ایده رک، تدریسه اشتغال ایش؛ و اواخر عمرنده کوزلینه عمی طاری اولوب، اصفهانک محاصره سی اثنا سنده وفات ایشمدر.

بر سیدن طولابی کو جنگله ، پک جابق تأثیری
کوردیان شوقطه بی سولمشدی :

ای خداوند هفت سیاره
کافری مان فرست خوندواره
تادر ودشت را چو دست کند
جوی خون آورد زجو پاره
عدد مردمان بسفزاید
هر بکیرا کند بصد پاره

کمال الدین افندی } (طاشکبری زاده
محمد بن احمد) علای

عثمانیه نك آب رویی اولان « شقایق نماییه » و
« موضوعات العلوم » صاحب ابوالخیر طاشکبری
زاده نك اوغلی اولوب ، ۹۵۹ تاریخنده دنیا به کاش ؛
وجهه اساتذه سندن اولمق اوزره ، ابوالسعود افندی نك
درسته دخی مداومت ایتش ؛ بعده علی الاصول
دور مدارسله ، ۹۹۹ ده سلا نيك بعده اسکدار ،
حلب ، شام ، بروسه ، غلطه قاضی قلعه ، نصب اولنه رق ،
۱۰۱۱ تاریخنده آنا طولی پایه سی احرازله ،
مکرراً بالفعل آناطولی قاضی سگری بولنده قدن
صکره ، ۱۰۲۱ ده روم ایلی قاضی سگری اولش ؛ و
۱۰۳۰ ده جنتیگان سلطان عثمان خان ناینك له سفرینه
عزیمت لرندنه معیت شاهانه لرندنه کیدوب ، یاش شهرینه
مواصلتندنه خسته لافغله ، درسعاده عودت ایتکده
ایکن ، طونه اوزرندنه کی ایسحاقجیده ارتحال ایتش ؛
ونمش درسعاده نقل اولنه رق ، طاشق پاشا جامی
خطیره سنده پدری یانته دفن اولمشدر . سورمه
کهفك تفسیرینه حاشیه سی وهدایه اوزرینه « عده »
عنوانیله بر اثری واردر . پدرینك « موضوعات
العلوم » فی وحیدین واعظك رساله سی ترکیبه
ترجه ایتمشدر . « موضوعات العلوم » ی لفظاً ترجمه
ایتدیگمندن ، شیوه ترکیه سی فرب اولمشدر . بو
ترجه اخیراً « اقدام » غزیه سی اداره سی طرفندن
نشر اولمش ایسه ده ، طاشکبری زاده نك تألیف
عریسنگ صرف علوم و فنوندن بحث ایدر بر
مختصری واردر ، که لسانیزك شیوه حاضرینه
کوره ترجمه ونشر اولنه ابدی ، زمانیزك احتیاجات
علمیه سته ده موافق بر خدمت اولوردی . ترکی
وعربی اشعاری اولوب ، شعرده (کمال) مخلص
ایدردی . « تبره » عنوانی قصیده عربیه بدخی
تخمیس ایتمشدر .

کتب تدریسیه دن بعض تألیفاتی وبر خیلی اشعاری
واردر . شویت اونکدر :

باجلوه تو سدره وطوبی زیاده رفت
دیدم قامتی که قیامت ییاد رفت

— دردنجیسی کیلانی اولوب ، شویت

اونکدر :

بر لب بام ازفغان من بنا کام آمدی
بر لب آمد جان من تا بر لب بام آمدی

— بشنجیسی (میرکمال علی) هندستانك

(گیامنپور) قصبه سندن اولوب ، « کمال حکمت »
و « چهارده درود » عنوانیزله ایکی کتاب یازمش ؛
و ۱۲۱۵ تاریخنده وفات ایتمشدر .

کمال الدین } ایران شعرا سندن و فخرالملک
امراسندن اولوب ، جبال

حاکمی ابدی . اورانك احوالیله اهل بسنگ اوصافی
حقنده بر قصیده سی واردر ، که مبدی شودر :

کوهی کشیده سریع هم اندر آن کم کرده ره
تاریک چون جان از کشته مکروه چون شخص از عل
در هر شکافش دوزخی دروی دمان ازهر معنی
هر خار از آن چون ماجمی تا ساق وزانو درجدل الخ .

کمال الدین اسماعیل } (بن جمال الدین عبد
الرزاق) اعظم

شعرا ایراندن اولوب ، اصفهانیدر . پدری دخی
مشاهیر شعرا دن اولوب ، آنحق صاحب ترجمه نك
اشعاری بدرینك کفتارینه ترجیع اولنیور . هر
وادیده غایبه متین اشعار سویلوب ، ۱۲۰۰۰
یتی حاوی مرتب دیوانی واردر . اوکتافا آن بن
جنگیز خانك مغول عسکر یله اصفهانی ضبط وفات
ایتدیگمده ، صاحب ترجمه شهرک خارجنده بر زاء
ویده منزوی بولمغله ، مغوللر اوراده برشی مأمول
ایتمه رك بناشمازلر ملاحظه سیله ، اهل اصفهاندن بعض
آدملر اموال و اشیای لرینی اورایه نقل ایدره رك ،
زاویه نك یاننده بولان چقوره صافلامشلردی .
تصادفاً مغول چو جقلرندن بری طوب اوینارکن ،
طوبی او چقوره دوشمکه ، آلمغه ایتدیگمده ، اموال
محفوظه بی کوروب ، خبر ویردیگندن ، مغوللر کیدوب ،
اونلری آلدقندن صکره ، دهها بشقه یرده ده واردر ،
ده رك ، سولتمك مقصدیله ، شاعری اشکنجه آلتنده
شهید ایتمشلردر ، که بوده ۶۳۵ ده واقع اولمشدر .
اوکتافا آنك هجومندن اول ، کمال الدین اصفهانیلرله

کمال الدین بن الزملمکانی { جمال الاسلام

الانصارى السامكى) مشاهیر فقهاء شافعیه دن وادبا. دن اولوب، یکریمی بش یاشلرندمه ایکن افتایه باشلامش؛ وشامده بعض ملوکک دیوان انشاسنده و حزانه بیت المال وکالتندمه بولنمش؛ و حلبده قاضی القضاة اولمشیدی. دمشق قاضیسی اولق اوزره، شهر مذ کوره دعوت اولنهرق، کیتیمکده ایکن ۷۲۷ تاریخندمه بلیسده وفات ایتمشدر. ۶۶۷ ده تولد ایتمشیدی. بر جوق منشآت و اشعار و رسائلی اولوب، طلاق و زیارت حقندمه شیخ تقی الدین بن تیمیه جواباً ایکی رساله فقهیسی و «رابع اریعة» عنوانیه منظوم و منشور بر رسالهسی و «نهای» ک بر قسمنه شرحی وارددر. بر خیلی وقت تدریس و افاده ایله دخمی مشغول اولمشیدی. «مجاله الزاکب» عنوانیه کعبه معظمه نک ذکرینی و مدح جنساب نبوی بی متضمن مفصل بر قصیدهسی دخمی وارددر، که باشلانغیجی شودر؛

اهواک یاربۃ الاستار اهواک
وان تباعد عن مقانی معنک
واعمل العیس والانیواق ترشدنی
عسی یشاهد معنک معنک

کمال الدین بن منعه { (ابو عمران موسی

علما و حکماء اسلامدن اولوب، علوم شرعیه و ادبییه و حکمییهده یکنی صرف و نحوده، فقه و تفسیر و حدیثده، حکمت و منطقده، طبییه، علوم ریاضیهده، هندسه و مساحدهده، هیئتده و سائر علوم و فنونده عصرینک فریدی ایدی. ۵۰۱ هه تاریخندمه موصله دنیا یه کلوب، ابتدا پدرندن تحصیل علوم ایتمش؛ و ۵۷۱ هه بغداده عزیمتله، مدرسه نظامیهده علوم و فنون متنوعه بی تلم ایتمکدن صکره، موصله هودت المیش؛ و پدرینک وفاتندن صکره اونک برینه کرسی تدریسه کچوب، محل تدریسی اولان ارباب صاحبی امیر زین الدینک مدرسهسی صاحب ترجمیه نسبتله (المدرسه الکیمایه) اسمی آلمش ایدی. آرزمانده صیت و شهرتی آفاق کیر اولوب، هر طرفدن تشنگان ظلال علم و معرفت حلقه تدریسنه طولانیله، و کندیس ۲۴ فنده تدریسله اشتغاله باشلامش ایدی. فخر الدین رازینک و حمیدینک تألیفاتی موصله واصل

اولدقده، علماء موجوده دن کیمسه آکلامغه مقتدر اوله مدینفیه حالده، صاحب ترجمه بر کجهده بولری کوزدن کچیرمکه، ایتسی کوندن کافه غوامضیه تدریسه باشلامشیدی. تاریخ و ادبیات و اشعار و اخبار عربده دخمی بد طولاسی و بوباده بر جوق مستحضراتی وار ایدی. حتی تورات و انجیلی دخمی تدقیق و شرح ایدوب، نصارا و یهود علماسنک، بو کتابلری بحق آکلامق ایچون، صاحب ترجمیه مراجعت ایتمکری، و بولنره کتب مذ کوره دن درس و پروب، بولنره مخصوص اولق اوزره، مذ کور کتابلری شرح و تفسیر ایتمش اولدغی دخمی سر ویدر. هله علوم ریاضیه و حکمییهده بر کونه مشکلاته تصادف ایدنلر اوزاتندن دخمی مسئله بی یازوب، صاحب ترجمه دن استیضاح ایدرلردی؛ و کندیس مفتح و موضح جوابار یازاردی. علوم عقلیه ایله کثرت اشتغالندن طولانی اعتقادجه مدخول ایدی. ۶۳۹ تاریخندمه موصله وفات ایتمشدر. اولاد و احفادی بر جوق وقت موصله مدرسلک ایتمشلدر. تفسیره دایر «کشف المشکلات و ایضاح المعضلات»، فقهده «شرح کتاب التنبیه»، «کتاب مفردات الفاظ القانون»، «کتاب فی الاصول»، «کتاب عیون المنطق»، حکمتده «کتاب لغز»، هیئتده «کتاب الاسرار السلطانیه» و سائر تألیفاتی وارددر. شواکی بیت جله اشعارندندر:

ما کنتم من یطیع عذالی
ولا جری هجره علی بالی
حلت کما حلت غادراً و کما
ارخصت ارخصت قدردک انغالی

کمال الدین بن النبیہ { (علی بن محمد)

و ادبادن اولوب، مصر لیدر. ملوک ابویه نک مدخنده بر جوق اشعار ی اولوب، ملک اشرف موسایه انتساب ایتمش، و کاتب دیوانی اولمش ایدی. بر مدت نصیبینده اقامت ایدوب، ۶۱۹ تاریخندمه اوراده وفات ایتمشدر. مرتب و بیوک دیوان اشعار ی اولوب، بونک متفحی ایادی ناسده بک متداول ایدی. شو بر ایکی بیت جله اشعارندندر:

باکر صبوک اهنی العیش باکره
فقد ترنم فوق الایک طائره
واللیل تجری السدرای فی مجرته
کلروض تطفو علی نهر ازاهره

و کوبک الصبح نجات علی یده
مخلاق تملای الدینا بشاثره الخ

کمال الدین بیدار { ایران مشاهیر شعرا -
کوهستان نواحی سندن ابدی. وزیر شهید صاحب
بن عبادک اوغلی خواجه اسماعیل طرفندن تربیه
اولمش؛ وخواجه ظهیر فاریادینک مدح وثناسنه
مظهر اولمش ابدی. مرتب دیوانی یوغیسه ده، عربی
وفارسی ودیلی لسانلرنده برچوق اشعار ی تذکره -
لرده محرردر. شو رباعی او جمله دندر:

باط میکفت مایه ی در تب و تاب
باشد که بیوی رفته باز آید آب
بط کفت چو من فدیہ کستم تو کباب
دنیا پس مرک من چه دریا وجه آب

کمال الدین حسین { مشاهیر خطاطیندن
یکچشم اولدیفی حالد، خطوط سته یی وعلی الخصوص
نستعلیق امثالر صورتده یازاردی. قرآن خوانقده
دخی بیعیدیل ابدی. ۹۷۴ تاریخنده مشهورده وفات
ایتمشدر.

کمال الدین حمصی { (ابو منصور مظهر
هیر اطباء اسلامدن اولوب، ادبیات وسائر علومدن
دخی بهره سی وار ابدی. بمدا تحصیل دمشق
شامده بردکان آچوب، تجارتله مشغول اولوردی؛
و کثرت معلوماتنه بنام ملوک و اکابر طرفندن زیارت
مرضایه دعوت اولنوردیسه ده، مجانباً بقوب، صنعت
طبابتله کچینمک ایستزدی. بعده ملک عادل نور -
الدین بن زکی بیمارستان کبری کشاد ایتمکندنه،
اورایه مداومتله بر مدت یته مجانباً خستگاه باقدقدن
صکره، تخصیصات تعین اولنهرق، وفاتنه دک اورایه
متدد بولمش؛ و ۶۱۲ تاریخنده وفات ایتمشدر.
«مقاله فی الباء»، «شرح بعض کتاب العنل والا -
عراض الجالینوس»، «الرساله الکامله فی الادویه
المسماه»، «اختصار کتاب الحاوی للرازی» نا تمام،
«مقاله فی الاستسقاء»، «تمالیق علی الکلیات من
کتاب القانون»، «تمالیق فی الطب»، «تمالیق فی
البول»، «اختصار کتاب المسائل لحنین بن اسحق»
عنوانلرله تألیفات طایبه سی واردر.

کمال الدین خجندی { [«کمال خجندی»
ماده سنه مراجعت.]

کمال الدین عبدالرزاق { (بن جلال الدین
اسحق) مشاهیر

علما وادبادن اولوب، ۸۱۶ تاریخنده شهر مذکورده
طوعش، و ۸۸۷ ده وفات ایتمشدر. «مطلع
السمعدین» عنوانله بر تاریخچی و «تفسیر تأویلات»،
«کتاب اصطلاحات الصوفیه»، «شرح فصوص
الحکم»، «شرح منازل الصابرین» عنوانلرله
تألیقاتی واردر.

کمال الدین قره دده { اونجی قرن هجری
عثمانلی شمراسندن

اولوب، اوائل حالنده آتاسیه ده دباعتله مشغول
ایکن، بعده الفدن باشلامق اوزره، تحصیل علمه
قولش؛ واستمداد طیبینی یاردیمله آرمدت
ظرفنده کمال علوم متداوله ایدوب، مدرس اولمش
ابدی. علی الاصول دور مدارس ایدوب، ۹۶۵
تاریخنده کفه مفتیسی اولمش؛ و بعده کبر سنندن
طولانی بروسه ده کوشه ازوایه چکیلوب، ۹۷۵ ده
اوراده وفات ایتمشدر. تفسیر وحیدت وسائر علومده
ید طولی صاحب اولوب، عزینک شرحی سعد الدین
حاسیه سی، فقهده «وهبانیه» طرزنده بر منظومه سی،
«طبقات النحاة» ی وعلوم مختلفه ده رسائل و تملیقاتی
واردر.

کمال بک { اعظم ادبای عثمانیه دن اولوب،
بحق لسانر ادبیاتک مجددی

طرز جدید افاده نک موجد ومؤسس عد اولته بیلیر.
هرنه قدر شناسی بو طریق جدیدک کشادنده کمال بکدن
ایلری کچمش ایسه ده، کمال بکک طرز افاده سنده کی
بارلاقق ده زاده جالب قلوب اوامغله،
یازدیفی شیلر ادبیات جدیده نک رواج وانتشارینه
سبب اولمش ایدی؛ بو صورتله کمال بکک
ادبیاتمیزک تجدیدینه و اصول کتابتیزک سهل
و سلیس بر اسلوب طیبی و معقوله دوکلسنه بک
بیوک خدمتی کورلمشدر. کمال بک ۱۲۵۰ تاریخلرنده
درسمادنده تولد ایدوب، پدری یکیشهرلی ووالده سی
آرناؤدلقده کی قونیجه قصبه سننددر. او وقت موجود
مکتبده ابتدای تحصیل ایله خصوصی درسلردن
عربی وفارسی و فرانزجه لسان و ادبیاتی اوکر.
نزدکن صکره، بر مدت باب حالی اقلامنه دوام
ایتمش؛ و بعده او وقت هنوز یکی ظهور ایتمش اولان

و عودتند ۱۲۶۲ ده مکاتب عمومی نظارت تعیین
اولان مشارالیه اسفند افندی به معاون نصب
اولنش؛ و ۱۲۶۴ ده نظارت مذکور مدبر لکنه
وینه او سنه رتبه اولی ابله مکاتب عمومی نظارت
تعیین بیورلش ایدی. فرانسر لسانته دخی آشنا
اولغله، ممالک عثمانیه مکاتبی اصول جدید به
تحویل ایتک مقصیده، آوروپاده کی مکاتبی مشاهده
ایتک اوزره، او طرفه اعزام بیوریلهرق، آوروپاک
اکثر طرفلرخی کز مشیدی. اوج سنه بو نظارت
قالدقدن صکره، برلین سفارتنه نصب اولنش؛
وطهران سفیری اولش و عهده سنه رتبه وزارت
توحیدله، دذاتله معارف و اوقاف هاپون ناظری
اولش؛ و نهایت هیئت اعیانه داخل اولغله برابر،
حرم هاپون نظارتنه نصب اولنش؛ و قرن سابق
اواخرنده ارنحال ایشلدر. ادبیات اسلامی به و ملی-
الخصوص لسان فادسیه بحق واقف اولغله برابر،
معارف غربیه به دخی آشنا، ادیب و شاعر و فوق
العاده عقیق و اهل دل بر ذات ایدی. مذکور
« منتخبات شهنامه » دن بشقه بر فارسی مکالمه.
نامه سی و قواعد فارسیه دایر بعض رسائیلله بر
خیلی اشعار و سائر آثار و وارد. ادبای عصر.
مزدن سعید پک افندی حضرتلرینک بدرلیدر.
حسب حال کدر دیدکان اولان شو بیت مشهور
جمله اشعارندندر :

الساندر عمر وقوعات نیک و بد
صبرایت کمال محنته این نیز بگذرد

کمال پاشا زاده } (شمس الدین احمد بن
سلیمان) مسند جلیل
مشیت اسلامی به کچن مشاهیر علماء عثمانیه دن او-
لوب، ادرنه لیدر. جدی امرادن اولغله، کندیسی
دخی صباوتنده مبانی علومی تحصیل ایتدکدن
صکره، او طریق سولکه، سلطان بایزید خان نا-
نینک بعض سفرلرند اردوی هاپون معیتند بو-
لنمشیدی. ذکاوت و فراست فطریه سی حبیبله، طریق
علینک قدر و اعتبارینی آکلا به رق، برسپردن عو-
دتند خطیب زاده و معرف زاده و مولانا کستلی کبی
علامت حلقه تدریسه دوامله، آز مدت ظرفنده
تکمیل تحصیل ایدمک، ادرنه پک بعض مدارسند
تدریسه باشلامش؛ و بعد ادرنه قاضی و ۹۲۲ ده

مطبوعات عالیه قاریشوب، نشر ایلدیکی مقاله لرله
عمومک نظر رغبت و حیرتخی جاب ایتش و اخیراً شورای
دولت اعضا لفته نصب بیورلشیدی. بعد ساقز
متصرفانته نصب اولنهرق، ساقز مرکز ولایت اتخاذ
اولندقدن، ردوس متصرفانته نقل، و بعد بته ساقز
ارجام اولنش؛ و ۱۳۰۵ تاربخنده جزیره مذکور-
رده ذات الرتبه دن وفات ایتمشدر. تربیسی جانب
پادشاهیدن صورت مکملده پایدیرلشدر. اشعارند
(نامق) تخلص ایدردی.

کمال بکک اک بیوک مهارت و افتداری سیاسی
مقاله لرله تدبیر ملک حقنده کی بندلرده و نهایت در-
جه ده پارلاق و متین اولان اشعارند کورلیور.
حکایه و تیارو کتابلری یازمغه هوس ایدوب، بو
قیلدن برقاچ رساله میدان قویمش ایسه ده، بونلرک
ترتیبند کمال بکک افتدار ادیبی نسبتند برمهات
کورلیور. آثار منشوره و منظومه سی مشهوره او-
لوب، افواه ناسده متداول اولدیفندن، نمونه ایرا-
دینه حاجت یوقدر.

کمال پاشا } (السید احمد —) متأخرین
وزرا و ادباء عثمانیه دن اولوب،
۱۲۲۳ تاربخنده درسعادته دنیا به کیش؛ و بعد
النحیصل ۱۲۴۱ ده دفتردار مکتوبجیسی (یعنی
مکتوبی مالیه) قلعه داخل اولوب، ۱۲۴۶ ده
جریده محاسبه سی باش کتایته نقل اولنش؛ و
۱۲۵۰ ده خواجک و برسنه صکره رایحه رتبه سی
احراز ایدوب، او صرده جمع ایتش اولدیغی
« منتخبات شهنامه » ابله بعض قصائد فارسیه بی تقدیم
ایتمی اوزربنه، سفارنله ایرانته منته عزیمت اولان
اسعد افندینک معیتند باش کتایته جانب ایران
عزیمت ایتش؛ و عودتند مکتوبی صدارت قلعه
نصب اولنمشدی. او صرده درسعادته کلن ایران
شهرزاده لرله سفراسی معیتند ترجمانلق ایتک مأمور
اولش؛ و حسب الایجاب مأموریت مخصوصه ابله
ایران اعزام اولنش؛ و عودتند ۱۲۵۶ ده تلم مذکور
میز لکنه نصب اولندقدن صکره، مأموریت مخصوصه
ابله جانب مصر عزیمت ایتش؛ و عودتند مکتوبی
صدر عالی معاون لکنه نصب اولنش؛ و ۱۲۵۹ ده
عهده سنه رتبه نائیه و بر مدت صکره نائیه توجیهله
مأموریت مخصوصه ابله جزیره جانبته کوندلش؛

ترجمه منکوقا آنک امریله دشت قیافک پانختی اولان (سرای) کوندرلمشدی . درت سنه اوراده اقا . متدن صکره ، تبریزه عودتند سلطان حسین بن اویس جلایری طرفندن گندیسنه شهر مذکورده مکمل بر خاقانه بایدرلمشیدی . میرانشاه بن تیمورک صورت مخصوصده شیخ کال خجندینک یانه کیدوب ، کورشدیکی وتادیه دیونچون کندیسنه بیگ آلتون ویردیکی مرویدر . « روضة الصفا » ده شیخک خیالده (قلعه سنک) دینان بر قلعهده برمدت محبوس قالدینی بیان اولئیور . ۷۹۲ تاریخنده وفات ایدوب ، تبریزده مدفوندر . پک اوزون صقالی اولدینی حقنده سولتمش شوبیت لطیفه آمیزدن منظم او . لیور : (آن ملحه خجندی ریش بزرک دارد ، کز ذات بزرکیش صدریش می توان گفت) . مدح اکابر حقنده اصلا شعر سولیمدیکی مروی اولوب ، دیوانی غزلیاتی و عارفانه اشعاری حاویدر . خواجه حافظ شیرازی ایله معاصر اولوب ، بربرینه شعر . لرندن کوندریر ، وهریری دیگرینی تقدیرایدردی . شوبیت حقیقت شعار جمله اشعار عارفانه سندندر :

میفرشد بحر و میگوید با آواز بلند
هر که در ما غرقه کرد دعایت هم مآشود

کمال رئیس { مشاهیر بحر یون عثمانیه دن
لدینی حالده ، قیودان دریا دامادستان پاشا طرفندن
سرای هایونه تقدیم اولنمش ؛ و حرم هایونده تربیه
اولنه رق ، بعده قیودانلغه سلوکه ، کبیچیکده
فوق العاده بر مهارت و اقتدار قرائنه رق ، چنتمکان
سلطان بایزید خان ثانی دورنده ۸۹۲ تاریخنده غرناطه
بنی احمر ملوکتنک اخیری اولان مولی حسنک دولت
علیه عثمانیه دن اعتماد ایتمی اوزرینه ، دونمائی
هایون ایله اسپانیه سواحله اعزام اولنه رق ، اجرای
نمایش ایتمش ؛ و بعده موره سواحله دن قرون و
متون ایله آوارینک و ندیکیلردن ضبطی صرم سنده
فوق العاده جسارت و یارارلق کوسترمشدی . او .
نجمی قرن هجری اوائلنده وفات ایتمشدر .

کمال زرد { (یاخود صاری کال) اونجهی
قرن هجری عثمانلی شمراسندن
اولوب ، برغمه لیدر . چنتمکان سلطان محمد خان
ثانی دورنده صدر اعظم اولان محمود پاشا تک

آناطولی قاضیه سکرری اولمش ؛ و ۹۲۵ ده عزل
اولنه رق ، دارالحدیت مدرسه سی مدرساکی کندیسنه
صدقه ویرلمش ایکن ، عصر سلطان سلیمان خانیده
۹۳۲ تاریخنده شیخ الاسلام اولمش ، و مفتی الثقلین
عنوانی کندیلرینه تنسیب اولنمش ایدی . سکزنه
مسند مشیخته قالدقندن صکره ، ۹۴۰ تاریخنده
ارتحال ایدوب ، احمد بخاری دامادی محمود چلبی
زاویه سی خطیره سنده دفن اولنمشدر . کال پاشا زاده
کرمک فته و تفسیر وحدیت وسائر علوم شرعیه ده و
کرمک السنه ثلثه اسلامییه ادبیاتنده بد طولی صاحبی
اولوب ، تمامه قریب بر تفسیر شریعه کشفه نا تمام
بر حاشیه سی ، هدایه شرحی ، علم اصولده « التفریح »
و « التتبع » عنوانیه بر متنبیه بر شرحی ، مولانا
سعدالدینک « تلویح » عنوانی کتابنه حاشیه سی ،
علم کلامده « التجوید » و « التجرید » عنوانلریله بر
متن و شرحی ، علم معانیده « اصلاح المفتاح » عنوانیه
بر متنی و بوکا شرحی ، سیدک شرح و مفتاحنه بر حا .
شیه سی ، صحیح بخاری و مشارق انواره شرحلری ،
« مهمات » عنوانیه فتوادن مسائل مشکه بی حاوی
بر تألیفی وسائر رسائل و کتب علمییه سی واردر .
بوندن بشقه شیخ سعدینک کلاستاننه نظیره اوله رق
« نکارستان » عنوانیه بر کتاب ، « محیط اللغة »
عنوانیه هر ییدن فارسی به بر لغت کتابی ، الفاظ مترا .
دفعه فارسیه ییننده کی فرقلری مبین « دقایق الحقایق »
عنوانیه بر کتاب ، قنبره محاربه سنی و سائر بعض
وقایع تاریخیه یازمش ، و « النجوم الظاهره فی
احوال المصر و القاهرة » عنوانلی کتاب ایله فن طبعده
« رجوع الشیخ الی صباه » کتابی ترجمه به ترجمه
ایتمشدر . السنه ثلثه ده اشعاری دخی چوق اولوب ،
شوبیت او جمله دندر :

هر صد اکیم ظاهر اولدی تیشه استاددن
بر اثر درد طاشده قلمش نانش فرهاددن

کمال خجندی { (شیخ کمال الدین مسعود)
{ اعظم شعراء ایرانندن و
کبار مشایخندن اولوب ، ماوراءالهرده کی خجند
شهرنده نشأت ایتمش ؛ و جانب حجازه عزیمتله ، ایفای
حج شریف ایستندن صکره ، عودتند تبریزده
اختیار نوطن ایلش ایدی . دشت قیاق حکمداری
نوقمش خان تبریزی ضبط ایستدیکنده ، صاحب

تاریخ‌نویس وفات‌یافته‌ها. شواهدی بیت منظومه مذکور هستند:

چنان تشك شد عرسه دار وكبر
كه چون آستین خورد صدچین نفیر
دلبران آهن قبارا شكاف
چومقراض از فرق سرتا بناف

کمالی { (ابراهیم -) مشاهیر خطاطین
(اولوب، حسن خطی حافظ عثمانی

نمقش‌یافته. رضوان زاده سربانی قربنده قره
کنخدا يك مکتب صیانت‌ده مالم اولوب، مصحف
شریف استنساخ و تعلیمه مشغول اولوردی .
۱۱۴۳ ده وفات ایدوب، قائم‌پاشاده مدفوندر .

کمالیه { مصر شاعر مرند اولوب، صلاح
(الدین بن ابیک صندیک هم‌مصر.

مرند ایدی . معاصریندن قیام‌الله بن البکری به
خطاباً یازوب، کوندردیکی شو ایکی بیت جمله
اشعارندند:

سمعت من شعرك سهرار غدا
ینغام الالباب از ینفث
اصبح كالخمره فی فعلها
فهو بالباب الوری یعبث

— امام سیوطینک اشیاخندن بو اسمله اوج
محدثه خاتون دخی واردرد .

کمانکش احمد بیک { جنت‌کان قانونی سلطان
سلیمان خان دورنده

۹۴۰ تاریخ‌نویس قبودان دریا اولوب، برسنه بوم‌قاصده
قالمش؛ مشهور بارباروس خیرالدین پاشایه سلف
اولمشدر . بقیه احوالی معلوم اوله‌مدی .
— کمانکش علی پاشا ایچون دخی «علی‌پاشا
(کمانکش -)» ماده‌سنه مراجعت بیوربله .

کمپتن { (Kempton) باورنه‌ك سوا به‌ایا.
(لندن و مونیخ ۱۰۱ کیلو متره

جنوب غریب‌سنده بر قصبه اولوب، ۱۲۷۰۰
اهالیسی، قلمه‌سی، مکتب اعدادیسی، پاموق‌منسو.
جائله بز فابریقه‌لری، بیخینه‌لری و ایشاک تجارنی
واردرد .

کمپفر { (Kaempfer) مشاهیر سیاحین
(واطیان اولوب، ۱۶۵۱ ده

وستفالیه‌ك (لمقو) قصبه‌سنده طوغمش؛ ۱۷۱۶
ده وفات‌یافته‌ها . کنج ایکن آوروپای شمالی بی

منظوری اولوب، مشار الیه طرفندن ادرنه جوا.
رنده‌کی خاص‌کوبیده بنا اولنان مدرسه‌یه مدرس
تعیین اولنش؛ واوراده وفات‌یافته‌ها . شو مطلع
اونکدر:

بلبلک فریادی خمدنددر کلدن دکل
عاشق افغانی لعلکنددر ملدن دکل

کمال غیات { مشاهیر شعراء ابراندن او.
(لوب، شیرازیدر . طابنده

ویا فن صیدلانیده دخی مهارتی اولوب، اجزاء
طیبه فروخته‌تله تعیش ایدردی . ابراهیم سلطان
زماننده پاشاه‌شددر . مذهب خصوصنده تعصبی
اولیوب، حکمدار مشار الیه‌ك خاننی مذهبی ترجیح
ابتدیکنه دائر اولان بر سؤالنه جواباً «سزی
کورمه‌کلن آدم ایچون سزایک‌ك فلان ویا فلان
قیوسندن کیرمسنده فرق وارمیدر؟» دیمش
اولدینی مشهور و شو بر قاج بی‌ده بو فکرینی
مؤیددر:

الا ای در تعصب جانت رفته
کشنه خلق باد یوانت رفته
ولی از ابلهی پر زرق و پر مکر
کرفتار علی ماندی و بو بکر
چه‌کویم کر همه زشت ارنیکویند
چونیکو بشکری جویای اویند
یقین داتم که فردا پیش حلقه
یکی کردند هفتاد و دو فرقه

کمال کحلول { شعراء ابراندن اولوب،
(یک چوق سیاحت‌یافته‌ها ؛
وسنی طقسانی یک‌کندن صکره بلنده وفات‌یافته‌ها .
تاریخ سوبیه‌ده بیوک مهارتی وار ایدی . شوبیت
اونکدر:

ای روشن از نور رخت دیده‌جا ترا
بر خاک نشاندہ قد تو سرو روانرا

کمالی { (دفتدار زاده -) اونیجی قرن
(هجری شعرا سندن اولوب، اکثر

علومدن بهره‌سی و مثنوی خوانلقه شهرتی وار
ایدی . بر تاریخ عمومی جمعه تشبیت‌یافته‌ها،
اکچانه موفق اوله‌مامشدر .

کمالی { ابران شعرا سندن اولوب، سبزوار.
(ایدر . شاه عباس ماضیه منسوب

اولوب، بوک محارباتی مین «عباس‌نامه» عنوانیه
بر منظومه‌سی و برجوق قصایدی واردرد . ۱۰۲۰

كزوب، بعده اسوج سفیری میبندد موسقوبه
واصفهانه واورادن هند وچین وچا پونیه ايله جزایر
بحر محیطه سیاحت ایتیش؛ واوروپایه عودبندده
مفصل بر سیاحتنامه نشر ایدوب، علی الخصوص
چاپونیه حقنده معلومات مکده ویرمشد.

کمر } خداوندکار ولایتک قره سی سنجاغنده
} بالیکسرینک ۸۵ کیلومتره غربنده
وآبولفک ۳۰ کیلومتره شرق شمالیسنده
اوله رق ادرمید کورفزی ساحلندن ۲ واسکله سی
اولان آق چایدن ۵ کیلومتره مسافده واقف
قضا مرکزی بر قصبه اولوب، یالکز ۳۳۲ سی
روم وقصوری مسلم و ترک اواقی اوزره، ۴۱۳۲
اهالیسی، ۶ محله سی، ۵ جامع شرعی، بر مدرسه
سی، بر رشده و بر قاج صبیان مکتبی، بر کلیسای،
۱۶۰ دکانی، ۴ خانی و کراسته، میوه، پلاموط
وساژه اخراجاتی وارددر. ساحله قریب نیلرده بو
صوک زمانلرده بر طاقم ویرانه لر و آثار عتیقه
کشف اولمشدر.

— کمر قضای، که اخیراً برهانیه تمیمه
اولمشدر، لوانک غرب جهتده و ادرمید کورفزی
ساحلنده واقف اولوب، شرقاً بالیکسری مرکز
قضایله، شمالاً ادرمید قضایله، غرباً مذکور
کورفزه، غرب جنوبی جهتدن آوالقی قضایله،
جنوباً دخی آبدین ولایتیه محاط و محدوددر. قضا
۴۱ قریه دن مرکب اولوب، یالکز ۳۰۶۲ سی
روم وقصوری کاملاً مسلم و ترک اولقی اوزره،
۱۸۸۱۱ اهالیسی وارددر. جنوب جهتده بر
طاقم طاغر ممتد اولوب، ساثر طرفلری آز حاضنه
لیدر. مذکور طاغدن بر قاج چای آقوب،
اراضیسی سقی ایدر. اراضیسی منبت اولوب،
بقدا، آبه، چاودار، یولاف، بورچق، داری،
نخود، بقله، بوکرلجه، مهر وساثر حبوباتله کثرتلی
زیتون، اوزوم، پلاموط وساثر حاصل اولور، که
مملکتی اداره ایتدکن صکره، خیلی مقدارلری
وعلی الخصوص زیتون یاغیله شراب اخراج اولور.
اورمانلری ده اولوب، چام و میشه آغاجلری یتیشیر.
طوتلیجه قریه سنده اکشی بر معدن صوبی آقار.
حیوانات اهلیه سی ۲۱۰۰۰ قیون، ۱۷۰۰۰
کچی، ۳۰۰۰ صیقر، ۲۰۰۰ آت و استر و مرکب

و ۲۵۰۰ قدردده دوه ايله ساثره دن عبارتدر. درون
قضاده ۴۳ جامع، ۳ مدرسه، ۳۸ مکتب، ۳
کلیسا، ۲۵۲ دکان و مغازه، ۱۵ فرون، ۴ خانی،
۲ حمام، ۲۱ دکرمن، ۲ اون فابریقه سی موجوددر.
اراضی مزروعه و غیر مزروعه سی ۱۰۸ ۷۸۵
دونمدر.

کمر } قونیه ولایتک بوردور سنجا قضا.
} سنده و بوردورک ۴۰ کیلومتره جنوب
غربیسنده ناحیه مرکزی بیوک بر قریه اولوب،
ناحیه سی ۲۲ قریه دن مرکبدر.

کمران } (جزیره —) بحر احمرده کی قرون
} آله سنک بعض کتب عربیه ده
کوریلن املاء اصلی عربیسیدر، [«قرون» ماده.
سنه مراجعت بیورله.]

کلیک } خداوندکار ولایتک بروسه سنجا.
} غنده و بروسه نک ۲۰ کیلومتره
شمال شرقیسنده اوله رق سرمره دکیزینک همنای
اولان کورفزی منتها سنده قضا مرکزی بر قصبه
واسکله اولوب، قسم اعظمی روم اولقی اوزره،
۵۱۴۷ اهالیسی، صاغلام لیانی، ترسانیه تاند
حوض و دستکاهلری، بر جامع شریفیه بر مسجدی،
بر مدرسه سی، بر رشده مکتبی، روملره مخصوص
ذکور وانات مکتبلری، ۳ کلیسای، ۲ مناستری،
متعدد آیازمه سی و باموقدن بر جنس دوشمک
دستکاهلری وارددر. قصبه دن اون دقیقه لقی
مسافده صوبی معتدل حرارتده بر ایلجه اولوب،
منتظم حمام و جاکانی وارددر. اسکله نک باشلیجه
اخراجاتی قزوم معدنی کوچله لیه طوزدن و ادخالانی
پترولدن عبارت اولوب، ادخالات و اخراجات
اوله رق سنوی تجارتی ۱۷۰۰۰ لیرا راده لرنده در.
کلیک نک اسکی بر قصبه اولوب، خرافاتده
(آرغونوت) دینکله معروف سیاحین بحریده دن
(کیوقس) طرفندن بنا اولنش؛ و بعده ماکدو.
نیه لیردن دمتر بوسک اوغلی فیلیب طرفندن تحریب،
و محلی بروسه نک بانیسی اولان (پروسیاس) و
ترک اولغله، بونک طرفندن یکیدن اعمار اولوب،
رومالیرک ضبطنه کچدیکنده، (پروسه آداماره)
یعنی (ساحلی بروسه) تمیمه اولمشدی. شمعیکی
روجه اسمی (کیو) اولوب، بونک اسم قدیمه

اولان مشایق درکار ایسده، ترجه اسمك اصلی وونكه وجه تسمیه سی آکلاشیه مامشدر. غازی سلطان اورخان زمانبده ۷۳۴ تاریخنده قع ايله، ممالک عثمانیه الحاق اولمشدر.

— کملیک قضای بروسه سجاغناک شمال شرقی جهتنده واقع اولوب، بوز برون شبه جزیره- سنک جنوبی مائله سیله کملیک کورفرزینک سواحل شمالیه و شرقیه سندن عبارت اولدییی حالدیه، شمالاً ازبید متصرفلنک یالوه قضاسیله، شرقاً بازارکوی وارطغرل سجاغنه تابع یکیشهر قضاایله، جنوباً نفس بروسه قضاسیله، غرباً دخی مدانیه قضای وکلیک کورفرزی و مرمره دکیزله محاطدر. قضا بر ناحیه ايله ۲۱ قریه دن مرکبدر. اهالیسی ۳۰۰۰۰ کشی راده لرنده اولوب، نصفه قریب مقداری مسلم و قصوری همان مساوی مقلارده روم وارمنیدن مرکبدر. شمال و جنوب جهتلی طاغلق اولوب، اوره جهتی دوزاراضیدن عبارتدر. اراضیسی پک منبت اولوب، طاغلری دخی اهرمانلرله مستوردر. اک برنجی محصولی زیتون اولوب، کلیتی زیتون یاغی چیقار. اوزوم و سائر میوه لک انواعیله حبوبات متنوعه دخی حاصل اولور. طوت آغاچلری ده چوق اولوب، اهالی طرفندن اییک قوزه سی چیقاریلور. اورمانلرنده چام، فستیق، میشه، کورکن، قره آغاچ و سائر اشجار بولنوب، ساحله قریب اولانلرندن بر مقدار کراسته ايله کلیتی اودون قطع، و کمور اعمال اولنورق، استانبوله نقل اولنور. طاغلرده آبی، طوموز، کییک، قورت، جقال، نیلکی، قوندوز، بوسقی، طاغ کدیسی، و شق و سائر حیوانات وحشیه ايله طیور صیده تک انواعی بولنور. مرطاری و حیوانات اهلیه سی ده چوقدر.

کملیک صوینی { ازینق کولنک آباغی حکمنده بر کوچک نهر اولوب، مذکور کولک منتهای غربیدن خروجه، ۱۳ کیلومتره لک جرابندن صکره همنامی اولان قصبه تک یاننده کملیک کورفرزیه دوکیلور.

کملیک کورفرزی { مرمره دکیزینک جنوب شرقی جهتنده شرقه طوغری متمد بر قوی اولوب، شمالاً بوز برون

شبه جزیره سیله ازبید کورفرزندن آبرلشدر. غربدن شرقه بوی ۳۵ و وسطی اکی ۱۰ کیلومتره در. منتهای شرقنده همنامی اولان قصبه و لیجان بولنوب، ساحل جنوبیسنده ده مدانیه اسکله سی بولنیور. کملیک اسکله سی قرینده ازینق کولنک آباغی اولان بر کوچک چای دکیزه منصب اولوب، اسکله ايله بو کولک ساحل غربیسی آره سنده ۱۳ کیلومتره لک مسافه واردر. بو کورفرزک اک صاغلام لیانی کملیک ایسده، بروسیه قریبی جهتیله اک ایشلک اسکله سی مدانیه در. بو کورفرزه انجیر قوی دخی دبرلر.

کهندان { ایراندکی (قم) شهرینک اسم قدیم فارسسیسدر.

کوش { خداوندکار ولایتک کوتاهیله سجاغ قریه ۱۲۳۰۶ اهالی بی حاویدر. ناحیه تک جنوب- بنده کی کوتای طاغنده کورکن آغاچلری حادی جسم اورمانلری واردر. اراضیسی منبت اولوب، اهالیسنک مدار تعیشی زراعتدر. ویشنه، کراز، آرمود، الما کی میوه لری چوقدر. ناحیه تک وسطارنده واقع بونجه می مسیره سنده بعض امراضه نافع بر ایلجه واردر. طاغلرنده آبی چوق بولنور.

کوش حاجی کوی { سیواس ولایتک و آماسیه تک ۶۰ کیلومتره غربنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۲ جامی، رشدییه مکتبی و بر قاچ دکانی واردر. قصبیه بر ساعتلی مسافه ده بر سمبل قورشون معدنی بولنیور، که وقتیه تک زنگین اولوب، جانب دولندن ایشلندبرلکده ایکن، اخیراً ترک اولنمشدر. قصبه کوپرلی محمد پاشا طرفندن اعمار اولنوب، ایکی جامی و چشمه لری مشارالیه ک خیراتندندر.

— کوش حاجی کوی قضای شرقی مجید اوزی و مرزقون، شمالاً حوضه، غرباً عثمانلی قضاایله، جنوباً دخی آقره ولایتله حدود اولدییی حالدیه، ۵ ناحیه و ۴ قریه بی حاویدر. اهالیسی ۲۴۹۵۷ کشی اولوب، ۱۷۰۰۵ ی مسلم، ۷۰۱۲ ی ارمنی و ۹۴۰ ی رومدر. طوبراغی پک منبت

ساحلی اولیان بالکز بولسا. شمالاً و شمال شرقی و غربی جهتلرندن قس طرزون سنجاغله، جنوب غربی طرفندن سیواس، شرق جنوبی جا- نیندن ده اوزروم و لایترله محدوددر. اراضیسی طالع و مرتفع اولوب، باشلیجه طاغری: تیه بیون، مراد طاغی، الیز طاغی، چن طاغی، کاوور طاغی، نادر بابا، یالین طاغ، قزلاق طاغی و سائرده در. قسم شمالیسنک میاه جازیه سی طوغریدن طوغری به قره دیکزه منصب اولوق اوزره، طرزون سنجاغته کیرد، و قسم جنوبیسنک صولری کلکیت نهری تشکیل ایدیدر، که بشیل ایرماغه منصب اولوق اوزره، غربی طوغری جریانه، سیواس ولایتیه کیرد. هواسی صوثوق و سرت ایسه ده، صاغلاندر. بالکز محوطجه بمض قوبنی برلری معتدل هوا به مالکدر. سنجاغک برلری اسکیدن بری کومش معدنلریله مشهور اولوب، اکثر طرفلرند سیمی قورشون و باقر معدنلری مو- لمتقدمدر. بونلر وقتیه کلکیتله اخراج اولمتقدم ایکن، شمعی اکثری متروکدر. هله هنوز کشف اولنا- مشلری یک چوق اولسه کرکدر. حیوانات اهلیه سی آز و باشلیجه یکیدن عبارتدر. زراعتیه ایسه اراضینک استمدادی اولدینندن، اهالینک اکثری قتر و ضرورته دوچار اولوب، ترک وطنله هجرتیه مجبور اولمتقدمدر. بالکز میوملری چوبقه اولوب، بونلر میاننده ده بالکز آرمودلری مقبولدر. صنایع محلیه وقتیه کومش و باقیرک اعمالندن عبارت ایکن، شمعی معدنلرک متروکیتی اوزرینه، اودخی اوتو- دلشدر. ادخالاتی ذخیره و اخراجاتی آنجی یکی دریسندن عبارتدر. اورمانلری وقتیه معدنلرک اذابه سیچون اتلاف اوله رق، یک آز برلنده قا- لانلری ده کوندن کونه تلف اولمتقدمدر. سنجاغک روم اهالیسی اسکی یونان مهاجرلرینک احفادی اولوب، اجدادلرینک سولش اولدقلری یونانی قدیمک برنوع غلطیه متکاملدر، که بوجهلرله تکلم اولنان رومجه دن چوق فرقلیدر. سنجاغ: کوشخانه، طورول، کلکیت و شیران اسملریله ۴ قضا به منقسم اولوب، ۳ ناحیه ایله ۳۵۱ قریه بی و ۱۳۰۰۰ اهالی بی حاویدر، که بونلرک ۱۱۸۷۷۰ ی مسلم و ترک، ۹۰۰۰ ی روم،

اولوب، بغدادی یک مقبول و چاودار، آدی، یولاف، نخود و سائر حبوباتیه خشخاش، جهری، کنور و سائر حاصل اولور. حیوانات اهلیه سی قیون، یکی، قتییک یکسی، صیغیر، خرکله و سائرده دن عبارتدر. صنایع محلیه دو شمهک طوقه ایله نمل و اوزنکی کبی شیلر اعمالندن عبارتدر. قزلی ابرماق حدود غربیه سی تحدید ایدوب، قضاکنک اراضیسی سنی ایدن میاه جاریه کثیره سی بو ایرماغه دوکیلور. داخل قضا ده ۵ جامع، ۲۰ مسجد، ۴۹ مسلم و ۴ خرسیتیان مکتبی، ۴۶۰ دکان، ۵ خان، ۶ حمام و سائر موجوددر. ایکی اورمان بولنیز، قضا دروننده صرف اولنق اوزره بر مقدار کراسته و اودون قطع اولنور. طلقضا قریه سننده بعض امراضه نانغ بر ایلیجه وارددر. مرکز قضا ده هر هفته جمعه کونی بازار قوریلور.

کوشخانه } طرزون سنجاغده و طرزونک
۱۲۰ کیلومتره جنوبنده و مرتفع
بر محله واقع سنجاغ مرکزی بر قصبه اولوب،
۳۰۰۰ قدر اهالیسی، جوارلرند متروک کومش
معدنلری و بعض میاه معدنیه سی وارددر. ارتفاعی
حسیله هواسی صوثوق ایسه ده، صاغلاندر.

— کوشخانه قضای لوانک شمال شرقی قسندن
عبارت اولوب، جنوباً کلکیت، جنوب غربی جهتلرندن
شیران، شمال غربی طرفندن طورول قضا لریله،
شمالاً طرزون سنجاغله، شرقاً دخینه طرزون
سنجاغی و اوزروم ولایتیه حدود اولدینی حالده،
۲ ناحیه و ۹۹ قریه بی حاویدر. اهالیسی ۲۹۸۴۲
کشی اولوب، ۲۲۶۱۶ سی مسلم و ۶۷۲۵ ی
روم و ارمنیدر. اراضیسی طالع و طاشلق اولوب،
قابل زراعت برلری آذرر. مع هذا اهالیسی یک
چالیشقان اولوب، طاشلرک آره لرند و صرب برلده
تارلرلر آچهرق، بعض محصولات بیتیشدر مکه
ایسه لرده، بو محصولات اهالی بی یکیندر مکه کافی
اولوب، وقتیه کومش معدنندن یکینمکه ایکن،
شمعی ده جوخی محله و سائر برلده طاشیققله
تمیش ایتکده درلر.

کوشخانه } سنجاغی . طرزون ولایتی
ترکیب ایدن دوت سنجاغک
بری واک جنوبیسی اولوب، ولایت مذکوره ده

احادیث شریفه روایت ایشدر. حضرت ابابکر صدیق (رضه) زمانده ۱۱ نجی سال هجریده ۶۶ یاشنده ارنحال ایشدر.

کنانور { (Cananor) هندستانک ساحل غریبسنده همنای اولان قویک ایچنده مدراس ادارهسنه تابع بر شهر واسکه اولوب، ۳۱۰۰۰ اهالیسی، جزیره العرب وسوماتره وشائر طرفلره ایشک تجارنی وپورتکیزلیردن قاله بر کوچک قلهسی وارد. وقتيله قادینل معرفتيله اداره اولنور بر کوچک دولتک مرکزی اولوب، اون آلتھی قرن میلادی ابتداسنده پورتکیزلیرک ۱۶۶۴ده فلزکلیلرک ضبطنه کچشیدی. تیپو صاحب بولری اخراجله، شهر قح ایشیدی. ۱۷۹۹ده انگیزلرک ضبطنه کچوب، ملیسا جهنجه دار الحرب انخاذا اولنشدر.

کنانی { (عبد بن ابی الفرج الصقلی) مشاهیر مختادن اولوب، (ذکی المرقبی) لقبيله مشهوردر. صقايه یعنی سیحیه جزیرهسنده نشأت ایدوب، ۵۱۰ تاریخنده اصفهاسنده وفات ایشدر. نحو وفات وادیات عربیهده بد طولی صاحبی ایدی.

کناهی { اونجی قرن هجری عثمانی شعرا. سندن اولوب، واردار یکیجه. سندنر، واکثر عمرینی سیاحتله کچیرمشدر. شو بیت اونکدر :

تیغ سریزک که یاروب سنه می پیکان آزار
خضر در غلنده کویا چشمه حیوان آزار

کنبانیه { اندلسه قرطبه قرینده بر ناحیه اولدینی کتب عربیهده مذکور اولوب بواسمک قیروصحرا دیمک اولان (قامبانیه) دن معرب اولدینی آکلاشیلور.

کنت { (Kent) انکترهتک جنوب شرقی جهتده کانت بر ایالتی اولوب، شمالاً تامیسه نهریله، شرقاً شمال دکزیه، جنوباً یادوقاله بوفازیه، غرباً دخی (سوری) ایالتیه محدوددر. بونی ۱۰۵ واکي ۴۴ کیلومتره او.

لوب، ۸۸۴۰۰۰ اهالیسی وارد. اراضیسی مختلف اولوب، تامیسه مجراسی قرینده بظاقلری، اورته لرنده منبت وادی وپهلری، وجنوب جهتده اورمانلری وارد. صنایعی کیردر. باشلیجه

۲۲۳۰ی ده مذاهب ثلاثیه منقسم ارمیدر. قضا مرکزلی بیوجک کویلر دینلهجک خالد و قریلری ده یک کوچکدر. سحاق داخلنده ۱۳۱ جامع و مسجد، ۸۰ مدرسه، ۳ تکیه، ۹۵ کلیسا، ۹۷ مکتب، ۲ حمام، ۳۹۲ دکرمن، ۲۷۰ خان، ۱۶۰ فروز، ۷۰۴ دکان ومغازه و ۱۰۳ چشمه موجوددر.

کوندن { (Gemünden) آوستریاک یوقاری آوستریا ایالتنده و (تراون) نهری وکولی اوزرنده (سالقامرکوت) قزاسنک مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۰۰۰ اهالیسی وارد. **گنا بیکم** { الک مشهور شاهره لردن اولوب، علی قلیخان دافستانیک قیزی واعتماد الدوله قازی الدین خان بهادرک زوجهسی ایدی شویت اونکدر :

جگر پر سوز دل پر خون کریبان چاک و جان بر لب
قضارا شرم می آید ز سامانی که من دارم

کناره { (Kadara) هندستانک دکن قطعه. سی ساحل غریبسنده مدراس ادارهسنه تابع بر خطه و سحاق اولوب، شمالاً پورتکیزه تابع غویا خطه سیله و بجاپورک انگیز حکومتنه تابع قسمیه، شرقاً میسور خطه سیله، جنوباً ملیسا مملکتیه، غرباً دخی بحر عمان ایله محدوددر. شمالدن جنوبه بونی ۴۰۰ واکي ۱۰۰ کیلومتره اولوب، ۳۶۱ ۹۱۸ اهالی ایله مسکوند. مرکزی (متکاور) شهریدر. (کات) سلسله جبالی مملکتی بوبته شق ایدوب، بوسله دن بر جوق چایلر ساحله اینر. بر قاج لیانی وارد. طوبرانی یک منبت اولوب، پرنج، بوبر و سائر محصولاته صندال ودیکر ذی قیمت اشجار بیتیشیر. فیله رله حیوانات وحشیهسی جو قدر. تجارتی یک ایشلکدر. ۱۷۶۷ تاریخ میلادیسنده میسور حاکمی حیدر علی خان بو خطه نی ضبط ایدوب، اهالیسنک بر مقدارینی میسوره نقل ایشدی. ۱۷۹۹ده انگیز حکومتنه ترک اولنشدر.

کناز { (ابو مرثد — بن حصین بن ربوع الغزوی) کبار صحابه دن اولوب، حضرت حمزه بن عبد المطلبک خلیف ایدی. اوغلی مرثدله برابر بدر غزاسنده حاضر بولنش، وبعض

و ۸۴°۲۵' ابله ۹۱°۵۰' طول غربی آرهلرند
ممتد اولوب، مساحت سطحیه سی ۶۳۰ ± ۱۰۰ مربع
کیلومتره واهالیسی ۱۸۵۸۶۳۵ کشیدر، که هر
مربع کیلومتره باشنه ۱۸ کنی دوشور.

شرق جنوبی حده دنده کومبرلاند طاغری
ممتد اولوب، هر نه قدر بو سلسله تک اک بوکک
ذروه لی ۹۰۰ متره بی تجاوز انجورسه ده، یانلرندن
ایتن انهار کثیره اتکرنده بر طاقم درین وادیر
آچغله، او جهته طاغری بر منظره سنی قزاندیرور.
حدود مذکورده دن او هیو و میسیسیپی یعنی شمال
وغربه طوغری اراضی بر سطح مائل تشکیل ایدوب،
میلان تک آزادلندن، بایردن زیاده اووه عد اولنه.
بیایر. بو واسع اووه لر قشین بیله زمزد آسا چاپرله
مستور اولوب، بهار کلنجه بو اولتر بر متره قدر
اوزانه رق، تپه لی مائی بر چپکله طوناندیندن،
مائی چاپرل اسمیله شهرت بولشدر. بو چاپرل مملکتک
ثروت طبیعیه سنی تشکیل ایدن حسابز قیون وخرکله
سوریلرینه مرعی اولیور. بولمرک آرهلرند اوته ده
بریده میشه آخا جلیری حادی بعض اورمانلر دخی
وارددر. بو چاپرل آجیلوب ایشلندیکی حالده تک
منبت اولوب، کایتلی محصولات و برلر. یانکز
غرب جهتی غیر منبت عد اولنیورسه ده، بونک دخی
بو حالی سائر یرلرینه نسبتله اولوب، یوقسه بستیون
غیر منبت دکادر. بو جهته نهرل چوق دفعه یرک
ایجنه طالوب، خیلی مسافه ده تحت الارض آقغله،
برک آلتنده بر طاقم صیخان بولری آجیورلر، که
بونلر چوق دفعه بیتلوب، یر بوزنده بر طاقم
درین چقورلر و خندقلر براقیورلر؛ و بعضلی مرور
زمانله قورومغله، بر آلتنده کی مجرالی بر طاقم
غریب مزارلر صورتنده قالوب، مشهور ماموت
مقاره سی، که قمراتیله ۲۲۰ کیلومتره طولنده و ۱۲
مليون مکعب متره استیمابنده جسم بر مقاره در،
بو قیلنددر. آجیق چقورلرکده بعضیی ۱۰۰۰
یکی دویم مربعی وسعتنده و سکز اون متره
درینلکنددر. بعضلرند ایه ۸۰ متره درینک
قدراشلدیکی حالده، دبیری بولنه مامش؛ و بعضلرک
قمرنده صو جریان ایشدیکی کورلتیسندن آکلا-
شلسشدر. اعمار اولمازدن اول بو مملکت بالظ
کورمه مش اورمانلرله مستور اولوب، شمعی دخی

معموره لی: مدستون، قانتوربری، دووره،
روچستر، غرنویچ و سائر در.

کننت { (Kenneth) اسقوجیه قرالردن
{ اوج کشی اولوب، برنجیی ۶۰۴
تاریخ میلادیسندن ۶۰۵ تاریخنده ک، ایکنجیی
۸۳۳ دن ۸۵۷ به، اوچجیی ده ۹۷۶ دن
۹۸۴ تاریخنده ک حکم سورمشلدر. ایکنجیی
بیکترلرله انکلزلی اسقوجیه دن چیقاروب، برنجی
اوله رق بوملکتنکه هر طرفه حاکم اولمش؛ اوچجیی
دایمارقه لیلرله غلبه چالوب، برطاقم قوانین دخی وضع
ایتمیشدی.

گنتده { اندلسده بر بلده اولوب، بونده
{ ۱۴۵ تاریخ هجریسنده اهل
اسلامله اسپانیولر آرهنده بیوک بر محاربه وقوع
بولشدی.

کنتوکی { (Kentucky) آمریکای شمالیه
{ ممالک مجتمعه ده بر نهر در، که
(کومبرلاند) طاغلرندن این بر چوق چاپلردن
بالتشکل، همنای اولان جمهوریتک اورته سنده
شمال غربیه طوغری تک طولاشیقلی بر صورتده
آقهرق، تقریباً ۴۰۰ کیلومتره لک جریانندن صکره،
صولدن (او هیو) نهرینه دوکیلور. اشاغیکی ۱۰۰
کیلومتره لکی سیر سفاته صالحدر.

کنتوکی { (Kentucky) آمریکای شمالیه
{ ممالک مجتمعه بی ترکیب ایدن
جمهوریتلرک بری اولوب، ایچندن جریان ایدن
آنف البیان نهرک اسمیله تسمیه اولمشدر. شمالاً
وشمال غربی جهتندن او هیو مجراسیله او هیو،
ایندیانه و ایلوینس جمهوریتلرندن آبرلش اولدیغی
حالده، غرباً غربی و بریجیا، غرب جنوبی جهتندن
شرق و بریجیا، جنوباً تنسه، غرباً دخی میسوری
جمهوریتلرله محدوددر. بو صوک جمهوریتلرندن
میسیسیپی نهر عظیمک مجراسیله و تنسه جمهوریتلرندن
ایسه ۱۵۰ کیلومتره لک محله ۳۶°۳۰' وبعده
۳۶°۴۰' عرض شمالی خط مستقیم مفروضیله
آبرلشدر. مثله شیه غیر منتظم برشکاده اولوب،
شرق شمالیدن غرب جنوبی به بوی ۶۵۰ واک
شرق جهتنده ۳۰۰ و غرب طرفنده یانکز ۶۰
کیلومتره در. ۳۶°۳۰' ابله ۳۹°۱۰' عرض شمالی

نصفی اور مانرله مستورد. اك منبت پرلى آجیلان چارلى اولوب، بولردە هر نوع ذخيره وکلیتلى توتون زرع اولمقده در.

مياه جاريه سی چوق اولوب، میسیسپی ابرماخی ۷۵ کیلومتره لك محلهده جمهوريتك حدود غریبه سنی تشکیل ایتدیکی کبی، بوکا تابع او هیو نهر عظیمی دخی ۱۰۰۰ کیلومتره دن زیاده مسافهده کنتوکیك حدودنی تعقیب ایدر. سائر انهارنك اکثری جنوب شرقیدن شمال غریبه طوغری جریانله او هیو نهرینه دوکیلورلر. بولر شرقتن باشلایهرق: ساندی واکا تابع لوییزه، ایکینج، کنتوکی، غریب ربور، تنسه و سائرده در. یالکیز (کومبرلاند) نهری بو استقامتده جریان ایتوب، ابتدا غرب جنوبیبه طوغری آقهرق، (تنسه) جمهوریتنه کیرر؛ وبعده ینه (کنتوکی) جمهوریتنه دخول ایله تنسه نهریله متوازیاً شمال غریبه طوغری آقهرق، مذکور او هیو نهرینه دوکیلور. او هیو ایله میسیسپی نهرلرینک سیر سفائ ایچون دیکزدن فرقلری اولدیغندن، کنتوکی جمهوریتی حادتا ساحله ایمش کبی، تا مکسیقه کورفزنده کی یکی اورلیاندن کیرر میسیسپی مجراسیله کنتوکی حدودینه واصل اولور، و نهر مذکورله او هیوفت مجراسی بونجه حدود غریبه و شمالیه سنی تعقیب ایدرک، منهای شرق شمالیسته قدر چقار. بوندن بشقه (تنسه) ۵۰۰ و (کومبرلاند) ۳۰۰ کیلومتره لك محلری سیر سفائنه صالح اولمغه، بولرک مجراسنی تعقیبلده سفائ تنسه و آلابامه جمهوریتربنه قدر چقار. دیگر انهارك کیمی ۱۰۰ و کیمی ۵۰ کیلومتره لك محله قدر سیر سفائنه صالح اولوب، بو و هله جمهوريتك داخلنده قودلر ایچنده متصل یلکنتلر و واپور دومانلری طولاشهرق، تجارتی تسهیل و صنایع و زراعتك ترقیاتی تزید ایدورلر.

کنتوکیك هوا سی مندل و پک لطیف اولوب، قیشلری ایکی ونادراً اوج آی سورر؛ ایلك و سوك بارلری پک کوزلدلر؛ یازلری برآز صیحات ایسهده، حرارت تحمل اولانه میه جتی و اعصابه طوقته جتی صورته دکلدلر. مرکزی اولان لوییز و یلده یازین میزان الحراره لك حد وسطیسی ۲۳ درجه و قیشین ۲ درجه ایله ۵ دقیقه در. آنجی هوا سریع التحولدر.

سنوی یاغان یاغورک دخی حد وسطیسی ۱ متره ایله ۲۰ سانتیمتره در. طویراخی منبت ایسهده، شایع اولدیخی اوزره، ممالک مجتمعه لك اك منبت بری اولوب، محصولاتك جنسنه کوره بوکا تقدم ایدن مملکتلر چوقدر. یالکیز توتون محصولانسه پک مساعد اولوب، بتون ممالک مجتمعهده حاصل اولان توتونك بشده ایکیسی بو جمهوریتده حاصل و سنوی توتون محصولاتی همان یوز ملیون کیلوه بالغ اولور. بغدادی، آربه، مصر، چاودار، یولاف و اوت محصولاتجه سائر جمهوریتلردن درجات مختلفهده کیردر. اراضیسنك آنجی نصفی مزروع اولوب، نصف دیگرى هنوز آچلماشدر. مع هذا اهالیسی باشلیجه زراعتله مشغول اولوب، اك زیاده زراعتله اهمیت و برپورلر. شرق شمالی جهتمده کی قسم اعظمی اراضی غنیه دن عبارت اولمغه، کمور معدنی پک چوق ایسهده، اخراج اولانان مقداری پک جزیدر. قورشون، باقر، چنق و سائر معدنلری ده پک بول ظن اولنش ایسهده، هنوز استفاده اولنمه ماشدر. مياه معدنیه سی و امراض مختلفه به نافع ایلیجه لری پک چوقدر. کول سولرینك تغییریه میدانده قالمش طولزلی ده چوقدر. اورمانلر مملکتك یوزده ۴۹ قسمی ستر ایدوب، آنجی چام جنسلری سیرك اولدیغندن، کراسته به پک الوریشلی آخاچلری بوقدر. یوکسك اشجاردن بشقه اریك، هند انجیری، یسان آسمه سی کبی آخاچلری حاوی چالاقملری و برچوق سازلقلری دخی واردلر. حیوانات اهلیه به دخی اهمیت و بریلوب، جمهوریت داخلنده، بر قاج سنه اولکی استانتسیتقه کوره، بر ملیونی متجاوز قویون، ایکی ملیوندن زیاده طوموز، ۸۴۳۰۰۰ صیغیر، ۴۸۷۰۰۰ خرکله و سائر واردلر. آتلی قوت و سرعت حرکتجه ممالک مجتمه لك اك ایلر بدر. صنایعی آنجی احتیاجات عیایه کوره اولوب، باشلیجه توتونك استخراجله دکرمیچیلک، اسپیرنو اخراجی، دباغان، معدنچیلک، باصدرمه و رجل و سائر ما کولات استخراجی و ایپلیک ایله منسوجات مختلفه اعمالی کبی شیلردن عبارتدر. واپور ایشلیه ییله جک طرق مایشه سی ۲۲۰۰ کیلومتره، و صندوق و آلتی دوز کیلرک ایشلیه ییلدیکی طرق مایه دخی ۱۰۰۰ کیلومتره دن

زیاده‌در. بو نهرلده ایشلک اوزره چهوربشک ۱۰۰ دن زیاده واپوری و بر قاج یوز یلکن کیسی وارددر. بوندن بشقه دمیر یول خطری ده جوق اولوب، بوندن ۲۰ سنه اول بو خطوطک مجموعی ۲۴۲۰ کیلومتره بالغ اولوردی. شمدی به قدر بو مقدارک تضاعف ایش اوله جفی شبهه سزدر. اهالیسی مقمادیاً آرمقده ایسه ده، بو تزايد ممالک مجتمه نك سائر بعض طرفلرنده اولدینی کپی، بردن بره اولیوب، تدریجی وقوع بولمقده در. بهر سنه کی تزايد ۱۵۰۰۰۰ ايله ۲۰۰۰۰۰ کشی آره سنده در. قرن سابق میلادی اواخرنده مجموع اهالیسی ۷۳۰۰۰ کشیدن عبارت ایدی. اهالیسک بر مقداری زنجی و اکثری انگلیز، اسقوجیهلی، ایرلاندهلی و سائر آوروپا مهاجرلرندن متولد آمریقایلدر. ۴ سنه مدته انتخاب اولنور ۳۸ اعضادن مرکب بر هیئت اعیانیه ۲ سنه مدته منتخب ۱۰۰ مبعوثندن مرکب بر مجلس مبعوثانی وارددر. بونلر مملکتک والی و معاونیه حکام و سائر مأمورینی انتخاب ایدرلر. جمهوریت ۱۱۷ قونتلک یعنی سنجاکی ویا قضایه منقسمدر. مملکت داخلنده ۱۸۸۱ سنه یی استاتستیکه کوره، ۷۳۹۲ مکتب بولنوب، بونلرده ۷۷۰۶ معلم و معلمه و ۲۹۲۰۰۰ شاگرد وار ایدی. شاگردانک اونده بری زنجی ایدی.

کنج } کردستانده بتلیس ولایتده و بتلیسک ۱۱۵ کیلومتره غرب شمالیسند

اوله رق مراد چاینه تابع همنای بر چایک اوزرنده سنجاکی مرکزی برقریه اولوب، ۵۰ خانه سی یعنی ۲۵۰ قدر اهالیسی، حکومت قوناغی، بر جامع شریفی، رشده و ابتدایه مکتبلری، بر فرونی و ۱۰ دکان وارددر.

— کنج قضای همنای اولان لوانک شرق شمالی قسندن عبارت اولوب، غرباً چیاچور، جنوباً قلب قضاقلیه، شرقاً موش سنجاقلیه، شمالاً دخی ارضروم ولایتیه محدوددر. حاوی اولدینی کونیک، ذکئی، بیجار ناحیه لره برابر ۲۱۹ قریه دن مرکب اولوب، اهالیسی ۲۶۳۹۷ کشیدر، که بونلرک ۷۹۳۰ ی ارمنی و قصوری کاملاً مسلم و کرددر. اراضیسی طاغلق اولوب،

شمالاً ارضروم ولایتی حدودینی ایران بیک کول طاغلق اتکلی قضایک ایچنده بایلیور. کنج نهری قضای شق، وبتون میاه جاریه سی جمع ایدرک، مراد صوبنه دوکلک اوزره، چیاچور قضاسنه کیدر. هوایی صوئوق و قیشلری اوزونددر. قضا داخلنده ۱۳ جامع و مسجد، ۵ مدرسه، ۴ کلیسا و مناستر، ۲ قلعه خرابه سی، ۱۳ دکان، ۱۱۱ دکرمن، ۱ فرون، ۴ کوپری موجوددر. قضایک باشلیجه حیوانات اهلیه سی ۱۷۷۹۰ قون، ۴۶۳۳۶ کچی، ۲۸۵۰ صیغیر، ۱۰۰۵ ده آت و استر و مرکبدن عبارتدر. قضایک سنوی و ردتانی آنجی ۷۰۰۰ لیرا راده لرنده در.

کنج } سنجاغی. بتلیس ولایتی ترکیب ایدن درت سنجاغک بری و اک

خرییه سی اولوب، شرقاً موش، شرق جنوبی طرف فندن سعرد سنجاقلیه، جنوباً و غرباً دیار بکر، شمال غربی جانبندن و شمالاً دخی ارضروم ولایتیه محدوددر. مرکزی کنج قریه سی اولوب، کنج، چیاچور و قلب اسمرله ۳ قضا و بونلره ملحق ۵ ناحیه ايله ۴۲۳ قریه یی حاویدر. اهالیسی ۶۶۱۹۷ کشی اولوب، بونلرک ۱۲۹۶۴ ی ارمنی، ۸۳۶ یی بزیدی و قصوری کاملاً مسلم و کرددر. اراضیسی طاغلق اولوب، ارضروم حدودندن کلن بیک کول طاغلقی اتکلیله شرقدن کلن صاسون طاغلقی سنجاغک ایچنده تشعب ایدرلر. بو طاغلقک چوخی کوزل میشه آغاچلرینی حاوی اورمانلره مستورددر. آره لرنده زمرد آسا مرطاری و کوزل اراضی منته یی شامل یابلر و وادیلر دخی بولنیور. فرانک اک بیوک قوی اولان مراد صونی سنجاغی شرقدن غربه شق ايله، شمالدن کلن و سنجاغک قسم شما. لیسنی شق ایدن غناق صوبنی و سائر بر جوق صولرینی اخذ ایدر. سنجاغک قسم جنوبیسنک میاه جاریه سی ایسه دجله به تابع اولان و حدود جنوبیه سی ایران بطمان صوبنه دوکیلور. هوایی قیشین پک سرت و یازین لطیف اولوب، هر حالده پک صاغلاندر. طاغلقی سنه ده بش آانی آی قاره مستور بولنور. طوبراغی اولدقجه منبت اولوب، اصل زرافته الویره جک واسع برلری یوقیسه ده، میوه و سبزه لری جوق و جنسلری پک ایدر. هله اوزوم،

کنجیم (Gandjam) هندستانک ساحل شرقیسنده مدراس اداره سنه تابع بر پر اولوب، شمالاً بشکالہ نٹ (اوربہ) خطہ سیلہ، غرباً ایالات وسطیہ دن (چائیسکر) ایالتیہ، جنوباً دخی (ویزاکیانام) سنجایله محاطدر. مساحتہ سطحیہ سی ۲۱۵۳۰ مربع کیلومتره واهالیسی ۱۵۲۰۰۰۰ کشیدر. ساحلی الخی و بطانلق اولوب، ایچ طرفلری اورمانلق و سازلقدر. هوایی پک آغیدر. مملکت ۵۴ برلی زمیندار پیننده منقسم اولوب، بونلر انگلیز حکومتنه مقطوع برر ویرک، ویرلر مملکتہ اسمی قزاندبران واسکی مرکزی اولان کنجم شهری بیوک بر علت مسئولیہ دن طولانی ۱۸۱۵ تاربخنده اہالیسی طرفندن تخلیه و ترک اولنہ رقی، شمیدی مرکزی (چکا کول) شہریدر.

کنجه { بلاد قفقاسدن (اران) خطہ قدیمہ - سنک مرکزی بر شہر اولوب، الیوم روسلرک الئدہ بولغفلہ، بونلر طرفندن (بلیساوتوبول) نسیمہ، و بو اسملہ تشکیل اولنان ایالتہ مرکز انخاذا اولمشدر. [«ایساوتوبول» مادہ سنہ مراجعت.] - لرستاندہ خوزستان ایلہ اصفہان آرمسنده دخی بو اسملہ بر ناحیہ بولندیغنی یاقوت حوی بیان ایدبور.

کنجی { ایران شعرا سندن اولوب، جرقادہ - قانلیدر. شو بیت اونکدر:
کنجی ز سر نمیگذرد آب تیغ یار
من بارها گذشته ام این آب تا کلو

کندال (Kendal) انگلترہ نك (وستمورلاند) ایالتندہ ولا تقاسترک ۳۵ کیلومتره شمالندہ بر قصبہ اولوب، ۱۶۵۰۰ اہالیسی، متعدد مکتبلری، موزہ سی، بیمارخانہ سی، ذخایر بازاری، پاموق و بوک منسوجات قابرقہ لری ولا تقاسترہ قدر صنعی بر جدولی واردر.

کندری { «عہد الملک الکندری» ما. دہ سنہ مراجعت بیوریلہ.]

کندہ { اک مشہور قبائل عربدن بر بیوک قبیلہ اولوب، عن اصل پینندن خروج ایتشدی.

کندی { (تاج الدین ابو الین زید بن الحسن) مشاہیر ادباند اولوب، ۲۰ تاربخندہ بغداددہ دنیاہ کلش؛ واورادہ تحصیلہ

زیتون و طودی پک چوقدر. بعض طرفلرنده جریش و مازی دخی حاصل اولور. ذخایری بقدای، آربہ، پنچ، داری، مرجک، نخود و سادژہ دن عبارتدر. زیتون و شراب ایله ایک قوزہ سندن اخراجانی دخی اولور. قایہی پستیلہ اربک، انجیر و سائر میوہ لک قوروی و نار، جوز، فندق، کستانہ و سائرہ دخی اخراج اولنور. بکمز و قورو بامیہ دخی باشلیجہ اخراج تندنر. آرلر قووانلری دہ چوق اولوب، مقبول برجنس بال کثرتلہ اعمال و اخراج اولنور. اورمانلر سنجایلی احاطہ ایدہ جک واسع برمنطقہ تشکیل ایدبورسده، طرفک ققدانندن بونلردن استفادہ اولنہ میوب، یالکز احتیاجات محلہ ایچون کراسنہ و اودون قطع اولنیور. سمیلی قورشون و باقیر مہدنلری سنجایک بر قاج برندہ کشف اولمش ایسده، هیچ بری چیقارلاماقدر. آتشی بوبہ سی دہ چوقدر. حیوانات اہلیہ سی و علی الخصوص قیون و کچیلری چوق اولوب، هر سنہ حلب، شام، اورفہ و دیار بکر طرفلرنہ سوریلرلہ اخراج اولنور. باشلیجہ حیوانات وحشیہ سی کییک، قرہ جہ، تیلکی، صا کسار، بیانی چکی، بیانی کدی و سائرہ در. هر نہ قدر اصل صنایع علیہ محصولات زرعیہ ایله حیوانات محصوللا بک استحضارندن، یعنی زیتون یاغی، شراب، بکمز، پستیل، یاغ، پنیر و سائرہ اعمالندن عبارت ایسده، بونکن کوزل خالیارلہ سجادہ ل و شیاق و جول کی شیلر دخی نسج ایدرلر. سنجایک امور نافہ و مہارقی پک کری اولوب، بوللری یوق حکمنده در، و وسائط تعلیمی سرکزدہ کی رشیدیہ مکتبلہ بر قاج صیای مکتبدن عبارتدر. ارمیلرک دخی یالکز بر مکتبلری واردر.

کنج بسوده (Gandj Bassouda) هندہ - ستانک (مالوہ) مملکتندہ هر طرفدن (سندیا) حکومتی اراضیسیلہ محاط بر کوجک حکومت ممتازہ اسلامیہ اولوب، مساحتہ سطحیہ سی ۱۷۶ مربع کیلومتره واهالیسی ۵۴۴۰ کشیدر.

کنج رستاق { سرو ایله باذغیش آرمسنده لوب، بفسور، پنجدہ، ببنہ و کیف قصبہ لری بوندہ ایدی.

بدأ الله ، مشاهیر عصرندن ابو منصور جوالیق
وابو السعادات بن الشهیری وابو محمد بن الحشاش
کی ذواتن استفاده ایتدکن صکره ، حلبه انتقال
ایدوب ، برقاج دفعه بلاد رومه دخی سفر ایتش ؛
وبده دمشق شامده یرلشوب ، اورانک صاحی
بولان صلاح الدین ایوبنک برادر زاده سی عزالدین
فروخ شاهک معینه کیمش ؛ و بونک معینه
مصره عزیمتله ، اورانک کتبخانه لرندن پک چوق
استفاده ایتش ؛ و بعده دمشقه عودتله ، تدریس
و تألیف عصر وفات ایدوب ، حروف هجاء ترتیبیه
« کتاب مشیخه » عنوانله بر بیوک کتاب یازمشدر .
۶۱۳ تاریخنده دمشقده وفات ایدوب ، جبل قا -
سیوندنه دفن اولمشدر . شو برایی بیت جمله
اشعارندندر :

اری المزه بهوی ان تطول حیاته
وفی طولها از هات ذن و زعاق
تغیت فی عصر الشیخیه انی
اعمر ولاعمر لانتک اذواق
فلما اتانی ما عنیت نائی
من نعمر ما قد انت سوی و شاق

کندی } (ابو یوسف یعقوب بن اسحق
(بن الصبیح) اعظم حکماء اسلام
مدن اولوب ، پدری اسحق بن الصبیح مهدی و
هارون الرشید زمانلرنده کوفه امیری وجد اعلامی
اشعت بن قیس صحابه رسول الله (صلعم) دزایدی .
اونک پدری قیس بن مهدی کربده بتون کنده
قبیله سنک امیری بولغمشدی . صاحب ترجمه واسطده
دنیا به کلوب ، بصره ده تحصیل بدا ایتدکن صکره ،
بقداده رحله ، عصری مشاهیر علما و حکما سندن
تحصیل علوم وفنون ایدرهک ، استمداد فطریسی
وجهله وسی بلینی سایه سنده حساب ، هندسه و
سائر علوم ریاضیه ایله هیئت ، نجوم ، منطق ،
فلسفه ، طب ، موسیقی و سائر فنونده بمیز ایتش ؛
و وسعت معلوماتیه شهرت بولوب ، مأمون خلیفه نیک
نظر التفات واحساننه مظهر اولمش ؛ و بعده معتصم
واوغلای احمد زمانلرنده دخی حرمت و استیباره مالک
بولغمشیدی . علوم و فنون مذکورده بر چوق
تألیفاتی اولوب ، بن الاسلام (الفیلسوف) دینکله
شهرت بولمشدر . حقیقه کنندیسندن اول بین الاسلام
حکیم و فیلسوف یتیمه مشیدی . کنندیسنک لسان
یونانیدن بر چوق کتب حکمیه ترجمه ، و آروستونک

افکار و مسلکئی ایضاح و تفصیل ابتدکی ترجمه حالنده
محرر اولوب ، کنندیسی ایسه عرب اوغلی عرب
اولمغه ، لسان یونانی به وقوفی استبعاد اولندیفندن ،
حنین بن اسحق کی سربانی ویا رومی الاصل مترجملرک
یونانی و سربانی لسانلرندن ترجمه ایتدکری کتابلری
اصلاح ایله برابر ، ایضاح و تفصیل ایتش اوله جفی
آکلا شیلور . هر حالده کنندیسی اسلامده ابو
الحکماء دینکله مستحق اولوب ، حیفا که معلومات
و افکار عمیقہ فنییه سنه احکام نجومیه و سحر کی
محال شیلر مزج انجمله نزل ایتمشدر . حتی بر حکم
نجومی سندن طولانی جزا دخی کورمش اولدینی
حالده ، ینه او فکر باطلدن واز کجه مشدی .
علوم ریاضیه نیک تطبیقاتنده دخی بد طولی صاحی
اولوب ، دجله و فرات یدنده بعض جدولار کشادی
و سائر عملیات جسیمه هندسیه دخی کنندیسنک
معرفتیه اجرا اولغمشدی . مشاهیر مهندسیندن
احمد بن شاکر و موسی بن شاکر کنندی بی چکه
میوب ، بر افترا ایله خلیفه متوکل نظرندن دوشور .
دکدن صکره ، خلیفه نیک امر ایله کتابلری ضبط
و « کندی » تسبیح اولسان بر محله وضع ایله ،
بولنره مراجعت ایدرهک ، برینی طومق ایستمشلره .
ده ، تثبیت ایتدکری (جعفری) جدولی کشانده
موفق اوله مدققلرندن ، حل مسئله دعوت اولسان
(سید بن علی) بو ایکی قرداش حقنده بر عذر
درمیان ایتکله برابر ، کنندی بی عنو و کتابلری
کندیسنه تسلیم ایتدیرمشیدی . کنندی تدریسه
دخی مشغول اولوب ، ابو مشر جعفر بن محمد الجلی ،
حسنویه ، نطفویه ، سالیویه و سائر مشاهیر جمله
تلامذه سندن ایدتن . تألیفات فنییه سی پک چوق اولوب ،
بعض اقوال و امثال مشهوره سیله اشاری دخی
ورددر . تاریخ ولادت و وفاتی بوانه میوب ، آنجی
یکنجی قرن هجری اوخرنده دنیا به کلوب ، او
چنجی قرنک واسطنده دک بر حیات بولندینی آکلا
شیلور . اسمی اوروباجه دخی معروف اولوب ،
(آلا کندی) دینکله و حتی یالکز فیلسوف صفتیه
مشهوردر . باشلیجه تألیفاتی بروجه آتی اولوب ،
بولنرک درجه اهمیتتی دنوانلرندن مستبان اولور :
« کتاب الفلسفه الاولى فیما دون الطبیعیات و التو -
حید » ، « کتاب الفلسفه الداخلة و المسائل المنطقیه

والمتاصة وما وافق الطبيعيات ، « رسالة في انه لا تنال الفلسفة الا بالرياضيات » ، « كتاب الحث على تعلم الفلسفة » ، « رسالة في كمية كتب أرسطوطاليس وما يحتاج اليه في تحصيل علم الفلسفة مما لاغنى في ذلك عنه منها وترتيبها واغراضه فيها » ، « كتاب في ذلك عنه منها وترتيبها واغراضه فيها » ، « كتاب في قصد أرسطوطاليس في المقولات ايها قصدا والموضوعة لها » ، « الرسالة الكبرى في المقياس العلوي » ، « كتاب اقسام العلم الانسي » ، « كتاب مائة العلم واقسامه » ، « كتاب في ان افعال الباري كلها عدل لا جور فيها » ، « كتاب في مائة الذي الذي لانهاية له وبإي نوع يقال للذي لانهاية له » ، « رسالة في الابانة انه لا يمكن ان يكون جرم العالم بلا نهاية وان ذلك انما هو في القوة » ، « كتاب في الفاعلة والمنعلة من الطبيعيات الاول » ، « كتاب في عبارات الجوامع الفكرية » ، « كتاب في منعة الربا ضات » ، « بعض اسئلة واقديه جوابدر » ، « كتاب في بحث قول المدعى ان الاشياء الطبيعية تفعل فعلاً واحداً بأيجاب الحقة » ، « رسالة في الرفق في الصناعات » ، « رسالة في رسم رفاع الى الخفاء والوزراء » ، « رسالة في قصة الفانوز » ، « رسالة في مائة العقل والابانة عنه » ، « رسالة في الفاعل الحني الاول التام والفاعل الناقص الذي هو في المجاز » ، « رسالة الى المأمون في العلة والمعلول » ، « اختصار كتاب إيساغوجي لفرافو ريبوس » ، « مسائل كثيرة في المنطق وغيره وحدود الفلسفة » ، « كتاب في المدخل المنطقي باستيفاء القول فيه » ، « كتاب في المدخل المنطقي بامتهار وبمجاز » ، « رسالة في المقولات المشتركة » ، « رسالة في الابانة عن قول بطليموس في اول كتابه في المجسطي عن قول ارسطوطاليس في انالوطيتا » ، « رسالة في الاحتراس من خدع السوفسطائية » ، « رسالة في المجاز واختصار في البرهان المنطقي » ، « رسالة في الاسماء الخمسة للاحقه لكل المقولات » ، « رسالة في سماع الكيان » ، « رسالة في سماع الكيان » ، « رسالة في عمل آلة مخرجة الجود مع » ، « رسالة في المدخل الى الارثماطيقى خمس مقادلات » ، « رسالة الى احمد بن المعتصم في كيفية استعمال الحساب الهندى اربع مقالات » ، « رسالة في الابانة عن الاعداد التي ذكرها فلاطن في السياسة » ، « رسالة في تأليف الاعداد » ، « رسالة في التوحيد

من جهة العدد » ، « رسالة في الخطوط والضرب بعدد الشعير » ، « رسالة في الكمية المضافة » ، « رسالة في النسب الزمانية » ، « رسالة في الحيل المدنية وعلم اضمارها » ، « رسالة في ان العالم وكل ما فيه مكرى الشكل » ، « رسالة في الابانة على انه ليس شيء من العناصر الاولى والجرم الاقصى غير مكرى » ، « رسالة في ان الكرة اعظم الاشكال الجرميه والدائرة اعظم الاشكال الجرميه والدائرة اعظم من جميع الاشكال البسيطة » ، « رسالة في الكرات » ، « رسالة في عمل السمات على كرة » ، « رسالة في اوسط البحر مكرى » ، « رسالة في تسطح الكرة » ، « رسالة في عمل الحلق الست واستعمالها » ، « الرسالة لكبرى في التأليف » ، « رسالة في ترتيب لنعم الدلة على طبائع الاشخاص العالية وتشابه التأليف » ، « رسالة في المدخل الى صناعة الموسيقى » ، « مختصر الموسيقى في تأليف النغم وصناعة لعود » ، « كتاب معتصم خليفة بنت اوفلى احمد ايجون يازلمشدر » ، « رسالة في اجزاء جبرية الموسيقى » ، « رسالة في ان رؤية الهلال لا تضبط بالحقيقة وانما اقول فيها بالتقريب » ، « رسالة في احوال الكواكب » ، « كتاب بعض اسئلة وارديه جوابدر » ، « رسالة في جواب مسائل طبيعية في كفيات نجومية » ، « كتاب ابو معشر استله سنه جواباً يازمشدر » ، « رسالة في الفصلان » ، « رسالة فيما ينسب اليه كل بلد من البلدان الى برج من البروج وكوكب من الكواكب » ، « رسالة في الاختلاف في صور المواليد » ، « كتاب بوده وارد اولمش استله جوابدر » ، « رسالة فيما حكى من اعمار الناس في الزمن القديم وخلافها في هذا الزمن » ، « رسالة في تصحيح عمل نمودارات المواليد والهياج والكد خداة » ، « رسالة في ايضاح علة رجوع الكواكب » ، « رسالة في الابانة ان الاختلاف الذي في الاشخاص العالية ليس علة الكيفيات الاول » ، « رسالة في سرعة ما يرى من حركة الكواكب اذا كانت في الافق وابطالها ككلمات » ، « رسالة في الشعاعات » ، « رسالة في فصل ما بين السبر وعمل الشعاع » ، « رسالة في علل الاوضاع النجومية » ، « الرسالة المنسوبة الى الاشخاص العالية المسماة سعادة ونحاسة » ، « رسالة في علل القوى المنسوبة الى الاشخاص العالية الدالة على المطر » ، « رسالة في علل احداث الجو » ،

«رسالة في العلة التي لها يكون بعض المواضع تكاد لا تمطر»، «رسالة في اسرار النجوم وتعلم مبادئ الاعمال» كه تلامذه سندن زرتيه خطاباً يازمشدر، «رسالة في العلة التي ترى من الهالات للشمس والقمر والكواكب والاضواء النيرة»، «كلام في الجرات»، «رسالة في النجوم»، «رسالة في امراض كتب اقليدس»، «رسالة في اختلاف المناظر»، «رسالة في عمل شكل المتوسطين»، «رسالة في تقريب وترالدائرة»، «رسالة في تقريب وترالتسع»، «رسالة في مساحة ايوان»، «رسالة في تقسيم المثلث والرابع وعملهما»، «رسالة في كيفية عمل دائرة مساوية لسطح اسطوانة مفروضة»، «رسالة في شروق الكواكب وغروبها بالهندسة»، «رسالة في قسمة الدائرة ثلاثة اقسام»، «رسالة في اصلاح المقالة اربعة عشر والخامسة عشر من كتاب اقليدس»، «رسالة في البراهين المساحية لما يمرض من الحسابات الفلكية»، «رسالة في تصحيح قول ابيقلاس في المطالع»، «رسالة في اختلاف مناظر المرات»، «رسالة في صنعة الاسطرلاب بالهندسة»، «رسالة في استخراج خط نصف النهار وسمت القبلة بالهندسة»، «رسالة في عمل الرخامة بالهندسة»، «رسالة في ان عمل الساعات على صفحة تنصب على السطح الموازي للافق خير من غيرها»، «رسالة في استخراج الساعات على نصف كرة بالهندسة»، «رسالة في السوانح»، «مسائل في مساحة الانهار وغيرها»، «رسالة في النسب الزمانية»، «كلام في العدد»، «كلام في المرايا التي تحرق»، «رسالة في امتناع وجود مساحة الفلك الاقصى المدبر للافلاك»، «رسالة في ان طبيعة الفلك مخالفة لطباع الناصر الاربعة وانه طبيعة خامسة»، «رسالة في ظاهرات الفلك»، «رسالة في العالم الاقصى»، «رسالة في سجد الجرم الاقصى لباريه»، «رسالة في الرد على الثانية في العشر مسائل في موضوعات الفلك»، «رسالة في الصور»، «رسالة في انه لا يمكن ان يكون جرم بلا نهاية»، «رسالة في المناظر الفلكية»، «رسالة في امتناع الجرم الاقصى من الاستحالة»، «رسالة في صناعة بطليموس الفلكية»، «رسالة في تنامي جرم العالم»، «رسالة في مائة الفلك واللون اللازم اللازوردى المحسوس

من حمة السماء»، «رسالة في مائة الجرم الحامل بطباعه للالوان من العناصر الاربعة»، «رسالة في البرهان على الجسم السائر ومائة الاضواء والاضلام»، «رسالة في المعطيات»، «رسالة في تركيب الافلاك»، «رسالة في الاجرام الهابطة من العلو و سبق بعضها بعضا»، «رسالة في العمل بالالة السماء الجامعة»، «رسالة في كيفية رجوع الكواكب النخيرة»، «رسالة في الطب البقراطي»، «رسالة في الغذاء والدواء النملك»، «رسالة في الانجرة المصلحة للجو من الاوباء»، «رسالة في الادوية المشفية من الروائح المؤذية»، «رسالة في كيفية اسهال الادويه وانجذاب الاخلاط»، «رسالة في علة نخت الدم»، «رسالة في تدبير الاصحاء»، «رسالة في اشفية السوم»، «رسالة في علة بحاربن الامراض الحادة»، «رسالة في تعيين العضو الرئيس من جسم الانسان والابانة عن الالاب»، «رسالة في كيفية الدماغ»، «رسالة في علة الجذام واشفائه»، «رسالة في علة الكلب»، «رسالة في الامراض الحادثة من البلم، وعلة موت الفجأة»، «رسالة في وجهه المدة والنقرس»، «رسالة الى رجل في علة شكها في بطنه ويده»، «رسالة في اقسام الحميات»، «رسالة في علاج الطحال الجاس من الامراض السوداوية»، «رسالة في اجساد الحيوان اذا فسدت»، «رسالة في تدبير الاطعمة»، «رسالة في صنعة اطعمة من غير عناصرها»، «رسالة في الحية»، «كتاب الادوية المنفحة»، «كتاب الاقرباذين»، «رسالة في الفرق بين الجنون العارض من لمس الشياطين وبين ما يكون من فساد الاخلاط»، «رسالة في الفراسة»، «رسالة في ايضاح العلة في السماء القاتلة السماوية وهو على المقال المطلق الوباء»، «رسالة في الحيلة لدفع الاحزان»، «جوامع كتاب الادوية المفردة لجالينوس»، «رسالة في الابانة عن منفعة الطب اذا كانت صناعة النجوم مقرونة بدلائلها»، «رسالة في الاثمة للاخرس»، «رسالة في مقدمة المعرفة بالاستدلال بالاشخاص العالبة على المسائل»، «رسالة في مدخل الاحكام على المسائل»، «رسالة في الاخبار عن كية ملك العرب وهي الرسالة في اقتران المحسين في برج السرطان»، «رسالة في قدر منفعة الاختيارات»، «رسالة في

«رسالة في العلة التي لها قبل ان النار والهود والماء والارض عناصر تجمع الكائنة الفاسدة وهي غير ها يستحيل بعضها الى بعض»، «رسالة في اختلاف الازمنة التي تظهر فيها قوى الكيفيات الاربع الاولى»، «رسالة في النسب الزمانية»، «رسالة في علة اختلاف انواع السنة»، «رسالة في مائتة الزمان وماهية الدهر والحين والوقت»، «رسالة في العلة التي لها يبردا على الجو ويضخن ما قرب من الارض»، «رسالة في الاثر الذي يظهر في الجو ويسمى كوكبا»، «رسالة في الكوكب الذي ظهر ورصده اياماً حتى اضمحى»، «رسالة في الكوكب ذى الذؤابة»، «رسالة في العلة الحادثة بها البرد في آخر السنة في الابان المسمى ايام العجوز»، «رسالة في علة كون الضباب والاسباب المحدثه له»، «رسالة فيما رصد من الاثر العظيم في سنة اثنتين وعشرين ومائتين للهجرة»، «رسالة في الآثار العلوية»، «رسالة في تلاف مواضع المساكن من كرة الارض»، «رسالة في علة حدوث الرياح في باطن الارض المحدثه كثير الزلازل والحسوف»، «رسالة في علة اختلاف الازمان في السنة وانتقالها باربعة فصول مختلفة»، «رسالة في عمل السم»، «رسالة في ابعاد مسافات الاقليم»، «رسالة في المساكن»، «رسالة الكبرى في الربع المسكون»، «رسالة في اخبار ابعاد الاجرام»، «رسالة في استخراج بعد مركز القمر من الارض»، «رسالة في استخراج آلة يستخرج بها ابعاد الاجرام»، «رسالة في استخراج صورته»، «رسالة في عمل آلة يعرف بها بعد المعينات»، «رسالة في معرفة ابعاد قاع الجبال»، «رسالة الى احمد بن محمد الخراساني فيما بعد الطبيعة وايضاح تناهي جرم العالم»، «رسالة في اسرار مقدمة المعرفة»، «رسالة في مقدمة المعرفة بالاحداث»، «رسالة في مقدمة الخبر»، «رسالة في مقدمة الاخبار»، «رسالة في مقدمة المعرفة في الاستدلال بالاشخاص السماوية»، «رسالة في انواع الجواهر والاشياء»، «رسالة في نعت الحجارة والجواهر ومعادنها وجيدها ورديها واثانها»، «رسالة في

قدر منفعة صناعة الاحكام من الرجل المسمى منجماً باستحقاق»، «رسالة مختصرة في حدود المواليده»، «رسالة في تحويل سنى المواليده»، «رسالة في الاستدلال بالكسوفات على الحوادث»، «رسالة في قنص مسائل المحدثين»، «رسالة في تثبيت الرسل عليهم السلام»، «رسالة في الاستطاعة وزمان كونها»، «رسالة في الرد على من زعم ان الاجرام في هوبتها في الجو توقفات»، «رسالة في بطلان قول من زعم ان بين الحركة الطبيعية و العرضية سكون»، «رسالة في ان الجسم في اول ابداءه لاساكن ولا متحرك ظان باطل»، «رسالة في التوحيد بتفسيرات»، «رسالة في بطلان قول من زعم ان جزءاً لا يتجزأ»، «رسالة في جواهر الاجسام»، «رسالة في اوائل الجدم»، «رسالة في اقتراح الملل في التوحيد وانهم مجمدون على التوحيد وكل قد خالف صاحبه»، «رسالة في التمسد»، «رسالة في البرهان»، «كلام مع ابن الراوندي في التوحيد»، «كلام رد بن علي بعض المتكلمين»، «رسالة في مائتة مالا نهاية له وما الذي يقال لانه في له وبأى نوع يقال ذلك»، «رسالة الى محمد بن الجهم في الابانة عن وحدانية الله عز وجل وعن تناهي جرم الكل»، «رسالة في الاكفار والتضليل»، «رسالة في ان النفس جوهر بسيط غير دائر مؤثر في الاجسام»، «رسالة في مالتنفس ذكره وهي في طلم العقل قبل كونها في طلم الحس»، «رسالة في خبر اجتماع الفلاسفة على الرموز العشقية»، «رسالة في علة النوم والرؤيا وما يرمز به النفس»، «رسالة في ان ما بالانسان اليه حاجة مباح في العفل قبل ان يخطر رسالته الكبرى في السياسة»، «رسالة في تمهيل سبل الفضائل»، «رسالة في سياسة العامة»، «رسالة في الاخلاق»، «رسالة في الاخلاق»، «رسالة في التنبيه على الفضائل»، «رسالة في نوادر الفلاسفة»، «رسالة خبر فضيلة سقراط»، «رسالة في محاوره جرت بين سقراط وارسواس»، «رسالة في خبر موت سقراط»، «رسالة فيما جرى بين سقراط والحرايين»، «رسالة في العقل»، «رسالة عن العلة الفاعلة القريبة للكون والفساد في الكائنات الفاسدات»،

ولوندرهك اقسامندن معدود بر قصبه اولوب،
٢٥٠٠٠ اهالىسى، قراييه مخصوص سرايى و
سرايه مربوط اولدينى حالده اهالينك قزجهون
آچيق بولندربلان كوزل باغچه سيله نايده رسملى
حاوى صالونى و برچوق كوشكلى وارد.

— ممالك مجتمعهك فيلادلفيا شهرى اقسامندن
دخى بواسمه بر معموره اولوب، ٥٠٠٠٠ دن
زياده اهالىسى وارد.

كنعان { حام بن نوح (عم) ك اوغلى اولوب،
پدريله برابر بنى مشار اليهك بد
دعاسنه مظهر اولمش؛ وساحل شام جهته كلوب،
دنياه كنن اون بر اوغلندن قالان اون بر قيله
ارض كنعان ديتان يرده ساكن اولمش.

كنعان { ارض — (Chanaan) فنيكه
ديتلن صيدا و صور و بيروت
جهتيله فلسطين خطه سندن و سوريه خطه قديمه.
سنگ بر قسمندن عبارت بر مملكت قديمه اولوب،
حضرت نوح (عم) ك حفيدى آنف الذكر كنعان
بن حامك اسميله تسميه اولندينى مرويدير. حضرت
يعقوب (عم) كنعانده ساكن اولوب، بعده ذريتي
مصرده قالمش؛ و حضرت موسى (عم) جانبندن مصر.
دن اخراجيله، صحراى تيمه قرق سنه طولاشدندن
صكره ارض كنعانك جنوب شرقى قسمندن عبارت
اولان فلسطينده يرلشملىدر. اصل كنعان ايسه
فنيكه و كنعانيون فنيكه ليسلردر. مورخين عرب
كنعانيونك عربيه مشابه برلسانله متكلم بولمش
اولدقلى بى بيان ابدىورلر، كه حقيقه فنيكه ليسلر
امم ساميه دن بولغفله، لسانلى عربيه مشابه
ابدى. [فنيكه] ماده سنه مراجعت بيوريله.]

كنعان پاشا { سلطان محمد خان نالت دورنده
بالكر بر آي قبودان دريا
بولمش وزرادن اولوب، چركى الاصلدر. اندرون
هابونده تربيه اولنهرق، سلحدار و بعده بكيهرى
آغاسى اولدقندن صكره، ١٠٦٥ ده رتبة وزارتله
بودينه مأمور اولمش؛ و عودتنده سلسله اباتته
نصب اولمش ايسه ده، بر سنه صكره ١٠٦٦ ده
مسند قيودانى به تعين اولنهرق، كر بده و نديكبلرله
محاربه ده بولندى. قرق چشمه مكنتى خطيره سنه
مدفوندر.

تلويح الزجاء، «رسالة فيما يصنع فيوطى لونا»،
«رسالة في انواع الحديد والسيوف وجيدها و
مواضع انتسابها»، «رسالة الى احمد بن المعتصم
بالله فيما يطرح على الحديد والسيوف حتى لا تتلثم
ولا تنكل»، «رسالة في الطائر الانسى»، «رسالة
في تمزيخ الحمام»، «رسالة في الطرح على البيض»،
«رسالة في انواع النخل وكراته»، «رسالة في عمل
القمقم السباح»، «رسالة في المطر وانواعه»،
«رسالة في كيمياء المطر»، «رسالة في الاسماء
المعماة»، «رسالة في التنبه على خدع الكيمائيين»،
«رسالة في الاثرين المحسوسين في الماء»، «رسالة
في المد والجزر»، «رسالة في اركاب الخيل»، «الرسالة
الكبيزة في الاجرام الفاضة في الماء»، «رسالة في
الاجرام الهابطة»، «رسالة في عمل المرايا المنحرفة»،
«رسالة في شعار المرأة»، «رسالة في اللفظ»،
«رسالة في الحشرات»، «رسالة في جواب اربع عشرة
مسئلة طبيعية»، «رسالة جواب ثلاث مسائل»،
«رسالة في قصة المتفلسف بالسكوت»، «رسالة في
علة الرعد والبرق والتلج والبرد والصواعق والمطر»،
«رسالة في بطلان دعوى المدعين صنعة الذهب و
الفضة وخدعهم»، «رسالة في الابانة ان الاختلاف
الذى في الاشخاص المالية ليس علة الكيفيات الاولى
كأى علة ذلك في التى تحت الكون والفساد
ولكن علة ذلك حكمة مبدع الكل عز وجل»،
«رسالة في قلع الاكار من الثياب وغيرها»، «رسالة
الى يوحنا بن ماسويه في الفس وافعالها»، «رسالة
في ذات الشعبتين»، «رسالة في علم الحواس»، «رسالة
في صفة البلاغة»، «رسالة في قدر المنفعة باحكام
النجوم»، «كلام في المبدع الاول»، «رسالة في
صناعة الاجبار والليق»، «رسالة الى بعض الاخوان
في رموز الفلاسفة في المجسمات»، «رسالة في عناصر
الاخبار»، «كتاب في الجواهر الخمسة»، «رسالة
الى احمد بن المعتصم في تجويز اجابة الدعاء من الله عز
وجل لمن دعا به»، «رسالة في الفلك والنجوم ولم
قيمت دائرة فلك البروج على اثني عشر قمماً وفي
تسميتهم السعود والحدوس وبيوتها واشرافها وحدودها
بالبرهان الهندسى».

كنسينغتون (Kensington) انكلترهك
(ميدلسكس قوتلغنه تابع

— سلطان مراد رابع دوری و زراسندن
دخی بو اسمده بری بولنوب، قزاقرك دفننه مأمور
اولمش؛ وله سفری هنكامنده درسامدنده قائمقاملق
ايتش؛ و ايران سفرنده آخسته بي ضبط ايتش
ایدی. درسامده عودتنده بغدادده بولنان صدر
اعظمك عودتنده ك فانیاً قائمقام نصب اولمش؛ وبعده
آناطولوی و بوده والیلکته نصب اولنهرق، اردلده
بجارلرله محاربه ايتش ایدی .

کنغری } (و زبازدی چانغری) قسطمونی
ولايتنده و قسطمونينك ۹۰
كيلومتره جنوبنده اولهرق، بايرمسی بربرده وقزبل
ايرماغه تابع بر چايك ايكي قولي آره سنده ۸۹۵
متره لك ارقاعده و ۳۴'۳۴'۳۰ عرض شمالی
ایله ۳۵'۱۲'۳۱ طول شرقیده واقع سنجاق
مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالیسی، ۱۰
جامع شرعی، ۱۶ مسجدی، ۱۳ مدرسه سی بر
اعدادیه مالکیه ور رشده ایله ۲ ابتدایه و ۱۴
صبيان مکتبلی، بر روم و ارمنی مکتبی، ۲
کتبخانه سی، ۷ تکیه سی، ۲ کلیسا سی، ۲ موقتخانه
سی، ۷۱۷ دکانی، ۵ خانق، بر خراب بدستانی،
۶ حمامی، ۶ دکرمنی، بر کارکیر و ۴ اخشاب
کوپریسی، متعدد چشمه لری، قصبه لك اطرافنده
ایکی بیجق ساعتلی مسافه قدر ممد اولور باغ و
باغچه لری و قصبه لك آرقه سنده خراب بر قلعه سی
واردر . قصبه داخلنده آلاجه و بز اعمال، و
جوارلرله بر مقدار تجارت اجرا اولنور . تاغالانرك
زمانندن قاله اسکی بر قصبه اولوب، اسم قدیمی
(فانغره) در، که شمیدی اسمك عینی دیمکدر .

— کنغری قضایی سنجاغك اورته سنده
واقع اولوب، غرباً و غرب شمالی طرفندن چركش
قضاسیله، شمالاً نفس قسطمونی سنجاغیله، شرقاً بته
قسطمونی سنجاغی واسکلب قضاسیله، جنوباً دخی
آقره ولايتیله محدوددر . قوجحصار، شعبان
اوزی و توخت ناحیه لرله برابر ۲۰۸ قره بی حاوی
اولوب، ۸۵۱۰۲ اهالی ایله مسکوند، که بو
مقدار كده يالکز ۷۳۷ روم و ۳۳۳ ارمنی اولوب،
قصورى كاملاً مسلم و ترکدر . اراضیسی عارضه لی

اولوب، شمالدن جنوبه میلانی واردر، و بو استقامتده
بر چوق چایلر آقوب، قزبل ايرماغه دوکیلور .
طوراغی يك منبت اولوب، حبوبات متنوعه ایله سبزه
و میوه لرك انواعی حاصل اولور، و هله بغدادی يك
مقبولدر . مرکز قضایه ۳ ساعتلی مسافه ده يك
زنکین بر قیا طوزی معدنی بولنوب، کلیته اخراج
اولنور . بوندن بشقه ایکی طوز کولیسله صوری
طوزلی بر چوق قاناقلر بولنور . قیون، کچی،
قنتیک کچیسى، صیغیر و سائرله اولهرق حیوانات
اهلیه سی چوق اولوب، خلی بیاغی، قنتیک، قیل،
باغ، درى دخی اخراج اولنور . درون قصاده
۲۷۳ جامع و مسجد، ۲۶۵ مکتب، ۱۵ مدرسه
و کتبخانه، ۲۹ تکیه و زاویه، ۳ کلیسا و مناستر،
۱۱۸۳ دکان و مغازه، ۱۹ فرون، ۲۵ خان،
۷ حمام، ۲۴۵ دکرمن و خزار، ۲ اون فایر قه سی
موجوددر . اراضیسی ۱۸۲ ۷۳۷ دوم اولوب،
۱۱۹ پارچه اورمانی ده واردر . واردات سنویه سی
۳۳۰۰۰ لیرا راده لرنده در . مرکز قضا قسطمونی
نی به و اورادن اسکله سی اولان اینه بولی به برشوسه
ایله مربوطدر .

کنغری } سنجاغی . قسطمونی ولايتی
ترکیب ایدن دوت سنجاغك بری
اولوب، ولايتك جنوب شرقی سنده واقع و بنا علیه
ساحلدن محرومدر . شمالاً قسطمونی مرکز سنجا
غیله . غرباً بولی سنجاغیله، جنوباً و شرقاً دخی
انقره ولايتیله محدوددر . اراضیسی طاغلق
اولوب، حدود شمالیه سنده (ایلماز) طاغی ضرب
جنوبیدن شرق شمالی به طوغری امتداد ابتدکی کچی،
بوتك جنوبنده ایشیق طاغی، صاری طاغ و قوش
طاغی بته او استقامتده اوزانوب، آره لرنده (دورك)
نهری وادیسی قالیور، که بو نهر شرقه طوغری
آقهرق، قسطمونی سنجاغك طوسییه قضاسنه
کیده رك، حدود ولايتده قزبل ايرماغه دوکیلور .
مذکور ایکی صره طاغلك داخلی اتکارندن بر
چوق چایلر اینوب بو نهره قادیشور؛ و یالکز
منتهای غربنده یعنی چركش قضاسنده کی صول
فیلیاس ايرماغه تابع صوغانلی نهرینه دوکیلن

حمامی جانبی تشکیل ایدرل . جنوبده کی ایکنجی
 صره طاغرك چوئی اتكاردن این صولر ایسه
 آبرى آبرى قزبل ایرماغه دوکیلوب ، بونلرك اك
 بیوكی مرکز لوا یاندن یکن (آجی صو) در . هوا
 سی قیشین صوئوق اولوب ، آیلرجه قارله مستور
 بولنورسده ، یازین پك لطیف و صومیت اوزره
 پك صاغلاندر . طوپراغی پك منبت اولوب ،
 بنداى ، آره ، بولاف ، چاودار ، بورچق ، نخود ،
 مرجك و سائر حبوباتله پاموق ، جهرى ، خشخاش
 ومیوه و سبزه لرك انواعی حاصل اولور . اورمانلری
 چوق ایسده ، ساحلدن بعدی و یوللرك ققدانی
 جهتلرله بو بوزدن استفاده اولنه میور . معادن
 دائر هنوز برکشیفات و تخریفات اولنماش ایسده ،
 قیا طوزی معدنلری و طوزلی کوللرله طوزلی میاه
 چاربه سی چوقدر . و ملحه لردن چیقان طوز
 سنجاك خارجه دخی سوق اولنور . حیوانات
 اهلیه دن قیون ، کچی ، نفتیک یکجی ، صیغیر و سائر
 و طاغلرند آناطولینک هر طرفنده بولنان حیوانات
 وحشیه بولنیور . صنایع محلیه پاموقدن بزوالاجه
 نسجیله محصولات زرعیه و حیوانیه پك استحضاردن
 و آغاجدن قاشیق و قواطه کی شیراهالندن عبارتدر .
 سنجاق کنفری و حرکش اسمرله ، قضا و ۶ ناحیه دن
 مرکب اولوب ، ۴۱۶ قریه و ۴۸۲ ۱۴۰ اهالی بی
 حاویدر ، که بونلرك ۷۹۷ سی روم و ۳۵۳ ی
 ارمنی اولوب ، قصوری کاملاً مسلم و ترکدر . بو
 سنجاك موقعاً و تاریخیجه قسطنطونین زیاده آقره
 ولایتله مناسبتی اولوب ، قدیمآ غالاتیادن معدود
 ایدی . شرق جهتنده بولنان اسكې قضاسی بر قاج
 سنه اوله کلهجه قدر بوسنجاغه ملحق ایکن ، اخیراً
 آقره ولایتده تشکیل اولنان چوروم سنجاغنه
 الحاق اولمشدر . بو وجهله سنجاغه پك بقین اوله رق
 جریان ایدن قزبل ایرماق مجراسی نه جنوب ونده
 شرق جهتندن ایکی ولایت آره سننده خط حدود
 اتخاذ اولمشدر .

جهتنده وسند ایرماغی منابنك قرینده ۳۰° ۵۴'
 مرض شمالی ایل ۷' ۴۷° طول شرقیه و ۲۰۰
 متره ارتفاعی اولان درین بر مزاره دن (باکراتی)
 اسمیله نبغانله ، پك اینیشلی بریناگ ایچنده سبل
 کی غرب جنوبی و بعده غرب طوغری آقورق ،
 هیمالایه پك شمالی مائله سنندن یعنی قیبتدن کن
 وکندیسندن بیوک اولان (جاوی) نهرینی اخذ ایله ،
 طاغلر آره سننده بر طار بوغازدن بالمور ، جنوب
 غربی و بعده جنوب شرقی طوغری آقار ،
 ودها آشاغیده (جلکار) و (بهلنك) اسمرله بیوک
 ایکی نهر اخذ ایدره ، اووه دوشر ؛ و (هر دوار)
 واصل اولنجه ، صاغدن برجدوله صوبنك قسم اعظمی
 و برر ، که بو جدول (دواب) اوولری ایچنده ۵۰۰
 کیلومتره پك محله جریانه ، اطرافنی صولادندن
 صکره ، (کونیور) نهرینه دوکیلوب ، بو ایکی نهر
 آره سننده بر سیر سفاتی بولی آچور . اورادن
 (کنك) ایرماغی جنوب طوغری آقورق ، کوچک
 سفینه لرك سیرینه مساعد حاله کلیر ، و ندریجاً شرقه
 میل ایدره ، (قنوج) شهر قدیمی قارشیننده واقع
 فرح آباده واصل اولنجه ، شرق طوغری اولان میلی
 بر درجه دها آرتار ، و صولدن (رحیقند) دن کان
 (رمینک) ، صاغدن دخی (دواب) اوولرندن کن
 (کالی نادى) اسمرله بیوجک ایکی نهر آلیر . نهایت
 (کونیور) شهرینه واصل اولدقه ، بیوک بر ایرماق
 حالنده اولوب ، کنیشاکی بر کیلومتره قریبدر ،
 ویشیلتراق صولری دکیز کی نموج ایدر . اورادن
 ۲۵۰ کیلومتره آشاغی (اله آباد) شهرینه واصل
 اولدقه ، کرک هیمالایه اتكاردن و کرک بکرات
 حدودنده کی (ماهی) و (ویندی) سلاسل جیالندن
 کن برچوق انهارك جعندن متشکل اولان و برخیلی
 مسافده یعنی (دواب) اوولرند کندیسیله متوازیاً
 آقان (جنه) نهر عظیمی صاغدن آلیر . اورادن
 گاه شماله و گاه جنوبه میل ایدره ، شرق طوغری
 آقار ، و (میرزاپور) و (بنارس) شهرلری اوکندن
 بکر . هندولرجه مقدس عد اولنان بوشهرک اوکنده
 وسعی ۵۰۰ متره اولوب ، قوراللق موسمنده نا .
 نیهده ۵۵۰ و فیضانده ۷۵۰۰ مکعب متره صو
 دوکر . بنارسک آت طرفنده صولدن (اود) خطه .

کنك (Gange) هندستانک اک بیوک واك
 (مشهور ایرماغی اولوب ، بو قطعه
 واسعه پك قسم شمالیسنی شق ایله بشکاله کورفرینه
 دوکیلور . هندولر عندنده اسکیدن بری مقدس
 عد اولنان بو نهر عظیم هیمالایه سلسله جبالنك غرب

بیوک بر مستطیل صورتند و ۹۳۲۰۰۰ مربع
کیلومتره وسعتند در.

کنکک حوضه سی هندستانک اک منبت،
اک معمور واسکیدن بری اک مدنی بری اولوب،
بو قطعه اک بیوک واک مشهور شهرلی دخی بو حوضه
داخلند و بو ابرماقله تابعلری کنارلرنده در. دالیه سی
نیلک دالیه سنک ایکی مثلندن بیوک اولوب، ابرماق
بونی و مجراسی اوزرنده بولان اوولری سنی واروا
ایله احیا ایدهرک، دنیاک اک منبت برلی حکمنه
قویور. آنجق نیل کی سدر و بندلزه ضبطی ممکن
اوله میوب، فیضانده چوق دفعه دالیه سنده بیوک
شهر و قصبه لری و مزرواتی تخریب، واهالی و حیوا.
نانی اتلافه، اورته لنی دیکزه دوندردکن صکره،
صولر چکلدیکنده چوق دفعه نهرک قوللری
اسکی مجرالی نی ترکله یکی بشاقلر پیدا ایدرلر.
بر وجهله دالیه ک هر نزه سی قازلسه، طوبراغک
آلتندن سفاقی اضافی و سائر نهر علاقی چیقار.
عرض اقتضاسخه حرارت فوق العاده طوبراغک
اوستنی قورودورسده، بر آقازلدینی کی آلتندن
صو چیقار. بو حال پک کینتی و پک ای برنج حصو.
لنه مساعد ايسده، بر طرفدن قالدان بخارلر و بر
طرفندن نهرک سوروکادیکی مواد عضویه ک
چورومسندن چیقار تفتات هر وقت قولر ظاهرینه
واوردن بشون طاله انتشارینه سبیت ویرمکده،
و بشکاله ک هواسی برلردنی بشقه کیمسه یاراما.
مقدمه در. بیوک آغزلری ۱۴ اولوب، بر چوق
کوچک لری ده واردر. بهر سنده دیکزه ۱۸۰
مليون مکعب متره جامور و قوم دوکر. مد و جزر
(راجمیل) قدر ۲۴۰ کیلومتره ک محله ظاهر
اولور، (وکوکره) ک ملتقاسنه دکده حس اولور.
بیوک کیلر هر موسمه اله آباده و فیضانی موسمنده
(کووتور) و جهنده آکره قدر چیمقله،
هندستانک اک بیوک واک ایشلک طریق تجارتی
بو ابرماقدر.

کنکک ابرماقی اسکیدن بری هندول هندنده
مقدس عد اولنهرق، کنارلرنده برهمنیلرک برچوق
معبدرلی و مبارک عد ایشدکاری برلری واردر.
هر دوار ایله له آباد و بنارس اک مقدس شهرلیدر.
بو نهره جنتک طریق نظرله باقدقلرندن، اسکیدن

سندن کن (کومنی) نهرینی آلیر. (هار) خطه
واسمه سنه کیردکن صکره، بنه صولدن (کوکره)
نهر عظیمی ودها آشاغیده صاغدن فیضانی پک
قوتلی اولان (سونه) نهرینی اخذ ایدر. بر آقازدها
آشاغیده (باطنه) شهرندن پکوب، اورادن آشاغی
صولدن (نپال) مملکتندن متوازی آفهرق کن
بر قاج نهر و نهایت اک بیوکاری اولان (کوسی)
نهرینی آلیر. نهایت هاردن بشکاله خطه سنه کیرکن،
بردن بره جنوبه طوغری دونوب، طولاشیقلی بر
جریاندن صکره، جنوب شرقیه طوغری دونه رک،
و جنوبه طوغری بر جوق قولر صالهرق، واسع
دالیه سی تشکیل ایدر؛ واک بیوک قولی (پادما)
اسمیه استقامتند دوامه، بنه شالیدن برطاقم انهار
آله رق، نهایت تیتندن کن (براهماپوتره) نهر
عظیمیه برلشدکن صکره، جنوبه طوغری بر
درجه ده میل ایدر، و بنه صاغدن برطاقم قولر
و جدولر صالهرق، بشکاله کورفرینک منتاسنده
قره لک ایچنه اوزامش و برطاقم آله لرله اوکی
قیامش برخلیک ایچنه دوکیلور؛ و تا منصبند شمال
شرقیدن و برمان حدودندن کن (سورمه) نهرلره
قاریشیر. برهماپوتره ایله برلشدیکی محله قوراقلی
موسمنده ثابته ده ۲۰۰۰ و فیضانده ۳۳۹۳۴
مکعب متره صو دوکر. مجراسی خط مستقیم اوزره
۲۰۰۰، و طولاشمه لری ده حساب اولندقدن تقریباً
۳۰۰۰ کیلومتره در. فیضانی نیسانک اواخرنده
باشلاپوب، تموزده او درجه ده آرتار، که نهرک
صولری حذای دائمی سندن ۱۰ متره بوقاری قالقوب،
مجراسنک آشاغی طرفنده بتاغنه صیغنامقله، دالیه
سنده ۱۵۰ کیلومتره وسعتند بر بر تکمیل صو
آلتند قایلر. آگستوسک اواخرنده کونده ۲۵
سانتیمتره نسبتند اینکله باشلار. (کوونپور) ایله
(باطنه) آره سنده بتاغنک وسعی قوراقلی موسمنده
۱ و فیضانده ۲ کیلومتره راده لرنده اولوب، اورادن
آشاغی بش آلتی کیلومتره قدر توسع ایتدیکی
اولور. برهماپوتره ک تیتندکی حوضه واسعه سی
داخل حساب اولقیزین، کنکک ابرماغنک هندستا.
نک شمالنده کی حوضه سی شمالاً هیمالایه، غرباً
(آراوالی)، جنوباً (ویندی) لامل جبالیه محاط

هندول اولولريك جنازه لرني نهرک ايجنه آتار .
لردی . بو ايسه هم هواي عفونتند يروب ، هم ده
شهرلده ياليرک اوکندن قوشلر و تمساخلر طرفندن
پاره لانش بر آلاي ميتلر بکمی کي دهشت انگيز
منظره لره محل ويرديکندن ، انگيز حکومتي بو
حادث مکروهه بي منع ايتکله ، شمدي جنازه لری
نهرک کنارنده ياقوب ، کوللريني نهره آتمله قناعت
ايدبورلر .

کنکور { همدان ايله کرمانشاه آره سنده
بر کوچک قصبه اولوب ، خراب
اولمش غريب بر سراي اولديني ، جزيره ابن عمر
قربنده دخي بو اسمله متين بر قلعه بولنديني
« معجم البلدان » ده مسطوردر .

کنکه { کتب عربيده بو اسمله اعظم حکماء
هنددن بری ذکر اولنوب ، هيئت
ونجوم وطبده يد طولی صاحب اولديني ذکر
اولنيور . عربيده ترجمه اولمش کتابلری بروجه
آتيدر : « کتاب الفوذار في الامهار » ، « کتاب
اسرار المواليد » ، « کتاب القرانات » کبير وصغير ،
« کتاب الطب » ، « کتاب التوهم » ، « کتاب في
احداث العالم والدور في القران » .

کنوریو { کريد جزيره وولاتنک قنده
سنجاغنده بر قضا اولوب ، ۷۵
قريه دن مرکدر .

کنوفروريون { (Cænophrurium) يعني
« يکي قلمه » سليورينک ۹
کيلومتره غرب شمالينسده اسکی بر قصبه اولوب ،
ايمپراطور آدرليان ۲۷۵ تاريخ ميلاديسنده اوراده
قتل اولغمشدی . اليوم خرابدر .

کنه { ياخود کنوپوليس (Cæne, Cænopolis)
(يونانک لاقونيه خطه قديمه سنده بر
شهر اولوب ، مشترينک عبادتنه مخصوص جسيم بر
معبديله مشهور ابدی . دها اسکی اسمي (تارون)
ابدی . — مصدرکي (هرموپوليس) شهرينک
دخي نام ديکريدر .

کوار { وان ولايتنک حکاري سنجاغنده
وولات وسنجاغک شرق جهتنده
اوله رق ايران حدودنده بر قضا اولوب ، شمالاً
الباق ، غرباً لوانک مرکزی اولان جولرک ، جنوباً

شميدان قضاليله ، شرقاً دخي ايران حدوديله
محدوددر . فخری مديرله اداره اولنور ۶ ماحيه
۱۸۴۰ قريه بي حايددر . اهالي قضا ۲۶۲۰۰
اولوب ، ۱۴۷۰۰ ی ، اکثریت اوزره کرد
اولق اوزره ، مسلم وسني ، ۹۰۰۰ ی نسطوری ،
۱۹۰۰ ی ارمني و ۳۰۰ ی اسراييلدر . مرکزی
اولان (ديزا) قصبه جني وانک ۱۸۰ کيلومتره
جنوب شرقيسنده و ۲۱۳۳ متره ارتفاعنده
واقع اولوب ، ۳۶۰۰ اهاليسي ويرانده (اورمي)
شهريله و وان و موصل ايله خيلي ايشلک
تجارتی وارددر . اراضيسي طاقلي اولوب ، شمال
جهتنده سنبل طاغي و غرب طرفنده ۴۰۰۰ متره
ارتفاعی اولان جلو طاغي ممتد اولور . اورمانلری
آز اولوب ، قواق ، سکود ، جوز و يسانی الما
و آرمود آغالجری وارددر . واسع و پک منبت
اووه لری دخي اولوب ، علی الخصوص ديزا اووه سي
پک محصولداردر . محصولاتي حبوبات متنوعه ايله
کثرتلی سيزه و ميوه دن عبارتدر . سرعالي چوق
و پک ابي اولوب ، قويون ، کچی وصيفير اوله رق
کليتل حيوانات اهليه سي وار ايسنده ، پک شدتلی
وسورکلی اولان قيش موسملرنده بولرک اداره سي
خيلي کوچدر . بوتک ايچون اووه لره و علی الخصوص
قضاي شرقدن غربه شق ايله زاب نهرينه دوکيلن
(نهيل) چابي کنارلرنده يتيشن پک اوزون
اوتلردن کليتل قورودوب ، قيش ايچون صاقلارلر .
مرکز قضاده هر هفته بازار و (کریل) قريه سنده
اغستوسک ۱۵ نده بيوک بر پناير قوريلوب ، اوچ
کون سورر . مرکزده جماعات مختلفه يه مخصوص
اوچ صبيان مکتي و بعض کويلرده نسطوری
وارمیلرله بروتستان ميسوزلرينه مخصوص بر قاج
کوچک مکتب وارددر .

کوار { فارسده شيرازدن ۱۰ فرسخلي
مسافنده بر قصبه اولديني « معجم
البلدان » ده مسطوردر .

کوار { سودان بلادندن فزانک جنوبنده بر
اقليم اولديني ، عقبه بن عامر طر .
فندن قبح اولنوب ، بر دها عربله قارشي حرب
ايجمه مک ايچون ، حاکنک پارمقلى کدليکني
ياقوت جوی بيان ايدبور . (قوار) ماده سنده
بيان اولنان واحک عيني اولدينده شبهه بوقدر .

بولور ايتدوكن اول كيم يد علدر
كيم ايقي اولدیرن سورر مثلدر
اوشنه طوغرو سوز ایچون قهردن
قوغلسهك غم دكل طقوز شیردن

كوبا { (Cuba) اسپانیولجه اولدیفندن، قوبه صورتده تلفظ اولونوب، بویه یازلق دها طوغریدر. [«قوبه» ماده سنه مراجعت.]

كوبك { خداوندكار ولايتك کوتاهیه سجا. غنه تابع عشاق قضا سنده و عشاقك ۴۰ كيلومتره جنوبنده ناحیه مرکزی بر قصبه اولوب، ۹ قریه ایله برابر قضاك قسم جنو- یسندن عبارت اولان ناحیه بی تشکیل ایدر. ناحیهك اهالیسی ۴۹۰۰ کئی اولوب، جله سی مسلدر. اراضیسی دوز و اووه لاق اولوب، بنار چای ناحیه بی شمالدن جنوبه شق ایدر. و ناحیهك قسم جنوبیسنده شرقدن غربه آقان بیوک مندرسه دوکیلور. طوپراغی پک منبت اولوب، حبوبات متنوعه ایله سبزه و میوه لک انواعی و آفیون، جهری، پلاموط، پاموق و سائر حاصل اولور. قضا داخلنده بر کوکوردلی ایلیجه واردر. ناحیه داخلنده ۶ جامع وه مدرسه موجوددر. اورمان ورمالاری و مختلف آو حیواناتی واردر.

کوبلی { خداوندکار ولایتند اوطغرل سجاغفک مرکز قضا سنده و بیلیکک ۸ کیلومتره جنوب شرقیسنده اوله رق کوتاهی طریقی اوزرنده ناحیه مرکزی بر کوچک قصبه اولوب، ناحیه سی اون قریه دن مرکبدر.

کوپار { (Cupar) اسقوجیه ده ادیمبورگک ۴۲ کیلومتره شمال شرقیسنده (فیقه) قونتاغک مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۵۰۰ اهالیسی، و کتب کثیره ممتازه نشر ایتش بر بیوک مطبعه سی واردر.

کوپری { (یاخود وزیر کوپریسی) سیواس ولایتک آماسیه سجاغفک و آما- سیه ک ۷۰ کیلومتره غرب شمالیسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۸۶۰۰ اهالیسی، ۱۳ جامع شرقی، بری کوپریلی زاده فاضل پاشاک و قتی اولقی اوزره ۲ کتبخانه سی، ۶ مدرسه سی، کوپریلی محمد پاشاک او قافندن بر چوق خیراتی، ۶

بو حالد هقبه بن حاسر ۱۸° عرض شمالی جوار. لرنده اولان او برلره قدر ایلمیش دیمکدر.

کواش { وان ولایت و سجاغفک و وان کولک جنوبنده بر قضا اولوب، شمالاً مذکور کول ایله، شرق شمالی جهتندن ولایت مرکز قضا سیله، جنوباً شناق و مکس، غرباً قارچکان قضا یله محدوددر. مرکزی ۴۲۳۹ اهالیسی اولان و سلطان قصبه سیدر. قضا ه ناحیه و ۷۹ قریه بی حاوی اولوب، ۱۳۱۶۴ اهالیسی واردر، که بولردن ۸۱۳۰ ی مسلم و اکثریت اوزره کرد، ۴۸۵۰ سی ارمنی، ۵۹ سی اسرائیلی و ۱۲۵ سی یزیدی و سائر در. اراضی و محصولاتیله سائر احوالی وان سجاغفک سائر طرفلرینه مماثلدر. «معجم البلدان» ده (کواشی) اسمیله مذکور اولوب، اسم قدیمی (اردمشت) اولدییی بیان اولنیور.

کواکب { حجازده مدینه منوره ایله تبوک آره سنده بر طاغدر.

کوال { مروشاهمانده بر نهر اولدیفنی باقوت حموی بیان ایدیور.

کوانپور { (Cawnpore) هندستانک شمال غربی ایالاتندن اله آباد ایالتنده و اله آبادک ۱۸۵ کیلومتره شمال غربیسنده و کتک ایرماغفک ساحل یمینده اوله رق (دوآب) خطه. سنده بیوک بر شهر اولوب، ۱۲۲۷۷۰ اهالیسی، کنیش و دوز سوقاقلری، نهرک اوستندن پکر دمیردن بر صوبولی و پک ایشک تجارتی واردر. بیوک کمیلر بو شهرک اوکنه قدر نهرده ایشلیوب، اورادن یوقاری دها کوچک سفان و سائر وسائله نقل اولندیفندن، بو شهرک اسکیدن بری اهمیت تجارتیه سی اولوب، اخیراً دهلی به، لکهنوه، اکره به، کلکته به و سائر بیوک شهرلره دمیر یول خطرله ده ارتباطی بر قات دها اهمیتی آتیرمشد.

کواهی { اونجی قرن هجری عثمانلی شمراسندن اولوب، جنتکان سلطان سلیم خان اول حضرتلرینک زماننده ارباب تیماردن ایدی. پادشاه مشارالیهک نامه «کنز البدایع» عنوانیه بر منظومه یازوب، همان هر بیتنده بر ضرب مثل ایرادینی التزام ایتشد. شو بر ایکی بیت اوندندر:

جریان ابدەرك، آنطالیه کورفرنبه دوکیلور. اسم قدیمی (اورعدون) در. — دیکری سیواس ولایتک آماسیه سنجاغنده طاوشان طاغندن نبغانله، وزیر کوپریسی قربنده قزیل ایرماغه دوکیلور.

کوپریلی { (Veleze) سلانیک ولایت و سنجاغنده و سلانیک ۱۴۵

کیلومتره شمال فریسنده اولورق واردار نهری اوزرنده قضا مرکز بر قصبه اولوب، ۱۶۲۷۹ اهالیسی. ۹ جامع شرقی، ۲ مسجدی، ۷ تکیه‌سی، ۳ کلیسای، بر مناستری، بر رشدی، ۳ ابتدائی و ۲ حیدان اسلام مکتبیله، بر رشدی و ۳ ابتدائی بلغار و ۲ ابتدائی روم مکتیله، ۳۲ خان، بر حامی، ۲۰ دکرمنی، یاموق، سیسام، غیطان و منسوجاته مخصوص ۹ قاپر قسبله متعده منسوجات دستکاهلری، سنهده بر کره مایسده اوج کون سورد پنایری و یک ایشلک تجارتی واردر. بو قصبهده خیلی مقدار باصدیرمه دخی یایلوب، اطرافه اخراج اولنور.

— کوپریلی قضای سلانیک ولایتک منتهای شمال فریسنده واقع اولوب، جنوب شرقی طرفندن تکوش قضاسیله، شرقاً و شمالاً و شمال غربی طرفندن قوصوه، غرباً و غرب جنوبی جهندن دخی مناستر ولایتلرله محدوددر. قضا بوزامیل و نیقودیم اسملرله ایکی ناحیه ملحقه سیله برابر ۹۱ قریه دن مرکبدر. اهالی قضا ۵۰۱۵۰ کشتی اولوب، ۱۷۱۵۳ ی اسلام، ۳۲۳۵۲ سی بلغار، ۵۸۸ ی قطبی، ۴۱۷ سی روم و ۵ ی اسرائیلیدر. اراضی حارضه لی اولوب، غرب شمالی جهتنده (غوازمیه) و غرب جنوبی طرفنده بابونه طاعلری بوانیور. واردار ایرماغی قضانک قسم شرقیسنده شغلدن جنوبه آقوب، صاغ و صولدن بر چوق چایلر اخذ ایدر. طوبراغی یک منبت اولوب، اراضی مزرو. هه‌سی تقریباً ۴۱۳۰۰۰ دونمندن عبارتدر. اک باشلی محصولاتی: قندای، چاودار، بولاف، آربه، داری، مصر، فاصولیه، پنبه، پنبه، کنن، کنور، توتون، یاموق، سیسام، آفیون، اوزوم و هه‌ره و سبزه‌لرک انواعندن عبارتدر. باغلری ۲۲۰۰۰ دونمه بالغ اولوب، سنوی بر ملیون قبه رانده لرده شراب، عمال اولنور. ایک بوجکی و آری قوقالری

خانی، ۵ حامی، ۶۴۶ دکانی، رشديه مکتبی، بدستانی، ۳ تکیه‌سی و ۲ زاویه‌سی واردر. اها. لیسنک ۷۲۰ سی جامات ثلثیه منسوب ارمنی، ۲۸۰ ی روم و قصوری مسلم و ترکدر. هر بازار ایرتسی کونی قصبهده بازار قوریلور. قزیل ایرماغه تابع بر چاک اوزرنده اولان کوپریسندن طولایی بواسمله تسیمه اولنوب، طول مدت بو قصبهده اقامت و اجرای حکومت ایش اولان مشهور کوپریلی محمد پاشا طرفندن اعمار اولمغله، (وزیر کوپریسی) دخی دینلشد.

— کوپری قضای سیواس ولایتک غرب شمالی گوشه‌سندن عبارت اولوب، جنوباً عثمانی، جنوب شرقی جهندن حوضه قضا لیه، شمال شرقی طرفندن طربزون ولایتک چانیک سنجاغیله، شمالاً و غرباً دخی قسطنطنی و لایقوله محاط و محدوددر. قضا ۸ ناحیه و ۱۶۰ قریه‌سی حاوی اولوب، ۲۴۱۲۰ اهالی ایله مسکوندر، که بولنرک ۳۶۲۰ مذاهب ثلثیه منقسم ارمنی، ۱۰۰۰ ی روم و قصوری مسلم و ترکدر. اراضیسی حارضه لی و طاعلرله محاط اولوب، غرب و شمال حدودینی قریقی ایدن قزیل ایرماغه دوکیلور یکرمی قدر چایی واردر، که بولنرک اک بیوکری (استولاز) ایله (اولوچای) در. ایکی قطعه اورمانی اولوب، محلنده استعمال اولنه. جق قدر کراسته و اودون قطع اولنور. طوبراغی خیلی منبت اولوب، حیویات متنوعه ایله یاموق و سبزه و میوه‌لرک انواعی حاصل اولور. سرطاری ده کوزل اولوب، حیوانات اهلیه دن قویون، کچی، صیفیر و سازه بولنور. صنایع عملیه سختیان، کلیم، چول کبی شیلر اعمالندن عبارتدر. قضا داخلنده ۱۸ جامع، ۷۵ مسجد، ۴۵ اسلام و ۴ خرسنجان مکتبی موجوددر.

کوپری حصاری { اسکی شهر قربنده و قنیه متانت و اهمیت واری ایدی. ۶۸۸ تاربخنده سلطان عثمان خان قازی جانبندن فتح اولنمشدی.

کوپری صوبی { بواسمله آناتولیده ایکی (نهر اولوب، بری قونی و لایقوله (دیویراز) طاغندن نبغانله، جنوبه طوغری

دخی چوځه اولوب، خپلی مقدار فوزه وبال آلفنده .
 در. سرطاری چوق و کوزل اولوب، حیوانات
 اهلیه یی ۱۱۰۰۰۰ قدر قیون، ۵۰۰۰۰ پکی،
 ۱۵۰۰۰ صیغیر، ۲۰۰۰ آت، ۳۵۰۰ مرکب،
 ۳۱۰ استر، ۸۵۰۰ طوموز و ساثره دن عبارتدر.
 قضایک شرق و جنوب جهلرنده بر قاج اورمانی
 اولوب، علنده صرف اولفق اوزره، بر مقدار
 کراسته و محروقات قطع اولنور. صنایع محلیه
 شیاق و عبا و چوراب کبی یوکن معمول شیلرله
 سختیان و ساثره اعمالندن عبارتدر. داخل
 قضاده ۴۴ مکتب، ۴ مدرسه، ۲ کتبخانه
 موجوددر. سلانیک اسکوب دمیر پول خطی
 قضایی شق ایله مرکزی ایچندن کچرک، نجارتی
 تسهیل ایدبور. باشلیجه ذخیره و آفیون ایله شرابه
 متعلق اولان تجارتی سنوی ۸۰۰۰۰ لیرا راده.
 لرنده در. واردات سنویه سی ۴۵۰۰۰ لیرا راده.
 لرنده در.

کوپریلی } (محمد پاشا) مسند صدارت
 عظمایی احراز ایتمش وزرای
 دولت عثمانیه تک مقتدر لرندن اولوب، آرناؤد
 جسیتنه منسوبدر. برات سنجاغک نیورچه قضایی
 قراستندن برنده دنیاه کلوب، درسعاده ورودله،
 سرای هایونه داخل اوله رق، طباخین خاصه زمره.
 سنه اتفاق ایتمشدی. بعده طشره چیقوب،
 خسرو پاشایه انتسابله، کیده رک خزینه داری
 اولمشدی. قره مصطفی پاشاک صدارتنده
 میر آخوردی رتبه سنه نائل اولمش؛ و بعده
 ایکی طوغ ایله شام و قدس و طرابلس ایالتلرینه
 والی نصب اولمشدی. ۱۰۶۱ تاریخنده رتبه
 وزارتله قبه نشین اولمشیکن، متعاقباً کوسئندیل
 سنجاغنه تعین اولمش؛ و مؤخرأ مسکن
 انخدا ایتمش اولدینی کوپری قصبه سنه
 چکلمشیدی. مقام صدارت کچن ایشیر پاشا حلبده
 و سعاده کلرکن ویردیکی عرضحال اوزرینه،
 نهایتاً طرابلس ایالتنه نصب اولمش ایسه ده، محل
 مأموریتنه وصولندن اول، ایشیر پاشاک اقبالی

دکیشش اولمغله، صاحب ترجمه دخی منزل
 اوله رق، کوپری به معاودت ایلمشدی.
 ۱۰۶۶ تاریخنده مسند صدارت کچن بیوی اکر ی
 محمد پاشایه، اورادن مرورنده، تقدیم عرضحال
 ایتمی اوزرینه، یکیدن طرابلس ایالتنه نصب اوله.
 رق، امور سفریه سنی تدارک ایتمکده ایکن، بعض
 خیر خواهان دواتک اخطار و توصیه سی اوزرینه،
 مسند صدارت عظمایه عهد ایاقته تودیع اولمغله،
 اصلاحات اساسیه بدأ و مباشرتله، امور مالیه و
 عسکریه و عدلیه یی محور لایقنه، وقوت و سطوت دولتی
 حال اصلیه ارجاع ایتمش ایدی. ۱۰۶۷ ده لینی
 و بوزجه آطه یی ایدی اعدادن استرداد، و برسنه صکره
 دائره اقیاددن چیقمش اولان اردل خلقتی تربیه ایچون
 سوتی عسکر ایدوب، ینویه قیغ، و ۱۰۷۰ ده
 (وراد) قلعه سنی ضبط ایتمشدی. ۱۰۷۲ ده
 خسته لنوب، ایکی اوج آی یاتده قدن صکره، سکسان
 یاشنی متجاوز اولدینی حالده، ارتحال ایدوب،
 چنبرلی طاش قربنده کتبخانه سی خطیره سنده دفن
 اولمشد. مدت صدارتی دور جنتمکان سلطان محمدخان
 رابعه بش سنه ایله اوج آی واون کوند. امور دولتی
 اوج بالای شوکت و سطوته ایصاله موفق اولسی اقتدار
 خارق العاده سنه دلیل واضح اولوب، بعض مورخین
 مجازانده کوستردیکی شدتی تنقید ایتمش لر سده، بو
 دخی او وقته کوره ضروری اولان اسباب سیاست
 جله سندن اولمغله، معذور کوپریله بیلیر. هر حالده
 دولته ایتدیکی خدمات حقنده اطاله اسانی تجویز
 ایتمز. درسعادته چنبرلی طاش قربنده مدرسه
 و کتبخانه سی و کوپریده دخی بعض مبرات و اردر.
 خدمات مبروره سنه بناء کندیسندن صکره مسند
 صدارت اوغلی فاضل احمد پاشایه توجیه اولمش؛
 و اولاد و احفادن دن ده بر قاج ذات بو مقام جلیله
 یکشمش لردر.

کوپریلی زاده } (فاضل احمد پاشا) دور
 سلطان محمد خان رابعه

ری اولماقده، موک هایونک آرقه سی صره آهسته آهسته کیتمکده ایکن، جسرارکنه قهرنده قره بیر چفتاکننده تکمیل انقاس حیات ایتمش؛ ونشی درسعاده نقل ایله، پدرلی یانه دفن اولنمشدر. مدت صدارتی اون بش بیچی سنه اولوب، ۴۲ یاشنده وفات ایتمشدر. غیرت واققدارده پدرینه ماننده اولوب، فضله اوله رق علم و فضلی و حلم و کرم و سخاوتی دخی وار ایدی. آنجی امور حادیته تک تسریع و عیشیه سنه اهمیت ویرمه مکله اتهام اولنور. پدرینک کتخانه سنه علاقه برخیلی کتب معتبره وقف ایتمش؛ و درسعات و کوپریده بعض خیرات براقشدر. طبیعت شرعیسی دخی اولوب، عمارستانده (اویوار) ی قمع ایتدیکنده سویلدیکی شو تاریخ مصرای زاده طبعیدر:

الله معین اولدی قتم ایلدک اویواری

کوپریلی زاده } (مصطفی پاشا) دور
سلطان سلیمان خان ثانی
واحد خان ثانیده مسند جلیل سدارتده بولنش
وزرادن اولوب، کوپریلی محمد پاشاک اوغلی و آنف
الترجه فاضل احمد پاشاک کوچک برادریدر.
۱۰۴۷ ده دنیایه کلوب، طریق علمه سلوکه،
پدر و برادرینک زمانلرنده مدرسه علومه مشغول
ایکن، خاندانلرینک پرورده سی اولان مرزطوقنی
مصطفی پاشا سدارتده ۱۰۹۱ ده یکدن رتبه
وزارتله اعزاز، و ۱۰۹۵ ده نیکوبلی الحاقیه سلسره
ایالتنه و بابا طایغی سردارلغنه نصب اولنش؛ بعده
عزل و تقاعد، و وخرأ ساقز و سدالجر محافظلنه
نصب، و ۱۰۹۸ ده درسعاده جلیله، قائم مقام تعیین
اولنمشدی. جنتمکان سلطان سلیمان خان ثانی حضر تلرینک
جلوسنی متعاقب زوربارک مکريله سد البحره کوند
ریلوب، قنده و بعده ساقز محافظی اولمشدی. ۱۱۰۱
ده ادرنه جلیله، مهر صدارت عهده درایتیه تسلیم
اولنمشدر. ابتدا ایشه شدله باشلاهورق، نظام و انتظام
و عدالت و استقامتی ده زیاده تقرر ایتدیردکن
صکره، اردوی هایونه قوت و بره رک، سفره عزیمت،
و ایدای دشمه کچمش اولان شهر کوپی، نیش،
ودین و بلغرادی استرداد و بتون وجه تکرده حکومت
عثمانیه بی تأمین ایتدکن صکره، مظفرأ درسعاده

مسند صدارت عظمایه کچن وزرادن اولوب، آنف
الترجه کوپریلی محمد پاشاک اوغلی و خلفیدر.
۱۰۴۵ تاریخنده کوپری قصبه سنده دنیایه کلوب،
ابتدا طریق علمه سلوکه، قره چلی زاده عبد
العزيز افندی و سائر علماء عصرندن تحصیل
ایده رک، زمره مدرسینه داخل اولمش ایکن،
طریق مالکیه انتقال ایله، ۱۰۶۹ ده وزا-
رتله ارضروم، ۱۰۷۰ ده شام و الیلکنه،
۱۰۷۱ ده درسعاده جلیله قائم مقامی مسندینه
نصب اولنش؛ و پدرینک خسته لری زماننده وکالت
ایدوب، و فاتنه ۱۰۷۲ ده، ۲۷ یاشنده اولدینی
حالده، مقام صدارت عظمایه کچمش؛ و بر سنه
صکره نیجه لیل اردل (یعنی ترانسیلوانیه) قلاعه
تجاوز ایتکله، سرعسکرک عنوانیه اردوی هایونه
او طرفه عزیمت ایده رک، ۱۰۷۴ ده (اویوار)
قلعه سی ۲۶ کون محاصره دن صکره قمع ایله،
بیوک بر مظفرینه نائل اولمش؛ و موسم شتا حلول
ایتمکله، مشتای بلغراده عودتله، بهارده یکیدن
ترتیب سفر ایتدیکنده، نیجه طرفندن سفیرلر
کوندریله رک، عقد مصالحه التماس اولنغله، منافع
دولت علیه موافق بر معاهده عقدیه، ادرنه
عودت ایده رک، مظهر نوازش پادشاهی اولمش
ایدی. یکرمی درت سنه دن بری عثمانیلرک تحت
محاصره سنده بولان کرید جزیره سنک اکال قهی
ایچون ۱۰۷۷ ده درنمای هایونه کرید صورینه
بالذات عزیمت ایدوب، یکرمی طقوز آی شدتلی
تعرضلره بعد الاشتغال، ۱۰۸۰ ده وندیکیلری
جزیره دن کاملاً طرد و اخراجله، بتون کریدی
قمع ایده رک، مظفرأ ادرنه عودت، و انقاس
شهریارییه نائلته کسب مخیرت ایتمشدی. ۱۰۸۳ ده
دولت عثمانیه تک تحت حایه سنده بولان قزاقلر
خطمانته له قرالی طرفندن تعرض و قوعبولغله،
پادشاه مشارالیه بالذات اختیار سفر بیورد قلدنه،
صاحب ترجمه دخی رکاب هایون معیتده عزیمت
ایدوب، (قمعه) قهنده فوق العاده غیرتی کو-
رلمشیدی. بعض امراضه دوچار اولوب، ۱۰۸۷ ده
ادرنه عزیمت هایون وقوعنده، معیتده کیتمه اقتدا.

خواتین زیادہ اولغلہ، لاجل الاستراحہ قندیہ عا۔
فضلۃ: نقل اولنہرق، ۱۱۳۱ دہ اورادہ ارنحال
ایتمشدر۔ وفاتندہ ہنوز الی باشندہ پوفیدیسہدہ،
بر پیرسالخوردہ قدر کامل وصاحب تمکین ایدی۔

کوپریلی زادہ { (عبدالله پاشا) آنف التـ

پاشانک اوغلی اولوب، عالم وادب وجسور بر ذات
ایدی۔ سلطان احمد خان ثالث دورندہ نادرشاهہ
قارشی آجیلان ایران سفرندہ تبریز جہتندہ کی
اردوی مہابونک سرعسکری اولغلہ، تبریز شہرینی
فتح ایتش؛ و شاه مشار الیہ اللہ مکالمہ مأمور
اولمش ایدی۔ ۱۱۴۸ دہ ایرانیلرہ یکیدن آتش
حرب اشتعال ایتکک، وقوع بولان شدنی بر عا۔
رہدہ شیرانہ حملہ ایدوب، شہید اولمشدر۔

پدری مجارستاندہ و اوغلی عبدالرحمن بک دخی
کندیسندن طقوز سنہ اول ہمداندہ شہید اولمش
ایدی۔ عبداللہ پاشانک اشعار عربیہ جنی حاوی
مرتب دیوانی اولوب، غالباً اخیراً بیروتدہ نشر
اولمشدر۔

کوپیدون { (Cupidon) اسکی رومایلر

اولنوب، زھرہ ایلہ مشتری ویاسرینک اوغلی زعم،
وقنادلی والندہ بر یابلہ اوقلری حاوی بر قبور
طونارکور ویاکوزی باغلی چیلای بر کوچک
جوجی شکلندہ تصویر ایدرلردی۔ روحدن
کتابہ اولان (پسچہ) نام پرینک عاشقی ایدی۔
یونانیلر عندندہ (اروس) یعنی «عشق» نامیلہ
معروف ایدی۔

کوت العمارہ { بغدادولایت وسنجاغندہ

و بغدادک ۱۵۷ کیلو
مترہ جنوب شرقیسنندہ اولہرق دجلہک ساحل
یسارندہ قضا مرکزی بر قصبہ اولوب، ۴۱۱۵
اہالیسی، رشدیہ مکتبی، شیمیلرہ مخصوص بیوک بر
جامعیلہ سنیلرہ مخصوص دیگر برجامع شرقی، بر
حاورہ سی، ۲ خانہ، ۱۰ مغازہ سی، ۵۰ دکانی و
۲ حمامی واردر۔ بو قصبہ یکی اولوب، بر قاج
سنہ اول دجلہدہ ایشلین واورلر ایچون بر کور
دیوزتوسندن عبارت ایدی۔

— کوت العمارہ قضاسی بغداد سنجاغنک

خوتلہ، الای والا ایلہ استقبال اولمش؛ وایک
بہارندہ معصم اولان سفر تدارکاتیلہ اشتغال ایدوب،
بو ابتادہ سلطان احمد خان ثانی جلوس ایتکک،
صاحب ترجمہ مقام صدارتدہ ابقا اولنہرق، ۱۱۰۲
سنہ سی اول بہارندہ اردوی مہابونلہ مجارستان
سفرینہ عزیمت، وبادہ پرنسی لودیہ قارشی کمال
مظفریتلہ حرب ایتککدہ ایکن، میدان حربدہ
قورشون اصابتیلہ شہید اولمش؛ ونشی درسعادتہ
قتل ایلہ، پدر وبرداری یانہ دفن اولمشدر۔ مدت
صدارتی جنتکان سلطان سلیمان خان ثانی و احمد خان
حضراتنک زمانندہ ایک سنہ ایلہ اوج آیہ۔ راولوب، ۵۵
باشندہ وفات ایتشدر۔ غیور، عالم، مستقیم ودیندار
بر ذات اولوب، آتجق امور خارجیدن چوق
وقوفی پوفیدی۔

کوپریلی زادہ { (نعمان پاشا) سلطان احمد

صدارت عظمایہ یکمش وزاردن اولوب، آنف
الترجمہ کوپریلی زادہ مصطفی پاشانک اوغلیدر۔
درسعادتدہ دنیاہ کلوب، تحصیل علم وکمال ایتدکدن
صکرہ، عم زادہ سی (مہوجہ زادہ حسین پاشا) نک
زمان صدارتندہ ۱۱۱۲ دہ وزارتہ قبہ نشین،
وہمدہ بربرینی متعاقب ارضروم، آناتولی، اغریبوز،
قندیہ وبنہ اغریبوز والیک و محافظلقربیہ نصب او۔
لتمش؛ و سلطان مصطفی خان ثانیکنک شرف مصاہرتہ
ناٹل اولمش ایدی۔ ۱۱۲۲ تاریخندہ، حلبلہ
محترمہ لرینک زفاتی بہانہ سیلہ، درسعادتہ جاب او۔
لنہرق، چورلیلی علی پاشا پرینہ مسند صدارت
عظمایہ نصب اولمش؛ وکندیسی عالم، عقیف و
کامل بر ذات ایسہدہ، علوم و معنویانلہ وعبادتلہ
اشتغالی وازوایہ میلی زیادہ اولوب، امور دنیاہ
یکدہ رغبتی اولدیفتندن، ۶۳ کون صکرہ بالافصال،
صرہ سیلہ اغریبوز، حانیہ، قندیہ، یانیہ، ۱۱۲۶
دہ قرہ طاغ سرعسکرلکی انضمامیلہ بوسنہ، بعدہ
بلغراد، ایچابیل، قبریس منصبلرینہ نصب اولمشدی۔
۱۱۲۹ دہ نمچہ لینک حدود عثمانیہ بہ تجاوز نیتندہ
بولندیفی حس اولغلہ، مقابلہ مہیا اولتی اوزرہ،
ثانیاً بوسنہ ایلاننہ تمین اولنہرق، بوسنہ دلاور۔
لریلہ دشمن اردوسی تارومار، ورجوق مہمات و
اسلحہ وغانم اخذ ایتش؛ وہمدہ ایالت مذکورہ نک

منتهای جنوبنده واقع اولوب، مساحت سطحیه سی
تقریباً ۷۵۰۰ مربع کیلومتره و اهالیسی ۳۰۰۰۰
کشی قدردر. اراضیسی دوز اولوب، چول حالندن
دنیاک الک منبت بری حالنه یکمک ایچون اسکی
جدولرک تعمیر و تکثیرله، سقی واروا ابله ایسی
اولغنه محتاجدر. اکثر اهالیسی خیمه نشین عرباندن
عبارت اولوب، بنی لام عشیرتک ربیعہ قبیلہ سنه
منسوبدر. قضا ۴ ناحیه به منقسمدر. اهالینک
بدنده بولنان اراضی مزروعیه سی ۱۰۰۰ قدرقدان
یعنی ۲۷۵۷۰ یکی دوغمن عبارت اولوب،
خزینہ خاصه تک اخیراً دجله جدوانی کشادله
آجدیغی پرلردخی ۵۰۰۰ فدانه یعنی ۱۳۷۸۵۰
یکی دونمه بالغ اولیور. الک باشلی محصولاتی بغدادی
و آره اولوب، سنوی آشاغی بوقاری ۲۸ ملیون
کیلو بغدادی و ۶۵ ملیون کیلو آره حاصل اولور.
اراضینک بر قسمی ایراندن کلن و دجله به دوکیان
(کلال) نهریله اروا اولنهرق، یک منبتدر. ایران
حدودی جهتنده کوزل مرهالری اولوب، حیوانات
اهلیه سی چوقه در. سنوی حیوانات تولدانی ۱۰۰۰۰
صغیر، ۲۸۰۰ آت، ۴۰۰۰ مرکب، ۷۰۰۰
دوه، ۹۰۰۰۰ قیون و آنجی ۱۰۰ پکیدن
عبارتدر.

کوتاهیه } خداوندکار ولایتنده و بروسه تک
۱۲۰ کیلومتره جنوب شرقیسنده
اولهرق پورسق طاغناک اتکنده و ۹۳۰ متره تک
ارتقاعده واقع لوا مرکزی بر شهر اولوب،
۲۲۲۶۶ اهالیسی، ۲۴ جامع شرقی، ۲۱ مدر.
سه سی، ۲ کتبخانه سی، ۱۶ تکیه سی، ۴ کلیسای،
برر اعدادیه ملکیه ورشدیه ابله ۴ ابتدایه و ۲۳
صیان مکنتی، روم وارمنیلره مخصوص برر رشدیه
وبرر ابتدایه و قیز مکنتلری، ۲ بدستانی، ۹
خانی، ۱۱ حمامی، اسکیدن بری مشهور اولان
کوتاهیه جینیلری اعمالنه مخصوص ۱۲ فابریقه سی،
۶ دبغخانه سی، ۳۰ فرونی و ۱۳۶۷ دکان و مغا.
زه سی واردر. جوامع شریفه سنک الک بیوکی اولان
(اولو جامع) بلدیرم سلطان بازید خانک بنا کرده.
سی اولوب، دیکرلرندن برقاجی ده سلجوقیلرک و
کره میان اوغلرینک آثارندندر. شهر واسع و منبت
بر اووه تک کنارنده اولوب، خانلری اکثریت

اوزره طوبراقدن ایسه ده، منظره عمومیه سی
خیلی کوزلدر. شهرک جنوب فریسنده واقع بر
تپه تک اوزرنده ییزانس زمانندن قاله بر قلعہ سی
واردر. اطرافی کوزل باغ و باغچهلرله محاطدر.
هواسی لطیف و میاه جاریه سی بولدر. آنجی سو.
قاکلری طار و غیر منتظم اولوب، اکثرینک اور.
تهسندن کچن صولر چامورلی و چرکابلیدر. تجارتی
خیلی ایشک اولوب، ذکر اولنان جینیلردن بشقه
درون شهرده خالی و کلیم ابله خالی، آلاجه،
سختیان و ساثره اعمالی کبی صنعتلر دخی ایلیدر.
پیایغی و قفتیک ابله آفیون اخراجاتی ایاک باشلی نمجا.
رنجی تشکیل ایدبور. درسادندن قونیه به متمد
اولان بر دمیر پول خطی شهرک ایچندن یکمکه،
ایلریده یک چوق دها ترقی ایده جکی شهره سزدر. اها.
لیسندن ۴۰۰۰ ی روم و ۳۰۰۰ ی ارمنی
اولوب، جمله سی لسان ترکی ابله متکلمدرلر. جوار.
لرینک اوزومیله ویشنه، کراز، آرمود کبی میوه.
لری یک کوزلدر. اسکی بر شهر اولوب، اسم قدیمی
(قوتیا یوم Cotyaeium) در. ایچنده و اطرافنده
بر چوق آثار عتیقه سی واردر. سلجوقیلر طرفندن
قح، و ممالک اسلامیه دائره سنه ادخال اولنهرق،
دوک سلجوقیه تک انقراضندن صکره کره میان او.
غالبینک مرکزی اولمشیدی. کره میان اوغلی بلدیرم
سلطان بازید خانه و بریدی قریبه جهاز اولهرق
کوتاهیه بی خداوندکار قازی به تسلیم ایشیدی.

— کوتاهیه قضای منتهای اولان سنجاغک
مرکز قضای اولوب، جنوب غربی طرفندن عشاق
و کدوس، غرباً سما و قضالریله، شمال غربی طرفندن
بروسه، شمالاً ارطغرل سنجاقلریله، شرقاً اسکیشهر
قضاسیله، جنوب شرقی طرفندن دخی قره حصار
صاحب سنجاغیله محاط و محدوددر. قضا شهر ابله
اطراف شهر، آلتون طاش، کرکی، و پرانجی،
کوش، آرمود ابلی، طاووشانی، اکریکوز اسمریله
۸ ناحیه دن مرکب اولوب، ۳۴۰ قریه بی حاوی و
۱۲۰۳۳۳ اهالی ابله مسکوند، که بونلرک مرکزده
بولنان ۷۰۰۰ خرسندانن ماعداسی کاملاً مسلدر.
اراضیسی چوق مارضه لی دکل ایسه ده، خیلی
مرقعدر. جنوب غربی جهتنده مرادلی و شمال
طرفنده طومانج طاغلرینک اتکلری بولنوب،

خیلی اورمانلری ده واردر . اراضی پک منبت اولوب، ذخیره میوه و سبزه لک انواعی حاصل اولور . حیوانات اهلیه سی ده چو قه در . قضا دا . خنده ۲۳۷ جامع شریف، ۴۴ مسجد، ۴۶ مد . رسه، ۳ کتخانه، ۳۷ نکیه، ۵ کلاس، ۱۲۰ اسلام و ۴ خرستیان مکتبی، ۳۶ حمام، ۱۵ خان، ۴۳ دباغخانه و ۲۰۵۰ دکان موجوددر . درون فضا ده بر قاج ایلیجه و بر چوق خرابه لره آثار عتیقه موجوددر .

کوتاهیه { سنخاغی . خداوند و ولایتی ترکیب ایدن بش سهاغک بری اولوب، مرکزینک اسمله سمادر . شمل لار طغرل، شمال غربی جهتندن بروسه و قره سی سنخاغلرله، غرب جنوبی طرفندن آبدین ولایتله، جنوب شرقی جانبندن قره حصار صاحب سنخاغلره شرفادخی آقره ولایتله محدوددر . مساحت طبعیه سی ۱۸۰۰۰ مربع کیلومتره اولوب، کوتاهیه، اسکیشهر، سماو، کدوس و عشاق املرله ۵ قضایه منقسم او . لدینی حالد، ۱۴ ناحیه و ۸۵۱ قره بی حاویدر . اهالیسی ۳۱۷ ۳۴۲ کشتی اولوب، ۲۸۳ ۳۰۲ سی مسلم، ۱۳۴ ۲۹ ی روم، ۱۰۰ ۴۶ سی ارمنی، ۷۵۴ ی ارمنی قتولیکی و ۱۰۰ ی اسرائیلیدر . اراضیسی مریض اولوب، شمال جهتنده کشیش طا . قنک و جنوب غربی طرفنده مراد چاینک اتکاری محنت اولغده، آره لرند بر طاقم بوکسک اوولر و وادیلر تحصیل ایدور . موقعنک ارتفاعه منی اوج مائله نایع اولوب، میاه جاریه سنک بعضی مریضیه، بر طاقی قره دیکزه و بر قاجی ده آق دیکزه دوکلک اوزره اوج جهته آقور . بیوک مندرس ایرماغی سنخاغک جنوب شرقی گوشه سی شق ابتدکی کبی، بنار جایی دخی بوکا دوکیلور . سنخاغک غرب جهتنده آقان (کدوس) نهری دخی آلالرد دیکزیه دوکلک اوزره، آبدین ولایتنه کبیر . سنخاغک شمال غرب گوشه سنده آقان سماو نهری مریضیه دوکیلن صوصیفیلری نی تشکیل اتمک اوزره، قره سی سنخاغه کبیر . قره دیکزه دوکیلن (سقاریه) ایرماغی ایسه بو سنخاغک وسط لرند نبعان ابتدکی کبی، بنه او جهنک شمال طرفنده آقان (پورق) چایی دخی بو ایرماغه دوکیلور . هوایی عمومیت اوزره

صاغلام اولوب، ارتفاعه منی یازین سرنجه، ویاکنز اغستوس آینه براز صیقا در . قیشین برودت زیاده جدر . طوبراغی منبت اولوب، باشلیجه محمدولانی: بغدادی، آربه، چاودار، بولاف، داری، مهر، نخود، فاصولیه، بزیله، مرجک، سیسم، کتن، پاموق، آفیون، قونون، کنوبر، پلاموط، کستانه، جوز، اوزدم و سائر میوه و سبزه لک انواعی حاصل اولور . اییک بو جکرله آریلری ده چوق اولوب، خیلی اییک وبال ایله بال موی چیقار . سنخاغک اورمانلری ۵۰۰۰ مربع کیلومتره وسعتنده اولوب، باشلیجه اشجاری . میشه، چام، کستانه، کورکن و سائر در . میشه و چاملرینک بوی ۱۲ وقطری ۷ متره قدر اولوب، کراسته قطع و تختل اعمال اولتور سده، یانکز اسکیشهر قضا سنده کی اورمانلرک کراسته سی پورستی نهرندن صال ایله ایندیریلوب، سائر لری آنجی احتیاجات محلیه صرف اولنهرق، وسائط نقلیه فقدانندن طولانی بشقه محله نقل اولنه میور . سنخاغک مدانی دخی چوق اولوب، کمور، سمیلی قرورشون، آتتیون، بلور و سائر معدنلر بولدیغی محقق ایسه ده، شمعیکی حالد اخراج اولنانلری اسکیشهر قضا سنده کی لوله طاشیله سماو قضا سنده کی قروم معدنلرندن عبارتدر . صوئوق و صیقا میاه معدنیه سی ده چوق اولوب، اک زیاده اسکیشهر و عشاق قضا لرند در . حیوانات اهلیه سنک سنوی تولدات همویه سی ۸۰۰۰۰۰ رأسه قرب اولوب، قیون، کچی، قتیق کچیسی، صیغیر، بیکیر، استر، مرکب و دوه ایله سائر در . سنوی ۱۹۳۰۰۰ کیلویاغی، ۱۶۴۰۰۰ کیلوقتیق و ۱۲۸۰۰۰ کیلو قدرده کچی قیلی آلنیر کوتاهیه سنخاغنده اسکیدن بری بعضی معمولات صنایعه چیتقمده اولوب، بونلرک اک مهملری کوتاهیه نکه مشهور جینیلرله عشاق خالیلری و بعضی معمولات دباغیه ایله اسکیشهرده چیغان لوله طاشندن یابیلان چیغا ره لقی و سائر در . کوتاهیه جیلرینک اعمالی چوقندن بری رواج سزلفه و سکنته اذغرامش ایسه ده، بو صوک سنه لرده یکیدن اوپاندیرلغه باشلامشدر . عشاق خالیلری ایسه هر وقت شهرت و رواج لرخی محافظه اتمکده اولدیغدن، بو صنعتک کیتدکجه ترقی

۵۱۰۱ مریع کیلومتره واهالیسی ۳۱۲۳۰ کشی
اولوب، کولاری و ساحلی قارشیسندنه کوچک
آطه لری چوقدر.

کو تروم { (بازید) [بازید (کو تروم
{ — } ماده سنه مراجعت.]

کو تم { کیلانده بر کوچک قصبه اولدینی
{ یا قوت حوی بیان ایدبور.

کو تمبرغ { (Guttenberg) فن طباعت
{ موجد شهری اولوب، اصل بر

هالهیه منسوب اولدینی حالده، ۱۴۰۰ تاریخده
آلمانیه نك (ماینه) قصبه سنده طوغش، و ۱۴۶۸
تاریخده وفات ایتشد. ۱۴۲۴ ده استراسبورغه
کیدوب، آکلاشلدیفنه کوره، ۱۴۴۰ تاریخلنده
فن جلیل مذکورک ایلك تجارینی شهر مذکوره
اجرا ایتش؛ و ابتدا نخه اوزینه محکوک حرفلر
قولالوب، بعده دوکه حروفات قابلرینی بائش؛
وطبع ایچون بردستگاه ایجاد ایتش ایدی. بو
تجاره بر خیلی آتجه صرف ایدوب، ماملکنی اتلاف
ایتدکن صکره، ۱۴۴۴ ده وطنی اولان ماینهیه
دوغش؛ و ۱۴۵۰ ده (فوست) اسمنده ارباب
ثروتدن بریله عقد شرکت ایدوب، بونک ویردیکی
آتجه ایله، ایلك دفه اوله رق، برانجیل طبع ایتش
ایدی. بعده بو شرکنی حل ایدوب، ۱۴۵۶ ده
کندی باشنه بر مطبعه تأسیس، و ۱۴۶۵ تاریخده
اداره ایدو، رک، بر خیلی کتابلر نشر ایتش ایدی.
آتجی طبع ایتدیکی کتابلر نامی وضع ایتدکندن،
بر خیلی وقت موجدلکی ده منازع فیه بولنشدر.
۱۴۶۰ تاریخندن بری آلمانیه ده هر یوز سنه ده
کو تمبرغ ولادت یورطیسی اجرا اولنقده در.
ماینه و استراسبورغه و بارسده رسمی مطبعه نك
حولیسندنه هیکلری زکر اولنشدر.

کو تنبرغ { (Kuttberg) —
{ (قزاسلاؤ) ك ۹ کیلومتره شمال
غریبسندنه بر قصبه اولوب، ۱۲۸۰۰ اهالیسی
بر سراین، ضابطان چوققلرنك تربیه سنه مخصوص
مکتبی، شکر فابریله و جوارنده باقیر و تورشون
معدنلری وارد.

کو ته { (Goethe) آلمانیه نك اك بیوك شعرا
{ و محرریندن اولوب، ۱۷۴۹ ده

ایده چکی شبه سزدر. بوسنخا نك ساحلی بوغیسه ده،
سواحلدن پك ده اوزاق بولندیفندن، تجارتی استقبال
ایچون بیوك بر ترقیه مساعددر. مخرجی از میرایله
مدانیه و امید یاخود حیدرپاشا اولوب، اسکیشهر.
دن قونییه تمبید اولنان دمیر بول خطی سنخا
اورته سندن شق ایتدیکی کی، ازمیردن بدأ ایدن
خط دخی سنخاغه داخل اولوب، او بر خطله کسب
التصاق ایتك اوزره در. بو ایکی خط کوتاهیسه
سنخا نك تجارت و معموریتی پك زیاده توسیع ایدم.
جکدر. بروسدن قونییه کیدن شوسه دخی سنخا
شق ایدورسده، کرک بوشوسیه و کرک دمیر بول
موققلرینه منتهی اوله جق شبه لر اولدیفندن، سنخا.
غك هر طرفندن محصرلات اخراج اولنه ماء مقدمه در.
باشلیقه اخراجات لوله طاشی، نفتیک، بیای، ذخیره
و آفیون اولوب، مجموعی سنوی ۲۰۰۰۰۰۰ ثمانلی
لیراسی راده لرنددر. فیه، شکر، طاش یاغی،
منسوجات مختلفه و سائرده عبارت اولان ادخالاتی
ایسه سنوی آنجی ۴۵۰۰۰ عثمانلی لیراسنه بالغ
اولور. آتجی بو مقدارلر عمری اولوب، سنخا نك
یتون اخراجات و ادخالاتی بونك اوج درت مثله
بالغ اوله جفی نمنددر. درون لواده ه رشده و
۷۹۹ ابتدایه ایله ۱۱ خرسنجان مکتبی موجوددر.

کو تنبورغ { یاخود غوتنبورغ (Göteborg,
{ (Gothenbourg) اسوجک

جنوب جهتمده و استوتوهولمك ۳۷۰ کیلومتره
جنوب غریبسندنه اوله رق (کو ته الف) نهرینك
جنوبی قوی اوزرندنه و منصبندن بر قاج کیلومتره
یوقاریده ابلك مرکزی بر شهر اولوب، ۱۱۴۵۲۷
اهالیسی، استوتوهولم و قریستانییه طوغری دمیر
یوللری، کارکر و کوزل انیه سی، بر جوق جدوللری
و بونلرک اوزرندنه متحرک دمیر کو بریلری، پك تمیز
سوقاقلری، هدم اولنان اسکی استخکاماتی لرندنه
کوزل باغیه لرله قرقچاقلری، متعدد مکتب و مطبعه.
لری، مکمل بر نباتات باغیه سی، باموقدن منسوجاتله
ایب، کاغد، شکر، اسپریتو، توتون و سائر فایزده.
لری پك ایشلاک تجارتی وارددر. کثرت نخوسجه
اسوجک ایکنجی یعنی یا نختندن صکره برنجی
شهریدر.

— کو تنبورغ مع بوسی ایلتك مساحه سطحیه سی

ماین نهری اوزرندکی فراقفورت شهرنده طوغمش،
و ۱۸۳۲ ده وفات ایتشدر. ایسیخ شهرنده علم
حقوق تحصیل ایدوب، شهادتنامه آلدقندن صکره،
یوسلکی ترک ایله، ادبیانه انتساب ایدرک، ۱۷۷۲
تاریخچنده برتازو کتابی و ۱۷۷۴ ده مشهور
(ورر) حکایه سنی نشر ایتمکله، بیوک بر شهرت
قزاقوب، (وایمار) پرنسی کنج شارل اوکوستک
فوق الاداده محبت و توجیهی قزاقش؛ و بونک سرانه
جلب اولانهرق، بعضی مأموریتلره مبعیته کیرمشدی.
بونک معیتده اولدینی خالده، بر بنی متناقب برچوق
حکایه و تیارو کتابلری نشر ایدوب، ان نهایت
۱۷۹۸ ده میدان قویدینی (فاؤست) عنوانلی
تیارو رساله سی اوکار و مسلك حکیمانه سنی دخی
مبین اولمغله، فوق العاده بر رفیته مظهر اولمش؛
و بو اثرینک نشرندن صکره مؤلفه آلمانیه جه عصرینک
فریدی نظریله باقلنه باشلامشیدی. بیوک بر ناپارت
آلمانیه کیردیکنده کوته ایله صورت مخصوصه ده
کوریش-رب، کندیسنی (ازیون دونور) نشانیه
تلطیف ایتشیدی. صرینک صوک و تنه دک نشر
آثاردن خالی قالماش؛ و فنون طبیعیه به متعلق
دخی بعضی اثرل نشر ایتشیدی. ۸۳ یاشنده ایکن
وفات ایدوب، (وایمار) ده بح صادق اولازشاعر
شهر (شیلر) ایله حامیسی بولمش اولان شارل
اوکوستک مزارلری آره سنده دفن اولمشدر.
کرک شمیری و کرک نثری آلمان لساننده نمونه
ایتماخ اولمغه شایان اولوب، فنون طبیعیه ده بعضی
کشفیات دخی واردر. اعتقادی (پانتیسم) دینلن
بر اصول تصوفدن عبارت اولوب، آنجق بو
خصوصه بیوک بر قیدسزانی کوسترمشدر. آتا-
رنده هیمان اثری اولوب، صوئوق بر مسلك
حسن اولنیور.

کوته الف { (Göt-Elf) } احوجده بر ایر-
ماقدر، که (وزن) بیوک کو-
لنک آباغی حکمنده اولوب، بو کولدن چیققندن
صکره ۳۳ متره ارتفاعدن دوشن (ترولیهتان)
شلاله سنی تشکیل ایدر، و بده ایکی قوله آریلوب،
بری (کوتبورغ) شهرینک آلت طرفنده غاتفات
دکیزینه دوکیلور. بواکی فولک آره سنده (هیسینکن)
جزیره سی شکل ایدیور. مجراسی ۱۳۰ کیلومتره

اوزون اولوب، ثانیه ده دکیزه ۵۲۳ مکعب متره
صو دوکر.

کوته لاند { (Götaland) } «غوتیا» ماده.
{ سنه مراجعت بیوریه. }

کوتینکن { (Göttingen) } پروسه ده ها.
{ نووره ابالتنک (هیندسهام) }
سنجاغنده وهیلدسهامک ۷۱ کیلومتره جنوبنده قضا
مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۷۰۰۰ اهالیسی، یوک
منسوجات و کتن ایپیک ایله چینی و ساثره فابریقه.
لری واردر.

کوتابه { روسیه ده (باغار) شهرندن بیوک
بر شهر اولوب، اصطخری روسلری
اوج قسه تقسیمله، اک شرق قسمة مرکزی کوتابه
اولدینی بیان ایدیور. بونک روسلرجه اسمی نه
اولدینی وزمه بولمش اولدینی تحقیقه محتاجدر.
کوتش { طایف قرینده بر قریه اولوب، ظالم
شهر حجاج بن یوسف ابتدای حا-
لنده بو قریه ده صیان معلی ایدی.

کوتری { اوتچی قرد هجری عثمانی شمرا-
سندن اولوب، اسمی هلیدر.
استابوللی اولوب، سپاهیلر زمره سندن ایدی.
شو بیت اونکدر:

چقارمش باشی باقله غنچه جامه خوابندن
همان دمبسته قانش نعلکی کورمش حجابندن

کوتری { ایران شمرا سندن دخی ایکی
ذاتک مختصیدر:

برنجیسی بخارالی اولوب، ۸۸۰ تاریخنده وفات
ایتشدر. شو بیت اونکدر:

در خیال بسنه خندان آن بادام چشم
چشمه خونیت چشم من که دارد نام چشم

— ایکنجیسی همدان ساداتندن اولوب، شاه
عباس صفوی زماننده یاشامش، و بر «خسرو
و شیرین» منظومه سی یازمشدر. شو بیت اونکدر:

ز بس کز عکس کل شد خاک رنگین
غسلط میگرد هر دم دست کلچین

کوئی { ارض بابله یعنی عراق مریده اسکی
{ بر قصبه اولوب، حضرت ابراهیم
(عم) ک مسقط رأسی اولدینی و اوراده آتیشه
آتلدینی مرویدر. فراتدن آریلان جدولرک اک
برنجیسی بو قصبه یاندن کچن و (نهر کولی) دینلن

جدول ایدی. اوتنجی سال هجریده سمد بن ابی وقاص (رضه) قادسیه دن عودتنده بو قصبه یی فتح اتمشدی. بوکا (کونی دبی) دینلوب، ارض بابله (کونی الطریق) اسمیله دیگر بر قصبه دخی وار ایدی. — کونی مکة مکرمدده دخی بر محله اولوب، بنی عبدالدارک مسکنی ایدی.

کوچ بهار { (Koutch Bihar) هندستانک } بکاله خطه سنده وکلاکتته ۴۲۰ کیلومتره شمال شرقی سنده اوله رق براهما پوتره ایرماغنه تابع (ترشه) نهری اوزرنده همنای بر حکومت ممتازده مرکز بر قصبه اولوب، ۱۰۰۰۰ اهالیسی واردر. راجه یه مخصوص سرایدن بشقه کارکیر خانلری اولیوب، نابلدن مرکبدر:

— کوچ بهار حکومت ممتازده سی طوغریدن طوغری یه انگلیز حکومتنه تابع (کوچ بهار شاهراجی) ایالتک اورتیه سنده و هر طرفدن بو ایالتله محاط اولدینی حالده، مساحتی سطحیه سی ۳۳۸۵ مربع کیلومتره و اهالیسی ۵۶۵۰۳۲ کشیدر. اراضیه یی دوز و یک مثبت اولوب، همیلایه اتکارندن نیمانله جنوبه طوغری جریان و یک صیق یتاق تبدیل ایدن بر جوق اتهارله بونلرک آره لرنده کی جدولارله اروا اولنور. اک کثرتلی محصولاتی پرنج و توتوندور. هوا سی یک صیحا ق دکسه ده، رطوبتلی و آغیردر. قولره دائمی صورتده بوانوب، بعضاً صافین حالته پکر. اهالیسی (کوچ) جنسیته منسوب ایه لرده، هندولا ک اداسنده بولیدورلر. مسلمانلری ۱۰۰۰۰۰ راده لرنده در. راجه مک مقری اولان همنای قصبه دن بشقه بیوک واه، یتلی معموره سی یوقدر.

کوچ بهار شاهراجی { «شاهراجی» } ماده سنه مراجمت بیوریه.

کوچک احمد پاشا { «احمد پاشا (کو)» } ماده سنه مراجمت بیوریه.

کوچک امیر { (سید ابراهیم) مشاهیر خطاطیندن اولوب، آما سیه لی و بر روایتده عن اصل خراسانلیدر. شیخ

حمدالله ایله برانکده تلم خط ایتمشدی. سلطان قورقوده خط معلمی اولمشدی. بر مدت آماسیه ده مفتیک ایدوب بعده کوزلرینه عمی طاری اولغله، قاعد اولمش؛ و آخر عمرنده بر کوزی آتیش ایدی. کتب کثیره یه مالک اولوب، اکثرینی کندی خطیله استنساخ ایتمشدی. ۹۳۵ ده وفات ایتشدر.

کوچک چکمجه { «چکمجه» (کوچک) — } ماده سنه مراجمت.

کوچک حسین پاشا { «حسین پاشا» (کوچک) — } ماده سنه مراجمت بیوریه.

کوچک قینارجه { بلغارستانک سلسره سنجاغنده و سلسره تک } ۲۴ کیلومتره جنوب شرقی سنده اوله رق دو بریمه حدودنده بر قریه اولوب ۱۷۷۴ تاریخ میلادیسنده دولت عثمانیه ایله روسیه پیئنده عقد اولنان معا. هده مک امضا اولندینی محل اولغله مشهوردر. بو معاهده ایله روسیه قره دکیزده ساحل ایدینوب، قریم و قوبان تاتارلرینی دخی دولت عثمانیه تک تحت تابعیتندن چقارمش ایدی.

کوچک مصطفی پاشا { و نام دیگرله سنک مصطفی پاشا. «مصطفی پاشا (سنک) — » } ماده سنه مراجمت بیوریه.

کوچک مندرس { «مندرس» ماده سنه مراجمت بیوریه.

کوچنجی خان { ماوراء النهرده حکومت سنک ابکنجی حکمداری اولوب، دولت مذکورده مک بانیسی اولان شاهی بکک اوغلیدر. ۹۱۶ تاریخنده، پدرینک نثلی اوزرینه، مسند حکمدار. ری یه پکشدی. ۹۱۸ ده شاه اسماعیل صفوینک نجم ثانی ایله متفق اولان هند حکمداری بابر شاهک عسکری ماوراء النهره تجاوز ایتشلر سده، صاحب ترجمه مک بکنی عبید خان کندیلرینه مقابله ایدوب، وقوع بولان محاربه ده ایرانیلر مغلوب و سر قوم نجم ثانی مقتول اولمشدی. ۹۳۵ ده کوچنجی خان خراسانه تجاوز ایده رک، شاه طهماسبه عاره ایتش ایه ده، مغلوباً هودت ایتش؛ و ابرتنی سنه

ینه خراسانه عسکر سوق ایدوب، عقد مصالحه ایله ماوراء النهره عودتده وفات ایتشددر. مدت حکومتی یکرمی سدهدر. (کرجم خان) دینگله دخی معروفدر.

کودرز { ایران قدیمک اک مشهور قهر. مانلندن اولوب، رستم زال ایله معاصر بولنشدی؛ ورستم سیستانک اولدیی کی کودرز دخی اصفهان جهنک حاکمی ایدی. جوق معمر اولوب، اولاد واهفادی سکسان عددینه بالغ اولشیدی، که جلهسی معیتده حرب ایدوب، علی الخصوص سیاوشک اخذ تار یچون ایرانلرک تور نیلره قارشلی اولان محاربات دورادورانه لرنده اراز شجاعت ایتلدردی. بونلرک اک مشهوری کپو بن کودرزدر، که کجسروک جست وجوسنه مأمور اولوب، تبدیل قیافله طول مدت نورانده طولاشمش، ونهایت کجسروی بولوب، ابراهه کتیرمش ایدی. کودرزک اوصاف قهرمانانه سی وهله منتهای شیخوختنده تورانیلرک سر عسکری (پیران) ایله ایتدیکی مبارزه و سرقومی صورت قتلی شهنامه فر. دوسیده پک کوزل تصویر اولنور.

کور { سبه نك اك بيسوك ایرماغی اولوب، قارصک شمالنده حضر طاغندن نهانله، شمال شرقیه طوغری آقهرق، کرجستان وادیسنه دوشر، وشرق وبسده شرق جنوبیه طوغری دونهرك، و صااغ وصولدن بر جوق درهل آهرق، قغلیس شهری ایچندن کچر، واورادن آشاغی صااغدن بر جوق انهار آلوب، قره باغ اووهلرینه دوشزدن اول صولدن دخی (پوره) و (آلازان) نهرلرینی آلیر؛ و مذکور اووهنک آشاغی جهتده ایران حدودینی آبره رق کلان (آراس) نهرینی اخذ ایله، بر وقت شرقه طوغری آقدقدن صکره، جنوبه طوغری دونهرك، سالیانی قصبه سنه واصل اولنجه، ایکی قوله آیریلیر که بری جنوبه طوغری اولان جریبنده دوامله، قره آغاج قوینه، و دیکری شرقه طوغری دونهرك، قره آغاج قوینک شمالنده بحر خزره منصب اولور. مجراسی ۱۰۵۰ کیلومتره اوزونلغنده اولوب، فیضاننده ثانیهده ۱۰۰۰ و قوراقلق موسونده ۱۹۴ مکعب متره صودوکر. سیرسقاغه

درجه صلاحیتی پک اهمیتیز ایسده، بالینی پک جوق اولوب، علی الخصوص منصبی قریبنده کلیتی بالیق صید اولنور.

— بو اسمله فارسده دخی بر نهر اولوب، (کوه بل) ایله (کره کوه) آره سنده نهانله، شمال غربیه وبسده جنوب شرقیه طوغری آقهرق، (نیز) کولنه دوکیلور. مجراسی ۴۵۰ کیلومتره طولاندهدر. بوکا (بنامیر) دخی دیرلر.

کوراساؤ { (Guraao) آسریقاده آنتیل دکیزنده و تزوئلا جمهوریتینک ساحلی قارشیسنده و ساحلین ۷۵ کیلومتره لک مسانده اوله رق ۱۲°۴' ایله ۱۲°۲۲' عرض شمالی و ۷۱°۹' ایله ۷۱°۳۸' طول غربی آره. لرنده واقع و لرنک دولتنه تابع بر آله اولوب، جنوب شرقیدن شمال غربیه بویی ۶۰ کیلومتره واکی ۳ ایله ۱۲ کیلومتره آره سندهدر. مساحه سطحیه سی ۵۵۰ مربع کیلومترهدر. اهالیسی ۲۴۰۰۰ راده لرنده اولوب، مختلف جنسیتلره منسوب آوروپا مهاجرلرندن عبارت و فلمنکجه، پورتگیزجه، فرانسیزجه و سائر لسانلردن مخلوط غریب بر لسانله متکلمدیرلر. اراضیسی طاقلق و غیر منبت اولوب، آنجیق ساحل جنوبیسنده پک صاغلام بر لیانی وارددر. بو لیانک مدخلنده ایکی قلعه سی و (ویاهلستاد) سربست اسکله سی بولنور، که ۱۰۰۰۰ اهالییی جامع پک تجارتگاه بر قصبهدر. بو اسمله معروف ایچکینک اعماله یارایان پورقال قبوقلری بو اسکله دن فلنکه نقل اولنور. جوار. لرنده کی اوج آله ایله برابر برداژه تشکیل ایدوب، سنوی بر ملیرن فراتی ایزاد ویرنور.

کورانی { (ملا) شمس الدین احمد بن (اسماعیل) اعظم همدان اولوب، دولت عثمانیه ده مشیخت اسلامیه مقامنه نائل اولانلرک دردنجیسیددر. مملکتندن قاهره مصره انتقال ایله، علمای عصرندن تحصیل علوم ایدوب، حدیثده مشهور ابن حجر عسقلانیدن اجازت آلمش؛ و فقه و تفسیر و قرائت و سائر علومده دخی ید طولی قزائمش ایدی. شهر مذکورده تدریس ایله مشغول ایکن، مولانا بکان انندی حجبندن عودتی اتنا سنده علم و فضلی مشاهده ایتکله،

کوردجی } وکوردستان [د کرجستان ماده.
سنه مراجعت بیوریه.

کوردفان } (Kordofan) سودان شرقیه
بر مملکت اولوب، خرطومک
اوتوز اوتوزبش کیلومتره جنوب غرببندن باشلا.
یهرق، نیک غرنی قوی اولان بحر ایضک ساحل
غرببندن دارفور قدر ممتد اولور. متمدنیک
خروجهدک خدیویت مصریهک ممالک سودانیه سندن
بولنش اولان بو مملکت ۱۲° ایل ۱۵° عرض
شمالی و ۳۰° ایل ۲۹° طول شرقی آره.
لنده ممتد اولوب، مساحت سطحیه ی تقریباً
۱۰۸۰۰۰ مربع کیلومتره واهالیسی ۲۸۰۰۰۰
کشیدر، که بهر مربع کیلومتره باشنه ۲۶ کشی
دوشیور. شمال طرفندن نوبه دن و غرب جهتدن
دارفور دن و قسماً شرق جانبندن دخی بحرایضدن
خالی چوللره آیرلش اولوب، جنوب جهتده (بقاره)
(شلوک) اقوام سودانیه سیله مسکون واسع اورمانلر
بولنیور. بو جهت (دارنوبه) اسمیله دخی معروفدر.
اراضیسی دوز اولوب، اووه لری حذای بحردن
بش آتی بوز و بحر ای نیله قریب اولانلری ۴۰۰
متره قدر مرتفعدر. اونه بریسنده بولنان طاع و
تیه لری دخی اووه لردن اوج درت یوز متره قدر
مرتفع اولوب، هیچ بری حذای بحردن اعتباراً
۸۵۰ متره قدر ارتفاعی تجاوز ایتز. طوپراغی
بوز رنگنده اولوب، (غره) دینان ترابدن و یا
اتربه برکانه دن عبارتدر. بحر ایض حدود شر
قیه سنده و بوکا تابع اولان (بحرالرب) جنوب
طرفنده آقوب، اصل مملکتک ایچنده دائمی ایلریان
انهار یوقدر. یالکز یاغمور یاغدیفته وادیرنده
بر مقدار صو آقوب، بودخی نیله واصل اولمازدن،
قوملرده محو اولور. اهالی صوبه اولان احتیاجلری
صهرنج و قیو ایل دفع ایدوب، حالوکه قیولری
دخی ۵۰ قدر درین اولدیغندن، باشلیجه مدار
میشترلی اولان حیوانانی صولامقه زحمت چکرلر.
هواسی عمومیت اوزره صیاق اولوب، بر قوراقلق
و بر یاغمور موسمی واردر. مایسده ختام بولان

برلکده جانب رومه عزیمتی التماس ایدهرک،
ادرنده جنتمکان سلطان مراد خان ثانی حضرتلرینه
تقدیم ایتشیدی. بادشاه مشارالیه ملاکورانیک علم
وفضائی تقدیرله، بروسه ده بعضی مدارس مدرسلکنه،
وبعده مغنیساده بولان شهزاده سلطان محمد خانک
مملکنه نص بیورمشیدی. شهزاده مشارالیه،
جلادت طبعه مبنی، درسدن امتاع ایتکله، هیچ
بر معلم تعلیمه موفق اوله مدینی حالده، صاحب
ترجه، جانب بادشاهیدن آلدیغی امر و مساعدده
اوزرینه، استعمال شدته، آز مدت طرفنده ختم
ایتدیرهرک، علوم لازمه یی تعلیمه موفق اولمش؛
وشهزاده نک فوق العاده محبتی قراندی کبی،
سلطان مراد خانک یک چوق انعام واحسانلرینه
دخی نائل اولمشیدی. ابو الفتح سلطان محمد خان
مشارالیهک جلوسلریده کندیسنه وزارت تکلیف
بیورلش ایسه ده، قبول ایتیوب، قاضیمسکراکله
قناعت ایتشیدی. مؤخرأ بروسه قاضیکنه نصب
اولنش؛ و صکره جانب مصره عودت ایتش؛ واوراده
قایتبای طرفندن حسن قبول اولنهرق، یک چوق
اکرام والتفات کورومشیدی. بر مدت صکره
سلطان محمد خان کندیسنی یکیدن جلیله، ۸۶۲ ده
ثانیاً بروسه قضاسنه نصب، و بر چوق تخصیصات
تعین بیورمشیدی. اوراده امورقضا ایل و تدریس
و تألیف ایل مشغول ایکن، ۸۸۸ ده مقام مشیخت
اسلامیه نص بیوریلهرق، ۸ سنه بو مقامده
دوامله، کمال حقانیت وعدالتله، برصورت فوق الما.
دمده اداره امور شرعیه ایتدکدن صکره،
جنتمکان سلطان بایزید خان ثانی حضرتلرینک
دورنده ۸۹۳ ده ازتحال ایدوب، استانبولده
بناکرده سی اولان جامع شریف خطیره سنده دفن
اولمشدر. «غایه الامانی فی تفسیر السبع المثانی»
هنوانیله بر تفسیر شریف یازمشدر، که بر چوق
یرلنده علامه زحشری و بیضاویک تدقیقاتلری
اوزرینه بختلر آچمشدر تحطکه ایتشدر. «صحیح بخا
ری» به دخی «الکواثر الجاری علی ریاض البخاری»
هنوانیله مکمل بر شرح ایل سائر کتب معتبره یه
دخی بر طاقم حوانی و تعلیقات تألیف ایتشدر.

قوراقلى موسمىدە مېزان الحراره كۆلكەدە ۳۲ درجەدن زىادە اولوب، ۴۹ درجە تەدر چىقىنى دە اولور. مایىدە باشلايان و مەلنە (خریف) تەبیر اولنان ياغمور موسمى دخی سىرین ایسەدە ، بعضى سەلرەدە بو موسمەدە دخی قوراقلى حکم سو. روب، قىتلى اولور.

ياغمور موسمى حکمى سوردېكى وقت كوردغان خېلى منب بر بر اولوب، ھەنە قدر قوراقلى موسمەدە اورتلان ياغمور ھالەتە كچەرك، آخاچلار ك ياراقلىرى دخی دوشرايسەدە، ياغمورلار باشلامسەلە برابر اورتلان زىردكى اولوب، اشجار ك چىكارندن ھوای نسىمى دخی ھەبىرین اولور. چقور برلر كۆل ھالەتە كچوب، بەدە تەدرىجاً سولار ك چقور ھەتتە چكەمكە، سائر طرفلىرى كۆزل بر چارە صورتى آیر . او وقت بىكار ھەدە، صیغیر، قیون، كچى و سائر حیوانات اھلیە اطرافدە كى چوللردن بو چا برلە و بو صو ھالەتە سوق اولنور. ياغمورلار باشلامسەلە برابر اھالى طوبراغى ایشلمكە باشلاوب، ھەنە قدر مشغولتلىرى حیوانات رەي ایسەدە، بر خېلى محصولات دخی پتیشد برلر. اك برنجى محصولى (دخن) تەبیر ایشكلىرى دارى ھە مشابە بر ذخیرە اولوب، بغدادى، توقون، باھە و سائر بعض سبزەلر دخی حاصل او. لور. خرمالارى و اقالم حارە ھە مخصوص سائر ميوە. لرى دە چوقدر. اورمانلرندە كايتلى ضغ چىقار . آخاچلىرى اوفق واکرى بوكرى اولوب، كراستە ھە الورىشلى دكلدر . حیوانات اھلیەسى: دوه، اور. كوجلى صیغیر، قیون، كچى، آت، استر، مەركب و طيور پتیه انواعندن و حیوانات وحشیە سەدە : كركدان، ظرافە، كىك انواعى، آرسلان، پارس، قیلان، صیرتلان، چقال، بىانى كدى، ميمون، دوه قوشى و سائرەدن عبارتدر . فیل بولنامە باشلا. مشدر. آلتون معدنلىرى چوق ایسەدە، ایشلغیوب، برايلر يالکز سولار ك سوردكلەكلىرى توزلىرى طوبلارلر . اخراجانى آلتون توزى، دوه قوشى توبى، ضغ، درى و سائرەدن عبارت اولوب، مصر طریقەلە اخراج اولنان ضغ تقريباً ۱۶ ملیون، دوه قوشى توبى، ۲ ملیون، دریلرد دخی ۶ ملیون

فرانفە بالغ اولور. صنایع محلە دمەرك اھمالیە بعض قبا منسوجات و محصولات دباغیەدن عبارتدر.

اھالیسى اوچ جنسیتدن مەركب اولوب، بر طالە قلىرى توبیلردن فرقمز و زنجیلردن مەدوددر . بر طاقلىرى ینە آز چوق سیاه اولدقلىرى ھالەدە، حبشیلرە قریب اولان برابرەدن اولوب، قافقاس عرقە منسوبدرلر . بر طاقلىرى دە اقلیمكە تاثيرلە رنگلىرى قىو بولاشمش ھرباندن عبارت اولوب، بونلر (كباش) و (قارە) ینى قیون و صیغیر چوبانلرى اسملرلە ایكى ھە منقسمدرلر . حیوانات سو. ریلر ینە مال ك اولان و عشیرت ھالەتە یاشایان بو اوچنچى طاق كوردفاك اك كترتلى و اك اھمیتلى اھالیسیدر. مەركزى یكرىمى اوتوز بىك اھالى ینى و بر بىوك جامع شریفایلە پك ایشلك چاروشى ھاوى اولان (العید) قصبە سیدر . حكومت مصریە كرك بو قصبەدە و كرك مەلكەك ھەر طرفندە بر خېلى اھمارات و تاسیسات نافە ھە موفق اولشىدە.

كوردوس } آیدین ولایتك صاروخان
سجافندە و مغنیساك ۸۷
کیلومترە شمال شرقی سەندە اولەرق قوم چانى اوزرندە و ۵۵۵ مترەك ارتفاعدە وقع قضا مەركزى بر قصبە اولوب، يالکز ۵۶۰ ى روم و قسورى مسلم اولقى اوزرە، ۴۰۰۰ اھالیسى، ۳ جامى، بر کلیسا، رشدیە مکتبى، ۸۴ دكان و مغازەسى، ۲ جامى، ۳ خانى و ۱۰ چشمەسى و بر چوق خالى و سجادە دستكاهى وارددر. بو معمولاتى مشهور و پك مقبول اولوب، سنوى ۵۶۰۰۰ مەربع مترەدن زىادە خالى اھمال اولنور. قصبە پك مائل بر موقعدە مؤسس و اكترخانەلرى چامورلە صیوانمش اولدیغندن، منظرەسى پك حزن انكیزدر.

— كوردوس قضاسى ولایت و سنجاغك منتهای شمالندە اولوب، شمالاً خداوندكار ولايتلە، شرقاً دمیرجى و الاشەر، جنوباً صالحلى، غرباً دخی آق حصار قضايلە محدود اولدیغى ھالەدە، بورلو ناحیە سەلە برابر ۱۳۵ قریەدن مەركبدر . مساحۃ سطحیەسى ۱۱۱۳ مەربع کیلومترە اولوب،

یعنی قیروان قدیم شهرینه نسبتله حاصل اولمش بر اسم ایدی

کورنه { (Cyrène) اسکى يونانيلرك برقه ساحلنده تأسيس ايندكلى ميمو. رملرك برى اولوب، صربلرجه بوندن مأخوذ اولان (قیروان) اسميله معروفدر؛ وعقبه بن نافهك افريقه. ده تأسيس اينديكى قیرواندن تفریق ایچون، بونا (قیروان القدیم) دیرلر. بو شهر میلاد عیسی (م) دن ۶۳۰ سنه اول تأسيس اولنوب، اسکندریه. نك تأسيسندن اول قارتاجدن صكره افريقا قطعه. سنك اك بيوك واك تجار تكاه شهرى ایدی. سا. حلدن ۱۶ كيلومتره ایچریده اولوب، اسکلهسى (آبولونه) قصبهسى ایدی. ازمنه قدیمده علوم ومعارفك اك پارلاق مركزلردن اولوب، حکمان بعض ذوات مدرسهلر قورمش؛ ورجوق علما و حکما يتشمش ایدی. الیوم خرابهلى انظار حیرتی جالیدر.

کوروس { یاخود کیروس (Kyrus) اسکى کيسروه بونامی و: رلردی، که خسرو دن غلط اوله. جنی آکلاشیلور. — (کنج کوروس) اسميله دخى آردشير بهنك بر برادرخی تسمیه ایدیورل، که بونلرك روايته كوره، برادرى طرفندن آناطولی والیسی ابكن وراث ادطاسيله برادرینه عصیان ایدوب، مورخ شهر اکسنوفوك تحت قیادتده بولنان اون بيك يونان عسكرينك دخى امداديله، عراقه طوغرى حرکت ایتمش؛ و اوراده مغلوب و مقتول اولغله، اکسنوفون مهيندهكى اون بيك كشى ايله كردستان طاغلرندە يوللرینی قائب ایدهرك، بر جوق وقت طولاشدقدن، ورجی مشقت چكك كدن صكره، قره دكیز ساحلى بولوب، اورادن بحرأ يونانه عودت ایتمقلردی. اکسنوفون بوسيا. حق ضبط ایدوب، اخلافه یادكار براقشدر. بوئر او جهتك احوال قدیمه جغرافیهسنه دائرخیلی معلوما. نه حاوی اولغله اهمیتى حازدر.

کورژه { جبل لبنانده بر قضا اولوب، ملحقاتی اولان ۳ ناحیه ايله برابر ۵۰ قریه دن مرکبدر. — آیدین ولایتده مهمجا سنجانك اشمه قضا سنده دخى بواسته بر ناحیه

۳۰۰ مربع كيلو متره لكى اراضى مزروعه، ۱۸۵۰ مربع كيلومتره لكى اورمان، ۵۰ مربع كيلومتره لكى مرعى و ۵۲۸ مربع كيلومتره لكى يعنى نصفه قریب محلی اراضى خالیه دن عبارتدر. اهالیسی ۴۴۴ ۳۱ كشى اولوب، يالکز ۶۲۵ ی روم و قصوری كاملاً مسلم و جلهسى لسان تركی ايله متكلمدرلر. اراضیسی طاغانی اولوب، منبت يرلری ده وارددر. باشلیجه محصولاتی ذخیره ايله قوری اوزوم وسائر میوه وسبزه لردن عبارت اولوب، زيتونلری ايكنجی درجه ده در.

کوركان { جهانكبر شهر تيمورلنكك منسوب اولدینی خاندانك اسميدر. [« تيمورلنك » و « تيمورلنك (آل —) » ماده. لرینه مراجعت بيوريله.]

کورله { طرزون ولایت و سنجاغنده بر قضا اولوب، شرقاً وقف كبير، غرباً تيره بولی قضايليه، شمالاً قره دكيزله، جنوباً دخى كموشخانه سنجاغيله محدوددر. ۵۶ قریه دن مركب اولوب، مركزى ساحله قریب بولنان (ايلو) قریه سيدر. اهالیسی ۳۱۰۵۸ كشى اولوب، ۶۹۴ ی روم، ۲۱۴ ی ارمنی و قصوری مسلدر. اراضیسی ۱۵۶۰۴۲ دوم اولوب، باشلیجه محصولاتی : مصر، بغدادی، فندق، اوزوم وسائرمدن عبارتدر. اوزومدن خیلی شراب اعمال اولنور؛ اهالیسی اینجه قالین كتن بزله شياق وشال نسج، وتفنك، طباخچه، مقاص كبی دمیردن آلات اعمال ایدرلر. چام آفاجندن تخته وچشیرده قاشیق دخى بابايلر.

کورلیچ { (Görlitz) بروسیه نك سيلزیه ایالتنده و (لینچ) ك ۸۰ كيلومتره غربنده اوله رق (نایسه) نهری اوزرنده بر شهر اولوب، ۵۵۰۵۰ اهالیسی، متعدد اینه و آثار مشهوره سی، كتبخانه سی، تاریخ طبیعی عملیا. تخانه سی، معادن نمونه خانه سی، جمعیات علمییه سی و چوخه، بز، قوردله وسائر فابریقه لری وارددر.

کورنايیق { (Cyrénaïque) اسکى يوقا. نيلرك برقه خطه سنه يعنى بنغازی سنجاغنه ويردكلى اسم اولوب، بوجه خطه مذکورده تأسيس ايتمش اولدقلى (کورنه)

بولنوب ، ۱۹ قریه دن مرکبدر . — کذلک قسطنطنی ولایت و سنجاغلیک اینه بولی قضااستده دخی بواسطه بر ناحیه اولوب ، ۱۴۱ قریه دن مرکبدر . بوکاکوره نحاس دخی دینلوب ، باقر مصدق وارددر .

کوریکجه { (Koritz) آرنآؤدلقده مناستر ولایتده و مناسترک ۵۵ کیلو متره جنوب غریبسنده اوله رق موراره طاغلیک غربی اتکندنده و منامی اولان اوومک کنارندنده حدای بحردن ۸۶۰ متره ارتقاءنده واقع سنجاق مرکزی بر قصبه اولوب ، ۱۸۰۰۰ قدر اهالیسی ، ۲ جامع شریفی ، بر مدرسه سی ، بر تکیه سی ، ۴ کایه سی ، بر اعدادی و ایکی ابتدائی مکتبی ، آرنآؤد لسانده تحصیل مخصوص بری ذکوره و دیگر ائانه مخصوص ایکی مکتبی ، روحیه مخصوص بر اعدادی و بر ابتدائی ایله بر قیز مکتبی ، اولاخلره مخصوص دخی دیگر بر ، که جمعا ۹ مکتبی ، بر عمارتی ، بیوک و ایشلیک چارشییی ، بهرجه ایرتسی قوربلور بازار ، ولنج و شباق کی بعض منسوجات دستکاهلری ، ۷۵۷ دکان و مغازه سی ، ۲۳ خان ، ۲ حامی ، بر اون قابیقه سی ، بر ساعت قله سی ، ۲ اجزاخانه سی ، و ۳۴ فرونی وارددر . خانه لری کارکیر و سؤقاقلری منتظم اولوب ، هله چارشییی پک کوزلددر . هواسی زیاده جه صوفوق اولوب ، یازین لطیف ایسه ده ، اووه سنک منتهای شمالده بولان (مالک) کولی بعضاً صیغه یی تولید ایدور . کوریکجه قصبه سی ابو الفتح سلطان محمد خانک رجانندن و سلطان بایزید خان تانینک لالاسی و امیر آخوری اولان سالف الترحه قوجه امیر آخور الیاس پک طرفندن سلطان بایزید خان مشار الیه دورنده تأسیس اولمشدر . غازیی مشار الیه اوراده بولغش اولان اسکی بر مناستری مبلغه لیلله هدم و یزینه لیوم موجود اولان بیوک و حصین بر جامع شریف و مدرسه و عمارت و تکیه بنا ایددرک ، قصبه پک اساسی وضع ایتش ایدی . بو قصبه آدریا تیق دکھیلله آطهر دکیزی آرمه سنده تجارت نقطه نظرجه اهمیتلی بر نقطه ده بولغله ، هله بو صووک سه لرده پک چوق توسع و ترقی ایتش ، و کیتدیجه ایشکده در . اهالیسی کاملاً آرنآؤد اولوب ، منامی خرسیتان و بونلرکده اکثری مصر و رومانیه نه تجار و عتله مشغولدر .

— کوریکجه قضاسی شرقاً مناستر سنجاغلیه شمالاً استارووه ، غرباً قولونیه ، جنوباً دخی کسریه قضا لریله محدود اولوب ، ملحقاتی اولان اوپار و هلشته ناحیه لریله برابر ۱۶۰ قریه دن مرکبدر . اهالیسی ۷۲۵۰۹ کشی اولوب ، جزئی بر مقدار اولاخلدن ماعداسی کاملاً آرنآؤد اولدینی حالده ، نصفندن زیاده سی مسلم و قصوری خرسیتاندر . اراضیی آزارضه لی و طاغلرله محاط اووه و یار . لردن عبارت اولوب ، اولدنجه منبتدر . (دوول) نه ری قضای شق ایدوب ، بر قاق دره آلیر . قضا داخلنده (واتروق) و (مالک) اسملریله ایکی کول دخی بولنوب ، خیلی بالیق صید اولنور . محصولاتی ذخایر متنوعه ایله الماء ، آرمود ، اوزوم ، قاؤن ، قار . پوز و سائرده عبارتدر . قضا پک سنوی وارداتی ۳۵۰۰۰ لیرایی متجاوزدر .

کوریکجه { سنجاغی . مناستر ولایتی ترکیب ایدن بش سنجاغلیک بری واک جنوب غریبسی اولوب ، شمالاً ایلبسان و مناستر ، شرقاً ینه مناستر ، جنوب شرقی طرفندن سرفیجه سنجاقلریله ، جنوباً و غرباً دخی یایه ولایتله محاط و محدوددر . کوریکجه ، کسریه ، قولونیه و استارووه اسملریله ۴ قضا و ۶ ناحیه یه منقسم اولوب ، ۴۳۹ قریه یی حاویدر . اهالیسی ۱۵۹۳۷۹ کشی اولوب ، کسریه قضا سنده بولنان جزئی مقدار بلغار و یهودی و هر طرفده طاغلیق بولنان بر مقدار اولاخلدن ماعداسی کاملاً آرنآؤد اولدقلری حالده ، ۸۹ : ۷۴ ی مسلم و قصوری خرسیتاندر . اراضیی عارضه لی اولوب ، (غراموس) طابغی شطالان جنوب امتداده ، شره طوغری بر طاقم قوللر تمید ایدر . شرق شمالی جهشده دخی (نرجه) جیبی بولنیور . سنجاغلیک قسم اعظمی آدریا پک دکیزینه منصب اولان (دوول) نه ری حوضه سنده بولنوب ، پانکر جنوب شرقی جهتی یعنی کسریه قضاسی سلاتیک کورفرینه دوکیلان اینجه قره صو حوضه سنده بولنیور . باهلیجه نه لری مذکور (دوول) ایله اینجه قره صوبه تابع (ویستیکجه) در . دوول ایکی چایدن ترکب ایدوب ، بونلرک بری غربی موسک شرق اتکلرندن و دیگر نرجه پک غربی طاقم سندن اینه رک ، برلشدکن صکره ، صاغدن

کوس اووه } قوصوه اسمك اسكى توا.
ريخ عثمانیه ده مستعمل املا.
سيدر .

کوستاو } (Gustave) بو اسمله اسوجده
۴ حکمدار کشتدر :

برنجیسی (کوستاو واسه) دینکله معروف
اولوب، ۱۴۹۶ ده طوغمش، و ۱۵۶۰ ده وفات
ایتمشدر. اسوج زادکانتدن (اریق واسه) تک
اوغلی اولوب، دانیمارقه قرالی ایکنجی قریستیانک
اسوجدن آلدینی رهنر میانده بولنش؛ و برمدت
اسیر قالدقن صکره، ۱۵۱۹ ده فرار ایدوب،
برخیلی زمان کویلیر اورته سنده مجبول بر حالده
یاشادقن صکره، وطنی اجنبیلرک تسلطدن قور-
تارمق نیخی اظهارله، اطرافنه برچوق عونہ طوبلا
یوب، ۱۵۲۳ ده استوقهولک اوزرینه هجوم
ایتمش؛ و شهری ضبط ایندیکنی متعاقب،
قراللق تختته اجلاس اولنهرق، دول اجنبیه
ایله مناسبات دوستانهیی تأکیدله، بر طاقم
نظامات و قوانین وضع، و پروتستان مذهبنی
رسماً قبول و نشر ایتمش؛ و فتولیک پاپاسلرله،
ایکنجی قریستیانک چقاردقلری غوائلی دفع
ایله، زراعت و تجارت و صنایعک ترقیسنه و مکتاب
عمومیه تک تکییرینه خدمت ایتمش؛ و ۱۵۶۰
تاریخنده، ۶۴ یاشنده اولدینی حالده، اوغلی
یرینه اقمادله، فراغت ایدوب، اوج آی صکره
وفات ایتمشدر.

— ایکنجیسی (کوستاو آدولف) دینکله
«بیوک» عنوانله معروف اولوب، ۱۵۹۴ ده
طوغمش؛ ۱۶۱۱ ده پدری طوقوزنجی شارله
خلف اولوب، او صرمدہ اسوج دولتی دانیمارقه
وروسیه و لهستانله محاربه ده بولغله، کندیس دانیمارقه
وروسیه ایله عقد مصالحه ایدهرک، لهیلری ایکی
بیوک محاربه ده کلیاً مغلوب ایتمش؛ و ایمپراطور
فردینانده قارشی آلمانیا تک پروتستان پرنسپرله
عقد اتفاق ایله، بونلرک باشنه کچوب، ۱۶۳۱ ده
لیسیسینده بیوک بر مظفریتنه قائل اولمش؛ و بر
سنه صکره (لوچن) ده بر ایکنجی خالیت قرائش
ایسه ده، اثنای حربده مقتول اولمشدر. بو محاربه
مشغول اولغله برابر، صنایع و تجارت و معارفک

(وندوق) کولنک آياغنی دخی اخذ ایله، غربه
طوغری جریان، و بر بوفازدن مرور ایدهرک،
کوریمجه اووه سنه کیر، و اوراده بالتوسع، (اسوپرینه)
ودها آشاغیده (مالک) کولرینی تشکیل ایدر،
و (اوپار) ناحیه سنده برچوق درمل آلدقن صکره،
پانیه ولایتک برات سنجاغنه کیروب، موزاکه اووه-
سنده برات نهریله برلشهرک، (سمان) ایرماغنی
تشکیل ایدر. (ویستریجه) نهری دخی غراموسک
شرقی انکارندن اینن بر قاج چایدن بالترک، کسریه
کولنک آياغنی دخی اخذ ایله، جنوب شرقیه طوغری
آقهرق، اینجه قره صویه قاریشقی اوزره، سرفیه
سنجاغنه کیر. اوخری کولنک قسم جنوبیسی کوریمجه
سنجاغنی داخلنده بولندیکی کی، (پرسپه) (وندوق)
کولاری دخی حدودنده و کسریه ایله (اسوپرینه)
(مالک) کولاری ده سنجاغک اینچنده بولنیور.
کوریمجه اووه سی کاملاً مزروع اولوب، ساثر طر-
فلرنده دخی زراعتله الیریشلی وادی و بایرلری
واردر. باشلیجه محصولاتی: بقدای، آریه، مصر،
فاصولیه، نخود، مرجک، بورچق، یولاف و ساثر
حبوباتله، الما، آرمود، اریک، آیه، قاثون، قاربوز،
صوفان و ساثره در. اورمانلری آز اولوب، احتیاجات
محلیه کوره کراسته و اودون قطعه کفایت ایديور.
یازلق مرعاری ضرر سز اولوب، حیوانات اهلیه سی
۱۶۰۰۰ قیون، ۸۷۰۰۰ کچی، ۲۰۰۰
صغیر، ۴۱۵۰ بیکیر و ساثره دن عبارتدر. کوریمجه
قریشده کور معدنی بولنوب، اون فابریقه سنده
و محروقات یرینه قوللاقلی اوزره، اهالی طرفندن
اخراج اولغندهر. سنجاغک سنوی وارداتی
۹۵۰۰۰ لیرا راده لرندهر.

کوریشان } (Kurrichane) آفرهای
{ جنوبینک کافرستان مملکتنده
(لیتافو) تک ۳۲۰ کیلومتره شمال شرقیسنده
بر قصبه اولوب، ۱۶۰۰۰ اهالیسی واردر.

کوزل حصار } آیدین قصبه سنک اسکی
{ اسمیدر. [«آیدین» ماده].
سنه مراجعت. — مغلن قریبده دخی بو اسمله بر
کوچک قصبه و قلعه اولوب، ظن اولندیغنه کوره
(تمنوس) شهر قدیمک محلنده در.

۲۱۰ کیلومتره شرقنده اوله رق قره دیکیز ساحلنده
سنجاق مرکزی بر قصبه واسکه اولوب، ۵۰۰۰
اهالیسی، صیغ وطار لیانی وایشک تجارقی واردور.
۶۳ کیلومتره طولنده بر دمیر پول خطی بو
اسکایی طونه کنسارنده کی (چرناووده) به ربط
ایدوب، اورادن بر کوپری ایله افلاقه امراری
متصوردور. بو قصبه (تومی) شهر قدیمی محلهده
بولنیور، که مشهور (اووید) ک منفاسی بولمشدر.
بعده رومالیر (قونستانیه) اسمیله بر تجارتخانه
تسیس ایشلردی، که شدیکی اسمی بوندن محرفدر.
— سنجاقی دو بریجه نیک نصف جنوبسندن عبارت
اولوب، مساحت سطحیسی ۶۰۵۱ مربع کیلومتره
واهالیسی ۳۳۲۳۵ کشیدر، که بولردن ۱۴۰۳۹ ی
ترك و تاتار، ۹۸۵۴ ی بلغار، ۸۹۷۷ رومان
و ۳۶۶ سی روم واسرائلی وارمیدر.

کوستندیل { (Kustendil) بلغارستانک
صوفیه سنجاغنده و صوفیه نیک
۷۰ کیلومتره جنوب غربیسنده قضا مرکزی بر
قصبه اولوب، ۴۳۸۰ اهالیسی واردور.

کوسم والده { (ماهیکر) جنتکان سلطان
احمدخان اولک قادیلرلندندر.
حسن و جمال و عقل و درایتیله مشارالیه
زماننده شهرت بولش ایدی. یکی جامع شریفک
اساسنی بو قانون وضع ایتدیکی کبی، اسکدار.
ده کی چینیلی جامع دخی جمله خیراتندن
اولوب، والده خانی دینلن جسم خان دخی جامع
شریف مذکوره موقوف اولق اوزره، کندیلری
طرفندن بنا ایتدیرلشدر.

کوسه میخال { (میخال قازی) به شاهیر
غزاتدن اولوب، دولت
علیه عثمانیه نیک قوتیه یک چوق خدمتی سبق
ایشلدر. کشیش طاعی اتکنده واقع (خرمن قیا)
قلعه سنک دره بکی اولوب، ارطغرل قازینک
حیاتنده برادری کوندوز آل ایله برلکده این
اوکی دره بکنک یاننده مسافر ایکن، اسکیشهر
دره بکیله صاحب ترجمه عثمان قازی بی طومغه
کدکلرنده، کوسه میخال عثمان قازینک الینه اسیر

ترقیسنه دخی بیوک خدمتار ایشلدر. قیزی
(قریستینه) خالی اولمشدر.

— اوچنجیسی ۱۷۴۶ ده طوغوب، ۱۷۷۱ ده
پدری (آدولف فردریق) م خلف اولمش؛
و زادکان ایله سناتونک غصب ایش اولدقلری
حقوق و فوادی استرداد ایتک اوزره، یکی بر
قانون اساسی وضع ایدمک، تبعه سنه قبول ایتد-
یرمش ایسه ده، بعده زادکان طاقه بی روسیه نیک
تشویقله عصیان ایدوب، صاحب ترجمه روسیه
ایله ایتدیکی محاربه بحریه ده مغلوب اولدینی حالده،
دانمارقه دخی روسیه ایله برلشمش ایسه ده،
انکلتزه و پروسیه و فلنک دولترلرنیک توسطیله دانمارقه
بیطرف براغملله، کوستاوروسلری مغلوب، و عقد
معااهده به مجبور ایشلیدی. مؤخر آ مقول اولمشدر.
بودخی علوم و صنایه خدمت ایدوب، استوفولم
آقادمیاسنی تاسیس، و موزه سی توسیع ایشلدر.
بعض آثار قلیه سی ده واردور.

— دردنچیسی ۱۷۷۸ ده طوغوب، پدری
اوچنجی کوستاوک قتل اوزرینه، ۱۷۹۲ ده، می
سودرمانیه دوقه سنک وصایتیله، تخت کچمش؛
وزماننده روسیه فینلانده بی ضبط ایتدیکی کبی،
کوجندیرمش اولدینی فرانسه دخی بعض یرلرخی
ضبط ایش؛ و کندیسنک بعض تشبثات و معاملاتندن
طلولای ۱۸۰۹ ده یرینه می مرقوم سودرمانیه
دوقه سی اون اوچنجی شارل نامیله یرینه کچدی.
کوستاوا یسه تبدیل نام ایله ممالک اجنبیه ده یا شایوب،
۱۸۳۷ ده وفات ایشلدر.

کوستاویا { (Gustavia) آفریاده کی
کوچک آتیل جزایرندن
فرانسه به تابع (سنت بارتلی) جزیره سنک مرکزی
بر قصبه و سربست اسکله اولوب، جزیره نیک ساحل
غربیسنده واقع و ۱۰۰۰۰ اهالی بی جامعدر.

کوستره { آقره ولایتک قیصره سنجا.
غنده دوه لو قضا سنه تابع بر
ناحیه اولوب، ۳۲ قره دن مرکبدر.

کوستنجه { (Konstanitza) رومانیه نیک
دوبریجه خطه سنده و بکرشک

دوشمش واو وتندن غازي مشاراليه فوق العاده بر محبت پيدا ايدوب، مؤخرأ او جوارلر خريستان دره بكاري عثمان خانه خيانت ايتك مقصديه، كنديسي دعوت ايتكردنه، كوسه ميغال بونلرك نيت خيانتكاراقلندن غازي نامداري خبردارايتش؛ ودها صكره لري سقاربه واديسنده كوينك ومدرفي ايله سائر بعض يرلري ضبط ايتمنه معاونت ايتش ايدى. ۷۰۸ تاريخنده دين اسلامي قبول ايله، بستيون عمار فازينك تحت اطاعتنه كروب، فيايمد دولك عثمانيهك ترقى و توسعنه و سلطان اورخان فازينك بروسين فتح ايتمنه وسائر فتوحاتنه كللى يارديم ايتش؛ و اولاد واهمادى عصرلرجه، اورنوس بك زاده ركبي، دولتك اكمتين رجالندن بولنوب، بيوك مناصبه چكمش؛ و كليتلى و قفلر براقه رق، بر چوق خيرات وجوده كتير مشغور. صاحب ترجمه بعد الاظهرا دخى تبديل نام ايتوب، اسكى اسميه شهرت بولمشدر.

كوشان { اقصاى بلاد تركمه بر قصبه
اولوب، صاحبك وقتيله ترك
ملوكنسك اكم قوتلى بولمش اولدينى «معجم
البلدان» ده مسطوردر.

كوشك { آبدن ولايت و سنهاغنده مركز
لوايه ملحق بر ناحيه اولوب،
۱۷ قريه دن مركبدر.

كوفاه { هرات نواحيسنندن (بادغيس) ده
بر قصبه اولدينى يا قوت جوى بيان
ابدور.

كوفان { كوفه شهرينك نام ديكرى ويا
جوارلينك اسمى ايدى.

كوفن { خراسانده ابيوردن ۶ فرسخلى
مسافه ده بر قصبه اولوب، مأمون
خليفه زماننده عبدالله بن طاهر طرفندن بنا
اولمشدى.

كوفه { عراق عربك اكم مشهور شهرلندن
اولوب، بغدادك ۱۵۰ كيلومتره
جنوبنده و نجفك ۲ كيلومتره شرقنده اوله ورق
فراتدن آيريلان بر جدولك اوزرنده واقع ايدى.
بو شهر حضرت عمر بن الخطاب (رضه) زماننده
وقادسيه مظفرينندن صكره اوله ورق بصره ايله بر

سنه ده يعنى ۱۷ نجى سال هجرده سمد بن ابى وقاص (رضه) طرفندن اعمار، و مسجدله دار. الامارنى بنا اولمشدى. فضائلى حقنده بك چوق روايات بولندان كوفه جامى مدين و طيسفون كى مدن عظيمه و شهره خرابلندن منقول مرمر و سماق ستونلرله مزين اولوب، بده عبيد الله بن زياد و حجاج بن يوسف طرفندن دخى تعمير اولمشدى. بو جامع حضرت على المرتضى (رضه) افتد مذك محل شهادتلايدرد. حضرت مشار اليه ايله سبط مكرم امام حسن (رضه) ك زمان خلافتلرنده كوفه دارالخلافه اولوب، بده بنى اميه زماننده عراقك مركز حكومتي خلافت عباسيه زماننده علوم عربيهك اكم پارلاق مركزي بولمش؛ و صكره خراب اولمشدر. شمديكى حالده خرابلري و بو ويرانلرك ايجنده ققبراه بر كوى اولوب، قريشه نجف و كربلا معموره لري پيدا اولمشدر. كوفهك تأسيسندن اول اورلرده (حيه) و (انبار) بولنيوردى. جغرافيون عربك بياننه كوره دردننجى قرن هجرى اوائلنده كوفه ده ۸۰۰۰۰ خانه يعنى تقريباً ۴۰۰۰۰۰ اهالى وار ايدى. ادبيات عربيه ده كوفه ليلرك بصره ليله قارشى بر مذهب مخصوصلري اولدينى و بو شهرده بك چوق نحاة و لغويون و ادبا و شعرا بيتشديكى معلومدر. خط كوفى دينكله معروف خط قديم دخى بو شهره نسبتله نسيه اولمشدر.

كوك ايرماق { قسطنطيني ولايتنده بر نهر
در، كه القاز طاغتك شمالى

اتكندن نيمانه، شرق شماليه طوغرى جريان ايدمرك، قسطنطيني شهرى يانندن كچن چاپى دخى اخذ ايتكدن صكره، شرق جنوبيه طوغرى دو. نهرك، ولايتك حدود شرقيه سننده قزبل ايرماغه دوكلور.

كوكب { فرس شمارسندن ايكي ذاتك
مخلصيدر:

برنجيسى (ميرزا مهدي) مازندرانى نادرشاهك منشيسى اولوب، سفارتله استانبوله اعزام اولمش؛ و عودتنده بغداده وصولنده نادر شاهك اضحلالنى خبر آلمغه، كوشه ازواه چكلىش ايدى. «دره

تادره و «نادرنامه» عنوانرله ایکی منظومه سی
واردرد. شو بیت اونکدر:

ز شوق عشق تسکین دل بیتاب خود کردم
ز آتش چاره بیتابی سیاب خود کردم

— ایکنیسی (محمد یحیی علی بن شیخ طالب)
هندستانک کا کور قصبه سندن اولوب، ۱۲۵۶ ده
وفات ایتدرد. شو مقطع اونکدر:

بکزار جهان از رشک خالی نیست کس کوکب
که اشک از دیده شبنم روان شد کل چو خندان شد

کوکب { (درویش محمد) مشاهیر خطاطیندن
{ و حافظ عثمانک شاکردانندن او.
لوب، خطوط سته نجر برنده مهارتی وار ایدی.
۱۱۴۹ ده وفات ایتدرد.

کوکب { طبریه قصبه سی اوستنده بولنان
{ طاعک اوزرنده اردن وادی سینه
حاکم بر نلمه اولوب، صلاح الدین ایوبی طرفندن
فتح وهدم اولغشدی.

کوکبان { یمن ولایتک صنعا سنجاغنده
{ و صنعات غرب شمال جهتنده بر
قضا اولوب، مرکزی صنعا ۱۵ ساعتلی مسافه ده
واقع و ۲۵۰۰ قدر اهالی ایله کوزل بر جامع
شرقی و ۶ مسجد ایله ۵۰ قدر دکانی حاوی اولان
(طولیله) قصبه سیدر. قضا محویت و شبام اسمرله ۲
ناحیه بی حاوی اولوب، بونلرک مرکزلی دها
بیوکدر. قضا جبل سرائک اوستنده و بحر احمر
مائله سنده واقع اولوب، بحر مذکوره دوکک
اوزره غرب طوغری آقار بر قاج چایی واردرد.
ارتقاعنه مبنی هوایی معتدل و طوبراغی مثبت
اولغله، ینک اک معمور برلندن اولوب، ۹۵۰۰۰
اهالی بی و بونلر میاننده ۲۵۰۰ قدر اسرائیلی
نفوسی حاویدر. اهالی بی وفرت ذکا و فطانتله متصف
اولوب، حیدیه طریقله تجارت ایتده مهارتلی
واردرد؛ و بر طاقلری زراعتله اشتغال ایدرلر.
محصولاتی: بغدادی، آریه، دوره، مصر،
بقله، مرجک، قهوه و سائر ایله میوه و سبزه لک
انواعندن عبارتدرد. حیوانات اهلیه سی اورکوجلی
صیفیر، قیون، دوه، آت، مرکب و طوبرو بیتیدن؛
و حیوانات وحشیه سی: جیلان، بیان کچیسی، طاوشان،
تیلکی، صاکسار، میون و طوبرو مختلفه دن عبا.

رتدر. قفسده بلبل کی اوتر بر جنس سرجه دخی
واردرد. اصل کوکبان قضا داخنده واقع بر طاعک
اسمی اولوب، بو طاعک اوستنده (قلعه کوکبان)
اسمیه قدیم برقله دخی واردرد، که اینجده برقله
دخی یابلدرد. اسکی تاریخلرده کوکبانده بک بیوک
و بک مصنع بر قصر بولندی بی و اوستنده کی ذی قیمت
احجارک ضیاء شمسک انکاسیه پارلامسندن (کو-
کبان) تسمیه اولندی بی مذکوردر.

کوکبی { فرس شعراسندن اولوب، بخارا.
{ لیدر. فن موسیقیده دخی مهارتی
وار ایدی. شو رباعی جمله اشعارندرد:

کر یار شعی باذکران سیر کند
وز سکوی صلاح رو سوی دیر کند
غم نیست دلا چو یار پیهر و وفات
با ماحه وفا کرد که باغیر کند

کوکجه آغاج { قسطنیونی ولایت و سنجا.
{ غنک (طاشکوبری) قضا.
سنده بر ناحیه اولوب، ۳۳ قریه دن مرکبدر.

کوکجه طاع { خداوندکار ولایتک بروسه
{ سنجاغنده اطراف اوس قضا سینه
تابع بر ناحیه اولوب، قضاک جهت جنوبیه سنده
واقمدر. شمالدن جنوبه بوی ۱۶ و شرقدن غربه
اک ۱۲ ساعت اولوب، ۴۲ قریه بی حاوی و
۴۹۰۰ اهالی ایله مسکوندرد. مرکزی (اینه قوللر)
قریه سی اولوب، هوایی لطیف و میاه جاریه سی
بول و لذیذدرد. سرما و اورمانلری چوقدر. محصو-
لانی ذخایر متنوعه دن عبارت اولوب، میوه
و سبزه سی یوقدر. بر قاج برنده میاه معدیه
وایلجه لری واردرد. ناحیه داخنده ۴۳ جامع، ۲
مدرسه و ۳۳ مکتب موجوددرد.

کوکجه کول { (وارنجه سوانه Sévanga)
{ قافقاسیه ده اروپان ایالتک
یکی بایزید قضا سنده ۴۰°۹' ایله ۴۰°۳۷' عرض
شمالی و ۴۱°۴۲' ایله ۴۳°۲۲' طول شرقی آره.
لرنده بر کول اولوب، بوی ۷۱ واک کنیش برنده
اک ۲۷ کیلومتره و مساحت سطحیه سی ۱۳۹۳
مربع کیلومتره در. سطحی حدای بچردن ۱۹۳۲
متره یوکسک اولوب، درینکی ۱۱۰ متره قدر
وایدرد. هر طرفدن یوکسک جبال برکانیه ایله
محاط اولوب، جنوب و شرق طرفنده کیلرک ذروه.

اولان (قوکه) شهرینه و برلین اسمر. «قوکه»
ماده‌سنه مراجعت بیورله .

گوییکی } سلانیک ولایت و سنجاغنده و سلا
نیک ۶۵ کیلومتره قدر شمال
غریب‌سنده اوله‌رق واردار مجراسنک ساحل غریبی
قربنده و دمیر پول خطی اوزرنده واقع قضا
مرکزی بر قصبه اولوب، ۳۰۰۰ اهالیسی، ۲۴۸
دکانی، ۲۲ مغازه‌سی، ۸ خان، ۲ جامی، بر
مدرسه‌سی، ذکور و اناته مخصوص ۲ اسلام، ۲
روم و ۲ بلغار مکتبی واردر .

— گوییکی قضای شمال غربی جتندن
تکوش، شمال شرق طرفندن استروجه، شرقاً
طوپران، جنوباً و جنوب غربی جاپندن دخی بکجه
و وودینه قضایله محاط اولدینی حالده، ۵۷
قره‌دن مرکبدر. اهالیسنک مقداری حقیقه بر
کونه قیده دسترس اوله‌مدق. اراضیسی طرضلی
اولوب، واردار وادیسنده اووه‌لی و سائر طر-
فلرنده دخی مثبت بایر و وادیلری واردر. واردار
ایرماغی قضایی شق ایدوب، صاغدن قضایک
طاغلرندن این و اراضیسی سقی ایدن بر قاج چای
آلیر. محصولاتی: بدای، آریه، بولاف، چاودار،
صبر، سیسم و سائر حیوانله، پاموق، قوتون
و میوه و سبزه‌لرک انواعندن عبارتدر. اهالی ایک
بوجکی بسلیوب، خیلی مقدار قوزه چیقاریرلر.
اورمانلری احتیاجات محلیه به کوره اولوب، مرطالی
چوقدر، و اهالیسی خیلی مقدار قیون، صغیر
و سائر حیوانات اهلیه بسرلر. صنایع محلیه باشلیجه
ایکیکیک و عباچلقدن عبارت اولوب، کلیتی عبا
اخراجله مشهور اولان (میا طاغی) بوقضاده‌در.
سنوی بر میلیون متره به قریب عبا بایلوب، روم
ایلنک سائر طرفلرینه و آناتولی به اخراج، و محنده
متره‌سی ۳ غروشه فروخت اولنور. قوزه‌لک
حاصلات سنویه‌سی ۳۰۰۰۰۰، و قوتون ۱۰۰۰۰۰۰
قیه راده‌لرنده‌در. قضایک وارداتی ۳۰۰۰۰
لیابه قریبدر. دمیر پول مناسبته تجارتی ایشاکدر.
بر قاج سنه اوله کلهجه به قدر بو قضا طوپران
قضاسنه ملحق بر ناحیه صورتنده اداره اولنوردی.
کول } قسطنونی ولایت و سنجاغنک مرکز
کول } قضاسنه تابع بر ناحیه اولوب، ۵۹
قره‌دن مرکبدر .

لری ۳۴۰۰ متره به قدر چیقار. ایچنه بر چوق
چایلر دوکیلوب، فضله میاهی شمال غربی کوشه-
سندن (زنکه) ویا (سوان) اسمیله چیقوب،
آراس نهرینه دوکیلور. صوبی آغردر. ایچنده
ینه (سوان) اسمیله بر کوچک آله واردر. ساحل
غریبی قربنده بازید قصبه‌سی بولنیور.

کوکچای } قاققاسیه‌نک شیروان خطه‌سنده
بر نهردر، که قاققاس سلسله‌سنه
مربوط بابا طاغندن نبعانله، جنوب طوغری
آق‌هرق، (کور) ایرماغنه دوکیلور. — مذکور
چایک اوزرنده بو اسمله قضا مرکزی بر قصبه‌دخی
واردر.

کوکرجینک } بیغا سنجاغنده و بیغا قربنده
بر کوچک قصبه اولوب،
۸۳۱ تاریخنده سلطان مراد خان ثانی طرفندن
فتح اولمشدی.

کوکسون } حلب ولایتنده مرعش سنجا-
غنک اندرین قضاسنده و مر-
عشک ۸۰ کیلومتره غرب شمالیسنده و واسع بر
اووه کنارانده ناحیه مرکزی بر قصبه اولوب،
ناحیه‌سی ۱۹ قره‌دن مرکبدر. کوکسون اووه-
سنده ۹۲۱ تاریخنده سنان پاشا علاءالدوله‌لی
مغلوب و قتل ایدوب، ذوالقدریه دولتنه ختام
وبرمشیدی.

کوکصو } آطنه ولایتنک ایچ ایل سنجاغنده
بر نهردر، که ولایتنک حدودینی
آیران بوزا سلسله جبالندن نبعانله، سنجاغک بونجه
شرق طوغری آق‌هرق، و وصولدن بر چوق انهار
آله‌رق، سلفکه اووه‌سنه دوشر، و بو قصبه‌نک
یاندن جریانه، آق دیکزه دوکیلور. مجراسنک
بوی. ۲۰۰ کیلومتره‌نی منجاوزدر.

— بو اسمله استانبوله بوزا ایچنک آناتولی
یاقه‌سنده و آناتولی حصاری اتصالده دخی بر
کوچک دره اولوب، کنارلری یازین مسیره اتخا
اولنور؛ وادیسنده بر طوغله و کریمیت فابریقه‌سی
واردر.

کوک نور } (Koukou-Nor) «قو-
نور» ماده‌سنه مراجعت .
کوکو } جغرافیون عرب آثارنده سودان
وسطیده بورنو مملکتنک مرکزی

کولان } بلاد ترك حدودندہ كوزل بر
كوجك قصبہ اولديني ياقوت حموی
بيان ابدبور.

كول بازاری } خداوندكار ولايتك ار.
طغرل سبهاغندہ مركز
لوا قضاستہ ملحق بر ناحیہ اولوب، بيلجك شرق
جهتندہ واقع ۷۱۰ قریہ دن مركبدر. اهالیسی
۶۰۲۰۱۴ كنی اولوب، ۳۶۱۰ ی خرسنجان
وقصوری كاملا مسلدرد. شرقدن غربہ بونی ۱۳
وشمالدن جنوبہ اكي ۱۱ ساعت اولوب، اراضیسی
آز طارضہ لی وكوزل مرعاری حاویدر. محصولانی:
ذخاير متنوعہ ابلہ باموق، آفیون، اوزوم وساير
میوه وسبزہ لرك انواعندن عبارتدر. خیلی مقدار
ایك قوزہ سی دە چیقر. مركز ناحیہ دە بمخال
غازینك جامع شرقی وبشون ناحیہ دە ۶۰ جامع،
۵۷ مکتب، ۳ مدرسه، ۳ کلیسا، ۲۸ دكان،
۴ خان، برهام وبر ایلجیہ موجوددر. ناحیہ
اسمی قراندیران كولدہ اوردك صید اولنور.

كولحصار } قونیہ ولايتك بوردور سبهاغندہ
تایع تقي قضاستندہ وولايتك
حدود غربیہ سی قریبندہ كوجك بر كوك ساحل
شرقیستندہ ناحیہ مرکزی بر كوجك قصبہ اولوب،
ناحیہ سی ۱۵ قریہ دن مركبدر. كونك طول وعرضی
بر ساعتی مسافہ در.

كولك } آتانه ولايت وسبهاغندك طرسوس
قضاستندہ وولايتك قونیہ ولايتی
جهتندن حدودینی تشكيل ایدن بوفا سلسلہ جبالندہ
بر بوغاز اولوب، مذكور سلسلہ جبالك او جهتہ
يكتا قیوسی حكمندہ اولديني حالده، ايكی جہتی
صرب وبوكسك قیاردن عبارت طار بر كجيد اولمفلہ،
سوق الجیش قطئہ نظرنجہ بيوك اهمیتی واردرد.
مدخلندہ خراب بر قلعه سی ومصرلی ابراهيم پاشانك
یابدبرمش اولديني بعض استحكامات بولنیور. —
بوغازك مدخلندہ بو اسمہ ناحیہ مرکزی بر قریہ
دخی بولنوب، ناحیہ سی ۳۷ قریہ دن مركبدر.

كومبر لاند } (Cumberland) نفس انكلترہ
پنك شمال غربی كوشہ سندہ وابر.
لانده دكیزی ساحلندہ اوله رق اسقوجیہ حدودندہ
بر قونانی اولوب، بونی ۱۱۵ واكي ۶۵ كيلومترہ

اولديني حالده، ۲۲۱۰۰۰ اهالی ابلہ مسكوندر.
مرکزی (قارلیسلہ) در. اراضیسی طارضہ لی اولوب،
شایان تصویر بر لری چوقدر. هواسی صاغلام ایسده،
رطوبتی زیادہ در. قورشون وكورم مدنلری و دكرمن
طاشی اوجاقلری واردرد. صنایعی يك ابلری دكلدر.
قدما كات اقوامندن (كومبر) قومیلہ مسكون
بولنديندن، بو اسمہ تسمیہ اولمشدر.

— بو اسمہ آسرقای شمالیہ دخی بر چوق
برل واردرد. از آن جله كنتوكی ونسہ جمهوریتلری
شق ابلہ (اوهیو) نهرینہ دو كيلور بر نهر واردرد،
كه مجراسی ۸۰۰ كيلومترہ اوزولغندہ در.

كومبینن (Gumbinnen) } بروسیہ شك شرقی
بروسیہ ایالندہ وقویسبرگك
۱۰۵ كيلومترہ شرقندہ پرنسلك مرکزی بر قصبہ
اولوب، ۹۰۰۰ اهالیسی، مکتب اعدادیسی، فن
معماری وفن قبالہ مکتبلری وجوخہ، قانلہ، اسپرئو
وسايرہ فابریقلری واردرد. — پرنسلكنك شمالدن
جنوبہ بونی ۲۲۰ كيلومترہ واهالیسی ۶۰۰۰۰۰
كشیدرد.

كوملجنہ } ادرہ ولايتندہ وادرئہ شك ۱۴۵
كيلومترہ غرب جنوبیستندہ
واطلر دكیزندہ کی بوری كول كورفزی ساحلندن
۲۵ كيلومترہ ایچریده اوله رق قرمجه صوكنارندہ
واقع سنجاك مرکزی بر قصبہ اولوب، ۱۳۵۶۰
اهالیسی، ۱۰ جامع شرقی، ۱۵ مسجدی، ايكی
روم وبرادمنی کلیسای، بر حاورہ سی، ۴ مدر.
سہ سی، بر كوجك كتبخانہ سی، ۲ تكیہ سی، ۴ تربہ سی،
اعدادی ملکیسی، مکتب ابتدایی، ۱۰ صبیان
مکتبی، روملرہ وساير جماعات غیر مسلملہ به مخصوص
مکتبلری، صومی باغچہ سی، یارم کارگیر کورپسی،
۲ اون فابریقلہ سی، سنده بر قوریلوب بش كون
دوام ایدر حیوانات پنایری، اطرافندہ بر قاچ
مسیرہ سی، باغ وباغچیلری، بلدیه حائد بر غربا
خستہ خانہ سی، اسکی بر قلعه سی ۱۲۵ چشمہ سی
واردرد. اسکله سی (قره آغاج) اولوب، دده
آخاجدن سلائیكه تمدید اولنان دمیر پول خطی
دخی كوملجنہ شك یانندن كچمكلہ، تجارتی بر قات
دها تزید ایشمشر. كوملجنہ خداوندكار غازی

زماننده اورنوس بك معرفتيله قح اولنهرق،
مشارالېك بعض اوقاقده واردور.

— كوملجنه قضايي سنجاغك شرق جنوبي
قسمندن عبارت اولوب، شرقاً دده آفاج سنجاغيله،
شمالاً سلطان پري، غرباً داري دره واسكچه
قضاليله، جنوباً دخي آطه لر دكيزيله محدوددر.
شابخانه، مارونيه، قراء جديد، ياصي، شيخ جمعه،
كيرلي، چقال اسمليله ۷ ناحيه و ۲۸۷ قريه دن
مركب اولوب، ۶۹ ۲۱۸ اهالي سي واردور. قضايك
شمال و شرق جهتلري طالعق اولوب، قارلي طاغله
طوقاجق، قزلي يايله، شابخانه، كلبك و كلبيكو
طاغلري بولنيور. ساحله طوغري اراضي انحطاط
ابدوب، كوزل باير اووه لر تشكّل ايدبور. مذكور
طاغلردن مركك يانندن كچن قره جه صو ايله
شرق جهتنده يارديمي دره و ديكر بر قاج كوچك
چاي ايشوب، اراضي سي سق ايدر. طوبراغى
منبت اولوب، محصولات و سائر احوالى زيرده
سنجاغك تعريفي صره سنده بيان اولمشدر.

كوملجنه { سنجاغى ادرنه ولايتي تركيب
{ ايدن ۶ سنجاغك برى و اك
غربي سي اولوب، شرقاً دده آفاج، شرق شمالى
طرفندل ادرنه سنجاقريله، شمالاً شرقى روم ايلي
ايله، غرباً سلانليك و ولايتيله، جنوباً دخي آطه لر
دكيزيله محاط و محدوددر. كوملجنه، سلطان پري،
اخى جايي، روبجوز، اكرى دره، داربدره
واسكچه اسمليله ۷ قضايه منقسم اولدينى حالده،
يالكز ايكي سي موظف و قصورى فخرى مديرلرله
اداره اولنور ۳۳ ناحيه و ۷۰۴ قريه يي حاويدر.
اهالي سي ۲۰۶ ۹۱۴ ي يعنى قسم كلي سي مسلم، ۱۵۲ ۲۴۱
روم، ۲۰ ۶۷۱ ي بلغار، ۳۶۰ ي ارمني ۳۳۹ ي
اسرائيلي، ۹۱۲ سي چمكانه و ۲۳۵ ي اجنييدر.
اراضي سي عارضه لي و مختاب اولوب، غرب شمالى
جهتنده دسيوط طاغى، حدود شماليه سنده قره
بالقان، وسطلرنده قارلي طاغ و سائر جبال بو.
لندينى كبي، ساحله قرب پرلى دخي منخط اووه.
لقدردن. طاغلرك آرمزنده ده كوزل واديلر و بعض
طار اووه لر واردور. بيوك انهارى اوليوب، يالكز
قره صو (ونام ديكرله مسته) ايرماغى حدود غر.

بيهي تشكّل ايدبور. سائر ميايه جاريه سي اوق
چاي و دره لر دن عبارت اولوب، بولنردن شماله
جهتنده كيلر مريجه تابع آرده نهرينه و جنوبده كيلر
طوغريدن آطه لر دكيزينه دو كيلور. سواحلي خيلي
كيرنيتيلي چيقتيلي اولوب، اورت جهتنده (بوري
كولي) تبير اولنور بريوك قوي بولنيور، كه قره
لرك ايچنه خيلي ايلري به قدر ممتد اولور سده،
صيغ و كنارلري بطالق اولوب، هوايى عفوئندور.
بور. بوسيدن او جوارلرده كي پرلرك هوايى آفر
وصيته لي اولوب، شرقى جهتنده كي سواحله طالعق
پرلرينك هوايى ايسه بك لطيف و صافلامدر.
طوبراغى منبت اولوب، مزروع و قابل زراعت
اراضي برقي مليون دونم دن زياده جه و باغلري
۱۲۰۰۰ دونمه قرييدر. محصولاتي: بندي،
آربه، بولاف، چاودار، مصر، داري، بورچق،
سيسام، قپلوجه، فصولي، مرجك، نخود، قله،
بزيه، پشاه، قونون، ياموق، كتن، سپوركه،
زيتون و سبزه و ميوه لرك انواعندن عبارت اولوب،
ذخيرينك مجموعى سنوي ۲ مليون كيله دن زياده
بالغ اولور. اوزومدن كليتي شراب ياييلوب، محلته
صرف و جوارلره دخي اخراج اولنور. اورمانلري
۷۷ قطعه و جمعاً ۸۴۵ ۲۱۳ دونم دن عبارت اولوب،
ميشه، چام، قاين، كولكن، ديش بوداق، قره
آفاج و سائر اشجاري حاويدر. بولنردن اودون
قطع و كور اعمال اولندقدن بشقه، بر خيلي مقدار
كراسته دخي كسييلور. بر آتتون و بر باقمعدني
اخراج اولنمقده اولوب، سيمي قورشون، منافز،
چنقو، قروم و سائر معدنلري ده وار ايسده،
هنوز اخراج اولنمقده در. حيوانات اهلي سي
تقريباً ۴۴۵۰۰۰ قيون، ۳۲۳۰۰۰ چكي،
۶۵۰۰۰ صيغير، ۵۰۰۰ خرگه، ۸۰۰۰ بيكر،
۹۵۰۰ استر، ۷۵۰ دوه، ۶۰۰۰ مركب و
سائره دن عبارتدر. اهالي اييك بوچكي دخي
بشديروب، خيلي مقدار قوزه چيقارلر. مهمو.
لات صنايعه عبا، شياق، كلج، سجاده، قله،
ياصديق و دوشمه لك ايله سختيان و سائره دن عبارتدر.
اك كثر تي اخراجاتي و مدار تجارتي ايسه قونون
اولوب، بو محصولك جنسي كوزل و مقداري كليتي
اولمشله، هر طرفه سوق اولنور. دده آفاجندن

سلانیکه تمديد اولنان دمير بول خطی سنجائی
شرقدن فریه شق ایتمکه، تجارت و معموریتنی
تزییدایمکده در. داخل لواده ۵۷۵ جامع شریف،
۳۵۴ مسجد، ۷۳ کلیسا و مناسرت، ۵۰ مدرسه،
۱ عمارتخانه، ۱ کتبخانه ۷۱۶ مکتب، ۲ خسته.
خانه، ۲۷۸۸ دکان و مغازه، ۱۴۶ خان و هوتل،
۶ حمام، ۸ اون فابریقه سی، ۱۰۸۹ دکرمن، ۲
دباغخانه، ۱۱۹ فرون، ۱ محله، ۲۹ عباطولانی،
۱۶ صابونخانه، ۱۰۱ نخته بیجیسی، ۶۸ کوپری،
۵۱۳۹ چشمه، ۱۳ تکیه و زابو، ۲۱ تره و بر
چوق خرابلر و آثار عتیقه موجوددر. بو سنجاق
۱۲۹۵ ده تشکیل اولنشدر. سنجاغک واردات
سنوپیسی ۱۵۰۰۰۰ و مصارف محلیه ۲۹۰۰۰
لیرا راده لنده در.

کومور { (Göemör) مجارستانده نیسه
نهرینک اوتیسنده بر ایالت او.
لوب، بونی ۹۹ واکي ۷۰ کیلومتره اولدینی
خالده، ۲۲۲۰۰۰ اهالی ایله مسکوندن. مرکزی
(فروس استفلدروف) در. اراضیسی باشلیجه طاغلق
و اورمانلق اولوب، هواسی سربجه در. باشلیجه
محصولاتی: کتن، اوزوم، نوتون و آذ مقدارده
ذخایردن عبارتدر. حیوانات اهلیه سی چوقدر.
دمیری مشهور و شراب اخراجاتی زیاده در.

کومورن { (Kömer) مجارستانده
برسبورغک ۷۵ کیلومتره
جنوبنده و طونک اوتیسنده بر آله نک
اوزرنده واقع ایالت مرکزی بر قصبه اولوب،
۱۹۰۰۰ اهالیسی، متین قلعه سی، مکتب اعدادیسی،
منسوجات فابریقه لری، دباغخانه لری، ذخیره و
کراسته و شراب تجارتی و صید ماهیسی وارددر.
جنتمکان سلطان سلیمان خان دورنده قلع اولوب،
بعده بر دها ضبط اولنشدی. — ایالتنک بونی
۶۵ واکي ۴۴ کیلومتره اولوب، ۱۵۰۰۰۰
اهالی ایله مسکوندن.

کومین { کرمانده بر قصبه اولدینی
اصطخری بیان ایدیور.
کونان { خداوندکار ولایتک قره سی سنجاق.
غنده و بالیکسرنک ۶۰ کیلومتره
شمال غربیسنده اوله رق مرمره ساحلندن ۲۲

کیلومتره ک مسافده و هم نامی اولان جایک اوزرنده
واقع قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۸۰ ی روم
و قصوری مسلم اولقی اوزرم، ۵۳۷۰ اهالیسی،
۱۵ جامع شرقی، ۲ مدرسه سی، رشده مکتبی،
برکایسی، برجامی، ۴ خانی، ۷۰ دکانی، ۵
مغازه سی، ۱۲ فرونی و قصبه نک ۷ کیلومتره جنوب
شرقیسنده مشهور برکوکوردلی ایلیجه سی وارددر.

— کونان قضایسی ولایت و سنجاغک متناهی شمال
غربیسنده واقع اولوب، شرقاً باند برمه، جنوباً
فسس بالیکسری قضالیه، غرباً سیغا سنجاغلیه، شمالاً
دخی مرمره دکترینک اردک کورفریله محاط و
محدوددر. ۷۳ قریه یی حاوی اولوب، ۳۸۸۰۰
اهالیسی وارددر، که بونلرک ۲۸۲۰ سی روم و
قصوری کاملاً مسلم و ترکدر. اراضیسی آذ ط
رضلی اولوب، شایان ذکر طاغلیری یوقدر.
خواجه چایی قضایی جنوبدن شماله شق ایده رک،
صاغدن کونان چایی آلیز. مانیاس کولی قضا نک
حدود شرقیسنده بولنور. مزروم و قابل زرا.
عت اراضیسی ۱۱۶۵۰۰ دونم اولوب، باشلیجه
محصولاتی: بندای، آریه، یولاف، چاودار،
مصر، داری، بورچاق، بقله، نخود، فاصولیه،
بوکرلیه، سرچک، پتاقس، کتن و سائر مدد عبارتدر.
هواسی پک لطیف و صاغلام اولوب، اوزومله سائر
میوه لری ده چوق ولدیذدر. میسه و سائر آغاجلری
حاوی برقاچ اورمانی ده وارددر. بوراقس و سائر
معدنلری دخی وارددر. قضا داخلده ۶۵ جامع و
مسجد، ۲ کلیسا، ۲ مدرسه، ۷۵ مکتب، ۲۵۰
دکان و مغازه، ۵ خان، ۵ حمام، ۱۵ فرون، ۴۲
دکرمن، ۲ اون فابریقه سی و ۶۰ چشمه موجوددر.

کونش حصار { (یاخود کایسا حصار)
قونیه ولایتنک نیکده
سنجاق و قضا سنده و نیکده نک ۲۰ کیلومتره قدر
جنوبنده کوچک بر قصبه اولوب، حکمادن (آو-
لونسوس) ک وطنی بولنش اولان (تیانه) شهر
قدیمک موقننده بولندیفی مظلوندر.

کونک { آبدین ولایتنده منتشا سنجاغک
مگری قضا سنده و (اشن)
نهری اوزرنده و منصبی قریبده بر قریه اولوب،

اسکی بر شهر خرابه لری اوزرنده بولمغه، اطرافنده
برجوق آنارعتیقه بولنیور.

کونکان (Konkan) هندستانک ساحل
فریسنده بحر عمان ایله کات
سلسله جبالنک غربی اتکاری آره سنده بر خطه
اولوب، بمبای اداره سنی ترکیب ایدن دوت ایالتک
برخی تشکیل ایدبور. شمالاً بکرات ایالتیله، شرقاً
دکن ایالتیله، جنوباً دخی مدراس اداره سیله
محدوددر. پورتیکز دولته تابع اولان (غوآ)
اسکله سیله جوارلری ده بو ایالتک ساحلنده بولنیور.
بمبای شهرنی دخی حاوی اولدینی حالده، مساحت
سطحیه سی ۳۷۰۰۰ مربع کیلومتره واهالیسی
۳۲۵۹۷۷۶ کشتی اولوب، تانه، بمبای، کلابه،
واتشکیری و شمالی کناره اسمیله ه سنجافه، نهمدر.
پوندن ماعدا بو خطه تک ایچنده انکتره حایه سنده
بولنیور اوج حکومت موجود اولوب. بونلرک ده
مساحت سطحیه لری ۴۵۵۲ مربع کیلومتره ونفوسلری
۳۰۰۲۱۶ کشتیدر. غربدن شرقه یعنی ساحلدن
سلسله جباله قدر اکی پک آزرلده ۵۰ کیلومتره
متجاوز اولوب، بعض برلرنده طاعنک اتکاری ساحله
قدر متمد اولور. بنشاء علیه، یاغورلرک کثرتیله
برابر، بیوک انهاری بوقدر. طاعنک اتکاری اور.
مانرله مستور اولدینی کبی، اووه سی دخی پک
منبت و مزروع اولوب، هیئت مجموعه سی زمره
آسار برردر. دکنی پک فرطونه لی اولمغه برابر،
تجارتک اهمیتنه مبنی، دائماً سواحلی قرارشیلنده
کیلر و واپورلرک طولاشدینی کوربلور. اهالیسی
پک مختل اولوب، هذک هر طرفندن کلش اقوام
مختلفه ایله عرب، ایرانی، حبشی، زنجی، پورتیکیزی،
انکیز و سائردهن مرکبدر. کبرلر یعنی زردشتیلر
دخی بکراتدن صکره، اک زیاده بو ایالتده بو.
لنیورلر. بمبایدن بشقه بر قاج اسکله سی دخی وارددر.
بری بمبایدن و دیگر (غوآ) دن بدأ ایله ایجری به
طوغری اوزانیر ایکی دمیر پول خطی اولوب،
برنجیسی ۳ شعبه به اقسامله، بری بکراته کیرمک
اوزره، شماله، بری اله آباد وکاکتیه طوغری
شرق شمالی به وبری ده مدراسه طوغری شرق
جنوبی به اوزانیر.

کونیگ (König) طباعت ماکینه سنک
(موجدی اولوب، ۱۷۷۵ ده
(آیزن) ده طومغش، ۱۸۳۳ ده وفات ایتشد.
ایجاد ابتدکی ماکینه اک اول «تایس» فزته سنک
طبعتده قوللانیلوب، بعده اوغسبورغ فزته سیون
بخارله چوریلیر بر ماکینه ایجاد، و (وورجورغ)
فریتده بو ماکینه لک اصمایدون بر فابریقه تاسیس
ایتشدی. — بو اسمله مشاهیر ریاضیوندن بری ده
اولوب، اون سکرنجی قرن میلادیده آلمانیده
باشامشدر.

کونیگسبرغ (Königsberg) پروسیه ده
(«شرق پروسیه» ایالتک
مرکزی بر شهردر، که برلنک ۵۲۵ کیلومتره
شرق شمالیسنده و (برکل) نهرینک ایکی جهتده
اولرق بو نهرک منصبندن ۸ کیلومتره یوقاییده
وقتیله آری آری بولمش اوج قصبه تک جمندن
متشکل اولوب، ۱۷۲۷۵۸ اهالیسی، جسم استعک.
مانی، نهره کوچک کیلرک دخوانه مساعد لیانی،
دارالفنونی، ۲۲۰۰۰۰ جلدی حاوی کتبخانه سی،
نباتات باغچه سی، موزه سی، تاریخ طبیعی ومعادن
نمونه خانه سی، رصدخانه سی، ۴ مکتب اهدادیسی،
متعدد صنایع و تجارت مکتبهری، برجوق جمیات
علیه سی و شرکتلری، کوزل قهرجکاهلری، مصنع
ویک بیوک بر پروستان کلیسایسیه دیگر ۱۴ پرو.
ستان و برقتولیک کلیسای، ۲ حاوره سی، بیوک
تیاروسی، دوکخانه لری، دباغخانه لری، بویاخانه.
لری، چوخه، یلکن بز، ماکینه، اجزاء کیمیه،
تونون، چیقاره و سائر فابریقه لری، سفای اعماله
مخصوص دستکاهلری ویک ایشاک تجارتی وارددر.
شهره قدر جیقه میان بیوک کیلر (بیلو) اسکله سته
بناشوب، مذکور اسکله بر دمیر پول خطیله دخی
شهره مربوطدر.

— ینه پروسیه تک براندبورغ ایالتنده (اودر)
نهری اوزرنده کی فراققورت سنجافنده وفراققور.
تک ۷۰ کیلومتره شمالنده دخی بو اسمله قضا مر.
کزی بر قصبه اولوب، ۶۵۷۰ اهالیسی وارددر.

کونیگسهوته (Königshütte) پروسیه تک
(سیلزیه ایالتنده (اوبلن)
سجناشک (بانین) قضا سنده و ۷ کیلومتره جنوب

شرقیستند بر قصبه اولوب، ۲۷۵۲۰ اهالیسی،
قرینده کورله دمیر و چنقو معدنلری و بیوک دو -
کیمانه و دمیرخانه لری واردر.

کویه { (Cuvier) اعظم طبیعیون او -
لوب، بحقی اون طوفونچی قرنیه
آرسطوسی عنوانه نائل اولمشدر. ۱۷۶۹ تاریخده
(مونتیلار) ده طوغوب، ۱۸۴۲ ده یارنده وفات
ایتمشدر. بر پروستان طائله سنه منسوب ایدی.
مملکتی مکیننده و بعده استوتفارد دارالفنوننده
تحصیل ایدوب، آلمان لسان وادیاتی دخی اوکر.
تدکدن صکره، نورمانده ده بر مریسلکه کیروب،
اوراده وظیفه سی اضا ایتمکله برابر، علوم طبیعی ده
توسیع معلوماته چالیشیردی. چوق کچمده دن وسعت
معلوماتی ملویلوب، ۱۷۹۵ ده یارسه جبله، بعض
مکاتبه تاریخ طبیعی و تشریح قیاسی معالکته نصب
اولنش؛ و کرک درس لرله کرک نمریایله جلب انظار
دقت ایدورک، بیوک بر شهرت و شان قزانش؛
و ۱۷۹۶ ده انستیتو اعضالغنه و ۱۸۰۳ ده
فتون شعبه سنک کتابت دائمه سنه انتخاب و متعاقباً
فرانسه آفاد میاسنه دخی قبول اولنشدی. ۱۸۱۴
تاریخنده شورای دولت اعضالغنه و بعده داخلیه
دائرة سی ریاستنه و ۱۸۳۰ ده اعیان هیئته نصب
اولنشدی. فتونک ترقیسنه و علی الخصوص تاریخ
طبیعی ایله مقایسه لی فن تشریحیه پک چوق خدمت لر
ایدوب، حیواناتی کوزل بر بولده تصانیف ایش؛
و حیوانات کیملری آره سنده اوپله بر مناسبت کشف
ایش، که بر حیوانک یالکز بر هضری کیمکی بولغله
دیگر لرینک نه صورتده اوله جفی بولق ممکن اولیور.
کره اوض اوزرنده جنسلری منقرض اولمش بر
چوق حیوانات و نباتات بولنش اولدیفنی دخی فنا
ک اول اثبات ایدن صاحب ترجمه اولوب، کندی
کشی اولان اصول تشریحیه ایله بولنرک چوغنک
شکل و صورتی تعین، و بو حیوانات منقرضه بی
دخی صنوف و انواع و اجناسه تقسیمه، کوزل بر
بولده تصنیف ایتمشدر. طبقات ارضک قدیمی
حاوی اولدق لری اغراض حیوانیه واسطه سبه تعین
ایتمک اصوائی کشف ایدورک، علم الارضه دخی
پک بیوک خدمت لر ایتمشدر. تشریح قیاسیه دائرة،
حیوانات منقرضه عظام مستحاضه سی و کره ارضک

تحوالاتی حقنده بنه ۵، اعضای بدنک ترتیبه کوره
تصنیف اولنش حیوانات علی عنوانیه ۴، بالیق لرک
تاریخ طبیعیسنه متعلق ۲ جلدن مرکب درت
جسم و هم تألیفه فنی مجموعه لره و آنسیف لوب دیلره
درج ایشدیرمش اولدیفنی بر چوق مقالات مهمه
فنیسی واردر. آثار ی دفافله طبع و نشر و سائر
لسانله دخی ترجمه اولنشدر.

کوهات { هندستانک شمال غربی جهتنده
پشاور ایالتنده و پشاورک ۶۰
کیلومتره جنوبنده اولورق سند ایزماغنه تابع بر
چایک اوزرنده و سفید کوهه مربوط (افریدی)
طاغنه اتکنده واقع سباق مرکزی بر قصبه
اولوب ۱۱۲۷۵ اهالیسی، متعدد کوزل جامع
شرقی، سوری، اطرافنده منبت اووه لری، پک
لطیف هواسی و دلکشا منظره سی واردر. —
سبخای پشاور ابالتنک عرب جنوبی کوشه سنندن
عبارت اولوب، مساحت سطحیه سی ۷۳۵۳ مربع
کیلومتره و اهالیسی ۴۲۰ ۱۴۵ کشیدر، که بولنرک
ده یوزده ۹۴ ی مسلم اولوب، افغانلرله همجنسدر.
اراضیسی طاغلق اولوب، منبت وادی لری ده واردر.
باشلیجه محصولاتی بقدای، آریه، مصر، پاموق
و نونوندن عبارتدر.

کوه بابا { آسیای وسطیده هیمالایا سلسله
جالی شعباتندن بیوک بر طاغدر، که
افغانستان داخلنده و ۶۵° ۴۰ دن ۶۴° طول
شرقیه ممتد اولور؛ و شرق طرفنده بولناز هندو
کوه دن ۳۷۱۳ متره ارتفاعی اولان (حاجی کاک)
بوغازبله آیرلمشدر. اک یوکسک ذروه سنک ۵۴۸۶
متره ارتفاعی اولوب، ۵۰۰۰ متره دن یوکسک
دیگر تپه لری ده واردر. غرب جهتنده کی (سیاه
کوه) دخی کوه بابانک مابعدی حکمنده در. مائله
جنوبیه سنندن آقان بیوجک بر قاج چای بالا اجتماع
(هلند) نهرینی تشکیل ایدرلر. مائله شمالیه سنندن
این صولر ایسه جیمونه دو کیلور.

کوه دامن { افغانستانده هندو کوهک
جنوب شرقی اتکرنده بر
خطه اولوب، جنوباً بر طاغ تپه لرله کابلدن آیرلمشدر،
و شرق طرفنده (ریک روان) اسمیه بر افق چول
بولنیور. اشجار و نباتاتله مستور زمرد آباد بر بر

اولوب، کلیتی ذخایر و باموق و توتون حاصل ایدر وادیلری، قرا و قصبات و قلاعه سزین تپه لری و شایان تصویر موقعلری واردر. سوق الجیش نقطه نظر مجده اهمیت و واردر. اهالیسی تاجیک یعنی فارسی خوان اولوب، جسور آدملردر.

کوهسریکم { مشاهیر شاعرات ایرانند
اولوب، آذربایجانلیدر. شو
بر ایکی بیت بر فخره سندنذر:

اگر بیاغ دهم زلف عنبر آسارا
بدم زلف کشم آهوان صحرارا
کذار من بکلیسا اگر فتد روزی
بدین خویش کشم دختران ترسارا
بیگ نگاه دو صد مرده میکم زنده
خبر دمید ز اعجاز من مسیحارا

کوهرخان سلطان { جنتکان سلطان سلیم
خان ثانی حضرت تبریک
کریمه محترمه سی اولوب، مشهور پیاله پاشایه وارمشیدی.

کوهرشاد { ابرائیک مشهور خطاطه.
لرندن اولوب، خطاط شهر
میر عمادک کریمه سیدر. پدردن تحصیل خط
ایدوب، کسب شهرت ایتمشیدی. اولاد واحفادی
دخی خطاطلقده شهرت قزاقمشلردر.

کوهسرو { ایرانده بر سلسله جبالدر، که
مراق عجم ایله فارس و کرمان
آره لرنده کردستاندن بلوچستانده کی (پشتمان)
طاغلرینه قدر ۱۸۰۰ کیلومتره مک مسافده ممتد
اولور. کاشان ایله اصفهان آره لرنده ارتفاعی
۳۰۰۰ متره راده لرنده اولوب، اکبوسکک ذروه.
سی اولان (هزار کوه) اک ایسه ۴۵۰۰ متره
ارتفاعی واردر، و تپه لری همان دائمی صورتده قارله
مستورددر. انکلیزیک هر ایکی طرفنده چوللر و
قوملق بوسکک برلر ممتد اولدیفندن، کوه روددن
این چایلر آز مسافده جریاندن صکره چولده
قورورسه ده، جریان ابتدکاری برلری سق و ادوا
ایله احیا ایتکه کافیدر؛ و ابرائیک وسطلرند بر
چوق معموره لر بولنسی بوصولک سایه سنده در.
اصل کوه رود اسمی بوسلسله تک کاشان ایله
اصفهان آره سنده واقع بر بوغازینه مخصوص اولوب،
جغرافیون طرفندن بتون سلسله به تمیم اولنمشدر.

کوهستان { و طاعلق بر دیک اولان
بواسم ایرانده و آسیای وسطیده
بر چوق برلر علم اولمشدر:

اک منهوری خراسانک قسم جنوبی سندن
هبارت اولان بیوجک بر خطه در، که مر ب جغرا.
فیونی عندنده (قهبستان) و یا (قوهستان) دیمکله
معروفدر. غرباً دشت کبیرله، جنوباً دشت لوط
ایله، شرقاً (ناامید) چولیه محاط، شمالاً دخی
برکوچک جول ایله خراساندن آیرلشدر. طاغلرندن
این برچوق چایلر بو چوللرده غائب اولوب، یا انکز
(قاین) چایی اکثریا (هریرود) نهرینه واصل اولور.
اک بیوک معموره سی (قاین) اولوب، و قتله مشهور
بولنمش دیگر بر چوق قصبه لری دخی واردر.
نون و طیس دخی بو خطه داخلنده در.

— ایکنجیسی افغانستانده هندوکوهک جنوبی
اتکارنده و کابلک قربنده واقع اولوب، ارتفاع
وسطیسی ۲۰۰۰ ایله ۲۵۰۰ متره آره لرنده اولمخه
برابر، هوایی لطیف و شجار و محصولات و مسمو.
ره لری چوقدر. ۲۰۰۰۰۰ راده لرنده اولان
اهالیسی تاجیک اولوب، لسان فارسی ایله متکلم
و تجارت و شجاعتله متصفدرلر.

— اوچنجیسی هندوکوهک لو بر طرفنده سند
ایله کونار وادیلری آره سنده واقع اولوب، محلیک
صربلی جتیه اهالیسی پک سرکشدر. بو حالت
بناءً احوالی تمامیه معلوم دکدر.

— هندستانک سند قطعه سنده و بلوچستان
حدودی اقصا سنده دخی بو اسمله بر خطه اولوب،
کراچی ایلتیه ملحقدر. مساحت سطحیسی ۱۰۵۰۰
مربع کیلومتره اولوب، ۵۶۸۰ اهالیسی واردر.
اراضیسی آز منبت اولوب، اهالیسی قیون و یکی
سوریلرله و کوجیه حالنده یاشاپورلر. یما کرلکه
دخی انهماکاری اولمخه، انکیز حکومتی بر مقدار
پولیس عسکرله اساسی محافظه چالیشیر.

— ماوراء النهرده زرافشان وادی مشهور.
رینک بوقاری طرفلرینه ده بمضاً کوهستان نامی
ویریلور.

— بلوچر کلاک شمال جهتده و افغانستان
حدودنده کی طاعلق برده بو نامی ویرورلر.

کویا { (حسام الدوله فقید محمد خان بهادر)
هندستان مشاهیر شمراسندن و

آفریدی قبیله سی رؤساستدن اولوب، اود حکومتی ارکاتندن ایدی. اردو وفارسی لسانلرنده مرتب دیوانلری و «کلیله ودمنه» به بر ترجمه سی وارد. شویت اونکدر:

یار با غیر ز پیش من دلسوخته رفت
شعله در دل آتش زده افروخته رفت

کویانه } «غویانه» ماده سنه مراجعت
[بیوریه]

کویچکنز } آبدین ولایتک منتشا سخاغنده
} بر قضا اولوب، شرقاً مگری،
غرباً سرمریس و منفله قضا لریله، شمالاً
دکیزی سخاغیله، جنوباً دخی آق دکیزله محدوددر.
مساحه سطحیه سی ۲۶۶۰ مربع کیلومتره اولوب،
نصفندن زیاده سی یعنی ۱۴۸۴ کیلومتره لکی طاغ
وساثره اوله رق اراضی خایه، ۶۷۶ کیلومتره لکی
اراضی مزروعه، ۱۵۰ کیلومتره لکی ده مرعادر.
قضا ۶۹ قریه دن مرکب اولوب، ۲۰۳۶۹
اهالیسی و زردر، که بونکده یالکزر ۲۴۰ ی روم
وقصوری کاملاً مسلم و ترکدر. مرکزی (بوکسک
قوم) قریه سیدر. قضایک حدود شرقیه سسندنه
(دالمان) و غرب جهتندنه (نامنام) چایلی شمالدن
جنوبه آقهرق دکیزه منصب اولورلر. ایکهینیک
مجراسی اوزرندنه (لیمان) ویا (دالیان) اسمیله بر
کول بولنوب، مرکز قضا بونک کنارندنه اولدینی
کبی، مرکز قدیمی اولان کویچکنز قریه سی ده
قرینده ایدی. بوکول طوزلی بطاقللری حاوی
اولوب، جوارلریک هواسنی افساد ایدبور. مع هذا
کولک اطراف یلک کوزل منظره لی اولوب، کولک
آیاغی قاقلرک سیرینه صالح اولغله، دکیز ایله کول
آره سسندنه ایشلر قاقلر و اردر. اورمانلریک آفاجلری
میشه وچام و ساثره دن عبارت اولوب، بر مقدار
کراسته قطع و ساحله تنزیل اولنور. حیوانات
اهلیه سنک تولدات سنویه سی ۹۶۰۰۰ رأس قدر
اولوب، ۷۷۰۰۰ ی قیوندر. اکثر اهالیسی
پوروک و ساثره اوله رق خیمه نشین و چوبانقله
مشغولدرلر. دالان چایی منصبیک قرینده و ساحل
بجورده (قانونوس) شهر قدیمیک بعض خرابه لری
و قیامت ایمنه اویشل قدیم مزارلری واردر.

کویسنجق } موصل ولایتک شهر زور
} سخاغنده و کرکوک ۷۰

کیلومتره شمالنده اوله رق زاب اسفلک صاغ کنا -
رنده واقع قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۰۰۰۰
اهالیسی، اسکی بر قلعه سی، بر جامع شرقی، ۱۰
مصبه سی، ۳ مدرسه سی، ۶ صبیان مکتبی، ۳
تکیه سی، ۳۴۰ دکانی، ۳ حمامی، ۱ فرونی و ۸
دکرمی واردر. اهالیسی عمومیت اوزره مسلم
و کرددر. هواسی یلک لطیفدر.

— کویسجق قضای جنوباً نفس کرکوک
یعنی سخاغک مرکز قضاسیله، غرباً اوبل، شمالاً
رواندز قضا لریله شرقاً دخی سلیمانیه سخاغیله
محدود اولوب، شقلاوه ناحیه سیله برابر ۲۵۲
قریه یی حاوی و ۱۸۰۰۰ اهالی ایله مسکوندر، که
بونلرک یالکزر ۵۰۰ ی کلدانی یعنی نسطوری و ۶۰ ی
اسرائیلی اولوب، قصوری کاملاً مسلم و کرددر.
اراضیسی مختلف اولوب، زاب اسفل نهری قضای
شرق شمالیدن غرب جنوبیه طوغری اورتسنددن
شق، وایکی جهتن بر قاج چای و دره اخذ
ایدر. هر نه قدر طوغراغی یلک منبت ایسه ده،
زراعته لابقیه اهمیت و برلیدیکندن، محصولاتی
احتیاجات محلیه به آنجق تقابل ایدوب، بعض سنه لده
قحط وقوعه کایر. باشلیجه محصولاتی ذخایر متنوعه
ایله پرنج، یاموق، قوتون، بقله و میوه لک انواعندن
عبارتدر. مرکز قضایه بر بقیق ساعتی مسافه ده
واقع آرموده قریه سی میوه لریک کثرت و نقاشیله
مشهوردر. اوزوی دخی چوق اولوب، ناحیه
مرکزی اولان شقلاوه من القدیم اوزوم و شرابیله
مشهور بولنشدر. هواسی صوغه ایسه ده، یلک
صاغلامدر. قضا داخلنده خراب بعض مناسترلر
وساثر آثار عتیقه موجوددر.

کویمباتور } (Coimbatour) هندستانک
} دکن قطه سسندنه و مدراس
اداره سسندنه و مدراسک ۵۱۵ کیلومتره جنوب
غریب سسندنه اوله رق کات سلسله جبالک شرق
اتکندنه سخاق مرکزی بر شهر اولوب، ۳۵۳۱۰
اهالیسی، واسع و منتظم سوقاقلری و آنجق آغیر
صوری واردر.

— سخاغک مساحه سطحیه سی ۱۹۲۴۸
مربع کیلومتره اولوب، ۱۷۶۳۲۷۵ اهالی ایله
مسکوندر. اراضیسی طاغلی ایسه ده، منبت

تارن مع غارونه ایالتربنک برر قسبی حاویدر .
قرون وسطاده فاسقونیه ایلہ برابر بیوجک برحکومت
تشکیل ایدوب، مرکزی بوردو شهری ایدی .

کھف { نوبتک بحر احمدہ کی ساحلندہ
وسواکنک مؤسس اولدینی جزیرہ
نک قارشیسندہ بر قصبہ اولوب، سواکنہ بر
ریختلہ مربوطدر . ۳۰۰۰ اهالی بی حاوی اولوب،
سواکنک بر قسبی عد اولدینی حالده، تجارتجہ
اوندن زیادہ اہمیتی وارددر .

کھف { تونسک شمال جہتندہ و تونس
شہربنک ۱۷۴ کیلومترہ جنوب
غریبسندہ و جزایر حدودندن ۴۰ کیلو مترہ نک
مسافندہ اولہرق برکافی و مفارہ لری حاوی بر
اراضیدہ واقع بر قصبہ اولوب، ۴۰۰۰ اہالیسی،
برنوس دستکاکلری، کوزل باغچہ لری، زیتون،
حبوبات و حلقا تجارتی و بعض آثار حقیقہ سی وارددر .
ازمنہ قدیمہ دہ قارتاجیلر زمانندہ اہمیتی بر معمورہ
اولوب، (سیقہ و نریا) اسمیلہ معروف ایدی .

کھوآ { (Ke-Hoa). قوشنشیندہ (ہوہ) نک
۴۰۰ کیلومترہ شمال غریبسندہ
ایالت مرکزی بر شہر اولوب، ۳۰۰۰۰ اہالیسی
وارددر .

کی آقسار { یاخود کی آشار (Cyaxare)
یونان قدیم مورخلربنک قولہ
کورہ، مدیا یعنی ایرانک شمال غربی قسبی حکمداری
اولوب، قبل المیلاد ۶۵۵ دن ۵۹۵ تاریخندہ نک
۶۰ سنہ حکم سورمش؛ مملکتتہ نجاوز ایدن
تورانیلری دفع ایتش؛ و ۶۲۵ دہ آوریلر ایلہ
محاربہ ایدوب، نینوی نی ضبط ایتش؛ وقتوحانی
قزیل ابرماغ نک بری طرفندہ نک سوروب، لیدہ
حکمداری (آلیات) ی مغلوب ایتش ایدی .
اوغلی (آستیاغ) خلنی اولمشدر . یونک ایرانیلرک
تاریخیلہ تطبیق پک مشکل اولوب، آنجق (آستیاغ)
اسمنک (آری دہاقلہ) یعنی ضہاک تازی اسمیلہ
مشاہقی کوریلدور .

— براینکجی کی آقسار دخی وارددر، کہ
آستیاغک اوغلی و برنجی کی آقسارک تورونی اولوب،
اکسنوفونک روایتہ کورہ، قبل المیلاد ۵۶۰ دن
۵۳۶ تاریخندہ نک حکم سورمش؛ واردوسی .

اولوب، نک کوزل ایشلنیور . اک کلیتی محصولاتی
برنج ایلہ توتونددر . لسان علی (تامول) لسانی
اولوب، آشاغی طرفلربنک اہالیسی برہمنی المذہب
وطاغیلری نیم وحشیدر .

کونینک { (و نام دیکرلہ طورہ لی)
قسطونی ولایتک بولی سنجاغندہ
۸۰ کیلومترہ غرب جنوبیسندہ اولہرق
سقاریہہ تابع برچایک اوزرندہ واقع قضا مرکزی
بر قصبہ اولوب، ۵۰۰۰ قدر اہالیسی، شہزادہ
غازی سلیمان پاشانک بنا کردہ سی اولان بیوک بر
جامع شرقی، مشہور آق شمس الدینک تربہ سی،
رشدہ مکتبی، ۳ مدرسہ سی، ۱ ابتدائی و
صیان مکتبی وارددر .

— کونینک قضای ولایت و سنجاغک غرب
جنوبی گوشہ سندہ واقع اولوب، شمالاً مدرنی
قضاسیلہ، شرقاً آقرہ، جنوباً خداوندکار و لاپتزلہ،
غرباً دخی ازمد مستقل متصرفیلہ محدوددر .
قضا ۷۸ قریہ دن مرکب اولوب، ولایت سالنامہ
سندہ اہالیسی ۱۶۶۶۲ کشتی کوستریلورسہ دہ،
بو مقدار نک آز کورینبور . اراضی منبت اولوب،
باشلیجہ محصولاتی: بقدای، آربہ، مصر، داری،
بورجق، خشکاش، توتون و سبزہ و میوہ لک انوا .
عندن عبارتدر . اورمانلری چوق اولوب، خیلی
کراستہ قطع اولنقدہ و کراستہ تجارتی کیتدیکہ
ایلر یلمکدہ در . حیوانات اہلیہ سی و علی الخصوص
قیون و صیفیرلری زیادہ جہ اولوب، ایسی مقدار
پنیر چیتار . بو قضاہ صاری و سیاہ سختیان ایلہ
کوسالہ، دوشمہ نک، آلاجہ، کلیم، چول و سائرہ
اعمال اولنور . قضا داخلندہ ۱۳۲ جامع و مسجد،
۸۳ صیان مکتبی، ۱۵ خان، ۱۹۵ دکان، ۷
دباغخانہ، ۶۵ دکرمن، ۱۲ صو خزاری و ۱۶
کارکیر کوہری موجوددر .

کونینہ { (Guyenne) فرانسنک اسکی
تقسیماتندہ غرب جنوبی جہتندہ
برخطہ اولوب، جنوباً فاسقونیه، شرقاً لانکدوق،
شمالاً اوورنیہ، لمبوزن، آنفوموآ و سنتونیہ
خطلہ لہ، غرباً دخی فاسقونیه کورفریلہ محدود
ایدی . شمیدیکی تقسیماتدہ ژبروندہ، لوت، لوت مع
خارونہ، دوردونہ، آپرون ایالتربنی ولاندہ ایلہ

همشیره زاده سی کیروس (یعنی کیمسرو) . تسلیم ایتمش ایدی . وقتانده کیمسرو خلئی اولمشدر؛ بو روایت کیمسروک آستیاغی قتل ابله تختی ضبط ایندیکنه دائر اولان روایت مشهوره به مخالفدر .
بو ایکنجی کی افساره بعض امورخلر مدیا داراسی نامی وبرمک و تورانده (آسوئروس) اسمبله مذکور اولان حکمدارک عینی اولدیفنی ادا ایتمک ایستملردر .

کیا بزرك امید { « بزرك امید » ماده .
سنه مراجعت بیوربله . }

کیاروس { (Gyaros) یونانک کیلاده جزایر صغیره سندن اولوب ، آند روس جزیره سنک جنوب غریب سندن واقع و ایوم (کیوره) اسمبله معروفدر . رومالیر زما ننده مان خالی اولوب ، منفا انخاذا اولمشدی .

کیا الهراسی { (عمادالدین ابو الحسن علی بن محمد الطبری) مشاهیر فقهاء شافیه دن و ابو حامد غزالی نک رفقا سندن او لوب ، ۴۵۰ تاریخنده طبرستانده طوغمش ؛ و نیسابورده امام الحرمیندن تحصیل فقه ابله ، امام غزالی ابله برانکده مشار الیهک معید درسی اولمش ؛ و بده (یهق) . کیدوب ، بر مدت تدریسله مشغول اولدقدن صکره ، عراقه کیده رک ، مدرسه نظامیه ده مدرس اولمش ؛ و بر مدت مجدالمک برکیارق بن ملک شاه سلجوقینک خدمتده بولنوب ، بو دولته قاضیق ایتمش ؛ و مشار الیهک بر چوق احسان و اکراملرینه فائل اولمش ایدی . علم حدیثده دخی بد طولاسی وار ایدی . ۵۰۴ تاریخنده بغدادده وفات ایدوب ، شیخ ابو اسحق شیرازی نک تربسه نه دفن اولمشدر .

کیپاریسه { (Cyparisse) یونانده موره شبه جزیره سنک مسینیا خطه . سنده و یونان دکنیزی ساحلنده بر شهر قدیم اولوب ، ایوم (آرقادیا) اسمبله معروفدر .

کیپوزقوآ { (Guipuzcoa) اسپانیانک کیپوزقوآ { منتهای شمالنده واقع (باسکی) خطه سنک منقسم بولندی بی ایکی ایالتک شرق جهتنده بولناتی اولوب ، شمالاً بمرحیط اطالسینک فاسقویه کورفزیله ، شمال شرق طرفندن فرانسه حدودبله ،

شرقاً و شرق جنوبی طرفندن ناواره خطه سیله ، غرب جنوبی جهتندن آلاوه ، غرباً دخی ییسقایه ایالتلریله محدوددر . اسپانیانک الک کوچک ایالتی اولوب ، مساحت سطحیه سی ۱۸۸۵ مربع کیلومتره واهالیسی ۱۸۱ ۸۴۵ کشیدر . مرکزی (سان سباستیانو) در . اراضیسی طاغانی اولوب ، بیرنه اتمک لرندن عبارت ایدوده ، یانمورلری چوق اولمخله ، قابل زراعت برلرخی ایشلیوب ، معدنلرینی اخراج ، ومیاه جاریه کنیره سنی ما کینه لرچورمه ده استعمال ایتک لرندن ، بو کوچک ایالت اسپانیانک الک معمور واک زیاده مسکون بریدر . طاغلرینک هیچ بری ۱۵۰۰ مترهک ارتفاعی تجاوز ایتمور ، ونهرلری ده قیصه در . ساحلنده قوی و لیمانلری چوق اولوب ، مقدا اورادن اسپانیوللر چوق تجارت اجرا ایدرلر ایدی . صید ماهیسی ده چوقدر . صنایعی ده پک ایلری و فابریقلری زیاده در . ایالت ۴ قضایه منقسم و ۹۳ ناحیه یی شاملدر .

کیتو { (Quito) آمریکای جنوبیه افر آدور جمهوری نک و پیشینشا ایالتنک مرکزی بر شهر اولوب ، ۱۳ ° ۰۰ عرض جنوبی ابله ۸۱ ° ۵۰ طول غربیه ده اوله رقی پیشینشا قریبده و ۲۹۰۸ متره ارتفاعنده واقعدر . غیر منتظم بر شهر اولوب ، ۸۰۰۰۰ اهالیسی ، دارالفنون ، دارالمعلمینی ، داخلی اعدادیسی ، و هبانه مخصوص مدرسه سی ، کتبخانه سی ، کوزل و کنیش بر میدانی ، رئیس مخصوص سرانی ، مصنع کلیساری ، متعدد مناسترلری ، بیوک خسته خانه سی ، یوک و پاموق منسوجانه ایلیک و دانته فابریقلری واردر . شهردن اطرافنده کی دوت بش برکان کوز بکور . آمریکانک کشفندن اول موجود بولمش معوره لرندن اولوب ، پرو دولتک الک مهم شهرلرندن ایدی . آمریکای جنوبینک استقلالندن صکره دخی بر مدت پرو داخلنده بولنوب ، بده قولومبیا ه الحاق اولمش ؛ ۱۸۳۱ ده افو آدور جمهوری نک مرکزی اولمشدر . دفاتله حرکت ارضدن خراب اولمشدر .

کیخسرو { ایران قدیمک کیانیان ملوکنک کیخسرو { اوچنجیسی اولوب ، کیکاوسک نورونی و سیاوشک اوغلیدر . « شهنامه » نک روایتنه کوره ، سیاوش اوکی والده سنک اقتراسنه اوغرا بوب ،

پیش رویس سوخت آخر دل دیوانه را
چون نکه دارد کسی ازسوخن پروانه را

کیدرمینستر (Kiderminster) نکتزمنک
(وورجستر) ایلتنده و
وورجسترك ۲۲ کیلومتره شمالنده اوله رق (استور)
نهری اوزرنده بر قصبه اولوب، ۱۶۵۰ اها.
لیسی و خالی، چوخه، ایک قاشلر و سازه فابریله
واردر.

کیدروس { قسطونی ولایت و سنجاغنک
جیده قضاسنده و جیده نك
غرب جهتنده اوله رق، قره دکن ساحلنده بر کوچك
قصبه واسکله اولوب، (کیتوروس Gytornus
مدینه قدیمه سی عخلنده واقدر.

کیدنوس { (Kydnus) طرسوس قصبه سی
ایچندن کچن قره صوبك اسم
قدیمیدر.

کیدون { (Kydon) کریده کی حانیه
شهرنك اسم قدیمیدر.
کیدونیه { (Kidonie) آتوله قصبه سنك
(روجه اسمی اولوب، اسم قدیمی
(هراقیه) ایدی.

کیران { آذربایجانده تبریز ایله بیلقان آرم
سنده بر قصبه اولدیفنی یاقوت
جوی بیان ایدبور.

کیروس { ودها طوغریبی کوروس
(Cyrus) یونان قدیم مورخلر.
بنك کیانیانندن کخسروه و بر دکری اسمدر.
[«کخسرو» و «کوروس» ماده لرینه مراجعت.]

کیروس { (Quiros) اسپانیا مشاهیر
بحریونندن اولوب، ۱۵۹۵
تاریخنده قبودان مندانه معینده کی طاقه دن او.
لدیفنی حالده، بحار بمیده سیاحت ایتش؛ و بونك
وفاتنده برینه کچوب، دوغناك بقیه سی اخذله
مانله، مکسیقه و پرویه کچمش؛ و اوخجی فیلییدن
ایکی کی آلوب، موجودیتنی مأمول ایتدیکی بر
جنوبنك تحریسنه چیتمش؛ و تحریاتی ائناسنده
بولنسیاده برچوق آطالر و او میانه یکی هبریده
جزایرینی کشف ایله، «روح القدس ارضی» سمیه
ایتش؛ و بر جزایری اسکان ایچون اوخجی فیلییدن
وسائط لازمه ایتمش ایتسه استحصالی ایده مه مش؛

پدرینه کوجنکله، تورانه قاچهرق، افراسیابك
حسن قبولنه مظهر اولمش، و بونك قیزی فرنکیسی
تزوج ایتش ایدی. اوراده دخی افراسیابك برا.
دری کرسپوزك افتراء حسودانه سنه اوغراهله،
قائی پدری طرفندن قتل ایتدیرلمش؛ و حامل بولنان
زوجه سی فرنکیس کخسری طوغوردیفنده، بونك
قتلی وزیر ییرانه حواله ایتش ایتسه، پیران
آجیوب، چوچی برچوبانه تسلیم ایتش؛ و کخسرو
طاغلوده چوبانلر میاننده بیومش ایدی. بمده
ایرانلر رستم زالک و طوس و کودرزکی تهرمانلرک
ریاستله تورانه عسکر سوق ایده رک، بر طرفندن
سیاوشك انتقامی اخذه و بر طرفندن دخی کخسروی
تحری به باشلامشردی. نهایت کودرزک اوغلی کیو
کخسروی نورانده بولوب، ابراهه کتیرمکله، بیوک
پدری کی کاس کندیسنی کندی برینه نخته اجلاس
ایتش؛ و اوندن صکره کخسرو کندیسی تورانه
عسکر سوقله، افراسیابی کندی بدله قتل ایده رک،
پدرینك انتقامی آلمشدی. بر مدت صکره کخسرو
نایدید اولوب، نه اولدیفنی آکلاشله مامش. یونان
قدیم مورخلری کخسروه کیروس نامنی و پرویه،
والده سنك پدری اولان میدیا حکمداری آستیاغی
قتل ایله نختنی ضبط، و بمده نینوی، بابل، سوریه
و بتون آناطولی بی استیلا ایله، بیوک بر جهانگیر
اولدقدن صکره، اسکیتلرله ایتدیکی محاربه ده
(توماریس) اسمنده بر ملکه طرفندن قتل اوله رق،
سرمقوئی قان ایله ملو بر طلوم ایچنه قونیه رق؛
«قان ایله طلوم اداکسه شمعی طوی ۱» دینلدیکنی
بیان ایدبورلر. بونلرک بیانه کوره کیروس قبل.
آیلاد ۵۹۹ تاریخنده طوغمش، و ۵۶۰ تاریخنده
نخته جلوس ایله ۵۳۰ ده قتل اولمش. بو بابده
ایرانلرله یونانلرک روایتلری آرمسنده مشابعت
وار ایتسه، کلی مبابعت بولندی دخی آشکاردر.
[«فیث الدین کخسرو» ماده.
کخسرو { سنه مراجعت بیوریله.]

کخسرو خان { ایران شمراسندن او.
(لوب، عن اصل کرجستانلی
اولدیفنی حالده، شاه سلیمان صفوی زماننده مناصب
حالیه نائل اولمش؛ و شجاعت و سخاوتله دخی مشهور
اولوب، اوزیکیره قارشی بعض مظفریاته نائل
اولمش ایدی. شو بیت جمله اشعارنددر:

مذهب مأمور اولوب، (بوده) ده بر آقادما تاسيس،
واليوم اسلاورك قولاندقلى حروفى ترتيب ايش
ايدى. ۸۶۸ ده وفات ايدوب، شباطك ۱۴ نده
يورطيسى اجرا اولنور. اسلاو لسانده بر قاج
تاليني اولدينى مرويدر.

كيرينال { (Quirinal) روما شهرينك
شمال غربى گوشه سنده بر تپه
اولوب، اوستنده بابارك سراي بولمقله، اليوم پاپا
دايره. واپاقلى مقامى معنيله دخى قوللائيلىر.

كيرينوس { (Quirinus) اسكى رومالير
عندنده حرب معبودى زعم
اوانوب، مشهور (رومولوس) ك شدتلى بر فرطونه
انساننده بو معبوده قلب اولنديغه ايتايرلردى.

كيز { (ياخود حيز) مكران خطه سنك
سرگري واك ايشك اسكاهسى اولوب،
قيربوندن ۲ (وتيز) دن ۵ مرحله لك مسافه ده
بولنديغى وخرما آفاجلىرى چوق اولديغى ياقوت
هوى بيان ايدور.

كيزر { (Geysers) غراي طبيعتدن اوله رق
ايسلانده ده بر طاقم معدنى صولدر، كه
طبيعى فسقيه لر كچي يردن غريب بر شكل وصورنده
۳۰ و ۵۰ متره يوقاري قدر فيشقيرلر. بونرك
فوراني دائمي اوليوب، نوبله وقوع بولور.

كيزو { (Guizot) فرانسه نك اك مشهور
محررين و سياسيونندن اولوب،
۱۷۸۷ ده (نيم) شهرنده بر پروتستان طائله سنده
طوغمش؛ و بديرى مشهور، آووقاقلردن اولديغى
حاله، ۱۷۹۴ ده ارباب اختلال طرفندن اعدام
اولمقله، والده سيله برلكده اسويچرمه قاجوب،
جنو شهرنده نحصيل علوم ايتمش؛ و ۱۸۰۵ ده
پارسه عودتله، ادبياته انتساب ايدوب، ۱۸۰۹ ده
فرانسز لسانك مترادفاني لغت كتابخنى نشر ايتمش؛
و ۱۸۱۲ ده آتية الترجه (بولينه مولان) ايله
عقد ازدواج ايدوب، بعض آناري نخربرنده وازآن
جله «اون دردنجي لوي دورى فرانسز شعرا سنك
تراجم احوالى» اثرينك ترتيبنده و (جيون) تاريخك
ترجه سنده بونك معاونتنى كورمش ايدى. ۱۸۲۷
تاريخنده بو زوجه طاليسى وفات ايدوب، بر سنه

فضا نك سائر طرفلرنده دخى سيملى قورشون، باقر،
آتيمون، منفاز، دمير وساير معدنلر بولنديغى
محققدر. بو معدنلرله اورمانلرك صورت منتظمه ده
ايشلمسى بركون مملكتهك بيوك بر منبع ثروتى اولق
استمدادنده در. ميه معدنيه سوده چوق اولوب،
ازآن جله بولانجقمده يك نافع بر چيلكى صو واردر.
صنايع عايله بعض قبا منسوجات نسجيله قيوچيلىق،
باقرچيلىق، دميرچيلىق و سرائفوزلىق كچي شيلردن
عبارتدر. باليقچيلىق اهالى نك باشليجه صنعتلردن
اولوب، طون ياغى استحصاليهون بر خيلى مقدار
يونس باليغى دخى صيد ايدرلر. تجارتي خيلى
ايشك اولوب، قضا نك باشليجه فندقى، فاصوله،
درى، طون ياغى وساير دن عبارت اخراجات
سنويه سى ۱۸۵۰۰۰ راده ليه چيقار. قضا نك
سنوى اعشارى ۱۶۵۰۰، تنم وركيسى ۷۲۰۰،
مرك حاصلاتى ده ۴۰۰ ليرا راده لرنده در.

كيريل { سنت — (St Cyrille) روم مذ.
هبنده بو اسمله اوچ عزيز بولنوب،
برنجيسى ۳۱۵ تاريخنده قدسه طوغمش، و دفاتله
قدس بطريق اولوب، بر قاج دفعه نفيه كيتمش؛
و آربوس مذهبيه سائر مذهب تايح بولنانلر عليهنده
يك زياده شدت كوسترمشدر. ۳۸۶ ده وفات
ايدوب، مارتك ۱۸ نده يورطيسى اجرا اولنور.
خرستيانلرك عقايدنه و موعظه ده دائر لسان بوناننده
بر قاج تاليني واردر.

— اينجيسى ۴۱۲ تاريخنده اسكندر ده
بطريق اولوب، آربوس و نسطور مذهب لرنده بو.
لنارلرله اسراييلر عليهنده بيوك بر شدت كوستر-
مش؛ و بوندن طولاي مصر واليسى بولنان (اورست)
ايله محاربه ايتمشدى. ۴۴۴ تاريخنده وفات ايدوب،
۹ كانون ثاني ۲۸ نموزده يورطيسى اجرا ايدرلر.
بونكه بعض آناري واردر.

— اوچينيسى اسلاورك عزيزى عدا اولنوب،
فيلسوف لقيه ملقبدر. طقوزنجي قرن ميلاديه
سلانيكه دنياه كلوب، بطريق طرفندن خزر
قومن خريستيانلره دعوت ايتمكه مأمور اولمقله،
بونرك خاتى و تبعه سنى و ايتياز ايتمش؛ و ۸۶۰ تا.
ريخنده بلغارل مياننده و مورايه و جهستانده نشر

صكره (البزه ديلون) ی تروج ايتش ایدی. ۱۸۱۲ تاريخنده (سوروبونه) مکتبنده تاريخ معلم معاونی و بصدہ معلی اولش؛ و برنجی امپراطورلک سقو. طنده داخله باش کتافته و بصدہ مجلس معاینه و تفتیش اعضاقلته نصب اولنشدی. ناپولیونک حودتيله بو دغه سورديکی بوزکونلک حکومتي ائناسنده اول سکرنجی لوینک میننده (فاند) شهرينه قاچوب، او تاربخدن اعتباراً مشروطيتله اداره اولنور قرالل طرفنی التزام ايتش؛ و بومساکي حقنده بر قاج مهم کتاب یازمشدر. عدليه مستشار. لغته و شورای دولت اعضاقلته و سائر بعض مأموریتلره نصب اولندنن صكره، ۱۸۲۱ ده عزل اولنورق، سوروبونه مکتبنده کی تاریخ مملکنه حودت ايتش ايسده، انائی تدریسده بیان ايتدیکی افکار افراط پرورانه ۱۸۲۵ ده بوملکندن دخی عزانی موجب اولوب، بعده (مارتینان) ک باش وکالتنده یتہ شورای دولت اعضاقلته نصب اولنه. رق، بو ائشاده تاریخ وادیاته متعلق اولان آثار مشهوره و جسيمه سنی نشره باشلامشدی. بو جله میاننده ۲۶ جلدن مرکب برانکلتره تاريخیه ۳۱ جلدن مرکب بر فرانسه تاريخی و جله نک اشهری اولان ۵ جلدن مرکب «مدنیت تاريخی» بولنیور. بر جوق غزته لره، رسائل موقوتبه و آنسیقلوبده. لره دخی مقاله لر یازوب، کندیسى دخی «فرانسه مجموعه سی» عنوانيله بر رساله موقوتہ تأسيس ايتمشدی. مسلك مخذبنه مغایر فکرده بولنانلره قارشى نطقلر و مقالهلر ایراد و نشريله جالب انظار دقت اولوب، لوی فیلیپک فرانسه قراللغنده قرقرینی متعاقب ایلک تشکل ایدن قابنتوده داخله ناظرى اولش؛ و جمهوریت طرفدارلرله حکومت مطلقه طرفدارلری آردسندن مشروطیت طریق التزامله، طرفینی قاندرمه بک چوق سعى ايتش؛ و حریت طرفدارلرینی خوشنود ایدمکک بر طاقم نظامات قبول ايتدیره تیلش ايسده، مخالفینی ارضا ایدمیبوب، ۱۸۳۰ ده استغایه مجبور اولش؛ و (قازیمیر پره) قابنتوسنه قول و نفوذيله یارديم ایدوب، ۱۸۳۲ ده مارشال سولت، دوق دو بروغلی و موسیو تیر ايله برلکده معارف ناظرى صفتيله یکى هیئت وکلايه داخل اولش؛ و مکاتب ابتدائیه بک

اصلاحيله سائر تشبثات معارف پرورانه بوق موفق اولوب، آلتی سنه بو مقامده قالدندن صكره، آز مدت بعدالاستراحه، ۱۸۳۶ ده ثانیاً معارف ناظرى و ۱۸۴۰ ده لوندره سفیری اولش؛ و فرانسه به آوروپا دول معظمه سی میاننده غائب ايتش اولدینى موقعی قزاندرمه چالیشمش؛ و یتہ او سنه خارجیه ناظرى اولوب، سکر سنه بو مقامی محافظه ايتدکن صكره، ۱۸۴۸ اختلالده امور سیاه سیه دن کف بدله، لوندره به چکيلوب، بقیه عمرینی اوراده مطالعه و تحریرله بکیرمش؛ و ۱۸۷۴ ده وفات ايتمشدر. بو صوک سنلرده دخی امور سیاه سیه و اداریه متعلق برخیلی تألیفات معتبره میدانه قویتمشیدی.

کیزو { مادام — (Mme P. Guizot) فرانسه. آلف الترجه کیزونک زوجه سیدر. ۱۷۷۳ ده یارسده طوغوب، ۱۸۲۷ ده وفات ايتمشدر. اختلال ائناسنده ماملکنی غائب ايتمکله، بکنمک ایچون، بر طاقم حکایه کنابلری یازوب، ۱۸۰۱ تاریخنده تأسيس اولنان بر رساله موقوتبه مقاله لر یازمش؛ و ۱۸۱۲ ده موسیو کیزوبه واروب، بعض آثار تحریرنده کندیسنه یارديم ايتش؛ و تربیه اطفال حقنده بک نافع و علم اخلاقه موافق بر طاقم کتابلر و چوقلرک اکلنرک و استفاده ایدمکک اوقوبه جقلى بر طاقم حکایه لر یازمشدر.

کیزه { (Guise) فرانسه بک (اسنه) ایالتنده و (روین) ک ۲۴ کیلومتره غرب شمالیسندن اوله رق (اوازه) نهری اوزرنده ناحیه مرکزی مستحکم بر قصبه اولوب، ۶۰۰ اهالیسی، دباغخانه لری، کتن، کنویر، ایلیک و باغ فابریقه لری واردر. وقتيله بر قوتلنی و بعده دوقه لانی مرکزی اولوب، کیزه دوقه لرینک فرانسه تاریخنده اهمیت واردر.

کیزیق { یاخود کیزیقوس (Gyzique, Gyzicus) مسیه خطه قدیمه. سنده و مرمره دکیزنده واقع همینای اولان بر کوچک شبه جزیره بک برزخنده یعنی قیو طاعی برزخنده واردکک شرق طرفنده بولنش بر شهر قدیم اولوب، معبدلری، مکتبلری، جانبازخانه لری،

تیاورلی وسائر یوکی اینیة همومبسیله لیان و استیماتنک مکملتیله مشهور ایدی . میلاددن ۴۱۰ سنه اول آنته لی میتیاد کبزیق اوکنده اسپارته لیرک دونماسنی باتیمشدی . میلاددن ۷۴ سنه اول مهرداد بو شهری ۳۰۰۰۰۰ عسکرله محاصره ایتمش ایسهده ، روما سردارلرندن (لو-قولوس) غلبه به مقتدر اولمشدی . تیبر یوس زمانده روم ممالکنه الحاق اوله رق ، دردنجی قرن میلادیده تشکیل اولنان (هلپونت) یعنی بحر سفید یوغازی ایالتنه مرکز اتخاذا اولمشدی . ۹۴۳ تاریخ میلادیسنده شدتلی بر حرکت ارضدن خراب اولوب ، اکثر اهالیسی اقاض آلنده قالمش ؛ و قورتانلری ده شهری بر اقوب قاچشلردر . او وقتدن بری خراب اولوب ، ویرانه لری جالب انظار حیرت و عبرت اولمقدهدر . مؤسس بولندیفی قیو طاغی شنه جزیره سی قدیمآ جزیره حالنده اولوب ، بیوک اسکندر (کبزیق) شهرینی ضبط ایتدیکنده ، شهردن قارشیسینده کی قره به ایکی کوری تمید ایتدیرمش ؛ و مرور زمانه کوپر لیرک آلتی طولوب ، برزخ حاله بکملکه ، جزیره شبه جزیره به دونوب ، قره به ربط اولمشدر .

کیسا { (Geyza) بو اسمله مجارستانده بر دوقه وایکی قرال کلشدر . دوقه اونجی قرن میلادیده حکم سوروب ، برنجی اوله رق خرسیتالغی قبول ایتمش ؛ و اوغلی استغان بو مذهبی رسماً اعلان ابله ، تبعه سنه ده قبول ایتدیرمشیدی . — قرالردن برنجیسی برنجی بلانک اوغلی اولوب ، ۱۰۷۴ ده همزاده سی سالومونی اسقاطله ، تختی ضبط ایدمک ، اوج سنه حکم سورمشدر . — ایکنجیسی برنجینک نورونک اوغلی اولوب ، ۱۱۴۱ تاریخسنده پدری ایکنجی بلایه خلف اولمش ؛ و ۱۱۶۱ ده وفات ایتمشدر . ۱۱۵۱ ده ایمراطور اوجنجی قوزاده عرض اطاعت ایتمشیدی .

کیسامو { (Kissamo) کریدک حایه سنجا . غنده وساحل شمالیسنک منهای غربنده ایکی اوزون شبه جزیره آرمه سننده واقع بر بیوک قویک ایچنده قضا مرکزی بر قصبه و اسکله اولوب ، ۵۰۰۰ قدر اهالیسی و زیتون یاغی ، شراب ، کستانه ، صوفان وسائره اخراجاتی وارددر .

اسکی بر قصبه اولوب ، استرابونک جغرافیة سنده دخی مذکوردر . — قضای جزیره نک غرب شمالی کوشه سندن عبارت اولوب ، ۱۶۵ قره دن مرکیدر .

{ ازمیر سنجاغده کی چشمه قصبه . کیسوس } سنک نام قدیمیدر .

کیش { (و معری قیس) بحر فارسده هرمن یوغازی قربنده ۲۷ عرض شمالیده و ۳۰ ایله ۴۰ طول شرقی آرمه سننده واقع و ایرانک فارس ویا لار خطه سنه تابع بیوجک بر جزیره اولوب ، قره دن ۲ ایله ۱۰ کیلومتره آرمه لرنده بر وسعتمه بولنان بر یوغازله آیرلشدر . ساحل ابله متوازیآ شمال شرقیدن جنوب غربی به طوغری متمد اولوب ، بوی تقریباً ۱۱۰ و وسطی اکی ۲۰ کیلومترهدر . اورتمه سی کیشجه اولوب ، ایکی اوجی ده طاردر . مساحه سطحیه سی ۱۳۳۳ مربع کیلومترهدر . اورته جهتمده ایکی ساحلندن ایکی شبه جزیره اوزانوب ، اطرافنده هنجام ، لارک و هرمن اسملرله اوج آطه دخی وارددر . هرته قدر ایکی دیکزک محل اختلاطنده واقع اولوب ، کوزل لیمانلری ده وار ایسهده ، اراضیسی پک قورو و طاشلق و یازین حرارتی پک شدتلی و اشعه شمک انکاسی پک تأثیرلی اولدیغندن ، اولانجه اهالیسنکده چوغی کوکورد و طووز اخراجیه مشغول اولان مسقط عربلری ده همانه ایران ساحلنه چکملکه مجبوردرلر . پک آزیرلی قابل زراعت اولوب ، جزئی آرپه و قاؤن قاربوزله بعض میوه دار آجاولر بیتشیر . اهالیسی کاملاً عرب اولوب ، ۱۵۰۰۰ راده لرندهدر . ۱۸۸۴ تاریخ میلادیسنده وقوعبولان شدتلی بر حرکت ارض جزیره نک اکثر خانلرنی تخریب ایتمشدر . ینه کیش دینلن مرکزی ساحل شرقیسنده واقع اولوب ، ۵۰۰۰ اهالیسی وارددر . ساحل غریبسندهده (بسیدور) وساحل شمالیسنده (لفت) قصبه لری بولنیور .

کیشنف { (Kichenef) روسیه نک جنوب غربی جهتمده بسارایه خطه وایاتنک مرکزی بر شهر اولوب ، بندرک ۵۳ و هوچه بکک ۱۶۰ کیلومتره شمال غریبسنده واقع و ۱۳۰۰۰۰ اهالی بی جامعدر . یکی واسکی

اوله رق ایکی قسه منقسم اولوب، آبرجه ۷ محله سی ده وارددر. ۱۸ روس، ۲ ارمنی و بر قتولیک کلیسا. سیله ۳۲ حاوره سی، مکتب اعدادیسی، رهبانه مخصوص مدرسه سی، بر باغچوانلی مکتبی، کتبخانه سی، تیاتروسی، ۴ قیشله سی، ۱۲۰۰ فابریقه سی، پک ایشلک تجارتی، اطرافنده اشجار مثمره و سبزه باغچه لرله قوتون تارله لر و باغلی و وارددر. ۱۸۱۲ تاریخنده روسیه نك الینه کچدیکنده یالکیز ۷۰۰۰ اهالیسی وار ایدی.

کیغه { یاخود کفه (Guègues) آرنآؤد قومنک منقسم بولندی بی ایکی شعبه دن بری اولوب، آرنآؤد لنگ قسم شمالیسنده یعنی اشقومی نهرینک اوته سنده ساکنندرلر. دیگر شعبه سنه طوسقه نامی ویریلور. کیغه لر طوسقه لر قدر ذکی و مستعد ذکلر ایسه ده، متانتلی ده ها زیاده اولوب، اسلافترینک اخلاق و عاداتی محافظه ده دخی زیاده ثبات کوستورورلر. طوسقه لر اکثریت اوزره قره کوزلی و قره صاجلی اولدقلری حالده، کیغه لده صاری صاج و مانی کوزاغلبدر. جسارت و شجاعته هرا یکی طانغه بر اولوب، کیغه لر هجومده و طوسقه لر ایسه ثباتده ده قوتلندرلر. سکرک طوسقه لرک و کرک کیغه لرک ثلاثی مسلم اولوب، خرسیتان بولنان برر ثلاثلی طوسقه لده اورتو. دوقس و کیغه لده قتولیکدر، و بونلر لاتین دینکله معروفندرلر، و اکثریت اوزره میردیده ده و اشقورده طاغلرند بولورلر. کفر طوسقه لر دن ده ایری جنه لی و اوزون بویلی اولوب، اسکی یونانیلرک (دیو géant) معنا سیله قولاندقلری کیفاس اسمنک اشبو کیفه اسمندن مأخوذ اولدی بی آکلاشیلور؛ زیرا شاعر اومیروس بو دیورک (آقروکاروینا) یعنی خیما ره طاغلرینک اوته سنده ساکن اولدقلری بیان ایدیور، که اوراسی ده کیغه لرک علیلدر. [آرنآؤد و «آرنآؤدلی» ماده. لرینه ده مراجعت بیورله.]

کیغی { ارضوم ولایت و سنجاغنده وار. ضرومک ۱۳۲ کیلومتره جنوب غربیسنده اوله رق بیک کول چایی اوزرنده قضا مرکزی برکوچک قصبه اولوب، ۴۰۰۰ قدر اهالیسی، بر جامع شرقی، بر مدرسه سی، ۲ ارمنی

کلیسایی، بر رشده وارمنیلره مخصوص بری ذکور و دیگر ی اناث ایچون ۲ مکتبی و بر قاج دکان و خانیه دباغخانه، موخانه، بزرخانه، بویه خانه کچی برخیلی عیثانه لر و وارددر. قصبه جوز و قواق و ساثر اشجار ایله محاطدر.

—کیغی قضاسی ارضوم سنجاغنک جنوب غربی گوشه سنده وانه اولوب، شمالاً ترچان وحنس قضا لرله، شرقاً بتلیس، جنوباً بته بتلیس و دیاربکر، غرباً دخی معموة العریز و لایشرلیله محدوددر. قضا ۱۵ فخری ناحیه و ۲۱۷ قریه یی حاوی اولوب، ۴۱۲۲۵ اهالی ایله مسکونددر، که بونلرک یالکیز ۱۱۳۰۱ ی ارمنی، ۷۳۹ ی ارمنی پروتستانی، ۲۷۶ سی روم و قصوری کاملاً مسلمدر. اراضیسی عارضه لی اولوب، فراهه تابع بیک کول چایی ابتدا شرقدن غربه و بعده شمالدن جنوبه قضایی شق ایده رک، صاغ و سولدن برچوق درهلر آیر. طوبراغی خیلی منبت اولوب، بغدادی، آربه، چاودار، نخود، بقله، مرجک، فاؤن، قارپوز، صوفان و ساثر محصولاتی وارددر. اورمانلری احتیاجات علیه کوره کراسته و اودون و کور قطعنه کفایت ایدیور. خیلی مقدار بال دخی چیقار. بقین و قنه کلنجیه قدر چیقارلنقه و کله اعمالنه قوللاننقه بولنش بر نوع دمیر معدنی وارددر. هولک قریه سی قرینده یدی سنده بر کره ظهورله درت آی جریان ابتدیکی مروی اولان و امراض جلدیه فائده سی مجرب بولنان بر معدن صوبی وارددر. صنایع علیه نك باشلیجه لر یولی بز نسیمیه آباتی قابی اعمالدن عبارتدر. قضا داخلنده ۱۷ جامع، ۲ مدرسه، ۱۲ مکتب، ۳۸ ارمنی کلیسا. سی، ۲۸۴ دکرمن، ۱۰ بزرخانه، ۲ دباغخانه، ۱ بویخانه، ۱۰ کوپری و ۹۵ چشمه موجوددر.

کیف { (Kief, Kiev) روسیه نك جنوب غربی جهتنده و پترسبورگ ۱۳۰۰ کیلومتره جنوبده اوله رق (دنیر) نهرینک صاغ کنارنده ایالت مرکزی برشهر اولوب، ۱۲۷۲۵۰ اهالیسی، اطرافنده واسع بر خندخی، آبا صوفیه اسمیه بیوک بر کلیسایی، دیگر متعدد کوپرلری، نهرک اوزرنده بر آسمه کوپرلی، آقادمیا برخی دخی طوتار بیوک بر مکتبی، دارالفنون و بوکا ملخی

کتابخانه سیله رصدخانه سی و علمخانه و نمونه خانه لری،
ایکی مکتب اعدادیسی، رهبانه مخصوص مدرسه.
سی، مهندسخانه سی، بورس سی، تیاوسی، جسم
استحکاماتی، طوبخانه سی، متمدن قشله لری و برجاق
قاپر قه سیله پک ایشک تجارقی وارد در . برجاق
هنر بک مزار لری حای اولوب، اک اول خرسیتانی
قبول ایدن بیوک دوقه لک مرکزی بولنش اولمغه،
روس لر عندنده مقدس عد اولنوب، بهر سنه الی
بیك قدر زوار طولانیر.

—کیف ایالتی روسیه نك جنوب غربی کوشه.
سندده واقع کوچك روسیه نك منقسم اولدینی دوت
ایالتك بری اولوب، شمالاً مینسك، غرباً و او لهینه
و بودولیه، جنوباً خرسون، شرقاً بولتاوه و چرمیغوف
ایالت لریله محدوددر. $48^{\circ} 20'$ ابله $35^{\circ} 01'$
عرض شمالی 26° ابله $50^{\circ} 30'$ طول شرق
آره لرنده ممتد اولوب، مساحت سطحیه سی ۵۰۹۹۸
مربع کیلومتره و اهالی سی ۲۶۲۴۳۲۳ کشیدر.
اراضی سی همومیت اوزره دوز اولوب، فرب جهتنده
قاریات سلسله سنك بعضی آلتقی اتکری ممتد اولور،
و شرق طرفنده دخی دنییر مجراسی قرینده بعض
تیهل بولنیور. هله شمال و جنوب جتلی بسیتون
دوز اولوب، شمالده کی اووه نك بر طاقم بطاقل لری
واردر، و جنوب جهتنده کی اووه ایسه روسیه نك
چوللری مقامنده اولان و اوزون اولنرله مستور
بولتان صحرا لرندر. بر خیلی مسافده حدود شر.
قیه سی تشکیل ایدن (دنییر) ایرماغنك دوت بش
پوز متره و سمتی اولوب، هر طرفی سیر سفاشنه
صالحدر. سائر میاه جاریه سنك اکثری بوکا منصب
اولوب، یالکز جنوب جهتنده آقان (سپینوخه)
ایله (سیوب) نهر لری (بوغ) ایرماغنه تابعدر.
کوللری آز ایسه ده، شمال جهتنده بطاقل لری
زیادهدر. هر نه قدر قیشین اوج آی صولر منجمد
حالنده بولنور سه ده، برودی، روسیه نك شمال
جهتلرنده اولدینی کبی، تأثیرلی دکلددر. طوبراغی
پک منبت اولوب، هر نه قدر فن زراعت پک ترقی
ایتمه مش، و آلات و ادوات زرعیه جدیده هنوز
قوللانغه باشلاماش ایسه ده، ینه اراضی سنك
یوزده ۵۸ ی یعنی ۳ میلیون قریب یکی دونمی
مزروع اولوب، احتیاجات محلیه نك پک مافوقنده

ذخیره حاصل اولور، و فضل سنك بر مقدار ی اخراج
و بر مقدار ی اسپر تویه تحویل اولنور. اک باشلی
محصولاتی بغدادی، آریه و چاودار اولوب، مصر،
کتن، کنور، مرجك، پتانه، توتون و بنجار دخی
حاصل اولور. میوه و سبزه لری ده چوق اولوب،
کیف قرینده طوط آقاج لری زیاده اولمغه، بر خیلی
اییک چیقار. حیوانات اهلیه سی چوق اولوب، ایری
جثلی صیغیر لری و اینجه بیاغلی قیونلری واردر.
اورمانلری ۱۲۲۳۹۶۰ دونم وسعتنده اولوب،
ایاتك بر ربی ستر ایدیور. شمال جهتنده چام
و سائر طرفلرنده کورکن، اخلامور، قاین و سائر
آقاجلر بولنوب، خیلی مقدار کراسته قطع اولنور.
صنایع علیه کوندن کونه ترقیده اولوب، شکر،
اسپرنو، بیره، چوخه و سائر فابریقه لریله دباغخانه لری
کتیدجه جوغاقلندهدر. تجارتی پک ایشک اولوب،
ایالتی شق ایدن دمیر یول خطریله دنییر ایرماخی
موارداتی تسهیل ایدیور. اهالی سنك قسم اعظمی
روس ایسه ده، زادگان صنی لهلیدر. اسرائیل لری
یوزده ۱۲ نسبتندهدر. بر مقدار اهالی اسلامیه
دخی واردر. ایلك داخلنده ۱۲ شهر و قصبه،
۱۰۲ بیوک قریه و ۱۲۱۶ کوچك کوی واردر.
ایلك ۱۲ قضایه منقسمدر.

کیف } سرورود ایله باذغیش آره سندده
و بشور قرینده قدیمی بر قصبه
اولدینی باقوت حموی بیان ایدیور.

کیفانه } سند خطه سنك مرکزی بر شهر
اولوب، ساحل دن ایکی فرسخ
ایچریده و قامهل دن ۴، سنداندن دخی ۵ مرحله نك
مسافده بولندیفی «مجم البلدان» ده مسطوردر.
کیفی } اونجی قرن هجری عثمانلی شمره.
سندن اولوب، آماسیه لیدر. شو
یت اونکدر:

او یارک خوابه و ادمش چشم پر خشمی چاتوب قاشین
اویور شهبار وحشیدر قضایه پکوب باشین

کیفی } ایران شعرا سندن اولوب، عن اصل
سیستن یهودیلرن دن ایکن، شیرازده
شرف اسلامه مشرف اولمش؛ و جهانگیرك زمانده
هندستانه کیدوب، اوراده وفات ایتشددر. شویت
جمله اشعارنددر:

در بیابان فراقت ز مصیبت زدی
کرد بادی شوم و خاک کنم بر سر خویش

کیقباد { ایران ملوک قدیمه سندن کیانیان
سلاله سنک برنجی پادشاهی اولوب،
اقراسیابک ابراندن اخراجندن صکره حکم سورن
زاب و کرشاسبک و فائنده تخت ابرانه افتاد اولمشدی.
روایتیه کوزمه، کندیبی منوچهر بن فریدونک
تورونی اولوب، البرز طاغنده عبادتله مشغول
ایکن، تخت ایراتک منحل قالسی اوزرینه، زال
طرفندن رستم اعزام اولنه رق، کندیسنی البرز
طاغندن اخذله، تخته اقماد ایتمشدی. اسکیلرک
ز هفتجه ۱۲۰ و یاخود ۴۱ سنه حکومت سوروب،
عدل و دادله تبعه سنی بمنون ایتمش؛ وادی
جیهونده ترکله بر جوق محاربه لر ایش ایدی.
رستمندن بشقه، قارن، کشواد و مهرب اسمله
اوج قهرمان تخت امرنده ایدی. و فائنده تورونی
کیکاس جانشین اولمشدر. بعض مورخلر مدیا
حکمدارلرندن اسکی یونانلرک (دیوقس) دیکلری
حکمدارک عینی اولدیفنی ظن ایدهرک، میلاددن
۷۰۰ سنه اول حکم سورودیکنی و همدانی بنا
ایتدیکنی روایت ایتمشلدر. هر حاله بو تاریخلر
اساطیرله مستور و مظلدر.

کیقباد { «علاءالدین کیقباد» ماده سنه
{ «مراجعت بیورله» [

کیقباد { (معزالدین —) دهلی حکمدار.
کیقباد { لرندن اولوب، سلطان غیاث الدین
بلبانک تورونیدر. ۶۸۵ تاریخنده، جدینک و فائنده،
پدرینک بکالده بولندیغنی فرصت انتخابله، تخت
جلوس ایتمش؛ و ایرتسی سنه بکالده دن عسکر سوق
ایدن پدری نصیرالدین بفرای خان ایله مصادمه
ایتمشدی. مشهور خسرو دهلوی بو بایده «اقران
السعدین» عنوانله بر منظومه یازمشدر. ۶۸۷
تاریخنده فیروز شاه خلجی صاحب ترجمه یی محاربه ده
قتل ایله، دهلی بی ضبط ایتمشدی.

کیقلاده { (Cyclades) آطهلر دیکزنده کی
جزایر مجتمعه تک غرب جنوبی
جهتده بولنانلره و بریلن اسم اولوب، شرق و شمال
طرفنده بولنانلره (اسپوراده) نامی و بریلور. بو
اسملرک برنجیسی «داتروی» و ایکنجیسی «طاغنیق»
دیمک اولمفله، هیئت مجموعه لرینک شکل و صورته

کوره نیمه اولمشلدر. اسپوراده جزایرینک قسم
اعظمی ممالک عثمانیه دن اولدیفنی حالده، کیقلاده
جزایرینک جله سی یونانه تابع اولوب، نفس یونانک
شرق جنوبی و موره شبه جزیره سنک شرق طرفنده
بر ایالت تشکیل ایدیورلر. ۳۶° ایله ۳۸° عرض
شمالی و ۲۲° ایله ۲۳° طول شرقی آره لرنده
ممتد اولوب، یک کوچکلری محسوب اولمادی
حالده، ۲۰ بی مضاوز اوله رق، اک بیوکلی:
آندروس، تینوس، نانسوس، پاروس، زیا، شیر،
سرفو، سینفو، میلو، تیوس، سانتورینی، آمورغو
و سائرده. مرکزلی شیر جزیره سنده کی (هرمو-
بولیس) قصبه ییدر. بونک شرق جهتده واقع
(ولوس) جزیره سی کوچک ایدهد، زمان قدیمه
یونانلر عذنده مقدس عد اولنوب، بو جزایرک
مرکزی اعتبار اولنوردی. مجموعه تک مساحت
سطحیه سی ۲۶۹۵ مربع کیلومتره اولوب،
۱۳۱۵۰۸ اهالیسی واردر. یانکز جنوبنده
بولنانلری برکانی الاصل اولوب، علی الخصوص
سانتورین ایله قرینه بولنان کوچک آطهلر تحولات
برکانه لرله علم الارضیه اهمیتلی بر صورت ابراز
ایدیورلر. بولردن یقین و قتلده دخی آتش
فورانلری و شدتلی زلزله لر وقوع بولمشدر. صومیت
اوزره اراضیلری طاعلی و طوبراقلری آز منبت
اولوب، مع هذا اوزوم، زیتون، انجیر و سائر
میوه لرله سبزه و بعض ذخائر حاصل اولور.
آنتیساروس و سرفو جزیره لرده دمبر معدنلری
واردر. حیوانات اهلیه لری بر مقدار کچی و قیوندن
عبارتدر. الحاصل برکونه ثروت طبعیه لری
اولمیدن، کوچکلرینک چوغ، خالی اولوب،
بیوکلرینک اکثر اهالیسی وحی قاریلری ده یونانده
و ممالک عثمانیه ده خدمتیه ک، آشپزلیق کبی خدمتله
و بعض اوفق تک صنعتله کچمک مجبوریننده درلر.
بر طاقلری ده کیمی اولوب، کیمیلکده مهارتلی
واردر. ایالت ۷ قضایه منقسم اولوب، ۳۶ ناحیه یی
حاویدر.

کیقلوب { (Cyclopes) اساطیر یونانییه ده
کویا آلرینک اورته سنده بر تک
کوزلری بولنان بر جنس موهوم دپورله و بریلن
اسم اولوب، بوللری لیمی جزیره سنده (وولفان) ک
تحت نظرارتنده اوله رق مشترینک صاعقه لرینی یاغفله

مشغول زحم ایدرلردی. — شاعر شهیر اومیروس ایسه کیقلولری سیجیله جزیره سنده چوبانلقه مشغول تصور ایدوب، انسان آتی بدکلرینی یازبور. بعضری ده کیقلولره سیجیله تک وسائر بعض طرلرک اهالی قدیمه سی نظریه باقوب، ازمنه قدیمه دن قالد و جسیم طاشلردن معمول بعض دیوار و اینیه اقتاضنده، بونلرک آتاری اولقی اوزره، « اینیه کیقلویه » نامی ویرلر. کیقلولری پلاسجلرله التباس ایدیرلرلر دخی واردلر.

کیقه { (Ghika) افلاق و بغدادنده دفاتله برنسلک و مؤخرأ وکللق مقاملرنده بولنش بر خاندان اولوب، هن اصل آرناؤددلر. بو خاندانک باشی اولان کیقه آرناؤدلقده پرمیدی قصبه سی قریبده واقع (پلومباری) قریبه سندن اولوب، کوپرلی محمد پاشا زماننده، همشهریک و حقوق سابقه مناسبتیله، ۱۰۶۸ تاریخنده یکدن بغداد و ویووده لفسه تعین اولنشدی. افلاق ویووده سی بولنان روم (میخنه) دولتک دشمنلریله مناسبات خفیه ده بولنه رق، صاحب ترجمه تک دولته اولان صداقتی چکه مه مکله، اوزریه عسکر سوق ایدوب، مغلوب ایتش؛ و کیقه بندره واورادن ادرنه یه التجا ایتش؛ و مرقوم میخنه تک تنکیلندن صکره افلاقه ویووده تعین اولنش ایدی. — بونک اوغلی غلیفور اسقول کیقه ۱۰۷۸ تاریخنده صدر اعظم فاضل احمد پاشانک حمایه سیله، پدینه خلف اولوب، مجار محاربه سنده افلاق عسکر یله اردوی هایونک امدادنده بولنش؛ و بعد دشمن ورفقی بولان قاناتقوزنک اقتراسنه اوغرایوب، قورقوسندن ترانیسلوانیه قاجش؛ و اوج سنه صکره ثانیاً افلاق ویووده سی اولوب، ۱۰۸۲ ده لهیلرله وقوع بولان محاربه ده افلاق عسکر یله برابر لهیلر طرفنه دونک دناثنی ارتکاب ایتش ایدی. — بونک اوغللردن آلکساندر کیقه و بعده اوغلی یورک کیقه دیوان هایون ترجمانلنده بولنش، و برنجیسی اعدام اولنش ایدی. — مرقوم آلکساندرک برادری (غریفور کیقه) ابتدا افلاق ویووده سی بعده دیوان هایون ترجمانی و ۱۱۳۹ ده بغداد ویووده سی اولوب، روسیه و اوستریایه قارشی وقوع بولان محاربه لده دولته خدمتی کورلش ایسده، برسنه صکره، برادرینک

اعدامی مناسبتیله، عزل، ۱۱۶۱ ده ثانیاً افلاق ویووده لفسه نصب اولنش؛ و عدالت و حسن حرکتله اهالی بی و باب عالی ممنون ایتش ایدی. اوغلی کنج (مانیاس کیقه) بی دیوان هایون ترجمانلغه نص ایدیردکن صکره، وفات ایدوب، بکرشده بنا کرده سی اولان مناسترده مدفوندر. — اوغللردن مرقوم مانیاس کیقه مؤخرأ افلاق و صکره بغداد و ویووده سی اولدینی کبی، (اسقارلا توکیقه) دخی بغداد و ویووده لفسه بولنش ایدی. — کیقه خاندانندن دیگر بر (غریفور کیقه) ۱۸۲۱ تاریخ میلادینده افلاقه، و (آلکساندر کیقه) دخی ۱۸۴۸ ده بغداد و ویووده نصب اولنشدی. — آوروپا ادبیاتنده و شبیات مختلفه معارفده اولان و سمت معلوماتیله شهرت قرانان و (دوره دیستریا) اسم کاذیبه ییلان (هله کیقه) نام قادینکده بو خاندانه منسوب بولندیی اونودلامق اقتض ایدر. [« دوره دیستریا » ماده سنه مراجعت بیور یله].

کیکاسوس { ایران قدیم ملوکندن کیایان سلاله سنک ایکنجی حکمداری اولوب، کیقبادک تورونی و خلفیدر. شهنامه تک قولنه کوره، متهور و کوته اندیش بر حکمدار اولوب، ثنات موقعی و جسارت اهالیسیله مشهور اولان مازندرانه عسکر سوق ایدره، اسیر دوشمش؛ و رستم بن زال طرفندن قورتارلش ایدی. زوجی سودابه تک اقتراسیله کندی اوغلی سیاوشی غضبه آلوب، افراسیابک یانه قاچنه مجبور ایتشیدی. نهایت مصره عسکر سوق ایدره، چوللرک ایچنده عسکری پریشان اولدینی حالده، او ورطه دن دخی رستمک الیه تخلیس اولنشدی. کیکاسوس چوق وقت معمر اولوب، تورونی کبضر تورانده بولدر یلوب، کتیرلیدکنده، تختی کندیسنه تزکله، فراغت ایتشیدی.

کیکاسوس { « هنالدین کیکاسوس » ماده. — سنه مراجعت بیور یله.]

کیکس { (Gyges) صاروخان و آبدین جتارندن عبارت اولان (لیدی) خطه قدیمه سی ملوکندن اولوب، (مرناد) سلاله سنک رئیسیدر. ابتدای امرده لیدی حکمداری قاندا.

اشلسویفك ۱۵ كيلومتره جنوب شرقیسنده اوله رق
اوزون وطار بركورفك منتهامنده وبالطیق دكیزله
بحر شمالی آره سنده یكی كشاد اولان جدولك
باشنده بر شهر واسكله اولوب ، ۶۶۸ ۸۵ اها.
لیسی ، دارالفنون ، موزه سی ، نباتات باغیسی ،
اسکی بر مکتب اعداسی ، بحریه ، تجارت ، اورمان
مکتبلی ، دارالفنونه مربوط ۱۵۰۰۰۰ جلدی
حای کتبخانه سی ، رصدخانه سی ، معادن نمونه خانه سی ،
دیگر متعدد مؤسسات علیه و خیریه سی ، درت
برونستان و بر فتولك کلیسای ، ایکی خسته خانه سی ،
بر بیمارخانه سی ، کورله مخصوص برداره سی ، بر سرانی
وامرافنده کوزل باغیچلی ، واسع و صاغلام لیانی ،
ترسانه سی ، کوزل ریختملری ، اسخکامانی ، حوار-
لرنده مفرح محللری ، دمیر دوکتخانه لری ، ماکینه ،
نوتون ، بیره و سایر فابریقه لری و ذخیره ، کراسته
وحیوانات تجارتی وارددر . کیل آلمانیاك اك برنجی
مرسای عسکریسی اولوب ، دواژ بحریه سی اورا-
دهدر .

کیلارنی (Killarney) ایرلاندهك
(کری) ایرلانده (و قورق) ك
۶۵ كيلومتره غربنده اوله رق همنای اولان كولك
كنارنده بر قصبه اولوب ، ۸۰۰۰ اها لسی وارددر .
— کیلارنی كولی اوج پارچه كولدن مرکب اولوب ،
بر چاغلا یایله و قره قوش قیاسی دینلن بر قیا یاننده
غرب بر سورنله ایشیدیلن عكس صدا ایله
مشهوردر .

کیلان (و معربی جیلان) ایرانك شمال
(جهنمه بر خطه و ایالت اولوب ،
بحر خزر ك جنوب غربی ساحلی بویجه ممتد اولور .
شمالاً آز بر مسافده روسیه حدودله یعنی قره باغ
خطه سیله ، غرباً آذربایجانله ، غرب جنوبی طرفندن
و جنوباً عراق عجمینك زنجان و قزوین سنجاقلریله ،
شرق جنوبی طرفندن مازندرانله ، شمال شرقی
جهتندن دخی بحر خزرله محاط و محدود اولوب ،
۲۰° ۳۶' ایله ۳۰° ۳۷' عرض شمالی و ۵۰° ۶۶' ایله
۴۰° ۴۸' طول شرقی آره لرنده ممتد اولدیغی
حالده ، ساحل بویجه بوی ۲۰۰ كيلومتره و مساحت
سطحیه سی ۱۱۰۱۳ مربع كيلومتره اوله رق ،
نخميناً ۲۶۲۰۰۰ اهای ایله مسكوندر . اراضیسی

ولك وزیر ی اولوب ، حكمدار مومی الیه زوجهنك
حسن و آتیه مفتون اولمغه ، معتدی اولان صاحب
ترجیه قاریسی جلاق كوسترمك ایچون ، كندیسی
اوطه نك قیوسی آرقه سنه صاغلانمش ؛ و زوجیه
یشاغه كبرركن ، صاحب ترجمه كرمكه ، بونی
كندی شخصی ایچون بیوك بر حقارت عدايته .
يكنندن ، كيكی یانته جلب ایدرهك : « یا قانداؤلی
اولدیروب ، برینه كچر ، و بنم زوج اولورسك ،
و باخود اولومه راضی اولورسك » دیه ایکی شقدن
برینی تكلیف ایتدیکنده ، كيكس ناچار برنجی شق
قبول ایله ، ۷۰۸ میلاد عیسادن سنه اول نخته
چیقمش ؛ و ۲۷ سنه حكم سوروب ، آسیای صغیرك
سواحلنده كي یونان مستعمراتندن بر چوق یزل
وترو آده بیده ضبط ، و میلک و ازمیر و قوفوفون
شهرلرینی محاصره . و مالكنی خیلی توسیع ایتشدی .
بو حكایه بی هرودوت بو وجهله نقل ایدیور . افلا-
طون ایسه كيكسك جوان اولدیغی و كویا صاحبی
غیر مرئی حاله قویان بر مهر بولوب ، بونك قونیه
(قانداؤلی) ك زوجیه سی یانته صوقیله رق ، كندیسی
سودیرمش ، و اونكه بالاشتراك زوجنی اتلاف
ایتمش اولدیغی روایت ایدیور .

كیکلو بابا { مشاهیر مظنه و مجدویندن
(خوی) قصبه سندن اولدیغی حالده ، جانب رومه
رحلتله ، بروسه نك قعنده سلطان اورخان فازی
حضرتلرینك میشلرندن بولمش ؛ و پادشاه مشار
الیهك حسن ظن و محبتنه مظهر اولمش ایدی .
سلطان اورخان فازی كندیسنه اینه كولی مالكانه
ویرمك ایستمشلرسده ، صاحب ترجمه برینی قبول
ایتمیوب ، بروسه قربنده بر زاویه عزك کرین قناعت
اولمش ؛ و وفاتنده اوراده دفن اولمشدر . تربیه سی
زیارتگاهدر . بر کیکی كندینه آلدشدیروب ، بو
حیوانه سوار اولدیغی حالده كردیكیچون ، بو لقبه
شهرت بولشدر .

کیل { موصل ولایتك شهر زور سنجا .
(غنده مركز لوا قضا سنه تابع بر نا .
حیه اولوب ، ۵۰ قریه دز مرکبدر .

کیل (Kiel) آلمانیه شلسویغ هولستاین
(ایالتك اشلسویغ سنجاغنده و

طاغلی اولوب، انزیر سلسله جبالی روسیه حدو-
دندن کله‌رک، ساحل ایله متوازیاً کیلان ایچنده بر
هلال شکنده ممند اولور. اک بوکسک ذروسی
قسم جنوبیسنده واقع (تخت سلیمان) طاغی اولوب،
۴۴۰۰ متره ارتفاعی واردور. آذربایجان حدودنده
بولنان (آق طاغ) ک ده ارتفاعی ۴۱۰۰ متره در.
کیلان طاغلرینک اکثری هان لب دریا قدر ممند
اولوب، ساحل بونجه اکی ۷۰ کیلومتره یی تجاوز
ایتمن طار برقوم منطقه سی اوزانیور. بو طاغلرک
دکتره ناظر اولان جهتی بر قوم خارق العاده ایل
پیون اورمانلرله وانواع نباتاته مستوردر. آسمان
یبانی حالنده قاین آغلرینک تیرلرینه قدر چیقار.
دوز محلری دخی برنج و سائر انواع مزروطانه
مستور اولورق، بر بحر زمردین صورتی ابراز
ایدر. طاغلرک او بر مائه سی ایسه هراق عجمی
اراضی سی کبی چیلای و قورودور. بو طاغلردن بر
چوق انهار اینسوب، بحر خزره منصب اولورلر.
بونلرک بالطبع بحرالی قیسه ایسه ده، صولری
خیلی چوق اولوب، اراضی سی سقی ایدرلر. اک او.
زونلری البرک آرقه طرفندن کله‌رک بوسلسله‌نک
بر بوغازندن یکن (سفید رود) و نام دیگرله
(قزیل اوزن) در، که منصبندن اعتباراً ۱۵۰
کیلومتره ک محلی سیرسفاشه صالحدر.

کیلانک هواسی، ایراتک سائر هر طرفنه مغایر
اولورق، یک رطوبتی اولوب، یازین درجه حرارت
یک زیاده اولدیغی حالده، حامده حس اولنان
صیقندی به مائل بر صیقندی انسانی راحتیز، و
بعض خسته لقلر تولید ایدر. یالکزر آره صره اسن
و (بادکرم) دینکله معروف اولان بر روزکار
رطوبتی وحتی بطاقللری ده برکونده قورودور.
قبشین ایسه هواسی یک لطیف و ملایمدر. آوروپا
قطعه سنده بئیشن اشجارک هان جله سی کیلاند
بولوب، طاغلری بوکسک آغلرله مستور اولدیغی
کبی، آلتی جهترنده ده نار، آبه، الما، آرمودک
انواعی، صاری و سیاه اریک، شفتالی، زردالی،
بادم، جوز، کستانه، موشموله، بیاض و سیاه طوت،
ایغیر، فستق، کراز، آغاج جیلکی، زیتون آغلرلی
وسائر اشجار مثمره خدایی نابت حالنده بئیشیرلر.
هله آسمانری یک چوق و یک قوتلی اولوب، اکثراً

آغلرله صارلر، و اوفق سیاه دانلی، بوشجه
بر اوزوم و برر، که شیر و بکمز و سرکه اعمالنه
یارار. پورتقال و لیمون آغلرلی ده چوقدر. قاؤن
و قارپوزلرله سبز لری یک صولی ایسه ده، چوق
لدنلی دکدر. یالکزر باطیانلری و انجیر و طونی یک
لدنلیدر. کیلانلرک الک زیاده بئیشد بر دکلری محصول
برنج اولوب، اکمک برینه دخی خاشلاغمش برنج یکی
صحنه ده موافق بولیورلر. بقدای، آربه و سائر
حبوبات دخی بئیشد برلر. اییک بوجکی دخی
بئیشد بروب، کلیتی قوزه وایک اخراج ایدرلر.
الحاصل کیلان ایراتک اک محصولدار و اک زنگین
پریدر. حیوانات اهلیه سی باشلیجه قیون و صیفیر ایل
آتدن عبارت اولوب، قیونلرینک چوغی قره مان
و بر آزی قیو بر جق جسننددر. صیفیرلی کوچک و
اورکوجلی اولوب، بونلرک دخی بوکسک برلر.
آتلری اتلی و قوتلیدر. حیوانات وحشیه سی، یک
چوق اولوب، طاغلرله آبی، طوموز، قیلان،
پارس، کییک، قره جه، طاغ یکسی، یبانی قیون،
تیاکی، طاشان، صاکسار، زرداوه، سمور،
کلیتی چقال، ککلیک، چیل، و سائر طیور و صو
قوشلری وسائر بولنور.

اصل اهالی سی ایرانی الاصل و دیلی جنسه
مسوب اولوب، فارسینک اسکی پهلوی به ده زیاده
مشابحتی اولدیغی مظنون بولنان قبا بر نوعله
متکاملدرلر. سیمالری منتظم و بویلی معتدل او.
لوب، ارککلری زیاده جه اسمر و بوزوق بکزی
ایسه ده، قاریلری بیاض و یک کوزلدر. چوبانقله
مشغول اولان طاغلرلی جسور آدملدر. شاه
عباس ماضی و نادر شاه زمانلرنده ودها صکرلری
نقل و اسکان اولغش بر مقدار کرد و ترکان اهالی
دخی واردور. زراعت و حیوانانندن بشقه بعض
صنایله دخی مشغول اولوب، باشلیجه صنایع عیله
ایکچیلک وایک و بوکدن بعض قاشلر نهیدر.
بالتجیانی دخی مدار مشغولیتلرینک بری اولوب،
سواحلده خیلی بالیقی صید اولنورق و طوزلنورق
اخراج اولنور. معارف خیلی منتشر اولوب،
اوقوبوب یازمق بیلمیلری آزدور. رسم، موسیقی،
شمر و سائر صنایع نفیسه به میل و انهماکلی و

قوصوہ مظفریاتی زمانندہ یک اہمیتی بولنش اولان
(نووبردہ) قلعہ وقصبہ سنک خرابہ لری قضائک
شمال جہتندہ مشہوددر.

کیلدفورد { (Guildford) انکترہ دمہ
لوندہ مک ۳۰ کیلومترہ جنوب
غریبسنده (سوری) قونٹلفنک مرکزی بر قصبہ
اولوب، ۱۰۰۰۰ اہالیسی وارددر.

کیلسہ { (Kielce) روسیہ مک لہستان خطہ.
سندہ و (وارشوہ) مک ۱۷۵

کیلومترہ جنوبندہ ایالت مرکزی بر قصبہ اولوب،
۱۰۰۵۰ اہالیسی، دیرخانہ لری وشکر فابریقہ لری
وارددر. کیلسہ ایالتی برقچ سنہ اول رادوم یالٹندن
آیریلوب، تشکیل اولغشدر. مساحتہ سطحیہ سی
۱۰۰۹۲ مربع کیلومترہ اولوب، ۸۴۲ ۶۲۲
اہالی ایلہ مسکونددر. ایالت ۳ قضایہ منقسمدر.

کیلمارنوک { (Kilmaronock) اسقویچہ مک
(آبر) ایالتندہ نو آیرک

۱۸ کیلومترہ شمال شرقیسنده بر قصبہ اولوب،
۲۳۰۴۰ اہالیسی، صنایع مکتی، سائرمکتبلری،
کتبخاہ سی وسائر مؤسسائی وارددر.

کیلوآ { (Kilua) آفریقاک ساحل شرقیسنده
زنکبار حاکمہ تابع بر قصبہ واسکله
اولوب، مقدما خیل معمر ایکن، شمدی یالکز
۳۰۰۰ اہالیسی وارددر.

کیلیا { (Kilia) روسیہ بہ تابع بسارابیہ
ایالتک اسماعیل قضاسندہ واسماعیلک
۴۰ کیلومترہ شرق شمالیسنده اولہرق طونہ مک
اک شمالی قوی اوزرندہ بر قصبہ اولوب، ۸۲۶۵
اہالیسی وارددر.

کیلیان { (Kilian) چینہ تابع ترکستان
شرقیہ بر بیوک طاغ وبر قصبہ
اولوب، طاغ ۷۵°۳۰ ایلہ ۷۷° طول شرقی آرہ.
لندہ ممتد اولور، و وسطی ارتفاعی ۵۵۰۰ ایلہ
۶۰۰۰ مترہ آرہ سندہ در. قصبہ یارقندک ۱۲۶
کیلومترہ جنوب شرقیسنده واقع اولوب، درت بش
یک اہالیسی وارددر.

کیلیکیا { (Clicie) آسیای صغیرک یعنی
آناتولینک تقسیمات قدیمہ سنندہ
قطعہ مذکورہ مک منہای شرق جنوبیسنده بر خطہ
اولوب، شمدیکی آطنہ وایچ ایل سنخاقلرندہ عبارت

آوروبا معمولاتی قلیدہ استمداد لری یک زیادہ در.
کافہ اہالی مسلم وشعی المذہبدر.

کیلان ایالتک مرکز ادارہ سی (رشت)
عہری اولوب، ایالت: رشت، رانکو، لاهیجان،
فومن، وکسر اسملرلہ ۵ قضایہ منقسم ۱۲۵۰
قریبی حاویدر. اصل شہر وقصبہ دینک لایق
رشت ایلہ لاهیجان اولوب، دیگر قضا مرکز لری
ورشتک اسکاسی اولان (انزلی) یک کوچکدر.
گیلان { آرنائڈلندہ قوصوہ ولایتک
پرشتہ سنخاغلندہ وپرشتہ مک ۲۳

کیلومترہ جنوب شرقیسنده اولہرق موراوہ نہرہ
تابع برچاک اوزرندہ قضا مرکزی بر قصبہ اولوب،
۴۵۰۰ اہالیسی، ۲ جامع شرقی، برکلیسی،
بر رشدہ و ۲ ابتدائیہ مکتی، بازاری و اولدجہ
تجارتی وارددر.

کیلان قضایہ پرشتہ سنخاغلک جنوب
شرق قسمندن عبارت اولوب، شمال غربی جہتندن
فص پرشتہ قضاسیلہ، جنوباً اسکوب سنخاغلہ
شرق شمالی طرفندن دخی صریہ حدودیلہ محدوددر.
قضا ۱۹۰ قریہ دن مرکب اولوب، قسم کلیسی آرنائڈ
واسلام وبر آزمقداری اسلاو اولق اوزرہ،
تخمیناً ۳۰۰۰۰ کشی ایلہ مسکونددر. اراضیسی
عمومیت اوزرہ طاغلان اولوب، مثبت بایر ووادیلرلہ
بعض اوفق اوولری دخی وارددر. قرہ طاغ
سلسلہ سی جنوب شرق حدودینی تشکیل ایدوب،
صریہ حدودندہ دخی (غولایق) سلسلہ سی وغرب
جہتندہ (زغوواج) ایلہ قونیجہ طاغلری بولنیور.
بو طاغلرک قضا دروندہ بولان داخلی اتکلرندن
این صول موراوہ نہری تشکیل ایدبور، کہ
شرق شمالیہ طوغری آفرق، طونہ بہ منصب
اولق اوزرہ، صریہ کیربور. قضائک شمال
شرق جہتندہ ۲۵۰۰۰ مک دوم وسمتندہ اورمان
بولنوب، احتیاجات عملیہ کورہ کراستہ و اودون
قطع اولنور. طوبراغی خیلی مثبت اولوب،
حبوبات متنوعہ ایلہ کلیتی کنویر حاصل
اولور. بوکنویردن اہالی محلیہ مک ملبوساتندہ
قولاندقلری قبا بر نوع بز یابلیر. قضا داخلندہ
حاضلی بر معدن صونی ومتمدد خراب کلباسوقلعہ
وسائرہ بولنوب، از آن جلہ خداوندکار فازیٹک

اولغه، غرباً بامفیلدا و پسیدیا، شمالاً لقاؤنیا و قبادوقیا، شرقاً سوریه خطه لرله، جنوباً دخی آق دکنزه محاط و محدود ایدی. ایکی به منقسم اولوب، نفس آلتنه سنجاغندن عبارت اولان قسم شرقیسته «اووه لقی کیلیکیا»، و ایچ ایل سنجاغندن عبارت اولان قسم غربیسته «طاغلان کیلیکیا» نامی ویریلیر ایدی. برنجیسنک مرکزی طرسوس و سائر باشلیجه معمرده لری: سولس، ماله، ایسوس (ایاش) و آنازاربه ایدی. ایکنجیسنک باشلیجه قصبه لری: سلفکه، سلینونته (ساندی)، کاندریس (کلندره) و سائرده ایدی. اهالی اصلیه سی سربانی اولوب، سوریه اهلایسندن قریق ایچون، بونلره (لوقو کیلیکیان) یعنی «آق سربانلر» دیردی. یونان مهاجرلری خطه نك سواحله ده بعض قصبه لر و مهمحرلر تأسیس ایتشلردی. کیمسرو طرفندن ایران دولته الحاق اولوب، اسکندر دن صکره ماکدونیه لی طوائف ملوکدن سلفکیلرک و بعدده مصر بطله سنک ضبطه کچمش؛ و میلاد (عیسی) دن بر قرن اول سواحلی بر طاقم قور. صانلره جلأ اولغه، پومپوس بونلری بعد التئکیل مملکتی روما دولته الحاق ایتمش؛ و بو دولته افسانمنده شرق امپراطورلنی حصه سنه دوشمش ایدی. شرق جهتی بنی امیه نك و همان هر طرفی عباسیلرک زماننده قیچ اولنهرق، ممالک اسلامیه به الحاق اولنمش ایکن، اهل صلیب زماننده بنی لیون نامیه معروف بر خرستیان حکومتیه تابع بولنمش؛ وروم سلجوقیلری دورنده بو حکومتیه تدریجاً ختام ویریلهرک، دولت سلجوقیه نك اقراضنده بو خطه قره مان ورمضان اوغلرله ذوالقدریه حکومتی آرمه سنده منقسم اولوب، نهایت سلطان محمد خان ثانی و بابزید ثانی و یاوز سلیم خان حضراتی زمانلرنده قطعاً ممالک عثمانیه به الحاق اولنمشدر.

کیلیمانجارو { Kilima N'jaro } آفریقا
اولوب، قطه مذکورده نك شرق جهتنده ۶° ۳۰ عرض جنوبی ایله ۳° ۳۰ طول شرقیه واقعدر. منفرد بر جبل عظیم اولوب، ایکی ته سی واردر، که شرق طرفنده بولسان و (کیبو) دیشلن اک بوککنک ۵۹۰۵ و (کیماوزی) دینلن فریسنک اوکا قریب ارتفاعی واردر. خطه استوايه اولان

قریبتله برابر ۴۰۰ متره دن یوقاری قسملری سرمدی قارله مستور و ۳۶۰۰ متره دن یوقاری طرفلری اشجاردن طاریدر. بحر محیط هندی ساحلیله و قنوریا نیازه کولی آرمه سنده و سومالی اراضیه سیله زنکیار حدودنده واقع اولوب، شمال جهتنده کی یزل اسمأ انگلیز و جنوبده کیلر آلمان مستملکاتندن معدوددر.

کیلیمانسی { Quilimancy } آفریقای شرقی- قیده بر ایرماقدر، که کیلیمانجا. رو جبل عظیمک شمالنده (اولو) طاغلرندن نبعان ایدن ایکی چایدن بائترک، شرقه طوغری جریانله، ملینده اسکله سی قریبده بحر محیط هندیه دو کیلور.

کیلیمانه { Quilimaná } آفریقای جنوبی- ساحل شرقیسنده پورتگیزی دولته تابع موزامبیق مملکتنده و (زامبزی) ایرماغنک دایله سنده نهر مذکورک قوللرندن بری اوزرنده و منصهی قریبده بر قصبه اولوب، ۳۰۰۰ اهالیسی و آلتون و فیل دینی تجارتی واردر.

کیمارائش { Guimraens } پورتگیزک (مینهو) ایالتنده و پورتوئک ۴۲ کیلومتره شمال شرقیسنده بر قصبه اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالیسی، بر سرایی، بر قاج کوزل میدانی و بیجا ایله سفره بزى و سائره فابریقه لری واردر.

کیمازج { فارس نواحیسندن بر ناحیه اولدیغی «معجم البلدان» ده مسطوردر. }
کیماک { چین حدودنده واسع بر ولایت اولوب، اهالیسی ترک جنسیته منسوب و خیمه نشین اولدیغی، و اوچتدن منتهای ممالک اسلامیه اولان (طارابند) دن ۳۰ کونلک مسافه ده اولوب، آرمه لرنده زهرلی ییلانلر و سائر حشراتله ملو و دیلر و بوغازلر و طاغلر بولندیغی یا قوت حموی بیان ایدیور. بو مملکتک شمعدکی اصطلاحات جغرافیه جه نومه سی اولدیغی تحقیقه محتاجدر.

کیمبر { یاخود کیمبر (Cimbres) اسکی جرمان اقوامندن اولوب، اسامان دانیارقه نك جنوب جهتنده و بولاننده ساکن او. لدقلری حالدده میلاد عیسی (عم) دن ۱۱۴ سنه اول، بالطیق دکنیزنك اوسواحلی باصمه سی اوزرنده،

توتونلر و آبروتلرله برلکده غالبايه دخول ايله ،
اسيايه قدر ايلرلندن صكره ، ايتالياجهته رجعتله ،
مذكور ايكي قومدن آبرلارق ، شملدن ايتاليايه
داخل ، وقبل الميلا د ۱۰۱ تاريخنده فاولوس ومار-
يوس ايله ايتدكلري محاربه ده مغلوب و پريشان
اولشلردر . كيمري ياخود كوسرى (Kimris) اسميله
غالبايه بولنش اولان قوم قديمه بر اصلدن بولند .
قرى مظنوندر .

كيمبرلى { Kimberley) آفريقاي جنوبيده
(ايد برون مسمبرك غربى
(غريقوآد) ايلتنده و قاپتونك ۸۴۰ كيلومتره
شمال شرقيسنده اوله رق (وال) نهري ساحل
يسارندن ۳۰ كيلومتره لك مسافده و (اورانز)
حكومت مستقله سنك حدودنده ۱۳۱۱ متره لك
ارتفاعده واقع ايلك مذكوره لك مركزي بر قصبه
اولوب ، ۱۳۵۹۰ اهاليى و جوارنده كلتلى الماسى
واردر . هر سنه چقان الماس اوج درت مليون
انكيز ليراسى قيمتنده در . — بواسمه آوستراليا ده
دخى بعض يرلر واردر .

كيمبروورت { Kimberworth) انكلتريه
(شفيلد) ۱۰ كيلومتره شمال شرقيسنده بر قصبه
اولوب ، ۱۶۰۴۵ اهاليى واردر .

كيمپر { Quimper) فرانسه لك شمال غربى
(جهته ده و پارسك ۵۴۹ كيلومتره
غربنده و (اوده) ايله (استير) نهري لك ملتقاسنده
(فينيستريه) ايلتنك مركزي بر قصبه اولوب ،
۱۱۸۳۳ اهاليى ، داخل مكنى ، كنجخانه سى ،
زراعت جيعى ، نهرك اوزرنده ليماى ، كوزل
تفرجگاهلرى و برق مضع كليساسى واردر .

كيمپرله { Kimperlé) فرانسه لك (فينيستريه)
(ايلتنده و (ايزوله) ايله (اله)
نهري لك ملتقاسنده اوله رق ، كيمپرك ۴۴ كيلو
متره شرق جنوبيسند قضا مركزي بر قصبه اولوب ،
۶۰۰۰ اهاليى ، نهرده ليماى ، ديريولى ، داخل
مكنى و ايشلك تجارق واردر .

كيمرى { Kimris) ياخود كوسرى
(آوروپا اقوام قديمه سندن اولوب ،
ابتدا قره دكيزك شمال جهته ساكن ايكن ، ميلاد

هيسى (هم) دن اوج قرن اول غالبايت ماوراي
آلپ جهته كچرك ، برطاقى كاتلرى طردله ، (وين)
و (سينه) جمرالى آره سنده وطن ايتمش ؛ بر طا-
قري سينه ايله لوارآه وادى لرى آره سنده بولدقلى
كلتريه قاريشمش ؛ برماقلى دخى (آلبون) يعنى
انكلتريه كچوب ، جزيره لك غرب جزوى كوشه سنده
برلشمش ايدىلر . بوهومرلنده (هوغادارن) يعنى
(قوتلى هو) اسمنده بر رئيس و يا حكمدار
تحت قياتنده ايدىلر . بونرك آف البان (كيمبر)
قوميله بر اصلدن آبرلش اولدقلى و غوت يعنى
اسكى جرمان اقوامندن بولندقلى مظنوندر .
لسانلى كلت لسانندن فرقى اولوب ، فرانسه ده
برتانيه سواحلنده سويلين (آشاغى برتون) ايله
انكلتريه ده (والس) و (قورنوآى) خطه لرند
سويلين غال لسانلرند كيمري لسانك بعض آثار
باقيسى موجوددر . — كيمريان (Cimériens)
اسميله معروف اولان و ينه قره دكيزك سواحل
شماليه سنده ساكن ايكن ، قبل الميلا د ۶۸۰ تاريخلرند
آسيائى صغيره كچرك ، ليدى يعنى ضبط ايتمش ، و بر
طاقلى جرمانيا و غالبا و برتانيه قدر ايلرلشمش .
اولدقلى تواريخ قديمه ده مسطور بولنان قومك
دخى بونرك دينى اولدقلى آسكلاش-ييلور . بونرك
قراكلق مغاره لرده ياشادقلى دخى آثار مذكوره .
ده مروى اولوب ، مملكتلرينه اساطير يونانيه ده
اويقو مملكتى نظريله باقىلردى . قريم اسمكده
اهالى قديمه سى بولنش اولان بو قومك اسمندن
ماخوذ اولدقلى آسكلاشيلور .

كيمون { Cimon) يونان قديمه آتني
(جمهوريتك اك مشهور سردار
لرندن اولوب ، ميلتيادك اوغلى ايدى . ميلاددن
۴۸۰ سنه اول ايرانيلىره قارشى (سالامينه) ظالمتنى
قزاندقن صكره ، بتون يونان دونخا و عسكرنه
عمومى قوماندان تعين اولنش ؛ قبل الميلا د ۴۷۰
تاريخنده آناطوليئنك يامفاليا خطه سنده ايران
عسكر و دونخاسنى مغلوب ايدرك ، آسيائى صغيرك
سواحلنده كى يونان مسمبرلرني سريست برافق و
آطه لر دكيزنه اران دونخاسى كيرمه لك شرطلرني
حاوى بر معاهده عقد ايتمش ايدى . مشهور (برقلس)
ايله يئنلرند رقابت بولمغه ، ۴۶۱ تاريخنده مر قومك

فوذله نئی ایدلش ایکن، ۴۵۶ ده آنتیه جابه،
رأس حکومته انتخاب اولوب، اسبازته لیلرله مصالحه
وقبریس جزیره سنه دوناسوق ایدرک، (کیتوم)
قصبه سنی محاصره ایتکده ایکن، ۴۴۹ ده وفات
ایتمشدر. پک حقانیتلی و کریم بر ذات اولوب، هموم
اهالینک محبتی قزاقمش ایدی.

کین (Gignes) فرانسه مشاهیر مستشر-
(قیندن اولوب، ۱۷۲۱ تاریخده
(پونو آزه) ده طوغوش، و ۱۸۰۰ ده پارسده
وفات ایتمشدر. لسان سریانی معلمی، حافظ کتب و
آقادیما اعضاسندن بولنش؛ و چین لسانته دخی
واقف اولوب، چین و چینجه به دائر بعض کتابلر
یازمشدر. اک مهم اثری هونلرله ترکلر و مغوللرک
تاریخنه دائر ۵ بیوک جلد اوزره یازمش اولدینی
کتابدیر، که تدقیقات و مطالعات عمیقینی حاویدر.
— اوغلی دخی مستشرقیندن اولوب، چینجه دن
فرانسجه ولایتینجه بر لفت کتابی و سائر بعض
آثار یازمشدر. ۱۷۵۹ ده طوغوب، ۱۸۴۵ ده
وفات ایتمشدر.

کینتوس قوریتوس (Quintus Cur-
tus, Quinte) لاتین مورخلرندن اولوب، برنجی قرن
میلادیده یاشامش اولدینی مظلوندر. بیوک اسکندرک
تاریخنه دائر یازمش اولدینی و مبدئیه بعض افساسی
مفقود اولان اثری تاریخدن زیاده بر حکایه کتابی
حکمنده ایسه ده، فصاحتی جهتیه آثار مشهوره
ادیه دن معدوددر.

کینساله (Kinsale) ایرلانده نیک (قورق)
(قونتلند و قورقک ۲۲ کیلو
متره جنوبنده بر قصبه واسکله اولوب، ۸۶۰۰
اهالیسی، کوزل ریختنی، قلعه سی و دیکر حاملری
واردر.

کینگامپ (Guingamp) فرانسه نیک
(سنت بریوکک ۳۱ کیلومتره غرب شمالیسنده
اوله رق (تریو) نه ری اوزرنده قضا مرکزی بر
قصبه اولوب، ۷۸۹۵ اهالیسی، داخلی مکتبی،
زراعت جمعیتی، ایبلکخانه لری، دباغخانه لری، کوزل
بر ماسکولات بازری واردر.

کینفستون (Kingson) انکتره نیک
(سوری) قونتلند و تابیسه
نه ری اوزرنده اوله رق لوندرنیک ۱۶ کیلومتره
جنوب غریسنده بر قصبه اولوب، ۲۱۰۷۸ اهال.
لیسی، بیوک برکلیسی و تیمارخانه سی واردر.
— آمریقانک آتیل حزارندن انکتره به تابع
(جامایقه) جزیره سنک ساحل جنوبیسنده دخی بو
اسمه بر شهر واسکله اولوب، ۴۰۰۰۰ اهالیسی،
کوزل لیانی، خسته خانه لری، پک ایشک تجارتی و
آنجیق نهایت درجه ده آغرواسی واردر.

— آسرقای شمالیه دومینیون قطعه سنک
یوقاری قناده ایالتند و سنت لوران ایرماغی اوزرنده
اوله رق (اونتاریو) کولنک شمال شرقی اوجنده
دخی بو اسمله بر قصبه اولوب، ۱۵۰۰۰ اهالیسی،
کوزل لیانی، سفایح حربیه و تجاریه اعمالنه مخصوص
حوضلری و پک ایشک تجارتی واردر.

کینوکفال (Cynocépaies) یعنی «کوک
(باشلری» تسالیه ده فارساله
یعنی چتالجه قرینده و شرق جهتنده بر موصک اسم
قدیمی اولوب، رومالیرله ماکدونیه حکومتی آره.
سنده وقومبولان محاربه لک ایکنیسنه ختام و برن
بیوک جنک ایله مشهوردر، که بونده روما سرداری
فلامینوس ماکدونیه حکمداری بشنی فیلیپی
میلاددن ۱۹۷ سنه اول کلیا مغلوب ایتمشدی.

کینه (Guinée) یاخود غوینه (آفریقاقطعه
(سی سواحل غریبه سنک بر بیوک قصبه
و برین اسم اولوب، بو اسم بر تقسیم طبیعی و جغرافی
فی به منی اولامفله، آفریقانک اوجتلی ایلی یلخندیک
وقت آوروپا بحریونی طرفندن ویرلش اولدیفندن،
موضوع لهی تمامیه معین دکدر. اکثر باکینه اسمی
سنغامیا حدودندن یعنی (سیره لیونه) قویندن ساحل
ایله متوازیاً غربدن شرقه ییافره کورفرینه و اورادن
شمالدن جنوبه غابون خلیجه نه و لب دربادن قونق
سلسله عیانلک مرتنه و سائر داخلی جیساله دک ممتد
اولان پرله وریلیدور. بو اعتبارله مبدأ شمال
غریبی ۸°۴۰' عرض شمالی ایله ۱۵°۳۰'
طول غربیده و منتهای جنوب شرقیسی ۰°
۳۰' عرض شمالی ایله ۷° طول شرقیده واقدر.
بعضلری بو اسمی تعمیله، مسامنی ساحل جنوبی

بویجه 18° عرض جنوبی به قدر تمدید ایدبورل. بو تقد برده کینه بحر محیط آتلا سینک آفریقا قطعه سنک غرب جنوبی جهنده تشکیل ایدیکی وکینه کورغزی دیمکله معروف واسع برکورفک بتون سواحلی قاپلابوب، جنوب ناظر اولان قسم شمالی شمالی یاخود یوقاری کینه، و غرب ناظر اولان قسم جنوبیسنه جنوبی یاخود آشاغی کینه دیرلر. آنجی شمیدیکی جغرافیه ده اورالینک تقسیمانی بشقه بولده اولوب، اصطلاحات جدیده جغرافیه ده هر بر قسمک کندیبه مخصوص اسمی اولدیغندن، و ذاتاً یئلرنده مان هج بر وجهه اشتراك و مشابهت اولیوب، بردن بیان اولنیهلجه احوال مشترکه و همومیلری اولدیغندن، هر بری حقنده کندی اسمی سره سنده ووردیکمز معلومانه اکتفایده رک، شوراجقده تطویل مقاله حاجت کور یورز.

کینه { پورتگیز - سی (Guinée Portu- gnaise) کینه مک منهای شمالیسی 8° $40'$ عرض شمالیدن یوقاری چیقمدی معلوم اولدینی حالده، پورتگیزایلر سنغامیا ساحلنده 10° عرض شمالیدن یوقاری بوانانی برکوک ممبرلینه رسماً بوا اسمی و بربورلر. بوکوک مملکتک 6150 اهالیسی اولوب، یالکز 40 ی پورتگیزی، 62 سی سائر آوروپالی و قصوری برلی زنجیلردندر. مرکزی (بولامه) در. بنه بولامه اسمیه برکوک آله سی دخی واردر.

کینه { یکی - یاخود پاپوآسیا (Nouvelle Guinée, Paponasio) بحر محیط کبیرک ملانسیا قمنده بر بیوک جزیره اولوب، آسیادن معدود اولان (سونده) جزائرینی احاطه ایدن دیکزله بحر محیط معتدل آره سنده شمال غریبدن جنوب شرقی طوغری ممتد اولدینی حالده، بویی تقریباً 2400 واک کنیش یزنده اکی 660 کیلومتره در. جزیره خط استوائک جنوبنده بولنوب، اک غربی نقطه سی اولان «سلامت» برونی $128^{\circ}41'50''$ طول شرقی ایل $10^{\circ}34'$ عرض جنوبیده واک شمالی نقطه سی اولان (غروده هوپ) برونی 19° عرض جنوبیده واقعدر. مساحت سطحیسی 785362 مربع کیلومتره اولوب، آسترالیا قطه سی قره اعتبار اولدینی حالده، کره

ارضک اک بیوک جزیره سیدر. اطرافنده بولنان جزایر صغیره ملخه سیله برابر مساحت سطحیسی 807956 مربع کیلومتره بالغ اولور. غرب جهنده دوه بویی رسمنده بر برزخله جزیره به مربوط آغزی آجیق بر قفا شکنده بر شبه جزیره سی و شرق طرفنده قوروق و آیق شکنده اوج شبه جزیره سی واردر. اراضیسنک طبیعتیه و نباتات و حیواناته نظراً و قیله، اطرافنده کی صیغ بوزالک قره دن عبارت اولسیله، غرب جهنده سلب و ملوک آله لیل جنوب جهنده کی آوسترالیایه بیتشیک بولنش اولدینی آکلاشیلیور. ساحل شما ایسنده مذکور شبه جزیره ایل نفس جزیره آره سنده زیلوتیق اسمیه بیوک برکورف بولنوب، بونک منهای شرقنده (اورویل) برونی و (آزنوه) نهرینک منعی بولنیور. اورادن شرق طوغری ساحل کیندیکه بوکسلوب، (غوتیه) جبالک انکاری لب دریاه قدر اینر، و بر طاقم قولر شکل ایدر، که باشلیعلری (هومبولد) و (اسطراب) قولریدر. بو صوک قوک اوته سنده (فینیستر) سلسله جبالی دیکزک ایچنده بر شبه جزیره صو رتنده اوزانوب، یکی برتانیه جزیره سی قارشینده دک واصل اولور. بو شبه جزیره ایل ساحل جنوبیده بولنان دیکر شبه جزیره آره سنده واسع و آلق بر اووه ممتد اولور، که انهارک فیضاتنده اکثر طرفلری صو آلتنده قالیر. قوروق صورتنده شرق جنوبی به طوغری ممتد اولان شبه جزیره ایسه بر صره تپه لردن عبارت اولوب، سواحلی بوکسکجه و برقاق قوی حاویدر. سواحل جنوبیه سنک اکثر طرفلری کاه صودن خارج و کاه آز صو ایل مستور بر صره قبالله محاطدر. بو طرفدن آوسترالیا مک (پورق) شبه جزیره سنک اوجنه تقرب ایدوب، آره لرنده بنه بویه سیفلر و قبالله مسدود اولان (نورس) بوزازی بولنیور.

جزیره مک ایچ طرفی تمامیه معلوم و مکشوف دکل ایسه ده، بویجه بر طاقم سلسل جبال ممتد اولدینی معلوم اولوب، بولردن برینک جزیره مک منهای غرب شمالیسنده واقع شبه جزیره ده بولنان اوجی 2902 متره ارتفاعی اولان (آرقاق) طاغنی تشکیل ایدبور. جزیره مک وسط لرنده چوق

دما یو کسک طاغیر بولوب، یکی کینه هندستانک
 هیمالایه جبالیه آسریاتک (آند) جبال آره سنده
 کره ارضک نصی دیمک اولان مسافه تک اک مرتفع
 پریدر. خط استوا به اولان قریبتله برابر، ذروه
 لری سרمدی قادرله مستور طاغیر بولنیور.
 بولردن آورو بالیرک (شارل لوئی) تسمیه ایندکاری
 سلسله ۴۰۰ کیلومتره تک مسافه ده ممتد اولوب،
 ذروه لری ۵۰۰۰ متره دن یوکسکدر. بونک غرب
 جهنده هنوز تحقیقی اولنماش بر طاقم طاغیر
 بولوب، بونلرک مذکور (فینیستره) طاغیره
 ارتباطی وارد، که مذکور (اسطربال) ایله
 (هوئون) کورفرلری آره سنده ۳۵۰۰ متره به
 قدر ارتفاع کسب ایدر. بونک شرق جهنده (اوون
 استانی) طاغی ممتد اولوب، ۴۰۲۴ متره ارتفاعی
 وارد. میاه جاریه سی بک چوق اولوب، ساحل
 جنوبی سنده کی پاولر کورفرینه دوکیلن ومنصبند
 واسع بر دالیه ایله برقاچ آطه تشکیل ایدن (فلی)
 ایرماغی انهارینک الکیورکیدر. بونک مجراسی ۸۰۰
 کیلومتره دن اوزون، اولوب، منصبندن ۶۵۰
 کیلومتره یوقاریده (آلیسه) اسمیله خیلی بیوک بر دیگر
 نه دخی دوکیلور. (ژیلونیک) کورفری کنارینه
 دوکلن (آمبرتوه) نه رینک دخی تشکیل ایندکی
 دالیه خیلی کنیش اولوب، آنجق مجراسی هنوز
 کشف اولنماشدر. یکی کینه به ملحق وسواحلی
 قریبده واقع بر چوق جزایر منفرد و مجتمه
 بولوب، باشلیجه لری بروجه آتیدر: شمال غربی
 جهنده پایو جزایری بولنیور، که الکیوکری وایجو،
 سالواتی و میسول آطه لیدر؛ ژیلونیک کورفرنده
 (ژویه) و (میسوره) آطه لری بر چوق جزایر
 صغیره، ساحل شمالینک آچیققرنده (شوتن) ایله
 (دامپیه) و نام دیگرله (روق) بولنیور؛ جنوب
 شرقی جهنده کی شبه جزیره ایکی طرفدن آطه لریله
 محاط اولوب، اک بیوکری (انترقوستو) و (مورسی)
 جزایر مجتمه سیدر، که برنجیلری (غوشن) و ایکنجیلری
 (چین) بوغازیله ساحلدن آبراشدر؛ دما شرق
 جهنده (کیروپاری)، (مایو) و (لوپسیاده)
 جزایر مجتمه سی بولنور. ساحل جنوبینک قار.
 شیننده بولان آطه لریک چوغی تشکلات مرجانیه دن
 اوله رق کوچک ایسه ده، قره به بک بقین اولان

(فردریق هنری) جزیره سی جله تک اک بیوک
 اولدیفی کی، غرب جنوبی جهنده کی واسع و آجیق
 کورفرک اوره سنده کی (آرو) و دهاغری جهنده کی
 (کی) آطه لری دخی ذکره شایاندر. قسم شمالینده
 تشکلات برکانه علاماتی کوریلوب، بو صوک ایکیوز
 سنه ظرفنده آلتی کره برکان پاتلامه سی و شدتلی
 حرکت ارض کی حالر وقوع بولشدر.

یکی کینه تک هوا سی، عرضنه نسبتله، معتدل
 اولوب، میزان الحراره ۳۹ درجه یی تجاوز ایتز.
 درجه و سالیسی ۲۷ ایله ۳۲ آره سنده در. اک
 صیقا آبی شباط واک سرینی آغستوسدر. طاغیرینک
 ارتفاعی حسیله روزکار هر خانگی طرفدن اسه،
 حامل بولندی ریطوبتی ترک ایتکلر، یاغورلری
 بک چوق اولوب، هله کیجه لری مان دالما یاغار.
 تشرین ثانیدن نیسانه قدر شمال شرقی، و مایس دن
 تشرین اوله قدر جنوب غربی روزکاری اسوب،
 برنجیسی جزیره تک مائله شمالیه سیهون یاغور و مائله
 جنوبیه سیهون قوراقلیق، و ایکنجیسی بالعکس مائله
 جنوبیه سیهون یاغور و مائله شمالیه سیهون قوراقلیق
 موسمی ایسه ده، بحق قوراقلیق یکی کینه ده هیچ
 بر وقت حکم سورمز. فرطونه و بوره لری دخی
 چوق و صیقدر. شمال جهته تک هوا سی دما صاعلام
 اولوب، جنوب جهنده ریطوبته بطافلرک کثرتدن
 بعضی یرلده هوا آغیردر. مملکتک مخصوص
 صیقلی بر نوع دیزاتری خسته لی حکم سورر.
 یاغورلرک کثرتله حرارت نباتاتک بک زیاده نشو
 و نما بولسنی منتج اولوب، اکثر طرفلری افلاک
 سرچشمش اشجار مختلفه یی حاوی صیق اورمانلرله
 مستوردر. طوبراغی او قدر منبتدر، که نباتات
 مضره دن تطهیرله سطحی ایشلنسی کلینلی محصولات
 آلتی ایچون کافیدر. آنجق اها لیبی تیل و نیم
 وحشی برحاله بولنخله، طبیعتک بونمت فوق العا.
 ده سندن بک آز استفاده ایده بیلوب، طائی بر نوع
 نباته، شکر قاشی و موز کی جزئی شیلرله قناعت
 و باشلیجه خدای نابت میوه لر و کولرله تمیش ایدرلر.
 جنس نباتاتجه یکی کینه آسیایه مربوط اولان
 (مالسیا) جزایرله آسترالیا آره سنده بر خط
 واصل حالده اولوب، شمال جهته تک نباتاتی اک زیاده
 مالسیا و جنوبده کیلر آسترالیا نباتاتنه مشاهدیر؛

رديكندن، بونلرك معبد، وطوبراق وآفاج
وطاشدن قبا بعض بيوك هيكلرينك ميبود وستم
اتخاذ اولنديني مظنوندر. غرب شمال سواحلنده كي
ملايلر ايسه مسلماندر. باپورك ايچنده انسان اتى
پر قبائل بولنديني دخى محققدر. شرق جهنده كي
ملزلرك لسان واخللقه وكرك سماجه باپوردن
زياده پواينسيا اهاليسنه مشاهددر. يكي كينه ليلر
باشليجه محصولات نباتيه ايله بسنلرلر سده، باليق،
آواتى، ميديه، وبعض بوجكر دخى يرلر. تصدد
ازواج عندلرنده مساغ اولوب، قاربيله پك خوار
نظريله باقر، وخدمات شاق ده قوللانيرلر.

يكي كينه نك ۴۰° ۱۳۸ طول شرقيه قدر
اولان قسم غريسي اسمائ فلككه تابع اولوب، دولت
مشارالها اوراده ياكيز تجارتي تأمين ايچون،
آره صره سواحلي قارشيسنه بر سفينه حريمه
كوندردر. قسم شرقينك جنوب طرفي ينه اسمائ
انكتره نك مستلكاتندن اولوب، شمال طرفنده
اخيراً آلمانيه دولتي ادعاى مالكيته قاليشمشدر.
يكي كينه جزيره سنك سواحل شماليه ۱۵۲۶
تاريخندن اعتباراً اون آنجنجي قرن ميلاديه اسپانيه
وپورتگيز بجهريوني طرفندن كشف اولنوب،
۱۶۰۶ ده اسپانيه لي قبودان (فوردس) بو جزيره
ايله فلنك جديد آرمه سندن بولسان واليوم كندى
اسميله تسيمه اولان بوفازى وسواحل جنوبيه سنك
بر قسمي دخى كشف ايتش ايسه ده، بوكشي
اسپانيا دولتي طرفندن سر ومكتم طوتيلوب،
بعده اونودلفله، اخيراً ميدانه چيقديفندن، برجوق
وقت يكي كينه يه فلنك جديدك بر پارچه سي نظريله
باقلش؛ وآنجنجي ۱۷۷۰ ده مشهور قبودان فوق
ايلاك سياحتنده بوفازى كشفله، يكي كينه نك آوسترا.
ليادن آيري بريوك جزيره اولديني طاله
طانيتدريمشدر.

كينه كورفزي { (Golfe de Guinée)

بهر محيط آطلاسنيك
آفريقا قطعه سنك غرب جنوبي جهنده تشكيل
ايتديكي واسع بر كورفز اولوب، شمالاً وشرقاً
كينه سواحليه محاط اولديندن، بو اسميله تسيمه
اولنشدر. مثلك الشكل واسع بر كورفز اولوب،
سواحلنده بر قاچ كنديش و آچيق قويني واردر، كه
اك معتالري (بنجر) نهر عظيمي منصبتك ايكي
طرفنده بولان (بنين) و (بيافره) قويليردر.

و بوايكنجي قسمنده آفاسيا و اوقاليتوس آفاجلري
چوقدر. حيواناتجه ايسه تاميله آوسترالياه تابع
اولوب، بونك دخى ذات الئديه حيواناتي (قانونرو)
دينلن حيوانك اجناسندن وعلى الخصوص بورايه
مخصوص اولان وآفاج دالرنده ياشايان بر جنسيه
برجنس يياني طوموز وقاربجه بر بعض حيوانلردن
عبارتدر. آنجنجي طوموزيله بوجكرى چوق و بونك
كوزل اولوب، جنت قوشى ديتلن و كوزللكده
يچانند اولان قوش همان بواظه مخصوصدر.
طومورينك ۶۰ نوعي صالمشدر. كبك وساير بو.
جكربنك ده بونكوزلري بولنيور. حيوانات زاحفه.
سيده چوقدر. معادني حقنده هنوز تحريات اجرا
اولميب، آنجنجي انارينك سوروكديكي طوموراكلرده
آلتون ريزه لري بولندينه نظراً بومدنك موجود
اولدينه حكم اولنيور.

يكي كينه نك مقدار اهاليسي بالطبع مجهول
اولوب، ياريم مليون قدر تخمين اولنيور. بونلري
برقاچ جنسيته قسم ايتكه چالشمشله سده، اساساً
اهالي اصله (پاوپ) دينلن جنسه منسوب اولوب،
بو جزيره بو جنسك اصل وطني اولغله، (پاوپاسيا)
اسميله دخى معروفدر. شمال غربي جهنده اوتهدن
برى ملايلر برلشوب، بر طاقلري آيريجه و خالص
حالنده ياشامقده ايسه ده، بر طاقلري ده باپورله
اختلاط و ازدواج ايده رك، ملز بر جنس توليد
ايتمشدر. كدكك جزيره نك سواحل جنوبيه سنده
آوستراليايلر وسواحل شرقيه سنده بولينسيالييلر
اسكيدن برى وقت وقت وطاقم طاقم كلوب بر.
لشهرك، و باپورله برلشهرك، ملز قوملر وجوده
كتيرمشدر. نسبة مدني اولان سواحل باپورينك
بو اختلاطلر ينه قارشى طاغلرده وحشي حالنده
قالمش اولان و (آرافوره) تسيمه اولسان باپور
خالص بر حالده قابوب، سيماي اصليلر يني محافظه
ايتمش اولدقلردن، بعض سيباحلر بونلري دخى
آيري برجنس ظن ايتمشدر. يكي كينه ليلر عموميت
اوزده جسور آدملر اولوب، قبائل ييننده محارب
اكسيك اولماز. وقتيله ظن اولنديني قدر وحشي
اوليوب، سواحلده كيلر زراعتله بعض قباصلعتلرله
دخى اشتغال ايدرلر. هله كيمييكده بيوك مهارتلى
اولوب، اولمش كونوكدن عبارت اولان كوچك
قاقلريله اوزاقلره قدر كيدرلر. مذهب و آيتلري
مجهول اولوب، آنجنجي عمومي بعض قبايلري كو.

کیوه { ازمید مستقل متصرفلنده وازمیدك } ۵۵ کیلومتره شرق جنوبیسنده اوله.
رق صاغدن سقاربه ایرماغنه دوکیان براوق چایك
اوزرنده قضا مرکز برقصه اولوب، ۵۰۰۰ قدر
اهالیسی واردر. — کیوه قضاسی شمالاً آطه
پازاری، غرباً نفس ازمید وقره مرسل قضالیه،
جنوباً خداوندکار، شرقاً دخی قسطنونی ولایتلیله
محدود اولوب، آق حصار وطاراقلی ناحیهلیله برابر
۱۰۸ قره بی حاویدر. اراضیسی آرز طارضلی و
يك منبت اولوب، ذخیره وسائر محصولاتی وكوزل
مرطالی واردر. سقاربه ایرماغنی قضایی اورنه.
سندن شقی ایدر. حیدرپاشادن بدأیدن آفاطولی
دمیر پول خطلی دخی قضاك اورته سندن چکر.

کیوتیره { (Guilottière) فرانسه ده
لیون شهرینك برعلهسی اولوب،
شهر مذکورك قارشیسندنه و (رونه) ایرماغنك
صول كنارندنه واقعدر. برچوق ایك واجزاء
کیوییه قایمقلیلله ۳۸۰۰۰ اهالیسی واردر.

کیوم { یاخود کوپوم (Guillaume) بو
اسمه قنولیکرك اوج عزیزلی واردر:
برنجیسی ابتدا آکیتانه برنسی اولوب، فرانسه
دخول ایش اولان مجاهدین اسلامه قارشى حرب
ایتمكله، امپراطور شارلمان طرفندن تولوزه قوتی
و آکیتانه دوقهسی عنوانلرینه نائل اولمش؛ ۸۰۸
تاریخننده دیادن چکیلرك، تأسیس ایتدیكى بر
مناسیره قیامش؛ ۸۱۲ ده وفات ایتشد.
مایسك ۲۸ نده یورطیسی اجرا اولنور.

— ایکنجیسی فرانز زادنندن اولوب،
کجلاکلی سفاهتله کچیردکن صكره، نوبه کار اولوب،
اهل صایب میاندنه قدسه کیمش؛ وعودتندنه (ملاواله)
مناسرتنه چکیلرك، ۱۱۵۷ ده اوراده وفات
ایتشد. شباطك ۱۰ نده یورطیسی اجرا اولنور.
— اوچنجیسی (بورژ) باش پستقوسى اولوب،
۱۲۰۹ ده وفات ایتشد. شباطك ۱۶ سنده
یورطیسی اجرا اولنور.

کیوم { بو اسمده اولان انكاته و آلمانیه
حکمدارلرچون «ویلم» و «ویلم»
ماده لرینه مراجعت بیوریلله.]

ایکنجیسنك ایچندن ساحله قریب اسپانییه تابع
(فراندو) جزیره سیله دخی آیقده و بونك جنوب
غربی جهتنده پورتکیزه تابع برنس، سان تومه
و آنوبون آطلاری بولنور. شمال غربیدن كن
برآققی کینه کورفرنی طولاشه رق جنوبه طوغری
ایز. بو کورفرنك کندیته مخصوص بر طاقم شدتلی
فرطونه لی واردر، که اکثریا اوج درت ساعتدن
زیاده دوام ایتزسه ده، يك شدتلی روز کار و یاغفور
ویند برملره آنسزین ظهور ایتدیکندن، کیمجیلری
دوچار حیرت و دهمشت ایدر. بو فرطونه لر دن
صكره هوا حامل بولندیغی الکتریقی غائب ایدوب،
خفیف و سرب اولور.

کیوك خان { چنکیز خانك تورونی واوكتا
قآنك اوغلی اولوب، ۶۳۹
تاریخننده پدری فوت اولدیغی زمان، روسیه و مجا.
رستان جهتلرنده فتوحاله مشغول اولغله، مغولرك
عادتق اوزره، اوج سنه والدهسی (توراکینا)
خاتون حکم سوردکن صكره، ۶۴۲ تاریخنده
کندیسی بالفعل حکمدار اولمش؛ و پدرینك چینده
باشلامش اولدیغی فتوحاته دوام ایش ایتسه ده،
یاکیز بر سنه ایله بر قاچ آق حکومت سورروب،
۶۴۴ ده سمر قند حدودندنه وفات ایتشد.

کیوکوك { (Keokuk) ممالك مجتمعه ك
(یوه) جهورینندنه و یوه ك
۱۶۵ کیلومتره جنوبنده اوله رق میسیسیپی ایرماغی مجرا.
سنگ بوقاری طرفندنه بر قصبه اولوب، ۱۵۰۰۰
اهالیسی، مكتب طبیه سیله سائر مکاتبی، خسته خانه.
سی، نهر مذکورده كوزل لیجانی و ایشلك تجارتی
واردر.

کیومرث { اساطیر ایرانیه کوره ابرانك
برنجی حکمداری و پیشدادیان
سلاله سنك رئیس اولوب، بوكا ایلک یارادیلان ودها
طوغریسی اك اول تأسیس دولت ایدن آدم نظریله
باقرلردی. اسمی زند لساننده «بیوك آدم» معنا.
سنی افاده ایدر. حیوان پوستی کیوب، دیورله و
یبانی حیوانات ایله پنجه لشدیكى، واوغلی (سیامك)
بو جدالرك برنده مقتول اولغله، تورونی (هوشنك)
کندیسنه خلف اولدیغی «شهنامه» ده مسطوردر.

(حرف الكافك صوكی)

(باب اللام — فصل الالف الح)

لالی { اوتجی قرن هجری عثمانی شعرا سندن
وقضاندن اولوب، صاروخان سجا.
غنده ایدی. مشهور کال پاشا زاده نك درسندن
استفاده ایتشدی. شوه قطع اونکدر:

خیال خرده فکرایت وصف دنداشنده دلدنك
لالی تاكه نظمك اوله در وکوه مکنون

لاب { نوبه ده بر بر اولوب، و قتله سیاه
اکوله و خلاقی اخراجیله معروف
ایدی. حتی کافور اخشیدی دخی اورادن ایدی.

لابرادور { (Labrador) آمریقای شمالیده
انکاتره تابع دومینیون قطعه

واسعه سنك منتهای شرقده بیوك بر شیه جزیره
اولوب، شرقاً بحر محیط اطلسی ایله، شمالاً هودسون
بوغازیله، غرباً هودسون کورفزی ودها طوفریسی
دکیزیه محاط و محدوددر. حدود جنوبیه سی اراضی
خالیه ده بولمقله، پکده معین دکل ایسه ده، هودسون
دکیزینك منتهای جنوبنده واقع جامس کورفزی نك
منتهای جنوبندن (سنت لوران) ایرماغنك منصبنده
تشکیل ایتدیکی خلیجه قدر بر خط مستقیم چکادیکی
حالده، بو خط موهمه لابرادورك حدود جنوبیه
سی نظریله باقیله بیلیر. بو حدود داخنده 49°
ایله $62^{\circ}30'$ عرض شمالی و 57° ایله 81° طول
غربی آره لرنده ممتد اولوب، عرضاً همان بیوك
بر تانیه به معادلدر. غیر منتظم بیوك بر مئتك صورتنده
اولوب، مساحتی سطحیه سی ۱۱۰۰۰۰۰ و دیگر
بر تخمینه کوره ۱۳۷۰۰۰۰ مربع کیلومتره
اولمقله، فرانسه نك ایکی مثاندن زیاده و بلکه ایکی یجی
مثلی وسعتنده در. شرق جنوبی جهتندن (بل ایسل)

بوغازیله (ترنو) جزیره سندن آیرلش، و جنوباً
قناده نك کبک ایالتیه محدود اولوب، سائر طرفلردن
اکثریا منجمد حاشیه بولنور دکیزله محاطدر.
سامل شمالیسنده یعنی هودسون بوغازنده (اونفاده)
اسمیه بیوك بر کورفزی و ساحل غریبسنك قسم
شمالیسنده (موسکیتو) اسمیه اوزون بر قوی
واردر.

اراضیسی دوز و چپلاق اولوب، غروشلاند
سواحلندن و یافن وفوقس بوغازلردن اینه رك
سواحلك اوکنده بیغیلان بوز کتله لری و قطب شما.
لیدن بر مانعه تصادف ایتکسزین اسن صوئوق
روزگارلر بو اراضی واسعه بی ناقابل اسکان اوله جی
بر حالده بولندیریور. سواحلده و دره وکوللرنده
بوزل آنجق اغستوس آینده اریمکه باشلارلر. شبه
جزیره نك ایچ طرفی بدی سکن یوزمه یوکسکلکنده
بر یایله اولوب، برجوق کنیش کوللری حاویدر.
یاغان قارلرک کلبی میاه جاریه سنك کثرتی موجب
اولوب، مذکور کوللرک آفاقلری حکمنده بر چوق
نهرل کولدن کوله دوشه رك، و مجرالنده بر طاقم
شلاله و سرعتلی اینیشلر تشکیل ایدر رك، سواحل
ایئر. طویراخی اکثر برلرنده چپلاق غرانت قیاسی
وغیر منبت بعض اتره دن عبارت اولوب، سیرک
اوله رق اکری بوکری بعض بودور آغاج و جالیلر
وتك توك بیانی پرنج اونی کی بر طاقم اوتلر کوریلور.
شبه جزیره نك شرق و شمال جهتله ایچ طرفی بو
حالده اولوب، حتی بو حالی کورن بعض سیاحین
لابرادورك هیچ بر وقت قابل سکنی اوله میه جفته حکم
ایتمشلردی. مع هذا هودسون دکیزی سواحلیله

سنت لوران ایرماغی حوضه سی یعنی شبه جزیره نک غرب و جنوب جهنلری بستیون بو حالد اولیوب ، اورالینک بعض محصولات ویرر طورای ودها ممکن التحمل هوایی واردر . اورالری هواجه نوروجدن دها سرت ایسه ده ، طورایجه مملکت مذکوربه مرجعدر . بناء علیه هر نه قدرشدیکی حالد شبه جزیره نک اهالیسی قیشین قار و طورایق آلتینده دیکلرده یاشایان اسکیمولردن عبارت ایسه ده ، ذکر اولنان غرب و جنوب جهنلرینک بر کون کرکی کی مسکون و مهور و مدنی بر مملکت حاله یکسی ماملودر . سواحلنده بالیفک و طورای غنده معادن مختلفه یک اکثری ده بوکا استعدادور یور . کوللرینک اک بیوکاری : میستاسینی ، نیچفوتون ، قانیپوسقاو ، آیوقاقومچ ، اوکلر (یعنی براق صو) وسائرهدر . اهارینک ده باشلیجه لری جنوبدن باشلا . برق : رونتس ، ایست من ، غربت و هال ریور (یعنی بیوک باله ایرماغی) ، قوتسواق ، جورج ریور وسائرهدر .

ذکر اولنان جنوب و غرب جهنلرینده قیشین صو . ثوق زیاده ایسه ده ، قار یاغمدینی وقت هوا آجیق و داما یایس اولوب . صحتت نافعدر . یازین دخی حرارت تدریجاً آرتوب ، معتدل صورتده بولنور . شمال و شرق جهنلرینده ایسه طفوز آئی مقامدا قیش شدتله حکمتی سوروب ، میزان الحراره تحت الصفر ۴۴ درکه قدر اینر ، و هوا اکثریا سبسلرله مملو بولنور . حیزراند بزدن بره یازمه کیریلوب ، چوق دفعه برکونده میزان الحراره کلی فرق ایدرک ، صفردن یوقاری ۳۸ درجهیه قدر جیقار ایلوله قدر اوج آئی سورن بوقیصه و صبحاق یاز موسمنده سیوری سینکر انسانه نفس آلدیرمیه جق درجه ده چو فالیر ؛ قارلرک اریمسندن نهرل طاشوب ، اورتلنی صو آلتینده قالیر ، و بطاقلر چو فالیر ؛ اورانک یکتا واسطه نقلیه سی اولان قیزاق ایشلر اولور ، و بشقه بول دخی بو قدر . بناء علیه ، او دهشتلی اقلیم قیشی او درجه برودتیه برابر یازینه مرجعدر . لارادورک ۶۰° و حتی ۵۷° عرض شمالیه قدر اولان یرلنده اشجار حاصل اولوب ، اوندن یوقاری یالکز اکری بوکری بعض جالیر بولنور ، و طورای قارله مستور اولدینی وقت کول رنکنده برطاقم بوسولرله تستر ایدر .

اقلیم و هواسنک بو شدتیه برابر لارادورک حیوانات وحشیه سی و علی الخصوص دریلری کورک اعماله یارایان حیوانلری چوق اولوب ، تیلکینک بیاض ، صاری ، سیاه و هپسندن مقبول اولان کومشسی ، آینک بیاض و سیاه و بوزی ، سمور ، قوندوز ، زرداره ، صو سموری ، صیفین ، رق ، قورت ، مسک فارمسی ، کیرینی و سائر بولنور . ترنو کوپکی دیمکله معروف اولان ایری جنس کوپک اسکیمولرک رفیق غیر مفارق اولوب ، قیزاق چکمه ده و یوک قالدیرمه ده دخی قوللانلیر . بو کوپک قوتلی و مشتته و آجلفه متحمل بر حیوان ایسه ده ، یک سرت و ممتد اولدینی جهتله ، قوللانسی کوچدر . سواحلده مورینه و آبی بالیفله سائر بالیق انواعی بولنوب ، یازین هر طرفدن بالیق صیدیچون کبیر طوبلانیر ؛ وهر سنه ۲۵ ملیون فرانک قیتنده بالیق جیقار . سواحلک قارشینده کی کوچک آطلر صو قوشلرله مستور کوریلور .

اهالیسی آوروپایی و اصل آسریقالی ایل اسکیمودن مرکب اولوب ، اصل آسریقالیرلر : ماسقایی ، اوتاوه و طاغلی اوله رق اوج طائفهیه منقسمدرلر . بو اوج طائفه نک برنجیسی یالکز ۲۸۶۰ کشتی اولدقاری حاله ۸۵۰۰۰۰۰ مربع کیلومتره ک اراضیده طاغنیق بولنیورلر . دیگر ایکی طائفه دخی آنجق بیکر کشتی قدر اولوب ، بونلر داخلده کی کولر کنارلرینده و بتون اراضی و سطیده جولان ایدر ، و هودسون دیکیزی سواحلنه قدرده اینرلر . اکثری اسماً اولسون خرسیتانلنی قبول ایدوب ، قناده فرانسزجه سنی سولرلر . اسکیمولر لارادورک شمال و شمال شرق جهنلرینده یعنی اک شدتلی صو ثوقلرده یاشایوب ، مقدارلری آنجق ۱۲۰۰ کشتیه بالغ اولور . بونلر پروتستانلنی و انکلیز لسانی قبول ایتشلردر . آوروپالیر ایسه شبه جزیره نک جنوب و شرق طرفلرینده بولنوب ، قناده فرانسزله انکلیزلردن مرکب اولدقاری حاله ، کورک ایچون حیوان آلامغه و بالیققله مشغولدرلر . عموم اهالیسی ۱۵۰۰۰ کشتی قدر اولوب ، ۵۰۰۰ ی اصل آسریقالی ، ۱۲۰۰ اسکیمو و قصوری انکلیز و فرانسز مهاجرلرین مبارتدر .

تقسیمات رسمیه لارادور شبه جزیره سی

یم اولوردی. مصرده دخی ایکی، مدلیده برو
ایتالیانک (فلو تریم) شهرنده برلا بیرت وار ایدی.
ل ا ب } (Lapes) آرناؤد قومنک منقسم
بولندی بی ایکی شیمه دن طوسقه شیمه.

سفی ترکیب ایدن اقسامدن بری اولوب، ارکری
سبغاغنک نفس ارکری و دولونه ایله قورولش و
برات سبغاغنک دخی آلولونه قضالنده یعنی (ویوسه)
مجراسنک غرب جنوبی طرفنده و چامارک شمالنده
ساکنددرلر. لاپلر سائر آرناؤددرلر زیاده اخلاق
وطادات قدیمه لرینی محافظه ایدوب، اکثری چو.
بانامله یکینیرلر؛ و کوستریشرلی اولمادی حالد، حربه
پک جسور و ثباتلی اولوب، دسایس حربیه ده دخی
کندیلرینه مخصوص مهارتلی و اودر. شهره پک
زیاده استعدادلری اولوب، ارککری حرب ایدرکن،
وقایع حربیه بی نظم ایدوب، اوقورلر؛ و قادیلری
وفات ایدن اقرارلینه بداهه ایدوردقلری مرتهلرله
اغلازلر. لاپلر پیننده دخی قوروشلیرلر شجاعت و
مردلکه ممتازددرلر. بولر اسملرینک مشابهنه باقورق
قریشدن کله اولقی اداسانده بولنورلر.

ل ا ب } [«پاز» ماده سنه مراجعت
بیوریه .]

ل ا ب } (La Pérouse) فرانسه مشاهیر
بجربونندن اولوب، ۱۷۸۲ ده

آمریکای شمالیه هودسون دیکزند انکلیزلی
ایدنش اولدقلری مستلکاتدن اخراج مأمور اوله.
رق بعضی مخاطره ملی خدمتارده بولنش؛ و ۱۷۸۵
تاریخنده اون آلتیمی لوی طرفندن کشفیات بحریه
مأمور اولوب، «پوسوله» و «اسطرلاب» کیلرله
بحر محیطه جیمش؛ و چین و جاپون و آوسترالیا
سواحلی بی مدت طولاشدندن صکره، ۱۷۸۸ ده
کندیسندن خبر آلمامه باشلامش؛ و بیهوده تحریشه
کیلر کوندریلوب، نهایت ۱۸۲۷ ده انکلیز قپردان
(دیلون) (وانیقورو) جزیره سی ساحلنده مذکور
کیلرک اتقاضی بولشدر. لاپروزک نشر اولنش بر
سیاحتنامه سی واردر.

ل ا ب } (Lapsichta) مناستر ولایتک
سرفچه سبغاغنه کی ناسلیج
قصبه سنک اسم دیکریدر. [«ناسلیج» ماده سنه
مراجعت بیوریه .]

اوجه منقسم اولوب، لاپرادور اسمی یالکز شرق
شمالی ساحلنه یعنی اک صوئوق واک آز قابل مهران
اولان جهته تخصیص اولنشدر. بتون قسم شرقیسی
یعنی اک بیوک جهتی ایسه جالس کورفرینک اوته سنده
یعنی غرب جهته کی یرلرله برابر «شرق شمالی
اراضیسی» نامیه بر سبجاق اتخاؤ اولنشدر. سنت
لوران نهری حوضه سنده بولنان واک زیاده قابل
مهران اولان قسم جنوبیسی ایسه قناده کک
ایالتنه الحاق اولنشدر. بو وجهله ایوم رسماً لاپرا-
دور دینلن برک صید ماهیدن بشقه هیچ براهمیتی
وبرکونه محصولی یوقدر.

ل ا ب } (La Bruyère) فرانسه مشاهیر
محرریندن اولوب، ۱۶۴۵

تاریخنده یارسده طوغمش، و ۱۶۹۶ ده وفات
ایتمشدر. یونان قدیم حکما سندن تئوفراستک
«خصائل» عنوانلی کتابنی زیاده تقدیر ایدوب،
طبع ایتدیرمش؛ و بیده کندیسینی دخی بو عنوان
ایله بر اثر نشر ایدوب، بو اثری حکیم یونانیکن
تالیفندن چوق دها مکمل اولمله برابر، تصویر
ایتدیکی اخلاق و خصائلنی تطبیقه دخی قالدیشلوب،
هرکس ایستدیکی معنایی ویردیکندن، بیوک بر
شهرت قزانشدر.

ل ا ب } (La Boétie) فرانسه مشاهیر
محرریندن اولوب، ۱۵۳۰

تاریخنده دوردونیه ک سارلات قصبه سنده طوغمش؛
ویک کوچکدن اظهار کال ایدوب، ۱۶ باشنده
ایکن کتب قدیمه یونانیه دن براقچ کتاب ترجمه ایش
ایدی. یازدینی کتابلرک اک مشهوری «اختیاری
اسارت» عنوانلی اثریدر، که بونکله (موتنی) ک
محبتنی قزانش ایدی. ۱۵۶۳ ده وفات ایتمشدر.
اکثر آناری (موتنی) طرفندن نشر اولنشدر.

ل ا ب } (Labyrinth) بواسطه ازمینه
قدیمه ده بر آلتنده پک طو.

لاشیقلی و مدخل و مخرجلری زور بولنور بر طاقم
مقارلر وار ایدی، که بمضری حکمدارخانلرینه
مدفن و بمضری معبد اتخاؤ اولنوردی. بولرک اک
مشهوری کریده اولوب، کویا ایچنده (مینوتاو-
روس) ائنده بیرتیمی بوفاشکنده غریب بر جانور
بولنور، و مجرملر بونک ایچنه براغیلوب، بوجانوره

۱۶۵ دکان ومغازه، ۲ خان، ۸ حمام، ۱۰ دکرمنه
۲۵ فرون، ۱ اون فابریقه سی، ۴ طالبان و ۱۲۸
چشمه موجود در .

لا پلاته } (La Plata) آمریکای جنوبیه
(پارانا) نهر عظیمه (اوروغوآی)
نهر بنک بحر محیط آتلاسی به دو گلزدن اول تشکیل
ابتدائی بیوک بر خلیج اولوب، ۲۷° ۶۰ طول
شرقی ایله ۳۴° عرض جنوبیه باشلا یه شرق
جنوبی به طوغری ممتد اولور. مدخلی شمالده کی
(مالدانودو) ایله جنوب جهته بولسان (سان
آنتونیو) برونی آره سنده ۲۳۰ کیلومتره وسعتند.
در. اورادن پارانا و اوروغوآی منصلربنه دک بوی
ایسه ۳۰۰ کیلومتره در. آنجی خلیج اورادن
ایجری (مونوبدو) شهریه (بونادلاسیدراس)
آره سنده طارلا شوب، بر اینکخی مدخل پیدا
ایدر، که اورادن ایجریسی اصل خلیج عد اولنه یلیر.
بو اینکخی مدخل اک یالکز ۱۰۰ و اورادن
اعتباراً بوی ۲۰۰ کیلومتره در. بو خلیج صیغری
وصو آلتنده قیاری چوق اولغله برابر فرطوغری
دخی شدتلی اولغله، سفاش حقنده یک مخاطره لیدر.
بحر محیطده سیر ایدن جسمیکلر و اوپورلر بو خلیجی
یکدکن صکره پارانا ابرماغنده دخی ۳۰۰ کیلو
متره بوقاری به قدر چیقورلر. (دباز ده سولیس)
۱۵۱۲ نارنجنده بو خلیجی کشف ابندیکنده، اطرا.
فنده کومش و آلتوندن بر چوق شیلر افتتام
ابتدیکیون، بونی «کومش نهری» مناسیه
(رودلا پلاتا) تسمیه ایشدی. ساحل جنوبینده
آرجنتین و ساحل شمالینده اوروغوآی جمهوریتلری
بولوب، بویکی دولت کرسی حکومتلری اولان
(بوشوس آرس) ایله (مونوبدو) شهرلری دخی
ساحلارنده بولنیور. [پارانا] و «اوروغوآی»
ماده لرینده مراجعت بیوربله .

— آرجنتین جمهوریتنه دخی بعضاً (لا پلاته
جمهوریتی) دینلیر. [«آرجنتین» ماده سته مراجعت.]
لا پلاته } (La Plata) آمریکای جنوبیه
(آرجنتین جمهوریتک بوشوس
آرس) ایالتنده و بوشوس آرسک ۳۸ کیلو متره
شرق جنوبینده اوله رق همنای اولان خلیجه

لا پسکی } (Lampsaque) سیفامستقل متصر.
{ فلغنده و بحر سفید بوقازینک
مرمره جهته ده کی مدخلی قربنده قلعه سلطانیه نک
۳۴ کیلومتره شرق شمالینده و کلیبولینک ۳ میل
بحری جنوبینده قضا مرکزی بر قصبه واسکه
اولوب، ۲۰۰۰ اهالیسی و رشده ایله ذکور
واناه مخصوص اسلام وروملرک ایکیشر ابتدایه
مکتبی وارددر. اطرافنده منبت بر اووه و بونک
اطرافنده باغلرله مستور کوزل تپه لر بولنیور. یک
اسکی بر قصبه اولوب، الک اسکی اسمی (پیتوئسه) در.
بعده (لامپاسکی) تسمیه اولنشدی. ازمنه قدیمه ده
خیل مهور بولغشدر .

— لا پسکی قضای سنجاءک شمال جهته ده
واقع اولوب، جنوباً قلعه سلطانیه مرکز قضاسیه،
شرقا بیفا قضاسیه، شمالاً مرمره دکیزیه، غرب
شمالی جهتنن دخی بحر سفید بوقازیه محاطدر.
برغوس و چارداق ناحیه لرله برابر ۸۶ قریبی
حای اولوب، قسم کایسی مسلم و ۱۵۰۰ قدری
روم و ارمنی و اسرائیلی اولق اوزره، ۱۲۲۶۳
اهالیسی وارددر. اراضیسی عارضه لی اولوب، قاز
طاغی سلسله سته مربوط معدن طاغی، اولو طاغ،
کورکن طاغی کی برقاج طاغی واریسه ده، بونلردن
یالکز اولو طاغک ۹۱۲ متره ارتفاعی اولوب، دیگر.
لرینک ارتفاعی ۵۰۰ متره دن آشاغیدر. میاه جاریه.
سیده چوق اولوب، اراضیسی سقی ایدر. الک مهملری
برغوس چاییدر. بوقضا اسکیدن بری باغ و باغچه لرینک
کثرتیه مشهور اولوب، خیلی مقدار شراب جیقا.
ریلیر. ساثر محصولات: بقدای، آربه، یولاف،
مصر، چاودار، بورجاق، داری، سیسم، نخود،
بقله، آناسون، زیتون، جوز، کستانه و ساثره دن
عبارتدر. سبزه سیده چوقدر. یکریمی بیک قیه
قدر توتون دخی حاصل اولور. اورمانلری چوقچه
اولوب، چام، میشه، کورکن، قره آتاج، اخلامور
و ساثر آفاجلر بولنیور. سرطاری کوزل اولوب،
حیوانات اهلیه سی تقریباً ۴۴۰۰۰ قیون و یکی،
۴۴۰۰ صیغیر، ۵۳۰۰ مرصک، ۲۵۰ دوه
و ۱۲۰۰ بیکیردن عبارتدر. داخل قضا ده ۴۰
جامع و مسجد، ۳۶ مکتب، ۵ مدرسه، ۲ کلیسا،

دوکیلن (ساتیاغو) نهري منصبده اياک مذکو-
وهنک مرکزی بر شهر واسکله اولوب، ۴۳ ۴۸۶
اهالیسی، لیانی، موزمسی، کتبخانهسی، رصدخانه-
سی، متعدد مکانی، ایشاک چارشیی و بر چوق
قاربه لری واردر. ۱۸۸۲ ده تأسیس اولوب،
سوقاقلری پک منتظمدر، و کچه لری الکتریقله
تنویر اولنور.

لاپلاس (Laplace) اعظم ریاضیوندن
اولوب، ۱۷۴۹ ده فرانسه نیک
قالوادر ایالتنده واقع (پومونت آن اوژ) قصبه-
سندم طوغمش، ۱۸۲۷ ده وفات ایتشد. ۱۹
یاشنده ایکن بر مکتب عسکریده ریاضیه معلی
اولوب، کوستردیکی افتدار اوزرینه، بعض مکاتب
ملکیده دخی معلم نصب، و مجلس معارف
اعضالغه قبول اولنش؛ ویوک نابولون زماننده
بر آره لقی داخله ناظری اولمش؛ وبعده اعیان
مجلسی اعضالغه و صکره ریاسته نصب اولنهرق،
نهایت هیئت اعیانه داخل اولهرق، وفاتنده بو
صفتی محافظه ایتشد. (نیوتون) ک اجرام سماویه نیک
قوه جاذبه و دافعهسی حقیقه کی اصولی اکال
و اعظم، و بر چوق مقاله و کتابلرله اثبات و تعیم
ایتشد. ده بر چوق کشفیات و تدقیقات فنییه
موفق اولوب، متعدد جلدلردن مرکب جسم و پک
مقبول تألیفات بر اقصا شد. آثاری دفعاله طبع
اولنشد.

لاپونیه (Laponia) آوروپانک منتهای
شمالنده اسقاندیناو شبه جزیره-
سنک قسم شمالیسیله روسیه نیک شمال غربی جهندن
عبارت واسمجه بر بر اولوب، شمذیکی حالده روسیه
واسوج ایله نوروج زهرلنده منقسم اولغله، هر بر
قسمی بر ایالتیه ملحق اولدیفندن، لاپونیه اسمی
تقسیمات رسمیه به کیرمبوب، جغرافیای ماضی
اصطلاحاتی صره سنه یکمشد. لاپونیه اسمی
اسقاندیناو شبه جزیره سنک قطب شمالی دائره سی
داخلنده یعنی ۶۵° عرض شمالیدن یوقاری
اولان بر لرینی وینلاده مملکتشک ینه دائره
مذکوره داخلنده اولان بر لرله شرق جنوبیه
طوغری ممتد اولان (قولا) شبه جزیره سی
محاطه ایدر. بوجهله دائره قطب شمالیدن ۷۱°

عرض شمالیه و ۱۰° دن ۳۰° طول شرقیه
قدر ممتد اولوب، جنوباً ملحق بولندیینی درت
حکومتک (یعنی اسوج، نوروج، فینلانده و
روسیه نیک) دیگر اراضیسیله و ابر اوج جهندن
بحر منجمد شمالی ایله محاطدر. مساحت سطحیه سی
۳۸۵۰۰۰ مربع کیلومتره قدر اولوب، آنجق
۲۵۳۶۵ کشتی ایله مسکوندر. اک مسکون بری
نوروجه کی قسمی اولوب، اوراده مربع کیلومتره
باشه ۲ دن زیاده، اسوجه بردن زیاده جیه
و فینلانده و روسیه ده بردن چوق آشانی آدم
دوشیور. لاپونیه یی سائر برلردن قریقی ایدن
احوال طبیعت اراضیسیله نباتات و حیواناتی اولوب،
اهالیسی اولان لاپونلر ایسه لاپونیه نیک خارجهنده
جوار برلرده دخی طاغنیق بر حالده بولنیورل.

لاپونیه نیک اراضیسی مختلف اولوب، نوروجه
تابع اولان غرب شمالی جهتی طاغنی و سائر طر-
قلری یوکسکجه لکن دوز و یا آز متوج بر حالده در.
طاغنی جهتنده ساحل ایله متوازیاً ایکی صره طاغیر
ممتد اولوب، آره لنده بر طاقم یوکسک یا بلر و وادیلر
و بوز دره لری بولنیور. بو طاغیرلر اک یوکسک لری
۲۱۴۵ و ۲۱۰۰ و ۱۹۱۰ و ابکنهی درجه ده او-
لانی ۱۲۵۰ و ۱۲۰۰ متره ارتفاعلرنده در.
بوز دره لرینک اک بیوکی (اسوارتیس) دره سیدر که
۴۰ کیلومتره وسعتنده و ۹ کیلومتره بوشده اولوب،
منصبی حذای بحدن پک یوکسک اولغله، طالع لر
آلتنی بدجه، جسم بوز کتله لری قوبوب، دیکزه
دوشر و دیکزک ایچنده اوز قله قدر بوزوب،
کیمبیلری دهشته دوچار ایدرلر. بو قسمک ساحلی
یوکسک اولوب، قهرلرک ایچنده زیاده صوقلش
اوزون و طولاشیتلی بر طاقم خلیج لری و ساحلک
قارشینده یوکسک و طاغنی بر چوق آره لری
واردر. اسوجه کی لاپونیه نیک ساحلی اولیوب،
غرب و شمال جهندن نوروج لاپونیه سنک طاغیرله
محاط جنوبیه طوغری مائل بر بار صورتنده در، که
مذکور طاغیردن تشب ایدن و کیتجه آلاچالان
بر طاقم قوللرله و انیلرله منقسم اولوب، هر وادیده
بر نهر آقار، و جریاننده بالدفعات توسع ایدرک،
بر برینی متعاقب بر چوق کوللر تشکیل ایدر، که
بونلرک بهرینه بر کوللر دیزیی نامی و بر یله بیلیر.

بو قسمك اورمانلری پك چوق اولوب، كوللری اورمانلرله محاط اولورق، اورمانلر مائیتراق رنكلربله وكولردهكى انفكاسلرله اورتهلغه فرب بر منظره وبربور. جمله سی بوتیه كورفزینه دوکیلن نهرلریك اك بیوكلری: لوله، فینه، قالكس و فینلانده حدودینی آران (تورن) ایله بوكا تابع (مونونیو) نهرلیدر. بو اسملك جمله سنه اسوج لساننده «نهر» دیمك اولان (الف) اسمی منضم اولیور. فینلانده دهكى لاپونیه دخی همان بو حالده اولوب، آتجق بوراده مائله جنوبیه دن بشقه، بر مائله شمالیه دخی بوانوب، آرملنده بر صره تیهلر بولندیفی حالده، مائله جنوبیه سنك صولری بالا جتماع یته بوتیه كورفزینه دوکیلن (كس) ابرماغنی تشكيل ایدر. مائله شمالیه سنك صولری ایسه نوروج ایله روسیه حدودی آرملنده (وارانكر) خلیجه دوکیلن (یاسویغ) نهرینه طویلانیور. بو مائله ده لاپونیه كوللریك اك بیوکی اولان (اناره) كولی دخی بولنیور. روسیه دهكى لاپونیه ك اراضیسی ده دوز ومع هذا بوكسك اولوب، سواحلی صرب ومرتقدرد، وایجریسنك كوللری ونهرله صولاق وبطاقتق یرلری پك چوقدر. بو قسم باشلیجه قولا شبه جزیره عظیمه سندن عبارت اولوب، قسم غربیسنده بحر منجمد شمالیه دوکیلن (قولا) نهری، وشمالدن بحر مذكوره جنوبدن دخی شمالی آق ديكزك (قاندلاقه) كورفزینه دوکیلور آياققری اولان (ایماندره) كولی بولنیور.

لاپونیه ك اورمانلق اولیان جهتلریك وهلی الخصوص قسم شمالیه سنك طوبراغی چیلای قیالردن وغیر مثبت چوراق برلردن وحزن انكیز اوله جق صورته بربری متماق بكمنظر اراضی متوجه دن وصاریمتراق كوللردن عبارت اولوب، اوج درت آی سورن یاز موسمه روز كاردن اك زیاده محفوظ برلنده اكری بوكری بر طاقم بودور آفاجلر وچالیرلر ویا ديكزك بولنیور. طقوز آی دوام ایدن قیش موسمه ایسه طوبراغیله منجمد كول ونهرلی كااا قار آلتنده قلوب، اورتهلق دهشت انكیز بر كفننه بورلش كی كورنیور. هموم لاپونیه اراضیسنك یوزده ۳۸ ی اورمانلق،

۳۲ سی كول وبطاقتق، ۳۰ ی ده طافقندر. روسیه و فینلانده دهكى لاپونیه ك همان هچ یازی اولوب، آغستوسده صولر ابرر ابرز یكیدن طوكفه باشلار. اسوجدهكى لاپونیه ده یازین میزان الحراره ۱۵ درجهیه قدر چیقار. نوروجدهكى لاپونیه ك ایسه، عرضاً ده بوقاری اولسیله برابر، سواحلی مشهور (غولف استریم) آقندیسنك واكثرت اوزره اسن جنوب غربی روزكارینك تاثیرله هواسی جوق دهام معتدل اولوب، میزان الحراره كانون ثانیده تحت الصفر ۱۵ دركدن آشاغی اینز وحد وسطیسی ۵ دركدرد. یازین ایسه صفردن بوقاری ۲۸ و ۳۰ درجهیه قدر چیقار. آتجق طافلره چیقلدقه بالطبع برودت آرئوب، سردی قار وبوزله تصادف اولنور. كوللری جوق اولان اینج طرفلنده یازین قار وبوزلر اركمه باشلار باشلاماز هوا بیوك و پك معجز سیوری سینكلرله طولار. اك جنوبی جهتنك حیزراندیك اك اوزون كونی وكانون اولدهكى اك اوزون كیجه سی ۲۴ ساعت اولوب، بو ایکی موسمك برنجیسنده كونشك غروبیه طلوعی وایكنجیسنده طلوعیه غروب آرملنده آتجق بر ایکی دقیقه كچر. اك شمالی جهتنده ایسه یازین ایکی بچق آی كونش اصلا غروب ایتیب، ۷۵ كون دوام ایدر اوزون بر كوندوز؛ وقیشین یه ایکی آی كونش افتده اصلا كوزیكمیوب، ۷۵ كون سورر اوزون بر كیجه اولور. بو كیجه ك ظلك دائمه سی دهشتنی قارله انفكاسله زیاده پارلیان مهتا بلر ورنكارنك نورل صاچان فجر شمایلر تعدیل ایدیور. بویه بر اقلیم و هواده بولنان بر رك نباتات و محصولاتجه نه حالده بولنه جفی معلوم اولوب، مع هذا برنجی درجه ده اسوجه وایكنجی درجه ده فینلانده وروسیه تابع لاپونیه ده برخیلی اورمانلر بولوب، اك جنوبی جهتلرند چام ودهام شمالده قاین و سكود آفاجلری بولنیور، وشماله طوغری چیقلدقه، آفاجلر كسب ندرت اتمكله برابر، بولری دخی كوچولوب، بو دور حاله كچر، اسوج لاپونیه سنده مایس و اوخرندن ابول ابتدا. لینه ك میزان الحراره صفردن بوقاری ۱۵ درجه لنده بولغفله، بر مقدار آرپه وچاودار

و بولاف اکیلوب، اکثر با محصولری آلتیر، و بعضاً
یشیل اوله رق حیوانلر ایچون کسلیلر. پشانه دها
ای بی تشوب، اک باشلی غدرلیدر. بو وجهه
محصولاتی اها لیسنگ مایشته کافی اولیوب، روسیه
و آذربایجان ذخیره ادخال اولنور. طوته مشابه
بر میوه و برر بو کرتین جنسندن بعضی آغاجلری ده
وارددر. نوروج لاپونیه سنک هواسی دها معتدل
اولفله برابر، اورمانلری آز و محصولاتی یوق
حکمنده در. حیوانات وحشیه سی: قورت، آبی
و تیلکینک انواعندن عبارتدر. قودوز و صیغین
و سائر آرئی بولفیوب، یالکز (رن) دینان
صیغین روسیه لاپونیه سنک بعضی طرفلرند بانی
حالنده دخی بولنیور. قوشلری و علی الخصوص
صو قوشلری چوق ایسه ده، اصل لاپونیه سنک منبع
ثروتی و اها لیسنگ برنجی مدار تمیشی بالیق لری
اولوب، کرک سواحلی و کرک نهر و کوللری
بالیک انواعیه ملودر. اک زیاده بولانیلری یابین
و مورینه بالیق لری اولوب، بحر منجمد شالینگ
آجیق لرنده بالینه و آبی بالینی و سائر بیوک بالیق لر
دخی بولنور، و کلیشه صید اولنور. حیوانات
اهلیه کلنج، کوجیه حالده یاشایان لاپونلرک یالکز
(رن) ایله کوپک لری، و سواحل ایله اورمانلی
جهتلرنده ممکن بولانیلرک برر مقدار قیون،
یکجی و صیغیرلری دخی وارددر. رن دینان صیغین
او منجمد چوللرک دوه سی حکمنده اولوب، بونلر
سودی و اتی پر و کندیسینی قیزاق چکمه ده
قوللانیلر.

لاپونلر اقوام تورانیه زمره سنک اورال
شعبه سندن اولوب، فینو آفرله لسانجه و سیما و اخلاقه
چوق مشابهت لری وارددر. اساساً شرقدن کله او.
لوب، آنجیق آوروپا نیک اقطار شمالیه سنه انتقالاتی
یک اسکی وحی معادنک کشفندن اول اولدینی،
و اقوام جرمانیه دن اولان اسقاندینا و لورک مرورندن
اول بتون اسقاندینا و شبه جزیره سنک لاپونلرله
مسکون بولنش ایدوکی مظنوندر. هر حالده بونلر
ممکن اولیوب، کوجیه حالنده جولان اتمکده
بولنش؛ و بده اسقاندینا و لورک شبه جزیره یی ضبطه،
لاپونلری شماله طوفری و سگورتمش لردر. لاپونلرک
سویلدک لری لسان او درجه تشب اتمش، و مسا.

نهرک بعدله اختلاطک فقدانندن طولانی بوشمه لر
آرمه سنده او قدر فرق پیدا اولمشدر، که برلریله
کوج آکلاشیه بیلورلر. بعضی میسونرلر لسانلرینه
حروف اویدر مشلر سده، ادبیات لری برطاقم مکتب
و مذهب کتابلرندن عبارتدر. مع هذا اوقوبوب
یازمق ییلینلری نادر اولوب، جوئی اسوج و فینو
و روس لسانلرینه دخی واقفدرلر. سواحلده بولانیلری
باشلیجه بالیقچیلرله، اومانلی پرلده ساکن اولانیلری
جزئی زراعتله و کراسته چیلک و نه نهر و کوللرده
بالیق صیدله، کوجه حالنده یاشایانلری ایسه رن
سوریلریله مشغولدرلر. بونلر هوانک او برودتیه
مملکتک طاقاتی و چوللک طرفلرنده چادر آلتند
یاشایوب، باشلیجه ات و سوتله یسلرلر. غراشیدن
اوله رق، بونلریاز موسمنده اوتلر یتیمکه باشلادیفی
وقت یالداره چیمه جق برده، بالعکس، قیشین اورالده
کیدوب، یازین سیوری سینکاردن سواحله ایتک
مجبور بئنده بولنیورلر. دریلری کورک اعماله یارایان
یبانی حیوانلرک صیدی ده لاپونلرک مشغولیت لری
جمله سندنر.

لاپیت (Lapithes) اسکی پلاسچ اقوامندن
{ بر قوم اولوب، پنثوس یعنی کوستم
نهری وادیسنده ساکن بولنورلردی. قومشوری
بولنان (سانتور) ل بونلرک حکمداری بولنان
(پربتوتوس) ی دوکونی کوشنده تحقیر ایتدکارندن
طولانی، لاپیتلر سانتورلری مغلوب ایده رک، پرلندن
اخراج ایتملر سده، بده سانتورلر بیوک بر قوتله
دونوب، لاپیتری طرد و اخراج اتمش؛ و لاپیتلرک
برطاقی آرقادیه سنک (فولوت) خطه سنه و برطاق لری ده
موره شبه جزیره سنک (ماله) برونه هجرت ایتملر
ایدی.

لاتاقونغه (Latacunga) آمریکای جنوبی
{ بینک (اقوآدور) جه ورننده
و کیتونک ۹۰ کیلومتره جنوبنده اوله رق آند
سلسله سی یالیه سنده و ۲۸۶۰ متره اک ارتفاعده
(لیون) ایالتک مرکزی برقصه اولوب، ۱۴۰۰۰
اهالیسی وارددر. (قوتوپاقس) برکانی قرینده اولوب،
دفعاتله زلزله دن خراب اولمشدر.

لات { زمان جاهلیتده قییف قبیله سنه
{ مخصوص مشهور بر صنم اولوب،

(عزى) ايله برابر بين العرب بك معتبر ابدى .
طائفة صريح الشكل بر طاشك اوزرنده مؤسس
اولوب، اوستنده قبه سى وار ابدى؛ وجزيرة العربك
هر طرفه دن زيارته كيديلردى. ثقيف دين اسلامه
داخل اولدقده، فخر كاشات (صلم) افندمن ابو
سفیان بن حرب ايله مفیره بن شعبه بن ويا ايكي سندن
برينى هدمنه مأمور يسورمفله، هدم واحراق،
وبرينه طائف مسجدى بنا اولمشدر.

لاتموس (Latmos) آساي صغيرك يونه
{ ايله قاريه خطه قدهلري آره .
سند و شمديكى قوش آله سى قرينده بر طاشك اسم قديمى
اولوب، اساطير و خرافات يونانيه كوره، كويا قردن
كنياه اولان (ديانه) نام الهه نك مشوق اولان چوبان
(انديميون) ايله بو طافده ملاحت ايدردى. قرينده
بولنان براسكى قصبه دخى بواسطه تسخيمه اولنوردى.

لاتوپوليس (Latopetia) مصرده حكوم
{ مت سورن مكدونيه ليلرك
مصرك بر قاج معموره سنه و بردكلى اسم اولوب،
اك بيوكلى اليوم (استا) ديتلن شهر ابدى.

لاتونه { ياخود لاتو (Latone, Léo) يونان
{ قديم اساطيرنده (كوپوس) نام
دبو ايله همشيره سى (فوبه) دن متولد بر پرى
اولوب، ابو الاكلمه زم اولنان مشترنك معشوقه سى
اولمفله، بونك زوجه سى (يونون) طرفندن تعقيب
اولنه رق، ارض دخى بوكا ملجا و برمه مكه اجبار
اولمش ايكن، دكتر الهى زم اولنان (نبتون)
حالت آيه رق، قمر دريادن (دلوس) جزيره سى
چيقاروب، اورايه النجايه دعوت ايتمش؛ و جزيره
مذكوره دم. مشترين (ديانه) و (آپولون) دنيابه
كثيرمش. حامل قابيلر بوندن استمداد ايدرلردى.
مصريلرك (بونو) اله سيله بر حد ابدنلر واردر.

لاتين { (Latins) عن اصل روما شهرينك
{ جنوب جهتلرنده واقع لاتيوم خطه
قديمه سنك اهالي سى اولوب، روما شهرى لاتيومك
حدود شماليه سنده واقع ابدى. روماليلر بر جوق
وقت لاتينلرله اوغراشدقن صكره، ميلاددن ۳۱۴
سنه اول لاتيومى قطعياً ضبط ايتمشلردى . بو
ضبطدن صكره روماليلر لاتيومك بر جوق يرلرينى
اسكان ايتكلى كى، لاتينلر دخى رومابه طولد.

قردن، و آكلاشديغنه كوره، لسان و قوميتلري ده
بر اولديغندن، روماليلره دخى لاتين و لسانلر نه
لاتين لسانى نامى و يرلشدر. روما ايمپراطورلغنه
ايكيه اقسامنده غرب ايمپراطورلغنه و بونك تحت
اداره سنده بولنان يرله (لاتين) اسمى و يرلوب،
روما دولتى روم ياخود بيزانس و لاتين اسملرله
ايكيه آيرلشيدى. خرسثيانلغدن صكره كليسا ايكيه
آيرلشيدى، غربى يعنى قتوليك كليسا سنه تابع
اولانلره بنه روم اسمنه قارشى لاتين اسمى و يرلشيدى.
حالا بوكون ممالكتمزده ديانه پاياه تابع اولان
خرسثيانلرله لاتين نامى و يرليور . اصل لاتينلر
يعنى روماليلر حقدنه «روما» ماده سنده تفصيلات
لازمه و يرلش اولديغندن، بوراده تكرارنه حاجت
كورايور.

قرون وسطاده لاتين لسانى بتون اروپاي
جنوبيده تعم ايتمش ايسده، بو قدر توسعندن
والسنه اجنييه كلهلرله قارششمسندن فصاحتى غائب
ابدوب، مرور زمانله هر ممكتهده بشقه درلو
سولتلكه باشلامفله، بوندن بر قاج لسان تولد
ايتشدر، كه بولرله لاتين لسانلرى ويا (السنه
لاتينييه) نامى و يرليور. لاتين لسانلرينك بر طاقى
بوكون آروپا نك اك واسع السنه سندن اولوب،
مكمل ادبياتنه مالكدرلر؛ و بر طاقلى ده ياكز
تكلمده مستعمل اولوب، قبا عد اولمقده در. لاتين
لسانلرى بوجه آتيدر : ايتاليانجه، فرانزجه،
اسپانيولجه (يعنى قاستيلانجه)، پورتگيزجه، قاتالانجه،
(اسپانيه نك شرق شمالي سنده)، فالنجيه (اسپانيه نك
غرب شمالي سنده)، پرووانسجه (فرانسه نك جنوبنده)،
رومانسجه (اسويجره نك شرق جنوبي سنده)، رومانجه
(افلاق و بندن ايله روم ايلنده كى اولاخلرده). بو
لسانلر پيئنده مان برينى بيان ديكرندن ده آزجوق
مال استخراج ايدم بيهلك درجده مشاهت و قرا
بت موجوددر. اصل لاتين لسانى ايسه بوكون
هچ بر يردم تكلم اولميوب، ياكز اسكى روما .
ليرك آثارينه منحصر قالمشدر. لاتين لسانى تكلمدن
قالقدندن صكره، بر خيلى وقت آروپاده علما و
ادبا پيئنده مستعمل لسان تحريرى حاليده قلوب،
آنجق فصيح اولان اسكى لاتين لسانى حالده
اولديغندن، بوكا «يكى لاتينجه» نامى و يرليور.

لاتین ایمپراطورلنی { Empire La-)

اهل صلیب سفرنده فرانز ووندیک اهل صلیبک
۱۲۰۴ تاریخ میلادیسنده قسطنطنیهده بشخی
آلکسیسی استاطله تأسیس ایندکاری دولته و برلن
اسمدر، که تاریخ مذکور دن ۱۲۶۱ تاریخنده
۵۷ سنه دوام ایدوب، بروج آتی ۶ ایمپراطور
حکم سورمشدر:

۱	فلاندره قوتی برنجی بودوئ
۲	هنری
۳	پیر دوقورتی
۴	روبرت دوقورتی
۵	ایکجی بودوئ
۶	ایکجی بودوئک و سیمی ژان دوریان
۱۲۳۷ الی ۱۲۶۱	ثانیاً ایکجی بودوئ

مذکور ۱۲۶۱ تاریخنده مجال پائولوغوس
قسطنطنیه بی ضبطه، روم ایمپراطورلنی احاده
اجمشدر.

لاتینوس { (Latinus)) لاتینوم خطه
اولوب، میلاد هبی (عم) دن ۱۳۰۰ سنه اول
حکم سورمش، و خطه مذکوره بونک اسمنه نسبتله
(لاتینوم) تمیه اولمش ایدی. تروآت خرابندن
صکره اورادن قاچان (انوس) ی قبول ابله، قبزی
(لایونیه) ی کندیسنه تزویج اجمشدی.

لاتینوم { (Latium)) ایتالیا ناک ساحل غر.
پسندہ اسکی بر خطه اولوب،
شمالاً تروریه ابله جنوباً قاپانیه خطه لری آرمه سنده
ایدی. روما شهری ایسه لاتینوم ابله تروریه خط
حدودی اوزرنده واقع ایدی. اسکی و یکی لاتینوم
اسملرله ایکجه منقسم اولوب، برنجیسی خطه ناک قسم
شمالی ناک عبارت و بر حکومت مجتمه هیئتی تشکیل
ایدن آله، برنسته، پدم، تیبور، آجیده،
فرجه شهرلندن مرکب ایدی. ایکنجیسی خطه ناک
قسم جنوبی سندن عبارت واک، وواسق، روتول،
اوسول قوملندن مرکب اولوب، آناغیس،
سوئسه بومینه، ولتره، آتیوم، آفسور، آردیه،
سوئسه آرونفته شهرلرنی حاوی ایدی. لاتینوم
خطه سی مستقل ایکن، یانکز برنجی قسمدن عبارت
اولوب، بدمه رومالیلرک اینه یکدکن صکره،

بونلر ایکنجیسی ضبطه، یکی لاتینوم اسمله اسکسینه
الحاق اجمشدری. رومالیلر تا رومولوسک زماننده
لاتینوم حکوماتی ضبط ایتمک باشلابوب، قبل میلاد
۶۶۴ تاریخنده (آله) شهرنی استیلا اجمشدری.
(تارکین سوپر) ک زماننده لاتینوم حکومت
متفقہ سی روما حکومتی طایفه مجبور اولوب، بدمه
۴۹۸ و ۴۹۶ و ۴۴۵ و ۳۴۸ و ۳۴۵ و ۳۱۴ ده قطعاً رام اولمشدری. او
تاریخندن اعتباراً رومالیلر لاتینوم خطه سنده بر
چوق معمورلر تأسیس ایدوب، رومالیلرله اسکان
ایتمک باشلامشدری. مع هذا لاتینوم شهر وقصیه.
لرینک بعض امتیازات مخصوصه لری وار ایدی، که
«لاتین قوانینی» اسمیه معروف ایدی.

لاچین { «حسام الدین» ماده لرینک
ایکنجیسنه مراجعت بیوربله.]

لادوغه { (Ladoga) روسیه ناک شمال غربی
جهتده فینلانده بیوک دوقه لغیه

پترسبورغ و اولونج ایالتلری آرمه سنده برکول
اولوب، اوردیا قطعه سنک اک بیوک کولیدر.
فینلانده کورفرینک ۳۸ کیلومتره شرقنده اولوب،
آباغی اولان (نوا) ابرماغی واسطه سیله فضله
میاهی بوکورفره دوکیلور. تقریباً ۶۰° ابله
۶۱°۴۰' عرض شمالی آرمه سنده اولوب، ۲۹°
طول شرقی خطی اورته سندن یکر. شمالدن جنوبه
بونی ۲۰۰ و وسطی اکی ۱۰۰ کیلومتره اولوب،
مساحت سطحی سی ۱۸۱۳۰ مربع کیلومتره در.
اطرافنده کی آلتی اووه دخی بر چوق، کوللری
حاویدر، که بونلر صولرک فیضاننده لادوغه ابله
برلشیرل. یانکز جنوب جهتده و پترسبورغ شهری
جوارلرنده بعض تیره بولنیور. بوکوله باشلیجه
اوج نهر دوکیلوب، بونلردن غرب جهتدن کلن
(دوقسه) نهری (سابعه) کولنک، شرقدن کلن
(اوبر) نهری (اونفا) ناک، جنوبدن کلن
(وولخرف) نهری دخی (ایتن) کولنک ایاتلریدر.
دها برچوق چاپلر آلوب، حوضه سی ۶۵۱ ۲۲۰
مربع کیلومتره وسعتنده در. شمال و غرب جهتلرنده
سواحلی قیانی و کبریبتیلی جیقنیللی اولوب، درینکی
ده زیاده در. شرق و جنوب طرفلرنده ایسه،
درینکی آز و سواحلی قوملق و صیق اورمانلرله

استوردر. آياغی اولان (نوا) نهرينك كولدن
چيقديني محله قوملر ييغلديغندن سير سفاث ايجون
اسويرك منصبندن نواتك مجراسنهك بر جدول
آچشلدر. كولك صوبي پك براق وطاتلي اولوب ،
زياده صوثوق اولديني حالده ، بالقلري پك چوقو
متنوعدر. كوچك برنوم آني باليغى دخى بولنور .
قيشين درت آي كول منجيد حالدهدر .

— بشنجيسى لهليلرجه (ولاديسلاس) اسميله
معروف اولوب ، لهستان قرالى (ياكلون) ك
اوغلي اولمغه ، ۱۴۳۴ ده لهستان قراللغند پدرينه
خلف اولمش ؛ و ۱۴۴۰ ده آوستريالى آلبرتك وفاتنده
بونك اوغلي پرينه مجارستان قراللغه انتخاب اولمش ؛
ودرعقب عثمانيلرك هيچومه مقابله مجبور اولوب ،
جزالى بولان مشهور هونيادك جيسارنى سايه سنده
بر مدت طيسانقدن صكره ، ۱۴۴۴ ده وارنه
مطمئنه كيره سنده عسكرى كلياً مغلوب و پريشان و
كنديسى مقتول اولمشدى .

— آلتنجيسى آف اليان آوستريالى آلبرتك
اوغلي اولوب ، بشنجى لاديسلاسك مجارستان
قراللغه انتخابنده آوسترياده ايمپراطور اوچنجى
فردريك ياتنه النجا ايتمش ؛ و ۱۴۵۳ ده مجارلر
طرفندن دعوت اوله رق ، تخمه اقاد اولمشدى .
زمانى عثمانيلرك مهاجراتنه قارشى طورمغه كچوب ،
ينه هونيادك جيسارنى يارديميله طيانه يلمشيكين ،
بونك وفاتنده صيت وشهرتتى چكه ميوب ، بيوك
اوغلى اتلاف ايتمش ؛ و بو حركتيله تبعه سنك فرى
قرانديغندن ، طاقت موقعنى تركله ، پراغه به چكله
مجبور اولوب ، ۱۴۵۷ ده اوراده ۱۹ ياشنده
وفات ايتمشدر . مرقوم هونيادك ايكنجى اوغلى
(ماتياس قرون) خلفى اولمشدر .

— پدنجيسى ، كه ايكنجى ولاديسلاس ديمكه
دخى معروفدر ، لهستان قرالى بشنجى قازيميرك
اوغلى اولوب ، ۱۴۷۱ ده چستان قرالى اولمش ؛
و ۱۴۹۰ ده ، مانياس قورونك وفاتى اوزرينه ،
لهستان قرالى بولان برادرى زان آلبرتك مامنتيله
برابر ، مجارستان قراللغى قبول ايدوب ، حدودك
محافظةسى امورنى استافان ژاپولى به ترك ايله ، امور
داخليه نك اصلاحنه حصر همت ايدهرك ، تبعه سنى
منون و بختيار ايتمشدى . ۱۵۱۶ ده وفات ايتمشدر .

{ ونام ديكره لانسلاو (Ladislav)
لاديسلاس (Lauelet) نابولى قراللرندن
اولوب ، ۱۳۷۶ ده طوغمش ؛ و ۱۰ ياشنده ايكن ،
والده سى ماركريته نك وصايتيله بدرى اوچنجى
شارله خلف اولوب ، ادعاى حق وراثت ايدن

لاده } (Lada) آسايى صفيك ميلت شهر
قديمي قارشيسنده بولمش بر كوچك
آطه اولوب ، ازمنه قديمه ده ايكنى بيوك محاربه بحريه
ايله شهرت قزاعشيدى . بونلرك برنجيسى ميلاددن
۴۹۸ سنه اول ايرانيارله يونيه نك بونان ، ماجرلى
آره سنده وقوع بولوب ، ايرانيار بونلرك دونماسنى
باتيرمغه ، يونيى ضبط ايتملردى . ايكنجيسى قبل .
الميلاد ۲۰۰ تاريخلرنده وقوع بولوب ، بونده (آنال)
ماكدونيه حكمدارى بشنجى فليبي مغلوب ايتمشدى .
بيوك مندرسك دوكدىكي چامورلر او جهتن قزم .
نك ديكزك ايجنده اوزاناسنى منج اولمغه ، بو آطه
چوقدن قزمه بيتيشوب ، اليوم وجودى بو قدر .

لاديسلاس } (Ladislav) مجارستان
قراللرندن بروجه آنى بدى
كشيك اسميدر :

برنجيسى ۱۰۷۷ تاريخنده برادرى (كيسا) به
خلف اولوب . بلغارلى و صربيلرى جزيه به باغلا .
مش ، و خرواستانى الكاسنه الحاق ايتمشدى . بيوك
وارادين شهرينك مؤسسيدر . اهل صليبيله فلسطين
سفرينه حاضر لقمده ايكن ، ۱۰۹۵ تاريخنده ۵۴ ياشنده
وفات ايدوب ، پاپا طرفندن مؤخرأ اعزه زمهره سته
ادخال اولمشدر . حزيناتك ۲۷ سنده يورطيسنى
اجرا ايدرلر .

— ايكنجيسى و اوچنجيسى ۱۱۷۱ و ۱۲۰۴
تاريخلرنده پك آزر مدت حكومت سوروب ، شاين
تذكار بر ايش كورمه مشلدر .

— دردننجيسى ، بشنجى استافانك اوغلى اولوب ،
۱۲۷۲ تاريخنده پدرينه خلف اولمش ؛ و چستان
قرالى (اوتوقار) اسقاط خصوصنده ايمپراطور
(رودولف) . يارديم ايتمش ايسه ده ، تانارلرله
قومانلر كنديسى اوزرينه هجوم ايتكلرنده ، ايمپرا .
طوردن بر كونه امداد كورميوپ ، قومانلرك اينه

۲۱۵ دكان و ۵۸ دكرمن موجوددر. مركز
قضايه ياربم ساعتاني مسافه ده حيوانات اوبوزينه
نافع بر معدن صوبي واردر.

لاذر } مكرانده و سيستاندن اوج كونك
} مسافه ده بر قصبه اولديني «مجم
البلدان» ده مسطوردر.

لاذقيه } شامده بيروت ولايتنه ملحق و
(Latakiéh, Ladoicée) ساحل
بيروت ۱۸۰ كيلومتره شمالنده اوله ورق دكزه مند
بر برون اوزرنده ولب دريادن بر كيلومتره ايجريده
لوا مركزي بر قصبه اولوب، ۱۲۰۰۰ اهالي،
۱۱ جامع شرقي، ۲۹ مسجد، ۷ كاياسي، بر
مناستري، بر اعداديه ملكيه و ۱۸ ابتدائيه مكته،
۸ خاني، ۶ حمامي، ۹۳۷ دكان و مغازه سي و ۳۲
بل و حيوان دكرمني واردر. ليماني زانا كوچك
واسكي قله سنك اتقاضي له طولش اولديندن، يالكر
يرلي سونكرجي قايلربنك دخوله مساعدر.
اينه سي كاركي و كوزل و سواقلي قالدبرملي اولوب،
قصبه نك اوستنده ۶۵ متره يوكسك برتبه و اوستنده
كوزل بر جامع شريف واردر. ايجريه طوغري
يوللري و ليماني منتظم اولديني حالده، ينه تجارتي
خيلى ايشلك اولوب، قوتون، زيتون ياغي، ذخيره،
ميوه، ياموق و سايره اخراجاني واردر. مختلف
قاشلر نجه مخصوص دستكاهلري و ديكر بعض
معمولات صنايعيه سي دخي واردر. لاذقيه پك
اسكي بر معموره اولوب، اسكي فنيكه ليلر زماننده
(رامينا) تسميه اولنوردی. سلفه توس نيقاتور زماننده
(لاؤديكيه) تسميه اولنمشدي، كه شمديكي اسمي
بوندن مأخوذدر. يوليوس قيصر طرفندن (بوليه)
تسميه اولنمش ايسه ده، بواسم محافظه اولنماشدر.
روماليلر زماننده پك معمور اولوب، كلتي شراب
اخراجيله مشهور ايدي. اسكي باغلي شمدي تونون
تارله لري اولمشدر. دور اسلامده دخي معمور
اولوب، بده اهل صليب محارباني اثاسنده دفعا له
فرنگلر طرفندن ضبط و اهل اسلام طرفندن
استرداد اولنمغه، خراب اولمش، و قله لري هدم
اولنمشدي. حركت ارضدن دخي اوج دفه خراب
اولمشدر.

آنزولي ايكنجي لوبي ايله بر مدت اوغراشدندن
صكره، ۱۲۹۹ ده بلا رقيب ملك موروثه صاحب
اولنجه، بتون ايتالياني اله پكيرمك هوسنه دوشوب،
۱۴۰۸ تاريخنده روماني و جوارلرنده كي ممالكي
ضبط اتمش ايسه ده، ۱۴۱۱ ده طوسقانه ده ايكنجي
لوبي طرفندن مغلوب اولمش؛ و بده يكي دن كسب
قوتله، يتنك اجراسنه ثبث اتمك اوزره ايكن،
۱۴۱۴ تاريخنده سفا هندن وفات اتمشدر.

لاذيق } سيواس ولايتك آماسيه سنجانده
} و آماسيه نك ۳۰ كيلومتره شمال
شرقيسنده اوله ورق اسكله سي اولان صامسونك ۵۵
كيلومتره جنوب غربيسنده قضا مركزي بر قصبه
اولوب، ۱۵۰۰ اهالي، ۲ جامع شرقي، ۲ مد
روسي، ۱۵۰ جلدی حاوی بر كتبخانه سي،
رشدیه مكته و بر زاويه سي واردر. اسكي بر قصبه
اولوب، اسم قديمي (لاؤديكيه) در. و اترابونك
زماننده بيوجك بر شهر ايدي.

— لاذيق قضا سي سنجانك شمال شرقي كوشه.
سندن عبارت اولوب، غرباً حوضه، جنوباً نفس
آماسيه قضا ليله، شرقاً توقاد سنجانيله، شمالاً
دخي طبرزون ولايتيله محدود اولديني حالده، ۴
ناحيه و ۱۹۵ قريه ني حاوی و ۴۲۱۵ اهالي
ايله مسكوندر. اهالي سنك ۲۰۰۰ ي روم، ۸۴۲۰
مذاهب ثلثيه منقسم ارمني و قصوري مسلم و تركدر.
اراضيسي عارضه لي اولوب، كراسته به بارار اشجار
مختلفه ني حاوی اورمانلره مستور طاغلي واردر.
مياه جاريه سي قضا نك حدود شرقيه سي آبران يшил
ايرماغه تابع اولوب، اك بيوك نهري مركز قضا
قربنده واقع لاذيق كولندن چيقان (ترس آقان)
صوبيدر. مذكور كولك اك ياربم و بوني ايكي
ساعت اولوب، ايجنده كثرته باليق و كنارلرنده
حصير اعماله بارار سازلر بولنور. محصولاني :
بغداي، آربه و ساير حبوباتله پتانه و ميوه و سبزه.
لك انواعندن عبارتدر. مرعاري پك كوزل اولنمغه،
حيوانات اهليه سي زياده جه اولوب، قيون، بكی،
صغير و سايره دن مركبدر. مانده لرينك جنسي پك
اييدر. قضا داخلنده ۴۷ جامع، ۳۲ مسجد، ۱
رشدیه، ۵۰ اسلام و ۱۹ خرستيان مكته ابتدا.
يحي، ۳ مدرسه، ۱۰ زاويه، ۱۶ خان، ۳ حمام،

— لاذقیہ قضایہ منامی اولان سنجاغک مرکز قضایہ اولوب، قسم شمالیسندن عبارت اولمغه، شمالاً حلب ولایتیله، شرقاً صبیون، جنوباً جبیله قضالیه، غرباً دخی آق دکنزله محاطدر. ۴ ناحیه و ۱۸۱ قریه دن مرکب اولوب، ۳۹ ۱۷۳ اهالی ایله مسکوندنر، که بونلرک یالکز ۲۲۵۷ سی خرستیان و اسرائیل و قصوری کاملاً مسلمدر. اراضیسنک قسم اعظمی اووه لی اولوب، نهر کبیر، نهر القش و وادی قندیل اسملیله اوج چای اراضیسنی سقی ایدر. طوبراغی خیلی منبت اولوب، حبوبات متنوعه ایله میوه و سبزه لک انواعی و توتون، پاموق، زیتون و سائرله حاصل اولور.

لاذقیه } سنجاغی . ساحل شامده بیروت
ولايتی ترکیب ایدن بش سنجاغک بری واک شمالیسی اولوب، جنوباً طرابلس سنجاغیله، شرقاً سوریه و حلب و لایتیلرله، شمالاً ینه حلب و لایتیله، غرباً دخی آق دکنزله محاط اولدینی حالد، لاذقیه، صبیون، جبیله و مرقب اسملیله ۴ قضایه منقسم و ۱۷ ناحیه ایله ۱۴۴۰ قریه بی حاویدر. اهالیسی ۱۱۶۷۸۶ کسلی اولوب، بونلردن ۱۰۹۹۷۰ ی مسلم و ۶۸۱۶ سی غیر مسلمدر. اهالی اسلامیه سی عمومیت اوزره عرب اولوب، اهالی غیر مسلمیه سی دخی لسان عربی ایله متکلمدرلر. اراضیسی طارضلی اولوب، جبل نصیره سنجاغک حدود شرقیه سی بونجه جنوبدن شماله طوغری ممتد اولور، و قوللریله اتکلری غربیه طوغری ساحله قدر اوزانه رق، برطافم کوزل و ادیلر و بابلر و بونلرک آره لرندله آرز چوق کنیش اووه لر تشکیل ایدر. بو جبالدن بر چوق انهار غربیه طوغری آنه رق و سقی اراضی ایدره رک، دکنزه منصب اولور. مساهنه ک آزلنی جهتیله بونلرک هیچ بری بیوک اولیوب، اک اوزونلری مرکز لوا قریبندله منصب اولان (نهر کبیر) در. سواحلی بعض کیرتی و چیقنیلری حاوی ایسه ده، هیچ بز صاغلام لیانی یوقدر. هواسی ارتفاعه کوره نجات ایدوب، سواحله ده معتدل اولدینی حالد، شرقیه طوغری بو قاری چیقلدقه سربلکی آرتار. محصولاتی ذخایر متنوعه ایله زیتون، اوزوم و سبزه لک انواعیله توتون، پاموق و سائرله عبارت اولوب، سنوی قریباً

۷۵۰۰۰۰ کیله بقدای، ۳۰۰۰۰۰ کیله آربه، ۲۳۰۰۰۰ کیله نخود، ۴۳۰۰۰۰ کیله داری، ۱۴۰۰۰۰ کیله بقله، ۱۸۰۰۰۰ کیله مرجک، ۷۰۰۰ کیله سیسام، ۱۵۰۰ کیله فصولیه، ۷۸۰۰۰۰ قیه پاموق، ۷۸۰۰۰۰ قیه زیتون یاغی، ۲۸۵۰۰۰ قیه تونون حاصل اولور. اییک بوجکی و آری ده یتیشدیرلوب، ۳۳۰۰۰ قیه قدر اییک قوزمه سی و ۵۰۰۰ قیه بال آلیر. حیوانات اهیلدن اک زیاده کچی بونلرک مقداری ۳۰۰۰۰ رأسی منجاولدر. ۱۴۰۰۰ قدر قیون، ۳۰۰۰ صغیر، ۱۸۰۰ آت، ۸۰۰ مرکب، ۲۵۰ دوه و سائرله دخی بولور. سنوی ۹۰۰۰ قیه پیاغی و ۱۱۰ قیه کچی قیلی آلیر. طیور یتیه و علی الخصوص طاووق جنسی چوق اولوب، یمور. طهرک هواسی آله رق بوزلیه جق بر حاله وضعیله ممالک اجنیه یه اخراجیچون بر قاج فابریقه آچلشدنر. اورمانلری ۹ قطعه دن عبارت اولوب، مجموعی ۱۸۰۰۰۰ دونم و سمتمده در. اشجاری باشلیجه جام، میشه، پلاموط میشه سی و سائرله دن عبارت اولوب، کراسته یه الیریشلیدر. صنایع محلیه یوک و پاموق و اییکدن بعض قاشلر نهحیه صابون اعمالی کچی شیلردن عبارت اولوب، سنوی ۱۰۰۰۰ قیه قدر صابون پاییلیر. لوا داخلنده ۱۸۶ جامع و مسجد و کلیساکسی معابد و مکاتب موجوددر.

لار } ایرانک فارس خطه سننده و شمده کی
تقسیمانده کرمان ایلندله لارستان
خطه سنک مرکزی بر قصبه اولوب، شیرازک ۱۷۵ کیلومتره شرق جنوبیسنده و کرمانک ۲۱۰ کیلومتره جنوب غربیسنده اوله رق ساحل بچردن ۹۰ کیلومتره ایچریده اولدینی حالد، ۱۲۰۰۰ قدر اهالیسی، خرابه یوز طومش فایتله مکمل چارشییی، دوشکون اولمغه برابر یشه خیلی ایشلک تجارتی، صرب بر قیامک اوزرنده قلعه سی و بونک ایچنده پک درین بر طانتی صو قیوسی، اطرافنده ذخیره و پاموق ایله سنوی ۳۰۰۰ یوک قدر توتون حاصل ایدر منبت اراضیسی و قوتلی و کوزل دوه لری وارددر. شاه عباس ماضی بو قصبه بی پک زیاده اصهار ایش ایسه ده، بعده تدنی ایدوب، اکثر

اښه سی و اوج بیکی منځاوز اولان صهرنجلرنک
چوخی خراب حالنده بولنیور. — لارستان خطه .
سنده بعضاً لار اسمی و بریلر.

— یا قوت حوی بو اسمله قیس جزیره سیله
سیراف آره سنده بر آله بولنوب، محیط داره سی
۱۲ فرسخ اولدینی، واهالیسنک اینجی صیدیه
مشغول بولدینی، وکنندی اوگرامش اولدینی
بیان ایدیور. خریطه ده کیش جزیره سنک شرق
طرفده (لارک) اسمیله بر آله کورلیور؛ او
اوله کرکدر.

{ لارجان طبرستانه ری اله آمل آره منده
و بو قصبه لک هر برندن ۱۸
فرسختی مسافده بر قصبه جق اولوب، آل بویه
زماننده بعض وقایع تاریخییه مصدر اولشدر.

{ لارده اندلسه قرطبه تک شرق جهتنده
منهور بر قصبه اولوب، ملحقاتی
طرکونه متصل اولدینی و ثلثه اسلامدن بر قاج
ذاتک مسقط رأسی بولندی جغرافیون عرب
آثارنده مذکوردر.

{ لارستان (یاخود لار) ابرانک قسم
جنوبیسنده هن اصل فارس
خطه سنه و شمیدی تقسیماته کرمان ایالتنه ملحق
بر خطه اولوب، فارسک شرق جنوبی و کرمانک
جنوب غربی جهتنده و بحر فارس ساحلنده واقعدر،
و شرقاً هرمز بوزانیه و جزیره کیشک قارشیسنه
قدر ممتد اولور. ۲۶°۳۰' ايله ۲۸°۲۵' عرض
شمالی و ۵۰°۱۰' ايله ۳۰°۱۰' طول شرقی
آره لنده ممتد اولوب، مساحت سطحیه سی ۶۸ ۴۶۸
مربع کیلومتره در. کرمسیر تعمیر اولنان ابرانک
اک صیقا ممالکندن اولوب، طاغری چلاق
ونهر لرنک صوری آزددر، و اکثریا بالکتر قیشین
آقار. طاغری لرنک ارتفاعی ۲۰۰۰ ايله ۳۰۰۰
متره آره سنده در. انهار لرنک اک بیوکری نهیندرود،
لار، آب شوردر. بناء علیه اکثر بر لرنک ایجیلجه لک
صوبی صهرنج صوبندن عبارتدر. مع هذا صو
آلتنده بولنان ویا ددین قبولله اروا اولنان
بر لنده پورتقال و خرما ايله نوتون، پاموق و بعض
ذخایر حاصل اولور. سواحله ده بعض کوچک
قصبه لری اولوب، باشلیجه لری: بندرخل، لنجه،

چارک، دوات، بوستانه و ساثره در. ساحله قریب
بر لری دشتستان اسمیله معروف اولوب، طو پراخی
قوملق ایسه ده، موسم یا غمور لرنک کثرتی کلیتی
خرما و پورتقال آغاجلری بیتشمه سنی ایتاج ایدر.
اهالیسی ۹۰۰۰۰ کشتی راده لنده اولوب، دا.
خلده کیلر ایرانی و کرد و ساحله کیلر عربدر. عربلر
نیم مستقل اولوب، بقین و قتلره کلجه به قدر قور.
صانقله مشغول ایدیلر. و قتلره بحر فارس سواحل
و جزایرنه حاکم بولنش بر دولت مستقله صورتنده
اولوب، شاه عباس ماضی طرفندن قبح و ابرانه
ضم، و کاه فارس کاه کرمان ایالتنه الحاق اولمشدر.
{ لارنده قونیه و لابنده کی قره مان قصبه .
{ سنک نام دیگریدر. « قره مان »
ماده سنه مراجعت بیورله . [

{ لارنقه (یاخود لرنقه (Larnaka) و نام
(دیگرله (طوزله) قبریسک شرق
جنوبی ساحلنده و لفقوشه تک ۳۴ کیلومتره شرق
جنوبیسنده واقع بر قصبه اولوب، جزیره مذکور.
رمتک اک ایشک اسکله سی اولدینی حالده، ۷۸۲۵
اهالیسی، و لیانی اولدینی حالده، خیلی ایشک
تجارتی وارددر. تک اسکی قصبه اولوب، فنیکه لیلر
زماننده (کیتیم) و یونانیلر طرفندن (کیتون)
تسمیه اولنوردی. الیوم قرینده (کیتی) اسمیله بر
قریه و اطرافنده بر طاقم مزارلر و مزاره لرله ساثر
آثار عتیقه بولنیور.

{ لاروش سور یون (La Roche-Sur-Yon) فرانسه ده
پارسک ۴۳۲ کیلومتره جنوب غربیسنده و (یون)
نهری کنارنده (وانده) ایالتنک مرکزی بر قصبه
اولوب، ۸۲۹۸ اهالیسی، داخلی مکتب اعدادیسی،
کتبخانه سی، دوز و کنیش سوقا نلری، زراعت
جمعیتی، آت بیتشدیرمه مخصوص حاراسی، بیوک
ناپولیونک میکی و ساثر آثاری وارددر.

{ لاروشفوقول (La Rochefoucauld) فرانسه تک بو اسمله مسمی
ناحیه مرکزی بر کوچک قصبه به منسوب، اسکی
و بیوک بر دوقه خاندانه منسوب مشاهیدن بر قاج
ذاتک اسمی اولوب، اک مشهور لری یازدینی «امثال»
ایله کسب صیت ایدن (فرانسو آدوق دلاروشفوقول)

در، که ۱۶۱۳ ده یارسده طوغمش، و ۱۶۸۰ ده وفات ایتمشر. امثالی مشهور اولوب، دفعاتله نشر اولنمشدر.

لاروشله { (La Rochella) فرانسه ده
(پارسک ۴۷۰ کیلومتره جنوب
غریسنده و بحر محیط آطلاسی ساحلنده بر قوبک
ایچنده «آشای شارنته» ایالتنک مرکزی بر قصبه
واسکله اولوب، ۱۷۲۷۷ اهالیسی، استخکاماتی،
داخلی مکتب اعدادیسی، علوم و فنون و صنایع
نقیسه آقادیسی، کتبخانهسی، نباتات باغچهسی، تاریخ
طبیعی نمونه خانهسی، ترسانهسی، ضربخانهسی، بور-
سهسی، سفاتن اعماله مخصوص حوض و دستکاهلری،
دکیز حماملری، شکر، یاکن بزی، قطران و سائر
غایره لری، دکرمنلری، محله لری، موربته بالینی
صیدینه مخصوص سفاتی و پک ایشلک نجارتیه
محصولات ارضیه و صنایع اخراجاتی وارددر.

لاروق { (La Roque) فرانسه مشاهیر
سیاحیندن اولوب، ۱۶۶۱ ده
طوغمش، و ۱۷۴۴ ده وفات ایتمشر. شرقده طول
مدت سیاحت ایدوب، آری آری یمن، فلسطین،
شام سیاحتنامه لرینی تحریر و نشر ایتمشر.

لاره { (Lares) اسکی رومالیلرک خانه
(و طائله لرینک حاملری عد ایتدکلی
بر جنس ملک و یا پرلری اولوب، بولرک پک
کوچک بابدقلمی صغیرلری اوجاقلری یاننده بر رافه
قورلردی. زکیئرلرک خانه لرند بولرله مخصوص
حجره لر وارایدی. بو صغیر بیدردن اولاده
میراثه قالیردی. خانه لرله مخصوص اولان لاره لر
بشقه شهره مخصوص بولانلری ده اولوب، بیوک
جاده لرده و میدانلرده بولندربیلریدی. لاره لرله اک
اول بیتنن محصولاندن وسوت و میوه تقدیم
ایدرلردی. هر طائله ده بولاره لرله برابر اجدادک
(مائله) تعبیر ایتدکلی ارواح و خیاللرینه ده
حرمت ایدرلردی. اشبو (لاره) و (مانه) اسملرینک
هر بولرک (لات) و (منات) مبدولری اسملریله
اولان مشابهی شایان دقتدر.

لاری { (مولی مصلح الدین -) مشاهیر
(عمادان اولوب، ابرائک لار شهرنده
نشأته، جلال الدین دوانی تلامذه سندن میرکال

الدین حسیندن و میر غیاندن و سائر مشاهیر
عصرندن تحصیل علوم عقلیه و عقلیه ایتدکن صکره،
هندستانه رحلتله، هابون شاهک انعام و الطافله
مظفر اولمش؛ و مشارالیهک وفاتنده، اوراسنی
ترکله، زیارت بیت الله الحرام مقصدیه جانب
حجازه کیدوب، بمد الحج بلاد رومه انتقال،
و شهردن شهره کزه رک، استانبوله وصول ایتمش؛
و ابو السعود افندی و سائر علماء عصرله علوم
عقلیه و تقابله مباحثیه کیریشوب، اثبات فضل
و کمال ایتمکله، بعض تخصیصاته نائل اوله رقی، بر
مدت اقامتندن صکره، دیار بکره رحلت ایتمش؛
واورا والیسی بولنان اسکندر پاشایه انتسابله،
اولادینک خواجهسی اولمش؛ و مشارالیهک انهاسیه
کندیسنه خسرو پاشا مدرسه سی مدرسلکی رؤسی
توجیه اولنش ایدی. ۹۷۹ تاریخنده شهر مند-
کوردده وفات ایتمشر. علم هیئته کوزل بر متقی،
بو فنده «التذکره» عنوانلی کتاب و منطقه
«التهدیب» شرحلری قاضیمیرک «شرح الهدایه سنه»،
اصفهانینک «شرح الطوالم» نه و سائر کتب علیه
حاشیه لری، تفسیر بیضاوی به حواشیسی، «شمائل البی» به
عربی و فارسی شرحی و خلقت طالعن کندی زمانه دک
فارسی العبارة بر تاریخی و بر جوق قصائد و سائر
اشعاری وارددر. شو بر ایکی بیت او جمله دندرد:

الا انما الدنيا كاحلام نائم
فمن ذاك يهتبط الانام نيام
وطوفان نوح قد نجا منه فرقة
ولكن طوفان النية عام

— جنتمکان ابو الفتح سلطان محمد خان
حضر تیرینک زماننده بنه ابرائک لار قصبه سندن
کلش فن طبه واقف بر لاری دخی اولوب، پادشاه
مشارالیهک خدمت طبابتنده بولنمشدی.

لاریسه { (Larissa) تسالیهک مرکزی
(اولان یکیشهرک اسم اصلیسیدر.
[«یکیشهر» ماده سنه مراجعت بیوریه.]

لاز { قره دکیزک جنوب شرق سواحلنده
(ممالک عثمانیهک طبرزون ولایتنده
وروسیه دولته تابع باطوم جتته ساکن بر قوم
اولوب، اساساً اقوام قاقاسیه دن اولمغه، کرجیلرله
قربت جنسیه لری وارددر. لازلر سیماجه نماییه

حرق قاقاسی به منسوب اولوب ، قفاری بیوک و آرمودی ، آنلری واسع ، برونلری دوز و بعضاً آزبجی کرلی ، صاچلری اکثریا کستانه ویا قرال ، کوزلری الا ویا مانی ، قد و قامتلری موزون و مشی و حرکتلری لوندانه در . کندیلری جسور و جست و چالاک ، چایشقان و ذکی آدم لر اولوب ، حرب اثنا . سنده یغما به میلاری وار ایسه ده ، ایشده پک ناموسلی و صادق آدم لر در . کیمی یکده کی مهارتلی دخی مشهور اولوب ، عثمانلی دوئمناسنک الک ابی نضرات و ضابطانی بونلر دندر . لقر دیلری بولجه اولوب ، چوق سویلکله شهرتلی واردر . نسب و جنسیتجه عرق قاقاسی به منسوب اولدقلری سیالردن ظاهر اولدینی حالد ، لسان اصلیلرینی انودوب ، ترکیه تکلم ایتکده درلر . لازلر صومیت اوزره مسلم اولوب ، ایچلرند بولان واکثریا باقیرچیلیق و خلا جاقله مشغول اولان خرسیتیلر ایسه لاز اولیوب ، تا ازمته قدیمده اورالرده لرشمش اولان یونان قدیم مهاجرلری اولاندندر ، والیوم سویلد . کرلی لسان یونانی قدیمک سائر طرفلر روجه سندن فرقلی برنوع غلطیدر .

لازار { Lazar (حضرت عیسی (عم) زماننده
یتیمده یاشامش ، و بی مشار
ایله ایمان کتیرمش اولان مریم و مارث نام ایکی
همشیره نیک برادرلری اولوب ، وفاتندن درت کون
صکرمه ، بدنی مزارنده چوریمکه باشلامش اولدینی
حالده . حضرت مشار ایله که معجزه سیله احیا اولند .
ینی انجیلده مذکور در . خرسیتیانلر کندیسینی
اعزهدن عدا دوب ، ابولک ۲ سیله کانون اولک
۱۷ سنده یورطیسینی اجرا ایدرلر .

لازستان { طربزون ولایتک منتهای شر .
قنده بر سنخاق اولوب ، مقدا
مرکزی باطوم ایکن ، شمعی ریزه قصبه سیدر .
اک زیاده لاز اهای ایله مسکون اولان جهندن
عبارت اولغله ، بواسطه تسمیه اولمشدر . غرباً نفس
طربزون سنخاغیه ، جنوباً ارضروم ولایتله ، شرقاً
روسیه حدودله ، شمالاً دخی قره دکیزله محدوددر .
ساحل بونجه طولی ۱۲۰ کیلومتره قدر اولوب ،
عرضی ۲۵ ایله ۳۰ کیلومتره آرم لرنده در . سنخاق
ریزه ، آتنه و خوبه اسمرله ۳ قضایه منقسم اولوب ،

۶ ناحیه و ۳۶۴ قریه نی حاویدر . اهالیسی ۱۳۸ ۴۲۷
کشی اولوب ، ۶۸۹ ی روم و قسوری کاملاً مسلم
ولازدر . اراضیسی طاغنی و سنکستان اولوب ،
حدود جنوبیه سی جغرافیای قدیمده « بونت آلپلری »
دیتلن بر سلسله جبالک صرتندن عبارتدر . و بونک
اتکلری ساحله قدر ممتد اولور . میاه جاریه سی
چوق ایسه ده جمله سی قصبه اولوب ، یالکیز قیشک
اواخرنده صولری چوقدر . بونلرک باشلیجه لری
غربدن باشلا یه رق : اسپوروز ، بازار ، فورتنه
و یچه دره لیدر . اورمانلری چوق اولوب ،
طاغلرینک یوقاری طرفلرنده چام ، دها آشاغیده
میشه و جوز و خوبه قضاسنده چشیر آغاچلری
بولنیور . طوپراغی پک منبت دکسه ده ، اهالیسنک
چالیشقانلی سایه سنده احتیاجات محلیه کفایت ایدر .
جک مقدار بندا ی وسائر حبوبات و آتنه قضاسنده
برنج دخی حاصل اولور . فاصولیه و فندق محصو .
لرندن ایسه خیلی مقدار اخراجات دخی اولیور .
معادن متعلق یکی تحریات اجرا اولنماش ایسه ده ،
طافلرده دمیر ، سیمی قورشون ، منقاز و سائر
معدنلر بولندینه بعض دیلار بولنوب ، بومعدنلری
بعضلری اسک زمانلرده چقارلنده بولنشدر .
یترو ل یعنی طاش یاغنی دخی دکیزک ایچنده و قره ده
بولندینی استدلال اولنیور . صنایع محلیه برلی بز
نسیله بعض اوقی تفک صنعتلردن واک زیاده کی
واقیق انشاسیله کبیجک و بالیقچیلقدن عبارتدر .

لاسرنا { (La Serena) آمرقای جنوبینک
شیلی جمهوریتنده قوکیبواسکله .
سندن ۸ کیلومتره ایچریده واقع قوکیبواسک
مرکزی بر قصبه اولوب ، ۱۴۰۰۰ اهالیسی و
مذکور اسکله به قدر دمیر بولی واردر .

لاسقاریس { (Lascaris) روم امپرا .
طورلردن اذینقده حکومت
سورن شعبه سی امپراطورلردن بر قاج کشینک
منسوب اولدینی بر خاندان اولوب ، بعض احفادی
یقین وقتلره کلنجه به قدر موجود ایدی . بوخاندانک
رئیس (ثئودور لاسقاریس) در ، (آ آکسپس
آنکولس) ک دامادی اولوب ، ۱۲۰۴ تاریخنده ،
قسطنطنیه نیک اهل صلیب طرفندن ضبط اولنسی
اوزربنه ، آسیای صغیره چکیلرک ، مرکزی ازیقی

اولی اوزره ، بیتیه ، لیده و فریجیه یعنی خدا .
 وندکار و صارو خان ابله آبدین جهتلرندن عبارت
 بر دولت تأسیس ایتش ، و قاش بدری مرقوم
 آلکسیس ابله روم سلجوق حکمداری طرفندن
 کوردیکی محاصماته قارشی مدافعه ایدوب ، ۲۰ سنه
 حکومت سوردکدن صکره ، ۱۲۲۲ ده وفات
 ایتشدرد . اوخنجی تاہلی اولی اوزره ، قسطنطنیہ
 تختی ضبط ایدن (بیرقورشی) ک قیزینی تزویج
 ایتشیدی . دامادی (پان دو قاس و اتاک) ابله
 نورونی کوچک تنودور لاسقاریس خلفری اولمش ،
 و بو آدم بر طاقم اوہامہ تابع اولوب ، بر جوق
 مظالمه آت اولدندن صکره ، بوک نتایجندن اوله .
 رق تلف اولمشدر . بوک ۶ یاشنده قالان اوغلی
 بر آژ مدت ایمپراطور نامی طاشیدقدن صکره ۱۲۶۰
 تاریخندہ میخال پائولوغ طرفندن اسقاط و مالکی
 ضبط اولمشدر .

لاسیوتا { (La Ciotat) فرانسه ک «رونه
 آغزی» ایالتندہ ومارسیلہ ک
 ۲۳ کیلومتره جنوب شرقیسنده ناحیه مرکزی بر
 قصبه واسکله اولوب ، ۱۰۰۰۰ اہالیسی ، لیانی ،
 قلعه سی ، فناری ، داخلی مکتبی ، بحریہ مکتبی ،
 سفات اعمالنه مخصوص حوض و دستکاکلری و شراب ،
 قورو بمش وزیتون باغی اخراجاتی واردرد .
 لاشتر { نہاونددن ۱۰ و سابور خواستدن
 ۱۲ فرسخاتی مسافندہ بر ناحیہ
 اولدیفنی یاقوت حوی بیان ابدیور .
 لاشکرد { کرماندہ جیرفتدن اوج مرحلہ
 لک مسافندہ مشہور بر قصبہ
 ابدی .

لاشودفون { (La chaux de Fond)
 دودھاووغریسی Lachaude Font
 یعنی صیباق چشمه) سویچرہ ک نوشاتل
 جهوریتندہ ونوشاتلک ۱۳ کیلومتره شمال فریسنده
 اوله رق (ژورہ) طاغلرینک بوکسک بر وادیسنده
 واقع بر قصبہ اولوب ، ۲۱۰۰۰ اہالیسی ، ساعت
 ودانتلہ قابرقہلری ومعدن صوبی واردرد .

لاشید { (Lassithi) کرید جزیرہ سنک
 شرقی شمالی جہتندہ کی بیوک کورفر
 قریندہ وهمنای اولان طاغاک ایتکندہ بر کوچک
 قصبہ اولوب ، همنای اولان سنجاک مرکزیدر .
 — لاشید سنجاغی کرید ولایتی ترکیب ایدن
 بش سنجاغک بری واک شرقیسی اولوب ، غرباً
 قندہ سنجاغیلہ محدود و سائر طرفلردن دیکڑلہ
 محاطدر . نفس لاشید ، برہ پترہ ، اوپانو واستہ
 اسملرلہ ۴ قضایہ منقسم اولوب ، ۲۰ ناحیہ و ۱۳۰
 قریبی حاویدر . اہالیسی ۵۳۷۷۴ کشی اولوب ،
 ۱۰۳۶۰ ی مسلم ، ۴۳۳۷۶ ی خرتیان
 و ۳۸ ی اسرائیلیدر . اراضیسی طارضہ لی اولوب ،
 غرب جہتندہ بولنان لاشید طاغاک ارقاعی ۲۱۵۴
 مترہ در ، وقوللری جزیرہ ک منہای شرق شمالیسنہ
 قدر ممتد اولوب ، اورادہ (سیدرو) بروتی تشکیل
 ایدر . طوبراغی آطہ نک هر طرفندن آز منبت
 اولوب ، محصولاتی جزئی حبوباتلہ زیتون ، پورقال ،
 لیون و سائرہ دن عبارتدر .

لاعه { ہندہ (صبر) جیلندہ بر قصبہ اولوب ،
 یانندہ (عدن لاه) دینگلہ معروف

— ینہ بو حالتہ منسوب (قسطنطنین
 لاسقاریس) ارباب معارفدن اولوب ، استانبولک
 قہندہ فرانسو آسفورچہ طرفندن میلانہ جلب
 اولنہ رق ، شهر مذکورہ و بعدہ روما وناپولیدہ
 لسان یونانی تدریسیلہ مشغول اولہ رق ، بولسا ک
 ومدینت یونانیہ ک آوروپاجہ انتشارینہ سبب
 اولمشدر . یازدینی بر صرف یونانی حروف یونانیہ
 ایلہ اک اول طبع اولنان کتاب اولمشدر .

— (یان لاسقاریس) دخی مدیجیس پرنسلی
 طرفندن فلورانسہ جلب اولنہ رق ، ال یازیسیلہ
 یازلش کتب یونانیہ جمیعہ یونانہ اعزام اولمش ؛
 و بعدہ سکزنجی شارل طرفندن فرانسیہ جلب
 اولنہ رق ، اون ایکنجی لوبی ورنجی فرانسو آک
 التفاتنہ ومؤخرأ پاپا اونجی لئو ک حایہ سنہ نائل
 اولمش ؛ و بو دخی معارف یونانیہ ک آوروپاجہ
 انتشارینہ خدمت ایتشدرد . ۱۴۴۵ ده طوغوب ،
 ۱۵۳۵ ده وفات ایتشدرد . فریجیا خطہ قدیمہ سنک
 (رینداقوس) قصبہ سنندہ دنیاہ کلش اولمفلہ ، بو
 قصبہ ک اسمنہ نسبتلہ یاد اولنور .

لاسوس { (Lassus) بلجیقہ لی مشہور بر
 موسیقی شناس اولوب ، ۱۵۲۰
 تاریخندہ طوغمش ، و ۱۵۹۵ ده وفات ایتشدرد .

پورتیکیزلیک مؤسساستدن اولوب، بعض کوزل
اینه سی ده وارددر. بریلرجه اسمی (وانی) در.

لاغوس { یاخود سان جوان دولس
(Lagos, S. Juan) لاغوس }

(delos Lagos) مکسیقه نیک (جالیسکو) حکومتده
و (لاغوس ده مورنو) نیک ۳۵ کیلومتره غربنده
سبخاق مرکزی برقصه اولوب، ۲۲۰۴۰ اهالیسی
و سنده بر کره قوریلوب یدی کون دوام ایدر
یک ایشک بنایری وارددر.

لاغوس { (Lagos) روم ایلنده کوملینه
سبخاغنده قره آفاج اسکله سی
اوکنده کی کورفک اسمی اولوب، بوری کولیله
اختلاطی وارددر.

لاغوس ده مورنو { (Lagos de Moreno)
مکسیقه نیک جالیسکو
جمهوریتده وغوآد الاجاره نیک ۱۷۰ کیلومتره شرق
شمالیسنده سبخاق مرکزی بر شهر اولوب،
۴۲۳۲۰ اهالیسی وارددر.

لافت { بحر فارسده عمان ايله هجرآره سنده
(جزیره اولوب، (جزیره بی
کاوان) دخی دینیلردی. خلافت جناب فاروق
زماننده عثمان بن ابی العاص طرفندن قح اولنرق،
اورادن فارسه چکلمش؛ وقایع مشارالیه جاتبدن
بو جزیره ده بر بیسوک جامع یایش ایدی. یاقوت
حموی بو جزیره نیک وقتیه بحر فارسک الک مهور
آطه سی اولدیفنی، و کندی زماننده اسمی بیله
مجهول اولوب، دفعاتله اورادن کچدیکی خالده اسمی
ایشیتدیکنی بیان ایدبور. شمعی بشقه اسمله مسمی
اولسه کرکدر.

لا فرتیه ماسه { (La Ferte-Macé)
فرانسه نیک اورنه ایالتنده
(دومفروت) نیک ۱۹ کیلومتره شرقنده نامیه
مرکزی بر قصبه اولوب، ۹۴۲۹ اهالیسی، بز
ایله شربت فابریقه لری، چشیردن مهور شیلری
وبویاخانه لری وارددر.

لافلش { (La Flèche) فرانسه نیک (سارته)
ایالتنده و (مانس) نیک ۴۰ کیلو-
متره جنوب شرقیسنده اوله رق (لوآر) نه ری
اوزرنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۸۸۸۸
اهالیسی، مشهور بر مکتبی و بعض فابریقه لری
وارددر.

کوزل بر قریه بولندی، و ۳۴۰ تاربخنده بمن
اهالیسندن ملوک فاطمیه نانه بیعت آلان محمد بن
الفاضلک بو قصبه ده اظهار دعوت ابتدیکنی یاقوت
حموی بیان ایدبور.

لاغری { (قاضی احمد) مشاهیر شعراء ایراندن
(اولوب، سیستانلیدر، و آوراده
قضا ايله مشغول ایدی. نجافت بدنی سبیلله بو
مخلص اختیار ایدوب، (قاضی لاغری) دینکله شهرت
بولشدی. ۹۵۸ تاربخنده وفات ایتشددر. برآره.
لقی مملکتی حاکمندن رنجیده اولوب، قندهاره
قاچش، واورادن شو قطعه بی ارسال ایتش ایدی:

شهنشها بکرم عذر بندهدرا بیدر
ز صیبت دوسه روزی اگرکناره کنم
ز باده منع تو نسوایم و نیکوم نیست
که می خوردند حریفان ومن نظاره کنم

لاغری { ایران شعراسندن اولوب، شو
رباعی اونکدر:

اشک که از چشم ترم ریخته
هست بخون جگر آمیخته
ده بده وشهر بشهر ازغت
لاغری دلشده بگر ریخته

لاغوس { (Lagus) مصرده حکومت سو-
رن بطالسدن برنجیسنک پدري
اولوب، بوکا نسبتله سلاله مذکوره یه لاغوسیان
(Lagides) نامی دخی و بریلور.

لاغوس { (Lagos) پورتیکیزک آلفارو
(بنی الغرب) ایالتنده و لیسبو.
نیک ۱۶۰ کیلومتره جنوبنده بر کوچک قویک
ایچنده واقع بر قصبه واسکه اولوب، ۷۸۸۰
اهالیسی و شراب ايله قورو انجیر اخراجانی وارددر.

لاغوس { (Lagos) آفریقانک ساحل
(غریبسنده بوقاری کینه نیک
«اسرا ساحلی» مملکتنده وساحلدن کنیش بر
بطاقتله آبرلمش اولان (قورامو) آطه سنک منتهای
غربنده انکتره نیک «آلتون ساحل» مهمبری
حکومته تابع بر حکومت محلیه نیک مرکزی بر شهر
اولوب، ۳۳۶۰۰ اهالیسی وارددر، که بونلرک
یکری یش سنه اول ۱۰۰۰۰ مسلم، ۲۰۰۰۰ ی
بت پرست و ۳۶۰۰ ی آوروایی ایدی. آنجیق
دین اسلام یک چابقی ترقی ایتدیکندن، شمعی یه
قدر یک آز بتپرست قالمش اوله جنی مأمولدر.

ایتمش، و فقرا و محتاجین به اقش اولدیفندن، اماله
اغانه طولایه ورق، قوناغی مشتریسندن مبابه ابله
کندیسه اعاده و قدیم ایتمشردی. یکیدن امور
مالیه کیریشوب، بانقه سنی یکیدن احیا ابله، اسکی
حاله کتیرمشدی.

لا قای (Lacaille) مشاهیر متجین و
ریاضیوندن اولوب، ۱۷۱۳ ده
فرانسه تک (رومینی) قصبه سنده طوغمش، و
۱۷۶۲ ده وفات ایتمشدر. قاسینی و مارلدی ابله
کسب الفت ابدوب، برارلنده هیئت متعلق بعض
تدقیقات فنیده بولمش؛ و ۲۵ سنه (مازارن)
مکتبده ریاضی مملکی ایتمشدر. نجوم ثابت تک
جدولارینی تصحیه قویلوب، سناک نصف شمالیسنده
کیلری بعدالاکمال، نصف جنوبیسنده کیلری ده تصحیح
ایچون امیدبرونه سیاحت ایتمشدی. علوم ریاضیه،
جر اقاله، هیئت، فن بصره و سائر فنونه دائر بر
قاج معتبر تألیفی وازیاج و تقویملری واردرد.

لا قوندامین (La Condamine) مشا.
هیر سیاحتیوندن اولوب،
۱۷۰۱ ده یارسده طوغمش، و ۱۷۷۴ ده وفات
ایتمشدر. کافه فنونه واقف اولوب، کره ارض تک
هان هر طرفنی کزمشدی. ۱۷۳۶ ده خط استوا.
ده کره ارض تک شکلی و وسعتی تعیینه بوکر ابله
برلکده مأمور اولوب، اون سنه بیانی آمریقای
جنوب تک ایچ طرفلرینی کزمش؛ و مکمل سیاحتلا
مهل یازمشدر. بعض آثارینی انکلیز و اسپانیول
لسانلرنده تألیف ایتمشدر.

لا قونیه (Laconie) یونان قدیمک
پلوپونیسوس یعنی موره شبه
جزیره سنده بر خطه اولوب، شبه جزیره مذکورده
تک جنوب شرقی قسمندن عبارت اولفله، غرباً
مسیینه، شمالاً آرکاده و آرفولیده خطه لرله سائر
طرفلردن دخی دکیلزه محاط ایدی. مرکزی
(اسپارته) ایدی. اراضیسی طالعقی و آژ منبت
اولوب، (اوروتاس) نهری میاه جاربهنه سنک اک
بیوکی ایدی. اهالیسی جساترلرله و یک ساده باشا.
یشلرله مشهور ایدیلر. [«اسپارته» ماده سنه
مراجعت بیوربله.]

— یونان تک شمعیکی قصبه مننده لا قونیه تک

لا فونتین (La Fontaine) فرانسه
{ مشاهیر شعراسندن اولوب،
اوقی جوجقلا ایچون منظوم حیوانات حکایه.
لری یازمقله کسب شهرت و تمیز ایتمشدر. بر
اورمان مأمورینک اوغلی اولوب، ۱۶۲۱ ده
(شانتویری) ده طوغمش؛ و ۱۶۹۵ ده وفات
ایتمشدر. بکرمی ایکی یاشنده ایکن شعر سونلکه
باشلاوب، بعض کبرایت ویر طاقم کبار قادیلرک
توجه و حایه سنی قرائش؛ ویر خبلی وقت دوشه
(بوپون) ک وبعده بکرمی سنه مادام (دلایلیه)
تک یاشنده یاشامشیدی. آنجیق اون دردنجی لوینک
توجهی قزانه مامشدی. شعراء معاصریندن راسین،
مولیر و برنیه ابله صحبت ایتمشدر. یازدینی حکایه لرک
بعضلری حسن اخلاق قواعدینه تمامیله موافق
اولمدینی حاله، بیوک بر شهرت قزایوب، دفناله
طبع ونشر اولمشدر؛ و جوجقلا اذیر ایندیرلسی
عادت اولمشدر.

لا فیت (J. Lafitte) فرانسه تک مشهور
{ رجال مالیه و سیاسیه سندن اولوب،
۱۷۶۷ ده باوندده طوغمش، و ۱۸۴۴ ده وفات
ایتمشدر. فقیر بر مارانفوزک اوغلی اولوب، کنج
ایکن یارسه کیدوب، بر بانکرک یاشنده یازمچی
اولمش؛ و کیده رک افندیسی طرفندن اورتاقلا
قبول اولمش؛ و بوباقه تک ترقیسنه خدمت ایدوب،
امور مالیه ده کی اقتدارینی اثبات ایتمکله، ۱۸۱۴
تاریخنده بانقه مدیری اولمش؛ و بعض احوال مشکله
ده خزینة دولتک بیوک خدمتلرنده بولمش ایدی.
۱۸۱۵ ده مبعوث انتخاب اولنوب، ناپولیوندن
صکره آوروپا دولتک فرانسه ده اعاده ایندکری
حکومتک اداره سنه قارشلی مخالفتده بولمش؛
و ۱۸۳۰ و قوقا مننده کلی مدخلی اولمش ایدی.
او صروده مالیه ناظری وبعده باش وکیل اولوب،
آنجیق مسلك مخفی بکشدیکندن، جوق یکمه دن
استفا ایدورک، بر دها آیرلامق اوزره، مخالفین
فرقه سنه یکشم؛ و بوجهله امور سیاسیه ابله اوفرا.
شیرکن، کلی زیانلره اوفراوب، بانقه سنی طاغیتمه
وقوناغی ده صانعنه مجبور اولمش ایدی. کندیسی
کریم وفدا کار بر ذات اولوب، مملکت تک سلامتی و
معارف و صنایعک ترقیسی بولنه کلیتی مبلغلر فدا

هند لسانده « آله » دېلك اولان (دېب) كله .
 سيله لډى التركيب ، حاصل اولان (لك دېب) دن
 غلظدر . [لك « ماده سته مراجعت بيورله .]

لالا شاهين پاشا { اعظم غزاة عثمانیه دن
 { اولوب ، سلطان اور .

خان غازى دورنده بعض خدمات مېرورده بو .
 لهرق ، بروسده بر مکتب وکرماسيده بر خاقاه
 وبرکوری ياديرمش ایدی . بسده خداوندکار
 غازى دورنده روم ايلي فتوحانده پک بيوک خد .
 مائه کوريلوب ، اورنوس پک وحاجی ايلېکي ونيور
 طاش پاشا ايله برلکده فتح بلاده غيرت ايتشدور .
 زفره ، فله ، صماقو ، اختمان و سائر او جهنده
 بولنان ممالکي ضميمه دولت عثمانیه ايتکدن صکره ،
 چامورلی اووده صربيلری بيوک برانهمه اوغرا .
 نمش ؛ وبعده فرمچک ، قواله ، درامه ، زغنه و
 سائر بلاد و قلاع کثيره بي تخير الماش ایدی .
 فله وجوارلی کنديسنه مالکانه ويريلوب ، روم
 ايلي بکربکيسي تيين بيورلش ، و شهر مذکورى
 مقر انخاذايتش ؛ واورادن فرصت بولدجه عسکر
 سوقيله قوجه بلقاندهکي قلعه و بوفازلى برر بر
 فعه موفق اولمشیدی . ۷۷۸ تاريخنده نيشک
 قمی اثاسنده ارنحال ابدوب ، پرته نيورطاش پاشا
 روم ايلي بکربکي اولمشدی . آتاپولیدهکي خيرات
 مذکورسندن بشقه روم ايلنده فتح ايتدیکی بلادده
 جامع ومدرسه و عمارت کي برچوق مبراني و اقلبه
 اوکنده سريج نهري اوزرنده مکمل بر کارکير
 کوريسي واردر . اصل ونسي حقنده برکونه
 معلوماته دسترس اولنميوپ ، لالا عنوانه باقيلير
 ايسه ، خداوندکار غازى به لالالى ايتش اولسي
 ملحوظدر .

لالا محمد پاشا { و لالامصطفى پاشا [محمد
 { پاشا (لالا -) » و

« مصطفى پاشا (لالا -) » ماده لينه مراجعت .]

لالاند { (Laland) دانيارقه نك بالطبق
 { دكيزندهکي جزايردن اولوب ،

(فالستر) ايله (لانكلاند) جزيره لى آره سنده
 واقعدر . بوي ۵۸ واکي ۲۲ كيلومتره اولوب ،
 ۴۵۰۰۰ ، و برلکده اداره اولنديقى فالستر
 جزيره سيله و بر قاج كوچك آله ايله برابر ۹۱۰۰۰

شرق شمالى قمى آرقاديه به ترك ، و او كابدل مسينه نك
 شرق جنوبى پارچه سى لاقونيه الحاق اولنهرق ،
 ينه بو اسمله بر ابات تشكيل ، و اسپارته قصبه سى
 مركز انخاذاولتشدور . لاقونيه اباتنك مساحه
 سطحيه سى ۴۲۴۰ مربع كيلومتره و اهالي سى
 ۱۲۶۰۸۸ كشيدير . ساحل جنوبيه سى لاقونيه ويا
 مارا تونيس كورفرى ناميله بيوك بر كورفر ايله
 (قرون) كورفر نك قسم شرقيه سى تشكيل ايدبور .
 بو ايكي كورفر دن برنجيسنك ايكي طرفندن (ماليا)
 و (ماتيپان) اسمله ايله ايكي اوزون شبه جزيره اوزا .
 دوب ، برنجيسنك اوچنده (الافونيس) و (سريفر)
 جزيره لى بولنيور . اباتنك قسم اعظمى اليوم
 (ابرى) و قديماً (اوروناس) سميه اولنان نهر ك
 حوضه سندن عبارت اولوب ، بو نهر شمال غربيدي
 جنوب شرقيه جريانله ، كورفر ك ايچنه دو كيلور .
 بو حوضه و همان بتون ابات طالعزله محاط اولوب ،
 غرب جهنده (ماليا) شبه جزيره سى تشكيل ايدن
 و اهالي سى نك خشونت و جسارتيله مشهور اولان
 (مانيه) طغى بوانيور ، كه اك بوكسك ذروميه سى
 اولان (آيوس ايلياس) ك ۲۴۰۰ متره ارتفاعى
 واردر . مذكور نهر واديه سى اولدجه كوزل و
 منبت اولوب ، سائر طرفلى كوهستان و سنكستان
 و اهالي سى پك كريدر . مذكور واديه بر مقدار
 ذخيره حاصل اولوب ، سائر طرفلى و قتيه مستور
 بولنديقى اورمانلردن دخى محروم قالغه ، يالكز
 سرطالى حايدر ، و اهالي سى نك چوغى پكى چو .
 بانفيله پكتيرلر . سواحلنده بر خيلى قوى و ليانلر
 اولوب ، سواحل اهالي سى ماهر كمجيدر . ابات
 ۴ قضايه منقسمدر .

لاكدمونيه { (Lacédémone) يونان
 { قديمك آفاليان لاقونيه

خطه سى مركزى اولان اسپارته وجوارلر نه و برلين اسم
 اولوب ، خطه مذكورده ميلاد عيسى عليه السلام دن
 ۱۶ قرن اول حكم سورمش اولدينى مروى اولان
 (لاکدمون) ك اسمنه نسبتله حاصل اولمشدى .

لاكديو { (Laquédives) هندك غرب
 { جنوبى ساحلى آيچقزرنده واقع بر

جزاير مجتمعه هينته آورو باجفرا فيونى طرفندن و برلين
 اسم اولوب ، اصل اسملى (لك) اولدينى حالده ،

رؤساء روحانیه و جسم مناسترل طولدران
کشیلرینه ویربان اسم اولوب، بونلره نسبتله
مذکور مذهب «لاما مذهبی» نامی دخی
ویریلور. بو روحانلرک و بو مذهب تابع بولنلرک
رئیس اکبرینه ده بیوک لاما ویا (دالایی لاما) نامی
ویریلور، که تینک مرکزی اولان (لهاسه) ده
مقیم اولوب، بو مذهبده بولنلرک «پاپا» سی
حکمنده در.

لا مارتین { (La Martine) فرانسه یک
ادب و شعرا سندن
(رومانتسم) تمیز اولنان مسلک جدید منتسبین
ودها طوغریسی ائمه سندن اولوب، ۱۷۹۰ تاربخنده
(ماقون) ده طوغرمش، و ۱۸۶۹ ده وفات ایتشدور.
پدری ضابط اولوب، کندیسسی دخی ۱۸۱۴ ده
خاصه اردوسنده عسکرک ایتشدی. ۱۸۲۰
تاربخندن اعتباراً اشعارینی نشر ایتکه باشلابوب،
بربرینی متعاقب برقاچ مجموعه اشعار میدانه قویمش؛
واشمارنده منلی نامسبوق بر یکی طرز و اصول
کورلمکه، بر طرفدن شدتلی اعتراضانه اوغرامظه
برابر، بیوک بر شهرت قزانش؛ و ۱۸۲۹ ده
فرانسه آقادیاسی اعضالنه قبول اولنش ایدی.
بوآرده امور خارجه مسلکته اتسابله، ۱۸۲۱ ده
سفارت معینده نابولی به کیتمش؛ و زنگین بر انگلیز
قزبله عقد ازدواجدن صکره، لوندرد سفارتی
باش کابی و مؤخرأ طوسقانه ده مصلحتگذار و ۱۸۳۰
ده بونانده سفیر و مرخص اولمشیدی. لونی فیلیک
قعودنده استعفا ایدوب، شرقه بر سیاحت ایتمش؛
و بو سیاحتنده زیاده اسراف ایتکه، ثروت مو-
جوده سنی افنا ایتمش، و بر قزبله وفایله ده مصاب
اولمشیدی. بو سیاحتی اثناسنده جنتمکان سلطان
عبد المجید خاک حضورینه چیقوب، التفاتنه مظهر
اولمش، و کندیسنه آیدین ولایتنده برچتک دخی احسان
اولمشیدی. عودتنده بر شرق سیاحتنامه سی و برچوق
اشعار نشر ایدورک، صیت و شهرتی آفاق کبر اولنه باشلا-
مشدی. ۱۸۳۴ ده برغ و ۱۸۳۹ ده وطنی اولان ماقون
طرفندن مبعوث انتخاب اولنوب، ۱۸۴۸ تاربخنده دک
وطنک مبعوثی بولنش؛ و منافع عمومیه تک التزام
ومدافه سی بولنده ایراد ایتدیکی بلیغ نظرله ده
انظار عمومیه یی جلب ایتشدی. خیلی وقت طرف

اهالیسی واردور. مرکزی (ماریبو) قصبه سیدور.
لالاند { (Lalande) فرانسه مشاهیر
منجینندن اولوب، ۱۷۳۲ ده
بورغده طوغرمش، و ۱۸۰۷ ده وفات ایتشدور.
۴۶ سنه پیای، فرانسه مکتبنده هیئت معلمکی
ایتمش؛ و مستعد طلبه یی حزقی بر اجرتله ویا مجاناً
خانه سنده اناشه و تربیه ایدورک، یک چوق شاکر-
دان بیتشدیرمش؛ و هیئت و نجوم علمرینک ترقیسنه
خدمت ایدورک بر چوق تألیفات نافعه و مقبوله
نشرله کسب شهرت ایتمش ایدی. دینزلکیله
واوروچک و طیرطیل کبی شیلر یک کبی غریب
حالیله دخی مشهوردر.

لاله { هندستان شعرا سندن و کاپته قومی
براهمه سندن اولوب، قاضی محمد
صادق خان اخترک شاکردانندن ایدی. شو رباعی
اونکدر:

دارم هوای وصل آن یارکه نیست
خواهم وفا از آن ستمکارکه نیست
در فرقت یار صبر جستم و قرار
آواز بر آمد ازل زارکه نیست

لاله خاتون { (بنت قطب الدین محمد کرمانی)
ایرانک اک مشهور شاعره
و فاضله لرندن عقل و ادب و درایت مردانه ایله متصفه
بر قادیان اولوب، کرمان حاکمری نسلنه منسوب
اولمغه، بر مدت مملکت مذکوره ده حکمرانلق
سورمش؛ و ارباب علم و هنری حمایه و تشویقله کسب
نیکنامی ایتشدور. یاشادینی زمان و حکومت سور-
دیکی مدت حقننده برقیده دسترس اولنه مدی. شو
بر بیت جمله اشعار رائقه سندندر:

من آن زخم که همه کار من نکو کاریست
بزر مقنعه من بسی کله داراست
نه هر زنی بدوکز مقنعه است کد بانو
ولی بگذ خدا پیشام پرستاریست

لالی { (حسن بیگ) ایران شعرا سندن
اولوب، همدانلیدر. ۱۰۰۲
تاربخنده کنج یاشنده وفات ایتشدور. شو بیت
اونکدر:

مرا ز بستر هجران سر جدائی نیست
بجز خیال تو با غیر آشنائی نیست

لاما { (Lama) بودا دینک تپت و مغو-
لستانده مرعی اولان مذهبده

مخصوص سرائی و بر جوق مؤسسات خیریه سی
وارد.

لامبرت (Lambert) ایتالیا قرارلرندن
اولوب، ۸۹۱ تاریخچنده پدري
اسپولته لی (کی) طرفندن حکومت تشریک ایدلش؛
و ۸۹۴ ده پدريته وارث اولوب، درت سنه دخی
یاکیز حکومت سورمشدر.

لامبزلک (Lambazellec) فرانسه تک
فینستره یاکلشنده و (برست) لک
ه کیلومتره شمالنده بر قصبه اولوب، ۱۱۳۳۴
اهالیسی و دکر منزله بعض فابریقه لری وارد.

لامپدوزه (Lampedousa) آق دکیزده
تونس امارتک ساحل شر-
قیسی قارشیننده ایتالیا یه تابع بر کوچک آطه او-
لوب، تونس ساحلندن ۱۳۰ و سیحیه ساحلندن
۲۲۰ کیلومتره مک مسافده و مالطه تک ۱۷۵ کیلو
متره غرب جنوبیننده واقدر . محیط داتره سی
تقریباً ۳۰ کیلومتره اولوب، ۹۵۰ اهالیسی وارد.
غرب جهتی اورمانلق و غیر مزروع اولوب، شرق
طرفنده باغلریله انجیر و خروب آغاجلری وارد.
شمال غربی اوجنده بر لیمانیه فناری وارد.
ایتالیا حکومتی طرفندن پولتیقه متهملر بچون منفا
انخا اولمشدر.

لامی (محمود بن عثمان بن علی النقاش)
مشاهیر شعرا و ادباء عثمانیه دن
اولوب، جدی بروسه لی اولدینی حالد، تیمورلنک
طرفندن ماوراءالنهره نقل اولنهرق، اوراده
نقاشلق صنعتی اوکرنکدن صکره وطننه عودت
ایتمش؛ و صاحب ترجمه تک پدري اولان اوغلی عثمان
سلطان بایزید دورنده دفتردار اولش ایدی.
صاحب ترجمه تحصیل علوم ایتنکدن صکره عارف
بالله سید احمد بخاری به انتسابله، طریق تصوفه
سلوک، و بر مقدار تقاعد معاشیه فعات ایدمه رک،
نظم و تألیف آثاره حصر اوقات ایتمش ایدی. آثار
منظومه سی: «فرهادنامه»، «واق و عذراء»،
«یسه ورامین»، «ایسال و سلمان»، «کوی و
چوکان»، «شمع و پروانه»، «جابرنامه»، «هفت
پیکر»، «شهر انکیز بروسه»، «مقتل امام
حسین»، «لفت فارسیه»، «دیوان اشعار»؛ آثار

آلفندن اجتناب ایتمش ایدمه، ۱۸۴۷ ده نشر
ایندیکی «زیروندلر تاریخی» فکر و مسلک مخصوص-
صنی اظهار ایدمه رک، ۱۸۴۸ وقایعه میدان آجان
اسپاک الک قولیلرندن بولمشدر. تاریخ مذکورده
تشکیل اولنان حکومت موقته هیئته خارجییه
ناظری صفتیه داخل اولوب، بو هیئتک روحی
مثابه سنده بولنش؛ و مسلم انام اولان مسلک
اسایش پرورانه سی امن و اسایشک دوامنه داخل
و خارجاً برضامن برینی طومشدی. قوانین و اصول
اداره تک تأسیسچون تشکیل ایدن مجلس اعضالنه
اون ایالت طرفندن انتخاب اولنش؛ و اجراءات
مجلسی ترکیب ایدن بش اعضا تک بری بولمشدر.
جنرال قانونیا تک رأس حکومته انتخابندن صکره،
ساده مبعوثلیله اکتفا ایدوب، ۱۸۵۱ ده رئیس
حکومت بولنان لوبی نابولیونک آتیزین ایمراطورلنی
اهلاننده استعفا سنی و بره رک، امور سیاسیه دن
بستون چکلش؛ و وفاتنه دک بو حال اعتزاده
یاشایوب، یکی بعض اشعاریه بر جوق تألیفات
تاریخیه و حکایه کتابلری و بو میانه سکر جلدندن
صرب بر عثمانلی تاریخی تخریر و نشر؛ تمش ایدمه،
اسکی شهرته بر شیء ضم اولنیوب، ثروتمنه حالی
متزلزل اولدینی کی، شهرتمنه دخی بر نسیان ایچنده
یاشامشدر. لامارتین تک منحس بر قلبه مالک
اولوب، انسانک یورکنه قدر نفوذ ایدن ساده
وصوک درجه ده سلیس و فصیح افاده سنک هر
جمله سندن تک مؤثر بر طاقم حسیات رقیقه
قلیه ترشح ایدر. کنه ککنده قلب حساسیه برابر
لطیف و سوییلی بر چهره مالک اولمغه، گاه عاشق
و گاه معشوق اولق اوزره، بر طاقم عشق آمیز
سرکدشترلره اوغرا دیفندن، اکثر حکایه کتابلری
کندی سرکدشترلرندن عبارتدر. آثاری او قونمغه
طولیله جق و تکرار تکرار او قوندیجه تلذذ اولنه.
جق صورته قله آلمشدر.

لامبت (Lambeth) انکاره تک (سوری)
قولنلنده و قتیله آریجه بر قصبه
اولوب، شمعی لوندره شهرینه قاریشمشدر. شهر
مذکورک غرب جهتندن عبارت اولوب، ۱۵۴۶۱۱
اهالیسی، بیوک و مصنع بر کلیسایی، بسطوسه

منشوره سی ده: « حسن دل »، « شرف الانسان »، « عبرت نما »، « منقبه اویس القرنی »، « ترجمه تفحات الانس »، « ترجمه شواهد النبوه »، « شرح دیباجه کستان »، « شرح معما اسماء الحسنی »، « بهار وحزان »، « منشآت »، « مجمع اللطائف » و سائر مدون عبارتند. ۹۳۸ تاریخچه وفات ایدوب، بروسه ده مدفوندر. شو مطلع جمله! شعارندندر:

چاغریشور کوکده ملکر آه و زارمدن مدد
اودله باندم بو آه پر شرآمدن مدد

لامعی { فرس شعرا سندن اوج ذاتک
مخلصیدر :

برنجیسی عن اصل جرجانی اولوب، اکثریا خراسان و کرمانده یاشامش؛ و دولت سلجوقیه زما. ننده شهرت ابولوب، حجه الاسلام امام غزالی ايله صحبت ایتمش؛ و نظام الملکک توجه و احسانه نائل اولمشیدی. اشعاری بک متین و علوم مختلفه ده کی اقتداری شعريله متناسب ایدی. سمرقنده وفات ایتمشدر. شو بر ایکی بیت بر قصیده سندندر:

هست این دیار یار اگر شاید فرود آرم چل
توسم رباب وعدرا حال از رسوم و از ملل
جویم رفیق را اثرکو دارد از لیلی خبر
داند کزین منزل قرکی رفت و کی آمد زخل

— ایکنجیسی (شیخ جمال الله) هندستانک اکبر آباد شهرندن اولوب، دهلی حکمداری بهادر شا. هک زمانده یاشامش؛ و هندو بجهله قرائت تعلیمه مشغول بولمشدر. دیوان اشعاری ۳۰۰۰ قدر بیت حاویدر. شو بیت اونکدر.

شود کر دشت پیا ناله مجنون بسودایت
بفریاد آورد مانند فی شاخ غزاله ترا

— اوچنجیسی جهانگیر پادشاهک دورنده دهلیده یاشایوب، قلندر مشرب بر آدم ایدی. شو بیت اونکدر:

لذت اندر ترک لذت بود ای آزادگان
ماکدایان ترک این لذت نمیدارسته ایم

لامغو { (Lamégo) پورتیکیزک بیرمه ایالتنده
شمال شرقی سنده بر قصبه اولوب، ۱۲۹ کیلومتره
واسکی بر قلمه سی وارددر.

لامنتن { (Lamentin) آمریکائک آنتیل
(جزایرندن) مارتینیق جزیره سنک
جنوب غربی ساحلنده و (فورت روآیال) ک ۳۵

کیلومتره شمال شرقی سنده بر قصبه اولوب، ۱۰۰۰۰ اهالیسی، اطرافنده بک منبت و لکن هواسی بک آغیر برلری و متعدد شکر فابریکلری وارددر.

لامنه { (Lamainnais) مشاهیر مؤلفیندن
اولوب، ۱۷۸۲ ده فرانسه ک
(سنت مالو) قصبه سنده طونمش، و ۱۸۵۴ ده وفات ایتمشدر. ابتدا دبندارانه برتریه آلمش ایکن، بده امور مذهبییه متعلق هیچ برشی او قومقزین، کندسیهیون دائماً آچیق بولنان بر کتبخانه ک کتا. بلرینی مطالعه ايله، خواجه سز تحصیل و کسب معلومات ایتمش؛ و بعده بایاس بولنان برادری طرفندن کندیسنه علوم مذهبییه تعلیم اولنه رق، نهایت کندیبی دخی طریق رهبانه داخل اولمش؛ و حکومت روحانیه ک حکومت جسمانییه تفوقنه دائر متصبانه بر طاقم کتابلر یازوب، بولردن بعضیسیله حکومت جسمانیه ک منافعه طوقمنله، حبس اولنقی و کتابلری مصادره ایدلک کی بعضی مجازاته دوجار اولمشیدی. نهایت بر کتانبک پارس باش بسقوسی طرفندن منع اولنقی اوزرشه، اداره روحانییه اعلان خصومته، ۱۸۳۰ تاریخندن اعتباراً افکار جدیدیه تابع اولوب، مذهب و اصول عتیقه علیهنده نشریاته قویله رق، اسکی آثارله طبان طبانه ضد بر جوق کتابلر تألیف ایتمش؛ و ۱۸۴۸ ده اصول اداره بی تأسیس ایچون متشکل هیئته داخل اولمش ایدی. وفاتده، وصیتی اوزره، جنازه سی پایاسسز و آیین مذهب اجرا اولنقمقزین قالدیرلمشدر.

لامیا { (Lamia) بوانده آتنه ک ۱۵۲
کیلومتره شمال غربی سنده زیتون کورفزی ساحلندن ۸ کیلومتره ایچیریده قتیوتیده مع فوکیده ایالتنک مرکزی بر قصبه اولوب، ۵۵۰۰ اهالیسی، اوستنده کی تپه ده بر قلمه سی و اوکنده کنیشه و منبت بر اوومسی وارددر. اداره همتایه زماننده (زیتون) سمیه اولنوب، آوروپاچه دخی بو اسمله ده معروفدر.

لان { بلاد قافقاسده بحر خزر ساحلنده
(باب الابواب یعنی دربند) قرینده
واسع بر خطه ک جغرافیون اسلام آثارنده کوریلن اسمی اولوب، او جتنده برلشمش اولان اقوام نورانیهدن (آلان) قومنک اسندن مأخوذ اولدی

کشتخانه‌سی، کیمیاخانه‌سی، و بیوک تیاتروسی وارد در .
دار الفنون ۱۸۲۶ ده مونیخه نقل اولمشدر .

— پروسیه، مک سیزلیه ایالتنده و (رایخنباخ) ک
۴۵ کیلومتره غربنده دخی بو اسمله بر قصبه
اولوب، ۶۰۰۰ اهالیسی وارد در .

لانده { (Landes) فرانسه سواحل
غربیه سنک قسم جنوبیسنده بر
خطه اولوب، اراضیسنک متحرک قوملردن عبارت
و چوراق اولسیله معروفدر . وقتیه غاسقونیهدن
معدود اولوب، ۴ و بوقتیه منقسم ایدی . شمعیکی
حالده قسم اعظمی همنای اولان ایالتنه داخل
اولوب، بالکنز منهای شمالیسی (ژیرونده) ایالتنه
تابعدر .

لانده { ایالتی (Dép. des Landes) فرانسه-
مک جنوب غربی ایالتندن اولوب،
شمالاً ژیرونده، شرقاً لوت مع غارونه و ژرس،
جنوباً آشانی پیرنه ایالتیه غرباً دخی بحر محیط
آطلسی ایله محدوددر . مساحت سطحیه‌سی ۹۰۹۳
مربع کیلومتره اولوب، ۳۰۹۷۳۲ اهالیسی
وارد در . مرکزی (مونت ده مارسان) در . شمال
و غرب جهت‌لرنده‌کی قسم اعظمی متحرک قوملردن
عبارت اولوب، بو پرلر متدماً بستیون چول
و چوراق حالنده ایکن، چام آغاجلری غریسیله
قوملرک حرکتی طور دیریلدی خیلی مثبت اولمشدر .
جنوب و شرق طرفی ایسه اساساً محصولداردر .
(آدور) نهری جنوب شرقی جیتی شق واروا
ایدوب، دیگر بر قاج چایی دخی وارد در . باشلیجه
محصولاتی ذخیره ایله اوزوم، صفران و سائرده در .
شرابلری پک مقبولدر . دیمیر معدنیه مرمر، لیتو-
غرافیا طاشی، پور-لن طویراخی، پوجولانه و سائرده
اوجاقلری جوقدر . بیکیرلیله طوموزلری و طیور
پتیه سیله آو حیواناتی ده مشهوردر . باشلیجه صنایعی
اکثر اراضیسنی ستر ایدن چام اورمانلرندن
کراسته قطعه‌له کلبلی منظار اخراجندن و طوموز
باصدیرمه‌سی استخراجندن عبارت اولوب، جام و بز
غایره‌لرله دباغخانه‌لری ده وارد در . ایالت ۳ قضایه
منقسم اولوب، ۲۸ ناحیه ۳۳۳ دایره‌یی حاویدر .
لانسروت { (Lancerote) قناریه جزا-
برندن بری اولوب، جزایر

آکلاشیبور . حتی یاقوت حموی بین العموم (هلان)
دینلدیکنی علاوه ایدبور . [«آلان» ماده سنه
مراجعت بیوربله .]

لانارک { (Lanark) اسقویه ده ادیبور
۴۹ کیلومتره غربنده
وقایده نهری شلاله‌سک غربنده قونلتی مرکزی
بر قصبه اولوب، ۱۱۵۰۰ اهالیسی وارد در .
لانارک قونلتنک بونی ۸۸ واک ۵۳ کیلومتره
اولوب، ۳۴۰ ۷۶۵ اهالیسی، کور معدنی و بر
چوق فابریقه‌لری وارد در .

لانداک { یاخود لندک (Landak) بورنئو
{ جزیره کبیره سنده (پوتیان) مک
۱۰۰ کیلومتره شمال شرقیسنده فلنکه تابع بر
کوچک حکومتک مرکزی بر قصبه اولوب، آانون
معدنی و الماسی وارد در .

لاندائ { (Landau) باویره ده اسپیره مک
۲۶ کیلومتره جنوب غربیسنده
بر قصبه اولوب، ۷۶۰۰ اهالیسی و بعض استحکا-
ماتی وارد در .

لاندسبرگ { (Landsberg) پروسیه مک
{ براندبورگ ایالتنده و فرا-
قفوریت ۷۹ کیلومتره شمال شرقیسنده اوله‌رق
(وارنه) نهری اوزرند بر قصبه اولوب، ۲۱۵۰۰
اهالیسی، تیارخانه‌سی، حبسخانه‌سی و کاغذ، چوخه،
یوکل و باموقلی قاشلر و سائر فابریقه‌لری و تجارت
بحریه‌سی وارد در .

لاندسکرونه { (Landakrona) اسوچک
{ (مالوهوس) ایالتنده
(و مالو) مک ۳۴ کیلومتره شمال غربیسنده اوله‌رق
(سوند) مک ساحل شرقیسنده بر قصبه اولوب،
۹۷۶۵ اهالیسی و شکر، قانت، نوتون، بوک
منسوجات و سائر فابریقه‌لرله دباغخانه‌لری،
دوکتخانه‌لری و سفائن امانه مخصوص دستکاهلری
وارد در .

لاندسپوت { (Landshut) باویره مک
{ بوقاری باویره ایالتنده
(و مونخ) مک ۶۰ کیلومتره شمال شرقیسنده بر
قصبه اولوب، ۱۰۰۰۰ اهالیسی، قلمه‌سی، ۱۵۲
متره بوکسک چاکنی اولان بیوک برکیاسی،

مجمعه مذکورہ نك شمال شرق جهتندہ واقعدر .
بوی ۵۳، اكي ۲۲ كيلومتره اولوب، ۱۶۰۰۰
اهالیسی وارددر . مرکزی (تكيزه) قصبه سیدر .
اراضیسی برکائیدر . ۱۷۳۰ تاریخندہ دهشتناك
بر صورتله باتلامش بر برکائی وارددر .

لانسیانو } ایتالیانك آبروجه
{ جیتربوره ایالتندہ و(کیتی) نك
۲۰ كيلومتره جنوب شرقیسنده بر قصبه اولوب،
۱۸۵۰۰ اهالیسی، اسکی بر کوپریسی ومقبول
شرابی وارددر .

لانگره } (Langres) فرانسه نك بوقاری
{ مارنه ایالتندہ و (شومونت) نك
۳۵ كيلومتره جنوب شرقیسنده قضا مرکزی بر
قصبه اولوب، ۷۸۴۸ اهالیسی، استحکاماتی، داخلی
مکتبی، رهبانه مخصوص مدرسه سی، کتبخانه سی،
مشهور بیجاقلره سرکه، موم وسائرہ فابریقه لری
وارددر .

لانگلوآ } (Langlois) فرانسه مشاهیر
{ هنورراندن اولوب، رساملقده،
حکا کلقده وآثار عتیقه علنده کسب شهرت
ایتمشدر . ۱۷۷۷ ده (بونت دلارش) ده طوغوب،
۱۸۳۷ ده وفات ایتمش؛ وبر چوق آثار بر اقصدر .
— بو اسمده مشاهیر مستشرقیندن بری دخی
اولوب، ۱۷۸۸ ده پارسده طوغمش؛ و ۱۸۵۴ ده
وفات ایتمشدر . هند قدیم کتابلرندن بر قاج اثر
همهک مترجیدر .

لانگله } (Langlé) فرانسه مشاهیر
{ مستشرقیندن اولوب، ۱۷۶۳ ده
طوغمش، ۱۸۲۴ ده وفات ایتمشدر . اکثر شرق
لسانلری تحصیل ایدوب، بر مدت پارسده السنه
شرقیه مکتبندہ فارسی وملایی لسانلری معلاکئی
ایتمش؛ ونیمور لکک اصول اداره مالکیه وعسکریه
سی حقندہ بر کتابله هندجه دن بعض آثار ترجمه
و(آمیوت) نك تاتارجهدن فرانسزجه به اوله وق
ترتیب ایتمش اولدینی لغت کتابی نشر ایلمشدر .

لانکاستر } (Lancaster) انکلتزه نك شمال
{ غربی جهتندہ مانچستر نك ۲۳
ولوندره نك ۲۳۵ كيلومتره شمال غربیسنده اوله رق
ایرلاندہ دکیزیه دوکیلن (لونه) نهری اوزوندہ
واقع ایالت مرکزی بر شهر اولوب، ۲۵۰۰۰

اهالیسی، دمیر دوکخانه لری، دمیر پول واغونلریله
پاموق وایکدن منسوجات مختلفه ومشمع وسائرہ
فابریقه لری وارددر . کوچک واپورلر نهرده شهرک
ریختلرینه قدر چیقیورسه ده، بیوکلری ۸ كيلومتره
آشاغیده واقع (غلاسون) اسکله سنده طورورلر .
بر بیتخانه سیله تیمارخانه سی ومتمدد مکتبلی وبر
کتبخانه سی ده وارددر . اسکی بر قصبه اولوب، روما
لیلر زمانندہ (لونیجوقوم) نسیمه اولنوردی .

— لانکاستر ونام دیکرله لاغاشیر ایالتی یعنی
قونطنلی شمالاً (وستورلاند)، شرقاً بورق،
جنوباً چستر ایالتلریله وغرباً ایرلاندہ دکیزیه محاط
اولوب، بو حدود داخلندہ کی قسم اعظمندن بشقه
شمال غربی جهتندہ (فورنس) اسمیله بستیون مفرز
بر پارچه سی وارددر، که غرباً (کومبرلاند) وشرقاً
(وستورلاند) ایالتلریله محدود اولدینی حالده، بر
شبه جزیره صورتندہ دیکر انکلیزجه کیرمشدر .
بتون ایالتک مساحتی سطحیه سی ۴۸۶۰ مربع کیلو
متره اولوب، ۴۴۰ ۴۵۴ ۳ اهالی ابله مسکونددر،
که هر مربع کیلومتره باشنه ۷۱۱ کشتی دوشوب،
انکلتزه نك اک مسکون بریدر . مرکز اداره سی
کوچک واسکی اهمیتندن دوشوئک ایسه ده، ایالت
داخلندہ (لیورپول) و (مانچستر) کبی ایکی جسم
شهر بولنیور، که هر بری پک یوک تجارت وصنایع
مرکزیدر . قسم شرقیسنده اسقوجیه دن کلن برطاقم
طاغلر تشعب ایدوب، ذروه لری ۷۰۰ متره به
وارماز . قسم غربیسی ایسه وقتیه بطاقلق اولوب،
قورودلش اووملردن عبارت وقوربدینلن ومحرو
فات برینه قولالینلان چورومش نباتات مستحاثلری
حاویدر . فورنس قسمی ایسه دها عارضه لی اولوب،
آنجیق اورایک ده اک یوکسک طاغی ۸۰۳ متره
ارتفاعنددر . مرسی، ریله، ویره ولونه نهرلری
وبونلره تابع برچوق چایلر ایالتی شق واروایدر؛
وبو نهرلرک دردیده منصلرندہ پک اوزون خلیجیر
تشکیل ایدوبور . بوخلیلردن بشقه سواحلنک برچوق
قوی ولیمانلری وارددر . مرتفع جهتلرندہ هواسی
صوئوق وسواحله قریب اولان غرب و جنوب
جهتلرندہ معتدل اولوب، یاغورلری پک چوقدر .
طوپراغی منبت ایسه ده، سرت بر بالیقندن عبارت
اولدینندن، ایشلمسی خیلی زوردر . بناء علیه بر

بیوک قسمی الیوم سرعی و تورب حالنده ایسه ده، کوندن کونه آجیلوب، تارلیه نخویل اولنقده در. اراضی مزروعیه سی یوزده ۶۵ نسبتند اولوب، اک برنجی محصولی بولاف، ایکنجی درجه ده آرپه و اوچجی درجه ده بقدای و سائرده در. باشلیجه حیوانات اهلیه سی ۲۲۵۰۰۰ صیغیر، ۲۸۵۰۰۰ قیون و ۴۰۰۰۰ قدر بیکیردن عبارتدر. سوت، باغ و ینیر اخراجاتی چوقدر. لکن مملکتک اک برنجی منبع ثروتی کور معدنی اولوب، سنوی یکریمی یکریمی بش ملیون طونیلانه قدر چیقار. دمیر معدنلری ده چوقدر. بز و باصه کپی پاموق منسوجانجه بو ایالت بتون دنیاک برنجی یری او. لوب، ایکی بیکی منجوز فابریقه سننده درتیوز بیکه قریب عمله بو صنعتله اشتغال ایدرلر. یوک واییک قاشلرله دمیردن مختلف ماکینلر و سائر آلات وادوات دخی بایلیر. الحاصل صنایع و تجارتی پک ایلیدر.

لانکاستر } (Lancaster) آسرقای شمالیه
 ممالک مجتمعه مک (بانسیلوانیه)
 جمهوریتند و (هاریسبورگ) ک ۵۵ کیلومتره جنوب شرقیسنده اوله رق برچوق دمیر یول خطلریک نقطه قاطعنده واقع قونلاق مرکزی برشهر اولوب، ۷۷۰ ۲۵ اهالیسی وفتک، بالطه، زراعت ماکینه. لری، آراه، دمیر یول لوقوموتینی، منسوجات مختلفه و سائر فابریقلری وارددر. مکاتبی پک مکملدر دکیزه قدر سیر سفائنه صالح بر جدولی اولوب، تجارت بحریه سی دخی ایشک اولقله، کوندن کونه بیومکده در. هالیسنک قم اعظمی آلماندر.
 — ممالک مذکورده بو اسمله بر جوق کوچک قصبه لر و قونقلر ده وارددر.

لانکدوق } (Languedoc) فرانسه مک
 تقسیمات قبیعه سننده جنوب جهتنده واقع بر خطه سی اولوب، رونه ایرماغنک صاغ کنارندن آق دکیز ساحلی بویجه پیرنه سلسله جبالک انکلیری قریبه قدر ممتد اولوردی؛ و (روسیلون) ابله (فوا) قونقلی نام ایکی کوچک خطه لانکدوق ابله پیرنه سلسله سی آره سننده حائل اولوردی. مرکزی (تولوزه) شهری ایدی. آشاغی و یوقاری لانکدوق اسمله ایکی قسم

لانکلاند } (Langeland) یعنی «اوزون
 بر». دایمارقده (فین) و نام
 آخرله (فیونی) جزیره سنک جنوب شرقی ساحلی قریبنده واقع و بو جزیره ملحق بر آله اولوب، شرقاً (لالاند) جزیره سندن ۱۲ کیلومتره اکنده بر بوزاله آیرلمشدر، که (لانکلاند بات) دینکله معروفدر. قرب جهتندن کندیسله مذکور فیونه جزیره سی و (ناسینکه) ابله (ارو) آله لری آره سننده بولان بوزا ایسه جوق ده طار و بر

دن اول اوله رق، قبل المیلاد ۶۰۰ تاریخلرندمه
یا شامشدر . تناسخی تدریس ایدوب ، بو دخی
فیثاغوراس کی دنیا به مقدم کی کلیدلرخی و نه قابلرده
کلیدیکنی تحظر ایتک اداسنده بولنوردی . (تاؤته
کینخ) یعنی « عقل اول » عنوانله بر تألیفی وار .
در ، که چینیلرک کتب مقدسه سندن معدوددر .
بر مذهبک مؤسسیدر ، که الیوم چینده مرعی او .
لوب ، بر جوق نابطلری واردر . کتابی فرانزجه به
وساژ آوروپا سالنرینه ترجمه اولمشدر .

لاؤدیکه { (Laodice) ماکدونیه حکمدا .
ری فلیک سردارلندن
آتیوخسک زوجیه و اسکندرک وفاتندن صکره
سوریه حکمداری اولان سلفقوس نیقاتورک والده
سیدر .

— دیگر بر لاؤدیکه دخی ینه سلفیلردن
آتیوخسک ثئوسک همشیره و زوجیه اولوب ،
سر قومدن سلفقوس قالیبقوس ایله آتیوخس
هیراقس اسمرله ایکی اوغلی اولقدن صکره ، زوجی
مصدده حکومت سورن بطالسه خاندانه منسوب
(برنیکه) یی تزوج ایتک اوزره ، کندیسنی تطلیق
ایتمش ، و مؤخرأ تکرار تزوج ایلمش ایدی . صاحبه
ترجمه زوجیه اورتاغنی قتل ایشیدیره رک ، اوغلی
سلفقوسی تخته افساد ایتمش ؛ و مصر حکمداری
بطایوس اورجت میلاددن ۲۴۰ سنه اول
کندیسنی قتل اولمشدر .

لاؤدیکه { (Laodicea) زمان قدیمده
آسیاده ماکدونیه لی حکمدار
طائلرینه منسوب (لاؤدیکه) اسمنده بعض قادیلره
منسوب بر قاج شهر وقصیه وار ایدی . لک مشهور .
ری فریجیا خطه سنده بولمش اولانیدر ، که آتفه
الترجه لاؤدیکه طرفندن تأسیس اولنه رق ،
(لیقوس) نهری اوزرنده واقع اولغله (آدلیقوم)
تعبیرله تقریبی اولنوردی . (دیوسبولس) و
(رواس) دخی تسیمه اولنوردی . میلادک ۶۵
تاریخنده حرکت ارضدن خراب اولوب ، بعده
(مارق آورل) طرفدن تعمیر ایلنش ؛ و قسطنطنین
زماننده بیوک فریجیا ایالتنه مرکز اتخاذا اولنش
ایدی . ۳۶۲ تاریخ میلادیسنده بر مجلس روح
نینک محل انفاقدی اولمشدی . ۱۴۰۲ تاریخ میلاد
دیسنده تیمورلنک طرفدن ضبط و تخریب اولنه رق ،

طاقم کوچک آطه لری حاویدر . شمالدن جنوبه بوی
۴۰ کیلومتره اولوب ، اکی هج بر پرده ۸ کیلومتره یی
نجاوز ایتبور . منتهای شمالیسی ۳۰° ۱۰' ۵۵
عرض شمالی ایله ۳۵° ۳۵' ۸ طول شرقیده و
منتهای جنوبیسی ۴۰° ۴۰' ۴۰ عرض شمالی ایله ۲۰° ۸
طول شرقیده واقعدر . مساحه سطحیه سی ۲۸۸
مربع کیلومتره اولوب ، ۲۱۰۰۰ اهالیسی واردر .
اراضیسی آز متوج اولوب ، اک یوکسک یرنک
آنجق ۴۸ متره ارتفاعی واردر . طوبراغی منبت
اولوب ، ذخیره و کنویر ایله سائره حاصل اولور .
اورمانلرله سرعاری ده چوقدر . اهالیسی کلیتلی
صغیر بیتشدیرلر . سواحلی دوز اولوب ، بالکنز
ساحل غریبسنده بر قوی واردر . مرکزی اولان
(رود کوینخ) قصبه سی ساحل غریبسنده در .

لانکسسالزه { (Langensalza) بروسیه .
ده صاقسه ایالتنک
(ارفورت) سفباغنده وارفورک ۳۰ کیلومتره
شمال غریبسنده اوله رق (سالزه) نهری اوزرنده
قضا مرکزی بر قصبه اولوب ، ۱۰۵۴۰ اهالیسی ،
یوک و کنویر ایلیکیله چوخه و آلات زرعیه نابریقه .
لری وجوارنده کورودی و طوزلی میاه معدنیه سیله
قابلیله لری واردر .

لانکو { (Langö) نوروجک ساحل
غریبسنده بر آطه اولوب ، ۶۸°
مرض شمالی خطنک بر آز شمالنده واقعدر . سواحلی
پک کیریتیلی جیتتیلی و قیال و آطه جقلره محاط و بر
جوق شبه جزیره و برونلری حاویدر . مساحه
سطحیه سی ۸۸۸ مربع کیلومتره اولوب ، ۹۰۰۰
اهالی ایله مسکوندر .

لانوس { (Lanos) آمریقای جنوبینک
چوللری حکمندده اولان پک
واسع و اوزون قبا اولنرله مستور اووه لره اسپا
نیولر طرفندن ویریلن اسمدر . لانوسلرک زیاده
و تزوملا ، برازیلیا ، آرجننتین ممالککنده وساژ او
جهتلرده بولنیور .

لاوجه { بر قصبه اولدیفنی یا قوت حموی
ذکر ایدوب ، ترجمه اولدیفنی
بیان ایتبور .

لاؤچئو { (Lao-Tséu) چینک حکما و
شارعلردن اولوب ، فوئوچجو .

تاریخ طبیعی موزه‌سی، تاریخ و علوم طبیعی جمعیت‌ری و سائنسیک، جواهرچیلکه و منسوجات و سائر به مخصوص بر خیلی فابریک‌ری وارد. موقع و منظره‌سی پک کوزل اولوب، اوزون برکوبریسی، بر تونلی و متعدد ابنیه مصنعه‌سی وارد.

لاؤس { (Laos) هند چینیک وسط‌لرنده
واسع بر بر اولوب، قسم اعظمی
سیام و برر قسمی برمان و آنام مالکندن معدود
ایسه‌ده، حقیقته (لاؤس) مستقل اولوب، اهالیسی ده
ممالک مجاوره مذکوره اهالیسندن جنسیجه
بستون فرقلدر. لاؤسک حدودی تمامه معین و
معلوم دکل ایسه‌ده، تقریباً ۱۵° ایله ۲۱° عرض
شمالی و ۹۶° ایله ۱۰۵° طول شرق آرلرنده
ممتد اولوب، (مقونغ) ایرماغی حوضه‌سک قسم
اعظمیله (منام) ایرماغ، حوضه‌سک قسم اعلاسی
حاوی، و بو وجهه غرباً سیام و برمان، شمالاً چین
تابع (یونان) شرقاً تونکین و آنام، جنوباً دخی
قامبوج ممالکیله محدوددر. مساحت سطحیسی
معلوم دکل ایسه‌ده، ۴۰۰.۰۰۰ مربع کیلومترده
زیاده تخمین اولوب، مقدار اهالیسی دخی بر ایکی
ملیون راده‌لرنده طاغلق طرفلرنده و علی‌الخصوص
هنوز مجهول اولان قسم شمالیسنده (مویس)
اسمیه معروف واصل لاؤسایلردن بستون فرقلی
برطاقم وحشیلر بولنیور.

اراضیسی یوکسک و طاغلق اولوب، حدود
جنوبیسی قریبده (منام) ایله (مقونغ) وادیرلی
آره‌سنده غربدن شرقه (دونغ پاپایی) و یا
(باساق) اسمیه بر سلسله جبال ممتد اولور. او-
رادن یوقاریسی بر یایله حکمنده اولوب، اکثری
مقونغ ایرماغه منصب اولیق اوزره، بر چوق
انهاری وارد. مع هذا بو طرفلره ۱۰۰۰ متره.
لک ارتفاعی مجاوز یرلی اولیوب، یایله‌لرینیک
چوغی ایکی اوج یوز متره ارتفاعسده در. آنجی
شماله طوغری چیقلاقجه، ارتفاع آرتوب، یونان
حدودی قریبده پک یوکسک طاغلری وارد. اک
بؤک نهری مذکور مقونغ اولوب، غرب جهتده
دخی (سالون) مجراسنک یوقاری طرفی و (منام)
ایرماغنک منابی بولنیور. کرک بو ایرماقلر و کرک
تابلری اولان بر چوق انهار اکثریا سیل صورتده

او وئندن خرابه حالسده در. خرابه‌سی آبدین
ولایتک دیکزلی سفاغده (اسکی حصار) اسمیه
معروفدر. [بواسمه مراجعت بیوربله]

— بوندن صکره الک مشهورلری: (لاؤدیکیه
قوم‌بوسته) و (لاؤدیکیه آدماره) ایدی، که برنجیسی
الیوم (لادیق) و ایکنجیسی (لاذیه) اسملرله
معروفدر. [بواسمه مراجعت بیوربله]

لاورانسه { (Lawrance) ممالک مجتمه‌ک
(قانساس) جمهوریتسده و
(توپه) نک ۴۹ کیلو متره شرق جنوبیسنده او.
لهرق (قانساس) نهری اوزرنده سنجاق مرکزی
بر قصبه اولوب، ۴۰۰ اهالیسی، دارالفنون،
متعدد مکتب‌ری، بر سطح مائل اوزرنده کوزل
موقع و منظره‌سی، دیمیر بولی و ایشلک تجارتی
وارد. — بواسمه ممالک مذکوره‌ده بر قاج
کوچک قصبه دخی وارد.

لاوریقوشه { (Lauricorha) آمریقای
(جنوبینیک) (پرو) جهو-
ریتنده بر کولدر، که ۳۰° عرض جنوبی ایله،
 ۷۸° طول غربیده واقع اولوب، بوی ۱۳
واکی ۵ کیلومترده در. (توفوراغوا) نهری بو
کولدن چیقار. — کنارانده بنه بواسمه ۵۰۰
اهالی جامع بر قصبه بولنیور.

لاوریوم { (Laurium) یونان قدیمه
آتیقه خطه‌سک منهای جنوب.
بنده و ساحل بحر قریبده بر قصبه اولوب، اطرا.
فذه‌کی کوش معدنیه مشهور ایدی. معدن مذ.
کورک اخیراً یکیدن اخراجنه بدأ اولمشدر.

لاؤزانه { (Lausanne) اسویجریه‌ک
(وود) ناحیه‌سنده و (برنه)
نک ۸۰ کیلومتره جنوب غربیسنده اولهرق (لمان)
کولی ساحل شمالیسندن ۲ کیلو متره لک مسافده
قضا مرکزی بر شهر اولوب، ۱۸۰ اهالیسی،
آقادمیاسی، فن جراحی مکتبی، اعدادیه طبیعی،
مکتب صنایی و سائر مختلف مکتب‌ری، خسته‌خانه
و مکتبی حاوی اولهرق کورلره مخصوص بر دار.
العیزه‌سی، بتون اسویجریه طائده خسته‌خانه‌سی و
محکمه تمیزی، ۸۰.۰۰۰ جلدی و ۱۰۰.۰۰۰
رسائی حاوی کتبخانه‌سی، آثار حقیقه و رسم ایل

آقوب، بر طاقم شلاله و سرعتی اینیشلر تشکیل
ایدر، و فیضانلرنده مجرالی اطرافنده کی آچتی

یرلی باصارلر. هواسی پک افراطی و قریطی او-
لوب، متم روزکارلینه و یاغورلره نابعدر. تشرین
ثانیدن مایسه قدر قورالقی موسمی حکم سوروب،
هوا بزم ایلک بهاره معادل اولور؛ و میزان الحراره
اکثر طرفلرنده ۱۸ و ۲۰ درجه لینی کوستروب،
یا لکتر بعضی طرفلرنده ۱۱ درجه یه قدر جیقار .
منتهای شمالیسنک طالعقی یرلرنده ایسه هوا ارتقا-
عک درجه سنه کوره سریندر . نباتانجه پک زنکین
بریر اولوب، هر نه قدر قورالقی موسمنده اوتلر
قورور، و آغاجلر یاراقلرینی دوکر ایسه ده ، یاز
یاغورلری یاغمنه باشلار باشلاماز، اورته لانی زمرده
دونوب، اهالی تخم زرمنه باشلارلر . اک برنجی
محصولی برنج اولوب، صولا ق یرلده اکیلن عادی
برنجیدن بشقه یوکسک یرلده اکیلیر بر نوع برنج
دخی واردر، که ده لند ایلغله ، لاؤسلیر بونی
ترجیح ایدرلر . بر مقدار مصر، داری، یولاف و
سائره دخی اکرلر . یاموق دخی اک باشلی محصو-
لاتیندندر . شمال جهتنده موز و خرما آغاجلری
واسع اورمانلر تشکیل ایدمک درجه ده چوقدر .
چیوید و بویا و یاغ استحصاله یارار سائ نباتات و
اشجار دخی چوقدر . کنویر و دیگر الیافی حای
نباتانی و کراسته و سرافوزلغه یارار قیمتی اشجار یله
طارچین کی بهاراتی دخی واردر . مع هذا و سمت
اراضیسنه نسبتله اهالیسنک ندرتنه بناء پک آز
یرلی مزروع و معمور اولوب ، اکثر طرفلری
چاللیق و سازلن حالنده اراضی خالیه دن عبارتدر .
حیواناتجه هند چیننک سائر طرفلرینه مشابهلر اولوب،
فیل، کرکدان ، قیلان ، پارس ، آبی ، میونلرک
انواعی و سائره بولنیور . حیوانات اهلیه سی ایسه
باشلیجه فیل، مانده و اوکوزدن عبارتدر . بیکیر و
استرایله طوموزلی آذرر . مانده لری پک ابری
و قوتلیر . اوکوزلری اورکوجلی اولوب، صرتلرینه
پوک حل ایدرلر . بونلر بیانی حالنده دخی کلیتله
بولنوب، کرک اتلریمچون و کرک تأنیس ایمچون صید
واخذ اولنورلر . بر مقدار ایلک بوجکی ده پیشدیرلر
ایسه ده ، اکثر ایلک بوجکاری کندی کندیلرینه

اورمانلرنده یابدقلری قوزملری طوبلایوب، بوندن
آشای برجنس ایلک جیقار برلر .
لاؤسلیر خالص هند چینی جنسیتنه منسوب
اولوب، چهره لری تاتار چهره سن آکدیرر، و بولری
قیصه و صقاللری سیرک ایسه ده ، سیمالری سائر
هند چینی اهالیسندن ده دوزکون و کولکده
باشایانلرنک رنگلری ده بیاضدر . کندیلری
ساکن و ملایم آدملر ایسه ده ، بر آرز حبله کارقلری
واردر . بردن بر ایلکی متره یوکسک اوله رق،
قازقلر اوزرینه مبنی اخشاب خانه و یا براقلرنده
ساکن ایسه لده ، عشرت حالنده بستیون ترک
ایتمیوب، بعضلری الآن کوجیه حالنده باشابورلر .
اکثر قصبه و قریه لری نهر کنارلری بونیجه متمد
سیرک و باغچه لره محاط خانه لردن مرکبدر . اهالی
(بودا) دینله متدین ایسه ده ، جن و پریرله
و سهره و سائر بوجکی شیلره اعتقادلری دخی اولوب،
سحر بازلق و هکیمک ایدر قادیلری واردر . صومی
اثوابلری ارکککرده بر بشتالیدن و قادیلرنده بلدن
دیزه قدر اوزانیر بر نوع فیستاندن عبارت ایسه ده ،
ارکککرک زنکینلری طار قوللی بر نوع جاکت،
وبر شال واولی قادیلر دخی کوسلرینی اورته جک
بر بلک دخی کیرلر . تعدد ازواج یا لکتر زنکینلرنده
اجرا اولنوب ، لکن قادیلرینک یا لکتر بری رسمی
و مشروع صاییلیر . ناموسه جوق مبالاقلری
اولیوب، زناک جزاسی جزئی بر جزای تقدیدن
عبارتدر . اسارت عندلرنده مرعی ایسه ده ، کوله
و خلاقلرینه حسن معامله ایدرلر . زراعت واکر-
مک و طوقومقی ایشلری اکثر یا قادیلرله منحصر
اولوب، ارکککری آنجق آوجیلانی و بالیقیلقله مشغول
اولورلر، و یا تبل طورورلر . لسانلرنک سیام
لساندن آز فرقی واردر .

لاؤمدون (Laomedon) تر و آحمرداری

(مشهور پریمک پدری اولوب،

اساطیر یونانیه ده و فاسزلیله مشهوردر . کویا

شمسدن کنایه اولان (آپولون) ایله دیکزالهی

زم اولان (نپتون) کوکدن طرد اولندقلرنده،

بونک یانه کلوب، تر و آتک سور و نلله لینی یاغمنه

یاردیم ایشلرله ده ، صوکنده متفق علیه

اولان اجرتلرینی ویرمیدیکندن، آپولون وایی

لاوور (Lavaur) فرانسه‌ك (تارن)
ایالتند و (آلی) ۴۰ کیلومتره
جنوب خریسند قضا مرکزی بر قصبه اولوب،
۷۰۷۷ اهالیسی، داخلی مکتبی، کتبخانه‌سی وایک
قاریه‌لی وارد.

لاوی (Levi) حضرت یعقوب (هم) ك
اوجخی اوغلی اولوب، (لیا) دن
متولد ایدی. قبل المیلاد ۲۱۱۷ دن ۱۹۸۰
تاریخنه و دیگر بر حساب کوره ۱۷۴۸ دن ۱۶۱۱
تاریخنه ۱۳۷ سنه ممر اولمشدر. حضرت
موسی و هارونك جد اعلا سیدر. موسویلرده
ریاست روحانیه بونك نسلنه مخصردر. ارض مقدس
اسباط بینده تقسیم اولندقدن لاوی نسلنه آریجه
بر بر و برلیوب، سائر برلك عشر محصولاتی وطا.
غنیق اوله رق ۴۸ معوره و برلشدی.

لاوینیوم (Lavinium) ایتالیاك
(لاتیوم) خطه قدیمه‌سند
وروماك جنوسنده بر شهر قدیم اولوب، طقوزنجی
قرن میلادیده هر بل طرفندن تخریب اولنشدر.
لاهارپ (Laharpe) فرانسه‌ك اك
(مشهور شمرا و ادبا سندن
اولوب، ۱۷۳۹ ده پارسده طوغش؛ و ۱۸۰۳ ده
وقات ایشدر. بدری عن اصل ا- و بچره‌ك (وود)
ناحیه‌سی زادكانندن اولوب، فرانسه‌ك خدمت
عسکریه‌سنه کیرمشیدی. برقاچ تیارو کنای و سائر
منظومه‌ل یازوب، وولترك تقدیرنه مظهر اولمشدی.
حکیم مشارالیه ایل سائر حکماك افکارینه تابع
اولوب، فرانسه‌ده افکار جدیده‌ك اك خواهشلی
آلایشلا ییجیلرندن ایکن، ۱۷۹۴ ده بلا سب
حبس اولندیفتندن، فیما بعد تبدیل فکر و مسلک
ایده‌ك، افکار حقیقه و ریاست روحانیه لهنده
یازمنه باشلامش؛ و اعدامنه حکم اولمش ايسه‌ده،
صاقلانه رق قورتلش ایدی. برامكه‌ك وقعه
معلومه‌سنی دخی بر فاجعه صورتند. ملك نظمه
چكمشدر. كندیسی فقیر الحال اولدیفتندن، مجرد
كچنك ایچون دخی بعض کتابلر نشرینه مجبور
اولمشدی.

لاهای (La Haye) فلنك دولتنك
(پانختی و جنوبی هولاند) ایالتك
مرکزی بر شهر اولوب، آمستردامك ۴۵ کیلومتره

و نیتون طغیان میاهی مسلط ایش؛ و لاؤمدون
کاهنلره مراجعتنده، قیزی (مسیونه) یی بر دکیز
جانوارینه آتمقدن بشقه چاره اولدیغنی بیان ایشلر؛
و قهرمان شهر (هرکول) اون ایکی کوزل آت
مقابلنده مذکور جانواری قتل ایله، قیزی تخلص
ایش ايسه‌ده، لاؤمدون بوکاده وعد ایشدیکی
آتلری و برمدیکندن، هرکول تروآنی ضبط
و تخریبسه، کندیسینی و اولادینی اتلاف، ویا لکز
(پریام) ی صاغ براقه‌رق، اونك یرینه تخته اقاد
ایش.

لاؤن (Laon) فرانسه‌ده پارسك ۱۳۱
کیلومتره شمال شرقیسند (اسنه)
ایالتك مرکزی بر قصبه اولوب، ۹۱۳۴ اهالیسی،
استحکاماتی، داخلی مکتبی، کتبخانه‌سی، دارالعبزه‌سی
و بر قاچ قاریه‌سیله اولدجه تجارتی وارد.

لاووازیه (Lavoisier) اعظم کیمیا.
کراندن اولوب، ۱۷۴۳
تاریخنده پارسده طوغمشدر. کوچکدن علوم
طبیعه‌یه میل ایدوب، ۲۵ باشنده فنون آقادیاهی
اعضالنه قبول اولنش؛ و مؤخرأ بر بیوک میری
چفتك اداره‌سنه مأمور اولوب، فن کیمیاده‌کی
معلومات نظریه‌سنی اجرا و تطبیقه میدان بولمشدی.
۱۷۷۵ ده پانخ فلنك هواده‌کی مولد الحوضه‌ك
پانان جملله ترکیب کیمیوه‌سندن حاصل اولدیغنی
کشف و اثبات ایدوب، کیمیاچه بر دور جدید آیش؛
و ۱۷۸۴ ده صویك ترکیب کشف ایش ایدی.
۱۷۸۷ ده (کوتون) و (مورو) ایله مشترکا
اصطلاحات کیمیوه‌نی تعدیل و تصحیحه باشلامشدی.
بر طرفندن دخی تطبیقات و اجرا آته دوامله، کیمیاچه
وزراعته بیوک خدمتله ایشدر. مع هذا، مجرد
بر میری چفتكك مدیری اولقی بهانه‌سه، ۱۷۹۳ ده
اریاب عصیان طرفندن بالتوقیف، محکمه‌ه رفیه‌ك
قرارله ۱۷۹۴ سنه‌سی اعدام اولنشدر. بر چوق
تألیفات و تحقیقات فنییه تشبث ایدوب، اکالریچون
هك طلب ایشدیکی حالد رجاسی مجموع اولیوب،
ناتمام قالمشدر. کیمیا و حکمت طبیعه‌یه دائر بر قاچ
تألیفی اولوب، کلیات آناری ۱۸۶۰ تاریخنده
مصارف دولته طبع و نشر اولنشدر.

جنوب غریبسنده وساحل بحر قرینده اوله رق بر
 قاج جدولک اوزرنده واقعدر. کثرت نفوسجه
 غلنکک اوچجی شهری ایسه ده، آوروایتک اک کوزل
 مصوره لرندن اولوب، ۱۸۵۷۴۴ اهالیسی، یک
 منتظم سوقاقلری، کوزل اشجارله مزین
 میدانلری، مصنع ابنیه سی، قراله مخصوص سرائی،
 رسم آقادیسی، متعدد ومکمل مؤسسات علیه
 وفنیه سی وصنایع مختلفه به مخصوص فابریقلری
 واردر.

لاهور (Lahore) هندستانک شمال
 غربی جه تهنده وکلاکتیک ۱۷۷۰
 کیلومتره غرب شمایسنده ودهلینک ده ۴۳۸
 کیلومتره شمال غریبسنده اوله رق سند ایرماغنه
 تابع (چناب) نهرینه دوکیکن (راوی) چایک
 صول کارندن ۱۶۱ کیلومتره ک مسافه ده واقع
 پنجاب ایالتنک مرکزی بر شهر شهر اولوب،
 ۱۴۹۳۷۰ اهالیسی، شمال شرق کوشه سنده بر
 تپه ک اوزرنده اسکی بر قلعه سی، اصل شهرک
 اطرافنده قیریزی طاشدن معمول بر سوری،
 اسکی ملوک تیموریه به مخصوص تولش سرائی،
 ملوک مذکورهدن جهانگیر اورنگزیبک کندی
 اسملرینه منسوب جامع شریفلری، دیگر مؤسسات
 وآثار اسلامییه سی، پنجابه مخصوص دارالفنون،
 السنه شرقیه به مخصوص مکتبی، مکتب فنون
 طبیه سی، دیگر متعدد مکتب ومدارس، موزه سی،
 خسته خانه سی، یک ایشک بازار وچارشیلری،
 مجوهراته متعلق معمولاتیله کومش ویاآلتون
 قاقلی باقیر ودمیر آوانیسی وصیره لی وقلابدانی
 قاشلری واردر. لاهور وقتیله جوق بیوک ودها
 معمور اولوب، اطرافنده کی واسع خرابه لر وبونلر
 میاننده شهر اولان ابنیه مصنع ویرانه لری اسکی
 معمورینه شاهددر. شمیدکی شهرک سوقاقلری
 طار وانبیه سی یک یوکسک اولدیندن، ایجریسی
 حزن انکیزدر. صنایع علیه سی دخی اسکی حالندن
 جوق تدنی ایتشدور.

— لاهور سنجاخی پنجاب ایالتنک مرکزی
 اولوب، ۲۳۲۰۸ مربع کیلومتره وسعتنده اولدینی
 حالده، ۱۸۸۹۴۹۵ اهالی ایله مسکوندور.

لاهیون { صمید مصرده بر قصبه اولوب،
 ایچنده حضرت یوسف (عم) ک
 مسجدی برصوبندی بولندینی «معجم البلدان» ده
 مسطوردر .
 لایباخ (Laybache) آوستریا و مجارستانا
 دولتنده وتریستیک ۹۸ کیلومتره
 شمال شرقیسنده ایلیریه وقارنیوله ایالتنک مرکزی
 بر شهر اولوب، ۲۳۰۰۰ اهالیسی، حبخانه
 اتخاذا اولنان اسکی بر قلعه سی، داخلی وخارجی
 مکتب اعدادیسیله رهبانه مخصوص مدرسه سی،
 دارالمطبئی، رصد خانه سی، کتبخانه سی، زراعت
 وصنایع جمیعتری، اجزاء کینویه ایله بورسلین،
 ایک قاشلر، قوردله فابریقلری وایشک تجارتی
 واردر. اسکی بر شهر اولوب، رومالیر زماننده
 (آمونیا) وقرون وسطاده (لابانوم) اسمیله
 معروف ایدی.

لاپسیغ { و لاینینج [هلیسیغ] و«لیننج»
 { ماده لرینه مراجعت بیوریله .
 لایتمریج (Leitmeritz) چستانده
 براغه ک ۵۳ کیلومتره شمال
 غریبسنده و (البه) ایرماغی اوزرنده قضا مرکزی
 بر قصبه اولوب، ۱۰۰۰۰ اهالیسی، مکتب اعدادیسی،
 ایشک تجارتی و یان بالینی اخراجاتی واردر.
 جوارلری او قدر کوزلدور، که چستانک جتی نیمه
 اولمشدر .

لایته (Leitha) آوستریا و مجارستانده بر
 نهردر، که آوستریا باش دوقه لنده
 (نایستاد) ک ۹ کیلومتره جنوبنده نغانله، مجا .
 رستانه داخل اولور، وطونیک برقولیه برلشدکن
 صکره بو ایرماغه دوکیلور .

لایچی { (مصطفی) اونجی قرن هجری عثمانلی
 { شعراندن اولوب، سیروزلیدر.
 ابتدا طریق علمه سلوک ایدوب، بعده جان مصره
 مزیمتله، طریق کاشنی به انتساب ایدمدرک، قلندراغه
 بر عمر سورمه که باشلامش؛ ومؤخرأ درساده
 کهرک، صدراعظم سیمز علی پاشاک اعتقاد
 وحسن ظننه مظهر اولمغله، بر نیجه مدت مرجع
 خاص ومام اولدقدن صکره، پاشای مشارالیهک
 دائره سی آذرملرنک حسد وافتراسنه اوفرامله،
 مملکتنه عودت ایدمدرک، ۹۷۳ ده اوراده وفات

ایتمشدر . اشعار و نوادری جامع بر مجموعه ترك
ایتمشدر . شویت اونكدر :

طریق كیمه بحقیقه رهروان بولانه
جناب حضرته برشاهراهدر ایشیك

لائرت { (Laerte) ایشاکی جزیره سنك
حكمدار قدیمی اولوب ، مشهور

اولیسك بدری ایدی .

لائرتنه { (Laerte) آسیای صغیره کیلیک
ایله پامفلیا خطه قدیمه لر آره سنده

وساحل بحرده یعنی علائیه بجوارلرند بولمش
مستحکم بر شهر قدیم اولوب ، لائرتلی دینك
معروف دیوجانك وطنی ایدی .

لاینه { (Leine) آلمانیه ده برنهردر ، كه
پروسیه نك صانسه ایالتنده (دون)

طاغندن نمانله ، هانوره قرالغنه کیروب ، (كو-
تینكه) نك ایچندن بعدالمرور ، هانوره شهرینه
واصل اولنجه ، سیر سفائنه صالح اولور ؛ و ۲۵۰
کیلومتره نك جریاندن صكره (آلر) نهرینه دوکیلور .

لایس { (Lais) یونان قدیمه حسن و
آملیه وشوخ مشربلكرله شهرت

بولمش آماقیز ایکی قادین اولوب ، برنجیسی من اصل
سجلیلی اولدینی حالده ، قرنتده ساكن اولمش ؛
و آتته نك اك مشهور رجالی وعلی الخصوص مشهور
(آلكیادی) دام عشقنه دوچار ایتشدی . بعده

بر دلیقانیله تمشق ایدوب ، بونك آرقه سی صره نسا .
لیه کیده رك ، اورانك قادیلری قیصاقنه باشلیوب ،
کندیسی میلاددن ۳۸۰ سنه اول قتل ایتشدر .

— دیکری بونكه آلكیادیك قیزی اولوب ،
والده سنك اترینه تبعیت ایتشدر .

لب { اندلسده بحر محیط ساحلنده برقصه
اولدینی یاقوت حموی بیان ایدور .

لبابه { (ام الفضل — بنت الحارث الهلالیه)
صحایادن بر قادین اولوب ، فخر .

الرسل (صلم) افندمرك بالدیزی یعنی ام المؤمنین
(میونه) جنابلرنك همشیره سی ، هم پاك جناب نبوی
عباس بن عبدالمطلب (رضه) ك زوجہ سی و خالد بن
ولید (رضه) ك تیزه سی ایدی . حضرت خدیجه
(رضها) دن صكره اك اول اسلامه كن صاحبه ترجمه
اولدینی مروی اولوب ، جانب حضرت نبوذن حقنده
{ جوق حرمت و رعایت ابراز بیوریلوردی . جعفر

بن ابی طالب و بعده ابو بكر صدیق و نهایت علی
المرتضی (رضهم) حضراته وارمش اولان (اسماء
بنت عمیس) و دیگر هم رسالتناهی جزء بن عبد-
المطلب (رضه) ك زوجہ سی اولان (سلی بنت عمیس)
دخی صاحبه ترجمه نك لام همشیره لر ایدی . خالد
بن ولید حضرتلرنك والده سی اولان همشیره سی .
(لبابه الصغری) دن قریق ایچون (لبابه الكبری)
دینكله معروفه ایدی . حضرت عباس (رضه) دن
فضل ، عبدالله ، قم ، عبدالرحمن و دیگر ایکی ، كه
جما آلتی اولاد دنیاه كتیرمشدر . اوغلی عبدالله
(رضه) وسائر بعض ذوات کندیسندن روایت احادیث
شریعه ایتشدر .

— خالد بن ولید حضرتلرنك والده سی اولان
همشیره سی (لبابه الصغری) نك ایسه اسلامی و
صحبتی مختلف فیهدر .

لبابه { اندلسده سر قسطه به محلی بریر اولوب ،
لبابی نسبتله معروف بعض مشاهیر
اسلامك مسقط رأسی بولمشدر .

لبابه بنت عبدالله { عبدالله بن جعفر الطیارك
{ قیزی اولوب ، ملوك

امویه دن عبدالملك بن مروان وارمش ایسه ده ،
مرقومك مشهور اولان آغزینك رایحه كرمه سنه
نحمل ابدمه یوب ، اظهار استكره ایتدیکیهون ،
تطلیق اولنه رق ، هاشمیلردن علی بن عبدالله بن
العباس (رضهم) وارمش ایدی .

لبادین { دمشق شامده باب جیرون قرینده
{ مشهور بر محله ایدی . — سمر
قندك دخی بر محله سی بو اسمله معروف اولوب ،
(کوی نذران) دخی دینلردی .

لبان { بنگل اوتنه سنده واقع مهزه خطه سنده
{ برقصه اولدینی یاقوت حموی بیان
ایدور .

لبدوس { (Lebedo) آسیای صغیره آله .
{ لر دیکزی ساحلنده و (قولوفون)
شهر قدیمك غرب شمالیسنده یعنی شمیدی صیغاجق
قصه سی قرینده اسکی بر بلده اولوب ، یونیا خطه
قدیمه سنه ملحق ایدی . لیسپاخوس طرفندن تخریب
اولنه رق ، اهالیسی (افس) . یعنی آیانلوغه نقل
اولمشدی .

لبدہ { (Leptis) طرابلس غربیہ شرق طرفندہ ساحل بحردہ و مرکز لوا اولان خس قربندہ بولنش بر شهر قدیم اولوب ، فنیکہ لیلرک بنا کرده سی ایدی؛ و قارتاجیلرہ تابع اولوب، بونلر ویرکی ویروری قارتاجیلرہ روما لیلر یئینندہ وقوعبولان محاریات مشهورہ مک اوچخیسنندہ لبدہ لیلر رومالیلرک طرفنی التزام ابتدکارندن، بونلر طرفندن حمایہ اولنہ رق، شهر دها زباده مہموریت کسب ایتمش؛ وعلی الخصوص اورادہ طوغمش اولان (سپتیم سور) طرفندن چوق ترین اولنش ایدی. پک بیوک و تجارتکاه ایدی. بعدہ تدریجاً ندنی ابدوب، فتوحات اسلامیہ زمانندہ بستیون اهمیتدن دوشمش؛ ویا لکز قلمہ سی قالب، مؤخر بعض سرکش عربان طرفندن ملجاً اتخاذ اولنشدی. الیوم بعض خرابہ لری موجود اولوب، دکنز چکدجک، دپندہ بر چوق آثار عتیقہ ظهور ایتکدہ در.

لبرون { (Lebrun) فرانسه دہ بو اسملہ ، بری رسام وایکیسی شاعر اولقی اوزرہ، اوج مشہور ذات کلمشدر. رسام ۱۶۱۹ تاریخندہ پارسدہ طوغوب، ۱۶۹۰ دہ وفات ایتمش؛ و بر چوق رسملرہ بعض تألیفات براقشدر. شاعر لک برنجیسی ۱۷۲۹ دہ طوغوب، ۱۸۰۷ دہ وفات ایتمشدر. ایکیخیسی ۱۷۸۵ دہ طوغوب، ۱۸۷۳ دہ وفات ایتمشدر.

لبطیط { اندلسدہ جزیرۃ الخضراء اعمالندن بر قصبہ ایدی.

لبلہ { اندلسدہ قرطبہ مک بش مرحلہ غربندہ وساحل بحردہ انمار و محصولات چوق بر قصبہ اولدینی جغرافیون حرب آثارندہ مسطور اولوب، الیوم اسپانیولرک (هولوه) دبدکاری قصبہ اولسہ کرکدر.

لبنان { جبل — (Liban) شام خطہ سنک قسم وسطیسنندہ ساحل ایلہ متوازیاً جنوب فرییدن شمال شرقیہ طوغری ممتد بر طایغ اولوب، ۳۳° ۱۵' ایلہ ۳۴° ۴۰' عرض شمالی و ۳۳° ایلہ ۳۴° طول شرقی آرہ لندہ اوزانیور. بونی ۱۵۰ کیلومترہ اولوب، شرقی ساحل بحردن حد وسطی اوزرہ، ۲۰ ویا ۲۵ و شمال جہتندہ ۳۵ کیلومترہ اوزاقدن. منہای جنوبیسنندہ لبطانی

و نام دیکرہ قاسمیہ و منہای شمالیسنندہ النہر الکبیر بحر الری بولنیور. غربی مائلہ سی سطح مائل صورتندہ اولوب، شرقدن غربہ ویا شرق شمالیدن غرب جنوبیہ طوغری لب دریاہ قدر اوزانیر بر چوق قولری وارد؛ و بونک آرہ سنندہ متوازیاً بر طاقم انمار آقوب، درین وادیلر آجشلدر. شرق جہتندہ جبل لبنان ایلہ متوازیاً جبل الشیخ و جبل شرقی ممتد اولوب، آرہ لندہ (بقاع) ویا (بقاع الزیز) تسمیہ اولنان واسع بر وادی بولنیور. کرک جبل لبنانک شرقی و کرک قارشیسندہ کی جبل شخک غربی انکری دیک و صرب اولوب، بقاع خطہ سی ایکی طرفندن بر دیوارلہ محاط کی کورنیور؛ و بو وادیدہ بری شمالہ و دیکری جنوبہ طوغری ایکی نہر آقوب برنجیسی (حاصی) وایکیخیسی (لبطانی) دیکجکہ معروفدر. اک مرتفع ذروہ سی ۳۲۱۲ مترہ ارتفاعندہ اولوب، ۳۰۰۰ مترہ اک ارتفاعی متجاوز دها ایکی اوج ذروہ سی و ۲۵۰۰ ایلہ ۳۰۰۰ مترہ ارتفاعلری آرہ سنندہ بر قاج علی وارددر. ارتفاعلری ۲۰۰۰ مترہ قریب اولہ رق، بر قاج بوزاز و یکیدی دخی وارددر. هر قدر اسمی السنۃ سامیہ دہ بیاضلغہ وسودہ دلاک ایدن (لبن) دن مشتق ايسہ دہ، هر بر بری بیاض کوربہ جک صورتندہ سרمدی قارلرہ مستور اولوب، بو اسمک سواحلدہ کی بیاض قیالزندن نشأت ایتی محتملدر. بوقاری طرفلرندہ حضور کلسیہ سی آرہ لندہ بر چوق واسع و درین مفارہ لری اولوب، ایچلرندہ قبل الطوفان یاشامش حیوانات منقرضہ کیلکری و انسانلرک احوال ابتدایہ سی آثاری بولنیور. دکنزدن اوزاقدن منظرہ سی پک تأثیرلی و عظمتلی اولوب، آنجق وقتیلہ مشہور بولنش اولان فسئق آججلری کسب ندوت ابدوب، اکثر طرفلری جیلاق اولدیفندن، یقیندن کورنیشی اوقدر کوزل دکلددر. یالکز قسم جنوبیسی دها کوزل و دها معمر و مزروعدر. دکنزدن کن بلوطلر جیک غربی مائلہ سنندہ رطوبتلرخی ترک ابتدکارندن، بو طرفک میہ جاریہ سی دها چوقدر. دکنز قیسندہ اسکی عبرانیلرک (کنعان) تسمیہ ابتدکاری طار بر اووہ ممتد اولوب، بونک اوستندہ ۱۲۰۰ مترہ مک

مدتله باب مالی طرفندن تمیین ، ودول معظمه طرفندن تصدیق اولنور . سنجاق بروجہ آتی ۸ قضاہ منقسم اولوب، ۴۰ ناحیہ و ۹۱۳ قریہ بی حاویدر :

قضا	مقدار نواحی	مقدار قرا
شوف	۱۲	۲۱۰
متن	۵	۱۷۸
کسروان	۱۰	۲۲۶
بترون	۸	۱۵۲
جزین	۲	۱۰۷
کوره	۳	۵۰
زحله	۰	۱
دیرالقرمر	۰	۷
جمعاً	۴۰	۹۳۱

[سنجاغک سائر احوالیهون ماده آتقیہ مراد]

جعت بیوریلہ .]

لبنانی } ایران مشاہیر شمراسندن اولوب، اصفهان قریبندہ واقع لبنان قریہ . سندن ایدی . کنج یاشنده وفات ایشدر . مرتب دیوانی واردر . شو بر ایکی پت فخرالدین زید بن حسن الحسینی مدحندہ سوبلدیکی برقصیدہ سندندر :

جانا حدیث عشق ندانی کجارسد
هرکز بود که دولت وصلت مرا رسد
من خود کیم که دولت وصلت طمع کنم
ایم نه بس که دوری هجرت بجا رسد

لبنی } اندلس ادیبه لرندن بر قیز اولوب ، حسن و جمالده و علم صرف و حساب و شعر و ادبیاتده و حسن خطده ید طولایی اواغله ، حکم بن عبدالرحمن الثالث خدمت کتابتده استخدام اولنوردی .

لیون (Lebon) هوا فازیله تنور اصولک لیون } موجدی اولوب ، ۱۸۰۰ تاریخندہ هم تحسین هم تنور ایچون ایجاد ایتدیکی بر نوع فاز لامبہ سیهون امتیاز آلهوق ، ابرقی سنه (هاوړه) ده اجرا ایش ایشده ، اهالی طرفندن حسن قبول و رغبت کورمدیکیهون ، مملکتی اولان فرانسه بی ترکیه ، انکلتربه کیده رک ، بو اصول نافعی اوراده موقع اجرا به قومیشدر .

ارتفاعه قدر (وسط) تعبیر اولنان بر منطقه اوزلا نیور ، که ساحلدن صکره الک مسکون یری اولوب ، کوپلری و مزروعاتی واردر . اورادن ۱۸۰۰ متره ارتفاعه دک اولان اوچجی منطقه تک یالکز دره . لرنده و محفوظ عجلرنده بعض مزروعاتله میشه ، جام ، آردیچ ، اخلاط و سائر اشجار بولنیورسده ، آجیق یرلرنده روزکارلرک شدنی هیچ بر شیء حصولنه مجال براقیور . اورادن بوقاری آنجی بر طاقم سیرک اوتلر و چالیلر بولنوب ، یازین قیسون و یکجی سوریلری سوق ورعی اولنور . آنجی جیل لبنانک اصل سرعی و اورمان دینله جک یرلری یوقدر . ساحلده و وسط منطقه سنده حبوبات متنوعه ایله توتون ، پنبه و میوه لک انواعی حاصل اولور . جبل لبنانک حیوانات وحشیہ بی : آبی ، طوموز ، یارس ، قورت ، صرتلان ، تیایکی ، چقال ، قرهجه و سائرہ دن عبارتدر .

لبنان { (جیل - متصرفلی) شام خطه . سنده بیروت ایله سوریه ولایتلری و آق دیکز آرم لرنده مستقلاً و صورت ممتازده اداره اولنور بر سنجاق اولوب ، جنوباً بیروت ولا . یتنک مرکز سنجاغیله ، شرقاً سوریه ولایتیله ، شمالاً یتنه بیروت ولایتک طرابلس شام سنجاغیله غرباً دخی آق دیکزله محاطدر . سواحک قسم اعظمی بو متصرفله ملحق اولدینی حالدہ ، اورته سندنه بولنان بیروت شهری و جوارلری جیل لبنان سنجا . فندن خارجدر . همنای اولان طاغک بتونی دخی سنجاق داخلندہ اولیوب ، منتهای شمالی و جنوبیسی بیروت ولایتنه ملحقدر . شرقاً ایسه جبل مذکورک مائله شرقیه سنک آشافیسنه یعنی بقاع العزیز وادیسنه قدر ممتد اولور . مساحتہ سطحیہ سی ۶۵۰۰ مربع کیلومتره اولوب ، ۳۹۹ ۵۰۰ اهالی ایله مسکوندر . اهالیسنک جملہ سی لسان عربی ایله متکلم و سریانی و فنیکی و عرب اولادندن اولوب ، مذهبیہ قسم اعظمی یعنی نصفندن زیادہ سی مارونی و قسوری مسلم ، درزی ، روم ، روم قتولیکی و سائرہ در . هیچ بر قصبہ سی اولیوب ، کرک مرکزی اولان (یت الدین) و کرک قضا مرکزلی قرا دن عبارتدر ؛ و متصرفلری قبشین اکثریا بیرونده اقامت ایدرلر . متصرفنک قتولیک مذهبنه تابع اواسی شرط اولوب ، بش سنه

لیب افندی } متأخرین شعراء عثمانیه دن
دورت کشینک مخلصدر :
برنجیسی دیاربکرلی اولوب ، ابکی کوزندن
اعمی اولدینی حالد ، تحصیل علومله ، شهر مذ -
کورده مفتی اولمش ؛ ویکرمی سنه قدر بو مقامده
بولورق ، ۱۱۶۰ ده وفات ایتمشدر . شو مطلع
اونکدر :

اوله فرهاد ای دل اول شوخک لب شیرینه
طاغ طیارماز تیشه تکلیف جور آیینسه

— ایکنجیسی (صادق —) استانبولی
ومیرمیراندی عبدالله پاشاک اوغلی اولوب ، دفتر -
دارانی و محاسبه جیلک کبی بعض مأموریتلرده
بولورق ، ۱۲۲۷ تاریخنده ، آناتولی محاسبه جیسی
ایکن ، اوراده طاعوندن وفات ایتمشدر . شو مقطع
اونکدر :

سلم ترکه ارتقایه لیب
شوق بی اختیار واردلده

— اوچنجیسی (عبدالله —) رئیس الکتاب
واصف افندینک اوغلی اولوب ، طریق حله سالک
اولغله ، ۱۲۵۳ تاریخنده مکه منلاسی ایکن طائفده
وفات ایتمشدر . شو مقطع اونکدر :

دور رخکله سرو قدک فکرمه آلوب
وقت بهار وش یشه کلزاره اوغرادم

— دردنجیسی (محمد —) ۱۲۰۳ ده در -
سعادتده دنیابه کلوب ، طوبخانه روزنامه جیسی
ودیکر برجوق مأموریتلردن صکره مجلس محاسبه
مالیه رئیس بولمشدر . شو مطلع اونکدر :

کله بیت الحزن عشقده سیرانه آه
ایلر انصاف بنم چاک کرینامه آه

لیب { (بن ریمه یاخود بن اسود بن
حاضر بن مالک بن جعفر الجعفری)
صحابدن واعظم شعراء عربدن اولوب ، مملقات
سبعدن برینک صاحبدر . جاهلیتده یک چوق
اشعاری اولوب ، مملقته سنک مطامی اولان :

أ لا کل شئ ما خلا الله باطل
وکل نعم لا محالة زائل

ییتی تقدیر جناب نبوی به دخی مظهر اولوب ،
هیچ بر شاعرك آغزندن بوندن کوزل سوز
چیقامشدر ، بیوراشدی . « اقرأ » سورده
شریفه سی نازل اولدقده ، کتبه معظمه ده لیبک بو
قصیده سی قارشیدنده تعلیق بیورلش اونغله ، او

صرده ده لیب قومی هیئت مبعوضه سیله برلکده کلوب ،
بو سورده شریفه بی کورنجه ، کلام مخلوق اولدینی
درکله ، همان نزد جناب نبوی به کیده رک ، شرف
اسلامله مشرف اولمش ؛ و بعده خیلی وقت ده
معمر اولوب ، ۴۱ تاریخنده ۱۴۰ یاشنده و بر
روایتده حضرت عثمان (رضه) ک زمان خلافتنده
کوفه ده ارتحال ایتمشدر . بر روایتده بعدالاسلام
فخر کائنات (صلم) افندمره و صحابه کرامه قارشی
همجوه جرأت ایدن شعراء کفارده جواباً بر چوق
اشعار سویلمش ؛ و بر روایتده بعدالاهتدافصا .
حت قرآنیه به حیران اولوب ، آرتق شعر سولکدن
واز یکیش ایدی . شو ییتی ده ام المؤمنین عایشه
(رضه) دن مرویدر :

ذهب الذین یعاش فی اکثافهم
وبقیة فی خلف یجلد الا جرب

لیپانتی { (Lépante) و نام دیگرله (اینه
بختی) نفس یونانک ساحل جنو -
بیسنده وقورته کورفرینک ساحل شمالیسنده
اوله رق آتته نک ۱۶۹ کیلومتره فرینده بر قصبه
اولوب ، ۲۰۰۰ اهالیسی وارددر . قرون وسطاده
اهمیتی زیاده اولوب ، عثمانیلرله وندیکیلر آره سنده
برجوق محاربه مه میدان اولمشدی . اسم قدیمی
(ناواقتوس) اولوب ، بواسم یکیدن احیا اولمشدر .
ونوارخ عثمانیه ده مستعمل (اینه بختی) اسمی دخی
بوندن مأخوذدر . — قورته کورفرینه دخی
(لیپانتی کورفری) دبرلردی .

لیپتیس { (Leptis) « لیده » ماده سنه
لیپتیس { مراجعت بیوربله . }

لیپتا { (Lépeta) قبریس جزیره سنک ساحل
شمالیسنده (کرینه) دن ۲ ساعتی
مسانده بر قره اولوب ، لاپاتوس (Lapathus)
نام قدیم قصبه نک محلنده واقعدر .

لیه { (L'Épée) صاغر و دیلزلره مخصوص
پازی و تعلیم اصولنک موجدی اولوب ،
۱۷۱۲ ده ورسایده طوغمش ، و ۱۷۸۹ ده
پارسنده وفات ایتمشدر . کندیس طریقی رهبان
منسوب اولوب ، ابتدا حاللرینه آجیدینی ایکی دیلزلر
وصاغر همشیره به اشارت لرله تعلیم و تفهیم علومه
مجبور اولمش ؛ و طوطدینی اصولک مأمولی مافوقنده
حسن نتیجه ویردیکنی کورنجه ، اولانجه ماملکنی

چله } (Lecce) ایتالیانك جنوب جهته و
چله } (تارنته) ۹۰ كيلومتره جنوب
شرقيسنده اوترانته ايتالنتك مركزي بر شهر اولوب،
۲۳۰۰۰ اهالي، قلمه، مكني و بعض كوزل
اينهي واردرد. اسكي بر شهر اولوب، اسم قديمي
(آلبوم) در.

لج } مكنك جنوب جهته و عدتك ۴۰
لج } كيلومتره شمال غربيسنده اوله رق ۱۳
۲۶' عرض شمالی ۵۲' ۴۳' ۴۲' طول شرقيه
همناي اولان بر كوچك حكومتك مركزي بر قصبه
اولوب، صو بندلري و سدلر واسطه سيله اطرافني
سقي واروا ايدر بر وادينك ايچنده بولمقله، ياغ و
باغچه و خرما قلري و ۵۰۰۰ اهالي، واردرد.
(الحوطا) اسميله دخي معروفدر.

لجيانی } (ابوالحسن علي بن حازم) مشاهير
لجيانی } لغويون دن اولوب، علم لغته بر
چوق نوادر ك حافظي ایدی.

لجيه } يمن و لابنتك حديد سنجانده و
لجيه } حديدك ۱۲۰ كيلومتره شمالنده
اوله رق بحر احر ساحلنده واقع بر قوك ايچنده قضا
مركزي بر قصبه واسكه اولوب، سور داخلنده
۱۵۰ و خارجنده ۵۰۰ قدر كاركي و عريس دينلن
سازدن خانه، يعني تقريباً ۳۵۰۰ اهالي،
سورك خارجنده بر قلمه، ۳ جامي واردرد.
صوبي ابكي ساعتلي مسافه ده واقم قبولدن دوه لرله
جلب اوله رق، قوراللق موسمنده بو قبولك صوبي
آجي اولمقله، دها اوزاقده بولنان ديكر قبولدن
جلب اولنور. — لجيه قضايي ملحق اولان زهره
ناحيه سيله برابر تهامه ده واقع اولوب، هوا، سي
صيقاق و آغيره در. محصولاتي دوره، سيسام،
چيويد و سبزه دن عبارتدر. سواحل قارشيسنده بر
چوق جزاير صغيره بولنوب، بولنده خيلي مقدار
صدف و اينجي صيد اولنور.

ل } (Lech) آلمانيه بر نهر در، كه تيروك
ل } (بركنز) اورماننده نجانله، باوريه
داخل اولوب، (ويلس) ايله (ورتاخ) چالبرني
اخذ، و ۲۵۰ كيلومتره لك مسافه قطع ايندكدن
سكره، (نابورغ) قربنده صاغدن طونه به منصب
اولنور.

صرفله ديلسز و صاغرله مخصوص بر مكنك آجوب،
بولنك تعليمه مشغول اولش؛ حتي بو خدمتدن
كري طور مامق ايچون، كنديسنه و برلن يسقوسلني
دخي ردالمشدي. اصول مختره سي حقنده بر
تاليني واردرد.

لت } ياخود لتون (Lettes, Letons)
لت } روسيه لك شمال غربي جهته ساكن
بولنان ليتواني ليلرك بر قسمي تشكيل ايدن بر قوم
اولوب، قورلانده ايله قونو، ليونيه، ويتسك و
يسقوف ايتالرنده بولنيور، مقدارلي ۹۰۰۰۰۰
نفسه قريدر. [« ليتواني » ماده سنه مراجعت.]

لجاء } شامده سوريه و لابنتك حوران سنجاء
لجاء } غنده و جبل حورانك غربي شماليسنده
بر ير اولوب، شرقاً وادي لوه، غرباً وادي الحرم،
جنوباً دخي وادي القنوت ايله محاط مرتفع بر
بردر. اراضيسنك غرايت شكل و وضعيته مشهور
اولوب، و قتيله آتش افشان بر بركان بولنش اولان
حوران طاغندن آتش لاولردن متشكلدر. بو
لاولر ۲۰۰ متره قالينلنده اوله رق طوناركن چاتلا.
يه رق، شاهرم شاهرم اولش؛ و درين اوچوروملر
وديك قچورلرله بر چوق ديليمله بعدالاقسام،
ايچلرنده محبوس اولان فازلك دخي پانلامه سيله،
بعض طرفلري بسبتون آت اوست اولوب، قارمه
قاريشيق آتش جسم قيارل يفتي شكلي آلمشدر.
بو حال اراضيه مذكوره لك اوتدن بري بر طاقم
فراري و طاصيله مجاً اولسنه مساعد اولمقله، محل
مذكور بو معني ايله (لجاء) تسميه اولنمشدر.
اسكي عبرانيلىر عندنده (ارجوب) و يونانيلىر و رو-
ماليلرجه (تراخونيتيس) اسميله معروف ایدی.

لجم } افرقيعه مهديه قربنده يك متين بر
لجم } قلمه اولديني يا قوت حوى بيان ايدبور.

لجون } اردنده يعني شريمه واديسنده و
لجون } طبريه دن ۲۰ ميلك مسافه ده بر
قصبه اولديني جغرافيون عرب آثارنده محرر او-
لوب، اورته سنده مدور بر قيا واردرد، كه آلتندن
بول بر صو چيقوب، قصبه لك باغچه لرني اروا ايدر.
بو صوك حضرت ابراهيم (هم) ك معجزه سيله چيغمش
اولديني مريدرد.

لخفلد { (Lechfeld) باویرده آنف الیان }
 نهرک شق ابتدییکی واسع بر اووه اولوب، بر قاج محاربه عظیمه میدان اولمشد.
لحی { (ابوالحسن علی بن الابطحج) مشاهیر }
 فقهاء مالکیه دن وادبا و شعرا دن او.
 لوب، عن اصل قدس دن اولدینی حالده، اسکندر یه ده نشأت ایتمش؛ و خطه مصر یه ده تدریسه مشغول اولوب، ۶۱۱ تاریخنده قاهره ده وفات ایتمشدر.
 شو قطعه جمله اشعار ندر:

تجاوزت ستین من مولدی
 فاسعد ابای المشرک
 یسائلنی زائر حلق
 وما حال من حل فی المشرک

لحی { (ابوالحکم عبدالسلام بن عبدالرحمن) }
 اندلس مشاهیر علماسندن اولوب، اشیلیه لیدر. ناعام برتفسیر شرقی و بر شرح اسماء الله الحسنى سی وارددر. ۵۳۶ تاریخنده وفات ایتمشدر.

لذنی { (حسین بیک) ایران شعرا سندن }
 اولوب، همدانی اولدینی حالده، اکبر شاه زمانده هندستانه رحلت ایتمشدی. شو بیت اونکدر:

مرا از بستر هجران سر جدائی نیست
 بجز خیال تو با غیر آشنائی نیست

لر { ایرانک غرب جهنده کی لورستان خطه. }
 سنک نام دیگریدر. آلتنجی و یدنجی قرن هجریده اتا بکاندن ایک سلاله بو مملکتده حکم سوروب، برنجیسی (اتابکان لرزرک) و ابکینجیسی (اتابکان لرکوک) اسمرله شهرت بولمشلدر.
 [«اتابکان» ماده سنه مراجعت.] اصل (لر) ویا (لور) کرد عشارندن بیوک بر عشیرتک اسمیدر.
 [«لورستان» ماده سنه مراجعت.]

لرکه { اسپانیاده کی (لورقه) قصبه سنک }
 اسم عربیسیدر. [«لورقه» ماده. سنه مراجعت بیورله.]

لرن { (Lerins) آق دیکزده فرانسه تک ساحل }
 جنوبیسی قربنده «بحری آب» ایالتک فراسه قضاسنه تابع (قان) ناحیه سنه ملحق و (قان) ۴ کیلومتره جنوب شرقیسنده واقع بر طاقم آطه لر اولوب، (سنته مارکریته) و (سنت هورونات) اسمرله ایک بیوجک و بر قاج

کوجک آطه دن مرکبدر. بیوکلرندن برنجیسنک بونی ۳، اکی آنجی بر و محیط دائره سی ۷ کیلو متره اولوب، جام اورمانرله و سراطرله مستورددر. بر کولی، بر لیانی، و بر بیوک قلعه سی وارددر، که بولتیقه مشهیر یچون محبس اتخاذا اولمشدر. ایکنجیسنک بونی ۱۶ و محیط دائره سی ۳ کیلومتره در. بونده مشهور بر مناستر وار ایدی، که ویرا نلری موجوددر. بو آطه لر زمان قدیمه فنیکه لیل طرفندن اعمار واسکان اولوب، برنجیسی (لرونه) و ایکنجیسی (لرینه) تسمیه، و ابکینجیسنده (برقونوم) اسمیله بر شهر تأسیس اولمشدی.

لرناقه { [«لرناقه» و «طوزله» ماده. لرینه مراجعت بیورله.] }

لرو { (Leroux) فرانسه تک علم ثروت و اصول معاشرت حقنده اتاب ذهنله }
 تألیفات یازان حکما سندن اولوب، ۱۷۹۸ تاریخنده یارسده طوغمش؛ و ابتدا مشهور (سنت سیون) تک طریقنه تابع اولمش ایسه ده، بعده کندیته مخصوص بر طریق و اصول اتخاذا ایددر، ۱۸۴۱ ده مادام ساند ایله و ۱۸۴۲ ده (زبنو) ایله برلکده بر رساله موقوته تأسیس ایتمش؛ و ۱۸۴۸ ده وضع قوانین مجلس منخبی اعضا لفته نصب اولمش ایدی. اوچنجی ناپولیونک امپراطور لفری اعلاننده ترک دیاره مجبور اولوب، بر مدت (جرسی) جزیره سنده یاشا. دقدن صکره، ۱۸۶۰ ده اعلان اولنان عفو همومیدن بالاستفاده، فرانسه یه هودت ایتمش؛ و فیما بعد امور سیاسیه قاریشیوب، ۱۸۷۱ ده وفات ایتمشدر. جمیت بشریه تک حال و استقبالی و چاره اصلاحی حقنده بر قاج تألیی وارددر.

لروآدتیول { (Leroy d'Étiolles) فرا. }
 اولوب، مثانه طاشنک بالعمیات کسر و اخراجی اصولنک موجد لر ننددر. بو کشفنه مقابل ۶۰۰۰۰ فرانک مکافاة آلمشیدی. ۱۷۹۸ ده (نوربی) قربنده (اتیوله) قصبه سنده طوغمش؛ و ۱۸۶۰ تاریخنده وفات ایتمشدر.

لریده { (Larida) اسپانیاه تک قاتالونیه خطه }
 سنده و بارسلونه تک ۱۳۲ کیلو متره غرب شمالیسنده اوله رقی (ایره) ایرماغنه

اصول اخراج لری پک ناقصدر. مرهالری پک واسع و پک ابی اولوب، اهایلی کلیتی سوریلر بسلرلر. آشای طرفلر پک باشیحه محصولاتی حیوانات متنوعه ایله میوه لک انواعی و اوزوم، زیتون و سائر مدن عبارت اولوب، صولامه جدوللر پک اسکی حاله ارجایی تقدیرنده بو محصولات چوق ترقی و تزیاید اتمی طیهیدر. صنایعی آز و تجارتی پک کریدر. هواسی ارتضاعه کوره مختلف ایسهده، عمومیت اوزره صاغلام اولوب، ایالت داخلنده یوز یاشی کچکین صاغلام اختیارلر کثرتله بولنیور. اهایلی جسور، ذکی، چالیشان، وفادار و ناموسلی آدملر اولوب، قاتالان لسانیه متکلمدرلر. ایالت ۸ قضایه منقسم اولوب، ۳۲۵ ناحیه بی حاویدر.

لریوز { باخود لریوس (Léro, Eéros) }
آطله دیکیزنده آناطولی به ملحق و آناطولیک ساحل غریبی قارشیسده واقع آطله. دن اولوب، شمال غری جهتده واتع اولان و ناحیه صورتنده اداره اولان بطنوس آله سیله برابر جزایر بحر سفید و لایتیک ساقز سفاغنه ملحق برقضا تشکیل ایدبور. اک یوکسک نقطه سی اولان و ۲۲۳ متره ارتفاعی بولان (قیدی) طایغی ۳۷°۱۰' ۴۲" عرض شمالی ایله ۲۴°۳۱' ۲۰" طول شرقیده واقعدر. مساحت سطحیه سی ۴۹۵۰ یکی دوغندن عبارت اولوب، تقریباً ۳۰۰۰ اهالی ایله مسکوندور. سواحلی پک کیرینیلی چیقیتیلی اولوب، اوزون برونلری و کوزل قویلری واردر. آغاجلرله مستور و منظره سی پک لطیفدر. همنامی اولان قصبه ساحل شرقیسده و بر قاج طرفدن دیکزه ناظر کوزل بر تپه ده واقع اولوب، اهایلر پک اکثری اسکندریه و قاهره ده تجارتله مشغول اغتیدن اولغله، خانلری دلنشین و منظره و نظارتی پک لطیفدر. جنوباً قالمیوز آله سندن طار و صیغ بر بوغازله آبرلشدر. ساحل شمالیسده (پارتی) اسمیله بر لیانی واردر.

لرکی { (Lesghis, Lezghis) قافقاسیه ده ساکن بولان اقوامدن بر قوم اولوب، هن اصل داغستانک اهایلی اولدقلری حاله، خطه مذکورده ک عدم کفایتی ومع هذا داغستانه ترک و تاتار و سائر اجناسدن بر چوق

تابع (سفره) نهرینک صاغ کنارنده ایالت مرکزی بر شهر اولوب، ۲۰۳۷۰ اهایلی، اوستنده کی صرب تپه ده اسکی بر قلعه سی، ینه اسکی و اوزون بر کوبری، جامعدن مبدل بر قاج مصنع کلیسایی و عریلدن قالمه دیگر ابنیه سی، یوکسک خانلری، طار و طولاشیتلی لکن تمیز سواقلری، اطرافنده پک چوق باغ و باغچلری و ایکنخانلرله دباغخانلری واردر. سواحلدن کن ایکی دمیر بول خطی بو شهرده برلشوب، ساراغوسه به طوغری اوزانیور. اسکی بر شهر اولوب، اسم قبیعی (ایلرده Ilorda) در. اهایلی عتدنده (لیده Leyda) اسمیله معروفدر.

— لیده ایالتی قاتالونیه خطه سنک منقسم بولندی دوت ایالتک بری واک بیسوی اولوب، خطه مذکورده پک غرب شمالی قسمدن عبارت اولدنی حاله، شمالاً فرانسه حدودیله و (آندوره) جمهوریت صغیره سیله، شرقاً جودنه، و بارسلونه، جنوباً تاراغونه، جنوب غری طرفدن ساراغوسه، غرباً دخی هوستقه ایالتلرله محدوددر. مساحت سطحیه سی ۱۲۱۵۹ مربع کیلو متره اولوب، ۴۱۷۰ ۲۸۵۰ اهایلی واردر. ایالتک قسم شمالیسی پیرنه سلسله جبالک اتکیزدن و قوللردن عبارت اولوب، ۳۴۰۰ متره قدر ارتفاعلری واردر. بوجبالدن بر چوق صولر اینوب، (سفره) نهرینه دو کیولرلر. نهر مذکور ایالتک هان بتون میاه جاریه سنی و علی الخصوص غربدن کندیس قدر بیوک اولان (نوکره بالارزه) نهرینی آله رقی، ایالتک جنوب غری حدودنده (ایره) ایرماغنه قاریشیر. انهار مذکورده ک صولرینی سقی اراضیده قوللاقمی اوزره عریلرک یا بمش اولدقلری و ایوم اسپانیولر جه دخی (ساقیه) دیمکله معروف اولان جدوللرک بر طاقی موجود ایسهده، جوغی خراب اولمشدر. طاغلری یقین و قته کله یه قدر چام و سائر اشجار اورمانلرله مستور ایکن، بو صوک و قتلرده اورمانلر اتلاف اولغله، انهارک صولری دخی آزالش، و فیضانلری بالکس چوغالوب، اراضیه مضر اولان سیل صورتی آلمشدر. پیرنه طاغلرند دمی، باقیر، قورشون، کومش، آلتون و کور [معدنلری بولیه رسده، چیقاریلانلری پک آز و

مهاجر لک دخی کلوب یرلشمی اوزرینه، لکیرک بر طاقی دافستانک خارجه چیقمه مجبور اولوب، شروان و کرجهستانه و قوبان و ترک جهلینه دک قاقاسیه تک هر طرفه طاغشلدرد. جلهسی آنجی یاریم ملیون نفوسه بالغ اولدقلری حالده، الی یی متجاوز قوم و قبیلله منقسم اولوب، آره لری اوقدر آجشلدرد، که بر لرینک لسانلری قولای آکلیه میوب، عربی و یا ترکی لسانلری پیلرند و تعاطی افکار ایچون لسان عمومی اتخاذ ایتمک مجبور اولمشلدرد. منقسم بولندقلری شعبه لدن برینک (آوار) تسمیه اولندیقه باقرق، بعض مؤلفر بولرله قرون وسطاده آوروپایی استیلا ایدن آوارلر آره سنده بر قرابت جنسیه وجودی حد امکانه ارجاع ایچون، لکیری تاتار اقوامندن یعنی مرق تورانیدن عد اتمک ایستمشلر سده، کرک چهره و سیالری و کرک لسانلری بودا داتک علیهنده شهادت ایدیور. لکیرک چرکسلر و کرچیلرله لسانجه برکونه مشاهیرلری اولوب اولمدینی مجهول ایهده، هر حالده بولرک دخی اولرکی اقوام قاقاسیه دن اولدقلرند شبه یوقدر. کندیلری ذکی، جسور، جالیشقان، استقلال و حریت پک تشنه و تناسب اعضا و حسن اندامه مالک آدمرا اولوب، صاحب اولدقلری یرلری فوق الماده بر صورتده ایشلیورلر سده، بو برلرک عدم کفایتندن طولانی چاپول و یغما دخی الفت پیدا ایتش؛ و علوفیه مقابل بیانجیلرک خدمت عسکریه سنه کیرمه اسکیدن بری آلیشمشلدرد. رئیسلی اولان شیخ شامک معیتند روسلره قارشی طول مدت مردانه مقاومت ایتمشلدرد. کندیلری سنی المذهب مسلم اولوب، آنجی اسکیدن بعض اعتقادات و عادات باطلله دخی محافظه ایتمشلدرد.

ل ز نوئر } (Lesneur) فرانسه ده بواسمه مشهور بر رسام و بر موسیقی شناس کلمشدر. برنجیسی ۱۶۱۷ ده یارنده طوغوب، ۱۶۵۵ ده وفات ایتمشدر. بر چوق رسملری باقیدر. — ایکنجیسی ۱۷۶۳ ده (آوبله) قربنده طوغوب، ۱۸۳۷ ده وفات ایتمشدر. بر چوق مشهور بسترلی واردرد.

ل زینه } (Lesina) آدریاتیکی دکیزنده دالمالجه ساحلی قارشیسنده و آستریا و مجارستان

دولتسه تابع بر جزیره اولوب، (برازه) ابله (قورزوله) آهله لری آره سنده واقعدر. شرقدن غربه ممتد بر یر اولوب، ۴۳°۱۰ عرض شمالیه اوزانیور. بوی ۷۰ واک ۶ و یا ۷ و منتهای غربنده ۱۱ کیلومترده در. مساحت سطحیه سی ۲۸۸ مربع کیلومتره اولوب، ۱۳۰۰۰ اهالی ابله مسکوندرد. ساحل جنوبیسی بونجه بر صره تپل اوزانوب، اک بوکسکی ۶۳۳ متره ارتفاعنده در. ساحل غربیسی بر طاقم قیالقلری و لزشه لیاتی دخی حایدر. باقلری و شرابی و برده زبتون یاغیله انجیر و ساثر میوه لری مشهور اولوب، بر مقدار ذخیره دخی اولور. صید ماهیسی ده چوقدر. اهالی بر مقدار قیون دخی بسلرلر. هوا سی صاغلام و لطیف اولوب، کوکس عللرله مبتلا اولانلر نافعدر. لسان } (Lesage) فرانسه مشاهیر مؤ. لسان } لنیندن اولوب، ۱۶۶۸ تاریخنده (سارزو) ده طوغوش، و ۱۷۴۷ ده وفات ایتمشدر. جزو بولرک مکتبند تحصیل ایدوب، ابتدا بر تانیه ده مالیه جه بعض مأمور بترلده بولندقدن صکره، پارسه کیده رک، بستان ادبیاته حصر مساعی ایتش؛ و فیما بعد قلنک محمولیه یاشایوب، بر چوق تیارو مفتحکلری و حکایه کتابلری یازمشدر. اک مشهورلری «ژیل بلاس» عنوانی حکایه کتایدرد. لسان } کوفه تک و اوندن اول حیره تک بو. لسانی } (یچی —) اونیجی قرن هجری عثمانی شمراسندن اولوب، محاسبه جه بعض مأمور بترلده مستخدم ایدی. شو بیت اونکدر:

تفاضل ایلمک یکدر لسانی طمن نا امله
قولا ق طومق ییلورسک قول اعدایه سفاهتدر

لسانی } (مولانا —) ایران مشاهیر شمرلر
لسانی } سندن اولوب، شیرازی اولدینی حالده، اکثر عربی تبریز و بغدادده کچیرمش؛ و ۹۴۶ ده تبریزده وفات ایتمشدر. اون بیکه قریب بیی حاوی دیوانی اولوب، اشعاری شتر کره قیلندندر. صاحب تذکره دولت شاه ابله صحبت ایتمشدر. شو بیت اونکدر:

هر کز غبار خاطر موری نبوده ام
این سلطنت بملک سلیمان برابست

محصولاتی حبوبات متنوعه و بعض میوه و سبزه لردن عبارتند.

لش { (Alessio) آناؤدلدغه اشقودره
۳۶ کیلومتره جنوب شرقیسنده اولهرق (درین) ایرما-
غنه کنارنده و بو نهرک منصبندن بر ساعت قدر
یوقاریده واقع قضا مرکزی بر قصبه اولوب،
۳۰۰ ه اهالیسی، ۸۰ دکاندن عبارت چارشیی،
بهر بازار کونی قوریلور ایشلک بازی و درت
جامع شرقی واردور. اصل قصبهک محلی درینک
طاشمسنندن حاصل اولان بطاقللردن طولای آفر
هوالی اولغه، اهالینک قسم اعظمی (مورکینه)
تیهسنک مائلسنده باغچهلرله محاط کوزل و مرتفع
خانلرده اقامت ایدرلر. اصل قصبه ایله بو قصبهک
آره سنده واقع هری الشکل تپه ده و ندیکیلردن
قاله اسکی بر قلعه و اینجده بر قاچ صهرنج و سائر
بولنیور. و ندیکیلرک زماننده قصبه دکبر قیسنده
وایکی طرفی درین مجراسیله محاط بر آله اوزرنده
واقع اولوب، کوزل اینیه و استحکامانی حاوی وخیلی
بیوک و معمور ایدی. او وقتندن قاله بش بیوک
کلیسادن بری جامع شریفه تبدیل اولدقدن صکره
خراب اولشدور، که بونک خطرهنده سنده مشهور
اسکندر بکک مدفون بواندیفی دخی محقق ایسه ده.
مزاری بللی دکدر. دیگر ایکسی ایوم جامع
شریفدر. پک اسکی بر قصبه اولوب، اسم قدیمی
(لیسوس Lissus) در. اهالیسنک قسم اعظمی
مسلم و قصوری لایتندر.

— لش قضای شمالاً نفس اشقودره، شرقاً
میردته، جنوباً آنچه حصار قضا ایله، غرباً دخی
آذربایق دکیزله محاط و محدود اولوب، زادریه
و مالسیا ناحیه لریله برابر ۳۹ قریه دن مرکب و
۳۰۰۰۰ قدر اهالی ایله مسکوندر، که بونلرک
قسم اعظمی مسلم و قصوری لایتندر. قضاک قسم
شرقی طاعلق و قسم غربیی لب درباه قدر
اووه لاق اولوب، طوبراغی پک منبت ایسه ده،
اراضیسنی شق ایدن درین ایرماغی پاشغنه سد لرله
محفوظ اولماسندن طولایی، بو نهرک طغیانی اکثر
اراضیسنی بطل حالته قویقمده در. باشلیجه حصو.
لانی مصر، برنج، بقدای، آربه و سائرده عبارتندر.

لسبوس { (Lesbos) مدالی جزیره سنک
اسم اصلیسیدر. [د مدالی،
ماده سنه مراجعت بیوریه.]

لسقواج { (Leskowitz) صریبهک نیش
سنجاغنده و نیشک ۳۵ کیلومتره
جنوبسنده اولهرق موراوه نهری اوزرنده قضا
مرکزی بر قصبه اولوب، ۹۷۹۰ اهالیسی
واردور. برلین ماهده سیله صریبه یه ترک اولان
یرلردن اولوب، قبل التزک جوارلریک اکثر اها-
لیسی آناؤد و مسلم اولغه، ممالک عثمانیه یه هجرت
ایتمشلردر.

لسقوفچه { (Leskowitz) بلغارستانک
طرنوی سنجاغنده و طرنویک
۲۰ کیلومتره شمال شرقیسنده اولهرق طونه
دوکیلن (یانتره) نهرینه تابع (اسلاتار) چایی
اوزرنده بر قصبه اولوب، ۶۴۲۵ اهالیسی
واوستنده کی تپه ده بر مناستری واردور.

لسقویک { (Liaszkowiki) یانیه ولا-
یت و سنجاغنده و یانیهک ۶۵
کیلومتره قدر شمالنده اولهرق (ویوسه) نهرینه
دوکیان (چارشوه) چایی اوزرنده و مرتفع
بر محله واقع قضا مرکزی بر قصبه اولوب،
۲۷۰۰ اهالیسی، بر قاچ جامع و تکیه سی، چار-
شیی و ساعت قله سی واردور. مقدما ناحیه مرکزی
ایکن، بر آره لقی مجدداً تشکیل اولان بر سنجاغ
مرکز اتخاذ اولمش؛ و اخیراً سنجاغک لغویله قضا
مرکزی قالشدور. اهالیسنک قسم کایسی مسلم
اولوب، امور تجاریه و صرافیه کی مهارت و مالک.
لریله مشهوردرلر. بو قصبه ده پک مقبول بر نوع
بادم سوجوغی و بادم ازمسندن قریبه لر پایلیز.

— لسقویک قضای جنوب شرقی طرفندن
و جنوباً قونیجه و نفس یانیه قضا لریله، غرباً و غرب
شمالی طرفندن ارکری سنجاغیله، شمالاً و شمال
شرقی طرفندن دخی مناستر ولایتینک کوریمجه
سنجاغیله محدود اولوب، ۴۹ قریه دن مرکب
و ۱۸۰۵۲ اهالی ایله مسکوندر. اهالیسنک قسم
اعظمی مسلدور. اراضیسی آرمیت و اکثر طرفلری
حارضلی و طاشقلدر. مرعازی ضرورسز اولوب،
قیون و کچی و سائر حیوانات اهلیه سی واردور.

مرطاری چوق وېك كوزل اولوب، اشقودره جوارلريك اهالیسی قیشین قیونلری بو مرطاره سوق ایدرلر. طاغری اورمانلره مستور وکوزل آخاگری حاوی اولوب، ممالک اجنبیه به اخراج اولنق اوزره، هر سنه کلیتی کراسته قطع اولنور. دین نهرنده یا لکز کوچک قایقلر ایشلیه بیلوب، اسکلەسی اشقودره قضاخانه ملحق شتکیزدر.

لطف الله { (شیخ -) حاجی بیرام ولی (قدس سره) نیک خلفاسندن اولوب، بالیکسریده پوست نشین ارشاد بولمیشدر، واوراده مدفوندر.

لطف الله توقاتی { «لطفی» ماده سنه (سراجت بیوریله).

لطف الله محمد { هندستان ادباسندن او- لوب، اورنگ زیب ط-

لکبرک زماننده یاشامش؛ ودولت شاهک مشهور تذکره الشعرا سی «آسمان سخن» عنوانیه فارسی نظمه چکوب، بروج سما کی ۱۷ بابیه تقسیم ایشدر.

لطف الله نیشاپوری { مشاهیر شعراء ایران دن اولوب،

تیورلنک واولاد واحفادی زماننده خراسانده یاشامش؛ وتصوفه انتسابله زهد وعبادته اشتغال ایدهرک، نهایت، مشهوره تربیه امام قرینده بر باغ طوقوب، اوراده عبادتله مشغول ایکن، ۸۱۶ تاریخنده، یک مسن اولدینی حالده، وفات ایشدر. «تاریخ شاهرخ» عنوانیه تیمورک وشاهرخ احوالی مبین بر تألیفی ویر چوق اشعاری وهلی. الخصوص مناقب فخر کائنات واثمه اثنا عشر حقنده بر چوق قصائدی واردر. شو بر ایکی بیت بو قصائدینک برندنر :

حجاب ره آمد جهان و مدارش

زده تانیندازدت بر مدارش

بیاد وی و تاب بیرش بیرزد

نعم خزان و نسیم بهارش الخ

لطف علی خان { ایرانده سلاله حاضرده ن رن زند سلاله سنک صوک حکمداری اولوب،

۱۲۰۳ تاریخنده پدری جعفر خان خلف اولمش؛ وآقا محمد خان قاجار ایله برچوق محاربه لر ایدوب، نهایت ۱۲۱۰ ده اسیر دوشمکله، حبس اولنورق، متعاقباً مجسمه قتل اولمیشدر.

لطفی { (مولانا لطف الله) اعظم علما لطفی { وشرادن اولوب، توقاتیدر. سنان

لطف الله { بورنیکزک پایتختی اولان لیسونه لشبونه { شهرینه عربلر طرفندن ویرلن اسم اولوب، اکثریا (اشبونه) دیرلر دی. «لیسونه» ماده سنه مراجعت بیوریله.

لطف { فرس متأخرین شعرا سندن بروج آفی بش کشینک مخلصیدر: برنجیسی (لطف علی بیگ) افشار اولوسندن اولوب، قاسم خانک نورونیدر. شو بیت اونکدر:

کمرشرا میان نمی باید
بی نشانرا نشان نمی باید

— ایکنجیسی (لطف علی خان) داغستانلی علی قلیخانک همی اولوب، ثروت و سامانه مالک ایدی. شو بیت اونکدر:

خانه جانم زغم کردی خراب
خوب کردی خانه ات آباد باد

— اوخنجیسی (لطف الله) بخجاری اولوب، طبیعتی لطافه مائل ایدی. قضا و تدریسه مشغول ایدی. شو بیت اونکدر:

عید ست چرا کشته جانان نشودکس
حیف است که عید آید و قربان نشودکس

— دردنجیسی. (لطف الله حکیم) فن طبلده دخی ماهر ایدی. شو بیت اونکدر:

آن قدر محو تماشای جمالش کردیم
که خود از خاطر خود نیز فراموش شویم

— بشنجیسی شاهرخ خوش مقال ولکن مجهول الاحوال اولوب، شو بیت اونکدر:

مجنون بدشت بود و وصالش نصیب شد
من در حرم و سلم و محروم مانده ام

لطف الله { (خواجه -) سربداران ملوکنک لطف الله { (اوتنجیسی اولوب، ملوک مذ- کوره نیک ایکنجیسی اولان خواجه وجه الدین مسعودک اوغلی و رئیس سلاله خواجه عبد الرزاقک یکی ایدی. کوشک و اقتدارسز بر آدم اولوب، ۷۶۱ تاریخنده پهلوان حسن طرفندن مسند اقتداره

عشق باید بکمال ارته زلیخا زچه رو
پنجه در پنجه کنند جذبه یعقوبی را

— دزدنجیسی طهرانی اولوب، پدری و
جدی صرافقه مشهور ایدیلر. شویت اونکدر:

آه کز دیدن اوکریه بر آورد مرا
آخر این کریه بلائی بسر آورد مرا

— بشجیسی تبریزی اولوب، پدری مرئی
کامچیلته مشهور ایدی. هندستانه سیاحت ایدوب،
جهانگیر شاهک التفاتنه و مرزون المک عنوانه
نائل اولمش ایدی. شویت اونکدر:

ز روزگار بود تلخکامی همه کس
ز تلخکامی من روزگار تلخ شده است

— آلتیسیسک وطنی معلوم اوله میوب، شو
رباعی اونکدر:

ز سوز سینه فریاد از دل ناشاد بر خیزد
بلی درخانه آتش چون فتد فریاد بر خیزد
با آن زلف ورغ وبالا بهرجا بگذری آنجا
همه سنبیل دمدم کل بشکفتد شمشاد بر خیزد

— یدنجیسی مشهدلی اولوب، لطائف و ظرا.
ثف معانی ایله مشهوردر. شویت اونکدر:

شد چو بهمان من آن شمع شب افروز امشب
کاش تا صبح قیامت نشود روز امشب

— سکرنجیسی کشمیری اولوب، برهمی المذهب
ایدی. شویت اونکدر:

یقینم شکم از درد دل زارم خبردارد
که هر دم بهرمن تدبیر آزاری دگردارد

— طقوزنجیسی نیشاپوری اولوب، شویت
اونکدر:

چه لازمست تو بد نام قتل ما باشی
ستاره و پیری و روزکاری هست

لطیفی پاشا { قانونی سلطان سلیمان خان
دورنده مسند صدارت عظمایه
پکمش وزرادن اولوب، آرتاؤد جنسیتنه منسوبدر.
حرم مایونده تربیه اولنهرق، آخالق ایله طشریه
چیقدیننده، الویه متعددهیه نصب اولنش؛ و خیر-
الدین باربروس ایله برابر ایالتیانک جنوبنده کی
(پویه) خطه سنه وقورقه جزیره سنه وقوع بولان
سفرده سرعسکربولمشدی. بو سفردن عودتنده،

پاشادن تحصیل علوم ایدوب، بمده علی قوشچی
دیار عجمدن رومه کلدیکنده صاحب ترجمه
مشار الیه سنان پاشانک اشارتیه علامه مشار-
الهدن علوم ریاضیه و هیئت و سائرمی دخی
تحصیل، وبده سنان پاشابه تعلیم ایتش ایدی. وزیر
مشار الیهک دلانیه ابو الفتح سلطان محمد
خانک خدمته نائل اولوب، حافظ کتب اولم؛ و بو
سایه ده برچوق کتب نادره مطالعه سنه دسترس
اولمش ایدی. سنان پاشا غضب پادشاهی به اوغرا-
یوب، سفریمصاره نفی اولندقدنه، صاحب ترجمه
دخی برلکده کیدوب، بمده جنتکان سلطان بازید
خان زماننده بعض مدارس مدرسلکنه نصب او-
لنمشدی. کندیسسی لایالی مشرب خطیب
زاده نک سید شریفک حاشیه تجریدینه یازدین
حاشیه بی تزییفه قالدیشمش اولدینندن، بونک سعی
وتشویقیله، بر طاقم اصحاب اغراضک شهادت کاذبه.
سعی اوزرینه، الحادینه حکم اولنهرق، دمی اباحه
ایدیلوب، کندیسسی اخذ و توقیف، و ۹۰۰ تاربخنده
اهدام اولنشد. « ولقدهمت شهیداً » تعبیری تاریخ
قتلیدر. برچوق حواشی و رسائل علمییه سی و علوم
و فنونک تعداد و تقسیمنه دائر معتبر بر کتابیه
بعض اشعار ی وارد.

لطیفی { فرس شعراسندن بوجه آتی ذواتک
مخلصیدر:

برنجیسی مولانا لطیفی رونی که ماوراءالنهردن
اولوب، ترکی و فارسی اشعار رائه سی وارد.
مولانا جامی ایله معاصر اولوب، صحبت ایتشد.
طریق تصوفه دخی اتسابی وار ایدی. شو مطلع
اونکدر:

ای ز زلف شب مثالت سایه پرور آفتاب
شام زلفت را پیجای ماه درخور آفتاب

— ایکنجیسی اصفهانی اولوب، شویت
اونکدر:

بکش خنجر که جان بهر تو ای نازک میان دارم
توخنجر درمیان داری و من جان درمیان دارم

— اوچجیسی سبزواری اولوب، شویت جمله
اشعارندند:

هر نه سیه مبنی ایسه، بر آز وقت نکبته اوغرا.
دقدن صکره، وزیر ثالث وبعده وزیر ثانی اولمش؛
وسلطان سلیمان خاتم همشیره سنی تزوجه، شرف
مصاهرته قدری اهلا اولمش ابدی . ۹۴۴ ده
ایاس پاشادن صکره صدر اعظم اولوب، اوج
سنه امور دولتی اداره ابتدکن صکره، بر فاحشه.
نک عضو تناسلی کسلکه جزانسدیرلسنی اسر
ایتدیکندن، آداب صومیه به مغایر اولان بومامله
شد؛ کارانه سندن مالوایی، زوجیه سی بولنان سلطانک
عتاب و تکدیرینه دوچار اولدقده، مقابله جرأتکا.
راهدده بولمغه، مشار الیهادن مفارقتی اجرا اولمغه
برابر، کندییی منزل، و دیتموقه به نفی اولنهرق،
۹۵۰ تاریخنسنده اوراده وفات ایتشدیر . ادبیات
هریبه به وقته و حدیث و سائر علومه وحتی فن طبه
دخی و قوف نامی اولمغه، عربی و ترکی العبارة بر
چوق کتابلر تألیف ایتشدیر، که اک معروفلری :
کندی زمانهدک بر تاریخ عثمانیسی، آداب و وزیرایه
دائر « آصف نامه » عنوانیه بر کتابی، طبه دائر
بر تألیفی، « تحفة الطالبین »، « کتاب الاسئلة
والاجوبة »، « تنبيه الفاضلین و تأکید الکاسلین »،
حدیثه دائر « کتاب الکفوز فی لطائف الرموز »،
« زبدة المسائل فی الاعتقادات والعبادات » و سائر.
در. الحاصل طام و عاقل بر وزیر ایدیه ده، مفرور
و خود پسند اولوب، مدت صدارتنده بعض مراسم
قدیمه نک رفصیه یکی اصوللر وضعنه قالدیشمش ابدی.
بعض خیرات و مبرات دخی واردیر.

لطیف { اوتجی قرن هجری عثمانی شعر.
سندن اولوب، بروسه لیدر .
(طولی لطیف) دینکله مشهور ابدی. بر مدت
فضالده طولاشوب، ذاتاً پدردن انتقال ابدن
ثرونی بر قات دها تزئید ایتدکن صکره، استا.
نبلده بر مدرسه بنا ایتدیروب، ایچنده تدریس
هلومه اسرار بقیه مهر ایتشدیر. شو بیت اونکدر:

کرکز توسن چرخ می نو دن فراغم وار
بو عالم کشت زارنده نه چغم نه اوراغم وار

لطیف { ابران شعراسندن دخی اوج کشینک
مخلصیدر:

برنجیسی اسفهانلی اولوب، محمد شاه زمانده
هندستانه رحلتله، دهلیده قوطن ایتشدی . شو
بیت اونکدر :

بعزم کریمه ششم برهگذار کسی
که بر رمش نشیند ذکر غبار کسی
— اینکنجیسی (آقا لطیف) قزوینی اولوب،
شو بیت اونکدر :

ای دیده خون بیار مبادا که پای بار
عنون دستگیری زنگ حنا شود

— اوجنجیسی (لطیف الدین سنجری) مرزا
فهلی اولوب، شو رباعی اونکدر:

کوی که بگو چه گونه اشک خون شد
چون نیست دلی باتوجه کویم چون شد
در دیده من خیال رخسار تو بود
اشکم چو کدر کرد بران کلکون شد

لطیف { اوتجی قرن هجری شعراسندن
اولوب، عن اصل قسطنیولی او.
لدینی حالده، استانبولده اسرار ایام ایتش؛ و چوق
مهر اولمشدر . بر تذکرة الشعرا سی واردیر، که
اخیراً طبع ونشر اولمشدر. قتالی زاده حسن جلی
حس رقابتله صاحب ترجمه نک تذکره سنه حرف انداز.
لقی ایدوب، « لطافت استعارادن بری » اولدینی
بیان ایدیر . بچاره نه سیلبدی که کندینک
تذکره سنده او قدر اوزنه رک پذل ایتدیکی استعارا.
نک حلاوتدن بسبتون تھی کورینه جکی بر کون
کله جکدر. شو بیت لطیف نک جله اشعارندیر:

کوزم یاشی بجر ایندک فرا کله جدالقدن
سنکله قانی ای ظالم صو سزمزدی آزالقدن

لطیف { هندستان مشاهیر شعراسندن اولوب،
اونیورلیدر. لطائف اشعاری حاوی
مرتب دیوانی و حکیم سناینک « حدیقه » سنه
تقلیداً « منازل » عنوانیه بر مثنویسی واردیر.
شو مقطع اونکدر:

عشق آتش بدل زار لطیف ز دوسوخت
طرف جان سوختن وشعله آتش لکرید

لهلی { اوتجی قرن هجری عثمانی شعراسندن
ایکی ذمت مخلصیدر:

برنجیسی اسکوبلی اولوب، شو بیت اونکدر:
زاهدک کولکنده جنت عاشقک دیدار یار
لاجرم هر کشینک باشنده بر سودامی وار
— اینکنجیسی استانبولی اولوب، طریق

علمه منسوب ابدی. شو بیت اونکدر:

ای کوکل اولمغه سر دفتر ارباب نظر
دقت ایت هر ورق اوسته قدک دال اولسون

لقموشه { (Nicosia, Lencosia) قبریس
جزیره سنک و سطرند و (موریه)

اسمه بر حکیم کلوب، اخلاقه متعلق حکمت آمیز بر طاقم حیوانات حکایاتی یازمش اولدینی دخی معلوم اولوب، قرآن کریمده مذکور اولان لقمانده بوئک عینی اولسی احتمادن بعید دکدر. حکایات مذکوره موجود اولوب، یک یکی بر عربجه ایله یازمش ایسهده، مباره لرینک زمانه کوره تبدیل ایدلش اولسیده ممکندر. بعض محققین ایسه حکایات مذکوره نک (اسویوس) نام حکیم یونانینک حکایاتندن مأخوذ و مترجم اولوب، لقمان حکیمه اسناد اولدینی ذهاندن بولنورلر. بمنده حکم سورر بنی قحطال ملوک میانده دخی شداد ایله شدید آرمه سنده بر لقمان مذکور اولوب، طول عمره نائل اولدینی منقول اولغله، لقمان حکیم بو اولسیده ملحوظدر. الحاصل لقمان حکیمک محل وزمان ظهوریله شخصی ترجمه حالی مهیدر.

لقمان { ایران شعرا سندن اولوب، شو رباعی اونکدر:

ای زلف ترا قاعده مشک فروشی
حورشید رخت را روش غالیه پوشی
ای خضر ز سر چشمه حیوان لکی یاد
یک شربت اگر زان لب چون نوش بنوشی

لقیط { صحابه دن بر قاج ذاتک اسمی اولوب، اک معروفلری: (ابو العاص لقیط

بن الربیع بن عبد العزی بن عبد شمس بن عبد مناف القرشی العبشمی) در، که حضرت زینب (رضا) نک زوجی و داماد جناب نبوی اولوب، قبل الاسلام نکاحی اجرا ایدلش اولغله، بعدالوحی حضرت زینب (رضا) کندیسندن بالمغاره نزد جناب نبوی به هجرت ایتش؛ وبعده صاحب ترجمه دخی اسلامه کلکله، مجید نکاحله، و بر روایتده اسکی نکاحیله بنت رسول الله کندیسنه اعاده بیورلش ایدی. حضرت مشار البهادر (امامه) اسمنده بر قیزی دنیا به کلشیدی. — (ابو حاصم لقیط بن صبره و با بن حاصم) دخی بعض احادیث شریفه نک راویسیدر.

لک { (Leck) فلنکده (رین) ایرماغنک دالیه سنده آبرلدینی شبهه لک بری

اولوب، شعبات مذکوره نک اک جنوبیسی اولدینی حالده، ابتدا شمالده کی (اورتخت) ایالتی جنوبده بولنان (کلدره) و (جنوبی هولانده) ایالتلرندن

اووم سئک اورده سنده اوله رق (پدیاس) جانی اوزرنده جزیره مذکوره نک مرکزی بر قصبه اولوب، ثلثانی مسلم و بر ثانی روم اولقی اوزره، ۱۱۵۰۰ اهالیسی، وندیکیلردن قاله استحكامانی، کلیسادن مبدل (آباصوفیه) اسمیه بر جامع شرقی و چارشیسی وارددر. و قتيله بیوجک بر شهر اولوب، شمعی خراب کییدر. یازین هوایی یک آفردر.

لنکه { خداوندکار ولایتک ارماغزل سنجا. غنده و سنجاغک مرکز قضا سنده

اوله رق بیله جک ۳۶ کیلومتره شمالده سقریه ایرماغنک صول کنارنده وحیدر باشادن آتقریه کیدن دمیر پول خطی اوزرنده ناحیه مرکزی بر قصبه اولوب، ۶۲۶۵ اهالیسی وجوارلرنده یک محصولدار اراضیسیله اولدجه تجارتی وارددر. اسکی بر قصبه اولوب، اسم قدیمی (لوک Lence) در. — ناحیه سی ۲۵ قریه دن مرکب اولوب، داخلنده ۳ جامع شریف، ۱۸ مسجد، ۲ مدرسه، ۱ کلیسا، ۶ حمام، ۹۸ دکان، ۱ داغخانه، ۱ اجزا خانه، ۱ خسته خانه، ۳ اییکنخانه، ۳ یاغخانه و سائر وارددر.

لنکه لی مصطفی پاشا { «مصطفی پاشا (لنکه لی —)

ماده سنه مراجعت بیوریله .]

لقان { رومده یعنی آناتولیده بر قصبه اولوب، سیف الدوله بن حمدان طرفندن قع ایدلش اولدینی کتب عربیهده مسطور ایسهده، اسم حاضر یله تطبیق اولانه مدی.

لقانی { ایران شعرا سندن اولوب، استراباد. لیدر. شو بیت اونکدر:

بر زبانم حرف تیغ دلستان من گذشت
خیر باشد نیز حرف بر زبان من گذشت

لقمان { حکمتله شهرت شمار بر ذات او. لوب، قرآن کریمده مذکور اولغله، نبوته قائل اولانلر دخی وار ایسهده، حکیم ربانی و موحد اولوب، نبی اولماسی احتمالی دها قویدر. حضرت داود (هم) له معاصر اولدینی مروی اولوب، نوبلی و عن اصل کوله اولدینی ادا ایدنلر دخی وار ایسهده، عرب اولسی احتمالی صحت دها قریب کورینور. هجرت نبویه دن بیک سنه بی مجاوز زمان اول جزیره العربک عمان جهتنده بو

جنوبی طاقم ایسه (کنائوری) راجه سنك ملك
ایكن، بونلر دخی ۱۸۷۷ تاریخندن بری انگلزلر
طرفندن اداره اولنوب، ملیار سنجافه الحاق
اولمشدر. اراضیلری آلتقی اولوب، اراضی سرجا-

نیه دن وقومدن عبارتدر. میاه جاربیلری هیچ
بوغیسه ده، هر زهرلی قازلسه پک آز درینلکه
صو چیقار. اکثرینك شرق طرفلری هلال
شکلنده اولوب، محفوظ قوبلری وارددر. مع هذا

او دیکیزلك فرطونه وپوره لری پک شدتلی اولوب،
بهر سنه کمیچیلک ابدن اهالی ذکرودن بر چوق
تلفات وقوعه کلپور. بو سیه مبنی اثاث اهالیسی
ارککلردن یوزده اون ویکرمی نسبتنده زیاده در.
اهالی کاملاً مسلم ایسه ده، حادث قدیمه لرینه
توفیقاً اولاد اثاث میرانه قونوب، ارککلری میراندن
محرومدر. طوبراقلری آز منبت اولوب، بر مقدار
برنج، پتانه وسائر محصولات حاصل اولورسه ده،
اصل جزایرك محصولی واهالیسنك مدار تمیشی
قوچه دینلن هندستان جوزی اولوب، بو آفاقلری
۲۵۰۰۰۰ مقدارینه بالغ اولور؛ والیافندن دخی
کیلدرده مستعمل ایپ و خلاط وسائر یابارلر. بو
جزایر شرقه طوغری سفر و تجارت ابدن عرب
بحر یونك اوتدن بری معلومی اولوب، ابن بطوطه
دخی زیات و بر خیلی مدت ایچلرنده اقامت
ایتمشدر. سیاحتنامه سننده (جزایرك) تسیمه
ایدور.

لکام { حلب ابله آظنه ولایلری آره سننده کی
خنزیر طاغناک اسم عریسیدر.

لکز { قافقاسیه ده دریندک اوته سننده بر
خطه اولوب، اکثری مسلم و بر
مقداری خریستان اولان اهالیسنك کندیلرینه
مخصوص بر لسانله متکلم اولدقلری جغرافیون
عرب آتارنده مسطور اولغله، سالف الیان (زکی)
قونمك اسمندن غلط اولدینی نمایانددر. یاقوت
حموی ایچلردن (لکزی) نسبتیه معروف بعض
مشاهیر علما یتیشدیکنی دخی علاوه ایدور.

لکزینغتون { (Lexington) آمریکای
شمالیه ده ممالک مجتمعه تک
کنتوکی حکومتنده و فراقفورث ۳۸ کیلومتره
شرق جنوبیسننده اوله رق کنتوکی نهرینه تابع

تفریق، و یسه ده بو صوک ایالت داخلنده جریان
ایدور. کولنبورغده ۱۵۰ متره اوزون بر کوپریسی
ویندلی وارددر. روتردامک اوست طرفنده (وال)
(موزه) ایرماقربله برلشیر.

لک { افریقاک برقه خطه سننده بر قصبه
(اولوب، علماء و ادباء اسلامدن) (لکی)
نسبتیه معروف بعض ذواتک مسقط رأسی
بولمشدر.

لک { یاخود لکدیب (Laquédives) یعنی
(بوز بیک آطه) بحر عمانده هندستانک
غرب جنوبی ساحلی آچیقلرنده وساحل مذکوردن
حد وسطی اوزره ۳۰۰ کیلومتره مک مسافه ده بر
جزایر مجتمعه هیئت اولوب، ۱۰° ابله ۱۴° عرض
شمالی و ۶۹°۲۰' ابله ۷۱°۴۰' طول شرقی آره.
لرنده ممتد اولدینی حالده، ۱۰ بیسوک و بر چوق
کوچک آطه لردن مرکب، و شمال و جنوبی اوله رق
ایکی طاقه منقسمدر. بیوکترینك اسملرله مقدار
نفوسلری بوجه آتیدر:

شمالی طاقم

آمین (امین دیب)	۲۱۸۹
چتک	۵۶۲
کدمت	۲۰۸
کلتان	۷۶۶
بیتزه	خالی

جنوبی طاقم

آفاتی (اکتی)	۱۲۹۰
کوارتی	۲۰۱۶
انتروت	۲۶۳۵
کلینی (قالینی)	۱۰۲۹
سوهلی	خالی

۹° ابله ۸° عرض شمالی آره سننده واقع
اولوب، اهالیسنك جنس واحوالجه (مال دیب)
جزایردن معدود اولسی اقتضا ایدن (مینیکوی)
جزیره سی دخی اداره لک جزایرینك جنوبی طاقنه
ملحقدر. ۲۸۰۰ نفوسی جامع اولان بو
آطه ابله برابر لک جزایرینك مجموع اهالیسی
۱۳۴۹۵ کشتیه بالغ اولور. شمالی طاقم اکثره مک
مستلکانندن اولوب، جنوبی کناره سنجافه ملحقدر.

للك { ياخود ليج (Lélégues) اسكى پلاسيق
{ اقوامندن بر قوم اولوب، روايتيه
كوره، آسيای صغيرك (قاريه) ساحلندن كرده
واورادن موره شبه جزيره سنه كچرك، مفاريد،
انوليه، اوييا (يعني افرېيوز) جهنرينه يالاش؛ وبر
شعبه لري آناطولى ساحلنده ادرميد جوارلنده
توطن ايتمش ابدى. لاكدمونيه و مفارده الك اول
حكومت سورنلر دخی بو قومه منسوب ايديلر.

لمان { (Léman) اسويچيره نك منتهای غرب
جنوبيسنده و فرانسه حدودنده بر
كول اولوب، منتهای غرب جنوبيسنده واقع شهرك
اسمنه اضافله (جنو كولى) ديمككه دخی معروفدر.
اسويچيره نك جنو، وود، واله ناحيه لرله فرانسه نك
(بوقارى ساوآ) ايالتى آره سنده و °۶۶ ايله
°۷۴ عرض شمالى بيننده اوله رق هلال شكندمه
شرقدن غربه اوزانيسور. سطحى حذای بحردن
۳۷۵ متره يوكسكدر. محيط دائره سى ۱۵۲ كيلو-
متره اولوب، ثلثى فرانسه و ثلثانى اسويچيره طا-
ثددر. بويى ۸۲ كيلومتره اولوب، اك كنيش
برنده اكى ۱۴ كيلومتره بالغ اولماز. اك درين
غلنده عمق ۳۳۴ و همق وسطيسى ۱۵۰ متره در.
مساحه سطحى سى ۵۷۸ مربع كيلومتره در. فر-
طونلرلى و طائفه لرى بك شدتليدر. بوكوله كرك
اسويچيره و كرك فرانسه دهكى سواحلدن ۴۰ قدر
چاي و دره وسيل دو كيلوب، اك بيوكلرى (رونه)
ايرماغيدر، كه اسويچيره نك جنونده آب جبالنك
بوز دره لرندن اينهرك، (واله) ناحيه سنى شرق
شمالين غرب جنوبيه و بده جنوب شرقين
شمال غربيه طوغرى شق ايله، كوك منتهای
شرقنده ساحل جنوبيدن (لمان) ه دو كيلور؛ و كوك
منتهای غرب جنوبيسنده جنو شهرى اوكنده
خروج ايدهرك، برمدت بوناچيه داخلنده بعدالجرىان
فرانسه به كيرر. بو وجهه (رونه) ايرماغى (لمان)
كولنى بوخه شق ابدوب، دخولنده حاوى اولدينى
طوبراق و قوم وسايرموادى ترك ايتمكه، كيتدجه
كوك دينى بوكسكتمكه و هله منصبندهكى اووهينى
كوك ايچنه طوغرى اوزانمده در. سواحلى آب
و زوره جباليله صوئوق روزكارلردن محفوظ و
اورمانلر، چاپرلر، باغلر و كوزل قصبه و قريه لرله

(الحوزن) چايى اوزرنده و بش دمير يول خطنك
محل قاطمنده سنجاق مركزى بر قصبه اولوب،
۲۰۰۰ اهالىسى، دارالفنونى، متعدد مكاتبى
و مؤسسات خيريه سى، منسوجات و معادن قابرقه لرى،
ايشك تجارتنى و پاريسه مخصوص مشهور برآت
ميدانى واردر. ۱۷۷۶ ده تأسيس اولنوب، خلى
وقت كنتوكى حكومتك مركزى بولمشدر.

لكنتى { (ملاحيدر) هندستان شمراسندن
{ اولوب، لاهورليدر. ابتدا (روانى)
تخلص ايتمش ايسده، لسانندهكى لكنته بناء بده
بو مخلصى اختيار ايتشدى. شويت اونكدر:

ترك چشم اوزمقى هر چه بامن راز كفت
غمزه غماز با آن شوخ يك يك باز كفت

لكنهو { (Lakno, Lucknow) هندستانك
{ شمال غربى ايالاتنده و (اود)
خطه سنده اوله رق كلكنته نك ۹۰۶ و بنارسك
۲۸۰ كيلو متره شمال غربيسنده كنك
ايرماغنه تابع (كوهى) نهري اوزرنده و °۲۶
°۴۰ عرض شمالى ايله °۳۸ ۷۸ طول
شرقيه اياك مركزى بر شهر اولوب، ۲۸۰۰۲۷۳
اهالىسى، كنيش و دوز سوقاقرلى، جسم اينه سى،
فرح افزا منظره سى، متعدد همومى باغچه لرى
و آفاجلرله مزين ميدان و قرجكاھلرى، ايكلى
وصرمه لى قاشلرله مجوهرات و سايره قابرقه لرى،
ايشك تجارتنى، اود نوابك خدمتنده كليتلى بر
ثروت قزانش اولان بر فرانسك ميراث و وصيتله
يالاش بيوك بر مكتبى، متعدد جوامع و مساجد
وساير مؤسسات اسلاميه سى، ليطوغراف مطبعه لرى
وبرقاج دمير يول خطى واردر. لكنهو شهرى
يكى اولوب، اكبر شاه زماننده (لكمانپور) شهر
قديمى موقعنده بنا اولمش؛ و ۱۱۶۷ تاريخ
هجرىسنده تأسس ابدن (اود) دولتك مركزى
اولوب، او تاريخندن اعتباراً اود حكمدارلرى
طرفندن اعمار و توسيع و مؤسسات عليه و خيريه
ايله تزين اوله رق، اليوم كثر نفوسجه هندستا-
نك دردنيجى شهريدر؛ و مؤسسات اسلاميه سى
دهلينك كيلردن بيله دهها چوق و دهها مكميدر.
۱۸۵۷ تاريخنده اود دوک اسلاميه سنه ختام
وبرهرك، شهر انكابلرك اينه كچمشدر.

مستور اولفه، کولک منظره سی پک دلشیندر .
بری شمال و دیکری جنوب ساحلی بونجه ایکی
دمیر پول خطی متمد اولوب، بر طاقم شعبه لری ده
واردر.

لمایه { انداسک المیه اصالندن بر قصبه او-
لوب، مشاهیر علماء اسلامدن بعض
ذواتک مملکتی بولغشدر.

لمبرغ { ولسمه لوو (Lemberg, Lewow)
آوستریا و مجارستان دولتنک فالجیه
خطه سنده وویانه تک ۶۵ کیلومتره شرق شمالیسنده
اوله رق (ویستوله) ایرماغه تابع (بوغ) نهرینه
دوکیلن (پولتو) چایی تشکیل ایدن بر قاج دره تک
اوستنده و اورمانلی تپه لرله محاط بر اووه ده واقع
خطه مذکور تک مرکزی بر شهر اولوب،
۱۲۷۹۴۳ اهالیسی، دارالفنون، واسع کتبخانه سی،
موزه سی، تاریخ طبیعی ومعادن وسائر نمونه خانه-
سی، نباتات و حیوانات باغچه لری، متعدد مکاتبی،
مختلف جمیعات علمیة و فنیة سی، بیوک بر خسته
خانه سی، کنیش دوز و نمیز سوفاقلری، کوزل
ابنیه سی، بوک وپاموق منسوجاتله مجوهرات، کورک
و سائر فابریقه لری، دباغخانه لری، بویاخانه لری،
سنده اوج بیوک بناری، روسیه و ممالک عثمانیه
ورومانیه ايله ایشلک تجارتی، هدم ایدلمش اولان
اسکی اسفحاکمانی یرلنده کوزل قرجگاهلری و متعدد
هومی باغچه لری واردر.

لمطه { تونسک ساحل شرقیسنده و مناسرتک
۱۲ کیلومتره جنوب شرقیسنده او-
له رق ۳۰° ۴۹' ۳۱' عرض شمالی ايله ۸° ۳۱'
طول شرقیده بیوک بر خرابه ویاننده ۵۰۰ اهالی یی
جامع بر قریه اولوب، قارتاجلیلر زماننده مهور
بولنش اولان (لپتیس مینور) یعنی (لبده الصفری)
شهرینک ویرانه لردن عبارتدر. قلعه، صو پولی،
تیازوکی بعض ابنیه جسمیه تک اتقاضی والیوم قائم
دیوار و ستونلری مشهوددر.

— یا قوت حوی بو اسمله اقصای غربیده وارض
کبیر یعنی صحرای کبیره متصل بر یر و قبائل بر بردن
برقیله اولدیفنی بیان ایده رک، پک صاغلام قالفانلرله
مشهور اولدیفنی ده علاوه ایدبور.

لمی { اونجی قرن هجری عثمانلی شمراسندن
ایکی ذاتک مخلصیدر:

برنجیسی (درویش) بنه شمرادن لامینک
اوغلی اولوب، سلطان سلیمان خانک خواجه سی
خیر الدین افندی به ملازم اولمشیدی. شو مطلع
اونکدر:

فکر زلفکدر شب فرقتده جان اکلیه سی
کیه ايله مرغک اولور آشیان اکلیه سی

— ایکنجیسی (عبدالله) بروسه لی اولوب،
درساعده ورودله، چوی زاده به ملازم اولمشیدی.
لمنی { یاخود لیموس (Lemnos) آناطولی به
ملقی جزایر بحر سفیدک اک شامده
بولسانلردن بر جزیره اولوب، آناطولی ساحلیه
آینوروز آره سنده همان مساوی مسافده واقع
اولدییی حالده، منتهای شمالیسی اولان (بلاوه)
برونی ۴۰° عرض شمالی خطنک بر آرز ابریسنده
بولنیور، و ۲۳° طول شرقی خطی اورتیسندن
چکیور. شمالدن (یاردیسی) وجوبدن (مودروس)
کورفرلی بر برینه تقرب ایدوب، آره لنده قالان
برخ جزیره یی هکبه شکلنده ایکی به آبربور. شرقدن
غربه بوی ۳۴ و شمالدن جنوبه اکی ۳۰ کیلومتره
اولوب، مساحتی سطحیه سی ۴۷۷ مربع کیلومتره
واهایسی ۲۲۰۰۰ کشیدر. بنه لمی و برلیرجه
قلعه دیمک اولان (قاسترو) اسمیله معروف
مرکزی ساحل غریبسنده واقع اولوب، اسم قدیمی
(میرینه) در. ساحل شرقیسنده (توکینو) و
مودروس کورفرلی ایچنده بنه (مودروس) و
(آغریونسی) اسملرله اوج کوچک قصبه سی ده
واردر. اوتدق بری قضا صورتنده اداره او-
لنقده ایکن، مقدما امروز، بوزجه آله و بوز بابا
(آبوترانی) جزیره لریله برلشدیرلرک، جزایر
بحر سفیده ملقی بر سنجاق اتخاذا اولغشدر. اصل
لمی جزیره سی بر قضا تشکیل ایدوب، ۱۷ قریه یی
وموندروس اسمیله بر ناحیه یی حاویدر. دیکر اوج
جزیره دن بوز بابا مرکز لویه ملحق بر ناحیه و
امروز ايله بوزجه آله دخی بر قضا صورتنده
اداره اولنورلر. بتون سنجاق ۳ قضا، ۲ ناحیه و
۴۱ قریه یی حاویدر. لمی جزیره سنک اراضیسی
برکانی اولوب، و قتيله آتش افشان بولنش اوج
درتیوز متره ارتفاعنده تپه لری و بونلرک آره سنده
یانش مواد برکانیه ايله طولو اووه لری واردر.

هیچ بر نهری بوغیسه ده، چشمه لری و قابناقاری
چوّه-ر. طوبراغی منبت اولوب، آرپه و سائر جوب.
باتله اوزوم و انجیر حاصل اولور. اورمانلری بو قدر.
سرطاری ضرر سزا اولوب، اهاالیسک ۴۰۰۰ قدر
قویونلری واردور. جنتکان ابوالفتح سلطان محمد
خان ثانی زماننده وندیکیلردن آلتشدر.

{ (Lena) فرانسه نك (یادوقاله) ایالتنده
لن } (و (بترنه) نك ۱۸ کیلو متره جنوب
شرقیسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۹۳۸۳
اهالیسی واردور.

{ (Lena) سیریه ده بر ابرماقدر، که
لنا } ابرقوقی ایالتنده باغال جیلانک شمال
غربی جتندن نبعانله، شمال غربی به ویا قوتسقی
ایالتنه کیردکن صکره، شماله طوغری آقهرق،
۲۶۰۰ کیلومتره ک جریاندن صکره، بحر نمید
شمالی به منصب اولور. جریانی بطی و فرق اولماز
صورنده در. سوروکلدیکی قوملرده آلتون ریزه لری
بولنور.

{ (Lennape) آمریقای شمالی اقوام
لناپ } اصلیه سندن اولوب، آوروپالیرک
دخولندن اول آلتانی سلسله جیلانک غرب طرفلرند
ساکن و برجوق قبائل و شعباته منقسم ایدیلر.

{ (Lentini) ایتالیا ده سیجیله جزیره.
لنتینی } سنک سیراقوزه ایالتنده و سیراقو.
زه نك ۳۵ کیلو متره شمال غریبسنده اوله رق
همنامی اولان کولک جنوب شرقی گوشه سنده
برقصبه اولوب، ۱۳۴۶۰ اهاالیسی و جینی فابریقه سی
واردور. اسکی برقصبه اولوب، اسم قدیمی (لئونتیوم)
ایدی. ریاضی شهر (اوقلیدس) ک مملکتیدر.

{ زنج مملکتنده بیوک بر آطه اولوب،
لنجویه } زنج حاکمک پانختی بولندیقی،
واخیراً اهاالیسی بونی ترکیه (تنباوا) دبنان دیگر
بر جزیره نقل ابتدکارینی یاقوت حموی بیان
ایدپور. زنگبار جزیره سی اولقی احتمالی وارد
خاطر اولورسه ده، بوخالده «جزیره عظیمة» دینک
ایجاب ایتزدی.

{ یاخود لنجیه (Lenezzyca, Len-)
لنجیه } روسیه به تابع لهستانک
(قالج) ایالتنده و قالجک ۸۳ کیلومتره شرق شما.
لیسنده قضا مرکزی بر قصبه اولوب، ۱۵۵۴۵
اهالیسی واردور.

{ (Loir) فرانسه ده بر نهردر، که
لوآر } (اوره مع لوآر) ایالتنده (سرنی)
قربنده نبعانله، لوآر مع شر، سارتمونه مع لوآره

لنقطه } سلاتیک ولایت و سنجانده و سلا -
نیک ۲۰ کیلومتره قدر شمال
شرقیسنده اوله رق آبواسیل کولنه دوکلن دره نك
کثارنده و کوزل بر اووه نك اورته سنده واقع قضا
مرکزی بر کوچک قصبه اولوب، ۱۷۰۰ اهاالیسی،
۱ جامع قرینی، ۱ مسجدی، ۱ مدرسه سی، ذکور
واناه مخصوص ۲ مسلم و ۲ غیر مسلم مکتب
اینداییسی، ۱ کلیسای، ۱۶۴ دکانی، ۱۰ مفا -
زه سی، ۱۴ خانی، ۱ اون فابریقه سی و قصبه جوارنده
نافع بر قابلیقه سی و بهره فته قوریلور بازاری واردور.
— لنقطه قضای غرباً سلاتیک، شمالاً
هورتخصار قضایله شمال شرقی طرفندن سیروز
سناغیله، شرقاً اورفانی کورفریله، جنوباً دخی
کسندیره قضایله محاط اولوب، ۹۹ قریه دن
مرکب و ۲۷۰ ۴۲ اهاالی بی جامدر، که بونلر دخی
ترک، روم، بلغار، چنکانه و سائر مدن مرکبدر.
اراضیسی عارضه لی اولوب، شمال جهته ده (بشک)
و جنوب طرفنده (کوک طاش) و (قولوموئده)
طاغلری و اورته لرند دوز اووه لری واردور. قضا
داخلنده آبواسیل، ماوروو و شیک کوللری بولنوب،
ایک ایکسینک فضلّه میاهی اوچنچیسنه و بونک
فضلّه سی ده اورفانو کورفرینه دوکیلور. بون
قضایک میاه جاریه سی ده بوکولره طویلنیر.
طوبراغی نك منبت اولوب، اراضی قضادن قریباً
۶۰۰۰۰ دونمی متساویاً بفدای و آره، ۲۰۰۰۰
دونمی چاودار، ۱۵۰۰۰ دونمی بولاف، ۱۰۰۰۰
دونمی مصر، ۵۰۰۰ دونمی داری و پاموق،
۵۰۰ دونمی نونون زرع اولنور. باغلری ده
۱۰۰۰۰۰ دونم قدر اولوب، کلپتی شراب
چیقار. اییک بوجکی وقوزه محصولی ده کیتدیکه
ایرلیلکده در. مرکز قضاده اولان هفته لی
بازاردن بشقه (صوخه) قریه سنده دخی بهر
جمه اترسی کونی بازار و بازارکاه قریه سنده دخی
(پاشا پنایری) نامیله سنده بر کره بیوک بر
پنابر قوریلور. قیون، صیفیر، و سائر حیوانات
اهلیه سی ده چو قدر. قضایک واردات سنویه سی
۴۴۰۰۰ لیرا واده لرند در.

{ (Loir) فرانسه ده بر نهردر، که
لوآر } (اوره مع لوآر) ایالتنده (سرنی)
قربنده نبعانله، لوآر مع شر، سارتمونه مع لوآره

{ (Lennape) آمریقای شمالی اقوام
لناپ } اصلیه سندن اولوب، آوروپالیرک
دخولندن اول آلتانی سلسله جیلانک غرب طرفلرند
ساکن و برجوق قبائل و شعباته منقسم ایدیلر.

{ (Lentini) ایتالیا ده سیجیله جزیره.
لنتینی } سنک سیراقوزه ایالتنده و سیراقو.
زه نك ۳۵ کیلو متره شمال غریبسنده اوله رق
همنامی اولان کولک جنوب شرقی گوشه سنده
برقصبه اولوب، ۱۳۴۶۰ اهاالیسی و جینی فابریقه سی
واردور. اسکی برقصبه اولوب، اسم قدیمی (لئونتیوم)
ایدی. ریاضی شهر (اوقلیدس) ک مملکتیدر.

{ زنج مملکتنده بیوک بر آطه اولوب،
لنجویه } زنج حاکمک پانختی بولندیقی،
واخیراً اهاالیسی بونی ترکیه (تنباوا) دبنان دیگر
بر جزیره نقل ابتدکارینی یاقوت حموی بیان
ایدپور. زنگبار جزیره سی اولقی احتمالی وارد
خاطر اولورسه ده، بوخالده «جزیره عظیمة» دینک
ایجاب ایتزدی.

ایالتلریخی شق ایده رک، و بونوال، ساتودون،
واندومه، مونتوآره، شارتره، لافلش و سائر
قصه لک ایچندن مروره، ۳۰۰ کیلومتره لک
جریاندن صکره، آتزرک اوست طرفنده (لوآره)
ایرماغنه تابع (سارته) نهرینه دوکیلور. مجراسنک
آشاغی طرفنده کنیشلکی ۶۰ متره قریب اولوب،
قسم اعظمی سیر سفائنه و یوقاری جقی صال بوز.
دیرمهک صالدر. قورالقی موسمنده ثانیه ده ۸
و فیضاننده ۴۰۰ مکعب متره صودوکر.

لوآر مع شر { (Loir-et-Cher) فرانسه
ایالت وسطیه سندن
اولوب، ایچندن جریان ایدن ایکی نهرک اسملریله
تسمیه اولمشدر. شمالاً (اوره مع لوآره) شمال
شرقی طرفندن (لوآره)، شرقاً (شر)، جنوباً
(ایندره)، جنوب غربی طرفندن (ایندره مع
لوآره)، غرباً دخی (سارته) ایالتلریله محدود او-
لوب، مساحت سطحیه سی ۶۳۵۱ مربع کیلومتره و
اهالیسی ۲۸۰۳۵۸ کشیدر. اراضیسی آزارضه لی
اولوب، (لوآره) ایرماغی اورته سیندن کچر، و ایالت
داخلنده صاغدن (سبزه)، صولدن دخی (بوورون)
چایلریخی آلیر. ینته مذکور ایرماغه تابع (لوآر)
نهری دخی ایالتک شمال غربی، و (شر) نهری
جنوب شرقی جهته ده ینته او استقامتده یعنی غرب
جنوبی به طوغری آقارلر. قسم شمالی و وسطیسنک
طوبراغی منبت اولوب، ذخیره، کنویر، اوزوم،
ومیوه و سبزه لک انواعی حاصل اولور. جنوب و
شرق طرفلری ایسه، بطالقی و جوراق پرلردن
عبارت اولوب، هواسی آغیر و اهالیسی پک فقیر
و مسکیندر. قیون، صیغیر، طیور ینته و سائر
حیوانات اهلیه سیله آو حیواناتی و نهرلده بالیخی
چوقدر. صنایع عمیه متوسط حالده اولوب، بعض
دیرخانه و دوکخانه لریله، چوخه، پاموق منسوجات،
کاغذ، فانت، بنجارشکری، سرکه، جام و سائر
فابریقلری وارددر. مرکزی (بلوآ) قصبه سی او-
لوب، ایالت ۳ قضا به منقسم و ۲۴ ناحیه ايله ۲۹۷
دوازی حاویدر.

لوآره { (Loire) فرانسه ک ایووک ایرماغی
ایالتنده (ولی) طاغلرندن نیعانه، شماله و بعد شمال
غربی به طوغری آقهرق، صولدن کنیدیسه متوازیاً
آقان (آلیه) ینی و صاغدن (آرو) و نیوره ودها
بر طاقم انهاراخذ، وهر بری مخالف بر طرفه آقان
رونه، رین و سینته خوضه لریله بعض جدولر واد.
سطه سیله اختلاط ایتدکدن صکره، فرانسه ک جهت
شمالیه سنه قریب اولان (اورلیان) شهرینه واصل
اولور؛ اورادن غرب جنوبی به طوغری دونوب،
صولدن بو ورون، شر، ایندره و ویانه نهرلریخی
بعدلاخذ، غرب شمالی به طوغری میل ایده رک،
صولدن (توئه) چایی و صاغدن لوآر وادون کچی
برجوق تابعلری بولنان (سارته) نهریخی آلیر؛ و
اورادن کاه شماله وکاه جنوبه میلانه غرب طوغری
آقهرق، (نانت) شهرینه واصل اولنج، صاغدن
(ادره) نهریخی آلهرق اوزون برج دول ايله اختلاط،
و صولدن (سوره) نهریخی اخذ ایدر؛ و نهایت اوزون
وکنیش برخلیج تشکیل ایده رک، بحرغیط اطلاسی به
منصب اولور. مجراسی قریباً ۱۰۰۰ کیلومتره
اوزولغنده اولوب، خوضه سی ۱۲۱۰۹۲ مربع
کیلومتره یعنی فرانسه ک یوزده ۲۲ و یاخود ۲۳
یدر؛ و ۱۲ ایالت ایچندن و یا کنارندن کچر.
فیضاننده صوبی چوق و جریانی پک شدتلی
اولوب، وقتیه موجب اولدیغی دهشتلی تخریباتک
اوکنی آلتی ایچون، مصارف عظیمه اختیارله
جسیم سدرل انشا اولمشدر. سورکلدیکی قوملر
دخی یتاغنی طولدرمغه سیر سفائنه مانع اولدیغندن،
بر طرفدن بونلرک بظهریله اوفرانشلفه برابر، بر
طرفدن دخی جابجا نهر ايله متوازی جدولر
آچلشدر. قورالقی موسمنده ایسه بالعکس صوبی
پک آزالوب، یتاغنک قسم اعظمی قورور. مع هذا
مجراسنک اوج ریمندن زیاده سی یعنی ۷۶۰ کیلو-
متره لکی سیر سفائنه صالح اوله جقی حاله قوغشدر.

بشنجی جلدک صوکی

UC-NRLF

QB 443 .773